

Ba 15524 (M)

gr. 2⁰

et l.
15.
b.

Da 44

Dir. 3,4

Ex Bibliotheca
Societatis Physicae Gedanensis.

1946/47
103

NAAUKEURIGE BESCHRYVING
VAN HET SCHATRYKE
K A B I N E T
DER VOORNAAMSTE
SELDZAAMHEDEN DER NATUUR
VAN
ALBERTUS SEBA.

WATKUNIGE BESCHRYVING
VAN HET SCHAKEL
KABINET
DER VOORNAMSTE
ZELDZAMHEDEN DER NATUUR
ALBERTUS SEBA.

LOCUPLETISSIMI
RERUM

NATURALIUM
THESAURI

ACCURATA DESCRIPTIO

ET

ICONIBUS ARTIFICIOSISSIMIS
EXPRESSIO

PER

UNIVERSAM PHYSICES HISTORIAM.

OPUS,

CUI, IN HOC RERUM GENERE, NULLUM PAR EXSTITIT.

EX TOTO TERRARUM ORBE COLLEGIT,

DIGESSIT, DESCRIPSIT, ET DEPINGENDUM CURAVIT

ALBERTUS SEBA,

ET ZELA OOSTFRISIUS,

ACADEMIÆ CÆSAREÆ LEOPOLDINO CAROLINÆ NATURÆ CURIOSORUM

COLLEGA XENOCRATES DICTUS; SOCIETATIS REGIÆ ANGLICANÆ,

ET INSTITUTI BONONIENSIS, SODALIS.

TOMUS III.

AMSTELÆDAMI,

Apud JANSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCLVIII.

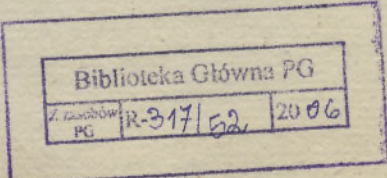

IV 503054

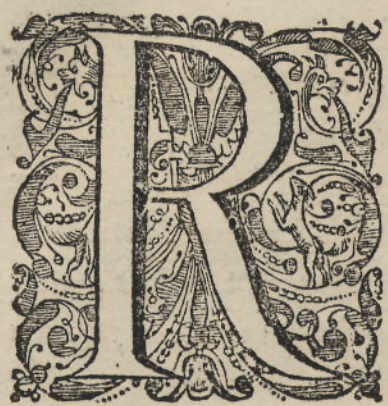

IV 503055

P R Æ F A T I O.

Rerum humanarum eam esse inconstantiam, ut amplissima & prudentissime ordinata instituta, unius hominis morte, aliquando prorsus collabantur, quemadmodum multiplicibus ab omni ævo exemplis constare potest; ita hujus etiam operis, cujus priora duo volumina, abhinc tribus & viginti annis, communi omnium applausu in lucem prodierunt, fata quam luculentissime demonstrant.

Altero nimirum volumine hujus Thesauri anno xxxv hujus seculi e vulgato, Celeberrimus Auctor A. SEBA fervore continenti in id incubuerat, ut reliqua etiam volumina absolverentur. Congestæ jam pro magna parte fuerant annotationes eo requisitæ; pleræque omnes, quæ ad tertium quartumque volumen pertinent, icones aeri incisæ inque tabulas redactæ, & vel pars bona operis jam typis excusæ: quum DEO visum, morte, quæ ultima rerum nostrarum linea, Viri ad extremum usque diligentissimi labores ac studia abrumperet.

En, Lector! præcipuam tardatæ editionis causam! Nec, credo, miraberis, opus, quod regis fere sumtibus ab homine privato susceptum fuit, post obitum ejusdem aliquamdiu intactum jacuisse. Quoties vel secula effluere debuerunt, priusquam opera magnorum ingeniorum e tenebris in lucem protrudi possent? Nonne sæpius maximi momenti negotia, etiam semiconfecta, interveniente unius hominis morte, non suspensa modo, sed vel penitus extincta sunt? Quandoque (sit venia similitudini.) materiaturæ quidquid ad parandum ædificium requiritur, præsto est, jacta quoque fundamenta, quin & termini constituti sunt, qui partitiones, quas Architectus animo concepit, designent: at sicubi casus leve saltem injecerit obstaculum, unde aliud forte gravius nascitur, videas haud raro fervorem molitionis non modo languescere, sed vel plane etiam incepto desisti.

Quanto autem minus mirandum est, tristi Auctoris fato retardatam fuisse ædificii perfectionem, quod, Naturæ veluti templum, tam immensa rerum multitudine, unde construatur, indiget; & rerum quidem diversissimarum, nec adeo ubivis obviarum, sed ex omnibus orbis angulis, orisque remotissimis, conquirendarum!

Tuum igitur erit, amice Lector! lugere magis properatum Architecti e vita decessum, quam fastidiosè conqueri de diuturna operis intermissione. Age potius atque inspicere, quod tandem Tibi offertur, tertium volumen! Fallor, ni materiæ, quam oculis Tuis exponit, amplitudo, elegantia, atque stupenda varietas plenissimam expectationis per tot annos protractæ consolationem Tibi attulerit. Liceat tamen prius Te pauca monere.

Ex præfatione primi voluminis, collata cum introductione ad tertiam hanc partem, haud difficulter liquere potest, aliquatenus hic ab Auctoris proposito recessum esse; ut qui utroque loco innuit, Mineralia quoque, Lapides & Petrificata hoc tomo comprehensum iri. Verum notari velim, effecisse Musei Sebani opulentiam, ut ob materiæ, qua affluebat, ubertatem tabularum numerus longe ultra terminum prioribus tomis constitutum increaseret. Quocirca necessum fuit, eorum, quæ ad regnum lapideum pertinent, descriptiones & tabulas ad quartum i. e. postremum volumen ablegare; ut numero tabularum & spissitate singule hujus Thesauri partes, quoad fieri posset, inter sese æquarentur.

Superest, ut de rebus, quæ hoc tomo exhibentur, nonnulla commemoremus.

Primo quidem loco Zoophyta comparent, corpora admiratione digna, quorum aliqua vix sensibilem vitæ notam extrinsecus monstrant. Documento sunt Stella marinæ, Caput Medusæ, Polypi, Penna marina.

Sequuntur Echini marini, quorum nonnulli Echinomelocacto, plantæ rupes amanti, tam similes sunt, ut vix, nisi contrectatione, discerni queant.

Cancræ Gammarique marini de palma etiam cum prioribus certant. Videas hic cancrum saxatilem spinis horrentem; illic astacum Norvegicum notis suis admirabilem; dumque alibi cancræ Moluccani cauda jaculo assimilis te terret, cancellus flosculosus aliique plures spectaculo amœniore oculos mulcere queunt.

Piscium ordo sequitur. Quam abnormia hic monstra, quamque vicissim venusta corpora sese offerunt! Quæras, cur alma parens Natura, quem volucrum generi benigna concessit, favorem piscibus negaverit, ut elegantissimis coloribus, quibus complures in vita resurgent, etiam a morte superbire liceat. Quanquam igitur nativæ picturæ suæ vigore ac splendore careant; conformationis tamen multiplici varietate haud minus in admirationem rapiunt.

Hic Te prudentia monebit, ne Histricem piscem incaute contrectes. Isic Tibi volupe erit mirabiles

P R Æ F A T I O.

biles piscium trigonorum & tetragonorum figuras contemplari. Occurret alibi *Anableps*; quem licet primo intuitu ita sitos habere oculos credas, ut non nisi sursum spectare queat, deorsum tamen & ad latera visum quoque dirigere mirabundus experieris. Suus etiam hic locus est *Gymnotis*, atque hos inter *Torpedini Americanae*. Mortalium nemo, nisi experientia edoctus, vel conjectura assequi potuisset, sola hujus piscis contrectatione ictum infligi, qualem ignis electricus ciet.

Ista autem hujus operis pars, quæ de piscibus agit, tanto carior esse *Ichthyophilis* debet, qui per constantes characteres diversa horum animalium genera ac species, systematice, quod dicunt, ordinare ac distinguere amant, quia celeberrimo illi piscium *Scrutatori*, *ARTEDIO*, tantum non omnes, quæ hic prostant, piscium descriptiones debeantur. Summus ille *Ichthyologus* propemodum universam piscium *Musei Sebei* historiam confecerat, quum sera nocte ab ædibus *B. SEBA* domum suam reversurus, per tenebras forte aberrans, in quandam hujus urbis fossarum delaberetur, misceque aquis demersus, magno Auctoris nostri damno ac dolore, vitam finiret.

Post tantum mirabilium animantium numerum longa sese offert series corporum haud minoris elegantiae ac varietatis, puta *Conchyliorum*. Quam delectabilis hic mixtura colorum, picturaeque ac conformationis diversitas datur! Invenies *Naviculam*, *Celum*, *Terebellum*, *Caneum*, *Cochleam*, *Norram*, *Trochum*, *Buccinum*, *Crucem*, *Cor*, *Cistellam tabacariam*, *Radulam*, *Girgillum*, *Radium textorium*; ne dicam de *Archibalassis*, plurimisque aliis. Suum, quaecunque ad hanc rerum naturalium classem pertinent, hic locum occupant, ac immensa fabricæ diversitate oculos animumque pascunt.

Iniquus autem fuerit, qui vitio vertat, quandoque meras varietates, in una eademque specie occurrentes, hic exhiberi. Quodsi nec alii *Scriptores* ab isto errore cavere sibi usque quaque potuerunt, veniam profecto meretur *B. SEBA*, *Vir indefessa industriæ*, ut qui universam, qua late patet, historiam naturalem vasto molimine complexus rigorem systematicum ubique servare nec voluerit, nec debuerit.

Neque illud etiam quenquam offendat, quod passim nomina obsoleta *Conchyliis* imposita sint, quæ, dum viveret Auctor noster, adhuc in usu fuerant: qualemcumque enim hunc defectum supplere conabimur subjuncto huic præfationi indice, qui nomina generica secundum novam methodum exhibeat.

Tandem vasto huic operi colophonem imponunt Corpora Marina, quæ plantis alii, alii animalibus annumerant. Hujus tamen aut loci aut instituti non est, multis eam controversiam pertractare.

Quanta hic iterum colorum formarumque diversitas sese contemplandam præbet! A vulgari frutice ad venustissimum usque *Coralium rubrum* nihil non admirabile est. Diceres Naturam specimen voluisse edere, quo constaret, posse se plantas, plantisve similia corpora, etiamsi fronde ac foliis orba, ornatu tamen nitidissimo stupendum in modum induere.

Atque hæc sufficiant tum de contentis, tum de ceteris eximii hujus Operis conditionibus, proposita. Supereft, ut certiore Te faciam, Lector Benevole! quartum quoque seu ultimum volumen, quam proxime fieri poterit, proditutum. Id vero ob rationem supra memoratam, præter *Insecta*, etiam res fossiles, quæ *Petrificata* dicuntur, atque varios *Lapides* ac *Metallorum matrices* complectetur.

Ita Vale, Amice Lector! Neque enim diutius Tua abutar patientia, quem prolixiore sermone plus satis moratus sum, quo minus in dudum expectato opere perlustrando desiderium Tuum expleas. Iterum vale!

VOORREDEN.

Ndien 'er geene voorbeelden te vinden waaren, waar in de dood van een Mensch, zelfs de allergrootste en welgeschiktste ontwerpen om verre wierp; deze blaaden, welker twee voorgaande Deelen, nu drie en twintig jaaren geleden, zoo greetig by het Gemeen ontfangen zyn, zouden hier van een voorbeeld kunnen opleveren.

Na dat het tweede Deel van dit *Thesaurus* in den Jaare MDCCXXXV. was in het lichtgebragt, ging de Heer *A. Seba*, met dien zelfden yver, voort in het volvoeren van dat gewichtig werk. Genoegzaam alle de benoodigde aanteekeningen waaren reets verzaameld, alle de afbeeldingen, die in dit Deel vertoond worden, en in het IVe. Deel zullen volgen, waaren reets in 't Koper gesneden, en dus in Plaat gebragt; ja een gedeelte van dit werk zelfs was reets gedrukt, wanneer de dood, die al het ondermaansche perk en paalen steld, 's Mans levensloop voleinde.

Zie daar Leezer het grondbeginfel van vertraaging. En wat wonder! Hoe veele eeuwen hebben 'er dikwyls niet als moeten t'saamenspannen, om de werken van braave vernuften in het licht te voeren: en hoe veelmaal zyn de grootste en by na half volvoerde onderneemingen, niet blyven steeken, door 't verlies van eenen Man?

Wy vinden dikwyls (indien 't my vrystaat by gelykenis te spreken) de bouwstoffen tot een Gebouw gereed, de fondamenten zyn gelegd, ja de teekenen gesteld, welken aanwyzen waar de geest des Bouwheers heenen wil: maar zie daar somtyds een kleine hindernis, waar uit een grooter gebooren word, en die het geheel werk vertraagd, zoo niet voor altoos uit doet stellen.

En wat wonder dan, eene opschorting te ontmoeten in een Natuur-Gebouw als dit, uit zoo veele stoffen t'saamen gesteld; stoffen van zoo veel verschillenden aart en eigenschappen, en van zoo veele genoegzaam onbekende Kusten by een gebragt?

Betreur dan Leezer, in plaats van te klaagen over den tyd gedurende de voltooying van dit werk verlopen, het verlies van den Bouwheer; en sla liever het oog op, en laat het weiden, om zoo te spreken, in de schoonheid en de ongemeene verschillendheeden dier voorwerpen van verwondering, welke zich in dit Natuur-Gebouw vertoonen. Maar vergun ons ook noch vooraf dit volgende te zeggen.

Uit de Voorreden van het Eerste, gelyk meede uit de Inleiding van dit Derde Deel, zullen de Leezers lichtelyk ontdekken, dat 'er eenige verandering gemaakt is in den inhoud van dit werk; terwyl, volgens het daar terplaats gezegde van den Schryver, de Mineraalen, Steenen en in Steen veranderde lighaamen, ook in dit Deel, begreepen moesten zyn. Doch men zal hier op gelieven aan te merken, dat de veelheid der stoffen, door de rykheid van 's Mans verzameling, het getal der Platen in de hier verbeelde zaaken reets te verre hadde uitgebreid. Wy hebben ons dus genoodzaakt gevonden de Beschryving en Platen, die tot het Steen-Ryk behooren in het IV. en laatste Deel, over te brengen: hier door alleenlyk beoogende, om dus, zoo veel mogelyk, de grootte der Boekdeelen en het getal der Platen, op gelyken voet te houden.

Om nu aangaande den Inhoud van dit Deel ook iets te zeggen.

Men ziet hier dan vooreerst de Plantgelykende Dieren, *Zoöphyta*, die verwonderens waardige weezens, waarvan sommige, in hunne uiterlyke gedaanten, genoegzaam geen Leevens blyk vertoonen. De Zee-Sterren, 't Medusaas hoofd, de veelvoetige, *Polypi*, en de Zee-Pen, zyn hier een klein bewys van.

Verder vertoonen zich de Zee-Egels, waarvan sommige den Meloendistel, *Echinomelocactus* genaamd, een Plant, welke graag op Steengronden groeit, zoodanig gelyk is, dat dezelve zonder aanraaken naauwlyks te onderscheiden zyn.

De Zee-Krabben en Kreeften schynen hunne voorgangers niets te willen toegeeven. Hier vertoond zich de Rots-Krabbe verschrikkelyk; daar de Noorweegsche Kreeft, door zyne characters, verwonderlyk; de Pylstaart afschuwlyk, maar het Bloem-Krabbetje, met zoo veele anderen, streelen wederom op hunne beurt het oog.

Op deze volgen de Viscchen. Welke Monsters, en teffens welke schoone Schepselen doen zich hier niet op! Ach waarom heeft de milde en alteelende Natuur hun dat bekoorlyk geluk geweigerd, om, na hunnen dood, even als het Pluimgediert, met de allerschoonste en schitterendste koleuren, waarmede veelen in hunnen levens tyd versiert waaren, te mogen pronken! Hier zien wy hun echter, al is hun gloed en glans verdweenen, daarteegen in de allerwonderlykste gedaanten.

Hier zal de voorzichtigheid U waarschuwen, om den vreesfelyken Egel-Visch niet aan te raken; daar de nieuwsgierigheid elks aandacht lokken na de Koffer, of Vier- en Driezydige Viscchen. En ginds ziet men met verwondering, dat de zeldzame *Anableps*, of Hoog-Kyker, ook naar beneden en terzyden zien kan; schoon de schikking zyner Oogen, by eene enkele beschouwing, het teegendeel zoude doen gelooven. De Blootrug of West-indische Beef-Aal

V O O R R E D E N.

vind hier ook zyne plaats. Wie zoude, zonder door de ondervinding geleerd, vermoeden kunnen, dat op het enkele aanroeren van dezen Visch, dezelfde schok of stoot gevoeld word, welken 't Electrisch vuur veroorzaakt?

Zy die hun werk maaken, om de vaste kenmerken te leeren kennen, welke het verschil der Geslachten als mede de verdere onderscheidingen aanwyzen; zullen hunne begeerten ook voldoen kunnen, door de nauwkeurige aantekeninge, welke de beroemde *Artedi* daarvan gemaakt heeft. Die ongelukkige Geleerde, hier noch mede bezig zynde, trof het ongeluk, zekerlyk door de duisternis van den nacht misleid, dat hy in eene der Stads Grachten, elendig omkwam.

Na zoo veele wonderbaare Schepselen, volgt eene Rey van niet minder bekoorlyke wezens; ik meene de harde Schaal-Vischen, of liever derzelver bekleedselen. Welk eene aangename mengeling van koleuren, teekening en verschillende gedaanten! Zie daar het Scheepje, den Beitel, de Boor, de Wigge, de Schroef, den Winkelhaak, den Tol, den Trompet, het Kruis, het Hart, de gescharnierde Snuifdoos, de Rasp, den Haspel en eindelyk de Wevers-Spoel; om van geen Zee-voogdy en veel meer anderen te spreken; alles vind zich hier, onder zyne verscheidene maakfels.

Men achte het in dit werk niet al te onbillyk, dat somwyl een Schryver, als onze onvermoeide man, de verschillende speeling in een en het zelfde soort voor oogen gesteld heeft, gelyk nu en dan hier gedaan is.

Ook steure men zich niet aan eenige oude benaamingen, welke veele van deze schepselen in den leeftyd van onzen Schryver gehad hebben; te minder daar de Leezer dit gebrek, in het Register, voor dit werk geplaatst, met de Geslacht-naamen 'er bygevoegd, naar eene nieuwe Rang-schikking, zal vergoed vinden.

Nu volgen eindelyk, en ten besluit van dit groote werk, de Zee-Koraalen; hetzy men die als Planten, of als van Dierlyke wezens komende, wil aanmerken; in welk verschil wy ons alhier, als te wydloopig, niet kunnen uitlaaten.

Welk eene verwiseling van koleuren en gedaanten vertoont zich hier niet voor het oog? Van den gemeenen Heester af, tot het schoon Bloed-Koraal toe, is alles verwonderbaar.

'T schynd of de Natuur hier zelfs eene zonderlinge proef heeft willen neemen, en toonen, dat zy Planten of Plantgelykende lighaamen, zelfs Bloem en blaaderloos, echter verrukkend, en op 't allerheerlykst kon vormen en doen voortkoomen.

Dit achten wy genoeg gezegd, zoo wegens den Inhoud, als de verdere omstandigheeden van dit groot werk; terwyl wy den Leezer middelerwyl verzeekeren, dat hy ook het IVe. en laatste Deel, zoo kort mogelyk te verwachten hebbe. Door de verschikking, zal het zelve nu deze volgende deelen behelzen, namentlyk:

1. *De Bloedelooze of Gekorven Diertjes.*
2. *De verschillende Steenen en Mineraalen.*
3. *De Uitgegraven en in Steen veranderde Ligbaamen.*

Maar ik geloof geen langer misbruik te moeten maken van het geduld der Leezers, welken ik mogelyk, door myne uitweidinge, te lang hebbe opgehouden. My blyft dan niets over, dan dat ik hun vaar wel zegge; en hen 't genoegen laat smaken, 't geen de lezing natuurlyk moet voortbrengen, van een werk, zoo lang en met zoo veel ongedult verwacht.

I N D E X RERUM NATURALIUM

Q U Æ

Tertio hujus Thefauri volumine
exhibentur.

TAB. I.

- Num. 1. **F**ungus marinus, pileolo lato, orbiculari, candicans.
2. Alius, forma diversa.
3. Alius recurvus.
4. Alius, Num. 2. similis, planitie æquali, radiatus.
5. ————— convexo rotundus.
6. ————— contractior.
7. ————— priore etiam magis contractus.
8. Monstrum marinum singulare, ad Zoophyta pertinens.
9. Idem supinatum.
10. Mentula marina five Epipetrum. Prima species.
11. ————— species altera.
12. ————— tertia.
13. Tethyorum species prima.
14. ————— altera, dorso squameo.
15. 16. ————— tertia, supra & infra conspicua.

TAB. II.

- Num. 1. Polypus mas, geminata serie papillarum fuctricium, quæ, oculorum instar, internam radiorum faciem obsident, externa facie lævi.
2. Priori similis, minor, subtus conspicuus.
3. Alius, minor, supra conspicendus.
4. Polypus femina, major, prona.
5. Femella altera, minor, supina.
6. Juvenula alia, minor, corpore globoso.
7. Alia similis, corpore oblongo.
8. Ovula plantæ marinæ affixa, partim fecunda, partim sterilia.

TAB. III.

- Num. 1. Sepia mas e maximis speciebus.
2. Eadem Sepia subtus conspicienda.
3. 4. Sepia junior supina & prona.
5. 6. Sepia minor (Loligo.) supra & infra conspicienda.
7. 8. Ovaria Sepiæ, etiam Uvæ marinæ dictæ.
9. 10. Ossa Sepiarum, majus & minus.

TAB. IV.

- Num. 1. Loliginis species maxima.
2. Loliginis altera species.
3. Loliginis tertia species.
4. Loliginis quarta species.
5. Ejusdem speciei junior Loligo.
6. Ovarium speciei primæ.
7. 8. Eruca marina prona & supina.

TAB. V.

- Num. 1. Stella marina, Scolopendroides appellata.
2. Eadem subtus conspicienda.
3. Sceleton Stellæ marinæ.
4. Stella marina tetractis, falcata, nostras.
5. Stella marina spinosa, ex America Hispanorum.
6. Eadem supina.
7. 8. Similes duæ, grandiores.
9. Astropecten Italicus.
10. Idem supinus.
11. 12. Astropecten minor, nostras, pronus & supinus.
13. 14. 15. Stellulæ marinæ minimæ, Americanæ, quarum 13 & 15 prona ac supina.

TAB. VI.

- Num. 1. 2. Stella marina pentagona, ex Indiis Orientalibus, prona & supina.
3. 4. Stella marina triactis, Batava.
5. 6. Artocreas minus, Orientale.
7. 8. Artocreatis altera species.
9. 10. Artocreatis tertia species.
11. 12. Stella marina pentagona, Orientalis.
13. 14. Stella marina cœrulefcens, Americana.

TAB. VII.

- Num. 1. Artocreas majus, seu Stella marina pentaceros.
2. Stella marina pentactis, Barbarica.
3. Pentaceros gibbus & muricatus, alias Castellum montanum.
4. Pentadactylofaster spinosus, Virginianus.
5. Stella marina vulgaris, Batava.
6. Stella marina, nostras.
7. Stella marina, minor.
8. a. b. Stellula marina Curassavica, prona & supina.
9. Artocreas marinum, minusculum, Curassavicum.
10. Stellula alia marina, Curassavica.

Tom. III.

BLADWYZER

D E R

NATUURLYKE ZAAKEN,

Welke in het Derde Deel van dit
Werk voorkoomen.

TAB. I.

- Num. 1. **Z**ee-Paddestoel of Duivelsbrood.
2. Als voren, doch van een andere gedaante.
3. ————— doch omgebogen.
4. Als Num. 2. plat en siferswyze gevlamd.
5. ————— verheven rond.
6. ————— wat meer in een getrokken.
7. ————— noch meer in een getrokken.
8. Zeldzaam Zee-Monster, mede tot dit Geslacht behoorende.
9. Het zelfde van onderen te zien.
10. Mentula marina of Epipetrum; eerste soort.
11. Tweede soort.
12. Derde soort.
13. Tethya (Zee-Pisbed) eerste soort.
14. Tweede soort, met schubben over den rug.
15. 16. Derde soort, onder en boven te zien.

TAB. II.

- Num. 1. Mannetjes Polypus, met dubbelde reyen zuigers, die als oogen van onder aan de Sterre-stralen, en van boven glad zyn.
2. Kleine Polypus van dezelfde soort, van onderen te zien.
3. Een andere van boven.
4. Groote wyfjes Polypus, van boven.
5. Een dito kleinder, van onderen.
6. Dito heel klein en jong, met een rond lyf.
7. Dito met een langwerpig lyf.
8. De Eyeren, aan een zee-takje gehecht, die deels bevrucht, en deels onbevrucht zyn.

TAB. III.

- Num. 1. Grootste soort van Sepia, het Mannetje.
2. Dezelfde aan de onder zyde te zien.
3. 4. Jonge Sepia van onder en boven te zien.
5. 6. Kleine Sepia (Loligo) onder en boven te zien.
7. 8. Eyerstokken der Sepia, ook Zee-druiven genaamd.
9. 10. Rugbeenderen der Sepia, groot en klein. (Ossa Sepiarum.)

TAB. IV.

- Num. 1. Grootste soort der Loligo.
2. Tweede soort der Loligo.
3. Derde soort der Loligo.
4. Vierde soort der Loligo.
5. Jonge Loligo van dezelfde soort.
6. Eyerstok der soort Num. 1.
7. 8. Zee-Rups, onder en boven te zien.

TAB. V.

- Num. 1. Zee-Ster, Scolopendroides genaamd.
2. Dezelve van onderen te zien.
3. Ontleedde Zee-Ster.
4. Inlandsche Zee-Ster met vier stralen.
5. Gedoornde Zee-Ster uit de Spaansche West-Indien.
6. Dezelfde van onderen.
7. 8. Twee dito grooter.
9. Kleine Zee-Ster uit Italien.
10. Dezelfde van onderen.
11. 12. Kleine Inlandsche Zee-Sterren onder en boven te zien.
13. 14. 15. Kleine Zee-Sterren uit de Spaansche West-Indien.
Num. 13. & 15. onder en boven verbeeld.

TAB. VI.

- Num. 1. 2. Vyfhoekige Zee-Ster uit Oost-Indien, van onder en boven te zien.
3. 4. Zee-Ster met drie takken aan onze kust gevist.
5. 6. Vyfhoekig Zee-Pasteitje uit de Oost-Indien.
7. 8. Tweede soort van Pasteitjes-Ster.
9. 10. Derde soort van Pasteitjes-Ster.
11. 12. Vyfhoekige Zee-Ster uit Oost-Indien.
13. 14. West-Indische blaauwe Zee-Ster.

TAB. VII.

- Num. 1. Groote Zee-Pastei, of Vyfhoekige Ster.
2. Zee-Ster met vyf stralen, uit Barbaryen.
3. Vyfhoekige Zee-Ster.
4. Gedoornde vyftakkige Zee-Ster, uit Virginie.
5. Gemeene Hollandische Zee-Ster.
6. Inlandsch Zee-Sterretje.
7. Kleine Zee-Ster.
8. a. b. Klein Zee-Sterretje uit de West-Indien, onder en boven te zien.
9. Klein Zee-Pasteitje van Curacao.
10. Ander klein Zee-Sterretje mede van Curacao.

TAB. VIII.

I N D E X

TAB. VIII.

- Num. 1. *Stella marina*, maxima, Americana, *Artocreas dicta*.
2. *Artocreas minus*, placentae polygonae simile, ex insula D. Thomae.
3. *Artocreas minimum*, pronum & supinum, ex insula D. Thomae.
4. *Stella marina*, *Artocreas dicta*, *Barcinonensis*, supina.
5. *Stella marina*, dodecactis, crispula, Americana.
6. a. b. *Stella marina*, Batava, prona & supina.
7. a. b. *Stella marina*, Italica, villosa, utrinque conspicua.
8. *Stella marina*, maxima, Batava.
9. *Stella marina*, Batava, pentactis, radio uno bicuspidato.
10. a. b. *Stella marina*, nostras, minor, laevis, prona & supina.

TAB. IX.

- Num. 1. *Stella marina singularis*, ex Nova Hispania, ibi *Algol*, inter nos *Caput Medusae* aut *Asphyton costatum* vocata.
2. *Solis marini*, vel *Capitis Medusae* altera species, minor, supina.
3. *Stella marina polyactis*, seu *Luna marina*, ex N. Hispania.
4. *Luna marina altera*, supina.
5. *Stella marina*, rarior, pentactis, ex India Orientali.
6. *Stella lumbricalis*, corpore pentagono, echinata.
7. *Stella marina*, vermiculata, ferrata, minor.

TAB. X.

- Num. 1. a. *Echinus marinus*, minutissimus, Africanus.
b. *Idem* supinus.
2. a. *Alius similis*, pariter Africanus.
b. *Idem* supinus.
3. a. *Echinus marinus*, indigenus. b. *Idem* supinus.
4. a. *Priori similis*, alius, spinulis minutissimis oblitus.
b. *Idem* supinus.
5. a. *Caput Echini una cum quinque denticulis*.
b. *Idem* subtus conspicendum.
c. *Alveolus suo denticulo instructus*.
d. d. d. *Tres denticuli, nudi*.
6. a. *Echinus minor*, pullus, oblongus, Africanus.
b. *Idem* supinus.
7. a. *Priori fere similis alius*, binis ostiis b. subtus patens.
8. a. *Echinus marinus*, nodiformis. b. *Idem* supinus.
9. a. b. *Similis alius*.
10. a. b. *Alius a Num. 8. vix discrepans*.
11. a. b. *Echinus nodiformis*, ex albo cinereus.
12. a. b. *Echinus marinus*, ex flavo violaceus.
13. a. b. *Echinus marinus*, carulefcens, infra & supra flavescens radiis ornatus.
14. a. b. *Echinus marinus Rosae forma*, ex albo & amethystino elegantissime pictus.
15. a. b. *Echinus marinus*, colore Kermesino venustus.
16. a. b. *Echinus oblongo-rotundus*, ex insula D. Thomae.
17. a. b. *Eadem species*, sed magis oblonga.
18. a. b. *Echinus marinus*, ex cinereo, flavo, rufulus, pariter ex insula D. Thomae.
19. a. b. *Echinus marinus*, singularis, ex dilute cinereo albescentis.
20. a. b. *Echinus marinus*, ex Indiis Orientalibus, Caryophylli flori pleno similis.
21. a. b. *Echinus Guineensis*, cordiformis, latiori palae similis.
22. a. b. *Echinus oblongus*, ex dilute spadiceo varius, Orientalis.
23. a. b. *Echinus Indicus Orientalis*, Briffi species.

TAB. XI.

- Num. 1. *Stella marina*, maxima, seu *Sol marinus*, Amboinensis.
2. *Echinus marinus*, maximus, ex Indiis Orientalibus.
3. *Echinus Americanus*, supinus.
4. a. b. *Echinus Orientalis*, grandior, purpureus, pronus & supinus.
5. a. b. *Echinus malini floris colore insignis*.
6. a. b. *Echinus dilute rosae rubore*, Adriaticus.
7. a. b. *Echinus*, Topasii dilute flavo colore, Africanus.
8. a. b. *Echinus violacei coloris*, ex insula S. Eustachii.
9. a. b. *Echinus Persicus*, coloris smaragdini.
10. a. b. *Echinus ex viridi flavus*, Chinenfis.
11. a. b. *Echinus saxatilis*, oblongo teres, Africanus.

TAB. XII.

- Num. 1. *Echinus marinus*, aculeis longis, violaceis, undique horrens.
2. a. b. *Echinus*, minutis spinulis, griseis, instructus, pronus & supinus.
3. *Echinus alius aculeatus*.
4. a. b. *Echinus saturate purpureus*.
5. a. b. *Echinus aculeatus*, major, herbidi coloris.
6. *Echinus alius*, supinus.
7. *Echinus minor*, purpurascens, cujus aculei pro ratione magnitudinis itidem minores sunt & teneriores, in suprema parte stellatim distincti.
8. a. b. *Echinus aculeatus*, praegrandis, cujus pars superna aculeos gerit, in medio malini instar floris tinctos, ad apices vero purpurascens.
9. a. b. *Echinus aculeatus*, maximus.

B L A D W Y Z E R

TAB. VIII.

- Num. 1. Grootste soort van Zee-Ster, of Zee-Pastei, uit de Spaansche West-Indien.
2. Klein plat Zee-Pasteitje, gelykende naar een vyfhoekig koekje; van St. Thomas.
3. Klein Zee-Sterretje, van boven en van onder, mede van St. Thomas.
4. Zee-Pastei van Barcelona, van onderen te zien.
5. Amerikaansche Zee-Ster, met gekronkelde straaalen.
6. a. b. Zee-Ster uit Holland, onder en boven.
7. a. b. Italiaansche Zee-Ster, van beide zyden.
8. Grootste soort van Hollandische Zee-Ster.
9. Inlandsche Zee-Ster, waar van een der vyf straaalen zich aan 't eind in twee verdeelt.
10. a. b. Klein Zee-Sterretje van onze kust, onder en boven te zien.

TAB. IX.

- Num. 1. Byzondere soort van Zee-Ster uit de Spaansche West-Indien, *Algol*, en by ons, 't Hoofd van Medusa genaamd.
2. Kleine Zee-zon, of Medusa-hoofd, andere soort, van onderen te zien.
3. Veelstraalige Zee-Ster, of Zee-Maan uit Nieuw Spanje.
4. Tweede soort van dubbelde Zee-Ster of Zee-Maan.
5. Byzonder schoone, dunstraalige Zee-Ster, met vyf takken, uit Oost-Indien.
6. Egelachtige kleine Zee-Ster, met stekelachtige roode doornetjes bezet.
7. Klein wormachtig Zee-Sterretje.

TAB. X.

- Num. 1. a. Allerkleinfte soort van Afrikaansche Zee-Appel, of Egeltje.
b. Van onderen te zien.
2. a. Een derzelfde soort van Zee-Egeltjes, uit Afrika.
b. Van onderen.
3. a. Inlandsche Zee-Knoop.
b. Van onderen.
4. a. Fyn gedoornde Zee-Knoop, van dezelfde soort als de vorige.
b. Van onderen.
5. a. Hoofd van een Zee-Egel met vyf tandjes.
b. Van onderen te zien.
c. De tand in deszelfs kokertje.
d. d. d. Drie losse tandjes.
6. a. Klein, jong, langachtig Zee-Egeltje, uit Afrika.
b. Van onderen.
7. a. Weinig verschillend: By b. van onderen twee openingen hebbende.
8. a. Zee-Egeltje in de gedaante van een Knoop.
b. Van onderen.
9. a. b. Weinig verschillend.
10. a. b. Weinig verschillend van Num. 8.
11. a. b. Witte afchverwige Zee-Knoop.
12. a. b. Geel violetverwige Zee-Egel.
13. a. b. Blaauwachtige Zee-Egel, met geele straaalen overkleed, onder en boven.
14. a. b. Roosachtige Zee-Egel, wit met Amatif-kleur zeer fraai uitgemonteert.
15. a. b. Sierlyk Karmozyn roode Zee-Egel.
16. a. b. Langwerpige ronde Egel, van St. Thomas.
17. a. b. Dezelfde soort, doch wat ovaalder.
18. a. b. Ros afch-geelachtige Zee-Egel mede van St. Thomas.
19. a. b. Zonderlinge Zee-Egel, zynde licht afch-wit van verwe.
20. a. b. Oost-Indische Zee-Egel, in gedaante van een gevulde Angelierbloem.
21. a. b. Hartachtige Zee-Egel van Guinee, gelykende na een breede schup.
22. a. b. Langwerpige licht bruin gemarmerde Zee-Egel, uit Oost-Indien.
23. a. b. Oost-Indische Zee-Egel, eene soort van Zee-Reaal.

TAB. XI.

- Num. 1. Allergrootste soort van Zee-Ster of Zee-Zon (Medusa-hoofd) van Ambon.
2. Allergrootste Zee-Egel, uit Oost-Indien.
3. West-Indische Zee-Egel, van onderen te zien.
4. a. b. Grootte Oost-Indische Zee-Egel, van een purper kleur, boven en onder te zien.
5. a. b. Zee-Egel of Appel, van kleur als Appelbloessem.
6. a. b. Zee-Egel, van een licht roode rozen kleur, uit de Adriatische Zee.
7. a. b. Licht geele Topaaskoleurige Zee-Egel, van Afrika.
8. a. b. Violet verwige Zee-Egel, van St. Eustathius.
9. a. b. Licht smaragd groene Zee-Egel, uit Perfie.
10. a. b. Groenachtige Zee-Egel, uit China.
11. a. b. Ovale Zee-Egel van de Afrikaansche kust.

TAB. XII.

- Num. 1. Stekelachtige Zee-Egel, rondom vol met violet-verwige lange pyltjes bezet.
2. a. b. Klein gedoornde graauw-gekleurde Zee-Egel, zoo als die zich van boven en onder vertoond.
3. Andere gedoornde Zee-Egel.
4. a. b. Donker paarsfe Zee-Egel.
5. a. b. Grooter, vol-gedoornde Zee-Egel, grasgroen-verwig.
6. Andere Zee-Egel, van onderen.
7. Kleinder paarsachtige Zee-Egel, wiens pen of pyltjes naar maate ook kleinder en fynder zyn, en van boven zich sterswyze verdeelen.
8. a. b. Heel groot gedoornde Zee-Egel, van verwe als licht-roode appelbloessem over 't midden; van boven en over de einden der stekelpennetjes, paarsachtig.
9. a. b. Heel groot gedoornde Zee-Egel.

TAB. XIII.

I N D E X

TAB. XIII.

- Num. 1. Echinometra Orientalis, pennis digitatis.
 2. Eadem supina.
 3. Echinometra altera, digitata, supina, ex mari mediterraneo.
 4. Echinus longissimis digitis instructus, ex mari mediterraneo.
 5. Echinometra maxima, nigra, pennis instructa, Americana, supina.
 6. Echinometra multipes, seu spinosissima, Americana, supina.
 7. Echinometra purpurea, Americana.
 8. Echinometra singularissima, ex Indiis Orientalibus.
 9. Echinometra setosa, Sinenfis.
 10. Echinometra muscosa, Amboinenfis.
 11. Echinometra Amboinenfis, altera, minor, supina.
 12. Echinometra spinis orba, Amboinenfis.
 A. Os ejus integrum, cum quinque dentibus suis, a latere spectandum.
 B. Idem a parte anteriore.
 C. Thecula dentis dente suo vacua.
 D. Denticulus e theca sua protractus.
 E. Officulum transversale, cujusmodi quinque inter thecas reperiuntur, comprimendis dentibus destinata.
 13. Echinus alter, pennis nudus, tuberosus, Amboinenfis.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. Diversi generis pennae solitariae, quae ad echinos supra memoratos pertinent.

TAB. XIV.

- Num. 1. 2. Echionanthus major, spinis orbus, Asiaticus, pronus & supinus.
 3. 4. Echinus oblongo rotundus, pronus & supinus.
 5. 6. Echionanthi species maxima, ab utraque parte.

TAB. XV.

- Num. 1. 2. Echinus planus seu Echionanthus maximus, Persicus, pronus & supinus.
 3. 4. Echini plani altera species.
 5. 6. Echini plani tertia species.
 7. 8. Echini plani quarta species.
 9. 10. Echinus laganoides, orbicularis, pronus & supinus.
 11. 12. Echinus planus, ellipticus.
 13. 14. Capitis mortui altera species.
 15. 16. Echinus planus, viridis, singularis, Americanus.
 17. 18. Echinus alter ejusdem speciei.
 19. 20. Echinodiscus species tertia, minuscule.
 21. 22. Echinodiscus quarta species, minima.
 23. 24. Echinus planus, scutiformis.
 25. 26. Echinus alter ejusdem speciei.
 27. Echinus ellipticus, ovi avium forma praeditus.
 *. Ejusdem speciei alius, irregularior.
 28. 29. Echinus pyriformis, convexo teres.
 30. Echinus alius, ellipticus.
 31. 32. Echinus minor olivam referens.
 33. 34. 35. 36. 37. 38. Minores aliae Echinorum species, haud multum discrepantes.

TAB. XVI.

- Num. 1. Conchae anatiferae, in formam arbusculae ramosae, per longas fistulas inter se concretae, ramo adhaerentes.
 a. b. Binae aliae species, tubis brevibus.
 2. Concharum anatiferarum alia species, levis.
 3. Concharum anatiferarum tertia species, coronaria, Orientalis.
 4. Conchae anatiferae bivalves, pollicipedes seu glandiformes.
 5. Balanorum tres species.
 6. a. b. c. d. Pholadum tres species.
 7. a. b. Penicillum marinum, ex Indiis Orientalibus.
 8. a. b. Penna marina, phosphorica.
 9. Penna marina, maxima.
 10. Seminarium Mytilorum.
 11. Seminarium Concorum.

TAB. XVII.

- Num. 1. a. b. Cancer perversus, Moluccanus, pronus & supinus.
 2. Astacus fluviatilis, Americanus.
 3. Astacus marinus, Americanus.
 4. Araneus, seu Cancer marinus, rotundus.
 5. Cancer marinus, pusillus, Americanus.
 6. Ovarium Cancris marini, trunco suo, cui pes pinnatus etiamnum adhaeret, circum adcreta.
 1. 2. 3. 4. Juniores Cancelli.

TAB. XVIII.

- Num. 1. Cancer lanosus, calvatus, mas, pronus.
 2. 3. Cancer pagurus Maja, mas, aculeatus, pronus & supinus.
 4. Cancer fluviatilis, sive Gammarus, Americanus.
 5. 6. Cancer marinus, laevis, sulcatus, rarissimus, Orientalis, pronus & supinus.
 7. Cancer Pagurus, marinus.
 8. Cancer Uka una, Brasiliensis.
 9. Cancer Ciri Apoa, seu Aratu Pinima, Brasiliensis.
 10. Cancer spinosus, Amboinenfis.
 11. Cancer Araneus, crustaceus, cornutus, Amboinenfis.
 12. Cancer Araneus, cornutus, alter.
 13. Cancer marinus, Curassavicus, ex rubro, florenli instar, elegantissime variegatus.

B L A D W Y Z E R

TAB. XIII.

- Num. 1. Ooft-Indische Zee-Egel, met sierlyke breede pennen, als vingers.
 2. Dezelfde van onderen.
 3. Een andere gevingerde Zee-Egel, van onderen, uit de Middellandsche Zee.
 4. Grootgepende of langgevingerde Zee-Egel, mede uit de Middellandsche Zee.
 5. Grootste soort van gepende zwarte Zee-Egel, van onderen, uit de Spaanische West-Indien.
 6. Veelvoetige, of zeer doornachtige Zee-Egel, uit de Spaanische West-Indien, van onderen.
 7. Paars-gekleurde, West-Indische Zee-Egel.
 8. Ooft-Indische Zee-Egel, met raare pylen, van onderen.
 9. Chineesche langgepende Zee-Egel, van onderen.
 10. Amboinsche, mosachtige Zee-Egel.
 11. Tweede en kleinder soort van Amboinsche Zee-Egel, van onderen.
 12. Geknobbelde Zee-Egel, zonder pennen, van Amboina.
 A. De geheele Bek der Zee-Egel op zyde te zien.
 B. Dezelve van vooren.
 C. Een ledige tandkoker.
 D. Tand die uit de Koker genomen is.
 E. Is een dwars beentje, gelyk ter vyf diergelyke tusschen de Kokers zitten, om de tanden in elkander te drukken.
 13. Andere geknobbelde Amboinsche Zee-Egel, zonder pennen.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. Verschillende losse pennen van de voornoemde Zee-Egels.

TAB. XIV.

- Num. 1. 2. Groote Asiatische Echionanthus, zonder doornen, boven en onder te zien.
 3. 4. Ovaal-ronde Zee-Egel, boven en onder te zien.
 5. 6. Aldergrootste soort van Zee-Egel, boven en onder.

TAB. XV.

- Num. 1. 2. Grootste soort van platte Zee-Egel, van de Persiaansche kusten, boven en onder te zien.
 3. 4. Tweede soort.
 5. 6. Derde soort.
 7. 8. Vierde soort.
 9. 10. Platte, Koekachtige Zee-Egel.
 11. 12. Ovaalachtige, platte en breede Zee-Egel.
 13. 14. Tweede soort van Doodshoofd.
 15. 16. Byzondere soort van Zee-Koekjes, uit de Spaanische West-Indien.
 17. 18. Een ander van dezelfde soort.
 19. 20. Derde soort van kleine Zee-Pannekoek.
 21. 22. Vierde, kleiner soort.
 23. 24. Platte, schildachtige Egel-Koek.
 25. 26. Tweede soort van de voorgaande.
 27. Rond-Ovale Zee-Pannekoek, van gedaante als sommige vogel-eyeren.
 *. Een ander van dezelfde soort, maar niet zoo rond.
 28. 29. Bolachtig Egeltje, naar een Peer gelykende.
 30. Andere ovale Egel.
 31. 32. Klein Olyfvormig Zee-Egeltje.
 33. 34. 35. 36. 37. 38. Weinig verschillende, kleindere soorten van Zee-Egeltjes.

TAB. XVI.

- Num. 1. Tak met verscheide telgjes van Eende-Schelpen, of Langhalzen.
 a. b. Twee andere korthalzigte soorten.
 2. Andere soort van Eende-Schelpen, zynde heel licht van gewigt.
 3. Derde soort van Eende-Schelpen, zynde kroonachtig, en uit de Ooft-Indien.
 4. Twee-schalige Eende-Schelpen, gelykende naar lange Eikels of leeden van duimen.
 5. Drie byzondere soorten van Eende-Schelpen.
 6. a. b. c. d. Drie soorten van Pholadum, of Gaapers.
 7. a. b. Zee-Penceel, uit Ooft-Indien.
 8. a. b. Zee-Pen, of pluim, licht van zich gevende.
 9. Zeer groote Zee-Pen.
 10. Een zoogenaamde Mossel-teelt.
 11. Een zoogenaamde Krabbe-teelt.

TAB. XVII.

- Num. 1. a. b. Verkeerde Molukische Zee-Krabbe, boven en onder te zien.
 2. West-Indische Rivier-Kreeft.
 3. West-Indische Zee-Kreeft.
 4. Zee-Spinnekop, of ronde Zee-Krab.
 5. Klein West-Indisch Zee-Krabbetje.
 6. Eyerstok van een Zee-Krabbe, met de stronk en een vinnepoot.
 1. 2. 3. 4. Jonge Krabbetjes.

TAB. XVIII.

- Num. 1. Wolachtige Zee-Krab, het mannetje, van boven te zien.
 2. 3. Groote gedoornde Zee-Krab, het mannetje, boven en onder te zien.
 4. Byzonder soort van West-Indische Rivier-Krab.
 5. 6. Zeer raare Ooft-Indische Zee-Krab, boven en onder te zien.
 7. Andere soort van Zee-Krabbe.
 8. Brasiliaansche Krab, Uka una genaamd.
 9. Brasiliaansche Zee-Krab Ciri Apoa, of Aratu Pinima genaamd.
 10. Ambonsche gedoornde Krab.
 11. Gehoord, Spinachtig Krabbetje, van Ambon.
 12. Andere soort van spinachtig Zee-Krabbetje.
 13. Sierlyk geel Krabbetje van Curassou, met schoon rood, als bloemen, overmarmert.
 14. 14. Een Lit met de Klaauw van een Siciliaansche Krabbe.

TAB. XIX.

I N D E X

TAB. XIX.

- Num. 1. *Cancer macrochelos*, Amboinenfis.
 2. 3. *Cancer fofculofus*, pronus & fupinus.
 4. 5. *Cancer Araneus*, cruftatus, pronus & fupinus.
 6. 7. *Cancer marinus*, levis, latipes, Americanus.
 8. *Cancer macrochelos*, feu longimanus, spinofus, Orientalis.
 9. *Cancer macrochelos*, spinofus, alter, minor, Orientalis.
 10. 11. *Cancer Araneus*, cruftatus, alter, margaritifera.
 12. *Cancer faxatilis*, ex rubro maculatus, Americanus, rari-
 rior.
 13. *Cancer fofculofus*, Amboinenfis, rarior, elegantiffimus.
 14. *Cancer Americanus*, argenteus, fupinus.
 15. *Cancer marinus*, minor, vociferans.
 16. 17. *Cancer longimanus*, spinofus, faxatilis, pronus &
 fupinus.
 18. *Cancer incomparabilis*, elegantiffime pictus, Orientalis.
 19. 20. *Aftacus*, *Pediculo marino* fimilis; *Leo Rondeletii*.
 21. *Cancer planipes*, spinofus, minor, orbicularis.
 22. 23. *Araneus marinus*, pronus & fupinus.
 24. *Cancer fofculofus*.
 25. *Aranei marini* altera fpecies.

TAB. XX.

- Num. 1. *Urfa-Cancer*, feu *Squilla lata*, Amboinenfis.
 2. *Squilla arenaria*, marina, mas.
 3. *Squilla arenaria*, marina, foemina.
 4. *Cancer Pagurus*, hirtus, Americanus.
 5. *Cancer fulcatus*, terreftris, five montanus, Americanus.
 6. *Squilla arenaria*, prona.
 7. 8. *Cancer Heracleoticus*, pronus & fupinus.
 9. *Cancer marinus*, fcutiformis.
 10. 11. *Cancer Americanus*, venustiffime variegatus.
 12. *Cancer macrochelos*.
 13. *Araneus marinus*, minutiffimus.

TAB. XXI.

- Num. 1. 2. *Cancer crumenatus*, Orientalis, pronus & fupinus.
 3. *Aftacus marinus*, Norvegicus.
 4. *Squilla Crangon*, Americana, major.
 5. *Squilla Crangon*, Americana, altera.
 6. *Squilla Groenlandica*, mas.
 7. *Foemella prioris*, prona.
 8. *Squilla marina*, Batava, mas.
 9. *Squilla mas*, ex freto Davifii.
 10. *Foemella prioris*.
 11. *Squilla mantis*, Amboinenfis.
 12. *Squilla mantis*, Amboinenfis, maxima.

TAB. XXII.

- Num. 1. *Cancer spinofus*, maximus, Orientalis; *Paguri* fpecies.
 2. 3. *Cancer spinofus*, feu *Hippocarcinus hifpidus Aldrovandi*.
 4. *Cancer brachychelos*, crumenatus, ruber, Americanus.
 5. *Tefta Cancræ*, quæ fpecies *Paguri* spinofi.
 6. *Tefta Cancræ coronati*, Orientalis.

TAB. XXIII.

- Num. 1. 2. *Hiftrix pifeis*, feu *Orbis echinatus*, vel muricatus, ma-
 jor, Americanus, pronus & fupinus.
 3. *Orbis muricatus* & reticulatus, five *Oftacion* *subrotundus*,
aculeis undique brevibus, triquetris, armatus.
 4. *Oftacion bidens*, fphæricus, aculeis undique densis, tri-
 quetris, armatus, feu minor orbicularis, *Lijferi*, *Wil-*
oughby, *Raji*.
 5. *Oftacion cathetoplateo oblongus*, ventre tantum aculeato
 & subrotundo.
 6. *Orbis Lagocephalus*.
 7. 8. *Orbis*, pifeis folaris dictus.
 9. *Ejusdem fpeciei alius*, minimus.

TAB. XXIV.

- Num. 1. *Oftacion tetraodon*, subrotundus; dorfo lineis nigris va-
 rio, aculeis breviffimis undique.
 2. *Oftacion tetraodon*, subrotundus, albefcens, aculeis exi-
 guis, depreffis, in dorfo & ventre.
 3. *Oftacion triangulatus*, figuris hexagonis, parum tu-
 berculis & quali radiatis, aculeis duobus in imo ventre.
 4. *Oftacion quadrangulus*, tuberculis & maculis variis, ni-
 gricantibus, lineaque longitudinali in dorfo ornatus.
 5. *Oftacion quadrangulus*, nigrefcens; tuberculis minimis &
 maculis albis variis.
 6. *Oftacion triangulus*, tuberculis exiguis, innumeris afper;
 aculeis carens.
 7. *Oftacion triangulatus*, totus maculofus & tuberculofus;
 aculeis duobus in imo ventre.
 8. *Oftacion quadrangulus*; aculeis duobus in capite, & to-
 tidem in imo ventre.
 9. *Oftacion antierius quadrangulus*, fed dorfo acuto, gibbo-
 fo; aculeis duobus in capite, & totidem in ventre.
 10. *Oftacion oblongo ovatus*, aculeis undique longis, tereti-
 bus & retroverfis.
 11. *Oftacion unciali minor*, subrotundo quadrangulus; ma-
 culis nigris variis.
 12. *Oftacion triangulus*; tuberculis exiguis, innumeris, afper;
 aculeis carens; major.
 13. *Oftacion quadrangulus*, minor, fubflavescens, figuris he-
 xagonis, velut radiatis, undique pictus, aculeis duobus
 in capite, & totidem in imo ventre.

B L A D W Y Z E R

TAB. XIX.

- Num. 1. Ambonfche Krab met lange armen.
 2. 3. Bloemachtige Krab, boven en onder te zien.
 4. 5. Rond Zee-Krabbetje, van gedaante als een Spinnekop.
 6. 7. Lichte West-Indifche Zee-Krab, met breede pooten.
 8. Gedoornde Ooft-Indifche Krab, met lange armen.
 9. Andere kleiner foort van gedoornde en lang-gearmde Krab
 uit Ooft-Indien.
 10. 11. Andere foort van ronde, Korft-achtige, Spinnekops-
 Krab.
 12. Zeldzame fchoone, licht roode, West-Indifche Rots-
 Krab.
 13. Zeer raare en fierlyke, bloemachtige Krab, van Ambon.
 14. West-Indifch Zilver-Krabbetje, van onderen te zien.
 15. Kleine geluidgevende Zee-Krab.
 16. 17. Lang-gearmde, gedoornde Rots-Krabbe, boven en
 onder te zien.
 18. Onvergelykelyke, fchoongeteekende, Ooft-Indifche Krab.
 19. 20. Zee-Kreeft, na een Zee-Luis gelykende; door *Ron-*
deletius, *Leeuw* genaamd.
 21. Klein, rond, platvoetig en gedoornd Krabbetje.
 22. 23. Zee-Spinnekop, boven en onder te zien.
 24. Bloemachtig Krabbetje.
 25. Andere foort van Zee-Spinnekop.

TAB. XX.

- Num. 1. Beeren-Krab, of byzondere foort van Ambonfche Kreeft.
 2. Strand-Kreeft, een mannetje.
 3. Strand-Kreeft, het wyfje, van onderen.
 4. Ruighaairige Zee-Krab uit de Spaanfche West-Indien.
 5. West-Indifche Aard-of Berg-Krab.
 6. Strand-Kreeft van boven te zien.
 7. 8. Haanekams-Krab, boven en onder verbeeld.
 9. Schildachtig Zee-Krabbetje.
 10. 11. Zeer fraai gemarmerd Krabbetje uit de Spaanfche West-
 Indien.
 12. Lang-gearmde Krab.
 13. Kleinste foort van Zee-Spinnekop.

TAB. XXI.

- Num. 1. 2. Byzondere foort van Beurs-Krabbe, uit Ooft-Indien,
 onder en boven te zien.
 3. Zee-Kreeft uit Noorwegen.
 4. Groote West-Indifche Rivier-Garnaal.
 5. Andere West-Indifche Rivier-Garnaal.
 6. Groenlandfche Garnaal, het mannetje.
 7. Het wyfje van de voorgaande Garnaal.
 8. Hollandfche Zee-Garnaal, het mannetje.
 9. Garnaal uit de Straat Davids, het mannetje.
 10. Het wyfje van de voorgaande.
 11. Ambonfche *Mantis*-Garnaal.
 12. Grootfte foort van Ambonfche *Mantis*-Garnaal.

TAB. XXII.

- Num. 1. Zeer groote Ooft-Indifche Zee-Krab, zynde een by-foort
 van de *Pagurus*.
 2. 3. Gedoornde en Ruighaairige-Krab, van *Aldrovandus*,
 onder en boven te zien.
 4. Roode Beurs-Krab, uit de West-Indien.
 5. Schild, zynde een by-foort van de gedoornde *Pagurus*.
 6. Schild van een Ooft-Indifche Kroon-Krabbe.

TAB. XXIII.

- Num. 1. 2. Groote Egel, of ftekelige Penne-Vifch, uit de West-
 Indien, onder en boven te zien.
 3. Egel of Penne-Vifch, aan alle zyden met korte, drie-
 hoekige pennen gewaapend.
 4. Klein Zee-Egeltje, overal dicht met driehoekige pennen
 bezet; verbeeld by *Lijfer* in zyn *Ichth. Will.* p. 155.
 en by *Rajus* p. 42. n. 4.
 5. Rond-Vifch, hebbende alleen een gedoornd onderlyf.
 6. Rond-Vifch, *Lagocephalus* genaamd.
 7. 8. Gedoornde Zonne-Vifch.
 9. Een andere zeer kleine Vifch van dezelfde foort.

TAB. XXIV.

- Num. 1. Viertandige Schelp-Vifch, die rondachtig is, met zwarte
 ftreepen over den rug, en over al kort gedoornd.
 2. Viertandige Schelp-Vifch, die rondachtig is, witachtig,
 en op den rug en buik met kleine liggende doortjes.
 3. Driekantige Schelp-Vifch, met zeshoekige figuren, die
 wat bultachtig en als geftraald zyn, hebbende twee doornen
 onder den buik.
 4. Vierkantige Schelp-Vifch, met bultjes, en verfcheide
 zwarte vlakken, en met een ftreep langs den rug ver-
 fiert.
 5. Vierkante Schelp-Vifch, zwartachtig, met zeer kleine
 bultjes en witte vlakken.
 6. Driekantige Schelp-Vifch, met ontallyke kleine bultjes,
 zonder doornen.
 7. Driekantige Schelp-Vifch, die overal met vlakken en bult-
 jes is, en twee doornen onder aan den buik heeft.
 8. Vierkante Schelp-Vifch, met twee doornen aan het hoofd,
 en twee onder aan den buik.
 9. Schelp-Vifch, die van vooren vierkant is, maar puntig
 en gebult van rug, met twee doornen aan het hoofd,
 en twee aan den buik.
 10. Langwerpig ovale Schelp-Vifch, met lange, ronde ach-
 terwaards gekeerde doornen over het geheel lyf.
 11. Kleine, rondachtige, vierkante Schelp-Vifch, die noch
 geen Once zwaar is, met zwarte vlakken.
 12. Driekantige, groote Schelp-Vifch, met ontallyke kleine
 bultjes, zonder doornen.
 13. Kleine, vierkante, geelachtige Schelp-Vifch, met zes-
 hoekige als geftraalde figuren overal verfiert; hebbende
 twee doornen aan het hoofd, en twee onder aan den buik.

Num. 14.

I N D E X

- Num. 14. Balistes, tribus in dorso aculeis, cauda admodum bifurca conspicuus.
 15. Balistes dorso triacantho, & tribus ordinibus aculeorum utrinque versus caudam.
 16. Balistes, dorso triacantho, squamis undique aculeatis.
 17. Balistes, dorso diacantho, unicolor, microlepidotus, asper.
 18. Balistes unicolor, asper, dorso aculeo postica parte uncinulis ferrato.
 19. Balistes rostro oblongo, acuto; macula nigra, punctis albis varia, ad os ventrale distinctus.

TAB. XXV.

- Num. 1. Chatodon lineis longitudinalibus variis; cauda bifurca & utrinque aculeata.
 2. Chatodon nigrescens; cauda albescens, aequali & utrinque aculeata.
 3. Chatodon nigrescens, cauda parum bifurca & utrinque aculeata.
 4. Chatodon albescens, lineis quinque, transversis, nigricantibus, & aculeo laterali utrinque.
 5. a. Chatodon niger, capite diacantho; lineis utrinque quatuor, transversis, curvis.
 b. Varietas prioris.
 6. Chatodon, duobus aculeis brevibus supra oculos, & ossiculo tertio pinnae dorsalis longissimo praeditus.
 7. Chatodon canescens; ore aculeato, & ossiculo tertio pinnae dorsalis fetiformi, longissimo.
 8. Chatodon macrolepidotus, lineis utrinque duabus, magnis, nigris; ossiculo quarto pinnae dorsalis fetiformi, longissimo.
 9. Chatodon macrolepidotus, lineis utrinque tribus, nigris, latis, & quarta in ipsa cauda.
 10. Chatodon macrolepidotus, nigrescens; lineis utrinque duabus, albis, ad caput.
 11. Chatodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos, & macula rotunda in pinna dorsali.
 12. Chatodon macrolepidotus, albescens, lineis utrinque octo transversis, nigris.
 13. Chatodon totus argentei coloris; pinnis ventralibus ob breviter parum conspicuis.
 14. Chatodon obscure canus, maculis aliquot irregularibus, & ossiculo secundo pinnarum ventralium in setam productum.
 15. Chatodon quadratus, nigrescens, pinnis dorso ac anii in medio longum productis.
 16. Chatodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos & macula rotunda ad caudam.
 17. Chatodon macrolepidotus, albo flavescens, rostro longissimo, osseo, & macula nigra ad basin pinnae dorsalis.
 18. Chatodon macrolepidotus, albescens, linea nigricante ad oculos, caudam, ani ac dorso pinnam.

TAB. XXVI.

- Num. 19. Chatodon fusco rubescens; aculeis utrinque duobus infra oculos.
 20. Chatodon, lineis utrinque tribus, albis; laminis operculorum in ambitu admodum ferratis.
 21. Chatodon quadratus, argentei coloris, aculeis duobus, brevibus, loco pinnarum ventralium, praeditus.
 22. Chatodon, lineis utrinque candidis, laminis operculorum ferratis; cauda alba bifurca.
 23. Chatodon albescens, macrolepidotus; cauda bifurca, & operculis branchiarum parum ferratis.
 24. Chatodon, lineis utrinque duabus candidis, laminis operculorum ferratis, & cauda alba, aequali.
 25. Chatodon albescens, ad dorsum nigricans; laminis operculorum ferratis.
 26. Chatodon canescens, macrolepidotus; laminis operculorum ferratis, & macula exigua ad extremum operculorum.
 27. Chatodon totus canescens, macrolepidotus; cauda bifurca.
 28. Chatodon canus, macrolepidotus; lamina operculorum media tantum ferrata.
 29. Chatodon macrolepidotus, obscure canus, lineis tribus, albis, utrinque; cauda bifurca.
 30. Chatodon albus, ex fusco maculosus; aculeis 4 ad ani pinnam.
 31. Chatodon oblongus, maculis aliquot magnis, albis, variis.
 32. Chatodon oblongus, lineis utrinque duabus, albis, longitudinalibus.
 33. Chatodon lineis fuscis, longitudinalibus, variis; pinna dorso antierius in eminentiam producta.
 34. Piscis *Abucatuaja* Brasiliensis, *Peixe Gallo* Lusitanis vocatus, juxta Marggrav. lib. IV. c. II; Willoughb. p. 295; Raj. p. 99.
 35. Chatodon lineis longitudinalibus variis; cauda bifurca; aculeo laterali utrinque ad caudam.
 36. Chatodon macrolepidotus, flavescens; linea fusca ad oculos, caudam & ani pinnam.
 37. Chatodon macrolepidotus; macula rotunda ad caudam.

TAB. XXVII.

- Num. 1. Holocentrus.
 2. Pentanemus.
 3. Scomber, linea laterali aculeata; pinna ani ossiculorum viginti.
 4. Scomber flavescens; latitudine ad longitudinem dimidia; denticulis piliformibus.

Tom. III.

B L A D W Y Z E R

- Num. 14. Balistes, met drie doornen op den rug, en met een staart die diep gegaffeld is.
 15. Balistes, met drie doornen op den rug, en drie reyen doornen aan weërzyden naa den staart toe.
 16. Balistes, met drie doornen op den rug, en met schubben die overal gedoornd zyn.
 17. Balistes, met twee doornen op den rug, klein geschubd en ruig.
 18. Eenverwige ruige Balistes, met een doorn op den rug, die van achteren zaagswyze gehakt is.
 19. Balistes, met een lange puntige snuit, en met een zwarte vlak, die wit gestippeld is, ontrent het buikbeen verfiert.

TAB. XXV.

- Num. 1. Chatodon, die na de lengte gestreept is, met een gegaffelden en aan weërkanten gedoornden staart.
 2. Zwartachtige Chatodon, met een witachtigen, gelyken, en aan weërkanten gedoornden staart.
 3. Zwartachtige Chatodon met een staart die een weinig gegaffeld, en aan weërkanten gedoornd is.
 4. Witachtige Chatodon, met vyf zwartachtige dwarsstreepen, en een doorn aan ieder zyde.
 5. a. Zwarte Chatodon, met twee doornen aan het hoofd, en vier kromme dwarsstreepen aan weërkanten.
 b. Varietiet van a.
 6. Chatodon, met twee korte doornen boven de oogen, en met een rug-vin, wiens derde graatje zeer lang is.
 7. Grysachtige Chatodon, met een gedoornde bek, en een rug-vin, wiens derde graatje zeer lang en borstelachtig is.
 8. Groot-geschubde Chatodon, met twee groote zwarte streepen aan weërkanten, wiens vierde graatje van de rug-vin zeer lang en borstelachtig is.
 9. Groot-geschubde Chatodon, met drie zwarte breede streepen aan weërkanten, en een vierde op den staart.
 10. Groot-geschubde zwartachtige Chatodon, met twee witte streepen aan weërkanten van het hoofd.
 11. Groot-geschubde witachtige Chatodon, met een zwarte streep aan de oogen, en een ronde vlak op de rug-vin.
 12. Groot-geschubde witachtige Chatodon, met acht zwarte dwarsstreepen aan weërkanten.
 13. Zilver-verwige Chatodon, met buik-vinnen, die wegens hunne korthed schier onzichtbaar zyn.
 14. Donker-gryze Chatodon, met eenige ongeregelde vlakken, en met buik-vinnen, welker tweede graatje als een borstel uitsteekt.
 15. Vierkante, zwartachtige Chatodon, met rug-en aars-vinnen, die in het midden verre uitsteeken.
 16. Groot-geschubde witachtige Chatodon, met een zwarte streep aan de oogen, en een ronde vlak aan den staart.
 17. Groot-geschubde, uit den witten geelachtige Chatodon, met een zeer lange beenachtige snuit, en een zwarte vlak onder aan den voet van de rug-vin.
 18. Groot-geschubde witachtige Chatodon, met een zwartachtige streep aan de oogen, aars-en rug-vin.

TAB. XXVI.

- Num. 19. Bruin-roodachtige Chatodon, met twee doornen aan weërzyden onder de oogen.
 20. Chatodon, met drie witte streepen aan weërzyden, en met Kieuwendekfel-blaaden die in hunnen omtrek sterk getand zyn.
 21. Vierkantige, zilver-verwige Chatodon, met twee korte doornen die in de plaats van de buik-vinnen dienen.
 22. Chatodon met witte streepen aan weërzyden, hebbende getande Kieuwendekfel-blaadjes, en een witten gespleeten staart.
 23. Witachtige groot-geschubde Chatodon, met een gegaffelden staart, en met Kieuwendekfels, die een weinig getand zyn.
 24. Chatodon met twee witte streepen aan weërzyden, hebbende getande Kieuwendekfel-blaadjes, en een witten gelyken staart.
 25. Witachtige Chatodon, met zwart aan den rug, en getande Kieuwendekfel-blaadjes.
 26. Grysachtige groot-geschubde Chatodon, met getande kieuwendekfel-blaadjes, en een kleine vlak aan het einde der kieuwendekfels.
 27. Geheel grysachtige groot-geschubde Chatodon, met een gegaffelden staart.
 28. Gryze, groot geschubde Chatodon, hebbende alleen het middelste kieuwendekfel-blaadje getand.
 29. Groot-geschubde donker-gryze Chatodon, met drie witte streepen aan weërzyden, en een gegaffelde staart.
 30. Witte Chatodon met bruine vlakken, en vier doornen aan de aars-vin.
 31. Langwerpige Chatodon, met eenige witte groote vlakken.
 32. Langwerpige Chatodon, met twee witte streepen naar de lengte, aan weërzyden.
 33. Chatodon met bruine streepen naar de lengte, verfiert; hebbende een rug-vin, die van vooren zich als met een uitspruitfel verheft.
 34. Visc, die van de Brasilianen *Abucatuaja*, en van de Portugeezen *Peixe Gallo* genaamd word. Volgens Marggrav. lib. IV. Cap. II. Willoughb. p. 295. Rajus p. 99.
 35. Chatodon, zynde naar de lengte gestreept, met een gevorkten staart, en met een zy-doorn aan weërkanten van den staart.
 36. Chatodon met groote schubben, geelachtig, en met een bruine streep aan de oogen, staart, en aars-vin.
 37. Groot-geschubde Chatodon, met een ronde staart-vlak.

TAB. XXVII.

- Num. 1. Holocentrus, of Doorn-Visch.
 2. Pentanemus of Vyfdradige Visch.
 3. Makreel met een gedoornden zy-streep, en met een aars-vin, die 20. graatjes heeft.
 4. Geelachtige Makreel, half zoo breed als lang, met haarvormige tandjes.

Num. 5.

I N D E X

- Num. 5. *Grammistes*.
 6. *Perca maculosa*; maxilla inferiore longiore; pinna ani officulorum novem.
 7. *Perca tota maculis fuscis & punctis albis varia*; pinna dorsi aculeorum undecim.
 8. *Perca maxilla inferiore longiore*; lineis longitudinalibus varia; pinna dorsi aculeorum undecim.
 9. *Perca maxilla inferiore longiore*; transversim lineata; macula nigerrima ad caudam.
 10. *Perca unicolor*, maxilla inferiore longiore; macula nigra ad basin caudae.
 11. *Perca maxillis aequalibus*; lineis utrinque duabus, transversis, nigricantibus.
 12. *Perca maxillis aequalibus*; capite maculoso; cauda aequali.
 13. *Perca coloris argentei*; lineis utrinque duabus longitudinalibus; cauda bifurca.
 14. *Perca maxilla inferiore longiore*; albescens cum lineis transversis obscurioribus.
 15. *Perca maxilla inferiore longiore*; tota maculis & lineis transversis varia.
 16. *Perca oblonga*, teres; lineis utrinque octo transversis, fuscis.
 17. *Perca maxilla superiore longiore*; lineis longitudinalibus varia; aculeis dorsi tredecim.
 18. *Perca maxilla superiore longiore*, lineis longitudinalibus varia, aculeis dorsi decem.

TAB. XXVIII.

- Num. 1. *Cottus squamosus*, rostro bifido; pinnis pectoralibus ad caudam extensis.
 2. *Cottus squamosus*, varius; appendiculis ad maxillas, nares & lineam lateralem.
 3. *Cottus maxilla inferiore longiore*, cirrata; pinnis ventralibus ventri adnatis.
 4. *Cottus alepidotus*, varius; maxilla inferiore longiore, cirrata.
 5. *Cottus alepidotus*; capite polyacantho; maxilla superiore paulo longiore.
 6. *Cataphractus Schoneveldii*, *Johnstoni*, *Willoughbyi*, *Raji*.
 7. *Milvus Ovidii* Naf. Halieut. Poëm.

TAB. XXIX.

- Num. 1. *Myxus ore subtus*; cirris octo; appendice in dorso.
 2. *Myxus ore in apice capitis*; cirris octo.
 3. *Myxus argentei coloris*; cirris sex; pinna ani officulorum octodecim.
 4. *Myxus cirris sex longissimis*; appendice triangulari in extremo dorso.
 5. *Myxus cirris sex longissimis*; appendice dorsi a pinna ani ad caudam extensa.
 6. *Myxus maculosus*; cirris sex longis; capite longo, plano.
 7. *Myxus cirris sex*; cauda in extremo aequali.
 8. *Myxus cirris duobus exilibus*; pinnis pectoralibus aculeo destitutis.
 9. *Myxus cirris sex*; appendice dorsi carens.
 10. *Myxus cirris octo*; appendice dorsi carens.
 11. *Plecotomus cirris duobus*; cauda bifurca.
 12. *Plecotomus cirris plurimis*; aculeis unguiformibus ad aperturas branchiarum.
 13. *Plecotomus cirris quatuor longis*.
 14. *Plecotomus corpore aculeato*; ore cirrato; dorso monopterygio.
 15. *Gobius ex nigricante varius*; pinna dorsi secunda officulorum 14.
 16. *Gobius albescens*; officulis pinnæ dorsalis primæ præaltis & setiformibus.
 17. *Gobius pinnis ventralibus disjunctis*.
 18. *Chatodon macrolepidotus*, canescens; lineolis longitudinalibus variis; linea fusca ad oculos, pinnam dorsi, ani & caudæ.
 19. *Acipenser*; corpore tuberculis spinosis aspero; supinus, *Artes.*

TAB. XXX.

- Num. 1. *Blennius capite subacuto*; pinna dorsi tota aculeata.
 2. *Blennius canescens*; officulis ultimis pinnæ dorsalis molli-
 bus.
 3. *Blennius varius*; capite subacuto; officulis ultimis pinnæ dorsalis molli-
 bus.
 4. *Blennius fronte perpendiculariter declivi*; pinna dorsi in medio humili.
 5. *Blennius fronte perpendiculariter declivi*; officulo primo pinnæ dorsalis alto.
 6. *Gunnellus Cornubiensum*; nonnullis Butterfish, *Willoughbyi* & *Raji*.
 7. *Exocoeti tertium genus Bellonio*. *Gesner*. *Dracunculus Ron-*
delet. *Aldrovand*. *Willoughby*. *Raj*. *Dracunculus aranei* spe-
 cies *Gesneri* fol. 43. b. edit. Germanicæ.

B L A D W Y Z E R

- Num. 5. Streep-Viſch.
 6. Gevlakte Baars, hebbende het onderſte kaakbeen lan-
 ger dan het bovenſte, met neegen doornen op de rug-vin.
 7. Baars, die over al met bruine vlakken en witte ſtuppels
 verſiert is, en een rug-vin met elf doornen heeft.
 8. Baars, met het onderſte kaakbeen langer dan het bo-
 venſte, zynde in de lengte geſtreept, en met een rug-
 vin van elf doornen.
 9. Baars, met het onderſte kaakbeen langer dan het bo-
 venſte, zynde dwars geſtreept, met een gants zwarte
 vlak aan den ſtaart.
 10. Eenverwige Baars, met het onderſte kaakbeen langer dan
 het bovenſte, en met een zwarte vlak aan de wortel
 van den ſtaart.
 11. Baars, met gelyke kaakbeenen, en twee zwartachtige
 dwarsſtreepen aan weêrkanten.
 12. Baars, met gelyke kaakbeenen, een gevlakt hoofd, en
 een gelyken ſtaart.
 13. Zilverwige Baars, met twee ſtreepen naar de lengte aan
 weêrzyden, en een gegaffelden ſtaart.
 14. Baars, met het onderſte kaakbeen langer dan het bo-
 venſte, zynde witachtig, met donkere dwarsſtreepen.
 15. Baars, met het onderſte kaakbeen langer dan het boven-
 ſte, zynde geheel en al met vlakken en dwarsſtreepen
 gemarmert.
 16. Langwerpig ronde Baars, met acht bruine dwarsſtreepen
 aan weêrkanten.
 17. Baars, met het bovenſte kaakbeen langer dan het on-
 derſte; zynde met ſtreepen in de lengte verſiert, en met
 dertien doornen aan den rug.
 18. Baars, met het bovenſte kaakbeen langer dan het onder-
 ſte, zynde in de lengte geſtreept, met tien doornen aan
 den rug.

TAB. XXVIII.

- Num. 1. Schubachtige *Cottus*, met een geſpleeten ſnuit, en borſt-
 vinnen, die zich tot den ſtaart toe uitſtrekken.
 2. Schubachtige gemarmerde *Cottus*, met baardjes aan de
 kaakbeenen, neusgaaten, en de zy-lyn.
 3. *Cottus*, met het onderſte kaakbeen, dat gebaard is, lan-
 ger als het bovenſte, en met buik-vinnen, die aan den
 buik vaſt gegroeid zyn.
 4. Ongeſchubde bonte *Cottus*, met het onderſte kaakbeen,
 dat gebaard is, langer als het bovenſte.
 5. Ongeſchubde *Cottus*, met veel doornen aan het hoofd,
 en het bovenſte kaakbeen een weinig langer als het on-
 derſte.
 6. *Cataphractus* van *Schoneveld*, pag. 30. 31. *Johnſon*, pag.
 77. tab. XLVI. fig. 5. 6. *Willoughby*. pag. 211. *Rajus Synop.*
 pag. 77.
 7. Zee-Wouwe, van *Ovidius Naſo*, Halieut. Poëm. vers 95.

TAB. XXIX.

- Num. 1. *Myxus*, met den bek van onderen, met acht baarden,
 en een aanhangſel op den rug.
 2. *Myxus*, met den bek voor aan de punt van het hoofd,
 en met acht baarden.
 3. Zilver-verwige *Myxus*, met zes baarden, en de aars-
 vin uit achteen graatjes.
 4. *Myxus*, met zes zeer lange baarden, en met een drie-
 hoekig aanhangſel op het uiterſte van den rug.
 5. *Myxus*, met zes zeer lange baarden, en met een aan-
 hangſel op den rug, het geen zich van den aars-vin tot
 aan den ſtaart uitſtrekt.
 6. Gevlakte *Myxus*, met zes lange baarden, en een lang
 plat hoofd.
 7. *Myxus*, met zes baarden, en een ſtaart, die gelyk ten
 einde loopt.
 8. *Myxus*, met twee kleine baarden, en ongedoornde borſt-
 vinnen.
 9. *Myxus*, met zes baarden, zonder aanhangſel op den rug.
 10. *Myxus*, met acht baarden, zonder aanhangſel op den rug.
 11. *Plecotomus*, met twee baarden en een gegaffelden ſtaart.
 12. *Plecotomus*, met zeer veel baardjes, en met nagelswy-
 ze doornen aan de openingen der kieuwen.
 13. *Plecotomus*, met vier lange baardjes.
 14. *Plecotomus*, met een gedoornd lighaam, met baardjes aan
 den bek, en een enkele vin op den rug.
 15. Zwart gemengelde *Gobius*, hebbende de tweede rug-vin
 met veertien graatjes voorzien.
 16. Witachtige *Gobius*, met zeer hooge en borſtelachtige graat-
 jes aan de eerſte rug-vin.
 17. *Gobius*, met van een geſcheiden buik-vinnen.
 18. Groot-geſchubde *Chatodon*, grys van verwe, met fyne
 ſtreepjes naar de lengte; en met een bruine ſtreep aan de
 oogen, rug-aars- en ſtaart-vin voorzien.
 19. *Acipenser* of Steur, met gedoornde Knobbels over het
 lighaam; achter over liggende.

TAB. XXX.

- Num. 1. *Blennius*, met een puntachtig hoofd, en met een rug-
 vin, die geheel gedoornd is.
 2. Grysachtige *Blennius*, wiens uiterſte graatjes van de rug-
 vin zacht zyn.
 3. Gemengelde *Blennius*, met een puntachtig hoofd, en de
 uiterſte graatjes aan de rug-vin, zacht.
 4. *Blennius*, met een voorhoofd, dat waterpas ſteil is; en
 met een rug-vin, die in het midden laag is.
 5. *Blennius*, met een waterpas ſteil voorhoofd, en met een
 hoog eerſte graatje van de rug-vin.
 6. Viſch, *Gunnellus* genaamd, in Cornubië; en by eenigen
Butterfish, volgens *Willoughby* p. 115. *Rajus* p. 144.
 7. Derde Geſlacht van *Exocoeti*, by *Bellonius*. Volgens *Ges-*
nerus, p. 16. Draakxken. *Rondeletius* Lib. x. Cap. 12. p. 304.
Aldrovandus Lib. II. Cap. 51. p. 262. *Willoughby* p. 136. *Raj*.
 p. 79. Draakxken, ſoort van Spinnekop, volg. *Gesner*. p.
 43. b. Hoogd. druk.

Num. 8.

I N D E X

Num. 8. *Blennius varius*; capite subacuto; extremo pinnae dorsalis eminentiore.

TAB. XXXI.

- Num. 1. *Labrus tetraodon*; unicolor; cauda aequali.
2. *Labrus tetraodon*; nigrescens, maculis albis undique variis.
3. *Labrus polyodon*; lamina operculorum media ferrata. *Turdus viridis*, *Garcetto* dictus *Genus. Willoughby*.
4. *Labrus polyodon*; virefcens; pinnae dorsi aculeorum decem.
5. *Labrus polyodon*; lineis utrinque duabus longitudinalibus; cauda aequali.
6. *Labrus polyodon*; varius, macula caerulea ad basin pinnae pectoralis.
7. *Labrus polyodon*; capite caeruleo; cauda bifurca.
8. *Labrus varius*; maculis duabus nigris post initium pinnae dorsalis.

TAB. XXXII.

- Num. 1. *Gymnotus*, lineis transversalibus variis; maxilla inferiore longiore; cauda curta, subulata.
2. *Gymnotus varius*; capite conico; ventre turgidiore.
3. *Gymnotus caerulefcens*; ventre latiore; macula nigra ad branchias.
4. *Gymnotus fuscus*; maxilla inferiore brevior; dorso ad caudam usque sulcato.
5. *Gymnotus varius*; rostro productiore.

TAB. XXXIII.

- Num. 1. *Enchelyopus* totus argenteus; rictu serpentino; ventre nudo; cauda acuminata, apinni.
2. *Echeneis*, ore triangulari; cauda in extremo subrotunda; lineis duabus, fuscis, longitudinalibus, a rostro ad caudam usque protensis.
3. *Chaetodon caerulefcens*, dorso nigro; cauda fere aequali, ex albido & nigro varia; aculeo ad caudam utrinque uno, versus caput directo.

TAB. XXXIV.

- Num. 1. *Squalus varius*; naribus ori proximis; foraminibus pone oculos; spiraculis utrinque quaternis; cauda longissima.
2. *Balistes varius*, dorso monacantho; rostro fuillo; macula nigra in extrema cauda.
3. *Tetragonopterus argenteus*; capite grandi, exserto; appendicula membranacea in extremo dorso; cauda multum bifurca.
4. *Solenostomus varius*; rostro cirrato; pinnis dorsalibus & ventralibus praelongis.
5. *Amphifilen* cauda recta.
6. *Gymnotus nigricans*; capite plagioplateo; cauda curta, obtusa; virtute *Torpedo*.
7. *Anableps*, lineis quatuor longitudinalibus ad utrumque latus; processu tubulato ad pinnam ani.
Ceterae hujus Tabulae icones anatomicam exhibent descriptionem cum oculi, tum processu tubulati hujus piscis.

TAB. XXXV.

Capla prima & secunda, in quibus minutissima Conchyliorum genera, areolarum in modum, concinne digesta exhibentur.

TAB. XXXVI.

Capla tertia & quarta, quae majuscula Conchyliorum specimina, similiter, at diverso a superioribus ordine inter se composita monstrant.

TAB. XXXVII.

Capla quinta & sexta, Conchyliis, uti priores, sed alia rursus ratione dispositis, conspicuae.

TAB. XXXVIII.

- Num. 1. 2. Turbines grandes, Oculi bovis dicti, ab utroque latere, ad *Globos* referendi.
3. ad 8. & 11. Ejusdem speciei minores ac discrepantes. (Num. 9 & 10. ad *Semilunares* pertinent, suntque species *Vitellorum*.
12. Cochleola fossarum nostras. (*Lunaris*.)
13. ad 24. Rapa. (*Globos*.)
25. Cochleolae terrestres.
26. 27. 28. *Semilunarium* diversae species.
29. ad 33. Vitellorum diversae species.
34. ad 50. Ova Vanelli diversae. (*Globos*.)
51. ad 70. Semilunares. Exclu. Num.
58. 59. pertinent ad Turbines Num. 1. & 2.
67. Species Cornu curforum vocati, ore rotundo. (*Nautilus*.)
68. Cochleola terrestris.

TAB. XXXIX.

- Num. 1. ad 11. Species diversae Cornuum curforum & Cochlearum terrestrium.
12. 13. Diversae Cochleae terrestres.
14. ad 17. Cornua curforum. (*Nautili*.)
18. Cochleola terrestris vel arborea, vulgaris.
19. ad 23. Diversae Cochleae dunorum. (*Nautili*.)

B L A D W Y Z E R

Num. 8. Bonte Snot-vifch, met een puntachtig hoofd, en het uiterite van de rug-vin, meer uitteekende.

TAB. XXXI.

- Num. 1. Viertandige eenkleurige Lip-vifch; met een staart, die gelyk ten einde loopt.
2. Andere viertandige zwartachtige Lip-vifch, met witte vlakken aan alle kanten.
3. Veeltandige Lip-vifch, wiens middelste kieuwendekfels plaat zaagswyze getand is. De Groene Lyfter, te *Genus Garcetto* genaamd, by *Willoughby* p. 320.
4. Veeltandige groenachtige Lip-vifch, hebbende een rug-vin met tien doornen.
5. Veeltandige Lip-vifch, met twee lange streepen aan beide zyden, en een gelyk eindigende itaart.
6. Bonte veeltandige Lip-vifch, met een blaauwe vlak aan den voet van de borst-vinnen.
7. Veeltandige Lip-vifch, met een blaauw hoofd en gefpleeten itaart.
8. Een andere Lip-vifch met twee zwarte vlakken achter het begin der rug-vin.

TAB. XXXII.

- Num. 1. Bonte Blootrug, *Gymnotus*, met dwarse streepen, het onderfte kaakbeen langer als het bovenfte, de itaart kort en als een priem gepunt.
2. Bonte Blootrug, met een kegelswyfs hoofd, en een buik, die wat meer opgeblaazen is.
3. Blaauwachtige Blootrug met een platter buik, en een zwarte vlak by de Kieuwen.
4. Bruine Blootrug, met een korter onderkaak, en een rug, die tot den itaart toe als gevoord is.
5. Bonte Blootrug, met een langen fhuut.

TAB. XXXIII.

- Num. 1. *Enchelyopus*, die geheel als zilver is, met een bek als een flang, den buik bloot, den itaart gepunt, en zonder vinnen.
2. *Echeneis*, of Zuiger, met een driehoekigen bek; den itaart in zyn uiteinde rondachtig, met twee bruine langwerpige streepen die zich van de fhuut tot den itaart uitftrekken.
3. Blaauwachtige *Chaetodon*, met een zwarten rug, met een itaart die wit-en zwart-bont is, en by na gelyk ten einde loopt, zynde van weerkanten bezet met een doorn, wiens punt voorwaarts naar het hoofd gericht is.

TAB. XXXIV.

- Num. 1. Bonte *Squalus*, met den neus dicht by den mond, met gaaten achter de oogen, aan weerkanten vier luchtgaaten, en een zeer langen itaart.
2. Bonte *Balistes*, met een rug, die maar eene vin heeft; met een fhuut als een varken, en een zwarte vlak aan het einde van den itaart.
3. Zilverachtige *Tetragonopterus*, met een groot uitfteekend hoofd, een vliezig ahangfel aan het einde van den rug, en een itaart, die diep in twee gefplit is.
4. Bonte *Solenostomus*, met een gebaarden fhuut, en zeer lange rug-en buik-vinnen.
5. *Amphifilen* met een rechten itaart.
6. Zwartachtige Blootrugge, met een dwars plat hoofd, en een korten stompen itaart, van kracht met den Vifch *Torpedo* overeenkomende; de Beef-Aal genaamd.
7. *Anableps*, of Hoogkyker, met vier langwerpige streepen aan elke zyde, en een uitteekende buis by den aarsvin.
[De verdere Letters wyzen een Ontleedkundige befchouwing van het Oog dezer vifch.]

TAB. XXXV.

Afbeelding van twee Laaden, in welke de allerkleinfte Zee-Hoorntjes en Schelpjes, parterreswyze gefchikt zyn.

TAB. XXXVI.

Afbeelding van twee Laaden als de voorgaande, doch anders gefchikt, en uit grooter foorten bestaande.

TAB. XXXVII.

Afbeelding van twee Laaden als vooren, doch wederom anders gefchikt.

TAB. XXXVIII.

- Num. 1. 2. Groote Ofenoogen, van beide zyden te zien. (Tot het Geflacht der Tonnen behoorende.)
3. a 8. & Num. 11. Kleinder en verfchillende van dezelfde foorten.
Num. 9. & 10. (*Zyn Halve maanboorns, en foorten van Eierdooren*.)
12. Inlands Sloopflakje. (Maanhoorn.)
13. a 24. Raap of Knolhoorns. (Tonnen.)
25. *Aardflakjes*.
26. 27. 28. *Verfchillende Halve maanflakken*.
29. a 33. Verfchillende Eierdooren.
34. a 50. Verfchillende Kievits Eiers. (Tonnen.)
51. a 70. Halve maanflakken, uitgezondert Num.
58. 59. Bebooren tot Num. 1. & 2.
67. Soort van Poftboorn met een ronde mond. (Zeilhoorn.)
68. *Aard Slak*.

TAB. XXXIX.

- Num. 1. a 11. Verfchillende foorten van Pofthoorns, en Karkallen of Landflakken.
12. a 13. Verfchillende Landflakken.
14. a 17. Pofthoorns. (Zeilhoorns.)
18. Gemeen Land of Boomflakje.
19. a 23. Verfcheide Duinflakjes. (Zeilhoorns.)

*** 2

Num. 24.

I N D E X

- Num. 24. Cochlea fossarum indigena. (Globosa.)
 25 ad 29. Cochlea fluviatilis & marinae (Buccina.)
 30. Cochlea fluviatilis, Cornu curforum species.
 31 ad 55. Diversae species Buccinorum fluviatiliū, quorum nonnulla etiam in nostris fossis inveniuntur.
 56 ad 61. Buccina diversa.
 62 ad 74. Buccina diversa.
 75. Buccinum ex freto Davisii.
 76 ad 80. Buccina indigena.
 81. 82. Buccina exotica.

TAB. XL.

- Num. 1. 2. Cochlea Optica dicta (Trochi.)
 3. ad 5. Cochlea umbilicata, seu Cornua curforum.
 6. 7. Cochlea terrestres.
 8. Cornu Curforum.
 9. 10. Cochlea terrestris planiuscula, Artocreas dicta.
 11. 12. Cornua Curforum.
 13. 14. Cochlea optica.
 15. Cochlea Limacum (Trochus.)
 16. 17. Cochlea terrestres.
 18 ad 21. Cornua Curforum varia.
 22. 23. Cochlea terrestres.
 24. 25. Similes, Lampades dicta.
 26. Cochlea marina Indica (Semilunaris.)
 27. Cochlea marina margaritica: quae videtur monstrum esse cochlea a Delphino dicta.
 28. Cochlea optica.
 29. Cornu curforum.
 30. 31. Cochlea terrestris exotica.
 32. Cochlea marina, *Alykruik* dicta, indigena. (Semilunaris.)
 33. 34. Cornua curforum fluviatilia.
 35. 36. Cochlea terrestres convoluta.
 37. Buccina perverfa, sinistrorsum gyrata.
 38. Signum navale Principis. (Buccinum.)
 39. 40. Cochlea terrestres turbinata.
 41. 42. Cochlea optica.
 43. Cornua curforum.
 44. 45. Cochlea turbinata.
 46 ad 67. Cornua curforum multivaria.
 Haec inter dixerim haberi *Semilunarem* sub Num. 46; nisi Num. 47. repugnaret. Num. 60. ad cochleas, quae *Karkal* dicuntur, pertinet. Num. 62 & 65. sunt *Semilunares*.

TAB. XLI.

- Num. 1 ad 30. Cochlea Semilunares multivariae: nisi quod Num. 2 ad 8. Trochis aut Lunaribus annumerari debeant. Quae nullo numero notatae sunt, diversas species Semilunarium tam fluviatiliū, quam marinarum, exhibent.

TAB. XLII.

- Omnes hac tabula depictae species ad genus Volutarum pertinent. Quae vero numero adscripto carent, replendi tantum spatii superflui causa videntur adjectae.
 Num. 1 ad 4. Volutae grandes nubeculatae, coronatae dictae.
 5 ad 9. Volutae Auctori Tygerinae, aliis nubeculatae aut numeris distinctae.
 10. 11. Voluta nubeculata, Americana.
 12. 13. Volutae detritae.
 14 ad 21. Nubeculae Achatinae.
 22. Vide Num. 10 & 11.
 23. 24. 25. Volutae filis pictae.
 25 *. Eadem species.
 26 ad 36. Volutae virides a Caeseo viridi dictae.
 37. Altera species priorum.
 38. 39. Eadem detritae.
 40. 41. 42. Species Volutarum, quae Admirales vocantur.

TAB. XLIII.

- Num. 1. 2. Volutae aurantiae.
 3. Eadem.
 4. 5. Volutae Brunettae dictae.
 6. ad 9. Volutae panno aureo similes, exquisitae.
 10. Vulgaris alia ejusdem speciei.
 11. 12. Tertia species.
 13. 14. Volutae aurantiae, exquisitae.
 15 ad 22. Nubeculae vel Achatinae.
 23 ad 30. Nubeculae vel Achatinae Volutae, variae, Americanae.
 31 ad 36. His a Fele nomen datum.

TAB. XLIV.

- Num. 1. ad 7. Metae butyri, species Volutarum, quae etiam hodie Tygrinae audiunt. Num. 6. tamen aliorum videtur pertinere.
 8 ad 11. Volutae ligno quercino similes.
 12. Similis alia, infrequens.
 13 ad 18. Volutae testudineae, Americanae.
 19 ad 22. Volutae, Cedo nulli dictae, spuriae.
 23 ad 28. Volutae testudineae, maculose, Americanae.
 29. 30. Volutae achatinae, Americanae.

TAB. XLV.

- Num. 1 ad 7. 10. 11. Volutae tygrinae, albae.
 8. 9. Volutae pavimento Italico similes, spuriae, Americanae.
 12 ad 15. Altera species Num. 1.
 16. 17. Volutae ligno quercino similes.

TAB. XLVI.

- Num. 1 ad 19. Volutae cordiformes, quarum Num. 5. 6. Admirales, aut & Praefecti classis nocturni dicuntur.
 20. 21. Admirales primarii: species rarior.
 22. 23. Ut supra, sed cum aliqua varietate.
 24 ad 29. Volutae innominatae.

B L A D W Y Z E R

- Num. 24. Inlands Sloopflakje. (Tonnetje)
 25. a 29. Rivieren en Zeeflakjes. (Trompetjes.)
 30. Rivierflakje of Pofthoortje.
 31. a 55. Verscheide Rivier Top of Trompet-flakjes, waar van eenige in onze slooten gevonden worden.
 56. a 61. Verschillende Top, Bel, of Trompetflakjes.
 62. a 74. Verscheide Bel of Trompethoortjes.
 75. Trompethoorn uit de Straat Davids.
 76. a 80. Inlandsche Trompetflakken.
 81. a 82. Uitlandsche als vooren.

TAB. XL.

- Num. 1. 2. Perspectiefhoorn (Tol.)
 3. a 5. Navelflak of soort van Pofthoorns.
 6. 7. Aardflakhoorn.
 8. Pofthoorn.
 9. 10. Platachtige Aardflak, de Paftei genaamd.
 11. 12. Pofthoornflak.
 13. 14. Perspectiefhoorn.
 15. Slakhoortjes. (Tollen.)
 16. 17. Aardflakhoorn.
 18. a 21. Verschillende Pofthoornflakken.
 22. 23. Aardflakhoorns.
 24. 25. Als vooren 't Lampje genaamd.
 26. Oostindisch Zeeflakhoortje. (Halvemaan-hoorn.)
 27. Geparamourde Zeeflakhoorn, [waarschynelyk een misgewas van de Dolphynhoorn.]
 28. Perspectiefhoorn.
 29. Pofthoornflakje.
 30. 31. Vreemde Aard of Landflakhoorns.
 32. Inlandsche Zee Alykruik. (Halvemaanhoorn.)
 33. 34. Rivier Pofthoortje.
 35. 36. Opperolde Landflakhoortjes.
 37. Linkse Trompet of Topflakjes.
 38. Prince vlaggen. (Trompet)
 39. 40. Land Topflakjes.
 41. 42. Perspectiefhoorns.
 43. Pofthoornflakjes.
 44. 45. Topflakjes.
 46. a 67. Varieerende Pofthoornflakken.
 [Onder deze schynd my Num. 46. een Halvemaanflakje, doch Num. 47. spreekt het teegen. Num. 60. schynd een Karkal. & Num. 62. & 65. Halvemaanflakken.]

TAB. XLI.

- Num. 1. a 30. Verschillende Halvemaanhoorns, onder welken echter Num. 2. a 8. tot de Tollen of Vollemaanhoorns behooren. De ongenommerde zyn verschillende soorten van Rivier en Zee Halvemaanhoorns.

TAB. XLII.

- Alle deze soorten behooren onder 't Geslacht van de Tooten, de ongenommerde zyn hier maar tot volmaking der Plaat bygevoegd.
 Num. 1 a 4. Groote Wolkbak, of Gekroonde Wolkbak.
 5. a 9. Door den Schryver Tygertooten, doch thans Wolk- of Cyferboorn genaamd.
 10. 11. Westind. Wolkboorns.
 12. 13. Afgesleepe Tooten.
 14. a 21. Wolk of Agaate Bakjes.
 22. Zie Num. 10. & 11.
 23. Plompe Wel, thans met Num. 24. & 25. Arkans gaaren genaamd.
 25 *. Dezelfde soort.
 26. a 36. Groene kaas Tooten.
 37. Tweede soort van de vorige.
 38. 39. Dezelfde afgesleepe.
 40. 41. 42. Steen Admirals.

TAB. XLIII.

- Num. 1. 2. Oranje Tooten, nu Geele Bruinet genaamd.
 3. Dito.
 4. 5. Bruinet Tooten.
 6. a 9. Fyne Goudlaakens Tooten.
 10. Gemeene Goudlaakens Toot.
 11. 12. Derde soort.
 13. 14. Fyne Oranje of Geele Harte-Tooten.
 15. a 22. Wolk of Agaatebakjes.
 23. a 30. Verschillende Westindische Wolk of Agaate Tootjes.
 31. a 36. By den Schryver Katjes genaamd.

TAB. XLIV.

- Num. 1. a 7. Booterweg, thans Booter of Tyger Tooten genaamd; doch Num. 6. schynd een andere soort.
 8. a 11. Eikenhout Toot. Word nu de Geele Tap geheeten.
 12. Eikenhout Toot. Vreemde soort.
 13. a 18. Westindische Schilpad Tooten.
 19. a 22. Basterd Cedo nulli Tooten.
 23. a 28. Westind. Geplekte Schilpad Tooten.
 29. a 30. Westind. Agaate Tooten.

TAB. XLV.

- Num. 1. a 7. 10. 11. Witte Tyger Tooten.
 8. 9. West. Basterd Italiaansche Tooten.
 12. a 15. Tweede soort van Num. 1.
 16. 17. Eiken hout Tooten, nu Geele Tap genaamd.

TAB. XLVI.

- Num. 1. a 19. Harte Tooten, waar van Num. 5. 6. Admirals, doch nu Schout by Nacht genoemd worden.
 20. a 21. Opper Admirals, Vreemde soort.
 22. 23. Als vooren doch verschillend.
 24. a 29. Onbenaamde Tooten.

TAB. XLVII.

I N D E X

TAB. XLVII.

- Num. 1 ad 6. *Volutæ cordiformes*, inter quas Num. 6. *Præfectus* classis nocturnus vocatur.
 7. *Nubecula singularis*.
 8. *Voluta cordiformis detrita*.
 9. *Voluta Menonitarum*.
 10 ad 13. *Volutæ Bruinettæ dictæ*.
 14 ad 17. *Volutæ panno aureo similes*.
 18 ad 21. *Volutæ coronatæ*.
 22. 23. *Volutæ nubeculatæ vel numeris pictæ*.
 24. *Voluta patagiata, spuria*.
 25 ad 27. *Volutæ singulares*.
 28 ad 31. *Volutæ maculosæ, quæ Musca rusticorum*.

TAB. XLVIII.

- Num. 1 ad 3. *Volutæ Guineenses*.
 4. *Admiralis*.
 5. *Admiralis supremus*.
 6. *Admiralis*.
 7. *Admiralis aurantius*.
 8. *Cedo nulli, vel Rex Australis*.
 9. 10. *Admirales Americani*.
 11 ad 13. *Proadmirales Americani*.
 14 ad 28. *Admirales Americani*. Nonnullis tamen hoc nomen vix competit.
 29 ad 40. *Volutæ Australes*.
 41 ad 45. *Volutæ Barcinonenses*.
 46. 47. *Volutæ granulata ex mari australi*.

TAB. XLIX.

- Num. 1 ad 6. *Cochleæ Symbolis vestiaris pictæ (Buccina)*.
 7. 8. *Cochleæ adultæ vel purpureæ*.
 9 ad 20. *Strombi fasciati, varii (Buccina)*.
 21 ad 44. *Ejusdem speciei alii, discrepantes*.
 45 ad 48. *Cochleæ Cardui dictæ*.
 49 ad 52. *Murices singulares*.
 53. *Buccinum singulare, compressum*.
 54. *Murex fasciatus*.
 55. *Ima facies Buccini num. 53*.
 56. *Purpura singularis*.
 57 ad 59. *Buccinum oryzae coctæ in modum granulatum*.
 60. *Buccinum sulcatum*.
 61 ad 70. *Buccina varia*.
 71 ad 73. *Buccina tuberosa*.
 74. 75. *Pira siccata*.
 76. 77. *Murices, qui Braccæ Helvetorum dicuntur*.
 78. 79. *Purpura*.
 80 ad 82. *Murices, qui Braccæ Helvetorum spuria*.

TAB. L.

- Num. 1 ad 12. *Dolia marina (Strombi)*.
 13. 14. 17. 18. 19. *Dolia marina, spuria*.
 15. 16. *Turris Babylonica, hodie Mitra papalis, Americana (Strombus)*.
 20 ad 48. *Strombi varii secundum Auctorem. Qui recurvo rostro sunt, Strombi rostrati vocantur, tam spinosi, quam laeves*.
 Num. 28. 29. 30. 31. 41. 47. 48. *Buccina sunt*.
 29. 30. *Mitra papalis spuria vocatur*.
 47. 48. *Sunt Strombi fasciati*.
 49. *Mitra Episcopi spuria (Buccinum)*.
 50. 51. *Cardinales (Buccina)*.
 52. 53. *Buccina minuta*.
 54. *Buccinum fasciatis obvolutum*.
 55. 56. *Ejusdem altera species*.
 Lit. A. *Minutæ cochleolæ, quæ speculandi materiem præbent*.

TAB. LI.

- Num. 1 ad 5. *Mitræ papales (Buccina)*.
 6 ad 19. *Mitræ episcopales hodie dictæ (Buccina)*.
 20. 21. *Buccinum maculosum, sulcatum*.
 22 ad 30. *Strombi rostrati, spinosi & laeves*.
 31. 32. *Buccinorum fasciatorum species*.
 33. 34. *Strombi rostrati duo, laeves*.
 35. *Similis granulatus*.
 36. *Buccinum minutum*.
 37. *Mitra papalis spuria (Buccinum)*.

TAB. LII.

- Num. 1. ad 3. *Buccina villosa*.
 4 ad 14. *Diversæ eorundem species*.
 15. 16. *Caudæ Testudinum (Purpuræ)*.
 17. 18. *Rana ore fuscæ (Alata)*.
 19. 20. *Murex innominatus*.
 21. *Purpura exochis crispis*.
 22. 23. *Lucifer minutus (Murex)*.
 24 ad 26. *Buccina varia*.
 27. *Murex, Belgis Pimpelje, quasi Parus minor*.
 28. 29. *Ejusdem varietates*.
 30. 31. *Echinus, five Morum ramosum (Murex)*.

TAB. LIII.

- Num. 1. 2. *Cassia sulcata*.
 3 ad 23. *Diversæ species Fimbriarum, quarum alia laeves, costatæ, alia marmoreæ vel maculosæ, alia etiam duplicata audiunt. Omnes ad genus Cassidum referendæ*.
 24. 25. *Mitra papalis, fluviatilis (Buccinum)*.
 26 ad 46. *Fimbriæ variae (Cassides)*.
 Lit. A ad Z. & a ad m. Hi omnes sunt Dactyli. Attamen S. T. Z. pro spuris habeantur. T. b. potius ad Buccina, quam ad Dactylos videntur pertinere. S & Z sunt veræ volutæ dactyliformes, inde dictæ, quod utrique & Volutarum & Dactylorum generi, quæ a plerisque Auctoribus inter sese confunduntur, affines sint.

Tom. III.

B L A D W Y Z E R

TAB. XLVII.

- Num. 1. a 6. *Harte Tooten, waar van Num. 6. de Schout by Nac. genaamd*.
 7. *Vreemde Wolk Toot*.
 8. *Afgesleepe Harte Toot*.
 9. *Menifte Toot*.
 10. a 13. *Bruinet Tooten*.
 14. a 17. *Goude Laakens Tooten*.
 18. a 21. *Kroon Hoorns of Tooten*.
 22. 23. *Wolk of Cyfer Tooten*.
 24. *Baferd Speldewerk Hoorn of Toot*.
 25. a 27. *Vreemde Tootjes*.
 28. a 31. *Boere Musijk of geplekte Tootjes*.

TAB. XLVIII.

- Num. 1. a 3. *Guineesche Tooten*.
 4. *Admiraal*.
 5. *Opper Admiraal*.
 6. *Admiraal*.
 7. *Oranje Admiraal*.
 8. *Cedo nulli, of Koning uit 't Zuidland*.
 9. a 10. *Westindische Admiraals*.
 11. a 13. *Dito Vice Admiraals*.
 14. a 28. *Westind. Admiraals*. [Eenige echter verdienen dezen naam niet.]
 29. a 40. *Zuidlandische Tooten*.
 41. a 45. *Barcelona Tooten*.
 46. 47. *Zuid-Zee gestippelde Katjes*.

TAB. XLIX.

- Num. 1. a 6. *Livree Hoornjes (Trompet)*.
 7. 8. *Vreemde Brand of Purperhoornjes*.
 9. a 20. *Verscheide Bandpennetjes (Trompet)*.
 21. a 44. *Verscheillende dito*.
 45. a 58. *Dijfelhoornjes*.
 49. a 52. *Vreemde Rotsboornjes*.
 53. *Vreemd in een gedronge Trompetlakje*.
 54. *Gebandeerde (Punt of Rotshoorn)*.
 55. *De onderste zyde van Num. 53*.
 56. *Vreemd Purperboornje*.
 57. a 59. *Ryssenbry (Trompetjes)*.
 60. *Gevoorde Trompetje*.
 61. a 70. *Verscheillende Trompetboornjes*.
 71. a 73. *Geknobbelde Trompetjes*.
 74. 75. *Gedroogde Peeren*.
 76. 77. *Zwittersbroeken (Rotshoorn)*.
 78. 79. *Purperboornjes*.
 80. a 82. *Baferd Zwittersbroek (Rotshoorn)*.

TAB. L.

- Num. 1. a 12. *Zee-Ton (Pennen)*.
 13. 14. 17. 18. 19. *Baferd Zee-Ton*.
 15. 16. *Babylonische Tooren, [nu Westind. Pauskroon genaamd] (Pennen)*.
 20. a 48. *Verscheide Pennehoorns volgens den Schryver; [eenige met de omgeboge snuit, noemd men Snuit Pennen, zoo Gedoorde als Gladde.]*
 [Num. 28. 29. 30. 31. 41. 47. & 48. *Zyn alle (Trompetten)*. Num. 29. 30. *Is 't rechte Baferd Pauskroontje*.
 47. 48. *Zyn zoogenaamde Bandpennetjes*.]
 49. *Baferd Bischops Myter (Trompet)*.
 50. 51. *Kardinaalen (Trompet)*.
 52. 53. *Kleine Trompetlakjes*.
 54. *Omwonde Trompet Slak*.
 55. 56. *Dito tweede soort*.
 Letter A. *Speculatie Hoornjes*.

TAB. LI.

- Num. 1. a 5. *Pauskroonen (Trompet)*.
 6. a 19. *Tegenwoordig alle, Bischopsmyters genaamd (Trompet)*.
 20. 21. *Gevoorde Plekboorn (Trompet)*.
 22. a 30. *Gedoorde en gladde Snuitpennen (Pennen)*.
 31. 32. *Soorten van omwonde boornjes (Trompet)*.
 33. 34. *Twee gladde Snuitpennen*.
 35. *Gekartelde dito*.
 36. *Klein Trompetboornje*.

TAB. LII.

- Num. 1. a 3. *Ruighaartige Trompetjes*.
 4. a 14. *Varieerende dito soorten*.
 15. a 16. *Schilpadstaarten (Purperhoorn)*.
 17. a 18. *Kikvoers met de bruine mond (Vleugelhoorn)*.
 19. a 20. *Onbenaamde (Rotshoorn)*.
 21. *Krulhoorn (Purperhoorn)*.
 22. a 23. *Kleine Morgensterren (Rotshoorn)*.
 24. a 26. *Verscheillende Trompetjes*.
 27. *Gedoornd Pimpeltje (Rotshoorn)*.
 28. a 29. *Dito varieerende soort*.
 30. a 31. *Egeltje of Getakte Moerbey (Rotshoorn)*.

TAB. LIII.

- Num. 1. a 2. *Gevoorde Kasket*.
 3. a 23. *Verscheillende soorten van Zoompjes, waar van enige, de gladde, geribde, witte gemarmerde of geplek en ook dubbelde genaamd worden. Zy behooren alle tot Kasketten of Stormhoeden*.
 24. a 25. *Rivier Pauskroon (Trompet)*.
 26. a 46. *Verscheillende Zoompjes (Stormhoeden)*.
 Lett. A. tot Z. en a. tot m. *Deze behooren alle tot de (Dadels.) S. Z. zyn echter baferd soorten, T. b. schynen my eer onder de (Tropetten), dan onder de Dadels te behooren, en S. & Z. zyn waare Dadel Tooten, dus genaamd, omdat zy met beide a verscheillende Geslachten, welken by de meeste Schryvers onder verward worden, overeenkomst hebben*.
 * * * *

I N D E X

En! porro nonnulla speciminum hic depictorum nomina.
 A. B. C. D. E. Dactyli porphyritici aut vericocolores achatini.
 G. Cylindrus aut dactylus achatinus.
 K. L. Dactyli nigri, splendore sericeo.
 M. N. Dactyli notis picti.
 O. Dactylus undis nigricantibus.
 P. Q. Dactylus innominatus, qui fastigiatus ab apice producto dici possit.
 R. V. W. Guttæ caruleæ.
 X. Mica.
 Quæ super sunt specimina minusculis literis notata ex hæcenus propositis satis dignosci queunt.

TAB. LIV.

Diferepantes hic species ac varietates Volutarum exhibentur; nisi quod Num. 14. 15. 16. ad Buccinorum classem pertineant.
 Num. 1. ad 4. Volutæ quercinæ.
 5. Voluta tygrina singularis.
 6. 7. Voluta achatina.
 8. 9. Voluta quercina.
 10. ad 13. Pluresque aliæ in orbes digestæ ad Cochleas patagiatas referantur.
 Cæteræ numeris non distinctæ sunt totidem varietates Volutarum, quarum multæ nondum nomen acceperunt.

TAB. LV.

Num. 1. Volutæ habentur punctis, tanquam fabuli granulis, conspersæ.
 2. 3. Voluta cordiformis.
 4. ad 10. Volutæ pyramidales, a pavimento Italico dictæ.
 11. 12. Voluta vulgaris, quam crusta Madreporæ undique obtegunt.
 13. ad 16. Radii textorii, species Porcellanarum, uti & sequentes.
 17. Porcellanæ gibbæ.
 18. Juga.
 19. 20. Diversæ species Porcellanarum vel Concharum venerearum.
 21. Infantes fasciis obvoluti; species Stromborum.
 22. Noduli. (Porcellanæ.)
 23. Murices minuti.
 In medio inter Num. 20 & 23. Nonnullæ insuper comparent volutæ punctatæ.

TAB. LVI.

Num. 1. ad 3. Strombus stellatus, qui tamen ob rostrum suum potius ad Buccina videatur referendus.
 4. ad 6. Strombi crassii tygrini. Priores duo gyros suos monstrant ferra excisos. Pertinent autem non minus, quam qui sequuntur, ad classem Stromborum.
 7. 8. Tympanotoni.
 9. 10. Strombus granulosus.
 11. Strombus ex albo maculosus.
 12. Tympanotoni varii.
 13. 14. Strombi fluviatiles.
 15. 16. Strombus tygrinus gracilis.
 17. ad 40. Varietates plerumque in præcedentibus reperiundæ.
 Lit. A. B. Diversæ aliæ species.

TAB. LVII.

Num. 1. ad 6. Cochleæ Musicæ barbaræ.
 7. ad 22. Cochlearum Musicarum species variantes.
 Nota. Hæ Cochleæ aut singularem classem constituunt, aut ad classem Globosarum vel Muricum videntur redigendæ.
 23. 24. Buccinum Doggerlandicum.
 25. 26. Alata Lapponica, maculosa, ad Cochleas Musicas referenda.
 27. 28. Cochlea turbinata, fusca. (Buccinum.)
 †. Globosa Sandvoordenfis.
 29. ad 34. Buccina varia.

TAB. LVIII.

Elegantissimam hæc tabula sinit varietatem Semilunarium, inter quas paucæ modo sunt, quæ nomen proprium acceperunt.

TAB. LIX.

Num. 1. ad 24. Ima parte hujus tabulæ etiam differentes Semilunarium species representantur.
 Quæ sequuntur, exceptis Num. 3. 4. 5. 6. utpote ad Trochos pertinentibus, inter Lunatas referri debent ob ostii sui rotunditatem.
 Num. 1. 2. ab Auctore dicta Cochlea solaris; quod nomen aliis jam impositum est; rectius forte Caput Apollinis vocari possit; quum exochis veluti radiatis polleat.
 3. 4. Cochlea solaris spuria. (Trochus.)
 5. 6. Calcar (Trochus.)
 7. ad 27. Variantes Delphinorum species. (Lunatæ.)

TAB. LX.

Num. 1. 2. Trochus spinosus.
 3. Trochus longævus.
 4. Cochlea auriformis, vulgaris, ab inferiore parte spectanda, species Buccinorum.
 5. 6. 7. Cochleæ auriformis altera species.
 8. Bracca Helvetorum. (Murex.)
 9. 10. Pannus lectulorum spurius. (Murex.)
 11. Clunis simii. (Murex.)
 12. Braccæ Helvetorum altera species.
 13. ad 20. Bufones varii. (Buccina.)
 21. ad 27. Buccina varia.
 28. 29. Canarium nodosum. (Alata.)
 30. ad 32. Murices minuti.
 33. Mora ramosa, pusilla. (Murex.) Huc etiam pertinent, quæ Num. 37. 38. 39. 41. 42. 43. 46. 47. 48. habentur.

B L A D W Y Z E R

Zie hier verder eenige van derzelver rechte benamingen.
 A. B. C. D. E. Porpbier of Bonte Agaat. (Dadels.)
 G. Agate Rol of Dadel.
 K. L. Zwarte en Saryne Dadels.
 M. N. Character Dadels.
 O. Camelot.
 P. Q. De Top Dadel zoude men dezelve kunnen noemen, als noch onbenoemd zynde.
 R. V. W. Zyn Blaauw droppen.
 X. Glimmertje.
 De overige met de kleine Letters, kunnen door deze genoeg onderscheiden worden.

TAB. LIV.

Deze Plaat vervat noch verschillende soorten en veranderingen van Tooten, waar van echter Num. 14. 15. 16. tot het Geslacht der Trompetten behooren.
 Num. 1. a 4. Eykenbout Tooten.
 5. Vreemde Tyger Toot.
 6. 7. Agaat Toot.
 8. 9. Eykenbout Toot.
 10. a 13. En verscheide andere, in 't ronde by een gevoegd, zyn Speldewerkboorns.
 De overige ongenommerde zyn alle varieerende Tooten, waar van veel en noch ongenaamd zyn.

TAB. LV.

Num. 1. Vertoond verscheide zoogenaamde Vliege en Mugge scheidt Tooten.
 2. 3. Harte Toot.
 4. a 10. Piramidaal Tooten, nu Italiaan/sche vloertjes genaamd.
 11. 12. Gemeene Toot, geheel met Sterkoraal begroeid.
 13. a 16. Weverspoel, tot de Porcelainboorns behoorende, gelyk mede de volgende.
 17. Jamboezen.
 18. Fokjes.
 19. a 20. Verscheide soorten van Porcelen of Kliphoorntjes.
 21. Gebakerde Kindjes, onder de Penneboorns behoorende.
 22. Knoopjes (Porcelainhoorn.)
 23. Kleine Rotsboornjes.
 In 't midden tuschen de Num. 20. en 23. vertoonen zich noch eenige Vloofseheeten. (Tooten.)

TAB. LVI.

Num. 1. a 3. De Sterre Pen genaamd, doch de snuit brengt hen tot het Geslacht der Trompetten.
 4. a 6. Dikke Tyger Pen, waar van de twee eerste, by de omgieren, zyn uitgezaagd; zy behooren met de volgende alle onder het Geslacht der Pennen.
 7. 8. De Trommelsbroef.
 9. 10. Gekarteide Pen.
 11. Witte plek-Pen.
 12. Varieerende Trommelsbroef.
 13. 14. Rivier of Slakke Pen.
 15. 16. Dunne Tyger Pen.
 17. a 40. Varieteten welke meest in de voorgaande gevonden worden.
 Lett. A. & B. Vertoonen noch verschillende soorten.

TAB. LVII.

Num. 1. a 6. Wilde Muzijk.
 7. a 22. Varieerende soorten van Muzijkhoorns.
 NB. Deze soorten schynen of een Geslacht op zich zelve uit te maaken, of tot dat der Tonnen of tot de Rotsboorns te behooren.
 23. 24. Doggerzandse Trompet.
 25. 26. Lapje geplekte Laphoorn; behoort onder de bovenstaande Muzijken.
 27. 28. Bruine Tophoorn. (Trompet.)
 †. Zandvoorts Tonnetje.
 29. a 34. Verschillende Trompethoorns.

TAB. LVIII.

Dit Tafreel vertoond een fraaje verscheidenheid van Halvemaan Slakjes, waar van noch maar weinige hunne benamingen hebben ontfangen.

TAB. LIX.

Num. 1. a 24. Onder op deze Plaat zyn noch verschillende soorten van Halvemaanlakken verbeeld.
 Deze volgende, uitgezonderd Num. 3. 4. 5. 6. die tot de Tollen behooren, sorteeren zich onder de Maan Hoorns, om hun ronden mond.
 Num. 1. 2. Deze, door den Schryver, de Zonne Hoorn genaamd; word best, omdat deze benaming reets aan een andere gegeven is, wegens zyne straalachrige takken, het Hoofd van Apollo genaamd. (Maanhoorn.)
 3. 4. Bastard Zonne Hoorn. (Tol.)
 5. 6. De Spoor. (Tol.)
 7. a 27. Varieerende soorten van Dolphynen. (Maanhoorns.)

TAB. LX.

Num. 1. 2. Doornachtige Tol.
 3. Langlevende Tol.
 4. Gemeene Oorboorn, van onderen te zien, behoort onder de Trompethoorns.
 5. 6. 7. Oorhoorns, tweede soort.
 8. Zwitterbroek (Rotsboorn.)
 9. 10. Bastard Bedderyk (Rotsboorn.)
 11. Aape Bil (Rotsboorn.)
 12. Zwitterbroek tweede soort.
 13. a 20. Varieerende Padde (Trompet.)
 21. a 27. Varieerende Trompethakjes.
 28. 29. Gebulte Kanary, (Laphoorn.)
 30. a 32. Kleine Rotsboornjes.
 33. Kleine Moerbey. (Rotsboorns.) Hier toe behooren ook 37. 38. 39. 41. 42. 43. 46. 47. 48.

I N D E X

Num. 34. 35. 36. 40. 44. 45. 49. 50. videntur esse Buccina.
Prope Num. 1. ima sede tabulæ, quinque insuper prostant
minuti Trochuli, Lunata minor, & octo Buccina, quo-
rum quatuor procellosa dicuntur, & bina minora Auri-
culæ Midæ.

TAB. LXI.

Omnia hæc exempla ad Alatas pertinent.

- Num. 1 ad 6. Alata cauda sursum recurvata.
7. Alata singularis.
8 ad 10. Alata cauda obtusa. Neque enim singulare genus vi-
dentur constituere, eo quod plenum incrementum non-
dum adeptæ sint.
11. 12. 20. 21. Luhuanæ.
22. Ignota species est.
Quæ superflunt, inter Canaria dicta numerari debent.

TAB. LXII.

Continuatio Alatarum.

- Num. 1. 2. Pugil grandis.
3. Species ignota, cui nomen Alata laceræ dari posset.
4. 5. 9. 10. 12. 14. 15. 27. Pugiles variantes.
6 ad 8. Alata fasciata.
11 & 30. Ranula.
13. Alata nodosa, five Index.
16. Ejusdem altera species, alias & Alata cauda sursum re-
curva.
17. Vespertilio alatus.
18. 19. 20. Artemon convolutus.
21. 22. 23. 26. Artemones.
24. 25. 28. 29. Gibbulæ.
31. 32. Luhuanæ.
33. 34. 35 ad 40. 44. Alata imperfecta.
41. 42. 43. 45. ad 50. Canaria variantia.

TAB. LXIII.

- Num. 1. 2. Alata grandis.
3. Cancer crassius, imperfectus.
4. 5. Alata fasciata.
6. Pugil.
7. 8. 9. 10. Cochleæ pediformes, Americanæ. (Buccina). In
Indiis Orientalibus & alibi quoque inveniuntur.

TAB. LXIV.

- Num. 1. Cymbium mammillare, coronatum, magnum, flammis
pictum.
2. Simile fuscum.
3. Aliud non coronatum.
4. Aliud coronatum, vulgare.
7 ad 11. Alia non coronata, minora, varia.
Omnia hæc specimina ad classem Globosarum referantur.
5. 6. Cymbium mammillare, rostro fuillo. Hæc species æque
videtur ad genus Cochlearum Musicarum barbararum Tab.
LVII. Num. 1 ad 22, quam ad Globosæ, referri posse.
7 & 8. Porcellanas dixerò plenum incrementum nondum ad-
eptas.

TAB. LXV.

- Num. 1 ad 12. Species variantes Cymbiorum mammillarium, tam
coronatorum, quam non coronatorum. (Globosæ.)

TAB. LXVI.

- Num. 1 ad 18. Ejusdem generis diversæ species ac varietates, uti
in Tab. precedente.

TAB. LXVII.

Quæcunque in hac Tabula Cochleæ numeris non notatæ
sunt, maximam partem varietates modo exhibent colore
ac pictura ludentes. Vespertilionum aut Rostorum Suil-
lorum nomine compellantur, ac ad Musicas barbaras Tab.
LVII pertinent.

Lit. a & b. Ad idem genus referendæ, sed rariores sunt.
c. d. e. Sunt Panni dicti Lectulorum, ramosi. (Mu-
rices.)

TAB. LXVIII.

- Num. 1 ad 6. Ficus variantes. (Globosæ.)
7. 8. Rapa. (Globosæ.)
9 ad 11. Bulla maculosa, costata. (Globosæ.)
12. 13. Perdices minutæ. (Globosæ.)
14. 15. Cassis fulcata.
16. Perdix vulgaris.
17. Bulla costata, grisea } (Globosæ.)
18. Cassis bullata, nodosa.
19 ad 22. Ficus spuria. (Globosæ.)

TAB. LXIX.

Si binas exceperis minutas Cochleas, in fronte hujus Tabu-
læ depictas, quæ Cassides sunt Bezoardicæ, cum macula-
tæ, tum immaculatæ, cæteræ omnes ad classem Globosa-
rum pertinent, aliæque & alia nomina, similiter ut in
precedente tabula ostensum est, sortiuntur, prout vel ma-
culis, vel costis, vel alio quovis modo distinctæ sunt.

TAB. LXX.

- Num. 1. Bulla maculata, costata. (Globosæ.)
2. Cassis bullata, nodosa.
3. 4. Bulla labiis crassius, aut maculosa.
5. 6. Perdix grisea, costata. (Globosæ.)
7 ad 9. Cassis Bezoardica, maculosa.
Reliquæ totidem sunt varietates Cithararum, quarum quinæ
infimæ, minutæ, Citharæ nobiles dicuntur. Omnes ta-
men ad Globosæ referri debent.

TAB. LXXI.

- Num. 1 ad 3. Bulla Gallica (Buccinum.)
4. 5. Afinus Promontorii Bonæ Spei. (Buccinum.)

B L A D W Y Z E R

Num. 34. 35. 36. 40. 44. 45. 49. 50. Schynen tot de Trompetlakjes
te behooren.

By Num. 1. Onder aan de Plaat vertoonen zich noch vyf
kleine Tollakjes. Een klein Maan Hoornje : En acht
Trompetlakjes, waar van 'er vier Onweerhoornjes, en de
twee kleine, Midas Oor genaamd worden.

TAB. LXI.

Alle deze soorten behooren onder de Lapboorns.

- Num. 1. a 6. Hoogstaart.
7. Vreemd Lapboornje.
8. a 10. Stompjes genaamd, doch zyn niets anders dan onvol-
wasf Lapboorns.
11. 12. & 20. 21. Loeboense Hoorn.
22. Schynd een vreemde soort.
De overige behooren alle tot die, welke Kanarys genaamd wor-
den.

TAB. LXII.

Vervolg der Vleugel of Lapboorns.

- Num. 1. 2. Groote Kempbaan.
3. Vreemde soort. Men zouw hem, de ingescheurde Lapboorn
kunnen noemen.
4. 5. 9. 10. 12. 14. 15. 27. Varieerende Kempbaanen.
6. 7. 8. Gebandeerde Lapboorns.
11. & 30. Kikvoersb.
13. Geknobbelde Lapboornje of Wyzertje.
16. Dito tweede soort, ook Hoogstaart genaamd.
17. Vleermuis gevelerke
18. 19. 20. Opperolde Bezaantje.
21. 22. 23. & 26. Bezaantjes.
24. 25. 28. 29. Bultjes.
31. 32. Loeboense Hoorns.
33. 34. 35. a 40. & 44. Onvolgroeide Lapboorns.
41. 42. 43. 45. 46. 47. 48. 49. 50. Varieerende Kanarys.

TAB. LXIII.

- Num. 1. 2. Groote Lapboorn.
3. Onvolwasf Plompe Krabbe. } (Laphoorns.)
4. 5. Gebandeerde Lapboorn.
6. Kempbaan.
7. 8. 9. 10. Westindische Voetboorns, (Trompet.) zy vallen ook
in de Oof en elders.

TAB. LXIV.

- Num. 1. Groote geolande Kroon Teepelbak.
2. Bruine dito.
3. Ongekroonde dito.
4. Gemeene gekroonde dito.
7. a 11. Varieerende kleine ongekroonde.
Alle deze vorige soorten behooren onder 't Geslacht van de Tonnen.
5. 6. Varkenshuits Teepelbak. Deze soort schynd zoo veel tot de
Wilde Muzyken, op tab. LVII. Num. 1. a 22. verbeeld,
te behooren, als tot de Tonnen.
Num. 7. & 8. Schynen my onvolwasf Porcelain Hoorns te zyn.

TAB. LXV.

- Num. 1. a 12. Varieerende soorten van Teepelbakken, zoo gekroond
als ongekroond. (Tonnen.)

TAB. LXVI.

- Num. 1. a 18. Verschillende soorten en varieteten, als de voo-
rige Tab.

TAB. LXVII.

Alle de ongenommerde Hoorns van deze Tab. zyn meerendeels
maar varieteten in kleur en tekening. Men geeft hun den
naam van Vleermuizen of Varkenshuiten. Zy behooren tot
de Wilde Muzyken van Tab. LVII.

Lett. a & b. Zyn vreemde van 't zelfde Geslacht.
c. d. e. Getakte Bedde Tyken (Rotshoorns.)

TAB. LXVIII.

- Num. 1. a 6. Varieerende Vygen. (Tonnen.)
7. 8. Knol Hoorn. (Tonnen.)
9. a 11. Geplekte geribde Belboorn. (Tonnen.)
12. 13. Kleine Patrytjes. (Tonnen.)
14. 15. Gevoorende Stormboed.
16. Gemeene Patrys. } (Tonnen.)
17. Graauwe geribde Belboorn. }
18. Geknobbelde Bel Kasket, (Stormhoed.)
19. a 22. Basterd Vyg (Tonnen.)

TAB. LXIX.

Uitgezonderd de twee kleine, booven in dit Tafereel vertoonde
Hoornjes, welke Geplekte en ongeplekte Bezoar Kasketjes zyn,
behooren de overige alle tot het Geslacht der Tonnen. Zy nee-
men, gelyk in 't voorgaande Tafereel, de naamen aan van
geolakt, of geribd, en dergelyk, naar baare gedaante.

TAB. LXX.

- Num. 1. Geplekt geribd Belboornje (Ton.)
2. Geknobbelde Bel Kasketje of Stormboedje.
3. 4. Diklip of Geplekte Belboorn. (Ton.)
5. 6. Graauwe geribde Patrys. (Ton.)
7. a 9. Geplekte Bezoars Kasket (Stormhoed.)
De overige zyn varieerende Harpen, waar van de vyf onderste
kleine, Edle Harpes genaamd worden. Zy behooren alle tot
het Geslacht der Tonnen.

TAB. LXXI.

- Num. 1. a 3. Fransche Bel Hoorn (Trompet.)
4. 5. Kapsel Ezel. (Trompet.)

***** 2

Num. 6.

I N D E X

- Num. 6. Auris Midæ spuria. (Buccinum.)
 7 ad 10. Bullæ variæ. (Buccina.)
 11. 12. 13. 16. Cassides Bezoardicæ, griseæ.
 14. 15. Cassides Bezoardicæ, fasciatæ.
 17 ad 20. Bulla.
 21. 22. Auris Midæ. } (Buccina.)
 23 ad 32. Buccina Achatina. }

TAB. LXXII.

- Num. 1 ad 9. Panni lectulorum varii.
 10 ad 16. Cochleæ Rudolphi, quæ & ab ore patulo dicitur.
 Priores istæ classi Muricum annumerandæ sunt.
 17 ad 21. Pilei Polonici, aut Cassides costatæ.

TAB. LXXIII.

- Num. 1. ad 20. Cassides variantes.
 Num. 1 ad 6 & 9. Cassis rubra, vel carnea.
 7. 8. 10. 11. 17. 18. Cassides reticulatæ.
 16. Cassis grisea, nodosa.
 19. 20. Papyrus Turcica. (Cassis.)
 21 ad 26. Cochleæ fastigiatæ, maculosæ. (Buccina.)
 27. 28. Admiralis Americanus. (Voluta.)
 29. Cancer femina. Ungula diaboli imperfecta. (Alata.)

TAB. LXXIV.

- Num. 1. ad 4. Nodosa viridis.
 5 ad 8. 20. 21. 25. Cochleæ apertura argentea.
 9. ad 11. Cochleæ apertura aurea, five Fornaces candentes.
 Istæ quidem ad Lunares pertinent.
 12 ad 15. Cidaris. (Trochus.)
 16. Nodosa viridis, detrita.
 17. 18. 19. 22. 23. 24 ad 30. Nassovicæ. (Lunares.)

TAB. LXXV.

Nonnulla hujus Tabulæ exempla ad classem Trochorum, alia ad Lunarium pertinent. Distinguuntur autem facile his notis. Lunares, Nassovicarum in modum, ubi apertura sua rotunda nituntur, quietæ insistent; Trochis plus minus plana basis pro firmamento est.

TAB. LXXVI.

Omnes hæ cochleæ ad classem Porcellanarum pertinent. Ob numeros singulis iconibus non appositos proprias etiam earum denominationes non exhibemus. Id modo monendum, nomen Cochleæ Testudinariæ, quod Auctor memorat, hodie cuidam speciei hujus generis, quæ hac Tabula non dipingitur, imponi.

TAB. LXXVII.

- Classi Purpurarum omnia hæc specimina annumeranda.
 Num. 1. Cochlea fusca, exochis crispis, longis.
 2. 3. Cochlea fasciata, exochis crispis.
 4 ad 8. Ejusdem speciei varietates.
 9. 10. Adusta, Brandaris dicta.
 11. 12. Similis alia oblonga.
 13 ad 16. Cornua cervina, aut Scorpiones.

TAB. LXXVIII.

- Num. 1 ad 3. Araneus duplex.
 4. Araneus simplex.
 5. 6. Caput Gallinaginis.
 7 ad 11. Capita Gallinaginis muricata.
 Omnia hæc ad Purpuras referenda.

TAB. LXXIX.

In fronte hujus Tabulæ, parte sinistra, duo exhibentur Artemones convoluti, imperfecti, ad Alatas referendi. Cætera specimina singula ad Buccinorum classem pertinent.

TAB. LXXX.

Multivarias ostendit differentias, quæ in illo genere, quod Æthiopum fasciatorum nomen gerit, occurrunt. Pertinent autem ad Buccina.

TAB. LXXXI.

Varietates Buccinorum proponit.

TAB. LXXXII.

Omnes hæ cochleæ ad classem Alatarum referuntur. Quæ vero inter eas Fæminæ vocari solent, nondum ad justum incrementi terminum pervenisse, jam supra monuimus.

TAB. LXXXIII.

- Num. 1. 2. Ungula diaboli imperfecta. (Alata.)
 3 ad 7. Buccina vulgaris.
 8 ad 11. Pyramides fasciata. Cancris rudes, imperfecti. Vertex obtusior depingi a Chacographo debuisset: qui error etiam Tab. LXIII. Num. 3. commissus est.
 12. 13. 14. Alata imperfecta, Num. 1. 2. Tab. LXIII.

TAB. LXXXIV.

- Num. 1 ad 3. Cochleæ margariticæ, insigni artificio cælatæ. (Nautilus.)
 4. Nautilus tenuis, carina lata.
 5 ad 8. Nautili carina angusta.
 9 ad 12. Nautili vulgares, tenues, grisei.

B L A D W Y Z E R

- Num. 6. *Basterd* Midas oor. (Trompet.)
 7. a 10. Varieerende Belhoorns. (Trompet.)
 11. 12. 13. 16. Graauwe Bezoar. } (Stormhoeden.)
 14. 15. Gebandeerde Bezoar.
 17. a 20. Bel plak.
 21. 22. Midas oor. } (Trompetten.)
 23. a 32. Agaat Trompet.

TAB. LXXII.

- Num. 1. a 9. Verschillende Beddetyken.
 10. a 16. Rudolphus of Wydmond.
 Deze vorige behooren tot het Geslacht der Punt of Rots-hoorns.
 17. a 21. Poolse Mutsjes of geribde Kasketjes.

TAB. LXXIII.

- Num. 1. a 20. Zyn verschillende Stormhoeden of Kasketten.
 Num. 1. a 6. & 9. *Is de Rode Stormboed of Vleesboorn.*
 7. 8. 10. 11. 17. 18. Gebreide Kasket.
 12. 13. *Wilde Bezoar.* (Stormhoed.)
 16. Graauwe geknobbelde Kasket.
 19. 20. *Turks Papier.* (Stormhoed.)
 21. a 26. Geplekte Tophoorntjes (Trompet.)
 27. 28. Westind. Admiraal (Toot.)
 29. Wyfjes Krab. *Onvolwasfe Duvelsklaauw* (Laphoorn.)

TAB. LXXIV.

- Num. 1. a 4. Groene Knobbelhoorn.
 5. a 8. 20. 21. 25. Zilvermond.
 9. a 11. Goudmond of Gloeiende Ooven.
 Deze vorige behooren onder de Maanboorns.
 12. a 15. Tulleband. *Onder 't Geslacht der Tollen behoorende.*
 16. Afgesleepe Groene Knobbelhoorn.
 17. 18. 19. 22. 23. 24 a 30. Nassouwers.
Behooren onder de Maanboorns.

TAB. LXXV.

Eenige van dit Tafereel behooren onder 't Geslacht der Tollen, en andere onder de Maan Hoorns. Men onderscheid ze lichtelyk door deze kenmerken: De Maan Hoorns rusten, nederliggende gelyk de Nassouwers, op hun ronden mond; en de Tollen, op hun min of meerder platte Basis.

TAB. LXXVI.

Deze behooren alle onder 't Geslacht der Porcelain Hoorns. Vermits 't ontbreken der Nummers, kunnen wy derzelver byzondere benaamingen niet opgeeven. Wy hebben hier alleen maar te zeggen, dat de benaaming van Karet of Schildpad Hoorn, waar van den Schryver spreekt, thans aan een andere van dit Geslacht, hier niet verbeeld, gegeven word.

TAB. LXXVII.

- Deze behooren alle tot het geslacht der Purper Hoorns.*
 Num. 1. Langtakke Bruine Krulhoorn.
 2. 3. Gebandeerde Krulhoorn.
 4. a 8. Varieerende Krulhoorns.
 9. 10. Brandaris.
 11. 12. Langwerpige dito.
 13. a 16. Hartehoortjes of Schorpioen.

TAB. LXXVIII.

- Num. 1. a 3. Dubbelde Spinnepkop.
 4. Enkelde Spinnepkop.
 5. 6. Snippe Kop.
 7. a 11. Getakte Snippekop.
Zy behooren alle tot de Purper Hoorns.

TAB. LXXIX.

Ter linker zyde, boven aan in dit Tafereel, zyn twee onvolwasfen Opperolde Bezaantjes, die tot de Lap of Vleugelboorns behooren, anders zyn alle de overige van het Geslacht der Trompet Hoorns.

TAB. LXXX.

Dis Tafereel vertoond de verschillende veranderingen, welke in deze Hoorns, die men Gebandeerde Mooren noemt, gevonden worden. Zy behooren onder de Trompetten.

TAB. LXXXI.

Deze Plaat bevat de verschillende Trompet Hoorns.

TAB. LXXXII.

Alle deze soorten behooren tot de Lap of Vleugel Hoorns. De zoogenaamde Wyfjes hebben we al reets vroeger gezegt, dat niets anders dan de onvolwasfene zyn.

TAB. LXXXIII.

- Num. 1. 2. *Onvolwasfe Duvelsklaauw.* (Laphoorn.)
 3. a 7. Gemeene Kinkboorn. Trompet.
 8. a 11. Gebandeerde Pyramides. *Onvolwasfe Plompe Krab.*
Het toppunt moest hier Stomp verbeeld zyn, dezelfde fout is door den Plaatsnyder op Tab. LXIII. Num. 3. insgelyks begaan.
 12. 13. 14. *Onvolwasfe Lapboorns, van Num. 1. 2. Tab. LXIII.*

TAB. LXXXIV.

- Num. 1 a 3. Konstig gefneede Parlamour Hoorns.
 4. 't Schippertje, Rytenbry Nautilus, als mede, de Breez Kield Nautilus genaamd.
 5. a 8. *Smal Kield Nautilus* of Schippertje.
 9. 12. Gemeene graauwe dunne Nautilus. *Zy behooren alle tot de Zeilboorns.*

Post-

I N D E X

Postquam nomina generica Conchyliorum univalvium, singulis juxta Systema nostrum competentia, ubique adjecimus, consultum fuerit ipsorum quoque generum ordinem subjungere. Speramus interim, quantocyus fieri poterit, universum Systema nostrum, & univalvia & bivalvia & multivalvia complectens, in lucem proditum, in quo præterea & notæ characteristicae & ultiores divisiones exponantur.

I.	Genus.	Porcellana.
II.	—	Globosa.
III.	—	Nautili.
IV.	—	Semilunares.
V.	—	Lunares.
VI.	—	Trochi.
VII.	—	Strombi.
VIII.	—	Cylindri.
IX.	—	Volutæ.
X.	—	Castides.
XI.	—	Alatae.
XII.	—	Murices.
XIII.	—	Purpura.
XIV.	—	Buccina.
XV.	—	Aurita conchacea. Vid. Rumph. Tab. XL. E. F. G. H. I. R.

Omnia & singula hæc genera ex gyro spirali, plus minus fesse ampliante, enascuntur. Dubium genus, de quo Tab. LVII. &c. actum, tantisper ad Globosas referri commode posse videtur.

TAB. LXXXV.

Varias exhibet Conchas margariticas, interna & externa superficie, eleganter sculptas.

TAB. LXXXVI.

Quandoquidem Conchyliorum bivalvium differentes species, quæ perquam numerosæ sunt, non omnes & singulæ in hoc opere exhibentur; haud satis commode aut fructuose methodum, quam in Univalvibus secuti sumus, nomina generica juxta systema nostrum adscribendo, observare licebit.

- Num. 1. Cuculla fatui diconcha.
2 ad 7. Conchæ variæ a Carthagena dictæ.
8. Concha Veneris. Dixerò ad priores pertinere.
9. Concha Anicula dicta.
10. Serratula.
11. Concha Veneris purpurea.
12. Concha a Frago dicta.
13. Concha Carthagenensis.
14. Similis alia.
15. Concha Veneris Labaar dicta.
16. Similis rotunda.
17. 18. Concha Veneris.

TAB. LXXXVII.

- Num. 1 ad 5. Conchæ Corallinæ.
6. Pallium regium.
7. Pallium regium, Americanum. Hodie vocatur Concha ex Freto Davisii; quia ibi nascitur.
8 ad 12. Pallia variegata purpurea.
13. Pallium Regium, rubrum, Americanum.
14. Pallium vericolor, lutei coloris, costis purpureis.
15. Alia species.
16 ad 18. Pallia variegata, Americana, differentia.

TAB. LXXXVIII.

- Num. 1 ad 7. Crepitacula leprosi varie colorata & muricata.
8. Crepitaculum leprosi aurantium.
9 ad 11. Ejusdem ordinis alia.
12. Concha rupea.
13. Videtur esse spuria Arca Noachi, adnatis fordibus hispida.

TAB. LXXXIX.

- Num. 1. ad 4. Crepitacula leprosi exochis ornata, varia.
5. Crepitaculum leprosi muricatum.
6. Concha rupea.
7. Crepitaculum leprosi muricatum.
8. Crepitaculum leprosi exochis ornatum.
9. Concha rupea.
10. Corallium marinum, cinereum, tenue, foliosum, subtilibus costis distinctum.
11. Concha rupea.
12. Concha rupea, squamis brevibus, maceriformibus.
Auctor quidem, ob rationes ante memoratas, tantum non omnia hujus Tabulæ Conchylia ad Conchas rupeas refert. Quod si vero quis animadvertat, Conchas rupeas veras longe diversam commissuram suarum valvarum gerere, uti Num. 9. apparet, & vel forinsecus abunde distinguere licet; ei, quam fecimus, distinctio haud improbabilis videbitur.
Vera concha, quæ a Macere nomen habet, non est concha rupea, sed Crepitaculum leprosi, cujus rami tenues, lati & crispati sunt, propemodum quales habentur in Corallo Num. 10.

TAB. XC.

Serici supremæ & infimæ Conchylia dicuntur Bivalves Transparents.
Tom. III.

B L A D W Y Z E R

By alle de Soorten van Eenschalige Hoorns, de Geslachtnaam, naaf eene nieuwe Rangschikking, gevoegd hebbende, zoo volgd hier de Orde of Rang der Geslachten. Wy hoopē, zoo ras mogelyk, zoo van de een, twee, als meerschallige, een geheel Systema in het licht te geven, waar by derzever Kenmerken en verdere verdelingen zullen gevoegt zyn.

I.	Te Geslacht.	Porcelain Hoorns.
II.	—	Tonnen.
III.	—	Schip of Zeil Hoorns.
IV.	—	Halve-Maan Hoorns.
V.	—	Maan Hoorns.
VI.	—	Tollen.
VII.	—	Pennen.
VIII.	—	Rollen.
IX.	—	Tooten.
X.	—	Stormhoeden.
XI.	—	Lap of Vleugel Hoorns.
XII.	—	Punt of Rots Hoorns.
XIII.	—	Purper Hoorns.
XIV.	—	Trompet Hoorns.
XV.	—	Schulpachtige Oor Hoorns. Zie Rumph. tab. XL. E. F. G. H. I. R.

Alle deze Geslachten neemen uit een SPIRALE Krultrek, welke zich min of meer verwyderd, haar begin. Het tweeschalige Geslacht, waar van by Tab. LVII. enz. gesproken word, zal, tot noch toe, maar best by dat der TONNEN gebracht worden.

TAB. LXXXV.

Dit Tafereel vertoon de verscheide zoo uit als inwendig besneeden Parlemour-Schulpen.

TAB. LXXXVI.

Het gedeelte der Tweeschalige Schulpen zoo volkoomen, in het verbeelden van de overgrootse verscheidenheid der verschillende soorten, niet zynde; zoo kunnen wy, gelyk by de Eenschalige gedaan is, de Geslacht naamen 'er volgens onze Rangschikking, met eenige vrucht, niet by voegen.

- Num. 1. Dubbele Zotskap.
2. a 7. Verschillende Cartageensche Schulpen.
8. Venus Schulp. Schynd my by de vorige te behooren.
9. Oude Wyf Schulp.
10. Zaagertje.
11. Purpere Venus Schulp.
12. Aarbey.
13. Cartageense Schulp.
14. Andere dito.
15. Venus Labaar.
16. Dito ronde.
17. 18. Venus doublet.

TAB. LXXXVII.

- Num. 1. a 5. Koraal doublet.
6. Koningsmantel.
7. Westindische Koningsmantel. Nu noemt men dezelve, de Straatdroids doublet, als daar vallende.
8. a 12. Purpere Bontemantel.
13. Westindische roode Koningsmantel.
14. Geele en paarsgeribde Mantel.
15. Andere soort.
16. a 18. Varieerende Westind. Bontemantels.

TAB. LXXXVIII.

- Num. 1. a 7. Varieerend gekleurde en getakte Lazarusklappen.
8. Oranje Lazarus klap.
9. a 11. Verschillende dito.
12. Rots doublet.
13. Waarfchynelyk een ruigbegroeide basterd Noachs Ark.

TAB. LXXXIX.

- Num. 1. a 4. Verschillende gepende Lazarus klappen.
5. Getakte Lazarus klap.
6. Rotsdoublet.
7. Getakte Lazarusklap.
8. Gepende Lazarusklap.
9. Rots doublet.
10. Dun, fyn geribd, bladerig en afstervig Zee-Koraal.
11. Rots doublet.
12. Als vooren, met korte nagelachtige schubben.
De Schryver noemde meest alle deze soorten, om te vooren by gebrachte reeden, Rots doubletten: Dan als men gelieft aan te merken, dat de waare Rots doubletten als by N. 9. een geheel verschillend Scharnier hebben, 't geen van buiten genoegzaam kennelyk is, zoo zal men de reeden van myne onderscheiding goedkeuren.
De rechte Foely doublet, is geen Rotsdoublet, maar een Lazarusklap, welks takken, dun, breed, en zich omgekruld vertoonen; ten naasten by als die van het Koraalgewas by N. 10. verbeeld.

TAB. XC.

De bovenste en onderste ry worden Transperant doubletten genaamd.
* * * * *

Se-

I N D E X

Secunda series, utroque latere, & ultima series pro parte, exhibet Conchas Margariticas vulgares: quod ex earum conformatione & commissura patet. Quae supersunt, Ehippia Polonica vocantur.

TAB. XCI.

- Num. 1. Pinna, quae Perna dicitur, vulgaris.
2. Perna fusca, claviculis distincta.
3. Alia species, claviculis brevioribus.
4. 5. Concha cruciata, vel Tudes Polonica.
6 ad 8. Volsella, hodie Concha Normalis dicta.
Peniculi byssini e medio Conchae Cruciatæ propendentes haud multum abluunt a tomento Pernæ, ex quo chirothecas etiam contextas esse ajunt. Hæc proprietas magis ad Mytilos, quam ad Ostrea pertinet.

TAB. XCII.

Variantes species Pernarum minorum.

TAB. XCIII.

- Num. 1. 2. Concha cruciata.
3. Buccinum indigenum aliena materie obfessum.
4 ad 9. Tubuli vermium marinarum intestiniformes.

TAB. XCIV.

Hac Tabula congeries proponitur corporum marinarum diversorum, quæ cum numeris non distincta sint, sua singulis nomina competentia imponere vix licet. Qui dicuntur Echini marini, eorumque lapidifera fragmenta, sunt Balani marini, singulares, quos apud Gualtieri in Indice Testarum, Tab. 106. videre est.

TAB. XCV.

- Num. 1. Spongia, fistulata, simplex.
2. 4. Spongia flabelliformis, nigra, fibris tenuissimis, rigidis.
3. Alcyonium irregulare, rigidum, membranaceum & cellulofum.
5. Spongia erecta, subtilior, fragilis, ramulis tenuibus.
6. Planta marina, lignosa, ramulis tenuibus, in modum retis contextis.
7. ut Num. 1.
8. Planta marina foliacea & spongiosa, singulari modo ramosa.
9. Spongia ramosa, fibris tenuissimis.

TAB. XCVI.

- Num. 1. Spongia rigida, simplex, ramosa.
2. Spongia rigida, ramosa, ramis foraminulentis & nodosis.
3. Fungus coronarius, ligno corrupto adnascens.
4. Alcyonium pilæ rugosæ simile, densi subtilisque contextus.
5. Spongia fragilis, fibris tenerimis.
6. Alga marina, foliis latioribus, textu lineo aut sericeo similis.
7. Alga marina, caule tenui, diviso; bacculis oblongis, inter se coalitis.

TAB. XCVII.

- Num. 1. Spongia irregularis, laxioris ac foraminulentæ texturæ.
2. Spongia densa, fungosa, tubulosis ex parte ramis.
3. Spongia singularis, lignosa, ramis recurvis, in totum fistulatis.
4. Eadem species num. 5. Tab. XCVI.
5 ad 7. Spongia erecta, ramosa, mollis atque subtilis.

TAB. XCVIII.

- Num. 1. Alga marina, foliis oppositis, ad extremitates vesiculis ac penicillis confita, fragmento suberis, cui conchæ anatiferæ, balani & vermes marini insident, adnata.
2. Alga marina, ramis divisis, planifoliis; vesiculis ad foliorum extremitates acuminatis, conicis.
3. Alga marina, ramis plurimis, tenuibus, longis; vesiculis oblongis, siliquarum amulis.
4. Alga marina, tenuis, ramulis teretibus, minutis Balanis ad extremitates confita.
5. Alga marina, ramulis planis, obtusis, late expansis, ad similitudinem foliorum Quercus.

TAB. XCIX.

- Num. 1. Alga marina, foliis racematim caudici dense adnatis.
2. Eadem species, ac Num. 6. Tab. XCVI.
3. Alcyonium, quale Num. 4. Tab. XCVI.
4. Alcyonium quoque videtur.
5. Alga marina, foliis in modum Rosæ patulæ compositis.
6. Alcyonium Num. 3.
7. Spongia ramis crassiusculis, tenax, tota superficie apiculis tenuibus, mollibus, dense confita.

TAB. C.

- Num. 1. 2. Museus marinus, capillaceus, adnatus Fuco marino filiformi.

B L A D W Y Z E R

Die van de tweede ry, terweerszyden, en zoo meeds, de kleine van de laatste ry, is de gemeene Parlamour Schulp, 't geen hun figuur en scharnier uitwyft. De overige zyn Poolse Zadels.

TAB. XCI.

- Num. 1. Gemeene Ham doublet.
2. Bruine genagelde dito.
3. Een andere wat korter nagels hebbende.
4. 5. Kruis doublet of Poolse haamer.
6. a 8. Baardknyper, nu Winkelbaak, doublet genaamd.
De bair bosjes, in 't midden by de kruisdoublet, koomen veel overeen met het spinfel van de Hamdoublet, waar van reets Handſchoenen geweven zyn. Deze eigenschap is ook den Mosſel eigener als den Oester.

TAB. XCII.

Verschillende soorten van kleine Hamdoubletten.

TAB. XCIII.

- Num. 1. 2. Kruisdoublet.
3. Begroide Inlandsche Kinkhoorn.
4. a 9. Zee-Worm en Darmkookers.

TAB. XCIV.

Dit Tafereel vertoont een mengeling van verschillende Zee-ligbaamen, die wy, om dat dezelve niet genommert zyn, elk met hun verschillende naam niet benoemen kunnen. De vermeende Zee-Appelen, en verſteende ſtukken derzelve, zyn vreemde Zee-Pokken, welke by GUALTIERI in zyn INDEX TESTARUM tab. 106. kunnen nagezien worden.

TAB. XCV.

- Num. 1. Eenvoudig pypachtig Spons-Gewas.
2. 4. Zwarte Zee-Wajer, met zeer fyne scherpe vezels.
3. Hard, Vlies-en Celachtige Alcyonium, van een onregelmatige gedaante.
5. Recht opgroeyend, zeer fyn, bros Spons-Gewas, met dunne takjes.
6. Houtachtig Zee-Gewas, met dunne takjes, welke netswyze gevlochten zyn.
7. Als Num. 1.
8. Blader-en Sponsachtig Zee-Gewas, vreemd getakt.
9. Getakt Spons-Gewas met zeer dunne vezels.

TAB. XCVI.

- Num. 1. Hart eenvoudig getakt Spons-Gewas.
2. Hart takkig Spons-Gewas met doorboorde en geknobbelde takken.
3. Kroon of veel-puntige Fungus op verrot hout groeyende.
4. Gekreukte of Balachtige Alcyonium, van een dicht fyn weeffel.
5. Bros, sponsachtig Zee-Gewas, welks vezelen zeer teer zyn.
6. Breed bladerachtig Zee-Wier, veel overeenkomt met het weeffel van Linne of Zyde hebbende.
7. Zee-Wier met een dunne verdeelde steel, en langwerpig aan een gehechte vruchtjes.

TAB. XCVII.

- Num. 1. Onregelmatig Spons-Gewas, van een los en doorboord weeffel.
2. Dicht Zwamachtig Spons-Gewas, met gedeeltelyk holle takken.
3. Heel vreemd en Houtachtig Spons-Gewas, met omgeboogen en geheel doorboorde takken.
5. a 6. Zacht, fyn, rechtopstaande en veeltakkelig Spons-Gewas.

TAB. XCVIII.

- Num. 1. Zee-Wier, met teegen over elkanderstaande bladeren, aan deszelfs uiteinde met blaasjes en kwasjes bezet, op een stuk Kurk met Langhalsen, Zee-Pokken en Zee-Wormen begroeid.
2. Zee-Wier met verdeelde plat bladerige takken, hebbende aan hun uiteinden scherpe blaasjes, welke spits toelopen.
3. Zee-Wier, in veele dunne lange takken verdeeld, met langwerpige blaasjes, na Peultjes gelykende.
4. Dun en rond-takkelig Zee-Wier, welks uiteinden met kleine Zee-Pokjes bezet zyn.
5. Zee-Wier met platte stompe takken, welke zich wyd uitbreiden, en naa Eike bladeren gelyken.

TAB. XCIX.

- Num. 1. Zee-Wier, welks bladeren troswyze dicht aan den steel gehecht zyn.
2. Van 't zelfde Geslacht als op tab. 96. Num. 6.
3. Alcyonium als Num. 4. tab. 96.
4. Waarſchynelyk mede een Alcyonium.
5. Zee-Wier, welks bladeren, gelyk eene open Roos, in elkander liggen.
6. Als Num. 3.
7. Diktakkelig, taai en rul Spons-Gewas, dicht met fyne zachte puntjes bezet.

TAB. C.

- Num. 1. 2. Fyn, kort, hairachtig Zee-Mos, en na een band gelykend Zee-Wier.

Num. 3.

I N D E X

- Num. 3. *Mufcus marinus capillaceus*, ramulis longioribus, divisis.
 4. 5. 6. *Frutices marini*, lignosi, ramulis teretibus, laevibus.
 7. *Pila corallina*, tubulosa.
 8. *Nidus vermium marinarum*.
 9. *Eadem species* Num. 4. 5. 6.
 10. *Alga marina*, foliis tenuibus, cinereo-grisei coloris.
 11. *Planta marina*, foraminulis densissime pertusa, fragilis; *Eschara* seu *Millepora dicta*.
 12. *Coralodendron pertense* & *torrefacto corio simile*.
 13. 14. 15. *Coralium officinarum*, ramulis articulatis.
 16. *Ceratophyton ramulis spinosis*.
 17. 18. 19. *Coralina Equiseti forma*.

TAB. CI.

- Num. 1. *Fucus marinus*, filiculus ferens; *Coralina falciformi petiolum ejus circum ambiente*.
 2. *Alia species Coralinae*, *Equiseti forma*, *adnata Ostreo echinato*.
 3. *Alga marina*, foliis angustis, non ferratis.
 4. *Fucus marinus* foliis & fructibus conspicuus.
 5. 6. *Eschara* Num. 11. Tab. C.
 7. *Fragmentum rupis*, cui duo *Crepitacula leprosi adnata*, & nonnulla *Coralii rubri tubercula*.
 8. *Coralium rubrum*, fragile, cum aliis marinarum speciebus concretum.

TAB. CII.

- Num. 1. 2. *Frutices marini*, arbuscularum forma, multicolores.
 3. 4. 5. *Diversae Coralinarum species*.
 6. *Fucus maritimus*, major, multifolius.
 7. ad 10. *Fucorum maritimarum species differentes*.
 11. *Fucus marinus*, ramosus, caule folioso, foliis angustis, ad margines pilosis.

TAB. CIII.

- Num. 1. *Folium Algae marinae*, cribriforme, latum, orbiculare.
 2. 3. *Algae marinae folia magna*, lata, reticulata.
 4. *Alga marina* Num. 10. Tab. CII.
 5. *Alga marina*, foliis longis, angustis, germinantibus, tenui tomento in ambitu ornatis.
 6. *Coralinae species*.

TAB. CIV.

- Num. 1. *Accarbaar*, seu *Coralodendron vulgare*, rubrum, articulatum.
 2. *Frutex marinus praegrans*, niger, *Coralium nigrum dictus*.
 3. *Frutex marinus spinosus*, serpentiformis.

TAB. CV.

- Num. 1. *Rupes calcarea*, variis fruticum marinarum, qui ventila bra marina vocantur, speciebus ornata.
 2. *Frutex marinus subfusus*, ramis crassis, rigidis.
 3. *Coralium fruticosum*, plumbei coloris, articulatum, forma radice *Zingiberis*.
 4. *Ramulus defractus fruticis marini demortui*.

TAB. CVI.

- Num. 1. *Frutex marinus*, caudice tereti, erecto, ramulis plurimis, brevibus, rigidis, tenuibus, spinosis, circumcirca prodeuntibus; *Cupressus marina dictus*.
 2. *Frutex marinus*, demortuus, diversis *Coralinarum speciebus onustus*.
 3. *Frutex marinus lignosus*, ramis ventilabri in modum utrinque expansis, crusta tartarea, nodosa, undiquaque obductus.
 4. *Frutex marinus*, lignosus, caudice tereti ramisque articulatis.
 5. & 9. *Ramuli coralini*, luteoli, lapidi spongioso adnati.
 6. *Frutex marinus*, lignosus, adnata concha tenuiter muricata, quae *Crepitaculum leprosi* vocatur, conspicuus.
 7. *Coralina tubulosa*, plurimis fistulis, longis, cavis, inter sese implicitis, constans.
 8. *Frutex marinus*, corneus, irregularis, crusta tartarea crassa tectus, *Ostreo adnatus*.

TAB. CVII.

- Num. 1. *Cochlea alata lata*, cui frutex marinus lignosus accrevit.
 2. *Cochlea*, *Auris Gigantea dicta*, quam undique obsidet materies coralina.
 3. *Frutex corneae naturae*, cujus ramuli praelongi, tenues, parumque divisi, crusta rubra obtecti sunt.
 4. *Keratophyton vulgare*, nigrum; ramulis teretibus, in tenuia filamenta exeuntibus.
 5. *Frutex lignosus*, cui *Ostrea* quadam adnata sunt.
 6. *Frutex lignosus*, planus, infar ventilabri, ramulis inter se concretis, crusta tartarea, rubra, undiquaque con tectus.
 7. *Buccinum vulgare*, alga marina, foliis brevibus, nodosis, confutum.
 8. *Keratophyton*, ramulis lateralibus brevibus, conjugatis, crusta obscure lutea tectum.
 9. *Uva marina*, bacculis longo caudici dense adnatis.
 10. *Pulmonaria marina*, foliacea.

B L A D W Y Z E R

- Num. 3. Lang haarachtig Zee-Mos, met verdeelde takjes.
 4. a 6. Houtachtige Zee-Heeftertjes met ronde gladde takjes.
 7. Pypachtig Koraal-Ballerje.
 8. Zee-Worm nest.
 9. Gelykformig soort als Num. 4. 5. 6.
 10. Fyn bladerig Zee-Wier van een asgrauwe kleur.
 11. Bros en geheel dicht met gaatjes doorboord Zee-Gewas, Kant-Koraal genaamd.
 12. Dun en gescheeid Leer gelykend Koraal boomtje.
 13. a 15. Gemeen of Apotheek-Koralyn met in leedjes verdeelde takjes.
 16. Hoornachtige Zee-Heester met gedoornde takjes.
 17. a 19. Paardstaart of Kannevasser Koralyn.

TAB. CI.

- Num. 1. Peuldragend Zee-Wier, om welks tak zich het Zeiffen-Koralyn gellingerd heeft.
 2. Ander soort van Kannevasser Koralyn, groeyende op een Schulp, de Lazarus Klap genaamd.
 3. Zee-Krooft met ongetandde finalle blaaden.
 4. Blad en Vruchtdragend Zee-Wier.
 5. 6. Kant-Koraal.
 7. Een stuk Rots, met twee Gepende Lazarus klappen en roode Koraal Botten.
 8. Rood, bros Koraal, met andere soorten te saamen gegroeid.
 9. Tweede soort, waar op zich een Zee-flak heeft vastgehecht.

TAB. CII.

- Num. 1. 2. Fyne veelkoleurige en Boomgelykende Zee-Heesters.
 3. a 5. Verschillende soorten van Zee-Koralynen.
 6. Groot en veelbladerig Zee-Wier.
 7. a 10. Verschillende soorten van Zee-Wier.
 11. Veltakkig Zee-Wier, welks steel door 't midden der Blaaden, die finaal en terzyden fynhaairig zyn, heen loopt.

TAB. CIII.

- Num. 1. Zeefachtig, breed en rond-bladerig Zee-Wier Blad.
 2. Netachtige doorboorde, breede en grootbladerige Zee-Wier Bladen.
 4. Soortgelyk Zee-Wier als in 't vorige tafereel by Num. 10.
 5. Zee-Wier met lange finalle blaaden, welke met uitspruiteltjes bezet, en terzyden met fyne haartjes versierd zyn.

TAB. CIV.

- Num. 1. Gemeene roode in Leeden verdeelde Koraal-Boom of *Accarbaar*.
 2. Groote zwarte Zee-Heester, of het zoo genaamde Zwart-Koraal.
 3. Slang-formige en gedoornde Zee-Heester.

TAB. CV.

- Num. 1. Kalkachtige Klipsteen met verschillende soorten van Heester-Gewassen, Zee-Wajers genaamd.
 2. Bruinachtige Zee-Heester, welks takken stevig en hard zyn.
 3. Loot-koleurig, in leeden verdeeld, en na Gemberwortel gelykend Heester-Koraal.
 4. Afgebrooken tak van een verstorven Heester.

TAB. CVI.

- Num. 1. Rond-stammig, opwaards groeyend, en in zeer veele korte, styve, scherptekelige en fyne rondsom groeyende takjes zich verdeelend Heester-Gewas; Zee-Cypres genaamd.
 2. Verstorven Zee-Heester, met verschillende soorten van Koralynen begroeid.
 3. Houtachtige Zee-Heester, welks takken zich wajerachtig aan beide zyden uitbreiden, geheel met een knobbelachtige Tarterkorst bewassen.
 4. Houtachtige Zee-Heester, welks ronde stam en takken in leeden verdeeld zyn.
 5. & 9. Lichtgeele Koraal-takjes, aan een Sponsachtige steen vastgehecht.
 6. Houtachtig Heester-Gewasje, waar aan een fyn gepende Lazarus klap vast gegroeid is.
 7. Buisachtig Koralyn, uit veele lange, holle en door elkander gellingerde pypjes bestaande.
 8. Hoornachtige, onregelmatige Zee-Heester, met een dikke tarterkorst, en op een Oester groeyende.

TAB. CVII.

- Num. 1. Groote Laphoorn, met een houtachtige Zee-Boom begroeid.
 2. Reuzen-of Zee-Oor Schulp, by na geheel met een Koraalachtige stoffe begroeid.
 3. Hoornachtige Heester, welks lange, dunne en zich weinig verdeelende takken met eene roode korst begroeid zyn.
 4. Gemeene zwarte Hoornachtige Heester, welks takken rond en fyn uitloopen.
 5. Houtachtig Heeftertje, waar aan zich eenige Oesters gehecht hebben.
 6. Houtachtig, plat of wajerachtige Heester, welks takjes in elkander gegroeid zyn, en geheel met een donkere Tarter overgroeid is.
 7. Gemeene Kink-Hoorn, met kort knobbelig Zee-Wier begroeid.
 8. Hoornachtig Heester-takje, met korte zy-takjes, die zich aan weerszyden gelykformig uitbreiden, met een donker geele korst omgroeid.
 9. Zee-Druif, in ronde bolletjes dicht aan een lange steel gegroeid.
 10. Bladerig Zee-longe kruid.

TAB. CVIII.

I N D E X

TAB. CVIII.

- Num. 1. Cochlea alata lata, cui frutex marinus lignosus accrevit, ima sede conspicienda.
2. Fungus marinus lapideus, foliis erectis, dentatis.
- 3 & 5. Fungi marini, foliolis tenuissimis, erectis, non dentatis.
4. Fungus marinus, nonnihil a priore Num. 2. discrepans.
6. Corallium nodosum, Millepora species.
7. Corallium singulare, ramulis rotundis, tubulatis, nullo ordine compositis.
8. Corallium ramulis teretibus, implicatis, foliis, nec tubulatis, superficiem Cochleae marinae obfudens.
9. Madrepora tubulosa; tubulis discretis, in formam pilae sphaericae concretis.
10. Frutex marinus lignosus, crusta ex griseo lutea vestitus.
11. Frutex lignosus, ramulis gracilibus, teretibus, laevibus.
12. Ostreum, in quo ramulus fruticis marini & plures filiculi defixi sunt.

TAB. CIX.

- Num. 1. Fungus marinus lapideus, ramosus, foliis non ferratis, pertenuibus, erectis.
- 2 ad 8. Fungi marini lapidei, foliolis erectis, ferratis; externa tantum forma inter se differentes.
9. 10. Fungus marinus, maximus, foliolis erectis, pertenuibus, non dentatis; cui nomen est Bracciae Pompejanae.
11. Corallium poris stellatis, crassum, nodosum; ramis fere teretibus, laevibus.

TAB. CX.

- Num. 1. 2. Corallium album, articulatam, lapideae & corneae naturae; cui nomen Accarbaar.
3. Fungus, qualis Num. 1. Tab. CIX.
4. Fungus, qualis Num. 4. Tab. CVIII.
5. Nidus ex concretis vermium marinarum, vulgare, tubulis constans.
6. Fragmentum faxi, variis plantis marinis eleganter obfudum.
7. Corallium a calice aut catino dictum, infundibuliforme, foris porosum, intus asperis sulcis striatum.
8. 9. Corallium tubulatum, rubrum, ex plurimis tubulis, teretibus, coagmentatis, compositum.
10. Corallium album, lapideum, densum ac compactum; ramis laevibus, teretibus, multum divisis.

TAB. CXI.

- Num. 1. 2. Fungus marinus, lamellis tenuibus, subtiliter dentatis, erectis, ex centro radiatis.
3. Fungus marinus, oblongus; bracteolis valde tenuibus, subtiliter denticulatis, erectis, squamosis, ex axi ad peripheriam protensis.
4. Fungus marinus, oblongus; lamellis valde tenuibus, subtiliter denticulatis, erectis, uno tenore ex axi ad peripheriam decurrentibus.
5. Fungus marinus, oblongus, grandis; lamellis tenuibus, parvis, erectis, subtiliter dentatis, squamosis; Pileus Neptuni dictus.
6. Fungus marinus, oblongus; lamellis minimis, squameis, subtiliter denticulatis, erectis, in medio dorso stellatis; cui nomen est Talpa marina.
7. Fungus marinus; plicis crassis, erectis, inter se convolutis.
8. Fungus marinus; lamellis non dentatis, erectis, tenuissimis, implicatis.
9. Species ante jam exposita.

TAB. CXII.

- Num. 1. Lapis coralinus, globosus, undulatus; plicis crassis, inter se convolutis, superne glabris; cui nomen a Cerebro datum est.
2. 3. Lapis coralites, irregularis, undulatus; plicis inter se convolutis, superne acuminatis.
4. Lapis coralites, irregularis, undulatus; plicis per diversa plana digestis.
5. Lapis coralites, globosus, undulatus; plicis crassis, tortuosis, superne velut canaliculatis.
6. Lapis coralites, globosus, undulatus; plicis crassis, tortuosis, similiter, ac interstitia, lamellatis.
7. Lapis coralites, ut Num. 5.
8. Astroites irregularis; foveis stellatis amplis, nequaquam rotundis, sed angulosis.
9. Astroites globosus, ima & laterali parte conspiciendus, stellulis minutis, radiatis, in medio convexis.
- † 12. 14. 17. 18. huc quoque referuntur.
10. 11. 16. 20. 21. Astroites globosi; poris irregularibus, angulosis.
13. 22. Astroites globosi; poris in medio depressis, in ambitu tantillum extuberantibus.
15. 19. Astroites oblongus; simbria singulorum pororum itidem lamellata.
23. 24. 25. 26. 27. Fungi marini oblongi; parietibus crassis, erectis, compressis, oblongam veluti ac lateraliter compressam scutellam imitantes.
- 28 ad 30. Fungi marini globosi & oblongi; lamellis tenuibus, erectis, non denticulatis.
31. 32. Talpa marina Num. 6. utroque latere spectanda.

B L A D W Y Z E R

TAB. CVIII.

- Num. 1. Groote Laphoorn, met een houtachtige Zee-Boom begroeid, van onderen te zien.
2. Steenachtige Zee-Kampernoelje, met getandde opstaande blaaden.
3. & 5. Zee-Kampernoeljes, met ongetandde, opstaande en zeer dunne blaaden.
4. Andere Zee-Kampernoelje, een weinig van Num. 2. verschillende.
6. Knoeftachtig Koraal-Takje, voort van Millepora.
7. Vreemd Koraal-Gewasje, welks ronde en holle takjes verward door een loopen.
8. Koraal-Gewasje met ronde en verwarde takjes, welke niet hol, maar dicht, en om een Zee-Hoortje gegroeid zyn.
9. Buisachtig Ster-Koraal, in de gedaante van een ronden Bal, in afgezonderde buizen by een gegroeid.
10. Houtachtig Heester-Gewasje, met een graauw geel Tarter begroeid.
11. Houtachtig Heestertje met dunne ronde takjes, die glad zyn.
12. Oesterfchulp, in 't welk zich een Heester-Takje en verscheide kleine Keitjes vast gehecht hebben.

TAB. CIX.

- Num. 1. Steenachtige getakte Zee-Kampernoelje, met ongetandde en zeer dunne opstaande blaadjes.
2. a 8. Steenachtige Zee-Kampernoeljes met getandde opstaande blaadjes, alleen in uiterlyke gedaante met elkander verschillende.
9. & 10. Groote Zee-Kampernoeljes, met ongetandde en zeer dunne opstaande blaaden, de Zee-Bloemkool genaamd.
11. Dik, aan het eind Knoeftachtig-Koraal, met gesterde pooren, welks takken genoegzaam rond en effen zyn.

TAB. CX.

- Num. 1. & 2. Wit, in leeden verdeeld Steen- en Hoornachtig Koraal, Accarbaar genaamd.
3. Komt over een met Num. 1. der vorige Tab.
4. Is overeenkomstig met Num. 4. Tab. CVIII.
5. T'saamengegroeid Nest van de gemeene Zee-Kooker Wormen.
6. Zeer fraai stuk Klip-Steen, met verschillende Zee-Gewassen begroeid.
7. Beeker of Schootel-Koraal, de gedaante van een Trechter hebbende, uitwendig met ronde Pooren, van binnen scherp gegroeid.
8. 9. Rood Pyp-Koraal, uit veele ronde opeengestapelde Pypjes saamengefeld.
10. Wit, steenachtig, dicht en vast Koraal, met gladde, ronde en zich veel verdeelende takken.

TAB. CXI.

- Num. 1. 2. Zee-Kampernoelje, met fyn-getandde, opstaande en zeer dunne blaadjes, welke zich uit het midden, sraalswyze, tot een rond uitbreiden.
3. Langwerpige Zee-Kampernoelje, met fyn getandde, opstaande, en zeer dunne schobachtige blaadjes, die zich uit het midden naar buiten uitbreiden.
4. Langwerpige Zee-Kampernoelje, met fyn getandde, opstaande, en zeer dunne doorlopende blaaden, die zich uit het midden naar buiten uitbreiden.
5. Groote langwerpige Zee-Kampernoelje, met kleine schobachtige, fyn getandde, opstaande dunne blaadjes, Neptunus Muts genaamd.
6. Langwerpige Zee-Kampernoelje, met zeer kleine, schobachtige, fyngetandde blaadjes, welke zich midden op den rug sterswyze vertoonen, de Zee-Mol genaamd.
7. Zee-Kampernoelje, met dikke opstaande en dooreengeslingerde plooyen.
8. Zee-Kampernoelje, met ongetandde, opstaande en zeer dunne dooreengeslingerde blaadjes.
9. Een meer verbeeld voort.

TAB. CXII.

- Num. 1. Rond, gewaterd Koraal-Steen, welks dikke en dooreengeslingerde plooyen, van boven glad zyn, Maandrijs of Herfsteen genaamd.
2. 3. Onregelmatig gewaterd Koraal of Herfsteen, welks dooreengeslingerde plooyen van boven scherp zyn.
4. Onregelmatig gewaterd Koraal of Herfsteen, welks plooyen boven elkander geschild zyn.
5. Rond gewaterd Koraal of Herfsteen, welks dikke en dooreengeslingerde plooyen van boven eenigzins zyn ingescheiden.
6. Rond gewaterd Koraal of Herfsteen, welks dikke en dooreengeslingerde plooyen, gelyk het overige, vliesachtig gescheiden zyn.
7. Overeenkomstig met Num. 5.
8. Onregelmatig Sterfsteen, welks gesterde pooren niet rond, maar hoekig en groot zyn.
9. Ronde Sterfsteen, van onderen en terzyden te zien, met kleine, sraalswyze en in het midden na beneeden toeschietende Sterretjes. Zoo meede Num. 12. 14. 17. & 18.
10. 11. 16. 20. & 21. Ronde Sterfsteenen, welks pooren onregelmatig en hoekig zyn.
13. & 22. Ronde Sterfsteenen, welks pooren in 't midden ingezonken, en zich rondsom iets verheffen.
15. & 19. Langwerpige Sterfsteenen, welks pooren rondsom door andere omzet zyn.
23. a 27. Langwerpige Zee-Kampernoeljes, met dikke opstaande en ingeboogen zyden, een langwerpig en terzyden ingeboogen schooteltje gelykende.
28. a 30. Ronde en langwerpige Zee-Kampernoeljes, met dunne opstaande en ongetandde blaaden.
31. 32. De Zee-Mol, onder en boven te zien.

TAB. CXIII.

I N D E X

TAB. CXIII.

Coralium grande, cornu cervini forma; ramis latis, planis; poris innumeris, tubulatis, intus stellatis.

TAB. CXIV.

- Num. 1. Coralium, cornu cervini forma; ramis teretibus, acutis; poris plurimis, tubulatis, intus stellatis.
2. Paxilli coralini, cuspidati vel aciculati, intus stellati.
3. Frutex marinus, corneus; ramis erectis, planiusculis, qui utrinque spinas emittunt.

TAB. CXV.

- Num. 1 ad 7. Coralium rubrum, quod a sanguine nomen habet, ramis foliatis, teretibus, sinuosis, obtulis.

TAB. CXVI.

- Num. 1. 2. Coralium lapidosum, album; ramis nullo ordine inter sese implicatis, porosis; poris amplis, intus stellatis; Coralium album vulgo dictum.
3. Coralium album, lapidosum; ramis nullo ordine inter sese implicatis, ad extremitates stellatis.
4. Fungus marinus, ut Num. 1. Tab. CIX.
5. Coralium tenerum, ramosum, plumatile; poris intus stellatis.
6. Coralium simile Num. 8. Tab. CVIII.
7. Gleba Coralina, alba, calcaria, ut plurimum irregulariter globosa, aut ovata.
8. Alcyonium ramosum, ungulae forma; ramis obtusis, nodosis.

ERRATA corrigenda

tum in tabulis, tum in textu, quae Lectorem confundere possent.

- Tab. I. Num. 4. lege Num. 5.
— Num. 5. — Num. 4.
Pag. 6. Num. 1. Sepiam delinuat lege delineat.
Pag. 7. Num. 5. 6. Sepia minor. lege Loligo minor.
Tab. V. Num. 11. lege Num. 12.
— 12. lege Num. 11.
Pag. 17. Num. 2. supina. lege prona.
Pag. 19. Num. 5. a. Caput Echini. lege Os Echini.
— 65. Num. 5. addendum binas, quae in Tabula XXV hoc numero notatae sunt, ac literis a b. distinctae, icones nonnisi ejusdem speciei varietatem ostendere.
Tab. XXVI. Num. 37. lege 35.
— 35. lege 37.
Pag. 145. Num. 14. in omnibus enim Buccinis lege in nonnullis enim &c.
— 206. Num. 7. Fucus lege Fungus.
— Num. 8. Fucus lege Fungus.

ANNOTATIONES.

Quum Auctor in explicatione Tab. III. Num. 5. 6. Loligini nomen Sepiae minoris dederit: uti in indice monuimus: videri possit, etiam osium Sepiae dorsale, quae Num. 9 & 10 habentur, alterum ad Loliginem pertinere. Notetur ideo, ambo, minus aequae ac majus, Sepiarum esse; Loliginis autem os dorsale, longe diversum ab illo Sepiae, Tab. XVI. Num. 9. depingi ac male ibidem sub nomine Pinnae marinae describi. Verosimile habeo, Loligines Tab. IV. Num. 2 & 4 descriptas haud differre specie ab illis Num. 1 & 3, nec nisi inverso situ depictas esse.
Tab. V. Num. 4. conjicio stellam esse nostratam.
Tab. VIII. Num. 5. etiam ad oras Britannicas reperitur.
Tab. XVI. Conchae anatiferae Num. 1. a & Num. 2. pro iisdem debuisse describi. Neque enim tubi, quem collum vocant, longitudo aut brevis differentiam specificam facit; quum siccatione aut abruptione induci queat. Num. 1. b. potius numero 2. fuisset notanda: est certe diversa species; uti ex conchae conformatione intelligitur.
Ejusdem Tab. Num. 9. Os dorsale Loliginis exhibetur.

B L A D W Y Z E R

TAB. CXIII.

Groot, breed en plat-takkig Harte-Hoorn Koraal, met on-eindig veel kleine buisachtige pooren, welke van binnen gesterd zyn.

TAB. CXIV.

- Num. 1. Rond en spits-takkig Harte-Hoorn Koraal, met veele buis-achtige pooren, welke van binnen gesterd zyn.
2. Priem- of Naaldachtige en van binnen gesterde Koraal-penne.
3. Hoornachtige Zee-Heester, welks opgaande platachtige takken, wederzyds met scherpe uitbottingen gewaapend zyn.

TAB. CXV.

- Num. 1. a 7. Rood-Koraal, met vaste, ronde, bochtige en stomp toeloopende takken; Bloed-Koraal genaamd.

TAB. CXVI.

- Num. 1. 2. Wit, steenachtig en verward dooreengefingerd Koraal, welks takken met wyde inwendig gesterde pooren bezet zyn; Wit-Koraal genaamd.
3. Wit, steenachtig en verward dooreengefingerd Koraal, welks uiteinden der takken zich gesterd vertoonen.
4. Zee-Kampernoelje, zie Tab. CIX. Num. 1.
5. Teer, takkig en pluimachtig Koraal met inwendig gesterde pooren.
6. Als by Tab. CVIII. N°. 8.
7. Witte, kalkachtige Koraal-Klomp, welke zich veeltyds onregelmatig, rond, of langwerpig vertoont.
8. Klauw- of takkige Alcyonium met stompe en knobbelige takken.

ZINHINDERENDE Plaat en drukfouten.

- Tab. 1. N°. 4. moet 5. & N°. 5. 4. zyn.
Pag. 7. By N°. 5. 6. staat, een kleine Sepia, lees, een kleine Loligo.
Tab. 5. N°. 11. moet 12. & N°. 12. 11. zyn.
Pag. 17. By N°. 2. staat van onderen te zien, lees, van boven te zien.
Pag. 19. N°. 5. a. staat het hoofd, lees, de Bek van een Zee-Egel.
Pag. 65. Onder aan de beschryving by N°. 5. moet N°. 5. b. maar als een varietet van dat soort geacht worden.
Tab. 26. N°. 37. moet 35. & N°. 35. 37. genommert worden.
Pag. 129. staat N°. 7. moet 7. 8. 9. 10. zyn.
— 130. staat onder aan Strombi, lees, Rombi.
— 131. vierde reg. staat ruigachtige, lees, ruitachtige.
— 135. By N°. 4. staat uitgebroede, lees, uitgebreide.
— 139. steventiende reg. staat Tooren of Wallen, lees, Band-pennen.
— 145. 2°. Kolom. 12°. reg. staat gelyk alle de Buccinaas, lees, gelyk sommige Buccinaas.
— 148. 2°. Kolom laatste reg. staat die 'er op geschreeven staan, lees, die 'er als op geschreeven staan.

A A N M E R K I N G E N.

In de Beschryving der Loligo by tab. 3. beschryft de Auteur (door een misvatting) het rugge been der Loligo, als dat der Sepia, doch dit is zeer verschillend. Het waare rugge been der Loligo is op tab. 16. N°. 9. afgebeeld, en daar voor een Zee-pen beschreeven.
*T Komt my zeer waarschynelyk voor, dat de Loligos by N°. 2. & 4. op tab. 4. dezelfde soorten als N°. 1. & 3. zyn, doch omgekeert.
Tab. 5. N°. 4. Is waarschynelyk een uitlandsche.
— 8. N°. 5. Vald op de Engelsche kuft.
Tab. 16. By de Langhalzen, Conchae Anatiferae, N°. 1. moesten N°. 1. a & N°. 2. in de beschryving maar byeengetrokken geweest zyn, want zyn een en dezelfde. De kort of langheid van den hals maakt hier geen verschil; dewyl zulks door droogen of door 't afbreken word veroorzaakt. En N°. 1. b. moet N°. 2. geweest zyn. Deze is een andere soort wegen 't figuur der schulp, en niet van den hals.
N°. 9. Is het waare ruggebeen der Loligo.

LUGDUNI BATAVORUM,
TYPIS ELIAE LUZAC, JUNIORIS.
MDCCLX.

RERUM NATURALIUM THESAURUS. TABULA PRIMA.

Pus inchoatum profecturi, bono cum Deo nunc tertium ejus Volumen adgredimur, quod verbis, & iconibus, describet Naturæ mirabilia, quæ partim è sinu Oceani, fluminumque, partim de montibus, vallibus, saxisque præruptis, deprompta, in gremio vel superficie telluris nata, collegimus, nostroque inseruimus Museo: cujusmodi sunt Animalia marina vel aquatica, mollia, exsanguia, crustâ testâve minus testâ; tum crustaceorum & testaceorum nonnulla, Carabi V. G. & Astaci; dein aculeata, ut Echini marini, Stellæ marinæ; porro Plantæ, Spongiæ, Corallia, Frutices, Musci, Fungi, in mari provenientes; Lapidès itidem Stellarum marinarum; Conchylia tam marina, quam fossilia, in lapidem versa; tum & Ligna, ut vocant, petrefacta; quin & vera Fossilia, quas Mineræ adpellant, Metalla, Lapidès figurati, &c.

Initium quidem capiemus à mollibus illis & exsanguibus maris incolis, quæ *Zoophyta* audiunt, officulisque, crusta, vel testa dum carent, e tenaciore & coacto quodam, vel congelato, quasi muco, tenera cute membranacea vestito, constare videntur, quoad formam, genera, & species, inter se discrepantia, vix verè viventia, interim accrescentia tamen, instar forte Fungorum, aut Muscorum plantis adhærentium.

Hinc nec e Piscium materie, nec verà è carne, conflata dubitant veluti inter Plantas & Animantia, teste Aristotele in *Hist. Anim. Lib. VIII, cap. 2.* Vocantur Belgis *Zeekwallen*, caudâque & capite carent: Italis

SCHATKAMER VAN NATUURLYKE ZAKEN.

EERSTE TAFEREEL.

Ons Werk verder te vervolgen, gaan wy nu, onder Gods zegen, voort, het derde Deel van het zelve te beschryven en in figuren te vertonen deseldzaamheden en wonderen, die wy uit den schoot der grote zeeën, rivieren, bergen, dalen, en klippen, van onder- en bovenaardsche dingen hebben verzamelt en in ons Kabinet gebragt; als de zachte bloedeloze zeewater-dieren, die zonder schors of schalen zyn; voorts eenige schorsachtige en schalige, als kreeften en krabben; verder gedorende, als zee-egels, zeeftarren, zeegewassen, sponsgewassen, koraalgewassen, zeehoutige gewassen, zeemos, zeeftarre-stenen, zeekamper-

Tom. III.

noeljes, zeehorens, zeeschelpen; gegravene versteende schelpen en horens; versteende houten; mineralen en metalen, als mede gefigureerde stenen, enz.

Wy maken een aanvang met de schepselen, die men zachte bloedeloze zeewater-dieren of *Zoophyta* noemt, die zonder gratten, benen, schorsen of schalen zyn, enkelyk bestaande uit een dikke gestremde of lillige slym, met een dunne vliezige huidt overtrokken, van verscheide gedaanten en soorten; een geslacht op zich zelf, zonder leven, groeiende gelyk de kampernoeljes, het mos, en de planten.

Deze zyn visch, noch vleesch, ook geen zeeplanten, of zeedieren, gelyk *Aristoteles* getuigt, *Hist. Anim. Lib. VIII, Cap. 2*; maar zeekwallen, zonder hoofd of staart. Zy worden van de Italianen *Zeevlammen* genaamt, om dat zy, als het des zomers heet,

A

Italica *Flamma marina* audiunt; quum tempore aestivo, aqua maris a Sole incalescente, in superficiem enatent, ibique, nocturnis sub tenebris, lucentes quasi flammulas, instar Phosphori, ejaculentur. Antiquiorum Scriptorum nonnullis *Pulmones marini*, *Holothuria*, *Tethya*, *Fungi*, *Mentulae*, *Pudendae*, *Metridae*, & *Pottae marinae*, *Monstra natantia*, cluunt. Isthac omnia, & quae porro ad hoc genus pertinent, variae species, à Plinio, lib. IX, cap. 45, *Urtica* vocantur; quia in contrectantes vim pruritu mordacem exerunt, instar *Urticae terrestres*, ab urendo ita dictae Latinis, quam Graeci *Ακαληφνη* vocant, quasi non bonam tactu, aut tactui nocentem. Tacta enim pungit, manumque tangentem uredine, gravique pruritu, adficit, qui in dolorem abit, tumoremque excitat, si laesa pars scalpitur. Simili vi gaudent isthac *Zoophyta*, quae vulgo ad genus inter Animantia & Plantas medium referuntur, utut hoc liquidò haecenus demonstrari haud potuerit. Id equidem compertum habeo, quod increcant, neque ejusdem omnia sint speciei; prout vel icones hac in tabella exaratae docent, magnitudinis non solum, sed & externi habitus discrimen prodentes. Unde probabile fit, unamquamque eorum speciem sui simile generando semet propagare. Incrementi vero ratio constat satis perpendenti, quod ex aquis alimenta trahere queant eodem sane modo, ac *Fungi terrestres*, quibus & proximè accedunt. Hi enim, quousque pingui è solo succos bibunt, cito capiunt incrementa; at evulsi subito rursus collabuntur. Sicubi vero de tellure protracti mox in spirituosum liquorem demerguntur, multos quoque per annos formam integram, plenumque habitum retinent. Consimili ratione *Zoophyta* isthac conservari queunt recentissimè de mari educta: verum si unius saltem diei spatio aëri libero committuntur, ilico colliquecunt, remanentibus duntaxat sordidis exuviis. Nautae longo usu exercitati procellam ingruentem denotari ajunt, siquando multa ejusmodi *Holothuria* in maris superficie natantia cernuntur: unde hoc dato signo mature sibi praecavent. Id verò vel maxime miratu dignum adparet, quod monstra haec ad scopulos, saxa, majoresque conchas marinas, suctu quasi sese adfigere nōrint, dum forte emissiles quasdam fistulas, radices, aut pedes habent, quibus firmata haerent. Vitam hinc dixeris & intellectum iis inesse. *Gesnerus* & *Johnstonus* referunt, in Galliis ea ad forum deferri venalia; siquidem cum aqua & sale cocta prius, tum in veru tosta, farinā Tritici conspersa, butyroque irrorata, non modo lapidum praebeant ferculum, sed & ad Venerem stimulent: *Pythagoram* hinc suis discipulis eorum esu interdixisse. *Xenocrates* palato quidem illa arridere ait, sed stomachum laedere. Iis ergo Ostrea hic locorum adsimilari posse videntur, quae hodie admodum pervulgato in usu sunt, vilique pretio prostant.

Quascunque horum *Zoophytarum* possidemus species, prima haec Tabula à Numero 1 ad 16 usque repraesentat.

Ita sub Num. 8 Monstrum exhibetur marinum, formae admodum singularis: siquidem supra in cer vice bina gerat multum prominentia cornicula, cujusmodi ferè in Cancris conspiciuntur, oculos suos per oblongam fistulam emittentibus. Sanè videtur simile quid in hoc Monstro adesse. Posticæ corporis parti duriusculum adhæret tegmen crustaceum, Cochleæ marinæ domum crispata aut intortam referens. Haberemus id hinc revera pro illius Animalis domuncula; nisi obstaret maximum discrimen quoad magnitudinem. Animal enim vel plus quadruplo majus cum sit illā testa, hæcque præterea durā constet è materie, flecti nescia; patet satis, admitti id non posse.

Sub Num. 9 idem ostendimus supinum: neque alio, quam Monstri marini, nomine id haecenus compellare novimus. Totum certè monstrosus est. Lit. A subtus hians os indicat, perversè quasi situm, intus

heet, en het water in zee door de zonne warm is, zich naar boven begeven, daar zy by nacht in de duisternis eene lichte vlam verbeelden, gelyk de *Phosphorus*. Zy worden ook van zommige oude Schryvers *Pulmo marinus* (zeelongen,) *Helothuria*, *Tethya*, *Fungi* (zeekampernoeljes,) *Mentula*, *Pudenda*, *Metrida* en *Pottæ marinae* (brandende zeenetels,) *Monstra natantia* (zeemonsters of gedrochten) geheten. Alle deze en meer diergelyke in verscheidene gedaanten worden van *Plinius*, lib. IX, cap. 45, *Urtica* genoemd, om dat zy een byting of jeukte aan 't ligchaam van den mensch, aan handen en voeten, verwekken, gelyk de *Urtica terrestres*, of brandenetels, die hunnen naam van *urendo*, dat *branden* betekent, hebben, en worden van de Grieken *Akalephai*, dat is, *gevoel bedervend of verdovend*, genoemd, om dat zy by 't aanvatten eene prikkeling veroorzaken, en als men die met de handt aanraakt, of daar over strykt, branden, en grote jeukte verwekken; en, als men zulks vryft, smert het, en loopt met bulten op. Van de zelve uitwerkinge zyn ook de *Zoophyta*, die wel onder de diergewassen gerekent zyn; maar zulks kan niet bewezen worden. Dat zy zekerlyk aangroejen, en in soorten verdeelt zyn, hebben wy zelf door ondervinding, volgens de afbeelding, die wy daar van in plaat vertonen, niet alleen in verscheidenheit van soorten, maar ook in grootte en kleinte, zo dat 'er eene voortteling in moet zyn, ieder naar zynen aardt. Het is ligt te beseffen, dat 'er een groei of wasdom in is, zo lang als het zyn voedsel uit het water trekt, gelyk de *Fungi*, of aardkampernoeljes, daar zy 't meest naar gelyken, die uit een gylen grondt schielyk aangroejen, zo lang de zelve hun voedsel aantrekken, maar uitgetrokken zynde, schielyk weder verdwynen; doch als zy vars uit de aarde getrokken en in een geestig liquor gedaan worden, blyven ze vele jaren lang in hunne volkome gedaante. Zo kunnen die soort van *Zoophyta* mede bewaart worden, als ze eerst uit zee komen; doch als zy maar eenen dag bloot in de lucht gelegd zyn, versmelten ze, blyvende alleen een vuil vlies te rug. Oude er-

varene schippers getuigen, dat, als de zeekwallen veel boven op 't water dryven, het een voorteken van storm en onweër is, waar na de scheepsliden in zulk een geval zoeken op hunne hoede te zyn. Dat dit gedrocht zich aan klippen, rotsen en grote zeeschelpen weet vast te zuigen (het welk deels die eenige uitzetende zuigers, als wortels of poten, hebben, daar zy zich mede vast houden) is grotelyk te verwonderen, waar uit men zou besluiten, dat 'er een leven en kennis in zyn moet. *Gesnerus* en *Johnston* zeggen, dat zy in Vrankryk op de markt gebragt worden, en als een smakelyke spyze, na dat zy eerst in zout en water gekookt, vervolgens aan een spit gebraden, met tarwenmeel bestrooit, en met boter bedropen, niet alleen den mond aangenaam zyn, maar ook tot gylheit verwekken, hebbende *Pythagoras* aan zyne leerlingen geboden zich daar van te onthouden. *Xenocrates* zegt, dat zy wel den mond aangenaam, maar voor de maag schadelijk zyn. Hier te lande wordt het zo met de oesters gehouden, die thans zeer gemeen, en goedkoop zyn voor de liefhebbers.

Wy hebben alle deze schepselen in deze eerste plaat ver toont, en van Num. 1 tot 16 aangewezen.

By Num. 8 wordt verbeeld een zeemonster, van een heel seldzame gedaante, met twee lange uitstekende horens van boven op den nek, gelyk men by de kreeften vindt, die hunne oogen door een langwerpig kanaal uitsteken. Op de zelve wyze komt ons dit ook voor. Achter op het lyf zit een hard gekorste schil, van gedaante als een zeeflak-hoorn, dat omgekrult of gedraait is. Als het dier zo groot niet was, zou men zich verbeelden, dat het de slak daar van was; maar dewyl het dier meer dan viermaal groter is als 't hoorn, kan zulks niet zyn, te meer, om dat het hard van substantie is, en zich niet buigen laat.

By Num. 9 vertonen wy het zelve van onderen, en weten het geen anderen naam te geven dan dien van zeemonster, om dat het een zeedrochtelyke gedaante heet. By Let. A hebben wy den bek van onderen ver toont, daar het dier zyn voedsel door trekt.

intus minutis dentibus armatum, quo suum trahere alimentum videtur Animal. Cæterum aliud præterea foramen nuspiam datur conspiciere. Credibile est, id, Cochlearum instar, ope corrugata cutis suæ prorepere.

Ad Num. 10, 11 & 12 tres exhibentur *Holothuriorum*, sive *Mentularum marinarum* species, singularis quælibet formæ. Quæ Num. 10 repræsentatur, *Epipetrum* audit, anticâ parte veram membri virilis figuram gerens, dum superiora versus sensim imminuta crassitie in finem adtenuatum terminatur.

Quæ sub Num. 11 est, Pistillum floris quasi refert: supernæ enim parti analogum petioli, & perianthii, adhæret. Huic & similis est, quam Num. 12 indicat, species, longior tamen, & bis evoluta. Binæ hæ posteriores admodum teneræ sunt, cautissimeque contrectari debent: crusta tenuis, albicans, calcaria, eas obducit extus; intus vero omnes, fistularum instar, cavæ sunt.

Num. 13, 14, 15 & 16 *Tethyarum* quatuor monstrantur species. Has *Tetheas* vocavit Plinius: alii genus hoc ad *Patellas* malunt referre; quia superna tantum parte tegmen gerunt, & suctu scopulis aliisque Plantis marinis se adfigunt. Verum demonstrari sanè haud potest, quod ad Conchyliorum classem pertineant. Unde peculiare potius genus videntur constituere.

Explicatio Tabulæ primæ.

Num. 1. monstrat *Fungum*, pileolo lato orbiculari, candicantem, marinum, qui superna parte veram vulvæ muliebris formam gerit: subtus seni porriguntur tubuli quasi trahentes, aut radiculæ, quibus ad faxa, Plantas marinas, majoresque conchas viduas, sese defigit. *Holothurii* aut *Flammæ marinæ* speciem esse crediderim: materie enim constat transparente, gelatinosa, digitis facile comminuenda, illius instar glutinis, quod Afellorum intra cranium reperitur; nisi quod involucro tenui membranaceo continetur.

Num. 2. Huic alia penitus est forma; superna enim facies, instar pulvinaris turgiduli, in fornicem quasi extuberat, cujus omnem ambitum denticuli crenati, quasi totidem fimbriæ, stipant: inferna superficies concava est, crassumque promit truncum, è cujus medio decem prodeunt radices, Cochleis terrestribus non absimiles; ex infima autem trunci parte octo porriguntur alii, deorsum penduli, veluti pedes, quibus se firmat Animans. Recentissimè è mari protracta hæc species fulgentem repercutit tonum, colores Iridis imitantem.

Num. 3. Hujus iterum superna facies *Vulvam*, at alia tamen sub forma, repræsentat. Flammis pingitur croceis. Cæterà prioribus adsimilatur.

Num. 4. Huic eadem est, ac Num. 2, figura, nisi quod ejus facies superior compressa sit & plana, ex cinereo griseo in stellulas quasi undulata. Neque radices hic è trunco emissæ adparent; sed forma saltem planiori fungo decerpto similis.

Num. 5. Hæc iterum rotundo-convexa superficies fimbriis stipatur longum pendulis, ex dilute rubro, flammarum in formam, pictis, supra latis, deorsum acuminatis, radiorum, quos micantes stellæ ejaculantur, æmulis, truncum breviorum, emissasque inde fistulas, abscondentibus.

Num. 6. Ejusdem, ac prior, indolis hic est Fungus, sed multo minor, flammis itidem subfuscis ornatus, è transparente conflatus gelatina, radiisque acuminatis, quasi flammantibus, conspicuus.

Num. 7. Hic itidem ad eandem pertinet speciem; at minor denuo, fugentibus caret radiculis, ostrea

trekt. De zelve staat als verkeerd, met kleine tandtjes naar binnen. Verder vinden wy geen opening, en het kruipt gelyk een slak op zyne gerimpelde huid voort.

By Num. 10, 11 en 12 vertonen wy drie soorten van *Holothuriums*, of *Mentule marine*, ieder van eene byzondere gedaante, waar van die van Num. 10 den naam van *Epipetrum* draagt, die vooraan de natuurlyke gedaante van een *membrum virile* heeft, naar boven van zyne dikte verliest, en smaller ten einde loopt.

Die van Num. 11 vertoont een *Pistillum* of stampertje van een bloem, om dat 'er aan 't bovineindt een steel-endt vast zit, nevens een bloemhuisje, als mede die van Num. 12, die langer is en tweemaal uitschiet. Deze twee laatste zyn heel teer om te behandelen, met een witte kalkachtige korstigheid zeer dun overtrokken; van binnen zyn ze alle hol, gelyk een pypje.

By Num. 13, 14, 15 en 16 vertonen wy drierhande soort van *Tethya*, die van Plinius *Tethea* genoemd worden. Anderen willen dit geslacht vermengen met de *Patellæ*, om dat zy maar alleen met een bovendekfel bedekt zyn, en zich aan rotsen en andere zeegewassen vast zuigen; maar dit kan niet beweert worden, nademaal het een geslacht op zich zelf is, en niet onder de *Conchylien* behoort.

Verklaring van 't eerste Tafereel.

Num. 1. vertoont een Champignon, zynde een laag sponsachtig gewas, zee-paddestoel of Duivelsbroodt genaamt, het welk eene natuurlyke *vulva* van boven verbeeldt: van onderen heeft het zes zuigers, als wortels, waar mede zy zich aan zee-

gewassen, zeerotsen, en grote dode schelpen vast hechten of zuigen. Het is eene soort van zeekwal, of zeevlam, doorschynend en lillig, dat men tusschen twee vingers kan verdrukken, gelyk het lil, dat in de hoofden van Kabeljauw gevonden wordt, maar met een dun vlies overkleed.

Num. 2. Deze is van eene andere gedaante, van boven heel rond gewulft, als een verheven kussen, en rondom met uitgekurvene randen, gelyk franjes, bezet; van onderen hol, met een dikken stam, daar tien of twaalf wortels uit het midden voortspruiten, in gedaante van aardflakjes, en onderaan den stam acht nederwaarts hangende, als poten, om zich daar mede vast te hechten of te zuigen. Deze eerst uit zee komende hebben een weerschynenden glans, van verwe gelyk de regenboog.

Num. 3. verbeeldt weder een *vulva*, van boven in eene andere gedaante, met saffraan-gele vlammen getekent, en verder met de voorgaande overeenkomstig.

Num. 4. is van gedaante als die van Num. 2, behalven dat deze van boven nedergedrukt en plat is, met eene asch-bruine koleur starswyze gevlamt. Hier vindt men geen stamwortels aan, maar zy vertoont een platachtige paddestoel, die afgebroken is.

Num. 5. verbeeldt zich weder verheven rond, met lang nederhangende franjes, met licht-rode vlammen, van boven breed en naar beneden puntig, gelyk de starren hunne stralen uitschieten, die de korte stam en zuigers overdekken.

Num. 6. Een van den zelve aardt, maar veel kleiner, mede met bruinachtige vlammen gefiert, uit een lillig doorschynende kwal, met puntige stralen, als vlammen verbeeldende.

Num. 7. Een diergelyke soort, maar kleiner, zonder zuigers, gelykende naar een oester, van boven verheven, met ron-

ostreae similis, supra convexus, circularibus futuris distinctus, inque medio excavatus, ruffis præterea flammulis notatus, quarum fimbriæ dependentes extrorsum retorquentur.

Num. 8. Monstrum est marinum singulare, ad Zoophytarum interim classem dubio procul pertinens. Mirus ejus est habitus. Bina gerit, ut Cochleæ, cornicula protuberantia.

Num. 9. Idem supinatum, subtus conspicuum.

Num. 10. *Mentula marina*, five *Epipetrum*. Prima species.

Num. 11. Species altera.

Num. 12. Tertia species.

Num. 13. *Tethyarum* species prima.

Num. 14. Altera species, supra dorsum squamata.

Num. 15. Eadem supina.

Num. 16. Species *Tethyarum* tertia, supra ex saturate spadiceo perfundata, dilutè caruleis distincta tuberculis, margaritas ferè, variæ magnitudinis, referentibus, hinc inde concatenatis. Sunt, qui harum rerum minus periti Tethyas pro coronis Serpentum habent. At errant hi: quum vita illæ gaudeant, hinc peculiare constituent genus, crassiss squamis, veluti corneis, testæ. Capitis interim, caudæ, vel pedum, nulla monstrant vestigia: ut adeo, Limacum instar, prorepere videantur.

T A B U L A S E C U N D A.

Num. 1. *Polypus Americanus*, *pelagijs*.

Peculiaris hic maris incola, à Belgis *Zuigstar*, quasi *Stella* fugens, à Plinio & alijs *Polypus* vocatus, mollis est & expansus piscis, qui, dum pacatum est *Æquor*, hujus in superficiem emergit, cæterum suctu sese adfigens quibuscunque obvijs corporibus. *Aristoteles* eum inter *Μαλάκια*, id est, mollia, refert animalia; alii, uti *Gaza* & *Rondeletius*, hoc genus *Malacoderma* vocant, id est cute molli donata; alii iterum *Mollusca*, five *Mollia*. Neque enim gaudent hæc animantia integumento squameo, testaceo, aut aspero; sunt autem corpore minuto, capite prægrandi, Stellam marinam referente, in octo radios, in acumen terminatos, distributo. Caput corpusque superna facie glabrum est & læve, coloris obscurè cinerei; subtus verò dilutè cinerei. Protenso radii plurimis scatent protuberantibus papillis, suctui destinatis, oculorum formam gerentibus, quæ ordine juxta se mutuo digestæ majores sunt, quàm mediam radiorum partem crassissimam occupant, sensim verò minores evadunt, prout tenuiori horum apici adpropinquant. Omnium papillarum tam minorum, quam majorum, eadem est figura: in medio enim cavum habent, cujus centrum elevatior margo fimbriat vim adtractilem inter fugendum reddens validiorem; ut adeo animal suctu alicubi adfixum inde abduci sine læsione nequeat, quippe per papillas sese retinens fortissime. In medio radiorum, five, ut *Plinius* vocat, Brachiorum, foramen patet circulare, oris officio fungens, in quo bini latent apices nigricantes, rostrum avis referentes, capiendi cibo destinati. Collum fere totius æquat corporis magnitudinem, binosque supra cervicem monstrat oculos; subtus verò fistulam tere-tem, protuberantem, quæ uti fœcibus exonerandis, ita forte & generationi destinata est. Mares dantur & Fœmellæ hac in specie. Masculorum brachia subtus geminatis papillarum gaudent seriebus, Fœmellarum vero duntaxat singularibus. Ovula sua ad Plantas marinas, ramulosque fruticum marinorum, uti *Sepia*, deponunt. Quousque *Polypus* in aqua maris vivax est, brachia aut pedes ejus expansi rigent; at

de soomtjes, en in 't midden eene holligheid, getekent met roos-
verwige vlammetjes, waar van de nederhangende randtjes buiten-
waarts omgeslagen zyn.

Num. 8. Een seldzaam zeemonster, dat zonder twyffel mede onder dit geslacht behoort. Het is wonderlyk van gedaante, met twee uitstekende hoorntjes, gelyk de slakken.

Num. 9. Dit zelve scheepsel van onderen te zien.

Num. 10. *Mentula marina*, of *Epipetrum*; eerste soort.

Num. 11. Twede soort.

Num. 12. Derde soort.

Num. 13. *Tethya*; eerste soort.

Num. 14. Twede soort, met schubben over den rug.

Num. 15. Deze laatste van onderen.

Num. 16. Derde soort van *Tethya*, zynde van boven in den grondt donker-bruin, met licht-blaauw gebult, als paarden in ongelyke soorten van grootte en kleinte, waar van eenige als aan malkander zyn gehecht. Dit geslacht wordt van vele onwetenden voor slangekronen gehouden; maar het tegendeel is waar: want het is een scheepsel op zich zelf, daar leven in is, met dikke schubben, als hoorn, bedekt. Men ziet hoofdt noch staart of poten daar aan: het kruipt voort gelyk een slak.

T W E D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Amerikaansche zee-Veelvoet*, of *Zuigstar*.

Dit is een seldzaam zeedier, of *Zuigstar*, van *Plinius* en meer

anderen *Veelvoet* genaamt, zynde een zachte uitgestrekte visch, die in de stille kalmte of bedaardheit van de zee zich naar boven op 't water begeeft; anders overal zich aan vast houdt en zuigt. *Aristoteles* noemt dit geslacht *Μαλάκια*, dat is zachte dieren. Anderen, als *Gaza* en *Rondeletius*, noemen het *Malacoderma*, zacht-huidt; anderen *Mollusca*, dat is, zachte. Deze dieren hebben geen schubbe, schelpige of ruwe huidt, maar zyn klein van lyf, en byzonder groot van hoofdt, dat een zeeftar verbeeldt, met acht stralen, die heel puntig ten einde lopen; van boven glad en zacht, donker aschverwig, als mede het bovenlyf, van onderen licht aschverwig, de uitstekende stralen, die vol met ronde uitpuilende zuigers, als oogen, de eene nevens de andere regulier in order uit het midden, daar de stralen het dikste zyn, groter, en naar vervolg smaller toelopen, de zuigers ook kleiner tot aan de puntige uiteindens. Alle zuigers, groot en klein, zyn van eenerhande gedaante, naar binnenwaarts diep hol, in 't midden van de holligheid een kantige binnenrandt, het welk een vasten trek in 't zuigen verwekt, en zonder het dier te beschadigen niet kan afgetrokken worden, also het zich daar aan vast houdt. In 't midden van deze stralen is eene ronde opening, dat hun bek is, daar twee zwarte punten in verholten steken, en een krom vogelbekje verbeeldt, om hun voedsel daar door te krygen. De hals is byna zo groot als het gehele lyf, met twee oogen achter op den nek: van onderen aan den hals zit een rond uitpuilend pypje, waar door zy hunne vuiligheid ontlasten, en 't geen mede tot de voorttellinge geschikt is. Daar zyn mannetjes en wyfjes: de stralen der mannetjes zyn van onderen met dubbelde reien zuigers bezet, en die der wyfjes met enkelde reien. Zy leggen hunne eieren aan zeegewassen en takken van zeeboomtjes, gelyk de *Sepia*. Zo lang deze *Zuigstar* in 't zeewater leeft, zyn de stralen of voeten uitgebreid; maar als zy uit het water getrokken worden, krie-
len

at cum de aqua educitur, contrahuntur, &, uti Cochleæ marinæ, in globum veluti crispantur. Non edulis est hic Piscis. Græcis *Ostropodes* vocantur Polypi, nomine haud incongruo, siquidem radiata brachia pro pedibus habeantur: attamen, ut supra memoravi, non adeo pedes sunt, quam flagella, cujusmodi in Stellis marinis occurrunt, quæ membranæ tenæ ope, prope caput, inter se colligantur, uti pedes Anserini, at deinceps absolute distincta ad finem decurrunt. Nec ossei, nec cartilaginei quidpiam, in toto hoc Animali, satis quidem parvo, uspiam reperitur: crassa saltem tenaxque tunica, una cum cute molli, viscera ejus, mole parva, complectitur.

Num. 1. Polypus mas, duplicatis papillarum, oculis similium, seriebus, in prona parte radiorum, instructus.

Num. 2. Priori similis, minor, subtus conspicuus.

Num. 3. Ejusdem speciei alius, adhuc minor, supra conspicendus.

Num. 4. Polypus Fœmina, major, prona.

Num. 5. Fœmella altera, minor, supina.

Num. 6. Juvenula alia, minima, corpore rotundo.

Num. 7. Alia similis, corpore oblongo.

Num. 8. Ovula ramulo Plantæ marinæ adfixa, partim fœcunda, partim sterilia.

T A B U L A T E R T I A.

Sepiæ.

Sepiarum genus in omni fere ora maritima deprehenditur, tam Orientalis & Occidentalis Indiæ, quam Angliæ, Galliæ, Italiæ, præsertim verò in Sinu Veneto: quin & in nostris littoribus. A pago maritimo, cui *Wyk* nomen est, & *Sandvoordo*, vivæ, nullaque parte mutilatæ, in aqua maris asservatæ, quandoque mihi adlatæ sunt. Quodsi aquis educatæ aëri exponuntur, subito pereunt, resolvuntur, moxque computrescunt. Cuticula earum exterior, tenera, plumbei est coloris, & contrectata digitis adhærescit animali mortuo; at hoc vivente id non contingit. Ostitui spatio colliquescent sponte in tabum viscidum, nigricantem, fœtidum; relicto solum osse dorsali, rostroque nigro, recurvo, Psittacorum æmulo, tam levi, ut aquis innatet, hincque ut plurimum in Ambaro griseo & nigro defixum reperiatur majore minoreve copia. Præferunt periti Ambarum hisce rostris gravidum. Veteres scriptores credidere, rostra hæc potius de littoralibus vel marinis esse avibus: at nos per experientiam aliud sumus edocti. Os dorsale Sepiæ est, quod *Os Sepiæ* vocatur, plerumque ab imperitis pro spuma maris habitum; siquidem post ingentes maris procellas versus littora propellatur, magnoque numero collectum venale offeratur Pharmacopœis & Argenti fabris, ejus qui usum probè norunt. Sunt qui Sepias perperam vocant Araneos marinos, quod ipsis nomen minime competit. *Gesnero* audiunt idiomate Teutonico *Black Kuttel*; Arabibus *Sarthan*; Græcis verò Latinisque *Sepiæ*; Belgis *Feles marini*, nomine iterum Animali huic minus congruente. Britanni rectius vocant *Blackvisch*, quasi *Pisces atramentosum*; siquidem Sepiæ æque, ac *Loligines*, nigrum suo in corpore succum gerant atramentalem, qui peculiari conclusus vesicula, uti fel in Piscibus,

len hunne stralen in een ronde form, gelyk de zeeflakken. Deze schepfelen worden niet tot spyze gebruikt voor menschen. By de Grieken worden zy *Ostropodes*, of achtvoetige genoemd, het welk met hunne gedaante overeenkomt, als men de stralen voor poten aanziet: doch het zyn geen poten, maar zee-starachtige stralen, gelyk boven reeds gemeld is, die met een uitgebreid vlies boven aan 't hoofd vast gehecht zyn, als een uitspanfel, gelyk men aan de Ganze-poten ziet, waar van de overige uiteinden bevryd zyn. Aan 't gehele dier, dat zeer klein is, worden geen graten of kraakbeenige substantie gevonden, behalven alleenlyk een dik lymig vlies, met een zachte huid, daar de ingewanden, die niet veel zyn, in bewaart worden.

Fig. of Num. 1. vertoont een mannetjes *Polypus*, met dubbelde reien zuigers, die als oogen van onderen aan de sterre-stralen, en van boven glad zyn.

Num. 2. Een kleine *Polypus* van de zelve soort, van onderen te zien.

Num. 3. Een andere, van boven.

Num. 4. Een grote wyfjes *Polypus*, van boven.

Num. 5. Een dito kleiner, van onderen.

Num. 6. Een dito heel klein en jong, met een rond lyf.

Num. 7. Een dito met een langwerpig lyf.

Num. 8. De eieren, aan een zeetakje gehecht, waar van deels bevrucht, en deels onbevrucht zyn.

D E R D E T A F E R E E L.

Zeekatten.

Dit geslacht van zeekatten wordt byna op alle zeekusten gevonden, niet alleen in de Oost- en West-Indië, maar zelfs aan de

Tom. III.

Engelsche, Fransche en Italiaansche kusten, en voornamentlyk in de Golf van Venetië, als mede aan onze lands stranden. Zy zyn my levendig van Wyk op Zee en Zandvoort in 't zeewater 't huis gebragt, zonder de minste beschadiging. Als zy buiten 't water in de lucht komen, sterven zy schielyk, worden slenterig, verderven en vuilen ten eerste. De dun-vliezige bovenhuid is lootverwig, en als men de zelve, na dat de beesten dood zyn, aanraakt, blyft ze aan de vingers zitten, maar levendig zynde niet: ook vergaanze in acht dagen tyds in een lymig zwart en stinkend water, blyvende daar van niets over dan het rugbeen, met de kromme, zwarte, bek, welke naar die der *Papegaaien* gelykt, en in 't water door de ligtheid boven dryft, en gemeenlyk in de graauwe en zwarte Amber gevonden wordt; doch in eenige stukken meer, in andere minder. Zy worden door de kopers van de Amber daar gaarne in gezien. De oude Schryvers zyn van gedachten geweest, dat deze Zeekat-bekken van strand- of zeevogels waren; maar wy hebben door onderzending anders geleert. Het rugbeen is 't *Os Sepiæ*, dat gemeenlyk door onkundigen zeefchuim genoemd wordt, om dat zy aan strand komen aandryven, na dat het zwaar weêr en storm is geweest, en by duizende aan apothekers en zilversmids te koop aangeboden worden, die het gebruik daar van zeer wel weten. Verder worden de *Sepiæ* van eenigen met een verkeerden naam *Meerspinnen* geheten, die haar geenzins toekomt. *Gesnerus* noemt ze in 't Hoogduitfch, *Black Kuttel*; de Arabiers geven haar den naam van *Sarthan*, en de Grieken dien van *Sepia*, gelyk ook de Latynen. Zy worden hier te lande *Zeekatten* genoemd, welke naam mede geen overeenkomst met het dier heeft; maar de Engelschen zyn 'er naast by met den naam van *Blackvisch*, om dat deze schepfelen, als mede de *Loligozen*, een zwart sap, als inkt, in hun lyf hebben, dat in een byzonder blaasje, gelyk de visschen, hunne gal voortbrengt, en met hunne natuurlyke eigenschap overeenkomt.

Piscibus, nativus ipsis est & proprius. Siquando contrectantur, ilico succum hunc dimittunt, aut potius ejaculantur per emissarium quoddam, sub collo, instar coriaceæ cujusdam tibiæ utricularis, conspicuum, sicque aquam denigrant & turbidam reddunt, ut mox in fundum sese recipientes vitæ suæ consulant. Sic adorandus Creator animantium cuivis, modo mirabili, arma suppeditavit vitæ tuendæ necessaria. Vocant autem Angli nigrum huncce succum *Black*, sive atramentum. Atramentum Indicum, quod ex Japonia & Sina huc pervenit, ex hocce succo Sepiæ, copiosè collecto, exsiccato, cum aliis quibusdam remisto, conficitur, dum nitidos in modulos immixtus, variis literarum Japanicarum & Sinensium characteribus partim auro, partim argento obductis, elaboratus, nostras ad oras deferitur in usum Pictoriæ, aliarumque artium. Germanis hoc atramentum *Toesch* audit. Serviunt ergo vel isthæc etiam animantia Homini, quamvis apud nos haud adeo multum cognita. Aliis vero haud paucis in locis fercula inde sapida parantur. Sunt inter veteres Zoographos, qui *Polypos*, *Sepias*, & *Loligines*, ad unum referunt genus: at fanè cuilibet peculiare competit, iterum in varias abiens species, ut hacce Tabula demonstramus. Tota hæc gens, omnesque ejus species, ex ovis generantur, quæ matres, præmeditato veluti cum consilio, plantis fruticibusve marinis, ramosis & lignosis, norunt adfigere, primo quidem flaventibus pisces similia, parte antica acuminata, postmodum vero sensim incrementa in racemi magnitudinem, simulque nigrum acquirentia colorem, dum Mares forte suo illa atramento inficiunt, uti lactibus Pisces ova foemellarum imprægnant. Quousque hæc infectio nondum contigit, ovula dilute flavi manent coloris, ovisque avium similia parvum continent vitellum, albumini inclusum, itidem tunica crassiuscula vestito: at nigrescentia suam testantur fecunditatem, & quinto decimo post die foetus excludunt parentibus forma pares, quos etiam hi, excubiis tamdiu circa ovula actis, præstolantur, exclusosque tuentur contra prædonum ipsis inhiantium injurias. Ita Animantium quodvis suæ sollicitam gerit curam sobolis. Quis infinitam exauriat summi Conditoris potentiam & sapientiam, tot tamque immensa per prodigia sese ubique manifestantem?

Figurarum Explicatio.

Num. 1. *Sepiam deliniat Marem, è maximis speciebus.*

Dimidiam sane implet Tabulam ejusmodi grandiore. Caput, Felini æmulum, binos monstrat oculos, admodum protuberantes, pariter Felinos, aut veluti Aselli minoris. Collum, sive jugulum, cunctis est molle, ossibus aut cartilaginea materie carens, nerveis saltem tendinibus, ad pectus & dorsum protensis, devinctum. Præcipua, quibus se defendunt Sepiæ, arma sunt octo flagella exporrecta, papillis succricibus instructa, iis, quæ majoribus in Polypis dantur, similia, Stellæ marinæ expansionem referentia: horum in medio circulare patet foramen, nigricante & incurvo, Psittaci velut, rostro donatum, uti jam supra memoravimus. Porro flagella isthæc radiata, à radice sua usque versus acuminatum apicem, prominulis scatent papillis sugentibus, quarum nulla usus expers est. Circa flagellorum radicem, qua hæc crassissima sunt, papillæ pariter grandiores cernuntur, sensim vero minores, prout ad illorum apices properant. Sub capite, inter bina inferiora brachia, bini dantur tendines, vel tubi veluti suctores,

komt. Deze zwarte stof laten zy vallen, of liever zy spuiten de zelve uit de pyp, die zich onder hunnen hals in de gedaante van een leere zakpyp vertoont, na dat zy aangeraakt wordt, en maken dus het water zwart en troebel, om naar den grondt te kunnen schieten, tot behoudenis van hun leven. Zo wonderbaarlyk heeft de grote Schepper in ieder schepsel eene eigenschap gelegd om zyn leven te bewaren. Deze zwarte stof wordt van de Engelschen *Black* of *inkt* genoemd. De zwarte Oost-Indische inkt wordt ons uit Japan en Sina mede gebragt, daar zy het uit dezen Blackvifch in menigte weten te vergaderen en uitdrogen, nevens eenige andere bymengfelen in formen zeer netjes met karakters van Japanfche en Sinefche letteren en figuren uitgewerkt, waar van eenige verguld, en andere verzilvert zyn, wordende hier te lande gebragt voor de tekenaars van de fchilderkunft en andere liefhebbers. (De Duitschen noemen het ook *Toesch*.) Dus zyn deze hier te lande weinig bekende dieren nog dienstig voor den mensch. Op vele plaatfen wordt deze vifch voor aangename spyze bereid. Verscheide oude fchryvers maken een geflacht van de *Polypus*, *Sepia* en *Loligo*, dat in 't tegendeel ieder een geflacht op zich zelf is, en ieder in byfoorten beftaat, gelyk wy in plaat vertonen. Alle deze foorten en byfoorten worden uit eieren voortgeteelt, die zy met een wys beleidt weten vast te hechten aan eenige fruik- of zeegewaffen, die takkig en houtachtig zyn. Zy zyn in 't begin als een geel erretje, van voren puntig, en groejen met den tydt groter, gelyk een bos of tros druiven, wordende allengskens zwart door het aanspuiten van hunne zwarte stoffe, gelyk de vifchen hunne hom over de kuit. Voor dat de eiertjes befproeit zyn, blyven zy licht-geel, met een klein doojertje, als vogel-eiertjes, daar 't wit om heen zit, met een dikke huidt bekleed, en als zy zwart worden, is het een teken, dat zy vruchtbaar zyn, en op den vyftienden dag daar aan de jongen uitkomen, in de zelve gedaante als de ouden, die hunne wacht

daar omtrent by hunne eieren houden, tot dat zy uitkomen, en befchermen de zelve voor andere rovers, die daar op aazen. Zo draagt ieder fchepsel zorg voor zyne jongen, ieder naar zynen aardt. Wie kan de grote almacht en wysheit Gods doorgronden in alle zyne diepe wonderwerken, die zo veel en onnafpuurlyk zyn?

Uitlegging der Figuren.

Num. 1. *Wy verbeelden hier een der grootfte foort van Sepia; het mannetje.*

Het beftaat de helft van een grote plaat. Het hoofd gelykt naar een Kattekop, en heeft twee grote, uitpuilende, oogen, gelyk de katten, of fchelvifchen. Zy hebben alle een flappen hals, of nek, die zonder harde of kraakbenen door zeenuwachtige peezen zich aan den rug en de borft verspreiden, vast gehecht zyn. Hare voornaamfte tegenweer beftaat in acht uitftekende ftralen, met zuigers, gelyk eenige grote Polypuffen, van gedaante der Zeefterren, waar aan in 't midden eene ronde opening is, en een kromme zwarte bek, gelyk wy reeds gezegt hebben, van gedaante als die der Papegaaien. Verder zyn de uitbreidende ftralen van boven af, naar het puntige uiteinde, vol met uitpuilende zuigers, gelyk tepels, bezet, waar van ieder zyn dienft doet. Van omtrent het boveneindt af, uit het midden, daar de ftralen het dikft zyn, vallen de zuigers het grootft, en naar de puntige uiteinden worden zy kleiner. Van onderen aan 't hoofd, tuffchen de twee onderfte fter-ftralen, vertonen zich twee zuigpeezen, ieder omtrent eene halve el lang, die heel zacht en flap zyn, van binnen hol, gelyk een tabakspyp: aan de uiteinden

res, dimidium quivis cubitum circiter longi, molles admodum & laxi, intus cavi, instar fistulae Tabacariae, utroque tam superiore, quam inferiore, extremo largum pollicem lati, ibique numerosis praediti papillis magnis, mediocribus, & minusculis, forte generationi inservientibus, uti in Cochleis marinis & terrestribus. Potest & animal tubos hos, veluti brachia, longum protendere, sicque prehendere obvia, iisque se adfigere. Scilicet, dum vivit animal, valet id eos rigidos facere pro lubitu, iterumque relaxare; hinc suctu sese adplicare ubicunque, & ex nutu denuo abscedere. Facies hujus Sepiae superna valde mollis est, tenui vestita cute, plumbeoque colore picta: eademque ratione caput cum octonis brachiorum radiis comparatum est. Subtus color regnat ex dilute cinereo albicans, ad binos pariter sese diffundens tubos suctorios, & ad emissarium, e quo niger succus atramentosus profilit, respirationi forte pariter dicatum. Faeces exonerantur per exiguum foramen, quod circa partem inferiorem emissarii ante dicti grandioris patet. In dorso *Os Sepiae* dictum residet, cui piscis quasi totus circum adcrevit. Servit id simul absterrendis aliis Piscibus, Sepiae inimicis, utpote quibus obversi dorfi durities minus arridet. Plus tamen adhuc praesidii praestat nigri fellis sive atramenti evomitio. Utrinque ad latera ventris dorfi-que fimbriata haeret cutis mollior, pinnas referens, officulis tamen prorsus carens; quae inservire interim natatui videtur.

Num. 2. Subtus haec conspicua eadem Sepia laevis est & ex dilute cinereo albicans. Venter totus, qua capiti committitur, patulus quasi est, instar sacci alutarii, extensi, e quo caput, una cum crassa fistula sub collo, prominet. Caterum longus est venter, fundoque oblongo-rotundo terminatur, minime pervius a postica parte, sed undequaque clausus firmiter.

Num. 3, 4. Sepia junior, supina & prona.

Num. 5, 6. Sepia minor, supra & infra conspicua.

Num. 7, 8. Bina Ovaria, hoc ovulis albicantibus, uvarum æmulis, illud nigris foetum, jam aspergine foecundatis, hinc foetus defaecto continentibus. *Uvae marinae* vocantur.

Num. 9, 10. Bina *Sepiae ossa*, majus & minus.

T A B U L A Q U A R T A.

Num. 1. *Loliginis species maxima.*

Isthoc genus varia sortitum est nomina, variisque constat speciebus. *Lolium* quidam vocant, quia cauda in acumen terminatur. Graecis *Τεuth* audit; Gallis *Calamar* & *Araigne de Mer*; Latinis vero *Loligo* & *Araneus marinus*: quamvis Aranei æmulum vix quidquam habeat; potius autem, quoad caput, *Stella marinae* accedat. Norunt & haec Animantia, ope suctricium, quas numerosas gerunt, papillarum, suctu se undequaque adfigere. Brasiliae ad littora isthaec *Loligo* capta est. Europa etiam earum ferax est circa oras Galliae praesertim & Italiae: nostra tamen, Belgarum, littora raro, nisi sub impetuosius ventis, marique procelloso, eas offerunt; cum Sepias interim valde numerosas ejeciant. Bina exportata brachia, sive fistulae sugentes, *Loligini* multo, quam *Sepiae*, sunt majora & crassiora, eodemque loco & ordine, quo octo radii stellati, constituuntur, ad superiora capitis nimirum, concurruntque cum illis ad circuli stellati formationem, subtus plurimis scatentia suctricibus veluti papillis, tenacium ope membranarum adligatis, & forte generationi simul inservientibus. Haec quidem in *Sepia* atque

den van boven zyn ze wel een grote duim breed, als mede van onderen, daar zy vol met grote middelfoorten en kleine tepelachtige zuigers voorzien zyn, die hen tot teeldelen dienen, gelyk de zee- en landslakken. Ook kunnen zy de zelve als lange armen uitsteken, om zich daar mede vast te houden en ergens aan te zuigen. Levendig zynde kunnen zy die peezen styf maken, om zich overal aan vast te zuigen, en naar hun eigen welgevallen zelf los te laten. Van boven zyn ze heel zacht, dunhuidig en lootverwig, als mede het hoofd, en de acht sterrestralen, van onderen licht asch-wit, als mede de twee lange peeze-zuigers, en de buis-pyp, daar zy hunne zwarte inkt of black uit spuiten, en die hen mede tot de luchthalinge dient. Zy lossen hunne vuiligheid uit eene kleine opening, die naar beneden van de grote buispyp is vast gehecht. In den rug zit het *Os Sepiae* als in den visch vast gegroeit, het welk hen mede tot behoudenis dient tegen andere visschen, die deze jagen, en geen lust aan den harden rug hebben, byzonderlyk als zy hunne zwarte gal of inkt uitspuiten. Aan weérzyden langs den buik en rug hebben zy eene zachte gevalvelde huidt, gelyk vinnen, doch geen de minste graten daar in: evenwel dient het hen tot zwemmen.

Num. 2. Van onderen vertoont zich deze *Sepia* geheel licht asch-wit en glad: het gehele lyf of de buik is van boven aan 't hoofd open, gelyk een semetlere zak, die uitgespannen is, daar het hoofd uitsteekt, als mede onder den hals de dikke buispyp. Verder is de buik lang, en loopt ovaal rond toe: daar is geen opening van achteren, maar alles is digt gesloten.

Num. 3, 4. Een jonge *Sepia*, van onderen en van boven.

Num. 5, 6. Een kleine *Sepia*, van onderen en van boven.

Num. 7, 8. Twee eierstokjes, het eene met witte eiertjes,

als druiven; het andere zwart, die besproeit zyn, en daar reeds jongen in zitten, Zeedruiven genocmt.

Num. 9, 10. Twee *Ossa Sepiarum*, een groot en een klein.

VIERDE TAFEREEL.

Num. 1. Een der grootste soort van *Loligo*.

Dit geslacht heeft verscheide namen, en zy bestaan ook in verscheide soorten. Eenigen noemen de zelve *Lolium*, om dat zy met den staart puntig eindigen. De Grieken geven haar den naam van *Teuthos*; de Franschen dien van *Kalamar* en *Araigne de Mer*; de Latynen dien van *Loligo* en *Araneus marinus*, dat is *Zee-spin*, daar zy niet wel naar gelyken, maar wel, wat het hoofd betreft, naar een zee-ster. Zy kunnen zich overal aan vast hechten of zuigen door de grote menigte van zuigdoppen, waar mede zy voorzien zyn. Deze is op de kusten van Brazil gevangen; ook worden zy in Europa op de Fransche en Italiaansche kusten in menigte gevonden; doch zeer selden aan onze Nederlandische stranden, behalven by zware stormen en onstuimige zee. Maar de *Sepia* of Zeekatten komen daar in menigte aandryven. De twee lange uitstekende armen of zuigpypen van de *Loligo* zyn veel groter en dikker dan die van de *Sepia*. Zy hebben hunne plaats gelyk met de acht sterre-stralen, in de zelve schikking en

atque Polypo profundius in cute demersa hærent. Rostrum nigricans, aduncum, Psittaci majoris rostro non abfimile est: de eo autem Tabulâ priore jam egimus. Oculi, penitus è capite protuberantes, quodammodo Cancrorum referunt oculos, vitulinis tamen magnitudine pares, tonoque argenteo splendidi. Pupillam eorum crassa quædam tunica obtegit. Grandior tubus, atramentum projiciens, cujus os valvula moderatur, *Æliano* Apophagma, *Galeno* Tolos Hypophagma, audit. Os dorsale, Sepiæ ossi perquam simile, antiquis scriptoribus *Ostrakon* & *Testa*, sive *Scutum*, vocatur, tegminis loco inserviens supernæ corporis parti contegenda, & in æquilibrio detinenda, testum cute exteriori. Neque cæterum ulla fere toto in Pisce ossium vel cartilaginum occurrunt vestigia. Venter subtus æqualis est, mollis, lavis, oblongo teres, ex cinereo dilute flavescens. Ad mediam corporis superni partem pinna, qualis Piscium, sedet, molliore veluti e cartilagine conflata, utrumque in latus amplè producta, retro in caudam desinens acuminatam, instar fere latiorum Rajæ piscis pinnarum, qua inter natandum sese promovet Animal, nullis præterea remis, pinnisve gaudens. Loligines multis in regionibus sapida inter fercula numerantur, & sale conditæ peregre mittuntur. Dignum sanè est adtentâ contemplatione monstrosum hocce Animal, à Sapientissimo rerum Conditore nobis oblatum, ut in hoc æque, ac aliis omnibus rebus creatis, infinitam Ejus Potentiam intuentes adoremus.

Num. 2. *Loliginis altera species.*

Priori fere, quoad formam, similis, radios saltem stellatos, pro rata, haud adeo magnos, & bina elongata brachia multo gerit breviora magisque teretia. Quin & horumce brachiorum fines duntaxat, uti in Sepiis, papillis succricibus sunt conspicui, minimè vero, uti quidem in præcedente, tota superficies. Collum quoque multo longius est, & minutiores in capite hærent oculi, Afellorum æmuli. Supernam ejus faciem puncta obferunt purpurascencia, copiosissima quidem in dorso & maxima. Pinnæ etiam, uti binæ alæ, utrinque sub cute adfixæ, sese extendunt fere in formam anchoræ, cujus unci a basi latiore convergentes, crassam in medio costam nacti, dein apice acuto terminantur. Subtus ex dilute cinereo albicans regnat color.

Num. 3. *Loliginis tertia species.*

Huic color est supra obscurè fuscus, corpus gracile, at valde longum, minutum caput, radii stellati breviores, minoribus itidem papillis præditi. Bina brachia longiora minutis in omni superficie scatent papillis. Lata pinna caudæ extremo adfidet. Tubus, atramentum emittens, sub collo hæret. Cætera cum priore convenit hæc species, nisi quod osse careat dorsali.

Num. 5. *Loliginis quarta species.*

Proxime prægressæ hæc quoad formam, extensionem, & colorem, similis est: at caput gerit, radios stellatos,

kring van boven aan 't hoofdt: van onderen zitten zy vol zuig-doppen, die als tepels met taaie vliezen daar aan vast hangen, en mede tot de voorttelinge geschikt zyn. By de Zeekatten en Polypussen zitten zy dieper in de huidt. De zwarte kromme bek gelykt wel naar een grote Papegaaien-bek, daar wy in 't voorgaande Tafereel reeds van gesproken hebben. De oogen, die geheel buiten 't hoofdt steken, gelyken eenigzins naar die der kreeften, en zyn byzonder groot, als de oogen van kalveren, met een zilverachtigen glans bekleeft. Het gezicht is als met een dik vlies overdekt. De grote buispyp, waar uit zy hun zwart vocht spuiten, en door een klapvlies op en toe sluiten, wordt van *Ælianus* *Apophagma*, en van *Galenus* *Tolos Hypophagma* genoemd. Het rugbeen, dat in de zelve gedaante van *Os Sepiæ* vertoont, wordt by de oude Schryvers *Ostrakon* en *Testa*, dat is schildt, genaamt. Het is een deksel, dat het lyf van 't dier van boven bedekt, en in balans houdt, en zit onder 't bovenvel. Verder is 'er byna geen been of kraakbeenigheit aan den ganschen visch. De buik van onderen is egaal, zacht, glad en langwerpig rond, en licht afchgeel-verwig. Over de helft van 't bovenlyf vertoont zich een heel zacht kraakbeenachtige vischvin, die aan weérzyden breed uitzet, en naar achteren met een puntigen staart eindigt, gelyk de brede vinnen van de rogchen, het welk haar tot voortzetten in 't zwemmen dient, om dat zy gene andere riemen en vinnen hebben. Zy worden op vele plaatsen voor een aangename spyze gehouden, ook ingezouten naar andere landen verzonden. Het mag wel van den beschouwer aangemerkt worden voor een wonderdier, door den alwyzen Schepper ons voorgestelt om zyne grote almacht daar uit te leren kennen en te behertigen, gelyk omtrent alle andere schepselen.

Num. 2. *Twede soort van Loligo.*

De zelve komt byna met de eerste in gedaante overeen, uitgezonderd dat de ster-stralen na proportie niet zo groot, als mede de twee lange armen ook veel korter en ronder zyn. Aan 'teinde van deze armen, of zuigpypen, zitten maar zuigdommen, gelyk by de voorgaande: ook is de hals veel langer, en de oogen staan kleiner in 't hoofdt, gelyk die der schelvischen. Verder is deze van boven paarsachtig vol gestippelt, die over den rug 't volste en 't grootste vallen. De vlerkvinnen, die, gelyk twee zwaarden, aan ieder zyde onder de huidt gehecht zyn, breiden zich ook uit in gedaante gelyk de smids de scheepsankers maken, die eerst uitgebreid, en naderhandt met een dikke rib in 't midden puntig ten einde lopen. Van onderen is deze visch licht asch-wit gekoleurt.

Num. 3. *Derde soort van Loligo.*

Deze is van boven donker bruinverwig, heel lang en smal van lyf, en klein van hoofdt, als mede van de sterre-stralen, die kleiner van zuigers zyn. De twee lange armen zitten van boven tot beneden vol kleine zuigers: de brede vin zit op 't einde van den staart. De buispyp is kort onder den hals geplaatst, daar zy hun zwart sap uit spuiten. Verder komt deze met de voorgaande overeen, behalven dat hy geen rugbeen heeft.

Num. 4. *Vierde soort van Loligo.*

De zelve komt met de voorgaande in gedaante, lengte en smalte, als mede in koleur overeen, behalven het hoofdt en de

stellatos, oculos, tubumque atramentarium, multo minora. Attamen & ossè orba est, ut prior, dorsali, & pinnam, haud grandem, caudæ extremo habet adhærentem.

Num. 5. Ejusdem speciei junior Loligo.

Num. 6. Uvæ marinæ, seu Ovarium, è quo species Num. 1. excluditur. Coloris est saturate cærulei, botrumque refert rore quasi obnubilatum, antrorsum in acumen convergens.

Num. 7. *Eruca* hæc est *Marina*, quam vivam, una cum aliis maris ejectamentis, Zandvoordo accepimus. Prona ejus, ventralis quasi, pars in omni ambitu, a capite ad caudam usque, circum latera, ternis aut quaternis, pedunculorum veluti, seriebus est conspicua, quæ tenuissimis è pilis confectos Pictorum ferè referunt penicillos, tonumque reflectunt multicolorem, Auri præprimis fulgore, & virore amœnissimo, ditissimum. Dorsum glabrum est, & serici instar, mollissimum, coloris helvi, quasi murini. Capitis nullum occurrit vestigium, nisi, quod minutum ab antica parte foramen hiet, quo nutrimentum capit Animal.

Num. 8. *Eruca* eadem supina, suos commonstrans pedes, quorum infimi, pulchro digesti ordine, mobiles sunt, & natatui, loco pinnarum, inserviunt. Mucilagine taboque Piscium mortuorum vivere videtur.

T A B U L A Q U I N T A.

Stellæ Marinae.

Stellarum Marinarum plurimæ quoque species dantur, quas inter Zoophyta pariter referre licet. Latentes enim sive sperma suum eadem ratione, ac *Polypus*, emittere videntur, unde viventes foetus prodeunt. Haud interim valida est, quam agunt, vita: at contrectatæ radios suos saltem quodammodo contrahunt instar Limacum, quibus tamen major inest vitæ vis, quam Stellis marinis. Quas nostra ejiciunt littora, prope Schevelingam sæpe in sabulo maris sese etiamnum moventes videre licet. Zandvoordo vivæ mihi adlatæ sunt in aqua marina, quas sic per triduum adservavi: postmodum verò sensim languescentes omnem denique motum perdidere. Mucosa maris materie videntur vivere. Nec capitis, nec rostri, ne dicam viscerum, ulla reperiuntur vestigia. Interim probabile tamen est, oris analogon ipsis alicubi patere, quo, instar forte plantarum, succos nutritios adtrahant. In prægressis Tabulis actum jam est de *Urticis*, *Pulmonibus*, *Erucis marinis*, &c. quibuscum sanè quoad vitam atque modum adcrendi conveniunt Stellæ marinæ.

Num. 1. *Stella marina, ad oram maris meridionalis, belgici, reperta.*

Radios hæc habet admodum graciles, longis acutisque apicibus terminatos, supra ex saturate luteo cinereos, & reticuli instar, areolis profundè impressis undique distinctos.

Num. 2. Eadem supina, subtus conspicua, ubi color est dilutior. Plurimæ spinulæ superficiem radiorum exasperant. Hiatus hic quidam cernitur quinquefidus in corpore itidem pentagono.

Num. 3.

de sterstralen, die veel kleiner zyn, als mede de oogen en de buisyp. In deze vindt men geen rugbeen, gelyk in de voorgaande, en de vin, die niet groot is, zit mede op 't einde van den staart.

Num. 5. Dit is een jong van de zelve soort.

Num. 6. Dit is de eierstok of zeetakje, daar die van Num. 1 uit voortkomen, zynde geheel donker blaauw, gelyk een tros druiven, die als met daauw daar over heen zich vertonen, en naar voren puntig zyn.

Num. 7. Hier vertonen wy een Zee-rups, die ons levendig van Zandvoort is gebragt, nevens meer andere, die aan strandt gedreven waren. Zy hebben aan weërzyden langs den buik rondom, van 't hoofdeneind tot om den staart, drie of vier reigen, als poten, verbeeldende haarige kwasten, gelyk fyne schilders penceelen, met een byzonder weërshynenden glans van velerhande verven, daar 't goudt en 't schoonste groen 't meest in uitblinkt. Van boven over den rug zyn ze kaal, en zo zacht als zyde, muisvaal verwig. Men vindt 'er geen hoofd aan; maar boven een kleine opening, waar door zy hun voedsel ontfangen.

Num. 8. De zelve rups van onderen, met alle hare poten, waar van de onderste, die in nette order geschikt staan, zich bewegen, en in plaats van vinnen tot zwemmen dienen. Hun voedsel is slym en onreinigheit van dode visschen.

V Y F D E T A F E R E E L.

Zee-sterren.

Wat de Zee-sterren aangaat, daar zyn mede vele soorten van dat geslacht, wier leven half plantachtig en half diersch is; want

Tom. III.

het is waarschynelyk, dat zy hun zaadt of kuit gelyk de *Polypus* schieten, daar levendige jongen uit voortkomen. Hun leven is niet sterk; doch als zy aangeraakt worden, trekken zy hunne takken of stralen eenigzins naar zich, gelyk de Slakken, daar meer leven in is. De Zee-sterren, die aan de zeestranden van deze landen komen aandryven, vindt men te Scheveningen noch bewegend op 't zeezandt leggen. Van Zandvoort zyn ze ons levendig in zeewater gebragt, die zich wel drie dagen daar in bewaarden, maar allenskens verflaauwden, en ten laatste niet meer roerden. Hun voedsel is slym van de zee, men vind 'er geene de minste bewyzen van 't hooft, of mond, of eenige ingewanden. Egter is het waarschynelyk, dat zy hier of daar iets hebben, dat hun voor een mond dient, daar zy het voedsel door trekken, en waar van zy groejen, gelyk de planten door het vocht. Wy hebben in de voorgaande Tafereelen reeds van *Zee-netels*, *Zee-longen*, *Zee-rupsen*, enz. gemeld, waar mede dit geslacht van groei en leven overeenkomt.

Num. 1. *Een soort van Hollandsche Zee-ster uit de Zuider-Zee.*

Deze Zee-ster is aan het strandt van de Zuiderzee, in Hollandt, gevonden, en heeft heel dunne takken, of stralen, die lange en puntige uiteinden hebben, van boven donker geel afchverwig, en overal met diepe pitjes als ingedrukt, op de wyze als een net.

Num. 2. De zelve Zee-ster van onderen, daar de koleurlichter valt. De stralen zyn met veele doortjes beset. Men ziet hier op het vlak van het vyfkantige lighaam eene opening, die mede in vyf spleeten uitloopt.

C

Num. 3.

Num. 3. *Skeleton Stellæ Marinae.*

Constat hoc Sceletum duris veluti ex officulis, quæ mirum in modum inter se articulata firmam animalis compagem efficiunt. Nullum hic ordinem obtinere, sed tumultuario omnia confluisse quis crederet: tam difficulter constructionis normam oculo licet distinguere. Telam grossiore è filo ruditer contextam diceret. Color est dilutè flavescens. Radii quini late expansi sunt. Munificentia D. Christophori Beudeker, Viri Historiæ Naturalis, rei Numismaticæ, aliarumque scientiarum & amantissimi, & peritissimi, hocce sceleton obtinuimus. Pauca sunt Stellarum marinarum species, quas hunc in modum evolvere licet: in aliis enim obstat magnitudo & crassities, in aliis nimia mollities, aut facile dissolvenda materiei veluti glutinosæ indoles, in aquis fatiscens. D. J. H. Linck in Tractatu de *Stellis marinis*, pag. 32, huicce speciei nomen dat *Stella coriacea*, *pentapetala*, *cancellata*.

Num. 4. *Stella marina, tetractis, falcata.*

Eo nomine venit apud modo laudatum *Linckium* pag. 19. Similem huic, at grandiore, *Rumphius* quoque exhibet Tab. XV. lit. D.

Num. 5. *Stella marina papillosa.*

Basi est leviter pentagona, ex cujus ambitu radii quinque turgentibus jugis, at mediis quasi membranis aliquo usque inter se juncti, prodeunt obtusos in apices terminati. Univerſa superficies papillis aut ampullulis quasi regulariter juxta se mutuo ordinatis confita spectaculum elegans præbet.

Num. 6. Eadem supina exhibetur, qua facie centrum est stellatum, ex decem radiolis constans, quinosque canales, quorum singuli in singulos radios excurrunt, emittens.

Num. 7. & 8. *Stella marina, pentaceros, tuberculosa.*

Radii quinque, in obtusos apices terminati, superna facie jugis singuli suis turgent, quæ altiora, quæ ex centro Animalis oriuntur, paulatim, ut ad apices radiorum protenduntur, humiliora evadunt, ac tandem evanescunt. Ima facie plani sunt radii, suoque quilibet canale secundum longitudinem distinguuntur. Utraque superficies tuberculis plenissima.

Num. 9. & 10. *Astropecten regularis, minor, Italicus.*

Supinam pronamque faciem accurate exaratam damus, ut Curiosi notas characteristicas eruere, genusque & speciem pro suo quisque systemate determinare possint.

Num. 11. & 12. *Astropecten regularis, minor, nostras, margaritifer.*

Elegantissima hæc Stellula obtusioribus ac pro magnitudine sua brevioribus, quam prior, radiis donata, iisdemque etiam gibbosis, superna facie undique margaritis veluti majoribus, minoribusque, confita est.

Num. 13. 14. & 15. *Stellula marina, minutissima, Americana, in Musco marino inventa.*

T A-

Num. 3. *Het geraamte van een Zee-ster.*

Dit geraamte bestaat uit eene menigte harde, als gratige of beenagtige leedjes, die op een wonderbaare wyze in malkanderen gevoegt het vaste gestel van dit dier uitmaaken. Men zoude zeggen, dat hier niets regelmatig was, maar alles zeer verward by een gevloeid: zo bezwaarlyk kan men met het oog eenige schikkinge in dit samenstel ontdekken. Het vertoont zig als grof en los geweven linnen. De couleur is geel-verwig. De vyf stralen zyn breed uitgebreid, &c. Dit stukje is ons vereert van den Heere Christoffel Beudeker, groot liefhebber en kenner van Natuurlyke zaken, gedenkpenningen, en andere fraaie wetenschappen. Daar zyn weinig soorten, die men in deze gedaante kan ontleden, om dat zy te zwaar, of te hoog en te dik zyn, andere te teer en lymig, en derhalven geen vocht verdragen kunnen. J. H. Linck, *De stellis marinis* fol. 32, geeft deze soort van zee-sterren den naam van *Stella coriacea*, *pentapetalos*, *cancellata*.

Num. 4. *Viertakkige Zee-ster, als een fikkel gekromt.*

Onder deze naam werd hy beschreeven by *Linckius* pag. 19. Diergelyke maar grooter soort is mede verbeeld by *Rumphius* op het XV. Taf. let. D.

Num. 5. *Tepelagtige Zee-ster.*

Het lighaam is eenigſins vyfſkantig, en geeft van zynen omtrek vyf stralen uit, die met verhevene ruggens voorzien, en een endwegs door tusschen vliezen als onderling verbonden, met stompe punten eindigen. De geheele oppervlakte is als bezaait met tepelagtige knobbeltsjes of pulletjes, die in goede order naast malkanderen geschikt een aangenaam gezicht uitleveren.

Num. 6. Dezelve van onderen te zien, zynde op deeze zyde zyn middelpunt sterres gewys, bestaande uit tien straaltsjes; en geeft van zig uit vyf gooten, van welke yder midden door een straal loopt.

Num. 7. & 8. *Vyfboornige Knobelagtige Zee-ster.*

Deeze Ster heeft vyf stralen met stompe punten, aan de bovenzide uitspringende met verhevene ruggens, welke naby het middelpunt verheevener, allengskens, na maate dezelve na het eiade loopen, vlakker worden, en eindelyk geheel verdwynen; van onderen zyn dezelve plat, en yder word door zyn goot naar de lengte gescheiden: van beide zyden is dezelve als met knobbeltsjes zeer digt bezaaid.

Num. 9. & 10. *De Regelmaatige, kleine, Italiaansche Kam-sterre Astropecten genaamd.*

Deeze vertoonen wy aan beide zyden op het naauwkeurigste afgeteekend, op dat een yder Liefhebber des zelfs merkteekenen nagaan, en het geslagt en soort naar zyn begrip bepaalen kan.

Num. 11. & 12. *De Regelmaatige kleine Inlandsche Peereldraagende Kam-ster.*

Dit zeer uitmuntend Sterretje heeft stomper, en naar zyn grootheid korter stralen als de voorgaande, dog meede bultig, van booven in 't geheel als met groote en kleine Peerlen bezaaid.

Num. 13. 14. & 15. *Zeer kleine Americaansche Zee-sterretjes in zee mos gevonden.*

Z E S-

T H E S A U R U S.

T A B U L A S E X T A.

11

Num. 1. *Stella marina, Pentagona, regularis, ex Indiis Orientalibus.*

Radius ejus quilibet tuberculis, nitido ordine digestis, quasi fimbriatur, dum aream ipsam partis supernæ minores aliæ veluti pustulæ exasperant duriorē & calcaria è materie concretæ, coloris saturate cinerei.

Num. 2. Eadem, subtus conspicua, quæ elegantior est, quam supra, tuberculis nimirum Stellæ limbum, concinno ordine, circumscribentibus, aliisque minoribus per planam superficiem nitidè digestis.

Num. 3. *Stella marina, triactis, Batava.*

Rarior est hæc species, tribus duntaxat brachiis instructa. Superna æque ac inferna superficies tenuibus veluti spinulis horret.

Num. 4. Eadem, subtus conspicua, tricornem monstrat hiatum, in quo nonnisi villosa quædam materies comparet, detrito panniculo laneo similis.

Num. 5. *Stella marina, Orientalis: Artocreas minus.*

Ex Indiis Orientalibus, inter alia, missam accepimus. A forma nomen habet *Artocreatis*, cujus ad similitudinem à Naturâ veluti affabrè constructa est. Sic cuncta, quæ oculus contemplatur, in admirationem summi Architecti nos rapiunt.

Num. 6. Eadem supina, faciem exhibens nitidissimè comparatam, totumque Stellæ ambitum textilibus quasi opusculis fimbriatum.

Num. 7. *Artocreatis altera species.*

Et hæc pentagona est, uti prior, at minor, neque tamen minus concinne fabrefacta. Peripheriam ejus tubercula margaritis similia ornant, quibus alia dein minutiora desuper adcrevere. Supernæ faciei area itidem elegantissime elaborata est.

Num. 8. Eadem subtus conspicua.

Num. 9. *Artocreatis tertia species.*

Hæc ornamentorum venustate prioribus antecellit. Non solum enim marginalia tubercula, margaritis similia, pulcherrimo hic ordine digeruntur, & quasi singula seorsim fimbriantur; sed & area superior, elegantissima, minutis pustulis, manipulatim, stellæ in formam, dispositis, è simili manipulo, centrum oblidente, prodeuntibus, nitet.

Num. 10. Eadem subtus conspicua, alio adparatu exornata.

Num. 11.

Z E S D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Vyfhoekige Zee-ster uit Oost-Indië.*

Hy is van boven over elke straal in nette order gebult, en met kleine puntige heuveltjes daar over heen gegroeit, die hard en kalkachtig zyn. Hunne koleur is donker alchverwig.

Num. 2. De zelve van onderen, daar hy fraaier als van boven met de bultjes en heuveltjes, rondom de ster, in een nette order omboord is, en over de binnenvlaktens alleen met kleine heuveltjes bezet.

Num. 3. *Zee-ster met drie takken, of stralen, aan onze zeekusten opgewischt.*

De zelve worden zeer selden gevonden, en zyn van onderen en boven met kleine peiltjes, als dorentjes, begroeit.

Num. 4. vertoont den zelve van onderen, gapende met zyne driehoekige lippen, waar onder niets te zien is als eenig ruig, gelykende naar een kaal wollen lapje.

Num. 5. *Vyfhoekig zee-Pasteitje.*

Het zelve is ons, nevens meer andere, uit Oost-Indië gezonden. Zy worden om hunne gedaante Pasteitjes geheten, en zyn als naar de kunst van de Natuur daar toe geschikt. Zo ziet men in alles de verwondering van den groten Maker der Natuur ons voor oogen gestelt.

Num. 6 verbeeldt dezen ster van onderen, in de zelve nettigheid aan den gehelen ster rondom als met werkjes omboord.

Num. 7. *Twede soort van Pasteitjes-ster.*

De zelve is met vyf hoeken, gelyk de voorgaande, wat kleiner, maar niet minder in nettigheid, versiert, en als met peerlen omboord, daar weder als kleine peerlen over heen zitten. Boven op het platte vlakke veldt is hy mede zeer fraai uitgemonstert.

Num. 8. De zelve Pasteitjes-ster van onderen te zien.

Num. 9. *Derde soort van Pasteitjes-ster.*

Deze overtreft in fraaie bewerkinge van sieraden de voorgaande, niet alleen in de omgeboorde bolletjes als peerlen, die ieder in haar byzonder als omboord zyn, in nette order geschikt, maar zelfs boven op het sierlyke vlakke grond-veldt met kleine heuveltjes, sterswyze, by koppeltjes verdeelt, als mede in 't midden van den ster.

Num. 10. Hier vertoont zich de zelve van onderen, op eene andere wyze versiert.

C 2

Num. 11.

Num. 11. *Stella marina, pentagona, Orientalis.*

Superior hujus Stellæ superficies plurimis scatet globulis majoribus, minoribus, margaritarum æmulis, per aream à radiis stellatis interceptam distributis, quas inter alii minutiores confiti sunt. Peripheriam quoque globuli fimbriant, vitreis similes ampullulis, quarum orificia versus centrum directæ sunt.

Num. 12. Eadem, subtus conspicua, qua itidem miro artificio elaborata est. Ampullulæ hæc marginales orificia sua, veluti epistomiis clausa, extrorsum porrigunt.

Num. 13. *Stella marina, carulescens, Americana.*

Quinis hæc radiis, longum protensis, gaudet, quorum facies superna pustulis rotundis, tanquam squamulis, densè stipatur, harumque interstitia minutis punctis consperguntur.

Num. 14. Eadem, supina, hiatus labia arcte conniventia monstrat. Tubercula heic introrsum nitide disposita sunt. Color & hac in parte ex plumbeo cærulescit.

T A B U L A S E P T I M A .

Num. 1. *Artocreas lentiginosum, majus; seu Stella reticulata, lentiginosa, pentaceros.*

Stella hæc pentagona, parte supina, reticulo veluti obducta est, cujus singulis internodiis, qua concurrentes lineæ sese interfecant, tuberculum insidet lenticulare, prominulum, spectaculo sanè quam jucundissimo. In medio sive centro Stellæ area cernitur circularis, elevatior, e qua in orbem quini iterum protenduntur radii, turgiduli quidem, at planiores tamen, qui sese, tanquam altera Stella, super priora cornua diffundunt. Margo sinuosa totius Stellæ papillis veluti, aut denticulis, ferrata est, qui è globosis tuberculis, tanquam mammillis, exsurgunt, nitidissimo ordine digesti. Colore est partim ex cinereo flavescente, partim obscurè ruffulo. D. Joh. Heim. Linckio, Lipsienli, Historiæ Naturalis Stellarum marinarum editione occupato, plurimas Stellarum ejusmodi species contulimus ad perfectionem operis suscepti, nitide sane & perquam erudite postmodum elaborati. Plura omnino ab eximio hocce Viro expectanda fuerant Orbi Erudito; nisi otii penuria, & secuta deinceps præmatura mors, maximarum mater vicissitudinum, & propositorum destructrix, obstitisset. Inter eas, quas laudatissimo huic Viro misi, species quædam est & forma & magnitudine huic, quam isthæc Tabula ostendit, par, ab ipso in memorato de Stellis marinis libro, Tab. XLI supra, & Tab. XLII infra, repræsentata.

Num. 2. *Stella marina, pentactis, regularis, Barbarica.*

Elegantissima hæc Stella, quinis instructa radiis, prælongis, illibata nobis ex oris maritimis Barbariæ adlata est, insolito sane adparatu decorata. Quælibet equidem horum Animantium species singularem meretur attentionem, ut admiranda cujuslibet structura, variusque pro cujusvis peculiari genio habitus & vesti-

Num. 11. *Vyfhoekige Zee-ster uit Oost-Indië.*

Deze ster is van boven vol met grote en kleine bolletjes, als peerlen, in 't midden van de ster-stralen bezet, en met kleiner bolletjes tusschen in bezaait, rondom gesoomt met bolletjes, die naar kleine ronde glaasjes gelyken, en hun hoofdeneindt naar binnenwaards steken.

Num. 12. De zelve ster van onderen, mede wonderlyk fraai uitgemonstert, daar de rondom gesoomde bolletjes, naar ronde glaasjens gelykende, met stopfels hunne hoofden naar buiten steken.

Num. 13. *West-Indische blaauwe Zee-ster.*

De zelve heeft vyf lange straaltakken, die van boven vol met ronde bolletjes, gelyk ichubbetjes, bedekt, en tusschen in aan den grondt klein gestippelt zyn.

Num. 14. Op deze wyze vertoont zich de zelve ster van onderen, waar van de opening digt gesloten, en de bultjes binnenwaarts in nette order geschikt zyn. Van onderen is hy mede blaauw lootkoleurig.

Z E V E N D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Grote Zee-pastei, of vyfhoekige Ster.*

De zelve is van boven als met een net overtrokken, en op ie-

der kruisflag een knopje, als een rond linzenkorrel, daar op gehecht, het welk eene fraaie vertoning geeft. In 't midden is een verheven rond, daar weder een verheven vyfhoekige ster, doch plat verheven, over de andere stralen heen zit. Rondom alle vyf hoeken is ze geboord, gelyk tepeltjes, of puntige tandjes, die uit ronde knoopjes vooruit steken, alle in eene nette order geschikt. Zy is geel afch- en donker rosachtig geverwt. Wy hebben den Heere Joh. Henr. Linck, in Leipzig, tot zyn Ed. beschryvinge van de zee-sterren verscheide soorten medegedeelt, tot vermeerdering van het werk, het welk door Hem zeer wel en geleerdelyk is uitgevoert; en die beroemde Man zou nog meer andere dingen hebben in 't licht gegeven, indien Hem de tydt daar toe niet ontbroken, en de doot, die in alles verandering maakt, en alle onze voornemens verhindert, hem niet te schielyk verrascht hadt. Onder die soort, die ik aan gemelden Heer Linck heb gezonden, is een ster van de zelve soort en grootte, gelyk wy hier vertonen, zynde in het gemelde Sterreboek van boven vertoont Tab. XLI, en van onderen Tab. XLII.

Num. 2. *Zee-ster, met vyf stralen, uit Barbarye.*

Deze schone zee-ster, met vyf lange, sierlyke, stralen, is ons van de Barbarysche kusten mede gebragt, zynde in zyn geheel en ongemeen fraai getekent. Het is zeker, dat ieder soort wel eene byzondere opmerking verdient, en dat men met eene aandachtige overdenkinge de wonderbare geschapenheit van zo vele seldzame schepselen, waar van ieder zyne byzondere gedaante

& vestitus, intentâ contemplatione demum perspiciatur intime; at inter reliquas sane isthac principem ferè locum sibi vindicat: est enim tota quasi ad amussim fabrefacta, omnique in parte nitidissimam ostendit proportionem. Stellata ejus superficies granulis rotundis, profunde in cutim depressis, minutarum margaritarum æmulis, æquabilissime obsita, & dilute cinereo flavescent ruffo limbo succingitur. Radiorum deinde stellatorum latera, in omni ambitu, oblongis veluti bulbulis, in funiculum quasi colligatis, fimbriantur. Quilibet iterum horumce bulbulorum oblongum emittit corniculum, sive papillam. Exterior vero radiorum margo longis undique denticulis ferratus est, eleganti ordine digestis, ut, qua parte radii sunt crassissimi, longiores quoque promineant denticuli, sensimque evadant breviores, prout adtenuatis radiorum finibus magis adpropinguant.

Num. 3. *Pentaceros gibbus & muricatus; seu Castellum montanum.*

Stella hæc, superna parte gibbosa, extantibus tribulis, quasi muricibus, horret. Area ejus centralis propugnaculum sive castellum refert, erectis veluti cornubus munitum. Tota cæterum superficies, tuberculis colliculisque undique prominentibus inæqualis, fimbriarum sive, denticulorum ornatu carens, ex dilute ruffo cinerea, saturate bruno colore obumbratur.

Num. 4. *Pentadactylofaster, spinosus, regularis, Virginianus.*

Hæc Stellæ species tam supernâ, quam infernâ, parte acutis ubique spinis, nitido ordine digestis, horret, colore tincta saturate ruffulo. Ab oris Virginie nobis transmissa est. In Linckiana Stellarum Historia eadem supra & subus Tab. IV exhibetur.

Num. 5. *Stella marina, vulgaris, Batava.*

Harum numerus longe maximus è mari nostro ad littora ejicitur. Unde æstivo tempore, post ventorum furores & procellas, in oris maritimis jacentes inveniuntur. Nihil ornatûs ostendunt, nisi, quod minutis veluti granulis conspersæ, radiis instructæ longis & tenuibus, colorisque sint ex saturate ruffulo flavescentis.

Num. 6. *Stella lacertosa, nostra.*

Quinos hæc radios protendit tennes, caudulis Lacertarum similes, ex segmentis veluti articulatis contextos. Corpusculum ejus, solidi argentei Batavi, figuram navis impressam gerentis, *Scheeps-schelling* dicti, haud exsuperans magnitudinem, Stelli formem in area sua picturam ostendit. Color est dilute cinereus.

Num. 7. *Stella lacertosa, minor.*

Hæc, multo minor priore, ex dilute cinereo grisea, longe tenuiores, magisque acuminatos, porrigit radios, itidem veluti ex articulis conflatos. Corpusculum minore Sestertio, sive Stufexo, haud majus est.

Num. 8.

gedaante en bekleeding heeft, naar zynen aardt moet beschouwen. De tegenwoordige is mede geen van de geringste; want alles is aan den zelve even sierlyk, net en fraai; de sterachtige oppervlakte is egaal, met kleine ronde korreltjes, diep in de huidt, als kleine zaadpereltjes, ingedrukt, licht-afschgeel, en met ros gekoleurt; verder rondom de sterre-stralen bezet met langwerpige bolletjes, als snoertjes geregelt. Uit ieder bolletje groejen weder kleine langwerpige heuveltjes, als tepels: buiten om deze stralen zitten, verder rondom gefoomt, als franjes, met lange tanden zaagswyze in nette order geschikt, die uit het midden, daar de stralen breed, en de tanden langer uitsteken, en naar de uiteinden, daar het smal toeloopt, de tandjes verkleinen.

Num. 3. *Vyfhoekige Zee-ster.*

Deze is van boven gebult en gebogchelt, en met uitstekende pennen, gelyk als voetangels, bezet. In 't midden van 't brede rondt vertoont het een fortres, of kasteel, met scherpe puntwerken versterkt. Verder is hy overal gebult, en met heuvels opgeworpen, zonder tandjes of franjes omboord; van koleur licht ros afchverwig, met donker bruin beschaduw.

Num. 4. *Gedoornde vyftakkige Zee-ster.*

Deze zee-ster is onder en boven vol met puntige dorens in goede order bezet, van koleur donker rosachtig. Wy hebben den zelve van de kusten van Virginie ontfangen. In de Sterre-beschryf-
Tom. III.

vinge van den Hre. Linck, op Tab. IV, wordt de zelve soort onder en boven vertoont.

Num. 5. *Gemeen Hollandsch Zee-sterretje.*

Deze worden in menigte aan onze zee-stranden opgeworpen; en 's zomers, als het wat sterk gewaait of gestormt heeft, vindt men de zelve op 't strandt leggen. Daar is geen ander fraai aan, dan dat zy met kleine korreltjes als bestroot, lang en dun van stralen, en uit donker rosachtig geel gekleurt zyn.

Num. 6. *Inlandsch Zee-sterretje.*

Het zelve heeft vyf dunne takjes, gelykende naar Hagedissestaartjes, die als met leedjes aan malkander gevoegt zyn. Het lyfje is niet groter dan een Hollandsche scheeps-schelling, daar zich weder een sterachtig schynfel op vertoont, zynde verder licht afchverwig.

Num. 7. *Kleine Zee-ster.*

Deze is nog veel kleiner dan de voorgaande, en donker afchgrauw gekleurt: de stralen zyn veel dunner en puntiger, ook als met leedjes aan malkander gevoegt. Het lyfje hier van is niet groter dan een klein stuivertje.

D

Num. 8.

Num. 8. *Stella marina, Americana, minor.*

Stellulam hanc, ex Curassoa mihi missam, elegans ornat, superna parte, pictura. Area centralis æque, ac quinque ejus radii, horumque margines, undique parvis veluti margaritis confiti sunt. Sub lit. b. eadem supina representatur.

Num. 9. *Artocreas marinum, minusculum, Curassavicum.*

Priori fere similis est hæc Stellula, nisi, quod area centralis latius diffusa sit.

Num. 10. *Stellula alia marina, Curassavica.*

Prona hujusce facies tenuibus undique denticulis horrida est. Color ex cinereo flavus.

T A B U L A O C T A V A.

Num. 1. *Stella marina, maxima, Americana, Artocreas dicta.*

Tota hujus superficies tam prona, quam supina, duris, veluti lapidosis aspera est tuberculis majoribus, minoribus, partim nullo, partim certo ordine dispositis. Ex basibus illa profundè radicatis surgunt in apices acuminatos. Area superna seorsim in aliam, minorem, extumescit stelliformem expansionem, dum circulare in ejus medio spatium in quinque obtusos diffluit radios, itidem extantibus corniculis horridos. Quum Artocreas hoc tam insolitæ sit magnitudinis, ut ipsi æquale nunquam vidisse meminerim, hinc superiorem ejus faciem hic saltem demonstro. Pars averfa peculiare habet nihil, nisi quod foramine, pro corporis magnitudine, pateat tanto majore, quam aliæ Stellæ. Capite ceterum & ore caret, nec nisi per foramen illud stellatum suum videtur pabulum adtrahere, quod forte in gelatinoso consistit maris excremento. Color est ex ruffo cinereus.

Num. 2. *Artocreas minus, placenta Polygonæ amulum.*

Supra & infra rotundis id ocellis conspicuum, & in omni ambitu globosis tuberculis ornatum est. Ex insula S. Thomæ illud accepi.

Num. 3. *Artocreas minimum, subtus & supra conspicuum, ex insula S. Thomæ.*

Videtur id recens natum esse, estque pro ratione molis suæ satis tumidum & crassiusculum.

Num. 4..

Num. 8. *Klein Zee-sterretje uit West-Indië.*

Dit sterretje is ons van Curaçao gezonden. Het is van boven fraai getekent, als met pereltjes bezet, niet alleen in 't binnenste rondt, en over de vyf stralen, maar zelfs daar mede geheel omboord. By letter b. wordt de zelve van onderen vertoont.

Num. 9. *Klein Zee-pasteitje, mede van Curaçao.*

Het zelve komt byna met het voorgaande overeen, maar het binnenwerk is breder uitgespannen.

Num. 10. *Ander klein Zee-sterretje, ook van Curaçao.*

Het is van onderen met dunne takjes, alle rond omgetand, afch-geel gekleurt.

A C H T S T E T A F E R E E L.

Num. 1. *Grootste soort van Zee-ster, of Zee-pastei.*

De zelve komen uit de Spaansche West-Indiën, zynde van

boven en van onderen vol harde, steenachtige, heuveltjes, groot en klein, ten dele in order geplant, en ten dele wat verward. Zy zitten diep ingewortelt, en lopen naar boven puntig toe. Boven in de verkorting zit weder een sterachtige verhoging, met vyf stompe stralen, vloeyende uit een ronde cirkel van 't midden, alle mede met heuveltjes begroet. Om dat deze Pastei-ster zeer groot is, wiens weërgea wy nooit meer gezien hebben, zo vertonen wy den zelve alleen van boven: van onderen is geen andere verandering aan te merken, als dat zy naar mate wyder met hunne opening gapen. Men ziet 'er geen mondt of hoofdt aan, en zy genieten hun voedsel alleen door de sterachtige opening van onderen, dat niet anders kan zyn als lillige slym van de zee, daar zy van bestaan. Hunne koleur is ros afch-verwig.

Num. 2. *Klein plat Zee-pasteitje, gelykende naar een vyfhoekig koekje.*

Het is van boven en van onderen met ronde oogjes bezet, en rondom met ronde bolletjes befoomt. Deze is ons van St. Thomas medegebragt.

Num. 3. *Een klein Zee-sterretje van boven en van onderen.*

Zy komen mede van St. Thomas, en zyn jonge zee-pasteitjes, die hoog en dik zyn naar hunne grootte.

Num. 4.

Num. 4. *Stella marina, Artocreas dicta, Barcinonensis.*

D. Salvador, rerum Naturalium Cultor peritissimus, hanc nobis, inter alia curiosa, Barcinone transmissit. Infernam ejus hinc sistimus superficiem, utpote supernâ pictam elegantius. Pars enim superior nonnisi circularibus ocellis est distincta: cum contra facies averfa, pulchre reticulata, peripheriam monstret linea veluti margaritarum circumscriptam. Concurrentes heic hiatus in centro arcte obserantur adposita Stellula quadam reticulata, rarissime alioqui occurrente. Coloris est ex ruffo flavi.

Num. 5. *Stella marina, Americana, dodecactis, crispula.*

Radii ejus duodecim, superna parte, quasi corrugati, hebetibusque spinis horrescentes, subtus suo singuli hiatu patent, æque ac in Stellis pentagonis. Cæterum dentata sunt omnium latera. Color est saturate fuscus, ex cinereo flavo variegatus.

Num. 6. *Stella marina, Batava.*

Ad oras maris nostri hæc ejicitur species, inter maximas & minimas media. Quini ejus radii concinne elaborati, & ad latera ferrati sunt. Sub lit. b. eadem supina conspicitur.

Num. 7. *Stella marina, Italica, villosa.*

Inter alia rariora hæc ex Italia mihi missa est, quoad picturam & formam proxime accedens priori, nisi, quod major sit, & in centro circulum minorem, quasi osculum, ostendat. Sub lit. b. eadem subtus conspicienda sistitur, qua parte discrepat a præcedente Num. 6. siquidem isthæc & villosior sit, & hiatus radiorum arcte conniventes habeat.

Num. 8. *Stella marina, maxima, Batava.*

Est hæc inter maximas Stellarum species, quæ nostris in littoribus reperiuntur, nobisque Zandvoordo, unâ cum aliis, adlata est. Supra ex dilute cinereo flavescit, & glabra minutissimis notatur punctis. Radiorum ambitum globuli, in lineam quasi margaritarum colligati, ornant; latera vero deinceps denticulis ferrata sunt. In centro Stellæ circulus eminentior surgit.

Num. 9. *Stella marina, Batava, pentactis, radio uno bicuspidato.*

Rarissima heic anomalia occurrit, dum unus e quinque radiis, ad sui medium usque bifectus, binos utrinque divergentes ostendit apices. Zandvoordo eadem, una cum priore, mihi adlata est. Cæterum
priori

Num. 4. *Zee-ster, of Zee-pastei.*

De zelve is ons onder andere feldzaamheden van den Here *Salvador*, groot liefhebber en kenner van natuurlyke zaken, van Barcelona gezonden. Wy vertonen den zelve van onderen, daar hy fraaiër van tekening is dan van boven, daar hy maar eenvoudig op den bovengrondt met ronde oogjes getekent is. Van onderen is hy netswyze geruit, rondom als met een snoer peerlen omboord. In 't midden sluit de opening digt in een, zynde met een klein ruitig sterretje toegesloten, dat selden gezien wordt. Verder is hy van koleur ros-geel.

Num. 5. *Amerikaansche Zee-ster, met gekronkelde stralen.*

Hy heeft twaalf stralen, of uitschietende takjes, die van boven als gekronkelt en stomp gedoornt zyn, zynde alle de stralen van onderen mede geopent, gelyk die, welke maar vyf stralen hebben. Alle deze straaltakken zyn zaagswyze getand; donkerbruin, met asch-geel gekoleurt.

Num. 6. *Middelmatige Zee-ster uit Hollandt.*

Deze zee-ster is niet van de grootste, ook niet van de kleinste soort: de vyfhoekige takken zyn fraai uitgewerkt, en rondom zaagswyze getand. Men ziet den zelve by let. b. van onderen.

Num. 7. *Zee-ster uit Italië.*

Deze zee-ster is ons onder meer andere fraaiïgheden uit Italië gezonden, komende in tekening en gedaante met den vorigen meest overeen, behalven dat hy groter is, en in 't midden een kleiner rondtje, als een gaatje, heeft. By letter b. ziet men den zelve van onderen, waar in deze met dien van Num. 6 verschillende is; want deze sluit zyne opening van de stralen heel digt aan malkander: ook is hy ruighaairiger.

Num. 8. *Allergrootste soort van Hollandsche Zee-sterren.*

Deze is een van de allergrootste soort van zee-sterren, die aan de Hollandsche kusten gevonden worden. Hy is ons, nevens meer andere diergelyke zaken, levendig van Zandvoort gebragt. Van boven is hy licht asch-geel, en glad, heel klein gestippelt; rondom de stralen met ronde bolletjes, als peerlen, die aan een snoer geregen zyn, bezet, buiten om zaagswys getand, en in 't midden van de ster met een verheven rondtje gefiert.

Num. 9. *Inlandsche Zee-ster, waar van een der vyf stralen tot op de helft in tweeën is verdeelt, en des zelfs punten over zy uitgewassen zyn.*

Dit is, zeker, zeer raar. Hy is ons met de voorgaande levendig van Zandvoort gebragt, zynde voorts met den zelve in alle delen van eene en de zelve gedaante, uitgezonderd dat deze over 't vlakke bovenlyf eenigermaten groter gestippelt is, en het on-
D 2 boordfel

priori similis est, nisi, quod facies ejus superna majoribus quodammodo punctis conspersa sit, & limbus radiorum tenuibus fibrulis, tanquam fimbriis villosis, succingatur.

Num. 10. *Stella marina, Batava, minor, levis.*

Hujus radii, minime ferrati, exiguis saltem granulis in ambitu stipantur. Ex dilutissime cinereo albescens veluti squamata est. Lit. b. eandem supinam representat.

T A B U L A N O N A.

Num. 1. *Stella marina; seu Sol marinus, radiis instructus numerosissimis, mire cincinnatis; Caput Medusæ alias, & Astrophyton costosum, seu Algol dictus, ex Nova Hispania.*

Singularissimum hoc Naturæ opus, nobis ex America, Hispanorum ditioni subjecta, adlatum, inter Marinas Stellas jure refertur, varia à variis sortitum nomina. Alii enim vocant *Stellam Marinam* crispulam, alii *Solem Marinum*, *Caput Medusæ*, *Astrophyton*, &c. Est sanè admiratione quam dignissimum, quod tam minuto è corpusculo oriundi quinque radii tot deinceps singuli in propagines, ferè innumeras, inextricabilem adeo in modum crispatas, sese tantam ad longitudinem usque expandant, ut evoluti animalis diameter sesquipedem æquet; cum interim cincinnatus quilibet ramulus vita motuque gaudeat, & suis articulis, ad ultimos usque fines capillares productis, sese crispare queat, cincinnosque licet perplexissimos, in æquore maris, iterum explicare: haud aliter profectò, quam volucres remiges suas pennas in aëre ad volandum expandere norunt. Philophysicorum plurimis Stella hæc *Caput Medusæ* vocatur, juxta priscam Gentilium fabulam, qua Medusæ capilli in angues mutati dicebantur. *Gesnerus* Lib. IV. de Aquatilibus *Stellam arborescentem* vocat: quod quidem nomen improprium videtur esse, quia horizontaliter excurrunt ejus rami, minimè vero in altum exsurgunt, uti in arboribus. Potior ejus est cum Sole comparatio, ut *Solem Marinum* vocare liceat, cujus radii latissime expansi sensim, ut remotiores sunt a centro, magis adtenuantur. Si Stellas mare parit cœlestibus Stellis similes, quid ni & Solem & Lunam generet Oceanus ad similitudinem horumce in Cœlo? Omnipotens sane Cœli Terræque Conditor aquas etiam & immensa maria produxit, innumerisque fecundavit Animantibus maximis æque ac minimis. *Psalm.* CIV, 25. Ita ubique numerus rerum creatarum infinitus, formarumque inexplicabilis diversitas, innotescit; sic stupenda Dei magnalia omni ex parte oculos nostros alliciunt, ut perducamur hisce ad Illius cognitionem, cujus ex Verbo, spiritu, & inexhausta potentia, isthæc omnia profluxere. Stupet quidem ejusmodi magis, quam intelligit, humanus animus. At indefesso tamen Naturæ scrutinio plura sæpe, quam quis expectare poterat, deteguntur. Unde vel maxima nascitur Indagatori oblectatio, qui ad incognita sese penetrans Deum ubique, ut infinitum Architectum, miratur, & inventa quælibet suos in usus convertit. Verum explicent isthæc prolixius Verbi Divini Interpretes. Nos ad institutum nostrum redimus. Sol marinus, cujus pronam hic faciem sistimus, in centro corporis sui circulum monstrat

boordfel van alle de straaltakken met dunne pyltjes, als haairige franjen, bekleed zyn.

Num. 10. *Klein Zee-sterretje van onze zeekust.*

Het is niet getand om de straaltakjes, maar alleen met kleine korrels geboord. Het is heel licht afch-wit, en als geschubt. Het zelve sterretje van onderen, met let. b. aangewezen.

NEG ENDE T A F E R E E L.

Num. 1. *Byzondere soort van Stergewasch, uit de Spaansche West-Indiën medegebragt, Algol genaamt.*

Het wordt onder de Zee-sterren gerekent, daar het ook zekerlyk onder behoort; maar het wordt met verscheide namen genoemt. Eenigen heten het *Zee-krul-ster*, *Zee-zon*, *Caput Medusæ*, (Hoofd van Medusa) *Astrophyton*, enz. Het is een verwonderenswaardig schepsel, waar aan uit zo een klein ligchaamtje, daar die vyf sterre-stralen uit voortkomen, en uit ieder straal zo menigvuldige krultakjes zich uitbreiden, en wel een en een half voet in zyn diameter uitstrekt, waar van ieder krulletje levendig en beweeglyk is door alle de leedtjes: die uit het midden van de ster tot aan de uiterlyke krulletjes zyn, kunnen in en uit malkander krielen, al waren die nog zo verward, door de ruimte der zee, gelyk de vogelen

hunne veëren in de lucht in 't vliegen weten uit te breiden. Dit schepsel wordt door de meeste liefhebbers en kenners *Caput Medusæ* genaamt, naar de Heidenfche fabel van Medusa, welkers haairlokken in slangen veranderden. *Gesnerus, Tab. CLIII, Lib. IV*, noemt het *Boom-zee-ster met takken*. Deze naam kan 'er ook niet wel aan toegepast worden, om dat het plat en niet boomachtig is, maar wel naar een Zee-zon, die met hare verre afdalende stralen zich uitbreidt en verkleint, of verzwakt, gelykt. 'Zyn 'er Zee-sterren geschapen, die de gelykenis van de sterren des hemels hebben, zo kunnen 'er ook zonnen en manen zyn, die de zee voortbrengt, en de gelykenis van die schepselen des hemels hebben; want de grote Schepper des hemels en der aarde heeft ook de wateren en de grote zeën geschapen, en vervult met grote en kleine dieren, zonder getal. *Psalm CIV, 25*. Zo ziet men in alle dingen het onnaspeurelyk getal en de gedaanten der schepselen, en wonderen des Almogenden Scheppers ons menschen voor oogen gestelt, om Hem daar uit te leren kennen door zyn woordt, in geest en kracht, daar 's menschen verstandt moet itil voor staan. Doch met de Natuur te onderzoeken vindt men dikwils meer dan men denkt, het welk het uiterste vernoegen voor een zoeker is, die het onbekende onder het bestier van den goe-dertieren Schepper ontdekt, en het voor een schat houdt; welke dingen wy tot verdere verklaringe aan de leeraars van Gods woordt overlaten, en ons weder tot de feldzame schepselen wenden. Wanneer men deze zo genaamde zee-zon, die wy van onderen vertonen, beschouwt, daar zy in 't kleine rondt wederom een vyfhoekige ster verbeeldt, en in 't midden een kleine opening heeft, om het voedsel daar door te genieten, is het wonderlyk om te begrypen, of het moet alleen eene lymige stof zyn; want hunne vyf kleine tanden, die binnenwaarts in den mond staan,

monstrat exiguum, quinquefidæ rursus stellulæ figura conspicuum, osculo tenui in medio patulum, quo alimentum capere videtur, in humore quodam glutinoso forte consistens: vix enim concipi potest, aliud quid huc intrare posse; quum perpusilli quinque denticuli, ad interiora oris siti, vix ac ne vix quidem dignosci queant, qui interim in Echinis marinis adeo magni sunt. Animantia hæc coloris sunt ruffuli, & plerumque in profundo maris versantur, utpote ob multiplices suas propagines facillime rupibus aut marinis fruticibus implicata. Patuit hoc mihi, dum ejusmodi quoddam Animal arbusculæ Corallinæ implexum accepi, quod deinceps exsiccando mutilatum erat. Rumphius in *Museo Amboinensi*, pag. 41, Tom. I, simile quoddam monstrum marinum describit, sub nomine *Capitis Medusæ*, vel idiomate Maleitarum, *Boeloe ayam*. Dubio procul Soles hi suam propagant speciem eadem ratione ac Stellæ marinæ, Echini, aliaque ejusmodi proprio è semine progenerata. Haud pauci Authores, præsertim verò Rumphius, de iis admodum prolixè scripserunt; unde Lectorem horum curiosum eo relego, transiturus ad alteram hujusce generis speciem.

Num. 2. *Solis marini, sive Capitis Medusæ, altera species, minor, supina.*

Subtus conspicuus hic Sol depictam in medio corpore stellam monstrat, decem tenues in radios distributam, quorum in centro parvum hiat foramen. Veri autem, ex ambitu corporis prodeuntes radii vel rami multo sunt, quam in priore, minores, rugis veluti crispatis, & spinosi. In *Linckii* libro de *Stellis marinis*, Tab. XX, Num. 32, utraque hujusce Solis superficies figura exprimitur; quum ipsum hoc specimen nativum, pro ea, quæ inter nos vigeat, amicitia, Viro huic, in complementum operis sui, mutuam transmiserim. Solaris hæc Stellula itidem sese in aqua maris evolvere potest, quando calore solis fovetur: haud aliter, ac Lumbrici frigescentes, aut contrectati, sese arctè contrahunt, at prorepentes iterum elongantur. Cæterà cum priore Num. 1, tam quoad articulos, quam cincinnos, convenit, nisi quod coloris sit saturatè grisei.

Num. 3. *Stella marina polyactis, seu Luna marina, ex Nova Hispania.*

Lunam marinam voco, quia inter fidera maris hæcenus ea desideratur nusquam descripta ab Authoribus, nec alia quædam horum Animantium species ad Lunam cœlestem propius accedit, quam isthæc, tanto radorum numero instructa. Communicavimus & eam cum D. *Linckio*, a quo in Tab. XXII, ad Num. 34 delineata, pag. 57, sub nomine *Capitis Medusæ brummi* describitur. Si Soles dantur & Stellæ in mari, cur Lunam inde excludamus? utpote cui isthæc species similior est, quam Capiti Medusæ. Longius excurrentes ejus radii partim rectos, partim contortos desinunt in apices, villisque crassiusculis, tanquam barbulis pennarum, haud tamen adeo densè, utrinque stipantur; dum caules ipsi, sive nervi medii radiorum, veluti ex articulis contexti sunt. Hisce radiis longioribus alii superimminent breviores, tenuiores, non barbati, sed saltem ex articulis constantes, magnitudine & forma acubus similes, qui ex orbiculo circulari, in medio faciei supernæ, emergunt, & divergendo singularem formant stellulam multifidam. Color ejus est saturate purpureus. Dicunt, Animantia hæc nocturno tempore, ventis silentibus, dum Luna splendet, e fundo Maris in summum enatare quam numerosissima, & Lunare lumen veluti adpetere. At quoniam propria id non didici experientia, in medio relinquo.

Num. 4.

staan, zyn naauwlyks te erkennen, die by de zee-eegels groter vallen. Deze dieren, zynde van koleur rosachtig, houden zich 't meest in de dieptens der zee op, om dat zy wegens hunne veelvuldige uitspruitfelen aan rotten en zeegewassen blyven hangen, gelyk wy zelf hebben ondervonden aan een dezer soorten, het welk tusschen koraaltakken verward en droog geworden zynde geschonden was. By *Rumphius*, in zyne *Amboinsche Rariteitskamer*, leeft men van een gedrochtig zeedier, I Deel, fol. 41. Hy stelt het zelve mede onder de Sterren, en noemt het *Caput Medusæ*, of in 't Maleitsch *Boeloe ayam*. Buiten twyffel telen deze dieren meer diergelyke, die uit hun zaadt voortkomen. Men vindt by verscheide Schryvers, en in 't brede by *Rumphius* daar van geschreven, waarom wy den Lezer, die meer daar van gelieft te weten, daar heen wyzen, en tot de tweede soort van dit geslacht overgaan.

Num. 2. *Andere kleine Zee-zon, mede van onderen te zien, en in 't midden sterachtig in tien kleine straaltjes afgedeelt.*

Zy heeft eene kleine opening in 't midden. De stralen van deze zyn veel korter, als met rimpels ingetrokken, en gedoornt. By *Linckius*, *De Stellis marinis*, Tab. XX, Num. 32, wordt deze ster van boven en van onderen vertoont, dien wy zelf in natuur te leen, tot vermeerdering van het werk, uit genegenheit aan dien Heer hadden toegezonden. Dit zee-zonnetje kan zich in 't zeewater verder uitbreiden, als het de warmte van de zonne voelt, gelyk een pierworm, als die koud, of aangeraakt wordt, kort 't zamen krimpt, en, als hy voortkruipt, zich weder uit malkander strekt. Verder komt het met het eerste van

Tom. III.

Num. 1 in leedties en krieltjes overeen, behalven dat dit donker graauw gekleurt is.

Num. 3. *Veel-stralige Zee-ster, of Zee-maan; uit Nieuw Spanje.*

Wy geven dit schepsel den naam van *Zee-maan*, om dat voorgaande schryvers geen zee-maan gekend of beschreven hebben, en om dat, naar onze gedachten, daar omtrent niets naders daarby kan vergeleken worden dan deze veel-stralige ster. Wy hebben den zelve mede aan den Heere *Linck* gezonden gehad, om hem in zyn Sterreboek te plaatsen, gelyk hy dan aldaar Tab. XXII, Num. 34, onder den naam van *Caput Medusæ brunnum*, gezien, en pag. 57 beschreven wordt. Zyn 'er zon- en zee-sterren, waarom ook gene zee-manen? daar deze het best naar gelykt, maar niet naar een *Caput Medusæ*. De afwykende stralen zyn ten dele puntig uitgestrekt, en ten dele omgekrukt, met dikhaairige pluimen, gelyk pennen, maar niet zo digt gesloten, waar van al de takjes met leedties zyn. Over deze lange takjes zyn weder eenige kleiner, alleen uit leedties, van grootte en gedaante als puntige naalden, die van boven uit een cirkelrondtje bestaan, gelyk een sterretje, met vele takjes op zich zelf. Deze is hoog paars gekleurt. Daar wordt van verhaalt, dat deze schepselen by mooi weêr en heldere maanschyn uit den grondt van de zee in menigte 's nachts zich boven water begeven, en den weerschyne van de maan beminnen; maar dewyl wy dit zelf niet gezien noch ondervonden hebben, laten wy dat verhaal in zyne waarde.

E

Num. 4.

Num. 4. *Luna marina altera, supina.*

Priori hæc similis est, at subtus conspicienda heic sistitur. Color ejus est saturate ruffus. Radiorum quorundam apices breviores sunt & minime crispati. In medio stellula cernitur, quæ uti minores promittit radios, pariter, ut in priore, articulatos; sic intus in centro conspiciendos præbet denticulos.

Num. 5. *Stella marina, rarior, pentactis, dentata; seu Bellis Scolopendrica, ex India Orientali.*

Pulcherrimæ hujus Stellæ radii quinque, utrinque denticulis justè ordinatis instructi, subtiles referunt ferrulas; costæque, vel nervi ipsorum ex articulis constant mobilibus, ut pro lubitu in omnem partem moveri queant. Corpus perfectè circulare utramque superficiem ex saturate bruno pictam monstrat.

Num. 6. *Stella lumbricalis, corpore pentagono, echinata.*

Stellula hæc, pungentibus undique horrida, Echini instar, aculeis, radiorum costas pariter geniculas gerit. Corpus præ tenuitate vix discerni potest: unde Lumbrici instar sese contorquere valet Animalculum. Color subrubellus est.

Num. 7. *Stella marina, vermiculata, serrata.*

Radiorum latera minutis quasi ferræ denticulis aspera sunt. Corpusculum minutum, rotundum, stelliformi in medio foramine patet, quod quinos continet denticulos adeo minutos, ut visum ferè fugiant. Color ex ruffo flavescens.

T A B U L A D E C I M A.

Num. 1. lit. a. *Echinus, marinus, minutissimus, Africanus.*

Omnes quidem ad hanc speciem pertinentes ejusdem sunt formæ & magnitudinis, valdeque teneri, atque tuberculis perexiguus asperi. Spinulis etiamnum horridos quoque possedi: at vix levissimum ferunt adactum, quin in particulas diffingantur. Facies supina, lit. a, stellata est & circularis, ex dilute rubro picta.

Lit. b. Idem subtus conspicuus est.

Num. 2. a. *Prioris speciei alius, pariter Africanus.*

Ex dilute sulphureo pictus hic est, & paulo major præcedente.

Lit. b. Idem supinus exhibetur.

Num. 3.

Num. 4. *Twede soort van dubbelde Zee-ster, of Zee-maan.*

De zelve komt met de voorgaande overeen, behalven dat deze van onderen vertoont wordt, waar van de koleur donker ros, en eenige van de straalpunten korter, ook niet gekrielt zyn. In 't midden vertoont zich een klein sterretje, daar de tanden te voorschyn komen, mede met kleine straal-takjes, en kleine leed-tjes, gelyk de voorgaande, van boven.

Num. 5. *Byzonder schone, dun gestraalde, Zee-ster, met vyf takken, uit Oost-Indië.*

De takken zyn alle in nette order rondom getand, gelyk fyne zaagjes: de vyf ribbestralen bestaan alle uit leed-tjes, of gewricht-tjes, om de zelve te bewegen naar hun welgevallen, en het lyf is van boven cirkel-rond en donker bruin-verwig, gelyk van onderen.

Num. 6. *Egelachtige kleine Zee-ster, met stekelige, rode, doortjes, als de jonge Egels, rondom bezet.*

De ribbestraaltjes zyn alle mede met kleine leed-tjes gevoegt. Daar is byna geen lyf aan te zien, weshalven zy zich kunnen draaien gelyk een aardworm. Hunne kleur is roodachtig ge-verwt.

Num. 7. *Klein wormachtig Zee-sterretje.*

Het is rondom de straaltjes met kleine zaagtandjes bezet, en heeft een klein rond lyf, met eene sterachtige opening in 't midden, en vyf heel kleine tandjes, die naauwlyks te zien zyn. Verder is het ros-geel gekleurt.

T I E N D E T A F E R E E L.

Num. 1. lit. a. *Allerkleinste soort van Afrikaansche Zee-appeltjes.*

Zy zyn alle van eene en de zelve gedaante en grootte, maar zeer teer en fyn geknoopt. Wy hebben ze mede met dorentjes gehad; maar zy kunnen het geringste aanraken niet verdragen, of zy vallen te zamen in brokkeltjes. Het bovenste deel is sterachtig en rond, met licht rood gekleurt.

By lit. b. ziet men het zelve van onderen.

Num. 2. lit. a. *Een der zelve soort van Zee-appeltjes, uit Afrika.*

Dit is met licht zwavel-geel gekleurt, en iets groter dan de voorgaande.

Lit. b. vertoont het zelve van onderen.

Num. 3.

Num. 3. a. *Echinus indigenus.*

Prioribus proxime accedit. Coloris est dilute grisei.

Lit. b. Idem subtus conspiciendus.

Num. 4. a. *Priori similis Echinus, indigenus, spinulis tenuissimis obsitus.*

Ad nostra littora, prope *Schevelingam*, inventus est. Colore pollet ex thalassino purpurascens. Si quando sicci conservantur Echini, eorum spinulæ fixæ permanent, quæ alias excidunt, ubi Animal, aëre humidior tactum, in superficie situm contrahit.

Lit. b. Idem supinus, inferna parte, minutum Canerum quinis suis interprementibus denticulis tene re cernitur; unde patet, ejusmodi elcas insectari hæc animalcula.

Num. 5. a. *Caput Echini marini, unà cum quinque denticulis.*

Dentes hi in medio partis pronæ Animalis defixi hærent, quinque offeis in alveolis radicati, antica parte ope circularis membranulæ firmati, è qua eorum apices prominent mobiles: ut adeo, si quid pabuli hisce Animantibus occurrit, dentes hi a se mutuo dimoveri, iterumque firmiter committi queant. Quinque illi alveoli rotundo insident officulo stellato, quo exactè excipiuntur, uti lit. b. commonstrat: interiora versus alia deinceps duriora adsunt officula, sustentaculi loco inservientia; quæ omnia, instar articulorum, ab Animali vivente moveri possunt.

Lit. c. Alveolum exhibet, suo adhuc dente instructum.

Lit. d. Tres monstrat erutos denticulos, intus cavos, antierius tantillum incurvatos.

Num. 6. a. *Echinus minor, pullus, oblongus, Africanus.*

Stellatis veluti radiis præditus albicat.

Lit. b. Idem supinus.

Num. 7. a. Priori hic, quoad formam, ferè similis, dorso tamen gaudet minime perforato, sed molli stellula arctè clauso. Coloris est ex dilute cinereo flavescentis. In prona ejus parte, ad lit. b. bina hiant foraminula, quorum superius longum propendet, inferius oblique huic oppositum est, uti in *Echinometris*.

Num. 8. a. *Echinus marinus, nodiformis.*

Quindecim inscriptos monstrat radios, stellæ in modum expansos, qui pallide rosei sunt coloris, qua parte remissius tinguntur.

Lit. b. Idem inferna parte pallidissime rubellus.

Num. 9. a. Non adeo figura, quam colore, is a priore discrepat. Est enim coloris Arantii. Ima facies eodem modo comparata est, ad lit. b.

Num. 10.

Num. 3. let. a. *Inlandsche Zee-knoop.*

Het is daar naast by te vergelyken, zynde licht graauw van verwe.

De zelve by let. b. van onderen.

Num. 4. let. a. *Fyn gedoornde Zee-knoop, van de zelve soort als de voorgaande.*

Hy is aan ons zeestrandt, namentlyk te Scheveningen, gevonden. Hy is van kleur zeegroenachtig paars. Zy behouden hunne stekelige dorentjes als zy droog bewaart worden; maar als zy door vocht weder geraakt zyn, beschimmelen ze en vallen af.

Let. b. vertoont dit dier van onderen, daar men ziet, dat het kleine diertje een jong krabbetje gevat heeft tusschen de vyf zamenknypende tandtjes, waar uit blykt, dat zy daar op aazen, en hun voedsel daar van hebben.

Num. 5. let. a. *Het hoofd van een Zee-egel, met vyf tandtjes.*

De tandtjes zitten van onderen in 't midden van 't dier vast in vyf beenachtige kokertjes, zynde van voren met een rond huisje vastgegroeit, daar de tandtjes door steken, en zich bewegen kunnen, en als hen iets tot hun voedsel ontmoet, kunnen zy de zelve openen en weder toeknypen. Deze vyf kokertjes zitten in een rond sterachtig beentje, daar zy net in sluiten, by let. b. aangewezen, en verder naar binnen door andere harder beentjes

ondersteunt wordende, gelyk leedtjes, die zich, als de dieren nog leven, bewegen kunnen.

Wy tonen by let. c. een kokertje, daar een tandt in zit, en by let. d. drie losse tandtjes, die naar voren een weinig gekromd, en van binnen hol zyn.

Num. 6. let. a. *Klein jong langachtig Zee-egeltje, uit Afrika.*

Het is met sterachtige straaltjes, gelyk een ster, voorzien, en wit van kleur.

Let. b. Het zelve van onderen.

Num. 7. let. a. Dit komt met de voorgaande in gedaante byna overeen, doch heeft geen opening op den rug, die met een zacht sterretje digt gesloten is, zynde licht afch-geelverwig van onderen. By let. b. zyn twee openingen, of gaatjes, waar van het eene van boven lang neerhangende is, en het onderste dwars daar tegen over, gelyk de *Echinometra*.

Num. 8. let. a. *Zee-egeltje, in de gedaante van een knoop.*

Het heeft vyftien sterachtige stralen, met bleek roze-rood gekleurt, daar de stralen het bleekst zyn.

Let. b. De zelve van onderen, heel bleek rood.

Num. 9. let. a. Dit verschilt weinig van het voorgaande in gedaante, maar in kleur valt het oranjeverwig. Het is van onderen by let. b. eveneens gestelt.

E 2

Num. 10.

Num. 10. a. b. Et hic pictura tenus undequaque cum priore Num. 8. ferè convenit: at coloris est purpurascens.

Num. 11. a. b. *Echinus, nodiformis ex albo cinereus.*

Itidem hic quoad formam parum differt à prioribus, & ab omni parte unicolor est. Superius foramen in eo per inferius conspici potest.

Num. 12. a. b. *Echinus marinus, ex flavo violaceus.*

Plurimis pollet radiis, sive nodulis, superna parte ex saturate luteo, subtus verò, ad lit. b. ex dilutè flavo pictus.

Num. 13. a. b. *Echinus marinus, cerulescens, subtus & supra flavescens radiis ornatus.*

Num. 14. a. *Echinus marinus, Rosæformis, albicans, colore Amethystino elaboratus elegantissime.*

Lit. b. Idem subtus maximam partem albicans.

Num. 15. a. *Echinus marinus, colore Kermesino venustus.*

Radii hic ex dilute cinereo flavescunt, spinularum vero bulbuli pallide Kermesini sunt coloris. Subtus ad lit. b. dilute Kermesinus color solus regnat. Magnum hac parte foramen patet, per quod transparens lacunar partis supernæ, intus, potest conspici.

Quæ deinceps sequuntur, octo Echinorum species ex orâ Guineensi Africæ ad nos pervenerunt.

Num. 16. a. *Echinus oblongo-rotundus, ex insula D. Thome.*

Dilute Thalassino pollet virore, videturque spiculis grandioribus obsitus fuisse; quum residuæ eorum bases majusculæ sint.

Lit. b. Idem supinus.

Num. 17. a. Ejusdem hic est speciei, sed magis oblongus, supra arcte clausus, insignibus asper tuberculis, papillas quasi referentibus.

Lit. b. Idem subtus conspicuus.

Num. 18. a. *Echinus marinus, ex cinereo flavo rufculus, ex insula D. Thome.*

Ad priores hic pertinet species, at papulas habet minuscultas, & ordinatius digestas, quam præcedentes.

Lit. b.

Num. 10. a. b. Deze Zee-knoop komt met dien van Num. 8 zo wel van onderen als van boven in tekening meest overeen, maar is van koleur purperachtig.

Num. 11. a. b. *Witte afschverwige Zee-knoop.*

Deze verschilt weinig van den voorgaanden, en is van kleur onder als boven. Het bovenste gaatje wordt door 't onderste gezien.

Num. 12. a. b. *Geel violetverwige Zee-egel.*

Deze Zee-egel is vol met stralen, of knoopjes bezet, van boven wat donker geel, en van onderen by lit. b. met lichter geel gefiert.

Num. 13. a. b. *Blaauwachtige Zee-egel, met gele stralen overkleed zo van onderen als van boven.*

Num. 14. a. *Roos-achtige Zee-egel, wit met Amethyst-kleur zeer fraai uitgemonstert.*

Lit. b. vertoont den zelven van onderen, meest wit.

Num. 15. a. *Sierlyke Karmyn-rode Zee-appel.*

Van dezen Zee-appel zyn de stralen licht asch-geel, en de doren-knoopjes bleek Karmozyn. Van onderen by lit. b. is hy heel licht bleek karmynachtig, met een grote opening, daar men het luchtige verhemelt van 't bovenste binnenwaarts ziet.

Deze acht achtereen volgende Nummers van Zee-appels zyn ons van de kust van Guinée, in Afrika, toegezonden.

Num. 16. a. *Langwerpig ronde Egel, van St. Thomas.*

Hy is licht zee-groenverwig, waar op grote pyltjes hebben gestaan, gelyk men aan de grote wervelknoopjes ziet.

By lit. b. vertoont zich de zelve van onderen.

Num. 17. a. Deze is van de zelve soort, wat ovaaler, en van boven digt gefloten, met grote tepelachtige wervelknoopjes.

Lit. b. vertoont den zelven van onderen.

Num. 18. a. *Ros asch-geelachtige Zee-egel, mede van St. Thomas.*

Deze is van de voorgaande soort, wiens wervelknoopjes kleiner en geregelder geschikt zyn als de vorige.

Lit. b.

Lit. b. Idem imâ parte ejusdem coloris, amplo tamen foramine patulus, per quod non solum tenues partis supernæ foramen, sed & omnes illi minuti poruli comparent, quibus infixi fuerant aculei stellæ in modum dispositi.

Num. 19. lit. a. *Echinus marinus, singularis, ex dilute cinereo albescens.*

Minutissimas is videtur spinulas gessisse, docentibus id minimis foraminulis, sudoris emissaria veluti referentibus. Cæterum quatuor in radios expansa hîc stella conspicitur, cujus in medio quatuor minuti poruli hiant. Formam fere palæ æmulatur hic Echinus, cujus extremum angustius foramine patet, in quod immitti scapus potest.

Lit. b. eundem subtus conspiciendum sistit, qua parte minutissimis undique foraminulis pervius est; cernitur hîc ad superiora hiatus, quadræ Lunæ similis, ad inferiora vero foramen circulare.

Num. 20. a. *Echinus ex Indiis Orientalibus, Caryophylli flori pleno similis.*

Multipli colorum, Kermesini, Coccinei, Purpurei, dilute flavi, & candidi, mistura variegatam ostentat superficiem, cui minuti aculeorum bulbuli, tanquam margaritæ, insident, spectaculo elegantissimo.

Lit. b. Idem parte inferna conspicuus, qua haud minus ornamenti habet, caputque, os, & quinque dentes suos etiamnum commissos, penitus illibata monstrat. Caput hacce in Tabula sub Num. 5 a. b. exhibetur.

Num. 21. a. *Echinus, Guineensis, cordiformis, sive latiori palæ similis.*

Tenuissimis spinulis, tanquam pilis, erat obsitus. Reperitur & ad nostri maris littora hæc species, at multo minor, perplexis veluti pilis suis pungentibus hispida. Supina hujus facies quadripartitam monstrat stellam, cujus radios duplex pororum, quorum bini semper nitide conjugati sunt, series circumscribit. Vivente Animali aculei his poris infixi fuisse videntur. Dorsum minime gibbosum hîc est, sed contra profunde intropressum, ut adeo forma palæ sic nascatur. Subtus in extremo angustiore minutum hiat foramen, quod excernendis fœcibus dicatum videtur. Color est utplurimum ex dilute flavo cinereus.

Lit. b. Idem supinus partem imam singulari modo efformatam monstrat. Quinque enim hîc veluti gibbera conspiciuntur, minutis singula spinularum bulbulis densè conspersa, quæ plana quadam area depressa, tanquam valle, stellæ in modum excurrente, a se mutuo distinguuntur: in hujus areæ centro humiliore curvus est hiatus, quo pabulum videtur capere Animal.

Num. 22.

Let. b. vertoont de zelve van onderen, met de zelve kleur, maar groot van opening, daar niet alleen het kleine bovenste gaatje van gezien wordt, maar zelfs de sterachtige overblyffelen, in alle de welke kleine dorentjes hebben gezeten, naderhandt kleine doorschynende gaatjes zich vertonen.

Num. 19. a. *Zonderlinge Zee-egel, zynde licht asch-wit van verwe.*

Deze vremde Zee-egel is licht asch-wit, en met zeer kleine dorentjes bezet geweest, het welk aan de kleine poorachtige gaatjes, naar zweetgaatjes gelykende, te zien is; hebbende voorts een ster van vier stralen, en vier kleine gaatjes in 't midden. De gedaante van dit scheepel gelykt naar een kleine schup, het welk aan 't smalle eindt een opening heeft, als om een steel daar in te steken.

Let. b. vertoont dezen Zee-egel van onderen, zynde vol met kleine gaatjes als doorboord, waar in van boven een opening, als een quart cirkel van de maan, gezien wordt, gelyk ook eene ronde opening van onderen.

Num. 20. a. *Oost-Indische Zee-egel, in gedaante van een gevulde Angelierbloem.*

De zelve is met verscheide verwen, als karmyn, fermilioen, Tom. III.

schoon paars, licht geel en wit uitgemonstert, daar de kleine doornknopjes, als perels, over heen zitten, en een schoon gezicht maken.

Let. b. vertoont den zelve van onderen, daar hy niet minder fraai, en nog met het hoofd, de bek en zyne vyf tanden volkomen gesloten is, waar van een hoofd op deze plaat by Num. 5 a. b. vertoont wordt.

Num. 21. a. *Hardachtige Zee-egel van Guinée, gelykende naar een brede schup.*

Hy is met zeer fyne dorentjes, als haar, begroeit geweest. Van deze soort vindt men ook aan onze zeekuiten, maar veel kleiner, waar van de zachtheit van hun stekelig haar als verward daar over heen zit. Op dezen vertoont zich de figuur van een vierhoekige ster, wiens stralen uit gaatjes bestaan, die twee aan twee in nette order geschikt zyn, daar in 't leven mede pyltjes of dorentjes in gezeten hebben. Van boven is de rug, in plaats van hoog heel, diep hol ingedogen, dat de gedaante van een schup vertoont, met een gaatje aan het smalle eindt van onderen, daar zy hunne onreinigheit door ontlaffen. Zy zyn gemeenlyk licht asch-geelverwig.

Let. b. vertoont dezen zee-egel van onderen, in eene seldzame gedaante, als met vyf bogchels, die vol met kleine dorenknopjes bezet, en met een effen lage diepte sterswyze van de bogchels afgescheiden zyn, daar in de lengte midden een kromme opening in is, waar door zy hun voedsel trekken.

F

Num. 22.

Num. 22. a. *Echinus oblongus, ex dilute spadiceo variegatus, ex Indiis Orientalibus.*

Horridus is est plurimis aculeis, longis, tenuibus, setas Porcorum æmulantibus, attamen acuminatis & pungentibus, qui quidem omnes hoc in specimine decussi sunt. Ita vero se habet illorum ordo, ut nitidam exhibeant, marmoris veluti, variegationem, & tetragonam forment stellam, circulo inclusam. In medio hujus stellæ quatuor hiant foraminula circularia, & inferiora versus aliud majus, quo fæces ejici probabile est. Capiti emortuo fere Echinum hunc adsimilaveris. Vide plura de eo apud *Rumphium*.

Lit. b. Idem subtus conspicuus porulos monstrat in modum stellæ pentagonæ digestos, cujus in figuræ medio profundum hiat foramen incurvum, quod, dum infixio adhuc capite instructum est, capiendo cibo videtur destinatum, uti in aliis quoque Echinis obtinet. Ambit foramen istud arcus quidam leviter obumbratus. Cæterum verruculis plena est tota superficies, quibus radicati fuere aculei.

Num. 23. a. *Echinus Indicus Orientalis; Brissi species.*

Inter Brissos, qui Belgis *Zee-realen* vocantur, & magis sphaerici, quam plani sunt, hic referendus est. Ejus superna facies pentagonam repræsentat stellam, tenuibus foraminulis descriptam, cujus in medio quatuor alia majora foramina cernuntur. Cæterum nulla heic aculeorum vestigia comparent; quum tota ferè superficies glabra sit & lævis, ex albo cinerei coloris.

Lit. b. eundem subtus conspiciendum præbet, qua parte obscurior quædam stellæ delineatio, haud tamen satis distinctè, apparet, hujusque in medio foramen circulare, quale & circa extremum acutius cernitur. Porro ferè sphaericus est hic Echinus.

T A B U L A U N D E C I M A.

Num. 1. *Stella marina, maxima, seu Sol marinus, Amboinensis.*

Sylvam veluti densissimam, atque imperviam, refert mirandum hocce Animal, innumeris fane, & modo inextricabili contortis, radiis instructum, cujus heic pronam exhibemus faciem, utpote distinctiorem. Hujus in centro stellula cernitur profunde impressa, quinos recondens minutos denticulos: hanc dein alia ambit major stella, ex pallide flavo veluti fimbriata, quinque emittens truncos crassiores, subtus, in medio, per alium crassum truncum sustentatos, elatis costatisque ramis, articulatim constructis, præditos, qui porro in decem, deinceps in quadraginta, tum in ducentos & sexaginta, tandemque in innumera- biles sese dividunt ramulos, mirè crispatos, undequaque articulatis iterum & cincinnatis propaginibus instructos, & supra infraque, per totam glomi crassitiem, serpentino more contortos, tamque confusè perplexos, ut congeriem referant tubulorum, in quibus vermes reconditi sunt rupibus marinis manipula- tim sese adfigentes, quorum in decursu dabimus icones atque descriptionem.

Nunquam

Num. 22. a. *Langwerpige licht-bruin gemarmerde Zee-egel uit Oost-Indië.*

den vertoont, als mede een ronde opening aan 't puntigste eindt. Verder is deze zee-egel byna geheel rond.

De zelve zit vol met lange syne pennetjes, gelyk varkensborstels, die echter scherp en puntig, doch van dezen alle afgeestoten zyn, en een fraaie marmering verbeelden, met vierhoekige sterstralen van boven in een kring als omboord. In 't midden van deze ster zitten vier ronde gaatjes, en naar beneden een groot gat, om de vuilgheit daar door te ontlasten. Zy zyn mede van gedaante als een doodshoofd. Zie verder hier van by *Rumphius*.

Lit. b. verbeeldt dezen Zee-egel van onderen, met een vyfsterachtige gedaante, met gaatjes, daar in 't midden een diepe kromme opening in is, om haar voedsel daar door te nemen, als het hoofd daar nog in zit, gelyk by de andere zee-egels: van onderen om de opening is een kromme boog, als heel zacht beschadwt. Verder is de zelve vol pukkeltjes of overblyffels van de stekelige dorentjes.

Num. 23. a. *Oost-Indische Zee-egel, eene soort van Zee-reaal.*

Deze soort wordt gerekent onder de zee-appels, die men zee-realen en *Briseus* noemt. Ze zyn meer bolachtig rond dan plat; van boven een vyf-stralige ster verbeeldende, die uit kleine gaatjes bestaat, waar van vier groter zich in 't midden vertonen. Verder ziet men niet, dat 'er pennetjes op gezeten hebben; want zy zyn byna heel kaal en glad, en wit asch-verwig gekleurt.

Lit. b. vertoont de zelve van onderen, daar zich een ster, hoewel eenigzins twyfelachtig, om een ronde opening in 't mid-

E L F D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Allergrootste soort van Zee-ster, of Zee-zon, van Ambon.*

Deze wonderbaarlyke, en met ontelbare, door een gevlochte- ne, stralen voorzien zee-ster, of zee-zon, maakt eene feldzame vertoning, als van een verward bosch. Dit ongemeen schepsel vertonen wy van onderen, om dat het daar 't best kan gezien worden. In 't midden zit een klein diep sterretje, daar vyf kleine tanden in verborgen zyn: om deze kleine ster zit weder een groter ster, die als met bleek-geel omsoomt is. Uit deze ontstaan vyf dikke stamstralen, die van onderen ondersteunt worden, in 't midden door een ander dikke stam, met verhevene en ribachtige takken, die alle uit leedties bestaan, welke zich voorts in tien, en verder in veertig en twee honderd en zestig, en zo verder in ontelbare takjes, krulletjes en uitspruitselen verdelen, niet alleen rondom met gladde takjes en krulletjes voorzien, maar ook van boven en van onderen, door en weder door, slangswyze in malkander gesslingert, en zo verward gekrielt, als of het alle wurmhuisjes waren, daar levendige wurmen in steken, die zich aan de rotten der zee vergaaren en vast maken, waar van wy in 't vervolg meer zullen zeggen, en de zelve in plaat verbeelden.

Wy

Nunquam fane majorem, aut magis ex omni parte integrum videre nobis contigit Solem marinum, quam est iste, & quem precedente quadam Tabulâ exhibuimus. *Rumphius* minorem sistit, nostro pro parte similem, qui tamen ad figuram, a *Gesnero* datam, descriptus est; cum ipse *Gesnerus* rursus ex aliis antiquioribus scriptoribus eam deprompserit. Ut adeo Animal hoc à multis quidem descriptum, a paucis vero possessum fuerit. Ego meum hoc specimen Hagæ Comitum mihi comparavi ex Museo Domini *Lafaille*, dum viveret, peritissimi æque ac amantissimi Rerum Naturalium, quarum & Thesaurum sibi collegerat nitidissimum. Neque, uti puto, absque ratione magni illud æstimo: unde & operam dedi, ut Chalcographus nativam ejus formam, quantum fieri poterat, exactissime repræsentaret. Ita nimirum Philophyicus, laboris sumptuumque minus parcus, venatione indefessa semper adhuc rarioribus quibusdam potitur, quæ si bono publico consecrat, tanto majorem ipsi conciliant summi Numinis favorem, ut hoc veluti rore fertilissimo arida ejus tellus porro fecundetur. Quis omnia sapientissimi & perfectissimi Conditoris opera pervestiget? Quam prodigiosa Oceanus Animantia profert, quorum interim nonnisi pauca quædam nobis specimina hactenus innotescunt? Quid? si universus noster globus undequaque excuteretur. Sol hic marinus ex ruffo cinereo lutei est coloris, nec isthac Tabella adumbrari posset nativa ejus magnitudo, si omnes radii penitus expansi forent.

Num. 2. *Echinus marinus, maximus, ex Indiis Orientalibus, Capiti emortuo similis.*

Pars ejus superior figura stellæ insignis est, quæ decem constat radiis, e centro itidem stellato oriundis: sunt hi a principio tenues, sensim vero in progressu versus peripheriam ampliati, lineolis transversalibus veluti in articulos divisi, Lumbricos quasi terrestres referunt, quorum bini jugiter extremis suis inclinatis ad se invicem, sine mutuo tamen contactu, convergentes, elevatiorem sic stellam formant, brachia non acuminata, sed obtusa, subrotunda, protendentem. Cæterum tota undequaque superficies minutis veluti ocellis elaborata est, quibus, dum Animal in mari viveret, exigui aculei infixi erant mox defluentes, quando ex aqua maris illud protrahitur. Tum vero & mortuo Animali tenuis cuticula, qua illud tectum est, corrumpitur, remanente duntaxat corpore testaceo, cujus ubi interiora pariter computruerê, testa sola, levis, in aquæ summum enatat, aëre dealbatur, sicque ad littora ejicitur. Ex Indiis Orientalibus hæc delata est.

Num. 3. *Echinus, Americanus, supinus.*

Omni ex parte priorem hic refert, præterquam quod minor sit, gravior interim, & testa crassiore, fibulisque intus fortioribus instructus. Est & coloris ex ruffulo flavi. Prona hæc superficies pariter stellata est radiis quinque, ex peripheria concurrentibus versus foramen in medio hians, pabulo admittendo dicatum, inversam totius Animalis figuram referens. Ocelli, in quibus hæserê aculei, nitido ordine digesti sunt.

Num. 4.

Wy hebben nooit groter en volkomener zee-zon gezien dan deze, en die op de voorgaande plaat is vertoont. By *Rumphius* wordt een kleine vertoont, die ten dele naar deze zweemt, zynde uit *Gesnerus* nagemaakt, en *Gesnerus* heeft die zelf ook uit andere voorgaande schryvers gehaalt; zo dat dit schepsel wel veel beschryvers, maar weinig bezitters gehad heeft. Ik heb het tegenwoordige gekocht in 's Gravenhage, uit het kabinet van den Heere *Lafaille*, die een groot kenner en liefhebber van fraaie natuurlijke zaken is geweest, en eene schone verzameling daar van in zyn leven heeft bezeten, en het voor een waardig stuk geacht, gelyk het ook in der daadt is. De plaatsnyder is ook niet in gebreke gebleven het zo volgens de natuur in de zelve netheit na te maken. Dus kan een zoeker door den tyd, als hy geen moeite noch kosten ontziet, nog wel iets vinden; en als het voor 't gemene best aangewend wordt, geeft 'er Godt ook zynen zegen toe, als een vruchtbare dauw op een dor landt. Wie kan alle de grote wonderen van den alwyzen en volmaakten Schepper doorzien? Wat geeft de zee niet al voor seldzame wonderdieren op, daar wy nog maar eenige staaltjes van zien? om te zwygen van al wat het gehele rondt bevat. Deze ster is ros afch-geel gekleurt: als hy geheel uitgebreid was, zou hy op deze plaat niet kunnen gebragt worden wegens zyne grote uitgestrektheid.

Num. 2. *Allergrootste soort van Zee-egels, uit Oost-Indië.*

Deze is eene der grootste soort van zee-egels, hebbende de gedaante van een menschen doodshoofd, van boven met een sterachtige figuur, die uit tien stralen bestaat, en in 't midden voort-

komt uit een klein sterretje, met puntige einden, als aard- of pierwormen, met leedjes aan malkander gehecht, en aan de afwykende kanten verdikken, die twee aan twee gebogen tegen malkander over komen, en de gedaante van een verheve ster verbeelden, die in plaats van de puntige stralen aan de einden dezer breed en rond zyn, maar niet aan malkander sluiten. Verder is ze doorgaans, van boven en onderen, vol met kleine oogjes als ingewerkt, daar alle kleine puntige pyltjes hebben in gezeten, dewyl ze in de zee levendig waren, die, na dat zy uit het zeewater komen, ten eersten afvallen. De dun-vliezige huidt, waar mede zy bekleed zyn, vervuult, en blyft het dun-schaalde ligchaam, daar de inwendige visschigheid ook haast in vergaat, alleen over, en dryft naar boven, daar het been door de lucht wit, en aan de kanten der zeën gedreven wordt. Deze is uit Oost-Indië medegebragt.

Num. 3. *West-Indische Zee-egel, van onderen te zien.*

De zelve komt in alle delen met den voorgaanden overeen, uitgezonderd dat deze kleiner, dikker van schalen, en zwaarder is, als mede de binnenste houwvasten sterker zyn; ook is hy van kleur ros-achtig geel. Van onderen hebben zy mede een sterachtige verbeelding, die met vyf punten in 't midden te zamen komen, aan een holle opening, daar zy hun voedsel door nemen; maar het wordt van de zelve gedaante als het schepsel vertoont het onderste boven. De oogjes, daar de kleine pyltjes mede in gezeten hebben, zyn alle in goede order geschikt.

F 2

Num. 4.

Num. 4. *Echinus, Orientalis, grandior, purpureus, esculentus.*

Bini hoc sub numero repræsentantur Echini, quorum qui ad lit. a. sistitur, superna parte angustum gerit foramen circulare; ceterum vero totam ejus superficiem minutæ exasperant verruculæ, acicularum capitibus aut margaritis minoribus similes, ordine digestæ, quæ suum singulæ aculeum, vivente Animali, infixum habuere tendine forsan firmatum, defluentem, postquam Animal mortuum est, ut deinceps nonnisi testaceum cadaver, pomi æmulum, remaneat; prout jam ante memoravimus. *Rumphius* quidem testatur, edulem esse hanc Echinorum speciem: quod tamen admodum dubium nobis videtur, cum tanta carnis quantitas vix inibi lateat, quæ victui aut deliciis Hominum inservire queat; multò minus ex ovis eorundem quidquam palato arridens hauriri posse probabile est. Interim judicent de ejusmodi ferculis experti: nos Sulmone magis & Perca, &c. eo, quo maxime vigent, tempore delectamur. Sphærici hi Echini e centro medio radios emittunt quasi Solares, ad hemisphærii usque oram extensos. Coloris sunt saturate purpurei, admodum jucundi.

Ad lit. b. idem subtus conspicuus foramen monstrat, è quo caput ejus & os quinque dentibus præditum exciderê, cujusmodi postea separatim exhibebimus. Verruculæ hic paulò majores videntur innuere aculeos quoque hac in parte, quam supra, grandiores hæsisse. Color purpureus idem hic regnat ac in facie superna.

Num. 5. *Echinus malini floris colore insignis.*

Majores huic videntur fuisse aculei, omnes tamen nitido ordine dispositi, sic, ut circa medium minores, versus limbum vero sensim grandiores etiamnum cernantur bulbuli, testam subplanam exasperantes, in quibus proportionales aculei hæserunt. Omnia rursus in series ordinatas atque radios distincta sunt.

Lit. b. eundem subtus exhibet, quæ amplum hiat foramen, è quo totum penitus caput excidit. Cæterum forma priori similis est.

Num. 6. lit. a. *Echinus coloris dilute rubelli, Rosæ.*

Adriaticus hic Echinus, suis orbatus aculeis, pictam refert Rosam, pallide rubri five carnei coloris. Aculei, quibus testæ est viventis superficies, admodum tenues sunt. Emergunt ex ejus centro quindécim radii recti, dilutius rubentes, alique quini serpentino flexu decurrentes, per supernam superficiem; hosque præterea tres circulant annuli, coloris dilutioris: unde mirus quidam ornatus enascitur.

Lit. b. eundem ab ima exhibet parte, quæ superiori ferè similis est, nisi quod intermedii radii, recti, graciliores, unà cum radiis serpentinis, hic evanuerint. Amplus capitis locus, per quem foramen superius videri potest, alius hic intus est figuræ, quam in Echino Num. 5, lit. b. Quin & transversaria externum lacunar sustentantia in aliis alia sunt, quantumvis sphericam omnes formam habeant.

Num. 7.

Num. 4. *Grote Oost-Indische Zee-egel, van een purper koleur.*

Wy verbeelden hier twee grote zee-egels, of zee-appels, de eene by lett. a. van boven met een kleine ronde opening, verder met kleine knopjes, gelyk aan de hoofden der spelden zitten, die overal vol kleine pyltjes, als doornen, zyn bezet geweest, en die na het leven afvallen, gelyk wy reets in 't voorgaande hebben gemeld, waar van deze ronde zee-appels het overblyffel zyn, daar de knopjes gelyk als perels over heen in order geschikt zyn, door de pyltjes met hunne zenuwtjes over heen hebben gezeten. Dat zy tot spyze en voedsel voor de menschen zyn, kunnen wy 'er niet in zien, noch denken, volgens de beschryving van *Rumphius*. Dat 'er zo veel visch in besloten is, om den mensch tot voedsel of tot lekkerny te verstreken, of dat hunne eieren eenige aangenaamheit kunnen toebrengen, laten wy aan de uitspraak van de ondervinders van deze lekkerny over, en houden ons aan goede salm, baars, enz. als die best tydig zyn. Deze cirkelronde zee-appels geven uit hun middelpunt zonachtig uitgebreide stralen van zich, zo verre hun cirkel loopt, en ze zyn schoon hoog purperverwig van kleur.

By letter b. vertonen wy de zelve van onderen, daar het hoofd met de vyf-getande bek uit gevallen is, diergelyke wy in 't vervolg zullen aantonen. Hier vertonen zich de pylpokjes eenigermaten groter; gevolgelyk zyn de puntige pyltjes ook groter van onderen als van boven geweest. De paarsachtige koleur komt met de vorige van let. a. overeen.

Num. 5. *Zee-egel, of Zee-appel, van kleur als appelbloessem.*

Deze sierlyke zee-appels zyn van kleur als appelbloessem, met groter, puntige, pyltjes, alle in nette order geschikt, uit het middelpunt klein, en naar den buitensten omtrek met groter knopen, in de platachtige schors als overblyffels, daar alle de pyltjes van afgeftoten zyn, van gedaante nu klein, dan groot, zynde in nette straalachtige gelederen geschikt.

Let. b. vertoont den zelve van onderen, met een grote wyde opening, daar 't hoofd geheel uit gevallen is. Verder zyn ze van gedaante als de voorgaande.

Num. 6. let. a. *Zee-appel van een licht-rode rozen-kleur.*

De Adriatische zee-appel, van zyne pennen ontbloot zynde, gelykt van kleur en gedaante naar een geschilderde licht-rode of vleesachtigeroos, daar heel fyne doornachtige stekeltjes over heen hebben gezeten, met vyftien lichter rode, gelyke, en vyf slangachtige stralen, van boven met drie lichte kringen over 't rondt, het welk een fraai sieraadt daar aan geeft.

Let. b. De zelve zee-appel, van onderen te zien, die byna met let. a. overeenkomt, behalven dat de kleine regte middelstraaltjes daar in verdwenen zyn, gelyk mede de slangachtige stralen. De wyde opening van 't hoofd, daar het bovenste gaatje door kan gezien worden, is van eene andere gedaante van binnen als die van Num. 5, let. b; en schoon zy alle van een ronde gestalte zyn, is 'er evenwel een onderscheide in de binnenleedjes, die den buitensten omtrek ondersteunen voor 't breken.

Num. 7.

Num. 7. a. *Echinus, Topasii dilute flavo colore.*

Aculeis & hic caret, qui tamen pulchro ordine digesti fuisse videntur, juxta ac bulbuli adhuc residui docent. Rosæ formam exhibet circulis suis saturatus flavis. Uti aculei & viscera, sic &, quæ centrum supinæ & pronæ superficiei occupant, partes mox post mortem Animalis excidunt, nec nisi sceleton remanet aqua levius. Echinum hunc cum aliis quibusdam ab oris maritimis Africæ accepimus.

Lit. b. Idem supinus ab inferna parte magnum ostendit hiatus: majores & hic sunt bulbuli, & interna compages iterum hic alia est. Color idem.

Num. 8. a. *Echinus ex Insula St. Eustachii, violacei coloris.*

Elegans hic occurrit varietas inter verruculas, ab elapsis aculeis residuas.

Lit. b. Idem supinus.

Num. 9. a. *Echinus, Persicus, coloris Smaragdini.*

Radiis hic superbit denis, virore dilutius conspicuis, stellæ in formam dispositis, juxta quos hac in facie superiore, sub lit. a. exhibita, ordinati fuere aculei minimi & tenuissimi.

Lit. b. Idem subtus conspiciendus hac parte bulbulos monstrat ab aculeis superstites, multo grandiores: unde videntur aculeorum maximi ferè imam potissimum superficiem obsidere; quum alias juxta leges gravitatis ima pars in summum emergeret. Color hinc est pallidè virescens.

Num. 10. a. *Echinus ex viridi flavus.*

Ex Imperio Sinenfi, inter alios Echinos aculeatos, & hunc accepimus, cujus verruculæ ab omni parte ferè æque magnæ sunt, papillarum veluti æmulæ, apparatus visu jucundissimum sic exhibentes.

Lit. b. eundem subtus videndum præbet.

Num. 11. a. *Echinus saxatilis, oblongo teres, Africanus.*

Sub rupibus marinis plerumque hæc Echinatorum species reperitur. Radii hic admodum elegantes conspiciuntur, interque papillas, quæ sat grandes sunt, dilute Coccineus sese diffundit color.

Lit. b. Idem supinus per foramen amplum internam visui offert compagem.

T A B U L A D U O D E C I M A.

Num. 1. *Echinus marinus, aculeis longis, violaceis, undequaque horridus.*

Illibatus hic est, & ad unum omnibus adhuc spinis suis instructus; cujusmodi & sunt singuli, quos hac

Num. 7. a. *Licht gele Topaas-kleurige Zee-appel.*

Deze is zonder doornige pennen, die alle in een welgeschikte order hebben gestaan, gelyk men aan de knopjes kan zien. Hy vertoont met de hoger gele kringen mede een roosachtige gedaante. Het onder-en boven-gewelf valt 'er voort na 't versierven uit, gelyk de stekeltjes en ingewanden, zo dat de romp alleen naar boven dryft. Deze is ons met eenige andere van de Afrikaansche kusten gezonden.

Let. b. De zelve zee-appel van onderen, met een grote, ronde, opening, daar het binnegefel al weder anders en van groter knopen is, van de zelve verwe.

Num. 8. a. *Violet-verwige Zee-appel van St. Eustachius.*

Deze is van eene sierlyke verandering, daar de dorentjes mede op gestaan hebben, gelyk de knopjes vertonen.

Let. b. De zelve van onderen.

Num. 9. a. *Licht Smaragd-groene Zee-appel, uit Perzië.*

De zelve heeft tien lichter groene afwykende stralen, sters-gewyze geschikt, daar de stekeldorentjes maar heel klein en fyn over hebben gestaan van boven, gelyk wy hier by let. a. vertonen.

By let. b. vertonen wy den zelve zee-appel van onderen, daar de overblyffelen van de stekeldorens of knopjes merkelyk groter zyn, zo dat de dikste en zwaarste pylen meest naar onderen.

Tom. III.

ren staan: anders zou het onderste boven, en het bovenste naar onderen dryven. Van onderen is deze bleek groenachtig.

Num. 10. a. *Groenachtig gele Zee-appel.*

Deze zee-appel is ons, nevens eenige gedorende zee-egels, uit China medegebragt, waar aan de knopjes van onderen en van boven byna egaal groot zyn, en netter gezien worden, in gedaante als kleine tepels. Het is sierlyk voor 't oog om te beschouwen.

Let. b. gelykt de zelve van onderen.

Num. 11. a. *Eiachtige Zee-egel, van de Afrikaansche kusten, die zich gemeenlyk onder de klippen laten vinden.*

Zy zyn ook fraai gestraalt, en licht fermiloen roodverwig tusschen de egel-knopjes, die redelyk groot zyn.

Let. b. vertoont de zelve van onderen, waar in het gestel of de houding kan gezien worden door de grote opening.

T W A A L F D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Stekelachtige Zee-egel, rondom vol violet-verwige, lange, pyltjes bezet.*

De zelve is in zyn geheel, zonder dat 'er een pyltje of doren aan ontbreekt; en zo zyn alle die hier in plaat vertoont worden, zynde met grote voorzichtigheit opgevicht, afgewasschen, en behoed

G

hac in Tabula exhibemus. Scilicet suspensa manu omnes quam cautissimè e mari protracti, abluti, prudenterque ad Solem siccati sunt. Siquidem prius octidui spatio in forti spiritu sacchari, *Kilduivel* dicto, macerantur, ut inde eluatur maris aqua, citius dein siccati, & intemerata nativa forma, diu asservari possunt: at, non præmissa in spiritu maceratione, lentius arescunt, & facile orta putredine tenella aculeorum ligamina resolvuntur, ut hi defluant superstitè solum calvo cadavere; id quod in binis prioribus Tabellis affatim patuit. Nobis, qui locupletissimo peregrinorum Animantium Thesauro gaudemus, data est occasio, singula quam accuratissimè investigandi, nativum quorumvis habitum addiscendi, atque in hisce Tabulis repræsentandi. Universum ferè observavimus, in quibuscunque Echinis spinosis acutos aculeorum apices saturatoris esse coloris, quam ipsorum radices, quæ plerumque dilutius tinctæ sunt, colore interim manente homogæneo. Echinus hic pigmento violaceo perfundatus est; in medio autem flavescit. Subtus hîc caput & denticuli conspiciuntur.

Num. 2. a. *Echinus, minutis spinulis, griseis, instructus, pronus.*

Lit. b. Idem supinus os, dentibus munitum, aculeosque dilutius griseos hac in parte monstrat.

Num. 3. *Echinus alius, aculeatus.*

Hujus grandiores sunt & longiores aculei, in medio spadicei, ad apices vero Thalassino virore insignes.

Num. 4. a. Echinum exhibet pronum, majorem, saturate purpureum, aculeis crassioribus & validioribus præditum, quorum apices dilutè flavescent.

Lit. b. eundem monstrat supinum, ubi os ipsius circulo dilute flavescente cinctum observatur.

Num. 5. a. *Echinus aculeatus, major, herbidi coloris, pronus.*

Lit. b. Idem supinus circum os tono subruffulo translucet.

Num. 6. Echinus hic supinus imam faciem aculeis obsitam gerit, saturate Kermesino rubore insignibus, intermicante quadam albitudine. Os ruber ambit annulus, inque eo denticuli stellæ in modum compositi cernuntur.

Num. 7. *Echinus minor, purpurascens, cujus aculei pro ratione magnitudinis iidem minores sunt & teneriores, in suprema parte stellatim distincti.*

Num. 8. *Echinus, aculeatus, prægrandis, cujus pars superna aculeos gerit, in medio malini instar floris tinctos, ad apices vero purpurascens.*

Lit. b. Idem supinus caput suum atque denticulos offert paulum a se mutuo dimotos, nigricantem stellulam

behoedzaam aan de zonne gedroogt. Als zy eerst acht dagen in sterke geest van zuiker, of *Kilduivel*, gestaan hebben, dat het zee water daar uit is gehaalt, drogen zy schielijk, en blyven in hunne natuurlyke gedaante lang bewaart; maar als zy niet eerst in de geestige *spiritus* geweest zyn, drogen zy langzamer, en zyn onderhevig, dat die tedere zenuwtjes rotten, en heel ligt afvallen, wanneer 'er niets dan de zee-appels, zonder dorens, overblyft, 't welk wy reeds in onze twee voorgaande Tafereelen hebben aangetoont. Dewyl wy zo ongemeen veel vremde schepselen bezitten, hebben wy gelegenheit alles naauwkeurig te onderzoeken, en de natuurlyke gedaante daar van te kennen, en het zo in plaat te vertonen. Wy vinden, dat aan alle die gedorende zee-appels de puntige uiteinden der pennen hoger van kleur zyn, dan op den grondt, daar zy gemeenlyk lichter vallen, naar dat de zelve van verwe zyn. Deze is violet-blaauw gedorend, en in 't midden geelachtig rond van onderen, daar het hoofd en de tandjes uit komen.

Num. 2. a. *Klein gedorende graauw-gekleurde Zee-egel, zo als die zich van boven vertoont.*

Let. b. Vertoont den zelve van onderen, met zyn bek vol tandjes, daar de dorentjes lichter graauw zyn.

Num. 3. *Een ander gedorende Zee-egel.*

Deze is wat groter, en met langer pyltjes omzet dan de voorgaande, kastanie-bruin, en in 't midden en van boven zee-groen-verwig.

Num. 4. a. Deze is donker paars, en groot, wiens lange

pylen ook dikker en steviger zyn; van boven wat lichter geelachtig gekleurt.

Let b. verbeeldt den zelve van onderen, met zyn bek, daar het mede licht geelachtig als een kring zich om vertoont.

Num. 5. a. *Groter vol-gedorende Zee-egel, gras-groen-verwig, van boven te zien.*

Let. b. Wy vertonen den zelve hier by let b. van onderen, met een rosachtigen doorschyn in 't midden om den bek.

Num. 6. Dezen vertonen wy alleen van onderen, met donker Karmynrode, doornige, pyltjes, met een witachtigen doorschyn. Om den bek zit een rode kring, daar de tandjes als een sterretje uit gezien worden, en kaal, zonder dorens, zyn.

Num. 7. *Kleiner paarsachtige Zee-appel, wiens pyltjes naar mate ook kleiner en fyner zyn, en van boven sterswyze zich verdelen.*

Num. 8. a. *Heel groot gedorende Zee-egel, van verwe als licht rode appelbloessom over 't midden; van boven en over de einden der stekelpennetjes paarsachtig.*

Let. b. De zelve van onderen, met zyn hoofd en tandjes, die wat van malkander afwyken, en een zwart sterretje vertonen.

stellulam referentes. Dilutior hac in parte color est, quam supra, orisque ambitum, aculeis carentem, saturata pingit flavedo,

Num. 9. a. *Echinus aculeatus, maximus.*

Nuspian Echinum tantæ magnitudinis, omnibusque sic numeris absolutum, videre memini. Amethystino sive dilutè purpureo superbit colore amœnissimo, apicibus interim aculeorum paulò saturatius purpurascentibus.

Plura de hisce Animantibus ex vero proferri vix possunt hæcenus. Græcis *Echini* vocantur; quoniam aculeis horrent. Aliis & *Erinacei*, vel *Herinacei* audiunt, aliis *Hystrices*; quia ratione aculeorum hisce Animantibus accedunt. Dum in mari vivunt, omnes & singulos suorum aculeorum movere possunt. Sunt &, quibus *Abroti* vocantur Echini. Differunt inter se maximè colorum varietate, prout hucusque data edocent specimina.

Lit. b. Eundem subtus dat conspiciendum, simili, ac supra, colore tinctum. Dentes hic distincte cernuntur ad se mutuo contracti. Caput, prægrande in ambitu, aculeis caret, umbramque veluti stellulæ reflectit.

T A B U L A D E C I M A T E R T I A.

Num. 1. *Echinometra, seu Echinus marinus, Orientalis, pennis digitatis ornatus.*

Elegantissimum hunc Echinum, jure rarioribus adnumerandum, ex Indiis Orientalibus huc delatum accepi, nulla prorsus parte mutilum, pennis latoribus, digitorum æmulis, perpulchris, variæ magnitudinis, ornatum, quæ omnes in extrema desinunt crassiora, &, saturate cinereo tinctæ colore, annulo seu vinculo quasi albicante circulantur, firmiter interim corpori Echini infixæ, atque inde in ambitum sese exporrigentes speciosissime: quantumvis autem ponderosæ, & ossæam fere in duritiem compactæ hæ sint, moveri tamen pro lubitu singulæ, tanquam supra vertebam, omnes in partes possunt. Indi, potissimum verò Sinenses, pennas hasce Lapides vocant rotatiles, vel digitatos Echini marini, usuque medico vel Bezoar Lapidi Orientali præferunt: siquidem in graviore Capitis dolore, Vertigine, Apoplexia, Epilepsia, Convulsionibus, morbis Biliosis, Febribus ardentibus, Soda ventriculi, Nephritide, aliisque ægritudinibus, commendentur. Dosis est a XX ad XL grana, quæ in Porphyrite lævigata, liquido appropriato unita, exhibentur. Ita peregrinæ etiam Nationes nova, ante nondum cognita, imò ne cogitata quidem, adinveniunt, ut pateat omnia ad usus Hominum comparata esse, modo probe adplicentur.

Num. 2. *Idem supinas.*

Hac parte elegantior etiam est, quam supra, pennæque omnes, ordine nitidissimo digestæ, venustum referunt

vertonen. Verder is hy wat lichter van kleur van onderen dan van boven, en om den bek, daar geen pyltjes zitten, donker geel.

Num. 9. let. a. *Heel groot gedorende Zee-egel.*

Hier vertonen wy de allergrootste soort van den dun en lang gepylde of genaalde zee-egel, diergelyke wy by niemandt zo groot en volkomen gezien hebben. Hy is Amatist- of schoon licht purperkleurig, waar van de puntige uiteinden wat hoger naar t paars hellen.

Verder kan men van deze schepfelen niet veel zeggen, als dat zy by de Grieken *Echini* genoemd worden, om dat zy scherp gedorent of geangelt zyn. Eenigen noemen de zelve *Erinaceus*; anderen naar de varkens-egel *Herinaceus*, en naar de pennevarkens *Hystrix*. Als zy in 't zeewater levendig zyn, bewegen alle hunne stekelige dorentjes. Zy worden van eenigen *Abroti* genoemd. Daar zyn 'er van veelderhande kleuren, gelyk wy eenige daar van vertoont hebben.

By let. b. worden de zelve van onderen verbeeld, daar zy de zelve kleur als van boven hebben. Hier ziet men de tanden duidelyk aan een gefloten; het hoofd hier van is heel groot in 't rond, zonder eenige pyltjes, maar vertoont een sterretje als in schaduw daar over heen.

D E R T I E N D E T A F E R E E L.

Num. 1. *Oost-Indische Zee-egel, met sierlyke, brede, pennen, als vingers.*

Deze byzonder fraaie zee-egel is ons uit Oost-Indië medegebragt voor een raar stuk, gelyk het in der daadt is, heel compleet, met sierlyke, brede, pennen, als vingers, van verscheide grootte in soorten, die alle aan de uiteinden dikker worden, en met een witte ring of bandt versiert zyn, over de donker aschverwige pylen, die hecht en vast op hun lyf, zitten, en zich statelyk uitbreiden over hun lyf, of zee-appel, waar in deze zware en harde beenachtige pennen, die zich als op een wervelbeen kunnen draaien, keren en zwaaien, naar hun eigen welgevallen. De Indianen, inzonderheit de Sinezen, noemen deze pylen zwaai-stenen (of *Lapis Echini marini, digitatus*) en houden de zelve waardiger in 't gebruik als Orientaalsche Bezoarstenen. Voor eerst worden zy gebruikt voor zware hoofdpyn, duifeling, Apoplexie, Epilepsie, Convulsien, tegen de gal, hete koortsen, scherpte in de maag, graveel, en meer andere ongemakken. Het gebruik daar van is naar rato 20 tot 40 grein op een steen syn gevrewen, en met eenig bekwaam vocht vermengt, gebruikt. Zo worden dikwils nog door vrende natien dingen uitgevonden, waar van men te voren niet geweten, of nooit daar aan gedacht heeft. Immers is alles tot nut en dienst van den mensch geschapen, als het tot een goed gebruik aangewend wordt.

Num. 2. *De zelve van onderen.*

De zelve is daar, met zyne grote vingerachtige pennen, veel fraaier, en de pennen zyn 'er alle in nette order geschikt, gelyk

referunt florem, qui ciculari è disco minora primo foliola promit, deinceps sensim majora, inque medio sui centro ovarium gerit, hoc in Echino quasi per os, hujusque quinque denticulos, stellam æmulantes, repræsentatum. Minimæ harum pennarum, qua parte crassiores sunt, subtus Kermesino pollent rubore; reliquæ, prout increfcunt sensim magnitudine, saturatè ruffulum adfciscunt colorem; & apices denique lati crassissimarum partim uno, partim duobus annulis albicantibus, spectaculo amœnissimo, distinguuntur.

Num. 3. *Echinometra altera, digitata, supina.*

Echinus hic rarior itidem, è mari Mediterraneo protractus, longioribus, quam prior, pennis gaudet, attamen & gracilioribus, quarum extrema crassiora, fulcis veluti crispata, vel complicata, conicos in apices desinunt. Pennæ minores ejusdem quoque sunt figuræ. Eæ quidem omnes corpori animalculi, ex se saturate purpurascendi, ita infixæ sunt, ut eo vivo supra suum quælibet vertibulum, cui tenuibus ligamentis adligantur, pro lubitu moveri atque rotari queant: id, quod supra jam memoravimus. Subtus, circum os, plumosæ veluti stellæ pentagonæ figura cernitur. Cæterum pennæ pro parte dilutè, pro parte vero saturatè grisei sunt coloris, annulis albicantibus circulatæ.

Num. 4. *Echinus, longissimis digitis instructus, è mari Mediterraneo.*

Alium huic pennarum longitudine parem vidi nunquam. Pennarum quælibet dorsum, five costam quasi elevatiorem, ab origine ad obtusum usque finem protensam monstrat; ut hinc omnes trigonæ adpareant. Supina hæc est ejus facies, qua corpus cernitur ex saturate spadiceo perfundatum, squamulis interstitia pennarum replentibus, ex ruffo cinereo flavescentibus, vestitum. Annuli albicantes, qui in prioribus aderant, hic desunt. Omnes hosce digitatos, aut aculeatos Echinos vetusti Scriptorum *Echinometrarum* nomine impertierunt, quanquam ratione formæ & habitus plurimas in species abeant.

Num. 5. *Echinometra nigra, pennis instructa, Americana, supina, maxima.*

Corpore est minus sphaerico, sed rotundo-plano, in quinque, sinus emarginato, penitus nigro, è quo variæ magnitudinis pennæ prodeunt, griseo cinerei coloris, ad latera & in parte superna longissimæ, subtus minores atque breviores. Ambitus oris pentagonam veluti stellulam, dilutius paulo, quam pennæ, griseam, efformat, circulo circumdatam. Solis sic faciem hic dixeris exprimi radiis divergentibus conspicuam.

Num. 6. *Echinometra, multipes, seu spinosissima, Americana, supina.*

Aculei ejus, qui partem supernam obsident, admodum longi sunt & tenues, dilutè grisei, simul tamen ex purpureo resplendentes; dum interim corpus ipsum colore est obscure griseo. Siquidem Animalcula hæc in parte ima plerumque elegantiora sunt, ideo potissimum supina repræsentamus. Ex capite certe

een sierlyke bloem, die uit een ronden cirkel hare kleinste bloemblaadtjes eerst uit haar kolkje vertoont, en vervolgens allengskens groter uitbreidt, om 't hert of zaadhuisje daar van te zien, waar zich hier de bek met vyf tandjes sterswyze in de plaats vertoont. De kleinste zwaai pennetjes zyn aan hunne dikste uiteinden van onderen karmyn-rood, en naar dat zy zich groter uitbreiden, veranderen ze in een donker roffe kleur, waar aan de breedste uiteinden deels met een, deels met twee witte ringen gefiert zyn, het welk eene fraaie vertoning maakt.

Num. 3. *Een andere gevingerde Zee-egel, van onderen.*

Deze zee egel is ons uit de Middellandsche zee ter handt gekomen; hebbende langer pylen dan de voorgaande, maar dunner, en op de dikste uiteinden als in vele vouwetjes zamen gelegd, of ingekurven, en aan de grootste uiteinden een kegelachtig rond makende. De kleiner pyltjes zyn mede van 't zelve formaat, en staan alle op het diertje, dat aan den grondt donker paarsverwig is; levendig zynde beweeglyk op haar draaiknop, daar zy met subtile zenuwtjes vast op gehecht zyn, om zich alle te kunnen draaien en zwaaien naar hun welgevallen, gelyk wy boven reeds hebben gemeld. Onder om den bek verbeeldt het een pluimachtige ster met vyf stralen, en verder zyn de pennen of pylen voor een gedeelte licht of donker aschverwig, met een witten bandt omringt.

Num. 4. *Groot gepende, of lang gevingerde Zee-egel, mede uit de Middellandsche zee.*

Ik heb nooit weërge gezien van diergelyke lange pennen, of

pylen, die alle met een verheven rib van 't begin tot de dikke einden uitlopen, en deze zwaaitenen alle driekantig maken. Wy verbeelden dezen van boven, daar de grondt van 't bovenlyf donker bruin, en de schilfers, gelyk schubbejes, die onder de pylen zitten, wat lichter, en ros asch-geel gekleurd zyn. Deze is met geen witte ringen, gelyk de voorgaande, getekent. Aan alle deze gepende, gevingerde, of met doornen begroeide zee-egels hebben de oude, schryvers den naam van *Echinometra* gegeven, schoon zy zeer veel in soorten en gedaante verschillen.

Num. 5. *Grootste soort van gepende zwarte Zee-egel, van onderen, uit de Spaansche West-Indien.*

Der zelve gedaante is niet rond, maar bolachtig plat, en in vyf bochten verdeelt. Zy zyn over 't lyf geheel zwart, daar de pennen uit voortkomen, in verscheide soorten graauw aschverwig, die aan de zyden en van boven het langste uitsteken, en van onderen kleiner en korter worden: in 't midden om den bek vertoont zich een vyfhoekige ster, wat lichter aschgrauw als de pennen, die zich in een cirkel rond uitbreiden, gelyk men de zon met hare afwykende stralen ziet.

Num. 6. *Veelvoetige, of zeer doornachtige Zee-egel, uit de Spaanse West-Indien.*

De zelve is van boven heel lang en dun gedorent, over 't lyf donker graauw, wiens doornpennen lichter graauw met een paarsachtigen weerschyng gekleurd zyn. Om dat deze zeediertjes zich 't fraaist van onderen vertonen, verbeelden wy ze 't meest van onderen; want door 't hoofdeneindt kan ieder schepsel 't best erkent worden. Deze is rond om den dik geringden bek, waar uit

certe animantia quævis maximè dignosci possunt. Hujusce os, denticulis, in formam stellulæ dispositis, conspicuum, crasso ambitur annulo, e quo deinceps tenuissimæ & valde acuminatæ spinulæ, acicularum similes, in orbem exporriguntur. Multipes ob aculeorum multitudinem vocatur isthæc species.

Num. 7. *Echinometra, purpurea, Americana.*

Hujusce corpus in quinos veluti sinus compressum, plano-rotundum, pennas gerit non admodum longas, è quinque brachiis five colliculis stellatis oriundas, sicque in ambitum expansas, ut infimæ omnium sint tenuissimæ, ferè capillaceæ, & paulo dilutioris coloris, quam pennæ majores ex ruffo cinereæ. Os in foramine circulari sub gemina stella reconditum hæret. Cæterum ferè ad Echinum Num. 5. accedit.

Num. 8. *Echinometra singularissima, ex Indiis Orientalibus.*

Aculei ejus, pistillorum æmuli, radice crassiore, tereti, in suis singuli vertibulis defixi hærent, apices vero exserunt tenuiores, quorum ultimi fines denuo latiores facti venustos quasi flosculos repræsentant. Attamen aculei minores in acumen desinunt. Os annulo circumdatur, cujus peripheriam ambit elegantissimus adparatus foliaceus, Musco marino tenuissimo similis, globoso corpori subtus adcretus. Neque dubium est, quin isthoc ornamentum huic Animali nativum sit; quum & in aliis plurimis reperiatur. Globus corporis obscure ruffulo est colore; aculei vero ex dilutè cinereo flavescunt. Foliosa expansio Citrinum colorem ostendit.

Num. 9. *Echinometra setosa, Sinensis.*

Aculeis gaudet valde gracilibus, in apices obtusos desinentibus, Animalculum ipsum perpusillum est, subtilesque gerit vertebrae, in quibus graciles aculei, membranam extimam perforantes, tenium ope tendinum ita defixi hærent, ut extus mobiles sint. En! adorandam Conditoris sapientiam per omnia creata, ubivis, elucentem. Pennæ hic Thalassini sunt viroris, tenui purpura sparsim intermixta. Qui os & denticulos stellatos ambit, circulus dilutè flavet. In profundo maris dilitescit hæc species, quippe allisuum impatiens.

Num. 10. *Echinometra muscosa, Amboinensis.*

A latere conspicuum exhibemus hunc Echinum, ut pennæ superiores, utpote longissimæ & crassissimæ, ita erectæ stent, quemadmodum, Echino in mari natante, plerumque sese habent. Minimæ atque brevissimæ pennarum imam omnes obsident regionem. Inter pennas, quæ malini floris colore gaudent, foliacea quoque hinc ornamenta, Musci Corallini subtilioris æmula, cuti externæ adcreta, conspiciuntur. Pennæ superiores, pistillis similes, toto decursu æque crassæ, apici extremo impressam ostendant flosculi seu stellulæ figuram, pari ferè modo, ac in Coralliis albis cernitur. Una cum aliis isthæc Echinometra nobis ex Amboina adlata est.

Num. 11.

uit de tandjes gelyk een klein sterretje te voorschyn komen, verder met heel dunne en puntige dorentjes, gelyk fyne naaldtjes, zelve bezet. Men noemt deze soort de veelvoetige, om dat ze vol pennen of doornen is.

Num. 7. *Paars-gekleurde, West-Indise, Zee-egel.*

Des zelfs lyf is in vyf bochten als verdeelt, plat en bolachtig, waar van de pennen, die niet lang zyn, in vyf sterachtige delen als heuveltjes ontstaan, en zich uytbreiden, waar van de laagste of onderste pennetjes heel dun en fyn, gelyk haair, zyn, eenigzins ligter van kleur als de groter pennen, die ros aschverwig zyn. De bek zit in een dubbelde ster naar binnenwaarts van de ronde opening verholten. Verder komt deze byna met dien van Num. 5 overeen.

Num. 8. *Oost-Indische Zee-egel, met rare pylen.*

De pylen zyn van gedaante als stampertjes, van onderen dik en rond, waar mede zy op hunne wervelbeentjes vast zitten, en naar boven van de uiteinden final toelopen, waar van de punten zich weder verbreiden, en als kleine sierlyke bloemtjes verbeelden. De kleindere pennetjes lopen puntig ten einde. De bek, die mede in een ronde kring gezien wordt, heeft om den kring een fraai lofwerk, gelyk het fynste zeemos, dat van onderen aan den appel vast gegroeit is. Wy twyffelen niet, of het zal wel zekerlyk daar aan behoren, om dat het aan meer anderen ook gevonden wordt. Van dezen is de appel donker rosverwig, en de pylen zyn licht asch-geel: het lofwerk is citroen-kleurig.

Tom. III.

Num. 9. *Sineefche lang-gepende Zee-appel.*

Des zelfs doornen zyn heel dun, en eindigen niet met punten. Het diertje is maar klein, met subtile wervelbeentjes, daar zich de dunne pyltjes met hunne fyne zenuwtjes door kleine gaatjes van de schil naar binnenwaarts vast maken, om naar buiten beweeglyk te zyn. Hier in ziet men het wonderlyk bestier van den almogende Schepper in alle zyne wegen en schepselen. De pennetjes van deze zyn zee-groenverwig, met dun paars over eenige pyltjes gekleurd. In 't midden om den bek en de sterachtige tandjes is de ronde kring licht-geel. Deze soort onthoudt zich in de dieptens der zee, om dat zy geen aanstoot verdragen kunnen.

Num. 10. *Amboïnsche, mosachtige, Zee-appel.*

Dezen vertonen wy op zy, om de bovenste pennen, die de langste en dikste zyn, opwaards te doen staan, gelyk deze schepselen gemeenlyk in zee zwemmen. De kleinste en kortste pylen zitten alle naar onderen. Hier ziet men mede het lofwerk als het fynste en teerste koraal-mos over de buitenschil, tusschen de pylen, die appelbloessem-kleurig zyn, begroeit. Van boven zyn de pylen, die naar stampertjes gelyken, in een egale dikte met bloemtjes, of sterretjes, gelyk men aan de einden der witte zee-koraal-takken ziet, versiert. Deze hebben wy, nevens meer andere, uit Ambon bekomen.

H

Num. 11.

Num. 11. *Echinometra, Amboinensis, altera, minor.*

Pennæ ejus, quam prioris, minores sunt. Supinam hîc repræsentamus, ut pateat conspectui os & quini in stellam compositi dentes, circulo inclusi, quousque foramen crustæ exterioris hiat. Animalî mortuo caput de hoc foramine excidit; quum ligamenta, quibus id retinetur, putredine colliquecant: uti sub numero sequente commonstrabimus. Minores pennæ hîc nullo ordine digestæ sunt, sed quasi fluctuant, & ex cinereo griseæ stellulas quoque, tanquam flosculos, extremo apici impressas gerunt, quemadmodum in præcedente: quin & earum interstitia foliosus ornat adparatus dilute viridis coloris.

Num. 12. *Echinometra, spinis orba.*

Est hæc ex maximis Echinometrarum speciebus, quæ, pennis digitatis, elapsis, denudata, residuas monstrat harum vertebrulas, seu tubercula, papillarum æmula, ordine nitido digesta, quorum singula annulo ambiuntur ex plurimis minutioribus globulis, margaritarum instar splendentibus, composito: ut adeo species Diadematis Regii, vel Imperialis, grandioribus gemmis, pretiosisque margaritis, superbi, inde exsurgat. Omnes hi ordines in quinque veluti stellata segmenta, ope tenuissimarum, ferè capillarium, spinularum, distinguuntur; quemadmodum encausta auro adglutinantur in coronis, ut vividiores luceant fulgore. Ita mira cernitur compages animantium ejusmodi marinorum, quæ, ut abjecta sint, externam tamen crustam pulchrè adeo ornatam gerunt: conspiciuntur hîc plurima foraminula, majuscula & minor, per quæ tenelli tendines, adligandis spinulis, atque movendis, inservientes, decurrerunt. Tam singularis est apparatus externus! Quid autem de interna dicam fabrica? quæ externis firmitudinem & fulcimenta præbet. Describi sane nequit, quam artificiose omnia rursus hic inter se conjuncta, & quanto ornatu instructa sint.

Pronam monstramus hanc Echinometram, cujus superficies ex dilute cinereo flavescit, dum papulæ ejus albicantem margaritarum colorem præ se ferunt, & quinæ divisiones dilute purpurascunt. Operimentum fornicatum inde delapsum est, una cum parte infima capitali, quam sub lit. A. hîc juxtim exhibemus: est nimirum integra theca, continens quinos dentes, longis radicibus, quæ nutrimentum iis necessarium accipiunt, inibi defixos.

Lit. B. Dentatæ hujus thecæ demonstrat partem inferiorem, qua dentes radicati sunt.

Lit. C. Theculam exhibet dentibus vacuam.

Lit. D. Denticulum ostendit è theca protractum.

Lit. E. Officulum est transversale, cujusmodi quinque intra thecam reperiuntur, comprimendis dentibus destinata.

Num. 13. *Echinus alter, pennis denudatus.*

Priori fere similis est, at minor, & coloris obscurioris. Pennæ ejus prægrandes fuerunt, digitorum quasi æmulæ. Amboinensibus, quorum in oris hæc species reperitur, vocatur, *Servakki*, aliis *Tiara Æthiopica*; aliis rursus aliter pro vario cujuslibet idiomate. Sed his non immorabimur.

Præterea

Num. 11. *Twede en kleiner soort van Amboïnsche Zee-appel.*

Deze heeft korter kegelpennen als de voorgaande, en is mede uit Ambon gekomen. Wy vertonen den zelve van onderen, met den bek en vyf sterachtige tandjes, die in een ronden kring besloten zyn, zo ver de opening van de buitenschors of schil is, daar het hoofd, na dat het dier gestorven is, de vast houdende zenuwen vergaan zynde, uitvalt, gelyk wy in de volgende Nummer zullen aantonen. De kleine kegelpennen van dezen staan verward als zwaaiende, van kleur asch-graauw, met sterretjes als kleine bloemtjes, gelyk de voorgaande, en sierlyk met lofwerk om de pyltjes heen gegroeit, van een licht groene koleur.

Num. 12. *Zee-appel zonder pennen.*

Hier vertonen wy eene der grootste soorten van Zee-appelen, daar de lang gedorende of vingerachtige pennen uitgevallen zyn, waar van de overblyvende wervelknopjes, in gedaante als tepeltjes, in ordre geregeld staan, waar van ieder in een ronden kring van vele kleine tepeltjes, die den glans van peerlen hebben, omringt zyn, het welk eene vertoning maakt gelyk een keizerlyke of koninklyke kroon, die met grote kostbare juwelen bezet, en met schone peerlen rondom uitgesiert zyn, in vyf verdelingen, sterchtig, door de allerfynste haarige dorentjes als afgescheiden, gelyk het amaillieersel over 't goudt van een kroon tot luister en sieraadt dient. Zo ziet men het wondergestel van zulke vreemde, onwaardige, schepselen der zee op hunne buitenste

schors versiert, die, vol met grote en kleine gaatjes, waar door de zenuwtjes zyn gelopen, die ieder haarje of dorentje tot bewegen hebben vast gehouden, een ongemeen fraai borduursel vertonen: behalven het gestel van 't binnenste werk, dat het buitenste versterkt en ondersteunt, zynde onbeschryfelyk kunstig aan malkander gevoegt, en met vele ornamenten versiert.

Wy vertonen dezen penneloozen zee-appel van boven, met een licht asch-gele kleur, en wit perelachtig over de tepels: de vyf verdelingen zyn licht paars, daar het verwulde deksel afgevalen is, gelyk mede het onderste hoofddeel, dat hier by aangetoont wordt by let. A zynde de gehele koker of kas, daar de vyf tanden met lange wortelen in vast steken, om hun voedsel daar mede te vangen.

Let. B. wyft aan de getande koker, daar de tanden in vast zitten, van onderen.

Let. C. is een lege tandkoker.

Let. D. is de tandt, die uit de lege koker gehaalt is.

Let. E. is een dwarsbeentje, daar vyf diergelyke tusschen de kokers in zitten, om de tanden in malkander te drukken.

Num. 13. *Andere Zee-appel, zonder pennen.*

Deze is mede een pennelooze zee-appel, komende byna met den voorgaande overeen; maar hy is kleiner, en donkerverwig, met grote vingerachtige pennen, of pylen. By de Amboïnezen, aan wier stranden zy gevonden worden, dragen zy den naam van *Servakki*: anderen geven haar dien van *Moorfche Tulbanden*, en ieder noemt ze naar zyne gewone landtale, het welk wy hier niet zullen ophalen.

By

Præterea hîc sub Num. 1. & 2. binæ exhibentur pennæ majores versatiles, vel *digiti marini*, de majore Echino Num. 12 deprompti, elegantissime, marmoris instar, variegati, quorum radices acuminatæ acetabulo instructæ sunt, quo cum vertibulis Echini committuntur, & ope tendinum firmantur, ut vivo Animali ad natandum & versandum inservire queant.

Quæ sub Num. 3 & 4 habentur pennæ, ad Echinum Num. 13. pertinent, suntque proportionate minores, at eleganter tamen annulatæ.

Num. 5 & 6 alterius denuo speciei pennæ sunt.

Hæ omnes & aliæ ejusmodi medicato pollent usu, prout sub Num. 1 jam commemoravimus. Indi è collo infantum suorum eas suspendunt, ut frequenti earum morfu faciliter dentium eruptio. Notatu dignum est, quod pennæ hæ, in aquam coniectæ, non in fundum hujus subsidant, sed, instar sagittæ, ilico rursus in summum emergeant, extremo superiore, crassiusculo, ultra aquæ superficiem sese efferente, altero vero tenuiore extremo, quod radice loco est, deorsum vergente: ut adeo illud levius & magis porosum, hoc vero gravius magisque compactum esse videatur.

T A B U L A D E C I M A E T Q U A R T A.

Num. 1. *Echionanthus major, spinis orbis.*

Tres hîc exhibeo Echionanthorum species rariores, magnitudinis atque fabricæ ubique peculiaris, quæ de littoribus Asiaticis adlatæ, inque eximio nobilissimi atque gravissimi Viri D. JONÆ WITSEN, Scabini Amstelædamensis, Museo asservatæ, mihi petenti gratiose concessæ atque mutuo datæ sunt, ut eas præter alia rariores, postmodum commemoranda, meo huicce Operi inferere, iconibusque earum Thesauros hosce locupletare possem. Omnem hinc lapidem movi, ut singulæ quam exactissime a dexteriori Chalcographo ad vivum æri inciderentur, atque minutia quævis, non adeo in forma contractiore visibiles, nativa hîc magnitudine oculis exponerentur.

Genus hoc, multis è speciebus constans, infinitas fere ratione figuræ atque ornamentorum varietates ostendit, & proxime ad Stellas marinas videtur accedere, prout utramque & summam & imam superficiem contemplanti patet.

Hujusce regionem superiorem, quæ hîc sistitur, stella ornat e fornicato quodam operculo, circulari, facile, nisi siccatio probe fuerit peracta, elabente, oriunda, quinque protendens radios, quorum apices orbiculari quavis foramine pertusi sunt. Quin & hi ipsi apices binos iterum singuli abeunt in radios albicantes, novam stellam efformantes, quorum interstitia tuberculis vertebralibus magnis, parvis, extera crustæ firmiter affixis, replentur. Omnia hæc per lineas in segmenta varia, recta, curva, curta, longa, tanquam in totidem articulos, divisa sunt, ut ex his apte inter se compositis figura Animali debita emergat. Plurima quoque hîc cernuntur minuta foraminula, dilutè rubello, quasi malini floris, colore, in quibus capillacei aculei hæserunt.

Num. 2. Idem supinus stellatam hac parte exhibet expansionem, & quinque in medio foramina, semilunaria. Caterum noduli vertebrales margaritis hîc ferè similes sunt in lineas circulares ordine colligatis, spectaculo sane visu jucundissimo. Rubellus malini floris color ornamentum præterea addit, & diluta Amethysti purpura stellæ radios sufficiens.

Num. 3.

By Num. 1 en 2 vertonen wy twee grote zwaai-pennen, of *digiti marini*, die op den groten zee-appel van Num 12 gezeten hebben, zynde zeer fraai en bond geringt en gemarmert, wiens puntige einden eene holte hebben, die op de wervelbeentjes van den appel sluit, levendig zynde, en met zenuwen vast gehecht, om tot zwemmen en zwaaien bekwaam te zyn.

Die van Num. 3 en 4 behoren tot Num. 13, en zyn naar rato kleiner, doch ook fraai geringt.

Die van Num. 5 en 6 zyn weder van eene anderen soort. Alle deze en meer diergelyke soorten worden in de medicynen gebruykt, waar van wy reeds by Num. 1 gesproken hebben. Zy worden by de Indianen de jonge kinderen aan den hals gehangen, om daar aan te babbelen, op dat zy zonder smerten en ligter hune tanden bekomen. Het is aanmerkelyk, dat, als men deze zwaai-pennen in 't water legt, zy niet op den grondt vallen, maar aanstonds als een pyl in de hoogte komen dryven, haar dikke boveneindt boven, en 't dunste eindt, daar 't op den appel vast heeft gezeten, nederwaarts hangende; zynde daar van de reden, dat het brede boveneindt poreus en lichter, en 't dunste eindt compakter en zwaarder is.

VEERTIENDE TAFEREËL.

Num. 1. *Grote Echionanthus zonder doornen.*

Wy vertonen hier drie vremde soorten van *Echionanthussen*, van eene byzondere grootte en maakfel, zo wel van onderen als van boven, gekomen van de Asiatische kusten, en bewaard wor-

dende in het uytmuntende Kabinet van den Wel-Ed. Gr. Achtb. Heere JONAS WITSEN, Schepen der stad Amsterdam, heb-bende ons zyn Wel-Ed., op ons verzoek, gunstig toegestaan, de-ze, nevens meer anderen rare stukken, van welke in 't vervolg zal gesproken worden, van zyn Wel-Ed. te lenen, om ons onder-handen hebbend Werk met de afbeeldingen van de zelve te verryken. Wy hebben ook ons best gedaan om alles naauwkeu-riglyk door eene kunstige handt volgens de natuür in 't koper te laten brengen, en door de grootte alles voor 't oog bloot te leg-gen, het welk in 't klein zo net niet kan gedaan worden.

Wy vinden van dit geslagt, dat uit vele soorten bestaat, ge-durige verandering van sierlyken opschik en gedaante, en dat zy 't meest naar de zee-sterren zwemen, gelyk niet alleen van bo-ven, maar ook van onderen te zien is.

Deze, die hier van boven verbeeld wordt, met een vyftakkige ster, op welker uiteinden een rond gaatje zit, heeft zyn begin uit het midden van een cirkel-rond deksel, of gewelfsel, dat ligt uitvalt, als het niet wel gedroogt is. Uit deze ster-punten ko-men weder witte, dubbelde, ster-stralen voort, welker tus-schen-perken alle met grote en kleine wervelknopjes, met de bui-ten-schale van 't dier vereenigt, gevult zyn, doch alle in leed-tjes verdeelt, om de buiging naar het fatsoent te schikken, in rech-te en kromme, korte en lange leedtjes, of buitenste schaaldelen. Ook vertonen zich hier de kleine gaatjes, daar de haarige stekel-tjes in gezeten hebben, licht rood appelbloessem-kleurig.

Num. 2 is de zelve van onderen, met eene sterachtige ver-beeldinge, en vyf openingen in 't midden, van gedaante als een halve maan. Verder zyn de ronde wervelknopjes als peerlen, die aan snoertjes in nette order in 't rond zyn geschikt, het welk zich zeer fraai vertoont, sierlyk appelbloessem-kleurig, met A-methyst of licht paars kleur over de ster-stralen.

H 2

Num. 3.

Num. 3. *Echinus oblongo-rotundus, pronus.*

Inter *Capita mortua* quoque refertur singulari quadam Stellæ marinæ figura, in regione superiore, conspicuus. Spinulis horruit tenuissimis, pungentibus. Coloris est ex flavo cinerei.

Num. 4. *Idem supinus.*

Bini hîc conspiciuntur hiatus, alius semilunaris, alius ellipticus, cui os infixum hæsit. Medium nonnihil gibbosum est. Cæterum bulbulis aculeorum plena hîc sunt omnia. Color paulo dilutius ex cinereo flavescens.

Num. 5. *Eckionanthi species maxima.*

Pertinet & hæc inter *Capita mortua* dicta; quamvis non adeo horum exprimat figuram, quam quidem abaci cujusdam potui Theæ destinati. Facies ejus superior plano globosa est, quatuor conspicua radiis stellatis, geminatis, qui porulis pulchre combinatis pertunduntur. Radius quintus in tres quasi plicas dividitur, quæ, dum a se mutuo divergunt, sensim explicantur. Cæterum veluti fulcis exarata est superficies, & per verruculas majores, minoresque, in areas distincta. Cavum internum elegantibus instructum est fulcimentis, fragilitati nimix subvenientibus, hinc ad utriusque superficiem testam protensis. Quantumvis autem adplanatum sit hoc sceleton, binas tamen aquæ pintas in suum cavum recipere potest. Color est ex dilute ruffulo cinereus. Rarissimum sanè specimen hoc sui simile vix aliis in Museis agnoscit.

Num. 6. *Idem Supinus.*

Bulbuli aculeorum hîc universim minores sunt, & ita juxta se mutuo in varias series longitudinales, atque transversales, digestæ, ut superficiem quasi fulcatam reddant, demonstrentque, quam ratione aculei fuerint dispositi. Pars capitalis, quæ ima in regione hujus iconis est, circulare exhibet foramen, in quo os defixum hæserat inde jam elapsum. Circa hiatum hunc separatio quædam cernitur, acuminatos efferens ungues, tanquam simplices Cancrorum Chelas. In medio ventris dorsum prominet acutum, utrinque minoribus obsitum verruculis, ad amussim sic digestis, ut radius quasi efformetur. Posteriora versus incurvatum patet foramen, excernendis fœcibus dicatum, bulbulis circumdatum plurimis, pertusis. Vertebrale quodlibet tuberculum singulari areola quadrata circumscriptum hîc cernitur, in qua pennæ articulatae rotari liberius possunt. Tam stupenda est Sapientia, qua summus rerum Conditor singula quæque fabrefecit.

TABULA DECIMA ET QUINTA.

Num. 1. *Echinus planus, seu Eckionanthus, maximus, Persicus.*

Laganum marinum vocatur ob planitiem & colorem; forma Ligonem æmulatur, dum margo inferior rotundatus est, superior latus, ferè quadratus, binis abruptus incisuris, illam quasi partem efformantibus, qua

Num. 3. *Ovaal-ronde Zee-appel van boven.*

De zelve worden mede onder de *Doodschouwen* geteld. Deze heeft een vromde soort van zee-ster over 't bovenlyf, en is voorts met heel dunne, stekelige, dorentjes bezet geweest, geel afchverwig van kleur.

Num. 4. *De zelve van onderen.*

Men ziet hier twee openingen, welker eene halvemaaans-rond, en de andere ovaal rond is, daar de bek gezeten heeft; in 't midden eenigzins gebukkt, en verder vol met pennepyltjes bezet. De kleur is van onderen wat lichter afch-geel.

Num. 5. *Allergrootste soort van Zee-egel.*

Deze behoort mede onder de *Doodschouwen*, waar mede hy evenwel niet overeenkomt, maar meer met de gedaante van een theetafelte. Hy is van boven plat bolachtig, met vier dubbelde ster-stralen, die vol gaten zyn, twee aan twee: de vyfde straal is in drie vouwen verdeelt, en aan de afwykinge verbreed; verder sterlyk als geploegt, en met grote en kleine penneheuveltjes in perken verdeelt. Binnenwaarts is hy vol met sterlyke steunfelen voorzien, die de stevigheid daar aan geven, om zo ligt niet te kunnen breken. Deze steunfelen zyn met de onderen boven-schalen vereenigt. Schoon dit schepfel plat is, gaat 'er echter wel een mengel water in. Het is een ongemeen stuk, welkers weêrga in gene anderen Kabinetten gevonden wordt. De kleur is licht ros afchverwig.

Num. 6. *De zelve van onderen.*

Hier wordt de zelve van onderen verbeeld, zynde byna over 't geheel met kleiner penneheuveltjes vervult, die snoerswyze als gevorent of geploegt geplaatst staan, in verscheide lange en dwarfle ryen, gelyk de pylen of pennen daar op gestaan hebben. Aan 't hoofdeinde, dat hier in plaat omlaag is gevoegt, is een ronde opening; daar de bek gezeten heeft en uitgevallen is. Daar om heen vertoont zich eene afscheiding met puntige klauwen, gelyk enkelde scharen van kreeften, en in 't midden van den buik is een scherp verheven kante, daar aan weêrzyden mede kleiner penneheuveltjes, regelmatig, gelyk een straal-gevult zyn. Naar achteren is een krom geboge opening, om de vuilgheit te ontlaffen, met verscheide gegaatte bolletjes, als met zaadt bestrooit. Men ziet hier, dat ieder pen of wervelbeentje eene byzonder vierkante afdeling heeft, daar hunne pennetjes op draaien, gelyk leedjes. Zo wonderbaarlyk heeft de grote Schepper der gehele Natuur alles wyzelyk geformeert en geschiikt.

VYFTIENDE TAFEL.

Num. 1. *Grootste soort van Zee-egel, van de Persiaansche kusten.*

Hy draagt den naam van *Zee-pannekoek* wegens zyne kleur en plattigheyt, hebbende de gedaante van eene gravers schop, van onderen rond en van boven breed gevormt, met twee als ingeschedenen kepen, of keiven, by 't steeleinde. Over den rug is hy ster-

achtig

qua scapus infertur. Dorsum ejus stella seu flosculus pentapetalos ornat, minuto quodam foramine bina quaelibet inter petala simul conspicuo. Ad latera color regnat obscure spadiceus, in medio vero convexo, circa stellam, cinereo-flavus. Singularem quandam speciem constituunt hæc Animantia, Echinis succedentem, suisque iterum gaudentem subdivisionibus. Carnis aut Piscis æmulum nihil in iis reperitur. Pabulum eorum in muco maris videtur consistere. Echinorum instar sese propagant, minutisque pariter spinulis, dum vivunt, armati sunt, mox tamen decidentibus, cum è mari protrahuntur, tuncque exiguos illos porulos relinquentibus, quorum copia major pronâ, quam supina in regione conspicitur.

Num. 2. *Idem supinus.*

Superficies ejus ima flore quidem stellato caret, at in medio foramen gerit minutum, rotundum, stellæ nonnihil referens, quo mucilaginosum recipitur pabulum: ex hoc foramine plurimæ proficiscuntur lineæ, tanquam liræ, versus marginem exteriorem excurrando ramificatæ. Plana cæterum est superficies, ex cinereo flava, plurimisque punctulis guttata. Superiora versus alterum conspicitur exiguum foramen, oblongum.

Num. 3. *Echini plani altera species, prona.*

Color saltem cinereo-flavus hîc: dilutior est: cætera fere hac in superficie priori accedunt

Num. 4. *Idem supinus.*

Crustam hîc deglubimus, ut interior compages oculis pateret, quousque cavum medium sese extendit. Eadem hic flosculosa stella intus cernitur, quæ extus in dorso, paulum tamen elevatior, conspicua est. Supra, ad ansam, rotundum pariter foramen hiat. Cæterum testa superior & inferior, versus ambitum, adplanatæ, sibi mutuo intus contiguæ sunt. Inferior tamen, in regione manubrio opposita, squamis veluti constare videtur. Color est dilutè cinereo-flavus.

Num. 5. *Echini plani tertia species, secundæ proxime accedens.*

Ambitus ejus magis, quam prioris, circularis est. Quatuor præterea hîc hiant foramina, utramque perterebrantia superficiem, quorum supremum longissimum est. Supina regio stellatum quoque flosculum præ se fert convexiori medio insculptum. Color hîc ex flavo dilute cinereus limbum versus paulum saturatur.

Num. 6. *Idem Supinus.*

Hîc itidem quatuor illa, quæ in averfa regione, conspiciuntur foramina. In medio os habetur, quinque dentibus instructum, e quo in ambitum protenduntur liræ, stellati quidpiam effingentes, veluti errabundæ, simili, ut in Fig. Num. 2, ratione.

Num. 7.

achtig als een bloem met vyf bladen gesiert, daar zich tusschen ieder bloemblaadtje een klein gaatje vertoont. Aan de zykanten is dit schepsel donker bruin, en in 't midden, zo ver de holligheid gaat, asch-geel rondom de ster. Dit is een geslacht op zich zelf, volgende na de zee-egels. Zy bestaan mede in soorten: men vindt 'er geen visch noch vleesch in, en zy leven van de slym der zee. Zy telen voort gelyk de zee-egels, en zyn ook, als zy levendig zyn, met kleine, haairige, stekeltjes voorzien, die ten eerste, na dat zy uit zee komen, afvallen, en kleine stipeltjes, als gaatjes, nalaten, die zich beter van onderen dan van boven vertonen.

Num. 2. *De zelve van onderen.*

Hy heeft daar geen sterbloem, maar in 't midden een rond sterachtig gaatje, daar hy de slym in ontfangt, waar uit verscheide liniën, als vooren, bestaan, die zich over de kanten verbreiden, zynde verder heel plat, en met kleine penachtige stipeltjes over den asch-gelen grondt als besproeit. Naar boven zit een klein langwerpig gaatje.

Num. 3. *Twede soort van dit geslacht, van boven te zien.*

De zelve komt byna met den voorgaande overeen, zynde alleen lichter asch-geel-kleurig.

Tom. III.

Num. 4. *De zelve van onderen.*

Wy hebben de schil daar af genomen, om des zelfs gestel van binnen te kunnen zien. Zo ver als zich de holligheid daar in uitbreidt, vinden wy ook de gedaante van de bloemachtige ster in zyne holligheid, gelyk op den rug, daar de ster eenigzins verheven is. Boven aan 't schopachtige steeleindt is een kleine ronde opening; verder plat met de onder- en bovenkanten in een gesloten, en de onderste schaalleedtjes schubswyze verdeelt. De kleur is licht asch-geel.

Num. 5. *Derde soort van dit geslacht, zwemende naar de twede soort.*

Deze valt ronder van gedaante, hebbende vier doorgebrokene gaten, waar van het bovenste het langste is. Het heeft mede een bloemachtige ster van boven over de schaal, die geel licht asch-kleurig is, gelyk ook de holte, daar de ster over heen legt, waar van de kanten wat donkerder zyn.

Num. 6. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar ook vier doorgebrokene gaten, gelyk van boven: in 't midden is de vyftandige bek, daar de verdeling van een vyf-sterrige gedaante uit voortkomt, als verdwaalt, gelyk die op de eerste figuur, Num. 2, van onderen verbeeld is.

Num. 7.

Num. 7. *Ecbionanthi quarta species.*

Minor hæc est, & magis rotundata. Sena utramque permeant superficiem foramina. Supina regio flore stellato, ut in priore, insignis est, & obscure cinereo colore versus marginem, paulo dilutius vero in medio. Testa ex articulatis veluti squamis construitur.

Num. 8. *Idem supinus.*

Non tantum sex illa foramina, oblonga, hæc conspiciuntur, sed & è foramine exiguo, centrali, stellato, decem protenduntur, radii, quorum quini laciniatos abeunt in fines, quini alii non lacinati sunt. Quin & hos inter decem iterum, in ambitum, excurrunt lineolæ, plantulis similes, tenuia emittentes foliola, Equiseti æmula. Præter centrale foramen bina adhuc minuta patent foramina, per quæ externi fœces videntur. Color est ex ruffo dilute cinereus.

Num. 9. *Echinus laganoïdes, orbicularis, pronus.*

Pentactis & huic impressa est stella, & oblonga quinque foramina utramque ejus testam perforant. Color est ex dilute cinereo flavescens. Cæterum ornatus nihil hîc datur.

Num. 10. *Idem supinus.*

Quinque oblonga foramina hîc quoque conspiciuntur, sextumque in medio, exiguum, in quo os videtur hæsisse. Prodeunt è centrali hoc foramine lineæ, excursionem suam versus peripheriam irregularem stellam efformantes, cujus areæ omnes punctis guttatæ sunt. Color est dilute flavescens.

Num. 11. *Echinus planus, ellipticus.*

Crassitie latum æquat digitum, & ob qualemcumque similitudinem *Caput mortuum minus*, Belgis etiam *Zee-reaal*, vocatur. Dorsum ejus flore itidem pentapetalo, stellato, insigne est, & ex ruffo cinerea tinctum flavedine, quæ in medio, circa stellam, umbra saturatiore obscuratur.

Num. 12. *Idem supinus.*

Quinæ hîc è peripheria lineæ, stellam referentes, versus centrum, quæ capitis sedes est, & os quinque denticulis munitum continet, concurrunt. Ab utroque harum linearum latere saturatiore quædam umbra diffluit. Segmentum superius foramine circulari pervium est: cæterum areæ omnes quinque segmentorum minutis compunctæ sunt porulis, in quibus acuminatæ spinulæ hæserunt. Color hujus superficiei est dilute rufus.

Num. 13.

Num. 7. *Vierde soort van Zee-egel.*

De zelve valt kleiner en ronder, hebbende zes langwerpige, doorgebroke, gaten, en een sterachtige bloem, gelyk de voorgaande. Hy is van boven donker aschverwig om de kanten, en in 't midden wat lichter: de bovenschaal is ruitswyze als geschubt aan een gehecht.

Num. 8. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar aan niet alleen de zes langen gaten, maar zelfs uit de kleine sterachtige opening komen tien afchynselen, gelyk stralen, voort, waar van vyf getakt en vyf zonder takken zyn. Tusschen deze spruiten weder tien figuurtjes, gelyk krui-tjes, met verscheide smalle, langwerpige, blaadtjes, van gedaante als een paardestaart, of *Equisetum*. Nog vertonen zich twee kleine gaatjes, behalven het middelpuntige, waar door zy hunne vuilgheit ontlasten. De kleur is licht ros aschverwig.

Num. 9. *Platte koekachtige Zee-egel.*

De zelve is van een ronde gedaante, met een vyf-bladerige ster, en vyf langwerpige, doorgebroke, gaten, licht asch-geel-kleurig; verder eenvoudig zonder sieraadt.

Num. 10. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar mede vyf langwerpige gaten, in 't midden met een kleine opening, daar de bek heeft gezeten, en een sterachtige gedaante zeer ongeregeld vertoont. Verder zyn alle die verdelingen met kleine stippels gevult, mede licht geel van verwe.

Num. 11. *Eiachtige platte en brede Zee-egel.*

Hy is van dikte als de breedte van een vinger. Zy worden *kleine Doodschoofden* genaamt, om dat zy daar naar gelyken, als mede *Zee-realen*. Ook hebben zy een sterachtige bloem, met vyf bladen over hunnen rug, die ros asch-geel geverwt is, met een donkere schaduwe midden over de ster.

Num. 12. *De zelve van onderen.*

Hy heeft vyf sterachtige verdelingen, die in 't midden van 't hoofdeneindt, aan den bek, daar de vyf tandjes zitten, te zamen komen. De vyf somen, die de verdeling maken, zyn aan weêr-zyden als beschadwt. In de bovenste verdeling is eene ronde opening: verder zyn alle de vyf verdelingen vol kleine gaatjes, die met stekelachtige dorentjes zyn gevuld geweest. Van onderen is deze licht rosverwig.

Num. 13.

Num. 13 & 14. *Capitis mortui altera species.*

Tam coloris, quam figuræ, vix hîc datur ulla a priore diversitas; nisi quod angustior sit hæc species & magis elongata. Lineæ etiam, quæ in parte prona quinquefidam constituunt divisionem, hîc albicant, cum in priore fuerint nigrescentes.

Num. 15 & 16. *Echinus planus, viridis, Americanus, singularis.*

Dimidia ejus area circumferentiam habet æquabiliter semicircularem; altera vero pars in decem excurrit ramos prominentes, tanquam stellæ radios. *Rumphius* hanc speciem *lagano Solis instar radiato* adsimilat. Color est Thalassino-virefcens. In centro minutum patet foramen circulare, e quo radii prodeunt flammæ in modum errantes, utramque superficiem exornantes.

Num. 17. *Ejusdem speciei Echinus alter.*

Differt hic multum quoad formam à priore. Hujus enim regio superior stellam quinquefidam ostendit; & incisuræ radiorum aliæ aliis profundiores sunt, ipsique radiorum fines latiores. Bina itidem, utramque testam perterebrantia foramina, oblonga, conspiciuntur in altera area parte semicirculari. Supina facies in ambitu Thalassini est viroris, qui in medio, circa stellam, magis diluitur.

Num. 18. *Idem supinus.*

Color hac in parte est dilute cinereus, stellata expansione irregulari distinctus.

Num. 19 & 20. *Tertia Echinodisci species, minuscula.*

Plus quam dimidio minor hic est, quam priores, adtamen & in decem ejusmodi dentes terminatur, ac superior sub Num. 15. Utraque superficies ex cinereo grisea est, multosque per radios, ex articulatibus veluti squamis compositos, distinguitur.

Num. 21. *Quarta species, minima.*

Non hæc dentato, sed æquabiliter circulari terminatur margine. Testa ejus superior moneta aurea, quæ *Louis d'or* vocatur, haud major est, & arachnæam quasi telam sibi obductam monstrat, cum figura araneoli in medio hærentis. Color est saturate spadiceus.

Num. 22. *Eadem supina.*

Color hîc paulo dilutior spadiceus est. Stellata quædam expansio, albicans, centrale foramen ambit: reliquum area, reticuli in modum, per squamas distinguitur.

Num. 23.

Num. 13 en 14. *Twede soort van Doodschoofd.*

De zelve verschillen weinig van de voorgaande, zo in kleur, als in gedaante, behalven dat deze smaller en ovaler, en dat de fomen, die de vyf verdelingen maken, van onderen wit zyn, in plaats dat de voorgaande zich zwart vertonen.

Num. 15 en 16. *Byzondere soort van Zee-koekjes, uit de Spaansche West-Indiën.*

De zelve zyn half rond gekringt, en half met tien uitstekende takjes, als sterrestralen, getekent. By *Rumphius* worden ze *zonnenstraalde pannekoeken* genoemd. Zy zyn zee-groenverwig gekleurt: in 't middelpunt is een kleyn rond gaatje, daar vlamachtige stralen uit voortkomen, die ze van onderen en van boven versieren.

Num. 17. *Een ander van de zelve soort.*

Deze verschilt veel van de voorgaande in gedaante; want hy heeft een vyf-stralige ster van boven: ook zyn de ingekurvene straaltakken ongelijk verdeelt, en de uiteinden breder. Van boven aan de ronde kant zyn twee langwerpige, doorgebroke, gaten. Hy is van boven zeegroen-kleurig, om de kanten, en in 't midden om de ster wat lichter groen.

Num. 18 *De zelve van onderen.*

De zelve is daar licht afchverwig, met een dwaalsterachtige gedaante, die ze overspreidt.

Num. 19 en 20. *Derde soort van kleine Zee-pannekoek.*

Deze zyn meer als op de helft kleiner, van gedaante met tien takken als die van Num. 15 afch-graauw gekleurt, onder en boven met vele stralen verdeelt, die alle uit schubachtige leedjes bestaan.

Num. 21. *Vierde, kleiner, soort.*

Deze is geheel rond, zonder kerven of takken, waar van het bovendekfel niet groter dan een goude Louis is, en overtrokken gelyk een weeffel of spinsel van een klein spinneret, die 'er binnen zit. De kleur is donker bruin.

Num. 22. *De zelve van onderen.*

Hy is daar wat lichter bruin, met een wit sterachtig werkje om de middelste opening; verder met ruitige leedjes, als schubben, verdeelt.

12

Num. 23.

Num. 23. *Echinus planus, scutiformis.*

Craffitiem habet calami scriptorii. Regio superior stellatum flosculum, scuto elliptico, supra fornicem interni cavi extenso, inscriptum, ostentat. Cæterum minimis plena sunt omnia foveolis, ab elapsis spinulis residuis. Color est cinereo-flavus.

Num. 24. *Idem supinus.*Num. 25. *Ejusdem speciei Echinus alter.*

Et hic scutatus est, stellamque testæ superiori impressam gerit.

Num. 26. *Idem supinus.*

Hic itidem stella adparet. Color vero saturatior est cinereus.

Num. 27. *Echinus ellipticus, ovi quarundam avium forma præditus.*

Superiorem ejus faciem stella ornat e minutis porulis conflata, quam alia desuper circumstant foraminula, quibus infixæ spinulæ fuerunt; ut adeo Echinus hic pulvinulum referat, cui suas Domicellæ aciculas infigunt. Color est cinereo-flavus.

Fig. *. *Ejusdem speciei alius, haud tamen adeo regularis figura.*

Stella hic quoque, sed levissime delineata, adparet. Color itidem cinereo, flavescens est.

Num. 28. *Echinonius piriformis, convexo teres, pronus.*

Quadrifidam gerit stellam, porulis descriptam. Color est dilute cinereo griseus.

Num. 29. *Idem supinus.*

Bina hic foramina conspiciuntur, alterum superius, cui os inhæret, alterum infra ad apicem acutorem.

Num. 30. *Echinus alius, ellipticus.*

In medio superficiæ centrum ovale cernitur, e quo quini porriguntur radii stellati, minus distincti, in progressu suo versus averfam regionem redditi ampliores. Testa superior, ex viridescente grisea, minimis undequaque porulis pertusa est.

Num. 31.

Num. 23. *Platte schildachtige Egel-koek.*

Hy heeft de dikte van een schryfpenn-schaft, zynde van boven bloemachtig gesternt, in een ovaal schilt, zo ver de binnenste holligheden gaan; verder geheel vol gestippelt, door de overblyfselen van de kleine doornpennetjes, asch-geelverwig.

Num. 24. *De zelve van onderen.*Num. 25. *Twede soort van de voorgaande.*

De zelve is mede van een schildachtige gedaante, met een ster over 't bovendekfel.

Num. 26. *De zelve van onderen.*

Hy is daar ook gesternt, en met donkerder asch-kleur geverwt.

Num. 27. *Rond-ovale Zee-pannekoek, van gedaante als zommige vogeleieren.*

Hy heeft van boven een gedorende ster, uit gaatjes bestaande, nevens meer andere pylgaatjes, verbeeldende een juffers speldekuffentje. Van verwe is hy mede asch-geel.

Fig. *. *Een ander van de zelve soort, maar niet zo rond.*

Deze heeft een zwakke ster, zynde mede asch-geel van verwe.

Num. 28. *Bolachtig Egeltje, die naar een peer gelykt.*

Het is verheven rond, met een vier-gestraalde ster, die uit gaatjes bestaat, licht asch-graauw gekleurt.

Num. 29. *De zelve van onderen.*

Men ziet daar twee openingen, namentlyk boven, daar de bek zit, en onder aan het puntige eindt.

Num. 30. *Een andere ovale Egel.*

Deze heeft een klein rondtje in 't midden, met vyf twyffelachtige sterstralen, die zich naar onderen verbreiden; verder van boven over het groenachtig graauwe dekfel vol met heel kleine gaatjes.

Num. 31.

Num. 31. *Echinus, minor, Olivam referens, pronus.*

Quatuor radii stellati superiorem ejus regionem ornant, quæ e convexo rotunda est, punctis conspersa, & colore pariter olivino picta.

Num. 32. *Idem supinus, Olivino similiter colore tinctus.*

Num. 33, 34, 35, 36, 37 & 38. Omnes hi Echini ad eandem cum prioribus speciem pertinent, nec ab his discrepant, nisi magnitudine partim & picturæ varietate. Color omnibus idem est dilute cinereus. Plurimas quidem adhuc possideo hujusce generis species; at putem adeo instructam esse hanc Tabellam, ut datis speciminibus acquiescere possint Curiosi.

T A B U L A D E C I M A E T S E X T A.

Sequuntur Marina tenuiore testâ prædita, & molliora.

Num. 1. *Conchæ anatifera, in formam arbusculæ ramosæ per longas fistulas inter se concreta.*

Longis singulæ mollibusque pendent tubis, crassiores Lumbricos inter se crispatos, aut infarcta minorum Animalium intestina, referentibus. Semen, e quo crescunt, glutinosa in materie hæret, atque singulare suæ est speciei; prout marina omnia tam Animantia, quam Vegetantia, sibi proprio quævis è spermate, in spatio illo vastissimo, ipsis à Conditore sapientissimo ad propagationis negotium concessio, sese multiplicant. Quemadmodum enim Plantæ terrestres e peculiari singulæ grano seminali suam perennant speciem; ita quidquid in Oceani fluminumque aquis producitur, suam quodlibet miro sane modo habet, servatque indolem.

Interim imperita opinio plebeculæ multos quoque Eruditos priscorum temporum seduxit, ut crederent, conchas hasce arboreos esse fructus, ad littora fluminum atque maris crescentes, qui ad maturitatem deducti, in aquas delapsi, Anates vel Anseres excluderent: unde & *Conchæ Anatifera* adpellatæ sunt. At patuit tandem accuratius investigantibus, præeunte potissimum *Deusingio*, meram hanc fabulam esse.

Concharum ad genus jure referuntur, Balanorum quidem speciei accensendæ; quum æque ac Balani, vel Glandes, Ostrea, atque aliæ Conchæ, singulari suo è semine, prout jam ante memoravimus, proveniant. Latet id glutinosa in materie, hujusque ope ad varias sese bases adfigit, ut firmatum dein adolescere, atque ad perfectionem deduci queat. Manifestum hoc est in specimine hîc exhibito, quod nauclerus quidam, ex Indiis Occidentalibus redux, spiritu ardente conservatum mihi adtulit: frusto nimirum ligni, quod continua maris fluctuatione fere penitus detritum est, undique adfixæ cernuntur Conchæ ejusmodi, longis quasi collis instructæ. Postmodum vero plurima nactus sum similia specimina, nostras

Num. 31. *Klein olyf-vormig Zee-egeltje.*

Het heeft vier sterrestralen van boven, wat verheven, rond en gestippelt, en is mede olyf-kleurig.

Num. 32. *Het zelve van onderen, ook olyf-kleurig*

Num. 33, 34, 35, 36, 37 en 38. Deze zyn alle van de zelve soort als de voorgaande, verschillende eenigzins in grootte en verandering van de boven- en onderwerkjes. De kleuren zyn alle licht aschverwig. Wy hebben nog velerhande andere soorten van dit geslacht; maar menen, dat deze plaat zo wel daar van voorzien is, dat de Liefhebbers daar genoeg aan zullen hebben.

Z E S T I E N D E T A F E R E E L.

Wy zullen hier de dun geschaalde en zachte zee-schepsfelen laten volgen, als:

Num. 1. *Een tak met verscheide telgjes van Eende-schelpen, of Langhalzen.*

Zy hangen aan lange, zachte, pypen, of kokers, gelyk dikke pierwormen, die in malkander gekronkelt zyn, als dunne opgevulde darmen van kleine dieren. Zy groejen uit een slymige

Tom. III,

stofte, of zaadt, van hunnen aardt, gelyk alle zeedieren en zee-gewassen, ieder naar zynen aardt, de wyde zeën tot hunne vrye voorttelling van den alwyzen Schepper zyn verleent. Want zo als alle aardgewassen ieder uit een zaadkorrel naar zynen aardt, huns gelyken voortbrengen, even zo zien wy alle zee-en rivier-schepsfelen huns gelyken, op eene wonderbare wyze, voorttellen en onderhouden.

Ondertusschen hebben vele geleerde schryvers van de voorledene eeuwen zich door de verkeerde gevoelens van het onwetende gemeen laten verleiden, en deze schepsfelen voor boomgewassen aangezien, die aan den oever van rivieren of aan de zee-stranden gegroeit waren, en die, ryp geworden zynde, en hunnen volkomen wasdom gekregen hebbende, in het water zyn gevallen, wanneer, naar hun zeggen, Eenden of Rorganzen daar uit voortgekomen zyn, waar van zy den naam van *Eende-schelpen* zouden gekregen hebben. Maar deze zaken eindelyk naaukeurig onderzocht zynde, het welk door *Deusingius* voornamentlyk het eerst is gedaan, heeft men ontdekt, dat dit een louter verdichtsel is.

Zy worden met recht onder het geslacht der mosselen gestelt, hoewel zy een soort van Balanussen zyn, dewyl zy, even als deze, gelyk ook de oesters, en andere soort van conchylien, of mosselen, uit hun eigen zaadt voortkomen, gelyk boven reeds gezegt is. Het zelve bestaat in eene slymige stofte, en waar de zelve zich ook aanzet, krygt ze haren aangroei, of wasdom, waar door zy tot volkomenheit geraakt. Dit blykt uit het staaltje, het welk wy hier vertonen, zynde door een schipper, uyt West-Indië komende, in een vlesch met geestig vocht (*liquor*) medegebragt. Men ziet daar aan, dat zich eene menigte van die langhalzige schelpen overal aan een stuk hout, het welk door het spoelen van de zee byna vergaan is, heeft vast gezet. Naderhandt zyn ons verscheide andere stukken van deze soort ter hande

K

nostras etiam ad oras maritimas ejecta, pro basi habentia frutices marinos, fragmenta doliorum, fuberum, &c. Quin & navium onerariarum, ad Indias Orientales directarum, fundo extus innumeras tales Conchas, Musci instar, adcretas observavi. Videntur eæ multò lætius vigere & vegere in undis Oceani nunquam quiescentibus, quam locis tranquillis.

Non ita pridem lagenam vitream, vacuum, in littore repertam, Zirikseâ missam accepi, cujus fundo cavo extus ultra centum ejusmodi Conchæ adfixæ sunt, quarum testæ aliæ tribus, aliæ quinque e partibus conflata, intus purpureo, extus dilute cærulecente margaritarum colore gaudent. Animalculum, inibi delitescens, per appendicem illam fistulosam suam è mari pabulum videtur adtrahere. Est id valde pusillum, at longâ donatum caudâ plumatili, crispata Galli caudam referente, in qua omnes pennarum caules ab initio ad finem usque veluti geniculati sunt, minimisque villis, tanquam plumulis, fimbriati.

Sub lit. a. & b. binas alias exhibemus species, collo breviori instructas, quarum testæ albicantes ruffula extus flavedine distinguuntur.

Num. 2. *Concharum anatiferarum species altera, levis.*

Colla, sive funiculi nutrimentum adtrahentes perbreves his sunt. Sub nave ab Indiis Orientalibus reduce, quæ, ut purgaretur, in latus devoluta erat, eas inter alia plurima rariora Conchylia, postmodum forte exhibenda, reperimus. Est autem hæcce species alius omnino figuræ, brevior & magis coacta, latoribus fulcis per superficiem testarum lirata; cauda plumatili minus crispata gaudens; admodum levis; margaritarum instar albescens.

Num. 3 *Concharum anatiferarum species tertia, coronaria, ex Indiis Orientalibus.*

Raræ sunt hæ & magni admodum æstimantur. Longis quoque collis, sive fistulosis funiculis, uti priores Num. 1, instructæ sunt. Olim Conchas hasce, collis suis orbatas, pro Coronis serpentum habuerunt, mirasque iis vires antitoxicas, Homini æquæ ac Brutis proficuas, adscripserunt: at omnis hæc virtus evanuit, postquam natales earum magis innotuerê.

Singulari modo fabrefactæ sunt: constant enim è multis particulis, ab una fistula pendentibus, quarum extrema incurvata ad se mutuo convergendo speciem floris mox dehiscantis referunt. Quin & harumce partium quælibet dorso gaudet elevatiore, sensim versus apicem imminuto, utrunque plumoso quodam adparatu fimbriato. Qua collum fistulosum cum ipsa Concha committitur, squamulæ minutæ, albicantes, in orbem dispositæ cernuntur spectaculo admodum venusto. Color est cinereo-flavus & albicans: colla tamen obscurè grisea sunt.

Num. 4. *Balani pollicipedes, seu glandiformes.*

Quarta hæc species est Concharum anatiferarum, quæ itidem fistulosis è funiculis pendent, testisque gaudent viridibus, Gallis *Poucepieds* vocatæ: testæ enim ipsarum articulos pollicum, aut glandes longiusculas, quasi

handt gekomen, waar van eenige ook aan ons strandt zyn geworpen, zittende aan zeetakken, brokken van vaatwerk, kurk, enz. Zelfs waren 'er in menigte, als mos, onder aan de Oost-Indische schepen vast gegroeit. Het schynt, dat deze schepfelen hun tier en wasdom beter in de gedurige beweginge van de zee hebben dan in stille plaatsen.

Ons is onlangs een ledige glaze wynvlesch van Zirikzee toegezonden, zynde daar aan 't strandt gevonden, in welke, van buiten in hare holte, over de honderd van deze langhalzige schelpen zaten, bestaande eenige der zelve uit drie, en andere uit vyf delen, van binnen heel paarskleurig, en van buiten licht blaauw perel-verwig. Het diertje, dat 'er van binnen in zit, trekt zyn voedsel door de pypachtige streng uit de zee naar zich. Het zelve is zeer klein, maar heeft een langen staart, die pluimachtig is, gelyk een kromme hanestaart, en wiens schachten alle, tot het uiteinde toe, met leedties en fyne hairen, als veeren, besoomt zyn.

Wy vertonen by let. a. en b. twee andere, kort-halzige, soorten, die van buiten ros geel over de witte schelpen zyn.

Num. 2. *Andere soort van Eende-schelpen, zynde heel ligt van gewigt.*

Deze soort van Eende-schelpen heeft zeer korte halzen, of voedselstrengen. Wy hebben de zelve onder aan een Oost-Indisch schip, het welk op zy lag, en schoon gemaakt wierdt, gevonden, nevens vele andere soorten van mossel- en oesterschelpen, waar van wy in 't vervolg ook hopen te spreken. Deze tweede soort is van eene andere gedaante, korter in een gedrongen, en met breder vooren over de schelpen voorzien: de pluim-

achtige staart is niet zo sterk gekrielt: ook zyn ze zeer ligt van gewigt, en perel-wit-kleurig.

Num. 3. *Derde soort van Eende-schelpen, zynde kroonachtig, en uit Oost-Indië gebragt.*

Deze zyn geheel raar, en worden in grote waarde gehouden. Zy zyn, als die van Num. 1, met een langen hals, of pypachtige streng, voorzien. Men heeft deze schelpen, na dat zy van hunne halzen berooft waren, eertyds voor Slangekronen uitgegeven, en de zelve de kracht van tegengift, zo wel voor menschen, als beesten, toegeschreven; maar na dat zy recht bekend zyn geworden, is al die gewaande kracht verdwenen.

Het is een seldzaam gewas: want het bestaat uit vele delen, die aan een pyp hangen, en krom gebogen aan de uiteinden aan malkander sluiten, gelyk bloemen, die aan het open gaan zyn. Ieder schil heeft eene ribbige hoogte, die naar de punten toe al kleiner wordt, en rondom met eene veërachtige gedaante als omboord is. Het hoofd is van boven, daar de pypachtige hals aan vast zit, rondom met kleine witte schelpjes bekleed, het welk zeer fraai staat. De kleur is asch-geel en wit; maar de halzen zyn donker graauw.

Num. 4. *Eende-schelpen, gelykende naar lange eikels, of leden van duimen.*

Dit is de vierde soort van Eende-schelpen, hangende mede aan pypachtige halzen, en hebbende groene schelpen. Zy worden in 't Fransch *Poucepieds* genaamt: want de gedaante van deze schelpen is gelyk die van lange eikels, of leden van duimen, slui-

quasi referunt, & sibi mutuo congruunt, uti in nostratibus Musculis. Animalculum quoque inibi contentum similis est figuræ. Ex Hispania atque Normandia ad nos deferuntur variæ horum Balanorum species, deguntque in mari ad scopulos adfixæ.

Num. 5. *Balanorum tres species.*

Adcreverunt hæ virgulto cuidam, singulæque peculiaris sunt figuræ. Media tubo collari caret, binisque constat testis longiusculis, sibi mutuo, uti in priore, congruentibus, Pisciculum continentibus, subtus & supra concoloribus, dilutè flavis nimirum, & ex nigro latè liratis.

Altera testam gerit rariorem, unguæ Animalis bifidæ similem, purpurascentem, dum fistulosa appendix carulescit.

Tertia tota purpurea est, floremque jam jam marcescentem altero extremo refert.

Num. 6. *Tres Pholadum species.*

Longam singulæ protendunt fistulam acuminatam, Peni canis, aut alius cujusdam Animalis, similem. Parte postica, quæ sub lit. b. videri potest, ad scopulos sese fugendo adfigunt. Lit. a. anticam exhibet faciem. Lit. c. aliam sistit speciem minusculam, à parte posteriore conspicuam. Lit. d. tertiam repræsentat speciem, breviorē, at latiorē, antèrius videndam.

Omnes hæ species testis gaudent albicantibus, rugosis, pisciculum ex ruffo flavescentem continentibus. Ex Indiis Orientalibus adferuntur.

Nostra interim ad littora quoque ejusmodi reperire est, quæ tamen multo majores, sordidiores & magis villosæ sunt, postmodum inter alia Conchylia exhibendæ. Pholadum multas dari species satis notum est.

Num. 7. *Penicillum marinum, ex Indiis Orientalibus.*

Nomen habet à penicillo pictoris, cui forma simile est. Binas ejus hîc damus icones. Lit. a. superiorem, lit. b. inferiorem exhibet faciem. Suprà capitulum eminet longo instructum collo, binis corniculis ramosis, atque ore rotundo, minutis dentibus armato, uti in Echinis marinis, quo escam suam comminuit Animalculum. Longiusculum collum inter binos enascitur fasciculos pilorum, qui tenuissimi sunt, & serici instar mollissimi. Corpus ipsum vermiforme est, perlongum, & altero extremo in acumen definit, stylum penicilli sic quasi repræsentans. Subtus capitulum retrotractum cernitur, uti in Cochleis. Circa originem capituli tumidiorem utrinque quini hærent pedunculi exigui, proximè ad se mutuo locati, quorum ope Animal se promovere videtur.

Num. 8. *Penna marina, Phosphorica.*

A calami scriptorii similitudine sic vocatur: quemadmodum enim calami caulis ab utroque dorfi latere plumosis quasi pilis vestitur, arcuè inter se junctis, qui ut a se mutuo diduci possunt, ita & postmodum sese

sluitende op malkander als onze inlandfche mosselen. Het dier-
tje, of vischje, dat 'er in zit, is van de zelve gedaante. Zy
worden uit Spanje en Normandye, daar zy, in verscheide foor-
ten, aan de klippen in zee hangen, hier gebragt.

Daar worden 'er ook aan onze zeestranden gevonden; maar de
zelve zyn veel groter, morsfiger, en meer met haar begroeit,
gelyk wy hier na onder andere Conchylïen zullen vertonen. Het
is niet onbekend, dat 'er velerhande soorten van Pholassen of Ga-
pers gevonden worden.

Num. 5. *Drie byzondere soorten van Eende-schel-
pen, of Langhalzen.*

Zy zyn alle drie aan een stonk gegroeit, maar hebben ieder
eene byzondere gedaante. De middelste heeft geen halspyp,
maar twee langwerpige schelpen, de welke, gelyk die van de
voorgaande, op malkander sluyten, met een vischje van binnen,
zynde voorts van onderen en van boven van een kleur, nament-
lyk, licht geel, met brede zwarte streepen als gevoorend.

De tweede heeft een seldzaam schelpje, als gelykende naar den
voet van een dier met twee klauwen, zynde de halspyp blaauw,
en de voet paarsverwig.

De derde is in 't geheel paarsverwig, met een knopje van een
bloem, die aan 't vergaan is.

Num. 6. *Drie soorten van Pholassen, of Gapers.*

Zy steken alle drie een lang en puntig pypje uit, gelykende
naar de penis van een hondt, of ander dier. Zy zuigen zich daar
mede van achteren vast aan de klippen, gelyk by let. b. te zien
is. Let. a. vertoont dit schepsel van voren. Let. c. verbeeldt
een andere en kleiner soort, van achteren te zien. Let. d. is een
derde soort, korter, maar breder uitgezet, van voren te zien.

Alle deze soorten hebben heel witte, gerimpelde, schelpschal-
len, zynde het vischje, dat 'er in zit, ros geel van verwe. Zy
worden uyt Oost-Indie gebragt.

Num. 7. *Zee-penceel uit Oost-Indië.*

Het heeft dien naam gekregen, om dat het de gedaante van
een schilders penceel of kwaltje heeft. Wy verbeelden het zel-
ve op tweederlei wyze; namentlyk by letter a. van boven, en by
letter b van onderen. Het hoofd staat op een langen hals, zyn-
de met twee rakkige horentjes gewapend. In den ronden bek zit-
ten kleine tandjes, gelyk in die der zee egels, waar mede dit
dier zyn voedsel vermorfelt. De langachtige hals komt uit het
midden van twee kwastjes voort, wiens haar zeer fyn; en zo
zacht als zyde is. Het lyf is lang, gelyk dat van een worm, en
loopt puntig toe, als de steel van een penceel. Van onderen
ziet men het hoofd ingetrokken, gelyk aan de slakken. Boven
aan de dikte by het hoofdeneindt zitten aan elke zyde vyf kleine
voetjes digt by malkander, door middel van welke het dier
voortkruipt.

Num. 8. *Zee-pen of pluim, licht van zich
gevende,*

Zy hebben dien naam gekreegen, om dat zy naar een schryfspen
gelyken: want gelyk de schaft van een schryfspen aan weêrzyden
met veêrige ruigte voorzien is, die wel digt aan malkander zit,
maar evenwel uit en in elkander kan gedaan worden; dus zyn ook
deze

fefe reftituunt; fic & Penna hæc marina, pinnae Piscis fere fimilis, aculeatis utrinque ftipatur propagini-
bus, quæ veluti per ftрата fefe mutuo excipiunt. Vocant eam alii *Mentulam alatam Piscatorum*, qui a cau-
lis medius membrum virile fere refert, atque in capite hiatum monftrat. Ad scopulos maris crefcunt
hæ Pennæ, dicunturque, Phosphori inftar, lucem noctu emittere, dum in fummum aquæ enatant.

Lit. a. Supernam, lit. b. imam hujus faciem exhibet.

Num. 9. *Penna marina, maxima.*

Plumofa hæc penna, undique transparens, omnigenos reflectit colorum tonos, quales in Concharum
margaritiferarum interna fuperficie plerumque confpiciuntur. Caterum fere fimilis eft latiori folio indi-
genæ arundinis aquaticæ, aut longiusculæ pennæ remigi majorum avium peregrinarum, quæ *Trappen* vo-
cantur. Caulis nudus tenui & angufto hîc extremo terminatur; quæ vero cõftam format, feu nervum
medium, plumofa expansione ornatum, fupra teres eft, infra cavus, uti incile, & tenuis inftar vitri pel-
lucidus, flexilis, atque fragilis.

Eft fane rarum adeo & fingulare hoc corpus, ut vel maxime in admirationem rapiat contemplatorem,
quod fapientiffimi Conditoris infinita Potentia fic ubivis elucefcant. Pennæ fub forma vivens hic cernitur
machina, quæ quidem undenam confet, aut qua parte pabulum adtrahat, latet; aliam interim quam
Plantæ, aut Fungi, videtur vitam vivere. Forte prima ejus origo, atque incrementum, à muco falfo,
atque aqua maris coagulata pendet.

Num. 10. Generationem repræfentat Conchyliorum atque Mufculorum, varii generis, figuræ, colo-
ris, & magnitudinis, permiftorum, atque per capillaceos villos inter fe colligatorum, fpectaculo fane ve-
nufiffimo. Congeries hæc prope vicum *Zandvoort* è mari noftro extracta eft, mihique in aqua marina
domum delata, cum maxima pars animalculorum intra teftas hærentium fe etiamnum moverent, atque
viverent. Raro reperitur ejusmodi collectio, tot diverfis è fpeciebus conflata. Mufculi quidem, præcipuè
qui à Pettemenfi vallo nomen habent, majores minoresque fimul fic racematim collecti deprehenduntur.

Num. 11. Cancrorum hæc eft generatio, nofta pariter ad littora inventa, de corpore Cancri fœmel-
læ delapfa. Sub ventre & cauda plerumque hæret ovarium, quod dum ad maturitatem pervenit, quoli-
bet ex ovulo minutum promit Cancrum. Ovula inter fe omnia tenuibus villis fortiter colligata funt.

Jam porro ad Cancros & Aftacos tranfibimus.

T A B U L A D E C I M A E T S E P T I M A.

De Cancris & Aftacis.

Num. 1. *Cancer marinus, perversus, Moluccanus.*

Vocatur & *Araneus marinus*, & noftro idiomate *Pylftaart*. Ad infulas *Celebes* atque *Moluccas* reperitur.
Scutam, five teftam gerit fubrotundam, medio quafi articulo bipartitam flexilem, cujus antèrius fegmentum
parte

deze zee-pennen, gelykende naar de vinnen van viffchen, overal
met ftekelige dorens bezet, de welke als met lagen over malkan-
der fluyten. Zy worden van anderen in 't Latyn *Mentula alata*
piscatorum genaamt, om dat hunne fchaft de gedaante van eene
mannelyke roede heeft, aan wiens hoofd een fpleet gezien wordt.
Deze zoogenaamde pennen groejen aan de klippen in zee, en men
zegt, dat zy des nachts, boven water komende, een lichten
glanfch van zich geven, gelyk de *Phosphorus*.

Wy vertonen deze zee-pen by let. a. van boven, en by let. b.
van onderen.

Num. 9. *Zeër grote Zee-pen.*

Deze zee-pen, zynde geheel doorfchynend, is met velerhande
weêrfchynende verwen, gelyk zich eenige fchelpen van Peerle-
moer van binnen vertonen, verfiet. Zy gelykt voor 't overige
naar een breed bladt van inlandfch riet, dat in het water groeit,
of naar een lange flagpen van grote, vremde, vogelen, die men
Trappen noemt. Het fchaftende van dezen loopt dun en fmål
toe; de binnen-of middel-ribben zyn in 't midden het dikfte, en
eindigen heel puntig, zynde de rib van boven rond, en van on-
deren hol, gelyk een goot, en voorts zo dun als glas, dun en
buigzaam, maar ook zeer brekelyk.

Het is, zeker, een zeer raar ftuk, waar over men in verwon-
dering moet opgetogen worden, als men overweegt hoedanig
des alwyzen Scheppers oneindige macht in alles uitblinkt. Al-
dus ziet men hier een fchepfel, het welk de gedaante van een
veder of pluim heeft, waar aan men in 't minft niet kan zien
waar uit het beftaat, of zyn voedsel trekt, en gevolgelyk zynen
groei en wasdom heeft; zynde het daar mede gansch anders ge-
legen als met een plantgewas, of paddeftoel. Mogelyk ontfangt
het zynen oorfpronk, of figuur, en zynen wasdom uit eene
ftremminge van filtig flym en zeewater.

Num. 10. verbeeldt de voortteling van conchyliën en moffe-
len, van verfcheide foorten en gedaanten, verwen en grootte,
door een gemengt; en aan takjes, als dunne haartjes, vaft in
malkander geftrengelt, het welk eene zeer fterlyke vertoning
maakt. Deze verfameling is aan ons zeefttrandt, by Zandvoort,
opgevischt, en my levendig in zeewater t' huis gebragt, wan-
neer het meefte gedeelte van deze diertjes nog leefde, en zich in
zyne fchelpen beweegde. Men vindt felden eene verfameling by
malkander, welke in zulke verfcheide foorten beftaat als deze;
maar wel van moffelen, inzonderheit van de Pettemer paalmoffe-
len, welke, groot en klein, by hele troffen aan malkander
zitten.

Num. 11. Zie hier de voortteling der krabben, zynde mede
aan ons zeefttrandt opgevischt, na dat het van het lyf der wyfjes-
krabbe was afgevalle. Deze dragen den eiertok gemeenlyk
onder den buik en ftart, en na dat de zelve zyne rypheit tot uit-
broeijing ontfangen heeft, komt uit ieder eije een jong krabberje
voort; zittende de eiertjes alle aan dunne haartjes, die heel fterk
zyn vaft geftrengelt.

Wy zullen nu tot de krabben en kreeften verder overgaan.

ZEVENTIENDE TAFEREEL.

Van de Krabben en Kreeften

Num. 1. *Verkeerde Moluksche Zee-krabbe.*

Men geeft de zelve ook den naam van *Zee-spin*, gelyk ook,
hier te lande, van *Pylftaart*. Zy komen van de eilanden Cele-
bes, of de Moluksche eilanden, en zyn bekleed met een rond
fchildt, of fchaal, die in tweeën verdeelt is, gelyk twee buigzame
leedties.

parte antica rotundatum est, posteriora versus desinens in binos apices acutos. Alterum scuti segmentum per ginglimi speciem cum cauda committitur, quæ longa est, acuminata, unico è corpore osseo constans, sursum deorsumque mobilis. Præterea sub posteriore hoc operimento conclusa hærent viscera, ejusque margo uterque externus duplici aculeorum serie ferratus est. Sub scuto anteriore siti sunt pedes.

Lit. a. pronum exhibet. Color junioris est cinereo-griseus, ætate proveciore tandem in obscure brunum abiens. Hicce, utpote mediæ ætatis, rufus est. Lit. b. supinum monstrat, qua parte os processu quodam scuti anterioris reflexi tectum est. Duodeni plerumque sunt pedes, quorum antiqui, minores, bifurcati, pabulo ori ingerendo inserviunt. Reliqui omnes pariter bifidi sunt, instar forcipum; exceptis binis posticis, tres in ungues, quorum prior longissimus est, fissis.

Cancris ut plurimum subrotundi sunt, alii parte antica, alii postica latiores, alii antrorsum acuminati, alii oculis gaudent profundè delitescensibus, alii protuberantibus; ut adeo multæ dentur species tam fluviatilium, quam marinorum. Sapor Cancrorum atque Astacorum valdè diversus est. Astaci, quam Cancris, copiosiore pollent carne. Ad quascunque maris oras eo tempore, quo maximè vigent, mensibus nimirum Majo, Junio & Julio, Astaci Cancrique adpelluntur. Quælibet interim regio peculiare profert species.

Num. 2. *Astacus fluviatilis, Americanus.*

Binis hic gaudet corniculis, propemodum bicubitalibus, in tenuissimum apicem desinentibus, ex annularibus quasi articulis conflatis. Dicitur hæc Astacorum species pinguiuscula esse & admodum sapida. Forcipatis caret brachiis, nec nisi senos utrinque gerit pedes longos & graciles, in fine bifidos; totidemque posteriora versus pedes pinnatos, natatui inservientes. Cauda vice fungitur gubernaculi. Color est dilute rubellus.

Num. 3. *Astacus marinus, Americanus.*

Gemina huic sunt flagella robusta, forcipata, quorum tamen dextrum duntaxatprehendendo aptum esse videtur, cum sinistri forcipis margo interior pilosus sit, & ad partem crassioremferratus. Quatuor præterea utrinque pedibus gaudet, quorum bini duplices, reliqui simplices in ungues desinunt. Totidem quoque sunt pedes pinnati, remiges. Capitis antica pars acuminata, dentata, quinque protendit cirros, quos inter bini longissimi ex articulatis annulis compositi sunt. Oculi æquè, ac in Piscibus, capiti infixi sunt pallide rubentes.

Num. 4. *Araneus, seu Cancer marinus, rotundus.*

Quatuor ab utroque latere porriguntur pedes longi, quorum priores bini insolitè sunt longitudinis, reliqui sensim decrescunt, longis tamen omnes præditi unguibus. Præterea bini à parte antica prodeunt pedes, brachiorum nomine à multis compellati, quia aliis pedibus breviores sunt, geminos in ungues, ad modum forcipis, terminati, quibus escam ori ingerit Animal. Corporis pars superna convexa, quasi fornicata est, ex ruffo cinerea. Pedum color paulo est dilutior,

Num. 5.

leedjes, zynde van voren rond, en aan het einde puntig. Het achterste, of tweede deksel-lidt sluit als een garnier met twee leedjes aan den langen, puntigen, staart, die uit een stuk bestaat en beenachtig is, en zich op en neêr kan buigen. Het achterdeksel, waar in de ingewanden besloten leggen, is rondom dubbeld gepent: onder het bovenschildt zitten de voeten.

By let. a. wordt deze zee-krab van boven verbeeld. Als ze nog jong zyn, zyn ze aschgrauw; maar groter en ouder wordende, krygen ze eene geheel donker bruine verw. Deze is van de middelsort, en rosverwig. By let. b. ziet men de zelve van onderen, daar de bek als door een omslag van de bovenste schaal bedekt is. Zy hebben gemeenlyk twaalf poten, waar van de voorste maar klein, en met twee klauwtjes voorzien zyn, om hun voedsel daar mede aan den mondt te brengen: doch alle de andere pootjes hebben mede twee zulke klauwtjes, als scharen, behalven de twee laatste, welke drie klauwen hebben, welker eerste de langste is.

Aangaande de krabben zelve, de zelve zyn gemeenlyk rondachtig; eenige zyn van voren, andere van achteren breed, en sommige lopen van voren puntig toe: ook hebben eenige diep naar binnen staande, en anderen naar buiten uitstekende oogen. Daar zyn verscheide soorten van deze krabben, zo in de rivieren, als in de zeën. Daar is verder een groot onderscheid in de smaak tusschen de krabben en kreeften: de laatste hebben meer visch van binnen dan de eerste. Aan alle landen, die door de zee bespoelt worden, worden krabben en kreeften aan 't strand gedreven, als het in hunnen tyd is, namentlyk in de maanden May, Juny en July, wanneer zy op hun best zyn: doch ieder gewest brengt zyne byzondere soorten voort.

Num. 2. *West-Indische Rivier-kreeft.*

Deze kreeft heeft twee lange, dradige, horens, of baarden, Tom. III.

die vol leedjes zyn, en heel dun en puntig ten einde lopen, hebbende de lengte van omtrent een elleboog. Men getuigt daar van, dat zy vet en aangenaam van smaak zyn. Zy hebben geen voorpoten met scharen, maar aan weêrzyden zes dunne en lange poten, ieder met twee klauwen, en even zo veel vinnepoten van achteren, die hen tot zwemmen dienen, wanneer zy den staart gebruiken om daar mede te sturen. Zy zyn licht rood van verwe.

Num. 3. *West-Indische Zee-kreeft.*

Zy heeft twee dikke schaaren aan de voorpoten, van welke de regter alleen nypt, en de linker niet; want die is van binnen met haar begroeit, en aan het dikke eindt als een zaag getand. Verder heeft deze acht poten, waar van vier met enkelde, en vier met dubbelde klauwen voorzien zyn: ook heeft zy vier vinnepoten, om daar mede te zwemmen. Het hoofd is van voren puntig, en zaagswyze getand, hebbende vyf uitstekende horentjes, waar van de twee langste met leedjes zyn. De oogen zitten in het hoofd gelyk aan de visschen, en zyn bleek rood van verwe.

Num. 4. *Zee-spinnekop, of ronde Zee-krab.*

Zy heeft aan weêrzyden vier lange poten, waar van de twee eerste ongemeen lang, en de andere na vervolg kleiner zyn, alle met lange klauwen. Zy heeft daarenboven nog twee korte voorpoten, met klauwtjes, als scharen, voorzien, om het voedsel daar mede aan haren bek te brengen; welke voorpoten van eenigen armen worden genoemd, om dat zy veel korter zyn dan de andere poten. Het bovenlyf is verheven rond, en als verwult, ros aschverwig van koleur: de benen zyn wat lichter.

Num. 5.

Num. 5. *Cancer marinus, pusillus, Americanus.*

Latiusculum huic est corpus, unà cum binis brachiis forcipatis, crassioribus, & sex pedibus curtis, itidem crassiusculis. Color ex ruffo flavescens.

Num. 5. *Ovarium Cancrini marini, trunco suo, cui pes pinnatus etiamnum adheret, circum adcretum.*

Innumeri hic racemi conspiciuntur ovulorum, præ tenuitate vix distincte visibilia, quorum aliquot centena in quolibet racemo tenuissimis membranulis inclusa hærent. Maturitatem hæc adepta tunicas suas perrumpunt, parvumque singula Cancrum excludunt. Qui cogitat, quot millia ovulorum ab ejusmodi Cancro producuntur, etiamsi vel dimidia pars infœcunda sit, aut ad perfectionem non perveniat, sanè crederet fore, ut fœcundissima talis generatio amplissimos aquarum sinus tandem prorsus repleat. Adtamen, quia aliorum hæc Animalculorum marinorum in escam cedunt, parvus eorum numerus superstes manet. Unde iterum sapientissima summi Conditoris cura, quibusvis rebus creatis prospiciens, innotescit.

Sub Num. 1, 2, 3 & 4 juniores quatuor repræsentamus Cancros. Sub Num. 1 patet, tenella hæcce Animalcula jamjam ovulis minutissimis, racematim sub cauda hærentibus, ope microscopii distinctissime conspiciendis, instructa esse. Unde equidem concludere fas est, ipsa, quantumvis juvenula, jamdum generationi apta esse. Reliquis tribus ovula ejusmodi defunt.

TABULA DECIMA ET OCTAVA.

Num. 1. *Cancer lanosus, calvatus, mas, pronus.*

Dromia etiam & *Eques* ab aliquibus vocatur hic Cancer, forte quod testa ejus superior ephippio quodammodo similis est; cum interim cranium humanum pilis nudum, sive calvariam propius referat. *Specularem* quoque alii vocant, quia parte superna politus est & splendens. Coloris cæterum est obscure spadicei, villosaque lanugine tam infra, quam in ambitu testæ superioris glabræ, & circa pedes vestitur. Bini forcipes pedum anteriorum, prægrandium & crassorum, adritu quoque omnem perdidere lanuginem, hinc penitus albi sunt. Articulis atque extremis pedum binorum posticorum gemini adhærent ungues admodum acuti. Oculi profunde intra caput delitescunt, ut ab allisu ad scopulos, sub quibus istæ hæc species commoratur, immunes sint. *Rumphius* Cancrum ejusmodi exhibet undique villosum atque nigricantem.

Num. 2. *Cancer Pagurus Maja, mas, aculeatus.*

Pedes ejus, ut Aranei marini, valde longi sunt, eorumque bini quidem anteriores longissimi & forcipibus instructi. Pedum quilibet, præter acutos ungues, quibus terminantur, sex constant articulis.

E capitis

Num. 5. *Klein West-Indisch Zee-krabbetje.*

Het is breedachtig van lyf, en heeft twee dikke voorpoten en scharen, nevens zes korte en dikke achterpoten, ros geel van verwe.

Num. 6. *Eierstok van een Zee-krabbe, met de stronk, en een vinnepoot.*

Hier vertonen zich ontelbare trossen met eiertjes, die zo klein zyn, dat zy kwalik gezien kunnen worden, zynde eenige honderden in elke afzonderlyke verdelinge of tros in heel dunne vliezen besloten, de welke, na dat zy uitgebroeit zyn, zich openen, komende uit ieder eitje een jong krabbetje voort. Als men nu eens overweegt hoe vele duizend jongen zo eene krab voortbrengt, zou men geloven, dat, al ging de helft daar van verloren, eene zo vruchtbare voortteling de grote wateren zou vervullen. Maar dit strekt tot voedsel voor andere kleine zeege-dierten, zo dat weinige daar van in 't leven blyven. Hier uit kan men wederom klaarlyk de Voorzienigheit van den Allerhoogsten, die voor alle schepselen zo wonderlyk zorgt, erkennen.

By Num. 1, 2, 3 en 4 vertonen wy vier jonge krabbetjes. Men ziet by Num. 1, dat 'er reeds eiertjes onder den staart van deze jonge krabbetjes, van eene ongemene teêrheit, by boschjes zitten, kunnende door een vergrootglas duidelyk gezien worden. Men moet daar uit dan besluiten, dat die jonge diertjes reeds tot de voortteling geschikt zyn.

ACHTTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Wolachtige Zee-krab, het mannetje, van boven te zien.*

Deze zee-krab wordt van eenigen ook *Dromia* en *Eques*, dat is *Ruiter*, genaamt; mogelyk om dat de bovenschaa, of het dekfel, rond verheven is, en naar een zadel gelykt: doch zy gelykt beter naar een herffenpan of bekkeneel van een mensch, dat van haar ontbloot is, anders kaalhoofd gezegt. Zy wordt ook wel *Spiegel-krab* genaamt, om dat zy van boven glad en glanzig is. Voor het overige is deze zee-krab donker bruin van verwe, zynde overal met eene ruige wolligheit, zo wel van onderen, als rondom de kale bovenschaa, en aan alle de poten bezet. De twee scharen, of nypers, aan de voorste grote, dikke, poten zyn mede kaal afgesleten van de wollige ruigte, en geheel wit. Aan de leden der twee achterste poten zitten twee gansche puntige nagels, gelyk ook aan de uiteinden. De oogen staan diep in het hoofd, waar door zy voor het aanstoten tegen de klippen, waar onder deze soort zich onthoudt, bewaart worden. *Rumphius* vertoont ons zulk eene zee krab, die overal wollig en zwart is.

Num. 2. *Groot gedorende Zee-krab; het mannetje.*

Des zelfs poten zyn, als die der zee-spinnen, heel lang, en de twee voorste zyn de langste, en met schaaren voorzien. Iederpoot heeft zes leden, behalven de voorste puntige nagelen. Voor aan het

E capitis angustî parte antica duo prominent longa cornicula, quorum similia plura utrinque in ambitu, posteriora versus sensim breviora, extantia cernuntur. Testa superior, cujus postica pars latior & rotundata est, verruculis, five tuberculis admodum acuminatis, magnis, parvis, scætet. Similibus quoque horrent bini pedum anticorum articuli. At reliqui pedes his carent. Superna facies corallini est ruboris: pedes vero rubedine dilutiore mixta flavedo ornat. Superiori tegmini Conchulæ quædam quasi Ostreorum, atque vermiculi adcreverê. *Aldrovandus, Lib. II, pag. 182*, eundem exhibet supinum, & sub nomine supra dicto describit.

Num. 3. *Idem supinus.*

Elegans hoc in situ ejus est facies. Cauda tenuis arctè contracta hæret intra testam ventralem: os denticulis plenum est, mordendo atque comminuendo pabulo inservientibus. Cinerea flavedo hanc superficiem tingit. Veteres varia de modo generationis horum Cancrorum commemorant: interim quum res hæc in Oceano peragatur, nec adeo pateat oculo humano, vix, nisi ex conjectura, quidquam de ea dici posse videtur.

Num. 4. *Cancer fluviatilis, sive Gammarus, Americanus.*

Anterior dextri lateris pes insolitæ est crassitie atque magnitudinis, ut vel reliquis omnibus pedibus, totique simul corpori fere præponderet. Sinistri lateris pes anticus, quartam duntaxat dextri partem æquans, minores quoque pro rata forcipes gerit, purpurascens æquè ac prægrandes alterius lateris, qui dentibus gaudent crassis latisque, quasi molaribus, se mutuo excipientibus, ut tanto firmitus prehensa retinere queant. Testa superior dura, antèrùs lata, posteriora versus in angustum convergit. Oculi, veluti articulati, testaceo annulo, minutis tuberculis, globosis, fimbriato inclusi sic ab allisu defenduntur. Quin & ab utroque horum latere ad medietatem usque, & circa superiorem atque anticam partem, similes cernuntur colliculi: inter oculos vero & os spinæ, dentium æmulæ, prominent. Octo pedes posteriores senis singuli ex articulis constructi sunt; præterquam, quod & tenues valdeque acuminatos gerant ungues. Graciles hi pedes postici circa fines trium articulorum admodum villosi sunt. Partis supernæ color universim est dilute rubro miniatus.

Num. 5. *Cancer marinus, levis, sulcatus, Indicus Orientalis, rarissimus.*

Cancer hic saturate rubicundus ex dilute flavo quam elegantissime, marmoris in modum, variegatus est. Testa ejus superior, pomi instar globosa, liris quasi fulcatur. Capitis suprema pars tuberculis, tanquam margaritis, Corallini ruboris, ornata est. Os quasi scuto tegitur: protuberantes oculi, instar CrySTALLI, pellucet. Octoni pedes, plani, è senis singuli constant articulis, acutè desinentibus, ungue carentibus, quorum extremi pilis hispidi sunt. Pedum pars supina itidem venustè variegata est, uti dorsum. Præter memoratos octo pedes bini adhuc pedes antici adsunt, breves, forcipibus muniti, qui rubedine Corallina, atque

het smalle hoofdt vertonen zich twee lange uitstekende punten, als horens, diergelyke ook rondom aan weërzyden gezien worden: maar dezelve worden naer achteren toe allengskens kleiner. Het bovendekfel, dat naer achteren toe breed en rond uitgezet is, zit vol, ten dele grote, ten dele kleine, wratten, of heuveltjes, die heel puntig en scherp zyn; gelyk ook twee leden van de voorste poten: maar alle de andere poten zyn daar van bevryd. De koleur van boven is koraal rood; maar de poten zyn wat lichter rood en geel. Over de bovenschaal zyn eenige kleine oesterachtige schelpjes en wormtjes gegroeit. Men vindt deze zee-krab by *Aldrovandus, Lib. II, fol. 182*, van onderen verbeeld, en onder den naam van *Herchelkrab* beschreven.

Num. 3. *De zelve Zee-krab van onderen.*

Dezelve maakt hier eene zeer fraaie vertoning. De smalle of dunne staart is digt in zyne buikschale besloten: de bek zit vol tandjes, waar mede zy hun voedsel byten en breken. De koleur van onderen is asch-geel. De oude schryvers spreken zeer verscheidenlyk aangaande hunne voortelinge; en naardien de zelve in de zee geschiedt, en also door het menschelyke oog niet wel is na te gaan, kan niet dan by gissing daer van gesproken worden.

Num. 4. *Byzondere soort van West-Indische Rivier-krab.*

De voorste regter poot van deze krabbe is ongemeen dik en groot, zo dat dezelve niet alleen veel zwaarder is dan alle de andere poten, maar zelfs dan het gansche lyf. De linker poot,

zynde wel drie vierde kleiner dan de regter, heeft ook naar mate veel kleiner nypers, en is, gelyk de regter grote, paarsverwig; de tanden aan de nypscharen zyn dik en breed, als kiezen, die in malkander sluiten, om het geen zy vatten wel te kunnen vast houden. Het bovenste dekfel, of schaal, is hard, van voren breed, en loopt van achteren smal toe. De oogen, die als leedjes zyn, worden in een schaalachtige kring, met kleine ronde heuveltjes geboord, voor het kwetsen bewaart. Ook zyn de zelve aan weërzyden op de helft, en van boven vooraan met kleine heuveltjes versiert; maar tusschen de oogen en den bek ziet men fraaie doornen, als tanden. De acht achterpoten bestaan ieder uit zes leedjes, behalven de puntige, dunne, nagelen; en de dunne achterpoten zyn aan de drie uiteinden der leedjes heel ruighaairig. Verder is de gansche krab van boven licht rood menieverwig.

Num. 5. *Zeër rare Oost-Indische Zee-krab.*

Deze schoone, hoog rode, met bleek geel gemarmerde, zee-krab is ongemeen sierlyk geteekent. Het bovenste schaal-dekfel is zoo rond als een appel, en gelyk als met vooren. Het hoofdt is van boven met koraal-rode heuveltjes, als pereltjes, bekleed. De bek is van voren als met een schildt bedekt; en de uitpuilende oogen zyn geheel doorschynend en klaar, als kristal. Zy heeft acht platte poten, alle uit zes leedjes bestaande, die puntig eindigen, sonder klauwen, zynde de laatste leedjes ruighaairig. Alle de poten zyn van boven mede fraai gemarmert, gelyk het bovenlyf. Behalven de gemelde acht poten zyn 'er twee korte voorpoten, met nypers, of scharen, schoon koraal rood, en met puntige

atque tuberculis acuminatis, aculeisque, distinguuntur. Non admodum ponderosus est hic Cancer, nec multum carnis, aliusve materiei continet. Haud adeo frequenter species hæc in Museis reperitur, & hinc perrara habetur.

Num. 6. *Idem supinus.*

Hæc parte pedum anticorum extremus articulus, forcipatus, Corallino rubore elegantissimo nitet, dum pedes reliqui ex dilute rubello parumper quasi obumbrantur. Cætera dilute cinereo flavi sunt coloris. Cauda, sub qua in racemum collecta reconduntur ovula, lata & teres est.

Num. 7. *Cancer Pagurus, marinus.*

Hæc Paguri, sub Num. 2 hujus Tabulæ representati, species est, & minor multo, cursuque velocior ob pedes longos & graciles. Veteribus *Kaburi* dicitur. Testæ dorsali glabræ ovula piscis cujusdam in racemum quasi composita adcreverê, è quibus pisciculi jam exclusi sunt; unde inania putamina, inter se concreta, Loliginis quasi ovula referunt. *Equitis* nomen huic Cancro jure competit; quum vel invito sarcina imposita sit, quam non vivus solum, sed & mortuus etiamnum portat. Testa superior cæterum utrinque dilute rubens est, minutisque verruculis, tanquam margaritis, inæqualis. Ad anticam oris partem bina hærent cornicula perlonga, totidemque breviora in medio & ad utrumque latus. Venter, cauda, decemque pedes nigricant, & subtilibus horrent aculeis: excipe longissimos octo pedes, quorum extremi articuli, longique ungues, laves, ex cinereo flavent. Antici pedes albis gaudent forcipibus.

Num. 8. *Cancer Uka una, Brasiliensis.*

Brasiliæ incolis sic vocatur, quia in paludibus & rivis vivit. Corpus ejus breve est, oblongo-latum, scutiforme, saturate flavescens. Pes anticus dextri lateris forcipes gerit quam vastissimos; perpusillos contra sinister: ut nimirum horum ope in os queat ingeri, quod majoribus illis arreptum est; siquidem hi adeo intorqueri nequeant. Pateat ergo rursus supremi Conditoris Sapiëntia creatis singulis quam benignissime prospiciens. Supra os binæ cernuntur vaginulæ longiusculæ, in quibus globuli, tanquam capitula acicularum, hærent, oculorum munere fungentes, qui hinc ad utrumque latus longum emitti possunt & undequaque dispicere, rursusque subito sub testa recondi, si quid occurrat periculi, ne ab allisu lædantur. Octo reliqui pedes e tribus singuli constant articulis, computatis simul unguibus; primoresque articuli tantillum pilosi sunt. Cauda perparva est & angusta. Subtus dilute cinerea regnat flavedo.

Num. 9. *Cancer Ciri Apoa, seu Aratu Pinima, Brasiliensis.*

Guanbuni quoque à Brasiliensibus vocatur. Tegmen ejus antica parte rotundum est, & ferræ instar denticulatus. Oculi bini extuberant. Antici pedes horumque forcipes ejusdem sunt magnitudinis: medii sex pedes, è quatuor

puntige heuveltjes en doornen bezet. Deze zee-krab is zeer ligt, en men vindt 'er weinig visschig vleesch, of andere stoffe, in. Ook wordt deze soort in zeer weinige Kabinetten gevonden, en voor zeer raar gehouden.

Num. 6. *De zelve van onderen.*

Aan deze zyde is het eerste lidt der voorste poten met scharen voorzien, zynde van een sierlyk, koraal rode, verwe: de andere poten zyn een weinig met lichter rood als beschaduwt. Het overige is van onderen licht asch-geel-verwig. De staart, waar onder de eiertjes in een tros besloten zyn, is breed en rond.

Num. 7. *Andere soort van Zee-krabbe.*

Deze is van die soort van zee-krabben, of *Pagurus*, als op deze plaat onder Num. 2 wordt vertoont; maar zy is veel kleiner, en, wegens hare dunne en lange benen, veel vaardiger in het lopen. Zy wordt van de oude schryvers *Kaburi* genaamt. Boven op de kale rug-schaal zit eene zekere soort van vischkuit, of zaadt, in de gedaante als een trosje druiven, daar de jongetjes reeds uitgekropen zyn, en de lege doppen, aan malkander vast gegroeit, zich vertonen, gelyk de eieren van de *Loligo*. Men zou deze krab met recht *Ruiter-krab* kunnen noemen, om dat haar tegen haar wil een last op haren rug is gelegd, dien zy niet alleen gedurende haar leven, maar ook na hare doot draagt. Voorts is zy aan weërzyden op de bovenschaal licht rood, met kleine bulten, als peerlen. Voor aan den bek zitten twee lange punten, en in 't midden, als ook aan weërzyden van den zelve, twee korter, gelyk horens. Het onderlyf, de staart, en de tien poten zyn alle fyn gedorend en donker van verwe, uitgezonderd

de acht langste poten, wier laatste leedties en lange klauwen asch-geel en kaal zyn. De voorste poten hebben witte scharen.

Num. 8. *Brasiliaansche Krab, Uka una genaamt.*

De Brasilianen geven haar dien naam, om dat zy zich in poelen en kleine rivieren onthoudt. Haar lyf is kort en langwerpig breed, als een schildt, van koleur donker geel. De regter voorpoot is ongemeen groot, hebbende lange nypers: daarentegen is de linker, met zyne nypers, zeer klein, om het geen, dat zy met de grote voorpoot vat, met de kleine in den mond te brengen, het welk met de grote niet zou kunnen geschieden. Hier uit blykt wederom, hoedanig de grote Schepper door zyne wysheit voor alle zyne schepselen goedertierentlyk heeft gezorgd. Boven den bek zitten twee kleine lange kokertjes, met ronde knopjes, als speldekopjes, zynde de oogen dezer krabben, die zy lang aan de zyden uitsteken, om daar door te zien, en die zy, als haar eenig gevaar ontmoet, waar door zy hare oogen zouden kunnen beledigen, schielyk weder onder hare schelp verbergen. De acht andere poten bestaan ieder uit drie leedties, de nagelen daar onder gerekent, zynde de voorste leedties een weinig met haair begroeit. De staart is zeer klein en smal. Van onderen is ze licht asch-geel.

Num. 9. *Brasiliaansche Zee-krab, Ciri Apoa, of Aratu Pinima genaamt.*

De Brasilianen geven haar ook den naam van *Guanbuni*. Haar schaaldekfel is van voren rond, en als eene zaag gerand. Zy heeft twee uitpuilende oogen. De voorste poten, en der zelve scharen, zyn even groot; en de zes middelste, die met hare nagelen,

è quatuor articulis, si ungues computes, constantes, acutissimè terminantur. Bini vero posteriores, foliorum instar, lati sunt pilisque fimbriati, ut loco pinnarum ad natandum inserviant. Color ab omni parte idem dilute flavus, splendens.

Num. 10. *Cancer spinosus, Amboinensis.*

Testa ejus superior, magnis parvisque aspera tuberculis, in ambitu longis munitur spinulis pungentibus. Caput acuminatum, longè prominens, in binos quasi ramos dividitur. Bini pedes anteriores, oblique collocatis præditi forcipibus, spinis undique horrent: quin & sex reliqui, ad extrema usque, pungentibus obsiti sunt aculeis, & cinereo-griseo colore picti.

Num. 11. *Cancer Araneus, crustaceus, cornutus, Amboinensis.*

Superius tegmen, duriore vestitum crusta, longis obtusisque spinis, minutisque tuberculis asperum est. Ad utrumque capitis latus bina prominent cornicula, dura, crassiuscula ratione suæ magnitudinis, & in quatuor ramulos abeuntia. Rostrum binis munitum est uncis acuminatis, furcæ æmulis, ultra os protensis. Antici pedes, parvi, minutos quoque forcipes gerunt: octo reliqui pedes longiores sunt, & unguiculo finguli gaudent.

Num. 12. *Cancer Araneus, cornutus, alter.*

Corpus ejus oblongum, antica parte angustum, posteriora versus latum, supra gibbosum, bina emittit cornicula, longe porrecta, in acumen desinentia. Antici pedes, inter se æquales, exiguis gaudent forcipibus. Pedes reliqui subsequentes minuto finguli forcipe instructi sunt. Cæterum & dure crustosa est testa, & color ex cinereo flavescent.

Num. 13. *Cancer marinus, Curassavicus, ex rubro, flosculi instar, elegantissimè variegatus.*

Antici pedes, breves, curtis quoque præditi sunt forcipibus: postici octo, pariter curti, unguiculo quilibet gaudent. Oculi profunde intra testam latent. Caro ejus inter delicias mensarum habetur.

Num. 14. Articulum hic exhibemus, unà cum ungue, pedis Siculi cujusdam Cancræ, undique hispidum, longisque pilis, quasi sericeis, & auri instar splendentibus, obsitum, scopulæ molliori non abfimilem. Utraque & supina & prona ejus facies hîc conspicua est. Cancer, cujus hic est articulus, in fluminibus Siculis numerosè reperiendus, edulis est. Forma refert nostrates Cancros marinos crumenatos mediæ magnitudinis. Color ejus undique ruber est: cætera omnia glabra & pilis nuda. Ipsi pedes antici forcipati pilis carent: soli pedes postici extremos articulos, ungue munitos, villosos gerunt. Vidi equidem Cancrum hunc integrum in Museis aliorum Curiosorum: at ipse nonnisi binos primores pedum articulos hæcenus potui acquirere.

T A B U L A.

len, uit vier leedjes bestaan, lopen heel puntig toe. De twee achterste zyn breed, als blaadtjes, en rondom met haar omboord, waer van zy zich, in plaats van vinnen, bedienen om te zwemmen. Zy zyn zo wel van onderen, als van boven, licht geel en glanzig.

Num. 10. *Ambonsche gedorende Krab.*

De bovenschaa van deze krabbe is met grote en kleine bulten of heuvelen bezet, en rondom met lange, puntige, doornen gewapent. Het lange en puntige uitstekende hoofd is als in twee takken verdeelt. Aan de twee voorste poten staan de scharen verkeerd, zynde vol dorens; als ook de zes andere poten, die alle, ten einde uit, vol met stekelige dorentjes bewaflen zyn, van koleur graauw afchverwig.

Num. 11. *Geborend, spinachtig, Zee-krabbetje, van Ambon.*

Het is op zyne hard gekorste bovenschaa met lange stompe dorens en kleine heuveltjes bewaflen. Aan ieder zyde van het hoofd zitten twee harde horentjes, die, naar mate van hunne grootte, dik, en van voren met vier takjes uitgebreid zyn. De snuit is met twee puntig omgebogene dorentjes, als een gaffel, voorzien, en komt boven den mond uit. De voorste poten zyn maar klein, en hebben twee kleine nypers, of schaartjes: de acht andere poten zyn langer, en hebben ieder een kleine klaauw.

Num. 12. *Andere soort van spinachtig Zee-krabbetje.*

Het heeft een langwerpig lyf, dat van voren smal maer van achteren breed, en boven op den rug gebult en gebogchelt is, waar uit twee lange, vooruit stekende, en puntigtoelopende, horentjes voortkomen. De voorste poten zyn even groot, hebbende kleine schaartjes. De achterste zyn alle met een klein schaartje voorzien. De schaa is voor 't overige hard van korst, en afch-geel van verwe.

Num. 13. *Sierlyk geel Krabbetje van Curassau, met schoon rood, als bloemen, overmarmert.*

Het heeft twee korte voorpoten, met korte scharen voorzien: de acht achterste poten zyn mede kort, hebbende alle eene kleine klaauw. De oogen zitten diep in de schaa verborgen. De visch van dit krabbetje wordt voor een lekkerny gehouden.

Num. 14. Wy vertonen hier een lidt, met de klaauw, van de poot eener Siciliaansche krabbe, zynde geheel ruig en langhaairig, gelyk een fyn borsteltje, en het haar zo zacht als zyde en goudglanzig. Men ziet het zelve hier van onderen en van boven. De krab, waar van dit lidt genomen is, onthoudt zich in menigte in de rivieren van Sicilië, en wordt tot spyze gebruikt. Zy zyn van gedaente als onze inlandsche zee-tafch krabben, van middelmattige grootte. Hare koleur is overal rood; zynde voor 't overige aan alle zyden kaal en glad, of zonder haar. De voorste poten, daar de scharen aan zitten, zyn mede kaal, zynde alleen het laatste lidt van de acht achterpoten, dat met een klaauw gewapent is, ruighaairig. Ik heb de gansche krab wel in de kabinetten van andere Liefhebbers gezien, maar zelf niet meer dan twee voorste leedjes van een voet kunnen machtig worden.

M

N E.

RERUM NATURALIUM TABULA DECIMA ET NONA.

Num. 1. *Cancer macrobelos, Amboinensis.*

Brachia ejus vel quater æquant totius longitudinem, & margines habent grossis ubique dentibus ferratos. Prona hæc facies ejus est, qua optime conspici potest tota compages. Octo è ventre pedes prodeunt, è quinque singuli constantes articulis, quibus præterea longi acutique unguis accedunt. Cauda firmiter versus ventrem contracta, qua primum flecti incipit, dentibus quoque extus munitur. Color est ex ruffo cinereus.

Num. 2. *Cancer flosculosus, pronus.*

Tegmen superius, pallide rubens, coccineis maculis, tanquam flosculis, distinguitur. Pedes antici, quorum sinister, unà cum forcipe suo, vel altero tanto major est, quam dexter, saturate rubri sunt coloris. E capitis rotundi parte antica oculi protuberant. Reliqui decem pedes posteriores, pallide rubentes, præter quaternos, è quibus constant, articulos, longis quoque & acuminatis unguiculis gaudent.

Num. 3. *Idem supinus.*

Num. 4. *Araneus marinus, crustatus, pronus.*

Supra glaber, & crustatus, bina porrigit brachia, forcipata, crassa & curta. Octo reliqui pedes tribus componuntur singuli ex articulis, & ungue desuper acuminato. Gilvo hæc facies est colore; corpusque globosum ore acuto gaudet.

Num. 5. *Idem supinus, pallide cinereus.*

Num. 6. *Cancer, levis, latipes, marinus, Americanus.*

Dilutè flavescens rubris distinguitur punctis. Latitudo ejus multum superat longitudinem. Oculi, a parte antica rotundi capitis conspicui, sub testa delitescunt. Brachia crassa crassis atque obtusis gaudent forcipibus. Pedes reliqui posteriores, plani latique, crassos & breves in unguis terminantur. Carnis parum intus continet, & hinc perlevis est.

Num. 7. *Idem supinus.*

Tota hæc superficies dilute rubella elegantissimam se præbet.

Num. 8.

NEGENTIENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Ambonsche Krab met lange armen.*

De armen zyn wel viermaal zo lang als de gehele krab, en rondom grof getand. Wy vertonen de zelve van onderen, daar haar gestel best kan gezien worden. Zy heeft nog acht poten onder het lyf, ieder van vyf leden, behalven de lange puntige klauwen. De staart sluit digt onder het lyf, en is ter plaatse, daar hy zich ombuigt, mede getand. De kleur van deze krabbe is ros afchverwig.

Num. 2. *Bloemachtige Krab, van boven te zien.*

Zy is over hare bovenschaal bleek rood, en met hoog rode plekjes, als bloemen, daar over heen getekent. De voorpoten, waar van de Linker, met zyne scharen, ruim eens zo groot is als de regter, zyn hoog rood. De oogen staan uitgepuild voor aan het hoofd, het welk rond is. De overige tien achterpoten zyn bleek rood, en behalven vier leedjes, waar uit ieder der zelve bestaat, met lange, puntige, klauwen voorzien.

Num. 3. *De zelve Krab van onderen te zien.*

Num. 4. *Rond Zee-krabbetje, van gedaante als een Spinnepkop, van boven verbeeld.*

Het is van boven glad en korstachtig, en heeft twee korte,

dik getande, armpoten en nypers. De acht overige poten bestaan uit drie leedjes, en zyn ieder met een puntig klauwtje voorzien. Van boven is het geheel vaalachtig van verwe, en zo rond als een knikker, met een puntig bekje.

Num. 5. *Het zelve van onderen, zynde bleek afchverwig.*

Num. 6. *Ligte West-Indische Zee-krab, met brede poten.*

Zy is bleek geel, en met rode stippeltjes als besproeit. Hare breedte overtreft veel haar lengte. De oogen, die voor aan het rond toelopende hoofd gezien worden, schuilen onder de schalen. De dikke voorpoten of armen hebben dikke, stompachtige, scharen. De overige achterpoten zyn plat en breed, en met korte, dikke, klauwen voorzien. De gehele krab heeft weinig visch in hare schalen, en is alzo zeer ligt.

Num. 7. *De zelve van onderen.*

Zy is over haar gehele onderlyf licht roodverwig, en vertoont zich zeer sierlyk.

Num. 8.

Num. 8. *Cancer macrochelos, seu longimanus, spinosus, Orientalis.*

Inter omnes Cancrorum species vix inveneris rariorem. Brachia ejus vel quater tantò longiora sunt, quam corpus ipsum, quod quidem rotundum & exiguum acuminatis undique spinulis obsitum est. Brachia itidem spinis horrent. Reliqui octo pedes laeves, & pallidè ruffi, præter tres longiores articulos, longo quoque & acuminato singuli ungue gaudent. Oculi profunde intra caput siti sunt.

Num. 9. *Cancer macrochelos, spinosus, alter, minor, Orientalis.*

Priori majusculo forma tenus similis est, sed coloris dilute spadicei. *Aldrovandus, Rumphius*, alique, hujusce speciei icones quoque dederunt.

Num. 10. *Araneus, marinus, crustatus, alter, margarifer, pronus.*

Priori hac in Tabula exhibito, lævi, congener hic est, at minutis quasi margaritis asper. Caput quoque magis rotundum, & os aliter formatum gerit. Brachia, forcipes, pedesque postici pariter sunt longiores.

Num. 11. *Idem supinus.*

Num. 12. *Cancer saxatilis, ex rubro maculatus, Americanus, rarior.*

Latitudo ejus sesquiplez est longitudinis. Maculæ, saturatissime rubræ, diversimode figuratæ, testam ornant, marginibusque dilutioribus in parte antica lati capitis fimbriantur. Oculi, longe ab invicem diffiti, cujusdam articuli ope prominuli sunt: os latum superna parte quoque fimbriatum est. Cæterum testa superior, paulum convexa, glabra, utrinque minutis punctis rubentibus guttata est. Pedes, crassis & brevibus præditi articulis atque unguibus, arcuè versus corpus contracti sunt, prout sub Num. 14 est videre.

Num. 13. *Cancer flosculosus, Amboinensis, rarior, elegantissimus.*

Postica ejus pars lata admodum utrinque acuminatos emittit processus, raro admodum in aliis Cancris conspicuos. Testa superior, dilutè Arantii coloris, ocellis exiguis, quos inter quidam minutissimi sunt, tanquam squamulis vestita, parte antica saturate Arantio colore interstincta, singulari flosculorum quasi apparatu superbit. Oculi, antè circa os proxime ad se mutuo collocati, ope articuli cujusdam prominent, ut eminus dispicere queant. Brachia crassa, forcipata, pedesque postici & cauda tam pressè sub testa superiore contracta hærent, ut vix videri possint.

Num. 14.

Num. 8. *Getakte en gedorende Oost-Indische Krab, met lange armen, of handen.*

Dit is een van de raarste soorten van krabben, die 'er gevonden worden. Hare armen zyn wel viermaal langer dan het gehele lyf, dat klein en rond van gedaante, en geheel met puntige dorentjes begroeit is: zelfs zyn de scharen der lange armen daar mede voorzien. De overige acht poten, zynde glad en bleek rosverwig, bestaan uit drie lange leden, en zyn met lange, puntige, klauwen voorzien. De oogen zitten diep en ingedogen in het hoofd.

Num. 9. *Andere kleiner soort van gedorende en lang gearmde Krab, uit Oost-Indië.*

Zy komt, wat hare gedaante betreft, met de voorgaande grote krabbe overeen; maar hare verw is licht kastanje-bruin. Wy vinden van deze soort ook by *Aldrovandus, Rumphius*, en anderen, in plaat verbeeld.

Num. 10. *Nog een andere soort van ronde, korstachtige, Spinnenkops-krab, van boven te zien.*

Zy is van een diergelyke soort als de boven verhaalde ligte krab, maar heeft, in plaats van eene gladde, eene als met kleine peerlen bestrooide schaal. Het hoofd is ook ronder, en de bek van een anderen gedaante. De armen, scharen en achterpoten zyn aan deze krabbe insgelyks langer dan aan de voorgemelde.

Num. 11. *De zelve van onderen te zien.*

Num. 12. *Seldzame schone, licht rode, West-Indische Rots-krab.*

Zy is wel de helft breder dan ze lang is. De schaal is met heel hoog rode plekken, van verscheide gedaantens, versiert, waar van die, welke voor om het brede hoofd zitten, met lichte kringen omfoomt zyn. De oogen staan verre van malkander, en steken met een leedje buitenwaarts: de brede bek is van boven mede omfoomt. Voor het overige is de bovenschaaal eenigzins verheven rond en glad, en aan weérzyden met kleine, rode, stippels bezet. De poten, zynde met korte, dikke, leden en klauwen voorzien, zitten digt in malkander tegen het lyf aan, als op Num. 14 kan gezien worden.

Num. 13. *Zeer rare en sierlyke, bloemachtige, Krab, van Ambon.*

Zy is van achteren geheel breed, en aan weérzyden met breed uitstekende punten bezet, het welk aan andere krabben zeer seldom gezien wordt. De bovenschaaal is licht oranje-kleur, zynde met kleine oogjes, als schubbetjes, waar onder eenige zeer kleine gevonden worden, bekleed, van voren met hoog oranje-rood getekent, en met vreemde figuren bloemachtig versiert. De oogen, die voor aan den bek digt by malkander staan, steken met een leedje buytenwaarts, zo dat zy ver daar mede kunnen zien. De dikke voorpoten en scharen, gelyk ook de achterpoten en de staart, sluyten onder de bovenschaaal digt aan malkander, zo dat de zelve naauwlyks kunnen gezien worden.

M 2

Num. 14.

Num. 14. *Cancer Americanus, argenteus, supinus.*

Argentei nomen habet a colore argenteo dilutiore, quo testa ejus superior ornata est. Brachia forcipata brevia sunt & crassa, granulisque propullulantibus, tanquam margaritis, aspera. Pedes reliqui, itidem curti & crassi, extremos articulos unguibus acutissimis munitos gerunt, alia penitus, quam in aliis Cancris, ratione. Cauda in acumen definens firmiter versus ventrem contracta est.

Num. 15. *Cancer marinus, minor, vociferans.*

Dicuntur hujusce speciei Cancris sonum edere ab adtendentibus percipiendum, aliquot praesertim ante diebus, quam tempestas marina oritura est: unde qui oras maritimas incolunt, trito quodam proverbio semet praemonent: *Cave tibi à tempestate! Cancris vociferantur.* Cæterum minusculus hic est: quamvis haud dubitandum sit, quin majores ferat hæc species; siquidem a minuto ejusmodi animalculo vix sonitus procul audiendus edi posse videatur. Pars antica lato quasi scuto firmata rufi est coloris; dum testa superior ex rubro variegatur.

16. *Cancer longimanus, spinosus, saxatilis, pronus.*

Dura, veluti lapidea, crusta tegitur. Coloris est ex dilute cinereo grisei. Corpus minutum capite pollet prominulo, obtuso. Oculis calcaria quasi materies adcreta est. Superna facies tuberosa obtusis desuper spinis horret. Longa brachia suis cum forcipibus eadem ratione comparata sunt, horumque finistrum dextro crassitie & longitudine antecellit. Pedes postici, itidem incrustati; acutis gaudent unguibus.

Num. 17. *Idem supinus.*

Sic patulum ejus os, & elegans cauda, oculis exponuntur.

Num. 18. *Cancer incomparabilis, elegantissime pictus, Orientalis.*

Testa superior, scuti instar, variis ornamentis & profundioribus foveolis quam artificiosissime elaborata & veluti exsculpta, dilute arantio colore, quem coccineus rubor per fossulas diffusus variegat, conspicua est. Brachia, pedesque, similiter sese habent. Oculi profundis ex orbitis protuberant. Brachia forcipata ejusdem utrinque sunt magnitudinis. Octoni sunt pedes, quorum priores quatuor teretes, & parum pilosi, reliqui vero plani & villosi, omnes tandem acutis unguibus muniti cernuntur.

Num. 19.

Num. 14. *West-Indisch Zilver-krabbetje, van onderen te zien.*

Het draagt den naam van Zilver-krabbetje, om dat de bovenschaaal met eene licht zilver-kleur versiert is. De voorpoten en scharen zyn kort en dik, met opwerpende korreltjes, als peerlen: de overige poten zyn kort en dik, en der zelve klauwen hebben daarenboven heel puntige nagels, welke aan andere krabben niet gezien worden. De staart, die puntig eindigt, sluit vast onder het lyf.

Num. 15. *Kleine geluidt gevende Zee-krab.*

Men zegt, dat deze soort van krabben een geluidt van zich geeft, dat gehoord kan worden, als men 'er acht op geeft, en wel eenige dagen voor dat 'er een onweêr in zee zal ontstaan; waarom de lieden, die wat digt aan het strandt wonen, voor een spreekwoordt hebben: *Wacht u, het zal onweêren; want de krabben roepen.* Het is, voor 't overige, maar een klein krabbetje; hoewel men niet behoeft te twyffelen, dat 'er een groter soort van de zelve is, die geluidt maken, nademaal men het geluidt van zulk een klein diertje, als dit is, zo ver niet zou kunnen horen. Het is van voren met een breedachtig schildt voorzien, het welk rosachtig van verwe is: de bovenschaaal is roodachtig gemarmert.

Num. 16. *Lang gearmde, gedorende, Rots-krab, van boven te zien.*

Zy is met eene harde, als steenachtige, korst bedekt. Hare verw is licht asch-graauw. Het lyf is klein, hebbende een stomp, puntig, hoofd. Het scheynt als of de oogen met eene kalkachtige stoffe overgroeit zyn. Verder is deze krab van boven gebult, en met stompe dorens bezet; gelyk ook de lange armpoten en nypers, zynde de linker arm de dikste en langste. De achterste poten zyn mede korstachtig, en met puntige klauwen voorzien.

Num. 17. *De zelve Krab van onderen.*

Men ziet dus den open staande bek en sierlyken staart ver-toont.

Num. 18. *Onvergeelykelyke, schoon getekende, Oost-Indische Krab.*

De bovenschaaal, gelykende naar een schildt, is zeer kunstig met verscheide sieraden en heel diepe kuiltjes uitgewerkt, en als uitgebylt, of uitgegraven, licht oranje-rood, met hoger rood in de kuiltjes. De armen en poten zyn eveneens gestelt. De armen, met hunne nypers, zyn van eene en de zelve grootte. Zy heeft acht poten, waar van de vier voorste rond en een weinig haarig, en de vier achterste plat en ruighaarig zyn, maar ze zyn alle met puntige klauwen voorzien.

Num. 19.

Num. 19. *Astacus, Pediculo marino similis; Leo Rondeletii.*

Ut *Leo* audiat *Rondeletio*, nihil tamen *Leoni* simile monstrat. Est autem *Astacorum* species, non ita crebro occurrens, spadicei coloris, aliorum Animantium marinorum majorum flagellum; siquidem spinosis suis unguibus anticis, perlongis, uti *Pediculi marini*, pungens sanguinem proliciat, quo se nutrit. Cætera similis est *Astaco* breviori, longaque brachia forcipata, acutis undique spinis horrentia, ferræ in modum veluti dentata, minutisque maculis guttata, monstrat. Reliqui pedes, unâ cum testa superiore, itidem ferrati, lineisque transversalibus distincti sunt.

Num. 20. *Idem supinus.*Num. 21. *Cancer planipes, spinosus, minor, orbicularis.*

Brachia gerit & forcipes breves atque minusculos. Planorum pedum primores articuli antica parte ferræ in modum dentati, subsequentes vero læves, unguiculi tandem rursus pilis quibusdam hirsuti sunt. Color supernæ faciei ex ruffo cinereo-flavescens, maculis spadiceis, marmoris in modum, variegatur.

Num. 22. *Araneus marinus, pronus.*

Testaceum ejus operimentum eleganter pictum, & quasi rugis sulcatum est. Caput breve & obtusum; oculi minuti; brachia cum forcipibus, reliquique pedes, pariter curti sunt.

Num. 23. *Idem supinus.*Num. 24. *Cancer flosculosus, pronus.*

Pallida hîc rubedo saturatius rubris quasi florum foliolis, hinc inde dispersis, variegatur. Postica pars latior est, antica angustior rotunde convergit. Inter oculos apice quodam os prominet. Brachia crassa sunt; pedes vero postici minores sub ventre delitescunt.

Num. 25. *Aranei marini altera species.*

Testa ejus glabra, anterieus lata est. Oculi procul a se mutuo distant. Brachia suis cum forcipibus crassa & curta sunt: pedes postici octoni, graciles.

T A B U L A

Num. 19. *Zee-kreeft. naar een Zee-luis gelykende; waar aan Rondeletius den naam van Leeuw heeft gegeven.*

Hoewel *Rondeletius* deze krabbe den naam van *Leeuw* geeft, heeft de zelve evenwel geen de minste gelykenis naar een leeuw. Het is een soort van kreeften, die selden gezien worden, zynde kastanje-bruin van verwe, en tot een plaag van andere grote zeedieren, om dat zy de zelve met hunne lange, stekelige, voor-klaauwen, gelyk de zee-luizen, prikken, dat het bloedt daar uit komt, waar mede zy zich voeden. Verder zyn ze van gedaante als een korte kreeft, met lange armen en scharen, die puntig gedorend, zaagswyze getand, en klein gespikkelt zyn. De overige poten, gelyk ook de bovenschaal, zyn mede als een zaag, en met dwarsstrepen getekent.

Num. 20. *De zelve van onderen.*Num. 21. *Klein rond platvoetig en gedorend Krabbetje.*

Het heeft kleine korte armen en scharen. De achterste leden van de platte poten zyn van voren zaagswyze getand, maar de voorste glad, en de klaauwtjes eenigzins ruighaairig. De verw van het bovenlyf is ros asch-geel, en met bruine vlakke als gemarmert.

Tom. III.

Num. 22. *Zee-spinnekop, van boven te zien.*

Het schaal-deksel van dezen zee-spinnekop is fraai getekent, en als gerimpelt. Het hoofd is kort en stomp; de oogen zyn klein, en de voorste armpootjes en scharen mede kort, gelyk ook de achterpoten.

Num. 23. *De zelve van onderen.*Num. 24. *Bloemachtig Krabbetje, van boven te zien.*

Dit bleek rode krabbetje is hier en daar als met hoger rode bloemblaadtjes bestrooit. Het is van achteren breed, en van voren loopt het smal en rond toe. De bek komt tusschen de oogen met een puntje te voorschyn. Het heeft dikke armen; maar de kleine achterpoten zyn onder het lyf verborgen.

Num. 25. *Andere soort van Zee-spinnekop.*

Des zelfs glad schaal-dekseltje is van voren breed. De oogen staan ver van malkander. De armen en scharen zyn kort en dik; maar de acht achterpoten dun en schraal.

N

T W I N

RERUM NATURALIUM TABULA VICESIMA.

Num. 1. *Ursa-Cancer; seu Squilla lata, Amboinensis, prona.*

Variis hæc Squilla coloribus superbiens prominula monstrat tubercula, piscium squamis similia, ex rubro Corallino, albo, & fusco, elegantissime variegata. Testa superior admodum lata est: oculi duo prægrandes: brachia adsunt quaterna, lata, curta, geminam utrinque galli cristam, plurimis conspicuam dentibus, longis, acuminatis, in ambitu villosis, repræsentantia. Processus itidem pinnarum vice fungentes, ad latus utrumque siti, ex basi lata in acumen desinentes, pilis horrent. Subtus ad utrumque latus ventris, quousque testæ superioris prior articulus sese extendit, quinque conspiciuntur pedes, graciles & minuti, suo quilibet ungue armati. Cauda deorsum reflexa est. *Rumphius* squillam talem supinam exhibet, referens, isthanc speciem in profundo maris commorari, nec nisi rarius in summo deprehendi.

Num. 2. *Squilla Arenaria, marina; mas.*

Litoralis vel Arenaria vocatur hæc species, quia levis & vivax, summa petens, ad litora maris adpel- litur, undisque rursus subito quandoque refluentibus in arena relinquitur, facile sic capienda, modo quis prudens ab acuminatis ejus armis sibi caveat. Pedes namque antici forcipati, sive brachia, perlon- gis gaudent processibus valde acutis, complicatilibus instar novaculæ, ut dentes haud videri possint. Ita Natura Animanti cuivis singulare quid impertivit, quo species ejus queat distingui ab aliis. Aculeatis hisce forcipibus quam validissime retineri possunt prehen- sa, & dum per cutim penetrarunt aculei, difficil- limum est hos denuo inde eruere; quum superni & inferni sese mutuo excipiant. Præterea seni pedes villosi ad anticam corporis partem hærent, crassis, veluti digitatis, articulis, ungue recurvo, acumina- to, præditis, in fine donati, hinc ad scalpendum & vellicandum aptissimi. Posteriora versus alii insuper sex conspiciuntur pedes minusculi, ungue destituti, in villosas quasi pinnas terminati, quibus inter natan- dum sese promovet Animal. Anterius supra nasum binæ sunt pinnae, suo quælibet in acetabulo mobiles, remorum instar ad remigium comparatæ. Testa dorsalis in decem articulos divisa est; ut in globum ar- cte convolvi queat corpus. Cauda, latè expansa, spinis crassis, acutis, & pinnis remigibus instructa est. Ad capitis anticam partem, qua os prominet, oculi sedent, binorum instar globulorum, rubicun- di; hosque inter cirri exporriguntur.

Num. 3. *Squilla Arenaria, marina, femina, supina.*

Oculis hic patent lamellæ plumatiles, quibus infixæ hærent ovula, donec ad maturitatem deducta de- cidant: prout in hacce cernitur, quæ sua jam ovula, utpote in juvenculas squillas mutata, dimisit. Cæ- terum priori prorsus similis est forma; nisi quod minor sit. Ab Aldrovando *Squilla mantis* nomine donatur.

Num. 4.

TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Beren-kraab; of byzondere soort van Am- bonsche Kreeft; van boven te zien.*

Deze kreeft is zeer sierlyk met verscheide koleuren over zyne verhevene bultjes, die zich als vischschubben vertonen, met ko- raal-rood, wit en bruin als overmarmert. Hy is geheel breed van bovenschaal; heeft twee grote oogen, en vier brede, korte, voorscharen, die aan weêrzyden een dubbelde hanenkam, met vele lange, puntige, takken, verbeelden, zynde rondom ruig- haairig. De vinnetakken, die aan weêrzyden gezien worden, zyn achter-aan breed, en lopen naar voren puntig toe, zynde me- de ruighaairig. Onder aan het lyf, zo verre als het eerste lidt van de bovenschaal zich uitstrekt, zitten aan beide zyden vyf dunne en kleine poten, ieder met een nagelklaauw voorzien. De staart is naar onderen omgebogen. Men ziet by *Rumphius* zulk een kreeft van onderen verbeeld, welke Schryver zegt, dat deze soort zich in zee laag aan den grondt onthoudt, en selden naar boven komt.

Num. 2. *Strand-kreeft, een mannetje.*

Deze soort van kreeften worden Strand-kreeften genoemd, om dat zy, ligt en driftig zynde, hoog op het strand gedreven wor- den, zo dat, als het water schielyk weder te rug loopt, zy op het zandt leggen blyven, en zo gevangen worden; het welk evenwel voorzigtelyk moet geschieden, om dat zy met scherpe wapenen voorzien zyn: want hunne voorste, schaarchtigit po- ten, of armen, hebben zeer lange puntige takken, die zy te za- men kunnen leggen, zo dat de takpunten niet kunnen gezien

worden, gelyk men een knipmesje tot malkander doet. Dus heeft de Natuur aan ieder schepsel iets byzonders medegedeelt, waar uit men hunne soorten kan bekennen. Deze kreeften kun- nen met hunne puntige scharen zeer fel nypen, en als der zelve takken door de huidt heen gaan, kan men zich bezwaarlyk daar van los maken, om dat die takken of puntige pennen van onde- ren en van boven op malkander sluiten. Voorts hebben zy zes ruighaairige poten naar voren, met dikke klaauw-leedjes, en kromme, puntige, nagelen voorzien, waar mede zy iemandt ook wel harde kraauwen geven kunnen. Nog hebben zy naar ach- teren zes kleiner poten, die zonder klaauwen zyn en ruige vin- nen hebben, dienende deze kreeften in 't zwemmen om zich daar mede voort te roejen. Voor op den neus zitten mede twee vin- nen, of leedjes, beide in hunne holligheid beweeglyk, strekken- den, of ingelyks tot riemen, om zich daar mede voort te roejen. Op den rug zitten tien leedjes, door behulp van welke het lyf zich in een ronde kloot kan te zamenrollen. De staart is breed uitge- zet, en met dikke puntige doornen en roeiriemen, als vinnen, voorzien. De oogen staan voor aan den snuit, of bek, van ge- daante als twee ronde knopjes, zynde rood van koleur, daar de baarden tusschen uit komen.

Num. 3. *Strand-kreeft; het wyfje, van onderen te zien.*

Men ziet hier als een soort van vederboschjes, waar in deze wytjes kreeften hare eieren dragen, tot dat de zelve tydig zyn en afvallen; gelyk men aan deze ziet, wier eieren reeds alle afgeval- len en in jonge kreeften verandert zyn. Verder komt deze met de voorgaande van gedaante in alles overeen, behalven dat zy van een kleiner maakfel is. Zy wordt by Aldrovandus *Squilla mantis* genaamt.

Num. 4.

Num. 4. *Cancer Pagurus, hirsutus, Americanus, pronus.*

Præ aliis multis Cancrorum speciebus hæc quidem maximi æstimatur, quia grati saporis ferculum, nec ventriculo molestum præbet. *Pagurus* vocatur a veteribus Historiæ Naturalis Scriptoribus; siquidem cœnosa maris loca inhabitet. S. Setti *Carcinum* vocat, Aristophanes *Kaburi*, Latini *Cancrum marinum*. Testa ejus superior, admodum late expansa, in medio convexa extuberat, ad latera vero scutum quasi utrinque efformat, spectaculo perquam elegante. Pulchritudinem dein auget amcenorum varietas colorum, quibus dorsum & forcipata flagella anteriora, prægrandia, marmoris in modum, picta sunt. Sinistri lateris brachium, suo cum forcipe undique dentato, vel duabus tertiis majus est quam dextrum; hujusque interna tantum forcipis latera dentibus armata sunt. Oculi, binorum instar corniculorum, longe prominent, pro lubitu intra testam retrahendi. Reliqui octo pedes, undique villosi, ex flavo rufi sunt.

Num. 5. *Cancer sulcatus, terrestris, sive montanus, Americanus.*

Ex Curaçoa missum accepi. Species hæc ibidem in montes eluctata, noctu ab Æthiopibus, ad lumen laternarum, copiosa colligitur, & in foro piscario venalis offertur; siquidem pergrati saporis esse perhibetur. Testa superior, itidem antica parte latè diducta, versus posteriora angustior, ex rubro Corallino & dilute flavo pulcherrime picta, utrinque ad latera liris quasi distinguitur. Oculi profunde intra testam hærent. Pedes antici & forcipes ejusdem inter se sunt magnitudinis, omnesque eorum articuli læves. Posteriores octo pedes, una cum unguibus, in ambitu omnes, ferræ in modum, dentati sunt; ut horum ope Animal, in montibus escam quærens, sese retinere, & alta petere queat. Mirabile est, quod de hisce Cancris narrant illorum locorum incolæ, noctu eos duntaxat comparere, interdum autem ne unum quidem reperiundum esse.

Num. 6. *Squilla Arenaria, prona.*

Cygnorum rostra, & *Cygni marini* ab aliis vocantur, pertinentque ad speciem sub Num. 2 hac in Tabula descriptam, utpote cum qua conveniunt. Colore tamen discrepant, quippe qui saturate spadiceus, ruber & flavus est. Flagella antica Cygnulos æmulantur, rostris quasi avium prædita acuminatis, rubicundis. Nonnullæ earum ad internam partem secundi flagellorum articuli processus gerunt forcipatum extremum excipientes: aliæ vero his carent. Forcipes plerumque Corallini sunt ruboris. Barbæ & oculi eadem sese habent ratione, ac in priore Num. 2.

Num. 7. *Cancer Heracleoticus, pronus.*

Rarissimus hic Cancer, unâ cum aliis speciminibus, ex Amboina mihi missus est, sub nomine *Cancris cristati*, seu *Galli marini*. Aristoteli *Pagurus* vocatur ex mari Adriatico; Bellonio *Cancer Heracleoticus*, species *Majæ*; J. Cæsari Scaligero *Pagurus, crista galli*; Rondeletio *Pagurus Migrane*, id est, *Malum Punicum*;

Num. 4. *Ruighaairige Zee-krab uit de Spaansche West-Indiën, van boven te zien.*

Deze soort van krabben munt boven vele andere soorten uit, om dat zy aangenaam van smaak, en gezond voor het ligchaam zyn. De oude Schryvers der natuurkunde hebben haar den naam van *Pagurus* gegeven, om dat zy de modderige plaatsen der zee tot haar verblyf verkiezen. S. Setti noemt de zelve *Carcinus*; Aristophanes geeft haar den naam van *Kaburi*, en de Latynen geven haar dien van *Cancer marinus*, dat is, *Zee-krab*. Haar bovenste schaal-dekfel is van voren geheel breed uitgezet, van boven bolachtig rond, en aan wêerzyden als met een schildt bekleed, het welk eene fraaie vertoning maakt, inzonderheit door de verscheidenheid der schone koleuren, waar mede het bovenlyf en de voorste grote schaarpoten overarmert zyn. De linker voorpoot is, nevens zyne schaar, die vol takken of tanden is, ruim twee derden groter dan de regter, waar aan de tandjes alleen in de nyp-scharen zitten. De oogen steken mede, als twee horentjes, lang uit, en worden door haar, als het haar lust, onder het schelp-dekfel verborgen. De overige acht poten zyn geheel ruighaairig, en geelachtig ros van verwe.

Num. 5. *West-Indische Aard- of Berg-krab.*

Wy hebben de zelve van Curaçau ontfangen. Deze soort van krabben beklimmen de bergen, en worden 's nachts door de Negers, by het licht van kaarsen, of lantaarnen, opgezocht en in menigte gevangen, wordende vervolgens door hen op de vischmarkt verkocht. Men getuigt daar van, dat zy zeer aangenaam van smaak zyn. Zy zyn van voren en aan hun bovendekfel mede breed uitgezet, en lopen van achteren smaller toe; zynde zeer

fraai koraal-rood en licht geel gekleurt, en aan wêerzyden als gevorend. De oogen zitten diep in de schale. De voorpoten en schare zyn van gelyke grootte, en alle de leedtes glad; maar de acht achterpoten, met hunne klauwen, zyn rondom getakt, of zaagswyze getand, waar mede zy zich in het beklimmen der bergen, daar zy hun voedsel zoeken, weten vast te houden. Het is feldzaam, dat deze krabben, naar het getuigenis der inwoonders van die plaatsen, alleen 's nachts te voorfchyn komen, en overdag nooit gezien worden.

Num. 6. *Strand-kreeft, van boven vertoond.*

Deze strand-kreeften worden van anderen *Zwaantjes-bekken* en *Zee-zwaantjes* genoemd, zynde een bysoort der voorgemelde kreeften, op dit Tafereel onder Num. 2. beschreven, en daar mede overeenkomstig. Maar zy zyn van eene andere koleur, namentlyk donker kastanje-bruin, rood en geel. De voorste scharen, naar zwaantjes gelykende, zyn als met puntige vogelbekken, rood van verwe zynde, voorzien. eenige van deze dieren hebben takjes, die hunne scharen naar binnen van het tweede lidt hebben; en andere zyn glad en zonder takjes. De scharen zyn doorgaans koraal-rood. De baardt en oogen komen met die der voorgemelde van Num. 2 overeen.

Num. 7. *Hanekams-krab, van boven te zien*

Wy hebben deze rare krab, nevens meer andere soorten van deze dieren, van Ambon ontfangen, onder den gemelden naam van *Hanekams-krab*, of *Zee-haan*. Aristoteles geeft haar den naam van *Pagurus uit de Adriatische zee*; Bellonius noemt ze *Cancer Heracleoticus*, species *Majæ*; J. Cæsar Scaliger *Pagurus, crista Galli*; Rondeletius, *Pagurus Migrane*, id est, *Malum Punicum*; en Romphius,

nicum; & Rumphio, in Museo Amboinenfi, *Cancer Calappoides*. Unde equidem patet, aliis Authoribus alia placuisse nomina, pro varia similitudine, quam invenisse sibi quisque imaginatus est.

Parte postica latus est limbo elato instructus. Cauda brevis & obtusa: antica pars angustior rotundè convergit. Testa superior, antrorsum, malum Punicum, maturefcens, ipso etiam colore refert. Posteriora versus latior testa, instar aquæ lente fluctuantis fulcata, undas maris dense congestas repræsentat. Oculi profunde intra testaceas orbitas, ad latera nasi veluti effictas, delitefcunt.

Num. 8. *Idem supinus.*

Brachia duo antica, Galli capitibus similia, antè admodum lata, incurvum singula unguem gerunt acuminatum, rubicundum, qui cum inferna forcipis parte, itidem antrorsum late protensa, arctè committitur limbo interno dentatus. Testa superior, geminæ instar galli cristæ, serrata & quam elegantissime picta est. Pedes octo postici, dilute flavi, ungues acutos, rubentes, gerunt.

Num. 9. *Cancer marinus, scutiformis.*

Binis gaudet brachiis, longis, ferræ in modum profunde dentatis, quorum extremi articuli forcipes gerunt aequales, acutis apicibus terminatos. Testa superior antica parte itidem magnis instructa est dentibus, quos inter oculi protuberant. Supra brachia binæ hærent pinnæ remiges, totidemque circa par postremum pedum, natatui inservientes. Brachia inter & pedes posticos, utrinque, tres cernuntur aculei, longitudine inæquales. Reliqui pedes, graciles, læves, longis muniuntur unguibus. Omnia porro eleganter picta sunt.

Num. 10. *Cancer Americanus, venustissime variegatus, pronus.*

Tegmen superius ex rubro, flavo, & albo, ad modum florum quorundam, pulcherrime pictum est. Flagella duo antica, breviora, obtusis spinis aspera, articulis constant arctè inter se junctis, forcipesque firmiter commissos gerunt. Pedes postici plani latique sunt, ut pinnæ piscium, hincque ad natandum comparati. Supra pedes ad utrumque latus testæ dorsalis aculeus longus, pungens, prominet.

Num. 11. *Idem supinus.*

Insignis hîc racemus ovulorum admodum tenuium, e quibus Cancelli proveniunt, conspicitur, indicio, hanc fœmellam esse.

Num. 12. *Cancer Macrochelos.*

Ita vocatur ob insignem brachiorum suorum longitudinem ratione magnitudinis reliqui corporis. Brachia hæc & testa superior, in ambitu, ferræ in modum dentata sunt. Caput in acuminatum excurrit apicem, cui utrinque oculi inhærent. Pedes postici, breves, longis gaudent unguibus rubicundis. Forcipes quoque hujusce sunt coloris.

Num. 13.

phius, in zyne Amboinsche Rariteykamer, *Cancer Calappoides*; waar uit blykt, dat zy deze krab een naam geven naar zo een dier, daar de zelve, naar hunne gedagten, naar gelykt.

Zy is van achteren breed, met eene opstaande lyft voorzien. De staart is kort en stomp, van voren smal en rond toelopende. De voorste bovenschaal verbeeldt een granaatappel, die aan het rypen is, hebbende de zelve koleur. De tekening van achteren over de brede schaal gelykt naar water, dat zich in stille zachtjes beweegt, en de baren der zee digt aan malkander dryft. De oogen staan diep in eene ronde schaalachtige holte voor aan den neus.

Num. 8. *De zelve van onderen.*

De twee voorpoten of armen, hebbende de gedaante van hanekoppen, zyn van voren geheel breed, en hebben ieder een kromme, puntige, rode, klauw, die digt in het onderste deel van de schaar, van voren mede breed uitstekende, sluit, en aan de binnekant ook getandt is. De bovenste schaal is als een dubbelde hanekam, met vele takken versiert, en zeer fraai getekent. De acht achterste poten zyn licht geel, en hebben rode, puntige, klauwen.

Num. 9. *Schildachtig Zee-krabbetje.*

Het zelve heeft twee lange armen, groot zaagswyze getand, welker voorste leedjes eveneens als de scharen zyn, en geheel puntig sluiten. Het bovenste schildt, of schaal, is van voren mede groot getand, daar de oogen tusschen uit puilen. Boven aan de armen zitten twee roeivinnen, als mede aan de laatste achterpoot, die hen in het zwemmen dienen. Tusschen de achter-

en voorpoten ziet men, aan weêrzyden, drie lange, puntige, doornen, de een langer dan de ander. De overige poten zyn dun en glad, met lange nagelklauwen voorzien. Verder is dit krabbetje sierlyk gekleurd en getekent.

Num. 10. *Zeer fraai gemarmerd Krabbetje, uit de Spaansche West-Indien, van boven te zien.*

Het bovenschildt is met rood, geel en wit, als eenige bloemen, schoon getekent. De twee voorste armen zyn kort, en de leedjes digt in malkander gedrongen, en stomp gedorend: de scharen sluiten mede digt aan malkander. De achterste poten zyn plat en breed, gelyk visch-vinnen, waar mede zy in 't water voortroejen. Zy hebben aan weêrzyden van de bovenschaal, boven de poten, een lange, puntige, doorn.

Num. 11. *De zelve van onderen.*

Men ziet hier een heel boschje zeer fyne zaadkorreltjes, waar uit eieren, en vervolgens jongen voortkomen, tot bewys, dat dit een wyfjes krab is.

Num. 12. *Lang-gearmde Krab.*

Zy draagt dezen naam van wegens hare armen, die, naar mate van hare lichaamsgestalte, by uitstek lang zyn. Deze armen zyn rondom zaagswyze getand, gelyk ook het bovenste schaaldekfel. Het hoofd loopt met een scharp puntje uit, ter zyde het welke de oogen zitten. De achterste poten zyn kort, als mede de schaar-klauwen der voorste armen.

Num. 13.

Num. 13. *Araneus marinus, minutissimus.*

Bina gerit flagella forcipata, brevia, longosque & graciles pedes. Corpusculum pariter antica parte acuminatum est. Oculi antierius juxta nasum collocati sunt.

T A B U L A V I C E S I M A E T P R I M A.

Num. 1. *Cancer crumenatus, Orientalis.*

Dubitat is Astacos inter & Cancros, Cancris tamen propius accedens. Corallino tinctus est rubore, visuque amœnissima ornatus pictura, nec esu injucundus: præcipue vero ejus interanea, modo debito præparata, gratum præbent ferculum, juxta ac perhibent homines fide digni, qui iis in locis, ubi vivi capiuntur hi Cancris, commorati experiundo id didicerunt. *Rumphius* quoque iconem exhibet hujusce speciei, sed à Chalcographo perturbatam, ut vera fabrica dignosci nequeat. Testa superior è multis constat articulis, conchularum instar conjunctis, ut cedere & diduci queat, dum pedes ponderosi velociter moventur. Pars capitalis dilutiore colore quasi undulata est, & Astaci veluti caput præ se fert. Testæ reliquæ grossiore marmoris variegatione gaudent. Cauda, tribus articulis geniculata, lineolis oblongis distinguitur. Brachia antica, crassa, suis cum forcipibus, penitus rubicunda, dentibus tamen albis ferrata sunt. Sinistrum flagellum dextro itidem crassius multo & gravius est. Reliqui sex pedes, postici, è quinque singuli articulis, computatis simul unguibus, constructi sunt. Ungues pilosis undique fasciculis horrent; dum reliqui pedum articuli magnis ferrati dentibus, & undulato adparatu picti sunt. Oculi juxta nasum acuminatum protuberant. Barbam quatuor constituunt cornicula, quorum bina, longiora, brevibus ex annulis constant, bina alia, breviora, longis gaudent articulis, & circa principium extremi articuli ramulum emittunt, apice globoso terminata.

Num. 2. *Idem supinus.*

Articuli hic, testa minus tecti, dilute carulescunt. Reliqua dilute flavi sunt coloris, & quasi crenata.

Num. 3. *Astacus marinus, Norvegicus.*

Ex Christiania Norvegiæ Astacum hunc, aliaque rariora, liquore condita accepi. Testa superior, cruciatim divisa, decurrente per mediam longitudinem linea eminentiore distinguitur. Oculi prægrandes sunt. Os, in acumen desinens, quatuor cirros minores, articulatos, porrigit. Sub ore alia bina cornicula, multo longiora, ad finem usque arcte annulata, prominent. Cauda octo constat ex articulis, quorum quilibet pilosa utrinque pinna instructus est. Caudæ extremo latiores pinnae adcrevere, itidem pilis fimbriatæ. Flagella antica, perlonga, inter se æqualia, extremum præprimis articulum forcipatum, in

Num. 13. *Kleinste soort van Zee-spinnekop.*

Zy heeft twee korte armen en nypers, met lange, dunne, poten. Het lyfje eindigt mede geheel puntig. De oogen staan voor aan by den neus.

EEN EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Byzondere soort van Beurs-krabbe, uit Oost-Indië.*

Dit schepsel is een halfslag tusschen kreeft en krabbe; doch gelykt evenwel het meest naar eene krabbe. Het is koraal-rood en sierlyk voor het oog getekent, als mede smakelyk om te eten, byzonderlyk de ingewanden, als ze wel toebereid zyn, naar het zeggen van geloofwaardige personen, die 'er een proef van hebben genomen ter plaatse, daar zy levendig gevangen worden. Men vindt by *Rumphius* ook eene afbeelding van dit schepsel; maar de plaatsnyder heeft het zo verward voorgesteld, dat men het rechte maakfel van het zelve daar uit niet erkennen kan. De bovenschaa van dit dier bestaat uit verscheide leedties, welke als schelpen aan malkander zyn gevoegt, om de zware poten te helpen mede geven in hunne volle beweginge. Het hoofdenpindt is lichter gekleurt en als gewatert, en gelykt naar het hoofd van een kreeft. De andere schalen zyn groot gemarmert. De staart, die in drie leden is verdeelt, heeft kleine langwerpigge streepjes. De dikke voorpoten, met hunne nypers, zyn me-

Tom. III.

de geheel rood, en de tanden wit; doch de linker armpoot is veel dikker en zwaarder dan de regter. De overige zes achterpoten bestaan ieder uit vyf leedties, waar onder de nagelklaauwen mede gerekent worden, die alle met haarige topjes begroeit zyn: de andere leden, of poten, zyn alle zaagswyze grof getand, en van tekening als gewatert. De oogen zitten voor uitgepuilt aan den puntigen neus. De baardt bestaat uit vier stralen, twee lange met korte leedties, en twee korter met lange leedties, boven met een rond knopje voorzien, makende aan het bovenste leedtie weder een takje.

Num. 2. *De zelve van onderen te zien.*

De leden zyn hier niet met schalen overgroeit, licht blaauw van verwe. Het overige is licht geel gekleurt, en als gekerft.

Num. 3. *Zee-kreeft uit Noorwegen.*

Wy hebben dezen zee-kreeft van Christiania, in Noorwegen, ontfangen, zynde, gelyk meer andere feldzame dingen, in liquor bewaart. De bovenschaa, zynde kruiswyze verdeelt, is met een hogen rugbandt voorzien. De oogen zyn uitnemend groot, en de bek loopt puntig toe, hebbende vier klein geleedde baardtakjes. Onder aan den bek zitten nog twee langer, die ten einde uit digt geleed zyn. De staart is in acht leedties verdeelt, zynde ieder leedtie aan weërzyden met een haarige vin voorzien, met grote, brede, vinnen om het staarteinde, die rondom met haarigheid bezet of befoomt zyn. De voorste armpoten zyn heel lang, inzonderheit het eerste lidt, met de scharen, die rondom zaags-

in ambitu dentatum, admodum longum, gerunt. His proxima bina pedum paria itidem exiguis forcipibus gaudent. At ultimi quatuor pedes unguibus tenuiter dentatis muniti sunt. Rara habetur hæc species, nec adeo frequenter reperitur. Dilute rubellus est color.

Num. 4. *Squilla, Crangon, Americana, major.*

Surinamo unà cum aliis missam accepi. Astaco fluviatili major est, testamque superiorem eleganter pictam monstrat. Oculi protuberant; multaque barbula ori adsident. Breviora plura, & bina longiora cornicula inde exporriguntur. Flagella duo, longa, forcipata, in Squillis nostratibus haud occurrentia, gerit, quæ minutis punctis, tanquam verruculis, pulchre notata, longis, tenuibus, & acuminatis forcipibus instructa sunt. His proximum par pedum asperulis pariter forcipibus pollet. Reliqui pedes minutos in ungues desinunt, & subtus in principio villosi sunt. Cauda senis tegitur testis articulatis, quarum singulæ pinnam gerunt brevibus pilis hispidam. Extremum caudæ pinnis itidem majoribus fimbriatur. Color est ubique rubicundus.

Num. 5. *Squilla, Crangon, Americana, altera.*

Hæc pariter Surinamensis, loco brachiorum forcipatorum, bina gerit cornua incurva, longum prominula, spinosa, crasso principio è capite oriunda, in acumen desinentia, ex aculeatis articulis, sese mutuo arcte excipientibus, constantia. Sub his bina alia visuntur minora, longioribus ex articulis constructa, in fine bifurcata. Supra oculos dein duo iterum incurva cornua, breviuscula, emergunt, quorum è radicibus fila duo, longa, tenuia, propullulant. Testa superior minutis aculeis, recurvis, horret. Caudam testæ sex articulata, villosisque pinnis præditæ, tegunt: quæque extremo caudæ adherent, pinnæ mediocriter latæ sunt. Decem adsunt pedes, longi, simplicibus unguiculis instructi. Cauda, utpote carnem continens optimam, pro more omnium Astacorum & Squillarum, præ aliis omnibus pergratum præbet ferculum. Coctu superficies eleganter rubrum acquirit colorem.

Num. 6. *Squilla Groenlandica; mas.*

Alio penitus modo, quam nostrates, comparata hæc est. Decem gerit pedes longos, quinis ex articulis, longis, constructos, si ungues exceperis: eorum bini anteriores pilosis gaudent unguiculis; bini verò subsequentes minutis forcipibus instructi sunt. Testa superior acutis horret spinulis. Anterior sub oculis barba prominet, quam leni constituunt pili, quasi setacei, longissime exporrecti. Oculi protuberant, subque his binæ cernuntur pinnæ villosæ, natatui inservientes. Cauda, in gibber curvata, octo constat articulis, versus extremum caudæ pinnatum sensim adtenuatis. Ad utrumque caudæ latus quatuor hærent pinnæ, quarum singulæ in binos desinunt incurvos unguiculos. Carnis parum inest. Sapor idem est ac nostratium.

Num. 7.

zaagswyze getand, en van gelyke grootte en lengte zyn. De twee daar aan volgende poten hebben mede kleine scharen: maar de twee laatste hebben klein getakte klauwtjes. Deze soort wordt voor zeer raar gehouden en selden gevonden. Zy zyn licht en schoon rood gekleurt.

Num. 4. *Grote, West-Indische, rivier-Garnaal.*

De zelve is my, nevens meer andere dingen, van Suriname gezonden. Zy zyn groter als de rivier-kreeften, en over de bovenschaaal sierlyk getekent. Zy hebben uitpuilende oogen, en zyn heel baardig om den bek, met verscheide korte en twee lange straaltjes, of horentjes, die zy vooruit steken, en twee lange armen of schaar-poten, die men hier te lande aan geen garnaal vindt. De lange poten zyn sierlyk met kleine stippeltjes, als heel kleine vrattjes, begroet, zynde lang, dun, en puntig van scharen. De twee daar aan volgende poten hebben mede kleine ruige schaaftjes. De overige kleine klauwen en de benen van onderen zyn ook ruighaairig. De staart is met zes lededekfels bekleed, en aan ieder lidt zit een korthaairige vin: ook zitten zulke vinnen aan het uiteinde van den staart; maar de zelve zyn wat groter. Deze garnaal is geheel rood van verwe.

Num. 5. *Andere West-Indische rivier-Garnaal.*

Deze is mede van Suriname gezonden, hebbende, in plaats van voorste poten met scharen, twee krom gedorende, lang uitstekende, horens, die van achteren aan het hoofd dik en geheel puntig eindigen, bestaande alle uit gedorende leedjes, die digt in malkander sluiten. Onder deze zitten twee kleiner, die lan-

ger van leedjes, en aan het bovenste eindt gegaffelt zyn. Boven de oogen zyn twee korte, kromme, horens, waar uit weder twee lange, dunne, uitstekende horentjes, als draadtjes, voortkomen. De bovenschaaal is met kleine, kromme, dorentjes bezet. De staart bestaat uit zes leedjes, met haairige vinne-voetjes; de staartvinnen zyn van eene matige breedte, en met tien lange poten, hebbende enkele klauwen, voorzien. De staart, waar in, gelyk in alle kreeften en garnalen, de beste visch zit, is boven alle andere zeer aangenaam van smaak. Na het koken bekomen zy eene schone rode koleur.

Num. 6. *Groenlandische Garnaal; het mannetje.*

Het is een gansch ander maakfel en van eene heel andere gedaante dan die hier te lande vallen. Zy hebben tien lange poten, ieder met vyf lange leedjes, behalven de klauwtjes, van welke de twee voorste haairige klauwtjes, en de twee daar aan volgende kleine schaaftjes hebben. Van boven is deze garnaal vol met puntige dorentjes bezet. Zy heeft haren baardt van voren, onder de oogen, bestaande uit zes heel lang uitstekende penachtige haartjes. Onder de oogen, die uitpuilen, heeft ze twee haairige vinnen, die haar in 't zwemmen dienen. De staart is krom gebogchelt, en bestaat uit acht leedjes, die aan de staartvinnen smaller worden. Zy heeft aan ieder zyde van den staart vier vinnetjes, wier uiteinden twee kromme klauwtjes hebben. Daar zit weinig visch in om te eeten: de smaak van deze garnalen komt met dien van onze inlandsche overeen.

Num. 7.

Num. 7. *Femella prioris, prona.*

Quoad formam mari suo convenit: at corpore est minore. Ovula eodem in loco, quo nostrates, gerit.

Num. 8. *Squilla marina, Batava; mas.*

E maximis hæc est speciebus. Binis duntaxat gaudet cirris longum prominulis, binisque aliis brevioribus, qui, extuberantes inter oculos, tanquam è naso, articulo triplici orti, bifidi deinceps protenduntur. Testa superior scuto longo, duriusculo, cujus extremum acuminatum oculos dispescit, tegitur. Antici duo pedes, pro Animalculi magnitudine, satis lati, loco forcipum, binos quilibet unguiculos, longiorem & brevior, gerunt. Pedes bini subsequentes subtus villosi sunt. Reliqui pedes, sub ventre siti, minutis singuli unguiculis gaudent. Cauda, senis conflata ex articulis, carnem edulem continens, aquæ falsæ incocta, recurvatur, quam qui deglubere satagit, utraque manu opus habet; siquidem sinistra manu prehendi caput, dextrâ cauda debeat, tumque tantillum ad se mutuo premi: ita testa caudæ facile secedit, & caro inde protrahitur. Ut minuta sint hæc Animalcula, haud desunt tamen Homines, quibus vel ea ferè sola, copiose ingesta, aut inter alios cibos assumpta, integrum obsonii demensum constituunt. Sub cauda utrinque quini adhuc hærent unguiculi pilosi, ad natandum comparati. Testæ superiores punctis conspersæ sunt. Ad caudæ finem, qui latiusculus est, acuminata spina hæret.

Num. 9. *Squilla, mas, ex freto Davisii.*

Nostratibus pro parte accedit, nisi quod testa ejus superior glabra sit & gibbosa, pluresque barbam pili constituent. Anticis etiam pedibus bini sunt forcipes, uti in Astacis; & aculeatum corniculum supra nasum prominet.

Num. 10. *Femella prioris.*

Subtus numerosissimis obfita est ovulis. Cætera cum Mare convenit.

Num. 11. *Squilla mantis, Amboinensis.*

Hæc species, ex Amboina missa, plerumque ad squillas refertur, & hîc locorum quoque inter illas reperitur; licet multo minor sit. Dorsum ejus minimè scutatum est; sed testa superior è duodenis constat articulis, carnem continentibus. Barba, iridem geniculata, binos protendit pilos acuminatos, binosque alios quasi pennarum æmulos, tandemque duos adhuc breviores. Cæterum & antici pedes gemini magnis instructi sunt forcipibus spinosis; dum pedes reliqui in ungues desinunt, exceptis posticis, utpote qui longis admodum uncis terminantur. Pinnatæ locum caudæ molliculi quidam aculei supplent.

Num. 12.

Num. 7. *Het wyfje van de voorgaande Garnaal, van boven te zien.*

Het komt met het mannetje in gedaante overeen, behalven dat het zelve wat kleiner van lyf is. Het draagt zynen eierstok gelyk die, welke hier te lande gevangen worden.

Num. 8. *Hollandsche zee-Garnaal; het mannetje.*

Het is een van de grootste soort. Deze garnaal heeft maar twee baard-haaren, of horentjes, die lang vooruit steken, met twee korte, die dubbeld uit drie leedjes tusschen de uitpuilende oogen, als uit den neus, voortkomen. De schaal van het bovenlyf is met een lang, hardachtig, schildt bedekt, welkers puntig eindt tusschen de oogen uitkomt. De twee voorste poten zyn, naar mate der gedaante van het diertje, vry breed, zynde, in plaats van nypers, met een lang en een kort klaauwtje voorzien. De twee daar aan volgende pootjes zyn van onderen ruighaairig. De andere pootjes onder het lyf zyn alle met kleine klaauwtjes voorzien. De staart, die uit zes leedjes bestaat, waar in de visch, die heel smakelyk is, zit, wordt, als deze garnalen in zout water zyn gekookt, krom gebogen; en als men ze wil uitpellen, moeten beide de handen daar toe gebruikt worden: want met de linker handt vat men het hoofdt, en met de regter den staart, en drukt ze dus wat tot malkander, wanneer de staartschild gemakkelyk daar af gaat, zo dat de visch zonder moeite daar uit kan gehaalt worden. Hoewel deze diertjes maar klein zyn, vindt men evenwel vele menschen, die, als zy wat rykelyk daar van eten, of andere spyze daar by gebruiken, hunne maalttydt daar mede doen. Onder den staart zitten aan beide zyden nog vyf haairige klaauwtjes, die deze garnalen tot zwemmen

dienen. De bovenste schalen zyn vol stippels. Aan het staart-einde, die vry breed is, zit een puntige doren.

Num. 9. *Garnaal uit de Straat Davids; het mannetje.*

Zy komt eenigzins met onze garnalen overeen, uitgezonderd dat hare bovenschaal glad en krom gebogchelt is, en dat 'er meer haairen in haren baardt zitten. Ook hebben hare voorpoten twee nypers, gelyk de kreeften, en een gedorent horentje op den neus.

Num. 10. *Het wyfje van de voorgaande Garnaal.*

Het zelve is van onderen vol met eiertjes bezet. Voor 't overige komt het met het mannetje overeen.

Num. 11. *Ambonsche Mantis-Garnaal.*

Deze soort, van Ambon gezonden, wordt gemeenlyk onder de garnalen gerekent, en hier te lande mede daar onder gevonden; hoewel zy veel kleiner dan de garnalen zyn. Zy hebben geen schildt op haar bovenlyf, bestaande het zelve alleen uit twaalf leden, waar in de visch zit. De baardt bestaat mede uit leedjes, waar uit twee puntige, nevens twee veerachtige en even zo veel korte haartjes voortkomen. Verder hebben deze garnalen twee grote schaarpoten, wier nypers gedorent zyn. De overige poten zyn met nagels voorzien, behalven de achterste, welke lange klaauwen hebben. In plaats van den vinachtigen staart zitten eenige zachte dorentjes.

O 2

Num. 12.

Num. 12. *Squilla mantis, Amboinensis, maxima.*

Nomen *Mantis* huic *Squillæ* datum est à *Locustarum* quadam specie, cui prope accedit. Aliis vocatur *Enchlorus*; Italis *Kambaretto*. Testa superior, è sedecim conflata articulis, scuto caret. Longiusculi duo tubuli, subcurvi, oculos in fine suo sustinent; & præter hos cornicula duo, in principio geniculata, exporriguntur. Pedes bini, antichi, longi, forcipati sunt. Sequuntur utrinque tres alii, acutis unguiculis instructi. Numerantur dein viginti alii pedes postici, admodum curti, bifidi. Ultimum tandem pedum par, longius, bifurcatum est. Cauda, uti prioris, è quatuor spinulis acuminatis constat.

TABULA VICESIMA ET SECUNDA.

Num. 1. *Cancer spinosus, maximus, Orientalis, Paguri species.*

Ad Paguros, de quibus ante egimus, pertinere videtur; siquidem testa superior spinis prægrandibus, crassis, acutis, Uncorum quasi æmulis, in ambitu horreat, ejusque area aliis tuberculis crassis, brevibus, itidem acuminatis, tanquam monticulis, inæqualis sit. Rostrum, sive os, longum prominens, ramosum, binis apicibus acuminatis terminatur. Oculi utrinque juxta acutos illos processus siti sunt: horumque a latere bini prodeunt pedes minuti, geniculati, geminatis unguiculis, quasi forcipibus, instructi, quorum ope esca ori ingeritur. Præterea bini adlunt majores, villosi, pedes, crassis præditi unguibus, eidem usui inservientes. Hos deinceps sequuntur flagella duo insignia, crassa, quorum dextrum, multo validius, in se met ipsum veluti coactum est. Forcipes horum pilosis undique fasciculis hispidi sunt. Sinistri tamen lateris forceps dextro multo est gracilior. Reliqui flagellorum articuli aculeis magnis, validis, acuminatis, armati sunt: itidemque pedes seni, longum protensi, quorum quilibet quinis gaudet articulis, nigroque ungue. Nec solum spinosa est testa superior, sed & marmoris in modum variegata; ejusque pars postica firmiter compacta, & rotundata est. Color ex ruffo flavescens pigmento Arantio variegatur.

Num. 2. *Cancer spinosus, seu Hippocarcinus, hispidus, Aldrovandi.*

Miratu dignissimus iste Cancer, Rumphio *Cancer saxatilis spinosissimus* dictus, non tantum in tegmine superiore, quod mire gibbosum, & quasi in montes & valles distinctum est, sed in aliis quoque partibus pilosa quasi tela, & pungentes aculeos, manipulatim compositos, ostentat. Caput, veluti turritum, acuminatum, spinosis processibus undique asperum est. Brachia itidem crassa, longa, ramos, in omni ambitu, ramorumque propagines emittunt. Quin vel ipsi forcipes similibus undique horrent. Octo postici pedes, pari modo constituti, aculeis crassis, pungentibus, simplicibus, ubique pleni sunt. Sic & cauda sese habet plurimis brevibusque articulis geniculata. Pedes posteriores in minutum & brevem terminantur unguiculum. Color dilute cinereo griseus per omnia regnat.

Num. 3.

Num. 12. *Grootste soort van Ambonsche Mantis-Garnaal.*

Zy dragen den naam van *Mantis* om dat zy eenigzins naar sprinkhanen gelyken. Zy worden van eenigen *Enchlorus*, en van de Italianen *Kambaretto* genoemt. Hunne bovenschaa! bestaat uit zestien leden, zonder schildt. Hunne oogen zitten vooraan twee lange kokers, die kromachtig staan; en naast de zelve zitten twee horentjes, de welke van achteren uit leedjes bestaan. Zy hebben van voren twee lange poten met scharen, of nypers, waar aan nog drie andere, aan weërzyden, volgen, met kleine puntige klauwtjes voorzien. Men telt vervolgens nog twintig andere achterpoten, alle heel kort, en in tweeën verdeelt, behalven de twee laatste, die lang en gegaffelt zyn. Hun staart bestaat, gelyk die van de voorgaande, uit vier puntige takjes, of dorentjes.

TWEË EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Zeër grote Oost-Indische Zee-krab, zyn-
de een bysoort van de Pagurus.*

Deze zee-krab schynt onder de *Paguri*, waar van wy boven gesproken hebben, te behoren; want de schaal van het bovenlyf is rondom met zware, dikke en puntige doornen, als klauwen, bezet, en het bovenlyf zelf met korte en dik puntige doornen, als heuveltjes, van ongelyke gedaanten, vervult. De snuit, of de bek, is van voren heel lang getakt, en in twee scherpe punten verdeelt. De oogen staan aan weërzyden naast de puntige

takken; en aan weërzyden zitten twee kleine, knop- of leedachtige, pootjes, met dubbelde klauwtjes, als schaaftjes, waar mede zy haar voedsel naar den mondt brengen. Zy hebben daarenboven twee groter, ruighaairige, poten, met dikke klauwen, die tot het zelve gebruik dienen. Daar aan volgen twee grote, dikke, armpoten, waar van de regter dik in malkander gedrongen is. De schaar-nypers zyn rondom met haairige topjes begroeit: doch de linker schaar is veel dunder dan de regter. De andere leden zyn vol met grote, puntige, doornen bezet, gelyk mede de zes lang uitgestrekte achterpoten, de welke ieder uit vyf leden bestaan, met een zwart nagelklauwtje voorzien. Het schaaldekfel van het bovenlyf is niet alleen gedorend, maar ook gemarmerd, wiens staarteinde rond en in malkander gedrongen is. Verder is deze krab rosachtig geel, met oranje-kleur overmarmerd.

Num. 2. *Gedorende en ruighaairige Krab, van Aldrovandus.*

Deze zeer wonderlyke krab, van Rumphius *zeer gedorende rotskrab* genaamt, is niet alleen van boven over het schaaldekfel, dat geheel bultig en als bergachtig is, maar zelfs op verscheide andere plaatfen met haairige pyltjes en stekelige dorentjes koppelswyze bezet. Het hoofd is als een toren, puntig, en taks- wyze vol gedorent. De armen zyn mede dik en lang, en overal vol getakt: zelfs zyn de nypers of scharen daar mede begroeit. De acht achterste poten zyn van de zelve gedaante, en met enkelde dikke, en scherpe dorens overal bezet, als mede de staart, die uit vele korte leedjes bestaat. De achterste poten hebben maar een klein kort nageltje. De kleur is doorgaans licht afchgrauw.

Num. 3.

Num. 3. *Idem supinus.*

Hæc ejus superficies haud minus spinosa est. Jure profecto adpellari posset *Noli me tangere*: vivum enim qui contrectare ausit, haud sane illæsus recesserit. Neque & alia Animantia ei tantopere undique armato injuriam facile inferre posse videntur. Ecce miracula Summi Conditoris, universam per naturam rerum disseminata! ut Homini infinita Ejus potentia, quam creata quævis loquuntur, manifesta fiat, & calcar addatur ad sanctissimum Ejus nomen cultu devotissimo omni præconiorum genere extolendum.

Num. 4. *Cancer Brachychelos, crumenatus, ruber, Americanus.*

Minio veluti infectus dilute flavis maculis variæ formæ, marmoris instar, variegatur. Utroque è latere obtusus quidam extat processus, ejusmodi hemicyclo similis, quo crumenas suas firmant mulierculæ. Pars antica lata est & rotunda; postica vero angustius convergit. Oculi protuberantes, in testa superiore collocati, multum ab invicem distant. Specimen hoc, utpote brachiis, pedibus & cauda carens, primum duntaxat demonstramus.

Num. 5. Aliam hic exhibemus testam, brachiis & pedibus mutilam, Cancris ad Paguros spinosos pertinentis, illi, quem sub Num. 1 hujus Tabulæ depictum dedimus, proxime accedentis. Spinis ea undique & tuberculis eleganter inæqualis, ex pallide cinereo-flavo perfundata, diluto rubore quam pulcherrime illuminatur.

Num. 6. *Testa Cancris Coronati, Orientalis.*

Clausum hæc diadema refert; quum ornatu certe insolito superba, varias elaborata in figuras, profundis fulcis, nubeculas quasi efformantibus, distincta, parte postica minutis tuberculis globosis, tanquam gemmulis, & adparatu dentato, lineam unionum æmulante, in ambitu fimbrietur. Oculi minime, uti in aliis Cancris, articulo sustinentur, sed ampli, ex orbitis suis protuberantes, saturate Arantii sunt coloris.

T A B U L A V I C E S I M A E T T E R T I A.

Postquam Cancrorum atque Astacorum historia in Tabula præcedente finem imposuimus, proximum est, ut transeamus ad exhibenda quædam è Museo nostro specimina Piscium fluviatilium & marinorum, exoticorum, præcipue vero illorum, quos apud alios Authores vel non, vel alia in formâ & specie, representatos invenire licet. Nec enim omnibus eadem semper occurrunt, sed alii alia acquirendi occasione gaudent, quæ, licet idem ad genus pertineant, specie tamen multum inter se discrepant: unde uno ab Homine omnibus absoluta numeris Historia expectari vix potest; siquidem nova quotidie & incognita ipsi offerantur ex inexhausto copiarum cornu Omnipotentis Conditoris, cujus adeo numerosa sunt Opera, ut eorum reperiri finis nunquam valeat.

Num. 1.

Num. 3. *De zelve van onderen.*

De doornen vertonen zich hier niet minder dan aan de andere zyde. Men mag deze krab met recht *kruidje roer me niet* noemen, om dat men, als men ze levendig wilde aanvatten, onbeschadigt niet vry zou raken. Andere dieren zullen 'er ook niet ligt op afkomen, om dat zy zo wel gewapent zyn. Zie daar de wonderen van den groten Schepper door de ganfche Natuur verspreid, om den mensche zyne grote macht, waar van alle schepselen getuigenis dragen, aan te tonen, op dat hy zynen allerheiligsten naam deswegen moge loven en eeren.

Num. 4. *Rode Beurs-krab, uit West-Indië.*

De zelve is fermilioen-rood, en met licht gele vlakjes, van verscheide gedaanten, als gemarmert. Zy heeft aan beide zyden een stompe tak, gelykende naar den beugel van eene vrouwen-tasch. Van voren is ze breed en rond, en van achteren loopt ze wat smaller toe. De oogen zitten uitgepuild in de bovenschaal, en vry ver van malkander. Dewyl wy deze krab zonder poten, armen en slaart hebben ontfangen, vertonen wy alleendebovenste schaal of deksel van de zelve.

Num. 5. Zie hier een ander schaaldeksel, zonder armen of poten, zynde een bysoort van de gedorende *Pagurus*-kreeft, en komende merendeels overeen met dien, welke op dit Tafereel onder Num. 1 is verbeeld. Het is mede zeer fraai gedorent en geheuveld, met licht rood over den bleek asch-gelen grondt verhoogt en fierlyk getekent.

Tom. III.

Num. 6. *Schaaldeksel van een Oost-Indische Kroon-kreeft.*

Het gelykt naar een toegesloten kroon, en is zeer fierlyk als met figuren uitgewerkt, met diepe wolkachtige vouwen, van achteren met kleine ronde bultjes, als met edelgesteenten bezet, en rondom omfoomt en getand, op de wyze als een snoer paarden. De oogen hebben geen leedje, gelyk by vele andere kreeften, maar staan dik uitgepuild in hunne kas, zynde hoog oranje-geel van verwe.

DRIE EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Na dat wy met de beschryvinge der kreeften en krabben in het voorgaande Tafereel een einde hebben gemaakt, gaan wy nu tot de vreemde zee- en riviervisschen over, welke in ons Kabinet gevonden worden, en in 't byzonder tot die gene, welke men by andere Schryvers in 't geheel niet vindt, of die van eene ganfch andere gedaante en soort zyn. Want het gebeurt dikwils, dat den eenen deze, en den anderen gene seldzaamheden voorkomen, die wel van een en het zelve geslacht zyn, maar in soorten veel van malkander verschillen: weshalven men nooit eene volkome of volstandige Natuurlyke Historie van eenen man moet verwachten; want daar komen gedurig nieuwe, en tot dien tyd toe onbekend geweest zynde dingen voor den dag, om dat het getal der werken en schepselen van den almogenden Schepper zo ongemeen is, dat 'er nooit een einde van gevonden zal worden.

P

Num. 1.

Num. 1. *Histrix Piscis, seu Orbis echinatus, vel muricatus, major, Americanus.*

Belgis vocatur *Snottolf* & *Diabolus marinus*, siquidem ob aculeos, quibus, tanquam armis, undique horret, aliis omnibus Piscibus formidabilis est. Laterales aculei longissimi sunt, admodum acuminati, & ossea duritie præditi: dorsales vero, breviores, spadiceis maculis, more Tigrino, variegantur. Venter, haud maculatus, ubique albicat. Aculei radicibus trigonis in cute firmati hærent vix vi elidendi. Caput minutum & planum est. Externum oris ambitum bini constituunt dentes magni, teretes, Lunæ dimidiatæ in modum sese mutuo excipientes: intus vero innumeri præterea eminent denticuli, acicularum instar acuminati. Oculi permagni, extuberantes, cute obducti sunt. Cauda, pro rata minus longa, in angustum convergens, undique maculata, latam gerit pinnam. Carnis parum ipsi inest; maximam vero molem corporis constituunt ossa & cutis, quam vivens Piscis aëre haulito quam validissime distendere valet. Ex Insula S. Eustachii hicce ad me pervenit una cum aliis hoc ad genus pertinentibus, quorum mox dabimus icones. *Clusius*, *Exotic. l. VI, c. 21*, & *Rajus*, in *Synops. P. p. 42* istud quoque genus describunt.

Num. 2. *Idem supinus.*Num. 3. *Orbis muricatus & reticulatus, sive Ostracion subrotundus, aculeis undique brevibus, triquetris, armatus.*

Rarior est hic Piscis, nec adeo frequenter occurrit: interim describitur tamen à *Listero* in *Ichthyotr. Willoughb. p. 155*, & a *Rajo p. 42, n. 5*.

Num. 4. *Ostracion bidens, sphaericus, aculeis undique densis, triquetris, armatus; seu minor orbicularis, Listeri in Ichth. Will. p. 155; Raji p. 42, n. 4.*

Pisciculus hic, pilâ lusoriâ haud major, sphaericus, cauda carens, tenuibus undique spinis horridus. Minuto gaudet capite & ore, eadem ratione, ac in prioribus, comparato. Ad utrumque capitis latus pinna hæret exigua. Caterum vix ossei quidquam in eo comparet; totus enim venter cavus est, distentus, & translucidus, inflatæ instar vesiculæ. Aculei radicibus triquetris in cute defixi sunt.

Num. 5. *Ostracion Catheto-plateo-oblongus; ventre tantum aculeato & subrotundo.*

Cauda oblongum reddit hunc Piscem, qui alias globi instar rotundus foret. Venter, vesicæ instar inflatus, spinulis extus undique obsitus est minutis, exacto ordine digestis, brevibus, admodum acuminatis. Caput perpusillum quatuor in ore monstrat dentes valde productos. Oculi prægrandes sunt & lucidi.

Dor-

Num. 1. *Grote Egel- of stekelige Penne-visch, uit West-Indië.*

beschreven van *Lister* in zyn *Ichthyotr. Willoughb. pag. 155*, en van *Rajus*, pag. 42, num. 5.

Hy wordt van de Hollanders *Snottolf* en *Zee-Duivel* genoemd, om dat alle andere visschen voor hem, van wegens de scherpe pennen, waar mede hy gewapend is, vrezen, en voor hem vluchten. Aan de zyden zyn deze pennen het langst, beenachtig hard en gansch puntig; maar die van boven zyn korter, en met bruine plekken als getygart. Het gehele lyf is van onderen heel wit, en niet gevlakt. De pennen zyn met driehoekige punten in de huidt vast gegroeit, en kunnen naauwlyks met geweld uitgetrokken worden. Het hoofdt is klein en platachtig. De bek bestaat uit twee grote, ronde, tanden, die halvemaanswyze op malkander sluiten; maar van binnen zitten ontelbare kleine tandtjes, gelyk puntjes van naalden. De oogen zyn heel groot, puilen uit het hoofdt, en zyn met een huidt overtrokken. De staart is, naar mate van het lyf, niet lang, loopt smal toe, zynde vol plekken, en met een brede vin voorzien. Zy hebben weinig visch, en bestaan meest uit huidt en been, dat zy, levendig zynde, styf kunnen opblazen. Deze is my van St. Eustathius toegezonden, nevens verscheide andere soorten van dit geslacht, die wy in 't vervolg zullen vertonen. Men vindt dit soort mede beschreven by *Clusius*, *Exotic. lib. VI, c. 21*, en by *Rajus*, *Syn. P. pag. 42*.

Num. 2. *De zelve visch van onderen te zien.*Num. 3. *Egel- of Penne-visch, aan alle zyden met korte, driehoekige, pennen gewapend.*

Deze seldzame Egel-visch wordt weinig gevonden; doch is

Num. 4. *Klein Zee-egeltje, overal digt met driehoekige pennen bezet; vertoont van Lister in zyn Ichthyotr. Will. pag. 155, en van Rajus pag. 42, num. 4.*

Dit zee-egeltje is niet groter dan een kaatsbal, en even zo rond, zonder staart, en overal zeer fyn gedorent. Het heeft een klein hoofdt en bek, met die der voorgaande overeenkomende. Aan weêrzyden van het hoofdt zit een kleine vin. Voor 't overige is 'er byna geen beenachtige graatachtigheid aan: want de buik is heel hol, opgespannen, en doorschynend, als een blaasje, daar de dorentjes over heen zitten, met een driehoekige wortel in de huidt.

Num. 5. *Rond-visch, hebbende alleen een gedorend onderlyf.*

De staart maakt dezen visch langachtig, die anders koegelrond zou zyn. De buik, die als een blaas met windt is opgevult, zit vol kleine dorentjes, die in nette order zyn geschikt, kort en puntig, als naalden. Het hoofdt is zeer klein, en heeft vier lange tanden vooraan in den bek. De oogen zyn groot en helder.

De

Dorsum laeve est, & ad latera lineis transversalibus, latis, spadiceis, liratim. Cervici binæ adfident pinnae. Supra caudam itidem & subtus circa anum pinna haeret. Cauda ipsa satis late pinnata est. *Pisces Vesicarium* vulgo adpellare solent. Ex Indiis Orientalibus & Occidentalibus ad nos deferuntur.

Num. 6. *Orbis Lagocephalus.*

Priori perquam similis hic est, sed minor, & supra dorsum spadiceis taniis latiusculis, ad latera vero paulum dilutioribus maculis distinctus. Cæterum superna facies laevis est & plumbei coloris. *Grew R. S. Mus. & Raj. pag. 43, num. 3*, eundem quoque describunt.

Num. 7. *Orbis, Piscis Solaris dictus.*

Est hic *Lumpus Anglorum* juxta *Gesner. Paral. pag. 1284*, Ed. Francf. *Aldrovand. Lib. III, cap. 68, pag. 179*; *Willoughby pag. 208*; *Raj. pag. 77. Lepus marinus nostras*, *Orbis species*, vocatur *Schoneveldio*, *pag. 41. Snottolf & Zonne-visch* Belgis; Anglis *the Lump-fish*.

Corpus ejus breve, crassum, quodammodo subrotundum & heptagonum est. Dorsum acutum, gibbosum. Venter latus, planus & sessilis. Rictu gaudet mediocri. Aperturæ branchiarum exiguae sunt. In utraque maxilla & ad fauces permulti denticulorum ordines extant. Color in recens capto est ex rubescente & nigricante mixtus. Squamis caret; sed cutis tenax asperis undique & nigrescentibus obsita est tuberculis, quorum majora per septem series supra dorsum, juxta longitudinem, extenduntur ita, ut in utroque latere ternæ emineant series, quarta vero impar in ipso dorsi medio: unde *Piscis* quodammodo heptagonus efficitur. Ordo dorsalis tubercula continet XII majora; lateralium supremus circiter XXX; medius XX; infimus verò IX. Interim horum tuberculorum numerus haud in omnibus idem est. Ante pinnam dorsalem appendix quædam cutacea prominet. In extremo dorsi, versus caudam, pinna haeret unica, X officulis constans: pinnae vero pectorales, latae, officulis constant XX. Pinna ventralis, singularis, fimbriæ subrotundæ instar, horizontaliter pectori adfixa, in medio exiguas quasdam porrigit appendices, XV circiter numero, radiati quidpiam æmulantes: unde hunc *Pisces* signo Solis decoratum vulgo perhibent. E regione pinnae dorsalis alia ani pinna eminet, officulis IX ad X prædita. Cauda quadrata XII constat officulis.

Reperitur hæc *Piscium* species in Oceano Britannico, Germanico, & Mari Balthico. A *Piscatoribus* sæpe ejusmodi Orbes inter Afellos reti capiuntur; qua occasione iis quandoque etiamnum viventibus positus sum. Quin & in Mari nostro Meridionali dicto dantur a V ad VI libras pendentes. Officula eorum omnia cartilaginea sunt, & caro adeo mollis, ut gelatinam quasi referat: unde vel bidui spatio mortui penitus concidunt, & in tabum glutinosum, valde foetidum, computrescunt: spiritu autem fermentato conditi sensim durefcunt, sicque conservari possunt.

Num. 8. *Idem supinus.*

Num. 9.

De rug is glad, aan weërzyden met brede, bruine, dwarsstrep. Achter by den nek zitten twee vinnen, als mede een boven den staart, en een onder aan den aars. De staart is tamelyk breed, en met vinnen. Zy worden gemeenlyk *blaasvischen* genaamt. Wy bekomen de zelve uit Oost- en West-Indië.

Num. 6. *Rond-visch, Lagocephalus genoemt.*

Deze visch gelykt zeer wel naar den voorgaanden, maar is kleiner van gedaante, hebbende over den rug brede, bruine, strepen, en aan weërzyden wat lichter bruine vlakken. Voor 't overige is de zelve van boven glad en lootverwig. Hy wordt beschreven van *Grew, R. S. Mus.*, en van *Rajus, pag. 43, num. 3*.

Num. 7. *Gedorende Zonne-visch.*

De Engelschen noemen den zelden *Lumpus*, dat is, *Lomp-visch*, volgens *Gesnerus, Paral. pag. 1284*, van de editie van Frankfort; *Aldrovandus, lib. III, c. 68, pag. 179*; *Willoughby, pag. 208*, en *Rajus, pag. 77. Schoneveldt, pag. 41*, noemt hem *Lepus marinus nostras, Orbis species*, dat is te zeggen *Zee-haas*, een soort van *Rond-visch*. De Hollanders zeggen *Snottolf* en *Zonne-visch*, en de Engelschen *the Lump-fish*.

Het lyf van dezen visch is kort, dik, eenigzins rondachtig en zevenhoekig. De rug is puntig en bultachtig; het onderlyf breed en effen. Hy heeft een middelmatige bek, en kleine kaken, in welke, gelyk ook aan de strot, verscheide reien van tanden zitten. Als deze vischen eerst gevangen worden, is hunne koleur rood en zwart onder een gemengt. Zy hebben gene schubben; maar hunne huidt is hard, en overal met scherpe,

zwarte, heuveltjes bezet, waar van de grootste met zeven reien over den rug, tot achter aan, zich zodanig uitsprekken, dat men aan elke zyde drie reien, en de vierde midden over den rug gewaar wordt, waar door zich deze visch als zevenhoekig vertoont. De rei midden over den rug vervat twaalf grote heuveltjes; de bovenste der reien aan de zyden omtrent dertig; de middelste der zelden twintig, en de onderste negen. Doch men moet aanmerken, dat het getal dezer heuveltjes in alle deze vischen niet overeenkomt en het zelve is. Voor de rug-vin ziet men een velachtig uitsteeksel; en aan het uiterste van den rug, omtrent den staart, een enkelde vin, uit tien graten bestaande; maar de brede borstvinnen hebben twintig graten. De buikvin, van eene zonderlinge gedaante, en gelykende naar rondachtige somen, zit horizontaal aan de borst vast, en heeft in 't midden eenige kleine uitsteekfels, omtrent vyftien in getal, naar stralen gelykende; waarom deze visch gemeenlyk gezegt wordt met een zonnetje versiert te zyn. Uit de rug-vin komt de aars-vin voort, bestaande uit negen of tien graadtjes. De vierkante staart heeft twaalf graten.

Deze soort van vischen wordt in de Britannische, Duitse en Oostzee gevangen. De visschers vinden de zelve dikwils in hunne netten onder de schelvischen, by welke gelegenheit zy ons zomtyds levendig zyn ter handt gekomen. Men heeft 'er ook in onze Zuiderzee gevonden, van vyf of zes ponden zwaar. Alle hunne graten zyn knarsbeenachtig, en de visch is zo week, dat het naar lil gelykt; waarom zy, als zy twee dagen dood zyn geweest, als in malkander vallen, en tot een lymig vocht vertoren, dat van een vuilen stank is. Maar als zy levendig in *liquor* gedaan worden, worden zy allengskens hard, en kunnen dus gemakkelyk bewaart worden.

Num. 8. *De zelve visch van onderen te zien.*

P 2

Num. 9.

Num. 9. *Ejusdem speciei alius, minimus.*

TABULA VICESIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Ostracion tetraodon, subrotundus; dorso lineis nigris vario; aculeis brevissimis undique.*

Capite gaudet obtuso, crasso corpore, quod in ambitu subrotundum est. Os angustum labiis pollet crassis, duosque dentes maximos, sibi contiguos, utraque in maxilla monstrat. Nares amplum patulæ sunt; oculi elliptici; apertura Branchiarum exigua. Cutis tenax aculeis creberrimis, caudam versus pressulis, undique contegitur, capite excepto, quippe quod aculeis caret. Venter & tota pars inferior albescit; dum dorsum obscure fulcum lineis quinque nigris, latis, transversis, variegatur. Pinna dorsalis XI constat officulis; pectorales duæ singulæ officulis XVII; ani denique pinna officulis X. Cauda in extremo æqualis est, vel parumper convexa.

Num. 2. *Ostracion tetraodon, subrotundus, albescens, aculeis exiguis, depressis, in dorso & ventre.*

In omnibus propemodum cum præcedente convenit: sed magis undique albicat, inque dorso ex fusco rubescit, lineis nigris, transversalibus, carens. Quin & aculei minus crebri sunt, exigui, & quasi cuti adnati, hinc adeo parum stabiles, ut haud multum pungant. Cauda cum capite aculeis expers est. Pinnæ omnes albæ sunt: pectorales singulæ officulis XVI ad XVII; dorsalis XIII; ani pinna XI constat.

Num. 3. *Ostracion triangulatus, figuris hexagonis, parum tuberculosis & quasi radiatis: aculeis duobus in imo ventre.*

Vocatur Listero in *Append. ad Ichthyol. Willough. pag. 20*, & *Rajo pag. 45, num. 8, Piscis triangularis, parvus, non nisi imo ventre cornutus.* Nobis merito inter Ostraciones videtur referendus.

Num. 4. *Ostracion quadrangulus, tuberculis & maculis variis, nigricantibus, lineaque longitudinali in dorso ornatus.*

Et hunc Listerus in *Append. ad Ichthyol. Willough. pag. 20*, & *Rajus pag. 45, Piscem vocat mediocrem, quadrangularem, maculosum.* Pinna dorfi officulis gaudet IX; ani pinna VIII tantum.

Num. 5.

Num. 9. *Een andere zeer kleine visch van de zelve soort.*

Maar hy is doorgaans wat witter, en bruin rood op den rug, zonder zwarte dwarsstrepen. Ook zyn de dorens niet zo menigvuldig, maar klein, en enkeld aan het vel aangegroeit; weshalven zy ook zo los zitten, dat ze heel weinig steken. De staart en het hoofd hebben geen dorens. Alle de vinnen zyn wit. De borst-vinnen hebben ieder 16 of 17 graadtjes; de rugvin 13; en de buik-vin maar elf.

VIER EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Viertandige Schulpvisch, die rondachtig is, met zwarte strepen over den rug, en overal kort gedorent.*

Het hoofd is stomp; het lyf dik, en in zyn omtrek wat rondachtig. De bek, die smal is, heeft dikke lippen, en twee zeer grote, naast malkander staande, tanden in ieder kakebeen. De neusgaten zyn vry wyd, de oogen eirond, en de openingen der kieuwen heel klein. Het vel is taai, en overal digt bedekt met dorens, die naar den staart toe als gedrukt staan. Het hoofd alleen is zonder dorens. De buik en het gehele onderlyf zyn witachtig; maar de rug is donker bruin, met vyf zwarte, breed, dwarsstrepen. De rug-vin heeft elf graadtjes; de twee borst-vinnen bestaan ieder uit zeventien, en de vin van den achterbuik heeft 'er tien. Het staarteinde loopt gelyk uit, of een weinig verheven.

Num. 2. *Viertandige Schulpvisch, die rondachtig is; witachtig, en op den rug en buik met kleine leggende dorentjes.*

Deze visch komt met den voorgaanden schier in alles overeen.

Num. 3. *Driekantige Schulpvisch, met zeshoekige figuren, die wat bultachtig, en als gestraalt zyn, hebbende twee dorens onder den buik.*

Deze visch wordt van Lister in zyn *Append. ad Ichthyol. Willough. pag. 20*, en van *Rajus p. 45, num. 8*, genaamt driekantige, kleine visch, die onder aan den buik maar geboort is. Wy menen, dat de zelve met recht onder de zogenaamde Ostracions of Schulpvischen mag gebragt worden.

Num. 4. *Vierkantige Schulpvisch, met bultjes, en verscheide zwarte vlakken, en met een streep langs den rug versiert.*

Lister in zyn *Append. ad Ichthyol. Will. p. 20*, en *Rajus pag. 45*, noemt hem middelmatige vierkante, gevlakte, visch. De rugvin heeft negen, en de buik-vin maar acht graadtjes.

Num. 5.

- Num. 5. *Ostracion quadrangulus; nigrescens; tuberculis minimis & maculis albis varius.*

Dorso est lato, non gibboso; ventre paulo, quam dorsum, latiore. Supercilia minime elata sunt. Os exiguum dentes monstrat X in maxilla inferiore, VII circiter in superiore, qui crocei sunt coloris. Squamæ hexagonæ per totum corpus tuberculis minimis asperæ, albisque maculis plurimis variæ cernuntur: creberrimæ tamen & minimæ sunt maculæ dorsales. Pinnae pectorales singulas officula X; dorsalem, & ani pinnam itidem X constituunt officula. Longitudo circiter IV est unciarum, latitudo maxima unius uncia & V circiter linearum. Per latera striæ rhomboidales & triangulæ regnant.

- Num. 6. *Ostracion triangulus; tuberculis exiguis, innumeris, asper; aculeis carens.*

Listero in Append. ad Ichthyol. Will. p. 20, & Rajo p. 45, num. 9. Piscis triangularis, ex toto cornutus carens, audit.

- Num. 7. *Ostracion triangulatus, totus maculosus & tuberculatus, aculeis duobus in imo ventre.*

Piscis mediocris, triangularis, ad imum ventrem, prope caudam, tantum cornutus, ex toto maculis æqualibus, subruffis, dense insignitus, Listeri in Append. ad Willughb. p. 20, & Raji p. 44, n. 7.

- Num. 8. *Ostracion quadrangulus, aculeis duobus in capite & totidem in imo ventre.*

Henrico Ruyschio Tab. IX, fig. VIII, p. 17, Pisciculus hic idiomate Belgico 't Zeekatje cluit.

- Num. 9. *Ostracion antierius quadrangulus, sed dorso acuto, gibboso; aculeis duobus in capite, & totidem in ventre.*

Piscis est exiguus, antierius ad caput quadrangulus, ad partem vero posteriorem, pone oculos, triangulari figuræ magis accedit; siquidem dorsum in carinam altam, gibbosam, acutam, extumescat, & sic cum lateribus unicum quasi latus duntaxat constituat. Venter latus est: os exiguum, multisque præditum denticulis. Oculi rotundi Iride argentei coloris pollent. Figuræ trigonæ & rhomboidales in dorso, capite, & lateribus regnant. Color obscure canus est, quasi lutescens, nullis maculis varius. Pectorales pinnae XII singulæ officula gerunt; in dorsi & ani pinna X duntaxat numerantur. Aculei quatuor, magni, duo in capite, & totidem in imo ventre, retrorsum protendantur.

Num. 10.

- Num. 5. *Vierkante Schulpvisch, zwartachtig, met zeer kleine bultjes en witte vlakken.*

onder aan den buik, omtrent den staart, maar borens heeft, en overal met gelyke rosachtige vlakken digt versiert is.

De rug is breed, en niet gebult; de buik een weinig breder als de rug. De wynbraauwen der oogen zyn niet verheven. De kleine bek heeft in het onderste kakebeen tien, en in het bovenste omtrent zeven tanden, die saffraankoleurig zyn. Het gehele ligchaam is bedekt met zeshoekige schubben, die overal met zeer kleine bultjes en vele witte vlakken besproeit zyn. Doch de rug-vlakken zyn menigvuldiger en kleiner. De borst-vinnen hebben elk 10 graadtjes; de rug- en buik-vin ieder ook zo veel. De lengte van den visch is omtrent vier oncen, en de grootste breedte haalt byna een once en vyf liniën. Aan de zyden ziet men ruitachtige en driehoekige strepen.

- Num. 6. *Driekantige Schulpvisch, met ontallyke kleine bultjes, zonder dorens.*

Lister, in zyn Append. ad Ichthyol. Will. p. 20, en Rajus, pag. 45, Num. 9, geven aan dezen visch den naam van driekantige visch, die geheel zonder borens is.

- Num. 7. *Driekantige Schulpvisch, die overal met vlakken en bultjes is, en twee dorens onder aan den buik heeft.*

Van Lister, in zyn Append. ad Will. p. 20, en van Rajus, pag. 44, Num. 7, wordt hy genoemd middelmatige, driekantige visch, die

- Num. 8. *Vierkante Schulpvisch, met twee dorens aan het hoofd, en twee onder aan den buik.*

Volgens Hend. Ruysch, Tafereel IX, fig. VIII, p. 17, wordt dit vischje van de Hollanders het Zeekatje genaamt.

- Num. 9. *Schulpvisch, die van voren vierkant is, maar puntig en gebult van rug, met twee dorens aan het hoofd, en twee aan den buik.*

De visch is klein, en voor aan het hoofd vierkantig, maar naar achteren omtrent de oogen meer naar een driehoek trekkende, vermids de rug zo scherp gebult is, dat hy aan weérkanten met de zyden schier maar eené vlakte uitmaakt. De buik is breed. De kleine bek heeft veel tandjes. De ronde oogen hebben een zilververwig oogsterretje. Op den rug, het hoofd, en aan de zyden ziet men driehoekige en ruitachtige figuren. De verw is donker grys, naar den gelen trekkende, zonder eenige vlakken. De borst-vinnen hebben ieder 12 graadtjes, de rug- en buik-vin maar 10. Daar steken twee grote dorens aan het hoofd, en twee onder aan den buik uit, met hunne punten naar achteren toe staande.

Num. 10. *Ostracion oblongo-ovatus, aculeis undique longis, teretibus & retroversis.*

Caput ejus exiguum est, subacutum: corporis vero ambitus rotundus. Os non magnum dente unico, magno, in limbo utriusque maxillæ gaudet. Oculi satis ampli cute communi capitis obducuntur. Venter albescit; dorsum nigrescit. Aculei longi, teretes, acuti, caudam versus reclinati, totum corpus obsident. Pinnæ pectorales, in mediis lateribus sitæ, officulis constant 22, pinna dorfi, versus caudam collocata, officula monstrat 14; ani pinna, priori è regione opposita, officulis constat 12; cauda exigua officulis 9 ad 10. Longitudo corporis est trium unciarum.

Num. 11. *Ostracion unciali minor, subrotundo-quadrangulus, maculis nigris variis.*

Corpus 6 ad 7 lineas longum est, 3 ad 4 lineas latum. Os minutum plurimis denticulis armatum est. Oculorum Iris albedine argentea splendet. Trigonæ atque rhomboidales figuræ leviter in corpore adumbratæ sunt, ut parum admodum oculis pateant. Color cæterum ex albo canescens, maculis nigricantibus, subrotundis, undique variis, superficiem tingit. In pinnis pectoralibus officula 11; in dorsali 9, totidemque in ani pinna numeravi. Nulli uspiam in corpore aculei comparent.

Num. 12. *Ostracion triangulus, tuberculis exiguis, innumeris, asper, aculeis carens, major.*

Videtur hic ejusdem esse speciei, ac prior sub Num. 6 exhibitus: solâ enim magnitudine ab eo discrepat. Maculæ albicantes totam superficiem, excepto ventre, distinguunt simili modo, ac in præcedente Num. 6.

Num. 13. *Ostracion quadrangulus, minor, subflavescens, figuris hexagonis, veluti radiatis, undique pictus; aculeis duobus in capite, & totidem in imo ventre armatus.*

Ita omnes, meo quæ Museo continentur, *Ostracionum* exhibui species: sequitur proxime, ut de *Balistarum* genere agam.

Num. 14. *Balistes, tribus in dorso aculeis, & cauda admodum bifurca conspicuus.*

Guaperua vocatur Brasiliensibus; *Peixe Porco* Lusitanis, juxta *Marggrav. Lib. IV, c. 12*, & *Johnston: p. 131, Tab. XXXIV, Fig. 2*. Caput & corpus perpendiculariter lata sunt: os angustum: dentes magni, contigui, quorum octo in utraque maxilla præ reliquis conspicui sunt. Squamæ satis magnæ, quadratæ, durissimæ, superficiem tegunt, cujus color canescens lineis duabus, latis, caruleis, transversim à rostro

Num. 10. *Langwerpig ovale Schulpvisch, met lange, ronde, achterwaards gekeerde dorens over het gehele lyf.*

Het hoofd is klein en puntachtig, en de omtrek van het ligchaam rond. De bek, die niet groot is, heeft op den kant van ieder kakebeen een grote tandt. De redelyk wyde oogen zyn met de gemene hoofdhuidt bedekt. De buik is wit- en de rug zwartachtig. Over het gehele lyf ziet men lange, ronde, scherpe dorens, die naar den staart toe gebogen staan. De borst-vinnen zyn in het midden der zyden geplaatst, en hebben ieder 22 graadtjes. De rug-vin, die niet verre van den staart is, heeft 'er 14; de aars-vin, regt tegen over de vorige staande, bestaat uit 12 graadtjes, en de kleine staart uit 9 of 10. Het ligchaam is drie oncen lang.

Num. 11. *Kleine, rondachtige, vierkante, Schulpvisch, die nog geen once lang is, met zwarte vlakken.*

Het ligchaam is 6 of 7 liniën lang, en 3 à 4 liniën breed. De kleine bek heeft zeer veel kleine tandtjes. Het oogsterretje is mede zilververwig. Het lyf is met driehoekige en ruitachtige figuren beschildert, die zo onduidelijk zyn, dat men ze kwalijk onderscheiden kan. Voor het overige is de oppervlakte uit den witten grysachtig, met zwartachtige vlakken overal gemarmert. De borst-vinnen zyn met 11 graadtjes, de rug- en buik-vin met 9. Nergens aan het gehele lyf ziet men dorens.

Num. 12. *Driekantige, grote, Schulpvisch, met ontallyke kleine bultjes; zonder dorens.*

Deze visch schynt van de zelve soort te zyn als de voorgaande by Num. 6, van welken hy maar door de grootte verschillende is. Over het gehele lyf, behalven den buik, ziet men witte vlakken, op de zelve manier als in die van Num. 6.

Num. 13. *Kleine, vierkante, geelachtige, Schulpvisch, met zeshoekige, als gestraalde, figuren overal versiert; hebbende twee dorens aan het hoofd, en twee onder aan den buik.*

Dus hebben wy alle de soorten van de zogenaamde *Ostracions*, of *Schulpvisschen*, die in ons Kabinet gevonden worden, ver- toont, en gaan nu over tot het geslacht der *Balisten* of *Muurbrekers*.

Num. 14. *Balistes, met drie dorens op den rug, en met een staart, die diep gegaffelt is.*

De Brasilianen noemen hem *Guaperua*, de Portugezen *Peixe Porco*, volgens *Marggraaf, Lib. IV, cap. 12*, en *Johnston, p. 131, Tab. XXXIV, Fig. 2*. Het hoofd en ligchaam zyn waterpas breed. De bek is naauw, met grote, naast malkander staand, tanden, waar van 'er acht in beide kakebenen boven de andere uitmunten. Het vel is met vry grote, vierkante, zeer harde, schubben bedekt, en grysachtig van koleur, met twee brede, blaauwe, strepen, die zich van den bek af tot aan de borst-vinnen

à rostro ad pinnas pectorales productis, distinguitur. Binæ in dorso pinnae sunt, quarum prior tribus constat aculeis, inter quos primus admodum crassus & robustus est. Pone hanc pinnam sulcus dorso insculptus cernitur. Altera dorfi pinna 30 constat officulis; pectorales pinnae officulis 15; ani pinna 27. Aculeus osseus, magnus, in ventre, ante anum, retrorsum protenditur.

Num. 15. *Balistes, dorso triacantho, 3 tribus ordinibus aculeorum utrinque versus caudam.*

In plurimis equidem cum priore hic convenit; at corpus, in medio nigrescens, haud raro lineis aliquot obliquis, albis, ab inferiore laterum parte ad ani pinnam descendentes, distinguitur, quæ tamen in omnibus haud adsunt. Tres ordines aculeorum nigricantium, brevium, in linea recta juxta longitudinem digestorum, utrinque versus caudam exporriguntur. Pinna dorfi prior tribus gaudet aculeis, quorum primus, itidem maximus, ab antica parte tuberculis exasperatur. Altera dorfi pinna officulis constat 24; ani pinna officulis 21 vel 22; pinnae pectorales, breves, officulis 14. Cauda quadrata, in extremo æqualis, minime, ut in præcedente, bifurcatur. Os quoddam magnum, obtusum, articulo donatum, & tuberculis asperum, in ventre, ante anum, conspicitur.

Num. 16. *Balistes, dorso triacantho, squamis undique aculeatis.*

Multa sunt, quibus cum priore Num. 14 congruit; sed dorsum nigrescit, & squama quælibet aculeum exiguum, & brevissimum, in medio gerit: unde superficies tota aspera evadit. Pinnam dorfi secundam 26 constituunt officula; ani pinnam officula 24. Cauda in extremo alba, & æqualis, officulis gaudet 12. Longitudo Piscis fere biuncialis est.

Num. 17. *Balistes, dorso diacantho, unicolor, microlepidotus, asper.*

In multis iterum cum præcedentibus convenit: discrepat autem ratione squamarum, quæ admodum exiles sunt, & aculeis exilissimis undique subasperæ. Corpus ubique albescit. Os crassum, tuberculatum, in ventre, ante anum extat. Pinna dorfi prima duobus gaudet aculeis, quorum prior longus & robustus est, alter vero adco brevis, ut vix in conspectum veniat. Secunda dorfi pinna officulis constat 34; pinnae pectorales singulae officulis 13; ani pinna officulis 30. Cauda, in extremo fere æqualis, officula habet 12.

Num. 18. *Balistes unicolor, asper, aculeo dorfi, postica parte uncinulis ferrato.*

Magnam partem priori Num. 16 similis est: sed prima dorfi pinna duos gerit aculeos, quorum prior longus, robustus, postica parte uncinulis seu aculeis minoribus utrinque veluti ferratus est; posterior aculeus, admodum brevis, perparum conspectui patet. Altera dorfi pinna officulis gaudet 28 ad 29; ani pinna officulis 27. Versus caudam in utroque latere aculei vel processus quidam piliformes, flexiles, prominent:

nen dwars uitstrekken. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de voorste drie dorens heeft, van welke de eerste zeer dik en sterk is. Achter deze vin is een sleuf op den rug gegraveert. De tweede rug-vin heeft 30 graadtjes; de borst-vinnen ieder 15; de buik-vin 27. Onder aan den buik, voor den aars, steekt een grote, beenachtige, doren naar achteren toe uit.

klein, kort, dorentje, waar door de gehele oppervlakte zich overal ruig vertoont. De tweede rug-vin heeft 26 graadtjes; de aars-vin 24. De staart loopt gelyk uit, en is aan het einde wit, bestaande uit 12 graadtjes. De visch is in zyn geheel omtrent twee oncen lang.

Num. 15. *Balistes, met drie dorens op den rug, en drie reien dorens aan weêrzyden naar den staart toe.*

Deze komt meestendeels met de vorige overeen; maar zyn lichaam is in het midden zwartachtig, en niet selden met eenige dwarsse, witte, strepen, die van het onderste gedeelte der zyden naar de buik-vin afdalen, versiert; hoewel de zelve niet in alle te vinden zyn. Drie reien van zwarte, korte, dorens, die regt uit naar de lengte malkander opvolgen, ziet men aan weêrkanten naar den staart toe uitgestrekt. De voorste rug-vin heeft drie dorens, waar van de eerste de grootste, en van voren met kleine puistjes bezet is. De tweede rug-vin bestaat uit 24 graadtjes; de aars-vin uit 21, of 22; de borst-vinnen, die kort zyn, ieder uit 14. De staart is vierkant, en niet, als in de voorgaande, gespleten, maar eindigt gelyk. Aan den buik, voor den aars, ziet men een groot, stomp, been, het welk een leedje heeft, en vol puistjes is.

Num. 17. *Balistes, met twee dorens op den rug, klein geschubt, en ruig.*

Hy heeft veel overeenkomst met den vorigen, maar verschilt van den zelve ten opzichte van de schubben, die zeer klein en met heel fyne dorentjes bezet zyn. Het lyf is overal witachtig. Ook ziet men aan den buik, voor den aars, een dik been, dat van puistjes ruig is, uitstaan. De eerste rug-vin heeft twee dorens, waar van de voorste lang en sterk is, maar de achterste zo kort, dat men ze pas zien kan. De tweede rug-vin heeft 34 graadtjes; de borst-vinnen hebben ieder 13; de buik-vin 30. De staart eindigt schier gelyk, en heeft 12 graadtjes.

Num. 18. *Eenverwige, ruige, Balistes, met een doorn op den rug, die van achteren zaagswyze gebaakt is.*

Hy komt voor een groot gedeelte met den voorgaanden van Num. 16 overeen: maar de eerste rug-vin heeft twee dorens, waar van de voorste lang en sterk, en van achteren met haakjes, of kleine dorentjes aan weêrkanten zaagswyze bezet is. De achterste doorn is zeer kort, en maar heel weinig te zien. De tweede rug-vin heeft 28 of 29 graadtjes; de aars-vin 27. Naar den staart toe steken aan weêrkanten eenige dorentjes, of liever haairige, buigzame, draadtjes uit, waar door de oppervlakte daar

Num. 16. *Balistes, met drie dorens op den rug, en met schubben, die overal gedoornt zyn.*

Deze komt in vele delen met dien van Num. 14 overeen. Maar de rug is zwartachtig, en ieder schubbe heeft in het midden een

prominent: unde hirsuta ibi loci superficies evadit. Interim in aliis hujus speciei adeo breves sunt hi villi, ut vix queant conspici.

Num. 19. *Balistes, rostro oblongo, acuto; macula nigra, punctis albis varia, ad os ventrale distinctus.*

Caput & rostrum multo, quam in prioribus speciebus, sunt longiora & tenuiora. Os admodum exiguum est & angustum. Squamæ exiles, subasperæ, splendentes, superficiem tegunt, quæ ad utrumque caudæ latus quodammodo hirsutæ evadunt, minus tamen, quam in specie prægressa. Color albidus maculis subrotundis, subfuscis & pallidis, variegatur. Pinna dorsi prima duobus constat aculeis, quorum anterior longus, rectus, minimis ubique tuberculis exasperatur; posterior verò brevissimus vix in conspectum prodit. Pone hanc pinnam sulcus dorso insculptus est. Alteram dorsi pinnam officula 30 firmant; pinnam ani officula 28 vel 29. Longitudo totius circiter tres uncias æquat.

TABULA VICESIMA ET QUINTA.

Ad Chatodontum genus jam transgredimur, quod quidem in tres iterum classes jure distingui posse videtur. Prima complectitur Chatodontes aculeo utrinque laterali ad caudam præditos: altera Chatodontes ad caput aculeatos: tertia Chatodontes nec ad caput, nec ad caudam aculeatos. Harum quælibet suas dein species enumerat, ordine nunc exhibendas.

Chatodontes aculeo utrinque laterali ad caudam.

Num. 1. *Chatodon lineis longitudinalibus varius; cauda bifurca & utrinque aculeata.*

Caput ab oculis versus rostrum admodum declive est. Unicus duntaxat ordo dentium utraque in maxilla cernitur. Squamæ subasperæ corpus tegunt, quod lineis novem angustis, ex cœruleo albescens, longitudinalibus, utroque in latere, distinguitur: quin & quælibet harum linearum alia quadam linea fusca utrinque stipatur. Pinnam dorsi officula 36 constituunt, quorum 9 aculeata sunt. Pectorales pinnæ officulis singulæ constant 16; ventrales officulis 6; ani pinna 29, quorum denuo 3 aculeata sunt. Cauda magna, bifurca, officulis 16 longioribus gaudet. Tandem in utroque latere, caudam versus, aculeus acuminatus antrorsum protenditur.

Num. 2. *Chatodon nigrescens; cauda albescente, equali, & utrinque aculeata.*

Caput, corpus, os, dentes, squamæ, eadem ratione, ac in præcedente, comparata sunt. Pinnæ pectorales officulis itidem 16 constant; ventrales 6; dorsi pinna officulis 38, quorum 9 aculeata sunt; ani

daar ter plaatse zich ruig vertoont. Doch deze haartjes zyn in andere van die soort zo klein, dat men ze schier niet zien kan.

welke noch aan het hoofd, noch aan den staart dorens hebben. Ieder van deze drie classen heeft wederom zyne soorten, die wy nu in ordre zullen laten volgen.

Chatodons, die aan weêrkanten van den staart gedoornt zyn.

Num. 19. *Balistes, met een lange, puntige, snuit, en met een zwarte vlak, die wit gestippelt is, omtrent het buikbeen versiert.*

Num. 1. *Chatodon, die na de lengte gestreept is, met een gegaffelden en aan weêrkanten gedoornden staart.*

Het hoofd en de snuit zyn veel langer en smaller dan in de voorgaande soorten. De bek is heel klein en naauw. De schubben zyn zeer fyn, ruigachtig, en glinsterende, en aan weêrkanten van den staart ook eenigzins haairig: doch zo veel niet, als in de vorige. De verw is wit, met rondachtige bruine en bleke vlakken gemarmert. De eerste rug-vin heeft twee dorens, waar van de voorste lang, regt, en overal ruig van kleine puistjes is; de achterste daarentegen is zo kort, dat men hem pas zien kan. Achter deze vin loopt een sleuf in den rug. De tweede rug-vin heeft 30 graadtjes; de aars-vin 28, of 29. De lengte van den gehelen visch haalt omtrent drie oncen.

Het hoofd loopt van de oogen tegen de snuit aan zeer schuins. In ieder kakebeen is maar een ry tanden. Het ligchaam is met ruigachtige schubben bedekt, en heeft aan weêrkanten in de lengte negen smalle, blaauwachtig witte, strepen, waar van ieder wederom aan beide zyden met een bruine streep versiert is. De rug-vin heeft 36 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben ieder 16, de buik-vinnen 6, en de aars-vin 29, waar van wederom drie gedoornt zyn. De staart is groot, gegaffeld, en bestaat uit 16 lange graadtjes. Ook ziet men aan weêrkanten, omtrent den staart, een puntige doorn, die naar voren toe staat.

VYF EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Wy gaan nu over tot het geslacht der Chatodons-visschen, of van die visschen, die met borstelachtige tanden voorzien zyn, en die wy menen dat met recht in drie classen kunnen verdeelt worden. Onder de eerste worden gerekent die gene, welke aan weêrkanten van den staart een doorn dragen; onder de tweede die, welke aan het hoofd gedoornt zyn; en de derde zyn die,

Num. 2. *Zwartachtige Chatodon, met een wit-achtigen, gelyken, en aan weêrkanten gedorenden staart.*

Het hoofd, ligchaam, bek, tanden en schubben zyn even zo, als in de vorige, geschapen. De borst-vinnen hebben ook 16 graadtjes; de buik-vinnen 6; de rug-vin 38, waar van 9 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 29, waar van drie met dorens zyn.

ani pinna 29, inter quæ 3 aculeo gaudent. Cauda, in extremo æqualis, officula gerit 16 longiora. Quin & ad caudam ejusmodi datur utrinque aculeus, ac in priore.

Num. 3. *Chatodon nigrescens, cauda parum bifurca, & utrinque aculeata.*

Os & dentes ita, ut in prioribus, sese habent. Squamæ admodum exiles; subasperæ; corpus tegunt. Pinna dorfi officulis gaudet 33 ad 34, quorum 9 aculeata sunt; Pectorales pinnae 15 ad 16 constant officulis; ventrales 6; ani pinna circiter 27, quorum tria denuo aculeata sunt. Aculeus quoque lateralis utrinque ad caudam adest.

Num. 4. *Chatodon albescens, lineis quinque, transversis, nigricantibus, & aculeo laterali utrinque.*

Caput, corpus, dentes, & reliqua, ejusmodi fere sunt ac in præcedente Num. 3. Sed lineæ 5 transversæ, nigricantes, utroque in latere decurrunt. Pinnam dorfi 30 firmant officula, inter quæ 9 aculeo gaudent; pectorales pinnae officulis constant 15 ad 16; ventrales officulis 6; ani pinna 22, quorum tria aculeata sunt. Cauda, in extremo æqualis, officula 16 longiora gerit. Aculeus brevis utrinque, versus caudam, ut in præcedente, datur.

Sequuntur proxime Chatodontes ad caput aculeati.

Num. 5. *Chatodon niger, capite diacantho, & lineis utrinque quatuor, transversis, curvis.*

Listero in *Append. ad Willoughb. p. 23*, J. Rajo in *Syn. p. 103*, vocatur *Acarauna exigua, nigra, zonis aliquot luteis eleganter depicta*. Maxilla ejus inferior paulo longior est superiore: in utraque autem plures eminent ordines denticulorum. Lamina media operculorum, quæ branchias defendunt, ad partem inferiorem in aculeum magnum & robustum definit. Pinna dorfi officulis constat 41, quorum 10 aculeata sunt; pectorales pinnae officulis 19; ventrales 6; ani pinna 27, quorum tria aculeo gaudent. Cauda, in extremo subrotunda, officula 17 longiora gerit.

Num. 6. *Chatodon, duobus aculeis brevibus supra oculos, & officulo tertio pinnae dorsalis longissimo preditus.*

Rostrum ejus admodum productum est. In maxillis plures extant dentium longorum ordines. Supra oculos officulum ferratum, brevisque aculeus, utroque in latere conspiciuntur. Squamis perpusillis, duris & asperis, corpus tegitur. Lineæ aliquot nigrae & albæ, latae, transversæ, superficiem variegant. Pinna dorfi officulis constat 46, quorum septem aculeata sunt, & tertium ordine longissimum in setam quasi

zyn. De staart loopt gelyk uit, en heeft 16 lange graadtjes. Aan weêrkanten van den staart is mede een doorn, als in de voorgaande.

Nu volgen de Chatodons, die aan het hoofd gedoornt zyn.

Num. 3. *Zwartachtige Chatodon, met een staart, die een weinig gegaffelt, en aan weêrkanten gedoornt is.*

De bek en de tanden zyn zo, als in de voorgaande. Het lyf is met zeer kleine, ruigachtige, schubben bedekt. De rug-vin heeft 33 of 34 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 15 of 16 graadtjes; de buik-vinnen 6; de aars-vin omtrent 27, waar van drie met dorens zyn. Ook is aan weêrkanten van den staart een doorn.

Num. 5. *Zwarte Chatodon, met twee dorens aan het hoofd, en vier kromme dwarsstrepn aan weêrkanten.*

Lister in *Append. ad Willoughb. pag. 23*, en Rajus in *Synops. pag. 103*, noemen dezen visch *kleine, zwarte, Acarauna, met eenige gele gordels fraai versiert*. Het onderste kakebeen is wat langer dan het bovenste, en in beide ziet men verscheide reien van tandjes uitsteken. Het middelste bladt van de kieuw-deksels loopt van onderen met een grote en sterke doorn uit. De rug-vin heeft 41 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 19; de buik-vinnen 6; de aars-vin 27, waar van drie met dorens zyn. De staart, die rondachtig eindigt, heeft 16 lange graadtjes.

Num. 4. *Witachtige Chatodon, met vyf zwartachtige dwarsstrepn, en een doorn aan ieder zyde.*

Het hoofd, ligchaam, de tanden, en andere delen zyn schier even zo, als in die van Num. 3, gestelt. Maar aan beide de zyden ziet men vyf zwartachtige dwarsstrepn lopen. De rug-vin heeft 30 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 15 of 16; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 22, waar van drie met dorens zyn. De staart loopt opgespleten uit, en heeft 16 lange graadtjes. Aan weêrkanten omtrent den staart zien men mede een doorn, gelyk als in de voorgaande.

Num. 6. *Chatodon, met twee korte dorens boven de oogen, en met een rug-vin, wiens derde graadtje zeer lang is.*

De snuit is zeer lang, en in de kakebenen zyn verscheide reien lange tanden geplaatst. Boven de oogen is aan weêrkanten een zaagsgewys getand beentje, en een korte doorn. Het lyf is met zeer kleine, harde en ruige, schubben bedekt, en met eenige zwarte en witte, brede, dwarsstrepn gemarmert. De rug-vin heeft 46 graadtjes, waar van 7 gedoornt zyn, en het derde zeer lang,

quasi producitur. Pinnae pectorales officula gerunt 18; ventrales 6; ani pinna 36, quorum tria priora aculeo gaudent. Cauda, parum bifurcata, officulis 16 longioribus pollet.

Num. 7. *Chatodon canescens; ore aculeato, 5° officulo tertio pinnae dorsalis setiformi, longissimo.*

Ad oris angulos utrinque aculeus quidam, retrorsum spectans, eminet, quo adparatu praecedentes carent. Color corporis ex albo canescens & splendidus est. Squamæ admodum exiguae sunt. Pinna dorsi officulis constat 46; ani pinna 36; pectorales 17 ad 18; ventrales, ut in priore Num. 6, officula gerunt 6.

Chatodontes aculeis ad caput & caudam carentes.

Num. 8. *Chatodon macrolepidotus; lineis utrinque duabus, magnis, nigris; officulo quarto pinnae dorsalis setiformi, longissimo.*

H. Ruyschio in *Theat. Anim. Tab. I, fig. 1, p. 1*, vocatur Belgice *de Tafelvisch*. Figura fane, quam Author hic ibi exhibet, omnino nostrum hunc Piscem videtur exprimere; quamvis adjuncta descriptio admodum imperfecta sit, nec in omnibus ad amussim figuræ respondeat. Denticulorum plures ordines in utraque maxilla dantur. Squamæ amplæ, imbricatim sitæ, subasperæ, corpus obsident. Pinna dorsi officulis constat 37, quorum 11 aculeata sunt. Pectorales pinnae officulis gaudent 18; ventrales 6; ani pinna 22 ad 23. Cauda in extremum fere æquale terminatur.

Num. 9. *Chatodon macrolepidotus, lineis utrinque tribus, nigris, latis, 5° quarta in ipsa cauda.*

Ordines denticulorum, & squamæ magnæ, asperæ, similiter, ut in præcedenti specie Num. 8, sese habent. Color corporis albescens lineis quatuor transversis, nigris, latis, utroque in latere distinguitur. Pinna dorsi officula gerit 33, quorum 12 aculeo gaudent. Pectorales pinnae officula habent 16; ventrales 6; ani pinna 21, quorum tria iterum aculeata sunt. Cauda in extremo convexa est.

Num. 10. *Chatodon macrolepidotus, nigrescens; lineis utrinque duabus, albis, ad caput.*

Dentium atque squamarum eadem est, ac in prioribus Num. 8 & 9, ratio. Totum fere corpus nigrescit, nisi quod binæ albescentes lineæ, transversæ, utrinque ad caput exporrigantur. Pinna dorsi officulis constat 40, quorum 12 aculeata sunt. Pectorales pinnae officula gerunt 16; ventrales 6; ani pinna 24, inter quæ tria aculeata sunt. Cauda in extremum convexum desinit.

Num. 11.

lang, als een varkensborstel, uitsteekt. De borst-vinnen hebben 18 graadtjes; de buik-vinnen 6; de aars-vin 36, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De staart is een weinig gespleten, en heeft 16 lange graadtjes.

Num. 7. *Grysachtige Chatodon, met een gedoornde bek, en een rug-vin, wiens derde graadtje zeer lang en borstelachtig is.*

Aan beide de hoeken van den bek zit een doorn, die naar achteren toe uitsteekt, het welk in de voorgaande zo niet gevonden wordt. Het lyf is grysachtig en glinsterende. De schubben zyn zeer klein. De rug-vin heeft 46 graadtjes; de aars-vin 36; de borst-vinnen 17, of 18; de buik-vinnen 6, gelyk in die van Num. 6.

Chatodons zonder dorens aan het hoofd, noch aan den staart.

Num. 8. *Groot-geschubde Chatodon, met twee grote, zwarte, strepen aan weêrkanten, wiens vierde graadtje van de rug-vin zeer lang en borstelachtig is.*

H. Ruysch in zyn *Theatr. Anim. Tab. I, fig. 1, pag. 1*, noemt dezen *Chatodon Tafelvisch*. Ten minste komt de printverbeelding, die deze Schryver daar ter plaatse geeft, zeer wel met dezen onzen visch overeen; hoewel de bygevoegde beschryving onvolmaakt is, en niet in alle delen met de print overeenkomt.

Beide de kakebenen hebben verscheide reien van tandjes. De schubben zyn breed, ruigachtig, en als dakpannen in malkander geschikt. De rug-vin heeft 37 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 18; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 22 of 23. De staart loopt schier gelyk ten einde.

Num. 9. *Groot-geschubde Chatodon, met drie zwarte, brede, strepen aan weêrkanten, en een vierde op den staart.*

De reien tanden, en de grote, ruige, schubben zyn even zo, als in de voorgaande soort van Num. 8. Het witachtige lyf is met vier zwarte, brede, dwarsstrepen aan weêrkanten versiert. De rug-vin heeft 33 graadtjes, waar van 12 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 16; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 21, waar onder drie met dorens zyn. De staart loopt rondachtig ten einde.

Num. 10. *Groot-geschubde, zwartachtige, Chatodon, met twee witte strepen aan weêrkanten van het hoofd.*

De tanden en schubben zyn gelyk als in de vorige van Num. 8 en 9. Het ligchaam is schier overal zwartachtig, behalven dat twee witachtige dwarsstrepen zich aan weêrkanten van het hoofd uittrekken. De rug-vin heeft 40 graadtjes, waar van 12 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 16; de buik-vinnen 6; de aars-vin 24, waar onder drie gedoornt zyn. De staart heeft een rondachtig einde.

Num. 11.

Num. 11. *Chatodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos, & macula rotunda in pinna dorsali.*

Dentes iterum & squamæ ita, uti in præcedentibus, sese habent. Rostrum oblongum est & productum. Totum corpus albescit, excepta macula quadam rotunda, nigra, quæ superius ad finem pinnae dorsalis datur. Quin & linea nigra ad oculos cernitur. Pinna dorsi officulis constat 37, quorum 13 aculeata sunt. Ani pinna officula gerit 23, quorum tria prima aculeo gaudent. Cauda in extremo convexa est. Longitudo totius piscis circiter est uncia unius & 8 linearum.

Num. 12. *Chatodon macrolepidotus, albescens, lineis utrinque octo transversis, nigris.*

Et hic ratione dentium & squamarum nihil a præcedentibus discrepat. Rostrum breve est & minime productum. Pinna dorsi officula gerit 29 ad 30, quorum 11 aculeata sunt. Ani pinna officulis gaudet 20, quorum 3 aculeata sunt. Longitudo est uncia unius & 8 linearum: latitudo maxima uncia unius & unius lineæ.

Num. 13. *Chatodon totus argentei coloris; pinnis ventralibus ob brevitatem parum conspicuis.*

Denticuli sunt ut in Num. 12. Squamæ exiguae albore argenteo splendent. Pinna dorsi officulis constat 38, quorum 8 aculeata sunt. Pectorales pinnae officula gerunt 16 ad 17; ventrales 6; ani pinna 33, quorum tria aculeo gaudent. Cauda, in extremo parum bifurca, officulis firmatur 17 longioribus. Longitudo fere est biuncialis: latitudo maxima duarum linearum supra unciam.

Num. 14. *Chatodon obscure canus, maculis aliquot irregularibus, & officulo secundo pinnarum ventralium in setam quasi producto.*

Ordines denticulorum, ut in priore, se habent. Squamæ exiguae sunt & subasperæ. Color corporis obscure canus maculis aliquot irregularibus & parum conspicuis utroque in latere distinguitur. Pinna dorsi officulis constat 31, quorum 9 prima aculeata sunt. Pectorales pinnae officula habent 17 ad 18; ventrales 6; ani pinna 22, inter quæ tria aculeata sunt. Cauda in extremo subrotunda est. Longitudo corporis totius est uncia 1 & 9 linearum: latitudo maxima uncia 1 & 2 linearum.

Num. 15. *Chatodon quadratus, nigrescens, pinnis dorsi ac ani in medio longum productis.*

H. Ruyschio, in *Th. An.* p. 18, vocatur Belgicè 't Zeebotje, cujus icon ibidem *Tab. X, fig. 7*, exhibetur,

Num. 11. Groot-geschubde, witachtige, *Chatodon*, met een zwarte streep aan de oogen, en een ronde vlak op de rug-vin.

waar van 8 gedoornt zijn; de borst-vinnen hebben 16 of 17; de buik-vinnen 6, en de aars-vin 33, waar van drie met dorens zijn. De staart is aan het einde een weinig gespleten, en heeft 7 lange graadtjes. De lengte is schier van twee oncen; de grootste breedte van een once en 2 linien.

De tanden en schubben zijn als in de voorgaande. De snuit is langwerpig en steekt verre uit. Het gehele lyf is witachtig, behalven boven aan het einde van de rug-vin, daar een zwarte ronde vlak zit. De rug-vin heeft 37 graadtjes, waar van 13 gedoornt zijn. De aars-vin heeft 'er 23, waar onder de drie eerste met dorens zijn. De staart loopt rondachtig ten einde. De lengte van dezen visch haalt omtrent een once en 8 linien.

Num. 14. Donker-gryze *Chatodon*; met eenige ongeregelde vlakken; en met buik-vinnen, welker tweede graadtje als een borstel uitsteekt.

Num. 12. Groot-geschubde, witachtige, *Chatodon*, met acht zwarte dwarsstrepen aan weêrkanten.

Deze komt mede met de vorige ten opzichte der tanden en schubben overeen. De snuit is kort en steekt niet verre uit. De rug-vin heeft 29 of 30 graadtjes, waar van 11 gedoornt zijn. De aars-vin heeft 20 graadtjes, waar van drie gedoornt zijn. De lengte is van een once en 8 linien, en de grootste breedte van een once en een linie.

Ten opzichte van de tanden komt hy met de vorige overeen. De schubben zijn klein en ruigachtig. Het lyf is donker gryz, met eenige vlakken aan weêrkanten, die zonder order staan, en naauylks gezien kunnen worden. De rug-vin heeft 31 graadtjes, waar van de 9 eerste gedoornt zijn. De borst-vinnen hebben 17 of 18; de buik-vinnen 6; de aars-vin 22, waar van drie gedoornt zijn. De staart is aan het einde rondachtig. Het gehele ligchaam is een once en 9 linien lang, en op zyn breedte een once en 2 linien breed.

Num. 13. Zilver-verwige *Chatodon*, met buik-vinnen, die wegens hunne kortheit schier onzichtbaar zijn.

Num. 15. Vierkante; zwartachtige, *Chatodon*, met rug- en aars-vinnen, die in het midden verre uitsteken.

De tanden zijn zo, als in die van Num. 12. De kleine schubben hebben een witte zilververw. De rug-vin heeft 38 graadtjes,

H. Ruysch, in zyn *Theat. An.* p. 18, noemt dezen visch op zyn Nederduitsch het Zeebotje, en geeft aldaar op het *X Taf., fig. 7*, een

betur, huic pro parte conveniens; quamvis pinnae ventrales non adeo duras & osseas reperiam, ac Ruyschii descriptio docet. Dentes, uti in Num. 14, comparati sunt. Squamæ itidem non magnæ. Color nigrescens vel obscurus per totum corpus regnat, quod quadratum vel potius rhomboideum est, si pinnae auferens. Dorsi pinna officulis constat 41, quorum 5 aculeata sunt; pectorales pinnae officulis 17; ventrales nigrae & longae officulis 6; ani pinna 30, quorum 3 aculeo gaudent. Longitudo totius est 3 unciarum: latitudo inter initium pinnarum dorsi & ani itidem 3 unciarum.

Num. 16. *Chatodon macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos & macula rotunda ad caudam.*

Ore aperto maxilla inferior superiore longior est. Corpus albescit; sed linea nigrescens, transversalis ad regionem oculorum, & macula nigra rotunda, circulo albo inscripta, in extremo corpore versus caudam datur. Pinna dorsi officulis constat 32 ad 33, quorum 13 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnae pectorales officula gerunt 15; ventrales 6, quorum primum, satis longum, aculeo gaudet. Ani pinna officulis firmatur 20, quorum 3 robusta & aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremum ferè æquale definit.

Num. 17. *Chatodon macrolepidotus, albo flavescens, rostro longissimo, osseo, & macula nigra ad basin pinnae dorsalis.*

In multis hic cum præcedente convenit; sed rostro gaudet admodum longo, osseo & subacuto, ore interim satis minuto. Corpus, ex albo flavescens, lineis quatuor transversis, obscurioribus, in utroque latere distinguitur, sic ut linearum prima oculos secet, altera & tertia medium per corpus decurrat, quarta, reliquis latior, versus caudam. Quin & præterea ad caudæ initium linea nigra, transversalis, & ad basin pinnae dorsalis macula nigra, rotunda, satis ampla, datur. Pinna dorsi flavescens officulis gaudet 39, quorum 9 aculeata, breviora & robusta sunt, reliqua mollia. Pinnae pectorales officulis constant 15; ventrales 6, quorum primum itidem aculeatum est, reliqua verò ramosa. Ani pinna officula gerit 23 ad 24, quorum 3 aculeata sunt. Cauda in extremo æqualis est.

Num. 18. *Chatodon macrolepidotus, albescens, linea nigricante ad oculos, caudam, ani ac dorsi pinnam.*

Admodum is adfinis est speciei Num. 16 descriptæ: sed linea nigrescens, longitudinalis ad extremum pinnae ani & dorsi datur. Dorsi pinnam officula constituunt 35, quorum 13 aculeata, reliqua mollia sunt. Pinnae pectorales officulis constant 15; ventrales 6, quorum primum aculeatum est; ani pinna officulis 23, quorum 3 aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremum æquale, vel parum convexum, abit.

T A B U L A

een printverbeelding, die met de onze ten dele overeenkomt; hoewel my de buik-vinnen zo hard en beenachtig niet voorkomen, als de Hr. Ruysch de zelve beschryft. De tanden zyn even zo geschapen, als in die van Num. 14. Ook zyn de schubben niet groot. Het lyf is overal zwartachtig, of donkerverwig, en van gedaante vierkant, of liever ruitachtig, als men de vinnen daar buiten rekent. De rug-vin heeft 41 graadtjes, waar van 5 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 17; de zwarte en lange buik-vinnen 6; de aars-vin 30, waar van drie met dorens zyn. De gehele lengte is van drie oncen, en de breedte tusschen het begin van de rug- en aars-vinnen genomen mede van 3 oncen.

Num. 16. *Groot-geschubde, witachtige, Chatodon; met een zwarten streep aan de oogen, en een ronde vlak aan den staart.*

Wanneer zyn bek open is, zo ziet men, dat het onderste ka-kebeen langer is dan het bovenste. Het lyf is witachtig; maar met een zwartachtigen dwarsstreep omtrent de oogen, en een zwarte ronde vlak, die met een witte kring omschreven is, aan het uiterste van het ligchaam, by den staart. De rug-vin heeft 32 of 33 graadtjes, waar van 13 gedoornt, en de overige zacht en slap zyn. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste vry lang gedoornt is. De aars-vin heeft 20 graadtjes, waar van drie vry sterk en gedoornt, maar de andere zacht en slap zyn. De staart eindigt gelyk uit.

Num. 17. *Groot-geschubde, uit den witten geelachtige, Chatodon, met een zeer lange, beenachtige, snuit, en een zwarte vlak onder aan den voet van de rug-vin.*

Hy komt met den voorgaanden meerendeels overeen; maar heeft een zeer lange, beenige en scherpe snuit, hoewel de bek zelf vry klein is. Het lyf is uit den witten geelachtig, met vier donkerverwige dwarsstrepen aan weêrkanten, waar van de eerste over de oogen loopt, de tweede en derde over het midden van het lyf, en de vierde, die breder is dan de andere, naar den staart toe zich uitstrekt. Ook ziet men omtrent het begin van den staart een zwarten dwarsstreep, en aan den voet van de rug-vin een zwarte, ronde, vlak, die redelyk groot is. De geelachtige rug-vin heeft 39 graadtjes, waar van 9 gedoornt, kort en vry sterk, maar de andere slap zyn. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste ook gedoornt is, maar de overige als getakt zyn. De aars-vin heeft 23 of 24 graadtjes, waar van drie gedoornt zyn. De staart loopt gelyk ten einde.

Num. 18. *Groot-geschubde, witachtige, Chatodon, met een zwartachtigen streep aan de oogen, aars- en rug-vin.*

Deze heeft veel overeenkomst met dien van Num. 16; maar is met een zwartachtigen streep, naar de lengte, omtrent het einde van de aars- en rug-vin, verfiert. De rug-vin heeft 35 graadtjes, waar van 13 gedoornt, en de overige zacht zyn. De borst-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste gedoornt is; de aars-vin heeft 23, waar van drie gedoornt, en de andere zacht en slap zyn. De staart loopt gelyk, of een weinig rondachtig ten einde.

T A B U L A V I C E S I M A E T S E X T A.

Num. 19. *Chatodon fusco-rubescens; aculeis utrinque duobus infra oculos.*

Corpus huic magis oblongum est, quam prioribus. Lamina media & infima operculorum branchiarum in ambitu aculeis aliquot brevibus quasi ferratae sunt; suprema vero lamina infernè ad oculos in binas abit spinas, magnas, quarum posterior anteriore triplo longior est. Pinna dorsi, in medio humilior, officulis constat 28 ad 29, quorum 10 vel 11 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnae pectorales officulis constant 17; ventrales 6, quorum primum aculeo gaudet. Ani pinna officula gerit 17, quorum duo aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda, lata, in extremo rotunda est.

Num. 20. *Chatodon, lineis utrinque tribus, albis; & laminis operculorum in ambitu admodum ferratis.*

Præcedenti Num. 19 in multis similis est; sed corpus obscure canum lineis vel zonis tribus, latis, transversis, albescens, variegatur, quarum prima est circa opercula branchiarum, altera, latissima, in medio corpore, tertia ad caudæ initium. Lamina suprema & infima operculorum branchiarum in ambitu aculeis plurimis admodum dentatae sunt: media vero iis caret. Dorsi pinna, in medio humilior, officulis constat 26, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Pinnae pectorales officula gerunt 17; ventrales 6, quorum primum aculeo gaudet. Ani pinna officula habet 13, quorum duo aculeata, reliqua mollia sunt. Cauda in extremo subrotunda est. Longitudo corporis circiter 2 uncias aëquat.

Num. 21. *Chatodon quadratus, argentei coloris; aculeis duobus, brevibus, loco pinnarum ventralium, praditus.*

Corpus fere quadratum est & latius, quam longum. Maxilla inferior superiorem longitudine parum superat. Denticulorum plures dantur ordines in maxillis, palato, & faucibus. Oculi magni, sphaerici, sunt. Corpus, una cum pinnis, argentei est coloris. Squamæ amplæ, quadrato-subrotundæ, albæ, corpus tegunt. Pinnae pectorales officula habent 17; dorsi pinna 43, quorum 8 aculeata sunt; ani pinna maxima, valde lata, officulis gaudet 39, quorum tria prima aculeata & admodum robusta sunt. Cauda, lata, in extremo fere æqualis est. Aculei duo, admodum curti, sed robusti, retrorsum flexi, in ventre proxime supra anum prominent, qui locum pinnarum ventralium supplere videntur.

Num. 22. *Chatodon, lineis utrinque candidis; laminis operculorum ferratis; cauda alba bifurca.*

Unus duntaxat ordo denticulorum in maxillis datur. Squamæ mediocres sunt & asperæ. Color corporis ex fusco nigrescens duabus lineis albis, transversis, utrinque distinguitur, quarum prima pone oculos

ZES EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Num. 19. *Bruin roodachtige Chatodon, met twee dorens aan weêrzyden onder de oogen.*

Het lyf van dezen is eenigzins langwerpiger dan dat van den voorgaanden. Het middelste en onderste blad van de kieuwendekfels is in zyn omtrek met eenige korte dorens zaagswyze getand; maar het bovenste blad maakt onder aan de oogen twee grote dorens, waar van de achterste wel driemaal langer is dan de voorste. De rugvin is in het midden korter en lager, en heeft 28 of 29 graadtjes, waar van 10 of 11 gedoornt, maar de overige zacht zyn. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes, en de buik-vinnen 6, waar van de eerste met een doorn is. De aars-vin heeft 'er 17, waar van twee gedoornt, maar de overige zacht zyn. De brede staart is aan zyn einde rondachtig.

Num. 20. *Chatodon, met drie witte strepen aan weêrzyden, en met kieuwendekfels-bladen, die in hunnen omtrek sterk getand zyn.*

Hy komt in vele stukken met dien van Num. 19 overeen; maar zyn lyf is donker-grys, met drie witachtige dwarsstrepen, of gordels versiert, waar van de eerste om de kieuwendekfels loopt; de andere, zynde de breedste, over het midden van het lyf, en de derde omtrent het begin van den staart. Het bovenste en onderste kieuwendekfels-blad is in zyn omtrek met zeer vele dorens sterk getand; maar het middelste heeft diergelyke niet. De rugvin, die in het midden wat lager is, heeft 26 graadtjes, waar

Tom. III.

van 11 gedoornt en de andere zacht zyn. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes, en de buik-vinnen 6, waar van het eerste gedoornt is. De aars-vin heeft 'er 13, waar van twee met dorens, en de andere zacht zyn. De staart is aan zyn einde rondachtig. Het ligchaam is omtrent 2 oncen lang.

Num. 21. *Vierkantige, zilververwige, Chatodon, met twee korte dorens, die in de plaats van de buik-vinnen dienen.*

Het lyf is byna vierkantig, en breder dan het lang is. Het onderste kakebeen is langer dan het bovenste, en in de kakebenen zo wel, als in het verhemelte en keelgat, ziet men verscheidene reien van tanden zitten. De oogen zyn groot en kogelrond. Het lyf en de vinnen zyn met zilververwe bekleed. De schubben zyn breed, wit, en vierkant rondachtig. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes; de rug-vin 43, waar van 8 gedoornt zyn; de aars-vin, die zeer groot en breed is, heeft 39, waar van de drie eerste gedoornt en zeer sterk zyn. De brede staart loopt byna gelyk ten einde: ook ziet men onder aan den buik, digt voor den aars, twee zeer korte, doch sterke, dorens, die naar achteren gebogen staan, en de plaats van buik-vinnen schynen te vervullen.

Num. 22. *Chatodon, met witte strepen aan weêrzyden, hebbende getande blaadtjes van de kieuwendekfels, en een witten gespleten staart.*

In de kakebenen is maar een rei tanden. De schubben zyn middelmatig groot en ruig. Het lyf is bruin zwartachtig, met twee witte dwarsstrepen aan weêrzyden, waar van de eerste naby de

S

oculos est, & altera medio in corpore. Cauda itidem tota candida est & bifurca. Operculorum laminæ in ambitu admodum ferratæ sunt. Dorsi pinna officulis gaudet 27, quorum 10 aculeata sunt. Pinnae ventrales nigrae officula habent 6; ani pinna 15, quorum duo priora aculeata sunt. Longitudo Piscis fere est 3 unciarum.

Num. 23. *Chatodon albescent, macrolepidotus; cauda bifurca, & operculis branchiarum parum ferratis.*

Denticuli breves duobus ordinibus utraque in maxilla dispositi sunt. Præterea in faucibus officula hærent denticulis aspera. Laminæ operculorum singulæ in ambitu quasi denticulis ferratæ sunt, præsertim vero infima. Squamæ maximæ, oblongo-quadratæ, asperæ, albescunt. Color corporis argenteo-albus lineis duabus obscurioribus, transversis, varius est. Pinna dorsi officula habet 24, quorum 12 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnae pectorales, albæ, officulis constant 18; ventrales nigrescentes officulis 6; ani pinna albescens 14, quorum duo prima aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda alba, & in extremo bifurca est.

Num. 24. *Chatodon, lineis utrinque duabus candidis; laminis operculorum ferratis, & cauda alba, aquali.*

Convenit quidem in multis cum priore Num. 22; sed laminæ operculorum media & suprema aculeis ferè carent. Ordo dentium unicus duntaxat in maxillis datur. Corpus ex fusco nigrescens lineis duabus, latis, transversis, candidis, seu lacteis, in utroque latere, distinguitur, quarum prior ad opercula branchiarum, posterior in medio est corpore. Extremum corporis & tota cauda pariter alba sunt. Pinnae pectorales officulis constant 18 ad 19; ventrales 6; dorsi pinna, in medio ad basin usque ferè incisa, officula gerit 25, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Ani pinna officulis gaudet 15 ad 16, quorum priora duo aculeata sunt. Cauda in extremo æqualis est. Squamæ asperæ. Longitudo est 3 ad 4 unciarum.

Num. 25. *Chatodon albescent, ad dorsum nigricans; laminis operculorum ferratis.*

In plurimis præcedentem æmulatur: sed corpus, albidum, parte inferiore circa dorsum intensè fatis nigricat. Pinnae pectorales officulis constant 19; ventrales 6; dorsi pinna 28, quorum 10 aculeata, reliqua mollia sunt. Ani pinna albescens officula habet 16, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Cauda in extremo subrotunda officulis gaudet 15 ad 16. Longitudo fere est unciarum 4.

Num. 26. *Chatodon canescens, macrolepidotus; laminis operculorum ferratis, & macula exigua ad extremum operculorum.*

Cum Chatodonte Num. 23 fere in omnibus congruit: sed laminæ operculorum binæ, superiores, in ambitu

de oogen, en de andere over het midden van het ligchaam loopt. Ook is de staart geheel wit, en gegaffelt. De blaadtjes van de kieuwendekfels zyn in hunnen omtrek zaagswyze getand. De rug-vin heeft 27 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn; de zwarte buik-vinnen hebben 6; de aars-vin 15, waar van de twee eerste met dorens zyn. De lengte van den visch haalt omtrent drie oncen.

Num. 23. *Witachtige, groot-geschubde, Chatodon; met een gegaffelden staart, en met kieuwendekfels, die een weinig getand zyn.*

In ieder kakebeen zyn twee reien korte tandtjes geplaatst. Daarenboven ziet men nog in het keelgat kleine beentjes, die van tandtjes scherp zyn. Elk blaadtje der kieuwendekfels is in zynen omtrek als getand; maar byzonder het onderste. De schubben zyn zeer groot, langwerpig vierkant, ruig, en witachtig. Het lyf is wit zilververwig, met twee donkerverwige dwarsstrepen gemarmert. De rug-vin heeft 24 graadtjes, waar van 12 gedoornt, en de overige zacht zyn. De borst-vinnen zyn wit, en hebben 18 graadtjes; de zwartachtige buik-vinnen hebben 6, en de witachtige aars-vin 14, waar van de twee voorste gedoornt, maar de andere zacht zyn. De witte staart loopt gelyk ten einde.

Num. 24. *Chatodon, met twee witte strepen aan weêrzyden, hebbende getande kieuwendeksel-blaadtjes, en een witten, gelyken, staart.*

Deze komt met dien van Num. 22 wel in vele stukken over-

een; maar het middenste en bovenste kieuwendeksel-blaadtje hebben schier geen dorens. In de kakebenen is maar een enkele rei tanden. Het lyf is uit den bruinen zwartachtig, met twee brede, witte, of melkverwige, strepen aan weêrzyden, waar van de eerste by de kieuwendekfels is, en de andere in het midden van het lyf. Het uiteinde van het ligchaam en de gehele staart zyn ook wit. De borst-vinnen hebben 18 of 19 graadtjes; de buik-vinnen 6; de rug-vin, die in het midden schier tot op den rug toe verdeelt is, heeft 'er 25, waar van 11 gedoornt, en de andere zacht zyn. De aars-vin heeft 15 of 16 graadtjes, waar van de twee eerste gedoornt zyn. De staart loopt gelyk ten einde. De schubben zyn ruig. De lengte is van 3 of 4 oncen.

Num. 25. *Witachtige Chatodon, met zwart aan den rug, en getande kieuwendeksel-blaadtjes.*

Hy komt meestendeels met de vorige overeen; maar het witte lyf is van onderen omtrent den rug vry donker zwart. De borst-vinnen hebben 19 graadtjes; de buik-vinnen 6; de rug-vin 28, waar van 10 gedoornt, en de overige zacht zyn. De witachtige aars-vin heeft 16 graadtjes, waar van 11 gedoornt, en de overige zacht zyn. De staart, die aan het einde rondachtig is, heeft 'er 15 of 16. De lengte is omtrent van 4 oncen.

Num. 26. *Grysachtige, groot-geschubde, Chatodon, met getande kieuwendeksel-blaadtjes, en een kleine vlak aan het einde der kieuwendekfels.*

Deze verschilt zeer weinig van dien van Num. 23, behalven dat de twee bovenste kieuwendeksel-blaadtjes in hunnen omtrek zaags-

ambitu denticulis quasi serratae sunt; infima vero ejusmodi aculeis caret, contra, ac in Num. 23. Macula albescens utrinque in medio dorso, ad basin pinnae dorsalis, parum tamen conspicua datur. Dorsi pinnae officulis constat 27, quorum 13 aculeata, reliqua mollia sunt. Ventrals officulis constant 6, quorum primum aculeo gaudet. Pinnae ani albescens officula habet 15, quorum prima duo aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda, in extremo parum bifurca, officulis constat 15. Longitudo est circiter 3 unciarum.

Num. 27. *Chatodon totus canescens, macrolepidotus; cauda bifurca.*

Et hic priori Num. 26 ferè ubique similis est: sed lamina operculorum suprema pauciores & majores denticulos obtinet. Ani pinna nigrescens officulis gaudet 17, quorum 2 aculeata sunt. Pinnae ventrales nigrescunt. Dorsi pinna ita, uti in precedente, se habet. Corpus ratione magnitudinis latius est & brevius. Cauda in extremo bifurcatur. Longitudo ferè est 3 unciarum.

Num. 28. *Chatodon canus, macrolepidotus; lamina operculorum media tantum serrata.*

Iterum hic priori adfinis est maxime: sed laminae operculorum suprema & infima nullis in ambitu denticulis asperae sunt; media duntaxat tantillum est serrata. Unus in maxillis dentium datur ordo. Dorsi pinnae officulis constat 27 ad 28, quorum 12 aculeata, reliqua mollia sunt. Ventrals, in extremo nigrescentes, officula habent 6; ani pinna 15, quorum 2 aculeo gaudent. Cauda in extremo parum bifurca est.

Num. 29. *Chatodon macrolepidotus, obscure canus, lineis tribus, albis, utrinque; cauda bifurca.*

Omnes tres operculorum laminae aequales sunt, nec in ambitu serratae. Lineae tres, albæ, transversae, in utroque latere dantur, quarum prima ad extrema operculorum, altera per medium corpus, tertia in extremo corpore ad caudam decurrit. Pinnae ventrales & ani, tum caudae basis nigrescunt. Dorsi pinnae officulis constat 25, quorum 13 aculeata sunt. Ani pinnae officula habet 14, quorum 2 priora aculeo gaudent. Cauda in extremo tantillum bifurca est.

Num. 30. *Chatodon albus, ex fusco maculosus; aculeis 4 ad ani pinnam.*

Dorsum à capite tumidiùs assurgit. Squamæ admodum exiguae corpus tegunt, quod album est, sed lituris vel maculis fusco-nigrescentibus varium. Dorsi pinnae officulis constat 27 ad 28, quorum 11 aculeata sunt: ani pinna 17 ad 18, quorum 4 aculeata sunt & brevia. Cauda, in extremo aequalis, officula habet 15 ad 16. Longitudo est circiter unciae unius.

Num. 31.

zaagswyze getand zyn; maar de onderste geenzins, het welk in dien van Num. 23 net verkeerd is. Ook vindt men aan weêrzyden van het midden des rugs, by den voet van de rug-vin, een witachtige vlak, die echter kwalyk te zien is. De rug-vin heeft 27 graadtjes, waar van 13 gedoornt, en de overige zacht zyn. De buik-vinnen hebben 6, waar van de eerste gedoornt is. De aars-vin, die witachtig is, heeft 'er 15, waar van de twee voorste gedoornt, en de overige zacht zyn. De staart, die aan het einde een weinig gespleten is, heeft 15 graadtjes. De lengte is omtrent van 3 oncen.

Num. 27. *Geheel grysachtige, groot-geschubde, Chatodon, met een gegaffelden staart.*

Deze komt wederom met den vorigen van Num. 26 byna in alles overeen: maar het bovenste kieuwendekfel-blaadtje heeft weniger en groter tandjes. De zwartachtige aars-vin heeft 17 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De buik-vinnen zyn zwartachtig; de rug-vin is even zo als in den voorgaanden. Het lyf is naar zyne grootte breed en kort; de staart aan het einde gegaffelt. De lengte haalt omtrent 3 oncen.

Num. 28. *Gryze, groot-geschubde, Chatodon, hebbende het middelste kieuwendekfel-blaadtje maar getand.*

Ook deze is zeer gelyk aan de vorige; maar de bovenste en onderste kieuwendekfel-blaadtjes hebben in hunnen omtrek geen tandjes; alleen het middelste is een weinig getand. Daar is ook maar een enkele rei tanden in de kakebenen. De rug-vin heeft

27 of 28 graadtjes, waar van 12 gedoornt, en de overige zacht zyn. De buik-vinnen, die aan het einde zwartachtig zyn, hebben 6 graadtjes; de aars-vin 15, waar van 11 gedoornt zyn. De staart is aan het uiteinde een weinig gespleten.

Num. 29. *Groot-geschubde, donker-gryze, Chatodon, met drie witte strepen aan weêrzyden, en een gegaffelden staart.*

Alle drie kieuwendekfel-blaadtjes zyn effen, en niet in hunnen omtrek getand. Aan weêrzyden zyn drie witte dwarsstrepen, waar van de eerste zich uitstrekt naar de uiteinden van de kieuwendekfels, de andere over het midden van het lyf, de derde op het einde van het ligchaam naar den staart toe. De buik- en aars-vinnen en het begin van den staart zyn zwartachtig. De rug-vin heeft 25 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 14, waar van de twee voorste een doorn hebben. De staart is aan het einde een weinig gespleten.

Num. 30. *Witte Chatodon, met bruine vlakken, en 4 dorens aan de aars-vin.*

De rug zwelt van het hoofd af hoog uit. Het lyf is met zeer kleine schubben gedekt, en wit van verwe, met bruin zwartachtige strepen of vlakken gemarmert. De rug-vin heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De aars-vin heeft 'er 17 of 18, waar van 4 kort en gedoornt zyn. De staart loopt gelyk uit, en heeft 15 of 16 graadtjes. De lengte is omtrent van een once.

S 2

Num. 31.

Num. 31. *Chatodon oblongus, maculis aliquot magnis, albis, variis.*

Corpus exiguum est & oblongum. Caput obtusum. Lamina operculorum media in ambitu leviter ferrata. Squamæ exiles. Corpus fuscum maculis sex circiter, albis, magnis, variegatur. Pinna dorsi officulis constat 31, quorum 13 aculeata sunt; ventrales albæ officulis 6; ani pinna 10, quorum priora tria aculeo gaudent. Cauda oblonga est, & in extremo subacuta.

Num. 32. *Chatodon oblongus, lineis utrinque duabus, albis, longitudinalibus.*

In omnibus fere cum præcedente, Num. 31, convenit: sed lineæ duæ, albæ, longitudinales, utrinque corpus variegant. Dorsi pinna officulis constat 33, quorum 13 aculeata sunt; ani pinna officulis 11, quorum prima tria aculeo gaudent. Cauda in extremo subacuta est. Longitudo fescuncialis.

Num. 33. *Chatodon, lineis fuscis, longitudinalibus, variis; pinna dorsi antierius in eminentiam producta.*

Caput obtusum est. Dorsum à capite assurgit. Maxilla superior longitudine parum superat inferiorem; in utraque autem plures denticulorum ordines dantur. Squamæ mediocres sunt & subasperæ. Corpus albescens lineis fuscis, longitudinalibus, variegatur. Pinna dorsi longa officulis constat 49 ad 50, quorum 11 aculeata sunt; ventrales nigræ officulis 6; ani pinna exigua 9 ad 10, quorum duo aculeata sunt.

Num. 34. *Piscis Abucatuia Brasiliensibus, Peixe Gallo Lusitanis vocatus, juxta Marcgrav. Lib. IV, C. 11; Willoughb. p. 295; Raj. p. 99.*

In Appendice ad Ichthyol. Willoughb. p. 3, vocatur *Gallus marinus*, seu *Faber Indicus*. H. Ruyschio autem, *Theat. p. 16. Tab. IX, fig. 7, Ican Kapelle* audit. Caput ejus & corpus tenuia sunt & perpendiculariter lata: dorsum & venter admodum acuta. Maxilla inferior superiore paulo longior est. Denticulis vix conspicuis utraque maxilla pollet. Corpus, argenteo splendens colore, laterali linea curva, ad dorsum flexa, distinguitur. Pinna in dorso unica officulis constat 31, quorum 9 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia: horumque mollium primum valde longum est, & veluti in setam productum; cum cætera multo sint breviora. Pinnæ pectorales longæ officulis 20 constant; ventrales vero longæ admodum, & nigrescentes, officulis 6; ani pinna officulis 20, quorum primum duntaxat aculeatum est, reliqua mollia: itidemque mollium primum longissimum est, & quasi in setam expositum. Cauda lata, profunde bifurcata, officulis 17 longioribus gaudet. Ventris illa pars, quæ pinnas inter ventrales & pinnam ani est, ex mero osse tenui & acuto constat.

T A B U L A

Num. 31. *Langwerpige Chatodon, met eenige witte, grote, vlakken.*

Het lyf is klein en langwerpig. Het hoofdt stomp. Het middelste kieuwendekfel-blaadtje is in zynen omtrek een weinig getand. De schubben zyn klein. Het bruine ligchaam is met omtrent zes witte, grote, vlakken gemarmpert. De rug-vin heeft 31 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn; de buik-vinnen, die wit zyn, hebben 6, de aars-vin 10, waar van de drie eerste dorsens hebben. De staart is langwerpig, en aan het einde puntachtig.

Num. 32. *Langwerpige Chatodon, met twee witte strepen, naar de lengte, aan weêrzyden.*

Hy komt byna in alles met dien van Num. 31 overeen; maar heeft twee witte strepen, die aan weêrzyden langs het lyf zich uitstrekken. De rug-vin heeft 33 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn; de aars-vin heeft 11, waar van de drie voorste gedoornt zyn. De staart loopt puntachtig ten einde. De lengte is van anderhalf oncen.

Num. 33. *Chatodon, met bruine strepen, naar de lengte, versiert; hebbende een rug-vin, die van voren zich als met een uitspruitfel verheft.*

Het hoofdt is stomp. De rug steekt van het hoofdt af hoog uit. Het bovenste kakebeen is wat langer dan het onderste, en in beide ziet men verscheide reien van tandjes. De schubben zyn middelmatig groot en ruigachtig. Het witachtige lyf is naar

de lengte uit den bruinen gestreept. De rug-vin, die lang is, heeft 49 of 50 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn; de zwarte buik-vinnen hebben 6; de kleine aars-vin 9 of 10, waar van twee gedoornt zyn.

Num. 34. *Visch, die van de Brasilianen Abucatuia, en van de Portugezen Peixe Gallo genaamt wordt, volgens Marggraaf Lib. IV, Cap. 11; Willoughb. p. 295; Rajus p. 99.*

In den aanhang tot de Ichthyol. Willoughb. p. 3 wordt hy *Zeehaan*, of *Indiaansche Smidt* genoemt; en by H. Ruysch, *Theatr. pag. 16, Tab. IX, fig. 7, Ican Kapelle*. Het hoofdt en lyf zyn smal en naar den waterpas breed. De rug en buik zyn zeer puntig. Het onderste kakebeen is een weinig langer als het bovenste; en in beide zitten zeer kleine tandjes, die men pas zien kan. Het ligchaam is zilververwig, met een kromme zyfstreep, die naarden rug toe gebogen is. Op den rug ziet men maar eene vin, die 31 graadtjes heeft, waar van de 9 eerste gedoornt, en de overige zacht zyn: het eerste van deze zachte is zeer lang, en steekt gelijk als een varkensborstel uit; daar de andere veel korter zyn. De lange borst-vinnen hebben 20 graadtjes; de zeer lange en zwartachtige buik-vinnen 6, en de aars-vin 20, waar van het eerste maar gedoornt is, en de overige zacht zyn: ook is wederom het eerste van deze zachte zeer lang, en steekt uit als een varkensborstel. De brede en diep gegaffelde staart heeft 17 graadtjes, die wat langer zyn. Het gedeelte van den buik, dat tusschen de buik- en aars-vinnen is, bestaat uit een enkeld, smal, en puntig been.

T A B U L A V I C E S I M A E T S E P T I M A.

Sequitur aliud Piscium genus, haftenus, quantum novi, minime descriptum; cui novum hinc impertiri nomen licebit à quadam ejus peculiari dote petitum. *Holocentrum* scilicet hunc Piscem vocabo, à Græco ὅλος, *totus*, & Κέντρον, *aculeus*; siquidem omnes ejus partes externæ, caput, pinnae, squamæ, & ipsa cauda, aculeata sint. Eum igitur nunc ea, qua potero, accuratatione describam, ut, quæ deinceps forte ad hoc genus pertinentes species innotescant, tanto commodius internosci queant.

Num. 1. *Holocentri descriptio.*

Caput & corpus utroque a latere compressa sunt. Dorsum convexum est. Venter latiusculus. Os mediocre. Maxillæ inter se æquales. Nares utrinque geminae hiant. Oculi amplissimi, sphaerici, cute obducuntur. Aperturæ branchiarum satis amplè patent. Laminae capitis omnes in aculeos abeunt plurimos: media tamen earum in unicum, præ reliquis valde robustum aculeum extenditur; ultima vero in duos utrinque majusculos. Denticuli, vel potius tubercula scabra in maxillis, palato, & faucibus prominent. Corpus argentea splendet albedine, cui tamen, in adultioribus præsertim, aurei quidquam intermistum est: præterea in utroque latere sex vel septem lineæ, albedine lucidiore coruscantes, secundum longitudinem exporriguntur. Squamæ amplissimæ, durissimæ, splendentes, admodum venustæ, postica parte aculeis exiguis, plurimis, horridæ, corpus muniunt. Pinnae pectorales, albescentes, officulis constant 14; ventrales, paulo inferius sitæ, sibi mutuo admodum vicinæ, albæ, officula gerunt 8, quorum primum aculeatum reliqua mollia sunt. Peculiaris autem est huic Pesci numerus octonarius officulorum in pinnis ventralibus: siquidem is perrarus sit in Piscibus Acanthopterygiis, quippe qui plerique omnes sex tantum ibidem officula gerunt. Pinna dorsi magna, postica parte ad basin fere usque incisa, officulis gaudet 24 ad 25, quorum 11 priora aculeata, reliqua mollia & ramosa sunt. Quin & è fulco quasi hæc pinna emergit. Ani pinna albescens officula habet 13, quorum 4 prima aculeata, reliqua mollia & ramosa sunt: aculeus tertius hæc robustissimus est, admodum crassus, & postica parte fulco exaratus. Cauda albescens, multum bifurca, officulis constat 19 longioribus. Ad caudæ latus utrumque 4 ad 5 aculei extant, phænomeno perquam raro, paucissimisque communi. Longitudo nostri speciminis est unciarum 6, latitudo maxima novem linearum supra unciam.

Quantum ad partes ejus interaneas: Hepar in duos lobos, quorum sinister multo major est, dividitur. Ventriculus non admodum capax est. Intestinum unico duntaxat flexu crispatur. Ad Pylorum crassiusculæ aliquot appendices cernuntur. Vesica aëria maxima est, & spinæ dorsi adfixa. Costæ utrinque 9 corpus firmant.

Transimus ad novum aliud Piscium genus, innominatum, quod *Pentanemum* liceat adpellare, nomine ex πέντα, *quinque*, & νῆμα, *filum*, derivato: quum Piscis ab inferiore parte pinnarum pectoralium quinque utrinque officula filiformia & longissima ostendat: id, quod in aliis Piscibus prorsus insolitum est. En *Pentanemi* descriptionem.

Num. 2.

ZEVEN EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Nu volgt een ander geslacht van visschen, het geen tot nog toe, by myn weten, niet beschreven is, en derhalven met een nieuwen naam, genomen van een zyner byzondere eigenschappen, moet gedoopt worden. Ik zal dezen visch *Holocentrus* noemen, van het Grieksche woordt ὅλος, *gansch*, en κέντρον, *doorn*, vermits alle zyne uiterlyke delen, het hoofd, de vinnen, de schubben, en zelfs de staart, met dorens bezet zyn. Ik zal de zelve nu met alle mogelyke naaukeurigheid beschryven, op dat, wanneer in 't vervolg eenige hier toe behorende soorten mogen bekend worden, men de zelve des te gemakkelijker kan onderscheiden.

Num. 1. *Beschryving van de Holocentrus.*

Het hoofd en ligchaam zyn aan wêerkanten ingedrukt: de rug is krom verheven: de buik breedachtig, en de bek middelmatig groot. De kakebenen zyn beide even lang: aan wêerkanten staan twee neusgaten open: de oogen zyn zeer groot, rond, en met het vel bedekt: de openingen der kieuwen zyn vry wyd: alle de blaadtjes van het hoofd zyn met vele dorens bezet; maar het middelste maakt maar een enkele doorn, die echter boven alle andere zeer sterk is, en het laatste blaadtje heeft twee tamelyk grote dorens aan wêerkanten. In de kakebenen, het verhemelte, en keelgat steken kleine tandjes, of liever kleine scherpe puistjens uit. Het lyf is met een witten zilverglaansch versiert, die, byzonderlyk in die gene, die wat groter zyn, met iets goudverwigs vermengt is: daar benevens ziet men aan wêerkanten zes of zeven strepen, die helderder wit zyn, en zich in de lengte uitstrekken. De schubben zyn zeer breed, hard, glanzig, en uitnemend schoon, en van achteren met heel vele klei-

Tom. III.

ne dorentjes bezet. De witachtige borst-vinnen hebben 14 graadtjes; de witte buik-vinnen, die een weinig lager, en zeer digt by elkander staan, hebben 8 graadtjes, waar van het eerste gedoornt, en de overige zacht zyn. Het acht-getal van graadtjes in de buik-vinnen is aan deze visch byzonder eigen, vermits men het zeer selden in de visschen, die gedorende vinnen hebben, vindt, als de welke meest alle maar zes graadtjes hebben. De grote rug-vin, die van achteren schier tot den voet toe gekerft is, heeft 24 of 25 graadtjes, waar van de 11 voorste gedoornt, en de overige zacht en getakt zyn. Ook neemt deze vin haren oorspronk gelyk als uit eene vore. De witachtige aarsvin heeft 13 graadtjes, waar van de 4 eerste gedoornt, de overige zacht en getakt zyn: de derde doorn van deze is zeer sterk en dik, en van achteren gevorent. De witachtige staart is diep gegaffeld, en heeft 19 langachtige graadtjes. Aan wêerkanten van den staart zyn 4 of 5 dorens, het geen zeer seldzaam, en aan heel weinig visschen eigen is. Deze onze visch is 6 oncen lang, en op zyn breedst een once en negen linien breed.

Wat aangaat de innerlyke delen, de lever is in twee lobben gespleten, waar van de linker veel groter is dan de regter. De maag is vry klein. De darm maakt maar eene bocht. Aan de ondertste mondt van de maag ziet men eenige dikachtige uitwasjes. De luchtblaas is zeer groot, en hangt aan den ruggraadt vast. Het lyf wordt aan wêerkanten door 9 ribben ondersteunt.

Wy gaan nu weder over tot een ander nieuw geslacht van visschen, het geen dus verre nog geen naam hebbende, zou kunnen genoemd worden *Pentanemus*, dat is, *vyfdradige visch*, van πέντα, *vyf*, en νῆμα *een draat*; terwyl deze visch aan het onderste gedeelte der borst-vinnen aan wêerkanten vyf zeer lange en draadachtige beentjes heeft, het geen in andere visschen niet gevonden wordt. Zie hier de beschryving van den *Pentanemus*.

T

Num. 2.

Num. 2. *Pentanemus.*

Caput & corpus perpendiculariter lata sunt. Dorsum convexum. Rictus mediocris. Maxillæ æquales. Nares magnæ, utrinque duplices. Oculi mediocres, rotundi, cute capitis obteguntur, iride donati coloris argentei. Ductus aliquot in capite sub cute conspiciuntur. Rostrum obtusum est & rotundum. Aperturæ branchiarum satis late diductæ sunt. In maxillis, palato, & faucibus denticuli supra modum exiles, tuberculis similes, extant. Lingua glabra est. Corpus universum argenteo colore splendet. Pinnæ omnes albescunt. Squamis mediocribus, albis, mollibus, postica parte leviter ferratis, hinc subasperis, vestitur corpus. A latere linea decurrit curva, dorso quam ventri propior. Pinnæ è dorso duæ eminent, quarum prima exigua officulis constat 7 parum aculeatis & brevibus; altera major & altior officula gerit 16, quorum primum aculeatum, reliqua mollia sunt. Pinnæ pectorales, longæ, angustæ, officulis gaudent 16, quorum singula in apice indivisa sunt. Ventrals pinnæ, albæ, brevis, sibi vicinæ, officula gerunt 6, quorum primum aculeatum, reliqua mollia sunt. Pinna ani magna officulis constat 30 ad 31, quorum 2 prima aculeata & brevia, reliqua mollia & ramosa sunt. Cauda alba, magna, multum bifurca, officulis firmatur 17 longioribus. Ex officulis quinque filiformibus in pectore infimum utrinque brevius est, media duo longissima, ut vel ipsum corpus duplo fere superent longitudine; duo suprema tandem mediis paulo sunt breviora. Piscis sanè admodum rarus est & attentione dignissimus. Longitudo ejus octo æquat uncias: latitudo maxima est uncia unius & octo aut novem linearum. Officulum filiforme longissimum ad 14 uncias & 7 vel 8 lineas se extendit.

Proxime nunc Pisces aliquot exhibebimus, ad *Scombri* genus qui pertinent.

Num. 3. *Scomber, linea laterali aculeata; pinna ani officulorum viginti.*

Guara Tereba vocatur Brasiliensibus, juxta Marggrav. *Lib. IV, c. 17*; Johnston p. 136, *Tab. XXXV, fig. 4*; Willoughb. p. 291, *Tab. S. XVIII, Fig. 1*.

Dorsum ejus inter pinnam & caput acutum est & parumper assurgit. Os mediocre est. Maxillæ ejusdem fere sunt longitudinis, sed ore aperto inferior superiore longior apparet. Oculi mediocres, rotundi, flava gaudent iride. Aperturæ branchiarum satis amplæ sunt. In maxillis, palato, & faucibus denticuli prominent. Squamæ exiguæ & molles superficiem tegunt. Corpus argentei est coloris, cui aurei quid admixtum est. Linea lateralis, antè arcus instar curva, ad dorsum flexa ac glabra, a medio dein corpore ad caudam usque recta tendit, aculeisque tunc latis, retroversis, circiter triginta utrinque, horret. Pinnæ in dorso duæ, sibi mutuo ferè contiguæ, sunt, quarum prior aculeos monstrat octo, omnes è sulco quasi emergentes; posterior officulis gaudet 22, quorum primum rigidum, reliqua mollia & ramosa sunt. Pinnæ pectorales, longæ, officulis constant 21, quæ, exceptis duobus primis, in apice ramosa sunt. Pinnæ ventrales, albæ, exiguæ, officula habent 6, quæ itidem, præter primum, valde ramosa sunt. Ani pinna, longa, officulis constat 19 ad 20, quorum tria prima aculeata, reliqua mollia sunt & ramosa. Cauda multum bifurca est. Longitudo 4 unciarum & 6 vel 7 linearum. Latitudo maxima est uncia unius cum 6 lineis.

Num. 4.

Num. 2. *Pentanemus.*

Het hoofd en ligchaam zyn waterpas breed: de rug is verheven uitgezet: de bek is matig wyd: de kakebeenen zyn van de zelve grootte: ook zyn twee wyde neusgaten aan weêrzyden. De middelmatige en ronde oogen zyn met het hoofdvel bedekt, en hebben een zilververwig sterretje. Op het hoofd ziet men eenige vaten onder de huidt lopen. De snuit is stomp en rond: de kieuwen zyn vry wyd gespleten. In de kakebeenen, het verhemelte, en het keelgat zitten zeer kleine tandjes, als puistjes: de tong is glad: het gehele ligchaam is zilververwig: alle de vinnen zyn witachtig: de schubben, waar mede het lyf bekleed is, zyn matig groot, wit, zacht, maar van achteren een weinig zaagsgewys gekurven, waar door het komt, dat ze daar ter plaatse zich ruig vertonen. Aan de zyde loopt een kromme streep die nader aan den rug als aan den buik is. De rug geeft twee vinnen uit, waar van de eerste klein is, en 7 graadtjes heeft, die kort en een weinig gedoornt zyn; de andere is groter en hoger, en heeft 16 graadtjes, waar van het eerste gedoornt, maar de overige zacht zyn. De lange en smalle borst-vinnen hebben 16 graadtjes, die alle aan het einde ongespleten zyn. De witte en korte buik-vinnen staan digt by elkander, en hebben 6 graadtjes, waar van het voorste gedoornt, maar de overige zacht zyn. De grote aars-vin heeft 30 of 31 graadtjes, waar van de twee eerste kort en gedoornt, maar de overige zacht en getakt zyn. De grote witte staart is diep ingesneden, en heeft 17 lange graadtjes. Onder de vyf draadachtige beenjes, die aan de borst zyn, is het onderste van weêrzyden het kortste, maar de twee middelste zyn schier tweemaal zo lang als de gehele visch, en de twee bovenste een weinig korter als de middelste. Het is, zeker, een zeer seldzame en merkwaardige visch. Zyne lengte haalt acht oncen, en de grootste breedte een once en acht of negen linien. Het langste draadachtige beenje is wel 14 oncen en zeven of acht linien lang.

Hier nevens zullen wy nog eenige visschen vertonen, die tot het geslacht der zogenaamde *Makrelen* behoren.

Num. 3. *Makreel met een gedoornden zyfstreep, en met een aars-vin, die 20 graadtjes heeft.*

De Brasilianen noemen den zelve *Guara Tereba*, volgens het getuigenis van Marggraaf, *Lib. IV, cap. 17*; Johnston p. 136, *Taf. XXXV, fig. 4*; en Willoughb. p. 291, *Taf. S. XVIII, fig. 1*.

De rug is tusschen de rug-vin en het hoofd puntig, en steekt een weinig uit. De bek is matig. De kakebeenen zyn schier even lang; maar als de bek open is, schynt het onderste wat langer te zyn als het bovenste. De oogen zyn matig groot en rond, hebbende een geel oogsterretje. De kieuwen gapen vry wyd. In de kakebeenen, het verhemelte, en het keelgat steken kleine tandjes uit. De oppervlakte is met kleine en zachte schubben bedekt. Het ligchaam is zilververwig, met een goudschyn vermengt. De zyfstreep is van voren als een boog gekromt, en naar den rug toe gebogen en glad, maar van de helft van het ligchaam af tot aan den staart toe loopt hy regt uit, en krygt brede dorens, die met hunne punten naar achteren staan, en aan weêrkanten ten getale van omtrent dertig zyn. Op den rug zyn twee vinnen, die digt nevens malkander staan; waar van de eerste acht dorens heeft, dewelke alle als uit eene vore voortkomen; de andere heeft 22 graadtjes, waar van het voorste styf is, maar de overige zyn zacht en getakt. De lange borst-vinnen hebben 21 graadtjes, die alle aan het einde getakt zyn, behalven de twee eerste. De witte en kleine buik-vinnen hebben 6 graadtjes, de welke mede sterk getakt zyn, uitgezonderd het eerste. De lange aars-vin heeft 19 of 20 graadtjes, waar van de drie eerste gedoornt, maar de overige zacht en getakt zyn. De staart is diep gegaffelt. De visch is vier oncen en zes of zeven linien lang; zyne grootste breedte is van een once en 6 linien.

Num. 4.

Num. 4. *Scomber flavescens; latitudine ad longitudinem dimidia: denticulis piliformibus.*

Caput, dorsum, venter, oculi, squamæ, & color sese habent, uti in specie prægressa. At corpus latius est, dorsumque a capite magis assurgit. Os seu rictus angustus est. Maxillæ longitudine fere inter se æquales sunt, aut superior tantillum productior. Aculei duo exiles & brevissimi supra utrumque oculum extant. Oculi satis ampli sunt. Aperturæ branchiarum mediocres. Denticuli exiles, piliformes, in maxillis, & officula aspera ad fauces hærent. Datur & linea lateralis, curva, dorso vicina. Pinna in dorso unica est, longa, officulis constans 23 ad 24, quorum 8 anteriora aculeata & longiora, reliqua breviora & mollia sunt. Pinnae pectorales officula habent 19, ventrales exigua officula 6, quorum primum aculeatum est. Ani pinna, magna, officulis constat 16 ad 17, quorum tria priora aculeata & longiora, reliqua humilia, mollia & ramosa sunt. Cauda, diductæ instar forcicis, multum bifurcata est. Os durum sub cute inter anum & ani pinnam datur. Longitudo est 3 unciarum & 8 ad 9 linearum. Latitudo maxima uncia 1 & linearum 8.

Præterea & Piscem nostro in Museo asservamus, haud, quantum scio, ante nominatum descriptumve, neque & ad quoddam determinatum Piscium genus referendum. Audiet is nobis *Grammistes* γραμμῆς, *linea*: quoniam utrinque lineis albis, longitudinalibus, distinctus est. Hæc vero ejus sit descriptio.

Num. 5. *Grammistes.*

Grammistes capite gaudet & corpore perpendiculariter latis; ore five rictu satis amplo, cujus inferior maxilla superiore paulo longior est. Oculi ejus mediocres sunt & subrotundi. Media operculorum lamina in ambitu aculeis aliquot ferrata est; postrema vero in tres aculeos magis acuminatos terminatur. Denticuli plurimi maxillas, palatum, & fauces obsident. Squamæ admodum exiguae sunt, molles & læves. Corpus rubescens lineis albis longitudinalibus, & parallelis, utrinque variegatur: sunt autem lineæ hæ numero 7 vel 8 plerumque. Pinnae omnes albæ sunt. Unica in dorso pinna, ab basin usque in medio incisa, vel, si mavis, duæ adsunt, quarum anterior 7 ad 8 aculeos porrigit, posterior officulis constat 13 vel 14 ramosis. Pinnae pectorales, subrotundæ, officula habent 16 vel 17: ventrales breves officulis constant 6, quorum primum aculeatum est. Ani pinna exigua officulis gaudet 10 ad 11, quorum primum aculeatum & admodum breve est, reliqua mollia & ramosa. Cauda, lata, in extremo subrotunda est. Longitudo est trium unciarum & novem linearum circiter.

Jam Percarum species quasdam exhibebimus rariores atque exoticas, neque prius, quantum novimus, descriptas. Initium faciet.

Num. 6. *Perca maculosa; maxilla inferiore longiore: pinna dorsi aculeorum novem.*

Maxilla inferior longitudine vincit superiorem. In apice vero maxillarum dentes utrinque duo, magni, prominent. Dorsi pinna officulis gaudet 25, quorum 9 aculeata sunt. Pinnae pectorales officula gerunt

Num. 4. *Geelachtige Makreel, half zo breed als lang, met baairvormige tandtjes.*

Het hoofd, de rug, buik, oogen, schubben en verw zyn eveneens als in de voorgaande soort gestelt, maar het lyf is breder, en de rug loopt van het hoofd af schuiner op. De bek is eng. De kakebenen zyn beide schier even lang, of het bovenste een weinig langer. Boven ieder oog steken twee kleine en zeer korte dorens uit. De openingen der kieuwen zyn matig. In de kakebenen zyn kleine haairvormige tandtjes, en omtrent het keelgat zitten ruige beentjes. Ook ziet men een krommen zystreep dicht aan den rug. Daar is maar een rug-vin, die lang is, en 23 of 24 graadtjes heeft, waar van de 8 voorste lang en gedoornt, maar de overige kort en zacht zyn. De borst-vinnen hebben 19 graadtjes: de kleine buik-vinnen 6, waar van het eerste gedoornt is. De grote aars-vin heeft 16 of 17 graadtjes, waar van de drie eerste gedoornt en lang zyn, maar de andere zyn kort, zacht, en getakt. De staart is sterk gegaffelt, gelykende naar een opengehaalde schaar. Tusschen den aars en de aars-vin zit een hard been onder de huidt. De lengte van dezen visch haalt 3 oncen en 8 of 9 linien. De grootste breedte is van 1 once en 8 linien.

Nog bewaren wy in ons Kabinet een visch, die onzes wetens nog niet genoemd of beschreven is, en tot geen ander vast geslacht van visschen kan gebragt worden. Wy zullen den zelven den naam geven van *Grammistes*, of *Streepvisch*, van het woord γραμμῆς, een streep, om dat hy aan weërzyden naar de lengte uit den witten gestreep is. Zie hier des zelfs beschryving.

Num. 5. *Streepvisch.*

De streep visch heeft een hoofd en lyf, die waterpas breed zyn.

De bek is vry wyd, en het onderste kakebeen een weinig langer dan het bovenste. De oogen zyn matig groot en rondachtig. Het middenste blaadje der kieuwendeklels is in zynen omtrek met eenige dorens getand; maar het laatste eindigt met drie scherpe dorens. Eene menigte van tandtjes zit in de kakebenen, het verhemelte, en het keelgat. De schubben zyn zeer klein, zacht en glad. Het rondachtige lyf is met witte strepen, die naar de lengte, in gelyke wyde van malkander, uitloopen, aan weërkanten versiert, zynde het getal dezer strepen meerendeels 7 of 8. Alle de vinnen zyn wit. De rug heeft een enkele vin, die in het midden tot op den voet toe gekurven is; zo dat men de zelve wel voor twee vinnen zou kunnen houden, waar van de voorste 7 tot 8 dorens, en de achterste 13 of 14 getakte graadtjes heeft. De rondachtige borst-vinnen hebben 16 of 17 graadtjes: de korte buik-vinnen hebben 6, waar van het eerste gedoornt is. De aars-vin, die klein is, heeft 10 of 11 graadtjes, waar van het eerste gedoornt en zeer kort is; maar de overige zyn zacht en getakt. De brede staart is aan het einde rondachtig. De gehele visch is omtrent 3 oncen en 9 linien lang.

Wy zullen nu eenige seldzame en uitlandsche soorten van baarzen vertonen, die, zo verre ons bekend is, te voren nooit beschreven zyn. Wy beginnen met

Num. 6. *Een Geolakten Baars, hebbende het onderste kakebeen langer dan het bovenste, met negen doorns op de rug-vin.*

Het onderste kakebeen is langer dan het bovenste. Vooraan op de punt van de kakebenen steken aan weërkanten twee grote tanden uit. De rug-vin heeft 25 graadtjes, waar van 9 gedoornt zyn. De borst-vinnen hebben 18, de buik-vinnen 6, en de aars-vin

runt 18; ventrales 6; ani pinna 13, quorum 3 aculeata sunt. Cauda officulis 17 longioribus constat. Corpus univcrsum, caput, & pinnae maculis fuscis vel nigrescentibus, creberrimis, variegantur.

Num. 7. *Perca tota maculis fuscis & punctis albis varia; pinna dorsi aculeorum undecim.*

In plurimis quidem cum præcedente convenit hic Piscis; sed maxillæ ejus tantum non ejusdem sunt longitudinis. Quin & aculeus medius in ultima operculorum lamina duobus reliquis multo est longior; cum contra in specie priore omnes fere inter se æquales sint. Maculae itidem, quæ corporis pingunt superficiem, pauciores sunt, at majores, punctisque albis, limbo earum circumpositis, ita distinguuntur, ut quasi pentagonæ appareant. Pinna dorsi officulis constat 27 ad 28, quorum 11 aculeata, reliqua mollia sunt. Cauda, maculosa, in extremo subrotunda, officulis firmatur 17 longioribus. Pinnae reliquæ uti in specie priore se habent.

Num. 8. *Perca maxilla inferiore longiore; lineis longitudinalibus varia; pinna dorsi aculeorum undecim.*

Cum priore Num. 7 in multis convenit: sed oculi magis flavescent. Lineæ longitudinales, non recto, sed flexuoso tramite decurrentes, coloris, quam ipsum corpus, obscurioris, superficiem variegant. Pinnae tamen contra, ac in priore specie, maculis prorsus carent. Dorsi pinna officulis constat 29, quorum 11 aculeata sunt. Pinnae ventrales officula gerunt 6, quorum primum aculeo gaudet. Ani pinnam 16 constituunt officula, quorum 3 prima aculeata sunt. Cauda in extremo subrotunda est.

Num. 9. *Perca maxilla inferiore longiore, transversim lineata; macula nigerri-
ma ad caudam.*

In multis iterum cum præcedentibus convenit: sed margines orbitæ oculorum exiguis maculis, nigris, obsessæ sunt. Squamæ minutæ, asperæ, corpus tegunt. Color corporis albescens lineis transversis, latis, fuscis, utrinque quinque, distinguitur: quin & ab oculis ad pinnam dorsi usque duæ utrinque lineæ longitudinales protenduntur; & caudæ initio superne nigerrima infidet macula, oblonga. Pinnae ventrales officulis gaudent 6; dorsi pinna, in medio humilior paulo, officulis 29, quorum 11 aculeata sunt; ani pinna officulis 12, quorum 3 aculeata sunt. Cauda extremo fere æquali terminatur.

Num. 10. *Perca unicolor, maxilla inferiore longiore; macula nigra ab basin caudæ.*

Quoad nonnulla præcedentibus affinis est, sed lamina operculorum media admodum est ferrata; ultima vero in tres aculeos definit. Dorsum subacutum est, & corpus, ratione longitudinis, latius, quam in prioribus. Macula nigricans, vel fusca, exigua, nares inter atque rostrum datur; itidemque ad caudæ initium

vin 13, waar van drie gedoornt zyn. De staart heeft 17 langer graadtjes. Het gehele ligchaam, het hoofd, en de vinnen zyn met bruine of zwartachtige vlakken digt overmarmert.

waar van 11 gedoornt zyn. De buik-vinnen hebben 6, waar van het eerste gedoornt is. De aars-vin heeft 'er 16, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De staart loopt rondachtig ten einde.

Num. 7. *Baars, die overal met bruine vlakken en witte stippels versiert is, en een rug-vin met elf dorens heeft.*

Num. 9. *Baars met het onderste kakebeen langer dan het bovenste, zynde dwars gestreept, met een heel zwarte vlak aan den staart.*

Hy komt meest met den voorgaanden overeen; maar de kakebenen zyn schier even lang. Ook is de middeldoorn in het achterste blaadtje van de kieuwendekfels veel langer dan de twee andere; daar in 't tegendeel alle deze dorens in de vorige soort schier even lang zyn. Daarenboven zyn de vlakken over het lyf ook zo menigvuldig niet, maar groter, en in hunnen omtrek met witte stippels zodanig onderscheiden, dat zy als vyfkantig schynen. De rug-vin heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 11 gedoornt, en de overige zacht zyn. De gevlake staart is aan het einde rondachtig, en heeft 17 langer graadtjes. De overige vinnen zyn even zo als in den voorgaanden.

Ook deze komt met de vorige soorten veel overeen; maar de randen van de ooghollen zyn met kleine zwarte vlakjes besproeit. Het ligchaam is met kleine ruige schubben bedekt, en witachtig van verwe, aan weêrkanten met vyf brede, bruine, dwarsstrepen: ook ziet men aan weêrzyden twee strepen, die van de oogen tot de rug-vin in de lengte zich uitsprekken; en boven op het begin van den staart zit een heel zwarte langwerpige vlak. De buik-vinnen hebben 6 graadtjes; de rug-vin, die in het midden wat ingezakt is, heeft 'er 29, waar van 11 gedoornt zyn; de aars-vin heeft 'er 12, waar van 3 gedoornt zyn. De staart loopt schier gelyk uit ten einde.

Num. 8. *Baars met het onderste kakebeen langer dan het bovenste, zynde in de lengte gestreept, en met een rug-vin van elf dorens.*

Num. 10. *Eenverwige Baars, met het onderste kakebeen langer dan het bovenste, en met een zwarte vlak aan de wortel van den staart.*

Hy komt wederom met dien van Num. 7 in vele dingen overeen; maar de oogen zyn geelachtiger. De oppervlakte is gemarmert met strepen in de lengte; die wat donkerder van kleur zyn dan het ligchaam zelf, en niet regt, maar krom uitloopen. De vinnen daarentegen zyn geheel niet gevakt, het geen in de voorgaande soort anders is. De rug-vin heeft 29 graadtjes,

Hy is eenigzins met de voorgaande overeenkomstig; maar het middenste kieuwendekfels-blaadtje is sterk getand, en het onderste steekt drie dorens uit. De rug is puntachtig, en het Lichaam naar zyn lengte breder dan in de vorige. Tusschen de neusgaten en de snuit ziet men een kleine, zwarte, of bruine, vlak, als ook een andere heel zwarte boven op de wortel van den staart, terwyl

initium superne alia macula nigerrima: cum corpus reliquum ex fusco canescat. Pinnae pectorales, longæ, officulis constant 13 ad 14; ventrales officulis 6; dorfi officulis 25, quorum 10 aculeata sunt; pinna ani officulis 11, quorum tria aculeo gaudent. Cauda in extremo tantillum bifurcatur.

Num. 11. *Perca maxillis aequalibus, lineis utrinque duabus, transversis, nigricantibus.*

In multis iterum cum priore Num. 10 convenit: sed dorsum a capite magis assurgit, & antica parte subacutum est. Lamina operculorum media in ambitu leviter est ferrata. Squamæ mediocres sunt & subasperæ. Corpus ex albo flavescens lineis utrinque duabus, latis, transversis, nigrescentibus, parum tamen conspicuis, cingitur. Pinnae pectorales, oblongæ, albescunt. Ventrales nigrescentes officulis constant 6, quorum primum aculeatum est. Dorfi pinna, in medio paulo humilior, officula gerit 27 ad 28, quorum 11 aculeo gaudent; reliqua mollia sunt. Ani pinna officulis constat 13 ad 14, quorum 3 aculeata sunt. Cauda in fine parum bifurcatur.

Num. 12. *Perca maxillis aequalibus; capite maculoso; cauda equali.*

Multa quidem cum præcedentibus habet communia: at lamina operculorum media in ambitu levissime ferrata est, ultima vero vix aculeata. Dorsum antica parte subacutum est. In maxillis, palato & faucibus denticuli hærent. Corpus obscure albescens maculis aliquot magnis, parum distinctis, nigricantibus, ab utroque dorfi latere, supra lineam lateralem, variegatur. Caput vero totum maculis plurimis, exiguis, nigricantibus, vel fuscis, varium est. Pinna dorfi officula gerit 22, quorum 10 aculeata sunt, & quasi e sulco proveniunt. Pectorales pinnae officulis constant 14; ventrales albescentes officulis 6; ani pinna officulis 10, quorum 3 prima aculeata sunt. Cauda, in extremo fere æqualis, officula gerit 16 ad 17.

Num. 13. *Perca coloris argentei; lineis utrinque duabus longitudinalibus: cauda bifurca.*

Dorsum convexum est. Maxillæ longitudine proxime inter se sunt æquales. Oculi Iride alba gaudent. Squamæ exiles, argenteæ, vix asperæ, corpori arcte adhærent. Color corporis totius argenteus est, sed utrinque ad dorsum, juxta longitudinem, duæ extenduntur lineæ, pallide rubescentes, quæ parum tamen in conspectum veniunt. Lamina operculorum media, ultima, & prima sub oculis, singulæ ferratæ sunt. Pinna dorfi, in medio ad basin fere incisa, officulis constat 21 ad 22, quorum 11 aculeata sunt. Pectorales pinnae albæ sunt & oblongæ. Ventrales officulis 6 constant, quorum primum aculeatum est. Ani pinna officulis 11 vel 12, quorum 3 priora aculeata sunt. Cauda, alba, in extremo bifurcatur. Longitudo est unciarum 2, & lineæ unius: latitudo 6 linearum circiter.

Num. 14.

terwyl het overige ligchaam uit den bruinen grysachtig is. De borst-vinnen zyn lang, en hebben 13 of 14 graadtjes; de buik-vinnen hebben 'er 6; de rug-vin heeft 'er 7, waar van 10 gedoornt zyn; de aars-vin heeft 'er 11, waar van drie gedoornt zyn. De staart is aan het einde een weinig gegaffelt.

Num. 11. *Baars met gelyke kakebenen, en twee zwartachtige dwarsstrepen aan weêrkanten.*

Deze komt wederom met dien van Num. 10 in vele dingen overeen; maar de rug loopt van het hoofd af wat schuiner op, en is van voren puntachtig. Het middelste kieuwendekfels-blaadtje is in zynen omtrek een weinig getand. De schubben zyn matig groot en ruigachtig. Het ligchaam is uit den witten geelachtig, met twee brede, zwartachtige, doch niet heel duidelyke, dwarsstrepen aan weêrzyden omgeven. De borst-vinnen zyn lang en witachtig. De zwartachtige buik-vinnen hebben 6 graadtjes, waar van het eerste gedoornt is. De rug-vin is in het midden wat ingezakt, en heeft 27 of 28 graadtjes, waar van 11 gedoornt, en de overige zacht zyn. De aars-vin heeft 13 of 14 graadtjes, waar van 3 gedoornt zyn. De staart is aan het einde een weinig gegaffelt.

Num. 12. *Baars met gelyke kakebenen, met een gevlakt hoofd, en een gelyken staart.*

Hy heeft veel met de voorgaande gemeen: evenwel is het middelste blaadtje van de kieuwendekfels in zynen omtrek heel weinig getand, en het laatste heeft schier geen dorens. De rug is

Tom. III.

van voren puntachtig. In de kakebenen, het verhemelte, en het keelgat zitten kleine tandtjes. Het donker witachtige lyf is met eenige grote, zwartachtige, niet zeer duidelyke, strepen, aan weêrkanten van den rug, boven de zystreep, gemarmert. Maar het gehele hoofd is met zeer vele kleine, zwartachtige, of bruine, vlakjes versiert. De rug-vin heeft 22 graadtjes, waar van 10 gedoornt zyn, en als uit een sleuf voortkomen. De borst-vinnen hebben 14 graadtjes; de witachtige buik-vinnen hebben 6; de aars-vin 10, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De staart loopt schier gelyk ten einde, en heeft 16 of 17 graadtjes.

Num. 13. *Zilververwige Baars, met twee strepen naar de lengte aan weêrzyden, en een gegaffelden staart.*

De rug is verheven. De kakebenen zyn byna even lang. De oogen hebben een wit sterretje. De schubben zyn klein, zilververwig, en zeer weinig ruig, hangende vry vast aan het ligchaam, het welk overal zilververwig is, behalven dat aan weêrzyden van den rug twee bleek rodé strepen naar de lengte uitlopen, die echter kwalyk te zien zyn. Alle de kieuwendekfels-blaadtjes zyn getand; maar het eerste alleen onder de oogen. De rug-vin is in het midden tot aan hare wortel gekurven, en heeft 21 of 22 graadtjes, waar van 11 gedoornt zyn. De borst-vinnen zyn wit en langwerpig. De buik-vinnen hebben 6 graadtjes, waar van het eerste gedoornt is. De aars-vin heeft 11 of 12 graadtjes, waar van de drie eerste gedoornt zyn. De witte staart is aan zyn einde gegaffelt. De lengte van den visch is van 2 oncen en 1 linie; de breedte omtrent 6 linien.

V

Num. 14.

Num. 14. *Perca maxilla inferiore longiore; albescens cum lineis transversis, obscurioribus.*

Cum præcedente Num. 13 in multis convenit: sed lamina operculorum media unicum gerit, magnum, aculeum; binæ autem reliquæ læves sunt. Squamæ mediocres, limbo subaspero præditæ, corpus vestiunt, quod, ex argenteo albescens, lineis 7 vel 8 obscurioribus, & parum conspicuis utrinque transversaliter secatur. Pinna dorsi, in medio fere ad basin incisa, officulis constat 26, quorum 12 aculeata sunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales, albescens, officula gerunt 16; ventrales albæ officula 6; ani pinna, albescens, officula 11, quorum 3 aculeata, reliqua mollia sunt. Cauda in extremo tantillum bifurcatur.

Num. 15. *Perca maxilla inferiore longiore; tota maculis & lineis transversis varia.*

Caput angustum est & subacutum. Corpus magis oblongum, quam in præcedentibus. Denticuli in maxillis, palato, & faucibus hærent. Lamina operculorum media & ultima aculeata sunt. Color corporis albescens maculis ex fusco nigricantibus, inæqualibus, per totum corpus & nonnullas pinnas dispersis, variegatur: præterea & pinnas inter pectorales atque caudam lineæ 7 vel 8 transversæ, fuscæ, ventrem secant. Pinna dorsi maculosa officulis constat 23, quorum 10 aculeata sunt; pectorales albæ officulis 13 ad 14; ventrales albæ officulis 11, quorum 3 prima aculeo gaudent. Cauda in extremo fere æqualis est.

Num. 16. *Perca oblonga, teres; lineis utrinque octo transversis, fuscis.*

Caput oblongum est, subacutum, & nonnihil plagioplateum sive depressum. Corpus itidem oblongum, & antica parte omnino teres est. Maxilla inferior superiore paulo apparet longior. Oculi ampli & satis inter se vicini sunt. Lamina operculorum media in ambitu lævis est; ultima vero duos in aculeos terminatur. Color corporis albescens lineis fuscis, irregularibus, 8 ad 9, transversis, utroque in latere variegatur. Pinnæ maculosæ sunt. Dorsi pinna officulis constat 26, quorum 5 tantum anteriora aculeata sunt, reliqua mollia. Pectorales pinnæ, albescens, officulis constant 16 vel 17; ventrales officulis 6, quorum primum aculeatum est; ani pinna longa officulis 18, quorum primum valde exiguum & aculeatum est, reliqua mollia. Cauda, in extremo æqualis, officula gerit 17 longiora.

Num. 17. *Perca maxilla superiore longiore, lineis longitudinalibus varia; aculeis dorsi tredecim.*

Caput obtusum, ab oculis ad rostrum valde declive est. Anus notabili intervallo a pinna ani distat. Maxilla superior inferiorem longitudine multum superat. Foramina 6 satis magna in apice maxillæ inferioris,

Num. 14. *Baars, met het onderste kakebeen langer dan het bovenste, zynde witachtig, met donkere dwarsstrepen.*

Hy komt met dien van Num. 13 veel overeen; maar het middelste kieuwendekfels-blaadtje heeft maar een grote doorn, terwijl de twee overige glad zijn. Het lyf is met matig grote en rondom ruigachtige schubben bekleed, en zilververwig witachtig, met 7 of 8 donkerverwige, en zeer onduidelijke dwarsstrepen aan weêrkanten als doorsneden. De rug-vin is in het midden tot op den voet toe gespouwen, en heeft 26 graadtjes, waar van 12 gedoornt, en de overige zacht zijn. De witachtige borst-vinnen hebben 16 graadtjes; de witte buik-vinnen hebben 6, en de witachtige aars-vin heeft 'er 11, waar van drie gedoornt, en de overige zacht zijn. De staart is aan zijn einde een weinig gegaffelt.

Num. 15. *Baars, met het onderste kakebeen langer dan het bovenste, zynde geheel en al met vlakken en dwarsstrepen gemarmert.*

Het hoofd is smal en puntachtig; het lyf wat langwerpiger dan in de voorgaande. Ook zitten kleine tandtjes in de kakebenen, het verhemelte en het keelgat. Het middelste en laatste kieuwendekfels-blaadtje zijn gedoornt. Het lyf is witachtig, met ongelijke en uit den bruinen zwartachtige vlakken, die over het gehele lyf en eenige vinnen zich verspreiden, gemarmert: daar benevens zijn 7 of 8 bruine dwarsstrepen, die tusschen de borst-vinnen en den staart den buik als doorsnyden. De rug-vin is gevakt, en heeft 23 graadtjes, waar van 10 gedoornt zijn; de witte borst-vinnen hebben 13 of 14; de buik-vinnen, die wit

zijn, hebben 'er 11, waar van de 3 eerste gedoornt zijn. De staart loopt schier gelyk ten einde.

Num. 16. *Langwerpig ronde Baars, met acht bruine dwarsstrepen aan weêrkanten.*

Het hoofd is langwerpig, puntachtig, en een weinig plat ingedrukt. Ook is het lyf langwerpig, en van voren geheel en al rond. Het onderste kakebeen schynt een weinig langer dan het bovenste. De wyde oogen staan vrij dicht by elkander. Het middelste kieuwendekfels-blaadtje is in zynen omtrek glad; maar het laatste eindigt met 2 dorens. Het witachtige ligchaam is met 8 of 9 bruine, ongelijke, dwarsstrepen aan weêrkanten gemarmert. De vinnen zijn gevakt. De rug-vin heeft 26 graadtjes, waar van de 5 eerste maar gedoornt, en de overige zacht zijn. De witachtige borst-vinnen hebben 16 of 17 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste gedoornt is; de aars-vin is lang, en heeft 18 graadtjes, zynde het eerste zeer klein en gedoornt, maar de overige zacht. De staart loopt gelyk ten einde, en heeft 17 langere graadtjes.

Num. 17. *Baars met het bovenste kakebeen langer dan het onderste; zynde met strepen in de lengte versiert, en met dertien dorens aan den rug.*

Het stompe hoofd loopt van de oogen naar de snuit toe zeer schuins af. Het aars-gat is merkelyk van de aars-vin afgelegen. Het bovenste kakebeen is veel langer dan het onderste. Aan de punt van het onderste kakebeen zijn 6 vrij grote gaten, en twee in

rioris, & binæ in superiore hiant. Oculi magni sunt & elliptici. Aperturæ branchiarum satis ample patent. Lamina operculorum media aculeis plurimis in ambitu ferrata est; binæ autem reliquæ laeves sunt. Squamis mediocribus, asperis, vestitur corpus, quod albescens lineis sex longitudinalibus, nigrescentibus, distinguitur. In vertice itidem lineæ transversæ decurrunt. Dorsi pinna officulis constat 33, quorum 13 aculeata e sulco veluti, dorso, insculpto propullulant. Pinnae pectorales, albescences, officulis constant 18; ventrales albæ officulis 6; ani pinna officulis 11, quorum 3 prima aculeata sunt. Cauda, in extremo fere æqualis, officula gerit 17.

Num. 18. *Perca maxilla superiore longiore; lineis longitudinalibus varia; aculeis dorsi decem.*

In plurimis cum præcedente Num. 17 convenit: sed corpus ejus latius est; dorsumque ab oculis magis assurgit, & subacutum est. Color corporis albus lineis 5 vel pluribus, fusco rubentibus, longitudinalibus, utrinque variegatur. In vertice pariter lineæ aliquot longitudinales observantur. Pinna dorsi officulis constat 32, quorum 10 anteriora aculeata e sulco quasi emergunt. Ani pinna officulis constat 11. Reliqua simili modo, ac in priore Num. 17, comparata sunt.

T A B U L A V I C E S I M A E T O C T A V A.

Sequitur *Cotti* genus, cujus septem species meo in Musco asservo, ordine nunc describendas.

Num. 1. *Cottus squamosus, rostro bifido; pinnis pectoralibus ad caudam extensis.*

Caput ejus valde aculeatum est. Pinna dorsi officulis constat 24, quorum 13 aculeata sunt; pectorales officulis gaudent 14 longissimis, in apice non divisis; ventrales officulis 6; ani pinna officulis 10, quorum 3 prima aculeo gaudent. Cauda oblonga officulis constat 14 longioribus. In pinnis singulis & cauda nigrae maculae observantur.

Num. 2. *Cottus squamosus, varius; appendiculis ad maxillas, nares, & lineam lateralem.*

Ex iconis similitudine videtur *Scorpius* esse *Salviani* pag. 197. *Gesnero* pag. 44 edit. Germ. *Willoughby* p. 331, *Rajo* pag. 142 vocatur *Scorpius major*.

Caput totum aculeis plurimis scater, quorum 44 circiter præ reliquis magis extant. Anus a pinna longe distat. Rictus magnus denticulos in maxillis, palato, & faucibus monstrat. Cavitas magna inter oculos, aliaque in medio, pone oculos, conspicitur. Cirri seu appendiculæ plurimæ, breves, in maxilla

in het bovenste. De oogen zyn groot en langwerpig rond. De openingen van de kieuwen zyn vry wyd. Het middelste kieuwendekfels-blaadtje is in zynen omtrek met zeer vele dorens getand; maar de twee andere zyn glad. Het lyf is met matige, ruige, schubben bedekt, en witachtig, door 6 zwartachtige strepen naar zyne lengte onderscheiden. Op het hoofdscheel lopen insgelyks dwarsstrepen. De rug-vin heeft 33 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn, en als uit een sleuf, die in den rug gegraven is, voortkomen. De witachtige borst-vinnen hebben 18 graadtjes; de buik-vinnen zyn wit, en hebben 6 graadtjes; de aars-vin heeft 'er 11, waar van de 3 eerste gedoornt zyn. De staart loopt schier gelyk ten einde, en heeft 17 graadtjes.

Num. 18. *Baars met het bovenste kakebeen langer dan het onderste, zynde in de lengte gestreept, met 10 dorens aan den rug.*

Hy komt met dien van Num. 17 meest overeen; maar zyn lyf is breder, en de rug loopt van de oogen af schuiner op, zynde puntachtig. Het lyf is witachtig, met 5, of meer, bruin roodachtige strepen aan weêrkanten in de lengte gemarmert. Ook ziet men op het hoofdscheel eenige strepen in de lengte lopen. De rug-vin heeft 32 graadtjes, waar van de 10 eerste gedoornt zyn, en als uit een sleuf ontspringen. De aars-vin heeft 11 graadtjes. De rest is zo als in de voorgaande van Num. 17 geschapen.

ACHT EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Wy gaan nu over tot het geslacht der visschen, die *Cottus* ge-

naamt zyn, waar van wy zeven soorten in ons Kabinet bewaren, die wy in order zullen beschryven.

Num. 1. *Schubachtige Cottus, met een gespleten snuit, en borst-vinnen, die zich tot den staart toe uitstrekken.*

Het hoofd is sterk gedoornt. De rug-vin heeft 24 graadtjes, waar van 13 gedoornt zyn; de borst-vinnen hebben 14, die zeer lang, en aan de einden gespleten zyn; de buik-vinnen hebben 6; de aars-vin 10; waar van de 3 eerste gedoornt zyn. De langwerpige staart heeft 14 langere graadtjes. Op ieder vin en op den staart ziet men zwarte vlakken.

Num. 2. *Schubachtige, gemarmerde, Cottus, met baardtjes aan de kakebenen, neusgaten, en de zy-lyn.*

Volgens de gelykheit van de printverbeelding schynt deze visch te zyn de *Scorpioen* van *Salvianus*, pag. 197. *Gesnerus*, pag. 44, van de Hoogduitsche druk; *Willoughby*, pag. 331, en *Rajus*, pag. 142, noemen dezen visch de *grote Scorpioen*. Het gehele hoofd is zeer vol dorens, waar onder omtrent 44 zyn, die boven de andere uitsteken. Het aarsgat staat verre van zyne vin af. De grote bek heeft kleine tandjes in de kakebenen, het verhemelte en in het keelgat. Tusschen de oogen is eene grote holte, gelyk ook in het midden naast de oogen. In het onderste kakebeen zyn zeer vele kleine baardtjes, en in het bovenste eenige

maxilla inferiore, pauciores in superiore dantur. Ad narium quoque foramen antierius unica utrinque hæret appendicula; & plurimæ exiguæ ad lineam lateralem. Nulla vero ad oculos observatur. Squamæ mediocres, duræ, arcte adhærentes, oblongo rotundæ, haud tamen asperæ, corpus tegunt. Color ex nigro, rubefcente, & albescente varius, sordidus & adspectu ingratus est. Linea lateralis dorso vicinâ. Pinna dorfi maculosa, in medio humilior, officulis gaudet 22 vel 23, quorum 12 aculeata & robusta, reliqua mollia sunt. Pinnæ pectorales latæ & maculis variæ officulis constant 20, quorum 8 vel 9 in apice bifida, reliqua indivisa sunt. Ventræles pinnæ officula gerunt 6, quorum primum aculeatum est, reliqua mollia & ramosa. Pinna ani varia officulis firmatur 9, quorum 3 prima aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremo fere æqualis officulis constat 15 longioribus. Longitudo corporis est 8 unciarum & ultra.

Num. 3. *Cottus maxilla inferiore longiore, cirrata; pinnis ventralibus ventri adnatis.*

Caput oblongius est, quam in præcedente Num. 2, & admodum inæquale; siquidem processus quidam aculeati 16 ad 17 admodum prominentes, juxta orbitas oculorum, utrinque, extent. Corpus perpendiculariter latum squamis caret. Os amplum maxillam inferiorem paulo longiorem & sursum porrectam monstrat; cum superior in extremum admodum repandum terminetur. Cirri duo majusculi, & aliquot minores, in inferiore maxilla; in superiore autem, atque in laminis operculorum & linea laterali plures alii conspiciuntur. Oculi, longe a rostro remoti, pinnæ dorsali admodum vicini, exigui, magnis in orbitis ossibus hærent, & intermedia cavitate maxima a se mutuo disjunguntur. In maxillis, palato, & faucibus denticuli dantur. Color ex fusco, nigrescente & albescente varius adspectuque fœdus est. In dorso, paulo supra lineam lateralem, ductus, vel foramina quinque circiter utrinque, secundum lineam rectam disposita, cernuntur. Pinna dorfi longa, alba, officulis constat 24, quorum 17 aculeata & longa sunt, reliqua mollia. Pinnæ pectorales magnæ & variæ officulis 10 constant: ad inferiorem vero earum partem præterea duo utrinque officula, a reliquis paulum remota, & in extremo unci instar flexa, obtinent; ut adeo verus officulorum in his pinnis numerus sit 12. Pinnæ ventrales, oblongæ, parte interna ope membranæ ipsi ventri adnatæ, officula gerunt 6, quorum primum breve & aculeatum, reliqua mollia sunt. Pinna ani longa officulis 13 constat, quorum 2 priora parum aculeata & breviora, reliqua mollia & longiora sunt. Cauda oblonga, in extremo subrotunda, lineis duabus nigrescentibus notata, officulis constat 13 ad 14. Longitudo corporis 4 fere est unciarum.

Num. 4. *Cottus alepidotus, varius; maxilla inferiore longiore, cirrata.*

Caput plagioplateum, corpore ipso latius, molli cute tegitur. Corpus fere subteres est. Dorsum convexum. Venter latus. Os amplissimum. Maxilla inferior superiore paulo longior est & sursum nonnihil producta. Cirri plurimi crassiusculi in maxilla inferiore, & aliquot præterea majores minoresque ad angulos oris, in operculis branchiarum, & in ipso capitis vertice, dantur: supra utrumque tamen oculum duo

nige weinige. Ook steekt een enkeld baardtje van voren aan weêrkanten van het neusgat uit; maar langs de zy-lyn ziet men zeer vele kleine. Doch daar is geen een omtrent de oogen. Het lyf is bedekt met matig grote, harde, langwerpige ronde, schubben, die niet ruig zyn, maar heel vast zitten. De kouleur is uit den zwarten, rood en witachtig, gemengeld, morzig, en onaangenaam te zien. De zy-lyn is naby den rug. De rug-vin is gevakt, en in het midden lager, bestaande uit 22 of 23 graadtjes, waar van 12 gedoornt en sterk, maar de overige zacht zyn. De brede en gevakte borst-vinnen hebben 20 graadtjes, waar van 8 of 9 aan de punt in tweeën gespleten, en de andere ongepleten zyn. De buik-vinnen hebben 6 graadtjes, waar van het eerste gedoornt is, en de andere zacht en getakt zyn. De gemarmerde aars-vin heeft 9 graadtjes, waar van de 3 eerste gedoornt, en de andere zacht zyn. De staart loopt schier gelyk ten einde, en heeft 15 langere graadtjes. De lengte van het lyf is 8 oncen en meer.

Num. 3. *Cottus met het onderste kakebeen, dat gebaard is, langer als het bovenste, en met buikvinnen, die aan den buik vast gegroeit zyn.*

Het hoofd is langwerpiger als in de voorgaande van Num. 2, en zeer ongelyk, vermits aan weêrzyden naast de oogholten eenige gedoornde uitspruitselen, die vry verre uitsteken, zitten. Het lyf is naar den waterpas breed, en zonder schubben. De bek is wyd, en het onderste kakebeen een weinig langer naar boven toe uitgestrekt; terwyl het bovenste een zeer breed einde neemt. In het onderste kakebeen zyn twee grote en eenige kleine baarden; maar in het bovenste, als ook in de kieuwendekfels-blaadtjes, en aan de zy-lyn ziet men menigvuldige andere baarden. De oogen staan verre van de snuit af, dicht by de rug-vin, zyn klein, en zitten in grote beenachtige hollen, wordende door middel

van een zeer grote holligheid van malkander gescheiden. In de kakebenen, het verhemelte en het keelgat zitten kleine tandtjes. De kouleur is uit den bruinen zwart- en witachtig gemengelt, en onaangenaam te zien. Op den rug, een weinig boven de zy-lyn, ziet men omtrent 5 vaatjes, of gaten, aan weêrkanten, die in een rechte lyn uitlopen. De lange en witte rug-vin heeft 24 graadtjes, waar van 17 gedoornt en lang zyn, maar de andere zyn zacht. De grote en gemarmerde borst-vinnen hebben 10 graadtjes, en daar benevens nog 2 graadtjes aan weêrzyden van onderen, die van de andere een weinig afstaan, en aan het einde als een haak gebogen zyn; zo dat men in der daadt 12 graadtjes in deze vinnen kan rekenen. De langwerpige buik-vinnen zyn met de binnenzijde door een vlies aan den buik vast gegroeit, en hebben 6 graadtjes, waar van het eerste kort en gedoornt is, maar de andere zyn zacht. De lange aars-vin heeft 13 graadtjes, waar van de 2 voorste kort en een weinig gedoornt zyn; maar de andere zyn langer en zacht. De langwerpige staart loopt rondachtig ten einde, en is met 2 zwartachtige strepen getekent, bestaande uit 13 of 14 graadtjes. Het lyf is byna 4 oncen lang.

Num. 4. *Ongeſchubde, bonte, Cottus, met het onderste kakebeen, dat gebaard is, langer als het bovenste.*

Het hoofd is dwars plat, breder als het lyf zelf, en met een zacht vel bekleed. Het lyf is schier rondachtig; de rug is gebult; de buik breed; de bek zeer wyd. Het onderste kakebeen is wat langer als het bovenste, en een weinig naar boven uitgehaald. In het onderste kakebeen zyn zeer vele dikachtige baardtjes, en daarenboven nog eenige kleine en grote aan de hoeken van den bek, als ook op de kieuwendekfels en op het midden van het hoofd. Doch boven ieder oog zyn twee groter. In de kakebenen

duo sunt majores. In maxillis & ipso capite varii ductus & foraminula hiant. Oculi subrotundi, rostro vicini, cute capitis communi obducti, sursum fere spectant. Aperturæ branchiarum angustæ sunt. Dentes crassi & breves in maxillis, palato, & faucibus obtinent. Corpus totum, cute glabra tectum, squamis caret. Color ex fusco, rubescente & albescente varius ac sordidus est. Linea lateralis ex meris constat foraminulis. Pinna dorsi longa officulis gaudet 25, quorum 3 prima aculeata & brevia, reliqua mollia & ramosa sunt. Pinnae pectorales variae officula gerunt 23. Ventræ pinnae, magis antrorsum sitæ quam pectorales, albescunt, officulis constantes 3, quorum duo prima indivisa sunt, tertium vero admodum est ramosum. Pinna ani longa officulis 19 mollibus & ramosis gaudet. Cauda varia, in extremo fere subrotunda, officulis 15 circiter, longioribus, firmatur. Totum caput est superne glabrum; sed lamina operculorum ultima in tres aculeos obtusiores, & membrana vestitos, definit. Longitudo est 6 vel 7 unciarum.

Num. 5. *Cottus alepidotus; capite polyacantho: maxilla superiore paulo longiore.*

Scorpenæ Bellonii pag. 207, edit. Gallicæ, similis vocatur a Willoughby pag. 238, & Rajo pag. 145, Belgis & Flandris *Posthoofd* & *Potschoofd*: Suecis *Rötsimpa* & *Skrabba*: *Ulk* & *Ulka* incolis ad Fretum Danicum: *Father Lasher* quibusdam ad Cornubiam Angliæ habitantibus.

Hic Piscis omnium primo a Nobilissimo Willoughby descriptus est, ex quo suum dein transcripsit Cl. Rajus: at quamvis nitide & ex arte concinnata sit illa descriptio, eum tamen denuo describemus cum icone adjuncta, quam nemo hæcenus Authorum dedit, ut tanto melius ad suum referri genus queat. Caput magnum est, latum, & aculeis circiter 16 vel 17 horridum. Cavitas inter oculos datur. Venter latus est & prominulus. Corpus a capite ad caudam usque gracilescit. Maxilla superior paulo longior est. Rictus amplius. Denticuli ut in præcedentibus se habent. Linea lateralis in adultioribus subaspera est; dum cutis reliqua glabra squamis caret. Oculi magni, cute capitis communi obducti, iride gaudent obscure rubescente. Capitis superiora, dorsum, latera & pinnae maculis & lituris nigrescentibus & flavescentibus varia sunt; interdum tamen rubescunt; alias etiam magis albicant. Venter & mandibula inferior albescunt. Pinnae pectorales officulis constant 17: ventrales officulis 4, quorum primum secundo tam arcte adhæret, ut tria tantum videantur obiter insipienti. Pinna dorsi, in medio ad basin usque incisa, officulis constat 24, 25 vel 26, quorum 9 vel 10 anteriora simplicia sunt & rigida, reliqua vero mollia & in apice tamen indivisa. Ani pinna officulis constat 11 vel 12 mollibus & in apice non divisis. Cauda, in extremo fere æqualis, officulis 12 longioribus constat. Longitudo est 7 unciarum, plus vel minus. Locus natalis est in mari Balthico ad litora Sueciam alluentia, ubi autumnæ præprimis satis frequens est. In mari Germanico, Bataviam & Flandriam lambente, quoque crebro reperitur: quin & ad Cornubiam Angliæ; sed rarius.

Num. 6. *Cataphractus Schoneveldii* pag. 30, 31; *Johnstoni* pag. 77, *Tab. XLVI, fig. 5, 6; Willoughb. pag. 211; Raji Synop. pag. 77.*

Videmur jure Piscem hunc ad Cottorum genus referre. Corpus ejus, ex tereti angulosum, ab ano ad cau-

kebenen en in het hoofd zelf ziet men verscheide vaten en gaten open. De oogen zyn rondachtig, digt by de snuit, en met het gemeen hoofdenkleedt bedekt, schier naar boven ziende. De kieuwen-openingen zyn naauw. In de kakebenen, het verhemelte en keelgat zitten korte en dikke tanden. Het gehele lyf is met een gladde huidt bedekt en zonder schubben. De koulleur is uit den bruinen, rood en witachtig gemengelt en morzig. De zy-lyn bestaat alleen uit kleine gaatjes. De lange rug-vin heeft 25 graadtjes, waar van de 3 eerste gedoornt en kort, maar de andere zacht en getakt zyn. De bonte borst-vinnen hebben 23 graadtjes. De buik-vinnen staan verder naar voren als de borst-vinnen, zyn witachtig, en hebben 3 graadtjes, waar van de 2 eerste ongespleten zyn, en het derde zeer getakt is. De lange aars-vin heeft 19 zachte en getakte graadtjes. De bonte staart loopt rondachtig ten einde, en heeft omtrent 15 langere graadtjes. Het gehele hoofd is van boven glad; maar het laatste kieuwendekfels-blaadtje eindigt met 3 stompe dorens, die met vlies bekleed zyn. De lengte is 6 of 7 oncen.

Num. 5. *Ongeschubde Cottus, met veel dorens aan het hoofd, en het bovenste kakebeen een weinig langer als het onderste.*

Willoughby, pag. 138, en Rajus, pag. 145, noemen hem een visch, die naar de *Scorpena* van Bellonius, pag. 207 in den Franschen druk, gelykt. In Nederlandt en Vlaanderen draagt hy den naam van *Posthoofd* en *Potschoofd*; in Zweden dien van *Rötsimpa* en *Skrabba*; aan de Zondt dien van *Ulk* en *Ulka*, en by eenige inwoonders van Cornubië, in Engelandt, dien van *Father Lasher*.

De beroemde Heer Willoughby heeft dezen visch eerst beschreven, waar van de Hr. Rajus zyne beschryving heeft ontleent; maar hoewel die beschryving zeer net en kunstig is opgesteld, zullen wy dezen visch evenwel nog eens beschryven en in prent verbeelden, welk laatste tot nog toe van niemandt gedaan

Tom. III.

is, om hem des te beter tot zyn geslacht te kunnen brengen. Het hoofd is groot, breed, en met omtrent 16 of 17 dorens bezet. Tusschen de oogen is eene holte. De buik is breed en uitspruitende. Het lyf loopt van het hoofd tot aan den staart smal toe; het bovenste kakebeen is wat langer als het onderste; de bek is wyd; de tandjes zyn even zo als in de vorige; de zy-lyn is in de volwassene ruigachtig, terwyl het overige vel glad is, zonder schubben. De grote oogen zyn met het gemene hoofdekfel bekleed, en hebben een donker roodachtig sterretje. Het bovenste van het hoofd, de rug, de zyden en vinnen zyn met zwart en geelachtige vlakken en strepen getekent; doch zomwylen ook roodachtig, en zomwylen zelfs wat meer witachtig. De buik en het onderste kakebeen zyn witachtig. De borst-vinnen hebben 17 graadtjes; de buik-vinnen hebben 'er 4, waar van het eerste aan het tweede zo vast zit, dat, als men 'er niet naauw op let, men maar drie zou tellen. De rug-vin is in het midden tot aan den voet toe gekerft, en heeft 24, 25 of 26 graadtjes, waar van de 9 of 10 voorste enkeld en stevig zyn; maar de overige zyn zacht, en tefens aan het einde ongespleten. De aars-vin heeft 11 of 12 zachte graadtjes, die mede aan het einde ongespleten zyn. De staart loopt schier gelyk ten einde, en heeft 12 langere graadtjes. De lengte is wat meer of minder als 7 oncen. Men vindt dezen visch in de Oostzee aan de Zweedsche kusten by menigte, voornamentlyk in het najaar. Ook wordt hy dikwils in de Duitsche zee, aan de Nederlandsche en Vlaamsche kusten, gevonden; ja zelfs by Cornubië in Engelandt, doch selden.

Num. 6. *Cataphractus van Schoneveld*, pag. 30, 31; *Johnston*, pag. 77, *Taf. XLVI, fig. 5, 6; Willoughb. pag. 211; Rajus Synops. pag. 77.*

Wy menen, dat deze visch met recht tot het geslacht van de *Cottus* mag gebragt worden. Het lyf is rond-hoekachtig, en loopt van den aars tot aan den staart zeer smal toe. De bek is klein,

caudam valde gracilefcit. Os non magnum, fubtus fitum, figuræ eft femicircularis, vel lunatæ. Maxilla fuperior inferiore multo longior eft. In inferiore autem maxilla & ad os plurimi dantur cirri. Numero- fi denticuli in utraque maxilla & faucibus hærent. Caput offeum, durum, inæquale, 8 præprimis hor- ret aculeis, quorum 4 in apice roftri, & duo utrinque ad latus capitis conftituti funt. Corpus a capite ad finem pinnae dorfalis octogonum eft, inde vero ad caudam ufque sexangulare, & laminis offeis, du- ris, tegitur, quæ in medio prominentiam emittunt: unde corpus angulofum evadit. Pinna in dorfo unica, ad bafin fere ufque in medio incifa, officulis conftat 12, quorum 5 anteriora fimplicia funt & parum aculeata, reliqua mollia. Pinnae pectorales officulis conftant 15. Ventræles officulis tantum duo- bus. Ani pinna officulis fex. Cauda in extremo fubrotunda officulis gaudet 11 vel 12. Longitudo Pi- fcis 4 eft unciarum circiter.

Num. 7. *Milvus* Ovidii Naf. Halieut. Poëm. verfu 95.

Eodem nomine venit & *Salviano* pag. 187, *Willoughb.* pag. 283, & *Rajo* pag. 89. *Rondeletio* au- tem Lib. X, cap. 1, pag. 284, *Hirundo* audit. Sicilia & Melitæ incolis vocatur *Falcone*. Descriptio- nem ejus qui videre amat, eam plurimos apud Authores, præfertim vero apud Nobiliffimum *Willough- bejum* inveniet.

TABULA VICESIMA ET NONA.

Myfti genus nunc fubjungo, qui equidem iftud nomen potiori jure, quam ulli alteri convenire pu- tem; quum fingulæ ejus fpecies cirros ad os, barbæ infar, obtineant. Decem vero fpecies hujusce ge- neris novi, quas, uti meo in Museo affervantur, nunc defcribam.

Sunt *Myfti* in genere vel

I. Cauda bifurca & appendice cutacea in extremo dorfo. Ad quam claffem fequentes pertinent.

Num. 1. *Myftus*, ore fubtus; cirris octo: appendice in dorfo.

Caput oblongum eft & planiusculum. Corpus cathetoplateum & fatis craffum. Venter latus. Anus medio inter ani pinnam & ventrales loco hiat. Os non in apice capitis, fed inferna parte, aperitur, apertumque quadrato-rotundum eft. Maxilla fuperior longe ultra inferiorem prominet. Cirri octo ori adfident, quatuor nempe breves ad maxillam inferiorem, tum unus utrinque, reliquis longior, ad late- ra maxillæ fuperioris, unusque tandem utrinque ad foramina narium posteriora. Nares utrinque du- plices funt. Oculi elliptici cute capitis communi teguntur. Apertura branchiarum anguftæ appa- rent. In utraque maxilla plurimi denticulorum ordines difpofiti funt: os ipfum in antica palati parte denticulis afperum eft; & ad fauces duo utrinque offacula denticulis ferrata hærent. Corpus totum, cute glabra & molli tectum, fquamis caret. Color ejus eft albescens cum fufco mixtus.

Linea

klein, en van onderen in de gedaante van een halve kring of halve maan geplaatft. Het bovenfte kakebeen is veel langer als het onderfte. In het onderfte kakebeen en aan den bek ziet men zeer vele baardtjes: ook zitten menigvuldige tandtjes in beide de kakebenen en het keelgat. Het hoofd is beenachtig, hard, en ongelyk, voornamentlyk met 8 dorens bezet, waar van 4 op de punt van de fnuit, en twee aan beide de zyden van het hoofd zitten. Het lyf is van het hoofd af tot aan het einde van de rug- vin achtkantig, en daar van daan tot aan den ftaart zeskantig, zynde bedekt met harde en beenachtige blaadtjes, de welke in hun middel een uitftek hebben; waar door het lyf zo hoekach- tig wordt. De rug heeft een enkelde vin, die in het midden fchier tot den voet toe gekerft is, en 12 graadtjes heeft, waar van de 5 voorfte enkelde zyn en een weinig gedoornt; maar de overige zyn zacht. De borft-vinnen hebben 15 graadtjes; de buik-vinnen hebben maar 2; de aars-vin heeft 'er 6; de ftaart loopt rondachtig uit, en heeft 11 of 12 graadtjes. De vifch is omtrent 4 oncen lang.

vifch, de welke met meer recht als eenige andere vifch dien naam kan dragen, vermits alle de foorten, die daar toe behoren, als knevelbaarden aan den bek hebben. My zyn tien foorten daar van bekend, die ik nu zal befchryven zo als ze in myn Kabinet gevonden worden.

Het geflacht van de *Myftus* wordt in 't algemeen verdeelt in zulke

I. Die een gegaffelden ftaart en een vliesachtig aanhangfel op het uiterfte van den rug hebben. Hier onder nu lorteren de na- volgende.

Num. 1. *Myftus*, met den bek van onderen; met acht baarden, en een aanhangfel op den rug.

Het hoofd is langwerpig en platachtig; het lyf waterpas breed en vry dik; de buik is breed. De aars opent zich tuffchen de aars- en buik-vinnen. De bek is niet voor aan de punt van het hoofd, maar van onderen, en heeft een vierkant-ronden om- trek, als het open ftaat. Het bovenfte kakebeen fteekt verre voor het onderfte uit. Om den bek zitten acht baardtjes, na- mentlyk vier korte aan het onderfte, en een aan weêrkanten van het bovenfte kakebeen, die langer is als de andere, en eindelyk nog een aan weêrzyden van de achterfte neusgaten. Daar zyn aan weêrkanten dubbelde neusgaten. De oogen zyn eirond, en met het gemene hoofdvel bedekt. De openingen der kieuwen fchy- nen naauw te zyn. In beide de kakebenen zitten zeer vele rye- tandtjes: ook is de bek zelf aan het voorgedeelte van het verhe- melte ruig van tandtjes, en in het keelgat ziet men nog aan weêr- kanten twee getande beentjes. Het gehele lyf is met een gladde en zachte huidt bedekt, zonder fchubben. De kouleur is wit- achtig,

Num. 7. *Zeerwouwe* van Ovidius Naf, Halieut. Poëm. verf. 95.

Salvianus pag. 187, *Willoughby* pag. 283, en *Rajus* pag. 89, noemen dezen vifch met den zelven naam. Maar *Rondelet*, Lib. X, cap. 1, pag. 284, noemt hem *Zwaluwe*, en by de inwoonders van Sicilië en Malta draagt hy den naam van *Falcone*, of *Valk*. Hy is van vele fchryvers, en byzonderlyk van den beroemden Here *Willoughby*, befchreven, tot wien wy den nieuwsgierigen Lezer verwyzen.

NEGEN EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

Nu laten wy volgen het geflacht van de *Myftus*, of *Knevel-*

Linea lateralis recta fere protenditur. Os claviculae magnum, durum, longum, supra pinnas pectorales lateri adnatum est. In anteriore dorfi parte unica datur pinna, officulis 8 constans, quorum 1 est aculeus robustus, crassus, a postica parte undique leviter ferratus; reliqua vero mollia sunt & in apice ramosa. Appendix magna, cutacea, pinniformis, sed officulis radiatis carens, ad posteriorem dorfi partem extat. Pinnæ pectorales, horizontaliter ferè ad ventrem collocatae, officulis 9 constant, quorum 1 est aculeus admodum crassus, planiusculus, postica parte multum ferratus; reliqua vero mollia sunt, & in apice ramosa. Pinnæ ventrales, in infimo ventre longe infra pectorales sitæ, officulis 6 mollibus constant. Ani pinna, è regione appendicis dorsalis posita, officulis 15 mollibus constat. Cauda magna, multum bifurca, forcis diductæ instar, officulis 17 constat longioribus, exceptis saltem extremis, quæ breviora sunt. Longitudo descripti est unciarum 5 & 9 linearum: latitudo maxima ad pinnam dorfi est uncia unius.

Num. 2. *Myxus, ore in apice capitis; cirris octo.*

Quod ad figuram, pinnas & numerum officulorum attinet, maximam partem cum præcedente convenit: sed caput planius est, & corpus pro rata longius. Maxillæ fere æquales sunt, nisi quod superior tantillum ultra inferiorem producat. Cirri situ & numero, ut in priore, se habent, sed triplo fere sunt longiores. Pinnæ pectorales officulis constant 8, quæ, ut in priore specie, comparata sunt. Cauda longa, admodum bifurca est, ejusque segmentum superius inferiore paulo longius apparet. Longitudo descripti est 3 unciarum & 5 linearum.

Num. 3. *Myxus argentei coloris; cirris sex: pinna ani officulorum octodecim.*

Caput planiusculum est, & a rostro ad pinnam dorfi usque testa dura, tuberculis minimis scabra, munitum. Corpus, venter, oculi, dentes, cutis, dorsalis & ventrales pinnæ, cauda, &c. ut in 2da specie sese habent. Maxilla superior ultra inferiorem prominet. Cirri sex longi adsunt, quorum duo longissimi in maxilla superiore ad finem usque pinnarum ventralium extenduntur & figuræ sunt planiusculæ. Nares amplæ, rostro vicinæ sunt. Oculi mediocres, cute communi tecti, Iride gaudent argentei coloris. Color corporis argenteus est, ad dorsum tamen obscurior. Aculeus pinnae dorsalis sat robustus est, & ab utraque parte levissime ferratus. Pinnæ pectorales, uti in præcedentibus sitæ, officulis constant 11, quorum 1 est aculeus validus, crassus, ab utraque, præprimis tamen postica, parte ferratus; dum reliqua mollia sunt & in apice ramosa. Ani pinna officulis constat 18 mollibus, exiguis, difficulter numerandis. Cauda, multum bifurca, officulis constat 15 vel 16 longioribus. Longitudo descripti est 4 unciarum & lineæ unius.

Num. 4. *Myxus cirris sex longissimis; appendice triangulari in extremo dorso.*

Bagre Piscis Marcgrav. H. Bras. Lib. IV, cap. 16, Willoughb. pag. 139. *Bagre prima* Johnston. pag. 143, cum

achtig, met bruinachtig gemengt. De zy-streep loopt schier regt uit. Het sleutelbeen is groot, hard, lang, en boven de borst-vinnen aan de zyde vast gegroeit. Op het voorste deel van den rug is een eenige vin, die 8 graadtjes heeft, waar van de eerste een sterke, dikke, en van achteren overal licht getande doorn is; maar de overige zyn zacht en aan de punt getakt. Aan het achterste van den rug steekt een groot vel-envinachtig aanhangsel uit, het welk echter geen gestraalde graadtjes heeft. De borst-vinnen zyn schier *horizontaal* met den buik geplaatst, en hebben 9 graadtjes, waar van het eerste een zeer dikke en sterke doorn is, van achteren sterk getand; maar de andere zyn zacht, en aan de punt getakt. De buik-vinnen zitten onder aan den buik, verre onder de borst-vinnen, en hebben 6 zachte graadtjes. De aars-vin is tegen over het aanhangsel van den rug geplaatst, en heeft 15 zachte graadtjes. De grote en sterk gegaffelde staart gelykt naar een open gehaalde schaar, en heeft 17 graadtjes, die langer zyn, behalven de uiterste, die korter zyn. Deze visch is 5 oncen en 9 linien lang, en op zyn breedst, omtrent de rugvin, een once.

Num. 2. *Myxus, met den bek voor aan de punt van het hoofd, en met acht baarden.*

Aangaande de gestalte, de vinnen en het getal der graadtjes komt deze meest met den voorgaanden overeen; maar het hoofd is platter, en het lyf naar mate langer. De kakebenen zyn schier even lang, behalven dat het bovenste een weinig voor het onderste uitsteekt. De baarden zyn in getal en plaatse even zo als by de vorige, maar schier driemaal zo lang. De borst-vinnen hebben 8 graadtjes, die op de zelve wyze, als in de vorige, geschapen zyn. De lange staart is sterk gegaffelt, en het bovenste gedeelte daar van schynt een weinig langer te zyn als het onderste. De beschreven visch is 3 oncen en 5 linien lang.

Num. 3. *Zilververwige Myxus, met zes baarden, en de aars-vin uit achttien graadtjes.*

Het hoofd is platachtig, en van de snuit af tot aan de rugvin met een harde schaal, die scherp is, van zeer kleine bultjes bedekt. Het lyf, de buik, de oogen, de tanden, het vel, de rug- en buik-vinnen, nevens den staart, enz. zyn zo als in de tweede soort. Het bovenste kakebeen steekt over het onderste uit. Men ziet 6 lange baardtjes, waar van de twee langste zich van het bovenste kakebeen tot aan het einde der buik-vinnen uitstrekken, en platachtig zyn. De neusgaten zyn wyd, en naby de snuit. De oogen zyn matig groot, en met het gemene hoofdvel bedekt, hebbende een zilververwig oogsterretje. Het lyf is zilververwig; doch wat donkerder omtrent den rug. De doorn van de rugvin is vry sterk, en aan weêrkanten heel ligt getand. De borst-vinnen zyn zo als in de vorige geplaatst, en hebben 11 graadtjes, waar van de eerste een sterke, dikke, doorn is, doch meest van achteren getand, terwyl de overige zacht, en aan de punt getakt zyn. De aars-vin heeft 18 zachte, kleine, graadtjes, die kwalyk te tellen zyn. De sterk gegaffelde staart heeft 15 of 16 langer graadtjes. Deze visch is 4 oncen en een linie lang.

Num. 4. *Myxus met zes zeer lange baarden, en met een drieboekig aanhangsel op het uiterste van den rug.*

De visch *Bagre* van Markgraaf *Hist. Bras. Lib. IV, cap. 16*, en van Willoughby, pag. 139, als ook de eerste *Bagre* van Johnston, pag.

cum hac quidem specie in multis convenit, sed descriptio Marcgravii imperfecta est & figura admodum rudis. Unde accuratius hunc Piscem describemus.

Multum is convenit cum præcedente Num. 3; sed capite est minus plano & convexiore. Anus pinnis ventralibus multo est propior, quam ani pinna. Cirri sex admodum longi adsunt, quorum duo longissimi in maxilla superiore, teretes, ad medium usque caudæ extenduntur. Nares, utrinque duplices, longe a se invicem remotæ sunt. Oculi elliptici Iride alba gaudent. Denticulorum plures ordines utraque in maxilla, ad fauces vero ossa denticulata dantur. Color corporis inferioris albescens est, dum dorsum & caput canescunt. Os claviculæ magnum, longe extenditur supra pinna pectorales. Pinna dorsi officulis constat 7, quorum primum est aculeus longus, robustus, acutus, a postica parte serratus denticulis deorsum recurvatis: reliqua officula mollia sunt & in apice ramosa. Appendix cutacea in extremo fere dorso extat. Pinnae pectorales officulis 10 constant, quorum 1 est aculeus magnus, acutus, planus, & ab utraque parte acuminatis denticulis pulchre serratus: reliqua mollia sunt. Ani pinna exigua officulis gaudet 13 mollibus. Cauda, multum bifurca, officulis constat 16 longioribus. Longitudo descripti est 3 unciarum & 3 linearum.

Num. 5. *Myxus cirris sex longissimis; appendice dorsi a pinna ani ad caudam extensa.*

Testa capitis nequaquam, uti in proxime prægressis, ad initium usque pinnae dorsalis pertingit. Corpus, venter, os, pinnae ventrales, &c. uti in tertia specie se habent: sed maxillæ fere sunt æquales, vel superior saltem paulo longior inferiore. Cirrorum situs & longitudo eadem est, ac in præcedente num. 4. Ita & denticuli sese habent. Corpus flavescit; pinnae vero albescunt. Os claviculæ, quam in prioribus, minus est. Pinna dorsi officulis constat 7, quorum primum est aculeus teres, non serratus, multoque minor & gracilior, quam in præcedentibus: reliqua mollia sunt & in apice ramosa. Appendix dorsi longa, & satis alta, a pinna dorsali ad caudam fere usque porrigitur. Pinnae pectorales officulis constant 10, ut in præcedente Num. 4, comparatis, nisi quod aculei primi dentes sint minores. Ani pinna officulis constat 12 vel 13 mollibus. Cauda bifurca officulis 17 longioribus gaudet: inferius autem caudæ segmentum superiore majus est. Longitudo descripti 4 est unciarum, & linearum 9.

Num. 6. *Myxus maculosus; cirris sex longis: capite longo, plano.*

Bagre quinta species Marcgrav. Lib. IV, cap. 16, Willoughb. pag. 140, ad hunc Piscem quodammodo accedit; sed quia Marcgravii descriptio admodum manca est, eum denuo describemus.

Caput longum, latum, admodum planum, testa subdura tegitur. Corpus reliquum subteres est, hincque dorsum cum ventre valde convexum. Os admodum amplum est. Maxilla superior inferiore paulo longior: utraque autem in ambitu semicirculum describit. Cirri 6 longi & filiformes adsunt, quorum quatuor longiores ad pinnae usque ventrales pertingunt. Nares, utrinque duplices, rostro vicinae sunt. Oculi exigui, elliptici, cute teguntur. Branchiæ amplum patulæ sunt. Ossa denticulata in maxillis, palato,

pag. 143, komen met deze soort in vele stukken overeen; maar de beschrijving is zeer onvolmaakt, en de printverbeelding zeer plomp, die de Heer Markgraaf daar van gegeven heeft. Wy zullen derhalven dezen visch naaukeuriger beschryven. Hy komt met dien van Num. 3 veel overeen; maar het hoofd is minder plat en meer verheven. De aars is veel nader aan de buik-vinnen als aan den aars-vin. Men ziet 'er 6 zeer lange baarden, waar van de twee langste, aan het bovenste kakebeen zittende, rond zyn, en tot op de helft van den staart uitloopen. Aan weerkanten zyn dubbelde neusgaten, die verre van malkander afstaan. De eironde oogen hebben een wit sterretje. In beide de kakebenen zitten verscheide ryen van tandtjes, en getande beentjes in het keelgat. De koulour van het lyf is van onderen witachtig, terwyl de rug en het hoofd grysachtig zyn. Het grote sleutelbeen is tot over de borst-vinnen uitgestrekt. De rug-vin heeft 7 graadtjes, waar van het eerste een lange, sterke, scherpe, doorn is, zynde van achteren zaagsgewys met tandtjes, welke naar onderen omgebogen zyn, bezet. De overige graadtjes zyn zacht en aan de punt getakt. Schier op het uiterste van den rug steekt een velachtig aanhangsel uit. De borst-vinnen hebben 10 graadtjes, waar van de eerste een grote, scherpe, platte, en aan weerkanten fraai met scherpe tandtjes zaagsgewys bezette doorn is: de overige zyn zacht. De aars-vin is klein, en heeft 13 zachte graadtjes. De staart is sterk gegaffelt, en heeft 16 langer graadtjes. De beschreven visch is 3 oncen en 3 linien lang.

Num. 5. *Myxus met zes zeer lange baarden, en met een aanhangsel op den rug, het geen zich van de aars-vin tot aan den staart uitstrekt.*

De hoofdschaal strekt zich niet, gelyk in de voorgaande, tot aan het begin van de rug-vin, uit. Het lyf, de buik, bek,

buik-vinnen, enz. zyn als in de derde soort; maar de kakebenen zyn schier gelyk, of het bovenste een weinig langer als het onderste. De baarden zyn even lang, en ook zo geplaatst als in die van Num. 4. Ook zyn de tandtjes eveneens gestelt. Het lyf is geelachtig; maar de vinnen zyn witachtig. Het sleutelbeen is kleiner als in de voorgaande. De rug-vin heeft 7 graadtjes, waar van het eerste een ronde en ongetande doorn is, veel kleiner en dunner als in de voorgaande: de overige zyn zacht en aan de punt getakt. Het lange en vry hoge rug-aanhangsel loopt van de rug-vin schier tot aan den staart toe. De borst-vinnen hebben 10 graadtjes, die zo als in die van Num. 4 gestelt zyn; behalven dat de tanden van den eersten doorn kleiner zyn. De aars-vin heeft 12 of 13 zachte graadtjes. De staart is gegaffelt, en heeft 17 langer graadtjes, zynde het onderste gedeelte van den staart langer als het bovenste. De beschreven visch is 4 oncen en 9 linien lang.

Num. 6. *Gevlakte Myxus, met zes lange baarden, en een lang, plat, hoofd.*

De vyfde soort van *Bagre*, by Markgraaf, Lib. IV, cap. 16, Willoughby, pag. 140, komt eenigzins met dezen visch overeen; maar vermits de beschrijving van Markgraaf zeer onvolmaakt is, zullen wy hem op nieuw beschryven. Het lange, brede, zeer platte hoofd is met een hardachtige schaal bedekt. Het overige ligchaam is rondachtig, en derhalven zyn zo wel de buik als de rug zeer verheven. De bek is zeer wyd. Het bovenste kakebeen is een weinig langer als het onderste: doch beide beschryven in hun omtrek een halven cirkel. Daar zyn ook 6 lange en draadachtige baarden, waar van vier, zeer lang zynde, tot aan de buik-vinnen zich uitstrekken. Aan weerkanten zyn twee neusgaten, digt by de snuit staande. De oogen zyn klein, eirond, en met het vel bedekt. De kieuwen zyn wyd geopent. In de

palato & faucibus dantur. Cutis glabra squamis caret. Pars corporis ima albescit: caput vero supremum, dorsum, & superior laterum pars nigrescunt; maculis præterea aliquot nigris latera supra lineam notata sunt. Appendix dorfi, ani pinna, cauda, &c. maculis nigris varia sunt. Pinna dorfi exigua officulis constat 7, quorum primum aculeatum & ferme teres, at utrinque tamen leviter serratum est: reliqua mollia. In extremo dorso exigua datur appendix cutacea. Pinnæ pectorales officulis constant 11, quorum primum est aculeus longus, utrinque serratus, inprimis a postica parte. Pinnæ ventrales officulis constant 6 mollibus. Ani pinna 13 itidem mollibus. Cauda longa multum bifurca, officulis constat 17 longioribus. Os claviculæ, magnum, supra pinnas pectorales extensum est. Longitudo descripti 7 uncias æquat.

Sequuntur II. Mysti cauda in extremo vel æquali, vel levissime bifida, quorum alii appendice dorsali gaudent, alii carent.

Num. 7. *Mystus cirris sex; cauda in extremo æquali.*

Caput crassum, plagioplateum, superne convexum, testa durissima, ad pinnam dorfi usque extensa, munitur. Corpus breve & crassum est: dorsum convexum: venter latus: os mediocre: maxillæ fere æquales sunt, vel inferior superiore paulum prominentior. Cirri 6 adsunt, quorum 4 longiores ad finem pinnarum pectoralium porriguntur. Oculi exigui, longe a se invicem distantes, cute communi tecti, Iride gaudent cœrulescente. Aperturæ branchiarum admodum angustæ sunt. Ossa denticulata in maxillis & faucibus extant. Corpus cinerei est coloris, nigrescentibus maculis variegatum. Os claviculæ, longe supra pinnas pectorales excurrens, in acumen desinit. Pinna dorfi, capiti valde vicina, officulis constat 7, quorum primum est aculeus crassus, rectus, postica parte denticulis serratus, antica lævis, deprimi nescius, dum elevatus est. Appendix in dorso extremo cutacea, exigua, hæret. Pinnæ pectorales officulis constant 9, quorum primum maximum, aculeatum, robustum, & utrinque dentibus serratum est; reliqua mollia & exigua: aculeus hic directe a lateribus protenditur, nec ullo modo deprimi potest. Pinnæ ventrales officulis 6 mollibus constant. Ani pinna, oblonga, officulis gaudet 23 vel 24 mollibus, exilibus. Cauda fere quadrata, in extremo æqualis, officulis constat 19 longioribus. Longitudo descripti est 3 unciarum & 3 linearum.

Num. 8. *Mystus cirris duobus exilibus; pinnis pectoralibus aculeo destitutis.*

Caput latum est & satis planum. Corpus, dorsum, venter, dentes, cutis, color, appendix dorfi, &c. ut in præcedente se habent: os tamen admodum amplum est. Maxilla superior inferiore paulo longior: ambæ vero in ambitu semicirculares sunt. Cirri duo tantum in universo capite, iique ad latera maxillæ superioris utrinque siti, breves, circiter 2 lineas æquant, graciles, adsunt, qui tamen parum conspiciuntur; quum a postica eorum parte fovea sit insculpta, in qua saepe absconduntur. Maxilla inferior cirris caret. Oculi longissime a se invicem distantes cute communi teguntur. In utraque maxilla
plures

de kakebenen, het verhemelte en keelgat zitten getande benen. Het vel is glad, zonder schubben. Het onderste deel des lichaams is witachtig; maar het bovenhoofd, de rug, en het bovenste gedeelte der zyden is zwartachtig; daar benevens zyn de zyden nog boven de zy-streep met eenige zwarte vlakken getekent. Het rug-aanhangsel, de aars-vin, de staart, enz. zyn zwart gevlaakt. De kleine rug-vin heeft 7 graadtjes, waar van het eerste gedoornt en schier rond is, doch aan weêrkanten een weinig getand; maar de overige zyn zacht. Op het uiterste des rugs is een klein velachtig aanhangsel. De borst-vinnen hebben 11 graadtjes, waar van het eerste een lange doorn is, zynde aan weêrkanten, doch meest van achteren, zaagswyze getand. De buik-vinnen hebben 6 zachte graadtjes. De aars-vin heeft 13, die ook zacht zyn. De lange en sterk gegaffelde staart heeft 17 langer graadtjes. Het grote sleutelbeen strekt zich over de borst-vinnen heen. De beschreven visch is 7 oncen lang.

Nu volgt de tweede soort van het *Mystus* geslacht, begrypende

II. De *Mystus*-visschen met een staart, die aan het einde of gelyk, of zeer weinig gegaffelt is, waar van eenige het rug-aanhangsel hebben, en eenige niet.

Num. 7. *Mystus met zes baarden, en een staart, die gelyk ten einde loopt.*

Het hoofd is dik, en overdwars breed, van boven verheven, en met een zeer harde schaal, die tot aan de rug-vin uitloopt, overdekt. Het lyf is kort en dik; de rug verheven; de buik breed; de bek matig. Zes baarden zyn 'er, waar van 4 langer tot aan het einde van de borst-vinnen zich uitsprekken. De kleine oogen staan verre van malkander af, zyn met het gemene vel
Tom. III.

bekleed, en hebben een blaauwachtig oogsterretje. De openingen der kieuwen zyn zeer naauw. In de kakebenen en het keelgat zitten getande benen. Het lyf is aschverwig, met zwartachtige vlakken gemarmerd. Het sleutelbeen loopt verre over de borst-vinnen heen, en eindigt puntig. De rug-vin is zeer na aan het hoofd, en heeft 7 graadtjes, waar van het eerste een dikke, rechte, van achteren getande, van voren gladde doorn is, die men niet neêrdrücken kan, als hy overend staat. Op het uiterste van den rug is een klein velachtig aanhangsel. De borst-vinnen hebben 9 graadtjes, waar van het eerste het grootste is, gedoornd, sterk, en aan weêrkanten getand, terwyl de overige zacht en klein zyn. Deze doorn steekt regt van de zyden uit, en kan geen zins neêrgedrukt worden. De buik-vinnen hebben 6 zachte graadtjes. De langwerpige aars-vin heeft 23 of 24 zachte en kleine graadtjes. De staart is schier vierkant, aan het einde gelyk, en bestaat uit 19 langer graadtjes. De beschreven visch is 3 oncen en 3 linien lang.

Num. 8. *Mystus met twee kleine baarden, en ongedoornde borst-vinnen.*

Het hoofd is breed en vry plat. Het lyf, de rug, buik, tanden, het vel, de verw, het rug-aanhangsel, enz. zyn als in de vorige geschapen: doch de bek is zeer wyd. Het bovenste kakebeen is een weinig langer als het onderste; maar beide maken in hunnen omtrek een halven cirkel. Daar zyn aan het gehele hoofd niet meer dan twee baarden, zittende aan weêrzyden van het bovenste kakebeen: doch men kan ze zeer weinig zien; want ze zyn vry kort en dun, ja maar omtrent 2 linien lang, en leggen van achteren dikmaals in eene holligheid, die daar ter plaatse gemaakt is, verborgen. Het onderste kakebeen heeft geen baarden. De oogen staan zeer verre van malkander, en zyn met het gemene vel bedekt. In beide de kakebenen ziet men verscheide
ryen

plures observantur denticulorum ordines, & ad fauces officula denticulata. Maculae nigricantes hic majores sunt & plures, quam in præcedente. Os claviculae magnum, at non longum est. Dorsi pinna, capiti admodum vicina, officulis constat 7, quorum primum non, uti in prioribus, aculeatum est, sed fragile & submolle; reliqua adhuc molliora. Pinnae pectorales, nigrescentes, officulis constant 14 vel 15 gracilibus, quorum primum simplex est, non aculeatum, a postica tamen parte levissime ferratum, quod ab oculatiore nudis oculis, cæteroquin cultri acie observari potest: reliqua molliora sunt & gracilia. Pinnae ventrales nigrescentes officulis 7 constant, in apice divisas, primo excepto. Pinna ani oblonga officulis constat 38 vel 39 mollibus & gracilibus. Cauda, in extremo parum bifurca, officulis 19 longioribus gaudet. Longitudo descripti 4 fere est unciarum.

Num. 9. *Myxus cirris sex; appendice dorsi carens.*

Caput magnum, latum, planiusculum, testa dura munitur. Corpus a pinna dorsi sensim gracilescens, longum, gracile & ferme teres est. Venter latus, planiusculus. Os ratione capitis non magnum. Maxilla superior inferiore multo longior. Cirri sex adsunt, quorum duo superiores in maxilla superiore, reliquis longiores, ad pinnas pectorales fere pertingunt. Nares utrinque duplices sunt. Oculi admodum minuti, sursum fere spectantes, cute communi teguntur, Iride cœrulescente præditi. Aperturæ branchiarum, admodum angustæ, ante basin pinnarum pectoralium sitæ sunt. Ossa in maxillis & faucibus denticulata hærent. Cutis lævis squamis caret, estque coloris ex cano & nigrescente mixti. Linea lateralis recta fere decurrit. Os claviculae longe supra pinnas pectorales extensum est, sed ob cutem, qua tegitur, parum in conspectum venit. Pinna dorsi exigua, triangularis, officulis constat 5, quorum primum simplex est, sed non aculeatum nec ferratum; reliqua molliora & bifurca. In dorso extremo nulla datur appendix cutacea, sed eminentia, seu carina exigua, humilis, acuta, dura, fere ossea, a pinna dorsi ad caudam extenditur. Pinnae pectorales officulis 8 constant, quorum primum est os aculeatum, robustissimum, crassum, planum, magnis utrinque dentibus ferratum; reliqua mollia sunt & in apice bifida. Pinnae ventrales officulis 6 mollibus constant. Pinna ani longissima, ad ipsam caudam extensa, officulis constat 54 vel 55 mollibus, sed indivisis. Cauda exigua, oblonga, eo modo bifurcata est, ut officulum utrinque extremum in longam desinat prominentiam: constat vero officulis 9. Longitudo descripti est 9 unciarum & 5 vel 6 linearum.

Num. 10. *Myxus cirris octo; appendice dorsi carens.*

In plurimis cum præcedente convenit; sed caput planius apparet, & maxilla superior longius ultra inferiorem prominet. Os quoque est amplius. Cirri octo adsunt, quatuor nimirum in utraque maxilla; ut adeo binos gerat breviores, medios, qui in priore specie desunt. Oculi adeo exiles sunt, ut parum in conspectum veniant. Color corporis totius cineraceus est vel albescens. Cauda, ut in præcedente, comparata est; sed officulum utrinque extremum multo est brevius & in prominentiam brevem producit:

ryen met tandtjes, en getande beentjes in het keelgat. De zwartachtige vlakken zyn hier groter en menigvuldiger als in de voorgaande. Het sleutelbeen is groot, maar niet lang. De rugvin is zeer na aan het hoofd, en heeft 7 graadtjes, waar van het eerste niet gedoornt is, gelyk als in de vorige, maar bros en eenigzins zacht; doch de andere zyn nog zachter. De zwartachtige borst-vinnen hebben 14 of 15 dunne graadtjes, waar van het eerste enkel is en niet gedoornt, maar van achteren zeer fyn getand, het geen niemandt, die een scherp gezicht heeft, met de blote oogen, of anders ook met de snee van een mes gewaar worden kan: de overige zyn zachter en dun. De zwartachtige buik-vinnen hebben 7 graadtjes, die, behalven het eerste, aan de punt gespleten zyn. De langwerpige aars-vin heeft 38 of 39 zachte en dunne graadtjes. De staart is aan zyn einde een weinig gespleten, en heeft 19 langer graadtjes. De beschreven visch is byna 4 oncen lang.

Num. 9. *Myxus met zes baarden, zonder aanhangsel op den rug.*

Het hoofd is groot, breed, platachtig, en met een harde schaal bedekt. Het lyf is lang, smal, en schier rond, van de rugvin af allengskens smaller toelopende. De buik is breed en platachtig. De bek is niet groot ten aanzien van het hoofd. Het bovenste kakebeen is veel langer als het onderste. Men ziet 6 baarden, waar van de twee bovenste aan het bovenste kakebeen langer zyn als de andere, en schier tot aan de borst-vinnen zich uittrekken. Aan weêrkanten zyn dubbelde neusgaten. De oogen zyn zeer klein, met het gemene vel bedekt, en met het gezicht schier naar boven gericht, hebbende een blaauwachtig sterretje. De kieuwen-openingen zyn zeer naauw, en voor den voet van de borst-vinnen geplaatst. In de kakebenen en het keel-

gat zitten getande beentjes. De huidt is glad, zonder schubben, uit den gryzen en zwartachtigen gemengeld. De zy-streep loopt schier regt uit. Het sleutelbeen strekt zich verre over de borst-vinnen; maar doordien het van de huidt bedekt is, kan men het niet veel zien. De kleine driehoekige rug-vin heeft 5 graadtjes, waar van het eerste enkel is, en niet gedoornt, noch gerand; de overige zyn zachter en gegaffelt. Op het uiterste van den rug is geen velachtig aanhangsel, maar een uitsteeksel, of gelyk als een kiel, die klein, lang, scherp, hard, en als beenachtig zynde van de rugvin af tot aan den staart toe uitloopt. De borst-vinnen hebben 8 graadtjes, waar van het eerste een gedoornt, dik, plat, zeer sterk, en aan weêrkanten groot getand been is; terwyl de overige zacht, en aan de punt gespleten zyn. De buik-vinnen hebben 6 zachte graadtjes. De zeer lange aarsvin strekt zich tot aan den staart, en heeft 54 of 55 zachte, doch ongespletene graadtjes. De kleine en langwerpige staart is dus gegaffelt, dat het uiterste graadtje van beide zyden zich in een lang uitsteeksel eindigt: voor het overige heeft hy 9 graadtjes. De beschreven visch is 9 oncen en 5 of 6 linien lang.

Num. 10. *Myxus met acht baarden, zonder aanhangsel op den rug.*

Hy komt meerendeels met de voorgaande overeen; maar het hoofd schynt platter, en het bovenste kakebeen steekt langer voor het onderste uit. Ook is de bek wyder. Daar zyn 8 baarden, namentlyk vier aan ieder kakebeen; zo dat hier twee korter in het midden zyn, die men in de voorgaande soort niet vindt. De oogen zyn zo klein, dat men ze naauwlyks zien kan. De verw is over het gehele lyf asch- of witachtig. De staart is als in de voorgaande; maar het uiterste graadtje van weêrkanten is veel korter, en heeft ook maar een kort uitsteeksel; weshalven de

ducitur: unde multo minor heic apparet bifurcatio. Longitudo descripti est 7 unciarum & 6 vel 7 linearum.

Plecostomi genus sequitur, cujus 4 novi species ordine nunc describendas.

Num. 11. *Plecostomus cirris duobus; cauda bifurca.*

Caput anterius plagioplateum & subtus planum est: ambitus corporis subrotundus; at venter planus. Os non in apice capitis, sed subtus, ut in *Squalis* & *Acipenser*, est, habetque plicam seu fimbriam semicircularem in parte inferiore, atque hiatum angustum. Cirri duo satis breves, utrinque unus ad latera oris, dantur. Aperturæ branchiarum ad pinnas pectorales admodum exiguae sunt & angustæ. Laminæ ossæ, duræ, spinulis asperæ, totum corpus, excepto ventre, tegunt. Pinnæ pectorales officulis constant 7, quorum primum admodum robustum, crassum & aculeatum est; reliqua mollia. Pinnæ ventrales, in medio ventre sitæ, officulis constant 6, quorum primum simplex & robustum est; reliqua ramosa. Pinnæ in dorso duæ sunt, quarum prior, satis alta, officulis gaudet 8, inter quæ primum simplex est; reliqua mollia: posterior, admodum exigua, versus caudam sita, unico constat aculeo brevi, qui ope membranæ dorso adjungitur. Pinna ani exigua officulis 5 constat. Cauda longa est, & multum bifurca. Longitudo corporis est 3 unciarum & 8 linearum: latitudo maxima 8 fere linearum.

Num. 12. *Plecostomus cirris plurimis; aculeis unguiformibus ad aperturas branchiarum.*

Corpus, os, aperturæ branchiarum, color, laminæ corporis ossæ, situs & numerus officulorum in pinnis, &c. uti in prima specie comparata sunt; sed cirri plurimi, circiter 22, in maxilla superiore dantur. Quin & aculei plurimi, duri, unguiformes, utrinque ante aperturas branchiarum extant, quibus equidem prior species caret. Cauda multo est brevior, vix bifurca. Longitudo descripti est 3 unciarum 9 linearum.

Num. 13. *Plecostomus cirris quatuor longis.*

Est hic *Tamoata* *Marcgrav. Lib. IV, c. 5; Johnston. pag. 126, Tab. XXXII, fig. 10.*

Caput ejus horizontaliter latum & fere planum est: corpus reliquum cathetoplateum, seu magis perpendiculariter latum. Os subtus fere situm, transversim incisum, angustum, edentulum. Cirri quatuor longi, duo nempe utrinque ad angulos vel latera oris, in adultis uncia longiores, conspiciuntur. Oculi supra modum exigui & sphaerici sunt. Aperturæ branchiarum angustæ. Color corporis ex cano nigrescit. Totum corpus, excepto medio ventre, squamis, vel potius laminis ossæ, duris, oblongis, transversim sitis, tegitur, quæ quidem ordine quadruplici digestæ sunt, & in mediis lateribus coeunt; in dorso tamen & ventre non item. Ordo quilibet laminas continet 27 vel 28; suntque laminæ hæ in ambitu

de vorkachtige splyting hier veel kleiner schynt. De beschreven visch is 7 oncen en 6 of 7 linien lang.

Wy gaan nu over tot het geslacht van den *Plecostomus*, waar van ons vier soorten bekend zyn, die wy na malkander zullen beschryven.

Num. 11. *Plecostomus met twee baarden, en een gegaffelden staart.*

Het hoofd is van voren overdwars plat, en van onderen plat: de omtrek van het lyf is rondachtig, maar de buik plat. De bek zit niet voor aan de punt van het hoofd, maar van onderen, gelijk als in de *Zeesqualen* en de *Steur*: ook is 'er van onderen aan den bek een vouw of plooi van een halve cirkel in den omtrek: de opening van den bek is naauw, en aan weêrzyden van den zelfen zit een baardtje, dat vry kort is. De openingen van de kieuwen omtrent de borst-vinnen zyn zeer klein en naauw. Het gehele lyf, behalven den buik, is met harde, beenachtige, gedoornde blaadtjes bedekt. De borst-vinnen hebben 7 graadtjes, waar van het eerste zeer sterk, dik en gedoort is; maar de overige zyn zacht. De buik-vinnen zitten in het midden van den buik, en hebben 6 graadtjes, waar van het eerste enkel en sterk is, en de overige getakt zyn. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de eerste vry hoog is, en 8 graadtjes heeft, waar onder het eerste enkel, en de andere zacht zyn: de tweede rug-vin is zeer klein, en naar den staart toe geplaatst, bestaande uit een eenigen korten doorn, die met een vlies aan den rug vast gehecht is. De kleine aars-vin heeft 5 graadtjes. De lange staart is diep gegaffelt. Het lyf is 3 oncen en 8 linien lang, en op zyn breedte byna 8 linien.

Num. 12. *Plecostomus met zeer vele baardtjes, en met nagelsgewyze dorens aan de openingen der kieuwen.*

Het lyf, de bek, de kieuwen-openingen, de verw, de beenachtige blaadtjes op 't lyf, de plaats en het getal der graadtjes in de vinnen, enz. zyn even zo als in de voorgaande eerste soort; maar in het bovenste kakebeen ziet men zeer vele baardtjes, tot omtrent 22. Ook steken zeer vele harde, nagelsgewyze dorens aan weêrkanten voor de kieuwen-openingen uit, die men in de voorgaande soort niet vindt. De staart is veel korter, en naauwlyks gegaffelt. Deze visch is 3 oncen en 9 linien lang.

Num. 13. *Plecostomus met vier lange baardtjes.*

Dit is de *Tamoata* van Marggraaf *Lib. IV, cap. 5; Johnston pag. 126, Tab. XXXII, fig. 10.*

Het hoofd is horizontaal breed en schier plat. Het overige ligchaam is naar den waterpas plat, of wat meer breed naar den waterpas. De bek is van onderen byna geplaatst, naauw en zonder tanden, met een dwarfe openinge. Aan weêrkanten van de hoeken of zyden des beks ziet men twee lange baardtjes, die in volwassene langer als een once zyn. De oogen zyn bovenmaten klein en rond. De kieuwen-openingen zyn naauw. De verw van het lyf is uit den gryzen zwartachtig. Het gehele lyf, behalven het middelste van den buik, is met beenachtige, harde, langwerpige schubben, of liever blaadtjes, bedekt, de welke dwars staan, en in vier ryen verdeelt zyn, komende alle by elkander in het midden van de zyden. Doch de rug en buik zyn uitgesloten, die zulk eene schikking niet hebben. Ieder der voornoemde ryen bestaat uit 27 of 28 blaadtjes, en ieder blaadtje is in zynen

ambitu quasi uncinulis asperæ. Pinnæ in dorso duæ sunt, quarum prior non procul a capite sita officulis constat 9; posterior, versus caudam collocata, ex aculeo unico constat. Pinnæ pectorales officulis constant 8, ut in præcedentibus. Ventræles itidem, ut in prioribus, sese habent. Ani pinna, in extremo corpore subtus sita, longissime ab ano distans, officulis constat 7. Cauda, in extremo subrotunda, officulis constat 14. Longitudo corporis est 5 unciarum, minor vel major. Locus natalis sunt fluvii in Brasilia, & Surinamo America.

Num. 14. *Plecostomus corpore aculeato; ore cirrato: dorso monopterygio.*

Caput & corpus universum plagioplatea sunt. Os non in apice capitis, sed subtus situm, cirris plurimis ubique pollet. Oblongi quidam dentes, flexiles, in antica & postica oris parte, ut & officula aspera ad fauces conspiciuntur. Oculi mediocres in suprema capitis parte collocantur. Aperturæ branchiarum admodum exiguæ sunt. Corpus obscure albescit, laminisque tegitur osseis, durissimis, quadruplices vel plures in ordines dispositis: ita, ut ordo dorsalis & ventralis glabri & plani sint; laterales vero in medio aculeos aliquot retroversos, acutissimos, porrigant: unde Piscis in antica parte angulosus evadit. Caput ipsum laminis duris, at fere lævibus, munitur. Pinna in dorso unica officulis constat 8: neque datur pinna posterior in hac specie. Pinnæ pectorales officulis constant 7. Ventræles officulis sex, quorum primum omnium est longissimum. Ani pinna, longe ab ano distans, officulis gaudet 6, quorum primum indivisum est. Cauda bifurca officulis constat 12 longioribus, quorum supremum in filum quasi, quatuor fere uncias in adultis longum, extenditur. Longitudo a rostro ad extremum usque officuli filiformis in cauda est fere 12 unciarum.

Nunc aliquot species Piscis dicti *Gobii* exponemus.

Num. 15. *Gobius ex nigricante varius; pinna dorsi secunda officulis 14 constante.*

Est hic *Xagü* Aristotel. *Hist. Anim. Lib. II, cap. 17; Lib. VI, cap. 13; Lib. VIII, cap. 2, 13, 19; Lib. IX, cap. 2, 37; Athenæi Deipn. Lib. VII, pag. 309; Oppiani Lib. I, p. m. 7; Lib. II, pag. 46. Gobius vocatur Ovid. Nas. Hal. versu 128; Martial. Epigr. Lib. XIII, 88. Gobio audit Columellæ, Lib. VIII, cap. 17; Juvenal. Satyr. II, 4; Plinio H. N. Lib. IX, c. 57. Gobio, vel Gobius P. Jovio de Rom. Pisc. cap. XXII, pag. 90. Gobius marinus Salvian. pag. 214. b. Gobio niger Rondelet. Lib. VI, cap. 17, pag. 200; Gesner. pag. 395, 469. Gobius niger Gesner. fol. 6, b. Edit. Germ. Aldrovand. Lib. I, cap. 20, pag. 97; Willoughb. pag. 206. Gobius vel Gobio niger Schoneveld. pag. 36. Gobius marinus niger, Raj. pag. 76. Gobius, Gobio, & Gobio marinus Charleton. pag. 135. Go vel Gogel Venetis. Zolero Liguribus. Rockfish, item Sea Gudgeon in Cornubia Angliæ adpellatur.*

Caput in ambitu fere subrotundum est: reliquum corpus perpendiculariter latum: os amplum: maxillæ æquales labiis gaudent. In capite, præter nares, ductus aliquot seu foraminula hiant. Oculi, inter ossa

zynen omtrek scherp van kleine haakjes. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de eerste niet verre van het hoofd af staat, en 9 graadtjes heeft; de achterste zit naar den staart toe, en bestaat uit een enkele doorn. De borst-vinnen hebben, als in de vorige, 8 graadtjes. Ook verschillen de buik-vinnen niet van die der vorige. De aars-vin is aan het uiterste van het lyf van onderen geplaatst, zeer verre van den aars af staande, en heeft 7 graadtjes. De staart loopt rondachtig ten einde, en heeft 14 graadtjes. Het lyf is onbepaald 5 oncen lang. Deze visch wordt gevonden in de rivieren van Brazil en Suriname, in Amerika.

Num. 14. *Plecostomus met een gedoornd ligchaam, met baardtjes aan den bek, en een enkele vin op den rug.*

Het hoofd en gehele lyf zyn overdwers plat. De bek zit niet aan de punt van het hoofd, maar van onderen, en heeft aan alle kanten zeer vele baardtjes. Voor en achter in den bek ziet men eenige langwerpige en buigzame tanden, als ook ruige beentjes omtrent het keelgat. De oogen zyn middelmatig, en geplaatst in het bovenste gedeelte van het hoofd. De kieuwen-openingen zyn zeer klein. Het lyf is donker witachtig, bedekt met zeer harde benige blaadtjes, die in vier of meer ryen dus geschikt zyn, dat de ry van den rug en van den buik glad en plat is, maar de ryen, die langs de zyden lopen, in het midden eenige zeer scherpe, en achterwaarts gekeerde dorens uitsteken, waar door het komt, dat deze visch van voren hoekig wordt. Het hoofd zelf is met harde blaadtjes, die echter byna glad zyn, gedekt. De rug heeft maar een vin, die 8 graadtjes heeft: want in deze soort vindt men de tweede vin kort. De borst-vinnen hebben 7 graadtjes; de buik-vinnen 6, waar van het eerste het allerlangste is. De aars-vin staat verre van den aars af, en heeft 6 graadtjes, waar van het eerste ongespleten is. De gegaffelde staart heeft 12 langer graad-

tjes, waar van het bovenste als met een draadt uitloopt, die in volwassene byna 4 oncen lang is. De lengte, van de snuit af tot aan het einde van het draadachtige staart-graadtje, haalt schier 12 oncen.

Nu zullen wy eenige soorten van het geslacht van den *Gobius*, of *Goveken*, voorstellen.

Num. 15. *Zwart gemengelde Gobius, hebbende de tweede rug-vin met 14 graadtjes voorzien.*

Aristoteles noemt hem in zyne *Hist. An. Lib. II, cap. 17; Lib. VI, cap. 13; Lib. VIII, cap. 2, 13, 19; Lib. IX, cap. 2, 37, Xagü*: zo ook Athenæus *Deipn. Lib. VII, pag. 309*, en Oppianus *Lib. I, pag. m. 7; Lib. II, pag. 46. Maar Ovidius Naso, Hal. vs. 128, en Martialis, Epigr. Lib. XIII, 88, noemen hem Gobius. Columella, Lib. VIII, cap. 17, en Juvenalis, Satyr. II, 4, geven hem den naam van Gobio: zo ook Plinius, H. N. Lib. IX, cap. 57. Paulus Jovius, van de Romeinsche visschen cap. 22, pag. 90, noemt hem Gobio, of Gobius. Salvianus, pag. 214 b, noemt hem Zee-Gobius; en Rondelet, Lib. VI, cap. 17, pag. 200, met Gesnerus, pag. 395, 469, zwarte Gobio. By den zelven Gesnerus, fol. 6 b, in de Duitse druk, en by Aldrovandus, Lib. I, cap. 20, pag. 97, als ook by Willoughby, pag. 206, draagt hy den naam van zwarte Gobius. Schooneveld, pag. 36, noemt hem zwarte Gobius, of Gobio; Rajus, pag. 76, zwarte Zee-Gobius. Charleton, pag. 135, Zee-Gobius, Gobio, of Cobio. By de Venetianen wordt hy genaamt Go of Gogel: by de Genuezen Zolero, en by die van Cornwall, in Engelandt, Rockfish, of Sea Gudgeon.*

Het hoofd is in zynen omtrek byna rondachtig: het overige lyf naar den waterpas breed: de bek wyd, en de kakebenen zyn even lang, en hebben lippen. Behalven de neusgaten ziet men op het hoofd nog eenige vaten of gaatjes open staan. De oogen staan

se multum vicini, cute capitis communi teguntur. Dentium plures ordines utraque in maxilla, & insuper ossa denticulata ad fauces observantur. Squamæ mediocres, subrotundæ, asperæ sunt. Color nigrescens, sed ductibus quibusdam varius est. Pinnae in dorso duæ sunt, quarum prior officulis sex constat rigidiusculis; altera altior & longior officulis gaudet 14 vel 15 mollibus & in apice ramosis. Pinnae pectorales latæ officulis constant 19 vel 20. Pinnae ventrales in unicam, singularem, & quodammodo infundibuliformem concretæ sunt, constantque officulis 12, quorum duo anteriora breviora, reliqua ordine longiora & admodum ramosa sunt. Pinna ani officulis constat 13 vel 14 mollibus & ramosis. Cauda, maculosa, in extremo subrotunda est. Longitudo descripti est unciarum 4, & 5 vel 6 linearum.

Num. 16. *Gobius albescens; officulis pinnae dorsalis prima præaltis & setiformibus.*

Est hic Salviani *Gobius tertius*, Romæ *Fozo* vocatus: forte *Gobius albus Rondeletii* Willoughb. pag. 207 huic speciei affinis est. Verum quia ab authorum nullo, ne ipso quidem Willoughbejo satis perfecte descriptus est, hinc ejus heic dabimus descriptionem accuratorem.

Caput & corpus latitudinem habent perpendicularem. Os mediocre est. Oculi, dentes, squamæ, &c. ut in præcedente, comparata sunt. Color corporis cano-albescens, forte in variis varius, ad ventrem, inter pinnas pectorales & ani pinnam, lineis 5 vel 6, transversis, albidioribus & lucidis, utrinque distinguitur. Pinna dorsi anterior officulis 6 constat, quorum 2, 3, & 4 præalta sunt, & supra membranam instar setæ quasi ascendunt. Pinna dorsi altera officulis constat 16 mollibus, & præter morem longioribus. Pinnae pectorales, albescens, officulis 19 gaudet. Pinnae ventrales, in unam infundibuliformem concretæ, officulis constant 12. Pinna ani officulis 16 mollibus & longis. Cauda oblonga, in extremo subrotunda, officulis 15 longioribus. Longitudo descripti est unciarum 2 & 7 vel 8 linearum.

Num. 17. *Gobius pinnis ventralibus disjunctis.*

Caput fere quadratum & anterius ab oculis ad os perpendiculariter declive est: dorsum cum ventre latiusculum & convexum. Os satis late diduci potest, quamvis non profunde incisum sit; labiis autem sat magnis gaudet. Maxilla superior inferiore paulo longior est. Oculi, inter se admodum vicini, in suprema capitis parte protuberant. Infra oculos magna datur utrinque cavitas seu fossula. Aperturæ branchiarum angustæ sunt. Unus est dentium ordo in utraque maxilla, & ad fauces duplex utrinque officulum. Lingua & palatum glabra sunt. Squamæ albæ, subasperæ, tam in ipso capite, quam corpore, dense sitæ sunt. Corpus totum albescit. Linea lateralis, parum conspicua, fere recta decurrit. Pinna dorsi prior officulis constat 8 mollibus, simplicibus; altera vero officulis 13 mollibus itidem & in apice indivisis. Ani pinna officulis constat 13 pariter mollibus & indivisis. Pinnae pectorales brachii quid æmulum habent, & officulis firmatæ 13 vel 14, ad dimidiam usque partem squamis dense teguntur. Pinnae ventrales breves, albæ, sibi mutuo ad basin quidem contiguæ, sed parte inferiore non concretæ, uti

staan digt byeen, en worden met het gemene hoofdvel bedekt. In beide de kakebenen zitten verscheide ryen van tanden, en daarenboven nog getande beentjes omtrent het keelgat. De schubben zyn matig groot, rondachtig en ruig. De verw is zwartachtig, en met eenige strepen gemengeld. Op den rug zyn twee vinnen, waar van de eerste 6 graadtjes, die wat styf zyn, heeft: de tweede is hoger en langer, hebbende 14 of 15 zachte en aan de punt getakte graadtjes. De brede borst-vinnen hebben 19 of 20 graadtjes. De buik-vinnen zyn tot een enkele vin, die eenigzins naar een trechter gelykt, zamengegroeit, en hebben 12 graadtjes, waar van de twee voorste kort, en de overige na vervolg langer en sterk getakt zyn. De aars-vin heeft 13 of 14 zachte en getakte graadtjes. De gevlokte staart loopt rondachtig ten einde. Deze visch is 4 oncen en 5 of 6 linien lang.

Num. 16. *Witachtige Gobius, met zeer hoge en borstelachtige graadtjes aan de eerste rug-vin.*

Dit is de derde *Gobius* van Salvianus, en wordt te Rome *Fozo* genaamt. Misschien is het de witte *Gobius* van Rondelet, volgens Willoughby pag. 207. Trouwens hy komt daar veel mede overeen. Maar wyl tot nog toe van geen eenen schryver, ja zelfs de Hr. Willoughby niet uitgezondert, een goede beschryving daar van is gegeven, zo zullen wy zulks met naauwkeurigheid zoeken te doen.

Het hoofd en lyf zyn waterpas breed; de bek is matig; de oogen, tanden, schubben, enz. zyn even zo, als in de voorgaande soort. De verw is uit den gryzen witachtig, doch misschien by alle niet eveneens; aan den buik, tusschen de borst- en aarsvin, lopen aan weêrkanten 5 of 6 witter en glanzige dwarsstrepen. De eerste rug-vin heeft 8 graadtjes, waar van het 2, 3 en

4 zeer hoog zyn, en boven hun vlies als een borstel uitsteken. De tweede rug-vin heeft 16 graadtjes, die zacht en ongemeen lang zyn. De witachtige borst-vinnen hebben 19 graadtjes. De buik-vinnen zyn tot een enkele trechtersgewyze vin aan een gegroeit, en hebben 12 graadtjes. De aars-vin heeft 16 zachte en lange graadtjes. De lange staart loopt rondachtig ten einde, en heeft 15 langer graadtjes. Deze visch is 2 oncen en 7 of 8 linien lang.

Num. 17. *Gobius met van een gescheidene buik-vinnen.*

Het hoofd is schier vierkantig, en loopt van voren van de oogen tot den bek toe waterpas styl af; de rug en buik zyn breed en verheven. De bek gaapt vry wyd, hoewel de opening niet diep ingesneden is; maar hy heeft vry grote lippen. Het bovenste kakebeen is een weinig langer als het onderste. De oogen staan digt byeen, en puilen op het bovenste gedeelte des hoofds uit. Onder de oogen is aan weêrkanten eene grote holte, of groeve. De openingen der kieuwen zyn naauw. In beide de kakebenen is maar een ry tanden, en aan weêrkanten van het keelgat een dubbeld beentje. De tong en het verhemelte zyn glad. Zo wel het hoofd als het lyf ziet men met witte, ruigachtige, schubben digt bedekt. Het gehele lyf is witachtig. De zyfstreep is kwalyk te bekennen, en loopt schier regt uit. De eerste rugvin heeft 8 zachte, enkele, graadtjes; de tweede 13, die ook zacht en aan het einde niet gespleten zyn. De aars-vin heeft insgelyks 13 zachte en ongespletene graadtjes. De borst-vinnen gelyken wel wat naar een arm, hebben 13 of 14 graadtjes, en zyn tot op de helft toe digt met schubben bedekt. De buik-vinnen zyn kort, wit, en onder aan den voet malkander wel rakende, maar echter niet zamengegroeit, als in de voorgaande: ieder heeft

uti in præcedentibus, singulæ officulis sex constant multum ramosis, excepto primo. Cauda, in extremo subrotundo-acuta, officulis 18 circiter constat, quorum inferiora multo sunt breviora, quam quæ in superiore parte hærent. Longitudo descripti est 2 unciarum & 9 linearum: latitudo maxima 5 linearum. Est Piscis hic admodum singularis, & a nullo hæctenus Authore descriptus.

T A B U L A T R I G E S I M A.

De genere *Blennii* piscis, quod nunc sistemus, sex nobis cognitæ sunt species, quas nostro in Museo asservamus. Est *Blennii* vocabulum Plinio *Lib. XXXII, cap. 9* jam usitatum, atque à reliquis Authoribus *Blennus* scribitur: provenit autem à voce Græca *βλεννός*, ignavus, vel mucosus; quum pisces hi admodum muco scateant.

Num. 1. *Blennius capite subacuto; pinna dorsi tota aculeata.*

Caput & corpus perpendiculariter lata sunt: caput subacutum: venter prominulus: os angustum: maxilla inferior superiore paulo longior est; utraque autem labiis prædita. In capite foraminula exigua, præter nares, hiant. Oculi cute capitis tecti exilem quilibet supra se appendiculam monstrant. In utraque maxilla, palato & faucibus denticuli dantur. Squamæ adeo sunt exiguæ, ut parum in conspectum veniant. Color corporis canus est vel cineraceus. Linea lateralis supra ventrem deorsum flexa est & incurvata. Pinna dorsi, à cervice ad caudam extensa, aculeis constat 45. Pinnae pectorales, in extremo subrotundæ, officulis 12 constant. Ventræles antè sitæ officulis tantum 2 gaudent. Ani pinna longa officulis 29, quorum duo prima aculeata, reliqua mollia & in apice indivisa sunt. Cauda exigua, in extremo subrotunda, officulis constat 13 longioribus. Longitudo descripti est unciarum 2 & 5 linearum.

Num. 2. *Blennius canescens; officulis ultimis pinnae dorsalis mollibus.*

Cum præcedente in plurimis convenit; sed caput paulo obtusius & crassius est. Pinnae pectorales & ventrales, uti in præcedente, se habent. Pinna dorsi in initio altior, quam in priore, & in extremo mollis, haud vero tota aculeata, uti in præcedente, officulis constat 37, quorum 31 parum aculeata sunt, reliqua mollia. Ani pinna officulis constat 23 in apice indivisis. Cauda in extremo magis æqualis, quam in præcedente, officulis constat 14 longioribus. Longitudo descripti est 2 unciarum.

Num. 3. *Blennius varius; capite subacuto: officulis ultimis pinnae dorsalis mollibus.*

Quoad plurima rursus cum 2 prioribus convenit; sed officula tria prima pinnae dorsalis reliquis notabiliter longiora sunt: quin corpus brevius est & crassius, quam in specie prima. Pinna dorsi officulis con-

heeft 6 graadtjes, die zeer getakt zyn, behalven het eerste. De staart loopt rondachtig puntig ten einde, en heeft omtrent 18 graadtjes, waar van de onderste veel korter zyn als die van het bovengedeelte. De visch is 2 oncen en 9 linien lang, en op zyn breedst 5 linien. Het is een zeer byzondere visch, van wien tot nog toe door geen een schryver gewag is gemaakt.

nek tot den staart toe uitgestrekt, en heeft 45 dorens. De borst-vinnen zyn aan 't einde rondachtig, en hebben 12 graadtjes. De buik-vinnen zitten voorwaarts, en hebben maar 2 graadtjes. De lange aars-vin heeft 29 graadtjes, waar van de twee eerste gedoornt, maar de overige zacht en aan de punt ongeplet zyn. De kleine staart is aan het einde rondachtig, en heeft 13 langer graadtjes. Deze visch is 2 oncen en 5 linien lang.

DER TIGSTE TAFEREEL.

Van het geslacht van den *Blennius* of *Snotvisch*, het welk wy nu zullen vertonen, zyn ons zes soorten bekend, die wy in ons Kabinet bewaren. Het woordt *Blennius* is reeds van Plinius *Lib. XXXII, cap. 9*, gebruikt, en wordt van de overige Schryvers *Blennus* geschreven. Het komt van het Grieksche woordt *βλεννός*, dat is, *lui*, of *snottig*, vermids deze visschen zeer vol snot zyn.

Num. 1. *Blennius met een puntachtig hoofd, en met een rug-vin, die geheel gedoornd is.*

Het hoofd en ligchaam zyn naar den waterpas breed: het hoofd is puntachtig; de buik wat uitpuilende; de bek naauw. Het onderste kakebeen is wat langer als het bovenste; maar beide hebben lippen. In het hoofd ziet men kleine gaatjes, behalven de neusgaten. De oogen zyn met het hoofdvel bedekt, en hebben ieder een klein aanhangsel boven zich. In beide de kakebenen, het verhemelte en keelgat zyn kleine tandjes. De schubben zyn zo klein, dat men ze weinig zien kan. De verw van het lyf is grys, of aschverwig. De zyltreep is over den buik naar onderen toe gebogen en gekromt. De rug-vin is van den

Num. 2. *Grysachtige Blennius, wiens uiterste graadtjes van de rug-vin zacht zyn.*

Hy komt met den voorgaanden meerendeels overeen; maar het hoofd is wat stomper en dikker. De borst- en buik-vinnen zyn geschapen als die van den voorgaanden. De rug-vin is aan 't begin hoger als in den vorigen, en aan 't einde zacht, doch niet geheel en al gedoornt, als in den voorgaanden, hebbende 37 graadtjes, waar van 31 een weinig gedoornt, maar de overige zacht zyn. De aars-vin heeft 23 graadtjes, die aan de punt ongeplet zyn. De staart loopt ook gelyker ten einde als in den vorigen, en heeft 14 langer graadtjes. Deze visch is 2 oncen lang.

Num. 3. *Gemengelde Blennius, met een puntachtig hoofd, en de uiterste graadtjes aan de rug-vin zacht.*

Hy komt meerendeels met de twee vorige overeen; maar de eerste graadtjes van de rug-vin zyn merkelyk langer: ook is het ligchaam korter en dikker als in de eerste soort. De rug-vin heeft

constat 44 vel 45, quorum 37 vel 38 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia, sed in apice non divisa. Pinnae pectorales, in extremo subrotundæ, officulis 15 indivisis constant. Ventræles, uti in prioribus, se habent. Ani pinna longa officulis 28, 29 vel 30 constat, quorum duo prima breviora sunt & parum aculeata, reliqua mollia, sed indivisa. Cauda officulis 13 longioribus constat. Color corporis flavescens, maculis inæqualibus ac rubescentibus in capite, corpore, pinna dorsi & ani plerumque variegatur. Longitudo descripti est 4 unciarum & unius lineæ. Dantur tamen multo majores.

Num. 4. *Blennius fronte perpendiculariter declivi; pinna dorsi in medio humili.*

Alia Punaru species Marcgrav. *H. Bras. Lib. IV, cap. 13*; Willoughby pag. 134, videtur quidem ad hanc speciem pertinere: sed Marcgravii descriptio valde imperfecta est.

Caput antèrius admodum obtusum ab oculis ad os perpendiculariter descendit. Corpus oblongius, crassius & magis rotundum est, quam in præcedentibus. Os amplum. Maxilla superior inferiore longior. Denticulorum splendens & piliformium unicus ordo in utraque maxilla, & præterea in maxilla inferiore duo dentes majores, instar caninorum, dantur: ad fauces autem superne & inferne officula denticulata adsunt. Color corporis albescens lineis vel potius maculis transversis obscurioribus & purpurascens utrinque distinguitur. Pinna dorsi, in medio paulo humilior, officulis 31 vel 32 constat, quorum 12 anteriora breviora & simplicia, sed non aculeata sunt, reliqua paulo longiora. Pinnae pectorales officulis constant 14. Ventræles, ut in præcedentibus, comparatæ sunt. Ani pinna officulis 20 mollibus constat. Cauda in extremo fere æqualis officulis 13 longioribus gaudet.

Num. 5. *Blennius fronte perpendiculariter declivi; officulo primo pinnae dorsalis alto.*

Salviani *Blennius*, pag. 218, & *Blennius Salviani*, fortasse etiam *Bellonii* Willoughb. pag. 131, in plurimis cum hoc nostro pisce convenit; sed frons in hocce magis videtur esse perpendicularis, & macula illa pulchra ad initium pinnae dorsalis heic non conspicitur. Convenit autem noster hic multum cum præcedente Num. 4, at corpus ratione magnitudinis brevius & latius est; color corporis obscurior; pinnaeque pectorales sunt magis oblongæ. Pinna dorsi altior est, & imprimis officulum prius altius, quam proxime sequentia: numerantur eorum 26, suntque priora 12 simplicia & mollia, reliqua paulo longiora. Ani pinna officulis 16 vel 17 mollibus constat. Longitudo descripti est 2 fere unciarum.

Num. 6. *Gunnellus Cornubiensium; nonnullis Butterfish, Willoughb. pag. 115; Raji pag. 144.*

Caput exiguum est & multo angustius ipso corpore. Corpus oblongum, Cathetoplateum & multum compressum est. Annus medio in corpore hiat. Os exiguum sursum spectat. Maxilla inferior superiore paulo

heeft 44 of 45 graadtjes, waar van de 37 of 38 voorste gedoornt, en de overige zacht en aan de punt ongespleten zyn. De borst-vinnen zyn aan 't einde rondachtig, en hebben 15 ongespleten graadtjes. De buik-vinnen zyn zo gestelt als in de vorige. De lange aars-vin heeft 28, 29, of 30 graadtjes, waar van de twee eerste korter zyn en weinig gedoornt; maar de overige zyn zacht en ongespleten. De staart heeft 13 langer graadtjes. De verw van het lyf is geelachtig, met ongelyke en roodachtige vlakken aan het hoofd, lyf, de rug- en aars-vinnen, meerendeels gemarmert. Deze visch is 4 oncen en 1 linie lang: doch daar zyn ook veel groter.

Num. 4. *Blennius met een voorhoofd, dat waterpas styl is, en met een rug-vin, die in het midden laag is.*

De tweede soort van *Punaru* van Markgraaf *Hist. Bras. Lib. IV, cap. 13*, volgens Willoughby pag. 134, schynt wel tot deze soort te behoren; maar de beschryving van den Hre. Markgraaf is zeer onvolmaakt.

Het hoofd is voorwaards zeer stomp, en daalt van de oogen tot den mond toe waterpas af. Het lyf is langwerpiger, dikker en ronder als in de voorgaande. De bek is wyd. Het bovenste kakebeen is langer als het onderste. In beide de kakebenen is een enkele ry van glinsterende en haarvormige tanden, en daarenboven zyn nog twee groter tanden in het onderste kakebeen, die wel naar hondstanden gelyken. Aan het keelgat, boven en onder, zitten getande beentjes. De verw van 't lyf is witachtig, met donkerder en paarsachtige dwarsstrepn, of liever vlakken, aan weerkanten getekent. De rug-vin is in 't midden een weinig lager, en heeft 31 of 32 graadtjes, waar van de 12 voorste korter en enkeld zyn, doch niet gedoornt, en de overige een weinig langer. De borst-vinnen hebben 14 graadtjes. De buik-vinnen zyn zo als in den voorgaanden. De aars-vin heeft 20 zachte graadtjes. De staart loopt schier gelyk ten einde, en heeft 13 langer graadtjes.

Num. 5. *Blennius met een waterpas styl voorhoofd, en met een hoog eerste graadtje van de rug-vin.*

De *Blennius* van *Salvianus* pag. 218, en volgens Willoughby pag. 131, *Blennius van Salvianus*, en misschien ook van *Bellonius*, komt met den onzen meest overeen; maar het voorhoofd schynt in den onzen wat styler te zyn, en die fraaie vlak aan het begin van de rug-vin ziet men hier ook niet. Hy komt wel met den voorgaanden van Num. 4 veel overeen; maar het lyf is naar zyne grootte korter en breder, de verw is donkerder, en de borst-vinnen zyn langwerpiger. De rug-vin is hoger, en het eerste graadtje byzonder is hoger dan de naastvolgende. Zy zyn tezamen ten getale van 26, waar van de 12 voorste enkeld en zacht zyn, en de overige wat langer. De aars-vin heeft 16 of 17 zachte graadtjes. Deze visch is schier 2 oncen lang.

Num. 6. *Visch, Gunnellus genaamt in Cornubië, en by eenigen Butterfish, volgens Willoughby pag. 115; Rajus pag. 144.*

Het hoofd is klein en veel smaller als het lyf, het welk langwerpig, waterpas plat en zeer zamengedrukt is. De aars is in het midden van het ligchaam. De kleine bek staat naar boven. Het onderste kakebeen is een weinig langer als het bovenste. Op het

paulo longior est. In capite aliquot, præter nares, foraminula exigua patent. Oculi exigui, subrotundi, cute capitis communi tecti, iride lutea gaudent. Aperturæ branchiarum angustæ sunt. Unus ordo dentium in utraque maxilla, tum in palato antèrius & ad fauces denticuli observantur. Squamæ perexiles sunt & parum conspicuæ. Color corporis varius est, vel obscure canus: ad basin vero pinnae dorsalis macula 12 satis amplæ, subrotundæ, pulchræ, nigræ, circulo albo cinctæ, æquidistantes fere, a capite ad caudam usque disponuntur. Pinna dorsæ ad ipsam caudam extensa, eique contigua, humilis & ubique æqualis, aculeis constat 76 vel 78 caudam versus flexis, cute crassa, supra quam paulum prominent, conjunctis: unde dorsum totum serratum apparet. Pinnae pectorales exiguæ officulis 12 vel 13 constant, quorum media in apice bifurca sunt. Pinnae ventrales admodum exiguæ, sibi mutuo valde vicinae, officulis tantum duobus constant, quorum exterius breve, aculeatum & crassiusculum est, secundum vero molle & adeo exile, ut parum in conspectum veniat. Ani pinna longa, ad ipsam caudam extensa, officulis 41 vel 42 constat, quorum 2 prima aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda exigua in extremo officulis constat 20, quorum media in apice ramosa sunt. Longitudo descripti est unciarum 5 & linearum 2. Latitudo maxima ad medium ventris 7 vel 8 linearum.

Qui sequitur piscis, iterum ad peculiare genus videtur referendus: eum tamen describam eo sub nomine, quod ab Authoribus aliis ipsi datum est.

Num. 7. *Exocæti tertium genus Bellonio. Gesner. pag. 16 Dracunculus Rondelet. Lib. X, cap. 12, pag. 304. Aldrovand. Lib. II, cap. 51, pag. 262. Willoughb. pag. 136. Raj. pag. 79. Dracunculus aranei species Gesneri fol. 43. b. edit. Germanica.*

Caput magnum, latum, planum præprimis inferne est. Corpus ambitu non penitus subrotundo, sed parum plagioplateo est. Anus capiti, quam caudæ, viciniore. Os seu rictus satis amplum hiat. Maxilla superior inferiore multo longior est. Rostrum quasi duplex apparet ob membranam ejus inferne liberam. Nares duplices sunt. Oculi magni, ovaes, sibi admodum vicini, in suprema capitis parte siti, cute communi tecti, iride gaudent argentei coloris. Foramina duo subrotunda in occipite, loco aperturarum branchiarum, hiant. Lamina operculorum media in tres aculeos breves & crassos definit. Denticuli in maxillis & ad fauces hærent. Squamæ nullæ adsunt, sed cutis glabra est in toto corpore & splendescens. Color corporis ex albo flavicans maculis aliquot lucidioribus ad latera distinguitur. Macula autem illa trigona, purpurascens, quam summo in vertice supra oculos se observasse scribit Nob. Willoughby, in nostro deest. Linea lateralis recta fere ad caudam descendit. Pinna dorsæ prima officulis constat 4 simplicibus, mollibus, quorum primum altissimum est & in setam quasi longissimam productum, 3 vel 4 fere uncias in adultis longum, reliqua vero ordine sunt breviora. Altera dorsæ pinna officulis constat 10 admodum distinctis, & membrana lucida conjunctis. Pinnae pectorales, longius a rostro remotæ,

het hoofd ziet men eenige kleine graadtjes open, behalven de neusgaten. De kleine rondachtige oogen zyn met het gemene hoofdvel bedekt, en hebben een geel oog-sterretje. De openingen der kieuwen zyn naauw. In beide de kakebenen staat een ry tanden, en voor aan het verhemelte en keelgat zyn ook kleine tandtjes. De schubben zyn zeer klein en weinig te zien. De verw van 't ligchaam is gemengeld, of donker grys; maar aan den voet van de rug-vin zyn 12 vry grote, rondachtige, fraaie, zwarte vlakken, van het hoofd af tot aan den staart toe, geplaatst, de welke met een witte kring omschreven zyn, en schier even wyd van malkander staan. De rug-vin loopt en raakt tot aan den staart toe, is laag, en overal gelyk, bestaande uit 76 of 78 dorens, die naar den staart toe gekeert, en door een dik vel, waar over zy een weinig uitsteken, vereenigt zyn; weshalven het schynt, als of de gehele rug getand was. De kleine borst-vinnen hebben 12 of 13 graadtjes, waar van de middelste aan de punt in tweeën gegaffelt zyn. De zeer kleine buik-vinnen staan digt by elkander, en hebben maar 2 graadtjes, waar van het uiterste kort, gedoornt en dikachtig is, en het tweede zacht, en zo klein, dat men het weinig zien kan. De lange aars-vin loopt tot aan den staart toe, en heeft 41 of 42 graadtjes, waar van de 2 eerste gedoornt, en de overige zacht zyn. De staart is klein aan 't einde, en heeft 20 graadtjes, waar van de middelste aan de punt getakt zyn. Deze visch is 5 oncen en 2 linien lang: zyne grootste breedte over het midden des buiks is van 7 of 8 linien.

De volgende visch schynt wederom tot een byzonder geslacht te moeten gebragt worden: doch wy zullen den zelve onder dien naam beschryven, de welke hem van andere schryvers gegeven is.

Num. 7. *Derde geslacht van Exocæti, by Bellonius, volgens Gesnerus, p. 16, Draakskén van Rondeletius L. X, c. 12, p. 304, en van Aldrovandus L. II, c. 51, p. 262. Willoughby pag. 136. Raj. p. 79. Draakskén, soort van Spinnekop, volgens Gesner. p. 43, b, in de Hoogduitsche druk.*

De kop is groot, breed, en plat, byzonder van onderen. Het lyf is in zynen omtrek niet geheel rondachtig, maar een weinig dwars-plat. De aars is nader aan het hoofd als aan den staart. De bek gaapt vry wyd. Het bovenste kakebeen is veel langer als het onderste. De snuit schynt schier dubbeld te zyn, om dat zyne huid van onderen los is. De neusgaten zyn dubbeld. De grote, eironde, oogen staan boven op het hoofd, digt by een ander, zynde bekleed met het gemene vel, en hebbende een zilververwig oogsterretje. In het achterhoofd zyn twee rondachtige openingen in plaats van de kieuwen-openingen. Het middelste kieuwendekfels-blaadtje eindigt met 3 korte en dikke dorens. In de kakebenen en het keelgat zitten kleine tandtjes. Daar zyn nergens schubben; maar het vel is over 't gehele lyf glad en glinsterend. De verw van het ligchaam is uit den witten geelachtig, met eenige lichter vlakken ter zyden getekent: doch die paarsachtige, driekantige vlak, die de Hr. Willoughby schryft boven de oogen op het hoofd aangemerkt te hebben, vinden wy in dezen niet. De zystreep daalt schier regt uit naar den staart af. De eerste rug-vin heeft 4 enkelde, zachte, graadtjes, waar van het eerste het hoogste is, zich als tot een zeer lange borstel uitstreckende, 3 of 4 oncen omtrent lang in volwasfene: de overige zyn by vervolg korter. De tweede rug-vin heeft 10 graadtjes, die zeer wel te onderscheiden, en met een helder vlies aan een gehecht zyn. De borst-vinnen zyn verder van de snuit

remotæ, quam ventrales, officulis constant 20, in apice bifurcatis, solo excepto primo. Pinnæ ventrales, magnæ, antè sitæ, officulis constant 6, admodum ramosis, excepto primo. Ani pinna officulis 10 constat mollibus, & distinctis, quorum ultima reliquis longiora sunt. Cauda oblonga, in extremo subrotunda, officulis 10, vel 11 constat, quorum media bifurca sunt. Longitudo descripti est 6 unciarum, & 4 linearum.

Num. 8. *Blennius varius; capite subacuto; extremo pinnae dorsalis eminentiore.*

Videtur & hæc Blennii esse species apud Autores nondum aut descripta, aut delineata. Caput inde ab occipite ad extremum oris leniter declive velut in acumen convergit. Rictum oris labia circumstant crassiuscula, marginata. Maxilla inferior tantillo longior superiore. Pinna dorsi unica, a medio fere capite incipiens, ad caudam usque non interrupta officulorum serie continuatur. Constat autem officulis fere 42, quorum 8 postrema, prioribus altiora, quasi in cristam adsurgunt. Pinnæ pectorales, ambitu circulari, 16 officula habent. Ventrales, antè sub Branchiis sitæ, pro more Blenniorum, duobus tantum singulæ officulis gaudent. Ani pinna 28 officulis fulcitur, ad caudam usque exporrecta. Cauda in extremo circularis 11, vel 12 officula protendit. Corpus pro longitudine sat latum colore est dilute spadiceo, lituris, ac maculis magnis, parvis, obscurioribus, undequaque perfuso. Pinnarum officula itidem punctis saturate spadiceis distinguuntur. Longitudo Piscis 4 uncias superat.

T A B U L A T R I C E S I M A E T P R I M A.

Destinavimus hanc tabellam exhibendis octo LABRI generis speciebus, quæ apud Ichthyologos nondum, aut minus perfecte descriptæ inveniuntur. *Labrus* autem est vocabulum Ovidio Nasoni usitatum, optime quadrans in hoc genus; quum omnes ejus species labris prominulis, crassius, dentes, uti in quadrupedibus, tegentibus gaudeant. Vulgo hoc genus *Turdi* nomine venit: at quid opus est Piscium, & Avium generica nomina inter se confundere?

Num. 1. *Labrus tetraodon; unicolor; cauda æquali.*

Caput, & corpus perpendiculariter lata sunt. Venter planiusculus. Os seu rictus angustus. Labra prominula. Oculi subrotundi, membrana laxa recti, flava gaudent iride. Dentes duo maximi, lati, fere trigoni, sibi mutuo fere contigui, subtus paulisper concavi, in utraque maxilla dantur: præterea vero ad fauces os utrinque denticulis ferratum hæret; palato interim, & lingua glabris. Squamæ amplæ, molles, albescentes sunt. Color totius corporis, canescens, vel flavicans est. Linea lateralis ad finem pinnæ dorsalis deficit; sed infra hanc alia deinceps linea in medio extremi

cor-

snuit af, als die van den buik, zy bestaan uit twintig graadtjes, die, het eerste alleen uitgezondert, aan den punt in tweeën gesplijt zyn. De buikvinnen, die groot zyn, en meer naar voren leggen, bestaan uit ses graadtjes, die, behalven het eerste, zeer getakt zyn. De vin aan den aars bestaat uit tien zagte, en onderscheide graadtjes, waar van de laatste langer zyn als de voorgaande. De staart is lang, en zyn uiteinde byna rond, hy heeft tien, of elf graadtjes, waar van de middelste in tweeën gesplijt zyn. De lengte van deezen visch is ses duimen, en vier liniën.

Num. 8. *Bonte Snot-visch; met een puntagtig hooft, en het uiterste van de rugvin meer uitstekende.*

Dit soort van Snot-visch schynt by de Schryvers tot nog toe niet beschreven, of uitgetekend te zyn. Het hooft, van het achterhoofd tot het uiterste van den bek zachtens afhellende, eindigt als in een punt. Om de opening van den bek, staan dikke gezoomde lippen. Het onderste kakebeen is iets langer als het bovenste. Op den rug ziet men maar eene vin, die, beginnende omtrent het midden van het hoofd, onafgebrooken tot aan den staart zig uitstrekt. Zy bestaat uit omtrent 42 graadtjes, waar van de 8 laatste, die hooger staan als de voorige, op de wyze van eenen kam uitsteeken. De borstvinnen, die rond van omtrek zyn, hebben 16 graadtjes. Die van den buik, die van voren onder de kieuwen leggen, bestaan yder, naar den aart der snot-visschen, alleen uit twee graadtjes. De vin aan den aars wort door 28 graadtjes ondersteut, en verstrekt zig tot aan den staart toe. De staart, die aan het uiterste rond is, heeft 11, of 12 graadtjes. Het lighaam, dat naar maate van zyne lengte redelyk breed is, is van couleur ligt bruyn, rondom als met groote, en kleine donkerder streepen, en vlekken. De graadtjes der vin-

Tom. III.

nen zyn met donker bruine stippen geteekend. Deeze visch is langer als 4 duimen.

EEN EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Dit Tafereel hebben wy geschikt om te vertoonen agt soorten van Lip-visschen, die by de vischbeschryvers of niet, of niet volkoomen beschreeven zyn. Het woort *Labrus*, of Lip-visch, van Ovidius Naso reeds gebruikt, past zeer wel op dit geslacht, nadien alle desselfs soorten dikke uitstekende lippen hebben, die de tanden, even als in het viervoetige gedierte, bedekken. Doorwaans wort dit geslacht den naam van *Lyfster*, *Turdus*, gegeven. Dog wat is het nodig der visschen en vogelen geslacht naamen onder elkander te verwerren?

Num. 1. *Viertandige, eenkleurige Lip-visch: met een staart, die gelyk ten einde loopt.*

Het hooft, en het lighaam zyn naar het waterpas breed. De buik is platagtig. De bek naauw. De lippen uitstekende. De oogen byna rond, en met een los vlies bekleet; hebbende een geel oogsterretje. In byde de kakebeenen staan twee groote, breede, omtrent driekantige tanden, die elkander byna raaken, en onder aan eenigzints hol zyn; dog daarenboven ziet men in de keel een been, dat van weërzyden zaagsgewyze met tandjes bezet is; maar het verhemelte, en de tong zyn glad. De schubben zyn breed, zagt, en eenigzints wit. De couleur van het geheele lighaam is grys, of geelagtig. Aan het einde van de rugvin verliest zig de zyfstreep; dog begind onder dezelve wederom een andere streep in het midden van het uiterste lighaam, die verders tot aan den staart uitloopt. De plaat-

A 2

corporis incipit, quæ porro ad caudam usque porrigitur. Laminæ operculorum squamis testæ sunt. Pinna, in dorso unica, officulis 19, vel 20 constat, quorum 9 circiter simplicia, sed non aculeata sunt, reliqua molliora, & in apice bifurca. Pinnæ pectorales, exiguæ, officulis gaudent 14: ventrales, directæ sub pectoralibus sitæ, sibi vicinæ, officulis 6: Ani pinna officulis 11, vel 12 mollioribus. Cauda in extremo æqualis officulis 13 longioribus constat. Longitudo descripti est uncium 2, & linearum 5, vel 6.

Num. 2. *Labrus tetraodon; nigrescens, maculis albis undique varius.*

Caput subacutius, & corpus latius, ac tenuius est, quam in præcedente. Laminæ operculorum glabræ sunt, & squamis destitutæ. Dentes duo magni, antrorsum horizontaliter fere protensi, & sibi non contigui, non adeo lati, ut in specie priore, sed ambitu fere subrotundo, vel parum pressio, coloris albissimi, utraque in maxilla extant. Ad fauces ossa dentibus obtusis, & ferratis prædita conspiciuntur. Squamæ amplæ, oblongæ, molles, corpus tegunt. Color totius corporis, capitis, & pinnarum nigrescens maculis candidis, seu lacteis, rotundis, exiguis, admodum numerosis variegatur. Linea lateralis, ad finem pinnæ dorsalis valde incurvata, & fere perpendiculariter deorsum flexa, deinceps recta ad caudam tendit. Pinna dorsi maculosa officulis 21, vel 22 constat, quorum priora 9 simplicia sunt, at vix aculeata, reliqua molliora, & in apice ramosa. Macula singularis, nigra, quartum ordine officulum hujus pinnæ variegat: num constanter, incertum. Pinnæ pectorales, viridescens, officulis 13 constant. Ventrales, oblongæ, officulis 6, quorum primum simplex est, reliqua ramosa. Pinna ani maculosa officulis constat 15, quorum 3 prima simplicia, & parum aculeata, reliqua mollia, & in apice divisa sunt. Cauda, fere quadrata, vel in extremo levissime excavata, officulis constat 14 longioribus. Longitudo descripti fere est 4 uncium.

Sequuntur *Labri Polyodontes*, five qui plures dentes in maxillis gerunt.

Num. 3. *Labrus polyodon; lamina operculorum media ferrata. Turdus viridis, Garcetto dictus Genuæ, Willoughb p. 320.*

Convenit quidem, quod ad numerum officulorum, ac aculeorum pinnæ dorsalis, cum hocce nostro; sed plura de suo non describit *Willoughbejus*: unde certi nihil determinari potest. Convenit autem in multis cum præcedente num. 2. sed corpore est latiore, & brevior. Iride gaudent flava oculi. Laminæ operculorum a lateribus squamosæ sunt; media vero lamina in ambitu aculeis exiguis ferrata est: id quod cæteroquin in hoc genere rarum est. Labium superius est duplex. Dentium satis robustorum unicus ordo in utraque datur maxilla, quorum 2 anteriores reliquis majores sunt. Est autem dentium in maxilla superiore numerus 8, in inferiore circiter 14. Dentes faucium, ut in præcedente specie, sese habent. Color corporis flavescens maculis nigrescentibus, nullo ordine digestis, variegatur. Squamæ, & linea lateralis, uti in priore, se habent. Pinna dorsi officulis 24 constat, quorum 15 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia, & ramosa. Pinnæ pectorales, subrotun-

ten der kieuwen deksels zyn met schubben bezet. Aan den rug is maar eene vin, dog die heeft 19, of 20 graadtjes, waar van 'er omtrent 9 eenvouwig zyn, die geen doornen hebben; de overige zyn zagter, en aan den punt in tweeën gespleeten. De borstvinnen zyn klein, en hebben 14 graadtjes. Die van den buik, die regelrecht onder de borstvinnen leggen, zyn dicht by elkander, en hebben 6 graadtjes. De aarsvin heeft 'er 11, of 12, die zagt zyn. De staart, die aan zyn einde gelyk loopt, heeft 'er 13, die langer zyn. De lengte van den beschreven vis is 2 duimen, en 5, of 6 liniën.

Num. 2. *Andere viertandige, swartagtige Lipvisch, met witte vlekken aan alle kanten.*

Het hoofd is puntagtiger, en het lighaam breeder, en dunder als in den vorigen. De vliezen der kieuwendeksels zyn glad, en zonder schubben. De tanden zyn twee in getal in yder kakebeen, dezelve zyn groot, en strekken zig byna als plat leggende voorwaarts uit, dog staan niet teegen malkanderen aan, als in het voorgaande soort, maar in eenen byna ronden, of een weinig gebogen omtrek; zy zyn ook zoo breed niet, maar van couleur zeer wit. Aan de keel vind men beentjes, die stompe en zaagsgewyse tandjes hebben. Breede, lange, zagte schubben dekken het lighaam. De couleur van het lyf, 't hoofd, en de vinnen is swartagtig, dog met veele witte, of melkagtige, ronde, kleyne vlekken beschildert. De zy-streep is aan het einde van de rugvin zeer gekromt, en byna waterpas naar onderen gebogen, dog loopt naderhand recht tot den staart toe. De rugvin is gevlekt, en bestaat uit 20, of 22 graadtjes, waar van de 9 eerste enkelt zyn, en heeft niet gedoornt, dog de overige zyn zagter, en aan hunnen punt getakt. Op het vierde graadtje van deze vin ziet men een byzondere swarte vlek: dog het is onzeeker, of

dezelve dus bestendig gevonden werd. De borstvinnen zyn groenagtig, en bestaan uit 13 graadtjes. Die van den buik zyn langwerpig, en hebben 'er 6, waar van het eerste enkel is, de andere zyn getakt. De vin aan den aars is gevlekt, en bezit 15 graadtjes, waar van de drie eerste enkel, en een weinig gedoornt zyn, de overige zyn zagt, en aan hun punt gespleeten. De staart is byna vierkant, of aan zyn uiteinde eenigzints uitgehold; zy bestaat uit 14 langer graadtjes. De lengte van den beschreven vis is omtrent 4 duimen.

Nu volgen de Lipvischen, die meer tanden hebben.

Num. 3. *Veeltandige Lipvisch, wiens middelste kieuwendeksels plaat saags-gewys getant is. De groene lyfser, te Genua Garcetto genoemd, by Willoughb pag. 320.*

Wat het getal der graadtjes, en doornen van de rugvin aangaat, koopt hy met den onzen overeen, maar *Willoughby* beschryft 'er niets meer van, waarom men niets zeekers bepalen kan, dog hy koopt in veel stukken overeen met den voorgaanden Num. 2. maar het lighaam is breeder, en korter. De oogen hebben een geel sterretje. De platen der kieuwendeksels zyn aan de zyden beschubt, dog de middelste plaat, 't geen anders in dit soort zeldzaam is, is in haaren omtrek met kleyne doornen saagsgewys getant. De bovenste lip is dubbelt. In yder kakebeen is een enkele rye van sterke tanden, waar van de twee voorste de grootste zyn; in de bovenste kaak zyn 'er 8, in de onderste omtrent 14. De tanden aan de keel zyn hier als in het voorgaande soort; de couleur van het lyf is geelagtig hier en daar met swarte vlekken. De schubben, en zystreep zyn als in den voorgaanden; de rugvin bestaat uit 24 graadtjes, waar van de 15 voorste gedoornt zyn, de overige zagt, en getakt. De borstvinnen zyn byna rond, en bestaan uit

tundæ, officulis 13 constant. Ventræles officulis 6, quorum primum aculeatum est. Pinna ani officulis constat 13, quorum 3 prima aculeata sunt, & robusta, reliqua mollia, & in apice bifida. Cauda, in extremo fere æqualis, officulis constat 13 longioribus. Longitudo descripti est unciarum 3, & linearum 4.

Num. 4. *Labrus polyodon; virescens: pinna dorsi aculeorum decem.*

In multis cum præcedente convenit; sed omnes capitis laminæ glabræ sunt. Numerus itidem dentium in maxillis major est: sunt enim 22 vel 24 in superiore; in inferiore autem circiter 20. Squamæ, & dentes faucium, ut in priore specie, se habent. Linea vero lateralis, uti in prima specie num. 1. comparata est. Color corporis pallidior est, & viridescens. Pinna dorsi officulis 19, vel 20 constat, quorum 10 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia, & in apice parum divisâ. Pinnæ pectorales, & ventrales, ut in priore specie, se habent. Pinna ani officulis 11 vel 12 constat, quorum 3 prima aculeata, & robusta, reliqua mollia sunt. Cauda, in extremo æqualis, officulis constat 13 longioribus. Longitudo est 3 unciarum, & 1, vel 2 linearum.

Num. 5. *Labrus polyodon; lineis utrinque duabus longitudinalibus; cauda æquali.*

In multis cum specie tertia convenit; sed corpus pro rata oblongius est, & venter minus latus. Laminæ capitis omnes glabræ sunt, & squamis destitutæ. Dentes 12, vel 14 in maxilla inferiore, in superiore quoque 12 dantur. In ipsis oris angulis utrinque duo oblongi dentes prominent. Color capitis superni cœruleus est: ab ore vero ad extrema operculorum tres lineæ extenduntur, quarum media non continuatur, duæ autem reliquæ ex albo lucidæ sunt, & ad caudam usque porriguntur. Pinnæ, & cauda albescunt. Pinna dorsi humilis officulis constat 20, vel 21, quorum 9 anteriora aculeata, & breviora sunt, reliqua mollia, & paulo longiora. Pinnæ pectorales officulis constant 13. Ventræles officulis 6, ut in præcedentibus. Pinna ani officulis 14, vel 15, quorum 3 prima aculeata, sed minime robusta, ut in prioribus, sunt, reliqua mollia, & in apice ramosa. Cauda in extremo æqualis officulis 13, vel 14 constat longioribus. Longitudo descripti est 4 fere unciarum.

Num. 6. *Labrus polyodon; varius; macula cœrulea ad basin pinnarum pectoralium.*

Quoad plurima cum priore num. 5. convenit; sed dentes plerumque 16 in maxilla superiore, & paulo plures in inferiore dantur. Color ex albescente, & purpurascente mixtus maculis aliquot exiguis, cœruleis, distinguitur. Macula cœrulea, vel purpurea ad basin pinnarum pectoralium datur. Officula, secundum, & tertium pinnarum ventralium in processum ultra reliqua extenduntur. Pinna dorsi officulis constat 22, vel 23, quorum 9 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia, & in apice bifida. Pinna ani officulis constat 15, 16, vel 17, quorum 3 prima aculeata, reliqua mollia sunt.

Cau-

uit 13 graadtjes; die van den buik uit 6, waar van het eerste gedoornt is. De aars vin heeft 'er 13, waar van de drie eerste sterk, en gedoornt zyn, de overige zyn zagt, en gespleten. De staart loopt aan zyn einde byna gelyk, en heeft 13 langer graadtjes. De lengte van den beschreven visch is 3 duimen, en 4 liniën.

Num. 4. *Veeltandige groenagtige Lipvisch, hebbende een rugvin met 10 doornen.*

Hy komt in velen met den voorgaanden overeen; maar alle de hoofdplaatjes zyn glad; het getal der tanden in de kakebeenen is ook meer, aan de bovenzyde zyn 'er 22, of 24, van onderen omtrent 20; de schubben, en tanden aan de keel zyn als in den voorgaanden, dog de zystreep als in het eerste soort Num. 1. De couleur van het lighaam is bleker, en groenagtig. De rugvin bestaat uit 19, of 20 graadtjes, waar van de 10 eerste gedoornt zyn, de overige zagt, en een weinig gespleten. De borst, en buikvinnen als in het vorige soort. De vin aan den aars heeft 11, of 12 graadtjes, waar van de 3 eerste gedoornt, en sterk, de overige zagt zyn. De staart loopt aan zyn einde gelyk, en bestaat uit 13 langer graadtjes. De visch is lang 3 duimen, en 1, of 2 liniën.

Num. 5. *Veeltandige Lipvisch met 2 lange streepen aan byde zyden, en een gelyk eindigenden staart.*

Hy komt voor het grootste gedeelte met het derde soort overeen, maar het lyf is naar evenredigheid langwerpiger, en de buik minder plat, de plaatjes van het hoofd zyn alle glad, en zonder schubben, in

de onderste kaak zyn 12, of 14 tanden, in de bovenste 12. In de hoeken van den bek steeken aan byde kanten twee langwerpige tanden uit. De couleur van het bovenste gedeelte van het hoofd is blaauw. Van den bek tot aan het einde der kieuwen dekselen zyn drie streepen, waar van de middelste niet doorloopt, dog de overige strekken zig tot den staart toe uit, en zyn van couleur wit glinstrend: de vinnen, en de staart zyn wit: de rugvin is kleyn, en bestaat uit 20, of 21 graadtjes, waar van de 9 eerste gedoornt, en kort zyn, de overige zyn zagt, en een weinig langer. De borstvinnen hebben 13 graadtjes, die van den buik 6 als in de voorgien. De vin aan den aars 14, of 15, waar van de 3 eerste gedoornt, maar niet sterk zyn, gelyk in den voorgaanden, de overige zyn zagt, en aan den punt getakt. De staart loopt aan het einde gelyk, en bestaat uit 13, of 14 langer graadtjes. De lengte van den visch is omtrent 4 duimen.

Num. 6. *Bonte veeltandige Lipvisch met een blaauwe vlek aan den voet van de borstvinnen.*

Hy komt voor het meest met Num. 5. overeen; maar in de bove kaak heeft men gemeenlyk 16, in de onderste een weinig meer tanden. De couleur is gemengeld uit wit, en purper met eenige kleyne blaauwe vlekken: een hemelsblaauwe, of purpere vlek is 'er aan den voet der borstvinnen. Het twede, en derde graadtje der buikvinnen strekt zig verre boven de anderen uit. De rugvin bestaat uit 22, of 23 graadtjes, waar van de eerste 9 gedoornt zyn, de overige zyn zagt, en aan den punt gespleten. De vin aan den aars bestaat uit 15, 16, of 17 graadtjes, waar van de 3 eerste gedoornt, en de overige zagt zyn. De staart is

Cauda in extremo convexa officulis 14 longioribus constat. Longitudo descripti est unciarum 3 & linearum 9. Cauda in ambitu, quam interna parte, dilutior ac clarior, ornamenti speciem addit.

Num. 7. *Labrus polyodon; capite cœruleo; cauda bifurca.*

In multis cum præcedente convenit; sed dentes in maxilla superiore circiter 20, in inferiore plures adhuc dantur. Faucium dentes, uti in reliquis, se habent. Squamæ magnæ, oblongæ, albæ, læves, corpus tegunt. Laminæ operculorum glabræ sunt, & squamis destitutæ. Color corporis ex albo, & viridescente mixtus aliquid simul cœrulescentis monstrat. Caput totum intense cœruleum, vel purpureum est. Pinnæ pectorales in medio quoque, secundum longitudinem, lineam latam, cœruleam gerunt. Pinna dorsi humilis officulis 22 constat, quorum 8 priora aculeata, & satis robusta sunt, reliqua mollia, & in apice ramosa. Pinnæ pectorales officulis constant 14, vel 15. Ventrals officulis 6, quæ, uti in præcedentibus, se habent. Ani pinna, ad basin cœrulescens, officulis 14, vel 15 constat, quorum 3 prima aculeata sunt, reliqua mollia, & in apice ramosa. Cauda oblonga, multum bifurca, officulis gaudet 14 longioribus. Longitudo descripti, a rostro ad extremum usque caudæ, est 6 unciarum, & 7 linearum circiter.

Num. 8. *Labrus varius; maculis duabus nigris post initium pinnae dorsalis.*

Videtur & ad *Labri* genus hic Piscis pertinere: saltem libet ejus iconem hoc loco superaddere; ut ab Ichthyologis examinari, suoque nomine donari possit. Num tetraodon, an polyodon sit, incertum, nec in ipso Pisce inquiri potuit, quum, distracto publica venditione Museo Auctoris, non nisi icon nobis superfuerit. Duplex color Piscem, secundum longitudinem, inde ab extremo ore ad caudæ usque initium, ita distinguit, ut pars media superior profunde fusca sit, inferior flavicet. Maculis duabus nigris circa 5 & 6 officulum pinnae dorsalis diceret accedere ad Labrum num 2., a quo tamen in cæteris discrepat. Nihil itaque determino.

Notandum est, quod color in hoc Genere admodum varius, & multiplex sit, ac sæpe ludat: hinc si quis, *Labros* quosdam cum heic descriptis conferens, animadvertat omnia ad amissim convenire præter colorem, nihil est, quod obstat, quo minus ad eas Species, cum quibus in omnibus partibus secundum figuram, situm, proportionem, & numerum conveniunt, suos *Labros* referre possit. Nihilominus tamen minus in construendis Nominibus Specificis ad colorem interdum confugere coacti fuimus; quando nempe numerus, figura, & proportio partium differentias non sat strictas suppeditabant.

TABULA TRICESIMA ET SECUNDA.

Præcedentibus tabulis, quæ ad Pisces pertinent, exhibuimus illas omnes cum icones, tum manuscriptorum Piscium historias, quæ a D. Auctore, quum viveret, editioni destinatae, jamque paratae, post

aan zyn einde rondagtig, en heeft 14 langer graadtjes. Hy is in zyn omtrek helderder van couleur als in het binnenste gedeelte, en verkrygt daar door een soort van cieraad. De visch is lang 3 duimen, en 9 liniën.

Num. 7. *Een veeltandige Lipvisch met een blaauw hoofd, en gespleten staart.*

Hy komt in velen met den vorigen overeen, maar in de bove kaak zyn omtrent 20 tanden, en in de onderste nog meer. De tanden aan het keelgat zyn als in de vorigen. Grootte, langwerpige, witte, gladde schubben bekleden het lyf: de platen der kieuwen dekelen zyn glad, en zonder schubben. De couleur van het lyf is gemengd uit wit, en groen, en toont te gelyk iets hemelsblauws. Het gehele hoofd is hoog hemelsblauw, of purper. De borstvinnen hebben in het midden, naar de lengte gerekend, een breede blaauwe streep. De rugvin is kleyn, en heeft 22 graadtjes, waar van de 8 eerste gedoornt, en reedelyk sterk zyn, de overige zyn zagt, en aan den punt getakt. De borstvinnen bestaan uit 14, of 15 graadtjes; die van den buik uit 6, met dewelke het zoo gelegen is als in den voorgaanden. De vin aan den aars is aan haar voet blaauw, en heeft 14, of 15 graadtjes, waar van de 3 eerste gedoornt zyn, de overige zagt, en aan den punt getakt. De staart is langwerpig, en zeer gespleten, en pronkt met 14 langer graadtjes. De lengte van den beschreven visch is, van den snuit tot het einde van den staart, 6 duimen, en omtrent 7 liniën.

Num. 8. *Een andere Lipvisch, met twee zwarte vlekken agter het begin van de rugvin.*

Tot het geslagt der Lipvisschen schynt ook deeze te behooren,

ten minsten het lust ons deszelvs afbeeldsel hier ter plaatse by te voegen, op dat hy van de kenners der visschen onderzocht, en met een naam benoemt werde. Of hy een viertandige, of een veeltandige zy, is onzeker; en kan in den visch zelfs niet onderzocht worden, om dat, het Kabinet van den Schryver opentlyk verkogt zynde, 'er ons niets anders van als de aftekening is overgebleeven: van het uiterste van den bek tot aan het begin van den staart is de visch naar de lengte met tweederley coupleuren beschildert, zo dat het bove deel hoog bruin zy, dog het onderste geelagtig. Door zyne twee swarte vlekken omtrent het 5de, en 6de graadtje van de rugvin zoude men zeggen, dat hy behoorde tot Num. 2, van den welken hy egter voor het overige verschilt: hierom bepalen wy niets.

Men moet aanmerken dat de Natuur in dit geslacht door zeer onderschyde, en veelderly coupleuren als speelende is: hierom indien iemand, eenige Lipvisschen met de hier beschrevene vergelykende, bevindt, dat buiten de couleur alles overeenstemt, is 'er geen reeden, waarom hy zyne Lipvisschen niet tot dat soort brengen zoude, waar mede hy ziet, dat zy in alle deelen volgens de gestalte, legging, evenredigheid, en getal overeenkomen. Dog des niet te min zyn wy in het samenstellen van de byzondere soortnaamen dikwyls genoodsaakt geweest tot de couleur de toevlugt te neemen; namentlyk dan, als het getal, de gestalte, en evenredigheid der delen het verschil niet genoeg te kennen gaven.

TWE EN DERTIGSTE TAFEREEL.

In de voorgaande tafereelen, die tot de visschen behooren, hebben wy opgegeven alle die aftekeningen, en beschryvingen der visschen, die, van den Heer Schryver in zyn leeven ter uitgaave geschikt, en reeds in gereedheid gebragt, na zyn door

post ejus mortem inveniri a nobis potuerunt. Supererat autem inde ad Ostracoderma usque hiatus aliquis, quem aliis insuper Piscibus supplere dubio procul apud animum suum constituerat beatus SEBA: prout ex prolegomenis ad Tabulam xxxv manifeste elucescit. Itaque meliore quovis modo conquirenda fuere tot Piscium nondum, aut minus exacte, ab aliis delineatorum specimina, quibus sequentes tres tabellæ repleti possent. Quod equidem nullo fere negotio a nobis præstitum fuisset, si Museo Auctoris, peregrinis Piscibus sane quam ditissimo, satis longo sub otio frui licuisset. At quum post plurium annorum intervallum Heredes tandem operi diu interrupto manus admove, plenamque ejus editionem curare denuo decernerent; mox etiam ob prægnantes rationes de publica venditione universi Theauri Sebani cogitandum erat. Inde factum, ut occasio deesset accurate inquirendi, quinam superessent nondum operi inserti Pisces, eosque, qui fugitivo oculo notati fuerant, ad nativa exempla studiose describendi. Atque adeo in tanta festinatione id unicum modo efficere licuit, ut nonnullorum, qui singuliores, & præcipuæ dignitatis viderentur, Piscium icones ea, quam temporis angustia concederet, cura elaborarentur, ad quas deinde descriptiones exarari longiore sub otio possent. Ita tamen non pauci sine dubio prætervisi sunt, qui, quod nec in scriptis editis, nec in Museis Naturæ Curiosorum occurrant, exhiberi omnino debuissent: nec eorum, quos exhibemus, notas characteristicas tanta accurate ex solis figuris elicere, ac concinnare datum fuit, quantam attentius ipsos Pisces inspiciendi opportunitas obtulisset. Recte igitur quidem, amice Lector! utrumque dolebis defectum; sed veniam quoque dabis, cum intellexeris, iniquas obstitisse conditiones, quo minus aliter ageremus; datamque insuper a nobis esse operam, ut, quam ex Museo Auctoris præmature distractio depromere non liceret, materiem reliquis tabulis pro more adimplendis sufficientem, ac opere Sebano dignam, aliunde compararemus.

His præmonitis describemus species aliquot generis Piscium a nemine, quantum novimus, præterquam a Marggravio in Hist. Nat. Brasil. Lib. iv. Cap. xiv. p. 170. descripti, cui inter Brasiliensēs *Carapo* nomen est. P. Artedi Ichthyol. G. Pisc. xxi. *Gymnotum* vocat appositissime a dorso pinnis nudo: quæ quidem nota id genus Piscium facile ab aliis distinguit, singulisque ejus speciebus est communis. Quidquid de eo apud Willughbejum, & Rajum habetur, ex Marggravio depromptum est; nec videntur Piscem ipsum unquam oculis usurpasse: unde nec plurium specierum, nisi quas Marggravius proposuit, mentionem faciunt. Nobis in Museo Auctoris quinque occurrunt specimina id genus Piscium, quos ideo, priusquam venderentur, accurate depingi curavimus, ut dein ad icones describi, atque in lucem edi possent.

Num. I. *Gymnotus, lineis transversalibus variis; maxilla inferiore longiore; cauda curta, subulata.*

Capite est gracili pro corporis crassitie, eoque perpendiculariter compresso; maxilla inferiore multo, quam superior, longiore. Branchiis apertis spirat. Universa corporis superficies, dilute flavescens, lineis fuscis, undulatis, transversalibus, inde a summitate dorsi secundum latera oblique

doot van ons hebben kunnen gevonden worden. Dog van hier af, tot aan de Schulpen en Hoorns toe, bleef 'er een vak open, 't geene de zaalige *Seba*, gelyk uit de voorrede voor het 35te. Tafereel klaar blykt, buiten twyfel zig voorgenoomen had met andere visschen te vullen. Hierom hebben wy, om de drie volgende tafereelen vol te maaken, op wat wyze men best kon, die soorten van visschen moeten opzoeken, die, of nog niet, of min naauwkeurig, van anderen afgetekend waaren; 't geen met zeer geringe moeite van ons zoude verrigt geweest zyn, indien wy des Schryvers kabinet, dat van vreemde visschen waarlyk zeer voorzien was, langer hadden kunnen gebruiken. Maar als de Erfgenaamen na verloop van veele jaaren eindelyk voorgenoomen hadden de hant wederom aan het afgebrooke werk te leggen, en deszelvs volkome uitgave te bezorgen, hebben zy kort daar aan, om dringende reddenen, moeten bedagt zyn om het geheele kabinet van *Seba* in het openbaar te verkopen. Hier van daan koomt het, dat wy geen gelegenheid gehad hebben om naauwkeurig te onderzoeken, wat visschen 'er nog overig waaren, die men nog niet in het werk hadde ingelast; en om die geene, die maar als ter loops aangetekent waaren, naar de levendige voorbeelden aandagtig te beschryven. Dit eenige hebben wy in zulk een grooten haast maar kunnen verrigten, dat de aftekeningen van sommige visschen, die ons de ongemeenste, en van de voornameste waarde toefcheenen, zoo naauwkeurig uitgewerkt zyn, als de korthed des tyds toeliet, waarna vervolgens, als ons meer tyds overig was, de beschryvingen zouden kunnen opgemaakt werden. Dus zyn 'er buiten twyfel niet weinig over het hoofd gezien, die men, om dat zy nog in uitgegeve schriften, nog in de kabinetten der natuur-onderzoekers voorkoomen, eigentlyk hadde moeten te berde brengen: ook heeft men de kenmerken van die wy te berde brengen, zoo naauwkeurig niet kunnen uithaalen, als men by het aandagtig beschouwen van den visch zelve hadde kunnen doen. Met reeden betreurt gy dan, vriendelyke Leezer! dit dubbeld gebrek, maar het zal verschooning by U vinden, als gy zult begrepen

Tom III.

hebben, dat wy in zulk eene nadelige gesteltheit van zaaken niet anders hebben kunnen doen, en dat wy daar en boven zorg gedragen hebben, om zo veele Visschen, als nodig waren ter behoorlyke vervulling van de overige tafereelen, en dewelke verdienden in dit werk geplaatst te werden, van elders aan te haalen; terwyl de verhaaste verkooping belette dezelve uit de schatkamer van den Schryver te neemen.

Dit vooraf gezegt hebbende zullen wy nu beschryven eenige soorten van een geslagt van visschen, van niemand, zoo veel wy weeten, als van Marggraave in zyne natuurlyke historie van Brasilië Lib. iv. cap. 14. pag 170. vermeld, en by de Brasiliensers *Carapo* genaamt. Artedi Cap. xxi. noemt hem *Gymnotus*, of Blootrugge, dat zeer geschikt is, om dat de rug zonder vinnen is; welk kenmerk dit soort van visschen gemakkelyk van andere onderscheit, en aan alle deszelvs soorten gemeen is. Al het geen men daar van by Willughby, en Ray heeft, is uit Marggraave genomen, ook schynt het ons toe, dat zy den visch zelve met hunne oogen nooit beschouwt hebben, daarom spreken zy ook van geen een soort meer, als Marggraave heeft voorgedragen. In het kabinet van den Schryver zyn ons 5 soorten van deezen visch voorgekoomen, die wy daarom, eer zy verkogt wierden, naauwkeurig hebben doen uittekenen, om naar de uittekening, dezelve naderhand te beschryven, en in het licht te geeven.

Num. I. *Bonte Blootrug met dwarse streepen, het onderste kakebeen langer als het bovenste, de staart kort, en als een priem gepunt.*

Naar de dikte van het lyf is het hoofd mager, en naar het waterpas als plat gedrukt, de onderkaak veel langer als de bovenste, de visch haalt den aadem door opene kieuwen, de gehele oppervlakte van 't lighaam is ligt geel, en met bruine, als gewaterde, dwarse streepen, die van het begin der rugge naast de zyden, schuins naar vooren aflopen, beschildert; de rug, die reedelyk

Bb

dik,

que antrorsum descendantibus, variatur. Dorsum sat crassum, pinnae expers, speciem sulci monstrat, qui ab occipite secundum longitudinem medii dorsi aliquousque protensus tandem prorsus evanescit, neque adeo quidquam singulare monstrat: ut ideo incertus sim, utrum vivo etiam in Pisce secundum naturam occurrat, an vero liquoris, quo conditus in phiala Piscis servatur, vi constipante productus sit. Proxime post branchias duae visuntur pinnae pectorales, parvae, officulorum XII. Pinna sub ventre unica, longissima, quam utrum ventralem nomines, an ani, per me licet, officulis constat circiter cxciii, atque ad finem pinnarum pectoralium e medio ventre exorta, per totam Piscis longitudinem deinceps ad caudam usque, serie officulorum non interrupta, at altitudine tamen decrescente, exporrigitur, suoque extremo paullatim tenuato veluti intra caudam, qua haec in subulam sese cuspidat, absorbetur. Regnat autem per totam pinnae huius longitudinem quasi fimbria quaedam membranacea, medio, quam utroque extremo, latior, quae uti ex corpore Piscis gracilescente enascitur, ita pinnae ipsi basin, ac firmamentum praebet, atque ab initio ad finem usque inter pinnam, ac corpus Piscis sese mediam ponit. Cauda brevior, quam in aliis speciebus, cito in acumen convergit. Longitudo Piscis est septem unciarum, & trium linearum: latitudo maxima unciae unius, & trium linearum: Caput a branchiis ad mandibularum extremitatem usque dimidiam unciam, & lineas duas aequat. Linea lateralis, dorso, quam ventri, propior, a cervice ad apicem caudae usque recta decurrit, ex punctis fuscis, non cohaerentibus, veluti composita. Dorsi crassities, ventrisque attenuatio, tum latitudo corporis paullatim posteriora versus decrescens, tandemque in cuspidem coiens, non inepte figuram cultri effingit: prout de suo etiam *Carapo* notavit Marggravius loc. cit.

Num. 2. *Gymnotus varius*; capite conico; ventre turgidiore.

Altera haec Gymnoti species, a priore manifeste discrepans, superficie quidem itidem verficolora est, at maculis potius, quam lineis, luteis, ac fuscis, marmoris in modum, variegata. Caput conicum, ab occipite ad oris extremum magis declive, pro Piscis magnitudine pusillum, cinereo colore distinguitur. Venter pone pinnae pectorales veluti in sacci speciem turgescit. Nec cauda tam cito, ut in praecedente, in cuspidem coit, sed inde a fine pinnae ventralis longius protensa, paullatimque tenuata tandem terminatur. Pinnae pectorales, statim pone branchias sitae, xix singulae officulis constant, ceterum pro Piscis magnitudine sat minutae. Pinna ventralis, mox sub pectoralibus incipiens, secundum corporis longitudinem decurrens, trium circiter unciarum intervallo a caudae extremitate desinit, constatque cccxiii officulis, atque simili appendice membranacea, ut in priore, tanquam basi sua firmatur. Linea lateralis, a cervice orta, recto ductu usque in caudam se diffundit. Univerfa Piscis superficies minutis obsita est squamulis, quas nisi attentus vix animadverterit. Longitudo est 16 unciarum, & unius lineae; latitudo maxima 2 unciarum, & unius lineae; caput sesqui unciam, & unam lineam longitudine aequat.

Num. 3.

dik, en zonder vinnen is, heeft een soort van eene sleuve, die van het agterhoofd naar de lengte van het midden der rugge, tot een zekere hoogte voortlopende, eindelyk verdwynt, en daarom niets byzonders toont, zoo dat ik daar door in onzekerheid ben, of zy in eenen levendigen visch, naar den loop der natuur 'er zy, dan of zy door de saamendringende kragt van het vogt, daar de visch in bewaart is, zy voortgebragt. Even agter de kieuwen ziet men twee kleyne borstvinnen, die twaalf graadjes hebben. De vin onder den buik is een eenige, maar zy is zeer lang, of men deeze de buikvin, dan die van den aars noemt, is ons om het even, zy bestaat uit omtrent 193 graadjes, en aan het einde der borstvinnen in het midden van den buik haar begin neemende, loopt zy, met eene onafgebrooke reye van graadjes, maar egter in hoogte verminderende, naar de lengte van den visch tot den staart toe, en wort in haar uiteinde, dat allengsjes dunder toeloopt, als in den staart, daar hy zig als een punt van een priem maakt, vervolgen. Langs de gehele lengte van deeze vin is als een vliezig boordfel, dat in het midden breeder dan aan byde de eindens is, en uit den onderste dunnen kant van 't lighaam voortkoomt, strekkende tot stut, en sterkte van de vin, tusschen dewelke, en het lighaam van den Visch het zelve van den beginne tot den einde toe, zig uitbreyd. De staart, die korter is, als in andere soorten, loopt schielyk in een punt. De lengte van den visch is 7 duimen; en 3 linien; de grootste breedte 1 duim, en 3 linien. Het hoofd van de kieuwen af tot het onderste der kaakebeenderen een halve duim, en twee linien. De zystreep, die nader aan den rug, dan aan den buik is, loopt, van den nek tot aan den punt van den staart, regt, en is uit bruine, niet aan elkander hangende stippen, saamen gestelt. De dikte aan den rug, deszelvs verdunninge aan den buik, zoo ook de breedte van het lyf allengsjes naar agteren af-

neemende, en eindelyk als in een punt eindigende geeft geen ongerymt afbeeldsel van een mes, gelyk ook Marggrave in de aangehaalde plaats over zyn *Carapo* heeft aangetekent.

Num. 2. *Bonte Blootrug*, met een keegelsgewys hoofd, en een buik, die wat meer opgeblaazen is.

Dit tweede soort van Blootrug, dat van het voorige zeer verschilt, is in zyn oppervlakte ook wel veelverwig, maar niet zo zeer met streepen, als wel met geele, en bruine vlekken, gelyk marmer geteekend. Het hoofd, dat keegelsgewys is, en van het agterhoofd tot het uiteinde van den bek meer afheld, is, naar de grootte van den visch, klein, en asverwig. De buik is onder de borstvinnen als een zak opgeblaazen; en de staart loopt zoo schielyk niet, als in het voorgaande soort, in een punt te zaamen, maar strekt zig daarom van het einde der buikvin verder uit, en allengsjes dunder werdende loopt hy eindelyk te niet. De borstvinnen, die onmiddelyk agter de kieuwen leggen, en naar de grootte van den visch vry kleyen zyn, bestaan yder uit 19 graadjes. De buikvin, die reets onder de borstvinnen begint, en naar de lengte van het lyf voorloopt, eindigt omtrent drie duimen breed van het einde van den staart, zy bestaat uit 223 graadjes, en word, gelyk in den voorigen, door een vliezig aanhangsel als door een steunfel onderschraagd. De zystreep begint aan den nek, en strekt zig in eenen regten loop tot den staart toe uit. De geheele oppervlakte van den visch is met kleyne schubben bezet, die men niet als door naauwkeurige oplettenheid gewaar word. De lengte van den visch is 16 duimen, en eene linie; de grootste breedte twee duimen, en eene linie; het hoofd een, en een halve duim.

Num. 3.

Num. 3. *Gymnotus carulescens*; ventre latiore; macula nigra ad branchias.

Colore est per universum corpus ex cæruleo nigrescente: pinna ventralis tamen subrufula. Venter, pro Piscis longitudine admodum latus, facit, ut caput similiter, ac in specie secunda, perexiguum videatur. Linea lateralis admodum distincte inde a branchiis ad caudam usque sese exporrigit. Pone oculos utrinque super operculis branchiarum rotunda cernitur nigricans macula, quæ utrum perpetua sit, incertum: saltem in aliis speciebus non occurrit. Pinnæ pectorales VIII constant singulæ officulis. Ventralis, sua itidem, minus tamen lata, quam in præcedentibus, firmata appendice, officula exhibet CCXLIV, longiusque in ipsam caudam sese diffundens, paulo ante extremam hujus subulam demum terminatur. Longitudo Piscis est septem unciam, & 3 linearum: latitudo maxima unciam unius, & 3 linearum: Capitis longitudo unius lineæ supra unciam.

Num. 4. *Gymnotus fuscus*; maxilla inferiore brevior; dorso ad caudam usque sulcato.

Longitudine æquat uncias quatuordecim, atque unam lineam: latitudine maxima unciam unam, ac septem lineas. Caput, pro magnitudine Piscis minutum, lineas septem supra unciam duntaxat longum est, eoque a prioribus se distinguit, quod maxillam inferiorem manifeste superiore brevior habeat, si modo Piscis fideli icone naturam exprefferit; quum Piscem ipsum examinandi occasio desit. Pinnas pectorales, pro mole corporis perexiguas, singulas XVI constituunt officula. Pinna ventralis, quam sua itidem appendix fulcit, officulis constat circiter CCXXVIII, & ad distantiam aliquot unciam ab extremo caudæ terminatur. Pinna dorsalis pro more hujus generis deest: dorsum tamen hujus speciei sulco conspicuum est, qui a cervice incipiens in cauda, sensim imminutus, evanescit. Linea lateralis nil singulare habet.

Num. 5. *Gymnotus varius*; nostro productiore.

Singularissima hæc species ut magnitudine, ita conformatione, haud parum a cæteris discrepat. Longitudo ejus 24 fere unciam: latitudo maxima duarum, & dimidiæ unciam. Universa superficies, ex subrufo picta, elegantissimis distinguitur maculis spadiceis, majoribus, qua corpus obsident, ad pinnas autem minutis, iisque dense confitis. Caput ab occipite antrorsum declive, in rostrum, Acipenseris quasi, producitur, minimisque præditum oculis longitudinem fere trium unciam, & trium linearum æquat. Branchiarum opercula dura, cartilaginea, margine semicirculari terminata, lineis ex centro veluti radiatis distinguuntur. Pinnæ pectorales, post branchias sitæ, minutæ, XIX officula habent. Ab imo capite per totam Piscis longitudinem usque ad tres fere uncias ab extremo caudæ porrigitur pinna ventralis, sua itidem appendice gaudens. Appendix ista membranacea, si paulo accuratius examinatur, ingenti constat numero cartilagineorum officulorum, quæ crassiore membrana oblecta suis extremis cum officulis pinnæ suppositæ veluti articulantur; cujus-

Num. 3. *Blaauwagtige Blootrug met een platter buik, en een swarte vlek by de kieuwen.*

Deze is van couleur over het geheele lyf uit den blaauwen swartagtig, dog de buikvin is rosagtig. De buik, die naar de grootte van den visch zeer plat is, maakt, dat het hoofd, even als in het voorgaande soort, zeer kleyn schynt. De zyfstreep loopt zeer duidelyk van de kieuwen af tot den staart toe. Onder de oogen ziet men aan weerskanten boven de kieuwen dekfels een ronde swartagtige vlek, dog, of deeze 'er altoos zy, is onzeker, ten minsten in andere soorten ziet men ze niet. De borstvinnen hebben yder 8 graadtjes. De buikvin, die gelyk in den voorigen, door haar aanhangsel, dat hier egter zoo breed niet is, onderstut werd, vertoont 244 graadtjes; zy strekt zig langer tot in den staart zelfs uit, en loopt, even voor deze als een priem eindigt, te niet. De lengte van den visch is 7 duimen, en 3 linien; de grootste breedte een duim, en 3 linien, het hoofd is eene linie langer als een duim.

Num. 4. *Bruine Blootrug, met een korter onderkaak, en een rug, die tot den staart toe als gevoort is.*

Deze is 14 duimen, en eene linie lang, de grootste breedte is een duim, en 7 linien. Het hoofd, dat naar de grootte van den visch klein is, is lang eene duim, en 7 linien. De visch onderscheyt zig daar door van de voorigen, dat hy een onderkaak heeft, die veel korter is, dan de boove kaak, zoo maar de Teekenaar deszelvs gedaante getrouw heeft afgebeeld, want de gelegenheid ontbreekt ons, om den visch zelfs te onderzoeken. De borstvinnen, die naar de grootte van het lyf zeer kleyn zyn,

bestaan yder uit 16 graadtjes. De buikvin, door haar aanhangsel ook onderstut, is uit 228 graadtjes saamengesteld, en loopt ter afstand van eenige duimen van het einde van den staart te niet. De rug heeft naar den aart van dit geslacht geen vin, dog in dit soort ziet men op den zelve eene sleuve, die aan den nek begint, en allengsjes kleynner geworden in den staart verdwynt. De zyfstreep heeft niets byzonders.

Num. 5. *Bonte Blootrug; met een langen snuit.*

Dit soort is zeer byzonder, en verschilt zoo in grootte, als in samenstel, niet weinig van de voorigen; zyne lengte is byna 24 duimen, de grootste breedte twee duimen, en een half. De geheele oppervlakte, die rosagtig is, is met zeer fraaye bruine vlekken geteekend, die op het lyf groot zyn, dog op de vinnen kleynder werden, en dezelve zeer dicht als bezaajen. Het hoofd, dat van het agterhoofd naar vooren af held, strekt zig in eenen snuit, als by den Steur, uit, het heeft zeer kleyne oogen, en is byna drie duimen, en drie linien lang. De kieuwen dekfels, die hart, kraakbeenagtig, en van eenen halfvonden omtrek zyn, zyn geteekend met strepen, die als uit een middelpunt straalsgewys zig verspreiden. De borstvinnen, die onder de kieuwen leggen, zyn kleyn, en hebben 19 graadtjes. Van het onderste van het hoofd langs de geheele lengte van den visch tot op omtrent drie duimen van het einde van den staart strekt zig de buikvin uit, die ook met haar aanhangsel pronkt. Dit vliezig aanhangsel, als men het wat naauwkeuriger beschouwt, bestaat uit een groot getal kraakbeenige graadtjes, die met een dikker vlies bekleet aan hun uiteinde met de graadtjes van de vin, die 'er onder legt, als eene gelediging maaken, hoedanig iets ook in de platte

cujusmodi quid in Piscibus planis, ut Pleuronecte &c. itidem obtinet. Numerantur autem officula ccxcvi in hac pinna. Linea lateralis, admodum conspicua, a cervice secundum dorfi longitudinem ad apicem usque caudæ recto ductu fertur. Cauda tenuissime terminatur.

En species Gymnoti, quæ nobis in Museo Sebano occurrerunt! Num earum nonnullæ conveniant iis, quas Marggravius loco citato descripsit, & quænam, vix ausim certo determinare. Non dubitavi tamen ad unum idemque *Carapo*, vel *Gymnoti* genus omnes referre; quando primariis duabus notis inter se similes sunt; nuditate puta dorfi, & caudæ in cuspidem attenuatione: quo caractere facile dignosci poterunt, quæcunque deinceps forte invenientur, novæ species.

P. S. Quandoquidem, descriptionibus Tabul. xxvi., & xxix. jam impressis, Auctor, harum deliciarum amatoribus etiam plus quam satisfaciendi studio abreptus, inconsultis descriptionibus, Pisces istis tabulis incidendos curavit plures, quam typis descripti erant; necessum fuit, supernumerariorum historiam extra ordinem huic loco inferere, ne quid ea in parte a Lectore desiderari posset.

Ad T A B U L A M XXVI. Num. 35.

Chatodon lineis longitudinalibus variis; cauda bifurca; aculeo laterali utrinque ad caudam.

Superadditus est hic Pisciculus, ut varietas ejus, quem Num. 1. Tabulæ xxv. descripsimus: vix enim ab hoc, nisi numero linearum, discrepat. Lineæ nimirum sex duntaxat, longitudinales, lividæ, singulæ linea fusca utrinque stipatæ, parallele inter se decurrentes, utrumque corporis latius variegant. Cæterum mox dictæ speciei similis est. Aculei ad caudam, quod notandum, emissitii sunt. An horum Piscium alteruter, aut uterque est *Jean Boulang* Henric. Ruysch. Collect. nov. Piscium Amboinens. Tab. xv. n. 13.? Multum sane videntur convenire.

Ad T A B U L A M XXVI. Num. 36.

Chatodon macrolepidotus; flavescens; linea fusca ad oculos, caudam, & ani pinnam.

Pertinet Pisciculus hic ad Chatodontum eam classem, quæ aculeis tum ad caput, tum ad caudam, nullis gaudet; estque haud multum diversus ab eo, quem num. 18. Tab. xxv. exhibuimus. Color corporis, ex flavescente canus, linea fusca, utrinque transversim per oculos descendente, distinguitur. Pinnae ani margo extremus, atque universa dorfi pinna, itidem coloris fusci sunt. Caudæ officula, qua exoriuntur, linea fusca, transversa, lunata variat. Cæterum & lineolæ livescentes, parallele a dorso deorsum, aliæ antrorsum, aliæ retrorsum, ac se mutuo decussantes, decurrunt. Dorfi pinna officulis gaudet 34, quorum 13 priora aculeata, reliqua mollia sunt. Pinnae pectorales 15 officula gerunt. Ventrals 6, quorum prius aculeo gaudet. Ani pinna 23 officula monstrat, quorum tria anteriora aculeata sunt, reliqua mollia. Cauda in extremum æquale definit.

Ad

platte visschen, als in de Tonge enz. gezien word: 298 graadtjes telt men in deeze vin. De zyfstreep is zeer klaar, en loopt regt uit langs de gehele lengte van het lyf van den nek tot den punt van den staart. De staart loopt zeer dun ten einde.

Zie daar de soorten van den Blootrug, die ons in Seba's Kabinet zyn voorgekomen; of hier van eenige overeenkomen met die de Heer Marggraave in de aangehaalde plaats beschreven heeft, en welke die zyn, durv ik niet zeker bepalen, ik hebbe egter geen swaargheid gemaakt, om ze alle tot een en het zelve geslacht van *Carapo*, of *Gymnotus*, dat is, Blootrug, te brengen, alzo zy in hunne twee voornaame kenmerken met elkander overeen kwaamen, naamentlyk in de bloetheid van den rug, en priemsgewyzen staart, door welk kenmerk alle de nieuwe soorten, die men naderhand ontdekken zal, gemakkelyk kunnen onderschyden werden.

P. S. Vermits de Schryver van dit Werk op het xxvi. en xxix. Tafereel meer Visschen heeft doen verbeelden, als in den letterdruk, die reets afgedrukt bevonden wierd, beschreeven waren, als hebbende misschien in het besorgen der platen den letterdruk die daar toe behoorde, niet onder het oog gehad, ofte ook met yver gezocht den liefhebbers deezer dingen alle mogelyke voldoeninge te geven; zo is men genoodsaakt geworden, de beschryvinge van de overtalligen alhier, buyten hunne order, by te voegen, om ook hierin aan den lezer niets te laten ontbreken.

Tot TAFEREEL XXVI. Num. 35.

Chatodon, zynde naar de lengte gestreept, met een gevorkten staart, en met een zydoorn aan weerskanten van den staart.

Dit Visje is hier als een toegift bygevoegt, verbeeldende eene

verandering van den beschreeven op Taf. xxv. N°. 1. van denwelken het zelve alleen in het getal zyner streepen onderscheiden is. Men ziet hier maar ses blaauwagtige streepen, zynde ieder van weerskanten met een bruine streep voorzien, die naar de lengte van het visje, op beyde de zyden van het lighaam, in evengeelyke wyde van malkanderen loopen. Voor het overige is het aan het reets genoemden soort geheel gelyk. De doorns aan den staart kunnen uit- en ingehaalt werden: het geene aanmerkelyk is. Misschien is het een of 't ander deezer viskens, ofte ook beyden, het zelve soort, dat H. Ruysch in zyne Collect. nov. Pisc. Amboin. Tab. xv. n. 13. beschryft onder den naam van *Jean Boulang*, ten minsten schynt 'er weinig onderscheid te zyn.

Tot TAFEREEL XXVI. Num. 36.

Chatodon met groote schubben, geelagtig, en met een bruine streep aan de oogen, staart, en aarsvin.

Dit Visje behoort onder dat soort van de Chatodons, die nog aan het hoofd, nog aan den staart gedoornt zyn. Het verschilt weinig van die geen, welke op Tab. xxv. N°. 18. beschreeven is. Het lighaam is uit den geelen grysagtig, en heeft een bruine streep aan weerskanten dwars over de oogen loopende. Het uiteinde van de aarsvin, als mede de geheele rugvin, zyn mede bruin. De graadtjes van den staart vertoonen aan hunnen wortel een bruine, dwarsche, halvemaansgewyze streep. Ook ziet men blaauwagtige streepjes, op gelyke wyde van malkanderen, langs den rug naar vooren, en naar agteren, kruyslings loopen. De rugvin heeft 34 graadtjes, waarvan de 13 voorste gedoornt, en de overige zaght zyn. De borstvinnen hebben 15 graadtjes: de buykvinnen hebben 'er ses, waarvan het eerste gedoornt is. De aarsvin heeft 23 graadtjes, en onder dezelve de drie voorste gedoornt, en de andere zaght. De staart loopt gelyk ten einde.

Tot

Ad T A B U L A M XXVI. Num. 37.

Chætodon macrolepidotus; macula rotunda ad caudam.

Convenit hic plurimis ei, quem Num. 16. Tab. xxv exhibuit; ut forte pro varietate istius speciei haberi queat. Macula nigra, circulo albo eleganter circumdata, extremum corporis, quæ id in caudam convergit, medio inter fines pinnarum ani ac dorsi loco, pinnarum officula tamen non attingens, ornat: deest interim linea nigra per oculos trajecta, qualis in Chætodonte num. 16. observatur. Squamæ in minuto pisciculo satis grandes. Pinna dorsi 32 constat officulis, quorum 13 priora aculeata, reliqua mollia sunt. Pectorales officulis 11. Ventræles 5, vel 6, quorum primum aculeatum. Ani pinnam 19 officula constituunt, quorum tria anteriora aculeata, mediumque inter hæc valde crassum robustumque. Cauda æquali extremo terminata 17 officulis gaudet.

Ad T A B U L A M XXIX. Num. 18.

Chætodon macrolepidotus; canescens; lineolis longitudinalibus variis; linea fusca ad oculos, pinnam dorsi, ani, & caudæ.

Pictura fere sola hunc pisciculum ab aliis Chætodontibus macrolepidotis supra recensitis distinguit. Lineolæ longitudinales, plurimæ, a capite ad caudam tendentes, utrumque latus variegant. Linea lata, fusca, utrumque oculum trajicit. In fine pinnæ dorsalis, ad exortum caudæ, linea lata, fusca, transversalis, assurgit, ac per posteriorem pinnæ dorsalis partem sensim dilutior se diffundit. Linea itidem fusca, utrimque lineola alba stipata, utroque extremo latior, medio angustior, a primo officulo molli pinnæ ani exorta, per totam deinceps hujus longitudinem retrorsum decurrit. Caudæ pinnam mediam linea fusca, lata, transversa, pingit. Cæterum officulorum pinnarum eadem fere, ac in prioribus, ratio est. Dorsalis pinna officulis constat 35, quorum 13 anteriora aculeata sunt, reliqua mollia. Pectorales 15 singulæ officula habent. Ventræles 6, quorum primum aculeatum est. Ani pinnam 23 officula, quorum tria anteriora aculeata, robusta, constituunt. Cauda, in extremum fere æquale terminata, pinnam officulorum 20 protendit.

Ad T A B U L A M XXIX. Num. 19.

Acipenser; corpore tuberculis spinosis aspero; supinus. Arted. Ichthyol.

Sturioni nomen est huic pisci apud Auctores: Belgæ *Steur* vocant. Adeo autem ab omnibus fere Ichthyologis descriptus, & vel in vulgus etiam notus est, ut mirum videri possit, ejus quod iconem exhibeamus. Scilicet inter omnes, quæ ab Auctoribus editæ sunt, figuras nullam reperire licuit, qua prona hujus piscis regio, & singularis tum situs, tum conformatio oris sistatur, quem de-

fe-

Tot TAFEREEL XXVI. Num. 37.

Groot geschubde Chætodon, met een ronde staart-vlek.

Deeze kooft meest overeen met dien, die op Tab. xxv. num. 16. vertoont is: zulk men hem voor eene verandering van dit soort houden kan. Op het einde van het lighaam, waar de staart begint, midden tusschen de eindens van de aars- en rug-vinnen, ziet men een zwarte vlek, cierlyk met een witten kring omschreeven, die egter de graadtjes van de gezegde vinnen niet raakt. Dog hier loopt geen swarte streep door de oogen, gelyk in den Chætodon num. 16. zo even gemeld. De schubben zyn ten opzichte van de klynte van dit visje vry groot. De rugvin heeft 32 graadtjes, waar van de 13 voorste gedoornt, de overige zagt zyn. De borstvinnen hebben 11 graadtjes: de buikvinnen 5, of 6, welkers eerste gedoornt is. De aarsvin bestaat uit 19 graadtjes, waarvan de drie voorste gedoornt zyn, en het middelste van deeze zeer dik, en sterk is. De staart loopt gelyk ten einde, en heeft 17 graadtjes.

Tot TAFEREEL XXIX. Num. 18.

Groot geschubde Chætodon, grys van verwe, met fyne streepjes naar de lengte, en met een bruine streep aan de oogen, rug-aars- en staart-vin voorzien.

De teekening alleen maakt byna al het onderscheid tusschen dit visje, en de andere boven beschreevene groot geschubde Chætodons. Aan weerskanten van het lighaam ziet men veele streepjes naar de lengte van het hoofd naar den staart loopen. Door beide de oogen loopt een breede bruyne streep. Op het einde van de

Tom. III.

rug-vin, aan het begin van den staart, kooft een breede bruyne dwarsstreep op, die allengskens ligter van couleur wordende zig over het agterste gedeelte van de rug-vin verspreid. Ook is 'er een bruyne streep, die aan weerskanten met een wit streepje geboord aan haare uiteindens breeder, in haar midden smalter is, en beginnende van het eerste zagte graadtje van de aars-vin, voorts de geheele lengte van dezelve naar agteren toe beslaat. Op het midden van de staart-vin loopt een breede bruyne dwarsstreep. Voor het overige is het met de vin-graadtjes omtrent op dezelve wyze, als in de voorgaanden, gestelt. De rug-vin heeft 35 graadtjes, waarvan de 13 voorste gedoornt, en de andere zagt zyn. De borstvinnen hebben ieder 15 graadtjes. De buikvinnen hebben 'er 6, waarvan het eerste gedoornt is. De aarsvin bestaat uit 23 graadtjes, waarvan de drie eerste gedoornt, en sterk zyn. De staart loopt byna gelyk ten einde, en heeft 20 graadtjes.

Tot TAFEREEL XXIX. Num. 19.

Steur, met gedoornde knobbels over het ligbaam, agter over leggende. Arted. Ichthyol.

Sturio is den naam, waaronder deeze visch by de Schryvers voorkooft. De Nederlanders noemen hem *Steur*. Hy is zo wel byna van alle de Visbeschryvers beschreeven, en zelfs onder het gemeen alomme bekend, dat het aan den lezer vreemd moet voorkomen, dat wy deeze afbeeldinge hier byvoegen. Dog vermits onder alle de afbeeldingen, die van verscheide Schryvers uitgegeven zyn, ons niet eene ontmoet is, waarinne het ondergedeelte van dien visch, en de byzondere plaatfinge, en maakfel van deszelfs mond aangewezen zy; hebben wy met deeze onze afbeeldinge

Cc

dinge

fectum icone hac nostra supplere visum fuit. Monstrat resupinatus piscis ventrem planum, in medio mollem, utroque margine squamosis, duris, angulatis, spinosisque tuberculis stipatum. Rostrum ex lata basi in apicem antrorsum procurrens, hac sede planum, sub emarginata radice sua emittit aperturam oris, quod molle, edentulum, teres, tubum velut refert, ac linguam crassam duramque recondit. Media inter oris ostium, & rostri apicem sede cirri quatuor, e planitie rostri emergentes, dependent. Reliqua, quæ ad piscis hujus historiam pertinent, apud H. Salvianum, cui Sturio vel Silurus audit, & Artedi in Ichthyologia reperire licet.

TABULA TRICESIMA ET TERTIA.

Num. 1. *Enchelyopus totus argenteus; riçtu serpentino; ventre nudo; cauda acuminata, apinni.*

Piscem splendidum, pariter atque adspectu horrendum, quo compellarem nomine hæsitavi; quando a nemine Ichthyologorum aut descriptum, aut icone expressum invenire licuit, si unicum exceperis *Kleinium*, qui missu IV. Historiæ naturalis piscium pag. 52. num. 1. describit *Enchelyopum capite producto, serpentino, extremo mandibula superioris ad instar Rhinocerotis hamato*, &c. ac Tab. XII. fig. 7. delineatum exhibet nostro per omnia satis similem. Pro eodem tamen habere non ausim; quum coloris argentei, quo noster elegantissime resplendet, expertem esse credibile sit: saltem nulla singularis adeo ornamenti mentio ab accuratissimo Auctore facta id innuere videtur. *Marggravius* etiam Histor. rer. nat. Brasil. Lib. IV. Cap. XI. pag. 161. piscem describit *Mucu* dictum Brasilienfibus, *Lampetræ* adfinem, qui, si iconem spectes, dubio procul ejusdem cum nostro generis est, at specie nihilominus multum discrepat. Ceteri Auctores aut nihil de isto genere habent, aut repetunt modo, quæ de *Mucu* apud *Marggravium* inveniuntur. Itaque cum nomen *Enchelyopus*, a *Kleinio* datum, satis conveniat pisci, cujus forma utcunque Anguillam exprimit, malui id retinere, quam barbaro *Mucu* uti, aut novo conficito rem Ichthyologicam absque necessitate onerare. En singularia, quæ in eo animadvertimus!

Riçtu dentato, pinna dorsali spinis rigente, forma serpentina formidabilis Piscis argenteo colore, quo, præter oculos, & pinnas, totus cæterum perfusus est, arridet. Nimirum sub epidermide ejus expansa est undequaque subtilissima membranula argentea, quæ diaphanæ cuticulæ fundum ex argento resplendentem quasi substernit: pari ratione, ac in *Æthiopibus* reticulo potius, quam superinjectæ epidermidi nigror superficiei debetur. Squamis caret: rugis tamen veluti infecta cutis est, quæ rhomboideas fere areolas referunt, squamarumque specie minus attento facile imponunt. Riçtus amplius maxillis constat multum productis, inferiore vel duabus lineis, quam superior, longiore, utraque prægrandibus instructa dentibus, quorum in superiore XVII, in inferiore X numerantur. Lingua, valde conspicua, cavo maxillæ superioris brachiis intercepto semet recondere posse

dinge dit gebrek willen vergoeden. Men ziet hier door het agter over leggen van dien visch deszelfs platten buyk, die in het midden week, maar aan weerskanten met schubagtige, harde, hoekige, en gedoornde knobbels bezet is. Zyn snuit van agteren breed, en naar vooren in een punt toeloopende, is aan deezen kant plat, en aan zyn wortel als uitgesneeden; alwaar de opening van den mond zig vertoont. De mond is week, zonder tanden, rond, gelykende naar een darm, en heeft binnen zyne holligheid een dikke, en harde tong. In het midden van den snuit, tusschen desselfs punt, ende opening van den mond, ziet men afhangen vier baardtjes, die uit de platte oppervlakte van den snuit voortkoomen. Het geene verders tot de beschryvinge van deezen visch behoort, kan men by H. Salvianus, die hem Sturio, of Silurus noemt, en by Artedi in zyne beschryvinge der vissen, vinden.

DRIE EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Enchelyopus, die geheel als zilver is, met een bek als een slang, den buik bloot, den staart gepunt, en zonder vinnen.*

Lang hebbe ik in twyffel gestaan, wat naam ik deezen visch, die wel als zilver blinkt, dog op het gezigt afschuwelyk is, geeven zoude, nadien ik hem by niemand der Vischbeschryvers of beschreeven, of afgetekend hebbe kunnen vinden, *Klein* alleen uitgezondert, die in het vierde boek van zyne natuurlyke beschryving der Vissen, pag. 52. num. 1. beschryft den *Enchelyopus* met een lang uitstekend slangenhoofd, en het uiteinde van de bovengekaak gelyk in den *Rhinoceros*, of *Neusboorn*, als een haak gekromt, enz. en Tab. XII. Fig. 7. ziet men 'er een afgebeeld, die den onzen in alles meest gelyk is. Voor den zelvden durve ik egter hem niet houden, nadien het geloovbaar is, dat hy die zilvere

couleur, waar meede de onze zoo heerlyk pronkt, misse, ten minste van dit zoo een byzonder vergierfel is door den zeer naauwkeurigen Schryver geen gewag gemaakt. Ook beschryft *Marggrave* in zyne natuurlyke historie van Brasilië het 4de boek, cap. XI. pag. 161. eenen Visch by de Brasilienfers *Mucu* genaamt, en zeer gelyk aan de *Lampyræ*. Deeze is, als men zyne aftekening beschouwt, buiten twyffel van het zelvde geslacht met den onzen, dog des niet te min in soort veel verschillende. De overige Schryvers hebben van dit geslacht of niets, of herhaalen maar, 't geen by *Marggrave* van den *Mucu* gevonden word. Derhalven, daar de naam *Enchelyopus*, door *Klein* 'er aangegeven, zeer wel op deezen visch past, wiens beloop zeer veel gelykenis met een Aal heeft, hebben wy deezen liever willen behouden, dan den Barbarischen naam *Mucu* gebruiken, of met eenen nieuw verzonnen de vischbeschryving buiten nootzaak belasten. Zie daar de byzonderheeden, die wy in den zelvden hebben opgemerkt.

De Visch, die door zyn groot getanden bek, door zyne rugvin, die styf van doorns is, en door zyn slangagtig gestel verschrikelyk voorkomt, laght ons egter door zyne zilvere couleur, waar meede hy, uitgenomen de oogen, en vinnen, over zyn geheel lyf verciert is, toe. Naamentlyk onder zyne opperhuid is aan alle kanten een zeer dun zilver vlies uitgerek, 't geen de gront is, die door de doorschynende huid als zilver blinkt, even als in de Mooren, in welke men de swartheid meer aan het net van *Malpighius*, als aan de opperhuid, die 'er booven legt, toekent. De visch is zonder schubben, dog de huid is met plooyen, die eenen ruitsgewyzen omtrek hebben, en door de gedaante van schubben iemand, die 'er niet naauw op let, ligt misleiden. De bek, die wyd is, bestaat uit lang uitgerekte kaakbeenderen, zynde het onderste wel twee linien langer als het boovenste, byde zyn zy met zeer groote tanden voorzien, waar van men 'er in de boove kaak 17, en in de onderste 10 teld. De tong, die vry zigbaar is, schynt in de holligheid, dewelke tusschen de armen van

posse videtur. Oculi orbiculares, perquam magni, proxime ante se positas ostendunt nares. Branchiæ apertæ manifestam a Congris, & Anguillis discrepantiam exhibent: quanquam longitudo, ac gracilitas corporis genus illis agnatum indicant. Piscis tripinnis est. Pinnæ pectorales duæ, pone branchias sitæ, xi officulis singulæ gaudent, ac pro longitudine corporis admodum parvæ sunt. Dorsalis ab occipite tractu longissimo ad caudam usque gracilem protenditur, altitudine paulatim decrescente, prout corpus piscis caudam versus itidem attenuatur. Constat autem hæc pinna, sesqui unciam lata, officulis cxxxviii prælongis, atque aculeatis, membrana inter se junctis. Ventralis, ac ani pinnæ desunt. Cauda quoque apinnis, inde a ventre sensim attenuata, in extremum acuminatum definit. Ab ano tamen ad finem usque caudæ minuta prominent officula, denticulorum instar, tactu potius, quam visu percipienda. Linea lateralis, ab operculis branchiarum orta, totamque piscis longitudinem emensa, in caudæ usque extremum se demergit. Corpus ad latera compressum est. Longitudo totius 19 unciarum; caput 3 & dimidiæ unciarum, ac 3 linearum.

Num. 2. *Echeneis, ore triangulari; cauda in extremo subrotunda; lineis duabus, fuscis, longitudinalibus, a rostro ad caudam usque protensis.*

Quanquam non desunt Auctores, qui *Echeneiden*, vel *Remoram* piscem, inde a vetustis temporibus jam notum, descriptum, depictumque exhibuerint; ut propterea illustris *H. Sloane* in Hist. nat. Jamaic. supervacaneum esse existimet ejus descriptionem tradere; siquidem ubique apud Historiæ naturalis scriptores occurrat: non vereor tamen dicere, iconem hujus piscis accuratam nondum existare, nec notas ejus characteristicas tam exacte traditas esse, quin addi nonnulla possint. Non itaque varia ejus nomina me morabuntur. Videre hæc licet apud *Artedum*, *Kleinium*, &c. Operam modo dabo, ut piscem, cujus iconem summa cum diligentia elaborandam curavi, pari cum cura describam, haud admodum sollicitus, utrum hæc ipsa species ab aliis jam sit exposita, an vero pro singulari habenda. Discrepat certe ab illa, quam *Catesby* Tom. 11. Tab. 26. proponit.

Piscis, 10 uncias ac 6 lineas longus, subteres, latitudine maxima, quæ est ad pinnarum pectoralium radicem, aliquot lineas supra unciam exæquat. A rostri extremitate ad pinnas usque pectorales paulatim crassescit; inde ad caudam usque rursus æquabiliter attenuatur. Squamis caret: Cutis tamen asperiuscula est. Pinnæ pectorales, ventrales, & cauda saturate spadiceo sunt colore; dorsalis, & ani pinnæ paulo dilutiore. Linea itidem spadicea, longitudinalis, utrinque una, a commissura labiorum incipiens, secundum latera ad caudam usque decurrit, inque hujus pinnam se quasi diffundit, eadem proportionem sese dilatans, atque contrahens, qua piscis corpus crassius, aut gracilius evadit. Reliqua superficies cinereo est colore. Os triangulare intus denticulis plurimis confutum est. Mandibula inferior duas lineas ultra superiorem prominet. Oculi parvi, a lateribus pone angulos labiorum siti. In summitate capitis, a margine maxillæ superioris usque ad dorsum, elliptici quasi scuti species extensa conspicitur, posteriore parte paulo latior, quam anteriore, sin-

van de boovekaak bevindelyk is, zig te kunnen verbergen. De oogen zyn rond, en zeer groot: onmiddelyk voor de zelve ver- toont zig de neus. De kieuwen, die open zyn, doen zien, dat deeze visch veel van den Aal, en Paaling verschilt, schoon de lengte, en dunheid van het lyf, toont, dat hunne geslagten aan elkander vermaagfchap zyn. De visch heeft drie vinnen, naamentlyk twee borstvinnen, die agter de kieuwen leggen, en yder xi graadtjes hebben: naar de lengte van het lyf zyn deeze vinnen zeer kleyn. De rugvin, die van het agterhoofd tot den staart in de lengte zig uitstrekt, neemt naar maate dat het lyf aan den staart dunder werdt, ook in grootte af. Deeze vin, die een en een halven duim breed is, bestaat uit 138 zeer lange, en gedoornde graadtjes, die met een vlies aan elkander gehegt werden. De buik, en de aars hebben geen vinnen. De staart, die 'er ook geen heeft, en van den buik af langsaamerhand dunder werd, eindigt daar door in een punt. Dog van den aars tot aan het einde van den staart steeken kleyn graadtjes uit, die als tantjes zyn, en niet zoo zeer door het gezigt, als wel door het gevoel ontdekt werden. De zystreep van de kieuwendekfels beginnende, en langs de geheele lengte van den visch voortlopende, verliest zig aan het einde van den staart. Het lyf is aan de zyden plat gedrukt. De visch is in zyn geheel lang 19 duimen, het hoofd drie en een halven duim, en drie linien.

Num. 2. *Echeneis, ofte Zuiger met eenen drieboekigen bek; den staart in zyn uiteinde rondagtig, met twee bruine langwerpige streepen, die zig van den snuit tot den staart uitstrekken.*

Of schoon het aan geen Schryveren ontbreekt, die den visch *Echeneis*, of *Remora*, Zuiger genaamt, van oude tyden af reets bekend, beschreeven, en afgebeeld hebben, zoo dat de beroem-

de Heer *Sloane* in zyne natuurlyke historie van Jamaica het over- tollig agte des zelve beschryving daar te stellen, nadien hy by de Schryveren der natuurgechiedenissen over al voorkoomt; maa- ken wy egter geen swaargheid, om te zeggen, dat men tot nog toe geene naauwkeurige afteekening van den zelve heeft, en dat zyne kenmerken zoo net nog niet zyn opgegeeven, of men zoude 'er nog zommige dingen kunnen by doen. Wy zullen ons met deszelve verscheide naamen niet ophouden; deeze kan men by *Artedi*, *Klein*, en anderen vinden. Wy zullen ons werk maat maaken, om den visch, wiens afteekening wy met de grootste oplettentheid hebben doen bezorgen, met gelyke naauwkeurigheid te beschryven, niet zeer ons bekommerende, of dit zelve soort reeds van anderen zy voorgesteld, dan of het voor een byzon- der soort te houden zy. Zekerlyk verschild het van dat, welk *Catesby* Tom. 2. Tab. 26. heeft voorgedragen. De visch, die 10 duimen, en 6 linien lang, en langwerpig rond is, is aan het begin der borstvinnen, daar hy de grootste breedte heeft, eenige linien breeder dan eenen duim. Van het einde van den snuit tot aan de borstvinnen toe werd hy allengsjes dikker, dog van daar tot den staart gelykerhand wederom dunder. Hy heeft geen schubben, dog de huid is egter eenigzints ruw. De vinnen van de borst, buik, en staart zyn hoog bruin, dog die van den rug, en aars zyn wat ligter. Aan byde zyden heeft men ook een brui- ne, langwerpige streep, die aan de saamevoeging der lippen be- gint, langs de zyden tot den staart voorloopt, en in deszelve vin zig als verspreidt, naar maate de visch dikker, of dunder werd, zig verbreedende, of zaamentrekkende. De overige oppervlakte van den visch is asverwig. De bek is drie hoekig, en van bin- nen met zeer veel tantjes bezet. De onderkaak steekt wel twee linien meer uit als de bovenste. De oogen zyn klein, en staan ter zyden agter de hoeken van de lip. Op de kruin van het hoofd ziet men een soort van een eyrond schild, dat van agteren iets breeder is, als van vooren, en van den rand van de boove kaak

singularissima. In planitie nimirum hujus scuti, quod palato alicujus animalis quadantenus simile esse diceret, rugæ *xxii* prominulæ, transversales, pulcherrime juxta se invicem digestæ, numerantur, quas linea longitudinalis, extuberans, per medium scutum a principio ad finem usque decurrens, interfecat, duasque veluti scalas, inter se contiguas, efformat, singulas per *xxii* diaphragmata divisas. Extrema istarum rugarum dorsa acutis veluti hamulis gaudent, quorum ope credibile est animal semet ad alia corpora defigere; maxime quum suctio etiam accedat. Sic ventri Tiburonis firmiter adhærescit, hocque capto una capitur. Navibus autem sese adfigere, harumque cursum remorari; unde Remoræ nomen accepit; fabula est. Longitudo istius scuti est 2 unciarum, ac 5 linearum: latitudo uncia unus. Singula septula ad lineæ distantiam ab extremo margine demum incipiunt. Pone finem ejus in dorso macula spadicea, semilunaris, conspicitur. Pinnæ septem habentur, 2 pectorales, totidem ventrales, dorsalis deinde atque ani pinna, tandemque flabellum, in quod cauda sese expandit. Pectorales, paulo post branchias radicatae, *xix* officulis ad extrema bifidis constant. Ventrales, pectoralibus magis posticæ, in medio ventre sitæ, inter se contiguæ, quinque singulæ officula habent, quorum quodlibet in progressu in duos abit ramos, hique dein in plures minores nervulos dividuntur. Pinna dorsalis, aliquot unciarum intervallo ab extremitate scuti posteriore incipiens, ad caudæ usque confinia sese extendens, officulis gaudet *xxxviii*, quæ paulatim eo sunt humiliora, quo caudæ propiora. Ani pinna, sub initio pinnæ dorsalis exorta, officulis firmatur *xxxiv*, itidem versus caudam decrescentibus, primis tamen longioribus, postremis vero brevioribus, quam in pinna dorsali. Caudæ pinna fere in subrotundum finem desinens, instar flabelli, *xviii* officula, in extremis ramosa, gerit.

In manuscriptis B. *Seba* memoratas invenio tres Remoræ species, colore potissimum inter se discrepantes, ceterum haud accurate descriptas, quarum unica duntaxat, quam exhibui, cum ad manus fuerit, de duabus reliquis quod dicam non habeo.

Num. 3. *Chatodon cerulescens, dorso nigro; cauda fere equali, ex albido & nigro varia; aculeo ad caudam utrinque uno versus caput directo.*

Libet pulcherrimum Pisciculum, cujus nec iconem nec descriptionem adhuc ab ullo Ichthyologorum datam invenio, meo ex museo depromptum huic Tabulæ inferere. Referendus omnino videtur ad novum illud ab Artedio constitutum genus Chatodontum, cujus inter species permultas fane, quas superioribus aliquot Tabulis exhibuimus, aut quarum in sua Ichthyologia mentionem Artedius facit, nondum descriptus habetur. Amboinensis an sit, haud certo dixerim. Capite est & corpore cathetoplateis. Caput inde ab oculis admodum oblique ad rostrum devertit. Oculi ab utroque latere siti, grandes. Rostrum, non productum, rictu parvo dentes subulatos, albos, contiguos, ferratos, in utraque maxilla monstrat. Figura piscis ovata posteriore, quam anteriore extremo, paulo magis tenuatur. Magnitudinem omnemque ejus dimensionem icon accurate exprimit. Colorem superficiei ex cæruleo cinereum distinguit nigra taniola, quæ a summitate utriusque oculi

tot den rug zig uitstrekt, en zeer byzonder is. Naamentlyk op de vlakke van dit schild, 't geen men zeggen zoude, dat aan het geheelte van sommige dieren eenigzints gelyk was, teld men twee en twintig uitstekende, dwerse rimpels, die zeer fraay nevens malkander leggen, en door eene langwerpige, uitpuilende streep, die van het begin tot het einde midden door het schild loopt, doorsneden werden; daar door als twee ladders maakende, die teegen malkander aan leggen, en yder door 22 tusschen schotjes verdeelt zyn. De uiterste boorden van deeze rimpels hebben scherpe haakjes, waar door dit dier waarschynelyk zig aan andere lichaamen vast maakt, voornaamentlyk als 'er ook een suiging bykoomt: zoo hegt het zig sterk aan den buik van den Cachelot, en werd met deezen te gelyk gevangen. Dog het is een verdigtel, dat hy zig aan de scheepen vast maakt, en derzelver loop ophoud, waar door hy den naam Remora of Ophouder gekreegen heeft. De lengte van dit schild is 2 duimen, en 5 linien, de breedte eene duim. De tusschenschotjes beginnen ter afstand eener linie van den uitersten rand. Agter het einde van het schild op den rug ziet men een bruine, halvemaaangewyze vlek. Men heeft hier 7 vinnen, 2 aan de borst, zoo veel aan den buik, een aan den rug, een aan den aars, en eindelyk een waayer, waar in zig de staart uitbreid. De borstvinnen, die even agter de kieuwen hunnen oorsprong neemen, bestaan uit 19 graadtjes, die aan haar eind in tweeën gesplitst zyn. De buikvinnen, die meer dan die van de borst naar agteren, en in het midden van den buik tegen elkander aan leggen, hebben yder 5 graadtjes, waar van yder zig in zyn loop in twee takken verdeelt, die naderhand in meerder, en kleinder spruitjes uitloopen. Derugvin, die ter afstand van eenige duimen haar begin van het agterste einde van het schild neemt, en zig tot digt aan den staart uitbreidt, pronkt met 38 graadtjes, die, hoe naader zy aan den staart zyn, hoe kleinder zy worden. De vin aan den aars onder het begin der rugvinne ontginnende, werd door 34 graadtjes onderschraagdt, die ook naar den staart toe afneemen, de eerste egter langer, de agterste korter zynde, dan in de rugvin. De vin aan den staart,

die byna rond ten einde loopt, en naar een waayer gelykt, heeft 18 graadtjes, die in hun einde getakt zyn.

In de handschriften van den zaaligen *Seba* vinde ik drie soorten van den Remora, of Ophouder vermeld, in couleur voornaamentlyk van elkander verschillende, dog die voor het overige niet naauwkeurig beschreeven zyn. Vernits nu het soort, dat wy nu vertoont hebben, alleen voor handen was, kunnen wy van de twee overigen verders niets melden.

Num. 3. *Blaauwagtige Chatodon, met een swarten rug, met een staart, die wit en swart bont is, en byna gelyk ten einde loopt, zynde van weerskanten beset met een doorn, wiens punt voorwaarts naar het boofd gerigt is.*

Het lust ons dit visje dat zeer fraay is, en waar van wy nog aftekening, nog beschryving by iemand der Fischbeschryveren gevonden hebben, uit ons Kabinet te voorschyn te brengen, en op dit tafereel aftebeelden. Het schynt tot dat van Artedius nieuw samen gestelt geslagt van de Chatodons te behooren, onder wiens soorten, die waarlyk zeer veel zyn, en die wy of in eenige voorgaande tafereelen vertoont hebben, of van welke Artedius in zyne Fischbeschryving gewag maakt, het egter nog niet beschreeven is. Of het van Amboina oorspronkelyk zy durve ik niet zeeker zeggen. Het hoofd, en het lyf is waaterpas plat. Het hoofd helt van de oogen naar den snuit heel schuins af. De oogen, die aan byde de zyden leggen, zyn groot. De snuit, die niet verre uitsteekt, en klyn van opening is, vertoont in yder kakebeen witte priemsgewyze tanden, die digt aan elkander staan, en saagsgewys ingesneeden zyn. De visch is eyrond, dog word aan zyn einde iets dunder dan van vooren. De grootte, en de gehele afmeting word in de plaat naauwkeurig aangewezen. De couleur van zyne oppervlakte is uit den blaauwen asverwig, dog onderscheiden door een swarten band, die op de hoogte van de

oculi incipiunt, paulatim latior, curvo ductu dorsum conscendit, ac circa quartum pinnae dorsalis officulum maximopere ampliata, ultra tertiam latitudinis corporis partem versus ventrem sese diffundit, ubi ovali primum areola caerulecente intercepta, deinceps ad caudam æquabiliter pergens, ante hujus initium bifurcatur, binisque cruribus suis divergentibus secundum oras caudæ ad pinnae usque extremitatem semet protendens, albo flavescentem caudæ colorem suo veluti sinu excipit, singularemque in modum distinguit. Squamæ asperulae, perquam tenues, universum corpus tegunt. Aperturæ branchiarum parvæ. Pinnae pectorales, ad radicem branchiarum ortæ, ventri quam dorso propiores, basi sua nigricantes, reliqua parte flaventes, officulis omnibus mollibus & ramosis gaudent. Pinna dorsalis, inde ab occipite ad caudam usque porrecta, ex cinereo nigricans, octo priora officula rigida habet & aculeata, reliqua mollia. Pinnae ventrales, ano vicinae, interventu membranulæ ad radicem suam ventri adfixæ, ut erigi ad perpendicularum non possint, duobus constant officulis, priore robusto, aculeato, longiore, altero molli, ramofo. Pinna ani, inde ad caudam usque protensa, anteriora tria officula habet rigida, aculeata, gradatim grandiora; reliqua mollia. Cauda in pinnam abit fere æqualiter terminatam. Aculeus magnus in utroque latere caudæ, suo quilibet in sulco latens, cuspidem antrorsum directam, conspicitur. Hæc sunt, quæ in pisce diu liquore spirituosio macerato observare licuit.

TABULA TRICESIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Squalus varius; naribus ori proximis; foraminibus pone oculos; spiraculis utrinque quaternis; cauda longissima.*

Piscis pro rapace generis sui indole horrendus picturæ tamen varietate non inamœnum exhibet spectaculum: rufo enim colore undique suffusus albicantibus lineis transversis maculisque elegantissime distinguitur. Nec scio ab ullo Ichthyologorum descriptum esse. Indubium, ad Squalos vel Galeos pertinere; quanquam id præ quibusvis aliis hujus generis speciebus hactenus descriptis privum sibi ac proprium habet, quod quatuor modo spiraculis branchiarum utrinque gaudeat, dum quinarium numerum, tanquam universæ familiæ communis, etiam inter notas characteristicas recensetur. Nec dixero lufum esse, quando in duobus speciminibus attente inquirenti occurrit. Rictus transversus in prona capitis parte hiat. Ante hunc nares patent sua singulæ barbula vel cirro munitæ. Pone oculos, satis quidem minutos, duo hiant foramina, auditui, ut nonnullis videtur, destinata. Ceterum duæ adsunt pinnae pectorales, totidem ventrales, una ani, duæ autem dorsales, prior ad finem latissimæ partis dorsi, posterior paulo ante pinnam ani; omnes molles, officulis atque aculeis expertes. Post ani pinnam fimbria membranacea secundum imam caudæ regionem ad extremum usque sese extendit maculis orbicularibus albis concinne notata. Cauda pro corporis mole longissima est. Totius piscis longitudo sedecim uncias exæquat.

Num. 2.

VIER EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Bonte Squalus; met den neus digt by den mond; met gaten agter de oogen; aan weerskanten vier lugtgaten, en een zeer langen staart.*

de oogen begint, allengsjes breder word, met eene kromme bogt naar den rug opklimt, en omtrent het vierde graadtje van de rugvin zeer verbreet zynde over het derde gedeelte van de breedte van het lyf naar den buik zig uitbreidt, alwaar hy eerst eenen eyronden blaauwen plek omschryft, daar na gelyk naar den staart voortloopende, aan het begin van deelen zig in tweeën splitst, en met zyne twee gaapende eindens langs de boorden van den staart tot het einde van des zelfs vin zig uitstreckende, de couleur van den staart, die uit den witten geelagtig is, als in zynen boezem ontvangt, en op een byzondere wyze onderscheit. Ruuwe, en zeer kleyne schubben bedekken het lyf. De openingen der kieuwen zyn kleyne. De borstvinnen, die by de kieuwen voortspruiten, leggen naader aan den buik, dan aan den rug, en zyn aan haar begin swartagtig, dog voor het overige geel, voorzien met graadtjes, die alle zagt, en getakt zyn. De rugvin, van het agterhoofd tot den staart zig uitstreckende, is asverwig swart, en heeft haar agt eerste graadtjes styf, en gedoornt, de overige zagt. De buikvinnen, die digt aan den aars leggen, en by haaren oorspronk door tussenkoomst van een vlies aan den buik vast gehegt zyn, zoo dat zy naar het waaterpas zig niet kunnen oplichten, bestaan uit twee graadtjes, het eerste, dat langer is, sterk zynde en gedoornt, het andere zagt en getakt. De aarsvin tot den staart zig uitstreckende heeft haar drie voorste graadtjes styf, en gedoornt, wordende trapsgewys grooter; de overige zyn zagt. De staart loopt in een vin byna gelyk ten einde. Aan byde de zyden van den staart ziet men een groote doorn, die yder in eene sleuve schuilt, de punt zig naar vooren uitstreckende. Dit is het, dat wy in deelen visch, die lang in een geestagtig vogt ge-weekt heeft, konden opmerken.

Deeze visch, die naar den roofzieken aard van zyn geslacht afschuwelyk is, geeft egter door de verscheidenheid van verwe geen onaangenaam gezigt. Want ros van couleur zynde werd hy aan alle zyden met witagtige, dwerse streepen en vlekken zeer fraay getekend. Ik weet niet, dat hy van iemand der Vischbeschryveren beschreeven is. Buiten twyfel behoort hy tot den *Squalus* ofte *Galeus*, dat is tot de *Haayen*, schoon hy booven alle de soorten van dit geslacht, die tot nog toe beschreeven zyn, dit ongemeen en zig eygen heeft, dat hy maar vier lugtgaaten aan weerskanten heeft, daar het vyftal aan het geheele geslacht als gemeen is, en onder deszelfs kenmerken werd opgeteld. Ook kan ik niet zeggen, dat het een speeling der natuure zy, nadien het my in twee diergelyke vischen by naauwkeurig onderzoek zoo voorgekoomen is. De bek legt dwars in het onderste deel van het hoofd. Boven deelen staan de neusgaten, die yder met hun baardtje voorzien zyn. Agter de oogen, die wel zeer kleyne zyn, zyn twee gaten, (zoo sommige denken) ten gehoor geschikt. Verder zyn 'er twee borstvinnen, even veel buikvinnen, eene aarsvin, dog twee rugvinnen, de eerste aan het einde van het breedste gedeelte van den rug, de andere een weinig voor de aarsvin, alle zyn zy zagt, en zonder graadtjes, of doornen. Agter de aarsvin is een vliezig boordfel, dat zig langs het onderste deel van den staart tot deszelfs einde uitstrekt, en met rondagtige witte vlekken fraay getekend is. De staart is naar de grootte van het lyf zeer lang. De lengte van den geheelen visch is 16 duimen.

Dd

Num. 2.

Num. 2. *Balistes varius, dorso monacantho; rostro fuillo; macula nigra in extrema cauda.*

Pisciculus elegans ad Balistas Artedi, aut ad Capriscos Kleinii pertinere videtur, nondum tamen, quod sciam, ab Autorum ullo accurate descriptus. Mole non major est, quam icone exhibetur. Superficiem griseo flavescentem maculae saturatiores, ordinatae, areolarum instar, pulchre variegant. Rostrum longe prominulum abscisso velut extremo aliquid fuilli refert. Pone occiput ex dorso initio unicus emergit aculeus osseus, longus, retrorsum reclinatus. Post hunc e medio fere dorso prodit pinna, inde ad caudam usque protensa, officulorum circiter xxx. Pinnae pectorales, breves, x officulis constant. Pinnarum ventralium loco officulum datur robustum, ferratum, caudam versus recurvum, quod ligamenti interventu ad ventrem defigitur, ut erigi ad perpendicularum non possit. Ani pinna, itidem ad caudam usque porrecta, xxix officulis firmatur. Caudam septem fere ramosa officula constituunt. Nigra autem macula in ejus extremitate conspicitur. Ambitus quasi rhomboideus est.

Num. 3. *Tetragonopterus argenteus, capite grandi, exserto; appendicula membranacea in extremo dorso; cauda multum bifurca.*

Ad genus *Tetragonopteri* Kleinianum pertinere videtur pisciculus admodum concinnus, quem ad exemplum Musei Sebani curate delineatum, ac dein ex icone descriptum exhibemus. Cathetoplateus, latus, tenuis, caput sat grande protendit, oculis magnis, rubicundis, utrinque sitis, praeditum. Rictus amplus. Utraque maxilla, quarum inferior longior, acutos gerit denticulos. Pinna dorsalis est summitate dorso prorumpit, non nisi xii constans officulis, quorum primum brevius, alterum praelongum, reliqua deinceps singula singulis breviora sunt, ut ordine posteriora. In extremo dorso, prope caudam, membranacea quasi pinnula, admodum transparens prominet. Pinnae pectorales, proxime post branchias, humiliore tamen loco, sitae xi singulae officula gerunt. Ventrals, longius ab illis remotae, vi officulorum. Pinna ani, inde a medio fere ventre ad caudam usque protensa, officulis firmatur xxxiii, quorum x anteriora rigida sunt & aculeata, reliqua mollia, ramosa. Cauda, profunde bifida, xix gaudet officulis ramosis, extimis longissimis, versus medium paulatim decrescentibus. Linea lateralis a branchiis ad mediam fere caudam levissimo tantum curvamine decurrit. Tono argenteo undequaque resplendet superficies. Longitudo est ab extremo maxillae inferioris ad mediam usque caudam 3 unciarum & 6 linearum: latitudo maxima unciae 1 & 9 linearum.

Num. 4. *Solenostomus varius, rostro cirrato; pinnis dorsali & ventralibus praelongis.*

Primo intuitu abnormis apparet hic pisciculus; at accuratiore examine, quidquid extrinsecus ad piscem requiritur, ostendit. Ad genus *Solenostomi* a Kleinio constitutum jure suo referendus esse vide-

Num. 2. *Bonte Balistes; met een rug, die maar eene vin heeft; met een snuit als een varke, en een swarte vlek aan het einde van den staart.*

Dit vischje, dat fraay is, schynt tot den Balistes van Artedi, of den Capriscus van Klein te behooren, egter is het van niemand, dat ik weete, naauwkeurig beschreeven; het is niet grooter, als het in de aftekening vertoont werd. De oppervlakte, die uit den gryzen geelagtig is, werd met donkere, in order gesjikte vlekken, gelyk vakjes, fraay getekend. De snuit, die ver ufsteeckt, gelykt in zyn einde, dat als afgesneden is, zeer veel naar een varkens snuit. Agter het agterhoofd koomt uit het begin van den rug eene beenagtige lange doorn op, die agter over geboogen is. Na deezen uit het midden van den rug koomt een vin te voorschyn, die tot den staart zig uitstrekt, en omtrent 30 graadtjes heeft. De borstvinnen, die kort zyn, bestaan uit 10 graadtjes. In plaats van de buikvinnen is 'er een sterk, zaags-gewys getant, graadije, dat naar den staart gekromt is, en door tussenkoomst van een band aan den buik word vast gehegt, zoo dat het naar het waaterpas zig niet kan oprigten. De aarsvin, die tot den staart ook voorloopt, werd door 29 graadtjes onderstut. 7 getakte graadtjes maaken het saamenstel van den staart uit: dog op deszelvs einde ziet men een swarte vlek. De omtrek is ruitsgewys.

Num. 3. *Zilveragtige Tetragonopterus; met een groot uitstekend hoofd; een vliezig aanhangsel aan het einde van den rug, en een staart, die diep in tweeën gesplijt is.*

Tot het geslagt van den *Tetragonopterus* van Klein schynt dit

visje, dat zeer net is, te behooren; 't welk wy naar het voorbeeld uit het Kabinet van *Seba* naauwkeurig afgetekent, vervolgens naar de aftekening beschreeven hebben. Het is waaterpas plat, breed en dun, en steekt zyn hoofd, dat redelyk groot, en met groote roodagtige oogen, die aan byde zyden leggen, voorzien is, ver uit. De bek is wyd. In byde de kaakebeenderen, waar van het onderste langer is, staan scherpe tandjes. De rugvin, die aan het begin van den rug opkoomt, bestaat uit 12 graadtjes, waar van het eerste korter, het andere veel langer is, de overige werden yder korter, na dat zy agterlyker staan. Aan het einde van den rug, digt by den staart, koomt als een vliezig vinnetje op, dat zeer doorschynend is. De borstvinnen, die eeven agter de kieuwen, dog egter iets laager, leggen, hebben yder xi graadtjes. De buikvinnen, die 'er verder van afleggen, hebben 'er 6. De aarsvin byna van het midden van den buik tot den staart voorlopende werd door 33 graadtjes onderstut, waarvan de 10 eerste styf en gedoornt zyn, de overige zyn zagt en getakt. De staart, die diep in tweeën gesplijt is, pronkt met 19 getakte graadtjes, waar van de buitenste de langste zyn, d'andere naar het midden allengsjes korter wordende. De zystreep loopt met een ligte kromte van de kieuwen byna tot het midden van den staart. De oppervlakte glinstert aan alle kanten als zilver. De lengte van het einde van de onderkaak tot het midden van den staart is drie duimen en 6 linien. De grootste breedte een duim en 9 linien.

Num. 4. *Bonte Solenostomus, met een gebaarden snuit, en zeer lange rug- en buikvinnen.*

In den eersten opslag schynt dit visje ongeregeld, maar by naauwkeurig onderzoek vertoont het egter al wat uitwendig tot een visch behoort. Met regt schynt het tot het geslagt van den *Sole-*

videtur. Roſtro gaudet tubuloſo, prælongo, cujus extremitas, paulo latior, ſuſum recurva, oblique veluti abſciſſa eſt. Ima roſtri ſede, per totam ejus longitudinem, ſex paria nigricantium cirrorum aut barbularum propendent. Pari poſtremo oculi ſuperimminent. Caput latiusculum, anguloſum, de poſtica ſua regione, tanquam de cervice, longam promit pinnam ex iv officiſculis conſtante. Initio ventris duæ itidem prægrandes conſpiciuntur pinnae, ſacci inſtar expansiles, ſingulae ſep-tem officiſculis prælongis firmatae. Ad finem harum pinnarum, qua corpus in caudam tenuari incipit, ſuperne ac inferne inſigne elevatur tuber, eque dorſo ſuperioris minima ſeſe effert pinnula trium officiſculorum. Cauda tenuis in ſtabellum ſe expandit xiii. officiſculorum. Univerſam piſciculi ſuperficiem flavescens tingit color, quem lineæ ac maculae ſaturate ſuſcae perquam eleganter diſtinguunt. Longitudo eſt 3 unciarum & 9 linearum.

Num. 5. *Amphifilen cauda recta.*

Aliquot hujus piſciculi, ſane quam ſingularis, ſpecimina, tum ſicca, tum ſpiritu demerſa, Muſeum B. SEBÆ nobis exhibuit. H. Ruſſchius *collect. nov. Piſc. Amboin. Tab. III. n. 7.* primus, ni fallor, inter Ichthyologos, utcunque ſimilem pingit, ac nomine *Ican Peixe* deſcribit, numerandum inter Acus eſſe exiſtimans. Kleinus deinde *Hiſtor. Piſc. natur. miſſu iv. pag. 28.* eundem curatius deſcriptum, atque icone 6. *Tab. vi.* exacte delineatum tradit, ob roſtratam capitis & caudæ productionem nomine *Amphifilenis* donatum. Ab utroque, tum Ruſſchii, tum Kleinii, piſce noſter diſcrepat; ut diceret tres iſtius generis ſpecies notas eſſe, caudæ extremo potiſſimum diverſas. Prioris cauda, extremo bifida, in duas cuſpides, alteram rectam, alteram recurvam, deſinit. Kleinii exemplum cauda gaudet in aculeum aduncum, mediante articulatione, exeunte. Noſtro cauda uno eodemque recto acumine terminatur. Sic dati nominis ratio patet. Ceterum plurima in hoc piſce inuſitatiffima occurrunt. Roſtrum valde productum, nec in maxillas diſtinctum, nec riſtu diductile, tubo tranſlucente excipere, atque in ventrem deferre alimentum videtur. Oculi ſat manifeſti, utrinque ad ſummum capitis marginem locati. Pinna dorſalis nulla. Branchiæ apertæ. Pinnæ pectorales duæ, multum transparentes, ſex linearum intervallo a branchiis poſitæ, xi officiſculis conſtant. Juxta imam roſtri oram tenerrimæ duæ membranulæ, pendulæ, ex aureo perlucidæ, ad ventris uſque initium decurrunt: inde vero alia ſimilis pinna veluti membranacea, quam ventralem diceret, exorta ad caudæ uſque viciniam protenditur, diaphana, aciem quaſi cultri referens, ac xii albis ſtriis, tanquam vaſculis, conſpicua. Pone hanc pinnula, forte ani dicenda, ſeſe offert ex x officiſculis conſtata. Quin & huic vicina alia cernitur pinnula, ex vi officiſculis compoſita, cui lamella iterum membranacea juncta eſt tribus aculeis inſtructa. Vides Lector! totum piſcem heteroclitum eſſe. Subſtantiam ejus fere corneam diceret pro maxima parte. Univerſa ſuperficies ex aureo reſplendet. Medio corpore velut ſpeculi ſpeciem efformat area quadrata eleganter tranſparens.

Num. 6.

Solenostomus, door Klein ſaamengeſteld, te moeten gebragt worden. Het pronkt met een ſnuit, die als een buiſje geſormt, en zeer lang is, wiens uiteinde, dat iets breeder, en naar boven gekromt is, als ſchuins afgeſneden is. Aan het onderende van den ſnuit langs deſzelvs lengte hangen 6 paar ſwartagtige baardtjes af. Booven het agterſte paar ſtaan de oogen. Het hoofd is breedagtig en hoekig, uit deſzelvs agterſte deel als uit den nek koomt een lange vin op, die uit 4 graadtjes beſtaat. Aan het begin van den buik ziet men ook twee zeer groote vinnen, die als een zak opgeblaazen kunnen werden, waar van yder door 7 zeer lange graadtjes onderſtut werd. Aan het einde van deeze vinnen, daar het lyf zig in den ſtaart begint te verdunnen, onder en booven vertoont zig een aanzienlyk knobeltje, en uit den top van het boovenſte verheft zig een klein vinnetje van 3 graadtjes. De ſtaart is dun, en ſpreid zig in een waayer van 13 graadtjes uit. De geheele oppervlakte van den viſch werd met een geelagtige couleur beſchildert, en met hoog bruine ſtreepen en vlekken zeer fraay onderſchyden. De lengte is 3 duimen en 9 linien.

Num. 5. *Amphifilen met een regten ſtaart.*

Eenige zoo drooge als in vogt bewaarde ſtaaltjes van dit viſje, dat waarlyk zeer byzonder is, heeft ons het kabinet van den Hr. Seba verſchaft. H. Ruſſchius *collect. nov. piſc. Amb. tab. 3. n. 7.* is, zoo ik my niet bedriege, de eerſte onder de Viſchbeſchryveren, die een gelyk foortigen heeft afgetekend, en onder den naam *Ican Peixe* beſchreeven, meenende, dat men hem onder den *Naaldviſ* tellen moet. Naderhand heeft de Hr. Klein in het vierde boek van zyne natuurlyke Hiſtorie der viſſchen pag. 28. den ſelven naauwkeuriger beſchreeven, en *Tab. 6. Fig. 6.* afgetekend, om het ſnuitagtig uitſteekende hoofd en ſtaart hem met den naam *Amphifilen* vereerende. De onze verſchild van byde de viſjes van Ruſſchen Klein: zoo

dat men zeggen zoude, dat 'er drie ſoorten van dit geſlagt bekend waaren, aan het einde van den ſtaart voornaamentlyk van elkander onderſchyden. De ſtaart van den eerſten, die aan zyn einde geſplit is, eindigt in twee punten, waar van de eene regt, de andere krom is. Het voorbeeld van den Heer Klein pronkt met een ſtaart, die door middel van een gelediging in een omgeboogen doorn eindigt. De ſtaart van den onzen loopt in een regten punt ten einde. Dus blykt de reeden van den gegeven naam. Voor het overige koomen 'er zeer veele ongewoone dingen in dit viſje voor. De ſnuit, die zeer uitgerek, en nog in kaakebeenderen verdeelt, nog door gapinge geopent kan werden, ſchynt als in een doorchynende buis het voedsel te ontvangen, en naar den buik te brengen. De oogen, die reedelyk groot zyn, zyn aan weerszyden van den bovenſten rand van het hoofd geplaat. De viſch heeft geen rugvin. De kieuwen zyn oopen. De borſtvinnen zyn twee, zeer doorchynende, en ter aſtand van 6 linien van de kieuwen af gelegen, zy beſtaan uit xi graadtjes. Langs het onderſte deel van den ſnuit tot het begin van den buik hangen twee dunne vlieſjes af, die als goud blinken; dog van hier af begint een andere, gelykzoortige, vlieſagtige vin, die men de buikvin noemen zoude, en die zig tot aan den ſtaart uitſtrekt, en doorchynend is, gelykende aan de ſcherpte van een mes, en 12 witte ſtreepen als vaatjes vertoonende. Agter deeze ziet men een vinnetje, mogelyk het aarsvinnetje te noemen, dat uit 10 graadtjes beſtaat. En zeer digt by dit ziet men een ander vinnetje uit 6 graadtjes ſaamengeſteld, waar aan ook een vliezig boordſel hangt, dat met drie doornen voorzien is. Gy ziet Leezer! dat de gehele viſch vreemd is. Men zoude deſzelvs ſaamenſtel voor het grootſte gedeelte hoornagtig noemen. De gehele oppervlakte blinkt als goud. In het midden van het lyf maakt een vierkant plynkje, dat zeer doorchynende is, een foort van een ſpiegel.

Num. 6. *Gymnotus nigricans*; capite plagioplateo; cauda curta, obtusa:
virtute Torpedo.

Piscem hunc ad *Gymnoti* genus pertinere & dorfi nuditas satis ostendit & caudæ attenuatio: at a speciebus Tabula xxxi. exhibitis discrepare, suoque in genere singularem esse, facile intelliget, qui cum prioribus contulerit. Deprompsi eum ex Thesaurio Rerum Naturalium, qui ad usus publicos Academiae Lugduno-Batavæ cum maxime colligitur, novis in dies accessionibus lætissime augescens. Dono autem datus est ab Amplissimo Viro s'GRAVESANDE, coloniæ Belgarum Americanæ, cui *Essequebo* nomen est, Præfecto, qui pro laudabili sua munificentia, inter plurimos alios illius regionis pisces oppido raros, istum quoque transmisit, adjunctisque literis testatus est, vivum, si contrectatur, similem prorsus vim narcoticam exserere, stuporemque inducere, ac Torpedinem Piscem. Quod quidem eo sane mirabilius est, quum, si utriusque genus spectes, toto cœlo alter ab altero discrepet.

Caput plagioplateum, antrorsum cum insigni latitudine veluti pressulum, rictu perquam modico aperitur. Maxillæ æquales: minuti in utraque dentes, tactu magis, quam visu, discernendi. Oculorum nulla fere invenias vestigia: curiosius tamen inquirenti haud procul ab ore positi comparent quam minutissimi. Branchiæ parum patulæ sunt. Statim pone eas pinnae pectorales, pro piscis magnitudine perparvæ, molles, ambitu rotundato, extant, vix quatuor lineas latæ, at 30 tamen officulis singulæ firmatæ. Dorsum convexum, crassum, bene fartum, glabrum & æquale, ne notam quidem alicujus pinnae exhibet. Linea lateralis, utrinque dorso proxima, a capite ad extremam usque caudam decurrit. Cauda, ex corpore attenuato nascens, in extremum definit obtusius, nec, uti in congeneribus, subulam protendit. Pinna unica, ad ventris initium exorta, per universam deinceps animantis longitudinem, non interrupta officulorum serie, ad finem usque caudæ exporrigitur, obtuso hujus extremo velut circumflexa. Tota autem mollis est, nuspiam rigentibus firmata officulis, ejusdem fere ubique latitudinis, nisi quod paulum ampliatur, qua corpus in caudam gracilescere incipit. Ceterum nec deest membranacea illa appendix, supra in aliis *Gymnoti* speciebus descripta, quæ ventrem inter atque longissimam ejus pinnam media decurrens pro hujus basi ac fulcimento esse videtur. Inde & prona piscis facies ex crasso dorso paulatim versus fimbriam pinnamque suam convergens utcunque cultri similitudinem exprimit. Numerum officulorum pinnae inire ob mollitiem difficillimum est; quum ad 330 usque procedat. Cutis glabra est, sine squamis, plurimis tamen pertusa porulis, coloris cinereo nigricantis. Diceret maculatum aut variegatum aliquid interlucere: sed dubium, anne nativum sit, an attritui debeatur. Longitudo est 21 unciarum: latitudo maxima ad extremitatem usque pinnae ventralis 2 lineas supra 2 uncias exæquat: crassities dorfi est 1 uncia ac 2 linearum. Capitis latitudo duabus unciis aliquanto major est.

Suffi-

Num. 6. *Swartagtige Blootrugge*, met een dwars-plat hoofd, en een korten stompen staart; van kragt met den visch *Torpedo* overeenkomende.

Dat deeze visch tot het geslacht der *Blootruggen* behoort, toont de bloetheid van den rug, en het final toeloopen van den staart genoegzaam aan; doch dat hy van die soorten, die op het twee en dertigste Tafereel vertoont zyn, verschilt, en in zyn foort byzonder is, zal iemant, die den zelve met de voorgaande vergelykt, zeer ligt ontwaar worden. Ik hebbe den zelve ontleent uit het kabinet der natuurlyke dingen, dat tot openbaar gebruik voor 's Lands Hoogeschool te Leyden met veel vlyt verzaameld word, en door nieuwigheeden, die 'er daagelyks bykoomen, zeer luisteryk toeneemt. Daar aan is hy vereert van den Wel- edelen Heer s' GRAVESANDE, die in America over de Nederlandsche Volkplanting *Essequebo* het gezag voert, en naar zyne pryzenswaardige Edelmoedigheid den zelve onder zeer veele andere, zeer zeldzaame, visschen van dat Land heeft overgezonden, in bygevoegde letteren getuigende, dat, indien de zelve leevend behandelt wort, hy een gelyke loommaakende kragt, oeffent, en niet mindere dofhed aanbrengd, als de *Torpedo*: 't geen des te verwonderlyker is, om dat, als men ze beyden, yder in hun geslacht, beschouwt, de een van den ander hemels breette verschilt. Het hoofd, dat dwars plat, en naar vooren in de breette als plat gedrukt is, heeft aan den bek eene zeer maatige opening. De kaakebeenderen zyn gelyk; in byde staan kleine tantjes, die men eer door het gevoel, dan door het gezigt, onderscheidt. Men vind byna geen bewys van de oogen: egter word een naauwkeurig onderzoeker dezelve gewaar, niet ver van den mond staande, en zeer kleyn zynde. De kieuwen hebben eene kleyne opening. Even agter dezelve staan de borstvinnen,

die naar de grootte van den visch zeer klein, en zagt zyn, en eenen ronden omtrek hebben; dezelve zyn naauwlyks vier liniën breed, egter is yder door 30 graadtjes onderstut. De rug is rond-agtig, dik, wel gevoed, glad en gelyk, en vertoont zelfs geen kenmerk van een vin. De zyfstreep, die aan byde kanten zeer na aan den rug is, loopt van het hoofd af tot het einde van den staart. De staart, die als met het finaller worden van het lighaam ontgint, eindigt stomper, en loopt niet priemsgewyze ten einde, als in de andere soorten van dit geslacht. Daar is eene vin, die aan het begin van den buik ontstaat, en langs de geheele lengte van dit dier, onafgebrooken tot het einde van den staart zig uitstrekt, en aan deszelvs stomp einde zig als ombuigt. Zy is geheel zagt, nergens door styve graadtjes onderstut, en byna overal even breed; egter wort zy een weinig breeder, daar het lyf zig in den staart begint te verdunnen. Verders ontbreekt hier ook dat vliezig aanhangsel niet, dat wy booven in de andere soorten der *Blootruggen* reeds beschreeven hebben; het zelve loopt midden tussen den buik en deszelvs zeer lange vin, en schynt aan deeze tot stut en steun te verstrekken. Daar door heeft de visch, van zyn dikken rug naar des zelvs boordfel en vin allengsjes saamenloopende, mede eenigfins de gedaante van een mes. Het getal dier vingraadtjes op te neemen is om derzelver zagtheid zeer moeyelyk, het loopt wel op 330 uit. De huid is glad, en zonder schubben, dog egter met zeer veele kleyne gaatjes doorboord, en van couleur asverwig swart. Men zou zeggen dat 'er eenige vlekken of verandering van couleur tussenscheen, dog het is twyfelagtig, of dit aangebooren, dan of het door vryving veroorzaakt zy. De lengte van den visch is 21 duimen: de grootste breette van den rug af tot aan den buitensten rand van de buikvin 2 duimen, en 2 liniën: de dikte van den rug een duim en 2 linien: het hoofd is iets breeder als twee duimen.

Dit

Sufficere isthac poterant pro Autoris instituto. Verum occurrit in Ejusdem splendidissimo piscium museo piscis oppido singularis, ab Artedio quidem Gener. piscium pag. 25. memoratus, nec descriptus tamen, cujus quoque historiam in manuscriptis Artedianis, quæ ad museum Sebanum spectant, nequaquam invenire licuit. Is igitur tametsi interea temporis, industria Consultissimi L. T. Gronovii Mus. Ichthyolog. Tom. I. n. 32. pag. 12. descriptus atque adjecta icone publice exhibitus fuerit; quum tamen Autori nostro proprius sit; vindicari omnino atque auctarii loco superaddi meretur: & magis etiam ideo, quia haud pauca supersunt de eodem dicenda, notatu dignissima, quæ in modo laudato opere Gronoviano non attinguntur. Quin forte diversa hujus generis species est, quam hic exhibemus; nisi mavelis in sexu ponere differentiae rationem.

Num. 7. *Anableps, lineis quatuor longitudinalibus ad utrumque latus; processu tubulato ad pinnam ani.*

Americæ incola hic piscis in aquis Surinami & Essequibo invenitur. Incertum tamen, dulces an falsas aquas habitet. Inter recentiores æque ac veteres Ichthyographos nemo est, ejus qui in scriptis suis ante Artedium mentionem fecerit. Hic autem, ut primum in museo Sebanum conspexit, examinavitque, ad Malacopterygios in opere suo Ichthyologico retulit, ac singulare genus pro eodem constituit, nomenque pisci dedit pro more suo appropriatum, a singulari oculorum situ, quo piscis iste a ceteris sese distinguit, petiit.

Corpus, inde a capite ad pinnam usque dorsalem, plagioplateum, paulatim teretem deinceps formam induit; dorso tamen magis in planum depresso, quam ventre, cujus major aliqua convexitas est. Squamæ, universum corpus tegentes, per cervicem ad labia oris usque, inque ipsa branchiarum opercula sese diffundunt. Capitis vertex, utcunque intropressus, utroque latere emittit orbitas duas, osseas, sursum extuberantes, squamosas, oculis continendis dicatas. Labia, squamis nuda, acutis denticulis instructa, vi suorum musculorum, pro lubitu piscis, sub anteriore parte palati recondi possunt. Pisce resupinato diceret ex angulis labiorum minutos propendere duos circulos, qui tamen, rite examinati, non sunt, nisi laxiores plicæ ejus membranæ, quæ commissuram labiorum efformat. Dorsum ex fusco nigricat: venter ex albido flavescit: latera, ut huic illive propius accedunt, alterutrus etiam colore tinguntur, insuperque quatuor monstrant lineas, nigrescentes, quæ a pectore, secundum piscis longitudinem, parallelo ductu ad caudam usque protensæ, hujus in radice evanescent. Caput superne fuscum, ad latera ex flavo resplendet. Oculi, ex flavo nitentibus globulis similes, orbitis saturate fuscis insident. Pinnæ omnes fusci sunt coloris, ad extrema utcunque dilutioris. Linea lateralis nulla. Pinnæ septem numerantur: una dorsalis; pectorales duæ; duæ ventrales; pro pinna ani processus tubiformis, ac denique cauda pinnata. Dorsal pinna, ab occipite quatuor uncularum intervallo distans, caudæ hinc multo, quam capiti, propior, officulis constat septem, primo simplice, reliquis ramosis. Pectorales pinnæ, sesqui lineæ distantia ab operculis oriundæ, grandes, officulorum sunt 22, primo excepto, ramosorum. Pinnæ ventrales, in media fere piscis longitudine sitæ, sex gaudent officulis, quorum prius simplex, cetera divisa. Pinna ani, tribus instructa officulis, indivisis, aculeatis, oblongo,

Dit konde genoeg zyn volgens het bestek van den Schryver. Maar men vond in deszelfs uitmuntend vis kabinet eenen zeer zonderlingen vis, die door Artedius in zyne geslachten der visen wel aangehaald, maar niet beschreeven is, en wiens beschrijvinge ook in de handschriften van Artedius, die tot het kabinet van Seba betrekkelijk zyn, geenzints te vinden waren. Al schoon nu deze vis ondertusschen door den vlyt van den zeer geleerden Heer L. T. Gronovius in zyn *Museum Ichthyologicum*, Tom. I. n. 32. pag. 12. beschreeven en door het bygevoegde afbeeldzel aan 't gemeen medegedeelt is; zal het evenwel de pyne waard zyn, denzelven alhier, by wyze van eene toegift, voor te stellen, en voor den Heer Seba, die zekerlyk het eerste recht van eigendom daarop heeft, te naasten: en zulks wel des te meer, dewyl nog verscheyde merkwaardige dingen over denzelven te zeggen zyn, dewelke in het zoo evengemelde werk van den Heer Gronovius niet zyn aangeraakt. En mogelyk is de vis, welken wy thans opgeven, een verschillend soort van dit geslacht; ten zy men den grond van 't onderscheyd liever in de verscheydenheid van de kunne wilde zoeken.

Num. 7. *Anableps of Hoogkyker met vier langwerpige streepen aan elke zyde en een uitsteekende buis by den Aarswin.*

Dezen vis vind men in America in de wateren van Surinamen en Essequibo. Het is nogtans onzeker of hy zich in zoete of zoute wateren onthoud. Onder de oude en nieuwe Visbeschryvers, is 'er niemand die voor Artedius daar van gewag gemaakt heeft. Deze, naa denzelven voor 't eerst in het kabinet van Seba gezien, en onderzocht te hebben, heeft hem in zyn werk over de visen onder de Weekvinnigen gebragt, en naa zyne wyze eenen naam gegeven, die genoomen was van de zonderlinge gesteldheid der oogen, waar door die vis zig van anderen onderscheid.

Het lighaam is van het hoofd tot aan de rugvin van boven ne-

der platachtig, en vervolgens krygthylangzaamerehand eene langwerpige ronde gedaante, de rug nogtans wat platter zynde dan de buik, welke meer uitpuylend rond is; de schubben, die het geheele lighaam dekken, gaan over de nek tot aan de lippen van den bek, ja zelfs tot aan de kuwendekzels toe. Het hoofd boven op eenigzints ingedoken, heeft van weerskanten twee beenachtige, naa boven uitpuyllende en schobachtige hollen, die de oogen in zich bevatten: de lippen zonder schubbens, met scherpe tandjes voorzien, kunnen door de kracht van hunne musculen naa goedvinden van de vis, onder het voorste gedeelte van 't Gehemelte ingetrokken worden. Als de vis op de rug legt, zou men zeggen, dat uit de hoeken van de lippen twee kleine baardjes neerhangen, die echter wel beschouwd zynde, niets anders zyn als ruime vouwen van het vlies, dat de lippen vereenigd. De rug is bruinachtig zwart; de buik geel uit den witten; de zyden, naa maaten dat zy dicht by de rug of de buik zyn, neemen de koleur van één van beiden aan, en hebben daar en boven vier zwartachtige streepen, die van de borst af naa de langte van de vis, tot aan de staart, evenwydig lopende, omtrent het begin van den staart verdwynen. Het Hoofd, van boven bruin, word aan de zyden geelachtig van koleur; de oogen gelyken naa geelblinkende bolletjes, en zitten in hunne ronde kassen, die donker bruin zyn. Alle de vinnen zyn bruin, dog wat lichter aan de randen. Geene zy-linie. Zeven vinnen in getal: ééne rugvin, twee borstvinen, twee buikvinen; in plaats van den aarsvin is een buisachtig uitstek, en eindelyk de staart-vin. De rugvin is vier oncen verre van het agterhoofd geplaatst en dus veel naader aan de staart als aan het hoofd, bestaande uit zeven graatjes, wier eerste enkelt, maar de volgende in takjes gespleeten zyn. De borstvinen zyn anderhalve Linie van de opening der kuwen afgeplaatst; zy zyn groot, met tweeëntwintig graatjes, alle getakt, uitgezonderd het eerste. De buikvinen, byna in het midden van de lengte der vis geplaatst, hebben zes graatjes, waar van het eerste enkeld, de volgende gespleeten zyn. Den aarsvin heeft drie graatjes, die onverdeeld en

go, tereti, membri genitalis fere æmulo, innititur tubulo, proxime pone anum emergenti. Cauda, rotundo ambitu in ventilabri formam expansilis, 24 officulis constat ramosis, apparatu squameo prope ad mediam usque longitudinem suam contextis.

Atque hæc generatim de isto pisce dicta sufficient. Supereft, ut binæ partes, perquam singulares, quas sibi privas hoc animal habet, oculi nimirum ac tubiformis pone anum processus, paulo accuratius exponantur. Posterior certe cum in pisce Gronoviano desit, describi quoque ab Autore non potuit. Nec vereor dicere, oculos etiam nondum cum cura examinatos profare. Etenim Artedius, qui primus nomen pisci a visu sursum directo dedit, existimasse videtur, eo quod globi oculorum sursum valde extuberent, eadem directione visionem quoque a pisce exerceri. Gronovius autem, Artedium sequutus, notata saltem oculorum de summo capite exstantia, absque ulteriore indagine, acquievit. Unde operæ pretium fuerit, hoc loco superaddere, quæ diligentiore contemplatione istarum partium detegere licuit.

Ad latera frontis, primo intuitu, comparent duo tubera, ossea, squamis vestita, interiore præsertim facie, qua sese mutuo respiciunt, hemisphærica. Has orbitas recte dixeris, eo quod oculos contineant, qui, forma globi, cavo suæ quisque orbitæ ita insident, ut media fere parte recondantur, altera parte media insigniter protuberent, nequaquam tamen sursum verticaliter directi, sed extrorsum lateraliter. Pars ista globi oculi protuberans duabus constat tunicis corneis, quarum altera ad inferiorem, altera ad superiorem orbitæ osseæ marginem adnascitur, singulæ autem, extrorsum convexæ, quartam sphaeræ partem æquantes, qua sese mutuo in medio contingunt, interventu chordulæ nigricantis, veluti tendinæ, inter se colligantur, sicque universum, quod modo dixi, tuber hemisphæricum constituunt. Extimæ istæ tunicæ admodum diaphanæ sunt, ut prope per eas omnem oculi fabricam interiorem distinguere liceat. Quodsi superiorem corneam de orbita ac de inferiore cornea refecas, subtus conspicuum se dat globulus flavescens, durus, lenti crySTALLINÆ piscium coctu indurata similis, qui & ipse spiritu, quo conservatus fuit piscis, ita induruisse videtur. Iste globulus cum per corneam superiorem admodum distincte transpareat, Artedio forte imposuit, ut crederet oculum sursum versum esse. Verum tamen, aperta cornea inferiore, omnis statim evanescit istius opinionis probabilitas. Etenim pone inferius hoc corneæ segmentum mox conspicitur membranula, quæ, intermedia cornearum chordulæ adnata, utcunque convexa, introrsum sese usque ad fundum oculi protendit, distans aliquantum ab interna superficie corneæ, cui subjacet, & cum hac veluti anteriorem oculi cameram efformans. Quin & in medio interioris hujus membranulæ circulare foramen, quæ pupilla est, patet, argentei nitoris margine fimbriatum, averfa facie, interventu tenuis membranulæ, cum supra memorato globulo conjunctum. Unde fit, ut, cum per corneam superiorem introspecis, globulum pupillæ insidere videas. Quæ si quis accurate perpendit, ei manifestum esse debet, longe abesse, ut oculus iste sursum perpetuo directus dici possit. Imo vero valida ejus ad orbitam suam adhæsiō ne permittit quidem, ut unquam sursum convertatur. Ipsa quoque orbita ita posita est, ut fere lineæ latitudine a perpendicularo verticis extrorsum declinet. Elucescit itaque omnia hic eum in modum

com-

puntachtig zyn, rustende op een buisje dat langwerpig-rond, en byna aan een mannelyk deeldeel gelykende, digt achter den aars uitkoomt. De staart die van een ronde omtrek is, en in de gedaante van een waayer kan uitgebreid worden, bestaat uit vier en twintig takachtige graatjes, die byna tot op het midden van hunne lengte met schubben bedekt zyn.

Dit zy genoeg in het algemeen omtrent deze vis gezegt. Nu blyft alleen overig, dat wy de twee stukken of gedeelten, die dit dier als zeer zonderling aan zich eigen heeft, namentlyk de oogen, en het buisgewys uitstek agter den aars, een weynig nauwkeuriger verklaren. De vis van den Heer Gronovius schynt ten minsten de gemelde buis niet gehad te hebben: dies Syn Ed: dezelve ook niet beschryven konde. En ik maak geen zwaarigheid van te zeggen, dat zelfs de oogen ook tot nog toe niet nauwkeurig onderzocht en beschreeven zyn. Want Artedius, die dezen vis eerst van de richting der oogen naa boven benoemd heeft, schynt van gevoelen geweest te zyn, dat, vermits deszelfs oogappelen sterk naa om hoog uitpuilen, de vis ook naa de hoogte ziet. De Heer Gronovius ondertusschen, in navolginge van Artedius, alleenlyk aangetekent hebbende het uitpuilen der oogen boven op het hoofd, heeft zonder verder onderzoek daar by beruht. Waarom het de moeite waerd zal zyn op deze plaats hier by te voegen het geen men door een naauwkeurige beschouwing dezer deelen heeft kunnen ontdekken.

Aan de zyden van het voorhoofd vertoonen zich by den eersten opslag twee beenachtige uitstekken, met schubben bekleed, van gedaante, als halve bollen, voornamentlyk aan de binnenkant, alwaar zy tegen elkander overstaan: deze zoude men met recht de oogkassen kunnen noemen, om dat zy de oogen bevatten, welke in de gedaante van een bol ieder in de holte van zyne kas in dier voege zitten, dat zy byna voor de helft daarinne verborgen zyn; terwyl de andere helft sterk uitpuilt, echter niet lynregt naa boven, maar veel meer buitenwaarts ter zyden gericht zynde. Dit uitpuilende gedeelte van den oogbol, bestaat uit twee hoornvliezen, waar van het ééne aan de benedenste en het andere aan de bovenste rand van den beenachtigen kas vast gegroeid is. Beide deze vliezen zyn uitwaards rond verheven, en maken ieder gelyk

als een vierde gedeelte van eenen bol uit, stootende in het midden aan elkanderen, alwaar zy door middel van een zwartachtig bandje, welk peesachtig schynt te zyn, onderling vereenigd worden, en dus den gemelden halven uitpuilenden bol daar stellen. Deze buitenste bekleedzels zyn zeer doorschynende, zoo dat men door dezelve byna het geheele binnenste gestel van het oog onderscheiden kan. By aldien men het opperste hoornvlies aflynd van den kas, en van het onderste hoornvlies, dan ziet men van onderen duidelyk een geelachtig bolletje, zynde hard en zeer gelykende aan de bolletjes van de vis oogen, wanneer die door het kooken gehard zyn: 't welk mede, alhier door den brandewyn, waar in men de vis bewaart heeft, schynt veroorzaakt te zyn. Vermits nu dit bolletje door het bovenste hoornvlies zeer duidelyk heen schynt; zoo heeft zulks misschien Artedius misleyd om te gelooven, dat het oog naa boven gewend is. Maar evenwel zoo draa men het benedenste hoornvlies geopend heeft, verduynd terstond alle waarschyndlykheid van die meening. Want achter dit benedenste hoornvlies ziet men onmiddelyk een ander vliesje, het welk vast gegroeid aan de bovengemelde zenuwachtige koord, die de hoornvliezen verbind, en eenigszins bol verheven zynde, zich binnenwaards tot op den bodem van het oog uitstrekt, en door zynen afstand van de binnenste oppervlakte van het hoornvlies, onder 't welke het zelve legt, dus als het ware de voorste kamer ofte holligheid van het oog uitmaakt. Ja zelfs in het midden van dit binnenste vliesje ziet men een cirkel-rond gat, 't welk de oogappel is, hebbende eenen veezelachtigen zilverglaansigen rand, en zynde van achteren door tusfenkomst van een dun vliesje met het bovengemelde bolletje vereenigd. Daar van daan is het, dat, wanneer men door het bovenste hoornvlies binnenwaarts kykt, men het bolletje in den oogappel ziet zitten. Wanneer nu iemand dit alles naauwkeurig overweegt, moet het hem klaar blyken, dat het wel verre daar van daan is om te kunnen zeggen, dat het oog altyd naa boven toegewend is. Ja zelfs, kan de sterke aanhechting van het oog aan zynen kas niet toelaaten om ooit opwaards te kunnen zien. Ook is de kas zelfs dus gesteld, dat hy byna ter breedte van eene linie van den perpendicular van de kruin des hoofds buitenwaards overheld. Dus word het kennelyk, dat hier

comparata esse, ut non nisi visus objectorum, quæ a latere & infra sunt, concedatur.

Operæ autem pretium fuerit, quæ verbis modo descripsimus, adjectis etiam iconibus illustrare: ita clarius intelligentur.

Fig. A. exhibet globum oculi secundum axem suum perpendiculariter dissectum.

a. notat segmentum tunicae superioris, quam corneam dixi.

b. segmentum inferioris.

cc. chordulam vel ligamentum, quo superior & inferior una coalescunt.

dd. tunicam internam, in qua Iris.

e. lentem.

fb, fb. partem hujus sectionis, quæ intra orbitam est.

gf, gf. partem, quæ extra orbitam protuberat.

Fig. B. monstrat tunicam internam, Iride conspicuam, pone cujus pupillam globulus luteus, quæ lens est, cernitur.

aa. ligamentum cornearum.

b. lens in medio pupillæ.

ccc. ambitus tunicae interioris, cum iride & pupilla.

Fig. C. conspiciendam dat orbitam oculi, paulum resupinatam, ut ablatis tunicis externis, interior tunica, una cum iride & pupilla, naturali suo situ compareat.

a. Orbitæ pars superior. *b.* inferior.

c. Iris ac pupilla tunicae interioris, prout demta lente a foris introspectanti se monstrant.

d. Cavum orbitæ, ablata lente, pone pupillam conspicuum.

ee. ligamentum cornearum.

ffff. circumferentia orbitæ.

Fig. D. sub lit. *a.* lentem exemptam seorsim exhibet, una cum ligamentulo suo *b.*, cujus interven-
tu pupillæ adnectitur.

Fig. E. Globus oculi transversaliter, juxta ductum ligamenti cornearum, dissectus. Unde lentis po-
ne pupillam positio, qua fit, ut per superiorem æque, ac per inferiorem corneam, integro oculo,
conspici queat, clarius patet.

aa. ligamentum cornearum.

b. Lens.

cc. Tunica interior, cujus in medio Iris *dd.*, per circulare foramen, lentis partem visui exponit.

Fig. F. Caput piscis, rictu diducto, situm naturalem oculorum in suis orbitis ita monstrat, ut hinc
innotescat, nequaquam sursum directos esse, sed videndis, quæ subtus sunt, pulchre accommodatos.

aa. Uterque oculus.

bb. Orbitæ oculorum.

cc. Superior tunica externa, per quam lens utcunque transparet.

dd. Chorda vel ligamentum, quod superiorem ac inferiorem tunicam externam colligat.

ee. Oculi, qua parte lucem admittunt.

f. Rictus oris patens.

gggg.

hier alles in dier voegen geschikt is, dat aan dit dier geen andere
aanschouwing vergund word als van die voorwerpen, welke van
ter zyden en beneden het oog zyn.

Maar het zal wel de moeite waard zyn, door het byvoegen
der afbeeldingen zelfs, al het geen wy zoo even met woorden
beschreeven hebben, op te helderen; dus zal men daar van een
klaarder begrip maaken.

D'Afbeeldinge A. vertoont de bol van het oog, volgens zynen
as perpendicular doorfneeden.

a. toont aan de sneede van het opperste bekleedzel, 't
welk ik hoornvlies genoemd heb.

b. de sneede van het benedenste bekleedzel of hoorn-
vlies.

cc. De zenuw of de band, waar door het bovenste en het
onderste bekleedzel saamen gevoegt zyn.

dd. het binnenste vlies, waar in de oogsterre is.

e. de Lens of crystallyne bolletje.

fb, fb. het gedeelte dezer doorsnyding, welk binnen de kas is.

gf, gf. het gedeelte, 't welk buiten de kas uitpuilt.

B. Vertoont het binnenste vliesje, daar men den oogstar op ziet,
en achter den oogappel legt het geele bolletje, 't welk de Lens is,

aa. De band van de hoornvliezen.

b. Het bolletje in het midden van den oogappel.

ccc. de geheele omtrek van het binnenste vliesje met den oog-
star en oogappel.

C. Doet de kas van het oog zien, zynde een weinig achter over
gedraaid, ten einde, naa het aflagten van de buitenste bekleedsels,
het binnenste vliesje te gelyk met zynen oogstar en oogappel zich
in zyne natuurlyke stelling vertoone.

a. het bovenste gedeelte van de kas.

b. het onderste gedeelte

c. de oogstar en oogappel van het binnenste vliesje, gelyk
die zich vertoonen, wanneer men, het bolletje wegge-

nomen hebbende, van buiten daar in ziet.

d. het hol van de kas, 't welk men achter den oogappel ge-
waar word, wanneer het bolletje weggenomen is.

ee. de band van de hoornvliezen.

ffff. de omtrek van de kas.

D. Vertoont afzonderlyk het uitgehaalde bolletje onder de let-
ter *a.* teffens met zyn bandje *b.*, waardoor het aan den oogappel
word gehegt.

E. De bol van 't oog overdwars naa den loop van het koordje
of band der hoornvliezen doorgesneeden. Hier ziet men duidely-
ker, hoe het bolletje achter den oogappel in dier voegen geplaatst
is, (als zynde de oorzaak dat het zelve zoo wel door het bovenste
als het benedenste hoorn vlies, wanneer het oog nog ongeschon-
den is, kan gezien worden.)

aa. de band der hoornvliezen.

b. de lens of het bolletje.

cc. het binnenste vliesje, in welkers midden de oogstar *dd.* is,
door wiens ronde opening men een gedeelte van het bollet-
je zien kan.

F. Vertoont het hoofd van de vis met opgesperden bek, en
teffens de natuurlyke stelling van de oogen in hunne kassen, zoo-
daanig, dat hier uit blykt, dat zy geenzints naa boven toe gericht,
maar wonderlyk geschikt zyn om 't geen benedenwaards is te
zien.

aa. Beide de oogen.

bb. De kassen van de oogen.

cc. Het bovenste uitwendige bekleedzel, door het welke
de Lens eenigermate heen schynt.

dd. De band, waar door het bovenste en benedenste uit-
wendige bekleedzel verknogt zyn.

ee. De oogen, naa die kant, daar zy het licht ontfangen,
gewend.

f. De opgespalkte mond.

D d 4

gggg.

gggg. Branchiæ.

bbbbbb. Radii lucis recta linea in pupillam tendentes. Unde patet non modo ad latera, sed & recta deorsum *b* b** visionem exerceri posse.

Fig. G. lineas ducit capitis in verticem reclinati, quo clarius appareat positio oculorum ad deorsum videndum aptata.

a. Rictus.

bb. Oculi cum iride sua ad latera prominentes.

cccc. Branchiæ.

Altera hujus piscis particula, curiosorum attentione digna, est tubus ille pone anum retrorsum protensus, qui loco pinnæ ani est, qua Anableps Musei Gronoviani gaudet. Utrum is pro membro virili, an pro vagina uterina, haberi debeat, dubium est: neque enim ob interanea per diuturnam asservationem corrupta determinare sexum hujus animalis licuit. An potius aculei loco est, quo sese defendat, aut prædæ suam capiat piscis? Anatome hujusmodi quid subinnuere videtur. En! quæ facta dissectione notavi. Integumento externo juxta longitudinem dissecto tubus detegitur cartilagineus, conicus, cujus basi aliquousque adjacent molecule irregulares, bullulis similes, lutea materie, glutinosa, distentis: pari ratione, ac in Fucis & Vespis circa aculeum observare est. Quodsi porro & tubus iste cartilagineus aperiatur, subest alius quidam tubulus, ex annulis cartilagineis juxta se mutuo positus ac colligatis, fabrica fere simili, ac in antennis nonnullorum insectorum, constans. Interior hic tubulus in apicem bifidum exit, ac juxta se habet officulum æqualis longitudinis, utcunque cartilagineum, acuminatum, quod fere dixerim, interventu mollis canaliculi, in radicem tubuli acumbentis inferi. Id asseverare ausim, nullum ejus cum intestino recto commercium esse. In pisce vivo aut recente plura forte accurato scrutinio detegi possent, ex quibus declarare usum istius membri liceret. Addam ære expressas, quas vidi, partes, ut lucem verbis affundam.

Fig. I. Tubus integer, una cum officulis suis externis *a*.

Fig. II Idem apertus.

a. Intestinum rectum.

bbb. Integumentum externum.

cc. Tubus interior.

dd. Massulæ accumbentes, quasi bullulæ materie lutea repletæ.

Fig. III. Tubus interior apertus.

aa. Duo articuli corneæ velut naturæ, inter se congruentes, qui extremum tubi faciunt.

b. Officulum acuminatum, flexile, aculei æmulum.

cc. Tubulus intimus, duobus articulis cartilagineis terminatus.

dd. Bini articuli modo memorati.

Suffi-

gggg. De kuwen.

bbbbbb. De lichtstraalen lynrecht in den oogappel schietende, waar uit blykt, dat het gezicht gewend kan worden, niet alleen ter zyde, maar ook lynrecht naa beneden, *b* b**

G. Vertoond het hoofd op zynen kruin leggende, en geeft door de getrokken linien noch klaarder te kennen, dat de stelling van de oogen zeer wel geschikt is, om naa beneden te kyken.

a. De gapende bek.

bb. De oogen met hunnen oogstar fris ter zyden uitstee-kende.

cccc. De kuwen.

Het andere gedeelte van deze vis, het welk de oplettendheid der nieuwsgierigen wel verdiend, is die buis, welke aller naaft den aars achterwaards uitsteekt, en als de plaatze bekleed van den aarsvin, die zich in den vis van den Heer Gronovius zonder eenige buis vertoond. Het is twyffelachtig, of die buis voor het mannelijk lid of voor de scheede van de lyfmoeder moet gehouden worden: want vermits het ingewand, by den aars leggende, door de langdurige bewaaring bedorven is, heeft men de kunne van dit dier niet konnen bepaalen. Of zou het misschien voor een angel verstreken, waar mede de vis zich verweerd of zyn aas vangt? de ontleding schynd dit eenigzints te kennen te geven. Zie hier dan 'tgeen ik by dit onderzoek aangeteekend heb. Als het buitenste bekleedzel naa de lengte doorsneden is, ontdekt men een kraak beenachtige buis, kegelrond toeloopende, aan wiens voet zich ver-toonen eenige ongelykvormige brokjes, gelyk als blaasjes, die door eene soort van lymachtige stoffe opgevult zyn: op dezelve wyze als men in hommels en wespën omtrend den angel gewaar word.

By aldien men nu wyders die kraak-beenige buis oopend, zoo legt daar binnen nog een ander buisje, bestaande uit kraakbeenachtige kringetjes, allernaast elkander geplaatst en vast gehecht, byna van het zelfde maakzel als in de sprieten van sommige Insecten. Dit binnenste buisje eindigd in een gespleeten punt, en heeft allernaast zich een beentje van even gelyke lengte, ook eenigzints kraak-beenachtig, en scherp, het welk ik haast zou zeggen dat door tussenkoms van een week acertje met de wortel van het naaft aanleggend buisje gemeenschap heeft. Dit durf ik verzeekeren dat het zelf met den Endeldarm in het geheel geen gemeenschap heeft. In een levende of versche vis konde men mogelyk door een nauwkeurige navorsching meer ontdekken, ter bepaalinge van het waare gebruik van dit deel. Maar om eenig licht aan myne woorden te geven, zal ik de deelen, die ik gezien heb, in het kooper gesneden voor oogen stellen.

I. De geheele buis te gelyk met zyne uitwendige graatjes *a*.

II. Dezelve geopend.

a. Den Endeldarm.

bbb. Het buitenste bekleedzel.

cc. De binnenste buis.

dd. De naastaanleggende klierachtige klompjes, even als blaasjes met een lichtgeele stof opgevult.

III. De binnenste buis geopend.

aa. Twee leedjes van een hoornachtige natuur, die in elkander sluiten en het uiterste van de buis uitmaaken.

b. Een scherp buigzaam beentje gelyk aan een angel.

cc. Het binnenste buisje eindigende met twee kraakbeenige leedjes.

dd. De twee even genoemde leedjes.

Dit

Sufficiant haftenus de Piscibus dicta atque exhibita: neque enim nostri heic est instituti, integrum Piscium systema delineare; verum duntaxat illos, qui nostro in Museo asservati rariores sunt, aut ante nondum ab Ichthyologis descripti. Sequitur ergo, ut proxime agamus de aliis rebus naturalibus, quæ vel ideo etiam Piscibus mox subjungendæ esse videntur, quoniam in eodem cum illis medio, aqua nimirum Oceani atque fluviorum, maximam partem habitant, vigent, & vegent. Concharum volo genus omne, five, ut hodie vocantur voce magis universali, *Ostracoderma* aut *Sclerostrea*. Namque in his etiam tam multiplicia dantur genera, tot fere innumera species diversæ, tam mirabiles formæ & colores, ut vel inde pariter summi Conditoris omnipotentiam, sapientiam infinitam, atque absolutissimam libertatem perspicere, imo & manibus quasi palpare liceat.

Actum agerem, si nunc generales familiæ *Ostracodermæ* divisiones & subdivisiones in classes, genera, & species prolixius exponerem. Effecere id ante me Viri harumce rerum quam peritissimi, *Plinius*, *Lister*, *Rumphius*, alii, quorum uti scripta inter Naturæ Curiosos longè tritissima sunt; ita Eorum opera uti, atque, quam monstravere, viam insistere nulli dubitabimus nostræ tenuitatis eousque conscii, ut persuasissimi sumus, melius equidem nihil a nobis hanc in rem proferri posse: præterquam quod & extra nostri propositi cancellos sic evagaremur. Ut enim aliquoties jam diximus, ita vel iterato nunc inculcare juvat, quod quam longissime absumus ab instituto systematicum quidpiam heic exhibendi: imo nonnisi stylo simplici & bona fide eos describere Naturæ partus animus est, quos longo a tempore, multo labore, sumptu non exiguo, e quibuscunque orbis angulis nostrum in Museum collegimus. Non omnia possumus omnes.

Ego dum conquisivi, collegi, collecta descripsi, atque, qua par est, accuratione aere incidi curavi, meam quidem spartam satis ornasse mihi videor, aliisque relinquo hæc digerere, sylvamque a me suppeditatam ordinare & in series justas distribuere. Expectet igitur curiosus Lector rursus heic aliud a nobis nihil, nisi genuinas icones, atque simplices descriptiones illarum Concharum, quæ rariores sunt & nostri in Museo asservantur ab honesto quovis Philophyfico quotidie apud me oculis usurpandæ: dum interim ejusmodi utemur, quantum licebit, denominationibus, quæ inter Authores hoc in themate celebres receptæ & civitate donatæ sunt. Sit ergo

T A B U L A T R I C E S I M A E T Q U I N T A.

Heic exhibemus prima veluti *Ostracodermæ* rudimenta, in quibus variæ generum & specierum quoad varias formas differentia distincte satis jam pervideri queunt: quin & hinc aliquo modo patet, quam ratione suo qualibet e semine in vasto mari, fluviis, atque in tellure semet multiplicent, Musculi v. g, *Ostrea*, *Cochleæ* terrestres; siquidem in fundo Oceani, circa saxa, & in tellure commoda sibi deligere loca norint, in quibus coire, suaque tuto deponere ova possunt, ut absque impedimento excludantur. Haud immorabimur huicce rei diutius; quum varii Authores, præsertim vero *F. Redi*, *M. Lister*, & alii complures, *Cochlearum* terrestrium generandi modum perquam accurate descripserint. Præterea cum *Ostracodermæ* classis admodum ampla sit & numerosa, dubio procul Lectori tædium moveretur, si species quaslibet, magnas, parvas, seorsim singulas nunc describere adgrederemur. Interim ne sicco
penitus

Dit zy genoeg van de visschen gezegt en vertoont, terwyl wy niet van voornemen zyn, eene gehele Historie van de visschen zamen te stellen; maar alleen van die gene te handelen, welke in ons Kabinet bewaart wordende seldzaam, en van de schryvers over de visschen te voren niet beschreven zyn. Wy zullen nu van andere natuurlyke zaken spreken, de welke straks achter de visschen dienen te volgen, om dat zy met de zelve in eenderlei middel, namentlyk in het zee- of rivierwater, meerendeels wonen, tieren en groeien; ik mene het gehele geslacht der hoornen en schelpen, of, zo als de zelve heden met een algemenen naam genoemt worden, *de harde schaalvisschen*: want ook in deze vindt men zo menigvuldige geslachten, zo ontallyke byzondere soorten, zo wonderbaarlyke gestalten en verwen, dat men ook hier in de almacht, oneindige wysheit, en allervolmaakste vryheit van den groten Schepper zien, ja als met handen tasten kan.

Het zou vergeeffsche moeite zyn, indien wy de algemeene verdelingen en onderverdelingen der *harde schaalvisschen* in hunne hoofdsorten, geslachten, en soorten, wydlopg hier wilden ter neder stellen, vermids zulks voor my gedaan is door Mannen, die in deze zaken volkomen geoeffent zyn geweest, als *Plinius*, *Lister*, *Rumphius*, en andere, welker schriften zo wel onder de Liefhebbers bekend zyn, dat wy niet schromen, ons van hunnen vlyt te bedienen, en den weg, van hen aangewezen, in te slaan; als zynde ons de kleinheit van onze wetenschap zo wel bekend, dat wy ten volle verzekerd zyn, dat wy niets beters daar omtrent te berde zouden kunnen brengen. Daar benevens zouden wy ook, dus doende, buiten ons bestek geraken: want gelyk wy reeds eenige malen hebben gezegt, zo mag het hier nog wel eens herhaalt worden, dat wy zeer verre zyn van te willen hier iets voor den dag brengen, het geen naar een geheel zamenstel gelykt: neen, maar wy zullen alleen eenvoudigen ter goeder trouwe alhier beschryven die natuurlyke scheepselen, welke wy in langheit van tyd, met veel moeite, en niet weinig kosten, uit alle de hoeken der werelt in ons Kabinet verzamelt hebben. Immers kan ieder niet alle dingen doen.

Tom. III.

My aangaande, wanneer ik heb byeen verzamelt, en dit byeen verzamelde beschreven, en met alle mogelyke naauwkeurigheid in plaat laten snyden, zo mene ik myn best wel gedaan te hebben, en late aan anderen over het zelve in order te brengen, en het bosch, dat ik aangebragt hebbe, te besnoeien en in behoorlyke gangen te verdelen. Dierhalven gelieve de nieuwsgierige Lezer al wederom hier van ons niets anders te verwachten, als de waarachtige afbeeldingen en eenvoudige beschryvingen van die schaalvisschen, welke ongemeen, en deswegens in ons Kabinet bewaart zynde van ieder ordentlyk Liefhebber dagelyksch by ons beschouwt kunnen worden; terwyl wy ondertusschen, zo veel ons mogelyk is, diergelyke benamingen zullen gebruiken, welke onder de Schryvers, die in dit stuk uitmunten, in gebruik zyn, en als hun burgerrecht verkregen hebben. Wy gaan dan over tot het.

VYF EN DERTIGSTE TAFEREEL.

In deze plaat vertonen wy het allereerste soort, zo van schelpen, als horentjes, waar aan hunne gedaante, ieder in zyn geslacht en soorten, klaar te zien is, als mede op wat wyze zy uit hun zaadt in de ruime zeën, rievieren en op de aarde, gelyk de mosselen, oesters en aardflakken, voorttelen, als wetende de gronden der zeën, de rotten en de aarde tot hunne vrye verzamelen plaatsen uit te vinden, om hunne eieren aldaar te verbergen, om onverhinderd uitgebroeit te worden. Wy zullen ons met dit verhaal niet langer ophouden, om dat verscheide Schryvers, als *F. Redi*, *M. Lister*, en meer anderen, de aardflakken en der zelve voorteling reeds duidelyk beschreven hebben. Nademaal ook het geslacht der conchiliën, mosselen en schelpen zo groot en zo menigvuldig is, zou het den Lezer buiten twyffel zeer vervelen, indien wy de zelve een voor een, zo klein als groot, zouden willen beschryven. Dog om dat kleine goedje niet geheel
voor.

E e

penitus pede minima isthac prætereamus, sed eorum saltem præcipua, quantum par est, in conspectum producimus, in capsis quibusdam nostri Musei ea ordinate digerere allaboravimus, omnium quidem exilissima in medias arcas primæ sive supremæ capsæ eo, quo heic repræsentantur, modo collocando.

Vocantur autem isthac plerumque *Cochleæ speculandi materiem præbentes*, atque ab aliis harum rerum Curiosis in cistulas profundiores, quadratas, digeri solent: at vero hac ratione haud adeò distincte per-lustrari queunt, ac quidem quando in ordinem redactæ ope gummi in aqua soluti suo quælibet loco firmantur. Neque difficile jam erit peritioribus, internoscere ad quodnam genus & speciem quælibet earum, quas heic proposuimus, pertineat; modo nativis suis singulæ coloribus illuminatæ sint.

In prima quidem capsâ Num. 1. in medio circulo *Cochleæ* exhibentur minutæ, oblongæ, turbinatæ, e mari Mediterraneo eductæ, quæ *Buccina* vocantur, & in varias spiras, uti *cochleæ tympanorum*, circumactæ sunt. Attamen potius inter *Cochleas* tenues & longissimas, læves, debent referri.

Has proxime ambiunt binæ areolæ subrotundæ, minima cochlearum, quæ nostras ad oras, circa Medenblickum, collectæ sunt, specie confitæ: harum pars adeo est minuta, vix ut dignosci visu queat, *Cochleæ* an arenulæ sint. Interim ex his lapsu temporis indigena nostra *Buccina* excrescunt. Eadem illa ora maritima bivalves quoque conchulas etiamnum clausas profert, in quibus vivens adhuc pisciculus hæret, uti in *Ostreis*. In his quoque conchulis, quæ æque ac *Cochleæ* in varias species distinctæ, variisque pictæ sunt coloribus, forma definita, pictura atque colores quam exactissime discerni possunt, ut hoc in studio exercitatus ilico suam cuilibet adsignet speciem.

In reliquis deinde areolis exoticæ *Conchæ* atque *Cochleæ* digestæ sunt, cum ab oris Mediterranei maris, tum ab Indicis, Italis atque Gallicis litoribus adlatæ. Quin & ex minima illa *Margaritarum* specie, quæ ob parvitatem viliores in pulverem medicatum teruntur, ejusmodi *Ostracoderma* seligenda curavi, quippe quæ inter illas plerumque reperiuntur; ut ita omnigenas atque ab omni ora depromptas exhibere possem species. Majores tamen species postmodum describentur.

In altera capsâ Num. 2. variæ iterum *Ostracodermæ* species ordinatæ sunt, præcique autem rariora parva *Buccina*, *Cochleæ*, *Trochili*, *Rhombi*, *Cylindri*, *Umbilici*, *Conchæ Veneris*, &c. quæ nostro more collocavimus, ut accurate dignosci possent singula. Quantumvis vero plura exempla ad unam pertinentia speciem simul sistantur; tamen pleraque inter se differunt ratione picturæ, aut molis. Denique ut Curiosis innotescat, quamam ratione minutiora isthac in capsulis mei Musei concinne disposuerim, sex istarum capsarum ari incidi curavi, spe fretus, fore ut opera hæc mea ipsis arrideat.

T A B U L A T R I G E S I M A E T S E X T A.

Capsa tertia.

Arcum ostendit, è variis *Conchis* rarioribus atque eleganter pictis compositum, cujus utroque a latere collocatur corbis, perpulchris conflata e *Cochleis*, quarum nulla non rara est atque minus frequenter occur-

occur-

voorby te gaan, maar de voornaamste stukken van het zelve, zo veel doenlyk is, te vertonen, hebben wy de moeite genomen, de zelve in eenige laden van ons Kabinet in order te schikken, hebbende het allerkleinste goedtje in de middelste perken van de eerste of bovenste lade, gelyk hier in plaat verbeeld wordt, gelegd.

Dit kleine goedtje draagt gemeenlyk den naam van *Speculatio-horentjes*, wordende van andere Liefhebbers gewoonlyk in diepe vierkante bakjes verdeelt; maar men kan 'er op die wyze het gezicht zo net niet van hebben, als wanneer zy, door middel van een weinig gomwater, vast zitten, en in order geplaatst zyn. Als dit goetje nu met zyne natuurlyke kleuren is afgezet, kan een kenner duidelyk zien onder welk geslacht en soort zy behoren.

In de eerste lade van Num. 1 worden hier, in de middelste kring, kleine, langwerpige, gedraaide horentjes vertoont, die wy uit de Middellandsche zee hebben bekomen, onder den naam van *Buccinæ*, met verscheide slingers, gelyk de trommelschroeven, bewonden. Maar zy behoren onder de *Cochleæ tenues* & *longissima læves*.

Om deze zyn twee rondachtige perkjes, met het kleinste slag van horentjes, die hier te lande, by Medenblik, aan strandt zyn opgezocht, zynde een gedeelte der zelve zo klein, dat men naauwlyks kan bekenen of het horentjes of zandkorrels. zyn. Nochtans groejen daar uit met den tyd de inlandsche *Buccinæ*. Men vindt aan het gemelde zeestrandt ook schelpjes, die dubbeld en gesloten zyn, met het levendige vischje daar in, gelyk oesters. Van deze schelpjes, die mede, gelyk de horentjes, in verscheide soorten verdeelt, en met velerhande koleuren getekent zyn, vindt men de nette gedaante, tekening en verwen naaukeuriglyk ver-toont; waar uit een kenner terstont ziet onder welk geslacht de zelve behoren.

Voorts zyn in de andere perkjes mede uitlandsche schelpjes en horentjes geschikt, deels van de stranden der Middellandsche zee, deels van de Indiaansche, als mede van de Italiaansche en Fransche zee-stranden ons aangebragt. Ook hebben wy diergelyke onder de fyne zaad-of stamp-pereltjes, waar onder zy forteren, laten uitzoeken, om van alderhande soorten en van alle kanten te vertonen, zullende de groter soorten in 't vervolg breder beschreven worden.

In de lade Num. 2 zyn in order geschikt verscheide soorten van conchiliën, bestaande voornamentlyk in kleine rare *Buccinæ*, *Cochleæ*, *Trochili*, *Rhombi*, *Cylindri*, *Umbilici*, *Conchæ Veneris*, enz. die wy naar onze wyze, om ieder stuk wel te kunnen bekenen, hebben geplaatst; en hoewel 'er verscheide stukken van een soort by malkander zyn gevoegt, verschilt het meeste gedeelte der zelve in verandering van tekening, in grootte, of kleinte. Om ook aan de Liefhebbers te vertonen, hoe ik in een Kabinet van myn kleine goedt de laden daar mede heb versiert, heb ik zes van die laden in 't koper laten brengen, hopende, dat zulks den Liefhebberen niet onaangenaam zal zyn.

ZES EN DERTIGSTE TAFEREEL.

De derde lade.

Wy vertonen hier een boog, uit verscheide rare en fraai getekende horentjes en schelpen zamengefelt, hebbende aan weêrzyden op de hoeken een mandtje, uit sierlyke horentjes in soorten, die alle raar en feldzaam zyn, dus zamengevoegt, en aan beide zyden

occurrens. Sub corbe dein utrinque producitur arcus in propaginem crispata, deorsum pendulam, quarum cuilibet insidet Avis itidem de Ostracodermis constructa. Scilicet caput ejus testaceæ constituit Conchæ, Latinis *Patelle* vocatæ, parte superna convexæ, extuberantes, atque oculorum instar radios in circuitum evibrantium pictæ: has minutæ ambiunt è mari Mediterraneo Cochleæ: Rostrum de Ambaro Griseo petium est, quod mari innatans, quando etiamnum molle est, & quasi calore solis colliquatum, rostra Sepiarum ibidem pariter natantia inviscat, & hinc plerumque ea hinc inde sibi infixæ ostendit. Crista de lapillis intra cranium Asellorum reperiundis est confecta. Thoracem constituit concha inversa, *Radius Solis* vocata, aut & *Tellina virgata* Latinis, albis, flavis & rubentibus radiis tæniisque distincta. Alarum vices bini suppleant Musculi oblongi, quorum interior pars concavam quasi alarum faciem, corpori contiguam, mentitur; dum interea loco pennarum & plumarum rubentibus percarum pinnis usi sumus. Infima corporis pars constat ex operculis Cochlearum; quas Belgæ vocant *Alykruiken*. Pedes & horum digiti sunt Echinorum marinorum aculei. Caudam formant binæ soleæ, quarum extremos fines Percarum pinnæ itidem fimbriant. Encarpa sub arcu pendentia è Cochleis constant, quæ *indigenæ Scallares*, *variegatæ* vocantur nostras ad oras reperiundæ, rum & è variis Cochlearum umbilicarum, & ejusmodi aliis speciebus, marginem infimum constituentibus. Cochleæ octo majores, in medio sitæ, Listero audiunt *Cochleæ marinæ*, *apice mediocri producta*, *striatæ*, alias vero vocantur Alvearia, vel Infantes fasciis involuti, aut & Nymphæ Bombycum.

Capsa quarta

Septum exhibet varie inflexum, cujus in medio sex hærent Cochleæ oblongæ, acuminatæ, intortæ, eleganter pictæ, stellam veluti sex radios emittentem repræsentantes, Latinis *Strombi*, Belgis Cochleæ longæ, tenues, vocatæ, variis gyris juxta longitudinem in acumen convolutæ, acuum & aculeorum instar. Rumphius ad Buccina spinalia eas refert. In medio hujus stellæ Cochleæ exotica, dilute rubens, ex albo umbilicata, Latinis *Neritis* dicta, reponitur: inter verò istius Stellæ radios sex sitæ sunt Cochleæ longe rarissimæ, singulari quolibet modo pictæ, reticulatim circulatæ. Hanc Cochlearum speciem vel locupletissimis in Museis perquam raro datur invenire. Listero *Rhombus* audit *parvus*, *cylindro-pyramidalis*, *ex ruffo minutissimis maculis reticulatus* & *fasciatus*. Binas adhuc alias ad eandem speciem pertinentes a latere ibidem exhibemus.

Porro ab omni parte, supra, infra, & utrinque a latere, quatuor habentur congeries Volutarum exquisitissimarum, quoad genera, species, picturam, colores, multum inter se discrepantium, atque profecto dignissimarum, quæ a curiosis & peritis attento oculo perlustrentur. Rumphius *Volutæ* nomen in genere huic Cochlearum classi imposuit: at species tamen quolibet pro varietate præsertim externæ picturæ alio insignitur desuper nomine peculiari, quod nos in sequentibus, dum majores ad species perventum erit, cuius adponemus.

Præterea juxta priores variæ adhuc sitæ sunt species *Porcellanarum Granulatarum*, five *Nussatellanarum margaritiferarum*, quæ quia margaritis quasi confixæ sunt, ita nominantur: tum & ejusmodi, quæ penitus candidæ & splendentes, nodis similes, supra gibbosæ, utrinque extremo protuberante terminatæ, *Globuli*, *Nodi*, *Aselli*, *Ursule*, *Pediculi* vocatæ. Porro duplex illa spira lateralis è *cylindris* dictis *minoribus* atque Achata instar pictis *Dactylis* variorum colorum & picturæ composita est: in medio spiræ unius variæ congestæ sunt species Cochlearum, quas *valvatas*, *albas*, *nigras*, *striatas*, vocant: in medio alterius acer-

vus

zyden met een slingerachtige of gekrield rank, nederwaarts hangende, voorzien, op ieder van welke een vogel zit, mede van schelpen en horentjes gemaakt: namentlyk, het hoofd bestaat uit schaalachtige schelpjes, *Klipklevers* of *Schoteltes*, in 't Latyn *Patellæ* genaamt, zynde van boven gebogchelt, of verheven, gelyk ooggen, die met stralen van zich afschieten. Deze zyn met kleine horentjes uit de Middellantsche zee omzet. De bek is uit Amber de Grie gehaalt, zynde de bekken van Zeekatten, of *Sepia*, die gemeenlyk onder de Amber, als die van de hette des zonne noch week is, en de bekken, die boven op 't water dryven, vermengen. De kuiven zyn gemaakt van herfsenstentjes uit Kabbelsaauwshoofden: de borst is een omgekeerde schelp, die den naam van *Zonnestraal* draagt, hebbende witte, gele en rode stralen en banden, in 't Latyn *Tellina virgata* genaamt. De vlerken bestaan uit twee langwerpige mosselen, van welke het binnenste als de wicken vertoont; zyn verder met rode vinnen van baarzen, in plaats van pennen en veeren, bezet. Het onderlyf is zamengefelt van deksels van Alykruiken; de benen en poten zyn pylen van Zeeappels, of *Echini marini*; de staart bestaat uit twee poelen of gootjes, in 't Latyn *Soleæ* genaamt; en de uiteinden van den zelven zyn mede vinnen van baarzen.

Het onder de boog hangende festonnetje is zamengefelt uit horentjes, welke *inlandsche wenteltrapjes*, of *Scallares*, of *Cochleæ variegatæ* genaamt, en aan onze zeestranden gevonden worden, als mede uit verscheide soorten van navelhorentjes, en andere diergelyke, daar om heen gevoegt. De acht groote horentjes, die in 't midden geplaatst zyn, dragen den naam van *Bykorfjes*, of *gebakerde Kindertjes*, als mede dien van *Popjes van zydwormen*, en by Lister dien van *Cochleæ marinæ*, *apice mediocri producta*, *striatæ*.

De vierde lade.

Wy vertonen in 't midden van dit slingerperk zes langwerpi-

ge, puntige, gedraaide horentjes, die fraai getekent zyn, en als een ster met zes stralen verbeelden. Zy worden in 't Latyn *Strombi*, en in 't Nederduitsch *lange*, *smalle*, *horentjes* genaamt, en lopen met verscheide gieren in de lengte spits toe, gelyk naalden en pennen. Rumphius stelt de zelve mede onder de *Buccina spinalia*. In 't midden van deze ster legt een vreemd Alykruikje, dat licht roodverwig is, met een witte krul, van de Latynen *Neritis* genaamt. Tusschen deze sterpennetjes leggen zes zeer rare horentjes, ieder van eene byzondere tekening, netswyze gebandeert. Dese soort van horentjes worden zeer selden, zelfs in de allervoornaamste Kabinetten niet gevonden. Lister noemt de zelve in 't Latyn *Rhombus parvus cylindro-pyramidalis*, *ex ruffo minutissimis maculis reticulatus* & *fasciatus*, van welk soort wy nog twee andere daar neffens aan vertonen. Verder ziet men daar romdom, zo wel van onderen als van boven, en aan weérzyden, vier hoopjes van de keurlykste Tootjes, van verscheide gellachten, soorten, tekeningen en verwen, die waardig zyn van liefhebbers en kenners met aandacht bezichtigt te worden. Alle deze Toren, of Tootjes, worden in 't algemeen by Rumphius in 't Latyn *Volutæ* genaamt, wordende ieder soort van de zelve naar hunne uiterlyke tekening een byzondere naam gegeven, daar wy in 't vervolg by ieder stuk zyne rechten of eigentlyken naam zullen voegen in grotere soorten.

Voorts hebben wy neffens de voorgaande nog verscheide soorten van de *Porcellana granulata*, of *Nussatellana margaritifera*, gevoegt, aldus genaamt, om dat zy als met pareltjes bezaait zyn, als mede zulke, die geheel wit en glanzig zyn, en naar knopjes gelyken, zynde van boven gebult, en hebbende aan weérzyden een uitstekend hoekje, *Globuli*, *Nodi*, als mede *Aselli* *Ursule* en *Pediculi* genaamt. Verder bestaat de dubbelde omslingering, of ranken uit *Cylindri minores*, of kleine rollen en Agate Dadelsteentjes, van verscheide koleuren en tekening. Binnen in den kring of omtrek van de eene rank ziet men een hoop van verschyden soorten van *Cochleæ valvatæ*, *albæ*, *nigræ*, & *striatæ*, of witte, zwarte, & gestreepte.

vus habetur nonnullarum Cochlearum *umbilicatarum*, elegantium & perquam tenuium, quæ alias *Bullæ fasciatae* vocantur; earum species maxima ex albo & purpureo lineata est, minor vero tenuibus lineis in latas ténias distincta. Bullæ ideo vocantur, quia testa gaudent admodum tenui, quasi membranacea, facile fragili, hinc prudentissime tractanda.

TABULA TRIGESIMA ET SEPTIMA.

Capsa quinta

Satyri repræsentat caput, è Conchis & Cochleis conflatum, oculis, auribus, naso, ore, reliquisque ad caput pertinentibus partibus præditum. Barbam facit subtilius quoddam Ceratophyton. Supremum capitis ornamentum Cochleæ rubræ marinæ constituunt, in semicirculum dispositæ, quæ eleganter omnes pictæ, & quasi coralliis obsitæ sunt. Sub dimidio hoc circulo quatuor prominent acuta, incurvata cornua, *Denticuli Elephantis*, aut nomine male flexo, *Dentali virides* vocati. Tum vero variæ minores, dilute flavescentes Cochleæ, Belgis *Alykruiken* dictæ, ad oras Gallicas captæ, in septa partitæ cernuntur, spectaculum sua præbentes varietate amœnissimum. Et profecto minora isthæc maris producta, Cochleæ æque ac Conchæ, quam aptissima sunt, è quibus pro suo quilibet phantasmate varias effingat formas, non adeo de majoribus parabiles: nisi quis grandiora illa opera spelaeorum, quæ *Grotwerk* vocant, inde conficere malit; quo in negotio species quæcunque Ostracoderm^{us} usu veniunt: prout specimine magnificentissimo in villa sua suburbana, ad Amstelam sita, TULPENBURG vocata, monstravit D. PINTO, itemque D. VAN MOLM, celebris mercator Amstelædamensis, in sua villa proxime extra urbem Trajectinam sita. Unde hodieque Viri reperiuntur curiosi; qui mirificam rerum naturalium, quas mare offert, suppellectilem, ex merito magni faciunt, ejusque curam gerunt, ne, ut vulgares conchæ, pedibus conculcetur.

At ut ad capsam nostram redeamus, sunt in ea præterea inter reliquas quatuor admodum elegantes Conchæ, ad illarum pertinentes speciem, quæ Belgis *Bontemantels*, Latinis *Pectines* dicuntur: profundioribus nimirum fulcis & costis quasi distinctæ, tum asperæ, aculeatæ & transversim tenuiter liratæ, albis, purpureis, rubris, aliorumque colorum ténias ornantur; dum parte superna ut plurimum albescunt ex rubro vel purpureo guttatae. In binis reliquis septis variæ aliæ Cochleæ pulchriores & rariores, variæ magnitudinis margaritis hinc inde distinctæ conspiciuntur.

Capsa sexta

Septum medium hujusce capsæ ellipsin exhibet, e variis admodum elegantibus rarisque Cochleis, globulis nimirum, iisque, quas *Alykruiken* vocant, exoticis, partim fastigiatis, partim convexis, compositam. In medio areæ hujus ellipticæ stella conspicitur, è Cochleis limacum sinistrorsum apertis, exoticis, rarioribus, conflata, quas inter & reperiuntur penitus flave, multas in spiras circumactæ, aliæque, quarum spiræ purpureis & cæruleis ténias latis, augustis, fasciatæ sunt; tum & quæ *Aplustra Principis* vocantur, versicolor-

Slakkenhorentjes, met zwarte en bruinachtige streepjes. In den kring van de tweede rank zyn in een hoop geplaatst eenige fraaie soorten van *Cochleæ umbilicatae*, in 't Nederduitsch zeer dunne *Navelhorentjes*, ook in 't Latyn *Bullæ fasciatae* genaamt. Hun grootste soort is wit en paars gestreept, en de kleiner soorten zyn fyn gestreept, met brede banden. Zy hebben de naam van *Bullæ* gekregen van wegens haar dunne vliezige schil, die zeer ligt breekt, en daarom zeer voorzichtig moet behandelt worden.

ZEVEN EN DERTIGSTE TAFEREEL.

De vyfde lade.

In deze lade wordt een Satershoofd verbeeld, uit horentjes en schelpen zamengesteld, met oogen, neus, mond, en andere delen, tot zo een hoofd behorende. Wat den baardt betreft, de zelve bestaat uit een fyn hoornachtig zeegewas. Het bovenste hoofdverfierfel, of de bovenste halve kring, is gemaakt van rode zeehorentjes, alle fraai getekent, en als met korallen bezet. Onder die halve boog ziet men vier puntige kromme horens uitstekende, *Denticuli Elephantis*, dat is, Olifantstanden, en anders door de wandeling groene *Dentalen* genaamt. Voorts ziet men verscheide licht gele Alykruiken, aan de kusten en stranden van Vrankryk opgevist, in perken afgedeelt, zynde door hare verscheidenheit zeer aangenaam voor het gezicht. En zeker, men kan van het kleine zeegoet, zo van horentjes, als schelpjes, vele speculative figuren maken, het welk met grote zo wel niet kan geschieden, of men moet 'er grote grotwerken van zamenstellen, waar in alle soorten van horens en schelpen te pas ko-

men; gelyk, onder anderen, by uitstek gedaan is op de buitenplaats TULPENBURG, aan den Amstel, den Here PINTO toebehorende; gelyk mede op de buitenplaats van de Here VAN MOLM, voornaam koopman te Amsterdam, even buiten Utrecht gelegen; zo dat 'er nog al liefhebbers gevonden worden, die de wonderen der Natuur, die de zee uitlevert, gelyk ze verdienen, hoogachten, en verhoeden, dat de zelve niet, gelyk de gemene schelpen, onder de voeten vertreden worden.

Maar om tot onze laden weder te keren, wy vertonen in deze, onder anderen, nog vier fraaie schelpen, die onder den naam van *Bontemantels* bekend zyn, en daar onder gesorteert worden; in 't Latyn *Pectines* genaamt. Zy hebben diepe ploojen, en zyn als geribt, scherp of ruig overdwars fyn gevoort, en gebandeert met witte, paarze, rode en andere kleuren. Van boven zyn ze gemeenlyk wit, en met rood of paars gestippelt. In de twee andere perkjes ziet men verscheide andere fraaie en ongemene horentjes, tusschen beide met paarlen van verscheide grootte versiert.

De zesde lade.

Het middelste perk van deze lade verbeeldt een ovaal van verscheide sierlyke en seldzame horentjes, als knoopjes, of vreemde Alykruikjes, van welke eenige getopt, en andere verheven zyn. In 't midden van dit ovaal ziet men een ster, van slinks open gaande slakhorentjes zamengesteld, alle heel vreemd en raar zynde, wordende onder de zelve ook gevonden die ganzeh geel, en met vele slingers als omwonden, en andere, welker slingers paars en blaauw, en als met banden, zo brede als smalle, omwonden zyn, als mede zulke, welke de *Prinssenvlag* worden genoemt, zynde met velerhande

versicolorum taniarum angustarum & latarum vario apparatu circulata; & quæ Latinis *Buccina marina varii coloris*, *Orbes*, &c. vocantur, rubris tantum, flavis, griseis, aut cæruleis lemniscis distinctæ. Sunt hæc sane inter rarissimas, nec fere uspiam ullo in Museo Curioforum reperiuntur, dignissimæ interim, quæ suam ob raritatem in circulo specierum magis vulgarium principem locum teneant. Has circumstant *Cochleæ* quædam *marinæ* & *Trochi* dicti, suo singuli externo velamento orbat, ut subucula quasi in conspectum prodeat de materie matris perlarum conflata atque vividissimo nitore coruscans.

Extra memorata isthæc septa quatuor repositæ sunt admodum venustæ *Lutariæ Cochleæ*, quæ ut plurimum ad oras maritimas Indiarum, tam Orientalium, quam Occidentalium, in luto reperiuntur, maximam partem fordida quadam & mucosa cuticula obductæ, qua detracta subtus conspicitur pulchra quædam testa, tenuis, pellucida, alias dilutius, alias saturatius flava, fasciata & sine fasciis. Curiosus quidam hancce speciem umbilicatis, alii Ammonis cornubus accensent: nos inter Cochleas lutarias referri debere putamus.

Bina reliqua septa sive dimidiati circi utrinque è Cochleis constant *valvatis* atque *lutariis*, majoribus, venuste taniatis & variegatis. Exteriorem sane seriem ejusmodi constituunt cochleæ valvata, quæ, quantum novi, ab Authorum hætenus nemine descriptæ aut icone expressæ sunt, mihi ex Indiis Orientalibus transmissæ, non commemorato littore, in quo captæ sunt. Quædam earum marmoris instar variegata sunt, nubilata, undata, flavis, albis, rubris & cærulescentibus taniis fasciata, quædam fusca sunt ex nigro lemniscata; quædam binis, ternis, & pluribus taniis, vel spiralibus, vel sursum deorsumve recta porrectis, ornata: quin & intersunt altum fastigiata, & planæ, Cochleas verticillatas, umbilicatas & lutarias referentes, &c.

Reliquas nostri Musei capsas, simili apparatu exornatas, præteribimus, quodlibet potius Ostracodermæ genus & speciem nunc sigillatim, at breviter tamen, descripturi.

T A B U L A T R I G E S I M A E T O C T A V A.

Sectio hæc prima de Turbinibus marinis & terrestribus minus vulgaribus aget, qui maximam partem apice intorto, instar turbinis aut pyri, terminantur. Sunt aliæ species, quæ Capræ avis, aliarumve volucrum ovis similes, introrsum retractum gerunt apicem suum turbinatum, instar umbilici, latoque orificio patent: unde inter Veneris Conchas relatæ *Bulle* vocantur.

Num. 1. *Cochlea fasciata, turbinata, major, marina.*

Coloris est dilute spadicei, saturationibus paulo fasciis frequentissime circulata; ore peramplo patens; testaque constans tenui. Oculos Bovis vulgo vocant. Nobis suppetunt, quæ vel plus quadruplo hac majores sunt, & nimium spatii his in Tabulis sibi deposcerent. Piscis intus hærens lapidiores inter cibos a quibusdam habetur. Variæ earum tam picturæ quam magnitudinis ratione species ex Orientalibus æque ac Occidentalibus Indiis nobis missæ sunt.

Num. 2.

velerhande koleuren zeer sierlyk omflingert, met brede en smalle banden; ook van die soort, welke alleen met rode, gele, groene, of blaauwe banden zyn voorzien, en in 't Latyn *Buccina marina varii coloris*, *Orbes*, enz. genoemd worden. Deze zyn van het feldzaamste slag, wordende in de Kabinetten der Liefhebbers weinig of in 't geheel niet gevonden, en waardig, wegens hare raarheit, om in den cirkel van gemener soort de hoofden te zyn. Om deze heen zyn geplaatst eenige *Cochleæ marinæ* en *Trochi*, alle van haar buitenkleedt beroott, als zynde in haar onderkleedt zeer sierlyk gepaarlemoert, en met een uitstekenden glanssch voorzien.

Buiten de gemelde perken leggen vier fraaie slakhorens, die gemeenlyk aan den zeekant in het slyk, zo wel in West- als in Oost-Indië, gevonden worden. Ze zyn gemeenlyk met eene vuile slymige huid begroeit; maar als de zelve daar is afgedaan, vertoont zich eene schone, gele, dunne schaal, die doorschynend is, de eene wat hoger, de andere wat bleker van verwe, met en zonder banden. Eenige liefhebbers stellen deze soort onder de *Umbilicata*; andere onder de *Cornua Ammonis*; maar wy stellen de zelve onder de *Cochleæ lutariæ*.

De twee andere halve perken of omtrekken, aan weêrzyden, bestaan uit *Cochleæ valvatae* en *Cochleæ lutariæ*, of eenschalige grote en sierlyk gebande en gemarmerde alykruiken en slykhorens. De eerste of buitenste omtrek van deze soort van alykruiken zyn, myns wetens, by geen ander Schryver bekend, of in plaat vertoont, en zyn ons uit Oost-Indië toegezonden; maar aan wat strandt de zelve gevischt zyn, is ons onbekend. Eenige daar van zyn gemarmerd, wolkachtig en als gewatert, geband met gele, witte, rode en blaauwachtige banden; andere zyn bruin, met zwarte banden, zommige met twee en drie, en andere met verscheide banden; deels geslingert, en deels regt open nederwaarts. Ook zyn 'er onder, die hoog getopt, en ande-

Tom. III.

re, die plat zyn, en als wervelhorens, navelhorens en slykhorens verbeelden; enz.

Wy zullen alle de andere opgeschikte laden van ons Kabinet overslaan, en nu ieder geslacht en soort van schelpen en horens in 't byzonder, doch kortelyk, beschryven.

ACHT EN DERTIGSTE TAFEREEL.

Deze eerste verdeling handelt van de vremde soorten van zee- en land-alykruiken, die meest met een draaipuntje eindigen, gelyk een tol, of peer. Daar is eene andere soort, die de gedaante van kivits- en andere vogel-eieren hebben, aan welke de draaipunten zyn ingetrokken, gelyk een navel, zynde wyd van mondt, weshalven zy onder de *Conchæ Veneris* gebragt worden, onder den naam van *Bulle*, of blaasjens.

Num. 1. *Grote soort van alykruiken, die de zee opgeeft.*

De zelve zyn licht bruin geverwt, met wat donker bruine banden veelvuldig omringt, en heel wyd van mondt, en dun van schaal. Zy worden gemeenlyk *Offenoogen* genaamd. Wy hebben eenige, die ruim viermaal zo groot zyn als deze, en die in deze plaat te veel zouden uitsteken. Haar visch wordt van de liefhebbers voor eene aangename spyze gehouden. Zy zyn ons uit Oost- en West-Indië gezonden, van verscheide grootte en tekening.

F f

Num. 2.

Num. 2. *Eadem inversa.*Num. 3. *Species altera, minor.*

Coloris etiam est magis spadicei, angustisque fasciis, nigricantioribus, circumdatur. Plerumque qualemunque ob similitudinem *oculus vitulinus* audit.

Num. 4. Species alia, antica parte dilute cineracea, lemnisco albo circum turbinatum apicem lirata, postica parte paulo saturatius grisea, ex fusco fasciata.

Num. 5. Cinereo-grisea hæc est, ex fusco lirata, in apicem nigrum terminata, albis fuscisque vinculis ventrem circumscripta.

Num. 6. Hæc proxime æmulatur Bovis Vitulive oculum, ventre donata ex cæruleo plumbei coloris, quinque tenuibus tæniis, nigris, decorato. Ejus spira antica parte spadicea est, ex albo lirata, inque apicem definit nigrum, oculi pupillæ similem.

Num. 7. Ejusdem circiter, ac prior, est formæ, at alio colore picta, ventre minor, ex fusco fasciata.

Num. 8. Minor hæc est, postica parte admodum saturate spadicea, splendens, binis tenuibus tæniolis per medium circulata, antica parte dilute cinerea, verticillo subspadiceo.

Num. 9. Discrepat hæc species penitus a prioribus: ex cinereo luteo enim unicolor est, testa donata crassiore, minus fasciata, profunde sulcata, in apicem tenuiorem, fuscum, crispata, circum os alba, intus rubicunda. Listero audit *Cochlea subflava umbilicata*.

Num. 10. Priori penitus similis est hæc, præterquam quod colore cinereo-griseo gaudeat.

Num. 11. Isthæc undique ex cinereo dilute flavescit, minorque est, at profundissime sulcata, verticillo acuminato, perelegante, conspicua.

Num. 12. Ex cæruleo plumbeus totam hanc pingit color. Supra adsunt rugæ. Spira dilutioris est coloris, inque longum & valde acutum apicem excurrit.

Num. 13. *Cochlea globosa, seu Rapum dictum, majus.*

Hujusce generis maximas inter species est, quam heic exhibemus. Cauda ejus longa purpurascit; dum cætera fere omnia penitus candicant & pellucunt. Superna pars globosa est, & planiuscule turbinata, in minutum apicem acuminatum concurrens.

Prior, subtus conspicua, ore est lato, amplum patulo.

Num. 14. Rapum album, cauda curva, sive semicrispata, donatum, a postica parte ad dimidias costatum.

Num. 15. Et hæc species alba est, costulis teretibus, tanquam tæniis, confertim circulata, brevior cauda gaudens.

Num. 16. Costis hæc caret, supernam per ventris partem glabra & alba, longa cauda, ad finem crispula, prædita.

Num. 17. Albicans hæc, tenui quasi filo obvoluta, costata, scapo longo intorto, profundis liris, brevi cauda gaudet.

Num. 18. Paulo major quidem, cæterum priori similis est, supra lavis, a postica parte costata.

Num. 19.

Num. 2. *Is de zelve omgekeerd.*Num. 3. *Een andere, kleiner soort.*

Deze is een soort kleiner, en bruiner van verve, met zwarter, smalle, banden omringt. Zy worden gemeenlyk Kalfsoogen geheten, om dat zy daar naar gelyken.

Num. 4. Is van voren licht afchverwig, met een witte bandt om de krullop gevoort, van achteren wat donker graauwer, met bruine banden versiert.

Num. 5. Deze is afchgrauw, bruin gevoort, met een zwart krieltopje over 't lyf, met witte en bruine banden omwonden.

Num. 6. Deze heeft wel de meeste gelykenis naareen Offe- of Kalfsoog, en is over het lyf blaauw lootverwig en glanzig, met smalle zwarte bandtjes versiert. Van voren is de krul bruin, met wit uitgevoort, en een zwart puntje, als een oogster.

Num. 7. Heeft omtrent de zelve gelykenis van de voorgaande, maar is anders van kleur, kleiner van hoorn, met bruine bandtjes.

Num. 8. Is nog kleiner, van achteren heel donker bruin en glanzig, met twee smalle bandtjes over 't midden, van voren licht afchkleurig, met een bruinachtig krulletje.

Num. 9. Deze is een heel andere soort, eenkleurig, afchgeel, dikker van schaal, en niet geband, diep gevoort, puntiger en bruin gekrielt, om den mond wit, en van binnen rood gekleurt. Lister noemt deze soort *Cochlea subflava umbilicata*.

Num. 10. De zelve soort komt met de voorgaande in alle deelen overeen, uitgezonderd dat ze afchgrauw van kleur is.

Num. 11. Deze is geheel licht afchgeel, kleiner van grootte, en heel diep gevoort, met een fraai puntig krulletje.

Num. 12. Is heel blaauw lootverwig, en wat gerimpeld van boven: de krul is lichter van kleur, en draait heel puntig en lang ten einde uit.

Num. 13. *Raaphoorn.*

Deze is van de grootste soort in dit geslacht, met een langen paarsachtigen staart; anders byna heel wit doorschynend, van boven rond en plat gedraait, met een klein puntig tuitje.

De voorgaande van onderen te zien, met een brede, wyden, mond.

Num. 14. Witte Raaphoorn, met een krommen of half gekrulden staart, van achteren half geribt.

Num. 15. Deze is mede wit, met ronde ribbetjes, als banden, geheel vol omwonden, en een korten staart.

Num. 16. Is zonder ribben, wit en glad van boven over 't lyf, met een langen staart, die op het einde krullig valt.

Num. 17. Deze is wit, en als met een fynen draadt omwonden, geribt, en een lange gedraaide tuit, met diepe vooren, en kort van staart.

Num. 18. Is wat groter, anders met de voorgaande overeenkomstig, van boven glad, en van achteren geribt.

Num. 19.

- Num. 19. Tota costis aspera longiorem apicem & caudam gerit.
 Num. 20. *Rapum* hoc flavum est, extuberantibus lemniscis circulatum, saturatius flavis fasciis transversalibus, a capite ad caudam porrectis, distinctum, capite acutiore, cauda brevi, crispula, donatum.
 Num. 21. *Rapum* aliud pallide flavescens, subtus conspicuum, ore amplum hiantem, ad marginem denticulato.
 Num. 22. Cepam hæc refert Cochlearum species, suisque iterum gaudet varietatibus. Pars Rapis similis est: at liræ fimbria terminantur.
 Num. 23. *Cepa marina*, cujus superior pars, instar cuticulæ exterioris squillæ, ex flavo, ruffo & albo picta est; cauda parva, crispula, gaudens.
 Num. 24. *Cepa* minor, terrestris.
 Num. 25. Binæ minores Cochleæ terrestres, alii bulbulis similes.
 Num. 26. Cochlea subflavescens, umbilicata, crassiore testa constans, subspadiceis lineis transversalibus, serpentino ductu, arcte circumscripta.
 Num. 27. Eadem species, multo major, lineis carens, lævis, æqualis.
 Num. 28. Ejusdem speciei alia, minor, testæ superficiem externam ruffulam saturate fuscis tenuis inscripta.

Num. 29. *Cochlea valvata, lævis; sive Vitellus primus.*

Ob formam & magnitudinem ita vocatur: est enim Cochlea turbinata, apice obtusiore gaudens, coloris vitellini, lævis, splendens, subtus albicans, operculo porcellani dicti operis ad instar candidissimo, in dimidium orbem formato, prædita.

- Num. 30. Vitellus pallidus, priore paulo major, albis maculis varius.
 Num. 31. Vitellus compressus, planior, magis coactus, æqualis, saturate flavi coloris, ore angustius convergente, in apicem album acuminato.
 Num. 32. Cochlea valvata, quarta, ejusdem coloris & figuræ ac priores, at major.
 Num. 33. Valvata quinta, candidissima, instar porcellani dicti optimi, ejusdem, ac prior, formæ. Sub eodem Numero 33 eandem exhibemus supinam. Multæ quidem nobis suppetunt hujusce speciei, quas tamen æri incisas heic exhibere supersedemus, ad alia pergentes.

Num. 34. *Bulla, sive ovum Vanelli dictum.*

Genus hoc pluribus quoque constat speciebus, ratione colorum & picturæ admodum variantibus. Laxa in iis obtinet convolutio, apertura oblonga, paucique gyri. Quam heic exhibemus, inter maximas est, quas unquam nobis videre licuit, inusitata elegantia, marmoris in modum variegata; quum testa cinereo-grisea, tenuis, bullæ æmula, quemadmodum ova Vanelli, unde nomen habet hæc Cochlea, saturate fuscis maculis & punctis magnis, parvis, distinguatur.

Num. 35. Altera species, minor, nigris, oblongis maculis & guttulis per testam obscure griseam concinne variegata.

Num. 36. Alia oblonga, ex albo perfundata, ex earulo & ruffo variegata.

Num. 37.

Num. 19. Deze is geheel geribt, met een langer tuitje en staart.

Num. 20. Geel Raapje of Knol, met verhevene bandtjes omwonden, en met hoger gele dwarsbanden van boven naar beneden overtrokken, puntig aan 't hooft, met een korten gekrulden staart.

Num. 21. Een andere bleek gele Raap, van onderen verbeeld, met een wyd gapenden mondt, wiens lippen getand zyn.

Num. 22. Deze verbeeldt een uie, of *Sepa*, die mede in soorten zyn, en deels naar de Rapen gelyken, waar van de vooren met een soom gesloten zyn.

Num. 23. *Zee-ue*, wiens bovenlyf geel, ros en wit is, gelyk de buitenste schil van de zee-uien hebben, met een kleinen krulligen staart.

Num. 24. Een klein aard-uietje.

Num. 25. Twee kleine aardflakjes, gelykende naar de bolletjes van knoflook.

Num. 26. Geelachtige, dik schillige, Navel-flak, met bruinachtige dwarsstreepjes slangwyze digt aan een gevult.

Num. 27. De zelve soort, maar veel groter, zonder streepjes egaal en glad.

Num. 28. Een klein van de zelve soort, met donker bruine banden over de rosachtige bovenschaaal getekent.

Num. 29. *Eidooyer van gedaante en grootte.*

Het is een ronde alykruik, met een stompe punt, gelykende van koleur een dooyer van een ei, glad en glanzig. Zy zyn van

onderen wit, en het deksel is heel wit als porcelyn, en gelyk een halvemaans cirkel geformeert.

Num. 30. Deze is wat groter dan de voorgaande, hebbende witte plekjes.

Num. 31. Deze is platter en meer ingedrongen, egaal, en hoger geel gekoleurt: de mondt loopt smal toe, met een wit puntje.

Num. 32. Deze heeft de zelve gedaante en koleur als de voorgaande, maar is groter.

Num. 33. Deze is geheel wit, gelyk fyn wit porcelyn, in de voorgaande gedaante. De zelve vertonen wy op de zelve

Num. 33 van onderen. Wy hebben 'er verscheide soorten van, maar wy oordelen de zelve onnodig in plaat te verbeelden, en gaan over tot andere.

Num. 34. *Kievits-ei.*

Dit geslacht bestaat mede in vele soorten, en zyn zeer veranderlyk in verscheide tekeningen en koleuren. Zy zyn losjes in malkander gerolt, met een langwerpige opening, en met weinig gieren. Deze is een der grootste soorten, die wy ooit gezien hebben, en ongemeen fraai gemarmert, met donker bruine plekken en stippeltjes, groot en klein, op de aschgrauwe schaal, die mede dun en blaasachtig van natuur zyn, gelyk de kievits-eieren, daar zy den naam van dragen.

Num. 35. De tweede soort is kleiner, met zwarte, langwerpige, plekken en stippelen over de donker graauwe schaal sierlyk gemarmert.

Num. 36. Is langwerpig, met een witten grondt, blaauw en ros gemarmert.

Ff 4

Num. 37.

- Num. 37. Testa hæc est spadicea, nigris maculis, punctisque minutis, marmoris instar, picta.
 Num. 38. Fundus hujus albus est, quo super marmorea ex fusco pictura regnat.
 Num. 39. Elegantissime hæc variegata est, uti ova avium aquaticarum.
 Num. 40. Alia species, multo minor, & rotundior priore.
 Num. 41. Alia quædam species, minuta, oblonga, binis tæniis, ruffulis, circulata, similique pigmento super testa albicante variegata.
 Num. 42. Alia hæc species est adhuc minor, oblonga, fasciis carens, ex subfusco variegata.
 Num. 43. Rursus alia hæc est species, rotunda, grisea, binis tæniis viridescentibus ornata & guttata.
 Num. 44. Rarior hæc species, parciissime reperiunda, cærulefcens, binis obscurioribus fasciis ornatur.
 Num. 45. Bulla albissima, translucens, membranæ instar tenuis, ovi columbini testæ similis.
 Num. 45*. Eadem supina, ore amplum patulo conspicua.
 Num. 46. Peregrina & hæc species, grisea, tenuiter lineata & nubilosa est.
 Num. 47. Tenerima hæc est, lacteo candore picta, testamque tenuissimam subtilibus tæniolis, tanquam filis, purpureis concinne circumscripta. Rumphius *Aplustre Arantium* vocat.
 Num. 48. Major multo hæc est priore, itidem testa alba gaudens, tenuibus tæniolis, tanquam pilis, ruffis, confertissime obvoluta.
 Num. 49. Ejusdem speciei alia, itidem, uti prior, filamentis pluribus, subtilibus, nonnullis tamen & grossioribus, testam ex cinereo griseam obvoluta.
 Num. 50. Minor hæc est, sed omnium elegantissima, in testa tenui & albicante nitore inusitato exornata, subtilibus filamentis, quasi pilis, aliisque inter hæc grossioribus quam venustissime circumvoluta. Numerus idem supinam quoque exhibet.

Num. 51. *Cochlea fusca, cujus lineas spirales aliquot, albicantes, interfecant characteres quidam nigri.*

Ita Listero audit hæc species: at nobis non fusca occurrit, sed cinereo-lutea Cochlea, tribus circulata fasciis latis, saturate fuscis, quarum media tamen ad flavum vergit; has inter lineæ, nigricante marmoris pictura, tanquam characteribus, exornata, serpentino ductu delata, versus crispatum capitis apicem concurrunt. Gyri ejus posteriores lactei sunt alboris. E Mari Mediterraneo provenit hæc species. Testa crassa est, osque amplum. Discrepant autem aliae ab aliis picturae elegantioris varietate.

- Num. 52. Hæc Cochlea paulo est minor, at æque eleganter picta, ac prior.
 Num. 53. Iterum hæc minor est, at vel pulchrior etiam.
 Num. 54. Indigena hæc est Cochlea, in vinetis degens & generans, prout per plures annos retro domum nostram sub vite ejusmodi Cochleas servavimus, quae & suammet ibi speciem multiplicarunt, ex Germania nobis transmissæ. Est hæc ex obscure luteo pulchre picta, duabus tæniis albis, latis, circulata: oris quoque ambitus fimbriatus est. Venter plerumque minutis exasperatur rugis. Inde paratur Syrupus Limacum, qui ad infantum Tussim convulsivam in officinis Pharmaceuticis prostat.

Num. 55.

Num. 37. Deze is bruin van schaal, met zwarte plekken en kleine stippeltjes getekent en gemarmert.

Num. 38. Is wit op den grondt, met bruin gemarmert.

Num. 39. Deze is heel fraai gemarmert, gelyk de eieren van watervogels.

Num. 40. Een andere soort, veel kleiner en ronder als de voorgaande.

Num. 41. Nog een andere soort, klein en langwerpig, met twee bandtjes omwonden, rosverwig, en van de zelve koleur over de witte schaal gemarmert.

Num. 42. Deze is nog kleiner en langwerpig, zonder banden, met eene bruinachtige verwe overmarmert.

Num. 43. Dit is weder een andere soort, die rond en graauwverwig, en met twee groenachtige banden versiert en gestippelt is.

Num. 44. Deze is een heel rare soort, die felden gevonden wordt, blaauwkoleurig, met twee donkere banden versiert.

Num. 45. Deze is geheel wit, doorschynend, en zo dun als een vlies, gelyk een schil van een duiven-ei, daar zy ook 't meest naar gelyken.

Num. 45*. Vertoont de zelve van onderen, daar men in den wydgapenden mondt kan zien.

Num. 46. Dit is mede een vrende soort, graauwachtig gekoleurt, fyn gestreept en gewolkt.

Num. 47. Deze is van de allereerste soort, melk-wit, en over de hele dunne schaal met fyne purpere bandtjes, als draadtjes, sierlyk omwonden. Rumphius geeft deze soort den naam van *Oranjevlag*.

Num. 48. Die hier verbeeld wordt, is veel groter als de voorgaande, mede wit geschaalt, en heel vol met fyne bandtjes, als haartjes, die uit den rossen zyn, bewonden.

Num. 49. Een ander van deze soort, mede, gelyk de voorgaande, met veelvuldige fyne draadtjes, waar onder eenige wat

grover omwonden zyn, waar van de schaal zich asch-geel vertoont.

Num. 50. Deze is kleiner, maar 't allerfraaist van alle van deze soort, ongemeen schoon, en net over 't dunne en witte schaal-tje, met fyne draadtjes, als haartjes, en tusschen in met dikker draadtjes sierlyk omwonden.

Deze wordt op de zelve Num. van onderen vertoont.

Num. 51. *Afch-gele slakhoorn.*

Zie boven den Latynschen naam, dien Lister aan dit geslacht geeft; maar in plaats van donker bruin vinden wy, dat deze slakhoorn asch-geel is, met drie brede donker bruine banden omringt, waar van de middelste meer naar den gelen trekt, en de tusschenliniën met eene zwartachtige marmering als karakters versiert zyn, en slangswyze naar het gekrulde hoofdpunt zamenlopen. Degieren van achteren zyn melk-wit. Zy komen uit de Middellandsche zee: hunne schaal is dik, en zy hebben een wyden mondt. Zy bestaan mede in vele soorten en veranderingen van sierlyke tekening.

Num. 52. Deze slakhoorn is wat kleiner, maar wel zo fraai van tekening als de voorgaande.

Num. 53. Deze is nog schoner, maar wat kleiner.

Num. 54. Dit is een inlandsche karkal, of slak, die onder de wyngaarden leven en voorttellen, gelyk wy zelf die vele jaren achter ons huis onder de wyngaardt hebben gehouden, daar ze voortgeteelt zyn; hebbende de zelve uit Duitschlandt laten komen. Deze is fraai donker gekoleurt, met twee witte, brede, banden omringt, als mede de lip van den mondt. Over 't lyf zyn ze gemeenlyk klein gerimpelt. Uit deze wordt de *Syrupus Limacum*, of slakken-sieroop gemaakt, die men in de Apotheken voor de kinkhoeft der kinderen gereed houdt.

Num. 55.

Num. 55. Cochlea terrestris, Hispanica, quæ testa æque dura, ac prior, gaudet, parte superna fordide albicans, multis circumscripta lineis, fuscis, supra quas aliæ iterum maculæ lineæque fuscae marmoream efficiunt variegationem: apex prominulus ex nigro fuscus est. Postica parte latæ decurrunt fasciæ. Orificium labro albo, crasso, fimbriatum est.

Num. 56. Cochlea marina, cinereo-grisea, ex Indiis Orientalibus, quam venustissima, quatuor tæniis, albis, ex fusco guttatis, cincta. Capitis spira antè lactei est coloris; fulci vero flaviuscule albescunt.

Num. 57. Ad Cochleas umbilicatas hæc refertur, ex flavescente albicans, saturate flavescens lineis transversalibus, serpentino ductu inflexis, arctè circumscripta, eodem fero modo, ac quæ hac in Tabula sub Num. 26 habetur.

Num. 58. Amboinensis hæc est Cochlea marina, quæ ex flavo albescens fuscis, oblongis, punctis numerosissimis, albisque tæniis, marmoris in modum, vel ipso etiam in capite atque extremo apice variegatur. Postica pars albescit. Os labio gaudet retorrido.

Num. 59. Ejusdem hæc est speciei, ac prior, atque similiter etiam comparata, præterquam quod puncta ejus oblonga grossiora, latiora, & magis fusca sint.

Num. 60. Ad idem equidem genus isthæc pertinet, at pictura penitus alia, quam prior, gaudet. Lacteus ei universim color est, quem flammæ obscure luteæ supra ventrem, marmoris in modum, variegant.

Num. 61. Est & hæc Cochlea marina, priori Num. 59 quoad formam & picturam similis, at minor.

Num. 62. Cochlea marina, minor, alba, maculis obscure fuscis annulatim ornata.

Num. 63. Ejusdem speciei alia, flava, minoribus maculis distincta.

Num. 64. Ex cinereo grisea hæc est, albis tæniolis & obscure fuscis punctis variegata.

Num. 65. Cochlea dilute lutea, geminatis fasciis albis, ex fusco guttatis, & has inter decurrente fascia dilutius fusca, eleganter circulata. Antica parte gyri multiplices, tanquam rugæ, superficiem complicant. Caput planum est & apice minuto donatum.

Num. 66. Cochlea marina, fusca, ex albo annulata, apice capitis longum prominulo prædita, profunde lirata.

Num. 67. Cochlea marina, alia, umbilicata, planiuscula, fusca, alba fascia cincta, capite gaudens plano, quod nigro gyro ornatum est.

Num. 68. Indigena Cochlea terrestris, eleganter picta.

Num. 69. Cochlea marina Amboinensis, quam venustissime variegata, dilute fuscis lineis, transversalibus, pluribusque tæniis, obscure carulis, fundo super albicante, circulata. Caput planum est & tantisper crispulum.

Num. 70. Cochlea parva, venuste picta, ex Zeelandia.

T A B U L A T R I C E S I M A E T N O N A.

Sectio secunda

De *Cochleis* agit *terrestribus*, sive *Buccinis umbilicatis*, quæ instar umbilici rotunda, in medio dense crispata, extrorsum latius expansa, cornu quasi venatorium referunt. Altera species ex oblongo tornata, fini-

Num. 55. Spaansche Landkalkal, die wel zo dik geschaalt is als de voorgaande, van boven vuil wit, met vele bruine liniën omringt, als mede met bruine vlakjes en streepjes als overmarmert. De uitstekende draaipunt is zwart bruin; van achteren breed geband: de mond is met een dikke witte lip omzoomt.

Num. 56. Asch-graauw Zeekalkal uit Oost-Indië, die byzonder fraai met vier witte bandtjes, met bruin gestippelt, omringt zyn; van voren is de draai van 't hoofd melk-wit, en in de vooren geelder wit.

Num. 57. Deze wordt onder de Navel-horens getelt, zynde van kouleur geelachtig wit, met donker geelachtige dwarsstreepjes, als slangetjes, digt aan malkander geschikt, op de wyze als die op deze plaat van Num. 26.

Num. 58. Dit is mede een Ambonsche Zeekalkal, die op den grondt geel-wit, met witte banden; en vol met bruine langwerpige stippels als overmarmert is, als mede over 't hoofd en puntje, van achteren wit, met een omgeslagen lip.

Num. 59. Deze is van de zelve soort als de voorgaande, en komt daar mede overeen, behalven dat deze langwerpige strepen grover, breder en bruiner zyn.

Num. 60. Deze soort is wel van 't zelve geslacht, maar heel anders van tekening. Het horentje is geheel melk-wit, en doorgaans donker geel over 't lyf vlamachtig gemarmert.

Num. 61. Dit is mede een zeeflak, en komt met de voorgaande soort van Num. 58. in gedaante en tekening overeen, maar is kleiner.

Num. 62. Wit zeeflakje, met donker bruine plekjes ringswyze getekent.

Num. 63. Deze is van de zelve soort, geel gekouleurd, met kleiner stippen.

Tom. III.

Num. 64. Deze is asch-graauw. met witte bandtjes en donker bruin gestippelt.

Num. 65. Licht geel slakhorentje, met dubbelde witte bandtjes, die met bruin gestippelt, en tusschen beide met een lichter bruinen bandt fierlyk omringt zyn. Van voren is hy met veelvuldige gieren, als rimpels, gevouwen. Het hoofd is plat, met een klein puntje.

Num. 66. Zeeflakje, bruin gekouleurd, met witte ringen, en een lang uitstekend hoofdpuntje diep gevorent.

Num. 67. Een ander plat navelachtig zeeflakje, bruin gekouleurd, met een witte bandt omringt: 't hoofd is plat, met een zwarte krul gesiert.

Num. 68. Een inlandsch landflakje van een fraaie tekening.

Num. 69. Ambonsche Zeekalkal, die ongemeen schoon gemarmert, met licht bruine dwarsstreepjes op een witten grondt, en verscheide donker blaauwe bandtjes omringt is: het hoofd is plat en weinig gekrult.

Num. 70. Een klein fraai getekent horentje uit het Zuidland.

NEGEN EN DERTIGSTE TAFEREEL,

De tweede snede.

Handelt van de *Cochleæ terrestres*, of *Buccinæ umbilicatæ*, die navelachtig rond, en in 't midden digt gekrult zyn, en zich naar buitenwaarts wyder uitbreiden, gelyk als een jagthoorn verbeeldende. De tweede soort zyn langwerpig gedraait, links en rechts gekrult.

G g

sinistrorsum & dextrorsum crispata, vario modo colorata, eleganter taniata, partim latis, partim geminis, partim pluribus funiculis, catenarum in modum constructis, venustissime circulata est. Propagant sese hæc Ostracoderma, suumque quærunt pabulum supra terram in plantis arborumque foliis, deguntque potissimum in regionibus calidioribus, Indiis nimirum Orientalibus & Occidentalibus, ibique deserta tanquam tranquilla habitacula deligunt. Indigena vero, præsertim quæ in collibus arenosis maritimis commorantur, minora tantum sunt, neque tamen speciebus aliquot eleganter pictis carent. Tertia species flumina stagnantesque aquas incolit. Oceanus tamen genera exhibet numerosissima, in majores minoresque iterum divisa & subdivisa species, quarum quælibet peculiari quodam sub tractu magis viget. Quæ quidem pensitata non possunt non in summam nos rapere admirationem, quod Conditoris ter Optimi, maximi, infinita potentia, præsentia, atque sapientia in immensum adeo pateat, ut vel in marium profundissimis quam maxime admiranda animantia, numero tam stupendo, vivant & vigeant. Inde est, quod sedulus Scrutator multo nonnunquam labore & indefessa industria, ut sumtus taceam, quidpiam ibi inveniatur, quod oculis non solum arridet, verum & contemplatione ineffabilium summi Creatoris operum mentem mirifico quodam modo demulcere potest, ut in verba Davidis Psalm. 104, vs. 24, 25, 26, erumpat. At è diverticulo in viam! Prosequamur nostrum institutum!

Num. 1. Cochlea est umbilicata, ex pallide citrino flava, binis supra dorsum taniis, saturate fuscis, inter quas ex dilutiore Arantii colore pictura regnat, exornata. Species hæc pertenuibus semper & admodum lævibus gaudet testis, ejusque varia jam specimina ante in capsis ostendimus, nunc peculiari quælibet sub numero describenda.

Num. 2. Eadem subtus conspicua, dilute crocea, binas illas taniis fuscas, tertiamque albam visui offerens.

Num. 3. Hæc supra ex dilute cinereo albicans, per dorsum cinereo-grisea, spiram ostendit ex dilute flavo pictam.

Num. 4. Saturate Arantii est coloris, latiore alba, binisque spadiceis taniolis ornata.

Num. 5. Eadem supina, coloris Arantii paulo dilutioris.

Num. 6. Ruffo cinerei, ex albo mixti, hæc est coloris, binis lemniscis angustis, spadiceis, gyrisque albis, fimbriata.

Num. 7. Supra spadiceus huic color est; & flava eam tania ambit.

Num. 8. Eadem supina.

Num. 9. Albicans hæc, ex luteo variegata, supra binis saturate fuscis taniis gyrata est.

Num. 10. Sulphureo flavus huic color est, in fulcis & postica parte ex dilute fusco obumbratus.

Num. 11. Albicans hæc, ex purpureo variegata, supra saturate fusco pigmento obumbratur.

Num. 12. Cochlea, *Alykruik* vocata, eleganter taniata, variis funiculis veluti obvoluta.

Num. 13. Alia similis, carulescens, binis ornata taniolis fuscis.

Num. 14. Cochlea major, umbilicata, taniis ex ruffo luteis circulata.

Num. 15. Alia ejusmodi, nigris luteisque taniis eleganter circumdata, fulcis dilute purpureis distincta.

Num. 16. Alba hæc, ex cinereo luteo variegata, ex saturate fusco obumbrata est.

Num. 17. Cochlea limacum minor, dilute carulescens.

Num. 18. Alia ejusdem speciei, ex purpureo circulata & obumbrata.

Num. 19.

gekrukt, en op verscheide wyzen gekouleurd, met sierlyke banden, deels breed, deels dubbeld, andere met meerder snoertjes, kettingwyze, zeer fraai omringt. Zy hebben hunne voortteling en voedsel op de aarde, van de gewassen en bladen, der bomen, in de warme landen, als Oost- en West-Indië, daar zy de wildernissen voor hunne geruste verblyfplaats verkiezen. De inlandsche zyn maar klein, byzonderlyk die hunne woonplaats in de duinen hebben, waar onder ook eenige fraai getekende gevonden worden. De derde soort leven in rivieren en stille wateren. Het grootste getal der geslachten, zo wel in grootte, als kleinthe van soorten en bysoorten, geven de zeën op, en ieder gewest heeft zyne byzondere geslachten en soorten, waar over de mensch zich ten hoogste moet verwonderen, en in overdenking nemen, hoe oneindig groot des allerhoogsten Scheppers macht, overal tegenwoordigheid en wetenschap is, zo dat ook de grootste wonderen en schepelen in de diepte der zeën krielen; leven en tieren, daar zomwylen door veel moeite en naarstigheit (de kosten aan een zyde gezet) de zoeker iets vindt, dat niet alleen het oog voldoet, maar ook door de onuitsprekelyke wonderwerken des almachtigen Scheppers de ziele verkwikt; zo dat hy met David moet uitroepen uit den 104 Psalm, vers 24, 25 en 26.

Wy gaan verder met deze beschryvinge voort en vervolgen ons werk.

Num. 1. Is een bleek citroen-geel Navelhoorn, met twee donker bruine bandjes over den rug, die met lichter oranje-geel tusschen de bruine bandjes uitgemonstert zyn. Deze soort vallen alle zeer glad en dunschelig, waar van wy reets in ons voorgaande, van de leden, verscheide hebben vertoont, zullende nu ieder soort by de Num. aanhalen.

Num. 2. Dit is de zelve van onderen: licht saffraanverwig, daar de twee bruine banden met een witte gezien worden.

Num. 3. Deze is van boven licht asch-wit, over den rug asch-graauw, met twee bruine banden, en in de krul licht geel getekent.

Num. 4. Deze is hoog oranje-geel, met een brede witten en twee bruine bandjes versiert.

Num. 5. De zelve van onderen wat lichter oranje-geel gekouleurd.

Num. 6. Deze is ros asch-werwig, met wit vermengt, en twee smalle bruine banden, waar van de gieren wit als besnoemt zyn.

Num. 7. Van boven kastanje-bruin, met een gelen bandt omringert.

Num. 8. Is de zelve van onderen.

Num. 9. Is wit met geel gemarmert, en van boven met twee donker bruine banden omkrult.

Num. 10. Is geel zwavel-kouleurig, met licht bruin van achteren en over de vooren beschaduwet.

Num. 11. Deze is wit, met paars gemarmert, en van boven met donker bruin beschaduwet.

Num. 12. Een fraai gebandeerde Alykruik, met verscheide snoertjes als omwonden.

Num. 13. Een andere, uit den blaauwen, met twee bruine bandjes.

Num. 14. Een grote witte Navelhoorn, met ros-gele banden omkrult.

Num. 15. Een andere, met zwarte en gele banden sierlyk omringt, waar van de vooren licht purpervervig zyn.

Num. 16. Is wit, met asch-geel overmarmert, en met donker bruin beschaduwet.

Num. 17. Klein licht blaauw slakhorentje.

Num. 18. Een ander, met paars omringt en beschaduwet.

Num. 19.

- Num. 19. Cochlea Dunorum albicans ex nigro gyrata.
 Num. 20. Cochlea Dunorum flava, tæniis fuscis, ex nigro striatis.
 Num. 21. Similis alia, tæniis carens, lineolis longis, transversalibus, distincta.
 Num. 22. Alia ejusmodi, ex cinereo-griseo unicolor, tæniis lineisque carens.
 Num. 23. Cochlea Dunorum minuscule, cucullæ fatui æmula.
 Num. 24. Cochlea, *Alykraik* vocata, minor, dilute cærulea, intus saturate spadicea.
 Num. 25. Cochlea fluviatilis elegans, dilute flava, ex rubro variegata, catenulis veluti circumdata.
 Num. 26. Cochlea cinereo-grisea, funiculis quasi dense cincta, ex fusco obumbrata.
 Num. 27. Similis alia, rubris funiculis ornata.
 Num. 28. Cochlea marina, minor, tuberculis pulchre inæqualis, quaternis spiris gyrata.
 Num. 29. Alia ejusdem speciei, tuberculis majoribus aspera, eleganter elaborata.
 Num. 30. Cochlea fluviatilis, minor, elegans, luteis fuscisque tæniolis picta.
 Num. 31. Cochlea fluviatilis minor, elegans, tenuis, ex fusco tæniata.
 Num. 32. Eadem subtus conspicua.
 Num. 33. Alia species major, corpore ex albo & luteo vario, fuscis tæniis ornata.
 Num. 34. Eadem supina.
 Num. 35. Cochlea fluviatilis, minor, dilute cærulea, binis nigris, latis, lemniscis ad apicem circumdata.
 Num. 36. Alia Cochlea fluviatilis, elegans, dilute cærulea, ex Arantio & fusco, veluti flammis, distincta, sex in spiras contorta.
 Num. 37. Minor hæc est, albis tæniis, lineisque oblongis, spadiceis, ornata, in quinque spiras contorta.
 Num. 38. Elegantior hæc latis angustisque tæniis quasi reticulata est.
 Num. 39. Cochlea fluviatilis minor, oblonga, acuminata, profunde sulcata, cinereo luteis quasi flammis distincta.
 Num. 40. Eadem supina.
 Num. 41. Cochlea fluviatilis, indigena, ex oblongo acuminata, lineolis veluti tæniata.
 Num. 42. Similis alia, dilute cinerea, postica parte sordide obumbrata.
 Num. 43. Et hæc in nostris fossis atque fluviis reperiunda, crassum continens in cœno degentem Limacem, oblongum in acumen terminata, quatuor spiris, minutoque ad finem globulo absolvitur, testa constans tenerrima, & membranæ instar, tenuissima.
 Num. 44. Eadem supina, ut amplum hians orificium, latis quasi dentibus nonnihil ferratum, inspicere queat.
 Num. 45. Similis alia, supina.
 Num. 46. Eadem prona.
 Num. 47. Alia species, elegantissime picta & variegata, tæniolis, pilorum instar, tenuissimis circumdata.
 Num. 48. Priori compar hæc est.
 Num. 49. Rarior hæc est Cochlea fluviatilis, tæniolis nigris, a postica parte juxta longitudinem expositis, spiras alternatim secantibus, lineata, supra albicans ex fusco obumbrata.

Num. 50.

- Num. 19. Een Duinslakje, wit, met zwarte ringen.
 Num. 20. Geel Duinslakje, wieps bruine banden zwart gestreept zyn.
 Num. 21. Een ander, met lange dwarsstreepjes zonder banden.
 Num. 22. Een ander, eenvoudig, asch-graauw, zonder streepjes, of banden.
 Num. 23. Klein Duinhorentje, gelykende een zotskapje.
 Num. 24. Een licht-blaauw Alykraukje, van binnen donker bruin.
 Num. 25. Fraai rivierhorentje, licht geel, met rood gemarmert, en kerringwyze geband.
 Num. 26. Asch-graauw horentje, vol als met koordjes omflingert, en bruin beschaduwet.
 Num. 27. Een ander, met rode snoertjes versiert.
 Num. 28. Fraai geknobbeld zeehorentje, met vier kringen.
 Num. 29. Een andere diergelyke soort, groter gekorrelt, en sierlyk uitgemonstert.
 Num. 30. Klein fraai rivierslakje, met gele en bruine bandjes.
 Num. 31. Een dun fraai rivierslakje, met bruine bandjes.
 Num. 32. Het zelve van onderen verbeeld.
 Num. 33. Een andere groter soort, over 't lyf wit en geel, met bruine bandjes.
 Num. 34. De zelve van onderen verbeeld.
 Num. 35. Een klein licht blaauw rivierslakje, met twee brede zwarte bandjes om de tuit.
 Num. 36. Een ander fraai rivierslakje, licht blaauw, met o-

- ranje-geel en bruin als gevlamt over de schaal, die uit zes kringen bestaat.
 Num. 37. Deze is kleiner, met witte banden en langwerpige bruine strepen, bestaande uit vyf kringen.
 Num. 38. Deze is sierlyker, netswyze met brede en finale bandjes.
 Num. 39. Langwerpig en puntig rivierslakje, asch-geel gevlamt, met diepe vooren.
 Num. 40. De zelve van onderen.
 Num. 41. Inlandsch rivierslakje, langwerpig gepunt en bandswyze gestreept.
 Num. 42. De zelve soort, licht asch-kouleurig, van achteren wat morslig beschaduwet.
 Num. 43. Deze soort wordt mede in onze landsloten en rivieren gevonden, met een dikke slak, die in de modder zit, langwerpig en puntig ten einde gedraait. Hun huisje bestaat uit vier kringen, met een klein knopje op het eindt: de schaal is ongemeen reder en zo dun als een vlies.
 Num. 44. De zelve van onderen in den wyd gapenden mond te zien, eenigzins breed getand.
 Num. 45. Van de zelve soort, van onderen verbeeld.
 Num. 46. De zelve van boven.
 Num. 47. Weder een andere soort, zeer fraai getekent en gekleurt, met fyne haarige bandjes omwonden.
 Num. 48. Deze is een weérge van de vorige.
 Num. 49. Dit is een raar rivierhorentje, van achteren af zwart gestreept, als geband van de eene kring tot de andere: de strepen verwisselen, zynde van boven wit met bruin beschaduwet.
 Num. 50.

- Num. 50. Curta hæc & coacta est, flava & alba, lineis tenuibus, fuscis, tanquam fasciis, circumdata.
- Num. 51. Eadem supina.
- Num. 52. Cochlea vesicaria, fluviatilis, oblonga, sordide spadicea.
- Num. 53. Priori compar.
- Num. 54. Cochlea vesicaria, fluviatilis, exotica, elegantissima, supina.
- Num. 55. Eadem prona.
- Num. 56. Cochlea vesicaria, dilute cinerea, minutis funiculis, ad regulam digestis, densè cincta, subspadiceis maculis obumbrata.
- Num. 57. Eadem supina.
- Num. 58. Alia penitus dilute cærulea, ex saturate cæruleo per crispatos fulcos obumbrata.
- Num. 59. Eadem supina.
- Num. 60. Cochlea vesicaria, ejusdem coloris, eodemque modo tæniata, tenuibusque funiculis circumdata, ac prior Num. 56. at crassior & ex fusco saturatiore maculosa.
- Num. 61. Alia species, tenuissime lemniscata, costisque, ab uno spirali sulco ad alium protensis, ad finem usque distincta, sex spiris constans.
- Num. 62. Cochlea vesicaria, elegantissime lemniscata, Americana, cujus spira inferior, lata, saturate cærulea, dilute cæruleis & flavis fasciis ambitur; altera & reliquæ ad finem usque spiræ versicoloribus costis, & profundioribus fulcis quam venustissime distinguuntur. Habentur in hac specie, quæ dextrorsum, aliæ quæ sinistrorsum aperiuntur.
- Num. 63. Et hæc quam pulcherrime tæniata, costisque distincta est.
- Num. 64. Alia Cochlea vesicaria, cujus inferior spira tantum non tota alba, altera spira pro parte alba, reliquum vero variorum colorum tæniis & costis ornatum est.
- Num. 65. Cochlea vesicaria, alia, eleganter tæniata, septem è spiris constans, scalas Cochlides quasi referens, quæ è basi lata in angustior finem sursum coeuntes, scapo, ad quem gradus terminantur, à summo ad imum cavo gaudent: id quod in sequentibus quam clarissime ostendemus. Varias autem heic ejusdem generis species exhibemus, ut mira varietas picturæ, ornamentorum, tæniarum, quibus aliæ aliis præcellunt, tanto magis elucescat.
- Num. 66.]
- Num. 67.]
- Num. 68.]
- Num. 69.] Quemadmodum in hisce, à Num. 66 ad 74 exhibitis, tam supra quam infra conspi-
- Num. 70.] cuis, manifestum fit; ut merito & heic stupendum summi Architecti artificium deprædi-
- Num. 71.] cetur.
- Num. 72.]
- Num. 73.]
- Num. 74.]
- Num. 75. Buccinum, brevi rostro, magnum, tenuè, leviter striatum, quod ex Fæto Davidis mihi adlatum, ruffo cinereum, priore spira latum & magnum, ore longo patens, supra corpus quam tenuissime striatum est.
- Num. 76. Cochlea Limacum marina, indigena, ad oppidum Zandvoort capta, ex ruffo luteis costis distincta, tenuibus filamentis arte sibi mutuo adpositis circulata, superficie nonnihil tuberosa.
- Num. 77. Eadem subtus conspicua.

Num. 78.

- Num. 50. Deze is kort ingedrongen, geel en wit, met bruine en fyne streepjes bandswyze omslingert.
- Num. 51. De zelve van onderen verbeeld.
- Num. 52. Een langwerpig dun belhoorn uit de rivier, morfig bruin gekleurt.
- Num. 53. Een weerga van de zelve soort.
- Num. 54. Zeer fraai uitlandsch rivier-belhoorn, van onderen verbeeld.
- Num. 55. De zelve van boven.
- Num. 56. Licht aschkoleurig belhorentje, dat vol met kleine snoertjes, regelmatig omcingelt, en met bruinachtige vlakjes beschaduwtd is.
- Num. 57. Het zelve van onderen.
- Num. 58. Dit is heel licht blaauw, met donker blaauw beschaduwtd over de gekrulde vooren.
- Num. 59. Het zelve van onderen.
- Num. 60. Belhoorn van de zelve koulour en op de zelve wyze geband, syn gesnoert en omcingelt, gelyk die van Num. 56, maar dikker en bruiner gevlaakt.
- Num. 61. Een andere soort, heel syn geband en geribt van de eene diepe voorn tot de andere, ten einde uit, bestaande in zes kringen.
- Num. 62. Ongemeen fraai gebandeerd belhoorn uit West-Indië, waar van de onderste wyde kring donker blaauw, met licht blaauwe en gele banden omcingelt is; de tweede en overige kringen, ten einde uit, zyn sierlyk met verscheide koulouren als geribt, en diep gevoort. Onder deze soorten zyn die regts en links open gaan.

- Num. 63. Dit is mede zeer fraai gebandeert en geribt.
- Num. 64. Dit is weder een ander belhoorn, wiens onderste kring byna heel wit, en de tweede kring voor een gedeelte wit is; het overige is met diverse koulouren geband en geribt.
- Num. 65. Een ander fraai gebandeert belhoorn, met zeven kringen, gelyk de wenteltrappen, die van onderen breed en naar boven naauwer toelopen; doch het spil, waar in de draaitrap sluit, blyft vlak met een hol in 't midden, het welk wy in 't vervolg duidelyk zullen aantonen. Dat wy hier verscheide soorten van een geslacht verbeeld, is de reden van de velerhande veranderingen, sierlyke tekening en bandering, waar in de een boven de andere uitblinkt.
- Num. 66.]
- Num. 67.]
- Num. 68.]
- Num. 69.] Gelyk hier by deze Nummers van 66 tot 74, zo
- Num. 70.] van boven, als van onderen, wordt aangetoont;
- Num. 71.] het welk een wonderwerk des Allerhoogste is.
- Num. 72.]
- Num. 73.]
- Num. 74.]
- Num. 75. Dit horentje is uit de Straat Davids medegebragt, ros aschverwig, breed en groot van de eerste kring, met een lange snuit, verder over 't lyf heel syn gestreept.
- Num. 76. Een inlandsch Zee-slakhoorn van Zandvoort, uit den ros-gelen geribt, en met dunne draadtjes digt aan malkander omringt, en wat hobbelachtig over de schaal.
- Num. 77. Is de zelve van onderen.

Num. 78.

Num. 78. Similis alia, fere, uti prior, unicolor, sed major, & longioribus costis, five profundioribus fulcis crispata.

Num. 79. Eadem supina.

Num. 80. Et hæc indigena est, in littore prope *Vicum*, quod appellant, *maritimum* reperta, forma priori maximam partem similis; nisi quod & major sit, & profundioribus fulcis lirata, latoque lemnisco supra ambientes lineolas, pertenuis, circulata.

Num. 81. Ex sinu Austrino hæc delata, dilute cærulea, ex saturate cæruleo, Achata in modum, picta, nubeculisque veluti distincta, perquam lævi & splendente gaudet superficie.

Num. 82. Hæc quoque, uti prior, ex sinu Austrino oriunda, supra corpus dilute cærulea, ex saturate cæruleo, ut Achata quidam Orientales, variis figuris nubeculisque distincti, eleganter variegata, gyro gaudet, a spira secunda transversim supra primam decurrente, ad oram terminato. Bina hæc ultima specimina quam rarissima sunt, neque, quantum scio, hæctenus ulli alteri cognita: unde a me maximi æstimantur.

T A B U L A Q U A D R A G E S I M A.

Sectio tertia.

Plures heic alias exhibemus Cochleas rariores, exoticas, fluviatiles atque marinas, Turbines nimirum majores minoresque, umbilicatas, Cornua Ammonis, Buccina, &c. Species quælibet singulari fere forma & pictura gaudet: sunt aliæ multis, aliæ paucis circulatæ fasciis, aliæ alium in modum eleganter pictæ, quædam convexæ extuberant, quædam superna parte plano rotundæ sunt, quædam ore amplum hiant, quædam angustiore patent, aliæ fimbriatæ sunt, aliæ minus; quare pars maxima peculiaris inter se diversa genera constituunt. Quodsi Ostracoderma, quibus nostrum pollet Musæum; omnia heic exhibere animus foret, permultas sane Tubulas speciebus & forma & pictura discrepantibus adhuc replere possemus: verum non sufficit iis capiendis hic Tomus; siquidem multo digniora supersint minus prætermittenda.

Num. 1. Maxima hæc est species inter omnes, quas hæctenus vidimus Cochleas turbinatas, five, uti vocant, ad normam Optices comparatas: plurimis autem gyris quam elegantissime circumdata, ex griseo cinerea, teretibus funiculis, circum apicem albicantibus, in latiore vero peripheria minutis punctis, maculisque fuscis, distinctis, gaudet. Sulcos alba pariter fascia obtegit. Os pusillum fimbria caret. A Rumphio inter Umbilicatas refertur. Neque tamen fluviatilis est, sed marina.

Num. 2. Eadem supina, qua parte turbinati gyri quam profundissime introrsum devoluti fabricam veluti ad optices regulas exactam referunt, rubrique sunt & plurimis denticulis stipati: unde quam elegantissimum spectaculum enascitur.

Num. 3. Species maxima Cochlearum Umbilicarum terrestrium, quæ ceparum quasi colore conspicua, variis circulata fasciis fuscis, inferna parte geminatis, apice gaudet cinereo-griseo.

Num. 4. Eadem, subtus conspicua, amplum hians os, & labia carnei ruboris, infra late propendentia ostendens. Gyri introrsum valde profunde concurrunt, undique tamen glabri, nec, uti in priore, denticulati aut ferrati.

Num. 5.

Num. 78. Een ander van de zelve soort, byna van de zelve koulouren als de voorgaande, maar groter en langer geribt, of geplooit, met dieper vooren.

Num. 79. De zelve van onderen.

Num. 80. Dit is mede een inlandsche, aan 't strandt van Wyk op Zee gevonden, koomende in gedaante met de voorgaande meest overeen, behalven dat deze niet alleen groter, maar dieper geplooit, gevoorent, en met een brede bandt versiert is over de dunne omcingelende draadtjes.

Num. 81. Deze is uit de Zuidzee medegebragt, zynde licht blaauw, met hoger blaauw sierlyk, Agaatswyze en wolkachtig, getekent, zeer glad en blinkende.

Num. 82. Dit is mede een Zuidlandsch hoorn, gelyk de voorgaande licht blaauw over 't lyf, met hoger blaauw uitgesiert, gelyk eenige Orientaalsche Agaten, die zich met figuren en wolkachtige verdelingen vertonen, voorzien met een gier, die dwars van de tweede tot over de eerste omkring aan de sluiting eindigt. Deze twee laatste stukken zyn zeer raar, en by niemand anders, naar ons weten, bekend, en men houdt ze in grote waarde.

VEERTIGSTE TAFEREEL.

De derde snede.

Wy vertonen hier nog meer andere zeer rare uitlandsche Land-Rivier- en Zee slakhorens, grote en kleine Wervel-horens, Navel-horens, Post- en Trompet-horens, enz. Ieder soort is byna

Tom. III.

van een byzondere gedaante en tekening, waar onder zyn, met vele en weinig banden omringt, of omslingert, deels sierlyk met andere tekeningen opgeschikt. Ook zyn 'er die verheven, andere die van boven platachtig rond zyn, als mede met wyd gapende monden; andere met enge monden, gesloopt en ongesloopt; zo dat het grootste gedeelte in byzondere geslachten bestaat. Ons Kabinet zou nog verscheide platen van deze soorten, ieder van een byzondere gedaante en tekening, kunnen uitleveren, als men die alle wilde beschryven, daar dit Deel veel te klein toe is, nademaal 'er nog veel waardiger voorhanden zyn, die men niet kan over slaan.

Num. 1. Is de allergrootste soort van Wervel- of Perspectief-hoorn, die wy ooit gezien hebben. Het is ongemeen sierlyk met vele gieren omringt, graauw afchverwig, met ronde snoertjes, die boven aan den top witachtig, en verder in de brede rondte met kleine bruine stippen en plekken getekent zyn: de vooren zyn mede met een witten bandt overdekt. De mondt is zonder foorn. Rumphius stelt het onder de *Umbilicata*. Het is geen rivier-maar een grote zee-wervelhoorn.

Num. 2. De zelve van onderen, daar de draaislinger heel diep inwaarts, gelyk een perspectief, en rood, vol met tandjes omringt is; en een fraaie vertoning maakt.

Num. 3. Is de grootste soort van Navel-slak, of *Cochlea umbilicata terrestris*. Deze soort is uiachtig van koulour, met verscheide bruine banden omwonden, die zich van onderen verdubbelen. Het krieluitje is afch-geel.

Num. 4. De zelve, van onderen vertoont. heeft een wyd gapenden mondt, met rood vleeschkoulourige lippen, die van onderen breed neêrhangen. De gieren lopen inwaarts heel diep in malkander, egaal glad en niet getand, of gekartelt, gelyk by de voorgaande.

H h

Num. 6.

Num. 5. Cochlea alia umbilicata, ejusdem speciei & magnitudinis, alba, sex tæniolis, latis, fuscis, ordinate circumdata. Gyri pariter subtus in profundam coeunt cavitatem.

Num. 6. Alia Cochlea umbilicata perelegans, spadicei coloris, fascia gaudens lata, albicante, a postica parte supra infimam spiram crassiore exporrecta, at circa spiram secundam rursus evanescente: ubi loci alia semet effert tæniola angustior, flava, supra fastigiatum apicem expansa. Os atque retorrída labia corallini sunt ruboris. Ex tractu Americæ meridionali mihi adlata est elegantissima hæc Cochlea, & sub Num. 7 supina conspici potest.

Num. 8. Et hæc ex America meridionali oriunda, spadicea, tribus tæniis albis tota circulatur. Supremus apex multo, quam in priore, planior est.

Num. 9. Cochlea Turbinata major, ex fusco unicolor, in sex spiras contorta, apice gaudens plano rotundo, arcte veluti compresso. Interiora ex flavo cinerei sunt coloris. Labium crassum, angusto orificio patet.

Num. 10. Priori hæc compar quidem, at versicolor tamen est, ex ruffo cinerea, supra & infra ex pallide luteo & saturate fusco, marmoris in modum, variegata: os angustum tenui margine gaudet, labio interim carens.

Num. 11. Turbo teres, Cucurbitæ minori, quam *Kabas* vocant, forma similis, dilute fusco colore per universam testæ superficiem pictus. Gyri ejus haud formant turbinem prominulum, sed contra profunde introrsum demersi similem fere, ac parte inferna in Cochleis majoribus turbinatis observatur, fabricam, ad regulas optices comparatam, exhibent. In sinu Australi hæc species reperitur.

Num. 12. Idem supinus, intus albicans, labio oris tenui, in fimbriam extuberante, gaudens.

Num. 13. Turbo Orientalis verus, cinereo luteus, saturate spadiceis tæniis albisque funiculis, in margaritas veluti quam elegantissime distinctis, in omni ambitu ad prominentem usque apicem circumlatus.

Num. 14. Idem supinus, qua spirā profunde introrsum demersa, gyrique ad normam Optices digesti, parte interna omnes ferrati atque ex saturate spadiceo denticulati cernuntur.

Num. 15. Cochleæ binæ Limacum, minores, quarum altera parte superna dilute purpurascit, infra autem ex violaceo purpurea est; altera minuscula, dilute fusca, umbilicata, alto apice terminatur.

Num. 16. Cochlea umbilicata major, Americana, è fluviis *Surinami*, supra dilute cinereo-lutea, & instar Cepæ, plano-rotunda.

Num. 17. Eadem subtus lactea, latis, retorridis, rosei coloris, ornata.

Num. 18. Cochlea Limacum fluviatilis, Austrina, supra altum fastigiata, ad gyros albicans, tribus funiculis angustis, subtilibus, obvoluta, atque ex subruffo leviter variegata. Subtus saturate spadicea fascia supra crassiore gyrum decurrit cornu; unde venatici veluti figura emergit.

Num. 19. Eadem supina, hac parte penitus lactea, ut Cocleæ turbinatæ, profunde introrsum, atque ad normam Optices, gyrata, ore prorsus rotundo, & crassiuscule fimbriato, prædita.

Num. 20. Cochlea turbinata minor, ex dilute spadiceo unicolor, Americana, cujus turbo planiusculus quasi introrsum repressus est.

Num. 21. Eadem supina, ore lunato, labiis fimbria alba, terete, munitis.

Num. 22. Cochlea turbinata, elegans, Americana, supra dilute spadicea, in fundo ex albo variegata, lavigati instar Achatæ: apex turbinis paulo dilutioris est coloris.

Num. 23.

Num. 5. Is mede een Navel-slakhoorn, van de zelve grootte en soort, wickleurig, met zes brede bruine bandjes in order omringt. De gieren lopen mede onder in een diepe holligheit te zamen.

Num. 6. Een ander fraai Navel-hoorn, licht bruinverwig, met een brede witte bandt, die van achteren over de onderste dikke welle, of draaitol, zich vertoont, en aan de tweede welle weder verliest, daar zich een smaller geel bandje voor in de plaats vertoont, en over 't verheven topeinde verbreidt.

Num. 7. De mondt en omgeslagen lip zyn koraal rood. Dit is een zeer fraai slak-hoorn, uit 't Zuiderdeel van West-Indië mede gebragt, en wordt hier van onderen vertoont.

Num. 8. Deze is mede uit 't Zuiderdeel van West-Indië, bruinkouleurig, met drie witte banden geheel omringt: de bovenste top is veel platter als aan 't voorgaande.

Num. 9. Grote Wervel-hoorn, die eenvoudig bruin gekleurt is, met zes omlopende kringen. Het topeinde is plat rond, als digt te zamen gedrukt, van binnewaarts geel aschverwig, met een dikke lip, en eene kleine opening.

Num. 10. Dit is de weërge van de voorgaande soort, doch veranderlyk van kleur, die ros aschverwig, met bleek geel en donker bruin gemarmerd is, zo van onderen, als van boven: de mondt is naauw en dun getand, zonder lip.

Num. 11. Rond Wervel-hoorn, vast gedaante als een kleine *Kabas*, licht bruinverwig over de gehele schaal: de wellen of gieren zyn, in plaats van een uitstaand krulletje, diep ingezonken, perspectiefs-wyze, gelyk de grote wervel-horens van onderen. Zy worden in de Zuidzee gevonden.

Num. 12. Is de zelve van onderen, binnenwaarts wit: de lip van den mondt is dun met een soom uitgezet.

Num. 13. Het rechte Oost-Indische Wervel-hoorn, asch-geel-

kouleurig, met donker bruine banden en witte snoertjes, die zeer fraai gekartelt, als geparelt zyn, ringswyze omflingert tot aan den verheven krultop.

Num. 14. De zelve van onderen, met de krul diep inwaarts, waar van de gieren zich als een perspectief vertonen, daar alle de kanten binnenwaarts gekartelt en donker bruin getand zyn.

Num. 15. Twee kleine slakhorentjes, waar van het een van boven licht paars, en van onderen donker violet-paars gekouleurd is. Het tweede is een klein licht bruin Navel-horentje, met een hoge tuit.

Num. 16. West-Indisch groot Navel-hoorn uit de rivier van Suriname. Het is licht asch-geel van boven, en platachtig rond, gelyk een uie.

Num. 17. Vertoont het zelve van onderen, melk-wit, met rozen-rode lippen, die breed en omgeslagen zyn.

Num. 18. Zuidlandsch Rivier-slakhoorn, van boven hoog getopt, over de gieren wit, met drie fyne dunne snoertjes omwonden, en zachtjes rosverwig overmarmert; naar onderen, over de dikke welle, met een donker bruinen bandt versiert, 't welk gelyk een jagthoorn verbeeld.

Num. 19. Het zelve van onderen, geheel melk-wit, met een diepe draai, als een perspectief, gelyk de Wervel-horens, de mondt is heel rond en dik omsoomt.

Num. 20. Klein en eenkouleurig licht bruin Wervel-horentje, uit West-Indië, waar van het krulletje zich plat inwaarts als ingedrukt vertoont.

Num. 21. Het zelve van onderen, met een halven kringachtigen mondt, met een witten ronden soom, de lippen omgeboord.

Num. 22. Fraai West-Indisch Wervelhoorn, van boven licht bruin, met wit in den grondt doormarmert, gelyk Agaten, die gepolyft zyn: de bovenste krultop is wat lichter van kouleur.

Num. 23.

Num. 23. Eadem subtus conspicua, dilute cinereo-lutea, ore intus penitus lacteo, tenuiter fimbriato.

Num. 24. Rarissima hæc est Cochlearum turbinatarum species, undique spadicea, cute quasi pellucida, tenui, per quam spadiceus color transparet, obducta.

Num. 25. Eadem subtus, uti supra, colorata, cavo profundo, in quo gyri terminantur, donata, ore gaudens aurem humanam referente, angustum hiantem, in ambitu fimbriato, ansa deorsum pendula prædita.

Num. 26. Cochlea Limacum marina, Orientalis, elegantissima, ex viridi & albo, instar Achate Orientalis, variegata. Turbo ejus de materie matris perlarum constructus tonum viridem reflectit.

Num. 27. Cochlea Limacum Perlata, Amboinensis, cujus turbo dissolutus gyris constat sibi mutuo non contiguis, instar tubæ. Interiora pariter superficie gaudent Conchæ margaritifera æmula.

Num. 28. Cochlea ex rotundo turbinata, pulcherrime picta, gyris eminentibus crispata, luteis, spadiceis, albisque funiculis & tæniis venuste circulata. Subtus simili modo comparata est, ac quæ sub Num. 14 hujus Tabulæ repræsentatur.

Num. 29. Cochlea Limacis arboreæ, quam venustissima, fuscis, albis, ex ruffo-luteis, & dilute flavis, latis, angustis, fasciis obvoluta, instar cornu venatici formata, labiis late fimbriatis.

Num. 30. Cochlea turbinata, teres, Americana, majoris cujusdam globuli plani formam referens, lactea, lemnisco cæruleo per sulcos circulata.

Num. 31. Eadem supina, ore non multum hiantem, binis dentibus, labioque late fimbriato, gaudente conspicua.

Num. 32. Cochlea marina, valvata, cærulea, *Alykruik* dicta, maxima, nostris in oris ad littus *Schevelinge* reperta. Pertinet autem ad illarum Cochlearum genus, quæ heic locorum in mari capta, coctæ, multis inter delicias sunt. Attamen rarius majores hæc species inveniuntur.

Num. 33. Cochlea Limacis fluviatilis, exotica, minor, venusta, corniculo venatico forma similis, ex ruffo & albo elegantissime variegata, apice five extremo spirarum saturate fusco gaudens.

Num. 34. Eadem Cochlea subtus ex cinereo-luteo unicolor est, profundo pollens cavo, in quo gyri terminantur, prout in Cochleis turbinatis obtinet. Os parvum, rotundum, labio albo, fimbriato, gaudet.

Num. 35. Cochlea umbilicata, terrestris, spadicea, albo lemnisco cincta. Hæc species, hyeme sub tellure delitescens, æstate arborum foliis vescitur.

Num. 36. Eadem supina, dilute spadicea, ore amplo, labii experte, testa tenui, gaudens.

Num. 37. Buccinum umbilicatum, albissimum, sex gyris ambientibus, sinistrorsum obtortis, constans, rarissime obvium, nitidissimum, leve, & testa tenui præditum. Ima pars pariter jucunde candida est, fossaque gaudet transversali, amplam supra peripheriam, quæ amœne purpurascit, decurrente, atque in os semet expandente. Labium crassum est lateque fimbriatum.

Num. 37*. Hæc priori eadem est, sed ex luteo eleganter picta, itidem sinistrorsum gyrata.

Num. 38. Buccinum, *Aplustre Arantium* vocatum, ab imo ad summum usque apicem verficoloribus tæniolis, albis, nigris, rubris, luteis, cæruleis, viridibus, fasciatum. Oris, quod Arantii intus coloris est, limbi pertenuis sunt & acuminati. In fluviis æque ac in terra semet multiplicat hæc species, quæ tamen raro in Museis occurrit.

Num. 39.

Num. 23. Het zelve van onderen, met een licht asch-gele koulleur: de mondt van binnen is heel melk-wit, met een finallen soom omboord.

Num. 24. Deze is heel vreemd en raar, en een soort van Wervel-hoorn, doorgaans bruin, met een dun doorschynend vlies overtrokken, daar de bruine koulleur door heen schynt.

Num. 25. Het zelve van onderen gelyk van boven gekleurt, met een diepe holligheit daar de krulgiere eindigen. De mondt heeft de gedaante van een menschenoor, met een neerwaarts hangende lel, rondom gesoomt, en klein van sluiting.

Num. 26. Oost-Indisch zee-slakhorentje, byzonder fraai met groen en wit gemarmert, gelyk de Oorientsche Agaatssteen: de krul is groen weerschynend gepaarlemoert.

Num. 27. Paarlemoer-slakhoorn van Ambon in Oost-Indië, wiens krullen doorgaans los en vry gescheiden zyn, zo dat de eenne slingergier de andere niet raakt, gelyk een trompet. Van binnen is de zelve mede gepaarlemoert.

Num. 28. Rond gekrult Wervel-hoorn, dat mede ongemeen fraai gerekent, verheven geslingert, en met gele, bruine en witte snoertjes en banden omringt en versiert is. Van onderen is 't zelve gelyk by Num. 14. op deze plaat is verbeeld.

Num. 29. Dit boom-slakhorentje is ongemeen fraai, met bruine, witte, ros gele en licht gele, brede en smalle, banden als omwonden, naar de gedaante van een walddhoorn geformeert, met een brede soom aan de lippen.

Num. 30. Rond West-indisch Wervel-horentje, van gedaante als een grote platte knoop, melk-wit, met een blaauwen bandt over de vooren geslingert.

Num. 31. De zelve van onderen, met een kleine opening van den mondt, die met twee tanden en een brede lipsoom voorzien is.

Num. 32. De grootste soort van blaauwe zee-alykruik, die hier te lande aan 't zeestrandt te Scheveningen is gevonden. Het is van 't zelve geslacht als die gene, welke hier uit zee gevischt, gekookt, en van velen als eene lekkerny gegeten worden: doch deze grote soorten worden heel selden gevonden.

Num. 33. Een klein sierlyk en vreemd rivier-slakhorentje, van gedaante als een jagthorentje, zeer fraai ros en wit gemarmert, waar van het toppuntje, of het uiterste krulletje donker bruin is.

Num. 34. Van onderen is dit zelve horentje eenvoudig asch-geel, met een diepe holligheit daar de giertjes eindigen, naar de gedaante van de Wervel-horens. Het mondtje is rond, met een witte omgesoomde lip.

Num. 35. Bruine Navel-slakhoorn, met een witten bandt omringt. Deze soort onthoudt zich 's winters in de aarde, en 's zomers eeten zy de bladen der bomen.

Num. 36. Is de zelve van onderen, licht bruin, met een wyden mondt, dunschalig, zonder lip.

Num. 37. Langwerpig sneew-wit Navel-hoorn, dat uit zes omlopen of kringgiere bestaat, die naar de linker zyde omkrullen, en zeer selden gevonden worden: zy zyn zeer zindelyk, licht en dunschalig. Van onderen zyn ze mede schoon wit, met een dwarsgroeve over den wyden omkring, die schoon paars is, en zich in den mondt verbreidt: de lip is dik en breed gesoomt.

Num. 37*. Dit is 't zelve, maar fraai geel gekleurt, en links.

Num. 38. Zogenaamde Oranjevlag, die van onderen tot aan het bovenste punt vol met verscheide koulleuren van bandjes omzwachtelt is, als wit, zwart, rood, geel, blaauw en groen. Zy zyn zeer dun, en scherp van kanten om den mondt, die inwaarts oranjeverwig is. Zy worden in rivieren en op het landt voortgeleelt. Men ziet ze selden in de Kabinetten.

H h 2

Num. 39.

Num. 39. Buccinum umbilicatum, binis taniolis, una purpurea, altera ruffula fasciatum. Priori proxime adfines est: at labio lato, fimbriato, gaudet.

Num. 40. Priori compar, fasciis carens, at profunde liratum, ex lutescente pictum, in quinque circumeuntes spiras contortum.

Num. 41. Cochlea turbinata pallide alba, maculis fuscis distincta, affinis illi, quæ sub Num. 1 hæc in Tabula fuit exhibita, cujus taniæ, funiculi, maculæ regulariter digesta erant: at contra in hæc maculæ temere nulloque ordine sitæ sunt. Funiculus albus eam ambit.

Num. 42. Eadem supina, elegantissime albicans, ad normam Optices profunde cava, spira interiore intus undique denticulata, aut quasi margaritis fimbriata, spira autem infima, crassa, punctis fuscis pulchre circumscripta, gaudens.

Num. 43. Cornu Ammonis parvum, in tellure pariter ac in fluviis reperiendum. Inter Cochleas umbilicatas quoque hæc species refertur, profunda fovea gaudet.

Num. 44. Buccinum umbilicatum, album, in quinque contortum gyros, acutè terminatos, lato pollens circum os limbo, reflexo, fimbriis quasi elaborato.

Num. 45. Idem supinum.

Num. 46. Cochlea valvata, *Alykruik* dicta, minor, elegantissima, lutea fasciola alba, integræ, aliaque nigricante, dimidia, supremum apicem circumscripta, rarior, ex Austrino mari protracta.

Num. 47. Eadem supina.

Num. 48.

Num. 49.

Num. 50.

Num. 51.

Num. 52.

Num. 53.

Num. 54.

Num. 55.

Num. 56.

Num. 57.

Num. 58.

Num. 59.

Num. 60.

Num. 61. Cochlea umbilicata, elegantissime variegata & fasciata, in fluviis Americæ degens.

Num. 62. Buccinum umbilicatum, marinum, testa gaudens crassa, dilute cinereo-fuscum, supra læve, splendens, flammisque veluti pictum.

Num. 63. Cochlea umbilicata, alba, striis capillaribus ornata, lataque circum os fimbria.

Num. 64. Eadem supina, amplo ore patula.

Num. 65. Cochlea umbilicata, ejusdem, ac prior, formæ, sed ex ruffo-flavo variegata, gemina fascia, inferiorem crassam peripheriam ambiente, prædita.

Num. 66. Eadem supina.

Num. 67. Cochlea umbilicata, marina, priori forma similis, at pallide alba, lineolis capillaribus, tenuissimis, striata.

T A B U L A

Num. 39. Deze Navel-slak is met twee bandjes, naamentlyk met een paars, en een rosachtig bandje, omzwachtelt. Het is mede een bysoort van de voorgaande; doch deze is met een brede fomige lip voorzien.

Num. 40. Deze is een weërge van de voorgaande, zonder banden, maar diep gevoorent, geelachtig gekouleurd, met vyf omlopende slingers gegiert.

Num. 41. Een bleek-wit Wervel-hoorn, met bruine plekken. Het is een bysoort van die op deze plaat, die heel regelmatig geband, gevakt en gefoomt is: in 't tegendeel is deze wild en niet in order gevakt, maar met een wit snoertje omzwachtelt.

Num. 42. Verbeeldt 't zelve van onderen, heel sierlyk wit en diep als een perspectief: de binnen-slinger is van binnen doorgaans getand, of met kantjes, als peerlen, omboord. De onderste dikke gier is met bruine stippen fraai omringt.

Num. 43. Is een klein *Cornu Ammonis*, die zich mede op de aarde en in de rivieren bevinden. Zy worden ook onder de Navel-horentjes getelt, hebbende een diepe kuil van onderen.

Num. 44. Wit Navel-hoorn, met vyf gieren omslingert, die puntig eindigen, met een breiden omgeflagen soom aan den mondt, met uitwerkfels gelyk franjes.

Num. 45. Het zelve van onderen.

Num. 46. Een byzonder sierlyk, geel, Alykruikje, met een hele en halve zwarte bandt van boven om het krulletje gewonden. Het is heel vreemd, uit de Zuidzee.

Num. 47. Het zelve van onderen.

Num. 48.

Num. 49.

Num. 50.

Num. 51.

Num. 52.

Num. 53.

Num. 54.

Num. 55.

Num. 56.

Num. 57.

Num. 58.

Num. 59.

Num. 60.

Num. 61. Navel-slakhoorn, dat heel fraai gemarmert en gebandeert is. Zy leven in de rivieren van West-Indië.

Num. 62. Zee-Navel-slakhoorn, met een dikke schaal, licht asch-bruinverwig, van boven glad-glanzig en als gevamd getekent.

Num. 63. Wit Navel-slakhoorn, met zeer fyne streepjes, en een breiden soom om den mondt.

Num. 64. Het zelve van onderen, met een diepe opening.

Num. 65. Dit is van de zelve gedaante als het voorgaande, maar ros geel gemarmert, met een dubbelden bandt om de onderste dikke omkring.

Num. 66. Het zelve van onderen.

Num. 67. Dit zee-Navel-hoorn komt met de gedaante van 't vorige wel overeen; maar van kouleur is dit bleek wit, met fyne streepjes, die gelyk fyne haartjes daar over heen leggen.

TABULA QUADRAGESIMA ET PRIMA.

Sectio quarta.

Quamplurimas complectitur rariores species valvatarum, five lunatarum Cochlearum, crassa tenuique testa constantium: quibus testa crassa est, ex breves sunt & conglobata, alia costulis latis angustisve, alia quasi funiculis, striis, fasciis, distincta, variegata, maculosa, annulata, granulis aspera, alia rursus guttata, & peregrinis quasi literis five Characteribus picta; haud pauca vero ineffabili colorum varietate quam excellentissime elaborata sunt, alia unicolores, plurima tamen versicolores, ut sane pro dignitate describi non possint. Propterea praecipua tantum specimina in medium producemus: cum sufficiat demonstrasse, quod genus hocce tam multiplicibus e speciebus constet.

Rumphius in *Museo Amboinensi* Tabula XXVII viginti & duas ejus generis species exhibet, & nomine universali *Valvatas striatas* adpellat, interque Cochleas elegantiores, quas *Alykruik* vocant, refert. In nostra Collectione ultra ducentas species hujus generis continentur, quas tam formae, quam colorum varietate elegantissimas ad oculum demonstrare possumus, earumque maximam partem in Tabulis depictam exhibemus. Quae crassa testa constant, plerumque rotunda & lunata sunt. Quae vero tenui gaudent testa, ut plurimum prominulum gerunt turbinem, suntque nonnihil oblonga & acuminata.

Num. 1. Cochlea haec est umbilicata, varii coloris, ex sinu Austrino, mira elegantia, viridis instar Achatae, variegata, intus concha margaritiferae aemula superficie ornata, tum & extus in turbine.

Num. 2. Aliud specimen rarae pulchritudinis, itidem ex sinu Austrino, materie pariter conchae margaritiferae constans, profunde liratis rursusque elevatis fasciis, tanquam tæniis argenteis, quae Smaragdini viroris cylindrulis elaboratae sunt, superbiens. Sulci turbinem ambientes fasciis albis ornati sunt.

Num. 3. Haec tota de materie conchae margaritiferae est, ex ruffo resplendens, nigraque fascia turbinem circumdata.

Num. 4 & 5. Bini hi sunt Trochi plani, profundis quasi rugosi sulcis, qui circum variegatum turbinem convexi fiunt.

Num. 6. Ejusdem speciei Cochlea tota de materie conchae margaritiferae parata.

Num. 7. Minor alia, itidem tota materie conchae margaritiferae constans, altiore apice turbinato donata.

Num. 8. Pariter tota haec de materie matris Perlarum conflata, extuberantibus funiculis dense cincta, apice ex viridi resplendente gaudet.

Num. 9. Hi Vitelli compressi vocantur, quum plani sint ovorumque vitellos referant, gyro praediti amplo, grandi, parvoque turbine, coloris dilute spadicei.

Num. 10. Eadem de specie & haec est Cochlea, ante ex albo emortui instar capitis pallens, postica parte per latum gyrum ex fusco & albo striata.

Num. 11. Eadem supina.

Num. 12 & 13. Haec binae parum a se mutuo discrepant, pariter ad vitellos pertinentes, oblonga, prioribus proxime succedentes.

Num. 14 & 15. Binae sunt spadiceae Cochleae valvatae, marinae, Orientales. Prior testam crassam alba fascia cinctam gerit; posterior fascia flava, striisque transversalibus gaudet.

Num. 16.

EEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De vierde snede

De zelve behelst zeer veel rare soorten van halvemaans-horentjes, waar onder dik-en dunschalige zyn, kort en rond in-malkander gedrongen, deels met ribbetjes, die breed en smal, andere die als met koordjes, streepjes, bandjes, gemarmert, gevlaakt, geringt, en gegraint, of met korreltjes bezet zyn: weder andere zyn gespikkelt, en als vreemde letteren, die naar karakters gelyken, en verscheide zyn met onthoemelyke soorten van kouleuren zo heerlyk en fraai, deels eenkouleurig, en de meeste soort met velerhande verwen versiert en getekent, dat het niet te beschryven is; weshalven wy de voornaamste hoofdstukken daar van maar zullen aanhalen. Het is genoeg, dat wy kunnen aantonen, dat dit geslacht in zo menigvuldige soorten bestaat.

Rumphius in zyne Amboinsche Rariteitskamer verbeeldt in de plaat op Num. 27. twee en twintig soorten van de zelve, en noemt ze met een algemeen naam *Valvata striata*, stellende de zelve mede onder de Alykruiken, die zeer fraai zyn. Wy hebben in onze Verzameling over de twee honderd soorten van dit geslacht, die wy daar van kunnen aantonen, en ieder op zyn fraaiste in veranderinge, zo wel in gedaante, als kouleuren, daar wy het grootste gedeelte in plaat van verbeelden. De dikschalige zyn doorgaans rond halvemaanswyze, en de dunschalige hebben gemeenlyk een vooruit staande of verheve krul, en zyn wat langwerpig en puntig.

Num. 1. Deze Navel-hoorn is uit de Zuidzee gevist, en wonderlyk fraai van kouleur en gemarmert, gelyk groen Agaat,

Tom. III.

van binnen schoon gepaarlemoert, als mede van buiten over de krul.

Num. 2. Een ander ongemeen fraai stuk, mede uit de Zuidzee gekomen. Het is gepaarlemoert, met diep gevoorende en verhevene banden, als linten, die uit zilver met smaragd-groene kouleuren gelyk blokjes zyn uitgewerkt. De vooren zyn rondom de krul met witte banden versiert.

Num. 3. Deze is heel gepaarlemoert, met een rossen weerschyn, en een zwarte bandt rondom de krul geslingert.

Num. 4 en 5. Dit zyn twee platte *Trochissen*, of Tollen, met diepe vooren als gevouwen, die rondom de gemarmerde krul verheven zyn.

Num. 6. Is van de zelve soort, geheel gepaarlemoert.

Num. 7. Een kleiner, met een hoger krultop, geheel gepaarlemoert.

Num. 8. Deze is mede geheel gepaarlemoert, en vol met verhevene snoetjes omringt: het topeinde is groen weerschynend.

Num. 9. Deze worden *Vitellus compressus* genaamt, om dat zy plat zyn, en naar doojers van eieren gelyken, met een wyde grote gier en een klein krulletje, licht kastanjebruin van verwe.

Num. 10. Is van de zelve soort, maar van voren wit doodbleekachtig, en achter over de brede gier bruin en wit gestreept.

Num. 11. De zelve van onderen.

Num. 12 en 13. Deze twee verschillen weinig van malkander, en zyn mede Vitellussen, of gele langwerpige doojers, en volgen na de voorgaande.

Num. 14 en 15. Zyn twee kastanjebruine Zee-alykruiken uit Oost-Indië. Die van Num. 14. is over de dikke schaal met een witte bandt, en by Num. 15 met een geelen bandt, met dwarsstrepn versiert.

I i

Num. 16.

- Num. 16 & 17. Binæ aliæ Cochleæ, valvatæ, ex ruffo flammæ in modum variegatæ.
 Num. 18. Cochlea valvata, alba, perrara, funiculis intortis, arcte sibi mutuo junctis, gaudens.
 Num. 19. Eadem supina.
 Num. 20. Valvata Albula, paucis donata gyris, apice paulum elatiore, ore amplo, supra corpus fordide albescens, ex ruffo luteis fasciis, haud distincte conspicuis, picta, Amboinenfis.
 Num. 21. Ejusdem hæc speciei est, itidem fordide alba, ad apicem ruffis literis, quasi characteribus, notata.
 Num. 22. Et hæc eandem ad speciem pertinens tota lactea est.
 Num. 23. Valvata nigra, alias etiam rubella & Erythrophthalmos dicta, quum subtus labio interno Corallini ruboris gaudeat, oculi figuram referente. In testa superiore atro nigra rotundi ocelli, tanquam ovula Erucarum, hærent accreti, quæ forte ipsa sunt Limacum intus habitantium ovula, è quibus pulli proveniunt. Uno tantum gyro, nulloque, ut aliæ, gaudet apice turbinato: hujus tamen locum supplet parvus quidam processus eminens, dentiformis.
 Num. 24. Ejusdem hæc est speciei, nigricante sua cute orbata, sub hâc lactis instar candida, lævis, splendens.
 Num. 25. Eadem supina, rubrum ostendens labium, quod extrorsum ex rubro pellucet. Cæterum lunata subtus macula, nigra, in medio datur, oculum referens: unde *Rubella* vocatur.
 Num. 26. Binæ ad eandem speciem pertinentes, adhuc ita comparatæ, uti se habent, quando recens, è mari protractæ sunt, altera dilute, altera saturate spadicea, suis ovulis obsitæ.
 Num. 27. Hæc de maximis est Cochleis lunatis, intus alba, quatuor dentibus armata, extus variis coloribus, ambientibusque funiculis ornata, apice parum prominulo. albo.
 Num. 28. Ex albo & nigro flammæ in modum picta hæc est, & filis tenuibus circulata.
 Num. 29. Alia penitus lævis, splendens, variis coloribus Achata in modum maculata, subtus alba, dentata.
 Num. 30. Alia rursus nigerrima, fasciis albis, transversis, serpentino ductu decurrentibus, ornata. Isthæc sufficiant: neque enim, quæ reliqua sunt, seorsim singula nunc describemus, quum tot & tantæ variæ adhuc dentur species, ut omnium descriptio fieri vix possit; quod jam in limine memoravimus.

TABULA QUADRAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio quinta.

Varias exhibet Rhomborum dictorum species majores & minores.

Num. 1. Rhombus maximus ex ruffo maculatus & nubilatus, clavicula muricata. Minores majoresque maculæ nubesque eum variegant; dorsum latæ fasciæ quasi circulares ornant: fundus pallide albescit: interiora versus nonnihil violacei cernitur. Testa tenuis est: clavicula, muricis instar conformata: os amplum hiat: corpus in cylindri formam convolutum est.

Num. 2.

Num. 16 en 17. Zyn twee andere asch-gele Alykruiken, met een roffer kouleur overmarmert en als gevlamt.

Num. 18. Een byzonder rare soort van slakken-hoorn, geheel wit, met gekartelde of gedraaide koordtjes, die digt in malkander sluiten.

Num. 19. De zelve van onderen.

Num. 20. Deze heeft weinig gieren: de punt is wat verheven, met een wyden mondt, over 't lyf morslig wit, met ros-gele banden, die niet wel gezien worden. Deze soort komt van Ambon.

Num. 21. Is van de zelve soort, mede morslig wit, en aan het punteinde met roffe letteren als karakters getekent.

Num. 22. Deze is van de zelve soort, en geheel melk-wit.

Num. 23. Negers alykruik, ook *Rubella* of Roodoog genaamt, om dat zy van onderen een koraal-rode binnenlip hebben, die eene verbeelding van een oog maakt. Op de bovenschaa, die donker zwart is, groeien of zitten kleine ronde oogjes, als eiertjes van rupsen. Mogelyk zyn het eiertjes van de slakken zelf, daar de jongen uit voortkomen. Zy hebben maar een gier, en geen krulpuntje, gelyk andere, in wier plaats zich een klein uitstekend hoekje als een tandt vertoont.

Num. 24. Is van de zelve soort, daar de zwarte huidt afgehaalt is, zynde onder de zelve melk-wit, glad en glanzig.

Num. 25. De zelve van onderen, met de rode lip, die naar buiten rood doorschynt, zynde verder van onderen halvemaanswyze, zwart in 't midden, dat een oog verbeeldt, waarom ze *Rubella* genaamt wordt.

Num. 26. Zyn nog twee van de zelve soort, zo als zy uit zee komen; de een licht kastanje en de andere donkerder bruin gekouleurd, met hare eiertjes bezet.

Num. 27. Dit is van de grootste soort van halvemaans-hoorn,

die van binnen wit zyn, en vier tanden hebben, van buiten met verscheide kouleuren en snoertjes omringt, met een klein uitstekend wit puntje.

Num. 28. Deze is wit en zwart gevlamt, met dunne draadtjes omwonden.

Num. 29. Een ander, die geheel glad en glanzig is, met velerhande kouleuren van plekken Agaatswyze verbeeld, van onderen wit en getand.

Num. 30. Weder een ander, die geheel git-zwart is, met witte bandtjes, die dwars slangswyze sierlyk daar over heen getekent zyn.

Wy zullen ons hier mede vergenoegen, zonder de overige ieder in 't byzonder te beschryven, naardien 'er zo velerhande soorten en bysoorten zyn, dat het onbeschryfelyk is, gelyk wy boven in 't hoofdt van dit Tafereel reeds hebben gemeld.

TWEE EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De vyfde snede.

Op deze plaat verbeelden wy verscheide soorten van Rhombus, groot en klein.

Num. 1. Grote Wolkebak, bruin rood gevlakt, en gewolkt met kleine en grote plekken, over den rug breed in 't rond als geband. De gróndkouleur is bleek-wit, en dunschalgig, naar binnenwaarts een weinig violet: de sluyting is van gedaante als een voetangel, met een wyden mondt, en gewelt gelyk de cylinders.

Num. 2.

Num. 2. Ejusdem est speciei, atque coloris, at pictura discrepat; cum maculae nubilosa magis heic inter se mutuo contorqueantur atque implicentur. Apex etiam coronae magis prominulus est, quam in precedente.

Num. 3. Idem supinus.

Num. 4. Ejusdem speciei & coloris alter, elegantius tamen maculatus. *Nebeculas* vocat Rumphius hasce species.

Num. 5. *Voluta Tigrina*, ab aliis *Leo scandens*, Listero *Rhombus Cylindro-pyramidalis*, *clavicula sulcata*, vocatus. In Museo Kircheriano, sub Num. 130, ejusmodi Cochlea exhibetur, haud tamen distincte ibi descripta. Quod ea cylindri instar convoluta sit, & antica parte, in modum pyramidis, acutissime & eleganter terminetur, atque supra, posteriora versus, circa claviculam, in angustum coeat crasso ibidem sulco excavata, a Listero equidem liquido indicatum est. Merito videtur species hæc inter Volutas Achatinas posse referri, quarum nonnullas postmodum exhibebimus. Dura crassaque iis testa est. Quam hoc Numero representamus, lactei est coloris, ex spadiceo maculata, & marmoris instar variegata more quorundam Achatinarum Orientalium. Qua spadicea est superficies, tenuibus tota filamentis distinguitur cujusmodi nihil in candida ejus parte animadvertitur.

Num. 6. Ejusdem speciei alia, dilutius ruffula, majoribus maculis notata, tenuibus fibrulis, qua rufus color regnat, distincta, perquam glabra, splendida, & quasi lævigata.

Num. 7. Hujusce superficies alba, intermixto malini floris rubore varia, maculis, tanquam nubeculis, atro-fuscis atque albicantibus distincta, nigris desuper fasciis circulatur. Cæterum & tenues heic lineolæ capillares albæ, uti in priore, visuntur. Antica pars paululum intropressa est, & turbine angustiore donata.

Num. 8. Et hæc de Volutarum est speciebus, penitus albicante gaudens testa, ex spadiceo nubilata, variegata, eleganterque notata.

Num. 9. Eadem supina. Genus hoc multis pollet speciebus, quarum quælibet peculiari gaudet apparatu: absit vero omnes heic figuris verbisque exponere, quas nostro in Museo asservamus; quandoquidem earum numerus modum excedit.

Num. 10. *Rhombus cylindro-pyramidalis*, ex ruffo nebulatus. Aliam hic ad speciem pertinet, quam priores: antica enim parte circa extremum turbinatum late extumescit; & superficie gaudet saturate spadicea, pallide albescens maculis, nubilosis, veluti subtus transparentibus, more multorum Achatinarum, distincta. Species hæc itidem in formam pyramidis arcte convoluta est, supra circa caput lata, in claviculam angustam coiens.

Num. 11. Ejusdem hic est speciei, sed ex flavescens fuscus, oblongis latis maculis, albicantibus, tanquam annulis, ornatus, supra verticem eleganter variegatus. Rarior autem est, & ex America Hispanorum adfertur.

Num. 12. Decorticatam heic exhibeo Volutam Tigrinam, illi, quæ Num. 5 habetur, geminam, sub veste exteriori ex albo & pallido malini floris rubore inter se mistis undique picta, quæ, si ulterius lævigando detereretur, rubicundior adhuc apparitura foret.

Num. 13. Alia ejusmodi species, quoque lævigata, lactea, dilute purpurascens fasciis latis, angustisque, ornata, antierius circa verticem saturatius Amethystino colore tincta.

Num. 14. Nubecula arantii coloris, ornatu inusitato conspicua, antierius in apicem acutissimum turbinata, super arantium testæ colorem dilute albis pallentibus nubibus atque punctis variegata.

Num. 15.

Num. 2. Is van de zelve soort, doch verschillende, niet in kouleur, maar in tekening, daar de wolkachtige vlakken zich meer door malkander geslingerd en verward hebben: ook steekt de kroonpunt meer uit dan de vorige.

Num. 3. De zelve van anderen vertoond.

Num. 4. Is mede van de zelve soort en kouleur, maar fraaier gevakt. Rumphius noemt deze soorten *Nubeculae*, dat is, *Wolkjes*.

Num. 5. *Tyger-Toten*, die van eenigen *Klimmende Leeuwen* genaamt worden; by Lister *Rhombus Cylindro-pyramidalis*, *clavicula sulcata*. In 't *Museum Kircherianum* wordt er een vertoont, die niet duidelyk beschreven is, op Num. 130. Dat ze gelyk de cylindrs als in malkander gerolt zyn, en pyramiedswyze voor aan 't hoofd heel puntig en sierlyk eindigen, gelyk mede van boven naar achteren aan de sluiting smal toelopen, met een dikke voorn, is van Lister klaar vertoont. Men zou dit geslacht met recht onder de Agate Toten kunnen stellen, waar van wy in 't vervolg verscheide zullen vertonen. Het zyn harde dikschalige horens. Deze is melk-wit, met kastanje-bruin gevakt en overmarmert, gelyk zommige Orientaalsche Agaten. Het bruin is als fyndradig gestreept, dat op den witten grondt niet gezien wordt.

Num. 6. Deze is lichter rosverwig, maar groter gevakt, en fyndradig over de roffe kouleur gestreept, zeer glad en glanzig als gepolyft.

Num. 7. Deze is over de schale wit, met rood, gelyk appelbloesem-kouleur, vermengt, met donker bruin en wit gevakt, als gewolkt, met zwarte bandjes, die daar als over heen gewonnen zyn; verder mede als de vorige met fyne witte haarige streepjes overtrokken. Van voren zyn ze wat ingedogen, en smaller omtrent hun krul.

Num. 8. Deze is mede van de zelve soort van *Voluta*, zynde geheel wit over de schale, met kastanje-bruin overwolkt, gemarmert en fraai getekent.

Num. 9. De zelve van anderen. Dit geslacht heeft vele soorten, en ieder een byzondere tekening, die wy niet alle, die in ons Kabinet zyn, zullen in plaat verbeelden en beschryven, nademaal het getal daar van te groot is.

Num. 10. Deze is van een ander geslacht als de voorgaande, en van voren aan de krul breed uitgezet, die over de schale donker kastanje-bruin met bleek witte vlakjes wolkachtig daar als door heen schynen, gelyk men veel in de Agaathenen ziet. Deze soort is mede digt in malkander gerolt, van gedaante gelyk pyramiden, van boven aan de kruin breed, en aan de sluiting smal toelopende.

Num. 11. Deze is van de zelve soort, maar geelachtig bruin gekleurt, met langwerpige, brede, witte, vlakken ringswyze versiert, van voren over de kruin fraai gemarmert. Het is een rare soort, die uit de Spaansche West-Indiën komen.

Num. 12. Is een afgeschilde *Voluta Tigrina*, gelyk die van Num. 5, die onder de eerste bekleedinge wit met bleek rood, gelyk appelbloesem-kouleur, geheel geverwt is, welke, als ze meerder wierdt afgepolyft, zich nog roder zou vertonen.

Num. 13. Een ander van de zelve soort, die mede afgepolyft is, melk-wit, met licht paarsse, smalle en brede banden versiert; voor aan de kruin of krul hoger Amatist koulurig.

Num. 14. Een ongemeen fraai oranje Wolkbakje, met een heel puntig krulletje van voren, over de schaal oranje-verwig, met licht witte en bleke wolken en stippelen overschildert.

Num. 15. Minor ejusdem speciei, itidem Arantii coloris, subtus conspicua, intus pariter ex saturate Arantio picta, antierius circa labrum dilutius colorata.

Num. 16. Et hæc ad eandem pertinet speciem, sed obscurioris est Arantii coloris, nubeculis pallide albescentibus variegata, tenuibusque Arantii coloris punctis, striatim nitido ordine, æqualiter atque dense juxta se mutuo digestis, circumdata. Caput longum, & in apicem prominulum contortum est. Inter Nubeculas refertur, quia tenui testa gaudet.

Num. 17. Hæc lactea est, Arantii coloris nubeculis & funiculis, uti prior, circumdata. Capitis apex, longum prominens, minutis globulis in ambitu gyrorum obsitus est. Species hæc non adeo frequenter occurrit.

Num. 18. Ejusdem speciei alia, priori per omnia similis, nisi quod ex cærulescente albicans nubeculis saturatoris Arantii coloris distinguatur.

Num. 19, 20 & 21. Hæ tres itidem ejusdem sunt speciei, sed lævigatæ: qua de causa funiculi evanescere, colorque Arantius in purpureo rubrum, albus in dilute cæruleum, veluti in nubeculas efformatum, abiit. Ex Indiis Orientalibus adferuntur.

Num. 22. Strombus Americanus, rarissime reperiendus, crassa testa gaudens, ex cærulescente albicans, spadiceis nubeculis distinctus. Pertinet ad eandem cum prioribus Num. 10 & 11, in hac Tabula, speciem.

Num. 23. Voluta filosa, capite subrotundo, marginibusque obtusis donata: gyrata ejus volumina antierius rugosa & profunde lirata sunt. Medium albicantis testæ fascia lata, perplexa, Arantii coloris, instar annuli, ambit. Corpus reliquum tenuibus Arantii coloris filamentis more serpentino striatum est; claviculam vero saturate fusca lata fascia, elatioribus annulis distincta, succingit.

Num. 24. Ejusdem est speciei, sed fascia medium corpus ambiens, lævigando detrita, obscure purpurascit, ejusque filamenta perplexa, rudiora, nonnullisque in locis ex Arantio maculosa sunt.

Num. 25. Volutarum filolarum species maxima, quæ pulchriorem aliam haud nobis unquam videre contigit. Listero audit *Rhombus cylindricus, pyramidalis, fasciatus* & *radiatus, rostro late nigricante*. Fascia corpus ambiens haud adeo lata est, ac in binis prioribus: cæterum cum Num. 23 maxime convenit.

Num. 25*. Eadem species, minor tamen, & subtus conspicua.

Num. 26. Voluta fasciata. Hujusce generis multæ sunt species, non pictis solum fasciis atque striis serpentinis, sed & magnitudine inter se discrepantes. Testa quoque crassior ipsis est, & forma conica; siquidem subtus circa claviculam in acumen convergant, ore veluti tæniola tenui, fusca, cincto: antierius rotundæ sunt & latæ, marginibus donatæ lævibus, in quibus circumvoluti gyri elegantissime ex lacto & spadiceo maculati, marmorisque in modum ad obtusum usque apicem variegati, apparent. Exterius viridi flavus regnat color; binæque fasciæ, altera prope caput, altera inferiora versus, albicantes, nigris maculis succinctæ, corpus ambiunt: has inter fascias oblongæ, quasi vermiformes striæ, a superioribus veluti deorsum crispatæ, funiculi mediocris crassitie præditæ, conspiciuntur, quæ sub fascia altera, inferiore, evanescunt. Ut plurimum vulgo Cæcoli virides vocantur.

Num. 27. Eadem species, sed admodum confuse picta. Caput ejus maximum partem, ut in prioribus, comparatum est. Cæterum ob picturæ perplexitatem vix exacte describi potest.

Num. 28, 29, 30 & 31. Hæ omnes Volutæ ad eandem illam pertinent speciem, quam Cæculos virides vocant: coloribus autem & pictura inter se differunt.

Num. 32 & 33. Hæ supinæ jacent, ut & hac facie conspicuæ sint.

Num. 34.

Num. 15. Is een klein van de zelve soort, oranjeverwig, om van onderen te zien; van binnen is de zelve mede hoog oranje-kleurig, en naar voren om de lip wat lichter.

Num. 16. Deze is mede van de voorgaande soort, maar donkerder oranjeverwig, met bleek-witte wolken-vernengt, en met fyne of kleine oranjestippeltjes, streepswyze, in goede order netjes egaal en digt aan malkander omringt. Het hoofd is lang en puntig vooruit gekrielt. Zy worden mede onder de Wolkbakjes getelt, om dat zy dunschalig zyn.

Num. 17. Deze is melk-wit, met oranje wolkjes en snoertjes omringt, gelyk de voorgaande: het lange uitstekende hoofdpuntje is over de gieren met kleine knoopjes rondom bezet. Het is een ongemeene soort.

Num. 18. Is van 't zelve geslacht, en zo verre geheel met de voorgaande overeenkomstig, behalven dat deze blaauwachtig wit, en met hoger oranje-kouleur gewolkt is.

Num. 19, 20 en 21. Deze drie zyn mede van de zelve soort, maar gepolyft, weshalven zich de snoertjes verliezen, en de oranje-kouleur in een paarsachtig rood, en het wit in licht-blaauw wolkig vertoont. Deze soorten komen uit Oost-Indië.

Num. 22. Een West Indisch Wolkhoorn, of *Strombus*, dat zeer raar is en selden gevonden wordt, zynde dikschalig en blaauwachtig wit, met kastanjebruin overwolkt. Het sorteert onder die van Num. 10 en 11, op deze plaat.

Num. 23. Plompe Wel, met een rondachtig hoofd, en stompe kanten, waar van de omgeslingerden wellen van voren rimpeelig en diep gevoornt zyn. In 't midden zyn ze met een breeden verwarden oranje-gelen bandt over de witte schaal geringt; verder over 't lyf met oranje-gele fyne draadtjes, slangswyze gestreept, en onder om de sluyting met een donker bruinen, breeden, bandt, met verhevene ringetjes, omslingert.

Num. 24. Is van de zelve soort, waar van de bandt in 't midden uitgeslepen en donker paars vertoont, waar op de draadtjes verwildert, grover, en op eenigen plaatsen oranje-geel gevlaakt zyn.

Num. 25. Deze is de allergrootste soort van Arkans-garen, die wy nooit fraaier gezien hebben. By Lister wordt de zelve in 't Latyn *Rhombus cylindricus, pyramidalis, fasciatus* & *radiatus, rostro late nigricante*, genaamt. De bandt over 't lyf is niet zo breed als de voorgaande, en komt met die van Num. 23, best overeen.

Num. 25*. Hier wordt de zelve soort, maar kleiner, van onderen verbeeld.

Num. 26. Van deze slag van Wellen zyn 'er vele soorten, niet alleen verschillende in tekening van banden en slangachtige strepen, maar ook in grootte en kleinte. Het zyn mede dikschalige Wellen, van eene kegelachtige gedaante, onder aan de sluyting smal toelopende, met gladde kanten, daar zich de omgeslingerde gieren byzonder fraai vertonen, met melk-wit en kastanje-bruin gevlaakt en gemarmert over den stompachtigen top. Van buiten zyn ze groenachtig geel, met twee witte banden, de eene boven aan 't hoofd, en de andere naar onderen geschikt, met zwarte plekjes omringt; tusschen die twee banden zyn langwerpige bruine streepjes, als wormtjes, van boven nederwaarts als gekrielt, zo dik als een matelyk bindgaarn, die onder de twede bandt verdwynen. Zy worden gemeenlyk *Groene-kaasjes* genaamt.

Num. 27. De zelve soort, maar heel verward getekent: het hoofd of topeinde komt meest met de voorgaande overeen. Verder is het wegens de verwarde tekening niet wel te beschryven.

Num. 28—31. Deze zyn alle van de zelve soort, die den naam van *Groene-kaasjes* dragen, in verscheide kouleuren en tekingen.

Num. 32 en 33. Liggen, 't onderste boven, om ze mede zo te vertonen.

Num. 34.

Num. 34, 35 & 36. Minusculæ hæ sunt species, pictura semper discrepantes, quarum aliæ ex dilute flavo unicolores albis taniis nigrisque punctis distinguuntur; aliæ, ex viridi flavo unicolores, ex albo fasciata & guttatae sunt; aliæ ex Arantio maculatae & guttatae; aliæ rursus pallide luteæ punctis rubris, in taniis congestis, circulantur. Ob multiplices varietates hoc loco haud describemus minores illas, quæ in medio collocatae sunt, species: sufficiat eas æri incisas simul exhibuisse.

Num. 37. Et hic Rhombus est, prioribus, Caseolis viridibus dictis, affinis. Quercini ligni colore simplice conspicuus binis albicantibus gaudet annulis, altero supra, ad caput, primum gyrum ambiente, altero inferius sito. Antica parte gyri omnes penitus candicant, atque serrati in apicem latum, prominentem, terminantur.

Num. 38. Eadem species lævigata, pellucetem exhibens purpuram. Caput album, serratum, apice rubro gaudet.

Num. 39. Hæc magis adhuc lævigando detrita amœnum Amerhyfii colorem, albis fasciis distinctum, monstrat. Caput hujus quoque lævigatum est, gyrosque exhibet ex purpureo annulatos & crispatos, speculo elegantissimo.

Num. 40 & 41. Binæ Volutæ Arantiæ, albis oblongis striis, tanquam fasciis, circumscriptæ.

Num. 42. Ejusdem speciei alia, ex Arantio fusca, albis, latis fasciis circumdata.

TABULA QUADRAGESIMA ET TERTIA.

Sectio sexta.

Elegantissima heic exhibemus specimina, in quibus equidem depingendis naturam ars satis exacte imitata est. Quum vero largissima hujusmodi rerum supellectile simus instructi, exquisitissima semper atque perfectissima suo in genere exempla selegimus, ut iis, qui hæc amant atque intelligunt, satisfaciamus, materiemque demus, è qua mirifica omnipotentis Conditoris opera magis magisque cognoscere discant.

Num. 1. Voluta Arantia elegans, maculis inæqualibus, albis, venuste elaborata. Listero *Rhombus Cylindro-pyramidalis* audit; Rumphio *Voluta pennata*. Nos, quod modo dedimus nomen, ipsi præ aliis competere arbitramur. Neque ex vilioribus ea est speciebus. Arcte convoluta apice pyramidali, eminentiore, gaudet.

Num. 2. Eadem subtus conspicua, qua parte haud minus elegans pictura, quam supra, effulget.

Num. 3. Paulo hæc brevior est & latior antè, circa caput, itidem tamen Arantio picta colore, maculisque inæqualibus, albis & flavis, in fascias quasi formatis, sufferta atque exornata.

Num. 4. Nonnihil tenuior hæc & angustior est, turbine terminata acutissimo; coloris ex fusco Arantii; maculis oblongis, inæqualibus, albis, variegata; extus perquam lævis & splendida.

Num. 5. Eadem subtus conspicienda, æquè venusta hac parte.

Num. 6. Voluta dilutioris Arantii coloris, priore minor, maculis reticulatis, inæqualibus, albis & ex fusco Arantiis varia.

Num. 7, 8, 9 & 10. Vocantur *Rhombi Attagenes*, panni auro contexti, aut & Fimbriæ denticulatæ; siquidem simili fere modo, ac plumæ in pectore Attagenum, variegantur, picturâ interim atque coloribus usque discrepantibus: cernitur enim dilute flavum, Arantio-flavum, Arantio-fuscum, atro-fuscum, album, tum

Num. 34, 35 en 36. Dit is een kleiner soort, en altoos veranderlyk van tekening, waar onder sorteren die licht geel eenkoulourig, met witte banden en zwart gestippelt zyn. Andere zyn eenkoulourig, groenachtig geel, wit geband en gestippelt; andere oranje geel gestippelt en gevakt; weder andere bleek geel, met rode stippen bandswyze omringt. Om de velerhande veranderingen gaan wy het kleine goetjje, het welk in 't midden geplaatst is, met stilzwygen voorby. Het zal genoeg zyn het mede in plaat te verbeelden.

Num. 37. Dit is mede een *Rhombus*, en een bysoort van de voorgaande *Groene-kaasjes*, egaal eikenhout koulourig, met twee witte ringen, de een boven aan 't hoofd, om de eerste gier, de tweede omlaag. Van voren zyn alle de gieren heel wit en gekartelt, met een brede uitstaande punt.

Num. 38. Is de zelve, gepolyft, daar een paarffe koulour doorschyn: het wit gekartelde hoofd heeft een rode punt.

Num. 39. Deze is nog meer afgepolyft, en vertoont een schone Amantiste koulour, met witte banden. Van deze is het hoofd mede gepolyft, daar de gieren paars omringt en gekrield zyn, dat zeer fraai staat.

Num. 40 en 41. Zyn twee oranje-Tootjes, met witte langwerpige streepjes bandswyze omslingert.

Num. 42. Dit is van de zelve soort, oranje bruin, met brede, witte, bandtjes.

DRIE EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De zesde snede.

In deze plaat vertonen wy zeer fraaie stukken, die volgens de

Tom. III.

natuur vry kunstig zyn nagemaakt, en om dat wy rykelyk in alles van deze en andere voorzien zyn, zo verkiezen wy altoos de keurlykste en compleetste stukken tot ons Werk, om de liefhebbers en kenners genoeg te geven, en om daar uit de wonderen des almogenden Scheppers te leren kennen.

Num. 1. Verbeeldt een fraai Oranje Tote, met witte, ongelijke, plekken sierlyk uitgemonstert. Lister noemt deze in 't Latyn *Rhombus Cylindro-pyramidalis*, en Rumphius geeft haar den naam van *Voluta pennata*. Maar wy houden ons aan den rechten naam van *Oranje-Tote*, met witte plekken, dat van de gemeenste soort niet is. Zy zyn digt in malkander gerolt, met een verheve pyramidale punt.

Num. 2. De zelve van onderen verbeeld, daar de fraaie tekening niet minder als van boven uitblinkt.

Num. 3. Deze is wat korter en breder voor aan 't hoofd, mede oranjekoulour, met ongelijke witte en gele plekken bandswyze gevult en versiert.

Num. 4. Deze is wat dunner en smaller, met een heel puntig tolletje, van koulour bruin oranjeverwig, met witte, langwerpige, ongelijke, plekjes, van buiten zeer glad en glanzig.

Num. 5. Verbeeldt de zelve van onderen, niet minder fraai.

Num. 6. Deze Tote is lichter oranjeverwig, netswyze, met ongelijk wit en bruin oranjeverwig geplekt, en kleiner van gedaante dan de voorgaande.

Num. 7. Deze worden *Korhoenders*, *Goudelakens* en *Speldewerks-borens* genaamt, om dat de tekening daar in uitsteekt, gelyk de korhoenders over hunne borst veeren hebben; doch gedurig vershillende in hunne tekening en koulouren, van licht geel, oranje geel, oranje bruin, donker bruin en wit, als mede of het met gouddraadjes doorwerkt is. Het zyn fraaie stukken, die van liefheb-

Kk

tum & aureis alicubi filis quasi intertextum. Sunt sane specimina quam elegantissima, & longe dignissima, quæ in Museis asservuntur atque a curiosis perlustrentur. Cum priore Num 6 ratione brevitatis & crassitie satis conveniunt, antierius apice gaudentia turbinato, prominentiore, postica parte in claviculam angustam convergentia.

Num. 11. Priores hic Rhombus ad species pertinet, corpore est crassiore, & rariore pictura, plus flavi monstrante, præditus.

Num. 12. Idem supinus.

Num. 13 & 14. Volutæ binæ cordiformes, ex flavo Arantiæ, albis maculis & filamentis capillari-bus circumdatæ, rarissimæ. Ex Amboina Indiarum Orientalium adferuntur, sed rarius; unde & pluri-mi æstimantur. Pertinent autem inter *Volutas*; quum arcte in figuram coni convolutæ sint.

Num. 15 & 16. *Rhombi bini Cylindro-pyramidales, Americani*, quoque perquam rari, ex spadiceo, dilute flavo, albo & Arantio maculati & nubilati.

Num. 17. Elegans Nubecula, sive Haustellum, Cochleari, quo hauritur, simile, obscure fuscum, dilute cæruleis flavisque nubeculis ornatum. Testa gaudet tenui hæc species, unamque duntaxat con-volvitur in spiram: unde & Pisciculus ejus major & crassior est, quam qui habitat in arctius convolutis.

Num. 18. Specimen idem subtus conspicuum.

Num. 19, 20, 21, 22. Omnes hæ Cochleæ testis sunt tenuibus, atque coloribus variis, variis-que figuris quam elegantissime nubilatæ: earum quædam pictura Chartam dictam Turcicam referunt; aliæ minutis punctis annulatæ, oblongisque striis, catenarum in modum dispositis, distinctæ sunt.

Num. 23, 24, 25, 26, 27, 28 & 29. Rariores hæ sunt species Stromborum, qui ex Ameri-ca Hispanorum adlati picturam speculandi materie plenissimam ostendunt. Testa ex albo perfundata nu-beculis obscure fuscis, Arantiis, rubris, flavis, & dilute cæruleis, variegatur. Dantur & inter eos, qui tenuissimis veluti villis taniati & circulati sunt.

Num. 30. Et hic Strombus est, at obscure fuscus, ex albo cærulescente nubilatus, rubris punctis, in funiculos compositis, annulatus.

Num. 31. Volutæ breves, crassæ, coactæ, funiculis rubris, tenuibus, cinctæ, ex saturate Arantio perfundatæ, ex albo & dilute cæruleo marmoris in modum variegatæ, antierius in gyris dilute flavæ, & ex ruffo variæ. Inter Cochleas Americanas, quas *Katjes* vocant, referuntur.

Num. 32 & 33. Ad eandem hæ pertinent speciem, verum prior simpliciter flava striis longis, ru-bris, catenatis, ambitur; altera perquam pallide albicans ruffis taniis, vel filis, tenuium funiculorum æmulis, circumdatur.

Num. 34, 35 & 36. Hæ Volutæ inusitata quadam elegantia nubilatæ sunt, singularibus quælibet coloribus & pictura superbientes, incomparabiles, itidem ex America Hispanorum delatæ, quarum po-sterior punctis circulatur.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUARTA.

Sectio septima.

Num. 1. *Volutam Regularem* heic exhibemus, quæ Listero *Rhombus Cylindro-pyramidalis* audit; Rum-phio autem *Meta Butyri* vocatur. Vocabulum *Rhombus* variarum est significationum: primo enim magicam

liefhebbers in de Kabinetten wel mogen gezien worden. Zy komen met de voorgaande van Num. 6 in kortte en dikte wel over-een, van voren met een uitstekende draaipunt, en van achteren smal aan de sluiting toelopende.

Num. 11. Deze is wel van de voorgaande soort, maar veel dik-ker over't lyf, en eelder van werk gerekent, met meer geel verfiert.

Num. 12. De zelve van onderen.

Num. 13 en 14. Twee gele oranje gekouleurde Harte-Toten, met witte plekken en fynhaairige draadtjes omringt, die heel raar zyn. Zy worden van Ambon in Oost-Indië medegebragt, doch zeer selden, en worden alzo in grote waarde gehouden. Het zyn mede *Volutas*, die digt in malkander gerolt zyn, in de gedaante van kegels.

Num. 15 en 16 Zyn twee *Rhombi Cylindro-pyramidales, Ameri-cani*. Dit zyn mede twee ongemene stukken, die met kastanje-bruin, licht geel, wit en oranjekouleurden gevlaakt en gewolkt zyn.

Num. 17. Een fraai Wolk-hoorn, of scheppertje, gelyk een lepel, daar men mede schept, donker bruin, met licht blaauwe en gele wolken verfiert. Deze zyn dunschalig en enkeld gerolt, weshalven haar slakje groter en dikker is, dan die digter gerolt zyn.

Num. 18 Vertoont het zelve van onderen.

Num. 19—22. Deze zyn alle mede dunschalig, met onge-meen fraai gewolkte horens van verscheide kouleurden en tekenin-ge, gelyk gemarmerd papier, waar onder mede zyn, die rings- wyze fyn gestippelt en kettingwyze langwerpig gestreept zyn.

Num. 23, 24, 25, 26, 27, 28 en 29. Dit zyn alle rare soorten van *Strombi*, die uit de Spaansche West-Indiën zyn medegebragt, met ongemene speculative tekening, waar van de grondschal

wit, met donker bruin, oranje, rood, geel en licht blaauw als overwolkt en geschildert is, waar onder ook behoren die heel fyn-haairig gesnoert en omringt zyn.

Num. 30 Is mede van de zelve soort, maar donker bruin, met wit en blaauwachtig gewolkt, snoerswyze met rode stippels om-ringt.

Num. 31. Kort en dik gedronge Welle, met rode syne snoer-tjes omringt, over een donker oranjekouleurden grondt, van vo-ren over de gieren licht geel, met ros gemarmert. Deze worden onder de West-Indische *Katjes* geforteert.

Num. 32 en 33 Zyn mede van de zelve soort: de eerste is eenvoudig geel, met rode lange streepjes, kettingwyze omringt; de tweede geheel bleek wit, met roffe bandtjes of draadtjes, gelyk dun bindgaren.

Num. 34, 35 en 36 Zyn ongemeen schoon gewolkte *Katjes*, of Tootjes, ieder van een byzondere kouleur en tekening, zon-der weërge, zynde mede uit de Spaansche West-Indiën gebragt, waar van de laatste met stippels omringt is.

VIEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De zevende snede.

Num. 1. Hier vertonen wy de *Voluta Regularis*, die by Lister *Rhombus Cylindro-pyramidalis* genaamt wordt, en by Rumphius *Meta Butyri*, of *Boterweg*. Het woordt *Rhombus* heeft verschei-de beduidingen: voor eerst wordt het een *Toverradt* geheten, dat hier

magicam quandam rotam indicat, quo sensu huc quadrare haud potest; secundo Piscem notat, significatione pariter heic non congruente; tertio & Chirurgicum quendam deligandi modum exprimit; tandemque & Rhombus Geometricam significat figuram tessellatam, sive quadratam obliquangulam, cujus æqualia inter se sunt latera, sed anguli non recti. Postremo hoc sensu Rhombus quodammodo figuram vel formam Cochlearum, quas *Volutas Regulares* vocamus, æmulatur: sunt enim eæ testæ, quam arctissime in sese convolutæ, crassæ & ponderosæ, regulari quodam modo quasi contortæ, angustis latisque chordis vel tæniis per superficiem ex Arantio unicolore circulatæ, quarum superius extremum latum, rotundum, in apicem acuminatum excurrens, per sulcos ex spadiceo maculatur & variegatur; clavicula vero angustior est & coacta.

Num. 2. Isthæc saturate Aurantii est coloris, nec minus eleganter fasciata, pertusis veluti tæniis regulariter obvoluta, cui parem rarissime datur conspiciere. Apex supremus, in quem multiplices spiræ coeunt, & vertex variis admodum coloribus quam venustissime variegatus, heic præcipue emicant.

Num. 3. Tertia species citrinæ est flavedinis, latioribus fasciis, albis, tæniis veluti, saturate spadiceis figuris, oblongo-quadratis, distinctas, referentibus, circulata. Forma sat regularis conoidea est.

Num. 4. Species quarta dilutissime flavescit, angustioribus tæniolis albis, & ruffis parallelepipedis circumdata, superius, ad caput, binis punctorum rubrorum seriebus, tanquam fasciola quadam, succincta, ad claviculam vero rubris tæniolis ornata.

Num. 5. Quinta species, pallide alba, saturate spadiceis maculis, tigrino veluti more, variegata, & funiculis flavis, quorum nonnulli rubris punctis distinguuntur, circumdata est.

Num. 6. Sexta species, dilute vel pallide lutea, perplexis parallelepipedis figuris, ex saturate Arantio pictis, circulariter ambitur, spectaculo sane haud injucundo.

Num. 7. Species septima externam testæ superficiem præ se fert albicantem, oblongis spadiceis maculis, oblique deorsum vergentibus, hasque interstinguentibus funiculis tenuibus, flavis, sat regulariter circumscriptam.

Num. 8. Voluta simplex, alias *Quercina* dicta, ex flavo ruffula, maculis nonnullis pallide albescens, veluti rhomboideis, circulariter notata, præsertim circa latius extremum capitale, & gyros ibidem in acumen desinentes. Sulci striati, non adeo distincte conspiciui, a superioribus deorsum tendentes, haud profundi sunt, sed plani fere, ut in ligno Quercino. Posteriora versus, circa claviculam, plurimæ harumce Volutarum ab uno latere oblique incurvatæ sunt.

Num. 9. Altera Volutarum Quercinarum species, croceo-lutea, saturate fuscis striis perplexis dense obtecta, sub quibus veluti pictæ ex albo fasciolarum latæ & angustæ transparent. Cætera similis est priori.

Num. 10 & 11. Ejusdem fere hæc sunt coloris, nisi quod posterior lata fascia, alba, ambiatur. Extrema earum superiora in gyris ex albo, luteo & saturate fusco æqualiter maculata & variegata sunt.

Num. 12. Quercina pariter hæc est Voluta, superficies cujus albicans flavis & ex Arantio-fuscis maculis oblongis, tum capillaribus filis rubris, juxta longitudinem æque ac crassitiem ductis, tandemque fascia alba, medium corpus ambiente, ornatur. Superius extremum eleganter pictum est. Latera longissima haud curvantur, verum recta procedunt ad finem usque. Rarissima quædam hæc est species: nobis tamen plures adhuc in nostro Museo restant, quas omnes in hisce Tabulis exhibere non licet; quia opus hoc nimium excresceret, & secuturis speciminibus rarioribus nullus superesset locus.

Num. 13.

hier niet te pas komt; ten tweede is Rhombus een Tarbot, dat hier mede ook niet overeenkomt. Ten derde is Rhombus een soort van Chirurgikale verbinding; en dit woordt wordt in de Geometrie een ruigachtige figuur of scheef vierkant genaamt, dat wel gelyke zyden, maar geen rechte hoeken heeft. Dit laatste gelykt eenigzins naar de gedaante van deze horens, die wy *Voluta Regularis* noemen, om dat het hoofdstukken zyn, die heel digt over malkander gerolt, dik en zwaar zyn, regelmatig, eenigzins gebogen, met smalle en brede koorden of linten omcirkelt over de eenkleurige oranje-gele schaal, wiens topeinde breed en rond met een spitse punt uitloopt, en over de vooren met kastanje-bruin geplekt en gemarmert is, wier sluiting wat eng en ingedrongen is.

Num. 2. Deze is hoog oranje-geel, en niet minder fraai gesnoert, met doorgewerkte linten regelmatig omwonden, wiens weêrge zeer selden gezien wordt, waar van 't hoofdpunt, dat de veelvuldige gieren veroorzaken, en de kruin, die zeer sierlyk met verscheide koulouren gemarmert is, doet uitblikken.

Num. 3. De derde soort is geelcitroenverwig, met breder witte banden, als linten, die met donker bruine blokjes als doorwerkt en omringt zyn. De gedaante komt met de evenmatige schikking wel overeen, maar is eenigzins kegelachtig.

Num. 4. De vierde soort is heel licht geel van verwe, met smalder witte lintjes en roffe blokjes omringt, van boven aan 't hoofdt met twee reien rode stippelen bandswyze bezet, als mede aan de sluiting met rode lintjes versiert.

Num. 5. De vyfde soort is bleek wit, met donker bruine plekken als overygert, en met gele snoertjes, waar onder eenige met rode stippen uitgemonstert zyn.

Num. 6. De zesde soort is licht of bleek geel-schalig, met

verwarde langwerpige hoog oranje-gekotleurde blokjes, cirkelachtig omringt, dat niet onaangenaam vertoont.

Num. 7. De zevende soort is op den grondt van de buitenschaaft wit, met langwerpige bruine plekken, die van boven af neêrwaarts zyn geschikt, waar over vele smalle gele snoertjes in 't rond omwonden en geregelt zyn.

Num. 8. Eenvoudige Welle, anders Eikenhoutte Toot, die van koulour geel rosachtig, met eenige bleek witte plekken, gelyk ruitige blokjes, ringswyze getekent zyn, byzonderlyk aan 't brede hoofdeinde, en de gieren, die puntig eindigen. De gestreepte twyfelachtige vooren, die van boven nederwaarts lopen, zyn niet gediept, maar vlak, gelyk de aardt van eikenhout. Naar achteren aan de sluiting is de meeste soort van deze Toten de eene zyde scheef of kromachtig gebogen.

Num. 9. De tweede soort van eikenhoutte Toot is over de saffraan-gele koulour met donker bruine verwarde streepjes rykelyk overdekt, daar bleek witte smalle en brede bandtjes door heen schynen. Verder is ze van gedaante als de voorgaande.

Num. 10 en 11. Deze zyn byna gelyk van koulour, behalven dat de laatste met een breder witten bandt omringt is. De topeinden zynegaal over de gieren met wit, geel en donker bruin gevlaakt als gemarmert.

Num. 12. Dit is mede een eikenhoutte Toot, wit over de schaal met geel en oranje-bruin langwerpig geplekt, in de lengte en rondte met syne rode haarige draadtjes, als mede in 't midden met een witten bandt omringt en versiert. Het topeinde is fraai getekent: de lange zyden zyn niet gekromt, maar lopen egaal uit. Deze is een heel rare soort: doch wy hebben nog vele soorten in onze Verzameling, die wy niet alle in plaat kunnen vertonen, om dat dit Werk anders te wydlopg zou zyn, en de navolgende rare stukken geen plaats zouden vinden.

Kk 2

Num. 13.

Num. 13 & 14. Rariores hæ sunt & perpulchræ, ab oris Caracis dictis profectæ; quarum prima dilute carulescente est colore, radiis saturate fuscis, tanquam flammis, distincto. Gyri in supremo apice ex caruleo plumbei sunt coloris, fuscis maculis variegati. Altera haud abfimilis priori pictas tamen illas flammis non radiatas, sed potius veluti nubilatas monstrat.

Num. 15. Isthæc priori Num. 13 maximam partem similis est ratione picturæ lapides Achatas æmulantis: at color fuscus heic dilutior, alterumque latus ad claviculam curvum sive obliquatum est, uti in Volutis quercinis.

Num. 16. Voluta grandis, ovata, Achatina, ad scapulas lata & rotunda, apice prædita angusto & obtuso, cujus gyri arcte in se mutuo contorti, fulcique minutis globulis circumscripti sunt. Externa superficies olivino gaudet virore: longa macula alba dorsum variegat: cætera dilute & saturate fusco, & flavo colore, tum punctis striisque rubris, Achatarum in morem, in nubeculas veluti & flammis distinctuuntur. Posterius ad claviculam subrotundum, obtusum est extremum. Testa crassa est & ponderosa.

Num. 17 & 18. Ad priores & hæc species pertinet, Listero vocata *Rhombus ex ruffo nebulatus, angustior, lineisque quibusdam intersectis circumscriptus*. Superiora extrema his non rotunda sunt, sed magis intropressa, gyrique magis in acumen assurgentes pyramidem veluti formant. Per nubeculas eleganter heic depictas minores lineæ quasi transparentes cernuntur.

Num. 19—22. Rhombi altera species. Sunt hi ex saturate Arantio fusci, albis nubeculis & maculis, tanquam bullulis, striisque tenuibus, capillaribus, densissime in ambitu per totam superficiem testæ quasi vestiti. Apex supremus in singulis longe assurgit; quum gyri permulti heic arcte inter se convolvantur, quorum sulci globulis parvis, albis, repleti spectaculum perelegans exhibent. Posterior Num. 22 subtus repræsentatur.

Num. 23—28. Sex hæ Volutarum species, una cum aliis multis ex America Hispanorum ad nos pervenerunt, singulari fere quælibet gaudentes pictura, magnis parvisque punctis guttatæ, maculatæ, taniatæ, funiculis circumscriptæ, aliisque diversis modis pictæ atque coloratæ; ut ex iconibus satis colligi queat, quot ornamentis eæ polleant: quodsi enim seorsim singulas nunc describere vellem, tedium Lectori benevolo essem moturus. Num. 24 & 28 repræsentantur supinæ.

Num. 29 & 30. Binæ adhuc sunt Volutæ nubilatæ, Americanæ, pervenustæ, quarum posterior potissimum funiculis guttatis, atque catenulis, nubeculas caruleas, fuscas & albas superequitantibus, mirum in modum superbit.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUINTA.

Sectio octava.

Ulterius heic incisas ære exhibemus Volutas quasdam crassiores, majores, ut multiplex varietas atque colorum picturæque diversitas, in hoc genere occurrens, tanto fiat manifestior.

Num. 1. Strombus Cylindricus Pyramidalis, magnus, dilute ruffulus, maculis oblongis, nigris, tanquam parallelepipedis, in circulos dispositis, aliisque præterea circulis, minoribus & punctis constantibus, interpositis, circumscriptus.

Num. 2.

Num. 13 en 14. Deze zyn ongemeen en fraai, komende van de Karakische kusten: de eerste heeft een licht blaauwachtige koulleur, met donker bruine stralen, gelyk vlammen van vuur: het topeinde over de gieren is blaauw lootverwig, met bruine plekken gemarmert. De tweede is de eerste niet ongelyk, behalven dat de tekening van vlammen niet straalachtig, maar wolkachtig zich vertoont.

Num. 15. Deze komt met die van Num. 13 't meest overeen, met de tekening, die naar Agaatssteen gelykt; maar de bruine kleur valt lichter, en de eene zyde aan de sluiting krom of schaafachtig, gelyk de eike Tooten.

Num. 16. Grote ovale Agate Toot, die rond en breed over de schouders is, met een smalle stompe punt, waar van de gieren digt in malkander getrokken zyn, en om de vooren klein geknoopt; van buiten groen olyfverwig, met een lange witte plek over den rug; verder met licht, donker bruin en geel, met rode stippels en streepjes Agaatswyze gewolkt en gevlamt; van achteren aan de sluiting rondachtig stomp toelopende. De schaal is dik en tamelyk zwaar.

Num. 17 en 18 Zyn van de voorgaande foort, by Lister in 't Latyn *Rhombus ex ruffo nebulatus, angustior, lineisque quibusdam intersectis circumscriptus*. Deze zyn hunne topeinden niet rond, maar meer ingedogen, en de gieren puntiger piramiedswyze uitgezet: door de fraaie wolkachtige tekening vertonen zich kleine liniën doorschynende.

Num. 19—22. Deze zyn hoog oranje-bruin van verwe, met witte wolkjes en plekjes, als blaasjes, met fyne dunhaairige streepjes digt en over de gehele horentjes in de rondte gedekt. Het topeinde is van alle lang uitgezet, door dat de veelvuldige gieren het digt in malkander gedrongen hebben, waar van de voo-

ren met kleine witte knoopjes gevult zyn, en een fraaie vertoning maken. De laatste Num 22 wordt van onderen verbeeld.

Num. 23—28. Deze zes foorten van Tooten hebben wy nevens veel meer andere uit de Spaansche West-Indiën bekomen, ieder byna van eene byzondere tekening, klein en groot gestippelt, geplekt, geband, gesnoert, en op verscheide andere wyzen getekent en gekleurt, dat men licht uit de figuren kan afmeten wat voor sierlykheit zich daar in opdoet. Als men alle stuk voor stuk in 't byzonder wilde beschryven, zou het den Lezer buiten twyffel vervelen. Die van Num. 24 en 28 worden van onderen verbeeld.

Num. 29 en 30 Zyn nog twee fraaie West-Indische wolk-Tooten, waar van de laatste by uitnemendheit met de gestippelde snoertjes en kettingjes over de blaauwe, bruine en witte wolkjes pronkt.

VYF EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De achtste snede.

Hier worden verder in plaat verbeeld nog eenige zware dikke Wellen, om de veelderhande veranderingen en kouleuren, die zich neffens die tekening daar in opdoen, aan te tonen.

Num. 1. Kegelformige dikker Welle, licht ros aschverwig, met zwarte langwerpige plekken, gelyk blokjes, alle kringswyze gevult, neffens andere kringen, die uit kleiner stippels bestaan.

Num. 2.

Num. 2. Alia species, ex albo-cinereo perfundata, majoribus parallelepipedis, quoque circulatim, sed rariores & minus ordinatas in series digestis, cincta. Omnibus hisce speciebus basis lata & plana est, minuto apice turbinato prominula, ceterum in crassis multiplicibusque gyris eleganter maculata, marmorisque in modum variegata.

Num. 3. Tertia species, supina.

Num. 4. Quarta species ex ruffo cinerea, minoribus maculis, tanquam in catenas compositis, ordinate circulata, apice inferiore ad claviculam in plicas corrugato.

Num. 5. Species quinta, ex saturate ruffo cinerea, more priorum nigris oblongis, at minoribus maculis catenatim cincta.

Num. 6. Sexta species, ex dilute cinereo lutea, maculis fuscis, rarioribus, subtus positas albas fascias variegantibus, circulata. Plani ad basin gyri spadiceis maculis pulchre, marmoris in modum, distinguuntur.

Num. 7. Septima species, ex cinereo albo perfundata, dense & eleganter circulata est maculis parvis & majusculis, fuscis, in catenulas congestis. Gyri ad basin flammis veluti distinguuntur.

Num. 8. Rariorem heic exhibemus speciem crassarum Volutarum, Americanam, subtus conspicuam, variis coloribus annulatim quam elegantissime variegatam, & quasi obnubilatam.

Num. 9. Isthac Voluta minor est, at magis insolito nitidoque apparatu ornata, ex albo perfundata, annulis nonnullis, è punctis rubris constantibus, obvoluta, ceterum variis coloribus quaquaversum, super ipsa quoque basi, marmoris in modum picta. Ab oris Americanis Hispanorum ea ad nos pervenit.

Num. 10 & 11. Binæ hæ minores sunt Volutæ crassæ, majoribus tamen prægressis similes, ex Indiis Orientalibus. Ambæ subtus conspiciendæ offeruntur. Prior cinereo-lutea est, altera pallide albicans; utraque saturate fuscis magnis, parvis, oblongis, maculis, punctisque, more catenarum compositis, dense circulatur.

Num. 12—15. Minores hæ sunt crassarum Volutarum species, ex Insulis Philippinis mihi adlatæ. Insolito autem superbiunt ornatu, utpote unicoloribus luteis taniolis, oblongis tessellis, minutisque punctis, in funiculos digestis, saturate spadiceis, albo super fundo circulatæ: prior & posterior subtus conspicuæ sunt.

Num. 16 & 17. Binæ sunt species elegantes Volutarum quercinarum, ex helvo & subruffo perfundatæ, desuper radiatæ, & ex albo nubilatæ. Obtusi earum apices supremi itidem venuste picti & maculati sunt. Posterior spiram externam, circa claviculam, multis plicis rugosam monstrat.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEXTA.

Sectio nona.

Heic ære incisos offerimus Rhombos reticulatos, variæ magnitudinis, picturæ, & colorum, regulariter fasciatis, non fasciatis, ex oris Indiarum tam Orientalium, quam Occidentalium.

Num. 1. Rudis hæc atque crassa est Voluta, lineis lateralibus, inæqualibus, septa, ex saturate fusco perfundata, maculis albis, inæqualibus, variæ figuræ, angulatis, quadratis, subrotundis, distincta, Rumphio

Num. 2. Een andere soort, met een witten aschkouleurigen grondt, en groter blokjes, mede kringswyze, doch enkelder en in verwarder schikking geregelt. Alle Wellen van deze soort zyn breed en plat van boven, met een klein gierpuntje, verder sierlyk over de dikke veelvuldige Wellen gevlaakt en gemarmert.

Num. 3. Derde soort van onderen verbeeld.

Num. 4. Vierde soort, ros aschverwig, regelmatig met kleiner plekken omringt, kettingwyze, waar van het onderste einde van de sluiting in vouwen geplooit is.

Num. 5. Vyfde soort, zynde donker ros aschverwig, op de voorgaande wyze met zwarte, langwerpige, doch kleiner plekken kettingwyze omringt.

Num. 6. Zesde soort, licht asch-geel, met enkelde bruine plekken over witte bandtjes geringt. De platte gieren van boven zyn met bruine plekken fraai gemarmert.

Num. 7. Zevende soort, zynde fraai en vol overringt, met kleine bruine en wat groter plekken kettingswyze, op een asch-witten grondt, waar van de gieren vlamswyze over het topeinde versiert zyn.

Num. 8. Hier verbeelden wy een vremde soort van dikke Welle, van onderen, zynde uit de West-Indiën. Zy is ongemeen fraai met verscheide kouleuren ringswyze overmarmert en als gewolkt.

Num. 9. Deze Welle is kleiner, maar ongemeender en netjes over een witten grondt, met eenige ringetjes, bestaande uit kleine ronde stippeltjes, omwonden; verder met verscheide kouleuren tot over het topeinde ten eenemaal overmarmert. Deze is mede uit de Spaansche Westkusten gebragt.

Num. 10 en 11. Dit zyn twee kleiner Oost-Indische dikke Wellen, gelyk de bovenste grote soorten, en worden beide van

Tom. III.

onderen verbeeld. De eerste is asch-geel en de tweede bleek wit, beide met donker bruine, langwerpige, kleine en groter plekken en stippels, kettingwyze, digt neffens malkander omringt.

Num. 12—15. Dit zyn kleiner soorten van dikke Wellen, die van de Filippynsche eilanden zyn medegebragt. Het zyn ongemeen schone stukken, die met eenkleurige gele bandtjes, langwerpige blokjes, en kleine stippels, snoerswyze, alle donker bruin, op een witten grondt, omringt zyn, waar van de eerste en de laatste van onderen verbeeld worden.

Num. 16 en 17 Zyn nog twee fraaie soorten van eikehoutse Toten, met stralen wit gewolkt over hunne vale en rosachtige gronden, waar van de stompe topeinden sierlyk getekent en gevlaakt zyn. De laatste is met vele ploojen over de buitenste gier aan de onderste sluiting gevouwen.

ZES EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De negende snede.

Zie daar de *Rhombi reticulati*, van verscheide grootte, tekening en kouleuren, regelmatig gebandeert en ongebandeert. Zy komen van de Oost- en Westkusten.

Num. 1 Is een plumpe dikke Welle, die ongelijk van zydelinien geformeert is, donker bruin over den grondt gekouleurd, met witte ongelyke plekken in soorten, waar van eenige hockig, andere kantig, en zommige rondachtig zich vertonen. Rumphius

Rumphio Cordiformis vocata, ut ut cum corde vix quidquam commune habeat; Listero dicta Pyramidalis reticulata, nomine paulo aptiore; quum reticulatus quodammodo heic detur apparatus, quamvis internodia reticuli paulo rudius delineata sint.

Num. 2. Eadem subtus conspicua.

Num. 3. Ejusdem hæc est generis, sed elegantior, lateribus æqualibus constructa, ex flavo Arantii coloris, maculis albis, inæqualibus, minoribus, majoribus, distincta, in Pyramidem convoluta, apice parvo, acuto, in media basi extante, quo gyri planiusculi finiuntur.

Num. 4. Eadem supina.

Num. 5. Cylindrus pyramidalis fasciatus, hujusce speciei Princeps, quam rarissimus, & prorsus singularis, ab harum rerum Curiosus vocatus *Prothalassiaribus* in hoc genere; siquidem genus fere quodlibet *Ostracodermæ* suo gaudeat præfecto, qui pulchritudine & magnifico picturæ apparatu reliquis omnibus multum antecellit. Pateat hinc infinita iterum summi Creatoris sapientia, mirusque ordo in omnibus Ejus operibus conspiciendus. Inter Volutas ex albo maculatas quoque refertur hoc specimen. Superficies ejus saturate fusca subtus pelluentem monstrat rufum colorem, quo super maculæ albæ, in fascias veluti ordinatæ, depinguntur. Ad apicem supremum turbinatum gyri denticulis quasi fimbriati sunt.

Num. 6. Subtus conspicuus.

Num. 7 & 8. Eandem hi ad speciem pertinent, alter pronus, alter supinus, inter se discrepantes, quod maculæ albæ in posteriore plures & densiores inter se conglomeratæ sint.

Num. 9 & 10. Tertia species *Prothalassiarum*, supra & subtus repræsentata.

Num. 11 & 12. Quarta species ejusdem.

Num. 13—19. Minores sunt species, proxime post primam majorem speciem Num. 1 & 3 reponendæ, colore & albis maculis fere convenientes.

Num. 20 & 21. Summum heic *Thalassiarum* hujusce generis exhibeo, qui inusitata elegantia apparatu, & versicolore pictura reliquis omnibus longe excellentior, venustis fasciis albis, quasi fimbriatis, minutisque rotundis oblongisque punctis, striisque rubentibus, veluti intertextis, circulatus, cæterum ex olivino & luteo perfundatus, & maculis albis, rubrisque lineolis desuper tanquam acu pictus est. Apex supremus itidem insolita pulchritudine marmoris in modum variegatus & exornatus est. Ad Num. 21 idem subtus conspiciendus datur.

Num. 22 & 23. Hæc quoque huc pertinens est species, sed minor & minus pretiosa; alba fascia, ex rubro guttata, superbiens: cæterum varietate colorum priori majori similis. Sub Num. 23 eadem subtus conspicitur.

Num. 24 & 25. Prior prona, posterior supina est, utraque præcedentibus ordine & valore proxima, pariter fasciata, & fundo super dilute luteo saturate fuscis, oblongis, vermicularibus, incurvis striis punctisque magnis, parvis, ornata.

Num. 26—29. Ejusdem & hæc cum prioribus sunt speciei, subtus & supra repræsentatæ, in quibus colorum picturæque varietas mirifica elucescit.

T A B U L A

phius geeft ze den naam van *Hartsboorn*, schoon ze weinig daar naar gelyken. Lister noemt ze een pyramidale netachtige Welte, daar het nog eenigermaten beter naar gelykt, schoon de strikking van 't net wat plomp geknoopt is.

Num. 2. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 3. Is van 't zelve geslacht, maar fraaier en gelyker van zydeliniën voorzien, geel oranjeverwig, met witte, ongelyke, plekken van klein en groter, pyramiedswyze gefatzoeneert, met een klein puntig topje in 't midden of uiteinde der gieren, die platachtig zyn.

Num. 4. De zelve van onderen.

Num. 5. Gebandeerde pyramidale Rol, of hoofdstuk van deze soort, dat heel raar en ongemeen is, waar aan de Liefhebbers den naam van *Admiraal* van dit geslacht geven: want ieder geslacht heeft gemeenlyk een opperhoofd onder alle soorten van horens en schelpen, daar de eene in schoonheit en heerlyke tekening verre boven andere uitmunt, waar uit men de grote wysheit en ordineren van den groten Schepper van alles in alle zyne werken kan besluiten. Deze wordt mede onder de wit gevlakte of geplekte Totten gerekent, zynde donker bruin, met een doorschynende roffe kouleur, daar de witte plekken bandswyze over heen leggen. Van boven aan het toleinde zyn de gieren kantachtig geboomt.

Num. 6. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 7 en 8. Deze zyn van de zelve soort, de eene van boven en de andere van onderen vertoont, waar van het onderscheidt is, dat de witte plekken meerder en digter by malkander gekoppelt zyn.

Num. 9 en 10. Derde soort van *Admiraal*, van boven en van onderen verbeeld.

Num. 11 en 12. Vierde soort van de voorgaande.

Num. 13—19. Deze zyn kleiner soorten, die achter de eerste grote soort van Num. 1 en 3 volgen, en met de kleuren en witte plekken byna overeenkomen.

Num. 20 en 21. Hier wordt de *Opper-Admiraal* van dit geslacht vertoont, die wegens zyne ongemene sierlyke tekening van verscheide kouleuren boven alle de voorgaande verre uitmunt, met sierlyke witte banden, die zich als franjen vertonen, en met kleine ronde en langwerpige rode stippen en strepen als doorwerkt zyn, over 't lyf met witte plekken en rode streepjes op een olyfkleurigen en gelen grondt als geborduurt. Het topeinde is mede ongemeen fraai gemarmert en verfiert. Num. 21 verbeeldt de zelve van onderen.

Num. 22 en 23. Deze is een medesoort, maar kleiner en van minder waarde, met een witten bandt, zynde rood gestippelt, verfiert; verder met de verscheidenheit van kouleuren de grote of voorgaande gelyk. Num. 23 vertoont de zelve van onderen.

Num. 24 en 25. Van deze verbeeldt de eerste van boven, en de tweede van onderen. Zy volgen na de voorgaande in rang, zynde mede gebandeert en donker bruin over een licht gelen grondt en met langwerpige wormachtige kromme strepen en stippels, klein en groot, voorzien.

Num. 26, 27, 28 en 29. Zyn mede van de zelve soort, wordende van onderen en van boven vertoont, waar in men de verandering van tekening en verwen ziet uitblinken.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEPTIMA.

Sectio decima.

Num. 1. *Rhombus Cylindricus pyramidalis, reticulatus, clavicula nodosa.*

Genuinus hic est Cylindrus niger, albis maculis variarum figurarum notatus; prout in præcedente Tabula jam descripsimus & repræsentavimus.

Num. 2. Rhombus flavus, ejusdem ac prior speciei, at colore discrepans. Testa enim ex citrino flavo perfundata maculas monstrat albas, quasi subtus transparentes, corda veluti animantium minorum, minus tamen distincte, referentes: unde & Authorum nonnullis *Voluta Cordiformis* audit. Rarius est, quod heic exhibeo, specimen, tum ratione coloris, tum capitis ratione, cujus gyri omnes supra dentati sunt, apice longo in medio prominente: uti postmodum hac eadem in Tabula in Rhombis coronalibus manifestum fiet.

Num. 3. Ejusdem speciei minor alius, Arantio flavus, ex albo maculatus.

Num. 4. Eadem de specie alius, late expanso labro, rarius occurrente, donatus; cæterum ex nigro perfundatus, maculis retiformibus albis distinctus: capitis vertex planus est & æquabilis per gyros, medio apice carens.

Num. 5. Bini alii minores ejusdem speciei, obscure fusci, albis maculis, in latas veluti fascias dispositis, distincti, longo alter apice dentato, inter gyros medio, gaudens, alter planus, apice carens.

Num. 6. Thalassiarthus minor hujus ejusdem speciei, spadiceus, fasciis albis, ex dilute spadiceo variegatis, obvolutus, cujus in priore Tabula jam meminimus.

Num. 7. Alia Volutarum species, saturate fuscis & dilute cærulescentibus nubeculis notata, capite in apicem coëunte, atque per gyros ex rubro variegato.

Num. 8. *Voluta Cordiformis*, alba, lævigata, ad eandem cum priore Num. 2 speciem pertinens, Rudi externo testæ cortice torni ope inde demto superficies lævis est & polita, ut pateat colores tantum reticuli in modum substratæ albedini inductos esse.

Num. 9. Alia hæc similis est *Voluta*, quæ ex se alba lævisque est, apice quoque verticali prominulo donata, subtusque circa angustam claviculam violaceo colore notata. Vulgo vocant hanc speciem *Volutas Memmonitarum*, quia unicolores & læves sunt. Plures hujusce generis nobis suppetunt, at omnes unicolores, pallide albescentes, subrufæ, cinereo-luteæ, &c. Omnibus quoque claviculæ extremum ex violaceo tinctum est. Quum igitur singularis nihil in iis occurrat, unum hoc exhibuisse specimen suffecerit.

Num. 10. *Voluta* subfusca, maxima, elegantia vix ulli suo in genere cedens, atque ob picturæ ornatum dignissima quæ conspiciatur. Diluto ea spadiceo veluti tegmine obducta subtus quasi transparentes monstrat maculas albas, partim cordiformes. Unde & *Volutæ subfuscae Cordiformes* audiunt.

Num. 11 & 12. Binæ sunt ad eandem speciem pertinentes, at ratione magnitudinis suæ angustiores & graciliores, similiter, ac priores, cum quodam tamen discrimine, pictæ.

Num. 13. Minor hæc, ruffula, minutis albis maculis, parvisque funiculis numerosissimis, & punctis albis, margaritas veluti æmulantibus, circulata, inter species elegantissimas merito referenda.

Num. 14.

ZEVEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De tiende snede.

Num. 1. *Rhombus Cylindricus pyramidalis, reticulatus, clavicula nodosa.*

Deze is de rechte zwarte Rol, met witte plekken, die in verscheide gedaante van veranderingen zyn, gelyk die op het voorgaande Tafereel zyn verbeeld en beschreven.

Num. 2. Gele Rhombus, die van de zelve soort is, maar veranderlyk van koulleur over den grondt van de schaal, die Citroen-verwig is, daar de witte plekken als door heen schynen, hebbende eenigzins, doch niet ten volle, de gedaante van harten uit kleine dieren. Zy dragen ook by eenige Schryvers den naam van *Harte-Toten*. Het is een ongemeen stuk wegens de kleur, als mede het hoofd, daar de gieren van boven alle getand zyn (gelyk in 't vervolg op deze plaat van de Kroonhorens te zien is) met een lange uitstekende punt.

Num. 3. De zelve soort, kleiner, en oranje-geel, met witte plekken.

Num. 4. De zelve soort, met een brede uitgebroeide lip, dat 'er raar aan is; verder zwart van grondt en netswyze wit geplekt: het hoofd van boven is plat over de gieren, zonder punt.

Num. 5. Twee van diergelyke kleiner soort, donker bruin, met witte plekken breed bandswyze geplekt, de een met een lang tandachtig puntje, en de ander plat, zonder punt over de gieren.

Num. 6. Een kleine Admiraal van de zelve soort, kastanie-

bruin, met witte banden en licht bruin gemarmert omwonden, waar van in 't voorgaande Tafereel reeds gemeld is.

Num. 7. Een andere soort, donker bruin en licht blaauw gewolkt, met een puntig topeinde, en rood over de gieren gemarmert.

Num. 8. Wit gepolyfte Harte-hoorn, een soort gelyk boven by Num. 2 verbeeld is. Deze is van de ruwe buitenste schaal schoon afgedraait en gepolyft, om te tonen, dat de koulleuren maar netswyze als over 't wit heen gedekt zyn.

Num. 9. Is een andere diergelyke Rol, die van natuur wit en glad is, als mede boven over de kruin, met een uitstekende punt, en onder aan de smalle sluiting violet blaauw gekouleurt. Deze worden gemeenlyk *Menniste-Toten* genaamt, om dat zy effen en glad zyn. Hier van hebben wy nog verscheide soorten, maar alle eenkoulleurig, bleek wit, rosachtig, asch-geel, enz. en alle hebben een violet blaauw aan 't einde van de sluiting; en dewyl daar niet veel byzonders aan te zien is, zo vergenoegen wy ons met deze eene.

Num. 10. Een der grootste soorten van Bruinette-Toten, die geen van de minste in dat geslacht is, en wel mag gezien worden wegens hare sierlyke tekening, met een zachte kastanie-bruine koulleur als overdekt, waar door de witte plekken zich deels hartswyze vertonen. Zy hebben den naam van *Harts-hoorn* en *Bruinette-Toten*.

Num. 11 en 12. Zyn twee diergelyke soorten, die naar mate smaller en dunner vallen, op de zelve wyze als de voorgaande getekent, doch met verandering.

Num. 13. Is een klein rosverwig hoorn, met kleine witte plekken, en vol met kleine snoertjes en witte stippen, als gepereelt, omringt, zynde een der fraaiste soorten.

Ll 2

Num. 14.

Num. 14. Hujusce speciei *Volutas Pannos auro pertextos* vocant; quoniam miro ornatu superbæ, variis veluti coloribus intertextæ, atque acu quasi pictæ sunt. Præ reliquis autem flavæ aurei coloris maculæ omnium elegantissimæ apparent. Cæterum & funiculis denticulatis ambiuntur.

Num. 15. Ejusdem hæc est speciei, sed vel pulchrior etiam, & splendidiore apparatu in lævi testæ superficie exornata, fasciis elegantiori modo elaboratis circumscripta, minutis itidem spadiceis lineolis, tanquam vermiculis, serpentino more crispatis, sufferta, ex flavescente rubro, sive flammeo perfundata, prorumpentibus inde numerosissimis maculis, albis, variæ magnitudinis, flammæ in modum, aut in speciem cordium animalium minorum, conformatis. Jure hujusce generis *Thalassiarum* vocaveris.

Num. 16. Et hæc ad eandem pertinens speciem, inusitato ornatu picta, denticulatis veluti vestitur fimbriis, crebro cylindrulorum apparatu distinctis. Basis arantio flavi est coloris, maculis, albis, saturate fuscis, aliorumque colorum, variegata.

Num. 17. Eadem subtus conspicua, qua haud minus eleganter apparatu superbit.

Num. 18, 19, 20, 21. Rhombi corales, ex Indiis Orientalibus, quam pulcherrimi, atque ex Cylindrulorum genere sane præstantissimi. Eorum pauci nostras in oras deferuntur, quia & rari sunt & cari.

Prior, vere Regius, ornamentis affluit: caput ejus magnis in ambitu dentibus obsitum est, ultra gyros prominulis, & quo apici medio magis appropinquant, eo minoribus, diadema regium veluti repræsentantibus. Corpus pulcherrimis fasciis latoribus, funiculis, tæniis, variorum colorum elegantiorum mixtura splendidissimis, distinguitur.

Alter Num. 19, subtus conspicuus, major, supra modum multiplicibus atque venustissimis latoribus fasciis iterum, funiculis, tæniis, subtilibusque lineolis, capillaribus, versicoloribus, ambitur. Dentes coronam constituentes heic, quam in priore, magis adhuc distincti sunt. Clavicula superius circa caput arcte constricta est, infra vero dehiscit. Et hunc merito Principem vel *Thalassiarum* inter Rhombos corales vocaveris.

Tertius Num. 20 quoque eleganter, at diversimode tamen, pictus est: pluribus enim maculis albis, tanquam nubeculis, gaudet.

Quartus denique, minor, apice obtusiore, paucisque per gyros dentibus præditus, binis latoribus fasciis, oblongisque striis tenuibus, in ambitu, exornatur.

Num. 22 & 23. Rhombi Cylindro-pyramidales, marmoris in modum eleganter variegati, extremo capitali in acumen exsurgente donati, ex albo perfundati, atque desuper ex saturate & pallide fusco ita variegati, ut multam speculandi præbeant materiem. *Nubeculis* dictis sunt adfines, de quibus ante jam egimus.

Num. 24. Spuria hæc est *Cochlea denticulata*, ex Arantio flavo nubilata, tribus, minus distinctis, fasciis super fundo, porcellani instar vasis, albido & lævi, cincta; inferius filamentosis quasi funiculis circulata.

Num. 25. *Voluta* elegantissime picta, ex Mari Mediterraneo, ex albo perfundata, Aurantii vero coloris maculis, cylindrulis, & punctis, regularem in modum circumscripta.

Num. 26 & 27. Et hæc binæ sunt *Volutæ* ex Mari Mediterraneo, minores, perpulchræ; altera spadicea, albis & dilute caruleis serpentinis maculis variegata, tenuibusque veluti pilis circulata: altera alba, ex dilute fusco nubilata, & punctis densissime annulata.

Num. 28

Num. 14. Deze worden de *Goudelakensche Tuten* genaamt, om dat zy uitermaten schoon getekent, en als met velerhande koulouren gelyk doorwerkt en geborduurt zyn, daar de gele goudverwige plekken zich het fraaist in vertonen. Verder is ze met tandachtige snoertjes omringt.

Num. 15. Is van de zelve soort, maar nog schoner en heerlyker getekent over de gladde schaal, met sierlyker vol gewerkte banden omringt, en met kleine bruine streepjes, als wurmtjes, slangswyze gevult, met geelachtig rood, of vuurkoulouren, op den grondt gedekt, waar in ongemeen vele witte plekjes in soorten, vlamswyze, naar de gedaante van kleine hartjes uit dieren, zich opdoen. Het mag wel een Admiraal van dit geslacht genaamt worden.

Num. 16. Dit is mede van de zelve soort, ook ongemeen fraai geborduurt, als gespeldewerkt, kantswyze, waar in vele slagen of blokjes gewerkt zyn: de grondkoulouren is oranje-geel, met witte plekken, donker bruin en andere koulouren versiert.

Num. 17. Is de zelve van onderen, daar de sieraden niet minder schoon zyn.

Num. 18, 19, 20, 21. Dit zyn vier ongemeen fraaie Kroonhorens uit Oost-Indië, zynde van de sierlykste soort der Rollen, waar van hier te lande wegens hare seldzaamheit en waarde weinig gebragt worden.

De eerste van deze is een koninklyk stuk, geheel met sieraden vervult: het hoofdeneindt is met grote tanden rondom bezet, boven aan de gieren, die zich naar het punteinde verkleinen, en een koninklyke kroon verbeelden; over 't lyf is het met sierlyke brede banden, koorden en linten ingewerkt uit velerhande schone koulouren, die daar in uitblinken.

De tweede, of Num. 19, ziet men van onderen in een groter

gedaante, maar by uitnemendheit met velerhande sierlyke brede banden, koorden, lintjes en fyne streepjes, als haartjes, uit verscheide koulouren, omringt, waar van de kroontakken of tanden nog wel zo duidelyk zich vertonen: van boven is de sluiting digt over malkander gelloten, en naar onderen wat gapende. Deze mag ook volstrekt een hoofdstuk of kroons-Admiraal genoemt worden.

De derde, by Num. 20, is mede heel fraai getekent, doch op eene andere wyze, met meer wit geplekt, als gewolkt.

De vierde soort is kleiner, met een stompe punt, weinig over de gieren getand, met twee brede bandjes, en langwerpige streepjes fyn gestippelt, omringt.

Num. 22 en 23. Twee fraai gemarmerde Rollen, pyramidswyze, met puntig uitstekende topeinden, en over de witte grondschalen met hoge en bleek bruine koulouren zeer aardig getekent. Het is een byloort van Wolkhorens, daar boven reets van gesproken is.

Num. 24. Dit is een oranje-geel gewolkt, basterd-speldewerkshoorn, met drie twyffelachtige banden over een porcelyn witten gladden grondt, van achteren met dunderadige bandjes omringt.

Num. 25. Een fraai getekent Tootje uit de Middellandsche zee, dat sierlyk met plekjes, blokjes en stippeltjes, geel oranje-koulouren over een witten grondt in een regelmatige order omringt is.

Num. 26 en 27. Dit zyn mede twee kleine sierlyke Tootjes uit de Middellandsche zee, de eerste kastanie-bruin, met wit en licht blaauw langachtig geplekt, en fyn als met haartjes omflingert: de tweede is op een witten grondt licht bruin gewolkt, en vol met stippels omringt.

Num. 28

Num. 28 & 29. Binæ Volutæ minores, albæ, magnis maculis & cylindrulis, saturate fuscis, regulariter inter se mutuo concatenatis, & in fascias veluti digestis, circumscriptæ, ex America Hispanorum oriundæ.

Num. 30 & 31. Ambo hi Cylindruli sunt rarissimi, saturate fusci, binis fasciis albis, altera caput, quæ gyri sunt, altera inferiorem corporis partem ambiente, ornati. Lineolæ desuper albæ, vermiculares, serpentino more sursum deorsumque in iis feruntur. Caput turbinatum quam venustissime, marmoris in modum, variegatur. America Hispanorum eos profert.

TABULA QUADRAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio undecima.

Septem supra quadraginta heic æri incisæ exhibemus Volutas exquisitissimas, & primi ordinis; cujusmodi collectionem adeo locupletem vix in ullius harumce rerum Curiosi Museo repertum iri crediderim. In genere Volutarum ineffabiles dantur tam picturæ quam colorum ratione varietates. Speciei cuilibet peculiare suum dare nomen, & singulas sua pro dignitate in ordinem redigere, immensi esset laboris, atque instituti nostri limites excederet. Sunt tamen, hac in re glaciem qui fregerunt; hisque placuit amplissimum hoc genus generali Volutarum nomine insignire, & species ipsis cognitæ pro eximio cujusvis ornatu, & splendida pictura, qua a summo rerum omnium Conditore condecoratæ sunt, singularibus cognominibus distinguere. Horum igitur exemplum nos quoque lubentes sequemur.

Num. 1, 2 & 3. Tres heic ex elegantissimis atque exquisitissimis Volutarum speciebus sistuntur, quæ Volutæ Guineenses adpellantur. Prima quidem maxima est & pulcherrima; binæ tamen aliæ suis quoque gaudent ornamentis. Ex dilute ruffulo quam venustissime elaboratæ, fasciis ambiuntur varia colorum excellentium mistura pertextis, non gyros solum capitis, sed & universum corpus ornantibus, quæ aliquo modo inter se discrepant, quousque corpus ipsum cingunt. Cæterum pyramidales sunt hæ Cochleæ, antèrè lator, postica parte acute desinentes.

Num. 4. Thalassiararchum heic sistimus, sive primi ordinis specimen Volutarum, omnibus numeris absolutum, & magnificentissima pictura superbum. Voluta hæc quatuor gaudet fasciis, flavis, quarum latissima humeros quasi mox sub capite ambit; hanc altera excipit angustior, binæque dein paulo latiores sequuntur: inter has tamen aliæ plures taniolæ, itidem eleganter elaboratæ, decurrentes conspiciuntur; itidemque permultæ maculæ majores, minores, albæ, cordiformes, è substrato colore saturate spadiceo, perpulchro & splendente, emicant. Haud aliud tamen heic insignius datur ornamentum, quam quod fasciis flavis fundus albidus sit substratus, quo super flavæ fasciæ, reticuli quasi in modum, circulos suos absolunt; ita ut microscopio quam manifestissime pateat, sub iis quasi delitescere albicantes nassulas, oculo nudo haud conspicuas. Gyri in extremo capitali paululum prominuli, & veluti serrati sunt, jucundumque in modum variegati.

Num. 5. Thalassiararchus alter, nonnihil pallidius fuscus, fasciis tribus, flavis, cinctus, quarum latissima est quæ caput circumdat, inferiores binæ aliquanto angustiores sunt. Cæterum maculis albis admodum numerosis quasi confita est superficies. Quis credat horumce Thalassiararchorum quemlibet 120 ad 150 florenorum pretio a peritis & curiosis æstimari?

Num. 6.

Num. 28 en 29. Twee kleine witte Tootjes, met grote donker bruine plekken en blokjes in eene regelmatige order als aan malkander geschakelt en geband. Deze soort komt uit de Spaansche West-Indiën.

Num. 30 en 31. Dit zyn twee zeer rare kleine Rolletjes, donker bruinverwig, met twee witte bandtjes, de een boven om 't hoofd van de gieren, en de ander naar beneden: de wurmmachtige witte streepjes lopen slangachtig op en neêr: de krultop is zeer fraai gemarmert. Zy komen mede uit de Spaansche West-Indiën.

ACHT EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De elfde snede.

Wy vertonen hier in plaat zeven en veertig stuks van *Volutaas*, *Wellen*, of *Toten*, van de voornaamste en eerste soorten, wier weêrge niet ligt zo compleet by een Liefhebber in zyn Kabinet zal gevonden worden. Onder het geslacht der *Toten* of *Wellen* verschillen zeer vele van elkander zo in tekening, als kouleuren. Om nu ieder soort een byzonderen naam te geven, en de zelve naar behoren in eene zekere order te schikken, zou zeer veel moeite inhebben. Die ons hier in zyn voorgedaan, hebben dit grote geslacht met den algemenen naam van *Toten* genoemt, en naar hunnen fraaien opschik en sierlyke tekening, die hen door de Natuur van den Maker aller dingen is medegedeelt, zekere bynamen gegeven, daar wy hen naar ons goetvinden in zullen volgen.

Tom. III.

Num. 1, 2 en 3 Zyn drie stuks van de fraaiste en sierlykste soort, die den naam van *Guineesche Toten* dragen, waar van de eerste de grootste en schoonste is; doch de twee andere zyn naar mate niet minder. Ze zyn met licht rozenkouleur zeer fraai doorwerkt, daar de banden van verscheide andere kouleuren, die daar in uitsteken, zo wel over de gieren van het topeinde, als over 't lyf, daar de banden zyn, eenige verandering in maken. Verder is hunne gedaante als een pyramide, breed van voren, en achter puntig toelopende.

Num. 4. Hier vertonen wy een Admiraal, of hoofdstuk van de eerste rang onder de *Volutaas*, of *Toten*, in alle perfectie, en van eene heerlyke tekening, met vier gele banden, waar van de breedste boven over de schouders van de kruin geringt is; dan volgen een smalle en twee, wat breder, bandtjes, nevens verscheide lintjes, die mede fraai uitgewerkt zyn, tusschen in geringt, met verscheide kleine en groter witte plekjes, die naar harten gelijken, uit een donker kastanie-bruine kouleur, die schoon en glad is. Het fraaiste van allen is, dat onder de gele banden een witte grondt legt, daar de gele banden netswyze als over heen geringt zyn, zynde door een vergrootglas duidelyk te zien, dat 'er witte ruitjes onder verborgen zitten, het welk 't uiterlyke oog niet kan bereiken. De gieren over het toppunt zyn iets verheven, als getand, en lieflyk gemarmert.

Num. 5. Twede Admiraal, die wat bleker bruin gekouleurt is, met drie gele banden omringt, waar van boven aan de kruin de breedste en de twee laatste wat smaller zyn. Verder is de zelve met witte plekken rykelyk als overzaait. Het is ongelooflyk, dat deze Admiraals het stuk van 120 tot 150 guldens voor kenners en liefhebbers waardig zyn.

Mm

Num. 6.

Num. 6. Thalassiararchus tertius, primo similis ratione quatuor fasciarum, lutearum, secundo parum fuscior, at maculis albis accedens. Cujuslibet horum trium extrema clavicula, angusta, annulo flavo, lato, per quem tenuissima albedo transparet, succincta est.

Num. 7. Aurantius hic est Thalassiarchorum Princeps, corporis mole spectabilior, quam praecedentes, breviores nempe & magis coacti. Isthic autem contra longior est, & verè instar pyramidis exurgens, laevis, elegantibus binis fasciis, Arantiis, emaculati candoris super fundo circulatus, praetereaque eximiis funiculis variorum colorum, albis, nigris, quam numerosissimis circumdatus, capite gaudens venusto, politissimo. Huic parem vel tertia parte majori pretio, quam praecedentes, aestimant; cum rarissima sit hæc species & admodum infrequenter occurrat. Omnes hi Thalassiarchi ex Indiis Orientalibus adlati sunt.

Num. 8. Isthoc specimen, *Cedo nulli* vocatum, haud mihi proprium, sed favore Viri Nobilissimi D. LAFALJE, Rationarii Hagæ Comitum, qui id tum possidebat, eousque nobis concessum, ut ab operis minimi quodam Pictore ad vivum depingeretur, meis tamen ipse manibus versavi, perlustravi oculis, magnificam admiratus picturam, stupendamque elegantiam, quam multivaria colorum & ornamentorum mistura in eo ostentat. Modo laudatus Vir illud maximi aestimabat, nobisque asseveravit, mille sibi florenos pro eo oblatos esse. Viro hoc vita functo Gazophylacium Ejus ab hæredibus divenditum est, hæcque Cochlea sola a Curioso quodam Delphis habitante pretio 4 ad 500 florenorum coëmta. E mari Aultrino extracta, atque inde has delata est in oras. Ex albo perfundata lato cingitur vinculo, saturate citrino, quatuor funiculis, colligatarum veluti margaritarum, majorum & minorum, apparatu constantibus, ex rubro, Arantio, dilute cæruleo, margaritarumque colore pictis, distincto, a capite spiratim versus inferiora circumflexo. Corporis superficies tam inusitatum in modum picta, & saturate Aurantio, flavo, rubro, dilute cæruleo, elaborata est, ut vix describi possit. Capitale itidem extremum quam venustissime marmoris in modum variegatur. *Cedo nulli* vocant hanc Cochleam; interim quia Thalassiarchi & ipsi Dominos agnoscunt semet superiores, quorum mandata exsequuntur, hinc nobis liceat hancce Cochleam *Regulum oræ Australis* appellare.

Sequuntur jam Thalassiarchi Americani, quorum variae sunt species.

Num. 9—13. Minores hi sunt quidem mole, at colorum atque artificiosæ picturæ ratione haud inferiores Orientalibus. Nitidissima enim illa subtilitas, quæ & in fasciis, haud equidem satis distincte conspicuis, & in versicolore reliqui corporis pictura, elucet, venustum sane & jucundissimum exhibet spectaculum. Bini sub Num. 11 & 12 minores sunt & fasciis carent, vocanturque *Juvenates*.

Num. 14—28. Quatuordecim hi sunt Thalassiarchuli, ex America Hispanorum nobis transmissi, singulari quilibet picturæ apparatu atque colorum varietate insignes, alii annulati, alii fasciati, funiculis alii, alii veluti catenulis, punctulis, & capillaribus quasi filamentis circumscripti.

Num. 29—40. Duodecim hæc specimina sunt Volutarum Meridionalium, quarum qualibet inusitatum in modum colorata, artificiosa & speculationis plena pictura exornata, singularique habitu prædita est. Elegans Arantii, dilute & saturate fusci, flavi, cærulei, olivini, aliorumque pulcherrimorum colorum miscela fundo super albicante heic explicata cernitur. Aliæ præterea nubilatæ, aliæ guttatæ, maculatæ, liratæ, striatæ, tenuissimisve capillaceis, & veluti nodatis filamentis circulatæ & fasciatæ sunt.

Num. 41

Num. 6. Derde Admiraal. Deze is met de vier gele banden den eersten gelyk, en wat bruiner als de tweede, maar komt aangaande de witte plekken met den voorgaanden overeen. Over de enge sluiting, achter aan, is mede by alle drie een brede, gele, ring, daar het wit heel fyn door heen schemert.

Num. 7. Deze verbeeldt den Oranje-Admiraal generaal, wiens gedaante zich beter voordoeft dan die van de voorgaande, die korter en gedrongener zyn. Deze in 't tegendeel is langer en regt pyramedswyze, glad, met twee schone oranje-gekleurde banden over een zuiver witten grondt, en verder met fraaie koordtjes van verscheide kouleuren, wit, zwart, enz. geheel vol omringt, als mede de kruin, die geheel glad en schoon is. De weêrga van dezen zou nog wel een derde hoger als de voorgaande in waarde zyn, om dat zy zeer raar en min gezien worden. Alle deze Admiralen zyn uit Oost-Indië mede gebragt.

Num. 8. Dit stuk, dat wy zelf niet bezitten, is ons van een miniatuur-schilder naar de natuur afgetekent, zynde ons van den Wel-Edelen Here Auditeur LAFALJE in 's Gravenhage, die 'er toen eigenaar van was, de aftekening daar van vergunt. Toen ik dit fraaie stuk in handen hadt en bezag, wierdt ik daar over verstelt van wegens de heerlyke schoonheit en tekening van velerhande kouleuren en sieraden, die zich daar in vertonen. De gemelde Heer hieldt het in zeer grote waarde, en verklaarde, dat hem 1000 guldens daar voor geboden waren. Na de doot van dien Heer zyn zyne Rariteiten door de Erfgenamen verkocht, zynde dit horentje toen tusschen de 4 à 500 guldens aan een Heer te Delft verkocht. Het is uit de Zuidzee gevischt, en hier te lande gebragt. De kouleur is grond-wit, met een brede bandt, die hoog citroen-geel is, daar vier snoertjes als grote en kleine pareltjes over heen geregen zyn, deels parelachtig, rood,

licht blaauw en oranjeverwig, zo van boven over 't lyf, als naar beneden. Over het lyf is dit schepfel zo vreemd gebeeld, en met hoog oranje-geel, rood en licht blaauw uitgemonstert, dat het niet wel te beschryven is. Het topeinde is mede uitermaten schoon gemarmert. Het wordt *Cedo nulli*, dat is: *Ik wyk voor niemandt*, genaamt; maar om dat de Admiralen nog meesters boven zich hebben, die hen bevelen, zo zullen wy dezen *Regulus* of *koning uit 't Zuidlandt* noemen.

Nu volgen de West-Indische Admiralen, die in soorten bestaan.

Num. 9—13. Deze zyn wel kleiner van gedaante, maar geven in kouleuren en syne tekening naar proportie de Oost-Indische niet toe; want de subtile nettigheit, die 'er zo wel in de banden, die zich niet al te net vertonen, als over 't lyf met velerhande kouleuren uitgemonstert zyn, maken ze schoon en lieflyk voor 't gezicht. Die van Num. 11 en 12 zyn klein en zonder bandtjes, en worden *Juvenates* genoemd.

Num. 14—28. Deze zyn alle veertien Admiraaltjes, die uit de Spaansche West-Indiën aan ons zyn gezonden, ieder stuk met eene byzonder schilderachtige tekening en kouleuren versiert, waar onder soorteren die geringt, geband, gekoord en deels als met kettingjes, met stippeltjes en als syne haartjes omringt zyn.

Num. 29—40. De navolgende twaalf stukken zyn alle Zuidlandsche Totten, zynde ieder der zelve mede ongemeen fraai gekouleurt, schilderachtig en speculatief getekent, en van gedaante veranderlyk. De kleur is schoon oranje, licht en donker bruin, geel, blaauw, olyfkleurig, enz. De grondt is helder wit, waar onder eenige gewolkt, gestippelt, geplekt, gevoorent, gestreept, en met syne haairige, als geknoopte, draadtjes omringt en gezwachtelt zyn.

Num. 41

Num. 41—45. Quinque hæ Volutæ ultra modum venustæ, Barcinone in Catalonia nobis transmissæ, ex Mari Mediterraneo protractæ, inter pulcherrimas sane & præstantissimas, quas unquam mare suppeditavit, videntur referendæ: præcedentibus enim structura, pictura, omnisque generis, qui excogitari possunt, coloribus similes adorabilem sane loquuntur Architectum, hujusque potentiam infinitam apertissime testificantur.

Num. 43 subtus repræsentatur.

Num. 46 & 47. Binæ hæ minores Volutæ, ex albo perfundatæ, funiculis desuper cinguntur cateniformibus, ex rubro minutissime guttatis, atque in ambitu quam proxime ad se mutuo positæ. Itidem ex Mari Meridionali proveniunt, & *Catuli guttati* vocantur. Ultima supina exhibetur.

TABULA QUADRAGESIMA ET NONA.

Sectio duodecima.

Varias heic æri incisas ostendimus species rariores *Buccinorum*, *Turbinum*, *Muricum*, *Purpurarum*, &c. quas inter habentur costis, tæniis, funiculis, spinis, tuberculis, gibberibus, distinctæ, pro sua qualibet indole & specie a natura conformatæ, nec solum inusitatis figuris, sed & pulcherrima colorum, quam vividissime elucetium, varietate conspicuæ.

Num. 1. Inusitata hæc est atque peregrina *Buccini* species, saturate Arantii, spadicei, flavi & albi coloris funiculis, quos minorum veluti Coralliorum lineæ, tanquam costæ, succingunt, & crassior quidam funiculus transversalis, supra gyros delatus, partitim inter se conjungit, a parte postica usque ad anteriorem capitis apicem undequaque circulata. Clavicula oblonga est & excavata instar colliquiarum.

Num. 2. Idem subtus conspicuum, qua labro præditum est bis complicato, & ore introrsum pulchre variegato.

Num. 3. Ejusdem speciei aliud, paulo minus, saturatissimo rubore Corallino pictum, dilute flavis albisque funiculis ornatum.

Num. 4, 5 & 6. Itidem & hæc ad *Buccina* pertinent, singularium tamen quodlibet colorum funiculis obvolutum.

Num. 7 & 8. Cochleæ purpuriferæ, variegatæ, ex albo nimirum aliisque pluribus eximiis coloribus elaboratæ, obtusis spiculis horridæ, profundis fulcis liratæ, labiis geminatim crispatis, ore introrsum sanguineo, claviculaque similiter colorata, longis spinis aspera, colliquias amulante, donatæ. Altera supina, altera prona repræsentatur.

Num. 9—20. *Buccina brevirostra, cancellatim dense sinuata.*

Duodecim hæc specimina figura, pictura, coloribus, inter se singula differunt, & cum prona tum supina exhibentur. Omnibus fere breves sunt claviculæ: nonnulla juxta longitudinem a summo ad imum, alia in transversum, funiculis, cancellis, tessellis, fasciis circumscribuntur.

Num. 21—44. Viginti quatuor hæc partim ejusdem cum præcedentibus speciei, partim & majora, circum priora in orbem disposita sunt, ut uno quasi intuitu mirabilis pictura, structura, atque colores,

Num. 41—45. Nog volgen hier vyf ongemene Tuten, die ons van Barcelona, in Catalonië, zyn toegezonden. Dit zyn mede van de schoonste en uitmuntendste Tuten, of Welle-horens, die de grote zee kan opgeven, van het zelve maakfel als de voorgaande, en van zo fraaie verwen en tekening, als 'er kunnen bedacht worden, wordende ons door de Natuur voor oogen gesteld, om de almogendheit des Drieëenigen Scheppers daar uit te erkennen.

Num. 43 Wordt van onderen verbeeld.

Num. 46 en 47 Zyn twee kleine stukken, wit van grondt, met kleine rood gestippelde en rondom digt aan malkander gevoegde snoertjes, kettingwyze verbeeld. Zy komen mede uit de Zuidzee, en worden *gestippelde Katjes* genaamt, wordende de laatste van onderen verbeeld.

NEGEN EN VEERTIGSTE TAFEREEL.

De twaalfde snede.

In deze plaat worden verscheide zeer rare soorten van *Tuten* of *Wellen*, *Purperlakken*, enz. verbeeld, waar onder zyn die geribt, geband, gesnoert, gedoornt, geheuvelt en gebult zyn, ieder naar zyn aardt en gellacht door de Natuur gevormt, niet alleen in verscheide feldzame gedaanten, maar ook in de schoonste verandering van kouleuren, die zich op het fraaist daar in opdoen.

Num. 1 Is een ongemeen vrende soort, omringt met hoog oranje-kouleurde, kastanie-bruine, gele en witte snoeren, als die van kleine gerege koralen, gelyk geribt, en over de gieren met

een dikker dwarsnoer by delen aan malkander verbonden, van achteren tot over het voorste toepinde. De sluiting is langwerpig en hol, gelyk een gootje.

Num. 2. De zelve van onderen, met een dubbeld gevouwen lip: de mondt is naar binnen fraai gemarmert.

Num. 3. Een ander van de zelve soort, maar wat kleiner, die heel hoog koraal-rood en met licht gele en witte snoertjes versiert zyn.

Num. 4, 5 en 6 Zyn mede van de zelve soort, doch ieder van byzondere kouleuren van snoertjes omwonden.

Num. 7 en 8. Purperlakken, die wit, met verscheide fierlyke kouleuren uitgemonstert zyn, stomp gedoornt, met diepe vooren en dubbeld gekronkelde lippen: de mondt is inwaarts bloed rood, als mede de lang gedoornde sluiting, die naar een gootje gelykt. Hier zyn twee, waar van de eene van onderen en de andere van boven is verbeeld.

Num. 9--20. *Buccina brevirostra, cancellatim dense sinuata.*

Deze twaalf stuks zyn alle verscheidentlyk van figuren, tekeninge, kouleuren, zo van boven, als van onderen. Zy hebben meest alle eene korte sluiting, eenige langwerpig op en neer, andere overdwars gesnoert, getralyt, geruit en bandswyze omflingert.

Num. 21—44 Zyn 24 stuks andere van diergelyke soorten, groter, alle in een cirkel rondom de voorgaande geplaatst, zyn de ieder stuk in 't byzonder met eene wonderbare tekening, stuk 2

colores, quibus eorum quodlibet exornatum est, conspici possent. Genus hoc innumeralibus constat speciebus, quarum plurimas adhuc demonstrare heic possem, si eousque exspatiari per instituti nostri rationem liceret.

Num. 45—48. Quatuor alia hæc *Buccina*, elegantiora, juxta longitudinem costis fulcisque profundis distincta, undique capillaceis veluti, tenuissimis spinulis hispida, forma & coloribus discrepantia.

Num. 49—52. Quatuor iterum alia hæc sunt *Buccina*, curta, crassa, tuberosis vel nodosis fasciis circulata, mira pictura venustate superba.

Num. 53. *Cylindrus* ex dilute cinereo luteus, minor, omnes super gyros cancellatus, quibusdam filamentis rubris intertextus.

Num. 54. *Murex* fasciatus, costis albis, profundisque fulcis juxta longitudinem distinctus, latis angustisque fasciis, fuscis, aliorumque colorum, circulatus, minutis tuberculis inæqualis, clavicula brevi donatus.

Num. 55. Hæc species rarissima est, dilute flavo super fundo quam pulcherrime tessellata, rubrisque fasciis obvoluta, lato gaudens labio.

Num. 56. Albicans hæc, juxta longitudinem costis fulcisque profundis distincta, clavicula longiore prædita est.

Num. 57, 58 & 59. *Buccina brevirostra, fasciis nodosis exasperata.*

Tria hæc fasciata *Buccina*, quorum bina superiore, tertium inferiore facie exhibentur, ex ruffo picta, albis nodulis in funiculos colligatis ambiuntur, ut quasi tuberosa aut gibbosa appareant. Externa labia, late extantia, numerosis apiculis dentata sunt. Os amplum iidem ex ruffo coloratum est. Clavicula brevis.

Num. 60. *Cochlea* minor, acuminata, albis costis lanuginosis distincta, tenuibus filamentis circumdata, profunde lirata, subtus conspicua, longo colliquiarum æmulo rostro, introrsum ruffulo, prædita.

Num. 61—70. Decem hæc rariores *Cochleæ*, partim pronæ, partim supinæ, aliæ costis distinctæ sunt, aliæ cancellatæ, tessellatæ, tuberosæ, funiculis cinctæ, peculiaris quælibet figuræ & picturæ.

Num. 71, 72 & 73. Breves hi, crassi & obtusi sunt *Cylindri*, tuberibus ruditer quasi in circulos compositis, tanquam maris fluctibus, inæquales. Posterior supinus est. Geminis gaudent labiis introrsum & extrorsum ex albo dentatis. Cæterum ex rubro, flavo, albo, aliisque coloribus eleganter inter se mistis variegantur.

Num. 74 & 75. *Buccina* ex flavo annulata, catenis crassiuscule nodosis usque ad obtusum apicem obvoluta, profundis fulcis, & oblonga clavicula, cujus itidem labia albis gaudent dentibus, prædita. Postremum subtus conspicuum est. Plerumque *pyra exsiccata*, utpote quibus quodammodo similia sunt, vocantur.

Num. 76 & 77. Binæ *Aurite* perquam ramosæ, obtusis veluti telis, longis, digitorum instar prominentibus, asperæ, profundissime sulcatæ. Apertura inferna aurem fere humanam refert. Prior est affinis illi *Cochlearum* speciei, quas *Echinatas hastas* vocant: posterior *Braccas Helvetorum* æmulatur. Variis ornata sunt coloribus.

Num. 78 & 79. *Cochleæ* hæc cæruleæ, albis costis, tuberosis, juxta longitudinem instructæ, profunde liratæ, apice acuto & oblongo rostro gaudent. Posterior subtus conspicitur. Inter *Purpureas* referuntur.

Num. 80,

struktuur en kouleuren opgeschikt en versiert. Dit geslacht heeft onnoemelyk veel soorten, waar van wy nog veel meer zouden kunnen vertonen, indien ons bestek zulks toeliet.

Num. 45—48. Zyn vier andere fraaie *Buccinaas*, die in de lengte geribt, diep gevoornt en over 't geheel fynhaairig gedoornt zyn, met verandering van gedaante en kouleuren.

Num. 49—52. Dit zyn weder vier andere, die kort en dik, en met gehobbelde of geknoopte banden omringt zyn, ongemeen fraai gekouleurt en versiert.

Num. 53. Een licht asch-geel Horentje, of Welletje, dat over zyne gieren getralyt is, met eenige rode draadtjes doorvlochten.

Num. 54. Is een gebandeerde *Murex*, die in de lengte wit geribt, diep gevoornt, met brede en finalle bruine en andere gekouleurde banden omringt, en klein geknobbelt is, nevens een korte sluiting.

Num. 55. Dit is heel raar, sierlyk over den licht gelen grondt geruit, en met rode banden omzwachtelt, met een brede lip.

Num. 56. Deze is wit, in de lengte geribt, en diep gevoornt, en langer van sluiting.

Num. 57, 58 & 59. *Buccina brevirostra, fasciis nodosis exasperata.*

Drie gebandeerde Trompetjes, waar van twee van boven en een van onderen is verbeeld, uit den roffen gekouleurt, met witte knoopjes reegswyze omslingert, als gehobbelt, of gebult. De buitenlippen, die breed uitstaan, zyn vol met puntjes getand, en wyd van mondt, die mede rosachtig gekouleurt zyn, zynde de sluiting kort.

Num. 60. Klein puntig en wit wollig geribt horentje, met fyne draadtjes omslingert, en diep gevoornt. Het wordt van onderen verbeeld, met een lang gootachtig tuitje, en naar binnenwaarts rosachtig gekouleurt.

Num. 61—70. Tien rare Horentjes, deels van onderen en deels van boven vertoont. Daar onder zyn, die geribt, getralyt, geruit, gebult, en snoerswyze omringt zyn, ieder van eene byzondere gedaante en kouleur.

Num. 71, 72 en 73. Korte en dikke stompe Wellen, die ringswyze plomp gebult zyn, van gedaante als de golven der zee. De laatste legt op den rug. Zy hebben dubbelde lippen, en zyn wit getand naar buiten- en binnenwaarts: verder fraai gekleurt met rood, geel, wit en andere gemengelde verwen.

Num. 74 en 75. Geel geringde hoorn, met een dik geknoopte ketting omwonden tot aan de stompe punt, met diepe vooren, en een langwerpige tuit, of sluiting, wier lippen mede wit getand zyn. De laatste is van onderen op zyde verbeeld. Zy worden gemeenlyk *opgedroogde peeren* genaamt, om dat zy daar naar gelyken.

Num. 76 en 77. Twee byzondere takachtige *Aurites*, die als vingers, lange en stompe pylen uitsteken, en heel diep gevoornt zyn. De opening van onderen gelykt naar het oor van een mensch. De eerste is een bysoort van de zo genaamde Morgenster, en de laatste van gedaante als een Zwitser broek, zynde met verscheide kouleuren versiert.

Num. 78 en 79. Deze zyn blaauw gekouleurt, met witte bultige ribben over de lengte voorzien, en diep ingeploegt, met een scharp puntje en langachtig staarttuitje. Het laatste is van onderen verbeeld. Zy sorteren onder de purperachtige.

Num. 80,

Num. 80 81 & 82. *Buccina brevirostra, striata, muricata.*

Rarissima sunt hæc Buccinorum specimina, antè rostro curto, scapulis vero tumidioribus, sive extremo capitali latius diducto donata. Superficiem aculei magni, acuminati, trigoni, qui veluti abscissi sunt, qua inferioribus testæ adhærent, exasperant. Cætera fasciis Arantio flavo, spadiceo, aliisque coloribus, conspicuis, circumdatur. Posterius supinum repræsentatur.

T A B U L A Q U I N Q U A G E S I M A.

Sectio decima tertiâ

De Trochis agit, quorum multæ dantur species: omnibus figurâ est pyramidalis; at alii tamen lævi & splendente gaudent superficie, æqualibus atque elatioribus annulis circulata; alii non super gyris solum annulati sunt, sed & reticulatim concellati; alii iterum non cancellati; alii lirati, & angustis latisque labiis velut alati; alii, turrium instar, multis circuitibus ad extremum usque apicem exornati; alii acutis obtusisque spinis horrentes, graniati, valvati, catenulis cincti. Quin plures aliæ hæc occurrunt formæ: unde mitris papalibus spuriis, & infulis episcopalibus assimilantur. Omnes acuminato apice terminantur, variisque coloribus & pigmentis, inusitata elegantia, superbiunt.

Num. 1—12. Duodecim hæc exhibemus Trochos pyramidales, majores & minores, quos *doliola marina* vulgo vocant, ob quandam convenientiam cum ejusmodi doliolis, quæ e ligno constructa, circulis ferreis firmata, catenis ferreis in mari affiguntur, ut in superficie aquæ natantia, Phari instar, navigantibus, qui vel portum petunt, vel e portu egrediuntur, inserviant. Postica parte lati, rotundi & plani sunt; antè acutissime convergunt; diversimodis singuli fasciis annulati, & peculiaribus coloribus quam elegantissime picti, ex flavo, rubro, caruleo, albo & nigro, supra fundum spadiceum, resplendentem, variegati. Extremum capitale parva tantum gaudet clavicula. Sex pronos, sex supinos repræsentamus. Rarissimi autem sunt, & ex Indiis Orientalibus adferuntur. Listero hæc species audit *Trochus pyramidalis, fuscus, striatus, valde productus*.

Num. 13 & 14. *Strombus magnus, late expansis labiis gaudens*. Plures itidem habentur & variæ hujusce generis species, æquabiles, angulosæ, tuberosæ, gyratæ. Noster hic *Strombus* contortus est, tuberculis inæqualis, & reticulatim fenestratus. Late expansum dentatumque labium os producit amplum hians, curva donatum clavicula. Num. 13 pronus, Num. 14 supinus exhibetur.

Num. 15 & 16. *Strombus*, quem *Turrim Babylonicam* vocant, quia gyri ejus adeo profunde detornati & sulcati sunt, angulosisque oris, tanquam circuitibus turrium, cincti. Labium quoque latum huic est & fimbriatum. Cæterum ex albo perfundatus, versicolore desuper pictura elegantia inusitata exornatur. Prior supra, posterior infra conspicuus est.

Num. 17, 18 & 19. Tertia *Strombi* species, minor, priori Num. 13 proxime accedens, multo tamen minore labio donata. Cæterum ratione colorum & figuræ parum datur discriminis. Bini proni, tertius supinus repræsentantur.

Num. 20

Num. 80, 81 & 82. *Buccina brevirostra, striata, muricata.*

Dit zyn ongemene stukken, zynde van voren kort gepunt, en breed over de schouderen of 't topeinde zich uitstrekkende, met grote puntige driekante dorens, die van onderen aan de schaal open zyn. Verder zyn ze met oranje-geel, kastanie-bruin en andere kleuren van bandjes sierlyk omslingert. Het laatste wordt van onderen verthoont.

V Y F T I G S T E T A F E R E E L.

De dertiende snede,

Handelende van de *Trochussen*, of *Tollen*, die in vele soorten bestaan, en alle pyramiedswyze gefatsoeneert zyn. Verscheide van de zelve zyn glad en glanzig, met egale en verhevene ringen omcirkelt: andere zyn over de gieren niet alleen geringt, maar ook netswyze getralyt en ongetralyt; nog andere zyn gevoort, met smalle en brede lippen als gevleugelt; weder andere zyn toornachtig, met vele omgangen gefatsoeneert tot het uiterste uiteinde: ook zyn eenige puntig en stomp gedorent, gekorrelt, gevalvuleert, en kettingwyze omringt; behalven nog vele andere gedaanten, als die naar basterd Pauskronen en Bisschopsmyters gelyken. Alle deze eindigen met een scherpe punt, en zyn met velerhande kouleuren, ieder op 't fraaist en vreemdft, versiert.

Num. 1—12. Hier verbeelden wy twaalf pyramidale Tollen, *Tom. III.*

die gemeenlyk *Zee-tonnen* genaamt worden; in soorten; om dat zy daar gelykenis naar hebben, te weten naar zeetonnen, die van hout gemaakt, met yzere hoepels omkuipt zyn, en met yzere kettingen in zee vast gemaakt worden, en boven het water dryven, om tot waarfchouwingen aan de zeevarenden, die de havenen uitzeilen en inkomen, te dienen. Ze zyn van achteren breed, rond en plat, en lopen van voren heel puntig toe, met velerhande banden omringt, ieder in 't byzonder en op het sierlyk gekouleurt, met geel, rood, blaauw, wit en zwart op een kastanie-bruinen grondt, met een weerschyndenden glans. Het hoofdeinde heeft maar een kleine sluiting; heel raar: zy komen uit Oost-Indië. By Lister worden ze *Trochus pyramidalis, fuscus, striatus, valde productus*, genoemd.

Num. 13 en 14. Grote Pennen, met brede uitgezette lippen. Hier van zyn mede verscheide soorten, slechte, hoekige, knobbelige en gedraaide fatsoenen. Deze is gedraait, geknobbelt, en ruitswyze getralyt. De wyd uitgezette en getande lip maakt een wydgapenden mondt, met een kromme sluiting, waar van Num. 13 van boven, en Num. 14 van onderen verbeeld is.

Num. 15 en 16. *Strombus*, die de *Babylonische Toren* genaamt wordt, om dat de gieren zo diep gedraait en gevoort zyn, met hoekerige kanten, gelyk de omgangen, die aan de torens gevonden worden. Deze hebben mede een brede gevalvuleerde lip, en zyn met verscheide kouleuren op een witten grondt ongemeen schoon getekent; de eene van boven, en de andere van onderen.

Num. 17, 18 en 19. Derde soort van *Strombus*. Deze zyn kleiner, en komen met de eerste van Num. 13 't meest overeen, maar zyn veel kleiner van lip; verder van kouleur en fatsoen weinig verscheillende, waar van twee van boven en een van onderen verbeeld wordt.

Na

Num. 20

Num. 20 & 21. Duo alii minores, ejusdem speciei.

Num. 22—31. Stromborum alia rursus species differentes, singularibus & figuris & pictura sese distinguentes.

Num. 32—48. Strombi alii, rursus diverfi a prioribus, rariores, singuli quam venustissime figurati, alii aculeati, alii ramulis, alii tuberibus distincti, tornati, variisque aliis modis conformati, coloribus variis, elegantibus, picti atque exornati; omnes vero, pyramidum instar, acutissime convergentes. Quemlibet eorum sigillatim pro dignitate describere haud permittit instituti nostri ratio. Sufficiat nobis, multitudinem demonstrasse specierum, quæ in uno dantur genere: cujusmodi numerosissimis adeo instructum est nostrum Museum, ut ne dimidiam quidem partem iconibus heic repræsentare liceat.

Num. 49, 50 & 51. Prior spuria est Mitra papalis, binæ vero alia spurias Infulas Episcopales refferunt: dilute flavæ rubris maculis veluti annulantur. Posterior subtus conspicua est.

Num. 52 & 53. Binæ sunt breviores, ejusdem cum prioribus speciei, spadicei coloris, ex flavo lirata & fasciata.

Num. 54. Rarissimum hoc est specimen, cui simile aliud nullo hætenus in Museo conspicere mihi licuit. Est autem *Fusus brevis*, profunde detornatus, cauda curta, gyrisque teretibus gaudens, sulcis profundis distinctus, ex Arantio flavo perfundatus, subtilibus & grossioribus fasciis rubris, funiculorum æmulis, circumdatus.

Num. 55 & 56. Ejusdem speciei & hæc sunt specimina, at minora, & fundo super albicante tenuibus filamentis dilute flavis & Arantio rubris distincta. Alterum supra, alterum infra exhibetur spectandum.

Lit. A. Congeriem ostendit Stromborum vel Turbinum minorum.

TABULA QUINQUAGESIMA ET PRIMA.

Sectio decima quarta.

Hac Tabula Mitras Papales, Episcopales, Pileos Cardinalitios variarum specierum, tum & Americanas spuriasque Mitras Papales, & Strombos tuberosos, & Turriculas ramosas, plicatas, aculeatas, annulatas, &c. omnes ad Buccinorum genus pertinentes, exhibemus.

Num. 1. Mitra Papalis, maxima, cui vel magnitudine, vel perfectione omnium partium, vel picturæ elegantia, haud unquam vidi parem. Mitras Papales ideo hujusmodi Cochleas vocant, quia omnes earum gyri, quorum infimus est longissimus, ea parte, qua versus apicem spectant, eminentiis triangularibus in modum Mitræ veluti Papalis stipantur, sursumque in acumen convergunt. Cæterum lacteo super fundo cylindrulis atque maculis Corallini ruboris, rotundis, oblongis, vermiformibus, angulosis, annulatim circumscribuntur. Testa constant crassa & ponderosa. Ex *Ceram* in Indiis Orientalibus huc transferuntur.

Num. 2. Altera Mitræ Papalis species, minor, maculis minus æqualiter digestis varia, filamentis tenuibus, nigris, supra circum apicem, & infra circum longissimi gyri claviculam obvoluta. Cæterum priori in omnibus similis.

Num. 3. Eadem subtus conspicua, labio extus dentibus serrato, intus fimbriato, prædita. Rubræ maculæ hac facie admodum inter se mutuo perplexæ hærent.

Num. 4.

EEN EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De veertiende snede.

In dit Tafereel verbeelden wy de Paußelyke of Pauskronen, de Bisschopsmyters, Kardinaalsmutten in verscheide soorten, de West-Indische en basterd Paußelyke kronen, geknobbelde Tuitjes, getakte, geplooidde, gedoornde en geringde Torens, enz. die alle onder het geslacht der *Buccinaas* behoren.

Num. 1. Grootste soort van Paußelyke kroon, wiens weërge van grootte, volmaaktheit en sierlyke tekening ik nooit gezien hebbe. Dat ze den naam van Paußelyke kroon dragen, komt daar van daan, om dat alle hunne gieren, waar van de onderste de langste is, van boven om den slinger vol met driehoekige punten omzet zyn, de gedaante van eene Paußelyke kroon vertonen, en naar boven puntig toelopen. Verder zyn ze op verscheiderhande wyzen met koraal-rode, langwerpige, wormachtige, hoekerige en ronde blokjes en plekjes ringswyze omslingert, over een melk-witten grondt. Het hoorn is dikschalig en zwaar. Zy worden van *Ceram* in Oost-Indië medegebragt.

Num. 2. Twede soort van Paußelyke kroon, kleiner dan de voorgaande, wiens plekken ongelyker geschikt, en met syne zwarte draadtjes naar boven om de punt en beneden om de sluiting van de lange gier voorzien zyn. Verder komen zy in alles met de voorgaande overeen.

Num. 3. De zelve van onderen verbeeld, met een zaagswys tandige lip naar buiten- en naar binnenwaarts geplooid. Op deze zyde staan de rode plekken zeer verward door malkander.

Num. 4.

Num. 20 en 21. Twee andere kleiner dito soort.

Num. 22—31. Zyn weder verscheide andere soorten van Strombussen, van eene byzondere gedaante en tekening.

Num. 32—48. Nog verscheide andere ongemene Strombussen, ieder op het sierlykst gefatsoeneert, waar onder die gedorent, getakt, gebult, gedraait en op verscheide andere wyzen gefigureert, met verscheide schone kleuren getekent en versiert zyn, en alle pyramiedswyze heel puntig eindigen. Het zou te verre uitloopen, als wy stuk voor stuk naar zyne waarde hier wilden beschryven: wy zullen ons derhalven vergenoegen met de veelheit der soorten van een geslacht, die 'er zich van opdoen, en waar van ons Kabinet rykelyk voorzien is, te vertonen, kunnende de helft der soorten niet in plaat vertoont worden.

Num. 49, 50 en 51. De eerste verbeeldt een basterd Pauskroon, en de twee andere basterd Bisschopsmyters. Ze zyn licht geel, met rode plekken als omringt, wordende de laatste van onderen gezien.

Num. 52 en 53. Zyn twee korte van de voorgaande soort, kastanie-bruin, met geel gevoornt en geband.

Num. 54. Is een heel vreemd stuk, diergelyken ik by anderen in hunne Kabinetten nooit gezien heb. Het is een diep gedraait spil, of *Fusus brevis*, kort van staart, rond van gieren, met diepe kloven, of vooren, onderscheiden, over de oranje-gele kleur met syne en wat grover rode bandtjes, als snoertjes, omslingert.

Num. 55 en 56. Zyn mede van de zelve soort, maar kleiner en syn draadswyze op een witten grondt, met licht geel en oranje-rood getekent, de eene van boven, en de andere van onderen.

Lett. A. Is in een koppel van klein goetje van *Strombi*, of *Turbines*.

Num. 4. Tertia species, superna parte priori proxime accedens.

Num. 5. Eadem supina, labio altero æquali, introrsum recurvo, altero intus plicato.

Num. 6 & 7. Pileus Cardinalitius supra & infra conspicuus, elegantius, quam mitra prægressa, pictus, fundo super dilute flavo maculis punctisque spadiceis in ambitu veluti fasciatus, labio præditus lato, minoribus denticulis ferrato, introrsum dilute cærulescente, cui oppositum labium plicatum est. Gyri sunt æquales.

Num. 8 & 9. Mitra Episcopi, prona & supina. Conveniunt hæc Mitra multum cum Mitris Papalibus, nisi quod læves sint, nec apiculis acuminatis in superna gyrorum facie inæquales, sed angustis futuris, quasi filamentis, circumdati. Fundus lacteus partim maculis miniatis, quadratis, angulosis, magnis, parvis, annulatis refertus est. Infra labium datur expansum, nec dentatum, nec plicatum.

Num. 10. Altera Mitra Episcopi species, brevior, crassior, magis coacta, maculis miniatis, oblongis, minoribusque quadratis, concinniore ordine compositis, circulata.

Num. 11. Eadem subtus conspicua, labio interno donata reflexo, plicato, quod perrarum est, externoque labio, æquali ora semet introrsum curvante, amplum oris hiatum sic producente.

Num. 12. Inter maximas hæc est Mitras Episcopales, omnibus numeris absoluta, elegantissima, fundo super lacteo maculis miniatis, characteres veluti referentibus, aliisque quadratis, tessellatis, rotundis, primæ majoris & longioris spiræ superficiem ordinate circumscripta: septem deinceps reliquæ spiræ similibus pro rata ornamentis gaudent, quarum tamen tres extremæ ob parvitatem suam pallide luteæ sunt, nec quidquam rubri gerunt. Omnes hæc Mitra, æque ac Papalium Mitrarum maximæ, octo pollent spiris, quarum infima duas fere tertias longior est, quam septem reliquæ simul sumtæ.

Num. 13 & 14. Hæc fere maximas est inter Mitras, quæ vulgo in Museis Curiosorum reperiuntur, primoque etiam loco sua in specie sustinendo sufficit. Omnes hæc gyris octo ad finem usque instructæ, ex saturate croceo pictæ, interno labio gaudent subtus ad claviculam pro parte quadam reflexo: labium externum late diductum, æquali limbo fimbriatum, intus in ore dilute flavescit. Animalculum, in oblongis hisce domunculis pennatis, sive Mitris reperiundum, Hominibus alimenti loco inservire non potest; quoniam venenata quædam vis in eo latet.

Num. 15 & 16. Binæ minores, ejusdem speciei, Mitra, supra & infra representatæ, utrinque eleganter pictæ.

Num. 17, 18 & 19. Eandem hæc tres ad speciem pertinent, minimæ tamen, itidemque ex rubro maculatæ.

Num. 20 & 21. *Buccinum, columella dentata, clavicula longissima, fuscum, striatum, fasciatum.*

Ita Cochlea hæc a Listero vocatur, quæ alioquin inter *Turres Babylonicas* refertur, utpote quibus per-
similis est. Supra & subtus ea heic representatur. Turrita veluti forma gaudens novem absolvitur gyris,
profunde sulcatis, & veluti squamosis, quorum maximus incurvus vel obliquatus est: omnes autem hi gyri
dorsum veluti in medio exserunt, longisque sursum & deorsum decurrentibus striis, spadiceis, distincti,
albis

Num. 4. Derde soort, komende met de voorgaande 't naaft van boven overeen.

Num. 5. De zelve van onderen, met eene effene lip, die naar binnenwaarts omslaat, waar van de tweede lip naar binnen geplooit is.

Num. 6 en 7. Kardinaalsmuts of Myter, van boven en onderen verbeeld. Deze is fraaijer dan de voorgaande getekent, met kastanie-bruine plekken en stippen bandswyze omringt op een licht gelen grondt, met een brede klein getande lip, die zich naar binnenwaarts licht blaauw vertoont, waar van de dikke binnenlip met effene gieren geplooit is.

Num. 8 en 9. Bisschopsmyter, van boven en van onderen verbeeld. Deze komen met de Pausselyke kronen 't meest overeen, uitgezondert dat deze glad is, en geen puntige hoeken boven aan de gieren heeft; maar met smalle naden, als draden, omringt is. Ze zyn over den melk-witten grondt ten dele ringswyze gevult met grote en kleine hoekerige en vierkante fermilioen-rode plekken; van onderen met een uitgebreide lip zonder tandjes en vouwen.

Num. 10. De tweede soort van Bisschopsmyter is korter en dikker in een gedrongen, daar de fermilioen-rode, langwerpige en kleiner vierkante plekken in beter order geregelt en geslingert zyn.

Num. 11. De zelve van onderen verbeeld, met een omgeslagen binnenlip, die geplooit is, dat zeer selden voorkomt, waar van aan deze de buitenlip met een effen soom naar binnenwaarts gebogen een wyden mondt maakt.

Num. 12. Deze is een der grootste soort van Bisschopsmyter, in alle volmaakte schoonheit versiert over de melk-witte schaal met fermilioen-rode plekken, van gedaante als karakters en andere vierkante blokjes, met ronde plekken in order ringswyze over de eerste grote lange gier geslingert, en vervolgens naar

proportie de zeven andere, waar van de drie laatste puntgier tjes door hunne kleinheit bleek geel, zonder rood, eindigen. Alle deze Myters, als mede de grote soorten van Pausselyke kronen, hebben acht gieren, waar van de onderste byna twee derde langer als de overige zeven zyn.

Num. 13 en 14. Dit zyn gemeenlyk van de grootste soort van Myters, die in de Kabinetten der Liefhebbers gevonden worden, en ook in haar soort voldoen kunnen. Alle deze zyn met acht gieren ten einde uit voorzien, en hoog saffraan geel gekouleurt, zynde de binnenlip van onderen aan de sluiting met een hoekje omgekant: de buitenlip, die breed uitstaet, is met een effen soom omboord, en binnenwaarts in den mondt licht geel. Het levendige slakdier, dat in deze langwerpige Penhorens of Myters gevonden wordt, is niet dienstig om voor menschen tot spyze te gebruiken, om dat 'er een fenynige kracht in verborgen is.

Num. 15 en 16. Zyn twee kleiner van de zelve soort van Myters, van boven en onderen verbeeld, en aan weérzyden sierlyk getekent.

Num. 17, 18 en 19. Deze drie zyn van de zelve soort, maar heel klein, en mede rood geplekt.

Num. 20 & 21. *Buccinum, columella dentata, clavicula longissima, fuscum, striatum, fasciatum.*

Zie daar den Latynschen naam, dien Lister aan deze hoorn geeft. Anders wordt ze onder de Babylonische Toren gerekent, om dat ze daar zeer naar gelykt, waar van de zelve van boven en onderen aangewezen worden, in een torenachtige gedaante, bestaande uit negen gieren, die diep gevoornt zyn, en zich als geschubt vertonen, waar van de grootste krom of scheefachtig zyn, die doorgaans in 't midden een rugachtige hoogte maken.

albis præterea, fuscis, flavis & griseis lineis, tæniolis atque maculis circulantur. Labiis cæterum geminis, dentatis, pollet: id, quod perraro & minus frequenter occurrit. Clavicula labiorum veluti contracta videtur.

Num. 22 & 23. Babylonica Turris alia species, subtus & supra conspicua, cujus gyri profundis plicis, brevibusque denticulis instructi, tum late fimbriati sunt, atque circa acuminatum apicem numerosis veluti emissis ramulis inæquales. Clavicula introrsum recurvata est. Gyri multivariis coloribus eleganter picti sunt, majoresque præprimis striis vermiculatis distincti, minores punctis exiguis confiti.

Num. 24—30. Sex hæ Turricularum species præ reliquis omnibus rarissimæ sunt, quæ unquam occurrunt, singularibus singulæ ornamentis instructæ, ramosæ, dentatæ, gibbosæ, annulatæ, fasciatæ & guttatæ. Verbo: omnes rarissimis & venustissimis coloribus quam elegantissime pictæ sunt. Num. 25 subtus conspicua exhibetur.

Num. 31—36. Strombi hi sunt rugosi, fasciolis filamentosis per omnes gyros circumscripti, elegantissimisque coloribus superbi. Num. 32 & 34 inferna facie conspiciuntur.

Num. 37. Quinque heic exhibentur *Mitra Papales*, minores, in medio hujus Tabulæ stellam quinquefidam repræsentantes, ratione figuræ & colorum cum speciebus majoribus convenientes.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio decima quinta.

Hæc Tabula varias sistit Concharum species, quæ quum, ut Plinius ait, ad Buccinam recurvæ sint, *Buccina* vocantur. Buccinorum genus latissime patet, & numerosissimis constat speciebus, quæ admodum mirificis gaudent formis & figuris, ut oculus humanus isthæc ex profundo maris, tanquam è tenebris in lucem protracta, conspiciens obstupescat, Omnipotentis Conditoris immensam potestatem sese per omnia diffundere: quanquam ne millesimus quidem inter Homines hæc cognoscat, aut attentus animadvertat.

Num. 1. Buccinum hoc hispida pelle totum undequaque vestitum, helvi est coloris, brevique gaudet clavicula, arcte in semet contorta, & labio gemino, dentato. Cæterum crassiuscula est ejus testa, costis transversis circulata, profundeque lirata. Gyri ejus alio quodam vinculo, juxta longitudinem à maximis ad minimos usque gyros exporrecto, quasi inter se colligantur, & ad extremum acuminatum adeo attenuantur, ut præ tenuitate tantum non inconspicui evadant.

Num. 2. Idem supinum. Omnia Buccina, quando primum e mari protrahuntur, cute quadam obducta sunt.

Num. 3. Buccinum hoc, priori compar, investiente sua cute orbatum, ventre gaudet penitus albicante, & maculis ex Aurantio luteis ad latera atque ad fasciæ transversalis spiram alteram exornatur. Costæ heic omnes in ambitu veluti nodosæ sunt, profunde gyratæ, atque ad latera labii exterioris eleganter expansæ.

Num. 4.

maken, en lange op en neêr lopende bruine strepen, met witte, bruine, gele en gryze fyne banden, plekken en strepen omringt. Zy hebben dubbeld getande lippen, dat heel raar en seldzaam is, welkers sluiting als toegetrokken schynt.

Num. 22 en 23. Een andere soort van Babylonische Toren, van boven en onderen verbeeld, met diep geplooid en kort getande gieren, die als breed gefoomt, en over 't puntige topeinde vol takken zyn. De sluiting is naar binnenwaarts krom gebogen; de gieren zyn met velerhande kouleuren sierlyk over de grootste met wormachtige streepjes, en de overige klein gestippelt.

Num. 24—30. Deze zes soorten van Torentjes zyn boven alle andere van de seldzaamste, die men ooit ziet, ieder met byzondere sieraden, van maakfel, getakt, getand, gebult, geringt, geband en gestippelt; alle op het fraaist getekent met de vreemdste en schoonste kouleuren. Die van Num. 25 wordt van onderen verbeeld.

Num. 31—36. Dit zyn *Strombussen* of gerimpelde Bandhorens, met draadachtige bandtjes over alle de gieren omslingert, en met de schoonste kouleuren versiert, waar van Num. 32 en 34 van onderen worden verbeeld.

Num. 37. Zyn vyf kleine Pausselyke kronen, die in deze plaat een vyfhoekige ster in 't midden verbeelden, en van gedaante en kleuren met de grote soort overeenkomen.

TWEE EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De vyftiende snede.

Op deze plaat worden verscheide soorten van *Buccinaas* verbeeld, die de gelykenis van een trompet, blaashoorn, kinkhoorn of zeehoorn hebben, volgens de benaminge van Plinius. Dit is een groot geslacht, dat uit ongemeen vele soorten bestaat, en in zeer wonderlyke figuren en gedaanten van schepselen, die uit het verborgene, als uit de diepte der zeën, het menschelyke oog moet verbazen, hoe groot des almogenden Scheppers uitgestrekteit in alles is, daar de duizendste mensch naauwlyks van weet, of acht op slaat.

Num. 1. Deze kinkhoorn is met een ruighaairige huidt geheel bekleed, muis-vaal van kouleur, met een korte sluiting, die naauw aan malkander gevoegt is, met dubbeld lippen en tanden. Verder is dit hoorn dikschalig, met dwarsribben omringt, en diep gevoornt. De gieren worden met een andere bandt, die op en neder loopt, als vast gehecht, van de grootste tot de kleinste, die aan 't punteinde naauwlyks gezien worden.

Num. 2. De zelve van onderen. Alle zeehorens zyn met een huidt overtrokken, als ze eerst uit zee komen.

Num. 3. Dit horentje is de weërge van 't eerste, daar de huidt van afgeschilt, en over 't lyf heel wit, met oranje-gele plekken aan de zyden, als mede op de twede gier van de dwarsbandt versiert is. De ribben van deze zyn alle rondom als geknoopt en diep gegiert, en aan de zyden van de buitenlip fraai uitgebreid.

Num. 4.

Num. 4. Buccinum minus, laeve, dilute cinereo luteum, politum, fasciis veluti obvolutum; primo super gyro superiori tuberosum, latis profundisque sulcis pone gyros, ad longum usque extremum acuminatum, excisum. Caterum clavicula longa turbinata instruitur.

Num. 5. Buccinum aliud venustum, dilute Arantio flavum, fasciis longis, dorsuosis, supra circa gyros ad extremum usque apicem veluti dentatis, aliarumque elatiorum fasciolarum apparatu cinctis, exornatum.

Num. 6. Buccini species tertia, priore profundius sulcata, superne majoribus etiam dentibus ad gyros plicatos ferrata, filamentis tenuioribus confertim circumdata, tristi colore fusco picta, striisque oblongis, cinereo luteis, quasi obumbrata.

Num. 7. Species quarta. Buccinum hoc ex Citrino flavo perfundatum, saturatius luteis veluti striis obumbratum, filamentis capillaribus tenuissimis obvolutum, profundis foveis inaequale, supra circum gyros angusta fimbria praeditum, apice gaudet atque clavicula longioribus.

Num. 8. Species quinta. Brevius hoc est Buccinum & tumidius, nonnihil tuberosum, dilute fuscum, filamentis albescentibus annulatum. Ore gaudet amplo.

Num. 9. Species sexta, dilute cinereo lutea, unicolor, laevigata, posterius circa claviculam candidissima, ad apicem vero superiorem ex albo variegata.

Num. 10. Buccinum tuberosum, flavum, fasciis latis, quae globulis albis, ordine digestis, inaequales sunt, locisque inter globulos mediis profunde excavantur, supra circa latum labium in digitos veluti expansa atque plicata, circumdatum.

Num. 11. Ejusdem cum priore speciei atque coloris aliud, fasciis transversis, oblongis, supra costas, quae majorum inter sulcos gyrorum tuberibus longis, albicantibus, eminent, decurrentibus ornatum.

Num. 12. Tertia species omnino dilute cinereo flava, latis exaggeratisque fasciis circulata, supra ad majoris spirae limbum nonnihil tuberosa, vel gibbosa.

Num. 13. Quarta species Buccini tuberosi, quod obscure cinereo griseum duplici tuberculorum serie subtilibus super striis capillaribus ambitur, clavicula gaudens brevi, atque apice acuminato.

Num. 14. Idem subtus conspicuum, qua parte croceum monstrat os, in quo animalculum degit Cancellum referens, lato flagello donatum: in omnibus enim Buccinis Cancellorum quaedam species habitat, uti in suis domunculis Cochleae.

Num. 15. Buccinum brevi rostro praeditum, variegatum, grave, plicaturis & aculeis donatum, ex fusco pictum, albis aliorumque colorum fasciis cinctum, brevi clavicula, costisque altum elatis, minutim tuberosis, & acuminatis, gaudens.

Num. 16. Eandem hoc ad speciem pertinet, at multo acutioribus dorso, gibbis, costisque inaequale, dentibus acutis, albis, circa superiores gyrorum margines ferratum, albo super fundo latis obscure fuscis fasciis circulatum, elegantissima gaudet fabrica.

Num. 17. *Buccinum bilingue, granulatam, ore interno subcroceo.* Alatum hoc alias vocatur Buccinum, in quo binae veluti lingulae conspiciuntur. Venter minutis tuberculis sive granulis asper est, & spira major, magnam partem alba, ex cinereo rufula flavedine variegatur.

Num. 18. Idem subtus conspicuum, qua os, saturate croceo pictum colore, labio gaudet lato, reflexo; uti in Buccinis alatis aliis quoque obtinet.

Num. 19. *Buccinum rostro leviter umbilicato, sive sinuoso, striatum, muricatum, clavicula compressa.* Rursum singularis est speciei hocce Buccinum tuberosum, acuminatum, quod circa rostrum breve est & umbilici

Num. 4. Klein, glad, licht asch-geel horentje, dat gepolyft en bandswyze omwonden is, over de eerste gier boven geknobbelt, met brede, diepe vooren, langs de gieren uitgehaalt, tot aan het lange puntige uiteinde; verder met een lange tuitachtige sluiting voorzien.

Num. 5. Een ander fraai en licht oranje-geel trompet-horentje, met lange ruigachtige bandtjes, die boven aan de gieren tandachtig opwerpen, tot het uiteinde van 't topje, en met verhevene bandtjes omcingelt zyn.

Num. 6. Derde soort van Trompet-hoorn, met nog dieper geploegde vooren als de voorgaande, en boven over de geplooiden gieren lager getand, vol met dunner draadtjes omslingert, droevig bruin gekouleurd, en met langwerpige asch-gele strepen als beschaduwde.

Num. 7. Vierde soort. Deze is citroen-geel in den grondt, met donkerder geel streepswyze als overschaduwde, en vol met fyne haarachtige draadtjes omwonden, die gegroeft en smal boven om de gieren gefoemt, langwerpig van top en sluiting.

Num. 8. Vyfde soort. Deze is korter en boller, eenigzins geknobbelt, licht bruin gekouleurd, met witachtige draadtjes omringt, en wyd van mondt.

Num. 9. Zesde soort. Deze is licht asch-geel, egaal gekouleurd en glad gepolyft, van achteren om de sluiting heel wit, als mede boven aan 't topeinde wit gemarmert.

Num. 10. Geel knobbelt-hoorn, met witte knoopjes in order geregelt op brede banden, die diep tusschen de knobbels uitgevoort, en over de brede lip van boven vingerachtig uitgebreid en geplooid zyn.

Num. 11. Is van de zelve soort en koulour als de voorgaande, Tom. III.

met langwerpige dwarsbanden over de ribben, die met lange witte bulten tusschen de vooren van de grote gieren uitsteken.

Num. 12. Derde soort, zynde in 't geheel licht asch-geel, met brede opgehoogde banden omwonden, en boven aan den soom van de grote gier weinig geknoot, of gebult.

Num. 13. De vierde van deze soort van knobbelt-hoorn is donker asch-graauw, met een dubbelde rei knobbels omringt over de fynhaairige streepjes, kort van sluiting en puntig van top.

Num. 14. De zelve van onderen, saffraan-geel in den mondt geverwt, daar het diertje in de gedaante van een krabbetje met een breed schaartje in leeft, gelyk alle de Buccinaas, hebbende een soort van krabbetje in hunne schaal, dat daar in huisvest, gelyk de slakken in hare huisjes.

Num. 15. Byzonder bruin Kinkhoorn, met witte en andere koulour van banden omringt, kort van sluiting, met hoge opstaande ribben, die klein gebult en puntig zyn.

Num. 16. Deze is van de zelve soort, doch veel scherper gerugt, gebult en geribt, met witte scherpe tanden over de bovenste einden der gieren, met brede donker bruine banden over den witten grondt. Het is een zeer fraai gemaakte figuur.

Num. 17. *Vleugel-horentje*, daar zich als twee tongen in vertonen, en die over 't lyf klein gebult of gegreint zyn over de grote gier, die doorgaans wit, en met ros asch-geel overmarmert is.

Num. 18. De zelve van onderen, waar van de mondt hoog saffraan-geel geverwt is, met een brede omgeslage lip, als eenige vleugel-horens.

Num. 19. Weder een andere byzondere soort van puntig knobbelt-hoorn, die aan de sluiting kort en ravelachtig verbeeldt, met ploica

umbilici quasi formam refert; cæterum vero testa gaudet albida, qua super plicæ rubræque fasciæ & funiculi conspiciuntur. Gyrorum margines superni acutissimis processibus & quasi aculeis horrent.

Num. 20. Aliud ejusdem speciei, quod geminatis acuminatorum processuum, interiora versus concavorum, & in acumen desinentium, seriebus munitur. Gyri superiores itidem eleganter sunt plicati. Clavicula binis lingulis instructa est.

Num. 21. Purpuræ species, sive Buccinum crispatum, cujus superficies oblongis processibus, veluti cincinnatis, per gyros omnes ad acuminatum usque apicem, ornata est. Clavicula, itidem aculeis inæqualis, arcte in semet coacta est, & incurvata. Fasciæ albæ & arantio flavæ totum undequaque ambiunt.

Num. 22. *Buccinum dentatum, rostratum, fuscum, ex toto muricibus horridum.* Alias & Hastam echinatam minorem vocant hoc Buccinum, quod peculiaris est speciei, spinis acutis, veluti muricibus, contractu horrendis, undique confertissime oblitum, obscure griseum, ex albo guttatum.

Num. 23. Idem supinum.

Num. 24. Buccinum elegans, dilute flavum, filamentis crassis, Aurantiis, obvolutum, supra ad gyros plicatum, profunde sulcatum, acutis dentibus asperum, ex America Hispanorum delatum.

Num. 25. Buccinum ad sinistras convolutum. Ejusdem est speciei cum priore, sed gyris gaudet sinistrorsum obtortis. Gyrus major linea alba circumscribitur. Cætera omnino priori assimilatur.

Num. 26. Buccinum venustissimum, ex Banda in Indiis Orientalibus delatum, ex dilute flavo perfundatum, longis elatisque costis præditum, profundis foveis veluti rugosum, filamentis fuscis, exaggeratis, acuminatis, arcte obvolutum, Rumphio Buccinum undosum dictum.

Num. 27. *Cassid. Verrucosa*, antica parte tuberosa, tribusque cæterum seriebus aculeorum, supra ad gyrum majorem longe prominentium, versus inferiora autem ad claviculam abbreviatorum, confita. Superficies alba ex fusco pulchre marmoris in modum variegatur.

Num. 28 & 29. *Cassid. verrucosa* altera, brevior, acutissimis aculeis horrens, ex dilute cinereo flavo unicolor, subtus dilute purpurea, quemadmodum sub Num. 29 patet.

Num. 30 & 31. *Cassid. verrucosa tertia*, ejusdem, ac prior, coloris, aculeis longis, acutissimis, nigris, per series dispositis, obsita; unde & Echinus vocatur. Os subtus gemino dentium ordine gaudet, & intra labia ex croceo pictum est.

TABULA QUINQUAGESIMA ET TERTIA

Sectio decima & sexta

Cassides exhibet, Fimbrias striatas & læves, quas inter plures dantur species, quæ vel sigillatim dignissimæ sunt, ut attento oculo perlustrentur. Ultra quadraginta heic repræsentantur specimina, singularis quælibet formæ & fabricæ; quæ tamen omnia & singula seorsim describere haud duco necessarium: potiora saltem seligemus, & quousque requiri videbitur describemus. Iis enim, qui harum rerum periti atque amantes sunt, satisfactum fore speramus, si modo omnes species aeri incisas exhibemus.

Num. 1. Maxima hæc est & merito Princeps vocanda inter reliquas omnes Cassides atque Fimbrias, oblonga, testam exterioriorem magnis plicis distinctam gerens, cinereo flava, sulcis albis, profundis, ad clavi-

plooien en rode banden of snoertjes over de witte grondschaal, daar de gieren van boven heel puntig getakt en gedoornt zyn.

Num. 20. Een ander van deze soort, met dubbelde reien van puntige takken, die naar binnenwaarts hol en puntig toelopen. De schouders van de bovengieren zyn mede fraai geplooit. De sluiting is met twee tongen voorzien.

Num. 21. *Krui-boorn*, dat over 't lyf langwerpig, met krullen uitgesiert is, over al de gieren tot aan 't puntige topeinde, als mede over de sluiting, die scherp gedoornt is, en digt in malkander sluit, zynde krom gebogen, en met witte en oranje-gele banden omringt.

Num. 22. Byzondere soort van horentje, dat den naam van de *kleine Morgenster* draagt, en heel vol met scherpe puntige dorens rondom bezet is, gelyk voetangels, die vervaarlyk om aan te grypen zyn, donker graauw met witte punten.

Num. 23. De zelve van onderen.

Num. 24. Fraai licht geel Kinkhoorn, met dikke oranjekouleurige draadtjes omwonden, boven aan de gieren geplooit, diep gegroeft, of gevoornt, scherp getand en gepunt, uit de Spaansche West-Indiën.

Num. 25. Deze is van de zelve soort als de laatst voorgaande: doch deze heeft een verkeerde draai, daar de gieren aan de linker zyde omflaan, met een witte linie over de grote gieren; en heeft verder alles met de voorgaande gelyk.

Num. 26. Byzonder fraai horentje van Banda, uit Oost-Indië, licht geel van grondt, hoog en langwerpig geribt, met diepe groeven als geplooit, en met bruine opgehoogde scherpe draadtjes digt aan een omwonden. Het wordt by Rumphius *Buccinum undosum* genaamt.

Num. 27. *Gedoornd Pimpeltje*, dat van voren geknobbelt, en verder met drie reien van dorens, die van boven aan de grote

gieren lang uitsteken, en naar beneden tot aan de sluiting kleiner worden. Het is over den witten grondt fraai met een bruine kleur gemarmert.

Num. 28 en 29. *Cassid. verrucosa*, tweede soort, zynde kort en heel puntig gedoornt, licht asch-geel, eenkleurig, van onderen licht paars, by Num. 29 vertoont.

Num. 30 en 31. Derde soort, van de zelve kouleur op den grondt, met lange, heel puntige, zwarte, dorens, reegswyze gevult. Het wordt een *Egeltje* genaamt, is van onderen in den mondt dubbelt getand, en met saffraan-geel binnen de lippen gefiert.

DRIE EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De zestiende snede.

In dit Tafereel worden de *Kasketten*, of *gestreepte en gladde Soom-tjes*, verbeeld, waar onder verscheide soorten gevonden worden, die ieder in 't byzonder wel waardig zyn, dat men naaukeurig het oog daar over laat gaan. Daar zyn over de 40 stuks, ieder van een byzonder maakfel, of gedaante: doch wy oordelen onnodig, om de zelve alle in 't byzonder hier te beschryven, en zullen alleen de voornaamste stukken daar van uitpikken, en het nodige daar van zeggen, in hope, dat de kenners en liefhebbers zich daar mede zullen vergenoegen, dat wy hen alle de andere soorten slechts vertonen.

Num. 1. Dit is de grootste, en mag ook wel het hoofd van alle de andere Kasketten of Somen genaamt worden. Het is langwerpig, met grote plooien over de bovenschaa, asch-geel gekleurt,

claviculam usque, lirata. Spira major supra ad caput acuminata est, & veluti æqualiter abscissa: spiræ minores subsequentes in omni ambitu globulis, tanquam margaritis, exornatæ sunt, qui sensim immi-
nuuntur, ut apici extremo accedunt. Ad latus dextrum lata pariter fimbria datur, alba, obscure fuscis maculis, ordine digestis, distincta, admodum singularis, cui similem in aliis observavi nunquam. Præ-
terea & consuetæ labiorum fimbriæ utrinque adfunt, quarum sinistra, ut in plerisque aliis, quoque ex fusco maculata est, dextra vero inferior plana & alba. Clavicula, cornu instar, retrorsum curva est.

Num. 2. Eadem supina.

Num. 3. Fimbria major marmorata, lævis & cinereo alba, super dorso ex cinereo flavo reticulatim, marmoris in modum, variegata, supra ad gyrum majorem tantillum nodosa, lata gaudens fimbria, al-
ba, ex fusco maculosa.

Num. 4. Paulum hæc major est, passim dilute cinereo alba & lævis, fimbria angustiore, ex obscu-
re flavo maculata, pollens.

Num. 5, 6 & 7. Hæ tres peculiari singulæ modo variegatæ & fasciatæ sunt, perquam latis fim-
briis donatæ, & ad gyros superne tuberculis depressioribus inæquales.

Num. 8. Fimbria lata, duplex, costata, crassa testa gaudens, tuberculis ob costarum longitudinem
superne ad gyros altioribus & acutioribus donata, cæterum brevis & coacta, ex cinereo albo & flavo
varia.

Num. 9. *Fimbria alba.* Albissima hæc est & lævis, superne ad gyros tamen ex subrufo maculata,
angusta fimbria instructa.

Num. 10. Fimbria dilute cinereo flava, unicolor undequaque, & lævis, tenui gaudens fimbria al-
ba, ex fusco maculata.

Num. 11. Ex cinereo albo unicolor hæc est, altis superne ad gyros instructa tuberibus, curta & ar-
cte coacta, lata fimbria ex dilute fusco maculosa gaudens. Clavicula itidem posterius fuscis maculis
distinguitur.

Num. 12—16. Diverfo singulæ modo coloratæ sunt, dilute & saturate cinereæ, latis fimbriis
maculosis præditæ, omnesque supra ad gyros tuberosæ.

Num. 17. Hæc infra conspicienda exhibetur, qua parte simpliciter cinereo alba est, & intus in ore,
lactis instar, candidissima, labio tenui, reflexo, circa latam claviculam spinis acutis horrido, gaudens:
qua ratione tantum non omnes hujusce speciei comparatæ sunt.

Num. 18—23. Omnes hæ perquam raræ sunt species, non solum infra a latere sinistro fimbria-
tæ, sed etiam a dextris & oblique supra dorsum fimbriis crassis, quæ similiter, ac inferiores, albæ sunt,
latisque spadiceis veluti annulis circulatæ, gaudentes: omnibus incurvæ sunt claviculæ, retrorsum crispatæ.
Compar illi, quæ sub Num. 22 exhibetur, sub Num. 23 supina representatur.

Num. 24. Supra modum rara hæc est atque singularis, supra ventrem cinereo flava, lævis, ad gyros
superne longis acutisque spinis prædita, latis profundisque liris fulcata, mitræ papalis in modum. Labii
fimbria pertenuis & exigua est; clavicula obtusa.

Num. 25. Eadem subtus conspicua.

Num. 26. Et hæc fimbriæ expers, tenuis est & alba per ventrem, oblongis striis, ruffis, serpenti-
no more supra gyros decurrentibus, prædita, cæterum undique lævis.

Num. 27. Eadem supina.

Num. 28. Et hæc perquam rara est Cochlea, fordide albescens ad ventrem, binos priores gyros
lemnisco lato, fusco, obvoluta, albis tuberculis superne ornata.

Num. 29

gekleurt, met witte, diepe, vooren tot aan de sluiting. De gro-
te gier is boven aan 't hoofdt scherp, als egaal afgesneden, en de
volgende giertjes zyn rondom met knopjes als geperelt, die tel-
kens kleiner worden tot aan het uiterste puntje toe. Aan de reg-
ter zyde zit mede een brede witte soom, met donker bruine plek-
ken in order geschikt, dat heel feldzaam is, diergelyke ik nooit
meer heb gezien, behalven de gewone lip-somen aan weérzyden,
waar van de linker, gelyk de meeste andere, ook bruin gevlakt
is, en de onderste regte plat en wit. De sluiting staat gelyk een
tuit achter over.

Num. 2. Is de zelve van onderen te zien.

Num. 3. *Grote gemarmerde Soom*, die glad en asch-wit over den
rug is, met asch-geel netswyze overtekent, als gemarmert, bo-
ven aan de grote gier weinig geknobbelt, met een brede witte
soom, bruin geplekt.

Num. 4. Deze is al zo groot, doorgaans licht asch-wit en
glad, met een smaller soom donker geel gevlakt.

Num. 5, 6 en 7. Deze drie zyn ieder in 't byzonder gemar-
mert en geband, met heel brede soomen over de gieren van boven
laag gebult.

Num. 8. Dikschalige, geribde, brede, dubbelde soom, aan
welke de bulten door de langwerpigheid der ribben hoger en
scherper zyn boven aan de gieren; verder kort en gedrongen,
asch-wit en geel gemarmert.

Num. 9. *Witte Soom.* Deze is heel wit en glad, boven aan
de gieren rosachtig geplekt, met een smalle soom.

Num. 10. Licht asch-gele Soom, geheel eenkleurig en glad,
met een smalle witte soom bruin geplekt.

Num. 11. Is asch-wit eenkleurig, met hoge bulten over de
gieren van boven, kort en digt gedrongen, met een breedachtig-

tige soom, die licht bruin gevlakt is, als mede van achteren over
de sluiting.

Num. 12—16. Zyn alle veranderlyk van kouleuren, licht en
donker aschverwig, met brede geplekte soomen, alle van boven
over de gieren gebult.

Num. 17. Wordt van onderen verbeeld, zynde eenvoudig
asch-wit, en binnen in den mondt heel melk-wit, met een dun-
ne omgeflage lip, die aan de brede sluiting scherp gedoornt is,
gelyk de meeste van deze soort van onderen zyn.

Num. 18—23. Dit zyn alle zeer rare soorten, die niet alleen
van onderen aan de linker zyde gefoomt zyn, maar ook aan de
regter zyde en schuins over den rug met dikke soomen, die, gelyk
de onderste wit, met brede soomen, kastanje-bruin gekouleurt en
als omringt zyn, alle met een kromme sluiting, die achterom
krullen. De weérge van Num. 22 wordt by Num. 23 van on-
deren gezien.

Num. 24. Deze is by uitnemendheit vreemd en raar, over 't
lyf asch-geel en glad, boven aan de gieren lang, en puntig ge-
doornt, heel diep en breed gevoornt, naar de gedaante van een
Paukroon. De lipsoom is heel dun en klein, en de sluiting
stomp.

Num. 25. Is de zelve van onderen.

Num. 26. Is mede zonder soom en dun, wit over 't lyf, met
rosse, langwerpige, strepen slangswyze over de gieren, en voorts
heel glad.

Num. 27. De zelve van onderen.

Num. 28. Dit is mede een feldzaam horentje, dat vuil wit
over 't lyf, met een brede, bruine, bandt over de twee eerste
gieren omwonden, en van boven met witte bultjes versiert is.

Num. 29—35. Omnia hæc elegantissima sunt & rarissima specimina, quæ haud frequenter in Curiosorum Museis occurrunt. Quod sub Num. 29 habetur, pallide album est, sub Num. 30 lactis instar candidum, gyris plicatis gaudens, atque ad extremum usque apicem profunde liratum. Reliqua, ad numerum 35 usque, ejusdem sunt figuræ, at magnitudine & coloribus discrepant.

Num. 36. Cochlea hæc albo super fundo obscure flava est, oblongis striis donata.

Num. 37 & 38. Fimbriæ vulgares, a Listero Buccina recurvi-rostra vocata.

Num. 39. Peregrina iterum hæc est species, tota obscure fusca, ex albo late fimbriata, cæterum simplex, lævis, superne circa gyros minutis quasi margaritis granata.

Num. 40—41. Pallide albicantes hæc sunt, non fimbriatæ, superne ad gyros tuberosæ.

Num. 42. Minor hæc est, alba, & profunde juxta longitudinem costata per omnes gyros.

Num. 43. Cinereo flava hæc est, itidem costata, crenata, & profunde lirata, fimbriæ expers.

Num. 44 & 45. Binæ minores, fimbriatæ, altis dorsis atque tuberibus conspicuæ.

Num. 46. Leviter hæc costata est, ex caruleo taniata supra gyros, extremo capitali in apicem longum extenso gaudens.

Quandoquidem nostra Conchyliorum collectio permulta complectitur genera, & multo plures adhuc, quam quis credat, species; hinc omnium horumce generum, quæ possidemus, potiores duntaxat species, minimo, quantum fieri potest, spatio comprehensas in Tabulis hisce exhibere cogimur, ut harum rerum Curiosis primo cujuslibet Tabulæ intuitu dives apparatus offeratur: alioqui enim Tomus hic in nimiam ultra præcedentes excresceret molem. Propterea aliud adhuc genus priori hac in Tabula adjunximus, Rhombos præsertim, sive Strombos cylindratos complectens.

Cochleæ univalviæ & convolutæ, quæ Rhombi sive Strombi cylindrati vocantur, plerumque sunt oblongæ, papyri vel lintei instar semet convolutæ, columella dentata vel minus dentata, voluminibus crassis & brevibus, multis colorum varietatibus, dorso altiore vel humiliore, ore angusto vel amplo, clavicula vel labiis contractis vel hiantibus præditæ.

Litt. A, B, C, D, E, F. Quinque hi Cylindri vel Volutæ ad maximam, longissimam & crassissimam pertinent speciem, singulari qualibet modo variegatæ, tigrino more pictæ, late fasciatæ, maculis, animalium corcula referentibus, albis & flavis, supra gyros magnos & longos distinctæ, testa gaudens lævi, splendens, in brevem apicem turbinatum antè desinente. Quæ sub Litt. B. est, subtus conspicua datur.

Litt. G. Volutam exhibet Achatinam, superne lato lemnisco fasciatam, maculis longis, nigris, variam, aliaque præterea tænia per medium cinctam, cæterum ex griseo & fusco, marmoris instar, variegatam, apice turbinato brevi præditam.

Litt. H. Hæc ex flavo perfundata, marisque fluctuum instar undata, apice gaudet flavo, longo.

Litt. I. Eadem supina.

Litt. K. Dilute fusci hæc est coloris, splendens, lævis, quorundam instar lapidum Bezoar Orientalium, apice brevi donata.

Litt. L. Cylindrus niger, unicolor, Orientali itidem Bezoar similis.

Litt. M. Hæc pariter Cochlea colore obscure griseo lapidem Bezoar æmulatur, binasque fascias, characteribus veluti ornatas, monstrat. Rumphio *Sepultura* audiunt.

Litt. N. Dilute cinereo grisea hæc est & lævigata, Characteres, qui literas quasi Maleytarum referunt, inscripta.

Litt. O.

Num. 29—35. Dit zyn alle heel fraaie en rare stukken, die selden in de Kabinetten der Liefhebbers gezien worden. Die van Num. 29 is bleek wit, en die van Num. 30 melk-wit gekou-leurt, met geplooid gieren, diep gevoort tot aan 't uiterste puntje. De overige tot Num. 35 zyn van de zelve gedaante; doch alle verschillende in grootte en kouleuren.

Num. 36 Is donker geel op een witten grondt langwerpig gestreept.

Num. 37 en 38. Gemene Soomtjes, die van Lyster *Buccina recurvi-rostra* genaamt worden.

Num. 39 Is weder een vreemde soort, geheel donker bruin, met een brede witte soom, verder eenvoudig en glad, boven om de gieren klein gekorrelt, als pereltjes.

Num. 40 en 41 Zyn bleek wit, zonder soom, en boven aan de gieren gebult.

Num. 42 Is klein, wit, en diep in de lengte geribt over alle de gieren.

Num. 43. Deze is afch-geel, mede geribt, gekartelt, en diep gevoort, zonder soom.

Num. 44 en 45 Zyn twee kleine, gesoomt, met hoge rug-gen en gebult.

Num. 46. Deze is zachtjes geribt, en blaauw geband over de gieren: het topeinde heeft een lange punt.

Dewyl onze verzameling van Conchylien in vele geslachten bestaat, en nog veel meer in soorten en bysoorten, zo zyn wy gehouden, van alle die geslachten, onder ons berustende, mede zo veel als doenlyk is, de voornaamste soorten in plaat te vertonen, in een klein begrip, om de Liefhebbers met een opslag van 't oog te gelyk een ryken voorraadt op te dijschen: anders zou dit Deel te verre boven de voorgaande uitloopen; weshalven

wy hier nog een ander geslacht hebben bygevoegt, namentlyk *Eenschalige en gedraaide Horentjes*, die *Rhombi* of *Strombi* en *Cylinders* genaamt worden, zynde gemeenlyk langwerpig van figuur, in malkander gerolt, als papier, of linnen, met een gorgel, met en zonder tanden, dik en kort van rollen, van een en meerder verandering in kouleuren, met hoge en lage ruggen, naauw en wyd van mondt, met enge en uitgezette lippen, of sluitinge.

Lett. A.B.C.D.E en F. Deze vyf Cylinders, of Wellen, zyn van de grootste, langste en dikste soort, ieder van eene byzondere tekening, gemarmert, getygert, breed geband, wit en geel geplekt, gelyk hartjes van dieren, over de grote, lange, gieren, waar van de schaal glad en blinkend is, met een kort draaipuntje vooruit. Die van Lett. B wordt van onderen gezien.

Lett. G. Is een Agate Rolle, met een bredden bandt van boven, lang en zwart geplekt, neffens nog een bandt, over 't midden geringt; verder graauw en bruin gemarmert, en kort van draaipunt.

Lett. H. Deze is geel van grondt, waterachtig, als de baren of wellen van de zee, getekent met een lang geel puntje.

Lett. I. De zelve van onderen.

Lett. K. *Isabella*, of licht bruinkleurig, glanzig en glad, gelyk eenige Orientaalsche Bezoarstenen, kort van punt.

Lett. L. Deze is eenkleurig zwart, mede gelyk een Orientaalsche Bezoar.

Lett. M. Deze heeft mede de kouleur van een donker graauwe Bezoarsteen, met twee banden, die als met karakters versiert zyn. Zy worden door Rumphius *Sepultura*, dat is *Prinsses-begraffenis*, genaamt.

Lett. N. Is licht afch-graauw en gladverwig, met karakters als Maleische letteren, die 'er op geschreven zyn.

Lett. O.

Litt. O. *Cylindrus* obscure griseus, laevis, tribus fasciis, ex nigro elaboratis, obvolutus, ex nigro guttatus. Quatuor hi postremi *Cylindri* admodum brevi & intropresso gaudent apice, fimbriaque exigua cinguntur.

Litt. P. *Rhombus cylindratus, major, strictior, undatus & fasciatus, clavicula acuta, productiore.*

Ita Listerus Latino nomine tenuem hanc, oblongam & raram Volutam compellat. Nobis ea occurrit fasciis expers, albo super fundo tam eleganter ex dilute fusco variegata, ut pictura veluti domos & propugnacula representet. Accedunt alia adhuc ornamenta. Majores gyri in cylindris & volutis omnibus maximam constituunt partem corporis. Isthac autem species longissimo gaudet apice capitali, & clavicula latissima.

Litt. Q. Idem supinus.

Litt. R. Ad eandem hic pertinet speciem cum priore, at minor est, licet ejusdem tamen figura: ex cinereo flavo autem perfundatus lata cingitur in medio fascia, quae dilute fuscis maculis, Achata in modum, eleganter variegata & guttata est; supra & infra praeterea maculae majores conspiciuntur. In gyris anticis fulci colore albo suffusi sunt. Ex Indiis Orientalibus deferuntur.

Litt. S. *Cylindrus* crassus, ex mari Austrino oriundus, rarissimus & perquam singularis, brevis & crassus, ex albo perfundatus, filamentosis fasciolis, profundius impressis, confertim circumdatus, ex ruffo marmoris in modum variegatus, albisque striis, oblongis, ab obtuso apice posteriora versus ad claviculam usque distinctus.

Litt. T. Rarior itidem hac est species, ex mari Mediterraneo quoque producta, testa perquam crassa gaudens, cinereo flava, ex dilute fusco marmorata, atque in fundo filamentis obvoluta. Gyrus ejus alter albissimus est, apex vero fuscus.

Litt. V. Dilute griseis hac nubeculis distincta, obscure griseis fasciis circulata, anterieus eleganti apice donata est.

Litt. W. Isthic *Cylindrus* fundo gaudet albo, ruffisque maculis & punctis cum fere in modum, ac ova quarundam avium, refertus est, alboque apice praeditus.

Litt. X. *Cylindrus* minor, Achatinus, quem *Cyprinum* alii *Catulum* vocant.

Litt. Y. *Cylindrus* hic exiguus, albicans, ex dilute rubro desuper, marmoris in modum, variegatur, acutoque apice instructus est.

Litt. Z. Isthic cinereoflavus est, undulata, fluentis instar aquae, pictura variegatus, binis fasciis obvolutus.

Duodecim praeterea minores adhuc species exhibemus, quae literis, a, b, c, ad m usque, notatae sunt, inter se diversae, peculiari quolibet pictura praeditae, at figura tamen fere convenientes, *Cylindris* vulgaribus similes: unde haud duco necessarium, singulas seorsim describere; quum icones solae sufficiant.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUARTA.

Sectio decima septima

Ultra septuaginta exhibet ari incisos variarum specierum *Rhombos* *Cylindro* pyramidales, superius circa extre-

Lett. O. Donker graauwe en gladde Cylinder, met drie zwarte uitgewerkte banden omwonden, en zwart gestippelt. Deze vier laatste zijn heel kort als ingedogen van punt, en met een kantje omringt.

Lett. P. *Rhombus cylindratus major, strictior, undatus & fasciatus, clavicula acuta productiore.*

Aldus wordt deze ongemeen langwerpige dunne Wel in 't Latyn by Lister genaamt: maar wy vinden de zelve zonder banden, op een witten grondt van boven zo fraai met een licht bruine kouleur gemarmert, dat het gelyk huizen en vestingen in gedaante verbeeldt, neffens andere sieraden. De grote gieren van alle de Rollen of Wellen beslaan het meeste hoorn, waar van deze soort de langste punttop maken, en de wydste sluiting hebben.

Lett. Q. De zelve van onderen verbeeld.

Lett. R. Deze is van de zelve soort als de laatste, maar wat kleiner, hoewel van 't zelve maakfel, asch-geel in den grondt, met een brede middelbandt, die met licht bruin, Agaatswyze, sierlyk gevakt en gestippelt is, van boven en beneden grover geplekt. Over de voorste gieren zijn de vooren wit gevult. Zy komen uit Oost-Indië.

Lett. S. *Dikke Rol*, komende uit de Zuidzee. Het is heel raar en vreemd, kort en dik, wit in den grondt, vol met dradige bandtjes diep omringt, met een roffe kouleur overmarmert, en witte langwerpige strepen van de stompe punt tot achter aan de sluiting.

Lett. T. Is mede een vreemde soort, uit de Middellandsche Zee.

zee medegebragt, heel dikschalig, asch-geel, met licht bruin gemarmert, en in den grondt dradig omwonden, waar van de tweede gier heel wit en 't puntje bruin is.

Lett. V. Licht graauw gewolkte Wel, met donker graauwe banden omwonden, en van voren fraai gepunt.

Lett. W. Deze Rol is op den grondt wit, met roffe plekken en stippen gevult, gelyk men aan eenige vogel-eieren ziet, en wit gepunt.

Lett. X. Klein Agaat Rolletje, dat ook wel 't *Cyperische Katje* genaamd wordt.

Lett. Y. Dit *Cylindertje* is wit, met licht rood overmarmert, en scherp gepunt.

Lett. Z. Dit is asch-geel, stroomachtig gemarmert, gelyk vloeiend water, met twee banden omwonden.

Nu volgen hier nog twaalf kleiner soorten, die gelettert zijn met het kleine a. b. c. tot letter m. ieder van een byzondere soort en tekening, doch in gedaante met elkander meest overeenkomende, naar de gemene Rollen, of *Cylinders*, zo dat wy niet nodig achten ieder in 't byzonder te beschryven, het welk de figuur genoegzaam uitwyft.

VIER EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De zevende snede.

Wy verbeelden hier in plaat over de zeventig stuks en soorten van *Rhombi*, die pyramidswyze van boven aan het krul- of puntende dik

extremum turbinatum late & tumide expansos, inde sensim versus claviculam sese attenuantes & anguste convergentes, epistomiis hinc similes, quibus ad minora & majora dolia obturanda utimur; quapropter etiam Belgis *Epistomia* vocantur. Eorum quidam arcte clausi sunt, instar Cylindrorum, qui a Rumphio juxta Plinium *Volutæ* vocantur: hujusce speciei plurimi superne circa extremum turbinatum longo & mediocri apice gaudent; alii supra gyros plani sunt, & vix dentati, sed labiis lævibus instructi; alii unicolores, & filamentis obvoluti; alii variis coloribus & figuris distincti, nubilati, striati, fasciati, tigrino more picti, reticulis veluti obducti; ut adeo plurima heic speculandi materies occurrat, nec instituti nostri ratio permittat, singulos, quos heic exhibemus, seorsim describere. Quapropter nonnullos saltem principes seligemus describendos, reliquos Curiosorum saltem oculis exposituri. Posteritas emendet suppleatque nostros defectus.

Ex figura atque pictura facile est conjicere, quotnam ejusmodi genus constet è speciebus; quarum tamen minimam forte partem adhuc possidemus: ut ut multo plures nostro in Museo præterea extent species, quas intactas prætermittimus, ne justo latius evagemur. Immensi Conditoris Cornucopiæ adeo inexhaustum est, ut hominum quilibet, quem investigandi trahit amor & voluptas, satis superque invenire queat, quacunque etiam materie delectetur. Dei dona quovis die renovantur, illisque, qui sedulo quærunt, largiter & ultro impertiuntur.

Num. 1. Rhombus major, ex cinereoflavo perfundatus, colore magis fusco desuper tectus, tenuiorisque adhuc obscurius spadiceis densissime obvolutus, binas præterea gerens fascias flavas, latas, alteram superne circa gyrum capitalem, alteram, quæ latissima est, infra circa claviculam. Extremum turbinatum supra prorsus latum est & ad planitiem usque intropressum. In omnibus rhombis, magnis & parvis, nonnisi extimus conspicitur gyros: reliqui saltem circa extremum capitale conspicui sunt, ibique numerari potest, in quotnam spiras cochlea quævis circumvoluta & gyrata sit. In hocce Rhombo decem numeramus circumvolutiones. Juxta longitudinem præterea a superioribus deorsum usque ad gyri claviculam rectæ pariter lineæ deferuntur, quæ partim depressius, partim in eodem plano, per superficiem decurrentes reticulum veluti referunt.

Num. 2. Idem supinus, niveo intus subtegmine conspicuus.

Num. 3. Rhombus vel Voluta fasciata, cinereoflava, ruffis fasciis, filamentosis, ordinate, & confertim obvoluta: superne circa extremum capitale prorsus spadiceus heic color regnat, eminensque apex minutus cernitur. Retro circa gyri claviculam filamenta veluti exiguis nodulis inæqualia sunt & elatiora. Supra ventrem binæ tantum profundæ striæ juxta longitudinem decurrunt. Visu quam elegantissima est hæc Concha.

Num. 4. Istanc olivino colore pictam confertiores adhuc fasciæ, filamentosæ, obscure fuscæ, totam ambiunt. Gyri superne, ex obscure spadiceo unicolores, minuto apice turbinato, prominulo, gaudent.

Num. 5. Voluta dilute cærulea, oblongis conspicua striis, obscure spadiceis, quæ a se mutuo interstinctæ, & in fascias veluti manipulatim colligatæ, superficiem ambiunt. Capitis turbinatum extremum applanatum & intropressum est, atque superne ex albo & spadiceo eleganter variegatum. Hæc quoque Cochlea rarior est & infrequens.

Num. 6. Voluta spadicea, quam lata fascia, alba, eleganter picta, ambit: clavicula quoque fasciata est. Superne ad extremum capitale gyri ex fusco & albo variegati sunt; ibidemque apex turbinatus prominet.

Num. 7. Eadem supina.

Num. 8. Voluta rubra, fasciis dilute fuscis, filamentosis, dense circulata. Superne ad extremum capitale, quod acuminatum prominet, gyri itidem ex flavesciente rubro unicolores sunt.

Num. 9.

dik en breed zyn uitgezet, en allengskens naar de sluitinge dunner worden en smal toelopen, gelyk tappen, die men gemeenlyk gebruikt in kleine en grote vaten; weshalven de zelve in 't Nederduitsch ook *Tappen* genaamt worden. Eenige sluiten heel digt, gelyk Cylinders. Rumphius noemt de zelve na Plinius *Volutæ*, of *Wellen*. De meeste van deze soort zyn lang en middelmatig gepunt boven aan de krul, en andere zyn plat over de gieren en weinig getand, maar glad van lippen; eenige zyn van een koulleur, en met draden omwonden; andere met verscheide kouleuren en figuren gewolkt, gestreept, geband, getygert, en als met netten overtrokken, zo dat 'er zeer veel speculatie in gevonden wordt, te lang om ieder hier in 't byzonder te beschryven.

Wy zullen derhalven eenige der voornaamste uitkiezen, en de overige aan 't oog der Liefhebbers overlaten, en aan die na my zullen komen om dit te verbeteren. Ieder kan uit de gedaante en tekening ligt zien, hoe velerhande soorten uit een geslacht voortkomen, daar wy misschien nog maar een klein gedeelte van bezitten, schoon 'er nog veel meer soorten, dan hier vertoont worden, in onze verzameling overblyven, die wy, om niet te verre uit te lopen, hier alle niet bybrengen. Des groten Scheppers rykdom gaat zo verre, dat ieder mensch, die lust en liefde heeft te zoeken, overvloedt genoeg kan vinden, in wat stoffe het ook zyn mag. Gods gave is alle morgen nieuw, en Hy deelt ze gaarne mede aan die ze ernstelyk zoeken.

Num. 1. Een grote *Rhombus*, of *Tap*, asch-geel van koulleur op de grondschal, met een bruiner verve overdekt, en met nog donkerder bandtjes heel digt omwonden, met twee gele, brede, banden, de eene boven aan de toppieren, en de andere, zynde de breedste, naar beneden van de sluiting. De krultop is boven heel breed

en plat ingedrukt. Van alle de Tappen, groot en klein, wordt niet meer dan een buitenste gier gezien: de overige kan men aan het topeinde tellen, in hoe veel Wellen ieder hoorn gekrult of omwonden is. Aan deze telt men tien. In 't langwerpige van boven af, tot aan de sluiting van de gier, zyn mede regte liniën, die diep en vlak daar over heen lopen, en een net verbeelden.

Num. 2. Is de zelve van onderen, met sneeuw-wit van binnen uitgevoert.

Num. 3. *Gebandeerde Wel*, asch-geelkleurig, met roffe, dradige, banden in order digt aan malkander omwonden. Boven aan het topeinde is deze heel bruin gekouleurt, met een klein uitstekend puntje. Achter om de sluiting van de gier zyn de draadtjes als klein geknoopt en verheven. Over 't lyf in de lengte lopen maar twee diepe strepen. Het is een fraai hoorn.

Num. 4. Deze is olyfkleurig, met nog digter donker bruine, dradige, banden geheel omwonden. De gieren van boven zyn eenkoulleurig donker bruin, met een klein uitstekend krulletje.

Num. 5. Licht blaauwe Wel, met langwerpige, donker bruine, streepjes, die van malkander gescheiden, en bandswyze digt als neffens den ander gesnoert en omwonden zyn. Het topkrulletje is plat ingedogen, en van boven wit en bruin sierlyk gemarmert. Dit is mede een raar en vreemd stuk.

Num. 6. Bruine Wel, met een breiden versierden witten bandt omringt, als mede achter om de sluiting. Boven aan het topeinde zyn de gieren met bruin en wit gemarmert, waar van het krulpuntje uitsteekt.

Num. 7. De zelve van onderen.

Num. 8. Rode Wel, met licht bruine banden, draadswyze digt aan malkander omringt. Boven over het topeinde, dat mede puntig uitsteekt, zyn de gieren geelachtig rood eenkleurig.

Num. 9.

Num. 9. Rhombus Arantioflavus, fascia lata dilute flava in medio obvolutus; superne per gyros albis maculis cinctus, apice prominulo, obtusiore tamen, præditus.

Num. 10. Voluta fasciata, citrina, conoidea, fasciis latis, albis, quasi insculptis, obvoluta: superne ad extremum capitale fascia supra gyros decurrit alba, ex saturate Arantioflavo elaborata. Apex ibidem longus prominet.

Num. 11. Rhombus conoideus, albus, magnis maculis dilute spadiceis distinctus, albis & latis fasciis cinctus, binis seriebus punctorum fuscorum, in funiculos quasi compositorum, albo super fundo annulatus, superne in albis gyris eleganter ex obscure fusco variegatus, apice albo, prominulo, donatus.

Num. 12. Idem subtus conspicuus, maculis pulcherrimis, fuscis, flammis referentibus, ligni instar Cedrini, distinctus.

Num. 13. Ex maximis hæc est Volutis conoideis, albissimo colore perfundata, fascia insigni, lata, spadicea, versus superiora gaudens, aliaque simili deorsum ad claviculam acuminatam: inter has alia præterea lata fasciæ, albæ, per medium æque, ac supra & infra circum claviculam deferuntur. Accedit & quædam ex spadiceo variegatio. Apex turbinatus, asper, longum prominulus adest. Hac in specie infinitæ dantur varietates ratione picturæ singularissimæ atque quammaxime admirandæ; ut hinc pro dignitate omnes describi non possint: quapropter reliquis supersedemus, juxta ac in principio hujus Tabulæ commemoravimus.

Num. 14. Buccinum peregrinum, interna parte dentatum, testa crassissima præditum, ex albo perfundatum, fasciis purpureis, dense & ex ordine juxta se mutuo positis, tanquam filamentis, omnes per gyros, qui rotundo apice terminantur, obvolutum. Forma hujus Cochleæ exoticis Cochleis marinis, quæ *Alykruik* vocantur, similis est, curta, rotunda, ampullosa: retro ad claviculam color est saturate spadiceus, breveque rostrum. Ex mari Austrino deferitur hæc species.

Num. 15. Buccinum crassa testa præditum, striis filamentosis similibus instructum, eandemque ad speciem, ac prius, pertinens.

Num. 16. Idem subtus conspicuum, albissimo colore perfundatum.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUINTA.

Sectio decima octava.

Num. 1. Ultra viginti heic exhibemus Rhomborum maculatorum species, juxta se mutuo digestas, peregrinas & rariores, æri incisas. Ad Volutarum quoque genus illæ pertinent, suntque præsertim ratione nitidæ picturæ, qua alia aliam antecellit, inter elegantissimas: alia enim in superficie testæ externa maculis fuscis, magnis, marmoreis, lineisque subtilibus capillaceis, tum & maculis rotundis, albis, minutisque guttis fuscis, confertissime veluti obsitæ sunt; alia maculis punctisque rubris, nullis vero lineis, distinctæ; alia iterum flammis veluti, & undas currentium fluminum referente superbiunt pictura; alia quasi nubilatæ sunt & eleganter fasciatæ, quas inter & punctis minutissimis confertæ habentur; alia punctis majoribus maculatæ & fasciatæ sunt. Præterea alia dantur, quæ superne ad gyros acutis dentibus ferratæ sunt; alia quæ, in obtusum gibber extuberantes, coronis quasi simile quid referunt, & extantibus apicibus gaudent; alia ad gyros capitales politæ sunt & læves, obtusisque apicibus præditæ. Inter eas, quas

heic

Num. 9. Geel Oranjekleurige Tap, met een licht gelen brenden bandt in 't midden omwonden; van boven over de gieren met witte plekken omringt, met een stompachtige uitstekende punt.

Num. 10. Gele kegelvormige Tap, met witte, brede, ingewerkte banden omcingt. Boven aan het topeinde is de witte bandt, die over de gieren loopt, hoog Oranje-geel uitgewerkt, met een lange uitstekende punt.

Num. 11. Witte kegelvormige Tap, met grote licht bruine plekken, wit en breed geband, met twee reegjes bruine stippels als gesnoert, over het wit heen geringt, van boven donker bruin over de witte gieren fraai gemarmert, met een witte uitstekende punt.

Num. 12. De zelve van onderen verbeeld, met zeer sierlyke, bruine, plekken, gelyk Cederenhout, dat als vlammen verbeeldt.

Num. 13. Deze is van de grootste soort van kegelvormige Totten of Wel-Tap, heel wit op de grondschal, met een groten, brenden, bruinen, bandt, naar boven, als mede naar beneden, aan de puntige sluiting, tusschen beide, met brede witte banden zo om 't midden, als boven en beneden om de sluiting, met een bruine kouleur overmarmert, nevens een ruwe, lang uitstekende, krulpunt. Van deze soort zyn ongemeen veel veranderingen van seldzame en verwonderenswaardige tekening, zo dat het ondoenlyk is alles naar evenmatigheit te beschryven; weshalven wy 'er van afzien, gelyk in 't hoofd van dit Tafereel reeds gezegt is.

Num. 14. Vreemd *Buccinum*, binnenwaards getand, heel dik geschaalt, grond-wit, met paarste bandtjes digt aan malkander in nette order geschikt, draadswyze omslingert, tot over alle de gieren, die met een ronde punt eindigt. De slakhoorn is van gedaante gelyk de uitlandfche Alykruik, kort, rond, blaas-

achtig, achter aan de sluiting donker bruin, met een korte tuit. Deze soort komt uit de Zuidzee.

Num. 15. Een gelyke soort van *Buccinum*, of dikschalige kinkhoorn, met dradige streepjes, als de voorgaande.

Num. 16. De zelve van onderen verbeeld, met een sneeuw-witten grondt.

VYF EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De achttiende snede.

Num. 1. Wy verbeelden hier over de twintig soorten van *Rhombi maculati*, in een koppel geschikt, alle zeer vreemd en raar. Het is mede van 't fraaiste slag van Totten, die 'er gevonden worden, inzonderheit wegens hare nette tekening, ieder in 't byzonder, daar de eene de andere in overtreft: eenige zyn op den buitenschaligen grondt met bruine grote marmerachtige plekken, en syne haairachtige linien, met witte, ronde, plekken, en kleine, bruine, stippen vol als overzaait; andere met rode stippen en plekken, zonder linien; weder andere die vlamswyze, en als baren in stromige rivieren, waar onder ook die heel fyn gestippelt, en andere die met grote stippen als geplekt en geband zyn. Daar onder worden gevonden die boven over de gieren deels puntig gekartelt, deels stompachtig gebult zyn, dat naar kronen gelykt, en met puntjes uitstaen; andere die over de hoofdgieren egaal en glad zyn, met stompe punten. Daar worden mede eenige van onderen vertoont. Alle deze soorten, in

heic exhibemus, nonnullæ supinæ repræsentantur. Omnes hæ species, ad unum genus pertinentes, vocantur Belgis *Mugge*, grote en kleine *Vliegescheetjes*. Listerus inter *Cylindros Pyramidales* eas refert, binasque iconibus expressas sistit: Rumphio audiunt *Volutæ Arenatæ*.

Num. 2. *Voluta conoidea, cordiformibus maculis distincta, rubra.*

In præcedentibus jam duas hujusce speciei Arantioflavo colore pictas descripsimus & repræsentavimus: isthæc vero elegantissimo minio infecta albis passim pollet maculis variæ magnitudinis corcula referentibus, tenuibusque filis capillaceis cingitur. Ad gyros antica parte plana est, minutoque apiculo donata.

Num. 3. Eadem supina.

Num. 4—10. *Volutæ* septem pyramidales, ex albo perfundatæ, oblongis striis, maculis, magnisque punctis rotundis, miniatis, pro parte in fascias veluti digestis, & instar Italicorum, quæ pavimenti insternunt, tapetiorum pictis exornatæ: unde & *Mattæ Italicæ* vocantur. Sub Num. 9 quædam supina repræsentatur.

Num. 11. *Perrarum* & minime vulgare hoc est specimen, cui simile aliud vidi nunquam. Crassa scilicet est & magna *Voluta*, quam quis alicubi in litoribus Americæ Hispanorum inventam secum tulit, quia elegantes veluti oculos stellatos, aut venustos flores, e dura quasi lapidea materie, quali grandiores lapides astroitæ constant, superficiæ suæ adcretos monstrat. Stelliformes massulæ, arctissime & perquam venuste inter se mutuo digestæ, tam inferiora testæ, quam superiora, capitale nimirum extremum & claviculam quaquaversus & confertissime obsident. Fundus obscure griseus est, stelliformes vero ocelli albicant, qui tamen in medio depresso pariter grisei apparent.

Num. 12. Eadem subtus conspicua, qua parte stellati rosarum flosculi derafi sunt, ut dignosci queat, ad quam speciem *Concha* hæc pertineat. Est autem hac facie coloris pallidi. Nec dubitari fere potest, quin forte centenis aliquot annis emortua isthæc *Concha* in limo litoris a fluctibus maris huc illuc volutata sit: neque minus verisimile est, quod radii solis itidem ad figurarum in superficie hujus *Conchæ* elaborationem aliquid operæ contulerint. Ipse haud possideo elegans hoc specimen: sed favore singulari clarissimi Professoris D. SELLII, ejus qui possessor est, id mutuum accepimus, ut Operi huic nostro ejus iconem inferere liceret.

Num. 13. *Concha Veneris* sive *Panus textorius* dictus, quia figuram illius instrumenti, quod textoribus ita audit, fere æmuletur hæc *Concha*. Longa enim gaudet clavicula, cujus alterum extremum subtus apertum est, alterum arcte clausum. Medium corpus crassum est & rotundum. Labium ipsi est fimbriatum, latum, longum, reflexum, quod sexus masculini indicium esse perhibent. Corpus cæterum dilute cinereo flavum est; extremum vero capitale dilute rubrum.

Num. 14. Altera species *Pani textorii marini*, testa multo tenuiore prædita, labio autem fimbriato carens: quamobrem isthæc sua in specie fœmella esse dicitur. Rara est & cara.

Num. 15 & 16. Præcedentes binæ *Conchæ* subtus conspicuæ.

Num. 17. *Porcellana alba, vel Concha Veneris parva, alba, dorso acuto.*

Tres hujusmodi species heic simul eodem sub Numero exhibemus. Dorso ex gaudent elatis, acutis, quorum cuilibet super instrata est costa transversalis, prominula. Superficies tota albida est & splendens.

Extre-

een geslacht bestaande, dragen in 't Nederduitsch den naam van *Muggen*, grote en kleine *Vliegescheetjes*. Lister stelt deze onder de *Cylindri pyramidales*, en heeft 'er twee van in plaat verbeeld. Rumphius noemt deze soort *Volutæ arenatæ*, *Zandborentjes*, of *Vliegescheetjes*.

Num. 2. *Kegelvormige rode hartschoorne Tote.*

Wy hebben reets in een voorgaande Tafereel twee van deze soort met oranje-gele kouleur beschreven en verbeeld, maar deze schone fermiloen rood, met witte plekjes doorgaans gevult, in gedaante van kleine hartjes in soorten, met fynhaairige draadjes omcingelt; van voren plat over de gieren, met een klein puntje.

Num. 3. De zelve van onderen verbeeld.

Num. 4—10. Zeven pyramidale Tote, die wit in den grondt, met langwerpige strepen, plekken, en grote, ronde, stippen, fermiloen rood, deels bandswyze, en als Italiaansche vloertapyten getekent zyn, en daarom ook *Italiaansche Matten* genaamt worden, waar van Num. 9 van onderen gezien wordt.

Num. 11. Dit is een raar en ongemeen stuk, diergelyken ik nooit meer gezien heb. Het is mede een dikke plompe Wel, die in de Spaansche West-Indiën ergens aan strandt is opgeraapt, om dat het fraai gelyk starachtige oogen, of kleine sierlyke bloemen, die daar over heen gegroeit zyn, vertoont, uit een harde steenachtige stoffe, gelyk als de grote starre-stenengroenen. De starachtige gewasjes zyn zo digt en fraai in malkander geschikt, zo wel van onderen, als van boven aan het topeinde en

de sluiting, is 't overal gevult en omzet; donker graauwverwig, met witte starachtige oogjes, die midden in de verdieping mede graauw zyn.

Num. 12. Is de zelve, van onderen verbeeld, daar de starre-roosjes zynafgeschraapt, om de soort van 't horentje te zien, daar het eenvoudig doods bleek vertoont. Dat het ligtelyk honderden van jaren dood en in de slyk aan 't strandt af en aangespoelt zal zyn, is genoeg te denken, en dat de zon hare kracht daar mede toe heeft verleent, om de figuren daar op te werken, is heel waarschylyk. Wy bezitten dit fraaie stuk zelf niet, maar 't is ons goedgunstig geleent, om 't in ons Werk in plaat te mogen brengen, van den hooggeleerden Heere Professor SELLII, die daar bezitter van is.

Num. 13. *Wever-spoel*, of *Schiet-spoel*; want zo vertoont zich deze zeefspoel in figuur, met een lange sluitinge, waar van het eene eindt onder open, en het ander digt gesloten is, in 't midden dik en rond. Deze heeft een brede, lange, omgeslage lipsoom, dat voor 't mannelyke geslacht gehouden wordt. Verder is ze over 't lyf licht asch-geel, en boven aan 't topeinde licht rood geverwt.

Num. 14. De tweede soort van *Zee-wever-spoel*, die veel dunner van schaal is, en geen lipsoom heeft; daarom wordt deze voor 't wyfje van dit geslacht gehouden. Zy zyn heel raar en waardig.

Num. 15 en 16 Zyn de zelve van onderen verbeeld.

Num. 17. *Witte Jamboesen*, waar van wy hier drie by malkander verbeelden, met hoge, puntige, ruggen, daar een kantige dwarsrib over ieder heen legt, heel schoon wit en glanzig. 't Hoofdeneindt is korter en dikker als naar achteren. Aan beide eindten

Extremum capitale brevius & crassius est, quam alterum: utrumque autem granulo quodam pollet orbiculari, pallide albo, quod, margaritæ instar, circulo est inclusum. Testa earum simplici constat gyro, cujus fines, malini instar floris, dilute rubescunt. Juxta has aliæ adhuc tres species Trochis adfines, quas Globulos marinos vocant, collocatæ sunt.

Num. 18. Novem heic alias repræsentamus Porcellanas albißimas, quæ Listero Conchæ utroque latere se colligentes vocantur. Gibbere carent, at costa tereti extuberante, transversim dorso adcreta, gaudent. Supra & subtus heic conspici possunt. Vocantur etiam *Oscula*, quia hiatu instructæ sunt os referente, quem bina labia æqualia stipant.

Num. 19. Variæ Porcellanarum minorum sive Concharum Veneris species, multivariis gaudentes coloribus & picturis, partim vulgares, partim rariores. Ita pateant naturæ miracula.

Num. 20. Octodecim specimina majora Concharum Veneris sive Porcellanarum majorum, quæ specie, colore, pictura variæ sunt. Omnes has & singulas prolixè & accurate describere vix per vires nostras licet: quare sufficiat earum dedisse icones.

Num. 21. Alvearia dicta, vel Apiaria variarum specierum, juxta se mutuo disposita, supra & subtus conspicua. Sunt autem parva duntaxat Buccina, quæ Apiariorum, vel & Infantum fasciis involutorum formam gerunt, hincque ab aliis etiam *Cunæ* vocantur. Longissima gyris gaudent decem circumeuntibus, qui, ut apiaria, firmiter inter se mutuo implexi sunt. Exiguo patent foramine orbiculari, intra quod reconditus degit Limax incola. Præterea simul heic juxta repræsentamus nigras quasdam conchas, tuberosas, Æthiopes dictas, ad Buccina pertinentes, tuberculis magnis, parvis, nigris, splendidis, fasciarum in morem digestis, cinctas.

Num. 22. Globuli marini, sive Nussatellanæ granulata, quæ sunt minores Veneris Conchæ, granis asperæ, dorso alto & obtuso præditæ, albißimæ, cinereo-flavæ, & purpureæ. Earum aliæ pronæ aliæ supinæ exhibentur. Subtus dentatæ sunt & striatæ, supra ex albo granulata, margaritis quasi constatæ, striatæ, aut & læves, variisque figuris pictis ornata. Aliæ super dorso profundum gerunt sulcum, aliæ æquales sunt. Pertinent huc etiam Ursulæ dictæ, & Pediculi, qui omnium minimi sunt. Ex Amboinæ insula, quæ Nussatello vocatur, proveniunt, & inde nomen habent.

Num. 23. *Rhombi parvi, dentati, & muricati.*

Ab utraque parte eos heic depictos sisto. Sunt tuberibus albis inæquales, & ex obscure fusco variegati. Præterea altis gaudent costis, quæ fasciis veluti pallido margaritarum albore conspicuis circulantur. Raræ admodum species sunt, quas heic exhibeo, nec frequenter inveniuntur. Pumilionum vero instar nunquam majores evadunt.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEXTA.

Sectio nona & decima.

De Buccinis. Vid: Listerus.

Buccina variis plerumque distinguuntur cognominibus, quæ a Cornibus, Tibiis, aliisque instrumentis musicis desumpta sunt, prout nimirum varia gaudent forma & spiris, variosque excitant sonos; si quando
arte

einden ziet men een bleek, wit rond, korreltje in een kring, gelyk een parel. Hare schaal bestaat uit een gier, waar van de uiteinden licht rood appelbloessem gekouleurd zyn: nog zyn hier neffens geplaatst drie *zee-hemeltknoopjes*, zynde bysoorten van de *Trochus*.

Num. 18. Hier verbeelden wy negen andere, langwerpige, heel witte Porcelleine *Bekjes*, of *Jamboesjes*, by Lister *Concha utroque latere se colligens* genoemt, die niet gebukktelt, maar met een rond verheve rib, dwars over den rug gegroeit is. Zy worden van boven en onderen gezien, en *bekjes* genaamt, om dat zy eene opening hebben gelyk een mondt met twee egale lippen.

Num. 19. Verscheide soorten van kleine *Klipborens*, bestaande in velerhande kouleuren en tekeninge, die ongemeen en deels gemeen zyn, daar het wonder der Natuur in uitblinkt.

Num. 20. *Klipkouffen*, of 18 stuks groter soort van *Klipborens* en *Porcelleinen*, die mede in veel soorten, kouleuren en tekeninge bestaan. Het is onmogelyk alle deze stukken in 't net en breed te beschryven; wy vergenoegen ons derhalven de soorten in plaat te vertonen.

Num. 21. Verscheide soorten van *Byekorfjes*, die by malkander gelegd zyn, en zo wel van boven, als van onderen verbeeld worden. Het zyn kleine *Buccina*, die de gedaante van byekorfjes, en gebakerde kindertjes hebben; andere noemen zy *Cunæ* of *Kinderviegjes*. De langste hebben tien omcingelende gieren, die gelyk de byekorven vast aan malkander gevlochten zyn, met een kleine ronde opening daar het slakdiertje in verborgen leeft. Hier neffens vertonen wy drie zwarte geknobbelde *moortjes*, van *Buccina*, die bandswyze met groot en kleiner, zwartglanfige knobels omwonden zyn.

Tom. III.

Num. 22. *Zeeknopjes*, gekorrelde, rond en hoog gebulte, spier-witte, asch-gele en purperverwige *Conchæ Veneris parvæ*, waar van eenige van boven, en andere van onderen gelegd zyn, met tandtjes en gestreept van onderen, van boven wit gekorrelt, gepereld, gestreept, glad, en met getekende figuren over den rug; eenige met een diepe voorn, andere glad, *Ursulæ*, *Beertjes*, en *Pediculi*, *Luisjes*, genoemt. Dit zyn van de kleinste soort. Zy komen uit Ambon, van 't eilandt *Nussatello*, daar zy den naam hebben.

Num. 23. *Kleine en getande Rhombi*, die van onderen en boven aangewezen zyn, wit gebult en donker bruin gemarmert, met hoge ribben, die als perels bleekwit bandswyze omwonden zyn. Het zyn heel rare soorten, die zeer selden gevonden worden, en blyven maar klein, als dwergjes.

ZES EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De negentiende snede.

Van de Buccina. Zie Lister.

De *Buccina* worden gemeenlyk *Trompetten*, *Tritons-borens*, *Blaas-borens*, *Fluit-borens*, enz. genaamt, naar hunne gedaante en omloop of krul zulks medebrengt, een geluid verwekken, als zy tot de bovengemelde Musikale instrumenten door de kunst
worden

arte ad usus musicos adaptantur. Rumphius generali ea nomine *Stromborum* insignit, qui rursus peculiaribus singuli denominationibus inter se distinguuntur. Quantum ad omnes haec, quæ maximam partem rariores sunt & minus vulgares, species Cochlearum pennatarum, subularum, Buccinorum scalarium, turbinatorum, tympanatôn, Tygrinorum, tuberosorum, gyratorum, circumvolutorum, profunde sulcatorum, aliorumque majorum & minorum Stromborum; largissimo sane numero eas heic secundum nativa exempla ari incisas exhibemus, spe freti, fore ut harumce rerum Curiositas ita satisfactum sit.

Fateor carpere heic quempiam posse dicendo, quod dolendum sit, tot elegantissima specimina tam angusto spatio includi, & arte adeo juxta se mutuo reponi. Verum veniam is dabit facilem, si confideraverit, haud fieri hoc a nobis, ut chartæ parcatur, aut Emptori damnum inferatur: cum contra loco quinque aut decem, quibus alii totam replent Tabulam, quinquaginta, sexaginta, pluresque etiam unica in Tabula species, manente pretio eodem, ipsi offeramus. Scilicet instructissimum est hujusmodi rebus nostrum museum, tantoque redundat specierum numero, ut vel multas adhuc debeamus intactas relinquere, ne Tomus hic Operis nostri ultra justam magnitudinem excreseat. Hæc ratio est, ob quam compendio uti teneamur.

Num. 1. Buccini heic rarissimam quandam atque elegantissimam sistimus speciem, clavicula donatam longa, gracili, bilingui, circa extremum acuminatum arte connivente. Labium adest late fimbriatum, extrorsum dentatum. Gyrus prior, maximus, crassus est lateque expansus: reliqui undecim gyri in acutissimum terminantur apicem. Superficies ejus undequaque simplex est & lævis. Gyri arte contorti sunt, & dilute cinereo flavi; circa sulcos tamen colore Arantio conspicui.

Num. 2. Aliud ejusdem speciei Buccinum, at multo angustius & longius exporrectum, quindecim præditum gyris circumeuntibus, qui circa extremum capitale in acutissimum apicem desinunt. Clavicula itidem longior est, & acutissime terminatur. Labium pariter quam profundissime ferratum sive acutis dentibus distinctum est.

Num. 3. Aliud ejusdem speciei, priori per omnia simile, nisi quod labium huic sit læve, nec dentibus ramosis inæquale. Supinum id heic depictum est, ut longa ejus conspiciatur clavicula, bilinguis, in rostrum Gallinaginis veluti exiens.

Num. 4. Strombi longioris, primi, sive Subulæ dictæ Skeleton, vel potius convolutiones denudatæ. Scilicet Strombum heic quendam maximum, crassissimum & ponderosissimum, hincque in suo genere primum sistimus, cujus volumina interiora circumambiente testa, non sine multo labore, dextere denudavimus; ut sic compareat, quomodo parietes interni crassi & validi circum scapum medium, qui pariter pro ratione parietum crassus & robustus est, sese contorqueant, scalasque veluti cochlides forment, infra ad ostium latas, paulatim versus superiora angustiores, in acutum denique apicem coeuntes, juxta quas animal intus habitans adscendit & descendit. Omnes Conchæ convolutæ, breves vel longæ, peculiari quælibet ductu interne gyrentur, ut suo singulæ animalculo aptum præbere queant domicilium, in quod id se per gradus recipiat, & è quo exeat pro lubitu. Cernite atque discite hinc summi Creatoris miracula, in omnibus Ejus operibus conspicua! Quis immensam hanc sapientiæ abyssum exhauriat? Animans quodlibet, illudque minimum æque ac maximum, eum in finem creatum est, ut usum præster Homini eumque erudiat, quo is meditando super his sese exercent suoque iterum proximo sic interserviat. Nonne Sacræ Literæ Hominem ad Animantia ablegant? Immo vel ad minutissimas Formicas.

Num. 5. Minor hæc est Subula, at ejusdem speciei, in formam Sclarum Cochlidum redacta, in qua omnia animalculo incolæ proportionata comparent.

Num. 6.

worden geholpen. Rumphius geeft haar een algemenen naam van *Strombi*, in 't Nederduitsch, *Naalden* en *Pennen*, die ieder weder hare byzondere benaming hebben. Aangaande deze heeft rare en vreemde soorten van Penne-horens, priemen, krul-horens, wenteltrapjes, trommel-schroeven, tyger-pennen, knobbel-pennen, gedorende en getakte pennen, snuit- en gedraaide, omwondene, diep gevorende en velerhande grote en kleine naalden en pennen, de zelve hebben ieder hare byzondere figuur, tekening en benaming, daar wy hier rykelyk in plaat volgens de Natuur van verbeelden; in hope, dat zulks de Liefhebbers en kenners zal vergenoegen.

Men zou hier over wel kunnen zeggen; het is schade en jammer, dat zo vele fraaie dingen op zulk een kleine spatie vertoont worden, en te digt in malkander gedrongen staan. Doch men gelieve ons deswegen te verschonen! Het is niet uit spaarzaamheit van 't papier, en tot nadeel voor den koper, die in plaats van vyf tot tien, vyftig, zestig en meer soorten te gelyk (voor het zelve geldt) te zien bekomt. De reden hier van is, dat ons Kabinet wel voorzien is en overvloedige soorten kan uitleveren, zo dat wy nog veel daar van moeten achterlaten; anders zou dit Deel te groot worden, en wy zyn dus eenigermaten gedwongen het in te krimpen.

Num. 1. Hier vertonen wy een van de fraaiste en seldzaamste soorten van Buccinaas, met een lange, dunne, dubbelt getongde sluiting, die aan 't puntige eindt digt in een gesloten is, met een breed geboomde lip, die lang naar buitenwaarts getand is, waar van de eerste grote gier dik en breed is uitgezet. De overige elf lopen heel puntig ten einde. Zy is eenvoudig en glad over al de gieren, die digt gesloten zyn, licht asch-geelkoulleurig, en om de vooren Oranjeverwig.

Num. 2. Een ander van de zelve soort, die veel smaller en langer uitgestrekt is, met vyftien omlopende gieren, die aan 't top-

einde heel puntig uitloopt, waar van de sluiting ook langer en heel puntig eindigt. De lip is mede heel diep getakt, of puntig getand.

Num. 3. Weder een ander van de zelve soort, die in alles met de voorgaande overeenkomt, uitgezonderd dat deze glad van lip, en geen tandige takken heeft. Het wordt van onderen verbeeld, met een lange dubbelt getongde sluiting, die eenigermaten als een lange snippenbek eindigt.

Num. 4. Hier verbeelden wy een slinger, of geraamte van een lange *Strombus primus*, of *Subula*, of *Elze*, ook *Malpriem* genaamt. Het is een der grootste, dikste en zwaarste van de Strombuffen; daarom ook de eerste van dit geslacht genaamt. Wy hebben den zelve, met veel moeite en behendigheid, gelyk ook den slinger, die zich in het binnenste van deze hoorn ver-toont, van de nevens omlopende schalen ontleed, en den slinger, die dik en sterk is, hen om de middelste spil, die mede naar rato dik en sterk is, in malkander vereenigt, gelyk een wenteltrap, die van onderen aan de sluiting breed en naar boven trapswyze versmalt, tot aan het puntige einde, daar het dier, dat 'er in leeft, op en af klimt. Alle de horens, die geslingert zyn, kort of lang van gedaante, hebben ieder haar byzondere slinger, binnenwaarts, daar zy zich by op en neêrlaten, en als in haar woonhuis verbergen. Men kan hier uit zien en leren de wonderen des allerhoogsten Scheppers in alle zyne werken. Wie is 'er, die zulke grote wysheit doorgronden kan? Ieder schepsel, het zy groot of klein, is tot nut en lering voor 't menschelyke geslacht geschapen, daar uit aan te merken, en zynen evenmensch mede te kunnen dienen. Gods woordt wyft den mensch op de schepselen der dieren, ja zelfs tot de kleine mieren.

Num. 5. Deze is van een kleiner, doch van de zelve eerste soort van Malpriem, in de gedaante van een wenteltrap gebragt, daar zich alles naar evenmatigheit van 't schepsel in ver-toont.

Num. 6.

Num. 6. Hæc ipsa est crassa illa Subula, e qua priores scalæ cochlides erant confectæ; sive species prima Strombi, duodecim lacteis prædita gyris, quorum singuli duabus seriebus striarum veluti cylindricarum, oblongarum, latarum, fuscarum, sensim una cum gyris suis versus extremum capitale diminutarum, distinguitur. Gyri arcte ad se mutuo appressi sunt, lævesque & quasi politi. Vulgaris est hæc species atque ex Indiis Orientalibus frequenter adfertur.

Num. 7. Altera species. Strombus hic profunde liratus est, duobusque vel tribus annulis, acute prominulis, qui super spiras usque ad extremum capitale excurrunt, præditus. Crassa admodum & ponderosa est hæc Concha, admodum rara, in Mari Mediterraneo reperiunda.

Num. 8. Eadem species supina. Color est dilute cinereus, & glaciei instar splendens.

Num. 9. Tertia species Strombi dentati, qui, totus pallide albus, duodenos suos gyros omnes superne ferratos sive acutis tuberculis quasi dentatos habet. Os ei parvum est & tenue labium. Extremum capitale gracilissimum est & valde longum.

Num. 10. Ejusdem speciei Strombus, sed minor, & superne conspicuus.

Num. 11. Species quarta, dilute Arantio flava, albis maculis, loco tuberculorum, distincta; unde & Strombus Arantius vocatur.

Num. 12. Species quinta, sive Strombus Tympanotos.

Num. 13—40. Omnivarias heic Stromborum vel subularum exhibeo species, ex quatuor orbis terræque partium maribus labore multo collectas, quarum singulis peculiare nomen pro varia figura, qua aliis corporibus accedunt, dare cuilibet liberum relinquimus.

Litt. A. Nos heic duos præterea repræsentamus circulos, in quorum altero adhuc viginti & duæ minores ejusmodi species, sub Litt. A. ostenduntur.

Litt. B, qua minimus notatur circulus, minimas quoque species exhibet, quæ supra modum eleganter & nitide conformatæ, pictæ, gyratæ, striatæ, filamentisque veluti obvolatæ sunt.

Omnes hæ species, minimæ æque ac maximæ, suo quælibet gaudent vivo animalculo, quod in principio ex glutinosa quadam materie seminali, pro differente cujusvis indole varia, plerumque a matre sub forma ovulorum alicubi reposita, calore Solis fota, generatur, vitamque adipiscitur, tenerrima primo & tenuissima tantum gaudens testa ambiente, quæ sensim increfcit, donec ad justam suam magnitudinem & figuram pervenerit. Animalculum, quod in hoc Concharum genere degit, & adolescit, minorum est species Cancellorum, quæ duas gerit forcipes, alteram latam & crassam, alteram minorem: pedes ejus sunt quatuor, exigui, uncinati. Buccina omnia & Strombi, ut variis locis est videre, ejusmodi incolis gaudent.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEPTIMA.

Sectio vicesima.

De Buccinis Columella dentata agit.

Varias heic sistimus species Buccinorum marinorum, quæ Musica vocantur, quia notas musicas a natura sibi inscriptas gerunt, Musisque veluti materiem sic præbent artem suam exercendi. Quatuor heic legitimæ

Num. 6. Deze is de dikke Marlpriem zelf, daar de voorgaande wenteltrap uit gemaakt is, of de eerste soort van *Strombi*, met twaalf gieren, die melkwit, en over ieder gier twee reien langwerpige, bruin gekouleurde, brede, strepen, als blokjes, hebben, die met hunne omslingering tot aan het topeinde verkleinen. De gieren sluiten dicht over malkander, en zyn heel glad, als gepolyst. Deze soort is gemeen, en komt veel uit Oost-Indië.

Num. 7. Twede soort. Deze *Strombus* is heel diep gevooient, met twee of drie scherp verhevene ringen, die over de slinger tot aan 't topeinde uitlopen. Het is mede een zwaar en dik hoorn, heel ongemeen, wordende in de Middellandsche Zee gevonden.

Num. 8. De zelve soort van onderen verbeeld. Des zelfs kouleur is licht aschverwig en glinsterend als ys.

Num. 9. Derde soort van getande of gekartelde Naalde, zynde geheel bleek wit, en over al de twaalf gieren, van boven gekartelt, of puntig gebult, als getand, klein van mondt en dun van lippen, met een heel fyn lang toppuntje.

Num. 10. De zelve, maar kleiner, van boven te zien.

Num. 11. Vierde soort, licht Oranje-geel, met witte plekken, in plaats van bultjes, daarom de Oranje-priem genaamt.

Num. 12. Vyfde soort van Trommel-schroeven.

Num. 13—40. Zyn allerhande soorten van Naalden, of Priemen, Schroeven en Pennen, die uit alle vier gewesten der Zeën, door veel moeite byeen vergadert zyn, staande aan ieder vry, aan de zelve in 't byzonder een naam te geven, naar de gedaante of figuur der schepfelen, daar zy mede overeenkomen.

Lett. A. Wy verbeelden hier nog twee ronde cirkels, daar nog twee en twintig kleiner soorten van vertoont worden, by Letter A aangewezen, en by

Lett. B. In de kleinste ronde cirkel zyn van 't kleinste goedtje, dat by uitnemendheit net en sierlyk gefigureert, getekent, gedraait, gefreest en draadswyze omwonden zyn.

Alle deze soorten, zo wel klein als groot, hebben hare levendige diertjes, dat in hun begin niet anders als uit een lymig vocht, of zaadt, dat ieder naar zyn aardt, daar het als eiertjes van de moeder heen gelegd wordt, door de warmte der zonne wordt uitgebroeit en leven bekomt, eerstelyk met een heel teer en dun schaalteje omgeven, dat al langzamerhandt aangroeit, tot dat elk zyn natuurlyke grootte en proportie bekomt. Het diertje, dat in dit geslacht groeit en leeft, is een soort van kleine krabben, die een dik en breed voorschaartje of nyper, neffens een kleintje, heeft; verder maar vier kleine pootjes met haakjes, gelyk alle Buccinaas en Strombi, waar van op verscheide plaatsen is aangewezen.

ZEVEN EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De twintigste Snede.

Buccina Columella dentata.

Wy verbeelden hier verscheide soorten van *Buccinaas*, of *Zee-Kinkborens*, die den naam hebben van *Muziek-borens*, daar de noten natuurlyk in geschapen zyn, en de Musen of Zanggodinnen naar hunne geleerdheit de Muzyk oefnenen. Daar worden vier soorten

legitimæ hujusce generis species, aliæque spuria simul exhibentur; quarum quælibet venusto ornatu, coloribus, figuris, notisque musicis exaratis, quam pulcherrimam sese offert. Majores quædam, characteribus haud distinctis pictæ species, aliæque plurimæ huc quoque pertinent.

Num. 1. Buccinum Musicum, majus, spurium, ex Arantio flavo perfundatum, obscure fuscis filamentis, admodum perplexis, variegatum. Testa id gaudet crassa, ponderosa; apice in longum exporrecto. Primus inter octo gyros, major, superne profunde plicatus, magnos emittit processus quasi spinosos, atque juxta longitudinem profundis latisque fulcis liratus est.

Num. 2. Idem supinum, clavicula gaudens crassa, tortuosa, infra quam quatuor veluti dentes conspiciuntur.

Num. 3. Priori quoad figuram convenit, at ab eo discrepat ratione picturæ: gaudet enim lata quadam fascia, lineis quasi constante, & notas musicas inscripta, quæ corpus ejus exornat. Dilutiore etiam flavedine perfundatum est, & lineis simplicibus, fuscis, quasi filamentis, obvolutum.

Num. 4. Species spuria, minor, quæ dilute flavo super fundo characteribus quasi obscure fuscis picta est, & circum capitale extremum margaritis veluti taniata, apice gaudens longum protensum, obtusum, leviter crispato.

Num. 5. Eadem supina, labio lato, extrorsum curvato, prædita.

Num. 6. Eadem species, at elegantius picta.

Num. 7. Buccinum Musicum, verum, consuetas lineas notis musicis stipatas ostendens, quæ tamen non æque distinctæ sunt in omnibus speciminibus. Accedunt alia varia ornamenta, & puncta minutissima. Tuberosis itidem, altis, spinosisque gaudet processibus; superne ad gyros profunde sulcatur; ovata est forma, apicemque longum emittit. Ex dilute luteo perfundatum dilute fuscis lineis, & obscure fuscis maculis, distinguitur. Ex America adfertur.

Num. 8. Idem supinum, introrsum dentibus scatens, ore angusto, & labio tenui instructum.

Num. 9—22. Omnia hæc specimina ad idem illud genus pertinent tanquam veræ vel adfines saltem species. Quodlibet eorum, ne minimo quidem excepto, colore & pictura singulari quam elegantissime elaboratum est.

Num. 23. Buccinum oblongum, labiis geminis præditum, crassoque vinculo, labii æmulo, alterum gyrum colligante. Oblongis id præterea striis, fuscis, a superioribus deorsum decurrentibus, ornatum est, crassisque costis undequaque circumdatum. Extremum capitale, longum, acutissime terminatur, & longa clavicula incurvo sinu retrorsum flexa est.

Num. 24. Idem supinum in ore striis rubris & albis pulcherrime distinctum, & dentatum.

Num. †. Buccinum peculiaris speciei, ovatum, læve, haud vulgare, profundo quodam sulco, crasso, circumflexo, superne circa gyros donatum, apice brevi, obtuso, turbinato, desinens, cinereo luteum, ore lato & clavicula brevi præditum. Zandvoord in nostro litore inter piscandum deprehensum est, haud cognitum aliis, maximaque dignum animadversione.

Num. 25. Voluta exotica, turbinata, cujus e capite apex longus protenditur, lævem in globulum desinens. Passim ex dilute ruffulo flava est, longisque fuscis apiculis veluti obsita, & undulato modo variegata. Gyri superne læves sunt, & liris confertim sulcati.

Num. 26. Eadem supina, lato labio, lævi, ore intus dilute flavo, & confertim dentato, conspicua. Rumphio pag. 112, vocatur Buccinum alatum, Lapponicum, maculosum, & ab eodem in Tab. XXXVII, Num. 3 depingitur. Mihi tamen ex Indiis Orientalibus ab Amico quodam harum rerum peritissimo adlata est.

Num. 27.

soorten, nevens hare bysoorten, van dit geslacht aangetoont; ieder laat den sierlyken opschik, zo wel in koulouren, als in gedaante en noten, op 't fraaist uitblinken, waar onder mede de grote, wilde of verwarde sorteren, midsgaders verscheide andere.

Num. 1. Een grote wilde Muzyk-hoorn, die in den grondt oranje-geel, met donker bruin, draadswyze, zeer verward door malkander als gemarmerd is. Dik en zwaar van hoorn, met een lange uitstekende punt, van de acht gieren-slingers, waar van de eerste grote gier van boven diep gevouwen grote doornige punten maakt, en in de lengte diepe en brede vooren.

Num. 2. De zelve van onderen te zien, met een dikke gedraaide sluiting, waar in zich van binnen vier tanden vertonen.

Num. 3. Deze komt wel in gedaante, maar niet in tekening, met de eerste overeen. Hy heeft een lineachtigen, breiden, noten bandt over het lyf: ook is de zelve lichter geel over de grondschaal, met bruine, enkelde, linien draadswyze omslingerd.

Num. 4. Kleiner wilde soort, die over 't lyf karakterswyze, op den licht gelen grondt, geheel fraai, met donker bruin overmarmert, en over 't kruin peerlachtig gesnoert is, met een lang vooruit staande stomp en klein gekrielt puntje.

Num. 5. Het zelve van onderen, met een uitgebogene, brede lip.

Num. 6. De zelve soort, maar fraaier getekent.

Num. 7. De rechte Muzyk-hoorn, daar de gewoonlyke linien met de noten in gevult zyn, doch op 't eene stuk duidelyker dan op het andere, nevens verscheide bywerken en heel klein gestippelt. Zy hebben mede hoog gebulte en gedoornde takken, boven om de gieren diep geplooit, ovaal rond, met een uitstekende punt, licht geel in den grondt, met licht bruine

linien en donker bruin geplekt. Zy worden uit West-Indië medegebragt.

Num. 8. Deze is van onderen, naar binnenwaarts vol tanden, zynde naauw van mondt en dun van lippen.

Num. 9—22. Zyn alle van de zelve soorten en bysoorten, maar ieder van een byzondere koulour en tekening, ongemeen sierlyk uitgewerkt, tot het kleinste toe.

Num. 23. Langwerpig zee-hoorn, met dubbelde lippen, als mede een dikken bandt, gelyk een lip, die de tweede gier zamen sluit. Verder is deze met langwerpige bruine strepen, die van boven naar beneden lopen, en met dikke ribben over 't geheel omringt. Het lange topeinde loopt heel puntig uit, en de lange sluiting staat met een kromme bocht achter over.

Num. 24. De zelve van onderen, heel sierlyk in den mondt rood en wit gestreept, en getand.

Num. †. Byzondere soort van Kinkhoorn van gedaante eirond en glad, heel ongemeen, diep gevoort met eene dikke slinger, die boven over de gieren loopt, en met een kort stomp krulletje eindigt, asch-geelkoulourig, breed van mondt, en kort van sluiting. Het is aan ons Zeestrandt te Zandvoort opgevist, zeer fraai en by niemandt meer bekend.

Num. 25. Vremde Welle, met een lang uitstekend hoofdpuntje, daar een glad knoopje voor aan 't puntje zit, verders doorgaans licht rosachtig geel, met bruine langwerpige punten als overzaait, en stroomachtig gemarmert. De gieren zyn van boven glad en digt gevoort.

Num. 26. De zelve van onderen, met een brede gladde lip, de mondt binnenwaarts licht geel en vol tanden. Het wordt by Rumphius, fol. 112. Tab. XXXVII. Num. 3. het Lapsche geplekte Laphoorn geheten; want wy hebben deze uit Oost-Indië van een goed kenner ontfangen.

Num. 27.

Num. 27. Buccinum fastigiatum fuscum, annulis filamentosis confertim cinctum. Gyri ejus duo, maximi, superne flavo limbo fimbriati sunt, lati, plani, expansi, & profundissime sulcati: gyri minores reliqui, supra costis distincti, longum efficiunt apicem. A postica parte longa datur clavicula colli- quiarum æmula.

Num. 28. Idem supinum.

Num. 29. Buccinum fastigiatum, dilute flavum, cujus ruffi gyri crassis elatisque annulis & tuberibus inæquales sunt; filamenta graciliora, annularia, reliquam superficiem totam exornant. Clavicula longa est, labia late plicata, atque alternatim ex albo & fusco maculantur.

Num. 30. Buccinum fastigiatum, album, prioribus fere simile quoad figuram, sed quaquaversus albicans, latius plicato, & duplici fimbria ornato labio conspicuum.

Num. 31, 32 & 33. Conchas has pronas supinasque exhibemus, duplicatis simplicibusque labiis donatas. Pertinent ad species priores, a quibus tamen forma nonnihil & pictura differunt.

Num. 34. Strombus elegans, sua in specie supra modum magnus, ruffo-flavus, verruculis albis, fasciarum in morem dispositis, cinctus. Idem & supinus heic repræsentatur. In præcedente quadam Tabula minores jam Stromborum species conspiciendas dedimus.

TABULA QUINQUAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio prima & vicesima.

Hæc Tabula ultra centum & quinquaginta *Cochleas marinas*, quæ ex quorumcunque fere Cardinum maribus in musæum nostrum confluerunt, figuris repræsentat. Ne autem apud nos quasi tenebris sepul- tæ jacerent; placuit tabellam minorem iis concedere, ut earum icones, secundum ipsam naturam exara- tæ, in usum Curiosorum cum publico communicentur. Confidimus igitur fore, ut minus ingrata sit Lectoribus hæc nostra opera; quandoquidem id Cochlearum genus ob plurimas, quibus pollet, varietates pulcherrimam exhibet speculandi materiem. Quin in stuporem conjicimur cogitantes, quod earum quævis, major minorve sit, peculiari sua fabrica & pictura gaudeat. *Valvatæ striatæ*, vel *Cochleæ striatæ*, aut & *Neritæ minores* plerumque vocantur; multumque commune habent cum Cochleis terrestribus & fluviatilibus, quas *Alykruik* vocant Belgæ: attamen & ab his discrepant; quum striis eminentioribus sint distinctæ, & testa crassa præditæ. Earum quædam sunt lunatæ; quibus nimirum intus in oris am- bitu dimidius quidam annulus albus datus est, Lunæ dimidiatæ similis, minutis tuberculis, quasi denti- culis, ferratus: unde & *Oscula alba* vocantur. Quædam rubro gaudent ore, quædam cinereo griseo, quædam introrsum splendore quasi conchæ margaritifera coruscant, quædam aliis coloribus intus superbiunt. Quantum ad magnificentiam externæ picturæ attinet, describi sane ea non potest; quandoquidem harum- ce Cochlearum aliæ aliis amictûs externi ornamentis antecellunt. Qui conficiendis variæ picturæ textis ope- ram navant, non est, cur multum se torqueant in novis exemplis inveniendis: infinita enim in suis hisce operibus nobis proposuit Deus. Haud prolixi erimus in describendis, suoque quælibet numero notandis omnibus speciminibus: sufficiat brevibus indicasse, quod vel vilissima harumce Concharum sane sua in specie Thalassiararchus sit, atque dignissima quæ amplo sermone describatur; nisi sciremus, nos ejusmodi ambagibus tædium Lectori esse moturos. Primo aspectu occurrit oculis immensa illa picturæ varietas. Dantur heic lævi testa præditæ, tum ex nigro, albo, fusco, ruffo, variisque aliis coloribus in externa superficie

Num. 27. Bruin Tophoorn, met dradige ringetjes digt omslingert. De twee grootste gieren zyn van boven met een geel soomtje omboord, breed en plat uitgezet, en heel diep gevoort: de overige kleine gieren zyn van bovengeribt, en maken een lan- ge punt, als mede van achteren een lange geelachtige sluiting.

Num. 28. De zelve van onderen.

Num. 29. Licht geel Tophoorn, dat over de roffe gieren dik verheven geringt en gebult is, met dunder ringachtige draden ten einde uit versiert, met een lange sluiting, en breed geplooid lip- pen, die de een om de andere wit, en bruin gevakt zyn.

Num. 30. Witte Tophoorn, die met de voorgaande in ge- daante byna overeenkomt; maar deze is geheel wit, met een bre- der geplooid en dubbeld geboomde lip.

Num. 31, 32 en 33. Deze worden van onderen en van boven verbeeld, met dubbelde en enkele lippen. Het zyn van de voor- gaande soorten, maar altoos verandering van maakfel en te- kening.

Num. 34. Is een fraai Strombus-horentje, dat naar zyn soort by uitnemendheit groot, rosgeel, met witte bultjes, bandswy- ze omringt is.

Het zelve van onderen. In een voorgaande plaat zyn reeds eenige kleiner soorten aangetoont.

ACHT EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De een en twintigste snede.

Op deze plaat worden over de honderd en vyftig soorten van
Tom. III.

Cochleæ Marina, in figuren verbeeld, die uit de Zee van alle ge- westen in onze Verzameling zyn gekomen, en om die niet alle- en voor ons zelf als opgesloten te verbergen, hebben wy, om ande- re Liefhebbers de aftekening daar van mede te delen, een kleine plaat gevult, en ze in hare natuurlyke gedaanten verbeeld, dat niet onaangenaam zal zyn, om alle de speculative veranderingen, die dit geslacht uitlevert, het welk eene grote verwondering moet verwekken; want ieder horentje, het zy groot of klein, heeft zyn byzonder maakfel en tekening. Zy worden in 't Latyn gemeenlyk *Valvatæ Striatæ*, of *Cochleæ Striatæ* genaamt, als mede *Neritæ primores*. Zy komen wel veel met de land- en rivier-Aly- kruiken en Slakhorens overeen; doch verschillen daar in, dat de- ze verheven gestreept zyn, en dik geschaalt, waar van zommige maanhorens, om dat zy binnen in den omtrek van hunnen mondt een halven witten kring hebben, dat naar een halve maan gelykt, en zich wit vertoont, daarom ook *Wit-mondtjes* geheten, met kleine takjes, als tandtjes, zommige hebben rode monden; an- dere zyn aschgrauw; andere binnenwaarts gepaarlemoert, en verscheide andere kouleuren naar binnen. Wat de buitenste heer- lyke tekening aangaat, de zelve is ongemeen fraai, want ieder pronkt op 't zeerit met zyne bekleeding. De Fabriekers behoe- ven niet lang te praktiseren over nieuwmodische stoffen; alles is doorden Schepper in de schepselen ons voor oogen gestelt. Doch wy zullen ons niet lang ophouden met ieder stuk by de Nommers aan te tonen, maar kortelyk zeggen, dat de geringste een Admi- raal, en waardig is een wydlopige beschryving daar van te ma- ken, dat den Lezer zeer zou vervelen. Het oog ziet by den eersten opslag de ongemeen grote verandering van tekening, daar onder zyn die gladchalig, zwart, wit, bruin, geel, ros en ver- scheide

superficie perfundatæ, insuperque aliis iterum coloribus singularibus variegatæ, fasciatæ, striatæ, costatæ, variisque aliis ornamentorum generibus elaboratæ. Minor plerumque est huic speciei apex turbinatus, in quo fere, præter minutum foramen, nihil conspicitur: at contra amplo omnes ostio patent.

TABULA QUINQUAGESIMA ET NONA.

Sectio vicesima & secunda.

Neritarum heic *minorum*, globosarum, vel *Cochlearum lunatarum*, aut alias *valvatarum* & *striatarum* viginti quatuor adhuc magna atque parva ostendimus specimina, tum prona, tum supina, singulari quolibet modo in exteriore superficie ornata: alia enim latis costis, profundisque liris, alia costis angustioribus minusque profundis prædita sunt; alia fasciolis, & quasi filamentis capillaceis obvolvuntur; alia lævi gaudent superficie, atque inusitatis prorsus coloribus quam elegantissime variegata sunt. In *Historia Conchyliorum* Listeri itidem multæ *Neritarum* exhibentur species, ibique inter *Buccina* referuntur. Neque sane ullum novimus, qui plures *Conchyliorum* species, concinniore ordine, naturam ipsam æmulante, digestas, nitidius depictas offert, quam modo laudatus Author: descriptio tamen quam brevissima est.

Num. 1. *Nerita striata*, compressa, sive *Cochlea maxima solaris*, rarissima, pulcherrima, cui parrem nunquam vidi. Principem jure hujusce generis eam dixeris: nam ejus elegantia, solis æmula, præsertim consistit in radiis longe expositis, qui, tanquam longi incurvique rami vel dentes, maximam partem instar splendidissimarum margaritarum ex flavo coruscantes, super gyris ordine dispositi sunt, & inferius longiores, sensim versus apicem proportionatè breviores evadunt. Superni gyri itidem eleganti *Conchæ* margaritifera veluti splendore superbientes, tumidiores, latis costarumque similibus quasi tuberculis insigniti, in declivibus suis fulcis eximio rubore Kermesino condecorantur.

Num. 2. Eadem supina, umbilici in formam turbinata, parvis denticulis juxta strias, subtus conspicuas, dispositis prædita. Os versus interiora plerumque albo margaritarum splendore micat.

Num. 3. *Cochlea Solaris*, minor, brevioribus dentibus sive radiis donata, quam prior; cui cæterum ratione formæ & coloris maximam partem similis est.

Num. 4. Eadem supina.

Num. 5. Tertia species, *Rumphio Calcar* vocata, itidem ad *Cochleas solares* pertinens, circum gyros longis, crassis, nonnihil acute terminatis dentibus ad minutum usque apicem turbinatum confertim stipata.

Num. 6. Eadem supina.

Num. 7. Quarta species, brevioribus processibus, monticulorum veluti aut colliculorum æmulis, horrida, antè circa os latioribus denticulis tumida, dilutoque malini floris, ruffoque colore picta. Apiculus turbinatus plerumque *conchæ* margaritifera materiem refert.

Num. 8. Eadem subtus conspicua, granulis quasi, in circulos digestis, dense stipata. Os circulare est, atque versus interiora, pretiosissimarum instar margaritarum, coruscat.

Num. 9, 10 & 11. Itidem hæ *Cochlearum solarium* sunt species, acuminatis obtusisque dentibus aspera, perquam eleganter picta atque conformatæ.

Num. 12

scheide andere kouleuren in den grondt op de buitenschalen hebben, die met andere rare kouleuren overmarmert, geband, gestrept, geribt, en met vele andere sierlykè tekeningen uitgemonstert zyn. Doorgaans hebben deze soort een kleinen topkrul, waar aan zommigen byna niets als een openingetje wordt gezien: in 't tegendeel hebben zy alle een wydgapenden mondt.

NEGEN EN VYFTIGSTE TAFEREEL.

De twee en twintigste snede.

Op deze plaat worden noch viciëntwintig van de kleine ronde *Neritis* of Maanhorens, anders *Valvata* of *Cochlea striata*, groot en klein, vertoont, zo van onderen als boven, ieder van byzondere verandering over de bovenschaa, waar van eenige breed geribt, en diep gevoornt, andere smaller en ondieper geribt, andere met bandtjes en als met haartjes omwonden, als mede die heel glad over de schaal, en met heel ongemene kouleuren sierlyk gemarmert zyn. By Lister in zyn *Historia Conchyliorum*, worden mede veel soorten verbeeldt van de *Neritis*, die hy onder de *Buccina* stelt. Wy hebben by niemandt meerder soorten van de zelve, en in fraaier order zien verbeelden, zo wel in nettigheid van natuurlyke schikking, als by dezen Auteur, doch heel kort beschreven.

Num. 1. *Nerita striata compressa*, margine sola major, of het grootste soort van Zonnehoorn, zeer ongemeen en fraai, wiens weêrge ik nooit meer heb gezien, en mach wel de

Prins, of de eerste van dit geslacht genaamt worden, want de schoonheit, in vergelyking der Zonne, bestaat voornamentlyk in de lange afwykende stralen, die rondom de gieren in order en naar maten van onderen lang, en naar het topeind verkorten, uit lange kromme takken of tanden, die doorgaans als schone glanzige paarlen uit den gelen blinken. Over de gieren van boven zyn zy mede fraai gepaarlemoert, verheven, breed en ribachtig gebult, met schoon karmozynroet, in de verdieping gekouleurt.

Num. 2. De zelve van onderen, navelachtig gekrult, met kleine tantjes over de strepen die van onderen zyn. De mondt is binnenwaarts, doorgaans wit paarlachtig van glans.

Num. 3. De kleine Zonnehoorn is korter getand of getakt, als de eerste; verder van gedaante en kouleur met de voorgaande meest overeenkomende.

Num. 4. De zelve van onderen.

Num. 5. Derde soort, word by *Rumphius Calcar* of *Sporen* genaamt, is mede een Zonnehoorn, die rondom de gieren dik en lang, wat puntig toelopende getakt is, tot aan het kleine krultopje.

Num. 6. De zelve van onderen verbeeldt.

Num. 7. Vierde soort. Deze is heel kort getakt, gelyk bergjes en heuveltjes, maar voor om den mondt met breder tandtjes uitgezet, en met licht appelbloessem en roffe kouleur geverwt. Het topkrulletje is gemeenlyk gepaarlemoert.

Num. 8. Van onderen is de zelve, kringswyze vol gekartelt. De mondt is cirkel rond, en naar binnenwaarts blinkende, gelyk de kostelykste paarlen.

Num. 9, 10 en 11. Zyn mede van de zelve soorten van Zonnehorens, met puntige en stompe takken, zeer fraai afgebeeldt en gekouleurt.

Num. 12

Num. 12—27. Hae omnes sunt Cochleæ laciniatæ, variis nominibus aliis a Belgis insignitæ: earum gyri in ambitu latis processibus ramosi, amplum expansi, manus veluti digitatas, pedesve Animantium unguibus armatos, aliasque peregrinas figuras amulantur. Conveniunt equidem multum cum Cochleis solaribus ratione formæ & colorum: attamen sunt inter illas, quas Delphinas vocant, nonnullæ, quæ pictura & coloribus discrepant. Harum quædam supinæ heic representantur. Listero hæc species audit *Nerita maximus, umbilicatus, digitatus, sive muricatus, clavicula plana*.

T A B U L A S E X A G E S I M A.

Sectio vicesima & tertia.

Trochorum innumera fere dantur species, quarum jam aliquot prioribus Tabulis æri incisas exhibuimus atque descripsimus. Quum vero novæ quasi quotidie sese offerunt species, habitu singulari gaudentes, jure haud prætermittendæ; hinc vel hanc adhuc volui Tabulam iis concedere, in qua tamen & aliusmodi mirifica quædam specimina insuper depicta sisto, quorum nonnulla supra modum elegantia sunt.

Num. 1. *Trochus Pyramidalis, albidus, striatus, muricatus.*

Pallide albus is est, rugosus admodum & granulatus, totoque super corpore striis subfuscis circumdatus: gyrorum margines supernos ad apicem usque acuti in ambitu processus obsident. Circa apicem vero pallida viriditas per colorem album tralucet. Cochlea hæc mire venusta est.

Num. 2. Eadem subtus conspicua, qua lacteo gaudet candore ad basin suorum ramorum, & quasi topiis exornata est. Infimus gyrus minutis granulis, tanquam margaritis, confitus est. Os amplum intus diluto malini floris colore pollet. Rami multiplices, acuminati, muricibus quasi similes sunt.

Num. 3. *Buccinum dentatum, rostro recurvo, rictu auriculato muricatum.*

Hoc sub nomine Listerus hanc Concham describit, solumque supinam exhibet. Superne gyri gibbosi sunt, filamentis veluti prominulis obvoluti, tuberosi, costisque transversalibus distincti: singulari autem modo gyri omnes inter se mutuo contorti sunt, ut perquam lepidum præbeant spectaculum. Color est cinereus. Longum in apicem terminatur extremum ejus capitale. Clavicula adest angusta, erecta.

Num. 4. Idem supinum, geminatis labiis extantibus, crispatis, donatum, atque introrsum quoque geminis dentium plicarumque seriebus inæquale.

Num. 5. Species altera prioris generis, *Auris pilosa* vocata. Quoad multa quidem cum antecedente convenit: nisi quod colore gaudeat dilute fusco, qui in priore fuit cinereo-albidus. Gyri, qui altis tuberculis, costis, albisque fasciis ornati sunt, itidem se mutuo superequitant, & per costas transversales atque fascias ad extremi capitalis apiculum usque, in ambitu, superne, albis globulis, binis semper conjugatis, ordine exornati sunt. Rumphius ait Aures hæc pilosas, sive setosas esse: quod tamen videre nunquam mihi

Num. 12—27. Zyn alle *Cochleæ laciniatæ*. Deze worden Dolsyntjes, Lobbetjes en Baartmannetjes genaamt, wiens gieren rondom breed getakt of uitgebreidt zyn, gelyk handen, vingers en poten van dieren, met klauwen, en andere zeldzame figuren wonderlyk versiert. Zy komen met haar slakhoorns de zonnestralen heel naby, van gedaante en kouleur, doch zyn 'er onder de Dolsyntjes, waar van eenige mede van onderen vertoont worden, die in tekening en kouleuren verschillen. By Lister worden zy *Nerita maxima, umbilicata, digitata, sive muricata, Clavicula plana* in 't Latyn genaamt.

zyn aan de kanten met puntige takken rondom bezet, tot boven aan 't topeinde, daar een bleek-groene kouleur door het witte schynt. Het is een fraai hoorn, dat by

Num. 2. Van onderen verbeeldt wordt, daar het heel melk-wit onder aan de takken, als met lofwerk versiert, en de onderste gier, vol met kleine korrels als paarlen bezaait is. De wyde mond is binnenwaarts licht, appelbloessem van kouleur, en de veelvuldige puntige takken zyn gelyk voetangels.

Num. 3. *Buccinum dentatum, rostro recurvo, rictu auriculato muricatum.*

Aldus wordt deze hoorn van Lister genaamt, zy is maar alleen van onderen verbeeldt. Van boven zyn de gieren gebogchelt, verheven, draadswyze omflingert, gebult over de dwarste ribben, en de gieren zyn alle op een vremde wys over malkander gewonden, dat zeer koddig om te zien is. Het is wit aschkouleurig, en eindigt met een lange toppunt, en een opstaande smalle sluiting.

Num. 4. Vertoont de zelve van onderen, met dubbelde opstaande gekrulde lippen, en naar binnenwaarts ook dubbeld getandt, en gekronkelt.

Num. 5. Twede foort van de voorgaande die men *haairige Ooren* noemt. Deze komt in veel dingen met de voorgaande overeen, behalven dat de kouleur lichtbruin, in plaats dat de voorgaande asch-wit is. De gieren die hoog gebult, geribt en wit gebandeert zyn, slaan mede over malkander, en zyn op de dwars-ribben en banden, rondom van boven met witte knoopjes twee aan twee in order geregelt, tot aan 't puntje van het topeinde. Rumphius schryft, dat deze ooren haairig of borstelachtig zyn, dat

Rr 2

Z E S T I G S T E T A F E R E E L.

De drie en twintigste snede.

Van de *Trochus* of Tollen, zyn ongemeen veel soorten, wy hebben reets eenige in vorige Tafereelen beschreven en in plaat vertoont, echter doen hen gedurig nieuwe soorten met zeldzame gedaanten en veranderingen op, die men met recht niet kan overslaan, als mede van een anderen aart en wonderbaarlyke stukken, welke hier in dit Tafereel verbeeldt worden, waar onder zommige by uitnemendheit uitmunten.

Num. 1. *Trochus Pyramidalis, albidus, striatus, muricatus.*

Bleek-witte Tol, die zeer rimpelig en kartelig, over 't gehele lyf met bruinachtige streepjes omringt is, de gieren van boven

mihi contigit; nisi cum limo adhuc muscoque marino capillaceo forte obfessa erat externa earum cutis: at hi pili inter mundandum ilico separantur, tumque superficies conchæ talis est, qualem heic æri incisam monstramus.

Num. 6. Eadem supina, albissima, coruscans, latis instructa labiis duplicibus, dentatis, interiora versus itidem crispata, dentata, & tuberosa. Clavicula quoque dentata est, apice retrorsum flexo conspicua.

Num. 7. Ejusdem speciei alia, colore discrepans.

Num. 8—12. Buccina heic quinque exhibemus elegantia, superne spinosa, brevibus donata capitibus, quorum spinæ, infra latæ, sursum quam acutissimæ desinunt, & in fascias veluti ordinatæ supra gyros eminent. Superior facies cinereo-flava est: infra simplex datur labium dentatum, os latum, intus dilute purpurascens & valde lævigatum. Alii os intus Aurantio-flavum est.

Num. 13—20. *Buccina maxima, Bufonia.*

Superne per gyros fasciata, tuberosa, aut & acuminatis ramis sunt instructa, quorum nonnulli nigris spinis horrent. Labia omnibus sunt duplici dentium serie donata; color est cinereo-griseus, fasciolis, vel quasi funiculis prominulis, ruffis, distinctus. Rostrum longum est, clavicula brevis. Superior facies inferiore minus alba. Num. 20 supinum exhibetur una cum animalculo suo vel Cancelli.

Num. 21—28. Buccina octo minora, Bufonia, sive Ranina, quorum duo supina exhibentur. Quædam minutis tuberculis inæqualia, & exiguis granulis, quasi margaritis, flavis, in funiculos veluti colligatis, obvoluta sunt; quædam funiculis transversalibus, fuscis, albo super fundo circulantur.

Num. 29—50. Sistimus heic præprimis *Cassides* verrucosas & spinosas omnium rarissimas, & maxime infrequentes, quæ unquam occurrunt. Sunt inter illas aliæ ex albo perfundatæ, spinis nigerri-
mis, longum exprorectis, oblique supra gyros extantibus, armatæ, Echinis hinc similes, hocque etiam nomine ideo donatæ. Aliæ albissimæ obscure fuscis, brevibus crassisque apicibus obsidentur. Aliæ dilute flavæ processibus gaudent tenuibus, quorum extremi fines subfusi sunt. Aliæ spinis horrent penitus ex ruffo flavis, &c. Intermiscuimus etiam hisce parvos *Trochos*, qui ramulis *Coralliorum* obtusis & acutioribus, albis, undequaque obfessi sunt.

Præterea & Cohortem subjunxi quibusdam è *Cochleis* planis, rarioribus, conflata, quas *Imbrium Cochleas* vocat Rumphius. Pronæ & supinæ exhibentur. Forma referunt nucem *Amygdalam*, sed læves sunt, cinereo-griseæ, ex fusco variegatæ, nonnihil acuminato apice terminatæ, clavicula tamen obtusa præditæ. Sunt & inter eas penitus obscure spadiceæ. Iis etiam interferti sunt minimæ speciei *Trochi*, nunquam majorem in molem excrecentes, adfines illi speciei, quam sub Num. 1 hujus Tabulæ descripsimus, sed longe elegantius picti & nitide aculeati atque fasciati.

T A B U L A

dat wy nooit daar aan hebben gevonden, als wanneer dat 'er eenige die vuil van slyk, en haarige zeemos aangezet zyn over de huidt, die daar in 't schoon maken ten eersten afvallen, gelyk wy hier in plaat verbeelden.

Num. 6. Is de zelve van onderen, heel wit en glanzig, met brede dubbelde getande lippen, als mede naar binnenwaarts gekrult, getandt en geknobbelt, de sluiting is mede getandt, en staat met een tuitje achter over.

Num. 7. Een ander van de zelve soort, maar verschillende in kouleur.

Num. 8—12. Hier vertonen wy vyf fraaje van boven gedorende *Buccina*, met korte hoofden, waar van de doornen die onder breed, en boven heel puntig toelopen en regelmatig bandswyze over de gieren uitsteken. Van boven zyn zy asch-geel, en van onderen met een enkelde getande lip, breed van mond, die binnen licht purperkouleurig en zeer glad is, andere zyn in den mond oranje geel.

Num. 13—20. *Buccina maxima, Bufonia.*

Grootste soort van zogenaamde paddehoorns, boven over de gieren geband, gebult of puntig getakt, waar van eenige zwart gedoornt zyn. Alle deze zyn met dubbelde getande lippen voorzien, aschgrauw, met roffe verhevene bandtjes als snoertjes, lang van tuit en kort van sluiting, van onderen witter als van boven. Die van Num. 20 is van onderen met zyn diertje of krabbetje verbeeldt.

Num. 21—28. Verbeelden noch acht kleine paddetjes of kikvorschen, waar van mede twee van onderen vertoont worden. Daar onder zyn die klein gebult, klein snoerswyze geel gekorrelt, als geparelt omwonden, andere met dwars-snoertjes, die bruin over de witte grondt als gebandeert zyn.

Num. 29—50. Deze bestaan meest uit *Cassides verrucosæ* & *spinosæ*. Van 't allerraarste en vreemdste soort van dit geslacht die ooit gezien worden. Daar zyn 'er die wit gegroundt met heel zwarte lang uitstekende dorens, schuins over de gieren gewapent zyn, gelyk de Egels, daar zy hun naam van hebben; andere die heel wit, met donker bruine, korte en dikke, punten bezet zyn; weder andere die licht geel en aan de einden van de dunne punten bruinachtig gekouleurd zyn; andere die geheel roschachtig geel gedorent zyn, enz. Ook zyn hier onder soorten van kleine tolletjes, die ten eenemaal met witte, stompe, en puntige koraaltakjes overgroeit zyn.

Noch worden hier in een koppel aangetoont, zo van onderen als boven, eenige platte feldzame horentjes, die by Rumphius te boek staan, onder den naam van *Cochlea Imbrium*. Zy zyn van gedaante als een kraak-Amandel, maar glad, aschgrauw met bruin gemarmert, wat puntig getopt, en stomp aan de sluiting. Daar zyn 'er ook die byna heel donker bruin zyn. Onder deze koppel zyn mede bygevoegt van 't kleinste soort van *Trochi*, die niet groter worden, het zyn bysoorten van Num. 1. op deze plaat, maar veel fraaier getekent en netjes gedoornt en gebandeert.

T A B U L A S E X A G E S I M A E T P R I M A.

*Sectio vicesima 3^a quarta.**Buccina sive Purpuræ bilingues.*

Amplissimum hoc est genus atque latissime patens, cujus tamen species aliæ ab aliis permultum distinguuntur & formæ & picturæ ratione: quin & discriminis haud parum adfert marium, e quibus protractæ sunt, diversitas. Ultra sexaginta heic aeri incisa exhibeo specimina minora, quæ inter Alata sunt, altero nimirum labio crasso, & late extuberante donata; alia vero processum digiti æmulum exporrigunt; alia ramulis brevioribus, alia nullis prædita; alia apice turbinato ob gyros multiplices valde protenso gaudent; alia tuberosa, fasciata, marmoris in modum variegata, plurimisque aliis modis picta & exornata sunt.

Num. 1. *Buccinum bilingue, rostro recurvo, clavicula muricata, infimo labro in tenuem digitum valde producto.*

Gyri hujus Buccini, tuberibus & nodis inæquales, apicem tamen turbinatum formant lævem. Labium præterea cernitur heic latum, anteriora versus in speciem digiti valde productum. Clavicula incurva binas monstrat lingulas retrorsum inflexas.

Num. 2. Idem supinum.

Num. 3. Ejusdem speciei aliud, sed multo elegantius, cujus major gyrus tuberculis alte assurgentibus veluti rugosus est. Latus labii latioris chorda veluti fimbriatur. Apicem turbinatum in ambitu, juxta ductum gyrorum, globuli stipant apicem versus sensim proportionate decrecentes. Latum labium digito perquam longe exporrecto, æque ac in priore, instructum est.

Num. 4. Idem supinum.

Num. 5, 6. Utraque hæc superne eleganter fasciata & tuberosa sunt: at digitis gaudent ad labia minus longis.

Num. 7. Minusculum hoc est, nec digitatum, sed labio obtuso, veluti retorto, præditum.

Num. 8. Labium huic tenuissimum est, gyrusque major angustis fasciis obvolutus, tuberibusque profunde descendentes veluti plicatus. Apex turbinatus longum exporrigitur.

Num. 9 & 10. Ab utraque facie hoc exhibeo specimen, apice brevi, lævi, gyroque majore eleganter, marmoris in modum, variegato, labiisque ex obscure fusco fimbriatis, instructum.

Num. 11—68. Omnia isthæc Buccina ratione picturæ & formæ inter se discrepant, atque singula stupendis & inusitatis ornamentis, miraue proportionē suarum partium, superbiunt. Eorum multa subtus conspicua præbeo. Major autem est numerus, quam qui sigillatim nunc describi pro dignitate a nobis queat.

T A B U L A

EEN EN SESTIGSTE TAFEREEL.

*De vier en twintigste sneede.**Buccina sive Purpuræ Bilingues.*

Deze bestaan in een groot geslagte dat ver uitgebreid is, doch heel veel de eene van den ander verschillende zoo in gedaante als tekeninge, en uit welke zeën dezelve gevischt zyn, geeft mede een groote verandering. Wy vertoonen hier in deze plaat over de festig soorten kleine, waar onder zyn Alata of gevleugelde, om dat de eene lip dik en breed uitgezet is, als mede die met een vingerachtige tak voor uit steeken, andere met korte takken, en die zonder takken zyn, en lang van toppunt door de veelvuldige gieren uitsteken, die gebult, geband, gemarmelt en op velerhande andere wyze zyn getekent en verliert.

Num. 1. *Buccinum Bilingue, rostro recurvo, muricata clavicula, infimo labro in tenuem digitum valde producto.*

Deze Kinkhoorn is over de gieren gebult en geknopt, verders glad van toppunt, met een breede lip, die na vooren lang vingeragtig uitsteekt; de sluiting staat krom geboogen met twee tongen achter over.

Num. 2. Dezelve van onderen.

Num. 3. Een diergelyke soort, maar veel fraaijer, waar van de groote gier, met hooge uitsteekende bulten gevouwen, aan de zyde van de breede Lip, met een koorde als omzoomt wordt: het topeinde is rond om met knoopjes boven aan de gieren omringt, naar proportie van de punt. De breede lip is met een uitsteekende dunne lange vinger voorzien gelyk de voorgaande.

Num. 4. Verbeeldt dezelve van onderen.

Num. 5 en 6. Zyn beide van boven heel sierlyk geband en gebult, waar van de vingers aan de lippen korter zyn.

Num. 7. Is kleinder en niet gevingert met een stompe lip als omgeboogen.

Num. 8. Deze heeft een heel dunne lip, en is over de groote gier smal geband en met bulte diep uitgevoorent als geplooit met een lang uitsteekende toppunt.

Num. 9 en 10. Zyn van boven en onderen vertoont met een korte effene toppunt, en fraai over de groote gier gemarmert met donker bruin gezoomde Lippen.

Num. 11—68. Deze Buccina of Kinkhoorens zyn van tekening en gedaante verschillende, ieder byzonder vreemd, sierelyk en verwonderingswaardig geproportioneerde, waar onder ook verscheide van onderen verbeeld zyn: dus wy niet nodig oordeelen, om alle wegens het groot getal van stuk tot stuk te beschryven.

TABULA SEXAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio vicefima & quinta.

Alatæ cochlides, ab expansione labii fui ad alæ fimilitudinem ita vocatæ, in nostro museo plurimæ fervantur, ut totidem species inter se distinguendæ, quarum & formæ elegantia & colorum, fasciarum, picturæque varietas vel maxime animadverti meretur. Unde nonnulla specimina in conspectum producemus.

Num. 1. *Alata.*

Ista fui generis maxima est, si murices ejus, numero senos, intus cavos ac in acumen desinentes, una computes. Superne costis transversis distinctam, tuberosam ac ex flavescente maculatam se exhibet.

Num. 2. *Eadem subtus conspicua.*

Hac facie roseus color interiora ostii exornans, & elegantissima dilute lutearum macularum pictura comparet.

Num. 3. Ejusdem propemodum formæ hæc est, nisi quod alam gerat replicatam & in quinque cuspides abeuntem; prior vero utcunque lævem.

Num. 4. Hæc quoque non absimilis murices tamen suos non ad tantam longitudinem exporrigit, præterea angustiore gaudet ala, ac tuberculis pluribus. Foemellam prioris vocant.

Num. 5. Altera hæc foemella est, minus tuberosa, fastigio octies gyrato ac in acumen abeunte.

Num. 6. Ex rarissimis ista est, fasciata, rosei coloris, ac per decursum latissimæ suæ fasciæ in tubercula extumescit.

Num. 7 & 8. Et has fasciæ ambiunt: at tubercula non fascias, sed spiras obsident.

Num. 9 & 10. Binæ aliae species, cum maculis, tum tuberculis, a prioribus discrepantes, Mares dictæ.

Num. 11. Alia rursus species, quinis seriebus tuberculorum veluti fasciata, sature rufi coloris, ex nigricante maculata, labio brevi replicato.

Num. 12—16. Hæ quoque inusitata forma excellunt, five tubera, alas, costulas spectes, five colores. Quædam rufulæ nigris maculis variantur: nonnullæ in totum rufæ nulla colorum varietate gaudent: aliis longus extat apex, quæ idcirco Pugiles aut Indices appellantur.

Num. 17. Nomen huic est Spinosi Vespertilionis ob murices longos, acutos. Ceterum alis est pallide rufis, ac superne cærulescit.

Num. 18—20. Vulgo vocantur Artemones convoluti. Duo specimina a parte superiore, tertium ab inferiore exhibemus. Cochlea num. 19. perparva est & rara, fuscis atque eleganter elaboratis albis fasciis veluti scirpata, labiolo replicato.

Num. 21—27. Diversæ species Artemonum vel Epidromorum repræsentantur, aliae prono, aliae supino situ. Earum nonnullæ lineis variegatæ sunt, aliae unicolores, quædam luteæ instar vitelli ovi, aliae fuscæ, ad oris aperturam pallide rufæ, ex cæruleo resplendent, pictura admirabilis elegantia. Nonnullæ admodum raræ difficulter acquiri possunt.

Num. 28

TWEË EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De Vyf en twintigste snede.

Van de Alata of Vlerkhoorns, by den Nederlander ook Vleugelhoorns genoemd, zyn 'er verscheide soorten in ons Cabinet, die zoo om de aardigheid van hunne gedaante, als om de verscheide coupleuren, banden en tekeningen ten hoogsten onze aandacht waardig zyn: Wy vertoonen den aanschouwer eerst.

Nº. 1. *Alata, Vleugelhoorn.*

Hy is de grootste van dit geslacht de takken mede gerekend; dewelke ses in getal zyn, en van binnen hol en spits toelopen: boven op is hy overdwars geribd, gebult en geelachtig geplekt.

Num. 2. *Vertoont dezelve van onderen.*

Binnen in de mond zyn ze licht rozenrood en van onderen zeer fraai getekend met lichte geelachtige plekken.

Num. 3. Deze is omtrent van dezelve gedaante, uitgenomen dat de vleugel omgeslagen is en vyf punten heeft, daar de vorige byna glad is.

Num. 4. Een diergelyke, waar van de takken zoo lang niet uitsteeken, de bulten menigvuldiger en de vlerk veel smalder is, wordende het zelve het wyfje van de voorgaande genaamd.

Num. 5. Is mede een diergelyk wyfje doch minder gebuld, en het toppunt met acht gieren spits toelopende.

Num. 6. Deze is zeer zeldzaam, gebandeerd, rosachtig van couleur en in de breedste band gebuld.

Num. 7 en 8. Deze zyn mede gebandeerd, doch in de banden niet gebuld, maar op de gieren.

Num. 9 en 10. Twee andere soorten zynde mannetjes, welke zoo in vlerken, als in bulten van de anderen onderscheiden zyn.

Num. 11. Een ander soort met vyf ryen bulten als gebandeerd, hoog ros van couleur met zwartachtige plekken en een kortomgeslage lip.

Num. 12—16. Deze zyn ongemeen van gedaante, zoo van bulten, vlerken, ribbetjes, als couleur, waar van eenige rosachtig met zwarte vlekken, eenige geheel ros, ook die byna een-couleurig zyn, sommige hebben een lange punt, deze worden om die reden Schermers of Wyzers genaamd, in 't Latyn Pugiles.

Num. 17. Deze word by velen de Gedorende vledermuis genoemd met lange gedorende punten, rosachtig op de vlerken en blaauw van boven.

Num. 18—20. Deze hoorntjes worden gemeenlyk Opgerolde besaandjes genaamd, waar van wy twee van boven en een van onderen vertoonen: de Num. 19. is zeer smal en raar: zy zyn zoo met bruinen als aardig gewerkte witte banden biesgewys omwonden met een omgevouwe lipje.

Num. 21—27. Dit zyn verscheide soorten van Besaantjes, in het Latyn Epidromi genaamd, waar van wy sommige van boven en anderen van onderen vertoonen; eenige zyn gestreept, andere een-couleurig, sommige zyn geel als dooren van eyeren, andere bruin, rosachtig in de mond met blaauwe weerschyn, wonderlyk fraai getekend: daar zyn 'er onder die niet te bekomen zyn en zelden gevonden worden.

Num. 28

Num. 28 & 29. Epidromi hæc quoque species est, ob conformationem Gibba vocata. Multum vero convenit prioribus, at minor est, & crassiore testa. Lineis curvis, rufis, tanquam filis, exornatur; uti docet utriusque faciei conspectus.

Num. 30. Lentiginosa hæc audit. Lato crassoque labio turgens, tuberculis ac nodulis obsessa, ex viridi, rufo & nigricante maculata, interna facie æqualis, lævis, colore flavo intenso nitet. Supinam vero exhibemus, qua parte picturam venustiore præ se fert. Macularum nonnullæ lentibus haud ab-similes sunt.

Num. 31 & 32. Luhuanæ vulgo appellantur. Elegantissime autem pictæ & fasciatæ notam gerunt characteristicam Alatarum, rimam videlicet rotundam ad labium, circa rostrum. Testa sunt crassa, dorso æquali, colore albido, sed maculis latis, helveolis, veluti in fascias quasdam confluentibus. Intra aperturam oris id sibi peculiare habent, quod circa labium splendide rubeant, quousque introrsum prospicere licet, ad latera vero e regione nigricent, ex viridi & flavo fimbriatæ. Ad litora quæcunque fere inveniuntur.

Num. 33—37. Alatarum hæc peculiaris species est. Inter eas notari meretur præcipue, quæ capite est lato, ventre protinus in mucronem convergente, nec muricato, nec in labium excurrente, margine tenui, serrato, ac veluti effracto circa ostium, maculis ceterum intenso fuscis variegata.

Num. 38—50. Plurimæ insuper species diversæ repræsentantur, quarum singulas seorsim hoc loco describere non vacat. Nonnullæ Belgis *Samaar* vocantur. Conformatione multum differunt. Quædam veluti turritæ in acumen assurgunt, aliæ tuberosæ, maculatæ, striatæ, flammæ aut marmoris in modum variegatæ sunt, dignissimæ certe, quæ attente considerentur: pleræque ex rufo flavicant. Aliæ autem pronæ, aliæ supinæ exhibentur.

T A B U L A S E X A G E S I M A E T T E R T I A.

Sectio vicesima & sexta.

Num. 1. *Alata lata.*

Hactenus de Alatis ad labia muricatis egimus. Proximæ his sunt Alatæ non muricatæ, labiis lævibus, quarum amplissima est Alata lata dicta eo, quod labio valde expanso, crasso, ac anguloso gaudet. Intus concava est; venter ex pallide fusco striatus; rufæ maculæ spiras ac labium pingunt.

Num. 2. Alia hæc species est prioris generis, venustiore pictura tam ad ventrem, quam ad spiras conspicua. Labium gerit replicatum, elegantissime fasciatum. Intus lævis est & rufula, raroque occurrit.

Num. 3. Inusitatæ formæ hoc specimen est inter Alatas latas. Ejus spiræ labio non adnascuntur, sed turris in modum assurgunt, quaternis tuberculorum ambitibus ornata. Mucro fuscis, tenuibus, distinguitur striis, quæ inde per ventrem, secundum longitudinem maculatum, & plurimis veluti Hebraicis signis pictum, decurrunt, eundemque in sex quasi areas partiuntur.

Num. 4. Priori similis, minor, spiris in obtusum apicem coeuntibus, osties circumvolutis. Labium aliquatenus fastigio adhæret. Colore, quam prior, dilutius est, ad luteum vergente.

Num. 5.

Num. 28 en 29. Dit is mede een soort van Epidromi, om hunne gedaante bultjes genaamd, deze hebben veel overeenkomst met de voorgaande Befaantjes, uitgenomen dat ze kleiner en dikker van schaal zijn. Zy zijn met kromme roffe streepen als draaden versiert, die wy van onderen en boven doen zien.

Num. 30. Deze werd een sproet genaamd, in 't Latyn Lentiginosa, hy is breed en dik van lip, over 't lyf met bultjes en knobels bezet, groen, ros en zwartachtig gespikkeld; van binnen is hy heel glad, uit den geelen hoog gecouleurd: wy vertoonen dezelve hier van onderen, van boven is dezelve niet zoo sierlyk van verf als van onderen, onder de spikkels zijn 'er eenige, die zeer naa sproeten gelyken.

Num. 31 en 32. Deze hoorns worden in 't Nederduits Loehaeneesche genaamd en zijn zeer fraai getekend, gebandeerd en hebben het kenteken van de Alata, te weten een ronds keep in de lip omtrent de snuit, zy zijn dik van schaal, op de rug effen, witachtig met breede vaale plekken, die eenige breede banden maken, binnen in de mond hebben ze tot een byzonder teeken, dat ze aan de lip schoon rood zijn, zoo verre men naa binnen kan zien, aan de zyden daar tegens over zijn ze zwart met groen en geel gefoont, men vind ze op meest allerhande stranden.

Num. 33—37. Deze zijn een byzonder slag van Alatæ, waar onder een breed van hoofd, die het lyf schielyk spits toeloopt zonder takken of uitlopende lip, met eene dunne gezaagde en als uitgebroke rand aan de mond, voorts over 't lyf mede hoogbruin gespikkeld.

Num. 38—50. Verbeelden nog verscheide soorten te veel om ieder byzonder te beschryven; eenige worden 'er Samaartjes genaamd, ze zijn van verscheide gedaanten, eenige spits als torens oplopende, andere gebuld, gestreept, geylekt, gevlamden

gemarmerd, wel waardig om met aandacht aanschouwt te worden; meest rosgeel gecouleurd; waar van eenige van onderen, anderen van boven te zien zijn.

DRIE EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De zes en twintigste snede.

Num. 1. *Alata Lata: Breedlip.*

Dus verre van de Alatæ met takken aan de lippen, volgen nu de ongetakte met gladde lippen, waar onder de grootste is de Breedlip, om dat hy zeer breed dik en kantig van lip uitloopt, hy is van binnen hol, over 't lyf bruinachtig gestreept met roffe plekken over de gieren en aan de lip.

Num. 2. Vertoonen wy een ander soort van de voorgaande, fraaijer getekend zoo over het lyf als over de gieren, hy heeft een omgeslagen lip, die zeer aardig gebandeerd is, van binnen is hy glad en rosachtig en is zeer zelden te vinden.

Num. 3. Deze is een extra ongemene Breedlip, waar van de gieren aan de lip niet vast zijn, maar toorengewys oplopen met vier geknobbelde omgangen, aan de punt is hy met verscheide smalle bruine streepen versiert, die over het lyf, dat in het lang gevlekt en als met verscheide Hebreuwsche charakters getekend is, heen loopen, en in zes verdeelingen gedeeld.

Num. 4. Een dito kleiner, wiens gieren stomp toelopen met acht omgangen, en welkers lip eenigzints aan zyn top gehegt is, de couleur is lichter dan de voorgaande, meer na het geel hellende.

Sf 2

Num. 5.

- Num. 5. Eadem subtus conspicua, extremo in duos processus abeunte.
 Num. 6. Præ ceteris rara hæc species labium monstrat minus late, quam in prioribus, excurrens, multis insuper ornatum costulis. Pictura elegantissima est.
 Num. 7. Vulgo Belgis *Voetboorn* audit. Triangularis est, multisque ad spiras tuberibus inæqualis, quæ ad labii usque extremitatem excurrentia pedum similitudinem præ se ferunt.
 Num. 8. Eadem species, supino situ spectanda, fastigio aliter conformato a priore discrepat. Domiporta intus cærulescens labio lævi, albo, replicato, circumscibitur.
 Num. 9 & 10. Minor hæc ejusdem generis species, utraque facie conspicua, tuberculis prorsus caret.

TABULA SEXAGESIMA ET QUARTA.

Sectio septima & vicefima.

Quæ sequuntur, tres tabulæ istarum rerum curiosis diversa exhibent specimina Cymbiorum mammillarium, quæ cum & colorum varietate & pictura singulari præcellant, attentionem omnino merentur. Inter ea quædam valde rara sunt, vix unquam in museis visa. Initium itaque faciat.

Num. 1. *Cymbium mammillare, Belgis Tepelbak.*

Istius generis hæc maxima est species. Catini nomen vulgariter obtinuit; quoniam indigenæ australis partis Orientalium regionum istis cochlidibus vice catinorum aut patinarum utuntur, in quibus cibos suos & præparent & comedendos apponant. Quin & haustorum loco ipsis sunt, quorum ope aquam de naviculis & cymbulis suis exhauriunt. Diaphragmatis autem spirarum prius effractis cavum exæquant, ut istis usibus magis accommodentur. Istæ quidem spiræ sua latitudine dimidiam universæ cochleæ partem constituunt, suoque apice in nonnullis papillam uberis muliebris referunt: prout in hoc specimine videre est. Præterea variis veluti auriculis extantibus stipantur. Color cochleæ fuscus flavicantibus & cæruleis maculis distinguitur.

Num. 2. Aliquanto minor hæc species multum a priori discrepat, si conformationem spectes apicis; ut quem spinæ nonnullæ, tanquam solis radii, in ambitu coronant. Unicolor dilute fusca est.

Num. 3. Cymbiorum non coronatorum maximas hoc ad species pertinet. Papilla ei lævis est, quam tres ambiunt spiræ. Ceterum & subfusci est coloris oblongis aliquot maculis flavescentibus variegatum.

Num. 4. *Cymbium coronatum vulgare.*

Id ima facie hoc loco depictum sistimus. Papilla eminens extantibus veluti denticulis, in modum regii diadematis, cingitur. Flavescens est colore extrinsecus, ex fusco maculatum. Cavum catini, colore carnis rubello tinctum, politissima est superficie, ut speculi loco esse possit.

Num. 5. Cymbium exhibetur perquam rarum, ex flavo & fusco elegantissime, in modum marmoris, variegatum. Papilla nitidissima nativam papillæ uberis muliebris formam exprimit, coronaque ambitur radiata.

Num. 6. Idem parte inferiore conspicuum amplo patet ore, cujus interna superficies politissima est & cinerei coloris. Foris itidem pictura, veluti marmoris versicolor, fulguris radiorum similitudinem habet.

Num. 7

Num. 5. Verbeelt dezelve van onderen, met twee punten aan het einde.

Num. 6. Een ongemeene, welkers lip zoo breed als de voorgaande niet uitloopt en met verscheide ribbetjes versiert is, zeer fraai getekend.

Num. 7. Deze word gemeenlyk de Voethoorn genaamd: hy is driekantig met verscheide bulten over de gieren, die tot aan het einde van de lip uitlopende als voeten verbeelden.

Num. 8. Verbeeld een zelve soort van onderen, dog in het toppunt verschillende van gedaante, de mond is van binnen blaauwachtig met een witte, gladde omleggende lip.

Num. 9 en 10. Vertoonen wy een kleinder soort van dat geslacht, zonder eenige bulten over de gieren, die wy hier van boven en onder vertoonen.

VIER EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De zeven en twintigste snede.

In de drie volgende Tafereelen vertoonen wy den liefhebber verscheide soorten van Tepelbakken, om hare ongemeenheid en verscheidenheid van couleuren en tekeningen ten hoogsten merkwaardig, waar onder eenige die zeer raar en genoegzaam nooit gezien zyn: wy beginnen dan in dit Tafereel met

Num. 1. *Cymbium, in het Nederduits Tepelbak.*

Deze is de grootste soort die men vind van dat geslacht, zy worden gemeenlyk Bakken genaamd, om dat zy van de Zuid-

Oostersche Inlanders tot bakken en schotels gebruikt worden, om hunne spyzen 'er in te bereiden en daar uit dezelve te nuttigen: ook worden zy by hen gebruikt als hier de hoosvaten, om het water uit hunne scheepjes en schuitjes te hoozen, dog dan breeken zy de gieren daar uit, om des te bequaamer te zyn, deze gieren maken in hunne breette de helft van den hoorn uit, en vertoonen zich by zommigen aan den top als een vrouwe tepel, gelyk by dezen te zien is, de gieren zyn omzet met verscheide ooren: deze hoorn is bruin met geelachtige en blaauwe plekken versiert.

Num. 2. Deze is een soort kleinder, dog zeer onderscheide in gedaante omtrent den top, waar om eenige doorns in de gedaante van een zon loopen, dezelve is effen licht bruin van couleur.

Num. 3. Is mede de grootste soort van de ongekroonde bakken, en heeft een gladde tepel, waar om drie gieren loopen, verder is dezelve mede bruinachtig van couleur met eenige lankwerpige geelachtige plekken.

Num. 4. *Een ordinaire gekroonde Tepelbak.*

Dezelve verbeelden wy hier van onderen, hy heeft een uitstaande tepel, die met tandjes als een koningskroon omringt is, hy is geelachtig gecouleurd met bruine plekken, van binnen in de bak vleescouleurig en zeer glad, zoo dat men 'er zich in spiegelen kan.

Num. 5. Hier verbeelden wy een zeer ongemeene tepelbak, welke zeer fraai met geel en bruin gemarmerd is, de tepel is zeer glad en heeft de natuurlyke gedaante van die der vrouwen, om dezelve is een kring in de gedaante van zonnestraalen.

Num. 6. Is dezelve van onderen te zien met een wyde mond, welke ascouleurig en zeer glad is, van buiten is dezelve mede gemarmerd in de gedaante van blixemstraalen.

Num. 7

Num. 7 & 8. Minutior hæc Cymbiorum Achatinorum species utraque facie spectanda sistitur. Turbine gaudet non in papillam, sed in cuspidem exeunte. Pictura omni modo varia est.

Num. 9—11. Cymbiorum minorum, lævium, singularem hæc speciem exhibent. Colore sunt ex flavo cærulescente. Primum striis flaventibus distinguitur. Alterum, cujus utraque facies repræsentatur, papilla est cærulescente, reliquo corpore fusco, & nivis veluti flocculis ornato. Rictus huic intus politissimus est, carnei coloris, & nonnullis variegatus albidis maculis.

T A B U L A S E X A G E S I M A E T Q U I N T A.

Sectio vicefima & octava.

Num. 1. Eximiæ magnitudinis Cymbium coronatum papillam exferit lævem, quam circumstantes coronant prælongi dentes. Fasciis duabus, latis, fuscis, ambitur: ceterum vero ex rufo fusci, parte tamen dilutioris est coloris.

Num. 2. Hæc prona ejusdem facies est, qua os ample patens ac profunde excavatum simili fere colore nitet. Fasciæ ad spiras usque decurrunt.

Num. 3. En! Cymbium insolitæ conformationis, cujus papilla admodum depressa vix conspectui patet. Dorsum ejus ex fusco, cæruleo, rubro, diversimode ornatum, variis figuris speculandi materiem præbet.

Num. 4. Perquam rarum Cymbium duplicata ornatum corona valde dentata, in cujus medio ingens papilla prominet. Fascia lata, dilutioris coloris, ambit corpus cochleæ, quod ceterum ex fusco rufum est.

Num. 5. Obtusior hæc Cymbii species est, coloris ex cæruleo cinerei. Papillam ejus, quæ sat exigua est, quatuor spiræ ambiunt.

Num. 6. Eadem supina internam aperturæ suæ superficiem exhibet rufulam. Convexa superior pars striis dilutioribus distinguitur.

Num. 7. Ejusdem speciei Cymbium hoc est, at brevius tumidiusque, & pulchro albarum, rubrarum ac fuscæ striarum macularumque ornatu conspicuum.

Num. 8. Cymbium mammillare achatinum haud vulgare sistit, cujus pictura singulari colorum mixtione splendet. Papilla introrsum reducta latet.

Num. 9. Aliud ejusdem speciei, papilla tamen valde prominente. Corporis pictura conspectum veluti ædium & turrium refert.

Num. 10. Cymbium coronatum exhibemus, cujus miram pulchritudinem mirentur harum rerum Amatores. Ima autem facie conspicitur, qua duas præ se fert fascias ex tessellatis maculis constantes. Oris cavum lævissimum carnis colore nitet.

Num. 11. Simile priori minus, cui fascia lata, flavescent, aliquot striis transversalibus, rufulis, distincta, per dorsum decurrit.

Num. 12. Cymbium mammillare coronatum, elegantissime maculis velut cordiformibus ornatum. Averfa facie binæ fasciæ, latæ, maculatæ, visuntur.

T A B U L A S E X A G E S I M A E T S E X T A.

Sectio Nona & vicefima.

Num. 1. Rarissimum hoc est specimen Cymbii mammillaris, duplici corona præditi, ora extrema aper-

Num. 7 en 8. Hier vertoonen wy een zeer kleine soort van Agate Tepelbakken van boven en onder te zien, dezelve is zeer spits van top en fraai getekend met veel speculatiwerk.

Num. 9—11. Deze zyn mede een byzonder soort van kleine gladde tepelbakken, geelblauwachtig gecouleurd, de eene met geele streepen, de andere, die wy van boven en onderen vertoonen, is met een blaauwachtige tepel, bruin over het lyf en als met sneeuwlokjes versiert; in de mond is dezelve mede glad, vleescouleurig en met eenige witte plekken versiert.

VYF EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De acht en twintigste snede.

Num. 1. Is een extra groote gekroonde tepelbak, versiert met zeer lange punten om de gladde uitstekende tepel een kroon uitmakende, dezelve is versiert met twee breede banden, bruin van couleur, verder is de hoorn rosachtig bruin, doch wat licht.

Num. 2. Vertoont dezelve van onderen met een diepe breede mond, omtrent van dezelve couleur; de banden loopen tot de gieren toe.

Num. 3. Verbeelden wy een ongemeene bak, waar van de tepel zeer inwaarts en naauwlyks te zien is; over de rug is dezelve bruin, blaauw, rood en met verscheide figuren zeer speculatief voorzien.

Num. 4. Vertoonen wy een raare bak met een dubbelde kroon, die zeer tandryk is en met een groote tepel voorzien; over de rug heeft dezelve een groote breede band, lichter van couleur dan de hoorn, welke zich bruin rosachtig vertoont.

Tom. III.

Num. 5. Dit is een stompe bak, blaauw en ascouleurig zich vertoonende, dezelve is van boven met vier gieren om de tepel, die zich klein vertoont, versiert.

Num. 6. Verbeelt dezelve van onderen, in de mond is zy rosachtig en boven met verscheide lichte streepen te zien.

Num. 7. Vertoonen wy een dito soort, edog veel korter en breeder met fraaije witte, roode en bruinachtige streepen en plekken voorzien.

Num. 8. Een ongemeene Agate tepelbak, waar van de tepel zeer inwaarts en schoon van couleur en tekening is.

Num. 9. Een dito, doch welkers tepel veruitstaande is, verbeeldende op de rug een heel gehuchte van huizen en toorns.

Num. 10. By deze Numero geven wy den liefhebber een uitmuntende fraaije gekroonde tepelbak te zien, die wy van onderen verbeelden, dezelve is met twee banden, die zich als dobbelsteenen vertoonen, versiert: in de mond is dezelve zeer glad en vleescouleurig.

Num. 11. Een dito kleinder, welke een breede geelachtige streep op de rug heeft, waar over eenige rosachtige dwarsstreepen loopen.

Num. 12. Een fraaije gevlekte kroon tepelbak, welke zeer speculatief als met harten is, over de rug met twee breede gespikkelde banden.

ZES EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De negen en twintigste snede.

Num. 1. Een ongemeene en extra vreemde dubbelde gekroonde

T c

apertura contorta: quod admodum infrequenter occurrit. Superficies externa flavescent ex fusco, marmoris in modum, variegata est: domiporta intus cinerea, lævissima, nitidissima.

Num. 2. Aliud Cymbium coronatum, dilute flavi coloris, ex cærulescente & fusco, nubium forma, maculatum.

Num. 3. Coronatum quoque exhibet Cymbium, haud minoris, quam præcedens, elegantia. Dentes coronæ alte exsurgunt. Pictura superficiei adeo similis est conchæ bivalvi, quæ nomen a Græcorum Alpha habet, ut jure videatur hoc quoque titulo inter Cymbia mammillaria distingui posse.

Num. 4. Corona caret, at singulari ratione multivariis striis flavis & rufulis, quæ arbusculas referunt, exornatur.

Num. 5. Cymbium lutei coloris, fuscis quasi costulis varium, corona quoque caret. Spiræ acuto margine in apicem usque papillæ sese convolvunt.

Num. 6. Cymbium coronatum, maculosum, venustissimum, cujus maculæ, in fascias dispositæ, corpus cochleæ ambiunt. Coloris est ex rufo lutei. Supinum exhibemus.

Num. 7. Istud Cymbium & duplici corona eminet, & inusitata picturæ varietate, marmoris in modum, ex rufo & fusco prænitet.

Num. 8. Itidem coronatum est, at forma non minus, quam pictura, a prioribus diversum. Nimirum labio gaudet late repando, tribus maculis, flavescentibus, majusculis, variegato. Ejusmodi macula quoque dorsum distinguit, quod ceterum ex fusco rufulum est.

Num. 9. Simile Cymbium, colore a præcedenti non diversum, at picturæ tamen multum discrepantis: lata enim fascia, transversali obliqua, cingitur.

Num. 10. Ejusdem speciei aliud marmoreis maculis, ad similitudinem insignium, venustissime exornatum, quod ea de causa merito Paludamentum dici posset.

Num. 11—18. Adjicimus denique varias Cymbiorum mammillarium species, prono ac supino situ, forma, coloribus, pictura, uti eximias, ita a prioribus multum diversas.

TABULA SEXAGESIMA SEPTIMA.

Sectio tricesima.

Hac tabula sistimus Cochlidum multivarias species, quæ Belgis Rostra Suilla, alias & Vespertilioes, audiunt. Ut conformatio exacte dignosci queat, utraque facie conspiciendas damus. Discrepant autem inter sese plurimum, sive picturæ spectes modum, sive colores. Plurimæ rufi sunt coloris, saturate fuscis maculis, quasi flammeis, distinctæ. Nonnullæ læves, aliæ fasciis muricatis asperæ, quæ quidem minus frequenter occurrunt. Rumphius in suo Museo de hoc genere memorat, ab Amboinensibus avide indagari, piscemque intus habitantem, quod cartilaginea sit naturæ, magno cum oblectamento comedi; quantumvis haud raro aliquantum amarescat. Boetuni quoque, ut idem ait, hanc cochlidem capiti suorum infantum supponunt, ad pavores clamoresque nocturnos avertendos: quo factum, ut ab iis etiam Droomhoorns, quasi Cochleæ adversus insomnia, appellentur. Plura apud Rumphium videri possunt. Adjecimus, ne quid vacui spatii superesset, Cochleam, quæ a nonnullis quoque ad Vespertilioes, ab aliis vero ad Ficus refertur, lit. a & b. superne & inferne conspiciendam: quin & tres alias species, quas nonnulli inter Cassides numerant, quibus Belgæ nomen dederunt, getakte Bedderyk. lit. c. d & e notantur.

TABULA

de tepelbak, met een omgeslage rand, zoodanig hy heel zelden gevonden word; hy is op de gieren geelachtig gecouleurd en met bruin gemarmerd, van binnen in de mond is hy asgrauw, zeer glad en blinkend.

Num. 2. Is weder een gekroonde tepelbak, licht geel van couleur en wat blaauwachtig en bruin gewolkt.

Num. 3. Vertoond een gekroonde tepelbak, niet minder fraai dan de voorgaande, men zou deze met recht kunnen noemen de Grieksche A. tepelbak om de gelykheid, die hy heeft met de tekening van de Grieksche A. doublet, onder deze naam by de liefhebbers bekend, en is mede met lange takken gekroond.

Num. 4. Deze is zeer zeldzaam met verscheide geel en rosachtige boomsgewyze streepen versiert, zonder kroon.

Num. 5. Een geele bruingeribde tepelbak mede zonder kroon van boven met een scherpe gier tot de top van de tepel uitlopende.

Num. 6. Een fraaije geplekte kroontepelbak, welke plekken bandsgewyze over den hoorn heen loopen, hy is rosgeelachtig van couleur, deze vertoonen wy van onderen.

Num. 7. Deze tepelbak is, behalven dat hy dubbeld gekroond is, zeer ongemeen speculatief en met een schoone rosachtige bruine couleur als overmarmerd.

Num. 8. Deze is mede gekroond, doch verschilt van de anderen, zoo in gedaante als tekening, wyl hy een breeduitstaande lip heeft, met drie groote geelachtige vlekken, zoo als zich boven op mede een vertoond, verders is hy bruin rosachtig over de rug.

Num. 9. Een dito komende met de voorgaande in couleur zeer overeen, doch is in tekening zeer verschillende, want deze is met een groote breede band omgeven.

Num. 10. Een dito fraai gemarmerd met wapengelyke vlek-

ken, waar om men dezelve met recht een wapenrok of keisersrok (paludamentum) kan noemen.

Num. 11—18. Hier vertoonen wy noch verscheide soorten van tepelbakken zoo van onder als van boven, uitmuntende zoo in couleur als tekening, van den anderen zeer onderscheiden.

ZEVEN EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De dertigste snede.

Op deze plaat hebben wy verscheide soorten van hoorns, by ons gemeenlyk varkensnuiten, by anderen vespertielsjes genoemd, by elkander gebragt, zoo van onderen als boven te zien; ze zyn zoo in tekening als coupleuren van onderen en van boven verscheiden, meest zyn ze uit den rossen met hoogbruine vlammen versiert, waar onder eenige glad zyn, andere met gedoorende banden, die zelden gevonden worden. Rumphius in zyn raariteitkamer schryft 'er van, dat die van Ambon dezelve zoeken, en de vis daar uit om zyn kraakbeenachtigheid met groote smaak nuttigen, alhoewel onder die eenige wat bitter zyn; de Boetonders leggen ze des nachts onder het hooft van hunne kinderen, om voor het verschrikken en schreeuwen bevryd te zyn: waar van zy by hen de naam voeren van droomhoorns en diergelyke zaaken meer, breeder van Rumphius aangehaald. Hier hebben wy ter plaatsvulling bygezet een hoorn, die zommige onder de Vespertielsjes, andere onder de vygen tellen by a. en b. van onder en boven te zien; ook drie soorten van hoorns, die eenige onder de getakte bedderyken stellen, welke wy aanwyzen by de letters c. d. en e.

TABULA SEXAGESIMA ET OCTAVA.

Sectio vicesima 6^a prima.Num. 1. *Ficus.*

Aliis hæc cochlea etiam Cithara audit. Conformatio ejus singularis est: corpus globosum, ampullaceum, turbine planiore, parum extuberante, superne terminatur, infra conice, in modum Ficus, convergit: unde & nomen obtinuit. Ore hiat amplo, oblongo. Testa tenuis est, obscure cinerei coloris, nec resplendens, fere rugosa & inæquali superficie. Rarius hæc species occurrit.

Num. 2. *Alia ejusdem speciei.*

Planior huic vertex est, spiris sese introrsum recondentibus. Superficies itidem obscure cinereo colore perfusa mirabili inscriptarum figurarum apparatu distinguitur.

Num. 3. Ejusdem speciei alia vulgarior, vertice etiam valde depresso, similique colore conspicua.

Num. 4. Ejusdem facies averfa.

Num. 5. Minor alia, maculis fuscis, minutis, similitudinem ovi Vanelli refert.

Num. 6. Priore minor hæc colore fusco saturatiore tincta maculis etiam distinguitur, verticemque depressum vix exserit.

Num. 7. *Rapa.*

Cochlis hæc valde rara conformationem Rapæ veluti præ se fert. Corpus ejus globosum est, vertex planus, rostrum breve, intortum. Universam superficiem costæ extantes fasciant. Color flavescens, alias & fuscus est.

Num. 8. *Eadem supina.*

Hoc situ patet costas aliquantum ultra extremitatem labii excurrere, & tam alte esse radicas, ut etiam impressiones suas interna superficie spectandas præbeant.

Num. 9. Perdicis hæc nomen habet eximie atque inusitata pulchritudinis cochlea. Costis circulator multum extantibus, quas tessellæ distinguunt: subrubellus illis color est, his spadiceus: per intervalla costarum lineæ capillares rubellæ decurrunt.

Num. 10. Minor hæc species est, forma priori multum similis.

Num. 11. Eadem ima facie conspicienda.

Num. 12. Alia Perdicum species, superiore minor, elegantissimis quatuor fasciis, latis, tessellatis, cincta, quæ usque in verticem se effundunt: resupinatam hic damus.

Num. 13. Eadem prono situ.

Num. 14. *Perdix tessellata.*

Ore amplo patet hæc cochlis, & ventricosa per varias spiras subito in apicem acuminatum terminatur. Superficies ejus multiplici tessellarum apparatu picta pavimenti, quod vocant, Italici similitudinem exprimit.

Num. 15.

ACHT EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De een en dertigste snede.

Num. 1. *Ficus, in het Nederduits een vyg.*

By andere word dezelve ook een luit genaamd, hy is van een byzondere gedaante, met een rond lyf, en een plat hoofd weinig uitstekende, van onderen loopt hy toe gelyk een vyg, waar van hy ook de naam gekregen heeft; de mond is wyd en lankwerpig, dun van schaal, donker asverwig, zonder glans, byna rimpelig en ruig: deze soort word zelden gevonden.

Num. 2. *Een dito soort.*

Deze verbeelden wy hier met een platte kruin, waar van de gieren geheel inwaarts loopen, dezelve is met wonderlyke speculative figuren op het lyf voorzien, hy is mede donker asverwig van couleur.

Num. 3. Een dito gemeender soort, mede van dezelve couleur, en zeer plat van hoofd.

Num. 4. Verbeelt dezelve van onderen.

Num. 5. Een dito kleinder soort met kleine bruine vlekken als een kievitsey.

Num. 6. Is mede een kleinder soort bruinder van couleur, plat van hoofd en met eenige hooger plekken.

Num. 7. *Rapa in 't Nederduits knol.*

Dit is een zeer zeldzaame hoorn, en heeft byna de gedaante van een raap of knol, is rond van lyf, en heeft een plat hoofd, achter heeft hy een korte geboge staart, met verscheide zwaare banden omwonden, hy is geelachtig gecouleurd, ook wel bruin.

Num. 8. *Dezelve van onderen.*

De ribben steeken eenigzints by de mond uit, en zyn zoo zwaar, dat zy daar binnen te zien zyn.

Num. 9. Dit is een fraaije ongemeene hoog gebandeerde Patrys, hy is met verscheide banden, die met blokjes versiert zyn, omwonden, de banden zyn vleescouleurig en de blokjes bruin en tusschen de banden met roode haarlinien versiert.

Num. 10. Dit is een kleinder soort komende in gedaante met de voorgaande veel overeen.

Num. 11. Is dezelve van onderen te zien.

Num. 12. Een ander soort van Patrysjes, kleinder dan de voorgaande en zeer fraai getekend met vier breede bloksgewyze banden, loopende tot over de gieren, hier van onderen te zien.

Num. 13. Dezelve van boven.

Num. 14. *Geplekte Patrys.*

Deze hoorn is wytmondig, en loopt met verscheide gieren schielijk tot een spits topeinde toe; over het lyf is dezelve met veelvuldige streepen bloksgewyze versiert de figuur van een Italiaansche vloer uitmakende.

T t 2

Num. 15.

Num. 15. Eadem subtus conspicua labium monstrat replicatum, ac veluti dentatum: explanata oris fimbria plurimis quasi ocellis est interpuncta.

Num. 16. Vulgaris hæc Perdicis species plurimis fasciis cælati exornata est, quarum aliæ maculas præ se ferunt Perdicum pennis pictura haud abfimiles, per universam cochleam ad turbinis usque extremitatem decurrentes; nonnullæ vero maculis carent.

Num. 17. Species Perdicis perrara, macularum expers, fasciis tantum ambitur profunde veluti insculptis, quarum nonnullæ colore rufulo distinctæ inde a labio per universum cochleæ ventrem & turbinis spiras ad apicem usque se extendunt.

Num. 18. Perdix nodosa quam rarissima, ex rufo flavescent, tubercula dilutior colore picta habet.

Num. 19. Ficus hæc maculata est, cujus testa crassior, quam ceterarum hujus generis, characteribus quasi Hebraicis, fusci coloris, exornatur.

Num. 20. Eadem resupinata.

Num. 21. Species eadem minor, ex cinereo picta.

Num. 22. Eadem situ supino.

T A B U L A S E X A G E S I M A E T N O N A.

Sectio tricesima & secunda.

Magnus numerus omnis generis rariorum Cochlidum, quæ ad familiam Perdicum referuntur, hac tabula exhibetur, prout iis ob diversitatem suam, raritatem ac magnitudinem, in museo nostro locum dedimus. Nonnullæ maculosæ sunt, aliæ fasciatæ, quædam costis insignes: omnes & singulæ ut aliquid sibi peculiare habent, ita haud vulgari pulchritudine præcellunt. Quapropter icones earumdem proponere huic studio addictis decrevimus, ut istius generis amplitudinem ac multiplices differentias cognoscere possint mecumque Ter Optimum laudare, cui placuerit vel unius familiæ Conchyliorum tot tamque diversas species homini ob oculos ponere, ut infinita Creatoris potentia ex admirabilibus ejus operibus undequaque elucesceret.

T A B U L A S E P T U A G E S I M A.

Sectio tertia & tricesima.

Num. 1—6. Quæ supererant, Perdicum quædam discrepantia a prioribus specimina, prono supinoque situ, exhibentur.

Num. 7—9. Hæ Cochleæ vulgo apud nostrates appellantur Bezoartica maculosæ. Coloris sunt flavescentis, quadratis distinctæ maculis fuscis plus minus saturatis.

Sequitur porro in hac ipsa tabula ingens atque eximia collectio Volutarum, quibus Citharæ nomen impositum est; quum instrumenti musici, quod Citharam Davidis appellamus, similitudinem præ se ferat. Multimodis autem inter sese discrepare ex iconibus liquet: aliæ majores, aliæ minores sunt: pictura, ut omnibus perelegans, ita singulis tamen diversa est, & alteri præ altera excellentior: nonnullæ latioribus, aliæ gracilioribus donatæ costulis: differunt & ostii majore aut minore hiato, & aliis insuper multis.

TABULA

Num. 15. Vertoond dezelve van onderen, met een omleggende getande lip, op het vlak der hoorn is hy met veel oogjes voorzien.

Num. 16. Dit is de gemeene Patryshoorn, welke met verscheide banden, die inwaarts loopen, voorzien is; eenige van die banden zyn gevlekt als de vederen van een Patrys of Veldhoen, welke over de gieren tot het uiterste van de top loopen; eenige zyn zonder vlekken.

Num. 17. Dit is een zeer vreemd soort van Patrysen, welke ongevlakt, alleen met inwaarts geboogen banden versiert is: over de rug loopen verscheide rosagtige banden, die over het geele lyf en de gieren heen loopen.

Num. 18. Een geknobbeld Patrys, die zeer zeldzaam is, hy is rosgeel gecouleurd met lichte knobbels.

Num. 19. Een geplekte Vyg, deze is dikker van schaal dan de andere vygen, en is als met Hebreeuwsche letteren versiert, die bruin van kouleur zyn.

Num. 20. Dezelve van onderen.

Num. 21. Een nog kleinder soort, graauw gecouleurd.

Num. 22. Dezelve van onderen.

NEGEN EN ZESTIGSTE TAFEREEL.

De twee en dertigste snede.

Op deze plaat vertoonen wy een groote verzameling van allerlei ongemeene soorten van Patrysen, die wy om hunne onderscheidentheid, raarheid en grootte in ons Kabinet bewaren. Eenige

zyn gevlekt, andere gebandeerd en zommige geribd: alle zyn zy ongemeen schoon, dus hebben wy den liefhebber hunne gedaanten niet willen onthouden, waar uit zy de verscheidentheid van dit geslacht kunnen bemerken, en hoe het den goeden God behaagd heeft, zoo veelerlye veranderingen zelfs in een soort van hoorns den mensch toe te schikken, om daar uit te kunnen beseffen de almogendheid en wonderlykheid in zyne werken.

ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De drie en dertigste snede.

Num. 1—6. Dit zyn nog eenige verscheide soorten van Patrysen, die wy zoo van onder als boven vertoonen.

Num. 7—9. Deze hoorns worden gemeenlyk Geplekte Bezoards genaamd, zy zyn geelachtig gecouleurd met bruine vlekken, de een lichter dan den anderen.

Verders laten wy op deze plaat een groote en zeer fraaye verzameling van Harpen zien, dus genaamd, om dat zy veel naar het speeltuig gelyken, by ons een Davids Harp genoemd: hier zyn zoo grooten als kleinen, de een boven den ander in fraaye tekening uitmuntende, eenige breed, andere wederom smal geribd, de mond van de eene is wyder dan die van de andere en verders zyn zy op veelerlye wyze onderscheiden.

TABULA SEPTUAGESIMA ET PRIMA.

Sectio quarta & tricesima.

Num. 1. Belgæ huic Cochleæ, quæ admodum venusta & oppido rara est, nomen dederunt *Franſche Belhoorn*. Ex tenui apice multis convoluta spiris ſenſim intumeſcit, tandemque ultima ſpira, quæ maxima ac ampliſſima eſt, valde capacem format ventrem. Ex lacteo picta fufcis quaſi flammis diſtingitur. Spiræ tamen apicis rubello mali florum colore gaudent. Quod hoc loco exhibemus, ſpecimen primæ magnitudinis eſt, & teſta præditum ſuapte natura expoliſſima ac tenuiſſima; ut ideo rariſſime ſine vitio inveniantur.

Num. 2 & 3. Ejusdem ſpeciei aliud hic ſiſtimus exemplum, prono ac ſupino ſitu, priore tamen minus, flammisque paulo aliter diſtinctum.

Num. 4 & 5. Hæc alia rurfus ejusdem ſpeciei varietas eſt, utraque facie conſpicua, cujus maculæ ſtrias potius, quam flammæ, referunt.

Num. 6. Admodum ſingularem hanc Cochlidem huc quoque referimus; quanquam illi generi, cui Auris Midæ nomen, affinis eſt. Teſta ejus itidem valde tenuis ſtriis ſubtilibus per extimam ſuperficiem variegatur.

Num. 7 & 8. Hæc vulgaria ſunt iſtius familiæ ſpecimina, qualia plerumque in muſeis occurrunt.

Num. 9 & 10. Duo alia minus vulgaria, quæ picturæ varietate a ceteris differunt.

Num. 11—16. Pertinent hæc omnia ad Caſſides, quæ Bezoarticæ vocantur, grifeo plerumque colore pictæ. Labio gaudent late exferro, fimbriato, tribus quatuorve acutis dentibus inſtructo, extremo poſteriore in recurvum ſinum late patentem abeunte. Ceterum maculis ſtriisque tam longitudinalibus, quam tranſverſalibus, ad ventrem variegantur. A quibusdam ad cochleas Achatinas referuntur, cum exterior cuticula lævigando detrita eſt. Prono ac ſupino ſitu comparent.

Num. 17—20. His nomen datum Laevarum Cochlearum, quia nonnullæ earum os a ſiniſtra poſitum habent: quod tamen non perpetuum eſt: ſunt enim, quibus & a dextra hiat oſtium. Interim ob formæ ſimilitudinem & hæ eodem nomine generico compellantur. Coloris ſunt ex ſubfuſco flavidi: labium replicatum rubet. Rariſſima eſt, quæ Num. 17. depingitur, fascia alba ſecundum ductum ſpirarum circulata.

Num. 21 & 22. Auricula Midæ vulgo vocatur, eo quod oris apertura aſininam aurem refert. Nec alia de ratione, tanquam rara, æſtimatur. Forma non admodum elegans eſt; color lividus; oris fimbria in ambitu lævis.

Num. 23—32. Cochlearum Achatinarum varia hic exhibemus ſpecimina, quæ ob ſingulares colorum, macularum, fasciarum, quibus ornantur, varietates Curioſis in pretio ſunt. Utraque facie conſpiciendas ſiſto. Nec vacat tamen ſingulas ſeorſim deſcribere.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SECUNDA.

Sectio tricesima & quinta.

Num. 1. Elegantiffimus hic Urceus ad id genus cochlidum pertinet, quas Belgæ *Beddetykhoorn* vocant. Eſt autem perquam ſingularis; ut ideo inter rariora noſtri muſei haberi debeat. Diluta flavedine perſuſus ſtriis cæruleſcentibus diſtingitur. Vertex veluti intropreſſus ſubſidit: quod plerisque id genus cochleis familiare.

EEN EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De vier en dertigſte ſnede.

Num. 1. Dit is een zeer fraaye en ongemeene hoorn, by ons gemeenlyk Franſche Belhoorn genaamd, hy is met verſcheide gieren omwonden, welkers onderſte zeer groot en wyt is, zyn couleur is wit met bruine vlammen, doch de bovenſte gieren zyn appelbloeſſem, deze die wy hier vertoonen is extra groot en glad uit de natuur en heeft een zeer dunne ſchaal, zoo dat zy zelden ongeſchonden gevonden worden.

Num. 2 en 3. Verbeelden wy een dito van boven en onder doch kleinder en eenigzins in vlammen onderſcheiden.

Num. 4 en 5. Is wederom een ander ſoort van Belhoorns, daar de vlekken genoegzaam in ſtreepen verandert zyn, van boven en onder te zien.

Num. 6. Een zeer zeldzaame Belhoorn, die genoegzaam de gelykenis heeft van een Midas oor, doch boven over de gieren en de rug ſyn geſtreept en mede dunſchaalig.

Num. 7 en 8. Twee ordinaire ſoorten van Belhoorns, zoo als men gemeenlyk in de kabinetten vindt.

Num. 9 en 10. Twee ongemeene Franſche Belhoorns, welke in tekening van de anderen verſchillen.

Num. 11—16. Deze zyn alle Bezoars en gemeenlyk graauw, gelyk deze, die wy hier vertoonen, zy hebben een breeduitſtaande lip, waar aan drie of vier ſcherpe tanden, en achter een omge-

Tom. III.

Num. 2.

krulde ſtaart, die wyt open is, verders zyn ze over het lyf gevelekt en geſtreept zoo recht als dwars; als ze afgeſleept zyn, worden ze van zommigen Achaaten genaamd, zy kunnen hier van boven en onder gezien worden.

Num. 17—20. Deze worden Linkſche Hoorns genaamd, om dat eenigen van hen de mond links hebben; zommigen hebben de mond ook rechts, doch worden echter om de gelykheid van geſlacht Linkſche Hoorns genaamt, hun couleur is bruinachtig geel met een roode omgebooge lip. Num. 17. heeft een witte band over de gieren en word zeer zelden gevonden.

Num. 21 en 22. Men noemt deze Midas ooren, om dat de opening zynes monds naa een Ezels oor gelykt, om deze reden word hy voor raar gehouden; zy zyn gantſch niet fraai van gedaante, bleekblauwachtig van couleur en glad om de randen van de mond.

Num. 23—32. Verſcheide ſoorten van Achaathoorns, die om haare byzondere coupleuren, vlekken en banden van de liefhebbers in waarde worden gehouden, zy zyn zoo wel van binnen als buiten te zien, en te veel om elk in 't byzonder te beſchryven.

TWEEN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De vyf en dertigſte ſnede.

Num. 1. Een fraaye Beddetykhoorn, zynde een zeer raar ſtuk, welke in ons Kabinet als iets, dat zeer zeldzaam is, bewaart word, want hy is lichtgeel gecouleurt met blaauwe ſtreepen, zyn hoofd is diep ingedrukt, gelyk aan de meeſte hoorns van dit ſoort.

Num. 2.

Num. 2. Ejusdem generis & hoc exemplum est perrarum, insolitæ magnitudinis, muricatum. Color ejus cærulescens spadiceis fasciis, juxta ductum spirarum sese convolventibus, variegatur. Muricum seriem tæniola distinguit alba, inde ad verticem usque cum spiris excurrens.

Num. 3. Aliud ejus generis specimen, ad modum panni, quo ad culcitræ conficiendas uti solemus, lineatum: unde huic familiæ nomen impositum est. Muricibus quoque exornatur, & eximia magnitudine picturaque venusta præ aliis sese distinguit.

Num. 4—9. Ad idem genus hæc etiam referuntur. Admirabili omnia apparatu ex cæruleo fasciata sunt: linearum tamen & fasciarum numero ac latitudine multum inter se discrepant.

Num. 10. Perquam rara hæc est cochlea Rudolphi dicta, ex fusco variegata, pluribus fasciis, tessellatis, conspicua, quæ secundum ventris longitudinem usque in turbinis spiras se extendunt, ac nonnullis fasciis transversalibus interfecantur.

Num. 11—16. Plures aliæ ejusdem generis species, pronæ supinæque, exhibentur, singularem in modum pictæ, quas ideo in museo nostro adservamus.

Num. 17—21. His nomen est crassis Cassidibus aut Pileolis Polonicis, merenturque attente considerari ob elegantes colores, costas ac fascias, quibus exornantur.

TABULA SEPTUAGESIMA ET TERTIA.

Seclio tricesima & sexta.

Num. 1—20. En! vastam atque haud vulgarem fanè collectionem Cassidum, quæ mirabili colorum ac picturæ varietate conspicuæ, tuberibus oblitæ, fasciata, nomen, uti pleræque omnes cochleæ, a conformatione sua obtinuerunt. Nonnulli easdem distinctionis causa Cassides vocant majores, crassas, late fimbriatas; quia labio patent latiore, ut plurimum dilute rubro & valde lævi. Earum quædam ore gaudent griseo, versicolore, flammeis veluti maculis picto, plurimisque rugis introrsum vergentibus inæquali: aliquibus costa ori adstat, qua aliæ carent. Ceterum non vereor affirmare, vix unquam completiorem hujus generis collectionem comparuisse. Utraque autem facie sistuntur.

Num. 21—26. Vocari consueverunt cochleæ fastigiata, maculosæ. Pleræque, instar Mitræ dictæ papalis aurantiæ, maculis exornatæ sunt; at fuscis. Est autem perpulchra familia, cujus specimina hic utraque facie exhibemus.

Num. 27 & 28. Proprie quidem ad Volutas hæc cochlea pertinet, adeoque ad tabulam XLV referri debuisset. Verum quia serius eam obtinuimus, visum est, iconem ejus huic tabulæ extra ordinem inferere; ne quis eandem in hoc opere desiderare posset. Vocatur autem Admiralis Indiarum Occidentalium ob fascias iis similes, quibus Admirales Orientales superbiunt; quin & ob ornatum singularem, quo se distinguit. Super albo fundo fascias gerit flavas, tessellatas. Magnitudinis est eximie ac inusitata.

Num. 29. Ne quid vacui superesset spatii, etiam superaddita est hæc cochlea, quæ communiter Astacus femina appellari solet. Elegantissime picta est, tuberibusque & fasciis decorata.

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUARTA.

Seclio tricesima & septima.

Num. 1. Inter cochleas margariticas hæc quidem maxima est, nomenque habet Nodosæ majoris, ob multa,

Num. 2. Dit is mede een raare en ongemeen groote getakte Beddetyk, hy is uit den blaauwen met bruine banden, die over de gieren loopen, versierd, over de takken loopt een witte band tot de top toe.

Num. 3. Deze is een dito net als de Beddetyk gestreept, waar van hy zyn naam ontleent, hy is mede getakt, zeer groot en byzonder fraai van tekening.

Num. 4—9. Deze zyn alle Beddetyken verwonderlyk fraai met blaauwe banden gestreept, waar van de een veel breeder en menigvuldiger streepen en banden heeft dan de andere.

Num. 10. Dit is een zeer vreemde Rudolphus Hoorn, bruin gecouleurd en met verscheide geruite banden tot boven over de gieren, waar over zommige dwarsbanden loopen.

Num. 11—16. Verscheide soorten van Rudolphus hoorns, die wy om hunne byzondere tekening in ons Kabinet bewaren, zoo van onderen als boven te zien.

Num. 17—21. Deze worden dikke Kasketten of Poolsehe Mutsjes genaamd, die om hunne fraaye couleuren, ribben en banden onze aandacht en speculatie wel waardig zyn.

DRIE EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De zes en dertigste snede.

Num. 1—20. Zie hier een groote en ongemeene verzameling van Stormhoeden wonderlyk van couleur en tekening, met knobbels bezet en gebandeert, hunne naam hebbenze verkregen, gelyk meest alle hoorns, naa hunne gedaante, eenigen noemen hen

ook groote dikke Kasketten met breede randen, om hunne breede lip, die meest hoog rood en zeer glad is; eenige van hen zyn met graauwe, gevlekte en gevlamde monden voorzien, die met veel rimpels naa binnen gaan; eenige hebben dicht by den mond een rib, die andere missen: verders is dit een verzameling zoo compleet als immer van deze hoorns gezien is, wy geven ze van boven en onder te zien.

Num. 21—26. Deze zyn bekend onder de naam van geplekte Tophoorntjes, de meesten zyn gevlekt als de oranje Pauskroonen, doch bruin van vlekken; het zyn zeer sierlyke hoorntjes en worden hier van binnen en buiten vertoond.

Num. 27 en 28. Om de Liefhebbers niet te beroven van de afbeelding van deze hoorns, die onder de Tooten moesten geplaatst geworden zyn en eigentlyk tot Tabb. XLV behooren, doch ons daar naa eerst ter hand gekomen, hebben wy hunne aftekening hier in gevlyt; zy worden West-Indische Admiralen genaamt, om de gelykheid van hunne banden met de Oost-Indische Admiralen als mede om hunne sierlykheid, ze zyn wit met geele geblokkende banden, deze is zoo groot als immer gezien is.

Num. 29. Ter plaatsvulling hebben wy ook een hoorn, die gemeenlyk de wyfjes Krab genaamd word, ingevoegd, om zyne fraaye tekening, knobbels en banden.

VIER EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De zeven en dertigste snede.

Num. 1. Deze hoorn is de grootste van de Paarlemoermonden,

multa, quibus obsidetur, tubercula. Colore est virescente, flammis variegato. Rumphius hanc familiam inter Cochleas lunares refert; quia operculum, quod ori suo imponunt, valde crassum, Lunæ rotundam formam habet. Opercula ista nomine Umbilici marini pervulgata sunt.

Num. 2. Eadem subtus conspicua os suum margaritaceum visui offert.

Num. 3. Exhibemus singularem Cochleam nodosam, fasciatam, quæ ex viridi picta fasciis maculatis & flavescentibus tuberculis nitet.

Num. 4. Ejusdem speciei alia, sed nodis carens, saturato virore tincta, fasciis maculisque nigris distincta. Os quoque margariticum est.

Num. 5. Argentea hæc vocatur ob candidum splendorem, quo apertura interna superficies emicat. Elegantissime picta est, dorsumque variis coloribus, in modum marmoris, ornatum monstrat.

Num. 6. Hæc ejusdem speciei alia est, inusitati ornatus, apertura dentata, pulcherrima colorum varietate nitens.

Num. 7. Extimam cutim huic cochleæ detrahi curavi, ut pateat, non modo ad aperturam, sed per omnem ambitum margariticam esse.

Num. 8. Alia similis, sed major & ratione spirarum discrepans.

Num. 9. Os aureum appellatur, quia margaritica apertura superficies candentem velut auri splendorem evibrat: unde & aliis Fornax candens audit. Extrinsecus gyris aliquot dentatis, ex rufo fuscis, ambitur.

Num. 10 & 11. Ad eandem speciem pertinent. Testa tamen longe crassior est, pluribusque spinis ac dentibus obsita. Prona & supina facies exhibetur.

Num. 12. Hæc alia species est cochlearum margariticarum, priore depressior, Turcarum Cidarum forma utcunque referens: unde & hoc nomen accepit. Fusco est colore, ex nigro, marmoris in modum, variegata.

Num. 13 & 14. Et hæ Cidares sunt, sed arte detrita, itidem, ut prior, depressæ, virescentes ac eleganter marmoreæ.

Num. 15. Similis alia prorsus decorticata. Inde fasciæ minus distincte comparent. Tota superficies margaritica est, nisi qua spiræ inter se committuntur.

Num. 16. Cochlea nodosa, viridis, detrito cortice.

Num. 17—30. Si aliquot cochleas argenteas exceperis, ceteræ omnes, quæ his numeris exhibentur, Nassovicæ appellari solent. Eleganter, marmoris more, versicolores, venustis fasciis circumlatæ, ex rufo, cæruleo, flavo & viridi resplendent. Earum quædam eo situ depicta est, ut operculum vel umbilicus marinus, quo apertura clauditur, distincte conspici possit.

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUINTA.

Sectio tricesima & octava.

Hac tabula exhibeo plurimas diversi generis cochleas, artificis operam expertas, eo digestas ordine, ut in capsâ mei armarii conspiciuntur; nonnullas tamen quoque ab arte intactas. Inter eas sunt Trochi, Belgis *Bagyne drollen*; Milites dicti virides & nigri; cochleæ nodosæ; Nassovienfes; Fastigiata; Argenteæ; Pyramides, compluresque aliæ ad hoc genus pertinentes, quas seorsim singulas describere non vacat. Prono aliæ, aliæ supino situ comparent. Nonnullis extima modo cuticula detracta

den, en werd de groote Knobbelhoorn genaamd, om dat hy met verscheide knobbels bezet is, zyn couleur is groen met groote vlammen versiert, in de mond is zy paarlemoer en met een fraaye weerschynende gloed voorzien; deze hoorns worden van Rumphius onder de Maanhoorns gesteld om hunne dekzels daar zy de mond mede sluiten, welke zeer dik zyn en de gedaante van een ronde maan hebben: deze dekzels zyn bekend onder de naam van Umbilici Marini of Zee navels.

Num. 2. Verbeeld dezelve van onderen, waar by men de paarlemoere mond kan zien.

Num. 3. By deze Numero vertoonen wy een vreemde gestreepte knobbelhoorn, hooggroen gecouleurd met gevlekte banden en geelachtige knobbels.

Num. 4. Een van dezelve soort doch zonder knobbels, hy is hooggroen met swarte banden en vlekken, in de mond is hy mede paarlemoer.

Num. 5. Een Zilvermond dus by ons om zyn heldere weerschyn in de mond genaamd, hy is zeer fraai van tekening en over de rug met verscheide coupleuren gemarmerd.

Num. 6. Een zeer fraaye ongemeene Zilvermond, die aan de mond getand is, en met verscheide schoone coupleuren voorzien.

Num. 7. Van deze hoorn is de buitenschors door kunst afgehaald, waar door hy geheel paarlemoer is.

Num. 8. Een dito, doch grooter en in de gieren onderscheiden.

Num. 9. Deze word om de hooge glans en gloet, die in het paarlemoer van zyne mond is, een Goudmond ofte ook de gloeiende Oven genaamd, hy is van buiten met verscheide getakte gieren omgeven, die rosbruin gecouleurd zyn.

Num. 10 en 11. Zyn wederom Goudmonden, doch veel

dikker van schaal en meer gedorend en getakt, wy vertoonen dezelve van onder en van boven.

Num. 12. Dit is een ander soort van Paarlemoerhoorns, platter dan de voorgaanden, in de gedaante van een Turksche Tulleband, waar van zy de naam van Tullebanden gekregen hebben; zy zyn bruin gecouleurd met swart gemarmerd.

Num. 13 en 14. Deze zyn wederom Tullebanden, doch door de kunst afgeslepen, zy zyn groen en sierlyk gemarmerd mede plat als de voorgaande.

Num. 15. Een dito door de kunst geheel afgeschild, waar door de banden slaauwer zyn en hy zich als paarlemoer vertoont behalven de gieren.

Num. 16. Deze is een afgeslepe Groene Knobbelhoorn.

Num. 17—30. Deze zyn meest allen Nassouwers, eenige Zilvermondjes uitgezonderd, zy zyn fraai gemarmerd met aardige banden omwonden, ros, blaauw, geel en groen gecouleurd, onder dezen vertoonen wy 'er een van onderen, waar by men klaar het dekzel beschouwen kan.

VYF EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De acht en dertigste snede.

Dit Tafereel verbeeld een compartement van veele door kunst bewerkte hoorns, waar onder ook zommigen zoo als zy in de natuur vallen, als daar zyn Bagyne drollen, groene en zwarte Soldaten, Knobbelhoorns, Nassouwers, Tophoorns, Zilvermonden, Pyramides, en verscheide anderen tot dit geslacht behoorende, te veel om stuksgewys te beschryven, welke wy zoo wel van onder als

ita est, ut materies margaritica in conspectum prodeat: aliæ torno in modum scalæ cochlidis efforatae: aliæ porro, detracto tantum per spiras cortice, extrinsecus circumvolutam cochlidem repræsentant, spectaculo perquam amœno.

TABULA SEXTA ET SEPTUAGESIMA.

Sectio undequadragesima.

Cochlearum, quas numerosas hac tabula repræsentamus, genus Belgis dicitur *Klipklevers*, quasi scopulis adhærens; quia plerumque scopulis adfixæ inveniuntur. Multis autem inter se distinguuntur nominibus, partim a picturæ, quam præ se ferunt, diversitate petitis. Inde Tigrinae, Capenses a promontorio bonæ spei, Argi vel Oculæ, Argi fasciati, Porcellanæ, Salitæ, Testudinariæ, &c. habentur. Earum quædam decorticata cyaneo colore nitet. Ceteræ ex ruffo fusca albis fuscisve punctis, flammis, lineis, conspicuæ sunt. Utraque autem facie exhibentur.

TABULA SEPTIMA ET SEPTUAGESIMA.

Sectio quadragesima.

Transeō nunc ad genus Cochlearum muricatarum, quæ quidem ob multiplicem fuorum muricum & rectorum, & intortorum, diversitatem animadversione quam dignissimæ sunt. Primo autem loco agemus de Muricibus frondosis, interque hos ceteris anteponemus id genus, cui nomen istud quasi per excellentiam impositum est.

Num. 1. Elegantissimum hoc specimen Muricis frondosi, spadicei, processibus admodum longis donati, murices protendit vel digitum longos, quorum radices, costarum more, per dorsum extuberant. Rarissime testas hujus generis invenire datur prorsus illas; quia muricum apices tantopere protensi, ad scopulos allisi, facile franguntur.

Num. 2 & 3. Hujus apophyses, quam prioris, breviores sunt, sed universa superficies innumeris tuberibus ac prominentiis horret, nigrisque fasciis distinguitur, elegantissima ceterum colorum mixtura nitens. Superne & inferne repræsentatur.

Num. 4—6. Muricum crispiorum aliæ quædam species, quarum processus & magnitudine & concinnitate prioribus cedunt. Discrepant etiam colore.

Num. 7 & 8. Binæ aliæ varietates ob formæ discrepantiam adjectæ sunt.

Num. 9 & 10. Hisce longe saturatior color est, quam prioribus. Ramosi processus nigricant: quapropter *Brandaris* nomen acceperunt, tanquam si diceres Muricem adustum. Prona & supina facies exhibetur.

Num. 11 & 12. Major his longitudo est: unde oblongi vocantur. Ceterum & colore nigro, dilutius tamen, quam præcedentes, veluti adustos se monstrant.

Num. 13—16. Horum processus admodum producti sunt; ut ideo Cornua cervina appellentur ob qualemunque similitudinem. Corpus tamen Cochleæ semper pro ratione ramorum minus est, quam in Muricibus superioribus.

TABULA

als boven doen zien: eenigen daar van is maar enkeld de huid afgehaald, waar door het paarlemoer voor den dag komt, anderen als wenteltrappen uitgedraaidt, weder anderen wenteltrapsgewyze een gedeelte van de opperhuid weggenomen, het welke zig byzonder aardig vertoont.

ZES EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De negen en dertigste snede.

Op deze plaat werden een groote party hoorns verbeeld, die men *Klipklevers* noemt, om dat zy zelden anders dan aan de klippen gekleefd gevonden worden; zy worden door verschillende namen onderscheiden en naa hunne tekening genoemd, als daar zyn Tygerkatten, Kaapsche Hoorns, Argussen, Gebandeerde Argussen, Porcelanen, Zoutkorrels en Carethoorns, waar onder een afgeschilde, die zich hemelsblauw vertoond; deze hoorns zyn rosachtig bruin met witte of bruine stippen, vlammen en streepen: deze zyn van boven en onder te zien.

ZEVEN EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De veertigste snede.

Nu gaan wy over tot het geslacht der getakte hoorns, die om hunne verscheide zoo gekrulde als ongekrulde takken ten hoogsten

onze opmerking verdienen: wy zullen eerst de Gekrulde beschryven en wel die voor eerst, welke men by uitnemendheid Krulhoorns noemt als

Num. 1. Zynde een extra fraaye, langgetakte, bruine Krulhoorn, zyne takken loopen ribsgewys over den rug en steeken wel een vinger lang uit, waar door zy groote nood hebben van af te breeken, en dus zeldzaam ongeschonden gevonden worden, dezelve is by uitnemendheid raar.

Num. 2 en 3. Is mede een Krulhoorn, doch heeft zoo lange takken niet, maar is zeer bultig, gebandeerd met swart en verder ongemeen fraai van couleur, wy vertoonen dezelve van boven en onder.

Num. 4—6. Dit zyn andere soorten van Krulhoorns, die niet zoo groot noch zoo fraai getakt zyn, doch van de overigen in couleur onderscheiden.

Num. 7 en 8. Nog twee onderscheide soorten, die wy om haare verschillende gedaante hier by gevoegd hebben.

Num. 9 en 10. Deze zyn veel bruinder dan de voorgaanden en met swarte takken versiert, waar om zy Brandarissen genaamd worden, zynde zoo veel als gebrande hoorns: van onder en boven te zien.

Num. 11 en 12. Zyn langer en worden daarom lankwerpige Brandarissen genaamd: zy zyn mede swart, doch wat lichter dan de voorgaande.

Num. 13—16. Deze zyn weder langer van takken en worden om die reden Harthoortjes genaamd, wyl hunne takken veel naar de hoorns der Hartebeesten gelyken: zy zyn altyd kleinder dan de bovenstaande Krulhoorns.

ACHT

TABULA SEPTUAGESIMA ET OCTAVA.

Seclio quadragesima & prima.

Num. 1 & 2. Ejus generis, quod ab Aranea nomen habet, specimen hic exhibeo duplicata spinarum serie conspicuum, ac insolitæ magnitudinis, cui par aliud rarissime invenitur. Corpore est exiguo, si spinas valde exporrectas ac nonnihil aduncas consideres. Utraque facie depictum est.

Num. 3. Simile aliud, minus tamen, at ceterum a priore non discrepans. Dilute flavi utrumque coloris est.

Num. 4. Cochlis Aranea simplex, cujus spinæ longe, quam priorum, crassiores sunt.

Num. 5 & 6. Duæ cochleæ, altera prona, altera supina, quæ capitula Gallinaginis aut & haustella vocari solent. Ex ruffo pictæ ac striatæ sunt.

Num. 7 & 8. Ficus duæ muricata, corpore oblongo, ceterum striis distinctæ, spinisque fuscis, multum productis, obsitæ. Brevioribus tamen gaudet, quæ ad num. 8. habetur, eademque insuper conformatione etiam ab altera discrepat.

Num. 9. Rapum spinosum, coloris velut carnei, cui corpus breve spinis longum porrectis horret. Ob qualemunque similitudinem Rapa vocantur.

Num. 10 & 11. Species ejusdem generis alia, rostro longe breviori, corpore inter rostrum & verticem magis compresso. Colore non admodum differt a priore. Pronam & supinam sistimus.

TABULA NONA ET SEPTUAGESIMA.

Seclio quadragesima & secunda.

Hæc tabula propemodum universum Fusi genus Gallicasque hujus species, æque ac alias, completitur. Medium tenet Fusus magnitudinis inusitata, ex ruffo pictus, per spiras tuberosus. Fusi Gallici fere albescent; dum alii plerumque rufuli sunt, alii etiam spadicei, hique magis compresso corpore, ac tuberculis altius assurgentibus. Nonnullis, qui suis sese maculis nigris distinguunt, Turris Babylonicæ nomen datum est. Alii vocantur Symbola vestiaria ob multiplices colores ac fascias, quibus ornantur. Adjecimus aliquos, qui cum fusco & fere nigricante sint colore, Aethiopes audiunt, ab aliis tamen & inter Fusos numerantur: albis hi atque luteis fasciis nitent. Quidam istorum Fusorum testa gaudent crassa, alii & præcipue, qui Gallici dicuntur, tenuiore: hi quoque costis distinguuntur & rostrum porrigunt valde longum, tubulatum instar fistulæ tabacariæ. Pleraque istorum speciminum superne ac inferne conspicienda exhibentur.

TABULA OCTOGESIMA.

Seclio tertia & quadragesima.

Venustissimam hac tabula sistimus collectionem cochlidum, quas Aethiopes vocant, diversæ magnitudinis. Pleraque fasciatæ sunt. Nonnullæ rarissime occurrunt, quas quidem ab aliis haud difficile est discernere; quum flammis veluti pictæ, aut singularem in modum fasciis exornatæ sint. Utplurimum saturate fusci sunt coloris, qui & in dorso saturatior cernitur. Imam faciem aliquibus exemplis quo-

ACHT EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De een en veertigste snede.

Num. 1 en 2. Een ongemeene groote dubbeld getakte Spinnekops hoorn, wiens weërga zelden gevonden word: hy is klein van lyf in de proportie van zyne pennen, die wyt uitgestrekt en eenigzints geboogen zyn, van onder en boven te zien.

Num. 3. Een dito doch kleinder, anders gelyk aan de voorgaande: deze hoorns zyn bleekgeel gecouleurd.

Num. 4. Enkelde Spinnekop, welkers pennen veel dikker dan de voorgaande zyn.

Num. 5 en 6. Zyn twee shippekoppen, die wy van onder en boven vertoonen, dezelve zyn rosachtig gecouleurd en gestreept.

Num. 7 en 8. Twee getakte vygen, lankwerpig van lyf, voorts gestreept en met bruine lang uitsteekende takken voorzien, waar in n. 8. de kortsten heeft, en buiten dat ook van de anderen in gedaante verschilt.

Num. 9. Een getakte Knol, deze is vleescouleurig en heeft lange uitsteekende takken met een kort lyf, waarom dezelve Knollen genoemd worden.

Num. 10 en 11. Een ander soort, veel korter van steel en ingedrongener van lyf, deze verschilt weinig in couleur met de voorgaande en is van onder en boven te zien.

Tom. III.

NEGEN EN ZEVENTIGSTE TAFEREEL.

De twee en veertigste snede.

Op deze plaat is byna het geheele geslacht van spillen by een gebragt, zoo Fransche als anderen, in het midden is een weërgalooze groote spil, gebuld op de gieren en ros gecouleurd, de Fransche spillen zyn genoegzaam wit, daar de andere gemeenlyk ros zyn, andere wederom bruin, die meer in een gedrongen zyn en welkers bulten ook verder uitsteeken, eenige worden Babilonsche Torens genaamd, die zich door hunne zwarte plekken onderscheiden, ook zyn'er die men Liveryhoorns noemt, om de verscheidenheid van hunne banden en couleuren: hier zyn bygevoegd eenige Mooren, om hunne bruine en byna zwarte gedaante aldus genoemd, die zommigen ook onder de spillen stellen, deze zyn met witte en geele banden gebandeerd: zommige van deze spillen zyn dikschalig, zommige dunschalig voornamelyk de Fransche, welke mede geribd zyn en een zeer lange punt hebben, die van binnen hol is als een tabakspyp; meest deze allen zyn van onder en boven te zien.

TAGTIGSTE TAFEREEL.

De drie en veertigste snede.

Op deze plaat is een zeer fraaye verzameling van Mooren te zien, meest gebandeerd en verscheide van grootte, eenige zyn hier onder,

X x

quoque conspiciendam damus: quin & cancellum, cui testa hæc pro domicilio est, videre licet.

TABULA OCTOGESIMA ET PRIMA.

Seclio quarta & quadragesima.

En! primæ magnitudinis Buccina Tritonis. Testa constant valde crassâ. Spiræ veluti futuris inter se committuntur. Labio plerumque lato, crasso, intus magnis dentibus confito, gaudent. Corpus spadiceis maculis, propemodum ut plumæ perdicum, distinguitur. Et hæc quidem species ex Indiis orientalibus adfertur. Cetera minora, cærulea, ex America veniunt, nec prioribus picturæ elegantia cedunt. Utraque facie exhibentur.

TABULA OCTOGESIMA ET SECUNDA.

Seclio quadragesima & quinta.

Contulimus in hanc tabulam omnes species cochlidum, quæ Belgis Aftaci vocantur, Latinis Harpagones. Dividuntur autem primo loco in sic dictos Ungues diaboli, qui plerumque magnitudine eminent, & ex fusco maculati septem exserunt murices incurvos, uncis similes: hi murices cum graciliores sunt & clauso canaliculo, cochlea mas dicitur: femina, ubi breviores, latiores, patulum quasi canalem monstrant. Deinde in Aftacos vulgares, qui sex tantum murices emittunt, ceterum vero ratione formæ, colorum ac picturæ, prioribus satis similes sunt. Tertio in Aftacos nodosos five Podagricos, quo nomine a reliquis discernuntur, quia murices habent valde aduncos, nodisque inæquales, hinc similes digitis hominum, qui Podagra nodosa laborant. Aliis & Scorpii audiunt. Ceterum & hi, more priorum, maculis versicolores sunt. Inveniuntur tamen quandoque, sed rarissime, nonnulla specimina istius familiæ unicoloria.

Aftacum feminam, quæ itidem ad hoc genus pertinet, ante jam exhibuimus, uti videre est Tab. LXXIII. num. 29.

TABULA OCTUAGESIMA ET TERTIA.

Seclio quadragesima & sexta.

Num. 1 & 2. Belgæ has Cochleas vocant *Stompjes* quasi retusas. Rufis maculis perpulchre variegatæ, tenuibusque lineis fasciatæ sunt.

Num. 3 & 4. Hanc cochleam nostra quoque litora frequenter offerunt. Litorum custodibus Buccinum audit. Balanis obsessam monstrat superficiem, qui & ipsi variis vermiculorum tubulis confiti sunt. Balani ex cæruleo rufi sunt coloris. Cochlea ipsa ex carneo flavescit; oris tamen interiora ad fuscum vergunt. Superne ac inferne conspicienda datur.

Num. 5 & 6. Eadem species, a priore non discrepans, nisi quod adnatis Balanis careat. Supino quoque & prono situ habetur.

Num. 7. Similis alia, sed singularem in modum picta, raro reperiunda.

Num. 8

onder, die zeer zeldzaam voorkomen, welke gevamd zyn of zoodanig gebandeerd, dat zy lichtelyk van de anderen te onderscheiden zyn; zy zyn gemeenlyk hoog bruin, doch zoo hoog niet als op den rug; de gedaante derzelver van onderen kan mede hier aanschouwd worden, ook een daar het diertje nog in is.

EEN EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De vier en veertigste snede.

Dit is het grootste slag van de bekende Tritons of Trompethoorns, deze zyn zeer dikschalig, en de gieren als met naaden aan een gehecht, zy zyn meest met een breede dikke lip voorzien, die van binnen zwaar getand is, over het lyf hebben zy bruine vlakken als Patrys veeren, deze komen uit Oost-Indiën; de anderen, die kleinder en blaauw zyn, worden ons uit America toegezonden, deze zyn niet minder dan de voorgaande getekend, wy vertoonen ze beiden van onder en boven.

TWEE EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De vyf en veertigste snede.

Op dit Tafereel zyn by een gebracht alle soorten van Hoorns by de Nederlanders Krabben genaamd, in 't Latyn Harpago, zy werden onderscheiden voor eerst in Duivelsklaauwen, welke gemeenlyk de grootste zyn, bruin gevlekt met zeven punten, die zoo krom staan als haaken, deze punten zyn als dicht toegevouwen by de mannetjes van dit geslacht, by de wyfjes zyn ze veel wyder oopen en korter; ten tweede in gemeene Krabben, welke een punt minder hebben, doch anders zeer wel na de eerste gely-

ken zoo in tekening, gedaante en couleur; ten derden in Podagra's krabben, deze worden met die naam van de anderen onderscheiden, om dat hunne punten sterk geknobbeld zyn en krom staan, als de vingers van die genen, welke met de Podagra gequeld zyn, andere noemen dezelve ook Schorpioenen, deze zyn mede geplekt als de voorgaande: eenige van de bovenstaande soorten zyn wel eens zonder plekken, doch worden zelden gevonden.

In een der voorige plaaten hebben wy een Wyfjes Krabbe vertoond, die mede tot dit geslacht behoort, deze is te vinden op Tabula LXXIII. Num. 29.

DRIE EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De zes en veertigste snede.

Num. 1 en 2. Deze zyn by ons Stompjes genaamd, zy zyn zeer sierlyk gevlekt met roffe vlekken en met fyne streepjes gebandeerd.

Num. 3 en 4. Deze Hoorn word veelyds op onze kusten gevonden, en by de strandbewoonders Kinkhoorn genoemd, dezelve zyn omzet met druiven of zee tulpen, die wederom omgeven zyn met verscheide wurmkokers, deze tulpen zyn blaauwrosachtig gecouleurd, de hoorn daar en tegen is vleesverwig uit den geelen, de mond na den bruinen hellende, deze is van onder en boven te zien.

Num. 5 en 6. Dito soort, doch daar in van de andere onderscheiden, dat zy niet begroeid is, wederom van boven en onder te zien.

Num. 7. Een dito doch zeldzaam getekend, deze word weinig gevonden.

Num. 8

Num. 8 & 9. Hæ sunt Pyramides fasciatæ, fusci coloris, per spiras turbinis nodosæ. Volutæ superficiem quatuor ambiunt latæ fasciæ, in tenuiores vicissim taniolas divisæ. Os intus læve est, coloris cineracei. Utramque faciem exhibemus.

Num. 10. Similis alia, sed longe minor.

Num. 11. Et hæc ejusdem census est, minima tamen & ratione fasciarum discrepans.

Num. 12. Elegantissimum hoc specimen, marmoris in modum, per universam superficiem ex rufo spadiceo variegatum, igneo quasi splendore candet.

Num. 13. Eadem Pyramis in dorsum reclinata, ut oris apertura, quam serpentini aliquot ductus distinguunt, conspiciatur.

Num. 14. Similis alia, quod ad picturæ modum a priore non discrepans, at corpore graciliore.

TABULA OCTUAGESIMA ET QUARTA.

Sectio quadragesima & septima.

Nautilus hæc tabula depictos sistit, genus cochlidum elegantissimum, quod præ multis aliis palmarum meretur tum ob admirabilem formam, tum ob ipsius etiam materiæ, qua constat, nobilitatem.

Num. 1. *Nautilus major sive crassus, per excellentiam Cochlea, & Concha margaritifera dictus.*

Ad insulas Moluccanas in Indiis maxime invenitur. Rudior, extimo cortice etiamnum tectus, ex rufo flavescit ac dilute fuscis velut flammis variegatur. Intus margaritico colore nitet, ideoque a nonnullis Conchæ margaritifera nomen obtinuit. Quem hoc loco exhibemus, Nautilum celebris artifex C. Bellekin extimo cortice nudavit: unde est, quod totus margaritaceus appareat. Introspectanti in aperturam hujus cochleæ septum sese monstrat margariticum, in quo foraminulum animadvertitur rotundum, aciculæ globulo haud majus. Id foraminulum uti in cavum primi hujus septi exiguo tubo sese penetrat; ita reliqua deinceps diaphragmata, fere innumera, quæ inde per universam spirarum in sese convolutarum seriem, proportionem justam, constituta sunt, singula simili quodam foraminulo pervia sunt, donec in apicem vix visibilem terminentur. Animalculum, concinni istius domicilii incola, cum hoc ipso haud alibi cohæret, quam ad tenuissimum illum apicem: in hunc quippe defixa veluti caudula inde semet per omnium septulorum foraminula exporrigit, donec ad primum perducta septum in corpus ipsius animalis sese implantet. Sepiæ vero aut Polypi forma fere est hoc animal; uti in Museo Amboinensi Rumphii Tab. XVII. videre licet. Supra laudatus Artifex C. Bellekin utroque latere hujus cochleæ historiam Europæ, Regis Agenoris filiæ, opere hemianaglypho, *Bas relief* vocant, expressit, prout ab Ethnicorum Jove, formam candidi Tauri induto, e medio suarum sociarum, quibuscum in litore semet delectabat, abrepta per Oceanum in Cretam insulam transvehitur. Hanc fabulam potius, quam historiam, P. Ovidius Naso libr. 2. Metamorph. prolixè exponit, quo Lectorem relegamus.

Num. 2. *Idem a parte anteriore conspiciendus.*

Hoc positu Nautilus iste visui exponit galeam atque insignia, quæ modo laudatus Anaglyptes convexo spirarum convolutarum dorso incidit.

Num. 3.

Num. 8 en 9. Gebandeerde Piramides, bruin gecouleurd, over de gieren gebuld en over de rug gebandeerd met vier breede banden, die wederom in minder banden verdeeld zyn; in de mond is zy asverwig en glad, van boven en onder te zien.

Num. 10. Een dito doch veel kleiner.

Num. 11. Een dito nog kleiner doch in banden verschillende.

Num. 12. Een dito zeer fraai over het lyf gemarmerd rosbruin en gloeyend gecouleurd.

Num. 13. Dezelve van onderen te zien, verbeeldende in de mond eenige slangetjes.

Num. 14. Een dito van couleur weinig met de voorgaande verschillende, doch smaller van gedaante.

VIER EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De zeven en veertigste snede.

Op deze Tabula vertoonen wy de Nautili by uitnemendheid fraai van gedaante, dewelke met recht onder de edelste hoorns geteld kunnen worden, zoo om hunne wonderbare gestalte als om de schoone stof, waar uit zy zyn zamengesteld.

Num. 1. *Nautilus Major sive Crassus by uitnemendheid Coquille ook Paarlemoer-hoorn genaamd.*

Deze hoorn word meest by de Molukze Eilanden gevonden, hy is, eer de buitenste huid word afgeligt, rosgeel van couleur met

licht bruine vlammen versiert, van binnen is hy als Paarlemoer, waarom hy ook van zomnigen de Paarlemoer-hoorn word genaamd. Deze, die wy hier vertoonen, is door de kunstryke hand van C. Bellekin de buitenste schors afgeligt, en dan vertoond hy zich geheel als Paarlemoer: zoo men in de mond ziet, sluit het gezicht op een Paarlemoer schot, waar in men een rond gaatje ter wyte van een speldekop gewaar word, dit gaatje loopt door ontelbare schotdeurtjes, die elkander in een gelyke proportie volgen de geheele krul door, tot dat het in een byna onzichtbaar punt eindigt: het beesje, dat dit schoon huis bewoont, is nergens anders dan aan dit byna onzichtbaar punt vast, en loopt met een lang staartje, dat in de schotdeurtjes gevonden word, door, tot dat het aan het beesje zelve by het eerste schotdeurtje gehegt word, dit beesje heeft byna de gedaante van een Zeekat, gelyk men by Rumphius in zyn Amboinsche Rariteitkamer plaat 17. zien kan. De bovengenoemde kunstenaar C. Bellekin heeft in basrelief aan weerskanten van deze hoorn de historie van Europa koning Agenors dochter vertoond, daar zy van den Heidenschen God Jupiter onder de gedaante van een witte stier uit het midden van hare speel Nimfjes, met welke zy zich aan strand vermaakte, word geschaakt en over de Zee na Krete gevoert. Deze geschiedenis of liever dit verdigtzel word van P. Ovidius Naso in het 2de boek zyner Herschepping omstandig verhaald, daar wy den Lezer naa toe wyzen.

Num. 2. *Dezelve van vooren te zien.*

Dit verbeeld dezelve hoorn van vooren beschouwd, waar door men gemaklyk den helm en het wapenschild zien kan door den voornoemden kunstenaar uit de krul gesneden.

X x 2

Num. 3.

Num. 3. *Nautilus ejusdem speciei, prioris compar.*

Quamquam Galli communi nomine *Coquille* omne genus conchyliorum complectuntur, per excellentiam tamen id ipsum tribuunt Nautilo, qui propterea inter nos quoque ut plurimum ita appellatur. Quem hoc numero exhibemus, artificem manum celebris Bellekinii quoque expertus est, itidemque raptum Europæ, Agenoris Regis filiæ, repræsentat. Puppis tamen heic integra est, nec nisi insculptis tantum insignibus, atque vitis frondibus, exornata. Inde pro compare prioris in nostro museo servatur, ostenditque non cælatum adeo, sed sculptum modo opus.

Num. 4. *Nautilus tenuis.*

Belgæ hanc cochleam vocant *Doekhuys*, vel & *Schippertje*. Forma, quam colore, elegantior est. Testa constat tenuissima, quasi pergamenæ indurata simili. Domiporta amplissima fere duas tertias partes totius cochleæ conficit. Spiræ orbiculatim introrsum circumactæ sese recondunt. Spira extrema duabus dentium seriebus ita obsita est, ut in ejus dorso hinc sulcus nascatur. Radices istorum dentium in plurimas exeunt costas transversales, quæ maximam partem obliquo tractu versus oppositum spiræ marginem, internum, convergentes terminantur. Hæ costæ sua potissimum varietate constituunt discrepantiam inter Nautilum, qui a grumo oryzæ coctæ cognominatur, *Ryftenbryboorn*, interque alios. Ille nimirum non continuis gaudet costulis, sed tuberculis, quæ grana oryzæ referunt, juxta se mutuo ita compositis, ut costulas efficiant. Rara admodum est hæc Nautili species, &, quod hoc loco proponimus exemplum, tum ob eximiam magnitudinem, tum ob integritatem illibatam, inter cimelia nostri Musei merito numeramus. Colore est, instar chartæ pergamenæ, flavescente. Puppis, qua sese introrsum convolvit, dilute fusca est. Interiora autem oris colorem pergamenæ quoque habent.

Num. 5. Nautilus tenuis, magnitudinis inusitata, diversus a priore, quod denticulis gaudeat brevioribus, nec adeo tubercula, sed costulas continuas præ se ferat. Ceterum dilute flavi quoque coloris est, & circa spiras ac dentes ex subfusco obumbratus. Communi autem sermone fertur, animalculum, cujus hæc Cochlea domicilium est, ejus ope velificando per summum mare vel celerrimam navem posse prævertere.

Num. 6. Priori similis, minor tamen mole, adeoque & testa tenuiore magisque transparente.

Num. 7. Perquam singularis hæc Nautili varietas est, colore discrepans a prioribus: neque enim, ut hi, ex albo aut subluteo transaret, sed ex rufo.

Num. 8. Minimus hic est, at eo maxime memorabilis, quod aculeum in dorso gerat, qualis in ceteris Nautilis nunquam occurrit. Unde liquet peculiarem speciem, eamque rariorem, constituere.

Num. 9 & 10. Isti colore itidem rufo, ut Num. 7. picti sunt, sed minores.

Num. 11 & 12. Minorem ejusmodi Nautilum intus & a latere conspiciendum damus; ut & foveolæ compareant, quarum impressionibus dentes foris prominentes nascuntur, & sulci, qui costulis externis respondent.

TABULA OCTOGESIMA ET QUINTA.

Postquam, quæ ad Cochleas pertinent, pertractavimus, proximum est, ut describendis Conchis nunc operam demus. Itaque Cochleis artificiosè cælatis mox subjungimus tabulam, qua arte elaborata

Num. 3. *Een diergelyke Coquille, zynde de wederga van Num. 1.*

Schoon de Franschen onder de naam van Coquilles allerlei soorten van hoorns begrypen, zoo werd deze van hen by uitnemendheid Coquille genaamd en is dus by ons ook het meeste bekend. Deze hoorn is mede door den kunstenaar Bellekin uitgewerkt en vertoont mede de schaking van Europa, Koning Agenors dochter, de krul is hier in zyn geheel gelaaten en versiert met een wapen en wyngaartsloof, deze versiert voor een wedergade in ons cabinet van de bovenstaande, maar is niet doorgewerkt.

Num. 4. *Nautilus Tenuis.*

Deze hoorn word in het Nederduits de Doekhuys ook wel het Schippertje genaamd, hy is fraayer van gedaante dan couleur, zynde van een zeer dunne zelfstandigheid en als hart pergament, zyn mond maakt byna twee derden uit van het geheel, de gieren loopen krulsgewys na binnen, aan de buiten gier is hy met tweeryen tanden bezet, die op de rug van den hoorn een sleuf uitmaaken, van deze tanden gaan 'er verscheide dwarsribben, die meest alle aan de binnegier eindigen, in deze ribben bestaat eigentlyk het onderscheid tusschen de Ryftenbry Nautilus en de anderen; de Ryftenbry Nautilus heeft in plaats van doorgaande ribbetjes aan een geschakelde knobbels in de gedaante van ryfkorrels, die deze ribbetjes uitmaken; deze hoorn word zeer zelden gevonden, en die wy hier vertoonen is de grootste, die 'er by de Liefhebbers gevonden worden, het is een van de waardigste stukken in ons Cabinet: de couleur

is uit den geelen als pergament, by de krul omtrent de gieren is hy licht bruin en loopt dus binnen in de mond, die mede de couleur van pergament heeft.

Num. 5. Een ongemeene groote Nautilus Tenuis, hy is van de voorgaande daar in onderscheiden, dat zyne tanden zoo lang niet zyn, en in plaats van knobbeltjes doorgaande ribbetjes heeft, men zegt dat de beesten, die deze hoorns bewoonen, met dezelve sneller kunnen zeilen dan eenig schip in zee, hy is mede licht geel en aan de gieren en tanden bruinachtig.

Num. 6. Deze is de voorgaande gelyk, behalven dat hy kleiner en bygevolg dunder is en dus ook meerder doorschynend.

Num. 7. Dit is een zeer vreemde soort en verschilt van de bovenstaande in couleur, want daar de bovenstaande wit of geelachtig doorschynend is, is deze uit den roffen.

Num. 8. Deze is heel klein, doch is aanmerkelyk, dat zy op de rug een doorn heeft, daar die anders nooit aan deze hoorns gevonden worden, derhalven is deze byzonder vreemd.

Num. 9 en 10. Deze zyn als Num. 7. mede rosachtig gecouleurd doch kleiner.

Num. 11 en 12. Een diergelyk schippertje binnen en op zy te zien, waar door men de holletjes, die van buiten de puntjes uitmaken, gewaar word, als mede de holtens, die de buiten ribbetjes uitmaken.

VYF EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

De Hoorns afgehandeld hebbende gaan wy over tot het beschryven der Schelpen, en wel eerst laten wy op de kunstig gefneide Coquilles een verklaring volgen van de door kunst uitgewrogte schelpen; dit word zelden anders gedaan dan aan de paarlemoerschel-

ta Conchæ exhibentur. Raro quidem, nec nisi conchæ bivalves, margaritifera, isto artificio tractantur: cujus generis omnia sunt, quæ hic repræsentamus, specimina. Ex Indiis ad nos perveniunt, feruntque uniones, unde & nomen habent Matris unionum, aut conchæ margaritifera. Externa superficies, priusquam crusta detracta est, sordide ex fusco colorata nihil admodum, quod oculis placeat, præ se fert. Intus tamen argenteo splendore renitent; eodemque etiam sese effert exterior facies, sicubi rudior cortex detritus est: prout in hisce est videre. Praeter polituram autem artificiosa manus & cælaturum & sculptum opus superaddidit.

Num. 1. Anaglyphum opus, quo celebris artifex C. Bellekin hanc concham instruxit, fugam sistit Josephi ac Mariæ, una cum Infante Jesu, in Ægyptum. Raræ admodum magnitudinis hoc specimen est, puellisque insuper, beatam Familiam comitantibus, exornatum. Arbusculæ circumstantes non ultra superficiem eminent, sed incisæ sunt, atroque pigmento distinctæ: quo fit, ut præcipuæ icones tanto magis extant.

Num. 2. Ejusdem artificis opus tum anaglypticum, tum diaglypticum, venationem cervorum exhibet. Vir ac femina equis insident; venator autem canes manumittit, ut cervum fugientem persequantur.

Num. 3 & 4. Utraque facie elaborata ab eodem artifice hæc concha hinc dormientem ostendit Nymphulam, a duobus Satyris deprehensam; illinc duos Cupidines, quorum alter arcu ac sagitta munitus jaculatur.

Num. 5 & 6. Hujus quoque conchæ utraque lamina iisdem propemodum iconibus exornata est.

Num. 7. Nymphulam hæc præ se fert, cui Cupido adsidet, a duobus Satyris deprehensam.

Num. 8. In hac exsculptæ habentur imagines Deorum marinorum atque Cupidinis Delphine vecti.

Num. 9. Tres hic pueruli conspiciuntur saltantes, dum Faunus & Fauna suis instrumentis canunt.

Num. 10. Hæc fabula est Actæonis, qui Dianam una cum suis Nymphis nudam ad fontem conspexit.

Num. 11. Venus, Nymphula duobusque Cupidinibus comitata, hic exhibetur.

Num. 12. Inter conchas, quæ cælo Bellekinii elaboratæ ista tabula exponuntur, hæc postrema est, nonnullas monstrans Nymphas, nudas, a balneo requiescentes.

Num. 13. Operosissima hæc est repræsentatio historiæ Regis Jephthæ, quum a victoria reduci filia obviam procederet.

Num. 14. Huic laminae insculptum conspicitur prælium, opere diaglyptico, multi laboris atque elegantiae admirabilis.

Num. 15—21. Singulæ hæ conchæ cominus ostendunt puerulum positione diversa; at eminus vitam Servatoris nostri per partes depingunt. Omnes autem, quanquam modo incisæ sunt, singulari tamen artificio præcellunt.

Num. 22. Elegantissima hæc lamina insculptam exhibet iconem Evangelistæ Matthæi, cui suus adstat Angelus.

Num. 23. Particula hæc est conchæ margaritifera, exsculptos monstrans duos infantes, qui dorso duorum piscium, intra concham veluti natantium, incumbentes tranquille dormiunt.

T A B U L A O C T O G E S I M A E T S E X T A.

Num. 1. *Cuculla fatui diconcha.*

Hoc bivalvium Cucullarum specimen inusitatæ est magnitudinis, raroque aut tam grande, aut am-

babus

schelpen en doubletten, gelyk deze allen zyn, die wy hier vertoonen: zy komen ons van de Indiën ter hand en zyn het, in welke de paarlen groeyen, waar van zy hare naam dragen van Paarlemoer schelpen, het welk zoo veel zegt als moeder van de paarlen: deze zyn eer 'er de huid word afgehaald zeer onaanzienlyk, dof en bruin gecouleurd, van binnen zyn zy blinkende, gelyk zy ook van buiten zyn, als 'er de ruwe huid afgeslepen is: dus zyn deze, en daar en boven door een kunstige hand versiert, zoo wel met opwerk als ingesneden.

Num. 1. Is opgewerkt door den voornamen kunstenaar C. Bellekin en verbeeld de vlucht van onzen Heere Jesus met Maria en Joseph na Egypte. Dit stuk is zoo groot als immer gezien is, en met kindertjes, die deze heilige familie geleiden, versiert, verders zyn de boomen niet op maar ingewerkt en met swart gevult, dat de beelden fraai doet uitkomen.

Num. 2. Verbeeld een Hartejagt door den zelven op en ingewerkt: hier zitten een Heer en Dame te paard en een jager, die de honden loslaat om op het hart, dat vlucht, toe te schieten.

Num. 3 en 4. Is een doublet door dien zelven meester als de voorgaande bewerkt: aan de eene kant vertoond een slapend Nymfje door twee Saters betrapt, aan de andere zyde verbeelden twee Cupidoos, waar van de een, met pyl en boog gewapend, schiet.

Num. 5 en 6. Is wederom een Doublet van denzelven inhoud met weinig verandering.

Num. 7. Verbeeld wederom een Nymfje, waar by een Cupido zit, door twee Saters betrapt.

Num. 8. Een dito verbeeldende Zee-Godheden en Cupido op een Dolfyn.

Tom. III.

Num. 9. Drie kindertjes dansende op het geluit, dat een Bos-God en Bos-Godinne op hunne instrumenten maken.

Num. 10. Is de geschiedenis van Acteon, daar hy Diana met hare gespeeltjes in een versche bron ziet baden.

Num. 11. Verbeeld Venus met een Nymfje en twee Cupidoos.

Num. 12. Dit is de laatste, die van C. Bellekin gemaakt zich op deze plaat vertoond en verbeeld eenige naakte Nymfjes, die zich na het baden uitrusten.

Num. 13. Is een uitvoerig stukje vertoonende de geschiedenis van Jephtha, die van zyn dochter ontmoet word.

Num. 14. Verbeeld een Veldslag, die alleen maar ingewerkt is, doch zeer uitvoerig en by uitnemendheid fraai.

Num. 15—21. Deze vertoonen op hunne voorgrond ieder een Kindje op verscheide wyze staande, en in het verschiep het leven van onzen Zaligmaker: deze zyn alle ingewerkt, doch byzonder fraai.

Num. 22. Hier zit de Evangelist Mattheus met den engel, dit is mede zeer fraai ingewerkt.

Num. 23. Dit is uit een stuk paarlemoer gewerkt: hier leggen twee kindertjes op Visjes, die in een schulp swimmen, geruist te slapen.

ZES EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Dubbelde Zotskap.*

Dit is een zeer ongemeene groote Zotskap doublet, die zeer zeldzaam doubletsgewyze, ik laat staan zoo groot, gevonden word. Hy is mede anders gecouleurd, dan de genen, die nog wel eens voor

Y y

babus suis valvis compositum invenitur. Aliter quoque pictum est, quam quæ vulgo occurrunt, quippe pallidiores nostro, quod saturata nitet flavedine. Cucullæ fatui nomen hæc species obtinuit ob verticem utriusque valvæ inflexum, spiris cornu veredariorum non absimilem: quodsi enim ambæ conchæ conjunguntur, pileum quasi nasci dicas nolis instructum, quem cucullam fatuorum appellitare solent. Datur & univalvium species eodem nomine donata, quæ instar patellarum solitaria semper existit, nec cum bivalvi ista confundi debet, reperiturque descripta a Rumphio Musei Amboinenfis pag. 123, ac delineata Tab. XL. lit. P. Q.

Num. 2. Eximiæ elegantiae concha bivalvis, quam ab urbe Carthagera denominant, pectinata est, ac nonnullis veluti circulis, grisei coloris, per dorsum decurrentibus, exornata, cæterum dilute lutea & prægrandis.

Num. 3. Ejusdem generis alia, subrufi coloris, transversis fasciis carens, acutis claviculis aspera.

Num. 4. Hæc quoque ad illas pertinet, quibus a Carthagera nomen est, oppido tamen rara. Profundis sulcis eminentibusque costis, quæ valde extantibus velut denticulis horrent, sese distinguit.

Num. 5. Similis alia, quoque profunde sulcata & costata, quæ tamen, loco denticulorum, complures foveolas monstrat.

Num. 6. Longe minor ista prioribus, multum similis illi, quæ ad num. 2. descripta est, arcuatis fasciis, rufi coloris, gaudet.

Num. 7. Alia species Carthagenensium concharum, coloris dilutioris.

Num. 8. Veneris hæc concha est minime vulgaris, ex fusco colorata, extantibus apiculis confita.

Num. 9. Priori similis est, at apiculis caret.

Num. 10. Belgæ hanc speciem *Zagertjes* quasi ferratulas vocant. Omne genus colorum elegantissimum hic conspicitur, maxime cum poliando exterior cuticula deteritur.

Num. 11. Concha Veneris purpurea, cujus dorsum lineæ purpureæ singularem in modum exornant.

Num. 12. Concha bivalvis a Frago dicta; quoniam haud aliter rubris apiculis conspersa est, ac fragum, quod semina sua forinfecus infixæ gerit.

Num. 13. Ad Carthagenenses hæc referri debet, prioribus tamen minor.

Num. 14. Alia ejusdem speciei, sed lævis.

Num. 15. Conchæ Veneris, quas Belgæ *Venus labaren* vocant, exhibentur lævigatæ, elegantissimæ, altera parte albentes, altera amœnissime cæruleæ, tono admirabili resplendentes.

Num. 16. Ejusdem nominis alia rotunda, itidem nitide expolita, rubris marginibus, minus, quam priores, cærulescens.

Num. 17. Concha Veneris oblonga, utrinque macula cærulea distincta, ceterum lineis ruffis transversalibus picta.

Num. 18. Similis alia pulchre lævigata.

TABULA OCTOGESIMA ET SEPTIMA.

Num. 1. En! eximium specimen diconchæ Corallinæ, quæ colore saturate rubro, velut carneo, fulgens, costis prominulis, ramulos corallii referentibus, distinguitur. Valvæ oppositæ dilutior est rubedo. Nec coloris ista diversitas tamen obstat, quo minus altera alteri congruat. Apex cæruleo tono resplendet.

Num. 2. Similis alia purpurascens, cujus altera lamina itidem longe saturatiore est colore, quam altera.

voorkomen, dewelke veel bleker zyn dan deze, die hoog geel is: het teken, waarom hy een Zotskap genoemd word, is om de krul, die de twee schelpen hebben, gelykende veel na de gieren van een Posthoorn, welke schelpen aan elkander gevoegd, de gedaante van een muts met bellen, die men een Zotskap noemt, hebben: men heeft ook een soort van Zotskappen, die altoos enkeld gevonden worden en ook alzo als de klipklevers op zich zelven bestaan; deze soort word van Rumphius in zyn Amboinsche Rariteitkamer vermeld op Tab. XL. by de letters P en Q en hy beschryft dezelve p. 123.

Num. 2. Een ongemeene fraaije Cartageensche Doublet: deze is geribd met verscheide graauwe kringen, die over den rug loopen, verders is hy licht geel en zeer groot.

Num. 3. Een dito doch zonder banden rosachtig gecouleurd met scherpe nagels.

Num. 4. Dit is mede een Cartageensche Doublet met diepe vorens en uitstekende ribben, waar op verscheide punten, die ver uitsteken: zulk een is zeer zeldzaam.

Num. 5. Een dito mede met diepe vorens en ribben, doch deze heeft in de plaats van punten verscheide deuken.

Num. 6. Deze is veel kleinder met roffe kringen, gelykende veel na Num. 2.

Num. 7. Een ander soort van een Cartageensche Doublet, lichter dan de voorgaande.

Num. 8. Dit is een ongemeene Venus met uitstekende puntjes bruin gecouleurd.

Num. 9. Een ander doch zonder puntjes.

Num. 10. Deze worden Zagertjes genoemd, waar in alle de

fraayste couleuren te vinden zyn, voornamenlyk als zy zyn afgeslepen.

Num. 11. Een Purpere Venus doublet over de rug zeer fraai met purpere streepen versiert.

Num. 12. Een Aardby doublet, deze word dus genaamd om de roode puntjes, die 'er opzitten, even als het zaat op de aardby vrugt.

Num. 13. Een Cartageensche Doublet, kleinder soort dan de voorgaande.

Num. 14. Een ander van dezelve soort, doch glad.

Num. 15. Afgeslepe Venus Labaren: deze zyn fraai van couleur, aan de eene zyde wit en aan de andere schoon blaauw met een wonderbaarlyke weerschynd.

Num. 16. Ronde Venus Labaren met roode randen, waar aan zoo veel blaauw niet is dan aan de voorgaande, hy is mede fraai afgeslepen.

Num. 17. Een Langwerpige Venus doublet, aan weerskanten met een blaauwe vlek, verders met roffe streepen overdwars.

Num. 18. Een dito mede fraai afgeslepen.

ZEVEN EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Hoog rood gecouleurde Koraal doublet. Dit is een uitnemend stuk hoog incarnaat, verheven met verscheide ribben gelykende na koraaltakken, aan de andere zyde is hy zoo hoog rood niet, hy heeft aan de punt een blaauwe weerschynd, doch schoon zy niet eencouleurig zyn, zyn zy nogtans met den ander doublet.

Num. 2. Dit is een paarfe dito: de eene schelp is veel hooger ge-

altera. Unde dixeris hanc discrepantiam id genus conchis natura insitam esse.

Num. 3. Priori & colore & forma similis, at minor.

Num. 4. Alia saturate purpurea.

Num. 5. Alia dilute rubens.

Num. 6. Huic Pallii Regii nomen dant Belgæ. Colore est sature rubro. Canaliculi ejus non adeo profundi sunt, uti in Corallina superiore, at dorſis tamen utcunque turgentibus interſtincti. Ob elegantiam coloris id nomen obtinuit.

Num. 7. Pallium Regium ex Indiis occidentalibus, nequaquam, uti præcedens, unicolor, sed arcuatis fasciis, rubris, super fundo albedo exornatum.

Num. 8 & 9. Duæ exhibentur bivalves ejus speciei, quæ Pallii variegati nomen gerit. Marmoris in modum eleganter pictæ sunt.

Num. 10. Alia, prioribus etiam pulchrior, maculis majoribus notata.

Num. 11. Alia ex rubro maculata.

Num. 12. Alia nigricantibus costis distincta.

Num. 13. Pallium Regium Indiæ occidentalis, nitide rubens, forma priori simile.

Num. 14. Pallium variegatum lutei coloris, costis purpureis.

Num. 15. Ejusdem speciei aliud albidum, punctis fasciisque purpureis eleganter pictum, valva tamen ima pallidior, magis cinerea, punctisque & fasciolis tantum obſoletis notata.

Num. 16—18. Tres istæ diconchæ quoque Pallii variegatis, Americanis, accenseri debent. Conformatione autem & pictura multum discrepant.

T A B U L A O C T O G E S I M A E T O C T A V A.

Num. 1. Ostreum muricatum, aurantium, quod Crepitaculum leproſi vocant, inusitatae pulchritudinis. Raro id genus conchæ inveniuntur, quæ tam saturo sunt colore. Externa superficie utriusque valvæ complures extant proceſſus, plerique satis longi, nonnulli etiam breves, qui costis eodem colore tinctis superimminent. Apud Belgas nomen crepitaculi leproſorum obtinuerunt, quia & formam hujus instrumenti utcunque referunt, & similis propemodum sonus cietur, cum binæ testæ coagitantur: per ginglymum enim inter se accurate junctæ sunt; quo fit, ut diductæ adductæque inter se mutuo moveri possint junctura non dissoluta, instar crepitaculorum, parique modo etiam sonent compulſæ.

Num. 2. Aliud simile, sed clausum. Testa ima aurantii est coloris, summa albet ac subtilius muricata est. Adhæret huic tubulus vermiculi, itidem albidus, sed magis tamen in luteum vergens.

Num. 3. Hoc specimen parte aurantium est, parte flavum super fusco, muricibus dilute flaventibus.

Num. 4. Aliud cinerei coloris, at exochis dilute flavis, multo latioribus, quam priorum.

Num. 5. Longe minutius aliud, fundo purpureo, clavis sature aurantiis, nonnullis insuper albis maculis exornatum.

Num. 6. Aliud coloris dilute flavi, muricibus acuminatis. Qua testæ articulantur, color aurantius regnat.

Num. 7. Ostreum muricatum albidum, per costas guttis fuscis conspersum.

Num. 8. Hæc peculiaris est species, quam alii ad Crepitacula leproſorum, alii ad conchas a Macere aromatico dictas referunt. Mole quidem minor est prioribus, at colore aurantio fulgidissimo tamen præcellit.

Num. 9.

gecouleurd dan den ander, het welk de natuur van deze doubletten wel ſchynt mede te brengen.

Num. 3. Een ander van dezelve couleur en gedaante als de voorgaande, doch kleinder.

Num. 4. Een ander hoogpurper.

Num. 5. Een dito lichtrood.

Num. 6. Een hoogroode Koningsmantel: deze is zoo diep niet gevorend als de Coraaldoublet, doch echter eenigzints gebuld: hy werd om zyn fraaije couleur de Koningsmantel genaamd.

Num. 7. West-Indische Koningsmantel: deze is niet eenparig gecouleurd, maar met roode banden op een witte grond verſierd.

Num. 8 en 9. Twee fraaije purpere Bontemantels die zeer fraai gemarmerd zyn.

Num. 10. Een ander alzo fraai dan de voorgaande en grooter gevlekt.

Num. 11. Een ander met roode vlekken.

Num. 12. Een ander met zwarte ribben.

Num. 13. Een West-Indische ſchoon roode Koningsmantel, komende in gedaante met de voorgaande overeen.

Num. 14. Een geele Bontemantel met paarſe ribbetjes.

Num. 15. Een witte dito met paarſe ſtippen en banden zeer fraai verſierd, zynde van onder veel bleeker en asverwiger met minder banden en ſtippen.

Num. 16—18. Dit zyn drie doubletten, die mede onder de West-Indische Bontemantels, gerekend worden van verſcheide gedaante en coupleuren.

ACHT EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Is een zeer fraaije ongemeene Lazarusklap Doublet: deze word zelden zoo hoog van couleur gevonden, hy heeft op de ſchulp van wederzyde verſcheide fraaije lange takken, waar onder ook eenige loopen die klein zyn, deze takken gaan over de ribben, die dezelve couleur hebben: men noemt deze zoorten van Doubletſchelpen Lazarusklappen, om dat zy daar veel overeenkomt mede hebben, zoo in gedaante, als dat men 'er diergelyke klank mede kan verwekken, met door de eene ſchelp aan den anderen door hun lit gehecht zynde te klappen, waar doot de ſchelpen niet van elkander vallen, maar open en toe gaan als een Lazarusklap en ook zulk geluit maken.

Num. 2. Een dito geſloten, de onderſte ſchelp is oranje en de bovenſte wit met fyne pennen, hier op legt een Wurmkoer mede wit doch meer na 't geelen hellende.

Num. 3. Deze is gedeeltelyk oranje en gedeeltelyk geel met een bruine grond en lichtgeele pennen.

Num. 4. Een ander met een graauwe grond en lichtgeele pennen, die veel breeder dan op de voorgaande zyn.

Num. 5. Een veel kleinder met een purpere grond en hooge oranje pennen benevens eenige witte vlekken.

Num. 6. Een lichtgeele Lazarusklap met puntige pennen; aan de ſluiting zyn ze hoog oranje.

Num. 7. Een witte Lazarusklap met bruine ſprenkels op de ribben.

Num. 8. Dit is een vreemde zoort, die eenige onder de Foelydou,

Num. 9. Crepitaculum leprosi clausum, album, minutis maculis, purpureis, confersum, ad cardines virefcens.

Num. 10. Aliud dilute rubens, muricibus latis, valde protensis, quos folia Maceris appellant; quia horum formam utcunque præ se ferunt.

Num. 11. Aliud majus, fundo luteo, maculis processibusque eleganter rubentibus.

Num. 12. Raræ magnitudinis concha ad eas pertinet, quæ a Macere nomen habent. Id genus conchæ, & quas sequente tabula exhibebimus, conchæ rupium, *Rotsdoubletten*, dictæ, faxis tam tenaciter adhærent, ut non nisi violenter abstrahi possint. Inde ea sedes, qua hæc suæ rupi adnata fuit, etiamnum manifeste discerni potest. Albo ceterum est colore, compluresque ramulos protendit alben-tes, qui, instar Maceris foliorum, dense coacervati testam ita obsident ac contegunt, ut a foris nihil ejus fere in conspectum veniat. Adnatus quoque cernitur vermiculi tubulus, ejusdem, uti concha, coloris.

Num. 13. Elegantissima hæc simulque rarissima concha bivalvis vix nota est aut descripta. Ejus ramuli, instar pennarum, ordine digesti utramque testam obsident. Testæ ipsæ, præter suos ramulos spectatæ, formam majoris amygdalæ fatis exacte referunt, at colore sunt profunde fusco. Par huic aliud specimen frustra in quibusvis demum museis quæsieris.

TABULA OCTOGESIMA ET NONA.

Num. 1. Concha rupium, claviculis tenuibus, processibus maceriformibus ad labia. Testæ super albo nigris punctis, nigroque margine, distinctæ sunt: paxilli itidem albicant: at ramuli foliacei sature aurantio nitent colore. Adductis valvis clausam exhibemus, at utroque tamen latere conspiciendam.

Num. 2. Similis alia, tota alba, aliquot saltem punctis, fuscis, notata, & ex flavo relucens.

Num. 3. Alia lutei coloris, at paxillis rubris flavisque munita.

Num. 4. Ejusdem generis specimen eximie magnitudinis, foliatura maceriformi elegantissime rubente, paxillis luteis, longum protensis. A latere extat corniculum.

Num. 5. Crepitaculum leprosi fordide rubellum, inter murices etiam maceris foliola gerens, corniculumque flavesccens.

Num. 6. Hæc ad conchas pertinet, quæ a Macere dominantur. Processibus longis latisque obfessa, purpureo colore, ac dilute rubro tono, renitet.

Num. 7. Leprosi crepitaculum, sature rubra foliatura, testa inferiore punctis nigricantibus guttata.

Num. 8. Concha rupium prægrandis, alba, processibus aliquot foliaceis, quoque albis, exornata.

Num. 9. Maceris conchula venusta, ramosa, dilute purpurascens. Alteram ejus testulam interne conspiciendam damus, qua non inepte auriculam humanam referre dixeris; uti colore etiam non multum ab ea abludit.

Num. 10. Permagna & valde elegans concha fungiformis, foliis admodum amplis, cinereis, interna facie fusca. Non absimilis est ei plantarum marinarum speciei, quæ apud curiosos nomine *Brassicæ Pompejanæ*, marinæ, venit.

Num. 11. Minuta Maceris conchula duplex, cujus foliola griseo, dilute purpureo, & flavo colore variantur.

Num. 12. Elegantissima rupium concha, squamosa, coloris dilute grisei, ex purpureo, luteo, aurantio, aliisque coloribus maculata.

TABULA

doubletten, andere onder de Lazarusklappen stellen, kleinder dan de voorgaande, doch hy voldoet dit weder door zyn couleur, die schoon oranje is.

Num. 9. Een witte Lazarusklap toegesloten, met kleine purpere vlekken, aan de sluiting is hy groen.

Num. 10. Is een lichtroode met breede uitstekende punten, die men Foelybladen noemt, wyl zy in gedaante daar veel overeenkomst mede hebben.

Num. 11. Een ander doch grooter met eene geele grond en schoonroode vlekken en punten.

Num. 12. Een zeer groote ongemeene Foely Doublet: deze schelpen benevens anderen die wy op de volgende plaat vertoonen en Rotsdoubletten genaamd worden, groejen zoo vast aan de rotsen, dat zy 'er met geweld moeten afgebroken worden; de plaats, daar deze mede vastgezetten heeft, is duidelyk te onderkennen. Hy is wit en heeft verscheide witte takken, die als Foely bladen digt op elkander zitten en zoodanig de schulp bezetten, dat men 'er van buiten niets van zien kan; hier is mede een wurmkoker opgegroeit van dezelfde couleur als de doublet.

Num. 13. Een zeer fraaije en vreemde onbekende doublet, welkers takjes als veeren in order over de schelpen heen loopen, hy heeft buiten de veertjes net het fatsoen van een groote Amandel, doch de couleur is hoog bruin: dit is een zeer zeldzaam stuk, dat men te vergeefs in andere cabinetten zou zoeken.

NEGEN EN TAGTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Een Rotsdoublet met fyne pennen en aan de lippen met foelybladen: de foelybladen zyn hoog oranje, doch de grond

van de schelp is wit met zwarte stippen en rand, de pennen zyn mede wit; wy vertoonen dezelve op elkander leggende, nochtans op alle beide de zyden te zien.

Num. 2. Een dito in 't geheel wit met eenige weinige bruine stippen en een geele weerschyn.

Num. 3. Een ander geel van grond met roode en geele pennen.

Num. 4. Een groote Rotsdoublet met schoonroode Foelybladen en lange uitsteekende geele pennen, aan de zy zit een hoorntje.

Num. 5. Een Lazarusklap met foelybladen vuilrood van couleur, aan deze zit een geel hoorntje.

Num. 6. Een Foelydoublet lang en breed van takken paars gecouleurd met lichtroode weerschyn.

Num. 7. Een Lazarusklap met hoogroode foelybladen en met zwarte stippen van onderen.

Num. 8. Een groote witte Rotsdoublet met eenige witte foelybladen versiert.

Num. 9. Een aardig getakt Foelydoubletje, licht purper gecouleurd, wy laten hier de schulp van binnen zien, die niet vreemd na een 's menschen oor gelykt en ook zoodanig omtrent van couleur is.

Num. 10. Dit is een zeer groote en fraaije Champignon met zeer breede asverwige bladen, van binnen is hy bruin: deze gelykt ook zeer veel na de Zee blomkolen, zynde een zeegeewas onder die naam by de liefhebbers bekend.

Num. 11. Een kleine Foelydoublet, welkers bladen graauw, licht purper en geel zyn.

Num. 12. Een extra fraaije geschubde Rotsdoublet lichtgraauw gecouleurd met purpere, geele, oranje en andere vlekken.

NEGEN.

T A B U L A N O N A G E S I M A.

Hac tabula in conspectum producimus collectionem excellentissimam concharum bivalvium, quibus Ehippii Polonici nomen inditum est ob formam convexam, qua ehippium veluti æmulantur. Tenui sunt & scabra fissilique testa, foris sature grisei coloris, intus profunde margaritacei, quem plures alii, tanquam iridis, colores elegantissime variant. Nonnullæ & foris & intus saturo rubore splendent; aliæ purpurascunt; quædam ex dilute aurantio renitent, eaque oppido raræ, quæ, etsi extrinsecus haud admodum venustæ sunt, magno tamen pretio constant, eo quod rarius inveniuntur. Dantur etiam applanatæ & rotundæ, instar placentarum, quæ, ut a ceteris distinguantur, Transparentes audiunt. Has superior tabulæ pars repræsentat, nitide albicantes, ac eleganti tono resplendentes: unde id nomen acceperunt.

T A B U L A N O N A G E S I M A E T P R I M A.

Num. 1. Pinna, quæ Perna dicitur, inusitatæ magnitudinis. Istud nomen ipsi datum, quia pernam cum colore, tum conformatione, æmulatur. Externa superficie rufa fuscis maculis distinguitur, interna profundo rubore carnem petasonis infumatam refert. Apex albescit cæruleo simul & viridi tono renitens.

Num. 2. Perna fusca, claviculis distincta, multo minor, sed & proportionem latior priore, intus super nigro ex cæruleo refulgens: pars angustior externe similiter tincta est.

Num. 3. Productior alia, claviculis carens, intus quoque ex cæruleo coruscans.

Num. 4. Hæc Tudes Polonica, aut & concha Cruciatæ, audit. Profunde fusca, & fere nigra est. Nonnullis visum est, corporis humani figuram in ejus cavo conspiciendam dari, qua hinc crucifixus Servator repræsentetur. Causam huic opinioni dederunt maculæ atque eminentiæ intus conspicuæ, e quibus haud secus, atque ex nubibus, omne genus formarum sibi effingere phantasia humana potest. Interna facies dilutius colorata est. Peniculi duo velut byssini, dilute spadicei, utrinque propendent: id, quod rarissime occurrit. Testarum altera intus, altera foris, exhibetur.

Num. 5. Tudes altera, cujus trabecula transversalis, quæ in priore angulos rectos facit, obliqui situs est. Minor etiam est, peniculisque caret.

Num. 6. Concha, Volsella dicta, quæ unum modo apicem protendit coloris cinerei, ima tamen parte nigrum. Ceterum non absimilis est denti Elephantis molari, radicibus concretis.

Num. 7. Alia ejusdem speciei, sed crassior & magis incurvata.

Num. 8. Et hæc eo pertinet, minor tamen & magis coacta.

T A B U L A N O N A G E S I M A E T S E C U N D A.

Quam plurimæ species Petasunculorum, ordine distributæ, hic exhibentur, quotquot in museo nostro asservamus. Omne genus colorum præ se ferunt, præcipue tamen sature rubrum, flavum, fuscum; intus autem splendorem cæruleum. Nonnullis in superficie clavi velut, aut dentes, extant, qui, tubulis vermium quasi similes, re vera tamen his conchis proprii ac perpetui sunt. Quæ medium tenet, species inusitatæ est conformationis, interque transparentes Pernas refertur. Humanæ faciei colore

NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Op deze plaat vertoonen wy een ongemeene fraaije verzameling van Doubletschulpen, die men Poolfche Zadels noemt, om dat zy rondgeboogen zyn als de zadels op een paard; zy zyn dun en schilferig, van buiten hooggraauw, doch van binnen hoog paarlemoer met verscheide fraaije coleuren als den regenboog; eenige zyn zoo van binnen als buiten hoog rood, eenige purperachtig, andere licht Oranje, die zeer zeldzaam zyn, zy zien 'er van buiten niet zeer fraai uit, echter worden ze om hunne zeldzaamheid tot hooge pryzen verkogt: daar zyn 'er die zoo plat en rond zyn als pannekoeken, doch deze worden, om ze van de anderen te onderscheiden, Transparanten genaamd; dezelve vertoonen wy boven aan, zy zyn helder wit van couleur en hebben een fraaije weêrschyn, waar om zy deze naam gekregen hebben.

EEN EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Een ongemeen groote Hamdoublet, deze heeft zyn naam van de Hammen gekregen, wyl hy daar veel overeenkomst mede heeft zoo in couleur als gedaante: hy is boven op ros met bruine vlakken, van binnen is hy hoog rood als gerookt hammen-vleesch, aan het smalle einde is hy wit met een blaauwe en groene weêrschyn.

Num. 2. Een bruine Hamdoublet met nagels, deze is veel kleinder en breeder in de proportie dan de voorgaande, van binnen

Tom. III.

nen is hy zwart met een blaauwe weêrschyn, gelyk hy mede boven op is aan de smalle zyde.

Num. 3. Een ander lankwerpiger zonder nagels, deze is van binnen mede met een blaauwe weêrschyn.

Num. 4. Deze noemt men een Poolfche Hamer ook wel een Kruisdoulet: zy zyn hoogbruin, jaa byna zwart van couleur, men meent dat 'er eens menschen lichaam aan te zien is, het welk dan den gekruisten Heiland verbeelden zou, doch zulks komt meest van deszelfs vlekken en bultjes, daar de menschen allerlei verbeeldingen uitmaken, even als men uit de wolken doen kan; van binnen is hy lichter: aan deze zyn twee hairige kwasjes vast lichtbruin: dus worden ze zelden gevonden. Hy is van binnen en buiten te zien.

Num. 5. Een ander, doch hier is het bovenste van 't kruis schuins, daar dat van de voorgaande regt was. Deze is zonder pluimen en kleinder.

Num. 6. Een Baardknyper, deze heeft maar een uitstekende punt, die aschverwig is, doch van onderen is hy zwart, hy gelykt veel naar een Olyphantskies met een aaneengegroeide wortel.

Num. 7. Een ander, doch dikker en krommer.

Num. 8. Nog een van dit soort, maar veel kleinder en ingedrongener.

T W E E E N N E G E N T I G S T E T A F E R E E L.

Dit is een comportedement van alle soorten van Bankethammerjes, die wy in ons Kabinet bewaren, zy zyn van allerlei coleuren, maar wel voornaamentlyk hoogrood, geel, bruin en van binnen met

Z z

lore picta elegantissime coruscat. Notetur tandem, quævis specimina interna & externa parte conspicienda hic proponi.

TABULA NONAGESIMA ET TERTIA.

Num. 1. Venusta admodum concha Crucata, aut Tudes Polonica, prout intus sese habet, exhibitur. Loculus, quem animalculum occupat, elegantissime ex cæruleo resplendet. Reliqua nigricant.

Num. 2. Alia, priore minor, dilute nigrescens, extrinsecus spectanda.

Num. 3. Buccinum nostras, Balanis, quos Tulipas marinas vocant, ac tubulis vermium, externe adnatis, confitum, colore est dilute cinereo: balani autem magis obscuri sunt, tubulique etiam in obscurum vergunt.

Num. 4—9. Tubuli vermium perpulchri, tum rectus, tum plures diversimode contorti, intestiniformes, nonnulli sature fusci, alii nigricantes & albi, subrufi ex purpureo striati, nonnulli etiam dilute cinerei. Rarius id genus domunculæ inveniuntur, nec unquam duæ per omnia inter se similes fere occurrunt.

TABULA NONAGESIMA ET QUARTA.

Numerosam hic exponimus collectionem Tubulorum & vulgo dictorum Intestinorum, quæ totidem vermium sunt habitacula, alia crassa ac fere recta, alia gracilia multumque convoluta, quæ quidem cinerei sunt coloris, alia tamen aliis saturatiora. Nonnulli horum tubulorum ita inter sese coacti & compacti sunt, ut fere filices æmulentur; hique diversorum sunt colorum ac insignis duritiei. Porro varia etiam exhibemus conchyliis adnatis uvis, tulipisque marinis conspicua: uti & fragmenta lignorum, radices arborum, quin & particulam eboris, suo singula modo, diversi generis marinis adnatis pulcherrime decorata. Filamentorum quoque, quos pilos marinos vocant, fasciculus hic datur; cujusmodi ingentem sæpe numerum piscatores suis retibus e mari protrahunt. Etiam Echinus adjecimus aliquot marinos, horumque fragmenta, prout inter piscandum acquiruntur, aeri incisa, multo quidem crassiora, quam communiter esse solent, atque idcirco pro lapidefactis habita.

TABULA NONAGESIMA ET QUINTA.

Prolixam Conchyliorum, sermone atque iconibus expositam, historiam excipiunt cum maxime Plantæ marinae & quæ id genus alia sunt, maris producta, quæ ob qualemcunque formæ suæ externæ similitudinem apud plerosque Scriptores Plantarum nomine veniunt. Quatuor plerumque hic summa constituuntur genera; Lapideorum puta, Corneorum, Spongiorum & Muscorum: quibus nonnulli & quintum genus eorum, quæ lignea sunt materie, superaddunt. Cetera, quæ tum externis suis characteribus, tum analysi chemica, veram plantarum naturam produnt, ad regnum Vegetabilium referuntur.

Primum omnino inter eos, qui de hac materie scripserunt, locum Comes *Marfili* meretur. Ante hunc quidem *Clusius*, *Beslerus*, *Wormius*, *Imperatus*, *Barrelierius*, *Mercatus*, pluresque alii, sparsim in suis operibus nonnulla exhibuerunt: at ille est, qui primus omnium isthaec corpora intra proprium sibi elementum scrutari aggressus, flores eorumdem, modumque deorsum crescendi detexit.

met een blaauwe weerschyn, eenige hebben nagels of takken, die zich als wormkokers vertoonen, doch wezendlyk aan de schelpen behoren; de middelste is van een vreemde gedaante en word een transparante Hamdoublet genaamd, hy is mensche couleur met een schoone weerschyn, verders zyn zy hier van binnen en buiten te zien.

DRIE EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. Dit is een zeer fraaije Kruisdoulet of Poolse Hammer hier van binnen te zien, de plaats, daar het diertje in zit, is zeer fraai, blaauw met een schoone weerschyn, verders is hy zwart.

Num. 2. Een ander van boven te zien, deze is kleinder dan de bovenstaande en licht zwart gecoleurd.

Num. 3. Is een Inlandsche Kinkhoorn met Zee tulpen en wormkokers begroeid, de hoorn is licht afchgeel, de druiven of Zee tulpen bruinder en de wormkokers meer na het bruin hellende.

Num. 4—9. Zeer fraaije gedraaide en ongedraaide wormkokers en darmen, eenige hoog bruin, andere zwart en wit, roschachtig met paarfe streepen, ook eenige licht afchgeel van couleur, deze komen zelden voor, ook vind men daar nooit de nette we-dergaas van.

VIER EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Hier is een ongemeen groote party wormkokers en darmen by een gebracht, waar van eenige dik en omtrent recht, andere dun en gedraaid zyn, deze hebben een afchgeele couleur, de een is bruinder dan den ander, daar zyn ook wormkokers zoo in elkan-

der gewerkt, dat zy wel Keisteenen gelyken, deze hebben allerlei coleuren en zyn zeer hard: verders ziet men hier verscheide hoorns en schulpen met druiven en zeetulpen begroeid, zoo ook stukken hout, wortels van boomen en een stuk yvoor, daar allerlei zeegoetje ieder op het aardigste opgegroeid is, ook is hier een weinig zeehayr op vertoond, het welk in menigte van de visschers in hunne netten opgehaald word, ook eenige zee appelen, en stukken van dezelve, die zoodanig, als zy hier in plaat gebragt zyn, opgevist worden, zy zyn veel dikker dan die men gemeenlyk vind, waar om zy voor versteende gehouden worden.

VYF EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Op de wyd uitgestrekte beschryving en afbeelding, welke wy van de Zee-Hoornen en schulpen gegeven hebben, volgen thans de Koraalen of Zee-Planten, en dergelyke Zee-Lighaamen die, om hunne uiterlyk overeenkoomende gedaante met de Land-gewassen, by de meeste Schryvers zoo genoemd worden. Men verdeeld dezelve gemeenelyk in vier hoofd-deelen; namentlyk in Sreenachtige, Heester of Hoornachtige, Sponsachtige en Moschachtige; by welke sommige noch wel een vyfde voegen, bevattende de Houtachtige gewassen. De overige, die, zoo door hunne uitwendige kenmerken als scheikundig onderzoek, wezendlyke Zee-Planten toonen te zyn, worden by de Land-gewassen gesteld.

De Graaf *Marfili* is wel de voornaamste, die over deze stoffe geschreeven heeft. Voor hem vinden wy in de werken van *Clusius*, *Beslerus*, *Wormius*, *Imperatus*, *Barrelierius*, *Mercatus*, en meer andere, hier en daar eenige stuksgewyze beschryvinge; doch Hy was het, die het aller eerste deze Lighaamen in hun gewoon Element

textit (*). Verum transeo ad specialem singulorum, quae his tabulis traduntur, descriptionem.

Num. 1. *Spongia fistulata, simplex.*

Huic plantæ, cujus permagna, quod ad formam, varietas occurrit, vix aliud, quam spongiæ, nomen competit; quum conformatione isti generi simillima sit; etsi materie veluti cornea constare videatur. Particulis nimirum coaluit duriusculis ad tactum asperisque, subtilissime contextis, coloris fusci, forma fistulari.

Num. 2. *Spongia flabelliformis, nigra, fibris tenuissimis, rigidis.*

Ex Indiis orientalibus transmissum accepimus istud flabellum marinum, oppido rarum, ad oras Aroënses nascens. Colore est nigro, subtilibusque & rigidis fibrulis densissime in retis formam contextum veluti flabellum refert. Truncus crassus, mox in tenues ramulos divaricatus, sic sese attenuando celeriter evanescit. Materies ejus corneum inter & spongiosum genus dubitat.

Num. 3. *Alcyonium irregulare, rigidum, membranaceum & cellulofum.*

Qui de plantis marinis egerunt, Scriptores plerumque Alcyonia appellare consueverunt quascunque istius modi rerum, quæ ob irregularem structuram ad certum genus redigi non poterant: quasi innuere voluissent, nidos forte cujusdam animantis esse. Quod hac icone exhibetur, corpus eo referendum videtur. Rigida quidem id materie est, at simul tenui ac membranacea, contextum, extremis apicibus plurimis acute terminatis. Intus & foris cellulis gaudet nullo ordine congestis. Membranacea ejus compages valde tensa est, & ex nigro fusci coloris.

Num. 4. Similis spongia, ut Num. 2. at laxioris texturæ.

Num. 5. *Spongia erecta, subtilior, fragilis, ramulis tenuibus.*

Ramosa hæc plantula naturam spongiæ magis, quam supra descriptæ, præ se fert. Coloris est dilute fusci, ac materiæ subtilissime contextæ, mollis ad tactum & teneræ. In Indiis Occidentalibus e rupibus germinat; uti, quod hic exhibemus, specimen fragmento lapidis insidens monstrat.

Num. 6. *Planta marina, lignosa, ramulis tenuibus, in modum retis contextis.*

Materies ejus ligni æmula, ex dilute flavo colorata discrepat a Ceratophytis eo, quod fragilior sit ac veluti ex fibris composita.

Num. 7. Forma duntaxat a specimine Num. 1. distinguitur.

(*) Post hujus Operis Auctorem D. A. Seba, industria Peyssonellii & Jussieuji, nuperrimeque etiam Ellissi, indubitatis argumentis evicit, plurima istorum corporum, ne dicam omnia, artificio certæ speciei animalculorum, quibus Polypis nomen est, fabricata horumque potius derelicta esse domicilia, quam, quarum modo similitudinem præ se ferunt, plantas marinas: prorsus uti conchyliis marina, quæ vacua, & incolis suis privata, ad nos perveniunt.

Num. 8.

ment bestond te onderzoeken, derzelver Bloessem en nederwaardse groeying (*) ontdekte. Maar laaten wy tot derzelver verdere beschryving overgaan.

Num. 1. *Eenvoudig pypachtig Sponsgewas.*

Dit gewas, waar van 'er veele in zeer verschillende gedaanten gevonden worden, kan, wegens deszelfs anders overeenkomende gedaante met de Spongie, niet wel anders genaamd worden: hoe wel het van een hoornachtiger natuur schynd. 'T bestaat uit eenigzins harde en scherpe deelen in het aanraaken, en is van een heel fyn weeffel, van een bruine couleur en van binnen geheel hol.

Num. 2. *Zwarte Zee-Wayer, met beele fyne scherpe vezels.*

Deze zeldsaame zee-wayer is ons uit de Oost-Indiën toegezonden, en vald op de Aroësche kust. Zy is zwart van couleur, en van een heel dicht, fyn en scherp weeffel, netsgewys en wayerachtig. Haar dikke middel-stam verdeeld zich terstond in fyne stengelen, zoo dat zy zich spoedig verliest. Zy schynd zoo wel tot de Hoorn-als Sponsachtige Geslachten te behooren.

Num. 3. *Hard, Vlies- en Celachtige Alcyonium, van eene onregelmatige gedaante.*

De Schryvers, welke over de Zee-Planten geschreeven hebben, noemden veeltids die Lighaamen, welkers onregelmatige gedaante

te zich nergens aan bepaald, *Alcyonium*: mogelyk hier door reeds willende te kennen geeven, dat zy het zelve voor een Nest van eenig Dierlyk weezen aanzaagen. Van zoodaanige natuur is ook het geen wy hier verbeelden. 'T is een hard, doch teffens, dunvliezig samenweeffel, welks buitenste uiteinden meest scherp uitloopen. Van buiten en binnen is het Celachtig, zonder eenige order; het vliesachtige, waar uit het geheel bestaat, is zeer strak gespannen en heeft een zwart bruine couleur.

Num. 4. Verschild niets van Num. 2. dan dat het zelve van een losser weeffel is.

Num. 5. *Recht op groeyend, zeer fyn, bros Sponsgewas, met dunne takjes.*

Dit takachtig gewasje is meerder, dan die welken wy hier vroeger beschreeven hebben, van eene sponsachtige natuur; het is van een licht bruine couleur, tamelyk zacht en teer in het aanraaken, en van een zeer fyn weeffel. Het groeid in de West-Indiën op de klippen, gelyk wy 't alhier op een stukje der Rots verbeelden.

Num. 6. *Houtachtig Zee-gewas, met dunne takjes, welke netsgewys gewlochten zyn.*

'T geen wy hier beschryven, is van eene houtachtige natuur, van een wit-geele couleur, en met de hoornachtige foorten der Zee-gewassen verschillende, door broffer en vezelachtiger samenstelsel.

Num. 7. Is het zelfde als Num. 1. alleen maar in gedaante verschillende.

Num. 8.

(*) Na deze Beschryving van den Heere A. SEBA, hebben DE HEEREN PEYSSONEL & JUSSIEU, en nu onlangs de Heer J. ELLIS, overtuigende bewyzen gevonden, dat een groot gedeelte dezer Lighaamen (zoo niet alle) waarlyk het werk is van verscheide Diertjes, zynde een soort van zoo genaamde Polypen: En dat deze oogfchynelyke Zee-Planten, niets anders zyn als derzelver leedige wooningen, even gelyk de Zee-Heernen en schulpen, welke leedig, en van hunne inwoonders beroofd, ons worden overgezonden.

Num. 8. *Planta marina foliacea & spongiosa, singulari modo ramosa.*

Segmentum folii arefacti fere refert. Rami crassiores interventu tenuiorum ac membranacearum propaginum inter sese cohærent. Universa materies mollis est, flexilis & velut elastica. Color purpurascens.

Num. 9. *Spongia ramosa, fibris tenuissimis.*

Mollissimis subtilissimisque contexta fibrillis, coloris fusci, in Jamaica quandoque ad litora reperitur. Materies ejus paulo tenerior est, quam cornea.

TABULA NONAGESIMA ET SEXTA.

Num. 1. *Spongia rigida, simplex, ramosa.*

Prioris tabulæ Num. 9. multum similis hæc est. Duriore tamen magisque cornea constat materie: quod verisimiliter adultiori ejus statui tribuendum. Formæ certe, quæ intercedit, exigua discrepantia vix in id genus rebus alicujus momenti est; quum nimis illa variabilis in omnibus animadvertatur. Colore est nigricante.

Num. 2. *Spongia rigida, ramosa, ramis foraminulentis & nodosis.*

Sordide cinereo, ad fuscum vergente colore est. Ramuli, tuberibus inæquales, passim perforati sunt & excavati. Texturæ subtilitate ac densitate speciebus superioribus antecellit, tenax tamen simul & ad tactum rudior. In mari meridionali circa loca saxosa invenitur.

Num. 3. *Fungus coronarius, ligno corrupto adnascens.*

Singularem hic exhibemus fungum, qui palis in terram defixis, femiputrefactis, adnasci consuevit. Colore est obscure griseo: protuberantes ejus ramuli nigricant, albida tamen margine in fastigio distincti. Dixeris ad arborum potius fungos, quam ad plantas marinas pertinere.

Num. 4. *Alcyonium pila rugosa simile, densi subtilisque contextus.*

Primo ac quinto Alcyonio Mercati in Metallotheca Vaticana congruit. Coloris est ex rufo flavescens, pilamque veluti rugis inæqualem refert. Particulis pertenuibus ac modice rigidis concrevit. Ad oras Angliæ & Americæ septentrionalis nascitur.

Num. 5. *Spongia fragilis, fibris tenerrimis.*

Fibrulæ hujus spongiæ quam subtilissimæ & tenerrimæ nullo ordine inter se contextæ sunt. Colore est

Num. 8. *Blader- en sponsachtig Zee-gewas, vreemd getakt.*

Dit soort schynd uitwendig het gedeelte van een verdroogd blad. De hoofd-takken, welke gelyk al het overige van eene zagte, buigsaame, en eenigzins veer-krachtige natuur zyn, zyn door dunner en vlieziger gedeelten verbonden. De couleur is purperachtig.

Num. 9. *Getakt Sponsgewas met zeer dunne vezels.*

Dit takachtig Sponsgewas bestaat uit zeer dunne en zachte vezels, heeft een bruine couleur, en werd by geval te Jamaica aan 't strand gevonden. Het is, hoewel iets minder, eenigzins van eene hoornachtige natuur.

ZES EN NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Hart eenvoudig getakt Sponsgewas.*

Het sponsachtig Zee-gewas, 't geen wy hier verbeelden, heeft veel overeenkomst met dat geen, 't welk wy in de voorgaande Plaat by Num. 9. beschreeven hebben. Het grootste verschil bestaat hier in, dat deszelfs deelen van eene harder en hoornachtiger natuur zyn, 't geen waarschynelyk is toe te schryven aan den meer volwassen staat, waar in het gevonden is. De gedaante, welke met het vorige eenigzins verschild, kan ten opzichte dezer lighaamen in geene aanmerking koomen, dewyl deze alle verschildende zyn. De couleur in donker bruin.

Num. 2. *Hart takkig Sponsgewas, met doorboorde en geknobbeld takken.*

Deze getakte Zee-Plant heeft een vuil graauwe couleur, naa 't bruin hellende. De takken zyn geknobbeld, en op veele plaatsen doorboord, of met holligheeden. Het is van een veel fynder en vaster weeffel dan de vorige soorten, taai en ruuw in het aanraaken, en word in de Zuid-Zee op klippige plaatsen gevonden.

Num. 3. *Kroon of veel-puntige Fungus, op verrot bout groeyende.*

Hier vertoonen wy een vreemde Fungus, die zich gewoonelyk op de half verrotte paalen, die in de grond staan, laat vinden. De couleur is donker graauw, de opstaande styltjes zwart, doch aan hunnen top als met een wit randje: 't schynd meerder met de Boom-Zwam, als met de Zee-gewassen over een te koomen.

Num. 4. *Gekreukte of Balachtige Alcyonium, van een dicht fyn weeffel.*

Dit schynd een dergelyke soort van Alcyonium, als de eerste of vyfde van Mercatus, in zyn Metallotheca Vaticana. Deze is van een ros-geelachtige couleur, en gelykende een gekreukte Bal. Deszelfs deelen zyn fyn en tamelyk hart. Het valt op de kusten van Engeland, en die van Noord-America.

Num. 5. *Bros sponsachtig Zee-gewas, welks vezelen zeer teer zyn.*

Het weeffel van dit sponsachtig gewas is zeer fyn en teer, on-

est griseo. Quum aquæ immergitur, cito in mucum deliquescit, ita tamen, ut pristinam figuram recuperet, quod superest, ubi de aqua protractum denuo ficitur.

Num. 6. *Alga marina, foliis latioribus, texto lineo aut sericeo assimilis.*

Hæc Algæ species, ad litora Angliæ & Hollandiæ frequens, perquam subtilis, alias longe latioribus, alias & angustioribus gaudet foliis, telamque lineam aut sericeam primo aspectu refert. Fragilis ceterum est & ex flavescente colorata.

Num. 7. *Alga marina, caule tenui, diviso; bacculis oblongis, inter se coalitis.*

Singularis hæc Algæ species, cornea, coloris est ex rufo fusci. Bacculæ passim inter se dense coactæ, quandoque & proxime invicem concretæ sunt. Reperitur in Oceano, nec multum abludit ab illa Algæ specie, quæ de mari Algofo protrahitur.

T A B U L A N O N A G E S I M A E T S E P T I M A.

Num. 1. *Spongia irregularis, laxioris ac foraminulenta texture.*

Parum discrepat ab illa, quam Num. 2. præcedentis tabulæ depinximus. Laxius tamen contexta est, rarius perforata, ac dilutioris coloris.

Num. 2. *Spongia densa, fungosa, tubulosis ex parte ramis.*

Rara hæc Spongia coloris est fusci, fibris tenuibus dense contexta. Exurgentes ramuli ad caudicem usque, unde prodeunt, perforati sunt. Substantia ceterum plane fungosa.

Num. 3. *Spongia singularis, lignosa, ramis recurvis, in totum fistulatis.*

Materies hujus plantæ, haud magis spongiæ, quam ligni naturam referens, longe compactior est densiorque, quam priorum specierum, & densitate sua propius, quam proxime superior, ad fungum accedit. Tubulati recurvique rami videntur in centro suo aliud quoddam, forte corneum, aut fruticosum corpus, esse complexi. Color est cinereo griseus; superficies externa undique lævis.

Num. 4. Eadem species, quam Num. 5. superioris tabulæ descripsimus, nec discrepans, nisi forma & colore magis griseo.

Num. 5, 6, 7. *Spongia erecta, ramosa, mollis atque subtilis.*

Spongiarum in his natura magis elucet. Differunt inter se solo colore. Num. 5. nigrescit; 6. colore est fusco; 7. dilute luteo. Ad oras Italiæ, Angliæ & Hollandiæ inveniuntur.

T A B U L A

regelmätig door een gegroeid. De koleur is graauw of grys. Wanneer men het zelve in 't water legt, verandert het terstond in eene slymerige stof, doch daar uitgenoomen en gedroogd zynde, verkrygt het overige zyne vorige gedaante.

Num. 6. *Breed bladerachtig Zee-Wier, veel overeenkomst met het weefsel van Linne of Zyde hebbende.*

Dit Zee-Wier, 't welk gemeen op de stranden van Engeland, en Holland gevonden word, is zeer dun, en somtyds met noch veel breeder en ook wel smaller blaaden. Het gelykt, oppervlakkig beschouwd, veel naa 't Linne of Zyde weefsel: 't is bros en van eene geelachtige koleur.

Num. 7. *Zee-Wier met een dunne verdeelde steel, en lankwerpige aan een gebechte vruchtjes.*

Dit vreemd Hoornachtig Wier-gewasje is van een ros bruine koleur. De knopjes zyn meest dicht aan, en somtyds onmiddelyk op elkander vast gehecht. 'T word in den grooten Oceaan gevonden, en is zeer overeenkomstig met het zee-krooft, 't welk in de Krooft-Zee geest word.

ZEVEN EN NEGENTIGST TAFEREEL.

Num. 1. *Onregelmatig Spons-Gewas, van een los en doorboord weefsel.*

Dit verschild weinig van Num. 2. op de vorige Plaat verbeeld; zynde alleen van een lofter weefsel, minder doorboord en van een lichter koleur.

Tom. III.

Num. 2. *Dicht Zwamachtig Spons-Gewas, met gedeeltelyk bolle takken.*

Dit zeldzaam Spons-gewas is bruin van koleur, dicht en fyn van vezelen; de opstaande takjes zyn hol, tot daar zy zich aan den hoofdstam vereenigen. De aart is geheel Zwamachtig.

Num. 3. *Heel vreemd en boutachtig Spons-Gewas, met omgeboogen en geheel doorboorde takken.*

De deelen, van dit genoegzaam zoo veel Hout als Sponsachtig gewas, zyn veel vaster en dichter als de voorgaande soorten, zy zyn noch meer dan het vorige van eene harde zwamachtige natuur. De holle en krom gebooge takken, schynen in hun middelpunt een ander, en mogelyk wel een hoorn- of heesterachtig lighaam omvat te hebben. De koleur is afchgrauw, en 't geheel is uitwendig glad.

Num. 4. Dit is een zelfde soort als dat wy by Num. 5. der vorige Plaat beschreeven hebben, en alleen in gedaante en koleur, die wat graauwer is, verschillende.

Num. 5, 6, 7. *Zacht, fyn, recht opstaande, veel-takkig Spons-Gewas.*

Deze koomen meer met de natuur der Spons-gewassen over een. Zy verschillen alleen in koleur. Num. 5. is donker of zwartachtig. 6. is bruin, en 7. licht geel. Men vind dezelve op de Italiaansche, Engelsche en Hollandsche stranden.

TABULA NONAGESIMA ET OCTAVA.

Num. 1. *Alga marina, foliis oppositis, ad extremitates vesiculis ac penicillis confita, fragmento suberis, cui conchæ anatiferæ, balani & vermes marini insident, adnata.*

Alga, quam hic exhibemus, caudice constat plano, folioso, assurgente, cujus medium costa distinguit tenuis, firma tamen, ad apicem usque protensa. In eodem, qua parte opposita utrinque folia sese expandunt, tres conspiciuntur vesiculæ, cavæ plerumque & inanes. Folia ejusdem, ac caudex, materiæ sunt, validaque itidem distinguuntur costa, in costam caudicis procurrente. Extremum caudicis in plures secedit ramulos, vesiculis villosisque apicibus confitos. Recentis plantæ color est saturate virens aut olivinus. Eandem, uti ex icone liquet, fragmento suberis adhærentem, Zandvordo transmissam accepimus, ad cujus litus post tempestatem appulsâ fuerat. Isthæc, & quæ sequuntur, species, recentes, tenaci, flexibili ac glutinosâ veluti omnes natura sunt, superficie glabra & ad tactum pingui. Suberi præterea varia etiam conchyliâ adnata cernuntur, quæ vulgo apud Belgas a longo collo nomen habent, Latinis autem Conchæ anatiferæ audiunt. Vetus nimirum fabula est inter homines nauticos etiamnum vigens, anates inde provenire; quum animalculum, quod in hac concha habitat, ramosis quasi villis, qui speciem pennarum aliquo modo referunt, gaudeat: uti in nonnullis ex icone videre est. Anates, quæ istud ferculum in deliciis habent, una cum pullis suis, magno numero, ad ea loca confluunt, ubi hæ conchæ occurrunt, quæ quidem longo suo, velut intestiniformi, collo sese adfigunt quibusvis rebus in mari obviis, aut fluctuantibus in aquarum superficie, aut arboribus, quæ ad oras quarundam insularum ramis suis deorsum inclinatis in mare propendent. Inde olim creditum, in Scotia anates ad ramos arborum nasci. Præter id genus concharum, plurimi quoque balani minores, oblongi, albicantes, & tubuli vermium hic conspiciuntur. Conchæ hæ anatiferæ ex quinque veluti valvis, albescentibus, compositæ sunt, hinc una cum balanis ad classem conchyliorum multivalvium pertinent.

Num. 2. *Alga marina, ramis divisis, planifoliis; vesiculis ad foliorum extremitates acuminatis, conicis.*

Eadem hæc Algæ species videtur, ac prior suberis fragmento insidens. Ejusdem certe naturæ est: differt tamen eo, quod caudex nequaquam, uti prior, in folia lateralia sese expandat, sed in ramos disparetur uniformes, qui, æque ac caudex, vesicularibus cavulis, inter se oppositis, instructi sunt. In extremitatibus nonnullorum ramorum tria conspiciuntur corpuscula vesicularia, cava & in acumen convergentia, haud absimilia fructui Piperis dicti Hispanici, utcunque aculeata ac pungentia, intus mucagine plena, aut & nonnunquam vacua. Planta isthæc in filiculo ita defixa hæret, ut eandem sua radice, seu basi, prorsus contegat. Subtus etiam parvi balani aliquot adnati sunt. Ad oras Angliæ ac Hollandiæ, tum & in mari Atlantico reperitur.

Num. 3. *Alga marina, ramis plurimis, tenuibus, longis; vesiculis oblongis, siliquarum æmulis.*

Et hæc ejusdem, ac antecedentes, naturæ est, multisque constat ramis, longis, planisque, quorum ex-

ACHT EN NEGENTIGST TAFEREEL.

Num. 1. *Zee-Wier, met tegen over elkander staande blaaderen, aan deszelfs uiteinde met blaasjes en kwasjes bezet, op een stuk kurk met Langhalzen, Zee-Pokken en Zee-Wormen begroeid.*

Het Zee-Wier, hier verbeeld, bestaat uit een platte bladerige opgaande stam, door welks midden een dunne doch vry stevige ribbe tot aan den top doorloopt. Op dezelve stam, alwaar de blaaden ter wederzyden recht tegen over elkander zich uitbreiden, vertoonen zich drie blaasjes, welke doorgaans hol en ledig zyn. De blaaden zyn gelykformig aan de natuur der stam, in 't midden met eene stevige ribbe, welke zich met die van de stam vereenigd. Aan het uiteinde der stam verdeeld dit gewas zich in verscheide takjes, welke met blaasjes en vezelachtige uiteinden bezet zyn. De koleur is, versck zynde, donker groen of olyfkoleurig. Het zelve is ons, gelyk wy 't hier vertoonen, op een stuk Kurk gegroeid, van Zandvoort toegezonden, alwaar het na een harden storm is koomen aandryven. Dit en de vier volgende soorten, versck zyn, zyn alle van eene taaye, buigsaame en lymachtige natuur, glad en vetachtig in het aanraaken. Op de Kurk zyn noch verscheide schulpen aangewassen, welke wy gewoonlyk Langhalzen noemen, of Eendvogel schulpen, naa zeeker Bygeloof, dus genaamd, om dat de Zeelieden voorheen dachten en noch gelooven, dat deze Vogels daar uit gebooren wierden. De reeden daar toe is deze: Het dier, 't welk de schulp bewoond, is veel-takkig, welke zich eenigzins veerachtig vertoonen, gelyk in de nevensgevoegde afbeelding aan sommigen te zien is. De Eendvogels, verlekkerd op dezelve, onthouden zich, oud en jong en veel in getal, daar deze schulpen gevonden worden; zy hechten zich, met hunnen langen darmachtigen hals, aan al wat zy in Zee ont-

moeten, 't zy aan dryvende lighaamen of boomen, welke op sommige Eilanden met hunne takken nederwaards geboogen in zee hangen: hier van is het oud Bygeloof en het verdichtfel, dat in Schotland de Eendvogels op de boomen groeyen. By dezelve schulpen ziet men noch eene meenigte kleine langwerpige witte Zee-Pokken en Worm-pypjes. Deze schulpen der Langhalzen, als uit vyf witte stukken bestaande, behooren, met de Zee-pokken, tot het geslacht der veelschalige schulpen.

Num. 2. *Zee-Wier met verdeelde plat bladerige takken, bebbende aan hun uiteinde scherpe blaasjes, welke spits toeloopen.*

Dit Zee-Wier schynd van het zelfde geslacht als het voorgaande, 't welk wy, op het stuk kurk groeyende, beschreeven hebben. 'T is van de zelfde natuur, doch hier in verschillende: de hoofdstam verdeeld zich niet in zy-blaaden, gelyk de vorige, maar in gelykformige takken, welke, gelyk de stam, met blaasachtige holigheden, tegen over elkander staande, voorzien zyn. Aan eenige uiteinden der takken vertoonen zich drie blaasachtige, holle en spits toeloopende lighaamen, niet ongelyk aan de Zaad-vrucht, Spaansche Peeper genaamd: Zy zyn eenigzins doornachtig of scherp in het aanraaken, van binnen met slymerige stoffe gevuld, of somtyds ledig. Dit gewas heeft zich op eene kleine Key gehecht; dezelve is door den wortel of 't voetstuk der plant geheel overdekt, en onder aan hebben zich ook eenige kleine Zee-Pokjes vast gezet. Het vald op de Engelsche en Hollandsche kusten, gelyk meede in de Atlantische Zee.

Num. 3. *Zee-Wier, in veele dunne lange takken verdeeld, met langwerpige blaasjes, naa Peulijes gelykende.*

Deze Zee-plant is almeede van dezelfde natuur gelyk de vorige, uit

extrema acutis veluti germinibus fimbriata sunt. Sparsum etiam vesiculæ cernuntur ovatae, plerumque viscoso humore plenæ, quas non inepte filiculis certarum plantarum comparaveris. Olivino quoque obscuriore, nigrescente, hæc alga colore est, & lapidi adnata, quem minutum insuper corallium ac muscus marinus obsidet. In mari Septentrionali crescit.

Num. 4. *Alga marina, tenuis, ramulis teretibus, minutis Balanis ad extremitates confita.*

Fruticem hæc Alga æmulatur crispis suis ramulis, tenuibus ac teretibus. Referri tamen debet ad species præcedentes; quum textura eandem originem videatur indicare.

Memorable est, quod plerasque omnes ejus ramulorum extremitates Balani marini obsideant, minuti, flavescentes: at qui prorsus diversæ sunt speciei ab illis, quos fragmento suberis insidentes ad Num. 1. descripsimus. Hi nimirum oblongi sunt, siccantque in partes dilabuntur: contra, quos hæc Alga præ se fert, breviores, simplices, nequaquam ex pluribus segmentis constant. Referunt adeo Balanos maximæ speciei, qui plerumque una cum conchis anatifera, ante descriptis, parti posticæ ac laterali gubernaculi navium mercenariarum, quæ ex Indiis Orientalibus ad nos revertuntur, accrescunt. Animalculum intus habitans flavi ac sanguineo-rubri est coloris, superiusque ostium suæ testæ occludit rostellum itidem testaceo, quod ipsius animalculi potius, quam testæ, pars haberi debet. Rostellum istud binis constat segmentis, quorum quodvis iterum bifidum est: ut adeo quælibet particula triangulo scaleno haud male comparetur; præterquam quod posteriores duæ particulae, subtus, oblongo veluti pediculo gaudeant, quo fit, ut formam trullæ cæmentariæ utcunque exprimant. Inter hæc segmenta, quæ uti exactissime sibi invicem congruunt, ita diduci quoque possunt, animalculum penicillos emit tit plumatiles, more pholadum, quibus haud dubie ad alimoniam suam attrahendam utitur. Sandvordo quoque missum accepimus hoc specimen, cujus paulo nigricantior est, quam prioris, color.

Num. 5. *Alga marina, ramulis planis, obtusis, late expansis, ad similitudinem foliorum Quercus.*

Hæc ab illa, quam Num. 2. exhibuimus, vix discrepat, nisi quod massulis, quæ semina aut fructus referant, careat, ramulosque aut folia habeat disparis formæ. Externa superficies tota quanta obtegatur crusta grisea, tenui, retiformi, quæ verosimiliter industriæ quorundam animalculorum debetur. Ceterum, uti priores, filici quoque adnata est, minutisque plantulis marinis & musco obsessa, ac de litore pagi maritimi *Zandvoord* ad nos delata.

T A B U L A U N D E C E N T E S I M A.

Num. 1. *Alga marina, foliis racematim caudici dense adnatis.*

Species hæc illi, quam postremo loco in superiore tabula descripsimus, per omnia similis est. Color tamen paulo magis ad fuscum vergit. Litora nostra id genus plantis, figura plurimum inter se differentibus, scatent.

Num. 2.

uit eene meenigte lange en platte takken bestaande, welke met puntige uitspruitselen tot aan haare uiteinden bezet zyn. Hier en daar vertoonen zich ronde langwerpige blaasjes, niet ongelijk aan de Peulvruchtjes van zeeke planten; zy zyn doorgaans van binnen met een lymig vocht bezet. De koleur van dit Zee-Wier is insgelyks donker olyfkoleurig, naa het zwart hellende. Het zelve is mede op een steen gegroeid, welke met klein Koraal en Zee-Mos bezet is. Dit soort word in de Noord-zee gevonden.

Num. 4. *Dun en rond-takig Zee-Wier, welks uiteinden met kleine Zee-Pokjes bezet zyn.*

Dit Zee-Wier is eenigzins van eene Heesterachtiger natuur, door dien deszelfs kronkelachtige takjes eene dunne ronde gedaante hebben. Echter behoort het onder de voorgaande soorten, dewyl het samenweeffel uit eenen t zelfde grondbeginsel schynd voortgesproten.

T is zeer aanmerkelyk, dat, juist op genoegzaam alle de uiteinden van deszelfs takjes, zich eenige kleine geelachtige Zee-Pokjes hebben vast gehecht; doch een geheel ander soort als zich op het stuk Kurk, by Num. 1. beschreeven, vertoonen. Die zyn langwerpig, en vallen, gedroogd zynde, in stukken uit elkander: deze daar en tegen zyn kort, en bestaan maar uit een stuk. Zy gelyken de groote soort, welke gemeenelyk te gelyk met de Langhalzen, hier voor beschreeven, achter aan en ter zyden het Roer der Oostindische scheepen groeyen, gedurende hunne reis van die gewesten herwaards. Het Diertje, t welk deze Zee-Pokjes bewoond, is van eene geele en bloedroode koleur; het sluit de bovenste opening der Pok of Schulp met een Bek, van dezelfde stof als de Schulp, aan het dier, en niet aan de schulp behoorende. Deze Bek deeld zich in twee, en elk stuk verdeeld zich weêr in twee deelen, zoo dat ieder deel, niet kwalijk, naa een ongelijk-

zydige driehoek gelykt; behalven dat de twee achterste stukken, onderaan, een langwerpig beentje hebben, t geen hun de gedaante van een Metselaars Truweel geeft. Tusschen dezen opengangden en zeer net in elkander sluitenden Bek, steekt het Dier, even gelyk de Langhalzen, eenige pluimachtige kwasjes uit, zekerlyk, gelyk die, om deszelfs voedsel daar door machtig te worden. Deze tak is ons mede van Zandvoort toegezonden. Deszelfs koleur is wat donkerder als de vorige.

Num. 5. *Zee-Wier met platte stompe takken, welke zich wyd uitbreiden en naa Eike Bladeren gelyken.*

In dit Zee-Wier, en dat, t welk wy by Num. 2. beschreeven hebben, is geen verschil, dan dat dit soort geene naa zaad of vrucht gelykende deelen heeft, en deszelfs takken of bladen van eene andere gedaante zyn. De uitwendige oppervlakte dezer plant is geheel en al overdekt met eene graauwe, fyne, netswyze geschikte korst, die, naa alle waarschyndelykheid, het werk van kleine diertjes zyn zal. Deze is mede, als de vorige planten, op eene kei gegroeid met kleine Zeegewasjes en Mos bezet, en van het Zandvoortsche Strand.

NEGEN EN NEGENTIGST TAFEREEL.

Num. 1. *Zee-Wier, welks bladeren troswyze dicht aan den steel gebecht zyn.*

Dit soort is in allen opzichte van natuur overeenkomende, met de laatste, welke op de voorgaande Plaat beschreeven is. De koleur is wat meer naa t bruin hellende: dezelve vallen in zeer verschillende gedaante op onze Stranden.

Num. 2. Ejusdem ista generis est, ac prior ad Num. 6. Tabulæ nonagesimæ & sextæ descripta; nisi quod foliis gaudeat longioribus.

Num. 3. *Alcyonium* hoc est, quale ad Num. 4. Tabulæ nonagesimæ & sextæ exhibuimus, nec nisi figura ab hoc discrepat.

Num. 4. Et istud perquam singulare maris productum ad *Alcyonia* referendum esse videtur. Texturæ est densæ, spongiosæ; leve; foris tuberosum; coloris ex fusco flavescens. Forma fere fructum alicujus plantæ æmulatur. Vid. *Mercati Metallothec.* Cap. de *Alcyoniis*.

Num. 5. *Alga marina, foliis in modum Rosæ patulæ compositis.*

Ejusdem speciei est, ac quas ad Num. 5. Tabulæ præcedentis, & ad Num. 1. hujus Tabulæ exhibuimus. Figura tamen differt.

Num. 6. Videtur itidem *Alcyonium* esse, uti quod Num. 3. habetur. Coloris est undique grysei.

Num. 7. *Spongia, ramis crassiusculis, tenax, tota superficie apiculis tenuibus, mollibus, dense confita.*

Ad oras Delminæ frequens occurrit. Est vero coloris ex dilute fusco cinerei, ac undiquaque apiculis gracilibus, flexilibus, spisse aggestis, hispida.

T A B U L A C E N T E S I M A.

Num. 1 & 2. *Muscus marinus, capillaceus, adnatus Fuco marino filiformi.*

Lapillis sese adfixerunt isti pilorum persubtilium ac tenerorum fasciculi, ex cinereo grysei coloris. Subtus accrevit Fuci marini species nigricans, chordam referens. Ora maritima Catvici & Scheveningæ id genus exhibet.

Num. 3. *Muscus marinus capillaceus, ramulis longioribus, divisis.*

Ramuli istius Musci irregulariter quidem, uti in priore, at profundius tamen divisi sunt & longiores. Coloris est ex rufo fusci. Zandvordo accepimus conchæ adnatum.

Num. 4, 5 & 6. *Frutices marini, lignosi, ramulis teretibus, levibus.*

Arbusculæ hæ, materie lignea contextæ, in ramulos primarios, teretes, hique vicissim in alios minores, sine ordine sese dividunt. Color est dilute flavens. Materies densa, compacta, nequaquam cornea, sed lignosa.

Num. 7. *Pila corallina, tubulosa.*

Quum nihil radiati in poris tubulorum compareat, sed orbiculare modo cavum, Madreporis accenseri

Num. 2. Dit is van het zelfde Geslacht als het geen wy by de 96. Plaat Num. 6. beschreeven hebben. De bladen zyn alleen van een langer figuur.

Num. 3. Is een soort van *Alcyonium* gelyk Num. 4. Plaat 96. enkel in gedaante verschillende.

Num. 4. Naa alle waarschyndelykheid, behoort dit vreemd Zee-Lighaam mede onder de *Alcyonia*. Het is van een dicht, voos en licht weeffel; Uitwendig met Knobbels uitpuilende; bruin geelachtig van koleur; deszelfs gedaante zoude het haast voor een vrucht doen aanzien. Zie *Mercati* in zyn *Metallotheca Vaticana*, over de *Alcyonia*.

Num. 5. *Zee-Wier, welks bladen, gelyk eene open Roos, in elkander liggen.*

Het is van dezelfde soort, maar in gedaante verschillend van die, welke by Num. 5. der vorige Plaat, en Num. 1. op deze, verbeeld en beschreeven zyn.

Num. 6. Schynd my mede, als Num. 3. een *Alcyonium* te zyn; de koleur van deze is geheel grys.

Num. 7. *Diktakkig, taai en rul Spons-Gewas, dicht met fyne zachte puntjes bezet.*

Dit Spons-gewasje, 't welk gemeen op de kusten van Delmina gevonden word, is van eene licht bruine graauwachtige koleur. Deszelfs oppervlakte is heel dicht met fyne buigsaame puntjes uitgroeid.

HONDERDSTE TAFEREEL.

Num. 1. & 2. *Fyn kort hairachtig Zee-Mos, en naa een band gelykend Zee-Wier.*

Deze Mos-gewasjes hebben zich op steentjes vastgehecht; zy zyn heel teer en fyn, en van eene aschgrauwe koleur. Onder aan hecht zich een zwart Zee-Wier, in de gedaante van een Lint. Zy worden gemeen aan het Katwyker en Scheveninger strand gevonden.

Num. 3. *Lang hairachtig Zee-Mos met verdeelde takjes.*

De takjes van dit fyn Zee-Mos verdeelen zich onregelmatig, gelyk het vorige, doch veel meer en langer. De koleur is rosch bruin: 't zelve is ons, op een Schulpje groeyende, van Zandvoort toegezonden.

Num. 4, 5 & 6. *Houtachtige Zee-Heesterijs met ronde gladde takjes.*

Deze houtachtige Heestergewasjes verdeelen zich ongelyk in ronde hoofd-takjes, welke zich wederom in kleindere verdeelen. De koleur is licht geel. Hun 't samenweeffel is tamelyk vast en dicht, geen zins hoorn, maar houtachtig.

Num. 7. *Pypachtig Koraal Balletje.*

Dit soort behoort onder die geenen, welker holligheden niet stat-

feri haud potest. Forma gaudet sphaerica, nec nisi ex tubulis brevibus, teretibus, inter sese junctis, subflavis, constat.

Num. 8. Hæc congeries est minutorum tubulorum, valde subtilium, quos vermiculi videntur inhabitasse, eumque in modum, magno numero, invicem conglutinasse. Longe majores crassioresque sæpe occurrunt, multumque nocent coralliis conchyliisque marinis; ut quibus adnasci amant, ac jugi suo incremento & multiplicatione corruptionem denique inferunt. Coloris sunt grisei, & ad litora quævis saxosa inveniuntur, quibusvis fere corporibus, quæ in mari versantur, adnascens.

Num. 9. Conformatione tantum & colore discrepat ab illis speciminibus, quæ ad Num. 4, 5 & 6 tradita sunt. Crusta tartarea, albicans, lignosam substantiam circumquaque contegit.

Num. 10. *Alga marina, foliis tenuibus, cinereogrisei coloris.*

Folia hujus plantulæ, quæ haud frequenter occurrit, perquam tenuia & subtilia sunt, lævia simul, ac profunde utrinque incisâ. Color cinereogriseus in album vergit.

Num. 11. *Planta marina, foraminulis densissime pertusa, fragilis, Eschæra vel Millepora dicta.*

Denticulatæ fimbriæ similis hæc plantula membranam refert regularibus undique porulis perviam; ut ideo nomen coralli denticulati, aut & milleporæ, acceperit. Colore est fordide griseo, forma autem multum sæpe discrepante: uti apud Imperatum aliosque autores videre licet. Invenitur in Ambonenfi aliisque maribus.

Num. 12. *Corallodendron pertenu, & torrefacto corio simile.*

Hæc etiam plantula inter Escharas ab Autoribus refertur. Diceret tenui constare corio, quod recens ab igne ambustum sese crispat. Materies ejus tenera valde & fragilis est, color flavescens, crispato multa, irregularis.

Num. 13, 14 & 15. *Corallina officinarum, ramulis articulatis.*

Hoc quidem nomine potissimum nota est hæc plantula; quanquam ab aliis quoque aliter appelletur. C. Bauhino Muscus Maritimus five Corallina officinarum audit: Dalechampio Fucus capillaceus. Crescit fere ad altitudinem duorum triumve pollicum, multis assurgens cauliculis, qui in ramulos laterales sese dividunt. Universam superficiem crusta tegit lapidosa, dilute thalassini viroris, quandoque & ex rufo rubens aut albida, simul tamen in articulos veluti divisa. In mari mediterraneo, & frequenter ad oras Angliæ invenitur. Medicis quoque in usu est.

Num. 16. *Ceratophyton ramulis spinosis.*

Materie constat cornea, flexibili, acutisque spinulis horret. Color est dilute flavescens.

Num.

sterachtig maar rond doorboord zyn. Het zelve heeft eene geheel ronde gedaante, en bestaat enkel uit korte ronde Pypjes of Buisjes, welke zich by elkander gevoegd hebben, en van eene geelachtige koleur zyn.

Num. 8. Is eene verzameling van kleine en zeer fyne holle Buisjes, of Wormpypjes, welke door derzelver vorige inwoonders in meenigte aan elkanderen zyn gehegt. Deze lighaamtjes, die veeltyds ook grooter en dikker gevonden worden, zyn zeer schadelijk aan de Zee-koraalen en Zee-schulpen, aan welken zy zich gaarne vast hegten, en, door haar omgroeyen, dezelve geheel bederven. Deze zyn van eene graauwe koleur; men vindze op alle klipachtige stranden, en aan alle lighaamen, die zich in Zee ophouden.

Num. 9. Dit soort verschilt met 4, 5 & 6. alleen in gedaante, en koleur, welke door eene Tarterachtige stof, die om de houtachtige deelen vast zit, zich genoegzaam wit vertoond.

Num. 10. *Fyn Bladerig Zee-Wier van eene aschgrauwe koleur.*

De blaadjes van dit zeldzaam Zee-Wier zyn zeer dun en fyn, glad en ter zyden diep ingefneeden. De koleur is aschgrauw naa het wit overhellende.

Num. 11. *Bros en geheel dicht met gaatjes doorboord Zeegewas, Kant-koraal genaamd.*

Dit Koraal is zeer dun en fyn, regelmatig met kleine gaatjes, even gelyk Kant, doorboord, waar van het zyn naam bekoomen heeft. De koleur is vuil graauw, en de gedaante veeltyds verschillend.

Tem. III.

lend, gelyk by Imperatus en andere Schryvers te zien is. 'T word in de Amboinsche en andere Zeen gevonden.

Num. 12. *Dun, en geschroeid Leer gelykend koraalboomtje.*

Ik hebbe het dezen naam gegeven, om dat het zeer veel overeenkomst heeft met dun Leer, 't geen pas op 't vuur geworpen zich opkruld. Het is van eene zeer teere en brose natuur, geelachtig van koleur en kronkelig in een gegroeid. De Schryvers brengen het onder de soorten, die zy Eschæra noemen.

Num. 13, 14 & 15. *Gemeen of Apotbeek-Koralyn met in leedjes verdeelde takjes.*

Deze benaming heb ik het toegevoegd, om dat het zelve daar by 't aller best bekend is. C. Bauhinus geeft aan het zelve den naam van Muscus maritimus, five Corallina officinarum, en Dalechamp, Fucus capillaceus. Het groeid omtrend twee of drie duim hoog, in verscheide steelen, welke met zytakjes bezet zyn, alle met eene licht zeegroene steenachtige korst omgeeven, die somtyds ook eene ros roode en witte koleur heeft, doch in leedjes verdeeld is. Het vald in de Middellandsche Zee en vry veel op de Engelsche kusten. 't Zelve word in de Geneeskunde gebruikt.

Num. 16. *Hoornachtige Zee-Heester met ge-doornde takjes.*

Het zelve is van eene hoornachtige en buigzame natuur, met scherpe doortjes voorzien; de koleur is naa 't licht geel trekkende.

B b b

Num.

Num. 17, 18 & 19. *Corallina Equiseti forma.*

Nomen inde accepit, quod caudæ equinæ aut & scoparum, quibus canthari expurgantur, similitudinem præ se ferat. Naturæ est corneæ, coloris ex flavescente fusci. Caudex erectus alternis geniculis interstinguitur. Extrema caudicis genicula emittunt in omnem ambitum tenues ramulos, fetiformes. Reperitur ad Angliæ Scotiæque litora. *Sibaldus* Scotiæ illustratæ part. 1. libr. 1. pag. 56. ejus quidem descriptionem, nec tamen satis accuratam iconem exhibuit. Ad lit. *a.* Num. 17. alia ejusmodi plantula marina adstat: ad lit. *b.* *Stellula marina* habetur, cujusmodi in nostro litore Scheveningæ est reperire. Num. 18. lit. *a.* singularis admodum juncus marinus cernitur, corneus, cavus, cujus superficies undique porulis densissime confita est. Sub lit. *a.* Num. 19. tubulorum vermicularium congeries, qualis Num. 8. descripta est, datur.

T A B U L A C E N T E S I M A E T P R I M A.

Num. 1. *Fucus marinus, filiculas ferens, Corallina falciformi petiolum ejus circum ambiente.*

Caudice hic *Fucus* constat erecto, e cujus lateribus propagines emittuntur filiculis similes. Materies ejus tenax, flexibilis ac lævis est, videturque adeo ad species tum paulo ante descriptas, tum quæ sequuntur, pertinere. Huic sese circumvolvit alia quædam species, lutei coloris, de genere *Corallinarum* subtiliorum, quæ ob figuram suam falcatæ vel falciformes vocantur. Crescit ad oras Angliæ & Hollandiæ.

Num. 2. *Alia species Corallinæ, Equiseti forma, adnata Conchæ, quæ Ostreum echinatum est.*

Corallodendri hæc alia species est, utcunque priori similis, sed ramulis longe rarioribus ac tenuioribus gaudens. Pro basi est concha, echinata, crepitaculum leprosi dicta, ante inter conchyliæ bivalvia descripta, cui nitide insidet. Videtur adeo in mari Indico nata esse.

Num. 3. *Alga marina, foliis angustis, non ferratis.*

Autoribus nomine *Sargasso* venit. Angusta foliola, quorum margines nequaquam, ut in vulgari *Alga*, ferrati sunt, ex olivino colore flavescent. Hæc inter comparent germina coloris multo obscurioris, similitudine seminum aut flosculorum. In mari, quod algosum vocant, copiose invenitur.

Num. 4. *Fucus marinus foliis & fructibus conspicuus.*

Caudex singularis istius *Fuci*, æque ac superior & inferior ramus, crusta veluti tartarea, flavescente, passim stellatis porulis conspicua, undiquaque fere obtegitur. Bina folia lateralia, tum &, quæ de apice propullulat, vesica aut fructus, nigricantem colorem guttis albidis interstinctum monstrant. Qui sub apice utrinque e trunci latere prodeunt, fructus inter se discrepant: alter enim acutis spinulis asper, dilute flavescit; alter lævis, fuscus, adnata monstrat duo *Corallinarum* germina; utriusque petiolus quoque germinibus confitus est.

Num. 5

Num. 17, 18 & 19. *Paarde Staart of Kanne-wasser Koraly.*

Dezen naam heeft het verkregen door deszelfs overeenkoomende gelykenis naa een Kannewasser of Paarde staart. Het is van eene Hoornachtige natuur, en geelachtig bruine koleur. De stam is recht opgaande, vol knopjes, welke om den anderen geplaatst zyn. Aan het einde breiden deze zich in dunne fyne takjes uit. Het vald op de Engelsche en Schotsche kusten. *Sibaldus*, in zyn *Scotia illustrata*, pars 2. lib. 1. pag. 56. heeft het beschreeven, doch zoo volkoomen niet afgebeeld. By Num. 17. Letter *a.* vertoond zich noch een ander diergelyk Zeegewasje, en by *b.* een Zeeferretje, dezelfde soort als die op ons strand te Scheveningen gevonden word. By Num. 18. *a.* is noch eene vreemde hoornachtige holle-zee-bies, welks oppervlakte dicht met gaatjes bezet is. Lett. *a.* by Num. 19. is een gedeelte dier Wormpypjes hier voor by Num. 8. beschreeven.

HONDERD EN EERSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Peuldragend Zee-Wier, om welks Tak zich het Zeissen Koralyng geslingerd heeft.*

Dit Zee-Wier bestaat uit een rechtopgaanden stam, uit welks zyden zich platte naa Peulen gelykende lighaamtjes uitbreiden. Het is van eene taaje, gladde en buigzame natuur, en tot de hier voor beschreeven en noch volgende soorten behoorende. Om het zelve heeft zich een ander geel soort geslingerd, 't welk tot de fyne Koralyngen behoord, die om hunne gedaante, Zeissen Koralyng genaamd worden. Het valt gemeen op de Engelsche en Hollandsche kusten.

Num. 2. *Ander soort van Kannewasser Koralyng, groeyende op een Schulp, de Lazarus klap genaamd.*

Hier verbeelden wy een ander soort van Kannewasser Koralyng; het is van dezelfde natuur als het vorige, doch veel ielder en fynder van takjes. Dit heeft zich aardig op de Getakte Lazarus klap schulp, hier voor by de twee schaalgelyke schulpen beschreeven, vast gehegt, en schynd dus oorspronkelyk uit de Indische Zeen.

Num. 3. *Zee-krooft met ongetande smalle blaaden.*

Dit Zeekrooft is by de Schryvers bekend onder de benaaming van *Sargasso*. De smalle blaadjes, welke in tegenstelling van het gemeene, terzyden ongetand zyn, hebben eene geelachtige Olyf-koleur. Tusschen dezelve vertoonen zich naa Zaad en Bloemgelykende lighaamtjes van eene veel donkerder koleur. Het word in de Krooft-zee met meenigte gevonden.

Num. 4. *Blad en Vrucht dragend Zee-Wier.*

De steel van dit vreemd Wier, benevens de onderste en bovenste zy-steng, is by naa geheel met een geelachtig Tarter of korst over groeid, welke zich op de eene plaats meer als op de andere met sterswyze holtens vertoond. De twee zyblaaden, als mede de bovenste Blaas of Vrucht, zyn van eene zwartachtige koleur, met witte stipjes. De terzyde boven aan uitschietende vruchten verschillen; de eene met scherpe puntjes bezet is licht geel, de andere licht bruin en glad is met twee koralyng takjes begroeid. Beide de steelen zyn met uitspruitsels bezet.

Num. 5

Num. 5 & 6. *Eschara*, qualem Num. 11. prioris Tabulæ descripsimus. Possunt hæc specimina ostendere, quam differenti modo id genus plantularum crescat.

Num. 7. Fragmentum rupis, cui duæ conchæ echinatæ, ad genus earum pertinentes, quæ crepitacula leproforum audiunt, adnatæ sunt. Rubri quoque corallii nonnulla tubercula hic cernuntur; unde discere licet, quemadmodum illud radice ac crescat.

Num. 8. *Corallium rubrum, fragile, cum aliis marinorum speciebus concretum.*

Spongiosæ ac fragilis naturæ hoc corallium est, crustaque corallina, tenui, laxa, veluti contextum. Ad basin ejus diversæ aliæ species tum corallarum, tum milleporarum, sese adfixerunt.

Num. 9. Hæc altera species est præcedentis Corallii, cui cochlea marina cernitur adglutinata.

T A B U L A C E N T E S I M A E T S E C U N D A.

Num. 1 & 2. *Frutices marini, arbuscularum forma, multicolores.*

Elegantia ista Corallodendra magno numero ad nos deferuntur ex Promontorio bonæ spei, ubi de rupibus litoris incredibili copia germinant. Differunt valde coloribus; neque hic vel in eadem plantula unus & idem est; ut ideo difficulter duas prorsus inter se similes invenire liceat. Quum recens e mari protrahuntur, crusta lapidea gaudent, quæ plerumque deglubitur, ut cornea materies, arbusculæ propria, nitidior quippe, quam crusta, nuda compareat. Autoribus diverso sub nomine Lithoxyli, Fuci vel Algae, veniunt.

Num. 3, 4 & 5. Diversæ Corallarum species, quæ ad idem pertinent genus, cujus aliquot specimina ante exposuimus. Num. 3. flavescit. Num. 4. magis fusci est coloris. Num. 5. ad nigrum vergit. Crescunt ad Angliæ Belgique oras.

Num. 6. *Fucus maritimus, major, multifolius.*

Id fere nomen est, quo Rajus in synops. 11. app. 239. hanc plantam compellat. Papyraceæ prope modum tenuitatis est, simul tamen tenax, nativumque colorem, quem cum ceteris sui generis communem habet, ficcata cum nigrescente commutat.

Num. 7, 8, 9 & 10. *Fucorum maritimorum species differentes.*

Colore potissimum inter sese discrepant; quod forte diversæ eorumdem ætati debetur. Plerumque tamen quibuscunque in oris colorem flavescentem amant.

Num. 7. Ex fusco flavescit, passim crusta tartarea obsessus.

Num. 8. Obscure fuscus est, nec nisi ad caulem aliquantum incrustatus.

Num. 9. Ordinatiore foliatura gaudet, incisisque foliis quercum fere æmulatur. Color est dilute fuscus.

Num. 10. Rufi est coloris, obscurioris tamen in medio foliorum.

Num. 11.

Num. 5 & 6. Is het zelfde, 't geen wy op de voorige Plaat by Num. 11. onder de benaming van Kant-koraal, beschreeven hebben; wy vertoonen hier deze om de verschillende manier van groeying aan te wyzen.

Num. 7. Verbeeld een stuk Rotssteen, waar aan twee syn gepende Lazarus klappes zyn vast gegroeid. Aan het zelve ziet men ook eenige uitbottingen van het rood Koraal, 't geen aan kan toonen hoe het zelve voortgroeid.

Num. 8. *Rood, bros Koraal, met andere soorten te saamen gegroeid.*

Dit rood Koraal is van eene voofe en broffe natuur, en als met een losse en fyne koraal Tarter begroeid. Onder aan het zelve hebben zich noch verscheide soorten van Koralyn en eenig Kant-koraal vast gehegt.

Num. 9. Dit is een tweede soort van het voorgaande, waar op zich een Zee-flak heeft vast gehegt.

HONDERD EN TWEEDE TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Fyne, veelkoleurige en Boom-gelykende Zee-Heesters.*

Deze fraaye Heester of Koraal Boomtjes worden ons in meenigte van de Kaap de goede Hoop toegezonden, alwaar dezelve aan de Klippen en het Strand overvloedig te vinden zyn. Derzelver koleuren zyn zeer verschillende, zelfs in een en het zelfde Boomtje; zoo dat men naauwlyks twee gelyken vinden kan. Versch uit

Zee koomende, zyn dezelve met eene steenachtige korst begroeid, welke 'er meest word af genoomen, om dat deze minder fraai is dan de Hoornachtige stoffe van den Boom zelf. De Schryvers noemen dezelve verschillend, *Lithoxylon, Fucus* of *Alga*.

Num. 3, 4 & 5. Dit zyn verschillende Koralynen, van het zelfde Geslacht, waar van wy 'er voorheen meerder verbeeld en beschreeven hebben. De koleur van Num. 3. is Geelachtig, Num. 4. wat bruinder, en Num. 5. naa 't zwart hellende. Zy vallen op onze en de Engelsche Stranden.

Num. 6. *Het groot en veelbladerig Zee-Wier.*

Dus noemd het Ray in zyn syn. 11. app. 239. Het is zeer dun, doch taai, van koleur gelyk alle deze soorten, gedroogd zynde word het zwartachtig.

Num. 7, 8, 9 & 10. *Verskillende soorten van Zee-Wier.*

Het grootste verschil van deze soorten bestaat voornamelyk in de koleur, 't geen mogelyk van den ouderdom der zelve zal afhangen. Zy zyn meest geel op alle stranden.

Num. 7. Is bruinachtig geel, hier en daar met Tarterachtige stoffe begroeid.

Num. 8. Donker bruin, en alleen aan den steel wat begroeid.

Num. 9. Schynd regelmatig van blad, 't welk, gelyk de Eike blaaden, ter zyden ingesneeden is. De koleur is licht bruin.

Num. 10. Is van eene roffe koleur, in 't midden der Blaaden wat donkerder.

B b b 2

Num. 11.

Num. 11. *Fucus marinus, ramosus, caule folioso, foliis angustis, ad margines pilosis.*

Singulare huic est, quod caulis veluti per mediam foliorum longitudinem decurrat. Ceterum flaventi est colore. Foliatuæ divisio irregularis. Tenuissimo velut tomento ambitus foliorum fimbriatus est.

TABULA CENTESIMA ET TERTIA.

Num. 1. *Folium Algæ marinæ, cribriforme, latum, orbiculare.*

Materies tenax & cornea, qua singulare istud folium constat, id ipsum ad algas referendum esse docet; quamvis conformatione ab illis permultum differat. Cribri instar foraminulis dense stipatis pertusum est, in ambitu utcunque ferratum; ceterum nigrescit.

Num. 2 & 3. *Algæ marinæ folia magna, lata, reticulata.*

Et si hæc folia diversitatem aliquam præ se ferunt; credibile tamen mihi videtur ejusdem, ac prius, esse generis. Forte, quod sub numero 2. est, ob quaecunque impedimentum justam perfectionem assequi non potuit. Colore ac materie priori Num. 1. simile est, & parte superiore similibus quoque foraminulis pertusum: at parte ima amplioribus fenestellis reticulatum folio Num. 3. propius accedit, hujusque etiam foliola lateralia utrinque e petiolo prodeuntia monstrat. Color tamen Num. 3. diversus est, dilute fuscus in luteum vergens.

Num. 4. Eandem, quæ præcedente Tabula ad Num. 10. habetur, Algam marinam sistit, sed quæ lutei est coloris, nonnullisque sparsim verruculis confita.

Num. 5. *Alga marina, foliis longis, angustis, germinantibus, tenui tomento in ambitu ornatis.*

Multum hæc a cunctis speciebus prioribus sese distinguit. Tenuia ejus folia de sua superficie undique germina emittunt flosculis fere similia. Margines autem, in modum plantulæ, quam priore Tabula Num. 11. exhibuimus, subtilibus pilis dense confiti sunt. Color sordide luteus.

Num. 6. Corallina isthæc dilute lutei coloris ramulos eleganter nodosos, tuberculis veluti proxime inter se addensatis compositos, ostendit.

TABULA CENTESIMA ET QUARTA.

Num. 1. *Accarbaar, sive Corallodendron, vulgare, rubrum, articulatum.*

Maleitis nomine *Accarbaar* venit. *Boerhaavio* Ind. Hort. L. B. *Hippuris* videtur appellari. Univerfus truncus, omnesque ejus ramuli crusta tartarea, rubente, quam facile cultro aut digitis deradere possis, obteguntur. Sub hac materies cernitur velut lapidosa, rubra, rudibus poris dense confita, naturam corallii rubri proxime referens; nisi quod articuli intermedii, quibus distinguitur, materie constent spongiosa, friabili. Indiarum maria hanc plantam magno numero proferunt, quandoque etiam tripedali altitudine rupibus adnascens: maxime autem circa insulas Batavas & Amboinam frequen-

Num. 11. *Veeltakkig Zee-Wier, welks steel door 't midden der Blaaden, die smal en ter zyden fyn-hairig zyn, heenloopt.*

Het zelve is geelachtig van koleur, de Blaaden verdeelen zich onregelmatig en zyn ter zyden met heel fyne hairtjes bezet.

HONDERD EN DERDE TAFEREEL.

Num. 1. *Zeeachtig, breed en rond-bladerig Zee-Wier Blad.*

De taaye en hoornachtige natuur van dit vreemd Blad, brengt het zelve tot de Wiergewassen, waar van het anders in gedaante zeer veel verschilt. Het zelve is heel dicht met kleine gaatjes zeezwyze doorgroeid, ter zyden eenigzins getand, voorts van een donkere koleur.

Num. 2 & 3. *Netachtige doorboorde, breede en grootbladerige Zee-Wier Bladen.*

Hoe verschillend deze Bladen ook zyn mogen, zy schynen my echter een en het zelve soort als het vorige. Num. 2. Komt my voor in deszelfs aanwas, door het een of ander toeval, gestuit te zyn. De koleur en natuur komt over een met Num. 1. en boven aan heeft het even dezelfde kleine gaatjes. Van onderen komt het weer meer over een met Num. 3. als wyder gaten hebbende: ook heeft het aldaar ter wederzyden de onder Bladen van Num. 3. Num. 3. verschilt in koleur, die licht bruin is, naa 't geel hellende.

Num. 4. Is genoegzaam het zelve Zee-Wier, als in de vorige Plaat by Num. 10. verbeeld: Alleen heeft het hier en daar als eenige vrattjes, en is van eene geele koleur.

Num. 5. *Zee-Wier met lange smalle Bladen, welke met uitspruitseltjes bezet, en ter zyden met fyne hairtjes versierd zyn.*

Dit verschilt merkelyk met alle de vorige soorten. De lange smalle Bladen zyn over geheel deszelfs vlakke zyde met uitspruitsels, welke naa bloemtjes gelyken, versierd. De kanten der Bladen zyn, even als 't geen wy in de vorige Plaat by Num. 11. vertoonden, met fyne hairtjes dicht begroeid. De koleur is vuil geel.

Num. 6. Dit Koralyn is van eene licht geele koleur, de zy takjes zyn aardig geknopt, even als knoopjes, welke dicht tegen een liggen.

HONDERD EN VIERDE TAFEREEL.

Num. 1. *Gemeene Roode in Leeden verdeelde Koraal-Boom of ACCARBAAR.*

De naam van *Accarbaar* is eigentlyk de Maleitsche. *BOERHAAVE* in zynen Ind. Hort. L. B. schynd het voor een *Hippuris* te houden. De geheele stam, als mede de takken, zyn met eene roode Tarterachtige stof begroeid, welke licht met een mes of met den vinger kan weg genomen worden. Onder deze is het steenachtig en rood, dicht met grove Poren bezet, anders veel overeenkomst met het Bloed-koraal hebbende; doch de Leeden, die het zelve verdeelen, zyn sponsachtig en bros. Het groeid zeer veel, en somtyds wel tot de hoogte van drie voeten aan de Klippen in de Indische Zee, omtrend de Batavische Eilanden en die van Amboina, daar het zelve

quenter piscatorum retibus implicata protrahitur. Incolis pro remedio habetur, cui virtutem alexipharmacam & abstergentem tribuunt. Aliæ etiam hujus generis species occurrunt, quæ sub crusta rubella, magis in aurantium colorem vergente, corallium album, lapidosum, monstrant: quin & plures aliæ, de quibus deinceps agemus.

Num. 2. *Frutex marinus prægrandis, niger, Corallium nigrum dictus.*

In Indiis Orientalibus hanc quoque speciem *Accarbaar* vel *Calbahaar nigrum* appellant: nobis tamen verum videtur *Corallium nigrum*; quo etiam nomine apud Seplasiarios venit. Botanicis, uti BOERHAAVIO aliisque, *Keratophyton* dicitur; aliis *lithoxylon* vel *lithodendron* &c. Multum ramosa arbuscula corneæ est texturæ, truncoque duos tresve nonnunquam pollices crasso, tres pedes alto, in mari, de rupibus progerminat. Recens e mari protracta ut plurimum crustam veluti tartaream, cinerei aut rubelli coloris, præ se fert, quæ tamen exsiccata plerumque decidit. Graciliores ramuli, filamentis tenuibus terminati, coloris sunt ex rufo nigricantis, flexibiles, diaphani, læves: rami contra crassiores, valde rigidi, nec transparentes, prorsus nigri, longitudinaliter velut contorti excavantur. Circa insulas Amboinenses & Moluccas, sex octove orgyarum profunditate sub maris superficie, crescit. Indi, pro more suo, vagrandes ei attribuunt vires medicatas; quin & armillas aliaque ornamenta inde conficiunt. Obsoleta planta tenuiores ramulos maximam partem detritis extremitatibus obtusos exhibet, eaque forma a *Beslero* aliisque autoribus depingitur.

Num. 3. *Frutex marinus spinosus, serpentiformis.*

Rara hæc species, singulari admodum ratione conformata, lignosæ potius, quam fruticosæ, naturæ, coloris ex fusco rufi, tenax & valde compacta est. Reptantis instar serpentis sinuosa trunco non tereti constat, sed utrinque compresso, ac per medium veluti canaliculato; prout lit. a. a. a. videre est. Sinus plerique tuberculo acuto obsidentur.

TABULA CENTESIMA ET QUINTA.

Num. 1. *Rupes calcaria, variis fruticum marinorum, qui ventilabra marina vocantur, speciebus ornata.*

Extensio applanata his arbusculis nomen ventilabrorum fecit. Autoribus *Keratophyta* dicuntur. Quæ lit. a. a. notantur, perquam singulares sunt. Altera in tres ramos abit primarios, qui porro plurimos, tenuiores, emittunt ramulos, recta assurgentes. Altera contra, quanquam ceterum ejusdem omnino naturæ, simplice tantum constat vimine indiviso, recta protenso: unde dixeris non eundem perpetuo crescendi modum istis speciebus proprium esse. Quæ ad lit. b. habetur, in plures sese ramos, quam prior, dividit; propagines graciliores passim inter se concrescunt. Ceterum tamen omnibus ac singulis hoc commune est, quod cornea gaudeant materie, crustaque obtegantur undiquaque tartarea, nodosa, rubra, utcunque in luteum vergente. Ex Amboina Indiæ Orientalis ad nos pervenerunt.

Num. 2.

zelve door de Vischers met hunne netten dikwyls word opgehaald. De Inlanders gebruiken het zelve in de Geneeskunde, en geven het deze eigenschappen: als vergift tegenstaande en van eene afveegende natuur te zyn. Men vind van deze noch verscheide soorten, die, onder hunne roode korst, welke meer naa het Oranje overheld, een wit steenachtig koraal hebben, gelyk noch andere soorten, waar van wy nader spreken zullen.

Num. 2. *Groote zwarte Zee-Heester, of het zoo genaamde Zwart Koraal.*

In de Oost-Indiën heeft deze soort mede den naam van *Accarbaar* of zwarte *Calbahaar*, doch wy houden het voor het waar Zwart Koraal, met welke benaaming het by den Drogisten bekend is. De Kruidkundige, als BOERHAAVE en anderen, noemen het *Keratophyton*, en wederom andere hieten het *Lithoxylon* of *Lithodendron* &c. Het is een Heesterachtig of Hoornachtig veeltakig zeegewas, welks hoofd-stam somtyds van twee tot drie vingers dikte, en drie voet hoogte in Zee aan de Klippen groeid. Pas uit Zee komende is het zelve doorgaans met een grauwe of roodachtige Tarter begroeid, welke droog zynde meerendeels afvald. De dunne takken, welke hunne fyne uiteinden hebben, zyn rosachtig zwart, buigzaam, doorzigtig en glad; doch de dikke takken, zeer hard, ondoorschynend, geheel zwart, en overlans als verwrongen gegroefd. Het vald mede, op zes en acht vadem water, aan de Amboinsche en Moluksche Eilanden. De Indiaanen hegten, gelyk zy aan veele zaaken doen, groote krachten in de Geneeskunde aan deze soort, die zy ook tot het maaken van Armringen en andere zaaken gebruiken. In de oude stukken worden de fyne takjes meest dik en stomp, gelyk dezelve by *Beslerus* en andere Schryvers verbeeld worden.

Num. 3. *Slang-formige en gedoornde Zee-Heester.*

Deze zeldzame soort is van eene zonderlinge gedaante, meer hout dan Heesterachtig, van een bruin roske koleur, taai en vast in een gegroeid. Deszelfs figuur is bochtig, gelyk een Slang die kruipt, niet rond maar terweerszyden plat, welker midden eenigzins hol zyn, gelyk by de Letters a. a. a. in de Plaat te zien is. De bochten zyn meerendeels ieder met een stompen Doorn voorzien.

HONDERD EN VYFDE TAFEREEL.

Num. 1. *Kalkachtige klipsteen met verschillende soorten van Heester-gewasfen, Zee-Wajers genaamd.*

Deze soorten worden, om derzelver platte gedaante, by de Liefhebbers *Zee-Wajers* genaamd. De Schryvers brengen ze mede tot de *Keratophyton*s. Die by Letter a. a. zyn zeer zeldzaam; de eene verdeeld zich in drie hoofd-takken, welke wederom in verscheide dunner en rechtopgaande uitloopen. De andere, in tegendeel, hoewel zy my in allen opzicht van dezelfde natuur schynd, maakt maar een enkelde rechtopgaande styl; zoo dat het my voorkomt, dat deze soorten geen gelykformige gedaante behouden. Die by Letter b. verdeeld deszelfs takken meer dan de voorige soort, hier en daar zyn de mindere takjes aan elkander vast gegroeid; voor het overige koomen zy te saamen hier in over een, namentlyk, dat de Plant van eene Hoornachtige natuur is, en geheel met eene knobbelige Tarterachtige roode en iets naa't geel hellende stoffe is begroeid. Dezelve zyn ons uit de Oost-indiën van Amboina toegezonden.

Num. 2. *Frutex marinus subfuscus, ramis crassiss, rigidis.*

Lignosa magis natura in hac specie, quam in Corallio nigro præcedentis tabulæ, animadvertitur. Color utcunque fuscus in nigrum vergit. Rami duriores sunt, extremisque crassioribus ac obtusis terminantur. Ventilabri quidem instar planam plerumque extensionem hæc planta habet; sed rami tamen ejus magis divisi sunt, nec adeo inter se connati, uti in ventilabris marinis. Radix aut basis ejus, more plerarumque hujus generis plantarum, crasso veluti corio constat, sicco, indurato, lateque sese effundit per superficiem corporis, cui adnascitur. Corallii nigri, veri, radix lapidosa est naturæ, ac coloris grisei. In maribus Indicis frequens reperitur.

Num. 3. *Corallium fruticosum, plumbei coloris, articulatum, forma radices Zingiberis.*

Corneum Corallium, cujus iconem hoc loco exhibemus, crasso constat ramo, trunci æmulo, extremitatibus suis maximam partem mutilato. Ramuli laterales articulis distinguuntur, quibus perfractis species quædam acetabuli comparet, qua inter se coaluerant. Conformationem si spectes, haud inepte radici Zingiberis siccatae comparaveris: quocirca & hanc notam in plantæ istius denominatione addidimus. Color est ex cærulescente griseus, plumbi æmulus. Externa superficies intortis quasi sulcis juxta longitudinem distinguitur. Ex Indiis Orientalibus accepimus.

Num. 4. *Ramulus defraclus fruticis marini demortui.*

Corpora isthæc haud aliter, quam quæcunque alia, corruptioni obnoxia sunt. Videtur ideo hic ramulus esse demortuus keratophyti. Tubercula, quæ sparsim in eo observantur, credibile est ab alio genere animalculorum marinarum producta esse: effracta enim cavum intus corpusculum monstrant similis materiæ, qua testæ Balanorum constant. Crusta plantæ communis plerumque istas quoque ampullulas obducit.

TABULA CENTESIMA ET SEXTA.

Num. 1. *Frutex marinus, caudice tereti, erecto, ramulis plurimis, brevibus, rigidis, tenuibus, spinosis, circumcirca prodeuntibus; Cupressus marina dictus.*

Inter frutices marinos hæc quidem species valde rara est. Caudex ejus teres, ac plerumque erectus, quam plurimos emittit ramulos, spinosos, qui, more Asparagi, at longe spissius, quaquaversum per universum caudicis ambitum sese expandunt. Natura hujus plantæ fruticosa est, lapidi tamen, quam ligno, propior. Extrema ramulorum cuspidata sunt & fragilia. Color ex flavescente griseus aut fuscus. Autoribus Cupressus, Quercus, aut Abies marina dicitur. Theophrastus præprimis & Clusius posteriore nomine id genus fruticum compellant. Imperatus Palmam marinam vocat. Locus natalis est in maribus Indicis prope insulas Banda.

Num. 2.

Num. 2. *Bruinachtige Zee-Heester, welks takken stevig en hard zyn.*

Dit soort is eenigzins van eene meerder houtachtige natuur dan het Zwart Koraal, 't geen wy by de vorige Plaat beschreeven hebben. De koleur is bruinachtig, naa 't zwart hellende. De takken zyn harder, de uiteinden dikker en stomp gepunt. De gewoonlyke figuur van dit gewas is plat wajerachtig, hoewel de takken zich meer verdeelen, en niet aan elkander vast groeyen, gelyk de meeste Zee-Wajers. De wortel of 't grondstuk van dit gewas, is, gelyk genoegzaam van alle deze soorten, dikhuidig als hard en droog Leer, en verspreid zich wyd over de plaats, alwaar het groeit. In het waar Zwart koraal is deze wortel van eene grauwe steenachtige natuur. Het word gemeen in de Indische Zeeen gevonden.

Num. 3. *Loot koleurig, in leeden verdeeld, en naa Gemberwortel gelykend Heester-koraal.*

Het hoornachtig koraal, 't welk wy hier verbeelden, is een dikke en tronkachtige tak, welks uiteinden meest afgebrooken zyn. De zy-takken verdeelen zich in Leeden, die, afgebrooken zynde, eenige holligheid doen zien, terplaatse daar zy voorheenen vast waaren. De figuur gelykt niet kwalyk naa een gedroogden Gemberwortel, waarom wy dit Gewas dien naam hebben toegelegd. De koleur is blaauwachtig grys, naa 't Loot koleur trekkende. Uitwendig is dit gewas overlangs met verwronge groeven. Het zelve is ons uit de Oost-indiën toegezonden.

Num. 4. *Afgebrooken tak van een verstorven Heester.*

Deze lighaamen zyn, gelyk alle andere, mede aan het bederf onderworpen. Dit is een doode of verstorven tak van een Hoornachtigen Heester. De knobbels, welke zich hier en daar vertoonen, zyn 't werk van andere Zee diertjes, want als men dezelve oopend, vind men 'er een hol lighaam in, van natuur, als die Schelpachtige, welke wy gewoonlyk Zee-Pokken noemen. Door gaans zyn dezelve met een korst van het gewas omgroeid.

HONDERD EN ZESDE TAFEREEL.

Num. 1. *Rond stammig, opwaards groeyend, en in zeer veele korte, styve, scherpfstekelige en lyne rondsom groeyende takjes zich verdeelend Heestergewas; Zee-Cypres genaamd.*

Onder de Heesterachtige Zeegewassen is deze soort zeer zeldzaam. De ronde en doorgaans recht opwaards groeyende Stam verdeeld zich in veele doornachtige takjes, die, even gelyk de Aspergie plant, zich om den Stam aan alle zyde, doch veel dichter, uitbreiden. Het gewas is van eene Heesterachtige natuur, doch meer naa 't Steen dan naa 't Houtachtige overhellende. De punten der takjes zyn scherp en bros. De koleur geelachtig graauw of bruin. De Schryvers noemen het Zee-Cypres of Quercus en Abies marina, welke laatste benaaminge Theophrastus en Clusius aan diergelyke soorten gegeven hebben. Imperatus noemd een diergelyk, Palma marina. Het valt in de Indische Zeeen by de Eilanden van Banda.

Num. 2.

Num. 2. *Frutex marinus, demortuus, diversis Corallinarum speciebus onustus.*

Præter nonnullas ostreorum testulas, duæ potissimum distinctæ species Corallinarum demortuo huic ramulo adnatæ cernuntur. Quæ lit. a. notatur, eadem est, ac illa, quam Tab. C. Num. 17, 18 & 19. descripsimus. Lit. b. b. b. alia est Corallinæ species, quæ tenues ac irregulares in propagines sese partitur minutis nodulis distinctas.

Num. 3. *Frutex marinus lignosus, ramis ventilabri in modum utrinque expansis, crusta tartarea, nodosa, undiquaque obductis.*

Nonnulli Autores istam speciem haud minus, quam plures alias, valde inter sese discrepantes, *Lithophyti* nomine donant, quasi tu dicas plantam lapideam; etsi longe diversæ sint naturæ. *Clusio* post *Theophrastum* *Quercus marina* audit, & mea quidem opinione, rectius. Materies ejus potius lignum æmulatur. Ramuli utrinque discedentes, instar Ventilabrorum marinorum, sese explanant, divisione tamen haud regulari. Universam plantæ superficiem crusta obtegit tartarea, dilute lutea, nequaquam æquabilis; uti quidem in aliis quibusdam speciebus occurrit; sed nodosa, quasi minutis verruculis, dense aggregatis, confita. Verrucularum qualibet foveolam medio impressam monstrat. Derasa hac crusta frutex ipse comparet dilute fuscus, lignosus, lævis. Raro autem ad majorem excrevit altitudinem, quam qua hic exhibetur. Ad oras Hispanicas, Americanas, aliasque reperitur.

Num. 4. *Frutex marinus, lignosus, caudice tereti ramisque articulatis.*

Lignosus iste frutex coloris est ex dilute flavescente fusci. Caudex irregulari divisione in complures abit ramulos, paullatim tenuiores, extremis acuminatis terminatos, qui pari ratione, ac ipse caudex, tereti sunt forma, superficie lævi, multisque passim geniculis compositi. Radix sex constat partibus, inæqualibus, horizontaliter lateque expansis, superficiei nimirum corporis, cui, tanquam basi, olim adhæserant, accommodatis. Rarissimus frutex ne vestigium quidem crustæ tartaræ, quæ huic speciei alioqui non infrequens est, ostendit. Locus ejus natalis nobis ignotus est: nec adeo liquet, qua de ratione Veteres id genus plantis nomen *Hippuridis* imposuerint.

Num. 5 & 9. *Ramuli corallini, luteoli, lapidi spongioso adnati.*

Singulares isti lapilli, adnatis Coralliorum ramulis eleganter ornati, nigricantes, materie fragili ac spongiosa concreti videntur. Locus, unde ad nos pervenerunt, non succurrit. Vegetatio corallina, quæ plana expansione superficiei concinne adnascitur, texturæ quoque videtur lapideæ, densæ ac compactæ. Color est dilute flavescentis.

Num. 6. *Frutex marinus, lignosus, adnata concha, tenuiter muricata, quæ Crepitaculum leprosi vocatur, conspicuus.*

Imperfecta hæc ac mutila plantula, ex dilute griseo colorata, adglutinatum præ se fert elegans Ostreum, quod muricatum leprosi crepitaculum vulgo appellari solet, albidoque colore sese distinguit.

Num. 2. *Verstorven Zee-Heester met verschillende soorten van korallijnen begroeid.*

Aan dezen verstorven tak hebben zich, met verscheide kleine Oesterschelpjes, tweederlei soorten van Korallijnen vast gehegt. Dat by Letter a. aangewezen, is het zelfde als 't geen wy by Tab. C. N°. 17, 18 & 19. beschreeven hebben. b. b. b. is een ander Korallijn, 't geen zich in fyne onregelmatige takjes verdeeld, die met kleine knobbeltjes bezet zyn.

Num. 3. *Houtachtige Zee-Heester, welks takken zig wajerachtig aan beide zyden uitbreiden, geheel met een knobbelachtige Tarterkorst bewasfen.*

Sommige Schryvers noemen deze soort, met noch andere, welke zeerveel verschillen, *Litophyton*, 't geen Steenplant beteekend, alhoewel deze soorten geenzins daar naa gelyken. *Clusius* noemt met *Theophrastus* deze soort *Quercus marina*, Zee Eyke, 't geen my gevoeglyker voorkomt. Het is een Houtachtige Zee-Heester. De takken breiden zich plat ter weerszyden uit, gelyk de Zee-Wajers, en zy verdeelen zich onregelmatig. De Plant is over het geheel met eene lichte Tarterachtige korst begroeid, welke zich, niet glad vertoond, gelyk in sommige andere soorten gebeurd, maar knobbelachtig, of als kleine Vratjes, dicht op elkander; en elk vratje is met eene kleine holligheid in 't midden voorzien. Wanneer men deze korst wegneemd, vertoond zich het gewas licht bruin, houtachtig en glad. Zelden word deze soort grooter als wy dezelve hier verbeelden. Het vald op de Spaansche, Amerikaansche en andere kusten.

Num. 4. *Houtachtige Zee-Heester, welks ronde stam en takken in Leeden verdeeld zyn.*

Dit Houtachtig Heester-gewas heeft eene licht geelachtige bruine koleur. De stam verdeeld zich, onregelmatig, in verscheide takken, die fyn en spits uitloopen, welke, even als de Stam, eene ronde gladde gedaante hebben, en in verscheide Leeden verdeeld zyn. De wortel is verdeeld in zes ongelykformige deelen, welke zich plat en breed geschikt heeft, zekerlyk naa het lighaam, waar aan dezelve gehegt geweest is. Deze Heester, die zeer zeldzaam is, heeft geen de minste blyk van Tarterachtige omgroeying, welke anders deze soorten gansch niet oneigen is. Deszelfs geboorte plaats is ons onbekend, gelyk mede de reeden, waarom de Ouden deze soorten den naam van *Hippuris* gegeven hebben.

Num. 5 & 9. *Licht geele koraal-takjes aan een sponsachtigen Steen vast gehegt.*

Deze vreemde koraal-steentjes, welke ons van eene onbekende plaats zyn toegezonden, schynen my, (namentlyk de steentjes zelfs, waar op de kleine koraaltakjes zich gelegd hebben) van eene brosse of sponsachtige natuur, welker koleur zwart is. De koraaltakjes, welke aardig daar vlak tegen aan gehegt zyn, gelyken eene vaste, dichte en steenachtige zelfstandigheid te hebben. De koleur is licht geel.

Num. 6. *Houtachtig Heester-gewasje, waar aan een fyn gepende Lazarus klap vast gegroeid is.*

Dit onvolwasfe Houtachtig gewasje, 't geen eene lichtgrauwe koleur heeft, bevat een fraaye Oesterschelp, welke wy de Gepende Lazarus klap noemen, om de fyne pennen of doorns, waarmede

guit. Plures hujus generis species, prioribus tabulis, inter conchas bivalves, aeri incisas descripsimus. Amant similiter, ac Ostrea, quibus a rupibus nomen est, certis quibusdam corporibus firmis, rupibus, Coralliis marinis, aliisque ejusmodi, sese adglutinare: tametsi hoc ipsum tamen Ostreis rupicolis, *Rots-doubletten* dictis, quæ commissura suarum valvarum a Crepitaculo Leprosi multum discrepant, præprium proprium perpetuumque est.

Num. 7. *Corallina tubulosa, plurimis fistulis, longis, cavis, inter sese implicitis, constans.*

Admirabilium varietatum, quas Natura in formandis rebus creatis manifestat, infinitus numerus est. Corallina isthæc; quo nomine omnes illas ambiguas species, capillaceas, muscosas, comprehendimus; verius nidum refert minutissimorum insectorum, polyporum, aut vermiculorum, quam quidem corallium aut plantam. Numerosis constat tubulis, longis, admodum subtilibus, circum tenuem bacillum inter sese implicitis, ex flavescente fuscis, diaphanis, valde fragilibus, qui usti cornu olent. In litibus Angliæ, Belgii, aliisque frequens occurrit.

Num. 8. *Frutex marinus, corneus, irregularis, crusta tartarea crassa teclus, Ostreo adnatus.*

Nigro est colore, materie cornea. Rami ejus partim defracti sunt, partim valde irregulares. Crusta tartarea, grisei coloris, admodum densa & crassa, ramorum extremos apices duntaxat contegit; ut ideo alicubi veluti foliacea appareat. Truncus ipse pro basi Ostreum habet, cinereo grisei coloris, nonnullisque maculis rubris distinctum.

TABULA CENTESIMA ET SEPTIMA.

Num. 1. *Cochlea alata lata, cui frutex marinus lignosus accrevit.*

Quod hic exhibetur, specimen oppido rarum, primæ magnitudinis cochlea est marina, quam Belgæ ideo, ut ab aliis id genus speciebus distinguant, *de groote Lapboorn* appellant; denominatione ab ala late expansa, quæ huic generi propria est, petita. Inusitatus huic Cochleæ insidet frutex marinus, inter omnes hucusque cognitos, quantum scio, maximus. Trunco is constat lignoso, saturate fusco, arboris in modum ramoso. Imo tres distincti frutices de hac cochlea, tanquam de basi sua, progerminant, quorum alter decem fere pedum altitudinem attigisse videtur, alii duo trium modo quatuorve pedum. Nautæ, quod dolendum est, postquam memorabile istud corpus, e mari Novæ Hispaniæ, reti piscatorio protraxerant, duos truncos ad radicem usque propemodum rescuerunt; ut commodius reponere ac secum vehere possent. Radix undiquaque superne ac inferne sese cochleæ adfixit amplissima basi, pro constanti istarum plantarum more. Circa caput istius cochleæ, quod communiter, licet perperam, a Conchyliophilis, pro cauda habetur, alius adhuc cernitur ramus, distinctus, radice sua introrsum porrectus. Quin & nonnullæ insuper hic comparent Madreporæ, appositis literis notatæ, de quibus dicendi deinceps occasio dabitur. Ne quid vero desiderari posset, tabula sequente etiam oppositam faciem rarissimi hujus corporis aeri incisam exhibuimus.

Num. 1.

de dezelve gewapend is. Dezelve is in het voornoemde takje vast gegroeid, en heeft eene witte koleur. Wy hebben 'er verscheide soorten, in onze vorige Tafereelen, by de Tweeschalige schelpen van verbeeld en beschreeven. Zy hegten zich graag, gelyk de Rots-Doubletten, aan zekere vaste lighaamen, als Rotfen, Zee-koraalen en diergelyke; hoewel deze eigenschap de Rots-Doubletten, die in het Scharnier veel van de Lazarus klappen verschillen, volstrekt eigen is.

hegt, die van een aschgrauwe koleur en met eenige roode vlakjes voorzien is.

HONDERD EN ZEVENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Groote Lapboorn met een Houtachtigen Zee-Boom begroeid.*

Num. 7. *Buisachtig Korallyn, uit veele lange, bolle en door elkander gestingerde pypjes bestaande.*

Oneindig zyn de wonderbaare verschillenheden, welke de Natuur in 't formeeren haarer schepselen gelegd heeft. Dit Korallyn, onder welke benaaming wy al die twyfelachtige, teedere, fyne en Moschachtige soorten begrypen, gelykt veel eer naa een Wormnest van zeer kleine diertjes, *Polypen* of Zee-Wormen, dan naa een waar Koraal of Plantgewas. Het bestaat geheel uit eene meeningte van lange en zeer teedere holle buisjes; die zich om een dun stokje door elkanderen gewikkeld hebben. Hunne koleur is geelachtig bruin: zy zyn doorschynende en zeer bros in het aantakken. Op het vuur gebrand geven zy een hoornachtige reuk. Men vind dezelve gemeen op de Engelsche, Hollandse en andere stranden.

Num. 8. *Hoornachtige, onregelmatige Zee-Heester, met een dikke tarterkorst en op een Oester groeyende.*

Deze zwarte Heester is van eene Hoornachtige natuur; deszelfs takken zyn, of afgebrooken of zeer onregelmatig. De grauwe Tarter heeft zich zeer zwaar en dik, alleen om de meeste uiteinden der takken, vast gehegt: zoo dat zy om sommige zich bladerachtig vertoont. De stam zelfs heeft zich op een Oester vast ge-

Dit zeldzaam stuk, 't welk wy hier verbeelden, is een Zee-Hoorn van de grootste soort, die 'er gevonden word; onze Hollandse Liefhebbers noemen hem daarom, in onderscheiding van andere dier soorten, de groote Laphoorn; hebbende dit Geslacht dien naam gekregen door de uitgespreide Lap of Vleugel, welke aan dit Geslacht eigen is. Op dezen Hoorn vertoont zich een ongemeene Zee-Heester, de grootste soort, welke 'er naa myn weten bekend is. Dezelve is van eene Houtachtige natuur, donker bruin, stamachtig, welke zich Boomsgewys heeft uitgebreid. Eigentlyk zyn op dezen Hoorn drie onderscheide Heesters of Zee-Boomen uit een zelfde grondbeginsel voort gegroeid, waar van de een wel tien, en de ander drie of vier voeten hoog was. De scheepslieden, 't geen te beklagen is, hebben die beide stammen tot genoegzaam aan den wortel afgekapt, om dus dit stuk, 't welk zy met een Vischnet in Zee by *Nova Hispania* opvischten, gemakkelijker te kunnen bergen. De Wortel heeft zich wyd en breed, zoo boven als aan de onder zyde van den Hoorn, vast gehegt; even gelyk deze soorten altoos doen. Aan 't Hoofd van den Hoorn, of 't geen doorgaans verkeerd door de Liefhebbers de Staart genaamd word, ziet men noch een tak afzonderlyk, binnenwaards met deszelfs wortel gegroeid. Op den Hoorn vertoonen zich mede noch eenige Starresteenen, welke door Letteren zyn aangewezen, en waar over wy in 't vervolg gelegenheid hebben zullen om te spreken. Gelyk wy om de zeldzaamheid van dit stuk, het zelve in het volgende Tafereel van de andere of binnenste zyde vertoonen.

Num. 1.

- Num. 1. A. A. A. Trunci reſecti.
 B. B. B. Rami reliqui lateraliter & deorſum protenſi.
 C. C. C. C. C. Radix corticoſa, per ſuperficiem Cochleæ expaſa.
 D. D. D. Madreporæ, magnæ, parvæ, Cochleæ adnatæ.

Num. 2. *Cochlea, Auris Gigantea dicta, quam undique obſidet materies corallina.*

Conchylis univalvibus annumerari hæc cochlea debet, cujus formam haud ſatis diſtincte internoscere licet ob ingentem, qua tegitur, materiæ corallinæ, velut coagulata, expansionem. Nomen illa gerit Auris giganteæ, vel Cochleæ margariticæ, ore rotundo. Interna ejus ſuperficies, margaritacea, elegantiffima colorum varietate, quam & externa ſuperficies, cum decorticata & lævigata eſt, monſtrat, amœnum ſpectaculum præbet. Patula ſua ſede ſaxis rupibusque ſemet adfigere ſolet, pari ratione ac Patellæ. Ex Promontorio Bonæ Spei ad nos delata eſt.

Num. 3. *Frutex corneæ naturæ, cujus ramuli prælongi, tenues, parumque diviſi, cruſta rubra obteſti ſunt.*

Titanokeratophyton hoc eſt Auctorum. Subſtantiæ ejus corneæ cruſta ex rubro utcunque purpuraſcens accrevit. In ramos abit graciles, teretes, longos, qui ſeſe rursus in ſimiles alios dividunt. Cruſta tartarea, præcipue circa ſummitates ramulorum, tuberculis, minutisque veluti porulis conſpicua eſt. Imæ ſedi hujus fruticis nonnulla conchylia adnata ſunt de genere Oſtreorum, quæ a crista galli nomen habent; quamquam inter ſpurias modo hujus generis ſpecies referri queant. Sub lit. A. unam iſtarum concharum apertam, grifei coloris, repræſentamus. Et hoc ſpecimen ex Promontorio Bonæ Spei tranſmiſſum accepimus.

Num. 4. *Keratophyton vulgare, nigrum; ramulis teretibus, in tenuia filamenta exeuntibus.*

Dubito, utrum niger hic frutex, filici adnatus, imperfectior forte, nec ſatis adulta ſit ſpecies illi ſimilis, quam Tab. CIV. Num. 2. deſcripſimus. Videntur certe multum inter ſe convenire. Accepi ex Indiis Occidentalibus.

Num. 5. *Frutex lignoſus, cui Oſtea quedam adnata ſunt.*

Liquere hic poteſt, quam promiſcue obviis quibusvis corporibus Oſtreorum genus ſeſe affigat. Habent nimirum Oſtea id ſibi præ ceteris quibuscunque conchis proprium. Quæ ratio eſt, ob quam ab Auctoribus inter animalia androgyna relata ſint. Forte tamen a veritate haud aberraverit, qui ſtatuat, univerſæ conchyliorum bivalvium familiæ facultatem ſeſe ſine pari multiplicandi inditam eſſe. Oſtea, huic frutici dilute fuſco adnata, haud multum diſcrepant ab illis, quæ ſupra ad Num. 3. hujus tabulæ habentur: tenuiora modo ſunt atque intus margaritica. Fruticis iſta ſpecies in multis maribus reperitur ſaxis infixæ.

Num. 6.

- Num. 1. A. A. A. De afgekapte ſtammen.
 B. B. B. De andere ſtamtakken terzyden en nederwaards gegroeid.
 C. C. C. C. C. De ſchorsachtige wortel, welke zich over den Hoorn heeft uitgebreid.
 D. D. D. Sterre-ſteenen, zoo klein als groot, op den Hoorn vaſt gegroeid.

Num. 2. *Reuze-of Zee-Oor ſchulp, byna geheel met eene koraalachtige ſtoffe begroeid.*

Deze ſchulp, welks rechte gedaante niet wel kan gezien worden, door de Koraalachtige ſtoffe, welke als by elkander geſtremd, op de zelve gegroeid is, behoord tot de Eenſchalige ſchulpen. Haar eigentlyke naam is Reuzen-oor, of ronde Parlamourachtige Gaatjes ſchulp. Van binnen is dezelve ſterk geparlamourd, met veele ſchoone koleuren ſpeelende, die zy van buiten afgeſlepen zyn de, mede vertoonen. Zy hegt zich met de open zyde vlak tegens de Klippen en Rotſen, even gelyk de Patellæ of Klipklevers. Zy is ons van de Kaap de Goede Hoop toegezonden.

Num. 3. *Hoornachtige Heeſter, welks lange dunne en zich weinig verdeelende takken met eene roode korſt begroeid zyn.*

De Schryvers noemen deze ſoort Titanokeratophyton. Het is een Hoornachtige Heeſter, welke met eene roode korſt, iets paarsachtig, omwaſſchen is. Zy ſchiet in dunne ronde lange takken, die zich weder op dezelfde wyze uitbreiden. De korſt of Tarter vertoond zich, vooral aan het boven einde der takken, iets knobelachtig en als met kleine gaatjes. Onder aan dit gewas hebben

Tom. III.

zich eenige ſchulpen vaſt gehegt; zy behooren onder die ſoort van Oeſters, welke wy gewoonelyk Hanekam noemen, doch zyn een baſterd ſoort. By letter A. vertoond zich een dier ſchulpen geöpend, zy zyn van een afchgrauwe koleur. Het is ons dus van de Kaap de Goede Hoop toegezonden.

Num. 4. *Gemeene zwarte Hoornachtige Heeſter, welks takken rond en fyn uitloopen.*

Ik ben in twyffel, of dit zwarte Heeſter-gewasje, 't welk zich op een Keiſteen gezet heeft, niet eene onvolmaakte en jonge ſoort is van de zelfde, als die wy by Tab. CIV. Num. 2. beſchreeven hebben. 'T ſchynd my daar mede over een te koomen, en is my uit de Weſt-indiën toegezonden.

Num. 5. *Houtachtig Heeſtertje, waar aan zich eenige Oeſters gehegt hebben.*

Men ziet hier, hoe onverſchillig zich deze lighaamen of ſoorten van Oeſters aan al wat zy ontmoeten vaſt hegten. Den Oeſter is deze eigenschap, boven alle andere ſchulpen, eigen, namentlyk van zich vaſt te zetten; en 't is daarom, dat de Schryvers hun onder die dierlyke wezens geplaatſt hebben, welke 't vermogen van bevruchting in hun zelyven hebben. Maar mogelyk zullen wy niet verre van de waarheid afzyn, zoo wy dit vermogen aan alle de Tweeſchalige ſchulpen toefchryven. De ſoort, welke zich aan dit Houtachtig en licht bruin Heeſter-gewasje gehegt hebben, is niet veel verſchillende van de vorige, op deze Tab. by Num. 3. Zy zyn alleen maar dunner en van binnen parlamourachtig. Dit ſoort van Heeſters word in verſcheide Zeen aan de klippen gevonden.

D d d

Num. 6.

Num. 6. *Frutex lignosus, planus, instar ventilabri, ramulis inter se concretis, crusta tartarea, rubra, undiquaque coniectus.*

Elegans hæc plantula fruticosa crustam saturate rubram sibi undique circumfusam monstrat. Truncus teres, humilis, in scopulo etiamnum radicans, secundum latitudinem mox fecedit in plurimos ramulos, qui inter sese connascuntur, at sparsim tamen & alias emittunt propaggines, tempore demum concreturas. Ad Promontorium Bonæ Spei pluresque alias Africæ oras reperitur.

Num. 7. *Buccinum vulgare, alga marina, foliis brevibus, nodosis, confutum.*

Buccinorum generi annumeranda hæc cochlea frequenter in litore pagorum maritimorum, Sandvoordæ & Scheveningæ, occurrit, incolisque Tuba Sonora dicitur. Coloris est sordide cinerei, quandoque lutei, rugis fulcisque profunde arata. Alga insidens, foliolis crassiss, brevibus, nodosis, prædita, ad illud genus pertinet, quod Tab. XCVIII descripsimus.

Num. 8. *Keratophyton, ramulis lateralibus brevibus, conjugatis, crusta obscure lutea tectum.*

Materiem hujus fruticis corneam esse inde constat, quod pelluceat, ubi crusta tollitur, cornuque oleat in ignem coniectus. Pro basi simile Ostreum est, ut supra. Locus natalis Nova Hispania.

Num. 9. *Uva marina, bacculis longo caudici dense adnatis.*

Quam hoc loco exhibemus, Uva marina raro occurrit. Bacculæ ejus, Piperis granis similes, dense stipatæ, cauliculo prælongo, duro ac veluti resinoso, circumcirca adnascuntur, intusque, lapidis instar duræ, albicant, foris, ut ipse etiam caulis, ex fusco utrunque virescunt. Ex Nova Hispania accepi. Musei *Besleriani* T. XXII. confimilis species, at caule carens, describitur.

Num. 10. *Pulmonaria marina, foliacea.*

In lapide radicata hæc plantula, ob qualemunque similitudinem, Pulmonaria marina dicitur. Pediculi non minus, quam folia ejus, obscure thalassino sunt colore. Folia, ut plurimum bifida, utraque facie ex albido resplendent, quasi albis squamulis obsita. Forte Escharæ species est, quæ ipsis adhæret. Sparsim tamen & fuscæ maculæ comparent, iis nimirum locis, uti videtur, quos Eschara nudos reliquit. Ex Nova Hispania allata est.

TABULA CENTESIMA ET OCTAVA.

Num. 1. *Cochlea alata lata, cui frutex marinus, lignosus, accrevit, ima sede conspicienda.*

Præcedente tabula faciem superiorem hujus Cochleæ exhibuimus: hoc loco eadem inversa depingitur;

Num. 6. *Houtachtig, plat of wajerachtige Heester, welks takjes in elkander gegroeid zyn, en geheel met een donker roode Tarter overgroeid is.*

Dit fraaje Heester-gewasje is met een donker roode Tarter geheel begroeid. Kort boven de ronde stam, welke noch op de Klipsteen vast zit, verdeeld het zich plat in veele kleine takken, welke alle in of aan elkander vast gegroeid zyn; hier en daar noch korte stompjes overlatende, die door den tyd weder vast groeien. Het vald aan de Kaap de Goede Hoop en verscheide Afrikaansche kusten.

Num. 7. *Gemeene Kink-Hoorn, met kort knobbelig Zee-Wier begroeid.*

Deze Zee-Hoorn, welke onder 't Geslacht der Trompet-hoorns behoord, word gemeen zoo te Zandvoord als aan het Scheveningsche strand gevonden, en aldaar Kink-hoorn genaamd. Dezelve is van eene vuilgrauwe en somtyds geele koleur, hoog getopt en gerimpeld. Het Zee-Wier is dik, kort en knobbelig om dezelve gegroeid. Het behoord onder die soorten, welke wy by Tab. XCVIII. beschreeven hebben.

Num. 8. *Hoornachtig Heester-takje, met korte zy-takjes, die zich aan weerszyden gelykformig uitbreiden, met een donker geele korst omgroeid.*

Deze Heester is van eene Hoornachtige natuur, 't welk blykt, wanneer men de korst daar van wegneemd, is dezelve doorschynende en op 't vuur ruikt het Hoornachtig. Dit takje heeft zich mede op soortgelyke Oesters als de vorige vast gegroeid, en vald in de Spaansche Westindien.

Num. 9. *Zeedruif, in ronde bolletjes dicht aan een lange steel gegroeid.*

De Zeedruif, die hier verbeeld is, is zeer zeldzaam. De kleine ronde bolletjes, gelyk Peperkornen, groeyen dicht op elkander, rondsom een lange harde en harstachtige steel. De bolletjes, die gelyk de steel van eene bruine, iets naa 't donker groen hellende, koleur zyn, zyn van binnen witachtig en steen hard. 'T komt uit de Spaansche West-indien. In het *Museum Beslerianum* T. XXII. is een dergelyke soort, doch zonder steel, beschreeven.

Num. 10. *Bladerig Zee-longe kruid.*

Dit takje, 't welk zich op een steen heeft vast gehegt, draagt om deszelfs gelykenis, den naam van Zee-longe kruid. De steelen van dit gewas zyn, gelyk de Blaaden, donker Zee-groen. De blaaden zyn meest in twee verdeeld, van boven en van onder uitsluitende, als of 'er witte schobbetjes overheen gegroeid waren; doch dit schynd my toe eene soort van Eschara of Korstgewas te zyn, die zich om dezelve heeft heen gezet. Hier en daar vertoonen zich bruine vlakjes, dan dit zyn alleen maar deelen, welke van de Eschara onbegroeid gebleven zyn. 'T is mede uit de Spaansche West-indien.

HONDERD EN ACHTSTE TAFEREEL.

Num. 1. *Groote Laphoorn, met een houtachtige Zee-boom begroeid, van onderen te zien.*

In ons vorig Tafereel vertoonden wy dezen grooten Laphoorn van deszelfs bovenste zyde; hier verbeelden wy denzelven omgekeerd

tur; ut in cavum ejus introspicere liceat. Patet adeo, quo pacto minimus ille frutex, cujus caudex, lit. A. notatus, de ore hujus cochleæ prorumpit, hic radices suas fixerit. Ad regionem superiorem, qua itidem lit. A. posita est, arboris maximæ, averfo latere conspicuæ, radix late adnata cernitur.

Interna facies alæ, unde, uti supra monuimus, universa harum cochlearum familia nomen accepit, ut plurimum introrsum elegantissimo colore chermesino, dilutius, pictam sese offert. Cælaturæ periti artifices inde, qua color maxime eminet, segmenta quædam excidunt, quibus utuntur ad minutas effigies formandas; ita quidem, ut, qui in segmentis natura insunt, varios rubedinis gradus nativo faciei, quam exprimere volunt, colori scite accommodent.

Cochlea hæc vetustate suum colorem amisit, nec nisi fordide grysea est & in squamulas veluti cor-rosa superficie interna.

Num. 2. *Fungus marinus lapideus, foliis erectis, dentatis.*

Rupi cinereæ insidet hæc planta, quæ tota quanta lamellis constat tenuibus, erectis, dentatis, nonnullis ultra ceteras eminentibus. In meditullio rotundæ species cavitatis datur, quæ ipsa tamen & minoribus ex bracteolis, erectis dentatisque, construitur. Color cinereus est. Locus natalis Nova Hispania.

Num. 3 & 5. *Fungi marini, foliolis tenuissimis, erectis, non dentatis.*

Hæc species, sicubi paulo grandior est, inter Belgas nomen habet a Brassica Pompejana. Differt autem manifeste a specie superiore, cujus folia firma, dentata, velut radii ex communi centro prodeunt: in hac contra tenuissima sunt, fragilia, non dentata; nec ordinate ex centro radiata, sed magis irregulariter inter se decurrunt. Color gryseus est. Pro basi est fragmentum rupis, ex quo planta succrevit. In utrisque Indiis reperiuntur: hæc specimina ex Occidentalibus allata sunt.

Num. 4. *Fungus marinus, nonnihil a priore Num. 2. discrepans.*

Ambitu rotundiore terminatur, quam ille, qui Num. 2. descriptus est, centralisque ejus umbilicus depressior. Tabulis sequentibus plura exhibebimus specimina, ad idem genus pertinentia, quæ conformatione duntaxat aliquantum deflectunt.

Num. 6. *Coralium nodosum, Milleporæ species.*

Quod hic proponimus, Coralium, suo, unde prodiit, lapidi etiamnum inhærens, coloris est ex luteo cinerei. Ramuli crassi sunt, nodosi, innumeris distincti porulis, intus lævibus, nec stellæ in modum radiatis: ut ideo *Milleporis* annumerari debeat. Ex Curaçoa, ubi priores etiam species proveniunt, accepimus.

Num. 7. *Coralium singulare, ramulis rotundis, tubulatis, nullo ordine compositis.*

Multum variante & figura & colore hæc plantula occurrit faxis scopulisque adnata. Nostrum hoc spe-

keerd om deszelfs hoedanigheid van binnen te beschouwen. Hier ziet men de inworteling van den kleinsten Zee-Heester, welks stam uit den mond van dezen Hoorn is voortgegroeid by A. aangewezen. By den bovenkant der binnen zyde, mede met Lett. A. gemerkt, ziet men de wortelachtige omgroeying van den grooten Boom der andere zyde.

De binnenste zyde der Lap of vleugel, die, zoo als reeds gezegd is, eigentlyk den naam van Laphoorns aan het geheel Geslacht gegeven heeft, deze, zeg ik, is binnenwaards doorgaans zeer sierlyk, min of meer, licht Karmyn rood: daar de koleur op zyn schoonst is, weeten de konstgraveerders eenige stukken uit te snyden, welke zy gebruiken om daar van kleine afbeeldingen te maaken, wanneer zy het zoodanig schikken, dat de natuurlyke koleur, die hier en daar verflaauwd, overeenkomt met het wezen van den persoon, dien zy afbeelden.

Deze Hoorn heeft deze fraaye koleur door deszelfs ouderdom verlooren, hy vertoont zich van binnen vuilgraauw en schilferig.

Num. 2. *Steenachtige Zee-Kampernoelje met getandde opstaande blaaden.*

Dit gewas vertoont zich op een stuk graauwe Rotssteen, de gehele gedaante bestaat uit dunne rechtopstaande getandde blaadjes, welke zich op sommige plaatsen verheffen. In het midden heeft het een soort van ronde holligheid, doch deze bestaat mede uit kleiner opstaande en getandde blaadjes. De koleur is afchverwig, zy komen uit de Spaansche West-indiën.

Num. 3 & 5. *Zee-Kampernoeljes met ongetandde opstaande en zeer dunne blaaden.*

De Liefhebbers noemen deze soort, wanneer zy wat groot zyn,

Zee-Blomkool. Deze zyn merkelyk verschillende van de vorige soort, want die heeft steevige, getandde en uit het midden uitloopende blaaden; en deze heeft zeer dunne, brose en ongetandde blaaden, welke niet zoo regelmatig uit het midden, maar verwarder door een loopen. De koleur is lichtgraauw, het onderste gedeelte is een stuk der Rots, waar op dezelve gegroeid zyn. Zy vallen in de Oost en West-Indiën, van welk laatst Weerelds gedeelte deze zyn.

Num. 4. *Andere Zee-Kampernoelje een weinig van Num. 2. verschillende.*

Deze verschilt niet anders met die, welke wy by Num. 2. beschreeven hebben, als dat dezelve eene ronder gedaante heeft, en de middelste holligheid wat dieper naa beneden loopt. In ons volgende Tafereel zullen wy 'er noch verscheide soorten van verbeelden, die alleen maar in gedaante verschillen.

Num. 6. *Knoestachtig koraal-takje of soort van MILLEPORA.*

Het Koraal takje, 't welk wy op deszelfs natuurlyke Rots verbeelden, heeft eene geelgraauwe koleur. De takjes zyn dik en knoestachtig, met zeer veele kleine gaatjes of Pooren bezet, die niet sterswyze, maar rond, en naa binnen glad zyn; zoo dat het niet sterswyze, maar rond, en naa binnen glad zyn; zoo dat het zelve tot de *Millepora* gebracht moet worden. 'T is ons van Curaçao toegezonden, daar de vorige soorten mede vallen.

Num. 7. *Vreemd Koraal-gewasje, welks ronde en bolle takjes verward door een loopen.*

Dit Koraal-gewasje word van verschillende gedaante en koleuren op de Rotsen of Klippen gevonden. Dit heeft eene witte koleur, de takjes

specimen albido est colore, ramulis inæqualibus, teretibus, angusta intus cavitate perviis. In Indiis Occidentalibus frequens est.

Num. 8. *Coralium, ramulis teretiusculis, implicatis, solidis, nec tubulatis, superficiem cochleæ murinæ obsidens.*

Haud rarum est id genus Cochlearum marinarum in museis curiosorum offendere. Plurimæ earum, quas ita conformatas vidi, ad genus Trochorum pertinent. Quæ hoc loco exhibetur, undiquaque propemodum contexta est, ut vel aperturam ejus non nisi leviter conspiciere liceat. Coralium, quo obvolvitur, albidi est coloris, densaque, sed fragili, materie constat, ramulisque teretibus, parvis, implicatis.

Num. 9. *Madrepora tubulosa; tubulis discretis, in formam pilæ sphaericæ concretis.*

Ferrandus Imperatus tres diversas istius speciei icones exhibet sub nomine *Millepori* vel *Pori matronalis*. Aliis dicitur *Acropora*. Videtur commode appellari posse Madrepora tubulosa, aut Coralium stellatum, tubulatum; ut ab aliis speciebus, deinceps exponendis, distinguatur.

Tubuli stellati superficie lævi sunt, forma tereti; colore dilute gryseo, singulique inter sese disparati. Massæ tamen, quas juxta se mutuo crescentes componunt, non ejusdem semper figuræ sunt. Hæc nostra pro basi habet albidum lapidem, cujus circumferentiæ ita accrevit, ut pilam veluti efformet. *Mercatus* in *Metallotheca Vaticana*, pag. 134. perraram speciem describit. Nostram ex Curassoa obtinuimus.

Num. 10. *Frutex marinus lignosus, crusta ex gryseo lutea vestitus.*

Prioribus tabulis hanc speciem jam descripsimus. Demonstrandæ igitur varietatis ergo hic tantum exhibetur.

Num. 11. *Frutex lignosus, ramulis gracilibus, teretibus, lævibus.*

Differt aliquantum ab aliis speciebus supra descriptis. Colore est ligni quercini; ramuli læves sunt, teretes & tenaces. Siliculo ceterum, uti prior, insidet.

Num. 12. *Ostreum, in quo ramulus fruticis marini, & plures siliculi defixi sunt.*

Ut pateat, quam diversis modis ista corpora inter se concreta inveniantur, elegantissimam hic depingimus Ostrei speciem, valde tenuem, ac colore margaritico resplendentem. Cavo ejus frutex sese infixit, qui utrinque ramulos suos exferit. Intus & plurimi hærent siliculi, diversis coloribus venusti.

TABULA CENTESIMA ET NONA.

Num. 1. *Fungus marinus, lapideus, ramosus, foliis non serratis, pertenuibus, erectis.*

Differt hæc species a proxime sequente eo, quod erectæ valdeque tenues lamellæ, quæ ipsam plan-

takjes zyn ongelyk en rond, van binnen hebben zy eene naauwe holligheid. Men vind dit soort zeer veel in de West-indiën.

Num. 8. *Koraal-gewasje met ronde en verwarde takjes, welke niet hol, maar dicht, en om een Zee-Hoorntje gegroeid zyn.*

Van diergelyke Zee-Hoorntjes bewaaren de Liefhebbers verscheidene in hunne kabinetten; de meeste, welke my doch in deze gedaante voorgekomen zyn, behooren tot het geslacht der Tollen. Dit, 't welk wy hier verbeelden, is byna geheel omgroeid, zoo dat men de opening maar even zien kan. Het Koraal, 't geen om 't zelve gegroeid is, is van eene witte koleur, dicht van substantie, doch bros, 't heeft ronde korte takjes, die verward door een groeyen.

Num. 9. *Buisachtig Ster-Koraal, in de gedaante van een ronden bal in afgezonderde buizen by een gegroeid.*

Ferrandus Imperatus geeft ons van deze soort drie verschillende afbeeldingen, en noemd dezelve, *Milleporus* en *Porus matronalis*. Andere noemen deze soort *Acropora*; doch wy geven het den naam van buisachtig ster-koraal, in onderscheiding van andere soorten, die noch zullen volgen.

De gesterde pypjes zyn van eene gladde en ronde gedaante, ieder rondom los en op zich zelven staande; de koleur is licht graauw. Zy groeyen in verscheide gedaanten; deze hebben zich in de ronte aan een stukje wit Rotssteen vastgezet. *Mercatus* in zyn *Metallotheca Vaticana* beschryft eene zeldzame op pag. 134. Dit is ons van Curacao toegezonden.

Num. 10. *Houtachtig Heester-gewasje, met een graauw geele Tarter begroeid.*

Wy hebben deze soort reeds in onze vorige Tafereelen beschreeven, en vertoonen het zelve alhier maar om de verschillen aan te wyzen.

Num. 11. *Houtachtig Heestertje met dunne ronde takjes, die glad zyn.*

Dit Heester-gewasje is mede een weinig verschillend van andere soorten, welke wy reeds beschreeven hebben. 'T heeft een Eike-houts koleur; de takjes zyn glad, rond en taai; 't zelve heeft zich, gelyk het vorige, op een Keitje vast gehegt.

Num. 12. *Oesterschulp, in 't welk zich een Heester-takje en verscheide kleine Keitjes vastgehegt hebben.*

Om de verschillende wyze aan te toonen, op welke zich deze lighaamen laten vinden, verbeelden wy hier eene fraaye soort van Oester, welke zeer dun, en parlamour koleurig blinkende is. Inwendig heeft zich dit Heester-takje vastgehegt, en ter weerszyden uitgebreid; binnen in ziet men noch verscheide kleine Keitjes, die met verschillende koleuren versierd zyn.

HONDERD EN NEGENDE TAFEREEL.

Num. 1. *Steenachtige getakte Zee-Kampernoelje, met ongetandde en zeer dunne opstaande blaadjes.*

Num. 1. Deze soort is met de volgende hier in verschillende, dat

tam constituunt, nequaquam serratae sint, sed cuspidatae in aequabilem veluti cultri aciem abeant. Ratione ramificationis magna est inter hanc illamque, quae, erectis ferratisque bracteolis donata, Num. 6. hujus tabulae exhibetur, convenientia. Quod ad conformationem attinet, multa tum in hac specie, tum in sequentibus, animadvertitur discrepantia: neque enim adeo semper in orbem composita sunt foliola, aut truncus ramive exacte rotundati, sed multiplex ubique datur in oblongam, intropressam; iterumque protuberantem formam deflexio. Omnes istae species, meo quidem judicio, ad genus tam simplicium, quam ramosarum, Madreporarum pertinent. In diversis maribus, maxime tamen ad litora Curassovica, inveniuntur.

Num. 2, 3, 4, 5, 6, 7 & 8. *Fungi marini, lapidei, foliolis erectis, serratis; externa tantum forma inter se differentes.*

Tabula priore, Num. 2 & 4. duas jam descripsimus species Fungorum marinorum, qui externa modo conformatione ab his discrepant. Patere hinc potest, quam multis inter sese varietatibus haec corpora ludant; quanquam credibile est, ad idem tamen omnia & singula pertinere genus, nec nisi accidentarias esse eorum differentias. Color omnibus idem fere est dilute gryseus; tametsi & saepiuscule ex luteo albicantia occurrant. Ut ut vero magnopere inter se differre primo intuitu videantur; mutua tamen comparatione facile elucescit, ejusdem esse naturae.

Num. 2. Similia praese fert tubera flosculosa, ac Num. 3; hujusque flosculi sunt, quales Num. 6. Posterioris hujus caudici adnati sunt duo lapides stellati, de quibus infra plura.

Num. 4. Suis flosculis haud multum abludit ab illis Num. 6.

Num. 5. Insidet fragmento rupis obscure gryseae, atque orbiculari sui floris ambitu, formaque planiore, sese potissimum a ceteris distinguit. Partes tamen ejus constituentes, ac modus compositionis, affatim monstrant, non esse, cur pro peculiari specie habeatur.

Num. 7 & 8. Exhibetur tuber flosculosum, generis dentati, ferra divisum; ut tam interna, quam externa, ejus facies appareat.

Num. 9 & 10. *Fungus marinus, maximus, foliolis erectis, pertenuibus, non dentatis; cui nomen est Brassicae Pompejanæ.*

Hæc species, cujus duo imperfectiora exempla præcedente tabula, Num. 3 & 5. exhibuimus, proprie inter Belgas nomen Brassicae Pompejanæ accepit. Quod ad partes constituentes satis cum prioribus convenit; differt eo, quod ut plurimum formam affectet sphaericam depressam, aut hemisphaericam, basi vel plana, vel utcunque concava, vel extuberante caudice donata. Apud Scriptores antiquiores diversis sub nominibus venit. *Beslerio* in *Museo* appellatur *Placenta coralloides, albicans, sinuosa*. Alii deinceps *Fungum saxeum, Fungum lapidosum*, dixerunt. Recentiorum aliis *Maeandrites* vocatur, aut *Encephalodes fungus*, cujus tamen veras species deinde accuratius ostendemus. Locus natalis Curassoa & Indiae Orientales.

Num. 11.

dat deszelfs dunne opstaande blaadjes, waar uit het gewas bestaat, niet getand, maar scherp en snydende gelyk een mes afloopen. Omtrend de takachtige gedaante komt, vooral Num. 6. van dit Taf. welke getandde opstaande blaadjes heeft, met deze, welke wy hier beschryven, overeen; en wat de verschillende gedaanten aangaat, die veeltyds van het ronde afwykt, en naa het langwerpig ingeboogen en weer uitspringende overheld, dit zeg ik, vind men ook veel, zoo wel in deze als de volgende soort. Zy behooren alle, volgens myn denkbeeld, tot het Geslacht der getakte of ongetakte *Madrepora*. Zy vallen in verscheide Zeen, doch vooral op de Kurassouwische kust; gelyk ook de volgende.

Num. 2, 3, 4, 5, 6, 7 & 8. *Steenachtige Zee-Kampernoeljes met getandde opstaande blaadjes, alleen in uiterlyke gedaante met elkander verschillende.*

In het voorgaande Tafereel, by Num. 2 & 4. hebben wy reeds twee, alleen in uiterlyke gedaante met deze verschillende Zee-Kampernoeljes afgebeeld: hier vertoonen wy'er noch verscheide, om de veranderingen aan te wyzen, die onder deze soort van lighaamen gevonden worden. Ik ben echter van gedachten, dat zulks niet dan door enkele toevallen word veroorzaakt, en dat zy alle eene en dezelfde soort zyn. De koleur is genoegzaam de zelfde, namentlyk licht grysg; hoewel zy anders, en wel meest, geelachtig wit gevonden worden. Hoe verschillend zich deze soort ook hier vertoont; men zal, by vergelyk van de eene teegens de andere, bevinden, dat zy overeenkoomen.

Num. 2. Heeft zoogenaamde Bloemknoppen als Num. 3. & Num. 3. als Num. 6. aan welke laatste zich, onder aan den steel, twee Sterre-steenen, waar van wy nader zullen spreken, gehecht hebben.

Num. 4. Komt veel overeen met eenige Knoppen of Bloemen van Num. 6.

Num. 5. Heeft zich op een donker grysg stuk Rotssteen vast gezet. Deze verschilt wel't meest, door deszelfs ronde en platachtige gedaante: doch deszelfs saamengestelde deelen en de wyze hunner samenvoeging bewyft genoegzaam, dat zy met de vorige en verdere overeen komt.

Num. 7 & 8. Verbeeld een doorgezaagde Bloemknop van de getandde soort: en zoo als zy zich uit-en-inwendig vertoonen.

Num. 9 & 10. *Groote Zee-Kampernoeljes met ongetandde en zeer dunne opstaande blaaden, de Zee-Bloemkool genaamd.*

Deze soort, waar van wy op ons voorgaande Tafereel by Num. 3 & 5. twee geringere soorten vertoonden, is eigentlyk de groote Zee-Kampernoelje, die wy de Bloemkool noemen. Zy koomen omtrend derzelver deelen met die der vorige beschryving genoegzaam overeen; alleen verschillen zy hier in, dat deze soort zich meest altyd in eene platachtige, *Sphaerische*, of half Bolachtige gedaante vertoont, die of van onderen geheel plat, of eenigzins ingeboogen, of met een struik of steel voorzien is. De oude Schryveren geven hun verscheide naamen. *Beslerus* in zyn *Museum* noemd dezelve *Placenta Coralloides albicans sinuosa*. Noch laatere gaven hun den naam van *Fungus saxeus, Fungus lapidosus*, en de laatere Schryvers brengen dezelve onder de benaaming van *Maeandrites*, of *Hersensteen*, waar van wy echter de rechte soorten nader zullen aanwyzen. Zy vallen op Kurassouw en in de Oost-Indiën.

Num. 11. *Coralium, poris stellatis; crassum, nodosum; ramis fere teretibus, laevibus.*

Coralium istud, plerumque brevibus ramulis conspicuum, rupis fragmento, uti ex icone patet, adnatum invenitur. Basi insident quoque nonnulli lapides stellati. Majus quidem nonnunquam, sed rarius, occurrit. Color hujus gryseus est, alias tamen utplurimum ex cinereo flavescent. Rami proxime teretes sunt, & æquali superficie, tactu tamen utcunque asperuli, crassi, extremis obtusis, nodosis. Univerſa superficies poris distincta est stellatis, dense stipatis, maximam partem rotundis, nonnullis tamen & rhomboideis. Margines horum pororum extremi tantillum extuberant: quo fit, ut tactus asperi quid detegat. Crescit ad oras Curaſſoæ. *Imperatus* idem nomine *Coralii* stellati describit.

TABULA CENTESIMA ET DECIMA.

Num. 1 & 2. *Coralium album, articulatum, lapideæ & corneæ naturæ; cui nomen Accarbaar.*

Inusitata formæ *Coralium* istud a multis Autoribus descriptum, diversisque nominibus donatum est. *Clusio* in *Exotic.* p. 124. dicitur *Hippuris saxea*: apud *Beslerum* in *Museo* sub eodem nomine extat. *Boerhaavius* in *Ind. Hort. Lugd. Bat.* p. 4. 24. *Corallium album, geniculatum*, vocat. *Gualtierio* in *Ind. Test. Conchyl. Lithophyton articulatum, internodis striatis, albo fulvidis, nodis vero piceis*, audit. Nomen *Accarbaar*, vel *Accarbarium*, quod apud veteres Scriptores occurrit, verosimiliter ex voce Maleitani idiomatis, *Kalbabaar*, tractum est. Vulgo inter nostrates *Coralium articulatum* appellatur.

Plerumque 12 aut 14 pollicum altitudinem exæquat. Vidi tamen in nonnullis Curiosorum museis etiam arbusculas duobus pedibus Rhenolandicis haud multo inferiores. Assurgens caudex utplurimum in ramos aliquot abit, hique rursus in multas alias propagines, quæ tenuibus extremis terminantur, discedunt. Totus caudex, singulique rami, articulis inæqualis magnitudinis distinguuntur, qui naturæ sunt lapideæ, coloris cinereo grysei, & secundum longitudinem sulcis sat profundis striati. Quæ hos inter articulos media est materies, gracilior, cornea, lævis, ex fusco nigricans, tenuissimis præsertim ramulis aliquam inducit flexibilitatem. Ad Num. 1. rami perpetuo ex lapideis articulis pullulant: Num. 2. diversitas quædam apparet, ramulis potius ex cornea materie prognascentibus. Quin & internodia cornea in hac specie multo majora, quam in priore, sunt.

In Indiis Orientalibus, ubi circa insulas Moluccanas, Amboinenses, & Bandanas, istud coralium maxime invenitur, teste *Rumphio* in Herbario Amboinensi, insignes eidem virtutes medicatæ attribuantur, quarum tamen ratio nondum inter nostrates videtur haberi: tametsi similis quædam species, quæ *Corallina*, aut *Muscus corallinus* dicitur, in officinis ad usum medicinale proſtat.

Num. 3. Fungus est illi similis, quem Tabulæ superioris Num. 1. descripsimus. Adnatum ei est conchylum elegans, quod crepitaculum leprosi foliatum audit; uti ad lit. A. videre licet.

Num. 4. Haud differt a Fungo, quem Num. 4. Tabulæ centesimæ & octavæ sistit.

Num. 5. *Nidus ex concretis vermium marinorum, vulgarium, tubulis constans.*

In omnibus fere tam Occidentalis, quam Orientalis Indiæ, quin & Galliæ litoribus, id genus tubulorum

Num. 11. *Dik, aan het eind Knoestachtig-Koraal, met gesterde pooren, welks takken genoegzaam rond en effen zyn.*

Dit Koraal vertoond zich meest in kleine takken, zoo als het hier verbeeld word, op een stuk der Rots gegroeid, aan welke zich ook eenige Sterſteenen gehegt hebben. Men vind het somtyds wel grooter, doch dit gebeurt zelden. De koleur, welke meest graauw geel is, is hier in dit gewas gryſ. De takken zyn genoegzaam rond en effen, doch ſcherp in het aanraaken, dik, aan het eind knobbel-of knoestachtig en onregelmatig. De geheele oppervlakte vertoond zich vol van gesterde Pooren, welke dicht aan een en meest rond zyn; echter hebben sommige eene ruitachtige gedaante, zynde de buitenſte omtrek der Pooren gemeen aan alle, doch eenigzins verheeven, en hier door is het dat het Gewas zich in het aanraaken ſcherp doet gevoelen. 'T vald mede op Kuraſſouw, en *Imperatus* beſchryft het onder de benaaming van Gesterd-koraal.

HONDERD EN TIENDE TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Wit, in leeden verdeeld Steen- en Hoornachtig Koraal, ACCARBAAR genaamd.*

Verscheide Schryvers hebben dit Koraal, 't geen van eene zeldzame gedaante is, beſchreeven, en verscheide benaamingen toegeleegt. *Clusius* noemd het in zyn *Exotic.* p. 124. *Hippuris saxea*; dus vind men het mede in het *Mus.* van *Beslerus*. *Boerhaave* in zyn *Ind. Hort. Lugd. Bat.* p. 4. 24. geeft het den naam van *Corallium album geniculatum*: en *Gualtieri* in zyn *Ind. Test. Conchylorum*, noemd het *Lithophyton articulatum internodiis striatis, albo fulvidis nodis vero piceis*. De naam van *Accarbaar* of *Accarbarium*, die by andere ſchryvers gevonden word, zal waarſchynelyk van de Maleiſche, *Kalbabaar*, afkomstig zyn; by ons noemd men het ge-

meenelyk, Leedjes-Koraal.

Doorgaans vinden wy dit Koraal tot de hoogte gegroeid van 12. of 14. duimen; doch my zyn 'er echter takken in de Kabinetten der Liefhebbers van bekend, die niet veel van twee Rhylandſche voeten verſchillen. De opgaande ſtam verdeeld zich gemeenelyk in verscheide takken, die zich wederom in veele andere dunne uitlopende verdeelen. De geheele ſtam en takken verdeelen zich in ongelyke of niet evengroot zynde Leeden; die van een afſchgrauwe koleur, ſteenachtig, en overlangs, diep gegroefd of geribt zyn. Tuſſchen deze Leeden vertoond zich het Gewas dunder Hoornachtig, glad, en van een zwart bruine koleur; en hier door zyn, vooral de dunſte takken, buigzaam.

By Num. 1. Verdeelen zich de takken gedurig uit een der Steenachtige Leeden: By Num. 2. ſchynd dit te verſchillen, en neemt het grondbeginſel der takken zyn oorspronk uit de Hoornachtige deelen van het Gewas; die in deze ſoort ook veel grooter dan in de vorige zyn.

In de Ooſt-Indiën, alwaar dit Koraal op de Molukſche, Amboinſche en Bandaſche Eilanden gevonden word, hegt men, volgens het zeggen van *Rumphius* in zyn Amboins Kruidboek, groote krachten in de Geneeskunde aan deze Gewaſſen; by ons ſchynen echter dezelve daar in tot noch toe in geene aanmerking te koomen, niet teegenſtaande diergelyke ſoorten, bekend onder de benaaming van Mos-Koraal reeds in gebruik zyn.

Num. 3. Is overeenkomſtig met Num. 1. van het voorgaande Taf. alleen heeft zich aan deze, gelyk met Letter A. word aange-weezen, een fraai gefoulied Lazarus Klapje vaſt gehegt.

Num. 4. Komt over een met Num. 4. van Tab. CVIII.

Num. 5. 'T ſaamen gegroeid Neſt van de gemeene Zee-Kooker Wormen.

Genoegzaam op de meeste Stranden, zoo van de Ooſt als Weſt-Indiën,

rum reperitur. Læves sunt, teretes, ac frequentissime, uti in hoc etiam specimine patet, inter sese magno numero convoluti, in unam massam concreverunt. Color est ex luteo cinereus. Eorum incolæ vermes sunt haud absimiles illis, qui palos aliaque ligna in mari perrodunt, conchis cochleisque marinis etiam crebro sese adfigunt, & paullatim incrementum totam superficiem illarum deturpant aut parietes etiam peredunt.

Num. 6. *Fragmentum saxi, variis plantis marinis eleganter obfessum.*

Inter multivaria illa maris producta, quæ oculis Curioforum jam jam exposuimus, istud quidem, quod cum maxime descriptum imus, præ ceteris excellit. Univerfa saxi superficies adnatis undique diversissimis rebus marinis contexta est. Ad lit. A. elegans habetur fungus, foliis erectis, dentatis, qualem Num. 4. atque alibi ante descripsimus. Lit. B. alia species est, de qua sequente tabula, ubi longe grandius, ac magis distinctum exemplum proponetur, agemus. Quod ad lit. C. habetur, corpus peculiari est conformatione, atque extrinsecus perquam simile Agarico, seu fungo quercino, quem Sterbeekius in *theatro fungorum* pag. 259. K. descriptum dedit. Modum crescendi ista species non semper eundem sequitur. Quandoque, membranæ instar, per superficiem alicujus corporis expansa huic adnascitur, tumque averfa facie lævis est aut subtilibus modo rugis inæqualis: prout in nostro hoc specimine obtinet. Ut plurimum tamen numerosis crescit tuberibus, erectis, atque utraque facie eandem monstrat fabricationem. Superficies ejus undulata est, qualis fere in Maeandrite, aut lapide Encephalode, cernitur: at qui inter undulata juga decurrunt, sulci poros undique monstrant stellatos, minutis tenuibus foliolis, erectis, dentatis, conspicuos. Quocirca Madreporis adnumerari debet. Color est subgryseus. Lit. D. complures notat lapides stellatos, de quibus amplius in sequentibus tabulis dicemus. E. fruticem designat lignosum, crusta tartarea, crassa, nodosa, fusca, vestitum. Lit. F. habetur nidus vermium, qualem supra Num. 5. exhibuimus. A latere, inter diversas Fungorum species, etiam venusta conchula, quæ pallium variegatum vocatur, sese adfixit. Ceterum in hoc rerum genere vix memini me elegantius quid unquam conspexisse. Credibile autem est ab oris Curassavicus huc delatum esse.

Num. 7. *Coralium a calice aut catino dictum, infundibuliforme, foris porosum, intus asperis sulcis striatum.*

Multum inter se discrepant id genus corpora tum conformatione externa, tum partium suarum compage. Sæpe numero inveniuntur infundibuli aut calicis forma, alias simplici pariete, alias per varia septimenta introrsum emissâ cavitatem interfingente: prout in hoc exemplo videre est. Quandoque & amplas referunt patinas, orbiculares, non admodum cavas, excavati instar coni, ex centro oram versus, oblique sursum divergentes. Quod hac icone exhibemus, ex gryseo dilute fusci est coloris, naturæ lapideæ, fragilis, interna facie leviter sulcatum, foris aliquanto lævius, numerosis valde foraminulis, minutis, rotundis, distinctum. Vidi, quorum interna superficies stellatis poris aut tubulis confita erat. *Gualtieri* in *Ind. Testar.* hujusmodi Coralium depingit sub nomine *Choana saxeæ, crispata, rugosa, minimis poris & verrucis undique exasperata*. Apud *Clusium*, *Beslerum*, aliosque plura habentur. Locus natalis in maribus Indiarum Orientalium.

Num. 8

Indiën, gelyk mede op de Fransche Zee-kusten, worden deze Worm-Kookers gevonden. Zy zyn van eene gladde en ronde gedaante, veelyds zoo als wy dezelve hier verbeelden, door elkan- der heen gelyngend en tot een geheelen klomp by een gegroeid. Zy hebben een geelachtige graauwe koleur, en derzelver inwoon- ders (die van eene Wormachtige gedaante zyn, niet ongelijk aan die, welke de Paalen en ander hout in Zee doorknaagen) hegten zich ook zeer veel aan de Zee-Hoorns en Schulpen, die zy geheel doorknaagen en omgroeien.

Num. 6. *Zeer fraai stuk Klip-Steen met verschil- lende Zee-Gewassen begroeid.*

Onder alle de zeldzaamheden, welke de Zee zoo meenigvuldig en verscheiden voortbrengt, is zeekerlyk dit stuk, 't geen wy hier beschryven zullen, geenzins van het minste dier soorten, welke wy den Liefhebbers reets onder 't oog gebracht hebben. De verschil- lende Lighaamen, die hier by een gegroeid zyn, hebben het stuk steen, waar aan zy zich gehegt hebben, geheel bedekt. By Letter A. vertoonend zich eene fraaye Kampernoelje met getandde opstaande Blaaden, eene gelyke soort als by Num. 4. en andere hier voor beschreeven. B. Is eene soort, waar van wy de beschry- ving by het volgende Tafel, alwaar dezelve veel grooter en kenne- lyker voorkomt, geven zullen. Die by C. is van eene vreemde gedaante, zeer veel uiterlyke gelykenis hebbende naa een *Agari- cus* of *Fungus*, welke aan de Eike boomen groeit, en die by *Ster- beek* in zyn *Toneel der Kampernoeljen* pag. 259. K. beschreeven word. Deze soort groeit zeer verschillend, somtyds, gelyk hier, zich plat over een lighaam uitbreidende, wanneer zy in dit geval aan de onderzyde maar glad of zeer fyn geribt zyn. Meest ziet men dezelve echter met geheele boschen by een, en recht opstaande gegroeid, wanneer zy aan beide de zyden even eens zyn. Derzel- ver uiterlyk aanzien is golfachtig, eenigzins gelyk de Herfenstee-

nen (*Maeandrites*) doch tusschen die golfachtige verhevenheeden ziet men gesterde Pooren met fyne en kleine opstaande gekartelde blaadjes, 't geen hen tot de Stersteenen (*Madrepore*) brengt. Der- zelve koleur is grysachtig. By D. vertoonend zich verscheide Ster- resteenen, die in de volgende Tafereelen nader voorkoomen. E. is een Houtachtig Heestertje, met een geknobbeld Koraal Tarter van eene bruine koleur begroeid. F. is een Wormnest, zoo als by Num. 5. hier boven beschreeven. Terzyden, of tusschen de twee verschillende Kampernoeljes, heeft zich ook noch een fraai Bonte- mantel schulpje vast gehegt. Het is een der fraaiste stukken, die my ooit zyn voorgekoomen, en is waarschynelyk van de Kust van Kuraflouw.

Num. 7. *Beeker of Schootel-koraal, de gedaante van een Trechter hebbende, uitwendig met ron- de Pooren, van binnen scherp gegroefd.*

Deze lighaamen zyn zeer verschillende zoo in hunne uiterlyke gedaante als saamenstelling der deelen. Veelyds vinden wy hun in eene recht trechter- of Beekerachtige figuur, hetzy die uit een enkelden omtrek bestaat, of dat zy, gelyk wy dezelve hier ver- beelden, naa binnen met verscheide slingerige bochten gegroeid is: somtyds ziet men dezelve ook gelyk groote ronde Schootels, niet heel diep, uit het midden schuins, gelyk een uitgeholde plat- te Kegel, eenigzins oploopen. Deze, welke hier verbeeld is, heeft eene graauwe of licht bruine koleur, is steenachtig doch bros, de binnenste zyde is fyn geribt, de buitenste iets gladder, en met veele kleine ronde gaatjes of holligheden. My zyn 'er andere van voorgekoomen, welker binnenste zyde met gesterde pooren of buis- jes bezet waaren. *Gualtieri* in zyn *Index Testarum* verbeeld 'er een, dien hy noemt, *Choana saxeæ, crispata, rugosa, minimis poris, & ver- rucis undique exasperata*. By *Clusius*, *Beslerus* en anderen vind men 'er mede. Zy vallen in de Oost-Indische Zeen.

Num. 8 & 9. *Coralium tubulatum, rubrum, ex plurimis tubulis, teretibus, coagmentatis, compositum.*

Veteres Scriptores, quos *Imperatus, Mercatus, Beslerus* alique secuti sunt, *Alcyonii* nomen huic speciei dederunt. Videtur autem congeries modo esse tubulorum, quos vermiculi marini incolunt. Et hi quidem tam stupendo sæpe numero cohabitant, ut istiusmodi nidorum acervi inveniantur 60 & ultra librarum. Univerſa massa ex fistulis constat parvis, gracilibus, teretibus, rectis & obliquis, sanguinei coloris, quæ per intervalla inæqualia tenuibus septulis transversis, ejusdem materiæ, inter se colligantur. Fistulæ non omnes cum illis, quas sub se habent, communicant: nonnullæ lateraliter infistunt inferioribus, aliæ perpendiculariter, ac in se mutuo confluunt. Frequens ad oras maritimas Indiæ Orientalis occurrit, & cum aliqua etiam varietate: uti binæ, quas damus, icones docent. Materies, unde constat, videtur eadem esse, quæ Coralli rubri vulgaris.

Num. 10. *Coralium album, lapideum, densum ac compactum; ramis lævibus, teretibus, multum divisis.*

Coralium istud texturæ est firmæ & compactæ. Rami majores foris densi ac læves, utrinque in ramulos abeunt laterales, qui, more majorum, denuo propagines breves, acutas, crispatas, emittunt. Color est ubique albus. In Indiis Orientalibus, rarius tamen, occurrit.

TABULA CENTESIMA ET UNDECIMA.

Num. 1 & 2. *Fungus marinus, lamellis tenuibus, subtiliter dentatis, erectis, ex centro radiatis.*

Distinctiora hic exhibemus istius Fungi exempla, quam quod præcedente tabula, Num. 6. lit. B. habetur. Unde & historiam ejus hoc potius loco dabimus. Dentatæ æque ac non dentatæ species ad idem genus Fungi marini referuntur. Forma hujus speciei plerumque est hemisphærica, planior. Bracteolæ erectæ, radiatæ, perquam teneræ sunt, marginibus subtiliter ferratis, omnesque, qua in commune centrum tendunt, deorsum vergunt; ut ibidem veluti intropressæ appareant. Ima facies hujus plantæ aut plana est, aut concava, subtilibusque fulcis, qui itidem versus centrum concurrunt, distincta. Color albus est vel dilute gryseus. Locus natalis in maribus Indicis.

Num. 3. *Fungus marinus, oblongus; bracteolis valde tenuibus, subtiliter denticulatis, erectis, squamosis, ex axi ad peripheriam protensis.*

Hanc inter & priorem speciem discrepantia hæc est, quod oblonga potius, quam orbicularis, hic detur conformatio. Erectæ quoque lamellæ haud recta ad circumferentiam tendunt, sed veluti abruptæ squamas piscium fere æmulantur. Eadem, qua diametro longitudinali appropinquant, itidem deorsum vergunt, profundumque ita sulcum in medio conficiunt. Color paulo magis gryseus est, quam prioris. Cetera tamen conveniunt. Inter nostrates quidam Talpæ marinæ nomen huic rei imponunt: at, quæ Num. 6. habetur, illud sibi magis proprium accepit.

Num. 4.

HONDERD EN ELFDE TAFEREEL.

Num. 8 & 9. *Rood Pyp-Koraal, uit weele ronde opeengeſtapelde Pypjes ſaamengeſteld.*

De oude Schryveren, uit welke *Imperatus, Mercatus, Beslerus* en andere zulks overgenomen hebben, gaven deze soort den naam van *Alcyonium*. Het zyn niet anders dan gedeelten der nesten eener soort van kleine Zee-Wormen, welke zig in ontzaglyke meenigte by een voegen, zoodanig, dat 'er Klompen van 60 en meer Ponden, van gevonden worden. De geheele klomp bestaat uit kleine, dunne, ronde recht en schuins opgaande Pypjes, van eene bloed roode koleur; welke op verschillende hoogte, door dunne tusschen vliezen, van dezelfde stoffe, aan elkander verbonden zyn. De Pypjes hebben alle geen gemeenschap met die, welke onder hun geplaatst zyn: sommige staan terzyden, andere recht boven elkander, en loopen in een. Men vindze gemeen op de Oost-Indische stranden, en eenigzins verschillend, gelyk in deze onderscheide afbeeldingen te zien is. De stof, waaruit zy saamen gesteld zyn, schynt overeen te koomen met het rood of Bloed-koraal.

Num. 10. *Wit, steenachtig, dicht en vast Koraal, met gladde ronde en zich veel verdeelende takken.*

Dit Koraal is van een vast en dicht saamenweeffel; de groote takken zyn uiterlyk dicht en glad, en verdeelen zich ter weder zyden in verscheide zy-takken, die, gelyk de groote, wederom met korte, puntige en kronkelachtige uitbottingen bezet zyn. De koleur is geheel wit, het vald in de Oost-Indiën, doch vry zeldzaam.

Num. 1 & 2. *Zee-Kampernoelje, met ſyngetandde, opstaande en zeer dunne blaadjes, welke zich uit het midden ſtraalswyze tot een rond uitbreiden.*

Omdat deze ons kennelyker voorkoomen, hebben wy in de beschryving van het voorgaande Tafereel, by Num. 6. Letter B. de beschryving van deze soort tot hier toe verschooven. Zy worden even gelyk de getandde soorten, Zee-Kampernoelje of *Fungus* genaamd. Meerendeels vind men dezelve van eene platte half bolronde gedaante; de opstaande blaadjes, welke zich ſtraalswyze uitbreiden, zyn zeer teer, boven aan de uiteinden ſyn getand en gegroefd: zy schieten alle in het midden naa beneeden, waar door zy aldaar als ingedrukt zich vertoonen. Aan de onderzyde is dit gewas of plat of ingeboogen en met fyne groeven, die naa het middelpunt loopen. De koleur is wit of licht graauw. Zy vallen in de Indische Zeen.

Num. 3. *Langwerpige Zee-Kampernoelje, met ſyn getandde, opstaande, en zeer dunne ſchobachtige blaadjes, die zich uit het midden naa buiten uitbreiden.*

Deze soort verschilt met de vorige hier in: dat zy geene ronde maar eene langwerpige gedaante hebben. De opstaande blaadjes loopen ook niet recht door, naa de zyden, maar afgebrooken, zoo dat zy niet kwalyk naa vischobben gelyken. Overlangs, in 't midden, schieten deze blaadjes zich ook naa beneeden, waar door zy een diepe sleuf vertoonen. De koleur is wat graauwer als van de voorgaande, anders komen zy met de vorige in de verdere beschryving over een. De Liefhebbers noemen deze soort ook wel de Zee-Mol: doch gemeender word deze naam aan die by Num. 6. gegeven.

Num. 4.

- Num. 4. *Fungus marinus, oblongus; lamellis valde tenuibus, subtiliter denticulatis, erectis, uno tenore ex axi ad peripheriam decurrentibus.*

Hæc species primæ, quam tertiæ, similior est. Lamellæ quippe continuo ductu ex medio ad ambitum feruntur, paulo tamen rudius ferratæ. Oblonga quoque figura, & medius sulcus differentiam facit. Color etiam magis subluteus.

- Num. 5. *Fungus marinus, oblongus, grandis; lamellis tenuibus, parvis, erectis, subtiliter denticulatis, squamosis; Pileus Neptuni dictus.*

Rerum naturalium Curiosum nomen Pilei Neptuni huic plantæ dederunt, quia averfa sede concava est & qualemunque hinc pilei similitudinem præ se fert. Plerumque tamen convexior esse solet & circumferentia rotundior. Rarius autem sulcus ille cernitur, qui hic per medium decurrit, uti in prioribus speciebus, quamquam minus profundus. Erectæ lamellæ, squamosæ, paulo crassiores sunt, dentibusque majoribus armatæ, quam in prioribus. Incisuræ dentium quoque rectæ sunt, & margines iterum denticulati: quo fit, ut species ista ad tactum valde asperam sese exhibeat. Interna cavitatis superficies itidem innumeris scatet claviculis, minutis, extantibus. Color est dilute gryseus.

- Num. 6. *Fungus marinus, oblongus; lamellis minimis, squameis, subtiliter denticulatis, erectis, in medio dorso stellatis; cui nomen est Talpæ marinæ.*

Hic est, qui præ ceteris nomen Talpæ marinæ obtinuit; tametsi forte aptius cochleæ terrestri nuda, aut hirudini in aquis fossarum degenti, comparari posset. Lamellæ erectæ admodum breves & minutæ sunt, parvis denticulis ferratæ, ac dense inter se coactæ. In medio dorso plerumque etiam devexus cernitur sulcus, ibidemque bracteolæ in modum stellæ compositæ digeruntur. Averfa facies similiter, ut in prioribus, plus minus concava est: marginem tamen ejus lamellæ obsident; sed in medio subtiles extant spinulæ. Color est proxime, qualis priorum. Locus natalis in maribus Indicis, præsertim ad oras Amboinæ.

Quæ de his rebus, quas in hac tabula hucusque exposuimus, apud indefessum Naturæ Scrutatorem Rumphium in *Herbario Amboinensi* annotata inveniuntur, admodum memorabilia sunt. Libro nimirum XII. cap. XXVI. ita loquitur. *Sub aqua hi Fungi obducti sunt crasso visco instar Papedæ vel amyli, quorumque plicæ elevatiore gerunt oras instar denticulati limbi acicularum, quo fæminæ utuntur, hi insuper obfessi sunt innumeris oblongis vesiculis, ex eadem Papeda formatis, in quibus aliquod vivum, seu insectum observatur, si accurate sub aqua examinentur: quam primum vero extra aquam protrahuntur, hic mucus & vesiculæ inter plicas latent, & deliquescunt instar placentæ marinæ, teterrimum causantes fetorem, antequam per pluvias abluantur.* Istud testimonium tanti Autoris, qui utinam naturam horum corporum accuratius indagasset! manifesta, meo quidem arbitrato, documenta vitæ animalis in his fungis exhibet; maxime sicubi & una considerentur, quæ a sagacissimo Ellis hisce temporibus detecta in nuperrime edito ejus tractatu de *historia naturali Coraliorum* exponuntur. Quæ porro idem Rumphius, eodem loco, superaddit, ingenium faxearum id genus concretionum magis etiam de-

- Num. 4. *Langwerpige Zee-Kampernoelje, met syn getandde, opstaande en zeer dunne doorlopende blaaden, die zich uit het midden naa buiten uitbreiden.*

Deze soort heeft meerder overeenkomst met de eerste, de opstaande blaaden loopen door, doch zijn aan hunnen boven kant wat oneffener. Voor het overige verschilt dezelve insgelyks door de langwerpige figuur en sleuf. De koleur is wat geelder.

- Num. 5. *Groote Langwerpige Zee-Kampernoelje, met kleine schobachtige, syngetandde, opstaande dunne blaadjes, Neptunus Muts genaamd.*

De Liefhebbers der Natuurlyke zeldzaamheeden hebben aan deze soort de benaming van Neptunus Muts gegeven, omdat dezelve onderste zyde, welke geheel ingebogen en hol is, naa eene Kap of Muts gelykt. Veelyds ziet men dezelve eene ronder en verhevener gedaante hebben, doch zeldzamer deze sleuf, welke over deszelfs midden, hoewel zoo diep niet als by de vorige soorten, heenen loopt. De opstaande schobachtige blaadjes zijn iets dikker, en sterker getand als de vorige soorten; de insnydingen der tandjes zijn recht, en ieder tandje is boven en terzyden weer met verscheide tandjes bezet, 't geen deze soorten zeer scherp in het aanraaken doet zijn. Even eens is de binnenste zyde met oneindig veel kleine opstaande puntjes voorzien. De koleur is lichtgrauw.

- Num. 6. *Langwerpige Zee-Kampernoelje, met zeer kleine, schobachtige syngetandde opstaande blaadjes, welke zich midden op den rug sterswyze vertoonen, de Zee-Mol genaamd.*

Het is deze soort, welke eigentlyk den naam van Zee-Mol vertoonen.

Tom. III.

kegen heeft, alhoewel dezelve veel meer naa een Weg- of naakte Land-Slak gelykt, of naa die Bloedzuigers, welke zich in de slooten onthouden. De opstaande blaadjes zijn zeer kort en klein, syn getand, en dicht tegens elkander geplaatst. Op den rug, in 't midden, ziet men ook meest eene ingeboge sleuf, en aldaar vertoonen zich de getandde blaadjes sterswyze. Van onderen komen zy met de vorige soorten over een, en zijn somtyds min of meer ingebogen, en rondsom aan den kant vertoonen zich de blaadjes noch, doch in 't midden is dit soort syn gepunt. De koleur is genoegzaam als die der vorige soorten. Zy vallen in de Indische Zeen, voor al op de Amboinsche stranden.

Het geen ten opzichte dezer Lighaamen, waarvan wy in dit Tafereel tot nu toe gesproken hebben, by den onvermoeiden Natuurdoorzoeker Rumphius, in zyn *Amboinsch Kruidboek* is aange-teekend, schynd zeer aanmerkelyk. Hy zegt in zyn XII. Boek XXVI. Hoofdstuk. *Onderwaater zijn ze bekleed met een dikken slym, als Papeda of Styfzel, en welkers ploojen verhevener kanten hebben, schier als Speldewerk van vrouwen, die zijn daar en boven behangen met ontelbare langwerpige blaasjes, van dezelfde Papeda gemaakt, daar aan men eenig leven bespeurt, als men ze nauw onder water bekykt, maar zoo dra men ze buiten 't water brengt, zoo zakt dezen slym, en blaasjes tusschen de ploojen in, en versmelt als andere zeequallen, makende een zeer stinkende lugt, eer het door den regen afgespoeld word.* Deze getuigenis van dien Schryver (het was te wenschen dat hy de Natuur dezer Lighaamen nader onderzocht had) geeft, naa myn denkbeeld, vry klare bewyzen voor de Bezielheid dezer Lighaamen, vooral als men daar by nagaat, de nadere ontdekkingen in het onlangs uitgekomen Werk van den onvermoeiden Heer Ellis, handelende over de *Natuurlyke Historie der Koraal-Gewassen*. Maar 't geen de eigenschap dezer steenachtige Lighaamen een nieuw licht byzet, is by Rumphius in het zelfde Hoofdstuk wat verder aangeteekend.

F f f

Hy

declarant: ait enim: *Plurimi plani incumbunt rupibus Corallinis, locum non mutant, licet ipsis non fixi sint.* Et paulo inferius, ubi de *Fungo saxeo oblongo* agit, hæc habentur: *laxe etiam Corallinis incumbunt saxi, nec locum mutant.* Multum sane miror, doctissimum Naturæ Mystam, ista animadversione nec instigatum fuisse ad scrutinium ulterius, nec ad dubitandum, an quidem pro veris plantis, prout ipse dubitanter de iis pronunciat, an potius pro ædificio animalculorum, haberi hæc corpora debeant. Neminem Naturæ Curioforum, qui laudatum D. *Ellis* tractatum modo inspexerit, latere potest, complura istorum corporum ab animalculis, Polypis dictis, habitari. Superest, ut decernatur, utrum more plantarum nata, deinceps ab incolis suis occupentur, an vero & ab his de industria construantur. Quod si igitur, quæ de illis testatur *Rumphius*, perpendantur, *libere nimirum rupibus incumbere, & aliquid vivens in iis animadverti*; numne licebit statuere, saxea istiusmodi concrementa, undiquaque libera, neque alteri cuidam corpori affixa, plantas esse? Quando autem idem *Rumphius* opinatur, nec locum illa mutare, etiam si nusquam adnata sint; mihi quidem, juxta receptum in historia naturali axioma, nihil frustra fieri, verosimilius videtur, animata hæc corpora omnino vim habere locomotivam, & pro exigentia animalium, quibus pro domicilio sunt, five pabuli acquirendi causa, seu alias ob necessitates locum mutare.

Num. 7. *Fucus marinus; plicis crassis, erectis, inter sese convolutis.*

Multa sæpe est hujus speciei varietas ratione crassitie non minus, quam convolutionis plicarum. Inter juga plicarum foveæ habentur magis minusve profundæ, quæ oppositis utrinque lamellis, tenuibus, arcte compositis, instar *Macandritæ*, stratae sunt. Color, ut omnium istarum specierum, ex gryseo albidus est. Litora saxosa eam frequenter exhibent. Dixerim fere hanc ipsam esse, quam *Boccone* in *Observationibus suis* os ignotum undulatum vocat.

Num. 8. *Fucus marinus; lamellis non dentatis, erectis, tenuissimis, implicatis.*

Vix discrepat hæc species ab illa, quam Tab. CVIII. Num. 3 & 5. descripsimus. Attamen paulo est densior & nitidior.

Num. 9. Et hanc jam aliquoties superiore tabula depictam descriptamque dedimus. Affixit sese ramulo corallino, eaque de causa hic proponitur, ut pateat res istas obviis quibusvis corporibus indiscriminatim sese applicare.

TABULA CENTESIMA ET DUODECIMA.

Num. 1. *Lapis corallinus, globosus, undulatus; plicis crassis, inter se convolutis, superne glabris; cui nomen a Cerebro datum est.*

Encephalodes inde dicitur, quod conformatione sua utcunque referat cerebrum animalium, remoto cranio, nudatum. *Mercato Lapis lumbricatus & Lapis corallites* audit: *Beslerio Massa coralloides, Placenta coralloides: Gualtieri Macandrites: Boccone* in modo laudatis *observationibus Astroites undulatus.*

Recte

Hy zegt: De meeste leggen plat op de Kraalklippen, van plaats niet veranderende, al zyn ze daar aan niet vast: en wat verder, sprekende van de *Fungus saxeus oblongus*: Zy leggen ook los op de Kraalklippen, en veranderen van plaats niet. Het verwondert my ten hoogsten van dien geleerden Natuur-Kenner, dat zyne opmerkingen hem tot geen verder onderzoek opgeleid, en in twyfel gebracht hebben, of hy waarlyk Planten, zoo als hy ze zelf twyfelachtig beschryft, dan of hy 't werk van Dieren voor zich had. Elk Natuurkundige, het Werk van den Heer *Ellis* en andere ingezien hebbende, is thans bewust, dat een groot gedeelte dezer Lighaamen door zekere Veelvoeten (*Polypi*) bewoond worden: maar nu is de vraag of zy alleen bewoonders dezer Plant-gelykende Lighaamen, dan wel Bouwmeesters zouden zyn? Neemt men nu in aanmerking het zeggen van *Rumphius* omtrend deze Lighaamen; dat zy los op de Klippen leggen, en men'er eenig leven in of aanbepeurd; hoe zal men dan durven onderstellen, dat Steenachtige Lighaamen, van natuur als deze, geheel los en aan geen ander lighaam vast gehegt, Plantgewassen zouden zyn. Aangaande het gevoelen van *Rumphius*, namentlyk, dat deze soorten niet van plaats veranderen, alhoewel dezelve los liggen, het komt my volgens de bekende regelen in de Natuurkunde, dat in dezelve niets vruchteloos geschied, waarschynelyker voor, dat deze bezielde Lighaamen onder de van plaats veranderende behooren zullen; en naa 't gelang van het Dier of de Dieren, die dezelve bewoonen, het zy om beter voedsel als anders, van plaats verwisselen.

Num. 7. *Zee-Kampernoelje, met dikke opstaande en dooreengeflingerde plooien.*

De gedaante dezer soort verschild dikwyls zeer veel, zoo in de dikte als dooreenflingering der plooien. Tusschen deze plooien zyn dezelve somtyds meer of minder ingezonken of gegroefd; en deze

ingroevingen zyn terwederzyden, tegen over elkander, gelyk de Hersensteen, *Macandrites*, met dichte en fyne plooien of blaadjes. Hunne koleur is, gelyk van alle deze soorten, graauwachtig wit, en zy zyn zeer gemeen aan de klippige stranden. Het schynd my toe, dat deze soort dezelfde is, welke *Boccone* in zyne *Natuurkundige Naspeuringen*, het onbekende gewaaterd *Been* noemt.

Num. 8. *Zee-Kampernoelje, met ongetande, opstaande en zeer dunne dooreengeflingerde blaadjes.*

Deze soort is genoegzaam niet verschillende van die, welke wy Tab. CVIII. Num. 3 & 5. beschreeven hebben. Deze is wat dichter en zuiverder dan de voorgaande.

Num. 9. Dit soort, is mede reets verscheide maalen in het vorige Taf. verbeeld en beschreeven. Dezelve heeft zich alleen maar aan een klein Koraal-takje vast gehegt, en word dus hier verbeeld om de onverschilligheid aan te toonen in het verkiezen dier Lighaamen, waar aan zy zich vasthegten.

HONDERD EN TWAALFDE TAFEREEL.

Num. 1. *Rond Gewaterd Koraalsteen, welks dikke en dooreengeflingerde plooien van boven glad zyn, Hersensteen genaamd.*

De naam van Hersensteen is afkomstig uit hunne overeenkomende gedaante, die zy voor al met de Hersenen der Dieren hebben, zoo als zy zig van het Bekkeneel ontbloot vertoonen. *Mercato* noemt dezelve *Lapis Lumbricatus* en *Lapis corallites*: En *Beslerius*, *Massa coralloides*, *Placenta coralloides*. *Gualtieri*, *Macandrites: Boccone* in zyne meergemelde *Natuurkundige Naspeuringen*, noemt hem

Recte quidem undulatus dicitur, quia superficies ejus externa undarum volutationes haud inepte exprimit: at Astroita nomen malim fervari aliis speciebus deinceps secuturis. Accedo sententiae Clarissimi *Burmanni*, quum in annotatione sua ad cap. XXVII, libr. XII, Herbarii Amboinensis *Rumphii*, statuit, hunc ipsum lapidem habendum esse pro *saxo calcario* aut *capitato*, cujus ingentia strata in insulis Moluccanis inveniri, calcemque vivam inde urendo confici Autor testetur. Nec diffiteri tamen possum, descriptionem horum lapidum *Rumphianam* perobscuram esse.

Indubium est, id genus lapides reperiri stupendae molis, nec certam semper fervare formam. Plerumque nihilominus aut globosi sunt, aut ovati. Undarum juga elevata dorso tument planiore, laevi, inter haec innumeræ cernuntur bracteolæ, oppositæ, in commune centrum coeuntes, quæ sua positione itidem undulati quid exhibent. Sepimenta isthæc membranacea introrsum quoque sese exporrigunt: quo fit, ut substantia horum lapidum spongiosa appareat. In vetustis tamen & grandioribus massis foveæ ac rimæ ut plurimum materie corallina suffercuntur. Color est dilute gryseus. Locus natalis in Mediterraneo æque ac Indici maribus.

Num. 2 & 3. *Lapis corallites, irregularis, undulatus; plicis inter se convolutis, superne acuminatis.*

Priori quidem similis, differt tamen ratione undularum plicarum, quæ in dorsa acutiora assurgunt. Intermediæ quoque lamellæ magis inter sese distant, ductuque obliquiore & profundius deorsum feruntur.

Num. 4. *Lapis corallites, irregularis, undulatus; plicis per diversa plana digestis.*

Credibile mihi videtur, fragmentum hoc esse laterale. Dixeris ideo nullatenus a priore discrepare, sicubi a latere sinistro adspexeris.

Num. 5. *Lapis corallites, globosus, undulatus; plicis crassis, tortuosis, superne velut canaliculatis.*

Lata plicarum juga hic aliquantum fulcata sunt. Nec forsan longe a veritate abfuerit, qui ponat, hanc speciem ab illa Num. 1. haud diversam esse, latasque & tumentes plicas tempore demum operi penitus ac consolidari.

Num. 6. *Lapis corallites, globosus, undulatus; plicis crassis, tortuosis, similiter, ac interstitia, lamellatis.*

In hac specie elevata rugæ dehiscunt, bracteolisque haud minus, quam reliqua pars, distinguuntur. Laterales quoque eminentium jugorum parietes perpendiculariter assurgunt.

Num. 7. Ab illo Num. 5. non differt, nisi plicarum jugis gracilioribus.

Num. 8. *Astroites irregularis; foveis stellatis amplis, nequaquam rotundis, sed angulosis.*

Quæ inter Astroitas & Maeandritas intercedit differentia, a multis perperam prætervisa, in eo sita est,

hem *Gewaterde Stersteen*. Het kenteeken dezer benaming is goed, dewyl deze steenen zeer wel de Golvende beweging van het Waater verbeelden; doch de benaming van Stersteen behoort aan de soorten, die noch staan te volgen. Ik ben met den geleerden Heer *Burmmanus* volgens zyne aantekening op het XXVII. Hoofdstuk van het XII. Amboinsche Kruid-Boek van *Rumphius*, van gevoelen, dat deze soort de zoogenaamde *Zee-Kalksteen* of *Kopsteen* van den Schryver zyn zal, en waar van geheele Reven of Banken op de Moluksche Eilanden gevonden worden, daar zy tot het branden der Kalk dienen. Echter vinde ik my verplicht te zeggen, dat de beschrijving dezer lighaamen ten dien opzichte by *Rumphius* zeer duister is.

Het is zeker, dat deze Koraalsteenen van verbazende grootte gevonden worden, en dat zy geene vaste gedaante behouden; nochtans vertoont zich deze soort veeltyds, het zy in eene ronde of lankwerpige ronde figuur. De plooijen of golvingen zyn verheeven, van boven vlak of glad, tusschen beide met oneindige tegen over elkander staande vliezen, die in het midden tegen elkander stooten, en weer eene fyne golvende figuur maaken. Van binnen loopen deze vliezige afscheidingen door, 't geen deze Koraalsteenen sponsachtig doet zyn; doch, in de oude en groote steenen word deze holligheid al meest met Koraal-stoffe vervuld. Zy vallen zoo wel in de Middellandsche als Indische Zeeën, en zyn alle van eene licht graauwe koleur.

Num. 2 & 3. *Onregelmatig gewaterd Koraal of Hersensteen, welks dooreengeslingerde plooijen van boven scherp zyn.*

Deze soort verschilt van de voorgaande, doordien de golfachtige verheeven plooijen minder vlak en scherper zyn. De tusschen-vliezen staan wyder van een, en schieten schuiner en dieper nederwaards.

Num. 4. *Onregelmatig gewaterd Koraal of Hersensteen, welks plooijen boven elkander geschikt zyn.*

Ik ben van gevoelen, dat dit een afgebrooken stuk is, en van terzyden te zien. Het schynd genoegzaam dezelfde soort als de voorgaande, vooral, als men deze aan de linker zyde beziet.

Num. 5. *Rond gewaterd Koraal of Hersensteen, welks dikke en dooreengeslingerde plooijen van boven eenigzins zyn ingesneeden.*

De breede plooijen van deze soort zyn eenigzins hol, en men zal mogelyk niet verre van de waarheid zyn, in te veronderstellen, dat deze en de eerste by Num. 1. dezelfde is, en dat de breede verheeven plooijen door den tyd geheel dicht en vast worden.

Num. 6. *Rond gewaterd Koraal of Hersensteen, welks dikke en dooreengeslingerde plooijen, gelyk het overige, vliezachtig gescheiden zyn.*

In dit soort zyn de verheeven plooijen geheel oopen, dat is, gelyk het overige, vliez of bladerachtig. De zyden der bovenste plooijen staan genoegzaam recht op en neer.

Num. 7. Deze verschilt niet met Num. 5. als dat de opstaande plooijen wat smaller zyn.

Num. 8. *Onregelmatig Sterresteen, welks gesterde porien niet rond, maar boekig en groot zyn.*

Het onderscheid der Sterresteen en Hersensteen, 't geen veele, doch zeer verkeerd, door een verwarren, bestaat hier in: de Hersen-

est, quod Macandritæ undulata habeant & tortuosa juga; Astroitæ contra perpetuo poros monstrent stellatos, five orbiculares, seu angulosos: utraque enim figura in eodem lapide quandoque occurrit; ita tamen, ut stella undique circumscripta sit. Utrumque genus spongiosum est, poris per universam substantiam diffusis. Interim nonnulli verorum Astroitarum, quos hoc loco exhibemus, tenui modo cortice constant, qui rupi aliisve lapidibus diversæ naturæ superinductus est atque adhæret: prout sub Num. 9. manifeste videre licet. Plerique Autores nomen *Astroita*, *Fungi lapidei porosi*, aut *Spongia Corallitæ*, illis imponunt.

Rarior est, quam hoc articulo proponimus, species. Lamellæ, quæ stellam conficiunt, in medio profunde descendunt. Stella quælibet distincta est atque ab aliis interventu pororum sepimentorum separata. Color dilute gryseus est, nonnunquam in luteum vergens. In maribus Indicis aliisque inveniuntur.

Num. 9. *Astroites globosus, ima & laterali parte conspiciendus, stellulis minutis, radiatis, in medio devexis.*

Huc etiam refer Num. 12. 14. 17 & 18. Omnia hæc exempla ad unam eandemque speciem pertinent, nec nisi magnitudine pororum aut stellarum differunt. Stellulæ quidem singulæ seorsim consistunt; nec tamen, ut in aliis speciebus, sua quælibet fimbria circumscriptæ sunt. Astroites Num. 9. tenui modo crusta constat, lapidi calcario superinducta.

Num. 10. 11. 16. 20 & 21. *Astroita globosi; poris irregularibus, angulosis.*

Ad speciem, quæ sub Num. 8. descripta est, referri debent; longe tamen subtilioribus & magis adensatis bracteolis constant.

Num. 13 & 22. *Astroita globosi; poris in medio depressis, in ambitu tantillum extuberantibus.*

Quum lamellæ stellarum in peripheria paulo elevatiores sint, superficies hujus speciei rudior ac asperior ad tactum apparet, hacque nota facile est eam a ceteris dignoscere.

Num. 15 & 19. *Astroites oblongus; fimbria singulorum pororum itidem lamellata.*

Orbiculares stellulæ hic in ambitu suo minimis circumscriptæ sunt bracteolis, erectis, quæ undique per omnia stellarum interstitia sese diffundunt.

Num. 23. 24. 25. 26 & 27. *Fungi marini, oblongi; parietibus crassis, erectis, compressis, oblongam veluti ac lateraliter compressam scutellam imitantes.*

Ut conformatione differant, omnes tamen ad illam speciem, quæ Tab. CXI. Num. 7. descripta est, pertinent. Scutellæ formam æmulantur: ambiens enim extansque ora passim ad latera intropressa est. Intus bracteolæ comparent subtiles, acuminatæ, quæ inde ab extante ora, & qua hæc intropressa est, profunde deorsum versus medium tendunt. Color, qualis omnium istarum specierum, dilute gryseus, veluti lapideus est, locusque natalis idem in maribus Indicis aliisque.

Num. 28.

sensteen heeft golfachtig dooreengeslingerde figuren, de Sterresteen in tegendeel heeft altoos Sterachtige porien, hetzy die rond of hoekig zyn, 't geen dikwyls beide in een en 't zelfde lighaam plaats heeft, evenwel is de Ster altyd geslooten. Beide deze soorten zyn sponsachtig, doordien de porien door den geheelen steen doorloopen, echter zyn 'er eenige van de eigentlyke Sterresteen, welke wy hier verbeelden, die maar alleen uit eene dunne schors of schil bestaan, welke over de klip en andere steenen, waaraan zy zich hegen, schynd gelegd te zyn, en zoo als hier by Num. 9. genoegzaam te zien is. Men viud dezelve by de Schryvers meest onder de benaming van *Astroites*, *Fungus Lapideus porosus*, *Spongia corallites* &c.

Num. 9. *Rond Sterresteen, van onderen en terzyden te zien, met kleine, straalswyze en in het midden naa beneden toefschietende Sterretjes.*
Zoo mede Num. 12. 14. 17 & 18.

Deze zyn alle andere soorten, en alleen maar in grootte der porien of ster verschillende. De Sterretjes staan wel ieder op zich zelve, doch zyn niet, gelyk andere soorten, door een omtrek omgeven. Deze by Num. 9. is maar eene dunne schors, welke zich op een kalkachtig Lighaam heeft vastgehegt.

Num. 10. 11. 16. 20 & 21. *Ronde Sterresteen, welks porien onregelmatig en hoekig zyn.*

Zy behooren tot de vorige soort, hier voor by Num. 8 beschreeven, doch zyn veel fynder en dichter.

Num. 13. & 22. *Ronde Sterresteen, welks porien in 't midden ingezonken en zich rondsom iets verheffen.*

Doordien de blaadjes, waar uit de gesterde porien bestaan, rondsom iets hooger zyn, zoo zyn deze soorten ruw en scherp in het aanraaken, waardoor men dezelve lichtelyk van andere kan onderscheiden.

Num. 15. & 19. *Langwerpige Sterresteen, welks porien rondsom door andere omzet zyn.*

De ronde Sterachtige porien zyn rondsom omzet met zeer kleine opstaande blaadjes, die zich van alle zyden van de een tot de andere Sterachtige poor uitbreiden.

Num. 23. 24. 25. 26 & 27. *Langwerpige Zee-Kampernoelsjes, met dikke opstaande en ingeboogen zyden, een langwerpig en terzyden ingebogen Schoteltje gelykende.*

Deze soorten, hoe verschillende in gedaanten, zyn dezelfde, welke wy in Tab. CXI. Num. 7. beschreeven hebben. Die wy hier verbeeld zien, zyn Bak- of Schotelachtig, doordien zy een rondsomloopenden en opstaanden kant hebben, die terzyden hier en daar is ingeboogen. Van binnen vertoonen zich fyne, en scherpe blaadjes, die van den opstaanden kant, en daar zy ingebogen is, zich diep nederwaards naa het midden begeven. Zy vallen in de Indische en andere Zeeën, en hebben, gelyk alle deze soorten, eene lichtgrauwe en steenachtige koleur.

Num. 28.

Num. 28. 29 & 30. *Fungi marini globosi & oblongi; lamellis tenuibus, erectis, non denticulatis.*

Vix discrepant a Num. 1 & 2 superioris tabulæ. Disci hinc potest, figuram istorum corporum incertam esse. Erectæ bracteolæ tenues sunt, non dentatæ, dense compositæ, & cultri velut aciem habent.

Num. 31 & 32. Hic Talpam marinam, quam priore tabula sub Num. 6. descripsimus, utroque latere conspiciendam damus.

TABULA CENTESIMA ET TERTIA DECIMA.

Coralium grande, cornu cervini forma; ramis latis, planis; poris innumeris, tubulatis, intus stellatis.

Rariori huic Coralio, quod dedimus, nomen competere videtur ob externam conformationem, qua cornua cervina juniora, ramosa, complanata, spongiosa, refert. Utrunque in latos tenuesque ramos sese expandit. Superficies undiquaque tubulis extantibus, minutis, aspera est, qui ope microscopii intus examinati, cavitatem monstrant stellula obsessam. Inde spongiosum est, leve, simul tamen asperum ac rude ad tactum. Ad basin, qua fragmento rupis adfixum est, nonnulli istorum tubulorum quoque comparent. Unde forsitan modum, quo nascitur & crescit, utcunque eruere licet. Color est ex subluteo gryseus. Locus natalis verosimiliter in maribus Indiæ Orientalis. Plerique Autores, Boerhaavius, Gualtieri & alii ad *Madreporas* referunt.

TABULA CENTESIMA ET QUARTA DECIMA.

Num. 1. *Coralium, cornu cervini forma; ramis teretibus, acutis; poris plurimis, tubulatis, intus stellatis.*

A priore diversum hoc Coralium illa æmulatur cervorum cornua, quæ multos teretesque ramos habent. Caudex medijs, teres, utrinque & nonnunquam per omnem suum ambitum, in ramos teretes, æquales, sese dividit, hique iterum in alios, omnes tamen in cuspidem desinentes. Universa superficies quoque obsessa est tubulis exiguis, erectis, intus stellatis. Color est obscure luteus, ad rufum vergens; plerumque tamen ex gryseo albicans. In maribus Indiæ Orientalis & Occidentalis crescunt & *Madreporis* tubulatis, stellatis, quoque annumerari debent.

Imæ sedi elegantissimi hujus Corallii alia sese affixit species plane diversa, quæ *Muscus lapidosus Imperato* audit. Crescit is forma prorsus irregulari: plerumque tamen foliis gaudet latis, ventilabrisformibus, similitudine quorundam Agaricorum. Primo hæc intuitu solida & lævia apparent; at curatius examinata, intus aliquantum porosa sunt, externa autem superficie innumeris foraminulis, parvis, rotundis, distincta: quo fit, ut a nonnullis Autoribus inter *Milleporas* referantur. Color est, qualis saxorum, gryseus, undiquaque minutis punctis, fuscis, quæ adnatæ spongiosæ materiæ debentur, varius. Muscus hic corallinus sæpe & saturate luteus invenitur.

Num. 2. *Paxilli corallini, cuspidati vel aciculati, intus stellati.*

Modi, quibus Natura res creatas produxit, numero ac varietate infiniti sunt. Quod hoc loco exhibemus, corpus corallinum ex quatuor constat paxillis, teretibus, recta assurgentibus, qui in cuspidem singuli capillares desinunt. Ob eorundem eximiam longitudinem, quæ tabulæ magnitudinem excedebat, perfractos depingere oportuit. Inde, quæ a latere sunt, quatuor fragmenta concipi debent tanquam im-

Num. 28. 29 & 30. *Ronde en Langwerpige Zee-Kamper-noeljes met dunne opstaande en ongetande blaaden.*

Zy verschillen weinig van Num. 1 & 2. in het vorige Tafereel, hunne gedaante schynd onstandvastig, zoo als in deze te zien is. De opstaande blaadjes zyn dun, ongetand, scherp gelyk een Mes, en dicht tegens een.

Num. 31 & 32. Hier verbeelden wy de Zee-Mol, in het voorgaande Tafereel by Num. 6. beschreeven, aan beide de zyden.

HONDERD EN DERTIEND TAFEREEL.

Groot, breed en Plat-takkig Harte-Hoorn Koraal, met oneindig veel kleine buisachtige poren, welke van binnen gesterd zyn.

Dit zeldzaam Koraal hebben wy den naam van Plat-takkig Harte-Hoorn Koraal gegeven, om deszelfs gelykenis, die het uiterlyk heeft, met de platte getakte en vooze, of noch jonge Harte Hoornen. Het breid zich ter wederzyden in breede en dunne takken uit. Overal is het dicht bezet met kleine opstaande buisjes, welke van binnen, door een vergroot glas bezien wordende, zich gesterd en hol vertoonen. Dit maakt het sponsachtig en licht, doch teffens, hard en scherp in het aanraaken. Onder aan het voetstuk, daar het aan een gedeelte der Klipsteen is vastgehegt, vertoonen zich eenige dier buisjes, waar door de wys van deszelfs groeyen kan afgeleid worden. De koleur is geelachtig graauw, en waarschynelyk valt het in de Oost-Indische Zee. De meeste Schryveren, gelyk *Boerhaave*, *Gualtieri* en andere, brengen deze soorten tot de *Madrepora*.

HONDERD EN VEERTIEND TAFEREEL.

Num. 1. *Rond en spits-takkig Harte-Hoorn Koraal, met veel buisachtige poren, welke van binnen gesterd zyn.*

In tegenstelling van het voorgaande, gelykt dit Koraal naa die

Tom. III.

Harte-Hoornis, welke veele en ronde takken hebben. De middelste ronde stam verdeeld zich ter wederzyden, en somtyds aan alle zyden, in even gelyke ronde takken, en deze wederom in andere; alle spits uitlopende. Over het geheel is deze soort mede bezet met kleine opstaande buisjes, welke inwendig gesterde poren hebben. De koleur van deze is donker geel, naa 't roffe overhellende, anders ziet men dezelve doorgaans graauwachtig wit. Zy vallen in de Oost- en West-Indische Zee; en behooren mede tot de Buisachtige gesterde *Madrepora*.

Onder aan deze fraaie Koraal-tak heeft zich noch een ander en geheel verschillende vast gehegt. Het is eene soort der *Muscus lapidosus* van *Imperatus*, welke in zeer onregelmatige gedaante groeit; doch doorgaans vind men dezelve in breede waajerachtige blaaden, niet ongelyk aan sommige *Agarici* of Boom-zwam. Uiterlyk schynen zy vast en dicht, maar indien men dezelve wel beziet, zyn ze van binnen eenigzins poorachtig, en van buiten met zeer veele kleine ronde gaatjes, waar door zy van eenige Schryvers *Millepora* genaamd worden. De koleur is steen graauw, overal met kleine bruine plekjes bezet, die niets anders zyn dan een vooze of sponsachtige stoffe, welke zich daar op vast gehegt heeft. Dikwyls is deze Koraal-Zwam mede van eene hoog-geele koleur.

Num. 2. *Priem-of Naaldachtige en van binnen gesterde Koraal-penne.*

De verschillende wyzen, op welke de Natuur haare schepselen voortbrengt, zyn oneindig. Het Koraalachtig Lighaam, 't geen wy hier verbeelden, bestaat uit vier ronde, recht opstaande Naalden of Pennen, welke Hair-fyn uitloopen. Dezelve zyn hier afgebrooken vertoond, dewyl het bestek dezer Plaat niet groot genoeg was om dezelve in hun geheel te verbeelden. De vier stukken die terzyden staan, behooren op de andere, welke noch op het

G g g

posita illis, quæ in rupe etiamnum defixa cernuntur. Externa superficies tenuissimis veluti costulis distincta est, & undiquaque minimis lineolis ac maculis, marmoris in modum, albido super fundo variegata. Intus ad fracturæ superficiem porus cernitur stellatus, qui per universam paxilli longitudinem decurrit. Dubito, num *Rumphio*, Herbarii Amboinensis parte VI. pag. 226. dicatur *Palmijuncus marinus*, *albus*; *Kalbabaar puti lacki lacki*.

Num. 3. *Frutex marinus, corneus; ramis erectis, planiusculis, qui utrinque spinas emittunt.*

Prioribus tabulis plures ejus generis frutices jam depicti descriptique a nobis sunt. Rami recta assurgentes, utroque latere, plurimis spinis, sine ordine erumpentibus, armati sunt. Color est obscurus fuscus. In maribus Indicis reperiuntur.

TABULA CENTESIMA QUINTA ET DECIMA.

Num. 1. 2. 3. 4. 5. 6 & 7. *Coralium rubrum, quod a sanguine nomen habet, ramis solidis, teretibus, sinuosis, obtusis.*

Inter omnia Coraliorum diversa genera speciesque, hoc quidem & notissimum est & præstantissimum. Forma quarumvis id genus arbuscularum non una atque eadem est ob causas accidentarias, quæ plerumque clementum aliter atque aliter determinant. Inde est, quod alias in planitiem expansæ ventilabri formam affectent; alias in omnem ambitum suos ramos dispergant. Majores rami ut plurimum teretes sunt, inque ramulos laterales denuo, sinuose ac æquabiliter, sese partiuntur. Extrema ramorum constanter fere, furcæ in modum, in duos abeunt apices, breves, obtusos, inæqualis longitudinis. Quum hæ arbusculæ arte nondum repurgatæ ac expolitæ sunt; prouti in museis Curiosorum plerumque occurrunt; rami earum, & maxime caudex, manifestis fulcis, qui regulariter ab ima sede sursum tendentes sinuosum eorundem ductum sequuntur, interstincti apparent. Quin & sæpiusculum tum complures cernuntur pori, coloris ex cinereo albidum, quos in exemplo Num. 1. conspiciere licet. Basis, aut ita dicta radix, pro more aliorum Coraliorum, plano latoque pede sese affigit rupi aut cuivis alteri corpori, unde ramis deorsum porrectis ad prominentia sub aquis saxa, horumque in cavitatibus, crescit. Color est sanguineus, ex quo nomen Coralii sanguinei accepit: quandoque tamen & pallide rubet, imo in luteum vergit. Tanto fere præstantius habetur, quo ramis est crassioribus, grandioribus, solidioribus, tum quo saturiore ac nitidiore tinctum rubore, eoque, quod rarum est, prorsus immaculato. Istis notis præditum ingenti sæpe pretio in publicis auctionibus divenditur. En indicem pretiorum, quibus nonnulla id genus Coralia musei B. *Seba*, quum hoc publice venum distraheretur, pro Aula, ut perhibebatur, Hasso Casellana comparata, constiterunt!

Coralii arbuscula	XIV unciarum	-	-	-	-	-	-	florenis 105:
- - - - -	XVII	-	-	-	-	-	-	120:
- - - - -	XI & dimid.	-	-	-	-	-	-	76:
- - - - -	VI & dimid.	-	-	-	-	-	-	52:
- - - - -	V & dimid.	-	-	-	-	-	-	60:
- - - - -	III & dimid.	-	-	-	-	-	-	42:
- - - - -	II	-	-	-	-	-	-	30:
- - - - -	III	-	-	-	-	-	-	36:

IV

het stuk der Rots vast gehegt zyn. Uitwendig zyn dezelve heel fyn geribt, en overal, door kleine streepjes en plekjes op een witten grond, als gemarmerd; inwendig ziet men aan de afgebrooke oppervlakte een gesterde poor, welke door de geheele Naald doorloopt. Ik twyfel of het de *Witte Zee-Palmies* van *Rumphius*, in zyn *Amboinsch Kruid-Boek*, pag. 226., niet zy.

Num. 3. *Hoornachtige Zee-Heester, welks opgaande platachtige takken, wederzyds met scherpe uitbottingen gewapend zyn.*

In de vorige Tafereelen zyn reeds verscheiden van deze Bende verbeeld en beschreeven. De recht opgaande takken zyn aan weerszyden met zeer veele onregelmatig geplaatste scherpe uitbottingen of Doorns voorzien. De koleur is donkerbruin. Zy worden in de Indische Zeeen gevonden.

HONDERD EN VYFTIEND TAFEREEL.

Num. 1. 2. 3. 4. 5. 6 & 7. *Rood-Koraal, met vaste, ronde, bochtige en stomp toeloopende takken, Bloed-Koraal genaamd.*

Onder alle de verschillende Geslachten en soorten der Koraalen, is deze de meest bekende en waardigste. De gedaante, ten opzigt der geheele Koraal-Boom, is verschillende, door de toevallige oorzaaken, welke meerendeels deszelfs groei bepaalen; en 't is hier door, dat men dezelve somtyds waajerachtig plat, of anders rondsom naa alle zyden deszelfs takken ziet uitbreiden. De groote takken hebben doorgaans eene ronde gedaante, welke zich bochuig en gelykformig wederom in andere zytakken verdeelen.

Het uiteinde der takken verdeeld zich genoegzaam altyd Vorkachtig, of in twee korte stompe punten, de een doorgaans langer als den anderen. Wanneer deze Koraal-takken door geene konst glad gemaakt of gepolyft zyn, zoo als zy meest in de Kabinetten der Liefhebbers gevonden worden, zoo zyn dezelve, voor al de dikke Tronk of Stam, met zichtbare groeven, welke regelmatig van beneden tot naa boven de bochtige slingering der takken volgen. Dikwyls vertoonen zich dan ook zeer veele poren, met eene graauwachtige witte koleur, gelyk hier by Num. 1. word aangeveezen. Het grondstuk of de anders zoogenaamde Wortel, hegt zich, gelyk andere Koraalen, plat en breed over de plaats of Klipsteen, waar op het met deszelfs takken naa beneden aan de onderwaater uitsteekende Klippen en in de holligheeden derzelve groeit. De koleur is Bloed-rood, waar door het den naam van Bloed-koraal gekreegen heeft; doch somtyds valt het flaauw rood en zelfs naa 't geel overhellende. De waardy van dit Koraal bestaat voornamentlyk, in dikke, zwaare en groote takken, en in de hooge roode en zuivere koleur, zonder witachtige vlakken, die het veeltyds heeft. Deze goede hoedanigheden hebbende, ziet men de pryzen in openbaare verkooping dikwyls zeer hoog. Zie hier zoo als eenige derzelve, in de verkooping van den Heer *Seba* mochten gelden, die toen ter tyd, gelyk men zeide, voor het Hof van *Hessen Kassel* gekogt zyn.

1. van 14 oncen	f 105: — : —
— 17 —	120: — : —
— 11 1/2 —	76: — : —
— 6 1/2 —	52: — : —
— 5 1/2 —	60: — : —
— 3 1/2 —	42: — : —
— 2 —	30: — : —
— 3 —	36: — : —

4%

- - - - -	IV & dimid.	- - - - -	35:
- - - - -	VI & dimid.	- - - - -	80:
- - - - -	V	- - - - -	65:
- - - - -	VI & dimid.	- - - - -	92:
- - - - -	VI & dimid.	- - - - -	75:
- - - - -	III	- - - - -	50:

Innotescit hinc facile, pretia multum differre, ponderibus licet æqualibus, pro vario coloris gradu, aut ramorum majore minoreve crassitie. D. Tavenier in *Itinerario suo per Indias Orientales* testatur, Corallium istud rubrum apud Japonia incolas tanto in pretio haberi, ut etiam gemmis præferatur, & gleba ejus, quæ ovi magnitudine est, vel viginti mille imperialibus inter ipsos æstimetur. Præter melioris notæ ramos qui maxime ad varia opera, aut a Curiosis ad museorum ornamenta, deliguntur, minores ramuli & fragmenta quoque ad usus medicatos, tanquam remedium absorbens, adhibentur. Præmissa calcinatione ac lævigatione in minutissimum pulverem multæ in eo particulæ ferreæ, ope magnetis, inveniuntur. Mense Aprili ad Julium usque Corallium istud in mari Mediterraneo, ad litora quædam Sardinia, Corsica, Africa, Sicilia, Catalonia & Majorca, captatur, non sine periculo, subter aquis, ad variam profunditatem, interventu propriorum instrumentorum, de rupibus abruptum protractumque.

Comes *Marfigli* inter præcipuos est, qui de Corallio rubro egerunt: uti ex ejusdem *Historia Physica Maris* patet. De iis, quæ circa florem Corallii hujus a se animadversa memorat, variæ sunt variorum opiniones. Doctissimi tum Parisiensis, tum aliarum Academiarum Socii magna cum probabilitate asserunt, quos Ille flores esse existimavit non esse, nisi *Polypus*, quorum ante mentionem fecimus. Ceterum quicunque fere Historiæ naturalis Scriptores, Plinius, Theophrastus, Cæsalpinus, Boccone, Tournefort, Boerhaave, Tavenier, &c. de hoc Corallio agunt.

Num. 1. Ramum exhibet, quo vix elegantior unquam visus est. Is saturo sanguinis rubore tinctus, passim nonnullos monstrat poros ex gryseo albicantes. A latere sinistro monstrata quædam ex-crescentia datur.

Num. 2. Priore vix inferior est. Caudices etiam longe crassiores sunt, sed color paulo pallidior.

Num. 3. Ne minimum quidem vitium habet. Ramis modo gracilioribus est.

Num. 4. 5. 6. Adjecimus, ut de magnitudinis diversitate constaret.

Num. 7. Fruticulus est nodosissimus, poris quidem magnis, at superficialiis modo, distinctus, more priorum, fragmento rupis spongiosæ, gryseæ, unde progerminavit, etiamnum insidens.

TABULA CENTESIMA ET SEXTA DECIMA.

Num. 1 & 2. *Corallium lapidosum, album; ramis nullo ordine inter sese implicatis, porosis; poris amplis, intus stellatis; Corallium album vulgo dictum.*

Medicis, pro suo loquendi more, tres usitatæ sunt Coralliorum species; rubrum puta, quod modo sub nomine Corallii sanguinei descripsimus; album deinde, quod hoc loco exhibetur; nigrum denique Tab. CIV. Num. 2. descriptum. Postremum tamen veri Corallii nomen haud meretur; quum potius frutex modo sit marinus, durus, corneus, qui plerumque nomine *Ceratophyti* venit, raroque in usu est.

Corallium nostrum ramis gaudet teretibus, lævibus, sinuose ac confuse inter se mutuo contortis, qui un-

— 4 1/2 —	35: — : —
— 6 1/2 —	80: — : —
— 5 —	65: — : —
— 6 1/2 —	92: — : —
— 6 1/2 —	75: — : —
— 3 —	50: — : —

Men ziet hier licht, hoewel 't gewicht egaal is, dat de pryzen merkelyk verschillen; 't geen of door gebrek van koleur, of, indien die goed was, door de dunheid der takken is veroorzaakt. Volgens eene aanhaaling van den Heer Tavenier, in zyne *Oost-indische Reize*, word dit rood koraal by de Japonners in zoo groote waarde gehouden, dat zy het zelve boven het Edelgesteente achten; zoo dat eene Kraal, de groote van een Ey hebbende, by hun wel 20. Duizend Ryksdaalders zoude gelden. Behalven de beste takken van dit Koraal, die tot verscheide werk, en in de Kabinetten der Liefhebberen gezogt worden, zoo gebruikt men de allerkleinste en afgebrooken stukjes in de Geneeskunde, daar ze als eene Alcalijne stoffe nuttig geacht worden. Na eene goede Calcinatione en bereiding tot fyn poeder, vind men door middel der Zeilsteen veel Yzerdeeltjes in het zelve. Men vischt dit Koraal in de Maanden van April tot in July, in de Middellandsche Zee op eenige der kusten van Sardinie, Corsika, Afrika, Sicilie, Katalonie en Majorca: daar word het, met veel gevaar, van onderwaater en op verschillende diepten met daar toe geschikte werktuigen van de Klippen afgescheurd en opgevist.

De Graaf *Marfili* is een der voornaamste, die over het Rood-Koraal geschreeven heeft; zie zyne *Histoire physique de la Mer*. Over deszelfs waarnemingen van derzelver *Bloesem* zyn verschillende gevoelens. De schranderste der Parysche en andere Akademisten beweerden, op zeer waarschynelyke gronden, dat Zyne gewaande *Bloesem*, niets anders zyn dan die Diertjes, Veelvoeten of *Polypi*, waar van wy voorheen gesproken hebben. Vervolgens vind men

genoegzaam alle de Natuurkundige Schryveren van dit Koraal gewaagen, als Plinius, Theophrastus, Cæsalpinus, Boccone, Tournefort, Boerhaave, Tavenier enz.

Num. 1. Is een der schoonste takken, die men zien kan, de koleur is hoog bloed rood, hier en daar vertoonen zich eenige poren met eene graauwachtige witte koleur, aan de linkerzyde is een mis-gewas.

Num. 2. Deze is niet minder, de tronken zyn veel dikker, de koleur is wat flauwer.

Num. 3. Is zonder 't allerminst gebrek, als alleen dat de takken wat dun zyn.

Num. 4. 5. 6. Zyn hier maar by gevoegd om de verschillendheden aan te toonen van klein tot grooter.

Num. 7. Is zeer knoestig, vol met groote doch ondiepe poren, en, gelyk de vorige, op een stuk van deszelfs natuurlyke Rots die steengrauw en sponsachtig is.

HONDERD EN ZESTIEND TAFEREEL.

Num. 1 & 2. *Wit, steenachtig en verward dooreengeflingerd Koraal, welks takken met wyde inwendig gestelde poren bezet zyn, Wit-koraal genaamd.*

De Geneeskundige hebben, volgens haare benaaming, drie soorten van Koraal in gebruik gebracht, namentlyk, het Rood-Koraal, 't geen wy hier onder den naam van Bloed-Koraal beschreven hebben, het Wit-Koraal, 't welk wy hier beschryven zullen, en het Zwart Koraal, by Tab. CIV. Num. 2. beschreeven. De laatste van deze drie soorten is echter geen Koraal, maar eene harde Hoorachtige Zee-Heester, welke weinig of in geen gebruik is, en doorgaans onder de benaming van *Lithophyton* beschreven is.

Dit Koraal heeft ronde gladde takken, die bochtig en zeer verward

undiquaque poris pertusi sunt amplis, multum inter se diffitis, ultra superficiem ramorum utcunque prominulis, intus stellatis & in caveam dilatatis. Rami maximi & crassissimi, raro exemplo, intus passim excavati sunt, nec stellati, sed interna superficie læves, ad similitudinem tubulorum. Color est albus nitidus. In sinibus variorum marium, ut Mediterranei aliorumque, invenitur. *Gualtierio* audit *Acropora alba foraminulis stellatis amplioribus: Corallium album, oculatum, officinarum*. Dubito, num, quod *Labat* in *Itinerario suo per insulas Gallicas Americae*, tom. 2. pag. 88. memorat, id ipsum, de quo hic agimus, Corallium sit. Notatu certe dignissimum est, quod Autor iste de modo crescendi hujus corporis ibidem narrat.

Num. 3. *Corallium album, lapidosum; ramis nullo ordine inter sese implicatis, ad extremitates stellatis.*

Hæc ejusdem generis altera species est, quæ haud raro, & vel frequentius etiam, quam prior, in officinis pharmacopoeorum pro Corallo albo venalis prostat. Eo tantum differt, quod superficie non sit foraminulenta, extremisque ramis velut in stellas efflorescat.

Num. 4. Fungus modo est marinus, formæ ordinatoris, lamellis tenuibus, erectis, non dentatis, qualem Tab. CIX. Num. 1. descriptum dedimus.

Num. 5. *Corallium tenerum, ramosum, plumatile; poris intus stellatis.*

Mira venustate frutex iste corallinus præcellit. Tenelli ejus rami innumeris constant tubulis aut caliculis, exiguis, calicis in modum ex ora repanda in angustum fundum coëuntibus, intus stellatis; ut ideo quivis ramulus veluti plumosus appareat. Materies fragilis est; color gryseus.

Num. 6. Eadem est Corallii species, quam cochleæ marinæ adnatam Tab. CVIII. Num. 8. exhibuimus.

Num. 7. *Gleba Corallina, alba, calcaria, ut plurimum irregulariter globosa, aut ovata.*

Vix aliud nomen, quam pisorum Corallinorum, his glebis commode dederis; nisi singulare pro ipsis genus velis constituere. Topho haud absimiles sunt, nec nisi ad classem Tophorum pertinere mihi videntur. Materies earum calcaria est, alias rudior, alias subtilior; externa facies tuberosa, ramosa; interior compages solida, coacta, nec tamen lapideæ durtiei. Vidi minores, quæ tragematibus plane similes erant. Saepe etiam nautæ hujusmodi glebularum ex creta conficiunt, imperitisque fraudulente pro plantis marinis divendunt. Locus natalis in mari mediterraneo.

Num. 8. *Alcyonium ramosum, ungulæ forma; ramis obtusis, nodosis.*

Quum aptius aliud nomen huic corpori marino imponendum haud succurreret, visum est id ad Alcyonia referre: quo quidem titulo Veteres id genus rerum donasse videntur. Extrinsecus compactum est & satis læve, si exceperis minores quasdam protuberantias. Tenuis cuticula textum molle, spongiosum, irregulare, contegit. Substantia mollis est ac minime ponderosa. Ceterum, quod *Mercati* in *Metallototeca Vaticana* p. 106. depictum descriptumque exhibet, huic nostro prorsus simile dixero, nisi quod porosum sit, minusque addensatum. Color est flavescens. Locus natalis ignotus.

FINIS TOMI TERTII.

ward dooreen loopen. Dezelve zyn over al bezet, doch wyd van een, met wyde poren, die zich eenigzins op de oppervlakte der takken verheffen, en inwendig gesterd of gegroefd zyn. De dikste en grootste takken, 't geen zeldzaam is, zyn doorgaans van binnen doorlopend hol en wyd, niet gesterd, maar van binnen glad gelyk een Kanaal of buis. De koleur is zuiver wit. 'T word in de Inhammen van verscheide Zeeën, gelyk de Middelandfche en andere, gevonden. *Gualtieri* noemt het *Acropora alba foraminibus stellatis amplioribus: Corallium album oculatum officinarum*; en ik twyfel of dat geen, waar van *Labat* in zyn 2. Deel pag. 88. der Reize naa de Fransche Eilanden van Amerika spreekt, niet het zelfde Koraal is: 't is zeer aanmerkelyk, 't geen wy omtrend de groeying aldaar by dien Schryver aangeteekend vinden.

Num. 3. *Wit, steenachtig en verward dooreengeslingerd Koraal, welks uiteinden der takken zich gesterd vertoonen.*

Dit is eene tweede soort van het voorgaande en word dikwyls, en zelfs meer dan het voorgaande, in de Winkels der Apotheeken voor het zoogenaamd Wit-Koraal verkocht. Het verschild hier in, dat de takken op hunne oppervlakte met geene poren bezet zyn, en dat de uiteinden zich uitwendig gesterd vertoonen.

Num. 4. Is niets anders dan een regelmatig gegroeide soort van Zee-Kampernoelje, met ongetandde en dunne opstaande blaadjes, welke wy Tab. CIX. Num. 1. enz. beschreven hebben.

Num. 5. *Teer, takkig en pluimachtig Koraal met inwendig gesterde poren.*

Wonderlyk fraai is dit Koraal-Gewas, deszelfs teedere takken bestaan uit zeer veele kleine bekerachtige, van onder spits aflopende en van binnen gesterde buisjes of Kelkjes; zoo dat ieder

tak zich veer of pluimachtig vertoond. Het is geheel bros in het aanraaken; de koleur is grysgraauw.

Num. 6. Is het zelfde soort van Koraal, 't geen zich, om het Zee-Hoorntje, in Tab. CVIII. Num. 8. vertoond.

Num. 7. *Witte Kalkachtige Koraal-Klomp, welke zich veeltyds onregelmatig, rond of langwerpig vertoond.*

Deze Koraal-ballen, (men kan dezelve niet wel anders noemen, of men moest ze als een Geslacht op zich zelve aanmerken) hebben veel gelykenis naa een samengroeying of *Tofus*, zoo als ik die ook daar voor houde. Hun uiterlyk aanzien is Kalkachtig, somwylen zyn ze fyn en dan weer grof knobbelig of takkig, doch altoos van binnen vast en dicht, echter niet steen-hart. Ik heb 'er kleine gezien, welke natuurlyk de zoogenaamde Bruidfuijkers verbeelden, hoewel de Zee-vaarende die ook dikwyls van Kryt naa maaken en voor Zee-gewassen den onkundigen in de handen stoppen. Zy vallen in de Middelandfche Zee.

Num. 8. *Klaauw of takkige Alcyonium met stompe en knobbelige takken.*

Geen gevoeglyken naam voor dit Zee-Gewas kunnende uitdenken, hebben wy het zelve den naam van *Alcyonium*, dien de Oude aan deze soorten gegeven hebben, laten behouden. Het zelve is uitwendig dicht, en, uitgezonderd de kleine knobbelachtige verhevenheden, tamelyk glad, door een dunne huid, welke een voos, zacht en onregelmatig samenweeffel is, bedekt. 'T is zacht en licht, en het zelfde soort als 't geen by *Mercati* in zyn *Metallototeca Vaticana* p. 106. verbeeld en beschreven is, hoewel deze geene poren heeft, maar vast en dicht is. De koleur is geelachtig; de plaats waar van daan my onbekend.

NAAUKEURIGE BESCHRYVING
VAN HET SCHATRYKE
K A B I N E T
DER VOORNAAMSTE
SELDZAAMHEDEN DER NATUUR

V A N

A L B E R T U S S E B A.

VIERDE EN LAATSTE DEEL.

NAVIGATIE BESCHRIJVING

VAN HET SCHAKTEL

K A B I N E T

DER VOORNAAMSTE

GEBOUWEN DER NEDER

VAN

V E R T U S S E N

VIERT EN LAATSTE DEEL

LOCUPLETISSIMI
RERUM
NATURALIUM
THESAURI

ACCURATA DESCRIPTIO

ET

ICONIBUS ARTIFICIOSISSIMIS

EXPRESSIO

PER

UNIVERSAM PHYSICES HISTORIAM.

OPUS,

*CUI, IN HOC RERUM GENERE, NULLUM PAR EXSTITIT.
EX TOTO TERRARUM ORBE COLLEGIT,
DIGESSIT, DESCRIPSIT, ET DEPINGENDUM CURAVIT*

ALBERTUS SEBA,

ET ZELA OOSTFRISIUS,

*ACADEMIÆ CÆSARÆ LEOPOLDINO CAROLINÆ NATURÆ CURIOSORUM
COLLEGA XENOCRATES DICTUS; SOCIETATIS REGIÆ ANGLICANÆ,
ET INSTITUTI BONONIENSIS, SODALIS.*

TOMUS IV.

AMSTELÆDAMI,
APUD H. C. ARKSTEUM ET H. MERKUM,
ET PETRUM SCHOUTEN.

MDCCLXV.

LOCUPLETISSIMI

REURUM

NATURALIUM

THESSAURI

ACCURATA DESCRIPTIO

ET

ICONIBUS ARTIFICIOSISSIMIS

EXPRESSIO

PER

UNIVERSAM PHYSICES HISTORIAM

OPUS

CUI, IN HOC REBUM GENERE, NULLUM PAR EXISTIT.
EX TOTO TERRARUM ORBE COLLEGIT,
DIGESSIT, DESCRIPSIT, ET DESINGENDUM CURAVIT.

ALBERTUS SEBA,

ETHELIA OOSTERHUIS.

ACADEMIE CESAREAE LEOPOLDINAE CAROLINAE NATURAE CURIOSORUM
COLLEGA XENOCRATES DICTUS, SOCIETATIS REGIAE ANGLICANAE,
ET INSTITUTI BONONIENSIS, SOCIUS.

TOMUS IV.

AMSTELÆDAMI
APUD H. C. ARKSTIUM ET H. MERKUM
ET PETRIUM SCHOUTEN.
MDCCCLXV

P R Æ F A T I O.

ANDEM aliquando, Lector benevole, quartus idemque postremus incomparabilis Rerum naturalium Thesauri *D. Alberti Seba* Tomus, ut promiseramus, Tibi offertur.

Quod si tres priores hujus Operis Tomi exteros æque ac populares nostros, cum incredibili numero, tum varietate ac raritate rerum contemplatione dignissimarum, quæ isto Naturæ theatro expositæ sunt, jure meritoque in admirationem rapuerunt; est profecto, cur confidenter asseveremus, fore ut, quæ cum maxime exhibemus, Naturæ producta, prope innumera, splendidissima, vix comprehensibilia, plura quoque a nemine antehac in lucem prolata, eorum animos etiam ad stuporem usque percellant.

Postquam præcedentibus Tomis ex universo quasi Naturæ sinu in medium adducta sunt selectissima quæque & maxime admirabilia illorum corporum exempla, quæ duo grandia Vegetabilium & Animantium Regna suppeditant; colophonem denique operi imponimus exhibitis, quæ exanguia aut rectius exossia (*ἀνοσσεα*) dicuntur, animalculis. Quodsi in ista rerum viventium classe minutius examinanda studiose elaborare & quæ tum admirabilia, tum terrifica, continet, exponere animus esset, immensus profecto campus, stupendis plenissimus prodigiis, nobis aperiretur. Heic diurnos videas nocturnosque Papiliones, & formæ elegantia, & amabili splendidissimorum velut Iridis colorum varietate superbire. Illic inspeciosum Bombycem nitidissimi serici fila promere. Tenuis Coccionellæ quis non fulgidissimum miretur pigmentum? Apumve industriam in melle ac cera colligendis? Et quid de Gallinsectis aliisque innumeris dicam animalculis, quæ generis humani necessitatibus quam benignissime subveniunt? Præterea, quoties minutæ hæc copię, quantumvis apud imperitos despiciatui habitæ, tanquam obsequiosæ Divini Numinis ministræ, ultrices poenas sceleratis hominibus infligunt? Unicum agmen, ut verbis eruditissimi *Sulzeri* (*a*) utar, Ejus mandata capeffit atque exequitur in renumerationem aut supplicium. Cum DEUS humanum genus poenis afficere constituit, vel unica horum satellitum familia, ad numerum maris arenarum sese multiplicare jussa, mox in procinctu est ad decreta Ejus conficienda. Placeat Ipsi herbas frugesque telluris vastare, confestim Erucarum legiones se efferunt omnia depopulantes (*b*). Scarabæus frumentarius (*c*), pusilla bestiola, quam perniciose Triticum depascitur in nostris granariis? Quantam in aliis regionibus Locustæ (*d*) calamitatem sæpe afferunt, quæcunque obvia sunt, vorando?

Sufficit hoc loco commoda ac detrimenta, quibus vilia hæc animalcula nos afficiunt, levi digito attigisse, ut liquido innotescat, non inutilem esse operam, quæ in illis cognoscendis collocatur.

Absolutis ita, quæ regnum animale complectitur, rebus creatis, subjicimus tandem, in magni hujus Operis complementum, illas quoque materias, quæ a Summo rerum Conditorum & Arbitro intra telluris gremium imosque recessus collocata Regnum lapideum, latiore sensu dictum constituunt. Novus heic denuo thesaurus conspicitur rerum admiratione dignissimarum, quas Natura nunquam non actiuosa producit. Videas aurum, argentum, æs, stannum, plumbum, ferrum, semimetalla &c. prout in terræ visceribus, diversis locis recondita inveniuntur, ea, quam ars attingere potest, accuratissime delineata. Quis ille mundi spiritus est, aut quænam aura per tellurem diffusa, cui tot ac tam differentium metallorum, tantæque varietatis lapidum, vulgarium, pretiosorum, Adamantum cæterarumque Gemmarum, amoenissimis coloribus radiantium generatio sit tribuenda? Ecquis istorum corporum nascendi modum aut inditas a natura dotes unquam plene solideque exposuit? In his profecto vel acutissima etiam ingenia cæcutiunt. Quanta colorum, quanta materierum atque formarum discrepantia! Stupet oculus his contemplantis intentus visusque acies obtunditur.

Corpora petrifacæta, quæ pro magna parte vera dixeris testimonia & valde memorabiles reliquias diluvii universalis, quo justissima Divini Numinis ira olim in nefarium hominum genus animadvertit, agmen denique claudunt atque magnifico huic mirabilium Naturæ operum theatro finem imponunt. Quis sine horrore cogitet, quam vis fluctuantium aquarum induxit, immanem hujus universi perturbationem rerumque omnium confusionem; quum certis indiciis intelligit, corpora, quæ natales suos Asiæ debent, hodie in dissitis Europæ regionibus ex montium visceribus erui?

Amplissimo igitur hoc opere absoluto, dataque eorum, quæ complectitur, levi adumbratione, superesse istud solummodo videtur, ut de ejusdem instituto ac fati quædam adjiciamus.

Indefessus

(a) *Sulzer* Kennzeichen der Insecten, nach Anleitung C. Linnæus. Zurich. 1761. 4to.

(b) *Linnaei* Fauna Suecica.

(c) *Curculio* frumentarius. Lin. syst. nat. sp. 11.

(d) *Rathlef* Verhandeling der Sprinkhanen. Amst. 1750. 8vo.

Indefessus Auctor, *B. Seba*, prout in præfatione Tomi tertii indicavimus, quæcunque postremo Tomo destinata erant, secundum icones ad naturam pictas, tabulis æneis incidi jamiam curaverat eoque hinc more, qui tum temporis usitatus erat, (obiit autem anno hujus sæculi sexto & tricesimo.) exhibuerat. Classes itaque, ordines, genera & species istarum rerum, tametsi paulo magis, quam in præcedentibus Tomis, minus tamen, quam hodie desiderari possit, in ordinem systematicum digesserat. Quo factum, ut coacti fuerimus Auctoris ductum sequi potius, quam multa novare.

Magis autem hoc dolendum est, quod universus iste longe præstantissimus Insectorum admirabilium apparatus, cui parem forte nunquam vel regia quoque musea totius Europæ sibi comparare poterunt, fato adverso per incuriam neglectus plane interierit. Ita nimirum evenire solet, cum ultimam defunctorum voluntatem dissentientes inter sese hæredes aliter atque aliter interpretantur. Quum igitur anno quinquagesimo secundo hujus sæculi incomparabilis rerum naturalium thesaurus magni hujus Viri publica auctione Amstelædami distraheretur, totam illam Insectorum collectionem deficere evulgato catalogo compertum est.

Debuit profecto a nobis, qui commentatoris officium suscepimus, irreparabilis istius jacturæ mentio hoc loco fieri, ne quid omitteretur, quod indefessam Auctoris diligentiam commendare, aut obvios forte in hoc opere errores excusare queat. Etenim inde sine dubio profectum est, quod in faciendis iconum correctionibus circa antennas præsertim atque unguiculos nonnullorum, quæ rarissima sunt, insectorum nihil admodum præstari potuerit. Nec vero infrequens est pictorum & chalcographorum in hujusmodi minutiis sibi visis accurate exprimendis negligentia.

Quod attinet ad Erucas quasdam in hoc opere exhibitas earumque transformationem in Aurelias, ex quibus diurni nocturnique Papiliones dein prognascuntur, fateri quoque oportet, aliquibus locis (*e*), etsi non ubique, erratum esse. Et quis miretur falsis perverisque relationibus Auctorem ipsum fuisse deceptum? Quoties evenit, ut vel amici, qui consuluntur, vel peregrinatores, qui talia ab exteris regionibus afferunt, eorum naturæ haud satis gnari, soloque nixi hominum plane rudium testimonio, nimis confidenter asseverent, alterum alterius vel Erucam, vel Nympham, vel Papilionem esse! Et cum humanum sit errare, non sane succensendum est, sicubi imperiti homines in immensis Naturæ campis errore quodam implicantur. At tamen postremus iste defectus nunc quidem, ex quo Naturæ cognitio longe magis, quam olim, ampliata est, sic satis facile cognosci corrigique valet. Præter unicum, quod obstat, exemplum, ab indefesso Naturæ ruspatore *D. de Reaumur* in suis operibus detectum, hodie certo scimus (*f*), ex illis Nymphis, quæ infantuli fasciis obvoluti formam referunt (*g*), constanter Phalænas prodire, & contra Nymphas Papilionum diurnorum semper plus, minus acuminatis tuberculis exornatas esse (*h*): Omnes præterea Erucæ, quæ postica corporis sede aculeum gerunt (*i*), in Phalænas, quæ nobis *Inquietæ* (*k*) dicuntur, metamorphosi transeunt; unicam modo excipias, quæ aculeo carens tamen Inquietam parit. Monendum vero, etiam Bombycis Phalænam Inquietis accensendam esse, ut cujus Eruca quoque aculeata sit. Isthoc canone generali, quem ipsa Natura fere in universum videtur constituisse, recte cognito id genus errorum facile vitari potest.

Desiderassent forsitan nonnulli historiæ naturalis Cultores plenam singularum rerum, quæ in hoc Tomo depictæ exhibentur, exactamque descriptionem. Quibus equidem quæ responsi loco reponam, multa habeo. Primum enim meminere, ipsum Auctorem, *D. Seba*, jam olim significasse, non sibi in animo esse, Systema historiæ naturalis condere, sed suum modo Museum ob oculos ponere &, quæ eo servantur, res simpliciter descriptas tradere. Ejusmodi autem descriptiones, quæ, cum ad naturæ operum contemplationem excitare & quantum exinde capi oblectamentum possit, ostendere debeant, amplioris utilitatis gratia cujusvis generis hominum captui accommodandæ sunt, quis nescit, quam longissime a rigidiore norma & accurata notarum characteristarum determinatione, quæ Systematicis auctoribus hoc maxime ævo in usu est, deflectere? Quapropter etiam ipsæ piscium descriptiones, quæ præcedente Tomo continentur; tametsi a præstantissimo Ichthyologo *Artedi* concinnatæ, sic attemperari debuerunt, ut universi operis instituto responderent.

Deinde illud etiam considerari velim, longe aliam esse postremi hujus Tomi, quam priorum, materiem, Insecta nimirum exotica, ut quæ præ reliquis multo numerosissima hæc proponuntur. Quam prope nihil est, quod de his rebus adhuc cognoscimus, si comparamus ea, quæ de prioribus

(*e*) Vid. Tab. IX. XI. XX. XLVI. alibig.

(*f*) *Reaumur* vol. 1. p. 455—486. Tab. XXVIII. fig. 6.

(*g*) Tab. XII. fig. 28. Tab. XV. fig. 4. Tab. XXII. fig. 4. Tab. XXVI. fig. 6, 10, 14, &c.

(*h*) Tab. I. Tab. II. fig. 2. &c.

(*i*) Tab. XI. fig. 3, 10, 15. Tab. LIII. Num. 4, 7, 10, 12, 16, 19. Tab. LV & LVI. &c.

(*k*) Tab. LIII. Num. 6, 9, 11, 14, 17, 21 & 22. Tab. LIII—LVI. &c.

ribus nobis innotuerunt? Longe major Insectorum, quæ heic occurrunt, numerus nunquam ante aut descriptus aut delineatus fuit. Quamplurimæ varietates eorum in Museo Sebano primum comparuerunt nusquam ante inter nos conspectæ; quas nunc etiam non aliter, nisi ex residuis iconibus, cognoscimus; quia inæstimabilis ille thesaurus periit.

Liceat hanc quoque questionem, subjuncta responsione, adjicere. Quanam, quæso, ratione pleraque id genus corpora ab exteris regionibus in nostra musea perveniunt? Nimirum ex omnibus orbis partibus ad nos mittuntur, nulla ut plurimum alicujus momenti descriptione addita: alias & in publicis auctionibus comparantur, ignoto sæpius vel ipso quoque natali loco. Quæ quidem omnia in unum collata si recte ponderaveris, æque Lector! nihil est, cur dubitem fore, ut malis verace ac infucata descriptione acquiescere, quæ ex folis desumpta sit iconibus ad ipsa exempla, quæ Auctor quondam revera possiderat, confectis, quam prolixas historias desiderare undecunque compilatas aut ex incertis admodum relationibus consarcinatas.

Cum maxime, præter notissimum *Meriana* (1) codicem, vix alii prostant Insectorum exoticarum Historici. *Catesby* (m), *Edwards* (n) & *Rösel* (o) perpauca quoque suis operibus inseruerunt, neque tamen addita eorumdem metamorphosi. Spes est, fore, ut in Asia, Africa & America tandem aliquando observatores exsurgant periti non minus, quam fide digni, qui indolem atque œconomiam mirabilium istorum animalculorum, in ipsis suis locis natalibus, investigent. Europa certe ea jam nunc felicitate fruitur, ut, qui hos labores suo patrocinio promovere gestiant, non sint defuturi.

Quodsi quis oculo non studiosissime intento hoc opus percurrit, præsertim tabulas non coloratas coram se habens, ei videri possit, permulta horum Insectorum plus vice simplici, per errorem, representata esse. Nec diffitebor, in tanto eorum numero id contigisse; nec sæpius tamen. Quum vero & suis illud locis indicatum sit, æquitas excusationem promittit.

Eximius fulgor coloresque nitidissimi, quos nonnulla istorum animantium præ se ferunt, multis de causis alienari queunt. De qua re ideo aliquid etiam monendum.

Præter multiplices, quas ipsa natura facit, variationes magnam quoque vim in mutationibus inducendis exerunt radii solares, tum & volitatio per aëra diuturnior aut brevior. Eorum plumulæ, nudo oculo non discernendæ, elegantissimis, ut in avium genere, coloribus radiantes, volatu celeriore deteruntur, atque ardentiore sole ita afficiuntur, ut colores etiam plane immutentur. Quin vel Coleoptera (p) ipsa has noxas sentiunt, præsertim sicubi longiore tempore calentes inter arenas versantur. Et mihi quidem perquam verosimile videtur, ista colorum variatione factum esse, ut Cervi volantes (q) & Molendinarii dunorum (r) pro diversis speciebus habiti sint.

Quoniam externa animalculorum conformatio ex adjunctis eorum iconibus sic fatis cognosci potest, neque, ob ingens pretium, cujusvis est exemplum Operis nativis coloribus ornatum sibi comparare; idcirco in hoc maxime incubuimus, ut accuratissima, quoad fieri posset, colorum & picturæ descriptione defectus iste suppleretur.

Quod ad Minerarum metallorum ceterasque res fossiles attinet, non admodum asseverare ausim, fatis accurate atque expresse, quantum per irregularem earum faciem licuisset, delineatas esse: Nemini harum rerum perito ignotum esse potest, quam difficile sit & prope ἀδύνατον, naturam polydædalam in hoc suo regno ex amissim pervestigare omnesque, quas affectat, variationes arte exprimere. Interim industriæ in hoc Opere adhibitæ non plane defuit successus, maxime cum sculpturæ colorum adjecta est varietas. Heic igitur oculis illorum, qui has elegantias amant, suspicitur thesaurus præstantissimus minerarum exoticarum, rarissime in museis reperiundarum, Auri, Argenti, Aeris, Stanni, Plumbi, Ferri &c. quas Asia non tantum, sed Africa quoque & America subministrant. Dolendum vero, cum in Tomi hujus editione elaboraremus, non nisi pauca aliquot horum fossilium exempla, ceterorumque meras superfuisse descriptiones. Minerarum Europæarum splendidissimæ, nec non in lapidem conversa corpora suum quoque locum heic obtinuerunt. Quæ res cum infinita & colorum & formarum varietate sese commendat, amplissimam certe differendi materiem præbere possent. Verum suffecerit unicum hoc monuisse, incredibili rerum naturalium, quæ præcesserunt, multitudine factum esse, ut vix superesset locus adjungendis adhuc aliquot tabulis, quibus id genus fossilium exhiberetur, quæ regularem constanter a natura formam adeptæ sunt; etenim vel solæ *Spatorum* species varietates ultra fidem multiplices suppeditare potuissent.

Quan-

(1) M. S. Merian Surinaamsche Insecten. Amst. 1719. & 1730. fol.

(m) M. Catesby natural History of Carolina, &c. Lond. 1731. & 42. 2 vol. Folio.

(n) G. Edwards natural History of Birds. Lond. 1743. & Gleanings &c. 6. vol. 4to.

(o) A. F. Rösel Insecten Belustigung. Norimb. 1746. &c. 4 vol. 4to. cum suppl.

(p) Coleoptera Linn.

(q) Tab. LXXXVII. fig. 23. 24. Tab. LXXXVIII. fig. 12. Tab. LXXXIX. fig. 7.

(r) Tab. LXXXVIII. fig. 11. Tab. LXXXIX. fig. 16. ad 21.

Quandoquidem stupendus Insectorum numerus maximam quarti hujus Tomi partem eamque longe præstantissimam constituit, in eo elaborandum esse existimavimus, ut thesaurus iste, cui nunquam ante par extitit, quoad fieri posset, utilitati publicæ adaptetur, imperitisque filum quasi Ariadneum in hoc Labyrintho præbeat. Quapropter in peculiari hac tabularum recensione, cui-libet animalculo non modo numerum diversorum generum, ad quæ in Systemate naturæ celeberrimi Linnæi (s) quodvis illorum referendum sit, adscripsimus; sed præterea etiam illas species, species, quæ in eodem Systemate memorantur, suis & numeris & nominibus, quibus ibidem veniunt, designavimus. Nonnulla, de quibus dubitavimus, signo interrogationis (?) notata sunt. Ingens autem numerus illorum, quorum speciebus Systema Linnæanum caret, asterisco (*) distinguitur, ita tamen, ut genera, ad quæ pertinent, adjuncta sint. Vexatissima, quæ nos torserunt, loca habentur in Tab. XCVI & XCVII. neque enim alibi major in exprimendis notis characteristicis commissâ est negligentia.

Quod ad denominationes aut colorum descriptiones attinet, quæ in ista tabularum recensione exhibentur: (hanc vero oportet nequaquam confundere cum Indice totius operis generali, de quo post dicemus) illud adhuc ratione Insectorum superest notandum, eas ut plurimum, evitandæ prolixitatis ergo, desumptas esse ex dominante alarum anticarum aut extimarum colore, alibi tamen etiam ex colore alarum, quæ volatui inserviunt. Eorum præterea, quæ certo sub nomine jam nota erant, sola adjecta sunt nomina absque ulteriore descriptione.

Tandem ne quid desideraretur, quod vel perficere vel exornare splendidum hoc vastumque Naturæ Theatrum posset, editores quoque Indicem generalem in totos quatuor hujus operis Tomos, a Viro peritissimo, labore immenso, confectum, adjecerunt. Nimirum postquam duo priores Tomi in publicum prodierant, sæpius querelæ motæ sunt, quod, in tanta rerum & multitudine & diversitate exhibenda, nulla cujusvis demum ordinis methodici sit habita ratio, animadversumque simul Indicis accurati adminiculo defectum hunc suppleri posse. Quocirca cum & duo posteriores Tomi jam nunc lucem videant, rerum, quæ heic tractantur, multitudo tantopere aucta magis etiam Indicis hujusmodi necessitatem urget. Quantus in quatuor istis Tomis tabularum chartæ maximæ impressarum thesaurus, & quanto major iconum in singulas tabulas congestarum, quibus stupendus rerum diversissimarum numerus exhibetur! Quantæ divitiæ! Sed quas difficulter quis in usus suos convertat, nisi filum possessori præbeatur, cujus ductum in hoc veluti Labyrintho elegantiarum naturalium sequatur. Ubinam quæras, ubi invenias, quod desideres, in tanto tamque indigesto cumulo rerum ex quatuor mundi partibus collectarum, nisi Synopsis præsto sit, quam consulas, singularum loca indicans? Talem itaque Indicem, qui tantæ necessitatis est, ad calcem hujus operis visum est apponere, in quo nihil esset prætermisum, quod vel ad accurationem vel ad usum requiri posset. Ne vero simplex sterilisque nomenclator tædium crearet, passim ipsæ rerum descriptiones utcunque in compendium redactæ, vel potius nonnullæ annotationes eorum, quæ res singulæ trium naturæ regnorum sibi propria habent, interspersæ sunt, præsertim sicubi de talibus agitur, in quibus particulares quædam notæ sese offerunt. Nihilominus nemo non videt, necessariam indicis brevitate non nisi leves admisisse adumbrationes. Etenim quidquid memorabile in universo opere occurrebat, sub cujusque rei titulo indicandum quidem erat, neque tamen ipse operis textus ad verbum repetendus. Atque hoc palmarium est, quod in isto Indice concinnando curavimus. Quotiescunque res aliqua plures accepit denominationes, omnium & singularum mentio quidem facta est, sed tamen lectorem ad nomen primarium relegavimus, ne repetitionibus nausea moveretur. Eam quoque ob causam varietates unius ejusdemque speciei sæpiuscule ad unum titulum relatæ sunt. Litera T. I. II. &c. notat I vel II Tomum: lit. p. paginam: lit. T. tabulam lit. f. figuram.

In tabulis trium posteriorum Tomorum icones non adeo voce Fig. 1, 2, &c. sed N. 1, 2, &c. designatæ sunt. In indice tamen habita symmetriæ ratione, communiter litt. f. ad icones citandas usi sumus: neque est, cur inde quis in errorem aut dubium inducatur. Quoties vero literis numerisque Arabicis notatæ in tabulis occurrunt icones (occurrunt autem rarius,) id operam dedimus, ut in indice utraque notæ adhiberentur, neque adeo insoliti quid lectorem impediret.

En, Lector benevole! quæ, priusquam Opus ipsum aggrediaris, Te monere necessum duximus. Quodsi & eorum, quæ ad D. Auctoris vitam, mores, studia laboresque indefessos, animum denique, ad molienda ardua, fortem ac constantem, pertinent, notitia Te delectat, voto satisfacere Tuo poterit, quam subjungimus, historia ex *Actis Academiae Imperialis Naturæ Curiosorum* deprompta.

(s) Edit. decima reformata. Holm. 1758.

VOORREDEN.

IE hier nu eindelyk, goedgunstige Leezer, het volbrengen onzer beloften in dit vierde en laatste Deel van de onvergelykelyke Schat-Kamer der Natuure van den Heer Albertus Seba.

Heeft Vreemde- en Inboorling, naa de uitgave der drie vorige Boekdeelen, zich billyk moeten verwonderen, zoo wel over de meenigte, als verschillende en zeldzaamste der allerverwonderenswaardigste Schepzelen, welke in dit Natuur-Toneel verbeeld zyn; hier (durven wy in een verzekerd vertrouwen zeggen) zullen zy zich niet minder te verwonderen hebben, zoo wegens de meenigte van overheerlyke, en onbegrypelyke, als

ook tot noch toe onbekende wezens.

In de drie voorige Boekdeelen, ten opzichte der geheele Natuure, als eene schets gegeven hebbende, welke wonderen die twee groote Ryken der Natuure, als dat der Planten en dat der Dieren opleveren; zoo volgen hier noch, ten besluite, de Bloedeloofse of liever Beenderloofse Diertjes. Wil den wy ons hier inlaaten, in eene oordeelkundige Bespiegeling dezer zoo verrukkende als sommige verschrikkelyke Schepzelen, welke oneindige stoffe, vol van verbaazende wonderen, zouden zich niet opdoen! Hier pronken de wonderlyk schoone Dag- en Nacht-Kapellen, met de allerbeerlykste en schitterendste koleuren van den Regenboog! Daar ziet men den onaanzienlyken Zyde-worm, de luis-terrykste Zyde spinnen. 't Geringe Cochenille Beestje, de schoone scharlaaken Verw verschaffen. De nyvere Byë, den Honig en het Wasch vergaaren; om nu niet te spreken van de Galnoot geëvende, en zoo veele andere Diertjes, die den behoeftigen mensch voordeel toebrengen. Dan ook teffens, hoe meenige maalen zyn deze kleine, en in veeler onkundige oogen zoo verachtelyke Schepzels, niet dikwerf de geboorzame uitvoerders van Gods wraak en toorn, den onrechtvaardigen mensch ter straffe? Een eenige Bende, zegt de doorgeleerde Sulser (a), ontfangt zyne bevelen, welke zy uitvoert, ter belooninge en ter straffe. Wanneer Hy het Menschelyk geslacht kastyden wil, zoo gebied Hy een eenige soort, zich te vermeenigvuldigen, als het Zand der Zee, en te gelyk worden des Allerhoogsten bevelen volvoerd. Wanneer het Hem bebaagd het kruid des velds te doen verslinden, in een oogenblik vertoonen zich geheele Legioenen van Rupsen, die alles verteeren (b).

De kleine Klander-Tor (c), verteert de Tarwe in onze Koornschuuren; en welke verschrikkelyke verwoestingen hebben de Sprinkbaanen (d) in andere landen, alles verwoestende wat hun voorkwam, uitgevoerd!

Hier dan maar eeven aangeroord hebbende, de voordeelen en schaaden, welke deze geringe wezens aan ons toebrengen, zoo vloeid hier uit van zelfs voort, het belang, 't welk wy in de kennis derzelven hebben.

Dus aan het einde der Dierelyke Schepzelen gekomen zynde, zoo volgen eindelyk, en ten besluite van dit groote werk, de Lichaamen die, door den Formeerder en grooten Bestuurder van alles, aan de inwendige deelen en afgronden der Aarde zyn toevertrouwd, en in eenen algemeenen zin, het Ryk der Steenen genaamd worden. Welke ruwe wonderen der altoos werkzame Natuure, doen zich hier al in op? Hier zien wy 't Goud, Zilver, Koper, Tin, Loo, Yzer, Halve Metaalen enz. (voor zoo verre de kunst om zulks af te beelden mogelyk is) zoo als het zelve in de diepten der Aarde, en in verscheide Gewesten, is voort gebracht. Welke Leevensgeesten, of door het Aardryk zweevende dampen, zyn het, die deze verschillende Metaalen, met zoo veele andere en kostelyke Gesteenten, gelyk de Diamant, en de verdere gekoleurde Edele Steenen, voortbrengen? Wie heeft noch ooit, met eenigen grond, de wording of zadelyke eigenschappen, of den oorspronk dezer Lichamen, kunnen ontdekken? Hier staat het scherpst vernuft en de menschelyke uitvindingen: Welk eene verscheidendheid van koleuren, van verschillende stoffen en gedaantens! Het nieuwsgierig oog, in deze wonderen ingeleid, verliest zich zelve.

De versteende Lichaamen, meestendeels waarachtige getuigen en gedenkwaardigste overblyfselen van Gods rechtvaardigen toorn en straffe, wanneer Hy 't zondig Menschelyk geslacht door den algemeenen Watervloed bezogt, maaken hier dan een einde, en sluiten dezen grootschen trein der Natuur-Wonderen. Hoe verschrikkelyk moet die algemeene ondergang en ommekeer van zaaken geweest zyn, wanneer wy uit deze opgedolvene Lichaamen zien, dat die, welke aan Asia, haare geboorten verschuldigd zyn, nu noch in onze dagen, in de afgelegenste deelen van Europa, uit het Harte der Gebergten gegraven worden?

Dit groote werk dan volvoerd, en hier als eene kleine schets wegens den inhoud gegeven hebbende,

(a) Sultzer Kennzeichen der Insekten, nach Anleitung C. Linnæus. Zurich. 1761. 4to.

(b) Linnæi Fauna Suecica.

(c) Curculio frumentarius. Lin. syst. nat. sp. 11.

(d) Rathlef Verhandeling der Sprinkhanen. Amst. 1750. 8vo.

de, zoo vinden wy ons thans alleenlyk noch verplicht, aangaande de Natuur, en eenige omstandigheden van het zelve te spreken.

De onvermoeide Heer Seba, gelyk wy in de Voorreden van het derde deel gezegt hebben, had reeds alle deze in het Koper gesneden Platen, naar de, naar 't leeven geschilderde afbeeldingen doen vervaardigen, en dus deze Lichaamen daar op verbeeld, naar den heerschenden smaak van zynen tyd, als in den Jaare 1736 overleeden zynde. De verschillende Bende, Ordens, Geslachten en Soorten dezer voorwerpen, zyn dus niet, hoewel noch meer dan in zyn Eerste Deel, in eene natuurlyke Rangschikking gebracht. De stoffe van dit werk dus geschikt vindende, hebben wy den loop daar van moeten volgen.

Maar noch meerder is het te beklagen, dat, door ongelukkige omstandigheden, dikwils voortkomende uit verschillende begrippen van eenen laatsten wil des Overleedenen, geheel deze overheerlyke verzameling van verrukkende kleine Diertjes (*Insecta*) waar van mogelyk nimmer wedergaa, by eenig Vorstelyk Kabinet in geheel Europa, zal gevonden worden, door eene onbesorgde oppassing is te niet gegaan: Dus heeft deze aan de openbaare verkooping van 's Mans gadelooze Schat der Natuur-wonderen, welke te Amsterdam in den Jaare 1752. gehouden is, te jammerlyk ontbroken.

Van dit te beklaglyk ongeval, vinden wy, als een getrouw uitgever van 's mans onvermoeiden vlyt, ons zelven verplicht hier eenige meldinge te doen. Wezendlyk is men hier door verstookten geworden in het maaken van eenige verbeteringen, voornamentlyk omtrent sommige voelboorens en klauwen van eenige zeer zeldzaame Dieren, die waarschynelyk hadden moeten geschieden: De Teekenaars en Plaatfnyders, begaan veeltyds zoodanige onachtsaamheid in dergelyke aan hun toeschynende kleinigheden.

Ten opzichte van eenige in dit werk voorkomende Rupsen, en de verandering derzelve, in den staat van Nimf, waar uit eigentlyk de Dag- of Nacht-Kapel voortkomt, moeten wy te gelyk be-lyden, dat eenige mistastingen (e) hoe wel niet by allen, zyn ingesloopen. Zekerlyk zyn dusdanige veroorzaakt door valsche of verkeerde opgaven, den Heere Seba gedaan. Goede vrienden, of medebrengers van zoodanige zaaken, onkundig van den aart derzelve, verzekeren dikwils al te sterk, op bloote en onkundige berichten, dat deze en geene zaaken tot elkanderen behooren. Maar is het ook wel meer dan eene menschelyke fout, voor de zulken, des niet kundigen, in de onmeetbare velden der Natuure te dwaalen? Dan dit laatste gebrek kan thans, daar men in de kennisse der Natuure vry verder dan voorheen gevorderd is, gemakkelyk genoeg gekend worden. Behalven een enig tegenstrydig voorbeeld, 't geen de onvermoeide Natuurkenner, de Heer de Reaumur, ons in zyne werken heeft doen kennen (f) weet men nu, dat uit die Nimsen, welker gedaanten naar een gebaakert kind gelykt (g) altoos Nacht-Kapellen voortkoomen, en in het tegendeel, dat de Nimf der Dag-Kapellen altoos, min of meer, met puntige uitpuilingen (h) versiert zyn.

Alle die Rupsen, welke een Doorn achter op het lyf draagen uitgezonderd een enkele, die, ongedorend, echter een Onrust geeft, (i) veranderen in een Avond- of Nacht-Kapel, die wy Onrust noemen (k), doch dan moet men, den Zyde-worm Uil ook voor een Onrust neemen, vermits die Rups mede gedoornd is. Deze grondregelen, welke de Natuur genoegsaam schynt vast gesteld te hebben, eens kennende, kan men zich lichtelyk tegens soort-gelyke mistastingen hoeden.

Enige Beminnaars der Natuur-Historie, hadden mogelyk hier gaarne gezien, eene omstandiger Natuurkundige Beschryving van elk stuk, in dit deel der Natuurlyke wezens voorkomende. Dan den zulken vinde ik my verplicht te antwoorden, voor eerst, gelyk de Heer Seba ten dien opzichte, zulks al reets gezegd heeft, dat deze Beschryving eigentlyk tot geene Natuurkundige Historie, maar alleen tot eene Kabinet Beschryving, geschikt is, namentlyk, eene eenvoudige Beschryving dier zaaken, welke in eene Kabinet-verzameling gevonden worden. De zoodanige Beschryvingen, welken eigentlyk 't meest ten nutte van anderen, ter aanhaaling, of ter bloote verlustiging in de beschouwing der Schepzelen geschikt zyn, verschillen zekerlyk zeer veel van eene Phisique of Natuurkundige Beschryving: De beroemde Artedius, dit onderscheid te wel kennende, is ons in het voorgaande Deel van dit Werk, ten opzichte der Visschen, die eigentlyk door hem beschreeven zyn, dus voorgegaan.

Maar noch daar en boven, laat men de Natuur van dit laatste Deel, met die der voorige, eens overweegen; ik meen de kennis der uitbeemsche Insecten, als waar uit het grootste aantal van dit Deel bestaat: Wat kennisse hebben wy voor als noch van deze wezens, in vergelyking van de andere reeds beschreevene? Een groot getal van deze hier voorkomende Schepzelen, zyn voorheen noch nooit beschreeven of afgebeeld. Zeer veele verscheidenheden derzelven zyn noch nimmer, dan in deze Verzameling van den Heer Seba, gezien, en nu, behalven deze afbeeldingen, wederom als onbekend, vermits de onschatbare verzameling verlooren is.

Maar

(e) Vid. Tab. IX. XI. XXVI. XLIII. enz.

(f) Reaumur vol. I. p. 455 & 486. Tab. XXVIII. fig. 6.

(g) Tab. XII. fig. 28. Tab. XV. fig. 4. Tab. XXII. fig. 4. Tab. XXVI. fig. 6, 10, 14, &c.

(h) Tab. I. Tab. II. fig. 2. &c.

(i) Tab. XI. fig. 3, 10, 15. Tab. LIII. Num. 4, 7, 10, 12, 16, 19. Tab. LV & LVI. &c.

(k) Tab. LIII. Num. 6, 9, 11, 14, 17, 21 & 22. Tab. LIII. LIV. LV & LVI. &c.

Maar deze te gelyk opgeloste vraag hier noch bygevoegd: Hoe koomen de meeste dezer Schepzelen in de Kabinetten der Liefhebberen? Zy worden van alle weerelds-deelen overgezonden, meest al zonder eenig het allerminste bericht: Op openbaare verkopeningen gekogt, veeltyds zelfs, zonder de byvoegzelen der plaatsen, waar aan zy hunne geboorten verschuldigd zyn: voegt dit alles by een, onpartydige Leezer, en Gy zult liever eene waare en onopgesmukte Beschryving zien, hier alleen naar bloote Afbeeldingen der Voorwerpen, voor heen waarlyk in weezen geweest zynde, opge maakt, dan wydloopige Beschryvingen, van anderen ontleend, of op alleronzekerste berichten ter neder gesteld.

Tot noch toe hebben wy geene andere Schryvers over de Uitlandsche Insecten, dan het bekende Werk van Mejuffrouw Merian (l). Catesby (m), Edwards (n), en Rösel (o), hebben 'er insgelyks eenige zeer weinige, doch zonder der zelve Verandering, in hunne werken ingevoegd. Asia, Africa en America, hoopen wy, dat noch eens getrouwe en kundige waarnemers zullen opleveren, bekwaam om den aart en de huishouding dezer verwonderbare Schepzelen, in de plaatsen hunner geboorten, naa te speuren; Europa kan, in dezen opzichte, niet anders dan op gelukkige en bekwaame begunstigers hoopen.

By een niet al te naauwkeurig onderzoek van dit werk, voornamentlyk in de ongekoleurde Tafereelen, zoude het wel eenigzints schynen, als of zeer veele dezer Diertjes, by mistasting, meer dan eens verbeeld waaren. Wy bekenen dat zulks, onder zoo groot eene meenigte als hier voorkomen, gebeurd is; dan dit bestaande in een niet noemens waard getal, en die ter beoorlyker plaats zyn aangewezen, hopen wy dat zulks eene genoegsame verschoning zal vinden.

De schitterende gloed en kleuren van sommige dezer zoo verrukkende Schepzelen, aan verscheide wisselvalligheden onderhevig zynde, is het nodig hier van ook iets te zeggen.

Behalven de meenigvuldige speelingen der Natuure heeft de kracht der Zon, de lang- of kortdurendheid van hunnen vlucht, zeer veel invloed op dezelve. Hunne voor het bloote oog onzichtbare Plumvedertjes, waar van, even als in de Vogelen, de schoone kleuren zoo heerlyk afstrahlen, verslyten door hunne snelle vlucht, en de sterke zonneschyn heeft daar op dermaaten invloed, dat zelfs de kleuren daar door geheel en al veranderd worden. De Hartvleugel-dekkige (p) zelfs, zyn daar van niet uitgezonderd, voornamentlyk wanneer deze zich veel in het warme Zand ophouden. Het komt my voor meer dan waarschyneelyk, dat men daar door de in kleur verschillende vliegende Harten (q) en Duin-Molenaars (r) hier als verscheide soorten genomen heeft.

Vermits de uitwendige gedaanten der Torren, in de bygevoegde Print-Tafereelen, genoeg saam kenbaar is, en de gekoleurde, door derzelver kostbaarheid, niet in elks handen konnen zyn, zoo hebben wy, byzonder toegelegd, om, door eene zoo veel mogelyke naauwkeurige beschryving der kleuren en teekening, deze Lichaamen meerder kenbaar te maaken.

Ten opzichte der Mineraalen en der verdere uitgedolvene Berg-stoffen kunnen wy hier noch byvoegen, dat dezelve met alle mogelyke getrouwheid en kunst, zoo ver de onregelmatigheid dezer lichaamen zulks toelaat, verbeeld zyn. Aan elken Steenkundigen is 't genoeg bekend, hoe genoeg saam onmogelyk het aan de Kunst is, de wonderen werkende Natuur, in dit gedeelte, in alle haare speelingen na te gaan en uit te drukken: Het is echter in dit werk gelukt, voornamentlyk daar de kleuren de graveerkunst ter hulpe koomen. Hier zien dan de Beminnars van dit deel der Natuurlyke wezens, eene reeks dier zoo zeldzaame in de Kabinetten gevonden wordende uitheemsche Mineraalen, als van Goud, Zilver, Koper, Tin, Loot, Tzer enz. welke niet alleen Asia, maar ook te gelyk Africa en America opleveren, en waar van wy voor het in 't Licht treden van dit werk niet anders dan noch maar weinige en bloote beschryvingen voor ons hadden. De fraayste Europeische vinden hier met de in steen veranderde Lichaamen ook hunne plaats, en, indien wy by alle deze, tot in het oneindige, door kleur en vormveranderingen, afwisselende wezens, eenige aanmerking voegen zouden, het is alleen, dat wy ons beklagen, dat de overvloedige Rykdom der voorige Natuur-Schatten hier als geene ruimte meer overig gelaaten hebben, om noch eenige Tafereelen aan te vullen met die wezens, welke in het Mineraal-Ryk altoos eene gelykformige gedaante aanneemen en behouden, en waar van de Spaat-Soorten alleen, eene ongelooflyke verscheidendheid opleveren.

Het onbegrypelyk aantal der Bloedloze Diertjes in dit Boek-deel het grootste gedeelte van deszelfs inhoud uitmakende, hebben wy, om het nutte met de volmaaktheid, zoo veel ons mogelyk was,

te

(l) M. S. Merian Surinaamsche Insecten. Amst. 1719. & 1730. fol.

(m) M. Catesby natural History of Carolina, &c. Lond. 1731. & 43. 2 vol. Folio.

(n) G. Edwards natural History of Birds. Lond. 1743. & Gleanings &c. 6. vol. 4to.

(o) A. F. Rösel Insecten Belustigung. Norimb. 1746. &c. 4 vol. 4to. cum suppl.

(p) Coleoptera Linn.

(q) Tab. LXXXVII. fig. 23. 24. Tab. LXXXVIII. fig. 12. Tab. LXXXIX. fig. 7.

(r) Tab. LXXXVIII. fig. 11. Tab. LXXXIX. fig. 16. ad 21.

te bereiken, en 't zelve ten Lei-draad voor den noch onervaarenen te doen dienen, by elk Diertje in dit afzonderlyk REGISTER DER TAFEREELLEN, niet alleen het Num. der onderscheidene Geslachten gevoegd, waar toe het volgens het Systema der Natuur (s) van den Heer C. LINNÆ behoort, maar daar en boven noch die Soorten, welke hier voorkoomen, en in het Systema bekend zyn, met het Num. en den Naam van het Linnæsche Systema benoemd en kenbaar gemaakt. Eenige weinige twyfelaars hebben het vraagteeken (?) tot hun kenmerk, en het groot getal welke in Soort by het voornoemde Systema niet bekend zyn, zyn daarom zorgvuldiglyk, boewel men hun Geslacht, waar toe zy echter behooren, heeft aangeduid, met (*) geteekend. Alleen by Tab. XCVI en XCVII. alwaar de Tekenaar, noch meer, dan in alle de voorige Tafereelen, onachtzaam in het wel afbeelden der waare kenmerken geweest is, hebben wy de meeste twyfelingen gevonden.

Ten opzichte der benoemingen of kleur-beschryving in dit Register der Tafereelen, of Bladwyzer (welken men met den volgenden Algemeenen Bladwyzer, waar van wy hier na spreken zullen, niet verwarren moet) staat noch ten opzichte der Gekorvene Dieren te letten, dat dezelve doorgaans, om in geene al te groote omschryving te vervallen, naar de hoofd- of predominerende koleuren der voor-vleugelen of boven-dekvleugelen, en by anderen, van derzelver vlieg-vleugelen genomen is. Ontrent die, welke reeds by eenen naam bekend waaren, heeft men alleenlyk derzelver bloote benaming bygevoegd.

Om eindelyk alles toe te brengen, wat ter volmakinge en tot sieraad aan dit groote Natuur-Gebouw verstreken konde, hebben de Eygenaars, door eenen afzonderlyken INDEX of REGISTER, over alle de vier Deelen van dit Werk loopende, en door eene Meesterlyke Hand met eenen oneindigen arbeid te saamen gesteld, 't geheel volmaaken willen.

Men heeft na de uitgave van het tweede Deel van dit beroemde Werk reeds aangemerkt, dat het jammer waar, dat by het zelve geene order in de byeenvoeginge der verschillende zaaken gehouden was, doch te gelyk, dat een naauwkeurige Bladwyzer dit gebrek zoude vergoeden. Daar wy nu de twee volgende Deelen in het licht zien, vermeerderd de noodzakelykheid dezès Bladwyzers, door de vermeenigvuldiging der zaaken, welke hier verhandeld zyn. Vier Atlas groote Boekdeelen met eenen Schat van Tafereelen, en noch onbegrypelyker Schat van verschillende weezens, welk een verwonderbare rykdom! Maar deze rykdom word ongemakkelyk, zoo niet onbruikbaar, in zeker opzicht, indien men aan den Lezer als geenen Ley-draad geeft, welken hy volgt in alle de omwegen van deezen Doolhof der Natuurlyke schoonheden. Hoe zoekt, hoe vindt men een voorwerp 't geene men begeerd, in het midden van dezen overvloed der zeldzaamheden, in vier weerelds deelen vergaderd, zonder eene Tafel welke het zelve aanwyft? Het is dan deze Blad-wyzer, aan het einde van dit Werk geplaatst, welken men nodig achte by het zelve te moeten voegen, en waar by niets verzuimd is, 't geen de naauwkeurigheid en het gebruik vereischen. Op dat nu dezelve in geene eenvoudige, lastige, en drooge Naamlyst bestaan zoude, heeft men van tyd tot tyd de Beschryving zelfs hier in trachten af te schetzen, of veeleer eenige kenmerken van alle de byzonderheden, 't zy van 't Ryk der Steenen, Planten of Dieren, inzonderheid van die, welke eenig byzonder kenmerk hebben. Men erinnere zich echter dat deze afshetzingen maar zeer flauw konnen zyn, gelyk de kortheid van een Register vereischt. Men moest al het aanmerkenswaardige in het werk aanwyzen, onder de benamingen welke eigen zyn aan elke zaak, zonder het werk zelfs te herbaalen; en het is eigentlyk dit 't welk men getracht heeft te doen. Wanneer een enkel voorwerp zich onder verscheide benamingen opdoet, dan heeft men dezelve alle aangewezen, doch echter den Leezer gezonden naar de voornaamste woord-benoeming om alle herbaalingen te vermyden. Om die zelfde reden heeft men dikwils verschillen van eene zelfde soort onder een hoofddeel gebragt.

De Letter D. I. II. enz. betekend het I. of II. Deel; p. de Bladzyde, T. de Plaat of Tafereel, f. de figuur of afbeelding.

Men leest op de Tafereelen der drie laatste Deelen, N°. 1. 2. enz., in plaats van Fig. 1. 2. enz., 't welk men niet vindt dan op die van het eerste Deel. De gelykformigheid heeft ons bepaald, om doorgaans deze laatste manier te volgen, uit welke geene mistasting ontstaan kan; men heeft daarom gedurig de afbeelding door de letter f. aangewezen. Alleenlyk wanneer de afbeeldingen door een Arabische letter en cyfer getekend zyn, 't welk geene plaats heeft, dan in een klein getal Tafereelen, heeft men zorge gedraagen zich van het een en het ander in dit Register te bedienen, om de gewoonte gemakkelyker te maaken.

Zie daar, goedgunstige Leezer, het geene wy vooraf nodig achten te moeten zeggen. Zy die begerig zyn naar eenige verdere omstandigheden, betrekkekyk tot de geaartheid van den Heere SEBA, en 's Mans zoo onvermoeiden als onderneemenden geeft, zullen dit hun verlangen voldoen kunnen in de Levensbeschryving, te vinden in de Appendix van het VI. Deel der Acta Physico Medica Naturæ Curiosorum, pag. 240. tot welke wy dan laatstelyk onzen Leezer verzenden.

I N D E X RERUM NATURALIUM

Quarto hujus Operis Volumine
C O N T E N T A R U M.

*****

Asterisco (*) species in ILL. LINNÆI Systemate
Naturæ deficientes denotavimus, ad sua ge-
nera tamen omnes relatas.

T A B U L A P R I M A.

Papiliones Inquilini.

- Litt. A. 1-3. Papilio Pavonius major, unaque Larva & Chrysalis ejusdem; LINNÆO, in Systematis Naturæ, Editio-
ne decima, inter Papiliones Nymphales gemmatos, 70 di-
ctus. gen. 203. sp. 88.
— B. 1-3. Papilio Pavonius minor; præcedenti mole infe-
rior varietas, cum metamorphosi.
— C. 1-3. Aurelia minor dictus Papilio, cum sua meta-
morphosi atque Ichneumonum minuta specie, qui interdum,
loco Papilionis, ex Pupa prorumpunt. P. Nymph. phaleratus
Urticæ LIN. sp. 114.
— D. 1-4. Papilio cifra notatus, ab utroque latere con-
spiciendus, simulque metamorphosis ejusdem. P. Nymph.
phal. Atalanta LIN. sp. 119.
— E. 1-4. Papilio Carduelis dictus, ejusque mutationes.
P. Nymph. gem. Cardui. LIN. sp. 107.
— F. 1-3. Aurelia major & ejusdem metamorphosis. P.
Nymph. phaler. Polychloros LIN. sp. 113.
— G. 1-3. Aurelia laciniata, ejusque transmutationes. P.
Nymph. phaler. C. Album LIN. sp. 115.
— G. 4 & 5. Præcedentis Pupula alia, quæ Ichneumones
ad n. 5. delineatos edidit.
— H. 1-4. Papilio margaritaceus f. Dunorum dictus &
varii ejusdem status. P. Nymph. phaler. Lathonia LIN.
sp. 141.

T A B U L A I I.

Papiliones Inquilini.

- Litt. A. 1-4. Papilio pseudo-petrolinoides, rarior, ab
utroque latere spectandus, simulque ejusdem metamorphosis.
P. Danaus candidus Daplidice LIN. gen. 203. sp. 62.
— B. 1-4. Papilio Albellus vulgaris, Belgis Droefsaart quo-
que dictus, cum metamorphosi. P. Dan. cand. Napi LIN.
sp. 60.
— C. 1-4. Argus nigricans five fuscus. P. Nymph. gem.
Aegeria LIN. sp. 98.
— D. 1-4. Papilionis petrolinoidis alia species. P. Dan.
cand. Cardamines LIN. sp. 63.
— E. 1-4. Papilio holosericeus, fuscus. P. Nymph. gem.
Semele LIN. sp. 101.
— F. 1-4. Papilio butyraceus, alarum primorum apicibus
nigris. P. Dan. cand. Brassicæ LIN. sp. 58.
— F. 5. Sphex nigra atque, ut videtur, diptera.

T A B U L A I I I.

Papiliones Inquilini.

- Litt. A. 1-4. Papiliunculus Pallium variegatum dictus, utraque
superficie exhibitus, ejusque mutationes. P. Nymph. phal.
Maturæ LIN. gen. 203. sp. 136.
— B. 1-4. Papilio pseudo-margaritaceus. P. Nymph. phal.
Lucina LIN. sp. 135.
— C. 1-4. Alia adhuc Papilionis petrolinoidis varietas,
macula. P. Dan. cand. Cardamines LIN. sp. 63.
— C. 5. Idem Papilio, alis surrectis quiescens.
— D. 1-3. Phalaena fulva. Phal. Noctua Quadra LIN. gen.
205. sp. 84.
— E. 1-4. Papilio Argus vulgaris. P. Nymph. gem. Mæra
LIN. gen. 203. sp. 96.
— F. 1-4. Papilio Belgis Koeyvinkje dictus. P. Dan. festi-
vus Hyperanthus. LIN. sp. 85. Verum ad Nymphales gem-
matos potius pertinet, quorum & ab ILL. LINNÆO in Faunæ
suecicæ posteriore Editione relegatus fuit.
— G. 1-4. Papilio citrinus. P. Dan. cand. Rhamni LIN.
sp. 73.
— H. 1-4. Albellus nigro venosus. P. Dan. cand. Cra-
tægi. LIN. sp. 57.
Tome IV.

BLADWYZER D E R NATUURLYKE ZAAKEN,

Welke in het Vierde en Laatste Deel van dit
Werk voorkoomen.

*****

(*) Betekend dat die zelfde Soort in het Systema van
den Heer LINNÆUS ontbreekt, boewel de Geslacht-
ten worden aangewezen, waar toe de-
zelfde behooren.

E E R S T E T A F E R E E L.

Inlandsche Kapellen.

- Lett. A. 1-3. De groote Paauw-oog Kapel en derzelver Rups en
Nimf. Door LINNÆ, in de tiende uitgave zyner Systema Na-
turae by de Geoogde Nimf Kapellen, Genus 203. sp. 88.
Jo genaamd.
— B. 1-3. De kleine Paauw-oog en deszelfs verandering, zyn-
de maar eene kleine verschillendheid der voorgaande.
— C. 1-4. De kleine Aurelia en derzelver verandering, nevens
kleine Wesp-Vliegen, welke somtyds, in plaats van de Kapel,
uit de Nimf voortkomen. Door LIN. by de Ongeoogde Nimf-Ka-
pellen, sp. 114. Urticæ genaamd.
— D. 1-4. De Nonner-Kapel, van boven en onder te zien, en
derzelver verandering. Door LIN. by de Ongeoogde Nimf-Ka-
pellen, sp. 119. Atalanta genaamd.
— E. 1-4. Het Distelvinkje, als vooren. LIN. by de Geoogde
Nimf-Kapellen. Cardui sp. 107.
— F. 1-3. De groote Aurelia en deszelfs verandering. LIN. by
de Ongeoogde Nimf Kapellen. Polychloros sp. 113.
— G. 1-3. De Getakte Aurelia als vooren. LIN. by de Ongeoogde
Nimf Kapellen. C. Album. sp. 115.
— G. 4. & 5. De Nimf noch eens, en waar uit de Bastaard-
Wespen by 5. zyn voortgekomen.
— H. 1-4. De Perlemoer- of Duin-Kapel, en baare verandering.
LIN. Ongeoogde Nimf Kapellen. Lathonia. sp. 141.

I I. T A F E R E E L.

Inlandsche Kapellen.

- Lett. A. 1-4. Zeldzame Bastaard Pitercely Kappel, boven en on-
der te zien, en derzelver verandering. LIN. by zyn Witte Da-
naus Kapellen Gen. 203. Daplidice sp. 62.
— B. 1-4. Het gemeene Witje, de Droefsaart, als vooren. LIN.
Witte Danaus Kapellen. Napi sp. 60.
— C. 1-4. Het zwarte of Vaale Argusje. LIN. Geoogde Nimf
Kapellen. Aegeria. sp. 98.
— D. 1-4. Tweede soort van Bastaard Pitercely-Kapel. LIN.
Witte Danaus Kapellen. Cardamines sp. 63.
— E. 1-4. Bruine Atlas-Kapel. LIN. Geoogde Nimf Kapel.
Semele. sp. 101.
— F. 1-4. Boter-Kapel met zwarte punt-vleugels. LIN. Wit-
te Danaus Kapel. Brassicæ. sp. 58.
— F. 5. Zwarte tweeveugelige Bastaard Wesp.

I I I. T A F E R E E L.

Inlandsche Kapellen.

- Lett. A. 1-4. Bonte Mantel Kapelletje, boven en onder te zien,
en deszelfs verandering. LIN. Ongeoogde Nimf Kapel. Maturæ
sp. 136. Gen. 203.
— B. 1-4. Bastaard Perlemour Beestje. LIN. als vooren. Lu-
cina. sp. 135.
— C. 1-4. Ander soort van Pitercely-Kapel, 't Mannetje. LIN.
Witte Danaus Kapel. Cardamines Mas. sp. 63.
— C. 5. Dezelfde zittende met opstaande Vleugelen.
— D. 1-3. Geelachtige-rosche Nacht-Kapel. LIN. Nacht-Uil.
Quadra. sp. 84. Gen. 205.
— E. 1-4. Gemeen Argusje LIN. Geoogde Nimf Kapel. Mæ-
ra. sp. 96. Gen. 203.
— F. 1-4. Het Koeyvinkje. LIN. Bonte Danaus Kapel. Hype-
ranthus. sp. 85. Deze is eigentlyk een Geoogde Nimf Kapel, en door
den Heer LIN. by de tweede Edit. der FAUNA Suecica daar on-
der gebragt.
— G. 1-4. De Citroen-Kapel. LIN. Witte Danaus Kapel
Rhamni. sp. 73.
— H. 1-4. Het Zwartgeadert Witje. LIN. als vooren. Cratægi.
sp. 57.
* * *

I V. T A F E R E E L.

T A B U L A I V.

Papiliones Americani.

- Num. 1. & 2. Papilio luteo fuscus, venis nigris, secundum LINNÆUM (*). P. Nymph. gemmatis adnumerandus gen. 203.
 — 3. & 4. Papilio fuscus, LINNÆO (*) ad eosdem relegandus.
 — 5. & 6. Papilio alis prioribus unicoloribus fuscis. LIN. (*) ad præcedentes pertinens.
 — 7. & 8. Papiliunculus obsoleto fuscus. LIN. (*) ut supra.
 — 9. & 10. Varietas n. 5 & 6. delineati. LIN. (*) ut ante.
 — 11 & 12. Papiliunculus flavo maculatus. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 13 & 14. Papilio Bromeliæ fructus colore pictus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 15 & 16. Papilio ater, virefcence varius. LIN. (*) ad eosdem.
 — 17 & 18. Papilio niger, virefcence maculatus, alius. LIN. (*) ad eosdem.
 — 19 & 20. Papilio niger, areis luteis. LIN. (*) ad eosdem.

T A B U L A V.

Papiliones Indici Orientales.

- Num. 1. Papilio elegantissimus, ex Java insula. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus gen. 203.
 — 2. Papilionis Javanensis pulchra alia species. LIN. (*) P. Eques.
 — 3-5. Papilionis Javanensis tertia species. LIN. (*) ad Equites.
 — 6. Quarta Javanensium Papilionum species. LIN. (*) ad eosdem.
 — 7 & 8. Phalaena perpulchra ex Orientali India. LIN. (*) Ph. Noctua. gen. 205.
 — 9 & 10. Papilio Ephebus pulchre cæruleus ex Oriente. P. Plebejus ruricola Marfyas. LIN. gen. 203. sp. 149.
 — 11 & 12. Papilio Indicus ater, rubro maculosus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 13 & 14. Papilio Argus, Chinenfis. LIN. (*) ad eosdem.
 — 15 & 16. Papiliunculus Indicus, flavo tinctus. LIN. (*) P. Dan. candidus.

T A B U L A VI.

Papiliones Americani.

- Num. 1 & 2. Papilio maculis flavis & fulvis. LIN. (*) P. Heliconius. gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio albo maculatus. LIN. (*) P. Dan. festivus.
 — 5 & 6. Papilio perelegans, nigrescens, fascia flava. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 7 & 8. Papilio Ephebus quadricaudatus, pulchre cæruleus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.
 — 9 & 10. Papilio flavicans, nigro notatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 11 & 12. Papilio fulvo luteus, albo maculatus. P. Dan. fest. Chrysippus LIN. sp. 81.
 — 13 & 14. Papilio virefcence albus, apicibus alarum nigris. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 15 & 16. Papilio castanei coloris, albo maculatus; a n. 11 & 12. diversus. P. Dan. fest. Plexippus. LIN. sp. 80.
 — 17 & 18. Papilio dilutius castaneus, albo maculatus, tertius. P. Chrysippi varietas, vid. n. 11 & 12. (*)
 — 19 & 20. Papilio castanei coloris, albo maculosus, quartus. P. Plexippi varietas; vid. n. 15 & 16. (*)
 — 21 & 22. Papilio ater, fascia maculosa, dilute æruginea. P. Eques achiv. Nereus LIN. sp. 38.
 — 23 & 24. Papilio Ephebus albo nigroque varius, quadricaudatus. LIN. (*) P. Pleb. ruricola.
 — 25 & 26. Papilio Ephebus alius, albo nigroque item variegatus & quadricaudatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 27 & 28. Infectum singulare, Hemerobii forte species, cinereo albidum, alis prioribus nigro punctulatis. LIN. (*) gen. incerti.

T A B U L A VII.

Papiliones Americani.

- Num. 1 & 2. Papilio niger, flavo notatus. P. Helicon. Thalia LIN. gen. 203. sp. 53.
 — 3 & 4. Papiliunculus ater, dilute flavo maculosus. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 5 & 6. Papilio nigro flavoque maculatus. LIN. (*) P. Dan. festivus.

IV. TAFEREEL.

West-Indische Kapellen.

- Num. 1. en 2. Bruine zwartgeaderde Kapel. LIN. (*). Tot de Geogde Nymf Kapellen behorende. Gen. 203.
 — 3. en 4. Vaal-bruine Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 5. en 6. Bruine voorvleugel Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 7. en 8. Licht-bruin Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
 — 9. en 10. Een verschillend soort van N. 5. en 6. LIN. (*) als vooren.
 — 11. en 12. Geel-vlakkig Kapelletje. LIN. (*). Tot de Parnas-Kapellen behorende.
 — 13. en 14. Ananas Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 15. en 16. Zwarte, groen-vlakkige Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 17. en 18. Andere zwarte, groen-vlakkige Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 19. en 20. Zwarte, geel-vlakkige Kapel. LIN. (*) als vooren.

V. TAFEREEL.

Oost-Indische Kapellen.

- Num. 1. Cierlyke Kapel van het Eyland Java. LIN. (*). Tot de Geogde Nymf Kapellen behorende. Gen. 203.
 — 2. Verschillend soort van fraaije Javafche Kapel. LIN. (*). Tot de Ridder-Kapellen behorende.
 — 3-5. Derde verschillende soort van Javafche Kapel en derzelver verandering. LIN. (*) als vooren.
 — 6. Vierde verscheidenheid der Javafche Kapellen. LIN. (*) als vooren.
 — 7. en 8. Fraaije Nachtkap. uit Oost-Indiën. LIN. (*). Tot de Nachtkapellen behorende. Gen. 205.
 — 9. en 10. Schoon blaauw Page-Kapelletje, uit Oost-Indiën. LIN. Onedele Kapellen. Marfyas sp. 149. Gen. 203.
 — 11. en 12. Zwarte, rood-vlakkige Oost-Indische Kapel. LIN. (*). Tot de geogde Kapellen behorende.
 — 13. en 14. Chineefche Argus Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 15. en 16. Geel-vlakkig Kapelletje uit Oost-Indiën. LIN. (*). Tot de Witte Danaus Kapellen behorende.

VI. TAFEREEL.

West-Indische Kapellen.

- Num. 1. en 2. Geel-achtig en rosch-rood gevlakte Kapel. LIN. (*). Tot de Parnas-Kapellen behorende. Gen. 203.
 — 3. en 4. Wit-vlakkige Kapel. LIN. (*). Tot de bonte Danaus Kapellen behorende.
 — 5. en 6. Fraaije bruine geel-vlakkige Kapel. LIN. (*). Parnas Kapel voort.
 — 7. en 8. Vierpuntig schoon blaauwe Page-Kapel. LIN. (*). Onedele Veld-Burger voort.
 — 9. en 10. Licht-geele, zwart-gevlakte Kapel. LIN. (*). Witte Danaus voort.
 — 11. en 12. Rofch-bruin en wit-vlakkige Kapel. LIN. Bonte Danaus voort. Chrysippus sp. 81.
 — 13. en 14. Licht-zeegroen en zwart-puntige Kapel. LIN. (*). Witte Danaus voort.
 — 15. en 16. Kastanje-bruine, wit-gevlakte Kapel met n. 11. en 12. verschillende LIN. Bonte Danaus voort. Plexippus. sp. 80.
 — 17. en 18. Derde verschillend soort van wat lichter kastanje-bruine Kapel met witte vlakken. LIN. (*). Bonte Danaus-soort tot de Chrysippus n. 11. en 12. behorende.
 — 19. en 20. Vierde verschil soort van kastanje-bruine wit-gevlakte Kapel. LIN. (*). Bonte Danaus-soort tot de Plexippus n. 15. en 16. behorende.
 — 21. en 22. Zwarte, licht-zeegroen-vlakkige Kapel. LIN. Griekfche Ridder voort. Nereus. sp. 38.
 — 23. en 24. Wit en zwart vierpuntig Pagetje. LIN. (*). Veld-Burger voort.
 — 25. en 26. Wit en zwart verschillend vierpuntig Pagetje. LIN. (*) als vooren.
 — 27. en 28. zeer vreemd, mogelyk, Water-Uiltje, zynde afchgrauw met zwart-gefpikkelde voorvleukjes. LIN. Onzeker geflacht.

VII. TAFEREEL.

West-Indische Kapellen.

- Num. 1. en 2. Zwart, geel-gevlakte Kapel. LIN. Parnas Kapel-soort. Thalia. sp. 53. Gen. 203.
 — 3. en 4. Zwart, licht-geel gevlakt Kapelletje. LIN. (*). Parnas-soort.
 — 5. en 6. Zwart, hoog-geel gevlakte Kapel. LIN. (*). Bonte Danaus-soort.

Num. 7.

- Num. 7 & 8. Papilio partite flavus atque niger. LIN. (*)
P. Heliconius, verosimile enim, in antennis delineandis peccatum fuisse.
— 9 & 10. Varietas colore paulo diversa Papilionis ad præcedentis Tab. n. 13 & 14. depicti. LIN. (*) P. Dan. candidus.
— 11 & 12. Papilio cum prioris Tab. n. 1 & 2. conveniens, nisi maculis exterioribus pariter luteis foret. LIN. (*) P. Heliconius.
— 13 & 14. Papilio furvus, disco virescente albo. LIN. (*) P. Dan. candidus.
— 15 & 16. Papilio fusco fasciolatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
— 17 & 18. Papilio fusco niger, albo punctatus. P. Helicon. *Euterpe*. LIN. sp. 49.
— 19 & 20. Papilio niger, alarum extremis fulvis. LIN. (*) P. Heliconius.
— 21 & 22. Papilio Ephebus elegantissimus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
— 23 & 24. Papilio totus fuscus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
— 25 & 26. Papilio fusconiger, viridi macula. P. Eq. trojan. *Aeneas* LIN. sp. 15.
— 27 & 28. Papilio fuscus, nigrovenosus. P. Eq. trojan. *Anchises*. LIN. sp. 10.

T A B U L A V I I I.

Papiliones diversarum regionum.

- Num. 1 & 2. Papilio tænia cœrulea insignis, Indicus. LIN. (*) P. Dan. festivus gen. 203.
— 3 & 4. Papilio fulvo notatus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
— 5 & 6. Phalænula Americana, fusco fasciata. LIN. (*) Ph. Geometra. gen. 205.
— 7 & 8. Papilio fusco niger, minutim maculatus, Americanus. LIN. (*) P. Eques. gen. 203.
— 9 & 10. Papilio Americanus, alis diaphanis. P. Helicon. *Piera* LIN. sp. 43.
— 11 & 12. Papilio macula Retortæ chymicæ figuram exprimente, in prioribus alis notatus, verosimillime Americanus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
— 13 & 14. Papilio Americanus fuscus, albis maculis. LIN. (*) P. Dan. festivus.
— 15 & 16. Papilio obscurius fulvus, nigroque pictus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
— 17 & 18. Papilio Ephebus, Indicus, fuscus, lunulis flavicantibus. LIN. (*) P. Eques.

T A B U L A I X.

Variarum regionum Papiliones.

- Num. 1—4. Papilio Surinamensis, lutescente fasciatus; adjectaque metamorphosis. P. Nymph. gem. *Aeropa* LIN. gen. 203. sp. 105.
— 5—8. Papilio item Surinamensis, fuscus, cum metamorphosi. P. Nymph. gem. *Cyrenes* LIN. (*) sp. 100. varietas.
— 9—12. Præcedenti adfinis. LIN. (*) ut supra.
— 13 & 14. Papilio obsoleto fuscus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
— 15 & 16. Papiliunculus ater, purpureo pictus, Indicus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.
— 17—20. Papilio niger maculis albis, flavis & rubris variegatus, Promontorii Bonæ Spei & Angolæ inquilinus; ejusdemque metamorphosis. LIN. (*) P. Eques achivus.
— 21 & 22. Papilio ater, tæniola viridi singularis. P. Eq. achivo *Nireo* LIN. (*) sp. 38. affinis.
— 23 & 24. Phalænæ singularis, lineolis nigris notatæ uterque sexus. Ph. Bombyx *Ziczac* LIN. gen. 205. sp. 39.
— 25. Phalænula Americana, coccinea. LIN. (*) Ph. Tortrix.

T A B U L A X.

Papiliones Americani.

- Num. 1 & 2. Papilio citrina macula præsignis. P. Nymph. phal. *Dirce* LIN. gen. 203. sp. 117.
— 3 & 4. Papilio fuscus, eleganter fasciolatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
— 5 & 6. Papilio fordide canus, nigro eleganter pictus. P. Nymph. gemmato *Feronia* LIN. sp. 95. affinis.
— 7 & 8. Papilio fuscus, nigricantiore undulatus, flavaque macula notatus. Pap. Nymph. phalerati *Dirces* LIN. sp. 117. varietas.
— 9 & 10. Papilio fuscus, obscuriore undulatus, luteoque fasciatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
— 11 & 12. Phalænula atra, maculis albis insignita. LIN. (*) Ph. Noctua. gen. 205.

- Num. 7. en 8. Zwart en geele Kapel. LIN. (*) Parnas Kapel. Het is niet onwaarschynelyk dat de sprieten hier kwalyk verbeeld zyn.
— 9. en 10. Verschillend soort in kleur, van n. 13. en 14. der vorige Taf. LIN. (*). witte Danaus-soort.
— 11. en 12. Overeenkomstig soort met n. 1. en 2. der vorige Tafer. uitgezonderd dat de buitenste vlakken hier geel zyn. LIN. (*) Parnas-soort.
— 13 en 14. Muis-vaale doch in het midden zee-groene Kapel. LIN. (*). Witte Danaus-soort.
— 15 en 16. Bruin-bandige Kapel. LIN. (*). Witte Danaus-soort.
— 17 en 18. Donker-bruine en wit-gevlakte Kapel. LIN. Parnas-soort *Euterpe*. sp. 49.
— 19 en 20. Donker-bruine oranje-puntige Kapel. LIN. (*). Parnas-soort.
— 21 en 22. Zeer fraaije Page-Kapel. LIN. (*). Grieksche Ridder soort.
— 23 en 24. Donker-bruine Kapel. LIN. (*). Ongeogde Nymf Kapel soort.
— 25 en 26. Bruine, groen-vlakkige Kapel. LIN. Ridder soort. *Aeneas*. sp. 15.
— 27 en 28. Bruine, zwart-geaderde Kapel. LIN. Ridder soort. *Anchises*. sp. 10.

V I I I. T A F E R E E L.

Kapellen van verscheide Gewesten.

- Num. 1 en 2. Blaauwe band-Kapel, uit Oost-Indiën. LIN. (*). Bonte Danaus-soort. Gen. 203.
— 3 en 4. Rosch-vlakkige Kapel, uit West-Indiën. LIN. (*). Ongeogde Nymf-Kapel.
— 5 en 6. West-Indisch Bruin geband Nacht-Kapelletje. LIN. (*). Onder de Nacht-Kapellen, tot de Landmeters behoorende. Gen. 205.
— 7 en 8. West-Indische Vaal-bruine Stip-vlakkige Kapel. LIN. (*) Ridder-soort. Gen. 203.
— 9 en 10. West-Indische Gaas-vleugel. LIN. Parnas-soort. *Piera* sp. 43.
— 11 en 12. De Retort-Kapel. Heeft een dus gelykend Chymisch figuur op de voor-vleugels. Is waarfchynelyk uit West-Indiën. LIN. (*) Witte Danaus soort.
— 13 en 14. Americaansche donker-bruine wit-gevlakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus soort.
— 15 en 16. Zwart- en donker-oranje-kleurige Kapel, uit West-Indiën. LIN. (*). Ongeogde Nymf soort.
— 17 en 18. Oost-Indische bruine, geel-gevlakte Page-Kapel. LIN. (*) Ridder soort.

I X. T A F E R E E L.

Kapellen van verscheide Gewesten.

- Num. 1—4. Surinaamsche geel-bandige Kapel, en derzelver verandering. LIN. Geogde Nymf soort. *Aeropa*. sp. 105. Gen. 203.
— 5—8. Kastanje-bruine Kapel als vooren. LIN. (*) Geogde Nymf-soort verscheidenheid van de Cyrene. sp. 100.
— 9—12. Tweede soort van de vorige. LIN. (*). als vooren, verschillende.
— 13 en 14. Vaal-bruine Kapel. LIN. (*). Geogde Nymf-soort.
— 15 en 16. Zwart Kapelletje met roode vlakken uit Oost-Indiën. LIN. (*) Onedele Veldburger-soort.
— 17—20. Zwarte, geel- en wit-gevlakte op de Kaap de goede Hoop, en ook op Angola vallende Kapel en verandering. LIN. (*) Grieksche Ridder-soort.
— 21 en 22. Zwarte, breed-groen-streepige West-Indische Kapel. LIN. (*) Grieksche Ridder-soort, tot de Nireus sp. 38. behoorende.
— 23 en 24. Vreemd zwart-gefrept Uiltje, beyderley Geslacht. LIN. Onder de Nacht-Kapellen, tot de Zyde-spinders *Ziczac* sp. 39. behoorende. Gen. 205.
— 25. West-Indisch rood oranje kleurig Uiltje. LIN. (*). Onder de Nacht-Kapellen, tot de Blad-spinders behoorende. Gen. 205.

X. T A F E R E E L.

West-Indische Kapellen.

- Num. 1 en 2. Citroen-vlak Kapel. LIN. Ongeogde Nymf Kapel. *Dirce*. sp. 117. Gen. 203.
— 3 en 4. Bruine sierlyk gebande Kapel. LIN. (*). Ongeogde Nymf soort.
— 5 en 6. Vuil-graauwe Kapel met sierlyke zwarte tekening. LIN. (*) Geogde Nymf soort, aan de *Feronia* sp. 95. behoorende.
— 7 en 8. Bruin-kleurige, met zwarte tekening en geel vlakke Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nymf-soort. Varieteit der *Dirce* hier boven.
— 9 en 10. Bruin-kleurige, met zwarte tekening en oranje-vlakke Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nymf soort.
— 11 en 12. Zwarte, en wit-vlakkige Nacht-Kapel. LIN. (*) Onder de Nacht-Kapellen, tot de Uil-soorten behoorende. Gen. 205.

- 13 & 14. *Papilio flavus*, notis & limbo fufcescentibus. P. Danaus candidus *Sennæ* LIN. gen. 203. sp. 72.
 — 15 & 16. *Papilio obsoleto niger*, pallide rubentibus cœrulescentibusque maculis ornatissimus. LIN. (*) P. Nymphalis gemmatus.
 — 17 & 18. *Papilio flavus*, saturatiore colore nebulosus. P. Dan. candido *Sennæ* LIN. sp. 72. affinis.

T A B U L A X I.

Papiliones quorum diversa ♂ partim ignota patria.

- Num. 1. & 2. *Papilio fuscus*, lunulis notatus. P. Danaus festinus *Sophoræ* LIN. gen. 203. sp. 83.
 — 3—6. *Papilio fuscus*, lunulis insignis alter; cum metamorphosi LIN. (*) speciei præcedentis forte varietas.
 — 7—9. *Papilio fuscus*, lunulatus tertius, ejusdemque Larva. LIN. (*) præcedenti affinis.
 — 10—12. Similis ad n. 27 & 28. Tab. VII. delineato, cum adjecta Larva. P. Eques trojanus *Anchises*. LIN. sp. 10.
 — 13 & 14. *Papilio Indicus*, cœruleo fasciatus, reliquis ab isto, quem Tab. VII. ad n. 1 & 2. exhibet, diversus. LIN. (*) P. Danaus festinus.
 — 15—17. *Papilio Americanus*, fuscus, albido maculosus cum adposita Larva. LIN. (*) P. Danaus festinus.

T A B U L A X I I.

Papiliones inquilini Europæ & exotici.

- Num. 1 & 2. *Phalæna Europæa cana*, nigricante picta. LIN. (*) Ph. Noctua gen. 205.
 — 3 & 4. *Phalæna Europæa flava*, fulvo picta. Ph. Geometra *Alniaria* LIN. sp. 131.
 — 5 & 6. *Papilio flavescens albus*, nigro variegatus, Gallia & nostri quoque Belgii incola. P. Nymph. gemmati *Galathea* LIN. gen. 203. sp. 99. varietas.
 — 7 & 8. *Phalæna pallide flava*, strigis rufescentibus insignita, Sambucina dicta, Europæ adeoque nostrarum quoque regionum inquilina. Ph. Geometra *Sambucaria* LIN. gen. 205. sp. 129.
 — 9 & 10. *Papilio exotici*, flavissimus, rufo marginatus. LIN. (*) P. Nymphalis phaleratus. gen. 203.
 — 11 & 12. *Papilio obsoletus niger*, maculosus, Gallia. LIN. (*) ut præc.
 — 13 & 14. *Papilio coloris plumbei*, alba area. LIN. (*) P. Plebejus *uricola*.
 — 15 & 16. *Phalæna incana*, nigris strigis picta, forte Americana. Ph. Bombyx *Vinula* LIN. gen. 205. sp. 16.
 — 17 & 18. *Phalænula Sancti Jacobi*, Europæa. Ph. Noctua *Jacobæa* LIN. sp. 81.
 — 19 & 20. *Papilio Americanus furvus*, viridi maculatus. LIN. (*) P. Nymphalis phaleratus gen. 203.
 — 21 & 22. *Papilio Americanus furvus*, nigro undulatus, maculisque ochracea & viridante ornatus. LIN. (*) præcedenti affinis.
 — 23 & 24. *Phalænula fusca*, griseo picta. LIN. Ph. Noctua. gen. 205.
 — 25 & 26. *Papilio inquilinus*, *Neomagenis* vulgo dictus. P. Nymphalis phaleratus *Populi* LIN. gen. 203. sp. 111.
 — 27—30. Præcedentis varietas, cum adjecta metamorphosi. LIN. ut supra.
 — 31 & 32. *Papilio fere idem*, quem figuris 17—20. Tab. IX. exhibet.

T A B U L A X I I I.

Papiliones Americani.

- Num. 1 & 2. *Papilio fusconiger*, taniola alba notatus. LIN. (*) P. Danaus festinus. gen. 203.
 — 3 & 4. *Phalæna nigra*, discum pulchre flava. LIN. (*) Ph. Geometra gen. 205.
 — 5 & 6. *Papilio nigricans*, fascia luteo alboque dimidiata. LIN. (*) P. Nymphalis phaleratus gen. 203.
 — 7 & 8. *Papilio cinerascens*, albo maculatus. LIN. (*) P. Danaus candidus.
 — 9 & 10. *Papilio fusco niger*, nigris venis, maculisque viridicantibus ornatus. P. Nymphalis phaleratus *Dirce* LIN. sp. 117.
 — 11 & 12. *Papilio obscurus fuscus*, fascia dimidiata lutea albaque. LIN. (*) P. Danaus festinus.
 — 13 & 14. Varietas *Papilionis* Tab. VI. n. 11 & 12. exhibiti.
 — 15 & 16. *Papilio Sanguineo maculatus*. LIN. (*) ad P. Heliconios.
 — 17 & 18. *Papilio luteus*, nigro marginatus. LIN. (*) ad P. Nymphales phaleratos.

- 13 en 14. Geele, bruin-rand- en vlakke Nacht-Kapel. LIN. Witte Danaus. *Sennæ*. sp. 72. Gen. 203.
 — 15 en 16. Vaal-zwarte, met licht-rofchkleurige en blaauwe vlakjes versierde Kapel. LIN. (*). Geogde Nimf-foort.
 — 17 en 18. Licht-geele, met wat hoger geele tekening versierde Kapel. LIN. (*). Witte Danaus-foort en varieteit der *Sennæ*. sp. 72.

X I. T A F E R E E L.

Van verscheide en onbekende Gewesten.

- Num. 1 en 2. Bruine, Maan-vlakkige Kapel. LIN. Bonte Danaus-foort. *Sophoræ* sp. 83. Gen. 203.
 — 3—6. Tweede bruine, Maan-vlak Kapel, en derzelver verandering. LIN. (*). Varieteit der voorige.
 — 7—9. Derde bruine, Maan-vlak Kapel, en de Rups. LIN. (*). Varieteit der twee voorige.
 — 10—12. Overeenkomende Kapel met n. 27 en 28. Taf. VII. en de Rups. LIN. Ridder-foort. *Anchises*. sp. 10.
 — 13 en 14. Oost-Indische blaauwe band Kapel, in de verdere deelen met n. 1 en 2. van Taf. VIII. verschillende. LIN. (*). Bonte Danaus-foort.
 — 15—17. West-Indische bruinachtige en wit gevulde Kapel, en de Rups. LIN. (*). Bonte Danaus-foort.

X I I. T A F E R E E L.

Inlandsche en Uitlandsche.

- Num. 1 en 2. Inlandsch aschgrauw, met zwart getekend Uiltje. LIN. (*). Onder de Nacht Kapellen tot de Uil soorten behoorende. Gen. 205.
 — 3 en 4. Hoog-geel, met een rofche tekening versierd Inlandsch Nacht-Kapelletje. LIN. Onder de Nacht-Kapellen, by de Landmeeters behoorende. *Alniaria*. sp. 131. Gen. 205.
 — 5 en 6. Licht-geel en zwart-getekende Kapel, in Frankryk en hier vallende. LIN. (*) Geogde Nimf-foort, aan de *Galathea*. sp. 99. behoorende. Gen. 203.
 — 7 en 8. Flaauw-geel, met rofche streepen versierde Nacht-Kapel, de Vlier-Kapel genaamd. Inlandsche of hier te Land vallende. LIN. Nacht-Kapel soort, tot de Landmeeters behoorende. *Sambucaria*. sp. 129. Gen. 205.
 — 9 en 10. Uitlandsch, hoog-geel rofchkleurige rand-Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf Kapel. Gen. 203.
 — 11 en 12. Vaal zwart, licht-rofch gevulde Kapelletje, in Frankryk vallende. LIN. (*) als vooren.
 — 13 en 14. Looftkleurig, wit gevulde Kapelletje. LIN. (*) onedele Veld-burger soort.
 — 15 en 16. Donker-gryze, met zwart getekende Uil, uit West-Indiën. LIN. (*) Onder de Nacht-Kapellen tot de Zyspinders behoorende. Bysoort der *Vinula*. sp. 16. Gen. 205.
 — 17 en 18. Inlandsch St. Jacobs Uiltje. LIN. Onder de Nacht-Kapellen tot de Uilen behoorende *Jacobæa*. sp. 81. Gen. 205.
 — 19 en 20. Westindische vaal-gryze groengevulde Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-foort. Gen. 203.
 — 21 en 22. Westindische Muisvaale, zwart gestreepte en licht rofch-geel groengevulde Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 23 en 24. Bruin en licht bruin gevulde Nacht-Kapelletje. LIN. (*) Nacht-Kapel soort, tot de Uilen behoorende. Gen. 205.
 — 25 en 26. Inlandsche; de Nimweegsche Kapel genaamd. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort, varieteit der *Populi*. sp. 111. Gen. 203.
 — 27—30. Tweede soort der voorgaande, en derzelver verandering. LIN. (*) als vooren.
 — 31 en 32. Varieteit van n. 17—20. op Taf. IX.

X I I I. T A F E R E E L.

West Indische Kapellen.

- Num. 1 en 2. Donker-bruin wit gevulde Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus-foort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Zwart en schoon geel Nacht-Kapelletje. LIN. (*) Nacht-Kapel-foort, tot de Landmeeters behoorende. Gen. 205.
 — 5 en 6. Donker-bruine, geel en wit gevulde Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-foort. Gen. 203.
 — 7 en 8. Aschgrauwe, en wit-gevulde Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-foort.
 — 9 en 10. Bruine, zwart geaderde en met zeegroene vlakken versierde Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-Kapel, by-foort der *Dirce*. sp. 117.
 — 11 en 12. Donker bruine, geel en wit gevulde Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus.
 — 13 en 14. Varieteit van n. 11 en 12. Taf. VI.
 — 15 en 16. Bloed-vlak Kapel. LIN. (*) Parnas Kapel-foort.
 — 17 en 18. Hoog-geele en zwart gerande Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-foort.

- Num. 19 & 20. Papilio fuscus, obscuriori lituratus. LIN. (*) ad P. Nymphales gemmatus.
 — 21 & 22. Papilio fuscus, obscuriori fasciatus. LIN. (*) Eodem.
 — 23 & 24. Papilio sordidi coloris. LIN. (*) ad P. Danaos festivos.
 — 25 & 26. Papiliunculus caerulefscens, nigro pictus. LIN. (*) Eodem.

T A B U L A XIV.

Papiliones Insularum Philippensium & Chineses.

- Num. 1 & 2. Papilio fuscus, nigro venosus. LIN. (*) ad P. Nymphales gemmatus gen. 203. Ex Insulis Philippinis.
 — 3 & 4. Præcedentis varietas. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
 — 5 & 6. Affinis prioribus Papilio. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
 — 7 & 8. Alia species paulo magis rufescens, & cinereo maculata. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
 — 9 & 10. Species alia, maculis strigisque canis picta. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
 — 11 & 12. Alia, strigis cano albidis & nigris insignita. LIN. (*) ad eosdem. Ex Insul. Phil.
 — 13 & 14. Papilio fuscus, pallido maculatus, Chinesis. LIN. (*) ad eosdem.
 — 15 & 16. Papilio fuscus, maculis albidis, ocellisque fulvis exornatus, Chinesis. P. Nymphalis gemmatus Oenone LIN. sp. 92.
 — 17 & 18. Papilio fuscus, nigro striatus, strigaeque albo nigra insignis; Insularum Philippensium. LIN. (*) ad Nymphales gemmatus.

T A B U L A XV.

Americani Papiliones.

- Num. 1 & 2. Papilio obsolete fuscus, fascia lutescente pictus. LIN. (*) ad P. Danaos festivos. gen. 203.
 — 3-6. Papilio fuscus, luteo commaculatus, adjectaque ejusdem metamorphosis. P. Danaus festivus Cassia LIN. sp. 82. Not. fed vide, quæ supra Tab. III. f. 1-4. adjecimus.
 — 7 & 8. Papilio castaneus, macula lata, flava notatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 9-11. Papilio testaceo fuscus, fasciis obsolete nigris & lutescentibus præditus, ejusdemque Larva. LIN. (*) ad eosdem.
 — 12-14. Papilio rufescente fuscus, fascia fulva distinctus, cum Larva LIN. (*) ad eosdem.

T A B U L A XVI.

E diversis orbis partibus.

- Num. 1 & 2. Papilio ater, caeruleo maculosus, ex regione quam flumen Mississippi percurrit. LIN. (*) ad P. Equites Achivos. gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio fuscus, maculis pellucidis insignitus, Guinéensis. LIN. (*) ad P. Heliconios.
 — 5-7. Papilio partite fuscus & flavicans, maculis oblongis, acutis, obscure fuscis exornatus, Amboinensis cum Larva LIN. (*) ad P. Equites Trojanos.
 — 8 & 9. Supra ad num. 3 & 4. dicti Papilionis varietas, pariter Guinea veniens. LIN. (*) ad P. Heliconios.
 — 10 & 11. Papilio fusco nigricans, venis atris. LIN. (*) ad P. Equites Trojanos.

T A B U L A XVII.

Papiliones Surinamenses.

- Num. 1-3. Papilio exfolete fuscus, nigris striis albisque punctis pictus, cum adjecta Larva. LIN. (*) Insignis inter hunc Papilionem & Tab. XX. iconem 1-3. similitudo intercedit, tum vero Phalæna dicendus foret. Gen. —
 — 4 & 5. Papilio Ephebus fature caeruleus, nigro fimbriatur. LIN. (*) ad P. Plebejos ruricolos. gen. 203.
 — 6 & 7. Papilio alis angustioribus, dilute flavis nigroque notatis. LIN. (*) ad P. Heliconios.
 — 8 & 9. Papilio nigro atque flavescente varius. LIN. (*) ad eosdem.
 — 10 & 11. Papiliunculus Ephebus saturate cyaneus, margine niger, tricaudatus. LIN. (*) ad P. Plebejos ruricolos.
 — 12-14. Papilio fuscus, disco cyaneo pulchre lucido, maculis flavicantibus notatus; cum Larva. P. Equiti Achivo Menelao LIN. sp. 19. affinis.
 — 15 & 16. Papilio elegans, furvus, albo maculatus. LIN. (*) ad P. Nymphales gematos.
 — 17 & 18. Papilio ochrei coloris, fusco nigroque pictus. LIN. (*) ad P. Nymphales phaleratos.

Tome IV.

- Num. 19 en 20. Bruine, en zwart gevulakte Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf soort.
 — 21 en 22. Bruine, en zwart gevulakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 23 en 24. Veelkleurige Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus soort.
 — 25 en 26. Blaauw, zwart getekend Kapelletje. LIN. (*) als vooren.

XIV. TAFEREEL.

Van de Philippynsche Eylanden en China.

- Num. 1 en 2. Bruin-kleurige en zwart-geaderde Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-Kapel soort van de Philip. Eylanden. gen. 203.
 — 3 en 4. Varietèit derzelve. LIN. (*) als vooren. Philip. Eylanden.
 — 5 en 6. Varietèit derzelve. LIN. (*) als vooren. Philip. Eylanden.
 — 7 en 8. Varietèit derzelve, wat meer naar 't roffche trekken de en rofch-grys gevulakt. LIN. (*) als vooren. Philip. Eylanden.
 — 9 en 10. Varietèit derzelve met gryze vlakken en streepen. LIN. (*) Als vooren. Philip. Eyl.
 — 11 en 12. Varietèit derzelve met licht-gryze en zwarte streepen. LIN. (*) als vooren. Philip. Eyl.
 — 13 en 14. Bruine en flauw-geel gevulakte Kapel, uit China. LIN. (*) als vooren.
 — 15 en 16. Bruine afch-kleurig gevulakte en met roode oogjes versierde Kapel, uit China. LIN. Geogde Nimf Kapel. Oenone sp. 92.
 — 17 en 18. Bruin-kleurige, zwart gestreepte en gryze en zwarte dwarsstreep hebbende Kapel, van de Philippynsche Eylanden. LIN. (*) Geogde Nimf soort.

XV. TAFEREEL.

Uit West-Indiën.

- Num. 1 en 2. Vaal-bruine en geel-achtig gebande Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus soort. gen. 203.
 — 3-6. Bruin-achtig en hoog-geel gevulakte Kapel, en derzelver verandering. LIN. (*) als vooren, tot de Cassia. sp. 82. behoorende. NB. zie ons byvoegzel hier voor Taf. III. fig. 1-4.
 — 7 en 8. Kastanje-bruine met een breede geel vlak versierde Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 9-11. Rofch-bruine, vaal-zwartbandige en geel-achtige Kapel en Rups. LIN. (*) als vooren.
 — 12-14. Rofch-rood paars-achtige, oranje kleurige gevulakte Kapel en Rups. LIN. (*) als vooren.

XVI. TAFEREEL.

Van verscheide Gewesten.

- Num. 1 en 2. Zwarte, blaauw vlakke Kapel van Mississippi. LIN. (*) Grieksche Ridder soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Bruin-achtig met witte doorschynende plekjes versierde Kapel van Guinea. LIN. (*) Parnas Kapel soort.
 — 5-7. Licht-bruine en licht-geele, met donker-bruine lange en puntig toeloopende vlakken versierde Kapel, en Rups van Amboina. LIN. (*) Trojaansche Ridder Kapel.
 — 8 en 9. Tweede soort van n. 3 en 4. mede van Guinea. LIN. (*) Parnas Kapel soort.
 — 10 en 11. Vaal-bruine, zwart-geaderde Kapel. LIN. Trojaansche Ridder-soort.

XVII. TAFEREEL.

Van Surinamen.

- Num. 1-3. Licht-bruine zwart-getekende en wit-gevulakte Kapel, en Rups, LIN. (*) komt veel over een met n. 1-3. Tab. XX. doch dan moet dit een Nacht-Kapel zyn? Gen.
 — 4 en 5. Donker-blaauw, en zwart gerand vier puntig Page-Kapelletje. LIN. (*) On-Edele Veld-Burger soort. gen. 203.
 — 6 en 7. Licht-geel en zwarte smal-vleugelige Kapel. LIN. (*) Parnas soort.
 — 8 en 9. Zwart en geel gevulakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 10 en 11. Hoog donker-blaauw, en zwart gerand drie puntig Page-Kapelletje. LIN. (*) Onedele Veld-Burger soort.
 — 12-14. Bruin-achtige, in 't midden een schoon licht-blaauwe weerschyne bebbende, en geel-achtig gevulakte Kapel en Rups. LIN. (*) Grieksche Ridder soort, aan de Menelaus. sp. 19. behoorende.
 — 15 en 16. schoon bruin, en wit-gevulakt Kapelletje. LIN. (*) Geogde Nimf soort.
 — 17 en 18. Hoog-geel, bruin en zwart-gevulakt Kapelletje. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort.

***

XVIII. TA-

T A B U L A X V I I I.

Papiliones Americani.

- Num. 1-3. Papilio pulchre cœruleis maculis; simulque Larva. LIN. (*) ad P. Nymphales phaleratos. gen. 203.
 — 4 & 5. Papilio flavescente albus, flavo nigroque maculatus. P. Danao candido Hecate LIN. (*) sp. 203. ad finis.
 — 6 & 7. Papilio flavus, fusco maculosus, alis angustioribus. LIN. (*) ad P. Heliconios.
 — 8 & 9. Papilio flavescente albus, instita fusca cinctus. LIN. (*) ad P. Danaos candidos.
 — 10 & 11. Eundem jam præcedenti Tabula ad num. 10 & 11. diximus.
 — 12 & 13. Papilio fuscus, maculis albis & plumbei coloris. LIN. (*) ad P. Danaos festivos.
 — 14-16. Papilio fulvescens, maculatusque & aliis coloribus pulchre exornatus; cum Larva ad P. Equitem Achivum Menelaum LIN. (*) sp. 19. accedens.
 — 17 & 18. Papilio flavicans, signatura marginali subtili insignitus. LIN. (*) P. Danaus candidus.

T A B U L A X I X.

Papiliones e variis ignotis regionibus allati.

- Num. 1 & 2. Papilio obscure fuscus, albo maculosus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio fuscus, maculis obscuris & flavissimis pictus, exoticus. P. Nymph. phaler. Populi LIN. sp. 111. Varietas.
 — 5 & 6. Papilio murini coloris, maculis magnis albis, flavis, & rubris ornatus Surinamensis. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
 — 7 & 8. Papilio fulvo testaceus, notis nigris ornatus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 9 & 10. Papilio subviridi-albus, fusco fimbriatus, Americanus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 11 & 12. Papilio fuscus, albo fasciatus. LIN. (*) P. Dan. festivos.
 — 13 & 14. Papilio fusco niger, cano pallidoque maculatus. LIN. (*) P. Dan. festivos.

T A B U L A X X.

Papiliones verosimillime e Belgica America colonia missi.

- Num. 1-3. Phalæna subtestacea, cano nebulosa, maculisque minutis albis & strigis flexuosis nigris picta, cum Larva. Ph. Noctua Occidua LIN. gen. 205. sp. 66.
 — 4 & 5. Papiliunculus ater, pulchre cœruleo commaculatus. LIN. (*) P. Heliconius. gen. 203.
 — 6 & 7. Papiliunculus flavo, rubro, fuscoque intinctus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 8 & 9. Papiliunculus nigricante & glaucescente variegatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 10 & 11. Papilio ater, albis maculis. LIN. (*) ad eosdem.
 — 12 & 13. Papilio ater, albo cœruleoque commaculatus. LIN. (*) P. plebej. urbicola.
 — 14-16. Papilio perpulcher, fuscus, area obsolete aurantii coloris; ejusque Eruca. LIN. (*) P. Dan. festivos.
 — 17 & 18. Papilio obsolete fuscus, macula late viridi insignis, a num. 25 & 26. Tab. VII. &c. diversus. P. Eq. troj. Aeneæ LIN. sp. 15. Varietas.
 — 19 & 20. Eadem ut videtur species, quæ supra Tab. VII. ad num. 17 & 18. delineata fuit.

T A B U L A X X I.

Papiliones omnes, num. 12-14. solis exceptis, ex America Provincia Belgica oriundi.

- Num. 1-3. Phalæna gryseo rubescens, strigis obscurioribus picta, cum Eruca. LIN. (*) Ph. Noctua. gen. 205.
 — 4-6. Phalæna gryseo rubescens, strigis transversis, fordide rubris signata, cum Eruca. LIN. (*) ad easdem.
 — 7 & 8. Papilio fusco rubescens, puncto albo in primis alis notatus, Surinamensis. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. gen. 203.
 — 9-11. Papilio plumbeo cœrulescens, nigro venosus, maculisque albis & albo fuscidis insignitus, cum Eruca. LIN. (*) P. Dan. festivos.
 — 12 & 13. Papilio obscure fuscus, albo coccineoque notatus, Neomagensis vulgo dictus, utpote circa Neomagus præcipue, & per Germaniam quoque observabilis. P. Nymph. phalerati Populi LIN. (*) sp. 111. Varietas.

XVIII. TAFEREEL.

Uit West-Indiën.

- Num. 1-3. Schoon blaauw gevulakte Kapel, en Rups. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort. Gen. 203.
 — 4 en 5. Geelachtig-wit, geel en zwart gevulakte Kapel. LIN. (*) Witte Danaus. Hecate. sp. 74. bysoort.
 — 6 en 7. Geel en bruin gevulakte smakleugelig Kapelletje. LIN. (*) Parnas soort.
 — 8 en 9. Geelachtig-wit, en bruin gerande Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort.
 — 10 en 11. Op voorgaande Taf. n. 15. 16. bet. zelfde.
 — 12 en 13. Bruin, wit en lootkleurig gevulakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus soort.
 — 14-16. Oranje-kleurige en gevulakte, en verder fraay met andere kleuren versierde Kapel, en Rups. LIN. (*) Grietische Ridder. Menelaus sp. 19. bysoort.
 — 17 en 18. Licht-geele en met zwarte fyne tekening versierde Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort.

XIX. TAFEREEL.

Van verscheide en onbekende Gewesten.

- Num. 1 en 2. Donker-bruine, en wit gevulakte Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Bruine, hoog-geel en zwart gevulakte uitlandsche Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort. Varieteit der Populi sp. 111.
 — 5 en 6. Muisvaale, met groote witte, geele en roode vlakken versierde Kapel uit Surinamen. LIN. (*) Ongeogde Kapel soort.
 — 7 en 8. Rosch-Kastanje kleurige, met zwarte tekening versierde Kapel uit de West-Indiën. LIN. (*) Geogde Nimf soort.
 — 9 en 10. Licht-zeegroene en vaal gerande Kapel, uit West-Indiën. LIN. (*) Witte Danaus soort.
 — 11 en 12. Bruine, witgestreepte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus soort.
 — 13 en 14. Donkerbruine, graauw en flaauw-geel gevulakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus soort.

XX. TAFEREEL.

Waarschynlyk alle uit de Hollandische West-Indische Colonie.

- Num. 1-3. Kastanje-bruine met asch-graauwe en kleine witte vlakjes en zwarte golfachtige-streepjes versierde Nacht-Kapel, en Rups. LIN. Nacht-Uil. Occidua. sp. 66. Gen. 205.
 — 4 en 5. Zwart en schoon blaauw gevulakte Kapelletje. LIN. (*) Parnas soort. Gen. 203.
 — 6 en 7. Licht-geel, bruin en rood Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
 — 8 en 9. Zwart en zeegroen gevulakte Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
 — 10 en 11. Zwarte en wit gevulakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 12 en 13. Zwarte, witte en blaauw gevulakte Kapel. LIN. (*) Onedele Stedeling soort.
 — 14-16. Schoon bruine en bleek oranje-kleurig gevulakte Kapel, en Rups. LIN. (*) Bonte Danaus soort.
 — 17 en 18. Licht-bruine, en licht-groene gevulakte Kapel, van n. 25 en 26. op Taf. VII. &c. verschillende. LIN. (*) Ridder soort, varieteit der Aeneas. sp. 15.
 — 19 en 20. Waarschynlyk dezelfde van Taf. VII. num. 17 en 18.

XXI. TAFEREEL.

Alle uit onze West-Indiën, uitgezondert N. 12 en 14.

- Num. 1-3. Rosch-vleeschkleurige, met wat donkerder tekening versierde Nacht-Uil. LIN. (*) Nacht-Kapel soort, tot de Uilen behorende. Gen. 205.
 — 4-6. Rosch-vleeschkleurige, met vuil-roode dwarsstrepen getekende Nacht-Uil en Rups. LIN. (*) als vooren.
 — 7 en 8. Bruin- of rosch-roode Kapel, met een wit stipje op de vleugels, uit Surinamen. LIN. (*) geogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 9-11. Loothleuige-blaauwe, zwart-gaderde, witte en wit en bruin-gevulakte Kapel en Rups. LIN. (*) Bonte Danaus-soort.
 — 12 en 13. Donker-bruine, wit en rood-gevulakte Kapel, de Nimweegsche genoemd, als daar, gelyk mede in Duitschland, valende. LIN. (*) Ongeogde Nimf-soort, varieteit der Populi. sp. 111.

Num. 14 en 15.

— 14 & 15. Præcedentis alia varietas, notulis fulvis in alis quoque secundariis picta.

T A B U L A XXII.

Papiliones e diversis orbis partibus.

- Num. 1 & 2. Papilio niger, pictus maculis prafinis, ex Orientali India. LIN. (*) P. Dan. festivus. gen. 203.
— 3-6. Papilio testaceo rufus, Retortæ æmula macula insignis alius, ejusque metamorphosis; cum sequentibus, ut videtur, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. Alarum configuratione hæc, cum binis subsequenter speciebus, Phalanarum potius ex tribu videtur, tumque referenda foret ad gen. 205.
— 7-9. Papilio obscure fuscus, nigris lineis annisque albis notatus, atque Eruca. LIN. (*) ut supra.
— 10-12. Papilio furvus, maculis albis strigisque nigris pictus, cum adjecta Eruca. LIN. (*) ut supra.
— 13-15. Phalæna obscure rufo rubra, ocellis magnis fenestris aliisque coloribus insignita, ejusdemque Larva; Surinamensis. LIN. (*) Phal. Bombyx. gen. 205.

T A B U L A XXIII.

Papiliones variarum regionum.

- Num. 1-3. Papilio luteofuscus, maculis binis rotundis dilutioribus, fasciisque obscurius fuscis circumambientibus exornatus, Amboinensis, cum Eruca. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. gen. 203.
— 4-6. Phalæna dilute testacea, lunulis insignita, atque Eruca ejusdem; ex Amboina. Ph. Bombyx Paphia LIN. (*) gen. 205. ad sp. 4.
— 7 & 8. Papiliunculus ruberrimus, ora fusca marginatus. LIN. (*) P. Heliconius gen. 203.
— 9 & 10. Papiliunculus fulvus, obscure luteo rufescente fimbriatus. LIN. (*) ad eosdem.
— 11 & 12. Papilio albus, nigro & pallide flavo accedente, in nostro Belgio, Germania, alibi reperitur. P. Dan. cand. Daplidices LIN. sp. 62. Varietas.
— 13 & 14. Papilio obsoleto flavus, maculis apicem alarum parvulis nigris, Americanus. P. Dan. cand. Sennæ LIN. sp. 72. Varietas.
— 15 & 16. Papiliunculus Petroselinoides, albus, nigro maculatus, exotici, pauloque diversus a num. 11 & 12. P. Dan. cand. Daplidices LIN. sp. 62. varietas.
— 17 & 18. Papilio Americanus dilute flavus, oris nigris. P. Dan. cand. Trite LIN. sp. 70.
— 19 & 20. Papilio dilutius flavus, oris exfoleto nigris distinctus, Americanus. P. Dan. cand. LIN. sp. 72.

T A B U L A XXIV.

Papiliones Surinamenses.

- Num. 1 & 2. Papilio fusco niger, pulchre cœruleo fasciatus, dilute cinereoque maculatus; quem Argum magnum vocant. P. Eq. Achiv. Achilles LIN. gen. 203. sp. 32.
— 3 & 4. Phalænula dilute flava, virecente & luteo fuscescente maculata. LIN. (*) Ph. Noctua. gen. 205.
— 5 & 6. Papiliunculus albus, in ambitu fuscus, serieque ocellorum marginali decoratus. LIN. P. Plebej. ruricola. gen. 203.
— 7 & 8. Papilio fusco niger, Atlas dictus, signaturis nigris & fasciis binis dimidia parte dilutis atque subrufescentibus, deinde fature cœruleis ornatus. P. Eq. Achiv. Teucer LIN. sp. 33.
— 9 & 10. Papiliunculus niger, aurantio commaculatus. LIN. (*) P. Dan. festivus.
— 11 & 12. Papiliunculus flavescens, fusco circumcirca marginatus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.

T A B U L A XXV.

Papiliones quorum diversa & partim ignota patria.

- Num. 1. Libellula corpore nigro, linea dorsali sanguinea, abdominis segmentis infundibuliformibus. LIN. (*) Libellula adfocianda. gen. 207.
— 2 & 3. Papilio fordide flavicans, subvirescens, fusco marginatus. LIN. (*) P. Dan. candidus. gen. 203.
— 4-6. Papilio albus, cœruleo nigroque marginatus, cum Eruca. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.
— 7-9. Phalæna gryseo flavescens, strigis rufo albis picta, ocellisque perpulchris translucidis ornata; utriusque sexus, cum adjecta Eruca. Ex Nova Anglia. Transparens vulgo dicta. Ph. Bombyx Pavonia LIN. (*) gen. 205. sp. 6. affinis.

— 14 en 15. Verschillend soort der vorige, met oranjekeurige vlakjes op de achtervleugels. LIN. (*) als vooren.

XXII. TAFEREEL.

Van verscheide Gewesten.

- Num. 1 en 2. Zwarte, gras-groenlakkige Kapel, uit de Oost-Indiën. LIN. (*) Bonte Danaus soort. Gen. 203.
— 3-6. Paars-rooskleurige, tweede soort van Retort-Kapel en derzelver Verandering, waarfchynlyk, gelyk de volgende, uit de West-Indiën. LIN. (*) Ongeogde Nymf-soort. Het schynt my, uit de gedaanten der vleugeltjes, toe, dat deze drie volgende eer Nacht-dan Dag-Kapellen zyn? in dit geval. Gen. 205.
— 7-9. Donker-bruine, zwart-getekende en cirkel-wys gevlakte Kapel en Rups. LIN. (*) als vooren.
— 10-12. Paarskleurige, wit-gevlakte en zwartstreepige Kapel en Rups. LIN. (*) als vooren.
— 13-15. Rosch, donker-roode en met doorschynende oogvlakken, en verdere kleuren versierde Kapel en Rups, uit Surinamen. LIN. (*) Nacht-Kapel soort, tot de Zy-spinders behoorende. Gen. 205.

XXIII. TAFEREEL.

Van verschillende Gewesten.

- Num. 1-3. Geelachtig-bruine, met twee lichterkeurige ronde vlakken en donkerder-bruine onlopende banden versierde Kapel en Rups, van Amboina. LIN. (*) Geogde Nymf-soort. Gen. 203.
— 4-6. Licht-rooskleurige, en met halve-maantjes versierde Uil en Rups, van Amboina. LIN. (*) Nacht-Kapel soort, tot de Zy-spinders Paphia. sp. 4. behoorende. Gen. 205.
— 7 en 8. Carmyn-rood en zwart-gerand Kapelletje. LIN. (*) Parnas-soort. Gen. 203.
— 9 en 10. Oranje-keurig, donker-geel rosch-gerand Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
— 11 en 12. Zwart, wit en slaauw-geel Kapelletje, hier en in Duitschland enz. vallende. LIN. (*) Witte Danaus, Daplidices sp. 62. varieteit.
— 13 en 14. Bleek-geele, en aan de punten der vleugels zwarte vlakjes bebbende West-Indische Kapel. LIN. (*) Witte Danaus, verscheidenheid der Sennæ sp. 72.
— 15 en 16. Wit en zwart-gevlakt, wat varicerend vreemd Pitercely-Kapelletje van N. 11 en 12. LIN. (*) Witte Danaus Daplidices sp. 62. varieteit.
— 17 en 18. Licht-geele met zwarte kanten versierde Kapel, uit West-Indiën. LIN. Witte Danaus. Trite sp. 70.
— 19 en 20. Licht-geele met vaale zwarte kanten versierde Kapel, uit West-Indiën. LIN. Witte Danaus. Sennæ sp. 72.

XXIV. TAFEREEL.

Van Surinamen.

- Num. 1 en 2. Donker-bruine, schoon blaauw-gestreepte en licht-grys gevlakte Kapel, de Groote Argus genoemd. LIN. Grieksche Ridder. Achilles. sp. 32. Gen. 203.
— 3 en 4. Licht-geele, groenachtig en geelachtig-bruin gevlakt Nacht-Kapelletje. LIN. (*) Nacht-Kapel soort, tot de Uilen behoorende. Gen. 205.
— 5 en 6. Wit, bruin-geel gerand, en met een rand van oogjes versierd Kapelletje. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort. Gen. 203.
— 7 en 8. Donker-bruine Kapel, de Atlas genaamd, met zwarte tekening en twee streepen, welker ter-helft licht en een weinig rosch-keurig en verder donker-blaauw zyn. LIN. Grieksche Ridder. Teucer. sp. 33.
— 9 en 10. Zwart en oranjekeurig-gevlakt Kapelletje. LIN. (*) Bonte Danaus-soort.
— 11 en 12. Licht-geel en bruin-gerand Kapelletje. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort.

XXV. TAFEREEL.

Van verscheide en onzekere Gewesten.

- Num. 1. Fuffertje, welks lyf zwart, en de rug een bloed-roode streep heeft. De staart is trechters-gewys in leedjes verdeeld. LIN. (*) Tot de Koorebouten behoorende. Gen. 207.
— 2 en 3. Vuil-geele, naar het groen-bellend en bruin-gerande Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort. Gen. 203.
— 4-6. Witte, blaauwe en zwart-gerande Kapel en Rups. LIN. (*) Onedele Veld-Burger soort.
— 7-9. Licht-geele, Ookerkeurige, rosch en wit-streepige, en met fraaije doorzichtige oogen versierde Nacht-Kapel; beider Geslacht en Rups uit Nieu-Engeland, de Transpirant genaamd. LIN. (*) Nacht-Kapel soort, tot de Zy-spinders behoorende. Varieteit der Pavonia. sp. 6. Gen. 205.

- Num. 10 & 11. Papilio pulchre cœruleus. LIN. (*) P. Pleb. ruricola gen. 203.
 — 12. & 13. Papilio cœruleus, nigro marginatus, alboque maculosus. LIN. (*) P. Nymph.
 — 14—16. Papilio rufescente fuscus, venis margineque nigris, maculis albis insignis, cum Eruca. LIN. (*) P. Dan. festivus.
 — 17. Insectum incerti generis, fuscum, punctis flavis notatum, alis flavescentibus, apice nigris, posterioribus a-cutis. Forte Cimicis vel Phalænæ aut Sphynxis species. gen. —

T A B U L A XXVI.

Papiliones e variis incertisque regionibus.

- Num. 1 & 2. Papilio albus, rufo umbratus, inque priorum alarum apicibus nigris maculam coccineam habens, Angolen-sis. LIN. P. Dan. cand. Evippe gen. 203. sp. 64.
 — 3 & 4. Papilio albus, nigro pictus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 5—8. Papilio obsoleto flavus, maculis intensius flavis insignis. LIN. P. Dan. cand. Sennæ sp. 72. varietas; unaque metamorphosis.
 — 9—12. Papilio obsoletius fusco niger, viridi area notatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus, ejusque metamor-phosis.
 — 13—16. Papilio coffeæ colore, areaque pulchre viridi notatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus; ejusdemque met-amorphosis.
 — 17—20. Papilio niger, viridi maculatus. LIN. P. Eq. Achiv. Eurypylus p. 37. ejusque metamorphosis.
 — 21—24. Papilio faturate fulvus, oris aliisque notis ni-gris ornatus, Amboinensis. LIN. (*) P. Dan. candidus; ejusdemque metamorphosis.

T A B U L A XXVII.

Papiliones verosimillime omnes Surinamo & Berbicensi Colonia allati.

- Num. 1 & 2. Papilio niger, flavo fasciatus, maculis albis & aurantia, strigisque obsoletis varius. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio ex nigro, rubicundo, dilute virecente & fulvo mixtus. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 5 & 6. Papilio niger, dilute luteis maculis. LIN. (*) P. Dan. festivus.
 — 7 & 8. Phalæna alba, fufcescente fasciolata. LIN. (*) Ph. Geometra. Antennæ hic quasi Papilionis sunt, verum alarum figura aliud videtur docere. gen. 205.
 — 9 & 10. Papilio cano albus, nigro pictus. LIN. (*) P. Dan. candidus. Varietas speciei ad n. 15 & 16. Tab. VII. data. gen. 203.
 — 11 & 12. Phalæna alba, gryfeo fufcescente picta. LIN. (*) Ph. Geometra, Sambucaria sp. 129. gen. 205. af-finis.
 — 13 & 14. Papilio cano exalbidus, ora nigra fimbriatus. LIN. (*) P. Dan. candidus. gen. 203.
 — 15 & 16. Papilio dilute fulvus, & flavus, fuscoque maculoso variegatus. LIN. P. Heliconius Polymnia sp. 47.
 — 17 & 18. Papilio flavescente albus, fusco marginatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 19 & 20. Papilio rufo carnei coloris, maculis canis, fuscoque fasciatus. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 21 & 22. Papilio elegans fuscus, maculis minutis al-bis. LIN. Eq. Trojan. Pammon sp. 8.
 — 23 & 24. Papilio testaceo fuscus, obscuriori nebulo-fus. LIN. P. Eq. Trojan. Polytes sp. 7.
 — 25 & 26. Papiliunculus niger, flavo maculosus. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 27 & 28. Phalænula fusca, fulvo maculata. LIN. (*) Ph. Geometra. gen. 205.
 — 29 & 30. Papiliunculus niger & fulvus, maculosus. LIN. (*) P. Barbarus Cepheo sp. 183. affinis. gen. 203.

T A B U L A XXVIII.

Papiliones variarum orbis partium.

- Num. 1 & 2. Papilio Chinenfis, testaceo fuscus, ocellis ni-gris, picturaque nigra albaque insignitus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio Chinenfis obsoleto niger, obscuriori pictus, ocellisque luteis, nigris, albis notatus. LIN. (*) ad eosdem.

- Num. 10 en 11. Schoon blaauwe Kapel. LIN. (*) Onelele Veld-burger soort. Gen. 203.
 — 12 en 13. Blaauwe, zwart-gerande en wit-gevlakte Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort.
 — 14—16. Paarsche, zwart-geaderde, gerande en wit-gevlakte Kapel en Rups. LIN. (*) Bonte Danaus-soort.
 — 17. Bruin, geel-gepikkeld, met licht-geele, korte en aan de einden zwart puntig toeloopende achtervleugeltjes hebbend onzeker Diertje. Mogelyk een Weeghuis, of wel een Nacht of Avond On-rust-Kapel soort. Gen?

XXVI. TAFEREEL.

Van verscheide en onzekere Gewesten.

- Num. 1 en 2. Wit, rosch-gefschaduwde en op de einden der voorvler-ken een roode in het zwart staande vlak hebbende Kapel, van Ango-la. LIN. Witte Danaus. Evippe. sp. 64. Gen. 203.
 — 3 en 4. Witte, en zwart-getekende Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-soort.
 — 5—8. Flaauw-geele Kapel, versierd met donkerder-geele vlakken. LIN. Witte Danaus, verscheidenheid der Sennæ sp. 72. En der-zelver Verandering.
 — 9—12. Vaal donker-bruin en groen-gevlakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus-soort. En derzelver Verandering.
 — 13—16. Koffykleurige en schoon licht-groen gevlakte Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort. En derzelver Verandering.
 — 17—20. Zwart- en groen-gevlakte Kapel. LIN. Grieksche Rid-der. Eurypylus. sp. 37. En derzelver Verandering.
 — 21—24. Hoog-oranjekleurige Kapel, versierd met zwarte kanten en verdere tekening, van Amboina. LIN. (*) Witt Danaus-soort. En derzelver Verandering.

XXVII. TAFEREEL.

Waarschynlyk zyn alle deze van Surinamen en de Berbices.

- Num. 1 en 2. Zwarte, geel-geftreep, wit-gevlakt en oranje vaal-geftreepde Kapel. LIN. (*) Ongevoogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Zwarte, appelbloesemkleurig, licht-groenachtig en oranjekleurige Kapel. LIN. (*) Parnas-soort.
 — 5 en 6. Zwarte en licht-geelgevlakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus-soort.
 — 7 en 8. Witte en bruinstreepig gevlakte Nacht-Kapel. LIN. (*) Nacht-Kapel, tot de Landmeeters behoorende. De Sprieten zyn hier als van een Dag-Kapel, dan 't figuur der vleugels schynt het an-ders aan te duiden? Gen. 205?
 — 9 en 10. Steen-graauwe, zwart getekende Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-soort. Varieteit van N. 15 en 16. Taf. VII. Gen. 203.
 — 11 en 12. Witte, flaauw-bruin getekende Nacht-Kapel. LIN. (*) Nacht-Kapel soort tot de Landmeeters behoorende. Varieteit der Vlier-Kapel, Sambucaria sp. 129. Gen. 205.
 — 13 en 14. Licht steen-graauwe en zwart-gerande Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-soort. Gen. 203.
 — 15 en 16. Licht-oranjekleurige, licht-geele en met donker-brui-ne vlakken versierde Kapel. LIN. Parnas-soort Polymnia sp. 47.
 — 17 en 18. Geel-witte, bruin-gerande Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-soort.
 — 19 en 20. Rosch-vleeschkleurige, grys-gevlakte en bruin-geban-de Kapel. LIN. (*) Parnas-soort.
 — 21 en 22. Sierlyk bruine en wit-gevlakte Kapel. LIN. Tro-jaansche Ridder-soort. Pammon. sp. 8.
 — 23 en 24. Graauw-rofschkleurige en wat donkerder schaduwach-tig gevlakte Kapel. LIN. Troysche Ridder-soort. Polytes sp. 7.
 — 25 en 26. Zwart- en geel-gevlakt Kapelletje. LIN. (*) Par-nas-soort.
 — 27 en 28. Bruin, en rosch-rood gevlakt Nacht-Kapelletje. LIN. (*) Nacht-Kapel soort tot de Landmeeters behoorende. Gen. 205.
 — 29 en 30. Zwart, rosch-oranjekleurig en gevlakt Kapelletje. LIN. (*) Tot de Uitbeemsche behoorende. Varieteit der Cepheus sp. 183. Gen. 203.

XXVIII. TAFEREEL.

Van verscheide Gewesten.

- Num. 1 en 2. Koffykleurige, met zwarte oogjes, en zwart en witte tekening versierde Chineesche-Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Vaal-zwarte, met een donkerder tekening, en oranje, zwart en witte oogjes versierde Chineesche Kapel. LIN. (*) als vooren.

Num.

- Num. 5 & 6. *Papilio Chinenfis*, cinereo fuscus, ocellis fulvo aliisque coloribus pictis. LIN. *P. Nymph. gem. Oribyja*. sp. 94.
 — 7 & 8. *Papilio Chinenfis ater*, cinereo maculatus. LIN. (*) *P. Nymph. phaleratus*.
 — 9 & 10. *Papiliunculus Surinamenfis*, dilute fuscus, interjecto obscuriori, margine cinereis maculis notato. LIN. (*) *P. Heliconius*.
 — 11 & 12. *Papiliunculus albus*, nigro pictus, Surinamenfis. LIN. (*) *P. Plebej. ruricola*.
 — 13 & 14. *Papilio late flavus*, nigro marginatus, Surinamenfis. LIN. (*) *P. Heliconius*.
 — 15 & 16. *Phalanula fulva*, margine atomisque nigris, Surinamenfis. LIN. (*) *Ph. Geometra*. Gen. 205.
 — 17 & 18. *Papilio Surinamenfis ater*, dilute flavo fuscoque maculosus. LIN. (*) *P. Heliconius*. Gen. 203.
 — 19 & 20. *Papilio albus*, nigro & viridi accedente, Surinamenfis. LIN. (*) *P. Dan. candidus*.
 — 21 & 22. *Papilio niger*, maculis linearibus canis, Capensis. LIN. (*) *P. Eq. Trojanus Hectori* sp. 2. affinis.
 — 23 & 24. *Papilio ater*, maculis linearibus canis; vix nisi alis posterioribus a praecedenti diversus, Capensis. LIN. *P. Eq. Trojan. Hector*. sp. 2.
 — 25 & 26. *Papiliunculus Ephebus caeruleus*, nigro fimbriatus, quadricaudatus. LIN. (*) *P. Plebej. ruricola*.

T A B U L A XXIX.

Papiliones omnes Surinamenses atque Berbiceses.

- Num. 1 & 2. *Papilio niger*, dilute flavis maculis. LIN. (*) *P. Heliconius*. Gen. 203.
 — 3 & 4. *Papilio niger*, maculis intensius flavis. LIN. *P. Heliconius, Ricini* sp. 50. varietas.
 — 5 & 6. *Papilio niger*, maculis flavo exalbidis. LIN. *P. Heliconius* ut supra.
 — 7 & 8. *Papilio obsolete fuscus*, albido maculatus. LIN. (*) *P. Dan. festivus*.
 — 9 & 10. *Papilio nigro, flavo, fulvoque mixtus*. LIN. (*) *P. Heliconius*.
 — 11 & 12. *Papilio cinereo fuscus*, albo maculatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 13 & 14. *Papilio cinereo fuscus*, obscure rubro flavoque fasciatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 15 & 16. *Papilio fuscescens*, nigro pictus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 17 & 18. *Papilio flavo nigroque varius*. LIN. (*) ad eosdem.

T A B U L A XXX.

Sequentes, excepto num. 17 & 18. omnes verosimillime ex Belgicis in America Colonis oriundi sunt.

- Num. 1 & 2. *Papiliunculus cinereo fuscus*, femicirculo dilute luteo signatus. LIN. (*) *P. Plebejus ruricola*. Gen. 203.
 — 3 & 4. *Papiliunculus albus*, nigro pictus, pulchre caeruleo insuper ornatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 5 & 6. Vid. descriptum pag. 37. *P. Heliconius*.
 — 7 & 8. Varietas supra Tab. XXVII. n. 1 & 2. descripti. *P. Heliconius*.
 — 9 & 10. *Papilio niger & flavo albus*, subvirescens. LIN. *P. Nymph. gem. Galathea* sp. 99.
 — 11 & 12. *Papilio fusco niger*, albo commaculatus. LIN. (*) *P. Dan. festivus*.
 — 13 & 14. *Papilio fuscus*, albo maculatus, rubroque fasciatus. LIN. (*) *P. Nymph. phaleratus*.
 — 15 & 16. *Papilio fuscus*, signatura nigra albisque maculis distinctus. LIN. (*) *P. Dan. festivus*.
 — 17 & 18. *Papilio Chinenfis*, obsolete fuscus, signatura nigra, maculis pallide luteis & fulvis, pulchrisque ocellis insignitus. LIN. (*) *P. Nymph. gemmatus*.
 — 19 & 20. *Papilio dilute cinereus*, subrubescens, nigro & gryseo fusco pictus. LIN. (*) *P. Nymph. gemmatus*.
 — 21 & 22. *Papilio nigro, flavo nigro punctulato*, fulvoque mixtus. LIN. (*) *P. Heliconius*.
 — 23 & 24. Varietas *Papilionis* n. 15 & 16. Tab. XXVII. *P. Heliconius*.
 — 25 & 26. *Papilio testaceo fuscus*, viridi maculatus. LIN. (*) *P. Eq. Trojanus*.

T A B U L A XXXI.

Papiliones ex Orientali aequae ac Occidentali India.

- Num. 1 & 2. *Papilio Surinamenfis*, fuscus, disco radiante, caeruleo, maculisque luteis ornatus. LIN. (*) *P. Eq. Achivus, Achilli* sp. 32. affinis. Gen. 203.
 — 3 & 4. *Papilio Surinamenfis*, fuscus, caeruleo nitore egregie lucidus, cinereisque strigis notatus. LIN. (*) *P. Eq. Achivus Teucri* sp. 33. varietas.
 Tome II.

- Num. 5 en 6. Graauw-bruine Chineeſche Kapel, met oranje en verdere kleuren verſierde oogen. LIN. Geogde Nimf-foort. *Oribyja*. sp. 94.
 — 7 en 8. Zwarte, roſch-graauw gevlakte Kapel, uit China. LIN. (*) Ongeogde Nimf-foort.
 — 9 en 10. Licht-bruin Surinaamſch Kapelletje, met donkerder tusſchen-vlakjes en rand, die graauwe vlakjes heeft. LIN. (*) Parnas-foort.
 — 11 en 12. Wit, en zwart getekend Kapelletje, uit Surinamen. LIN. (*) Tot de Onedele Veld-burgers behoorende.
 — 13 en 14. Licht-geel en zwart-gerande Kapel, uit Surinamen. LIN. (*) Parnas foort.
 — 15 en 16. Rood, zwart-geſtipt en gerand Nacht-Kapelletje, uit Surinamen. LIN. (*) Onder de Nacht-Kapellen by de Landmeters behoorende. Gen. 205.
 — 17 en 18. Zwarte, licht-geel en bruinachtig gevlakte Kapel, uit Surinamen. LIN. (*) Parnas foort. Gen. 203.
 — 19 en 20. Wit, zwart en groen Kapelletje, uit Surinamen. LIN. (*) Witte Danaus foort.
 — 21 en 22. Zwarte, en aſch-graauw ſtreep-vlakkige Kapel, van de Kaap de goede Hoop. LIN. (*) Trojaanſche Ridder. Varieteit der Hector. sp. 2.
 — 23 en 24. Zwarte, en aſch-graauw ſtreep-vlakkige Kapel, weinig dan in de achter-vleugels met de vorige verſchillende, van de Kaap de goede Hoop. LIN. Trojaanſche Ridder. Hector. sp. 2.
 — 25 en 26. Blaauw, en zwart-gerand vierpuntig Pagetje. LIN. (*) Onedele Veld-burger foort.

XXIX. TAFEREEL.

Alle uit Surinamen en de Berbices.

- Num. 1 en 2. Zwart, en licht-geel gevlakte Kapel. LIN. (*) Parnas-Kapel foort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Zwarte met hooger licht-geele vlakken. LIN. Parnas-foort. *Ricini*. sp. 50. varieteit.
 — 5 en 6. Zwart met licht of ſlaauw-geele vlakken. LIN. (*) Parnas foort, en als vooren.
 — 7 en 8. Vaal-bruine, en aſch-graauw gevlakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus foort.
 — 9 en 10. Zwart, licht-geele en oranje kleurige Kapel. LIN. (*) Parnas foort.
 — 11 en 12. Graauw-bruine, witgevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 13 & 14. Graauw-bruine, paars-rood en licht-geel gevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 15 en 16. Bruin-achtige met zwarte tekening verſierde Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 17 en 18. Geel en zwartgevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.

XXX. TAFEREEL.

Waarschynelyk zyn alle deze, uitgezondert Num. 17 en 18., uit de Hollandſche Weſt-Indiën.

- Num. 1 en 2. Graauw-bruin en met een licht-geele halve cirkel verſierd Kapelletje. LIN. (*) Onedele Veld-burger. Gen. 203.
 — 3 en 4. Wit, met zwarte tekening en ſchoon blaauw verſierd Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
 — 5 en 6. Zie de Beſchryving pag. 37. Parnas foort.
 — 7 en 8. Varieteit van Taf. XXVII. num. 1 en 2. Parnas foort.
 — 9 en 10. Zwart, ſlaauw-geel en iets groen-achtigs hebbende Kappel. LIN. Geogde Nimf foort. *Galathea*. sp. 99.
 — 11 en 12. Donkerbruine, witgevlakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus foort.
 — 13 en 14. Bruine, witgevlakte en roodgeſtrepte Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf foort.
 — 15 en 16. Donkerbruine, met zwarte tekening en witte vlakken verſierde Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus foort.
 — 17 en 18. Licht-bruine met zwarte tekening, licht-geele en roode vlakken en fraije oogen verſierde Kapel uit China. LIN. (*) Geogde Nimf foort.
 — 19 en 20. Licht-aſchkleurige, iets roſchachtig met zwart en bruinachtig geele tekening verſierde Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf foort.
 — 21 en 22. Zwarte, licht-geele zwartgeſtipte en oranje kleurige Kapel. LIN. (*) Parnas foort.
 — 23 en 24. Varieteit van num. 15 en 16. Taf. XXVII. Parnas foort.
 — 25 en 26. Licht kaſtanje-bruine, en groengevlakte Kapel. LIN. (*) Trojaanſche Ridder foort.

XXXI. TAFEREEL.

Uit de Ooſt- en Weſt-Indiën.

- Num. 1 en 2. Bruine, in 't midden ſchoon weerſchynend blaauwe en oranje vlakkige Surinaamſche Kapel. LIN. (*) Griekſche Ridder foort. Varieteit der Achilles. sp. 32. Gen. 203.
 — 3 en 4. Bruine, ſchoon blaauw blinkende en donkergraauw-geſtrepte Surinaamſche Kapel. LIN. (*) Griekſche Ridder foort. Varieteit der Teucer. f. 33.

*****

Num. 5 & 6.

- 5 & 6. *Papilio Orientalis fuscus*, nigro striatus, maculae fature luteo fulvescente insignis. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
- 7 & 8. *Papiliunculus Surinamensis*, fordide flavus, fusco marginatus. LIN. (*) P. Heliconius.
- 9 & 10. *Papilio flavo cinerascens*, oris alarum anticis totis, punctisque postice marginalibus fuscis. LIN. (*) P. Dan. candidus.
- 11 & 12. *Phalaenula nigra*, area fulva. LIN. (*) Ph. Geometra. Gen. 205.

T A B U L A XXXII.

Papiliones inquilini.

- Num. 1 & 2. *Papilio Toga pulla dictus*. LIN. (*) P. Nymph. phaler. *Antiope* sp. 112. Gen. 203.
- 3 & 4. *Papilio Pavonius major*, ab eo quem Tab. I. exhibet paulo diversus. LIN. P. Nymph. gem. *Jus* sp. 88. varietas.
- 5 & 6. *Papilio*, *Toga pulla dictus*, coloribus paulo discrepans. LIN. ut supra.
- 7—10. *Papilio Ephebus Reginae dictus*, ejusque metamorphosis. LIN. P. Eq. Achiv. *Machaon*. sp. 27.
- 11 & 12. *Papilio Ephebus Regis*. LIN. P. Eq. Achiv. *Podalirius*. Not. pag. 463. Edit. Xma.

T A B U L A XXXIII.

Papiliones ex Belgico in America dominio.

- Num. 1 & 2. *Phalaenula cana*, punctis marginalibus aureis, fasciaque flavo aurea per alas insignis. LIN. (*) Ph. Geometra. Gen. 205.
- 3 & 4. *Phalaenula lutescens fulvo umbrata*, nigris punctis strigisque aureis exornata. LIN. (*) ad eosdem.
- 5 & 6. *Papilio Ephebus albidus*, partim flavus, fuscusque, auro punctatus & duodecimcaudatus. LIN. P. Plebej. *ruricola Cupido* sp. 145. Gen. 203.
- 7 & 8. *Papilio Ephebus*, duodecimcaudatus, partim flavescens, partimque fuscus. LIN. (*) ut supra.
- 9 & 10. *Papilio Ephebus*, rubescens albus, fusco margine cum striga alba, varius, decemcaudatus. LIN. (*) ut supra.
- 11 & 12. *Papilio Ephebus duodecimcaudatus*, flavo albus, fuscoque marginatus. LIN. (*) ut ante.
- 13 & 14. *Papilio Ephebus decemcaudatus*, flavo albus, fusco marginatus, nigroque notatus. LIN. (*) ut praecedentes.
- 15 & 16. *Papilio Ephebus decemcaudatus*, albo, fusco nigroque mixtus. LIN. (*) uti supra.
- 17 & 18. *Papilio Ephebus quadricaudatus*, cinerascens, obsolete fusco fasciatus. LIN. (*) pleb. *ruricola*.
- 19 & 20. *Papilio Ephebus quadricaudatus*, partim fusco niger, partim viridi fericeus. LIN. (*) ad eosdem.
- 21 & 22. *Papilio partite fulvus & fusco niger*, albo guttatus. LIN. (*) P. Barbarus.
- 23 & 24. *Papilio partite fulvus*, fuscoque niger, seriatim albo guttatus. LIN. (*) ad eosdem.
- 25 & 26. *Papilio nigrofuscus*, atro striatus albaque notatus macula. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
- 27 & 28. *Papilio fulvus*, flava area & fusco margine praesignis. LIN. (*) P. Heliconius.

T A B U L A XXXIV.

Papiliones plerique, nisi omnino omnes ex Belgica Americas Provincia.

- Num. 1 & 2. *Papilio Ephebus bicaudatus*, fuscus, obscuriori fasciolatus. LIN. (*) P. Plebej. *ruricola*. Gen. 203.
- 3 & 4. *Papilio flavissimus*, testaceo-nigricante pictus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
- 5 & 6. *Papilio flavus atque niger*, albo guttatus. LIN. (*) P. Barbarus, supra Tab. XXXIII. n. 21 & 22. exhibit varietas.
- 7 & 8. *Papilio per partes flavus & nigricans*, albo punctatus. LIN. (*) uti praecedens, praedicti varietas.
- 9 & 10. *Papilio flavus*, nigris signaturis ornatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
- 11 & 12. *Papilio pulcherrimus fusconiger*, flavo viricolor. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
- 13 & 14. *Papilio Ephebus bicaudatus*, obsolete fuscus obscuriorique pictus. LIN. (*) P. Barbarus.
- 15 & 16. *Papilio Ephebus cyaneus*, albo guttatus, sexcaudatus. LIN. (*) P. Plebej. *ruric. Marfias* sp. 149.
- 17 & 18. *Papilio exfolete fuscus*, cano maculosus. LIN. (*) P. Heliconius.

- 5 en 6. Bruine en zwartgestreepte, met een donker-geele naar het oranje hellende vlak versierde Oost-Indische Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort.
- 7 en 8. Vuil-geel, donkerbruin-gerand Surinaamsch Kapelletje. LIN. (*) Parnas soort.
- 9 en 10. Graauw-geele Kapel, met bruine voorkanten en slipjes om den rand der vleugels. LIN. (*) Witte Danaus soort.
- 11 en 12. Zwart en oranje vlakkelig Kapelletje. LIN. (*) Nacht-Kapelletje, tot de Landmeters behoorende. Gen. 205.

XXXII. TAFEREEL.

Inlandsche Kapellen.

- Num. 1 en 2. Bonte Mantel. LIN. Ongeogde Nimf soort. Antiope. sp. 112. Gen. 203.
- 3 en 4. Groote Pauze, van Taf. I. eenigzints verschillende. LIN. Geogde Nimf soort. Jo. varieteit sp. 88.
- 5 en 6. In kleur verschillende Bonte Mantel Kapel. LIN. als voorigen.
- 7—10. Page de la Reine, en derzaker verandering. LIN. Grieksche Ridder soort. Machaon. sp. 27.
- 11 en 12. Page du Roi. LIN. Grieksche Ridder. Podalirius. In de Aantekening pag. 463. Lat. Edit. X.

XXXIII. TAFEREEL.

Uit de Hollandische West-Indiën.

- Num. 1 en 2. Aschgrauw, met goud vlakjes om de vleugels versierd, en geel en goud gestreept Nacht-Kapelletje. LIN. (*) tot de Landmeters by de Nacht-Kapellen behoorende. Gen. 205.
- 3 en 4. Geel-achtig, rosch-gechaduw, zwartgevlakt en goudgestreept en gevlakt Nacht-Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
- 5 en 6. Wit-achtig, geel-kleurig, donkerbruin en goudgestreept twaalfpuntige Page. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort. Varieteit der Cupido. sp. 145. Gen. 203.
- 7 en 8. Licht-geel, en donkerbruin twaalfpuntig Pagetje. LIN. (*) als vooren.
- 9 en 10. Roodachtig wit, bruingerand en witgestreept tienpuntige Page. LIN. (*) als vooren.
- 11 en 12. Witachtig, geele en bruingerande twaalfpuntige Page. LIN. (*) als vooren.
- 13 en 14. Witachtig, geele, bruingerande en zwartgestreepte tienpuntige Page. LIN. (*) als vooren.
- 15 en 16 Wit, bruin en zwarte tienpuntige Page. LIN. (*) als vooren.
- 17 en 18. Licht-grauw en vaal getekende vierpuntige Page. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort.
- 19 en 20. Donkerbruin en flutweelachtig-groene vierpuntige Page. LIN. (*) als vooren.
- 21 en 22. Hoog-geele, donkerbruine, en witgevlakte Kapel. LIN. (*) Tot de Uitheemsche behoorende.
- 23 en 24. Hoog-geele, donkerbruine en met rye witgevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
- 25 & 26. Vaal-zwarte, zwartgetekende en witgevlakte Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf soort.
- 27 en 28. Oranje-kleurige, licht-geel gevlakte en bruin gerande Kapel. LIN. (*) Parnas soort.

XXXIV. TAFEREEL.

Waarschynelyk veele, zoo niet alle, uit onze West-Indiën.

- Num. 1 en 2. Bruin met donkerder bruine streepolacken tweepuntige Page. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort. Gen. 203.
- 3 en 4. Hoog-geele, en roschbruin getekende Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf soort.
- 5 en 6. Geele, bruine, en witgevlakte Kapel. LIN. (*) tot de Uitheemsche behoorende Varieteit van n. 21 en 22. Taf. XXXIII.
- 7 en 8. Geele, donkerbruine en witgevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren, varieteit.
- 9 en 10. Geele, met bruine tekening versierde Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort.
- 11 en 12. Bruine, licht-geele fraaije Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf soort.
- 13 en 14. Licht- en donkerbruin getekende tweepuntige Page. LIN. (*) tot de Uitheemsche behoorende.
- 15 en 16. Hemelsblauwe witgevlakte sespuntige Page. LIN. Onedele Veld-burger. Marfias. sp. 149.
- 17 en 18. Licht-bruine, en licht-aschgrauw gevlakte Kapel. LIN. (*) Parnas soort.

Num. 19. & 20.

- Num. 19 & 20. Papilio castaneofuscus, obscurius virescens maculis. LIN. (*) P. Heliconius. Tab. IV. n. 13 & 14. dicti varietas.
 — 21 & 22. Phalaenula dilutius flava, subfusco cincta margine. LIN. (*) Sphynx dicenda. Gen. 204.
 — 23 & 24. Papilio fusco niger, sordide virecente alboque commaculatus. LIN. (*) P. Eq. Trojanus. Tab. XXVII. n. 21 & 22. delineati varietas.

T A B U L A XXXV.

Papiliones vel Americani vel quorum obscura patria.

- Num. 1 & 2. Papilio fulvo luteus, nigro pictus, maculisque albis distinctus, Curassavicus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. Gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio Ephebus bicaudatus, dilutius fuscus, obscurioribus teniis & albis punctis distinctus. LIN. (*) P. Barbarus.
 — 5 & 6. Papilio Surinamensis, ex atro flavoque verficolor. LIN. (*) P. Heliconius.
 — 7 & 8. Papilio Americanus, fuscus, flava macula notatus. LIN. (*) P. Dan. festivus. Tab. XXIX. ad n. 7 & 8. depicti varietas.
 — 9 & 10. Papilio Ephebus sexcaudatus, pulchre coeruleus, apicibus alarum primariorum venisque nigricantibus distinctus. LIN. (*) P. Pleb. rufic. Marfyæ sp. 149. Varietas.
 — 11 & 12. Papilio cano albus, fuscente sive cinereo pictus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 13 & 14. Papilio obsolete fulvus atque rufo fuscus, albo nigroque maculatus, atque rubro venosus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
 — 15 & 16. Papilio fulvus, fusco umbratus nigroque maculatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 17 & 18. Papilio albo fuscoque verficolor. LIN. (*) P. Dan. candidus.

T A B U L A XXXVI.

Papiliones verosimillime omnes Americani.

- Num. 1 & 2. Papilio Ephebus bicaudatus, Surinamensis, ater, viridissimo pulchre striatus. LIN. P. Eq. Achiv. Leilus. sp. 25. Gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio Ephebus bicaudatus, Americanus, aterimus, dilutius viridibus strigis. LIN. (*) præcedentis varietas.
 — 5 & 6. Papiliunculus cinereus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 7 & 8. Papilio Americanus, dilute flavus, limbo fusco cinctus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 9 & 10. Papiliunculus Americanus, plumbeo-cinereus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 11 & 12. Papilio Ephebus Americanus bicaudatus, coloris ex flavo albidus, fasciis nigris pictus; quem Ephebum reginæ Gallicum vocant. LIN. P. Eq. Achiv. Protefilaus sp. 29. Insigniter a Papilione Tab. XXXII & LIX. exhibitio diversus.
 — 13 & 14. Papilio fuscus, albo guttatus & striga albo nigra trajectus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 15 & 16. Papilio canus, nigro venosus striatusque. LIN. (*) ad eosdem.
 — 17 & 18. Papilio luteus, limbo fusco, maculis fuscis albisque. LIN. (*) P. Dan. festiv. Plexippi sp. 80. Varietas.
 — 19 & 20. Papilio testaceo fuscus, linea transversali alba trajectus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.

T A B U L A XXXVII.

Papiliones variarum ignotarumque regionum.

- Num. 1 & 2. Papilio obsolete fuscus, maculis prasinis pictus. LIN. (*) P. Eq. Achivus. Gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio obsolete fuscus, viridi fasciatus. LIN. (*) P. Eq. Trojan. Sarpedon sp. 14.
 — 5 & 6. Papilio albus, cyaneusque, nigro marginatus. LIN. (*) P. Plebej. ruricola.
 — 7 & 8. Papilio albus atque dilute coeruleus, nigro cinctus margine. LIN. (*) ad eosdem.
 — 9 & 10. Phalaena gryseo rubens, albo flavoque maculata. LIN. (*) Ph. Geometra. Gen. 205.
 — 11 & 12. Papilio fulvus, characteribus nigris pictus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus, a n. 7 & 8. Tab. XIX. parum diversus. Gen. 203.
 — 13 & 14. Papilio Ephebus furvi coloris, obscure viridibus cyaneisque fasciis verficolor. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
 — 15 & 16. Papilio ater, area pulchre viridi, splendens. LIN. (*) P. Eq. Trojan. Sarpedonis sp. 14. varietas.

- Num. 19 en 20. Kastanje-bruine, donker-groenachtig gevlakte Kapel. LIN. (*) Parnas soort. Variet. Taf. IV. n. 13 en 14.
 — 21 en 22. Licht-geel, en licht-bruinerand Nacht-Kapelletje. LIN. (*) tot de Onrusten behoorende. Gen. 204.
 — 23 en 24. Donkerbruine, wul-licht-groenachtig en witgevlakte Kapel. LIN. (*) Trojaansche Ridder soort. Gen. 203. Variet. Taf. XXVII. n. 21 en 22.

XXXV. TAFEREEL.

West-Indische en uit onbekende Gewesten.

- Num. 1 & 2. Hoog-geele, zwartgetekende zwart en witgevlakte Kapel van Curacao. LIN. (*) Geogde Nymf soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Licht-bruine, met donkerder zwart-bruine streepen, en witte vlakjes versierde tweepuntige Page. LIN. (*) tot de Uitbeemische behoorende.
 — 5 en 6. Zwart en geele Surinaamsche Kapel. LIN. (*) Parnas soort.
 — 7 en 8. Licht-bruine en geelgevlakte West-Indische Kapel LIN. (*) Bonte Danaus. Variet. van Taf. XXIX. n. 7 en 8.
 — 9 en 10. Schoon-blaauwe, met zwartachtige voorvleugel-punten en anders versierde sespuntige Page. LIN. (*) Onedele Veld-burger. Variet. der Marfias sp. 149.
 — 11 en 12. Asch-kleurige, slaauw-bruin of grysgelvlakte Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort.
 — 13 en 14. Licht-geele, rufsch-bruine, wit en zwartgevlakte, en roodgaderde Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nymf Kapel.
 — 15 en 16. Donker-geele, bruin schaduwachtige en zwartvlakke Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf soort.
 — 17 en 18. Wit en bruin-gevlakte Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort.

XXXVI. TAFEREEL.

Waarschynelyk alle uit onze West-Indien.

- Num. 1 en 2. Donkere, eenigzins paarsachtige en schoone donker-groene tweepuntige Surinaamsche Page Kapel. LIN. (*) Griek-sche Ridder soort. Leillus. sp. 25. Gen. 203.
 — 3 en 4. Gitzwarte en lichtergroen-geestreepte tweepuntige West-Indische Page. LIN. (*) variet. der voorigen.
 — 5 en 6. Donkergrys West-Indisch Kapelletje. LIN. (*) Geogde Nymf soort.
 — 7 en 8. Licht-geele zwartgerande West-Indische Kapel. LIN. (*) Witte Danaus soort.
 — 9 en 10. Graauw-lootkleurig West-Indisch Kapelletje. LIN. (*) Geogde Nymf soort.
 — 11 en 12. Flaauw-geelachtig-wit, licht-geele, en zwartgestreepte tweepuntige West-Indische Page Kapel, Fransche Page de la Reine genaamd. LIN. Griek-sche Ridder. Protefilaus. sp. 29. Merkekyk verschillende met die van Taf. XXXII en LIX.
 — 13 en 14. Bruine, witgevlakte, met een wit en zwarte streep versierde Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf soort.
 — 15 en 16. Graauwe, zwart-geaderde en gestreepte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 17 en 18. Oranjekleurige, licht-bruin gerande, en licht-bruin en wit-gevlakte Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus-soort. Variet. der Plexippus. sp. 80.
 — 19 en 20. Kastanje-bruine en dwars wit-geestreepte Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf-soort.

XXXVII. TAFEREEL.

Van verschillende en onbekende Gewesten.

- Num. 1 en 2. Graauw-bruine en gras-groen gevlakte Kapel. LIN. (*) Griek-sche Ridder-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Licht-graauw-bruine en groen-gevlakte Kapel. LIN. Trojaansche Ridder. Sarpedon. sp. 14.
 — 5 en 6. Witte, licht-blaauwe en zwart-gerande Kapel. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort.
 — 7 en 8. Witte, licht-blaauwe en zwart-gerande kleiner Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 9 en 10. Vleeschkleurige, wit- en geel-gevlakte Nacht-Kapel. LIN. (*) tot de Landmeeters der Nacht-Kapellen behoorende. Gen. 205.
 — 11 en 12. Licht-rosche, met zwarte tekening versierde Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf-soort; verschilt weinig met N. 7 en 8. van Taf. XIX. Gen. 203.
 — 13 en 14. Muisaak-kleurige, donker-groene en licht-blaauw gevlakte Page. LIN. (*) Griek-sche Ridder-soort.
 — 15 en 16. Zwarte, schoon-blinkend groen-gevlakte Kapel. LIN. (*) Trojaansche Ridder-soort. Variet. der Sarpedon sp. 14.
 Num.

- Num. 17 & 18. Papilio exfolete fuscus, flavicantibus maculis, Capensis. LIN. (*) P. Eq. Achivus Demoleus sp. 35.
 — 19 & 20. Papiliunculus flavus, marginem niger. LIN. (*) P. Dan. candidus.

T A B U L A XXXVIII.

Ex Indiis Orientalibus æque ac Occidentalibus.

- Num. 1 & 2. Papiliunculus Americanus, fuscifcens, albis luteisque insignis maculis. LIN. (*) P. Dan. festivus.
 — 3 & 4. Papilio Americanus, fuscus, nigro striatus, alboque & exfolete coloribus maculatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 5—7. Papilio Ephebus Orientalis, niger, maculis saturate flavis pictus, ejusque Eruca. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
 — 8 & 9. Papilio cinereo fuscus, parte fulvus, Americanus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 10 & 11. Papilio cinereofuscus, characteribus nigris, maculisque cœrulescentibus atque rubescentibus pictus. LIN. P. Nymph. gemmat. Feronia. sp. 95.
 — 12—14. Papilio saturate viridis, pulchre splendens, nigra area, lunulisque nigris, intus cœrulescentibus, versus alarum marginem insignitus, Americanus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
 — 15 & 16. Papilio pallide flavescens, margine notisque niger, ex America. LIN. (*) P. Dan. cand. Sennæ sp. 72. varietas.
 — 17 & 18. Papilio rubescente pallidus, Americanus, nigro marginatus notatusque. LIN. (*) ad præcedentem.
 — 19 & 20. Papilio Americanus, læte flavus, nigro margine notisque nigris. LIN. (*) ad proxime priores.

T A B U L A XXXIX.

Ex Indiis Orientalibus, America & aliunde.

- Num. 1—3. Papilio Ephebus niger, maculis magnis æque ac minoribus decoratus, Americana ut videtur, originis. LIN. P. Eq. Trojan. Polydamas. sp. 11. Gen. 230.
 — 4 & 5. Papiliunculus fulvus nigroque notatus. LIN. (*) P. Barbarus, Cephei sp. 183. varietas.
 — 6 & 7. Papilio fuscifcens fulvus, nigro maculatus. LIN. (*) ad præcedentem.
 — 8 & 9. Papilio saturate fulvus, nigro maculatus, infitta dilute fusca cinctus. LIN. (*) præcedentibus associandus.
 — 10 & 11. Papilio Indicus, ater, area cyanea insignitus. LIN. P. Dan. festivus; an Obrisus sp. 78?
 — 12—14. Phalæna albida, characteribus nigris picta, venis gryfeis, marginibusque lateralibus alarum fuscis. LIN. (*) Ph. Bombyx, affinis Cossæ sp. 40. Gen. 205.
 — 15 & 16. Papiliunculus ex rubicundo cinereus, fusco lineatus, ocellatusque. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. Gen. 203.
 — 17 & 18. Phalæna nigra, cœruleo rubroque maculata. LIN. (*) Ph. Noctua. Gen. 205.
 — 19 & 20. Phalænula albo, nigro, rubro & flavente mixticolor. LIN. Ph. Noct. Ornatrix sp. 80.

T A B U L A XL.

Animalcula ex HOLLARIJ Libello mutuo sumta.

- Num. 1 & 2. Papiliunculus subtus fuscifcens luteus, maculis margaritaceis decoratus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. Gen. 203.
 — 3. Papiliunculus subtus fuscus, nigro alboque pictus, ocellisque elegantissimis ornatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 4. Papiliunculus inferiori alarum pagina nigro atque cœruleo verficolor, fusco marginatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 5. Papiliunculus inferiori facie flavus, rufescente maculosus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
 — 6. Phalænula subtus cyanea, nigro maculata. LIN. (*) Ph. Geometra. Gen. 205.
 — 7. Papiliunculus infra fuscus, characteribus nigris ocellisque notatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. Gen. 203.
 — 8. Papilio niger, albo maculatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
 — 9. Papiliunculus dilute flavus atque fuscus, nigro notatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 — 10. Phalæna atra, rubris maculis. LIN. (*) Ph. Noctua. Gen. 205.
 — 11. Papilio albo niger. LIN. (*) P. Dan. candidus. Gen. 203.
 — 12. Papilio dilutius flavescens viridis, characteribus maculisque nigris inquinatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 13. Papilio Ephebus bicaudatus, dilute flavus, nigro fasciatus. LIN. P. Podalirius p. 463.
 — 14. Papiliunculus dilute æruginosus, nigro pictus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.

- 17 en 18. Licht-bruine, geelachtig-gevlakte Kapel, van de Kaap de goede Hoop. LIN. Grieksche Ridder-soort. Demoleus sp. 35.
 — 19 en 20. Licht-geel en zwart-gerandte Kapelletje. LIN. (*) Witte Danaus-soort.

XXXVIII. TAFEREEL.

Uit Oost- en West-Indiën.

- Num. 1 en 2. Graauw, wit- en geel-gevlakt West-Indisch Kapelletje. LIN. Bonte Danaus-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Bruine, zwart-gestreept, wit- en vaal-gevlakt West-Indisch Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort.
 — 5—7. Zwarte en hoog-geel gevlakte Oost-Indische Page en Rups. LIN. (*) Grieksche Ridder-soort.
 — 8 en 9. Licht-graauw-bruinachtige en oranjeleurige West-Indische Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort.
 — 10 en 11. Graauw-bruine, zwart-getekende, groenachtig en rosch-gevlakte Kapel. LIN. Geogde Nimf-soort. Feronia. sp. 95.
 — 12—14. Schoonblinkend donker-groene Kapel, met twee zwarte en dergelyke kleine op den rand der vleugels, doch wat meer naar't blaauw hellende vlakjes, uit West-Indiën. LIN. (*) Grieksche Ridder-soort.
 — 15 en 16. Bleek geelachtige, zwart-gerande en getekende West-Indische Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-soort, varieteit der Sennæ. sp. 72.
 — 17 en 18. Rosh-zeemkleurige, zwart-gerande en getekende West-Indische Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 19 en 20. Licht-geele, zwart-gerande en getekende West-Indische Kapel. LIN. (*) als vooren.

XXXIX. TAFEREEL.

Uit Oost- en West-Indiën, enz.

- Num. 1—3. Zwarte, met licht-geele, zoo groote als kleine, vlakken versierde Page, waarschynlyk uit West-Indiën. LIN. Trojaansche Ridder. Polydamas. sp. 11. Gen. 203.
 — 4 en 5. Oranjeleurig en zwart Kapelletje. LIN. (*) Tot de uitheemsche behoorende. Varieteit der Cepheus. sp. 183.
 — 6 en 7. Licht-roschachtig, bruine en zwart-vlakkige Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 8 en 9. Hoog-oranjeleurige, zwart-vlakkige en licht-paarsachtig gerande Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 10 en 11. Zwarte, licht-blaauw gevlakte Oost-Indische Kapel. LIN. Bonte Danaus. Obrisus. sp. 78?
 — 12—14. Witte, zwart-getekende, licht-geel geaderde en bruine zy-kanten hebbende Nacht-Kapel. LIN. (*) Tot de Nacht-Kapellen onder de Zy-spinders behoorende. Varieteit der Cossus. sp. 40. Gen. 205.
 — 15 en 16. Licht-roschkleurig, bruin gestreept en geogd Kapelletje. LIN. (*) Geogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 17 en 18. Zwarte, blaauwe en rood-gevlakte Nacht-Kapel. LIN. (*) Onder de Nacht-Kapellen tot de Uil-soorten behoorende. Gen. 205.
 — 19 en 20. Wit, zwart, rood en geel-gevlakt Nacht-Kapelletje. LIN. als vooren Ornatrix. sp. 80. Gen. 205.

XL. TAFEREEL.

Uit HOLLAAR ontleende Diertjes.

- Num. 1 en 2. Aan de onderzyde licht-bruinachtig met perlamoire vlakjes versierd Kapelletje. LIN. Ongeogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 3. Aan de onderzyde bruine, zwart en wit getekend, en met fraaije oogjes versierd Kapelletje. LIN. Geogde Nimf-soort.
 — 4. Aan de onderzyde zwart, blaauw en bruin-gerandte Kapelletje. LIN. als vooren.
 — 5. Aan de onderzyde licht-geel, rosch-gevlakt Kapelletje. LIN. Ongeogde Nimf-soort.
 — 6. Aan de onderzyde licht-blaauw, zwart-gevlakt Nacht-Kapelletje. LIN. Tot de Landmeeters behoorende. Gen. 205.
 — 7. Aan de onderzyde bruin, zwart-getekend en geogd Kapelletje. LIN. Geogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 8. Aan de onderzyde zwart en wit-gevlakt Kapelletje. LIN. Ongeogde Nimf-soort.
 — 9. Licht-geel, bruin, en zwartgevlakt Kapelletje. LIN. Witte Danaus soort.
 — 10. Zwarte, roodgevlakte Nacht-Kapel. LIN. tot de Uil soorten behoorende. Gen. 205.
 — 11. Wit en zwart Kapelletje. LIN. Witte Danaus. Gen. 203.
 — 12. Licht-geel groene, zwartgevlakte en getekende Kapel. LIN. als vooren.
 — 13. Licht-geele en zwarte tweepuntige Page. LIN. Podalirius. pag. 463. tot de Grieksche Ridders behoorende.
 — 14. Licht-zeegroen, en zwart getekend Kapelletje. LIN. Ongeogde Nimf soort.

Num. 15.

- 15. Papilio violaceo-nigricante, rubroque tinctus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 16. Phalæna cinerea, characteribus nigricantibus varia, quam Orphanum rubrum vocant. LIN. Ph. Noctua Paeta. sp. 86. Gen. 205.
 — 17. Papilio flavescens, rufo maculosus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. Gen. 203.
 — 18. Papilio rufus, nigro maculosus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 19. Papilio niger, dilute cœruleo admixtoque albo variegatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus, Feronia affinis.
 — 20. Papilio luteofuscus, obscuriori umbratus, ocellatusque. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.

T A B U L A X L I.

Papiliones ex Orientali & Occidentali India.

- Num. 1 & 2. Papilio obscure fuscus, lineis nigris pictus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. Gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio subfulvus, nigro lineatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 5 & 6. Papilio cinereo-fuscus, strigis nigris distinctus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 7 & 8. Papilio obscure rufo-fuscus, fulvo maculatus, & fusco striatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 9 & 10. Papilio Sinensis, fulvus seu obscure luteus, nigro intinctus, alboque maculatus. P. Dan. festinus Plexippus. LIN. sp. 80. a Tab. VI. & XXXVI. similibus, paulo diversus.
 — 11 & 12. Papilio pullatus, ater, albo maculatus. LIN. P. Eq. Trojanus, Pammonis sp. 8. varietas.
 — 13 & 14. Papilio rubro incanus, margine nigro, albis punctis insignito; Guineensis. LIN. (*) Plexippi sp. 80. varietas.
 — 15 & 16. Papilio obsoletus fuscus, luteo maculatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
 — 17 & 18. Papilio fusco lutescens, fature luteo cœruleoque maculatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 19 & 20. Papilio fuscus, albis punctis, nigroque venosus. LIN. (*) P. Dan. festinus.
 — 21 & 22. Papilio fuscus, maculis punctisque incano albis insignitus. LIN. (*) ad eosdem.

T A B U L A X L I I.

Papilio variarum atque incertarum regionum.

- Num. 1 & 2. Papilio obsoletissime fuscus atque pallide flavicans. LIN. (*) P. Eq. Achivus. Gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio Ephebus læte cœruleus, fusco fimbriatus, quadricaudatusque. LIN. (*) P. Pleb. ruricola, Marfyæ sp. 149. affinis.
 — 5 & 6. Papilio castaneo fuscus, nervis nigris venosus, ocellatusque. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
 — 7 & 8. Phalæna gryseo carnei coloris, fascia faturatione, punctisque albis exornata. LIN. (*) ad Ph. Bombyces. Gen. 205.
 — 9 & 10. Papilio obscure fuscus, flavo maculatus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus. Gen. 203.
 — 11 & 12. Papilio dilute gryseo canus, nigris lineis, albisque punctis notatus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus.
 — 13 & 14. Phalæna testaceo cinerea, albo picta. LIN. (*) ad Ph. Noctuas. Gen. 205.
 — 15 & 16. Papilio fusco nigricans, nigro striatus, maculisque flava & alba notatus; Americanus. LIN. (*) P. Nymph. phaleratus. Gen. 203.
 — 17 & 18. Papilio vinaceo-canus, pallide flavis maculis. LIN. (*) P. Barbarus.
 — 19 & 20. Phalæna rufo testacea, nigricantibus strigis. LIN. (*) Ph. Bombyx. Gen. 205.
 — 21 & 22. Papilio Ephebus quadripinnis, cœruleus, dilute fusco fimbriatus. LIN. (*) ad Ph. Pleb. ruricolus. Gen. 203.
 — 23 & 24. Papiliunculus, fusco niger. LIN. (*) ad eosdem.
 — 25 & 26. Papilio dilute flavus, nigricante institutus. LIN. (*) P. Dan. candidus.

T A B U L A X L I I I.

Papiliones facile omnes Americane originis.

- Num. 1 & 2. Papilio Ephebus bipinnis, exfolete fuscus. LIN. (*) ad P. Eq. Achivus. Gen. 203.
 — 3 & 4. Papilio Ephebus bicaudatus, fusco cinerascens, flavo maculatus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 5 & 6. Papiliunculus ater, limbo maculisque albis. LIN. (*) P. Pleb. ruricola.
 — 7 & 8. Papilio flavus, marginem nigricans, alboque maculatus. LIN. (*) P. Dan. candidus.
 Tome IV.

- Num. 15. Zwartachtig-blaauw en carmyn-roode Kapel. LIN. Geogde Nimf-soort.
 — 16. Graauwe met zwarte tekening versierde Nacht-Kapel, 't roode Weeskind genaamd. LIN. Tot de Oul-soorten, Paeta. sp. 86. Gen. 205. behoorende.
 — 17. Geel-rood-gevlakte Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 18. Roschkleurige, zwart-gevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 19. Zwarte, met licht-blaauwe en met wit vermengde vlakken versierde Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort. Feronia variet.
 — 20. Bruinachtig-geele, donker-gefcaduwde en geogde Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort.

X L I. T A F E R E E L.

Uit Oost en West-Indiën.

- Num. 1 en 2. Donker-bruinachtige, zwart getekende Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Roschkleurige en zwart gestreepte Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort.
 — 5 en 6. Graauw-paarschkleurige en zwart gestreepte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 7 en 8. Donker rosch-vaale, oranje-vlakkige en vaal-gestreepte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 9 en 10. Licht oranje of donker geelkleurige, zwart en wit gevlakte Chineesche Kapel. LIN. Bonte Danaus. Plexippus. sp. 80. van Taf. VI. en XXXVI. verschillende.
 — 11 en 12. Zwarte en wit-gevlakte Rouw-Kapel. LIN. Trojaansche Ridder. Variet. der Pammon. sp. 8.
 — 13 en 14. Graauw-roode, zwart-gerande en wit-gevlakte Kapel van Guinea. LIN. (*) Variet. der Plexippus. sp. 81.
 — 15 en 16. Graauw-bruine, hoog-geel gevlakte Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-soort.
 — 17 en 18. Geel-bruine, donker-geele en schoon-blaauw gevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 19 en 20. Bruine, wit-gevlakte en zwart-geaderde Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus.
 — 21 en 22. Bruine met witte afch-graauwe vlakken versierde Kapel. LIN. (*) als vooren.

X L I I. T A F E R E E L.

Van verscheide en onbekende Gewesten.

- Num. 1 en 2. Flaauw-bruinachtige en licht-geele Kapel. LIN. (*) Grieksche Ridder-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Licht-blaauw, licht-bruin gerand vierpuntig Pagetje. LIN. (*) Onedele Veld-burger. Variet. der Marfyas. sp. 149.
 — 5 en 6. Kastanje-bruine, zwart-geaderde en geogde Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort.
 — 7 en 8. Rosch-veefchkleurige, met wat donkerder tekening en witte vlakjes versierde Nacht-Kapel. LIN. (*) Tot de Nacht-Kapellen, onder de Zy-spinders behoorende. Gen. 205.
 — 9 en 10. Donker-bruine en geel-gevlakte Kapel. LIN. (*) Geogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 11 en 12. Licht rosch-graauwe, zwart getekende en wit gevlakte Kapel. LIN. (*) Ongeogde Nimf-soort.
 — 13 en 14. Graauw-rosche en wit getekende Nacht-Kapel. LIN. (*) By de Nacht-Kapellen tot de Oul-soorten behoorende. Gen. 205.
 — 15 en 16. Zwartachtig-bruine, zwart-getekende, licht-geel en wit gevlakte Kapel, uit West-Indiën. LIN. (*) Ongeogde Nimf-soort. Gen. 203.
 — 17 en 18. Roschachtig-graauw en licht-geel gevlakte Kapel. LIN. (*) Tot de Uitbeemsche behoorende.
 — 19 en 20. Bruin-roode en vaal-zwart gestreepte Nacht-Kapel. LIN. (*) Tot de Nacht-Kapellen, onder de Zy-spinders behoorende. Gen. 205.
 — 21 en 22. Blaauwachtig en licht-bruin gerande vierpuntig Page. LIN. (*) Onedele Veld-burger soort. Gen. 203.
 — 23 en 24. Donker-bruin Kapelletje. LIN. (*) als vooren.
 — 25 en 26. Licht-geele en donker-bruin gerande Kapel. LIN. (*) Witte Danaus.

X L I I I. T A F E R E E L.

Waarschynlyk meest alle uit West-Indiën.

- Num. 1 en 2. Bruin graauwe tweepuntige Page. LIN. (*) Grieksche Ridder-soort. Gen. 203.
 — 3 en 4. Graauw-bruine, licht-geel gevlakte tweepuntige Page-Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 5 en 6. Zwart, wit gevlakt en gerand Kapelletje. LIN. (*) Onedele Veld-burger.
 — 7 en 8. Geele, bruin-gerande en wit-gevlakte Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-soort.

Num. 9 & 10.

*****

- 9 & 10. *Papiliunculus fulvus*, nigro punctatus. LIN. (*) P. Barbarus.
- 11 & 12. *Papilio candidus*, fusco maculatus, apicibus alarum fuscis, nigro undulatis. LIN. (*) P. Dan. candidus.
- 13—16. *Papilio fufconiger*, fascia albo nigra insignitus, marginem nigrior; ejusque metamorphosis. LIN. (*) P. Eq. Achiv. *Teucris* sp. 33. varietas.
- 17—20. *Papilio obscure rufus*, albicante umbra; alboque & nigro varius, ejusque metamorphosis. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
- 21—24. *Papilio cyaneus*, albis atomis pulveratus, ambitu nigricans, albis fulvisque punctis notatus; ejusque metamorphosis. LIN. (*) P. Eq. achivus *Achillis* sp. 32. varietas.
- 25 & 26. *Papilio obscure fuscus*, fulvo fasciatus. LIN. P. Dan. festivus.
- 27 & 28. *Phalaena*, ut videtur, supra atrum, luteo maculata. Gen. 205?

T A B U L A XLIV.

Ex utrisque Indiis & incertis regionibus.

- Num. 1 & 2. *Papilio fordidius* & dilute flavus, nigro marginatus atque punctatus, & fusco oblietius notatus, Americae incola. LIN. (*) P. Danaus candidus. Gen. 203.
- 3—5. *Phalaena Americana* rufus cinerea, nigro venosa, ejusdemque *Eruca*. LIN. (*) *Phalaena Noctua*. Gen. 205.
- 6 & 7. *Papilio obscure fuscus*, flavescens maculosus, alboque pulveratus, Americanus. LIN. (*) P. Eq. Achivus, *Demolei* varietas sp. 35. Gen. 203.
- 8 & 9. *Papilio niger*, flavedine pallidissima maculatus, Chinenfis. LIN. P. Eq. Achiv. *Demoleus* sp. 35.
- 10 & 11. *Papiliunculus albus*, obscure cinereo institatus. LIN. (*) P. Barbarus.
- 12 & 13. *Papilio ater*, punctis albis insignitus. LIN. (*) P. Nymph. gemmatus.
- 14 & 15. *Papilio fuscus*, maculis flavescens. LIN. (*) P. Eq. Trojanus.
- 16 & 17. *Papilio fusco-niger*, albis, caeruleis & subgryseis maculis ornatus. LIN. (*) P. Nymphal. gemmatus.
- 18—20. *Papilio fusco niger*, dilute rubescens-cinereo maculosus, *Amboinensis*, ejusque *Eruca*. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
- 21—23. *Papilio Amboinensis ferrugineo ater*, cinereo, albo nigroque maculatus, cum adjecta *Eruca*. LIN. P. Eq. Trojan. *Panthous* sp. 16.

T A B U L A XLV.

Papiliones Amboinenses aliarumque regionum.

- Num. 1 & 2. *Papilio Guineensis*, fuscus, albo maculatus. LIN. (*) P. Dan. festivus. Gen. 203.
- 3 & 4. *Papilio pallide flavus*, subtili fimbria notisque nigris. LIN. (*) P. Dan. candidus.
- 5 & 6. *Papilio dilute aërugineus*, apicibus alarum rubris, nigro marginatis. LIN. (*) P. Dan. candidus, *Glaucippes* varietas. sp. 65.
- 7 & 8. *Papilio Ephebus subcastanei coloris*, alas secundas cinerascens maculatus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
- 9 & 10. *Papilio Amboinensis*, ater, alarum secundarum disco flavo, nigro venoso. LIN. (*) P. Eq. Achiv. *Helena* sp. 18.
- 11 & 12. *Papilio Amboinensis castaneo-niger*, alis secundariis disco flavo fenestratis. LIN. (*) P. Eq. Achiv. praecedenti similis.
- 13 & 14. *Papilio partim flavescens*, partim ruber, striis, margineque nigris. LIN. P. Dan. cand. *Glaucippe* sp. 65. Cujus n. 5 & 6. hujus tabulae varietas est.
- 15 & 16. *Papilio Amboinensis*, nigro, rubro, flavoque coloribus insignis. LIN. (*) P. Dan. candidus. Ejus quem Tab. XXVI. n. 21—24. exprimunt varietas.
- 17 & 18. *Papilio castaneo*, nigro, neque non albo five cano striatim varius, *Amboinensis*. LIN. (*) P. Eq. trojanus, *Pandari* varietas sp. 17, ab iis quos Tab. XVI. n. 43 & 44. cet. attigimus diversus.
- 19 & 20. *Papilio castaneo*, nigro, atque cinerascens per strias pictus, *Amboinensis*. LIN. (*) Praecedenti similis.
- 21 & 22. *Papilio fusco-cinereus*, fordide flava area, albisque maculis insignis. LIN. (*) P. Dan. festivus.
- 23 & 24. *Papilio ater*, viridi macula notabilis. LIN. P. Eq. Achiv. *Eurypylus* sp. 37. Eundem fere Tab. XXVI. n. 17—20. exhibet.

- 9 en 10. Hoog rosch-geel en zwart-gevlakt Kapelletje. LIN. (*) Tot de Uitbeemfche behoorende.
- 11 en 12. Wit en bruin-gevlakte, bruine met zwart-gestreepte Vleugel-punten hebbende Kapel. LIN. (*) Witte Danaus.
- 13—16. Donker-bruine, blaauw en wit gevlakte en donker-bruin gerande Kapel, en derzelver Verandering. LIN. (*) Griekfche Ridder. Varieteit der Teucer. sp. 33.
- 17—20. Donker pafchachtig-roode, met een witachtig hoogfel en zwart en witkleurige Kapel en derzelver Verandering. LIN. (*) Griekfche Ridder-foort.
- 21—24. Licht-blaauwe, wit-gefpikkeldde, donker rosch-bruine, wit-gevlakte en roschkleurig-gevlakte Kapel en derzelver Verandering. LIN. (*) Griekfche Ridder. Varieteit der Achilles. sp. 32.
- 25 en 26. Donker-bruine, oranjekeurige Kapel. LIN. (*) Bonte Danaus.
- 27 en 28. Zwart en geel-gevlakt, waarfchynlyk Nacht-Kapelletje. LIN. Gen. 205?

XLIV. TAFEREEL.

Uit Ooft- en West-Indiën, en van onbekende Gewesten.

- Num. 1 en 2. Licht vuil-geele, zwart-gerande, gevlakte, en flauw-bruin gevlakte West-Indifche Kapel. LIN. (*) Witte Danaus-foort. Gen. 203.
- 3—5. Rosch-graauw, zwart-geaderd Nacht-Kapelletje en Rups uit West-Indiën. LIN. (*) Tot de Uitbeemfche behoorende. Gen. 205.
- 6 en 7. Donker-bruine, flauw-geel gevlakte en fyn wit gefpitte West-Indifche Kapel. LIN. (*) Griekfche Ridder-foort. Varieteit der Demoleus Gen. 203, sp. 35.
- 8 en 9. Zwarte, zeer flauw geelkleurig gevlakte Kapel, uit China. LIN. Griekfche Ridder. Demoleus. sp. 35.
- 10 en 11. Wit en grysg-gerandt Kapelletje. LIN. (*) Tot de Uitbeemfche behoorende.
- 12 en 13. Zwarte met kleine witte vlakjes verfierde Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf-foort.
- 14 en 15. Graauw-bruin en licht-geel gevlakte Kapel. LIN. (*) Trojaanfche Ridder.
- 16 en 17. Zwartachtig-bruine, witte, blaauwe en grysg-gevlakte Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf-foort.
- 18—20. Bruine, licht-rofch-graauw gevlakte Kapel en Rups, van Amboina. LIN. (*) Griekfche Ridder-foort.
- 21—23. Geelachtig-bruine, grysg, wit en zwart-gevlakte Kapel en Rups, van Amboina. LIN. Trojaanfche Ridder-foort. *Panthous* sp. 16.

XLV. TAFEREEL.

Van Amboina en andere Gewesten.

- Num. 1 en 2. Vaal-bruin en wit gevlakte Kapel, van Guinea. LIN. (*) Bonte Danaus. Gen. 203.
- 3 en 4. Licht-geele, fyn zwart gerande en gevlakte Kapel. LIN. (*) Witte Danaus.
- 5 en 6. Licht-zeegroen, donker-roode, zwart-gerande en gevlakte Kapel. LIN. (*) Witte Danaus. Varieteit der Glaucippe. sp. 65.
- 7 en 8. Kaftanje-bruine, op de achtervleugels afchkleurig gevlakte Page. LIN. (*) Griekfche Ridder-foort.
- 9 en 10. Zwarte, op de achtervleugels zwart-geaderd-geel hebbende Kapel, van Amboina. LIN. (*) Griekfche Ridder. Varieteit der Helena. sp. 18.
- 11 en 12. Koffykleurige, de achtervleugels geel gevlakt hebbende Kapel, van Amboina. LIN. (*) Griekfche Ridder. Varieteit der vorige.
- 13 en 14. Donker-roode, zwartkantige, gestreept en gevlakt geele Kapel. LIN. Witte Danaus. Glaucippe. sp. 65. Varieteit van N. 5 en 6.
- 15 en 16. Zwarte, rood-gevlakte en geele Kapel, van Amboina. LIN. (*) Witte Danaus. Varieteit van Taf. XXVI. N. 21—24.
- 17 en 18. Bruine en zwarte, gelyk mede witte of licht-grysg-streepachtig gevlakt Kapel, van Amboina. LIN. (*) Trojaanfche Ridder. Varieteit der Pandarus. sp. 17. Verfchillend van die welken op Taf. XVI. Num. 43 en 44. enz. verbeeldt zyn.
- 19 en 20. Bruine, zwarte en licht-grysg-streepachtige Kapel, van Amboina. LIN. als vooren.
- 21 en 22. Graauw-bruin, geel-bruin en wit-gevlakte Kapel. LIN. (*) als vooren.
- 23 en 24. Zwart en groen gevlakte Kapel. LIN. Griekfche Ridder. *Eurypylus* sp. 37. Op Taf. XXVI. Num. 17—20. is dezelve met weinige verandering.

T A B U L A XLVI.

Ex Indiis Orientalibus allati Papiliones.

- Num. 1 & 2. Papilio ferdide cinereus, parte sui fuscus. LIN. (*) P. Heliconius? Gen. 203.
 — 3 & 4. Phalaena cineracea, albo maculata. LIN. (*) Phalaena Bombyx. Gen. 205.
 — 5 & 6. Papilio Amboinensis, fusco niger, lutea transversa area. LIN. (*) ad P. Eq. Trojanos. Gen. 203.
 — 7 & 8. Papilio niger, albo pictus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 9 & 10. Papilio Ephebus bipinnis, rufescente niger, pulcherrime caerulea area discum occupante. LIN. Eq. Achiv. Ulysses. sp. 20.
 — 11 & 12. Papilio Indicus, ater, canis striis latus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
 — 13. Papilio ater, purpurascens flavisque maculis insignitus, Indicus. LIN. (*) ad P. Nymph. gemmatos pertinens.
 — 14. Papilio ater, virecente maculosus, Indicus. LIN. (*) ad eosdem.
 — 15 & 16. Papilio Ephebus bicaudatus, ater, Indicus, obscuriori umbra, fuscescentibusque notis distinctus. LIN. (*) P. Eq. Troj. Agenoris varietas. sp. 13.
 — 17 & 18. Papilio Ephebus bipinnis, fusco-niger, cinereo maculatus, Indicus. LIN. (*) ad P. Eq. Grajos item referendus.
 — 19 & 20. Papilio Ephebus Indicus, cano variegatus. LIN. (*) isdem adnumerandus.
 — 21 & 22. Papilio Ephebus indicus, niger, cinerascens maculis.

T A B U L A XLVII.

Papiliones Americanæ, vel incertæ originis.

- Num. 1—3. Papilio Ephebus quadridentatus, castaneo-fuscus, cano maculatus, Americanus; cum Eruca. LIN. (*) P. Eq. Achivus. Gen. 203.
 — 4—6. Papilio Ephebus bicaudatus, ater, cano notatus; cum Eruca. LIN. P. Eq. Troj. Deiphebus sp. 6.
 — 7 & 8. Papilio Ephebus bicaudatus, ater, virecente cyaneo maculatus, ex regione circa Mississippi flumen. LIN. (*) P. Eq. Achivus. Similem huic Tab. XVI. n. 1 & 2. sistunt.
 — 9 & 10. Papilio Ephebus ater, discum pulchre caeruleus. LIN. P. Eq. Achiv. Ulysses sp. 20. Conf. Tab. præcedentis num. 9 & 10.
 — 11 & 12. Papilio Ephebus bicaudatus fuscus atque virecente caeruleus. LIN. P. Eq. Achiv. Diomedes sp. 22.
 — 13 & 14. Papilio Ephebus bicaudatus, Americanus, rubescente cinerei coloris, nigris lineolis pulveratus, taniaque alba, pulverata insignitus. LIN. (*) P. Eq. Achivus.
 — 15 & 16. Cum præcedenti fere convenit, nisi quod tania atomis minime pulverata appareat. Hanc in ipso opere, ob antennarum, pro Phalaena descriptimus; verum habitus ad Papilionem pertinere suadet; & sane prioris tantum varietas esse videtur.

T A B U L A XLVIII.

Species inquilinæ.

- Litt. A 1. Phalaena Geometra species majuscula, ab utroque latere spectanda. LIN. (*) Phalaena Geometra. Gen. 205.
 — B 2. Phalaena Noctua majuscula. LIN. (*) Phal. Noctua.
 — C 3. Phalaena ferruginosa dicta. LIN. Phal. Bombyx Libatrix sp. 54.
 — D 4. Phalaena vulgaris, Proserpina dicta. LIN. Ph. Noctua Pronuba. sp. 87.
 — E 5. Papiliunculus obscurus caeruleus, venis & margine nigris. LIN. (*) Pap. Plebejus ruficollis. Gen. 203.
 — F 1—6. Phalaena Armigera, ejusdem metamorphosis & singularia quædam. LIN. Phal. Noctua Bucephala sp. 61. Gen. 205.
 — G 1—3. Phalaena cana, fasciis distincta fuscis. LIN. (*) Phal. Bombyx.
 — H 7. Phalaena cano alba, fusco maculata. LIN. (*) ad Geometras referenda, inque altera FAUNÆ SUECICÆ editione, nomine Phal. defoliaria. 1238. recensita.
 — I 8. Phalaena majuscula. LIN. (*) inter Bombyces connumeranda; in nupera FAUNÆ editione Phal. palpina 1146. dicta.
 — K 9. Phalaena Cyprimulus dicta, vulgo Tygris terrestris. LIN. (*) Phalaenis Noctuis adlocianda & in FAUNA SUEC. 1150. Pyrina nomine proposita.
 — L 10. Phalaena rufus flavoque tincta, fusco notata. LIN. Phal. Noctua rufula sp. 78.

XLVI. TAFEREEL.

Uit Oost-Indiën.

- Num. 1 en 2. Vuil-graauw en bruin Kapelletje. LIN. (*) Paras voort? Gen. 203.
 — 3 en 4. Afchgraauw en wit gevakt Nacht-Kapelletje. LIN. (*) Tot de Nacht-Kapellen, onder de Zy-spinders behoorende. Gen. 205.
 — 5 en 6. Donker-bruine, geelolakkige Amboinsche Kapel. LIN. (*) Trojaansche Ridder voort. Gen. 203.
 — 7 en 8. Zwarte en witte Kapel, van Amboina. LIN. (*) als vooren.
 — 9 en 10. Rofch-bruine, schoon blaauwe tweepuntige Page, uit Oost-Indiën. LIN. Grieksche Ridder. Ulysses. sp. 20.
 — 11 en 12. Zwarte grys-streepachtige Kapel, uit Oost-Indiën. LIN. (*) Grieksche Ridder voort.
 — 13. Zwarte, paarsch en geel-gevlakte Oost-Indische Kapel. LIN. (*) Geogde Nymf voort.
 — 14. Zwarte en donker-groen gevakte Oost-Indische Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 15 en 16. Zwarte en flauwe of licht-bruin getekende, met een donkerder schaduw versierde Oost-Indische tweepuntige Page. LIN. (*) Trojaansche Ridder. Varietateit der Agenor. sp. 13.
 — 17 en 18. Donker-bruine, grys-gevlakte tweepuntige Page, uit Oost-Indiën. LIN. (*) Grieksche Ridder voort.
 — 19 en 20. Zwarte, kastanje-bruin versierde Oost-Indische Kapel. LIN. (*) als vooren.
 — 21 en 22. Zwarte licht-grys gevakte Oost-Indische Page. LIN. (*) als vooren.

XLVII. TAFEREEL.

Uit West-Indiën en onbekende Gewesten.

- Num. 1—3. Geelachtig-bruine, licht-graauw gevakte vierpuntige Page en Rupsch, uit West-Indiën. LIN. (*) Grieksche Ridder voort. Gen. 203.
 — 4—6. Zwarte, grys-gevlakte tweepuntige Page en Rupsch. LIN. Trojaansche Ridder. Deiphebus. sp. 6.
 — 7 en 8. Zwarte, groen-gevlakte tweepuntige Page, uit Mississippi. LIN. (*) Grieksche Ridder. Op Taf. XVI. N. 1 en 2. is een dergelyke doch verschillende verbeeldt.
 — 9 en 10. Zwarte en schoon blaauwe tweepuntige Page. LIN. Grieksche Ridder. Varietateit der Ulysses. sp. 20. Zie voorige Taf. N. 9 en 10.
 — 11 en 12. Licht-bruine, groenachtig-blaauwe en licht-blaauwe tweepuntige Page. LIN. Grieksche Ridder. Diomedes. sp. 22.
 — 13 en 14. Licht-rofchachtig-graauwe, zwart-streepige en wit met zwarte stipjes versierde banden hebbende tweepuntige West-Indische Page. LIN. (*) Grieksche Ridder voort.
 — 15 en 16. Deze kleur is genoegzaam het zelfde; 't voornaamste verschil is, dat de witte banden hier niet gestipt zyn. Uit de Voelboorns is deze in het Werk, met recht, als een Nacht-Kapel beschreven; dan de gedaante doet vry sterk twyffelen of zulks geen Dag-Kapel is? in dit geval, is dezelve maar eene varietateit der voorgaande.

XLVIII. TAFEREEL.

Inlandsche Soorten.

- Lett. A 1. Groot soort van Kram-Kapelletje, boven en onder te zien. LIN. (*) Tot de Nacht-Kapellen, onder de Landmeters behoorende. Gen. 205.
 — B 2. Groote Mot-Uil. LIN. (*) als vooren, onder de Uilen behoorende.
 — C 3. Het Rofst-Uiltje. LIN. als vooren, onder de Zy-spinders behoorende. Libatrix. sp. 54.
 — D 4. De gemeene Nacht-Uil, Proserpina genaamd. LIN. als vooren, onder de Uilen behoorende. Pronuba. sp. 87.
 — E 5. Donker-blaauw, zwart geaderd en gerand Dag-Kapelletje. LIN. (*) Onedele Veld-burger voort. Gen. 203.
 — F 1—6. De Wapendrager en derzelver Verandering, nevens eenige zonderlinge toevallen. LIN. Nacht-Kapel, onder de Uilen behoorende. Bucephala. sp. 61. Gen. 205.
 — G 1—3. Licht-graauw met bruine bandjes getekend Uiltje. LIN. (*) Nacht-Kapel, tot de Zy-spinders behoorende.
 — H 7. Licht-grys en bruin-gevlakt Uiltje. LIN. (*) Tot de Landmeters behoorende. In de tweede Uitgave der FAUNA staat het onder de benaming van Defoliaria. sp. 1238.
 — I 8. Groote Nacht-Uil. LIN. (*) Tot de Zy-spinders behoorende. FAUNA SUEC. Palpina. sp. 1146.
 — K 9. Het Karpertje of Land-Tyger. LIN. (*) Tot de Nacht-Kapellen, onder de Uil-soorten behoorende. FAUNA SUEC. Pyrina. sp. 1150.
 — L 10. Rofchkleurig, en licht-geel zwart-gevlakt Nacht-Kapelletje. LIN. Tot de Uilen behoorende Ruffula. sp. 78.
 Litt. M 11.

***** 2

- Litt. M 11. *Phalæna ovula* agminatim arboribus adglutinans. LIN. Phal. Bombyx *dispar*. sp. 27.
 — M 12. *Phalænula Geometra* exigua. LIN. Ph. Geometra *purpuraria* sp. 147.
 — M 13. *Phalæna Geometra* parvula. LIN. (*) ad Geometras.
 — M 14. *Phalæna* item *Geometra* parva. LIN. (*) ad eosdem.
 — M 15. *Phalænula Geometra* alia. LIN. Ph. Geom. *Vuaria* sp. 145.

T A B U L A X L I X.

Species Inquilinae.

- Litt. A 1—6. *Phalæna ligni* Salicini, ejusque variae conditiones. LIN. Ph. Bombyx *Coffus*. sp. 40. Gen. 205.
 — B 7. *Vespa longipilis*. LIN. (*) ex Ichneumonum censu. Gen. 215.
 — C 1—5. *Phalænæ armigeræ* magnæ, superiori tabula jam exhibitæ, femina, cum metamorphosi. LIN. Ph. Bombyx *Bucephala* sp. 61. Gen. 205.
 — D 1—3. *Musca Dracontias*, ejusdemque metamorphosis ad LIN. (*) Gen. 214. *Tenthredinum* pertinens.
 — E 1—3. *Phalæna* ab Orphano, Armisve Amstelædamensibus Belgis dici solita, rubro picta, ejusque metamorphosis. LIN. Ph. Noctua *Paeta* sp. 86. Gen. 205. ab ea, quam Tab. XL. habet, diversa.
 — F 1 & 2. *Phalæna* ab Orphano vulgo dicta, cærulea; Larvaque ejusdem. LIN. Noctua *Fraxini* sp. 89.

T A B U L A L.

Species Europææ atque exoticæ.

- Num. 1—4. *Phalæna Tygris* aquatica nostratibus dicta, mas; cum metamorphosi. LIN. Ph. Bombyx *Vinula* sp. 16. Gen. 205.
 — 5—10. Bombyx nostras, utriusque sexus, ejusque status varii. LIN. Ph. Bombyx *Mori*. sp. 18.
 — 11—14. Bombyx hispanica ejusque variae formæ &c. uti supra.
 — 15—19. Bombyx italica, ut supra.
 — 20—22. *Phalæna tygris* aquatica nostras, femina; omnesque ejusdem status. LIN. Ph. *Vinula* sp. 16.

T A B U L A L I.

Phalænæ nostrates variae.

- Litt. A A. B B. *Phalæna accaricibus* dicta, obscure brunnea, mas pariter atque femina, prout sequentes omnes, ab utroque latere exhibitæ. LIN. Ph. Bombyx *Rubi*. sp. 14. Gen. 205.
 — C C. *Phalæna singularis*. LIN. Ph. Bombyx *Sannio* sp. 48.
 — D D. *Phalæna tæniata* minor. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Quercus* sp. 13. affinis.
 — E E & F F. *Phalænæ Caricum* uterque sexus. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Potatoria* sp. 11. varietas.
 — G G. *Sphynx singularis*. LIN. (*) *Sphynx* *Populi* sp. 2. Gen. 204. varietas.
 — H H. *Phalænula fusca*, nigro striata. LIN. (*) Phal. *Geometriae* species. Gen. 205.
 — I I. *Phalæna tæniata* major. LIN. (*) Ph. Bombyx *Potatoria* varietas.
 — K K. *Sphynx* minime vulgaris species; Forte ad LIN. *Sphynx* *Populi* referenda.
 — L L. *Phalænula singularis*. LIN. (*) Ph. Noctua *Quadra*, sp. 84. Gen. 205. varietas.
 — M M. *Phalæna ligni* Salicini. LIN. Ph. Bombyx *Coffus* sp. 40. Hæc forte femina fuerit, supra Tab. XLIX. ad litt. A. B. delineatæ.
 — N N. *Phalænula*, quæ forte LIN. (*) Ph. Bombyx *antiqua* sp. 37.
 — O O. *Phalæna urfina* rarior. LIN. (*) Ph. Bombyx, *Cajæ* sp. 22. varietas.
 — P P. *Sphynx pavoninis* ocellis insignis. LIN. *Sphynx* *Ocellata* sp. 1. Gen. 204.
 — Q Q. *Animalculum*, incertum an ad Papiliones *Phalænas*ve referendum; si *Phalænarum* ex censu sit, prout mihi nunc videtur, ad *Geometras* Gen. 205. erit referendum.
 — R R. *Singularis Phalænæ*, *Orphani* *Insignium*ve *Amstelodamensium* nomen habentis, varietas. LIN. Ph. Noctua *Paeta* sp. 86. Gen. 205. diversa ab iis, quas Tab. XL & XLIX. sistunt.

- M 11. *De Plak-rups-Uil*. LIN. Tot de Zy-spinders behoorende. *Dispar*. sp. 27.
 — M 12. *Klein Kram-Uiltje*. LIN. Tot de Landmeters behoorende. *Purpuraria*. sp. 147.
 — 13. *Klein Kram-Uiltje*. LIN. (*) *Landmeter-soort*.
 — 14. *Klein Kram-Uiltje*. LIN. (*) als vooren.
 — 15. *Klein Kram-Uiltje*. LIN. als vooren. *Wavaria*. sp. 145.

X L I X. T A F E R E E L.

Inlandsche Soorten.

- Lett. A 1—6. *De Willige-bout Uil* en deszelfs Verandering. LIN. By de Zy-spinders. *Coffus*. sp. 40. Gen. 205.
 — B 7. *Lange-staart Wesp*. LIN. (*) onder de Ichneumons behoorende. Gen. 215.
 — C 1—5. *Het Wyfje van den grooten Wapendrager*, op voorige Taf. verbeeldt, en derzelver Verandering. LIN. By de Uilen *Bucephala*. sp. 61. Gen. 205.
 — D 1—3. *De Lintworm-Vlieg*, en derzelver Verandering. LIN. Gen. 214. Onder de Blad-Wespen behoorende.
 — E 1—3. *Het roode Weeskind of Amsterdamsche Wapen*, en deszelfs Verandering. LIN. By de Uilen. *Paeta*. sp. 86. *Varie-rend van Taf. XL*. Gen. 205.
 — F 1 en 2. *Het Blaauwe Weeskind*, en deszelfs Rups. LIN. By de Uil-soorten. *Fraxini*. sp. 89.

L. T A F E R E E L.

In- en Uitlandsche.

- Num. 1—4. *De Mannetjes Inlandsche Water-Tyger*, en derzelver Verandering. LIN. By de Zy-spinders. *Vinula*. sp. 16. Gen. 205.
 — 5—10. *Inlandsche Zy-Worm*, en derzelver Verandering in beiderlei Geslacht. LIN. By de Zy-spinders. *Mori*. sp. 18.
 — 11—14. *Spaansche Zy-Worm*, derzelver Verandering enz. als vooren.
 — 15—19. *Italiaansche Zy-Worm*, als vooren.
 — 20—22. *De Wyfjes Inlandsche Water-Tyger* en derzelver Verandering. LIN. *Vinula*. sp. 16.

L I. T A F E R E E L.

Inlandsche Nacht-Kapellen.

- Lett. A A. B B. *Donker-bruine Riet-Uil*, Man en Wyf, en, gelyk alle de volgende, boven en onder te zien. LIN. By de Zy-spinders. *Rubi*. sp. 14. Gen. 205.
 — C C. *Vreemd Uiltje*. LIN. by de Zy-spinders. *Sannio*. sp. 48.
 — D D. *Kleine Band-Uil*. LIN. (*) *Zy-spinder*. *Varieteit der Quercus* sp. 13.
 — E E en F F. *Riet-Uil*, beiderlei geslacht. LIN. (*) *Zy-spinder*. *Varieteit der Potatoria* sp. 11.
 — G G. *Zeer vreemde Onrust of Pylstaart*. LIN. (*) by de Onrusten. *Varieteit der Populi*. sp. 2. Gen. 204.
 — H H. *Bruin, zwart gestreept Nacht-Kapelletje*. LIN. (*) by de Landmeters behoorende. Gen. 205.
 — I I. *Groote Band-Uil*. LIN. (*) *Zy-spinder*. *Varieteit der Potatoria*.
 — K K. *Vreemde Onrust of Pylstaart*. LIN. (*) by de Onrusten. *Populi*? Gen. 204.
 — L L. *Vreemd Nacht-Kapelletje*. LIN. (*) by de Nacht-Kapellen. *Varieteit der Quadra*. sp. 84. Gen. 205.
 — M M. *Willige Hout-Uil*. LIN. by de Zy-spinders. *Coffus*. sp. 40. is mogelyk het *Wyfje van Taf. XLIX. lett. A en B*.
 — N N. *Vreemd Nacht-Kapelletje*. LIN. *Zy-spinder*. *Mogelyk de Antiqua*. sp. 37?
 — O O. *Ongemeene Beer-Uil*. LIN. (*) *Zy-spinder*. *Varieteit de Caja*. sp. 22.
 — P P. *Paauw-Oog Onrust of Pylstaart*. LIN. by de Onrusten. *Ocellata*. sp. 1. Gen. 204.
 — Q Q. *Twyfelachtig Dag- of Nacht-Kapelletje*, in 't laatste geval, 't geen my nu 't waarfchynelyk voorkomt, onder de Landmeters behoorende. LIN. Gen. 205?
 — R R. *Vreemd Weeskind of Amsterdamsche Wapen*. LIN. by de Nacht-Kapellen. *Paeta*. sp. 86. *Varie-rend van Taf. XL en XLIX*. Gen. 205.

L I I. T A F E R E E L.

T A B U L A L I I.

Phalæna varia Europææ.

- Litt. A 1—4. *Phalæna alba salicis*, ex utroque latere spectanda, ejusque una metamorphosis. LIN. Ph. Bombyx *Chrysotheca*. sp. 28. Gen. 205.
 — B 1—4. *Phalæna Belgis Verziender dicta*. LIN. Ph. Bombyx *Salicis*. sp. 29.
 — C 1—4. *Phalæna graminum*, lutea; mas. LIN. Ph. Bombyx *Potatoria* sp. 11. cujus varietas Tabula proxime præcedenti habetur.
 — D 1—4. *Phalæna graminum*, lutea; femina. LIN. ut supra.
 — D 5. *Musca bipinnis*, ex LIN. Gen. 223. Tabanorum.
 — E 1—4. *Phalæna præcedentis varietas*.
 — F 1—4. *Phalæna Erucæ urinae*. LIN. Ph. Bombyx *Caja* sp. 22. Gen. 205.

T A B U L A L I I I.

Phalæna Inquieta nostrates.

- Litt. A 1. B 2. C 2. D 3. *Phalæna caricum*, varietate ejusdem mutationes. Ph. Bombyx *Potatoria* LIN. Gen. 205. sp. 11.
 — E 4. F 5. G 6. *Inquieta Tiliarum*. Sphynx *Tiliæ* LIN. sp. 3. Gen. 204.
 — H 7. I 8. K 9. *Inquieta Elephantinae Erucæ*. Sphynx *Elpenor* LIN. sp. 15.
 — L 10. M 10. *Inquieta Elephantina variegata*. Sphynx *Euphorbiae* LIN. sp. 17.
 — N 12. O 13. P 14. *Inquieta Ligustrina*. Sphynx *Ligustri* LIN. sp. 7.
 — P 15. *Vespa candata femina*. Ichneumon *Gigas*, LIN. sp. 1. Gen. 215. In nova *Fauna suecica* editione ad novum genus *Siricum* relata.
 — Q 16. R 17. *Inquieta nostratibus Merveille de Peru dicta*. Sphynx *Convolvuli* LIN. sp. 6. Gen. 20.
 — R 18. *Vespa caudata femina*. Ichneumon LIN. sp. 1. Gen. 215.
 — S 19. T 20. V 21. V 22. *Inquieta alis erosis*. Sphynx *Populi*. LIN. sp. 2. Gen. 204. Huic affinis est, quam Tab. 50. proposuimus.

T A B U L A L I V.

Phalæna Inquieta exoticæ, quarum ignota patria.

- Num. 1 & 2. *Inquieta cana*, obscuriori colore picta, & præter reliquæ hujus Tabulæ omnes, utroque exhibitæ latere. Sphynx *Populi* LIN. (*) sp. 2. varietas. Gen. 204.
 — 3 & 4. *Inquieta dilute viridis*, rufula pictura insignis. LIN. (*) ad Sphynges pertinens.
 — 5 & 6. *Inquieta dilute cinerea*, nigro obsoletoque signata coloribus. Sphynx *Ocellatæ* LIN. (*) sp. 1. varietas.
 — 7—9. *Inquieta dilute Florum Mali colore*, cinereis figuraturis distincta, Larvæque ejusdem. LIN. (*) Sphynx *Ligustri* sp. 7. varietas.
 — 10—12. *Inquieta fusca*, obscuris umbris distincta, Larvæque ad eandem pertinens. LIN. (*) ad Sphynges.
 — 13—15. *Inquieta prasino colore tincta*, nigro maculata, cum Lar. a. LIN. (*) ad eosdem.
 — 16—17. *Inquieta fordidule lutescens*, rufis picta notis. LIN. (*) ad eosdem.

T A B U L A L V.

Phalænarum Inquietarum species, de quarum natali loco pariter non constat.

- Num. 1 & 2. *Inquieta viridis*, obscuriori virore variegata. LIN. (*) Sphynx forte *Elpenor* sp. 15. Gen. 204.
 — 3 & 4. *Inquieta canescens*, nigro maculosa. LIN. (*) ad Sphynges.
 — 5 & 6. *Inquieta cinereo fusca*, nigromaculata. LIN. (*) ad Sphynges releganda.
 — 7—9. *Inquieta sature viridis*, nigris notis picta, cum Lar. sua. LIN. (*) ad eosdem.
 — 10—12. *Inquieta viridis*, signata nigro atque rufescente; una cum Lar. f. *Erucæ*. LIN. (*) ad eosdem.
 — 13—15. *Inquieta rufula*, nigroque commaculata; nec non ejusdem Lar. LIN. (*) forte Sphynx *Ligustri* sp. 7.
 — 16 & 17. *Inquieta dilute fusca*, nigroque striata. LIN. (*) ad Sphynges referenda.
 — 18 & 19. *Inquieta gryseo rufescens*, nigro lineata. LIN. (*) ad eosdem.

L I I. T A F E R E E L.

Inlandsche Nacht-Kapellen.

- Lett. A 1—4. Het witte willige Uiltje boven en onder te zien, en deszelfs verandering. LIN. by de Zyde-spinders. Chrysotheca. sp. 28. Gen. 205.
 — B 1—4. De Verziender-Uil. LIN. Zyde-spinder. Salicis. sp. 29.
 — C 1—4. Geele Gras-Uil Mannetje. LIN. Zy-spinder. Potatoria. sp. 11. Varietateit der vorige Taf.
 — D 1—4. Geele Gras-Uil, Wyfje. LIN. als vooren.
 — 5. Tweevleugelige Vlieg. LIN. Gen. 223. tot de Daafsen behoorende.
 — E 1—4. Varietateit der voorgige. LIN. als vooren.
 — F 1—4. Beer-Uil. LIN. Zy-spinder. Caja. sp. 22. Gen. 205.

L I I I. T A F E R E E L.

Inlandsche Nacht-Kapellen.

- Lett. A 1. B 2. C 2. D 3. Riet-Uil, en derzelver verandering. LIN. Zy-spinder Potatoria. als vooren. Gen. 205.
 — E 4. F 5. G 6. Linde Pylstaart. LIN. by de Onrusten. Tiliæ. sp. 3. Gen. 204.
 — H 7. I 8. K 9. De Olifant-Onrust of Pylstaart. LIN. by de Onrusten Elpenor. sp. 15.
 — L 10. M 11. De Bonte-Olifant-Onrust. LIN. als vooren. Euphorbiae. sp. 17.
 — N 12. O 13. P 14. De Liguster Onrust. LIN. als vooren. Ligustri. sp. 7.
 — P 15. Wyfjes Staart-Wesp. LIN. by de Ichneumon. Gen. 215. sp. 1. Gigas genaamt, doch in de Vernieuwde Fauna onder een nieuw Geslacht gebracht en Sirex Gigas genoemd.
 — Q 16. R 17. De Merveille de Peru. LIN. by de Onrusten. Convolvuli. sp. 6. Gen. 204.
 — R 18. Wyfjes Staart-Wesp. LIN. Gen. 215. onder de Ichneumon. sp. 1.
 — S 19. T 20. V 21. V 22. De Gebakelde-Pylstaart. LIN. by de Onrusten Populi sp. 2. Die van Taf. L. is een bysoort. Gen. 204.

L I V. T A F E R E E L.

Uitheemsche Onrusten van onbekende Gewesten.

- Num. 1 en 2. Licht-afschgrauw met wat donkerder tekening versierde Onrust, gelyk alle de volgende boven en onder te zien. LIN. (*) tot de Onrusten behoorende, en een varietateit der Populi. Gen. 204. sp. 2.
 — 3 en 4. Licht-groene, rosch-getekende Onrust. LIN. (*) by de Onrusten behoorende.
 — 5 en 6. Licht-grauwe, met zwart en vaale tekening versierde Onrust. LIN. (*) als vooren. Varietateit der Ocellata. sp. 1.
 — 7—9. Licht-appelbloesemkleurige, graauw getekende Onrust, en Rups. LIN. (*) als vooren. Varietateit der Ligustri sp. 7.
 — 10—12. Bruine, donkervaal geschaduwde Onrust, en Rups. LIN. (*) Onrust soort.
 — 13—15. Gras-groene, en zwartgevlakte Onrust, en Rups. LIN. (*) als vooren.
 — 16 en 17. Vuilachtig hoog-geele, met roschte tekening versierde Onrust. LIN. (*) als vooren.

L V. T A F E R E E L.

Onrust-soorten van onbekende plaatsen.

- Num. 1 en 2. Groene, donker-groen getekende Onrust. LIN. (*) by de Onrusten. Varietateit der Elpenor. sp. 15. Gen. 204.
 — 3 en 4. Licht-gryse, zwartgevlakte Onrust. LIN. (*) als vooren. Varietateit der Euphorbia. sp. 17.
 — 5 en 6. Licht-bruinachtig graauwe, zwartgevlakte Onrust. LIN. (*) by de Onrusten behoorende.
 — 7—9. Donker-groene, zwartgetekende Onrust, en Rups. LIN. (*) als vooren.
 — 10—12. Groene, rosch en zwartgestreepte Onrust, en Rups. LIN. (*) als vooren.
 — 13—15. Rofsch-kleurige en zwartgevlakte Onrust en Rups. LIN. (*) varietateit der Ligustri. sp. 7.
 — 16 en 17. Licht-bruine, zwartgestreepte Onrust. LIN. (*) by de Onrusten behoorende.
 — 18 en 19. Rofsch-gryse, zwartgestreepte Onrust. LIN. (*) als vooren.

TABULA LVI.

Phalæna inquieta varie incognita.

- Num. 1 & 2. *Inquieta fusco cinerascens, nigris atque pallide flavis varia lineis.* LIN. (*) *Sphinx forte Atropos* sp. 8. Gen. 204.
- 3-5. *Inquieta coloris ex carneolo rubescentis, lituris inquinata, simulque Larva ejusdem.* LIN. (*) ad *Sphynge* releganda.
- 6-8. *Inquieta ex cinereo carneola, obsoletis maculis sparfa, cum sua Larva.* LIN. (*) ad eosdem.
- 9-11. *Inquieta dilute prafina, maculis rufulis interstin-cta, cum Larva sua.* LIN. (*) ad eosdem.
- 12-14. *Inquieta fufcescens, nigricante alboque macu- lata, cum Eruca.* LIN. (*) ad eosdem.

TABULA LVII.

Species Indicæ atque Americane aut incertæ.

- Num. 1-3. *Phalæna gryseo rufa, striis albis, nigris picta, limbo cincta partite flavo, atque nigro & areis pellucidis notata, Transparens aut Speculigerula dicta, Chinenfis, cum Eruca sua.* LIN. (*) *Ph. Bombyx, Atlanti* sp. 1. Gen. 205. affinis.
- 4-6. *Phalæna Americana ex griseo, rufo, flavoque mixta, maculis albis, nigris, areolisque pellucidis insignita, vulgo speculigera minor dicta; ejusque Eruca.* LIN. (*) *Ph. Bombyx Hesperii* sp. 2. varietas.
- 7-9. *Phalæna fufcescens, albicante nigroque marmo-rosa; & Eruca ejusdem.* LIN. (*) *Ph. Bombyx, affinis Cossæ* sp. 40. Vix ab ea, quæ Tab. XXXIX. extat, colore di- versa.
- 10 & 11. *Phalæna dilute spadiceo-lutescens, albis ma- culis, notisque nigris distincta.* LIN. (*) *Ph. Geometra.*
- 12 & 13. *Phalænula rubicunda, flavo commaculata, Indica.* LIN. (*) ad eosdem.
- 14 & 15. *Papiliunculus ater, flavo maculatus, Ame- ricanus.* LIN. (*) *P. Heliconii species* Gen. 203.
- 16 & 17. *Papiliunculus ater, dilute aurantio macula- tus, Americanus.* LIN. (*) *P. Plebejus ruricola.*
- 18 & 19. *Papilio Americanus, murini coloris, albis nigrisque confusus maculis.* LIN. (*) *P. Danaus festivus.*

TABULA LVIII.

Species e diversis & incertis pleraque orbis partibus oriundæ.

- Num. 1-3. *Phalæna speculigeræ species, citrino colore tin-cta, tæniolis rufo albis fuccincta, areolasque diaphanas ex- hibens; cum Eruca sua.* LIN. (*) *Ph. Bombyx, varietas Paphiæ* sp. 4. Gen. 205. & diversa a *Phalæna* Tab. XXV. proposita.
- 4 & 5. *Phalæna pallidius flavicans, rufis distincta no- tis, ocellisque solitariis.* LIN. (*) *Ph. Bombyx, affinis Ce- cropiæ* sp. 3.
- 6 & 7. A præcedenti parum diversa, ejusdemque for- te alter sexus. LIN. (*) ut supra.
- 8-10. *Phalæna Chinenfis, spadiceo rufa, obscurioribus notis, maculisque albis atque nigris picta, & pellucidis pa- riter ocellis insignis; transparens seu speculifera maxima dicta.* LIN. (*) *Ph. Bombyx, Hesperii* sp. 2. varietas, a præcedenti Tabula proposita specie pariter diversa.
- 11-13. *Phalæna fuscocinerea atque rufescens, macu- lis albis nigrisque & pellucidis.* LIN. (*) ut supra; *Hesperii* sp. 2. varietas, diversa itidem a præcedentis Tabula specimi- nibus.

TABULA LIX.

Lepidoptera Europæe pariter atque Exoticæ originis.

- Num. 1-3. *Inquieta Tiliarum, nostras, qualem Tab. LIII. quoque fuffit; nec non ejusdem & Larva & Pupa.* Gen. 204.
- 4-6. *Inquieta nostras Pavonia, ipsa cum Pupa atque Larva, paulo diversa a proposito Tab. CI. specimine. Sphinx Ocellata* LIN. sp. 1.
- 7-10. *Inquieta erosif. dentatis alis; Conf. Tab. LIII. Hic volans pariter atque quiescens expressa. Sphinx Po- puli* LIN. sp. 2.
- 11. *Vespa quadripennis, ad Genus 216. Specum* LIN. (*) pertinens.
- 12 & 13. *Epeheus reginæ colore paulo diversus ab eo, qui Tab. XXXII. exhibitus est. Eq. Achiv. Machaon* LIN. Gen. 203. sp. 27.
- 14 & 15. *Papilionis Petroselinoidis varietas singularis, & certe exotica. P. Dan. cand. Cardamines* LIN. sp. 63.
- 16 & 17. *Femina Papilionis Petroselinoidis nostratis alterius. P. Dan. cand. Duplidge* LIN. sp. 62β.
- 18. *Phalæna magnæ, pavoninæ, Gallicæ mas. Ph. Bombyx Pavonia major* LIN. Gen. 205. sp. 6. ab ejusdem in sequenti Tabula expresso specimine diversa.

LVI. TAFEREEL.

Onbekende Onrust-soorten.

- Num. 1 en 2. *Graauw-bruine, zwart en licht-geel gestreepte On- rust.* LIN. (*) *By de Onrusten. Varieteit der Atropos.* sp. 8. Gen. 204.
- 3-5. *Rosch-vleeschkleurige, schaduwachtig-gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) *By de Onrusten behoorende.*
- 6-8. *Graauw-vleeschkleurige, vaal-gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) als vooren.
- 9-11. *Licht-grasgroene en rosch-gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) als vooren.
- 12-14. *Licht-bruine, vaal zwart en wit gevlakte Onrust en Rups.* LIN. (*) als vooren.

LVII. TAFEREEL.

Uit Oost- en West-Indiën, en onzekere Geweften.

- Num. 1-3. *Bruinachtig-roode, wit en zwart-gestreepte, geel en zwart-gerande, en doorzichtig-gevlakte Nacht-Kapel en Rups, de Transpirant of Spiegeldrager genaamd, uit China.* LIN. (*) *By de Zy-spinders. Varieteit der Atlas* sp. 1. Gen. 205.
- 4-6. *Graauw-bruine, rosch- en geelkleurige, zwart en wit-ge- vlakte, en doorzichtig gevlakte Nacht-Kapel en Rups, de kleine Spiegeldrager genaamd, uit West-Indiën.* LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Hesperus.* sp. 2.
- 7-9. *Licht-bruin, witkleurige en zwart getekende Nacht-Ka- pel en Rups.* LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Cossus.* sp. 40. *Verschildt in kleur met die van Taf. XXXIX.*
- 10 en 11. *Licht bruinachtig-geele, wit gevlakt en zwart ge- tekende Nacht-Kapel.* LIN. (*) *By de Landmeters behoorende.*
- 12 en 13. *Licht-rood en geel-gevlakt Nacht-Kapelletje, uit Oost-Indiën.* LIN. (*) als vooren.
- 14 en 15. *Zwart, licht-geelgevlakt Dag-Kapelletje, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Parnas-Kapel* soort. Gen. 203.
- 16 en 17. *Zwart, licht-oranje-gevlakt Dag-Kapelletje, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Onedele Veld-burger* soort.
- 18 en 19. *Muis-vaalkleurig, wit en zwart-gevlakt Dag-Ka- pelletje, uit West-Indiën.* LIN. (*) *Bonte Danaus-soort.*

LVIII. TAFEREEL.

Uit verschillende en onbekende Geweften.

- Num. 1-3. *Citroen-geelkleurige, rosch en wit gebande, en met door- zigtige vlakken versierd zynde Kapel en Rups, Spiegeldrager-soort.* LIN. (*) *Zy-spinder soort. Varieteit der Paphia.* sp. 4. *Verschild- lende met die van Taf. XXV.* Gen. 205.
- 4 en 5. *Flaauw-geele, roschkleurig getekende en geoogde Kapel.* LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Cecropia.* sp. 3.
- 6 en 7. *Zeer weinig met de voorige verschildende, mogelijk 't Wyfje.* LIN. (*) als vooren.
- 8-10. *Bruin-roode, met noch donkerder tekening, wit en zwart gevlakte en doorschynend gevlakte Kapel en Rups, uit China, de groote Transpirant of Spiegeldrager genaamd.* LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Atlas.* sp. 1. *Met die van de voorige Taf. verschildende.*
- 11-13. *Graauw-bruine, roschkleurige, zwart en wit geteken- de en doorzichtig-gevlakte Kapel.* LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Hesperus.* sp. 2. *Wederom met die der voorige Taf. verschildende.*

LIX. TAFEREEL.

In- en Uitlandsche soorten van Dag- en Nacht-Kapellen.

- Num. 1-3. *De Inlandsche Linde-Pylstaart of Onrust, Nimf en Rups. Dezelfde van Taf. LIII.* Gen. 204.
- 4-6. *De Inlandsche Paauwoog-Pylstaart, Nimf en Rups, ver- schillende van Taf. LI.* LIN. *By de Onrusten. Ocellata.* sp. 1.
- 7-10. *De gebakelde Pylstaart. Zie Tab. LIII. Hier vlie- gende en zittende verbeeld.* LIN. *Onrust. Populi.* sp. 2.
- 11. *Vierleugelige Wesp.* LIN. *Tot de Spheces.* Gen. 216. behoorende.
- 12 en 13. *Van Taf. XXXII. In kleur verschildende Page de la Reine.* LIN. *Grieksche Ridder-soort. Machaon.* sp. 27. Gen. 203.
- 14 en 15. *Vreemde en zekerlyk Uitlandsche soort van Pieters- ly-Kapel.* LIN. (*) *Witte Danaus. Varieteit der Cardamines.* sp. 63.
- 16 en 17. *Inlandsch Wyfje der gemeene Pietersely-Kapel.* LIN. als vooren. *Daplidice.* sp. 62β.
- 18. *Fransche groote Mannetjes Paauwoog-Uil.* LIN. Gen. 205. *By de Zy-spinders Pavonia major.* sp. 6. *Met die der volgende Taf. wat verschildende.*
- 19 en 20. *Bruine, licht-afschgrauw getekende en geoogde West- Indische Nacht-Kapel.* LIN. (*) *Tot de Zy-spinders behoorende.*

Num. 21 en

- 19 & 20. *Phalæna Americana*, fusca, cinerascens notis & ocellis insignita. LIN. (*) Ph. Bombyx.
 — 21 & 22. *Papiliunculus flavus*, nigro maculatus. LIN. (*) Pap. Heliconius. Gen. 203.
 — 23—27. *Phalæna testaceo rufa*, albo nigroque ocellata, cum tota sua metamorphosi. LIN. (*) Ph. Bombyx Gen. 205.

T A B U L A L X.

Phalæna nostrates partim, partimque exoticæ.

- Num. 1 & 2. *Phalæna dilute rufo grysea*, obscuriori colore picta, ocellosque in alis gerens albos nigrosque; ab ultima precedentis Tabulæ specie colore diversa. LIN. (*) ut supra.
 — 3 & 4. *Phalænula coloris plumbei*, pallido striata. LIN. (*) ad Ph. Geometras.
 — 5 & 6. *Phalæna Americana* e dilute rufescenti grysea, partim testaceo flavescens, obscuriorique colore adumbrata. LIN. (*) ad eadem.
 — 7 & 8. *Phalæna ferruginea*, nigro notata. Ph. Noctua *Fuliginosa* LIN. sp. 70.
 — 9 & 13. *Phalæna pavonia* f. *Atlantis dicta minor*, Germaniæ, Galliæque inquilina, apud nos vero rariuscule. Ph. Bombyx *Pavonia minor* LIN. sp. 6 a.
 — 11 & 12. *Phalæna pavonia major*, vera, Gallica; & quidem femina. Ph. Bombyx *Pavonia major* LIN. sp. 6 β.
 — 13 & 14. *Phalæna subcinerea*, ocellata. Ph. *Pavonia minoris* LIN. varietas.
 — 15 & 16. *Phalæna flavescens-incana*, fusco maculosa. LIN. (*) Ph. Noctua.
 — 17 & 18. *Inquieta elephantina* variegata, ab ea, quam Tab. 53. exhibuimus vix discrepans. *Sphynxis Euphorbiæ* LIN. Gen. 204. sp. 17. varietas.
 — 19 & 20. *Inquieta Ligustrina*, parvis colorum differentis pariter singularis. *Sphynxis Ligustri* LIN. sp. 6. varietas.

T A B U L A L X I.

Papiliones atque Phalæna omnes Europææ.

- Litt. A 1—3. *Phalæna Nicotianæ*; adjecta est metamorphosis & huic & reliquis hujus Tabulæ speciebus. Ph. Noctua *Gamma* LIN. Gen. 205. sp. 91.
 — B 1—3. *Phalæna Orichalceæ*. Ph. Noctua *Chrysitis* LIN. sp. 90.
 — C 1—3. *Phalæna rubiginosæ* varietas. Ph. Bomb. *Libatrix* LIN. sp. 54.
 — D 1—3. *Phalæna pallide coerulescens* f. *aeruginosæ* alba. Ph. Geom. *Papilionaria* LIN. sp. 151?
 — E 1—3. *Phalænula lutea*, brunneoque notata. Ph. Geom. *Defoliaria* LIN. Faun. su. Ed. II. 1238.
 — 4 & 5. *Ejusdem speciei Pupa*, & quam hæc, loco *Phalæna* edidit, *Vespa*. LIN. Gen. 214.
 — F 1—3. *Phalæna incerta*, cinerascens. LIN. (*) Ph. Geometra, Gen. 205. affinis. Litt. D.
 — G 1—3. *Phalæna coerulescens*, incognita. Ph. Noctua species LIN. (*).
 — H 1—3. *Phalæna lugubris nostratibus dicta*. Ph. Geometra *Betularia*. LIN. sp. 143.
 — I 1—3. *Phalæna albo atque fuscescente insignis*. Ad Ph. Noctuas pertinens LIN. (*).
 — K 1—3. *Singulare Phalæna*, *Proserpina* a *Curiosis* dicta, specimen. Ph. Noctua *Pronuba* LIN. sp. 87.
 — L 1—3. *Phalæna tolutatrix*. Ph. Noctua *meticulosa*. LIN. sp. 95.
 — M 1—3. *Phalæna Proserpinæ* Mas. Ph. N. *Pronuba* LIN. sp. 87.
 — N 1—5. *Papilionis aurantiaci*, uterque sexus. P. Dan. *Cand. Hyale* LIN. Gen. 203. sp. 71.
 — O 1—4. *Papilio margaritaceus*. P. Nymph. phaler. *Aglaja* LIN. sp. 140.

T A B U L A L X I I.

Papiliones atque Phalæna nostrates.

- Litt. A. B 1—4. *Phalæna cinereo atque fusco colorata*, omnesque ejus mutationes. Ph. Geometra LIN. (*) Gen. 205.
 — C. D 1—4. *Papilio cinerascens subrubicundulus*. P. *Plebejus ruricola* LIN. (*) Gen. 203.
 — E. F 1—4. *Papiliunculus Dunorum cyaneus*, nostratibus *Boere-Verdriet* dictus. P. *Pleb. ruric. Argus* LIN. sp. 152.
 — G. H 1—4. *Phalæna partim flava, partim obscure fusca*. Ph. Geometra LIN. (*) Gen. 205.

- 21 en 22. *Geel en zwartvakkig Dag-Kapelletje*. LIN. (*) Gen. 203. *Parnas-soort*.
 Num. 23—27. *Bruin-roode, zwart en wit-geogde Nacht-Kapel, en derzelver Verandering*. LIN. (*) *By de Nacht-Kapellen, onder de Zy-spinders behoorende*. Gen. 205.

L X. T A F E R E E L.

In en Uitheemsche Soorten van Nacht-Kapellen.

- Num. 1 en 2. *Licht-rofch-graauwe met een donkerder tekening versierde en zwart en wit-geogde Kapel, met de laatste, der voorige, in kleur verschillende* LIN. (*) als vooren Gen. 205.
 — 3 en 4. *Loot-kleurig, vaal gestreept Kapelletje*. LIN. (*) onder de Nacht-Kapellen by de Landmeters behoorende.
 — 5 en 6. *Licht-rofchachtig-graauw, bruinachtig-geele met wat donkerder schaduw versierde West-Indische Kapel*. LIN. (*) als vooren.
 — 7 en 8. *Rofch-bruin, zwartgevlakt Kapelletje*. LIN. by de Uil-soorten. *Fuliginosa*. sp. 70.
 — 9 en 10. *De kleine Paauw-Oog Kapel, ook Atlas-Uiltje genaamd. In Duitschland, Frankryk, doch hier zeldzaam, vallende. LIN. by de Zy-spinders. Pavonia minor*. sp. 6. α.
 — 11 en 12. *De rechte groote Fransche Paauw-Oog-Uil, Wyfje*. LIN. als vooren, *Pavonia Major*. sp. 6. β.
 — 13 en 14. *Licht-afschgraauw en geogd Uiltje*. LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Pavonia minor*.
 — 15 en 16. *Licht-geelachtig-grys donker-bruingevlakt Uiltje*. LIN. (*) by de Nacht-Kapellen tot de Uil-soorten behoorende.
 — 17 en 18. *Bonte Olyfant-Onrust, eenigzints in kleur en tekening met die van Taf. LIII. verschillende*. LIN. (*) by de Onrusten. *Varieteit der Euphorbiæ*. sp. 17. Gen. 204.
 — 19 en 20. *Liguster-Onrust, mede wat in kleur en tekening verschillende*. LIN. (*) *Varieteit der Ligustri*. sp. 6. Gen. 204.

L X I. T A F E R E E L.

Inlandsche Dag- en Nacht-Kapellen &c.

- Lett. A 1—3. *Het Tabaks-Uiltje, en, gelyk de volgende, deszelfs verandering*. Gen. 205. LIN. Uil soort. *Gamma* sp. 91.
 — B 1—3. *Het Korper-Uiltje*. LIN. als vooren. *Chrysitis*. sp. 90.
 — C 1—3. *Varieteit van het Roest-Uiltje*. LIN. *Zy-spinder Libatrix*. sp. 54.
 — D 1—3. *Bleek-hemels-blaauwe Uil*. LIN. *Landmeter soort. Papilionaria* sp. 151?
 — E 1—3. *Bruin en Oranje-kleurig Uiltje*. LIN. (*) in de *Fauna suec. Ed. II. Defoliaria*. sp. 1238.
 — 4 en 5. *Nimf en daar uit voort gekomen Vlieg of Bladwesp*. LIN. Gen. 214.
 — F 1—3. *Onbekende, gemeene afschgraauw-kleurige Uil*. LIN. (*) *Landmeter soort. Varieteit van letter D. hier boven*. Gen. 205.
 — G 1—3. *Blaauw-achtige onbekende Uil*. LIN. (*) *Nacht-Uil soort*.
 — H 1—3. *de Rouw-Uil*. LIN. *Landmeter soort. Betularia*. sp. 143.
 — I 1—3. *Wit en bruinkleurig Uiltje*. LIN. (*) *Nacht-Uil soort*.
 — K 1—3. *Vreemde Proserpina-Uil, Wyfje*. LIN. Uil-soort. *Pronuba*. sp. 87.
 — L 1—3. *Hondsdrif-Uiltje*. LIN. als vooren. *Meticulosa*. sp. 95.
 — M 1—3. *Proserpina Uil, Mannetje*. LIN. als vooren. *Pronuba* sp. 87.
 — N 1—5. *De Oranje Kapel, Man en Wyfje*. LIN. by de *Dag-Kapellen, Witte Danaus soort. Hyale*. sp. 71. Gen. 203.
 — O 1—4. *De Perlemour-Kapel*. LIN. *Ongeogde Nimf soort. Aglaja*. sp. 140. Gen. 203.

L X I I. T A F E R E E L.

Inlandsche Nacht- en Dag-Kapellen.

- Lett. A. B 1—4. *Bruin en graauw Kapelletje, en deszelfs verandering*. LIN. (*) by de Landmeters behoorende. Gen. 205.
 — C. D 1—4. *Licht-graauw, iets rofch-achtig Dag-Kapelletje*. LIN. (*) *Onedele Veld-Burger soort*. Gen. 203.
 — E. F 1—4. *Blaauw Duin-Kapelletje, Boere verdriet genaamt*. LIN. *Onedele Veld-Burger soort. Argus*. sp. 152.
 — G. H 1—4. *Donkerbruin en boog-geel Nacht-Kapelletje*. LIN. (*) tot de Landmeters behoorende. Gen. 205.

**** * 2

Lett. I. K 1—4.

- I. K 1-4 *Phalæna subfusca*. Ph. Bombycis species LIN. (*).
 — L. M 1-4. *Phalæna flavo & purpurascens* coloribus tincta. Phal. Noctuae species LIN. (*).
 — N. O 1-4. *Phalæna Cerasi*, nostratibus quoque *Zonder-Zomer* dicta. Ph. Bombyx LIN. (*).
 — P. Q 1-4. *Phalæna scoparia*. Ph. Bombyx, *Fascelina* LIN. sp. 36. Varietas.

T A B U L A L X I I I.

Phalæna tantum nostrates.

- Litt. A 1-3. *Phalænula Cinnamomea*, cum metamorphosi. Ph. Pyralidis species LIN. (*) Gen. 205.
 — B 1-3. *Phalænula cinerea*, fusco maculata Ph. Bomb. *Curtula* LIN. sp. 34.
 — C 1-3. *Phalæna cinereo flavicans*, nigris maculis. Ph. Bombycum LIN. (*) e censu.
 — D 1-3. *Phalænula fusca*, maculis flavis & albis insignita. P. Noctua LIN. (*).
 — E 1-3. *Phalænula lugubris*, cinerea, nigro commaculata. Ph. item Noctua LIN. (*).
 — F 1-3. *Phalæna testaceo lutea*, albo distincta. Ph. *Geometra Prunaria* LIN. sp. 133?
 — G 1-3. *Phalænula S. Jacobo* inscripta. *Sphinx Filipendula* LIN. Gen. 204. sp. 81.
 — H 1-3. *Phalænula a S. Johanne* dicta. Ph. Noctua *Jacobæ* LIN. Gen. 205. sp. 81.
 — I 1-4. *Phalænula ex rufescente lutea*, nigro inquinata. Ph. Noctuae species LIN. (*).
 — K 1-3. *Phalænula colore carneo insignis*. Ad Ph. *Geometras* LIN. (*).
 — L 1-3. *Phalæna obscure fusca atque aurata*. Secundum LIN. (*) ad eadem.
 — M 1-3. *Paulo diversa a præcedenti*. LIN. (*) ad eadem.
 — N 1-3. *Phalæna Erucæ annularis* dicta, mas. Ph. Bombyx *Neustria* LIN. sp. 19.
 — O 1-3. *Ejusdem femina*; ut supra.
 — P 1-3. *Phalæna Ribium singularis*. Ph. Geom. *Grossulariata* LIN. sp. 167. affinis.
 — Q 1-3. *Phalæna Ribium vulgaris*. Ph. Geom. *Grossulariata*. LIN. sp. 167.

T A B U L A L X I V.

Phalænula variæ Europææ.

- Num. 1-12. *Phalænulae* sunt ex earum genere, quæ vulgo *Tineæ* audiunt, & a LIN. (*) quoque *Phalænae Tineæ* dicuntur. Gen. 205.
 — 13 & 14. *Phalænae species* ex *Erucæ geometra* proveniens. Ph. *Geometra marginata*. LIN. sp. 102.
 — 15 & 16. *Tineolæ*, ad Ph. *Geometras* LIN. (*) pertinentes.
 — 17 & 18. *Phalænulae* ex *Geometris* provenientes, secundum LIN. (*) eodem relegandæ.
 — 19 & 20. *Tineolæ*, ex mente LIN. (*) quoque sic vocandæ.
 — 21. *Phalænula* ex *Larvæ geometra* proveniens. Ph. Geom. *fluviata* LIN. sp. 185.
 — 22 & 23. *Phalænae Geometræ variæ*. Ph. Geom. *Hortulata* vel *Urticata* sp. 195.
 — 24. *Phalænulae Geometræ species*, etiam secundum LIN. (*).
 — 25. *Phalænula Geometra*; quæ Ph. Geom. *Chenopodiata* LIN. sp. 171.
 — 26. *Phalænula* quæ Ph. Geom. *Undulata* LIN. sp. 164.
 — 27 & 28. *Phalænulae variæ* ad *Geometras* LIN. (*) pertinentes.
 — 29 & 30. *Phalænulae binæ* eodem referendæ. (*).
 — 31. *Phalænula Geometra*, quæ Ph. *bilineata* LIN. sp. 170.
 — 32-40. 43 & 44. *Variæ Phalænularum & Erucis Geometris* provenientium species. Ph. *Geometræ* LIN.
 — 41 & 42. *Phalænae binæ*, Ph. Bomb. *Lubricipeda* LIN. sp. 47. Varietates.

T A B U L A L X V.

Libellularum, Gryllorum species, aliaque.

- Num. 1 & 2. *Muscarum*, quas nostrates *Lardivoros* vocant, species major, una cum verme, ex quo provenit. *Tipula terrestris* LIN. Gen. 221. sp. 10.
 — 3 & 4. *Libellula* alis fusco maculatis, ejusque Larva. *Libellula umbrata* LIN. Gen. 207. sp. 13.
 — 5. Vermis aquaticus nostras, ad num. 7 & 8. referendus.
 — 6. *Vespa maxima*, inquilina, flava, nigro maculata. *Vespa Crabro* LIN. Gen. 217. sp. 1.
 — 7 & 8. Vermis aquaticus nostras, &, qua abscon-

- I. K 1-4. *Bruine Nacht-Kapel*. LIN. (*) By de Zy-spinders.
 — L. M 1-4. *Paarsche en licht-geele Nacht-Kapel*. LIN. (*) By de Nacht-Uil soorten behoorende.
 — N. O 1-4. *De Zonder-Zomer of 't Karsseboom-Uiltje*. LIN. (*) By de Zy-spinders.
 — P. Q 1-4. *De Heyborstel-Uil*. LIN. (*) als vooren. *Varieteit der Fascelina*. sp. 36.

L X I I I. T A F E R E E L.

Inlandsche Nacht-Kapellen.

- Lett. A 1-3. *Het Kaneel-Uiltje*, en deszelfs *Verandering*. LIN. (*) *Tot de weerschynde of glimmerige behoorende*. Gen. 205.
 — B 1-3. *Grys en bruin gevakt Uiltje*. LIN. (*) By de Zy-spinders. *Varieteit der Curtula*. sp. 34.
 — C 1-3. *Afchgrauw-geel en zwart-gevakt Uiltje*. LIN. (*) By de Zy-spinders.
 — D 1-3. *Bruin, wit en geel gevakt Uiltje*. LIN. (*) By de Uil-soorten.
 — E 1-3. *Grys en zwart gevakt Rouw-Uiltje*. LIN. (*) als vooren.
 — F 1-3. *Bruin-geel en wit gevakt Uiltje*. LIN. *Landmeter-soort*. *Prunaria*. sp. 133?
 — G 1-3. *St. Jakobs-Beestje*. LIN. Gen. 204. *Onrust-soort*. *Filipendula* sp. 32.
 — H 1-3. *St. Jans-Beestje*. LIN. Gen. 205. *Uil-soort*. *Jacobæ*. sp. 81.
 — I 1-4. *Roschachtig-geel en zwart gevakt Kapelletje*. LIN. (*) *Uil-soort*.
 — K 1-3. *Vleeschkleurig Nacht-Kapelletje*. LIN. (*) *Landmeter-soort*.
 — L 1-3. *Donker-bruin en goudkleurig Uiltje*. LIN. (*) als vooren.
 — M 1-3. *Als vooren verschillend soort*. LIN. (*) als vooren.
 — N 1-3. *Mannetjes Ring-Rups-Uil*. LIN. *Zy-spinder-soort*. *Neustria*. sp. 19.
 — O 1-3. *Dito, het Wyfje*. LIN. als vooren.
 — P 1-3. *Vreemd Aalbesje-Uiltje*. LIN. (*) *Landmeter-soort*. *Varieteit der volgende Grosfulariata*. sp. 167.
 — Q 1-3. *Het gemeene Aalbesje-Uiltje*. LIN. *Landmeter-soort*. *Grosfulariata*. sp. 167.

L X I V. T A F E R E E L.

Inlandsche kleine Nacht-Kapellen.

- Num. 1-12. *Deze alle zyn varierende kleine Nacht-Kapelletjes, welke, gemeenlyk, Motten genaamd worden*. LIN. Gen. 205. *Tot de Mot-soorten behoorende*.
 — 13 en 14. *Verskillende Kram-Uiltjes*. LIN. *Landmeter-soorten*. *Marginata*. sp. 182.
 — 15 en 16. *Kram-soorten*. LIN. (*) als vooren, *Landmeter-soorten*.
 — 17 en 18. *Kram-Uiltjes*. LIN. (*) als vooren.
 — 19 en 20. *Mot-Uiltjes*. LIN. (*) als vooren. *Mot-soorten*.
 — 21. *Kram-Uiltje*. LIN. (*) *Landmeter-soort*. *Fluctuata*. sp. 185.
 — 22 en 23. *Variërende Kram-Uiltjes*. LIN. als vooren *Hortulata* vel *Urticata*. sp. 195.
 — 24. *Kram-Uiltje*. LIN. als vooren *Landmeter-soort*.
 — 25. *Kram-Uiltje*. LIN. als vooren. *Chenopodiata*. sp. 171.
 — 26. *Kram-Uiltje*. LIN. als vooren. *Undulata*. sp. 164.
 — 27 en 28. *Variërende Kram-Uiltjes*. LIN. als vooren. *Landmeter-soorten*.
 — 29 en 30. *Variërende Kram-Uiltjes*. LIN. (*) als vooren.
 — 31. *Variërend Kram-Uiltje*. LIN. als vooren. *Bilineata*. sp. 170.
 — 32-40. 43 en 44. *Verskillende soorten der Kram-Uiltjes*. LIN. *Landmeter-soorten*.
 — 41 en 42. *Variërende Nacht-Kapellen*. LIN. *Tot de Zy-spinders behoorende*. *Varieteit der Lubricipeda*. sp. 47.

L X V. T A F E R E E L.

Koorebouten, Sprinkhaan-soorten, enz.

- Num. 1 en 2. *De groote Inlandsche Spekeeter Mug en Worm*. LIN. *Terrestris*. sp. 10. Gen. 221.
 — 3 en 4. *Koorebout met bruin gevakte vleugels, en Nimf*. LIN. *Umbrata*. sp. 13. Gen. 207.
 — 5. *Inlandsche Water-Worm*, tot N. 7 en 8. behoorende.
 — 6. *Geel en bruin gevakte Inlandsche groote Wesp*. LIN. *Crabro* sp. 1. Gen. 217.
 — 7 en 8. *Inlandsche Water-Worm en deszelfs huis-*

- ditus fuit, theca; Larva speciei Phryganeorum LIN.
NÆI.
Num. 9 & 10. Libellula europæa, abdomine depresso; cum
Larva. Libellula depressa LIN. Gen. 207. sp. 5.
— 11. Larva Libellulæ cujusdam majusculæ.
— 12. Larva Dytisci majoris, viridescens.
— 15. Ephemera nostras, vulgo nomine *Haast* vel *Oever-
aas* nota. Ephemera boraria LIN. Gen. 208. sp. 4.
— 14 & 15. Locustæ apteræ, adeoque verosimillime im-
perfectæ.
— 16 & 17. Locustæ nostratis, vulgarissimæ uterque se-
xus. Ad Gryllos Tettigonia LIN. referenda species. Gen. 194.
— 18. Locustæ alis pallide cyaneis atque rubris; ad Gryl-
los Locustas LIN. (*) deleganda.
— 19. Locustæ cæruleis alis, insignis; Gryllus cærulescens
LIN. sp. 48.
— 20. Locustæ alas rubicunda. Gryllus stridulus LIN. sp.
50.
— 21. Locustæ magna, nostras. Gryllus migratorius LIN.
sp. 45.
— 22. Locustæ singularis; ad Gryllos Locustas LIN. redu-
cenda.
— 23. Grylli campestris europæi, femina. Gryllus cam-
pestris LIN. sp. 21.
— 24. Gryllus domesticus; etiam LIN. sic dictus sp. 20.

T A B U L A L X V I.

Gryllorum species variæ.

- Num. 1—3. Grylli species Folium ambulans flavum atque
venosum, diverso statu exhibitum, una cum sequenti ve-
rosimillime Americane originis. Gryllus Citrifolius LIN. Gen.
194. sp. 23.
— 4 & 5. Folium ambulans fusci coloris, nigro veno-
sum, utroque latere expositum; ad Gryllos Mantès LIN.
(*) connumeranda species.
— 6 & 7. Præcedentis varietas (*).
— 8 & 9. Affinis præcedentibus (*).
— 10 & 11. Folium ambulans dilute rufi coloris, ad ean-
dem LIN. (*) tribum delegandum.
— 12. A præcedenti paululum diversa species, eodem se-
cundum LIN. (*) referenda.

T A B U L A L X V I I.

Gryllorum species.

- Num. 1 & 2. Folium ambulans flavo virentis coloris, ru-
fescens venis pictum. Gryllus religiosus LIN. Gen. 194.
sp. 5.
— 3 & 4. Folium ambulans, dilute flavescens atque ocel-
latum. Gryllus precarius LIN. sp. 7.
— 5 & 6. Varietas præcedentis.
— 7 & 8. Folium ambulans pallide flavicantis coloris,
marginibus viridibus, ocellis alarum nullis; ad præceden-
tes pariter pertinens.
— 9 & 10. Folium ambulans gryseo cinereum, obscu-
riorique colore inquinatum. Gryllus oratorius LIN. sp. 6?
— 11. Locustæ fusca, subrubro atque cinereo maculata;
ad Gryllos Locustas LIN. (*) referenda.
— 12. Locustæ aptera, obscure fusca, nigroque puncta-
ta; verosimillime Larva nondum incrementi terminum a-
depta.

T A B U L A L X V I I I.

Libellulæ variæ atque Grylli.

- Num. 1 & 2. Libellulæ gracilius e tribu, alis maculosis f.
Virgunculæ abdomine longissimo, ex Orientali India; ad
Libellulas erectipennes LIN. (*) Gen. 207. pertinentes.
— 3. Libellula atra; ad idem Genus LIN. (*).
— 4. Libellula fusca, alis nigro maculatis. Ad idem Ge-
nus LIN. (*).
— 5. Libellula alis fuscis, antennis prælongis; ad idem,
ut videtur, LIN. (*) Genus referenda.
— 6. Libellula alis obsolete maculatis; ad idem Genus
LIN. (*).
— 7 & 8. Folium ambulans subfuscum, testaceo macu-
latum. Grylli Mantis species LIN. Gen. 194.
— 9. Locustæ species aptera, nostratibus Scherminkel, cog-
nomine podagricus dictus. Gryllo Gongylodi LIN. sp. 4. af-
finis.
— 10. Folium ambulans subflavum, viridi fimbriatum
Gryllus bicornis LIN. sp. 8?
— 11. Folium ambulans alis partim viridibus, partim fla-
vis. Grylli Mantis species. LIN. (*).
— 12. Aliud Grylli podagrici num. 9. specimen pariter
apterum.
Tom. IV.

je, waar uit een Water-Uil, Phrynganea LINNÆI, voort-
komt.

- 9 en 10. Platlyvige inlandsche Korebout en Nimf. LIN. De-
pressa. sp. 5. Gen. 207.
— 11. Nimf van een groote Korebout.
— 12. Nimf van de groote groenachtige Water-Tor.
— 13. Het bekende Inlandfche Haast of Oever-aas. LIN. Ho-
raria. sp. 4. Gen. 208.
— 14 en 15. Ongeveugelde Sprinkhanen, mogelyk onvolmaakte.
— 16 en 17. Gemeene Inlandfche Sprinkhanen, Man en Wyf-
je. LIN. By de V. Afdeeling der Sprinkhaan-soorten Tettigonia
behoorende. Gen. 194.
— 18. Licht-blaauw en Roodveugelige Sprinkhaan. LIN. (*)
als vooren, VI. Afdeeling Locustæ.
— 19. Blaauwveugelige Sprinkhaan. LIN. Cærulescens sp. 48.
— 20. Roodveugelige Sprinkhaan. LIN. Stridulus. sp. 50.
— 21. Groote Inlandfche Sprinkhaan. LIN. Migratorius. sp. 45.
— 22. Vreemde Sprinkhaan. LIN. (*) Locustæ soort. VI.
Afdeeling.
— 23. Wyfjes inlandfche Veld-Krekel. LIN. Campestris. sp. 21.
— 24. Huis-krekel. LIN. Domesticus. sp. 20.

L X V I. T A F E R E E L.

Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1—3. In verschillende standen verbeelde Sprinkhaan-soort, of
geel en geaderd Wandelend-Blad, waarschynlyk, met de volgende,
uit West-Indiën. LIN. Sprinkhaan-soort. Citrifolius. sp. 23.
Gen. 194.
— 4 en 5. Bruin, zwart-geaderd Wandelend-Blad, onder en
boven te zien. LIN. (*). By de Wandelende-Bladen, I. Afde-
ling, Grylli Mantis behoorende.
— 6 en 7. Varieteit der voorige.
— 8 en 9. Varieteit der voorige.
— 10 en 11. Licht-rofchkleurig Wandelend-Blad. LIN. (*)
als vooren.
— 12. Verschillend soort der voorige. LIN. (*) als vooren.

L X V I I. T A F E R E E L.

Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1 en 2. Geelachtig-groen, rofch-aderachtig getekend Wande-
lend-Blad. LIN. (*) als vooren. Varieteit der Religiosus. sp. 5.
Gen. 194.
— 3 en 4. Licht-geelachtig en geogd Wandelend-Blad. LIN.
Pecarius. sp. 7.
— 5 en 6. Varieteit der voorige.
— 7 en 8. Licht-geelachtig en groen-gezoomd ongeogd Wande-
lend-Blad. LIN. (*) Varieteit der voorige.
— 9 en 10. Grys-groen en donker-gevlakt Wandelend-Blad. LIN.
Oratorius. sp. 6?
— 11. Bruine, rood- en grys-gevlakte Sprinkhaan. LIN. (*)
By de VI. Afdeeling Locustæ behoorende.
— 12. Donker-bruine, zwart-geftipte ongeveugelde Sprink-
haan, mogelyk eene onvolwasfene.

L X V I I I. T A F E R E E L.

Juffertjes, Korebouts en Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1 en 2. Langstaartige, met zwart-gevlakte vleugels versierde
Juffertjes, uit Oost-Indiën. LIN. (*) Gen. 207.
— 3. Zwart Koreboutje. LIN. als vooren.
— 4. Bruin, en zwart-gevlakt vleugelig Koreboutje. LIN. (*)
als vooren.
— 5. Zwart-gevlakt, vlerkig en lang-gehoornd Koreboutje. LIN.
(*) als vooren.
— 6. Vaal-gevlakt vlerkig Koreboutje. LIN. (*) als vooren.
— 7 en 8. Vaal en bruin-vleugelig Wandelend-Blad. LIN. (*)
By de I. Afdeeling der Mantis behoorende. Gen. 194.
— 9. Ongeveugelde Sprinkhaan-soort, de Podagra-Scherminkel
genaamd. LIN. (*) als vooren. Varieteit der Gongylodes.
sp. 4.
— 10. Geelachtig en groen-gezoomd vleugelig Wandelend-Blad.
LIN. als vooren Bicornis. sp. 8?
— 11. Groen en geelkleurig Wandelend-Blad. LIN. (*) Va-
rieteit der Mantis.
— 12. Ongeveugelde Podagra-Scherminkel, tweede soort van
Num. 9.

* * * * *

Num. 13.

- Num. 13. Folium ambulans parvulum, elytris quasi secundariis instructum. Grylli *Mantis* sp. LIN. (*).
 — 14. Varietas præcedentis.
 — 15 & 16. Folium ambulans parvulum atque apterum, verosimillime imperfectum.

TABULA LXIX.

Species Gryllorum.

- Num. 1—6. Foliorum ambulantium species diversæ, omnes elytris vario gradu viridibus præditæ, & utraque facie exhibitæ; ad Gryllos *Mantes* LIN. (*) Gen. 195. ablegandæ.
 — 7 & 8. Folium ambulans thorace inflato flavissimo, ex rubente viridique maculato singulare. Gryllo *strumario* LIN. sp. 10. affinis species.
 — 9—12. Locustæ variæ, subfusci omnes coloris, elytris-que exacte conniventibus dorsum obtektæ; ad Locustarum LIN. (*) tribum forte redigendæ.

TABULA LXX.

Species Gryllorum.

- Num. 1 & 2. Folium ambulans fuscum, albo striatum. Grylli *Mantis* species LIN. (*) Gen. 194.
 — 3 & 4. Locusta alis purpurascens notabilis. LIN. (*).
 — 5 & 6. Locusta alis rubris, albo marginatis. LIN. (*).
 — 7 & 8. Folium ambulans, elytris æruginose viridissimis. Grylli *Mantis* species LIN. (*).
 — 9 & 10. Folium ambulans a præcedenti vix diversum.
 — 11 & 12. Locusta elytris flavis. Gryllus *Tettigonia* secundum LIN. (*).
 — 13 & 14. Folium ambulans coloris plumbei, elytris secundariis perangustis instructum. Gryllus *Mantis* LIN. (*).

TABULA LXXI.

Species Gryllorum.

- Num. 1 & 2. Locusta elytris instructa pallide flavis, venosis. Ad Gryll. *Locustarum* LIN. (*) tribum deducenda. Gen. 194.
 — 3 & 4. Locusta alas habens obscure fuscas, taniolis nigris pictas. Ad eandem LIN. (*) tribum pertinens.
 — 5 & 6. Locusta luteo fusca. LIN. (*) eodem releganda.
 — 7 & 8. Locusta dilute flava, alis cinereo tessulatis. Gryll. *Tettigonia* LIN. (*).
 — 9 & 10. Locusta a præcedenti, nisi caudæ defectu, vix diversa. Gryll. *Locusta*? LIN. (*).
 — 11 & 12. Locusta obscure fusca, apicibus alarum hyalinis, nigroque maculatis. Gryll. *Locusta* LIN. (*).

TABULA LXXII.

Species Gryllorum atque Cicadarum.

- Num. 1 & 1. Locusta dilute cinerea, elytris nigro notatis. Gryllus *Tettigonia* LIN. (*) Gen. 194.
 — 3 & 4. Lyricen Surinamensis corpore ex prasino fusco-que vario. Ad Cicadas manniferas LIN. (*) Gen. 195. pertinens.
 — 5 & 6. Lyricen niger, corpore striis albis distincto. Eodem referendus LIN. (*).
 — 7 & 8. Locusta luteo fuscescens, elytra cinereo notata. Grylli *Locusta* species LIN. (*) Gen. 194.
 — 9 & 10. Locusta cinereo fusca, alis nigricante tessulatis, punctatisque. Eodem releganda LIN. (*).
 — 11 & 12. Locusta Capensis, alis partim cæruleis, partim rubris, nigro tessulatis. Grylli *criflati* LIN. sp. 5. forte varietas.

TABULA LXXIII.

Species Gryllorum.

- Num. 1 & 2. Folium ambulans coloris castanei. Gryllus *Mantes* LIN. (*) Gen. 194.
 — 3 & 4. Folium ambulans, hexapterum, ut videtur. Eodem referendum LIN. (*).
 — 5 & 6. Folium ambulans, elytris læte viridibus, nigroque venosis. Gryll. *Tettigonia* LIN. (*).
 — 7 & 8. Locusta oculo obscure rubro, albo halone cincto in apici ejusvis alæ. Gryllus *ocellatus* LIN. sp. 28.
 — 9 & 10. Folium ambulans alis basi purpurascens, postice fuscis, pallidoque marginatis. Gryll. *Mantes* LIN. (*).
 — 11. Cimicis species, erythroptera; ad LIN. (*) Gen. 198. releganda.

- Num. 13. Met kleine bastaard dekveugeltjes voorzien zynde Wandelend Blad. LIN. (*). Mantis soort.

— 14. Varietait der voorigz.

- 15 en 16. Ongeveugelde, klein, en mogelyk onvolwasste, Wandelende Bladen. LIN. als vooren.

LXIX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1—6. Alle min of meer groene dekveugels hebbende onderscheidende soorten van Wandelende Bladen, van beide zyden te zien. LIN. (*) als vooren Mantis soorten. Gen. 194.
 — 7 en 8. Met een Blaasachtig hoog-geel, rondachtig en donkergroen gevakt schild voorzien zynde Wandelend-Blad. LIN. Varietait der Strumarius. sp. 10.
 — 9—12. Verscheide, doch alle min of meer bruine, grysgeplakte en met dichtsluitende vleugeldekken voorzien zynde Sprinkhaan-soorten. LIN. (*) Locustæ soorten?

LXX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1 en 2. Bruine met witte streepjes versierd Wandelend-Blad. LIN. (*) Mantis soort. Gen. 194.
 — 3 en 4. Paarsch-rood vleugelige Sprinkhaan. LIN. (*).
 — 5 en 6. Bloed-roode en wit-gerande Sprinkhaan. LIN. (*).
 — 7 en 8. Licht-spaanschgroene dekveugels hebbend Wandelend-Blad. LIN. (*) Mantis soort.
 — 9 en 10. Weinig met het voorige verschillend Wandelend-Blad.
 — 11 en 12. Geel dekveugelige Sprinkhaan. LIN. (*). Tot de V. Afdeling der Tettigoniæ behoorende.
 — 13 en 14. Lookleurig en met kleine bastaard dekveugeltjes voorzien zynde Wandelend-Blad. LIN. (*) Tot de Mantis behoorende.

LXXI. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1 en 2. Flaauw-geele, geaderde dekveugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) Tot de Locustæ VI. Afdeling behoorende. Gen. 194.
 — 3 en 4. Donker-bruine en zwart-gebande vliegveugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
 — 5 en 6. Geelachtig-bruine Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
 — 7 en 8. Licht-geele, met graauwe vierkante vlakjes versierde onderveugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) Tot de V. Afdeling der Tettigoniæ behoorende.
 — 9 en 10. Uitgenomen den staart, weinig met de voorige verschillende Sprinkhaan. LIN. (*) Tot de VI. Afdeling der Locustæ behoorende.
 — 11 en 12. Donker-bruine, wit-gaasachtig doorschynend en zwartgevlakte Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.

LXXII. TAFEREEL.

Sprinkhaan- en Lieremans-soorten.

- Num. 1 en 2. Licht-graauwe en zwart-getekende dekveugelige Sprinkhaan. LIN. (*) Tot de V. Afdeling der Tettigoniæ behoorende. Gen. 194.
 — 3 en 4. Gras-groen en bruinlyvige Lieremans-Vlieg, uit Surinamen. LIN. (*) Tot de II. Orde, IV. Afdeling der Manifestæ behoorende. Gen. 195.
 — 5 en 6. Zwart, en wit gestreept lyvige Lieremans-vlieg. LIN. (*) als vooren.
 — 7 en 8. Licht-bruinachtig-geele, met asch-graauwe vlakjes versierde dekveugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) Tot de VI. Afdeling der Locustæ behoorende. Gen. 194.
 — 9 & 10. Donker-groene, met vaal-zwarte ruitjes en stipjes getekende vliegveugelige Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
 — 11 en 12. Blauwe, roode en zwart-gevlakte vliegveugelige Sprinkhaan, van de Kaap de goede Hoop. LIN. Varietait der Crifatus. sp. 5?

LXXIII. TAFEREEL.

Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1 en 2. Kastanje-bruin Wandelend-Blad. LIN. (*) Tot de I. Afd. der Mantis behoorende. Gen. 194.
 — 3 en 4. Sesuleugelig bruin Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.
 — 5 en 6. Licht-groen en zwart-geaderd dekveugelig Wandelend-Blad. LIN. (*) Tettigoniæ soort.
 — 7 en 8. Sprinkhaan, met Carmyn-roode wit-gerande vlakken op de vliegveugels, uit Surinamen. LIN. Ocellatus sp. 28.
 — 9 en 10. Wandelend-Blad, met paarsch-roode, verder, bruin en licht-geele onder of vlieg-veugels. Tot de Mantis behoorende.
 — 11. Roodvleugelige Wandhuis-soort. LIN. (*) Gen. 198.

TAFE-

T A B U L A LXXIV.

Gryllorum species.

- Num. 1. Locusta luteo gryseis, cinereoque tessulatis alis, Tapetum Perfici vulgo dicta. Ad Gryllos Bullas LIN. (*) Gen. 194. deducenda.
- 2. Locusta obscure luteo grysea, fusco tessulata, Tapeti Perfici species; eodem referenda LIN. (*).
- 3. Locusta Indica, dilute virens, saturationis viridis maculis varia; Grylli Bullae pariter species LIN. (*).
- 4. Locusta alis pallidissime virentibus, eodem pertinens LIN. (*).
- 5. Locusta tota gryseo rubicundi coloris, ad eandem quoque tribum ableganda LIN. (*).
- 6 & 7. Locustae obscure fuscæ, nigroque notatæ; ambo Gryll. Bullis LIN. (*) affines.
- 8. Locusta fusco nigra, albo & virescenti maculata. LIN. (*) Larva videtur.
- 9. Locusta alis flavescentibus, antennisque foliaceis insignis; Grylli Acridæ species LIN. (*).
- 10. Præcedentis Locustæ varietas.

T A B U L A LXXV.

Gryllorum species.

- Num. 1 & 2. Locusta capite insigniter crasso, oblongo. Grylli Locustæ species LIN. (*) Gen. 194.
- 3 & 4. Folium ambulans dilute flavum, marginibus alarum fuscis. Grylli Mantidis species LIN. (*).
- 5 & 6. Locusta chloroptera, ad Gryll. Tettigoniae LIN. (*) pertinens.
- 7 & 8. Locusta alis cinerascens instructa. Eodem LIN. (*).
- 9 & 10. Locusta alis cinereo flavescentibus. LIN. (*) eodem.
- 11. Folium ambulans cinereo fusci coloris. Gryll. Mantidis LIN. (*).

T A B U L A LXXVI.

Gryllorum species.

- Num. 1 & 2. Folium ambulans gryseo fuscum; ad Gryll. Mantidis LIN. (*) Gen. 194. accedens.
- 3 & 4. Folium ambulans ex fusco luteum. LIN. (*) eodem.
- 5 & 6. Folium ambulans dilute fuscum. LIN. (*) eodem.
- 7 & 8. Folium ambulans cinereum, alarum apicibus fuscis. LIN. (*) eodem.
- 9 & 10. Folium ambulans, elytris alisque unitis, antico margine cinereo nigroque tessulatis. LIN. (*) eodem.
- 11 & 12. Folium ambulans elytris fuscis, nigro notatis. LIN. (*) eodem.
- 13 & 14. Affinis species ejus, quam num. 9 & 10. expriment, elytris pariter quasi spuris instructa. LIN. (*) eodem.

T A B U L A LXXVII.

Species Gryllorum & Cicadarum Lanternariorum.

- Num. 1 & 2. Folium ambulans Indicum, fusco luteum, alas fusco atque nigricante maculatum, præter elytra, operculis alarum spuris 1. secundariis angustis, alæ connatis instructa. Grylli Mantidis species LIN. (*) Gen. 194. Not. Extrema pedum, in icone rudius expressa, ex descriptione postea correctæ sunt.
- 3 & 4. Lanternarius vulgaris, Americanus. Cicada Lanternaria LIN. Gen. 195. sp. 1.
- 5 & 6. Lanternarius lanternæ capitis muricata singularis; ad Cicadas lanternarias LIN. (*) referendus.
- 7 & 8. Diversa a præcedenti species. LIN. (*) eodem pertinens.

T A B U L A LXXVIII.

Gryllorum atque Libellularum species.

- Num. 1 & 2. Folium ambulans Indicæ originis, elytra fiftens subnigra, rufescentesque & nigro pictas alas, elytris quasi spuris præmunitas; ad Gryllos Mantidis LIN. (*) referendum.
- 3 & 4. Species a præcedenti magnitudine imprimis diversa. LIN. (*) eodem.
- 5 & 6. Locusta fusca, alas nigris notis varia. Inter LIN. (*) Gryllos Tettigoniae collocanda.
- 7 & 8. Libellula Americana, alis fusco maculatis, nigroque punctatis. Libell. dimidiata LIN. Gen. 207. sp. 14 §
- 9 & 10. Libellula fuscipennis, Americana. Ex eodem Genere LIN. (*).
- 11 & 12. Libellula alis cæruleo atris, alba lineola bipartitis, Americana. Ad idem Genus LIN. (*) pertinens.

LXXIV. TAFEREEL.

Sprinkhaan-foorten.

- Num. 1. Geelachtig, graauw-bruine, grys-gevlakte Sprinkhaan, Persiaansche-Mat genaamd. LIN. (*) Bullæ soort. Gen. 194.
- 2. Donker-bruine en bruin-gevlakte Persiaansche-Mat Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
- 3. Licht-groene en groen-gevlakte Sprinkhaan, uit Oost-Indiën. LIN. (*) Tot de III. Afdeeling Bullæ behoorende.
- 4. Flaauw-groen-veugelige Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
- 5. Rofsch-vleeschkleurige Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
- 6 en 7. Donker-bruine, zwart-gestreepte Sprinkhanen. LIN. (*) Bullæ soorten.
- 8. Bruin-zwarte, wit-gevlakte en groenachtige Sprinkhaan. LIN. (*) Schynt eene onvolmaakte.
- 9. Geelachtig-afschgrauw-veugelige en gebladerde hoorns vorende Sprinkhaan. LIN. (*) Tot de II. Afdeeling der Acridæ behoorende.
- 10. Varieteten der vorige.

LXXV. TAFEREEL.

Sprinkhaan-foorten.

- Num. 1 en 2. Dik en langhoofdige Sprinkhaan. LIN. (*) By de VI. Afd. Locustæ behoorende. Gen. 194.
- 3 en 4. Licht-geel en bruin-gerand-veugelig Wandelend-Blad. LIN. (*) By de I. Afdeeling Mantis behoorende.
- 5 en 6. Groen-veugelige Sprinkhaan. LIN. (*) By de Tettigoniae behoorende.
- 7 en 8. Afschkleurig-veugelige Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
- 9 en 10. Geelachtig-afschkleurig-veugelige Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
- 11. Bruin-graauw Wandelend-Blad. LIN. (*) By de Mantis behoorende.

LXXVI. TAFEREEL.

Sprinkhaan-foorten.

- Num. 1 en 2. Graauw-bruin Wandelend-Blad. LIN. (*) By de Mantis behoorende. Gen. 194.
- 3 en 4. Bruin-geel Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.
- 5 en 6. Licht-bruin Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.
- 7 en 8. Graauw-bruin, puntig-veugelig Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.
- 9 en 10. Zwart, en graauw-veugelkantig, de dek- en vlieg-veugels aan elkander vast zynde, Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.
- 11 en 12. Bruine en zwart-getekende dek-veugels hebbende Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.
- 13 en 14. Tweede soort van N. 9 en 10. Met kleine basterd-dekveugeltjes versierd Wandelend-Blad. LIN. (*) als vooren.

LXXVII. TAFEREEL.

Sprinkhaan-foorten en Lantaarndragers.

- Num. 1 en 2. Geelachtig-bruin, en zwart en bruin-gevlakte vleugels hebbende, die aan de dekveugels vast zyn, en daarenboven met kleine basterd-dekveugels versierd Wandelend-Blad, uit Oost-Indiën. LIN. (*) By de Mantis behoorende. Gen. 194. NB: De uiteinden der voeten zyn na de beschrijving van deze Tafereel verbeterd.
- 3 & 4. De gewoone soort van Lantaarndrager, uit West-Indiën. LIN. II. Orde, I. Afdeeling der half-dekveugelige. Lanternaria sp. 1. Gen. 195.
- 5 en 6. Doornachtige Lantaarndrager. LIN. (*) By de vorige behoorende.
- 7 en 8. Weder verschillend soort der vorige. LIN. (*) als vooren.

LXXVIII. TAFEREEL.

Sprinkhaan- en Koorebout-foorten.

- Num. 1 en 2. Rofsche, zwart getekende dekveugels, en daar aan vastgehechte vlieg- en basterd-dekveugels hebbend Wandelend-Blad, uit Oost-Indiën. LIN. (*) By de Mantis behoorende. Gen. 194.
- 3 & 4. Derde, meerendeels in groote met de vorige verschillende soort. LIN. (*) als vooren.
- 5 en 6. Bruine, en zwart gespikkelde vleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) By de Tettigoniae behoorende.
- 7 en 8. Koorebout met bruin-gevlakte en zwart-gestipte vleugels, uit West-Indiën. LIN. Dimidiata. sp. 14? Gen. 207.
- 9 en 10. Bruin-veugelige Koorebout, uit West-Indiën. LIN. (*) Varieteten als vooren.
- 11 en 12. Koorebout, met hoog-blaauwe en wit gestreepte vleugels, uit West-Indiën. LIN. (*) als vooren.

TAFE-

TABULA LXXIX.

Gryllorum species Capenses.

- Num. 1 & 2. *Locusta saturata viridis*, alas fusco maculata. Grylli *Locustæ* species LIN. (*) Gen. 194.
 — 3 & 4. *Locusta alis hyalino reticulatis*, rubicundo undulatis. Grylli *Tettigoniæ* species LIN. (*).
 — 5 & 6. *Locusta cinerea*, nigro picta; Gryll. *Bullis* LIN. (*) adnumeranda.
 — 7 & 8. *Locusta cœrulea*, albo guttata. Gryllus *morbilloso* LIN. sp. 42. adfinis.
 — 9 & 10. *Locusta alis purpurascens*, viridissimo terminatis. Grylli *Locustæ* LIN. (*) species.
 — 11 & 12. *Locusta alis pallidius virentibus*, ex parte pulcherrime rubris, apice olivaceis. In eadem LIN. (*) tribu numeranda.
 — 13 & 14. *Locusta elytris flavis*, rufescente striatis prædita. Ad Gryll. *Tettigoniæ* LIN. (*) accedens.
 — 15 & 16. *Locusta dilute cinerea*, obsoleto fusco striata. Ad eandem LIN. (*) tribum referenda.

TABULA LXXX.

Gryllorum species.

- Num. 1 & 2. *Locusta elytris dilute viridibus*, alasque flavescens, a Tab. LXXIV. n. 9. paulo diversa & Gryll. *Acridis* LIN. (*) Gen. 194. adnumeranda, forte *turritus* sp. 12.
 — 3 & 4. *Locusta cinerea*, dilutionibus maculis. Gryll. *Bulla* LIN. (*).
 — 5 & 6. *Locustella viridis*, alis hyalinis. Gryll. *Locustæ* LIN. (*) species.
 — 7 & 8. *Locusta obscure cinerea* fusca. Gryll. *Tettigonia* LIN. (*).
 — 9 & 10. *Locusta alis cinnabarinis*, nigro inquinatis, margineque fuscis. Gryll. *Locustæ* LIN. (*).
 — 11 & 12. *Locusta alis coerulescentibus*, plumbeo transversim striatis, fuscescenteque maculatis, Capensis. Gryll. *Locustis* LIN. (*) addendus.
 — 13 & 14. *Folium ambulans elytra viridia*, alasque cinerascens, nigro notatas exhibens. Gryll. *Mantes* LIN. (*).
 — 15 & 16. *Locusta alis rubris*, fascia nigro alba trajectis. Gryllus *obscurus* LIN. sp. 52?

TABULA LXXXI.

Grylli, aliaque.

- Num. 1. *Locusta Indica*, ex earum numero, quæ nostratibus *Scherminkels* audiunt. Gryllus *M. Gigas* LIN. Gen. 194. sp. 1.
 — 2. *Folium ambulans fuscum*; elytris spuriis alarum nigro variegatis. Ad Gryll. *Mantes* LIN. (*).
 — 3. *Locusta muricata*, aptera; quales fere omnes imperfectæ f. *Locustarum* Larvæ esse videntur. LIN. (*) eodem.
 — 4. *Folii ambulantis impenne itidem specimen*, pariterque pro Larva habendum. LIN. (*) eodem.
 — 5. Species ad n. 3. accedens, exiguis alarum vaginulis instructa. LIN. (*) eodem.
 — 6. Alia a præcedentibus diversa. LIN. (*) eodem.
 — 7 & 8. *Scorpionem aquaticum*, quod vulgo vocant *Infectum*. *Nepa atra* LIN. Gen. 197. sp. 4.
 — 9 & 10. *Scorpionis aquatici species*. *Nepæ* species LIN. (*).
 — 11 & 12. *Scorpio aquaticus*. *Nepæ cinerea* LIN. sp. 5. varietas, vel potius corrupta icon.
 — 13. *Scarabæi aquatici species atra*, lævis. *Dytisci* species LIN. (*) Gen. 185.

TABULA LXXXII.

Grylli aliaque.

- Num. 1. *Spectrum majus*, five *Scherminkel* nostratum, Surinamense. Gryllus *phthificus* LIN. Gen. 194. sp. 2?
 — 2. Specimen, vaginulis alarum a præcedenti diversum. LIN. (*) eadem species.
 — 3. Grylli species alis destituta & vaginulis tantum gaudent. LIN. (*) eodem.
 — 4—6. Præcedenti adfines. LIN. (*) eodem.
 — 7. *Folii ambulantis species* & alis & elytris istis spuriis f. secundariis instructa. Gryll. *Mantibus* LIN. (*) adjicienda.
 — 8. Præcedentis varietas. LIN. (*) eodem.
 — 9. *Scarabæus capricornus niger*, rubro fasciatus. *Cerambycis succinctorum* LIN. Gen. 179. sp. 20. varietas.
 — 10. *Capricornus flavus*, nigro maculatus. Species *Cerambycis* LIN. (*).
 — 11. *Capricornus nigro rubroque pictus*. Ad idem Genus LIN. (*).

LXXIX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-foorten, alle van de Kaap de goede Hoop.

- Num. 1 en 2. Donker-groene, met donker-bruin-vlakkige ondervleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) by de VI. Afd. der *Locustæ* behoorende. Gen. 194.
 — 3 en 4. Gaasachtige, licht-rofchkleurig gestreepte ondervleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) by de V. Afd. der *Tettigoniæ* behoorende.
 — 5 en 6. Licht-graauw met zwarte tekening versierde Sprinkhaan. LIN. (*) by de III. Afd. der *Bullæ* behoorende.
 — 7 en 8. Blaauwe, witgevlakte dekvleugelige Sprinkhaan. LIN. (*) Varietateit der *Morbillofus*. sp. 42.
 — 9 en 10. Paarskleurige, en donkergroen-puntige ondervleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) tot de VI. Afd. der *Locustæ* behoorende.
 — 11 en 12. Vaal-groene, schoon-roode en flauw-bruinachtig groen gepunte ondervleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.
 — 13 en 14. Geel rofch-streepige dekvleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) by de *Tettigoniæ* behoorende.
 — 15 en 16. Licht-afchgraauw, licht-bruin streepige Sprinkhaan. LIN. (*) als vooren.

LXXX. TAFEREEL.

Sprinkhaan-foorten.

- Num. 1 en 2. Licht-groene dekvleugels en geelachtige ondervleugels hebbende Sprinkhaan, verschillende van Taf. LXXIV. num. 9. LIN. (*) by de II. Afd. der *Acridæ* behoorende *Turritus*. sp. 12? Gen. 194.
 — 3 en 4. Graauwe, licht-graauw gevlakte Sprinkhaan. LIN. (*) by de *Bullæ* behoorende.
 — 5 en 6. Groen, gaasachtige vleugels hebbend Sprinkhaantje. LIN. (*) by de *Locustæ* behoorende.
 — 7 en 8. Donker-bruinachtig-graauwe Sprinkhaan. LIN. (*) by de *Tettigoniæ* behoorende.
 — 9 en 10. Schoon-roode, zwartgevlakte, en vaal onder-kantige vlieg-vleugels hebbende Sprinkhaan. LIN. (*) by de *Locustæ* behoorende.
 — 11 en 12. Blaauw, lootkleurig-blaauw-gestreepte en een bruin-achtig-rofch gevlakte rand hebbende Sprinkhaan, van de Kaap de goede Hoop. LIN. (*) by de *Locustæ* behoorende.
 — 13 en 14. Groene dekvleugels, en graauwe met zwarte tekening versierde ondervleugels hebbend Wandelend Blad. LIN. (*) by der *Mantis* behoorende.
 — 15 en 16. Roode, wit en zwart gebande Sprinkhaan. LIN. *Obscurus* sp. 52?

LXXXI. TAFEREEL.

Sprinkhaanen, enz.

- Num. 1. *Scherminkel* - Sprinkhaan, uit Oost-Indiën. LIN. by de *Mantis* foorten, *Gigas*. sp. 1. Gen. 194.
 — 2. Bruin en zwart-gestreept, de vlieg en dekvleugels aan elkander vast gehecht, en met als bastaard dekvleugeltjes voorzien zynde Wandelend-Blad. LIN. (*) by de voorgaande behoorende.
 — 3. Ongeveugelde gedoornde Sprinkhaan-foort, mogelyk zyn deze Onvolwassene foorten. LIN. (*) als vooren.
 — 4. Ongeveugeld Wandelend-Blad of Sprinkhaan-foort, insgelyks mogelyk een onvolgroeide. LIN. (*) als vooren.
 — 5. Verschillende van Num. 3. met bastaard-dekvleugels. LIN. (*) als vooren.
 — 6. Wederom verschillende. LIN. (*) als vooren.
 — 7 en 8. Kleine Water-Schorpioen-Tor. LIN. by de II. Orde. *Atra*. sp. 4. Gen. 197.
 — 9 en 10. Water-Schorpioen-foort. LIN. (*) by de voorgaande.
 — 11 en 12. Water-Schorpioen. LIN. (*) Varietateit der *Cinerea*. sp. 5.
 — 13. Gladde zwarte Water-Tor. LIN. (*) by de Water-Torren. I. Orde Gen. 185.

LXXXII. TAFEREEL.

Sprinkhaanen, enz.

- Num. 1. Het groote Spook ook de groote *Scherminkel* genaamd, uit Surinamen. LIN. Gen. 194. *Phthificus* sp. 2?
 — 2. Van de voorgaande door twee dekvleugels verschillende. LIN. (*) als vooren.
 — 3. Bastaard-dekvleugels hebbende ongeveugelde Sprinkhaan-foort. LIN. (*) als vooren.
 — 4—6. Varietateit der voorgaande. LIN. (*) als vooren.
 — 7. Geveugelde, en bastaard-vleugelige Sprinkhaan of Wandelend-Blad-foort. LIN. (*) als vooren tot de *Mantis* behoorende.
 — 8. Varietateit der voorgaande. LIN. (*) als vooren.
 — 9. Zwarte, en roodgevlakte Bok-Tor. LIN. (*) Gen. 179. Varietateit der *Succinctus*. sp. 20.
 — 10. Geel en zwartgevlakte Bokje. LIN. (*) tot voorig *Geflacht* behoorende.
 — 11. Zwart en rood Bokje. LIN. (*) als vooren.

Num. 12.

- Num. 12. *Capricornus niger*, rubro maculatus. LIN. (*) eodem.
 — 13. *Capricornus fere totus ruber*. LIN. (*) eodem.
 — 14. *Hydrocanthus ater*, cinereis striis variis. Ad *Dytiscos* LIN. (*) Gen. 185.
 — 15. *Præcedentis varietas*. LIN. (*) eodem.
 — 16. *Cantharus niger*; ad LIN. (*) Gen. 171. referendus.
 — 17. *Flavus alius*, eodem connumerandus (*).
 — 18. *Scorpii aquatici species*. *Nepa linearis* LIN. Gen. 197. sp. 7.
 — 19. *Præcedentis imperfecta Larva*.
 — 20. *Alia ejusdem Larva*.

T A B U L A L X X X I I I.

Grylli, atque Coleoptera varia.

- Num. 1 & 2. *Scorpio aquaticus maximus*, Surinamensis, prono & supino latere conspiciendus. *Nepa grandis* LIN. Gen. 197. sp. 1.
 — 3. *Capricornus speciosus*, Surinamensis. *Cerambycis species* LIN. (*) Gen. 179.
 — 4. *Capricornus major*, gryseofuscus, Surinamensis. Ejusdem generis LIN. (*).
 — 5. *Locusta cinerea*, nigro lineata. *Gryllus Bulla* LIN. Gen. 194.
 — 6. *Locusta colore coffeæ*, striis cinereis interstincto. LIN. (*) inter *Gryllos Bullas* collocanda.
 — 7. *Locusta testaceo fusca*, nigroque striata. LIN. (*) eodem referenda.
 — 8. *Locusta obsoleta flava*. LIN. (*) eodem.
 — 9. *Locusta obsoleta flava*, a præcedenti diversa. *Gryllus Tettigonia* LIN. (*).
 — 10. *Locusta rufescens*. *Gryllus Bulla* LIN. (*).
 — 11. *Locusta cinerea*. Idem ad *Gryllos Bullas* LIN. (*) pertinens.

T A B U L A L X X X I V.

Coleoptera varia, Gryllorumque species.

- Num. 1 & 2. *Buprestis obscura viridis*, Surinamensis. *Gigantea* LIN. Gen. 184. sp. 1.
 — 3 & 4. *Cantharus Americanus*, dilute fusco-cinereus, ad *Cerambyces* LIN. (*) Gen. 179. ablegandus.
 — 5 & 6. *Cantharus fusconiger*, *Cerambycis pariter species* LIN. (*).
 — 7. *Locusta viridis*, nigro maculata, striataque; species *Grylli Bullæ* LIN. (*) Gen. 194.
 — 8. *Locusta purpurascens*. Ejusdem cum præcedentibus LIN. (*) generis.
 — 9. *Locusta viridis atque fusca*, nigro striata. LIN. (*) eodem referenda.
 — 10. *Locusta viridi & purpureo vericolor*. LIN. (*) item ad *Bullas* deleganda.

T A B U L A L X X X V.

Cicadæ, Blattæ, aliaque.

- Num. 1 & 2. *Lyricen fuscus*. *Cicadæ mannifera species* LIN. (*) Gen. 195.
 — 3 & 4. *Lyricen elytris cinereis*, albo guttatis, ex Orientali India. *Cicada* item mannif. LIN. (*).
 — 5 & 6. Species in Gallia aliisque Europæ meridionalioribus vulgaris. *Cicada Orni* LIN. sp. 17.
 — 7 & 8. Species alia, scutis pectoralibus cinereis singularis. LIN. (*) *Cicadæ species*.
 — 9 & 10. Species Surinami vulgaris. *Cicada Tibicen* LIN. sp. 20.
 — 11 & 12. Alia, alas fusco maculata, Capensis. LIN. (*) *Cicadæ species*.
 — 13 & 14. *Blatta fusca*. LIN. (*) Gen. 193.
 — 15 & 16. *Blatta cinereo fusca*. LIN. (*) ejusdem generis.
 — 17 & 18. *Blatta scutata*, Surinamensis; *gigantea* LIN. sp. 1.
 — 19 & 20. *Blatta scutata minor*; *Africana* LIN. sp. 6.
 — 21 & 22. *Buprestis viridissima*, albo maculata. LIN. (*) Gen. 184.

T A B U L A L X X X V I.

Virguncularum sive Libellularum varia species.

- Num. 1. *Libellula corpore viridi*, alis fusco testaceoque coloratis. LIN. (*) Gen. 207.
 — 2. *Pseudo-Libellula antennis prælongis*, alas flavas fusco maculata. LIN. (*) an ad Gen. 210?
 — 3. *Libellula corpore viridis*, alas fusca. LIN. (*) Gen. 207.

Tom. IV.

- Num. 12. *Zwart en rood gevakt Bokje*. LIN. (*) als vooren.
 — 13. *Meeft roode Bok*. LIN. (*) als vooren.
 — 14. *Zwarte, grysgestreepte Water-Tor*. LIN. (*) Gen. 185.
 — 15. *Varieteit der vorige*. LIN. (*) als vooren.
 — 16. *Zwarte Tor*. LIN. (*) Gen. 171.
 — 17. *Geele Tor*. LIN. (*) als vooren.
 — 18. *Water Schorpioen-soort*. LIN. Gen. 197. *Linearis* sp. 7.
 — 19. *Varieteit der vorige* LIN. als vooren. *Onvolwasse*.
 — 20. *Onvolgroeide als vooren*.

L X X X I I I T A F E R E E L.

Sprinkhaanen en verschillende Tor-soorten.

- Num. 1 en 2. *De groote Water Schorpioen-Tor*. Boven en onder te zien, uit Surinamen. LIN. Gen. 197. *Grandis* sp. 1.
 — 3. *De Parade Bok*, uit Surinamen. LIN. (*) Gen. 179.
 — 4. *De groote bruine Bok-Tor*, uit Surinamen. LIN. (*) als vooren.
 — 5. *Afchkleurige, zwart gestreepte Sprinkhaan*. LIN. (*) Gen. 194. By de III. Afdeel. der *Bullæ* behoorende.
 — 6. *Koffykleurige, afchgrauwe gestreepte Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.
 — 7. *Bruin-roode, zwart gestreepte Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.
 — 8. *Vaal-geele Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.
 — 9. *Vaal-geele varieerende Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren. By de V. Afdeel. *Tettigoniæ* behoorende.
 — 10. *Rosch-kleurige Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren. By de III. Afdeel. *Bullæ* behoorende.
 — 11. *Afchgrauwe Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.

L X X X I V T A F E R E E L.

Tor-Bok en Sprinkhaan-soorten.

- Num. 1 en 2. *Donker-groene Agret-Tor*, uit Surinamen. LIN. Gen. 184. *Gigantea* sp. 1.
 — 3 en 4. *Licht-bruin-grauwe West-Indische Tor*. LIN. (*) Gen. 179.
 — 5 en 6. *Donker-bruine Tor*. LIN. (*) als vooren.
 — 7. *Groene, zwartgevlakte en gestreepte Sprinkhaan*. LIN. (*) Gen. 194. By de III. Afdeel. *Bullæ* behoorende.
 — 8. *Paarsch-roode Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.
 — 9. *Groene, zwartgestreepte en bruine Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.
 — 10. *Groene en paarschkleurige Sprinkhaan*. LIN. (*) als vooren.

L X X X V T A F E R E E L.

Lieremans, Kakkerlakken enz.

- Num. 1 en 2. *Bruinkleurige Liereman*. LIN. (*) Gen. 195. By de IV. Afdeel. de *Manifera* behoorende.
 — 3 en 4. *Graauw en witte gevakte voorvleugels hebbende Liereman uit Oost-Indiën*. LIN. als vooren.
 — 5 en 6. *Gemeene soort in Frankryk en elders vallende*. LIN. Orni. sp. 17.
 — 7 en 8. *Onder aan het lyf afchgrauwe schilden draagende*. LIN. (*) varieerende.
 — 9 en 10. *Gewoone in Surinamen vallende*. LIN. *Tibicen* sp. 20.
 — 11 en 12. *Met bruingevlakte vleugels, aan de Kaap de Goede Hoop vallende*. LIN. (*) varieerende.
 — 13 en 14. *Bruine Kakkerlak soort*. LIN. (*) Gen. 193.
 — 15 en 16. *Afchgrauw-bruine Kakkerlak*. LIN. als vooren.
 — 17 en 18. *Schild-Kakkerlak, uit Surinamen*. LIN. *Gigantea* sp. 1.
 — 19 en 20. *Kleine Schild-Kakkerlak*. LIN. *Africana* sp. 6.
 — 21 en 22. *Groene, witgevlakte Agret-Tor*. LIN. (*) Gen. 184.

L X X X V I T A F E R E E L.

Juffers of Korebout-soorten.

- Num. 1. *Groenlyrige, bruin en geel vleugelige Korebout*. LIN. (*) Gen. 207.
 — 2. *Geel, en bruin gevakt-vleugelig lang geboorde Bastaard-Koreboutje*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 3. *Groenlyrige, bruin-vleugelig Koreboutje*. LIN. (*) Gen. 207.

* * * * *

Num. 4.

- 4. *Libellula* alis fusco luteis, nigro maculatis, corpore viridi. LIN. (*) ad idem genus.
 — 5. *Pseudo-libellula* Capensis, alis fusco maculosis. Hemerobii species. LIN. (*) Gen. 210.
 — 6. *Libellula* corpore viridi, alis hyalinis, nigro punctatis. LIN. (*) Gen. 207.
 — 7 & 8. *Libellula* obsoleta fusca, alis nigro maculosis. LIN. (*).
 — 9. *Libellula* alis atris, transversim cano striatis. LIN. (*).
 — 10. *Pseudo-libellula* alis fuscis, lutescente punctatis. Hemerobii species. LIN. (*) Gen. 210.
 — 11. *Libellula*, alis ex nigro, cinereoque lutescente coloratis. LIN. (*) Gen. 207.
 — 12 & 13. *Pseudo-libellula* alis fuscescentibus, nigricante maculosis. Hemerobii species. LIN. (*) Gen. 210.
 — 14. *Libellula* alis fusco lutescentibus. LIN. (*) Gen. 207.
 — 15. *Libellula* alis fuscis, flavo maculatis. LIN. (*).
 — 16. *Libellula* obsoleta fusca, nigro maculata. LIN. (*).
 — 17. *Pseudo-libellula* nigricante maculata, Capensis. Hemerobii species. LIN. (*) Gen. 210.
 — 18. *Præcedentis* varietas.
 — 19. *Libellula* exsoleta atra, plumbeo venosa, apicibus alarum hyalinis nigro maculatis. *Dimidiata* LIN. Gen. 207. sp. 14. varietas.
 — 20. *Pseudo-libellula* fusco maculata. Hemerobius LIN. (*) Gen. 210.
 — 21. *Libellula* rufescente fasciata. LIN. (*) Gen. 207.
 — 22. *Papiliunculus* flavus, fusco maculatus, Surinamensis. *P. Heliconii* species. LIN. (*) Gen. 203.

T A B U L A L X X X V I I.

Insecta variorum generum, partim exotica, partim Europæa.

- Num. 1—5. *Libellula* nostratis metamorphosis.
 — 6. *Libellula* species Europæa. LIN. (*) Gen. 207.
 — 7. *Libellula* nostras, maxima *Grandis* LIN. (*) sp. 9.
 — 8. *Libellula* nostras, abdomine depresso. *Depressa* LIN. sp. 5.
 — 9. *Libellula* abdomine depresso, singularis; præcedentis forte varietas. LIN. (*).
 — 10. *Libellula* inquilina, vulgaris; *Vulgatissima* LIN. sp. 6.
 — 11. *Libellula* depressiventris, alia. *Depressa* LIN. sp. 5. affinis.
 — 12. *Libellula* vulgaris. *Rubicunda* LIN. sp. 4.
 — 13. *Libellula*, ut videtur, imperfecta, ex *Hollaarii* libello huc traducta.
 — 14 & 15. *Libellula* virgunculæ. *Puella* LIN. sp. 18.
 — 16—18. *Libellula* virginæ. *Virgo* LIN. sp. 17.
 — 19. *Locusta* exigua, ad *Gryllos Locustas* LIN. (*) Gen. 194. referenda.
 — 20. *Animalculum* rarissimum verosimiliter marinum, ex *Hoefnagelii* libello descriptum.
 — 21 & 22. *Sphynge* exotici. LIN. Gen. 204.
 — 23 & 24. *Cervus*, sic dictus, volans. *Scarabæus Cervus* LIN. Gen. 170. sp. 58.
 — 25. *Scarabæi Rhinocerotis* species maxima, Americana. *Actæon* LIN. sp. 2.
 — 26. *Scarabæus* marinus, albo punctulatus, ut videtur is quem *Scar.* dunorum vocamus. *Fullo* LIN. sp. 46?

T A B U L A L X X X V I I I.

Coleoptera varia exotica pariter atque Europæa.

- Num. 1 & 2. *Scarabæi* majalis f. potius *Staphylini* species inquilina. *Maxillofus* LIN. Gen. 191. sp. 3.
 — 3. *Scarabæus* testaceus, Americanus. LIN. (*) Gen. 170.
 — 4. *Carabus* Americanus, subrufus. LIN. (*) Gen. 186.
 — 5. *Carabus* Americanus, costatus, cinerascens. LIN. (*) ad idem.
 — 6. *Carabus* Americanus, subfuscus. LIN. (*).
 — 7. Pupa, ut videtur, *Coleopteri* sequentis, maxime singularis.
 — 8. *Coleopteron* exoticum, subnigrum, sterno prominentissimo; *Mordellæ* forte species gigantea, adeoque ad LIN. (*) Gen. 189. referendum.
 — 9. *Scarabæus* fuscus, Americanus. LIN. (*) Gen. 170.
 — 10 & 11. *Scarabæus* molitor dunorum dictus plumbeo niger, alboque variegatus. *Fullo* LIN. sp. 46. varietas ejus, quem habet *Tab.* proxime præcedens ad num. 26.

- Num. 4. *Flaauw-oranjekleurig* en *zwartgevlakt vleugelig*, *groenlyvig* *Koreboutje*. LIN. (*) als vooren.
 — 5. *Bruingevlakte vleugels hebbende* *Bastaard-Korebout*, van de *Kaap de Goede Hoop*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 6. *Groenlyvig*, op de gaaze vleugels kleine zwarte vlakjes hebbend *Koreboutje*. LIN. (*) Gen. 207.
 — 7 en 8. *Lichtbruin*, *zwartgevlakte wicken hebbende* *Korebout*. LIN. (*) als vooren.
 — 9. *Zwartvleugelig met gryze dwarsstreepjes versierd* *Koreboutje*. LIN. (*) als vooren.
 — 10. *Licht-graauw*, geelachtig gevlakte vleugels hebbend *Bastaard-Koreboutje*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 11. *Zwart*, *lichtgraauw* en *geele* vleugels hebbend *Koreboutje*. LIN. (*) Gen. 207.
 — 12 en 13. *Flaauw-bruin* met donkerder vlakke vleugels hebbende *Bastaard-Korebout*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 14. *Geelachtig-bruin* gevlakte *Korebout*. LIN. (*) Gen. 207.
 — 15. *Donker-bruin* en *geel* en *zwartgevlakte*. LIN. (*) als vooren.
 — 16. *Lichtbruine* *zwartgevlakte*. LIN. (*) als vooren.
 — 17. *Donker-bruin* gevlakte *Bastaard-Korebout* van de *Kaap de Goede Hoop*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 18. *Varieteit der voorgere*.
 — 19. *Vaal-zwart*, *lootkleurig gestreepte*, en *zwart* gevlakte *Korebout*. LIN. Gen. 207. varieteit der *Dimidiata*. sp. 14.
 — 20. *Bruingevlakte* *Bastaard-Korebout*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 21. *Roschkleurig* gevlakte *Koreboutje*. LIN. (*) Gen. 207.
 — 22. *Licht-geel*, en *bruin* gevlakte *Dag-Kapelletje*, uit *Surinaam*. LIN. (*) Gen. 203. *Parnas-Kapel* soort.

L X X X V I I. T A F E R E E L.

Verschillende Geslachten, Uit- en Inlandsche.

- Num. 1—5. *Verandering der Inlandsche Korebout*.
 — 6. *Inlandsche Korebout*. LIN. (*) Gen. 207.
 — 7. *Inlandsche* grootste soort van *Korebout*. LIN. *Grandis*. sp. 9.
 — 8. *Platgattige Inlandsche Korebout*. LIN. *Depressa*. sp. 5.
 — 9. *Vreemde Platgattige Korebout*. LIN. (*) varieteit als vooren.
 — 10. *Gemeene Inlandsche Korebout*. LIN. *Vulgatissima*. sp. 6.
 — 11. *Platgattige Korebout*. LIN. *Depressa* sp. 5. varieteit.
 — 12. *Gemeene Korebout*. LIN. *Rubicunda*. sp. 4.
 — 13. *Waarschynelyk een onvolmaakte*, uit *Hollaar* overgenomen.
 — 14 en 15. *Juffertjes* *Koreboutjes*. LIN. *Puella*. sp. 18.
 — 16—18. *Grooter Juffertjes*. LIN. *Virgo*. sp. 17.
 — 19. *kleine Sprinkbaan*. LIN. (*) Gen. 194. VI. *Afdeel. Locustæ*.
 — 20. *Zeldzaam*, *waarschynelyk*, *Zee-diertje*, uit *Hoefnagel* overgenomen.
 — 21 en 22. *Uitlandsche Onrust-soorten*. LIN. Gen. 204.
 — 23 en 24. *Vliegend Hart*. LIN. Gen. 170. *Cervus*. sp. 58.
 — 25. *Groote West-Indische* soort van *Renoceros-Tor*. LIN. als vooren *Actæon*. sp. 2.
 — 26. *Muisvaale* *zwartgespikkelde Tor*, mogelyk de *Duin-Molenaar*. LIN. *Fullo*. sp. 46?

L X X X V I I I. T A F E R E E L.

Verschillende Uit- en Inlandsche Tor-soorten.

- Num. 1 en 2. *Inlandsche halfvleugel-dekkige Staphilino* of *Mey-kever*. LIN. Gen. 191. *Maxillofus*. sp. 3.
 — 3. *West-Indische bruin-rosche* *Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 170.
 — 4. *West-Indische rosch-kleurige* *Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186.
 — 5. *West-Indische donker gryze* *geribde* *Scharbyter*. LIN. (*) als vooren.
 — 6. *West-Indische bruine* *Scharbyter*. LIN. (*) als vooren.
 — 7. *Waarschynelyk een Nimf* der volgende *vreemde Tor*.
 — 8. *Vaal-zwarte Tor* met een veruitstekende borst, mogelyk een *vreemde* *grootte* *soort der Mordellæ* LIN. (*) Gen. 189?
 — 9. *Graauw-bruine West-Indische Tor*. LIN. (*) Gen. 170.
 — 10 en 11. *Lootkleurige* en *witgevlakte* *Duin-Molenaars*. LIN. Gen. 170. *Fullo*. sp. 46. *Varieteit der voorgere* *Taf. n. 26*.

Num. 12.

12. *Cervus volans*, a præcedentis tabulæ num. 23 & 24. vix diversus. *Scar. Cervus* LIN. sp. 58.
 13. *Scarabæus molitor*, cinereo striatus. *Melolonthæ* LIN. sp. 43. varietas.
 14. *Cerambyx cinereus*, cano striatus. LIN. (*). Gen. 179.
 15. *Cerambyx viridis*. LIN. (*) ad idem.
 16. *Elatér late viridis*. LIN. (*) Gen. 182.
 17. *Elatér fuscus*, in tenebris phosphorescens, *Curassavicus*. LIN. (*) ad idem.
 18. *Exuvie speciei cujusdam Cicadarum*.
 19. *Scarabæus exoticus*, notabilis. LIN. (*) Gen. 170.
 20. *Scarabæus ater*, forcipatus. *Cervus* LIN. sp. 58.
 21. *Cerambyx niger*, flavo pictus. *Scalariis* LIN. Gen. 179. sp. 35?
 22. *Cerambyx nigrotectaceus*. LIN. (*) ad idem Gen.
 23. *Dytiscus nostras*, virecente ater, flavo margine. *Marginalis* LIN. Gen. 285. sp. 5.
 24. *Cerambyx Surinamensis*, testaceus, zona flava. *Succinctus* LIN. Gen. 179. sp. 20.
 25. *Cerambyx flavus*, rubro maculatus. LIN. (*) ad idem.
 26. *Carabus ater*. LIN. (*) Gen. 186.
 27. *Curculio f. Scarabæus Porcellus subniger*, cano punctatus. LIN. (*) Gen. 177.
 28. *Scarabæus Americanus*, cyaneus. LIN. (*) Gen. 170.
 29. *Silpha Americana*, atra. LIN. (*) Gen. 173.
 30. *Scarabæus Americanus*, cyaneus, parvulus. LIN. Gen. 170.
 31. *Curculio Americanus*, fusco niger. LIN. (*) Gen. 177.

T A B U L A L X X X I X.

Coleoptera varia cet.

- Num. 1 & 2. *Vermes aquatici*, *Dytisci maximi Larvæ*, quibus pedes, contra quam his redditi sunt iconisimilis, in dorso collocati.
 3 & 4. *Gryllus Talpa pratorum dictus*. *Gryllotalpa* LIN. Gen. 194. sp. 19.
 5-7. *Cervi volantis*, in Germania satis frequenter obvi, præcedentibusque binis tabulis jamjam expressi, metamorphosis. *Scar. Cervus* LIN. Gen. 170. sp. 58.
 8. *Scarabæus quem vulgo Cervi volantis feminam esse perhibent*, specie vere distinctus. LIN. sp. 58.
 9-13. *Scarabæus rhinoceros nostras*, ejusque femina & metamorphosis. *Nasicornis* LIN. sp. 7.
 14-18. *Scarabæus molitor f. Dunorum verus*, utriusque sexus, & tota ejusdem metamorphosis. *Fullo* LIN. sp. 46.
 19-21. *Testacea præcedentis varietas*. LIN. eodem.
 22. *Scarabæus molitor gryseus*, ad *Melolontham* LIN. sp. 43. præcedenti quoque tabula expressum, pariter referendus.

T A B U L A X C.

Coleoptera exotica.

- Num. 1 & 2. *Scarabæus nigro purpurascens*, *Americanus*. LIN. (*) Gen. 170.
 3 & 4. *Scarabæus permagnus*, *Taurus volans dictus*, *Surinamensis*. *Simfon* LIN. sp. 3.
 5 & 6. *Scarabæus Americanus*, purpurascens niger, costatus subtiliterque punctatus. LIN. (*).
 7 & 8. *Cerambyces Americani*, *Capricorni ligni litterati dicti*. *Longimani* LIN. Gen. 179. sp. 1. Varietates.
 9. *Tertia Cerambycis Longimani* LIN. varietas.

T A B U L A X C I.

Coleoptera exotica.

- Num. 1 & 2. *Cerambyx testaceus*. LIN. (*) Gen. 179.
 3. *Scarabæus Taurus*, præcedenti quoque Tabula delineatus, hic a superiori latere spectandus, & colore aliquantum differens. *Simfon* LIN. Gen. 170. sp. 3.
 4 & 5. *Scarabæus luteus*, lævis. LIN. (*).
 6 & 7. *Insectum anomalum*, saturate viride, ad *Cimices forte Gryllosæ* referendum.
 8 & 9. *Cerambyx ligni litterati ab iis*, quos præcedens sistit Tabula, iterum diversus. *Longimani* LIN. Gen. 179. sp. 1. varietas.

- Num. 12. *Weinig varieerend vliegend Hart van voorige Taf. n.*
 23 en 24. LIN. als vooren *Cervus* sp. 58.
 13. *Zwarte licht-graauw gestreepte Molenaar-Tor*. LIN. als vooren varieteit der *Melolontha* sp. 43.
 14. *Geel-graauwe, grys gestreepte Bok-Tor*. LIN. (*) Gen. 179.
 15. *Groene Bok-Tor*. LIN. (*) als vooren.
 16. *Licht-groene Knap-Tor*. LIN. (*) Gen. 182.
 17. *Bruin-graauwe in het donker lichtgevend Knap-Tor van Curacao*. LIN. (*) als vooren.
 18. *De afgeschooove of verwisselde buit van een Lieremansfoort*.
 19. *Zwarte vreemde Tor*. LIN. (*) Gen. 170.
 20. *Zwarte geschaarde Scharbyter*. LIN. als vooren *Cervus* sp. 58.
 21. *Geel en zwart Bok-Torretje*. LIN. Gen. 179. *Scalariis* sp. 35?
 22. *Rosch-bruine Bok-Tor*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 23. *Inlandsche donker-groenachtige, geelgerande Water-Tor*. LIN. Gen. 185. *Marginalis* sp. 5.
 24. *Bruin, geelgestreept Bok-Torretje, uit Surinamen*. LIN. Gen. 179. *Succinctus* sp. 20.
 25. *Geel en roodgelakt Bokje*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 26. *Zwarte Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186.
 27. *Bruin, afchkleurig gelakt Snuit- of Varkens-Torretje*. LIN. (*) Gen. 177.
 28. *Licht-blaauwe West-Indische Tor*. LIN. (*) Gen. 170.
 29. *Zwarte West-Indische Tor*. LIN. (*) Gen. 173.
 30. *Blaauw West-Indisch Torretje*. LIN. (*) Gen. 170.
 31. *Vuil-bruine West-Indische Snuit-Tor*. LIN. (*) Gen. 177.

L X X X I X. T A F E R E E L.

Verschillende Torren enz.

- Num. 1 & 2. *Waterwormen van de grootste Inlandsche zwarte Water-Tor*, *Dytiscus* LIN. welks voeten eigentlijk hier verkeerd verbeeld, en op den rug geplaatst moesten zyn.
 3 en 4. *De Veen-Mol*. LIN. Gen. 194. *Gryllotalpa* sp. 19.
 5-7. *Het vliegend Hart en deszelfs verandering, in Duitschland gemeen vallende, en op de twee voorige Taf. reeds verbeeld zynde*. LIN. Gen. 170. *Cervus* sp. 58.
 8. *Het zoogenoemde Wyfje der voorige, doch een geheel verschildend soort zynde*. LIN. als vooren sp. 58.
 9-13. *Inlandsche Renoceros of Neushoorn-Tor, nevens het Wyfje en derzelver verandering*. LIN. Gen. als vooren *Nasicornis* sp. 7.
 14-18. *De rechte zwarte Inlandsche Duin- of Zee-Molenaar, beider Geslacht, en verandering*. LIN. Gen. als vooren: *Fullo* sp. 46.
 19-21. *De Roode soort, welke koleur maar alleen toevallig is*. LIN. als vooren.
 22. *Graauwe Molenaar-Tor, waarschyneelyk ook niet anders als de Melolontha*. LIN. sp. 43. op voorige Taf. reeds verbeeld.

X C. T A F E R E E L.

Uitlandsche Torren enz.

- Num. 1 en 2. *Paarschachtig bruin-roschkleurige Tor, uit West-Indien*. LIN. (*) Gen. 170.
 3 en 4. *De groote vliegende Stier, van Surinamen*. LIN. Gen. als vooren. *Simfon* sp. 3.
 5 en 6. *West-Indische donker bruine, fyn zwartgestipte en geribde Tor*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 7 en 8. *West-Indische Letterhoute-Bok-Tor*. LIN. Gen. 179. *Varieteiten der Longimani* sp. 1.
 9. *Derde soort der voorige*. LIN. Gen. als vooren *Longimani* sp. 1.

X C I. T A F E R E E L.

Uitlandsche Torren enz.

- Num. 1 en 2. *Donker-roode Bok-Tor*. LIN. (*) Gen. 179.
 3. *Op de voorige Taf. reeds verbeelde vliegende Stier, hier van boven te zien, en in kleur verschillende*. LIN. Gen. 170. *Simfon* sp. 3.
 4 en 5. *Gladde geele Tor*. LIN. (*) Gen. 170.
 6 en 7. *Doker vuil-groen Water-diertje, zekerlyk tot de Cimices of Grilli behoorende*.
 8 en 9. *Wederom met de op voorige Taf. iets verschillende Letterhoute-Bok*. LIN. Gen. 179. *varieteit der Longimani* sp. 1.

T A B U L A X C I I.

Coleoptera exotica & Europæa varia.

- Num. 1-3. *Cerambyx europæus*, exfolete ater, cum metamorphosi. *Cerdo* LIN. Gen. 179. sp. 26.
 — 4 & 5. *Cerambyx* idem exfolete ater, ejusque Larva.
 — 6. *Cerambyx parvulus*, ater, europææ originis. LIN. (*) ad idem Genus.
 — 7. *Cerambyx longicornis*, rubescens cinereus. *Ædilis* LIN. sp. 24.
 — 8 & 9. *Cerambyx gryfeus*, nigro punctatus. *Carcharias* LIN. sp. 34.
 — 10. *Cerambyx europæus*, citrei mali odore. *Moschatus* LIN. sp. 22.
 — 11. *Cerambyx cupreo auratus*, præcedentis varietas.
 — 12. *Cerambyx viridis*, auro refulgens, *Moschati* quoque varietas.
 — 13. *Cerambyx minor*, viridis, capite fulvo; LIN. (*) ad idem Genus.
 — 14 & 15. *Cerambyx cœruleo auratus*, *Moschato* affinis.
 — 16 & 17. *Cerambyces* minores, miniaci coloris. *Sanguineus* LIN. sp. 51.
 — 18. *Cerambyx nostras*, cinereo fuscus, nebulosus. *Germanus* LIN. Faun. su. ed. II. n. 659.
 — 19. *Leptura europæa*, dilute flava, nigroque maculata. *Attenuata* LIN. Gen. 180. sp. 11.
 — 20. *Leptura europæa*, nigra, flavo picta. *Arietis* LIN. sp. 20.
 — 21. *Cerambyx inquilinus*, niger, flavo pictus. *Scalaris* LIN. Gen. 179. sp. 35.
 — 22. *Cicindela nostras*. *Hybrida* LIN. Gen. 183. sp. 2.
 — 23. *Diversa* a præcedenti species. *Germanica* LIN. sp. 3.
 — 24. *Cerambyx europæus* fuscus, albo maculatus. LIN. (*) Gen. 179.
 — 25. *Carabus nostras*, viridissimus. LIN. (*) Gen. 186.
 — 26. *Carabus viridi auratus*. *Sycophanta* LIN. sp. 9.
 — 27. *Carabus fusco ater*, subaureolus, cœruleoque refulgens. LIN. (*).
 — 28. *Chrysomela nigra*, luteo notata. LIN. (*) Gen. 179.
 — 29. *Silpha Vespillo* LIN. Gen. 173. sp. 1.
 — 30. *Scarabæus auratus* f. cornutus dictus, nostras. *Auratus* LIN. Gen. 170. sp. 52.
 — 31. *Scarabæus fimetarius*, cornutus, nostras. *Lunaris* LIN. sp. 8.
 — 32. *Scarabæus fimetarius*, thorace utrinque cornuto, nostras. *Typhæus* LIN. sp. 6.
 — 33. *Scarabæus molitor*, subrufus, nostras; præcedenti jamjam Tabula exhibitus. *Melolontha* LIN. sp. 43.
 — 34 & 35. *Carabi atri*, diversi. LIN. Gen. 186.
 — 36. *Scarabæus majalis niger*, nostras. *Meloë Proscarabæus* LIN. Gen. 188. sp. 1.
 — 37. *Scarabæus parvulus*, gryseo auratus. LIN. Gen. 170.
 — 38. *Silphæ* species. *Thoracica* LIN. Gen. 173. sp. 13.
 — 39. *Alia Silphæ* species. *Obscura* LIN. sp. 17?

T A B U L A X C I I I.

Cerambyces exotici, aliaque.

- Num. 1. *Cerambyx subovatus*, ater. Ad LIN. (*) Gen. 179.
 — 2. *Cerambyx gracilior*, ater. LIN. (*).
 — 3. *Cerambyx fuscus*, flavis maculis. LIN. (*).
 — 4. *Cerambyx prafini* coloris. LIN. (*).
 — 5. *Cerambyx ater*. LIN. (*).
 — 6. *Cerambyx Indicus*, nigricans, fasciis luteis. LIN. (*).
 — 7. *Cerambyx fusco testaceus*, nigro nebulosus. LIN. (*).
 — 8. *Cerambyx luteus*, nigroque notatus. antennis prælongis. LIN. (*).
 — 9. *Cerambyx flavus*, ocellis nigris signatus. LIN. (*).
 — 10. *Cerambyx ater*, fulvo fasciatus, Capensis. LIN. (*).
 — 11. *Cerambyx cyaneus*, antice fulvus. LIN. (*).
 — 12. *Cerambyx ater*, thorace spinoso. LIN. (*).
 — 13. *Cerambyx fasciis longitudinalibus holosericeis atris*, aureisque alternis verficolor. LIN. (*).
 — 14. *Cerambyx luteo gryfeus*. LIN. (*).
 — 15. *Cerambyx luteo fulvescens*, elytris striatis. LIN. (*).
 — 16. *Cerambyx nigricans*, elytra albis punctis distinctus, capite fulvus. LIN. (*).
 — 17. *Cerambyx testaceus*, nigro varius. LIN. (*).
 — 18. *Cerambyx fusco niger*, fasciis auratis longitudinalibus, capite atro. LIN. (*).

X C I I. T A F E R E E L.

In- en Uitlandfche verschillende Torren enz.

- Num. 1-3. *Inlandfche vaalzwarte Bok-Tor* en deszelfs verandering. LIN. Gen. 179. *Cerdo*. sp. 26.
 — 4 en 5. *Vaal-bruine Bok-Tor* en *Worm*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 6. *Inlands zwart Bokje*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 7. *Vreemd rofchgrauw lang-geboorend Bokje*. LIN. Gen. als vooren. *Ædilis*. sp. 24.
 — 8 en 9. *Licht rofch*, zwart gefpikkelde Bok. LIN. (*). Gen. als vooren, varieteit der *Carcharias*. sp. 34.
 — 10. *Inlandfche Citroen-Bok*. LIN. Gen. als vooren. *Moschata*. sp. 22.
 — 11. *Rofch-roode*, goudteugels hebbende Bok. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 12. *Groene*, goudftrepig weerschynende Bok. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 13. *Blaauw en geelboofdig Bokje*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 14 en 15. *Blaauwe*, goudkantstrepige Bok. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 16 en 17. *Inlandfche roode Bokjes*. LIN. Gen. als vooren. *Sanguineus*. sp. 51.
 — 18. *Inlandfch bruin afchklewig gevlakt Bokje*. LIN. (*) Gen. als vooren. In de Fauna suec. Ed. 2. *Germanus* sp. 659.
 — 19. *Inlandfch lichtgeel en zwart Bokje*. LIN. Gen. 180. *Attenuata*. sp. 11.
 — 20. *Inlandfch donkerbruin*, en lichtgeel gevlakt Bokje. LIN. Gen. als vooren. *Arietis*. sp. 20.
 — 21. *Inlandfch geel en zwart gevlakt Bokje*. LIN. Gen. 179. *Scalaris*. sp. 35.
 — 22. *Inlandfche Zantlooper*. LIN. Gen. 183. *Hybrida*. sp. 2.
 — 23. *Vershillende als vooren*. LIN. Gen. als vooren. *Germanica*. sp. 3.
 — 24. *Inlandfche bruine*, witgevlakte Bok. LIN. (*) Gen. 179.
 — 25. *Inlandfche groene Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186.
 — 26. *Groene goudkleurige Scharbyter*. LIN. Gen. als vooren. *Sycopanta*. sp. 9.
 — 27. *Bruinachtig*, goud-geftrepte en blaauw weerschynende *Scharbyter*. LIN. Gen. als vooren.
 — 28. *Bruine oranje-vlakkige Tor*. LIN. (*) Gen. 176.
 — 29. *De Inlandfche Mollegraver*. LIN. Gen. 173. *Vespillo*. sp. 1.
 — 30. *Inlandfche goudte Tor of Hoorentooren*. LIN. Gen. 170. *Auratus*. sp. 52.
 — 31. *Inlandfche geboorde Vulnis-Tor*. LIN. Gen. als vooren. *Lunaris*. sp. 8.
 — 32. *Inlandfche dubbel geboorde Vulnis-Tor*. LIN. Gen. als vooren. *Typhæus*. sp. 6.
 — 33. *Inlandfche rofchkleurige Molenaar*; reeds op vorige Taf. verbeeld. LIN. Gen. als vooren. *Melolontha*. sp. 43.
 — 34. *Zwarte Scharbyters*. LIN. Gen. 186.
 — 35. *Vershillende zwarte Scharbyter*. LIN. Gen. als vooren.
 — 36. *Inlandfche zwarte Mey-kever*. LIN. Gen. 188. *Proscarabæus*. sp. 1.
 — 37. *Rofch-goudkleurig Torretje*. LIN. (*) Gen. 170.
 — 38. *Schilpad-Torretje*. LIN. Gen. 173. *Thoracica*. sp. 13.
 — 39. *Tweede foort*. LIN. (*) Gen. als vooren.

X C I I I. T A F E R E E L.

Uitlandfche Bok-Torren enz.

- Num. 1. *Zwarte rondlyrige Bok-Tor*. LIN. (*) Gen. 179.
 — 2. *Zwarte fmalle Bok-Tor*. LIN. (*) als vooren.
 — 3. *Bruine*, geelgevlakte. LIN. (*) Idem.
 — 4. *Grasgroene*. LIN. (*) Id.
 — 5. *Zwarte*. LIN. (*) Id.
 — 6. *Donkerbruine*, en geelgevlakte Ooft-Indifche. LIN. (*) Id.
 — 7. *Donker-rofchkleurige*, zwartgetekende. LIN. (*) Id.
 — 8. *Hooggeele*, zwartgevlakte en langgeboorde. LIN. (*) Id.
 — 9. *Lichtgeele*, zwartgeogde. LIN. (*) Id.
 — 10. *Zwarte*, roodgevlakte, van de Kaap de Goede-Hoop. LIN. (*) Id.
 — 11. *Geel en blaauwe*. LIN. (*) Id.
 — 12. *Zwarte doornachtige*. LIN. (*) Id.
 — 13. *Fluweel-zwarte en blinkend goudkleurig geftrepte*. LIN. (*) Id.
 — 14. *Hooggeele*. LIN. (*) Id.
 — 15. *Naar 't oranje overbellende en geboorende*. LIN. (*) Id.
 — 16. *Bruine*, witgepikkelde en geelboofdig. LIN. (*) Id.
 — 17. *Rofchkleurige*, zwart-gepikkelde. LIN. (*) Id.
 — 18. *Zwartboofdig*, vaalbruine en blinkend-goudgeftrepte. LIN. (*) Id.

19. *Cerambyx laete viridis*, thorace spinoso. LIN. (*).
 20. *Cerambyx fuscus*, cano maculosus. LIN. (*).
 21. *Cerambyx cyaneus*, pedibus flavis. LIN. (*).
 22. *Cerambyx subniger*, linea elytrorum obliquata, lutea. LIN. (*).
 23. *Cerambyx gryfeus*, nigro pictus. LIN. (*).
 24. *Cerambyx fordide niger*. LIN. (*).
 25. *Cerambyx pulchre cyaneus*. LIN. (*).
 26. *Carabus ater*, thorace utrinque mucronato. LIN. (*). Gen. 186?
 27. *Carabus ater*, elytris porcatis. LIN. (*).
 28. *Carabus alius*, itidem ater. LIN. (*).
 29. *Scarabæus capitis clypeo crenato*, Indiae Orientalis & Hispaniae incolae. LIN. (*) Gen. 170.
 30. *Silphis affinis Infectum atrum*, flavo commaculatum. LIN. (*). Gen. 176?

T A B U L A X C I V.

Cerambyces peregrini, aliaque.

- Num. 1. *Cerambyx ater*, flavo virentibus punctis distinctus. LIN. (*) Gen. 179.
 2. *Cerambyx gryseoflavescens*, nigro pictus. LIN. (*).
 3. *Cerambyx coffeae colore*. LIN. (*).
 4. *Cerambyx subniger*, maculis ex flavo virentibus variis. LIN. (*).
 5. *Cerambyx testaceo*, flavo nigroque tricolor. LIN. (*).
 6. *Cerambyx testaceus*, elytris apice albo marginatis. LIN. (*).
 7. *Cerambyx Americanus*, testaceus, fascia flava. LIN. (*).
 8. *Cerambyx ater*, albo eleganter pictus. LIN. (*).
 9. *Cerambyx spinosus*, flavus, maculis atomisque nigris confusus. LIN. (*).
 10. *Cerambyx spinosus*, subniger. LIN. (*).
 11. *Cerambyx fusco gryfeus*. LIN. (*).
 12. *Cerambyx gryfeus*, nigricante nebulosus atque pulveratus. LIN. (*).
 13. *Cerambyx subater*, rubescente macula. LIN. (*).
 14. *Cerambyx subater*, fascia transversa fulvescente. LIN. (*).
 15. *Cerambyx niger*, thorace sexspinoso. LIN. (*).
 16. *Cerambyx rufocinereus*, collari punctisque viridibus. LIN. (*).
 17. *Cerambyx pallio quasi lacero*, viridi flavoque striato amictus. LIN. (*).
 18. *Cerambyx testaceo niger*. LIN. (*).
 19. *Cerambyx ex flavo viridis*, nigro nebulosus pulveratusque. LIN. (*).
 20. *Cerambyx subtestaceus*, striatus. LIN. (*).
 21. *Cerambyx testaceo gryfeus*, nigro maculatus atque punctulatus. LIN. (*).
 22. *Curculio testaceo niger*, punctatus. LIN. (*) Gen. 177.
 23. *Carabus cœruleus*, nigro maculatus. LIN. (*) Gen. 186.
 24. *Tenebrio fuscogryfeus*, nigro punctatus. LIN. (*).
 25. *Tenebrio cinereus*. LIN. (*).

T A B U L A X C V.

Coleoptera exotica varia.

- Num. 1. *Curculio subniger*, elytris fulcatis. LIN. (*) Gen. 177.
 2. *Curculio subater*, lævis. LIN. (*).
 3. *Curculio elytris costatis*, ater, Palmistes dictus. CURC. *Palmarum* LIN. sp. 1.
 4. *Curculio gryfeo fuscus*, elytris costatis. LIN. (*).
 5. *Curculio nigricans*, rostro hirsuto. LIN. (*).
 6. *Elater subflavus*, striatus. LIN. (*) Gen. 182.
 7. *Elater major*, ater, elytris fulcatis. LIN. (*).
 8. *Elater breviculus*, ater, striatus. LIN. (*).
 9. *Elater testaceus*, thoracem nigro maculatus, lævis. LIN. (*).
 10. *Elater minusculus*, striatus, ater. LIN. (*).
 11. *Buprestis flava*, nigro picta. LIN. (*) Gen. 184.
 12. *Curculio gryseoflavescens*, elytra nigro punctatus striatusque. LIN. (*) Gen. 177.
 13. *Carabus nigricans*, elytris porcatis. LIN. (*) Gen. 186.
 14. *Coccinella flava*, nigro punctata maculataque. LIN. (*) Gen. 175.
 15. *Coccinella nigra*, flavis punctis confusa. LIN. (*).
 16. *Carabus ater*, fulcatus. LIN. (*) Gen. 186.
 17. *Carabus ater*, elytris striatis, abdomine permagno. LIN. (*).

Tom. IV.

- Num. 19. *Lichtgroene gedoornde Bok-Tor*. LIN. (*) Id.
 20. *Bruine, afchgrauw gevlakte*. LIN. (*) Id.
 21. *Blaauwe, geelvoetige*. LIN. (*) Id.
 22. *Donkerbruine, geel dwars-gestreepte*. LIN. (*) Id.
 23. *Vuil of geelgrauw, zwart getekende*. LIN. (*) Id.
 24. *Vuil donkerbruine*. LIN. (*) Id.
 25. *Schoon-blaauwkleurige*. LIN. (*).
 26. *Zwart gedoornde Scharbyter-Tor*. LIN. (*) Gen. 186.
 27. *Zwarte gevoorde*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 28. *Zwarte dito vaarierende*. LIN. (*) Id.
 29. *Zwarte zaaghoofdige, in Oost-Indien en Spanje vallende*. LIN. (*) Gen. 170.
 30. *Zwarte, en geelgevlakt glad Torretje*. LIN. (*) Gen. 176.

X C I V. T A F E R E E L.

Uitlandsche Bok-Torren enz.

- Num. 1. *Zwart, geel-groenachtig gevlakte Bok*. LIN. (*) Gen. 179.
 2. *Graauw-geele, zwart-getekende*. LIN. (*) Id.
 3. *Koffy-keurige*. LIN. (*) Id.
 4. *Vaalkleurige, groenachtig geel-gevlakte*. LIN. (*) Id.
 5. *Rode, geele en zwarte Bok*. LIN. (*) Id.
 6. *Bruinrode, zwartgestipte en witte onderkanten aan de vleugels hebbende*. LIN. (*) Id.
 7. *Bruinrode, geelgevlakte West-Indische*. LIN. (*) Id.
 8. *Zwarte, aardig wit-getekende*. LIN. (*) Id.
 9. *Geelgroen, zwartvlak en stippige, en gedoornde*. LIN. (*) Id.
 10. *Donkerbruine gedoornde*. LIN. (*) Id.
 11. *Licht-kaneelkeurige*. LIN. (*) Id.
 12. *Geelachtige, zwartvlak en stippige*. LIN. (*) Id.
 13. *Donkerbruin, zwarte, en roschkleurig gevlakte*. LIN. (*) Id.
 14. *Zwartachtige, roschgeel-gevlakte*. LIN. (*) Id.
 15. *Donkerbruine zes-doornige*. LIN. (*) Id.
 16. *Roschgrauw, groen halsbandig en vlakke*. LIN. (*) Id.
 17. *De afgeschuurde groene en geelstreepte Manteldrager*. LIN. (*) Id.
 18. *Donker roschroode*. LIN. (*) Id.
 19. *Groene, zwartvlak en stippige, en geelachtige*. LIN. (*) Id.
 20. *Donker roschroode, lichtrosch-gestreepte*. LIN. (*) Id.
 21. *Licht roschroode, vaalzwart vlak en stippige*. LIN. (*) Id.
 22. *Donker roschbruine, gestipte Snuit-Tor*. LIN. (*) Gen. 177.
 23. *Blaauwe, en zwartgevlakte Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186.
 24. *Bruingrauwe, en zwartgevlakte Tor*. LIN. (*) Gen. 187.
 25. *Lichter grauwe Tor*. LIN. (*) als vooren.

X C V. T A F E R E E L.

Verschillende Uitlandsche Torren, enz.

- Num. 1. *Donkerbruine, geribde Snuit-Tor*. LIN. (*) Gen. 177.
 2. *Donkerbruine, gladde*. LIN. (*) als vooren.
 3. *Zwarte, geribde. De Palmyr-Tor genaamd*. LIN. Gen. als vooren *Palmarum*. sp. 1.
 4. *Geelachtig bruine, geribde*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 5. *Bruine Borstel-Snuit*. LIN. (*).
 6. *Gele, zwartgestreepte Knip-Tor*. LIN. (*) Gen. 182.
 7. *Zwarte, groote geribde*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 8. *Zwarte, korte, geribde*. LIN. (*) Id.
 9. *Bruingeele, gladde, op 't hoofd zwartgevlakte*. LIN. (*) Id.
 10. *Kleine zwarte geribde*. LIN. (*) Id.
 11. *Gele, zwartgevlakte Tor*. LIN. (*) Gen. 184.
 12. *Lichtbruine, zwartgevlakte en fyn geribde Snuit-Tor*. LIN. (*) Gen. 177.
 13. *Bruine Scharbyter met geribde dekleugels*. LIN. (*) Gen. 186.
 14. *Lichtgeel en zwartgevlakte Tor*. LIN. (*) Gen. 175.
 15. *Vaale, lichtgeel gevlakte Tor*. LIN. (*) Id.
 16. *Zwarte, geribde Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186.
 17. *Zwarte, geribde grootlyve*. LIN. (*) Id.

*** * * * *

Num. 18.

- Num. 18. *Buprestis fubrufa*, albo punctata. LIN. (*) Gen. 184.
 — 19. *Buprestis viridi aenea*, penicillis fulvis obfita, Capensis. *fascicularis* LIN. sp. 9.
 — 20. *Chryfomela carulea*, fubtiliter punctata. LIN. (*) Gen. 176.
 — 21. *Chryfomela fubteftacea*, flavis fparfa maculis. LIN. (*)
 — 22. *Silpha* aut *Caffida* fpecies atra, clypeo antice albo infignis. (*)
 — 23. *Caffida* fpecies atra. LIN. (*) Gen. 174.
 — 24. *Cicindela rufefcens*, nigro notata. LIN. (*) Gen. 183.
 — 25. *Cimicis* fpecies Americana, fufca, flavo teffulata. LIN. (*) Gen. 198.
 — 26. *Cimex gryfeofufcus*. LIN. (*)
 — 27. *Cimex gryfeus*, nigro pulveratus. LIN. (*)
 — 28. *Cimex corpore angufto*, flavus. LIN. (*)
 — 29. *Cimex pallide flavo-virens*. LIN. (*)
 — 30. *Cimex corpore angufto*, niger. LIN. (*)
 — 31 & 32. *Cimices fufconigri*. LIN. (*)
 — 33 & 34. *Cimices fufci*. LIN. (*)
 — 35 & 36. *Cimices fufci*, ftria nigra notati. LIN. (*)
 — 37. *Cimex elytris dimidiate albis fufcisque*. LIN. (*)

T A B U L A X C V I.

Infecta varia exotica & inquilina.

- Num. 1 & 2. *Sphex* flava, nigro cincta. LIN. (*) Gen. 215.
 — 3. *Tipula* fpecies. LIN. (*) Gen. 221.
 — 4. *Vefpa* flavo nigroque vericolor. LIN. (*) Gen. 216.
 — 5. *Hemerobius* ex albo virefcens. LIN. (*) Gen. 210.
 — 6. *Sphex* flavo nigroque alternatim fasciata. LIN. (*) Gen. 216.
 — 7. *Apis bombilans* flavis nigrisque zonis varia. LIN. (*) Gen. 218.
 — 8. *Apis bombilans* atra. LIN. (*)
 — 9. *Sphex* flavo nigroque annuloia. LIN. (*) Gen. 215.
 — 10. *Ichneumon* nigro, flavoque vericolor. LIN. (*) Gen. 214.
 — 11. *Mufca ftercoraria*. LIN. (*) Gen. 222.
 — 12. *Apis bombilans* minoris magnitudinis. LIN. (*) Gen. 218.
 — 13. *Afilus* atro, fulvoque bicolor. *Crabroniformis*. LIN. Gen. 227. fp. 3.
 — 14. *Hemerobius* fingularis. *Lutarius* LIN. Gen. 210. fp. 11.
 — 15. *Afilus* ater, lineis in thorace longitudinalibus albis, abdomine chalibeo. LIN. (*) Gen. 227.
 — 16. *Sphynx belgica*, vulgaris. *Stellatarum* LIN. Gen. 204. fp. 26.
 — 17. *Ephemera* noftratibus Haft, Oeveraas dicta. *Horaria* LIN. Gen. 208. fp. 4.
 — 18. *Ichneumonis* fpecies. LIN. (*) Gen. 215.
 — 19. *Cerambyx* ater. *Violaceus* LIN. Gen. 179. fp. 43.
 — 20. *Scorpius* aquaticus f. *Nepa* fpecies. LIN. (*) Gen. 197.
 — 21. *Scorpius* itidem aquaticus. *Nepa cinerea* LIN. fp. 6.
 — 22. *Carabus* flavus. LIN. (*) Gen. 186.
 — 23. *Buprestis* fubatra. LIN. (*) Gen. 184.
 — 24. *Grylli campeftris*, vulgaris femina. LIN. Gen. 194.
 — 25. *Vefpillo* talparum fingularis, ex atro fulvoque vericolor, f. *Silpha* fpecies. LIN. Gen. 173.
 — 26. *Scarabæus gryfeofufcens*. LIN. (*) Gen. 170.
 — 27. *Scarabæus* flavescens. LIN. (*) ad idem.
 — 28 & 29. *Cimices* diverfi duo. LIN. (*) Gen. 198.
 — 30-33. *Tipularum* varia fpecies. LIN. (*) Gen. 221.
 — 34-38. *Gryllorum* ad *Locuftrum* LIN. (*) Gen. 194. tribum pertinentium varia fpecimina.
 — 39 & 40. *Grylli* *Tettigonia*, ex eodem Gen. LIN. (*)
 — 41. *Gryllus nafutus*. LIN. fp. 11.
 — 42-44. *Grylli* imperfecti f. nondum adulti.
 — 45. *Folii* ambulantis fpecies; *Gryllus religiofus*. LIN. fp. 5.
 — 46. *Grylli* fpecies. *Turritus* LIN. fp. 12?
 — 47. *Locufta* fpecies fecundum LIN. (*) quoque.

T A B U L A X C V I I.

Cimicum fpecies, Infectaque nonnulla alia.

- Num. 1. *Infectum* cimicoides, nigricans, e *Caraborum* forte familia. LIN. (*) Gen. 186?

- Num. 18. *Licht-rofchkleurige*, witgevlakte *Tor*. LIN. (*) Gen. 148.
 — 19. *Groene*, met goudkleurige uitftekende Borftels bezette *Tor* van de Kaap de goede Hoop. LIN. Gen. als vooren *Faficularis*. fp. 9.
 — 20. *Blaauw*, fyn geftipt *Torretje*. LIN. (*) Gen. 176.
 — 21. *Bruin*, lichtgeel gevakt. LIN. (*) Id.
 — 22. *Zwart*, witboofdig *Torretje*. LIN. (*)
 — 23. *Zwart Schild-Torretje*. LIN. (*) Gen. 174.
 — 24. *Rofchkleurig*, zwart getekend *Torretje*. LIN. (*) Gen. 183.
 — 25. *Donkerbruine*, geelvlakkige *Weeghuis*-foort, uit *Wef*-*Indien*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 26. *Licht-bruinachtige*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 27. *Lichtbruine*, zwartfpikkelige. LIN. (*) Gen. Id.
 — 28. *Lichtgeele*, fmalle. LIN. (*) Id.
 — 29. *Flaauw-groenachtig-geele*. LIN. (*) Id.
 — 30. *Zwarte fmalle*. LIN. (*) Id.
 — 31 en 32. *Donker-graauwbruine*. LIN. (*) Id.
 — 33 en 34. *Bruine*. LIN. (*) Id.
 — 35 en 36. *Bruine*, zwartgeftreepte. LIN. (*) Id.
 — 37. *Wit en bruin-vleugelige*. LIN. (*) Id.

X C V I. T A F E R E E L.

Varieerende In- en Uitlandfche.

- Num. 1 en 2. *Geele*, en geel en zwart-gebande *Wefpen*. LIN. (*) Gen. 216.
 — 3. *Speketer-Muggen*. LIN. (*) Gen. 221.
 — 4. *Zwarte en geele Wefp*. LIN. (*) Gen. 215.
 — 5. *Licht-zeegroen*, *Gaasje*. LIN. (*) Gen. 210.
 — 6. *Zwart en geel-gebande Wefp*. LIN. (*) Gen. 215.
 — 7. *Geel en zwart-gebande Hommel*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 8. *Zwarte Hommel*. LIN. (*) Id.
 — 9. *Geel en zwartgeringde Baftaard Wefp*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 10. *Zwarte en vuilgeele Staart-Wefp*. LIN. (*) Gen. 214.
 — 11. *Vulnis-Vlieg*. LIN. (*) Gen. 222.
 — 12. *Kleine Hommel-Vlieg*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 13. *Donkergeele en zwarte Wolf-Vlieg*. LIN. Gen. 227.
 — *Crabroniformis*. fp. 3.
 — 14. *Vreemde Vlieg*. LIN. Gen. 210. *Lutarius*. fp. 11.
 — 15. *Zwart en witgeftreepte en blaauwe Wolf-Vlieg*. LIN. (*) Gen. 227.
 — 16. *Gemeene Inlandfche Nacht-Kapel*, *Onruft-foort*. LIN. Gen. 204. *Stellatarum*. fp. 26.
 — 17. *Haaf* of *Oever-das*. LIN. Gen. 208. *Horaria*. fp. 4.
 — 18. *Staart-Wefp*. LIN. (*) Gen. 215.
 — 19. *Zwart Bok-Torretje*. LIN. Gen. 179. *Violaceus*. fp. 43.
 — 20. *Water-Schorpioen-foort*. LIN. (*) Gen. 197.
 — 21. *Water-Schorpioen*. LIN. Gen. als vooren. *Cinerea*. fp. 6.
 — 22. *Geele Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186.
 — 23. *Vaalbruin-kleurige Tor*. LIN. (*) Gen. 184.
 — 24. *Gemeene Wyffjes Veld-krekel*. LIN. Gen. 194.
 — 25. *Zwarte en geele vreemde Molle-graver*. LIN. Gen. 173.
 — 26. *Licht-bruingraauwe Tor*. LIN. (*) Gen. 170.
 — 27. *Geel Torretje*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 28 en 29. *Twee varieerende Weeghuis-foorten*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 30-33. *Varieerende Spekeeters*. LIN. (*) Gen. 221.
 — 34-38. *Verskillende Sprinkbaanen*. LIN. (*) Gen. 194.
 — *Locufta* fp.
 — 39 en 40. *Als vooren*. LIN. (*) als vooren. *Tettigonia*. fp.
 — 41. *Als vooren*. LIN. als vooren. *Nafutus*. fp. 11.
 — 42-44. *Onvolwaffe foorten*.
 — 45. *Wandelend Blad*. LIN. Gen. als vooren. *Religiofus*. fp. 5.
 — 46. *Sprinkbaan-foort*. LIN. Gen. als vooren. *Turritus*. fp. 12?
 — 47. *Varieerende Sprinkbaan*. LIN. (*) als vooren. *Locufta*. fp.

X C V I I. T A F E R E E L.

Verskillende Wandluizen, enz.

- Num. 1. *Donkerbruine*, *waarfchynelyk*, *Scharbyter*. LIN. (*) Gen. 186?

Num. 2.

- Num. 2. *Cimex femoribus rubris, nigro lineatis*. LIN. (*) ad Gen. 198.
 — 3. *Cimex elytris dimidiatis luteis fascisque*. LIN. (*) eodem.
 — 4. *Coleopterum subatrum, pedibus quatuor hirsutis; forte Carabus*. LIN. (*) Gen. 186?
 — 5. *Cimex ater, abdomine subtestaceo*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 6. *Cimex totus ater*. LIN. (*).
 — 7. *Coleopteron atrum, pedibus anticis hirtis*. LIN. (*) Gen. 186.
 — 8. *Insectum ad Lepturas accedens, singulare*. LIN. (*) Gen. 180?
 — 9. *Coleopteron atrum, corpore ovato, crasso*. LIN. (*) Gen. 187?
 — 10. *Coleopteron atrum, rubro maculosum*. LIN. (*) Gen. 176?
 — 11. *Insectum atrum, vel Carabi vel Cerambycis species*. LIN. (*) Gen. 186.
 — 12. *Cimex fuscus, flavo marginatus*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 13. *Cimex ater, viridi fasciatus*. LIN. (*) Item.
 — 14. *Apis bombylans f. Bombylius e murino, nigro flavoque vericolor*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 15. *Bombylius gryseo testaceus*. LIN. (*).
 — 16. *Bombylius ater, alis viridantibus*. LIN. (*).
 — 17. *Bombylius ater, zona flava, alis fuscis*. LIN. (*).
 — 18. *Bombylius ater, abdomine flavo*. LIN. (*).
 — 19. *Bombylius flavescens, zona medii corporis exfoliate nigra*. LIN. (*).
 — 20. *Bombylius ater, alis fuscis*. LIN. (*).
 — 21 & 22. *Cimex fuscus, pedibus posticis magnis crassisque*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 23. *Cimex nigricans*. LIN. (*).
 — 24 & 25. *Cimex brunneo ater*. LIN. (*).
 — 26 & 27. *Cimex luteo nigricans*. LIN. (*). Hic in dorso elytris instructus videtur, *Coleopterorum* in modum.
 — 28 & 29. *Cimex fuscus, alis lutescentibus*. LIN. (*).
 — 30 & 31. *Cimex nigricans, elytris extremitate fordide flavis*. LIN. (*).
 — 32. *Cimex luteo gryseus, fusco discolor*. LIN. (*).
 — 33 & 34. *Cimex nigro cinerascens*. LIN. (*).
 — 35. *Cimex incanus, elytris extremo nigris, albido punctatis, alis flavis, basi rubris*. LIN. (*).
 — 36 & 37. *Insectum lutei coloris, alis flavis, ad Coleoptera, cimicesve referendum*. LIN. (*).

Not. Ad hanc & proxime præcedentem Tabulam, quæ in Præfatione diximus, conferenda sunt.

T A B U L A X C V I I I.

Nidus Vesparum Americanarum & ipsæ simul Vespe.

Vespe Surinamenses; Maribous dictæ & nidus quem construere callent.

T A B U L A X C I X.

Aranei, aliaque.

- Num. 1. *Formicæ alatæ species seu potius Vespa Americana, purpurascens nigra*. LIN. (*) Gen. 216.
 — 2. A præcedenti vix diversa alia. (*).
 — 3. *Afilus exoticus*. LIN. (*) Gen. 227.
 — 4. *Vespa impennis f. Mutillæ species Americana*. LIN. (*) Gen. 219.
 — 5. *Formica Americana vulgaris*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 6. *Formica Americana, macrocephala*. *Cephalotes* LIN. sp. 14.
 — 7. *Formica Americana, singularis*. *Atrata* LIN. sp. 15.
 — 8. *Mutilla major, Americana*. LIN. (*) Gen. 219.
 — 9. *Araneus maximus, Indicus, fusci coloris, corpore angustiori*. LIN. (*) Gen. 237.
 — 10. *Aranea Indica, fusca, abdomine brevi, ast acuto tamen*. LIN. (*).
 — 11. *Aranea Indica, obsoleta nigra, corpore annuloso*. LIN. (*).
 — 12. *Aranea Indica, fusca, capite lobato*. LIN. (*).
 — 13. *Aranea Scorpionides, ex India Orientali*. *Phalangium reniforme* LIN. Gen. 286. sp. 3.
 — 13*. *Ovarium Araneæ*.
 — 14. *Phalangium corpore crasso, ovato*. LIN. (*) Gen. 236.

- Num. 2. *Wandluis met donker-roode en zwart-gestreepte Dy-beenen*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 3. *Wandluis met half donker-geele en bruine vleugels*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 4. *Zwartachtige Tor met vier haarige voeten*. LIN. (*) Gen. 186?
 — 5. *Wandluis met een zwart voor- en roschbrood achter-lyf*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 6. *Wandluis met een zwart lyf*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 7. *Zwarte Tor met ruige voorvoeten*. LIN. (*) Gen. 186?
 — 8. *Vreemde zwarte Bastaard-Bok*. LIN. (*) Gen. 180?
 — 9. *Zwarte, dikke rondlyvige Tor*. LIN. (*) Gen. 187?
 — 10. *Zwarte, roodgevlakte Tor*. LIN. (*) Gen. 176?
 — 11. *Zwarte Scharbyter, of Bok-Torretje*. LIN. (*) Gen. 186?
 — 12. *Wandluis, bruin met een geele rand*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 13. *Zwarte, en groen gebande Wandluis*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 14. *Muisvaal, zwarte en geel-geringde Hommel*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 15. *Geelachtig roschkleurige*. LIN. (*) Gen. als vooren.
 — 16. *Zwarte, donker-groen vleugelige*. LIN. (*) *ibid.*
 — 17. *Zwarte, licht-geel gebande en bruin-vleugelige*. LIN. (*) *ibid.*
 — 18. *Zwarte en geel-achterlyvige*. LIN. (*) *ibid.*
 — 19. *Licht-geele met een vaal-zwarte middelband*. LIN. (*) *ibid.*
 — 20. *Zwarte, bruin-vleugelige*. LIN. (*) *ibid.*
 — 21 & 22. *Bruine, lompe dikke achtervoeten hebbende Wandluis*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 23. *Donker-bruine*. LIN. (*) *ibid.*
 — 24 & 25. *Donker-koffykleurige*. LIN. (*) *ibid.*
 — 26 & 27. *Geel-bruine*. LIN. (*) *ibid.* Doch heeft op de bovenzyde, naar het schynt, harde dekveugels?
 — 28 en 29. *Bruine, geelachtig-roschkleurige vleugels hebbende*. LIN. (*) Gen. 198.
 — 30 en 31. *Donker-bruine, met vuil-geelpuntige bovenvleugels*. LIN. (*) *ibid.*
 — 32. *Vuil-geel en bruin-gebande*. LIN. (*) *ibid.*
 — 33 en 34. *Graauwe en zwarte*. LIN. (*) *ibid.*
 — 35. *Meeft afschkleurige, witte of afschkleurige, en zwart en wit gestipte boven- en roode en geele onderveugels hebbende*. LIN. (*) *ibid.*
 — 36 en 37. *Oranje-geel, geel-vleugelig diertje; mogelyk een Tor-soort of Wandluis*. LIN.?
 Zie over deze en de voorige Tafereel onze Voorreden.

X C V I I I. T A F E R E E L.

Marribons-Wespen, Nest en Wespen.

Surinaamsche Marribons Wespen en derzelver Nesten.

X C I X. T A F E R E E L.

Spinnekoppen, enz.

- Num. 1. *Rood-bruine vliegende Mier of Wesp, uit West-Indiën*. LIN. (*) Gen. 216.
 — 2. *Idem weinig verschillende*.
 — 3. *Uitlandsche Wolf-Vlieg*. LIN. (*) Gen. 227.
 — 4. *Ongeveugelde West-Indische Wesp*. LIN. (*) Gen. 219.
 — 5. *Gemeene West-Indische Mier*. LIN. (*) Gen. 218.
 — 6. *West-Indische dikkoppige Mier*. LIN. Gen. als vooren. *Cephalotes*. sp. 14.
 — 7. *West-Indische vreemde Mier*. LIN. Gen. als vooren. *Atrata*. sp. 15.
 — 8. *West-Indische groote ongeveugelde Wesp*. LIN. (*) Gen. 219.
 — 9. *Groote graauw-bruine Oost-Indische smal-lyvige Spinnekop*. LIN. (*) Gen. 237.
 — 10. *Bruine, kort- doch spits-lyvige Oost-Indische Spinnekop*. LIN. (*) *ibid.*
 — 11. *Vaal-zwarte Oost-Indische Spinnekop, met een geringd lyf*. LIN. (*) *ibid.*
 — 12. *Bruine knobbelhoofde Oost-Indische Spinnekop*. LIN. (*) *ibid.*
 — 13. *Schorpioen-Spin, uit Oost-Indiën*. LIN. Gen. 236. *Reniforme*. sp. 3.
 — 13*. *Eijer-est van een Spinnekop*.
 — 14. *Dikke rond-lyvige Schorpioen-Spin*. LIN. (*) Gen. 236.

T A B U L A C.

Mineræ Auri, Argenti, cet.

- Num. 1. Mineræ auri Sumatranæ.
 — 2. Specimen ejusdem mineræ adhuc majus.
 — 3. Silex Japonicus, auro nativo intertextus.
 — 4. Silex auro concretus, ex fluvio quodam N. Hispaniæ.
 — 5. Mineræ auri ex Hungaria.
 — 6. Mineræ auri, maxime singularis, viridis, ex Orientali India.
 — 7. Mineræ auro dives, ex Insula Borneo.
 — 8. Mineræ auri Siamensis.
 — 9. Mineræ auri ex Sumatrâ insula.
 — 10. Mineræ auri Americana.
 — 11. Mineræ auri Americana.
 — 12. Mineræ auri Americana.
 — 13. Orichalcum nativum, trunci forma e minerâ pullulans, ex N. Hispania.
 — 14. Mineræ argenti Japonica.
 — 15. Mineræ argenti ditissima, Norvegica.
 — 16. Mineræ argenti nativi Africana.
 — 17. Argentum nativum e Norvegia.
 — 18. Argenti nativi aliud e Norvegia specimen.
 — 19. Mineræ argenti Germanica.
 — 20. Mineræ argenti Japonica.
 — 21. Mineræ argenti nativi ex Norvegia.
 — 22. Mineræ argenteis lamellis ditissima, Africana.
 — 23. Mineræ argenti ex Orientali India.
 — 24. Alia argenti mineræ Indica.
 — 25. Mineræ auro, argento & cupro gravis, e N. Hispania.
 — 26. Mineræ argenti Hungarica.
 — 27. Mineræ auri Americana.
 — 28. Ejusdem speciei mineræ, aliquatenus tamen diversâ.
 — 29. Mineræ argentea e Virginia.
 — 30. Mineræ argenti & cupri ferax, Africana.
 — 31. Mineræ argentifera, Arabica.

T A B U L A C I.

Mineræ variæ cet.

- Num. 1. Cupri mineræ ex N. Hispania.
 — 2. Mineræ cupri Mexicana.
 — 3. Mineræ cupri Norvegica.
 — 4. Mineræ cupri cristallina, rarissima.
 — 5. Mineræ cupri e Virginia.
 — 6. Cuprum nativum ex Suecia.
 — 7. Cuprum nativum ex Japonia.
 — 8. Cuprum nativum, cum Cinnabari junctum, ex Japonia.
 — 9. Cuprum nativum Siamense, quod ibi loci Gans vocatur metallum.
 — 10. Cuprum nativum, Chinesense.
 — 11. Mineræ cupri Mexicana.
 — 12. Cuprum nativum ex Hybernia.
 — 13. Solea muli e ferro in cuprum versâ.
 — 14 & 15. Fragmenta Ferri equini in cuprum transmutati e Norvegia.
 — 16. Patera ferri in cuprum versâ, ex Hungaria.
 — 17. Lignum in cuprum mutatum.
 — 18. Cinnabaris nativâ, Japonica.
 — 19. Alia cinnabaris Mineræ, itidem Japonica.
 — 20. Mineræ cinnabari dives, Hungarica.
 — 21. Mineræ hydrargyro foeta, Chinesensis.
 — 22. Mineræ stanni cristallina, Anglica.
 — 23. Mineræ stanni cristallina, Indica.
 — 24. Alia mineræ stanni Malaccensis species.
 — 25. Pyrites cupri ferax ex Suecia.
 — 26. Mineræ Zinci Germanica.
 — 27. Mineræ argento, cupro atque plumbo remixta ex N. Hispania.
 — 28. Pyrites figuratus f. marcasita, Goslarensis.
 — 29. Marcasita figuræ diversæ, ex Germania.
 — 30. Grana cinnabaris nativæ ex Japonia.
 — 31. Grana cupri virginei ex Suecia.

T A B U L A C I I.

Mineræ variæ, cet.

- Num. 1. Rupes cristallifera vulgaris, e Saxonia.
 — 2—4. Spati figurati congeries variæ, e Germania.
 — 5 & 6. Cristalli quarzosi congesti, ex Hercynia.
 — 7. Mineræ plumbi, cupro foeta, e Saxonia.

C. TAFEREEL.

Goud- en Zilver-Mineraalen, enz.

- Num. 1. Goud-Mineraal, van Sumatra.
 — 2. Een nog grooter stuk van het voorgaande.
 — 3. Japanische Key-steen, met masstef Goud doorgroeid.
 — 4. Key-steen, met Goud te zamen gegroeid, uit eene Rivier in Nieuw Spanje.
 — 5. Goud-Mineraal, uit Hongaryen.
 — 6. Zeldzaam groen Goud-Mineraal, uit Oost-Indiën.
 — 7. Ryk Goud-Mineraal, uit het Eiland Borneo.
 — 8. Goud-Mineraal, uit Siam.
 — 9. Goud-Mineraal, van Sumatra.
 — 10. Americaans Goud-Mineraal.
 — 11. Goud-Mineraal, uit Nieuw-Spanje.
 — 12. Goud-Mineraal, uit Amerika.
 — 13. Natuurlyk geel Koper-Mineraal, in een dikke stam of tronk uitgegroeid, van Nieuw-Spanje.
 — 14. Zilver-Mineraal, uit Japan.
 — 15. Zeer ryk Zilver-Mineraal, uit Noorwegen.
 — 16. Zuiver Zilver-Ertz, uit Afrika.
 — 17. Natuurlyk Zilver, uit Noorwegen.
 — 18. Een ander stuk natuurlyk Zilver-Ertz, uit Noorwegen.
 — 19. Zilver-Mineraal, uit Duitschland.
 — 20. Zilver-Mineraal, uit Japan.
 — 21. Natuurlyk gegroeid Zilver, uit Noorwegen.
 — 22. Ongemeen ryk en bladerachtig Zilver-Mineraal, uit Afrika.
 — 23. Zilver-Mineraal, uit Oost-Indiën.
 — 24. Ander Zilver-Ertz, uit Oost-Indiën.
 — 25. Goud, Zilver- en Koperhoudende Ertz, uit Nieuw-Spanje.
 — 26. Zilver-Ertz, uit Hongaryen.
 — 27. Goud-Mineraal, uit Amerika.
 — 28. Goud-Ertz, van gelyke soort, doch in sommige deelen verscbillende.
 — 29. Zilver-Mineraal, uit Virginiën.
 — 30. Zilver- en Koperhoudende Ertz, uit Afrika.
 — 31. Zilver-Ertz, uit Arabiën.

C I. TAFEREEL.

Verschillende Mineraalen, enz.

- Num. 1. Koper-Ertz, uit Nieuw Spanje.
 — 2. Koper-Mineraal, uit Mexico.
 — 3. Koper-Ertz, uit Noorwegen.
 — 4. Zeer raar Kristalachtig Koper-Ertz.
 — 5. Koper-Ertz, uit Virginiën.
 — 6. Natuurlyk gegroeid Koper, uit Zweden.
 — 7. Natuurlyk gegroeid Koper, uit Japan.
 — 8. Natuurlyk gegroeid Koper en Cinnaber, uit Japan.
 — 9. Natuurlyk gegroeid Koper uit Siam, Metaal genoemd GANS.
 — 10. Natuurlyk gegroeid Koper, uit China.
 — 11. Koper-Mineraal, uit Mexico.
 — 12. Natuurlyk gegroeid Koper, uit Ierland.
 — 13. Hoef-zyser van een' Muil-Ezel in Koper veranderd.
 — 14 & 15. Stukken van een gebrooken Paarde-Hoef-zyser, in Koper veranderd, uit Noorwegen.
 — 16. Schaaltje uit Hongarysch-zyser, in Koper veranderd.
 — 17. Hout in Koper veranderd.
 — 18. Natuurlyke Cinnaber, uit Japan.
 — 19. Ander Cinnaber-Ertz, uit Japan.
 — 20. Cinnaber-Mineraal, uit Hongaryen.
 — 21. Kwikzilver-Ertz, uit China.
 — 22. Kristalvormig Tin-Ertz, uit Engeland.
 — 23. Kristalvormig Tin-Ertz, uit Oost-Indiën.
 — 24. Ander soort van Malakisch Tin-Ertz.
 — 25. Koperhoudende Zwavel-Ertz, uit Zweden.
 — 26. Spiauter of Zink-Ertz, uit Duitschland.
 — 27. Zilver, Koper en Loodhoudende Ertz, uit Nieuw Spanje.
 — 28. Kies-Kristallen, of Marcasiet, van Goslar.
 — 29. Verschillend gefigureerde Marcasiet, uit Duitschland.
 — 30. Natuurlyke Cinnaber-greinen, van Japan.
 — 31. Natuurlyke Koper-greinen, uit Zweden.

C I I. TAFEREEL.

Verschillende Mineraalen, enz.

- Num. 1. Gemeene Kristal-Moeder, uit Saxen.
 — 2—4. Spaat-Druzen, uit Duitschland.
 — 5 en 6. Druzige Quartz-Kristallen van den Haartz.
 — 7. Koperhoudend Lood-Ertz, uit Saxen.

Num. 8.

- 8. Minera Plumbi cristallina Chinenfis.
- 9. Alia minera Plumbi species Chinenfis.
- 10. Minera Ferri simul & Plumbi, Japonica.
- 11. Minera Ferri Sinica.
- 12. Minera Ferri Americana.
- 13. Flos Ferri e Germania.
- 14. Flos Ferri ex Hungaria.
- 15. Alia florum Ferri species Germanica.
- 16. Ferri minera Africana.
- 17. Lapidis Lazuli pulcherrimum specimen.
- 18. Ferri minera Germanica.
- 19 & 20. Minera Ferri Indica.
- 21. Argenti gleba ex Sumatra.
- 22. Alia ex eadem Insula Argenti minera.
- 23. Gleba Auro, Argento atque Ferro dives ex N. Hispania.
- 24. Congeries Cristallorum ex N. Hispania.
- 25. Spathi fragmentum perelegans ex N. Hispania.
- 26. Marcasita purpurea, auro imprægnata, Ceylonensis.
- 27. Minera Argenti pulcherrima, Ceylonensis.
- 28. Minera Argenti Indica alia species.
- 29. Minera Vitrea dicta, Argento ditissima, species Hungarica.
- 30. Gleba Argento ditissima, Arabica.
- 31. Minera Auro, Argento Plumboque referta Arabica.
- 32. Gleba Auro, Argento, Cupro, Plumbo atque Cinnabari gravis, ex N. Hispania.
- 33. Minera Argentum atque Plumbum largitura, ex N. Hispania.
- 34. Plumbi Minera Suecica.
- 35. Minera Plumbi viridis, Pannonica.
- 36. Minera Cupri itidem Pannonica.

TABULA CIII.

Fossilia varia, cet.

- Num. 1. Malachitis, quem vocant, pulchrum specimen.
- 2. Jaspis rubra.
- 3 & 4. Massa Achatina cava, ab utroque spectanda latere.
- 5—7. Siliculi tres, formæ singularis.
- 8—14. Siliculi variæ naturæ, cemento saxoso conferruminati.
- 15. Siliculi colore diversi ex prædictis concretis.
- 16—19. Lápides ferrarii diversi.
- 20. Saxum vulgare cærulescens, Quartzo obductum.
- 21. Siliculus cui stellula impressa.
- 22. Lapis sphaeroides, fructum longitudinaliter sectum referens.

TABULA CIV.

Ætitarum Specimina.

Icones Lapidum Aquilinarum f. Ætitarum varii generis.

TABULA CV.

Silices.

Icones Siliculorum quos in formas varias effinxit fors.

TABULA CVI.

Conchylia ex Alpibus Avenionensibus effossa.

- Num. 1—11. Strombitarum variæ species.
- 12 & 13. Concha a Curiosis Ficus dicta.
- 14—26. Buccinitæ varii.
- 27. Cassis parvula.
- 28—31. Nerititæ.
- 32—35. Cyndritæ.
- 35*. Volutæ species.
- 36. Conchæ cordiformes f. Cardia.
- 37—50. Ejusdem generis Conchæ.
- 51 & 52. Arcæ species.
- 52—56. Ostracitæ hirti alique.
- 57 & 58. Arca Noachi spuria.
- 59—66. Chamitæ.
- 67—69. Corallia, Fungitæ dicta.
- 70 & 71. Conchylia fossilia minutissima.

TABULA CVII.

Conchylia petrificata maximam partem in Germania terra eruta.

- Num. 1—3. Strombitæ varii.
- 4. Nucleus Cochleæ vel terrestris vel fluviatilis.
- 5. Cochlitæ.

Tome IV.

- Num. 8. Kristalvormig Lood-Ertz, uit China.
- 9. Andere soort van Lood-Ertz, uit China.
- 10. Yzer en Lood-Ertz, uit Japan.
- 11. Yzer-Ertz, uit China.
- 12. Yzer-Ertz, uit America.
- 13. Yzer-Bloesem, uit Duitschland.
- 14. Yzer-Bloesem, uit Hongaryen.
- 15. Ander soort van Yzer-Bloesem, uit Duitschland.
- 16. Yzer Ertz, uit Africa.
- 17. Zeer fraay Lazuur-Steen.
- 18. Yzer-Ertz, uit Duitschland.
- 19 en 20. Yzer-Ertz, uit Oost-Indiën.
- 21. Zilver-Ertz, uit Sumatra.
- 22. Ander soort van Zilver-Ertz, uit Sumatra.
- 23. Goud, Zilver en Yzerhoudende Ertz, uit Nieuw-Spanje.
- 24. Kristal-Klomp, uit Nieuw-Spanje.
- 25. Zeer fraay stukje Spaat, uit Nieuw-Spanje.
- 26. Purperkleurige en Goudhoudende Marcasiet, uit Ceilon.
- 27. Zeer fraay Zilver-Ertz, van Ceilon.
- 28. Ander soort van Oost-Indisch Zilver-Ertz.
- 29. Een soort van Glas-Ertz, uit Hongaryen.
- 30. Ryk Zilver-Ertz, uit Arabiën.
- 31. Goud, Zilver en Loodhoudende Ertz, uit Arabiën.
- 32. Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinnaberhoudende Ertz, uit Nieuw-Spanje.
- 33. Zilver en Loodhoudende Ertz, uit Nieuw Spanje.
- 34. Lood-Ertz, uit Zweeden.
- 35. Groen Lood-Ertz, uit Hongaryen.
- 36. Koper-Ertz, uit Hongaryen.

CIII. TAFEREEL.

Verschillende Gesteentens, enz.

- Num. 1. Zeer fraaye zoogenoemde Malachit-Steen.
- 2. Roode Jaspis-Steen.
- 3 en 4. Uitgeholde Agaat-Klomp, van beide zyden te zien.
- 5—7. Drie Keisteenen, van eene toevallige gedaante.
- 8—14. Te saamen gekleefde verschillende Keisteenjes in eene zandsteenige stoffe.
- 15. Verschillende gekleurde Keisteenjes, uit voorige Steenklomp.

CIV. TAFEREEL.

Aarend-Steenen.

Afbeeldingen van verschillende soorten van Adelaar of zoogenoemde Aarend-Steenen.

CV. TAFEREEL.

Keisteenen.

Afbeeldingen van verschillende Keisteenjes van eene toevallige gedaante.

CVI. TAFEREEL.

Uit het Gebergte van AVIGNON gegravene Zee-Hoorns, Schulp, enz.

- Num. 1—11. Verschillende soorten van Penne-Hoorns.
- 12 en 13. Twee Vyg-Hoorns.
- 14—26. Verscheide Trompet-Hoorntjes.
- 27. Klein Kasketje.
- 28—31. Halvemaan-Slakjes.
- 32—35. Dadels of Rollen.
- 35*. Rotsboortje.
- 36. Hartvormige Schulp.
- 37—50. Als vooren.
- 51 en 52. Noachs Ark.
- 53—56. Rotsdoubletten, Oefter-soorten.
- 57 en 58. Bastaard Noachs Ark.
- 59—66. Gaaper Schulp.
- 67—69. Koraal-gewassen, Zee-Fungus genaamd.
- 70 en 71. Zeer kleine uitgegravene Hoortjes en Schulpjes.

CVII. TAFEREEL.

In Steen veranderde Zee-Hoorns, Schulp, enz. meest in Duitschland in den grond gevonden.

- Num. 1—3. Versteende Penne-Hoorns.
- 4. Inwendig afdrukkel eener Land- of Rivier-Slak.
- 5. Slak-Hoorn.

*****

Num.

- 6-13. Ammonitæ varii.
- 14. Ostacites maximus.
- 15-24. Chamitæ varii, atque Concharum aliæ species.
- 25. Massa Conchis variis referta.
- 26 & 27. Glossopetræ sic dictæ.
- 28-30. Aftacolithi Indici.
- 31. Fragmentum Cornu Cervini, Nomine TIBERII inscripti.
- 32. Fungites.
- 33 & 34. Ammonitæ ex Helvetia.

T A B U L A C V I I I.

Ligna in lapidem versa.

- Num. 1 & 2. Fragmenta duo maxima Ligni petrificati.
- 3. Minus ejusdem specimen.
- 4. A præcedenti diversum.
- 5-8. Lignum fossile aliud.
- 9. Ligni fossilis species singularior.
- 10. Lignum petrefactum, verosimillime quercinum.

- 6-13. Verscbillende Ammons-Hoorens.
- 14. Zeer groote Oester-Schulp.
- Num. 15-24. Verscbillende Gaaper-Oester en andere Schulpen.
- 25. Steen-klomp waar in verscbiede Schulpen.
- 26 en 27. Zoogenaamde Slang-Tongen.
- 28-30. Versteende Zee-Krabben, uit Oost-Indiën.
- 31. Herts-Hoorn Tak met de naam van TIBERIUS.
- 32. Zee-Fungus.
- 33 en 34. Ammons-Hoorntjes, uit Zwitserland.

C V I I I. T A F E R E E L.

Hout in Steen verandert.

- Num. 1 en 2. Twee zeer groote stukken versteend Hout.
- 3. Kleinder, als vooren.
- 4. Verscbillend, als vooren.
- 5-8. Verscbillende, als vooren.
- 9. Vreemd soort, als vooren.
- 10. Versteend, waarschynelyk Eykenhout.

FINIS INDICIS TOMI QUARTI.

A D M O N I T I O

INTERPRETIS LATINI AD LECTOREM DE VERSIONE SUA OPERIS

S E B A N I.

Cum textus Latinus in utraque tum Belgica, tum Gallica Thesauri Sebani editione principem locum obtineat, & majoribus etiam literarum typis expressus sit; facile quis ad credendum induci queat, autographum Latino primum sermone exaratum fuisse ac deinde in linguam Belgicam Gallicamque translatum. Quæ res cum longe aliter sese habeat, mea interesse duco, ut te moneam, Lector, certiore faciam, non modo Auctorem, B. SEBA, in describendis sui Operis rebus lingua vernacula usum fuisse, sed & post obitum Ejus, tomo tertio sub prælo fundante, quum plurimarum tabularum, quæ tomis posterioribus destinatæ fuerant, explanationes manuscriptæ desiderarentur, quidquid in complementum textus adjici debuit, eodem idiomate conceptum esse: ut adeo, solis exceptis piscibus perpaucisque aliis, universum autographum dictione Belgica prius fuerit concinnatum, posteaque Latine ac Gallice redditum. Quocirca istud quidem non difficulter abs te impetravero, ut ne vel vocibus, vel dicendi formulis, quæ Latinitati incorruptæ minus respondeant, offendaris; cum nemo non videat, & multa hîc haberi nova, veteribus ignota, neque nominata, & usitato inter Historiæ Naturalis Cultores more loquendum fuisse, & quæ in hoc rerum genere ad Belgicum idioma cogitata & enunciata fuerunt, ab interprete non ex amissim Latini sermonis genio potuisse accommodari. Illud vero majoris momenti est, quod jure meo a te postulo, ut, præter pauca aliquot loca, nihil eorum, quæ in universo Opere, aut generatim de variis Historiæ Naturalis partibus, aut singulatim, de rebus ipsis, quarum icones exhibentur, in medium prolata sunt, mihi tanquam auctori tribuas. Equidem post præstantissimum Ichthyologum, ARTEDI, cui plerorumque piscium, tomo tertio depictorum, denominationes ac characteres debentur, cum quædam ejus generis tabulæ, defuncto Auctore, deessent, nonnullos ego pisces, ex Hujus meoque museo depromptos, adjeci meisque verbis descripsi: ceterum vero necquidquam de meo addidi, sed, quale traditum mihi erat, autographum Belgicum fideliter sequutus, ultra interpretandi operam, quam olim receperam, nihil plane contuli. Tu igitur, Lector, monitus pro æquitate tua suum, quod cuique competit, tribues. Vale.

M O N I T U M B I B L I O P O L Æ,

IN Præfatione promissam *Vitæ* Celeberrimi hujus Operis AUCTORIS Historiam adjicere superfluum visum est, cum jam prædictæ præfationis typus disjectus esset. Hic ergo, ne frustra quærat, Lectorem monendum esse duximus & ad *Academiæ Imperialis Naturæ Curiosorum Acta* relegandum, ubi eandem fideliter relatum inveniet.

THESAURUS

RERUM NATURALIUM.

INTRODUCTIO.

UAE tribus prioribus voluminibus tanquam in theatro exposuimus, mirabilium naturæ operum amplissimo apparatu subjungimus demum, quarto hoc volumine producenda, exsanguia animalcula, quæ Insecta audiunt. Et quam immensus heic quoque elegantiarum prospectus habetur! Quanta colorum, picturæ splendorisque varietas! Quam admirabilis formarum, metamorphosium ac nativæ indolis discrepantia! Inexhaustæ speculandi materiæ adstupet animus, dum sese inde ad primæ causæ contemplationem elevat.

Prouti vero ante jam memoravimus, a scopo operis hujus alienum esse, prolixam naturæ singularum rerum descriptionem exhibere; ita nemo exigat a nobis, ut, quæ cuique horum Insectorum a natura indita sunt ac propria, speciatim enarremus.

Obstat profecto & ingens eorum numerus, & non paucorum, quæ nemini adhuc exacte cognita sunt, raritas, quo minus de singulis multa dicere liceat. Quin & impedimento est illorum hominum inscitia, qui plerumque maximam partem id genus collectionum suppeditare solent. Ne dicam de præmatura musæi Sebani venditione, aliisque rebus, quæ tametsi casu fortuito acciderunt, suo tamen quæque modo a prolixiore explicatione abstinere cogunt.

Itaque, ut harum rerum studiosis aliqua saltem ex parte satisfiat, nec tædiosis circuitionibus mo-

SCHATKAMER

VAN

NATUURLYKE ZAAKEN.

INLEIDING.

NA zoo eene menigte van wonderbare kunstgewrochten der Natuure als ten toonele gevoerd te hebben, verschynen nu, op hunne beurt, de Bloedeloze of Gekorvene diertjes. Hier doet zich dan weêr op nieuw een eindeloos verschiet van schoonheden op: welke kleuren, schoone glans en teekeninge ziet men hier! en hoe verwonderlyk zyn hunne onderscheide gedaantens, standverwisseling en natuurlyke eigenschappen! men verliest zich in alle deze bespiegelingen; terwyl zy ons tot hooger denkbeelden opleiden.

Tome IV.

Zoo weinig als het bestek van dit werk toelaat, om te treden

in eene omstandige en natuurkundige beschryving, gelyk elders reeds gezegt is; zoo min mogelyk is het ons ook, om hier den aart en eigenschap van elk dier aan te haalen.

De menigvuldigheid, en de zeldzaamheit van veele, welke tot nog toe by niemant bekend zyn, beletten ons hier in. Maar boven dien de onkunde dergeenen, door welke echter het grootste gedeelte tot zoodanige verzameling, als deze is, komt, om niet te spreken van het verder toevallige, gelyk de verkooping en dergelyke, dit alles, zeg ik, zyn als zoo veele beletzelen.

Wy zullen echter hieraan eenigins trachten te voldoen, en

A

molestia creetur, Naturæ aliquot leges, prope universales, tum ad indolem, tum ad metamorphosin, prout aliter atque aliter in diversis generibus locum fere habent, pertinentes, in medium proferemus. Prius tamen expediet de generico exsanguium vel insectorum animalculorum nomine nonnulla præmittere.

Nomen *Insecti* vel *Exsanguis*, dubio procul, generalem huius animantium classis characterem haud satis determinate exprimit; cum nec omnes species insectæ sint, nec pauca dentur, quæ sanguine non careant. Quapropter pedibus eo in sententiam Viri in hac parte Historiæ Naturalis versatissimi *Roefel*, statuentis, istam regni animalis classem eo sese distinguere a quibusvis aliis, quod & ossibus & ossiculis careat, neque & palpebris suos ocellos, ut cetera animalia, claudere possit. Haud æque tamen in universum probo, quæ præterea superaddit, ex motione, ore, aut maxillis & respiratione deprompta criteria. In tota igitur regni Animalis universitate hanc classem animalium *exossum* aut *ἀνοσσω* appellare licebit.

Qua porro ratione nobis quidem videatur hæc classis in sua genera ac species ordinate digeri posse, operis, quod præ manibus habemus, nec natura, nec institutum permittit longo sermone exponere. Quin & plerisque Lectorum forte suffecerit hoc loco saltem monuisse, nos in præmittenda descriptione nonnullarum pene universalium naturæ legum, quæ ad indolem ac œconomiam horum animalium pertinent, certo cuidam ordini nos esse adstricturos. En, quas præmitto, leges!

Quicumque ad naturalem istorum animalculorum œconomiam vel leviter animum advertit, ignorare non potest, omnes papiliones prodire ex erucis, quibus folia arborum herbarumque pro esca sunt. Erucæ autem tempore in chrysalides aut nymphas transformantur, e quibus papiliones erumpunt. Papilio femina postquam a mare suæ speciei inita est, ova parit, quæ de novo eruculas excludunt. Nonnullæ species papilionum diurnorum & nocturnorum per totam hyemem sub larva nymphæ latitant: aliæ paucos intra dies, hac posita, in papilionem mutantur; tum vero, quæ præcox papilio peperit, ovula hyemem edurant, primoque vere, quum præsto habent pabulum, suas eruculas demum edunt. Quodsi contra nymphula per hyemem suum statum tuetur, appetente vere metamorphosis fit, natusque papilio sua gignit ovula paulo post suas eruculas exclusura. Testantur tamen post *Goedartium*, *Roefelius* alique, utrumque modum in una eademque specie quandoque obtinere.

Priusquam ultra progrediamur, obiter hic notandum est, vocabulum *Papilio* sæpius latiori sensu usurpari. Systematici papiliones in duas classes distribuunt, quarum prior diurnos, qui interdiu volitant, complectitur, posterior eos, qui vespere ac nocte, nocturni ideo dicti aut Phalænæ. His autem notis inter sese distinguuntur. Papiliones diurni antennas gerunt filiformes, præpilatas: Phalænæ contra plumatas, nec præpilatas. Patiuntur tamen suas hæc regulæ exceptiones. Exemplum inter alios exhibet papilio ribium, diurnus quidem, at antennis filiformibus, non præpilatis, gaudens. Femellæ plerarumque phalænarum, oculo non armato conspectæ, antennas monstrant filiformes; mares autem plumatas. Dantur tamen, quarum uterque sexus filiformes habet. Erucæ complures phalænarum, ad metamorphosin paratæ, telam, qua se includant,

en, om alle uitweidinge te vermyden, eenige byna algemeene Natuurwetten, zoo ten opzichte van den aart als van de vormverwisseling, welke in de onderscheide Geslachten meest stant grypen, hier ter nederstellen; doch voor af zal het niet ondienstig zyn, dat wy ook iets zeggen over de algemeene benoeming van Bloedeloos of Gekorven dier.

Het Latynsch woord *Insecta*, voor 't welke wy, by vertaalinge, eigentlyk *Gekorven* en ook *Bloedeloos* gebruiken, is ten opzichte van het algemeene en bepaalend kenmerk zekerlyk gebrekkig. Daar zyn verscheide soorten dezer Dieren, welke Bloed hebben, en daar zyn 'er vele, die niet Ingekorven zyn. Ik houde het dan met den, in dit deel der Natuurkunde verre gevorderden, Heere *Rüfel*: dat men, eene bepaaing wilende geven, van dit gedeelte van het Dieren-Ryk, moet zeggen, dat deze dieren geene Beenderen noch Graaten hebben, gelyk anders alle de overige: en dat hunne Oogen, gelyk de andere dieren, door geene Oogleden gesloten kunnen worden. Wegens de verdere kenmerken, bestaande in de beweginge van den Mond of Kakebeenen, en de Ademhaling, zoude ik, ten aanzien van sommige, wederom met hen verschillen. Men kan dus deze Dieren, ten opzichte van het geheele Dieren-Ryk, de Bende (*Classis*) der *Beenderlooze Dieren* noemen.

Wy zouden in eene Kabinets Beschryving, van natuur als deze, te verre uitweiden, indien wy hier met vrucht wegens onze Rangschikking, in de verdeeling dezer Schepselen, iets wilden zeggen. Het zal ook voor veele onzer Lezers mogelyk genoeg zyn, hier by te voegen, dat wy in deze voorafgaande beschryvinge van eenige byna algemeene Natuurwetten, omtrent den aart en de huishouding dezer dieren, zekere order zullen volgen. Tot welke wy dan overgaan.

Het is aan elk, die maar de minste oplettentheit ontrent de Natuurlyke Huishouding dezer dieren gebruikt heeft, be-

kent, dat alle Kapellen voortkomen uit Rupfen, welke de Bladen der Boomen of Planten tot hun voedsel neemen. Deze Rupfen veranderen in een Pop of Nimf, en uit deze komt de Kapel. Het Wyfje hier van legt, na met een mannetje van haare soort gepaart te zyn, Eieren, en uit deze komen wederom kleyne Rupfen. Sommige Dag- en Nacht-Kapellen blyven eenen geheelen winter in den staat van Nimf, andere veranderen binnen weinige dagen in een Kapel; doch dan blyven de Eieren, die deze vroeguitkomende Kapel gelegd heeft, eenen geheelen winter over, die dan weér vroeg in 't voorjaar, zoodra zy hun voedsel kunnen vinden, uitkomen. Blyft in het tegendeel de Nimf eenen geheelen winter onverandert over; dan verandert zy vroeg in 't voorjaar, legt Eieren, en deze Eieren komen kort daar na uit; doch volgens *Goedart*, *Rüfel* en andere, heeft dit ook somtyds wel beyde in een en 't zelfde soort plaats.

Wy moeten hier ook nog zeggen, dat het woord Kapellen veeltyds in eenen algemeenen zin genomen word. De Liefhebbers verdeelen dezelve in twee hoofddeelen, noemende de eene, die gewoon zyn by dag te vliegen, Dag-Kapellen, en de andere, die meest by avond en by den nacht vliegen, Nacht-Kapellen of Uilen. Men onderscheidt hunne kenmerken hier in, dat de Dag-Kapellen Sprieten of Voelhorens hebben, die draadachtig en aan het einde geknopt zyn. De Nacht-Kapellen daar en tegen hebben ongeknopte draadachtige en gevederde sprieten. Deze regelen gaan echter zoo zeker niet, dat dezelve geene uitzondering zouden lyden: Zoo zien wy, by voorbeeld, onder meer anderen, het bekende Aalbessé-Kapelletje, 't welk by den dag vliegt, ongeknopte draadachtige sprietjes dragen. Het Wyfje van de meeste Nacht-Kapellen heeft, met het blote oog beschouwd, draadachtige sprieten, en het Mannetje, gevederde,

dant, conficiunt: nec tamen omnes. Olim opinatum est, nymphas phalænarum folas constanter pupulæ formam præ se ferre, eoque multum discrepare a nymphis papilionum diurnorum plerumque angulosis & cuspidatis. *Reaumurius* autem speciem quoque diurni invenit, cuius nympa pupulæ similitudinem monstrat. Ita multiplices naturæ lusus occurrunt. Interea constituedi ordinis ergo notis utendum est potiori saltem parti communibus, donec plane universales detegantur.

Muscæ quoque oviparæ sunt, quarum pleraque sua ovula in carnibus aliorum animalium ponunt: unde tarmites prodeunt, qui post in nymphulam doliolo similem mutati muscam denique excludunt.

Vesparum eadem ratio est. Nonnullæ nidos minores, aliæ & prægrandes construunt, inque cellulas horum hexagonas, singulas, singula ova collocant; ex his vermiculi proficiscuntur, qui aliquamdiu a parentibus suis enutriti in nymphulam abeunt tandemque in Vespam. Oeconomia ceterum hujus generis multum diversa est: etenim sunt, quæ ovula sua intra corpora viventia aliorum animalium, v. g. erucarum &c. deponunt; aliæ in ligno arborum; aliæ vespæ sub solo ex argilla confectis immittunt.

Apum transformatio eadem ratione, ut Vesparum, se habet: uti & œconomia haud multum dissimilis est, nisi quod ordinatior sit eoque captum humanum fere superet. Ceterum de modo, quo suos favos, mellis & ceræ promptuaria, construunt, satis ubique constat.

Bombyliorum quoque generatio similiter comparata est. Domicilium vero subter tellurem duntaxat sibi condunt, cellulas fabricando rotundas ex fragmentis foliorum conglutinatæ, multasque juxta se una componendo.

Longe diversa est natura Mordellarum, quæ & Libellæ aut Perlæ appellantur. Solent hæ ovula sua ut plurimum stagnantibus aquis committere, ex quibus minuti prodeunt vermiculi senipedes, paullatim positæ aliquoties exuviis crescentes. Eo durante habitu in aquis morantur aliisque animalculis aquaticis sese sustentant. Cum satis diu tanquam nymphæ-vermiculi vixerunt, aquas demum deferunt, ruptaque pelle, convoluta intus mordella sese extricat, quæ paulo post omnibus partibus absoluta avolat, raptu aliorum insectorum victura.

Multo minor ejusdem generis species, cui Virgunculæ nomen datum est, eodem modo transformatur. Nympa ejus, in aquis quoque habitans, gracilior longiorque modo est & paulo aliter conformata.

Ephemeræ etiam similis est œconomia. Nympa tamen alio habitu est & juxta *Blancardum* triennii spatio hunc statum conservat, tandemque post plures vernationes ephemerum excludit.

Culicis metamorphosis utcunque discrepat. Ova sua in aquis ponit, ex quibus vermiculi pilis hirti gignuntur: hi aliquanto post tempore in singularem nymphæ speciem abeunt, ex qua demum culex prodit: ut pateat duas præcedere mutationes, priusquam animal perficiatur.

Locustæ, Grylli sylvestres & Gryllotalpæ genere quidem multum inter se differunt, at longe minus modo generandi. Degunt nimirum in sicco, suæque ovula subter tellurem reponunt, ex quibus demum pulli excluduntur paullatim crescentes ad justam usque magnitudinem.

Grylli

de: Echter zyn 'er, die beide draad-sprieten hebben. De meeste Rupfen der Nacht-Kapellen spinnen zich, ter veranderinge schikkende, in; nochtans zyn 'er ook, die geen spinfel maken. De Nimf der Nacht-Kapelle meende men voorheen, dat alleen zich altoos onder de gedaante van een rond gebakert Kind vertoonde, en dus veel verschillende van de Nimf der Dag-Kapelle, die veeltyds hoekig en puntig is; doch de Heer de *Reaumur* heeft eene enkele soort gevonden, daar de Nimf der Dag-Kapelle de gedaante van eene Nacht-Kapel Nimf heeft. Zoo zien wy gedurige veranderingen in de Natuur: wy moeten echter, om de noodzakelykheit der Rangschikkingen, deze meest doorgaande kenmerken volgen, ten minste zoo lang, tot wy meerder zekere ontdekken.

De Vliegen zyn mede Eierlegend, waartoe zeer veel het Vleesch van andere dieren verkiezen; en uit deze Eieren komen de zoogenaamde Maden of Wormen, die veranderen in een Tonnetje of Nimf, en hier uit komt de Vlieg.

Met de Wespen is het even zoo gelegen. Sommige van deze bouwen kleine en ook zeer groote Nesten, leggen in idere zeshoekige Cel een Ei, waar uit een Made of Worm voortkomt, die door de Oude eenigen tyd gevoedt wort. Deze Made verandert in een Nimf, en die vervolgens in een Wesp. De huishouding van deze Dieren is zeer verschillend, want sommige leggen hunne Eieren in andere levendige Dieren, als Rupfen enz. en wederom andere, in 't hout der Boomen en in huisjes van Klei, onder den grond.

De verandering der Honingby verschilt niet met die der Wespen, en haare huishouding is in veelen opzichte elkan- der gelyk; uitgenomen, dat die der Byen geregelder is, en byna het menschlyk begrip te boven gaat. Verder is de wyze, op welke zy haare Nesten bouwen, welke de Honing en het Wasch uitleveren, genoeg bekend.

De Voortteeling der Hommels geschiedt op de zelfde wyze; doch deze maaken hunne woning onder den grond,

hunne ronde Cellen, van welke 'er veele by een gevoegd zyn, bestaan uit te samen gekleefde stukken van Bladen.

Zeer veel verschillend is de Natuur van die Dieren, welke wy Koreboutsen, ook wel Romboutsen of Sparren noemen. Zy leggen hunne Eieren meest in stilstaande wateren, hier uit komen kleine zesvoetige Diertsjes, welke allengskens grooter worden, na verscheide vervellingen. Zy onthouden zich, gedurende dezen staat, in het water, en neemen andere levendige water-dieren tot haare voedsel. Dus in dien staat van Nimf lang genoeg geweeft hebbende, begeeven zy zich buiten het water; haare huid barst open, en de Korebout ontzwachtelt zich uit dezelve en vliegt dikwyls, weinigen tyd daar na, geheel volmaakt weg, om zich, met roof op andere Dieren, te geneeren.

Een veel kleinder soort, welke wy Juffers heeten, veranderen op dezelfde manier; de Nimf, die zich in 't water ophoudt, is alleen dunder, langer en weêr wat verschillend van maakfel.

De zelfde huishouding heeft plaats by het Haft of Oever-Aas. De Nimf heeft wederom eene andere gedaante, en blyft langer, volgens *Blankaart* wel drie jaaren, in den staat van Nimf; waar uit het kort leevend en dikwyls vervellend Haft voortkomt.

Eenigszins verschillende is de verandering der steekende Mug. Deze legt haare Eieren mede in 't water, doch uit de zelve komen kleine wormachtige en hairige Diertsjes, die, na eenigen tyd, veranderen, in een vreemd soort van Nimf, waar uit de Mug voortkomt; - zoo dat hier nog eene verandering meer plaats heeft.

De Sprinkhaan, Veld-Krekel en Veen-Mol, zyn veel verschillende Geslachten, echter is haare manier van Voortteeling weinig verschillend. Deze leeven wederom alleen op 't land, leggen haare Eieren onder den grond, in de Aarde, waar uit, na verloop van tyd, kleine jongen voortkomen,

Grylli & Gryllotalpæ sub terra habitant, & hæc quidem, radices plantarum rodendo, plurimum sæpe nocuenti inferunt. Ceterum in dubio est, num Gryllotalpa, quibus sat grandibus instructa est, alis unquam ad volandum utatur.

Cimicum genus, quo etiam lectularii pertinent, multum diversas sub se habet species. Omnes ovipari sunt: at nonnullarum specierum ova in vermiculos abeunt pedibus instructos, qui, positos aliquoties exuviis, tandem suæ speciei habitum induunt. Sunt &, qui ovis excluduntur minuti quidem, sed sua jam forma præditi, incremento sese perficientes.

Staphylinorum diversæ species nascendi modo inter se conveniunt. Ova intra tellurem reponunt, ex quibus vermiculi prodeunt hexapodes, in suam denique speciem, post aliquot cutis mutationes, transformandi.

Scarabæus pistorum oviparus est: ex ovis pulli nascuntur, qui aliquoties pellem mutando justam denique magnitudinem consequuntur.

Insectum indicum vulgo sub nomine *Kakkerlak* notum, itidem ova parit; hæc pullos promunt alis carentes, qui demum pelle posita alati fiunt.

Tametsi innumeræ insectorum varietates occurrunt, sapiens tamen Natura modos, quibus suam singula speciem propagant, non ita diversos constituit, ut non ad paucos ordines redigi queant. Differentia scarabæorum genera idem commonstrant. Scarabæi oblongi; quos Belgæ Hircos vocant, tum & qui promuscide longa, acuminata, præditi, ea de causâ Porcellorum nomine veniunt, ipsique etiam salientes scarabæi, *Swammerdamio* Scarabæi locustæ dicti, omnes ovipari sunt. Nimirum Scarabæorum plerique sua ova subter terram reponunt, ex quibus vermiculi gignuntur nudi, alias erucis similes, tandem in nympham abeuntes. Nonnulli tamen scarabæorum, uti Proscarabæi, aut Molitores Belgis dicti, quinquennii demum spatio suas mutationes absolvunt; alii longe citius.

Hircorum genus eo tantum discrepat, quod ovula sua lignis arborum immittant suas ibidem mutationes subitura. Porcelli autem nucem avellanam eligunt, cui sua credant ovula; ut nasciturus inde vermiculus suum mox pabulum ibi inveniat, loculumque exesâ nuce paret, in quo nymphula delitescere possit.

Scarabæi aquatici ovula in aquis pariunt, quas ipsi inhabitant; tametsi etiam quandoque suis sese alis in aëra efferunt. Ex ovulis vermiformia nascuntur animalcula, plana, latiuscula, sex pedibus acutisque forcipibus ad os instructa, paullatim incrementa, donec in nympham tandemque in scarabæum mutantur. Horumque vermium unius pedes in dorso positi esse videntur.

Cimicum aquaticorum ac Tipularum, quæ celeritate incredibili per aquæ superficiem procurant, alia ratio est. Ova quoque ponunt, sed ex his ipsum excluditur animalculum haud aliam subiens mutationem, nisi quod ulteriore incremento justam magnitudinem consequatur.

Scorpius aquaticus aliter iterum comparatus est; ut qui viviparus sit, cujusque pulli solo incremento ad naturalem magnitudinem perveniant.

Papiliunculorum aquaticorum, quos nondum accurate cognitos habemus, œconomia perquam mirabilis est. Nonnulli, alis instructi rarioris instar texti cancellatis, muscas prope referunt. Ova pariunt, exquisque in cellulis, fusci coloris, reposita gramine aquatico adglutinant; ex his ani-

komen, die allengskens grooter worden, en tot volwasenheit geraken. De twee laatste Geslachten onthouden zich onder den grond, waar in de Veen-Mol groote schade aan de wortels der Planten, die zy afknaagt, toebrengt. Zeer twyfelachtig is het van deze laatste, of de zelve, hoewel met groote vleugelen voorzien, zich wel immer van deze haare vleugelen om te vliegen bedient.

Het Geslacht der *Chimices*, waar onder de Weegluizen mede begrepen zyn, heeft veel verschillende soorten onder zich. Zy zyn alle Eier-leggende, doch de Eieren van eenige dezer soorten geven Wormgelykende Diertjes, die voeten hebben, en die, na verscheide vervellingen, de gedaante van hun soort aanneemen. Wederom andere komen klein, doch geheel volmaakt, uit het Ey, en verkrygen, door groeijing, hunne volkomene gedaante.

Met de verschillende soorten der Mei-Kevers, of eigentlyke *Staphilinos*, is het byna 't zelfde. Zy leggen Eieren in den grond, waar uit zesvoetige Wormen voortkomen; deze veranderen, na verscheide vervellingen.

De Bakkers-Tor is Eier-leggend; hieruit komen de jonge, die, door verscheide vervellingen, haare volkomene grootte bekomen.

De Kakkerlak legt mede Eieren, waaruit ongevleugelde jongen voortkomen, die daar na, door vervelling, gevleugeld verschynen.

Hoe verschillend de alwyze Natuur ook in haare huis-houdinge is, zy komt echter in 't algemeen in veelen opzichte overeen. Zodanig is het ook gelegen met de onderscheide Geslachten der Torren en Schalbyters, gelyk mede met de langwerpige Torren die Bokken, en die met een lang spits

snuitje voorzien zynde, Varkens genaamt worden. Alle deze leggen Eieren, gelyk mede de zoogenaamde Spring-Kevers of Knap-Torren.

Van de voornoemde verschillende Geslachten leggen die der Torren en Schalbyters, genoegzaam alle, hunne Eieren in den grond; uit deze komen naakte, anderszins Rups-gelykende Wormen, en die veranderen zich in een Nimf. Sommige van de Torren, gelyk de Mei-Kever of die wy Mole-naar noemen, hebben vyf jaaren tyds, tot hunne verandering, noodig; doch andere soorten veranderen vroeger.

Met het Geslacht der Bokken is het eveneens, behalven alleen dat zy hunne Eieren in 't hout der Boomen leggen, en aldaar de vorige verandering ondergaan. De Varkens of Snuit-Torretjes verkiezen wederom de Haasnoot, en dus vindt de Worm ook hierin zyn voedsel, waar door de ledig gegetene plaats weêr tot een schuilplaats voor het Popje of den Nimf verstrekt.

De Water-Kevers leggen haare Eieren in 't water, als daarin leevende; hoewel zy ook somtyds het zelve verlaten en door de lucht vliegen. Uit de Eieren komen kleene, platte, breede worm-gelykende Dieren, die allengskens grooter worden, met zesvoeten en met scherpe nypers aan den bek gewapend zyn. Deze veranderen in een Nimf, waaruit de Tor voortkomt. Een dezer Wormen heeft deszelfs voeten op den rug.

Verschiend is het met de Water-*Chimex* en de sniel, op de oppervlakte van het water, voortschietende Bottvlieg. Deze zyn Eier-leggend; doch uit het Ei komt het kleine Dier voort, zonder eenige verdere verandering, dan de voort-groeijing, by welke het zyne volkomene grootheit verkrygt.

Geheel anders is het gelegen met de Water-Scorpioen; deze zyn

animalcula prodeunt, Ephemerī vermiculis haud abſimilia, quæ porro in vermiformem nym-
pham mutata tandem alatum excludunt infectum, quod aquas, elementum ſuum primum, deferit.

Aliarum ſpecierum ad idem genus pertinentium propagandi modus etiam ſingularior eſt. Ex
ovulis nati vermiculi, ſenipedes, conſtruunt ſibi domunculas, in quibus degunt inque nym-
pham transformantur. Nonnulli quidem domunculas aut tubulos ſuos ex ſabulo conſciunt; alii lenti-
culas paluſtres, fragmenta junci aut lignorum inter ſe conglutinata adhibent. Reperi, quibus
minutæ cochleolæ foſſarum, aut terreſtres, quin & conchulæ bivalves pro tegmine erant.

Inter aptera animalcula Araneus oviparus eſt.

De Scorpio dubitatur: ſunt qui oviparum dicunt; at experimento *Redii* conſtat viviparum eſſe.

Millepedæ ova pariunt, unde pulli prognascentur.

Aſellus viviparus eſt ac tempore hyemali in globum ſe convolvit.

Formicæ oviparæ ſunt, ſuaque ſubter terram œconomia in admirationem rapiunt.

Pulex & Pediculus itidem ova gignunt: prior tamen ex ovulo ſuo prodit forma vermiculi,
qui in nymphulam mutatus tandem Pulex fit.

Poſtremo etiam Lumbrici terreſtres ovipari ſunt, ſuiſque ex ovulis, abſque intermedia meta-
morphoſi, recte conformati prodeunt.

Sic tandem, exhibito conſpectu generali diverſæ œconomia multiplicitumque transformatio-
num infectorum, ad ſingulorum contemplationem accedemus.

T A B U L A P R I M A.

UT manifeſtum fiat, Muſeum Sebanum haud minus indigenis, quam exoticis infectis pol-
lere, præmittuntur quidam Papiliones diurni, ſuis cum antennis præpilatis. Qui tamen
cum ab Auctoribus non paucis, *Goedartio* aliisque abunde jam deſcripti ſint, aliquot vulgatiſi-
mas tantum ſpecies ſuis diſtinctas nominibus hoc loco proponemus.

Lit. A. num. 1. 2. 3. exhibetur Papilio Oculus pavoninus major dictus, ejuſque tum Eruca
tum Chryſalis.

Lit. B. num. 1. 2. 3. Oculus pavoninus minor, rarus admodum papilio, neque adhuc,
quantum novi, deſcriptus: quare viſum eſt, quædam de eo adjicere.

Eruca ad lit. B. n. 1. minor eſt priore; pili ejus dorſales breviores, numero plures, denſius
ſtipati ſunt. Dorſum flavicat; a latere ſecundum corporis longitudinem nigra decurrit linea,
quam alia flavescens excipit. Prona corporis pars nigricat. Multum igitur a priore diſcrepat, cu-
jus omne dorſum nigreſcit punctis cœruleſcentibus diſtinctum, pronâ vero pars albescit.

Chryſalis ejus vix differt, nec niſi paulo magis aureo colore nitet.

Papilio ipſe minor duntaxat eſt, ceterum ſimiliter pictus. Margines tamen alarum, præcipue
inferiorum paulo minus cuſpidati ſunt, quam in priore. Locus natalis Germania eſt. Poſtquam hoc
ſcripſeram, conſimiles magnitudinum differentiæ in aliis etiam papilionum ſpeciebus obſervatæ ſunt.
Quocirca videri poſſet, parvitatem illam aut luſui aut defectui naturæ duntaxat deberi. Ceterum

ani-

zyn levend-baarend, en dus verkrygen de jongen, door groe-
jing, hunne natuurlyke grootte.

Wonderlyk is de huishouding der nog weinig bekende
Water-Uylen, waar van eenige, als gaasachtige vleugels
hebbende, ook wel naar Vliegen gelyken. Zy zyn Eier-leg-
gend, die zy in kleine bruine Celletjes aan het Water-Lis
vaſt hechten, en uit deze komen Diertjes, die, met het be-
kende Haſt of Oever-Aas, veel overeenkomt hebben. Zy
veranderen in een worm-gelykende Pop of Nimf, waar
uit het gevleugeld Dier, 't geen het Water, zyn vorig Ele-
ment, verlaat, te voorſchyn komt.

Nog vreemder levenswys hebben andere tot dit Geſlacht
behoorende ſoorten. De uit het Ei gekomen zesvoetige Wor-
men maaken zich huisjes, in welke zy woenen en in Nimf
veranderen. Sommige ſtellen de huisjes, of kokers, te ſaa-
men van Zand, anderen neemen hier toe op elkander ge-
kleefd Krooft, ſtukjes Bies of Hout. Ik heb 'er gevonden,
die dezelve van buiten met kleine Sloot-flakkenhuisjes, van
de Poſthoorn-Slak, en ook met kleine tweeſchaalige Schulp-
jes bekleedt hadden.

Onder de ongevleugelde is de Spinnepop Eier-leggend.

De Scorpioen is twyfelachtig. *Redi* ſteltze Levend-baa-
rend; doch andere Eier-leggend.

De Duizendbeenen zyn Eier-leggend, waar uit de jon-
gen voortkomen.

De Piſſebed is Levend-baarend. s'Winters rollen zy zich
tot een rond kogeltje in een.

De Mieren zyn Eier-leggend, en hunne onderaardſche
huishouding is verwonderlyk.

De Vloo en Luis zyn mede Eier-leggende Dieren. De eer-
ſte komt uit het Ei onder de gedaante van een Worm, veran-
derende in een Nimf, wordt zy hier uit een Vloo.

Eindelyk zyn de Aardwormen Eier-leggende Dieren, ko-
mende de jonge Worm, zonder verandering te ondergaan,
uit het Ei voort.

Tome IV.

Tot dus verre eene ſchets gegeven hebbende van den
onderſcheiden ſtaat en ſtantverwiſſeling dezer Dieren, zul-
len wy overgaan tot derzelver afzonderlyke beſchouwinge.

E E R S T E T A F E R E E L.

OM eenigzins te toonen, dat het deze Schatkamer zoo
min aan inlandſche als uitheemſche Diertjes van de-
zen aart ontbreekt, volgen hier eenige Dag-Kapellen, ken-
nelyk aan haare ſprietjes, of voelhorentjes, welke aan het
einde geknopt zyn. Wy zullen van de gemeenſte dezer ſoor-
ten, als reeds door verſcheide Schryvers, gelyk *Goedart* en
andere, beſchreeven, ſlechts de naamen opnoemen.

Let. A. N°. 1. 2. 3. Verbeeldt de groote Paauw-oog en
derzelver Rups en Nimf.

Let. B. N°. 1. 2. 3. De kleine Paauw-oog, zynde een
zeer zeldzame Kapel, en, voor zoo verre ons bewuſt is,
nog niet beſchreeven, waarom wy het volgende daar van
opgeeven.

De Rups by B. N°. 1. Is kleiner, dan de voorige. De op
den rug ſtaande haitjes zyn korter, meerder in getal en dich-
ter by een. De kleur van den rug is geel, ter zyde van het
lyf loopt een ſyne zwarte ſtreep, waarop weêr een geele
volgt. Het onderlyf is zwart. Dus verſchilt dezelve zeer
veel met de voorige, welkers geheele bovenlyf zwart is,
met blaauwachtige ſtipjes, en die 't onderlyf wit heeft.

De Nimf is weinig verſchillend, en alleen iets goudkleuriger.

De Kapel verſchilt niet, dan in grootte, de kleuren zyn
het zelfde, alleen zyn de kanten, vooral van de ondervleu-
gels, niet zoo puntig, als die der voorige Paauw-oog. Dezelve
valt in Duitschland. Deze beſchryving gemaakt zynde heeft men
van andere ſoorten ook dergelyke kleine, en alleen in groot-
te verſchillende Kapellen ontdekt, en dus zoude het wel
ſchynen, dat deze verkleining alleen eene ſpeeling of gebrek
der natuure was. Het blyft ondertuſſchen nog opmerkelyk,
dat

B

animadversione dignum est, quod in nonnullis avium speciebus ista varietas etiam tres magnitudinis gradus diversos admittat.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. Aurelia minor, ejusque eruca & chrysalis.

Ad lit. C. num. 4. minutæ habentur Musculæ, quæ, loco papilionis, sæpe ex chrysalide prodeunt, cum musca mater sua ovula intra erucam deposuit.

Lit. D. num. 1. 2. 3. 4. Papilio a characteribus dictus, pronus & supinus, ejusque eruca & chrysalis.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Papilio Carduelis, eruca & chrysalis.

Lit. F. num. 1. 2. 3. Aurelia major ejusque larvæ.

Lit. G. num. 1. 2. 3. 4. 5. Aurelia ramosa. Ad num. 4. chrysalis ejus iterum habetur, ex qua minores majoresque Pseudosphecæ num. 5. prodierunt.

Lit. H. num. 1. 2. 3. 4. Papilio dunorum, alias & a matre unionum appellatus, ejusque larvæ.

T A B U L A S E C U N D A.

SUB lit. A. num. 1. 2. 3. 4. conspiciendus offertur papilio a Petroselino dictus, spurius, una cum sua metamorphosi. Eruca num. 1. dorsum habet villis subtilibus brevibusque hirtum. Color gramineus est. Annuli corpus ambeuntes dilutius virent, perque dorsum linea leviter fusca decurrit. Chrysalis num. 2. graminei coloris est. Papilio num. 4. ex rufo albens nigris maculis distinguitur. Prona ejus facies num. 3. itidem ex rufo albens gramineo pigmento superfusa est.

Lit. B. num. 1. 2. 3. 4. Papilio vulgaris candicans, ejusque larvæ.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. Papilio niger, potius gilvus, oculus vel Argus dictus.

Lit. D. num. 1. 2. 3. 4. Species altera Papilionis petroselinoidis.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Papilio Attalicus spadiceus.

Lit. F. num. 1. 2. 3. 4. Papilio a butyro dictus, alis ex nigro fimbriatis.

Num. 5. Pseudospheca nigricans, duabus alis prædita, ventre albis annulis notato, alis prope corpus flavis, antennis prælongis.

T A B U L A T E R T I A.

LIT. A. num. 1. 2. 3. 4. Papiliunculus conspicitur ex rufo fuscus, nigris lituris interstinctus, alis inferioribus ex luteo & nigro variegatis; Pallium polymitum vocant.

Lit. B. num. 1. 2. 3. 4. Papilio margaritaceus spurius.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. 5. Alia species Papilionis petroselinoidis. Eruca saturate rubra & nigra est, albis fasciis distincta. Chrysalis iisdem coloribus nitet. Alarum externarum num. 4. facies superior ad mediam usque partem albicat, deinceps obscure rubet ex nigro maculata. Alæ internæ quoque albicant, sed nigris maculis notatam oram habent. Facies inferior alarum externarum quoque rubore inficitur, excepta orâ; ad exortum vero virent. Alarum internarum ima facies albicans saturi viridis maculis distinguitur. Num. 5. idem papilio alis erectis exhibetur.

Lit. D.

dat in verscheide Vogel-soorten, deze zelfde speeling, zelfs tot in drie bekende grootheden, ook plaats heeft.

Lett. C. N°. 1. 2. 3. 4. De kleine Aurelia, Rups en Nimf.

C. N°. 4. Zyn kleine Wesp-Vliegen, welke dikwils, in plaats van de Kapel, uit de Nimf voortkomen, door dien hunne moeders derzelve eitjes in de Nimf gelegd hebben.

Lett. D. N°. 1. 2. 3. 4. Verbeeldt de Nommer-Kapel van beide kanten te zien, gelyk mede de Rups en Nimf.

Lett. E. N°. 1. 2. 3. 4. Het Distelvinkje als vooren.

Lett. F. N°. 1. 2. 3. De groote Aurelia en derzelve verandering.

Lett. G. N°. 1. 2. 3. 4. 5. De Getakte Aurelia. By N°. 4. ziet men de Nimf nog eens, waar uit de kleine en groote bastaard Wespen by N°. 5. zyn voortgekomen.

Lett. H. N°. 1. 2. 3. 4. Vertoont de Perlemoer-of Duin-Kapel met haare verandering.

T W E E D E T A F E R E E L.

BY Lett. A. N°. 1. 2. 3. 4. Ziet men een zeldzame bastaard Pietercelie-Kapel, en derzelve verandering. De Rups N°. 1. is op den rug met fyne en korte hairtjes bezet. De kleur is grasgroen. De ringen, die om het lyf loopen, zyn wat lichter groen; en op den rug loopt een flauw-bruine streep. De Nimf N°. 2. is grasgroen. De Kapel by N°. 4. is ros-wit, met zwarte vlakken. Van onder by N°. 3. is de teekening grasgroen, mede op een ros-witte grond.

Lett. B. N°. 1. 2. 3. 4. Verbeeldt het gemeene Witje, de Droefart genaamd, en de verandering.

Lett. C. N°. 1. 2. 3. 4. Het zwarte of liever vaale Argusje.

Lett. D. N°. 1. 2. 3. 4. Een tweede verschillende soort van bastaard Pieterceli beestje.

Lett. E. N°. 1. 2. 3. 4. De bruine Atlas-Kapel.

Lett. F. N°. 1. 2. 3. 4. De Boter-Kapel met zwart gepunte vlerken. N°. 5. Is een zwarte twee-vleugelige bastaard Wesp, welks achterlyf witgeringd, en de vleugels dicht by 't lyf geel zyn, met lange sprietjes.

D E R D E T A F E R E E L.

Lett. A. N°. 1. 2. 3. 4. Is het ros-bruine Bonte-Mantel-Kapelletje, met zwarte teekening, en geel en zwartge-teekende ondervleugels.

Lett. B. N°. 1. 2. 3. 4. Het bastaard Perlemoer beestje.

Lett. C. N°. 1. 2. 3. 4. 5. Is wederom een ander soort van Pieterceli-Kapel. De Rups is donker-root en zwart, met witte banden. De Nimf is mede met die kleuren versiert. De bovenzyden der bovenvleugels by N°. 4. zyn wit, doch ter halve wege worden ze donker rood, met een zwart vlakje. De ondervleugels zyn wit, rondom met zwarte vlakjes. Aan de onderzyde zyn de bovenvleugels ook met rood versiert, 't geen een weinig van het eind afblyft, dicht by het lyf vertoonen zy zich groen. De onderzyden der ondervleugels zyn wit met donker-groene vlakken. C. N°. 5. Verbeeldt dezelfde, zittende met opstaande vleugels.

Lett. D.

Lit. D. num. 1. 2. 3. *Phalæna dilute rufa*, alas exteriores binis maculis nigris notata, ejusque larvæ. Id genus facile discernitur antennis non præpilatis.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. *Papilio Argus*, ex rufo fuscus, versicolor, vulgaris.

Lit. F. num. 1. 2. 3. 4. *Alius*, Belgis *Koeyvinkje* dictus.

Lit. G. num. 1. 2. 3. 4. *Papilio citrinus*.

Lit. H. num. 1. 2. 3. 4. *Papilio albulus*, venis nigricantibus.

T A B U L A Q U A R T A.

Postquam nostratium id genus animalculorum elegantiora aliquot exempla in medium protulimus, jam ad exotica progrediendum est, quæ cum rarius occurrant, sermone prolixiore describemus. Quæcunque hac tabula exhibentur, Americanæ sunt originis, ex Surinamensi ac Berbicensi colonia.

Num. 1. *Papilio fuscus*, venis nigris. Alæ externæ, foris, extremo anteriore, maculas monstrant albas, minutas, altera duas, altera tres; utraque insuper maculam nigram, centro albo. Alæ internæ itidem, postica parte, duobus singulæ annulis nigris, medio albis, notatæ sunt. Sub num. 2. idem resupinus ostendit faciem saturius fuscam, ex griseo maculatam, lineis duabus transversim per internas externasque alas ductis. Internæ similibus intus, ac foris, orbiculis nigris, medio albis, conspicuæ sunt.

Num. 3. *Papilio pallide fuscus*, extremitate alarum externarum aurantii mali colore, binisque maculis cæruleis pictus. Aversa facie ad num. 4. ala quælibet ocello veluti ex albo nigro exornatur. Alæ anteriores postica parte leviter cærulescunt; posteriores, qua in ecphyfes elongantur, lineolam albidam gerunt.

Num. 5. 6. *Papilio venustissimus*. Alæ externæ, fuscæ, prope oram linea pallide cærulescente distinguuntur. Alæ internæ cæruleæ, maculis dilute cærulescentibus & fimbria nigra ornantur. Inversus num. 6. quoque fuscus est, dilute cæruleis lineolis, maculisque minutis versicolor. Alæ internæ duobus insuper ocellis nigris, ex cæruleo annulatis, plagaque cærulea prope ventrem renitent.

Num. 7. 8. *Dilute fuscus Papilio* quatuor ostendat lineas nigricantes, quæ per anticas posticasque alas ductu convergente decurrunt. In utroque etiam pari alarum sex inscripti sunt ocelli, nigri, circulo centroque albis distincti. Prona facie color in griseum inclinatur; quatuor lineæ hic ex rufo rubent; ocelli tamen, ut supra, nigri albique sunt.

Num. 9. 10. Alia habetur species illius, qui num. 5. & 6. notatus est. Alæ externæ quoque ejusdem sunt coloris: at internæ cæruleæ, ex fusco fimbriatæ, singulæ binos monstrant ocellos dilutius cæculos, centro nigricante distinctos. Prona facie color ex griseo fuscus regnat; alæ externæ dilute grisea duabusque nigris lituris signantur; internæ, media parte, duas inter fasciolas nigricantes convergentes, maculis senis nigris notatæ sunt, ceterumque ex spadiceo & dilute griseo versicolores lineis nigris, quatuorque ocellis ex albo nigris ornantur.

Num. 11.

Lett. D. N°. 1. 2. 3. Verbeeldt een geelachtig-rosse, met twee zwarte vlakjes op de bovenvleugels geteekende Nacht-Uil, en derzelver verandering. Deze diertjes onderscheiden zich genoeg, door derzelver ongeknopte sprietjes.

Lett. E. N°. 1. 2. 3. 4. Het ros-bruin en gevlake ge-meene Argusje.

Lett. F. N°. 1. 2. 3. 4. 't Koey-Vinkje.

Lett. G. N°. 1. 2. 3. 4. De Citroen-Kapel.

Lett. H. N°. 1. 2. 3. 4. Het zwart geädert Witje.

VIERDE TAFEREEL.

N A dus, eenige der fraayste van onze inlandsche Diertjes dezer Bende, verbeeldt te hebben, volgen de uitland-sche, welke wy, als zeldzamer, wat omstandiger beschryven zullen. Alle, die op deze plaat verbeeldt worden, zyn Americaansche, van de Colonie Suriname en Berbice.

By N°. 1. Vertoont zich en bruine zwartgeäderte-Kapel, Aan de bovenzyde, op de einden der voorvleugels, ziet men, by de eene vleugel twee, en aan de andere, drie kleine witte vlakjes, gelyk mede twee ronde zwarte vlakjes, die in het midden een wit stipje hebben. De achtervleugels zyn naar beneden elk ook met twee zoodanige zwart en witgestipte vlakjes voorzien. By N°. 2. is dezelve van onderen verbeeldt; de kleur is hier donkerbruin, graauw - gestipt met twee dwarsstreepen, die over de bovenvleugels, welke verscheide witte vlakjes hebben, heen loopen, ook ziet men de twee zwart-en witgestipte vlakjes op de ondervleugels.

N°. 3. Deze is vaal-bruin, aan 't einde der boven voorvleugels wat oranjekeurig met twee blaauwe vlakken. Aan de onderzyde by N°. 4. heeft elke vleugel een zwart en wit oogje, de voorvleugels hebben naar beneden iets blaauws, en de achtervleugels, by de punten, een wit streepje.

N°. 5. 6. Is een cierlyke Kapel. De boven- of voorvleugels zyn bruin, aan het einde een flauw-blaauwe streep hebbende. De achtervleugels zyn blaauw met licht-blaauwe vlakken en een' zwarten rand. Omgekeert zynde, vertoont zy zich ook bruin met licht-blaauwe streepen en kleine vlakjes. De achtervleugels hebben elk nog twee zwarte oogjes met blaauwe ringen, en ter zyden het lyf wat blaauw.

N°. 7. 8. Dit licht-bruin Kapelletje heeft vier zwarte streepen, die over de voor- en achter-vleugels naar achteren tot een loopen. Verder heeft het op de voor- en achtervleugels zes zwarte oogjes, die elk bestaan uit een witte kring en stip. Van onderen trekt de kleur naar 't graauwe, de vier streepen zyn hier ros-rood, de oogjes zyn mede zwart en wit.

N°. 9. 10. Is een verschillende soort van N°. 5. en 6. De voorvleugels zyn van dezelfde kleur. De achtervleugels zyn blaauw met een' bruinen rand, elk met twee lichter blaauwe oogjes, die een zwart vlakje in het midden hebben. Van onderen is dezelve lichtgraauw-bruin. De voorvleugels zyn aan deze zyde elk met een lichtgraauwe en twee zwarte streepjes verfiert. Op de achtervleugels ziet men in 't midden, tuschen twee zwarte tot elkander toeschietende banden, zes zwarte vlakjes. Verder is de kleur bruin-rood en licht-graauw met zwarte streepjes en vier zwart en witte oogjes.

Num. 11. & 12. Papiliunculus utraque facie prope concolor, niger, albis veluti venulis, quaternisque maculis luteis, conspicuus.

Num. 13. & 14. Idem forte papilio est, quem *Meriana* in sua Surinamenfium insectorum historia tab. 2. depictum dedit. Colore tamen haud parum discrepat. Noster enim non luteo, sed dilute fusco faciem superiorem tinctus est maculisque viridibus elegantissime splendentibus varius. Prona facie magis in griseum vergit color, albæque maculae oras alarum obsident.

Num. 15. & 16. Hujus superior facies atro colore perfusa maculis liturisque sordide virentibus distinguitur. Alæ anteriores, utroque extremo, maculas monstrant albicantes, sinistra septem, sex dextra. Ima facies itidem nigra est, at ex rufo griseo variegata.

Num. 17. & 18. Papilio utraque facie niger maculas pallide virentes superne, dilute rufas subtus exhibet.

Num. 19. & 20. Venuustus papilio niger luteis maculis magnis, parvis, superbit. Prona facie maculae languide rubent, ibidemque & puncta aliquot alba, limbis atris circumdata, utriusque alarum pari inscripta conspiciuntur.

T A B U L A Q U I N T A.

NUM. 1. Papilio elegans ex insula Java, utraque facie prope concolor, ex flavo virefcens, fuscis quasi squamis pingitur. Superne tamen paulo magis rubescit. Alas externas internasque maculae exornant utrinque conspicuae ovatae, rubrae, annulo singulae luteo cinctae: at quae supernam faciem occupant, maculae praesaturato rubore nigrescentes ita obumbrantur, ut veluti concavae appareant. Facie superna etiam altera habetur macularum series parte grisearum, parte nigrarum, annuloque luteo carentium.

Num. 2. Papilionis hujus facies superior rufula albis maculis variegatur: inferior contra aterrimo colore suffusa, tactu mollis, instar holoferici, elegantes maculas luteas praese fert, quarum tamen magno numero unica prope ventrem adstat macula sanguinei ruboris. Locus natalis eadem insula Java Indiae orientalis.

Num. 3. 4. 5. Papilionis praegrandis, itidem Javani, metamorphosis exhibetur. Ad num. 3. eruca ejus habetur, fusco colore, quae deinceps in chrysalidem fuscam mutata, promuscide recurva, ex ramulo pendet. Papilio superne dilute fuscus est, saturationibus maculis varius. Infra dilute griseus lituris distinguitur dilute saturateque fuscis. Alae posteriores duobus superbiunt ocellis fuscis, medio albis, margine nigro fimbriatis.

Num. 6. Papilio perpulcher, ex saturo virore in colorem marinum vergens. Prona facie color murinus immixtus regnat: alae tamen posticae ibidem in oram dilutiorem terminantur, quae nigris maculis variegata est. Prope exortum utriusque paris alarum quatuor praeterea maculae rubicundae cernuntur. Locus natalis Java.

Num. 7. & 8. Forma antennarum, corporisque crassities videntur innuere, hunc papilionem, ex Indiis orientalibus transmissum, ad nocturnos, vel Phalenas, pertinere. Alae anteriores

Nº. 11. 12. Onder en boven is dit kleine Kapelletje genoegzaam het zelfde. De kleur is zwart met witte aders en vier schoone geele vlakken.

Nº. 13. 14. Schynt byna dezelfde Kapel, als die by *Juffr. Merian*, in hare beschryvinge der Surinaamsche *Insecten*, op Tab. 2. verbeeldt wordt. De kleur is hier echter merkelyk verschillend, als zynde op de bovenzyde licht-bruin [in plaats van geel] met fraaije blinkende groene vlakken. Aan de onderzyde is de bruine kleur wat graauwer, en hier vertoonen zich ook eenige witte vlakken, welke de randen der vleugels omringen.

Nº. 15. 16. Op de bovenzyde is de grondkleur van deze Kapel zwart, met vuilachtige licht-groene vlakken of tekening. De boven-voorvleugels hebben aan het einde, ter linker zyde, zeven, en ter rechter zyde zes witte vlakjes. Van onderen is de grondkleur mede zwart; doch de vlakken zyn licht ros-graauw.

Nº. 17. 18. De grondkleur is van deze Kapel aan beide zyden zwart. De vlakken zyn op de bovenzyde licht slaauw groen, doch van onderen licht-ros.

Nº. 19. 20. Deze cierlyke Kapel vertoont zich met geele zoo groote als kleindere vlakken op een' zwarten grond. Aan de onderzyde zyn de vlakken roskleurig. De boven- en onder-vleugels hebben aan deze zyde eenige witte vlakjes op eenen zwarten grond.

V Y F D E T A F E R E E L.

Nº. 1. **I**s een cierlyke Kapel van het Eiland Java. Ter wederzyden is dezelfde genoegzaam van dezelfde kleur, als zynde geel groenachtig met bruine schulpachtige tekening: De bovenzyde schynt echter wat rosfer. De

voor- en achtervleugels zyn voorzien met ter wederzyden doorgaande ovaalronde roode vlakken, die elk in een schoon geel ringetje beslooten zyn; van boven is het rood dier vlakken zwart, 't geen als tot eene schaduw dient, en dezelve hol doet schynen. Op de bovenzyde alleen is nog een tweede ry dier vlakken, doch deze hebben geen geelen ring, en zyn half graauw en zwart.

Nº. 2. De bovenzyde van deze Kapel is ros met witte vlakken. Van onderen is dezelve gitzwart en zacht, gelyk fluweel, met schoone geele vlakken. Beneden by het lyf, tegen de groote party geele vlakken, vertoont zich alleen een bloed-roode vlak. Zy is mede uit Oost-Indiën, van het Eiland Java.

Nº. 3. 4. 5. Verbeeldt de verandering dezer groote Kapel, die mede van Java is overgezonden. Men ziet de Rups, die een bruine kleur heeft, by Nº. 3. welke naderhand in de bruine Nimf, die met deszelfs omgebogen snuit aan het takje hangt, veranderd is. De kleur der Kapel is op de bovenzyde licht-bruin, met donker-bruine vlakken. Van onderen is dezelve licht-graauw, met donkere en licht-bruine streepen. De achtervleugels zyn versiert met twee bruine oogen, die in 't midden een wit stipje hebben, en door een zwart rantje omtrokken zyn.

Nº. 6. Dit is een schoone donker-groene naar 't huisvaale overhellende Kapel. Van onderen is zy volmaakt huisvaal, doch de achtervleugels zyn aldaar aan het einde wat lichter van kleur, verscheide zwarte vlakken hebbende. Dicht by 't lyf ziet men op de voor- en achtervleugels nog vier roode vlakjes. Zy is mede op Java gevangen.

Nº. 7. 8. De gedaante der Sprietjes of Voelhorens, gelyk mede het dikke lyf, doen my deze Kapel, welke uit Oost-Indiën overgezonden is, voor een Uil- of Nacht-Kapel, houden.

res superne ex virescente luteæ rubris variantur punctis, ac præterea tres monstrant singulæ maculas candidas, obscurioremque aliam oblongam. Extremitates harum alarum rubellæ sunt. Alæ posticæ sanguinis colore infectæ. Ima facies alarum anteriorum rubra, ex luteo & fusco maculatur: posticarum contra dilute purpurascens, regularibus veluti tessellis saturationis coloris exornatur.

Num. 9. 10. Papilio elegans, Indicus orientalis, diurnus, ob ecphyses alarum posticarum ad *Ephebos*, quos dicunt, referendus. Colore est eleganter cæruleo. Alarum anticarum extremitates nigricant, uti & posticarum cuspides, quæ etiam sibi imminentem nigram maculam gerunt. Ima facies diluta purpura resplendet, compluribus velut ocellis, albidis, medio nigricantibus, variata. Ecphyses alarum, quæ nigras in cuspides abeunt, similes duas ostentant maculas, majores.

Num. 11. 12. Papilio superne niger, maculis rubris, oblongis, versicolor. Infra multum discolor alas anteriores, ad exortum rubras, inde nigras, iterum rubras, dein dilutius rubentes, tandem subfuscas monstrat. Alæ posticæ dilutissime purpurascens parte posteriore in fimbriam fuscam, latam, abeunt. Diluta purpura cujusvis alæ duabus distinguitur maculis, magnis, nigris, centro albis, aliaque macula nigra, oblonga, prope corpus. Locus natalis India orientalis.

Num. 13. 14. Chinenfis hic Papilio, perpulcher, utrumque par alarum, superne, in medio nigrum gerit, in ambitu autem margine ornatum cæruleo, nigris circulis maculisque distincto. Lineolæ dilutiores alarum anticarum albescent. Ima facies harum alarum dilute fusco colore suffusa maculas habet oblongas, albas, quæ etiam per ambitum decurrunt, ibidemque quaternis insuper areolis cærulescentibus interfinguntur. Facies ima posticarum quoque ex albo & fusco maculata, margine exornatur lato, cæruleo, quem fimbria tenuior, alba, hancque alia dilute cærulea ambit. Omnes hæ tæniolæ, multis variegatæ maculis ocellisque nigris, tandem in fimbriolam nigram excurrunt.

Num. 15. 16. Papiliunculus Indicus orientalis, utraque facie concolor, medio luteus, ex fusco late fimbriatus.

T A B U L A S E X T A.

NUM. 1. 2. Rarior hic Papilio, superne niger, prope corpus ex rubello maculatus, alis antice duas gerit maculas, ovatas, flavescentes. Infra eadem quidem nigredo regnat; sed maculæ corpori vicinæ flavent, duabus reliquis rufis, quasi carnis colore. Locus natalis omnium, qui hac tabula exhibentur, est colonia Berbicensis & Surinamensis.

Num. 3. 4. Elegans Papilio, utraque facie prope concolor, ex gilvo fuscus, maculis albis & per ambitum alarum excurrente fimbria nigra, veluti squamosa, superbit.

Num. 5. 6. Supina facies huic, quam prona, obscurius fusca est. Maculæ alarum anteriorum dilute flavent.

Num. 7. 8. Papilio *Ephebus*, quatuor ecphysibus caudatus, supra eleganter cæruleus, per ambi-

houden. De boven-voervlerken zyn groenachtig-geel met roodgestipte vlakjes; op elk vertoonen zich nog drie witte vlakjes, een lange donkerder vlak, en de eindens dier vleugels zyn rood of ros. De achtervleugels zyn bloed-rood. Van onderen zyn de voorvleugels rood, geel en bruin gevlaakt. De achtervleugels zyn licht-paars en vry geregelt met donkerkleuriger blokjes of dobbelsteenaachtige lighaamtjes versiert.

Nº. 9. 10. Dit is een sierlyk Oost-Indisch-Dag-Kapelletje, door deszelfs puntige achtervleugeltjes tot de *Pages* behorende. Het is schoon blaauw. De eindens der voorvleugels zyn zwart, gelyk mede de puntjes der achtervleugels, boven welke zich nog een zwart vlakje laat zien. De onderzyde is fraay licht-paars met verscheide witte, in het midden een zwart vlakje hebbende, oogjes. Twee grooter zulke oogjes ziet men achter by de zwart uitlopende puntjes.

Nº. 11. 12. Van boven vertoont zich deze Kapel zwart met lange roode vlakken. Van onderen verschilt dezelve merkelyk, zynde de voorvleugels, by 't lyf beginnende, rood, zwart, nog eens rood, vervolgens lichter rood, en eindelyk bruinachtig. De achter vleugels zyn heel licht-paars naar onderen met een' breeden bruinen rand. Op het licht-paars van elke vleugel zyn twee groote zwarte vlakken, die een wit stipje hebben, en by 't lyf een lange zwarte vlak. Zy is mede uit Oost-Indiën.

Nº. 13. 14. Deze fraaije Kapel is uit China. De bovenzyde der voor- en achtervleugels zyn in 't midden zwart, rondom een' blaauwen rand hebbende, welke met zwarte ringen en vlakjes versiert is. De lucht-kleurige streepjes op de voervlerken zyn wit. De onderzyde der voorvleugels is

licht-bruin met witte langwerpige vlakjes, die ook aan het einde der vlerken rond loopen en daar men ook nog vier blaauwachtige ronde vlakjes ziet. De onderzyde der achtervleugels zyn mede wit en bruin gevlaakt, doch versiert met een' breeden blaauwen rand, die door een smal wit randje, op op welk wederom en licht blaauw volgt, omringd is; deze randen hebben verscheide zwarte vlakjes, oogjes en een fyn zwart randje.

N. 15. 16. Dit Oostindisch-Kapelletje heeft de kleuren aan beide de zyden even eens, en is in 't midden geel, met een' breeden bruinen rand.

S E S D E T A F E R E E L.

N. 1. 2. Van boven vertoont zich dit vreemd Kapelletje zwart, dicht by 't lyf zyn de vlakken ros-rood en op de voorvleugels zyn de twee ovale vlakken geelachtig. De onderzyde is verschillend; hoewel de grond-kleur ook zwart is, zyn de vlakken by het lyf geel, de twee overige ros- of vleesch-kleurig. Alle, die op deze plaat verbeeld worden, zyn uit de Colonie de Berbice en Suriname.

N. 3. 4. Dit sierlyk Kapelletje is aan beide zyden genoegzaam even eens, namentlyk, de grond-kleur vaal-bruin, en de vlakjes wit, rondom de vleugels loopt een zwartgeschulpt randje.

N. 5. 6. De bovenzyde van deze Kapel is wat donkerder bruin, dan de onderzyde, de vlakken op de voorvleugels zyn licht-geel.

N. 7. 8. Op de bovenzyde van deze vierpuntig gestaarte

ambitum niger, infra albus, ex nigro maculatus, alarum ecphyfes, ante exitum, duabus maculis rufis signatas gerit.

Num. 9. 10. Venustum animalculum, supra dilute flavum, maculis nitet nigris, in umbram helvam quasi vanescentibus. Alæ anticæ infra ex albo & nigro, posticæ ex fordide luteo & nigro variae sunt.

Num. 11. 12. Papilio, cui similem fere & India orientalis parit, alas anteriores habet fufcas, leviter rufas, ex albo maculatas: posteriores fordide luteas, nigris maculis, nigraque fimbria, quam albi ocelli variant, interstinctas. Prona facie color dilutior est, nigrasque alarum posteriorum maculas griseus margo circumambit.

Num. 13. 14. Huic alæ anticæ, superne, dilutissime thalassino virore tinctæ, ora nigra, quam maculæ thalassinae variant, terminantur. Alæ posticæ albentes, nigro margine, similibus maculis ornato, cinguntur. Intra hunc marginem, cujus æque, ac alarum anticarum, nigror helva quasi umbra languescit, flavi quid album colorem obfuscant. Ima facies, longe diversa, alas anticas monstrat albas, dilute fuscis ecphyfis, quas macula primum nitide lutea, dein dilute fusca alia exornat. Alæ posticæ, hac facie, elegantissime flavæ, ex fusco fimbriantur.

Num. 15. 16. Tametsi Papilio iste pictura haud multum abludat ab illis, qui num. 11, ac paulo post num. 17 & 19 exhibentur, nequaquam tamen pro eadem specie habendus esse videtur. Superne color spadiceus est, & qua alas posticas suffundit, paulo obscurior. Apices ac limbus alarum anticarum, saturate spadicei, maculis albis variantur: uti & limbus alarum posticarum dilutius fuscus ex albo maculatus est. Prona facies supinæ fere concolor saltem saturatius infuscata est: præterquam quod & limbus alarum posticarum duplicata serie albidarum macularum superbiat.

Num. 17. 18. Color spadiceus supinæ faciei alarum anticarum dilutior est, quam in priore. Apices & limbus alarum obscure fusci maculis albis taniaque alba secundum limbum decurrente distinguuntur. Alæ posticæ, ex luteo fusca, duas singulæ gerunt maculas nigrofuscas, oraque fusca maculis albis varia exornantur. Facie averfa idem est alarum anticarum color: tania tamen alba deest. Alas posticas, carneo colore tinctas, fimbria ambit nigra, ad concharum similitudinem emarginata, mediumque tres cinereæ, duæque nigræ maculæ variant.

Num. 19. 20. Parum differt a priore num. 15 & 16. Supina facies aliquanto dilutius spadicea est. Fimbria fusca, ambitum exornans, pluribus magisque ordinatis, tam supra, quam infra, maculis albis renitet.

Num. 21. 22. Supra nigerrimus hic Papilio duas ostendit maculas dilute veneti coloris, prælongas, postica parte ad se mutuo convergentes. Ima facies saturate fusca alas posteriores unica singulas serie macularum lutearum, orbicularium, guttatas, & quæ sese ora interna contingunt, lunula lutea pictas exhibet.

Num. 23. 24. *Ephebulus* iste quadricuspis, ex albo duntaxat & nigro versicolor, ad radicem cuspidum cujusvis alæ posterioris lunulam luteam monstrat. Prona facie albis, nigris luteisque lituris, lunulisque luteis nitet.

Num. 25. 26. Papiliunculus, ex genere *Epheborum*, superne albus, alas anteriores nigra quamque macula distinctas, extremisque obsolete nigras habet. Utriusque alarum paris ora ex nigro

Page is de kleur schoon blaauw, rondom zwart. Van onderen is dezelve wit met zwarte vlakken, boven de staartpuntjes zyn twee rosse vlakjes.

N. 9. 10. Van boven is dit fraaije Beestje licht-geel, met zwarte vlakken, die als een vaale schaduw hebben: Van onderen zyn de voorvleugels wit en zwart. De achtervleugels wat vailder geel en zwart.

N. 11. 12. De voorvleugels van deze Kapel, die byna overeenkomt met eene dergelyke Oostindische soort, zyn bruin, wat rosachtig, met witte vlakken. De achtervleugels zyn vuil-geel met zwarte vlakjes, en hebben een' zwarten rand met witte oogjes. Aan de onderzyde is de kleur wat lichter, de zwarte vlakjes op de achtervleugels zyn omringd met een graauw randje.

N. 13. 14. In deze soort zyn de boven-voorvleugels zeer licht zeegroen, aan de uiteinden zwart met zeegroene vlakjes. De achtervlerken zyn wit, met een' zwarten rand met dergelyke vlakjes; boven dezen rand, die, gelyk het zwart der andere vleugels, een vaale schaduw heeft, ver-toont zich, op het wit, wat geel. De onderzyde is veel verschillend. De voorvleugels zyn wit met licht-bruine punten, waar op een schoon geel en wederom een licht-bruin vlakje volgt. De achtervleugels zyn hier schoon geel met een' dergelyken bruinen rand.

N. 15. 16. Deze soort is verschillende van N. 11. en de twee volgende soorten, hoewel zy veel overeenkomst in kleur hebben. De kleur is kastanje-bruin; de achtervlerken zyn wat donkerder. De punten en rand der voorvleugels zyn donker-bruin, met witte vlakjes, en de rand der achter-

vleugels wat lichter bruin met witte vlakjes. Van onderen is dezelve genoegzaam dezelfde als van boven, de kleur is wat donkerder, de rand der achtervleugels heeft eene ry witte vlakjes meer.

N. 17. 18. De kastanje-bruine kleur der boven-voorvleugels is wat lichter, dan die der voorige; de punten en rand der vlerken zyn donker-bruin met witte vlakjes en een witte streep loopt langs den rand. De achtervleugels zyn geel-bruin, elke vleugel heeft twee zwart-bruine vlakjes, en is daar en boven rondom door een' bruinen rand met witte vlakken versierd. Omgekeert zynde, is de kleur der voorvleugels dezelfde; doch zy missen de witte streep. De achtervleugels zyn vleesch-kleurig, rondom zwart geschulpt. Op 't midden zyn drie afch-kleurige en twee zwarte vlakjes.

N. 19. 20. Deze verschilt zeer weinig met N. 15. & 16. De bovenzyde is wat lichter kastanje-bruin. De bruine rand rondom heeft meerder en geregelder witte vlakjes, zoo mede van onderen.

N. 21. 22. De bovenzyde dezer Kapel is git-zwart, met twee licht-zeegroene lange en beneden tot elkander toelopen-de vlakken. De onderzyde is donker-bruin, hebbende de achtervleugels alleen elk eene ry geele ronde vlakjes, en in 't midden, daar ze elkander raaken, een geel halfmaantje.

N. 23. 24. Dit vierpuntig Pagetje is alleen wit en zwart, boven de twee staartpuntjes heeft elk achtervleugeltje een-geel halfmaantje. Van onder is het met witte, zwarte en geele streepjes, en mede met geele halve-maantjes versierd.

N. 25. 26. Van boven is dit kleine Pagetje wit, met twee zwarte vlakjes op de voorvlerkjes, welker puntjes ook vaal-zwart

nigro & aurantio versicolor est. Aversa facies, alba, nigricantibus lituris, & ad basin ecphysium saturate lutea tænia ornatur.

Num. 27. 28. Species hæc inter Papiliones proprie dictos locum non meretur, sed, meo quidem judicio, ad insecta alata, quæ ex aquis proveniunt, ac vulgo Papiliones aquatici appellantur, referri debet. Colore est cinereo griseo. Alæ anteriores ex nigro variegatæ. Alæ in hac specie nequaquam plumulis hirtæ, sed tactu duriusculæ, quasi corneæ sunt & transparentes.

T A B U L A S E P T I M A.

NUM. 1. 2. Papilio Americanus, ut ceteri omnes hac tabula depicti, ex colonia ante memorata, superne coracinus est, venusta flavedine varius: infra ex spadiceo & flavo versicolor.

Num. 3. 4. Papiliunculus utraque facie concolor, niger ex dilute flavo maculatus.

Num. 5. 6. Et hic utraque facie concolor nigrorem præ se fert saturate flavis maculis distinctum. Alarum anteriorum apices quatuor maculæ albæ, oramque extremam posteriorum segmenta alba decorant.

Num. 7. 8. Concolor utraque facie, medio luteus, in ambitu niger est. Ceterum nec diurnis, nec nocturnis Papilionibus accenferi potest, sed ad illud genus pertinet, quod apud Belgas a Ribibus nomen habet, & cui congenere etiam sunt, qui Belgis uncinati Papiliones audiunt. Etenim interdiu æque ac noctu vagantur, antennisque nec præpilatis, nec plumosis, a diurnis nocturnisque Papilionibus discrepant; ut ideo intermedium aliquod genus constituere videantur.

Num. 9. 10. Hunc inter & illum, qui Tabula præcedente n. 13, 14. depictus est, si a coloribus discesseris, vix notabilis datur differentia. Superna facies eo tantum discrepat, quod nihil flavidi in alis posticis conspiciatur. Imæ faciei pictura magis differt: alæ enim anticæ, in priore candicantes, hic pallide veneti sunt viroris. Ceterum conveniunt.

Num. 11. 12. Et iste maximam partem illi similis est, quem n. 1. 2. Tabulæ præcedentis exhibuimus. Quæ ibi rufæ sunt, binæ maculæ exteriores, heic flavescunt.

Num. 13. 14. Hic Papilio superne media parte veneti est coloris, per ambitum vero murini, quo & corpus ejus tinctum est. Infra alæ anticæ, in medio, ex dilute flavo albent, in ambitu dilute fuscæ sunt. Alæ posticæ, eleganti sulphuris colore perfusæ, in oram fuscam excurrunt.

Num. 15. 16. Venusti hujus Papilionis alæ anteriores, ad internam usque oram fusco colore tinctam, pallidissime flavescunt: inde ab ora interna ad externam usque, itidem fuscæ, albescunt. Alæ posticæ, ex dilute thalassino virentes limbo ambiuntur languide fusco. Imæ facies alarum anticarum superiori fere concolor est, pluresque duntaxat venas fuscas per medium decurrentes, nonnullasque maculas albas in extremitatibus ostendit. Alæ posticæ subtus albicant.

Num. 17. 18. Hic Papilio utraque facie ex obscure fusco æquabiliter tinctus est, medio alarum albis maculis vario. Utrumque alarum par plaga ampla, obscure arantii coloris, quæ tamen in alis anticis, parte posteriore, in teretem velut cinnamum contorta est, exornatur.

Num.

zwart zyn. De kanten der voor- en achtervlerkjes, zyn zwart en hoog geel-oranje-kleurig. De onderzyde is wit met lange zwarte streepjes en boven de uitlopende puntjes hoog-geel.

N. 27. 28. Deze soort behoort niet onder de Kapellen, maar is, volgens myn gevoelen, een soort van die geene, welke uit het Water voortkoomen, en die by ons Water-Uiltjes genaamd worden. De kleur is aschgrauw, zynde de voorvlerkjes zwart gespikkelt. Deze soorten zyn niet gevederd op hunne vlerken, maar, in tegendeel, eenigzins hart, hoornachtig en doorschynend.

SEVENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. Is een West-Indische Kapel, gelyk alle de volgende van dit Tafereel, en van de voornoemde Colonie. De bovenzyde is git-zwart met een schoon geele teekening. De onderzyde is bruin en geel.

N. 3. 4. Dit is een klein Kapelletje, aan beide zyden van dezelfde kleur, namentlyk, zwart met licht-geele vlakjes.

N. 5. 6. Is mede zwart met hoog-geele vlakken, aan beide zyden egaal. De vier vlakjes aan de punt der voorvlerken, en die aan het einde der achtervlerken, zyn wit.

N. 7. 8. Is in 't midden geel en rondom zwart, beide zyden egaal. Het is geen rechte Dag noch Nacht-Kapel of Uil. Zy behoort tot dat soort, welk wy het Aalbeffen-beestje, en nog andere, die wy Kram-Uiltjes noemen. Zy maaken, door dien men ze zoo wel by dag als nacht ziet, en door haare ongeknopte en ongevederde sprietjes verschillend met de Dag- en Nacht-Kapellen zyn, een geheel tusschen-geslacht uit.

N. 9. 10. Op het vorige Taf. by N. 13. 14. ziet men een Kapel, welke weinig genoeg verschilt, indien men de kleuren niet aanziet. De bovenzyde is alleenlyk met deze verschillend, door dien hier het geel op de achtervleugels niet gevonden word. De onderzyde verschilt nog meer, de voorvleugels zyn hier slaauw zee-groen, daarze by de vorige wit zyn, doch het overige is het zelfde.

N. 11. 12. Deze is genoegzaam egaal met N. 1. 2. der vorige Taf. De twee buitenste vlakken zyn hier, in plaats van ros, geel.

N. 13. 14. De bovenzyde dezer Kapel is in het midden zee-groen, rondom, gelyk het lyf, muisvaal. De voorvlerken der onderzyde zyn in 't midden bleek geel-wit, verder licht-bruin. De ondervleugels schoon licht-geel, met een bruinen onderrand.

N. 15. 16. Dit is een sierlyke Kapel. De voorvleugels zyn, tot aan den binnensten bruinen rand, zeer bleek-geel, tusschen den binnen en buitensten rand, die ook bruin is, zyn dezelfde wit. De achtervleugels zyn licht zee-groen, met een slaauw-bruin buitenrandje. De onderzyde der voorvleugels zyn genoegzaam egaal, in 't midden loopen wat meer bruine aders, en aan de punten zyn eenige witte vlakjes. De achtervlerken zyn aan deze zyde wit.

N. 17. 18. Boven en onder is deze Kapel egaal donker-bruin, op 't midden der vleugels wit gevlakt. De voorvleugels zyn elk met een breede donker-oranje kleurige vlak voorzien, die op de voorvlerken, naar achteren, in een rond krulletje omgebogen is.

C 2

N. 19.

Num. 19. 20. Priori concolor hic Papilio, itidem nigrofuscus, apices alarum anteriorum partemque dimidiam posteriorum ex obscure arantio colorata habet.

Num. 21. 22. Utraque facies caudati hujus Papilionis, inter *Ephebos* numerandi, nigra est, luteis maculis versicolor. Supra, prope corpus, nonnullæ accedunt luteæ, & ante luteas maculas alarum posteriorum, series suave rubentium, alteraque albescentium macularum conspicitur.

Num. 23. 24. Huic color obscure fuscus mixtura macularum dilute fuscæ variatur. Facies ima æquabiliter fusca venulis nigricantibus distinguitur.

Num. 25. 26. Superior facies alarum anticarum in hoc Papilione obscure fusca maculas venuste virides monstrat. Alæ posticæ nigerrimæ, medio saturate rubræ, ad interstitia nigrarum ecphyrium maculis griseis versicolores sunt. Prona facies alarum anticarum fusca maculis rotundis, viridibus, picta est: posticarum vero medium fordidiore rubore maculatum est & interstitia obtusarum ecphyrium dilute rubent.

Num. 27. 28. India orientalis huic Papilioni fere geminum profert. Alæ anticæ, facie superiore, æqualiter fuscæ, nigris venulis variantur. Posticæ nigerrimæ, rubris maculis versicolores, alteram quoque seriem macularum dilutius rubentium inter obtusos processus, nigricantes, monstrant. Ima facies similiter picta est, nisi quod in alis anterioribus color murinus fusco substituitur.

T A B U L A O C T A V A.

NUM. 1. 2. Venusti hujus Papilionis facies superior, piceo nigrore infecta, ambiente superbit tænia, amœne cærulea, quàm, prope extremitates alarum anticarum & posticarum, duo veluti ocelli candidi distinguunt. Similes maculæ aliquot etiam in nigris apicibus alarum anticarum cernuntur. Duæ præterea series guttarum cærulearum, & extra has linea grisea, undulata, ambitum decorant. Aversa facies griseo fusca, nigris cæruleisque maculis, albisque striis & guttis varia, lineam griseam, curvo ductu per medias fere alas posticas decurrentem, ostendit. Locus natalis India orientalis.

Num. 3. 4. Elegans Papiliunculus, utraque facie fuscus, rufis maculis punctisque, nigrisque lineolis tum curvis, tum rectis, ornatur. Americanus est.

Num. 5. 6. Phalanam testantur antennæ plumatæ. Luteum ejus colorem, utraque facie, fusca tæniolæ variant. Locus natalis America.

Num. 7. 8. Prægrandem venustumque hunc Papilionem India occidentalis parit. Ex gilvo fuscus, superne monstrat in alis anticis tres maculas griseas, ovatas, punctillis varias: in posticis fascias duas, albicantes, nigris punctis notatas, introrsum convergentes, ac pone has aliquot virentes maculas. Aversa facies, ex nigro fusca, alis anticis maculas quatuor, griseas, ovatas, præ se fert; dum posticas series exornat continuata macularum jucunde cærulescentium, punctatarum, quarum anteriori in utraque ala duæ adstant guttæ griseæ, itidem punctis notatæ.

Num. 9. 10. D. *Meriana* hunc Papilionem arbori Acajou attribuit. Eruca ejus valde villosa albicat. Papilionis alæ in totum opere reticulato contextæ, diaphanæ, ex fusco utrinque luteæ

N. 19. 20. Dit Kapelletje is van dezelfde donker-bruine kleur, de topjes der voorvlerkjes en de helft der achtervlerkjes zyn mede donker-oranjekleurig.

N. 21. 22. De boven- en onderzyde van deze fraaije gestarte Page-Kapel is zwart, met geele vlakken. De onderzyde heeft boven by 't lyf nog eenige geele streepen, en, boven de geele vlakjes der achtervleugels, ziet men een ry schoon roode, en een ry witte vlakjes.

N. 23. 24. Deze Kapel is donker-bruin met een licht-bruine mengeling van vlakken. De onderzyde is egaal bruin zwartgeädert.

N. 25. 26. De bovenzyde der voorvleugels van deze Kapel is donker-bruin met schoon groene vlakken. De achtervleugels git-zwart, in 't midden hoog-rood, en van onderen tusschen de zwarte puntjes met graauwe vlakjes. De onderzyde is bruin met ronde groene vlakjes op de voorvleugels. De achtervleugels zyn in 't midden wat vuiler roodgevlakt en van onderen tusschen de ronde puntjes licht-rood.

N. 27. 28. Deze Kapel valt ook met zeer weinige veranderinge in Oost-Indiën. Van boven zyn de voorvleugels egaal bruin, zwart geädert. De achtervleugels zyn git-zwart, met roode vlakken, een tweede ry van nog lichter roode vlakjes vertoont zich tusschen de ronde zwarte puntjes. De onderste zyde is het zelfde, alleen zyn hier de voorvlerken muisvaal, in plaats van dat daar ze boven bruin zyn.

A C H T S T E T A F E R E E L.

N. 1. 2. **D**e grond-kleur is op de bovenste zyde van deze fraaije Kapel git-zwart. De rondlopende band is schoon blaauw, in welke, by de punten der voor- en

achtervleugels, twee witte oogjes, gelyk mede eenige dergelyke oogjes op de zwarte puntjes der voorvleugels gezien worden. Verder vertoonen zich twee ryen blaauwe vlakjes, en naar den rand een graauw golfachtig randje. Omgekeert zyn de, is dezelfde graauw-bruin, met zwarte en blaauwe vlakken, en witte plekjes. De achtervleugels hebben op 't midden een kromme graauwe streep. Dezelve valt in Oost-indien.

N. 3. 4. Dit sierlyk bruine Kapelletje is aan beide zyden eenkleurig. Het is aardig met roffe vlakjes, oogjes en zwarte kromme en rechte streepjes versiert. Hetzelve is uit America.

N. 5. 6. De gevederde sprietjes toonen, dat deze soort een Nacht-Kapelletje is. De kleur is geel met bruine teekening aan beide zyden. 't Valt in Westindien.

N. 7. 8. Deze groote en fraaie Kapel is uit Westindien. De grond-kleur is vaal-bruin, op de voorvleugels ziet men drie afchgrauwe ovale gestipte vlakken. Op de achtervleugels, twee witachtige en tot elkander toeschietende banden met zwarte stipjes, en daar onder eenige groene vlakken. De omgekeerde zyde is zwart-bruin. De voorvleugels hebben hier een oval graauwe vlak meer. De achtervleugels zyn met een rondlopende rey schoon blaauwe gestipte vlakken versiert, waar boven zich nog twee kleine graauwe gestipte vlakjes vertoonen.

N. 9. 10. Juffrouw Meriaan beschryft deze Kapel op de Cachou Boom (*Anacardium*). De Rups is zeer ruighairig en wit. De vleugels dezer Kapel zyn geheel gaasachtig, doorschynend, bruin-geel aan beide zyden, de punten der achtervleugels zyn wat donkerder en hebben elk twee donker-bruine en twee licht-bruine ronde oogvlakjes met een wit stipje. In

teæ sunt. Apices alarum posticarum, paulo obscurius tincti, duos singuli saturate fuscis, totidemque dilutioris coloris ocellos, albo centro signatos, gerunt. Nonnunquam, ut in nostro specimine apparet, alæ posticæ in brevem ecphysin excurrunt; alias æquabiliter rotunda ora terminantur. Frequens Surinami incola est.

Num. 11. 12. Papilio alis anterioribus medio dilute subfuscis, posterioribus magis obumbratis. Utrumque alarum par lato margine fusco fimbriatur. Alas posticas ternæ singulas maculæ fuscae, anticas unica, decorant. Aversa facie dilutior, magisque rufus regnat color, marginesque fuscis oblonga ornant triangula lutei coloris. Credibile Americanum esse.

Num. 13. 14. Superne saturo fusco perfusus colore Papilio, albis undique maculis versicolor, medio tamen alarum posticarum dilute fuscus est. Ima facies, dilute fusca, albis maculis in totum, plagaque grisea in medio alarum posticarum distinguitur. Locus natalis America Belgarum.

Num. 15. 16. Elegans Papilio, itidem Americanus, superne saturo arantii colore tinctus, apices orasque alarum anticarum nigricantes, fasciamque irregularem nigram per earum medium fere decurrentem monstrat. Alæ posticæ, gracili tantum limbo nigro fimbriatæ, & aliquot nigris ocellis versus oram posteriorem ornatae, cuspidatas ecphyses emittunt; ut pateat hanc non minus, quam subsequenter speciem *Ephebis* vulgo dictis annumerandam esse. Aversa facies, picturæ gratia haud inferior, ex fusco saturo, plurimis lineolis nigricantibus variatur, marginesque laterales alarum exiguis quasi ocellis albis, centro nigro notatis, exornatos gerit.

Num. 17. 18. Papilio Indicus, pictura ac forma longe diversus, ex genere *Epheborum*, utraque facie prope concolor, fuscus, oram alarum anticarum serie lunularum flavescentium, atque intra has ternis præterea similibus maculis, decoratam ostendit. Alæ posticæ tribus ejusmodi macularum seriebus, media eleganter cærulea, binis reliquis plus minus luteis, superbiunt.

T A B U L A N O N A.

NUM. 1. 2. 3. 4. Metamorphosis Papilionis Surinamensis. Eruca in universum livido est plumbi colore. Nympha n. 2. fusca. Papilio facie superna n. 3. totus niger maculis duabus, oblongis, luteis variis. Ima facie dilute fuscus. Alas anteriores binæ variant maculæ dilute flaventes, oblongæ, bini præterea ocelli ex albo nigri, nonnullæque guttæ albentes. Posticas duæ exornant maculæ saturate flavæ, oblongæ, ac pone has fimbria maculis nigricantibus, dein & nonnullis albidis distincta.

Num. 5. 6. 7. 8. Eruca superne dilutius, infra saturatius fusca est. Nympha dilute fusca. Papilio supra, medio alarum, spadiceus, circumferentiam obscure grisea veluti umbra liturisque nigris obnubilatam monstrat. Alis posticis insuper impressi quatuor ocelli. Prona facies multum dissimilis, ex helvo fusco pigmento perfusa, maculis lineisque albidis ac duodenis ocellis tum albis, tum nigris, variatur. Credibile & hanc & binas, quæ sequuntur, species ex coloniis nostris Americanis allatas esse.

Num.

In sommige, gelyk deze, loopen de achtervleugels in een korte punt uit, in andere zyn dezelve byna rond. Zy zyn vry gemeen in Suriname.

N°. 11. 12. De voorvleugels dezer kapel zyn in 't midden licht-bruinachtig, gelyk mede de achtervleugels, doch wat donkerder. Alle vier de vleugels zyn met eenen breeden bruinen rand omringd. De achtervleugels hebben elk drie bruine vlakken, en de voorvleugels elk één. De omgekeerde zyde is lichter en wat roffter, de bruine randen zyn versierd met gele langwerpige drie-hoekjes. Waarschynelyk is America derzelver geboorte-plaats.

N°. 13. 14. De grond-kleur der bovenzyde dezer Kapel is donker-bruin, uitgezondert de achtervleugels, welke in het midden licht-bruin, en, gelyk het overig gedeelte, wit gevlekt is. De onderste zyde is licht-bruin met witte vlakken, en heeft een groote graauwe vlak op 't midden der achtervleugels. Zy valt mede in America, of in de Holland'sche West-Indien.

N°. 15. 16. Is mede een sierlyke West-Indische Kapel. De boven-kleur is donker-oranje. De punten en kanten der voorvleugels zyn zwart, loopende daar en boven nog een zwarte onregelmatige vlak byna door 't midden der vleugels. De achtervleugels hebben maar een fyn zwart kantje, en eenige oogjes naar onderen, om den rand der vleugels, welke in een punt uitloopen, en dus deze soort, gelyk de volgende, tot het Geslacht der Pages brengen. Omgekeert zynde is deze Kapel niet minder sierlyk. De kleur is donker-bruin met zeer veele zwarte streepjes. De zykanen der vleugels zyn zeer aerdig versierd met kleine witte oogjes, die een zwart stipje in 't midden hebben.

Tome IV.

N°. 17. 18. Veel verschillend in kleur en gedaante is deze Oost-Indische Page-Kapel. De kleur is ter wederzyden genoegzaam dezelfde, namentlyk bruin. De kanten der voorvleugels zyn versierd met een ry geelachtige halfmaanswyze vlakjes, en daar boven ziet men nog drie zulke vlakjes. De achtervleugels hebben drie zodanige ryen vlakjes, waar van de middelste schoon blaauw en de twee andere min of meer geelachtig zyn.

NEGENDE TAFEREEL.

N°. 1. 2. 3. 4. Verbeeldt de verandering van een Surinaamsche Kapel. De Rups is Lootkleurig. De Nimf by N°. 2. is bruin. De bovenste zyde der Kapel by N°. 3. is geheel zwart met twee lange gele vlakken. De onderste zyde is licht-bruin. De voorvleugels hebben twee licht-gele lange vlakken, twee witte en zwarte oogjes en eenige witte vlakjes. De achtervleugels zyn versierd met twee hoog-gele lange vlakken, daar onder met eenen rand van zwarte, en voorts met eenige witte vlakjes.

N°. 5. 6. 7. 8. De Rups is boven licht en onder donker-bruin. De Nimf licht-bruin. Van boven is de Kapel in 't midden der vleugels kastanje-bruin en rondom als een donker gryze schaduw en zwarte streepen hebbende. Op de achtervleugels ziet men vier ronde oogjes. Omgekeert zynde is dezelfde zeer verschillend; de grond-kleur is hier vaal-bruin met witte vlakjes, streepen en twaalf ronde witte en zwarte oogjes. Waarschynelyk is deze, met de twee volgende soorten, uit onze West-Indische Colonie.

D

N°. 9.

Num. 9. 10. 11. 12. *Eruca* æque ac *Nympha* dilute fusco sunt colore. *Papilionis* superna facies, priori similis, eo saltem differt, quod ambitum alarum obtegens umbra, saturate grisea, minus lata sit, nec eousque, ut in præcedenti specie, per aream mediam sese effundat. Ima contra facies multum discrepat: etenim, eodem quidem pigmento ex helvo fusco perfusa, duas tantum exhibet lituras, albidas, obliquo ductu per utrumque par alarum protensas, postica parte convergentes. Alas duntaxat posteriores quaterni insuper ocelli albis nigrisque annulis conspicui decorant.

Num. 13. 14. *Papilio* superne helvo fuscus, medio alarum, prope truncum corporis, albida quasi farina conspersus est. Circumferentiam alarum obscura quædam series ocellorum, areæ, quam occupant, ferme concolorum, at nigro circello inscriptorum, exornat. Ima facie, intra convergentes lituras nigras albasque color cinereo luteus, nigris lineolis varius, regnat; externa vero sede helvo fuscus. Alæ posticæ suam singulæ præ se ferunt seriem ocellorum annulo nigro cinctorum.

Num. 15. 16. *Papilio* Indiæ orientalis, elegantissimus, utraque facie nigerrimus, sanguinei ruboris maculis pictus.

Num. 17. 18. 19. 20. *Eruca* fordide lutea, fuscis maculis. *Nympha* ex dilute fusco resplendens. *Papilio* facie superna niger, maculis albidis dense stipatus, medio alarum, versus posteriorem, maculam monstrat prægrandem, pallide luteam. Ima facies valde dissimilis est. Alarum anticarum pars dimidia prior lutea, ex albo maculata, prope truncum corporis, inque hujus ambitu ex rubro & nigro varia, pelluentem quasi ostentat faciei aversæ grandem illam maculam, quæ tamen & plenius lutea heic est, & fimbria insuper saturioris flavedinis, alas posticas ambiente, ocellisque albis & punctis nigris variata, cingitur. Pars dimidia altera anticarum alarum, versus oram, nigra, ex albo maculatur. Patria hujus animalculi est Promontorium bonæ spei & Angola.

Num. 21. 22. *Papilio* Americanus, perquam venustus, niger, duabus tæniis, latis, versus posteriora convergentibus, saturate viridibus, decoratur. Nonnullæ itidem similes maculæ alas posticas ad latera variant. Aversæ facie color saturate fuscus, venulis nigris distinctus, regnat, alæque posticæ fimbria cinguntur albis maculis varia, & in medio duas insuper ejusmodi maculas albentes monstrant.

Num. 23. *Phalæna* exotica, helvo fusca, lineolis nigris interstincta, foemella proxime sequentis.

Num. 24. Prioris masculus, ad dimidiam usque partem alarum pallide luteus, nigris lineis variatur. Quemadmodum autem papiliones diurni antennis filiformibus & præpilatis dignoscuntur; ita nocturnos constanter distinguit corporis major crassities, tum quod antennæ masculorum ut plurimum vestitæ plumulis, foemellarum filiformes sint, in utrisque tamen non præpilatæ: id quod supra jam memoratum hoc loco repetere visum est.

Num. 25. Huic alæ exteriores arantio rubore, interiores nitida flavedine tinctæ sunt. Inter *Phalænas* secundum modo exposita criteria referri debet, patriamque agnoscit Americam.

De *Nymphis* vel *Chrysalidibus*, quæ hac aliisque tabulis depictæ exhibentur, consuli Præfatio nostra potest.

Nº 9. 10. 11. 12. Beide en Rups en Nimf van deze Kapel, zyn licht-bruin. De bovenzyde verschilt niets met de voorige, dan dat de rondom de vleugels loopende donker-gryze schaduw wat smalder is, en zich zoo ver niet, als by de voorgaande soort, verspreidt. De onderzyde is daar tegen zeer verschillend: De grond-kleur is met de voorige egaal, en vaal-bruin, doch hier loopen maar twee, onder tot elkander toeloo-pende, witte streepen in een schuinsche Lyn over alle de vier vleugels. De achtervleugels hebben maar alleen vier zwart en wit geringde oogjes.

Nº 13. 14. De bovenzyde dezer Kapel is vaal-bruin, in 't midden by 't lyf is dezelve stofachtig wit. Rondom naar de kant der vleugels ziet men als een rand van oogjes, die weinig met de grondkleur verschillen, doch, met een zwart ringetje, omvat zyn. Aan de onderzyde, binnen de zwarte en witte tot elkander toeschietende streepen, is de kleur asch-geel met zwarte streepjes, buiten de streep-lynen vaal-bruin. De achtervleugels hebben elk eene ry zwart geringde oogjes.

Nº 15. 16. Dit fierlyk Kapelletje is aan beide zyden git-zwart en bloed-rood gevlakt. Het zelve valt in Oost-Indien.

Nº 17. 18. 19. 20. De Rups is vuil-geel met bruine vlakjes, de Nimf is glimmend licht-bruin. Op de bovenzyde is de Kapel zwart met veele witte vlakjes. In 't midden, naar beneden, vertoont zich een groote flauw-geele vlak. De onderzyde is veel verschillend. De bovenste helft der voor-vleugels is geel met witte vlakjes, by en rondom het lyf rood en zwart, dan vertoont zich de groote vlak der bovenzyde,

die hier geelder is, en die door eenen nog geelderen rand der achtervleugels, met witte ronde oogjes en zwarte puntjes verfiert, omtrokken wordt. De overige helft der voorvleugels is naar de kanten zwart met witte vlakjes. Deze Kapel valt op de Kaap de goede Hoop, gelyk mede op Angola.

Nº 21. 22. Deze schone Kapel valt in West-Indien, is zwart met twee breede onder tot elkander toeloo-pende schuinsche donker-groene streepen. De achtervleugels hebben ter-zyde ook eenige dergelyke vlakjes. Omgekeert zynde, is de-zelve donker-bruin, zwart geädert. De achtervleugels zyn hier omringd met een' rand van witte vlakjes, en in 't midden ziet men nog twee zulke witte vlakjes.

Nº 23. Is een vreemd vaal-bruin met zwarte streepjes gevlakt Uiltje, of Nachtkapelletje. Het is het wyfje van het volgende.

Nº 24. Zynde het mannetje van het voorgaande, is ter helfte van de vleugels flauw-geel met zwarte streepjes. Gelyk nu de Dagkapellen meest al kennelyk zyn aan de draadachtige en aan het einde geknopte sprietjes (*Antennæ*), zoo zyn de Uilen of Nachtkapellen doorgaans kennelyk aan een dikker lyf, en hebbende de mannetjes meest gevederde, en de wyfjes draadachtige, doch beide, ongeknopte sprietjes, 't geen wy hier nog eens, (hoewel reeds te vooren gezegt zynde), by voegen.

Nº 25. Heeft roode-oranjekleurige boven- en schoon geele ondervlerkjes. Het zelve valt in West-Indien en behoort, uit de hierboven gestelde kenmerken, tot de Nachtkapellen.

Over de hier op dit en eenige andre Tafereelen verbeeldt wordende Nymfen, ziet onze Voorreden.

TABULA DECIMA.

NUM. 1. 2. Elegans Papiliunculus, superne fuscus, venis nigris distinctus, macula citrini coloris, utrique alae anticae impressa, notatus. Ima facies cinereo grisea, striis nigris ornata, maculas citrinas easdem, veluti transparentes, monstrat. Locum natalem cum reliquis hujus tabulae Papilionibus habet Indias occidentales.

Num. 3. 4. Utraque facie fuscus, lineis pene nigris pictus.

Num. 5. 6. Huic facies superior ex griseo sordens eleganti tamen apparatu linearum ocellorumque nigrorum, medio alborum, nitet. Aversa facies dilutius grisea pariterque ex nigro picta est.

Num. 7. 8. Papilio supra fuscus, nigris lineis, duabusque maculis luteis distinctus, infra dilute griseus, fusca pictura maculisque binis pallide luteis ornatus, alarum posticarum extremis duas insuper monstrat arantii coloris maculas.

Num. 9. 10. Prioris in modum, supra fuscus, ex nigro pictus, alis anterioribus duas arantii coloris maculas exhibet, quae mutato in pallide luteum colore per alas etiam posticas excurrunt ibidemque in acumen attenuatae desinunt. Prona facie ex rufo fuscus regnat color, subtiliore pictura nigra, grandibusque maculis anteriore parte venuste flavis, at qua per posticas alas decurrunt, dilutius flaventibus, exornatus.

Num. 11. 12. Phalaena utraque facie concolor alas anticis nigras ex albo maculatas, posticas dilute caeruleas gerit.

Num. 13. 14. Papilio diurnus, facie superiore eleganter flavus, fimbriola tenui, undulata, fusca, circumscriptus, impressas alis anticis maculas aliquot fuscas monstrat. Aversa facies itemdem flava est, at limbo maculisque ac ornamentis rufi coloris variata.

Num. 15. 16. Helvo nigricans, ex dilute rufo ac caeruleo maculatus Papilio, albis superbit, ocellorum forma, punctis, quae languide caeruleis annulis ambiuntur. Prona facies nigrore perfusa ex dilute griseo variatur.

Num. 17. 18. Dilute flavus color, saturatiore flavedine obumbratus hunc Papilionem tingit. Orae ambitus ex rufo fuscus est. Ima facies sordide obscureque flavescit, ac, rufula versicolor pictura, octo monstrat albos quasi ocellos, suo singulos circello nigro conclusos.

TABULA UNDECIMA.

NUM. 1. 2. Spadiceo decorus colore Papilio nigris veluti nervis distinguitur. Alis anticis, praeter griseo flavem maculam, tres orbiculi albidi prope extremitatem inscripti sunt. Prona facie idem regnat color, nisi quod complures hic compareant diversimode conformati ocelli ex albo & nigro variegati. Utrum & hic & qui sequuntur duo Papiliones ex ora Guineae aut ex Indiis occidentalibus huc translati sint, dubium est.

Num. 3. 4. 5. 6. Eruca haec ejusque Nympha pluribus annulis composita est partim nigris, partim

TIENDE TAFEREEL.

Nº. 1. 2. Dit sierlyk Kapelletje is op de bovenzyde bruin, met zwarte aders. De voorvleugels hebben elk een citroen-geele vlak. Aan de onderzyde is het zelve asch-graauw, en zwart gestreept, en de citroen-geele vlakken vertoonen zich hier ook als aan de bovenste zyde. 't Valt, met alle de volgende van deze Taf., in West-Indien.

Nº. 3. 4. Onder en boven is de grondkleur van deze Kapel bruin, met een donkerder-bruine tekening.

Nº. 5. 6. De bovenzyde dezer Kapel is vuil-graauw met een sierlyke zwarte tekening van streepjes en oogjes, welke in 't midden wit zyn. De omgekeerde zyde is licht heider-graauw, mede met zwarte tekening.

Nº. 7. 8. Een bruine kleur met zwarte tekening en twee geele vlakken versieren de bovenzyde dezer Kapel. De onderzyde is licht-graauw, met twee flauw-geele vlakken en bruine tekening; aan de punten der achtervleugels ziet men twee oranje-kleurige vlakjes.

Nº. 9. 10. De grondkleur der bovenzyde van deze Kapel is, gelyk de vorige, bruin met zwarte tekening. Op de voorvleugels vertoonen zich twee oranje-kleurige vlakken, deze loopen op de achtervleugels door, doch met een licht-geele kleur en eindigen aldaar in een punt. Aan de onderzyde is de kleur ros-bruin, de fyne tekening is zwart, en de groote vlakken zyn boven fraay geel en op de achtervleugels ligt-geel.

Nº. 11. 12. Aan beide zyden is deze Uil of Nachtkapel

eenkleurig, namentlyk, zwarte voorvleugels met witte vlakken en licht-blaauwe achtervleugels.

Nº. 13. 14. De bovenzyde dezer Dag-Kapel is schoon-geel met een smal bruin golfachtig randje en bruine vlakjes op de voorvleugels. Van onderen is de kleur ook geel, doch met een' rossen rand en vlakjes en verdere tekening.

Nº. 15. 16. De kleur dezer Kapel is vaal-zwart, met licht-roskleurige en blaauwe vlakjes; deze laatste kleur maakt ook flauwe randjes om de witte oogjes, waar mede dit sierlyk beesje versierd is. Van onderen is de donkere kleur zwart, en 't overige licht-grys.

Nº. 17. 18. Een licht-geele kleur, met een wat hooger geele slagschaduw, versiert deze Kapel; de rand rondom is wat donkerder-geel. De onderste zyde is vuil donker-geel met ros-kleurige tekening en acht witte oogjes, die door een zwart randje omtrokken zyn.

ELFDE TAFEREEL.

Nº. 1. 2. Deze Kapel is schoon-bruin met zwarte aders. De voorvleugels hebben een' graauw-geelen vlak, en drie ronde witte vlakjes aan de einden. Van onderen is dezelfde kleur, alleen vertoonen zich hier verscheide zwart en witte oogjes, die van eene vreemde gedaante zyn; wy twy-felen, of deze, met de twee volgende, van de Kust van Guineae of uit West-Indien zyn overgezonden.

Nº. 3. 4. 5. 6. De Rups, gelyk mede de Nimf, is verdeelt in verscheide Leeden, welkers donkere kleur, zwart, en de

partim ex fusco luteis. Papilio utrinque saturate fuscus lunulis candidis nitet, quæ averſa facie margine nigro ambiuntur.

Num. 7. 8. 9. Eruca ex ſpadiceo lutea nigris tæniis gracilibus diſtinguitur. Papilionis facies ſuperna, itidem ſaturate fuſca, alis anterioribus impreſſas fert maculas tres, rotundas, albidas, majoremque aliam oblongam, ſordide luteam. Alæ poſticæ itidem maculam monſtrant pallidius flaventem, quæ ſecundum extremæ oræ univerſum fere ambitum ſe extendit. Infra fuſcus undequaque regnat color nigra pictura diſtinctus. Ocelli alarum poſticarum circulo candido cinguntur.

Num. 10. 11. 12. Eruca tota nigra eſt præter roſtrum, quod æque ac maculæ dorſales pallida flavedine tingitur. Papilio, quem Tab. VII. num. 27. 28. depictum deſcriptumque dedimus, maximam partem huic ſimilis eſt; ut credibile ſit loco tantum natali diſferre, ideoque hunc, illo minus profunde, coloratum eſſe.

Num. 13. 14. Præſtantiffimus Papilio, ſuperne nigerrimus, tænia ambitur lata, elegantiffime cærulea, pone quam duplex guttarum candidarum ſeries collocatur. Averſa facies multum diſcrepans, ex grifeo fuſca, guttis lunuliſque albidis nitet. Maculæ quatuor majuſculæ, alis anticis in confinio poſticarum impreſſæ, colore cæruleo ſe diſtinguunt. Tæniæ duæ alarum poſticarum poſtrema parte arcuate convergentes albicant. Locus natalis in Indiis orientalibus eſt, multumque hic Papilio diſfert ab eo, qui Tab. VIII. num. 1. 2. exhibetur.

Num. 15. 16. 17. Eruca nigra, albetibus annulis ornamentisque picta. Papilio utraque facie ex rufo fuſcus, alis tamen anticis paulo profundius coloratus, albis diſtinguitur maculis guttiſque. Naſcitur in Indiis occidentalibus.

T A B U L A D U O D E C I M A.

NUM. 1. 2. Phalæna noſtras, in provincia Hollandiæ, rarius tamen, occurrens. Utrinque cinereo grifea, eleganter ex nigro verſicolor eſt.

Num. 3. 4. Et hæc venuſta Phalænula in noſtra Hollandia, licet non admodum frequenter, in proceris Tiliæ ac Fagi arboribus invenitur. Utraque facie concolor, ſature flava, ſubtilibus ſtriis, in modum tæniolarum diſpoſitis, rubellis, eleganter diſtinguitur. Pertinet ad genus Phalænarum, quod apud nos ab unco nomen accepit, quia Eruca, unde proveniunt, progredientes mediam corporis partem ſurſum arcuatim incurvant, extremitatibus in ſolo defixis, unicoque adeo ſimilitudinem exprimunt.

Num. 5. 6. Elegans Papilio, facie ſuperiore dilute flavus, pictura nigra renidet. Pallidior flavedo itidem ex nigro variata averſam faciem ornat: interior tamen latiorque faſciola, quæ juxta oram alarum decurrit, ex helvo ſubfuſca eſt. Habitat in Gallia, ubi & alia ſpecies parum modo diverſa invenitur: etiam in noſtra Hollandia nonnunquam occurrere fidem mihi fecit quidam hiftoriæ naturalis cultor.

Num. 7. 8. Hollandiæ incola hæc Phalæna, a Sambuco denominata; quoniam Eruca ejus, illi,

de lichte, bruin-geel is. De beide zyden dezer Kapel zyn donker-bruin, met halfmaanswyze witte vlakjes; aan de onderzyde der Kapel zyn deze vlakjes met een zwart randje om-
trokken.

N. 7. 8. 9. Deze Rups is bruinachtig-geel met zwarte ſmalte bandjes. De bovenzyde der Kapel is inſgelyks donker-bruin; op de voorvleugels zyn drie ronde witte vlakjes en een vuil-geele langwerpige vlak. De achtervleugels hebben mede, aan den buitenkant, een vuil-geele doch nog ſlaauwer byna rondlopende vlak. Van onderen is dezelve geheel bruin met zwarte tekening. De op de achtervleugels zich vertoonende oogjes hebben een witte cirkel.

N. 10. 11. 12. De Rups is geheel zwart, uitgenomen het hoofd, 't geen, met de rug-vlakken, ſlaauw-geel is. De Kapel, op Tab. 7. by N. 27. & 28. verbeeldt en beſchreven, komt genoegſaam in alle deelen met deze over een; mogelyk is dezelve van eene andere plaats en daar door wat licht-kleuriger.

N. 13. 14. Van boven is deze heerlyke Kapel git-zwart met eenen breeden rondlopenden ſchoonen hemels-blaauwen band, achter welken zig eene dubbele ry kleine ronde witte vlakjes vertoonen. De onderſte zyde verſchilt merkelyk, deze is grysachtig-bruin met witte ronde en halve maanswyze vlakjes. De achterſte vier grootſte vlakjes, die by de achtervleugels op de voorvleugels ſtaan, zyn blaauw, de twee onder rond tot elkaar toefchietende ſtreepen op de achtervleugels zyn wit. Deze valt in Ooſt-Indien en verſchilt merkelyk met N. 1. 2. van Tab. 8.

N. 15. 16. 17. Deze Rups is zwart met witachtige ringen

en tekening. De Kapel is aan beide zyden ros-bruin, de voorvlerken alleen wat bruinachtiger. De vlakjes zyn wit. Zy valt in Weſt-Indien.

T W A A L F D E T A F E R E E L.

N. 1. 2. Is een Uiltje of Nacht-Kapel, 't welk hier in Holland, doch niet gemeen, gevonden wordt. De kleur is aan beide zyden aſch-graauw met eene ſierlyke zwarte tekening.

N. 3. 4. dit fraye Uiltje wordt mede hier in Holland, doch zeer zeldzaam, in de hooge Linde- en Beuke-Boomen gevonden. De kleur is aan beide zyden egaal, namentlyk, hoog-geel, met een aardige fyn roode of roſſe tekening, die zich bandsgewys vertoont. Het behoort tot die ſoort, welke de Liefhebbers Kram-Uiltjes noemen, om dat de Rupsen van dit Geſlacht, in hunnen voortgang, zich als een Kram vertoonen; buigende het lichaam in 't midden naar om hoog, terwyl de voor en agtervoeten den grond vatten.

N. 5. 6. Dit ſierlyk Dag-Kapelletje is op de bovenzyde licht helder-geel, met zwarte tekening; aan de onderzyde is het nog ſlaauwer-geel met zwarte tekening, doch de binnenſte breede band, die rondom de vlerkjes heenloopt, is vaal-bruin. Het zelve wordt, met nog een andere een weinig verſchillende ſoort, in Vrankryk gevonden, en een Liefhebber der Natuurkunde heeft my verzekert, deze ſoort ook hier in Holland gevangen te hebben.

N. 7. 8. Deeze ſlaauw-geele, met roſſe dwarsſtreepen aan beide zyden genoegzaam overeenkomende Nacht-Kapel, valt hier

illi, quam num. 3 & 4. habet, gemina Sambuci foliis vefcitur; colore pallide luteo perfufa, ftriis transversalibus, rufulis, fimili utrinque pictura, diftinguitur.

Num. 9. 10. Exoticus Papilio alas anticas fatura flavedine tinctas, rufulaque fimbria & binis taniolis ex gilvo nigricantibus ad extremos apices ornatas gerit. Alæ pofticæ, ex rufo flaventes, nigris punctis variantur. Averfa facie idem regnat color fature flavus, taniolis undulatis, rufis, fimbriaque ambiente ac nigris punctis interftinctus.

Num. 11. 12. Rarior hic Papilio, ex helvo nigrefcens, quaternas maculas dilute rubentes, minoresque nonnullas nigricantes, ac fimbriam ambientem albidam, facie fupina monftrat. Averfa facies, pallide arantio colore infecta, fenis maculis grifeis, taniola fingulis nigra circumfcriptis, pluribusque infuper guttis nigris fuperbit. Locus natalis Gallia.

Num. 13. 14. Papiliunculus, fuperne plumbei coloris, medio albam oftentat maculam, ac pone hanc per reliquam partem alarum posteriorum fufcus eft. Ima facies, fi albam maculam exceperis, itidem plumbeo livore tincta, ex gilvo variegatur.

Num. 15. 16. Phalæna Indiæ occidentalis, obfcure grifea, utrinque nigris ornamentis picta, paffim tono dilute fufco refplendet.

Num. 17. 18. Papilio hollandicus, a *Goedartio* aliisque abunde descriptus, Belgis a S. Jacobo dictus. Infeftorum noftratum nonnulla fubinde interfirimus, ut conftet, noftram quoque patriam id genus animalculis, venuftiffime pictis, haud carere.

Num. 19. 20. Americanus hic Papilio, perquam ornatus, facie fuperiore ex gilvo grifeus, quaternis maculis diluti faloris diftinguitur. Prona facies ad rufum vergit. Alæ anticæ maculam dilute thalafficam utroque apice, aliamque albam, veluti bifidam, pone priorem, fere in medio, gerunt. Alæ pofticæ aream thalafficam monftrant duplici ordine punctorum rubentium ac nigrefcentium fuccinctam. Eiusmodi puncta aliquot rubella etiam anticis impreffa funt.

Num. 21. 22. Papilio fuperna facie murino pigmento perfufus, nigrisque lineolis interftinctus eft. Apices alarum anticarum macula finguli ex rufo dilute flava nitent. Sub hac elegans alia thalaffica vifitur. Ima facies, dilutius helva, maculis albis ac dilute luteis, taniisque rubris & nigrefcentibus fuperbit. Locus natalis America.

Num. 23. 24. Phalæna in univerfum bicolor, fufca videlicet ac nigro-fufcis ornamentis picta.

Num. 25. 26. Perhibent in agro Neomagenfi hunc Papilionem nafci. Facies fupina ex gilvo nigra compluribus maculis albis, magnis, parvis diftincta, prope oram alarum, ambiente ornatur ferie guttarum rubentium, partim circularium, partim lunatarum. Ima facies, luteola, maculas majusculas, fimbriaque alarum dilute murino colore pictas, nigrisque taniolis ac marginibus decoratas monftrat. Cetera guttæ nigrefcunt.

Num. 27. 28. 29. 30. Hæc altera fpecies eft priori affinis, fua quoque eruca & nympba ftipata. Eruca fufca eft, dorfo ac lateribus ex colore fulphureo eleganter picta. Nympba fufca forte potius ad Phalænam aliquam referenda eft, quam ad hunc Papilionem. Hujus fupina facies priori concolor eft; nifi quod guttarum albidarum nonnullæ heic defint: quarum tamen loco nigricantes quædam comparent, quæ unica ferie intra rubentes maculas alarum anticarum, duplici-

que

hier in Holland, en wordt genaamd de Vlier-Uil, om dat de Rups, die van de zelfde natuur is, als die boven by N. 3. & 4, zich met de bladen van den vlierboom geneert.

N. 9. 10. Is een uitlandfch Kapelletje, de voorvleerkjes zyn hoog-geel met een rofch randje en twee vaal-zwarte ftreepen aan de einden. De achtervleugels zyn rofch-geel met zwarte ftipjes. De omgekeerde zyde is mede geheel hoog-geel met een rofche golfachtige tekening en rond-loopende rand en zwarte ftipjes.

N. 11. 12. Van boven is dit vreemde Kapelletje vaal-zwart met vier licht-rofche en eenige kleine zwarte vlakjes en een wit rond-loopend randje. Omgekeert zynde is het flauw-oranje kleurig, met zes graauwe vlakken, die in een' zwarten omtrek beflooten zyn, en verder is het verfierd met verfcheide zwarte vlakjes. 't Valt in Vrankryk.

N. 13. 14. Dit kleine kapelletje is van boven lootkleurig, in 't midden wit gevakt, 't overig einde der achtervleugeltjes is bruin. Van onderen is het, uitgenomen de witte vlak, lootkleurig met een vaale tekening.

N. 15. 16. By dit nommer vertoonen wy een donker gryze Uil uit West-Indien, op beide de zyden is dezelve met zwart fierlyk getekend, en hier en daar vertoont zich een licht-bruine weerschyne.

N. 17. 18. Vertoont het hier in Holland vallende, en by ons zoo genaamde, St. Jacobs beesje, 't geen by *Goedart* en andere genoeg befchreeven is. Wy voegen hier en daar by, een van onze inlandfche diertjes, om daar door aan te toonen, dat het dit Land ook aan geene fraaje gekleurde beeftjes van dezen aart ontbreekt.

N. 19. 20. Deze fierlyke Kapel is uit West-Indien. De bovenzyde is vaal-grys met vier licht-zeegroene vlakken. De onderzyde trekt naar het rofch-kleurige, de voorvleugels heb-

Tome IV.

ben aan de einden elk een licht-zeegroene vlak, en wat laeger naar 't midden een witte, die zich als in twee verdeelt. De achtervleugels zyn in 't midden zee-groen en rondom met twee ryen roode en zwartachtige vlakjes, eenige dezer roode kleine vlakjes ziet men ook op de voorvleugels.

N. 21. 22. De grondkleur der bovenzyde dezer Kapel is muis-vaal met zwarte ftreepjes. De punten der voorvleugels hebben elk een lichte rofch-geele vlak, de twee laeger vlakken zyn fraay zee-groen. De omgekeerde zyde is wat lichter vaal-kleurig, en verfierd met witte en licht-geele als mede met roode en zwartfreetpige vlakken. Deze is mede uit West-Indien.

N. 23. 24. Dit Nachtkapelletje is in 't geheel maar tweekleurig, namentlyk, bruin met wat donkerder bruine tekening.

N. 25. 26. Deze Kapel, zegt men ons, dat by en ontrent Nymegen gevonden wordt. De bovenzyde is donker vaal-zwart met verfcheide witte vlakken en vlakjes; rondom naar den kant der vleugels loopt eene ry zoo ronde als halve-maanswyze roode vlakjes. De onderzyde is geelachtig, de groote vlakken, zoo mede de randen der vleugels, zyn licht-muisvaal met zwarte tekening en randen. De verder ronde vlakjes zyn zwart.

N. 27. 28. 29. 30. Hier ziet men een tweede foort der voorige met de Rups en Nimf. De Rups is bruin, op den rug en ter zyde is dezelve fchoon licht-geel. De Nimf is bruin, doch fchynt ons toe eerder tot een Nacht Kapel, dan tot deze, te behoren. De bovenzyde dezer Kapel verfchilt niets in kleur met de vorige, alleen ontbreken hier eenige dier witte vlakken, waar tegen zich weer eenige zwarte vertoonen, die zich als eene ry boven de roode vlakjes der voorvleugels, en als een dubbele ry boven en onder die der agtervleugels doen

E

que serie intra & extra similes alarum posticarum maculas collocatae sunt. Aversa facies saturatius flavet, quam in priore; ceterum vero, si numerum majorem macularum exceperis, eodem plane modo picta est.

Num. 31. & 32. Tabula IX. Num. 19. & 20. hujus Papilionis, qui ex Promontorio Bonæ spei oriundus est, differentem speciem jam descripsimus. Superior facies dilute fusca, in ambitu complures monstrat guttas albidas, magnamque in medio maculam pallide flaventem. Facies ima similiter, ut in præcedenti, comparata est: sed, quæ medium tenet, macula ingens candicat, nigroque margine minus lato circumscribitur.

TABULA TERTIA ET DECIMA.

Quæcunque hac tabula exhibentur, animalcula coloniis nostris Americanis suos natales debent.

Num. 1. & 2. Papiliunculus utrinque concolor, nigrescens, nigris venulis distinctus, alas anticas duabus maculis, albis, acute convergentibus, variatas gerit.

Num. 3. & 4. Hic nigerrimus est, at in medio eleganter luteus, aliquantum diversus ab illo Num. 7. 8. Tab. VII.

Num. 5. & 6. Supina hujus Papilionis facies sature fusca lineis nigris distinguitur. Mediam partem alarum trajicit tænia initio lata, paulatim dein in acumen coiens, ad alas usque posticas saturate flava, deinceps vero candicans. Facies opposita carnis in modum rubet: tæniæ priore parte colore sunt arantio, posteriore albicant. Prope corpus utrinque lineæ aliquot nigrae decurrunt: margines vero alarum albæ exornant maculæ, nigris lunulis cinctæ.

Num. 7. & 8. Hic cinereo griseus simpliciter est, ad oras alarum maculis pictus albis, quarum ambitum facie supina dilute fuscum, prona nigricans obumbrat pigmentum.

Num. 9. & 10. Hujus superior facies fusca nigris venulis binisque maculis veneti coloris variatur. Facies inferior dilute grisea, fuscis lineis ornata, duas gerit maculas luteas, prope apices alarum posticarum, quæ præterea etiam quatuor monstrant ocellos cæruleos, lunula singulos arantii coloris cinctos.

Num. 11. & 12. Itidem saturate fuscus hic est, nigrisque venulis varius. Per medium binæ decurrunt tæniæ, parte anteriore saturate luteæ, posteriore albæ, ita tamen, ut album, quod per posticas alas regnat, inde in antecedens luteum obliqua veluti pyramide assurgat. Facies aversa, varie lutea, medio duas monstrat tæneas albas, obliquas, parte anteriore plures alias minores, ad oras autem alarum decurrentem albam fasciolam, singulaque hæc ornamenta nigrescente quasi margine obumbrantur.

Num. 13. & 14. Alæ anticæ hujus Papilionis ex parte fusca, albis maculis & margine nigro variæ sunt, reliqua parte rufæ. Posticæ itidem aliquantum rufæ, inde cinereo griseæ nigris maculis variantur, deinceps subluteæ tandem nigro margine, exiguis maculis albis distincto, succinguntur. Facies ima non multum discrepat. Alæ posticæ medio albicant nigrisque maculis ornantur, ceterum vero subluteæ sunt. Congener hic Papilio est illi, quem Tab. XVII. Num. 11. & 12. exhibuimus, ejusque quædam varietas.

Num.

doen zien. De grondkleur der omgekeerde zyde is donkerdergeel, dan die der voorgaande, anders egaal, uitgenomen dat er ook meer vlakken zyn.

N. 31. 32. Op Tab. 9. N. 19. & 20. hebben wy beschreven een verschillende soort van deze Kapel, die op de Kaap de goede Hoop valt. De kleur dezer bovenzyde is lichtbruin, rondom met verscheide witte vlakjes, in 't midden is de groote vlak flauw-geel. De onderste zyde verschilt weinig met die der voorige, het zwart, rondom de middelste groote vlak, is minder uitgebreid, en de groote vlak is hier wit.

DETIENDE TAFEREEL.

Alle de Diertjes, welke op dit Tafereel verbeeldt zyn, hebben hunnen oorsprong uit onze Volkplantingen in de West-Indiën.

N. 1. 2. Is een aan weêrzyden eveneens gekleurt donkerbruin zwartgeädert Kapelletje; op de voorvleugels zyn twee puntig toeloopende witte vlakken.

N. 3. 4. Dit Kapelletje is git-zwart en in 't midden schoon hoog-geel, en dus wat verschillend van N. 7. en 8. op Tab. VII.

N. 5. 6. De bovenzyde dezer Kapel is donker-bruin en zwart gestreept. Op 't midden der Vleugelen loopt een breede en onder in een punt toeloopende vlak, deze is tot de agtervleugels hoog-geel, doch verder wit. De andere zyde is rosch-vleeschkleurig, de groote vlakken zyn hier boven oranje-kleurig en onder wit, digt by 't lyf zyn verscheide

zwarte streepen, en na de einden der vleugelen eenige witte vlakjes, die met zwarte halve maantjes omtrokken zyn.

N. 7. 8. Deze Kapel is eenvoudig aschgrauw met witte vlakjes aan de einden der vleugels, die op de bovenzyde door een licht-bruine kleur omringd zyn. Van onderen is het wat donkerder-bruin.

N. 9. 10. Is boven bruin, zwartgeädert en met twee zee-groene vlakken. De onderste zyde is cierlyk met bruine streepen op een' licht-aschgrauwen grond, en heeft twee geele vlakken onder by de punten der achtervlerken, op welke men ook vier blaauwe oogjes ziet, die eenen halven oranje-kleurigen omtrek hebben.

N. 11. 12. Van boven is dit Kapelletje ook donker-bruin met zwarte adertjes. De twee middelste vlakken zyn boven hoog-geel en onder wit, echter zoo, dat het wit, 't geen met de achtervleugels begint, puntig en schuin in het bovenstaande geel inloopt. De omgekeerde zyde is een vermengt-geel, doch rondom de vleugels loopt een witte band, in 't midden twee schuinse, en wat hoger verscheide witte streepen, die alle door een zwartachtige schaduw of een randje omtrokken zyn.

N. 13. 14. De voorvleugels van deze Kapel zyn gedeeltelyk bruin met witte vlakjes en een zwarte kant, vervolgens roschkleurig. De achtervlerken zyn ook wat roschkleurig, verder aschgrauw met zwarte vlakken, vervolgens geelachtig, en hier op volgt een zwarte rand met witte kleine vlakjes. De onderzyde verschilt weinig, de achtervleugels zyn in 't midden wit met zwarte vlakken, voor 't overige geelkleurig. Deze is een verschillende soort van N. 11. en 12. Tab. VI.

N. 15.

Num. 15. & 16. Hic facie superiore coracino nigrore infectus duas monstrat sanguinei coloris maculas. Ima facie obscure fuscus, nigris quasi venulis & arantii coloris maculis superbit.

Num. 17. & 18. Superne satyre flavus Papilio, nigroque margine fimbriatus, duas cuique alae anticae adlitas gerit maculas nigricantes. Aversa sede per alas anticas flavor regnat paulo profundior; prope corpus tamen rubent, pauloque altius quatuor apparent maculae cuspidatae, nigrae, quas excipit macula minuta, orbiculata, grisea. Extremitates harum alarum maculae ornant veluti squamosae, flavedinem distinguentes, quas margo niger, tresque maculae griseae tandem succingunt. Alae posteriores ex fusco flavicant, griseisque maculis & fimbria nigra squamosa variantur.

Num. 19. & 20. Papilio utrinque eleganter fuscus, facie superiore maculis aliquot lineisque nigris variatur, facie aversa duabus pingitur striis nigris & griseis, quae transverso per alas ductu in se mutuo coeunt. Ceterum & maculae quaedam, ocelli ac striae candidae alas posticas ornant.

Num. 21. & 22. Concolor hic priori est facie superna: at inversus eo differt, quod striae nigrae & griseae non plane trajiciant alas, sed singulae in singulis alis terminentur. Grisei quoque ocelli extremis alarum anticarum impressi sunt; dum alae posticae unam modo seriem grisearum macularum exhibent, sub qua undulata quaedam pictura ex nigro & griseo cernitur.

Num. 23. & 24. Utraque hujus facies similem in modum colorata & picta est. Area ex flavescente rufula est. Apices alarum anticarum singulos macula arantii coloris ornat. Prope corpus supra & infra saturate viridis tonus resplendet. Insuper & nigris aliquot maculis alae distinguuntur.

Num. 25. & 26. Hic Papiliunculus supra laete caeruleus & ex nigro pictus est; infra autem, profunde arantium colorem nigrae maculae & liturae exornant.

TABULA QUARTA ET DECIMA.

Omnes istae Papilionum diurnorum species, exceptis, quae Num. 13, 14, 15, & 16. exhibentur, ex insulis Philippinis allatae sunt.

Num. 1. & 2. Spadiceo ustularum instar fabarum Caffé colore hic non minus, quam ceteri omnes qui sequuntur, Papiliones, perfusus est. Superne tamen aliqua comparent venulae nigrae, alarumque posticarum extremitates ex albo imbricatae sunt. Ima facies, similiter picta, circumambiente quadam serie ocellorum, qui ex flavo & nigro versicolores centro albo nitent, insuper ornatur.

Num. 3. & 4. Priori concolor est, at facie superiore aliquot ejusmodi ocelli cernuntur. Facies inferior eo differt, quod ocelli quatuor alarum anteriorum simpliciter nigri sint albaque macula distincti, nec, nisi quos alae posteriores gerunt, flavo nigroque ambitu ac centro albido, uti supra diximus, gaudeant.

Num. 5. & 6. Oblongi ocelli, utramque faciem hujus Papilionis exornantes, ex rufo & nigro circulati, centrum album habent. Ima facie sex praeterea maculae albidae nonnullaeque lividae visuntur.

N. 15. 16. De bovenzyde dezer Kapel is git-zwart met twee bloed-roode vlakken. De onderzyde is donker-bruin, zwartgeadert met oranje-keurige vlakken.

N. 17. 18. Van boven is deze Kapel hoog-geel met een' zwarten rand, en twee zwarte vlakjes op elke voorvleugel. Omgekeert zynde, is de kleur der voorvleugels wat donkerder-geel, by 't lyf rood, en wat hoger zyn vier zwarte puntige vlakken, op welke een klein rond graauw vlakje volgt. Naar de einden dezer vleugels vertoonen zich in 't geel als schulpachtige vlakken, waar op eindelyk een zwarte rand met drie graauwe vlakjes volgt. De achtervleugels zyn bruin-achtig-geel, met graauwe vlakken, en een zwarte geschulpte rand.

N. 19. 20. Deze Kapel is van boven en onder fraai-bruin, boven vertoonen zig eenige zwarte vlakken en streepen, en omgekeert zynde loopen 'er twee zwarte en graauwe streepen dwars over de vleugels tot elkaâr. Verder zyn, op de achtervleugels, eenige witte oogjes, vlakjes en streepjes.

N. 21. 22. Deze Kapel heeft dezelfde kleur van boven, de omgekeerde zyde verschilt hier in, dat de graauwe en zwarte streepen niet doorlopende, maar zich op elke vleugel afgebroken vertoonen, ook zyn de graauwe oogjes hier op de einden der voorvleugels; hebbende de achtervleugels maar een ry graauwe vlakjes, waar onder wat zwarte en graauwe golfachtige tekening gezien word.

N. 23. 24. Aan beide zyden is deze Kapel egaal van kleur en tekening. De grondkleur is geelachtig-rofch, de punten der voorvleugels hebben elk een oranje-keurige vlak; by het lyf der Kapel is onder en boven een hoog-groene

weêrschyn, verder zyn de vleugels met eenige zwarte vlakjes versierd.

N. 25. 26. Dit kleine Kapelletje is boven fierlyk-blaauw met zwarte tekening, en omgekeert zynde, hoog-oranje met zwarte vlakjes en tekening.

VEERTIENDE TAFEREEL.

Alle deze verschillende Dag-Kapellen zyn uit de Philipynsche Eilanden overgebracht, behalven alleen die by N. 13. 14. 15. en 16. verbeeldt zyn.

N. 1. 2. De grondkleur dezer Kapel, gelyk alle de volgende, is bruin-koffykeurig, boven heeft dezelve alleen maar eenige zwarte aders, en de einden der achtervleugels zyn wit geschulpt. De onderzyde is 't zelfde, doch daar en boven versierd met een rondlopende ry oogjes, die geel en zwart zyn met een wit middelstipje.

N. 3. 4. De kleur is hier dezelfde, doch hier heeft de bovenzyde eenige diergelyke oogjes. Van onderen bestaat het verschil hier in, dat de vier oogjes der voorvleugelen enkel zwart met een witte vlak zyn, hebbende die der achtervleugelen weer een geel en zwart randje, met een wit stipje, zoo als wy te vooren gezegd hebben.

N. 5. 6. De ovaale oogjes, zoo op de boven- als onderste zyde dezer Kapel, zyn rofch-rood en zwart geringd, met een witte stip. De onderzyde heeft ook nog zes witte vlakjes en eenige lootkeurige.

Num. 7. & 8. Spadiceus color hujus aliquanto magis in rufum vergit. Majores minoresque ocelli, annulo griseo cincti, in area, ceterum nigricante, punctum album monstrant. Circa medium alarum aliquot maculae ex rufo griseae habentur. Ima facies non discrepat, nisi quod medium ex fusco rubeat.

Num. 9. & 10. Et heic ocelli ex rufo & nigro annulati puncto albo nitent. Spadiceus color griseis distinguitur maculis, curvis, linearibus.

Num. 11. & 12. Papilio facie supina fuscus, nigris striis pictus, lineam monstrat transversalem, dilute griseam & nigram, in singulis alis. Facie prona nigri emicant ocelli, centro albo ornati. Alarum posticarum apices albas praese ferunt maculas semiorbiculares.

Num. 13. & 14. Sinenfis Papilio superne fuscus, ex languide luteo maculatus, in alis posticis elegantissime caerulea superbit macula fimbriaque pallide flavenae. Infra ex rufo cinereus color extremitates alarum anticarum, mediam sedem albus, caeruleus & ruber, interstitis lineolis nigricantibus, partem posteriorem caeruleus, atque a latere ocelli duo rubicundi, centro albo distincti exornant. Alae posticae, ex rufo cinereae, apparatu nigro obumbrantur.

Num. 15. & 16. Sinenfis iste Papilio alas anticlas fusco pigmento infectas gerit, cinereisque maculis ac binis oculis rubentibus insignes. Posticae caeruleae, oculis rubris ac fimbria fusca rufaque, striata, distinguuntur. Aversa facies, ex rufo grisea, oculis ex rubro annulatis maculisque cum rubris, tum caeruleis, late striatis, per alas anticlas sparsis nitet.

Num. 17. & 18. Ex insulis Philippinis oriundus Papilio supra infraque fuscus est ac nigris striis griseaque & nigra linea transversali distinctus. Alae anticae ima facie minutos monstrant ocellos nigros, albis punctis varios. Posticarum ocelli paulo grandiores sunt, nigri albique & ex luteo circulati.

T A B U L A Q U I N T A E T D E C I M A.

Omnes hi Papiliones Americani sunt.

Num. 1. & 2. Facies hujus supina ex helvo fusca, taniam latam, flavescentem, per ambo alarum paria decurrentem ostendit. Prona facies, quae purpurascens est, tania lata saturate flavida picta apparet.

Num. 3. 4. 5. 6. metamorphosis hujus speciei exhibetur. Eruca nigra est, striis latis dilute flavis in quovis annulo picta, capite itidem pedibusque & cauda flaventibus. Nympha nigra fasciis ornamentisque saturate flavis variatur. Facies supina Papilionis subfusca est. Apices alarum anticarum duae ornant maculae albae, interque has oculiformis orbiculus niger, centro albo. Linea transversalis, latiuscula, saturate flavicat. Alae posticae marginem similiter flavum habent ac binas maculas ovatas, nigras, tenui fimbriola alba cinctas. Prona facie fuscus regnat color nigro variatus. Apices alarum anticarum nigrum gerunt ocellum ex albo annulatum, ac prope hunc maculam subluteam, trigonam. Alis posticis quatuor infident maculae rotundae, rufulae, albida singulae lunula & circulo nigro ambiente donatae.

Num.

N. 7. 8. De bruine grondkleur dezer Kapel trekt wat meer naar het rotsche, de grootere en kleindre oogjes hebben een grys buitenrandje en zyn verder zwart met een wit stipje, vervolgens zyn naar 't midden der vleugelen eenige rotsch-gryze vlakken. De onderzyde verschilt alleen hier in, dat het midden bruin-rood is.

N. 9. 10. De oogjes zyn hier weër rotsch-rood en zwart-geringd, met een wit stipje; verder is de bruine kleur met gryze kromme en streepachtige vlakjes versierd.

N. 11. 12. De boven- en onderzyden dezer bruine met zwarte streepjes getekende Kapel, heeft op elke vleugel een licht-gryze en zwarte dwarsstreep, van onderen ziet men zwarte oogjes, die een wit stipje hebben. De einden der achtervleugelen hebben half-ronde witte vlakjes.

N. 13. 14. Deze Kapel is uit China: van boven is dezelve bruin met flauw-geele vlakken, de achtervleugels hebben een schoon-blaauwe vlak en flauw-geelen rand. Van onderen zyn de voorvleugels aan de einden rotsch-afschkleurig, naar 't midden wit, blaauw en rood met zwarte tusschen-streepjes, verder naar onderen blaauw, en ter zyde twee roode oogjes met een witte stip. De achtervleugels zyn hier rotsch-afschgrauw met zwarte tekening.

N. 15. 16. De voorvleugels dezer Kapel, die mede uit China is, zyn bruin met afschkleurige vlakjes en twee roode oogjes. De achtervleugels zyn blaauw met roode oogjes en een bruinen en rotschen streepigen rand. Omgekeert zynde is de grondkleur rotsch-grauw met roodgeringde oogjes, en roode en blaauwe breedstreepige vlakken op de voorvleugels.

N. 17. 18. Deze Philipynische Eiland-Kapel is boven en

onder bruin met zwarte streepjes en een gryze en zwarte dwarsstreep. De voorvleugels hebben van onderen kleine zwarte en wit-geftipte oogjes, en de achtervleugels hebben wat grooter zwarte en witte oogjes, die eenen geelen ring hebben.

VYFTIENDE TAFEREEL.

Deze Kapellen zyn alle uit West-Indiën.

N. 1. 2. De bovenzyde dezer Kapel is vaalagtig-bruin, met eenen geelachtigen breedten band, die over alle vier de vleugels heen loopt. De onderste zyde is naar 't paersagtig hellende, de breede band is hier hoog-geel.

N. 3. 4. 5. 6. Vertoond de verandering van deze soort. De Rups is zwart met breede licht-geele streepen op elk lid, het hoofd, de voeten en het achterlyf zyn mede geel. De Nimf is zwart, met donker-geele tekening en bandjes. De bovenste zyde der Kapel is bruinachtig, op de punten der voorvleugelen zyn twee witte vlakjes, en tusschen deze een rond oogje, 't welk zwart is met een wit stipje; de breede dwarsstreep is hoog-geel. De achtervleugels hebben eenen diergelyken geelen rand, en twee ovaale zwarte vlakjes, die een smal wit randje hebben. De onderste zyde is bruin met zwarte tekening, de punten der voorvleugelen hebben een zwart oogje met een wit randje, en, daar naast, een geelachtige vlak, als een driehoek. Op de achtervleugels zyn vier ronde rotschkleurige vlakken, die elk een wit halfmaantje hebben, en met een zwart randje omtrokken zyn.

N. 7.

Num. 7. & 8. Spadicei coloris Papilio, alarum anticarum apicibus inscriptam gerit maculam grandem, rotundam, griseam, ex nigro guttatam. Earumdem medium quoque ex griseo albescit, nigroque margine succingitur. Inde duæ se protendunt tæniæ latæ, medio dilute, extremis profunde luteæ. Reliqua parte linea cernitur nigra ac subtilis quædam undulata adumbratio. Alas posticas profunde lutea ornat tænia. Prona alarum anticarum facie duæ decurrunt fasciolæ latæ, dilute flaventes, saturatiores qua per posticas alas feruntur. Ceterum ocelli comparent nigricantes, annulo albo circumdati, colorque spadiceus subtili pictura nigra distinguitur.

Num. 9. 10. 11. Eruca hujus Papilionis fusca est, ex luteo lemniscata, capite, cauda & pedibus quoque luteis. Papilionis supina facies, ad usque tæniam latam, gilvo nigrescentem, ex rufo fusca est. Inde pars reliqua alarum flavescit, gracilique margine gilvonigrescente cingitur. Similiter & flavedinem, qua pars anterior alarum anticarum tingitur, gilvonigrescens pictura concludit. Prona facies aliquanto magis in rufum vergit, albisque maculis & annulis nigris, alba lunula decoris, ornatur. Apices alarum anticarum itidem maculam monstrant latam, arantii coloris, nigramque aliam orbicularem, alba lunula insignem.

Num. 12. 13. 14. Eruca dilute fusca, est sordide luteis fasciis, capite, cauda & pedibus. Papilio ex rufo rubens, quasi purpurascit. Alis anticis inscripta macula lata, arantii coloris, quæ facie averfa sordide flavet. Hac sede etiam magis in fuscum tendit color, ocellique albid, ex nigro annulati, conspiciuntur.

TABULA SEXTA ET DECIMA.

NUM. 1. & 2. Telluri, quam Mississipi fluvius alluit, venusta isthæc Phalæna debetur. Nigrum ejus colorem in alis anticis duæ exornant striæ latæ, cæruleæ, itemque partem illarum anteriorem, prope primores pedes, quæ nigris insuper lineolis picta est. Alæ posticæ fascia primum superbiunt lata, ambiente, utrinque cærulescente, deinde alia cærulea, nigris punctis distincta. Prona facies partim nigrore suffusa est, reliqua parte sordide viret.

Num. 3. & 4. Papiliunculus diurnus subfuscus, areolis albis transparentibus. Facies prona pallidius fusca est. Series macularum albarum, alas posticas utraque facie ornans, atro pigmento infidet. Guineensis est.

Num. 5. 6. 7. Eximii huius Papilionis eruca fusca est. Alæ anteriores, superne dilute fusco luteoque colore tinctæ, maculis longis, cuspidatis, profunde fuscis variantur. Caput eleganter rubet. Alæ posteriores dilute flavent ex subnigro maculatæ. Ima facie alæ priores dilutius fusca, quasi helvæ, similes maculas acuminatas, at paulo magis helvas, ostentant. Alæ posticæ, itidem hac sede ex gilvo dilute fusca, utcunque flavescunt, maculis variæ nigrescentibus, pone quarum seriem postremam reliqua superficies dilute flavescit. Pectus papilionis alæque antice,

N. 7. 8. De grondkleur dezer Kapel is kastanje-bruin, de punten der voorvleugelen hebben een groote ronde gryze zwartgestipte vlak, die in 't midden ook grys-wit is en een zwart randje heeft. Verder ziet men twee breede banden of streepen, deze zyn in 't midden ligt-geel en aan de einden donker-geel; voor 't overige ziet men een zwarte streep en golfachtige fyne tekening, en de achtervleugels hebben een donker geelen band. De twee breede streepen, op de onderzyde der voorvleugels, zyn licht-geel, die op de achtervleugels donker-geel zyn; verder ziet men zwarte oogjes die een witten rand of ringetje hebben, en op den bruinen grond een fyne zwarte tekening.

N. 9. 10. 11. De Rups dezer Kapel is bruin met geele bandjes, zynde 't hoofd, achterlyf en voeten ook geel. De kleur der bovenzyde van de Kapel is rosch-bruin, tot zoo verre daar de breede vaal-zwarte band die stuit. Zynde het overige gedeelte der vleugels geelachtig met een smal vaal-zwart randje. De vaal-zwarte tekening, boven by de voorvleugels, besluit mede dezelfde geelachtige kleur. De onderste zyde trekt nog wat meer naar 't roschkleurige en is versierd met witte vlakjes en zwarte ringetjes, die een wit halfmaantje hebben. De punten der voorvleugelen hebben elk een breede oranje-gele vlak, en een ronde zwarte vlak met een wit halfmaantje.

N. 12. 13. 14. Deze Rups is licht-bruin met vuil-geele banden, hoofd, staart en voeten. De Kapel is rosch-rood iets naar 't paarsche trekkende; de voorvleugels hebben een oranje-gele breede vlak. Omgekeert, is deze vlak vuil-

Tome IV.

geel, de overige kleur trekt meer naar 't bruin, met ronde witte en zwart-geringde oogjes.

SESTIENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. Het land, aan de Mississipi-Revier gelegen, heeft ons deze schoone Nacht-Kapel geschonken. De grondkleur is zwart, twee breede blaauwe streepen versieren de voorvleugels, zoo ook een gedeelte van de voorste kant dezer vleugelen by de voorpooten, 't geen met zwarte streepjes getekend is. De achtervleugels hebben eerst een rondlopenden breeden band, die iets blaauws heeft, en daar na weer een blaauwen met zwarte stippen. Van de onderste zyde is, al het donkerkleurige, zwart, en 't overige, vuil-groen.

N. 3. 4. Dit Dag-Kapelletje is bruinachtig met witte doorschynende plekjes. De onderzyde is wat vaalkleuriger bruin. De ry witte vlakjes, op de achtervleugels, staan aan beide zyden rondom in 't zwart. Het zelve is van de Kust van Guinea.

N. 5. 6. 7. De Rups dezer heerlyke Kapel is bruin. De voorvleugels zyn van boven licht-bruin en licht-geel, met donker-bruine lange en puntig toeloopende vlakken, het hoofd is schoon rood. De achtervleugels zyn licht-geel met zwartachtige vlakken. De voorvleugels aan de onderzyde zyn licht vaal-bruin, met dezelfde puntig toeloopende vlakken, als op de bovenzyde, doch hier een weinig vaalder van kleur. De achtervleugels zyn hier mede licht vaal-bruin, doch wat naar 't geel

ticæ, qua pectori committuntur, maculis quatuor rotundis, sanguinei coloris, superbiunt. Elegantissimum animalculum Amboina allatum est.

Num. 8. & 9. Altera species Papilionis Guineensis num. 3. & 4. Color facie supina paulo obscurior est, maculæque transparentes nigrore veluti obnubilantur. Alarum ambitum series nigrarum macularum fimbriat. Aversa facie color ex luteo fuscus est, oræque alarum albidas suas maculas nigrore circumdant.

Num. 10. & 11. Bataviæ Indorum natus hic Papilio ex gilvo fuscus, nigrisque venulis pictus est. Alæ posticæ superne plurimas monstrant lineolas albidas, dense stipatas. Prona facies, itidem ex gilvo fusca nigrisque venulis varia, media sede prope corpus animalculi, amœno rubore emicat, alasque posteriores venustis maculis nigris insignes exhibet.

TABULA SEPTIMA ET DECIMA.

Quotquot hac tabula exhibentur, Papiliones diurni, multum diversi atque oppido singulares, ex colonia Surinamensi oriundi sunt.

Num. 1. 2. 3. Eruca hujus dilute fusca, minutis ramulis virentibus hispida, sylvulæ speciem venusto hoc apparatu refert. Papilionis supina facies, dilute fusca, subtili pictura nigra variatur. Alas anticæ duo ornant velut oculi, grandes, arcu nigro alboque plusquam semicirculari efformati. Versus extremum alarum series macularum albarum conspicitur. Aversa facies prope similem in modum comparata est, nisi quod alæ posticæ, media sede, duas insuper gerant lineas albas, curvas.

Num. 4. & 5. Ex *Epheborum* genere Papiliunculus hic quadripinnis, saturate cyaneo colore perfusus, per ambitum alarum extantesque processus nigricat. Prona facies pallide flavet griseisque & rubris lineolis ac maculis ornatur. Alarum anticarum exochæ nigræ sunt.

Num. 6. & 7. Papiliunculus alis angustis, helvo nigrescentes fimbrias maculasque ostentat. Alæ anticæ, dilute flavæ, prope corpus paulum rubent. Ex rufo luteæ etiam sunt posticæ. Aversa facie oræ alarum itidem ex helvo nigrescunt. Alæ posticæ ex rufo saturate flavicant, uti & anticæ ad usque maculam gilvo nigram. Pars reliqua dilute flavet.

Num. 8. & 9. Facies supina alarum anteriorum maximam partem nigra est, dilute luteis maculis varia. Posteriores dilute luteæ in oram nigram desinunt. Facie aversa alæ anticæ dilutam, posticæ saturam monstrant flavedinem.

Num. 10. & 11. Ex *Epheborum* genere tripinnis Papiliunculus, facie superiore, instar prioris Num. 4, saturate cyaneus est, ex nigro fimbriatus. Ima facie languide flavens, helvo nigrescentibus lineis orisque variatur.

Num. 12. 13. 14. Eruca dilute flava quinque seriebus spinarum acutarum, rufularum, pilisque horret. Papilio, facie supina subfuscus, media sede elegantem vibrat tonum dilute cæruleum; in ambitu permultæ cernuntur maculæ flavescentes, cum rotundæ, tum aliter figuratæ, quas

geel hellende, de vlakken zwartachtig, en onder de laatste ry dezer vlakken zyn de overige uiteindens dezer vleugelen licht-geel. De borst der Kapel heeft vier ronde bloedroode vlakken, zoo mede de voorvleugels, daar zy by de borst vast zyn. Dit schoone Dier is van Amboine mede gebracht.

N. 8. 9. Deze is een tweede soort, mede van Guinea, als boven by N. 3. en 4. De kleur der bovenzyde is wat donkerder, en de doorschynende vlakjes zyn alle met zwart omtrokken; ook loopt 'er om den rand der vleugelen een ry zwarte vlakjes. Van onderen is de kleur geel-bruin, de randen der vleugelen zyn zwart om de witte vlakjes.

N. 10. 11. Deze Kapel is van Batavia. De kleur is vaal-bruin met zwarte aders. De bovenste zyde der achtervleugels heeft zeer veele dicht byeen staande witte lange streepjes. De onderzyde, die mede vaal-bruin en zwart geadert is, heeft schoon rood in 't midden, dicht by het lyf der Kapel. De achtervleugels zyn hier met schoone zwarte vlakken verfiert.

SEVENTIENDE TAFEREEL.

DE op deze Plaat vertoond wordende wonderbaar verschillende Dag-Kapellen, zyn alle uit de Volkplantinge van Surinamen.

Num. 1. 2. 3. De Rups dezer Kapel is licht-bruin, doch op eene sierlyke wyze met kleine groene en als boschgewyze takjes begroeid. De bovenzyde der Kapel is licht-bruin met fyne zwarte tekening. Op de voorvleugels zyn als twee groote oogen, die door een wat meer dan half ronde zwarte en witte cirkel, geformeert worden. Verder naar het einde

der vleugels ziet men een ry witte vlakjes. De onderzyde is genoegzaam dezelfde, alleen hebben hier de achtervleugels nog op 't midden twee witte kromme streepen.

N. 4. 5. Dit vierstaartpuntig *Page*-Kapelletje is hoog donker-blaauw, rondom de vleugeltjes, gelyk mede de staartpuntjes, is het zwart. De onderzyde is bleek-geel, met gryze en roode streepjes en vlakjes, de puntjes der voorvlerkjes zyn zwart.

N. 6. 7. Vaal-zwarte randjes en vlakjes versieren dit smal vleugelig Kapelletje. De voorvleugeltjes zyn licht-geel, doch by het lyf wat roschcher. De achtervlerkjes zyn rosch-geel. Aan de omgekeerde zyde zyn de randen der vleugeltjes ook vaal-zwart, de achtervlerkjes zyn hoog rosch-geel, zoo mede de voorvlerkjes tot aan 't vaal-zwarte vlakje, 't verder gedeelte is licht-geel.

N. 8. 9. De bovenste zyde der voorvlerk is meest zwart met licht-geele vlakken. De achtervleugels zyn licht-geel met een zwarte onderkant. Omgekeert zynde, zyn de voorvleugels licht- en de achtervleugeltjes hoog-geel.

N. 10. 11. Dit driepuntig *Page*-Kapelletje is op de bovenzyde, even als N. 4., hoog donker-blaauw en zwart gerand. De onderzyde is flauw-geel met vaal-zwarte streepjes en randjes.

N. 12. 13. 14. Deze Rups is licht-geel, met vyf ryen scherpe rosche doornen en hairig. De bovenzyde der Kapel is bruinachtig, in 't midden met eenen schoonen licht-blaauwen weerschyne; rondom ziet men zeer veele geelachtige ronde en andere vlakjes, die, als met een zwart halfmaantje, omtrokken zyn.

De onderste zyde is bruin, de einden der achtervleugels zyn wat

quas nigra veluti lunula circumdat. Prona facies fusca est, extremis alarum posticarum paulo magis rubentibus. Quæ priorem alarum anticarum partem ornant, maculæ albidæ nigrore circumdantur: parte posteriore complures habentur maculæ oblongo rotundæ, albentes, at lineolis gilvis obumbratæ. Maculæ oculiformes rufæ ac nigræ sunt, centro albido. Reliqua subtilis pictura lineæque venularum instar decurrentes nigrescunt.

Num. 15. & 16. Supina hujus facies venuste fusca est, ex albo maculata. Alarum margines ac fines saturatius infuscati. Prona facie alæ anteriores sature & dilute fuscæ, cinereo griseis maculis distinguuntur: posteriores languide virent, ocellis fuscis maculisque variæ.

Num. 17. & 18. Dimidia pars hujus Papilionis, quæ inde a medio alarum anticarum per posticas excurrit, saturata flavedine superbit. Apices alarum anticarum, fusci, maculis magnis, parvis, flavescentibus, variantur. Margines posticarum ex nigro imbricati, maculas insuper fuscas, exiguas, monstrant. Aversa facies sature flava cinereis maculis, nigrisque guttis & punctis quamplurimis distinguitur.

TABULA OCTAVA ET DECIMA.

NUM. 1. 2. 3. Præstantissimi huius Papilionis eruca fusca est, parte corporis postica dilute carnei coloris. Rigidæ, quibus horret, spinæ concolores sunt. Facies Papilionis supina fusco nitet colore, nigris venulis vario. Medio quatuor alarum duæ insident maculæ obliquæ, latæ, cæuleæ, nitoris venustissimi, infra coeuntes, quibus alia insuper macula minor, orbicularis, concolor præposita est. Aversa facies, elegantissime flavicans, albis lineolis, quibus linea nigra a latere adstat, distinguitur. Hæc species ceteræque omnes, quæ sequuntur, in variis Americæ regionibus inveniuntur.

Num. 4. & 5. Alarum anticarum facies superna heic ex flavescente albicans maculam nigram ostendit, apicesque saturate fuscis ex luteo maculatos. Alæ posticæ albicant, lataque fimbria fusca, cujus parti anteriori lutea macula inscripta est, terminantur. Nec absimilis est inferna facies, nisi quod plures maculæ luteæ fimbrias fuscas, quibus alæ ambiuntur, exornent.

Num. 6. & 7. Papiliunculus hic alis angustis, sature ac dilute flavus, fuscis maculis linearibus variatur. Apices alarum anticarum fusci ex luteo maculantur. Posticarum ora quoque fusca est. Ima facies vix admodum abludit; alæ posticæ aliquot modo maculas fuscas insuper monstrant.

Num. 8. & 9. Ex flavescente albicans color, margine fusco cinctus, faciem superiorem ornat, alis anticis tamen posticas flavedine superantibus. Ima facie margo alarum pallide rufi coloris est ac dilute luteis maculis pictus.

Num. 10. & 11. Quem tabula præcedens num. 15. & 16. exhibet, Papilio huic geminus esse videtur: colores tamen, pronæ præsertim faciei, longe saturatiores sunt, maximeque viror alarum posticarum. Quæ quidem differentia sæpe ex eo nascitur, quod alius præ alio magis minusve, dum viveret, volatu sese exercuerit.

Num. 12. & 13. Papiliunculus dilute fuscus quatuor ostendit maculas grandes, albas, ceteras

ras

wat roschkleuriger. De vlakken voor op de voorvleugels zyn wit met zwart omtrokken, aan de einden ziet men nog verscheide ovaal-ronde vlakken, die witachtig doch met veele streepjes overtrokken zyn. De ronde oogvlakjes zyn rosch en zwart met een wit middelftipje, de verdere fyne tekening, en aderachtige streepen, zyn zwart.

N. 15. 16. Van boven is dit Kapelletje schoon bruin met witte vlakjes, de einden en randen der vleugelen zyn nog donkerder bruin. Van onderen zyn de voorvleugels donker en licht-bruin, met asch-grauwe vlakjes. De achtervlerkjes zyn flauw-groen met bruine oogjes en vlakjes.

N. 17. 18. Het middengedeelte dezer Kapel, 't geen de halve voorvleugels met de achterste uitmaakt, is schoon hoog-geel. De punten der voorvleugels zyn bruin, met geelachtige groote en kleine vlakjes. De randen der achtervlerkjes zyn zwart geschulpt, en met kleine bruine vlakjes. Omgekeert zynde, is het donker-geel, met aschkleurige vlakken en zeer veele zwarte stipjes en vlakjes.

ACHTTIENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **D**E Rups dezer overheerlyke Kapel is bruin, met een licht-vleeschkleurig achterlyf, de styf opstaande doornen zyn van dezelfde kleur. De bovenzyde der Kapel is bruin, met zwarte aders; op 't midden der vier vleugels staan twee schuinse breede schoone blinkende blaauwe vlakken, die onder byeen koomen, en daar

boven is nog een kleine dergelyke ronde vlak. Omgekeert zynde is dezelfde schoon geel, met witte streepjes, die een zwarte zystreep hebben. Deze soort, met alle de volgende, valt in de verscheide deelen van West-Indiën.

N. 4. 5. De bovenzyde der voorvleugeltjes van dit Kapelletje zyn geelachtig-wit met een zwart vlakje, de punten donkerbruin met geele vlakjes. De achtervleugeltjes zyn wit met een' breeden bruinen rand, die voor aan een geel vlakje heeft. De omgekeerde zyde is het zelfde, alleen vertoonen zich hier meer geele vlakjes in de bruine randen, die rondom de vleugeltjes loopen.

N. 6. 7. Dit final-vleugelig Kapelletje is hoog- en licht-geel met bruinstreepige vlakken, de punten der voorvleugels zyn bruin met geele vlakjes, de rand der achtervleugels zyn ook bruin. De onderzyde is genoegzaam dezelfde; de achtervleugels hebben alleen nog eenige bruine vlakjes.

N. 8. 9. Een geelachtige-witte kleur, door een' bruinen rand omtrokken, vertoont zich op de bovenzyde; de voorvleugels zyn echter geelder, dan de achterste. Omgekeert zynde heeft de rand der vleugels eene bleek-rosche kleur met licht-geele vlakjes.

No. 10. 11. Op de voorgaande Taf. by N. 15. 16. schynt my het zelfde beestje, de kleuren, voornamentlyk op de onderste zyde, zyn hier echter veel sterker, vooral het groen op de achtervleugeltjes, 't welk dikwils veroorzaakt wordt, door het meer of minder vliegen, 't geen deze beestjes, nog levende, gedaan hebben.

Num. 12. 13. De grondkleur van dit Kapelletje is licht-bruin,

ras vero lividas. Oræ alarum albæ sunt ex nigro variegatæ. Longe dissimilis est averfa facies, quippe ex pallide rufo albicans, plumbi colore obumbrata, gilvoque nigris maculis variata.

Num. 14. 15. 16. Hanc Erucam subtilissimi tegunt pili, dense stipati, prolixi, virentes, tactu instar tomenti molles. Corpus ejus dilute flavum, maculis aliquot dilute fuscis a latere distinguitur. Venustus Papilio, media sede supernæ faciei, ad arantium colorem vergit: sede anteriore grisea velut umbra cernitur: dehinc pars aliqua alarum posticarum albescit: hunc apparatus saturatior circumdat color arantius, porroque ambitum alarum, helvo griseum, maculæ cum orbiculares, tum semilunares, arantiæ ornant, ac tandem oram alarum extremam fimbria nigra cingit. Ima facies dilute fusca est, ex dilute griseo & cinereo maculata. Ocelli heic conspicui area nigra centrum album includunt, & annulo rubro, itemque alio nigro ambiuntur. Ora alarum ex gilvo nigro picta est. Eruca ejusque Papilio Surinamenses sunt.

Num. 17. & 18. Elegantissimi Papiliunculi facies superior dilute flavicat. Alarum ora pictura nigra superbit. Facies inferior, diluto virore amœna, nigris lineolis punctisque per ambitum alarum dispositis exornatur. Duæ lineæ transversæ, quasi umbratiles, ac reliqua pictura, ex fusco pallent.

TABULA NONA ET DECIMA.

NUM. 1. & 2. Papilio Americanus, superne, colore sature fusco tinctus, quatuor maculis albis varius, facie prona ex parte dilute fuscus est, ex albo maculatus, aliisque minoribus, sanguinei coloris guttis lineisque distinctus. Quæ in alis anticis, prope corpus, visuntur, binæ maculæ colore dilute viridi nitent, eodemque etiam variatæ sunt duæ illæ maculæ majusculæ, albæ, alarum posticarum.

Num. 3. & 4. Hic Papilio illis affinis est speciebus, quas Tab. XII. num. 29. & 30. descripsimus, at colore tamen & pictura manifeste discrepat; neque etiam loco natali convenire certum est. Facies superior fusca est, ex nigro veluti conchata, maculis lunatis saturate luteis & nigris, antrorsum vero guttis ex luteo griseis, duabusque maculis griseis, angulatis notata. Inferiore facie alæ anticæ parte luteæ, parte fuscæ, plumbei coloris maculas rotundas tæniisque, ex nigro fimbriatas, ostentant. Alæ posticæ, luteo colore pictæ, itidem maculis lividis distinguuntur.

Num. 5. & 6. Papilio murino colore, striis aliquot nigris distincto, perfusus, maculas monstrat grandes, obliquas, albidas, aliasque luteas prope alarum apices, ac denique obscuriores quasdam minoresque venuste rubentes. Prona facies luteis, rubris ac dilute plumbeis maculis picta, seriëbus aliquot macularum candidarum fimbriatur. Surinamensis est.

Num. 7. & 8. Elegans Papilio ex rufo spadiceus, nigris superbit marginibus, maculisque ex al-

bruin, de vier groote vlakken zyn wit, de overige zyn lootkleurig, de randen der vleugelen zyn wit met zwarte vlakjes. Omgekeert zynde is het geheel verschillend, hier is de grondkleur bleek rosachtig-wit, de schaduw lootkleurig, en de vlakjes vaal-zwart.

Num. 14. 15. 16. Een zeer fyn, dicht en lang hair, 't geen van eene groene kleur en gelyk dons in het aanraken is, bedekt het lichaam van deze Rups, de kleur derzelve is licht-geel, ter zyde met eenige licht-bruine vlakjes. Het middelste gedeelte van de bovenzyde dezer schoone Kapel helt naar 't oranje-keurig, voor aan vertoont zich hier op eene graauwe schaduw, wat verder, op de achtervleugels, ziet men een gedeelte 't geen wit is. Rondom dit alles wordt de oranje-keurig sterker, en vervolgens is het overige rondlopende gedeelte der vleugelen vaal-grys, met oranje ronde- en halve maanswyze vlakken; zynde de uiterste kanten der vleugelen door eenen zwarten rand omzoomd. De onderzyde is licht-bruin, met licht-graauwe en afch-graauwe vlakken. De oogjes, welke zich aan deze zyde vertoonen, zyn in 't midden wit gestipt op een' zwarten grond, hier om heen loopt een roode en dan een zwarte ronde ring. De tekening om den rand der vleugelen is vaal-zwart. Deze Rups, en vervolgens de Kapel, valt in Surinamen.

N. 17. 18. De bovenzyde van dit sierlyk Kapelletje is licht-geel. De vleugeltjes zyn, om den rand, zeer fraai met eene zwarte tekening versierd. Van onderen is het aange-naam licht-groen, met zwarte streepjes en stipjes, die om den rand der vlerkjes rond loopen. De twee schaduwachtige dwarsstreepen, en verdere tekening, zyn bleek-bruin.

NEGENTIENDE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**it West-Indisch Kapelletje is, boven, donker-bruin met vier witte vlakken. De onderzyde is gedeeltelyk licht-bruin met witte vlakken, gelyk mede met kleine bloed-roode vlakjes en streepjes; dicht by het lyf, op de voorvleugels, zyn de twee lichte vlakken helder-groen, even zoo zyn de twee groote witte vlakken, op de achtervleugels, gedeeltelyk helder-groen.

N. 3. 4. Deze Kapel gelykt wel wat naar de foorten op Taf. XII. N. 29. 30. beschreven, doch zy verschilt merkelyk in kleur en tekening, ook zyn wy verzekert, dat derzelve van eene geheel verschillende plaats is. De bovenzyde is bruin met zwarte schulpachtige tekening, de halve maanswyze vlakjes zyn hoog-geel en zwart, boven zyn geelle en graauwe ronde vlakjes, gelyk mede twee puntige graauwe vlakjes. Aan de onderzyde zyn de voorvlerken half geel en bruin, met lootkleurige ronde vlakken en banden met zwart omtrokken. De achtervleugels zyn geel mede met lootkleurige vlakken.

N. 5. 6. Muisvaalkleurig, met eenige zwarte streepen, is de grondkleur dezer Kapel. De groote schuinsche vlakken zyn wit, die aan de punten geel, de verdere flauwe vlakjes zyn schoon rood. De onderzyde is sierlyk met verscheidene als geele, roode en licht-lootkleurige vlakken getekend; de rondlopende ryan vlakken zyn wit. Dezelve is uit Surinamen.

Num. 7. 8. De grondkleur van deze schoone Kapel is rosch-kaftanjekleurig met zwarte randen en vlakjes, die een wit

albo punctatis. Averſa ſedes flavescens ſimilibus maculis ocellisque nitet. Alas anticas ſeries albertium lunularum ornat. Americanus eſt.

Num. 9. & 10. Papiliunculus, ex dilute thalaffino pictus, fimbria ambitur murini ſubfuſci coloris. Prona facies candicans, nervulis nitide flavis diſtinguitur, fimbriamque magis fuſcam monſtrat. Itidem Americanus eſt.

Num. 11. & 12. Americani hujus Papilionis alæ anticæ, fuſco colore tinctæ, venulis nigris, duabusque maculis obliquis, albidis, a latere nigris, variantur. Alæ poſticae dimidia parte fuſcæ ſunt ex nigro ſtriatae, medio albæ, deinceps nigræ, maculis eleganter rubentibus ornatae. Margo anterior nigræ partis quoque rubet. Prona facies, ſimpliciter fuſca, maculis rotundis oblongisque albis diſtinguitur. Series guttarum, quæ alis poſticis inſident, ſordide rubella eſt.

Num. 13. & 14. Grandis iſte Papilio, utraque facie ſaturate fuſcus, maculas præ ſe fert dilute griſeas, quarum tamen illæ, quæ medium tenent, utcunque in pallide luteum vergunt. Cujas ſit, ignotum.

TABULA VICESIMA.

NUM. 1. 2. 3. Eruca hæc, prælongis modiceque rigidis ſetis conſita, dilute flavo colore nitens, maculis dilute fuſcis, annulisque anguſtis, nigris, diſtinguitur: capite itidem tribus maculis nigris ornato. Papilio nocturnus, inde naſcens, ſpadiceo perſuſus colore, cinereas albasque minores maculas, nigrasque lineolas velut undulatas oſtentat. Oculis ſimiles binæ grandiores maculæ alarum anticarum quoque fuſcæ, annulo cinereo nigroque cinctæ, centram maculam nigram, lunulatam, gerunt. Averſa facies, ſimilibus quidem coloribus tincta, figuris tamen multum diſcrepat. Credibile eſt & hanc, & quæ deinceps ſequuntur, ſpecies cunctas ex coloniis noſtris Americanis eſſe oriundas.

Num. 4. & 5. Papiliunculi hujus alæ poſteriores ſupra infraque venuſte cæruleo colore pictæ ſunt; anteriores vero, præter cæruleum, maxima parte nigræ.

Num. 6. & 7. Iſta ſpecies, dilute flava, ambitum alarum ex dilute fuſco fimbriatum monſtrat. Facie ſuperiore alæ anticæ, prope corpus, eleganter rubent.

Num. 8. & 9. Hujus alæ anticæ, ſupra ex nigro & thalaffino variegatæ, eodem quoque colores, ſed pallidiores, infra præ ſe ferunt. Alæ poſticae ſuperne, eodem primum virore infectæ, dein nigræ, poſt aliam rubentem, denique iterum nigram oſtendant tæniam. Prona facie pictura non multum abſimilis regnat: etenim colorem viſcentem binæ excipiunt pallide fuſcæ tæniæ, intermedia, ex dilute griſeo albeſcente, diſparatæ.

Num. 10. & 11. Nitidus iſte Papiliunculus utraque facie uniuſmodi coloribus & pictura ſuperbit. Alæ anticæ, nigræ, ex albo maculatæ: poſticae, medio ſaturate cæruleæ, margine venulisque nigris ornantur.

Num. 12. & 13. Phalænula hæc iisdem coloribus utrinque renitet. Ambo alarum paria
ni-

wit ſtipje hebben. De omgekeerde zyde is geelachtig, mede met dergelyke vlakjes en oogjes, de voorvleugels hebben hier een ry witte halvemaanswyze vlakjes. Dezelve is uit Weſt-Indiën.

N. 9. 10. Dit Kapelletje is licht-zeegroen, met eenen muisvaalen-bruinachtigen rand omtrokken. Van onderen is het wit, en langs de aderachtige tekening ſchoon geel, de rand trekt hier meer naar 't bruine. 't Zelve is mede uit Weſt-Indiën.

N. 11. 12. Deze Weſt-Indiſche Kapel heeft bruine voorvleugels met zwarte aders en twee witte ſchuinfche vlakken, die ter zyde zwart zyn. De achtervleugels zyn half-bruin met zwarte ſtreepen, vervolgens in het midden wit, verder zwart met ſchoon roode vlakken, de bovenkant van 't zwart is mede rood. De onderzyde is enkel bruin met ronde en langwerpig witte vlakken. De ronde ry vlakken op de achtervleugels zyn ſlaauw vuil-rood.

N. 13. 14. Deze groote Kapel is aan beide zyden donker-bruin met graauwe of licht-gryze vlakken, de middelvlakken zyn ook iets naar 't ſlaauw-geel hellende. Derzelver geboorte-plaats is niet bekend.

TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **D**eze Rups, welke voorzien is met zeer lange en tamelyk ſtyve borſtels, is ſchoon licht-geel met licht-bruine vlakken en ſmalle zwarte ringen,
Tome IV.

het hoofd is ook met drie zwarte vlakjes verſierd. De Nacht-Kapel of Uil, hier uit voortkomende, is kaſtanje-bruin, met aſchgrauwe en kleine witte vlakjes, en zwarte golfachtige ſtreepjes verſierd. De twee groote oogjes, op de voorvleugels, zyn mede bruin met eenen aſchgrauwen en zwarten ring, en zwart halvemaanswys middelvlakje. De onderzyde heeft dezelfde kleuren, doch verſchilt merkelyk in tekening. Het is vry waarſchynelyk, dat deze met alle de volgende ſoorten haaren oofprong hebben uit onze Weſt-Indiſche Colonie.

N. 4. 5. Dit kleine Kapelletje heeft, zoo onder als boven, ſchoon blaauwe achtervleugeltjes, de voorvlerkjes zyn meerendeels zwart met het zelfde blaauw.

N. 6. 7. Deze ſoort is licht-geel, met eenen licht-bruinen rand rondom de vleugeltjes. Op de bovenzyde hebben de voorvlerkjes, dicht by 't lyf, een ſchoon roode kleur.

N. 8. 9. Deze voorvlerkjes zyn van boven zwart en ſchoon zeegroen, de kleur der onderzyde is maar alleen ſlaauwer. De achtervleugeltjes zyn van boven eerſt het zelfde groen, vervolgens verſierd door een' zwarten, daar na door een' roodachtigen, en daar op door eenen zwarten band; van onderen verſchillenze een weinig, als zynde groen met twee ſlaauw-bruine banden, die tuſſchen beide door een licht graauw-witachtig bandje geſcheiden zyn.

N. 10. 11. Boven en onder is dit fraaije Kapelletje van eene egaale kleur en tekening. De voorvleugeltjes zyn git-zwart met witte vlakjes, en de achtervlerkjes zyn in 't midden ſchoon hoog-blaauw met eenen zwarten rand en aders.

N. 12. 13. Dit Nacht-Kapelletje pronkt met dezelfde kleu-
ren
G

nigricant, tres autem maculae circa extremitates anticarum albicant; ceterae saturate caeruleae sunt. Corpus ipsum crassiusculum ex caeruleo & nigro variatur.

Num. 14. 15. 16. Pilosa Eruca, dilute luteis fuscisque taniolis longitudinalibus distincta, binas ad caput maculas ovatas, nigras, monstrat. Pulcer Papilio, utraque facie ex spadiceo concolor, medio alarum anticarum maculam gerit pallide arantii coloris, anteriore parte gutta nigra notatam. Supina facies id singulare modo habet, quod alarum anticarum apices ocellis binis, candidis, ex nigro annulatis, niteant; quarum loco, prona facie, duae conspiciuntur lunulae candidae, ex nigro fimbriatae. Hac sede etiam alae posticae quatuor ocellis ornantur ovatis, nigris, ex albo annulatis. Multae praeterea magnaeque veluti venulae, nigrae per alas decurrunt.

Num. 17. & 18. Quem Tab. VII. num. 25. & 26. exhibuimus, Papilio, si picturam excipias multum diversam, ceterum huic valde similis est. Utraque facies dilute fusca est. Supra macula dilute virens in medio alarum anticarum conspicitur, posticarum vero media area, supra infraque, dilute rubet.

Num. 19. & 20. Eadem Tab. VII. num. 17. & 18. species huic similis, & forte eadem, errore quodam proponitur. Coloris certe nulla est differentia, nisi quod multo dilutior heic detur, grandesque duae alarum anticarum maculae magis in luteum vergant.

TABULA VICESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. 2. 3. Rara haec Eruca bicaudata, ex plumbeo unicolor est, annulis tamen & thorace paulo profundius tinctis. Ex illa oriundus Papilio nocturnus, superne, ex carneo aequaliter rufus, lineis saturationibus variatur. Ima facie, ambiens fimbria & pictura longe profundius colorata est, quam superne. Hujus aequae ac sequentis locus natalis est colonia Americana Batavorum.

Num. 4. 5. 6. Altera haec Eruca, spinis subtilibus hispida, dilute caerulefcescens, nigris fasciis, in dorso bifidis, circulata est. Phalaena, quod ad formam alarum posticarum, multum a priore diversa, colore tamen vix discrepat, nisi quod binas transversas lineas fordide rubentes habeat &, quae alis posticis inscriptae sunt, taniolas helvo nigricantes. Ima facie alae anticae paulo profundius coloratae atque ex dilute fusco lineatae sunt.

Num. 7. & 8. Alae anticae ex fusco rubrae, rufae, nigris nervulis, binisque maculis albis distinguuntur. Alae posticae per ambitum magis obumbratae, medio tamen lucidiores, tres singulae guttas albas gerunt, pone quas sese efferunt ternae maculae saturate caeruleae, fundo dilutius caerulefcenti impressae, nigris annulis inclusae, quarum duae nigram in medio maculam monstrant. Prona facies dilute rufula, ex nigro variata, ténias binas, totidemque guttas candidas in alis anticis exhibet. Parte postrema alarum posticarum etiam maculae candidae ocellique ex nigro & albo varii ludunt. Umbra alarum saturatius rufa est. Locus natalis Surinamum.

Num. 9.

ren aan beide zyden, de grondkleur der voor- en achtervleugels is zwart, de drie vlakken op de einden der voorvlerkjes zyn wit, de overige hoog blaauw, het dikke lyf is mede blaauw en zwart.

N. 14. 15. 16. Deze hairige Rups heeft in dezelfs lengte licht-geele en licht-bruine streepen, de kop heeft, voor, twee ovaale zwarte vlakken. De schoone Kapel is aan beide de zyden even eens van kleur schoon bruin, op 't midden der voorvleugels is een bleek-oranjekleurige vlak, die aan 't boven einde een rond zwart vlakje heeft. De bovenzyde verschilt alleen hier in, dat de punten der voorvlerken twee kleine zwart geringde witte oogjes hebben; daar tegen die der onderzyde zyn versierd met twee witte halve maantjes, die op een' zwarten grond staan, en de achtervleugels hebben hier vier ovaale oogjes, die zwart met een' witten ring getekent zyn; voorts zyn de vleugels met sterke zwarte aders doorweeven.

N. 17. 18. Op Tab. VII. by N. 25. 26. hebben wy een zeer veel in kleur, doch anders weinig verschillende van deze soort beschreeven. Deze is aan beide de zyden licht-bruin, op de bovenzyde hebben de voorvleugels in 't midden een licht-groene, en op de achtervleugels een licht-roode vlak; deze laatste vlak ziet men ook maar alleen op de achterzyde.

N. 19. 20. By N. 17. 18. op dezelve Tab. VII. is een diergelyke soort als deze, zoo mogelyk niet dezelfde, door eenig misverstand verbeeld, de kleur van deze verschilt niets, dan alleen dat dezelve veel lichter is, voor al trekken de twee groote vlakken op de voorvleugels meer naar 't geele.

EEN-EN TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **D**eze zeldzame tweestaartige Rups is eenvoudig lootkleurig, zynde de ringen en borst iets donkerder.

De Nacht-Kapel, hier uit voortkomende, is op de bovenzyde egaal rosch-vleeschkleurig met een wat donkerder tekening. De onderzyde heeft maar alleen den rondlopenden rand en tekening veel donkerder van kleur. Dezelve is, met de volgende, uit onze West-Indische Colonie.

N. 4. 5. 6. De Rups dezer tweede soort is fyn gedoornt, licht-blaauw met zwarte banden, die zich op den rug in twee verdeelen. De Nacht-Kapel, welke door dezelfs achtervleugels merkelyk met de voorige verschilt, verschilt van kleur niets, dan alleen hier in, dat de twee dwarsstreepen vuil rood, en de tekening op de achtervleugels vaal-zwart is. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels wat donkerder, en de tekening is licht-bruin.

N. 7. 8. De kleur der voorvleugels zyn bruin-rood, of rosch, met zwarte aders en twee witte vlakjes. De achtervlerken zyn nog wat donkerder, doch in 't midden weer lichter, elk met drie witte vlakjes; onder aan staan, op een' licht-blaauwen grond, drie hoog blaauwe vlakken met zwarte ringen, twee dezer vlakken hebben in 't midden elk een zwarte vlak. De onderzyde is licht-roschkleurig, de donkere tekening is zwart, de twee lange vlakken, en de twee kleine ronde zyn wit. Onder op de achtervleugels zyn ook witte vlakjes, ook zwarte en witte oogjes, het schaduwtige op de vleugels is meer donkerder-roschkleurig. Deze Kapel valt in Surinamen.

N. 9.

Num. 9. 10. 11. Hujus Papilionis Eruca dilute flavet, nigrisque circulata est fasciis, in dorso bipartitis, quarum ex medio tubercula acuminata exsurgunt, curtis setulis confita. Supina facies alarum anticarum ex plumbeo cærulescens, nigris nervulis distincta, seriem guttarum candidarum juxta extremas oras dispositam, porroque duas tæniolas candidas, medio pallide fuscas ostendit. Alæ posticæ, prope exortum suum profunde fuscæ, dein ex albo fasciatæ, tandem obscure griseæ dilute rubellis maculis, medio albis, superbiunt. Alarum anticarum ima facies saturate livida guttas candidas & quatuor maculas oblongas, candidas, margine nigro cinctas, exhibet: posticarum vero ex rufo grisea, medio albam tæniam, nigro margine fimbriatam, gerit. Surinamensis quoque est.

Num. 12. & 13. Nonnullas hujus ac sequentis speciei varietates Tab. XII. jamdum tradidimus. Differunt vero, etiamsi in minutiis, tamen notabiliter. In agro Neomagenfi utramque occurrere nobis relatum est; quanquam & in Germania dantur. Facies superior saturate fusca albis maculis variatur. Prope apices alarum anticarum quatuor guttarum rubrarum paria, utrinque ordinata, cernuntur. Habent & alæ posticæ seriem guttarum aurantii coloris. Facies inferior discrepat, quod extrema tantum series guttarum, quæ apices alarum anticarum ornant, rubeat similiter atque altera series alarum posticarum.

Num. 14. & 15. Quod ad faciem supinam non differt a priore, nisi pictura. Interior modo macularum, quæ alas posticas variant, series aurantio est colore; ceteræ albicant. Prona facies contra longe diversissima est. Aream dilute flavam albæ decorant maculæ, nigris annulis circumdatæ. Sedes media animalculi dilute cærulescit; quo colore etiam alarum oræ perfusæ sunt, nigraque insuper pictura exornatæ. Anterior alarum anticarum margo colore fusco, posterior, alis posticis confinis, murino tingitur.

TABULA VICESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Papilio hic supra coracino est nigrore, maculis fordide præsinis vario. Alæ anteriores, prona sede, dimidia parte priore ex obscure purpureo griseæ ac deinceps nigrae, maculas, virore magis flavente tinctas, monstrant. Alæ posticæ hac sede ex rufo griseæ, tæniis cinereo griseis, quarum postrema ex dilute fusco maculata est, decorantur.

Num. 3. 4. 5. 6. Insolens quidem est, sed nonnullis tamen speciebus proprium, ex Eruca modicæ magnitudinis prægrandem nasci Nympham, quæ vicissim in Papilionem proportionem pusillum abeat. Habes heic, Lector, exemplum. Eruca ex subfusco rufa est, prolixis confita setarum fasciculis in tres ordines digestis, parvisque maculis nigris secundum latera versicolor. Caput, pro ratione corporis pusillum, nigricat. Pedes una sectione propius caudæ collocati sunt: quod in aliis etiam speciebus occurrit. Nymphula ex luteo fusca & nigra est. Papilionis alæ anticæ rufo sunt colore, uti & posticæ parte extrema; dum pars anterior fordide rubet maculamque gerit nigram subrotundam, quæ incurvata veluti in caudulam attenuatur. Prona facie

N. 9. 10. 11. De Rups dezer Kapel is licht-geel, met zwarte banden, die zich op den rug in twee verdeelen, en uit welker midden zich een puntje verheft, 't geen met zeer korte haartjes bezet is. De bovenzyde der voorvleugels zyn lootkleurig-blaauw, met zwarte aders, de kanten derzelfde hebben elk een ry witte vlakjes, en wat verder ziet men twee lange witte vlakken, die in 't midden slaauw-bruin zyn. De achtervleugels zyn, by haar begin, donker-bruin, vervolgens met een witten band, en verder donker-grys, met licht-roode, in 't midden, witte vlakken. De voorvleugels der achterzyde zyn donker-lootkleur met witte ronde vlakjes, en vier langwerpige die met eenen zwarten rand omtrokken zyn. De achtervleugels zyn hier roschachtig-grys, in 't midden wit met een zwarte kant. Deze Kapel valt mede in Surinamen.

N. 12. 13. Op Tab. XII. enz. hebben wy reeds eenige veranderinge dezer, en der volgende Kapel vertoond, doch de verschillen, schoon zomtyds klein, zyn echter merkelyk. Dezelve, gelyk mede de volgende, is ons opgegeeven by Niumegen te vallen, hoewel zy ook in Duitichland gevonden worden. De bovenzyde is donker-bruin met witte vlakjes, by de punten der voorvleugels staan, boven elkaar, op elke punt, acht roode vlakjes; de derde ry vlakken, op de achtervleugels, zyn oranje-kleurig. De onderzyde verschilt niets, dan dat alleen de uiterste vlakjes, op de punt der voorvleugels, rood zyn, gelyk meede de tweede ry op de achtervleugels.

N. 14. 15. Verschilt op deze bovenzyde maar alleen met de vorige in tekening, de middelste ry vlakjes op de ach-

tervleugels zyn hier maar oranje-kleurig, en de overige wit. De onderzyde daar en tegen is zeer onderscheiden, de grondkleur is hier licht-geel, met witte vlakjes, die zwart geringd zyn, in 't midden by het lyf is dezelve licht-blaauw, gelyk mede de randen der vleugelen, hebbende deze daar en boven een zwarte tekening. De voorkant der voorvleugels zyn bruin, en wat laager by de achtervleugels muisvaal.

TWEË-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE bovenzyde dezer Kapel is git-zwart, met eenigszins vuilachtige-grasgroene vlakken. De voorvleugels der onderzyde zyn, vooraan, halfwege donker paarsachtig-grys, verder zwart; de vlakjes zyn wat geelder-groen.

De ondervleugels zyn hier rosch-grys, met afch-graauwe banden, waar van de onderste licht-bruine vlakjes heeft. Deze Kapel is uit Oost-Indiën.

N. 3. 4. 5. 6. Het is vry zeldzaam, echter gebeurt zulks in meerder soorten, dat uit eene maar taamelyk groote Rups een zeer groote Nimf, en daar uit wederom, naar evenredigheid van de grootte der Nimf, eene kleine Kapel gebooren word. Dit geval heeft hier mogelyk plaats. De Rups is bruinachtig-rosch, met drie ryën groote borstelachtige haarbosjes, en ter zyde met kleine zwarte vlakjes, het hoofd is, naar de grootte van het lighaam, zeer klein en zwart. De voeten staan een lidt verder naar achteren, 't geen in meer

facie alæ anticæ ex luteo virescunt, itidemque posticarum extremitates, quarum pars reliqua eundem ruborem nigrasque maculas, ac facies supina, ostendit. Anticæ alæ præterea binis ornantur maculis oblongis, rufis, eodemque colore etiam prope juncturas suas ac nigrore undulato pinguntur. Americanum esse & hunc, & proxime sequentem, credibile est.

Num. 7. 8. 9. *Erucula* hæc supina facie ex purpurascēte rufa est, prona dilute flavet. *Papilio*, quem promit, supra profunde fuscus, ex nigro pictus, tænia candida semicirculari quatuorque candidis maculis visui sese commendat. Alarum anticarum prona sedes ex rufo purpurascens lineis nigris variatur: posticæ, qua exoriuntur, ex virescente luteæ, cinereo griseas monstrant maculas, reliqua vero parte eodem, quo anticæ, colore, sed paulo dilutiore, perfusæ sunt. Idem quoque guttarum candidarum arcus, maculæque aliquot minutæ & striæ albæ heic conspiciuntur.

Num. 10. 11. 12. *Spinis* horrens ista *Eruca* ex dilute fusco unicolor est. *Papilionis* superior facies purpurascens maculis albis lineisque nigris variatur: inferior eodem, sed dilutiore est colore, passimque nigras maculas lineasque, albis permixtas, monstrat.

Num. 13. 14. 15. *Peniculorum* fetosorum quatuor ordines, in modum *erucæ* num. 3, hæc *Eruca* gerit: setæ tamen breviores sunt. Universi corporis color dilute ruber aut rufulus est. *Phalæna*, quam parit, admirabili pulcritudine emicat, supra & infra iisdem ornamentis æqualiter superbiens. *Staphe* ex rufo saturate rubet. Singulis alis macula ingens argentei splendoris, dilute luteo margine intra nigricantem umbram collocato circumdata, inscribitur. Ambitum alarum dilute lutea fimbria satis lata, subtilibusque striis nigris picta, exornat, quæ ad apices alarum anticarum aurantium colorem induit. Ibidem quoque ocellus niger, annulo cinereo griseo circumdatus alæ utriusque apicem decorat: præterquam quod per aream istarum tænia etiam lata, pallide rufula, oblique decurrat. Alæ posticæ, pone medianam maculam, arcum quoque habent dilute rufum.

TABULA TERTIA ET VICESIMA.

NUM. 1. 2. 3. *Eruca* hæc tenuibus pilis obsita, prope caput aculeum gerens, dilute fuscæ est coloris, annulosque dorsales dilute flavis pictos monstrat maculis, fimbria fusca circumdatis. Subtiles uncinuli tum his, tum binis fimbriis annulorum anteriorum, adstant. *Papilio*, ex flavescēte fuscus, oram alarum profundius fuscis cinctam ostendit fasciis, colore dilutiore interstinctis. Anteriores etiam binæ maculæ rotundæ, dilutius coloratæ, umbra nigrofusca ambiuntur. Facie prona spadiceus color ex nigro variatus alas anticæ tingit: accedunt tæniæ obliquæ, undulatæ, ex cinereo griseæ: ante has siti duo ocelli nigri sunt, annulo albo circumdati: alæ posticæ, hac sede saturatius rufæ, nigra pictura & rufis ocellis, lunulam albam in medio gerentibus, ornantur. Amboinensis est.

Num. 4.

meer soorten gebeurt. De Nimf is geel, bruin en zwart. De voorvlerken dezer *Kapel* zyn paars-rofchkleurig, zoo mede de achtervleugels naar onderen; hoger vertoonen zy zig vuil-rood, op welke een zwarte ronde, doch krom en puntig uitloopende vlak gezien word. De onderzyde, op de voorvleugels, is geel-groen, gelyk mede de eindens der achtervleugels, die dezelfde roode kleur en zwarte vlakken, als de bovenzyde, hebben. De voorvleugels hebben ook nog twee rofche langwerpige vlakken, ook nog een gedeelte dier kleur dicht by 't lyf, met een zwarte tekening. Waarfchynelyk vallen deze en de volgende in West-Indiën.

N. 7. 8. 9. Het bovenste of de rug dezer kleine *Rups* is paarsachtig-rofch, van onderen licht-geel. De *Kapel*, hier uit voortkomende, is op de bovenzyde donker-bruin, met zwarte tekening, een witte halve ring en vier witte vlakjes geven een fraai oog aan dezelve. De onderzyde der voorvleugels is mede rofch-paarsachtig, met zwarte streepjes, de achtervleugels zyn by derzelver begin groenachtig-geel, met afch-graauwe vlakken, verder zyn dezelve wat lichter paarsachtig-rofch, dan de voorvlerken. Dezelve halve kring witte vlakken vertoont zich hier ook met nog eenige kleine vlakjes.

N. 10. 11. 12. Deze steekel-doornachtige *Rups* is licht-bruin, van eene egaale kleur. De bovenzyde der *Kapel* is paarskleurig, met witte vlakjes en zwarte streepjes. De onderzyde is veel lichter, schoon dezelve kleur; hier en daar zyn, by de witte, eenige zwarte vlakken en streepjes.

N. 13. 14. 15. Deze *Rups* heeft vier ryën met borstelachtige hairbosjes, even als hier boven by N. 3., doch korter van hair, dezelve is over 't geheele lyf licht-rood, of rofchkleurig. De *Nacht-Kapel*, hier uit voortkomende, is een der schoonste dieren die men zien kan; onder als boven

is dezelve in allen deelen het zelfde. De grondkleur is eenigfints rofch donker-rood, op elke vleugel is een groote zilverglansfige vlak, die door eenen licht-geelen rand, welke een zwarte fchaduw heeft, omtrokken is. Rondom de vleugels loopt een licht-geele tamelyk breede rand, met een fyne zwarte tekening, vóór aan de punten der voorvleugels is deze rand oranjekleurig, en daar ziet men ook op elke punt een ronde zwarte vlak, welke door een afch-graauw randje omringd is. Deze voorvleugels hebben elk ook nog een fchuins staande breede streep, die flauw-rofch is. De achtervlerken hebben onder mede een licht-rofche kromloopende vlak. Deze zyn uit Surinamen.

DRIE-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **D**eze fynhairige, en by het hoofd met een doorn voorziene *Rups*, is licht-bruinachtig, op de rug-leeden zyn licht-geele vlakken, door eenen bruinen rand omringd; in deze, gelyk mede om de twee eerste randen der voorste leeden, staan fyne doortjes. De *Kapel* is geelachtig-bruin, met donkerder-bruine om de kant der vleugels omloopende banden, tusschen welke de kleur wat lichter is, gelyk mede in de twee voorste ronde vlakken, die te gelyk door een donker-bruin omtrokken zyn. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels kaftanjekleurig, met zwarte tekening, de fchuinsche ziegezaagswyze vlakken zyn afch-graauw, de twee daar bovenstaande oogjes zyn zwart, met een' witten rand. De achtervlerken zyn hier rofcher van kleur, met zwarte tekening, en rofche oogjes, die een half wit randje hebben. Deze *Kapel* valt in Amboina.

N. 4.

Num. 4. 5. 6. Tenuis & tomentosa lanugo dilute fusci coloris hanc Erucam, quoque ex dilute fusco unicolorem, obtegit. Phalæna inde oriunda, utraque facie dilute rufa, nigros præ se fert ocellos, alba lunula in centro ornatos, annuloque nigro circumscriptos. Aversa facies peculiare nihil habet, nisi quod alæ anticæ, qua oriuntur, maculam ostendant griseam, longamque lineam rubellam, juxta oras externas protensam. Hujus etiam locus natalis est Amboina.

Num. 7. & 8. Papiliunculus utraque facie chermesino colore venustus, alarum ora extrema nigricante.

Num. 9. & 10. ex arantio saturate flavus, pallide rufa fimbria ornatur.

Num. 11. & 12. Facies superior, ex nigro & albo varia, flavi quid in alarum anticarum parte anteriore, prope caput, habet: media parte & per alas posticas rara nigredo regnat. Aversa facie alæ anticæ similiter, ut supra, coloratæ sunt: sed posticæ ex dilute flavo & albo variæ. Hæc species in Belgio & Germania occurrit.

Num. 13. & 14. Pallida flavedo faciem superiorem tingit, nigraque aliquot puncta apicibus alarum anticarum inusta sunt. Prona facies, saturate flava, apparatu pallide rubello decoratur. Americanus est.

Num. 15. & 16. Papiliunculus supra candidus, ex nigro maculatur; infra, quoque candidus, dilute flavis areolis distinguitur. Hac facie apices etiam alarum anticarum nigrescentes superinducta veluti flavedine pallent, medioque alarum nigra maculæ conspiciuntur. Num. 11. & 12. varietas hujus speciei, & forte masculus, habetur. Sunt autem ejus generis, quod a Petroselinio nomen sortitum est, & apud nos atque in Germania quoque reperitur, rariora specimina.

Num. 17. & 18. Papilio dilute flavus, oris alarum anticarum nigris, posticarum vero ex nigro punctatis: quælibet ala insuper lineam gerit obliquam, helvam. Aversa facies, dilute griseo colore perfusa, pallide luteis rufisque ornamentis picta, lineas obliquas, pallide rubentes monstrat. Et hic & proxime sequens in America nascuntur.

Num. 19. & 20. superne pallide flavus, obsolete nigras cum oras, tum maculas, ostendit. Infra saturate flavam haphen, rufi coloris ornatus distinguit: oræ alarum anticarum ex fusco rubent.

TABULA QUARTA ET VICESIMA.

NUM. 1. & 2. Elegantissimus Papilio, prona sua facie perquam similis est Papilioni cerasorum majori, Americano, quem *Meriana* Tab. VII. descripsit. Facies supina profunde fusca, per medium protensas monstrat duas prægrandes maculas, tono cæruleo amænissime refulgentes. Singularum alarum apices guttis undenis, dilute griseis, variantur. Haphæ aversa faciei, ex rufo grisea, dilute griseis, fuscis nigrisque maculis decoratur. Alæ utraque pluribus superbiunt quasi ocellis, quorum pupillam purpurascentem, centro albo notatam, circuli

N. 4. 5. 6. Een licht-bruin, zeer fyn en donsig hair bedekt deze Rups, welke ook maar egaal licht-bruin is. De Nacht-Kapel, hier uit voortkomende, is op beide zyden licht-rofchkleurig, de zwarte oogjes hebben in 't midden een wit halfmaantje, en wat van de middelvlak afftaande, een zwart ringetje. Van onderen is geen verandering, dan alleen dat de voorvleugels, digt by 't lyf, een graauwe vlak hebben, en naar 't eind der vleugelen een roodachtige lange streep. Dezelve is mede uit Amboina.

N. 7. 8. Dit kleine Kapelletje is onder en boven schoon carmyn-rood, met een' zwarten rand om de vleugeltjes.

N. 9. 10. Dit is donker-geel-oranjekleurig, met flauw-rofche randjes.

N. 11. 12. De bovenzyde is zwart en wit, met iets geel, voor, by 't hoofd, op de voorvleugeltjes. In 't midden, en op de achtervlerkjes, is het licht vaal-zwart. Omgekeerd zynde, zyn de voorvleugeltjes egaal als boven, doch de achterfte zyn licht-geel en wat wit. Dezelve valt hier en in Duitfehland, enz.

N. 13. 14. Een bleek-geele kleur bedekt de bovenzyde dezer Kapel, voor aan de punten der voorvlerken ziet men eenige zwarte fipjes. De onderzyde is hooger-geel, met een flauw-roode tekening. Deze is uit West-Indiën.

N. 15. 16. Op de bovenzyde is dit Kapelletje wit, met zwarte vlakjes. Van onderen is het mede wit, met licht-geele vlakjes. De punten der voorvlerkjes zyn hier ook zwart, met geel overtrokken, en op 't midden vertoonen zich zwarte vlakjes. Zie hier boven by N. 11. 12. een varieerend, mogelyk het mannetje; 't zyn vreemde foorten

Tome IV.

van Piterfely-Kapelletjes, die ook hier en in Duitfehland gevonden worden.

N. 17. 18. Deze Kapel is licht-geel, de kanten der voorvlerken zyn zwart, en op die der achtervleugels zyn eenige zwarte fipjes, verder heeft elke vlerk een fchuinfte rofch-vaale streep. De grondkleur der onderzyde is licht geelachtig grys, met eene zeer fyne roodachtige- en licht-frookleurige tekening; de fchuinfte streepen zyn hier geelachtig-rofch. Deze en de volgende zyn uit West-Indiën.

N. 19. 20. De bovenzyde van deze Kapel is licht-geel, de kanten der vleugels, gelyk mede eenige vlakjes op dezelve, zyn vaal-zwart. De onderzyde is hoog-geel, en vol rofche tekening, de einden der voorvleugels zyn hier bruin-rood.

VIER-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze fraaje Kapel gelykt zeer veel, op dezelfde bovenzyde, naar de groote West-Indifche Kerfe-Kapel, waar van Juffrouw *Meriaan*, by haar VII. Plaat, de befchryving gegeven heeft.

Op de bovenzyde is dezelve donker-bruin, vervolgens zyn op het midden der vleugels twee groote lange vlakken, welke een fchoone blaauwe weêrfchyn hebben. Ieder punt der vleugels zyn verfierd met elf kleine ronde licht-gryze vlakken. De grondkleur der onderfte zyde is rofch-graauw, met een licht-gryze, bruine en zwarte tekening. De vier vleugels zyn hier verfierd met verfcheide foorten van oogen, waar

H

circuli tres, luteus, niger & dilute rufus, circumdant. Ora alarum ex nigro & albo fimbriatæ sunt. Argus major vocari solet, locumque natalem, uti reliqui hujus tabulæ, habet Surinamum.

Num. 3. & 4. Phalænula hæc est ex diluto virore flavens, pallide fuscis maculis picta, forte ex Insecto quodam aquatico nata. Facies ima similiter, sed languidius, colorata est.

Num. 5. & 6. Elegans Papiliunculus, oris alarum ex fusco fimbriatis, medio albus, posteriore alarum fimbria ocellos monstrat nigros, annulo albo cinctos. Prona facies languide modo fusca est per circumferentiam, nigrisque maculis picta, in medio alba.

Num. 7. & 8. Papilio *Atlas* dictus, magnitudine, colore & ornamentis utcunque discrepans ab illo, quem *Meriana* Tab. LX. exhibet. Haphe ejus nigro fusca nigris lineis variatur. Lucidiores duæ fasciæ, aliquantum rufæ, inde ab alarum anticarum apicibus ultra mediam aream oblique protensæ, deinceps amœnissimum induunt fulgorem cæruleum, atque cum macula similiter cærulea alarum posticarum confluunt. Cæruleum istud fusco nigrescente margine circumscriptum est. Alarum posticarum extremitates itidem maculis aliquot languide cæruleis conspicuæ sunt. Aversa facies multum diversa, ex luteo partim saturiore, partim dilutiore fusca, tractibus albidis interstincta, tenuibus undique lituris nigris, pingitur. Alarum anticarum singuli apices binis ornantur ocellis, dispari magnitudine, centro albo, area nigra & ambiente annulo ex rufo fusco donatis. Alæ posticæ antè oculos quoque monstrant, cujus area, ex rufo rubella, lunulam albam, fere circularem, in medio monstrat, nigroque annulo includitur. Posteriora versùs grandiores duo micant oculi, medio ex purpurascènte grisei, lunula alba distincti, per ambitum lutei, tandemque annulo nigro circumdati. Plures hujus generis species existant.

Num. 9. & 10. Papiliunculus, utrinque niger, aurantii coloris fascia alas anticas trajiciente.

Num. 11. & 12. Aream hujus, dilute flavam, fusca ambit fimbria, quæ facie aversa lituras aliquot nigras & ora posteriore alarum posticarum tres circellos nigros, puncto centrali quoque nigro, gerit.

TABULA QUINTA ET VICESIMA.

NUM. 1. Ad insectorum genus, cui *Libella* nomen est, singularis ista species pertinet. Quatuor alæ, membranæ veluti reticulatis, perlucetibus, factæ, prope exortum sanguinei ruboris, anteriore ora duas gerunt maculas nigras. Alarum anticarum apices languide fusci sunt. Corpus animalculi ex nigro unicolor est, in dorso linea sanguinea notatum. Insectum aquaticum est, cujus tamen nympa modo aquam incolit.

Num. 2.

waar van de grond naar 't violetkleurige is trekkende, en in het midden een witte stip heeft. Verder zyn dezelve omtrokken door drie ringen, als een geele, een zwarte, en een licht-rofche. De kanten dezer vleugels zyn zwart en wit getekend. Men heeft hem den naam van de groote Argus gegeven, en hy is, gelyk de volgende van deze Taf., van Surinamen afkomstig.

N. 3. 4. Zie hier eene kleine Nacht-Kapel van een licht-groenachtig-geeke kleur, en met geelachtige bruine vlakjes getekend. De onderzyde heeft dezelfde kleur, doch wat geelder. Deze is mogelyk derzelver afkomst aan eenig waterdiertje verschuldigd.

N. 5. 6. Dit aardig Kapelletje heeft de vleugels in het midden wit, met bruin-geele randen. De rand dezer bovenzyde is bezet met eenige kleine oogjes, die eenen witten ring en zwart middelftip hebben. De onderzyde is lichter bruin-geel van rand, versierd met zwarte stipjes, en in 't midden insgelyks wit.

N. 7. 8. Deze fraaje Kapel, welke de Atlas genoemd word, verschilt eenigfins, zoo wel in grootte, als kleur en tekening, met die welke Juffrouw *Meriaan*, Taf. LX. vertoont. De grondkleur is donker-bruin, met zwarte tekening. De twee breede streepen op de voorvleugels zyn tot over de helft licht, en een weinig rofchkleurig, verder versierd met een schoon donker-blaauw, en deze blaauwe kleur verëenigt zig met twee dergelyk-kleurige breede vlakken der achtervleugels, die, gelyk de voorige, door eenen zwart-bruinen rand omtrokken zyn. De einden der achtervleugels zyn met eenige donker-blaauwe vlakken getekend. De onderzyde dezer Kapel is geheel verschillende. De grondkleur is hier bruinachtig-geel, gedeeltelyk helder, en gedeeltelyk donker, vermengd met eene witte tekening en eene meenigte van fy-

ne streepjes. Op elke punt der voorvleugels ziet men twee kleine oogjes van verschillende grootte, en waar van het midden wit, de rest zwart, en de omtrek of ring geel-rofchachtig van kleur is. De achtervleugels zyn, vooraan, even eens, elk met een klein oog versierd, waar van de grondkleur rofch is, naar 't rood trekkende, in 't midden is een wit halfmaantje byna rond toeloopende, en een zwarte rand omringt alles. Op het achtereinde dezer vleugels pronken twee groote ronde oogjes, welkers binnenste grys-purperkleurig is, en zyn mede versierd met een witte halve maan, de rest der grondkleur is geel en door een' zwarten rand omtrokken. Daar zyn verscheide en verschillende soorten van Kapellen van dit geslacht.

N. 9. 10. Dit klein Kapelletje is zwart aan beide de zyden, met dwarsf oranje-kleurige banden over de voorvleugels.

N. 11. 12. De grondkleur van deze is licht-geel met een' bruinen rand. Op de onderzyde is deze rand alleen met eenige zwarte streepjes getekend, en de einden der achtervleugels hebben hier drie kleine zwarte ringen, met een zwart stipje in 't midden.

VYF-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Deze zonderlinge foort behoort tot het geslachte der Insecten, welken wy *Juffertjes* noemen. Deszelfs vier netsgewyze of gaze doorschynende vleugeltjes zyn, digt by het lyf, bloed-rood, en hebben elk twee zwarte vlakjes: de puntjes der twee voorvleugels zyn slaauw-bruin. Het lichaam is geheel zwart, de rug heeft een bloed-roode streep. Het behoort tot de water Insecten, niet tegenstaande de Nimf van deze soorten maar alleen in het water woont.

Num. 2.

Num. 2. & 3. Papilio alis fusco margine fimbriatis, medio fordide ex virescente flavis. Prona facies ex pallide fusco fordet, circumferentia tamen paulo profundius fusca.

Num. 4. 5. 6. Erucula ex flavesciente cinereo grisea, nigris fasciis caput, caudam & pedes versicolores monstrat. Papilio superna sede medio albus, margine venusto, dilute cæruleo, quem tenuis fimbria nigra ambit, terminatur. Facies prona cyanei coloris est, duplicique tæniola nigra circumducta: alæ posticæ, parte posteriore nigræ, ocellis ovatis, cæruleis, in centro nigris renitent.

Num. 7. 8. 9. Eruca fusca, prope caput & super cauda, nec non lateraliter, in quolibet articulo nigro-fuscam maculam gerit. Phalæna pulcherrima, inde proveniens, specularibus dictis annumeranda, prope similis illi est, quam *Meriana* Tab. LXV. depictam exhibet; neque tamen non discrepat, quia Novam Angliam habet locum natalem. Tradimus hoc loco sexus diversitatem. Etenim num. 8. marem sistimus, brevibus latisque antennis: num. 9. femellam, cujus longiores gracilioresque sunt antennæ. Colorum tamen & picturæ nulla est differentia. Supina facies, ochræ instar, dilute flava est. Alæ anticæ oculo superbiunt grandi, ovato, cujus medium more glaciei Mariæ transparet, annuloque primum flavescens, tenui, tum alio latiore, fusco rubro, denique exteriori nigro, tenui circumdatur. Alæ posticæ similem monstrant oculum, orbicularem, sed cujus anteriore sede arcus luteus, lunulæ in modum, cernitur. Propius corpori fasciæ habentur ex rubro rufæ, ora albida subductæ. Quæ porro ambitum alarum exornat, reliqua pictura itidem colore est rubro rufo, intercurrente linea dilutius rufa, tum altera saturatiore, tandemque albicante. Corpus atque antennæ flavent, seni pedes nigricant. Imæ faciei color ex dilute rubello rufus est. Quatuor maculæ oculatæ hac sede vix aliquid diversi exhibent. Pictura rufa pallidior est & prope extremam alarum oram lata circumit fascia, cinereo grisea.

Num. 10. & 11. Alæ anticæ hujus Papiliunculi venustissimo cyaneo infectæ sunt, uti & extremitates posticarum, quæ tamen limbo tenui nigro terminantur, medioque albicant. Aversa facie medium quatuor alarum albet, circumferentia fusca est.

Num. 12. & 13. supra cæruleus est, nigro margine alas circumscriptus, medio albus. Infra quoque media area albicat, reliqua parte ex viridi & nigro versicolore. Extrema ora alarum heic nigra est, virore perquam venuste intermixto conspicua.

Num. 14. 15. 16. Eruca setosa vel ramosa fusci coloris est. Papilionis supina facies elegantissime purpurea, nigris venulis distincta, nigris oris terminatur. Prona facies spadicea, limbum ostentat viridem, nigra pictura variatum, nonnullasque maculas minutas, rufas. In medio quatuor emicant maculæ candidæ, quarum duæ posteriores limbo pallide cæruleo ambiuntur.

Num. 17. Insectum hoc utrum ad genus Muscarum, an ad illud Insecti Indici, cui *Kakkerlak* nomen est, pertineat, difficile est determinatu: ipsum enim animalculum, sola ejus icone reliqua, deperditum est, neque de eo quidquam notatum inter schedas Auctoris reperimus. Corpus fuscum ex luteo varium est: alæ duæ anticæ longiores, binæque posticæ breviores & in acumen

N. 2. 3. De randen der vleugels van deze Kapel zyn bruin, en in het midden vuil-geel naar het groenachtige trek-kende: de onderzyde is hier vuil flauw-bruinachtig geel, de randen zyn hier wat donkerder.

N. 4. 5. 6. Deze Rups is zwart met vuil-geelachtige banden, waar op zig verscheide zwarte knopjes vertoonen. De bovenzyde der Kapel, is in het midden wit met eenen hoog-blaauwen rand, die aan het uiteinde rondom zwart is. De onderzyde is donker hemels-blaauw, met eenen dubbelden zwarten rand, de agtervleugels zyn, tusschen deze zwarte randen, vol blaauwe ovale oogjes, welker midden zwart is.

N. 7. 8. 9. De Rups is geheel bruin, en heeft by het hoofd en op de staart, gelyk mede op de zyde van elk lid, een zwart-bruine vlak. De Nacht-Kapel, die hier uit voortkomt, is een der fraaiste die men zien kan, en behoort tot het geslacht die wy noemen *Transpirant*. Dezelve is byna gelykformig aan die, welke by *Meriana* Tab. LXV. verbeeld is; zy verschilt nochtans, vermits deze uit Nieuw Engeland afkomstig is. Men ziet hier het verschil der Sexe, doordien het Mannetje, by N. 8. verbeeldt, de hoorens kort en breed heeft, en het Wyfje by N. 9. heeft de hoorens lang en dun; in de kleur en tekening dezer verschillende geslachten is echter weinig verschil. De bovenzyde is licht-geel, gelyk yzer-oker. De voorvleugels pronken elk met een groot ovaal oog, welks midden als glas doorschynend is; dit oog is eerst omringd met eenen smallen geelachtigen ring, vervolgens van eenen tweeden, die veel breeder en geelachtig-rood is, en laatstelyk van eenen derden smallen, die zwart is. Op de agtervleugels ziet men een oog, gelykende naar de vorige, maar rond, en welks voorste deel een geel halfmaanswys boogje heeft. Dicht by het lyf op de vleugels, zyn banden van een rosch-agtige roode kleur, tegens welke een witte streep volgt. Het

overige der tekeninge, waar mede de randen der vleugels versierd zyn, is gelykformig roschachtig-rood, afgesneden wordende door eene lichter roode streep, vervolgens door een donkerder roschche, en laatstelyk door eene witte streep. Het lyf en de hoorens zyn geel, en de zes voeten zwart. De onderzyde is licht-rosch en roodkleurig. De vier vlakken of oogen vertoonen zich hier het zelfde; de roschachtige tekening is flauwer, en dicht by de randen der vleugels zyn dezelve hier omringd met eenen breedten band, die afch-grauw kleurig is.

N. 10. 11. De voorvleugels van deze Kapel zyn zoo schoon blaauw als men zien kan, gelyk mede de uiteindens of randen der achtervleugels, welken in het midden wit en met een zwart randje omzet zyn. De onderzyde is alleen in 't midden der vier vleugels wit, en rondom bruin.

N. 12. 13. Boven is dit Kapelletje blaauw, met een zwart randje om de vleugels, en in 't midden wit. Van onderen is het in 't midden ook wit, doch verder schoon groen en zwart, de eindens der vleugels zyn hier zwart, op of in de welke zig 't groen aardig vertoont.

N. 14. 15. 16. Deze borstel-hairige of takkige Rups is bruinachtig. De bovenzyde der Kapel is schoon paars, zwart-geadert, en heeft zwarte randen. De onderzyde is kastanje-bruin, met eenen groen met zwart getekenden rand, en eenige roschche kleine vlakjes; in 't midden zyn vier witte vlakken, waar van de twee middelste een flauw blaauw hebben.

N. 17. Dit Beesje, waar van de behoortlyke aantekening verzuimd, en 't geen naderhand verlooren geraakt is, doet zig moejelyk onderkennen, of het behoore tot het geslacht der Vliegen, of tot dat der Kakkerlakken. Het lyf is bruin met geele spikkels, de twee lange voor- en de twee korte

acumen exeuntes, dilute flavicant, extremis limbis nigricantibus. Forte Cimex est Americanus hexapus, at qui suas alas tamen vix videtur ad decussim componere.

TABULA VICESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus, prope Angolam Africae captus, in apicibus alarum anteriorum sature rubram gerit maculam, ambitu nigrofulco cinctam. Reliquum utriusque paris alarum albidum est, ex rufo obumbratum. Posticae alae maculis aliquot obscuris rufis, circa extremam oram, ornatae sunt. Aversa facies ex pallide flavo virescit, alisque anticis unam modo maculam monstrat albam, in qua languida rufa collocata est.

Num. 3. & 4. Supina hujus facies tota ex albo & nigro varia est. Alae anticae aversa facie item ex albo & nigro versicolore, apices tamen pallide luteos & partem posticam murino colore inumbratam gerunt. Alae posticae dilute luteae nigris punctis maculisque distinguuntur. Eadem forte hujus, atque prioris, patria est.

Num. 5. 6. 7. 8. Eruca tenuibus pilis hirsuta, fordide lutea, nigris maculis fasciolisque decorata est. Nympha ex fusco & nigro varia. Papilio, superne languide luteus, extremis alarum posticarum paulo saturatius flavet, ejusdemque coloris maculae binae alas quoque anticas ornant. Prona facies, in universum saturatius flava, rufis striis & inter se contiguus ocellis, medio albis, nitet. Corpus Papilionis nigrum est. Locus natalis Surinamum.

Num. 9. 10. 11. 12. Eruca tenuipilis, fusca, dilute fuscis maculis nigrisque taniis picta. Nympha dilute fusca est. Papilio supina facie ex helvo saturate fuscus, medio elegantissime caeruleo virore splendens, duas insuper ejusdem coloris maculas priore parte alarum anticarum gerit. Facies prona, ex subfusco rufa, griseis maculis variatur.

Num. 13. 14. 15. 16. Villosa Eruca, a latere dilute fusca, in dorso flavescentes monstrat areolas, centrali puncto nigro notatas. Nympha fusca dilutioribus fasciolis circulata est. Papilio, fabarum Caffé ustulatarum colore fusco tinctus, duas in medio ostendit venustas maculas dilute virentes. Prona facies dilute rufa, maculis griseis & helvis striis varia, duas insuper grandiores effert maculas nigras, ante oram alarum posticarum collocatas. Alae posticae quatuor superbiunt ocellis, media area nigris, puncto albo notatis, annulo nigro cinctis.

Num. 17. 18. 19. 20. Pilosa Eruca colore est ex rufo fusco. Nympha, ex nigro & dilute griseo versicolor, suo tomento ex parte adhuc obvoluta est. Papilio, supra nigerrimus, alas anteriores pulcherrime fulgentibus saturi viridis maculis pictas ostendit. Posteriores, versus extremum, maculam singulae ex purpurascens rubram suo nigrori impressam habent. Ima facies tota sature fusca est. Thorax purpureo ruber. Alarum posticarum quaelibet, hac sede, tres maculas ovatas, purpureo rubentes monstrat.

Num. 21. 22. 23. 24. Hirsuta Eruca dilute fusca. Nympha saturate fusca. Papilionis alae anticae superne saturo colore arantio perfusae, pictura & oris nigris ornatae, qua posticas contingunt,

korte en puntig toeloopende achtervleugeltjes, zyn licht-geel en zwart aan de einden. Waarschynlyk is het een zesvoetige West-Indische Cimex, schoon hy de vleugels niet schynt te kruipen.

ZES-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dit Kapelletje, 't geen by Ongola in Africa gevonden is, heeft op de punten der voorvlerkjes een donker-roode vlak, welke door zwartachtig-bruin omringt is. Het overige der voor- en achtervlerkjes is wit met rosfche schaduw, de laatste hebben onder om den rand nog eenige donker-rosfche vlakjes. De onderzyde is flauw geel-groen, de voorvleugels hebben hier alleen een witte, waar in een flauwe rosfche vlak geplaatst is.

N. 3. 4. Deze is op derzelver bovenzyde geheel wit en zwart. De voorvleugels der onderzyde zyn mede wit en zwart, doch aan de punten flauw-geel en naar onderen misvaal geschaduwt. De achtervlerken zyn licht-geel, met zwarte stippels en vlakken. Mogelyk is deze van dezelfde Kust.

N. 5. 6. 7. 8. Deze fynhairige Rups is vuil-geel, met zwarte vlakjes en banden. De Nimf is bruin en zwart. Van boven is de Kapel flauw-geel, de einden der achtervleugels zyn wat hooger-geel, zoo mede twee vlakken op de voorvleugels. De onderzyde is geheel donkerder-geel, met rosfche streepjes en tegens elkander aanstaande oogjes, die in 't midden wit zyn. Het lyf dezer Kapel is zwart; dezelve is mede uit Surinamen.

N. 9. 10. 11. 12. Deze fynhairige Rups is bruin, met licht-bruinder vlakjes en zwarte bandjes. De Nimf is licht-bruin. De Kapel is op de bovenzyde vaal donker-bruin, in 't midden schoon blaauwachtig blinkend-groen, met nog twee diergelyke kleine vlakjes boven aan de voorvleugels. De onderzyde is bruinachtig-rofch met graauwe vlakken.

N. 13. 14. 15. 16. Ter zyde is deze hairige Rups licht-bruin, op den rug ziet men geelachtige vlakken, die een zwart stipje hebben. De Nimf is bruin en ringsgewys met lichter bandjes. De Kapel is koffykleurig-bruin, in 't midden met twee schoone licht-groene vlakken. De onderste zyde is licht-rofch, met graauwe vlakken en vaale streepjes, nevens twee groote zwarte vlakken, welke zig boven de kant der achtervleugels vertoonen. De achtervleugels hebben vier oogjes, die in 't midden zwart met een witte stip getekend zyn, en eenen zwarten ring hebben.

N. 17. 18. 19. 20. Deze hairige Rups is rofch-bruinachtig. De Nimf is zwart en licht-grys, gedeeltelyk in haar spinfel als gebakert. De Kapel is boven git-zwart, met schoone blinkende donker-groene vlakken op de voorvleugels. De zwarte achtervleugels hebben onder elk een paarsachtig rood, vlakje. De onderzyde is geheel donker-bruin, de borst der Kapel is paars-root, en elke achtervleugel heeft hier drie ovaale paars-roode vlakjes.

N. 21. 22. 23. 24. Deze hairige Rups is licht-bruin, de Nimf donker-bruin. De voorvleugels der bovenzyde dezer Kapel zyn hoog-oranje kleurig met zwarte kanten en tekening, daar dezelve tegen de volgende vleugels aankomen, hebben ze een witachtige vlak. De achtervleugels zyn hier lichtflauw-geel, met eenen smallen en inloopenden zwarten rand;

tingunt, albertem maculam gerunt. Alæ posticæ, diluta flavedine pallentes, tribus maculis nigris & tenui fimbria nigra, circumeunte, distinguuntur. Anticæ, facie inferiore, parte dimidia anteriore dilute flavæ, quatuor maculas gilvas monstrant; parte autem corpori propiore thalassini sunt viroris. Posticæ, hac sede, flavæ & ex gilvo maculatæ sunt. Amboinensis Papilio est. Ceterum videantur, quæ de Nymphis involutis in præfatione nostra memoravimus.

TABULA SEPTIMA ET VICESIMA.

Plusquam verisimile est, omnes istas, quæ sequuntur, multum differentes species ex Americanis nostris Coloniis, Surinamensi & Berbicensi, oriundas esse.

Num. 1. & 2. Venuſti hujus Papiliunculi alæ anticæ, superne, ultra mediam partem nigræ, linea flava tribusque maculis albis ornantur; reliqua parte, versus corpus, aurantius regnat color, gilvis lineis variegatus. Alæ posticæ totæ aurantio colore, gilvis lineis variato, tinctæ, parte postrema nigras habent lineolas & maculas. Alæ anticæ, ima facie quoque seminigra, griseisque maculis & linea obliqua, lutea, pictæ sunt; parte altera, prope corpus, antierius albæ, deinceps vero aurantiæ striisque gilvis ornata. Posticæ, hac sede, fordide albert & griseis lineis, maculisque aurantiis & nigris variantur. Surinamensis est.

Num. 3. & 4. Alæ anticæ nigræ quatuor malini coloris maculis, rotundis, variantur: anteriores maculæ prope corpus dilute virescunt; posteriores striatæ aurantii sunt coloris. Posticæ alæ itidem malino colore tinctæ, nigris lineolis variæ, nigram in fimbriam exeunt, in quam aurantii coloris tænia, quatuor alas circumambiens, sese demergit. Prona facie griseæ maculæ nigras distinguunt alas anticæ, parte posteriore cæruleas. Alæ posticæ etiam griseæ sunt, nigris striis ac fimbria, lituram aurantii coloris monstrante, exornatæ.

Num. 5. & 6. Supina facies nigra, binas in alis anticis maculas dilute luteas, ceterasque aurantii coloris ostentat. Prona rufula dilute luteis maculis variatur.

Num. 7. & 8. Hujus animalculi color albus est dilute fuscis maculis, striatis, distinctus. Prona facies concolor est, sed languidius tincta.

Num. 9. & 10. Hujus utrumque par alarum dilute griseo, quasi lapidis, colore perfusum nigram modo picturam in alis anticis monstrat. Facie prona alæ anticæ dilute thalassini sunt viroris, ceterumque simili ferme pictura nigra, uti superne, decoratæ: posticæ fere albicant. Vide varietatem Tab. VII. Num. 15. & 16.

Num. 11. & 12. Utrunque albus iste Papilio ex pallide fusco versicolor, apices alarum posticarum a latere nigros gerit.

Num. 13. & 14. Superior hujus facies itidem dilute grisea, per ambitum alarum ex nigro fimbriata est. Ima facie fimbria ex helvo fusca est, alæque anticæ, medio griseæ, duas insuper helvo fuscas ostendunt maculas; posticæ vero ceterum ex dilute flavo renitent. Surinamensis est.

Num.

rand, en drie zwarte vlakjes. De voorvleugels zyn aan de onderſte zyde vooraan halfwege licht-geel, met vier vaale vlakken, verder naar 't lyf licht-zeegroen. De achtervleugels zyn hier geel met vaale vlakjes. Deze Kapel is van Amboina. Men gelieve verder te letten op 't geen wy, aangaande de gebakerde Nimfen, in onze vooreden gezegd hebben.

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

Het is meer dan waarſchynelyk, dat alle deeze volgende en zeer verschillende ſoorten, uit onze Americaanſche Colonie, Surinamen en de Berbices, haaren oorsprong hebben.

N. 1. 2. De voorvleugeltjes van dit fraije Kapelletje zyn op de bovenzyde meer dan half zwart, met een geele streep en drie witte vlakjes, verder naar 't lyf oranje, met vaale streepjes. De achtervleugels zyn oranje met vaale streepjes, naar beneden zyn zwarte streepjes en vlakjes. De voorvleugeltjes zyn van onderen mede half zwart, met graauwe vlakken, en de ſchuinsche geele streep is hier ook te zien. Verder naar 't lyf zyn zy aan de voorkant wit, en laeger oranje-kleurig met vaale streepjes. De achtervlerkjes zyn hier vuilgrys of wit, met graauwe streepjes, en oranje en zwarte vlakjes. Deze is uit Surinamen.

N. 3. 4. Deze voorvlerkjes zyn zwart met vier ronde appelbloeiſemkleurige vlakjes, by 't lyf zyn de bovenvlakjes licht-groenachtig, de onderſte streepige vlakjes zyn oranje-

kleurig. De achtervlerkjes zyn mede appelbloeiſemkleurig, met zwarte streepen en onderkant; in deze zwarte onderkant loopt rondom de vier vlerkjes een oranje-kleurige band. De onderzyde heeft gryze vlakken op de zwarte voorvleugels, die naar beneden blaauw zyn; de achtervlerkjes zyn ook grys met zwarte streepen en band, in welke laatste een oranje streep is.

N. 5. 6. De bovenzyde is zwart, met twee licht-geele vlakken op de voorvleugels, de overige zyn oranje-kleurig. De onderzyde is roſchkleurig, met licht-geele vlakken.

N. 7. 8. Dit Beestje is wit met licht-bruine streepige vlakken. De onderzyde is 't zelfde, maar flauwer getekent.

N. 9. 10. De grondkleur dezer Kapel, zoo van de voor- als achtervleugels, is ligt-ſteengraauw, de voorvleugels hebben maar alleen een zwarte tekening; aan de onderzyde zyn deze voorvleugels ligt-zeegroen, en byna als boven met zwart getekent, de achtervleugels zyn byna wit. Zie een varierende, Tab. VII. N. 15. 16.

N. 11. 12. De kleur dezer Kapel is aan weerzyden wit, met flauw-bruine tekening, de puntjes der achtervlerken zyn ter zyde zwart.

N. 13. 14. Deze is van boven wederom licht-ſteengraauw, met zwarte randen om de vleugels. Aan de onderzyde zyn deze randen vaal-bruin, hier hebben de in 't midden ſteengraauwe voorvleugels, nog twee vaal-bruine vlakken, en de achtervleugels zyn verder ſchoon licht-geel. Deze is een Surinaamſche.

I

N. 15.

Num. 15. & 16. Alæ anticæ prope corpus dilute aurantii sunt coloris, inde porro dilute flavi, atque in universum fature fuscis vel nigris ornatae maculis. Posticæ quoque, fature fuscae aut nigrae, tractum saturate aurantium monstrant. Prona facie nihil diversi est, nisi in alis posticis, quæ parte anteriore aurantium colorem fature fuscis maculis pictum præ se ferunt, reliqua autem parte fature fuscae, serie albarum guttarum fimbriantur. Berbicensis hic est.

Num. 17. & 18. Papilio, media area ex luteo albus, fascia lata, fusca, alas ambeunte, ornatur. Ima facie color fasciæ ex dilute fusco in griseum vergit: reliqua pars alarum posticarum, uti & binæ maculae alarum anticarum, eleganter flavicant. Varietatem coloris vide Tab. VII.

Num. 13. & 14.

Num. 19. & 20. Utrunque concolor Papilio, media parte ex rufo carnei coloris, fascia circumdatur dilute fusca, ex griseo maculata.

Num. 21. & 22. Utraque facie amœne fuscus regnat color. Alarum anticarum latus series minutarum guttarum albicantium decorat; cujusmodi etiam series macularum, sed majorum, oblongarum, quæ nigrae fasciæ insistere videntur, in alis posticis cernitur. Facies prona eo tantum discrepat, quod alæ posticæ parte posteriore duplicem insuper seriem exiguarum macularum albertium gerant.

Num. 23. & 24. Alæ anticæ griseo cinereæ, paulo profundioribus maculis obnubilantur. Posticæ fusco rufæ, media area, quatuor monstrant maculas albas, oblongas, quibus & quinta sese adjungit rubra, lineolâ diametrali nigra divisa, interno alarum lateri inscripta: porro circa extremam oram series guttarum rubrarum, margine nigro cinctarum, collocatur. Aversa facies plane similis est.

Num. 25. & 26. Alarum ambitus utraque facie nigerrimus est, medio autem pallide flavescent.

Num. 27. & 28. Phalænula utrinque fusca, ex pallide rubello maculata.

Num. 29. & 30. Apices alarum anticarum nigri, macula majuscula nonnullisque minoribus, rufo rubris, distinguuntur. Reliquum ex rufo aurantii est coloris, quo etiam alæ posticæ, limbo nigro, rufis maculis picto, fimbriatæ, perfunduntur. Prona facie apices alarum anticarum quoque nigri sunt; sed maculae ac reliqua superficies dilute flavescent, nigris maculis interspersis. Alæ anticæ parte anteriore rufuli quid ostendunt.

TABULA OCTAVA ET VICESIMA.

NUM. 1. & 2. Papilio Sinensis facie superiore bruno fabarum Caffè colore tinctus, ocellis ornamentisque nigris pictus, alasque præterea anticas albis notis distinctus. Aversam faciem griseo luteam rufæ lituræ nigræque maculae & ocelli variant.

Num. 3. & 4. Papilio, similiter ac duo qui sequuntur, ex China oriundus, helvo nigris gaudet alis anticis, profundiore pictura obumbratis: apicibus insident ocelli nigri, annulo aurantii coloris cincti, centro albo notati: posteriora versus alii duo ocelli nigri cernuntur. Alæ posticæ

N. 15. 16. By het lyf zyn deze voorvleugels licht-oranje kleurig, verder licht-geel en geheel met donker-bruine of zwarte vlakken. De achtervleugels zyn mede donker-bruin of zwart, met een hoog-oranje streepvlak. De achtervleugels verschillen maar alleen aan de onderzyde, zynde boven aan oranje met donker-bruine vlakken, verder donker-bruin met eenen rand van witte stipvlakjes. Deze is uit de Berbices.

N. 17. 18. Deze Kapel is in 't midden geel-wit, met eenen breedten bruinen rand, die om de vleugels rond loopt: Deze is aan de onderzyde wat lichter graauw-bruin, 't overige der achtervleugels, gelyk mede de twee inschietende plekjes voor aan de voorvleugels, is schoon licht-geel. Zie hier van een kleur varieteit by N. 13. 14. Tab. VII.

N. 19. 20. Deze aan beide zyden eenkleurige Kapel, is in het midden roschvleeskleurig, rondom loopt een licht-bruine band, met gryze vlekken.

N. 21. 22. Ter wederzyden is deze Kapel van eene zacht-bruine kleur. De voorvleugels hebben aan de kant eene ry kleine ronde witte vlakjes, de achtervlerken een dergelyke, doch grooter ry, die ovaal en op eenen zwarten band schynen te staan. De onderzyde is 't zelfde, alleen hebben de achtervleugels hier onder aan nog eene dubbele ry kleine witte vlakjes.

N. 23. 24. De voorvlerken zyn graauw-rofchkleurig, met wat donkerder schaduwtige vlakken. De achtervleugels zyn bruin-rofch, in 't midden zyn vier langwerpige witte vlakken, de laatste, aan de byeenkomende kanten der vleugels, is rood met een zwarte middel-streep; verder loopt na

de onderkant dezer vleugels een ry roode vlakjes, een zwarte kant hebbende. De onderzyde is volmaakt het zelfde.

N. 25. 26. Van boven en onder is dit Kappelletje rondom de vierkjes git-zwart, en in 't midden licht flauw-geel.

N. 27. 28. Aan beide zyden is dit Nacht-Kappelletje bruin met rofch-flauwroode vlakken.

N. 29. 30. De punten der voorvlerkjes zyn zwart, met een groot en eenige kleine rofch-roode vlakjes. De verdere kleur, die zig ook over de achtervlerkjes, welke eenen zwarten rand met rofche vlakjes hebben, uitbreidt, is rofch-oranje-kleurig. Aan de onderzyde zyn de punten der voorvlerkjes ook zwart; de verdere kleur en die der vlakjes is licht-geelachtig met zwarte vlakjes, boven aan hebben de voorvleugeltjes iets, dat gezegd kan worden rofchkleurig te zyn.

ACHT-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**E bovenzyde van dit Chineesch-Kappelletje is bruin-koffykleurig, met zwarte oogjes en tekening, nevens een witte tekening op de voorvlerkjes. De onderzyde is graauw-geel met rofche streepjes en zwarte vlakjes en oogjes.

N. 3. 4. Dit Kappelletje, 't geen met de twee volgende mede uit China is, heeft vaal-zwarte voorvlerkjes met een donkerder tekening. De op de punten staande oogjes zyn zwart, met een oranje ringetje en wit middelftipje, naar beneden zyn nog twee zwarte oogjes. De achtervleugels zyn hoog-blaauw met oranje-kleurige oogjes en zwarte streepjes. De onder-

sticæ saturate cæruleæ, ocellos aurantii coloris nigrasque lituras monstrant. Prona facies, dilute fusca, interpersis aurantii coloris maculis, nigrisque lituris ac ocellis multum variatur.

Num. 5. & 6. Superior hujus Papilionis facies, ex griseo fusca, maculas oculiformes, magnas, annulis aurantii nigrique coloris cinctas, medio nigras punctoque albo notatas, ostentat: nonnullæ insuper maculæ aurantii vel rufi coloris, aliæque cinereo griseæ, nec non cinereo grisea fimbria alas ambiens, comparent. Prona facies, ex griseo pallide lutea, nigris ornamentis ocellisque fuscis ac nigris superbit.

Num. 7. & 8. Nigro hic pigmento infectus ex dilute rufo griseis maculis variatur: alæ posticæ macula rotunda, eleganter cærulea, nitent. Infra nigræ etiam sunt alæ anticæ, albo griseis & prope corpus aurantii coloris maculis ornata: posticæ dilute fusca, nigris figuris & fascia saturatius fusca distinctæ.

Num. 9. & 10. Supra dilute fuscus, obscurioribus lituris interfecatur, margineque ambitur subnigro, griseis guttis venusto. Infra flavescentes maculæ mediam aream ornant. Surinamum hujus & sex sequentium specierum patria est.

Num. 11. & 12. Nitide albus, ex nigro pictus, facie inferiore quoque alba fuscis veluti fasciis distinguitur.

Num. 13. & 14. Permultæ hujus species dantur colore tantum discrepantes. Hic quidem diluta flavedine conspicuus nigris oris circumdatur. Ora alarum posticarum nigra guttulis albis eminet: anterior quoque earum limbus albicat. Infra ex fordide luteo unicolor est, paulo obscuriore quasi umbra innubilatus.

Num. 15. & 16. Phalænula utrinque rubra, nigris punctis fimbriisque alarum.

Num. 17. & 18. Colore multum differt hic Papilio a vulgatiore sua specie. Luminosæ maculæ dilute flavæ sunt, ceteræ nigræ. Alarum anticarum tractus posterior ex parte quoque subfuscis maculis distinguitur. Limbus niger posticarum ex albo maculatus est. Prona facies gilvo fusco colore perfusa est: alæ anticæ primum duas monstrant maculas ex albo & luteo mixtas, deinde & totidem saturate flavas: posticarum maculæ dilute rufæ sunt, & limbus serie guttarum candidarum ornatus.

Num. 19. & 20. Medio albicat hic Papiliunculus, apices & margines anteriores alarum anticarum nigricant, inde diluti viroris non nihil accedit, quo etiam extrema alarum posticarum, quæ ceterum albæ sunt, imbuuntur. Infra quoque albicat, margine anteriore alarum anticarum limboque posticarum virescentibus.

Num. 21. & 22. Alæ anticæ, utraque facie concolores, nigræ sunt, cinereo griseis maculis linearibus pictæ. Posticæ quoque utrinque nigræ maculis sanguineis ornantur ita tamen, ut facie superiore aliquot accedunt maculæ griseæ, quibus inferior caret. Venuustus hic Papilio in Promontorio Bonæ Spei nascitur.

Num. 23. & 24. Et hic Capensis est, videturque prioris femella esse: Alis anticis non differt a præcedente. Posticæ etiam nigræ sunt maculisque sanguineis distinctæ, sed pronæ facie plures ejusmodi maculas monstrant. Corpus ex rubro & nigro eleganter maculatum est.

Num. 25. & 26. Ex *Epheborum* genere Papiliunculus Americanus, cæruleus, alas nigro margine

derzyde is zeer varieerende, als licht-bruin met oranjekeurig tusschen vlakken, zwarte streepvlakjes en oogjes.

N. 5. 6. Van boven is dit Kapelletje graauw-bruin, met groote oranje en zwart geringde oogvlakjes, die in 't midden zwart zyn met een wit stipje. Verder heeft het nog eenige oranje of roschkleurige en aschgrauwe vlakken, nevens een aschgrauw randje, 't geen om de vleugels loopt. Aan de onderzyde is de grondkleur bleekgrauw-geel met zwarte tekening en bruine en zwarte oogvlakjes.

N. 7. 8. Deze grondkleur is zwart, met licht-roschgrauwe vlakjes, de achtervleugels hebben elk een schoone ronde blaauwe vlak. Van onderen zyn de voorvleugels zwart met wit-gryze en by het lyf oranjekeurig vlakken, de achtervleugels zyn licht-bruin, met zwarte tekening en een wat donkerder-bruinen band.

N. 9. 10. De bovenzyde van dit Beestje is licht-bruin met donkerder-bruine tusschen-vlakken en rand, welke graauwe vlakjes heeft. De onderzyde is in 't midden wat geelachtiger gevlaakt. Dit met zes volgende foorten zyn uit Surinamen.

N. 11. 12. Dit Beestje is wit met zwarte tekening, en van onderen wit met een bruine bandachtige tekening.

N. 13. 14. Van deze zyn zeer veel alleen in kleur verschillende foorten; deze is schoon licht-geel gevlaakt met zwarte randen. De rand der achtervleugels heeft witte vlakjes en deze zyn ook wit aan de bovenkant. Van onderen is dezelve eenkleurig vuil-geel met een wat donkerder schadu.

N. 15. 16. Boven en onder is dit kleine Nacht-Kapelletje rood met zwarte stipjes en randen om de vleugeltjes.

N. 17. 18. Deze Kapel verschilt veel in kleur met een gemeender foort. De lichte vlakken zyn licht-geel, de verdere zwart, naar de beneeden kant zyn de voorvleugels ook gedeeltelyk bruinachtig gevlaakt. De zwarte rand der achtervleugels heeft witte vlakjes. De grondkleur der onderzyde is vaal-bruin, de voorvleugels hebben vooraan twee witte en geele, en wat laeger twee hoog-geele vlakken. De vlakken op de achtervleugels zyn licht-rofch, onder aan is een ry witte vlakjes.

N. 19. 20. In het midden is dit Kapelletje wit, de punten en voorkanten der voorvleugeltjes zyn zwart, waar op een weinig licht-groen volgt; de einden der witte achtervleugeltjes zyn mede licht-groen. Van onderen is het ook wit, met een groene voorkant aan de voorvleugeltjes, en een dergelyk randje om de achtervleugeltjes.

N. 21. 22. De voorvleugels zyn hier onder en boven even eens, namentlyk, zwart met aschgrauwe streepachtige vlakken. De achtervleugels zyn mede aan weêrzyden zwart, met bloedroode vlakken, doch op de bovenste zyde zyn hier nog eenige gryze vlakken, die zig op de onderzyde niet vertoonen. Deze fraaije Kapel komt van de Kaap de Goede Hoop.

N. 23. 24. Deze, welke my toefchynt het Wyfje van de voorgaande te zyn, is mede van de Kaap. De voorvleugels zyn egaal in kleur met de vorige. De achtervlerken zyn mede zwart met bloedroode vlakken, van onderen zyn hier maar alleen meer roode vlakken. Het lyf is ook fierlyk rood en zwart gevlaakt.

N. 25. 26. De bovenzyde, van dit West-Indisch *Pagetje*, is blaauw met zwart rondom de vleugeltjes. De onderzyde is zwart,

marginē circumscriptas habet. Infra niger est tēniaque cærulea alas anticas trajiciente decorus.

TABULA UNDETRICESIMA.

Omnes, quæ hac tabula exhibentur, species in Americanis nostris Coloniis proveniunt.

Num. 1. & 2. Alæ anticæ nigræ dilute flavis maculis variantur. Posticæ ex fusco flavæ nigro margine terminantur. Infra ex gilvo dilute fuscus color pallide flaventibus maculis per alas anticas distinguitur.

Num. 3. & 4. Hujus anticæ alæ nigræ sunt, ex sature flavo maculatæ. Posticæ cærulescentes rufo limbo cinguntur. Prona facies, ex subrubro rufa, pallide luteas in alis anticis maculas gerit.

Num. 5. & 6. Supra totus niger est, maculis tamen pallide flaventibus alas anticas pictus. Infra ex subrubro rufus maculas alarum anticarum cinereo griseas monstrat.

Num. 7. & 8. Helvo fusco colore perfusus, alas anticas cinereo griseis, posticas chermesini ruboris maculis ornatas ostendit: accedunt parte posteriore aliquot minutæ maculæ albentes. Aversa facies id modo privum habet, quod maculæ alarum posticarum dilute rubeant & saturatiore rubore circumdantur.

Num. 9. & 10. Apices alarum anticarum nigri sunt, reliquæ maculæ dilute flavi & aurantii coloris. Posticæ priore parte dilute flavo, deinde aurantio colore tinctæ sunt ac margine dilute fusco terminantur. Aversa facie alæ anticæ totæ dilute flavæ, maculas saturate flavas & nigras monstrant.

Num. 11. & 12. Ex griseo fuscus, albas super alis anticis maculas gerit. Posticæ inde a juncturis suis ad mediam usque aream sature flavicant, reliqua parte griseo fusca. Infra æqualis regnat color griseo fuscus, maculis albidis anticas modo alas variantibus.

Num. 13. & 14. Etiam hic ex griseo fuscus est; sed alas anticas purpureo rubra ornat macula, cui tēnia dilute flava, tenuior, adjacet. Aversa facies concolor est, nisi quod macula alarum anticarum pro dimidia parte saturate rubra porroque cinereo grisea sit.

Num. 15. & 16. Supra subfuscus est, ex nigro lineatus, alis posticis fascia lata, sature flava, nigris guttis varia, ornatis. Anticæ, prona facie, dilute fuscæ duas monstrant maculas cinereo griseas pluresque nigras. Posticæ albicantes, nigris maculis fuscisque figuris & flava adumbratione variantur.

Num. 17. & 18. Utrumque alarum par satura tinctum est flavedine, quæ versus anticarum extremitates paulo magis diluitur: maculæ nigræ intercedunt. Aversa facies eo tantum discrepat, quod extrema alarum anticarum longe pallidius flaveant, & contra multo saturatius prope juncturas superque alis posticis.

zwart, met een blaauwe streep op 't midden van de voorvlerkjes.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze volgende soorten zyn uit onze West-Indische Colonie.

N. 1. 2. De voorvlerkjes zyn zwart met licht-geele vlakken, de achterste zyn bruin-geel met eenen zwarten rand. Van onderen is het licht-vaalbruin, met flauw-geelachtige vlakken op de voorvlerkjes.

N. 3. 4. Deze heeft zwarte voorvlerken met hooger licht-geele vlakken, de achterste zyn blaauwachtig met eenen roschigen rand. De grondkleur van onderen is roodachtig-rosch met flauw-geele vlakken op de voorvleugels.

N. 5. 6. Deze bovenzyde is geheel zwart, met licht-flauw-geele vlakken op de voorvlerken. De onderzyde is roodachtig-rosch met afchgrauwe vlakken op de voorvlerken.

N. 7. 8. De grondkleur is vaal-bruin, met afchgrauwe vlakken op de voorvleugels, en carmyn-roode vlakken op de achtervleugels, onder aan zyn nog eenige witte vlakjes. De onderzyde is het zelfde, alleen zyn hier de vlakken op de achtervleugels licht rood, en met een hooger rood omtrokken.

N. 9. 10. De punten der voorvlerken zyn hier zwart; vervolgens zyn de verdere vlakken licht-geel en oranjeleu-

rig. De achterste zyn eerst licht-geel, verder oranjeleurig en door een' licht-bruinen rand omtrokken. Van onderen zyn de voorvleugels geheel zwart, met hoog en licht-geele vlakken, de achtervlerken heel licht-geel, waar op zig hoog-geele en zwarte vlakken vertoonen.

N. 11. 12. Deze Kapel is graauw-bruin, met witte vlakken op de voorvleugels, de achtervlerken zyn by 't lyf, halfwege, hoog-geel, verder graauw-bruin. Van onderen is dezelve egaal graauw-bruin, met witte vlakken op de voorvleugels.

N. 13. 14. De grondkleur dezer Kapel is mede graauw-bruin, de voorvleugels hebben een paars-roode vlak, waar tegen een smalle licht-geele streep volgt. Aan de onderzyde is de kleur egaal, alleen is hier de vlak op de voorvleugels half donker-rood en verder afchgrauw.

N. 15. 16. De bovenzyde is hier bruinachtig, met zwarte tekening, op de achtervleugels is een hoog-geele breede band met zwarte vlakjes. De voorvleugels zyn aan de omgekeerde zyde licht-bruin, met twee afchgrauwe en verder zwarte vlakken. De achtervleugels zyn wit met zwarte vlakken, bruine tekening en geel.

N. 17. 18. De voor- en achtervlerken zyn hier hoog-geel, 't geen naar de einden der voorvlerken wat lichter van kleur wordt, verder zyn de donkere vlakken zwart. De onderzyde verschilt maar allen, dat het geel aan de einden der voorvleugels zeer flauw, en by het lyf en op de achtervleugels zeer hoog van kleur is.

TABULA TRICESIMA.

SI exceperis num. 17. & 18. ceteros omnes, qui heic sistuntur, Papiliones credibile est nostris in America coloniis deberi.

Num. 1. & 2. Utrunque simili colore ac pictura decorum hoc animalculum, griseo fuscum, arcu ornatur per omnes alas circumeunte, plus quam semicirculari, dilute flavo, margine nigro succincto.

Num. 3. & 4. Supra, prope marginem anteriorem alarum anticarum, tænia eleganter cærulea eminet; reliqua area ex albo & nigro picta est. Infra subfuscus ornatus albam haphen distinguit.

Num. 5. & 6. Quæ Tab. XXVII. num. 3. & 4. expressa est, species ab ista generatim vix abludit, nisi quod hujus Papiliunculi facies inferior superiori illius, & versa vice, similis sit; ut credibile videatur errorem in adumbrando commissum esse.

Num. 7. & 8. Et hic admodum dissimilis est illi, quem Tab. XXVII. num. 1. & 2. sistit. Alæ solummodo posticæ & anticarum pars anterior, corpori proxima, multo saturatiore colore aurantio, nigris lineolis variato, infectæ sunt. Binæ quoque fasciolaræ, medium alarum anticarum trajicientes, aversâ facie, albæ sunt, non flavæ. Alæ itidem posticæ infra dilute rubello, quasi roseo colore nitent.

Num. 9. & 10. Papilio hic, ob aliquam picturæ similitudinem *Propugnaculum* vocatus, superne niger est, dilute flavis fere virefcentibus maculis ornatus. Infra color idem regnat dilute flavus virefscens, maculis ocellisque nigris eleganter interspersis: mediam aream distinguit nigra minutæ velut arcis adumbratio, cujus duplicium quasi mœnium intervallum ex gilvo coloratum est.

Num. 11. & 12. Papiliunculus utrinque nigro fuscus, maculis albis, magnis, parvis, conspicuus.

Num. 13. & 14. Haphe fusca est plurimis guttulis albis variata: medium alarum duæ trajiciunt tæniæ eleganter rubentes, fuscis maculis lineolisque distinctæ. Facies prona discrepat. Alæ anticæ fuscæ, ex albo guttatæ, prope corpus saturate rubent albisque lineolis decorantur: posticæ contra, itidem fuscæ albisque guttis pictæ, interno latere flavæ sunt rufaque litura divisæ.

Num. 15. & 16. Facies hujus superior nigro fusca, ex nigro picta, albis maculis gaudet. Inferior, luteo fusca, albis maculis nigraque adumbratione.

Num. 17. & 18. Orientalis mihi videtur hic Papilio esse & quidem Sinicus; quæ regio plurimarum ac diversissimarum specierum ferax est. Superiore facie dilute fuscus est, adumbratione nigra, maculis rubris & dilute flavis, ocellisque, qui circellis saturate rubris & nigris centroque albo constant. Prona facie alæ anticæ dilute cæruleæ rubras albasque maculas monstrant: posticas griseas, fascia lata, rufula succingit. Ocelli, ut supra.

Num. 19.

DERTIGSTE TAFEREEL.

Het is zeer waarfchynelyk, dat alle deze hier verbeeldde Kapellen, uitgezondert N. 17. 18. uit onze West-Indiën gekomen zyn.

N. 1. 2. Onder en boven is dit aardig Beestje van dezelfde kleur en tekening, namentlyk, graauw-bruin, over alle de vlakjes loopt een ronde wat meer dan halve cirkel, die licht-geel en door een zwart randje omtrokken is.

N. 3. 4. Op de bovenzyde, aan den voorkant der voorvlerkjes, heeft dit Kapelletje schoon blaauw, verder is het wit met een git-zwarte tekening. De onderzyde is wit met een bruinachtige tekening.

N. 5. 6. De foort op Tab. XXVII. N. 3. en 4. verschilt meerendeels maar alleen hier in, dat de bovenste zyde van dat Kapelletje, met de onderste zyde van dit, en de onderste zyde van dit, met de bovenste zyde van dat, overeenkomend is; mogelyk is hier een misflag in de aftekening begaan.

N. 7. 8. Komt ook zeer veel overeen met N. 1. en 2. dier evengenoemde Tab. Alleen zyn hier de achtervleugels, en het daar bovenstaande deel der voorvleugels by het lyf van deze Kapel, veel hooger van kleur, namentlyk, donker-oranje met zwarte streepachtige tekening. De twee breede streepen, staande in het midden der voorvleugels, zyn hier aan de onderzyde ook niet geel, maar wit. De achtervleugels zyn hier van onderen ook licht of rooze-roodkleurig.

N. 9. 10. De bovenzyde van dit Kapelletje, 't geen, om zyn daar na gelykende tekening, 't Fortresje genaamd wordt,

Tome IV.

is zwart met licht-geel, eenigfints groenachtige vlakken. De onderzyde heeft dezelfde licht-geele en iets naar 't groen hellende kleur; zwarte vlakjes en oogjes versieren 't overige, gelyk mede de middelste tekening, die vry wel naar een kleine Fortificatie gelykt, en binnen deszelfs dubbelen zwarten omtrek vaal gekleurd is.

N. 11. 12. Aan beide zyden is dit Kapelletje donker-bruin, met witte kleine en groote vlakken.

Num. 13. 14. Deze grondkleur is bruin met veele kleine witte vlakjes, over het midden der vleugels loopen twee schoon roode streepen, met bruine vlakjes en streepjes. De onderzyde verschilt. De bruine met witte vlakjes getekende voorvlerken zyn, by 't lyf, donker-rood met zwarte streepjes, en de bruine met wit gevlakte achtervlerken zyn, by 't lyf, geel met een rosfche streep.

N. 15. 16. Op de bovenzyde is deze foort donker bruin, met zwarte tekening en verder wit gevlakt. Van onderen is dezelve geel-bruin, met witte vlakken en zwarte tekening.

N. 17. 18. Deze Kapel fchynt my toe een Oost-Indische, en wel uit China te zyn, alwaar zeer veele en verschillende dezer foorten gevonden worden. De grondkleur der bovenzyde is licht-bruin met zwarte tekening, licht-geele en roode vlakken, en ronde oogjes, die uit donker-roode en zwarte cirkels, met een wit middelftipje, bestaan. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels licht-blaauw, met roode en witte vlakjes. De achtervlerkjes zyn grys, onder met eenen rosfchen breedten band, de oogjes zyn hier even als op de bovenzyde.

K

N. 19.

Num. 19. & 20. Utraque facies in universum dilute cinerea utcunque in rufum vergit. Superne ornatus niger est, oraque ex subfusco luteo fimbriantur. Utrumque alarum par fenas gerit maculas oculateas, nigras, centro albido: per medium alarum posticarum duæ decurrunt lineæ subtiles, dilute rubentes, posteriora versus arcuatim convergentes. Facie averfa ocelli nigri circello rufulo inclusi sunt, orasque alarum ambiens fimbria ex rufo rubet.

Num. 21. & 22. Surinamensis Papilio niger, maculis ad oras alarum anticarum dilute flavis, nigris punctis notatis; quæ vero prope corpus sunt, quæque nigras alas posticas variant, maculæ arantio nitent colore. Ima facies consimiliter habet, nisi quod extrema alarum anticarum non ex luteo, sed ex dilute viridi maculata sint.

Num. 23. & 24. Tab XXVII. num. 15. & 16. gemina species exhibita est. Huic id singulare cernitur, quod ante fasciolam rubram alarum posticarum nonnullæ lineolæ albæ comparent. Prona facie dilute fusco perfusa est colore, qui in apicibus alarum anticarum atque inde ad medium usque posticarum, forma macularum interlucet.

Num. 25. & 26. Utrunque spadiceus Papilio dilute virescentem modo maculam in superiore alarum priorum facie monstrat. Alas posticas, utraque facie, subrubella ornat macula, marginemque posteriorem guttulæ aliquot albæ variant. Quem Tab. XX. num. 17. & 18. depictum dedimus, huic similis est, nec nisi macularum situ differt.

TABULA TRICESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Facies superior fusco infecta colore, media parte prope corpus elegantissimo cæruleo resplendet tono: maculæ aurantii coloris oram in ambitu adornant. Prona facies subfusco grisea, ex dilute rufo maculata, per oras alarum fusca, ocellos gerit medio nigros & ex albo punctatos, circello aurantii coloris, alioque nigro circumdatos, quorum bini posteriores, in alis anticis, maculæ fusco nigricanti insident, anteriores autem cinereo griseo anulo concluduntur.

Num. 3. & 4. Et hic fuscus est maculaque ex cæruleo venuste refulgente, sed longe ampliore, medio alarum ornatus: alæ anticæ duas monstrant tæbias obscure griseas: ad extremum posticarum duæ quoque fasciæ saturate fuscae, arcuatæ visuntur. Ima facies, dilute fusca, plurimis picta est ornamentis nigris: apices alarum anticarum maculas tres præ se ferunt oculateas, medio nigras, centro albo, orisque saturate aurantiis & nigris decoras. Præter minutas duas maculas, dilute griseas, undulatas, etiam concolor alia, latior longiorque, inde ab alis anticis in priorem partem posticarum sese expandit, nigris striis variata: alæ posticæ quoque versus extremitatem simili quæque tæniola grisea, obliqua, distinguuntur. Insignes duo oculi heic conspicui sunt, medio obscure grisei punctisque albis notati, circello primum flavescente, alteroque fusco cincti. Reliqui quatuor ocelli itidem nigri albique sunt & aurantiis nigrisque cellis

N. 19. 20. Dezer grondkleur is aan beide zyden heel licht-aschkleurig, iets naar 't rotsche hellende; de tekening is op de bovenzyde zwart, om den rand bruinachtig-geel. De voor- en achtervleugels hebben zes zwarte ronde oogvlakjes met een wit stipje, twee licht roode fyne, onder naar elkaar toeloopende, streepjes staam op het midden der achtervleugeltjes. Aan de onderzyde hebben de zwarte oogvlakjes rondom een rosch randje, de om den rand der vleugels loopende tekening is hier rosch-rood.

N. 21. 22. Deze Surinaamsche Kapel is zwart, de vlakken op de einden der voorvleugels zyn licht-geel met fyne zwarte stipjes, dicht by 't lyf zyn de vlakken oranjkleurig, zoo mede op de zwarte achtervleugels. De onderzyde is even eens, uitgezondert dat de einden der voorvleugels hier licht-groenachtig, in plaats van geel, gevlakt zyn.

N. 23. 24. Op Tab. XXVII. N. 15. en 16. is een diergelyke soort verbeeldt, deze verschilt alleen hier in, dat boven de roode streep-vlak op de achtervleugels, zig eenige witte streepjes vertoonen. De onderzyde heeft een licht-bruine grondkleur, die zig vlaksgewys vertoond op de punten der voorvleugels, en half wegen naar onderen op de achtervleugels.

N. 25. 26. Zoo wel onder als boven is deze Kapel licht kastanje-bruin, de voorvleugels hebben alleen op de bovenzyde elk een licht-groene vlak. De achtervleugels hebben, zoo wel onder als boven, een licht-roode vlak, en onder rondom den rand eenige witte vlakjes. Op Tab. XX. by N. 17. en 18. is een diergelyke verbeeldt, doch de plaatsing der vlakken zyn verschillende.

EEN-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**E grondkleur dezer bovenzyde is bruin, in 't midden by het lyf is dezelve schoon weerfchynend blaauw, de vlakken rondom de kant zyn oranjkleurig. De onderzyde is bruinachtig-graauw, met licht aschkleurige vlakken, rondom zyn de randen der vleugels bruin. De oogjes zyn in 't midden zwart met witte stipjes, om welke een oranjkleurige en zwarte rand is, de benedenste twee, op de voorvleugels, staan op een donker-bruine vlak, de voorste zyn buiten om met eenen asch-graauwen rand omtrokken.

N. 3. 4. De grondkleur is hier mede bruin, de schoone blinkende blaauwe vlak is hier in 't midden der vleugels veel grooter, de voorvleugels hebben elk twee donker-graauwe streepen, onder aan de achtervleugels zyn ook twee donker-bruine kromloopende vlakken. De onderzyde is licht-bruin, met zeer veel fyne zwarte tekening, op de punten der voorvleugels zyn drie ronde oogvlakjes, die in 't midden zwart zyn, en een fyn wit stipje, en donker-oranjkleurige en zwarte randen hebben. Buiten twee licht-graauwe kleine slangachtige vlakjes, vertoond 'er zig ook nog een diergelyke breedte groote, die over de voorkant der achtervleugels, met zwarte tekening, heen loopt. De achtervleugels hebben onder aan ook elk een diergelyke schuinstaande graauwe streep. De twee groote oogen zyn hier in 't midden donker-graauw met witte vlakjes, hierom loopt een geelachtige, en daarom een bruine cirkel. De vier overige oogvlakjes zyn mede zwart en wit, met oranjkleurige en zwarte cirkels. Deze en de voorgaande soort verschillen merkelyk met

cellis inclusi. Isthæc & antecedens species in Americanis nostris coloniis nascuntur, multumque discrepant a consortibus suis tum supra in hoc opere, tum a *Meriana* descriptis.

Num. 5. & 6. Papiliunculus fuscus, nigris striis lineatus, grandem maculam saturate flavam, fere aurantiam, in alis anticis ostentat: posticas duæ ornant albæ, oblique convergentes. Prona facies saturate flava, albis striis maculisque conchatis picta. Orientalis est.

Num. 7. & 8. Supra infraque sordide luteus, obscure fusco limbo alas posticas, facie supina, succingitur, eodemque pallide fusco, facie prona. Surinamensis & hic est & qui sequuntur.

Num. 9. & 10. Facies superior griseo lutea est, ora alarum anticarum anteriore fusca, reliqua circumferentia fuscis punctis notata. Ima facies saturate flava punctis rufo rubris variatur.

Num. 11. & 12. Utrunque niger maculis aurantii coloris distinguitur.

TABULA TRICESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Papilio apud istarum rerum cultores *Pallium discolor* appellatus, Germaniæ quidem proprius, in Hollandia tamen etiam, licet raro, occurrens, media parte faciei superioris purpureus est lataque fascia nigra, cæruleis guttis decora, quam alia ambit dilute flava, cingitur. Inferior facies obscure grisea, subtilibus lineis nigris picta, albescente & luteo limbo fimbriatur.

Num. 3. & 4. Ejus Papilionum indigenarum generis, cui nostrates *Oculi Pavonini* nomen dederunt, hæc quidem insolita species est, plane, quantum scio, ignota, spuria forsitan & degener. Alæ anticæ saturate rubent, quatuor maculis griseis distinctæ: extremitates & ora anterior, obscure griseo perfusæ colore, duabus maculis luteis, totidemque oculis partim obscure griseis, partim luteis, superbiunt: horum ocellorum parti griseæ macula insidet rubra, huicque nigra, insuperque guttulæ quatuor griseæ inscriptæ sunt. Alæ posticæ quoque obscure griseæ parte posteriore in saturate rubrum abeunt: griseam sedem duæ ornant maculæ oculæ, grandes, arcu nigro efformatæ; media area ex nigro & griseo maculata. Limbi harum alarum nigri. Facies prona obscure fusca nigrisque lineis & maculis decorata est: alæ anticæ complures maculas minutas, albidas, posticæ modo duas ostendunt.

Num. 5. & 6. *Discoloris Pallii* hæc species multum a priore differt: media enim sede obscure rubet; prope oras series guttarum cærulearum confita est; oræ ipsæ alarum ex subfusco flavent. Aversa facies ex fusco rubet, alis ex cinereo fimbriatis.

Num. 7. 8. 9. & 10. Eruca graminei viroris, annulis nigris, ex rubro punctatis, a Fœniculo nomen accepit, quia hujus herbæ esu maxime delectatur. Nympha quoque graminis more virefcit, aliquot nigris punctis notata. Qui ex hac prognascitur, Papilio *Ephebus Regina* audit. Alæ anticæ dilute flavæ ex nigro variantur: posticæ similiter pictæ nigram insuper fasciam,

met diergelyke reeds hier in dit werk, en de by *Meriaan* beschrevene foorten, en zyn uit onze West-Indiën.

N. 5. 6. Dit bruin met zwarte streepjes getekend Kapelletje, heeft een groote donker-geele naar 't oranje hellende vlak op de voorvleugels, twee witte schuinsche naar elkaar toeloopende vlakken staan op de achtervleugels. De onderzyde is hoog-geel, met witte streepige en schulpachtige vlakjes. Het zelve is uit Oost-Indiën.

N. 7. 8. Dit beestje is boven en onder vuil-geel, met eenen donker-bruinen rand op de bovenzyde, en flauw-bruinen rand op de onderzyde der achtervleugeltjes. 't Is met de volgende uit Surinamen.

N. 9. 10. Deze bovenzyde is graauw-geel, de voorkanten der voorvleugels zyn bruin, de verdere rand is getekend met bruine stipjes. De onderste zyde is hoog-geel, met rosch-roode stipjes.

N. 11. 12. Boven en onder is deze soort zwart, met oranje-keurige vlakjes.

TWEË-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze Kapel is by de Liefhebbers bekend onder de benaming van de *Bontemantel*; zy is eigen aan Duitschland, doch word hier in Holland ook gevonden, hoewel zeer zeldzaam. Het middelste gedeelte der bovenste zyde is purper-paars, om welke een breede zwarte band met blaauwe vlakjes, en hier om een licht-geele, heen loopt. De onderzyde is donker-grys met fyne

zwarte tekening; deze is mede door eenen witachtigen en geelen rand versiert.

N. 3. 4. Dit is een vreemde soort van onze inlandsche *Paauw-oog* Kapel, welke, voor zoo verre my bewust, geheel onbekend is, mogelyk zal het een verbafterde soort zyn. De voorvleugels zyn donker rood, met vier gryze vlakjes, aan de einden, en de voorkant is donker-graauw, op welke kleur twee geele, en twee oogvlakken staan, die mede donker-graauw en half-geel zyn. Op het graauw in deze oogvlakken is een roode, en daar op een zwarte vlak, als mede nog vier kleine gryze vlakjes. De achtervleugels zyn mede donker-grys, en naar beneden donker-rood, in de gryze kleur worden, door eenen zwarten halven omtrek, twee groote oogvlakken geformeert, die in 't midden zwart en grys gevakt zyn. De randen dezer vleugels zyn zwart. De onderste zyde is donker-bruin, met zwarte tekening en vlakjes, en hier hebben de voorvleugels verscheide kleine witte vlakjes, en de achtervleugels hebben 'er twee.

N. 5. 6. Deze soort van *Bontemantel* verschilt merkelyk met de eerste soort. Deze is op 't midden donker rood, naar de einden loopt mede een ry blaauwe vlakjes, en de rand der vleugels is bruinachtig-geel. De onderzyde is bruin-rood en de rand der vleugels alchkleurig.

N. 7. 8. 9. 10. Deze Rups is grasgroen, met zwarte banden, welke roode stippels hebben; zy wordt de Venkel-Rups genaamd, om dat zy dit kruid het liefst tot haar voedsel neemt. De Ninf is mede licht-groen met eenige zwarte streepjes. De Kapel, hier uit voortkomende, heeft de benaming van *Page de la Reine*. De voorvleugels zyn licht-geel met

fciam, maculis cæruleis decoram, duasque maculas rubras ad internam oram sitas, monstrant. Pronæ faciei eadem fere ratio est. Indigena est.

Num. 11. & 12. Et hic indigena est, sed rarius occursit, *Ephebus Regis* dictus. Languidam ejus flavedinem nigræ maculæ, tæniarum more productæ, ornant. Sede posteriore, prope exochas, lunulæ habentur cæuleæ, nigrori insidentes, pauloque antierius duæ maculæ sature rubræ & nigræ. Pronæ faciei similis fere ornatus est, nec nisi alæ posticæ paulo saturatius flavicant. Eruca ejus dilute flava, subtilibus maculis rubris versicolor, Brassicam rubram inhabitat, rarissima tamen in Belgio, nec admodum frequens in Germania.

TABULA TERTIA ET TRICESIMA.

Omnia hujus Tabulæ Insecta Coloniis nostris Americanis debentur.

Num. 1. & 2. *Phalænula* est, saltem ad illas species referenda, quæ ob antennas filiformes, nec præpilatas, a Papilionibus diurnis distinguuntur. In ea æque ac in reliquis, quæ proxime sequuntur, *Epheborum* speciebus, admirabilis naturæ virtus simplicitate se commendantem venustatem ob oculos ponit. Facies superior, in universum, ex cinereo griseo unicolor, alarum oras in ambitu aureis velut guttis nitentes præbet: per medium alarum tæniola dilute flavens protenditur, quam utroque latere linea aurea distinguit. Aversâ facies dilute cinerea est.

Num. 3. & 4. Si antennas spectes, priori congenerem dixeris. Facies superior flavescent ex rufo inumbratur. Utrarumque alarum limbos series nigrarum macularum & ante has series punctorum aureorum ornat. Anteriore alarum anticarum ora duo siti sunt ocelli nigri, centro albido: pone hos arcus cernitur aureus, quem linea aurea longum producta trajicit. Ima facie anticæ alæ dilute subfuscæ sunt, posticæ saturatius rufæ.

Num. 5. & 6. *Ephebulus* duodenis exochis præditus, alas anticæ albas, prope corpus flaventes, apicibus saturate fuscas, aurea linea internitente, monstrat. Posticæ saturate luteæ guttulis aureis, & lunulis aliquot nigris superbiunt. Inferior facies alas anticæ languide luteas albasve ostendit, extremis dilute fuscis, intermedia stria albente distinctis: posticæ aureæ quoque maculæ flavescente super area ornant.

Num. 7. & 8. *Ephebulus* duodenis exochis, alas gerit anticæ dilute flavedine eleganter tinctas, extremis & sede posteriore nigrofuscas. Posticæ griseæ sunt. Ima facie anticæ albescunt, limboque sature fusco, linea aurea prope oras externas distincto, ambiuntur: posticæ, hac sede pariter saturate flaventes, aureolis guttis renitent.

Num. 9. & 10. *Ephebulus* denis exochis, alas anticæ ex rubello albentes habet, oris fuscis, linea alba interstinctis, qua facies inferior, ceterum similis, caret. Posticæ supra, parte priore dilute flavæ sunt, posteriore nigro fuscæ: infra, parte dimidia ex rufo albidæ, reliqua sordide virides, guttulis aureis.

Num. 11.

met zwart, en zoo mede de achtervleugels; doch deze hebben eenen zwarten band met blaauwe vlakken, en naar de binnen zyde nog twee hoog-roode vlakken. De onderste zyde verschilt weinig. Deze is een Inlandsche.

N. 11. 12. De soort, welke wy hier verbeelden, is mede een Inlandsche, doch zeer zeldzaam, en word de *Page du Roi* genaamd, is heel slaauw licht-geel met zwarte streepvlakken. Onder by de punten vertoonen zich blaauwe halfmaanswyze vlakjes, die in 't zwart staan, en wat hooger ziet men twee hooge roode en zwarte vlakken. De onderzyde verschilt weinig, zynde alleen de achtervleugels wat hooger-geel. De Rups dezer Kapel is licht-geel, met fyne roode vlakjes, en onthoudt zich op de roode kool, doch zy is zeer raar hier te Lande, en niet gemeen in Duitschland.

DRIE-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze hier verbeelde Diertjes hebben haaren oorsprong uit onze West-Indische Colonie.

N. 1. 2. Is een Nacht-Kapelletje, of ten minsten een dier soorten, welke zich door hunne ongeknopte en draadachtige sprietjes van de Dag-Kapellen afzondert. Hier heeft de wonderwerkende Natuur, gelyk als in de straks volgende *Pages*, of Puntvleugelige soorten, eene eenvoudige schoonheid ten toon gesteld. De bovenzyde is in 't geheel eenvoudig afchgrauw, rondom de randen der vleugeltjes leggen kleine goudse dropjes. Over het midden der vleugels loopt een licht-geel bandje, ter wederzyde door een finale goudse streep van het overige afgescheiden. De onderzyde is licht-grauw.

N. 3. 4. Ten opzichte van deze sprietjes schynt dit soort tot

het voorige te behooren. De grondkleur der bovenste zyde is geelachtig met rosfche schaduw. De voor- en achtervleugeltjes hebben rondom de kant een ry zwarte vlakjes, en daar boven eene ry kleine goudkleurige stipjes. Voor, aan de kant der voorvleugeltjes, staan twee zwarte oogjes, met een wit middelstipje, wat laager loopt een kromme goudse, en daar over een lange goudse streep. De voorvlerkjes zyn aan de onderzyde licht-bruinachtig, en de achtervleugeltjes donkerder rosfchkleurig.

N. 5. 6. De voorvleugels van dit twaalfpuntig *Page*je zyn witachtig, by 't lyf geelkleurig, de einden zyn donker-bruin met een goudse streep. De achtervleugels zyn donker-geel, met goudse dropjes en eenige zwarte halve maantjes. De onderzyde heeft slaauw-geel of witte voorvleugels, die aan de einden licht-bruin, in 't midden met een witachtige streep voorzien zyn. De achtervlerken hebben ook goudse vlakjes, die op eenen geelachtigen grond staan.

N. 7. 8. Dit twaalfpuntige *Page*je heeft mooi licht-geele voorvleugeltjes, die aan de einden en naar onderen donker-bruin zyn. De achtervleugels zyn grauwig-grys. Van onder zyn de voorvleugels witachtig met eenen donker-bruinen rand, in welken, aan de einden, een goudkleurige streep is. De achtervleugels zyn hier mede donker-geel met goudse dropjes.

N. 9. 10. Deze tienpuntige diergelyke soort, heeft de voorvlerkjes mede roodachtig-wit met bruine einden, waar door een witte streep loopt. Aan de onderzyde zyn dezelve 't zelfde wit met bruine einden. De achtervlerkjes zyn, op de bovenzyde, in 't midden licht-geel, en naar beneden donker-bruin. Van onderen zyn dezelve half-rofch of roodachtig-wit, verder vuil-groen met goudse dropjes.

N. 11.

Num. 11. & 12. Duodenis exochis *Ephebus*, supra, media parte alarum albescens, oris apicibusque est fuscis, prope corpus flavicat. Anticis præterea alis binæ grandiores inscriptæ sunt maculæ nigræ, posticis totidem minores. Infra anticarum similis fere ornatus spectatur: at posticæ heic flavescentes aureis guttulis nigrisque maculis superbiunt.

Num. 13. & 14. *Ephebus* denis exochis, alas anticas utraque facie concolores gerit, albescen-tes nimirum limboque fusco, linea nigra distincto, circumdatas: anteriore sede nigræ cernuntur maculæ, & prope corpus flavescent obumbratio. Posticarum facies supina prope exortum al-bescit, dein flavum tandemque fuscum induit colorem, serie aurearum guttularum superaddi-ta: prona facies antierius flavescent, inde albida, tessellis nigris lateraliter decoratur, postremo, languide flava, duas ostentat series macularum aurearum, pone quas fuscus demum color oras exochasque obscurat.

Num. 15. & 16. Alæ anticæ, ora anteriore atque apicibus fuscæ, parte posteriore nigræ, medio albæ sunt. Aversa facies medio albicat, prope corpus flavescent, oris circumcirca ni-gris. Alæ posticæ, exochis decem instructæ, supra flavæ, extremis subfuscæ sunt: infra quo-que partim flavescent, at posteriora versus, infuscata, duplici serie aurearum guttularum deco-rantur.

Num. 17. & 18. *Ephebi* hujus quatuor exochis præditi utraque facies fere concolor est. Dilute griseam haphen superne helva, inferne dilute fusca pictura distinguit. Prope exochas, utraque facie, quatuor nigri & saturate lutei ocelli conspiciuntur.

Num. 19. & 20. Quadripinnis iste *Ephebus* alas anticas gerit supra nigras vel sature fuscas, parte tamen posteriore exigua eodem saturo velut holosericeo virore infecta, quo universa ala-rum posticarum superficies renitet. Prona facies dilute grisea, subtili adumbratione ac gilvis maculis ornata, quatuor guttulas sature flavas, ad radicem pinnarum, monstrat.

Num. 21. & 22. Papiliunculus, supra & infra sature luteus, nigris aut obscure fuscis fascio-lis, plurimisque albis maculis variegatur.

Num. 23. & 24. Nec absimilis est minor ista species, cujus fasciolæ, præsertim facie pro-na, magis in fuscum vergunt.

Num. 25. & 26. Superne ex helvo nigrescent, nigra adumbratione & macula grandiore a-liaque minore, albis, in utroque apice alarum anticarum conspicuus est. Prona facies dilute & sature flava, ex nigro undulata, fascia fusca ambiente ornatur. Oræ alarum anticarum, magna macula alba insignes, porroque fuscæ, albis decorantur guttulis, quæ veluti catenulam for-mant, etiam per alas posticas, sature flavo colore tinctas, sese extendentem.

Num. 27. & 28. Papilio utrinque concolor. Alæ ex flavescente aurantio colore perfusæ, maculis dilute flavis, limbisque fuscis variantur.

N. 11. 12. De bovenzyde van deze twaalfpuntige *Page*, is in 't midden der vleugels witachtig, de randen, by wel-ke wy de punten ook begrypen, zyn bruin. By 't lyf is een geele kleur. De voorvleugels hebben twee groote, en de achterste, twee kleine zwarte vlakjes. De voorvleu-gels zyn aan de onderzyde genoegzaam 't zelfde; doch de achterste zyn hier geelachtig, met goude dropjes en zwarte vlakjes.

N. 13. 14. De voorvleugels van deze tienpuntige *Page*, zyn boven en onder 't zelfde, namentlyk witachtig, met eenen bruinen rand omtrokken, door welke een fyne zwarte streep loopt, aan de voorzyde zyn zwarte vlakjes, en by 't lyf is eene geele kleur. De achtervleugels zyn op de boven-zyde, by haar begin, witachtig, vervolgens geel, en verder bruin met eene ry goude drop-vlakjes. Aan de onderzyde zyn dezelve, aan haar begin, geelachtig, vervolgens wit, ter zyde met zwarte dobbelsteenachtige vlakjes, verder flauw-geel met twee ryen goude vlakjes, waar op de puntjes in een bruine kleur vallen.

N. 15. 16. Deze voorvleugels zyn van vooren en aan de einden bruin, naar onderen zwart, in 't midden wit. Om-gekeert, zyn dezelve in 't midden wit, by 't lyf wat geel en rondom zwart. De achtervleugels, die tien punten heb-ben, zyn op de bovenzyde geel, aan de einden bruinachtig. Van onderen ook gedeeltelyk geel, wat verder naar bene-den bruin, met een dubbele ry goude dropjes.

N. 17. 18. De boven- en onderzyde is genoegzaam 't zelf-

de in deze vierpuntige *Page*, namentlyk licht-graauw, van boven met een vaale, en van onderen met een licht-bruine tekening. Vier zwarte en donker-geele oogvlakjes zyn op de onder- en bovenzyde, beneden by de puntjes.

N. 19. 20. Aan de bovenzyde heeft deze vierpuntige *Page* zwarte of donker-bruine voorvlerkjes, die echter, naar on-deren, een klein gedeelte, met geheel de achtervleugeltjes donker-fluweelachtig-groen zyn. Van onderen is het licht-graauw, met een fyne tekening en licht-vaale vlakjes, hier staan ook vier donker-geele vlakjes beneden by de puntjes.

N. 21. 22. Onder en boven is dit Kapelletje hoog-geel, met zwarte of donker-bruine banden, en zeer veele witte vlakjes.

N. 23. 24. Zoo mede deze soort, die iets kleinder is, de banden of de donkere kleur, vooral aan de onderzyde, helt meerder naar 't bruin.

N. 25. 26. Deze bovenzyde is vaal-zwart, met zwarte tekening, en een groote en kleine witte vlak op elke punt der vleugel. Aan de onderzyde is het licht- en hooger-geel, met zwarte tekening, en eenen bruinen daar om loopenden band. De einden der voorvleugels hebben een groote witte vlak, en zyn verder bruin met witte vlakjes, die als een keeten, onder op de achtervleugels, doch aldaar op eenen hoog geelen grond, doorloopen.

N. 27. 28. De onder- en bovenzyde van deze Kapel is het zelfde. De voor- en achtervleugels zyn geelachtig-oran-jekleur, met licht-geele vlakken en bruine randen,

TABULA TRICESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. & 2. Bipinnis iste *Ephebulus* vel caudatus Papilio supra fuscus est, ex nigrofusco taniatus, infra ex fusco & albo varius.

Num. 3. & 4. Utramque hujus superficiem, sature flavam, cinereo grisea pictura mirifice exornat.

Num. 5. & 6. Papilio supra infraque flavus, sature fuscis fasciis plurimisque albis guttulis superbit.

Num. 7. & 8. Alæ superne, prope juncturas, quoque flavæ sunt, ceterum vero saturate fuscæ albisque guttulis distinctæ. Aversa facies etiam flavet; alæ tamen anticæ duas monstrant fasciolas fuscas, posticæ plus media parte fuscæ sunt: albæ guttulæ & heic adsunt.

Num. 9. & 10. Utrunque flava hæc species ex fusco picta est.

Num. 11. & 12. Facie superiore ingens macula fusca medium occupat, quatuor albis maculis anterieus distincta: ambit hanc aream dilute flavus color, compluribus ocellis fuscis variatus, ac fimbria itidem fusca circumdatus. Alæ anticæ, facie prona, languide flavescentes rubro rufis maculis, lineis nigricantibus ocellisque albo nigris superbiunt. Posticæ ex dilute rufo quasi flavescentes nigra adumbratione gaudent.

Num. 13. & 14. Prægrandis *Ephebus*, exochis duabus, dilute fuscus utrinque, saturate fuscis maculis, oblongis, varius, facie prona duas monstrat taniolas albas, obliquo ductu posteriora versus invicem convergentes, binasque alias, leviter arcuatas, ad oram lateralem utriusque alæ posticæ: macula insuper alba anteriore alarum anticarum sede, prope corpus, cernitur.

Num. 15. & 16. *Ephebus* senis exochis, supra elegantissime cæruleus, sex maculas albas, in apicibus alarum anticarum gerit. Ima facies & ipsa, diverso tamen gradu, cærulea, ocellis albis, nigro centro decoris, renitet.

Num. 17. & 18. Utraque facie dilute fuscus, dilute griseas maculas, ora nigra cinctas, exhibet. Alas posticas alba trajicit litura, cujusmodi plures faciem aversam ornant.

Num. 19. & 20. Supra color spadiceus regnat, sature virescentibus maculis variatus. Infra ex purpurascente rufus paulo dilutioribus maculis, quarum minores albicant, distinguitur: posteriore sede alarum posticarum, secundum oram nigricantem, series guttarum ex dilute cæruleo virescentium est disposita.

Num. 21. & 22. Phalænula cauda setosa, medio alarum dilute flavo, circumferentia ex dilute fusco fimbriata. Prona facie color fimbriæ languidior est.

Num. 23. & 24. Papilio utrinque sature fuscus, maculis alarum fordide virescentibus, ora passim albida.

Credibile est aut omnia hæc animalcula, aut certe pleraque Americana esse.

VIER-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **O**P de bovenste zyde, is dit tweepuntig *Paagetje* of Staart-Kapelletje, bruin met donker-bruine streepvlakken. Van onderen is het bruin en wit.

N. 3. 4. De grondkleur is boven en onder hoog-geel, waar op zig vertoont een sierlyke roschbruine tekening.

N. 5. 6. Aan de boven- en onderzyde is dit Kapelletje geel, met donker-bruine banden, en zeer veele kleine ronde witte vlakjes.

N. 7. 8. By het lyf, op de bovenzyde, zyn deze vlerkjes ook geel, verder donker-bruin met witte vlakjes. Omgekeert, is het mede geel, doch de voorvleugels hebben twee bruine banden, en de achtervleugels zyn hier meer dan halfwege bruin; verder ziet men hier dezelfde ronde witte vlakjes.

N. 9. 10. Aan de beide zyden is deze foort geel met bruine tekening.

Num. 11. 12. Op de bovenzyde, in 't midden, is een groote bruine vlak, vooraan met vier witte vlakjes, hier om is de kleur licht-geel, met verscheide oogjes van eene bruine tekening, de rondlopende rand is mede bruin. De voorvlerken zyn aan de onderzyde flauw-geel, met rood-rotsche vlakken, zwarte tekening, en zwarte en witte oogjes. De achtervleugels zyn wat lichter- en geelachtiger-rotsch met zwarte tekening.

N. 13. 14. Deze groote tweepuntige *Page* is ter wederzyden licht-bruin, met donker-bruine streepvlakken. Op de onderzyde ziet men twee witte, schuinseftaande en onder

tot elkaâr toeschietende streepen, zoo mede twee wat kromlopende, ter zyde op elke achtervleugel; voor aan, by 't lyf, is op de voorvleugels ook een witte vlak.

N. 15. 16. Deze zespuntige *Page*, is op de bovenzyde schoon licht-hemelsblauw, met zes witte vlakjes op de punten der voorvleugels. De onderzyde is mede, doch vershillend, blauw, met witte oogvlakjes, die een zwart middelvlakje hebben.

N. 17. 18. Is aan beide zyden licht-bruinachtig, met licht-afschraauwe vlakjes, die door een zwart randje omtrokken zyn. De streep op de achtervleugeltjes is wit. Van onderen hebben de achtervleugeltjes nog meer witte streepjes.

N. 19. 20. De grondkleur dezer bovenzyde is kastanje-bruin, de vlakken zyn donker-groenachtig. Op de onderzyde zyn deze vlakken wat lichter, en de kleine zyn wit. De grondkleur is hier paarschachtig-rotsch. Heel beneden op de achtervleugels staan, tegen de zwarte buitenkant; eene ry licht-blaauw-groenachtige vlakjes.

N. 21. 22. Dit borstel-itaartig *Uiltje* is, op 't midden der vlerkjes, licht-geel, en rondom met een licht-bruin randje omtrokken; dit randje is aan de onderzyde maar alleen wat flauwer.

N. 23. 24. Boven en onder is deze *Kapel* donker-bruin, de vlakken op de vleugels zyn ook vuil-licht-groenachtig, aan de kanten der vleugels vertoont zig hier en daar wat wit.

Het is zeer waarschynelyk, dat, zoo niet alle, de meeste dezer uit West-Indiën gekomen zyn.

TABULA

TABULA QUINTA ET TRICESIMA.

NUM. 1. & 2. Universa facies superior hujus Papilionis, satura flavedine tincta, lineis maculisque nigris variatur. Anteriore ora alarum anticarum quatuor guttæ albæ comparent: nec admodum dissimilis est earum facies inferior. Alæ tamen posticæ discrepant, quippe flavedine dilutiore perfusæ, striisque subtilibus nigris & serie candidarum macularum ac nigrorum ocellorum, centro albo insignium, exornatæ. Locus natalis Curassoa.

Num. 3. & 4. *Ephebus* dilute fuscus, striis nigro fuscis albisque maculis. Prona facies flavescens duabus striis albis aliisque griseis decoratur.

Num. 5. & 6. Papiliunculus, alis angustis, Surinamensis, niger, ex dilute flavo venuste maculatus. Facies prona, itidem dilute flava, alarum apices dilute fuscus maculasque veluti umbrantes monstrat.

Num. 7. & 8. Utraque facies ex dilute fusco concolor est. Alæ anticæ maculam singulæ dilute luteam, posticæ dilute rubram gerunt oraque posteriore minutas aliquot albidas. Unde ab illo, quem Tab. XXIX. num. 7. & 8. exhibuimus, manifeste differt. Americanus quoque est.

Num. 9. & 10. Tripinnis *Ephebus*, eleganter cæruleus, alis anticis ad apices nigrescentibus, nigrisque venulis distinctis: posticæ a latere & versus posteriora utcunque albescunt. Aversa facies alba, languide purpurascens veluti umbra conspersa, nigris albisque ocellis undiquaque renitet, medioque alarum anticarum ac sede extrema posticarum cærulescit.

Num. 11. & 12. Supina facies cinerei est coloris, ex pallide fusco vel griseo maculata. Prona, similiter picta, cærulescentes insuper strias ac maculas ostendit.

Num. 13. & 14. Medio alarum facies superior dilute flavicans albis variatur maculis; circumferentia ex rufo fusca albis nigrisque maculis ac rubris venulis decoratur. Inferior facies, ex flavescens fusca, nigris lineamentis binisque chordulis longum protensis, albis, interiore latere nigris, distinguitur.

Num. 15. & 16. Papilio sature luteus, ex fusco obumbratus, maculis nigris, nigro quoque ambitu macularum lutearum, quæ facie superiore alarum anticarum cernuntur. Infra fuscus color, obscuriore adumbratione variatus, duabus trajicitur lituris albis. Ocelli nigri, anulo albo inclusi, albo quoque centro gaudent.

Num. 17. & 18. Papiliunculus ex albo & fusco varius. Infra albidus est, nigris maculis gilvaque veluti umbra decorus. Anterior sedes alarum posticarum, prope juncturas, etiam diluto virore renitet.

VYF-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **G**eheel de bovenzyde van deze Kapel is hooggeel, met zwarte tekening en vlakjes, vier witte vlakjes vertoonen zig voor aan op de voorvleugels, die van onderen genoegzaam 't zelfde zyn. De achtervleugels verschillen, als licht-geel zynde, met fyne zwarte tekening, en een ry witte vlakjes en zwarte oogjes die een wit stipje hebben. Dit beestje is van Curaçao.

N. 3. 4. Deze *Page* is licht-bruin, met donker-zwart-bruine streepen en witte vlakjes. De onderzyde is geelachtig, met twee witte en verder gryze streepen.

N. 5. 6. Dit smalvleugelig Surinaamsch Kapelletje, is zwart met licht schoon geele vlakken. De onderzyde is mede licht-geel, met licht-bruine vleugelpunten en schaduwwachtige vlakken.

N. 7. 8. Beide de zyden zyn eveneens van kleur, namentlyk, licht-bruin, de voorvleugels hebben elk een licht-geele, en de achtervleugels elk een licht-roode vlak, en van onderen om de kant eenige witte vlakjes. Het verschilt dus in kleur merkelyk met Num. 7. en 8. van Tab. XXIX. 't Is mede uit West-Indiën.

N. 9. 10. Deze driepuntige *Page* is schoon-blaauw, met zwartachtige voorvleugel-punten en aders. De achtervleu-

gels hebben ter zyde en naar onderen eenig wit. De onderzyde is wit, met een flauw-paarschachtige schaduw, overal met zwarte en witte oogvlakjes bezet. De voorvleugels zyn hier in 't midden, en de achterste, aan derzelve onderge-deelte, blaauw.

N. 11. 12. De bovenzyde is hier afschkeurig, met flauw-bruin of gryze vlakjes, zoo mede de onderzyde, doch deze heeft ook nog blaauwachtige streepen en vlakjes.

N. 13. 14. Op 't midden der vlerken is deze Kapel licht-geel met witte vlakken, verder roschkeurig-bruin, met witte en zwarte vlakken en roode aders. De onderzyde is geelachtig-bruin, met zwarte tekening en twee lange witte streepen, die aan de binnezyde zwart zyn.

N. 15. 16. Deze Kapel is donker-geel, met een bruine-schaduwwachtige kleur, de vlakjes zyn zwart, zoo mede de omtrek der twee op de voorvleugels zig vertoonende vlakken. De onderzyde is bruin met donkerder-schaduwwachtige tekening, en twee witte dwarsstreepen. De zwarte oogjes hebben een' witten ring en middelftipje.

N. 17. 18. Dit Kapelletje is wit en bruin gevlaakt. Van onderen is het wit met zwarte vlakjes, en vaal geschaduw. De achtervlerkjes hebben ook, boven aan by 't lyf, een gedeelte dat schoon licht-groen is.

TABULA TRICESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Mirificæ pulcritudinis *Ephebus*, fusco purpurascens, lineis saturate viridibus venuste variatur. Alæ posticæ, lateraliter diluto virore eleganter refulgentes, ex nigro maculantur, orasque & exochas albis veluti fimbriis ornatas monstrant. Prona facies paulc duntaxat saturatius tincta est. Surinami nascitur ibidemque a *Meriana* descriptus est.

Num. 3. & 4. Altera hæc species notabiliter differt. Alæ anticæ nigerrimæ sunt, lineæque pallidius virides, neque tam fulgidæ ac in priore. Posticæ medio nigræ sunt, subtilibus striis albis ac virescentibus ornata: oræ atque pinnæ dilute virent, nigris insuper maculis versicolores. Aversa facie alæ anticæ ex virescente fuscæ, dilute cæruleis tæniis striatæ sunt: posticæ, medio nigræ, maculis dilute cæruleis ornantur, oris exochisque dilute virentibus & ex nigro maculosis. Et hic Americanus est.

Num. 5. & 6. Facies superior obscure grisea est; ora interna alarum posticarum nonnihil cærulescit. Inferior obscurius grisea maculis fuscis ocellisque ex nigro & luteo annulatis decoratur.

Num. 7. & 8. Supra dilute flavus nitet color, nigro fuscis oris circumscriptus; infra ex flavo griseus, maculis ejusdem coloris saturationibus variegatur.

Num. 9. & 10. Ex griseo plumbeus color, nigris venulis distinctus, superiorem faciem inficit, idemque & inferiorem, sed cæruleis striis, luteisque & nigro annulo cinctis ocellis exornatus. Tres hæc species Americanæ sunt.

Num. 11. & 12. *Ephebus* a præcedentibus & illis, qui Tab. XXXII. & LIX. prostant, multum diversus. Utraque facies, ex languide flavo albescens, nigris lituris interstinguitur. Diluta flavedo sedem corpori proximam tingit: idem color, etiam prona facie conspicuus, late ad alteram usque lituram nigram sese diffundit, ibique & binis istis lituris inde a medio ad extremum usque, exterius adlita cernitur dilute rubra fimbriola. Ceterum oræ alarum posticarum supra & infra nigræ sunt, albis maculis arcuatæ, ita tamen, ut supra, in medio, ante albas maculas, duæ maculæ rubicundæ, inter sese oppositæ, compareant, infra vero macularum albarum, quæ nigris arcubus succinguntur, quaternæ conspiciantur rubris lunulis interstinctæ. Video hunc *Ephebum Regina Gallicum* appellari.

Num. 13. & 14. Utrunque fuscus *Papilio* facie supina duas monstrat lituras albas, obliquas, laterali linea nigra stipatas: maculæ alarum anticarum albæ sunt, posticarum ex albo cærulescentes. Aversa facie similiter pictæ sunt alæ anticæ, sed pluribus maculis albis distinctæ: duæ posticarum lituræ nigræ sunt, sed maculis aliquot albis, a latere adlitis stipatæ: duo insuper prope oram externam cujusvis alæ eminent ocelli nigri, annulo albo cincti, centro itidem albo.

Num. 15. & 16. Facies superior grisea, venulis striisque nigris; inferior saturatius grisea, tæniis spadiceis, per alarum aream ambeuntibus, ornatur. Extrema sede ocelli sature flavi emicant.

Num. 17.

ZES-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze wonderbaare schoone *Page* heeft een donkere en eenigzins paarsachtige grondkleur, met schoone donker-groene streepen. De achtervleugels hebben ter zyde een schoon licht-blinkend-groen, met zwarte vlakken, en de kanten en punten zyn bezet als met witte franjes. De onderzyde heeft maar wat zwarter grondkleur. Dezelve valt in Surinamen, alwaar *Meriaan* die ook beschreven heeft.

N. 3. 4. Deze, zynde een tweede foort, verschilt merkelyk. De voorvleugels zyn git-zwart, de groene streepen zyn flauwer, en niet zoo gloejende als op de voorgaande. De achtervleugels zyn in 't midden zwart, met fyne witte en ook groenachtige streepen, de kanten en punt-eindens zyn licht-groen met zwarte vlakken. Op de onderzyde zyn de voorvleugels graauwachtig-bruin met licht-blaauwe streepvlakken. De achtervleugels zyn in 't midden zwart met licht-blaauwe vlakken; de kanten en punten zyn licht-groen en zwart gevakt. Deze is mede uit West-Indiën.

N. 5. 6. De bovenzyde van dit Kapelletje is donker-grys, aan de binnenkant der achtervleugeltjes is wat blaauw. De ommezyde is nog donkerder-grys met bruine vlakjes, en versierd met zwarte en geele geringde oogjes.

N. 7. 8. Dezer bovenzyde is schoon licht-geel met zwart-achtige-donker-bruine randjes. De onderzyde is geel-graauw met wat donkerder vlakjes van dezelfde kleur.

N. 9. 10. Op de bovenzyde is dit graauw-lootkleurig met zwarte adertjes, van onderen is de grondkleur dezelfde als

boven, met blaauwe streepjes, en geel en zwart-geringde oogjes. Deze drie foorten zyn uit West-Indiën.

N. 11. 12. Is wederom een van de bovenstaande, en op Tab. XXXII. en LIX. veel verschillende *Page*. De grondkleur is aan beide zyden iets flauw geelachtig-wit, met zwarte streepen. Dicht by 't lyf is dezelve licht-geel, zoo mede aan de onderzyde, doch aldaar verspreidt zig dat geel tot aan de tweede zwarte streep; hier vertoont zig ook ter zyde deze tweede zwarte streepen, naar beneden, aan elke zyde, een licht-roode streep, zynde voor het overige de kanten der achtervleugels, zoo op de onder- als bovenzyde, zwart met witte vlakjes, en alleen met dit onderscheid, dat op de bovenzyde dezer achtervleugels zig, in het midden, boven de witte vlakjes, twee tegen-eenstaande roode vlakjes vertoonen, en op de onderzyde zyn 'er vier van de witte vlakjes, die in den zwarten rand staan, rood. Ik vind deze de *Franche Page de la Reine* genaamt.

N. 13. 14. Deze Kapel is onder en boven bruin, de bovenzyde heeft twee schuinschstaande witte streepen, die een zwarte zy kant hebben, verder zyn de vlakjes op de voorvleugels wit, en op de achtervleugels flauwachtig-wit. Van beneden zyn de voorvlerken als boven, doch met wat meer witte vlakjes. De twee streepen op de achtervleugels zyn zwart, waar tegen eenige vlakjes staan, die, gelyk de overige, wit zyn. Nog zyn hier ter zyde, op elke vleugel twee zwarte oogjes, die eenen witten ring en middelstipje hebben.

N. 15. 16. Deze bovenzyde is graauw, met zwarte aders en streepjes. Van onderen is de grondkleur donker-graauw, met kastanje-bruine omlopende breede streepen. Beneden zyn hoog-geele oogvlakjes.

N. 17.

Num. 17. & 18. Medium hujus, aurantio colore decorum, maculis quatuor dilute fuscis variatur. Ora quoque dilute fuscae albidis punctis nitent. Prona facie idem cernitur apparatus, sed aurantius color longe languidior est & albidæ guttæ ac puncta numerosiora.

Num. 19. & 20. Spadicea aut sature fusca hujus infectura est, quam duæ lineæ albæ, obliquæ, pluresque guttæ ornant. Aversa facie alæ posticæ duos monstrant ocellos nigros, ex albo circulos, oramque nigra adumbratione pictam.

TABULA TRICESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. & 2. Papilio ex griseo fuscus, maculis graminei viroris, limbo nigro circumscriptis. Aversa facies eo tantum differt, quod duas gerat maculas albas nonnullasque rubras. Ora alarum posticarum albicat.

Num. 3. & 4. Superior facies etiam grisea, minus tamen, quam in priore, ad fuscum vergit. Maculæ quoque virides sunt & margine nigro circumductæ. Inferior, superiori concolor, maculis dilute cæruleis, quarum convexæ parti tractus saturate ruber imminet, decoratur.

Num. 5. & 6. Medio albus hic Papilio lata per ambitum fimbria, dilute cærulea, quam niger limbus succingit, ornatur. Prona facie medium quoque albicat, pars corpori proxima dilute cærulescit, oræ alarum ex sature viridi & cæruleo versicolores nigris maculis distinguuntur.

Num. 7. & 8. Minor hæc species, itidem dilute cærulea, albas in medio maculas, oramque nigram ostentat. Aversa facie oræ alarum griseæ sunt, cæruleis nigrisque maculis variatæ; medium albicat.

Num. 9. & 10. Phalæna hæc, utraque facie dilute rufo, quasi carnis, colore tinctæ, albis maculis decoratur. Binæ grandiores maculæ albæ alarum anticarum aliquid dilutæ flavedinis habent.

Num. 11. & 12. Papilio, ex dilute rufo spadiceus, nigris renitet figuris, maculis atque ocellis centro albo notatis. Aversa facies, simili ornatu conspicua, colore tamen est multo dilutior, orasque laterales alarum limbo multicolore, apices insuper alarum anticarum macula albescente insignes monstrat. Americanus est, nec multum dissimilis illi, quem Tab. XIX. num. 7. & 8. exhibuimus.

Num. 13. & 14. *Ephebus* murini coloris, maculis sature viridibus. Alarum anticarum ora posticis contigua dilute cæruleam quæque maculam monstrat. Ora laterales alarum posticarum albicant; internæ vero, qua inter se committuntur, maculam singulæ rubram parte posteriore gerunt. Facies prona fusco est colore, viridibusque maculis & duabus lituris maculisque rubris ornata.

Num. 15. & 16. Facies supina, nigra, dilute viridibus maculis venuste refulget. Prona grisea est, duobus pulvillis dilute cæruleis, longum productis, nitida. Medio arcus cernitur rubrum macularum, pone quas series macularum cærulearum nigro super plano collocata est.

Num. 17.

N. 17. 18. Het middel-gedeelte dezer Kapel is schoon oranje-kleurig met vier licht-bruine vlakken. De randen zyn mede licht-bruin en de vlakjes wit. De onderzyde verschilt niet, behalve dat de oranje kleur hier veel flauwer, is en de witte vlakjes meerder in getal zyn.

N. 19. 20. De grondkleur is hier ter wederzyde kastanje of hoog-bruin, met twee witte dwarsstaande streepen en witte vlakjes bezet. De onderzyde der achtervleugels hebben alleen twee zwarte met wit geringde oogjes en zwarte tekening om de kant.

ZEVEN-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**E grondkleur dezer Kapel is graauw-bruin, met gras-groene vlakjes, welke door zwart omtrokken zyn. De onderzyde is 't zelfde; alleen zyn hier twee witte en eenige roode vlakjes. De kanten der achtervleugels zyn wit.

N. 3. 4. De bovenzyde is hier mede graauw, doch minder, dan de voorgaande, naar 't bruin hellende. De vlakken zyn ook groen met zwart omtrokken. Van onderen is de grondkleur 't zelfde, doch de vlakken zyn hier schoon licht-blaauw, even boven dezelve ziet men een donker-roode kleur.

N. 5. 6. In het midden is dit Kapelletje wit, de breede randen zyn licht-blaauw, met een zwart kantje omtrokken. De onderzyde is in 't midden ook wit, by 't lyf licht-blaauw, de kanten der vleugels zyn donker-graauw en blaauw, met zwarte vlakjes.

Tafel IV.

N. 7. 8. Deze kleiner foort is mede licht-blaauw, met witte middelvlakjes en een' zwarten rand. De kanten der vleugels zyn aan de onderzyde grys, met blaauwe en zwarte vlakjes, en in 't midden wit.

N. 9. 10. Deze Nacht-Kapel heeft op beide zyden eenen licht-rosfchen vleeschkleurigen grond, met witte vlakken. Op de twee groote witte vlakken der voorvleugels is licht-geel.

N. 11. 12. De grondkleur dezer Kapel is licht rosch-kastanjekleurig, met zwarte tekening, vlakjes en oogen, die een wit middelstipje hebben. De onderzyde is het zelfde, uitgezondert dat de grondkleur hier veel lichter is, en de kanten der vlerken vaalkleurig van rand zyn, en op de punten der voorvleugels een witachtig vlakje is. Deze verschilt weinig met Num. 7. en 8. van Tab. XIX. Dezelfen valt in West-Indiën.

N. 13. 14. Deze *Page* is muisvaal-kleurig met donker-groene vlakken. De kanten der voorvleugels, welke tegen de achtervleugels aankomen, hebben elk een licht-blaauwe vlak. De zykanten der achtervleugels zyn wit, en in 't midden derzelve, wat benedenwaarts, zyn twee roode vlakjes. De grondkleur der onderzyde is bruin, versierd met licht-groene vlakken, zoo ook met twee roode streepen en vlakjes.

N. 15. 16. Dezer bovenzyde is zwart met schoon-blinkende licht-groene vlakken. De onderzyde is graauw met twee lange licht-blaauwe vlakken. In 't midden is een halve kring roode vlakken, en achter aan de einden een ry blaauwe vlakken op eenen zwarten grond.

M

N. 17.

Num. 17. & 18. Dilute fuscus Papilio maculis fordide flaventibus. Alæ posticæ, parte anteriore, duobus superbiunt ocellis ex nigro & cæruleo annulatis, posteriore duabus guttis rubris. Aversa facies, ex nigro & fordide luteo varia, ocellis griseis, cæruleis & rubris ornatur. Profert hanc speciem Promontorium Bonæ Spei & America cum aliqua varietate.

Num. 19. & 20. Utraque facie concolor Papilio, flavedine diluta decorus, alas supra oris nigris, infra nigro fuscis, fimbriatas monstrat.

TABULA OCTAVA ET TRICESIMA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus griseus, maculis albis. Facie supina, prope corpus, striæ duæ luteæ comparent. Americanus est.

Num. 3. & 4. Anterior pars & ambitus alarum fusco est colore, nigris lineolis variato. Reliqua pars albicat, ex helvo maculata. Prona facie color regnat ex saturate helvo fuscus, quatuor lituris albis nonnullisque ocellis luteis distinctus. Itidem Americanus est.

Num. 5. 6. & 7. Eruca dilute flava, nigris fasciis. Ephebus ex ea natus niger est, fature flavis pictus maculis. Ejus aversa facies, profundius nigra, dilute flavas gerit maculas. Medium alarum posticarum series macularum albarum, semilunarium, ornat. Locus natalis India Orientalis.

Num. 8. & 9. Supra ex dilute griseo subfuscus nigris lineis oras alarum fimbriatus est. Ocellos etiam fert nigros, centro albo & annulo aurantio: ante hos aurantius quoque color ex parte alas tingit. Infra languide fuscus est, ex dilute cinereo maculatus, ocellisque, ut supra, decorus. Et hic Americanus.

Num. 10. & 11. Supina hujus facies griseo fusca nigris figuris maculisque virescentibus & subrufis variatur. Prona nigerrima est albis ac languide flavescentibus ornamentis picta.

Num. 12. 13. & 14. Eruca fature flava nigris fasciis. Papilio supra ex fature viridi elegantissime splendet: anteriore sede alarum anticarum insignes duo tractus nigri habentur: ambitus alarum quoque niger est, lunulis cærulescentibus ornatus. Infra fature fuscus est: maculæ laterales alarum anticarum partim cæulæ, partim albæ sunt: quæ vero alas posticas obsident, macularum series, prima sanguinei est coloris, altera dilute cæula, tertia fordide viridis. Et hic & proxime sequens Americanus est multumque accedit ad speciem a *Meriana* Tab. XXXI. & LVII. descriptam.

Num. 15. & 16. Superior facies pallide flavescit. Alæ anticæ nigris oris maculisque variantur: posticæ, parte postrema, seriem macularum dilute fuscæ monstrant. Inferior, ex dilute flavo nitida, rufis maculis ac lineis, tum & senis guttis albis, decoratur.

Num. 17. & 18. Facies supina ex rufo dilute flava, nigris cum figuris, tum marginibus, alas anticæ picta est. Posticarum extrema dilute fuscæ maculæ ornant. Prona facies dilute flava ex rufo adumbratur.

Num. 19.

N. 17. 18. Deze Kapel is licht-bruin met vuile geelachtige vlakken. Op de achtervleugels zyn twee roode, en wat hooger, twee zwarte en blaauwgeringde oogvlakken. De onderzyde is zwart en vuil-geel, met graauwe, blaauwe en roode oogvlakken. Deze vallen aan de Kaap en ook in de West-Indiën, met een weinig verandering.

N. 19. 20. Onder en boven is dit Kapelletje 't zelfde, namentlyk, schoon licht-geel, op de bovenzyde met zwarte, en op de onderzyde met donker-bruine randen om de vleugels.

ACHT-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**it Kapelletje is graauw met witte vlakken. Op de bovenzyde, dicht by 't lyf, zyn twee lange geele vlakjes. 't Zelve is uit West-Indiën.

N. 3. 4. De voorkant en randen der vleugels zyn bruin met zwarte streepjes, 't verdere is wit met vaale vlakjes. De onderzyde is donker vaal-bruin, met vier witte streepen en eenige geele oogvlakjes. 't Is mede uit West-Indiën.

N. 5. 6. 7. Deze Rups is licht-geel met zwarte banden. De *Page*, hier uit voortkomende, is zwart met hoog-geele vlakken. De onderzyde is nog donkerder zwart met licht-geele vlakken. In 't midden der achtervleugels is eene ry witte halfmaanswyze vlakjes. Deze is uit Oost-Indiën.

N. 8. 9. De bovenzyde is licht-graauw-bruinachtig, met zwarte streepjes om de randen der vleugels. De oogjes zyn

zwart, met een witte stip en oranje-cirkel, boven deze zyn de vierken ook gedeeltelyk oranje-keurig. De onderzyde is is licht- of flauw-bruin, met een lichte afchkleur en oogjes als boven. 't Is mede uit West-Indiën.

N. 10. 11. Deze is op de bovenzyde graauw-bruin, met zwarte tekening, groenachtige en roschkleurige vlakjes. De onderzyde is git-zwart, wit gevlakt, en heeft iets flauw-geelachtig.

N. 12. 13. 14. Deze Rups is hoog-geel met zwarte banden. De bovenzyde der Kapel is schoon blinkend donkergroen, aan de voorkant der voorvleugels zyn twee groote zwarte vlakken, zoo mede de rand der vleugels; in deze hellen de vlakjes wat naar 't blaauw. De onderzyde is donker-bruin, de vlakjes, ter zyde van de voorvleugels, zyn half blaauw en wit. Die der achtervleugels zyn de eerste ry bloed-rood, de tweede licht-blaauw, de derde vuil-groen. Deze is, met de volgende, uit West-Indiën, en heeft veel overeenkomst met die by *Meriaan*, Tab. XXXI. en LXVII.

N. 15. 16. Dezer bovenzyde is bleek-geelachtig. De voorvleugels hebben zwarte randen en vlakjes. De achterste hebben onder aan eene ry licht-bruine vlakjes. De onderzyde is schoon licht-geel, met roschke vlakken en tekening, en zes witte vlakjes.

N. 17. 18. Dezer bovenzyde is rosch-zeemkleurig-geel, met zwarte kanten en tekening op de voorvleugels. De achtervleugels hebben onder aan licht-bruine vlakjes. De onderzyde is licht-geel met roschke tekening.

N. 19.

Num. 19. & 20. Supina facies dilutissime flava ceterum priori similis est. Prona figurarum apparatu modo discrepat. Diverſæ videntur eſſe ſpecies illius Papilionis, quem *Meriana* Tab. LI. exhibet.

TABULA UNDEQUADRAGESIMA.

NUM. 1. 2. & 3. *Eruca* dilute fuſca faſciis maculisque lateralibus dilute flavis variegata eſt. *Papilio Ephebus* ſupra niger, dilute flavis maculis, magnis, parvis, renitet. Infra dilute cinereus color medium tingit, anterior ora alarum anticarum ex helvo nigricat; ora laterales nigræ maculis dilute cæruleis ornantur; ora alarum poſticarum quoque nigræ tribus conſpicuæ ſunt ſeriebus macularum, prima languide lutearum, altera dilute cærulearum, tertia albarum. Perquam credibile eſt Americanum eſſe.

Num. 4. & 5. *Elegans* *Papiliunculus*, ſupra aurantio colore venuſtus, nigris maculis orisque alarum ſuperbit: alarum poſticarum oras nigras maculæ albæ variant. Pronæ faciei dilutam flavedinem maculæ ornant nigræ, orasque alarum dilute rufus color diſtinguit.

Num. 6. & 7. Facies ſuperior, ex dilute rufo fuſca, nigris maculis decoratur; alarum poſticarum ora nigræ ſunt, ex albo maculatæ: anticæ infra, ex dilute flavo fuſcæ, nigras gerunt maculas; poſticæ albæ & ſubflavæ ſimiliter variantur, oramque nigram, albis ornatam maculis monſtrant.

Num. 8. & 9. Medium hujus *Papilionis* ſature aurantii coloris eſt, ex nigro maculatum ac limbo ex dilute purpurafcente grifeo circumscribitur. Facies inferior, dilute fuſca & carnea, nigris ornatur maculis, orasque alarum poſticarum nigras albæ guttulæ variant.

Num. 10. & 11. *Papilio* nitide niger, maculis dilute cæruleis alas anticæ, dilute flavis poſticas pictus. Pronam faciem amœniſſimus viror tingit; alæ anticæ maculam quoque gerunt dilute cæruleam, albis ſtriis variam, ac ſede poſteriore dilute grifeæ ſunt: poſticæ trium ſingulæ macularum trigonarum, albarum ſeriem monſtrant & puncta quædam nigra, cujuſmodi etiam in anticis cernuntur. *Indicus Orientalis* eſt.

Num. 12. 13. & 14. *Phalænæ* hujus *Eruca* per dorſum utcunque ex rufo grifeo maculata eſt, a latere vero dilute fuſca, ſaturatioribus ac nonnullis nigris maculis variata. *Phalænæ*, facie ſupina, alæ anticæ albicant, nigrisque ſubtilibus figuris, venulis dilute flavis, & oris lateralibus fuſcis ornantur. Poſticæ dilute gilvæ ſunt luteisque venulis & nigro gilvis figuris pictæ. Corpus craſſulum ruſi coloris eſt. Prona facie utrumque alarum par ex obſcure rufo fuſcum eſt, nigris figuris diſtinctum. Ora anteriores alarum ex albo & nigro verſicoloreſ.

Num. 15. & 16. *Papiliunculus* dilute rufus, lituris ocellisque fuſcis. Sedes interna alarum poſticarum cæruleſcit. Ima facies in medio grifea eſt & cæruleſcens, faſciolis tenuibus, fuſcis diſtincta: ora ſaturate cæruleæ ſunt, ocellis ſimbriaque extrema fuſcis decoratæ.

Num. 17. & 18. *Nigerrimæ* hujus alæ anticæ duas oſtentant prope corpus maculas ſature cæru-

N. 19. 20. Deze bovenkleur is heel licht-geel, en verder als de voorige. De onderzyde verſchilt mede maar alleen in tekening; 't zyn verſchillende ſoorten van die by *Meriana* Tab. LI. verbeeldt worden.

NEGEN-EN-DERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **D**E grondkleur der Rups is licht-bruin, met licht-geele rug en zy-vlakken. Op de bovenzyde is deze *Page* Kapel zwart, met licht-geele, zoo groote als kleine, vlakken. De onderzyde is in 't midden licht-aſchkleurig, de voorkant der voorvleugels zyn vaal-zwart, de zykanten zwart met licht-blaauwe vlakjes, en de kanten der achtervleugels zyn ook zwart, met een ry flauw-geele, een tweede licht-blaauwe, en een derde ry witte vlakjes. Vry waarſchynelyk is dezelve uit *West-Indiën*.

N. 4. 5. De bovenzyde van dit ſierlyk Kapelletje is ſchoon oranjekleurig, met zwarte vlakjes en randen om de vleugels; de zwarte randen der achtervleugels hebben witte vlakjes. De onderzyde is licht-geel met zwarte vlakjes, de rand der vleugels is hier licht-roſchkleurig.

N. 6. 7. Licht roſchachtig-bruin, met zwarte vlakjes, is deze bovenzyde; de randen der achtervleugels zyn zwart, met witte vlakjes. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels licht geelachtig-bruin, met zwarte vlakjes, de achtervlerkjes zyn wit en geelachtig, mede met zwarte vlakjes en rand, welke laaſte ook witte vlakjes heeft.

N. 8. 9. In het midden is deze Kapel hoog-oranje, met

zwarte vlakjes, en licht-paarſchachtig-graauwen rand. De onderzyde is licht-bruinachtig en vleefchkleurig, met zwarte vlakjes en randen om de achtervleugels, welke ook witte vlakjes hebben.

N. 10. 11. Deze Kapel is ſchoon zwart, met licht-blaauwe vlakken op de voor-, en licht-geele op de achtervleugels. Op de onderzyde is dezelve zeer fraai-groen. De voorvleugels hebben hier mede een licht-blaauwe vlak, met witte vlakjes, benedenwaarts zyn dezelve licht-graauw. De achtervleugels hebben elk drie witte, op eene ry ſtaande, puntige vlakjes, en, gelyk de voorvleugels, eenige zwarte ſtipjes. Deze Kapel is uit *Ooft-Indiën*.

N. 12. 13. 14. De Rups dezer Nacht-Kapel heeft boven op het lyf eenigszins roſch-graauwe vlakken, ter zyde is dezelve licht-bruin, met donkerder en eenige zwarte vlakjes. De bovenzyde dezer Uil heeft witte voorvleugels, met fyne zwarte tekening, licht-geele aders en bruine zykanten. De achtervleugels zyn licht-vaalachtig, met geele aders en zwart-vaale tekening. Het dikke lyf is roſchkleurig. Aan de onderzyde, zyn de voor- en achtervleugels donker roſchachtig-bruin met zwarte tekening. De voorkanten der vleugels zyn wit en zwart.

N. 15. 16. Dit Kapelletje is licht-roſchkleurig, met bruine ſtreepjes en oogjes, de binnen kanten der achtervleugels zyn blaauwachtig. De onderzyde is in 't midden graauwen blaauwachtig, met bruine ſmalle bandjes. De buiten-rand is donker-blaauw, met bruine oogjes en buiten-kant.

N. 17. 18. De voorvleugels zyn hier git-zwart, by 't lyf met twee donker-blaauwe en twee roode vlakjes, wat ver-

cæruleas totidemque rubras, tum binas fascias latas, rubras, partem fere mediam trajicientes. Alæ posticæ in medio cæruleæ sunt porroque nigræ. Prona facies tota nigra est, prope corpus tamen cærulea, binæque fasciæ transversæ alarum anticarum saturate flavent.

Num. 19. & 20. Phalænulæ hujus alæ anticæ, albicantes, anterioribus oris ex nigro & rubro maculantur: prope corpus pallide flava cernitur infectura, punctis rubris notata: oræ alarum tribus seriebus punctorum nigrorum & rubrorum ornantur. Alæ posticæ dilute flavescentes & albidæ nigris maculis & quatuor punctis rubris nitent. Ima facie, anticæ alæ dilute rubent, nigris maculis variatæ: posticæ albæ dilute fuscæ & rubras habent maculas. Locus natalis India Orientalis.

TABULA QUADRAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Tam exigua est inter has icones differentia, ut idem videantur animalculum exhibere. Prona alarum facies dilute fusca est, guttis veluti margaritaceis picta. Quandoque Papiliones tali positu, alis arrectis quasi confidentes, peregre ad nos transmittuntur.

Num. 3. Animalculum elegans, fusco colore tinctum, nigris albisque figuris decorum. Grandis macula oculo, apicibus alarum anticarum insidens, medio nigra est, centro albo & sanguinei ruboris annulo superbiens. Ocelli alarum posticarum simili quidem annulo, sed area media alba, centro nigro, gaudent.

Num. 4. Ima facies alarum anticarum, ex nigro & cæruleo variegata, limbo fusco ambitur: posticæ obscure fuscæ sunt, nigris figuris & ocellis ornata.

Num. 5. Tota hujus superior facies nigra esse videtur: inferior autem surrectas alas dilute flavas, ex rufo maculatas monstrat.

Num. 6. Dilute cæruleus est, nigris maculis.

Num. 7. Fuscus, nigris figuris circulisque velut oculatis.

Num. 8. Alæ anticæ nigræ, maculis albis; posticæ languide flavæ, maculis nigris.

Num. 9. Dilute flavus & fuscus, minutis maculis nigris.

Num. 10. Alæ anticæ nigræ maculis rubris; posticæ ex dilute rufo quasi carnei coloris, cum figuris nigris. Phalæna videtur.

Num. 11. Albus, nigris maculis & punctis ad apices alarum anticarum; prope corpus pallide fuscus & cæruleus.

Num. 12. Alæ anticæ dilute flavo virides, nigris maculis figurisque subtiliter punctatis: posticæ ex cæruleo virentes, nigris figuris pictæ.

Num. 13. *Ephebus* rarior dilute flavo colore venustus, nigris oris tæniisque & pallidis fasciis, tanquam umbris, distinctus.

Num. 14. Color hujus dilute venetus nigris figuris variatur.

Num. 15. Elegans Papiliunculus proxime corpus colore est ex nigricante cæruleo; inde per alas anticæ chermesino nitet rubore, quem fasciolæ duæ nigricantes distinguunt: fascia dein lata,

der zyn nog twee groote dwarsse roode vlakken. De achtervleugels zyn in 't midden blaauw, verder zwart. De onderzyde is mede geheel zwart, doch by 't lyf blaauw, en de twee dwars-vlakken op de voorvleugels zyn licht. hoog-geel.

N. 19. 20. Dit kleine Nacht-Kapelletje heeft witte voorvlerkjes, de voorkanten zyn zwart en rood gevakt; by 't lyf zyn dezelve flauw-geel met roode spikkels, de einden der vleugels hebben drie ryen zwarte en roode vlakjes. De achtervlerkjes zyn licht-geelachtig en wit, met zwarte vlakken en vier roode stipjes. Van onderen zyn de voorvlerkjes licht-rood met zwarte vlakjes. De achterste zyn wit, met licht-bruin en roode vlakjes. Het zelve is uit Oost-Indiën.

VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **H**eeft zoo weinige verandering, dat wy het genoegzaam voor 't zelfde beestje houden. De kleur dezer onderzyde is licht-bruinachtig met paarlemouren of goudkleurige vlakjes. Somtyds worden dezelve dus zittend en met opgeslaagen vleugeltjes overgezonden.

N. 3. Is een schoon diertje. De grondkleur is bruin, met zwarte en witte tekening. De groote oogvlak, op de punt der voorvleugels, is in 't midden zwart, met een witte stip, en buiten om met eenen bloed-rooden rand. De oogjes op de achtervleugels zyn in 't midden wit met een zwarte stip, en diergelyken rooden rand als het voorgaande.

N. 4. De voorvlerken zyn hier van onderen zwart en blaauw, met een bruin randje. De achtervlerken donker-bruin, met zwarte tekening en oogjes.

N. 5. Schynt op de buiten- of bovenzyde geheel zwart, van onderen zyn de opgeslagen vlerkjes licht-geel, met rosche vlakken.

N. 6. Is licht-blaauw met zwarte vlakken.

N. 7. Is bruin, met zwarte tekening en oog-cirkeltjes.

N. 8. Zyn de voorvleugels zwart met witte vlakken. De achtervlerkjes flets-geel met zwarte vlakken.

N. 9. Is licht-geel en bruin, met kleine zwarte vlakjes.

N. 10. Heeft zwarte voorvleugels met roode vlakken. De achtervleugels zyn licht rosch-vleeschkleurig met zwart; 't schynt een Nacht-Kapel te zyn.

N. 11. Is wit, met zwarte vlakjes en punten aan de voorvlerken, by 't lyf is een flauw-bruine en blaauwe kleur.

N. 12. De voorvleugels zyn licht geel-groen, met zwarte vlakjes en zeer fyne gestipte tekening. De achtervleugels zyn blaauw-groen met zwart getekend.

N. 13. Deze zeldzame *Page* is schoon licht-geel met zwarte kanten, en met zwart-streepige en vaale-schaduwachtige vlakken.

N. 14. Dezer grondkleur is licht-zeegroen, met zwarte tekening.

N. 15. Dicht by 't lyf, is dit schoon Kapelletje zwart-achtig blaauw, verder op de voorvleugels carmyn-rood, 't geen door twee zwarte bandjes is gescheiden. Verder loopt een

ta, violacea circumducitur, quæ prope apices alarum anticarum album monstrat ocellum, nigro annulo cinctum, & pone hunc alios quosdam itidem ex nigro circulatos: tandem universum hunc apparatus fasciola ambit chermesina, duas inter fasciolas nigras excurrens, oraque alarum extremæ simili rubore fimbriantur. Superior forsan hæc est facies illius, quem supra num. 3. descriptum dedimus.

Num. 16. Varietas hæc videtur nostratis Phalænæ, quæ a *Pupillo* aut ab *Insignibus urbis Amstelædamensis* nomen inter nos accepit; saltem griseus ejus color & nigra adumbratio alarum anticarum longe saturatior est, quam vulgo animadverti solet in hac specie. Alæ posticæ, pro more, rubræ sunt, nigris fasciis orisque lateralibus albis ornatae.

Num. 17. Flavus est, ex rubro maculatus. Faciem ejus pronam forte num. 1. & 2. Icones exhibent.

Num. 18. Rufo colore perfusus nigris maculis variatur.

Num. 19. Utræque alæ nigræ sunt, maculis ocellisque ex dilute cæruleo & albo versicoloribus. Alæ posticæ præterea limbum monstrant cæruleum, nigris maculis pictum. Corpus & huic proxima alarum particula fusco colore, nigris lineis interstincto ornantur.

Num. 20. Alæ anticæ ex subfusco luteæ umbra saturatiore binisque ocellis nigris, albo centro notatis decorantur. Posticæ sature fuscæ sunt. Omnes istæ icones videntur depromptæ esse ex opusculo quodam, hodie perquam raro, a *W. Hollaar* anno 1646. edito, tabulis XII. parvis, quarum figuræ coloratæ sunt, instructo.

TABULA QUADRAGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Facies superior saturate fusca est, ex nigro picta: prona, ex dilute rufo grisea, lineis gilvo nigrescentibus distinguitur.

Num. 3. & 4. Infectura æquabiliter rufa est, ocellis picta ex nigro circulatis, centro albo: alarum margines nigræ lineæ fimbriant. Prona facies multum differt: media parte, quæ corpori proxima est, subflavo fuscus regnat color, quem duæ chordulæ gilvæ, posteriora versus convergentes, separant a tractu quodam dilute griseo, velut nubiloso; huic dein adjungitur area dilute fusca, nigris flavisque ocellis, albo centro notatis, picta. Lineæ porro ex gilvo nigricantes oram circumdant.

Num. 5. & 6. Facies supina ex griseo purpurascens gilvo-nigris liturjs & ocellis renitet. Prona ex dilute rufo grisea nigris lineis variatur. Alarum oræ dilute fuscæ & ex nigro maculatæ sunt.

Num. 7. & 8. Medium hujus Papilionis dilute aurantii coloris est, uti &, quæ apicibus insident, duæ maculæ: reliquus ambitus, sature rufo griseus, gilvis striis distinguitur. Prona facies, subfusco grisea, maculas aliquot monstrat dilute griseas duasque chordas transversales, quarum exterior margo niger est. Ocelli medio nigri sunt centroque albo & annulo griseo ornati.

Num. 9. & 10. Et hujus medium dilute aurantii vel sature flavescentis est coloris; alarum limbi

een breede violette band, in welken, vooraan by de punten der voorvleugels, zich een wit oogje met een' zwarten ring vertoont; verder ziet men nog eenige zwart-geringde oogjes. Om dit alles loopt nog een carmyn-rood bandje, t geen door twee zwarte bandjes geslooten wordt; vervolgens zyn de kanten der vleugels mede carmyn-rood. Mogelyk is dit de bovenzyde van N. 3. hier boven.

N. 16. Deze schynt eene varieerende foort van onze Inlandsche Nacht-Kapel, die wy 't *Weeskind*, of 't *Amsterdamsche Wapen* noemen; ten minste, de graauwe kleur en zwarte tekening der bovenvleugels is hier veel donkerder, dan men die gewoonlyk ziet. De achtervleugels zyn hier, gelyk altoos, rood, met zwarte banden en een wit zykantje.

N. 17. Is geel met roode vlakjes. Mogelyk zyn N. 1. en 2. hier van de onderzyde.

N. 18. Heeft zwarte vlakken op eenen roschkleurigen grond.

N. 19. De voor- en achtervleugels zyn zwart, met licht-blaauwe en met wit vermengde vlakken en oogvlakjes. De achtervlerken hebben nog als een' blaauwen rand met zwarte vlakken. Het lyf, en een klein gedeelte der vleugels, dicht by het lyf, is bruin met zwarte streepjes.

N. 20. De voorvlerkjes zyn bruinachtig-geel, met donkerder schaduw, en twee zwarte oogvlakjes, die een wit stipje hebben. De achtervlerkjes zyn donker-bruin. Alle deze diertjes zyn ontleend uit een klein, en thans zeer zeldzaam gevonden wordend, afgezet werkje van eenen *W. Hollaar*, t geen hy in den Jaare 1646. in twaalf kleine plaatjes, heeft uitgegeven.

Tome IV.

EEN-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze bovenzyde is donker-bruinachtig met zwarte tekening. De onderzyde is licht rosch-graauw, met vaal-zwarte streepen.

N. 3. 4. De grondkleur is hier egaal rosch, met zwart-geringde oogjes, die een wit middelvlakje hebben, en zwarte kantstreepen om de einden der voor- en achtervleugels. De onderzyde verschilt merkelyk. In het midden, by 't lyf, is de kleur geelachtig-bruin; deze wordt door twee, onder tot een komende, vaale streepen gescheiden van een licht-graauwe wolkachtige kleur; hier op volgt een licht-bruine, met zwarte en gele oogjes, die een witte stip hebben; verder zyn de kantstreepen vaal-zwart.

N. 5. 6. Deze bovenkleur is graauw-paarschachtig, met vaal-zwarte streepen en oogen. De onderzyde is licht-rosch-achtig-graauw met zwarte streepen; de kanten der vleugels zyn licht-bruin met zwarte vlakjes.

N. 7. 8. In het midden is deze Kapel licht-oranjekleurig, zoo mede de twee puntvlakken. Verder is de kleur des rands donker-rosch-graauw met vaale streepen. De onderzyde is bruinachtig-graauw, met eenige licht-graauwe vlakjes, en twee dwarsstreepen, welker buitenste kant zwart is. De oogvlakjes zyn in 't midden zwart, met een witte vlak en graauwen rand.

N. 9. 10. Deze Kapel is mede in 't midden licht-oranje of donker-geelkleurig, de randen der vlerken zyn zwart met witte vlakken. Op de onderzyde verschillen de achtervleugels

N

limbi nigri, ex albo maculati. Alæ posticæ facie prona non discrepant, nisi quod medium habeant ex albo dilute luteum. Chinenfis est. Varietates hujus speciei aliisque ex regionibus oriundos Tab. VI. & XXXVI. sistunt.

Num. 11. & 12. *Lugubris* iste Papilio utrinque aterrimus est, ex albo maculatus.

Num. 13. & 14. En denuo varietatem num. 9. & 10. hujus Tabulæ. Medium hujus ex griseo rubet: oræ nigræ albis guttis variantur ac parte anteriore alarum anticarum maculam similiter verficolorem effundunt. Alæ posticæ maculam quæque nigram monstrant. Facies prona, ex rufo quasi fusca, alas anticæ nigris venulis albaque macula ornatas exhibet; alarum posticarum venulis nigris, candidæ associatæ sunt: oræ alarum nigræ ex albo guttatæ sunt. Locus natalis Guinea.

Num. 15. & 16. Supra ex griseo fuscus est, alis anticis macula grandi sature lutea pictis. Infra color ex dilutiore fusco griseus minutis punctis rufis ac gilvis striis fasciisque distinguitur.

Num. 17. & 18. Insectura ex flavo fusca est: alæ anticæ circa apices maculam gerunt sature luteam, & parte posteriore eleganter cæruleam. Alæ posticæ, ex luteo fusca, lineis helvo nigris fimbriantur. Prona facies, luteo fusca, striis subtilibus nigris adumbratur.

Num. 19. & 20. Utraque facies, ex fusco unicolor, maculis albis venulisque helvo nigris variatur.

Num. 21. & 22. Hic supra & infra fuscus est, maculis ex albo cinereis. Omnes hi aut Asiatici aut Americani sunt.

TABULA QUADRAGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Facies superior hujus Papilionis dilute flavet, pars pallide subfusca est. Inferior, griseo fusca, in alis posticis seriem monstrat arcuatam macularum rubrarum, oris nigris distinctarum.

Num. 3. & 4. *Ephebulus* exochis quaternis, medio cærulescens, oris alarum dilute fuscis. Prona facies longe splendidior, dilute malino colore picta, ocellis albis, medio nigris superbit, gilvisque figuris.

Num. 5. & 6. Facies supina spadicea est, venulis nigris & ocellis griseo luteis, medio nigris & albis. Prona, ex purpurascente grisea, albis nigrisque ocellis.

Num. 7. & 8. Phalænula utrinque ex rufo carnei coloris, infra tamen, quam supra, dilutionis, quem saturatior veluti adumbratio variat. Oras alarum fimbriat series albarum macularum, nigro margine cinctarum.

Num. 9. & 10. Papilio sature fuscus, alas anticæ duabus maculis luteis pictus. Prona facies, sature grisea, subtilibus figuris nigris ornatur. Alæ anticæ seriem singulæ monstrant nigrarum macularum, cujusmodi etiam in posticis dantur, sed albo annulo inclusæ.

Num. 11. & 12. Utraque facies, ex dilute rufo grisea, nigris figuris albisque maculis, nigro annulo cinctis, renitet.

Num. 13.

gels alleen in 't midden, alwaar die licht-witachtig-geel zyn. Deze is uit China. Op Tab. VI. en XXXVI. zyn verschillende en uit andere Landen afgebeeld.

N. 11. 12. Deze *Rouw*-Kapel is ter wederzyden git-zwart met witte vlakken.

N. 13. 14. Zie hier wederom eene varieerende soort van N. 9. en 10. hier boven. Dezer middelkleur is graauw-rood; de randen, die aan de voorzyde der voorvlerken met een vlak inschieten, zyn zwart met witte vlakjes. De achtervleugels hebben elk een zwart vlakje. De onderzyde is rosch iets bruinachtigs, met zwarte aders en witte vlakjes op de voorvleugels. De achtervlerken hebben witte kanten ter zyde de zwarte aders. De rand der vleugels is zwart met kleine witte vlakjes. Deze is van Guinea.

N. 15. 16. Dezer bovenzyde is graauw-bruin, de voorvleugels hebben een groote hoog-geele vlak. De onderzyde heeft wat lichter bruin-graauwe grondkleur, met rosch vlakjes en vaalkleurige streepjes.

N. 17. 18. Dezer grondkleur is geel-bruin, de voorvlerken hebben by de punten een donker-geele, en naar beneden een schoon-blaauwe vlak; de achtervleugels zyn geel-bruin met vaal-zwarte zy-streepjes. De onderzyde is geel-bruin met eene fyne zwarte tekening.

N. 19. 20. Aan beide zyden is deze Kapel eenvoudig bruin, met witte vlakjes en vaal-zwarte aders.

N. 21. 22. De onder- en bovenzyde is hier bruin met wit-afschgrauwe vlakken. Deze zyn alle uit Oost- of West-Indiën.

TWEE-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **H**et lichte gedeelte dezer Kapel is licht-geel, 't verdere flauw-bruinachtig. De onderzyde is graauw-bruin, op de achtervleugels staat een kromme ry roode vlakken op eenen zwarten grond.

N. 3. 4. Dit vierpuntig *Pagetje* is in 't midden blaauwachtig, de kanten der vlerkjes zyn licht-bruin. De onderzyde is veel fraaijer, als zynde licht-appelbloefsem, met witte in 't midden zwarte oogvlakjes, en vaale tekening.

N. 5. 6. Deze bovenzyde is kastanje-bruin, met zwarte aders en graauw-geele oogvlakjes, die in 't midden zwart en wit zyn. De onderzyde is paarschachtig-graauw, met witte en zwarte oogjes.

N. 7. 8. Dit Nacht-Kapelletje is boven en onder rosch-vleeschkleurig, doch van onderen lichter dan boven, de schaduwwachtige tekening is ook donkerder, dan de grondkleur, om den rand der vleugels loopt een ry kleine witte vlakjes, die een zwart kantje hebben.

N. 9. 10. Deze Kapel is donker-bruin, met twee geele vlakken op de voorvleugels. De onderzyde is donker-graauw met fyne zwarte tekening; de voorvleugels hebben elk een ry zwarte vlakjes, en de achtervleugels insgelyks, doch deze hebben eenen witten ring.

N. 11. 12. Deze onder- en bovenzyde is licht-roschgrauw, met zwarte tekening en witte vlakjes, die een zwart ringetje hebben.

N. 13.

Num. 13. & 14. *Phalænæ* hujus utraque facies colore & pictura convenit. Alæ anticæ, ex griseo rufæ, duabus fasciis albis, undulatis distinguuntur: posticæ dilute flavæ nigras gerunt maculas.

Num. 15. & 16. Superior *Papilionis* hujus facies subnigro fusca, ex nigro picta, in alis anticis duas ostendit maculas grandes, dilute luteas, totidemque minores, albas. Facies inferior ex dilute griseo rufa est, alarumque medium fascia ex flavesciente grisea trajicit, chordulis fimbriata fusco rubris, a latere albis. Tota ceterum superficies lineolis fusco rubris adumbrata est. Americanus est, uti verosimiliter plerique hujus *Tabulæ*.

Num. 17. & 18. Supra infraque concolor hic *Papiliunculus*, ex subrufo griseus, dilute flavis maculis decoratur.

Num. 19. & 20. *Phalæna* facie supina fusco rubra, helvo nigris lituris, alas anticæ trajicientibus. Posticæ eximio singulæ ocello superbiunt, cujus medium, rufo rubrum, centro albo notatur, nigroque primum, dein & altero albo annulo includitur. Pone hos ocellos arcus renitet albus, undulatus, limbo nigro fuscus. Prona facies dilute rufa, ex nigro striata, duas monstrat guttas albas, nigris orbitis ovatis circumdatas.

Num. 21. & 22. *Ephebus* exochis quaternis, facie superiore, haud absimilis illi, quem num. 3. descripsimus, cærulescit, margine dilute fusco circumdatus. Prona facie discrepat, quippe dilute rufus, albis tæniolis obliquis, nigris oris & duobus oculis decoratus.

Num. 23. & 24. Sature fuscus est, alæque posticæ transversam monstrant tæniolam aurantii coloris, supina tantum facie conspicuam.

Num. 25. & 26. Utrunque concolor, medio dilute flavus, ora sature fusca fimbriatur, quæ, facie præsertim inferiore, tonum cæruleum reflectit.

TABULA TERTIA ET QUADRAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Anticæ pariter ac posticæ alæ ex fusco griseæ sunt. Posticæ duas monstrant maculas grandes, albas inde ab ora anteriore ultra mediam earum partem excurrentes: pone has collocatur series lunularum cærulearum, alique rubrarum, oris nigris fimbriatarum. Prona facies itidem grisea est: alæ posticæ seriem albarum & pone has aliam cærulearum macularum exhibent. Ora posterior nigra est maculisque ornata aurantii coloris, tandem extremo limbo albo terminatur.

Num. 3. & 4. Utraque facies heic, ut in specie superiore, concolor, griseo fusca est. Supina modo dilute flavas gerit maculas, ora nigra fimbriatas, duasque dilute flavas lituras; prona vero luteis, cæruleis, rubris nigrisque maculis variatur.

Num. 5. & 6. *Papiliunculus* utrinque niger, albis guttulis & oris.

Num. 7. & 8. Apices alarum anticarum fusci sunt, guttis albis; cetera flavent. Posticæ ex dilute rufo fuscae ora nigrofusca ambiuntur. Prona facies, dilute flava, chordulam monstrat fuscam

N. 13. 14. De beide zyden dezer Nacht-Kapel komen overeen in kleur en tekening. De voorvleugels zyn graauw-rofch met twee witte geflingerde streepen. De achtervleugels zyn licht-geel met zwarte vlakken.

N. 15. 16. Op de bovenzyde is deze Kapel zwartachtig-bruin met zwarte tekening, twee licht-geele groote en twee kleine witte vlakjes op de voorvleugels. De onderzyde is licht-graauw-rofchkleurig. Dwars over het midden der vleugels loopt een geelachtige-graauwe band, tusschen smalle bruin-roode, en, ter zyde, witte streepen; verder is het geheel met bruin-roode streepjes bezet. Deze is (gelyk waarfchynelyk de meeste dezer Tab.) uit West-Indiën.

N. 17. 18. Onder en boven is dit Kapelletje even eens, namentlyk, rofchachtig-graauw met licht-geele vlakken.

N. 19. 20. Deze Nacht-Kapel is op de bovenzyde bruin-rood, met vaal-zwarte streepen op de voorvleugels. De achtervleugels hebben elk een groote oogvlak, die in 't midden rofch-rood met een witte stip is; dan volgt een zwarte, en verder een witte ring; onder deze oogen loopt een witte golfachtige tekening met een zwarte onderkant. De achterzyde is licht-rofchkleurig met zwarte tekening, en twee witte vlakjes tusschen twee zwarte streepjes.

N. 21. 22. De bovenzyde van dit vierpuntig *Pagetje* is als N. 3. blaauwachtig met eenen licht-bruinen rand. De onderzyde verschilt, is licht-rofch met witte schuinsche streepen, zwarte kantjes en twee oogvlakjes.

N. 23. 24. Is donker-bruin, de achtervleugeltjes hebben

een oranjekleurige dwarsstreep, doch maar alleen op de bovenzyde.

N. 25. 26. Is ter weerzyde egaal, in 't midden licht-geel, met eenen donker-bruinen rand, die, vooral aan de onderzyde, een blaauwe weêrschyn heeft.

DRIE-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE voorvleugels, gelyk mede de grondkleur der achtervleugels, zyn bruin-graauw; deze laatste hebben twee groote witte, van de bovenste zykant diep inschietende, vlakken, en daar onder een ry blaauwe, en een diergelyke ry roode vlakjes, die een zwarte kant hebben. De onderzyde is mede graauw, de achtervleugels hebben hier een ry witte, en een diergelyke blaauwe vlakjes. De onderkant is zwart, en in deze staan oranje vlakjes met een wit randje.

N. 3. 4. De grondkleur is hier aan beide de zyden 't zelfde, en, gelyk de voorige soort, graauw-bruin; de bovenzyde heeft alleen licht-geele vlakken, die een zwarte kant hebben, en twee licht-geele streepen. De onderzyde heeft geele, blaauwe, roode en zwarte vlakjes.

N. 5. 6. Dit Kapelletje is ter weêrzyde zwart, met witte vlakjes en randjes.

N. 7. 8. De einden der voorvlerkjes zyn hier bruin, met witte vlakjes, verder geel. De achtervlerkjes zyn licht-rofch-bruin,

cam, per apices alarum anticarum oblique decurrentem, duasque ejusdem coloris maculas in area saturate flava, prope anteriorem corporis partem, depictas.

Num. 9. & 10. Alæ anticæ parsque dimidia posticarum, ex rufo sature flava, nigris maculis variatur: cetera albicant. Infra anticæ alæ fuscæ sunt, duobus ocellis albis ornata: posticæ dilute fuscæ, ex nigro maculatae.

Num. 11. & 12. Medio albus hic Papilio, prope corpus duntaxat aliquantum fuscus, oras alarum fuscas, nigris lineis distinctas monstrat, utraque facie concolor.

Num. 13. 14. 15. & 16. Eruca, ex griseo dilute fusca, a latere nigra quasi happe variatur. Nymphula saturatius fusca duobus nitet ocellis nigris. Papilionis facies supina, itidem sature fusca, nigrofulco margine circumdatur. Alæ anticæ macula superbiunt oblonga, venuste cærulea, cujus exterior margo albicat. Posticæ prope corpus itidem eleganter cæruleæ sunt. Prona facies, ex rufo fusca, nigris figuris ornatur: antierius, prope corpus, nonnullæ cernuntur maculae ex dilute rufo carnei coloris; paulo remotius duæ decurrunt tæniæ, cuspidatæ, ejusdem coloris, quæ anteriore alarum posticarum sede ovatam singulæ maculam præ se ferunt, nigram, ex albo punctatam. Apices alarum anticarum tres insuper maculas monstrant nigras, posticæque duos prægrandes ocellos, pupilla nigra, albis punctis notata, quam lunula rufa proxime, dein annulus dilute flavescens, ac tandem alius niger ambit.

Num. 17. 18. 19. & 20. Elegantis Papilionis Eruca ex pallide purpureo in fuscum vergit. Nympha sature fusca est. Papilionis alæ anticæ, facie supina, ex sature purpureo rubentes, lumine albescente renitent: purpurascens iste rubor tanquam pennas avium pingit versus extremitates alarum, nigro colore infectas, sese extendentes, ibidemque ad oras emarginatas alba segmenta inferuntur. Alæ posticæ, fusco rubræ, duas gerunt fascias obliquas, luteas & griseas; pone quas tractus ex cæruleo punctatus cernitur, ac deinceps series lunularum lutearum: oras limbus undulatus, albus ambit. Alarum anticarum ima facies, pari ornatu decora, attamen saturatius fusca est ac penniformem apparatus ex parte cinereo griseum gerit. Alæ posticæ hac facie, ut supra, pictæ sunt, nisi quod fasciæ griseæ in arcum curventur.

Num. 21. 22. 23. & 24. Eruca purpurascit. Nympha fusca est. Elegans Papilio, faciei supinæ media area dilute cæruleus, albis punctis distinguitur: ambit hunc tractum color ex sature rufo fuscus, albis maculis varius atque in circuitu serie conspicuus macularum orbicularium, rufarum, centro albo. Prona facies, fusco rubra, ocellis nitet dilute flavis, centro albo, annulo nigro pictis, quibus etiam lunulæ albæ adjunctæ sunt; uti & circa apices alarum anticarum albæ maculae. Repetantur ea, quæ de Nymphis Papilionum diurnorum in procemio memoravimus.

Num. 25. & 26. Facies superior, saturate fusca, maculis aurantii coloris, latis, oblique protensis ornatur. Inferior alas anticæ dilute flavas monstrat, rufis oris fimbriatas, binisque maculis ex nigro & albo versicoloribus, quasi ocellis semiclausis, decoras. Posticæ ex luteo griseæ

bruin, de rand enkel bruin. De onderzyde is licht-geel, over de einden der voorvleugels loopt een schuinsche bruine streep, en twee diergelyk-kleurige vlakken, staan in een' hoog-geelen grond, by 't voorlyf.

N. 9. 10. De voorvleugeltjes, en 't halve deel der achterste, is hoog-rosch-geel met zwarte vlakjes, verder zyn dezelve wit. Van onderen zyn de voorvleugeltjes bruin met twee witte oogjes. De achtervlerkjes zyn hier licht-bruin met zwarte vlakjes.

N. 11. 12. In het midden is deze Kapel wit, by 't lyf alleenlyk maar wat bruin gevlakt, rondom zyn de einden der vleugels bruin, met zwarte streepjes, de onder- en bovenzyde is eender.

N. 13. 14. 15. 16. Deze Rups is licht-graauw-bruin, langs de zyden loopt een zwarte grondkleur. De Nimf is donkerder-bruin met twee zwarte oogvlakken. De grondkleur der bovenste zyde dezer Kapel is donker-bruin, met nog donkerder zy-randen. Op de voorvleugels ziet men een lange schoon-blaauwe vlak, die aan de buitenkant wit is. De achtervleugels zyn by 't lyf ook schoon-blaauw. De onderzyde is rosch-bruin met zwarte tekening. Voor, by 't lyf, zyn eenige licht-rosch-vleeschkleurige vlakjes, wat verder, twee breed-puntige diergelyke doorlopende streep-vlakken, in deze staan, boven aan op de achtervleugels, twee ovaale zwarte vlakken, die witte stipjes hebben. De punten der voorvleugels hebben nog drie zwarte vlakken, en op de achtervleugels staan twee groote oogvlakken, die in 't midden zwart met witte stippen, verder een' halven roschchen, en daarom een' licht-geelachtigen, en weêr hierom, een' zwarten rand hebben.

N. 17. 18. 19. 20. De Rups van deze schoone Kapel is graauw-paarschachtig naar 't bruin hellende. De Nimf is don-

ker-bruin. De voorvlerken der Kapel zyn, op de bovenzyde, donker-paarschachtig-rood, met een witachtig-hoogfel; dit donker-paarschachtig-rood schiet, even gelyk de slag-veeren der vogels, naar de einden der vleugels op eenen zwarten grond, alwaar aan de kanten witte inschietende vlakjes zyn. De achtervleugels zyn bruin-rood, met twee schuinsche geele en graauwe streep-vlakken; wat meer benedenwaarts zyn verscheide licht-blaauwe stip-vlakjes, en vervolgens een ry geele halvemaa's wyze vlakjes; om de kanten is een witte golfachtige insnyding. De voorvleugels hebben aan de onderzyde dezelfde tekening, doch de kleur is hier bruinder, en de slagveerige punten zyn ook gedeeltelyk aschgrauw. De achtervlerken zyn genoegzaam overeenkomende met de bovenzyde, doch de schuinsche graauwe streepen loopen hier krom.

N. 21. 22. 23. 24. De Rups is paarschkleurig, en de Nimf bruin. In 't midden, op de bovenzyde dezer schoone Kapel, is een groot gedeelte licht-blaauw met witte stipvlakjes, rondom deze is de kleur donker-rosch-bruin met witte vlakken, en daarom eene ry roschkleurige ronde vlakjes, die een wit middelstipje hebben. De onderzyde is bruin-rood met licht-geele oogvlakjes, die een zwart randje en wit middelstipje hebben, boven deze, gelyk mede op de punten der voorvleugels, zyn nog witte vlakjes. Wy erinneren onze Lezers wederom aan 't geen wy in onze Voorreden, omtrent de Nymfen der Dag-Kapellen, gezegd hebben.

N. 25. 26. Op de bovenzyde is deze Kapel donker-bruin, met oranjeleurige schuinsch-staande breedte vlakken. De onderzyde heeft licht-geele voorvlerken, met roschche kanten, en twee zwarte en witte vlakken, even als half toegeslootene oogen. De achtervleugels zyn geel-graauw, met ros-

seæ, rufis marginibus & maculis, ante quas octo guttæ nigræ collocatæ sunt, variantur. Et hic & plerique præcedentes Americani sunt.

Num. 27. & 28. Singulare hoc animalculum, Papilionibus diurnis non annumerandum, fors-
an Nymphæ aquaticæ suum ortum debet. Corpore est nigro, alarum medio flavo, oris
nigris.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. & 2. Facies superior sordide flavescit, alarum anticarum apicibus & oris nigris, media fere sede duabus guttis nigris, posteriore aliquot maculis languide fuscis conspicua. Alæ posticæ punctis aliquot nigris ad circumferentiam ornantur. Inferior facies, eodem colore infecta, rufis oris venulisque distinguitur: guttæ oculiformes limbo rufo cinguntur: alæ posticæ nonnullis punctis nigris variantur. Locus natalis hujus & sequentis America.

Num. 3. 4. & 5. Eruca fusca est, rigidis spinosisque setis horrens. Phalænæ hujus alæ anticæ, ex dilute rufo griseæ, venulis nigris distinguuntur. Posticæ satore flavæ, ex nigro maculatæ. Prona facie, medium alarum flavicans nigris maculis ornatur, oræ vero ex rufo griseæ sunt.

Num. 6. & 7. Papilio satore fuscus, maculis pallide luteis punctisque albis: anteriore parte alarum posticarum binæ cernuntur maculæ orbiculares, nigræ, lunula cærulea insignes: pone has duæ similes, rubra luteaque macula succinctæ. Ima facies nigra luteis maculis variatur: aream vero nigram alarum posticarum lunulæ striæque eleganter rubræ & cæruleæ ornant. Et hic Americanus est.

Num. 8. & 9. Papilio niger, maculis liquidis, quasi flaventibus; interiore ac posteriore ora alarum posticarum binis maculis rubris picta. Facie prona alæ anticæ non differunt, nisi quod dilute fusco colore perfusæ sunt: posticæ, ex griseo languide flavescentes, nigris maculis nitent & ora anteriore duos monstrant ocellos nigros, lunula cærulea stipatos, posteriore autem binas supinæ faciei maculas rubras, lunula cærulea superincumbente tectas. Chinensis est.

Num. 10. & 11. Phalæna medio alba, oris griseis.

Num. 12. & 13. Alæ anticæ, parsque posticarum anterior & interior, harumque periphæria nigricant. Anticas singulas series punctorum alborum ornat. Posticæ fascia superbiunt lata, flava, ocellis conspicua oblongis, nigris, medio dilute cæruleis, centrali puncto albo: ante hanc fasciam alia cernitur quoque lata, sed cærulea, tum angustior tæniola purpurea, tandemque macula fusca. Alæ anticæ, prona facie, ex fusco rubent maculisque albo griseis & cæruleis ornantur: posticæ heic etiam in medio ex fusco rubent; dein fascia succinguntur, quam maculæ conficiunt oblongæ, pallide flavæ, inter se contiguæ, quarum singulæ, media sede, ocellum gerunt

rosfche kanten en vlakjes, en hier boven acht zwarte vlakjes. Deze is, gelyk zekerlyk de meeste der voorige, uit West-Indiën.

N. 27. 28. Mogelyk is dit aardig diertje, 't geen tot de Dag-Kapellen niet schynt te behooren, deszelfs geboorte verschuldigd aan een Water-Nimf. Het lyf is zwart, gelyk mede de randen der vleugeltjes, die in 't midden geel zyn.

VIER-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Dezer bovenzyde is vuil licht-geel, met zwarte punten en kanten aan de voorvleugels, byna in 't midden zyn hier nog twee ronde zwarte vlakjes, en wat meer naar 't einde eenige flauw-bruine vlakjes. De achtervlerken hebben rondom eenige zwarte stipjes. De onderzyde heeft dezelfde grondkleur, doch heeft rosche kanten, en is rosch geïderd. De oogvlakjes hebben maar een rosch randje, en de achtervleugels eenige zwarte stipjes. Deze en de volgende zyn uit West-Indiën.

N. 3. 4. 5. De Rups is bruin met styve doornachtige borstels. De voorvlerkjes van dit Nacht-Kapelletje zyn licht rosch-grauw met zwarte aders. De achtervlerkjes zyn hoog-geel met zwarte vlakjes. Van onderen zyn de vlerkjes in 't midden geel met zwarte vlakjes, en de kanten der vleugels rosch-grauw.

N. 6. 7. De grondkleur dezer Kapel is donker-bruin, met flauw-geele vlakken en fyne witte stippen. Boven aan, op de voorkant der achtervleugels, zyn twee ronde zwarte vlakken, die een blaauw half maantje hebben. Wat laager twee diergelyke, waar tegen een donker-rood en geel vlakje. De onderzyde heeft een zwarte grondkleur, met

Tome IV.

geele vlakken, doch op de groote zwarte grondkleurige vlak, op de achtervleugels, ziet men ook schoon roode en blaauwe, zoo halve maanswyze als streepige vlakken. Deze is mede uit West-Indiën.

N. 8. 9. Dezer grondkleur is zwart met lichte vlakken, die iets geelkleurig zyn. Aan den binnenkant, naar onderen, staan op de achtervleugels twee roode vlakken. Van onderen verschillen de voorvleugels slechts door een licht-bruine grondkleur. De achtervleugels zyn hier flauw- en graauw-geel, en zwart gevakt. Op den boven voorkant zyn twee ronde zwarte oogvlakjes, die een blaauw halfmaantje hebben, en naar beneden zyn de twee roode vlakken der bovenzyde, waar boven een blaauw halfmaantje te zien is. Deze is uit China.

N. 10. 11. Dit Nacht-Kapelletje is in 't midden wit met gryze kanten.

N. 12. 13. De voorvleugels, gelyk mede de in 't midden naar binnen schietende hoek en buiten-rand der achtervleugels, zyn zwart. De voorvleugels hebben elk eene ry kleine witte vlakjes; de achtervleugels zyn versierd met eenen breedten geelen band, op dezen staan zwarte, doch in 't midden licht-blaauwe langwerpige oogvlakjes, die een wit middelstipje hebben; vervolgens komt hier boven eerst weér een breede blaauwe band, verder een smal paarsch bandje, en dan een bruine vlak. De voorvleugels aan de onderzyde zyn bruin roodachtig, met wit-grauwe en blaauwe vlakken. De achtervleugels zyn hier mede in het midden bruin-roodachtig, daarom loopt een band, die uit flauw-geele langwerpige vlakken bestaat; in 't midden van elk dezer vlakken is een langwerpige oogvlak, die bestaat uit een wit middelstipje, op een licht-blaauwen grond, en hierom loopt een zwarte, en vervolgens een hoog-geele ring. De kant dezer achtervlerken

gerunt oblongum, centro albo, area dilute cærulea, annulo ambiente nigro, extimoque tandem saturate luteo, insignem. Ora posticarum nigra est maculisque languide flaventibus ordinate variata.

Num. 14. & 15. Facies supina ex griseo fusca est; maculae cunctae dilute flavæ. Longe aliter prona se facies habet. Alæ anticæ circa juncturas & extremitates gilvo fusca, interfuso tractu languide rufo griseo: posticæ, purpureo rubra, oram anteriorem sedemque posteriorem maculis fasciisque chermesini ruboris pictam monstrant.

Num. 16. & 17. Colore nigro fusco infectus, alas anticæ maculis albis, lunatis, tum guttis dilute cæruleis, longisque porro tæniis albis, sed dimidia parte, qua cæruleis appropinquant, dilute griseis, pictas exhibet. Alas posticas magna ornat macula sature flava, cujus medium trajicit series ocellorum cæruleorum, centro albo, annulo ambiente nigro. Prona facies dilute grisea est: alæ anticæ seriem monstrant macularum cærulearum, quibus & oblongæ alæ, albæ, adstant: posticæ simili ornantur fascia lata, dilute flavis maculis, cæruleisque ocellis decora, qualem num. 13. supra descripsimus. Limbi utriusque paris alarum nigri sunt, maculis pallide luteis, ordinate dispositis picti.

Num. 18. 19. & 20. Plumatilis hæc Eruca, ex griseo dilute fusca, a lateribus & juxta ventrem decurrente linea fusca variatur. Papilionis alæ anticæ fusca maculis figurisque ex dilute rufo griseis nitent. Posticæ, pariter fusca, anteriore parte duas monstrant grandes latasque fascias dilute flavas, maculasque deinceps sature flavas. Prona facies non multum dispar est. Anticarum alarum pictura longe dilutior est, posticarumque omnes maculae dilute flavescent, præter binas ad oram interiorem, pone ventrem, collocatas, quæ sature flavo ambitu centalem aream fuscā concludunt. Amboina hujus ac sequentis patria.

Num. 21. 22. & 23. Eruca hujus latera fusca sunt, dorsum ex flavo fusca pictura variat. Papilio, totus ex flavescente fuscus, maculis decoratur oblongis, griseis & albis, exteriori parte nigricantibus, quæ tamen in alis posticis extrema prorsus nigra habent. Prona facies ex rufo spadicea est: maculae alarum anticarum, quales in facie supina; sed posticarum albæ sunt, parte postrema dilute flavæ, medio ex nigro maculatæ. Corporis supina facies anteriore parte nigra est, deinceps alba; prona vero pectus monstrat eleganter rubrum, ventrem dilute luteum, nigris maculis.

TABULA QUADRAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus supra ex helvo subfuscus, albis maculis; infra fœdide flavescent, ex albo variegatus, oris nigris. Guineensis est: sed in Indiis Orientalibus etiam occurrit, paulo saturatiore colore.

Num. 3. & 4. Dilute flavus hic est, nigris circum alas limbis ac maculis. Prona facie, saturatius flavus, ex rufo rubro variatur. Corpus supra nigrum, infra rubrum.

Num. 5. & 6. Alæ anticæ, pro dimidia parte saturo rubore infectæ, oris maculisque nigris ornantur.

tervlerken is zwart, met regelmatige flauw-geelachtige vlakjes.

N. 14. 15. De bovenzyde is hier graauw-bruin; alle de vlakken zyn licht-geel. De onderzyde verschilt merkelyk. De voorvlerken zyn, by 't lyf en aan de einden, vaal-bruin, en daar tusschen beide flauw rosch-grys. De achtervleugels zyn paarsch-rood, boven by den voorkant en naar onderen loopen carmyn-roode vlakken en banden.

N. 16. 17. Dezer grondkleur is donker-zwartachtig-bruin, de voorvleugels hebben witte halve maanswyze, verder licht-blaauwe, en lange witte vlakken, die halfwegen licht-gryskleurig tegen 't blaauw aanloopen. De achtervleugels hebben eene groote hoog-geele vlak, in deze staat een ry in 't midden wit gestipte en blaauwe oogvlakjes, die eenen zwarten rand hebben. De onderzyde is licht-graauw, de voorvleugels hebben een ry licht-blaauwe en eenige lange witte vlakken. De achtervleugels hebben denzelfden breedten band, bestaande uit licht-geele en blaauw-geogde vlakjes, als by N. 13. hier boven. De randen der voor- en achtervleugels zyn hier zwart met regelmatige flauw-geele vlakjes.

N. 18. 19. 20. Deze pluimachtige Rups is graauw-licht-bruin, ter zyde en naar onderen loopt een bruiner streep. De voorvleugels dezer Kapel zyn bruin, met lichte-rosch-graauwe vlakken of tekening. De achtervleugels zyn insgelijks bruin, boven aan met twee groote licht-geele breede streepen, en verder met hoog-geele vlakken. De onderzyde verschilt weinig, de tekenachtige vlakken, op de voorvleugels zyn hier veel lichter, en de vlakken op de achter-

vlerken zyn alle licht-geel, behalven de twee even beneden het lyf, aan de binnen zyde dezer vleugels staande, welke hoog-geel zyn met eene bruine middelvlak. Deze en de volgende zyn van Amboina.

N. 21. 22. 23. De zyden dezer Rups zyn bruin, over 't midden loopt eene geel-bruine tekening. Deze Kapel is geheel geelachtig-bruin, de streep vlakjes zyn grys en wit, onder met wat zwart; doch die op de achtervleugels zyn van onderen geheel zwart. De grondkleur der onderzyde is rosch-bruin-kastanje-kleurig, de vlakken op de voorvleugels zyn even als die der bovenzyde; maar die der achtervleugels zyn wit, naar onderen licht-geel, en de vlakken zwart. Het bovenlyf der Kapel is op de bovenzyde zwart, verder wit, doch van onderen is de borst schoon rood, en 't achter lyf licht-geel met zwarte vlakken.

VYF-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**E bovenzyde van dit Kapelletje is vaal-bruinachtig, met witte vlakjes. De onderzyde vuil licht-geel, met wit gevlaakt, en zwarte kantjes. Het zelve is van Guinea, doch valt ook wat hooger van kleur in Oost-Indiën.

N. 3. 4. Deze Kapel is licht-geel, met fyne zwarte kantjes en vlakjes om de vlerken. De onderzyde is hooger-geel met een rosch-roode tekening. Het lyf is op de bovenzyde zwart en van onderen rood.

N. 5. 6. De halve voorvleugels zyn donker-rood, met zwarte

ornantur; pars reliqua, uti & alæ posticæ, ex dilute veneto virefcunt. Infra, pars altera alarum anticarum flavefcens lineolis rubris deniffime notatur; altera, corpori propior, ut fupra, thalaffini eft viroris. Alæ posticæ flavæ, ex rubro variatæ.

Num. 7. & 8. *Ephebus* spadiceus utraque facie: alæ posticæ fupra cinereis maculis, infra & his & lûnulis dilute cæruleis ac fordide rubris nitent.

Num. 9. & 10. Utraque facie concolor, aterrimus, medio duntaxat alarum posticarum flavus, nigris venulis distinguitur. Corpus Papilionis nigrum eft, pectore tamen eleganter rubris maculis variato. Amboinensis eft.

Num. 11. & 12. Haud aliter a priori differt, nifi quod utraque facie nigro fufcus fit & maculæ in medio alarum posticarum dilute flavefcant. Corpus fufcum eft, fed venter prona facie dilute flavus. Etiam hic Amboinensis.

Num. 13. & 14. Oræ alarum anticarum nigræ funt; inde tractus habetur faturi ruboris, lineis maculisque nigris variati; dein tantilla pars lutea, reliquum porro ad juncturas ufque, uti & alarum posticarum area, in pallide luteum vergit. Prona facies in totum dilute flavet, dimidia tamen parte alarum anticarum, orisque posticarum saturatius flavis: anticæ quoque in medio fasciolam monftrant dilute virefcens, ceterumque univerfa fuperficies punctis rufo fufcis confperfa eft.

Num. 15. & 16. Alæ anticæ atro perfusæ funt colore, quem maculæ rubræ in tantum contegunt, ut fere in limbis earum duntaxat fefe efferat: posteriores etiam oræ flavefcunt. Posticæ alæ, fature flavæ, guttis limbisque nigris, paffim evagantibus ornantur. Prona facies pallide flavet, alis anticis prope corpus macula languide virente; posticis vero maculis limbisque rufo rubris diftinctis. Tab. XXVI. Papilionem exhibuimus huic forte geminum, certe vix nifi colore difcrepantem. Locus natalis Amboina.

Num. 17. & 18. Tab. XVI. XLIII. & XLIV. varietates hujus Papilionis descriptæ funt pluresque deinceps fequentur. Alæ anticæ fuscæ, maculis ornantur ftriatas albis vel dilute grifeis, quas nigræ lineæ interpositæ diftinguunt. Posticas maculæ nigræ & venuste flavæ, prope corpus autem albæ, nigra macula, annulo pallide veneto cincta, in medio decoratæ, variant. Maculæ ftriatæ, prona facie alarum anticarum, omnes albæ funt, lineæ nigra interftinctæ: posticæ alæ albis modo maculis nitent, parte anteriore dilute veneto colore tinctis. Corporis anterior fedes fupra nigra eft, infra fufca; posterior fupra dilute virefcens, nigris figuris cruciatis pingitur, infra fufca eft, ex luteo maculata. Et hæc &, quæ fequuntur, ejusdem speciei varietates omnes Amboinenses funt.

Num. 19. & 20. Eo potiffimum differt, quod maculæ ftriatæ, quibus alæ anticæ, fuscæ, illuminantur, grifeæ fint minusque latis intervallis nigris diftinguantur. Maculæ alarum posticarum, quæ in fuperiore albæ funt, in hac specie totæ dilute grifeæ.

Num. 21. & 22. Facies fupina, ex grifeo fufca, oris ex albo guttatis, medio utriusque alarum paris flavo fufcam maculam monftrat. Prona facie alæ anticæ flavæ rufis variantur maculis,

zwarte buitenkanten en vlakjes; verder zyn dezelve, gelyk mede de achtervleugels, licht-zeegroen. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels halfwege geelachtig, zeer dicht met roode ftreepjes bezet; 't verder gedeelte, na 't lyf, is als op de bovenzyde zeegroen. De achtervleugels zyn hier geel met roode vlakjes.

N. 7. 8. De grondkleur is by deze *Page* kaftanje-bruin, zoo onder als boven; de achtervleugels hebben op de bovenzyde afchkleurige vlakken, doch op de onderzyde ook nog licht-blaauwe en vuil-roode halve maanswyze vlakjes.

N. 9. 10. Zoo onder als boven is deze *Kapel* evengelyk, namentlyk, git-zwart, doch de achtervleugels zyn flechts in 't midden geel met zwarte aders. De borst, van het anders zwart lyf der *Kapel*, heeft van onderen fchoon roode vlakken. Deze is van Amboina.

N. 11. 12. Deze verfchilt met de voorige flechts hier in, dat de grondkleur der beide zyden koffykleurig-bruin is, en de vlakken op het midden der achtervleugels licht-geel. Het lyf dezer *Kapel* is bruin, maar aan de onderzyde is het achterlyf licht-geel. Deze is mede van Amboina.

N. 13. 14. De kanten dezer voorvleugels zyn zwart, hier op volgt een donker rood, met zwarte ftreepen en vlakjes, wat verder een klein gedeelte geel, en 't overige, tot aan 't lyf, gelyk mede de achtervleugels, is iets flauw-geelachtig. De onderzyde is in 't geheel licht-geel, met wat bruin-geele halve voorvleugels en kanten om de achtervleugels. De voorvleugels hebben hier in 't midden elk een licht-groene ftreep, verder is alles met rofch-bruine stipvlakjes bezet.

N. 15. 16. De grondkleur dezer voorvleugels is zwart, 't geen echter genoegzaam alleen derzelver kanten uitmaakt, het verder gedeelte is bezet met roode vlakken, en naar den benedenkant zyn deze voorvlerken geel. De achtervleu-

gels zyn hoog-geel, met zwarte infchietende zykanten en vlakjes. De onderzyde is flauw-geel; de voorvlerken hebben elk by 't lyf eene flauw-groene vlak, en de achtervleugels rofch-roode vlakjes en kanten. Op Tab. XXVI. is 'er een verbeeldt, welke misfchien dezelfde is met deze; daar in is geen ander verfchil dan in de kleur. Zy is van Amboina.

N. 17. 18. Op Tab. XVI. XLIII. en XLIV. zyn verfchillende van deze *Kapellen* afgebeeldt, en hier ftaan 'er nog meer te volgen. De voorvleugels zyn bruin, met witte of licht-gryze ftreepige vlakken, welke wederom door tuffchenkomend zwart gefcheiden worden. De achtervleugels beftaan uit zwarte en fchoon-geele vlakken, by 't lyf zyn deze vlakken wit, hebbende in 't midden eene zwarte vlak met eenen flauw-zeegroenen rand. De ftreepige vlakken, op de onderzyde der voorvleugels, zyn geheel wit met eene zwarte ftreep, de achtervleugels hebben meer witte vlakken, die boven aan licht-zeegroen zyn. Het voorlyf der *Kapel* is op de bovenzyde zwart, en onder bruin, het achterlyf licht-groenachtig, met zwarte kruisjes, en van onderen bruin met geele vlakken. Deze en de volgende, wederom verfchillende van dezelfde foort, zyn van Amboina.

N. 19. 20. Het grootfte verfchil dezer foort beftaat hier in, dat de licht-ftreepige vlakken, op de bruine voorvleugels, gryz zyn, en minder zwart tuffchen derzelver afdeelingen hebben. De witte vlakken, op de achtervleugels, zyn in deze foort ook geheel licht-gryz.

N. 21. 22. De bovenzyde dezer *Kapel* is graauw-bruin, rondom den rand met witte vlakjes, in 't midden hebben de voor- en achtervleugels eene geel-bruine vlak. De voorvleugels zyn daarentegen aan de onderzyde geel met rofche vlakjes, en hebben eenen rofch-bruinen rand, drie graauwe vlakjes, en eene witte punt-vlak met zwarte vlakjes. De achter-

lis, & præterquam, quod rufo fusca fimbria circumduntur, tres etiam gerunt guttulas griseas, unamque prope apices maculam albam, nigris figuris pictam: posticæ medio albæ, ex rubro variegatæ, limbo cinguntur rufo fusco, aliquot guttulis griseis distincto.

Num. 23. & 24. Papilio per incogitantiam hoc loco iterum depictus, cum Tab. XXVI. Num. 19. & 20. jam exhibitus descriptusque sit, iterata descriptione morari non debet; ni forte majorem in hoc macularum rubrarum numerum, pro differentia specifica admittere velis.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Papiliunculus utrisque alis medio sordide griseis, per circumferentiam fuscis. Infra dilutiores modo magisque rufi colores sunt.

Num. 3. & 4. Phalæna, utraque facie, cinereo grisea, albis maculis.

Num. 5. & 6. Amboinensis Papilio, supra nigro fuscus, medio utrarumque alarum maculis sordide luteis, veluti radiatis picto. Prona facies, pariter fusca, maculis elegantibus, dilute flavis, decora. Alas posticas, parte anteriore, prope corpus, fasciola ornat latiuscula, chermesini ruboris.

Num. 7. & 8. Altera hæc species, aut forte, quod de aliis etiam consimilibus speciebus jam ante indicandum fuisset, mas aut foemella prioris esse videtur. Facies supina nigerrima est, medio maculis helvis & albis, velut ex communi centro radiatis, iisque prope corpus flavescens, ornata. Prona facies non discrepat a priore Num. 6. nisi quod maculæ alarum anticarum ex sub griseo albescant latusque corpori proximum fimbriola flava tectum monstrent. Idem Amboinensis est.

Num. 9. & 10. *Ephebus*, magnitudine & ornatu eximius, colore rufo fusco tinctus, media sede eleganter cæruleus, inde velut radios in ambitum projicit. Alæ posticæ, albis oris cinctæ, cæruleæ fasciæ adumbrationem insuper sede postrema monstrant. Prona facies pariter venustissime picta est. Alæ anticæ, interna sede nigræ, partim albis punctis notatæ, oris externis subrufæ sunt. Posticæ, prope suas cum corpore commissuras quoque nigræ sunt, deinceps subrufæ, punctis albis ocellisque ornata, qui annulo nigro circumdati, ex albo, cæruleo & rufo versicolores sunt. Duo præterea alii ocelli parte cærulei, parte rubri sunt. Et hic & sequentes omnes Indiis Orientalibus debentur.

Num. 11. & 12. Alæ anticæ nigræ, supra griseis maculis linearibus distinctæ sunt, infra cæruleis aut lividis. Alæ posticæ, utrinque nigris oris fimbriatæ, maculas grandes ostentant satyre flavas, supra in area satyre grisea, infra in dilute grisea pictas.

Num. 13. Papilio, cujus una modo facies heic exhibetur, alas anticæ gerit nigras, maculis notatas, quarum extimæ series purpureæ sunt, intima flava. Alæ posticæ, quoque nigræ, parte posteriore latam monstrant fasciam, satyre flavam, in qua series macularum ovatarum, nigrarum, in medio cæularum comparet.

Num.

achtervleugels zyn hier in 't midden wit, met roode vlakjes, en hebben eenen rosch-bruinen rand met eenige graauwe vlakjes.

N. 23. 24. Deze, door eenig misverstand hier geplaatste Kapel, als op Tab. XXVI. N. 19. en 20. reeds verbeeldt en beschreven zynde, behoeft geene nadere beschryving, ten waare men eenige roos-roode vlakjes, welke deze op de achtervleugels meer heeft, als eene verschildendheid in soort wilde achten.

ZES-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**it Kapelletje is op 't midden der voor- en achtervlerkjes vuil-graauw met bruine randen, de onderzyde heeft slechts wat lichter en roschkerkleuren.

N. 3. 4. Het Uiltje, hier verbeeldt, is aan beide zyden asch-graauwkleurig met witte vlakken.

N. 5. 6. De bovenzyde dezer Amboinsche-Kapel is donker-bruin; in het midden, op de voor- en achtervleugels, met vuile geel-puntige uitlopende vlakken. De onderzyde is mede bruin, doch met schoone licht-geele vlakken. Op de achtervleugels, boven aan by het lyf, loopt een tamelyk breed carmyn-rood bandje.

N. 7. 8. Deze, welke een tweede soort, of mogelyk, gelyk by meer andere soorten reeds gezegd had kunnen worden, het mannetje of wyfje schynt te zyn, is op de bovenzyde git-zwart, in het midden met wit-puntige uitlopende vaale en witte vlakken, dicht by 't lyf zyn die geelachtig.

De onderzyde komt met N. 6. overeen, alleen zyn de vlakken op de voorvleugels grysachtig-wit; derzelver zyden, die naar 't lyf staan, hebben een smal geel kantje. Deze is mede van Amboina.

N. 9. 10. Deze schoone groote *Page* is rosch-bruin, in het midden schoon blaauw, 't geen met punten uitloopt. Onder op de achtervleugels, die witte zy-kantjes hebben, ziet men nog eenen schaduwachtigen-blaauwen band. De onderzyde is ook wonderlyk schoon getekend. De voorvleugels zyn aan de einden roschachtig van kleur, verder zwart, gedeeltelyk met witte stipjes. De achtervleugels zyn hier boven, by 't lyf, ook zwart, verder roschkleurig, met witte stipjes en oogvlakjes, die, in eenen zwarten ring staande, wit-blaauw en roschkleurig zyn. Twee andere dezer vlakjes zyn half blaauw en rood. Deze en de volgende zyn alle uit Oost-Indiën.

N. 11. 12. De voorvleugels zyn op de bovenzyde zwart met gryze streepachtige vlakken, en aan de onderzyde mede zwart met blaauwe of lootkleurige streepvlakken. De achtervleugels hebben, zoo onder als op de bovenzyde, zwarte kanten met groote hoog-geele vlakken, doch het middelgedeelte is op de bovenzyde donker, en op de onderzyde licht-grys.

N. 13. De Kapel, welke hier maar aan eene zyde verbeeldt wordt, heeft zwarte voorvleugels, waar op de eerste ryën vlakken paarsch, en de onderste, geel zyn. De achtervleugels zyn mede zwart; doch naar beneden ziet men eenen breeden hoog-geelen band, op welken zich vertoonen een ry zwarte ovaale vlakken, die in 't midden blaauw zyn.

N. 14.

Num. 14. Confidens Papilio alas anticas superne nigras habet, maculis sature viridibus variis; inferne ex purpurascence saturate griseas, maculis sature viridibus. Posticae, magnam partem sature flavæ, serie macularum ovatarum, nigrarum, medio cærulearum, centro albo, ornantur. Cingit hunc apparatus ora nigra, lunulis flavis decora.

Num. 15. & 16. *Ephebi* hujus alæ anticæ maculis radiatis ornantur, dilute fuscis, fusco saturatiore obumbratis: media inter hos radios spatia, versus oras laterales alarum, nigra sunt. Posticae pro parte maxima sature fuscæ sunt, in medio maculis latis, in cuspidem exeuntibus, albis ac dilute fuscis, pictæ: circumferentiam series lunularum flavarum, marginemque internum binæ maculæ nigræ, annulo rubro cinctæ variant. Prona facies alarum anticarum vix differt: at posticae in ambitu nigræ sunt, in medio languide flavæ, ex nigro & rubro maculatæ, ad latera & circa juncturas etiam maculis eleganter rubris ornata.

Num. 17. & 18. Alæ anticæ hujus *Ephebi*, utraque facie, obscure fuscæ sunt, nec nisi aliquot maculis griseis supra variatæ. Posticae quoque, facie supina, pro maxima parte fuscæ, maculas duas grandiores, cinereas & quatuor minores, flavas monstrant: ima vero facie permultum discrepant, quippe aterrimo pigmento perfusæ ex albo & sature flavo maculantur.

Num. 19. & 20. Hæc species, cujus tot jam varietates tradidimus, spadiceas maculas radiatas in nigro ostentat. Alæ posticae in medio griseis, per ambitum dilute flavis maculis, super haphæ nigra, variantur. Prona facies id privum habet, quod maculæ radiatæ alarum anticarum ex subgriseo albæ sint, uti & quæ medium alarum posticarum occupant.

Num. 21. 22. *Ephebus* iste totus propemodum niger est: alæ anticæ tantum maculis aliquot dilute griseis variantur: posticae, parte postrema, serie macularum ornantur, quæ parte anteriore eleganter cæuleæ sunt, media albæ, sed nigra tessella distinctæ, posterius autem languide flavæ, tandemque limbo nigro & albo succinguntur. Prona facies plane alia: anticæ alæ, fusco colore infectæ, tæniis flavis, latiusculis, lineisque nigris decorantur: posticae, pariter fuscæ, lividis primum, nigris & flavis maculis, deinde serie guttarum cæulearum, centro albo distinctarum, postremo fascia marginali pulchre flava, quam denique fimbriola nigra & alba succingit, exornantur.

TABULA QUADRAGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. 2. & 3. *Eruca* nigra est, fasciis cinereo griseis. *Papilio Ephebus* supra ex flavescence fuscus, maculis dilute griseis, alas posticas, sede postrema, lata fascia nigra, albis maculis picta ornatas habet. Prona facies spadicea est, maculis albis, dilute flavis & nigris. Locus natalis America.

Num. 4. 5. & 6. *Eruca* ex dilute rufo carnis colorem habet. *Papilio Ephebus*, facie supina aterrimus,

N. 14. Op de bovenzyde heeft deze zittende Kapel zwarte voorvlerken, met donker-groene vlakjes. Aan de onderzyde zyn de voorvlerken paarichachtig-donker-graauw, met donker-groene vlakjes. De achtervleugels zyn meerendeels hoog-geel, met eene ry ovaale zwarte vlakken, die, in 't midden blaauw zynde, nog een wit middelstipje hebben; rondom deze loopt een zwarte rand, met geele halve maanswyze vlakjes.

N. 15. 16. De puntige uitschietende vlakken, op de voorvleugels dezer *Page*, zyn flauw licht-bruin, met een donkerer bruine schaduw, de tusschenruimte naar de zy-kant der vleugels is zwart. De achtervlerken zyn meerendeels donker-bruin, in 't midden met breede witte en flauw licht-bruine streep-vlakken; om den kant der vleugels is eene ry geele, halve maanswyze, en naar de binnenzyde zyn twee zwarte vlakken, die een' rooden ring hebben. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels byna eveneens; de achtervleugels zyn hier rondom zwart, in 't midden flauw-geel, zwart en rood gevakt, ter zyde en by 't lyf zyn ook schoon roode vlakken.

N. 17. 18. De voorvleugels van deze *Page* zyn, zoo aan de onder- als bovenzyde, donker-bruin, op de bovenzyde zyn alleen eenige gryze vlakjes. De achtervleugels zyn ook meest bruin op de bovenzyde, en met twee alchleu-rige groote en vier kleine geele vlakjes. Aan de onderzyde verschillen dezelve zeer veel, de grondkleur is hier git-zwart, met witte, blaauwe en hoog-geele vlakken.

N. 19. 20. Deze Kapel, waar van reeds zoo veele verschillende foorten verbeeldt zyn, heeft kastanje-bruine puntig-uitschietende streepen en vlakken, op eenen zwartengrond. De achtervleugels hebben in haar midden graauwachtige en

Tome IV.

rondom licht-geele vlakken, op eenen zwarten grond. De onderzyde verschilt hier in, dat de puntige vlakken, op de voorvleugels, grysachtig wit zyn, gelyk mede de middelvlakken op de achtervleugels.

N. 21. 22. Deze *Page*-Kapel is genoegzaam geheel zwart, de voorvleugels hebben alleen eenige licht-gryze vlakken, de achtervlerken zyn onderaan versierd met een ry vlakken, boven aan schoon-blaauw, in 't midden wit met een zwart ruitachtig vlakje, en onder aan flauw-geel; hier om loopt een zwarte en witte rand. De onderzyde is geheel verschillende. De voorvleugels zyn van eene bruine grondkleur, met breede geele en finale zwarte streepen. De achtervlerken hebben mede een bruine grondkleur, met lootkleurige, zwarte, geele, en, wat laager, eene ry ronde blaauwe vlakjes, die een wit middelstipje hebben; hier onder is de lichte kleur schoon-geel, waar tegen, even als boven, een final zwart en wit kantje loopt.

ZEVEN-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **D**E kleur der Rups is zwart, met aschgrauwe banden. De *Page*-Kapel is op de bovenzyde geelachtig-bruin, met licht-graauwe vlakken, de achtervleugels hebben, onder aan het benedenste deel, eenen breedden zwarten band met witte vlakjes. De onderzyde is kastanje-bruin, met witte, licht-geele, en zwarte vlakken. Zy is uit West-Indiën.

N. 4. 5. 6. Deze Rups is licht-rofch-vleeschkleurig. Op de bovenzyde is de *Page*-Kapel git-zwart met eenige gryze vlakken. De andere zyde is kastanje-bruin, boven, ter weder-

P

aterrimus, nonnullis maculis griseis variatur. Prona facies spadicea, antierius, prope corpus, utrinque maculam monstrat aurantii coloris: alarum posticarum orae maculis ornantur dilute flavis, partim aurantio colore tinctis, in medio nigris.

Num. 7. & 8. Papilio nocturnus *Ephebus*, supra coracinus, dilute virentibus maculis superbit. Infra pallide veneti coloris maculae passim regnant; alarum anticarum apices ex subgriseo fufci sunt, nigrique tractus undiquaque, potissimum vero in medio & parte postrema alarum posticarum, pallidi viroris maculas interfingunt. Mississippi patria est. Varietatem Tab. XVI. exhibuimus.

Num. 9. & 10. Hujus *Ephebi* facies supina per circumferentiam alarum nigerrima est, in medio eleganter caerulea, radiis caeruleis in nigrum ambitum velut evibratis. Infra color obscure griseus alarum oras tingit, mediam aream niger, qui albis punctis super alis posticis variatur. Sub hoc apparatu, alae posticae seriem monstrant macularum, quae, ex albo & caeruleo versicolors, nigram singulae lunulam sub se habent. Tabula superiore, Num. 9. & 10. varietatem hujus speciei videre est.

Num. 11. & 12. Alarum anticarum apices oraeque posticarum dilute fufci sunt coloris: medium ex fordide viridi caerulefcit, anteriore tamen parte nitide caerulea. Alae posticae, parte posteriore, seriem ostentant lunularum dilute caerulearum, sede interna nigrarum. Prona facie color est ex dilute subfusco rufus, seriesque lunularum ex albo & caeruleo versicolorum, quae nigro singulae arcu veluti fulciuntur, alas posticas exornat.

Num. 13. & 14. Rarior *Ephebus* in universum ex dilute rufo griseus, ex languide nigro, plus minus, striatus. Orae anteriores alarum anticarum nigris lituris variantur: duae fasciae transversae, albae, punctis nigris notatae, alas anticas ornant atque inde in alas posticas protensa magis in griseum vergunt. Exochorum lateralium & posticarum extremitates nigrae sunt. Prona facies propemodum gemina est, nisi quod duae fasciae transversae toto suo ductu albae sint, omnesque liturae profundius, quam supra, nigricent. Americanus est.

Num. 15. & 16. Phalaena haec est, eoque potissimum discrepat a priore, qui Papilionibus diurnis accensendus. Color vix differt: fasciae tamen transversae, albae, facie supina, juxta latus internum, limbo pallide fusco stipantur, prona vero subflavo. Infra quoque dilutior color est. Etiam Americanae est originis.

TABULA QUADRAGESIMA ET OCTAVA.

Tot tamque diversae exoticorum maxime Papilionum species, quas hucusque ex praestantissimo Auctoris Thesauro produximus, excipiant denuo species nonnullae indigenae, eaque omnes, si Lit. E. excipias, Phalaenarum generi annumerandae. Ob ante memoratas rationes, passim cognitae leviter modo indicabuntur.

Lit. A. A. Num. 1. Phalaenulae *Uncata* species major. Nomen inde habet, quod ex Eruca nascatur.

derzyde van het lyf, een oranjekleurige vlak, de kanten der achtervleugels hebben vlakken, welke licht-geel, en gedeeltelyk oranjekleurig, en in 't midden zwart gevlaakt zyn.

N. 7. 8. De bovenzyde dezer Nacht-Kapel of *Page* is git-zwart met schoone licht-groene vlakken. De andere zyde heeft flauw zee-groene vlakken, grauwachtige-bruine punten aan de voorvlerken; verder is deze flauw-groene kleur, vooral in het midden en onder aan de achtervleugels, met een zwarte kleur bezet. Dezelve is uit Mississippi: op Tab. XVI. is nog een verschillende soort verbeeld.

N. 9. 10. Deze *Page* is, van boven te zien, rondom de vlerken git-zwart, in 't midden schoon-blaauw, 't welk zich puntig in de zwarte kleur uitbreidt. Aan de onderzyde, rondom de vleugels, is de kleur donker-grauw, in het midden zwart, 't geen op de achtervleugels witte stipjes heeft; deze achtervleugels hebben daar onder een ry vlakken, welke wit en blaauw zyn, waar tegen een krom zwart streepje aankomt. Op de voorige Tab. by N. 9. en 10. is ook een verschillende van deze soort verbeeld.

N. 11. 12. De punten der voor- en de kanten der achtervleugels zyn hier licht-bruin, in 't midden is de kleur vuil groenachtig-blaauw, doch boven helder licht-blaauw. De achtervlerken hebben onder eene ry licht-blaauwe halve maanswyze vlakken, die aan de binnekant zwart zyn. Van onderen is de kleur licht-bruinachtig-rofch. De ry vlakken op de achtervlerken zyn hier, halve maanswyze, wit en blaauw, waar tegen een zwart half-rond streepje aanloopt.

N. 13. 14. De generaale kleur dezer zeldzame *Page* is licht-rofchachtig-grauw, met min of meer flauw-zwarte

streepjes; de voorkanten der voorvlerken hebben zwarte streepige vlakjes. De twee dwarsstreepen op de voorvleugels zyn wit, met fyne zwarte stipjes; op de achtervleugels worden dezelve gryzer; de einden der zy- en achter-punten zyn zwart. De onderzyde is byna eveneens, doch de twee dwarsstreepen zyn hier geheel wit, en alle de fyne zwarte streepjes wat zwarter, dan op de bovenzyde. Deze is uit West-Indiën.

N. 15. 16. Het grootste verschil in deze soort is, dat dezelve tot de Nacht-Kapellen behoort, daar in tegendeel de voorige een Dag-Kapel is. De kleur van deze is genoegzaam dezelfde, alleen hebben de witte dwarsstaande streepen, op de bovenzyde, flauw-bruinachtige, en op de onderzyde, geelachtige binnen-kanten. Van onderen is deze ook wat lichter van kleur, dan de voorige. Dezelve is mede uit West-Indiën.

ACHT-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

OP zoo groote verschillendheid van meest Uitlandsche Kapellen, als zoo even te vooren uit deze onschatbare Verlameling reeds verbeeld zyn, volgen nu wederom eenige van onze Inlandsche soorten, die alle, uitgezonderd Letter E, tot de Nacht-Kapellen behooren. Wy zullen, om reeds voorheenen gezegde redenen, de meest-bekende dezer soorten maar even aanhaalen.

A. A. N°. 1. Is een groote soort van *Kram-Uiltje*, welke dus genoemd wordt, om dat de Rups, waar uit het voortkomt, in haare voortgaande beweeginge, door de omhoogbuiging

nascatur, quæ, cum progreditur, mediam sui corporis partem elevando sic curvat, ut quasi unicum formet. Utraque facies & hujus & ceterarum, quæ sequuntur, omnium exhibetur. Color est griseo lividus, fuscis figuris pictus.

Lit. B. B. Num. 2. *Phalæna Tinea majuscula*, alis anticis dilute griseis, posticis flavis.

Lit. C. C. Num. 3. *Phalænula a rubigine dicta*, satis nota.

Lit. D. D. Num. 4. *Phalæna vulgaris*, alis anticis fuscis, posticis aureo flavis, fascia nigra distinctis. *L'Admiralis Proserpina* vocatur.

Lit. E. E. Num. 5. *Papiliunculus diurnus*, utrinque saturæ cæruleus, nigris venulis & oris. Ad vulgares Dunorum Papiliones pertinere videtur, sed perrarus.

Lit. F. Num. 1. ad 6. Metamorphosis *Phalænæ Armigeræ* dictæ.

Num. 1. *Eruca* ex luteo & nigro maculata.

2. Folliculus, intra quem *Eruca* transformatur.

3. *Nymphula*.

4. Imperfectior *Armigera*, ex alia *Nymphula*, casu fortuito, vitiose nata.

5. *Vespula* diptera, ex alia *Nymphula* prognata.

Lit. G. Num. 1. 2. 3. Metamorphosis *Phalænulæ* dilute griseæ, alis anticis ex fusco fasciatis, posticis lividis. Forte folliculus modo ad Lit. F. Num. 2. exhibitus ad hanc potius speciem pertinet.

Lit. H. H. Num. 7. *Phalæna* dilute grisea, maculis lividis & fuscis.

Lit. I. I. Num. 8. *Phalæna Uncata* major, subrufa, maculis fuscis, alis laciniosis.

Lit. K. K. Num. 9. *Animalculum* ignotum, alis quatuor, late expansis, velut tessellatis, utraque facie concoloribus. Tessellæ alarum alternatim pallide nigrae & cinereæ sunt, sparsim intermixto rufo. Tametsi innumeras Insectorum id genus alarum species vidi, haud memini tamen me huic similem unquam conspexisse nostræ regionis indigenam. Nihilominus sunt, qui asseverent, esse indigenam, atque ex *Eruca* provenire, quæ Mali arboris ligno vescitur, in eoque delitescit, Belgis *het Karpertje*, quasi *minutus Cyprinus*, dicta. Attentiori vero contemplatione inducor, ut credam, pictorem hic maculas nimis quadratas expressisse, quas *Phalæna* ipsa minores & rotundiores exhibebat; tumque figuras potius raræ istius *Phalænæ* speciei esse dicere, quæ Belgis vulgo *Tygris terrestris* audit, cujusque Larva vere in Malorum truncis habitat.

Lit. L. L. Num. 10. *Phalæna* quoque valde rara, alarum anticarum oris subrufis, sede interiore dilute flava, guttula nigra ornata. Posticæ alæ concolores sunt sed paulo magis fusca. Prona facies non multum discrepat.

Lit. M. M. Num. 11. *Phalæna vulgaris*, ex subrufo cinerea, pallide nigris figuris.

Num. 12. 13. 14. & 15. Aliquot minutæ *Phalænæ uncatae*.

buiging van het middelste deel van het lichaam, zich als een Kram vertoont. Men ziet het zelve hier, gelyk alle de volgende, van wederzyden; de kleur is graauw en lootkleurig, met bruine tekening.

B. B. N°. 2. Vertoont een groote Mot-Uil, met licht-graauwe opper- en geele ondervlerken.

C. C. N°. 3. Is het genoeg bekende Roest-Uiltje.

D. D. N°. 4. De gemeene Nacht-Uil, met bruine voorvlerken, en goud-geele ondervlerken, die eenen zwarten band hebben. By den Heer *L'Admiral* word zy genoemd de *Proserpine*.

E. E. N°. 5. Dit Dag-Kapelletje is ter wederzyden donker-blaauw, met zwarte aders en kanten; 't schynt tot de gemeene Duin-Kapelletjes te behooren, doch is zeer raar.

F. N°. 1. tot 6. Verbeeldt de gedaant-verwisseling der Nacht-Kapel, welke de Wapendraager genoemd wordt.

N. 1. Is de geele en zwart-gevlakte Rups.

2. Het Spinfel, in welke de Rups verandert.

3. De Nimf.

4. Een misgeboorte of onvolmaakte kleine Wapendrager-Kapel, uit een andere Nimf, door eenig toeval, voortgekomen.

5. Een tweevleugelig Wespje, wederom uit een andere Nimf.

G. N°. 1. 2. 3. De verandering van een licht-graauw Uiltje met bruine bandjes getekend, en lootkleurige boven- en ondervleugels. Wy twyflen, of het Spinfel, hier voor by F. 2. te zien, niet tot deze soort behoore.

H. H. N°. 7. Is een licht-grys-lootkleurig en bruin gevlakt Uiltje.

I. I. N°. 8. Is een roschachtig bruin-gevlakte groote Kram-Uil, met uitgerafelde vleugels.

K. K. N°. 9. Verbeeldt een soort van Onrust, met breede vleugels, welke versierd zyn als met dobbelsteenachtige ruitjes. De kleuren zyn, onder en boven, dezelfde; de ruitjes zyn, om den anderen, vaal-zwart en aschkleurig, hier en daar wat roschachtig. Hoe veele verschillende diertjes my ook van dit Geslacht zyn onder 't oog gekomen, nochtans heb ik nimmer een diergelyk als dit, in ons Land vallende, kunnende ontdekken: men verzekert my echter dat het een Inlandsch diertje is, waar van de Rups zich in het Appelboomen-hout geneert en verbergt, en dat het den naam van het *Karpertje* zoude dragen: hoewel ik echter daar aan zeer sterk twyfel. Hoe meer ik dit voorwerp beschouwe, hoe meer ik in het denkbeeld valle, dat de Tekenaar van dit diertje de dobbelsteenachtige ruitjes wat te kennelyk vierkant gemaakt heeft: en dat deze hier vierkante getekende vlakjes, eigentlyk in het natuurlyk diertje, kleiner en ronder zyn: dit zoo zynde, zal deze Nacht-Kapel, zyn, de bekende doch zeldzaam gevonden wordende zoo genoemde *Land-Tyger*, waar van de Rups zich waarlyk in het Appelboomen-hout verbergt.

L. L. N°. 10. Dit Nacht-Kapelletje is mede zeer zeldzaam; de voorvlerkjes zyn aan de einden roschkleurig, verder naar 't lyf licht-geel, met een zwart vlakje. De achtervlerkjes zyn eveneens, doch wat bruinder. De onderzyde verschilt ook weinig.

M. M. N°. 11. Deze gemeene wyfjes Plakrups-Uil is roschachtig-aschgrauw van kleur, met vaal-zwarte tekening.

N°. 12. 13. 14. 15. Vertoonen eenige kleine Kram-Uiltjes.

TABULA UNDEQUINGUESIMA.

Lit. A. Num. 1. ad 6. Metamorphosis Phalænæ ligni Salicis, ut ex quo pabulum suum habet.

- Num. 1. Eruca etiamnum juvenula, flavescens.
 2. Eadem transformationi suæ propinqua, idcirco valde rubra.
 3. Nympha.
 4. Folliculus Nymphæ ruptus, unde nata Phalæna prodiit.
 5. & 6. Phalæna ipsa, cum sedens alis compositis, tum expansis volans.

Lit. B. Num. 7. Vespa cauda tripili, rarissima, permagna, alis quaternis, pro more Vesparum, in se mutuo incumbentibus.

Lit. C. Num. 1. ad 5. Tabula priore Phalæna armigera ejusque metamorphosis jam tradita est. Hoc loco femella ejus depingitur & longe grandior, & pictura utcunque differens. Quæ inter Erucas notatur, discrepantia colorum vernationi, quam ista species sæpiuscule subit, attribuenda est.

Lit. D. Num. 1. 2. 3. Tenthredo grandior, alis quaternis, aculeata.

- Num. 1. Nymphula ex suo folliculo protracta.
 2. Folliculus ex sericea materia confectus.
 3. Tenthredo.

Lit. E. Num. 1. 2. 3. Metamorphosis Papilionis, cui nomen est a *Pupillo*, alias & ab *Insignibus Amstelædamensibus*. Tab. XL. aliam exhibuimus speciem, alis anticis longe saturatius coloratis.

- Num. 1. Eruca grisea, furculo arboris fere similis.
 2. Nympha.
 3. Phalæna, alis posticis rubris.

Lit. F. Num. 1. 2. Alia species, a *Pupillo* nomen sortita, alis posticis cæruleis, ideoque *cærulea* vocitata. Eruca hujus a priore non multum abludit, nulli hucusque Historiæ naturalis scriptorum memorata. Phalæna quoque, hic exhibita, e rarissimis est.

TABULA QUINGUESIMA.

NUM. 1. 2. 3. & 4. Metamorphosis Phalænæ, *Tigris aquatica* vocatæ, forsan ob maculas undulatas, quæ caput & alas variant.

- Num. 1. Eruca ejus rubra, ex albo striata, quæ paulo ante, quam in Nymphæ habitum transformatur, ruborem istum induit.
 2. Folliculus Nympham continens, antè apertus.

Num. 3.

NEGEN-EN-VEERTIGSTE TAFEREEL.

A. N°. 1. tot 6. **G**eefte de verandering van de Willigehout-Uil; zoo genoemd, om dat zy zich in het hout geneert.

- N. 1. Verbeeldt de geelachtige Rups, nog niet zeer oud zynde.
 2. Verbeeldt dezelve zeer na by haare verandering, wanneer zy, gelyk deze, zeer rood worden.
 3. De Nimf.
 4. Het opengeborsten vel of vlies der Nimf, waar uit de Uil, veranderd zynde, gekroopen is.
 5. 6. Vertoont de Uil in eene zittende en vliegende gestalte.

B. N°. 7. Deze drie-staartige en zeldzaame groote Wesp, heeft vier vleugels, doch die leggen, gelyk by de meeste Wespen, zeer dicht op een.

C. N°. 1. tot 5. Op de voorgaande Tab. is de Uil, de Wapendrager en haare verandering reeds verbeeldt, doch deze, het wyfje zynde, verschilt iets in tekening, en is ook veel grooter. Het verschil dezer Rupsen komt door het vervellen, 't geen deze soort dikwils doet, en waar door zy geduurig in kleur verandert.

D. N°. 1. 2. 3. Vertoont een groote viervleugelige Lintworm-Wesp.

- N. 1. Is de Nimf, genomen uit het volgende Spinsel.
 2. Is het Spinsel, 't geen van een soort van zyden te samen gesteld is.

3. De Lintworm-Wesp.

E. N°. 1. 2. 3. In deze veranderinge wordt het zoo genoemde Weeskind, of Amsterdamsche Wapen, verbeeldt. Op Tab. XL. hebben wy nog een andere met veel donkerder bovenvleugels beschreeven.

N. 1. Is de graauwe en wel wat naar een boomtakje gelykende Rups,

2. De Nimf.

3. De Uil, met roode ondervleugels.

F. N°. 1. 2. By deze wordt een tweede soort verbeeldt, namentlyk, die met de blaauwe ondervleugels, en even daarom genoemd het blaauwe Weeskind. De Rups is genoegzaam overeenkomende met de voorige soort, en tot nog toe by geene Auteurs afgebeeld. Deze Nacht-Kapel is zeer zeldzaam.

VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. 4. **V**ertoont de verandering der zoo genoemde Water-Tyger, mogelyk dus geheel naar zyn waterachtige vlakken op de vleugels, en op het hoofd.

N. 1. Verbeeldt de roode en wit-gestreepte Rups, welke roode kleur zy aanneemt, kort voor dat zy de verandering staat te ondergaan, die haar in den staat van Nimf hervormt.

2. De Nimf in haar Spinsel, van vooren geopent.

N. 3.

- Num. 3. & 4. Mas *Phalænæ* tum confidens, tum volans. Sub finem hujus tabulæ etiam femella habetur.
- Num. 5. ad 10. Metamorphosis nostratum Bombycum.
- Num. 5. *Eruca* transformationi suæ propinqua.
6. *Nympha* de folliculo protracta.
7. Flocculi rudiores externi folliculi.
8. Tela interior, unde sericum.
9. *Phalænæ Bombycis* femella, cum suis ovulis.
10. Ejusdem mas.
- Num. 11. 12. 13. 14. Metamorphosis Bombycis Hispanici.
- Num. 11. *Eruca* a nostrate non diversa, nisi quod & paulo grandior est & colore longe magis fusco.
12. Folliculus dilute veneti coloris, major & filis crassioribus.
13. Bombycis *Phalæna* mas.
14. Femella. Ambæ indigenis nostris simillimæ sunt, sed paulo grandiores.
- Num. 15. ad 19. Metamorphosis Italica speciei, genuinæ utilissimi hujus insecti, cujus historiam *Reaumurius* & *Röselius* amplissime tradiderunt. *Malpighius* fili, quod Bombyx ducit, longitudinem explorandi cupidus, expertus est minimum nongentos & triginta pedes Bononientes æquare.
- Num. 15. *Eruca* trium, quas hac tabula exhibemus, specierum maxima, coloris dilute grisei, punctis maculisque fuscis. Cetera prioribus similis.
16. Folliculus quoque prioribus grandior, veneti coloris.
17. *Phalæna* mas.
18. Femella cum suis ovulis. Utraque prioribus longe major.
19. Deglomerati serici fasciculus per intervalla constrictus, ne fila mutuo implicentur.
- Num. 20. 21. 22. Principio hujus Tabulæ metamorphosis Tygridis aquaticæ, maris, repræsentata est. Cum maxime *Eruca*, *Nympham* & *Phalænam* femellam sistimus. Longe ista mare suo grandior crassiorque est, pro more id genus insectorum. Filiformes aut plumatiles antennæ quidem pro criterio esse solent ad sexus dignotionem; quod tamen haud æque in omnibus speciebus valet: quemadmodum exemplo Bombycum liquet, quorum uterque sexus antennas plumatiles præ se fert, ita tamen, ut antennæ femellarum, quæ hoc loco nimium latæ pinguntur, constanter, quam marium, graciliores sint. *Eruca* nativo suo virore etiamnum renitet.

- N. 3. en 4. Vertoont het mannetje dezer Nacht-Uil in eene zittende en vliegende gedaante. Op het laatste dezer Plaat zal het wyfje voorkomen.
- N. 5. tot 10. By deze ziet men de vorm-verwisseling van onze Inlandsche Zy-Worm.
- N. 5. Is de Rups in haar staat, naby de verandering zynde.
6. De Nimf, uit het Spinfel genomen.
7. Het ruwe en buitenste Spinfel.
8. Het volgende, dat eigentlijk de Zyde geeft.
9. Het wyfje der Zy-worm-Uil, met haare Eijeren.
10. Het mannetje.
- N. 11. 12. 13. 14. Deze Nommers verbeelden de Spaansche Zy-worm.
- N. 11. Is de Rups, welke niet verschilt, dan alleen dat de kleur veel bruiner, en de Rups wat grooter is.
12. Het Spinfel, 't geen hier van een lichte zee-groene kleur, en ook wat grooter en sterker van draad is.
13. Het mannetje van de Zy-worm-Uil.
14. Het wyfje, dezer beide komt met onze Inlandsche soort in allen deelen overeen, uitgezonderd dat het zelve wat grooter is.
- N. 15. tot 19. Deze vertoonen de waare Italiaansche soort van deze zoo nutte dieren, waar over de Heeren *Reaumur* en *Rösel* omstandig geschreeven hebben. *Malpighius*, de nieuwsgierigheid gehadt hebbende, om de lengte van den

draad, welken een Zy-worm spint, na te gaan, heeft bevonden, dat deszelfs lengte, ten minste genomen, negen honderd en dertig Bolonische voeten lang was.

- N. 15. Geeft eene afbeelding dezer Rups, welke de grootste is van deze drie soorten, die wy hier in de Plaat brengen. Deze kleur is licht-graauw, met bruine spikkels en vlakjes, anders is dezelve met de voorige overeenkomstig.
16. Verbeeldt het Spinfel, 't geen veel grooter dan de voorige Spinfels, en van eene zee-groene kleur, is.
17. Het mannetje.
18. Het wyfje en haare eiers; deze beide zyn ook veel grooter dan de voorige.
19. Is een afgewonde streng der Zyde, op verscheidene plaatsen byeen gebonden, om het warren te verhoeden.
- N. 20. 21. 22. In het begin dezer Plaat zag men de verandering der Water-Tyger, het mannetje; deze tal-letters toonen de Rups, Nimf en Uil van het wyfje, 't welk, gelyk altoos in deze geslachten van diertjes, veel grooter en dikker is. De draadachtige of gevederde sprietjes zyn mede wel een kenmerk om het onderscheid der Kunne te bepalen, doch dit gaat in alle de verschillende soorten niet door; zoo als, by voorbeeld, by de Zy-worm te zien is, welker beide geslachten gevederde sprietjes draagen, hoewel de sprietjes der wyfjes, die hier wat te breed verbeeldt zyn, altoos dunner, dan die der mannetjes, zyn. De Rups heeft hier nog zyne natuurlyke groene kleur.

TABULA QUINQUAGESIMA ET PRIMA.

Lit. A. A. & B. B. Phalæna, a Beta nomen habens, sature fusca, mas & femina, utraque supra & infra conspicienda, quemadmodum &, quæ sequuntur, reliquæ.

Lit. C. C. Phalæna, quam Tab. XLVIII. lit. L. num. 10. exhibuimus, paulum diversa species, facie supina magis flava, binis maculis rufo rubris in singulis alis, limbo tantum rufo rubro circum alas posticas. Infra color magis purpurascit.

Lit. D. D. Species minor Phalæna fasciatæ.

Lit. E. E. F. F. Alia species Phalæna a Beta dictæ, mas & femina.

Lit. G. G. Phalæna, a cauda aculeata *Pylstaart* appellatæ, species valde rara mihi ignota. Alæ anticæ sordide cæruleæ, plumbi colore, sature griseis fasciis intersectæ: posticæ sordide rubræ, fasciis dilute griseis. Prona facies tota, ex livido plumbi colore nitidius cærulea, figuris helvo nigris picta est.

Lit. H. H. Phalænula fusca, nigris striis.

Lit. I. I. Phalæna fasciatæ species major.

Lit. K. K. Et hæc Phalæna *Inquieta* dictæ species mihi ignota est. Utraque facie flavescens, vel ex dilute rufo grisea, figuris rufo rubris nitet.

Lit. L. L. Phalænula itidem peregrina, utrinque satura flavedine decora, binis guttis nigris in qualibet ala antica.

Lit. M. M. Species Phalæna ligni Salicis, quam Tab. XLIX. lit. A. B. descripsimus. Isthæc eo discrepat, quod nigris figuris plenior sit. Crediderim femellam esse.

Lit. N. N. Phalæna hujus exoticæ utraque facies ex fusco rubra est, helvis figuris, duabusque albis maculis in alis anticis variata.

Lit. O. O. Species rarissima Phalæna, quæ ex Eruca Ursina dicta nascitur. Alæ anticæ utrinque dilute fuscae sunt, ex flavescente albo pictæ: posticæ diluta flavedine decora, maculis nigris, quarum e medio elegans tonus obscure cæruleus resplendet.

Lit. P. P. Species exotica, fusca Phalæna, quæ Oculus Pavonis, *Inquieta*, aut *Pylstaart* appellatur.

Lit. Q. Q. Papiliunculus diurnus, minor, dilute griseus, alis anticis ex fusco variis.

Lit. R. R. Perquam rara species Papilionis, quem Pupillum vel *Insigne Amstelædamense* vocant. Alios ejus generis Tab. XL. & XLIX. ostendimus. Hujus alarum anticarum pictura diversa est & posticarum rubor longe pallidior. Innumera hujusmodi varietates in rerum natura occurrunt, quæ tamen pro differentiis specificis nequaquam habendæ sunt.

EEN-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL:

A. A. en B. B. **V**erbeeldt een donker-bruine Riet-Uil, het mannetje en wyfje, beide, gelik alle de volgende, zoo boven als onder te zien.

C. C. Een weinig verschillende soort van het Uiltje, 't geen wy Tab. XLVIII. L. N°. 10. verbeeldt hebben. Dit is op de bovenzyde geeler, en heeft twee rosch-roode vlakjes op elke vlerk, en alleen eenen rosch-rooden rand om de achtervleugeltjes. Aan de onderzyde is het paarschachtiger.

D. D. Kleine soort van Band-Uil.

E. E. F. F. Ander soort van Riet-Uil, van beider geslachten.

G. G. Is eene, my onbekende, en zeer zeldzame Onrust- of Pylstaart-Uil. De voorvlerken zyn vuil-blaauw, lootkleurig, met donker-graauwe tusschen-banden; de achtervlerken zyn vuil-rood met licht-graauwe bandjes. De onderzyde is geheel, doch wat helderder lootkleurig-blaauw, met eene vaal-zwarte tekening.

H. H. Is een bruin Nacht-Kapelletje met zwarte streepjes.

I. I. De groote soort van Band-Uil.

K. K. Deze Onrust is my mede onbekend. De kleur der beide zyden is geelachtig, of licht-roschkleurig-afsch-graauw, met eene lichte rosch-roode tekening.

L. L. Dit is mede een vreemd Nacht-Kapelletje. De beide zyden zyn schoon hoog-geel; de voorvlerkjes hebben elk, ter wederzyde, twee zwarte vlakjes.

M. M. Is een soort der willige Hout-Uil, die wy op Tab. XLIX. by de Letters A. en B. beschreeven hebben; deze is verschillende, doordien zy zeer zwart getekend is, en schynt my toe het wyfje te zyn.

N. N. Beide de zyden van dit vreemde Nacht-Uiltje zyn donker-bruinachtig-rood, met eene vaale tekening, en twee witte vlakjes op de voorvleugels.

O. O. Verbeeldt een zeer ongemeene soort der Beer-Rups-Uil: de voorvleugels zyn aan beide zyden licht-bruin, met eene geelachtig witte tekening. De achtervleugels zyn schoon licht-geel met zwarte vlakken, die in 't midden een schoone donker-blaauwe weerschyning hebben.

P. P. Geeft ons een vreemde bruine Paauw-Oog, Onrust- of Pylstaart-Uil.

Q. Q. Is een klein licht-graauw Dag-Kapelletje, met bruine vlakjes op de voorvlerkjes.

R. R. Vertoont een zeer vreemde soort van het *Weeskind*, of *Amsterdamsche Wapen*, waar van op Tab. XL. en XLIX. andere vertoond zyn. De tekening der voorvleugels is verschillend, en het rood der achtervleugels, op de onderzyde, is veel flauwer. Daar zyn oneindige diergelyke speelingen in de Natuur, welke daarom toch geene wezendlyke verandering van soort te kennen geven.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SECUNDA.

Lit. A. num. 1. 2. 3. 4. Metamorphosis vulgaris *Phalænæ albæ*, cujus *Eruca* in *Salice* habitat.

Lit. B. num. 1. 2. 3. 4. Metamorphosis *Phalænæ argenteo albæ*, majoris, quam *Belgæ de Verziender* vocant.

Lit. C. num. 1. 2. 3. 4. Hæc & binæ sequentes species passim apud harum rerum cultores nomen a *Beta* habent; sed perperam. Etenim istius generis nonnullæ *Gramine* vescuntur, aliæ in malo *Cydonia* & *Pruno* habitant. Tres illæ differentes species pro pabulo *Gramen* habent & idcirco *Gramineæ* vocandæ. Color est plus minus flavescent, lineis transversis, rufis & maculis albis in alis anticis.

Lit. D. num. 1. 2. 3. 4. 5. Hujus color rufus aliquantum diversus est & flavedo saturatior. Quandoque ex *Nymphæ* ejus, loco *Phalænæ*, *Musca*, quæ num. 5. exhibetur, prodit: cujus rei rationem in *Prolegomenis* exposuimus.

Lit. E. num. 1. 2. 3. 4. Hæc paulo languidius flavescit.

Lit. F. num. 1. 2. 3. 4. Tabula priore istius generis rariorem speciem exhibuimus. Hoc loco tradimus metamorphosin *Erucae* ursinæ vulgaris, passim notæ. *Lacinia hispida*, de extremo *Nymphæ* propendens, exuvias *Erucae* repræsentat.

TABULA QUINQUAGESIMA ET TERTIA.

Lit. A. 1. B. 2. C. 2. D. 3. Metamorphosis alius speciei *Phalænæ*, quæ merito *Betæ* attribuitur. Rufo colore est, subnigris figuris & albis guttis in alis anticis. B. num. 2. monstrat folliculum luteum, cauliculo *Betæ* affixum. C. num. 2. *Nymphæ* ex isto folliculo tracta.

Lit. E. 4. F. 5. G. 6. Metamorphosis *Phalænæ*, *Pylstaart* dictæ, *Tiliæ arboris*, in qua *Eruca* ejus habitat. Nomen *Pylstaart* inde ductum est, quod prope omnes ejus generis *Erucae*, ad extremum corporis, particulam gerant extantem, cuspidatam, quasi aculeum, quo tamen, utpote molli & flexili, pungere nequeunt. Cunctæ quoque species *Phalænarum*, quæ ex istis *Erucis* nascuntur, alias sub nomine *Inquietarum* veniunt; quoniam perraro quiescunt, sed motu fere perpetuo gaudent.

Lit. H. 7. I. 8. K. 9. Hæc *Phalænæ Inquietæ* species *Elephas* vocatur, quippe ex *Eruca* nascens, quæ caput suum, instar proboscidis *Elephantis*, longum emittere potest.

Lit. L. 10. M. 11. *Inquietæ* species, *Elephas* versicolor appellata, quia ex fusco variis coloribus picta est.

Lit. N. 12. O. 13. P. 14. P. 15. *Inquietæ* species a *Ligustro* nominata, olim valde rara, nunc pas-

TWEE-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

A. 1. 2. 3. 4. **T**oont de verandering van het gemeene witte Uiltje, waar van de *Rups* zig op de *Willige-boomen* geneert.

B. 1. 2. 3. 4. De verandering der wat grooter witte en zilver glanzige *Uil*, de *Verziender* genoemd.

C. 1. 2. 3. 4. Deze, gelyk mede de twee volgende foorten, worden dikwils by de *Liefhebbers Riet-Uilen* genoemd; echter is dit zeer verkeerd, alzoo zig eenige der *Rupsen* van deze foort in het *Gras*, andere op de *Quee- en Pruim-boomen* ophouden. Alle deze drie verschillende foorten nemen het *gras* tot haar voedsel, en zyn dus *Gras-Uilen*. De kleur is min of meer geel, met rosfche dwarsstreepen en witte vlakjes op de voorvleugels.

D. 1. 2. 3. 4. 5. De rosfche tekening van deze is wat verschillende, en de kleur wat hooger-geel. Somtyds gebeurt het, dat 'er, in plaats van een *Uil*, een zoodanige *Vlieg*, als by N. 5. verbeeldt is, uit de *Nimf* voortkomt: de reden hier van hebben wy, in het begin dezer beschryvinge, reeds bygebragt.

E. 1. 2. 3. 4. Deze is wat flauwer geel.

F. 1. 2. 3. 4. Op de voorige Tab. hebben wy een vreemde dezer foort verbeeldt; hier volgt nu de vorm-verwisseling der gemeene *Beer-Rups*; het ruige vlokje, achter aan het lyf van de *Nimf*, is de oude afgeschoove huid der *Rups*.

DRIE-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

A. 1. B. 2. C. 2. D. 3. **V**erbeeldt wederom de verandering eener andere foort van de waare *Riet-Uil*; deze is donker-rosfachtig, met zwartachtige tekening en witte vlakjes op de voorvleugels. B. N. 2. verbeeldt het geele *Spinfel*, aan een stukje *Riet* vastgehecht; en C. N. 2. de *Nimf* uit het voornoemde *Spinfel*.

E. 4. F. 5. G. 6. Is de verandering der *Linden-Pylstaart*, op welke boomen deze *Rups* zich geneert; het woord van *Pylstaart* wordt ontleent, daar van, dat alle deze foorten van *Rupsen* achter op het lyf een spits-uitlopende punt hebben, met welke zy echter, als zwak en buigzaam zyn, de, geen kwaad doen. Alle deze foorten van *Nacht-Kapellen*, hier uit voortkomende, zyn ook bekend met den naam van *Onrust*, om dat zy niet lang stil zitten en in geduurige beweging zyn.

H. 7. I. 8. K. 9. Deze is genoemd de *Olifant-Onrust*, vermits de *Rups* haaren kop zeer lang, en gelyk een *Olifants-snuut* kan uitsteeken.

L. 10. M. 11. Die hier voorkomt is genoemd de *Bonte-Olifant-Onrust*, als trekkende de kleuren dezer *Kapel* meer naar 't bruin of bontkleurige.

N. 12. O. 13. P. 14. P. 15. Deze is de *Liguster-Onrust*; zynde een foort welke voorheen zeer raar, doch nu genoeg bekend

passim nota. Vespa major, femella, alis quaternis, cauda tripili, aculeata, quæ sub lit. P. num. 15. depicta est, quandoque ex hujus Phalænæ Nympha nascitur; tametsi ceterum communiter in ligno arborum habitat.

Lit. Q. 16. R. 17. R. 18. Venustissima omnium *Inquietarum*, quæ apud nos occurrunt. Eruca plerumque sub terra habitat in agris frumento confitis, quo fit, ut rarius inveniatur. Vesceitur ibi Convolvulo majore. Insectorum curiosis Mirabilis Peruviana audit. Ichneumon ad R. Num. 18. delineatus, casu, ex hujus speciei Nympha, in quam ovulum ejus depositum fuerat, prodiisse visus est.

Lit. S. 19. T. 20. V. 21. V. 22. Phalænæ inquietæ species, cui nomen est *denticulatæ*; quia margines alarum velut in denticulos & lacinias excurrunt: quod nihilominus cum multis aliis commune habet.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUARTA.

Hac & duabus sequentibus Tabulis nonnullæ denuo exoticæ Phalænarum *Inquietarum* species repræsentantur, quas maximam partem Indiis Orientalibus & Occidentalibus ortum suum debere credibile est.

Num. 1. & 2. Facies supina dilute cinereo grisea est, figuris obscurioribus picta. Alæ posticæ, parte anteriore, in confinio anticarum, rufæ sunt, nec ceterum aliquid singulare habent. Prona facies flava est, ex fusco adumbrata.

Num. 3. & 4. Superne in totum dilutus viror renitet, sed fordide rubris figuris variatus, magnisque ejusdem coloris maculis in anteriore sede alarum posticarum. Inferne color ex subflavo dilute fuscus est, tæniis obscurioribus distinctus.

Num. 5. & 6. Supra subfuscus vel dilute griseus color est. Alæ nigris maculis & multis figuris ornata. Alæ posticæ antè sature rubræ. Anticæ infra, prope corpus, quoque rubent, ceterum griseæ ex gilvo adumbrantur: posticæ, griseo tinctæ, limbo carnei coloris cinguntur.

Num. 7. 8. & 9. Eruca dilute grisea, nigris lineis. Phalæna diluto malini floris colore suffusa, griseis figuris ornatur, quæ tamen in alis posticis nigræ sunt. Corpus anteriore parte dilute cinereum, deinceps rubris nigrisque fasciis decorum. Prona facie alæ anticæ dilute fuscae, duabus tæniis nigris in medio, & obscure fusco limbo in ambitu variantur: posticæ, pallide rufæ, nigris quoque tæniis & fusca fimbria distinguuntur.

Num. 10. 11. & 12. Eruca a latere fusca, maculis nigris, tæniis duabus dilute griseis & nigris per dorsum protensis. Papilio supina facie fuscus, ex obscure gilvo inumbratus: prona simpliciter sature griseus, alis posticis paulo dilutioribus.

Num. 13. 14. & 15. Eruca griseo fusca, nigris maculis. Papilionis alæ anticæ & pars posterior corporis gramineo virore, maculisque nigris, ornantur: posticæ sature flavæ, maculis nigris antè & lateraliter. Prona facies fordide flava, striis ductibusque rubris, alis anticis, ad extrema, macula singulis lata, fordide virente, notatis.

Num. 16.

bekend is. De groote vier-vleugelige wyfjes een fraaije Staart-Wesp, welke by P. N. 15. verbeeldt is, komt somtyds ook uit de Nymf van deze Onrust voort, hoewel zy anders zig doorgaans in het hout der boomen ophoudt.

Q. 16. R. 17. R. 18. Is een der schoonste Onrusten, welke wy hier te land hebben; de Rups onthoudt zig meest onder den grond in de Koorlanden, 't geen hem zeldzaam maakt, aldaar geneert hy zich met de gemeene Veld-winde *Convolvulus major*; de Liefhebbers geven hem den naam van *Merveille de Peru*. Deze kleinder Staart-Wesp, by R. N. 18, is, even gelyk de voorige, toevallig uit een der Nymfen van dit foort voortgekomen, vermits een zodanige Wesp deszelfs Eieren daar in gelegd had.

S. 19. T. 20. V. 21. V. 22. Verbeeldt de gehakkeld-Pylstaart of Onrust, dus genoemd, om dat de vleugels aan de kanten als uitgesneden zyn; deze eigenschap heeft hy echter met meer andere gemeen.

VIER-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

Deze, benevens de twee volgende Tab., vertoonen nu wederom eenige Uitlandsche Onrusten of Pylstaart-Uilen, welke waarschynlyk meest haaren oorsprong aan Oost- en West-Indiën verschuldigd zyn.

N. 1. 2. De bovenzyde is licht-aschgrauw met wat donkerder tekening, de achtervlerken zyn eveneens; doch boven aan, by de voorvleugels, roschkleurig. De onderzyde is geel, met bruine tekening.

N. 3. 4. Dezer boven zyde is zeer mooi licht-groen,

doch met een vuil-roode tekening, en groote roode vlakken op de achtervleugels. De onderzyde is geelachtig-licht-bruin met donkerder tekening.

N. 5. 6. Is van boven bruinachtig of licht-grauw; de vlerken zyn versierd met zwarte vlakken en vaale tekening; de achtervleugels zyn boven aan donker-rood. De voorvleugels zyn op de onderzyde, dicht by 't lyf, mede rood, verder graauw met vaale tekening. De achtervlerken hebben een graauwe-grondkleur, met eenen vleeschkleurigen rand.

Num. 7. 8. 9. De Rups dezer Onrust is licht-grauw met zwarte streepjes. De Kapel is licht-appelbloesemkleurig met eene graauwe tekening; deze tekening is op de achtervleugels zwart; 't lyf, boven aan licht-aschkleur; verder rood en zwart gestreept. De voorvleugels zyn van onderen licht-bruin, met twee zwarte streepen in 't midden, en wat donkerder-bruine kant. De achtervlerken zyn flauw-roschkleurig, mede met zwarte streepen en eenen bruinen-rand.

N. 10. 11. 12. Deze Rups is ter zyde bruin met zwarte vlakjes; op den rug loopen twee licht-grauwe en zwarte streepen. De bovenzyde der Kapel is bruin, met donker-vaale schaduw. De onderzyde is enkel donker-grauw; de achtervleugels wat lichter.

N. 13. 14. 15. De Rups is graauw-bruin met zwarte vlakjes. De voorvleugels, en het achterlyf, zyn schoon grasgroen, met zwarte gevakte tekening; de ondervleugels hoog-geel met zwarte boven- en zy-vlakken. De onderzyde dezer Kapel is vuil-geel met eene roode streepige tekening, hebbende de voorvleugels aan hun einde elk een breede vuil-groene vlak.

N. 16.

Num. 16. & 17. Alæ anticæ, facie supina, ex rufo sordide flavæ, lituris rufis pictæ; prona dilute cinereo griseæ, obscurioribus maculis obumbratæ. Posticæ supra obscurius, infra dilutius fuscæ, ex gilvo nigro striatæ.

TABULA QUINQUAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. & 2. Species haud vulgaris nostratium Phalænarum *Elephantum*. Alæ anticæ facie supina virescentes, virore obscuriore obumbrantur; inferna sature fuscæ sunt: posticæ supra, antierius nigræ, deinceps rubræ; infra totæ rubræ.

Num. 3. & 4. Phalæna *Elephas* versicolor, rara, alis anticis dilute griseis, ex nigro maculatis; posticis nigris, dilute rubellis & griseis. Prona facies fere tota ex dilute rufo rubet, maculis gilvo nigris, & trium liturarum, quæ oras alarum anticarum ornant, media heic ex subflavo fusca est.

Num. 5. & 6. Hæc a Phalænis *Inquietis* denuo aliquantum discrepat. Facies supina ex dilute subfusco grisea, maculis nigris: prona obscure cinerea, maculis helvis.

Num. 7. 8. & 9. Eruca flavescens, lituris nigris, aculeo ad caudam caret: quod, etsi rarum, pluribus tamen aliis hujus generis commune est. Facies supina corporis & alarum anticarum Phalænae, obscure virens, nigris figuris variatur; alæ posticæ sature flavæ, ex nigro maculatæ. Prona facie alæ anticæ sordide virescunt, purpureo rubris striis & maculis; posticæ ex dilute cinereo griseæ, maculis rubris.

Num. 10. 11. & 12. Eruca subflava lituris & maculis nigris. Corpus superne dilute virescit, uti & alæ anticæ, quas nigræ lineæ & maculæ, itemque ex fusco griseæ tæniolæ tum curvæ, tum rectæ variegant. Posticæ alæ nigræ, cæculæ & ex rufo fuscæ, prope corpus quasi flavescunt. Facie inferna alæ anticæ quoque virides, purpureo rubris fasciis, latis, minutisque maculis & nigris lineolis ornantur: posticæ sordide griseæ, maculis rubris.

Num. 13. 14. & 15. Eruca ex dilute rufo unicolor. Phalæna, quæ *Elephantis* vel Phalænae *Inquietæ* Ligustri species esse videtur, supina facie simpliciter rufa, maculis latis, nigris. Prona facie alæ anticæ sordide virescentes, lineis transversis, fuscis: posticæ ex dilute griseo rubræ, similibus lineis transversis, fuscis.

Num. 16. & 17. Alæ anticæ dilute fuscæ, lineis nigris, medio maculam singulæ transversam, ruforubram, oculo nigro decoram monstrant: posticæ diluta flavedine nitent. Alæ inferna facie spadiceæ.

Num. 18. & 19. *Inquieta* alis anticis supra rufo griseis, ex nigro striatis; posticis antierius nigris, deinceps eleganter rubris. Infra alæ anticæ rufæ, posticæ rufo griseæ, ambæ nigris punctis ornatae.

N. 16. 17. De voorvleugels zyn hier, op de bovenzyde, vuilachtig hoog-geel, met een rosche streepachtige tekening, aan de onderzyde zyn dezelve asch-graauw, met wat donkerder schaduwachtige vlakken. De achtervleugels zyn boven wat donkerder licht-bruin, dan aan de onderzyde, met vaal-zwart getekent.

VYF-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **I**S een vreemde soort onzer Olifant-Onrust. De bovenzyde der voorvleugels zyn groenachtig, met donkerder schaduwe, en de onderzyden derzelve zyn donker-bruin. De achtervlerken zyn aan de bovenzyden, boven aan, zwart, en verder rood; van onderen zyn dezelve geheel rood.

N. 3. 4. Verbeeldt een vreemde bonte Olifant-Onrust. De voorvlerken zyn licht-grys, met zwarte vlakken. De achtervlerken zwart, licht-rood en gry. De onderzyde is byna geheel licht-rosch-rood, met vaal-zwarte vlakken; de onderste middelfreep, op de voorvleugels, is hier geelachtig-bruin.

N. 5. 6. Is wederom een weinig verschillende van dezelfde soort Onrusten. De grondkleur der bovenzyde is licht bruinachtig-graauw met zwarte vlakken. De onderzyde is donker-roschkleurig, met vaale vlakken.

N. 7. 8. 9. De Rups is geelachtig, met zwarte streepjes, heeft geen doorn achter op de staart, 't geen, hoewel zeer zeldzaam, echter in meer andere van deze soort, voorkomt. Het bovenlyf, en de voorvleugels dezer Onrust is donker-groen, met zwarte tekening. De achtervlerken zyn

hoog-geel, met zwart. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels flauw-vuil-groen, met paarfschachtige-roode streepen en vlakjes, de achtervleugels zyn hier licht-rosch-graauw, met roode vlakjes.

N. 10. 11. 12. Deze Rups is geelachtig, met zwarte streepen en vlakken. Het bovenlyf, zoo mede de voorvleugels, is wat lichter-groen, de laatste zyn met zwarte streepjes en vlakjes, en met bruin-rosch-graauwe, zoo krom-als rechte-streepige banden, getekent. De achtervleugels zyn zwart, blaauw, en rosch-bruin, hebbende by 't lyf iets geels. Aan de onderzyde zyn de voorvleugels mede van eene groene grondkleur, doch met breede paarfsch-roode streepen, en diergelyke kleine vlakjes en zwarte streepjes. De achtervleugels zyn hier vuil-graauw of gry, met roode vlakjes.

N. 13. 14. 15. Deze Rups is egaal licht-roschkleurig. De Kapel, welke een soort van Olifant, of liever Liguster-Onrust schynt te zyn, is op de bovenzyde alleen rozenkleurig, met breede zwarte vlakken. De voorvleugels, op de onderzyde, zyn flauw naar 't vuil-groen hellende, met bruine dwarsstreepen. De achtervlerken zyn licht-graauwachtig-rood, mede met bruine dwarsstreepen.

N. 16. 17. De voorvleugels van deze zyn licht-bruin, met zwarte streepen; in 't midden derzelve zyn, op elk, een rosch-roode dwarsstaande vlak, met een zwart oogje. De achtervleugels zyn schoon-licht-geel. De onderzyde der vleugels is kastanje-bruin.

N. 18. 19. Op de bovenzyde heeft deze Onrust rosch-gryze voorvleugels, met zwarte streepen; de achtervleugels zyn hier bovenaan zwart, en verder schoon-rood. De onderzyde heeft graauw-rosche voor-, en rosch-gryze achtervleugels, beide met fyne zwarte stipjes.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Major species alis anticis griseo fuscis, fasciis nigris & dilute flavis; posticis dilute flavis, maculis fasciatis griseis. Prona facies dilute flava, ex nigro & griseo maculata.

Num. 3. 4. & 5. Spinosa Eruca, nigra, fasciis luteis. *Inquieta* facies superna ex rufo carnea, maculis striatis gilvo nigris. Alæ anticæ infra quoque rufo carnei, sed dilutioris coloris, maculis nubilosus, decurrente juxta oras fascia dilute flava, punctis nigris; posticæ hac facie dilute flavæ, nigris punctis & lineis.

Num. 6. 7. & 8. Eruca aculeo carens, dilute cinerea, quasi albescens. *Phalæna Inquieta* utrinque obscure carneo grisea, maculis saturationibus, velut umbrantibus. Corpus superne, anterieus, dilute flavum, posterius nigrum, maculis dilute flavis & purpureo rubris.

Num. 9. 10. & 11. Eruca aculeata rufa vel obscuro carnis colore, maculis prope rotundis, paulo dilutius coloratis. *Phalæna Inquieta* alæ anticæ, superne, diluto graminis virore decoræ, in medio maculam ex subfusco rufam monstrant: posticæ cæruleæ sunt, inde aliquantum nigræ, porroque virescentes. Corpus anterieus griseum, deinceps gramineum. Alæ anticæ inferne flavæ, prope corpus magnam gerunt maculam, angulatam, cæruleam, guttula alba distinctam, aliamque minorem ad apices, itidem cæruleam. Alæ posticæ, æque ac corpus flavæ, fasciis fuscis ornantur.

Num. 12. 13. & 14. Eruca aculeo carens dilute grisea vel potius pallide virescens, maculis albis. *Inquieta* superne dilute fusca, maculis gilvo nigris, apicibus alarum anticarum quoque nigris, anterieus albis. Prona facies subviridis, oris gilvo fuscis & nigris punctis.

TABULA QUINQUAGESIMA ET SEPTIMA.

Species, quæ hac tabula exhibentur, denuo permultum discrepant ab illis, quarum nos contemplatio hucusque detinuit. Prima certe magnitudine præcellit inter omnes, quæ in elegantissimo hoc animantium ordine unquam detectæ sunt. Ejus antennæ plumatiles jubent referre eam ad communiter receptam classem *Phalænarum*; tamen ob diversas & inter se pugnantes observationes multum dubito, utrum illa nota characteristica ad differentem *Papilionum* indolem determinandam plene ac constanter sufficiat.

Num. 1. 2. & 3. Eruca grandis, aculeata, subrufa, leviter variegata, articulo caudæ proximo nigro. *Phalæna* elegantissima, supra ex subfusco rubra, medio alarum quaternas veluti vitreas, pellucidas, trigonas ostendat areolas. Prope corpus, alæ anticæ duabus tæniolis albescens,

ZES-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**E voorvleugels dezer groote soort zijn graauw-bruin, met zwarte en licht-geele streepjes. De achtervleugels zijn licht-geel, met graauwe bandachtige vlakken. Aan de onderzijde zijn dezelfde licht-geel, en zwart en graauw gevlekt.

N. 3. 4. 5. De gedoornde Rups is zwart, met geele banden. De bovenzijde der Onrust is rosch-vleeschkleurig, met vaal-zwarte streepvlakken. De voorvleugels zijn hier aan de onderzijde mede, doch wat lichter, rosch-vleeschkleurig, met schaduwachtige vlakken, naar het einde derzelfde loopt een licht-geele band, met zwarte stipjes. De achtervleugels zijn hier licht-geel, met zwarte stipjes en strepen.

N. 6. 7. 8. Deze ongedoornde Rups is licht-afschkleurig of witachtig. De Onrust is aan beide zijden donker-vleeschkleurig-graauw, met donkerder schaduwachtige vlakken. Op de bovenzijde is het voorlyf licht-geel, verder zwart, met licht-geele en paarsch-roode vlakken.

N. 9. 10. 11. De hier wederom gedoornde Rups is rosch- of donker-vleeschkleurig, met byna ronde wat ligterkleurige vlakken. Derzelfde Onrust is op de bovenzijde versierd met licht-grasgroenkleurige voorvleugels, welke in derzelfde midden een bruinachtige roschke vlak hebben. De achtervleugels zijn blaauw, met zwart en verder groenachtig. Het Lyf is bovenaan graauw, verder grasgroen. De onderzijde heeft geele voorvleugels, die by 't lyf een groote blaauwe hoekige vlak hebben, in welke een rond wit vlakje is; verder hebben zy aan de punten ook een blaauw vlakje, in de

achtervleugels, die mede met het lyf geel zijn, versierd met bruine banden.

N. 12. 13. 14. De ongedoornde Rups is hier licht-graauw of liever flauw-groenachtig, met witte vlakken. De bovenzijde der Onrust-Kapel is licht-bruin, met vaal-zwarte vlakken, de punten der voorvleugels zijn ook zwart bovenaan met wit. De onderzijde is groenachtig, met vaal-bruine randen en zwarte stipjes.

ZEVEN-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

DE soorten, welke op deze Plaat verbeeldt worden, zijn wederom zeer verschillende met die, waar mede wy ons even te vooren hebben opgehouden. De eerstvolgende is de grootste, welke my onder de geheele Bende van deze schoone Schepzelen bekend is; haare gevederde voelhoorns, of sprieten, brengen dezelfde tot de algemeene aangenomene verdeling der Nacht-Kapellen, alhoewel het my, uit verscheide tegenstrydige gevallen, vry twyfelachtig voorkomt, of dit onderscheiden kenmerk proef houdt, ter bepalinge van deze verschillende geaardheid.

N. 1. 2. 3. De kleur dezer doornachtige en groote Rups is roschachtig, met flauwe tekening, achter by den staart is een lidt zwart. De bovenzijde dezer schoone Uil is bruinachtig-rood; in 't midden der vleugels zijn als vier glaze drie-hoekige doorzichtige vakjes. By 't lyf der Kapel, op de voorvleugels, zijn twee witachtige strepen, die aan de binnenzijde eenen zwarten kant hebben; wat verder loopt ter weêrzyden een diergelyke over alle vier de vleugels. De kanten

scntibus, ora interiore nigris, pictæ sunt, similesque duæ per utriusque paris alarum latera decurrunt. Oræ alarum ex subfusco flavicant, quæ flavedo in alis anticis, interius, ex nigro veluti obumbrata est. Prona facies a supina admodum differt. Alæ anticæ, magnam partem ex subflavo fusca, inde in obscure fuscum vergunt, tum undulata quasi tænia, alba distinguuntur ac porro versus oras rufulo colore, quem gilvo nigræ figuræ variant, suffunduntur. Alæ posticæ similiter, sed saturatius, atque in medio magis fusco colore, tinctæ. Venustus Papilio ex China oriundus vulgo Transparens aut Specularis appellatur.

Num. 4. 5. & 6. Eruca magis, quam prior, grisea, dilute fuscis figuris picta, tota quanta diversa a simili specie, quam *Meriana* inter insecta Surinamensia, Tab. LII. exhibuit; tametsi etiam Papilio, ex ea proveniens, aliquantum differat. Medium hujus Papilionis ex griseo fuscum est: alæ anticæ antierius, prope corpus, quatuor maculis albidis opacis, ornata: porro utrumque alarum par quaternis maculis diaphanis, glaciei Mariæ æmulis, quæ basi sua tractui angusto, albo, velut undulato innituntur, conspicuum est: tractui huic se adjungit exterius areæ rufi coloris, quam tractus ambit flavescent, nigris maculis, pyramidatis decorus, ac dein, fasciæ in modum, universo apparatui circumductus: hæc fascia, in alis posticis, ex nigro maculata est. Oras alarum denique ambit fimbria griseo fusca. Facie prona nihil diversi occurrit, nisi quod duæ modo maculæ albescences, prope corpus, in alis anticis compareant. Americana est pulcherrima hæc Phalæna, *Specularis* minor dicta.

Num. 7. 8. & 9. Varietatem hujus speciei, colore tamen & pictura paululum discrepantem, Tab. XXXIX. num. 12. 13. & 14. supra descripsimus. Eruca pallide fusca est, obscurioribus figuris & nigris maculis striisque. Phalæna utrinque concolor, dilute fusca & alba, nigris, valde irregularibus figuris picta. Corpus utraque facie saturate fuscum.

Num. 10. & 11. Phalænula rarior, utraque facie concolor, ex dilute subfusco lutea, maculis albis ac nigra adumbratione.

Num. 12. & 13. Venustissimum animalculum, quoque utrinque concolor, dilutissime rubellum, guttis dilute flavis, quo etiam colore apices alarum anticarum & universum corpus decorantur. Locus natalis India Orientalis.

Num. 14. & 15. Papiliunculus diurnus, supra & infra niger, maculis dilute flavis. Et hic & sequens Americani sunt.

Num. 16. & 17. Papilio diurnus pariter niger, maculis tamen dilute aurantiis.

Num. 18. & 19. Murini coloris Papilio, maculis albis, magnis parvis, nigro singulis limbo, tenui cinctis. Alas quoque nigra ambit fimbriola. Oblongæ duæ maculæ, aurantii coloris, alas anticæ, facie supina, prope corpus distinguunt.

kanten der vleugels zyn bruinachtig-geel, op de voorvleugels licht, als een zwarte schaduw tegen deze geele kant. De onderzyde verschilt merkelyk met de bovenzyde. De voorvleugels zyn voor een groot gedeelte geelachtig-bruin, verder donkerder, waar tegen weer een golfachtige witte tekening; en verder naar het eind der vleugels volgt een roschachtige grondkleur, met een vaal-zwarte tekening. De achtervleugels zyn eveneens, doch deze kleuren zyn hier hooger en in 't midden bruiner. Deze schoone Kapel is uit China. Men noemt hem de groote Transpirant of Spiegel-drager.

N. 4. 5. 6. Deze Rups is veel roschkleuriger, dan de voorgaande, versierd met licht-bruine tekening; en verschilt in allen deelen, met eene zelfde soort, welke ons *Merian*, in haare Surinaamsche Insecten Tab. LII. opgeeft, merkelyk; hoewel 'er in de Kapel, daar uit voortkomende, eenige weinige verandering te vinden is. De middelste grondkleur dezer Kapel is graauw-bruin; vooraan by het lyf, op de voorvleugels, staan vier ondoorschynende witachtige vlakken; verder op de voor- en achtervleugels ziet men vier doorzichtige, en als dun-moskovisch glasachtige plekken, die met haar grondstuk (*basis*.) op een smalle witte en golfachtige streek rusten. Hier tegen aan schiet een roschachtige, tegen een geelachtige kleur, op welke zich zwart-puntig uitlopende vlakken vertoonen. Deze geelachtige kleur maakt weer wat verder als een rand op zich zelven; op de achtervleugels zyn daar weer zwarte vlakjes in, en deze rand word rondom, zynde de kanten der vleugels, door eenen graauw-bruinen rand beslooten. De onderzyde is in allen deelen eveneens; alleen staan hier, dicht by 't lyf en op

de voorvleugels, maar twee witachtige vlakken. De schoone Nacht-Kapel word de kleine Spiegeldrager genaamd, en is uit West-Indiën.

N. 7. 8. 9. By onze vorige Tab. XXXIX. Num. 12. 13. en 14. hebben wy een diergelyke, doch in kleur en tekening een weinig verschillende, van dit soort beschreven. De kleur dezer Rups is flauw of zeer licht-bruin, met bruiner vlakjes en zwarte streepige vlakken. De kleur dezer Nacht-Kapel is hier aan beide zyden eveneens, namentlyk, licht-bruin en wit, waar over zich een zwarte en zeer wilde tekening verspreidt. Het lyf is, zoo onder als boven, donker-bruin.

N. 10. 11. De beide zyden van dit vreemde Nacht-Kapelletje zyn in kleur egaal, namentlyk, licht-bruinachtig-geel, met witte vlakken en zwarte tekening.

N. 12. 13. Gelyk mede dit overfierlyke Diertje, welks geheele grondkleur flauw- of liever heel licht-rood is. De ronde vlakjes en de punten der voorvleugeltjes zyn daar en tegen, met het geheele lyf van het diertje, schoon licht-geel. Het zelve is uit Oost-Indiën.

N. 14. 15. Dit kleine Dag-Kapelletje is, zoo boven als onder, zwart met licht-geele vlakken. Dit en de volgende, zyn uit West-Indiën.

N. 16. 17. Dit Dag-Kapelletje is mede zwart, doch de vlakjes zyn licht-oranjekeurig.

N. 18. 19. De kleur van dit beestje is muis-vaalkleurig, met witte vlakken, welke elk, zoo klein als groot, gelyk mede de randen der vleugels, door een zwart smal randje omtrokken zyn. De twee langwerpige vlakjes op de bovenzyde, ter zyden het lyf, zyn oranjekeurig.

TABULA QUINQUAGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. 2. & 3. Cum Tab. XXV. speciem huic similem proposuerimus, denuo nunc varietatem ejus exhibemus illi geminam, quæ apud *Merianam* depicta invenitur. Eruca non multum differt, paulo dilutiore tantum colore, griseo fusco tinctæ. Elegantissima *Phalæna* maximam partem, superne, ex citrino flava, umbrantibus velut taniis rufis, quibus albæ fasciolæ associatæ sunt, ornatur. Medio cujusque alæ ovata macula, pellucida habetur, quam, in alis anticis, latus primum annulus ex rufo fuscus, huncque alius angustior, niger ambit: in posticis autem bini hi annuli, interposito tertio, luteo, quem happe format, distinguuntur. Longe alia est prona facies. Media eaque maxima pars ex dilute albido rufa est, gilvis lineis transversis obducta; circumferentia alarum fusca; maculæ ovatæ, præter memoratos annulos faciei supinæ, alio insuper tenui, luteo gaudent. Idem, quod priores, nomen *Specularis* gerit.

Num. 4. & 5. Concolor utraque facie *Phalæna*, languide flava, quatuor ocellis, medio rufis, annulo primum dilute flavo, tum altero rufo cinctis. Chordæ oraque alarum quoque pallide rufæ. Corpus superne flavum, nigris fasciis; inferne totum nigrum.

Num. 6. & 7. Hujus & color & adumbratio similis est. Alæ supra, prope corpus, etiam rufæ sunt: infra sparsim aliquid saturate flavi immixtum est.

Num. 8. 9. & 10. *Transparens* aut *Specularis* ista major ab illis denuo, quas Tabula superiore exhibuimus, discrepat. Eruca inusitatæ magnitudinis est, ex flavescente rufa, valde spinosa. *Phalæna* supra ex subfusco rubra, saturatius rubris figuris picta, seriem lunularum contiguarum, albarum monstrat, per alas utrasque descendantium; in medio quatuor areas pelluentes. Corpus utraque facie nigrum. Anterius, prope alarum anticarum apices, nigra cernitur macula, lunula alba ornata, tribusque insuper fasciis griseis stipata. Prona facies ejusdem fere coloris est: at quatuor areæ speculares nigro margine includuntur, seriemque undulatam lunularum albarum, in alis posticis, nigra veluti umbra relevat. *Chinensis* est, sed tamen & in *Malacca* invenitur.

Num. 11. 12. & 13. Eruca secundæ hujus speciei *Phalænae Specularis Americanæ* minoris, cujus varietatem Tabula præcedente num. 4. 5. & 6. dedimus, conformatione aliquanto similior est illi, quam *Meriana* exhibet; at colore, qui in aurantium vergit, omni modo differt. Quocirca si nulla alia daretur diversitas, certo videretur asserendum esse, id ex eo proficisci, quod omnes, quas heic proponimus, exoticæ Erucae, liquore spirituosio perfusæ, adeoque mortuæ, ad nos delatæ, nativos suos colores, pariter ac *Piscibus* evenit, amiserint. Hujus speciei media area longe obscurius ex griseo fusca est. Alæ anticæ haud secus, ac in superiore, Tab. LVII. exhibita specie, quatuor maculis, pellucidis, glaciei *Mariæ* æmulis, quæ tenui fimbria, grisea, undulata nituntur, superbiunt. Fimbriæ huic adjacet fascia pallide rosei coloris, quam porro alia succingit, ex dilute fusco rufula. Apices alarum anticarum aliquid nigræ picturæ habent.

Oram

ACHT-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. OP Tab. XXV. een diergelyke foort als deze vertoond hebbende, geven wy 'er hier wederom eene, die zoo wel als de by *Meriaan* afgebeeldt, een verschillende foort is. De Rups, als hier maar een weinig lichter van kleur, namentlyk graauw-bruin zynde, verschilt weinig. De bovenzyde dezer schoone Nacht-Kapel is meerendeels geel-citroenkleurig, de schaduwachtige tekening is roschkleurig, tusschen en tegens welke zich witte streepen of banden vertoonen. In het midden, op elke vleugel, ziet men een ovaale vlak, welke doorschynend is; om deze loopt, op de voorvleugels, eerst een breede bruin-rosche, en daar na een smalle zwarte rand, en op de achtervleugels maakt de geele grondkleur tusschen den bruin-roschen en zwarten rand, nog een rand. De onderzyde verschilt merkelyk, het binnenste en grootste gedeelte is hier licht witachtig-roschkleurig, hier over loopen vaale dwars streepen; de rondom lopende rand der vleugels is bruin. De ovale vlakken hebben hier nog een smal geel randje meer, dan op de bovenzyde. Men noemt haar, even gelyk de voorige, *Spiegeldrager*.

N. 4. 5. Onder en boven is deze Nacht-Kapel eveneens. De kleur is flauw-geel; de vier oog-vlakjes zyn in 't midden roschkleurig, verder volgt een licht-geel randje en daarom een rosche rand. De streepen en kanten der vleugels zyn mede flauw roschkleurig. Het lyf is op de bovenzyde geel, met zwarte bandjes, en van onderen geheel zwart.

N. 6. 7. Deze heeft dezelfde kleur en tekening; op de bovenzyde, by 't lyf, zyn de vleugels mede roschkleurig.

De onderzyde heeft hier en daar eenige hoog-geele kleuren.

N. 8. 9. 10. Deze tweede foort van groote *Transpirant* of *Spiegel-drager*, verschilt wederom met die wy op de voorige Tab. verbeeldt hebben. De Rups, die ongemeen groot is, is geelachtig-roschkleurig, en sterk gedoozend. De kleur der bovenzyde is bruinachtig-rood, met nog donkerder-roode tekening. De nederwaarts loopende streep, uit golfachtige vlakjes bestaande, is wit; de vier middelvlakken zyn doorschynend: het lyf is onder en boven zwart, en boven aan, naar de einden der voorvleugels, is een zwarte vlak, met een wit halfmaantje, nevens drie graauwe streep-vlakken. De kleur der onderzyde verschilt genoegzaam niets, doch hier staan de vier doorschynende vlakken in een zwart randje; de witte golfachtige en nederlopende vlakken staan op de achtervleugels tegen een zwarte schaduw. Deze is uit China, doch zy valt ook in Malakka.

N. 11. 12. 13. De Rups dezer tweede foort van West-Indische kleine *Spiegel-drager*, waar van op voorgaande Tafer. N. 4. 5. en 6. een verschillende vertoond is, komt in gedaante iets meer met die van *Meriaan* overeen, doch de kleur, welke hier naar 't oranje trekt, verschilt in allen opzichte. Waren 'er nu geen andere verschillen, zekerlyk zou men denken, dat dit zyn oorspronk nam daarvan, dat alle de hier verbeeldt wordende uitlandsche Rupsen ons in de Liqueur, en dus dood, worden overgezonden, en naar welke zy, even gelyk de vischen, hunne natuurlyke kleuren verliezen. De middelste grondkleur dezer foort is veel donkerder en graauw-bruin, op de viervleugels ziet men, even als by de voorige op Tab. LVII. verbeelde foort, vier doorschynende en als Mos-

coviſch-

Oram alarum posticarum series ornat macularum sanguinei coloris, quas maculae nigrae excipiunt. Ceterum per omnem alarum circumferentiam tenuis insuper chordula, nigra decurrit. Prona facies haud multum absimilis est.

TABULA QUINQUAGESIMA ET NONA.

NUM. 1. 2. & 3. *Erucae* cauda aculeata, a *Tilia*, in qua habitat, denominatae metamorphosis jam supra Tab. LIII. exhibita. Cujus quidem erroris causa procul dubio haec est, quod *Eruca* aliis coloribus heic depicta habeatur; quum tamen istiusmodi diversitas foli vernationi sit tribuenda.

Num. 4. 5. & 6. Metamorphosis *Phalaenae* indigenae, vulgaris, ocellis pavoninis decorae, ex genere *Inquietarum*, quae etiam a cauda aculeata nomen habent. Supra Tab. LI. rarior quaedam hujus generis descripta est.

Num. 7. 8. 9. & 10. Metamorphosis *Inquietae laciniatae*, quae superiore Tabula LIII. simili errore, jam tradita fuit.

Num. 11. *Vespa* alis quaternis, aculeata, fusca, ex nigro maculata.

Num. 12. & 13. *Ephebus Reginae* dictus, indigena, Tab. XXXII. jam representatus, multum tamen ab hoc discrepans; tamen forsitan diversitas ista naturae lusui tantum debeatur. Qui mediam aream flavam circumdat, limbus latus heic nigerrimus est, maculis quibusdam minutis, albis, punctatis, nigro aspersis varius. Is vero in ordinariis speciebus caeruleis maculis decoratur.

Num. 14. & 15. Papilionis vulgaris, a *Petroselino* denominati, species rarior. Alarum antearum extrema ex obscure fusco rubent latoque limbo, gilvo fimbriantur. Prona facies quoque viridior est, quam in vulgari specie.

Num. 16. & 17. Papilionis a *Petroselino* dicti, vulgaris, femella. Tabula XXIII. duae omnimodo differentes hujus generis species habentur.

Num. 18. *Phalena mas*, *Gallis Oculis Pavoninus* dicta, facie supina representata, quae & in Italia agro Romano occurrit: nec ita pridem peritus quidam istius studii amator eam in nostra Hollandia deprehendit. In Gallis frequens est circa Lutetias Parisiorum. Dixeris propemodum hoc animalculum pro regione, qua nascitur, aliis aliisque coloribus & ornamentis conspicuum esse. Hujus haphe aequaliter fere ex griseo rufa est, obscurioribus maculis & figuris variegata. Qui medium occupant, ocelli nigri semicirculum rubrum, albo semicirculo oppositum pro annulo habent; nonnullis etiam nigrum caeruleo eleganter mixtum est.

Num. 19. & 20. *Phalena Americana*, rarior, supra fusca & dilute cinereo grisea, quatuor ocellis nigris, lunula alba decoris. Infra similis ornatus, sed color rufus dilutior & saturatior comparet.

Num. 21. & 22. *Papiliunculus diurnus*, utrinque luteus, nigris maculis.

Num. 23.

covisch-glasachtige vlakken, die op een smalle graauwe en golfachtige kant rusten, hier tegen aan schiet een bleeken rozenkleurigen, en die wederom tegen eenen licht-bruinen roschachtigen band; de punten der voorvleugels hebben eenige zwarte tekening, en de rand der achtervleugels een ry bloed-roode tegen zwarte aankomende vlakjes; verder loopt 'er om de kanten der vleugels nog een smalle zwarte streep. De onderzyde verschilt weinig met de bovenzyde.

NEGEN-EN-VYFTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. Deze verandering der *Linde-Pylstaart* is dezelfde, welke op Tab. LIII. is voorgefteld, doch doordien de Rups hier onder verschillende kleur verbeeldt word; 't geen door de vervellinge word veroorzaakt; zoo is men zekerlyk daar door misleidt geworden.

N. 4. 5. 6. Verbeeldt de verandering der gemeene inlandfche *Paauwoog-Pylstaart* of *Onrust*, waar van wy voorheen op Tab. LI. een vreemde beschreeven hebben.

N. 7. 8. 9. 10. Is de verandering der gehakkelde *Onrust* of *Pylstaart*, dezelve is nog eens op Tab. LIII. door het zelfde misverftand, verbeeldt.

N. 11. Is een viervleugelige steekende, bruin en zwart gevlaakte *Wesp*.

N. 12. 13. Deze Inlandfche *Page de la Reine*, welke alreeds op Tab. XXXII. verbeeldt is, verschilt merkelyk, hoewel het mogelyk maar eene enkele speeling der Natuur is. De breedte rand, rondom het middelste geel, is hier git.

Tome IV.

zwart met eenige kleine witte gestipte en boven op het zwart leggende vlakjes, daar anders, in de gewoone foorten, deze rand verfierd is met blaauwe vlakken.

N. 14. 15. Vertoont een vreemde foort van de gemeene *Pieterfely-Kapel*; de einden der voorvleugels zyn hier donker-bruin-rood, met breedte vaale einden, de onderzyde is ook groener, dan de gewoone foort.

N. 16. 17. Deze foort is het ordinare wyfje der *Pieterfely-Kapel*. Op Tab. XXIII. zyn nog twee geheel verschillende dezer foorten verbeeldt.

N. 18. Deze *Nacht-Kapel* vertoont de bovenzyde van het mannetje dier foort, welke de *Franfchen* de *Paauw-oog* noemen; dezelve valt ook in *Italien* by en omtrent *Romen*; en een kundig Liefhebber heeft dezelve, nog niet lang geleden, hier in *Holland* gevangen, dezelve is tamelyk gemeen in *Vrankryk*, vooral rondom *Parys*. Het fchynt dat deze *Kapel*, in levendigheid van kleuren en fraaiheit van tekening, verschilt naar de plaats daar dezelve gevangen wordt. Deze is van een byna egaale graauw-rofche grondkleur, met donkerder vlakken en tekening. De zwarte oogvlakken in 't midden hebben eenen halven rooden tegen eenen halven witten ring; sommige hebben ook fchoon blaauw in het zwart.

N. 19. 20. De kleur van deze *West-Indifche* vreemde *Nacht-Kapel* is op de bovenzyde bruin en licht-afchgrauw, met vier zwarte oog-vlakjes, die een wit halfmaantje hebben. De onderzyde is eveneens, doch licht en donkerder rofchkleurig.

N. 21. 22. De onder- en bovenzyde van dit kleine *Dag-Kapelletje* is geel, met zwarte vlakjes.

S

N. 23.

Num. 23. 24. 25. 26. & 27. *Phalæna* hujus *Americanæ* *Eruca* *rufula* est, striis obscure griseis albisque maculis. Num. 24. exhibetur folliculus extimus, in quo se nymphula recondit, ex materie firma densaque contextus, sordide luteus. Num. 25. interior tunica ex fusco quasi tomento contexta. Papilio ex fusco ruber est. Alæ anticæ superne maculam singulæ rotundam, obscure nigrescentem, duasque lineas transversas monstrant; inferne maculas similes, sed minores, medio gilvas, centro albo, annulo nigro cinctas. Alæ posticæ supra, in confinio anticarum, griseæ sunt; deinde ex fusco rufæ magnam singulæ maculam gerunt, medio gilvam, litura alba per centrum ducta, annulo nigro & luteo circumdatam; pone hanc fascia arcuata decurrit, ex dilute rufo grisea, margine interiore nigro.

T A B U L A S E X A G E S I M A.

NUM. 1. & 2. *Phalæna* hæc *Americana*, conformatione & ornatu proxime superiori admodum similis, coloribus tamen valde differt. Alæ anticæ, ex dilute rufo griseæ, paulo obscuriore adumbratione variantur. Posticæ, eodem colore tinctæ, in medio ocellum ostendant fuscum, litura alba distinctum, quem annulus proxime ambit niger, dein latior alius dilute flavus, parte tamen aliqua abruptus, tum arcus niger, tandemque paulo posterius semicirculus dilute fuscus. Prona facies æquabiliter flavescit: alas anticæ orbicularis ornat macula, nigra, centro albo duabusque lineis transversis, gilvis: posticæ itidem circulum singulæ gilvum, prope vanescentem, centro albido, duabusque lituris incurvis notatum, monstrant.

Num. 3. & 4. Papiliunculus utraque facie lividus, helvis striis, infra tamen magis cærulescens.

Num. 5. & 6. *Phalæna* *Americana*, rarior, parte anteriore faciei supinæ ex dilute rufo grisea, posteriore subfusco flava, obscurioribus figuris adumbrata. Prona facies iisdem coloribus tincta est, sed inverso ordine, flavo partem anteriorem, rufo griseo posteriorem occupante.

Num. 7. & 8. Animalculum utrinque ex rufo fusco, maculis subtilibus, nigris.

Num. 9. & 10. *Elegans* Papilio, a panno Attalico denominatus, supra maximam partem languide aurantius, intersitis maculis dilute fuscis & rufis fasciaque circumcunte & quatuor ocellis ex nigro & albo annulatis. Ima facies, non multum dissimilis, alas posticas medio aliquantum dilutius rufas monstrat. Species nonnihil diversa in *Germania* & *Gallia* occurrit.

Num. 11. & 12. Præcedente Tabula marem elegantissimi hujus Papilionis exhibuimus. Hoc loco femella utrinque conspicienda datur. Colorum & picturæ vix notabilis discrepantia est. Facies prona paulo lucidioribus coloribus nitet. Ceterum & multo venustior heic pictura, quam in mare, habetur.

Num. 13. & 14. *Phalæna* dilute cinereo grisea, ocellis ex nigro & albo annulatis ac gilva adumbratione amoenissime decorata.

Num. 15.

N. 23. 24. 25. 26. 27. De Rups dezer West-Indische Nacht-Kapel is roschkleurig, met donker-graauwe streepen en witte vlakjes. N. 24. verbeeldt de buitenste kooker waar in de Nymf zig verbergt; dezelve is van een dichte en vaste stoffe t' samen gesteld, en van vuilachtig-geel. N. 25. is het binnenste bekleedzel, 't geen een bruin-wollig spinzel is. De grondkleur dezer Kapel is bruin-rood; de voorvleugels hebben op de bovenzyde een donker-zwartachtige ronde vlak en twee dwarsstreepen, op de onderzyde zyn deze vlakken kleiner, in 't midden vaal, met een wit vlakje en rondom een zwart randje. De achtervleugels zyn op de bovenzyde by de voorvleugels graauw, wat laager heeft elk derzelve een groote vlak, die in 't midden vaal met een wit streepje, en rondom dezelve een zwarten en geelen ring heeft; hier onder loopt een kromme lichte rosch-graauwe band, die een zwarte binnenkant heeft.

SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **I**N gedaante en tekening komt deze West-Indische Nacht-Kapel zeer veel overeen met de laatst beschreevene, doch de kleuren verschillen merkelyk. Die der voorvleugels is licht rosch-graauw, met een even donkerder-schaduwachtige tekening. De achtervleugels hebben dezelfde grondkleur, doch in het midden is een bruine oogvlak, met een wit streepje, hierom loopt een zwarte rand, en daarom een breede licht-geele, die echter niet geheel toeloopt; hier op volgt nog een halve zwarte ring, en wat lager nog een licht-bruine. De onderzyde is egaal

geelachtig-graauw. De voorvleugels hebben hier een zwarte ronde vlak, met een wit stipje en twee vaale dwarsstreepen. De achtervleugels hebben ook elk een vaale schaduwachtige cirkel, met een wit middelvlakje en twee krom-omlopende streepen.

N. 3. 4. Onder en boven is dit kleine beestje lootkleurig, met vaale streepjes; de onderste zyde is wat blaauwer.

N. 5. 6. Dit West-Indisch Nacht-Kapelletje is vreemd. De voorste helft der bovenzyde is licht roschachtig-graauw; verder is het bruinachtig-geel, met wat donkerder schaduwachtige tekening. De onderzyde zyn dezelfde kleuren, doch 't geel is hier voor, en 't roschachtig-graauw achter.

N. 7. 8. Aan beide zyden is dit diertje rosch-bruin, met fyne zwarte vlakjes.

N. 9. 10. De bovenzyde van dit fraaije Atlas-Uiltje, is meerendeels flauw-oranjekleurig, met licht-bruine en licht-rosche tusschen-vlakjes, en eenen rondlopenden band, en vier zwart- en wit-geringde oogvlakjes. De onderzyde verschilt weinig; de achtervlerkjes zyn in 't midden wat lichter-roschkleur. Een eenigzints verschillende soort valt in Duitschland en in Vrankryk.

N. 11. 12. Op voorgaande Tafereel hebben wy vertoond het Mannetje van deze schoone Kapel; hier volgt nu het Wyfje, aan beide zyden te zien. Het onderscheid in kleur en tekening verschilt weinig, de onderzyde is wat lichter in kleuren; deze is echter veel fraaijer van tekening, dan de voorgaande.

N. 13. 14. Is een licht-afschgrauw Uiltje, 't geen zeer sierlyk met zwart en wit-geringde oogvlakjes, en vaale tekenachtige schaduw-vlakjes, aan beide zyden versierd is.

Num. 15.

Num. 15. & 16. Papilio supra & infra ex dilute flavescente griseus, obscure fuscis maculis. Facies supina, paulo obscurius tincta, ex subfusco magis flavescit.

Num. 17. & 18. Phalæna *Elephas*, ex genere *Inquietarum*, versicolor, colorum & picturæ apparatu utcunque ab illa, quam Tab. LIII. dedimus, differens.

Num. 19. & 20. Eadem ratio est hujus *Inquietæ* a Ligustro appellatæ. Natura nimirum in hoc animantium ordine non minus, quam in avium plumis, multis colorum varietatibus quasi ludere amat.

TABULA SEXAGESIMA ET PRIMA.

Quandoquidem omnes, quæ hac Tabula sistuntur, tam diurnorum, quam nocturnorum Papilionum species tantum indigenæ sunt, & a *Goedartio*, *Blancardo*, *Meriana*, *L'Admiralio*, maximeque ab eximio *Reaumurio*, *Frieschio*, accuratissimoque *Röselio* fatis descriptæ, non est, cur ultra usitatas earum denominationes aliquid adjiciamus.

Lit. A. Num. 1. 2. 3. Phalænulæ a Nicotiana dictæ, fusca, aurea, ex griseo maculatæ metamorphosis.

Lit. B. Num. 1. 2. 3. Phalæna cuprea dicta, auro resplendens.

Lit. C. Num. 1. 2. 3. Varietas Phalænæ rubiginosæ, Tab. XLVIII. jam descriptæ.

Lit. D. Num. 1. 2. 3. Phalæna anonyma ex pallide albido cærulea, fasciis albis.

Lit. E. Num. 1. 2. 3. 4. & 5. Phalænula elegans fusca & aurantia, alis posticis ex rufo griseis. Ejus Nympha num. 2. quandoque alienam continet Nymphulam num. 4. depictam, ex qua dein Muscula, alis luteis, ventre aurantio, num. 5. prognascitur.

Lit. F. Num. 1. 2. 3. Phalæna vulgaris cinereo grisea.

Lit. G. Num. 1. 2. 3. Similis alia, diversa tamen, alis angustis.

Lit. H. Num. 1. 2. 3. Phalænula funebris dicta, ex albo & nigro varia.

Lit. I. Num. 1. 2. 3. Phalæna alba maculis fuscis picta.

Lit. K. Num. 1. 2. 3. Phalæna a Proserpina dicta, femina, singularis, alis anticis admodum dilute fuscis.

Lit. L. Num. 1. 2. 3. Phalænula Chamæcissus dicta, ex luteo, albo & fusco venuste maculata.

Lit. M. Num. 1. 2. 3. Phalænæ Proserpinæ mas, alis anticis obscure fuscis.

Lit. N. Num. 1. 2. 3. 4. 5. Papilio elegans, Aurantius a colore dictus. Num. 3. & 5. marem exhibet supra & infra conspicuum. Num. 4. femellam.

Lit. O. Num. 1. 2. 3. 4. Papilio margaritaceus major, supra & infra depictus, una cum sua metamorphosi.

N. 15. 16. Zoo onder als boven is dit beestje licht-geel-achtig-grys, met donker-bruine vlakjes; de bovenzyde is wat donkerder, of meer naar 't bruinachtig-geel trekkende.

N. 17. 18. Deze bonte Olyfant-Onrust verschilt eenigzins in kleur en tekening met die wy by Tab. LIII. verbeeldt hebben.

N. 19. 20. Zoo mede deze *Liguster-Pylstaart*, of Onrust; de Natuur maakt hier, even gelyk in de kleuren der vederen van het Gevogelte, dikwils zeer verschillende speeligen.

EEN-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze soorten, welke hier verbeeldt worden, zyn niet dan Inlandsche Nacht- en Dag-Kapellen, en genoeg, zoo by *Goedart*, *Blankaart*, *Meriaan*, *L'Admiral*, als by de naauwkeurige *Roëzel*, *Friesch*, en den grooten *Reaumur*, beschreeven zynde, zullen wy hier dezelve slechts met haare naamen aanhaalen.

A. N. 1. 2. 3. Is de verandering van het bruine goud-kleurige en graauw gevlokte Tabaks-Uiltje.

B. 1. 2. 3. Het goud-glanzende Koper-Uiltje.

C. 1. 2. 3. Een varieteit van het Roest-Uiltje, op Tab. XLVIII. reeds beschreeven.

D. 1. 2. 3. Is een naamlooze bleek-witachtige hemels-blaauwe Uil, met witte banden.

E. 1. 2. 3. 4. 5. Een fierlyk bruin en oranje-kleurig Uiltje, met rosch-graauwe achtervleugeltjes, in welker Nimf, N. 2, somtyds een geheel andere Nimf, gelyk by N. 4. verbeeldt is, gevonden wordt, en waar uit als dan het geel gevleugelt vliegje, met een oranje-gekleurt achterlyf, als by N. 5. te voorichyn komt.

F. 1. 2. 3. Een gemeen afchgrauw-kleurige Uil.

G. 1. 2. 3. Een dito verschillende final-vleugelige.

H. 1. 2. 3. Het zoo genoemd wit met zwart gevlokte Rouw-Uiltje.

I. 1. 2. 3. Een wit Uiltje, versierd met bruine-vlakkige tekening.

K. 1. 2. 3. Een verschillende Proserpina-Uil, welke zeer licht-bruine voorvleugels heeft, het wyfje.

L. 1. 2. 3. Het fierlyk geel, wit en bruin-gevlakt Hondsdraf-Uiltje.

M. 1. 2. 3. Het mannetje van de Proserpina-Uil, met donker-bruine voorvleugels.

N. 1. 2. 3. 4. 5. De fraaije Oranje-Kapel, zoo genoemd om deszelfs hooge oranje-kleur. N. 3. en 5. is het mannetje boven en onder te zien; en N. 4. het wyfje.

O. 1. 2. 3. 4. Is de verandering der groote Perlemour-Kapel, zoo boven als van onderen te zien.

TABULA SECUNDA ET SEXAGESIMA.

- L**it. A. B. num. 1. ad 4. Metamorphosis Phalænæ indigenæ vulgaris, ex fusco griseæ.
 Lit. C. D. Num. 1. ad 4. Papiliunculus diurnus rarior, ex dilute griseo fubrufus.
 Lit. E. F. Num. 1. ad 4. Papilio Dunorum vulgaris, cærus, a nonnullis *Tadium rusticorum* appellatus.
 Lit. G. H. Num. 1. ad 4. Papilio diurnus obscure fuscus & sature flavus.
 Lit. I. K. Num. 1. ad 4. Phalæna fusca.
 Lit. L. M. Num. 1. ad 4. Phalæna rarior purpurea & dilute flava.
 Lit. N. O. Num. 1. ad 4. Phalæna rarior, quæ a Cerafo nomen habet, alias & Belgis *Zonder Zomer* dicta.
 Lit. P. Q. Num. 1. ad 4. Phalæna a scopis ericæis nominata.

TABULA SEXAGESIMA ET TERTIA.

- L**it. A. Num. 1. ad 3. Phalæna indigena, Camelus dicta.
 Lit. B. Num. 1. ad 3. Phalænula ex griseo & fusco maculata.
 Lit. C. Num. 1. ad 3. Alia ex cinereo griseo, luteo & nigro varia.
 Lit. D. Num. 1. ad 3. Alia ex fusco, albo & luteo versicolor.
 Lit. E. Num. 1. ad 3. Phalæna funebris, ex griseo & nigro maculata.
 Lit. F. Num. 1. ad 3. Alia fuscis, luteis & albis maculis decora.
 Lit. G. Num. 1. ad 3. Papiliunculus ex viridi & rubro varius, a S. Jacobo dictus.
 Lit. H. Num. 1. ad 3. Alius a S. Joanne nominatus.
 Lit. I. Num. 1. ad 3. Phalænula ex fubrufo, luteo & nigro maculata.
 Lit. K. Num. 1. ad 3. Alia carnei coloris.
 Lit. L. Num. 1. ad 3. Alia obscure fusco & aureo colore.
 Lit. M. Num. 1. ad 3. Ejusdem altera species.
 Lit. N. Num. 1. ad 3. Phalænæ annulatæ species, mas.
 Lit. O. Num. 1. ad 3. Ejusdam femella.
 Lit. P. Num. 1. ad 3. Phalænula Ribium perrara.
 Lit. Q. Num. 1. ad 3. Similis alia vulgaris.

TWEE-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

- A. B. 1. à 4. **I**s de verandering van een gemeen bruin en graauw Inlandsch Nacht-Kapelletje.
 C. D. 1. à 4. Een vreemd licht-graauw, iets roschachtig Dag-Kapelletje.
 E. F. 1. à 4. Het gemeene blaauwe Duin-Kapelletje, 't geen wy met den naam van *Boere-verdriet* aangetekend vinden.
 G. H. 1. à 4. Een donker-bruin en hoog-geel Dag-Kapelletje.
 I. K. 1. à 4. Een bruine Nacht-Kapel.
 L. M. 1. à 4. Een vreemd paarsch en licht-geel dito.
 N. O. 1. à 4. Is een raare Nacht-Kapel, die wy de *Zonder-Zomer* of 't Karsseboom-Uiltje genoemd vinden.
 P. Q. 1. à 4. De Heyborstfel-Uil.

DRIE-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

- A. 1. à 3. **V**erbeeldt de verandering van het Inlandsch Kameel-Uiltje.
 B. 1. à 3. Een grys en bruin-gevlakt Uiltje.
 C. 1. à 3. Afschgrauw-geel en zwart gevlakt dito.
 D. 1. à 3. Bruin wit en geel gevlakt dito.
 E. 1. à 3. Grys en zwart gevlakt Rouw-Uiltje.
 F. 1. à 3. Sierlyk bruin-geel en wit gevlakt dito.
 G. 1. à 3. Groen en rood gevlakt St. Jakobs-beestje.
 H. 1. à 3. Dito St. Jans-beestje.
 I. 1. à 4. Roschachtig-geel en zwart gevlakt Nacht-Kapelletje.
 K. 1. à 3. Vleeschkleurig Nacht-Kapelletje.
 L. 1. à 3. Donker-bruin en goudkleurig Uiltje.
 M. 1. à 3. Dito tweede foort.
 N. 1. à 3. Soort van mannetjes Ring-Uil.
 O. 1. à 3. Dito wyffe.
 P. 1. à 3. Zeer vreemd Aalbessebooms Nacht-Kapelletje.
 Q. 1. à 3. Dito de gemeene foort.

TABULA SEXAGESIMA ET QUARTA.

Eorum Insectorum, quæ vulgo Papiliones audiunt, hæc ultima tabula est, exhibens varietatem eximiam specierum minimarum, quæ cunctæ communiter Phalænis indigenis annumerantur. Nonnullæ tamen priorum ad nocivas illas, quæ Tineæ audiunt, pertinent: ceteræ, exceptis num. 41. & 42, vulgo notæ sunt Phalæne uncinatæ, de quibus supra diximus.

TABULA SEXAGESIMA ET QUINTA.

Cum in prolegomenis de transformatione diversorum istorum, tam terrestrium, quam aquaticorum, Insectorum sic satis actum sit, statim ad species eorum describendas progrediemur.

Num. 1. & 2. Vermis &, quæ ex eo nascitur, species Muscæ majoris, indigenæ, Belgis (quo jure nescio) *Speeteer*, quasi Lardivora vulgo dicta; tametsi lardo aut carnibus nunquam inhiat. Vermis in aquis nec habitat, nec transformatur, sed in terra larvam Nymphæ induit, ex qua longipes ista musca prodit, nec aculeata, nec sucitrice proboscide prædita, coloris ex subflavo grisei.

Num. 3. & 4. Larva cinerei coloris & in aquis ex ea nascens Libella, alis reticulatis, ex fusco maculatis.

Num. 5. Vermis de quo deinde ad num. 7. & 8. dicitur.

Num. 6. Vespa primæ magnitudinis flava, fusco maculata.

Num. 7. & 8. ut & num. 5, videtur Vermis esse aquaticus ex illorum genere, qui singulari artificio domunculas sibi intra aquas parare norunt. Nonnulli longiusculas, qualis num. 8. exhibetur, ex arundinum festucis construunt, alii breviores & crassiores, alii easdem minutis cochleis fossarum & conchulis extrinsecus contegunt, ut sibi a quavis invasione caveant, maxime cum in Larvam abituri sunt, ex qua suo tempore Papiliunculus aquaticus, quadripennis, implumis, subfuscus provenit.

Num. 9. & 10. Nympha una cum sua Libella, quæ tota quanta differt, ab illa num. 3. & 4. ventrem gerens planum, cæruleum.

Num. 11. Nympha maximæ cujusdam speciei Libellarum.

Num. 12. Vermiculus, qui, primum in Nympham mutatus, tandem Scarabæum aquaticum majorem, viridescens excludit.

Num. 13. *Ephemera* vulgo inter nos notum, quod mense Junio, diebus incertis, in nostra Hollandia, super aquis volitat, nec nisi uno die vivens piscibus in escam cedit.

Num. 14. & 15. Constat & in hujus etiam Thesauri tabulis sequentibus exempla aliquot inveniantur, quæ probant, dari Locustas impennes: tantas tamen, etsi nulla ratio suadet apud nos minus,

VIER-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

Dit Tafereel, 't welk een einde maakt der verbeeldinge van die diertjes, welke wy gewoonlyk Kapellen noemen, vertoont een groote verschillendheid der kleinste soorten, die alle gemeenlyk onder de Inlandsche Nacht-Kapellen geteld worden. Eenige der eersten behooren echter tot die schadelijke, die wy Motten noemen; de overige, uitgezondert 41. en 42, zyn bekende Kram-Uiltjes, waar van wy reeds te vooren gesproken hebben.

VYF-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

BY onze voorafpraak reeds eenig verhaal gegeven hebbende aangaande de vorm-verwisseling van deze onderscheide Land- en Water-diertjes; zoo zullen wy aanstonds tot derzelve soort-beschryving overgaan.

N. 1. 2. Is de Worm en de daar van voortkomende soort van groote Inlandsche Mugvlieg, welke wy gewoonlyk (ik weet niet waarom,) de *Spek-eeter* noemen, schoon men dezelve nimmermeer op Spek of Vleesch vindt. Deze Worm onthoudt en verandert zich niet in 't water, maar in de aarde, alwaar hy de gedaante van een Nimf aanneemt, en waar uit deze lang-poot, welke nog steek- nog zuig-snuit heeft, voortkomt. De kleur is geelachtig-graauw.

N. 3. 4. Verbeeldt de afchkleurige Nimf, en de uit het water daar uit voortkomende Korebout, welke versierd is met bruine vlakken op de gaasachtige vleugels.

Tome IV.

N. 5. Een Water-worm, waar van wy hier onder by N. 7. en 8. spreken zullen.

N. 6. Een der allergrootste Wespën, welke geel- en bruin-gevlakt is.

N. 7. 8. Schynt my niets anders te zyn, dan een soort dier Water-wormen van N. 5. welke zich in 't water zeer aardige huisjes weeten toe te stellen. Sommige maaken die lang, en gelyk hier by N. 8. is afgebeeldt, van kleine stukjes Riet; andere maaken die wederom korter en dikker; en nog andere bekleeden die van buiten met kleine float-slakjes en schulpjes, ten einde voor alle aanvallen beveiligd te zyn, voornamentlyk wanneer deze Worm zich in Nimf verandert; uit welke verandering naderhand een viervleugelig, ongeveedert en bruinachtig Water-Kapelletje voortkomt.

N. 9. 10. De Nimf en daar uit voortkomende Korebout. Deze verschilt geheel en al met die by N. 3. en 4, en heeft een plat- en blaauw-achterlyf.

N. 11. Is de Nimf van een der grootste soorten van Korebouts.

N. 12. De Worm, welke zich naderhand in een Nimf verandert, van de groote groenachtige Water-Tor.

N. 13. Het bekende *Haft* of *Oeverdaas*, 't geen in Holland in de Maand Juny, op onzekere dagen, over 't water vliegt, en, maar een dag levende, ten prooy der Viscchen strekt.

N. 14. 15. Het is bekend, en de volgende Tafereelen leveren 'er uit deze Kabinet-verzameling verscheide voorbeelden van op, dat 'er Sprinkhanen gevonden worden, welke geene vleugels hebben. Dat echter dit ook onder onze

T

ze

minus, quam alibi terrarum, inveniri, equidem, fateor me ignorasse, nostratium vel Hollandicarum Locustarum inter species dari, priusquam ista specimina conspexi. Naturæ Curioforum alii hanc rem ut verissimam asserunt, negant alii; consultum itaque fuerit continuatis observationibus denique litem dirimere: etenim in isto insectorum genere haud difficile est alas ita auferre, ut incautus decipi possit, fraude non animadversa. Ex *Roeselii* observationibus constat, Locustas vulgo per Europam obvias, postquam ternas exuvias deposuerunt & bimestrem fere ætatem assecutæ sunt, demum alas evadere; antea vero magnitudine, hic exhibitis, multo inferiores esse. Marem heic atque femellam sistimus. Femellam prodit longus, qui de extremo ventre porrigitur, tubus, ovulis intra terram condendis destinatus. Colore sunt fusco, in quem nostrates Locustæ a morte transeunt, quæ ceterum fere omnes in vita virescunt.

Num. 16. & 17. Locusta nostras, vulgaris, priori impenni in totum similis, nisi quod cucullum cervici incumbentem minus latum gerat.

Num. 18. Diversa species videtur. Corpore fusco est, alis inferioribus, prope corpus, rubris.

Num. 19. Species minor, alis interioribus cæruleis ex nigro maculatis.

Num. 20. Locusta alis interioribus rubris.

Num. 21. Locusta nostras, maxima, alis expansis.

Num. 22. Et hæc inter nostrates numeratur: an recte? dubium mihi facit venter prælongus, eleganter viridis & tuberosus.

Num. 23. Gryllus agrestis, niger, femina.

Num. 24. Gryllus domesticus, dilute fuscus, qui canorus in calidis locis ædium, focus, caminis habitat.

TABULA SEXAGESIMA ET SEXTA.

Sequitur collectio inæstimabilis Insectorum forma plus minus inter sese diversorum, quæ vulgo nomine *Foliorum ambulantium* venire solent. Quod quidem nomen ideo acceperunt, quia illorum alæ præsertim variarum arborum aut plantarum foliis utcunque similes sint: quo fit, ut mirabili varietate folia viridia, flava, marcida, quin & convoluta aut corrugata referant. Ambulantia igitur eam solummodo ob causam vocantur, quoniam suis cum alis foliiformibus preparent: Omnia interim & singula ad genus Locustarum pertinent.

Num. 1. 2. & 3. Locusta alis expansis, quasi volans, utraque facie conspicienda, tum & adductis alis quasi confidens. Corpus fuscum; cucullus collum tegens griseus; alæ extimæ flavæ, venis distinctæ, internæ reticulatæ, pelluentes. Credibile Americanam esse, uti & ceteras hujus Tabulæ.

Num. 4. ad 9. Forma tantum differunt. Colore sunt fusco, venis maculisque nigrescentibus, foliis plane emarcidis similes. Utraque singulæ facie heic repræsentantur.

Num. 10.

ze Inlandsche of Hollandsche foorten, welken zoo groot als deze zyn, plaats heeft, (schoon 't hier als elders mogelyk is) was my, voor het zien van deze foort nog onbewust; eenige Liefhebbers verzekeren de waarheid van deze zaak, andere spreken het tegen; men zal dus best doen de waarheid hier van door meerdere bevinding te verzekeren, vermits het bedrog, zonder dat het zelve zeer zichtbaar is, by dit geslacht van diertjes gemaklyk plaats kan vinden. De naaspeuringen van de Heer *Rüfel* op deze dieren, toonen aan, dat onze Europische gemeene foort, naa dat zy drie-maalen van Huid veranderd, en omtrent twee maanden oud zyn, eerst haare vleugels krygen: doch ongeveugeld zyn dezelve kleinder, dan de hier verbeeldt wordende. De hier verbeelde zyn de mannelyke en vrouwelyke foort, welke laatste zich door de lange scheede aan het achterlyf, door welke zy haare Eiers in den grond legt, gemaklyk doet kennen. De kleur is bruin, doch onze Inlandsche neemen, genoegsaam alle, deze kleur na hunne dood aan, welke anders in de geveugelde dezer foort meest groen, doch ook wel licht-bruin is.

N. 16. 17. Is onze gemeene Sprinkhaan; dezelve komt in allen deele met de voorige ongeveugelde overeen, uitgezondert, dat de op den nek leggende lap, welke naar een munniks-kap gelykt, in deze smalder is.

N. 18. Schynt een verschillende foort te zyn; het lyf is bruin, en de ondervleugels hebben, dicht by 't lyf, een roode kleur.

N. 19. Verbeeldt een kleine foort, met de blaauwe en zwart gevakte ondervleugels.

N. 20. Is die met de roode ondervleugels.

N. 21. Vertoont een met uitgebreide vleugels van onze alle-grootste Sprinkhanen.

N. 22. Deze wordt mede voor een Inlandsche te boek

gesteld; doch hier aan twyfele ik eenigszins, uit hoofde van deszelfs grootte en schoon-groen geknobbeld achterlyf.

N. 23. Verbeeldt de zwarte wyfjes *Veld-kreekel*.

N. 24. De licht-bruine *Huis-kreekel*, welke zich op warme plaatsen, gelyk in schoorsteenen en dergelyke, doen hoo-ren.

SES-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

Deze foorten, waar van hier een onschatbaare verzameling, alle min of meer verschillend in gedaanten, staan vertoond te worden, zyn in het algemeen bekend onder de benoeming van *wandelende Bladen*. Deze naam is hun toegevoegt, om dat vooral de vleugels dezer Dieren, zeer wel naar een Blad, of liever naar Bladen van verschillende Boom- of Plant-gewassen gelyken, en dus ziet men 'er die naar groene, geele, verdorde, en zelfs naar opgerolde of verschrompelde Blaaren zweemen. De naam van wandelend Blad komt dan alleen, doordien deze Dieren, met deze Blad-dergelykende vleugels, voortkruipen. Zy behooren alle tot de *Locusta* of Sprinkhaan foorten.

N. 1. 2. 3. Vertoonen zich hier vliegende, zoo van anderen als op de bovenzijde te zien, en in eene zittende gestalte. Het lyf van deze is bruin; de munniks-kap op den hals leggende is graauw; de dek- of bovenvleugels zyn geel en geädert, en de ondervleugels gaasachtig, of liever doorschynend. Waarschynlyk is deze, en zyn de volgende, op deze Plaat vertoond wordende, uit West-Indiën.

N. 4. tot 9. Zyn in gedaante alleen verschillend; de kleur is bruin, met zwartachtige aders en vlakjes, zoo dat zy naar geheel verdorde bladen gelyken. Dezelve zyn hier met der-zelver onder- en boven-zyden verbeeldt.

N. 10.

Num. 10. & 11. Corpus quoque, ut priorum, subtus fuscum; alæ externæ dilute rufulæ, internæ etiam dilutiores.

Num. 12. Diversa iterum species, colore obscuriore.

TABULA SEXAGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. & 2. Hujus & reliquarum, quæ heic exhibentur, specierum corpus pedesque obscure fusco sunt colore. Ceterum primæ hujus speciei alæ externæ, supra, ex subflavo virent, rufis quasi venulis adumbratæ; infra æruginis diluto virore nitent. Alæ internæ prope pellucunt.

Num. 3. ad 6. Non multum inter se differunt, nisi quod alarum extimarum maculæ majores sint ad num. 5, quam ad num. 3. Alæ extimæ dilute flavescent; internæ, dilutius flavescentes, obscurioribus tessellis, instar tabulæ lusoriæ, distinguuntur.

Num. 7. & 8. Id præcipue in hac peculiare est, quod alæ externæ macula careant, earumque oræ anteriores dilute virecant.

Num. 9. & 10. Minor species, supra infraque concolor, alis externis ex cinereo griseis, paulo obscurius maculatis; internis medio rubris, margine nigro, reliqua circumferentiæ parte diaphana.

Num. 11. Locusta fusca, propius, quam priores, ad indigenas nostras accedens. Alæ extimæ griseis guttis variantur, cucullus rubris.

Num. 12. Tota obscure fusca, maculis minutis, nigris; aptera, uti videtur. Omnes hujusmodi species, impennes, tempore, quo captæ fuerunt, nondum adultas perfectasque fuisse credibile est. Promontorium Bonæ spei, ut & India Orientalis atque America innumeras horum animalculorum varietates mittunt.

TABULA SEXAGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. & 2. Duæ Libellarum species differentes, quam rarissimæ. Alæ reticulatæ, maculis nigris semilunaribus: corpus ex griseo fuscum. Animadvertendum tamen, & has & alias quasque cum Libellarum species, tum & Locustarum, quæ supra discriptæ sunt & quæ deinceps sequuntur, nativorum suorum colorum vigorem sæpissime a morte amittere atque infuscari aut nigrescere. Quocirca, in hac insectorum Musei Sebani descriptione tradenda, id unum a nobis & præstari & requiri potest, ut, quos a morte contraxerunt, exhibeamus colores, & si quod pristini splendoris vestigium forte in una alterave parte relictum fuit. Locus natalis India Orientalis. Surinamo tamen etiam allatas vidi.

Num. 3. Libella minor, nigra, alis macula excolore, reticulata notatis.

Num. 4.

N. 10. 11. Het lyf is als de voorige mede bruin, de bovenvleugels zyn licht-rofchkleurig, de onderste nog lichter van kleur.

N. 12. Is weër verschillend, en wat donkerder van kleur.

ZEVEN-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **H**et lyf en de pooten van deze, en de volgende hier verbeeldt wordende foorten, is donker-bruin; voor het overige zyn in deze eerste foort de dek- of boven-vleugels, op de bovenzijde, geelachtig-groen met een rofche aderachtige tekening, en aan de onderzijde zyn dezelve licht-fpaans-groenkleurig. De ondervleugels zyn byna doorschynend.

N. 3. tot 6. Deze verschillen weinig, dan alleen dat de vlakken op de dek- of boven-vleugels by N. 5. grooter zyn dan by N. 3. De bovenvleugels zyn licht-geelachtig, doch de ondervleugels nog lichter-geel, en verfiert met wat donkerder ruitjes, even als een dambort.

N. 7. 8. Verschildt voornamentlyk hier in, dat de bovenvleugels geen vlak hebben, en de voorkant derzelve licht-groenachtig is.

N. 9. 10. Dit kleine Diertje is van onder eveneens als op de bovenzijde. De dekvleugeltjes zyn grys-graauw, met wat donkerder vlakjes. De ondervleugels zyn in derzelver midden rood, met eenen zwarten rand; het verdere is rondom doorschynend.

N. 11. Is een bruine Sprinkhaan, meer dan de voorige naar onse Inlandsche foort overhellende. De dekvleugels

hebben gryze vlakjes; en verder, by 't hoofd, ziet men rode vlakken.

N. 12. Deze is geheel donker-bruin, met kleine zwarte vlakjes, en fchynt geene vleugels te hebben.

Het is zeer waarfchynelyk, dat alle deze ongevleugelde Sprinkhanen haaren vollen waschdom, toen zy gevangen zyn, nog niet verkreegen hebben. De Kaap de goede Hoop, gelyk mede Ooft- en West-Indiën, leveren eene onbegrypelyke meenigte veranderingen van deze wonderbaarlyke Schepzelen.

ACHT-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **V**ertoonen twee verschillende en allerzeltzaamste foorten van Sparren of Juffers. De vlerken zyn gaasachtig, met zwarte halve maanswyze vlakjes, het lyf is graauw-bruin; doch men moet in deze en alle de foorten der Koorebouten, gelyk mede in de hier voor beschreevene en nog volgende foorten der Sprinkhanen, aanmerken, dat zy door de dood dikwils hunne zeer fraaije kleur verliezen, en bruin of zwart worden. Het is ons dan, in eene Kabinet-beschryving als deze, niet anders mogelyk, dan dezelve met die kleuren te verbeelden, die zy na hunnen dood aangenomen hebben, en by welke fomtyds, in het een of ander deel, nog een fchaduw van den voorigen luister is overgebleeven. Deze twee foorten zyn uit Ooft-Indiën; doch diergelyke heb ik ook gezien, uit Surinamen gebragt.

N. 3. Een klein zwart Koreboutje, de vlerkjes hebben een ongekleurd gaasachtig plekje.

T 2

N. 4.

- Num. 4. Corpus nigrum; alæ reticulatæ, maculis majusculis, punctisque nigris & dilute fuscis.
 Num. 5. Color dilute fuscus, maculis minutis, nigris, alas ornantibus. Antennæ huic permagnæ sunt, quod in isto genere rarum.
 Num. 6. Color niger est, alæ gilvæ. Quatuor istæ species exoticæ sunt.
 Num. & 8. Locusta utraque facie concolor, corpore nigro, alis gilvis ex fusco maculatis.
 Num. 9. Hæc, non alata, ex fusco flavescit, pedibus posticis ex nigro fasciatis. Ob nodos articulorum Podagrica vocatur.
 Num. 10. Altera prioris species, alata, alis extimis subflavis, ora dilute viridi cinctis.
 Num. 11. Diversa a præcedentibus species, alis eleganter viridibus & dilute flavis; corpore & pedibus fuscis.
 Num. 12. Mas forsân aut foemella prioris, alis carens, pedibus griseo fuscis, ex nigro striatis.
 Num. 13. ad 16. Et quatuor istæ inter se differunt magisque in rufum vel gilvum colorem vergunt.

TABULA UNDESEPTUAGESIMA.

NUM. 1. ad 6. Omnes istæ species, supra & infra heic repræsentatæ, alas extimas plus minus virides gerunt; internas, quæ potissimum ad volatum comparatæ sunt, ex dilute purpurascente griseas. Corpus & pedes in omnibus colore sunt plus, minus fusco.

Num. 7. & 8. Species a prioribus longe diversissima, anteriore corporis parte scutum gerens, velut vesicarium, quod facie supina satore flavum est, rubentibus maculis varium, utroque insuper latere ex satore viridi maculatum. Prior corporis pars, superne, quoque viridis est, posterior fusca. Facie prona totum corpus fuscum est, scutum vero languide virefcit, quatuor maculis sordide luteis pictum. Alæ supra & infra satore virent; extimæ forma & venulis folia referunt; internæ a latere macula satore flava ornantur.

Num. 9. ad 12. Quatuor istæ species fuscæ sunt, maculis griseis. Videntur autem alatæ esse, alis extimis arte ad corpus applicatis.

TABULA SEPTUAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Quadripennis ista species, tota spadicea, lineis albis, supra & infra conspicienda.

Num. 3. & 4. Hujus extimæ alæ dilute fuscæ sunt, internæ ex purpurascente rubræ.

Num. 5. & 6. Alæ extimæ plumbei coloris, internæ sanguinei, ora alba.

Num. 7. ad 10. Binæ parum diversæ. Alæ externæ dilute æruginosæ; internæ dilute griseæ vel

N. 4. Het lyf is bruin, de gaasvlerkjes hebben groote, nevens kleine zwarte, en licht-bruine puntvlakjes.

N. 5. Is licht-bruin, met kleine zwarte vlerk-vlakjes, en zeer groote voelhoorns of sprieten, 't geen zeer raar in deze soort van diertjes is.

N. 6. Is zwart met vaale vlakjes. Deze zyn alle vier uitheemsche soorten.

N. 7. 8. De onder- en bovenzyde dezer Sprinkhaan verschillen niets, het lyf is zwart, de vleugels vaal en bruin gevlaakt.

N. 9. Deze ongeveugelde is bruin-geelachtig, met zwarte bandjes op de achtervoeten. Ik vind hem de Podagra-Scherminkel genoemd.

N. 10. Een tweede der voorige, doch gevleugeld, de dekvleugels zyn geelachtig, met eenen licht-groenen buitenrand.

N. 11. Deze is wederom verschillend, de vleugels zyn schoon-groen en licht-geel, het lyf en pooten bruin.

N. 12. Deze, mogelyk de man- of vrouwelyke soort der voorige, is ongeveugeld, graauw-bruin, met zwarte streepen op de beenen.

N. 13. tot 16. Deze zyn alle vier verschillend, en maar rosch- of vaalkleurig.

NEGEN-EN-SESTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 6. **W**elke hier alle op de onder- en bovenzyden verbeeldt worden, hebben ook alle, min of meer, groene boven- of dekvleugels. De on-

dervleugels, welke eigentlyk in deze maar tot het vliegen geschikt zyn, zyn licht paarschachtig-grys. Het lyf en de voeten zyn alle min of meer bruin.

N. 7. 8. Deze geheel verschillende soort heeft, voor aan het lyf, een dun blaasachtig schild. Op de bovenzyde is dit schild hoog-geel, met roodachtige vlakken, en ter zyde ziet men aan elke kant een donker-groene vlak; gelyk het voorlyf hier mede groen, en het achterlyf bruin is. Aan de onderzyde is het geheele lyf bruin; het schild is hier flaauw-groen, met vier vuil-geele vlakken. De vlerken zyn zoo boven als onder donker-groen; de bovenste zyn gelyk een blad en ook even zoo geaderd. De onderste hebben ter zyde een hoog-geele vlak.

N. 9. tot 12. Alle vier deze soorten zyn bruin, met gryze vlakjes; zy schynen gevleugeld, en met zeer dicht-fluitende dekvleugels voorzien te zyn.

SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**eze viervleugelige soort is geheel kaftanje-bruin, met witte streepjes, en van onder en boven te zien.

N. 3. 4. De dekvleugels zyn licht-bruin, en de onder-vleugels paarschachtig-rood.

N. 5. 6. De dekvleugels zyn hier lootkleurig, en de ondervleugels bloed-rood, met eenen witten rand.

N. 7. tot 10. Deze twee verschillen weinig; de dekvleugels zyn licht spaans-groen, de ondervleugels licht-grys of afchkleurig, met rosche dwars-bandjes: de voorkant der vlieg.

vel cinereæ, taniolis transversis rufis. Corpus ex rufo fuscum. Posterioris speciei alarum internarum ora anterior sature rubris maculis variatur.

Num. 11. & 12. Alæ extimæ flavæ, intimæ cinereæ sunt, ora anteriore rufa. Etiam corpus dilute rufum.

Num. 13. & 14. Huic Spectro nomen est, ejusque aliquot species Tab. LXVIII. jam exhibuimus. Alæ externæ supra plumbei coloris sunt, infra grisei; internæ utrinque rufæ.

TABULA SEPTUAGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Locusta, corpore curto eoque, quod ceteris hujus Tabulæ etiam commune est, sature fusco, alis extimis, utraque facie, languide flavis, intimis cinereis, utrisque magno venarum numero distinctis.

Num. 3. & 4. Alæ externæ saturatius flavæ, ex nigro adumbratæ; internæ sature fuscae, quasi plicatæ, taniolis transversis nigris.

Num. 5. & 6. Tota ex subflavo fusca.

Num. 7. & 8. Locusta foemella, alis extimis languide flavis, nigro pictis; intimis dilutius flavis, tessularum quadratarum & oblongarum, grisei coloris, apparatu nitide ornatis. Facies prona supinæ affimilis est: tessellæ tamen alarum internarum ad extremitates usque excurrunt, neque limbo striato, qualis supina facie apparet, abruptuntur.

Num. 9. & 10. Minor species, alis extimis sature luteis, venulis nigris distinctis; intimis colore obscuriore tessulatis. Forte minore tantum ætate a præcedente differt; quum hoc animalium genus mole crescit, neque, ut alia Insecta, ab ortu statim perfecta gaudet magnitudine. Quamquam enim alas Locustas pro adultis perfectisque habeamus, de exoticis tamen idem valere, adhuc dubium mihi videtur.

Num. 11. & 12. Rarior species, utraque facie concolor, obscure fusca, alarum extremis apicibus reticulatis, pellucidis, albis, guttula nigra notatis.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. & 2. Corpus & pedes obscure fusci sunt coloris. Alæ extimæ dilute griseæ, facie supina nigris maculis variantur; intimæ quoque dilute griseæ, versus medium tamen dilutiores utcunque in luteum vergunt.

Num. 3. & 4. Mirabile animalculum, nequaquam ad Locustarum ordinem, in quo cum maxime versamur, pertinens, sed Muscis potius annumerandum, utrinque concolor est. Corporis pars media anterior graminei est viroris, reliqua obscure fusci. Alæ sordide luteæ, apicibus tamen albescentibus, pellucidis. Locus natalis Surinamum.

Num. 5.

vlieg-vleugels van de laatste heeft donker-roode vlakjes. De lyven zyn rosch-bruin.

N. 11. 12. Deze dekvleugels zyn geel; de onder of vlieg-vleugels afchkleurig, met een roschkleurige voorkant, het lyf is ook licht-roschkleurig.

N. 13. 14. Dit zoogenoemde Spookje, waar van op Tab. LXVIII. reeds meer foorten verbeeldt zyn, heeft op de bovenzyde lootkleurige dekvleugels, die van de onderzyde graauw zyn, de ondervleugels zyn ter weêrzyden roschkleurig.

EEN-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**eze kortlyvige Sprinkhaan, welke, gelyk alle de volgende van deze Tab., een donker-bruin lyf heeft, heeft aan beide de zyden flauw-geele gaderde dek- en afchkleurige ondervleugels.

N. 3. 4. De dekvleugels van deze zyn hooger-geel, met zwarte tekening. De ondervleugels zyn donker-bruin geplooid, en met zwarte dwars-banden.

N. 5. 6. Is geheel geelachtig-bruin.

N. 7. 8. Deze vrouwlyke Sprinkhaan heeft flauw-geele met zwart getekende dekvleugels, de ondervlerken zyn nog lichter-geel, en zeer sierlyk getekend met langwerpige en vierkante blokjes, die graauw van kleur zyn. De zyde van onderen te zien, is zeer overeenkomstig met de bovenste, alleen loopen hier de voornoemde blokjes, op de ondervleugels, ten einde toe; daar in tegendeel die op de bovenzyde door eenen streepigen rand omringd worden.

Tome IV.

N. 9. 10. Is een kleiner van de voorige foort; de dekvleugels zyn in deze hoog-geel, met zwarte adrige tekening. De vlieg-vleugels hebben donkerder vierkantjes. Mogelyk is dit maar een jonge van de voorige, vermits deze dieren groeijen, en niet, gelyk andere Insecten, terstond haaren vollen wasdom hebben. Het is echter waar, dat men dezelve, wanneer zy hunne vleugels hebben, voor volwasfene aanziet, doch ik twyfel of men omtrent deze uitlandsche dieren daar van genoegzame kundigheid heeft.

N. 11. 12. De onder- en bovenzyde van deze vreemde foort zyn eveneens, de kleur is donker-bruin, en de einden der vleugels zyn wit-gaasachtig, doorschynend met een klein zwart vlakje.

TWEE-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **H**et lyf en de voeten, in deze, is donker-bruin. Op de bovenzyde der dekvleugels, welke licht-grauw zyn, ziet men zwarte vlakjes; verder is de kleur licht-grauw, en in 't midden zyn de vlieg-vleugels wat lichter en naar het geel hellende.

N. 3. 4. Dit wonderbaare diertje, 't welk tot eene geheele andere Classe, dan met welke wy nog bezig zyn, en wel tot die der Vliegen behoort, is ter wederzyden eenkleurig. Het halve voorste deel des lyfs is gras-groen, en 't verdere donker-bruin; de vleugels zyn vuil-geel, behalven de einden, welke witkleurig en doorzichtig zyn. Deze is uit Surinamen.

V

N. 5.

Num. 5. & 6. Altera prioris species, diversa, corpore nigro, superne lineis albis notato, alis fuscis.

Num. 7. & 8. Locusta conformationis singularis, supra & infra colore ac pictura similis, corpore sature fusco, alis utrisque ex dilute fusco flaventibus, extimis insuper facie utraque, ex cinereo griseo guttatis.

Num. 9. & 10. Hæc, etiam utraque facie similiter colorata ac picta, corpore est dilute fusco; alis externis rubro rufis, ex nigro guttatis, quasi tessellatis; internis sature viridibus, punctis tessulisque gilvo nigris variatis.

Num. 11. & 12. Locusta Promontorii Bonæ Spei, eximie pulcritudinis. Alæ externæ cærulæ, maculis albis; internæ parte dimidia corpori proxima saturatius cærulæ, reliqua eleganter rubræ, nigris maculis punctisque variæ. Corporis ornatus dispar est. Facie supina pars anterior venuste rubet, reliqua fusca est; prona tota fusca. Hujus & nonnullarum sequentium specierum intuitu magis etiam credibile mihi videtur, aut omnes, aut certe plurimas rariorum istarum Locustarum ex Promontorio Bonæ Spei oriundas esse.

TABULA SEPTUAGESIMA ET TERTIA.

NUM. 1. & 2. Locusta tota spadicea, alis pallide fuscis, diaphanis.

Num. 3. & 4. Rarissima hæc species, colore priori similis, senis sese alis distinguit, quarum extimæ pariter, ac in præcedente, natura cum internis conveniunt, neque pro harum vaginis, more ceterarum Locustarum, haberi possunt.

Num. 5. & 6. Alæ externæ, diluto virore eleganter tinctæ, nigris venulis distinguuntur; internæ reticulatæ transparent.

Num. 7. & 8. Alæ externæ obscure rufæ, ex rufo maculatæ, crassis venulis divisæ, folium Fagi effoetum, aridum exquisite referunt. Alæ internæ dilute rufæ, guttis ex fusco rufis variæ, prope apices maculam monstrant chermesini coloris, cujus externam oram tæniola alba fimbriat. Surinamensis est.

Num. 9. & 10. Species minuta, rarior, alis externis dilute flavis, ex fusco striatis. Internæ prope corpus ex purpurascante rubræ, deinceps fusco ac dilute flavo tinctæ sunt. Omnium istarum specierum facies utraque concolor est.

Num. 11. Animalculum istud alius esse generis videtur. Corpus fuscum est; alæ anticæ griseæ: posticæ rubore chermesino venustæ in apices griseos exeunt.

NOTA. *Verosimile est, plerasque omnes extremitates pedum anticorum & posticorum Locustarum, quæ hac & sequentibus Tabulis exhibentur, minime secundum naturam delineatas esse; quoniam a naturali conformatione, quam Tab. LXXI. sistit, nimium quantum deflectunt.*

N. 5. 6. Deze is een tweede en verschillende soort der voorgaande. Het lyf is zwart, boven op met witte streepen, en de vlerkjes zijn bruin.

N. 7. 8. Deze vreemde gefigureerde Sprinkhaan is in kleur en tekening, zoo onder als boven, eveneens; het lyf is donker-bruin; de onder- en dekvleugels zijn licht bruinachtig-geel, doch de eerste zijn onder en boven met afch-graauwe vlakjes.

N. 9. 10. Zoo onder als boven is de kleur en tekening, by deze, dezelfde. Het lyf is licht-bruin, de dekvleugels zijn rood of roschkleurig, waar op zwarte stipjes zijn, die zich als ruitjes verbeelden. De ondervleugels zijn donkergroen, met vaal-zwarte ruitjes en stippen.

N. 11. 12. Deze wonderbaare fraaije Sprinkhaan is van de Kaap de goede Hoop. De dekvleugels zijn blaauw, met witte vlakjes, de ondervleugels zijn, van het lyf af tot halverwege, nog hoger blaauw, en verder schoon-rood, de vlakjes hier op zijn zwart. Het lyf verschilt slechts aan de onderzyde, van boven is het voorste deel schoon rood, en 't verder gedeelte bruin; en omgekeert is het zelve geheel bruin. Het is van deze, en nog eenige verder volgende soorten, dat ik in 't vermoeden gesterkt worde, of niet de meeste, zoo niet alle, dezer vreemde Sprinkhaanen van de Kaap afkomstig zijn.

DRIE-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**eze is geheel kastanje-bruin, de vleugels zijn blaauw-bruinachtig en doorschynend.

N. 3. 4. Het zeldzame van deze soort, welke in kleur met de vorige niets verschilt, is, dat dezelve met zes vleugels voorzien is, en, gelyk de vorige, geen dekvleugels schynt te hebben.

N. 5. 6. De dekvleugels zijn in deze, schoon lichtgroen, met zwarte aders. De vlieg-vleugels zijn gaasachtig doorschynend.

N. 7. 8. Deze, welke dekvleugels donker-roschkleurig, met rosche vlakken en sterk geaderd zijn, gelykt daar door volmaakt naar een oud verdort beuken-blad. De onder- of vlieg-vleugels hebben bruin-roschverwige vlakjes op eenen licht-roschen grond, en aan het einde dier vleugels een karmyn-roode vlak, met een smal wit boven-randje. Deze valt in Surinamen.

N. 9. 10. Deze kleine zeldzame soort heeft licht-geele dekvleugeltjes, met bruine streepjes. De ondervleugels zijn by 't lyf paarschachtig-rood, verder bruin en licht-geel. Alle deze soorten zijn van beide zyden genoegzaam eenkleurig.

N. 11. Dit diertje schynt my tot eene andere Bende of Classe te behooren; het lyfje is bruin, de voorvleugels graauw, en de achtervleugels schoon karmyn-rood, met graauwe uiteindens.

NB: *Het is zeer waarschynelyk, dat meest alle de uiteindens der voor- en achter-voeten hier, en in de meeste der volgende Tab., ten opzicht der Sprinkhaan-soorten, kwalik verbeeld zijn, en dat dezelve even als op Tab. LXXI. wezen moeten.*

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUARTA.

NUM. 1. Corpus spadiceum; alæ ex subflavo griseo fuscæ, earumque tessellæ, ob quas *Tessulatarum* aut *Storearum Persicarum* nomen cunctis his speciebus impositum est, griseæ.

Num. 2. Hujus colorem, saturatius fuscum, tessellæ variant obscuriores. Corpus quoque profundius fuscum est. In utrisque Indiis nascuntur hæ species.

Num. 3. Elegans Locusta, pallide viridis, lineolis obscure graminei viroris in totum distincta, Indiis Orientalibus debetur.

Num. 4. Altera species, non multum diversa, corpore subflavescente, alis pallide viridibus. Differentiam indicat alarum anticarum incisura proxime corpus & fetosus fasciculus de extremo ventre prominens. Hanc speciem ex Promontorio Bonæ Spei missam accepi.

Num. 5. Univerfum hujus corpus & alæ ex rufo carnei sunt coloris. Itaque varietas quidem est, at prioribus speciebus annumeranda.

Num. 6. & 7. Rariorum istarum specierum nonnullas Tab. LXIX. &c. jam descripsimus. En! alias colore, obscurius fusco, striis nigrescentibus.

Num. 8. Et hæc prioribus congener, parte corporis anteriore ultra medietatem in acumen excurrente, fusco nigra, albis maculis notata; parte posteriore viridescente.

Num. 9. Habet ista species suis in antennis aliquid peculiare atque insolitum, quo se distinguit. Etenim plumatiles sunt, perinde ac in Phalanarum quarundam maribus obtinere supra ostendimus. Ceterum corporis, antennarum & pedum color ex sature flavo fuscus est: alæ ex subflavo cinereo griseæ pellucunt.

Num. 10. Priori in totum similis corpore tamen est graciliore, alis languide viridibus.

TABULA SEPTUAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. & 2. Locusta, utraque facie concolor, toto corpore rufo grisea, caput præ se fert prorsus insolitæ conformationis. Alæ externæ minutis tessulis dilute fuscis & griseis ornata; internæ ex flavo fuscæ.

Num. 3. & 4. Minutæ hujus speciei aliquot præcedentibus Tabulis jam depictas dedimus. Corpus murini coloris; pedes fusci; alæ extimæ plumbi instar lividæ, punctis nigris; intimæ dilute flavæ, ora fusca.

Num. 5. & 6. Corpus plumbi colore livens; alæ extimæ graminei viroris, intimæ supra languide virentes, infra albæ & dilute lividæ.

Num. 7. ad 10. Binæ species parum discrepantes. Prioris alæ externæ pallide fuscæ, posterioris

VIER-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Het lyf is bruin - kaftanjekleurig, de vleugels zyn geelachtig-graauw-bruin, en de blokjes of vierkante ruitjes, naar welke men alle deze foorten Dobbeltveerlerken, ook wel Persiaansche-matten noemt, zyn hier grysachtig.

N. 2. Deze is donkerder-bruin, de blokjes en vlakjes zyn nog donkerder, en zoo is ook het lyf. Deze foorten vallen in Oost- en West-Indiën.

N. 3. Deze sierlyke Sprinkhaan is flauw- of licht-groen, met donkerder-grasgroene vlakjes over 't geheel, dezelve is uit Oost-Indiën.

N. 4. Deze tweede en weinig verschillende foort heeft flauw-groene vleugels, en 't lyf is wat geelachtig. De insnyding der voorvleugels, dicht by 't lyf, en 't hairachtig bosje by den staart, onderscheidt dezelve genoeg van de vorige. My zyn diergelyke van de Kaap de goede Hoop toegezonden.

N. 5. Deze weér verschillende, doch tot de vorige behoorende, is over 't geheele lyf en vleugels rosch- of vleeschkleurig.

N. 6. 7. Wy hebben van deze vreemde foorten op Tab. LXIX. enz. reeds eenige beschreeven; deze zyn verschillende, de kleur is meer donker-bruin, met zwartachtige streepen.

N. 8. Behoort mede tot de vorige. Het bovenlyf tot over de helft, in een punt uitlopende, is bruin-zwart, met witte vlakjes; 't verdere gedeelte is groenachtig.

N. 9. De sprieten of voelhorens maken, om derzelve byzonderheid in deze foort, een vreemd aanzien: zy schynen, even als wy by de mannetjes van eenige foorten der Nachtkapellen of Uilen gezegd hebben, als gevederde sprieten te draagen. De kleur derzelve is gelyk aan die van het lyf en de voeten, namentlyk hoog geelachtig-bruin. De vleugels zyn geelachtig-afschgrauw en doorschynend.

N. 10. Deze is in allen deele dezelfde, behalven dat het lyf dunder, en de vleugels flauw-groen zyn.

VYF-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. DE kleur van dezer beide zyden is niet verschillende, het wonderbaarlyk hoofd, gelyk mede het lyf, is rosch-graauw. De dekvleugels zyn versierd met kleine ruitjes, die licht-bruin en grys schynen, en de ondervleugels zyn geel-bruin.

N. 3. 4. Van deze kleine foort zyn op vorige Tab. reeds meer verbeeldt. Het lyf is muisvaalkleurig, de voeten zyn bruin, de dekvleugels lootkleurig - blaauw, met zwarte stipjes, de ondervleugels licht-geel, met eenen bruinen rand.

N. 5. 6. Het lyf is in deze blaauw-lootkleurig, en de dekvleugels zyn gras-groen. De ondervleugels zyn op de bovenzyde flauw-groenkleurig, en aan de achterkant wit- en licht-lootkleur.

N. 7. tot 10. In deze twee foorten is weinig verschil. De dekvleugels der eerste zyn flauw-bruinkleurig, en die der tweede

ris languide flavæ, utræque tamen venulis pallide fuscis distinctæ: alæ internæ cinereæ, verum in posteriore utcunque flavescens. Corpus similiter, ac in præcedente, plumbi more cærulefcens; pedes fusci. Cauda ensifera, utramque femellam esse, innuit.

Num. 11. Hæc species tum forma, tum colore fusco griseo, foliorum arefactorum fasciculo apprime similis est.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SEXTA.

NUM. 1. & 2. Differunt hæc rursus ab illis, quas Tab. LXVI. &c. proposuimus. Color in totum griseo fuscus, obscuriore adumbratione varius.

Num. 3. & 4. Colore tantum discrepare videtur. Facies supina tota ex fusco flava, obscurioribus figuris picta. Alæ anticæ infra griseæ, posticæ sature virides, punctis nigris.

Num. 5. & 6. Utræque facie dilute fusca.

Num. 7. & 8. Alæ utræque griseæ, apicibus internarum fuscis: corpus quoque fuscum.

Num. 9. & 10. Corpus fuscum; alæ medio cinereo griseæ, posterius ex fusco griseæ, subter oram anteriorem, quæ ex nigro & griseo versicolor est, sese complicando, tanquam intra vaginam, recondere posse videntur.

Num. 11. & 12. Alæ extimæ fuscae, nigris maculis; intimæ ex dilute fusco griseæ, corpus fuscum.

Num. 13. & 14. Species priori num. 9. plane gemina. Alæ dilute griseæ, circumferentia ex fusco obumbrata, ora tamen anteriore ex dilute flavo & nigro variegata, intra quam simili modo, ac num. 9. diximus, ala se complicare & subducere posse videtur, ut adeo vaginæ vice fungatur. Corpus sature fuscum. Facie supina, prope oras alarum anteriores, binæ appendiculæ ex corpore prominent, tegendis forte alis etiam destinatæ.

TABULA SEPTUAGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. & 2. Maxima hæc species, sub nomine *Locustæ*, mihi Batavia Indorum transmissa est, annotatumque, ab indigenis appellari *Bilalang Karbouw*, nec memoratum tamen, an ibi loci quoque nascatur. *Valentinus* in Historia veteri ac nova Indiarum Orientalium, Tom. III. p. 296. de isto insecto hæc notatu digna refert: Vaccas, cum forte illud devorant, statim mori; sed *Balienses* & *Javanos* eo assato vesci. Alæ internæ simili modo, uti Tabula priore de aliis jam notavimus, cum alis externis, quæ in hac specie grandiores sunt, concrevere & complicatæ subter eas sese reducunt. Supra majores illas externas alas duo cernuntur ejusmodi tegmina minora. Color in universum ex flavescente fuscus est, in nonnullis obscure fuscus.

tweede flauw-geel, doch beide flauw-bruin geädert. De ondervleugels zyn aschkleurig, in de laatste wat naar 't geelachtige hellende; hun lyf is mede als de voorige lootkleurig-blaauw, en de voeten bruin. De lange scheede doet zien dat deze tot de vrouwelyke foort behooren.

N. 11. Volmaakt gelykt deze foort naar een bosje verdrode bladen, zoo in kleur, die bruin-grauw is, als in gedaante.

SES-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze foorten zyn al wederom verschillende van die, welke wy op Tab. LXVI. enz. gezien hebben. De kleur van dit is egaal grauwwachtig-bruin, met een donkerder tekening.

N. 3. 4. Schynt genoegzaam niet te verschillen dan in de kleur, die in deze op de bovenzyde, over 't geheel bruin-geel, met donkerder tekening is. De voorvleugels, aan de onderzyde, zyn grauww, en de onderste donker-groen, met zwarte stipjes.

N. 5. 6. Deze is ter wederzyden licht-bruin.

N. 7. 8. De ondervleugels hebben aan hunne einden een bruine punt, en zyn verder met de boven- of dekvleugels grauww; verder is het lyf bruin.

N. 9. 10. Het lyf is bruin, de vleugels die zich onder de zwart- en grauww-gestreepte voorkant schynen op te kunnen vouwen, zyn in 't midden asch-grauww, en onder aan de kant bruin-grauww.

N. 11. 12. De dekvleugels zyn bruin, met zwarte vlakjes, de ondervleugels licht bruin-grauww, en het lyf is bruin.

N. 13. 14. Deze foort is van dezelfde natuur als N. 9. en 10. De vleugels zyn licht-grauww, met wat bruinder buitenkant. De voorkant der vleugels zyn licht-geel en zwart, en hier onder schynen zy zich te kunnen opvouwen; zoo dat deze voorkant hier even als by N. 9. voor dekvleugels dient. Het lyf is hoog bruin, en op de bovenzyde, by de voorkant der vleugels, ziet men nog als twee kleine dekvleugeltjes.

SEVEN-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

Num. 1. 2. Deze allergrootste foort is my van Batavia, zonder te zeggen of dezelve aldaar valt, onder de benoeming van Sprinkhaan, overgezonden; met byvoeging, dat derzelve Land-benoeming *Bilalang-Karbouw* is. *Valentyn* in zyn Beschryving van Oud- en Nieuw-Oost-Indiën, derde Deel, pag. 296. zegt 'er dit aanmerkenswaardige van, dat, wanneer de Koeien deze dieren eeten, zy dan ten eerste sterven, doch dat, de *Baliërs* en *Javanen* dezelve braaden en eeten. De ondervleugels zyn, even als wy reeds op de voorige Tab. by andere gezegd hebben, aan de groote dekvleugels vast gegroeid, en vouwen zich onder dezelve. Boven de groote dekvleugels ziet men nog twee diergelyke kleine. De kleur is over 't geheel geelachtig-

fuscus. Alæ posticæ ex subfusco maculantur. Alæ anticæ & corpus subtilibus striis, nigris variantur. Extremi pedes hujus, æque ac plurimarum, quæ heic exhibentur, Locustarum, perperam, ut supra jam notavimus, depicti sunt.

Num. 3. & 4. Mirabile hoc Insectum *Laternarius* vocatur, quia, fide *D. Meriane* aliorumque auctorum, vesica de capite ejus prominens noctu tantam lucem spargit, ut ad legendum sufficiat. Alæ, dilute flavescentes, subtilibus figuris, subnigris adumbrantur. Posticæ singulæ ocellum gerunt, media macula flava & annulo sature flavo griseoque constantem. Ex parte capitis anteriore vesicæ æmula expansio protuberat, quæ lucem in tenebris emittit. Sunt tamen, qui totum corpus phosphoricum esse asserunt. Hujus generis speciem, at longe minorem, omnique modo diversam, China quoque profert, multumque dubitamus, utrum, quæ proxime sequuntur, ad hoc ipsum genus non pertineant. *Laternarius* iste Surinamensis est, & Locustarum peculiare genus constituit. Quocirca apparet falsum esse, quod *Meriane* relatum est, hunc *Laternarium* ex *Cicada*, quam eadem Tabula depictam tradit, per metamorphosin provenire.

Num. 5. & 6. Alæ anticæ rarissimi hujus Insecti dilute flavæ, ex nigro punctatæ: posticæ sature fuscæ, extremis apicibus, duos monstrant ocellos sature flavos, nigris veluti pupillis. Corpus & caput pyramidatum, quasi spinosum, fusco quoque colore sunt.

Num. 7. & 8. Parum a priore discrepat. Alæ anticæ dilute griseæ, maculis languide fuscis: posticæ medio eleganter ex aurantio rubræ, apicibus nigræ, posterius fuscæ; corpus & caput quoque fusca. Annotatum quidem invenio, duas has species a *Capite Diaboli* denominatas esse, nequaquam vero unde oriundæ sint.

TABULA SEPTUAGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. ad 4. Præcedente Tabula hujus Locustarum speciei maximam exhibuimus. Istæ minores sunt & pro diversa specie habentur. Prior, num. 1. & 2. expressa, fusca est, alarum anteriori margine subrufo, nigroque picto, reliqua area ex cinereo griseo maculata. Num. 3. & 4. anteriore corporis parte subrufa, abdomine vero sordide flavicat. Alis cum priore convenit. Utraque species Indiæ Orientalis inquilina est.

Num. 5. & 6. Vulgaris Locustarum species, alis utrisque fuscis, ex nigro variatis. Corpus obscurius fuscum.

Num. 7. & 8. *Libella* Surinamensis, corpore nigro, alis reticulatis, prope corpus fuscis, ad extremum albis, ora anteriore nigra guttula notatis.

Num. 9. & 10. Corpus gilvo nigrum; alæ fuscæ. Et hæc Americana est.

Num. 11. & 12. Hæc itidem Americana species corpore est nigro, alis superne sature cæruleis, ex albo per medium striatis, inferne sature fuscis, tenui limbo dilute fusco marginatis.

tig-bruin, in sommige is dezelve wel donker-bruin. De ondervleugels zyn bruinachtig gevlaakt. Op de dekvleugels en 't lyf zyn fyne zwarte streepjes. De klauwen der pooten zyn hier, gelyk in de meest hier afgebeelde, zeer slecht verbeeldt, en als die der groote Sprinkhanen.

N. 3. 4. Dit wonderbaar dier draagt den naam van *Lantaarn-draget*, uit hoofde, gelyk *Juffrouw Merian* en andere zeggen, dat dezelve uit de voor aan 't hoofd staande blaas by nacht zoo veel licht geeft, dat men 'er by leezen kan. De kleur der vleugels is licht-geelachtig, met een fyne zwartachtige tekening, de achtervleugels hebben elk een oogvlak, bestaande uit een' donker-geele en graauwen ring, met een geele middelvlak. Het hoofd van vooren is met een blaasachtige uitgroeiing voorzien, uit het welke, andere zeggen, het geheele lyf, in het donker zynde, 't licht voortkomt. In China valt mede, doch een veel kleiner en geheel verschillende, van deze soort; en wy twyfelden zeer of de twee volgende hier ook niet toebehooren. Deze is uit Surinamen, en maakt een geheel van de Sprinkhanen verschillend geslacht uit. Ongetwyfeld heeft men de voornoemde Schryfter zeer verkeerde onderrichtinge gegeven, wanneer men haar zeide dat deze *Lantaarn-draget*, uit de by haar op dezelfde Plaat verbeelde *Lieremans-Vlieg*, *Cicada*, by verandering voortkomt.

N. 5. 6. De voorvleugels zyn in deze ongemeene soort licht-geel, met fyne zwarte spikkels. De achtervleugels donker-bruin, met twee hoog-geele ronde oogvlakken aan de einden, die een zwart puntvlakje hebben: het lyf en het doornachtig uitlopend hoofd is mede bruin.

N. 7. 8. Deze verschilt weêr met de voorige. De voorvleugels zyn licht-graauw, met flauw-bruine vlakjes. De

achtervleugels, in 't midden, schoon carmyn-rood, aan het einde zwart, en onderaan bruin; het lyf en hoofd is mede bruin. Ik vinde deze twee soorten, by aantekening, de *Duivels-kop* genoemd, zonder byvoegfel, van waar dezelve gekomen zyn.

ACHT-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 4. **W**Y hebben op voorige Tab. vertoond een der allergrootste dezer Sprinkhaan-soorten; deze zyn kleiner, en worden voor verschillende gehouden. De twee eerste zyn donker-bruin, met roschachtige voorkanten aan de vleugels, die een zwarte tekening hebben; verder zyn de vleugels afch-graauw gevlaakt. N. 3. en 4. hebben het voorlyf roschkleurig, het achterlyf is naar 't vuil-geelachtig trekkende: de vleugels zyn even als de voorige. Zy vallen in Oost-Indiën.

N. 5. 6. Deze gemeene Sprinkhaan-soort is voorzien met bruin-zwart gespikkelde zoo dek- als ondervleugels; het lyf is donkerder-bruin.

N. 7. 8. Dit Surinaamsch-Kooreboutje heeft een zwart lyf, en gaasachtige vleugels, die by 't lyf bruin zyn, en aan 't einde, op de bovenkant, een zwart vlakje hebben.

N. 9. 10. Het lyf in deze soort is vaal-zwart, en de vlerkjes bruin. 't Is mede West-Indisch.

N. 11. 12. Dezer vleugeltjes zyn, op de bovenzijde, hoog-blaauw, met witte streep-vlakjes; van onderen zyn dezelve, in plaats van blaauw, donker-bruin, met een smal licht-bruin buiten kante: het lyf is zwart. Deze is ook een West-Indische soort.

TABULA SEPTUAGESIMA ET NONA.

Auctoris annotationes significant, omnes, quæ hac Tabula sistuntur, species ex Promontorio Bonæ Spei allatas esse. Monitum velim, utramque faciem in omnibus illis speciebus, quarum descriptio nihil differentiæ indicat, colore & pictura eandem esse.

Num. 1. & 2. Locusta pulcherrima, alis extimis ex griseo fuscis, nigro adumbratis; intimis obscure virescentibus, ex obscure fusco, more tabulæ lusoriæ, tessulatis; corpore ex subrufo griseo fusco.

Num. 3. & 4. Locusta minor, alis externis itidem, sed dilutius griseis, ex nigro pictis; internis reticulatis, quæ superne circellis dilute rufulis, inferne paulo obscurioribus ornantur; corpore fature fusco.

Num. 5. & 6. Corpus, quale num. 1. Utræque alæ dilute griseæ, ex nigro pictæ.

Num. 7. & 8. Hæc, ex elegantissimis, quæ unquam visæ sunt, habenda, alas extimas gerit cæruleas, maculis albis; interiores pro parte dimidia quoque cæruleas, lineis sanguineis, parte reliqua itidem velut sanguine tinctas, maculis nigris; corpus griseo fuscum; at caput superne etiam eleganter rubrum, punctis albis. Varietatem hujus speciei Tab. LXXII. videre licet.

Num. 9. & 10. Nec priori pulcritudine cedit major ista species, cujus alæ externæ venuste virent, ora extrema & apicibus, utcunque mixta flavedine, fuscis, lineisque præterea & minutis maculis, gilvis velut obumbratæ. Internæ purpurascens lineis obscurioribus & apicibus fature viridibus ornantur. Facie prona, internarum alarum anterior plica flabelliformis saturatius purpurea est, itidemque pars corpori proxima, & prope apices purpura ista veluti umbram deorsum projicit. Corpus ex rufo griseum, lineis nigris vel gilvis: caput supra virescit: pedes potius, saltui destinati, quoque virent.

Num. 11. & 12. Corpore hæc species est ex dilute griseo fusco, excepto capite, quod supra eleganter virescit. Alæ extimæ etiam dilute virides, ora gilvo virente circumdatæ. Alarum intimarum anteriores duæ plicæ quoque ex gilvo virent, lineis languide fuscis, ut in præcedente, striatæ, apicibus etiam ex pallide subfusco viridibus: reliquus harum alarum tractus, pulcre ruber, lineis fature rubris variatur.

Num. 13. & 14. Alæ extimæ flavæ, striis rufulis; intimæ dilutius flavæ; corpus obscure fuscum.

Num. 15. & 16. Corpus fature fuscum; alæ utræque ex dilute cinereo griseæ, striis dilute fuscis.

NEGEN-EN-SEVENTIGSTE TAFEREEL.

Uit aantekeningen vinde ik, dat alle de op deze Tab. verbeelde soorten van de Kaap de goede Hoop gekomen zyn. De onder- en bovenzyde is in die, daar wy zulks niet onderscheiden, in kleur en tekening dezelfde.

N. 1. 2. De dekvlerken zyn in deze fraaije soort graauw-bruin, met zwarte tekening, de vlieg- of ondervleugels zyn donker-groenachtig, met donker-bruine dambortswyze ruitjes. Het lyf is roschachtig-graauw bruin.

N. 3. 4. Dit kleine Sprinkhaantje heeft mede, doch wat lichter, graauwe dekvlerkjes, met zwarte tekening en gaasachtige ondervleugels, die op de bovenzyde licht- en op de onderzyde wat donkerder-rofschkleurige cirkel-streepjes hebben; het lyf is hoog-bruin.

N. 5. 6. Het lyf is in deze als N. 1. De dek- en ondervleugels zyn licht-graauw, met zwarte tekening.

N. 7. 8. Deze, een der schoonste dezer soorten welken men zien kan, heeft blaauwe dekvleugels, met witte vlakjes. De ondervleugels zyn mede, tot halverwege, eveneens, doch met bloed-roode streepen, het verdere dezer vleugels is mede bloed-rood, met zwarte vlakken. Het lyf is graauw-bruin, doch op de bovenzyde is het hoofd ook schoon-rood, met witte stipjes. Op Tab. LXXII. is een verschillende soort van deze verbeeldt.

N. 9. 10. Niet minder schoon is deze groote soort; de dekvleugels zyn hier schoon-groen, met een eenigszins geelachtige-bruine buitenkant en punten aan het einde der vleugels; verder vertoonende vaale-schaduwachtige streepen en kleine vlakjes. De ondervlerken zyn paarfschkleurig, met donkerder streepen, en de punten dezer vlerken zyn donker-groen. Op de achterzyde dezer ondervleugels is de eerste wajerachtige-vouw of plooi donkerder paarfsch, zoo mede by het lyf, en by de punten schiet deze donker-paarfschekleur wat naar beneeden. Het lyf is rofschkleurig-graauw, met zwarte of vaale streepjes. Op de bovenzyde is het hoofd groenachtig. De spring-pooten zyn mede groen.

N. 11. 12. Het lyf is in deze soort licht graauw-bruin, behalve op de bovenzyde, alwaar het hoofd schoon licht-groen is. De dekvleugels zyn mede licht-groen, met een vaal-groener buitenkant. De twee eerste vouw-plooijen der ondervleugels zyn ook vaal-groen, en als de voorige met flauw-bruine streepjes, de punten derzelve zyn ook flauw bruinachtig-groen, en het overige dezer vleugels is schoon-rood, met hoog-roode streepjes.

N. 13. 14. De dekvleugels zyn geel met rofsche streepjes, de ondervleugels zyn licht- of flauw-geel, en het lyf is donker-bruin.

N. 15. 16. Is donker-bruin van lyf, en de boven- en ondervleugels zyn licht-afschgraauw, met licht-bruine streepjes.

TABULA OCTOGESIMA.

NUM. 1. & 2. Tab. LXXIV. varietas hujus speciei iam proposita est. Alæ externæ dilute virides; internæ flavescentes, saturiore flavo striatæ. Corpus supra satüre viride, linea griseo fusca per mediam longitudinem decurrente: infra color viridis tantum ad alas usque extenditur, ac reliqua corporis facies cinerea est. Pedes fusci.

Num. 3. & 4. Corpus satüre flavum, nigro pictum; alæ extimæ supra griseæ, maculis dilutionibus, infra in totum dilute griseæ; intimæ quoque griseæ, lineis fuscis.

Num. 5. & 6. Locustula corpore & alis extimis satüre viridibus; intimis reticulatis.

Num. 7. & 8. In universum concolor, ex obscure subfusco grisea.

Num. 9. & 10. Eximia Locusta, corpore obscure fusco; alis externis paulo dilutionibus, subflavis, saturatius maculatis; internis nitide rubris, nigro variatis, ora posteriore ex gilvo nigro obumbrata. Pedes quatuor antici, obscure fusci, extremis unguiculis rubris terminantur; postici duo, diluto virore nitidi, rubros quoque unguiculos monstrant.

Num. 11. & 12. Alæ extimæ cinereo griseæ, maculis cæruleis; interiores parte priore satüre cærulæ, reliqua dilute cærulæ, lineis plumbi colore cærulescentibus, oraque subfusca, ex rufo maculata, terminantur. Corpus facie prona tota, supina autem prope ad caput usque fuscum est, cetera obscure cinereo griseum. Pedes fusci, at postici aurantii coloris. Locus natalis Promontorium Bonæ Spei.

Num. 13. & 14. Hujus etiam generis plures species parum variantes jam descripsimus. Alæ extimæ satüre virent; intimæ griseæ sunt, punctis maculisque nigris.

Num. 15. & 16. Nitida Locustula, alis extimis supra rufis, infra paulo dilutionibus; intimis supra in medio rubris, deinde fascia alba, porro nigra ornatis, cetera pellucidis, reticulatis. Prona harum facies in medio diluta nitet flavedine, cui fascia nigra se adjungit, tandemque contextus reticulatus. Corpus & pedes fusci.

TABULA OCTOGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. Ob gracilitatem nomen *Scherminkel*, apud Belgas harum rerum curiosos obtinuit. Colore est dilute fusco. In Indiis Orientalibus nascitur.

Num. 2. Varietas esse videtur specierum Tab. LXXVI. LXXVII. & LXXVIII. depictarum, in quibus alæ internæ cum externis concreverunt. Colore est fusco, alis externis ex nigro fasciatis.

Num. 3. Alis, ut num. 1, caret estque colore nigerrimo.

Num. 4. Color ex subflavo fuscus, parte corporis posteriore aliquantum rufus.

Num. 5. Color obscure fuscus.

Num. 6.

TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. OP Tab. LXXIV. is reeds een verschillende van deze soort verbeeldt. De dekvleugels zijn in deze licht-groen, en de onderste geelachtig, met wat geelder streepen. Het lyf is op de bovenzyde donker-groen, met een graauw-bruine middelstreep, aan de onderzyde strekt zich deze groene kleur maar tot aan de vleugels; verder is hier het lyf afchkleurig. De voeten zijn bruin.

N. 3. 4. Het lyf is in deze soort donker-geel, met zwarte tekening. De dekvleugels zijn op de bovenzyde graauw, met lichter-graauwe vlakjes, aan de onderzyde licht-graauw. De ondervleugels zijn mede graauw, met bruine streep-vlakjes.

N. 5. 6. Dit kleine Sprinkhaantje heeft een donker-groen lyf en dekvleugeltjes, de ondervleugeltjes zijn gaasachtig.

N. 7. 8. Is geheel eenkleurig donker-bruinachtig-graauw.

N. 9. 10. Deze schoone Sprinkhaan is donker-bruin van lyf; de dekvleugels zijn wat lichter van kleur, geelachtig en met donkere vlakjes. De ondervleugels zijn schoon-rood, met zwarte vlakjes, de schaduwachtige onderkant is vaal-zwart. De vier voorvoeten zijn donker-bruin, met roode voor-klaauwtjes, en de twee springvoeten zijn schoon licht-groen, met roode klaauwtjes.

N. 11. 12. De dekvleugels zijn afchgrauw, met blaauwe vlakken. De ondervleugels zijn vooraan donker-blaauw, en, wat verder, licht-blaauw, met lootkleurige-blaauwe streepen; de rand is bruinachtig, met roschkleurige vlakjes. Het lyf is van onderen geheel, en op de bovenzyde tot by het hoofd, bruin; verder is het donker-afchgrauw. De voeten

zijn bruin, doch de springvoeten oranje-kleurig-rood. Deze is van de Kaap de Goede Hoop.

N. 13. 14. Van deze zijn mede al meer soorten, met kleine verschillen, vertoond. De dekvleugels zijn licht-groen, de ondervlerken graauw, met zwarte streepjes en vlakjes.

N. 15. 16. Dit fierlyk Sprinkhaantje heeft op de bovenzyde roschkleurige dekvleugeltjes, op de onderzyde zijn dezelfde wat lichter van kleur. De ondervlerkjes zijn, op de bovenzyde, in 't midden rood, daarom volgt een witte en verder een zwarte band, zynde het overige doorschynende en gaasachtig. Aan de achterzyde zijn dezelfde in het midden schoon licht-geel, waar tegen de zwarte band, en verder 't gaasachtige aankomt. Het lyf en de voetjes zijn bruin.

EEN-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. Noemen de Liefhebbers *Scherminkel*, om deszelfs dun- en rankheid: de kleur is licht-bruin. De zelve valt in Oost-Indiën.

N. 2. Is waarschynlyk wederom een verschillende soort van Tab. LXXVI, LXXVII en LXXVIII, welkers vlieg-vleugels aan de dekvleugels vast-gehegt zijn. De kleur in deze is bruin, hebbende alleen de dekvleugels eenige breedte zwarte streepjes.

N. 3. Heeft, als de eerste, geen vleugels: de kleur is git-zwart.

N. 4. Is geelachtig-bruin, het achterlyf wat roschcher.

N. 5. Is donker-bruin van kleur.

X 2

N. 6.

Num. 6. Color murinus. Omnes istæ species ad classẽ Locustarum pertinere videntur atque prorsus diversæ sunt ab illis, quæ nunc sequuntur.

Num. 7. & 8. Scorpïi aquatici minoris Scarabæus, plane discrepans ab illo, quem D. *Merian* depictum exhibet. Colore est obscure fusco, alis reticulatis, pro more omnium istarum specierum.

Num. 9. & 10. Altera ejusdem Scorpïi vel Scarabæi aquatici species, coloris gilvo nigri.

Num. 11. & 12. Species tertia, parte corporis anteriore, una cum pedibus, fusca, posteriore eleganter rubra, alis cinereo griseis, quas rubræ venulæ distinguunt.

Num. 13. Scarabæus aquaticus, niger, lævis.

TABULA OCTOGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. Hujus studii cultores Insectum istud *Spectrum majus* appellant, nonnullis tamen etiam *Scherminkel* audit. Colore est cinereo griseo. Locus natalis Surinamum. Perhibetur animal hoc valde tardigradum esse; quanquam longitudo pedum ejus contradicere videtur. Mancipia Indica illud *Musquieten-Mama*, quasi matrem Musquiettarum, quæ species est Muscarum aculeatarum, vocant, existimantes hanc Muscam ex illo nasci: quod tamen absõnum nec credibile videtur.

Num. 2. Altera species, a priore diversæ, helvo grisea, duabus veluti alarum vaginis instructa.

Num. 3. & 4. Duæ species peculiæres, quarum complures supra exhibuimus. Colore sunt flavescente.

Num. 5. Alia species diversæ, colore subrufo.

Num. 6. Tota flava.

Num. 7. & 8. Binæ quoque diversæ, flavæ.

Num. 9. Quæ sequuntur, quinque Insecta, suis notata numeris, plane alius generis sunt, utpote ad illam Scarabeorum familiam, cui apud nos *Capri* nomen est, referenda. Color hujus totus niger est, macula rubra quamque alam ornante.

Num. 10. Color hujus flavus est, quatuor guttis, duabusque longis striis, nigris varius.

Num. 11. Hic eleganter rubet, capite nigro, rubra macula notato, alis in medio nigra macula pictis.

Num. 12. Totus niger, maculis rubris quatuor.

Num. 13. Ruber, capite & extremo ventre exceptis.

Num. 14. Quatuor sequentes Americani sunt Scarabæi aquatici. Prior iste niger est, dorsum ex griseo lineatus, lanugine laterali lutea.

Num. 15. Forma quidem magnopere, nequaquam colore, a præcedente differt.

Num. 16. & 17. Duæ species diversæ, altera nigra, altera lutea.

Num. 18. Etiam tria, quæ sequuntur, Insecta aquatica videntur. Prius corpore & capite est fordide rubris, vaginis alarum fordide luteis, alisque griseo flavis.

Num. 19.

N. 6. Is muisvaalkleurig. Alle deze schynen nog tot de Classe der Sprinkhaan-soorten te behooren, en zyn geheel verschillende van de volgende.

N. 7. 8. Vertoont de kleine Water-Scorpioen-Tor; een geheel verschillende soort van die, welke wy by Juffrouw *Merian* verbeeldt vinden. De kleur is donker-bruin, en de zelve heeft gaasachtige vleugels, zoo als alle deze soorten.

N. 9. 10. Is mede een tweede soort van Water-Tor of Scorpioen; de kleur is geheel vaal-zwart.

N. 11. 12. Een derde soort. Het voorlyf en pooten zyn bruin, 't achterlyf schoon-rood, en de vleugels afchgrauw, met roode aders.

N. 13. Is een gladde zwarte Water-Tor.

TWEE-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. **D**eze noemen de Liefhebbers *het groote Spook*, en sommige noemen dezelve mede de *Scherminkel*. De kleur is afchgrauw. Dezelve valt in Surinamen. Volgens rapport zoude het een geheel traag en langzaam voortkruipend dier zyn, schoon de lange voeten hier tegen schynen te stryden. De slaaven noemen deze dieren de *Musquieten-Mama*, voorgeevende en geloovende, dat de Musquieten, zekere soort van steekende Mugvliegen, hier uit voortkomen; 't geen echter zeer ongerymd is.

N. 2. Is een verschillende; dezelve is vaal-grauw, en schynt twee dekvleugels te hebben.

N. 3. 4. Zyn twee byzondere soorten van de voorheen zoo veel reeds verbeeldde. Derzelver kleur is geelachtig.

N. 5. Almede een verschillende soort. De kleur is rofch-achtig.

N. 6. Is geheel geel.

N. 7. 8. Zyn twee verschillende, mede van een geele kleur.

N. 9. Deze vyf volgende Num. zyn van een geheel verschillende Classe; zy behooren tot die soorten van Torren, welke wy *Bokken* noemen. Deze is geheel zwart, met een schoon-roode vlak op elke vleugel.

N. 10. Deze is geel, met vier kleine ronde en twee lange zwarte streepvlakjes.

N. 11. Deze is mooi rood, het hoofd is zwart, met een rood vlakje, en op 't midden der vleugels is een zwarte vlak.

N. 12. Is geheel zwart, met vier roode vlakken.

N. 13. Is rood, behalven op 't hoofd en achterlyf.

N. 14. De vier volgende zyn West-Indische Water-Torren. Deze is zwart, met gryze streepen op den rug, en geele zy-hairen.

N. 15. Verschildt niet in kleur met de voorige, doch in gedaante zeer veel.

N. 16. 17. Zyn twee verschillende soorten, waar van de eerste zwart, en de tweede geel is.

N. 18. Deze drie volgende schynen my ook Waterdiertjes te zyn. Deze eerste heeft een vuil-rood lyf en hoofd, de dekvleugels zyn vuil-geel, en de ondervleugels afch-geelkleurig.

N. 19.

- Num. 19. Speciem dixero Scorpïi aquatici, non alati, quadrupedis, colore fusco luteo.
 Num. 20. Color rufus. Credibile pleraque horum Insectorum Surinamensia esse.

TABULA OCTOGESIMA ET TERTIA.

NUM. 1. & 2. Tabula LXXXI. iconem dedimus Scarabæi minoris Scorpïi aquatici ad num. 7. & 8. En! iconem majoris, qui valde similis illi, quem D. Merian Tab. LVI. exhibet, alis tamen atque pedibus ab eo discrepat. Corporis anterior pars & pedes obscure fusco sunt colore; posterior, media sede, dilutius fusco, nigris maculis vario, ora laterali pallide subfusco. Vaginæ alarum fuscæ, umbra obscuriore adpersæ, extremis dilutioribus. Alæ internæ pallide flavo fuscæ.

Num. 3. Scarabæus elegantissimus, ex eorum genere, quos Tabula priore diximus *Capros* vocari. Color est subrufus, maculis nigris, quandoque tamen in nonnullis sature flavus. Antennæ venustissimæ, articulatae, ad mediam usque longitudinem pilis setosis confitæ, ea parte articulos habent ex nigro & flavo variegatos. Insectorum Amatores *Caprum Pomposum* vocant.

Num. 4. Scarabæus *Caper* major, pedibus & antennis nigris, capite & corpore anteriore obscure subfusco rubro, vaginis alarum ex flavescente rufis. Omnes istæ species Surinamenses sunt. *Extremi pedes & hujus & aliorum minime secundum naturam delineati.*

Num. 5. Sequuntur denuo nonnullæ Locustarum species differentes ab illis, quas tanto numero tamque mirabili varietate supra exhibuimus. Corpus una cum alis extimis, complicatis, ex flavescente cinereum est, lituris nigris: crura pedum ad saltum comparatorum rufa, ex albo striata.

Num. 6. Species ex fusco nigra, quatuor transversis lineis cinereo griseis in antica dorsi parte; in posteriore duæ cernuntur exochæ nigrae, albis lineis striatae, quæ forte germina sunt prorumpentium alarum aut parva elytra.

Num. 7. Color est fusco ruber, lineis obliquis, nigris, in parte corporis postica variatus. Alæ extimæ in hac specie, similiter ac in Scarabæis, super dorso videntur committi.

Num. 8. Species in totum gilvo flava. Alæ extimæ, convoluti instar folii, circum corpus sese applicare videntur.

Num. 9. Idem ac prioris color. Corpori duæ videntur incumbere vaginulæ, quæ veras alas obtegunt. Cauda producta perquam singularis & notatu digna est.

Num. 10. & 11. Differentium istarum specierum prior colore est dilute rufo, posterior supina corporis facie cinereo grisea.

N. 19. Schynt een foort van ongevleugelde Water-Scorpioen, met vier pooten; de kleur is bruin-geel.

N. 20. Deze is roschkleurig. Waarschynlyk is 't meerder-deel dezer diertjes van Surinamen.

DRIE-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **O**P Tab. LXXXI. hebben wy vertoond de kleine Water-Scorpioen-Tor, by N. 7. en 8; hier volgt de groote, welke veel overeenkomst heeft met die op de LVI. Plaat van Juffrouw Meriaan, en echter nog met dezelve, vooral in de vleugels en voeten, verschilt. Het voorlyf en pooten zyn donker-bruin, het achterlyf is in het midden wat lichter-bruin, met zwarte vlakjes, de zy-kanten van het lyf zyn flauw-bruinachtig. De dekvleugels zyn bruin, met wat donkerder tekening, en lichter punten. De ondervleugels flauw licht-bruin.

N. 3. Is een der fraaiste soorten der op de voorige Plaat reeds genoemde *Bok-Torretjes*. De kleur is roschachtig, met zwarte vlakken; doch in andere is dezelve ook wel hoog-geel. De voelhorens zyn zeer fraai in leedjes verdeeld, ter halverwege met borstelachtige hairtjes bezet, en daar zyn de leedjes zwart en geel gekleurd. De Liefhebbers noemen dit beestje 't *parade Bokje*.

N. 4. Deze groote Bok-Tor heeft zwarte voeten en voel-

hoorns, het hoofd en voorlyf zyn donker bruinachtig-rood, en de dek- of schildvleugels geelachtig-roschkleurig. Deze soorten zyn alle uit Surinamen. De uiteindens der voeten zyn hier en elders slegt verbeeldt.

N. 5. Nu volgen wederom eenige verschillende Sprinkhaan-soorten, waar van wy voorheen reeds zoo veel verwonderbaare vertoond hebben. Het lyf, benevens de gefloote dekvleugels zyn geelachtig-afschkleurig, met zwarte streepjes, en de dyen der springvoeten zyn rosch, met witte streepjes.

N. 6. De grondkleur dezer foort is bruin-koffykleurig. Op 't voorste gedeelte van den rug zyn vier afch-grauwe dwars-streepen, en wat verder ziet men twee zwarte met witte streepen versierde uitsteekzels, 't geen mogelyk kleine dek- of onvolgroeide vleugels zyn.

N. 7. De kleur is in deze bruin-rood, op het achterlyf met zwarte schuinsche streepjes. De dekvleugels schynen zich hier, als by de Torren, boven op 't lyf toe te vouwen.

N. 8. Deze foort is geheel vaal-geel, de dekvleugels schynen zich als een omgerold blad om 't lyf om te vouwen.

N. 9. De kleur in deze is dezelfde als in de voorige. Op het lyf schynen twee kleine dekvleugeltjes, welke de waare vleugels verbergen. De lange staart-punt is aanmerkelyk.

N. 10. en 11. De eerste dezer twee verschillende soorten is licht-roschkleurig, en de andere is, boven op het lyf, afch-grauw.

TABULA OCTOGESIMA ET QUARTA.

Num. 1. & 2. Insectorum Curiosi venustum hunc Scarabæum sæpe numero *Pediculi Ægyptiaci* nomine insigniunt: qua de ratione, hariolari nequeo. Est certe Surinamensis, neque cum *Pediculo* aliquid commune habere animadverto. Totus obscure viridis, fulvum ignis veluti feu auri tonum reflectit.

N. 3. & 4. Scarabæus itidem Americanus, colore ex dilute fusco griseo.

N. 5. & 6. Vaginæ alarum obscure fusca. Omnes istæ species, Scarabæis proprie dictis annumerandæ, ab illis, quos *Hircos* vel *Capros* vocamus, satis manifeste dignoscuntur: corpore enim sunt latiore & crassiore, quod *Capri* longe angustius & gracilius habent.

Num. 7. Sequuntur rursus aliquot *Locustarum* species. Hæc prima eleganter viridis, macula ovata & lituris lateralibus nigris variatur.

Num. 8. Hujus color ex purpurascente venuste ruber est.

Num. 9. *Turrita* hujus cauda fusca est, cetera virent: dorsum lineolæ nigræ variant.

Num. 10. *Pedes* ex purpurascente rubri: corpus superne viride, mixto purpureo.

TABULA OCTOGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. ad 12. Ad unum idemque genus omnia hæc animalcula, quæ suis quæque numeris supra & infra heic depicta habentur, pertinent. *D. Meriana* nomen *Lyristæ* illis dedit ob musicum sonum, quem inter volandum edere consuevit. Eadem memorat, *Later-narium* supra descriptum transformatione ex hoc Insecto oriri: quod nihilominus a vero alienum est, nec nisi falsis ex relationibus haustum. Cicadam Veteres appellarunt: cujus quidem generis non pauca species sic satis ab *Historiæ Naturalis* Scriptoribus in medium sunt prolata; ut supervacuum foret omnes & singulas cum cura describere. Præcipuas igitur tantum memorabimus.

Num. 1. & 2. Corpore est fusco; alis internis subflavis.

Num. 3. & 4. Alæ anticæ griseæ, albo maculatæ; posticæ fusca.

Num. 5. & 6. Species vulgaris.

Num. 7. & 8. Priori similis, at ventre duabus maculis cinereo griseis picto.

Num. 9. & 10. Magnitudine tantum ab illa num. 5. & 6. discrepat.

Num. 11. & 12. Alis, qua corpori commissæ sunt, ex fusco maculatis.

Num. 13. ad 16. Alius hæc iterum generis sunt, magisque cum sequentibus speciebus conveniunt. Num. 13. & 14. colore est fusco; Num. 15. & 16. superne magis cinereo griseo. Alæ anticæ natura cornea sunt, ut in *Indicis* illis Insectis, quæ nomine *Kakkerlak* veniunt.

Num. 17.

VIER-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**E Liefhebbers noemen dikwils deze schoone *Tor de Egyptische - Luis*; doch hoe dezelve aan dien naam komt, kan ik niet afleiden; want dezelve komt uit Surinamen; en wat heeft deze *Tor* met de *Luis* gemeen? de kleur is over 't geheel donker-groen, met eenen bruinen vuur- of goudkleurigen weerschyn.

N. 3. 4. Is mede een *West-Indische Tor*, van een licht bruin-graauwe kleur.

N. 5. 6. Deze heeft donker-bruine dekvleugels. Alle deze zyn die soorten, die wy eigentlyk *Torren* noemen; zy onderscheiden zich genoegzaam van de *Bok-Torren*, door dien deze een breeder en dikker, en de *Bokken* een smaller en ranker lyf hebben.

N. 7. Hier volgen weêrom eenige *Sprinkhaan-soorten*. Deze is schoon-groen, met een zwarte ovale vlak en zy-streepjes.

N. 8. Deze is schoon paarsachtig-rood.

N. 9. De toornachtige staart is bruin; dezelve is verder groen met fyne zwarte streepjes op den rug.

N. 10. De voeten van deze zyn paarschachtig-rood, boven op 't lyf is dezelve groen en paarschkleurig.

VYF-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 12. **Z**yn meest niet anders dan verschillende diertjes, van deze zelfde soort, welke hier zoo aan de onder- als op de bovenzyde verbeeldt worden. *Juffrouw Meriaan* heeft dezelve de *Liereman* genoemd, om het zingende geluit 't geen die dieren in het vliegen maken. Volgens haar bericht zoude uit deze, door verandering, de voorheen beschreeven *Lantaarn-drager* voortkomen, doch 't geen volstrekt onwaar is, en alleen op een bloot bericht beruht. Zy behooren tot de *Classe der Vliegen*, en waren by de Oude reeds bekend onder de benoeming van *Cicada*. Zie hier de merkwaardigste van deze soort.

N. 1. 2. Vertoont zich met een bruin lyf en geelachtige achtervleugels.

N. 3. 4. Heeft graauwe en wit-gevlakte voor- en bruine achtervleugels.

N. 5. 6. Is de gemeene soort.

N. 7. 8. Heeft aan de onderzyde twee asch-graauwe schilden aan het achterlyf; anders is dezelve met de voorige overeenkomende.

N. 9. 10. Verschilt niet met N. 5. en 6. dan in de grootte.

N. 11. 12. Heeft bruine vlakken by 't lyf, op de vleugels.

N. 13. tot 16. Deze maken wederom een ander geslacht uit, en komen naby de volgende soorten. De kleur van N. 13. en 14. is bruin, en die van 15. en 16. is wat asch-graauwer op de bovenzyde. De voorvlerkjes zyn hoornachtig, even als die der *Kakkerlakken*.

N. 17.

Num. 17. & 18. Species procul dubio Insecti *Kakkerlak* dicti vel *Cerambycis*. Corpore est obscure fusco; alis subgriseis, extimis utrunque corneae naturae. Caput ejus tenui velut scuto, corneo superne tegitur; quam ob rationem ei nomen *Scutati* impono. Surinamum locus natalis.

Num. 19. & 20. Ejusdem generis diversa species esse videtur. Alae extimae rubrae vel rufae: scutulum supina facie maculatum.

Num. 21. & 22. *Scarabæus Americanus*, eximius, colore viridi amoenissimo, supina facie albescens guttulis variato, prona paulo dilutiore.

TABULA OCTOGESIMA ET SEXTA.

Præter Num. 2, 10 & 22. ceterae omnes hac Tabula exhibitæ species ad genus *Libellarum* exoticarum pertinent, de quibus Tab. LXV. jam egimus.

Num. 1. Corpus viride est; alae prope corpus & in apicibus suis, saxe colore griseae, medio fuscae, punctis griseis, flavaque tæniola tractum fuscum utrinque a griseo distinguente.

Num. 2. Animalculum, etsi verosimiliter quoque aquaticum, corpore tamen & hispido & brevior, quin & antennis, a *Libellarum* familia deflectens. Alae flavæ, maculis fuscis. Nuper in Germania & deinde in Helvetia quoque simile innotuit Insectum, quod curiosissimus atque indefessus *Schæfferus Pseudo-Libellula* seu *Libellæ Phalænaceæ* nomine descripsit.

Num. 3. *Libella* corpore viridi; alis fuscis, ex griseo maculatis.

Num. 4. Corpus viride; alae pallide aurantiæ, maculis quatuor nigris.

Num. 5. Alae anticae dilute fuscis, posticae saturioribus maculis figurisque pictæ, ceterum, pro more hujus familiæ, reticulatæ; corpus plus minus fuscum. Hæc species in Promontorio Bonæ Spei habitat.

Num. 6. Corpus modo viride est; alae dilute griseae, diaphanæ, maculis nigris.

Num. 7. & 8. Alae diaphanæ, dilute fuscae, maculis nigris ad oram anteriorem prope apices.

Num. 9. Alae nigrae, lineis transversis, dilute griseis.

Num. 10. Animalculum alius generis, alis dilute griseis, ex subflavo maculatis.

Num. 11. Alae hujus *Libellæ* prope corpus nigrae, cetera dilute griseae, ora lutea.

Num. 12. & 13. Alae pallide fuscae maculis obscure fuscis.

Num. 14. Alae prope corpus ex subflavo fuscae.

Num. 15. Alae prope corpus sature fuscae, maculis ex pallide flavo fuscis; extremitates alarum diaphanæ, reticulatæ, macula nigra oram ornante.

Num. 16. Alae dilute fuscae, extremis reticulatis, macula nigra notatis.

Num. 17. Alae languide subfuscae, maculis profundius fuscis. Capense hoc Insectum est.

Num. 18. Alae similiter, sed saturatius coloratæ, & abdomen crassius.

Num. 19.

N. 17. 18. Is buiten tegenspraak een soort van *Kakkerlak*, het lyf is donker-bruin, de vlerken graauwachtig, zynde de bovenste van een wat meer hoornachtige natuur. Voor draagt hy, over 't hoofd heen komende, een dun hoornachtig schild, waarom ik hem noem den *Schild-Kakkerlak*. De zelve komt uit Surinamen.

N. 19. 20. Schynt een verschillende van dezelfde soort te wezen. De bovenvleugels zyn rood of roschkleurig, het kleine schildje is op de bovenzyde gevlaakt.

N. 21. 22. Deze schoone West-Indische *Tor* is zeer fraai groen, en op de bovenzyde met witachtige vlakjes, het groen is, aan de onderzyde, wat lichter van kleur.

SES-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

Alle deze soorten, uitgezondert N. 2, 10 en 22. zyn verschillende soorten van uitlandsche Kooreboutsen, van welke Classe wy op Tab. LXV. reeds gesproken hebben.

N. 1. Heeft een groen lyf, de vleugels zyn by 't lyf en aan de punten steenachtig-graauw, in 't midden bruin met graauwe plekjes, en dit bruin wordt ter wederzyde door smalle geele bandjes van de graauwe kleur afgescheiden.

N. 2. Dit beestje, schoon ook waarfchynlyk een waterdiertje, wykt, zoo door de ruigheid en korthed van het lyf, als door de voelhoorns, van de Kooreboutsen af; de vlerkjes zyn geel, met bruine vlakjes. In Duitschland, gelyk mede in Zwitserland, heeft men thans ontdekt een diergelyken soort, door den zoo naauwkeurigen als onvermoeiden Heer *Schæffer* beschreeven, onder de benoeming van *Zwieffalter* of *Asterjungferchen*.

N. 3. Deze is groen van lyf, de vlerkjes zyn bruin, met graauwe vlakjes.

N. 4. Het lyf is groen, de vlerken zyn flauw-oranjekleurig, met vier zwarte vlakjes.

N. 5. De voorvleugels zyn licht-, en de achtervleugels donker-bruin gevlaakt en getekent; verder zyn deze wiekjes, zoo als meest by alle deze diertjes, gaasachtig, en het lyf min of meer bruin. Deze vallen op de Kaap de Goede Hoop.

N. 6. Dit lyf is groen, de wiekjes licht-grys doorschynend, en met zwarte vlakjes.

N. 7. en 8. De wieken zyn doorschynend licht-bruin, met zwarte vlakjes op de voorkant der punten.

N. 9. Heeft zwarte vleugeltjes, met licht-gryze dwarsstreepjes.

N. 10. Is een ander soort van diertje, de vlerkjes zyn licht-graauw, met geelachtige vlakjes.

N. 11. De vleugeltjes van dit Kooreboutje zyn by 't lyf zwart, verder licht-graauw, met een geel randje.

N. 12. 13. De grondkleur der vleugels zyn flauw-bruin, met donker-bruine vlakken.

N. 14. De vleugels zyn by 't lyf geelachtig-bruin.

N. 15. Deze zyn by 't lyf donker-bruin, met flauw-geele binnen-vlakjes; verder zyn de einden der vleugels gaasachtig, met een zwart vlakje.

N. 16. Deze zyn licht-bruin, met gaasachtige einden en zwarte vlakjes.

N. 17. De grondkleur der wieken is flauw-bruinachtig, met donkerder-bruine vlakjes. Deze valt op de Kaap de Goede Hoop.

N. 18. Deze is eveneens, doch de kleur is donkerder, en het lyf wat dikker.

Y 2

N. 19.

Num. 19. Alæ prope corpus gilvo nigræ, lineis plumbei coloris, & oris anticis fuscis, ceterum reticulatæ, maculis nigris notatæ.

Num. 20. Color pallide subfuscus, maculis fature fuscis.

Num. 21. Alæ dilute cinereæ, fasciis & extremitatibus fuscis.

Num. 22. Papiliunculus Surinamensis, dilute flavus, ex fusco variegatus. Videtur autem ideo forsan Libellis associatus esse, ut quantum externa facie inter se duo hæc genera, quæ tamen natura plane inter se discrepant, convenient, juxtapositione demonstratur.

TABULA OCTOGESIMA ET SEPTIMA.

NUM. 1. ad 5. Libellarum metamorphosis. Num. 1. ad 4. ostenditur, quo modo Nympha, paulatim adolescens, tandem eo perveniat, ut Libella, sub num. 5. conspicua, positis exuviis prodeat aquisque relictis in aëra sese evehat. Color ejus in hoc statu subfuscus est.

Num. 6. ad 12. Indigenæ quædam Libellarum species, satis notæ.

Num. 13. *W. Hollar* anno 1646, uti supra Tab. XL. jam monuimus, Tractatulum edidit, duodecim tabellis constantem, quæ icones nonnullorum Insectorum Musei Comitum *Arundelii*, Angli, exhibent. Ex hoc Libello peculiaris ista Insecti species, una cum aliis, desumpta esse videtur, quam nihilominus monstrosam potius & vitio natam, nec naturæ conformem dixero. Et enim Papiliones, quum primum e Nympha prorumpentes forte non satis spatii inveniunt, quo humiditas suas alas excutere & explanare queant, similem in modum corrugatas alas, uti hæc Libella, contrahere solent.

Num. 14. ad 18. Minores aliquot species Libellarum, quæ, propter teneritudinem suam, Belgis Virgunculæ audiunt.

Num. 19. Locustula eleganter picta.

Num. 20. Pictor quidam, nomine *Hoefnagel* anno 1630, opusculum de Insectis in lucem dedit, XVI. tabulas comprehendens, quibus varia animalcula exhibentur. Inde, præter alia, singulare istud animalculum hoc translatus est, quod equidem non existimo inter terrestria esse referendum, sed potius ad marina pertinere. Color est subfuscus.

Num. 21. & 22. Phalanæ duæ ex eodem, quod modo memoravi, opusculo depromptæ, subflavæ, ex fusco obumbratæ.

Num. 23. & 24. Cervus volans, qui magno numero in Gelriæ & Cliviæ regionibus occurrat. Fusco est, quasi ligni nucei colore.

Num. 25. Et hunc Nasicornem Scarabæum, totum nigrum, Americanum, apud *Hoefnagelium* depictum invenire licet.

Num. 26. Scarabæus singularis, murini coloris, ex nigro varius.

N. 19. By 't lyf zyn deze wiekjes vaal-zwart, met lootkleurige streepjes en bruine voorkantjes; verder gaasachtig, met zwarte vlakjes.

N. 20. De grondkleur is flauw-bruinachtig, met donker-bruine vlakjes.

N. 21. Deze wiekjes zyn licht-afschkleurig, met flauw-rofchkleurige streep- en punt-vlakjes.

N. 22. Dit Surinaamsch-Kapelletje is hier slechts bygevoegd, om de nabykomende overeenkomst te toonen, die sommige dezer diertjes uiterlyk, hoewel anders oneindig in aart verschillende, met elkander hebben. De kleur is lichtgeel, met bruine tekening. Eenige dezer kleine hier verbeelde Kooreboutjes zyn zekerlyk uit Surinamen of de Berbices.

SEVEN-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. tot 5. Verbeelden de verandering der Koorebouten; men ziet van N. 1. tot 4. hoe dat de Nimf, al grooter en grooter wordende, eindelyk zoo ver komt, tot dat de Koorebout, gelyk by N. 5. te zien is, deze omzwachteling verlaat, en de lucht, voor het water, verkiest. De kleur in dezen staat is bruinachtig.

N. 6. tot 12. Zyn eenige verschillende onzer Inlandsche Koorebouten, die genoeg bekend zyn.

N. 13. *W. Hollar* heeft in den Jaare 1646, zoo als by Tab. XL. reeds gezegd is, een klein Werkje, in twaalf kleine plaatjes bestaande, in het licht gegeven; deze vervat-

ten de afbeeldinge van eenige Insecten uit het Engelsche Kabinet des Graaven van *Arundel*, en hier uit is onder anderen deze vreemde foort ontleend, die my echter niet anders toefchynt, dan een mis-gewas: de Kapellen geen ruimte genoeg hebbende, als zy even uit de Nimf komen, om haare natte vleugelen uit te spreiden en uit te slaan, krygen even zulke, of diergelyke verschrompelde vleugels, als de hier verbeelde Koorebout.

N. 14. tot 18. Vertoonen eenige verschillende van de kleinder foorten, die wy doorgaans Juffertjes noemen, van wegens haare dun- en teerheit.

N. 19. Is een aardig getekend Sprinkhaantje.

N. 20. In 't Jaar 1630. heeft zekere Schilder *Hoefnagel*, mede een werkje over de Insecten, bestaande in 16. blaadjes, met onderscheide diertjes, uitgegeeven, en uit dit hebben wy, onder anderen, ook dit vreemde diertje overgenomen. Het komt my voor, dat het niet tot de Land-diertjes behoort, en zelfs geloof ik, dat het een Zee-diertje is. De kleur is rofch-vleeschkleurig.

N. 21. 22. Deze twee Nacht-Kapellen of Uilen zyn mede uit dat Werkje overgenomen; de kleur is geelachtig, met bruinder schaduw.

N. 23. 24. Verbeeldt het vliegend Hart, 't geen in Gelderland en Kleefland overvloedig gevonden wordt. De kleur is als bruin nooteboom-hout.

N. 25. Deze vreemde Rinoceros-Tor is mede uit *Hoefnagel*; dezelve is geheel zwart. Zy valt in West-Indiën.

N. 26. Is een vreemde muisvaalkleurige en zwart gespikkelde Tor.

TABULA OCTOGESIMA ET OCTAVA.

NUM. 1. & 2. Prior icon sistit Vermem nigrescentem, ex quo deinceps, qui altera icon exhibetur, hemicoleopterus, itidem nigrescens, prodit Scarabæus, qui ad Staphylinorum genus pertinet. Nascitur is, æque ac ejusdem generis alius, longe crassior majorque, in nostra Hollandia, ac nobis *Scarabæus majalis* audit. Rustici majorem speciem siccata in pulverem conterunt, quo vice purgantis remedii utuntur.

Num. 3 ad 6. Diversæ Scarabæorum Americanorum species, colore plus minus obscure griseo & fusco.

Num. 7. Hæc Nympha videtur esse ejus, qui sequitur. Color cinereo griseus.

Num. 8. Scarabæus gilvo niger, pectore multum protuberante, quem pro Scarabæo aquatico haberem, nisi pedum conformatio repugnaret.

Num. 9. Scarabæus griseo fuscus, Americanus.

Num. 10. & 11. Singulares duo Scarabæi Molendinari, elytris & capite lividis, ex albo guttatis. Antennæ e capite porrectæ, utcunque curvæ, planæ, latiusculæ, sexum eorum masculinum demonstrant; siquidem fœmellæ iis carent. Sub num. 10. videre est, qua ratione hæc cornicula, divisim apicibus, in tenues veluti bracteolas separentur.

Num. 12. Multæ hujus generis species occurrunt, forma inter se diversæ. Cervus iste volans longe tenuior graciliorque illo est, cujus icon Tabula præcedente existat.

Num. 13. Scarabæus niger, striis dilute griseis.

Num. 14. Scarabæus Caper flavo griseus, striis canis.

Num. 15. Ejusdem generis viridis.

Num. 16. Hic & sequens Scarabæi sunt, quos *crepitantes* vocamus aut & *subsultantes*. Enimvero proprium his bestiolis est, ut in dorsum resupinata, processum acuminatum thoracis intra cavitatem, anteriori ventris parti insculptam, fortiter adigendo, valide in altum subfilire queant, eoque motu sonum crepitantem edant. Dilute viridis hic est. *Notopeda* Linnaeo dicitur.

Num. 17. Altera species ex fusco grisea, maculis duabus nodosis, flavis, posterius ad latera capitis. Animalculum hoc, ex Curassoa oriundum, pari ratione, ac Laternarius, de quo Tab. LXXVII. egimus, facultatem habet luciferam in tenebris.

Num. 18. Exuviæ forsan sunt speciei cujusdam Lyristarum, quos Tab. LXXXV. depinximus.

Num. 19. Scarabæus totus niger.

Num. 20. Hic quoque totus niger est, binis forcipibus instructus.

Num. 21. Scarabæus Caper minor, ex flavo & nigro nitide varius.

Num. 22. Rufo fuscus.

Num. 23. Scarabæus aquaticus virescens, ora flava. A morte colores magis obfuscantur.

Num. 24. Caper minor Surinamensis, fuscus, litura flava.

Num. 25.

ACHT-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze verbeelding vertoont eerst den zwartachtigen Worm, uit welchen naderhand voortkomt een halfdekvleugelige en diergelyk kleurige Tor, die of tot de *Meloe* of *Staphylinus* foorten behoort. Deze valt met nog een veel dikker en grooter foort hier in Holland en elders, daar zy Mey-Kevers genoemd worden. De Boeren neemen van deze groote foort, droogen en wryven die tot een Poeder, en gebruiken hetzelfde als een Buikzuiverend middel.

N. 3. tot 6. Zyn onderscheide Scharbyter-foorten, welker kleur min of meer donker-grysachtig en bruin is. Dezelve zyn uit West-Indiën.

N. 7. De verbeelding by dit eerste Num. schynt my toe, te zyn de Nimf der volgende; de kleur is asch-graauw.

N. 8. Is een vaal-zwarte Tor met eene uitsteekende borst; indien het maakzel der pooten zulks niet tegensprak, zoude ik denken, dat dezelve een Water-Tor zyn moest.

N. 9. Verbeeldt een graauw-bruine West-Indische Tor.

N. 10. 11. Zyn twee vreemde Molenaars-Torren, de devleugels en het hoofd zyn lootkleurig- en wit gevlakt. De voor aan het hoofd eenigzins kromme en platte breede hoorns geeven te kennen het onderscheid tusschen de mannelyke, waar toe deze behoort, en de vrouwelyke foort, die deze hoorns niet hebben. By N. 10. ziet men, hoe zich deze hoorns verdeelen, en in dunne blaadjes van elkander scheiden.

N. 12. Men ziet zeer veele van deze foort, welke in gedaante van elkander verschillen. Dit vliegende Hart is veel

Tome IV.

dunder en finalder, dan dat op de voorige Tab. verbeeldt is.

N. 13. Deze Tor is zwart, met licht-graauwe streepen.

N. 14. Is een geel-graauwe Bok-Tor, met gryze streepen.

N. 15. Een groene van dezelfde foort.

N. 16. Deze behoort, met de volgende; onder de zoo genoemde Knap-Torren, dus, en ook wel Spring-Kevers, genoemd, naar eene eigenschap aan deze diertjes byzonder, namentlyk, dat zy het vermogen hebben, op den rug leggende, door de drukking der borst, een sterke luchtprong te maaken, welke te gelyk een sterke knak geeft. Deze is licht-groen. Het is de *Notopeda* van Linnaeus.

N. 17. Deze tweede foort is bruin-graauw; ter zyde, achter aan het hoofd, ziet men als twee geele knobbelige vlakjes. Dit diertje, 't geen op Curaçao valt, heeft, even als de Lantaarn-draager, waar van by Tab. LXXVII. gesproken is, het vermogen om een sterk licht in het donker van zich te geeven.

N. 18. Dit schynt my toe, te zyn de afgeschovene of verwisfelde huilt van eene foort der zoogenoemde Liemanns, op Tab. LXXXV. verbeeldt.

N. 19. Deze Tor is geheel zwart.

N. 20. Deze Tor is mede geheel zwart, en voorzien met twee schaaren.

N. 21. Is een fierlyk geel en zwart Bokje.

N. 22. Is rosch-bruin.

N. 23. De groenachtige Water-Tor met den geele rand. Met de dood worden de kleuren donker en bruin.

N. 24. Een bruin Bokje met een geele streep; uit Surinamen.

N. 25.

Z

- Num. 25. Caper minor flavus, maculis rubris.
 Num. 26. Scarabæus planus, niger.
 Num. 27. Hæ species nomine *Porcorum* insignitæ sunt, ob rostrum longius productum. Color fuscus, maculis cinereis.
 Num. 28. Scarabæus Americanus dilute cæruleus.
 Num. 29. Similis niger.
 Num. 30. Scarabæus minor, Americanus, cæruleus.
 Num. 31. Scarabæus Porcinus fordide fuscus, Americanus.

TABULA UNDENONAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Vermem Scarabæi aquatici, majoris, nigri, Hydrocanthari dicti heic exhibemus, prout minor majorve est, pro varia ætate. Is more aliorum sui generis in aquis stagnantibus habitat. Tabula priore num. 7. & 8. ejus Scarabæi transformationem depictam haberi opinor, & num. 23. ejusdem altera species icone expressa est. Ad hoc usque tempus singularissimam istius Vermis conformationem, qua pedes nequaquam imo ventri, sed dorso adnatos gerit, fateor me ignorasse. Et sane tam insolens in regno animalium hæc dos est, ut unicum ejus exemplum duntaxat in Cancellis quodam marino Indiarum Orientalium, ante annum & quod excurrit, detexerim, ad hunc usque diem nesciens plura dari. Quum vero auctores, qui de *Insectis* egerunt, pervolvo, *J. L. Frischium* Tom. 2. *Insectorum* Germaniæ, animadverto, istam hujus vermis proprietatem plane singularem primum detexisse: quin & *Reaumurium* jam anno 1714. similem fabricam in alio quodam Verme aquatico a se observatam cum Societate Regia Scientiarum communicasse. Quandoquidem igitur mirabile istud animalculum & a *Frischio* & ante hunc a *Swammerdamio*, satis accurate descriptum est, id unum modo annotare juvat, quod hac icone pedes perverso situ, quasi e ventre prodeuntes, qui dorso affigi debuissent, exhibeantur. Color corporis fordide fusco niger est; caput validis forcipibus vel dentibus armatum, nigrum.

Num. 3. & 4. Gryllotalpa in vulgus nota, radicibus vegetabilium adeo nociva.

Num. 5. ad 8. His numeris universa metamorphosis Cervi volantis, cujus duas icones Tabula præcedente jam proposuimus, traditur. Cossus grandis corpore luteo, capite rubro vel rufo. Nympha intra massam terream, griseam recondita latet. Num. 7. & 8. Mas & a quibusdam credita Femina hujus Scarabæi, prior tamen utcunque a supra delineato discrepans, exhibentur. Color utriusque splendidus rufo fuscus. Jampridem dubius hæsi, numne Insectum hic num. 8. expressum vere Lucani femina foret, quod ab accuratissimo alias *Roefelio* asseritur. Sed ab Amico, cui, in Germania, in rei veritatem inquirendi copia fuit, hoc secus esse audio; is enim, pro feminis hucusque habitorum, utrumque sexum, in ipso congressu, invenit. Inque nupero Gallice edito opere, *Histoire des Insectes des Environs de Paris*, *Godofredum* in eandem

- N. 25. Een geel Bokje met roode vlakjes.
 N. 26. Een platte zwarte Scharbyter.
 N. 27. Deze foorten hebben den naam van Varkens gekreegen, wegens haare lange uitsteekende snuit. De kleur is bruin, met alchkleurige vlakjes.
 N. 28. Is een licht-blaauwe West-Indische Tor.
 N. 29. Een zwarte dito.
 N. 30. Een klein blaauw Torretje, uit West-Indiën.
 N. 31. Deze Varkens-Tor is vuil-bruin, en mede uit West-Indiën.

NEGEN-EN-TACHTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **V**erbeeldt de in ouderdom slechts verschillende Worm der groote zwarte Water-Tor, die, gelyk de andere hunner soort, zich in de stilstaande waters onthouden, en waar van wy op voorige Tab. by N. 7. en 8., zoo ik geloof, de verandering verbeeldt, en by N. 23. een tweede soort vertoond hebben. Tot nog toe was my in dit Dier nog onbekend, een der allervreemste eigenschappen, welke zich by de dierlyke wezens laat vinden, en waar van my tot op heden nog maar één voorbeeld in een kleine Oost-Indische Zee-Krabbe, ruim een Jaar geleden, was voorgekomen, namentlyk, dat de voeten in plaats van onder aan den buik, boven op den rug geplaatst zyn. By het nazien der Auteurs, die over de *Insecten* geschreeven hebben, vind ik dat *J. L. Frisch*, in zyn tweede Deel der Duit-sche *Insecten*, dezen Worm en deszelfs vreemde eigenschap

het eerste ontdekt heeft, en dat de Heer *Reaumur* al in den Jaare 1714. mede eene ontdekking van zodaanige natuur aan de Koninklyke Academie der Weetenschappen, over eenen anderen Water-Worm, welkers voeten op den rug staan, heeft mede gedeeld. Vermits dan dit wonderbaar dier reeds naauwkeurig door *Frisch* beschreeven is, zullen wy alhier slechts aantekenen, dat de voeten hier verkeert, als van ondere, verbeeldt zyn, dat die op den rug staan moeten, en dat de kleur van het lyf vuil donker-bruin, en het hoofd, 't geen met sterke knypers of schaaren voorzien is, een zwarte kleur heeft.

N. 3. 4. Toont de alömbekende Veen-Mol, welke zoo veele schaade aan de wortels der gewaschen toebrengt.

N. 5. tot 8. Deze Num. geeven op, de geheele verandering van het vliegende Hart, waar van wy reeds al twee afbeelden op voorig Tab. beschreeven hebben. De groote Worm is geel van lyf, en het hoofd is rood of roschkleurig. De Nymf is in eenen graauwen aarden klomp beslooten. Verder ziet men by N. 7. en 8. het mannetje en het zoo genoemde wyfje, welk mannetje weér iets van de voorige verbeelde verschilt. De kleur is blinkend rosch-bruin. Het was my al voor lang vry twyfelachtig, of deze hier by N. 8. het wyfje waarlyk zyn zoude, gelyk zulks door den anders naauwkeurigen Heer *Rösel* beschreeven is. Een myner Vrienden, welke in Duitschland gelegenheid genoeg gehad heeft om deze dieren te zien, verzekerde my het tegendeel, en dat hy deze zoo genoemde wyfjes eens zelfs, met de bevruchting bezig zynde, gezien had. Thans het fraaije werk van den Heer *Geoffroy*, genoemd *Histoire abrégée des Insectes*, in

dem invenio iſſe ſententiam, creditasque Lucani Feminas, prorsus diverſam Scarabæorum ſpeciem eſſe affirmare.

Num. 9. ad 13. Scarabæi Naficornis, noſtratis metamorphoſis. Num. 9. & 10. Coſſus re-præſentatur, uti, pro vario ſuæ transformationis gradu, primum livido grifeus eſt, deinde flaveſcit. Num. 11. Maſſa terrea, grifea, Nympham continens. Num. 12. & 13. Scarabæi mas & femina, inſtar priorum, colore ex ruſo obſcure fuſco reſplendentes.

Num. 14. Coſſus luteus exhibetur. Num. 15. maſſa dilute grifea, Nympham concludens Scarabæi Molendinarii, maritimi; ut qui frequenter in collibus arenofis, Dunis dictis, noſtri littoris occurrat. Num. 16. & 17. Femella ejus utraque facie conſpicienda datur. Num. 18. mas antennis ſuis diviſis & veluti falciformibus dignoſcendus. Color niger, maculis ex ſubflavo albis varius.

Num. 19. 20. & 21. Ejusdem ſpeciei alius, colore tantum diſcrepans. Mas, obſcure ruber, maculis pallide luteis & grifeis; femella albis.

Num. 22. Scarabæus minor, grifeus, infrequens, capite nigro.

TABULA NONAGESIMA.

NUM. 1. & 2. Scarabæus major, Americanus, utraque facie ſpectandus, totus ex purpurafcente fuſco ruſus, alis ex ſubflavo ruſis.

Num. 3. & 4. Priore grandior, *Taurus volans* dictus, colore fuſco multumque ad purpureum vergente tinctus, alis ſature flavis, quas venulæ ruſæ perreptant, Surinami & in aliis America tractibus habitat.

Num. 5. & 6. Et hæc ſpecies æquabiliter obſcure fuſca eſt, elytris quaſi coſtatis, punctis nigris coſtarum interſtitia ornantibus. Locus natalis America.

Num. 7. & 8. *Scheuchzerus* in *Phyſica* ſua *Sacra* grandem iſtum Scarabæum Caprum, quem noſtri a ligno exotico, quod literarum quaſi notis variatum eſt, denominant, inter Locuſtas perperam retulit: revera enim ad Caprorum genus pertinet. Colore eſt nigro, rubris flavisque figuris vario; alis ex grifeo flaveſcentibus. Americanus eſt & a *D. Merian* Tab. XXVIII. quoque delineatus.

Num. 9. Aliquantum a priori differt: pedes quippe antici toti nigri longioresque ſunt & capitis ornatus itidem diverſus. Neque tamen a veritate alienum mihi videtur, ejus diverſitatis cauſam tum in hoc, tum in ceteris, qui ſequuntur, ex parte diverſæ ætati aut ſexui eſſe tribuendam.

in het licht zynde, vinden wy 't verſchil beſlecht, en dat deze zoogenoemde wyſjes waarlyk eene heel verſchillende ſoort zyn.

N. 9. tot 13. Is de verandering van onze inlandſche Renoceros of Neushoorn-Tor. N. 9. en 10. verbeeldt den Worm in verſchillenden ſtaat van verandering, als eerſt graauw-lootkleurig, naderhand weêr geel wordende. N. 11. den graauwen aarden klomp waar in de Nimf zich bevindt, en N. 12. en 13. het mannetje en wyſje dezer Tor, welke beide, als de voorige, een blinkende roſch-bruine donkere kleur hebben.

N. 14. Vertoont den geelen worm, en N. 15. den licht-grauwen klomp, met de Nimf van de volgende Zee-Moolenaar, dus genoemd, om dat men dezelve alhier veel op onze Zee-Duinen vindt. Num. 16. en 17. verbeeldt het wyſje van twee zyden te zien; en N. 18. het mannetje, met de zich verdeelende en ſeisachtige voelhoorns. Derzelver kleur is zwart, met geelachtige-witte vlakken.

N. 19. 20. 21. Is wederom een andere, alleen in kleur verſchillende, van deze ſoort. De mannetjes zyn hier donker-rood met flauw-geele- en grauwe vlakken, en het wyſje heeft witte vlakken.

N. 22. Is een vreemd graauw Torretje, welks hoofd zwart is.

NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Deze groote Weſt-Indiſche Tor, welke zich ter wederzyde vertoont, is geheel van een paarſchachtig-bruin-roſſchekleur. De vleugels zyn geelachtig-roſch.

N. 3. 4. Deze nog grooter ſoort, en welke de *Taurus volans* of vliegende Stier genoemd wordt, heeft een bruine en zeer naar 't paarſch trekkende kleur. De vleugels zyn hoog-geel, met roſſche aders. Dezelve valt in de Colonie van Surinamen, en ook in andere deelen van America.

N. 5. 6. Deze ſoort is ook egaal donker-bruin, doch de dekvleugels zyn even als geribt, en daar tuſſchen als met ſyne zwarte ſtipjes. Dezelve is mede uit Weſt-Indiën.

N. 7. en 8. *Scheuchſer* heeft deze groote Bok-Tor, en die wy de Letterhoute-Bok noemen, in zyn *Phyſica Sacra* onder de Sprinkhanen gebracht, hoewel ten onrechte, vermits dezelve wel degelyk tot de Bok-Torren behoort. De kleur is zwart, met rood en geel-groene tekening. De vleugels zyn graauw-geelachtig. Dezelve valt in Weſt-Indiën; gelyk *Meriaan* dezelve ook op haar XXVIII. Tab. afbeeldt.

N. 9. Is een eenigszins verſchillende, vermits hier de voorvoeten geheel zwart, veel langer, en de tekening op het hoofd ook verſchillend is. Het zoude my echter niet vreemd ſchynen, dat de ouderdom, of het verſchil der Sexe, hier in deze en in de nog volgende veranderingen eenig deel hadt.

TABULA NONAGESIMA ET PRIMA.

NUM. 1. & 2. Scarabæus obscure ruber, qui, ob antennas prælongas & geniculatas, ad genus Caprorum referendus esse videtur.

Num. 3. Tauri volantis, quem Tab. priore num. 3. & 4. repræsentavimus, species, solo colore diversâ, tota nigra.

Num. 4. & 5. Minor Scarabæus, scutis elytrisque flavis.

Num. 6. & 7. Singulare animalculum fordide & obscure virens; alis internis purpureis; pedibus nigris.

Num. 8. & 9. Capri literati alia species, colore rufo, nigris maculis; pedibus omnino nigris. Cætera tamen illis præcedentis Tabulæ perquam similis.

TABULA NONAGESIMA ET SECUNDA.

NUM. 1. 2. & 3. Metamorphosis Scarabæi Capri, indigenæ, rarioris, maximi. Cossus cinereo griseus, capite dilute rubente. Massa Nympham continens quoque cinereo grisea. Scarabæus helvo niger.

Num. 4. & 5. Cossus plane similis priori. Scarabæus Caper latior, helvo fuscus.

Num. 6. Caper minor, indigena, niger.

Num. 7. Exoticus ex rufo cinereo griseus.

Num. 8. & 9. Cossus colore similis priori. Caper dilute rufus, ex nigro varius.

Num. 10. Indigena alius, viridis, a Citro denominatus.

Num. 11. Alius capite viridi, elytris rufo rubris, oris aureis.

Num. 12. Viridis, tono aureo, velut striato, nitens.

Num. 13. Capite fordide luteo, cetera cæruleus.

Num. 14. & 15. Cæruleus, oris auro striatis. Cossus coloris paulo obscurioris, quam priores.

Num. 16. & 17. Capreoli indigenæ, rubri.

Num. 18. Alius fuscus, maculis cinereis.

Num. 19. Dilute flavus, maculis nigris.

Num. 20. Obscure fuscus, maculis dilute flavis.

Num. 21. Sordide flavescens, maculis nigris.

Num. 22. & 23. Species Capreolorum indigenarum, qui apud nos nomine *Zandloopers*, id est, Sabulivagorum veniunt. Prior fuscus maculis flavis vel aureis; alter cæruleo viridis, maculis similibus. Caput utriusque dilute flavum.

Num. 24. Fuscus, maculis albis, indigena, ut sequentes omnes.

Num. 25. Eleganter viridis.

Num. 26.

EEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. **D**eze Tor schynt, wegens deszelfs lange en in leden verdeelde Voelhorens, tot de Classe der Bokken te behooren. De kleur is donker-rood.

N. 3. Is een alleen in kleur verschillende soort van de vliegende Stier, die wy op voorige Tab. by N. 3. en 4. verbeelden. Deze is geheel zwart.

N. 4. 5. Dit Torretje heeft geheel geele schilden.

N. 6. 7. Dit vreemde diertje is donker vuil-groen, de vliegvlugels zyn paarfeh, en de voeten zwart.

N. 8. 9. Is wederom een andere Letterhoute-Bok. De grondkleur is in deze soort rosch, met zwarte vlakken, de voeten zyn mede geheel zwart, anders komt dezelve met die op de voorige Tab. verbeelde zeer wel overeen.

TWEEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. 3. **V**ertoont de verandering dezer inlandfche vry zeldzame en allergrootste soort van Bok-Torren. De Worm is asch-graauw, met een licht-rood hoofd, de klomp, in welke de Nimf zich ophoudt, is mede asch-graauw. De Tor is geheel vaal-zwart.

N. 4. 5. Deze Worm is eveneens van kleur, als de voorige; de breede Bok-Tor is vaal-bruin.

N. 6. Is een inlandfch zwart Bokje.

N. 7. Een uitlandfch rosch-aschgrauw.

N. 8. 9. De Worm is van kleur als de voorige. Het Bokje is licht-rosch, met zwarte spikkeltjes.

N. 10. Een groene inlandfche Citroen-Bok.

N. 11. Heeft een groen hoofd, en rosch-roode dekvleugels met goude kanten.

N. 12. Is groen, met eenen gouden-streepigen weerschynt.

N. 13. Het hoofd is vuil-geel, 't verdere gedeelte blaauw.

N. 14. 15. Is blaauw met goude kant-streepen. De Worm is wat donkerder, dan de voorige.

N. 16. 17. Zyn inlandfche roode Bokjes.

N. 18. Een diergelyk bruin, met aschkleurige vlakjes.

N. 19. Is licht-geel, en zwart gevlaakt.

N. 20. Is donker-bruin, met licht-geele vlakjes.

N. 21. Is vuil-geelachtig, met zwart gevlaakt.

N. 22. 23. Deze soort van Bokjes, welke, gelyk de voorige, ook inlandfche zyn, zyn by de Liefhebbers bekend onder de benoeming van *Zantloopers*. Het eerste is bruin, met geele of goud-geele vlakjes, en het tweede blaauw-groen, met dezelfde vlakjes; beider hoofden zyn licht-geel.

N. 24. Deze is bruin, met witte vlakjes, en behoort, gelyk alle de volgende, onder de inlandfche.

N. 25. Deze heeft een schoon-groene kleur.

N. 26.

- Num. 26. Scarabæus amœne viridis & aureus.
 Num. 27. Subfuscus, striis aureis, tono cæruleo.
 Num. 28. Obscure fuscus, maculis aurantiis.
 Num. 29. Huic hemicoleoptero nomen *Vespillonis Talparum* datum est; quia cadaveribus animalium inhiat, Talpamque mortuam sicubi forte invenit, brevissimo tempore, subter terram, veluti sepelit. Niger est, fasciis aurantiis.
 Num. 30. Scarabæus viridis, vulgaris, apud nos *Aureus* dictus. Viror ejus auro resplendet.
 Num. 31. & 32. Scarabæi duo toti nigri, in fimetis habitantes.
 Num. 33. Molendinarius rufi coloris, pervulgatus.
 Num. 34. & 35. Scarabæi duo nigri.
 Num. 36. Altera *Staphylini* species, nigra. Alteram Tab. LXXXVIII. num. 1. & 2. descripsimus.
 Num. 37. Scarabæus, minor ex rufo flavo aureus.
 Num. 38. Scarabæus a *Testudine* nomen habens, quia, more Testudinum, sese sub scuto suo capitali recondit. Scutulum capitis fordide flavum est; elytra gilvo nigra, macula flava in singulis.
 Num. 39. Altera species, priore tamen multo grandior, tota ex helvo nigra.

TABULA NONAGESIMA ET TERTIA.

- N**UM. 1. & 2. Capri duo diversi, in totum nigri.
 Num. 3. Caper fuscus, annulo in cervice sature flavo, elytris ex dilute flavo guttatis.
 Num. 4. Gramineo virore decorus.
 Num. 5. Totus niger.
 Num. 6. Indicus Orientalis, obscure fuscus, elytris ex sature flavo transverse tæniatis.
 Num. 7. Obscure rufus, nigris figuris.
 Num. 8. Sature flavus, nigris fasciis transversis.
 Num. 9. Dilute flavus.
 Num. 10. Eleganter niger, maculis sanguineis. Nascitur circa Promontorium Bonæ Spei & in Indiis Orientalibus.
 Num. 11. Capite & anteriore elytrorum parte fordide flavus, reliqua dilute cærulescens.
 Num. 12. Totus niger.
 Num. 13. Eximiæ pulcritudinis Caper niger, capite atque elytris splendido auri colore pictis.
 Num. 14. Sature flavus.
 Num. 15. Intensius flavus, striis rufo rubris.
 Num. 16. Caput hujus sature flavum; corpus fuscum, punctis albis.
 Num. 17. Rufus punctis nigris.

Num. 18.

DRIE-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

- N. 26. Deze is een schoon-groene en goudkleurige Tor.
 N. 27. Deze is bruinachtig, met goudde streepjes en een blaauwen weêrschyn.
 N. 28. Deze is donker-bruin, met oranje-kleurige vlakjes.
 N. 29. Deze met halve dekvleugels wordt genoemd der *Molten-Doodgraver*, om dat hy op de doode dieren aaft, en een doode Mol vindende, die, binnen korten tyd, onder den grond begraaft. De kleur is zwart, met oranje banden.
 N. 30. Is de bekende groene Tor, die men by ons *Goude-Torren* noemt; de kleur is goudkleurig-groen.
 N. 31. 32. Deze twee Torren zyn geheel zwart, en onthouden zich in de mest-putten.
 N. 33. Is de bekende roschkleurige Molenaar.
 N. 34. 35. Zyn twee zwarte Scharbyters.
 N. 36. Is de tweede soort van *Staphylinus*, waar van wy by Tab. LXXXVIII. N. 1. en 2. eene soort beschreeven hebben. Deze is zwart.
 N. 37. Een rosch-geel goudkleurig Torretje.
 N. 38. Deze worden genoemd *Schildpad-Torretjes*, om dat het diertje zich, even als de Schildpadden, onder zyn op 't hoofd hebbend schild als verbergt. Het schildje op 't hoofd is vuil-geel, en de dekvleugels vaal-zwart, met een geel vlakje op yder.
 N. 39. Deze is een tweede, doch veel grooter soort, dan het voorige, en is geheel vaal-zwart.

- N. 1. 2. **D**eze twee verschillende Bok-Torren zyn geheel zwart.
 N. 3. Is bruin, met eenen hoog-geelen ring op den nek, en licht-geele vlakken op de dekvleugels.
 N. 4. Heeft een fraaije grasgroene kleur.
 N. 5. Is geheel zwart.
 N. 6. De grondkleur is in deze donker-bruin, de schildvleugels hebben hoog-geele dwarsvlakjes. Deze valt in Oost-Indiën.
 N. 7. Is donker-roschkleurig, met zwarte tekening.
 N. 8. Is van een hoog-geele kleur, met zwarte dwarsvlakjes.
 N. 9. Heeft een licht-geele kleur.
 N. 10. Deze is schoon-zwart, met bloed-roode vlakken. Valt aan de Kaap de Goede Hoop, en in Oost-Indiën.
 N. 11. De kop en 't bovenste gedeelte der dekvleugels is vuil-geel; 't verdere van de schilden is licht-blaauwachtig.
 N. 12. Is geheel zwart.
 N. 13. De grondkleur van deze heerlyke Bok is zwart; de verdere tekening op 't hoofd en rondom de vleugels blinkend goudkleur.
 N. 14. Is hoog-geel.
 N. 15. Nog hooger-geel, met rosch-roode streepen.
 N. 16. Het hoofd is hoog-geel, 't lyf bruin, met witte spikkeltjes.
 N. 17. Deze Bok is roschkleurig, met zwarte stipjes.
 N. 18.

- Num. 18. Caput nigrum, elytra gilvo fusca, fasciola aurei coloris aream cujusque circum scribente.
- Num. 19. Totus dilute viridis.
- Num. 20. Fuscus, maculis cinereo griseis.
- Num. 21. Cæruleus, pedibus flavis.
- Num. 22. Obscure fuscus, lineis duabus obliquis, flavis.
- Num. 23. Ex griseo sordide fuscus, figuris nigris.
- Num. 24. Ex obscure fusco sordens.
- Num. 25. Cærulescens.
- Num. 26. Scarabæus niger, uti videtur, ex *Crepitantium* vel *Salientium* genere, singularis.
- Num. 27. & 28. Scarabæi duo nigri.
- Num. 29. Itidem niger; species, quæ in Hispania & utrisque Indiis reperitur.
- Num. 30. Niger quoque, maculis flavis. Indubium est, complura istorum animalculorum Americanæ esse originis.

TABULA NONAGESIMA ET QUARTA.

- N**UM. 1. Capreolus venustus, niger, maculis ex flavo virefcentibus.
- Num. 2. Ex subflavo griseus, nigris figuris elytra, maculis nigris pedes variantibus.
- Num. 3. Saturo fabarum Caffè tostorum colore, simpliciter fuscus.
- Num. 4. Helvus, maculis luteo viridibus.
- Num. 5. Caput rubellum, elytra antè dilute flava; posterius nigra, duabus guttulis dilute flavis.
- Num. 6. Fusco ruber punctis nigris.
- Num. 7. Dilutius fusco ruber, tænia transversa flava. America patria est.
- Num. 8. Venuste niger, figuris albis.
- Num. 9. Scarabæus perquam singularis, luteo viridis, elytris ex nigro punctatis.
- Num. 10. Caper obscure fuscus.
- Num. 11. Alius diluto Cinnamomi colore.
- Num. 12. Ex languide flavo fuscus, fuscis fasciis & punctis.
- Num. 13. & 14. Obscure fusco nigri, maculis rufis.
- Num. 15. Simpliciter fusco nigricans.
- Num. 16. Ex subrufo griseus, collari viridi minutisque maculis viridibus.
- Num. 17. Caput griseum, macula nigra; elytra viridia, ora externa ex dilute viridi lineata. Diceret fere *pallio lacero discapulatum* posse appellari ob elytra extremis suis quasi dilacerata.
- Num. 18. Obscure rufo ruber.
- Num. 19. Viridis, maculis & punctis nigris, stria nitida, flava, per mediam dorfi longitudinem ducta.

Num. 20.

- N. 18. Het hoofd is in deze zwart, de dekvleugels vaal-bruin, met goudkleurige rondlopende tekening of weêrschyn.
- N. 19. Deze is geheel licht-groen.
- N. 20. Is bruin, met asch-grauwe vlakjes.
- N. 21. Is blaauw, met gele pooten.
- N. 22. Deze Tor is donker-bruin, met twee gele dwars-streepen.
- N. 23. Is vuil graauw-bruin, met zwarte tekening.
- N. 24. Dit Torretje is vuil donker-bruin.
- N. 25. Is blaauwkleurig.
- N. 26. Schynt wel een vreemde Knap- of Spring-Tor; de kleur is zwart.
- N. 27. 28. Zyn twee zwarte Scarbyters.
- N. 29. Is mede zwart. Deze vallen in Spanje, en in Oost-en West-Indiën.
- N. 30. Deze Tor is mede zwart, met gele vlakjes. Zekerlyk zyn 'er zeer veele van deze diertjes uit West-Indiën.

VIER-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

- N. 1. **D**it sierlyk Bokje is zwart, met geel-groenachtige vlakjes.
- N. 2. Deze is geelachtig-grauw, met zwarte tekening en vlakjes op de voeten.
- N. 3. Is eenvoudig donker koffykleurig-bruin.
- N. 4. Heeft een vaale grondkleur, met geel-groene vlakjes.

N. 5. Het hoofd van deze Bok is roodachtig, de schilden zyn boven aan ligt-geel, en onder aan zwart, met twee licht-geele vlakjes.

N. 6. Is bruin-rood, met zwarte stipjes.

N. 7. Deze is wat lichter bruin-rood, met een geel dwars-bandje. Valt in West-Indiën.

N. 8. Is zeer fraai zwart en wit geteekend.

N. 9. Dit vreemde Torretje is geel-groen op de schilden, met zwarte stipjes.

N. 10. Een donker-bruine Bok.

N. 11. Deze is licht-kaneelkleurig.

N. 12. Is flauw geelachtig-bruin, met bruine bandvlakjes en stipjes.

N. 13. 14. Zyn donker bruin-zwart, met roschkleurige vlakjes.

N. 15. Heeft slechts een donker-bruine kleur.

N. 16. Dit Torretje is roschachtig-grauw, met een groen halsbandje, en kleine groene vlakjes.

N. 17. Het hoofd is graauw, met een zwarte vlak, de dekvleugels zyn groen, hebbende ter zyden elk een licht-groene streep; men zoude hem kunnen noemen de *afgescheurde Manteldrager*, om dat de dekvleugels van onderen als afgescheurd schynen.

N. 18. Is donker rosch-rood.

N. 19. Heeft een groene grondkleur, met zwarte vlakken en stipjes; op het midden loopt een lange gele streep of weêrschyn.

N. 20.

- Num. 20. Obscure rufus vel fusco ruber.
 Num. 21. Dilutius rufo ruber, maculis punctisque gilvo nigris.
 Num. 22. *Scarabæus Porcinus* obscure rufo fuscus, punctis obscurioribus.
 Num. 23. Eleganter cæruleus, maculis nigris.
 Num. 24. & 25. Sordide subfusci & grisei, prior ex nigro maculatus.

TABULA NONAGESIMA ET QUINTA.

NUM. 1. Tabulis præcedentibus minores quasdam & diversas *Scarabæorum rostratorum* vel *porcinorum* species jam tradidimus. Cum maxime nonnullas exhibemus majores, quarum ideo notæ characteristicae magis spectabiles sunt. Primus iste obscure fuscus est, fabarum Caffè tostarum colore, elytris costatis.

Num. 2. Priori concolor fere, elytra tamen lævia habet, pedesque anticos, inferno latere, fetis rigide extantibus hispidos.

Num. 3. Niger, elytris costatis, extremum ventrem non exacte tegentibus. *Palmites* hic est, quem *Meriana* Tab. XLVIII. repræsentat.

Num. 4. Plane diversa hujus conformatio est, color subflavo fuscus, scutum capitis punctatum, elytra costata.

Num. 5. Et hic omni modo discrepat. Rostrum valde productum, pilis setosis undique confutum.

Num. 6. *Scarabæi crepitantis* vel *salientis* species, coloris flavi, elytris ex nigro striatis.

Num. 7. Ejusdem generis diversa species, tota nigra.

Num. 8. Color niger; elytra, ut supra, costata.

Num. 9. Fusco flavus, capite lævi, nigris maculis notato.

Num. 10. Niger, elytris costatis.

Num. 11. *Scarabæus* subflavus, maculis nigris, capite minimo.

Num. 12. Dilute fuscus, maculis nigris & subtilibus costulis.

Num. 13. Fuscus, elytris costatis.

Num. 14. *Scarabæus* minor, capite nigro, elytris dilute flavis, ex nigro maculatis & punctatis.

Num. 15. Priori fere similis, elytris gilvis ex dilute flavo variatis.

Num. 16. Niger, elytris costatis.

Num. 17. Idem totus niger, elytris costatis.

Num. 18. Dilute rufus, maculis albis.

Num. 19. Eleganter viridis, maculis notisque aureis, vel quasi pilorum fasciculis horrens. Promontorio B. Spei adfertur.

Num. 20. Cæruleus perparvus, subtiliter punctatus.

Num. 21. Fuscus, maculis dilute flavis.

Num. 22.

N. 20. Is donker rosch of bruin-rood.

N. 21. Is lichter rosch-rood, met vaal-zwarte stipjes en vlakken.

N. 22. Deze *Smuit-* of *Varkens-Tor* is donker rosch-bruin, met donkerder stipjes.

N. 23. Heeft een schoon-blaauwe kleur, met zwarte vlakjes.

N. 24. 25. Zyn vuil-bruinachtig en graauw; de eerste is zwart gevlakt.

VYF-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. **O**P voorgaande Tab. hebben wy reeds vertoond eenige kleine en verschillende soorten der *Smuit-Torren*; hier volgen nu eenige, welke, door hunne grootte, meerder zichtbaare kenmerken hebben. Deze is donker-bruin koffykleurig, de achter- of vleugel-schilden zyn geribt.

N. 2. De kleur is in deze genoegzaam dezelfde, doch de vleugel-schilden zyn glad, de voorvoeten hebben sterk uitsteekende borstelhaartjes aan de binnekant.

N. 3. Deze is zwart, met geribde vleugel-dekken, uit welke het onderlyf, aan het einde, een weinig uitsteekt. Dit is de *Palmyr-Tor*, die *Meriaan* verbeeldt op Tab. XLVIII.

N. 4. Is wederom in gedaante geheel verschillende; de kleur is geelachtig-bruin, 't hoofd-schild gestipt, en de vleugel-schilden zyn geribt.

N. 5. Verschilt weêr geheel en al; de lange uitsteekende snuit is geheel met borstelhaartjes bezet.

N. 6. Behoort wederom tot de *Knap-* of *Spring-Torren*; de kleur is geel, de vleugel-schilden zyn zwart gestreept.

N. 7. Is wederom een verschillende *Knap-Tor*; de kleur is geheel zwart.

N. 8. De kleur is hier in deze ook zwart, en de schilden zyn, gelyk de voorige, geribt.

N. 9. Deze is bruin-geel, op het hoofd zwart gevlakt en geheel glad.

N. 10. Is zwart en heeft geribde-schilden.

N. 11. Een geelachtige en zwart gevlakte *Tor*, met een zeer klein hoofd.

N. 12. Deze is licht-bruin, met zwarte vlakjes en fyne ribbetjes.

N. 13. Een bruine *Scarbyter*, met geribde dekvleugels.

N. 14. Dit *Torretje* heeft een zwart hoofd, de dekvleugels zyn licht-geel, met zwarte vlakken en stipjes.

N. 15. Dit verschilt weinig met het voorige, de grondkleur der schildjes is vaal, met licht-geele vlakjes.

N. 16. Is een zwarte *Scarbyter*, met geribde schild- of dekvleugels.

N. 17. Deze is mede geheel zwart, en de schilden zyn geribt.

N. 18. Is een licht-roschkleurige *Tor*, met witte vlakjes.

N. 19. Heeft een schoon-groene kleur, met goude streepige vlakjes, of uitsteekende Borsteltjes. Valt aan de *Kaap de Goede Hoop*.

N. 20. Een blaauwkleurig fyn gestipt *Torretje*.

N. 21. Een bruin dito, met licht-geele vlakken.

A a 2

N. 22.

- Num. 22. Niger, capite antèrius albo.
 Num. 23. Scarabæus minor, niger.
 Num. 24. Capreolus rufus, nigris figuris decorus, ventre luteo.
 Num. 25. Auctores isthæc & alia nonnulla ab his diversa animalcula ad genus *Cimicum* referunt. Hæc species alata est; coloris obscure fuscæ, pictura dilutiore, subtiliter striata distincti, more vasorum Indicorum vernice obduktorum. Alæ cum complicantur, sese invicem decussant & circumferentia corporis flavis maculis decora est. *Meriana* Tab. XLI. Insectorum Surinamensium, metamorphosin hujus speciei repræsentat.
 Num. 26. Et hic & sequentes aliquot ad idem genus pertinent. Color dilute subfuscus.
 Num. 27. Non multum a priore differt, sed ex nigro dense punctatus.
 Num. 28. Magis diversus, corpore productiore & angustiore, colore dilute flavo.
 Num. 29. Ex pallide virescente flavus.
 Num. 30. Niger, alis griseis.
 Num. 31. & 32. Animalculum hoc, & quæ sequuntur, denuo magnopere a prioribus differunt. Neque Auctores novi, qui ejus generis certam tradiderint historiam. Opinor equidem nasci ex insecto aquatico & ad familiam *Cimicum* pertinere. Utraque facie heic exhibetur. Color utrinque obscure griseo fuscus, ventre tamen superne, sub alis, cæruleo. Verosimile est hæc insecta, tum superiora, tum sequentia, ex Indiis Occidentalibus allata esse.
 Num. 33. & 34. Altera species supra & infra in totum fusca.
 Num. 35. & 36. Tertia species, quoque fusca, alis nigra litura obliqua notatis, ventre extremo fasciola rubra distincto. Utraque facies concolor.
 Num. 37. Quarta species, alis anticis parte albis, parte fuscis; posticis dilute fuscis.

TABULA NONAGESIMA ET SEXTA.

Quandoquidem duo illi Iconum fasciculi, quos a *W. Hollaar* & *D. J. Hoefnagel*, seculo superiore evulgatos esse supra memoravi, hodie raro inveniuntur, neque depictorum in illis Insectorum aliqua descriptio adjuncta habetur, visum est nec inutile fore, nec istius studii Cultoribus ingratum, si præter eas, quas suis locis inde depromptas esse supra indicavimus, reliquas etiam nostro Thesaurò infereremus: quemadmodum nec dubitavimus rariora quædam exempla aliorum Museorum in præcedentes nostri Operis tomos transferre.

- Num. 1. & 2. *Vespæ* satis notæ, corpore ex flavo & nigro versicolore.
 Num. 3. Videntur illis, quæ num. 30. &c. hujus Tabulæ exhibentur, congeneres esse, & hoc loco modum ostendi, quo coitum celebrant.
 Num. 4. *Vespa* nigra & flava.
 Num. 5. Insectum aquaticum videtur. Color thalassinus.
 Num. 6. *Vespa* ex nigro & flavo varia.
 Num. 7. *Bombylius* ex nigro & flavo fasciatus, ex *Hollaarii* libello.

Num. 8.

- N. 22. Een zwart dito, welks hoofd voor aan wit is.
 N. 23. Een klein zwart Torretje.
 N. 24. Een roschkleurig Bok-Torretje, met aardige zwarte tekening en geel onderlyf.
 N. 25. De Schryvers brengen deze en nog eenige wederom verschillende soorten van diertjes onder het geslacht der *Wanden Boom-Luizen*, *Cimex*. Deze is een gevleugelde soort; de kleur is donker-bruin, met een fyne lichte streepige tekening, even als Oost-Indisch verlakt-werk. De vleugels kruisen zich, in 't nederleggen, over elkander, en de rand van het lyf heeft licht-geele vlakjes. *Meriaan* verbeeldt deze soort, en derzelver verandering op Tab. XLI. van haare Surinaamsche Insecten.

- Num. 26. Deze behoort, met eenige volgende, mede tot de voorige soort; deszelfs kleur is licht-bruinachtig.
 N. 27. Verschilt weinig met de voorige; is sterker zwart gespikkeld.
 N. 28. Verschilt meer, is langer en smaller van lyf; de kleur is licht-geel.

- N. 29. Is flauw groenachtig-geel.
 N. 30. Is zwart, met graauwe vleugels.
 N. 31. 32. Dit diertje, zoo ook de volgende, verschilt weêr merkelyk met de voorige, en men vindt by geen Schryver, met zekerheid, gewag van hetzelfde; 't schynt my zyn geboorte aan een Water-dier verschuldigt, en al mede onder de *Cimex* te behooren: het zelve word hier op de boven- en onderzyde verbeeldt. De kleur is op de boven- en onderzyde donker graauw-bruin, alleen is 't lyf, op de bovenzy-

- de, onder de vleugels, blaauw. Waarschynlyk is het met de meesten der voorige, en de volgende, uit West-Indiën.
 N. 33. 34. Deze tweede soort is boven en onder geheel bruin.
 N. 35. 36. Deze derde soort is mede bruin; de vleugels hebben een schuin schwart streepje, en het achterlyf een rood bandje, boven en onder is het eveneens.
 N. 37. Een vierde soort; deze heeft half witte en half bruine voorvlerkjes, de ondervlerkjes zyn licht-bruin.

SES-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

DE twee kleine Prentwerkjes van *W. Hollaar* en *D. J. Hoefnagel*, waar van wy reeds vroeger gesproken hebben, zoo zeldzaam geworden en zonder eenige beschryving zynde, heeft men niet ondienftig geacht het overige gedeelten van derzelve afbeeldinge hier over te neemen, zoo als reeds, ten opzichte van verscheide zeldzaame zaaken, uit andere Kabinetten, in de voorige drie eerste Deelen van dit Werk, te meermaalen geschiedt is.

- N. 1. 2. Zyn bekende Wespen, welker lyf geel en zwart is.
 N. 3. Schynen my tot de hier volgende N. 30. enz. te behooren, en zyn in hunne paaring afgebeeldt.
 N. 4. Is een zwart en geele Wesp.
 N. 5. Schynt my een Water-diertje te zyn; de kleur is zee-groen.
 N. 6. Is zekerlyk een Wesp; de kleur is zwart en geel.
 N. 7. Een geel en zwart gebandeerde Hommel, uit *Hollaars* werkje.

N. 8.

- Num. 8. Alius totus niger, ex eodem.
 Num. 9. Pseudovespa, ventre ex flavo & nigro annulato.
 Num. 10. Vespa caudata, quam dicunt, colore nigro & fordide luteo.
 Num. 11. Musca stercoraria vulgaris.
 Num. 12. Bombylius minor.
 Num. 13. Musca *lupina* obscure lutea & nigra.
 Num. 14. Musca singularis, stercorariae congener, nigrescens.
 Num. 15. Et hæc ad idem genus videtur referenda, corpore postico cæruleo, antico nigro, striis duabus albis.
 Num. 16. Indubie species Phalænæ, vitiose depicta. Alæ anticæ ex dilute rufo griseæ, maculis fuscis; posticæ fordide luteæ.
 Num. 17. Pro certo ausim asserere hanc esse Ephemericonem: quod Insectum superiore Tab. LXV. jam exhibuimus. Errore *Hoefnagelii* forte trifurca repræsentatur cauda, quæ bifurca modo his animalculis concessa est, & furcis quidem plerumque multo longioribus. Color utplurimum fordide luteus.
 Num. 18. Vespa caudatæ altera species, postico corpore cærulescente.
 Num. 19. Scarabæus minor, planiusculus, niger.
 Num. 20. & 21. Insecta duo aquatica, diversa, qui Scorpii aquatici vocantur.
 Num. 22. Scarabæus flavus singularis.
 Num. 23. Scarabæus gilvo fuscus, rarior.
 Num. 24. Gryllus agrestis, vulgaris, fœmina.
 Num. 25. Videtur species peculiaris ejus Insecti esse, quod *Talpa Fossorem* vocant.
 Num. 26. Scarabæus ex dilute fusco griseus.
 Num. 27. Scarabæus minutus, flavus.
 Num. 28. & 29. Duæ species *Cimicum* alatorum.
 Num. 30. ad 33. Diversæ species Culicum spuriorum, qui nostratibus *Lardivori* audiunt. Vermiculus eorum sub solo habitat, ac plantarum radices arrodendo plurimum detrimenti infert.
 Num. 34. ad 37. Species diversæ Locustarum indigenarum.
 Num. 38. Videtur Vespa esse corpore cæruleo.
 Num. 39. ad 41. Aliquot Locustæ differentes: postrema ex Indiis Orientalibus.
 Num. 42. ad 44. Locustæ variæ, non alatæ, juniores. Etenim huic generi alæ certa ætate se manifestant; prout in posteriore videre est, ubi gemmascere incipiunt.
 Num. 45. Folium ambulans vulgare, Surinamense.
 Num. 46. Vix differt a præcedente num. 41.
 Num. 47. Locusta vulgaris, mas.

- N. 8. Een geheel zwarte, mede uit *Hollaar*.
 N. 9. Een Basterd-Wesp, met een geel en zwart geringd achterlyf.
 N. 10. De zoogenoemde Staart-Wesp, welkers kleur zwart en vuil-geel is.
 N. 11. Een gemeene Vuilnis-Vlieg.
 N. 12. Een kleine Hommel.
 N. 13. Is de donker-geele en zwarte Wolf-Vlieg.
 N. 14. Een vreemde Vlieg, van de soort als N. 11, zwartachtig van kleur.
 N. 15. Deze schynt ook daarby te behooren; het achterlyf is blaauw, en 't voorlyf zwart, met twee witte streepen.
 N. 16. Is zekerlyk een soort van Nacht-Kapel, en niet wel afgebeelde Uil. De bovenvleugels zyn licht-rofchgrauw, met bruine vlakken. De ondervleugels zyn vuil-geel.
 N. 17. Zonder twyfel is dit het bekende Haft of Oever-Aas, hier op Tab. LXV. reeds vertoont en beschreeven. De middelste staart is 'er door *Hoefnagel* te veel by getekent, want deze diertjes hebben 'er maar twee, en die dikwils veel langer zyn. De kleur is doorgaans vuil-geel.
 N. 18. Een tweede soort van Staart-Wesp, met een blaauw-achtig achterlyf.
 N. 19. Een klein platachtig zwart Torretje.
 N. 20. 21. Zyn twee verschillende Water-Insecten, genoemd de Water-Scorpioen.

- N. 22. Een vreemde geele Schalbyter.
 N. 23. Een vreemde vaal-bruinkleurige Tor.
 N. 24. De gemeene wyfjes Veldkrekkel.
 N. 25. Schynt een vreemde soort van *Mollegraver* of *Zand-looper*.
 N. 26. Is een licht bruin-grauwe Tor.
 N. 27. Een klein geel Torretje.
 N. 28. 29. Twee soorten van gevleugelde *Cimices* of *Wand-Luizen*.
 N. 30. tot 33. Verschillende soorten van Basterd-Muggen, by ons *Spek-eeters* genoemd, en welkers Worm, die zich in den grond onthoudt, zeer veel schaade veroorzaakt door het afknagen der wortelen van de plant-gewasfen.
 N. 34. tot 37. Zyn verschillende soorten van inlandfche Sprinkhaanen.
 N. 38. Schynt een Wesp-Vlieg, met een blaauw lyf.
 N. 39. tot 41. Zyn wederom verschillende Sprinkhaanen, waar van de laatste uit Oost-Indiën is.
 N. 42. tot 44. Zyn verschillende onvolgroeide of jonge Sprinkhaantjes; die van deze Bende krygen haare vleugels eerst op zekeren ouderdom; in de laatste ziet men 'er het beginfel reeds van.
 N. 45. Is het gemeene Surinaamsche Wandelende-Blad.
 N. 46. Verschildt genoegzaam niet van N. 41.
 N. 47. Is nog een gemeene mannetjes Sprinkhaan.

TABULA NONAGESIMA ET SEPTIMA.

Quæ hac Tabula repræsentantur, diversæ Insectorum species verosimiliter omnes in Colonia Surinamensi & Berbicensi natæ sunt.

Num. 1. Scarabæus profunde fuscus, elytris duris, cruribus posticis singulari modo conformatis.

Num. 2. Huic quidem crura pedum posticorum similiter, ut in priore specie, fabrefacta sunt, neque tamen dura elytra: unde non minus, quam complures sequentium, ad genus *Cimicum* alatorum, quorum aliquos Tab. XCV. jam exhibuimus, videtur pertinere. Corpus antérieur obscure fuscum; crassa crura pedum posticorum sature rubra, fasciola nigra distincta; alæ rufo flavæ, quasi corneæ.

Num. 3. Species altera *Cimicum* alatorum, fusca, alis parte dimidia sature luteis, reliqua fuscis.

Num. 4. Scarabæus sature fuscus, nigrescens, oblongus, pedibus anticis pilosis.

Num. 5. Tertia species *Cimicis*, corpore antico nigro, postico rufo rubro, alis dilute fuscis.

Num. 6. Quarta species, minor, corpore postico nigro.

Num. 7. Scarabæus minor, niger, aliquantum discrepans ab illo num. 4, ad idem tamen genus pertinens.

Num. 8. Scarabæus Caper, niger, rarior.

Num. 9. Scarabæus niger, corpore crasso, rotundulo.

Num. 10. Scarabæus minor, niger, guttis sanguineis decorus.

Num. 11. Scarabæus Caper, niger, linea transversa cinerea.

Num. 12. Species *Cimicis* non alati fusca, limbo sature flavo velut granulato, oram ventris ornante.

Num. 13. Minuta bestiola ad illas species, quæ Tab. LXXXI. & LXXXIII. exhibitæ sunt, referenda videtur. Caput & anterior corporis pars nigra sunt, posterior venuste viridis, nigris taniolis: alæ murino colore gilvæ.

Num. 14. Bombylius maxima parte murino colore tinctus, supina corporis facie, qua venter cum thorace committitur, tres monstrat annulos dilute flavo colore nitidos. Reliquum corpus nigrum est, alæ gilvæ.

Num. 15. Altera hæc species ex subflavo rufa est, alis dilute flavis.

Num. 16. Tertia species nigra, alis sature viridibus.

Num. 17. Species quarta, nigra, alis fuscis, fascia lata, dilute flava pone caput.

Num. 18. Species quinta, nigra, alis externis gilvis, internis reticulatis, ventre extremo flavo.

Num. 19. Sexta species dilute flava, alis gilvis, fascia gilva medium corpus ambiente.

Num. 20. Species septima, tota nigra, alis fuscis.

Num. 21. & 22. Insectum istud, utraque facie depictum, una cum aliquot sequentibus, ad ge-

SEVEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

Alle de op deze Plaat verbeeldt wordende en verschillende diertjes, zyn zeer waarfchynelyk uit de Colonie van Surinamen en de Berbice.

N. 1. Is een donker-bruine Schalbyter, met harde fchaaldekken, de dyen der achtervoeten zyn van een vreemd maakfel.

N. 2. Deze, geene harde dekvleugels hebbende, fchoon anders, wegens de zonderlinge dyen der achtervoeten, met de voorige foort overeenkomende, fchynt met zeer veele volgende te behooren tot de bende der gevleugelde *Cimices*, waar van wy'er op Tab. XCV. reeds eenige verbeeldt hebben. Het voorlyf is donker-bruin, de dikke dyen der achtervoeten zyn donker-rood, met een zwart bandje, de vleugels rofch-geel en hoornachtig.

N. 3. Een tweede foort van gevleugelde *Cimex*, welks kleur bruin, en de vleugels half donker-geel, en verder bruin zyn.

N. 3. Is een donker-bruin zwartachtige langwerpige Tor, met hairige voorvoeten.

N. 5. Een derde foort van *Cimex*, met een zwart voor- en rofch-rood achterlyf, en licht-bruine vleugels.

N. 6. Een vierde, doch kleiner foort, met een zwart achterlyf.

N. 7. Een zwart Torretje, eenigzins verschillende van N. 4.

N. 8. Een zeer vreemde zwarte Bok-Tor.

N. 9. Een zwarte dik- en rondlyvige Tor.

N. 10. Een zwart Torretje, versierd met bloed-roode vlakken.

N. 11. Een zwart Bok-Torretje, met een afchkleurige dwarsfcreep.

N. 12. Een foort van ongevleugelde bruine Weeghuis (*Cimex*,) met eenen hoog-geelen gekartelden buiten-rand om 't lyf.

N. 13. Dit kleine diertje fchynt wel te behooren tot de foorten, op Tab. LXXXI. en LXXXIII. verbeeldt. Het hoofd en voorlyf is zwart, het achterlyf fchoon-groen, met zwarte bandjes. De vleugeltjes zyn muisvaal.

N. 14. Deze Hommel of Bastaard-Bye is meest muisvaal-kleurig; boven op het lyf, by het voorlyf, zyn drie lichte en fchoon-geele ringen; 't verdere van 't lyf is zwart, en de vleugels vaal.

N. 15. Deze tweede foort is geelachtig-rofchkleurig, met licht-geele vleugels.

N. 16. Deze derde foort is zwart, met donker-groene vleugels.

N. 17. Deze vierde foort is zwart, met bruine vleugels, en eenen licht-geelen breeden band voor by 't hoofd.

N. 18. Deze vyfde foort is zwart, met vaale boven- en gaze-ondervleugels, en geel aan 't einde van 't lyf.

N. 19. Deze fefde foort is licht-geel, met eenen vaalen middelband, en vaale vleugels.

N. 20. Deze fevende foort is geheel zwart, met bruine vleugels.

N. 21. 22. Deze foort, die hier zoo onder als boven te zien is, fchynt my, met eenige volgende, een foort van *Cimex*.

genus *Cimicum* pertinere puto. Colore est fusco, alis externis ad extrema ex albo striatis, internis languide subfuscis.

Num. 23. Insectum prona facie conspicuum, sature fuscum.

Num. 24. & 25. Itidem nigro fuscum, fabarum Caffé tostarum colore.

Num. 26. & 27. Scarabæus hic est, ob elytra dura. Color luteo fuscus.

Num. 28. & 29. Et hæc *Cimicis* species, corpore fusco, alis superne ex dilute subflavo rufis, inferne ejusdem, sed obscurioris coloris.

Num. 30. & 31. Diverfa iterum species, corpore & alis obscure fuscis, extremis alarum anticarum sordide luteis.

Num. 32. Corpus sordide luteum, venter supra & infra fabarum Caffé tostarum colore tinctus, quo etiam alæ externæ infectæ sunt, internis diluta flavedine sordentibus.

Num. 33. & 34. Facies supina grisea, prona sature fusca.

Num. 35. Varietatem hujus speciei Tab. XCV. jam proposuimus. Corpus cinereum, paulo obscurius in medio. Alæ externæ pro dimidia parte quoque cinereæ, cetera murini coloris, punctis albis: internæ antierius prope corpus rubræ, deinceps sordide luteæ. Extremus venter, rubra taniola pictus, longisque pilis hispidus.

Num. 36. & 37. Animalculum generi Scarabæorum annumerandum, ad illas species pertinet, quarum perpaucae adhuc innotuerunt; nimirum ad Coleoptera, elytris in medio dorso non ab invicem secedentibus, sed levi duntaxat elevatione alas, quæ subtus complicatæ jacent, dimittentibus. Color aurantius: alæ dilute flavæ.

TABULA DUODECENTESIMA.

Apum Vesparumque œconomia tam admirabilis est, ut parem sibi in universo animalium regno vix habeat, certe primum mereatur locum inter mirabilia illa phænomena, quæ fedulo observatori in contemplatione Naturæ undiquaque offeruntur. *D. Pluche*, ne alios complures memorem, in suo *Naturæ Theatro*, hanc rem tam splendide delineavit vivisque adeo coloribus exposuit, ut, mea opera quod superaddi possit, nihil habeam. Quocirca Vespeta modo quædam ab illis, quæ exhibuit, discrepantia hoc loco breviter describenda erunt.

Vesperti species, quam hac Tabula depictam damus, Americana est & frequenter in Surinamensi & Berbicensi nostra colonia invenitur. Vespæ, quæ artificiosas hasce domunculas pro communi sua sede ædificant, ramisque variarum arborum & firmioribus plantis affixas suspendunt, commune cum aliis majoribus Vesparum speciebus nomen *Marribous* apud incolas habent, minimasque inter species numerandæ, ea tantum magnitudine sunt, qua heic circa nidos suos volitantes repræsentantur. Colore sunt fusco, dilute flavis fasciis: alis gaudent quatuor, aculeoque non minus, quam Apes & reliqua hujus generis Insecta, videntur instructæ esse.

Vespe-

mex te zyn. De kleur is bruin, hebbende de bovenvlerken witte streepjes aan hun einde, en de ondervleugels zyn licht flauw-bruin.

N. 23. Vertoont zich op de onderzyde, en is donker-bruin.

N. 24. 25. Is mede donker-bruin, doch meer koffykleurig.

N. 26. 27. Deze schynt een hardschaalige dekvleugel, en dus tot de Torren behoorende; de kleur is geel-bruin.

N. 28. 29. Is weder een soort van *Cimex*; het lyf is bruin, de vleugels zyn van boven licht, en van onderen wat donkerder geelachtig-rofchkleurig.

N. 30. 31. Wederom een verschillende, welks lyf en vleugels donker-bruin, doch de einden der voorvlerken vuil-geel zyn.

N. 32. Het lyf van deze is vuil-geel, op 't achterlyf, boven en onder, koffykleurig, de voor- of bovenzleugels zyn mede koffykleurig, en de ondervlerken ook licht vuil-geel.

N. 33. 34. Deze is op de bovenzide graauw, doch van onderen donker-bruin.

N. 35. Op Tab. XCV. is reeds een verschillende van deze soort verbeeldt. Het lyf is aschkleurig, in 't midden wat donkerder. De dekvleugels zyn mede ten halfwege aschkleurig, verder muisvaal, met witte stipjes. De ondervleugels zyn boven by 't lyf rood; verder vuil-geel: het achterlyf heeft onder een rood bandje, en is bezet met lange hairen.

N. 36. 37. Dit diertje behoort wederom tot de Torren; en wel tot die, waar van nog maar weinige soorten bekend zyn, namentlyk die, welker harde schild of vleugel-dekschild-

den op 't midden van den rug niet van een gescheiden zyn, noch zich niet kunnen scheiden, maar daar de vleugels, door een kleine oplichting van het geheele schild, zich van onder uit schuiven. De kleur is oranjeverwig, en de vleugels zyn licht-geel.

ACHT-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

DE huishouding der Honig-Byen, en die der Wespen, is, zoo niet de allerwonderlykste, ten minsten een dier verwonderingswaardige eigenschappen, die men by elken voetstap, op het padt der Natuur voortgaande, ontmoet. *La Pluche*, om geen meer anderen te noemen, heeft, in zyn Schouwtoneel der Natuure, dit stuk zoo heerlyk afgebeeld, en opgefierd met zulke schoone kleuren, dat wy daar niets meer behoeven by te voegen, en alleen eene korte beschryving dezer, van de zyne weêr verschillende, Wespeneften geeven zullen.

Deze soort van Wespen-nesten, welke wy hier verbeelden, komt uit West-Indiën, en wordt gemeen gevonden in onze Colonie van Surinamen en de Berbice. De Wespjes, welke deze kunstige huizen voor hunne t'saamenwooning bouwen, en die zy aan de takken van verschillende boomen en stevige plantgewasfen vast maken, en ophangen, worden gemeenlyk met andere grooter soorten ook *Marribous* genoemd; zy zyn van de kleinste soorten, en niet grooter dan zoo als hier eenige by deze hunne Nesten vliegende vertoond worden. Derzelve kleur is bruin, met licht-geele bandjes; zy hebben vier vleugeltjes, en waarschylyk een angel, ge-lyk de Byen en andere van hun geslacht.

B b 2

Het

Vespetum, quod veluti ex charta emporetica, densa & lævi, artificio admirabili contextum est, sæpenumero diversimode figuratum occurrit, aliud alio quandoque dimidio longius aut brevius. Extrinsecus plerumque oblongum est, teres, læve, firmum, extremo superiore in conum convergente, cujus apex foraminulo orbiculari patet, tanquam ostiolo introitum atque exitum incolis concedente. Quodsi testonica hæc machina per mediam longitudinem diffecatur, facies interior, prope assimilis Vespetis, quæ sub terra inveniuntur, complures monstrat contignationes, alias aliis superimpositas, & in hac quidem specie plerumque denas. Quævis contignatio fornicatum veluti lacunar est, ex simili materie chartacea, uti exterius integumentum, confectum, ostiolo rotundo in medio perforatum, quo transitus ex una contignatione in alteram datur. In quolibet lacunari cellulæ constitutæ sunt perinde, uti in Vespetis subterraneis, hexagonæ, inde ab ostiolo medio usque ad circumferentiam, exquisito ordine inter se tam arcte compositæ, ut justo calculo constet, minimum sex mille id genus cellulas in quovis horum vespetorum concludi.

Ramulus, cui hoc Vespetum affixum est, aut fruticis esse videtur, *Menispermis* dicti, valde scandentis, aut forsan, quod verosimilius *Dioscoreæ*, quæ folia & sarmenta sua quovis anno ad radicem usque abjicit. Fatendum tamen observationibus constare, Vespas non admodum exquisito delectu uti, suosque nidos indiscriminatim ex quibusvis fere arboribus & fruticibus suspendere.

TABULA UNDECENTESIMA.

NUM. 1. & 2. Insecta, quæ Surinami non modo, sed in omnibus nostris coloniis Americanis, nomine Formicarum volantium, pervulgata sunt. Color est, dum vivunt, ex subrubro fuscus, a morte, cum arescunt, quod in pluribus aliis insectorum speciebus fieri solet, in nigrorem transiens. *Meriana* aliique perhibent, animalculorum hoc genus in istis regionibus perquam noxium esse & metamorphosi, ex aptero, in alatum mutari.

Num. 3. Pertinet ad illas species, quas Tab. XCVI. num. 30. &c. descripsimus.

Num. 4. ad 8. Diversæ species Formicarum Americanarum.

Num. 9. Araneus griseo fuscus, ex Indiis Orientalibus.

Num. 10. Ejusdem generis alia species, corpore multo brevior.

Num. 11. & 12. Alii rursus ejusdem loci natalis Aranei.

Num. 13. Species Aranei perquam rara, ut priores omnes, ex obscure griseo fusca. Pedes antiqui quemadmodum utcunque similes sunt Cancrorum chelis & vice forcipum fungi videntur; ita hæc species Araneorum longe, quam aliæ, Cancrorum generi affiniorem se præbet. Pone forcipatos istos, duo alii pedes cernuntur, qui inde a primo articulo in fila valde tenuia elongantur ac forsan mirabili huic Insecto usum antennarum, quibus ceteroquin caret, præstant. Fili-

Het nest zelfs, 't geen even als van dun glad bordpapier, op de allerverwonderenswaardigste wyze is gemaakt, is dikwils verschillende in gedaante, het eene is somtyds de helft langer of korter, dan het andere. Uitwendig is het zelve meest langwerpig, rond, glad, stevig, en naar boven in een punt of kegelachtige figuur eindigende; in het midden daar van is een klein rond gat, 't geen als een poort dient voor het in- en uitvliegende huisgezin. Wanneer men dit konstgevaarte in deszelfs lengte en midden doorsnydt, dan vertoont het zich byna als die Wespen-nesten, welke men onder de aarde vindt, bestaande uit verscheide boven elkander geplaatste verdiepingen, 't geen in de meeste dezer soort tien verdiepingen uitmaakt. Elk dezer verdiepingen bestaat uit een stevig verwulftfel van dezelfde stoffe als de buitenste omtrek, en in het midden met een rond gaatje, om van de eene op de andere verdiepinge te kunnen komen. Op elk dezer brugachtige verwulftfels staan de celletjes, even gelijk by de Aard-Wespen, feskantig zynde, en in eene regelmatige orde; rondom het middelgat of doorgang, tot tegen de uiterste buitenkant van het nest aanstootende, zoo dat 'er, naar een regelmatige rekening, ten minsten een getal van ses duizend zodanige feskantige celletjes in elke dezer Wespen-nesten gevonden worden.

De tak waar aan dit Wespen-nest zich heeft vast gehecht, schoon het uit verscheide voorbeelden blykt, dat deze diertjes vry onverschillig zyn in het verkiezen der Boom- of Plant-gewassen, waar aan zy hunne nesten hangen of opbouwen, schynt een soort van *Menispermis* te zyn, 't welk een Heester is, die sterk klimt. Of mogelyk is het een soort van *Dioscorea*, 't geen my waarschynlyker voorkomt; deze

verliest alle jaaren haare bladeren en ranken tot den grond toe.

NEGEN-EN-NEGENTIGSTE TAFEREEL.

N. 1. 2. Zyn in Surinamen, gelyk door geheel West-Indiën, bekend onder de benoeming van vliegende Mieren. Derzelver kleur is roodachtig-bruin, welke na haar dood, door opdrooging, gelyk by veele andere soorten dezer diertjes, geheel donker wordt. Volgens *Meriaan* en anderen, is dit een zeer schadelijk ongedierte in die Landen, en veranderen deze dieren, door vervelling, van eenen ongevleugelden in eenen gevleugelden staat.

N. 3. Behoort tot de soorten, welken wy op Tab. XCVI. by N. 30. enz. beschreeven hebben.

N. 4. 5. 6. 7. 8. Zyn verschillende soorten van West-Indische Mieren.

N. 9. Is een graauw-bruine Oost-Indische Spinnepok.

N. 10. Een ander verschillende veel korter van lyf.

N. 11. en 12. Zyn wederom andere Oost-Indische Spinnepokken.

N. 13. Deze zeer vreemde soort van Spinnepok is, gelyk alle de voorige, donker-graauw-bruin. De voorvoeten schynen hem als de Krabben, met welke zy veelmeer, dan de andere soorten van Spinnen, overeenkomt, voor soorten van nypers te kunnen dienen. Achter deze schynen twee der voeten te volgen, doch deze, van het achterste lidt in zeer fyne en dunne draaden uitlopende, dienen, waarschynelyk, dit wonderbaare dier voor voelhoorns, welke het buiten de-

lifformes isti processus similiter, ut antennæ multorum Insectorum, in totum geniculati sunt, & præterea, circa dimidiam fere longitudinem, articulo quodam commissi. Indicus etiam Orientalis est hic Araneus &, more Americanorum majusculorum, valde acutis prominulisque dentibus instructus.

Num. 13.* Ovarium parvulum est, quale multi Aranei sub ventre gestant, donec pulli eorum excludantur.

Num. 14. Araneus formæ insolitæ.

TABULA CENTESIMA.

Postquam sic sat numerosis tabulis depicta dedimus, quæcunque ad Regnum Vegetabilium & Animalium pertinentia nostro Museo asservantur, ordo postulat, ut cum maxime specimina quædam, non minore admiratione digna, rerum, quas Regnum Fossilium vel lapideum dictum suppeditat, exhibeamus. En igitur Tabulas aliquot præcipuarum quarundam glebarum, quas Mineras vocant, Metallorum aliorumque corporum fossilium, quæ uti iconibus, qua par est, accuratone ob oculos ponimus, ita, quibusnam in oris, quoque modo proveniant, & quas a Natura dotes adepta sint, adjecta brevi historia declaratum imus. Quæcunque in hoc regno vulgatiore ac dudum nota occurrunt prætereuntes, non nisi exotica & rariora, quæ infrequenter ad nos deferuntur, exponimus. Equidem labore infinito maximisque sumptibus ultra sexcentas id genus rerum species diversas ex hoc quoque Naturæ Promptuario in Museum nostrum congestimus: ut idcirco copiosissima instructi simus materie, qua, pro tenui nostræ cognitionis modulo, admiranda Summi Creatoris opera etiam in hac Historiæ naturalis parte luci exponere illisque, quorum animos ista contemplatio parum afficit, velut in oculos ingerere queamus. Verum tamen qui omnes & singulas, quæ innumeræ æque ac splendidissimæ inveniuntur, materias fossiles, qua decet, attentione & dictionis ubertate describere velit, is profecto laborem susciperet unius hominis ætate minime perficiendum. Neque etiam ulterius sese institutum nostrum extendit, nisi ad illa, quæ præstantiora sunt & minus vulgaria, cum repræsentanda, tum breviter describenda. Accedit quod complura etiam prostant Virorum Historiæ naturalis peritissimorum scripta, in quibus hoc argumentum non minus erudite, quam prolixè pertractatum reperire liceat. Ne vetustiores memorem: *Agricolam*, *Kircherum*, *Erkerum*, ceteros; laudem præcipue heic merentur recentiores: *Bruckmannus*, *Rumphius*, *Comes Marsiglianus*, *Henckelius*, *Linnaeus*, *Pottius*, *Wallerius*, *Woltersdorffius*, pluresque alii. Quapropter sine verborum ambitu brevem modo minerarum, quæ hac tabula sistuntur, descriptionem trademus.

Num. 1. *Gleba Aurifera Sumatranæ.*

Fragmentum Auro ditissime perfusum ex fodinis auri feracissimis, quæ ad oram occidentalem Sumatræ habentur. Matrix, qua aurum continetur, Quarzum est utcunque flavescens, durum. Glebæ totius pondus est unciarum tredecim. Auri minimum sex uncias inesse crediderim; quum

ze niet heeft. Deze dunne en draadachtige eindens zyn over hun geheel, even als de voelhoorns van veele *Insecten*, in leedjes verdeeld, en omtrent het midden hunner lengte zyn zy nog door een gewricht verknocht. Deze Spinnekop komt mede uit Oost-Indiën, en heeft, gelyk de groote West-Indische, zeer scherpe vooruitstekende tanden.

N. 13. *. Is een klein eier-nest, 't geen veele Spinnen onder aan 't lyf by zich draagen, tot dat de jonge spinnetjes uitkomen.

N. 14. Is mede een Spin van eene vreemde gedaante.

HONDERTSTE TAFEREEL.

OP al het voorige verbeeldde, 't geen eigentlyk alleen betreft zulke voorwerpen, die tot het Plant- en Dieren-Ryk behooren, volgt thans dat niet min wonderbaare, 't geen bekend is onder de benoeming van het Ryk der Steenen. Zie hier dan eenige Tafereelen met sommige der voornaamste Mineraalen, Metaalen, en andere uitgegraven Bergstoffen, en in het korte aangetoond, in welke Landen, op wat wyze en met welke gedaante de ingeschapene Natuur dezelven voortbrengt.

De gemeene foorten, van ouds bekend, hebben wy niet laten aftekenen, maar ons gehouden by de uitheemsche en ongemeenste, die hier te lande zeer weinig voorkomen.

Tome IV.

Met oneindige moeite en overgrooten kosten hebben wy, in dit gedeelte der Natuure, een fraai Kabinet van over de ses-honderd verschillende foorten vergadert, en hier door zyn wy dan ook in staat gebracht om de wonderwerken van God in deze Natuur-stoffen, zoo veel onze geringe kennis teelaat, kenbaar te maaken, tot aanspooringe dergenen die anders daarop weinig acht geeven. Om nu alle de heerlyke Berg-stoffen, welke men vindt, met die oplettenheid en uitgestrektheid te beschryven, gelyk het behoort, is het werk van meer dan een 'smenschen leven, en ook buiten ons bestek, vermits wy alleen voorgenomen hebben om het voornaamste van het ongemeene te vertoonen, en kortelyk te beschryven. Daarenboven zyn 'er reeds zeer veele Boeken van, door natuurkundige Mannen, die 'er uitvoerig over gehandeld hebben; hiertoe behoort onder de oude Schryvers, een *Agricola*, *Kircherus*, *Erker*, enz. en onder de latere *Bruckman*, *Rumphius*, *Marsilli*, *Henkel*, *Pott*, *Wallerius*, *Linnaeus*, *Woltersdorff*, enz. En derhalven zullen wy slechts tot de korte beschryvinge der volgende Ertz-stoffen overgaan.

N. 1. *Goud-Mineraal van Sumatra.*

Dit stuk is zeer ryk met Goud doorgroeit, en uit een der Mynen van Sumatraas Westkust, alwaar het rykste Ertz gevonden

C c

quum ejus metalli obryzi & fature fulvo colore nitentis insignes massulæ passim intra lapidem incuneatæ occurrant.

Num. 2. *Gleba similis, priore grandior.*

Præcedenti quod ad originem & naturam confimilis hæc gleba, ponderis unciarum viginti & duarum, pro majore sua mole, etiam plus Auri continere videtur.

Num. 3. *Silex Japonicus auro solido intertextus.*

Silex sine pari, undiquaque Auro intextus, octo unciarum pondere, longe plus auri, quam lapidis, continet. Colore est ex fature rufo flavo, tractusque ejus auro vacui lit. A. A. A. notati monstrant, quantum Saxo quantitas auri prævaleat. In fluvio Japoniæ *Riu* dicto inventus est. Perhibent eum fluvium quartam milliarii partem latum esse, cursuque valde præcipite labi, & nonnunquam, licet perraro, Silices hujusmodi auriferos ad litora sua ejicere.

Num. 4. *Silex auro contextus ex fluvio quodam Novæ Hispaniæ.*

Species hæc Auro etiam, quam prior, plure dives, subtilissimis hujus metalli filis undique intertexta ac intime veluti commixta est. Et quanquam glebæ minus volumen est, præstantior tamen haberi debet, quia pro ratione molis plus auri, ejusque saturatius fulvi continet, quam superior Silex Japonensis. Id genus Silices rarissime, nec nisi casu fortuito ad ripas fluviorum, qua in mare sese exonerant, inveniuntur, ideoque in natali etiam loco auro contra cariores habentur. Videntur autem in montibus auriferis istius regionis nati esse & aquarum ex alto defluentium impetu de sedibus suis avulsi abreptique & in fluvios usque provoluti. Quam ob causam & constanter videas, hujusmodi glebas, quæ in fluminibus reperiuntur, superficie esse utcunque lævigata, rotundata, angulis detritis; quod frictioni super fundo fluviorum attribuentum.

Num. 5. *Gleba aurifera Hungarica.*

Solido & fature luteo Auro resplendens pretiosa gleba lapide constat hinc illinc subrufo, alibi virescentibus quasi venulis perreptato: unde liquet etiam æris feracem esse.

vonden wordt. De Steen waar in het Goud ligt, is een min en meer geele en harde Quartz; dit stuk weegt dertien oncen, en zal wel ses oncen zuiver Goud uitleveren, vermits het door en door met heele stukken masief Goud, van de beste en hoog-geelfte kleur, begroeid is.

N. 2. *Een nog grooter stuk van het voorgaande.*

Dit stuk, 't welk van gelyke foort als het voorige is, weegt twee-en-twintig oncen, en zal naar zyn grootte wel ruim zoo veel zuiver Goud houden, als het voorgaande.

N. 3. *Japanfche Key-steen, met masief Goud doorgroeid.*

Deze fraaije Key-steen, welke door en door met Goud doorgroeid is, weegt acht oncen, en heeft meer Goud dan Steen in zich. De kleur der Steen is hoog roschachtig-geel, en de plaatzen alwaar geen Goud is, zyn door de Letters A. A. A. gemerkt. Dezelve is gevonden in de Rivier, genoemd *Riu*, in Japan; men verhaalt dat deze Rivier een vierde van een uur breed is, een zeer snellen loop heeft, en dat zy fomtyds, doch zeldzaam, foortgelyke Key-steenen, die met Goud doorgroeid zyn, aan haare boorden opwerpt.

N. 4. *Key-steen, met Goud te samen gegroeid, uit eene Rivier in Nieuw-Spanje.*

Deze foort is nog ryker, dan de voorgaande, met de allerfynste Goud-draaden doorwerkt, en gegroeit als in- en doorweven. Dit stuk, hoewel niet zoo groot als de voorgaande, is schoonder, en heeft nog minder Steen, en dus nog meerder en ook hooger gekleurd Goud in zich, dan het Japanfche. Deze Key-steenen worden zeer zelden, en slechts by geval, aan de stranden en boorden der Rivieren, die in de Zee vloeijen, gevonden; zy worden zelfs, daar ter plaatfen, veel hooger, dan het Goud, gewaardeerd, en hebben zekerlyk haaren oorsprong uit het naby aan die Rivieren leggend gebergte, waar van dit *Ertz*, door zwaare afstroomende Water-beekjes, uit de gronden of Mynen wordt losgespoeld, mede gesleept, en in de Rivieren gevoerd: hier door zal men ook altoos zien, dat zodanige stukken, die in Rivieren gevonden zyn, eene ronde en glad-afgeslepen gedaante hebben, welke zy door de schuuringe op de gronden der Rivieren verkrygen.

N. 5. *Goud-Mineraal uit Hongaryen.*

Dit stuk is zeer ryk met schoon hoog-geel en masief Goud begroeid. De steen is op eenige plaatfen roschachtig, op andere als met groenachtige aderen doorgroeid; uit dit laatste blykt, dat 'er zich ook Koper in onthoudt.

Num. 6.

Num. 6. *Minera Auri viridis, ravior, Indica Orientalis.*

Haud vulgaris glebula, admodum dura, splendore viridi ac colore purpurascēte conspicua; juxta probam docimafticam, Auri obryzi plus quam tertiam partem continet.

Num. 7. *Gleba aurifera dives ex Insula Borneo.*

Auro pollens lapis Indicus Orientalis, obscure terrei & dilute grisei coloris, marmoris instar ex albo variatus, Aurum, forma bracteolarum, materiæ lapideæ interfitum monstrat, quod, facta a nobis exploratione, tertiam totius ponderis partem superat.

Num. 8. *Gleba aurifera Siamensis.*

Lapis obscure griseus, venis albidis distinctus, granulis Auri solidi subtilibus, numerosis, passim veluti confitus est; minus tamen dives, quam priores.

Num. 9. *Lapis aurifer ex Sumatra.*

Singulari colorum varietate ornata gleba lapide constat rufo, venis albis variato, chrysocolla duriore, lapidea, eleganter virente, tanquam floribus æris extrinsecus affixis, decorato. Aurum, Aes & Marcasitam continet.

Num. 10. *Gleba aurifera Americana.*

Auro dives & quasi perfusa, eoque tanquam in bracteolas extenso, lapidem monstrat durum, dilute virentem, ære gravidum. Ex Insula Americæ Cuba delatam dono accepi.

Num. 11. *Gleba aurifera ex Nova Hispania.*

Elegans hoc fragmentum, ex provincia Novæ Hispaniæ Americanæ, *Camaguey* dicta, allatum, ultra dimidiam auri solidi partem habet, in lapide albido vel dilute griseo, quem nigrum veluti corium, in quo Auri massulæ, tricolores, tanquam crystalli, defixæ emicant, extrinsecus obtegit. Glebas num. 1. & 2. hujus Tabulæ metalli pretio etiam superat. Peregrinator, qui illud huc detulit, mihi narravit, ibidem loci, unde depromptum est, ingentem quoque reperiri numerum lapidum grandium, orbicularium, qui, instar lapidum molarium, circini accurate cæsi forent.

N. 6. *Zeldzaam groen Goud-Mineraal uit Oost-Indiën.*

Dit ongemeen stukje, 't welk groen-glanzig en paarfachtig van kleur en zeer hard is, houdt, volgens daar op genomene proeven, ruim een derde fyn goud in zich verborgen.

N. 7. *Ryk Goud-Mineraal uit het Eiland Borneo.*

Op eenige plaatsen is de Steen van dit ryke Oost-Indische Goud-Ertz donker-aardachtig, ook licht-graauw, met wit doormarmerd. Het Goud is laagsgewyze in den Steen doorgroeid; en volgens onze genomene proef, moet deze soort meer dan een derde fyn Goud houden.

N. 8. *Goud-Mineraal uit Siam.*

De Steen van dit Ertz is donker-graauw, met witte aderen doorgroeid. Het is doorgaans rykelyk met fyne masfve Goudkorrels als overzaaid, doch niet zoo ryk als het voorgaande.

N. 9. *Goud-Mineraal van Sumatra.*

Dit Mineraal is zeer ongemeen en fraai gekleurd; de Steen

is rosch en wit dooraderd, met groene, als aangevlogene, harde steenige Koper-bloemen. Het houdt in zich Goud, Koper en Marcasiet.

N. 10. *Americaans Goud-Mineraal.*

Deze Ertz is ryk in Goud, daar het mede doorzaaid is, zelfs of het masfve goude blaadjes waren. De steen is licht-groen en hard, en dus ook ryk aan Koper. Dezelve is ons verëerd, en medegebracht van het Eiland Cuba in America.

N. 11. *Goud-Mineraal uit Nieuw-Spanje.*

Dit fraaije stuk Goud-Ertz komt uit het Landschap *Camaguey*, in de nieuwe Spaansche West-Indiën, het zelve houdt wel de helft masfve Goud, in witte of licht-grysachtige Steen, die naar buiten als met een zwarte korst omgroeid is, daar de Goudklompjes als Kristallen in drie verscheide kleuren uitschynen: het is ryker zelfs dan N. 1. en 2. van dit Tafereel. De medebrenger van dit stuk verhaalde ook, dat ter plaatse daar deze Ertz valt, ook zeer veele groote ronde steenen vallen, die, even gelyk Moolesteenen, van eene volmaakte ronde gedaante zyn, en als of zy langs den omtrek van een Pasfer afgehaakt waren. Dit zelve zegt ook *Louis de Capin* in

forent. Idem testatur *Louis de Capiné* in Itinere suo Hispanico Americano; uti & *De Laet* in Itinerarii sui Americani libro 1. cap. 13. Afleveravit idem Peregrinator, nativos illos quasi molares lapides copioso auro pollere, ejusque veluti venis perfusos esse (an potius æris pyrites est, qui incautis facile auri specie imponit?) incolas tamen ejus regionis ob nimiam faxi duritiem illud negligere.

Num. 12. *Gleba aurifera, Americana.*

Olysi pone nobis missa est, quo ex portu Americano *Vera Cruce* dicto delata fuerat. Lapis ejus subgriseus est, ex albo quasi marmoratus, passim miculis Auri confusus, nonnullisque præterea glebulis ejusdem metalli majusculis, ad latera sese efferentibus.

Num. 13. *Gleba Aurichalci nativi, e matrice sua, ramuli more progerminantis, ex Nova Hispania.*

Ex Nova Granada delatum rarissimum istud specimen nobis Carthagera missum est. Matrix, ex qua metallum aurei coloris, instar trunci propullulat, materie terrestri & Quartzo inter se concretis constat. Diceret glebam in flumine quodam inventam esse, quum matricis superficies hinc inde detritam sese & lævigatam exhibeat.

Num. 14. *Gleba Argentifera Japonica.*

Bruckmannus in *Magnalibus Dei* fide quorundam Itineratorum perhibet, Japoniam argenti fodinis valde divitem esse. Itaque hujusmodi specimen heic exhibemus valde eximium, prædives, bracteis Argenti solidi insignibus obfessum. Partem glebæ dimidiam Argento deberi dixerim. Pro matrice lapis est dilute griseus, marmorei generis. Japonia merito inter opulentissimas Insulas numeratur, præsertimque metallifodinis excellit. Gleba hæc ex Insula *Kinsima* ad nos delata est; tametsi sub gravi pœna prohibitum est, ne quid minerarum peregre transferatur.

Num. 15. *Gleba Argentifera ditissima, Norvegica.*

Elegantissima gleba, Dronthemo Norvegiæ allata, naturali forma, prout ex puteo eruta est, heic sistitur. Pondere uncias nouem superat, lapidisque vix semunciam intermixtam habet. Lapis albidus est ac nitidus. Vix regio in universo orbe datur, quæ venis tam potentibus Argenti, ejusque adeo puri, ditata sit.

in zyne Reize naar de Spaansche West-Indiën, gelyk mede *de Laet* in zyne West-Indische Reize, eerste Boek, 13. Hoofdstuk. Nog getuigde diezelfde medebrenger van dit Ertz, dat in die natuurlyke ronde steenen zeer veel Goud gevonden wierd, en als met aderen doorgroeid, (mogelyk een *Pyrites cupri*: 't geen door veele voor Goud word aangezien,) doch dat de Inwoonders van het Land hetzelfde 'er niet uithaalden, doordien deze Steen te hard is.

N. 12. *Goud-Mineraal uit America.*

Het zelve is ons van Lisabon, als komende eigentlyk van *Vera Cruz*, overgezonden. De Steen is grysachtig, met wit doormarmerd, doorgaans als met kleine witte stipjes Goud begroeid, hoewel 'er ook eenige masive klompjes Goud van ter zyden uit komen.

N. 13. *Natuurlyk geel Koper-Mineraal, in een dikke stam of tronk uitgegroeid, van Nieuw-Spanje.*

Dit ongemeen en zeldzaam stuk is uit Nieuw-Granada, doch ons toegekomen van Carthagera. Het zelve is tronks- wyze gegroeid uit deszelfs moederstofte, welke 'er nog onder aan zit, en uit een samengroeijing van Aard- en Quartsachtige deelen bestaat. 't Schynt dat dit stuk in eene Rivier ge-

vonden is, vermits eenige deelen der moederstofte zich vertoonen als glad geschuurt en afgesleeten.

N. 14. *Zilver-Mineraal uit Japan.*

Bruckman, in zyn *Magnalia Dei*, getuigt, op 't gezag van verscheide Reisbeschryvers, dat Japan zeer ryk in Zilver-groeven is. Wy vertoonen dus hier ook zodanig een fraai stuk, 't geen zeer ryk en met dikke masive Zilverbladen begroeit is; de helft daar van is zuiver Zilver, en in een licht-gryze Steen als marmer ingegroeid. Het Land van Japan wordt voor een der rykste Eilanden gehouden, voornamentlyk in Mineraalen. Dit stuk is van het Eiland *Kinsima* mede gebracht; schoon 'er zorgvuldig op gelet wordt dat geen Mineraal uit dat Ryk gevoerd worde.

N. 15. *Zeer ryk Zilver-Mineraal uit Noorwegen.*

Dit schoone stuk is van Drontheim in Noorwegen, en zoo als het natuurlyk gegroeid is. Het zelve weegt ruim negen oncen, en heeft geen half once Steen by zich. De Steen is wit en glanzig. Geene Plaats is 'er in de geheele Wereld, alwaar het Zilver zoo ryk en zuiver in de Mynen gevonden word.

Num. 16. *Gleba Argenti nativi, Africana.*

Forma externa hujus particulæ valde singularis est. Argentum florum & ramulorum instar concretum atque intertortum, pauca modo lapidis albi portione interfita, longe maximam glebæ partem constituit. Accepi ex ora Guineensi.

Num. 17. *Argentum nativum ex Norvegia.*

Gleba fere tota solido constat Argento, tantillum albi lapidis si exceperis. Ex Christiania ad nos pervenit.

Num. 18. *Gleba alia, Argenti nativi, Norvegica.*

Eximia massula, tota fere quanta argentea, particulam matricis quarzosa, grisea, unde progerminavit, sibi adhuc affixam monstrat.

Num. 19. *Gleba Argentifera ex Germania.*

Lapis hujus glebæ valde durus, sature cærus, parte subgriseus, cum lævigatur, Argenti granulis bracteolisque undique emicantibus consitum sese exhibet, videturque tam dives esse, ut totius glebæ dimidium Argento constet. Ex Joangeorgiopoli, prope Snebergam, in Saxonia, ad nos pervenit.

Num. 20. *Gleba Argentifera, Japonica.*

Elegantissima gleba, dilute rufi coloris, Argentum, forma albarum crystallorum, undique ex superficie progerminans monstrat, similem fere in modum, uti metallum hoc, Aqua forti solutum, frigore in crystallos concrefcere solet. Accepi ex insula *Ginsima*.

Num. 21. *Argentum nativum ex Norvegia.*

Naturalis hæc Argenti vegetatio est, qua pulcriorem vix invenire liceat. Metallum solidum, in plura veluti folia costata expansum, Tulipam non inepte refert cauli angustifolio insidentem. Pondus unciarum novem & ultra.

Num. 22. *Gleba argentifera, foliacea, inusitati valoris, Africana.*

Specimen hoc, inter præstantissimas Musei Fossilium glebas merito numerandum, ultra quatuor libras pendet & pro dimidia fere parte nativò Argento constat. Metallum forma bracteolarum,

N. 16. *Zuiver Zilver-Ertz uit Africa.*

De uiterlyke gedaante van dit kleine stukje is wonderlyk. Het Zilver is als draad- en taksgewys dooreen gegroeid en geflingerd, zynde 'er maar een weinig witte Steen tuschenbeide, en 't overige is zuiver Zilver: 't zelve is ons uit Guinea toegekomen.

N. 17. *Natuurlyk Zilver uit Noorwegen.*

Het geen wy hier verbeelden is een masfief klompje Zilver, 't geen mede maar zeer weinig witte steen by zich heeft. Het zelve is ons van Christiania toegezonden.

N. 18. *Een ander stuk natuurlyk Zilver-Ertz uit Noorwegen.*

Dit fraaije stukje, 't geen mede meest Zilver is, zit nog op een stukje der gryze en quartzachtige Moeder-steen, daar het uitgegroeid is.

N. 19. *Zilver-Mineraal uit Duitschland.*

De Steen van dit Zilver-Ertz is zeer hard, donker blaauw of grysachtig. Gesleepen zynde, vertoont zy zich fraai, en als met Zilver korreltjes en blaadjes doorgroeid. Dezelve

Tome IV.

is zeer ryk, als wel de helft Zilver houdende; en is ons toegekomen van Jan Georgenstad, by Sneeberg in Saxon.

N. 20. *Zilver-Mineraal uit Japan.*

Deze fraaije Zilver-Ertz is van een licht-rosche kleur; het Zilver is 'er om- en aangegroeid, in witte Kristallen, even als het Zilver, 't welk in sterk-water opgelost of ontbonden, zich wederom in Kristallen aanzet. Deze is medegebracht van het Eiland *Ginsima*.

N. 21. *Natuurlyk gegroeid Zilver uit Noorwegen.*

Dit stuk is een der fraaiste die men zien kan. Het Zilver heeft zich in verscheide masfieve geribde bladen uitgebreid, en vertoont zich, niet onäartig, als een Tulp op eenen steel, met smalle bladen. Het gewicht is van ruim negen oncen.

N. 22. *Ongemeen ryk en bladerachtig Zilver-Mineraal uit Africa.*

Onder de uitmuntende stukken eener Mineraal-verzameling mag vooral dit gerekend worden, het welk over de vier Pond gewichts, en omtrent de helft daar van natuurlyk gegroeid Zilver inhoudt. Het Zilver legt laagsgewys, doch

D d

larum, fusque deque inter se compositarum, matrici quarzeæ, uti videtur, insidet. Bracteolæ notabilis crassitie, ex filamentis coagmentatæ, panni linei velut texturam referunt. Quodsi particulam Argenti de rima lapidis effringas, contextorum filamentorum impressiones in vicini lapidis superficie conspiciere licet: unde credas Argentum prius coaluisse, dein interstitum concrevisse lapidem, eoque factum esse, ut ectypam Argenti imaginem exhiberet. Ejusdem speciei aliam præterea massam argentiferam possidemus, quæ tamen, cum decem libras ponderet, ob nimiam molem haud commode in hac Tabula representari potuit. Utraque gleba nobis ex Guinea allata est.

Num. 23. *Gleba argentifera ex Indiis Orientalibus.*

Siamensis est & libram pendet, matrice faxea, obscure grisea, vix semunciam ponderante. Argentum nitido candore conspicuum.

Num. 24. *Gleba alia argentifera, Indica Orientalis.*

Ditissima gleba, ex insula *Timor*, filamentis quasi capillaribus Argenti solidi confita, Argentum trichites fodinarum Sylvæ Hercyniæ & Saxonæ æmulatur. Lapis griseus est & ex albo nitens.

Num. 25. *Gleba Auro, Argento & Aere gravida, ex Nova Hispania.*

Icone hac fistimus eximiam particulam, metalli triplicis, Auri, Argenti & Aeris compotem. Aurum forma filorum progerminans medium locum tenet. Aes subrufo continetur lapide, cetera obscure griseo albisque venis veluti marmorato.

Num. 26. *Gleba argentifera, Hungarica.*

Argentum rude, plumbei coloris, vel & *vitreum* appellatur hæc mineræ species; quæ, tametsi sulphure inquinatum Argentum habet, hujus tamen tres quartas partes fundit. Gleba subgrisei est coloris, ac sede superiore ramulos aliquot Argenti capillaris monstrat.

Num. 27. *Gleba aurifera, Americana.*

Auri potens vena heic in Pyrite ærario, flavo, habetur, stipata insuper Pyrite sulphureo. Multis quidem & lapidum & minerarum speciebus Aurum insidet, at semper tamen in sese purum, quantumvis alienis interpositum.

doch schuins en dwars, door elkaar loopende in de Moeder-Ertz, welke een Quartsachtige stoffe schynt te wezen. Het Zilver legt met bladen, hebbende de dikte van den rug van een Mes, en vertoont zich draads-gewyze, even als geweven Linnen. Als men een stuk Zilver tuschen den Steen uitbreekt, vertoont zich het draads-gewyze weefzel van het Zilver in den Steen; 't welk een teken is, dat eerst het Zilver, en daarna de Steen, 'er tuschen gegroeid is, en dat de Steen het afdrukzel, of 't figuurlyk indrukzel van het Zilver ontvangen heeft. Van deze zelfde foort van Zilver-Mineraal hebben wy nog een stuk van tien pond; en dus te groot om in Plaat af te beelden. Het is beide van Guinea mede gebracht.

N. 23. *Zilver-Mineraal uit Oost-Indiën.*

Het zelve is van Siam, en weegt ruim een pond, houdende geen half once Mineraal-Steen, die donker-grys is. Het Zilver is schoon en glanzig.

N. 24. *Ander Zilver-Ertz uit Oost-Indiën.*

Dit Zilver-Ertz is van het Eiland Timor, en een zeer ryk stuk, daar Zilver-draaden, of Hair-Zilver uitgroeid, even gelyk het Zilver-Ertz 't geen op den Haartz en in Saxon gevonden word. De Steen daar van is grys en wit-glanzig.

N. 25. *Goud-, Zilver- en Koperhoudende -Ertz uit Nieuw Spanje.*

Het zeldzame stuk het welk wy hier vertoonen, houdt drie foorten van Metaalen, als, Goud, Zilver en Koper. Het Goud zit in het midden, het Zilver is draads-gewys en uitstekende, en het Koper is in eenen roschachtigen Steen, die verder donker-grys is, met wit als doormarmerd.

N. 26. *Zilver-Ertz uit Hungaryen.*

Deze foort word genoemd Glas-Ertz, en houd omtrent drie vierde deelen fyn Zilver, hoewel het altoos met zwavel verbonden is. Boven aan vertoonen zich eenige takjes Hair-Zilver, en de kleur is graauwachtig.

N. 27. *Goud-Mineraal uit America.*

Dit stukje is een foort van geel-koper Gulden-Ertz, zeer ryk in Goud, doch mede met Zwavel-kies verbonden. Men vindt het Goud in verscheide Steen-foorten en Ertzen, doch altoos, hoe ook gemengd, op zich zelve zuiver.

Num. 28. *Gleba aurifera ejusdem generis, aliquantum tamen diversa.*

Priori similis hæc gleba differt eo, quod & Pyritæ sulphurei, & Auri minus contineat; plus vero lapidis, qui rufo quasi Rubini colore est, parte rotundus, parte crySTALLIS acuminatis obfitus.

Num. 29. *Gleba argentifera, Virginiana.*

Argentum, dimidiam ponderis partem superans, absolutum, frondium more, de lapide obscure griseo progerminat & in ima glebæ sede, forma granulorum, veluti radicum cernitur.

Num. 30. *Gleba Argenti & Aeris compos, Africana.*

Ex Promontorio Bonæ Spei nobis allata gleba lapide constat ex purpurascens rubro, quem dives Argenti vena perreptat, extremisque sedibus efflorescens Chrysocolle amœno virore ornat.

Num. 31. *Gleba argentifera, Arabica.*

Dimidia fere lapidis pars Argento veluti confita est; reliquam partem laminæ argenteæ tegunt, Auro veluti obductæ; qui color superficiei modo adlitus esse videtur. Gleba nonnullis sedibus cyanei est coloris albisque venis distincta, Auro quasi sparsim interlucente. Accepi ex Museo veteris cujusdam Oryctophili, ad quem ex Arabia pervenerat.

TABULA CENTESIMA ET PRIMA.

Num. 1. *Gleba Aeris compos ex Nova Hispania.*

Ditissima Cupri vena matrice lapidea, alba, Aerugine veluti marmorata, continetur.

Num. 2. *Aeris minera Mexicana.*

Gleba Americæ Septentrionalis, lapide constat dilute viridi, ex albo marmorato, bracteato, de Spathi genere. Metallum tamen minus, quam prior, habet.

Num. 3. *Gleba Aeraria ex Norvegia.*

Aes, quod Germanis *Gediegen*, id est, nativum audit, ex lapide ferrario quarzoso progerminat. Gleba reperta est in parva Insula prope *Moss-Syderfelds*.

N. 28. *Goud-Ertz van gelyke soort, doch in sommige deelen verschillende.*

Deze Ertz is eenigzins van een gelyke soort, als hebbende mede, doch weiniger Zwavel-kies, maar ook teffens minder Goud by zich. Dit stukje is meer bezet met Steen van een roosche-robyn kleur, ten deele rond, en ten deele met puntige Kristallen.

N. 29. *Zilver-Mineraal uit Virginiën.*

Het zelve houdt meer dan de helft Zilver, 't geen masfief en als lofwerk uit een donker-grauwe Steen voortgroeit, en onderaan het Ertz zich vertoont als Korrels in den Steen.

N. 30. *Zilver- en Koperhoudende Ertz uit Africa.*

Dit stuk is ons van de Kaap de Goede Hoop toegezonden. De Steen is paarschachtig-rood, met vry veel Zilver doorgroeit, en aan de einden ziet men schoone groene Koper-bloemen.

N. 31. *Zilver-Ertz uit Arabiën.*

Omtrent de helft van de Steen is het Zilver als doorzaaid,

dan volgen 'er blaadjes Zilver, die als verguld schynen, 't welk zekerlyk niet anders, dan eene aangevlooge kleur, zyn zal. De Steen is op sommige plaatsen azuurkleurig en met witte aderen doorloopen, en daar zich ook als Goud in vertoont. Het zelve is by een oud Liefhebber gevonden, die het uit Arabiën heeft bekomen.

HONDERT EN EERSTE TAFEREEL.

N. 1. *Koper-Ertz uit Nieuw Spanje.*

Deze is een zeer ryke Koperhoudende-Ertz, welke zich vertoont in een witte met Koper-groen doormarmerde Steen.

N. 2. *Koper-Mineraal uit Mexico.*

Dit Koper-Ertz, van Noord-America, is een licht-groen en wit gemarmerde schilferachtige Steen, (zekerlyk Spath.) Dezelve houdt minder Koper, dan de voorgaande.

N. 3. *Koper-Ertz uit Noorwegen.*

Deze Noorweegsche Koper-Ertz, in 't Hoogduitsch genoemd, *Gediegen Koper-Ertz*, is gevonden in 't klein Eiland by *Moss-Syderfelds*. Het is meest masfief Koper uit een Quartzachtige Yzer-steen groeiende.

Num. 4. *Gleba aerifera, crystallina, rarissima.*

Ima sede vegetatio Crystallorum minutarum, acuminatarum, albarum comparet; superne apiculi tenues, æarii progerminant. Locus natalis ignotus.

Num. 5. *Gleba aeraria, Virginiana.*

Aes absolutum purumque heic non habetur, sed alienis mixtum, prout in mineris omnibus obtinet, variis coloribus ludens intus latitat. Lapis obscure griseus.

Num. 6. *Aes nativum ex Suecia.*

Gleba ultra tres libras pendet, nec nisi media sede & a latere aliquid lapidis quarzei, diluti coloris, habet; reliqua parte merum Aes est, absolutissimum, obsolete fuscum. Raro tam eximiae massæ effodiuntur.

Num. 7. *Aes nativum ex Japonia.*

Elegantissima gleba, qualem rarissime apud nos conspiciere datur, Aere etiam nativo gravida, intermixtum monstrat lapidem perpaucum, luteo griseum. Quæ superficiem ornant, protuberantia granula, guttis liquati metalli similia, venustissimo rubore nitent haud aliter, quam præstantissimum Cuprum Japonicum, quod forma bacillorum ad nos transfertur. Pondus est quinque librarum.

Num. 8. *Aes nativum cum Cinnabari ex Japonia.*

Glebæ eximiae pondus est librarum quinque & dimidiæ, cujus beffis solido constat metallo, ramorum more vegetante. Lapis interfitus, dilute cinerei coloris, sparsim granulis Cinnabaris nativæ, veluti crystallinis resplendet.

Num. 9. *Aes nativum Siamense, Metallum GANS appellatum.*

Curiosi non ignorant, *Rumphium*, in suo *Museo Amboinenfi*, mentionem facere metalli cujusdam GANS dicti, & perhibere, illud in regno Pegu æque ac in Siamenfi pervulgatum esse, monetam, vasa & utensilia cudendo aut fundendo ex eo confici, edicto autem cautum esse, ne peregre transferatur. Addit etiam, credere se, ex Cupro & Stanño colliquatis esse compositum. Gleba hæc eo nobis nomine tradita est, quod istud metallum, uti naturaliter sese habet, contineat. Equidem existimo potius, esse Aes nativum, quod largissime per totam glebam diffusum minutis moleculis, pallide luteis, lapide dilute cinereo griseo vestitis, sese effert.

N. 4. *Zeer raar Kristalachtig Koper-Ertz.*

Het is van onder wit, en kleinpuntig gekristallifeert, en van boven met fyne roodkoperige puntjes uitgewasfchen. De geboorte-plaats is ons onbekend.

N. 5. *Koper-Ertz uit Virginiën.*

Dit stuk Ertz is met geen masfief zuiver Koper doorgroeid, maar 't zelve is 'er, gelyk in de meeste Ertzen, in verscheidene kleuren in verborgen; de Steen is donker-graauw.

N. 6. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Zweeden.*

Het zelve weegt over de drie Ponden. In 't midden en ter zyde heeft het maar weinig lichtkleurige en Quartzachtige steen; verder is het donker-bruin masfief Koper: zeldzaam worden zulke fraaije stukken gevonden.

N. 7. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Japan.*

Dit byzondere fraaije en zeldzaam hier te Lande gezien wordende Ertz, houdt mede masfief Koper, en zeer weinig geel-graauwe Steen: die 'er doorgegroeid is. De bovenste korrelige uitgegroeide dropjes, zyn zoo schoon rood als het

fraaiste Japansche Koper, 't geen in staafjes overkomt. Dit stuk weegt ruim vyf ponden.

N. 8. *Natuurlyk gegroeid Koper en Cinnaber uit Japan.*

Het gewicht van dit fraaije stuk is vyf en een half pond. De gehalte is meer dan twee derde masfief Koper, takswyze uitgegroeid. De Steen, die 'er tusfchen doorloopt, is licht-afschkeurig, en op eenige plaatzen met natuurlyke Cinnaber, in greintjes, als kleine Kristalletjes, begroeid.

N. 9. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Siam, Metaal, genoemd GANS.*

Het is bekend dat *Rumphius*, in zyn werk, genoemd *de Amboinsche Rariteit-Kamer*, spreekt van een Metaal, GANS genoemd. Dit stuk is ons voor het zelve, zoo als het de natuur geeft, ter hand gesteld. De voorn: Schryver zegt, dat dit Metaal in Pegu zoo gemeen is als in Siam, dat men 'er Geld van slaat, en Vaatwerk of Potten van giet, doch dat de uitvoer daar van verbooden is. Hy gelooft ook, dat het een mengzel van Koper en Tin zoude zyn. Het fchynt ons toe, dat het een masfief stuk Koper-Ertz is, vertoonende zich het Koper, zeer ryk door het geheele stuk, in kleine bleek-geele deeltjes, in een licht-afschgrauwe Steen.

Num. 10. *Aes nativum, Sinense.*

Præstantissima gleba æraria ex monte Sinico *Corstum. Baga* vocato protracta est. Montis nomen Aeris veluti fluentum notare dicitur, ejusque puteos quotannis ditescere ac majorem metalli copiam largiri. Si fides est *Vriesio* aliisque Auctoribus, promptuarium hoc est, unde Sinenfes maximam Cupri partem hauriunt, ex quo suas statuas, tormenta bellica, campanas &c. fundunt. Capto propria manu experimento massa hæc, septem & dimidiam libras ponderans, vix quartam partem materiæ lapideæ continet; quod superat, nativum ac ductile Cuprum est. Lapis rufogriseus, Chrysocola tinctus.

Num. 11. *Gleba Aeraria, Mexicana.*

Specimen hoc nobis dedit vir quidam rerum fossilium simul & amantissimus & valde peritus, qui illud, ex puteo agri Pachmenfis, ab urbe Mexico decem leucis distiti, effossum inque Angliam translatum ac sibi traditum, magno in pretio habuit. Glebula quidem parvæ molis est, sed Aere solido ditissima, quod per lapidem crytalli more nitentem, quarzosum sese diffundit. Quam num. 2. hujus Tabulæ exhibuimus, gleba longe diversa est.

Num. 12. *Aes nativum ex Hibernia.*

Purissimum heic Aes habetur, saxi plane expers, absolutissimum omnique ex parte minutis veluti granulis coagmentatum.

Num. 13. *Solea ferrea Muli in Aes conversa.*

Quum massa Ferri committitur Aquæ vitriolicæ, multo Aere imprægnatæ, qualem putei quidam, in Hungaria, a natura paratam ac metallicolis *Aquam Cementi* dictam, fundunt; tunc Ferrum ab ea roditur, solvitur, Aerisque particulæ, quibus ante imbuta fuerat, sic excussæ locum Ferri occupant. Attamen sunt, qui negant Ferri in Cuprum transmutationem hoc modo fieri, asseruntque Ferrum *Aquæ Cementi* interventu deliquesce & solvi, tum aquam soluto hoc Ferro gravidam coctione inspissari & ad ficitatem redigi, massamque dein cum Vitrioli Cyprii quantitate Ferro adhibito æquiponderante *calcinari*, ut denuo in Ferrum abeat. Ex massa ista *calcinata* elegantissimi coloris *Crocus Martis*, quo melior parari nequit, acquiritur.

At vero pervulgatum est & quibusvis etiam Chalcographis sat notum, *Aquam Fortem*, qua utuntur ad erodendum, postquam in laminis æneis scalpro aut acu icones delineant, quamque de lamina in laminam transfundunt, tandem frequenti in Cuprum actione particulis hujus metalli ita saturari, ut massam Ferri, clavem v. g. aut aliud ferramentum, aliquanto tempore in ea repositum, crusta rubra, æraria undiquaque obducatur. Quæ supra memoravi, mecum per literas

N. 10. *Natuurlyk gegroeid Koper uit China.*

Dit schoone stuk Koper is uit den Berg *Corotum Baga* in China, en welke Bergs-benoeming, in het Hollandsch, Kopervloet, beteekent. Van dezen Berg word verhaald, dat dezelve hoe langer zoo ryker word in 't uitleveren van Koper. Indien men de *Vries* en andere Schryvers mag gelooven, zoo is dit de voorraad-plaats, uit welke de Chineezen hun meeste Koper trekken, en waar van zy haare Beelden, Geschut, Klokken enz. gieten. Volgens onze eigene ondervinding houdt deze klomp Ertz, van zeven en een half pond, geen vierdedeel van een pond steen; zynde verder zuiver smedig Koper. De Steen is roschgrauw, met Koper-groen begroeid.

N. 11. *Koper-Mineraal uit Mexico.*

Het stuk Ertz, hier verbeeldt, is ons ter hand gekomen van een groot Liefhebber en Kenner der Mineralen, welke het zeer waardig hield, en uit Engeland had ontfangen, alwaar het gekomen was uit een der Mynen van Pachma; tien mylen van Mexico. Dit stukje is niet groot, maar zeer ryk met masfief Koper doorgroeid, in een als Kristal-glanzende (zekerlyk Quartzachtige) Steen. Het is merkelyk verschillende van N. 2. op dit Tafereel.

N. 12. *Natuurlyk gegroeid Koper uit Ierland.*

Dit Ierlandsch natuurlyk gegroeid Koper is geheel zuiver,
Tome IV.

zonder eenige de minste Steen. Het is geheel masfief, en overal even fraai, met kleine korrelachtige deeltjes aaneen gegroeid.

N. 13. *Hoef-yzer van een' Muil-Ezel in Koper veranderd.*

Als men een stuk Yzer legt in Vitriool-water, 't geen sterk met Koper bezet is, en 't welk in sommige Mynen van Hongaryen door de natuur geformeerd gevonden, en door de Bergwerkers *Cementwater* genoemd wordt, dan grypt dit water het Yzer aan, verteert hetzelve en laat de Koperdeeltjes, waarmede het bezwangerd is, in deszelfs plaats. De verandering van Yzer, op dusdanige wyze, in Koper, word echter van eenige tegengesproken, beweerende dat het Yzer door dit *Cementwater* vloeibaar word, zich met hetzelve vereenigd; en dat men dan dit Water, waar in het Yzer zich heeft vereenigd, tot een masla kookt, of liever laat uitdampen. Hier na zoude men het zelve *Calcineeren*, met even zoo veel Cyperische-Vitriool als de zwaarte van het Yzer voorheen woeg, om dus het zelve wederom in Yzer te doen veranderen. De gemelde *Gecalcineerde* masla geeft een schoon gekleurde *Crocus martis*, die onverbeterlyk is.

Niets is echter gemeener, en 't geen zelfs aan de Plaatsnyders of Graveerders van kopere Platen genoeg bekend is, dan dat het Sterk-water, *Aqua fortis*, 't welk zy tot het inbyten van hunne kopere Platen, na dat die met het Graveer-yzer gesneden, of met de Naald ge-etst zyn, gebruiken, en 't geen zy van de eene Plaat op de andere gieten; dat

E e

ras ex Hungaria missas communicata sunt, meoque arbitrato demonstrant saltem, quod Ferrum tali modo rursus in conspectum produci ac recuperari possit.

Num. 14. & 15. *Soleæ Equinæ fragmenta ex Norvegia.*

Ex Norvegia isthæc accepi transmissa. Fragmentum, cujus media pars adhuc ferrea est, num. 14. lit. A. notavimus: alterum, totum in Aes conversum, num. 14. lit. B. habetur: tertium sub num. 15. lit. C. ferrum est nondum arrosus, coloris subrufi externe, quasi rubigine sordens. Num. 15. lit. D. monstrat particulam Ferri nitidam, quæ intra fragmentum lit. C. recondita fuerat.

Num. 16. *Scutella ex Ferro Hungarico, in Aes mutata.*

Ex Ferro Hungarico confecta Scutella, modo supra memorato in Cuprum conversa, ad vini potum aptata, cælaturis intra cavitatem suam eminentibus domunculas, instrumenta atque labores Metallifossorum artificiosè expressa ostentat. In medio Metallifossor conspicitur Saxulum diffindens. Cava superficies Auro obducta est, itemque ansæ & margo exterior, cui sequentes versiculi, idiomate Teutonico, insculpti leguntur, quorum hic sensus est Latine redditus:

*Mater mihi fuit durum Ferrum.
Quæ Sobolem peperit indolis Aeraria.
Hæc Virunculum profert Argenteum.
Venusque obducta est Auro.*

Hanc mihi Scutellam, præter tres alias, diverso singulas modo fabrefactas peculiarique inscriptione ornatas, Vienna Austriæ dono misit D. *Joannes Fridericus Guntter de Sternegg*, Pharmacopœus Personæ & Aulæ Sacræ Cæsareæ Majestatis, Vir in Historia Naturali versatissimus.

Num. 17. *Lignum in Aes conversum.*

Rarissimum hoc exemplum ligni pro parte in Aes mutati, una cum pluribus aliis fossilibus valde pretiosis, nobis comparavimus ex auctione Musei Fossilium D. *Antonii Grill*, dum viveret, Docimastæ ad tabernam nummariam Amstelædamensem, reique metallicæ curiosissimi pariter ac peritissimi. Segmentum hoc ligni, cujus speciem ignoro, a latere convexo Aes nativum monstrat, forma minutorum crySTALLORUM veluti progerminans. Difficile autem est modum, quo id evenit, determinare; nisi quis existimaverit, quæ supra de Ferri in Cuprum transmutatione, per *Aquam Cementi* dictam, memoravimus, aliquid lucis heic afferre posse.

Forſan lignum istud, quod tenaci compagine esse videtur, olim pali aut fulcri vice in Metall-

dat dit Sterk-water, (zegge ik,) wanneer het met genoegzame Koper-deelen bezet is, een stuk glad Yzer, gelyk een Sleutel of dergelyke, daar eenigen tyd in gelegd, geheel met een roode Koper-korſt overtrekt. Het voorige gezegde, 't welk ons uit Hongaryen is medegeelt, bewyſt, myns bedunkens, ook flechts, dat men op zodanige manier het Yzer wederom kan te voorſchyn brengen.

N. 14. 15. *Stukken van een gebrooken Paarde-Hoefzyzer uit Noorwegen.*

Deze ſtukken van een Paarde-Hoefzyzer zyn ons uit Noorwegen toegezonden. Dat in het midden nog Yzer is, wordt by A. N. 14. aangewezen. Het geen geheel Koper is, ſtaat by B. N. 14. Dat by C. N. 15. is Yzer dat nog niet is opgelooſt; 't zelve is van buiten roſchachtig, als verroeft beſlaagen. D. N. 15. vertoond een glanzig ſtukje Yzer, 't geen van binnen, in het ſtuk C., heeft gezeeten.

N. 16. *Schaaltje uit Hongaryſch-Yzer in Koper verandert.*

Dit Schaaltje uit Hongaryſch-Yzer in Koper verandert, en door de kunſt van binnen uitgedreeven, is gemaakt tot een Wynſchaaltje, waarin verbeeldt worden de wooningen, gereedſchappen en werkende Berglieden. In het midden is een Bergwerkertje van Zilver, die een rotsje klooft. Van binnen

is het verguld, gelyk mede de ooren en de buitenſte rand, welk laatſte verſiert is met dit omſchrift:

*Mein Mutter war das Eyſen hardt,
Gebahr ein Kind von Kupfer ardt.
Trägt von Silber ein Mannlein klein,
Und iſt mit Gold bedeckt fein.*

Deze Schaal, nevens drie andere, elk op eene byzondere wyze gemaakt, en met byzondere omſchriften voorzien zynde, heeft my ten geſchenk van Weenen gezonden de Heer *Joſeph Friederich Guntter von Sternegg*, Lyf- en Hof-Apothecar van Zyne Keizerlyke Majesteit, en zeer groot Kenner der Naturalia.

N. 17. *In Koper verandert Hout.*

Wy hebben dit ongemeene ſtuk gedeeltelyk in Koper verandert Hout, met zeer veele andere koſtbaare Mineraleen gekocht uit de verkoping van het Kabinet der Mineraleen van wylen den vermaarden Liefhebber en Kenner, den Heer *Antony Grill*, in zyn Leven Eſſayeur der Wiſſelbank te Amſterdam. Het is een ſtuk afgezaagd Hout, welke ſoort is onbekend: van ter zyde is het rond, daar het natuurlyk Koper als in kleine Kriſtallen is uitgegroeid, op eene wyze, welke men niet gemakkelyk kan nagaan, ten waare men in de gedachten konde vallen, dat het gezegde by N. 13, nopens de verandering van Yzer in Koper door het Berg Cement-water, hier in eenig licht kon toebrengen.

Miſchien heeft dit Hout, 't geen van eene taale natuur ſchynt

tallifodina quadam functum, clavisque terreis confixum fuit, in quos delapsa fortuito *Aqua Cementi* Ferrum solvit, ejusque in locum suas Aeris particulas substituit ac ligno agglutinavit. Tametsi vero nec clavi foramen, nec sedes aliqua Ferro munita, alicubi in ista massa appareat; est tamen, cur modo propositæ sententiæ inhæream, quia ligni illa pars, quam Cuprum obduxit, nigerrima est, parte reliqua, nuda, obscure fusca, perinde ac si Ferri rubigo nigrorem induxisset. Ceterum molle quasi Salicis lignum est colorisque cinereo grisei.

Num. 18. *Cinnabaris nativa, Japonica.*

Amœnissimi ruboris *Cinnabaris*, etiam distinctis granis conspicua, largissime per hanc glebam diffusa est. Matrix lapidea, obscure grisea, venis albis, crassis atque tenuibus, veluti marmorata, micis aureis & argenteis passim resplendet. Prona sede diceret Talcum vel Spatum, albi nitoris, adstare.

Num. 19. *Alia gleba Cinnabarina ex Japonia.*

Hæc priore etiam ditior est, massulisque nativæ *Cinnabaris* majusculis consita. Lapis obscure griseus, venis albis, auro velut resurgentibus, variatur.

Num. 20. *Gleba Cinnabarina Hungarica.*

Gleba hæc Hungarica satis quidem dives est; at vero coloris *Cinnabarini* elegantia, granorumque mole præcedentibus cedit & plus materiæ lapideæ albæ immixtum habet. Pars *Cinnabaris* purissima, instar pigmenti rubri, friabilis, cribro secernitur usuique Medicinali destinatur. Quod si *Cinnabaris* Japonica, sinceris granulis massulisque rubore amœno radiantibus concreta, modico pretio venalis est, ea quidem, tanquam virtute medicata pollentior, præfertur: verum si Belgica ejus libra triginta aut quadraginta florenis constat, uti paucos ante annos contigit, Hungarica, cujus pondo plerumque tribus quatuorve florenis venditur, ob pretium minus, in usum trahi solet. Vires Medicatæ *Cinnabaris*, cum satis pervulgatæ sint, non est, cur iis enarrandis immoremur.

Num. 21. *Minera Hydrargyri ex Sina.*

Gleba est obscure grisei, quasi terrei coloris, nonnullis locis nitore Ferri micans, valde ponderosa. Ex relatione Peregrinatorum Sinensæ Imperium permultos habet montes ac metallifodinas, quam latissimæ extensionis, ex quibus Argentum vivum quandoque sponte profluit & exundat; ut nullo labore hauriri queat. Virgineum id appellatur estque purissimum. Cæteroquin & ex mineris elicitur, ut in Hungaria aliisque locis, de quo opere *Lemery*, *Schröderus*, tum *Ranovius* in suo *Naturæ & Artis Museo*, pluresque alii recentiores, prolixè egerunt.

schynt te weezen, tot een Stut of Paal in eenig Bergwerk ge- diend, en waar in een Spyker geslagen is geweest, op welke het *Cementwater*, toevalliger wyze in de Myn gedropen zyn- de, het Yzer van die Spyker heeft opgelost, en 't by zich hebbende Koper op dit stuk Hout in deszelfs plaats gelaa- ten. Ik blyve zelfs nog te meer by deze gedachten, (hoe- wel men op geene plaats eene opening kan bespeuren, waar- in een Spyker of eenig Yzer geweest zou zyn,) om dat het Hout, daar het Koper uit of op gegroeid is, zeer zwart, en daar geen Koper is gegroeid, donker-bruin is, als of de kracht of roest van Yzer het had geleverd. Verder is het Hout aschgrauw, en zagt gelyk het Hout van Wilgen.

N. 18. *Natuurlyke Cinnaber uit Japan.*

Dit stuk Japanische *Cinnaber*, is met uitmuntende schoone roode *Cinnaber*, daar geheele Greinen in gegroeid zyn, door- wasschen. De Steen is donker-grys, met witte, breede en smalle aderen, als gemarmerd, en met Goude en Zilverè stippels doorgroeid. Van onderen schynt dezelve een wit glanzige Talk of Spaat.

N. 19. *Ander Cinnaber-Ertz uit Japan.*

Deze tweede soort is nog alzooy ryk, en met masfive stuk- ken *Cinnaber* begroeid. De Steen is donker-grauw, met wit- te aders doormarmerd, daar zich als Goud in laat zien.

N. 20. *Cinnaber-Mineraal uit Hongaryen.*

De Hongarische *Cinnaber-Ertz*, welke wy hier verbeelden, is wel ryk, doch zoo schoon van kleur, noch zoo grof greinig niet, en meer met witte Steen doorwasschen, dan de voorige. Het beste daar van is fyn, gelyk roode verw-stof, 't zelve wordt 'er van afgezift en in de Medicynen gebruikt. Wanneer de Japanische *Cinnaber*, die in greinen en schoone roode afstraalende stukken valt, goedkoop is, wordt zy, als de beste in de Medicynen zynde, het meest gebruikt; maar als dezelve dertig en veertig guldens het Pond hollandisch- gewicht kost, gelyk dezelve voor weinige Jaaren is geweest, dan wordt de Hongarische, om de goedkoop, die gemeen- lyk maar drie à vier guldens het Pond kost, gezocht. De krachten en uitwerkinge der *Cinnaber* genoeg bekend zynde, zullen wy 'er ons hier niet mede ophouden.

N. 21. *Kwikzilver-Ertz uit China.*

Deze Ertz is donker-grys, aardachtig en op eenige plaats- zen glanzig als Yzer, en zeer zwaar van gewicht. Volgens de berichten der Reizigers, zyn 'er in China zeer veele Ber- gen en Mynen van een groote uitgestrektheid, en uit welke somtyds zich het Kwikzilver van zelfs ontlafte en uitvloeide, zoo dat men het maar op te scheppen heeft: zodanig Kwik- zilver word Maagden-Kwikzilver genoemd, en is het aller- zuiverste. Anders word het ook uit het Ertz getrokken, gelyk in Hongaryen en elders, waar over *Lemery*, *Schröder* en *W. van Ranawo* in zyn *Natuur- en Konst-Kabinet*, met zeer veele latere Schryvers, omstandig geschreeven hebben.

Num. 22. *Minera Stanni crystallina ex Anglia.*

Dives hæc Stanni gleba, extrinsecus in crystallos veluti irregulares conformata, tanquam ex segmentis planis & angulatis coaluit. Colore est fere nigro, nitido. Fragmenta ejus, instar vitri nigro fusci, fere pellucet duritieque sunt lapidea. Germani hanc & sequentem mineræ Stanniferæ speciem *Zinngraupen* vocant.

Num. 23. *Minera Stanni crystallina, Indica Orientalis.*

Priori maximam partem similis gleba formam tamen habet magis regularem, crystallosque monstrat distinctiores, bicuspidatas, juxta se mutuo compositas. Fragmentum eximium ex *Malacca* accepi.

Num. 24. *Alia mineræ Stanniferæ Malaccensis species.*

Hæc minores sunt crystalluli, quibus etiam aliena quædam fossilia intermixta cernuntur. Nonnullis harum crystallorum particulæ transparentes, argentei velut nitoris, insident. Mineræ Stanni ut plurimum multo Arsenico scatent: qua de causa difficulter metallum ab eo repurgatur, nec sine periculo, ob venenatos vapores, ex suis glebis eliquatur.

Num. 25. *Pyrites Aerarius ex Suecia.*

Hæc minerarum species videri posset imperitis Aere copioso, quin & auro pollere. At vero, quamvis inter eas occurrant, quibus sat multum Aeris insidet, communiter tamen plus Sulphuris, quam metalli continere mihi relatum est. Germanis *Kies*, Latinis *Pyritæ* vocantur aut ærarii, aut sulphurei, ut plus vel minus Aeris, Sulphuris aliarumve materierum inest. Gleba hæc virefcit venisque luteis, tanquam aureis, interstinctæ est.

Num. 26. *Minera Zinci ex Germania.*

In Germaniæ nonnullis tractibus, potissimum vero in Indiis Orientalibus, minera hæc invenitur. Colore est subgriseo, sparsim maculis rufis, quasi cupreis, vario. Fabri stannarii isto semimetallo utuntur ad conciliandam duritiem & splendorem.

Num. 27. *Gleba Argenti, Aeris & Plumbi compos ex Nova Hispania.*

Tria hæc, etsi multum diversa Metalla in eximia hac gleba insunt, quibus & Pyrites sulphureus

N. 22. *Kristalvormig Tin-Ertz uit Engeland.*

Uitwendig schynt dit ryke Tin-Ertz als in onregelmatige Kristallen geformeerd, en als in kantige en hoekige stukken tegen en door elkander gegroeid. De kleur is genoegzaam zwart en glanzig. Als men 'er een stukje aflaat is het byna doorschynend als donker-bruin glas, en hard gelyk een steen. De Duitschers noemen deze en de volgende soort *Zinngraupen*.

N. 23. *Kristalvormig Tin-Ertz uit Oost-Indiën.*

Dit stuk komt in meesten opzicht met het voorige overeen, uitgenomen, dat zich hier de gedaante regelmatig, en dus duidelyker, gelyk een dubbelpuntig en tegen elkan- der aangeschooten Kristal, doet zien. Het zelve is van *Malacca*, en een zeer fraai stuk.

N. 24. *Ander soort van Malaksch Tin-Ertz.*

Deze tweede soort van Malaksch-Tin is met kleindere Kristallen, by welke zich nog eenige Ertz en vreemde inneng- zels of Berg-stoffen gevoegd hebben. In sommige der Kri- stallen ziet men als Zilver-deeltjes doorschynen. Het Tin- Ertz is meest met een arsenicale Zwavel verbonden, en dit is ook oorzaak dat het zelve eenigzins moeilyk daar van af- scheidt, en voorgevaarlyk, wegens deszelfs giftige damp, by het smelten gehouden wordt.

N. 25. *Koperhoudende Zwavel-Ertz uit Zweeden.*

Onkundige zouden deze soorten van Ertzen voor zeer ryk in Koper, zoo niet voor een Goud-Ertz, aanzien, en alhoewel sommige vry goede Koper-Ertzen zyn, door een genoeg- zaam innengzel van dat Metaal, zoo is deze soort, volgens het aan ons gegeven bericht, meer Zwavel- dan Koperhoudend. De Duitschers noemen deze soorten, naar dat dezelve min of meer met Koper, Zwavel of andere deelen bezet zyn, *Koper-Kies*, *Zwavel-Kies*, enz. By de Latynen word het woord *Pyrites* voor *Kies* genomen. Dit stuk Ertz is groenachtig, met geele goudkleurige aders doorgroeid.

N. 26. *Spiauter of Zink-Ertz uit Duitschland.*

Op verscheide plaatsen in Duitschland, doch voornament- lyk in Oost-Indiën, wordt dit Ertz gevonden. De kleur is grysachtig, hier en daar met eene rosche koperachtige kleur. De Tinnegieters gebruiken het zelve om het Tin hard en glanzend te maaken, door bymenging van dit Half-metaal.

N. 27. *Zilver, Koper en Loothoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Dit fraaije stuk houdt deze drie zoo veel verschillende Me- taalen, en is daarenboven nog met een Zwavel-Kies be- zet.

phureus insuper accedit. Aes quidem elegantissimo colore cyaneo comparet, Plumbum Argentumque forma & colore diversis. Superne cinereo grisea materies lapidea pro corio est.

Num. 28. *Pyrites crystallinus vel Marcasita Goslariensis.*

Marcasitarum species etiam ad genus Pyritarum sulphureorum pertinent, quia ejusdem naturæ sunt omnesque plus minus Cupri aut Ferri habent. Pyritæ crystallini appellantur eo, quod regularem Crystallorum figuram utcunque præ se ferant: qua dote uti Marcasitæ omnes inter se conveniunt, ita ab aliis Pyritarum speciebus sese distinguunt. Color quandoque luteus, nitens, Aeris vel Auri instar, alias fuscus. Chalybis ictu fortiter scintillant.

Num. 29. *Marcasitæ diversimode figuratæ ex Germania.*

Duæ glebulæ forma diversâ, altera lateribus inæqualibus, altera plano quadrata. Natura tamen & colore priori sat similes sunt, Ferro potissimum gravidæ atque colore ex rufo luteo, quasi cærulescente, nitentes. Sæpius Marcasitæ intra Schistum lapidem, & vel in Ardesia, qua testæ ædificiorum vestiuntur, defixæ sunt. Hodie, cum Polituram admittant, etiam adamantum more poliuntur atque, instar Gemmarum, Auro inclusæ annulis conficiendis adhibentur, aut in globulos vestium efformantur, tumque sub nomine *Lapidum fortune* aut, quod frequentius, *sanitatis* divenduntur.

Num. 30. *Cinnabaris nativæ, Japonicæ grana.*

Quatuor hæ massulæ *Cinnabaris* nativæ, diversimode figuratæ ad eas glebas referendæ sunt, quas supra num. 18. & 19. depictas & descriptas dedimus. Dixerim fragmenta esse de illis decussa.

Num. 31. *Aeris nativi grana ex Suecia.*

Duæ hæ glebæ sat grandes Aeris solidi, ab ipsâ natura parati, una cum gleba num. 6. supra descripta, *Holmia Sueconum* ad me transmissæ sunt.

zet. Het Koper vertoont zich onder de gedaante van een fraaije blaauwe kleur, waar tegen het Lood, Zilver, enz. wederom onder andere gedaanten en kleuren zich heeft aangezet, zynde het geheele stuk, boven op, met een aschgrauwe Berg-stof begroeid en bedekt.

N. 28. *Kies-Kristallen of Marcasiet van Goslar.*

De Marcasiet-soorten behooren mede onder de Kies- of Zwavelhoudende Ertzen, zynde van dezelfde natuur, en min of meer Koper of Yzer in zich bevattende. De naam van Kristal is hun bygevoegd, uit hoofde van eene min of meer regelmatige Kristalachtige figuur, 't geen deze soorten altoos aanneemen, en 't is deze figuurlyke gedaante, welke de Marcasiet van de Kies onderscheidt. De kleur is somtyds blinkend-geel als Koper of Goud, en somtyds bruin; tegens de vuurslag geeven zy sterke vuur-vonken.

N. 29. *Verscheidend gefigureerde Marcasiet uit Duitschland.*

Deze twee stukjes zyn verschillend, zynde het eene on-gelyk-zydig, en het andere plat-vierkant, doch zy komen in natuur en kleur, met het voorige, genoegzaam overeen,

als meest Yzerhoudende en van eene rōsch-geele en naar het blaauwachtig hellende kleur zynde. Dikwils wordt de Marcasiet in Leysteen, zelfs in die, welke tot het beleggen der Daken van de Huizen gebruikt wordt, gevonden; en hendaags; vermits dezelve een fraaije *Polituur* aanneemen, flypt men dezelve even als de Diamant, en zoo gebruikt men die, even als gesteenten, om in ringen, in goud ingevat, of tot knopen, te dragen, wanneer zy onder de benoeming van *Avontuur*, doch meest by die van *Gezondheids Steenen*, verkogt worden.

N. 30. *Natuurlyke Cinnaber-greinen van Japan.*

Deze vier fraaije natuurlyke verschillend gefigureerde *Cinnaber*-greinen, behooren tot de stukken welke wy in deze Tab. by N. 18. en 19. verbeeldt en beschreeven hebben. Het zyn wezendlyk vier natuurlyke stukken *Cinnaber*, die van de voorn. stukken zyn afgevallen.

N. 31. *Natuurlyke Koper-greinen uit Zweeden.*

Deze twee groote stukken zyn natuurlyk gegroeid en massief Koper, en my van Stokholm in Zweeden, met N. 6. hier vroeger beschreeven, toegezonden.

TABULA CENTESIMA ET SECUNDA.

Num. 1. *Matrix crystallifera vulgaris ex Saxonia.*

HÆC Fossilium species frequentissime, ingentibus etiam massis, in pluribus ac valde diversis metallifodinis reperitur. Metallicis idiomate Teutonico *Drusa* audit: quo nomine quasvis *Crystallorum*, *Spatorum* & *Quarzorum* congeries, quæ irregulares, cavernosæ, cumque aliis fossilibus promiscue concretæ sunt, compellare solent. Unde *Agricola* Drusas latine Cavernulas vocat. Quarzum habetur pro matre Crystalli, quum hoc in illo constanter radicum inveniatur ac ex eo progerminet. Gleba hæc minutis Crystallorum cuspidibus nitet, quibus etiam sparsim massulæ spati lutei velut granulatae insident. Metallifossiles amant in puteis Quarzum reperire, ut ex quo spem concipiant se fodiendo ad venas fertiles perventuros esse.

Num. 2. 3. & 4. *Spatum cavernosum ex Germania.*

Quantumvis præcedentes Crystallorum species mirifica inter sese varietate ludant; longe tamen major diversitas non colorum modo, sed etiam compositionis, sese ostendit in Spati genere. Ne dicam de figuris, quarum differentias vix numerare licet; dantur Spata, quæ igne in vitrum fluunt, alia quæ in Calcem, alia porro in Gypsum, ad quod genus videntur species istæ, quæ coram sunt, pertinere. Sæpiusculæ Spata, præcipue Cavernosa, Crystallorum instar, lapillis diversimode figuratis concreta occurrunt. Nihilominus facile est eorum a vero Crystallo montano discrepantiam detegere; quandoquidem hoc constanter columnis hexagonis, in apices itidem hexagonos convergentibus, comparat. Tria, quæ his numeris exhibentur, fragmenta compositionis sunt bracteata, coloris cinereo grisei, opaca, & floribus veluti pyritosis, qui præcipue in posteriore magis spectabiles sunt, sparsim confita.

Num. 5. & 6. *Quarzum crystallinum, cavernosum, ex Hercynia.*

Ejusdem hæc generis sunt cum priore num. 1. minutisque crystallulis, quorum multa transparent, progerminantibus renitent. Sparsim quoque flores pyritosi superficiem ornant.

Num. 7. *Minera Plumbi, Aeris compos, ex Saxonia.*

Matrix lapidea, fubrufa, cum Plumbo Aes continet. Plumbum minutis tessulis ex cæruleo nitentibus conspicuum est. Quo majores tessulæ, eo plus Plumbi habere dicuntur. Aes interfitum, luteo splendore se prodit.

HONDERT EN TWEEDE TAFEREEL.

N. 1. *Gemeene Kristal-Moeder uit Saxen.*

Deze soort van Berg-stoffen word zeer gemeen, zelfs in zeer groote stukken, en in veele verschillende Bergwerken, gevonden. De Berglieden noemen dezelve *Druse* of *Drusig*, welke benoeming zy genoegzaam aan alle *Kristal*, *Spaat* en *Quartz*-stukken geeven, die onregelmatig en met andere Berg-stoffen door een gegroeid zyn. Men noemt de Quartz de moeder van het Kristal, om dat dit laatste altoos het voorige tot zynen grond heeft, en waar uit de Kristallen voortfchieten. Dit stukje is met kleine glinsterende Kristalpuntjes begroeid, en waar over, op zommige plaatsen, zich ook een geelkorrellige Spaat gezet heeft. De Berglieden zien de Quartz graag in de Mynen, om dat zy altoos hoop geeft tot het vinden van goede Ertz.

N. 2. 3 en 4. *Spaat-Druse uit Duitschland.*

Hoe verschillend de voorige Kristal-soorten ook voorkomen, met nog veel meer verscheidenheid, en in natuur geheel verschillend, worden de Spaat-soorten gevonden. Om niet te spreken van haare gedaante, welke byna ontelbaare veranderingen geeven, veranderen eenige door het vuur in Glas, anderen in Kalk, en wederom anderen in Gyps, tot welke laatste deze soorten schynen te behooren. Veelyds

vindt men de Spaat of Spaat-Drusen, even als in Kristallen, van verschillende gedaanten aangeschooten. Haare verscheidenheid met het waare Berg-Kristal is echter lichtelyk te ontdekken, doordien het laatste zich altoos in een zeskantige zuil vertoont, welke van boven wederom met even zoo veele vlakke en puntig-toeschiende kanten toeloopt. De drie weinig verschillende stukjes bestaan uit tegens den anderen aangevoegde bladerachtige deelen; de kleur is aschgrauw, ondoorzichtig, en alle drie, doch voornamentlyk het eerste, zyn zy met vitrioolachtige Zwavel-Kies begroeid.

N. 5. en 6. *Drusige Quartz-Kristallen van den Haartz.*

Deze soorten behooren tot het voorige, by N. 1. verbeeldt, en zyn mede met kleine uitbottingen van Kristalletjes, waar van veele doorschynend zyn, gelyk mede hier en daar met Zwavel-Kies begroeid.

N. 7. *Koperhoudend Lood-Ertz uit Saxen.*

Dit stuk houdt Koper en Lood in een roschachtige Steen of Bergaart. Het Lood vertoont zich in blaauwachtig glinsterende en kleine dobbelsteen-gelykende deelen, welke hoe zy grooter vallen hoe meer Lood zy houden. Het Koper toont zich tuschen beide geelglanzig.

Num. 8.

Num. 8. *Minera Plumbi crystalliformis, ex Sina.*

Rara gleba tuberculis conspicua est crystallinis, rotundis, vegetatione nitida CrySTALLORUM albidorum superficiali tectis, livido Plumbi colore per corii pellucidi materiem transparente. Lapis ferrarius pro basi est, cui sese Plumbum affixit.

Num. 9. *Minerae Plumbi Sinensis alia species.*

Altera hæc Plumbi minera, Sinensis, eximia, Crystallo albo, pellucido adnata est, formâ minutorum tuberculorum, quæ denuo perparvis CrySTALLULIS, ut videtur, spatosis, subrufis, obfessa sunt. Tuberum illorum intervalla CrySTALLULI quarzosa, acuminata occupant suoque splendore valde amœnum spectaculum præbent.

Num. 10. *Minera Ferri & Plumbi ex Japonia.*

Gleba hæc lapide ferrario, ex rufo rubente, undique perfusa, superne ac lateraliter Plumbi quoque mineram monstrat, colore cœrulescente ac compositione granulata agnoscendam.

Num. 11. *Minera Ferri Sinensis.*

Colore est obscure cœrulescente ac granulis quasi constat in tubercula coalitis, quorum interstitia CrySTALLULI valde tenues, subflavæ occupant, quas tamen Chalcographus distincte exprimere non potuit.

Num. 12. *Minera Ferri ex America.*

Ex America Hispanorum allata gleba, nomine Ferri nativi, solidi mihi dono data est. Tuberculis rotundis & acuminatis aspera lapidem *Hematiten* refert. Superne lapidi ferrario similis est, cæterum cinerea & more Vitrioli virefcens.

Num. 13. *Flos Ferri ex Germania.*

Flores isti Ferrarii dicti fruticem Coralli marini æmulantur ramulosque mire inter se concretos monstrant. Colore sunt lacteo: matrix, ex qua pullulant, lapidea, obscure cœrulea & bracteata est, instar Ardesiæ cœuleæ. Tametsi externa specie nihil Ferri, aut lapidis ferrarii, præ se ferant, divites tamen sunt & ex centumpondio sæpe nonaginta libras optimi Ferri præbent. Quin & pro remedio perquam efficace habentur adversus obstructionem lienis, unde melancholia nasci solet, tum & adversus alvi profluvia: quo scopo etiam in Germania in usu sunt, rarius

N. 8. *Kristalvormig Lood-Ertz uit China.*

Dit vreemde stuk is in de gedaante van ronde Kristal-balletjes, waar over witachtig blinkende Kristalletjes gegroeid zijn, en waar door de blaauwe kleur van het Lood heen schynt. De Bergaart, waarop het zich heeft vastgezet, schynt van een Yzerachtige natuur.

N. 9. *Andere soort van Lood-Ertz uit China.*

Dit andere fraaije stuk Lood-Ertz is op doorschynend wit Kristal gegroeid, in gedaante van kleine heuveltjes, waar over zich wederom zeer kleine roschachtige, en waarfchynelyk, Spaat-Kristalletjes vertoonen. Tusschen de Lood-bergjes zijn doorschynende en puntige Quartz-Kristalletjes, die door haaren glans een aangenaam gezicht geeven.

N. 10. *Yzer- en Lood-Ertz uit Japan.*

Het fraaije Ertz, 't welk wy hier vertoonen, is overal met een rosch-roode Yzer-Ertz doorgroeid, boven op en ter zyde vertoont zich het Lood door deszelfs blaauwe kleur en in eene korrelachtige gedaante.

N. 11. *Yzer-Ertz uit China.*

't Zelve vertoont zich donker-blaauwachtig en als met kor-

relachtige byeen gelooopen heuveltjes, tusschen beide ziet men zeer fyne geelachtige Kristalletjes, die hier in de verbeelding niet wel gebracht konden worden.

N. 12. *Yzer-Ertz uit America.*

Dit stuk Ertz is uit de Spaansche West-Indiën, en my voor Gediegen of natuurlyk Yzer vercéerd. Het is met ronde en scherpe bultjes, even gelyk men ziet by de *Hematites* of *Glaskopff*, ook Bloedsteen genoemd. Boven aan vertoont het zich Yzersteenachtig, verder aschkleurig en vitrioolachtig-groen.

N. 13. *Yzer-Bloefsem uit Duitschland.*

Deze Yzer-Bloemen vertoonen zich omtrent als een wit Zee-Koraal gewas, en zijn aardig dooreen gegroeid. Zy zijn melk-wit, en de Steen of Bergaart waar op het groeid is donker-blaauw schilferachtig, gelyk de blaauwe Leysteen. Het is, hoewel het uitwendig geen vertooning van Yzer-Ertz geeft, zeer ryk aan Yzer, houdende het Centner dikwils meer dan 90. pond zeer goed Yzer. Het is een heerlyk en nuttig middel voor de verstopping in de Milt, waar uit de zwaarmoedigheid ontstaat, gelyk mede tegen de Buikloop. Het word in Duitschland, doch hier te Lande weinig, gebruikt, en men kan het fyn gepulveriseerd, even als de Kreeftsoogen, en in dezelve quantiteit gebruiken, mits men van de rechte en dezelfde soort verzekerd zy. Er wor-

rarius tamen in nostro Belgio. Possunt in tenuem pulverem triti, similiter ac lapides Cancro-
rum, eademque dosi exhiberi; modo genuini, quales heic depicti sunt, habeantur. Etenim &
aliæ species reperiuntur primo intuitu quidem multum his affines, at natura plane diversæ; ut
quæ ad genus *Stalactitæ* lapidis modo pertineant, nec quidquam Ferri fundant.

Num. 14. *Flos Ferri ex Hungaria.*

Hæc species externo habitu non minus, quam loco natali, a priore differt. Ramuli plerum-
que graciliores sunt & superficies luci clariori aut soli exposita micantibus veluti granulis re-
splendet pari ratione ac Sacchari conici, albissimi, diffracti, interna superficies. Ingentes &
splendidissimæ ejusmodi massæ inveniuntur.

Num. 15. *Floris Ferri alia species ex Germania.*

Ejusdem quidem generis est hæc species, ac prior num. 13; at vero eleganti illa ramulo-
rum vegetatione caret, nec nisi tuberosa est & in crustam inæqualem extensa. Adhæret au-
tem lapidi ferrario, tanquam basi, ceterumque lactei est coloris, nisi quod per tuberculorum
interstitia ex rufo lutei quid compareat, tanquam si albedo aëre obfuscata foret. Ob formam
minus speciosam Medicis potissimum in usu est.

Num. 16. *Minera Ferri ex Africa.*

Tanquam singularem & eximiam glebam ex Promontorio Bonæ Spei transmissam accepi-
mus. Lapidem griseum & virescentem materies superne tegit quasi granulata, nativi instar
Ferri micans, intermixtis particulis albis, Floris Ferri æmulis, itidem pulcre nitentibus.

Num. 17. *Lapis Lazuli speciosissimus.*

Locus natalis elegantis hujus glebæ ignotus est; tamen constat id genus lapidum in Arme-
nia aliisque regionibus inveniri. Colore est venuste cyaneo, inque cavernulis, quæ tubercula
distinguunt, minuta granula, nitida, quasi Crystalluli, conspiciuntur.

Num. 18. *Minera Ferri ex Germania.*

Stiria id genus mineras profert. Facies externa colore est obscure fusco, quasi rubiginoso;
basis tamen, in qua radicata est minera, cinerei est coloris, itidemque rubiginosa & calca-
rea. Cum diffingitur, in fracturæ superficie colorem & structuram Ferri fusi, diffracti osten-
dit: qua de causâ etiam pro Ferro nativo habetur magnique æstimatur.

worden andere foorten gevonden, die geheel verschillend zyn,
doch deze zeer naby komen, schoon zy tot de Dropsteen,
Stalactites, behooren, en geen Yzer houden.

N. 14. *Yzer-Bloesem uit Hongaryen.*

Deze foort verschilt in uiterlyk aanzien, zoo wel als in de
plaats waar het zich laat vinden. Dit is doorgaans fyn-tak-
kiger, en in eene heldere lucht of by zonneschyn gezien zyn-
de, vertoont het zich als met glinsterende korreltjes bedekt,
even gelyk doorgebroken witte Broodsuiker zich van binnen
doet zien. Hier van worden zeer groote en heerlyke stuk-
ken gevonden.

N. 15. *Ander foort van Yzer-Bloesem
uit Duitschland.*

Deze foort is dezelfde als hier voor by N. 13, doch zoo
fraai niet in takken, maar bultig en ongelyk korstachtig als
overgroeid. Van onderen is het aan een stuk Yzer-steen vast
gehecht, anders is het boven op melk-wit, doch tusschen de
holligheden vertoont zich eene rofsche geelheit, als of het
door de lucht beslagen of aangelopen is. Deze foort, als
minder fraai dan de voorgige, wordt meest in de Genees-
kunde gebruikt.

N. 16. *Yzer-Ertz uit Africa.*

Het zelve is ons, als een zeer raar en fraai stuk, van de
Kaap de Goede Hoop toegezonden. De Steen is graauw
en groenachtig, van boven heeft het een glans als korrel-
achtig natuurlyk Yzer, en witte Yzer-bloemachtige deeltjes,
die fraai blinken.

N. 17. *Zeer fraaije Lazuur-Steen.*

De geboorte-plaats van dit fraaije stuk *Lapis Lazuli* is on-
bekend, hoewel men weet dat zy in Armenie en andere ge-
westen gevonden wordt. De kleur is schoon blaauw, en
tusschen de bultige holligheden zyn kleine glinsterende, als
Kriстал-korrels, ingegroeid.

N. 18. *Yzer-Ertz uit Duitschland.*

Steirmark is het Land waar uit dit Ertz afkomstig is.
Uitwendig heeft het een donker-bruine roestachtige kleur,
behalven van onder, daar het op een afschleurige, doch
ook roest- en kalkachtige Berg-stof, is vast gehecht. Door-
gebroken zynde heeft het van binnen de kleur en gedaante
als doorgebroken gegooten Yzer, waarom het ook voor Na-
tuurlyk- of Gediëgen-Yzer gehouden, en zeer raar geacht
wordt.

Num. 19.

Num. 19. & 20. *Minera Ferri ex Indiis Orientalibus.*

Sumatra locus natalis est. Lapis ex albo renitet faxique arenacei naturam præ se fert. Superne candidi velut flores germinant, aliquantum eminentes & fabulo lutei splendoris, tanquam Auri arenarii miculis, conspersi. Intermixta his cernitur materies virescens, ærugini similis. Subtus rubigo obscure rubra comparet.

Num. 21. *Gleba argentifera ex Sumatra.*

Speciosa gleba Argentum nativum habet, lit. A. A. A. A. A. notatum. Lapis ceterum, ex fusco griseus, venulis albis distinguitur.

Num. 22. *Gleba argentifera alia, ex Sumatra.*

Altera hæc species, tametsi pondere Argenti priori cedit, eximia tamen est & perrara. Lapis est ex purpurascens griseus, albis turgens tuberculis, per quæ Argentum, forma filorum, decurrit partimque & sabuli instar dispersum est.

Num. 23. *Gleba Auri, Argenti & Ferri compos ex Nova Hispania.*

Singularis hæc gleba docet, quam diversimode variæ metallorum species inter sese commixtæ inveniantur. Aurum, Argentum, Ferrum, forte & Cuprum, nisi me viridis matricis color fallat, heic in unam massam confluxere. Pondere est insigni. Aurum solidum locis lit. A. A. A. notatis conspicuum est; Argentum ad lit. B. B. B. Ferrum colore saturo fusco superne, lateraliter aliisque locis se prodit.

Num. 24. *Massa crystallina ex Nova Hispania.*

Cavernosa hæc matrix crystallulos humiles, duras, pellucas, pulcerrimas ex omni suo ambitu protrudit. Congeriem diceris crystallorum albarum sacchari depuratissimi, inter sese concretarum.

Num. 25. *Spati elegantissimi fragmentum ex Nova Hispania.*

Videtur duriuscula Spati albi species esse, cui materies viridis, densa, forte vitriolicæ naturæ, granulis pyritosis, aurei coloris, conspersa, a latere accrevit.

N. 19. en 20. *Tzer-Ertz uit Oost-Indiën.*

Deze Ertz is uit Sumatra. De Steen is wit-glinsterende en van een Zandsteenachtige natuur, boven op vertoonen zich als witte bloemen, die eenigzins verheven en als met een geel-glinsterend zand, even als stof-goud, overstrooid zyn; tusschen beide ziet men eene groenachtige kleur zich verspreiden, even als Koper-groen. Van onderen is de Steen roestachtig donker-rood.

N. 21. *Zilver-Ertz uit Sumatra.*

Hier verbeelden wy nog een fraai stuk met Gediegen-Zilver. By de Letters A. A. A. A. A. aangewezen, vertoont zich het Zilver; verder is de Steen bruin-graauw, met fyne witte aders.

N. 22. *Andere soort van Zilver-Ertz uit Sumatra.*

Deze tweede soort, schoon zoo ryk in Zilver niet, als de voorgaande, is mede zeer fraai en zeldzaam. De Steen is paarichachtig-graauw, met witte bulten, daar het Zilver draads- wyze, en ook als zand ingesprengt, doorloopt.

N. 23. *Goud, Zilver en Tzerhoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Dit zeldzaam stuk vertoont een blyk, hoe onverschillend de verscheide Metaalen zich byeen voegen; hier ziet men Goud, Zilver, Yzer, en, zoo de groene kleur der Steen of Bergaart ons niet bedriegt, ook Koper, in een stuk vereenigd. Het is zeer zwaar; het masief Goud toont zich by de Letters A. A. A., 't Zilver by B. B. B., terwyl het Yzer zich door een donker-bruine kleur boven aan, terzyden, en elders, doet zien.

N. 24. *Kristal-klomp uit Nieuw Spanje.*

Deze klomp is niet anders, dan een druzig gewas van laag verhevene, zeer fraaije, en harde doorschynende Kristallen, die zich rondom hebben aangezet, even gelyk de allerbeste witte Kandy-fuiker zich Kristalliseerd.

N. 25. *Zeet fraai stukje Spaat uit Nieuw Spanje.*

Het schynt een harde witte Spaat, en is aardig met een vast, en mogelyk Vitriolisch-groen, 't geen met een goudkleurige Zwavel-Kies overstrooid is, aan de eene zyde begroeid.

Num. 26. *Marcafita purpurea, aurifera, Ceylanica.*

Marcafita hæc, purpureo colore conspicua, juxta ac mihi significatum est, plurimo Auro pollet, ideoque permagni æstimatur. Aurum quoque sic satis suo nitore se prodit.

Num. 27. *Gleba argentifera, præstans, Ceylanica.*

Rarissimæ hujus glebæ matrix, ex dilute cinereo grisea, spatofî generis, subtilibus Argenti floribus undiquaque largiter confita est.

Num. 28. *Gleba argentifera, Indica Orientalis: alia species.*

Et hæc Ceylanensis est, ac lapide itidem cinereo griseo, spatofî constat, tuberculis viridibus inæquali. Subtiles massulæ pyritosæ sparsim tuberculis instratæ sunt. Argenti dives vena intermixta est.

Num. 29. *Argenti rudis, plumbei coloris, species ex Hungaria.*

Gleba argentifera, quam hoc loco sistimus, Germanis a vitro denominata, perquam raro invenitur. Qualiscunque vitri similitudo forte Metallicos induxit, ut Mineram vitream vocarent. Argento ditissima est & tres quartas sui ponderis partes, aliquando & plus metalli excocta fundit. Cultro se patitur scindi & ad lampadis flammam liquari. Colore & forma admodum diversis occurrit. Hujus quidem sature luteus color est, eleganter translucidus: quod Chalcographus exprimere non potuit. Lapide continetur cinereo griseo.

Num. 30. *Gleba Argento dives ex Arabia.*

Argentum nativum heic in matrice hæret talcosa, argentei nitoris, cui undiquaque vena divite est intertextum. Gleba ceterum cinerei est coloris atque inter rariores habenda.

Num. 31. *Gleba Auri, Argenti & Plumbi ferax, Arabica.*

Tria diversa metalla inter se mixta hoc fragmento continentur. Matrix cavernosa est, quasi botrytes. Metalla singula uti suo se colore produnt, ita larga copia inesse cernitur. Lapis ceterum fordide virefcit.

N. 26. *Purperkleurige en Goudhoudende Marcafiet uit Ceilon.*

Dit stuk purperkleurige Marcafiet of Zwavel-Kies, heeft, volgens bericht, zeer veel Goud in zich, het zelve wordt zeer raar gehouden, en 't Goud blinkt 'er genoegzaam in uit.

N. 27. *Zeer fraaije Zilver-Ertz van Ceilon.*

De kleur van dit Ertz is licht-afchgrauw, zynde een soort van Spaat. Het zelve is zeer ryk met fyne Zilver-bloemen doorgaans begroeid, en zeer zeldzaam.

N. 28. *Ander soort van Oost-Indisch Zilver-Ertz.*

Deze soort is mede uit Ceilon. De Steen is insgelyks een afchgrauwe Spaat, met groene knobbeljes, over welke zeer fyne Zwavel-Kies of Marcafiet als gesprengt legt. Het zelve is ryk met Zilver doorgroeid.

N. 29. *Een soort van Glas-Ertz uit Hongaryen.*

Het hier verbeeldde en zoogenoemde Glas-Ertz is extra

zeldzaam, 't zelve ziet 'er eenigzins glasachtig uit, waar van het den naam voert, doch is een ryk Zilver-Ertz, geeven- de eenige dezer soorten wel drie vierde en meer deelen Zilver. Het laat zich met een Mes shyden, en in de vlam eener Kaars smelten; men vindt het zeer verschillend, zoo in kleur als gedaante. Dit stuk heeft een schoone doorschynende donker-geele kleur, 't welk niet in Plaat kan gebracht worden; en 't Ertz bevindt zich verder in een afchgrauwe Steen.

N. 30. *Ryk Zilver-Ertz uit Arabiën.*

Het Gediëgen of natuurlyk gegroeid Zilver bevindt zich hier in een Zilver-glanzige Talk-steen, welke daar mede als doorweeven is. De kleur is afchverwig; en deze soort is zeer ongemeen.

N. 31. *Goud, Zilver, en Loodhoudende Ertz uit Arabiën.*

Dit zeldzame Ertz houdt deze verschillende metaalen te gelyk in zich, het is druzig of druifgewyze gegroeid, en elk Metaal vertoont zich masief en zeer ryk. De kleur der Steen is verder vuil-groenachtig.

Num. 32. *Gleba Auri, Argenti, Aeris, Plumbi & Cinnabaris compos ex Nova Hispania.*

Mirifica heic datur diversissimorum metallorum commixtio. Nec tamen difficile est singula dignoscere. Cinnabaris oblongis veluti crystallis, cavernose concretis comparet, materie pyriticosa passim conspersis. Lapis subtus cinereo griseus, venulis albis.

Num. 33. *Gleba Argento & Plumbo gravida Novæ Hispaniæ.*

Locus natalis America Hispanorum. Gleba ex Plumbi colore livens plurimum continet Argenti, quod in medio etiam absolutissimum comparet, forma tenuium bractearum, magno numero inter sese concretarum. Lapis subtus ex albo & subrufo varius.

Num. 34. *Gleba plumbifera ex Suecia.*

Colore est nigricante, figura irregulari. Cum particula decutitur, superficies interna, adamantis instar, elegantissime radiat.

Num. 35. *Minera Plumbi viridis ex Hungaria.*

Hæc minerarum Plumbi species perrara est, multiplici tamen & colorum & structuræ varietate ludens. Gleba hæc minutis crystallis constat, dilute virentibus & pellucidis.

Num. 36. *Gleba æraria, Hungarica.*

Speciosa gleba, maximam partem viridi Chrysocollæ colore conspicua, granis bracteolisque tenuibus Aeris nativi undique perfusa est, ærugine quoque Aes nativum obtegente.

TABULA CENTESIMA ET TERTIA.

Num. 1. *Malachites lapis Præstantissimus.*

Veteres Scriptores hunc lapidem non satis a Jaspide viridi distinxerunt. Recentiores plerique ad Aeris mineras referunt, inter Chrysocollæ species: cui quidem sententiæ & nos adstipulamur. Glebæ hujus extantia tubera eleganti virore nitent, & in lapide Quarzo nigro ac albo radican- tur. In Sibiria & America venustissimæ species inveniuntur.

N. 32. *Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinnaberboudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Deze verschillende Metaalen en half-Metaal zyn hier wonderbaarlyk byeen gegroeid, en kenbaar. De Cinnaber ziet men in druifige langwerpige gedaantens, en met Zwavel-marcast als overstrooid; de Steen is van onderen afchgrauw, met witte aderen.

N. 33. *Zilver en Loodhoudende Ertz uit Nieuw Spanje.*

Dit fraaije stuk Lood-Ertz is uit de Spaansche West-Indiën, en blaauw-loodkleurig. Het is ryk Zilverhoudende, verto- nende zich dit laatste Metaal in het midden, onder de ge- daante van veel byeen gegroeide kleine blaadjes fyn Zilver. De Steen van dit Ertz is onderaan wit en roschachtig.

N. 34. *Lood-Ertz uit Zweeden.*

Het zelve vertoont zich onder eene zwarte kleur en onre- gelmatige gedaante. Op alle zyden daar het afgeslaagen wordt geeft het, even gelyk de Diamant, eenen fraaijen flikkerenden glans van zich.

N. 35. *Groen Lood-Ertz uit Hongaryen.*

De groene Lood-Ertzen zyn zeer zeldzaam en verschil- lende van figuur en kleur. Dit stuk is zeer fraai, doch in kleine Kristallen aangeschooten. De kleur is licht-groen en doorfchynende.

N. 36. *Koper-Ertz uit Hongaryen.*

Dit fraaije stuk Hongarisch Koper heeft meerendeels een groene kleur; verder is het zelve met greine en dunne Ko- perblaadjes geheel doorgroeid, die al mede met een Koper- groen als begroeid zyn.

HONDERT EN DERDE TAFEREEL.

N. 1. *Zeer fraaije zogenoemde Malachit-Steen.*

DE oude Schryvers hebben dezen Steen met den groe- nen Jaspis in hunne Schriften vermengd, tegenwoor- dig word dezelve, by de meesten, onder de Koper-Ertzen, by de Kopergroen-soorten gebracht, aan welk gevoelen wy ons ook houden. De knobbelachtige uitwasfen zyn schoon- groen, en vast gehecht aan een zwart en wit Quartzige-steen. Men vindt in Siberiën en in West-Indiën zeer fraaije soor- ten.

Num. 2. *Jaspis rubra.*

Credibile est hunc lapidem in fluvio quodam inventum esse, quia detrita est superficiei. Etenim plerique lapides, qui sub currentibus aquis jacent, continuo motu atque attritu obtusam contrahunt superficiem atque plus minus rotundantur. Color hujus Jaspidis pallidior quidem, sed amœne tamen ruber est. Ejus ingentes massæ, hisce temporibus in fluminibus Germaniæ, at potissimum in America inveniuntur. Præstant autem Europæis Americanæ tum coloris gratia, tum parciore venarum Quarzearum mixtura.

Num. 3. & 4. *Achates excavatus, hinc & inde spectandus.*

Innumera varietates in regno Fossilium occurrunt: sed in nullo genere plures, quam in Achate. Hæc massa hemidiaphana est, thalassini fere coloris. Una ejus facies profunde excavata est, cavo tuberoso; altera ad castelli similitudinem lineis cinereis picta. Ceterum universa lapidis superficies lineis nigricantibus, nullo ordine dispositis, variatur. In Scotia & Norvegia id genus lapides magno numero reperiuntur.

Num. 5. 6. & 7. *Tres Silices, casu fortuito diversimode figurati.*

Haud difficile foret ingens volumen folis ejusmodi lapidum varietatibus describendis replere. Ut plurimum in fluviis inveniuntur, aut certe in locis, quorsum per inundationes provoluti sunt. Integri montes, quorum præcipua materies sabulum est, Silicibus quasi confiti sunt & perfusi. Quin & in tanta montium altitudine quandoque occurrunt, ut vix dubitare queas, tempore diluvii illuc delatos est. Quos his numeris depictos tradimus, colore inter se differunt: prior fuscus maculis albis. Ubique locorum reperiuntur in nostro Belgio, sed potissimum in Gelria & Transsilvana Provincia.

Num. 8. ad 14. *Diversa Siliculorum cum materie arenaria concrementa.*

Quotiescunque arena aut quæcunque argillarum aliarumve terrarum species lapidifica insucantur materie, quæ verosimiliter ex subtilissimo polline terrestri cum aqua commixto suam originem ducit, tempore tandem indurari solent & corpora sibi interposita, aut vicina secum conglutinando, in unam massam concrefcere. Inde tantus occurrit numerus lapidum ex diversæ naturæ massulis compositorum: cujusmodi sunt, quos hoc loco exhibemus, ceterique, de quibus deinceps inter Petrifacta agendi occasio dabitur. Itaque istiusmodi massæ lapideæ non sunt, nisi concrectiones plurimorum Siliculorum, diversimode coloratorum, de quibus paulo ante egimus,

N. 2. *Roode Jaspis-Steen.*

Deze Steen, welke waarfchynelyk in een Rivier gevonden is, alwaar de meeste Steenen een min of meer naar het rondhellende gedaanten aanneemen, door de geduurige beweging en fchuuring, welke zy by het op- en afvloeiende water moeten ondergaan, is van een bleeke, doch anderszins fchoone roode kleur. Men vindt thans in Duitschland in de Rivieren zeer groote flukken, maar vooral in America, welke minder, dan de voorige, met Quartz-aderen doorgroeid, en ook fchoonder van kleur zyn.

N. 3. en 4. *Uitgebolde Agaat-klompen, van beide zyden te zien.*

Men vindt oneindige veranderingen in het Ryk der uitgegravene Berg-ftoffen, doch nergens meer dan onder de Agaat-fteenen. Deze is half-doorzichtig naar het zee-groen hellende. Aan de eene zyde is dezelve inwendig zeer diep uitgehold, en daar binnen in knobbelig, aan de andere kant ziet men even als een Vefting-werk, 't geen afchkleurig is; voorts is de Steen rondom met een fyne zwarte onregelmatige tekening. In Schotland en Noorwegen worden deze of dergelyke foorten veel gevonden.

N. 5. 6. en 7. *Drie Keifteenen, van eene toevallige gedaante.*

Gemaklyk zoude men een geheel Boek konnen vullen,

alleen met dergelyke verfchillende Steen-foorten, die meest in de Rivieren, of plaatfen daar zy voorheen door overftroominge gebracht zyn, gevonden worden. Geheele Gebergten, welke meest uit zand beftaan, zyn daar van als doorzaaid, en men vindt sommige op zodaanig hoog gebergte, dat men niet wel anders vooronderftellen kan, of dezelve moeten aldaar, ten tyde van den Zondvloed, gebracht zyn. De kleuren van deze zyn verfchillende; de eerfte is bruin met zwarte ftipjes; de tweede afchkleurig, met witte aders; en de derde zwart-bruin, met witte vlakjes. Zy worden meest overal, doch byzonder in de Provintiën van Gelderland en Overysfel, gevonden.

N. 8. tot 14. *Te faamen gekleefde verfchillende Keifteenen in een zandfteenige ftoffe.*

Wanneer het Zand, gelyk mede alle foorten van Kley en andere Aarde, door eene Steenmakende ftoffe doordrongen word, welke waarfchynelyk zynen oorfpronk ontleent van de allerfynfte stof-aarde met water vermengd, dan verhardt het zelve door den tyd, en befluit in zich die lichamen, welke zich by of in dezelve bevinden. Hier door ziet men dat groote aantal van Steen-vermenginge met vreemde lichamen, gelyk deze die wy hier vertoonen, en andere, waar van wy by de Verfteeningen nader geleegenheid hebben zullen te fpreken. Deze foorten van Steen-klompen zyn dus niet anders, dan een zogenoemde t'famengroeijing van zeer veele in kleuren verfchillende der voornoemde Keifteenen, waar van wy zoo even te vooren gefproken hebben, en die te gelyk met het verfteende, of liever verharde, zand zyn inge-

mus, quique interventu fabuli indurati, tanquam glutine, inter se coaluerunt. In Germania aliisque locis numerosissimæ inveniuntur: pulcerrimæ tamen sunt, quæ duritie Jaspidi pares ab Anglis *Pudding stones* vocantur. Hæ quippe ad hoc idem genus referendæ sunt; quum intuenti pateat, simili ratione, ut modo memoratæ, ex filiculis diversorum colorum concrevisse.

Num. 15. *Diversi coloris Siliculi ex massis lapideis modo descriptis separati.*

Siliculi, ex quibus massæ lapideæ modo memoratæ constant, multum inter se differunt. Quod ut ad oculum pateat, plures ejusmodi lapillos de suis massis abstractos, in arculis dispositos, heic exhibemus depictos. Magnitudine æque ac coloribus valde discrepant; rubri, purpurei, lutei, cærulei, virides, nigri, fusci dantur. Videntur autem & hi & quivis alii filices, tanto numero usquequaque dispersi, non esse, nisi abrupta majora vel minora fragmenta grandiorum saxorum montanorum, quæ plurimis multumque diversis causis forte decussa, dein per imbres, qui in nonnullis locis aquas terribili impetu de montibus præcipitant, perque torrentium fluviorum rapidissimum cursum provoluta, attritu rotundata ac lævigata, undique tandem per telluris superficiem dispersa sunt. Dum his scribendis occupor, Amicus quidam rudera ad me transmittit, quæ multis abhinc annis, quum ob recursum maris nostri solito majorem fundamenta Castellum Britonum in conspectum prodissent, ibidem inventa sunt. Hæc inter & fragmentum est pari ratione, ac priora num. 8. ad 14. ex ejusmodi filiculis compositum, in tantum nihilominus ab illis discrepans, quod lapilli cæmento calcario inter sese conglutinati sint. Quoniam vero minus attente contemplanti facile videri posset, id genus concrementa quoque naturæ deberi, consultum duxi ejus hoc loco mentionem adjicere.

Num. 16. 17. 18. & 19. *Lapides Ferrarii diversi.*

Hujus generis innumera species reperiuntur, quarum nonnullæ mollem tenuissimam materiem ochraceam continent, crusta itidem Ferri compote conclusam: quale exemplum sub num. 18. est videre. Color ut plurimum in luteo varius, inde a diluto ad obscurum usque & rubiginosum. Sæpe Petrifacta aut formæ impressæ alienorum corporum in hac specie glebarum observantur.

Num. 20. *Rupes vulgaris, cærulea, Quarzo albo tecta.*

Quæ proxime sequentem excipit, Tabula tota id genus lapidum iconibus destinata est plurimasque eorum varietates exhibet. Quapropter de illis dicere tantisper supersedebimus, dum ordo nos illuc duxerit.

ingekleefd. Zy worden in Duitſchland en elders overvloedig gevonden, doch geene zyn fraaijer dan die foort, welke in hardigheid den Jaspis evenaard; door de Engelschen *Pudding-stone* genoemd; en hier door my slechts aangehaald, om dat dezelve, gelyk deze, een inmengzel van verschillend gekleurde Keitjes heeft.

N. 15. *Vershillend gekleurde Keisteentjes, uit voorige Steen-klompen.*

De Keisteentjes, welke zich in de voorschreeve Steen-klompen bevinden, zyn zeer verscheiden; uit zodanige Steen-klompen nu zyn deze Keitjes, welke hier in eene Lade leggende vertoond worden. Derzelver grootte is zeer verschillende, gelyk hunne kleuren, die van sommige rood, paarsch, geel, blaauw, groen, zwart en bruin zyn. Wy merken dezelve, gelyk mede alle andere Keisteenen, die overal zoo verstrooid gevonden worden, niet anders aan, dan als afgebrokene stukken en stukjes van grooter brokken, welke door veele en verschillende toevallen van gebergten van hunne foorten afgescheurd, en wederom door regen-vlaagen, welke het water van de gebergten, op sommige plaatsen met een verschrikkelyke kracht, doet neder-stroomen, en door den snellen stroom van verscheide Rivieren mede gesleept, en rond of glad geschuurd, overal over 't aardryk verspreid zyn. Terwyl ik bezig ben met hier over te schryven, zendt my een Vriend eenige Oudheden, welke voor veele Jaaren by eene ongemeene laage vloed der Zee, waar door de grondslag van het zogenoemde Huis te Britten bloot lag, gevon-

den zyn. Onder dezelve bevindt zich een stuk van even zodanige t' samen-gekleefde Keitjes, zoo als wy hier voor by N. 8. tot 14. beschreeven hebben; met dit verschil echter, dat deze in Kalk zyn ingemengd, doch zonder een naauwkeurige beschouwing zoude men zeer licht dit stuk ook voor een werk en t' samengroeiing van de natuur aanzien, waarom wy 't zelve hier ter neder stellen.

N. 16. 17. 18. en 19. *Vershillende Tzerachtige Steenen.*

Van deze worden 'er oneindig veele foorten gevonden, waar van sommige, gelyk N. 18, een zagte en zeer fyne Okerachtige-stoffe bevatten, die in een tamelyk veel Yzerhoudende korst besloten legt, zoo als by 't aangewezen Num. te zien is. De kleur is doorgaans van licht-geel, naar het donker-bruin en roestachtige overhellende, en men vindt dikwils versteeningen, of indrukzelen en kentekens van versteeningen, by deze foort van Steenen.

N. 20. *Gemeene blaauwe Rotssteen, met witte Quartz bedekt.*

Vermits van deze foort van Steen, (welke hier door een misverstand verkeerd geplaatst is,) achter het volgende Tafereel, een geheel Tafereel met zeer veele veranderingen voorkomt; zullen wy de beschryving hier van uittellen.

Num. 21. *Siliculi impressa stellula insignes.*

Id genus impressiones frequentissime reperiuntur; at sæpius etiam petrificata illa corpuscula, stellata, quibus istæ impressiones debentur. Nimirum Encrini sunt marini, Plant-animalium petrifactorum genus, quorum de cauda abrupti articuli ea sunt forma, ut hujusmodi vestigia relinquant. Ejus autem generis cum maxime tres quatuorve species notæ sunt. Cauda vel potius pedunculus, quo mirificum hoc animal, plantæ similitudinem habens, sustinetur, in plerisque speciebus ex orbiculatis componitur articulis, diversæ longitudinis, qui utraque facie stellulam hujusmodi monstrant, foraminulo rotundo centrali perviam. Isti articuli, quorum magnus sæpe numerus in lapidibus congestus invenitur, *Trochita* & *Entrochita simplices*, vel *columnares*, appellari solent, prout ex uno vel pluribus ejusmodi articulis inter se etiamnum coherentibus constant. Colore admodum variant, multisque in locis occurrunt.

Num. 22. *Lapis rotundus, dissectio fructui similis.*

Nonnulli dubitant, utrum hæc petrificati species, quæ raro invenitur, Fructus in lapidem versus haberi debeat, an vero Corallium maximum, stellatum, petrifacatum, quod intus stellæ formam, foris massam modo convexam ostendit. Color est obscure virescens, sordidus. Locus natalis ignotus.

TABULA CENTESIMA ET QUARTA.

Aetitarum variae Species.

Quotquot hac Tabula exhibentur lapides, *Aetita* vel *Geodis* nomine veniunt. Veteres Scriptores permulta de illis commenta in medium protulerunt: nimirum in nidis juniorum Aquilarum inveniri, partum foeminarum promovere & similia. Interim Ferrarii duntaxat lapides sunt, intus cavi, crusta dura, Ferri compote, cavitatem concludente. Cavum istud plerumque unum pluresve lapillos continet; unde concussi sonitum edunt; uti sub lit. A. A. A. confractum, una cum suis lapillis, conspiciendum damus. Quandoque tamen occurrunt, qui cærulescente aqua repleti sunt; alii rursus, qui terrestrem pulverem continent, quibusque eam ob causam nomen *Geodis* impositum est. Sub lit. B. diffractus habetur, cujus cavum grandior lapillus occupat. Sub lit. C. alius, cui Cornu Ammonis accrevit. Color ut plurimum est flavescens, alias & obscure fuscus. In Germania frequentes occurrunt.

N. 21. *Keisteentje, met het indruksel van een rond Starretje.*

Deze soort van indrukselen worden zeer veel gevonden, maar nog meer de versteende ronde lichaamtes, welke deze afdrukzels veroorzaken en nalaaten. Dezelve zijn niet anders dan afgebroken leedjes der staart van een versteend Plantdier, 't welk bekend is onder de benoeming van Zee-Lely, (*Encrini Marini*), en waar van thans reeds drie à vier soorten bekend zijn. De staart of steel, waar op het lichaam van dit wonderbaare en Plantgelykende-dier geplaatst is, verdeelt zich by de meeste in ronde leedjes, van verschillende lengte, die ter wederzyden de figuur vertoonen van zodanig een Starretje, in de midden met een klein rond gaatje doorboord zynde. Deze steenen leedjes, die ook dikwils in meenigte byeen in Steenen gevonden worden, draagen op zich zelven den naam van *Trochita* en *Entrochita*; *Radersteentjes* of *Colomachtige-Radersteentjes*, na dat zy uit een, drie, vier of meer van de voorschreeve leedjes noch op elkander vast zijn. De kleur is zeer verschillende, en zy worden op veele plaatfen gevonden.

N. 22. *Ronde en naar een opengesneden Vrucht gelykende Steen.*

Het is by sommigen twyfelachtig, of deze versteeningen, welke zelden voorkomen, een versteende Vrucht, dan of

zy een versteend Starachtig Zee-Koraal is; 't geen zich inwendig star-vormig, en uitwendig als een ronde klomp vertoont; de kleur is vuil donker-groenachtig. De plaats, waar zy vallen, is my onbekend.

HONDERT EN VIERDE TAFEREEL.

Verskillende soorten van Adelaar, of zogenoemde Arënd-steenen.

Alle deze Steenen worden genoemd *Aetites* of *Geodes*. De oude Schryveren hebben oneindige beuzelingen van dezelve te boek gesteld; by voorbeeld, dat zy in de nesten by de jonge Arenden gevonden wierden; dat zy de Verlossing der Vrouwen bevorderden, en zoo verder. Het zijn niet anders dan Yzerachtige-steenen, welke van binnen hol of door een Yzerachtige-korst omgroeid zijn. Binnen in deze holligheid zijn doorgaans een of meer kleine Steentjes beslooten, waar door zy, geschudt wordende, een rammelend geluit veroorzaaken, gelyk een doorgeslagene met zyne inhoudende Steentjes by de Letters A. A. A. te zien is. Doch somwylen vindt men 'er die vol zijn van een blaauwachtig water, en ook weer andere die met aardachtige stoffe gevuld zijn; deze laatste draagen den naam van *Geodes*. By Letter B. vertoont zich ook een opengeslagene, die een groote Steen in zich heeft. En by C. een waar aan een Ammons-Hoorn is vastgegroeid. De kleur is meest geelachtig en ook donker-bruin. In Duitschland worden zy zeer veel gevonden.

TABULA CENTESIMA ET QUINTA.

Silices causis fortuitis diversimode figurati.

Inter multiplicia corpora, quæ ad Regnum Lapidum vel rerum subterraneorum pertinent, vix alia magis pervulgata sunt, quam id genus Silices. Occurrunt fere ubique locorum, in fundo fluminum, ad litora maris, etiam super tellure dispersi. Tametsi vero innumerae sunt istorum lapillorum varietates, perpauca tamen apud Lithographos de illis annotata habentur. Quo factum esse videtur, ut Historiæ Naturalis Cultores de origine, incremento ac loco natali eorum in multifarias opiniones ac conjecturas inciderint. Colore admodum variant: videas pallide rufos, purpurascetes, obscure griseos, caruleos; plerique tamen ex subgriseo carulefcunt, omnesque albis veluti venis interstinguuntur. Hæ venæ nonnisi albo illo vulgari Quarzo constant, quod creberrime, Minerarum comes, matricem quasi substernit, in qua Metalla generantur. Reliqua istorum Silicum materies naturæ saxæ est: quod lapidum genus lingua Teutonica *Felsstein* vocatur, atque per universam Germaniam, aliisque in locis, incredibili quantitate invenitur. Plurimi montes ex eodem constructi sunt. Variis casibus sæpissime evenit, ut fragmenta de illis abruptantur, quæ, cum de montibus præcipitantur, in minores massulas diffiliunt. Aqua perpetuo de jugis montium defluens minora hæc fragmenta in fluvios provolvitur, quorum celerior cursus ea attritu rotundat ac lævigat. Quum vero Saxi, quam Quarzi albi venarum, mollior natura sit, illud per attritum plus materiæ deperdere necessum est, eoque fit, ut hujus venæ constanter, in medio lapidis, altius promineant, quin & sæpius ad extremitates Saxum duritiæ suæ veluti tueantur, ne plane deteratur.

TABULA CENTESIMA ET SEXTA.

Conchylia marina ex montibus AVENIONENSIBUS effossâ.

Postquam longe maximam partem diversarum classium, hisque subordinatorum generum ac specierum, quæ singula rerum naturalium Regna complectuntur, pertractavimus, colophonem Operi huic imposituri tandem transimus ad mirabilia illa corpora, quæ monumenta Naturæ jure meritoque appellari posse videntur. Corpora nimirum ex tellure eruta, tam in lapidem conversâ, quam nativa sua materie & textura etiamnum prædita, sed indefinito annorum numero in terræ visceribus conservata, Conchylia marina, Pisces, alia Animalia, Plantas plantarumque partes, quorum sive conformationem spectes, seu aliunde cognitæ, quas a natura habent,

HONDERT EN VYFDE TAFEREEL.

Keissteentjes van eene toevallige gedaante.

Onder de menigvuldige lichaamen, welke tot het Steenryk of Uitgedolvene stoffen behooren, zyn weinig gemeener, dan deze soort. Men vindt die genoegzaam overal verspreidt, en zoo wel op de gronden der Rivieren en aan de Zee-stranden, als over 't Aardryk. Hoe menigvuldig nu deze kleine Steen-soorten ook mogen wezen, echter vindt men by de Steen-beschryvers zeer weinig van dezelve angetekent, 't geen dus gelegenheid gegeven heeft tot verscheide gevoelens en gissingen, onder de Liefhebbers der natuurlyke zaken, omtrent de groeiing en geboorte-plaats dezer Steentjes. De kleur derzelve is zeer verschildende, als zynde slaauwrosch, paarschachtig, donker-grys en blaauw, doch de meesten zyn grysachtig-blaauw, en alle zyn zy met witte aders als doorgroeid. Deze aders zyn niet anders, dan die gemeene witte Quartz, welke zich zoo veel by de Mineraalen, en dikwils als een moederstof, waar in de Metaalen gebooren worden, vinden laat. De verdere stoffe dezer Steentjes is alleen een Rotssteen-soort, welke de Duitschers *Felsstein* noemen. Door geheel Duitschland, gelyk ook elders, wordt deze soort van Steen in onbegrypelyke menigte gevonden, 't meeste Gebergte bestaat uit deze Steen-soort; door verschildende

toevallen breeken daar geduurig stukken van af, die zich in het nederrollen vermorielen. Het water, 't geen geduurig van het Gebergte aftroomd, brengt deze afgebroken stukken in de Rivieren, welker snelle loop die rond en glad schuurt, en de Rotssteen, van een weeker natuur, dan de witte Quartz-aders zynde, wordt meerder uitgesleeten; waar door zich de laatste, altoos in het midden der Steen, verheevener vertoont, en aan de einde dezer Steentjes, de Rotssteen zelfs, dikwils tot een beschutzel verstrekt, om niet geheel af te flyten.

HONDERT EN SESDE TAFEREEL.

Uit het Gebergte van AVIGNON gegravene Zee-Hoorns, Schulpen, enz.

Van het grootste getal der verschildende Hoofd-benden en onderhoorige geslachten en soorten, in de verscheide Ryken der Natuure voorkomende schepzelen, gesproken hebbende, gaan wy nu ten besluite van dit Werk over tot die verwondrens-waardige wezens, welke wy met recht Ouderdommen der Natuure noemen kunnen. Deze uit het Aardryk gegrave lichaamen, het zy in Steen verandert, of anders in haar natuurlyke gestalte, na verloop van een onbegrypelyk getal van jaren, bewaarde Zee-schulpen, Viscchen, andere Dieren,

habent, proprietates, certo asseverare licet, casu fortuito in terræ interiora devenisse, nequaquam ibidem nata esse. Hæc, inquam, corpora cum maxime producemus in hoc Naturæ quasi Theatro ob oculos ponenda.

Ratio ac scopus hujus Operis non permittit, ut de amplissima hac materie prolixè agamus, aut magno verborum apparatu multas ac discrepantes illas opiniones sub examen revocemus, quibus Auctores explicare conati sunt, quomodo hæc corpora, tum in tractus terræ planos, tum in montes, & sæpe quidem in loca a mari remotissima, fuerint delata. Itaque unicum modo commentum hoc loco refutare conabimur, quod, tametsi omni veritatis specie destitutum a peritis rerum naturalium Indagatoribus plane rejiciatur, nihilominus, quod mireris, non pauci hodie etiamnum amplecti & fovere non addubitant. Illos nimirum volo, qui opinantur, vires seminales corporum quorumvis naturalium per universam tellurem diffusas esse, & ubique locorum majore minorive perfectione sese exserere, prout materiem matricemque naturæ suæ magis minusve convenientem. Unde consequitur, ut cum, exempli gratia, semina quædam Conchyliorum, quibus marinæ duntaxat aquæ, tanquam proprium elementum, quadrare possunt, in gremium telluris inciderint, suas nihilominus ibidem species producant, sed imperfectas ob loci materiæque præsentis ineptitudinem, neque adeo vivis animantibus, quemadmodum in mari evenit, instructas; pari ratione, ut plantæ in solo sibi minus appropriato fatæ, aut plantatæ, germinare quidem, sed sui generis perfectionem non attingere solent. Monstruosum hoc commentum non modo falsissimum esse, sed ab ipsarum etiam rerum natura alienissimum, vel ex eo quam plenissime demonstratur, quod certissima experimentorum fide inter omnes hodie constet, animantia, quæ in testis conchyliorum habitant, ipsamet sibi artificiosas admirabilesque istas domunculas fabrefacere; quin & easdem, pro crescente corporis sui mole, subinde ampliôres reddere. Nonne hinc elucescit, animal, quod suam sibi concham format, & ipsum vivere? Quis vero non obstupesceret, si, quod nunquam evenit neque deinceps eveniet, viventes aliquando Cochleas marinas, Ostrea, Pisces marinos ac fluviatiles, in terræ gremio & montium visceribus inveniremus? Bufo vivus, intra meditullium Saxi repertus, de quo monumenta Academiæ Suecicæ mentionem faciunt, hoc loco, tanquam exemplum in contrarium, proferri, mea quidem opinione, neutiquam potest; modo quis accurate, quæ de eo memorantur, perlegerit.

Quod vero attinet ad alteram illam hypothesin, quæ dudum explosa ac oblivioni tradita hisce temporibus denuo in lucem protrahitur; quasi Conchylia ista marina, Pisces aliaque corpora petrifacæ Naturæ lusus essent, similique modo, ac aliæ quæcunque lapidum species, intra telluris viscera nascerentur; illa, inquam, toties tamque strenue refutata est, ut nos cum maxime morari non debeat.

Ut igitur commentis hisce, quæ merito reprobantur, nostram denique super ista materie sententiam subjungamus, fatemur equidem maxime nobis credibile videri, pleraque id genus corpora petrifacæ ad terribilem Diluvii universalis catastrophæ esse referenda. Absit vero, ut negemus, potuisse etiam seriores perturbationes, inde a pluribus sæculis in orbe nostro concitatas,

ren, Planten of Plant-deelen, en van welke men, zoo wegens haare gedaante als bekende natuurlyke eigenschappen, bewust en verzekerd is, dat zy door een byzonder toeval in het binnenste der Aarde gebracht, en daar geenszins in gebooren zyn; deze zullen thans tot voorwerpen verstreken, welke wy in dit Natuur-toneel vertoonen.

Het bestek van dit Werk laat niet toe, om ons zelve breedvoerig over deze ryke stoffe uit te laten, en dus te treden in een wydloopig onderzoek van alle de verschillende gedachten, hoe en op welk eene wyze deze lichamen, zoo in den vlakken grond van het Aardryk, als in het Gebergte, en dikwils op zulke onbegrypelyke afftanden van de Zee afgeleegen, gebracht zyn. Wy zullen hier dan alleen eene meening te keer gaan, die, hoe baarblykelyk zy zich zelve by alle Kenneren der natuurlyke wezens wederlegt, echter, en 't geen te verwonderen is, zelfs in deze dagen by veelen nog aangenomen en gekoesterd wordt. Zy dan, die 't even aangevoerde begunstigen, zyn van gevoelen, dat de zadelyke eigenschappen van alle de natuurlyke lichamen, door geheel het Aardryk verspreidt zyn, en dat deze, naar maate dat zy in een min- of meerder met haare natuur overeenkomende plaats gevallen zyn, ook minder of geheel volmaakt zyn voortgekomen. Dus zyn, by voorbeeld, eenige Zaden der Schulp-Visfchen, naar hun denkbeeld, in den grond van het Aardryk gevallen, daar zy eigentlyk in de Zee als hun rechte element behoorden; deze nu, als niet in haar rechte element geplaatst zynde, zyn echter ook voortgegroeid, (gelyk Gewassen die in geënen met haare natuur overeenkomenden grond gezaaid of geplant zynde, nochtans, doch gebrekig, voortkomen) maar niet in die volmaaktheid, noch met levendige Schepzelen, gelyk de Zee hen voortbrengt.

Om de zwakheid niet alleen, maar zelfs de onmogelykheid van dit wanschapen denkbeeld volleedigh aan te toonen, behoeft men alleenlyk te weten, 't geen thans, als een alom bekende en door proeven bevestigde waarheid, wordt aangenomen, dat de bewoonders der Zee-schulpen, de Dieren zelfs, bouwmeesters van hunne fraaije en dikwils zoo verwonderenswaardige huizen zyn; dat zy die, naar maate dat hun lichaam groeid, van tyd tot tyd ook zoo veel grooter maken: hier uit blykt immers, dat het Dier, 't welk zyn schulp formeert, moet geleefd hebben? en hoe vreemd zou het ons voorkomen, daar zulks nog nooit gevonden is, of gevonden zal worden, by aldien wy levendige Zee-Slakken, Oesters, Zee- en Rivier-visfchen in den grond van het Aardryk en 't Gebergte vonden? De levendige Padde, welke men in 't midden van een Steenrots gevonden heeft, en waar van de Zweedische Academische Gedenkschriften melding doen, zal hier als geene wezendlyke tegenwerping, zoo wy vrouwen, in aanmerkinge komen, vooral by dezulken, welke de Verhandeling daar van gelezen hebben.

Het gevoelen, 't welk nu ook wederom uit deszelfs oude schuilhoek, waar het lang verschooven lag, voor den dag gebracht word, namentlyk, dat deze versteende Zee-schulpen, Visfchen en andere Lichamen, speelingen der Natuure zouden zyn, en dat die, even als alle andere Steen-soorten, in den grond van het Aardryk zouden groeijen, is insgelyks reeds te veel en menigvuldig wederlegt, dan dat wy ons daar mede zouden ophouden.

Om dan, in tegenstelling van deze met recht verwerpelyke gevoelens, iets van onze eigene desagaande te zeggen, zoo bekennen wy ten vollen over te hellen naar die gedachte, welke deze in Steen veranderde Lichamen, voor het grootste

tatas, quæ hõnnunquam mare in terram, hancque in mare veluti transformarunt, suam eo symbolam conferre. Argumenta, quæ pro hac sententia militant, cum plus satis a diversis auctõribus exposita sint, non est, cur multis repetamus: adeo fane evidentia sunt, ut omnem videantur dubitationem eximere, & si quis ea absque partium studio attente considerat, is facile detegit, quæcunque contra obijciuntur, nullius esse momenti; maxime postquam innotescere cœpit, omnia illa petrificata aut effossa Conchylia, quorum species nativæ olim ignotæ fuërant, paulatim e locis suis natalibus in lucem proferri. De Cornubus Ammonis hodie constat, *J. Plancum* ea, quanquam minutissima, in sabulo litoris marini jamjam detexisse. Nuperrime etiam *Conchæ Anomiæ* dictæ in oris maritimis Galliæ inventæ sunt. Tametsi vero, quantum scio, ad hoc usque tempus Ammonis Cornua majora, aut diversæ eorum species, prout in terræ visceribus numerosæ inveniuntur, nondum in statu suo naturali ex mari protractæ sunt; ex eo nihilominus, quod tantus aliarum specierum, imo & generum numerus jam detectus sit, manifeste sequitur certam affulgere spem, fore ut illa quoque demum detegantur. Insuper Conchyliorum aliorumque animantium marinorum non paucæ species profundissime sub aquis commorantur, ideoque raro ad nos perveniunt. Nonne hinc credibile est, permultas earum & forte integra genera nos etiamnum latere. Et quis indicaverit, quot & quam mirabilia corpora marina, nunquam a nobis conspecta, in ignotis oris maritimis adhuc delitescant? Nemo certe ausit asserere, omnes & singulas species, quas oræ nobis cognitæ alunt, jamjam esse detectas. Quocirca nihil agunt, qui momentosa illa, si Diis placet, objectione uti pergunt, quod plurima occurrant petrificata, quorum naturales archetypi nondum sint detecti. Superest tamen, quam nonnulli adhuc movent, difficultas hæc: quo nimirum modo omnia ista marina Conchylia &c. in montes, unde effossa sunt, devenerint? Ut nodum hunc breviter solvamus, repetere juvat, quæ modo supra memoravimus, nos videlicet illorum amplecti sententiam, qui corpora ista tanquam monumenta & reliquias summa admiratione dignas Diluvii universalis considerant. Aquis universam telluris superficiem inundantibus plerique montes quoque obtecti esse debebant, nec nisi cacumina altissimorum sicca prominere. Cui quidem opinioni illud etiam haud parum favet, quod observationibus constet, in apicibus celsissimorum montium nunquam reperiri petrificata, & vel rarissime in fastigiis minus altorum. Extantes igitur illi montium apices totidem tunc temporis insulæ erant varia altitudine & latitudine in summis aquis extensæ; quemadmodum hodieque, quotquot habentur insulæ, aquis circumdata, non esse videntur, nisi montes in fundo aquarum radicati, quorum culmina plus, minus lata de maris superficie sese efferunt, ut solum habitabile exhibeant. *D. Buache* jam ante quadragesimum quintum hujus seculi annum hanc rem elegante mappa evulgata plenissime demonstravit, quæ uti aliis præterea usibus inservit, ita potissimum, exploratis Oceani profunditatibus, fundum ejus adumbrat ostenditque hunc, etsi aquis obtectus sit, suos tamen & montes & valles & planities haud minus, quam terram continentem, habere. Montes isti, sive in totum, seu ex parte aquis immerfi, pro more quorumvis saxosorum maris littorum, sedem præcipuam Conchyliis aliisque Piscibus dare poterant; ut quod animantium genus utplurimum ejusmodi loca amat. Accessit deinde perpetuus aquarum

ste gedeelte, aan de verschrikkelyke omwenteling eener Algemeene Sundvloed toefchryft. Wy stellen echter ook niet onmogelyk, dat latere veranderingen, die deze Aardbol zedert veele Eeuwen ondergaan heeft, die Land in Zee, en Zee in Land, herschappen hebben, ook 't haare daar toe zullen hebben bygebragt. De gegronde bewysredenen voor deze gedachten zyn reeds zoo dikwils voorgedragen, dat wy dezelve niet meer behoeven te herhaalen, en zo zigtbaar, dat 'er myns bedunkens geene twyfeling overblyft. Alle tegenwerpingen, welke men hier op mag inbrengen, verliezen haare kracht, by eene onpartydige beschouwing, en voornamentlyk, nu men begint te zien, dat al langzamerhand, al die vreemde versteende of uitgegraven Zee-hoorns, Schulpen, enz. die voorheen in de Natuur niet bekend waren, ontdekt worden. De Ammons-Hoorns, is bekend, dat, hoewel zeer klein, door *J. Plancus*, in het zand der Zee-strand reeds ontdekt zyn; gelyk nu nog niet lang geleeden de ongenoemde Schulp, (*C. Anomiæ*), op de Fransche Kusten gevonden is. En alhoewel men tot nog toe, voor zoo ver my bekend is, geene groote natuurlyke Ammons-Hoorns, en in verscheidenheid van soorten, zoo als wy die versteend of in den grond vinden, in de Zee gevonden heeft, zoo toont het ontdekken van zoo veele andere reeds gevondene soorten niet alleen, maar geslachten, genoegzaam aan, dat 'er overvloedige waarfchynlykheid genoeg is, dat men die met 'er tyd ook wel ontdekken zal. Zeer veele, ten minsten verscheide Schulp-visfchen en andere Dieren houden zich zeer diep in Zee op, waar door zy zeldzaam tot ons komen; en wie weet hoe veele soorten, zoo niet geslachten, aan ons daar door nog geheel onbekend zyn. Wie kan ons ook zeggen wat vreemde Zee-lichamen de onbekende Zee-kusten voor ons oog nog verborgen houden? en wie zou durven zeggen,

Tome IV.

dat alle de soorten die op bekende Zee-stranden vallen, reeds bekend zyn? Zoo dat de gewaande gewichtige tegenwerping, dat men zeer veele versteeningen vindt die niet bekend zyn, niet veel zeggen wil. Nog blyft 'er by sommigen eene zwarigheid over, op welk eene wyze alle deze Zee-schulpen, enz. in het Gebergte, daar zy uitgegraaven worden, gekomen zyn? Om dit beknopt te verklaaren, zullen wy ons weder begeven tot het geene wy reeds hier boven gezegd hebben, namentlyk, dat wy het gevoelen aankleeven, 't geen deze lichamen voor verwonderende overblyfzelen der algemeene Zondvloed doen achten. Het Aardryk door het Water geheel overstroemd zynde, volgde hier uit, dat de meeste Bergen hier door overdekt wierden, daar in tegendeel alleen de toppen der hoogste Bergen droog bleeven. Dit gevoelen wordt ook begunftigd, doordien op de toppen der hoogste Bergen, volgens verscheide berichten, geene versteeningen, en zelfs maar zeer zeldzaam, op de kruin der lager Bergen te vinden zyn. Deze hoogste en breede toppen der Bergen zyn dus ter dier tyd niet anders geweest, dan zoo veele Eilanden, gelyk alle Eilanden, thans door het water bespoeld wordende, voor niet anders te achten zyn, dan voor onder water leggende Bergen, welke zich met hunne breede kruinen zoo verre boven de Zee verheffen, dat zy Land genoemd worden. De Heer *Buache* heeft dit stuk reeds voor den Jaare 1745. door eene zeer fraaije Kaart, tot nog andere oogmerken dienende, ten vollen bewezen, toonende den grond in plaatze van de oppervlakte der Zee, en dus door behoortlyke peillinge der dieptens en afmeetinge, aanwyzende dat dezelve, schoon door den Oceaan bedekt, ook zyne Valleyen, Vlakten en Bergen heeft. Deze Bergen, die, het zy geheel of ten deelen, door het water bedekt waren, strekten, gelyk altoos alle klippige Zee-stranden, ten voor-

I i

rum fluxus ac omnifaria agitatio, qua corpora illa intra emollitum solum altius insinuari, aut limo de apicibus & obliquis lateribus montium submarinorum detrimento tandem obrui ac veluti sepeliri necessum fuit. In his vero latibulis recondita aut naturam suam retinuerunt, aut diuturnitate temporis aptæque materiæ penetratione demum in lapideam duritiem abierunt. Exotica autem illa petrificata, tum Vegetabilia, tum Conchylia aliaque animalia, quæ, cum in aliis mundi partibus, Asia, Africa, America, locis longissime remotis nascantur, in nostra tamen Europa, uti in Germania & alibi, effodiuntur, invictò sane documento ostendunt, stupendam orbi terraqueo perturbationem olim illatam fuisse, cujus ratio probabilis vix aliunde, nisi ex Diluvio universali, depromi queat.

Quæ hac Tabula depicta sistuntur, Conchylia fossilia nequaquam vere petrificata sunt, solo, unde eruta fuerunt, procul dubio ad hanc mutationem inducendam parum idoneo, sed pleraque tantum *calcariam* naturam monstrant, tanquam si in sabulo, quo sepulta jacuerunt, calcinata forent. Forma sua duntaxat conservata, duritiem coloresque nativos exuerunt. Quod autem summopere mireris, pleraque omnia, etsi ex montibus Avenionensibus effossa sunt, specierum cognitarum, quas Asia & America profert, characteres ostendunt. Plane similia eodem modo effodiuntur in *Helvetia* atque in *Campania* ad oppidum dictum *Victoriacum Francicum* & *Courtagnon*. Colore sunt ex albo in cinereo griseum & dilute flavescentem vergente. En! denominationes generum naturalium, ad quæ pertinent.

- Num. 1. ad 11. Stromborum diversæ species, inde *Strombites* dictæ.
- Num. 12. 13. Duæ Cochleæ globosæ, perraræ, *Globosites* vocandæ.
- Num. 14. ad 26. Diversa Buccina: *Buccinites*.
- Num. 27. Cassis minuta, itidem valde rara.
- Num. 28. ad 31. Neritæ: *Neritites*.
- Num. 32. ad 35. Cylindri: *Cylindrites*.
- Num. 35.* Murex: *Muricites*.
- Num. 36. Concha plerumque inter cordiformes relata: hinc *Bucardites*.
- Num. 37. ad 50. Ejusdem generis sunt; quanquam a nonnullis ad Chamas referuntur tumque *Chamites* audiunt.
- Num. 51. 52. Arca Noachi vel Concha rhomboidalis.
- Num. 53. ad 56. Ostreorum species: *Ostracites*.
- Num. 57. 58. Arcæ Noachi spuræ.
- Num. 59. ad 66. Chamæ: *Chamites*.
- Num. 67. ad 69. Frutices Corallini, qui nobis Fungi marini vocantur.
- Num. 70. 71. Congeries minutissimorum ejusmodi Conchyliorum fossilium, in duabus arculis.

voornaamsten verblyf der Schulpen en andere Viscchen, waar van de meeste zodanige plaatzen beminnen; de gedurige verschillende beweging en loop van het water, woelde deze lichamen in den grond in, of dezelve wierden door de afspoelingen, welke de toppen of schuintens dezer onder water staande Bergen natuurlyk ondergaan moesten, geheel overdekt en begraven; waarna zy, door de langdurigheid van tyd en de daar toe bekwame natuur der grondstoffen, door welke zy bedekt waren, zyn versteend geworden of onveranderd gebleven. De vreemde versteeningen, als van Planten, Schulp-vischen en andere Dieren, die in vreemde Waereld-deelen, als in Asia, Africa en elders onversteend gebooren zyn, en echter in Europa, gelyk in Duitschland enz. versteend gevonden worden, strekken tot een onweder-spreekelyk bewys dier schrikkelijke verwoestinge en ommekeer van zaken, welke op geene andere wyze, dan deze, begrepen of verklaard kan worden.

Deze uit den grond gegravene hier verbeelde Zee-Hoorns en Schulpen, zyn eigentlyk niet versteend, zekerlyk door gebrek aan een daar toe bekwamen grond, uit welken zy gegraven zyn, maar meest alle verkalkt, en in het zand, waar in zy gevonden worden, als gecalcineerd. Zy hebben alleen haare gedaanten behouden, en haare voorige hardheid en kleuren verlooren. Het verwonderbare in dezelve is, dat deze meest alle Afiatische en Americaansche bekende foorten zyn, en echter zyn deze uit het Gebergte van Avignon gegraven. Even dezelfde vallen of worden in den zelfden

staat gevonden in *Champagne*, te *Courtagnon*, *Vexin François*, en in *Zwitserland*. De kleur derzelve is van het wit tot het aschgrauw, en licht-geelachtige overhellende: en zie hier de benoeming der Natuurlyke Geslachten, waar toe dezelve behooren.

N. 1. tot 11. Verschiende foorten van Penne-Hoorns, genoemd *Strombites*.

N. 12. 13. Twee Vyg-Hoorns, deze zyn zeer zeldzaam, genoemd *Globosites*.

N. 14. tot 26. Verscheide Trompet-Hoorns, *Buccinites*.

N. 27. Een klein Kasketje, deze zyn mede zeer raar.

N. 28. tot 31. Halvemaan Slakjes: *Neritites*.

N. 32. tot 35. Dadels of Rollen: *Cylindrites*.

N. 35.* Rotshoortje: *Muricites*.

N. 36. Deze word door veele onder de Hartformige Schulpen gebracht, en dus *Bucardites*.

N. 37. tot 50. Insgelyks deze, hoewel ook sommige die tot de Gapers t'huis brengen; in welk laatste geval zy voor *Chamites* bekend staan.

N. 51. 52. Noachs Ark.

N. 53. tot 56. Oester-foorten, Rotsdoubletten; *Ostracites*.

N. 57. 58. Bafterd Noachs Ark.

N. 59. tot 66. Gapers-Schulpen: *Chamites*.

N. 67. tot 69. Zyn Koraal-gewasjes, welke wy Zee-Fungus noemen.

N. 70. 71. Verbeelden twee Laden met zeer kleine dergelyke, als de voorige, uitgegravene Hoorntjes en Schulpjes.

TABULA CENTESIMA ET SEPTIMA.

Conchylia marina &c. petrificata, maximam partem in Germania de terra eruta.

Plurima, quæ hac Tabula exhibentur, reapse in totum petrificata sunt, eoque a prioribus magnopere discrepant.

Num. 1. 2. 3. Diversæ Stromborum species, quarum prior lapidea sua matrice etiamnum conclusa est. Num. 3. nucleus est, cui Strombus pro modulo fuit, qui materiæ intus contentæ, cum in lapidem abiret, suam formam impressit; quod Petrifactorum genus idcirco nomen *Nuclei* accepit.

Num. 4. Nucleus Limacis vel Cochleæ fluviatilis.

Num. 5. Testa Cochleæ petrificata, fossilis.

Num. 6. ad 13. Cornua Ammonis varia. Hujus quidem generis, ultra quam dici possit, plurimæ ac diversissimæ inveniuntur species in telluris gremio. Prout externis dotibus inter se discrepant, ita diversimode cognominantur, uti lævia, spinosa, fulcis latis, furcatis, &c. Inter Conchylia petrificata vix aliud genus est, cujus nativa exempla minus innotescant; tametsi fossilia numero incredibili reperiantur. *Planus* tamen, ut supra indicavimus, minimas quasdam species in sabulo litoris *Ariminensis* invenit: unde spes est fore, ut aliquando plenius in lucem protrahantur.

Num. 14. Testa ostrei petrificata, prægrandis, utraque facie depicta.

Num. 15. ad 24. Chamarum, Ostreorum aliarumque specierum testæ in lapidem versæ.

Num. 25. Fragmentum lapidis, in quo variæ conchæ defixæ sunt.

Num. 26. & 27. Glossopetræ variæ, quæ male serpentum linguæ olim dictæ, non sunt nisi dentes Canis Carchariæ. Insula *Melita* maximas ejus generis species exhibet.

Num. 28. ad 30. Cancri petrificati, qui in Indiis Orientalibus, ad oram Zeylanensem & Coromandel effodiuntur.

Num. 31. Pars Cornu Cervini, quod in Germania de tellure erutum est. Nomen TIBERIUS ei insculptum cernitur. Nimirum Principibus in more positum est, ut cum venatione se delectant, quandoque feram a se captam nomine suo insigniant iterumque liberam dimittant: cujusmodi Accipitres aliæque feræ non raro venatu captæ sunt, notas aut nomina a pluribus retro annis sibi inscripta monstrantes. Nolim tamen pro certo asseverare, huic Cornui Cervino nomen istud jussu Romani Imperatoris TIBERII insculptum esse, atque adeo hoc monumentum inde ab antiquissimis temporibus nati SERVATORIS repetere. E contra turpis lucri cupido, quæ nunquam non imperitis & male credulis hominibus fucum facere studet, uti quemque cautum esse jubet, ita nobis quoque non suadet quidquam decernere, sed potius cujuslibet contemplatoris judicio totam hanc rem committere.

Num. 32. Corallium petrificatum, vel Fungus marinus, quorum permulti in monte Randio Helvetiæ inveniuntur.

Num. 33.

HONDERT EN SEVENDE TAFEREEL.

In Steen veranderde Zee-Hoorns, Schulpen enz. meest in Duitschland in den grond gevonden.

DE meeste voorwerpen van dit Tafereel zyn met 'er daad geheel in Steen veranderd, waar door zy in dezen opzicht met de voorgaande merkelyk verschillen.

N. 1. 2. 3. Zyn verscheide Penne-Hoorns, waar van N. 1. in deszelfs Moeder-steen nog beslooten is. N. 3. heeft de Penne-Hoorn tot een Vorm gedient; zynde dit een inwendig afdrukzel of versteening: en in zulk een geval verkrygen deze versteeningen de benoeming van *Nuclei*.

N. 4. Inwendig afdrukzel eener Land- of Rivier-Slak.

N. 5. Uitgegraven versteende Slak-Hoorn.

N. 6. tot 13. Verschillende Ammons-Hoorns. Van deze worden onbegrypelyk veele en onderscheide soorten in den grond gevonden. Deze by N. 12. en 13. zyn met Marcafiet begroeid. Zy verkrygen bygevoegde benamingen naar de eigenschappen die zy hebben, als glad, met breede plooijen, met vorkachtige-plooijen, gedoornd enz. Het zyn deze versteeningen, welke in de Natuur nog minst bekend zyn, schoon zy in ongelooflyke menigte versteend gevonden worden. *Planus* heeft 'er echter, gelyk wy reeds gezegd hebben, zeer kleine in 't strand-zand van *Rimini* gevonden; zoo dat zy t' eeniger tyd nog wel eens ontdekt zullen worden.

N. 14. Zeer groote versteende Oester-Schulp, in- en uitwendig te zien.

N. 15. tot 24. Verschillende versteende zoo Gaper-, als Oester- en andere soorten van Schulpen.

N. 25. Een stuk Steen, waarin verscheide Schulpen nog vast zitten.

N. 26. 27. Versteende zogenoemde Slang-Tongen, doch eigentlyke Tandén van de Zee-Haay. De grootste worden op het Eiland *Malta* gevonden.

N. 28. tot 30. Zyn in Steen veranderde Zee-Krabben, welke in Oost-Indiën, op de Kust van Ceilon en Coromandel, uitgegraven worden.

N. 31. Is het gedeelte van een Herts-Hoorn, 't geen in Duitschland uit den grond gegraven is. Men ziet 'er den naam van TIBERIUS op gegraveerd; voortkomende van eene gewoonte, welke de Vorsten, zich op de Jacht verlustigende, hebben, namentlyk dat zy een stuk Wildt vangende, met hunnen naam merkten, en 't zelve dan weder vry latende. Dus heeft men dikwils Reigers en andere Dieren gevangen, die merktekens van verscheide Jaren en Namen droegen. Wy willen ons zelve hier niet in de bresch stellen, of de op dezen Harts-Hoorn gegraveerde naam wezendlyk door den Roomschen Keizer TIBERIUS daar op zoude gesteld zyn; 't geen dit stuk tot een Oudheid van voor of kort na de geboorte van CHRISTUS zoude brengen. In het tegendeel, de baatzucht, altoos toeleggende om onkundige of licht-geloovige menschen te misleiden, en die elk leert op zyne hoede zyn, doet ons hier de voorzichtigste weg inslaan, en elks beschouwers oordeel vry laten.

N. 32. Verbeeldt een versteende Koraal, welke Zee-Fungo genoemd, en zeer veel in Zwitserland, in 't Gebergte de Rander genaamd, gevonden word.

Num. 33. & 34. Bina Cornua Ammonis, minora, petrifac̃ta, ex Helvetia. Id genus petrifac̃ta longe etiam minora & inde per varios gradus intermedios ad stupendam usque molem reperiuntur.

TABULA CENTESIMA ET OCTAVA.

Diversæ Lignorum petrifactorum species.

NUM. 1. & 2. Duo prægrandia frustra ligni ejusdem generis, in durissimum lapidem conversi. Externa lævitas & alterum extremum acuminatum indicare videntur, in fluvio quodam reperta esse; at in quonam, non constat. Pondere circiter 140 aut 150 libras æquant. Intus, quod ex icone facile cognoscitur, colore sunt nigro, in circumferentia cinereo, compagine lamellata. Foris color in fuscum vergit.

Num. 3. Fragmentum minus, magnopere, non secus quam cetera, quæ sequuntur, a prioribus differens. Color fuscus est. Extrinsecus quam manifestissime nodum conspici licet.

Num. 4. Et hoc tum forma, tum colore, qui maximam partem obscure griseus est, discrepat. Dixeris a latere alteri cuidam corpori agglutinatum fuisse.

Num. 5. ad 8. Procul dubio & hæ diversæ sunt lignorum species, quæ tamen ob magnam mutationem, quam lapidescendo subierunt, vix satis accurate distingui & ad nota lignorum genera referri possunt.

Num. 9. Ligni plantæve exoticæ hanc esse speciem pro certo habeo. Superficies undique profundis plicis fulcata est & duobus locis veluti geniculata: unde arundinis veluti naturam præ se fert.

Num. 10. Multum hoc cum priore num. 7. convenit, pluribusque notis lignum quercinum in lapidem duratum refert.

Id genus Ligna in lapidem conversa compluribus quidem in regionibus inveniuntur, nullibi tamen pulciora & quæ suam speciem manifestius prodant, quam in Bohemia, Hungaria & Saxonia Coburgensi. His etenim in locis etiam occurrunt, quæ, in Achaten aut potius in Jaspidis perquam duræ speciem mutata, polituram recipiunt eximioque tum nitore refulgent. In agro Coburgensi terrisque huic finitimis integri arborum prægrandium trunci, longitudine triginta & ultra pedum, reperiuntur in naturam Jaspideam transmutati.

N. 33. en 34. Zyn nog twee kleine versteende Ammons-Hoorntjes uit Zwitserland. Deze soorten van versteeningen worden van oneindig kleinder, tot een verbazende grootte, gevonden.

HONDERT EN ACHTSTE TAFEREEL.

Verskillende soorten van Hout in Steen verandert.

N. 1. en 2. **Z**yn twee zeer groote stukken Hout van eenerlye natuur, geheel in zeer harde steen verandert; de uitwendige gladdigheid, gelyk mede het spitse toppunt, doet vermoeden, dat het zelve in een Rivier gevonden is: de plaats waar is onbekend. Het gewicht der twee stukken zal omtrent 140 à 150 pond bedraagen. Inwendig, zoo als uit de afbeeldinge genoeg te zien is, heeft het een zwarte kleur; rondsom vertoont het zich afschkeurig en spinttig. Uitwendig is het naar den bruinen trekkende.

N. 3. Is een kleinder stuk, heel veel, gelyk alle de volgende, met het voorige verschillende. De kleur is bruin, en uitwendig ziet men zeer duidelyk dat geene, 't welk men gewoonlyk een Quast noemt.

N. 4. Verschildt wederom in gedaante en kleur, welke meest donker-grys is, aan de eene zyde schynt het ergens tegens aan gezeeten te hebben.

N. 5. tot 8. Zyn alle wederom, zekerlyk verschillende soorten van Hout, 't welke, door de groote verandering die het ondergaan en in Steen hervormd heeft, niet gemakelyk tot bekende Hout-soorten kan gebracht worden.

N. 9. Dit stuk is zekerlyk een vreemd soort van Hout, of gewas, zynde het zelve rondsom met duppe plooiën, en op twee plaatsen als in leeden verdeelt, waar door het van een rietachtige natuur schynt geweest te zyn.

N. 10. Dit stuk heeft veele overeenkomst met N. 7, en heeft zeer veele tekens van in Steen verandert Eikenhout.

Men vindt deze en diergelyke stukken in Steen verandert Hout in verscheide Gewesten; doch nergens fraaijer en kenelyker, dan in Bohemen, Hongaryen en in het Saxen-Coburgsche. In deze plaatsen ziet men het geheel in Agaat, of eigentlyk, in een soort van zeer harde Jaspis verandert, die by het slypen een allerschoonste polituur aanneemt. In het laatstgenoemde en aangrenzende Gebied, vindt men geheele stammen van zeer zwaare Boomen, ter lengte van meer dan dertig voeten, in zodanige Jaspis-soort verandert.

FINIS UNIVERSI OPERIS.

INDEX RERUM,

ALPHABETICUS.

A.

ABORTUS foeminiſus Æthiopis, ex Curaſſoa. *T. I. p. 176. Tab. CXI. f. 2.*

ABROTANUM Africanum, foliis tenuiſſimis, flore luteo. *T. II. p. 64. Tab. LXIII. f. 6.*

ABROTANOIDES, Africana, latis foliis, flore admodum villoſo. *T. II. p. 67. Tab. LXV. f. 7.*

ABROTANUM Africanum, foliis anguſtis, latè viridibus, flore Pyllii. *T. II. p. 67. Tab. LXV. f. 8.*

ABUCATUAIA, Piſcis ita Braſilienſibus dictus, Luſitanis autem *Peixe Gallo*. *T. III. p. 72. Tab. XXVI. f. 34.*

ACACIA. Pſeudoacacia vulgaris, ſive Acacia Americana, ſpinofa, foliis Coluteæ, floribus albis odoratis. *T. I. p. 23. Tab. XV. f. 1.*

— ſeu *ungue de Gato*, formâ *Katonconne*. *T. I. p. 59. Tab. XXXVI. f. 10.*

— cornuta Indiæ Orientalis. Hanc deſcripſit Hernandez ſub nomine *Hoitzmamaxali*, ſeu rami Arboris cornigeræ Acaciæ ſimilis, Tamarindi flore. *T. I. p. 113. Tab. LXX. f. 13.*

ACCARBAAR. Vide **CORALLODENDRON**, & **CORALLIUM**.

ACHATES excavatus, hinc & inde conſpiciendus. *T. IV. p. 120. Tab. CIII. f. 3 & 4.*

ACIPENSER, corpore tuberculis ſpinofis aſpero, ſupinus. *T. III. p. 101. Tab. XXIX. f. 19.*

ACMELLA Ceylanica, flore luteo, Meliffæ folio. *T. I. p. 19. Tab. X. Ipſius deſcriptio à J. J. Beuning in urbe Colombo Chirurgo. Ejus virtutes, quas expertus eſt J. P. Maas Chirurgus, in Nephritide à calculo, Lithiaſi, Pleuritide, Colicâ, febribus, aliſque id genus morbis. Ibid. ibid. Papilionum qui flores hujus plantæ, exſugendi inde mellis gratiâ inſectantur. Ibid. ibid. Acmella Ceylanica altera, Chryſanthemi, Meliffæ folio nomine quoque inſignita. T. I. p. 20. Tab. XI.*

ACOLEHICHI, Avis Americana, nigro lutea, ab Hiſpanis *Tordos* vocata, quæ vox ſturnum denotat. *T. I. p. 90. Tab. LV. f. 4.*

ACONTIAS, ſeu **JACULUS** Serpens Amboinenſis. *T. II. p. 45. Tab. XLIV. f. 1.*

— ſeu **JACULUS**, Serpens Americanus ex Inſulâ S. Cruz, ſquamis prægrandibus veſtitus. *T. II. p. 64. Tab. LXIV. f. 1.*

— Serpens ex Novæ Hiſpaniæ Inſulis ad Ventum. *T. II. p. 82. Tab. LXXVIII. f. 3.*

ACULEOSA Æthiopica &c. *Plukenet Amaltb. V. Tab. 354. 3. T. I. p. 37. Tab. XXIII. f. 1.*

ADANTUM album, maximum, Americanum. *T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 7 & 8.*

— nigrum, minus, Africanum. *T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 9.*

ÆGAGROPILA, ſive Pila Capræ ſylveſtris, ex Germania, Helvetiâ præfertim & Ducatu Tirolenſi. *T. II. p. 147. Tab. CXIV. f. 11.*

— altera Germanica. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 12.*

— tertia. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 13.*

Species quarta **ÆGAGROPILÆ**. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 14.*

Species quinta **ÆGAGROPILÆ**. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 15.*

ÆGAGROPILÆ ſpecies ſexta. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 16.*

ÆGAGROPILA ſeptima quæ ratione materiei pilofæ primam æmulatur. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 17.*

ÆHETULLA, Vipera Ceylanica, mas, ſic dicta quia oculis inſeſta eſſe fertur; narrant enim Viperam hanc per emiſſos ex oculis radios homines ipſam diu adſpicientes veneno enecare. *T. I. p. 54. Tab. XXXIII. f. 5. Teſticuli ejus, grandes, pyri inſter coaliti & undequaque ſpinis acutis horridi. Ibid.*

Serpens **ÆHETULLA**, mire picta, ex Javâ. *T. II. p. 53. Tab. LIII. f. 1.*

ÆLIANUS Zoologiæ præcipuam dedit operam. *Præf. T. I. p. 1.*

ÆS, Gleba Æris compos ex Nova Hiſpania. *T. IV. p. 107. Tab. CI. f. 1.*

ÆRIS Minera Mexicana. *T. IV. p. 107. Tab. CI. f. 2.*

Gleba **ÆRARIA** ex Norvegia. *T. IV. p. 107. Tab. CI. f. 3.*

Gleba **ÆRIFERA**, cryſtallina, rariſſima. *T. IV. p. 108. Tab. CI. f. 4.*

Gleba **ÆRARIA** Virginiana. *T. IV. p. 108. Tab. CI. f. 5.*

ÆS nativum ex Suecia. *T. IV. p. 108. Tab. CI. f. 6.*

Tome IV.

ÆS nativum ex Japonia. *T. IV. p. 108. Tab. CI. f. 7.*

— nativum cum Cinnabari, ex Japonia. *T. IV. p. 108. Tab. CI. f. 8.*

— nativum Siamenſe, Metallum *Gans* appellatum. *T. IV. p. 108. Tab. CI. f. 9.*

— nativum Sinenſe. *T. IV. p. 109. Tab. CI. f. 10.*

Gleba **ÆRARIA** Mexicana. *T. IV. p. 109. Tab. CI. f. 11.*

ÆS nativum ex Hibernia. *T. IV. p. 109. Tab. CI. f. 12.*

ÆRIS nativi grana ex Suecia. *T. IV. p. 113. Tab. CI. f. 31.*

ÆSCULAPIUS. Æſculapio dicata fuit quædam Serpentum familia, undè cognominantur Æſculapii ſerpentes. Serpentis Æſculapii ſpecies. *T. II. p. 19. Tab. XVIII. f. 4.*

Serpentis Æſculapii ſpecies Braſilienſis, verſicolor, à Græcis *αἰscια*, teſte *Æliano* vocata, quod genis laxioribus ſit prædita. *T. II. p. 43. Tab. XLII. f. 1.*

Anguis Æſculapii, Americanus, ex Panama. *T. II. p. 54. Tab. LIV. f. 2.*

Serpens Æſculapii, Braſilienſis, verus, mas. *T. II. p. 67. Tab. LXVI. f. 3.*

Serpens Æſculapii, Braſilienſis, foemina. *T. II. p. 67. Tab. LXVI. f. 4.*

Serpens Æſculapii, Orientalis, maximus. *T. II. p. 91. Tab. LXXXVI. f. 1.*

ÆTHIOPEs cucullum naturalem capiti imponunt. *T. I. p. 8 & 9.*

ÆTITARUM variæ ſpecies. *T. IV. p. 122. Tab. CIV.*

AGNUS. Agnelli duo primo in principio incrementi. *T. I. p. 176. Tab. CXI. f. 3.*

AGUAQUAQUAN, Bufo Braſilienſis orbicularis. *T. I. p. 116. Tab. LXXIII. f. 1. Idem inverſus. T. I. p. 117. Tab. LXXIII. f. 2.*

AI, ſeu **TARDIGRADUS**, gracilis, Americanus; ejus varia nomina. *T. I. p. 53. Tab. XXXIII. f. 2. Clamor quem edit ſonat ai, ai, unde nomen hoc comparavit. T. I. p. 54.*

ALATERNUM. Frutex Æthiopicus, Alaterni foliis. *T. I. p. 46. Tab. XXIX. f. 5.*

ALCEDO Americana, ſeu *Apiſtra*: quare avis iſta inter Picos non fit referenda. *T. I. p. 87. Tab. LIII. f. 3.*

— Amboinenſis, criſtatus, mas. *Tobopkey* vocatur & *Hito* ab iis qui Amboinæ oras incolunt. *T. I. p. 100. Tab. LXIII. f. 4.*

— Criſtata Orientalis, elegantiffimè picta. *T. I. p. 104. Tab. LXVII. f. 4. Quando & ubi Alcedines nidificant, pro-*

ut teſtantur qui longa mari itinera confecere. Ibid.

ALCYONIUM irregulare, rigidum, membranaceum & cellulolum. *T. III. p. 183. Tab. XCV. f. 3.*

— pilæ rugofæ ſimile, denſi ſubtiliſque contextus. *T. III. p. 184. Tab. XCVI. f. 4.*

— alterum ſimile. *T. III. p. 188. Tab. XCIX. f. 3.*

Productum maris ſingulare, ad **ALCYONIA** referendum. *T. III. p. 188. Tab. XCIX. f. 4.*

ALCYONIUM ramoſum, ungulæ forma. *T. III. p. 212. Tab. CXVI. f. 8.*

ALDROVANDUS (*Uliſſes*) Zoologiæ præcipuam navavit operam. *Præf. T. I. p. 2. Quintuplices Avis paradifiacæ ſpecies iconibus repræſentavit, ſed parum fidelibus. T. I. p. 48. Ipſius*

distributio Serpentum in duas Claſſes. Præf. T. II. p. 1.

ALGA marina, chartæ conſciendæ propria. *T. I. p. 45.*

— ſeu *Muſcus* marinus, Africanus, flore Geniftæ, Erica marinæ folio. *T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 6.*

— marina, Africana, foliatâ & fimbriata, purpurea. *T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 7.*

— Africana, Corallina, bifurcata. *T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 11.*

— marina, Africana, altera, ramoſa, fruteſcens, foliis oblongis & ſpinofis. *T. I. p. 116. Tab. LXXII. f. 8.*

— marina, Africana, ramoſa, altera, Millefolii foliis. *T. I. p. 116. Tab. LXXII. f. 9.*

— marina, ſpinofa, ex Africâ. *T. I. p. 162. Tab. CIII. f. 6.*

— marina, Africana, ramulis denticulatis, ruſſulis, floſculis *Anagallidis* luteis. *T. I. p. 162. Tab. CIII. f. 7.*

— marina, foliis latioribus, texto lineo aut ſericeo aſſimilis. *T. III. p. 185. Tab. XCVI. f. 6.*

— marina, caule tenui, diviſo; bacculis oblongis inter ſe coalitis. *T. III. p. 185. Tab. XCVI. f. 7.*

K k

ALGA

- ALGA** marina, foliis oppositis, ad extremitates vesiculis ac penicillis confita, fragmento suberis, cui conchæ anatiferae, balani & vermes marini infident, adnata. *T. III. p. 186. Tab. XCVIII. f. 1.*
 — marina, ramis divisis, planifoliis; vesiculis ad foliorum extremitates acuminatis, conicis. *T. III. p. 186. Tab. XCVIII. f. 2.*
 — marina, ramis plurimis, tenuibus, longis; vesiculis oblongis, filiquarum æmulis. *T. III. p. 186. Tab. XCVIII. f. 3.*
 — marina, tenuis, ramulis teretibus, minutis balanis ad extremitates confita. *T. III. p. 187. Tab. XCVIII. f. 4.*
 — marina, ramulis planis, obtusis, late expansis, ad similitudinem foliorum quercus. *T. III. p. 187. Tab. XCVIII. f. 5.*
 — marina, foliis racematim caudici dense adnatis. *T. III. p. 187. Tab. XCIX. f. 1.*
 — marina altera. *T. III. p. 188. Tab. XCIX. f. 2.*
 — marina, foliis in modum rosæ patulae compositis. *T. III. p. 188. Tab. XCIX. f. 5.*
 — marina, foliis tenuibus, cinereo grisei coloris. *T. III. p. 189. Tab. C. f. 10.*
 — marina, foliis angustis, non ferratis. *T. III. p. 190. Tab. CI. f. 3.*
Folium ALGÆ marinæ, cribriforme, latum, orbiculare. *T. III. p. 192. Tab. CIII. f. 1.*
ALGÆ marinæ folia magna, lata, reticulata. *T. III. p. 192. Tab. CIII. f. 2 & 3.*
ALGA marina alia. *T. III. p. 192. Tab. CIII. f. 4.*
 — marina, foliis longis, angustis, germinantibus, tenui tomento in ambitu ornatis. *T. III. p. 192. Tab. CIII. f. 5.*
ALGÆ Africana, folio triangulo, longissimo & angustissimo, floribus luteis, fœtidis. *Hermann. Hort. Lugd. T. I. p. 29. Tab. XIX. f. 3.*
ALYKRUİK, nomen est cujusdam Cochleæ speciei. *Vid. COCHLEA.*
AMEIRA, Lacerta Surinamensis, major. *T. I. p. 140. Tab. LXXXVIII. f. 2.*
 — Lacerta ex Novâ Hispania, spadicea, lineis nigricantibus ornata, caudâ bifidâ. *T. I. p. 154. Tab. XCVIII. f. 2.*
AMMOBATES, coluber Africanus, ex Guineâ, Arabibus Hel-luor vocata, Græcis vero Diplas. *T. II. p. 82. Tab. LXXXVIII. f. 2.*
AMMODYTES, Serpens Americana, flammifera. *T. II. p. 31. Tab. XXXI. f. 2.*
Vipera AMMODYTES, vera, Africana, amœrissima. *T. II. p. 50. Tab. L. f. 1.* *Ammodytes* vocatur, teste *Rajo*, eo quod in arenâ delirescit. *Ibid.*
Coluber AMMODYTES, Ceylonicus, longissimus, perniciosus, torvus. *T. II. p. 79. Tab. LXXVI. f. 1.*
Serpens AMMODYTES, Surinamensis, quam Nigritæ cultu quasi divino prosequuntur. *T. II. p. 83. Tab. LXXXVIII. f. 5.*
AMPHISILEN cauda recta. *T. III. p. 107. Tab. XXXIV. f. 5.*
ANABLEPS, lineis quatuor longitudinalibus ad utrumque latus ornatus; processu tubulato ad pinnam ani. *T. III. p. 108a. Tab. XXXIV. f. 7.* Constructio singularis oculorum ejus. *Ibid. p. 108b.*
Globus oculi Piscis hujus, secundum axin suam perpendiculariter dissectus. *T. III. p. 108c. Tab. XXXIV. f. A.* Segmentum tunicæ superioris corneæ dictæ. *a.* Segmentum inferioris. *b.* Chordula seu ligamentum, quo superior & inferior una coalescunt. *cc.* Tunica interior in quâ Iris. *dd.* Lens. *e.* Pars hujus sectionis quæ intra orbitam est. *fb. fb.* Pars quæ extra orbitam protuberat. *gf. gf.*
Tunica interior Iride conspicua, pone cujus pupillam globulus luteus, qui lens est, cernitur. *T. III. p. 108. Tab. XXXIV. f. B.* Ligamentum cornearum. *aa.* Lens in medio pupillæ. *b.* Ambitus tunicæ interioris, cum Iride & Pupilla. *ccc.*
Orbita oculi, paulum resupinata, ut ablatiis tunicis externis, interior tunica, una cum Iride & Pupilla, naturali suo situ compareat. *T. III. p. 108c. Tab. XXXIV. f. C.* Orbitæ pars superior. *a.* Pars inferior. *b.* Iris ac pupilla tunica interioris, prout dempta lente a foris introspectanti se monstrant. *c.* Cavum orbitæ, ablata lente pone pupillam conspicuum. *d.* Ligamentum cornearum. *ee.* Circumferentia orbitæ. *ffff.*
Lens a exenita seorsim, una cum ligamento suo *b*, cujus interventu pupillæ adnæscitur. *T. III. p. 108c. Tab. XXXIV. f. D.*
Globus oculi transversaliter, juxta ductum ligamenti cornearum dissectus. *Ibid. f. E.* Ligamentum cornearum. *aa.* Lens. *b.* Tunica interior, cujus in medio Iris *dd* per circulare foramen, lentis partem visui exponit. *cc.*
Caput piscis, rictu diducto. *Ibid. f. F.* Uterque oculus, *aa.* Orbitæ oculorum. *bb.* Superior tunica externa, per quam lens utrunque transpareat. *cc.* Chorda vel ligamentum, quod superiorem ac inferiorem tunicam externam colligat. *dd.* Oculi, quâ parte lucem admittunt. *ee.* Rictus oris patens. *f.* Branchiæ. *gggg.* Radii lucis recta linea in pupillam tendentes: unde patet non modo ad latera, sed & recta deorsum visionem exerceri posse. *h & h*.*
Caput in verticem reclinatum, cum lineis quibus clarius appareat positio oculorum ad deorsum videndum aptata. *T. III. p. 108d. Tab. XXXIV. f. G.* Rictus *a.* Oculi cum iride sua ad latera prominentes. *bb.* Branchiæ. *cccc.*
Descriptio tubi qui pone anum piscis ejusdem retrorsum protrahitur. *T. III. p. 108d.*
Tubus integer, una cum officulis suis externis *a.* *T. III. p. 108d. Tab. XXXIV.*
Idem apertus. *Ibid. f. II.* Intestinum rectum. *a.* Integumentum externum. *bbb.* Tubus interior. *cc.* Massulæ accumulantes, quasi bullulæ materie lutea repletæ. *dd.*
Tubus interior apertus. *Ibid. f. III.* Duo articuli corneæ veluti naturæ inter se congruentes, qui extremum tubi faciunt. *aa.* Officulum acuminatum, flexile, aculei æmulum. *b.* Tubulus intimus, duobus articulis cartilagineis terminatus. *cc.* Bini articuli modo memorati. *dd.*
ANÆ CANDAJA, id est, Bubalorum membra conterens, Serpens Indica, eo nomine Ceylonensibus dicta. *T. II. p. 87. Tab. LXXXIII. f. 1.*
ANATIFERA. *Vid. CONCHA ANATIFERA.*
ANATOME, olim rudior, saltem Humani Corporis. *Præf. T. I. p. 1.* Hodie multo locupletior; corporibus omnibus cum animatis, tum vegetantibus artificiose evolvendis infundatur. *Ibid.*
ANGUIGENA, seu **ANGUILLA** marina, tigrina, corneo horrida rostro, acutissime protenso, instar rostri Avium, binis sub maxilla inferiore donata pinnulis natando appropriatis. *T. II. p. 40. Tab. XL. f. 3.*
 — seu **ANGUILLA** marina altera, priori per omnia similis, si picturam exceperis. *T. II. p. 41. Tab. XL. f. 4.*
ANGUILLA, *vid. ANGUIGENA, ANGUIS, SERPENS.*
ANGUIS seu **SERPENS** Americanus, elegans leucophæus. *T. I. p. 90. Tab. LV. f. 5.*
ANI, Avicula Mexicana, caudâ longissimâ. *T. I. p. 73. Tab. XLV. f. 3.* In montium altissimis habitat, Erucis, Muscis & Scarabæis victitans. *Ibid. p. 74.*
ANIMAL. Animalia in quatuor classes à Judæis distributa, quæ sunt Quadrupeda, Aves, Reptilia, Pisces. Charletoni distributio à Rajo adoptata. 1. Animalia terrestria, 2. Aquatilia, 3. Aeria. Terrestria dividuntur in Quadrupeda, multipeda, apeda. Quadrupeda denuo subdividuntur in solidipeda, bifulca, & multifida, sive multipliciter digitata. Multifidorum autem duo sunt classes, Vivipara & Ovipara. Vivipara fera sunt aut domestica, aut dubia. Ovipara sunt cute sequaciore vestita, vel Testa duriuscula. Reptilia terrestria & aquatilia. *Præf. T. II. p. 5 & 6.*
ANIMALCULUM singulare, quod forsân Nymphæ aquaticæ ortum suum debet. *T. IV. p. 53. Tab. XLIII. f. 27 & 28.*
 — ignotum, forsân Phalæna cui nomen Tigris terrestris. *T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. Litt. K. n. 9.*
Mirabile ANIMALCULUM Surinamense, Muscis forte annumerandum. *T. IV. p. 77. Tab. LXXII. f. 3 & 4.*
Species alia. *T. IV. p. 78. Tab. LXXII. f. 5 & 6.*
ANIMALCULUM quoddam singulare. *T. IV. p. 78. Tab. LXXIII. f. II.*
 — alatum, dilute griseum ex subflavo maculatum. *T. IV. p. 87. Tab. LXXXVI. f. 10.*
 — quod ad marina pertinere videtur. *T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 20.*
ANTIQUITAS nimis credula, plurima pro veris habuit & divulgavit, quæ, non nisi fide & testimonio levioris momenti suffulta, dein in meras fabulas abiêre. *Præf. T. I. p. 1.* Quantum in arcanis Naturæ investigandis nostræ ætati cedat. *Ibid.*
ANTLIA PNEUMATICA. *Præf. T. I. p. 1.*
APACHYKOATL, Serpens Amboinenfis, nigra & alba. *T. II. p. 21. Tab. XX. f. 1.*
APAMEA, Serpens Syriaca, biceps. *T. II. p. 106. Tab. C. f. 3.*
APER Indicus Orientalis, *Babi-Roesa* dictus, quod Apro-Cervum significat. *T. I. p. 80. Tab. L. f. 2.* Carnem hujusce bestię inter optimas & sapidissimas referunt ferinas Indi, & Aprinâ vulgari multo teneriorem & suaviorem censent. *Ibid.* Dentes ejus e maxillâ tum superiori cum inferiori erumpentes. *Ibid.* Caput osseum Apri *Babi-Roesa* dicti. *T. I. p. 81. Tab. L. f. 3.*
APHACA Americana, arborecens, flore Lathyrî papilionaceo. Sceleton ejus folii. *T. I. p. 15 & 16. Tab. VI. f. 2.*
APIS. Apum œconomia naturalis. *T. IV. p. 3.*
APOA, Serpens Brasiliensis, sic Brasiliensibus dicta, teste *Rajo*. *T. II. p. 51. Tab. LI. f. 2.*
APOCYNUM Portoricense, frutescens, foliis crassis, hastæ cuspidi similibus. *Hort. Beaumont. T. I. p. 17. Tab. VIII. f. 1.*
AQUAQUA, Bufo Brasiliensis Margaritis veluti confersus. *T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 6.* Idem inversus. *Ibid. f. 7.*
AQUILA minor, species Corvi ex Novâ Hispaniâ. *T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 2.*

ARANEAE maxima, Ceilonica, insigne gerens. T. I. p. 109. Tab. LXIX. f. 1.
 — Ceylonica, insigne gerens altera. T. I. p. 109. Tab. LXIX. f. 2.
 — Americana. T. I. p. 110. Tab. LXIX. f. 3.
 — Africana Tarantulae simillima. T. I. p. 110. Tab. LXIX. f. 4.
 — esca Serpentis Viperinae Cobra dictae. T. II. p. 23. Tab. XXI. f. 9.
 — e filo suo pendula, ovulis Aviculæ Colubri dictæ inhians. T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 2. Lit. C.
 — Cochleæ species. ARANEAE major utraque facie depicta. T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 1 & 2.
 Species minor similis. T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 3.
 Cochlis ARANEAE simplex. T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 4.
 ARANEUS MARINUS. Eo nomine donatur CANCRI species singularis. Vid. CANCER.
 Quatuor ARANEI Orientales. T. IV. p. 100. Tab. XCIX. f. 9-12.
 Species ARANEI perquam rara. T. IV. p. 100. Tab. XCIX. f. 13.
 Ovarium parvulum, quale multi ARANEI sub ventre gestant. T. IV. p. 101. Tab. XCIX. f. 13*.
 ARANEUS formæ insolitæ. T. IV. p. 101. Tab. XCIX. f. 14.
 ARATA PINIMA. Vide CIRI APOA.
 ARBOR FERRI. Ramus hujus arboris Americanæ, cum foliis & floribus. T. I. p. 58. Tab. XXXVI. f. 7. ACAJOU Pisonis æmulum fere est hoc vegetans. Ejus in medicina usus. Ibid. Quid de ea refert Valentinus. p. 59.
 ARBUSCULA Portoricensis, lactescens, foliis Quercinis, spinis gemellis ad singulorum foliorum ortum exasperata. Hort. Beaumont. T. I. p. 46. Tab. XXIX. f. 4.
 — Portoricensis Abrus foliis pinnatis, duobus semper sentibus interjectis. Hort. Beaumont. T. II. p. 51. Tab. L. f. 2.
 ARDEA rubra, corallina, Amboinensis, Ibis species. T. I. p. 98. Tab. LXII. f. 3.
 — Mexicana, seu Avis Xoxouquihauçtli. T. I. p. 100. Tab. LXIV. f. 2.
 — Mexicana, altera. T. I. p. 100. Tab. LXIV. f. 3.
 ARDEAE Mexicanae species singularis. T. I. p. 101. Tab. LXV. f. 2.
 ARGENTUM. Gleba ARGENTIFERA Japonica. T. IV. p. 104. Tab. C. f. 14.
 Gleba ARGENTIFERA ditissima, Norvegica. T. IV. p. 104. Tab. C. f. 15.
 Gleba ARGENTI nativi, Africana. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 16.
 ARGENTUM Nativum ex Norvegia. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 17.
 Gleba alia, ARGENTI Nativi, Norvegica. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 18.
 Gleba ARGENTIFERA ex Germania. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 19.
 Gleba ARGENTIFERA Japonica. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 20.
 ARGENTUM nativum ex Norvegia. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 21.
 Gleba ARGENTIFERA, foliacea, inusitati valoris, Africana. T. IV. p. 105. Tab. C. f. 22.
 Gleba ARGENTIFERA ex Indiis Orientalibus. T. IV. p. 106. Tab. C. f. 23.
 Gleba alia ARGENTIFERA, Indica Orientalis. T. IV. p. 106. Tab. C. f. 24.
 Gleba ARGENTIFERA, Hungarica. T. IV. p. 106. Tab. C. f. 26.
 Gleba ARGENTIFERA, Virginiana. T. IV. p. 107. Tab. C. f. 29.
 Gleba ARGENTI & Æris compos, Africana. T. IV. p. 107. Tab. C. f. 30.
 Gleba ARGENTIFERA, Arabica. T. IV. p. 107. Tab. C. f. 31.
 Gleba ARGENTI, Æris & Plumbi compos ex nova Hispania. T. IV. p. 112. Tab. CII. f. 27.
 Gleba ARGENTIFERA, ex Sumatra. T. IV. p. 117. Tab. CII. f. 21.
 Gleba ARGENTIFERA alia ex Sumatra. T. IV. p. 117. Tab. CII. f. 22.
 Gleba ARGENTIFERA, præstans Ceylanica. T. IV. p. 118. Tab. CII. f. 27.
 Gleba ARGENTIFERA, Indica Orientalis: alia species. T. IV. p. 118. Tab. CII. f. 28.
 ARGENTI rudis, plumbei coloris, species ex Hungaria. T. IV. p. 118. Tab. CII. f. 29.
 Gleba ARGENTO dives, ex Arabia. T. IV. p. 118. Tab. CII. f. 30.
 Gleba ARGENTO & Plumbo gravis novæ Hispaniæ. T. IV. p. 119. Tab. CII. f. 33.
 ARGOLI, Serpens Americana, Æsculapii species. T. II. p. 67. Tab. LXVI. f. 1.

Serpens ARGOLI, Americana, altera. T. II. p. 67. Tab. LXVI. f. 2.
 ARGUS, Lacerta minor, Americana, cærulea, hoc nomine donata, quod veste quasi oculatâ superbiat. T. I. p. 136. Tab. LXXXV. f. 3.
 — Serpens Guineensis, rarissima, Argus dicta, quod tota a capite ad caudæ usque apicem, pictis quasi oculis plena conspiciatur. T. II. p. 24. Tab. XXIII. f. 1.
 — Papilio niger, potius gilvus. T. IV. p. 6. Tab. II. Litt. C. n. 1-4.
 — vulgaris. T. IV. p. 7. Tab. III. Litt. E. n. 1-4.
 Alius. T. IV. p. 7. Tab. III. Litt. F. n. 1-4.
 ARGYROCOME. Vid. CHRYSOCOME.
 ARISTOTELES Zoologiæ præcipuam navavit operam. Præf. T. I. p. 2.
 ARMADILLUS squammatus, major, seu Diabolus Tajovanicus Siamensium ex Insulâ Formosâ. Formicis vescitur. T. I. p. 87. Tab. LIII. f. 5.
 — minor, Americanus, seu TATU juvenis. T. I. p. 87. Tab. LIII. f. 6. Cicadis vescitur dum junior est. Ibid.
 — squammatus, major, Ceilanicus, seu Diabolus Tajovanicus dictus. T. I. p. 88. Tab. LIV. f. 1. Unde ultimum hoc illi nomen veniat. Ibid.
 ARTEMON, cochleæ alata species. ARTEMONES convoluti. T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 18-20.
 Diversa species ARTEMONUM, vel Epidromorum. T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 21-27.
 ARTOCREAS. Plurimæ sunt stellarum marinarum species quæ Artocrea vocantur; sed cum omnes enumerentur sub verbo Stella marina, hoc Lector videat. Supervacuum esset indicem hunc novo articulo longiorem reddere.
 ASCALABOS, Lacerta Tigrina, pectinata, Americana, Ascalabos ab Americanis dicta, quia tacite & suspensio quasi gradu hominem opprimit, haud equidem ipsi nocitura, sed ejus potius amans veluti conspectum, nec maligni quidquam intendens. T. I. p. 157. Tab. C. f. 2.
 ASMODÆUS PRINCEPS, Serpens Japonicus, incomparabilis. T. II. p. 83. Tab. LXXXIX. f. 1.
 ASKALABOTES. Vid. KOLOTES.
 ASPALAX, seu SPALAX, nomen græcæ Talpæ Sibericæ, huic datum, quia unguibus suis terram fodit continuo & eruit. T. I. p. 51. Tab. XXXII. f. 4.
 ASPIS Ægyptica, atris maculis notata. T. II. p. 11. Tab. X. f. 1.
 — Americana, mas. T. II. p. 11. Tab. X. f. 2.
 — Americana. femella. T. II. p. 11. Tab. X. f. 3.
 Vipera ex Novâ Hispaniâ, ad ASPIDUM genus referenda. T. II. p. 27. Tab. XXXI. f. 1.
 ASPIDIS species, vulgò Vipera minor dicta, femella. T. II. p. 27. Tab. XXXI. f. 2. Mas ejusdem. T. II. p. 28. Tab. XXXI. f. 3.
 — species, viridis, ex Javâ. T. II. p. 53. Tab. LIII. f. 4.
 ASPIS minor Surinamensis. T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 4.
 — Cobra Brasiliensis, maxima. T. II. p. 69. Tab. LXVIII. f. 1.
 Species ASPIDIS Viridis, Americana, quæ ranis rubris vescitur, ipsius collo triplo majoribus. T. II. p. 70. Tab. LXVIII. f. 4.
 ASPIS Ægyptiaca, permagna. T. II. p. 94. Tab. LXXXVIII. f. 1.
 — Ceylonica, rubra. T. II. p. 95. Tab. LXXXVIII. f. 2.
 ASTACUS fluviatilis, Americanus. T. III. p. 41. Tab. XVII. f. 2.
 — marinus Americanus. T. III. p. 41. Tab. XVII. f. 3.
 — pediculo marino similis: Leo Rondeletii. T. III. p. 49. Tab. XIX. f. 19.
 Idem supinus. T. III. p. 49. Tab. XIX. f. 20.
 ASTACUS marinus, Norvegicus. T. III. p. 53. Tab. XXI. f. 3.
 — femina. T. III. p. 170. Tab. LXXXIII. f. 29.
 ASTACORUM variae species. T. III. p. 174. Tab. LXXXII.
 ASTER, seu DORONICUM saxatile, folio Ceterach, Capitis Bonæ Spei. Breyn. Prodr. 2. T. I. p. 38. Tab. XXXII. f. 2.
 ASTERISCUS annuus, Lusitanicus, odoratus. T. I. p. 47. Tab. XXIX. f. 7.
 ASTER Africanus, flore rubicundo. T. II. p. 34. Tab. XXXIV. f. 8.
 — Africanus, stachadis folio, flore aureo. T. II. p. 68. Tab. LXVI. f. 6.
 ASTROITES irregularis, foveis stellatis amplis, nequaquam rotundis, sed angulosis. T. III. p. 207. Tab. CXII. f. 8.
 — globosus, ima & laterali parte conspiciendus. T. III. p. 208. Tab. CXII. f. 9.
 ASTROITE ejusdem speciei. T. III. p. 208. Tab. CXII. f. 12, 14, 17, 18.
 — globosi, poris irregularibus, angulosis. T. III. p. 208. Tab. CXII. f. 10, 11, 16, 20, 21.
 — globosi, poris in medio depressis, in ambitu tantillum

- tillum extuberantibus. *T. III. p. 208. Tab. CXII. f. 13, 22.*
- ASTROITES oblongus, fimbria singulorum pororum itidem lamellata. *T. III. p. 208. Tab. CXII. f. 15. 19.*
- ASTROPECTEN, species Stellæ marinæ. Vid. STELLA marina.
- ATALIGATO, Serpens, five Anguis rarus, Mexicanus. *T. II. p. 81. Tab. LXXVII. f. 6.*
- ATLAS, Papilio eo nomine donatus. *T. IV. p. 30. Tab. XXIV. f. 7. & 8.*
- ATTALICUS Papilio spadiceus. *T. IV. p. 6. Tab. II. Litt. E. n. 1-4.*
- ATOTOTL. Avis Virginiana Phœnicea de *Atototl.* dicta. *T. I. p. 116. Tab. LXXII. f. 7.*
- AVIS Paradisiaca, Manucodiata, cristata, Orientalis, rarissima. ALDROVANDUS quintuplices harum avium species iconibus representavit, sed infidelibus. *T. I. p. 48. Tab. XXX. f. 5.*
- regia, seu Paradisiaca, minor, Amboinenfis. *T. I. p. 63. Tab. XXXVIII. f. 5.*
- Paradisiaca, Orientalis, ex albo & nigro variata. In Insulâ Papæ nascitur, & ab incolis *Waygehæ* seu *Wardæ* appellatur. *T. I. p. 85. Tab. LII. f. 3.*
- Paradisiaca, Orientalis, nigra. *T. I. p. 95. Tab. LX. f. 1.*
- Paradisiaca, Orientalis, vario colore elegantissima. *T. I. p. 95. Tab. LX. f. 2.* Hæc alas gerit ex viridi, aureo & rubro vericolas. *Ibid.*
- Paradisiaca, Orientalis, præcedenti pennis & colore similis, sed alis caret. *T. I. p. 95. Tab. LX. f. 3.*
- Paradisiaca, Arabica, maxima, fubrubra, mas, Solis Avis apud Lusitanos & Aroëtas. *T. I. p. 99. Tab. LXIII. f. 1.* Binas longissimas pennas gerit circa uropygium cuti infixas, unde ad plusquam cubitalem protenduntur longitudinem, crassitie & nigritudine ferè fila futurum piceata referentes, utrinque pilis quasi hispidulas: earum apices extremi ad plusquam digiti longitudinem plumulis ornantur, dimidium ferè digitum latis, in acutum vergentibus; quod marem denotat. *Ibid.*
- Paradisiaca, præcedentis fœmina, a quo discrepat eo quod pennæ suæ longissimæ in apices desinant haud ita latè plumatos, sed rudimentum saltem paniculæ plumatilis ostendentes. *T. I. p. 99. Tab. LXIII. f. 2.*
- Paradisiaca, Americana, elegantissima. *T. I. p. 102. Tab. LXVI. f. 3.*
- Mexicana, magnitudine Passeris. *T. I. p. 94. Tab. LIX. f. 3.*
- AVICULA Americana, COLUBRITIS, ex iis quas florifugas vocant, ab incolis autem *Ronckje* nominatur. *T. I. p. 95. Tab. LIX. f. 5.* Nidi Avicularum COLUBRI dictarum. *T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 7, 8 & 9.*
- AVIS Ceylonica, omnicolor, e maximâ specie Avicularum quas COLUBRI vocant. Nidus ejus & pulli. *T. I. p. 110. Tab. LXIX. f. 5.*
- mellivora, cristata, cum duabus pennis longis in caudâ, ex Novâ Hispaniâ. *T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 4.*
- AVICULA Amboinenfis, canora; Lusciniis accensetur ob cantus suavitatem, quem à naturâ edocta est. *T. I. p. 99. Tab. LXII. f. 4.*
- AVIS Mexicana, grandis, rubra, Passeris species. *T. I. p. 101. Tab. LXV. f. 1.*
- AVICULA Cantu Carduelem referens, Mexicana, cum nido. *T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 10.*
- AVIS Auricoma, Mexicana. *T. I. p. 156. Tab. XCIX. f. 4.*
- AVICULA Americana, variis coloribus picta. *T. II. p. 5. Tab. f. 3.*
- Americana, altera, præcedentis coloribus æmula. *T. II. p. 5. Tab. III. f. 4.*
- Amboinenfis, discolor & perpulchra. *T. II. p. 8. Tab. VII. f. 2.*
- AURELIA. Vide ELICHRYSON.
- AURELIA, Papilio. Aurelia minor, ejusque Eruca & Chrysalis. *T. IV. p. 6. Tab. I. Litt. C. n. 1, 2, 3.*
- major, ejusque larvæ. *T. IV. p. 6. Tab. I. Litt. F. n. 1, 2, 3.*
- ramosa. *T. IV. p. 6. Tab. I. Litt. G. n. 1-4.*
- AURICHALCUM, Gleba Aurichalci nativi, e matrice sua, ramuli more progerminantis, ex Nova Hispania. *T. IV. p. 104. Tab. C. f. 13.*
- AURIS Midæ, Cochleæ species. *T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 6.*
- Vulgaria ejusdem familiæ specimina. *T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 7 & 8.*
- Duo alia minus vulgaria. *T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 9 & 10.*
- AURICULA Midæ. *T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 21 & 22.*
- AURITA. Eo nomine vocatur species quædam Cochleæ quæ auris formam refert.
- AURITÆ binæ perquam ramosæ, obtusis veluti telis, longis,

- digitorum instar prominentibus asperæ, profundissime fulcatae. *T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 76 & 77.*
- AURUM. Gleba Aurifera Sumatrana. *T. IV. p. 101. Tab. C. f. 1.*
- Gleba similis priore grandior. *T. IV. p. 102. Tab. C. f. 2.*
- Silex Japonicus AURO folido intertextus. *T. IV. p. 102. Tab. C. f. 3.*
- Silex AURO contextus ex fluvio quodam Novæ Hispaniæ. *T. IV. p. 102. Tab. C. f. 4.*
- Gleba AURIFERA Hungarica. *T. IV. p. 102. Tab. C. f. 5.*
- Minera AURI viridis, rarior, Indica Orientalis. *T. IV. p. 103. Tab. C. f. 6.*
- Gleba AURIFERA dives, ex Insulâ Borneo. *T. IV. p. 103. Tab. C. f. 7.*
- Gleba AURIFERA Siamensis. *T. IV. p. 103. Tab. C. f. 8.*
- Lapis AURIFER ex Sumatra. *T. IV. p. 103. Tab. C. f. 9.*
- Gleba AURIFERA Americana. *T. IV. p. 103. Tab. C. f. 10.*
- Gleba AURIFERA, ex Nova Hispania. *T. IV. p. 103. Tab. C. f. 11.*
- Gleba AURIFERA Americana. *T. IV. p. 104. Tab. C. f. 12.*
- Gleba AURO, Argento, & Ære gravida, ex Nova Hispania. *T. IV. p. 106. Tab. C. f. 25.*
- Gleba AURIFERA, Americana. *T. IV. p. 104. Tab. C. f. 27.*
- Gleba AURIFERA ejusdem generis, aliquantum tamen diversa. *T. IV. p. 107. Tab. C. f. 28.*
- Gleba AURI, Argenti & Ferri compos ex Nova Hispania. *T. IV. p. 117. Tab. CII. f. 23.*
- Gleba AURI, Argenti & Plumbi ferax, Arabica. *T. IV. p. 118. Tab. CII. f. 31.*
- Gleba AURI, Argenti, Æris, Plumbi & Cinnabaris compos ex Nova Hispania. *T. IV. p. 119. Tab. CII. f. 32.*
- AYOQUANTOTL. Avis pulchra, Pici formâ. *T. II. p. 102. Tab. XCVI. f. 4.*

B.

- BABI-ROEZA, id est Apro-Cervus, Indicus Orientalis. *T. I. p. 80. Tab. L. f. 2.* Vide APER.
- BALANI pollicipedes, seu glandiformes. *T. III. p. 38. Tab. XVI. f. 4.*
- BALANORUM très species, peculiaris figuræ. *T. III. p. 39. Tab. XVI. f. 5.*
- BALI-SALAN-BOEKIT. Serpens Ternatana, montana, de qua plurima narrat *Valentinus*, in dubium merito vocanda. *T. I. p. 92. Tab. LVII. f. 5.*
- BALISTES, tribus in dorso aculeis, & caudâ admodum bifurcâ conspicuus. *T. III. p. 62. Tab. XXIV. f. 14.*
- , dorso triacantho, & tribus ordinibus aculeorum utrinque versùs caudam. *T. II. p. 63. Tab. XXIV. f. 15.*
- dorso triacantho, squamis undique aculeatis. *T. III. p. 63. Tab. XXIV. f. 16.*
- dorso diacantho, unicolor, microlepidotus, asper. *T. III. p. 63. Tab. XXIV. f. 17.*
- unicolor, asper, aculeo dorso postica parte uncinulis ferrato. *T. III. p. 63. Tab. XXIV. f. 18.*
- rostro oblongo, acuto, macula nigra, punctis albis varia, ad os ventrale distinctus. *T. III. p. 64. Tab. XXIV. f. 19.*
- varius, dorso monacantho, rostro fuillo, maculâ nigra in extremâ caudâ. *T. III. p. 106. Tab. XXXIV. f. 2.*
- BAYHAPUA, Serpens Africana, venustissime picta. *T. II. p. 86. Tab. LXXXII. f. 2.*
- BECABUNGA. Radix Becabungæ officinalis, aquatica, folio subrotundo, descripta. *T. I. p. 7. Tab. II. f. 5.*
- BELGIUM præ regionibus aliis superbit Museis præstantissimis omnis generis rerum naturalium. *Præf. T. I. p. 4.*
- BELLILLA Orientalis. Plantæ hujus folia, quam *Stravadi* id est *album*, vocant Bramanni. *T. I. p. 64. Tab. XXXVIII. f. 7.*
- BELLIS Capitis Bonæ Spei, aquatica, camphorata, umbellata, foliis longis, crassis, acutis. *T. I. p. 24. Tab. XVI. f. 3.*
- Africana, flore albo, minore, caule aspero quadrangulo. *T. I. p. 24. Tab. XVI. f. 4.* Flores ejus ut plurimum tricompositi sunt, quorum origine primus & major medium locum occupat. *T. I. p. 25.*
- Africana, Camphorifera, aquatica, flore albo. *T. I. p. 143. Tab. XC. f. 8.*
- BEM-SCHETTI, arbor Orientalis, à Bramanis *Davi-Paducali* dicta. Sceletum ejus folii. *T. I. p. 16 & 17. Tab. VI. f. 5.*
- Hujus arboris descriptio & figura, una cum flore & fructu reperitur in *Horto Malabarico*. *Ibid. p. 16.*
- BEZOAR. Lapis iste non solum ex particulari Capricervæ specie eruitur, ut censuit Fr. Hernandez, sed fortuita concretionem producit in ventriculo multorum animalium, præsertim quadrupedum. *T. I. p. 69.*
- ORIENTALIS. Quodnam animal hunc calculum habeat, varii autorum sensus. *T. II. p. 130 & 131.* Utrum inter lapides Bezoardicos orientales pro figurâ dari quoddam discrimen.

- discrimen. *Ibid.* p. 131. Quanam via genuini a falsis discerni queant. *Ibid.* Hi lapides gaudent nominibus, pro varietate linguarum, variis: Lusitanis *Pedra* seu *Culiga de Buzio*; Sinensibus *Gautzio*; Maleitis, *Culiga Kaka*; Persis, *Pazar*, *Pazan*, seu *Belzabar*; Arabibus, *Albazar* & *Bezuabarth*, vocantur. *Ibid.* Probabile est hunc Calculum potius in stomacho animalium nasci quam in capite. *Ibid.* Species Lapidum Bezoar, e Locis Indiae venientium, quibuscum Britannii commercium habent. *Ibid.* p. 132. Species maxima apud Indorum optimates in pretio est & usu. *Ibid.*
- Lapis BEZOAR orientalis, prægrandis, sphaericus, uncias duas cum duabus drachmis pendens, admodum lævis, ex saturatè spadiceo eleganter variegatus, Achata æmulus circa locum asterisco notatum. *T. II.* p. 132. *Tab. CXI.* f. 1.
- Lapis BEZOAR orientalis, cujus superficies non ubique æqualiter sphaerica est, at polita tamen & saturatè fusca: pondus fescunciae. *T. II.* p. 132. *Tab. CXI.* f. 2.
- Alius BEZOAR orientalis, cujus figura elliptica, color uti prioris est. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 3.
- Lapis BEZOAR ejusdem itidem coloris: lamellæ externæ partem quandam effractam monstrant, sub qua lævis alia lamella cernitur, asterisco notata. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 4.
- Lapis BEZOAR cui olivinus color est & forma renum. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 5.
- Lapis BEZOAR saturatioris coloris, qui, detricto alicubi cortice externo, interruptam ostendit superficiem, quæ tamen a natura iterum lævigata, & nova quasi materie æquari capta est, uti asterisci adpositi indicant. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 6.
- Par eximiorum lapidum BEZOAR, politissimorum, purpureo rubentium, per mediam longitudinem sinuatorum. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 7 & 8.
- BEZOAR orientalis, renem referens, coloris ex flavo olivini. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 9.
- cujus trigona figura est, color dilutè spadiceus, superficies lavis. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 10.
- oblongo-teres, spadiceus, lævis, pro lapide Simiæ habitus. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 11.
- Lapis BEZOAR, longus, lævis, fuscus, utroque extremo acuminatus, in medio crassior & peculiari quasi cortice auctior. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 12.
- Lapis BEZOAR, oblongus, altero extremo obtusus & rotundus, altero acuminatus, polita cæterum superficie, saturatè spadicea, insignis. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* f. 13.
- BEZOAR OCCIDENTALIS, qui e regno Peruano, aliisque Americæ locis affertur. *T. II.* p. 132. Quanto minus preciosus sit Bezoar occidentalis quam orientalis; in Stomacho Caprarum sylvestrium gignitur: quomodo accrescat: crassitie, formæ & colore discrepant inter se Bezoardici occidentales lapides. *Ibid.* Sæpius in centro stramina, foliola aut muscoli quid habent. *Ibid.*
- BEZOAR intus villosa materie suffertus, uti ad asteriscum videre est. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. a.
- glaber, & æqualiter in omni superficie coalitus, ex albo cinereus. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. b.
- lævis, trigonus, in medio patente utrinque foramine pervius. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. c.
- oblongus, fissilis, lævis, alterutrum latus crassius, ex ruffo & fusco variegatum, monstrans. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. d.
- pro parte decorticatus, piscium quasi ovula petrefacta intus gerens. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. e.
- elegans, compactus, ellipticus, ex spadiceo & flavo cinereo, marmoris in modum pulchrè variegatus. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. f.
- materiem pilosam sub cortice calculofo, cujus particula quedam asterisco notatur, reconditum gerens. *T. II.* p. 133. *Tab. CXI.* litt. g.
- nigricantibus villis cinctis, parvisque lapillis, asperam habens superficiem, ut asterici adpositi denotant. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. h.
- oblongus, lævis, altero extremo ob decussas lamellas hiantes, profundam intus cavitatem monstrans. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. i.
- Lapis BEZOAR sphaericus, altero hæmisphaerio desquamatus. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. k.
- Lapis BEZOAR capitis formam referens. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. l.
- Folliculus in quo lapides hi BEZOARDICI crescunt, nonnullis etiamnum lapillulis gravidus. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. m.
- Plures lapilli, de folliculo exempti, in unam massam inter se concreti. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. n.
- Tres lapilli membranosis suis tunicis illigati. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. o.
- Lapis BEZOAR muscosus, minutis globulis lapideis, nullo tamen communi cortice obvolutis, confusus. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. p.
- Lapis BEZOAR nucem moschatam referens, macere indutam & veluti auro incrustatam. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. q.
- Tome IV.*
- BEZOAR minutus, sphaericus, altero latere marmoris instar varicolor. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. r.
- Minores lapilli BEZOARDICI, qui inter alios integri quandoque occurrunt, sæpe detriti, tuncque sub externo cortice, auro quasi obductus lapis videtur. *T. II.* p. 134. *Tab. CXI.* litt. s. t. v. w.
- Lapis BEZOAR ex Hippotamo, vel Equo marino. *T. II.* p. 134. *Tab. CXII.* f. 2. Fragmentum ejusdem lapidis. *Ibid.* f. 2.
- Lapis BEZOAR Coromandel, è Vacca marina. *T. II.* p. 135. *Tab. CXII.* f. 3.
- BEZOAR Coromandel supra decorticatus. *T. II.* p. 135. *Tab. CXII.* f. 4.
- Coromandel cor animalis referens, sectione latissimâ. *T. II.* p. 135. *Tab. CXII.* f. 5.
- Duo lapides BEZOAR Coromandel, oblongo-rotundi, valdè duri, ponderosi, obscurè cinerei coloris, &c. *T. II.* p. 135. *Tab. CXII.* f. 6.
- BEZOAR Coromandel plano ellipticæ magis figuræ, extus albicante crustâ obductus. *T. II.* p. 135. *Tab. CXII.* f. 7.
- Tres lapides BEZOARDICI Coromandel oblongo-rotundi, læves, petrosi, &c. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 8, 9, & 10.
- Lapis BEZOAR Bubali seu Pygargi Orientalis. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 11.
- BEZOAR ejusdem speciei, externam superficiem undique illasam monstrans. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 12.
- Similis BEZOAR, qui, pro parte desquamatus, struem lamellarum ad interiora usque ostendit. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 13.
- BEZOAR ejusmodi per medium diffractus, ut interiora pateant. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 14.
- Fragmentum partem ferè dimidiam ejusmodi lapidis complectens. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 15.
- Minores ejusdem speciei lapides. *T. II.* p. 136. *Tab. CXII.* f. 16 & 17.
- Quantum ad usus medicos conferat hic lapis BEZOAR Coromandel. *T. II.* p. 137. Tinctura lapidum BEZOAR Coromandel, summo opere Cardiaca. *Ibid.*
- BITIN. Eo nomine Serpentes illæ vocantur, quæ vitulinum caput habent. Vipera Brasiliensis Coyuta dicta, species Bitin. *T. II.* p. 18. *Tab. XVI.* f. 2.
- Serpens *Bitin*, Mexicana, crassa, brevis & rarissima. *T. II.* p. 30. *Tab. XXX.* f. 1. Cauda ejus notanda. *Ibid.*
- Vipera BITIN, colubri de genere, major, Ceylonica, elegantissima: squamas habet laxas & mobiles, quas furore percitata erigit, non secus ac canis irritatus pilos cervicales. *T. II.* p. 98. *Tab. CXIII.*
- Vipera BITIN, Ceylonica, major, fœmina. *T. II.* p. 99. *Tab. XCIV.* f. 2.
- BIVALVIS Concha, vulgo Cuculla fatui dicta. *T. III.* p. 177. *Tab. LXXXVI.* f. 1.
- Concha Bivalvis eximie elegantie, quæ ab urbe Carthagena denominatur. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 2.
- Ejusdem generis alia. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 3.
- Alia ad illas pertinens, quibus a Carthagena nomen est. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 4.
- Similis alia. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 5.
- Alia longe minor prioribus. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 6.
- Alia species Carthaginensium Concharum. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 7.
- Species alia, quam Serratulam Belgæ vocant. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 10.
- Bivalvis Concha Veneris. Vid. CONCHA.
- Concha Bivalvis a Frago dicta. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 12.
- Species alia ad Carthaginenses pertinens. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 13.
- Alia ejusdem speciei. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVI.* f. 14.
- Eximium specimen Diconchæ Corallinae. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVII.* f. 1.
- Similis alia. *T. III.* p. 178. *Tab. LXXXVII.* f. 2.
- Alia priori colore & forma similis, at minor. *T. III.* p. 179. *Tab. LXXXVII.* f. 3.
- Alia saturatè purpurea. *T. III.* p. 179. *Tab. LXXXVII.* f. 4.
- Alia dilute rubens. *T. III.* p. 179. *Tab. LXXXVII.* f. 5.
- Alia quæ Pallii Regii nomen habet. Vide PALLIUM.
- BIVALVIS Concha, Crepitaculum leprosi. Vide CREPITACULUM.
- Raræ magnitudinis species ad eas pertinens quæ a Macere nomen habent. *T. III.* p. 180. *Tab. LXXXVIII.* f. 12.
- BIVALVIS elegantissima simul & rarissima. *T. III.* p. 180. *Tab. LXXXVIII.* f. 13.
- Concha rupium. Vid. CONCHA.
- Concha BIVALVIS a macere denominata. *T. III.* p. 180. *Tab. LXXXIX.* f. 6.
- Maceris Conchula venusta. *T. III.* p. 180. *Tab. LXXXIX.* f. 9.
- Minuta Maceris Conchula duplex. *T. III.* p. 180. *Tab. LXXXIX.* f. 11.

- Permagna & valde elegans BIVALVIS fungiformis. T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 10.
- BLENNIUS capite subacuto, pinna dorsi tota aculeata. T. III. p. 90. Tab. XXX. f. 1.
- canescens, officulis ultimis pinnae dorsalis mollibus. T. III. p. 90. Tab. XXX. f. 2.
- varius, capite subacuto, officulis ultimis pinnae dorsalis mollibus. T. III. p. 90. Tab. XXX. f. 3.
- fronte perpendiculariter declivi: pinna dorsi in medio humili. T. III. p. 91. Tab. XXX. f. 4.
- fronte perpendiculariter declivi, officulo primo pinnae dorsalis alto. T. III. p. 91. Tab. XXX. f. 5.
- varius, capite subacuto, extremo pinnae dorsalis eminentiore. T. III. p. 93. Tab. XXX. f. 8.
- BOBORI, unguentum ita dictum ab incolis Novae Guineae, quod conficiunt ex interiori arboris Masloy tunica vino decocta, mistis huic Caryophyllis. T. I. p. 15.
- BOCHARTUS (Samuel) de naturali Animalium historia magna cum laude & cura scripsit. Praef. T. I. p. 2.
- BOCHIR, Serpens Aegyptiaca, hoc nomen a loco natali habens. T. II. p. 38. Tab. XXXVIII. f. 3.
- BOCHO Hottentottorum. Vid. HYPERICUM.
- BOERHAAVE (Hermannus) Ipsi Praefatiuncula in Alberti Sebae Thesaurum. Initio. T. I.
- BOJOBI, Serpens coronata, sic Brasiliensibus dicta, Lusitanis autem *Cobra Verde*. T. II. p. 41. Tab. XLI. f. 1. In excavatis habitat arboribus, praesertim vero in illa quae *Guajava* vocatur. T. II. p. 42.
- Serpens BOJOBI Ceylanica, bucculenta. T. II. p. 86. Tab. LXXXI.
- Serpens BOJOBI, Brasiliensis *Tetraucoatl Tleoa*, Lusitanis *Cobra verde*. T. II. p. 101. Tab. XCVI. f. 2.
- BOIGUATRARA, Serpens Amboinenfis ornatissima, quam *Pictam Serpentem* (quod sonat nomen ejus) in Indiis vocant. T. II. p. 86. Tab. LXXXII. f. 1.
- id est *Serpens picta*, Indica, ex Insula Mauriti. T. II. p. 83. Tab. LXXXVIII. f. 4.
- BOITIAPO, Serpens; seu COBRA DE SIPO, Brasiliensis, spinosa. T. II. p. 93. Tab. LXXXVII. f. 1.
- BOMBYLIUS. Bombyliorum oeconomia naturalis. T. IV. p. 3.
- Bombylius ex nigro & flavo fasciatus. T. IV. p. 96. Tab. XCVI. f. 7.
- Alius totus niger. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 8.
- Minor alius. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 12.
- BOMBYLIORUM species septem diversae. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 14-20.
- BOMBYX. Metamorphosis nostratium BOMBYCUM. T. IV. p. 61. Tab. L. f. 5-10.
- Metamorphosis BOMBYCIS Hispanici. T. IV. p. 61. Tab. L. f. 11-14.
- Metamorphosis Italicae speciei genuinae. T. IV. p. 61. Tab. L. f. 15-19.
- BOTANICE plurimum hoc aëvo exulta & locupletata. Praef. T. I. p. 2.
- BOYUNA, Serpens Ceylanica, *Boyuna* dicta, quam videre amant Ceylanenses, credentes prosperam sibi ab ea fortunam adferri. T. II. p. 39. Tab. XXXIX. f. 3.
- Serpens Ceylonica, sive Anguis niger, conspicillo seu Diademate quodam album super caput insignitus. T. II. p. 87. Tab. LXXXIII. f. 2.
- BRUYN (Cornelius de) quid refert in suis Itinerariis de Planta *Hakmella* dicta. T. I. p. 20.
- BUCCINUM UMBILICATUM, Cochlea est terrestris instar umbilici rotunda, in medio dense crispata, extrorsum latius expansa, cornu quasi venatorium referens. T. III. p. 117. Tab. XXXIX. f. 1. & seq. Vide COCHLEA.
- BUCCINUM umbilicatum, albidissimum. T. III. p. 123. Tab. XL. f. 37.
- Species eadem. T. III. p. 123. Tab. XL. f. 37*.
- BUCCINUM *Aplustre Arantium* vocatum. T. III. p. 123. Tab. XL. f. 38.
- BUCCINUM umbilicatum, binis taniolis versicoloribus fasciatum. T. III. p. 124. Tab. XL. f. 39.
- Aliud priori compar, sed fasciis carens. T. III. p. 124. Tab. XL. f. 40.
- BUCCINUM umbilicatum album in quinque contortum gyros. T. III. p. 124. Tab. XL. f. 44.
- Idem supinum. T. III. p. 124. Tab. XL. f. 45.
- BUCCINUM umbilicatum marinum. T. III. p. 124. Tab. XL. f. 62.
- Inusitata & peregrina BUCCINI species. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 1.
- Idem subtus conspicuum. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 2.
- Ejusdem speciei aliud, paulo minus. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 3.
- BUCCINA, quorum quodlibet singularium colorum funiculis obvolutum est. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 4, 5, 6.
- Cochleae BUCCINORUM purpuriferae, variegatae, ex albo nimirum aliisque pluribus eximii coloribus elaboratae, obtusis spiculis horridae, profundis sulcis liratae, quarum altera supina, altera prona representatur. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 7 & 8.
- Duodecim BUCCINA brevirostra, cancellatim dense sinuata, figura, pictura, coloribus inter se discrepantia, & cum prona tum supina representata. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 9-20.
- Viginti quatuor BUCCINA partim ejusdem cum praecedentibus speciei, partim & majora. T. III. p. 139. Tab. XLIX. f. 21-44.
- Quatuor alia BUCCINA elegantiora. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 45, 46, 47, 48.
- Quatuor BUCCINA curta, crassa, tuberosis vel nodosis fasciis circulata, mira picturae venustate superba. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 49, 50, 51, 52.
- Cylindrus ex dilute cinereo luteus, minor, omnes super gyros cancellatus. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 53.
- Murex fasciatus. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 54.
- Species alia rarissima. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 55.
- Alterà species albicans. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 56.
- BUCCINA brevirostra, fasciis nodosis exasperata, quorum duo superiore, tertium inferiore facie exhibentur. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 57, 58, 59.
- Breves crassi & obtusi Cylindri. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 60.
- BUCCINA ex flavo annulata. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 74, 75.
- Binae Auritae perquam ramosae. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 76 & 77.
- BUCCINA brevirostra, striata, muricata, rarissima. T. III. p. 141. Tab. XLIX. f. 80, 81, 82.
- BUCCINUM, columella dentata, clavicula longissima, fuscum, striatum, fasciatum, quod aliquin inter Turres Babylonicas refertur. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 20 & 21.
- BUCCINI, Babylonicae Turris, alia species, subtus & supra conspicua. T. III. p. 144. Tab. LI. f. 22 & 23.
- Sex BUCCINORUM, Turricularum, species praerequis omnibus rarissimae. T. III. p. 144. Tab. LI. f. 24-30.
- BUCCINUM hispida pelle totum undequaque vestitum, helvi coloris. T. III. p. 144. Tab. LII. f. 1.
- Idem supinum. T. III. p. 144. Tab. LII. f. 2.
- BUCCINUM priori compar, investiente sua veste orbatum. T. III. p. 144. Tab. LII. f. 3.
- minus, laeve, dilute cinereo-luteum. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 4.
- aliud venustum, dilute arantio flavum. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 5.
- BUCCINI species tertia, priore profundius fulcata. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 6.
- Species quarta: BUCCINUM ex citrino flavo perfusum. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 7.
- Species quinta: BUCCINUM brevius & tumidius, nonnihil tuberosum. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 8.
- Species sexta dilute cinereo-lutea, unicolor, laevigata. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 9.
- BUCCINUM tuberosum, flavum. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 10.
- Ejusdem cum priore speciei atque coloris aliud. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 11.
- Tertia BUCCINI tuberosi species omnino dilute cinereo-flava. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 12.
- Quarta species BUCCINI tuberosi, quod obscure cinereo griseum est. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 13.
- Idem subtus conspicuum, qua parte os croceum monstrat. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 14.
- BUCCINUM brevi rostro praeditum, variegatum, grave, plicaturis & aculeis donatum. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 15.
- Aliud ad eandem speciem pertinens, multo acutioribus dorfis, gibbis, costisque inaequale. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 16.
- BUCCINUM bilingue, granulatum, ore interno subcroceo. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 17.
- Idem subtus conspicuum, os saturate croceo pictum colore monstrans. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 18.
- BUCCINUM rostro leviter umbilicato, sive sinuoso, striatum, muricatum, clavicula compressa. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 19.
- Aliud ejusdem speciei. T. III. p. 145. Tab. LII. f. 20.
- Purpureae species, sive BUCCINUM crispatum. T. III. p. 146. Tab. LII. f. 21.
- BUCCINUM dentatum, rostratum, fuscum, ex toto muricibus horridum. T. III. p. 146. Tab. LII. f. 22.
- Idem supinum. T. III. p. 146. Tab. LII. f. 23.
- BUCCINUM elegans dilute flavum. T. III. p. 146. Tab. LII. f. 24.
- ad sinistras convolutum. T. III. p. 146. Tab. LII. f. 25.
- venustissimum, ex Banda in Indiis Orientalibus delatum. T. III. p. 146. Tab. LII. f. 26.

Buccinum peregrinum, interna parte dentatum. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 14.
 — crassa testa præditum ejusdem speciei. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 15.
 Idem subtus conspicuum, albissimo colore perfusum. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 16.
 Buccina parva, alvearia, vel apiaria dicta. T. III. p. 153. Tab. LV. f. 21.
 Buccini rarissima atque elegantissima species. T. III. p. 154. Tab. LVI. f. 1.
 Aliud ejusdem speciei Buccinum, multo angustius & longius exprorectum. T. III. p. 154. Tab. LVI. f. 2.
 Aliud ejusdem speciei, priori per omnia simile, nisi quod labium huic sit læve nec dentibus ramosis inæquale. T. III. p. 154. Tab. LVI. f. 3.
 Buccinum Musicum majus, spurium. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 1.
 Idem supinum. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 2.
 Buccinum priori quoad formam conveniens, ab eo tamen pictura discrepans. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 3.
 Species spuria, minor. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 4.
 Eadem supina. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 5.
 Eadem species, at elegantius picta. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 6.
 Buccinum musicum, verum, consuetas lineas notis musicis ostendens. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 7.
 Idem supinum. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 8.
 Plurimæ vel veræ vel affines species. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 9—22.
 Buccinum oblongum, labiis geminis præditum. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 23.
 Idem supinum. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 24.
 Buccinum peculiaris speciei, haud vulgare. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 25.
 — fastigiatum, fuscum. T. III. p. 157. Tab. LVII. f. 27.
 Idem supinum. T. III. p. 157. Tab. LVII. f. 28.
 Buccinum fastigiatum dilute flavum. T. III. p. 157. Tab. LVII. f. 29.
 — fastigiatum album. T. III. p. 157. Tab. LVII. f. 30.
 Buccina prona vel supina, duplicatis, simplicibusve labiis donata. T. III. p. 157. Tab. LVII. f. 31, 32, 33.
 Buccinum dentatum, rostro recurvo, riçtu aurito muricatum. T. III. p. 159. Tab. LX. f. 3.
 Idem supinum. T. III. p. 159. Tab. LX. f. 4.
 Species altera, Auris pilosa dicta. T. III. p. 159. Tab. LX. f. 5.
 Eadem supina. T. III. p. 160. Tab. LX. f. 6.
 Ejusdem speciei alia colore discrepans. T. III. p. 160. Tab. LX. f. 7.
 Buccina quinque elegantia, superne spinosa. T. III. p. 160. Tab. LX. f. 8—12.
 — maxima, Bufonia. T. III. p. 160. Tab. LX. f. 13—20.
 — octo minora, Bufonia. T. III. p. 160. Tab. LX. f. 21—28.
 Buccinum bilingue, rostro recurvo, clavicula muricata, infimo labro in tenuem digitum valde-producto. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 1.
 Idem supinum. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 2.
 Ejusdem speciei aliud. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 3.
 Idem supinum. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 4.
 Bina Buccina eleganter fasciata & tuberosa. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 5, 6.
 Minusculum aliud non digitatum. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 7.
 Aliud cui labium tenuissimum est. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 8.
 Buccinum ab utraque facie conspicuum. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 9 & 10.
 Varia Buccina ratione formæ & picturæ inter se discrepantia. T. III. p. 161. Tab. LXI. f. 11—68.
 Buccina achatina. T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 23—32.
 Primæ magnitudinis Buccina Tritonis. T. III. p. 174. Tab. LXXXI.
 Buccinum superne & inferne conspiciendum. T. III. p. 174. Tab. LXXXIII. f. 3 & 4.
 Eadem species Balanis carens. T. 3. p. 174. Tab. LXXXIII. f. 5 & 6.
 Similis alia species raro reperiunda. T. III. p. 174. Tab. LXXXIII. f. 7.
 Buccinum, Balanis quos Tulipas vocant, ac Tubulis vermium constitum. T. III. p. 182. Tab. XCIII. f. 3.
 — vulgare, alga marina, foliis brevibus, nodosis constitum. T. III. p. 198. Tab. CVII. f. 6.
 Buccina fossilia ex Montibus Avenionensibus eruta. T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 14—26.
 Bufo Brasiliensis, Margaritis velut confusus, *Aquaqua* dictus. T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 6.

Bufo idem inversus. T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 7.
 — Brasiliensis, granis veluti confusus. T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 8.
 — Brasiliensis, minor, maculatus. T. I. p. 115. Tab. LXXI. f. 9.
 — cornutus & spinosus, Virginianus, mas. T. I. p. 115. Tab. LXXII. f. 1.
 — cornutus & spinosus, Virginianus, fœmina. T. I. p. 115. Tab. LXXII. f. 2.
 — Brasiliensis, *Aquaquaqua* dictus, orbicularis. T. I. p. 116. Tab. LXXIII. f. 1.
 — idem inversus. T. I. p. 117. Tab. LXXIII. f. 2.
 — five *Pipa* Americana, fœmina, ova quamplurima in dorso habens. T. I. p. 121. Tab. LXXVII. f. 1. Insolitus & mirus generandi modus hujusce animantis. *Ibid.*
 — five *Pipa* Americana, secunda, fœmina. T. I. p. 122. Tab. LXXVII. f. 2.
 — five *Pipa* Americana, tertia, fœmina. T. I. p. 122. Tab. LXXVII. f. 3.
 — five *Pipa* Americanus maximus, mas. T. I. p. 122. Tab. LXXVII. f. 4.
 — Americanus, spinosus, *Tapayaxin*; five *Salamandra* orbicularis. T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 6.
 BULLA, five Ovum Vanelli. Genus est Cochlearum, plurimas species complectens, quod eo nomine vocant, quum testam habeat cinereo-griseum, tenuem, bullæ æmulam, quemadmodum ova Vanelli. T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 34. & seq. Vide COCHLEA.
 — Gallica, Cochleæ species. T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 1.
 Aliud ejusdem speciei exemplum, prono ac supino situ. T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 2 & 3.
 Alia rursus ejusdem speciei varietas. T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 4 & 5.
 BUSTAMANTINUS (*Joannes*) Zoologiam five historiam animalium præcipue excoluit. *Præf.* T. I. p. 2.
 BUTTERFISH. Vid. GUNNELLS.
 BUTYRACEUS Papilio, alis ex nigro fimbriatis. T. IV. p. 6. Tab. II. Litt. F. n. 1—4.

C.

CARACARA, Serpens Brasiliensis, singularis, rarissima, triplici squamarum corporis varietate notanda. T. II. p. 69. Tab. LXVIII. f. 3.
 CACATOTOTL. Avicula, toto corpore nigra, cum vittâ albâ. T. II. p. 102. Tab. XCVI. f. 5.
 CÆCILIA, Serpens ex Mauritaniâ: color & squammæ ejus, quales ferè *Scinci Marini*, sunt; unde *Scinciformem* quis haud immerito appellaverit. T. I. p. 137. Tab. LXXXVI. f. 2.
 Serpens Ceylonica, CÆCILIA dicta. T. II. p. 19. Tab. XVIII. f. 2.
 Serpens Americana, CÆCILIA dicta. T. II. p. 19. Tab. XXII. f. 3.
 Serpens CÆCILIA, Guineensis. Tab. II. p. 24. Tab. XXIII. f. 3.
 Serpens CÆCILIA, Americana, hæc est vera CÆCILIA, eo nomine donata quod oculos ejus perparvos membrana insuper obvelat. T. II. p. 25. Tab. XXIV. f. 1.
 Serpens CÆCILIA, Ceylonica. T. II. p. 26. Tab. XXV. f. 2.
 Squammis caret; at harum loco tenuibus tegitur annulis, arctè sibi mutuo conjunctis, spadiceo colore tinctis. *Ibid.*
 CÆCUBA, Serpens canora, purpurea, quæ in Arboribus delitescit, avibus cantu insidians. T. II. p. 87. Tab. LXXXII. f. 3.
 CALATTI Avis Amboinensis formosissima, Alaudâ ferè major, omnibus ferè coloribus ornata. T. I. p. 63. Tab. XXXVIII. f. 6.
 CALCEUS. Elleborine à quibusdam appellatur *Calceolum Beatæ Mariæ*. T. I. p. 18.
 CALCULUS. Vid. LAPIS.
 CAMOMILLA Africana, flore luteo, aphylo, minore, erecta. T. I. p. 23. Tab. XVI. fol. 1. Resolvendi & discutiendi flatus vi pollet. *Ibid. ibid.*
 CAMPANULA Africana, humilis, pilosa, flore ex albido languide purpureo. T. I. p. 25. Tab. XVI. f. 5. Reperitur & alia hujus Plantæ species, in Promontorio Bonæ spei, cujus pili multo rigidiores sunt & albicantes. *Ibid.*
 — Ceylanica, Senecionis folio, flore purpureo. T. I. p. 37. Tab. XXII. f. 12.
 CAMPHORA. Quomodo Camphoram eliciunt Japones ex arbore *Cusnoky*. T. I. p. 53.
 CANCER. Cancrorum generatio de corpore Cancris fœmellæ delapsa. T. III. p. 40. Tab. XVI. f. 11.
 — marinus perversus Moluecanus. T. III. p. 40. Tab. XVIII. f. 1. Idem supinus. *Ibid.* p. 41. *ibid.* b.
 Araneus, seu CANCER marinus rotundus, ex ruffo flavescent. T. III. p. 41. Tab. XVII. f. 4.

- CANCER marinus, pusillus, Americanus. T. III. p. 42. Tab. XVII. f. 5.
 Ovarium CANCRI marini, trunco suo, cui pes pinnatus etiam-
 num adhæret, circumadcretum. T. III. p. 42. Tab. XVII.
 f. 6. Juniores quatuor cancri. Ibid. i. 2. 3 & 4.
 CANCER lanosus, calvatus, mas, pronus. T. III. p. 42. Tab.
 XVIII. f. 1.
 — Pagurus Maja, mas, aculeatus. T. III. p. 42. Tab.
 XVIII. f. 2.
 — idem supinus. T. III. p. 43. Tab. XVIII. f. 3.
 — fluviatilis, seu Gammarus, Americanus, cujus ante-
 rior dextri lateris pes infolitæ est crassitie & magnitudinis.
 T. III. p. 43. Tab. XVIII. f. 4.
 — marinus, lævis, fulcatus, Indicus Orientalis, rarissi-
 mus. T. III. p. 43. Tab. XVIII. f. 5.
 — idem supinus. T. III. p. 44. Tab. XVIII. f. 6.
 — Pagurus, marinus. T. III. p. 44. Tab. XVIII. f. 7.
 — Uka una, Brasiliensis. T. III. p. 44. Tab. XVIII. f. 8.
 — Ciri Apoa, seu Aratu Pinima, Brasiliensis. T. III.
 p. 44. Tab. XVIII. f. 19.
 — spinosus, Amboinensis. T. III. p. 45. Tab. XVIII.
 f. 10.
 — Araneus, crustaceus, cornutus, Amboinensis. T. III.
 p. 45. Tab. XVIII. f. 11.
 — Araneus, cornutus, alter. T. III. p. 45. Tab. XVIII.
 f. 12.
 — marinus, Curassavicus, ex rubro, flosculi instar, ele-
 gantissime variegatus. T. III. p. 45. Tab. XVIII. f. 13.
 Articulæ, cum ungue, pedis CANCRI cujusdam Siculi, undi-
 que hispidus longisque pilis, quasi fericeis & auri instar
 splendentibus oblitus, scopulæ molliori non absimilis. T. III.
 p. 45. Tab. XVIII. f. 14. a. Idem infra conspicuus. Ibid. b.
 CANCER macrochelos, Amboinensis. T. III. p. 46. Tab. XIX.
 f. 1.
 — flosculofus, pronus. T. III. p. 46. Tab. XIX. f. 2.
 — idem supinus. T. III. p. 46. Tab. XIX. f. 3.
 — Araneus marinus, crustatus, pronus. T. III. p. 46.
 Tab. XIX. f. 4.
 Idem supinus, pallide cinereus. T. III. p. 46. Tab. XIX.
 f. 5.
 CANCER lævis, latipes, marinus, Americanus. T. III. p. 46.
 Tab. XIX. f. 6.
 — idem supinus. T. III. p. 46. Tab. XIX. f. 7.
 — macrochelos, seu longimanus, spinosus, Orientalis.
 T. III. p. 47. Tab. XIX. f. 8.
 — macrochelos, spinosus, alter, minor, Orientalis. T.
 III. p. 47. Tab. XIX. f. 9.
 — Araneus, marinus, crustatus, alter, margaritifera,
 pronus. T. III. p. 47. Tab. XIX. f. 10.
 — idem supinus. T. III. p. 47. Tab. XIX. f. 11.
 — Saxatilis, ex rubro maculatus, Americanus, rarior.
 T. III. p. 47. Tab. XIX. f. 12.
 — flosculofus, Amboinensis, rarior, elegantissimus. T.
 III. p. 47. Tab. XIX. f. 13.
 — Americanus, argenteus, supinus. T. III. p. 48.
 Tab. XIX. f. 14.
 — marinus, minor, vociferans. T. III. p. 48. Tab. XIX.
 f. 15.
 — longimanus, spinosus, saxatilis, pronus. T. III. p.
 48. Tab. XIX. f. 16.
 Idem supinus. T. III. p. 48. Tab. XIX. f. 17.
 CANCER incomparabilis, elegantissime pictus, Orientalis. T.
 III. p. 48. Tab. XIX. f. 18.
 — planipes, spinosus, minor, orbicularis. T. III. p. 49.
 Tab. XIX. f. 21.
 — Araneus marinus, pronus. T. III. p. 49. Tab. XIX.
 f. 22.
 — idem supinus. T. III. p. 49. Tab. XIX. f. 23.
 — flosculofus, pronus. T. III. p. 49. Tab. XIX. f. 24.
 CANCRI Aranei marini altera species. T. III. p. 49. Tab. XIX.
 f. 25.
 URSA-CANCER, seu Squilla lata, Amboinensis, prona. T. III.
 p. 50. Tab. XX. f. 1.
 CANCER Pagurus, hirsutus, Americanus, pronus. T. III.
 p. 51. Tab. XX. f. 4.
 — fulcatus, terrestres seu montanus, Americanus. T. III.
 p. 51. Tab. XX. f. 5.
 — Heracleoticus, pronus. T. III. p. 51. Tab. XX.
 f. 7.
 Idem supinus. T. III. p. 52. Tab. XX. f. 8.
 CANCER marinus, scutiformis. T. III. p. 52. Tab. XX. f. 9.
 — Americanus, venustissime variegatus, pronus. T. III.
 p. 59. Tab. XX. f. 10.
 — idem supinus. T. III. p. 52. Tab. XX. f. 11.
 — macrochelos. T. III. p. 52. Tab. XX. f. 12.
 — Araneus marinus, minutissimus. T. III. p. 53. Tab.
 XX. f. 13.
 — crumenatus, Orientalis. T. III. p. 53. Tab. XXI.
 f. 1.
 Idem supinus. T. III. p. 53. Tab. XXI. f. 2.
 CANCER spinosus, maximus, Orientalis, Paguri species. T. III.
 p. 56. Tab. XXII. f. 1.
 — spinosus, seu Hippocarcinus Aldrovandi. T. III. p.
 56. Tab. XXII. f. 2.
 Idem supinus. T. III. p. 57. Tab. XXII. f. 3.
 CANCER Brachychelos, crumenatus, ruber, Americanus. T.
 III. p. 57. Tab. XXII. f. 4.
 Testa, Brachii & pedibus mutila, CANCRI ad Paguros spino-
 sos pertinentis. T. III. p. 57. Tab. XXII. f. 5.
 Testa CANCRI coronati, Orientalis, Diadema clausum referens.
 T. III. p. 57. Tab. XXII. f. 6.
 CANCRI petrificati, qui in Indiis Orientalibus ad Oram Zeyla-
 nensem & Coromandel effodiuntur. T. IV. p. 127. Tab.
 CVII. f. 28-30.
 CANIS sylvestris, Americanus, caudâ longissimâ. T. I. p. 47.
 Tab. XXX. f. 1.
 — volans, Ternatana, Orientalis, fœmina. Ubra ejus
 insignia, globosa, papillis donata, mammis lactantis mulie-
 ris haud absimilia. T. I. p. 91. Tab. LVII. f. 1.
 — volans, mas. T. I. p. 92. Tab. LVII. f. 2.
 — volans, maxima, aurita, fœmina, ex Novâ Hispaniâ.
 T. I. p. 92. Tab. LVIII. f. 1.
 CAPER, Coleopteri species. Quinque Scarabæi CAPRI. T. IV.
 p. 84. Tab. LXXXII. f. 9-13.
 — pomposus. T. IV. p. 85. Tab. LXXXIII. f. 3.
 Scarabæus CAPER major. T. IV. p. 85. Tab. LXXXIII. f. 4.
 Scarabæi CAPRI quatuor. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 14,
 15, 21 & 22.
 Minor alius Surinamensis. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 24.
 CAPER minor flavus maculis rubris. T. IV. p. 90. Tab.
 LXXXVIII. f. 25.
 — magnus, Americanus, rubris, flavisque figuris varius.
 T. IV. p. 91. Tab. XC. f. 7 & 8.
 Alius aliquantum discrepans. T. IV. p. 91. Tab. XC. f. 9.
 CAPRI literati alia species. T. IV. p. 92. Tab. XCI. f. 8 & 9.
 Metamorphosis Scarabæi CAPRI indigenæ, rarioris, maximi. T.
 IV. pag. 92. Tab. XCII. f. 1-3.
 CAPRORUM variæ species tum indigenæ, tum exoticæ. T. IV.
 p. 92. Tab. XCII. f. 4-28.
 Species aliæ quarum quædam Orientales sunt. T. IV. p. 93.
 Tab. XCIII. f. 1-25.
 Diverse aliæ species. T. IV. p. 94. Tab. XCIV. f. 1-21.
 Scarabæi CAPRI duo. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 1. 11.
 CAPREOLUS rufus nigris figuris decorus. T. IV. p. 96. Tab.
 XCV. f. 24.
 CAPREOLUS Cornu Capreoli Americani. T. I. p. 73. Tab.
 XLIV. f. 6.
 CAPUT Serpentis osseum, cum parte spinæ dorfi & costulis,
 supernè conspicuum. T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 7.
 — Crocodili junioris, rictu aperto oris interiora mon-
 strans. Vid. CROCODILUS.
 CARDUELIS Brasiliensis. Vid. QUATROZILI.
 — Papilio, Eruca & Chrysalis. T. IV. p. 6. Tab. I.
 Lit. E. n. 1-4.
 CARIGUEJA. Vid. PHILANDER.
 CASCA VELA, nomen quo Hispani Caudifonam Serpentem vo-
 cant. T. II. p. 99.
 CASSIS, Buccini species.
 — verrucosa, antica parte tuberosa. T. III. p. 146. Tab.
 LIII. f. 27.
 — verrucosa altera, brevior, acutissimis aculeis horrens.
 T. III. p. 146. Tab. LII. f. 28 & 29.
 — verrucosa tertia, Echinus vulgo vocatus. T. III. p.
 146. Tab. LII. f. 30 & 31.
 — maxima & inter reliquas omnes Cassides Princeps meri-
 to vocanda. T. III. p. 146. Tab. LIII. f. 1.
 Eadem supina. T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 2.
 Cassis fimbriæ expers. T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 26.
 Eadem supina. T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 27.
 Cassis perquam rara, fordide albescens ad ventrem. T. III.
 p. 147. Tab. LIII. f. 28.
 Cassides pallide albicantes, non fimbriatæ, superne ad gyros
 tuberosæ. T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 40 & 41.
 Minor alia, alba. T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 42.
 Alia cinereo-flava, fimbriæ expers. T. III. p. 148. Tab. LIII.
 f. 43.
 Binæ minores, fimbriatæ. T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 44.
 & 45.
 Cassis leviter costata. T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 46.
 Cassides verrucosæ & spinosæ omnium rarissimæ. T. III. p.
 160. Tab. LX. f. 29-50.
 Quædam Cochlearum species inter Cassides numeratæ. T. III.
 p. 166. Tab. LXVII. f. c, d, e.
 Cassides Bezoartice. T. III. p. 169. Tab. LXXXI. f. 11-16.
 — crassa, seu Pileoli Polonici. T. III. p. 170. Tab.
 LXXXII. f. 17-21.
 Vasta atque haud vulgaris CASSIDUM Collectio. T. III. p. 170.
 Tab. LXXXIII. f. 1-20.

CASSIS minuta, rara, fossilis, ex montibus Avenionensibus effossa. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 27.*

CATAPHRACTUS, seu piscis ab omni parte armatus, inter Cottos merito numerandus. *T. III. p. 81. Tab. XXVIII. f. 6.*

CATULI GUTTATI, sic vocantur minores quædam Volutæ. *T. III. p. 139. Tab. XLVIII. f. 46 & 47.*

CAUDISONA. Eo sub verbo enumerabimus omnes *Caudisonas* Serpentes in Theatro Sebæ descriptas.

Serpens Crotalophora, seu *Vipera Caudifona* Americana. *T. II. p. 99. Tab. XCV. f. 1.*

Vipera Caudifona Americana, seu *Teutla-cotzouphi*, femina. *T. II. p. 100. Tab. XCV. f. 2.*

Vipera Caudifona Ceylanica. *T. II. p. 100. Tab. XCV. f. 3.*

Vipera Orientalis, maxima, *Caudifona*, femina. *T. II. p. 101. Tab. XCVI. f. 1.*

CENCHRUS seu SERENUS, Serpens Brasiliensis; *Cenchrus* vocatur à Græco verbo, quod milium significat, quia nempe notis quibusdam, milii granis similibus, venter ejus exornatur. *T. II. p. 43. Tab. XLII. f. 2.*

Serpens CENCHRUS, Babylonica. *T. II. p. 52. Tab. LII. f. 3.*

CENCHRIAS seu ACONTIAS, item JACULUS, Serpens Amboinensis; jaculi velocitate æmulus. Hanc *Valentinus* Serpentem Siphonem appellat, eo quod tam velox est, quam aqua e Siphone ejaculata. *T. II. p. 75. Tab. LXXII. f. 1.*

CENCOATL, *Vipera* ex Novâ Hispaniâ, femella, ad *Aspidum* genus referenda. *T. II. p. 27. Tab. XXVI. f. 1.*

CENTAURIUM Capense, minus, flore luteo amplo, capsulâ quatuor alis membranaceis donata. *Hermann. MSS. Afr. T. I. p. 35. Tab. XXII. f. 7.* Ejus radix, caulis, folia, flores & vis aperiendi. *Ibid.*

CEPA. Cochleæ quædam Cepæ vocantur: Cepa marina, Cepa terrestris, &c. Vide COCHLEA.

CERASUS Indica, fructu ex purpureo-cærulescente. *T. I. p. 43. Tab. XXVII. f. 1.*

CERASTES, Serpens Siamensis *Cerastes* id est *Cornuta* dicta. *T. II. p. 20. Tab. XIX. f. 1.* Avibus victitat. *Ibid.*

Vipera ex Kairo, quæ CERASTIS accensetur, ad quas plurimum figurâ accedit. *T. II. p. 28. Tab. XXVII. f. 1.*

Serpens, seu *Vipera* Siamensis, perelegans, species CERASTÆ, mas. *T. II. p. 33. Tab. XXXIV. f. 1.*

Serpens *Vipera*, Siamensis, superioris CERASTÆ femina. *T. II. p. 33. Tab. XXXIV. f. 2.*

Vipera Cornuta Illyrica, è Mari Adriatico; species CERASTÆ. *T. II. p. 55. Tab. LV. f. 3.*

CERATOPHYTON ramulis spinosis. *T. III. p. 189. Tab. C. f. 16.*

— vulgare nigrum. *T. III. p. 197. Tab. CVII. f. 4.*

— ramulis lateralibus brevibus; conjugatis. *T. III. p. 198. Tab. CVII. f. 8.*

CERCOPIRHECUS Ceilonicus, seu Tardigradus dictus, major, mas. *T. I. p. 75. Tab. XLVII. f. 1.*

CERIGON, nomen Philandro ab Americanis datum. Vid. PHILANDER.

CERVA parvula, Africana, ex Guineâ; rubicunda, sine cornibus. Caro ejus exquisitissima & pro ferinâ optimâ habetur. *T. I. p. 70. Tab. XLIII. f. 1.*

CERVULA Surinamensis, subrubra, albis maculis notata. *T. I. p. 71. Tab. XLIV. f. 2.* Cornua non gerit & pro sapidissima ferinâ habetur. *Ibid.*

CERVUS Macatchichilitic, seu Tamamacama dictus. *T. I. p. 69. Tab. XLII. f. 4.*

— juvenis, perpusillus, Guineensis. *T. I. p. 70. Tab. XLIII. f. 3.* Summus Russorum Imperator centum aureos Sebæ offerebat, si tam pusillum ipsi Cervum procurare posset. *Ibid.*

— Africanus, pilo rubro. *T. I. p. 73. Tab. XLV. f. 1.*

Monstrum biceps CERVI Africani. *T. I. p. 73. Tab. XLV. f. 2.* Summus Russorum Imperator centum ducatos aureos pro eo obtulit. *Ibid.*

CERVUS volans, quasi ligni nucis colore. *T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 23 & 24.*

Alius longe tenuior, graciliorque. *T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 12.*

Universa metamorphosis CERVI volantis. *T. IV. p. 90. Tab. LXXXIX. f. 5-8.*

CESSATOR, Lacerta Ceylonica, major, mas. *T. I. p. 165. Tab. CV. f. 1.*

CHÆTODON, seu Piscis spinosus, cujus triplex est classis: prima Chætodontes continet, aculeo utrinque laterali ad caudam præditus; secunda Chætodontes ad caput aculeatos; tertia Chætodontes nec ad caput nec ad caudam aculeatos. *T. III. p. 64.*

— lineis longitudinalibus variis, caudâ bifurcâ & utrinque aculeata. *T. III. p. 64. Tab. XXV. f. 1.*

— nigrescens; caudâ albescente, æquali & utrinque aculeata. *T. III. p. 64. Tab. XXV. f. 2.*

Tome IV.

CHÆTODON nigrescens, caudâ parum bifurcâ & utrinque aculeata. *T. III. p. 65. Tab. XXV. f. 3.*

— albescens, lineis quinque transversis, nigricantibus & aculeo laterali utrinque. *T. III. p. 65. Tab. XXV. f. 4.*

— niger capite diacantho & lineis utrinque quatuor, transversis, curvis. *T. III. p. 65. Tab. XXV. f. 5 a, b.*

— duobus aculeis brevibus supra oculos & officulo tertio pinnae dorsalis longissimo præditus. *T. III. p. 65. Tab. XXV. f. 6.*

— canescens, ore aculeato & officulo tertio pinnae dorsalis fetiformi longissimo. *T. III. p. 66. Tab. XXV. f. 7.*

— macrolepidotus, lineis utrinque duabus, magnis, nigris, officulo quarto pinnae dorsalis fetiformi, longissimo. *T. III. p. 66. Tab. XXV. f. 8.*

— macrolepidotus, lineis utrinque tribus, nigris, latis & quartâ in ipsâ caudâ. *T. III. p. 66. Tab. XXV. f. 9.*

— macrolepidotus, nigrescens, lineis utrinque duabus albis ad caput. *T. III. p. 66. Tab. XXV. f. 10.*

— macrolepidotus, albescens, linea nigra ad oculos & macula rotunda in pinna dorsali. *T. III. p. 67. Tab. XXV. f. 11.*

— macrolepidotus, albescens, lineis utrinque octo transversis nigris. *T. III. p. 67. Tab. XXV. f. 12.*

— totus argentei coloris, pinnis ventralibus ob brevitate parum conspicuis. *T. III. p. 67. Tab. XXV. f. 13.*

— obscure canis, maculis aliquot irregularibus & officulo secundo pinnarum ventralium in fetam quasi producto. *T. III. p. 67. Tab. XXV. f. 14.*

— quadratus, nigrescens, pinnis dorfi ac ani in medio longe productis. *T. III. p. 67. Tab. XXV. f. 15.*

— macrolepidotus, albescens, lineâ nigra ad oculos & maculâ rotundâ ad caudam. *T. III. p. 68. Tab. XXV. f. 16.*

— macrolepidotus, albo flavescens, rostro longissimo, osseo & maculâ nigra ad basin pinnae dorsalis. *T. III. p. 68. Tab. XXV. f. 17.*

— macrolepidotus, albescens, lineâ nigricante ad oculos, caudam, ani ac dorfi pinnam. *T. III. p. 68. Tab. XXV. f. 18.*

— fusco rubescens, aculeis utrinque duobus infra oculos. *T. III. p. 69. Tab. XXVI. f. 19.*

— lineis utrinque tribus albis & laminis operculorum in ambitu admodum ferratis. *T. III. p. 69. Tab. XXVI. f. 20.*

— quadratus, argentei coloris; aculeis duobus brevibus, loco pinnarum ventralium, præditus. *T. III. p. 69. Tab. XXVI. f. 21.*

— lineis utrinque candidis, laminis operculorum ferratis, caudâ albâ bifurcâ. *T. III. p. 69. Tab. XXVI. f. 22.*

— albescens, macrolepidotus, caudâ bifurcâ, & operculis branchiarum parum ferratis. *T. III. p. 70. Tab. XXVI. f. 23.*

— lineis utrinque duabus candidis, laminis operculorum ferratis & caudâ albâ æquali. *T. III. p. 70. Tab. XXVI. f. 24.*

— abescens, ad dorsum nigricans, laminis operculorum ferratis. *T. III. p. 70. Tab. XXVI. f. 25.*

— canescens, macrolepidotus, laminis operculorum ferratis, & macula exigua ad extremum operculorum. *T. III. p. 70. Tab. XXVI. f. 26.*

— totus canescens, macrolepidotus, caudâ bifurcâ. *T. III. p. 71. Tab. XXVI. f. 27.*

— canis, macrolepidotus, laminâ operculorum mediâ tantum ferrata. *T. III. p. 71. Tab. XXVI. f. 28.*

— macrolepidotus, obscure canis, lineis tribus albis utrinque, caudâ bifurcâ. *T. III. p. 71. Tab. XXVI. f. 29.*

— albus, ex fusco maculosus; aculeis quatuor ad ani pinnam. *T. III. p. 71. Tab. XXVI. f. 30.*

— oblongus, maculis aliquot magnis, albis variis. *T. III. p. 72. Tab. XXVI. f. 31.*

— oblongus, lineis utrinque duabus albis, longitudinalibus. *T. III. p. 72. Tab. XXVI. f. 32.*

— lineis fuscis, longitudinalibus variis, pinna dorsali antè in eminentiam productâ. *T. III. p. 72. Tab. XXVI. f. 33.*

— lineis longitudinalibus variis, caudâ bifurcâ, aculeo laterali utrinque ad caudam. *T. III. p. 100. Tab. XXVI. f. 35.*

— macrolepidotus, flavescens, linea fusca ad oculos, caudam & ani pinnam. *T. III. p. 100. Tab. XXVI. f. 36.*

— macrolepidotus, macula rotunda ad caudam. *T. III. p. 101. Tab. XXVI. f. 37.*

MM

CHÆTODON

- CHÆTODON** macrolepidotus, canescens, lineolis longitudinalibus variis, linea fusca ad oculos, pinnam dorso, ani, caudæ. *T. III. p. 101. Tab. XXIX. f. 18.*
 — cerulescens, dorso nigro, cauda ferè aequali, ex albido & nigro varia, aculeo ad caudam utrinque uno, versus caput directo. *T. III. p. 104. Tab. XXXIII. f. 3.*
CHAMÆ ex montibus Avenionensibus effossæ. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 37—50. & 59—66.*
CHAMARUM, Ostreorum, aliarumque specierum testæ in lapidem versæ. *T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 15—24.*
CHAMÆCRISTA PAVONIS Brasiliæ, filiquâ singulari. *Breyner. Cent. I. p. 64. T. I. p. 18. Tab. IX. f. 4.*
 — Americana, filiquosa. *T. I. p. 120. Tab. LXXV. f. 5.*
CHAMÆLEO Mexicanus, seu *Cuapapalcatl*, dorso admodum incurvato, crasso corpore, habituque inconcinno. *T. I. p. 132 & 133. Tab. LXXXII. f. 1.*
 — Orientalis, ex Amboinâ. *T. I. p. 133. Tab. LXXXII. f. 2.*
 — Ceylonicus, fuscrocei coloris. *T. I. p. 133. Tab. LXXXII. f. 3.*
CHAMÆLEONIS Amboinensis Pullus, mas. *T. I. p. 134. Tab. LXXXII. f. 4.*
 — præcedentis fœmella. *T. I. p. 134. Tab. LXXXII. f. 5.*
 — Skeleton. *T. I. p. 134. Tab. LXXXII. f. 6.*
CHAMÆLEO ex Africa, colore nigricante, at pectine albo supra dorsum decoratus. *T. I. p. 134. Tab. LXXXIII. f. 4.*
 — Promontorii Bonæ Spei, cæruleo, alboque colore, marmoris instar, variegatus. *T. I. p. 135. Tab. LXXXIII. f. 5.* Dum vivit Chamæleo, corporum quibus insidet colores saturiores & lucidos, uti cæruleum, rubrum, flavum, viridem induit; squammata nimirum ejus cuticulâ, lævi & splendidâ, incidentes colorum radios reperiunt: in mortuo verò nihil horum contingit. *Ibid.*
CHARLETON (*Gualterus*) historiam animalium excoluit & quam plurimum locupletavit. *Præf. T. I. p. 2. Ejus distributio methodica animalium a Rajo adoptata. Præf. T. II. p. 5.*
CHAYQUARONA, Serpens mas, lemniscatus, sic a Lusitanis dictus. *T. II. p. 10. Tab. IX. f. 1.*
 Serpens fœmella prioris. *T. II. p. 10. Tab. IX. f. 2.*
CHEBULA ramulus Arboris Myrobalaniferæ, Chebulæ, Americanæ. *T. I. p. 59. Tab. XXXVI. f. 9.*
CHIAMETLA, Serpens Americana, à monte Chiametla sic dicta, undè delata & ubi hæc species numerosa est. *T. II. p. 60. Tab. LXI. f. 1.*
CHILTOTOTL, Avis Americana, Passeris species. *T. I. p. 87. Tab. LIII. f. 4.*
CHICHILTOTOTL, Avicula Mexicana, Passeris Troglodytæ magnitudine. Caput aurei coloris est; crura, pedes, & digiti pariter flava sunt. *T. I. p. 96. Tab. LX. f. 7.*
 — Avicula altera Mexicana, non discrepans tamen nisi quod capitis vertex saturate miniatus est. *T. I. p. 96. Tab. LX. f. 8.*
CHRYSOCOME, five ARGYROCOME Africana, ericoides, flore albo. *T. II. p. 45. Tab. XLIII. f. 5.*
 — five Argyrocome Africana, gnaphaloides, amplissimis foliis. *T. II. p. 45. Tab. XLIII. f. 6.*
CICADA, Variæ Cicadarum species. *T. IV. p. 86. Tab. LXXXV. f. 1—12.*
CIDARIS, Cochleæ margariticæ species, Turcarum Cidarina forma utcunque referens. *T. III. p. 171. Tab. LXXXIV. f. 12.*
CIDARES arte detritæ. *T. III. p. 171. Tab. LXXXIV. f. 13 & 14.*
 Similis aliâ, prorsus decorticata. *T. III. p. 171. Tab. LXXXIV. f. 15.*
CIMEX, Cimicum æconomia naturalis. *T. IV. p. 4. Cimices aquatici. Ibid.*
 Animalcula inter CIMICES numerata. *T. IV. p. 96. Tab. XCV. f. 25—37.*
CIMICES duo alati. *T. IV. p. 96. Tab. XCVI. f. 28 & 29.*
 — quatuor alii. *T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 2, 3, 5, 6.*
CIMICIS apteri species fusca. *T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 12.*
 Alatorum species variæ. *T. IV. p. 98 & 99. Tab. XCVII. f. 21, 22; 28—35.*
CINNAMOMI Sylvestris, Americani ramulus. *T. II. p. 90. Tab. LXXXIV. f. 6.*
CINNABARIS nativæ Japonicæ. *T. IV. p. 111. Tab. CI. f. 18.*
 Aliâ-Gleba CINNABARINA ex Japonia. *T. IV. p. 111. Tab. CI. f. 19.*
 Gleba CINNABARINA Hungarica. *T. IV. p. 111. Tab. CI. f. 20.*
CINNABARIS nativæ Japonicæ grana. *T. IV. p. 113. Tab. CI. f. 30.*
CIRI APOA, seu ARATU PINIMA, seu GUANHUMI, Cancer Brasiliensis, rotundi tegminis & ferræ instar dentati. *T. III. p. 44. Tab. XVIII. f. 9.*
CISTUS folio Halimi, fœmina. *II. Clusii Num. 71. T. I. p. 19. Tab. IX. f. 5.*
 — Ladanifera, Hispanica, Salicis folio, flore candido. *H. Boerb. Ind. alt. & Tournef. T. I. p. 21. Tab. XIII. f. 3.*
CITRUS, Skeleton folii Citri. *T. I. p. 11. Tab. IV. f. 4.*
CLEMATIS Daphnoides major, five Laureola arborefcens, Americana, ramulis alatis. *T. I. p. 121. Tab. LXXXVI. f. 3.*
 — Americana, flore Jasmini cæruleo, Pyri foliis. *T. I. p. 146. Tab. XCIII. f. 5.*
CLEMATIDIS Americanæ alia species, trifolia, foliis longioribus. *T. I. p. 146. Tab. XCIII. f. 6.*
CLINOPODIUM roseum Alpinum, vulgò Basilicum sylvestre, ab Alemannis autem Witseldost vocatum. Ipsius folii Skeleton. *T. I. p. 10. Tab. III. f. 11.*
CLUSIUS (*Carolus*) Zoologiam præcipuè excoluit. *Præf. T. I. p. 2.*
COATY, nomen quo ab Æthiopibus Surinami vocatur TAMANDUA. Vid. hoc ultimum verbum.
COBELLAS, Serpentes binæ Americanæ Cobellas dictæ: mas est prior, fœmella autem altera. *T. II. p. 4. Tab. II. f. 5 & 6.*
COBRA, Serpens Americana, Viperina. *T. II. p. 22. Tab. XXI. f. 3.*
 — Atpis Brasiliensis, maxima. *T. II. p. 69. Tab. LXVIII. f. 1.*
COBRA DE CAPELLO, Serpens sic Lusitanis dicta, five Viperæ Ceilonica, fœmina, *Naja* dicta, species singularis & rarissima. *T. I. p. 71. Tab. XLIII. f. 5.*
 — ex India Orientali, seu Serpens diadematæ vel Perspicillo, faciem hominis representante, insignita. *T. I. p. 71. Tab. XLIV. f. 1.*
 — vel CABELLO, Serpens Siamensis cum Conspicillo. *T. II. p. 95. Tab. LXXXIX. f. 1.*
COBRAS DE CAPELLO, Serpens cum Conspicillo, sic Lusitanis dictus. *T. II. p. 96. Tab. XC. f. 1.*
COBRA DE CAPELLO, fœmella, sine perspicillo; seu Tripudia. *Tom. II. p. 97. Tab. XC. f. 2.*
 — Serpens Malabarica, Diadematæ ornata, five Conspicillo insignita. *T. II. p. 99. Tab. XCIV. f. 1.*
 — Indica Serpens, mas, Conspicillo ornatus. *T. II. p. 102. Tab. XCVII. f. 1.*
 — Serpens Indica, fœmina, sine perspicillo. *T. 2. p. 103. XCVII. f. 2.*
 — Serpens Ceylonica, Conspicillo notata. *T. II. p. 103. Tab. XCVII. f. 3.*
COBRA DE CORAIS, vid. IBIBOCA.
COBRA DE NEUSTRIA, Viperæ Ceylonica, coronata, fœmina. *T. II. p. 47. Tab. XLVI. f. 2.*
COBRA VERDE, Serpens sic Lusitanis dicta, Brasiliensibus autem BOJOBI; quod ultimum verbum vid.
COCHLEA tum marina, tum terrestris. *COCHLEA* fasciata, turbinata, major, marina, Oculus bovinus dicta. *T. III. p. 113. Tab. XXXVIII. f. 1.* Eadem inversa. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 2.*
 Species minor, coloris magis spadicei, Oculus vitulinus dicta. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 3.*
 Tertia Species, antica parte dilute cinerea, lemnisco albo circum turbinatum apicem lirata, postica parte paulo saturatius grisea, ex fusco fasciata. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 4.*
 Quarta Species cinereo-grisea, ex fusco lirata, in apicem nigrum terminata, albis fuscisque vinculis ventrem circumscripta. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 5.*
 Quinta Species quæ bovis vitulique oculum proximè æmulat. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 6.*
 Sexta Species ejusdem circiter formæ ac prior, at alio colore picta, ventre minor, ex fusco fasciata. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 7.*
 Septima Species, minor, postica parte admodum saturate spadicea, splendens, binis tenuibus tæniolis per medium circumlata, antica parte dilute cinerea, verticillo subspadiceo. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 8.*
 Species octava, *Cochlea subflava umbilicata* Listeri. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 9.*
 Species nona, priori penitus similis, praterquam quod colore cinereo-griseo gaudeat. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 10.*
 Species decima, undique ex cinereo dilute flavescens, minor, at profundissimè fulcata, verticillo acuminato, perelegante conspicua. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 11.*
 Species undecima coloris ex cæruleo plumbei; supra adfunt rugæ; spira dilutioris est coloris, inque longum & valde acutum apicem excurrit. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 12.*
COCHLEA globosa, seu Rapum majus. *Tab. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 13.* Eadem subtus conspicua. *Ibid.*

- Rapum album, cauda curva, five semicrispata donatum, a postica parte ad dimidias costatum. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 14.*
- Species altera alba, costulis teretibus, tanquam tæniis, confertim circulata, brevior caudâ gaudens. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 15.*
- Species tertia, costis carens, supernam per ventris partem glabra & alba longa cauda, ad finem crispula, prædita. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 16.*
- Species quarta albicans, tenui quasi filo obvoluta, costata, scapo longo intorto profundis liris, brevi cauda gaudens. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 17.*
- COCHLEA altera, paulo major, cæterum priori similis, a postica parte costata. *T. III. p. 114. Tab. XXXVIII. f. 18.*
- Alter tota costis aspera, longiorem apicem & caudam gerens. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 19.*
- Rapum flavum, extuberantibus lemniscis circulatum, saturatius flavis fasciis transversalibus, a capite ad caudam porrectis distinctum; capite acutius, cauda brevi crispula donatum. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 20.*
- Rapum aliud pallide flavescens, subtus conspicuum, ore amplum hiantem, ad marginem denticulato. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 21.*
- COCHLEA Cepam referens. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 22.*
- Cepa marina. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 23.*
- Cepa minor, terrestris. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 24.*
- COCHLEA binæ minores, terrestres, alii bulbulis similes. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 25.*
- COCHLEA subflavescens, umbilicata. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 26.*
- Eadem Species, multo major, lineis carens, lævis, æqualis. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 27.*
- Ejusdem Speciei alia, minor, testæ superficiem externam, rufulam, saturatè fuscis tæniis inscripta. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 28.*
- COCHLEA valvata, lævis, five Vitellus primus. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 29.*
- Vitellus pallidus, priore paulo major, albis maculis varius. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 30.*
- Vitellus compressus, planior, magis coactus, æqualis, saturatè flavi coloris, ore angustius convergente, in apicem album acuminato. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 31.*
- COCHLEA valvata quarta, ejusdem coloris & figuræ ac priores, at major. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 32.*
- Valvata quinta, candidissima, prona & supina. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 33.*
- COCHLEA, Bulla, seu Ovum Vanelli. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 34.*
- Alter Species minor, nigris, oblongis maculis & guttulis per testam obscure griseam concinnè variegata. *T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 35.*
- Alia oblonga, ex albo perfundata, ex cæruleo & ruffo variegata. *Tom. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 36.*
- Alia spadicea, nigris maculis, punctisque minutis, marmoris instar, picta. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 37.*
- Alia cujus fundus albus est, quo super marmorea ex fusco pictura regnat. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 38.*
- Alia elegantissimè variegata, ut ova avium aquaticarum. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 39.*
- Alia Species, multo minor & rotundior priore. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 40.*
- Alia minuta, oblonga, binis tæniis, ruffulis circulata, simili pigmento super testâ albicante variegata. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 41.*
- Alia adhuc minor, oblonga, fasciis carens, ex subfusco variegata. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 42.*
- Alia rotunda, grisea, binis tæniis viridescentibus ornata & guttata. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 43.*
- Alia rarior, parcissimè reperiunda, cærulefcens, binis obscurioribus fasciis ornata. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 44.*
- Bulla albissima, translucens, membranæ instar tenuis, ovi columbini testæ similis. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 45.*
- Eadem supina, ore amplum patulo conspicua. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 45.**
- Alia peregrina, grisea, tenuiter lineata & nubilosa. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 46.*
- Alia tenerima, lacteo candore picta, testamque tenuissimam subtilibus tæniolis, tanquam filis purpureis, concinnè circumscripta. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 47.*
- Alia multo major, itidem testâ alba gaudens, tenuibus tæniolis, tanquam pilis ruffis, confertissime obvoluta. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 48.*
- Alia ejusdem Speciei, itidem, uti prior, filamentis pluribus, subtilibus, nonnullis tamen grossioribus, testam ex cinereo griseam obvoluta. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 49.*
- Alia minor, sed omnium elegantissima, in testâ tenui & albicante nitore inusitato exornata, subtilibus filamentis, quasi pilis, aliisque inter hæc grossioribus, quam venustissime circumvoluta. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 50.* Eadem supina. *Ibid.*
- COCHLEA fusca, cujus lineas spirales aliquot albicantes, interfecant characteres quidam nigri. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 51.*
- Alia paulo minor, at æquè eleganter picta. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 52.*
- Alia minor, at vel pulchrior etiam. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 53.*
- Alia indigena, ex quâ paratur Syrupus Limacum. *T. III. p. 116. Tab. XXXVIII. f. 54.*
- COCHLEA terrestris Hispanica. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 55.*
- marina, cinereo-grisea, ex Indiis Orientalibus, quam venustissima, quatuor tæniis albis, ex fusco guttatis cincta. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 56.*
- Alia, ad COCHLEAS umbilicatas referenda. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 57.*
- COCHLEA marina Amboinensis, ex flavo albescens. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 58.*
- Alia ejusdem Speciei. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 59.*
- Alia ejusdem Speciei, sed picturæ alterius. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 60.*
- COCHLEA marina ejusdem Speciei, sed minor. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 61.*
- marina, minor, alba, maculis obscure fuscis annulatim ornata. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 62.*
- Ejusdem Speciei alia, flava, minoribus maculis distincta. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 63.*
- Alia ex cinereo-grisea, albis tæniolis, & obscure fuscis punctis variegata. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 64.*
- COCHLEA dilutè lutea, geminatis fasciis albis ex fusco guttatis notata. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 65.*
- marina fusca, ex albo annulata. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 66.*
- marina, alia, umbilicata, planiuscula, fusca, alba fascia cincta. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 67.*
- terrestris indigena, eleganter picta. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 68.*
- marina, Amboinensis quam venustissimè variegata. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 69.*
- parva, venustè picta, ex Zeelandia. *T. III. p. 117. Tab. XXXVIII. f. 70.*
- umbilicata ex pallidè citrino flava, binis suprà dorsum tæniis, saturatè fuscis, inter quas ex dilutiore Arantii colore pictura regnat, exornata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 1.*
- Eadem subtus conspicua, dilutè crocea. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 2.*
- COCHLEA supra ex dilutè cinereo albicans, per dorsum cinereo grisea. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 3.*
- Alia saturatè Arantii coloris, latiore alba, binisque spadiceis tæniolis ornata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 4.*
- Eadem supina, coloris Arantii, paulò dilutioris. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 5.*
- Alia ruffo-cinerei, ex albo mixti coloris, binis lemniscis angustis spadiceis, gyrisque albis fimbriata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 6.*
- Alia spadicea supra coloris, quem flava tænia ambit. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 7.*
- Eadem supina. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 8.*
- Alia albicans, ex luteo variegata, supra binis saturatè fuscis tæniis gyrata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 9.*
- COCHLEA sulphureo-flavi coloris, in fulcis & posticâ parte ex dilutè fusco obumbrata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 10.*
- albicans, ex purpureo variegata, supra saturatè fusco pigmento obumbrata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 11.*
- *Alykruik* vocata, eleganter tæniata, variis funiculis veluti obvoluta. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 12.*
- Alia similis, cærulefcens, binis ornata tæniolis fuscis. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 13.*
- COCHLEA major, umbilicata, tæniis ex ruffo luteis circulata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 14.*
- Alia ejusmodi, nigris luteisque tæniis eleganter circumdata, fulcis dilutè purpureis distincta. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 15.*
- Alia alba, ex cinereo luteo variegata, ex saturatè fusco obumbrata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 16.*
- COCHLEA Limacum minor, dilutè cærulefcens. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 17.*
- Alia ejusdem Speciei, ex purpureo circulata & obumbrata. *T. III. p. 118. Tab. XXXIX. f. 18.*
- COCHLEA Dunorum albicans, ex nigro gyrata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 19.*
- Dunorum flava, tæniis fuscis, ex nigro striatis. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 20.*

- Similis alia, tæniis carens, lineolis longis, transversalibus distincta. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 21.*
- Alia ejusmodi, ex cinereo-griseo unicolor, tæniis lineisque carens. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 22.*
- COCHLEA Dunorum minuscule, cucullæ fatui æmula. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 23.*
- *Alytruik* vocata, minor, dilutè cærulea, intus saturatè spadicea. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 24.*
- fluviatilis, elegans, dilutè flava, ex rubro variegata, catenulis veluti circumdata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 25.*
- cinereo-grisea, funiculis quasi densè cincta, ex fusco obumbrata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 26.*
- Similis alia, rubris funiculis ornata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 27.*
- COCHLEA marina, minor, tuberculis pulchrè inæqualis, quaternis spiris gyrata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 28.*
- Alia ejusdem Speciei tuberculis majoribus aspera, eleganter elaborata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 29.*
- COCHLEA fluviatilis minor, elegans, luteis fuscisque tæniolis picta. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 30.*
- fluviatilis, minor, elegans, tenuis, ex fusco tæniata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 31.*
- Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 32.*
- Alia Species major, corpore ex albo & luteo vario, fuscis tæniis ornata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 33.*
- Eadem supina. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 34.*
- COCHLEA fluviatilis, minor, dilutè cinerea, binis nigris, latis lemniscis ad apicem circulata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 35.*
- Alia COCHLEA fluviatilis, elegans, dilutè cinerea, ex Arantio & fusco, veluti flammis distincta, sex in spiras contorta. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 36.*
- Alia minor, albis tæniis, lineisque oblongis, spadiceis ornata, in quinque spiras contorta. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 37.*
- Alia elegantior, latis angustisque tæniis quasi reticulata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 38.*
- COCHLEA fluviatilis minor, oblonga, acuminata, profundè fulcata, cinereo-luteis quasi flammis distincta. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 39.*
- Eadem supina. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 40.*
- COCHLEA fluviatilis, indigena, ex oblongo acuminata, lineolis veluti tæniata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 41.*
- Similis alia, dilutè cinerea, postica parte fordidè obumbrata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 42.*
- COCHLEA nostras. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 43.*
- Eadem supina. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 44.*
- Similis alia supina. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 45.*
- Eadem prona. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 46.*
- Alia Species, elegantissimè picta & variegata, tæniolis, pilorum instar, tenuissimis circulata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 47.*
- Alia priori compar. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 48.*
- COCHLEA fluviatilis, rarior, tæniolis nigris a postica parte juxta longitudinem expositis, spiras alternatim fecantibus lineata, supra albicans, ex fusco obumbrata. *T. III. p. 119. Tab. XXXIX. f. 49.*
- Alia curta & coacta, lineis tenuibus, fuscis, tanquam fasciis circumdata. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 50.*
- Eadem supina. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 51.*
- COCHLEA vesicaria, fluviatilis, oblonga, fordidè spadicea. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 52.*
- Alia priori compar. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 53.*
- COCHLEA vesicaria, fluviatilis, exotica, elegantissima, supina. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 54.*
- Eadem prona. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 55.*
- COCHLEA vesicaria, dilutè cinerea, minutis funiculis, ad regulam digestis, densè cincta, subspadiceis maculis obumbrata. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 56.*
- Eadem supina. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 57.*
- Alia dilutè cærulea, ex saturatè cæruleo, per crispatos sulcos, obumbrata. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 58.*
- Eadem supina. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 59.*
- COCHLEA vesicaria. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 60.*
- Alia Species, tenuissimè lemniscata. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 61.*
- COCHLEA vesicaria, elegantissimè lemniscata, Americana. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 62.*
- Alia quam pulcherrimè tæniata, costisque distincta. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 63.*
- Alia COCHLEA vesicaria. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 64.*
- COCHLEA vesicaria alia, eleganter tæniata, septem spiris constans. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 65.*
- COCHLEA alia, supra & subtus conspicua. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 66-74.*
- COCHLEA Buccinum, ex freto Davidis. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 75.*
- COCHLEA Limacum marina, indigena, ad oppidum Zandvoort capta. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 76.*
- Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 120. Tab. XXXIX. f. 77.*
- Similis alia, ferè, uti prior, unicolor, sed major & longioribus costis, sive profundioribus sulcis crispata. *T. III. p. 121. Tab. XXXIX. f. 78.*
- Eadem supina. *T. III. p. 121. Tab. XXXIX. f. 79.*
- Alia indigena. *T. III. p. 121. Tab. XXXIX. f. 80.*
- Alia ex sinu Austrino, dilutè cærulea, ex saturatè cæruleo, Achata in modum, picta, nebulisque veluti distincta, perquam lævi & splendente gaudens superficie. *T. III. p. 121. Tab. XXXIX. f. 81.*
- Alia quoque uti prior, ex sinu Austrino, supra corpus dilutè cærulea, ex saturatè cæruleo, ut Achata quidam Orientales, variis figuris nubeculisque distincti, eleganter variegata. *T. III. p. 121. Tab. XXXIX. f. 82.*
- COCHLEA turbinata maximæ speciei. *T. III. p. 121. Tab. XL. f. 1.*
- Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 121. Tab. XL. f. 2.*
- Species maxima COCHLEARUM umbilicarum terrestrium. *T. III. p. 121. Tab. XL. f. 3.*
- Eadem supina. *T. III. p. 121. Tab. XL. f. 4.*
- COCHLEA alia turbinata, ejusdem speciei & magnitudinis, alba, sex tæniolis, latis, fuscis ordinatè circumdata. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 5.*
- Alia COCHLEA umbilicata perelegans. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 6.*
- Eadem supina. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 7.*
- Alia ex Americâ meridionali oriunda, spadicea, tribus tæniis albis tota circulata. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 8.*
- COCHLEA turbinata major, ex fusco unicolor. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 9.*
- Alia priori, compar, at versicolor. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 10.*
- Turbo teres, Cucurbitæ minori, quam *Kabas* vocant, forma similis. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 11.*
- Idem supinus. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 12.*
- Turbo Orientalis, verus. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 13.*
- Idem supinus. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 14.*
- COCHLEA binæ Limacum minores, quarum altera parte superna dilutè purpurascit, infra autem ex violaceo purpurea est; altera minuscule, dilutè fusca, umbilicata, alto apice terminata. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 15.*
- COCHLEA umbilicata, major, Americana. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 16.*
- Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 17.*
- COCHLEA Limacum fluviatilis, austrina. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 18.*
- Eadem supina. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 19.*
- COCHLEA turbinata minor. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 20.*
- Eadem supina. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 21.*
- COCHLEA turbinata elegans, Americana. *T. III. p. 122. Tab. XL. f. 22.*
- Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 23.*
- Rarissima COCHLEARUM turbinatarum species. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 24.*
- Eadem supina. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 25.*
- COCHLEA Limacum marina, Orientalis, elegantissima, ex viridi & albo, instar Achatæ Orientalis, variegata. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 26.*
- Limacum perlata, Amboinensis, cujus turbo dissolutus gyris constat sibi mutuo non contiguus, instar tubæ. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 27.*
- ex rotundo turbinata, pulcherrimè picta, gyris eminentibus crispata. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 28.*
- Limacis arboreæ, quam venustissima. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 29.*
- turbinata, teres, Americana, majoris cujusdam globuli, plani formam referens. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 30.*
- Eadem supina, ore non multum hiantè, binis dentibus, labioque late fimbriato gaudente conspicua. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 31.*
- COCHLEA marina, valvata, cærulea, *Alytruik* dicta. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 32.*
- Limacis fluviatilis, exotica, minor, venusta, corniculo venatico forma similis. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 33.*
- Eadem COCHLEA subtus ex cinereo unicolor, conspicua. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 34.*
- COCHLEA umbilicata, terrestis, spadicea, albo lemnisco cincta. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 35.*
- Eadem supina, dilutè spadicea, ore amplo, labii experte, testæ tenui gaudens. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 36.*
- Buccinum umbilicatum, albissimum, sex gyris ambientibus, sinistrorsum obortis. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 37.*
- Species eadem, sed ex luteo eleganter picta, itidem sinistrorsum gyrata. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 37.**

Buccinum *Aplustre Arantium* vocatum, ab imo ad summum usque apicem versicoloribus tæniolis, albis, nigris, rubris, luteis, cæruleis, viridibus fasciatum. *T. III. p. 123. Tab. XL. f. 38.*

Buccinum umbilicatum, binis tæniolis, una purpurea, altera rufula fasciatum. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 39.*

Aliud priori compar, sed fasciis carens. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 40.*

Cochlea turbinata, pallide alba, maculis fuscis distincta. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 41.*

Eadem supina, elegantissime albicans. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 42.*

Cornu Ammonis parvum, in tellure pariter ac in fluviis repiundum. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 43.*

Buccinum umbilicatum, album, in quinque contortum gyros. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 44.*

Idem supinum. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 45.*

Cochlea valvata, *Alykruik* dicta, minor, elegantissima, ex Austrino mari protracta. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 46.*

Eadem supina. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 47.*

Tredecim Cochleæ Limacum terrestrium, peculiaris formæ & picturæ. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 48—60.*

Cochlea umbilicata, elegantissime variegata & fasciata, in fluviis Americæ degens. *Tom. III. p. 124. Tab. XL. f. 61.*

Buccinum umbilicatum, marinum. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 62.*

Cochlea umbilicata, alba, striis capillaribus ornata, lataque circum os fimbria. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 63.*

Eadem supina, amplo ore patula. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 64.*

Cochlea umbilicata, ejusdem, ac prior, formæ. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 65.*

Eadem supina. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 66.*

Cochlea umbilicata, marina, priori formâ similis. *T. III. p. 124. Tab. XL. f. 67.*

umbilicata, varii coloris, ex sinu Austrino. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 1.*

rare magnitudinis, itidem ex sinu Austrino, materie conchæ margaritiferae constans. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 2.*

tota de materie conchæ margaritiferae, ex ruffo resplendens, nigraque fascia turbinem circumdata. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 3.*

Bini Trochi plani, profundis quasi rugosi fulcis, qui circum variegatum turbinem convexi fiunt. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 4 & 5.*

Ejusdem Speciei Cochlea tota e materie conchæ margaritiferae parata. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 6.*

Minor alia, itidem tota materie conchæ margaritiferae constans. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 7.*

Cochlea tota de materie matris perlarum conflata. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 8.*

Vitelli compressi dicti, cum plani sint ovorumque vitellos referant. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 9.*

Cochlea ejusdem Speciei. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 10.*

Eadem supina. *Ibid. f. 11.*

Cochleæ binæ parum a se mutuo discrepantes, pariter ad Vitellos pertinentes. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 12 & 13.*

binæ spadiceæ, valvatae, marinæ, Orientales. *T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 14 & 15.*

Binæ alia Cochleæ, valvatae, ex ruffo, flammæ in modum variegatae. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 16 & 17.*

Cochlea valvata alba, perrara, funiculis intortis, arcu sibi mutuo junctis, gaudens. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 18.*

Eadem supina. *Ibid. f. 19.*

Valvata albula Cochlea, Amboinensis. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 20.*

Alia ejusdem Speciei, fordide alba. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 21.*

Alia, tota lactea, ad eandem speciem pertinens. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 22.*

Cochlea valvata nigra, alias etiam Rubella & Erythrophthalmos dicta, cum subtus labio interno corallini ruboris gaudeat, oculi figuram referente. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 23.*

Alia ejusdem Speciei, nigricante sua cute orbata. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 24.*

Eadem supina, rubellum ostendens labium, quod extrorsum ex rubro pellucet. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 25.*

Cochleæ binæ ad eandem speciem pertinentes, suis ovulis oblitæ. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 26.*

Alia e maximis Cochleis lunatis. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 27.*

Cochlea ex albo & nigro flammæ in modum picta, & filis tenuibus circulata. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 28.*

Cochlea penitus lævis, splendens, variis coloribus Achatæ in modum maculata, subtus alba, dentata. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 29.*

nigerrima, fasciis albis, transversis, serpentino

Tome IV.

ductu decurrentibus ornata. *T. III. p. 126. Tab. XLI. f. 30.*

Eadem Tabula XLI. plurimas alias habet Cochleas in explanatione non descriptas.

Cochlea minor, acuminata, albis costis lanuginosis distincta. *T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 60.*

Decem rariores Cochleæ, partim pronæ, partim supinæ. *T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 61—70.*

Cochleæ cæruleæ, inter Purpureas adnumerandæ. Posterior subtus conspicitur. *T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 78 & 79.*

Ultra centum & quingenæ Cochleæ marinæ. *T. III. p. 157. Tab. LVIII.*

Cochlea Lunata vel solaris. Vid. *NERITA.*

Cochlea ALATA, id est cujus labia ad alæ similitudinem extenduntur. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 1.*

Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 2.*

Alia ejusdem propemodum formæ. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 3.*

Alia quoque non absimilis, prioris fœmella dicta. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 4.*

Altera fœmella. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 5.*

Rarissima Species fasciata. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 6.*

Fasciata alia. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 7 & 8.*

Binæ alia Species, mares dictæ. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 9 & 10.*

Species inusitata, formæ eximie. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 12—16.*

Cochlea alata, cui spinosi Vespertilionis nomen est. *T. III. p. 162. Tab. LXII. f. 17.*

Alatarum peculiaris Species. *T. III. p. 163. Tab. LXII. f. 33—37.*

Plurimæ diversæ Species. *T. III. p. 163. Tab. LXII. f. 38—50.*

Alata lata. *T. III. p. 163. Tab. LXIII. f. 1.*

Alia Species prioris generis. *T. III. p. 163. Tab. LXIII. f. 2.*

Alata lata inusitata formæ. *T. III. p. 163. Tab. LXIII. f. 3.*

Alia priori similis, sed minor. *T. III. p. 163. Tab. LXIII. f. 4.*

Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 164. Tab. LXIII. f. 5.*

Species omnium rarissima. *T. III. p. 164. Tab. LXIII. f. 6.*

Alia, triangularis, Belgis *Toetboorn* dicta. *T. III. p. 164. Tab. LXIII. f. 7.*

Eadem Species supino situ spectanda. *T. III. p. 164. Tab. LXIII. f. 8.*

Minor ejusdem generis Species. *T. III. p. 164. Tab. LXIII. f. 9 & 10.*

Multifariæ COCHLIDUM Species, Belgis *Roftra* suilla, alias & Vespertilioes dictæ. *T. III. p. 166. Tab. LXVII.*

Cochleæ Bezoartica maculosæ. *T. III. p. 168. Tab. LXX. f. 7—9.*

Lavæ, eo nomine donatæ quia nonnullæ earum os a sinistra positum habent. *T. III. p. 169. Tab. LXXI. f. 17—20.*

Cochlea Rudolphi dicta. *T. III. p. 170. Tab. LXXII. f. 10.*

Plures ejusdem generis Species. *T. III. p. 170. Tab. LXXII. f. 11—16.*

Cochleæ fastigiatæ, maculosæ. *T. III. p. 170. Tab. LXXIII. f. 21—26.*

Cochlea margaritica, nodosa, maxima. *T. III. p. 170. Tab. LXXIV. f. 1.*

Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 2.*

Cochlea singularis nodosa, fasciata. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 3.*

Ejusdem Speciei alia, sed nodis carens. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 4.*

Cochlea argentea. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 5.*

Ejusdem Speciei alia, inusitata ornatus. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 6.*

Cochlea margaritica, cujus extima cutis detracta est. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 7.*

Alia similis, sed major & ratione spirarum discrepans. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 8.*

Cochlea margaritica, os aureum vocata. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 9.*

Cochleæ ad eandem Speciem pertinentes. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 10 & 11.*

Cochlea nodosa, viridis, detricto cortice. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 16.*

Cochleæ argenteæ, & Nassovicæ. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV. f. 17—30.*

diversi generis ad Trochos, vel ad Lunares referendæ. *T. III. p. 171. Tab. LXXIV.*

Æthiopides vocatæ. *T. III. p. 173. Tab. LXXX.*

retusæ. *T. III. p. 174. Tab. LXXXIII. f. 1 & 2.*

margaritiferae, quas & Matres unionum vocant, opere

N n

- pere tum anaglyptico, tum diaglyptico mirifice elaborata. *T. III. p. 177. Tab. LXXXV. f. 1-23.*
- COCHLEA alata, lata, cui Frutex marinus lignosus accrevit. *T. III. p. 196. Tab. CVII. f. 1.*
- Auris Gigantea dicta, quam undique obfidet materies corallina. *T. III. p. 197. Tab. CVII. f. 2.*
- alata, lata, cui Frutex marinus, lignosus, accrevit, ima fede conspiciendus. *T. III. p. 198. T. CVIII. f. 1.*
- COCHO, Avis Mexicana, Psittaci Species, vario colore, ita a Natura comparata, ut loquelâ informari queat. *T. I. p. 94. Tab. LIX. f. 2.* Nidus istius Avis. *T. I. p. 104. Tab. LXVIII. f. 1.*
- Avis COCHO, Psittaci Mexicani species. *T. I. p. 101. Tab. LXIV. f. 4.*
- COLUBRA, seu Serpens Africana, ex Insulâ Madera, cursu velocissima, ruffula. *T. I. p. 89. Tab. LIV. f. 3.* Quânam velocitate Glires & mures capit. *Ibid.*
- Serpens COLUBRA Africana, Petola dicta. *T. I. p. 89. Tab. LIV. f. 4.*
- Serpens COLUBRA, oculatea, Malaccensis, fœmina. *T. II. p. 55. Tab. LV. f. 1.*
- COLUBER, mas prioris, Boops vocatus, quia maculæ ejus bubulos quasi oculos referant. *T. II. p. 56. Tab. LV. f. 4.*
- de Terragonas, mas, binos testiculos gerens grandes, aculeatos, propè finem obtusæ caudæ protuberantes. *T. II. p. 59. Tab. LX. f. 2.*
- COLUBRA fœmella præcedentis, mari suo propemodum similis. *T. II. p. 60. Tab. LX. f. 3.*
- COLUBER stellatus, ex Rio de la Plata, Novæ Hispaniæ. *T. II. p. 60. Tab. LX. f. 4.*
- Ammodytes, Ceylonicus, longissimus, perniciosus, torvus. *T. II. p. 79. Tab. LXXXVI. f. 1.*
- Mexicanus mas, Xaxalhua dictus. *T. II. p. 80. Tab. LXXXVIII. f. 4.*
- COLUBRA Mexicana, fœmina, Xaxalhua dicta. *T. II. p. 81. Tab. LXXXVII. f. 5.*
- COLUBER Ammodytes, ex Guineâ. *T. II. p. 82. Tab. LXXXVIII. f. 2.*
- Tlehua, seu Igneus, perpulcher ex Novâ Hispaniâ. *T. II. p. 89. Tab. LXXXIV. f. 1.* Coluber Tlehua describitur. *T. II. p. 58. Tab. LIX. f. 1.*
- COLUBRI. Avis Colubri, omnium minima, Americana, Thaumantias dicta. *T. I. p. 61. Tab. XXXVII. f. 4.* Ipsius auratarum plumarum elegantia. Lingua in longum fissa est, quâ mel e floribus exsugit, unde & florifugæ, aut avis apiculariæ, nomen obtinet. *Ibid.*
- Orientalis, Avicula qua Ceraustes vescitur. *T. II. p. 20. Tab. XIX. f. 2.*
- e nido suo depulsa, ramulo arboris Gujava insidens. *T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 2. lit. A.*
- COLUTEA Æthiopica, flore phœniceo, folio Barbæ Jovis. *T. I. p. 26. Tab. XVII. f. 4.*
- Africana, flore incarnato. *T. II. p. 74. Tab. LXXI. f. 4.*
- COLUTEÆ Africana secunda Species. *T. II. p. 75. Tab. LXXI. f. 5.*
- Africana tertia Species. *T. II. p. 75. Tab. LXXI. f. 6.*
- Africana quarta Species. *T. II. p. 75. Tab. LXXI. f. 7.*
- CONCHA Anatifera. Error plebeculæ, & multorum quoque prisca temporis physicorum de Conchis anatiferis. *T. III. p. 37.*
- CONCHÆ Anatiferæ, in formam arbusculæ ramosæ per longas fistulas inter se concretæ. *T. III. p. 37. Tab. XVI. f. 1.* Binæ aliæ Species, colle breviori instructæ, quarum testæ albicantes, ruffulâ extus flavedine distinguuntur. *T. III. p. 38. Tab. XVI. f. 1. a & b.*
- CONCHARUM Anatiferarum Species altera, lavis. *T. III. p. 38. Tab. XVI. f. 2.*
- Anatiferarum Species tertia, coronaria, ex Indiis Orientalibus. *T. III. p. 38. Tab. XVI. f. 3.*
- CONCHA rupium, claviculis tenuibus, processibus maceriformibus ad labia. *T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 1.*
- CONCHÆ rupium. *T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 2, 3, 4.*
- CONCHA rupium prægrandis. *T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 8.*
- rupium elegantissima. *T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 12.*
- Veneris, five Panus textorius dictus, quia figuram illius instrumenti, quod textoribus ita audit, fere æmulatur hæc Concha. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 13.*
- Altera Species rara & cara. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 14.*
- Præcedentes binæ Conchæ subtus conspicuæ. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 15 & 16.*
- CONCHÆ Veneris tres, parvæ, albæ, dorso acuto. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 17.*
- Novem aliæ albiſſimæ. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 18.*
- Varia Porcellanarum minorum five CONCHARUM Veneris species. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 19.*
- Ostodecim Specimina majora CONCHARUM Veneris. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 20.*
- Globuli marini, five Nussatellanae granulatae, quæ sunt minores Veneris CONCHÆ. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 22.*
- Veneris CONCHA minime vulgaris. *T. III. p. 178. Tab. LXXXVI. f. 8.*
- Alia priori similis, sed apiculis carens. *T. III. p. 178. Tab. LXXXVI. f. 9.*
- CONCHA Veneris, labaar. *T. III. p. 178. Tab. LXXXVI. f. 15.*
- Ejusdem nominis alia rotunda. *T. III. p. 178. Tab. LXXXVI. f. 16.*
- CONCHA Veneris oblonga. *T. III. p. 178. Tab. LXXXVI. f. 17.*
- Similis alia pulchre lævigata. *T. III. p. 178. Tab. LXXXVI. f. 17.*
- CONGER, seu Serpens marinus, maculosus, Africanus. *T. II. p. 71. Tab. LXIX. f. 1.* Vid. MURÆNA.
- CONCHYLIIORUM prima quasi rudimenta, in quibus variae generum & specierum quoad varias formas differentia distincte satis jam pervideri queunt. *T. III. p. 109. Tab. XXXV.*
- Prima CONCHYLIIORUM Capſa plurimarum areolarum, diversi generis Cochleas & Conchas minutas exhibentium. *Ibid.*
- Capſa secunda, in qua variae iterum species ordinatae sunt, præcipue autem rariora parva Buccina, Cochleæ, Trochi, Rhombi, Cylindri, Umbilici, Conchæ Veneris, &c. ita omnes collocatae, ut singulae accurate dignosci queant. *Ibid.*
- Capſa tertia, arcum ostendens e variis Conchis rarioribus atque eleganter pictis compositum, cujus utroque a latere collocatur corbis. Sub corbe dein utrinque producit arcus in propaginem crispata, deorsum pendulam, quarum cuilibet insidet avis ostracodermis constructa. *T. III. p. 110 & 111. Tab. XXXVI.*
- Capſa quarta, septum Concharum exhibens varie inflexum. *Ibid.*
- Capſa quinta, Satyri caput representans e Conchis & Cochleis conflatum, oculis, auribus, naso, ore, reliquisque ad caput pertinentibus partibus affabre factis. *T. III. p. 112. Tab. XXXVII.*
- Capſa sexta, septum alterum Concharum exhibens. *Ibid.*
- CONCHYLIA marina ex montibus Avenionensibus effossa. *T. IV. p. 123. Tab. CVI.* Illorum commentum refutatur, qui opinantur Conchylia hæc effossa in terra aut montium visceribus nasci & crescere. *Ibid. p. 124.* Pleraque id genus corpora petrificata ad terribilem Diluvii catastrophem, & forte etiam ad inferiores perturbaciones inde a pluribus sæculis in nostro orbe concitatas esse referenda. *Ibid. p. 124 & 125.* Hæc autem inter Conchylia sunt Stromborum diversæ Species, inde Strombitæ dictæ; Globosita, diversa Buccina, Cassis minuta, Nerita, Cylindri, Murex, Bucardites, Chamitæ plurimi, Arca Noachi, Arca Noachi spuria, Ostreorum species; item Frutices corallini, Fungi marini dicti. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 1-69.* Congeries minutissimorum ejusmodi Conchyliorum, in duabus arculis. *Ibid. f. 70 & 71.*
- marina &c. petrificata, maximam partem in Germania de terra eruta, nempe diversæ Stromborum species, Ostreorum testæ, Chamæ, Ammonis cornua varia, &c. *T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 1-24; 33 & 34.*
- Conchyliorum generatio, varii generis, figuræ, coloris & magnitudinis permistorum atque per capillaceos villos inter se colligatorum. *T. II. p. 40. Tab. XVI. f. 10.*
- CONSPICILLUM. Hoc sub verbo omnes Serpentes Conspicillo insignitas enumerabimus.
- Serpens Ceylonica, Boyana, id est, Anguis niger, Conspicillo seu diademate quodam album super caput insignitus. *T. II. p. 87. Tab. LXXXIII. f. 2.*
- Serpens ex Regno Peru, Conspicillo insignita. *T. II. p. 90. Tab. LXXXV. f. 1.*
- Serpens Noja, Siamensis, cum Conspicillo, seu Cobra de Capello, vel Cabelo dictus. *T. II. p. 95. Tab. LXXXIX. f. 1.*
- Serpens cum Conspicillo, minor. *T. II. p. 95. Tab. LXXXIX. f. 2.*
- Serpens Indicus, cum Conspicillo, lepidè circulator. *T. II. p. 95. Tab. LXXXIX. f. 3.*
- Serpens Brasilensis, cum Conspicillo, cordis oculati formam habente. *T. III. p. 96. Tab. LXXXIX. f. 4.*
- Serpens Indicus, coronatus diademate, seu Conspicillo insignitus, Lusitanis Cobras de Capello dictus. *T. II. p. 96. Tab. XC. f. 1.*
- Serpens Malabarica, diademate coronata, five Conspicillo insignita, & Cobra de Capello dicta. *T. II. p. 99. Tab. XCIV. f. 1.*
- Serpens Indicus, Noja, seu Lusitanis Cobra de Capello dictus, maximus, Conspicillo ornatus, mas. *T. II. p. 102. Tab. XCVII. f. 1.*
- Serpens Ceylonica, Conspicillo notata, seu Cobra de Capello. *T. II. p. 103. Tab. XCVII. f. 3.*
- Serpens Conspicillo ornata, ex Novâ Hispaniâ. *T. II. p. 103. Tab. XCVII. f. 4.*
- CONVOLVULUS Africanus, foliis Sagittæ, flore campanulato, obsoleto.

- obsoletè luteo, fundo purpurascēte, *Horti Beaumontiani*. T. II. p. 85. Tab. LXXX. f. 3.
- CONYZA montana, frutescens, cujus folia cornu cervinum ramofum referunt. T. II. p. 25. Tab. XXIII. f. 6.
- COQUANTOTOTL. Avicula cristata, Passeris formā. T. II. p. 74. Tab. LXX. f. 7.
- CORA CORAS, Serpens Americana, Lusitanis præterea *Talibocobot* dicta mutuato nomine à quādam radice, quæ Serpentinis flexibus intorta per terram prorepat, usque ad dimidiā horæ distantiam. T. II. p. 78. Tab. LXXXV. f. 5.
- CORALLIUM rubrum, fragile, cum aliis marinorum speciebus concretum. T. III. p. 191. Tab. CI. f. 8.
- Alia CORALLII Species. T. III. p. 191. Tab. CI. f. 9.
- CORALLIUM fruticosum, plumbei coloris, articulatum, formā radicis Zingiberis. T. III. p. 194. Tab. CV. f. 3.
- Ramuli CORALLINI luteoli, lapidi spongioso adnati. T. III. p. 195. Tab. CVI. f. 5 & 9.
- CORALLIUM nodosum, Milleporæ species. T. III. p. 199. Tab. CVIII. f. 6.
- singulare, ramulis rotundis, tubulatis, nullo ordine compositis. T. III. p. 199. Tab. CVIII. f. 7.
- ramulis teretiusculis, implicatis, solidis, nec tubulatis; superficiem Cochleæ marinæ obfident. T. III. p. 200. Tab. CVIII. f. 8.
- poris stellatis, crassum, nodosum, ramis fere teretibus, lævibus. T. III. p. 202. Tab. CIX. f. 11.
- album, articulatum, lapideæ & corneæ naturæ, cui nomen Accarbaar. T. III. p. 202. Tab. CX. f. 1 & 2.
- a calice aut catino dictum. T. III. p. 203. Tab. CX. f. 7.
- tubulatum, rubrum. T. III. p. 204. Tab. CX. f. 8 & 9.
- album, lapideum densum & compactum. T. III. p. 204. Tab. CX. f. 10.
- CORALLIUM grande, Cornu Cervini formā, ramis latis, planis, poris innumeris tubulatis, intus stellatis. T. III. p. 209. Tab. CXIII.
- aliud cornu cervini formā. T. III. p. 209. Tab. CXIX. f. 1.
- rubrum, quod a sanguine nomen habet, ramis solidis, teretibus, sinuosis, obtusis. T. III. p. 210. Tab. CXV. f. 1—7.
- lapidosum, album. T. III. p. 211. Tab. CXVI. f. 1 & 2.
- album aliud lapidosum. T. III. p. 212. Tab. CXVI. f. 3.
- tenerum ramofum, plumatile, poris intus stellatis. T. III. p. 212. Tab. CXVI. f. 5.
- ejusdem Speciei Cochleæ adnatum. T. III. p. 212. Tab. CXVI. f. 6.
- petrificatum. T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 32.
- CORALLINA officinarum, ramulis articulatis. T. III. p. 189. Tab. C. f. 13, 14, 15.
- Equiseti formā. T. III. p. 190. Tab. C. f. 17, 18, 19.
- Alia Species CORALLINÆ, Equiseti formā. T. III. p. 190. Tab. CI. f. 2.
- CORALLINARUM Species diversæ. T. III. p. 191. Tab. CII. f. 3, 4, 5.
- CORALLINA dilute lutei coloris. T. III. p. 192. Tab. CIII. f. 6.
- tubulosa. T. III. p. 196. Tab. CVI. f. 7.
- CORALLODENDRON pertenuē & torrefacto corio simile. T. III. p. 189. Tab. C. f. 12.
- Accarbaar, five CORALLODENDRON vulgare, rubrum, articulatum. T. III. p. 189. Tab. CIV. f. 1.
- CORDYLUS & CAUDIVERBERA, Lacerta Americana, maxima quæ motu continuo caudam crispat & intorquet. T. I. p. 158. Tab. CI. f. 1.
- CORNU Capreoli Americani. T. I. p. 73. Tab. XLIV. f. 6.
- Ammonis parvum in tellure pariter ac in fluviis repertum. T. III. p. 124. Tab. XL. f. 43.
- CORNUA Ammonis varia, in lapidem obdurata. T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 6—13.
- Bina CORNUA Ammonis petrificata, ex Helvetia. T. IV. p. 128. Tab. CVII. f. 33 & 34.
- CORNU Cervini pars, in Germania de tellure eruta, cui nomen Tiberius insculptum cernitur. T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 31.
- CORVUS. Species Corvi ex Novâ Hispaniâ. T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 2.
- CORYLUS Indiæ Orientalis, cum floribus. T. I. p. 43. Tab. XXVII. f. 2.
- COSTÆ binæ majores Serpentis. T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 9.
- COTTUS squamosus, rostro bifido, pinnis pectoralibus ad caudam extensis. T. III. p. 79. Tab. XXVIII. f. 1.
- squamosus varius, appendiculis ad maxillas, nares, & lineam lateralem. T. III. p. 79. Tab. XXVIII. f. 2.
- COTTUS maxillâ inferiore longiore, cirrata; pinnis ventralibus ventri adnatis. T. III. p. 80. Tab. XXVIII. f. 3.
- alepidotus, varius; maxilla inferiore longiore, cirrata. T. III. p. 80. Tab. XXVIII. f. 4.
- alepidotus, capite polyacantho, maxilla superiore paulo longiore. T. III. p. 81. Tab. XXVIII. f. 5.
- Species COTTI, five Piffis Cataphractus. T. III. p. 11. Tab. XXVIII. f. 6.
- COYUTA, Vipera Brasiliensis mas; seu Species Bitin. T. II. p. 18. Tab. XVI. f. 2.
- CREPITACULUM Leprosi. Varia hujus speciei Concharum specimina. T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 1—7.
- Peculiaris species, quam alii ad CREPITACULA leproforum, alii ad conchas a Macere aromatico dictas referunt. T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 8.
- CREPITACULA leprosi. T. III. p. 180. Tab. LXXXVIII. f. 9, 10, 11.
- CREPITACULUM leprosi fordide rubeillum. T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 5.
- Leprosi CREPITACULUM, saturate rubra foliatura. T. III. p. 180. Tab. LXXXIX. f. 7.
- CROCODILUS. Fœtus Crocodili Ceylonici, ex ovo prodians. T. I. p. 160. Tab. CIII. f. 1. Ovum ejusdem Crocodili. *Ibid.* p. 161.
- Africanus, recens natus. T. I. p. 161. Tab. CIII. f. 2.
- CROCODILI Africani, recens nati, altera species. T. I. p. 161. Tab. CIII. f. 3.
- CROCODILUS Americanus, ex Curaçoa. T. I. p. 161. Tab. CIII. f. 4.
- Ovum CROCODILI Africani. T. I. p. 161. Tab. CIII. f. 5.
- Ovum CROCODILI Curaçavi, suum adhuc integrè fœtum continens, attamen hujus jam exitum molientis rostro aliquantisper pertusum. T. I. p. 162. Tab. CIV. f. 1. Crocodili terrestres & Crocodili aquatici. *Ibid.*
- Ovum CROCODILI, prominens animalis rostrum monstrans, capite interim ejus non nisi pro parte dimidiâ indè excluso. T. I. p. 163. Tab. CIV. f. 2.
- Ovum CROCODILI, pullo fœtum: caput collumque pulli exclusa cernuntur, reliquâ corporis parte adhuc profundè reconditâ. T. I. p. 163. Tab. CIV. f. 3.
- Ovum CROCODILI cum pullo: hic spina dorsi incurvata, acumine testam ovi diffingens Crocodilo exitum sternit. T. I. p. 163. Tab. CIV. f. 4.
- Ovum CROCODILI, ostendens a latere dorsum pulli incurvatum, caputque deorsum spectans, glutinosâ & crassâ sua placenta extuberans. T. I. p. 163. Tab. CIV. f. 5.
- CROCODILUS ferè totus jam ex ovo exclusus, caudam si exceperis. T. I. p. 163. Tab. CIV. f. 6.
- CROCODILI pullus fœmininus cujus in abdomine vitellus ferè totus conclusus hæret, exceptâ parte quadam funiculi membranacei superflite, quæ indè propendens, tandem, abdomine perfecte clauso, decidit. T. I. p. 163. Tab. CIV. f. 7.
- pullus masculus, postica corporis parte adhuc ovi testæ adhærens. T. I. p. 164. Tab. CIV. f. 8.
- pullus integrè jam exclusus, vitello tamen ope funiculi adhuc alligatus. T. I. p. 164. Tab. CIV. f. 9.
- CROCODILUS junior, Ceylonicus. T. I. p. 164. Tab. CIV. f. 10.
- CROCODILI pullus fœmininus, ventrem habens ferè clausum, parva saltem portione funiculi umbilicalis indè adhuc propendente. T. I. p. 164. Tab. CIV. f. 11.
- CROCODILUS qui ab omnibus reliquiis liberatus, pabulum quo se sustentet proprio Marte quærere jam novit. T. I. p. 164. Tab. CIV. f. 12. Explanatio litterarum, quibusdam hujus Tab. CIV. figuris adjunctarum. *Ibid.*
- Aquaticus, Ceylonicus, mas. T. I. p. 166. Tab. CV. f. 3.
- Crocodilum hominem non devorare. *Ibid.*
- Americanus, supinus, fœmina. T. I. p. 167. Tab. CV. f. 4.
- Americanus, amphibius. T. I. p. 167. Tab. CVI. f. 1.
- Caput CROCODILI junioris, rictu aperto oris interiora monstrans. T. II. p. 124. Tab. CX. f. 1. Crocodilos linguam non habere. *Ibid.* Rictus Crocodili patentissimi circumscriptio, a. Gula, b. Pavimenti oris inter crura maxillæ inferioris pars dimidiâ, in statu naturali, c. Ejusdem pavimenti pars altera, tunicâ suâ denudata, d. Maxilla inferior, f. Palatum, g. *Ibid.* p. 125.
- CROTALOPHORUS. Vid. CAUDISONA.
- CRYSTALLI vulgaris matrix ex Saxonia. T. IV. p. 114. Tab. CII. f. 1.
- Massa CRYSTALLINA ex nova Hispania. T. IV. p. 114. Tab. CII. f. 24.
- CUAPAPALCATL, Chamæleo Mexicanus, dorso admodum incurvato, crasso corpore, habituque inconcinno. T. I. p. 132 & 133. Tab. LXXXII. f. 1.
- CUCULLUS naturalis Americanus, five Cucullus Æthiopum, qui instar musci, arboribus quibusdam in saltibus accrescit; Æthiopes

Æthiopes illum dextrè applicatum & dilatatum capiti imponunt. *T. I. p. 8 & 9. Tab. III. f. 1.*
CUCULUS Brasiliensis, venustissime pictus. Caput cristâ ornatur saturatus rubente, ex nigro variegata. *T. I. p. 102. Tab. LXVI. f. 2.*
CUCULLA fatui diconcha. *T. III. p. 177. Tab. LXXXVI. f. 1.*
CUIRIRI ACAMAKU, Avis Paradisiaca, Brasiliensis, cristata. *T. II. p. 93. Tab. LXXXVII. f. 2.*
CULEX. Ejus œconomia naturalis. *T. IV. p. 3.*
CULICES spurii. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 30—33.*
 Species alia. *T. IV. p. 100. Tab. XCIX. f. 3.*
CUNICULUS Americanus. *T. I. p. 67. Tab. XLI. f. 2.* Caro ejus haud ferina, sed grati saporis est. *Ibid.*
CUSNOKY, seu Camphora Japonica vera, baccifera. *T. I. p. 53. Tab. XXXIII. f. 3.* Quomodo ex ea Camphoram eliciunt Japonenses. *Ibid.*
CUTEZPALLIN, Lacerta Mexicana, innocua, elegantissima. *T. I. p. 153. Tab. XCVII. f. 5.*
CYLINDRUS. Vid. *VOLUTA* & *RHOMBUS* Cylindratus.
CYLINDRI fossiles ex montibus Avenionensibus eruti. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 32—35.*
CYBIUM mamillare majus. *T. III. p. 164. Tab. LXIV. f. 1.*
 Species aliquanto minor, multum a priori discrepans. *T. III. p. 164. Tab. LXIV. f. 2.*
CYBIUM aliud, ad maximas Cybiorum non coronatorum species pertinens. *T. III. p. 164. Tab. LXIV. f. 3.*
 Coronatum vulgare. *T. III. p. 164. Tab. LXIV. f. 4.*
 perquam rarum. *T. III. p. 164. Tab. LXIV. f. 5.*
 Idem parte inferiore conspicuum. *T. III. p. 164. Tab. LXIV. f. 6.*
 Minutior *CYBIUM* achatini species, utraque facie spectanda. *T. III. p. 165. Tab. LXIV. f. 7 & 8.*
CYBIORUM minorum, levium species singularis. *T. III. p. 165. Tab. LXIV. f. 9—11.*
CYBIUM coronatum eximie magnitudinis. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 1.*
 Ejusdem prona facies. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 2.*
CYBIUM insolite conformationis. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 3.*
 perquam rarum. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 4.*
 Obtusior *CYBIUM* species. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 5.*
 Eadem species supina. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 6.*
 Ejusdem speciei *CYBIUM*, at brevius, tumidiusque. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 7.*
CYBIUM mamillare, achatinum, haud vulgare. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 8.*
 Aliud ejusdem speciei, papilla valde prominente. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 9.*
CYBIUM coronatum miræ pulchritudinis. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 10.*
 Minus aliud priori simile. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 11.*
CYBIUM mamillare, coronatum, maculis velut cordiformibus eleganter ornatum. *T. III. p. 165. Tab. LXV. f. 12.*
CYBIUM mamillaris specimen rarissimum. *T. III. p. 165. Tab. LXVI. f. 1.*
CYBIUM aliud coronatum. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 2.*
 Coronatum *CYBIUM* elegans. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 3.*
CYBIUM aliud corona carens. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 4.*
 lutei coloris. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 5.*
 coronatum, maculosum, venustissimum. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 6.*
 duplici corona eminens. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 7.*
 itidem coronatum. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 8.*
 simile. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 9.*
 Ejusdem speciei aliud. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 10.*
 Variæ *CYBIORUM* mamillarium species, pronæ & supinæ. *T. III. p. 166. Tab. LXVI. f. 11—18.*
CYPRIANUS (Joannes) Wolfgangi FRANZII historiam animalium de quibus Sacra Pagina mentionem faciunt, additâ continuatione & accuratâ explicatione edidit. *Præf. T. I. p. 2.*
CYTHARA, Cochleæ species etiam Ficus vocata. Vid. *FRICUS*.
 Ingens atque eximia collectio Volutarum, quibus *CYTHARÆ* nomen impositum est. *T. III. p. 168. Tab. LXX.*
CYTISUS. Ramus arboris Americanæ, *Cytisus* dictæ, cum foliis, flore, & fructu. *T. I. p. 59. Tab. XXXVI. f. 8.*
 Canariensis, flore candido & citrino: Apibus aliisque insectis non ingrata est. *T. II. p. 6. Tab. IV. f. 6 & 7.*

D.

DE CAROWALA, Serpens Ceylonica, murina, maculis flammis notata. *T. II. p.*
DE CENCOATL, Anguis Americanus, venustissimus, corpore longo & gracili. *T. II. p. 18. Tab. XVI. f. 1.*
 præcedentis foemella, mare suo tenuior & gracilior. *T. II. p. 18. Tab. XVI. f. 3.*
DEKKERS (Fridericus). Ejus *Exercitationes Præcticae* in quibus stylo conciso Hystricini lapidis habetur descriptio, pulvis que inde confectus, malignis omnibus & acutis in febribus commendatur. *T. I. p. 83.*
DE MOCULO, Serpens Americana, qualis est cum venandis Araneis occupatur. *T. II. p. 78. Tab. LXXXV. f. 3.*
DE NEPA, Vipera Africana, mas. *T. I. p. 30. Tab. XIX. f. 7.* Ipsius testiculi, subrotunduli, spinis quaquaversum obfiti. *Ibid.*
DE PIPIZTON, avicula bellissima, colore saturatè rubicundum corpus exhibens; caput autem diviti purpurâ, pennasque plumatiles longiores ornata, intermixto scintillantibus quasi tonno auri vividissimo. *T. I. p. 92. Tab. LVII. f. 4.*
DEPONE, Coluber maximus, Mexicanus, maculis discoloribus: binis armatur dentibus valde insignibus. *T. II. p. 97. Tab. XCII.*
DE QUAEILUI, Avicula, cauda longa, magnitudine Passeris nostratis. *T. I. p. 50. Tab. XXXI. f. 10.*
DERHAM (Wilhelmus) in *Physicâ sacrâ* sedulo notat quantopere sollicita sit Natura de propagatione & conservatione omnis generis plantarum. *Præf. T. I. p. 3.*
DE TATAC, Avicula ex Novâ Hispaniâ, Passeris magnitudine, rostro longo. *T. II. p. 74. Tab. LXX. f. 8.*
DICONCHA. Vid. *BIVALVIS*.
DIPSAS. Serpens Americana, cærulea, *Dipsas* dicta. *T. II. p. 5. Tab. III. f. 2.*
 Serpens Americana, vulgò inter *Dipsades* annumerata. *T. II. p. 16. Tab. XIV. f. 1.*
DIPSAS Surinamensis. *T. II. p. 16. Tab. XIV. f. 2.*
 Serpens *DIPSAS* Amboinensis. *T. II. p. 17. Tab. XIV. f. 3.*
 Serpens Surinamensis, cærulei coloris, *DIPSADIS* species. *T. II. p. 32. Tab. XXXII. f. 1.*
 Serpens *DIPSAS*, lentiginosa, Amboinensis. *T. II. p. 45. Tab. XLIV. f. 2.*
DORONICUM Saxatile. Videatur *ASTER*.
DRACO arboreus, volans, Americanus, amphibius, sive Basiliscus. *T. I. p. 156. Tab. C. f. 1.* Quomodo natat & volat. *Ibid.*
 Volans. *T. I. p. 160. Tab. CII. f. 2.*
DRYINUS, Serpens hoc nomine à Veteribus donatus eo quod in Quercuum cavis delitescat. *T. I. p. 135. Tab. LXXXIV. f. 2.*
DUBERRIA. Hydra Ceylanica, *Duberria* dicta Cingulensibus. *T. II. p. 2. Tab. I. f. 6.*
 Serpens Americana, terrestris. *T. II. p. 78. Tab. LXXXV. f. 4.*

E.

*E*BUSUM. Hujus nominis Insulæ terra, quæ Serpentina veneni antidotus est, in *Formenteram* Insulam delata, inde Serpentes expellere & fugare perhibetur. *T. II. p. 112.*
ECHENEIS ore triangulari, cauda in extremo subrotunda, lineis duabus fuscis, longitudinalibus, a rostro ad caudam usque protensis. *T. III. p. 103. Tab. XXXIII. f. 2.*
ECHINOMETRA, seu *ECHINUS* marinus Orientalis, pennis digitatis ornatus. *T. III. p. 27. Tab. XIII. f. 1.* Idem supinus. *Ibid. f. 2.*
 altera, digitata, supina, e Mari Mediterraneo protracta. *T. III. p. 28. Tab. XIII. f. 3.*
ECHINUS longissimis digitis instructus, e Mari Mediterraneo. *T. III. p. 28. Tab. XIII. f. 4.*
ECHINOMETRA nigra, pennis instructa, Americana, supina, maxima. *T. III. p. 28. Tab. XIII. f. 5.*
 multipes, seu spinosissima, Americana, supina. *T. III. p. 28. Tab. XIII. f. 6.*
 purpurea, Americana. *T. III. p. 29. Tab. XIII. f. 7.*
 singularissima, ex Indiis Orientalibus. *T. III. p. 29. Tab. XIII. f. 8.*
 setosa, Sinensis. *T. III. p. 29. Tab. XIII. f. 9.*
 muscosa, Amboinensis. *T. III. p. 29. Tab. XIII. f. 10.*
 Amboinensis, altera, minor. *T. III. p. 30. Tab. XIII. f. 11.*
 spinis orba. *T. III. p. 30. Tab. XIII. f. 12.*
THECA integra capitalis, continens quinos dentes longissimos

- giffimis radicibus inibi infixos. *Ibid.* A. Dentatæ thecæ pars inferior, qua dentes radicati sunt, B. Thecula dentibus vacua, C. Denticulus è theca protractus, D. Unum ex ossiculis thecæ transversalibus, E.
- ECHINUS alter, pennis denudatus. *T. III. p. 30. Tab. XIII. f. 13.*
- Binae pennæ majores, versatiles, de majore ECHINO figuræ 12. deprompti. *T. III. p. 31. Tab. XIII. f. 1 & 2.*
- Pennæ ad ECHINUM figuræ 13. pertinentes. *T. III. p. 31. Tab. XIII. f. 3 & 4.*
- Pennæ ECHINI alterius speciei. *T. III. p. 31. Tab. XIII. f. 5 & 6.*
- ECHIONANTHUS major, spinis orbus. *T. III. p. 31. Tab. XIV. f. 1.*
- idem supinus. *T. III. p. 31. Tab. XIV. f. 2.*
- ECHINUS oblongo rotundus, pronus. *T. III. p. 31. Tab. XIV. f. 3.*
- idem supinus. *T. III. p. 32. Tab. XIV. f. 4.*
- ECHIONANTHI species maxima. *T. III. p. 32. Tab. XIV. f. 5.*
- ECHIONANTHUS idem supinus. *T. III. p. 32. Tab. XIV. f. 6.*
- ECHINUS planus, seu Echionanthus maximus, Perficus. *T. III. p. 33. Tab. XV. f. 1.*
- idem supinus. *T. III. p. 33. Tab. XV. f. 2.*
- ECHINI plani altera species, prona. *T. III. p. 33. Tab. XV. f. 3.*
- ECHINUS idem supinus. *T. III. p. 33. Tab. XV. f. 4.*
- ECHINI plani tertia species, secundæ proximè accedens. *T. III. p. 33. Tab. XV. f. 5.*
- ECHINUS idem supinus. *T. III. p. 33. Tab. XV. f. 6.*
- ECHIONANTHI quarta species. *T. III. p. 34. Tab. XV. f. 7.*
- ECHIONANTHUS idem supinus. *T. III. p. 34. Tab. XV. f. 8.*
- ECHINUS laganoides, orbicularis, pronus. *T. III. p. 34. Tab. XV. f. 9.*
- idem supinus. *T. III. p. 34. Tab. XV. f. 10.*
- marinus, minutissimus, Africanus, pronus. *T. III. p. 18. Tab. X. f. 1. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- alius Africanus, prioris speciei, sed paulo major; supra delineatus. *T. III. p. 18. Tab. X. f. 2. a.* Idem sub-
tus conspiciendus. *Ibid. b.*
- indigenus supra conspiciendus. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 3. a.* Idem sub-
tus conspiciendus. *Ibid. b.*
- præcedenti similis, indigenus, spinulis tenuissimis ob-
fitus, pronus. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 4. a.* Idem supi-
nus, infernâ parte, minutum Cancrum quinis suis interpre-
mitibus denticulis tenens. *Ibid. b.*
- Os ECHINI marini, unâ cum quinque denticulis. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 5. a.* Dentium quinque alveoli rotundo in-
fidentes officulo stellato, quo exactè excipiuntur uti appa-
ret. *Ibid. b.* Alveolus suo adhuc dente instructus. *Ibid. c.* Tres denticuli eruti, intus cavi, antèrè tantillum in-
curvati. *Ibid. d.*
- ECHINUS minor, pullus, oblongus, Africanus, supra conspi-
ciendus. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 6. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- alius, præcedenti quoad formam similis, supra & sub-
tus conspiciendus. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 7. a, b.*
- marinus, nodiformis, supra conspiciendus. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 8. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- non adeo figurâ, quam colore, a priore discrepans, ex utraque facie conspiciendus. *T. III. p. 19. Tab. X. f. 9. a, b.*
- picturâ tenuis undequaque cum penultimo ferè con-
veniens, at coloris purpurascens. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 10. a, b.*
- nodiformis ex albo cinereus, supra & sub-
tus conspiciendus. *T. III. p. 20. f. 11. a, b.*
- marinus ex flavo violaceus, plurimis radiis seu nodu-
lis pollens, ex supernâ & infernâ parte conspiciendus. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 12. a, b.*
- marinus, cærulefcens, sub-
tus & supra flavescentibus radiis ornatus. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 13. a, b.*
- marinus, rosæformis, albicans, colore amethystino elegantissimè elaboratus. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 14. a.* Idem sub-
tus conspiciendus, undè maximam partem albicat. *Ibid. b.*
- marinus, colore kermefino venustus, supra conspi-
ciendus. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 15. a.* Idem infra
conspiciendus. *Ibid. b.*
- oblongo-rotundus ex Insulâ D. Thomæ: videtur spi-
culis grandioribus obfitus fuisse. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 16. a.* Idem infra conspiciendus. *Ibid. b.*
- ejusdem speciei, sed magis oblongus, supra arcu-
clausus. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 17. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- marinus, ex insulâ D. Thomæ, ex cinereo flavo ruf-
fulus, ad priores species pertinens. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 18. a.* Ejusdem pars inferior. *Ibid. p. 21. Tab. X. f. 18. b.*
- ECHINUS marinus, singularis, ex dilutè cinereo albescens, mi-
nimis foraminulis confusus, sudoris emissaria veluti referen-
tibus. *T. III. p. 21. Tab. X. f. 19. a.* Idem sub-
tus conspi-
ciendus, qua parte minutissimis etiam foraminulis pervius
est. *Ibid. b.*
- ex Indiis Orientalibus, Caryophylli flori pleno fimi-
lis, multiplici colorum varietate insignis, supernâ & infer-
na parte conspiciendus. *T. III. p. 21. Tab. X. f. 20. a, b.*
- Guineensis, cordiformis, five latiori palæ similis,
supra conspiciendus. *T. III. p. 20. Tab. X. f. 21.* Ejusdem
par inferne singulari prorsus modo efformatus. *Ibid. b.*
- oblongus, ex dilutè spadiceo variegatus, plurimis
que aculeis longis horridus, ex Indiis Orientalibus. *T. III. p. 22. Tab. X. f. 22. a.* Idem sub-
tus conspiciendus, porulos
monstrans in modum stellæ pentagonæ congestos. *Ibid. b.*
- Indicus Orientalis, Brissi species, supra conspi-
ciendus. *T. III. p. 22. Tab. X. f. 23. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- marinus, maximus, ex Indiis Orientalibus, capiti
mortuo similis. *T. III. p. 23. Tab. XI. f. 2.*
- Americanus supinus. *T. III. p. 23. Tab. XI. f. 3.*
- Orientalis, grandior, purpureus, esculentus, supra
conspiciendus. *T. III. p. 24. Tab. XI. f. 4. a.*
- alius Orientalis, sub-
tus conspiciendus. *T. III. p. 24. Tab. XI. f. 4. b.*
- malini floris colore insignis, superna & inferna parte
delineatus. *T. III. p. 24. Tab. XI. f. 5. a, b.*
- coloris dilutè rubelli, rosei, aculeis orbatus, Adria-
ticus. *T. III. p. 24. Tab. XI. f. 6. a.* Ejusdem ima pars. *Ibid. b.*
- Topassii dilutè flavo colore, aculeis orbatus. *T. III. p. 25. Tab. XI. f. 7. a.* Idem sub-
tus amplum hiatum exhi-
bens. *Ibid. b.*
- ex Insulâ D. Eustachii violacei coloris supra conspi-
ciendus. *T. III. p. 25. Tab. XI. f. 8. a.* Idem inferna parte
conspiciendus. *Ibid. b.*
- Perficus, coloris smaragdini, supra conspiciendus.
T. III. p. 25. Tab. XI. f. 9. a. Idem supinus. *Ibid. b.*
- ex viridi flavus, superna & inferna parte conspi-
ciendus. *T. III. p. 25. Tab. XI. f. 10. a, b.*
- faxatilis, marinus, oblongo-teres, Africanus, supra
delineatus. *T. III. p. 25. Tab. XI. f. 11. a.* Idem ECHINUS
infra delineatus. *Ibid. b.*
- marinus, aculeis longis, violaceis, undequaque hor-
ridus. *T. III. p. 25. Tab. XII. f. 1.*
- minutis spinulis, griseis instructus, pronus. *T. III. p. 26. Tab. XII. f. 2. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- alius, grandioribus & longioribus armatus aculeis, in
medio spadiceis, ad apices vero thalassino virore insignibus.
T. III. p. 26. Tab. XII. f. 3.
- aculeatus major, saturate purpureus, pronus. *T. III. p. 26. Tab. XII. f. 4. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- aculeatus, major, herbidi coloris, pronus. *T. III. p. 26. Tab. XII. f. 5. a.* Idem supinus. *Ibid. b.*
- supinus, imam faciem aculeis obfitam gerens, saturatè
kermefino rubore insignibus, intermicante quadam albedi-
ne. *T. III. p. 26. Tab. XII. f. 6.*
- minor, purpurascens, cujus aculei pro ratione magni-
tudinis itidem minores sunt & teneriores, in suprema parte
stellatim distincti. *T. III. p. 26. Tab. XII. f. 7.*
- aculeatus, prægrandis, cujus pars suprema aculeos
gerit in medio malini instar floris tinctos ad apices verò pur-
purascens. *T. III. p. 26. Tab. XII. f. 8. a.* Idem su-
pinus. *Ibid. b.*
- aculeatus, maximus, supra conspiciendus. *T. III. p. 27. Tab. XII. f. 9. a.* Idem sub-
tus conspiciendus. *Ibid. b.*
- planus, ellipticus, minor Capitis mortui species. *T. III. p. 34. Tab. XV. f. 11.*
- idem supinus. *T. III. p. 34. Tab. XV. f. 12.*
- ECHINI Capitis mortui dicti altera species, prona & supina. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 13 & 14.*
- ECHINUS planus, viridis, Americanus, singularis, supra &
subtus conspiciendus. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 15 & 16.*
- alter ejusdem speciei, supra conspiciendus. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 17.*
- idem supinus. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 18.*
- Tertia ECHINODISCI species, minuscule, supra & sub-
tus deli-
neata. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 19 & 20.*
- Quarta ECHINODISCI species, minima, æquabiliter circulari,
nec dentato terminata margine. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 21.*
- Eadem supina. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 22.*
- ECHINUS planus, scutiformis, supra conspiciendus. *T. III. p. 36. Tab. XV. f. 23.*
- idem supinus. *T. III. p. 35. Tab. XV. f. 24.*

- ECHINUS alter ejusdem speciei, supra delineatus. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 25.
 — idem supinus. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 26.
 — ellipticus, ovi quarundam avium formâ præditus. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 27.
 — ejusdem speciei alius, haud tamen adeo regularis figuræ. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 28.
 — pyriformis, convexo-teres, pronus. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 28.
 — idem supinus. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 29.
 — alius ellipticus, coloris ex viridescente grisei. T. III. p. 36. Tab. XV. f. 30.
 — minor, olivam figurâ & colore referens, pronus. T. III. p. 37. Tab. XV. f. 31.
 Idem ECHINUS supinus, olivino similiter colore tinctus. T. III. p. 37. Tab. XV. f. 32.
 ECHINI alii ad eandem cum prioribus speciem pertinentes, nec ab his, discrepantes nisi magnitudine partim & picturæ varietate. Color autem omnibus idem est dilute cinereus. T. III. p. 37. Tab. XV. f. 33-38.
 ECHIS, vox græca quæ significat Viperam marem. Vid. VIPERA. ECHIDNA autem Viperam foeminam notat.
 ELEPHAS. Fœtus Elephantis Africani ineditus. T. I. p. 175. Tab. CXI. f. 1. Variâ autorem sententiæ de pullorum Elephantinorum magnitudine, tempore gestationis Elephantum; demum ætate quâ foemella marem recipere incipiat. Ibid.
 ELLEBORINE prima, recentiorum. (Clus. Hist. Plant. L. II. c. 43. p. 272.) T. I. p. 18. Tab. VIII. f. 5.
 ELICHRYSUM peregrinum, angustifolium, totum incanâ lanugine oblitum, flosculis spadiceis, in apices citrinos desinentibus, calyce specioso candido. T. I. p. 38. Tab. XXIII. f. 3.
 — Africanum, flore Senecionis aureo, umbellato, foliis angustifolius. T. I. p. 139. Tab. LXXXVII. f. 7.
 — Africanum, flore citrino, foliis serratis. T. I. p. 139. Tab. LXXXVII. f. 8.
 — Africanum, folio oblongo, tomentoso, flore luteo. T. II. p. 16. Tab. XIII. f. 5.
 — Africanum, folio oblongo, tomentoso, flore rubello. T. II. p. 16. Tab. XIII. f. 6.
 — Africanum, folio angusto, flore citrino. T. II. p. 36. Tab. XXXVI. f. 5.
 — Africanum, ericoides, Juniperino folio, spinosum, flore albo. T. II. p. 37. Tab. XXXVI. f. 6.
 — Africanum, folio angusto, tomentoso, flore albo. T. II. p. 41. Tab. XL. f. 6.
 ELICHRYSON, seu AURELIA Africana. T. II. p. 96. Tab. LXXXIX. f. 5. Alia species Aureliæ, huic simillima, nisi quod flores loco coloris aurei, argenteo candore superbiunt. Ibid.
 — Africanum, argenteum, folio laciniato, majus. T. II. p. 96. Tab. LXXXIX. f. 6.
 ENCHELYOPUS totus argenteus, rectu serpentino, ventre nudo, caudâ acuminata, apinni. T. III. p. 102. Tab. XXXIII. f. 1.
 EPHEBUS, Papilio elegans, Indicus Orientalis. T. IV. p. 9. Tab. V. f. 9 & 10.
 — quatuor ecphyfibis caudatus. T. IV. p. 9. Tab. VI. f. 7 & 8.
 EPHEBULUS quadricuspis, ex albo duntaxat & nigro verficolor. T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 23 & 24.
 Papiliunculus ex EPHEBORUM genere, superne albus. T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 25 & 26.
 EPHEBUS elegans Americanus. T. IV. p. 13. Tab. VIII. f. 15 & 16.
 — Indicus, pictura ac forma diversus. T. IV. p. 13. Tab. VIII. f. 17 & 18.
 — quadripinnis, saturate cyaneo colore perfusus. T. IV. p. 22. Tab. XVII. f. 4 & 5.
 — tripinnis. T. IV. p. 22. Tab. XVII. f. 10 & 11.
 — Americanus. T. IV. p. 35. Tab. XXVIII. f. 25 & 26.
 — Regina, ejusque Eruca & Nympha. T. IV. p. 39. Tab. XXXII. f. 7-10.
 — Regis. T. IV. p. 40. Tab. XXXII. f. 11 & 12.
 EPHEBULI duo, exochis duodenis præditi. T. IV. p. 40. Tab. XXXIII. p. 5-8.
 EPHEBULUS denis exochis. T. IV. p. 40. Tab. XXXIII. f. 9 & 10.
 EPHEBUS duodenis exochis. T. IV. p. 41. Tab. XXXIII. f. 11 & 12.
 Bini EPHEBI denis exochis. T. IV. p. 41. Tab. XXXIII. f. 13-16.
 EPHEBI duo, quatuor exochis præditi. T. IV. p. 41. Tab. XXXIII. f. 17-20.
 EPHEBULUS bipennis. T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 1 & 2.
 EPHEBUS grandis, exochis duabus. T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 13 & 14.
 EPHEBUS fenis exochis. T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 15 & 16.
 — dilute fuscus, striis nigro-fuscis, albisque maculis. T. IV. p. 43. Tab. XXXV. f. 3 & 4.
 Tripinnis EPHEBUS, eleganter caeruleus. T. IV. p. 43. Tab. XXXV. f. 9 & 10.
 EPHEBUS mirificæ pulchritudinis. T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 1 & 2.
 Species alia notabiliter discrepans. T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 3 & 4.
 EPHEBUS Regina Gallicus. T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 11 & 12.
 — marini coloris, maculis saturate viridibus. T. IV. p. 45. Tab. XXXVII. f. 13 & 14.
 — ejusque Eruca. T. IV. p. 46. Tab. XXXVIII. f. 5-7.
 Alius, ejusque Eruca. T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 1-3.
 EPHEBUS rarior, dilute flavo colore venustus. T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 13.
 EPHEBULUS exochis quaternis, medio caeruleus, oris alarum dilute fuscis. T. IV. p. 50. Tab. XLII. f. 3 & 4.
 Alius, exochis quaternis, facie superiore haud priori abfimilis. T. IV. p. 51. Tab. XLII. f. 21 & 22.
 Duo EPHEBI duabus exochis. T. IV. p. 51. Tab. XLIII. f. 1-4.
 EPHEBUS utraque facie spadiceus. T. IV. p. 55. Tab. XLV. f. 7 & 8.
 — magnitudine & ornatu eximius, colore rufo fusco tinctus. T. IV. p. 56. Tab. XLVI. f. 9 & 10.
 EPHEBI duo, cum Erucis suis. T. IV. p. 57. Tab. XLVII. f. 1-6.
 — alii Americani. T. IV. p. 57. Tab. XLVII. f. 7 & 8.
 EPHEBUS Regina indigena. T. IV. p. 69. Tab. LIX. f. 12 & 13.
 EPHEMERUM vulgo inter nos notum. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 13. Idem Insectum. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 17.
 EPHIPPIUM Polonicum, Conchæ Bivalvis species eo nomine donata, ob formam convexam, qua ephippium veluti æmulatur. T. III. p. 181. Tab. XC.
 EPIDROMUS Cochlea. EPIDROMI species ob conformationem Gibba vocata. T. III. p. 163. Tab. LXII. f. 28 & 29.
 Altera species, Lentiginosa dicta. T. III. p. 163. Tab. LXII. f. 30.
 EQUUS MARINUS, Belgis Walrus vocatus; ejus dentes longissimi, incurvi, ex ore multum prominuli. T. II. p. 135.
 Bezoar ex Equo marino. Vid. BEZOAR.
 ERICA Africana, calyce lanuginoso, ex viridi luteo, capitulum referente, flosculis concoloribus, extus lanugine obfistis. T. I. p. 30. Tab. XX. f. 1.
 — Africana, pumila, Coridis folio, flosculis parvis, carneis, apicibus longis, dispersis præditi. T. I. p. 30. Tab. XX. f. 2.
 — Africana, fruticosa, foliis minimis, floribus exiguis, purpurascens, densissime stipatis. T. I. p. 30. Tab. XX. f. 3.
 — fruticosa, Capensis, pilosa, floribus tubulosis, longissimis, minus arcuatis, rubescentibus. T. I. p. 31. Tab. XX. f. 4.
 — Africana, Abietis folio longiore & tenuiore, floribus oblongis, saturate rubris. T. I. p. 31. Tab. XXI. f. 1.
 — Africana frutescens, Juniperi folio, flore urceolari, brevissimo, albo. T. I. p. 32. Tab. XXI. f. 2.
 — Africana, glabra, fruticosa, Coridis folio, Arbuti flore dilute purpureo. T. I. p. 32. Tab. XXI. f. 3.
 — Africana, angustifolia, glabra, floribus longis, tubulosis, dependentibus, cum longissimis filamentis, seu appendicibus, concoloribus. (Ray Hist. III. Dendrolog. 98.) T. I. p. 32. Tab. XXI. f. 4.
 — Africana, flore rubro. T. I. p. 117. Tab. LXXXIII. f. 5.
 — Africana altera, folio minutissimo. T. I. p. 117. Tab. LXXXIII. f. 6.
 — Africana, folio Coridis minore, flore albo. T. II. p. 11. Tab. IX. f. 7.
 — Africana, folio Coridis minore, flore purpurascens. T. II. p. 11. Tab. IX. f. 8.
 — Africana, Serpilli folio, floribus luteis, in umbellam congestis. T. II. p. 11. Tab. IX. f. 9.
 — Africana, flore rubro, pleno. T. II. p. 11. Tab. IX. f. 10.
 — Ethiopica, foliis deciduis, flore rubro spicato. T. II. p. 12. Tab. X. f. 6.
 — Africana, foliis Coridis ternis, flore campaniformi, purpureo. T. II. p. 12. Tab. X. f. 7.
 — Africana, humilis, flore albo, urceolari, Coridis folio, calyce amplo. T. II. p. 13. Tab. XI. f. 7.
 — Africana, Euonymo affinis, flore luteo, Portulacæ folio. T. II. p. 13. Tab. XI. f. 8.

F.

ERICA nostras, humilis, sempervirens, flore purpureo & al-
bo. T. II. p. 14. Tab. XI. f. 9.

— Africana, Rusei folio. T. II. p. 15. Tab. XII. f. 9.
Ramus ERICÆ Africanæ, frutescentis. T. II. p. 20. Tab. XIX.
f. 5.

ERICA marina Amboinensis. T. II. p. 23. Tab. XXI. f. 7.

— Africana, viridis, angustissimis & brevissimis foliis, flo-
sculis in capitulum congestis. T. II. p. 24. Tab. XXII.
f. 4.

— Africana, minutissimo, capillaceo folio, flore cæruleo.
T. II. p. 25. Tab. XXIII. f. 5.

— Africana, folio capillaceo, minimo; flore oblongo,
tubulato, rubro, staminibus longis, viridibus, instar cri-
stulæ plumatilis supra eminentibus, ornato. T. II. p. 27.
Tab. XXV. f. 5.

— Africana altera, folio capillaceo, flore oblongo, tubu-
lato, rubro. T. II. p. 27. Tab. XXV. f. 6.

— Africana, Coridis folio, floribus oblongis, insignibus,
in capitulum congestis. T. II. p. 34. XXXIV. f. 6.

— Africana, Tulipifera, Coridis folio. T. II. p. 34. Tab.
XXXIV. f. 7.

— Africana, Equiseti folio, flore campaniformi. T. II.
p. 38. Tab. XXXVII. f. 5.

— Africana, folio Juniperino, flore stellato. T. II. p. 38.
Tab. XXXVII. f. 6.

— Africana, Thymi folio, flore margaritæ æmulo. T. II.
p. 46. Tab. XLIV. f. 3.

— Africana, angustissimis foliis, flosculis in capitulum con-
gestis. T. II. p. 46. Tab. XLIV. f. 4.

— Africana, flore albo, folio Rosmarini. T. II. p. 50. Tab.
XLIX. f. 5.

— Africana, Myrti folio acuto & hirsuto. T. II. p. 92.
Tab. LXXXVI. f. 6.

ERICU Americana. T. I. p. 41. Tab. XXVI. f. 1.

ERINACEUS parvus, nostras. T. I. p. 78. Tab. XLIX. f. 1.

Idem supino in situ, subtus conspicendus. T. I. p. 78. Tab.
XLIX. f. 2.

ERINACEUS Americanus, albus. T. I. p. 78. Tab. XLIX.
f. 3.

— Sibericus, supernè conspicuus, capite ad pectus
contracto. T. I. p. 79. Tab. XLIX. f. 4.

— Sibericus, mas, supinus. T. I. p. 79. Tab. XLIX.
f. 5.

ERUCA nigra, spinis albis horrida. T. I. p. 74. Tab. XLV.
f. 4.

— spinosa, Africana. T. II. p. 10. Tab. IX. f. 4.

— Africana. T. II. p. 18. Tab. XV. f. 6.

— seu Campe lignosa. T. II. p. 24. Tab. XXIII. f. 4.

— Ceylonica, villosa. T. II. p. 32. Tab. XXXII. f. 4.

— Amboinensis à Serpente cinereo-luteo Amboinensi de-
vorata. T. II. p. 66. Tab. LXV. f. 4.

— seu Scolopendra marina, corallina, multiples: pedes
ejus capillati, mire fulgurantem emittunt tonum, iridis in-
star multicolore. T. I. p. 141. Tab. XC. f. 1.

— marina, multiples: hæc ejusdem formæ, ac prior, ven-
trem multis stipatum pedibus exhibet, pilosis & penniculis
donatis, quibus expansis inter natandum sese promovet. T.
I. p. 142. Tab. XC. f. 2.

— marina, minor, multiples. T. I. p. 142. Tab. XC.
f. 3.

— marina, cujus pedunculi, aut quasi pedunculi, tenuissi-
mis e pilis confecti, instar penicillorum, tonum reflectunt
multicolore, auri imprimis fulgore & virore amænissimo
divitem. T. III. p. 9. Tab. IV. f. 7.

— eadem supina. T. III. p. 9. Tab. IV. f. 8.

ERUCÆ alia cum Papilione suo, quem in Opere comitantur,
indicatè reperiuntur.

ESCHARA. Vid. MILLEPORA.

EUPHORBIA Africum, spinosum; foliis latioribus, non spino-
sis. T. I. p. 18. Tab. IX. f. 1. Folium ejusdem in ma-
gnitudine suâ naturali. T. I. p. 18. Tab. IX. f. 2.

— Cerei effigie, caulibus crassioribus, spinis va-
lidioribus armatum. (Brey. Prodr. 2. T. I. p. 29.) Tab. XIX.
f. 2.

EXCETRA, Serpens Africana, aquatica, quæ in fluviis at-
que paludibus ad radicem montium Promontorii Bonæ Spei,
commoratur, inde nonnunquam ad terram sese conferens,
victum quæsitura. T. II. p. 70. Tab. LXVIII. f. 6.

EXOCOETI tertium genus Bellonio. T. III. p. 92. Tab. XXX.
f. 7.

EXUVIÆ interiores folii Malini. T. I. p. 12. Tab. IV. f. 8.

— Serpentis. T. II. p. 114. Tab. CVII. f. 2.

— Serpentis integræ. T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 5.

FAGUS. Sceleton folii hujus arboris. T. I. p. 14. Tab. V.
f. 10.

FEDAGOSO. Vide JACUA-ACANGA.

FELIS volans Ternatana, fœminâ; caput sylvestris potius
quam domesticæ Felis æmulum, canino quasi rostro gau-
det. T. I. p. 93. Tab. LVIII. f. 2.

— volans, mas, a Gesnero, Aldrovando & Johnstono descrip-
tus. T. I. p. 93. Tab. LVIII. f. 3.

— Americanus, catulus, monstrosus. T. I. p. 74. Tab.
XLVI. f. 2. Binis hoc monstrum Felibus constat, qui u-
num duntaxat in caput coeunt, suis absolutum numeris,
absque ullo alterius vestigio. Ibid.

— capite acuminato, ex Novâ Hispaniâ. T. I. p. 76. Tab.
XLVIII. f. 1. Hunc Veteres vocabant *Oxycephalon*: Fa-
bius Columna inter Catos Zibethicos hancce refert speciem;
quæ tamen, ut illi, saccum sub ventre non gerit. Ibid. p.
76 & 76.

— Sylvestris, tigrinus, Tygride ferocior; ex Hispaniola,
quem Hispani *Tepe Mastlatan* vocant. T. I. p. 77. Tab.
XLVIII. f. 2.

— Sylvestris, Americanus, tigrinus. T. I. p. 47. Tab.
XXX. f. 2. Æthiopes testantur, haud aliam in sylvis be-
stiam sibi magis esse formidabilem, quam Felium hanc spe-
ciem. Ibid.

FERRUM. Minera Ferri & Plumbi ex Japonia. T. IV. p. 115.
Tab. CII. f. 10.

Minera FERRI Sinensis. T. IV. p. 115. Tab. CII. f. 11.

Minera FERRI ex America. T. IV. p. 115. Tab. CII. f.
12.

Flos FERRI ex Germania. T. IV. p. 115. Tab. CII. f. 13.

Flos FERRI ex Hungaria. T. IV. p. 116. Tab. CII. f. 14.

Floris FERRI alia species, ex Germania. T. IV. p. 116. Tab.
CII. f. 15.

Minera FERRI ex Africa. T. IV. p. 116. Tab. CII. f. 16.

Minera FERRI ex Germania. T. IV. p. 116. Tab. CII.
f. 18.

Minera FERRI ex Indiis Orientalibus. T. IV. p. 117. Tab. CII.
f. 19 & 20.

FICOIDES seu FICUS AIZOIDES, Africana, minor, multicaulis,
foliis planis, flore intus rubro, extus incarnato. Herm. C. L.
T. I. p. 18. Tab. IX. f. 3.

— Africana, humilis, non ramo-
sa, folio angulari, crasso, longo, flore luteo, magno. T. I.
p. 26. Tab. XVIII. f. 1.

— Africana, Chamæcisti foliis te-
retibus, flore tripetalo, albo. T. I. p. 26. Tab. XVIII.
f. 2.

— Africana, major, flore flavo,
folio plano, latiori. T. I. p. 29. Tab. XIX. f. 5.

— Africana, major, procumbens,
triangulari folio, fructu maximo, eduli; Ficus Hottentotto-
rum vulgò. Boerb. Ind. alt. Plant. T. I. p. 29. Tab. XIX.
f. 6.

FICOIDES Afra, erectior, folio Calendulæ, flore aureo. T. I.
p. 46. Tab. XXIX. f. 6.

— seu Ficus Aizoides, Africana, minor, folio viridi
triangulari, flore aureo & purpureo. T. II. p. 68. Tab.
LXVI. f. 5.

FICUS Indica, seu Opuntia Curaçavica, major, spinosissima,
spinis nigricantibus, floribusque purpurascens. Hort.
Beaumont. T. I. p. 28. Tab. XIX. f. 1. Flos ejus rosaceus
est. T. I. p. 29.

— species Cochleæ, quæ etiam Cithara audit. T. II. p. 167.
Tab. LXVIII. f. 1.

Alia ejusdem speciei. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 2.

Ejusdem speciei alia vulgarior. T. III. p. 167. Tab. LXVIII.
f. 3.

Ejusdem facies averfa. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 4.

Minor alia. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 5.

Alia minima. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 6.

FICUS maculata. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f. 19.

Eadem resupinata. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f. 20.

Species eadem minor. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f. 21.

Eadem situ supino. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f. 22.

FICUS duæ muricata. T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 7
& 8.

FIMBRIA, Buccini species. Major, marmorata, lævis & ci-
nereo-alba. T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 3.

Alia paulo major. T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 4.

FIMBRIÆ tres, peculiari singulæ modo variegatæ & fasciatæ. T.
III. p. 147. Tab. LIII. f. 5-7.

FIMBRIA lata, duplex, costata, crassa testa gaudens. T. III. p.
147. Tab. LIII. f. 8.

— alba. T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 9.

— dilute cinereo flava, unicolor undequaque. T. III.
p. 147. Tab. LIII. f. 10.

- FIMBRIA ex cinereo albo unicolor. *T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 11.*
 FIMBRIÆ diverso singulæ modo coloratæ, latis fimbriis maculis præditæ. *T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 12-16.*
 FIMBRIA infra conspicienda, qua parte simpliciter cinereo-alba est & intus in ore lactis instar candidissima. *T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 17.*
 Perquam raræ FIMBRIARUM species. *T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 18-23.*
 FIMBRIA supra modum rara & singularis. *T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 24.*
 Eadem subtilis conspicua. *T. III. p. 147. Tab. LIII. f. 25.*
 FIMBRIÆ elegantissimæ & rarissimæ. *T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 29-35.*
 Alia, albo super fundo obscure flava. *T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 36.*
 FIMBRIÆ vulgares a Listero Buccina recurvi-rostra vocatæ. *T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 37 & 38.*
 Peregrina Fimbriæ species. *T. III. p. 148. Tab. LIII. f. 39.*
 FLORES. Quid mirandum de ipsorum figurâ. *Præf. T. I. p. 2.*
 Supremus Conditor flori cuilibet non peculiarem duntaxat formam, propriosque colores oculis jucundos; sed singulares etiam sapores, odores, aliasque dotes, reliquis sensuum organis afficiendis, cordique, dum languescit, confortando idoneas mira varietate impertivit. *Ibid. p. 3.*
 FLORISUGA. Vide COLUBRI.
 FLOSCULUS, Serpens Surinamensis, mas, naribus carens. *T. II. p. 68. Tab. LXVII. f. 1.*
 Fœmina præcedentis. *T. II. p. 68. Tab. LXVII. f. 2.*
 FOETUS. Duo Fœtus Tigridis Ceylanicæ, mas alter, altera fœmella. *T. I. p. 52. Tab. XXXII. f. 7 & 8.*
 Elephantis Africani ineditus. *T. I. p. 175. Tab. CXI. f. 1.*
 — duo Agnelli, primo in principio incrementi. *T. I. p. 176. Tab. CXI. f. 3.*
 — Porci Americani. *T. I. p. 177. Tab. CXI. f. 4.*
 FOLIA ambulantia. Infecta eo nomine donata, quia ipsorum alæ arborum aut plantarum foliis similes sunt. *T. IV. p. 74. Tab. LXV. f. 1-12.*
 Alia species. *T. IV. p. 75. Tab. LXVII. f. 1-10.* Alia plurimæ adhuc enumerantur sub LOCUSTÆ nomine.
 FORMENTERA, Insula Hispanorum, quæ adeo Serpentibus aliisque reptilibus & insectis scatet, ut ab hominibus incolique nequeat. *T. II. p. 112.*
 FORMICÆ maximæ Americanæ. *T. I. p. 111. Tab. LXIX. f. 7.*
 — Americanæ, volantes. *T. I. p. 111. Tab. LXIX. f. 8.*
 — volantes Americanæ. *T. IV. p. 100. Tab. XCIX. f. 1 & 2.*
 Diversæ species FORMICARUM Americanarum apteræ. *T. IV. p. 100. Tab. XCIX. f. 4-8.*
 FRAGMENTUM Saxi, variis plantis marinis eleganter obfessum. *T. III. p. 203. Tab. CX. f. 6.*
 FRANZIUS (*Wolfgangus*) historiam latino sermone tradidit eorum animalium de quibus Sacra Pagina mentionem faciunt. *Præf. T. I. p. 2.*
 FRINGILLA Brasiliensis. *T. I. p. 103. Tab. LXVI. f. 5.* Binæ e caudâ ejus protenduntur pennæ longiores, exemplo rarissimo nec minoribus in aviculis adeo occurrente. *Ibid.*
 FRUTEX, Africanus, aromaticus, flore spicato, exiguo, Ericæ foliis. *T. II. p. 64. Tab. LXIII. f. 7.*
 — Africanus, plumosus, Serpilli foliis. *T. III. p. 104. Tab. XCVII. f. 7.*
 FRUTICES marini, lignosi, ramulis teretibus, lævibus. *T. III. p. 188. Tab. C. f. 4, 5, 6.*
 FRUTEX marinus similis. *T. III. p. 189. Tab. C. f. 9.*
 FRUTICES marini, arbusculorum forma, multicolores. *T. III. p. 191. Tab. CII. f. 1 & 2.*
 FRUTEX marinus prægrandis, niger, corallium nigrum dictus. *T. III. p. 192. Tab. CIV. f. 2.*
 — marinus spinosus, Serpentiniformis. *T. III. p. 193. Tab. CIV. f. 3.*
 — marinus, subfuscus, ramis crassis rigidis. *T. III. p. 194. Tab. CV. f. 2.*
 Ramulus defractus FRUTICIS marini mortui. *T. III. p. 194. Tab. CV. f. 4.*
 FRUTEX marinus, Cupressus marina dictus. *T. III. p. 194. Tab. CVI. f. 1.*
 — marinus, demortuus, diversis Corallinarum speciebus onustus. *T. III. p. 195. Tab. CVI. f. 2.*
 — marinus, lignosus, ramis ventilabri in modum utrinque expansis, crusta tartarea, nodosa, undequaque obductis. *T. III. p. 195. Tab. CVI. f. 3.*
 — marinus, lignosus, caudice tereti, ramisque articulatis. *T. III. p. 195. Tab. CVI. f. 4.*
 — marinus, lignosus, adnata concha quæ Crepitaculum leprosi vocatur. *T. III. p. 195. Tab. CVI. f. 6.*
 FRUTEX marinus, corneus, irregularis. *T. III. p. 196. Tab. CVI. f. 8.*
 — marinus alter, corneus. *T. III. p. 196. Tab. CVII. f. 3.*
 — lignosus, cui Ostrea quædam adnata sunt. *T. III. p. 196. Tab. CVII. f. 5.*
 — lignosus, planus. *T. III. p. 198. Tab. CVII. f. 6.*
 — marinus lignosus, crusta ex gryseo lutea vestitus. *T. III. p. 209. Tab. CVIII. f. 10.*
 — lignosus, ramulis gracilibus, teretibus, lævibus. *T. III. p. 200. Tab. CVIII. f. 11.*
 — marinus, corneus. *T. III. p. 200. Tab. CXIV. f. 3.*
 Fucus marinus filiculas ferens, Corallina falciformi petiolum ejus circumambiente. *T. III. p. 190. Tab. CI. f. 1.*
 — marinus foliis & fructibus conspicuus. *T. III. p. 190. Tab. CI. f. 4.*
 — maritimus, major, multifolius. *T. III. p. 191. Tab. CII. f. 6.*
 FUCORUM maritimorum species diversæ. *T. III. p. 191. Tab. CII. f. 7-10.*
 Fucus marinus, ramosus, caule folioso, foliis angustis, ad marginem pilosis. *T. III. p. 192. Tab. CII. f. 11.*
 FUNGUS terrestris artificiosè dissectus, cum ipsius sceletto. *T. I. p. 5. Tab. I. f. 10.* Theatum Fungorum Francisci Sterbeekii. Dissertatio L. Ferdin. Marfiglii, de generatione Fungorum. Nova Fungorum genera P. Ant. Michellii. *Ibid.*
 — marinus, pileolo lato orbiculari, candicans, qui supernâ parte veram vulvæ muliebris formam gerit. *T. III. p. 3. Tab. I. f. 1.*
 — marinus, cujus superna facies, instar pulvinaris turgiduli, in fornicem quasi extuberat, cujus omnem ambitum denticuli crenati, quasi totidem fimbriæ, stipant. *T. III. p. 3. Tab. I. f. 2.*
 — marinus, cujus iterum superna facies vulvam muliebrem, at aliâ tamen sub formâ repræsentat. *T. III. p. 3. Tab. I. f. 3.*
 — marinus sine radicibus adparentibus, sed forma plani ovi, Fungo decerpto similis. *T. III. p. 3. Tab. I. f. 5.*
 — marinus, cui superficies rotundo-convexa est & fimbriis stipata longum pendulis. *T. III. p. 3. Tab. I. f. 4.*
 — marinus indolis ejusdem, ac prior, sed multo minor. *T. III. p. 3. Tab. I. f. 6.*
 — marinus ad eandem speciem pertinens, sed multo minor. Sugentibus caret radiculis, Ostrea autem similis est. *T. III. p. 3 & 4. Tab. I. f. 7.*
 — Coronarius, ligno corrupto adnascens. *T. III. p. 184. Tab. XCVI. f. 3.*
 — marinus lapideus, foliis erectis, dentatis. *T. III. p. 109. Tab. CVIII. f. 2.*
 FUNGI marini, foliolis tenuissimis, erectis, non dentatis. *T. III. p. 199. Tab. CVIII. f. 3 & 5.*
 FUNGUS marinus, foliis dentatis. *T. III. p. 199. Tab. CVIII. f. 4.*
 — marinus, lapideus, ramosus, foliis non ferratis, per-tenuibus, erectis. *T. III. p. 200. Tab. CIX. f. 1.*
 FUNGI marini, lapidei, foliis erectis, ferratis: externa tantum forma inter se differentes. *T. III. p. 201. Tab. CIX. f. 2-8.*
 FUNGUS marinus, maximus, foliolis erectis, pertenuibus, non dentatis; cui nomen est Brassicæ Pompejanæ. *T. III. p. 201. Tab. CIX. f. 9 & 10.*
 — marinus, lapideus. *T. III. p. 202. Tab. CX. f. 3.*
 Alius similis. *T. III. p. 202. Tab. CX. f. 4.*
 FUNGUS marinus, lamellis tenuibus, subtiliter dentatis. *T. III. p. 204. Tab. CXI. f. 1 & 2.*
 — marinus, oblongus. *T. III. p. 204. Tab. CXI. f. 3.*
 — marinus, oblongus, lamellis valde tenuibus, subtiliter denticulatis, erectis, uno tenore ex axi ad peripheriam decurrentibus. *T. III. p. 205. Tab. CXI. f. 4.*
 — marinus, oblongus, grandis, lamellis tenuibus, parvis, erectis, subtiliter dentatis, squamosis: Pileus Neptuni dictus. *T. III. p. 205. Tab. CXI. f. 5.*
 — marinus, oblongus, lamellis minimis, squameis, subtiliter denticulatis, erectis, in medio dorso stellatis; cui nomen est Talpæ marinæ. *T. III. p. 205. Tab. CXI. f. 6.*
 — marinus, plicis crassis, erectis, inter se convolutis. *T. III. p. 206. Tab. CXI. f. 7.*
 — marinus, lamellis non dentatis, erectis, tenuissimis, implicatis. *T. III. p. 206. Tab. CXI. f. 8.*
 Species alia jam descripta. *T. III. p. 206. Tab. CXI. f. 9.*
 FUNGI marini oblongi; parietibus crassis, erectis, compressis, oblongam veluti ac lateraliter compressam scutellam imitantes. *T. III. p. 208. Tab. CXII. f. 23-27.*
 — marini globosi & oblongi, lamellis tenuibus, erectis, non denticulatis. *T. III. p. 209. Tab. CXII. f. 28-30.*
 FUNGUS marinus, cui nomen est Talpæ marinæ, utraque facie conspiciendus. *T. III. p. 209. Tab. CXII. f. 31 & 32.*
 — marinus, formæ ordinatoris. *T. III. p. 212. Tab. CXVI. f. 4.*

FUNGI marini, ex montibus Avenionensibus effossi. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 67-69.*
 FUSUS. Rarissima Fusi species. *T. III. p. 142. Tab. L. f. 54.*
 Duo alia ejusdem speciei specimina, at minora. *T. III. p. 142. Tab. L. f. 55 & 56.*
 FUSI quam plurimi, tum Gallici, tum aliarum specierum. *T. III. p. 173. Tab. LXXIX.*

G.

GABBA-GABBA, Nomen ab Indis datum crassioribus Arboris *Zugoe* ramis. *T. I. p. 40.*
 GALEOTES, Lacerta Arabica, elegantissimè ex ruffo & saturatè luteo variegata. *T. I. p. 145. Tab. XCIII. f. 1.* *Galeotes* vocatur quia per domos & tecta, uti *Feles* divagatur, nec tamen ulli nocet. *Ibid.*
 GANS. Vid. *Æs.*
 GEKKO Ceylonicus, maximus, brevi caudâ, amphibius. *T. I. p. 170. Tab. CVIII. f. 1.*
 — Ceylonicus, caudâ circinatâ. *T. I. p. 171. Tab. CVIII. f. 2.*
 — Ceylonicus tertius. *T. I. p. 171. Tab. CVIII. f. 3.*
 — Ceylonicus quartus, supinus. *T. I. p. 171. Tab. CVIII. f. 4.*
 — Ceylonicus quintus. *T. I. p. 171. Tab. CVIII. f. 5.*
 — Ceylonicus sextus, annulatus. *T. I. p. 171. Tab. CVIII. f. 6.*
 — septimus, caudâ circinatâ. *T. I. p. 172. Tab. CVIII. f. 7.*
 — pullus. *T. I. p. 172. Tab. CVIII. f. 8.*
 — pullus alter, prioris fig. 3. æmulus. *T. I. p. 172. Tab. CVIII. f. 9.*
 Ova Salamandræ, seu GEKKONIS. *T. I. p. 172. Tab. CVIII. f. 10.* Quare Animal hoc *Gekko* vocatur. *Ibid.*
 Anatomia Salamandræ, GEKKO vocatæ. *T. II. p. 125. Tab. CX. f. 2.* Caput subtus conspicuum, *a.* Trachea, *b.* Cor, *c.* Bina corpuscula, tanquam cordis auriculæ, *d.* Discessus ventris quatuor oræ diductæ, *e.* Bini pulmones, *f.* Hepar, *g.* Ventriculus, *h.* Intestinalis fistula, *i.* Anus, *l.* Renes, *m.* Corpora gemina alba pro testiculibus habita, *n.* Crura posteriora diducta, *o.* Corpuscula bina, quasi penes, *p.* Pedes antici & postici, *q.* Cauda, *r.* *Ibid. p. 126.*
 GENISTA Æthiopica, flore flavo, foliis inflexis & araneofa lanugine fimbriatis, fummo ramulo circa flores glomeratis. (*Plukenet. mant. 82. t. 414.*) *T. I. p. 38. Tab. XXIII. f. 6.*
 — Africana, tomentosa, folio cochleariformi, flore luteo. *T. I. p. 38. Tab. XXIV. f. 1.*
 — Africana, arborecens, folio argentea lanugine vestito. *T. I. p. 38. Tab. XXIV. f. 2.*
 — Africana, frutescens, Rusci foliis nervosis, flore luteo. *T. I. p. 38. Tab. XXIV. f. 3.*
 — Ericoides, Africana, flore luteo. *T. I. p. 39. Tab. XXIV. f. 4.*
 — Africana, perfoliata, flore luteo. *T. I. p. 39. Tab. XXIV. f. 5.*
 — Africana, frutescens, Laricis incanis foliis, flore croceo. *T. I. p. 39. Tab. XXIV. f. 6.*
 GENISTELLA, aculeata, Africana, minor, Ericæ folio. *T. I. p. 61. Tab. XXXVII. f. 5.*
 GENISTA Africana, Ericæ folio, floribus luteis minimis. *T. II. p. 24. Tab. XXII. f. 5.*
 — Africana, Ericæ folio. *T. II. p. 50. Tab. XLIX. f. 6.*
 — Africana, frutescens, flore luteo, folio Laricis. *T. II. p. 63. Tab. LXII. f. 7.*
 — Africana, Styrcis folio, flore purpureo. *T. II. p. 105. Tab. XCLIX. f. 3.*
 GERANIUM Capense, tota facie hirsutum, radice Rapæ, flore atro-purpureo, foliis partim integris, partim incis. *T. I. p. 28. Tab. XVIII. f. 4.* Geranii Æthiopici *Breyonii* tertii, æmula est hæc planta; Vim habet adstringentem. *Ibid.*
 — maximum, Ceylanicum, Tussilaginis folio, flore purpureo. *T. I. p. 42. Tab. XXVI. f. 2.*
 GESNERUS (*Conradus*) Historiam Animalium singulari operâ excoluit. *Præf. T. I. p. 2.* Philandrum vocat *Thepessum*. *T. I. p. 56.*
 GILALA, Arbor Amboinensis. Sceleton ejus folii. *T. I. p. 16. Tab. VI. f. 3.* De qua mentionem facit *Valentinus*. *Ibid. ibid.*
 GLEBA Aurifera. Vid. *AURUM.*
 — Argentifera. Vid. *ARGENTUM.*
 — Ærifera. Vid. *Æs* & sic de cæteris.
 — corallina, alba, calcaria, ut plurimum irregulariter globosa aut ovata. *T. III. p. 212. Tab. CXVI. f. 7.*
 GLIS, seu Mus Avellanarum Americanus, agrestis, albus. *T. I. p. 50. Tab. XXXI. f. 7.*
 — volans Ternatanus. *T. I. p. 90. Tab. LV. f. 1.* Duplicate auriculæ, prægrandes, nasusque pariter geminus, ex *Tome IV.*

tuberans, foliacei quid referens, paradoxam admodum reddunt hujus Animalis faciem. *Ibid.*
 GLIS Sylvestris, Americanus, cum catulis suis dorso ejus infidentibus, quorum caudæ circa caudam illius sunt convolutæ. *T. II. p. 90. Tab. LXXXIV. f. 4.*
 GLOBULI marini, sive Nussatellanae granulatae, quæ sunt minores Veneris Conchæ. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 22.*
 GLOSSOPETRÆ variæ, quæ male Serpentum linguæ olim dictæ, non sunt nisi dentes Canis Carchariae. *T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 26 & 27.*
 GOBIUS ex nigricante varius, pinna dorfi secunda officulis quatordecim constante. *T. III. p. 88. Tab. XXIX. f. 15.*
 — albescens, officulis pinnae dorsalis primæ præaltis & fetiformibus. *T. III. p. 89. Tab. XXIX. f. 16.*
 — pinnis ventralibus disjunctis. *T. III. p. 89. Tab. XXIX. f. 17.*
 GOEDARTIUS (*Joannes*) Zoologiam præcipuè excoluit ac locupletavit. *Præf. T. I. p. 2.*
 GOEROERONG, nomen crassioris partis trunci Arboris *Zugoe*. *T. I. p. 39.*
 GONAMBUCHO, Avis Americana, Surinami frequentissima, Philomelæ instar suavissimè canens. *T. I. p. 174. Tab. CX. f. 6.*
 GRAMMISTES, sive Piscis linea, eo nomine donatus, quod utrinque lineis albis longitudinalibus distinctus est. *T. III. p. 75. Tab. XXVII. f. 5.*
 GRILLO-TALPA in vulgus nota. *T. IV. p. 90. Tab. LXXXIX. f. 3 & 4.*
 GRILLUS agrestis, niger, femina. *T. IV. p. 74. Tab. LXV. f. 23.*
 — domesticus. *T. IV. p. 74. Tab. LXV. f. 24.*
 — agrestis, vulgaris, femina. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 24.*
 GUACU, Serpens Brasiliensis, venustissimè pictus, sic incolis dictus. *T. II. p. 38. Tab. XXXVIII. f. 4.*
 Serpens GUACU Brasiliensis. *T. II. p. 52. Tab. LI. f. 3.*
 GUAJACUM, seu LIGNUM SANCTUM. Ramus hujus arboris. *T. I. Tab. LIII. f. 2.*
 GUAJAVA, Arbor Americana, pomifera, Lusitanis *Guajavas*, Malabaribus *Pela* & *Pelouka*, Batavis *Geejaves* dicta. *T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 2.* In ea nidificare amat *Colubri* Avicula. *Ibid.*
 GUANHUMI. Vid. *CIRI APOA.*
 GUIRA, Avis Mexicana, quam Brasiliæ Incolæ *Tupinambi* vocant. *T. I. p. 107. Tab. LXVIII. f. 3.* Hujus Avis nidus. *Ibid.*
 GUITGUIT, Avicula ex Insula Cuba. *T. I. p. 96. Tab. LX. f. 5.*
 GUNNELUS Cornubiensium, nonnullis *Butterfish*. *T. III. p. 91. Tab. XXX. f. 6.*
 GUTTA GAMBA. Ramulus Guttæ Gambæ sylvestris; seu Gamboidis Americanae. *T. II. p. 81. Tab. LXXVII. f. 7.*
 Frutex Americanus, pilosus, species GUTTÆ GAMBÆ. *T. II. p. 81. Tab. LXXVII. f. 8.*
 GYMNOTUS, Piscis ita dictus à dorso pinnis nudo. *T. III. p. 97.*
 — lineis transversalibus varius, maxilla inferiore longiore, caudâ curtâ, subacuta. *T. III. p. 97. Tab. XXXII. f. 1.*
 — varius, capite conico, ventre turgidiore. *T. III. p. 98. Tab. XXXII. f. 2.*
 — cerulecens, ventre latiore, macula nigra ad branchias. *T. III. p. 99. Tab. XXXII. f. 3.*
 — fuscus, maxilla inferiore brevior, dorso ad caudam usque fulcato. *T. III. p. 99. Tab. XXXII. f. 4.*
 — varius, rostro productiore. *T. III. p. 99. Tab. XXXII. f. 5.*
 — nigricans, capite plagioplateo, cauda curta obtusa, virtute *Torpedinis*. *T. III. p. 108. Tab. XXXIV. f. 6.*

H.

HÆMACHATES, Serpens Asiatica, ex antiqua Hyrcaniâ, hodie Masanderan, seu Tabarestan, Persiæ regione. *T. II. p. 58. Tab. LVIII. f. 1.*
 Serpens elegans, Japonica, Hamachata species. *T. II. p. 58. Tab. LVIII. f. 3.*
 HANS SLOANE. Zoologiam sive naturalem animalium historiam excoluit & quam plurimum locupletavit. *Præf. T. I. p. 2.*
 HAUSTELLA, sive *Galligaginis capitula*; Cochlearum species eo nomine donata. *T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 5 & 6.*
 HEDERA communis. Sceleton folii Hederae arborea communis. *T. I. p. 10. Tab. IV. f. 1.* Sceleton folii majoris Hederae arborea. *T. I. p. 11. Tab. IV. f. 2.* Frutex iste, ubi lætè crescit, sæpiusculè folia profert variæ figuræ circa margines aut acutè convergentes angulos, quorum singuli peculiare velut folium mentiuntur. *T. I. p. 11. Foliolum Hederae arborea,*

- arbores, in sceleton quidem redactum, sed membranis suis etiamnum tectum. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 10.*
- HELLUOR. Vid. AMMOBATES.
- HERNANDEZ (*Franciscus*) Zoologiam, five naturalem Animalium Historiam sibi sumpsit excolendam. *Præf. T. I. p. 2.* Philandrum vocat *Tlaquatzin*, *Leriosariguoy* & *Semi-vulpam*. *T. I. p. 56.* *Tlaquatzin* ab eo descriptus. *T. I. p. 57.* Carduelis Brasiliensis descriptio. *p. 58.* *Tzquepatl* five Vulpeculam Mexicanam descripsit. *p. 66.* Error ejus de Lapide Bezoar *p. 69.*
- HINNULUS, seu Cervus juvenis, pergracilis, Africanus. *T. I. p. 70. Tab. XLIII. f. 2.* Pedes, tanquam res preciosa, atro circumclusi, loco pistillorum, ad Nicotianam in fistulas adigendam usurpantur. *Ibid.*
- HIPPO, Serpens Africana, forte eo nomine donata ab urbe Hippone in Africâ. *T. II. p. 57. Tab. LVI. f. 4.*
- HIRCUS Cürassavicus cum Capellâ, inter se concreti. *T. I. p. 74. Tab. XLVI. f. 1.*
- HIRUNDO marina, indigena. Avis ista odorem Ambari grisei ad se spirat, ut vel una tantum viva, aut mortua, conclusa in cubiculo asservata, illud totum eo repleat. *T. I. p. 102 & 103. Tab. LXVI. f. 4.*
- HITO Vid. ALCEDO.
- HOEXOTOTOTL, seu Avis Saligna dicta. (*Fr. Hernand. Hist. Av. nov. Hisp.*) *T. I. p. 96. Tab. LXI. f. 1.*
- HOITZILLIN, Avicula Mexicana, eleganter picta. *T. I. p. 70. Tab. XLII. f. 6.*
- Avicula Papilio dicta, colore cæruleo & nigro venustissima. *T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 5.* Nidus istius aviculæ. *T. I. p. 106. Tab. LVIII. f. 2.*
- HOLOCENTRUM, five Piscis totus aculeatus. Ipsi descriptio. *T. III. p. 73. Tab. XXVII. f. 1.*
- HORDEUM cum fructu. *T. II. p. 6 & 7. Tab. II. f. 3.*
- HOTAMBOEIA, Serpens Ceylonica, putida, coloris lutei. *T. I. p. 54. Tab. XXXIII. f. 6.*
- HYACINTHUS Africanus, tuberosus, flore cæruleo, umbellato. (*Breyn. Prodr. I. 39.*) *T. I. p. 29. Tab. XIX. f. 4.*
- Hyacintho affinis, Africana, tuberosa & bulbosa, caule elegantissime maculato, foliis Colchici latissimis, floribus coccineis, hexapetalis, umbellatis. *Hort. Beaum. T. I. p. 20. Tab. XII. f. 1, 2 & 3.*
- HYDRA, seu Serpens septiceps. *T. I. p. 158. Tab. CII. f. 1.* Quomodo accuratam hujus animalis iconem habuit Seba noster. *Ibid. p. 159.* Hydræ & Dracones a recentioribus descripti auctoribus. *Ibid.*
- HYDRARGYRI Minera ex Sina. *T. IV. p. III. Tab. CI. f. 21.*
- HYENA. Vid. ZEBOA.
- HYPERICUM Africanum, vulgare; seu *Bocho* Hottentottorum, flore albo, frutescens. *T. II. p. 41. Tab. XL. f. 5.* Quanto & usui & in pretio sit apud Hottentottos. *Ibid.*
- HYSTRIX Orientalis, cristata. *T. I. p. 79. Tab. L. f. 1.* Descriptio ejus cristæ. *Ibid.* Hystricum Calculi. *p. 80.*
- seu Porcus aculeatus verus, Malaccensis. *T. I. p. 81. Tab. LI. f. 1.*
- HYSTRICIS, seu Porci aculeati Malaccensis Catuli duo. *T. I. p. 81. Tab. LI. f. 2.*
- LAPIS HYSTRICINUS, seu Lapis Porcinus Malaccensis. *T. I. p. 81. Tab. LI. f. 3.* Bini Lapides ejusdem farinæ, quorum prior auro inclusus est, alter nudus. *T. I. p. 82. Tab. LI. f. 4 & 5.*
- HYSTRIX, seu Porcus aculeatus sylvestris, Orientalis, singularis; cauda mirabili, longa, acutis pilis horrida, in singulari modo fabricatam quasi paniculam desinentem. *T. I. p. 84. Tab. LII. f. 1.*
- CAUDÆ HYSTRICIS extremum paniculatum. *T. I. p. 85. Tab. LII. f. 2.*
- HYSTRIX Piscis, seu Orbis echinatus, vel muricatus, major, Americanus, Belgis *Snottolff* & *Diabolus marinus* vocatus. *T. III. p. 58. Tab. XXIII. f. 1.*
- Idem supinus. *T. III. p. 58. Tab. XXIII. f. 2.*
- I.
- IBIBOCCA, Serpens Brasiliensis, perelegans, quæ formicas comedit. *T. II. p. 7. Tab. VI. f. 1.*
- alia Brasiliensis, sic vocata ob eximiam quâ nitet pulchritudinem. *T. II. p. 21. Tab. XX. f. 2.*
- seu COBRA DE CORAIS, Serpens Brasiliensis major. *T. II. p. 74. Tab. LXXI. f. 1.* Caro ejus, albedine ad Gallinaceam accedens, comeditur ab incolis, qui eam inter mensæ delicias reponunt. *Ibid.*
- Serpens Arabica, sic Brasiliensibus dicta, *Boiguacu* etiam, alias *Argus*. *T. II. p. 108. Tab. CIII. f. 1.*
- IBIRACOA, Serpens Brasiliensis, permira. *T. I. p. 138. Tab. LXXXVII. f. 1.*
- Serpens Brasiliensis IBIRACOA, exquisita, fœmina. *T. I. p. 138. Tab. LXXXVII. f. 2.*
- Serpens IBIRACOA Brasiliensis, singularis, mas. *T. I. p. 139. Tab. LXXXVII. f. 3.*
- IBIRACOA, Vipera Brasiliensis. *T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 3.*
- IBIS. Avis Porphyrio Amboinensis, seu Ardea rubra, corallina. *Ibid. Species. T. I. p. 98. Tab. LXII. f. 3.*
- IBYARA, Serpens Amboinensis, sic Brasiliensibus dicta, caudâ Amphibænae, corallina, deglutiens Millepedam. *T. II. p. 26. Tab. XXV. f. 1.*
- ICHNEUMON, seu Vulpecula Ceylonica. *T. I. p. 66. Tab. XLI. f. 1.* Rostrum ejus, suillum utcumque referens, licet brevius & teretius, quo terram fortiter effodit. *Ibid.*
- de *Tzquepatl*, ou Renard d'Amerique dont le couleur ressemble à celle du Mayz brûlé. *T. I. p. 68. Tab. XLII. f. 1.* Historia hujus animalis manufacti. *Ibid.*
- IMPERATOR de Guadalajara; Serpens Mexicanus, mas, quem non Imperatoris solo nomine, sed & Divinatoris, & rerum futurarum præfagæ titulo insigniunt Regni Mexicani incolæ. *T. II. p. 105. Tab. C. f. 1.*
- INFULÆ binæ Episcopales spuria, quarum prior supra, posterior subtus conspicua est. *T. III. p. 142. Tab. I. f. 50 & 51.*
- Binæ breviores alia, ejusdem cum prioribus speciei. *T. III. p. 142. Tab. I. f. 52 & 53.*
- INSECTA. Ipsorum exilitas incredibilis & infinita multitudo. *Præf. T. I. p. 2.*
- five *exsanguia* animalia, potius *exossia* dicenda. *T. IV. p. 2.*
- INSECTUM quoddam incerti generis. *T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 17.*
- INTESTINALIS Serpens, gracilis, longa, Guineensis, eo nomine donata, quod instar intestini avis aut alius animalculi, æquali ubique crassitie gaudeat. *T. II. p. 4. Tab. II. f. 7.*
- IZTAG, Serpens ex Novâ Hispaniâ, à *J. Fabro Lynceo* delinæata & descripta sub hoc nomine Hispanico. *T. II. p. 57. Tab. LVII. f. 2.*
- J.
- JACOBÆA Capensis, angustifolia, crenata, flore luteo. *T. I. p. 33. Tab. XXII. f. 1.* Ejus proprietates. *Ibid.*
- Capensis, flore purpureo, Senecionis folio dentato. *T. I. p. 33. Tab. XXII. f. 2.*
- Capensis, Malvæ folio, lanuginoso. *T. I. p. 34. Tab. XXII. f. 3.*
- Africana, frutescens, foliis incisis, & subtus cineraceis. (*Commel. Rarior. 42.*) *T. I. p. 34. Tab. XXII. f. 4.*
- Ceylanica, flore luteo, folio Cardui sylvestris. *T. I. p. 34. Tab. XXII. f. 5.*
- JACUA-ACANGA, Serpens Brasiliensis, à Brasiliensibus eo nomine insignita, quod Serpentem picturâ quasi flosculosâ ornata significat. Lusitanis *Fedagiso*, populisque Orientalibus, *Phyticus Serpens* audit. *T. II. p. 107. Tab. CII.*
- JACULUS. Vid. ACONTIAS, CENCHRIAS & SERPENS.
- JAKANA, Vipera Brasiliensis, sic ab incolis vocata. *T. II. p. 29. Tab. XXVIII. f. 1.*
- JAKJE, Piscis qui ex Rana per transmutationem venit. Vid. RANA.
- JANOVARE juvenis, Americanus. *T. II. p. 50. Tab. XLIX. f. 4.*
- JASMINUM vulgare, flore albo. Sceleton ejus folii. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 6.* Sceleton ejus folii separati. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 7.*
- Catalonicum, flore luteo. *T. I. p. 42. Tab. XXVI. f. 3.* Folia ejus ad Perficariæ nostratis folia accedunt. *Ibid.*
- JASPIIS rubra. *T. IV. p. 120. Tab. CIII. f. 2.*
- JAVARA EPEBA, Serpens Ceylonica, binis lineis ornata longis, rufis, catenæ in modum supra dorsum elegantissime protensis. *T. I. p. 150. Tab. XCV. f. 5.*
- JEPINA, fructus Americanus, à *D. Carolo Rochefort* sub nomine *Jenipapa* descriptus. In quo Malis Citreis & Aurantiis similis est, & in quo ab iisdem discrepat. Ejusdem Sceleton duplex. *T. I. p. 9 & 10. Tab. III. f. 5 & 6.*
- JOHNSTON (*Joannes*) naturalem animalium historiam quam plurimum excoluit. *Præf. T. I. p. 2.*
- JUBETI, Testudo terrestris, Brasiliensis, sic Brasiliensibus dicta. *T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 3.* Testudo minor Amboinensis eodem nomine dicta. *T. I. p. 130. Tab. LXXX. f. 8.*
- JUGLANS. Sceleton folii hujus arboris. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 8.*
- JUJURA, Testudo terrestris, Brasiliensis, sic Brasiliensibus dicta, juxta *Marggravii* testimonium. *T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 6.*
- JUNCUS. Junci aquatici, Indici, singularis species. Malabari & Batavia incolæ ex eo optimum eliciunt oleum. *T. I. p. 41. Tab. XXV. f. 2.*
- aquaticus, Surinamensis, ex innumeris filis constans. *T. II.*

T. II. p. 73. Tab. LXX. f. 5 & 6. Eo utuntur incolae ad facos crassioris filii & fasciculos confuendos. *Ibid.*
Jus Viperarum, quod in Germaniâ, unâ cum aquis fontis Schlangenbadt, præcipitur persanandis corporibus debilitatis Arthritide, Podagrâ, Nephritide, Phthisi, aliisque gravioribus morbis exhaustis. T. II. p. 113.

K.

KABURI. Vid. PAGURUS.
KAGADO D'AGAO, Testudo ex Novâ Hispaniâ, sic Lusitanis dicta. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 5.
— DE TERRA, Testudo terrestris Brasiliensis, sic a Lusitanis vocata. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 2.
KAKATOEHA Avis Orientalis, ex Insulis Moluccis, cristata, candidissima & sulphurea, T. I. p. 94. Tab. LIX. f. Tres harumce avium species, candidarum, viridium, & rubrarum. *Ibid.*
KAKKERLAK, Insectum quoddam Indicum. Minores ejus species. T. IV. p. 86. Tab. LXXXV. f. 13—16.
— scutatus. T. IV. p. 87. Tab. LXXXV. f. 17 & 18.
Diversa ejusdem generis species. T. IV. p. 87. Tab. LXXXV. f. 19 & 20.
KAKOPIT, id est Florum Regulus. Vid. TSIOEI.
KAYOPOLIN, Mus Africanus, mas. T. I. p. 49. Tab. XXXI. f. 3.
KERATOPHYTON. Vid. CERATOPHYTON.
KETMIA Ceylanica, urens, pilosa, annua, flore sulphureo, umbone atro-purpureo. T. I. p. 27. Tab. XVIII. f. 3.
KIKKANELLA, Serpens Americanus, eo nomine à Lusitanis donata, quod ædium sub testis commorari soleat & in caput ibi variis insectis, gliribus, muribus &c. usitato apud nos Felium domesticorum munere fungatur. T. II. p. 78. Tab. LXXV. f. 2.
KOLOTES, seu ASKALABOTES, serpens cærulea Ceylonica, sic Græcis dicta. T. I. p. Tab. XCIII. f. 2.

L.

LABRUS tetraodon, unicolor, caudâ æquali. T. III. p. 93. Tab. XXXI. f. 1.
LABRUS tetraodon, nigrescens, maculis albis undique varius. T. III. p. 94. Tab. XXXI. f. 2.
— polyodon, lamina operculorum medio ferrata. T. III. p. 94. Tab. XXXI. f. 3.
— polyodon, virefcens, pinna dorsi aculeorum decem. T. III. p. 95. Tab. XXXI. f. 4.
— polyodon, lineis utrinque duabus longitudinalibus, caudâ æquali. T. III. p. 95. Tab. XXXI. f. 5.
— polyodon, varius, macula cærulea ad basin pinnarum pectoralium. T. III. p. 95. Tab. XXXI. f. 6.
— polyodon, capite cæruleo, caudâ bifurca. T. III. p. 96. Tab. XXXI. f. 7.
— varius, maculis duabus nigris post initium pinnae dorsalis. T. III. p. 96. Tab. XXXI. f. 8.
LACERTUS Africanus, dorso pectinato, amphibius, mas. T. I. p. 22. Tab. XIV. f. 2. Quam bellè variegatus: dicitur sub Leonuri foliis delitescere. *Ibid.*
LACERTA Africana, prioris femina. T. I. p. 22. Tab. XIV. f. 3. In quo a marè suo discrepet, quoad vestitum. *Ibid.*
LACERTUS Americanus lemniscatus. T. I. p. 88. Tab. LIII. f. 9.
LACERTA Virginiana, lepida. T. I. p. 116. Tab. LXXII. f. 5.
— Virginiana, maculis & flammis adornata. T. I. p. 119. Tab. LXXV. f. 2.
— Virginiana, de Taletec dicta. T. I. p. 121. Tab. LXXVI. f. 2.
LACERTUS orbicularis, spinosus, five *Tapayasin*, ex Novâ Hispania. T. I. p. 134. Tab. LXXXIII. f. 1.
— orbicularis idem, in dorsum reclinatus. T. I. p. 134. Tab. LXXXIII. f. 2.
— Africanus, caudâ spinosâ. T. I. p. 136. Tab. LXXXIV. f. 3.
LACERTA Africana, caudâ spinosâ, femella. T. I. p. 136. Tab. LXXXIV. f. 4.
— Americana, maculata. T. I. p. 136. Tab. LXXXV. f. 2.
— Americana, minor, cærulea, *Argus* dicta. T. I. p. 136. Tab. LXXXV. f. 3.
— Americana, major. T. I. p. 137. Tab. LXXXV. f. 4.
LACERTUS stellatus, Mauritanus, mas. T. I. p. 138. Tab. LXXXVI. f. 4.
LACERTA Mauritana, præcedentis femina. T. I. p. 138. Tab. LXXXVI. f. 5.

LACERTA marmoris in modum variegata, Mauritana. T. I. p. 138. Tab. LXXXVI. f. 6.
LACERTÆ eximiae, ex Insula S. Eustachii, mas & femina: maris caudâ bifida est a trunci extremo usque ad sui finem. T. I. p. 139. Tab. LXXXVII. f. 4 & 5.
LACERTA Surinamensis, dorso dilute cæruleo, caudâ tenui, longiore. T. I. p. 139. Tab. LXXXVIII. f. 1.
— Surinamensis, major, *Ameira* dicta. T. I. p. 140. Tab. LXXXVIII. f. 2.
— Americana, cum caudâ longissima, *Temapara* dicta. T. I. p. 140. Tab. LXXXVIII. f. 4.
— Mexicana, strumosa, posticâ capitis partè parvum pectinem gerens. T. I. p. 140. Tab. LXXXIX. f. 1.
— Mexicana, strumosa altera, faxicola, *Tecoixin* dicta. T. I. p. 141. Tab. LXXXIX. f. 2.
— Americana. T. I. p. 142. Tab. LXXXIX. f. 3.
— Tigrina Ceylonica, caudâ bifidâ. T. I. p. 143. Tab. XC. f. 7.
LACERTUS Americanus, ex Rio de Janeyro, venustus, mas. T. I. p. 143. Tab. XCI. f. 1.
LACERTA præcedentis femella. T. I. p. 144. Tab. XCI. f. 2.
— Brasiliensis, de Bahia, *Teraguira* incolis vocata. T. I. p. 144. Tab. XCI. f. 3.
— *Tecumbana* dicta, Brasiliensis. T. I. p. 144. Tab. XCI. f. 4.
— Brasiliensis, *Tejuguacu* dicta. T. I. p. 144. Tab. XCII. f. 1.
— Orientalis, stellata. T. I. p. 145. Tab. XCII. f. 2.
— peregrina, Brasiliensis, caudâ bifurcatâ. T. I. p. 145. Tab. XCII. f. 3.
— Africana Guineensis. T. I. p. 145. Tab. XCII. f. 4.
— Americana, venustissima. T. I. p. 145. Tab. XCII. f. 5.
— Arabica, verficolor, *Galeotes* dicta. T. I. p. 145. Tab. XCIII. f. 1.
— Ceylonica, lemniscata & pectinata, cærulea, *Kolotes* & *Askalabotes* Græcis dicta; aliis *Ophiomachus*, seu *Pugnatrix cærulea*. T. I. p. 146. Tab. XCIII. f. 2.
LACERTUS Ophiomachus pectinatus, & aculeatus, species Draconis, Brasiliensis. T. I. p. 146. Tab. XCIII. f. 4.
LACERTA Amboinensis elegantissima, femina. T. I. p. 147. Tab. XCIV. f. 1.
LACERTUS Amboinensis, elegantissimus, mas prioris. T. I. p. 147. Tab. XCIV. f. 2.
LACERTA Amboinensis, altera, femina. T. I. p. 147. Tab. XCIV. f. 3.
— Ceylonica, cristata & pectinata. T. I. p. 147. Tab. XCIV. f. 4.
— Ceylonica, hiantè ore, supina. T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 5.
LACERTÆ Americanae Sceleton. T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 6.
LACERTUS Americanus, pectinatus & strumosus, seu *Leguana*. T. I. p. 149. Tab. XCV. f. 1.
LACERTA, seu *Leguana* Surinamensis, pectinata & strumosa, cærulea, femina. T. I. p. 149. Tab. XCV. f. 2.
LACERTUS seu *Leguana* Ceylonicus, mas, *Soa Ajer* dictus. T. I. p. 149. Tab. XCV. f. 3.
LACERTA cærulea, Ceylonica, femina præcedentis. T. I. p. 150. Tab. XCVI. f. 4.
— *Tecoixin*, minor, seu *Tejuguacu*, Novæ Hispaniæ. T. I. p. 150. Tab. XCVI. f. 1.
— *Tecoixin*, seu *Tejuguacu*, altera. T. I. p. 150. Tab. XCVI. f. 2.
— *Tejuguacu*, seu *Texixincoyotl*, seu *Tecoixin* simpliciter dicta, maxima. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 3.
— *Leguana* pectinata & strumosa, Asiatica. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 4.
— *Leguana* strumosa & dentata minor, ex Insula Formosa. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 5.
— faxatilis, capite crasso & brevi, terrestris Salamandrea æmulo, linguâ crassâ. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 6.
— de *Taletec*, minor, innocua, in Novâ Hispaniâ *Tamacolin* dicta. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 1.
— major *Tiscuetzpallin* in Novâ Hispaniâ dicta, juxta *Hernandesium*. T. I. p. 152. Tab. XCVII. f. 2.
— *Leguana* *Senembi*, in Novâ Hispaniâ *Tamacolin* dicta, pectinata & strumosa. T. I. p. 152. Tab. XCVII. f. 3.
— Brasiliensis, *Quetzpalco*, caudâ annulatâ & pectinatâ. T. I. p. 152. Tab. XCVII. f. 4.
— Mexicana, *Cutezpallin* dicta, innocua, elegantissima. T. I. p. 153. Tab. XCVII. f. 5.
LACERTUS Amboinensis, pectinatus & strumosus, maximus, *Senembi* & *Iguana* dictus, amphibius. T. I. p. 153. Tab. XCVIII. f. 1. Animalis istius caro & ova tam orientalibus quam occidentalibus Indis cibi loco sunt. *Ibid.*

- LACERTA *Ameira* dicta, ex Novâ Hispaniâ, spadicea, lineis nigricantibus ornata, caudâ bifidâ. *T. I. p. 154. Tab. XCVIII. f. 2.*
- *Brafilienfis*, *Turaguico Aycuraba* dicta. *T. I. p. 154. Tab. XCVIII. f. 3.*
- *Tejuguacu*, Americana, maxima, *Sauvegarde* dicta, marmorei coloris, amphibia. *T. I. p. 154. Tab. XCIX. f. 1.*
- *Tejuguacu*, Ceylonica, alia species. *T. I. p. 155. Tab. XCIX. f. 2.*
- *Tigrina*, pectinata, Americana, *Ascalabos* dicta. *T. I. p. 157. Tab. C. f. 2.*
- Ceylonica, visu jucunda. *T. I. p. 157. Tab. C. f. 3.*
- Americana, maxima, *Cordylus* & *Caudiuverba* dicta, quia motu continuo caudam crispâ & intorquet. *T. I. p. 158. Tab. CI. f. 1.* Hæc Latinis prorsus ignota fuit Lacer-
tæ species, quippè qui ejus loco monstrum quoddam descrip-
sere. *Ibid.*
- Americana volans; seu *Draco volans*. *T. I. p. 160. Tab. CII. f. 2.*
- Ceylonicus, major, mas, *Cessator* dictus. *T. I. p. 165. Tab. CV. f. 1.* Spinosi ejus testiculi exterius & pro-
pe anum & peculiari quilibet apronevrosi dependent. *Ibid.*
- alia Ceylonica, fœmella, ovula sua monstrans. *T. I. p. 166. Tab. CV. f. 2.*
- *Heliaca*, Americana, pectinata, *Crocodili* terrestris
esca. *T. I. p. 169. Tab. CVI. f. 2.*
- Ceylonica, parva, lepida, *Serpentis gliricapæ* esca.
T. I. p. 172. Tab. CIX. f. 2.
- LACERTÆ species spuria. *T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 5.*
- LACERTUS Americanus singularis, mas. *T. I. p. 174. Tab. CX. f. 4.*
- LACERTA Americana, singularis, præcedentis fœmella. *T. I. p. 174. Tab. CX. f. 5.*
- LACERTULÆ binæ, Ceylonicæ, mas & fœmina. *T. II. p. 4. Tab. II. f. 9.* Ovula eorum Pifi minoris magnitudinem haud
exsuperant. *Ibid.*
- Tria Ovula, orbicularia, minorum LACERTARUM. *T. II. p. 5. Tab. II. ccc.*
- LACERTULÆ indigenæ, virides, mas & fœmina. Præ aliis om-
nibus Animalibus, peculiari videntur vi attractili gaudere
partes firmæ Lacertorum: si enim caudæ particulam absci-
deris, & bina extrema abscissa unius, vel duorum pedum
intervallo a se mutuo removeris, ambo rursus coeunt, &
fuctu tam valido sese attrahunt, ut denuo conglutinentur. *T. II. p. 6. Tab. IV. f. 4 & 5.*
- LACERTA aculeata, Promontorii Bonæ Spei. *T. II. p. 10. Tab. VIII. f. 6.*
- Tapayaxin, seu LACERTA orbicularis, minor, Promontorii
Bonæ Spei. *T. II. p. 10. Tab. VIII. f. 7.*
- LACERTA Amboinenfis, taniolis fimbriata. *T. II. p. 11. Tab. IX. f. 5.*
- Eadem LACERTA resupinata. *T. II. p. 11. Tab. IX. f. 6.*
- LACERTA Africana, lutea, nigris punctis distincta. *T. II. p. 15. Tab. XII. f. 6.*
- Ceylonica, mirè picta. *T. II. p. 17. Tab. XIV. f. 4.*
- à Serpente penè deglutita. *T. II. p. 19. Tab. XVII. f. 2.*
- LACERTULA Africana, junior. *T. II. p. 29. Tab. XXVII. f. 6.*
- LACERTA Mexicana, elegans, *Serpentis Bitin Esca*. *T. II. p. 31. Tab. XXX. f. 2.*
- Ceylonica, maculis albis & nigris notata. *T. II. p. 32. Tab. XXXII. f. 3.*
- Ceylonica, minor, lemniscata. *T. II. p. 43. Tab. XLI. f. 6.*
- eximia, Ceylonica, *Tigridis* instar maculata. *T. II. p. 49. Tab. XLIX. f. 2.*
- LACERTULÆ juvenulæ, cum ovulis. *T. II. p. 50. Tab. XLIX. f. 3.*
- LACERTA nigra, Africana. *T. II. p. 62. Tab. LXII. f. 5.*
- Africana, elegantissima. *T. II. p. 62. Tab. LXII. f. 6.*
- Africana, subrufa. *T. II. p. 63. Tab. LXIII. f. 4.*
- Americana, jucundè maculata, seu oculata. *T. II. p. 69. Tab. LXXVIII. f. 2.*
- Chalcitica, marmorata, ex Gallaciâ. *T. II. p. 79. Tab. LXXXVI. f. 4.*
- alia, ex Gallaciâ, fusca, nigris maculis. *T. II. p. 79. Tab. LXXXVI. f. 5.*
- saxatilis, spinosa, caudâ crassulâ. *T. II. p. 84. Tab. LXXXIX. f. 4.*
- minor, maculata, indigena. *T. II. p. 84. Tab. LXXXIX. f. 5.*
- LACERTUS Americanus, Amphibius, *Tupinambis* dictus. *T. II. p. 91. Tab. LXXXVI. f. 2.*
- LACERTA Africana, volans seu *Draco volans*. *T. II. p. 92. Tab. LXXXVI. f. 3.*
- strumosa, Americana, mas. *T. II. p. 110. Tab. CIII. f. 3.*
- præcedentis fœmella. *T. II. p. 110. Tab. CIII. f. 4.*
- LACERTUS *Tejuguacu* oculus seu *Saurus* dictus, Ceyloni-
cus, mas. *T. II. p. 111. Tab. CV. f. 1.*
- LACERTA cærulea, ex albo notata, ex Javâ. *T. II. p. 111. Tab. CV. f. 2.*
- maritima, maxima, five *Crocodilus* ex Arabiâ. *T. II. p. 112. Tab. CV. f. 3.*
- à capite ad caudam usque, per medium ventrem
aperta. *T. II. p. 126. Tab. CX. f. 3.* Os, *a.* Trachea, *b.*
Vas quoddam in corde terminatum, ad latus tracheæ, rectâ
viâ in caput ascendens, *c.* Cor deglupto pericardio, *d.*
Vas admodum amplum, è cordis auriculâ, sinuato flexu,
in hepar porrectum, *e.* Bini pulmonum sacci, *f.* He-
par, *g.* Oesophagus, *h.* Ventriculus, *i.* Intestinalis fi-
stula, *l.* Corpus quoddam, forte ovarium, *n.* Renes, *o.*
Cauda, *p.* Pedes, *q.* *Ibid. p. 126 & 127.*
- LAET (*Joannes de*) de historiâ Animalium magnâ cum laude
scripsit. *Præf. T. I. p. 2.*
- LAMANDA, Serpens Orientalis, ex Javâ missus, rarissimus,
cognomine Rex Serpentum. *T. II. p. 110. Tab. CIV. Qua*
anus hiat, tuberculum habet, testiculum referens, quod ta-
men haud penitus extrâ corpus prominet. *Ibid. p. 111.*
- LAPHIATI, Serpens Brafilienfis elegantissimè picta. *T. I. p. 144. Tab. XCI. f. 5.*
- Serpens Lemnia, elegantissima. *T. II. p. 16. Tab. XIII. f. 1.*
- LAPIS five Calculus Hystricinus. *T. I. p. 80.*
- Hystricinus, seu LAPIS Porcinus Malaccensis. *T. I. p. 82. Tab. LI. f. 3.*
- Bini LAPIDES Hystricini, quorum prior auro inclusus est, al-
ter nudus. *T. I. p. 82. Tab. LI. f. 4 & 5.* Ejus usu in ar-
te medicâ: quomodo & quibus in morbis sit adhibendus: va-
rii Autores qui de eo scripsere, illiusque usum plurimum
commendavere. *Ibid. p. 82 & 83.*
- LAPIS, five CALCULUS. Lapidès in Animantium, præcipuè
terrestrium, ventriculis, hepate, cyfii fellea, pulmonibus
haud rarò generantur; neque tamen hoc malo prorsus immu-
nia sunt marina animalia. Pisces plurimi in capite, circa
cerebrum, lapides gestant. *T. II. p. 130.* Lapidès vulgo
dicti aures Balænæ. Lapis Hippopotami. Lapis Afelli; La-
pis Afelli minoris, seu Callariæ; Lapis Carpionis; Percu-
rum Lapidès; Lapidès oculi Cancrorum dicti. *Ibid.* Piscis
est in Americâ, cui nomen S. Petri, calculum habens effi-
gie capitis humani insignem, dictam *Lapis Piscis S. Petri Ame-
ricanus*. *Ibid.*
- Bezoar Orientalis. Vid. BEZOAR.
- Bezoar Occidentalis. Vid. BEZOAR.
- Bezoar Coromandel. Vid. BEZOAR.
- Porcinus, seu Hystricinus, Malaccensis, Italici *Petra del*
Porco di Malacca, Belgis *Steen van een Egel*, *Penne*, seu *Stekel-
varken* vocati. *T. II. p. 137.* In Cyfii felleâ Porcina seu
Hystricina formatur. *Ibid.* Ejus medicæ vires ad quatuorde-
cim à *Rumphio* enumeratæ. *Ibid.*
- Porcinus, spurius, pilosus, Ceilonicus, qui. & Pila &
Globus Ceilonicus, sylvestris, vocatur. *T. II. p. 137.*
Ipsius vires & usus in arte medicâ. *T. II. p. 138.*
- LAPIDES octo Porcini. *T. II. p. 138. Tab. CXIII. f. 1—8.*
- Porcinus, Ceilonicus sylvestris. *T. II. p. 139. Tab. CXIII. f. 9—11.*
- Bezoardicus ex Cervo. *T. II. p. 139. Tab. CXIII. litt. a.*
- Caimanus, five *Crocodilinus*. *T. II. p. 139. Tab. CXIII. litt. b. c.*
- Guanos five Iguanæ. *T. II. p. 140. Tab. CXIII. litt. d.*
- Lacertæ marinæ, *Saurus* dictæ. *T. II. p. 140. Tab. CXIII. litt. e.*
- Bezoar Lacertæ Ceilanicæ. *T. II. p. 140. Tab. CXIII. litt. f.*
- Armadilli Americani. *T. II. p. 141. Tab. CXIII. litt. g.*
- Testudinis marinæ. *T. II. p. 141. Tab. CXIII. litt. h, i, k.*
- Monocerotis, vel Unicornu marini. *T. II. p. 141. Tab. CXIII. litt. l.*
- felleus *Tigridis* maximæ, Africanæ. *T. II. p. 142. Tab. CXIII. litt. m.*
- felleus Elephantis Ceylonicæ. *T. II. p. 143. Tab. CXIII. litt. n.*
- Bezoar ex Mulo Americano, aut Hinno. *T. II. p. 145. Tab. CXIV. f. 8.*
- Viperinus, vel *Pedra della Cobra*, Orientalis. *T. II. p. 148. Tab. CXIV. f. 18.*
- Viperinus, seu *Pedra della Cobra de Mombassa*, vel
Momba-

- Mombaza, ex ora Africæ Zanguebar dicta. T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 20.
- LAPIS Serpentis, seu Ophites Sinensis. T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 22.
- Dracontias ex Insulâ Celebes. T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 24.
- BEZOAR Orientalis, longiusculus, teres, lævis, obscure viridescens. Quicumque horum lapidum oblongi sunt, iis pro nucleo centrali stramen est. T. II. p. 133. Tab. CXI. f. 14.
- Particula ligni curiosi, quæ Cortice BEZOARDICO tota fuerat obducta, prout relictum adhuc vestigium, asterisco indicatum, docet. T. II. p. 133. Tab. CXI. f. 15.
- Tres BEZOARDI qui veri esse Simiarum lapides videntur. T. II. p. 133. Tab. CXI. f. 16—18.
- LAPIS Bufonis. T. II. p. 151. Tab. CXIV. f. 27.
- Bufonis saturatè bruni undique coloris, lævis, convexus, limbo cinctus albicante, instar oculi. T. II. p. 152. Tab. CXIV. f. 28.
- Tertia LAPIDIS Bufonii species. T. II. p. 152. Tab. CXIV. f. 29.
- Quarta Bufonii LAPIDIS species, minuscula, supra plano-rotunda, oculiformis, ex cinereo grisea, albo limbo fimbriata. T. II. p. 153. Tab. CXIV. f. 30.
- LAPIDIS Bufonii quinta species, saturatè lutea, unicolor. T. II. p. 153. Tab. CXIV. f. 31.
- Bufonii sexta species, tota candida, minor, supra convexa, subtus plana. T. II. p. 153. Tab. CXIV. f. 32.
- LAPIS Alektorius. T. II. p. 153. Tab. CXIV. f. 33.
- Galactites, Malabaricus, Lusitanis *Lama de Costa* dictus. T. II. p. 153. Tab. CXIV. f. 34.
- LAPIDES duo Araneorum. T. II. p. 154. Tab. CXIV. f. 35.
- Alter plano-rotundus est, alter rotundo convexus, minor, ex cinereo flavescens. *Ibid.*
- LAPIS Variolatus. T. II. p. 154. Tab. CXIV. f. 36.
- LAPIS LAZULI speciosissimus. T. IV. p. 116. Tab. CII. f. 17.
- LAPIDES ferrarii diverfi. T. IV. p. 121. Tab. CIII. f. 16—19.
- LAPIS rotundus, dissecto fructui similis. T. IV. p. 122. Tab. CIII. f. 22.
- corallinus, globulosus, undulatus; plicis crassis, inter se convolutis, superne glabris, cui nomen a cerebro datum est. T. III. p. 206. Tab. CXII. f. 1.
- corallites, irregularis, undulatus; plicis inter se convolutis, superne acuminatis. T. III. p. 207. Tab. CXII. f. 2 & 3.
- corallites, irregularis, undulatus; plicis per diversa plana digestis. T. III. p. 207. Tab. CXII. f. 4.
- corallites, globosus, undulatus, plicis crassis, tortuosis, superne velut canaliculatus. T. III. p. 207. Tab. CXII. f. 5.
- corallites, globosus, undulatus, plicis crassis tortuosis, similiter ac interstitia, lamellatis. T. III. p. 207. Tab. CXII. f. 6.
- corallites alius. T. III. p. 207. Tab. CXII. f. 7.
- LATERNARIUS, Locustæ species peculiaris. Vid. LOCUSTA.
- LAURUS. Sceletum trium Lauri foliorum diversæ magnitudinis. T. I. p. 14. Tab. V. f. 5.
- LEGUANA, seu IGUANA, Lacertus Americanus pectinatus & strumosus. T. I. p. 149. Tab. XCV. f. 1.
- Surinamensis, pectinata & strumosa, cærulea, foemina. T. I. p. 149. Tab. XCV. f. 2.
- Ceylonicus, amphibius mas, *Soa Ajer* dictus. T. I. p. 149. Tab. XCV. f. 3.
- Ceylonica, cærulea, foemina præcedentis. T. I. p. 150. Tab. XCV. f. 4.
- pectinata & strumosa, Asiatica. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 4.
- strumosa & dentata minor, ex Insula Formosa. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 5.
- *Senembi* strumosa & pectinata, in Novâ Hispania *Tamacolin* dicta. T. I. p. 152. Tab. XCVII. f. 3.
- maximus, Amboinensis, cujus caro & ova tam orientalibus quam occidentalibus Indis cibi loco sunt. T. I. p. 153. Tab. XCVIII. f. 1.
- LENTISCUS Africana, quæ haud videtur differre ab eâ quam *Molle Clusius*, *Lentiscum Peruanum* Casparus Bauhinus vocat. T. II. p. 7. Tab. V. f. 5.
- LEONURUS Capitis Bonæ Spei, à Breynio amplissimè descripta. T. I. p. 22. Tab. XIV. f. 1.
- LEUCOJUM Africanum, cæruleo flore, Coronopi angusto folio majus. (*Herm. H. L. B. p. 364.*) T. I. p. 26. Tab. XVII. f. 5.
- LEVIPES, Serpens Africana ex Madera, macilentia. T. I. p. 155. Tab. XCIX. f. 3.
- LOCUSTA Americana, cui feni sunt pedes: junioribus Armadillis, aliisque animantibus in prædam cedit. T. I. p. 88. Tab. LIII. f. 10.
- LOCUSTÆ impennes. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 14 & 15.
- Sex LOCUSTÆ alatae nostrates. T. IV. p. 74. Tab. LXV. f. 16—22.
- Diversæ LOCUSTARUM species, folia ambulancia dictæ. T. IV. p. 74. Tab. LXVI. f. 1—12.
- Aliæ LOCUSTARUM ejusdem generis species. T. IV. p. 75. Tab. LXVII. f. 1—10.
- LOCUSTA fusca ad indigenas nostras accedens. T. IV. p. 75. Tab. LXVII. f. 11.
- aptera. T. IV. p. 75. Tab. LXVIII. f. 12.
- utraque facie concolor. T. IV. p. 76. Tab. LXVIII. f. 7 & 8.
- Duæ impennes, podagricæ vocatæ. T. IV. p. 76. Tab. LXVIII. f. 9. 12.
- Duæ alatae. T. IV. p. 76. Tab. LXVIII. f. 10. 11.
- Species diversæ. T. IV. p. 76. Tab. LXVIII. f. 13 & 14.
- Species duæ minores apteræ. T. IV. p. 76. Tab. LXVIII. f. 15 & 16.
- Species alatae. T. IV. p. 76. Tab. LXIX. f. 1—6.
- Species a prioribus longæ diversissima. T. IV. p. 76. Tab. LXIX. f. 7 & 8.
- Species quatuor, quæ videntur alatae esse, alis extimis arcte ad corpus applicatis. T. IV. p. 76. Tab. LXIX. f. 9—12.
- Septem aliæ species majores & minores, utraque facie conspiciendæ. T. IV. p. 76 & 77. Tab. LXX. f. 1—14.
- Tres aliæ species. T. IV. p. 77. Tab. LXXI. f. 1—6.
- Duæ species, quarum alæ intimæ tessularum quadratarum & oblongarum apparatu nitido ornantur. T. IV. p. 77. Tab. LXXI. f. 7—10.
- Rarior LOCUSTÆ species, utraque facie concolor. T. IV. p. 77. Tab. LXXI. f. 11 & 12.
- LOCUSTA corpus & pedes obscure fusca. T. IV. p. 77. Tab. LXXII. f. 1 & 2.
- Binæ LOCUSTÆ, supra & infra colore & pictura similes. T. IV. p. 77. Tab. LXXII. f. 7—10.
- LOCUSTA Promontorii Bonæ Spei, eximia pulchritudinis. T. IV. p. 78. Tab. LXXII. f. 11 & 12.
- Quinque aliæ LOCUSTARUM species. T. IV. p. 78. Tab. LXXIII. f. 1—10.
- Alia eximia, alis tessulatis. T. IV. p. 79. Tab. LXXIV. f. 1.
- Alia tessulata species. T. IV. p. 79. Tab. LXXIV. f. 2.
- Elegans LOCUSTA, Orientalis. T. IV. p. 79. Tab. LXXIV. f. 3.
- Alia ex Promontorio Bonæ Spei. T. IV. p. 79. Tab. LXXIV. f. 4.
- Species aliæ. T. IV. p. 79. Tab. LXXIV. f. 5—10.
- LOCUSTA caput præ se ferens prorsus insolitæ conformationis. T. IV. p. 79. Tab. LXXV. f. 1 & 2.
- Species diversæ. T. IV. p. 79. Tab. LXXV. f. 3—10.
- Species quæ tum forma, tum colore fusco griseo, foliorum arefactorum fasciculo apprimè similis est. T. IV. p. 80. Tab. LXXV. f. 11.
- Species iterum diversæ. T. IV. p. 80. Tab. LXXVI. f. 1—14.
- LOCUSTÆ maxima species, ex Batavia Indorum transmissa. T. IV. p. 80. Tab. LXXVII. f. 1 & 2.
- LOCUSTA Laternarii nomine donata. T. IV. p. 81. Tab. LXXVII. f. 3 & 4.
- LOCUSTÆ a Capite Diaboli denominatæ. T. IV. p. 81. Tab. LXXVII. f. 5—8.
- Binæ LOCUSTARUM species eximia, ex India Orientali. T. IV. p. 81. Tab. LXXVIII. f. 1—4.
- Vulgaris LOCUSTÆ species. T. IV. p. 81. Tab. LXXVIII. f. 5 & 6.
- Species majores & minores ex Promontorio Bonæ Spei. T. IV. p. 82. Tab. LXXIX. f. 1—16.
- Species aliæ, diversæ. T. IV. p. 83. Tab. LXXX. f. 1—16.
- Species, ob gracilitatem Belgis *Scherminkel* dicta, Orientalis. T. IV. p. 83. Tab. LXXXI. f. 1.
- Alia species. T. IV. p. 83. Tab. LXXXI. f. 2.
- Species apteræ. T. IV. p. 83. Tab. LXXXI. f. 3—6.
- Species aptera, Spectrum majus dicta. T. IV. p. 84. Tab. LXXXII. f. 1.
- Altera species, a priori diversa. T. IV. p. 84. Tab. LXXXII. f. 2.
- Aliæ species LOCUSTARUM peculiare. T. IV. p. 84. Tab. LXXXII. f. 3—8.
- LOCUSTÆ aliæ, diversæ. T. IV. p. 85. Tab. LXXXIII. f. 5—11.
- quatuor coloribus eximie ornata. T. IV. p. 86. Tab. LXXXIV. f. 7—10.
- LOCUSTA eleganter picta. T. IV. p. 88. Tab. LXXXVI. f. 19.
- LOCUSTARUM variæ species, orientales. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 39—41.
- LOCUSTÆ juniores, nondum alatae. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 42—44.
- LOCUSTA Surinamensis, Folium ambulans vulgare. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 45.

- LOCUSTA Orientalis T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 46.
 — vulgaris, mas. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 47.
 LOEVI, Pflutacus Orientalis, exquisitus. T. I. p. 63. Tab. XXXVIII. f. 4. Mira ejus pulchritudo & loquacitas. Ibid.
 LOLIGO junior, supina. T. III. p. 7. Tab. III. f. 5.
 — eadem prona. T. III. p. 7. Tab. III. f. 6. Loligo harum duarum figurarum Sepia ab authore nostro vocatur. Error est, ut notatum fuit in Indice singulari Tomi Tertii.
 LOLIGINIS species maxima. T. III. p. 7. Tab. IV. f. 1.
 — altera species. T. III. p. 8. Tab. IV. f. 2.
 — tertia species. T. III. p. 8. Tab. IV. f. 3.
 — quarta species. T. III. p. 8. Tab. IV. f. 4.
 LOLIGO junior ejusdem speciei. T. III. p. 9. Tab. IV. f. 5.
 Ovarium LOLIGINIS maximae speciei. T. III. p. 9. Tab. IV. f. 6.
 LONCHITIS, five Adiantum nigrum, minus, Africanum. T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 9.
 LIBELLA, quae & MORDELLA aut Perla appellatur. Ipsius oeconomia naturalis. T. IV. p. 3. Virguncula, seu minor ejusdem generis species. Ibid.
 Singularis LIBELLAE species. T. IV. p. 30. Tab. XXV. f. 1.
 LIBELLA & larva ex qua in aquis nascitur. T. IX. p. 73. Tab. LXV. f. 3 & 4.
 Alia species, cum Nympha sua. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 9 & 10.
 Nympha maximae cujusdam LIBELLARUM speciei. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 11.
 Duae LIBELLARUM species quam rarissimae, ex Indiis Orientalibus. T. IV. p. 75. Tab. LXVIII. f. 1 & 2.
 LIBELLA minor, nigra. T. IV. p. 75. Tab. LXVIII. f. 3.
 Tres aliae species exoticae. T. IV. p. 76. Tab. LXVIII. f. 4—6.
 LIBELLA Surinamensis. T. IV. p. 81. Tab. LXXXVIII. f. 7 & 8.
 Alia Americana. T. IV. p. 81. Tab. LXXXVIII. f. 9 & 10.
 Alia itidem Americana. T. IV. p. 81. Tab. LXXXVIII. f. 11 & 12.
 LIBELLAE virides. T. IV. p. 87. Tab. LXXXVI. f. 1, 3, 4, 6.
 LIBELLA ex Promontorio Bonae Spei. T. IV. p. 87. Tab. LXXXVI. f. 5.
 Duae aliae, exoticae. T. IV. p. 87. Tab. LXXXVI. f. 7—9.
 Undecim aliae LIBELLARUM species exoticae. T. IV. p. 87 & 88. Tab. LXXXVI. f. 10—21.
 Pseudo-Libellula, five LIBELLA Phalanacea. T. IV. p. 87. Tab. LXXXVI. f. 2.
 LIBELLARUM metamorphosis. T. IV. p. 81. Tab. LXXXVII. f. 1—5.
 Indigenae quaedam LIBELLARUM species, satis notae. T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 6—12.
 LIBELLA alis corrugatis & contractis. T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 13.
 LIBELLULARUM minores species. T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 14—18.
 LIBELLUS ex corticibus radices Malvae Japonicae in sceleton redactis compositus, foliis duodenis constans. T. I. p. 9. Tab. III. f. 2 & 3.
 LIERDRAAER. Vid. SCARABEUS volans.
 LIGNUM in AEs conversum. T. IV. p. 110. Tab. CI. f. 17.
 — petrificatum. Duo praegrandia frusta Ligni ejusdem generis in durissimum lapidem conversi. T. IV. p. 128. Tab. CVIII. f. 1 & 2.
 Fragmentum minus, magnopere a prioribus differens. T. IV. p. 128. Tab. CVIII. f. 3.
 Aliud, coloris maximam partem obscure grisei. T. IV. p. 128. Tab. CVIII. f. 4.
 Diversae LIGNORUM petrificationum species. T. IV. p. 128. Tab. CVIII. f. 9.
 Species alia, pluribus notis LIGNUM Quercinum in lapidem duratum referens. T. IV. p. 128. Tab. CVIII. f. 10.
 Complures regiones in quibus LIGNA petrificata occurrunt. Ibid.
 LILIO-NARCISSUS polyanthos, flore incarnato, fundo ex luteo albescente. T. I. p. 25. Tab. XVII. f. 1. Caulis Lilio-Narcissi hujus, una cum foliis. T. I. p. 25. Tab. XVII. f. 2.
 — Japonicus, rutilo flore. (Morif. H. Oxon. T. II. p. 367.) T. I. p. 25. Tab. XVII. f. 3.
 LISTER (Martinus) Zoologiam excoluit & quamplurimum locupletavit. Praef. T. I. p. 2.
 LUHUANE, Cochleae species peculiares. T. III. p. 163. Tab. LXII. f. 31 & 32.
 LUTAAARDT. Vid. TARDIGRADUS.
 LUNA marina. Vid. STELLA marina.
 LURUS, Serpens lemniscata, ex Martinica. T. II. p. 53. Tab. LIII. f. 2. Testiculi ejus aculeati, prope anum extra corpus pendent. Ibid.
 LYCIUM Indicum, spinis quaternis ad foliorum exortum. Herb. Beaumont. T. I. p. 21. Tab. XIII. f. 1.
 LYRICA Serpens Americana, quae amœnum novit modulari cantum, quo alliciuntur aviculae ipsi in pabulum cessurae. T. II. p. 43. Tab. XLII. f. 3.
 LYRICEN. Vid. SCARABEUS volans.
- M.
- M**ACACOATL, Serpens, seu Anguis cervinus Americanus. T. II. p. 84. Tab. LXXXIX. f. 3.
 MACATLCHICHTIC seu TEMAMACAMA, Cervus ex Nova Hispania. T. I. p. 69. Tab. XLII. f. 4.
 MACER. Bivalvis est Conchae species, instar Maceris foliorum, ramulos proferens. Vid. BIVALVIS.
 MADREPORA tubulosa, tubulis discretis, in formam pilae sphaericae concretis. T. III. p. 200. Tab. CVIII. f. 9.
 MAIZY DE MACATOTOTL, Avis Brasiliensis, pennis per universum corpus nigricantibus, alas autem saturate caeruleis ornata. T. I. p. 92. Tab. LVII. f. 3.
 MALACHITES, lapis praestantissimus. T. IV. p. 119. Tab. CIII. f. 1.
 MALPALON, Serpens Ceylanica, sic a Rajo dicta in Synops. p. 331. T. II. p. 39. Tab. XXXIX. f. 4.
 Serpens MALPALON, Zeylanica, exquisitissima. T. II. p. 52. Tab. LII. f. 4.
 MALPIGHIIUS. (Marcellus) Ipsius Anatomia Plantarum citata. T. I. p. 11.
 MALVA JAPONICA. Libellus ex corticibus radices Malvae Japonicae, in Sceleton redactis compositus, foliis duodenis constans. T. II. p. 9. Tab. III. f. 2. Exuviae calicum Malvae Japonicae. T. I. p. 9. Tab. III. f. 4.
 MALUM STRUTHEUM. Ipsius Sceleton describitur ac delineatur. T. I. p. 2 & 3. Tab. I. f. 3.
 MALUM dulce cujus datur Sceleton. T. I. p. 3. Tab. I. f. 5.
 — acidum, cujus Sceleton describitur ac delineatur. T. I. p. 3. Tab. I. f. 4.
 MALUM ARMENIACUM, cujus datur Sceleton. T. I. p. 4. Tab. I. f. 8. Ejusdem officulum. Ibid.
 MALUM ASSYRIAE. Sceleton folii Mali Assyriae. T. I. p. 11. Tab. IV. f. 3.
 MALUS ARMENIACA. Sceleton folii hujus arboris. T. I. p. 12. Tab. IV. f. 6.
 MALUS Vulgaris. Sceleton folii Mali vulgaris. T. I. p. 12. Tab. IV. f. 7. Exuviae inferiores folii Malini. T. I. p. 12. Tab. IV. f. 8.
 MANBALLA, Serpens Ceylonica, spadicea, caput habens haud absumile canis venatici. T. II. p. 104. Tab. XCIX. f. 1.
 MANDIBULA Serpentis majoris, dentata. T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 8.
 — seu Maxilla Serpentis, mandibulam Lucii piscis referens. T. II. p. 116. Tab. CVIII. f. 2. litt. e.
 MANGONZO. Vipera Americana, ex Insula Cuba. T. II. p. 53. Tab. LIII. f. 3.
 MARASSUS, Vipera Arabica. T. II. p. 55. Tab. LV. f. 2.
 MARCASSITA Goslarientis. T. IV. p. 113. Tab. CI. f. 28.
 MARCASSITAE diversimode figuratae, ex Germania. T. IV. p. 113. Tab. CI. f. 29.
 MARCASSITA purpurea, aurifera, Ceylanica. T. IV. p. 118. Tab. CII. f. 26.
 MARGARITACEUS Papilio, ejusque larva. T. IV. p. 6. Tab. I. litt. H. n. 1—4.
 — spurius. T. IV. p. 6. Tab. III. litt. B. n. 1—4.
 — major, supra & infra depictus, una cum sua metamorphosi. T. IV. p. 71. Tab. LXI. litt. O. n. 1—4.
 MARKGRAAF (Georgius) de Zoologia five animalium historia naturali scripsit. Praef. T. I. p. 2.
 MARMOTA, nomen quo a Brasiliensibus Mus Scalopes dicitur. Vide SCALOPES.
 MARSIGLIUS (Ludovicus Ferdinandus) Dissertationem edidit de generatione Fungorum. T. I. p. 5.
 MARUM Africanum, villosum: folia ejus alba, lanuginosa, forti odore & sapore amaro, instar Mari Syriaci, praedita. T. I. p. 61. Tab. XXXVII. f. 6.
 MASOY, nomen arboris Novae Guineae. Sceleton folii hujus arboris. T. I. p. 15. Tab. VI. f. 1. Descriptio hujus arboris ex Valentino deprompta. Ibid. Liber seu interior arboris tunica crassitie & viribus praestat; vino incoquitur, parant & inde unguentum incolae, Bobori dictum, mistis huic Caryophyllis & aliis. Ibid.
 MAZAME, seu Cervus cornutus, ex Nova Hispania: haec species omnino differt ab illa, quam profert Guinea. T. I. p. 69. Tab. XLII. f. 3.
 MELLIVORA, Avicula cristata, cum duabus pennis longis in cauda, ex Nova Hispania. T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 4.
 MENTULA marina, five Epipetrum, antica parte, veram membri virilis figuram gerens. T. III. p. 3 & 4. Tab. I. f. 10.
 MENTULA

- MENTULA marina, Pistillum floris quasi referens. T. III. p. 3 & 4. Tab. I. f. 11.
 — marina, precedenti similis, sed longior, & bis evoluta. T. III. p. 3 & 4. Tab. I. f. 12.
 MERGUS Americanus, pullus, implumis adhuc & lanugine tantum obfcurè grisea vestitus. T. II. p. 15. Tab. XII. f. 8.
 MERULA Mexicana. T. I. p. 101. Tab. LXIV. f. 5.
 MICHELIUS (*Petrus Antonius*) tractatum scripsit cui titulus est: Nova Fungorum genera. T. I. p. 5.
 MICROSCOPIUM. Quantum Physica lentium inventionem in omnibus locupletior facta est. *Præf.* T. I. p. 1. Res ferè nihili est hac ætate, microscopiorum ope, sanguinis per pellem Anguillarum demonstrare tractum. *Ibid.*
 MIGUET DE TUCUMAN. Vide TUCUMAN.
 MILLEPEDA nostras. T. I. p. 130. Tab. LXXXI. f. 1.
 MILLEPEDÆ Surinamenses, nostratibus quidem multo majores, at formâ haud dissimiles. T. I. p. 130. Tab. LXXXI. f. 2.
 — Africanæ. T. I. p. 130. Tab. LXXXI. f. 3.
 MILLEPEDA major, ex Novâ Hispaniâ. T. I. p. 131. Tab. LXXXI. f. 4.
 — Orientalis, omnium maxima. T. I. p. 131. Tab. LXXXI. f. 5.
 — minor, ad somnum composita. T. I. p. 131. Tab. LXXXI. f. 6.
 — marina, Amboinenfis. T. I. p. 131. Tab. LXXXI. f. 7.
 — marina, Belgica, quæ palis maritimis exedendis inhiat. T. I. p. 132. Tab. LXXXI. f. 8.
 — Americana, major, mas. T. II. p. 25. Tab. XXIV. f. 4. Bina e capite ejus porriguntur cornicula. *Ibid.*
 — Americana, fœmella precedentis, cui cornicula defunt. T. II. p. 26. Tab. XXIV. f. 5. Ovula sua, Squillæ ad instar, sub ventre gerit. *Ibid.*
 — Orientalis: species Millepedarum ab Americanis diversa. T. II. p. 26. Tab. XXV. f. 3.
 — Ceylonica, mas. T. II. p. 27. Tab. XXV. f. 4.
 MILLEPORA. T. III. p. 189. Tab. C. f. 11.
 Eſchæra, seu MILLEPORÆ similis. T. III. p. 191. Tab. CI. f. 5 & 6.
 MILLIO, Serpens Guineensis, rarissima, supra fusci, infra albi coloris. T. I. p. 34. Tab. LXXXIII. f. 3.
 MILVUS Ovidii Halieut. vers. 95. T. III. p. 82. Tab. XXVIII. f. 7.
 MITELLA, five CORONA SERPENTUM; *Balani Species*, vivo Pisciculo gravis, seu *Oſcabrion Carolinianus J. Petiveri in Gazophyl.* T. II. p. 61. Tab. LXI. f. 3.
 MITELLÆ altera species. *Ibid.* f. 4.
 Ejusdem species tertia, verrucosa. *Ibid.* f. 5.
 Quarta species, crassa, grandis, elegantis colorum variegatione marmorea insignis, cujus squamæ, ut in Armadillis inter se mutuò compactæ sunt. *Ibid.* f. 6.
 Quinta species, *Wovo* dicta, quam *Rumphius* Cancris adnumerans *Cancrum Aneum* vocat; licet potiori jure ad Balanos referatur. *Ibid.* f. 7.
 Species sexta, in Indiis Orientalibus Corona Serpentum vocata, Conchis Anatiferis accedens. *Ibid.* f. 8.
 Septima species, quæ Piscis cujusdam, alteriusve Animantis videtur esse dens molaris cavus, in lapidem mutatus, Coronam referens: prout & hominum molares parte quâ de alveolis eminent, coronam emulantur. *Ibid.* f. 9.
 Species octava, pariter molaris dens petrefactus. *Ibid.* f. 10.
 Nona species, quæ Tubulus marinus est, Den alium, five Corona, aut Rictus serpentum adpellatus. *Ibid.* f. 11.
 Decima Species, valva superior Cancris minoris marini, Coronæ æmula. *Ibid.* f. 12.
 Falsum est, ac mera fabula usquam reperiri Serpentes, quæ protuberantem coronam in capite ferant; sed quædam sunt, quandam coronæ imaginem habentes. T. II. p. 61.
 MITRA Papalis spuria. T. III. p. 142. Tab. LI. f. 49.
 — Papalis maxima, quæ vel magnitudine, vel perfectione omnium partium, vel picturæ elegantia, vix parem habet. T. III. p. 142. Tab. LI. f. 1.
 Altera MITRÆ Papalis species, minor. T. III. p. 142. Tab. LI. f. 2.
 Eadem subtus conspicua. T. III. p. 142. Tab. LI. f. 3.
 Tertia species superna parte priori proxime accedens. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 4.
 Eadem supina. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 5.
 MITRA Episcopi prona & supina. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 8 & 9.
 Altera MITRÆ Episcopi species, brevior, crassior, magis coacta. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 10.
 Eadem subtus conspicua. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 11.
 MITRA Episcopalis inter maximas, elegantissimas, omnibusque numeris absolutas adnumeranda. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 12.
 Alia e maximis fere quæ in Museis curiosorum vulgo reperiuntur. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 13 & 14.
 Bina minores ejusdem speciei Mitræ, supra & infra representatæ. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 15 & 16.
 Aliæ minimæ, ad eandem speciem pertinentes. T. III. p. 143. Tab. LI. f. 17—19.
 Quinque MITRÆ Papales, minores. T. III. p. 144. Tab. LI. f. 37.
 MOLUROS, Serpens Americana. T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 4.
 MOMORDICA Americana, fructu reticulato sicco. T. II. p. 5. Tab. III. f. 1. Alia Momordica, a priori multum discrepans. *Ibid.*
 MONKJE, seu CAPUT MORTUUM, Cercopithecus Americanus; minor, mas. T. I. p. 52. Tab. XXXIII. f. 1. Quare *Monkje*, seu Capitis mortui nomine appellatur. Ipsius fœmella. *Ibid.*
 MONSTRUM marinum formæ admodum singularis, supra in cervice bina gerens multum prominentia cornicula, cujus modi ferè in Cancris conspiciuntur, oculos suos per oblongam fistulam emittentibus. T. III. p. 2 & 4. Tab. I. f. 8.
 Idem animal supinum. T. III. p. 2 & 4. Tab. I. f. 9.
 MORUS papyrifera, sativa, Japonica; five ramulus arboris è quâ Japonenses papyrus conficiunt. T. I. p. 44. Tab. XXVIII. f. 1. Methodus ex eâ papyrus conficiendi, a methodo Kämpferi dissimilis. *Ibid.*
 MOTMOT, Avis Brasiliensis, coloris spadicei. T. I. p. 103. Tab. LXVII. f. 2.
 MOUFFETUS (*Thomas*) recentiores inter autores qui de Zoologia scribere celeberrimus. *Præf.* T. I. p. 2.
 MUREX fasciatus, costis albis, profundisque sulcis juxta longitudinem distinctus. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 54.
 Species alia rarissima, dilute flavo super fundo quam pulcherrime tessellata, rubrisque fasciis obvoluta, lato gaudens labio. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 55.
 Species tertia albicans, juxta longitudinem costis sulcisque profundis distincta, clavicula longiore prædita. T. III. p. 140. Tab. XLIX. f. 56.
 MUREX, five Cochlea muricata. MURICES frondosi. Elegantissimum MURICIS frondosi specimen. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 1.
 Aliud, cujus apophyses breviores sunt. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 2 & 3.
 MURICUM crispiorum alia quædam species. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 4—6.
 Bina alia varietates. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 7 & 8.
 MURICES adusti. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 9 & 10.
 — oblongi. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 11 & 12.
 Alii, cujus processus admodum producti sunt. T. III. p. 172. Tab. LXXVII. f. 13—16.
 MUREX fossilis ex montibus Avenionensibus erutus. T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 35.*
 MURÆNA; seu CONGER Africanus. T. II. p. 71. Tab. LXIX. f. 2.
 — maxima, Orientalis, singularis. T. II. p. 71. Tab. LXIX. f. 3.
 — seu CONGER Brasiliensis, mas. T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 4.
 — fœmina. T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 5.
 MUS, seu Sorex sylvestris, Americanus, Mas. Hæc Murium species Surinamensis, cum catulis suis dorso infidentibus, sese proripit, ubi ab aliâ quâdam ferâ in fugam vertitur. T. I. p. 49. Tab. XXXI. f. 4.
 MURIS sylvestris, Americani, fœmina, à D. Mar. Syb. Merian descripta. T. I. p. 49. Tab. XXXI. f. 5.
 — sylvestris, Americani, fœmina, quæ Araneis vesci pro vero habetur. T. I. p. 50. Tab. XXXI. f. 6.
 MUS, seu Sorex Americanus, major, agrestis, capite grandi, pullus. T. I. p. 50. Tab. XXXI. f. 8.
 Sceletum MURIS domestici, nostratis, albiſſimum, nullâ parte mutilum. T. I. p. 50. Tab. XXXI. f. 9.
 MUS Mexicanus, maculatus. T. I. p. 74. Tab. XLV. f. 5.
 — agrestis, Virginianus, albus. T. I. p. 76. Tab. XLVII. f. 4.
 — Fœmella, Americana capta, dissectaque, antequam catulos suos excluderet: suis hi in membranis adhuc inclusi, una cum intestinis, ex abdomine propendunt. T. I. p. 177. Tab. CXI. f. 5.
 — Americanus, masculus, pilis dilutè spadiceis vestitus. T. I. p. 177. Tab. CXI. f. 6.
 — Orientalis. T. II. p. 22. Tab. XXI. f. 2. Usque quò potuit cicurari. *Ibid.*
 — Americanus. T. II. p. 30. Tab. XXIX. f. 2.
 — ex Norvegia, cinereo-fuscus. T. II. p. 64. Tab. LXIII. f. 5.
 MUS-ARANEUS Indiæ Orientalis. T. II. p. 9. Tab. VIII. f. 3.
 MUSCA. Muscarum œconomia naturalis. T. IV. p. 3.
 MUSCULÆ minutæ, quæ, loco Papilionis, sæpe ex Chrysalide prodeunt. T. IV. p. 6. Tab. I. litt. C. n. 4. & litt. G. n. 5.
 Qq 2 Species

- Species Muscæ majoris indigenæ, lardivoræ Belgis dictæ, ejusque Vermis. *T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 1 & 2.*
 Musca vulgaris, stercoraria. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 11.*
 Musca lupina, lutea & nigra. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 13.*
 Alia singularis, stercorariæ congener, nigrescens. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 14.*
 Alia ad idem genus referenda. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 15.*
 Muscus maritimus Africanus. *T. II. p. 10. Tab. VIII. f. 8.*
 — marinus, Africanus, Millefolio similis. *T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 8.*
 — marinus, Africanus, ramulosus. *T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 9.*
 — marinus, coralloides, geniculatus. *T. II. p. 72. Tab. LXIX. f. 10.*
 — marinus, capillaceus, adnatus fuco marino filiformi. *T. III. p. 188. Tab. C. f. 1 & 2.*
 — marinus, capillaceus, ramulis longioribus, divisis. *T. III. p. 188. Tab. C. f. 3.*
 MUSTELA Javanica, ab incolis Javæ *Koger Angan* dicta, priscis autem sub nomine *Nymphitæ* cognita, teste Jonstono. *T. I. p. 77. Tab. XLVIII. f. 4.* Talpis & muribus insidias struit. *Ibid. p. 78.*
 MYDAS. Testudo major terrestris, Americana, sic dicta. *T. I. p. 127. Tab. LXXX. f. 1.*
 MYRUS, Serpens Americana, cujus squamæ non longitudinali directione a capite ad caudæ usque extremum decurrunt, sed transversaliter corpori inhaerent. *T. II. p. 35. Tab. XXXV. f. 2.*
 MYSTUS, five Piscis barbatus, cujus decem species. MYSTI caudâ bifurcâ, & appendice cutanea in extremo dorso. *T. III. p. 82.*
 — ore subtus cirris octo, appendice in dorso. *T. III. p. 82. Tab. XXIX. f. 1.*
 — ore in apice capitis, cirris octo. *T. III. p. 82. Tab. XXIX. f. 2.*
 — argentei coloris, cirris sex, pinnâ ani officulorum octodecim. *T. III. p. 83. Tab. XXIX. f. 3.*
 — cirris sex longissimis, appendice triangulari in extremo dorso. *T. III. p. 83. Tab. XXIX. f. 4.*
 — cirris sex longissimis, appendice dorfi a pinna ani ad caudam extensa. *T. III. p. 84. Tab. XXIX. f. 5.*
 — maculosus, cirris sex longis, capite longo plano. *T. III. p. 84. Tab. XXIX. f. 6.*
 MYSTI caudâ in extremo vel æquali, vel levissimè bifidâ; quorum alii appendice dorsali gaudent, alii carent. *T. III. p. 85.*
 MYSTUS cirris sex, caudâ in extremo æquali. *T. III. p. 85. Tab. XXIX. f. 7.*
 — cirris duobus exilibus, pinnis pectoralibus aculeo destitutis. *T. III. p. 85. Tab. XXIX. f. 8.*
 — cirris sex, appendice dorfi carens. *T. III. p. 86. Tab. XXIX. f. 9.*
 — cirris octo, appendice dorfi carens. *T. III. p. 86. Tab. XXIX. f. 10.*
 MYSTI, *Plecotomi* dicti genus. *T. III. p. 87.*
 PLEOSTOMUS cirris duobus, cauda bifurca. *T. III. p. 87. Tab. XXIX. f. 11.*
 — cirris plurimis, aculeis unguiformibus ad aperturas branchiarum. *T. III. p. 87. Tab. XXIX. f. 12.*
 — cirris quatuor longis. *T. III. p. 87. Tab. XXIX. f. 13.*
 — corpore aculeato, ore cirrato, dorso monopterygio. *T. III. p. 18. Tab. XXIX. f. 14.*
- N.
- NAJA, Vipera Ceilonica, foemina: species singularis & rarissima. *T. I. p. 71. Tab. XLIII. f. 4.*
 — altera, Serpentina Ceylonica. *T. I. p. 71. Tab. XLIII. f. 5.*
 NARCISSUS Illyricus, liliaceus, (*C. Bauh. Pin. & H. Boerhav. Ind. alt.*) *T. I. p. 17. Tab. VIII. f. 1.*
 NASICORNIS Scarabæus, totus niger, Surinamensis. *T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 25.*
 — Scarabæi nostratis, metamorphosis. *T. IV. p. 91. Tab. LXXXIX. f. 9—13.*
 NATI-SCHAMBU. Sceletum folii hujus arboris. *T. I. p. 16. Tab. VI. f. 4.* Similis folii, una cum flore & fructu, iconem & descriptionem exhibet *Hortus Malabaricus. Ibid.*
 NATURA. Immensa ipsius amplitudo, nullis circumscribenda limitibus, ejusque productorum copia ineffabilis, & modus operandi imperferutabilis. *Pref. T. I. p. 1.*
 NAUTILUS major five crassius, per excellentiam Cochlea & Concha margaritifera dictus. *T. III. p. 175. Tab. LXXXIV. f. 1.*
 Idem a parte interiore conspiciendus. *T. III. p. 175. Tab. LXXXIV. f. 2.*
 NAUTILUS ejusdem speciei. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 3.*
 — tenuis, *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 4.*
 — tenuis magnitudinis inusitata. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 5.*
 Alius priori, similis, sed minor. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 6.*
 Perquam singularis NAUTILI varietas. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 7.*
 NAUTILUS minimus, aculeum in dorso gerens. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 8.*
 NAUTILI minores. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIV. f. 9 & 10.*
 NAUTILUS minor, intus & a latere conspiciendus. *T. III. p. 176. Tab. LXXXIX. f. 11 & 12.*
 NERITA, Cochlea lunata, Cochlea solaris. Viginti-quatuor NERITÆ seu Cochleæ lunatæ, parvæ, valvatæ & striatæ, tum pronæ, tum supinæ. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 1—24.*
 NERITA striata, compressa five Cochlea solaris maxima. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 1.*
 Eadem supina. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 2.*
 Cochlea solaris minor. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 3.*
 Eadem supina. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 4.*
 Tertia species, Rumphio *Calcar* vocata. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 5.*
 Eadem supina. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 6.*
 Quarta species. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 7.*
 Eadem subtus conspicua. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 8.*
 Cochlearum solarium species perquam eleganter pictæ. *T. III. p. 158. Tab. LIX. f. 9—11.*
 NERITÆ maximæ, umbilicatæ, digitatæ, five muricatæ, clavícula plana. *T. III. p. 159. Tab. LIX. f. 12—27.*
 Lunares Cochleas ostendit adhuc. *T. III. p. 171. Tab. LXXXV.*
 NERITÆ fossiles, ex montibus Avenionensibus erutæ. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 28—31.*
 NIDUS Avis Mexicanæ Perkiæ Cocho dictæ, Tabulâ LIX. paginâ 94. descriptæ. *T. I. p. 104. Tab. LXVIII. f. 1.* Par maris & foemellæ industria, in quærendo, quidquid nido conficiendo infervire potest. *Ibid. p. 105.*
 — Avis *Hoitzillini* Americanæ, Papilio alias vocatæ. *T. I. p. 106. Tab. LXVIII. f. 2.*
 — Avis Mexicanæ *Guira* dictæ, quam Brasiliæ incolæ *Tupinambi* vocant. *T. I. p. 107. Tab. LXVIII. f. 3.*
 NIDI alia species, ab ignotâ nobis ave constructi. *T. I. p. 107. Tab. LXVIII. f. 4.*
 Alia NIDI Americanæ Avis species. *T. I. p. 107. Tab. LXVIII. f. 5.*
 NIDUS in fenticeto repertus. *T. I. p. 107. Tab. LXVIII. f. 6.*
 Tres NIDI Avicularum florifugarum, five mellivorarum, five *Colubrietæ*, quæ in Malo aurantia, Limoniâ, vel Tamarindo nidificant. *T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 7—9.*
 Avicula, cantu Carduelem referens, Mexicana, cum NIDO. *T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 10.*
 NIDUS Avis ab Hispanis *Tlopaltotl* vocatæ. *T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 11.*
 — Avis alterius. *T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 12.*
 — minimæ hastenus cognitarum Avium speciei. *T. I. p. 109. Tab. LXVIII. f. 13.* Nidus est Aviculæ *Ronkje* dicta. *Ibid.*
 — Aviculæ Brasiliensis. *T. I. p. 109. Tab. LXVIII. f. 14.*
 — Aviculæ Ceylanicæ, Avicularum *Colubri* dictarum e maximâ specie. *T. I. p. 110. Tab. LXIX. f. 5.*
 — *Colubritis*, unâ cum ovulis. *T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 2. litt. B.*
 NIEREMBERG (*Joh. Eusebius*) naturali animalium historiae præsertim studuit. *Pref. T. I. p. 2.*
 NINTI-POLONGA, Serpens Indiæ Orientalis, elegantissima, marmorei coloris, capite flosculis ornato. *T. I. p. 59. Tab. XXXVII. f. 1.*
 NIXBOA QUANQUECHOLLA, Serpens rara, Mexicana, caudâ latâ. *T. II. p. 80. Tab. LXXXVII. f. 1.*
 NOCHTOTOTL, Avis Passeris Hispanici colore, Lusciniam cantu imitatur. *T. I. p. 69. Tab. XLII. f. 5.*
 NOJA, Serpens Siamenis, cum conspicio, seu *Cobra de Capello* vel *Cabelo* dictus. *T. II. p. 95. Tab. LXXXIX. f. 1.*
 Serpens NOJA, Indicus, Lusitanis *Cobra de Capello* dictus, maximus, Conspectillo ornatus, mas. *T. II. p. 102. Tab. XCVII. f. 1.*
 NUX Americana, foliorum pedunculis alatis, in bina folia abeuntibus. *Hort. Beaumont. T. I. p. 17. Tab. VII. f. 2.*
 — Avellana Indica. *T. II. p. 90. Tab. LXXXIV. f. 5.*

O.

- O**COCOLIN Avis, species Pici. *T. II. p. 102. Tab. XCVI. f. 3.*
- OCOTZINTZCAN, Avis Columbæ magnitudine. *T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 3.*
- OCULUS PAVONINUS, Papilio. OCULUS PAVONINUS major, ejusque tum Eruca, tum Chrysalis. *T. IV. p. 5. Tab. I. litt. A. n. 1, 2, 3.*
- minor, ejusque Eruca & Chrysalis. *T. IV. p. 5. Tab. I. litt. B. n. 1, 2, 3.*
- OCULI PAVONINI species insolita. *T. IV. p. 39. Tab. XXXII. f. 3 & 4.*
- OLEUM Zerræ, sive oleum Squinanthi Indicum: ex singulari Junci Indici specie distillando elicitur, quo tempore florentissimus est: ejus proprietates. *T. I. p. 41.*
- ONYX; duo parvi lapides Onyches. *T. II. p. 154. Tab. CXIV. f. 37.*
- OPOSSUM. Vid. PHILANDER.
- OPHITES, Lapis fossilis, qui in Saxonâ, præsertim vero in Misniâ, & aliis etiam locis reperitur. *T. II. p. 149.*
- Ceilonensis, nigricans. *T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 19.*
- compositus Braminorum. *T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 21.*
- Sinensis. *T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 22.*
- Javanicus. *T. II. p. 150. Tab. CXIV. f. 23.*
- ex Jamba. *T. II. p. 151. Tab. CXIV. f. 25.*
- de Iste Liong. *T. II. p. 151. Tab. CXIV. f. 26.*
- ORBIS échinatus. Vid. HISTRIX Pifcis.
- muricatus. Vid. OSTRACION.
- Lagocephalus. *T. III. p. 59. Tab. XXIII. f. 6.*
- Pifcis solaris dictus. *T. III. p. 59. Tab. XXIII. f. 7.*
- Idem supinus. *T. III. p. 59. Tab. XXIII. f. 8.*
- Ejusdem speciei alius, minimus. *T. III. p. 60. Tab. XXIII. f. 9.*
- ORCHIS Brasiliensis, flore Papilionem vel Muscam rubram referente. *T. I. p. 43. Tab. XXVI. f. 4.*
- Brasiliensis, radice palmatâ, flore albo & rubro, flavis quasi annulis pulcherrimè circumato, Scarabæum referente. *T. I. p. 43. Tab. XXVI. f. 5.*
- Perfica, seu SALAB, unifolium, bulbosum, duplex, flore purpureo, species Satyrii. *T. II. p. 87. Tab. LXXXIII. f. 3.*
- seu SALAB, Perficum, Cercopitheci formâ, bifolium. *T. II. p. 88. Tab. LXXXIII. f. 4.* Quomodo Plantæ illius bulbi filis alligati, radiis solaribus expositi siccantur. *Ibid. f. 5 & 6.*
- OS Perfici descriptum. *T. I. p. 4. Tab. I. f. 7.*
- Mali Armeniaci. *T. I. p. 4. Tab. I. f. 8.*
- OSSA bina sepia, majus & minus. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 9 & 10.*
- OSTRACION, seu Orbis muricatus & reticulatus, aculeis undique brevibus, triquetris, armatus. *T. III. p. 58. Tab. XXIII. f. 3.*
- bidens, sphaericus, aculeis undique densis, triquetris armatus. *T. III. p. 58. Tab. XXIII. f. 4.*
- catheto-plato-oblongus, ventre tantum aculeato & subrotundo. *T. III. p. 58. Tab. XXIII. f. 5.*
- tetraodon, subrotundus, dorso lineis nigris variegato, aculeis brevissimis undique. *T. III. p. 60. Tab. XXIV. f. 1.*
- tetraodon, subrotundus, albescens, aculeis exiguis, depressis, in dorso & ventre. *T. III. p. 60. Tab. XXIV. f. 2.*
- triangulatus, figuris hexagonis, parum tuberculosis & quasi radiatis, aculeis duobus in imo ventre. *T. III. p. 60. Tab. XXIV. f. 3.*
- quadrangulus, tuberculis & maculis variis, nigricantibus, lineaque longitudinali in dorso ornatus. *T. III. p. 60. Tab. XXIV. f. 4.*
- quadrangulus, nigrescens, tuberculis minimis & maculis albis variis. *T. III. p. 61. Tab. XXIV. f. 5.*
- triangulus, tuberculis exiguis, innumeris asper, aculeis carens. *T. III. p. 61. Tab. XXIV. f. 6.*
- triangulatus, totus maculosus & tuberculatus, aculeis duobus in imo ventre. *T. III. p. 61. Tab. XXIV. f. 7.*
- quadrangulus, aculeis duobus in capite & totidem in imo ventre. *T. III. p. 61. Tab. XXIV. f. 8.*
- antèrius quadrangulus, sed dorso acuto, gibboso; aculeis duobus in capite & totidem in ventre. *T. III. p. 61. Tab. XXIV. f. 9.*
- oblongo-ovatus, aculeis undique longis, teretibus & retroversis. *T. III. p. 62. Tab. XXIV. f. 10.*
- unciali minor, subrotundo-quadrangulus, maculis nigris variis. *T. III. p. 62. Tab. XXIV. f. 11.*
- triangulus, tuberculis exiguis, innumeris asper, aculeis carens, major. *T. III. p. 62. Tab. XXIV. f. 12.*
- Tome IV.

- OSTRACION quadrangulus, minor, subflavescens, figuris hexagonis, veluti radiatis undique pictus, aculeis duobus in capite, & totidem in imo ventre armatus. *T. III. p. 62. Tab. XXIV. f. 13.*
- OSTREUM muricatum, aurantium, inusitata pulchritudinis. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 1.*
- Aliud simile, sed clausum. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 2.*
- Specimen aliud, parte aurantium, parte flavum super fusco. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 3.*
- Aliud cinerei coloris. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 4.*
- Aliud longe minutius. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 5.*
- Aliud coloris dilute flavi. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 6.*
- OSTREUM muricatum, albidum. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVIII. f. 7.*
- OSTREORUM species variae fossiles ex montibus Avenionensibus erutæ. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 53—56.*
- Aliæ species petrificatæ, in Germania de terra erutæ. *T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 14—24.*
- OSTREUM in quo ramulus fruticis marini & plures filiculi defixi sunt. *T. III. p. 200. Tab. CVIII. f. 12.*
- OVARIA bina Sepia. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 7 & 8.* Vid. SEPIA.
- OVARIUM Loliginis maximæ speciei. *T. III. p. 9. Tab. IV. f. 6.*
- Cancris marini, trunco suo, cui pes pinnatus etiamnum adhæret, circumadcretum. *T. III. p. 42. Tab. XVII. f. 6.*
- parvulum, quale multi Aranei sub ventre gestant. *T. IV. p. 101. Tab. XCIX. f. 13*.*
- OVUM Serpentina Ceylonicæ, cum pullo. *T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 9.*
- Crocodili Ceylanici. *T. I. p. 161. Tab. CIII. f. 1.*
- Crocodili Africani. *T. I. p. 161. Tab. CIII. f. 5.*
- OVORUM Crocodili octo series, quæ ostendit quam ratione fœtus Crocodilorum sensim accrescant, & e vitelli ovi, quandiu succulentus hic est & nutritia materia dives, suum trahant pabulum, sive testâ adhuc reconditi sint, sive defacto exclusi. *T. I. p. 161. & seqq. Tab. CIV. f. 1—8.* Vid. CROCODILUS.
- OVUM Serpentina majoris, pullo fœtum. *T. II. p. 3. Tab. I. f. 10.*
- Serpentina minoris, pullo fœtum. *T. II. p. 3. Tab. I. f. 11.*
- Bina Serpentina OVA, pullos continentia. *T. II. p. 5. Tab. II. AA.*
- Bina Serpentina OVA, nondum satis incubata. *T. II. p. 5. Tab. II. BB.*
- OVARIUM Serpentina, cum quinque OVULIS. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 4.*
- OVA Serpentina variae magnitudinis. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 5.*
- TRIA OVULA orbicularia, minorum Lacertarum. *T. II. p. 5. Tab. II. CCC.*
- OVUM VANELLI. Vid. BULLA & COCHLEA.
- OXYs Africana, bulbosa, trifolia, flore luteo, magno. Refrigerandi vim habet. *T. I. p. 37. Tab. XXII. f. 10.*
- Africana, bulbosa, flore purpureo, foliis pilosis, pediculis privis. *T. I. p. 37. Tab. XXII. f. 11.*
- Africana, flore albo, trifolia, bulbosa Promontorii Bonæ Spei. *T. II. p. 89. Tab. LXXXIII. f. 9.*

P.

- P**AGURUS est Cancris species singularis, ab antiquis Kaburi vocata. Vid. CANCER.
- PALLIUM polymitum, Papiliunculus eo nomine donatus. *T. IV. p. 6. Tab. III. litt. A. n. 1—4.*
- discolor. *T. IV. p. 39. Tab. XXXII. f. 1 & 2.*
- Species alia PALLII discoloris. *T. IV. p. 39. Tab. XXXII. f. 5 & 6.*
- PALLIUM regium, Concha Bivalvis colore saturate rubro. *T. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 6.*
- regium ex Indiis Occidentalibus. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 7.*
- DUE Bivalves ejusdem speciei. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 8 & 9.*
- Alia ejusdem speciei. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 10.*
- Alia, ex rubro maculata. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 11.*
- Alia, nigricantibus costis distincta. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 12.*
- PALLIUM regium Indiæ Occidentalis. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 13.*
- variegatum, lutei coloris. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 14.*
- Rr
- Ejusdem

- Ejusdem speciei aliud, albidum. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 15.*
- PALLIA tria variegata, Americana. *T. III. p. 179. Tab. LXXXVII. f. 16-18.*
- PANNUS auro pertextus seu contextus. Sic vocantur Volutarum quædam species, miro ac quasi deaurato ornatu superbæ. Vid. VOLUTA.
- PANUS TEXTORIUS, Concha eo nomine donata, quia figuram illius instrumenti æmulatur. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 13.*
- Altera species PANI TEXTORII marini rara & cara. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 14.*
- Præcedentes binæ Conchæ subtus conspicuæ. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 15 & 16.*
- PAPEDA, nomen pulmenti e medullâ arboris *Zugoe* in farinam mutata confecti. *T. I. p. 40.*
- PAPILIO. Par PAPILIONUM, qui flores *Acmellæ*, exsugendi inde mellis gratiâ, insectantur. *T. I. p. 19. Tab. X.*
- Alii gemini PAPILIONES haud inconcinne picti. *T. I. p. 20. Tab. XI.*
- PAPILIONES duo Promontorii Bonæ Spei, de Leonuri floribus escam quærentes. *T. I. p. 22. Tab. XIV. f. 5.*
- Ex *Erucis* prodeunt PAPILIONES omnes. *T. IV. p. 2.* Nonnullæ Papilionum species per totam hyemem sub larva Nymphæ latent. *Ibid.* Papiliones diurni, Papiliones nocturni. *Ibid.* Papiliunculorum aquaticorum œconomia perquam mirabilis. *Ibid. p. 4.*
- PAPILIO a characteribus dictus, pronus & supinus, ejusque *Eruca* & *Chrysalis*. *T. IV. p. 6. Tab. I. litt. D. n. 1-4.*
- vulgaris candicans, ejusque Larvæ. *T. IV. p. 6. Tab. II. litt. B. n. 1-4.*
- citrinus. *T. IV. p. 7. Tab. III. litt. G. n. 1-4.*
- albulus, venis nigricantibus. *T. IV. p. 7. Tab. III. litt. H. n. 1-4.*
- fuscus, venis nigris, pronus & supinus. *T. IV. p. 7. Tab. IV. f. 1 & 2.*
- pallide fuscus. *T. IV. p. 7. Tab. IV. f. 3.*
- venustissimus. *T. IV. p. 7. Tab. IV. f. 5 & 6.*
- Alia ejusdem speciei variatio. *T. IV. p. 7. Tab. IV. f. 9 & 10.*
- PAPILIO dilute fuscus. *T. IV. p. 7. Tab. IV. f. 7 & 8.*
- PAPILIUNCULUS utraque facie prope concolor. *T. IV. p. 8. Tab. IV. f. 11 & 12.*
- PAPILIO dilute fuscus, maculis viridibus elegantissime splendentibus conspicuus. *T. IV. p. 8. Tab. IV. f. 13 & 14.*
- PAPILIONES nigri coloris. *T. IV. p. 8. Tab. IV. f. 15-20.*
- duo elegantes, ex insula Java. *T. IV. p. 8. Tab. V. f. 1 & 2.*
- PAPILIONIS prægrandis, Javani metamorphosis. *T. IV. p. 8. Tab. V. f. 3-5.*
- PAPILIO perpulcher, ex saturo virore in colorem marinum vergens. *T. IV. p. 8. Tab. V. f. 6.*
- Indicus, superne niger. *T. IV. p. 9. Tab. V. f. 11 & 12.*
- Chinenfis, perpulcher. *T. IV. p. 9. Tab. V. f. 13 & 14.*
- PAPILIUNCULUS Indicus Orientalis. *T. IV. p. 9. Tab. V. f. 15 & 16.*
- Rarior PAPILIO. *T. IV. p. 9. Tab. VI. f. 1 & 2.*
- Elegans PAPILIO, utraque facie prope concolor. *T. IV. p. 9. Tab. VI. f. 3 & 4.*
- PAPILIO, cui supina facies obscurius fusca est, quam prona. *T. IV. p. 9. Tab. VI. f. 5 & 6.*
- Alius, venustissimus, supra dilute flavus. *T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 9 & 10.*
- PAPILIO, cui similem fere India Orientalis parit. *T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 11 & 12.*
- Alter, cui alæ anticæ superne dilutissime thalassino virore tinctæ sunt. *T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 13 & 14.*
- PAPILIONES tres, colore similes, specie dispares. *T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 15-20.*
- PAPILIO supra nigerrimus. *T. IV. p. 10. Tab. VI. f. 21 & 22.*
- superne coracinus. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 1 & 2.*
- PAPILIONES tres utraque facie concolores. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 3-8.*
- Alius discrepans. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 9 & 10.*
- PAPILIO cui rufæ sunt maculæ. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 11 & 12.*
- superne media parte veneti colores. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 13 & 14.*
- Venustus PAPILIO. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 15 & 16.*
- PAPILIO utraque facie ex obscure fusco tinctus. *T. IV. p. 11. Tab. VII. f. 17 & 18.*
- priori concolor. *T. IV. p. 12. Tab. VII. f. 19 & 20.*
- obscure fuscus. *T. IV. p. 12. Tab. VII. f. 23 & 24.*
- PAPILIONES duo obtusis ecphyfibus. *T. IV. p. 12. Tab. VII. f. 25-28.*
- PAPILIO venustus, superne piceo nigrore tinctus. *T. IV. p. 12. Tab. VIII. f. 1 & 2.*
- Elegans PAPILIUNCULUS utraque facie fuscus. *T. IV. p. 12. Tab. VIII. f. 2 & 3.*
- PAPILIO prægrandis & venustus Indiæ Orientalis. *T. IV. p. 12. Tab. VIII. f. 7 & 8.*
- Arbori Acajou attributus. *T. IV. p. 12. Tab. VIII. f. 9 & 10.*
- alis anterioribus medio dilute subfuscis. *T. IV. p. 13. Tab. VIII. f. 11 & 12.*
- superne saturate fusco perfusus colore. *T. IV. p. 13. Tab. VIII. f. 13 & 14.*
- PAPILIONIS Surinamensis metamorphosis. *T. IV. p. 13. Tab. IX. f. 1-4.*
- Alter PAPILIO ex coloniis Americanis. *T. IV. p. 13. Tab. IX. f. 5-8.*
- Duo alii Americani. *T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 9-14.*
- PAPILIO Indiæ Orientalis, elegantissimus. *T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 15 & 16.*
- ex Promontorio Bonæ Spei & Angola. *T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 17-20.*
- Americanus, perquam venustus. *T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 21 & 22.*
- PAPILIONES quinque diversi, ex Indiis Occidentalibus. *T. IV. p. 15. Tab. X. f. 1-10.*
- Tres alii, itidem ex Indiis Occidentalibus. *T. IV. p. 15. Tab. X. f. 13-18.*
- PAPILIO spadiceo decorus colore. *T. IV. p. 15. Tab. XI. f. 1 & 2.*
- utrinque saturate fuscus, ejusque Larvæ. *T. IV. p. 15. Tab. XI. f. 3-6.*
- superne saturate fuscus, ejusque *Eruca*. *T. IV. p. 16. Tab. XI. f. 7-9.*
- alius, cum sua *Eruca*. *T. IV. p. 16. Tab. XI. f. 10-12.*
- præstantissimus ex Indiis Orientalibus. *T. IV. p. 16. Tab. XI. f. 13 & 14.*
- utraque facie ex rufo fuscus, ejusque *Eruca*. *T. IV. p. 16. Tab. XI. f. 15-17.*
- elegans, ex Gallia oriundus. *T. IV. p. 16. Tab. XII. f. 5 & 6.*
- exoticus. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 9 & 10.*
- Rarior PAPILIO, ex helvo nigrescens. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 11 & 12.*
- PAPILIUNCULUS superne plumbei coloris. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 13 & 14.*
- PAPILIO Hollandicus, a S. Jacobo dictus. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 17 & 18.*
- Americanus, perquam ornatus. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 19 & 20.*
- superna facie murino pigmento perfusus. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 21 & 22.*
- Neomagensis. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 25 & 26.*
- Species priori affinis, una cum *Eruca* & *Nympha*. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 27-30.*
- PAPILIO ex Promontorio Bonæ Spei. *T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 31 & 32.*
- PAPILIONES tredecim Americani, ex Coloniis Hollandicis. *T. IV. p. 17 & 18. Tab. XIII. f. 1-26.*
- tres ex Insulis Philippinis allati, spadicei coloris, ocellulis micantes. *T. IV. p. 19. Tab. XIV. f. 1-6.*
- Tres alii ejusdem generis & patriæ. *T. IV. p. 20. Tab. XIV. f. 7-12.*
- PAPILIONES duo Sinenses. *T. IV. p. 20. Tab. XIV. f. 13-16.*
- PAPILIO ex Insulis Philippinis oriundus, supra infraque fuscus. *T. IV. p. 20. Tab. XIV. f. 17 & 18.*
- supina facie ex helvo fuscus. *T. IV. p. 20. Tab. XV. f. 1 & 2.*
- Americanus PAPILIO, una cum sua metamorphosi. *T. IV. p. 20. Tab. XV. f. 3-6.*
- Tres alii Americani PAPILIONES, cum suis *Erucis*. *T. IV. p. 21. Tab. XV. f. 7-14.*
- PAPILIO Guineensis. *T. IV. p. 21. Tab. XVI. f. 3 & 4.*
- eximius, ex Amboina, una cum sua *Eruca*. *T. IV. p. 21. Tab. XVI. f. 5-7.*
- PAPILIONIS Guineensis species altera. *T. IV. p. 22. Tab. XVI. f. 8 & 9.*
- PAPILIO Bataviæ Indorum natus. *T. IV. p. 22. Tab. XVI. f. 10 & 11.*
- Surinamensis, una cum sua *Eruca*. *T. IV. p. 22. Tab. XVII. f. 1-3.*
- PAPILIUNCULUS alis angustis. *T. IV. p. 22. Tab. XVII. f. 6 & 7.*
- PAPILIO, cujus facies supina alarum anteriorum maximam partem nigra est. *T. IV. p. 22. Tab. XVII. f. 8 & 9.*
- facie superna subfuscus, ejusque *Eruca*. *T. IV. p. 22. Tab. XVII. f. 12-14.*
- DUO PAPILIONES Surinamenses. *T. IV. p. 23. Tab. XVII. f. 15-18.*

PAPILIO præstantissimus, supina facie fuscus, ex Indiis Occidentalibus, una cum sua Eruca. *T. IV. p. 23. Tab. XVIII. f. 1-3.*

PAPILIONES quinque diverſi, ex Indiis Occidentalibus. *T. IV. p. 23. Tab. XVIII. f. 4-13.*

PAPILIO Surinamenſis, una cum Eruca ſua. *T. IV. p. 24. Tab. XVIII. f. 14-16.*

PAPILIUNCULUS elegantiffimus, cujus facies ſuperior dilute flavicat. *T. IV. p. 24. Tab. XVIII. f. 17 & 18.*

PAPILIO Americanus, ſuperne colore iaturate fuſco tinctus. *T. IV. p. 24. Tab. XIX. f. 1 & 2.*

PAPILIO, cujus facies ſuperior fuſca eſt, ex nigro veluti conchata. *T. IV. p. 24. Tab. XIX. f. 3 & 4.*

— Surinamenſis, murino colore, ſtriis aliquot nigris diſtincto perſuſus. *T. IV. p. 24. Tab. XIX. f. 5 & 6.*

Elegans PAPILIO Americanus, ex rufo ſpadiceus. *T. IV. p. 24. Tab. XIX. f. 7 & 8.*

Duo alii PAPILIONES Americani. *T. IV. p. 25. Tab. XIX. f. 9-12.*

Grandis PAPILIO, utraque facie ſaturate fuſcus. *T. IV. p. 25. Tab. XIX. f. 13 & 14.*

PAPILIONES quatuor ex Coloniis Hollandicis Americanis oriundi. *T. IV. p. 25. Tab. XX. f. 4-11.*

Pulcher PAPILIO, utraque facie ex ſpadiceo concolor, ejusque Eruca. *T. IV. p. 26. Tab. XX. f. 14-16.*

PAPILIONES duo Americani. *T. IV. p. 26. Tab. XX. f. 17-20.*

PAPILIO Surinamenſis. *T. IV. p. 26. Tab. XXI. f. 7 & 8.*

Alter itidem Surinamenſis, ejusque Eruca. *T. IV. p. 27. Tab. XXI. f. 9-11.*

PAPILIO in Germania reperiendus. *T. IV. p. 27. Tab. XXI. f. 12 & 13.*

Alter PAPILIO. *T. IV. p. 27. Tab. XXI. f. 14 & 15.*

PAPILIO nigrore coracino ſupra perſuſus. *T. IV. p. 27. Tab. XXII. f. 1 & 2.*

PAPILIO puſillus, una cum Eruca ſua modicæ magnitudinis, Nymphaque prægrandi. *T. IV. p. 27. Tab. XXII. f. 3-6.*

Alius, cum Erucula ſua ex purpuraſcente ruſa. *T. IV. p. 28. Tab. XXII. f. 7-9.*

Alius, cum Eruca ſua ſpinis horrida. *T. IV. p. 28. Tab. XXII. f. 10-12.*

Amboinenſis PAPILIO, ejusque Eruca tenuibus pilis obſita. *T. IV. p. 28. Tab. XXIII. f. 1-3.*

PAPILIO utraque facie chermefino colore venuſtus. *T. IV. p. 29. Tab. XXIII. f. 7 & 8.*

Alius ex arantio ſaturate flavus. *T. IV. p. 29. Tab. XXIII. f. 9 & 10.*

PAPILIONES duo in Belgio & Germania occurrentes. *T. IV. p. 29. Tab. XXIII. f. 11 & 12; 15 & 16.*

Tres PAPILIONES Americani. *T. IV. p. 29. Tab. XXIII. f. 13 & 14; 17-20.*

Elegantiffimus PAPILIO prona facie perquam ſimilis Papilioni ceraſorum majori, Americano. *T. IV. p. 29. Tab. XXIV. f. 1 & 2.*

Elegans PAPILIUNCULUS, oris alarum ex fuſco ſimbriatis. *T. IV. p. 30. Tab. XXIV. f. 5 & 6.*

PAPILIUNCULUS utrinque niger. *T. IV. p. 30. Tab. XXIV. f. 9 & 10.*

Alia ſpecies. *T. IV. p. 30. Tab. XXIV. f. 11 & 12.*

PAPILIO alis fuſco margine ſimbriatis. *T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 2 & 3.*

— una cum Erucula ſua. *T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 4-6.*

PAPILIUNCULUS cujus alæ anticæ venuſtiſſimo cyaneo fulgent. *T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 10 & 11.*

Alius ſupra cæruleus. *T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 12 & 13.*

PAPILIO, ejusque Eruca ſetoſa vel ramoſa. *T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 14-16.*

PAPILIUNCULUS prope Angolam Africæ captus. *T. IV. p. 32. Tab. XXVI. f. 1 & 2.*

Alius, cujus eadem forte, atque prioris, patria eſt. *T. IV. p. 32. Tab. XXVI. f. 3 & 4.*

Quatuor PAPILIONES Surinamenſes, una cum Larvis ſuis. *T. IV. p. 32. Tab. XXVI. f. 5-20.*

PAPILIO Amboinenſis, una cum Larvis. *T. IV. p. 32. Tab. XXVI. f. 21-24.*

PAPILIONES ex Americanis Coloniis, Surinamenſi & Berbiſcenſi oriundi. *T. IV. p. 33. Tab. XXVII. f. 1 & 2.*

Alii ex iſdem Coloniis oriundi. *T. IV. p. 34. Tab. XXVII. f. 15 & 16; 29 & 30.*

PAPILIONES duo Sinenſes. *T. IV. p. 34. Tab. XXVIII. f. 1-4.*

Duo alii. *T. IV. p. 35. Tab. XXVIII. f. 5-8.*

Tres PAPILIONES Surinamenſes. *T. IV. p. 35. Tab. XXVIII. f. 9-14.*

Duo alii. *T. IV. p. 35. Tab. XXVIII. f. 17-20.*

PAPILIONES duo ex Promontorio Bonæ Spei. *T. IV. p. 35. Tab. XXVIII. f. 21-24.*

PAPILIONES novem Americani. *T. IV. p. 36. Tab. XXIX. f. 1-18.*

— octo itidem Americani. *T. IV. p. 37. Tab. XXX. f. 1-16.*

PAPILIO qui videtur eſſe Sinicus. *T. IV. p. 37. Tab. XXX. f. 17 & 18.*

Quatuor PAPILIONES Americani. *T. IV. p. 38. Tab. XXX. f. 19-26.*

PAPILIO facie ſuperiore fuſcus. *T. IV. p. 38. Tab. XXX. f. 1 & 2.*

Alius fuſcus maculaque ex cæruleo venuſte refulgente. *T. IV. p. 38. Tab. XXX. f. 3 & 4.*

PAPILIO ex Indiis Orientalibus. *T. IV. p. 39. Tab. XXXI. f. 5 & 6.*

PAPILIONES duo Surinamenſes. *T. IV. p. 39. Tab. XXXI. f. 7-10.*

PAPILIO utrinque niger, maculis aurantii coloris diſtinctus. *T. IV. p. 39. Tab. XXXI. f. 11 & 12.*

PAPILIONES quatuor Americani. *T. IV. p. 41. Tab. XXXIII. f. 21-28.*

Tres alii ſupra infraque flavi. *T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 3 & 6; 9 & 10.*

Alius, cujus alæ ſuperne, prope juncturas flavæ ſunt, cæterum ſaturate fuſcæ. *T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 7 & 8.*

Alius, cujus faciei ſuperioris ingens macula medium occupat. *T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 11 & 12.*

Alius utraque facie dilute fuſcus. *T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 17 & 18.*

Alius ſupra ſpadicei coloris, ſaturate viſcentibus maculis variati. *T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 19 & 20.*

Alius utrinque ſaturate fuſcus. *T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f. 23 & 24.*

PAPILIO cujus univerſa facies ſuperior ſatura flavedine tinctæ eſt. *T. IV. p. 43. Tab. XXXV. f. 1 & 2.*

PAPILIUNCULUS Surinamenſis, alis anguſtis. *T. IV. p. 43. Tab. XXXV. f. 5 & 6.*

Alius utraque facie ex dilute fuſco concolor. *T. IV. p. 43. Tab. XXXV. f. 7 & 8.*

PAPILIONES quatuor elegantes. *T. IV. p. 43. Tab. XXXV. f. 11-18.*

PAPILIUNCULUS ſupra obſcure grifeus. *T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 5 & 6.*

Alius ſupra dilute flavus. *T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 7 & 8.*

Alius, cujus faciem ſuperiorem inficit color ex grifeo plumbeus, nigris venulis diſtinctus. *T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 9 & 10.*

Alius utrinque fuſcus. *T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 13 & 14.*

Alius facie ſuperiore grifeus, vaſculis ſtriſque nigris. *T. IV. p. 44. Tab. XXXVI. f. 15 & 16.*

Duo alii diverſi. *T. IV. p. 45. Tab. XXXVI. f. 17-20.*

Quatuor PAPILIONES verſicolores. *T. IV. p. 45. Tab. XXXVII. f. 1-8.*

PAPILIO Americanus. *T. IV. p. 45. Tab. XXXVII. f. 11 & 12.*

— cujus facies ſupina, nigra, dilute viridibus maculis venuſte refulget. *T. IV. p. 45. Tab. XXXVII. f. 15 & 16.*

Alius dilute fuſcus, maculis ſordide flaventibus. *T. IV. p. 46. Tab. XXXVII. f. 17 & 18.*

PAPILIO utraque facie concolor. *T. IV. p. 46. Tab. XXXVII. f. 19 & 20.*

Duo PAPILIONES Americani. *T. IV. p. 46. Tab. XXXVIII. f. 1-4.*

Duo alii. *T. IV. p. 46. Tab. XXXVIII. f. 8-11.*

PAPILIO Americanus, ejusque Eruca. *T. IV. p. 46. Tab. XXXVIII. f. 12-14.*

Tres alii, qui aliquantum inter ſe conveniunt. *T. IV. p. 46 & 47. Tab. XXXVIII. f. 15-20.*

Elegans PAPILIUNCULUS, ſupra aurantio colore venuſtus. *T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 4 & 5.*

PAPILIO ſupra ex dilute rufo fuſcus, nigris maculis decoratus. *T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 6 & 7.*

Alia PAPILIONIS ſpecies. *T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 8 & 9.*

PAPILIO Indicus Orientalis. *T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 11 & 12.*

PAPILIUNCULUS dilute ruſus, lituris ocellisque fuſcis. *T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 15 & 16.*

Alia ſpecies. *T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f. 17 & 18.*

PAPILIONES octo, alis erectis, quaſi confidentes. *T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 1-8.*

Alius dilute flavus & fuſcus, minutis maculis nigris. *T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 9.*

Alius albus. *T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 11.*

Alius, cujus alæ anticæ dilute flavo virides ſunt. *T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 12.*

Alius dilute venetus, nigris cum figuris. *T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 14.*

R r 2

Elegans

- Elegans PAPILIUNCULUS proxime corpus colore ex nigricante
cæruleo. T. IV. p. 48. Tab. XL. f. 15.
Alius flavus, ex rubro maculatus. T. IV. p. 49. Tab. XL.
f. 17.
Alius rufo colore perfusus, nigris cum maculis. T. IV. p. 49.
Tab. XL. f. 18.
Duo alii diverfi. T. IV. p. 49. Tab. XL. f. 19 & 20.
Quatuor elegantes PAPILIONES. T. IV. p. 49. Tab. XLI. f.
1-3.
PAPILIO Sinensis. T. IV. p. 49. Tab. XLI. f. 9 & 10.
Lugubris PAPILIO, utrinque aterrimus, ex albo maculatus. T.
IV. p. 50. Tab. XLI. f. 11 & 12.
PAPILIO ex Guinea. T. IV. p. 50. Tab. XLI. f. 13 & 14.
PAPILIONES quatuor Asiatici aut Americani. T. IV. p. 50. Tab.
XLI. f. 15-22.
PAPILIO supra dilute flavus, partim subfuscus. T. IV. p. 50.
Tab. XLII. f. 1 & 2.
Alius supina facie spadicea. T. IV. p. 50. Tab. XLII. f. 5
& 6.
Alius sature fuscus. T. IV. p. 50. Tab. XLII. f. 9 & 10.
Alius utraque facie ex dilute rufo grisea. T. IV. p. 50. Tab.
XLII. f. 11 & 12.
Duo PAPILIONES utrinque concolores. T. IV. p. 51. Tab. XLII.
f. 17-26.
Americanus PAPILIO. T. IV. p. 51. Tab. XLII. f. 15 & 16.
Alius saturate fuscus. T. IV. p. 51. Tab. XLII. f. 23 & 24.
PAPILIUNCULUS utrinque niger, albis guttulis & oris. T. IV. p.
51. Tab. XLIII. f. 5 & 6.
Alius cuius apices alarum anticarum fusci sunt, guttis albis. T.
IV. p. 51. Tab. XLIII. f. 6 & 8.
Duo PAPILIONES pusilli. T. IV. p. 52. Tab. XLIII. f. 9-12.
Quatuor grandes & eximii PAPILIONES, una cum suis Larvis. T.
IV. p. 52. Tab. XLIII. f. 13-24.
PAPILIO facie superiore saturate fusca. T. IV. p. 52. Tab. XLIII.
f. 25 & 26.
Tres PAPILIONES Americani, secundique Eruca. T. IV. p. 53.
Tab. XLIV. f. 1-7.
PAPILIO Sinicus. T. IV. p. 53. Tab. XLIV. f. 8 & 9.
— eximie maculatus. T. IV. p. 53. Tab. XLIV. f. 12
& 13.
Alius facie, supina ex griseo fusca. T. IV. p. 54. Tab. XLIV. f.
14 & 15.
Alius colore nigro fusco infectus. T. IV. p. 54. Tab. XLIV. f.
16 & 17.
Duo alii egregii ex Amboina, eorumque Eruca. T. IV. p. 54.
Tab. XLIV. f. 18-23.
PAPILIUNCULUS Guineensis. T. IV. p. 54. Tab. XLV. f. 1 & 2.
PAPILIO dilute flavus, nigris circum alas limbis ac maculis T.
IV. p. 54. Tab. XLV. f. 3 & 4.
Alius, cuius alæ anticae pro dimidia parte saturo rubore infectæ
sunt. T. IV. p. 54. Tab. XLV. f. 5 & 6.
PAPILIONES duo Amboinenfes. T. IV. p. 55. Tab. XLV. f.
9-12.
PAPILIO, cuius oræ alarum anticarum nigrae sunt. T. IV. p. 55.
Tab. XLV. f. 13 & 14.
Tres PAPILIONES Amboinenfes. T. IV. p. 55. Tab. XLV. f.
15-20.
PAPILIO facie supina griseo fusca, oris ex albo guttatis. T. IV.
p. 55. Tab. XLV. f. 21 & 22.
PAPILIUNCULUS utrisque alis medio fordide griseis. T. IV. p. 56.
Tab. XLVI. f. 1 & 2.
Duo Amboinenfes PAPILIONES. T. IV. p. 56. Tab. XLVI. f.
5-8.
Duo alii Orientalis Indiae. T. IV. p. 56. Tab. XLVI. f.
11-13.
PAPILIO confidens. T. IV. p. 57. Tab. XLVI. f. 14.
— spadiceas maculas radiatus in nigro ostentans. T. IV. p.
57. Tab. XLVI. f. 19 & 20.
PAPILIUNCULUS utrinque cæruleus. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII.
litt. E. n. 5.
— dilute griseus. T. IV. p. 62. Tab. LI. litt. 2.
PAPILIONES duo nigri, Americani. T. IV. p. 67. Tab. LVII.
f. 14-17.
Alius murini coloris, maculis albis. T. IV. p. 67. Tab. LVII.
f. 18 & 19.
PAPILIUNCULUS utrinque luteus, nigris maculis. T. IV. p. 69.
Tab. LIX. f. 21 & 22.
Alius utraque facie lividus. T. IV. p. 79. Tab. LX. f. 3.
& 4.
Alius utrinque ex rufo fuscus. T. IV. p. 70. Tab. LX. f. 7.
& 8.
PAPILIO aurantius a colore dictus, mas & foemella. T. IV. p.
71. Tab. LXI. litt. N. n. 1-5.
PAPILIUNCULUS rarior, ex dilute griseo subrufus. T. IV. p. 72.
Tab. LXII. litt. C. D. n. 1-4.
PAPILIO Dunorum vulgaris, cæruleus. T. IV. p. 72. Tab. LXII.
litt. E. F. n. 1-4.
— obscure fuscus & sature flavus. T. IV. p. 72. Tab. LXII.
litt. G. H. n. 1-4.
PAPILIUNCULUS ex viridi & rubro varius a S. Jacobo dictus.
T. IV. p. 72. Tab. LXIII. litt. G. n. 1-3.
Alius a S. Johanne nominatus. T. IV. p. 72. Tab. LXIII. litt. H.
n. 1-3.
PAPILIUNCULUS Surinamensis, dilute flavus, ex fusco variegatus.
T. IV. p. 88. Tab. LXXXVI. f. 22.
PAPILIONES alii qui peculiari nomine gaudent, suo sub nomine
indicantur.
Quoad Papiliones nocturnos, vide PHALÆNA.
PASSER. Avis Mexicana, grandis, rubra, Passeris species. T.
I. p. 101. Tab. LXV. f. 1.
— Americanus. T. I. p. 104. Tab. LXVII. f. 3.
— Africanus, eximius. T. II. p. 67. Tab. LXV. f. 6.
PAXILLI corallini, cuspidati vel aciculati, intus stellati. T. III.
p. 209. Tab. CXIV. f. 2.
PEDICULI Ceti, araneas figura referentes. T. I. p. 142. XC. f.
5. litt. E. F. G. H.
— marini, Groenlandiae, quibus Ceti inhiant, unde ve-
scuntur & omnem suam pinguedinem efformant. T. I. p. 143.
Tab. XC. f. 6.
PELA, Serpens Americana, pediculosa. T. II. p. 90. Tab.
LXXXIV. f. 3.
PELANDOC-AROE, id est *Cuniculus Aroesus*, nomen quod a *Va-*
lentino Philandro Orientali datur. Vide PHILANDER.
PENICILLUM marinum, ex Indiis Orientalibus, utraque facie
conspicuum. T. III. p. 39. Tab. XVI. f. 7. a, b.
PENNA marina, phosphorica, supra & subtus conspicienda: di-
citur, phosphori instar, lucem noctu emitte, dum in fum-
um aquae enatat. T. III. p. 39 & 40. Tab. XVI. f. 8.
a, b.
— marina maxima, rarissima & prorsus singularis. T. III. p.
40. Tab. XVI. f. 9.
PENTANEMUS, Piscis eo nomine donatus eo, quod ab inferiore
parte pinnarum pectoralium quinque utrinque ossicula filifor-
mia & longissima ostendit. T. III. p. 73 & 74. Tab. XXVII.
f. 2.
PERCA maculosa, maxilla inferiore longiore, pinna dorsi acu-
leorum novem. T. III. p. 65. Tab. XXVII. f. 6.
— tota maculis fuscis & punctis albis varia, pinna dorsi
aculeorum undecim. T. III. p. 76. Tab. XXVII. f. 7.
— maxilla inferiore longiore, lineis longitudinalibus varia;
pinna dorsi aculeorum undecim. T. III. p. 76. Tab. XXVII.
f. 8.
— maxilla inferiore longiore, transversim lineata; macula
nigerrima ad caudam. T. III. p. 76. Tab. XXVII. f. 9.
— unicolor, maxilla inferiore longiore, macula nigra ad
basim caudæ. T. III. p. 76. Tab. XXVII. f. 10.
— maxillis æqualibus, lineis utrinque duabus, transversis,
nigricantibus. T. III. p. 77. Tab. XXVII. f. 11.
— maxillis æqualibus, capite maculoso, caudæ æquali. T.
III. p. 77. Tab. XXVII. f. 12.
— coloris argentei, lineis utrinque duabus longitudinali-
bus, caudæ bifurcæ. T. III. p. 77. Tab. XXVII. f. 13.
— maxilla inferiore longiore, albescens, cum lineis trans-
versis obscurioribus. T. III. p. 78. Tab. XXVII. f. 14.
— maxilla inferiore longiore, tota maculis & lineis trans-
versis varia. T. III. p. 78. Tab. XXVII. f. 15.
— oblonga, teres, lineis utrinque octo transversis, fuscis.
T. III. p. 78. Tab. XXVII. f. 16.
— maxilla superiore longiore, lineis longitudinalibus va-
ria, aculeis dorsi undecim. T. III. p. 78. Tab. XXVII.
f. 17.
— maxilla superiore longiore, lineis longitudinalibus va-
ria, aculeis dorsi decem. T. III. p. 78. Tab. XXVII. f.
18.
PERDIX. Avis *Oocolin*, seu PERDIX montana Mexicana. T. I.
p. 100. Tab. LXIV. f. 1.
— Cochlea eximie atque inusitata pulchritudinis. T. III.
p. 167. Tab. LXVIII. f. 9.
Minor alia species. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 10.
Eadem, ima facie conspicienda. T. III. p. 167. Tab. LXVIII.
f. 11.
Alia PERDICIS species, adhuc minor. T. III. p. 167. Tab.
LXVIII. f. 12.
Eadem prono situ. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 13.
PERDIX tessellata. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 14.
Eadem subtus conspicua. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f.
15.
Vulgaris PERDICIS species. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f.
16.
Species PERDICIS perrara. T. III. p. 168. Tab. LXVIII. f.
17.
PERDIX nodosa, quam rarissima. T. III. p. 168. Tab. LXVIII.
f. 18.
Magnus numerus omnis generis Cochlidum, quæ ad familiam
PERDICUM referuntur. T. III. p. 168. Tab. LXIX.
PERDICUM quædam a prioribus discrepantia specimina. T. III.
p. 168. Tab. LXX. f. 1-6.
PERNA. Vide PINNA.

PERSICUM cujus datur Sceleton. T. I. p. 3 & 4. Tab. I. f. 6.
 Os Perfici. Ibid. p. 4. Tab. I. f. 7.
 PETASUNCULORUM plurimæ species, ordine dispositæ. T. III.
 p. 181. Tab. XCII.
 PETLACOATL, Serpens Mexicana elegantissima. T. II. p. 63.
 Tab. LXIII. f. 1.
 PETOLA, Serpens Africana. T. I. p. 89. Tab. LIV. f. 4.
 Serpens rubra, Amboinensis, PETOLA dicta. T. II. p. 47. Tab.
 XLVI. f. 1.
 Serpens PETOLA, Coralloides, Brasiliensis, rubra, Amphib-
 bana. T. II. p. 76. Tab. LXXXIII. f. 2.
 PETOLA, Planta a Rumpio sic dicta. T. II. p. 31. Tab. XXX.
 f. 4.
 PETROSELINOIDES, Papilio a Petroselino dictus, spurius, una
 cum sua metamorphosi. T. IV. p. 6. Tab. II. litt. A. n.
 1 4.
 Species altera PETROSELINOIDIS. T. IV. p. 6. Tab. II. litt. D.
 n. 1 4.
 Alia PETROSELINOIDIS species. T. IV. p. 6. Tab. III. litt.
 C. n. 1-5.
 PAPILIONIS vulgaris, a Petroselino denominati species rarior.
 T. IV. p. 69. Tab. LIX. f. 14 & 15.
 Ejusdem femella. T. IV. p. 69. Tab. LIX. f. 16 & 17.
 PETZCOATL Serpens, seu Anguis lubricus Mexicanus. T. II.
 p. 89. Tab. LXXXIV. f. 2.
 PEZILLO-LIGERO, seu PRIGUIZA. Vid. TARDIGRADUS.
 PHALÆNA, seu Papilio nocturnus. PHALÆNA dilute fusca. T.
 IV. p. 7. Tab. III. litt. D. n. 1-3.
 ————— ex Indiis Orientalibus. T. IV. p. 8. Tab. V. f. 7
 & 8.
 ————— aquatica. T. IV. p. 11. Tab. VI. f. 27 & 28.
 ————— lutei coloris. T. IV. p. 12. Tab. VIII. f. 5 & 6.
 ————— exotica, femella. T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 23.
 Prioris masculus. T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 24.
 PHALÆNA Americana. T. IV. p. 14. Tab. IX. f. 25.
 ————— utraque facie concolor. T. IV. p. 15. Tab. X. f.
 11 & 12.
 ————— ex Provincia Hollandiæ, rara. T. IV. p. 16. Tab.
 XII. f. 1 & 2.
 ————— alia ex Hollandia, itidem rara. T. IV. p. 16. Tab.
 XII. f. 3 & 4.
 ————— Hollandiæ, a Sambuco denominata. T. IV. p. 16.
 Tab. XII. f. 7 & 8.
 ————— Indiæ Occidentalis. T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 15
 & 16.
 ————— bicolor. T. IV. p. 17. Tab. XII. f. 23 & 24.
 ————— ex regione quam fluvius Mississipi alluit. T. IV. p.
 21. Tab. XVI. f. 1 & 2.
 ————— Americana, una cum Eruca sua. T. IV. p. 25. Tab.
 XX. f. 1-3.
 PHALÆNULA iisdem coloribus utrinque renitens. T. IV. p. 25.
 Tab. XX. f. 12 & 13.
 PHALÆNA una cum sua Eruca bicaudata, rara. T. IV. p. 26.
 Tab. XXI. f. 1-3.
 ————— ejusque Eruca spinis subtilibus hispida. T. IV. p.
 26. Tab. XXI. f. 4-6.
 ————— ejusque Eruca quæ penicillorum setosorum ordines
 quatuor gerit. T. IV. p. 28. Tab. XXII. f. 13-15.
 ————— ex Amboina, ejusque Eruca tenui & tomentosa la-
 nugine obtecta. T. IV. p. 29. Tab. XXIII. f. 4-6.
 PHALÆNULA ex diluto virore flavens. T. IV. p. 30. Tab. XXIV.
 f. 3 & 4.
 ————— specularibus dictis annumeranda, una cum Eruca
 sua. T. IV. p. 31. Tab. XXV. f. 7-9.
 ————— utrinque fusca, ex pallide rubello maculata. T.
 IV. p. 34. Tab. XXVII. f. 27 & 28.
 ————— utrinque rubra, nigris punctis, fimbriisque ala-
 rum. T. IV. p. 35. Tab. XXVIII. f. 15 & 16.
 Binæ PHALÆNÆ Americanae. T. IV. p. 40. Tab. XXXIII.
 f. 1-4.
 PHALÆNULA cauda setosa. T. IV. p. 42. Tab. XXXIV. f.
 21 & 22.
 PHALÆNA utraque facie dilute rufo, quasi carnis, colore tinc-
 ta. T. IV. p. 45. Tab. XXXVII. f. 9 & 10.
 ————— ejusque Eruca. T. IV. p. 47. Tab. XXXIX. f.
 12-14.
 PHALÆNULA Orientalis. T. IV. p. 48. Tab. XXXIX. f. 19
 & 20.
 PHALÆNA alis anticis nigris, maculis rubris. T. IV. p. 48. Tab.
 XL. f. 10.
 PHALÆNÆ nostratis, quæ a Pupillo, sive Insignibus urbis Amste-
 lodamensis nomen accepit, varietas. T. IV. p. 49. Tab. XL.
 f. 16.
 PHALÆNULA utrinque ex rufo carnei coloris. T. IV. p. 50. Tab.
 XLII. f. 7 & 8.
 PHALÆNA utraque facie concolor. T. IV. p. 51. Tab. XLII.
 f. 13 & 14.
 Alia facie supina fusco rubra. T. IV. p. 51. Tab. XLII. f.
 19 & 20.
 Tome IV.

PHALÆNA medio alba, oris griseis. T. IV. p. 53. Tab. XLIV.
 f. 10 & 11.
 Alia utraque facie cinereo grisea, albis maculis. T. IV. p.
 56. Tab. XLVI. f. 3 & 4.
 PHALÆNULÆ uncatæ species major. T. IV. p. 58. Tab. XLVIII.
 litt. A. n. 1.
 PHALÆNA Tinea majuscula. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt.
 B. n. 2.
 PHALÆNULA a rubigine dicta. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt.
 C. n. 3.
 PHALÆNA vulgaris. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt. D.
 n. 4.
 PHALÆNÆ Armigeræ dictæ metamorphosis. T. IV. p. 59. Tab.
 XLVIII. litt. F. n. 1-6.
 PHALÆNULÆ griseæ metamorphosis. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII.
 litt. G. n. 1-3.
 PHALÆNA dilute grisea. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt. H.
 n. 7.
 ————— uncatæ major. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt.
 I. n. 8.
 ————— valde rara. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt. L.
 n. 10.
 ————— vulgaris, ex subrufo cinerea, pallide nigris figuris.
 T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt. M. n. 11.
 Aliquot minutæ PHALÆNÆ uncatæ. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII.
 f. 12-15.
 Metamorphosis PHALÆNÆ ligni falicis. T. IV. p. 60. Tab.
 XLIX. litt. A. n. 1-6.
 Metamorphosis PHALÆNÆ Armigeræ. T. IV. p. 60. Tab.
 XLIX. litt. C. n. 1-5.
 Metamorphosis PHALÆNÆ cui nomen est à Pupillo. T. IV. p.
 60. Tab. XLIX. litt. E. n. 1-3.
 Alia species. T. IV. p. 60. Tab. XLIX. litt. F. n. 1 & 2.
 Metamorphosis PHALÆNÆ Tigris aquatica vocatæ. T. IV. p.
 60. Tab. L. f. 1-4.
 Metamorphosis femellæ prioris. T. IV. p. 61. Tab. L. f.
 20-22.
 Diversæ PHALÆNARUM species. T. IV. p. 62. Tab. LI. litt.
 A-R.
 Alia, una cum Larvis suis. T. IV. p. 63. Tab. LII. litt. A-F.
 PHALÆNÆ Inquietæ & alia cum larvis suis. T. IV. p. 63. Tab.
 LIII. litt. A-V.
 PHALÆNARUM Inquietarum species, ex Indiis Orientalibus &
 Occidentalibus maximam partem oriundæ. T. IV. p. 64. Tab.
 LIV. f. 1-17.
 Alia Inquietarum species exoticæ. T. IV. p. 65. Tab. LV. f.
 1-19.
 Alia adhuc Inquietarum species maximam partem exoticæ. T.
 IV. p. 66. Tab. LVI. f. 1-14.
 PHALÆNA specularis Sinica, una cum Eruca sua. T. IV. p. 66.
 Tab. LVII. f. 1-3.
 Alia specularis, minor, Americana, ejusque Eruca. T. IV. p.
 67. Tab. LVII. f. 4-6.
 PHALÆNA utrinque concolor, ejusque Eruca. T. IV. p. 67.
 Tab. LVII. f. 7-9.
 PHALÆNULA rarior. T. IV. p. 67. Tab. LVIII. f. 10 & 11.
 Venusta alia, utrinque concolor, ex Indiis Orientalibus. T.
 IV. p. 67. Tab. LVII. f. 12 & 13.
 PHALÆNÆ duæ utraque facie concolores. T. IV. p. 68. Tab.
 LVIII. f. 4-7.
 Tres PHALÆNÆ Americanae, speculares. T. IV. p. 68. Tab.
 LVIII. f. 1-3; 8-13.
 Metamorphosis PHALÆNÆ a Tilia denominatæ. T. IV. p. 69.
 Tab. LIX. f. 1-3.
 Metamorphosis PHALÆNÆ indigenæ, ocellis pavoninis deco-
 ræ. T. IV. p. 69. Tab. LIX. f. 4-6.
 Metamorphosis Inquietæ laciniatæ. T. IV. p. 69. Tab. LIX.
 f. 7-10.
 PHALÆNA Americana rarior. T. IV. p. 69. Tab. LIX. f.
 19 & 20.
 ————— Americana, ejusque metamorphosis. T. IV. p. 70.
 Tab. LIX. f. 23-27.
 PHALÆNÆ duæ Americanae. T. IV. p. 70. Tab. LX. f. 1 &
 2; 5 & 6.
 Tres alia PHALÆNÆ. T. IV. p. 70. Tab. LX. f. 9-14.
 Tres alia. T. IV. p. 71. Tab. LX. f. 15-20.
 PHALÆNÆ indigenæ, ab autoribus diversis fatis descriptæ. T. IV.
 p. 71. Tab. LXI. litt. A-M.
 Metamorphosis PHALÆNÆ indigenæ, vulgaris, ex fusco griseæ.
 T. IV. p. 72. Tab. LXII. litt. A. B. n. 1-4.
 PHALÆNA fusca. T. IV. p. 72. Tab. LXII. litt. I. K. n. 1-4.
 ————— rarior, purpurea & dilute flava. T. IV. p. 72. Tab.
 LXII. litt. L. M. n. 1-4.
 ————— rarior, quæ a cerafo nomen habet. T. IV. p. 72. Tab.
 LXII. litt. N. O. n. 1-4.
 ————— a Scopis ericæis nominata. T. IV. p. 72. Tab. LXII.
 litt. P. Q. n. 1-4.
 Sex liæ PHALÆNARUM species. T. IV. p. 72. Tab. LXIII. litt.
 A-F.
 Ss
 Octo

- Oſto alia. *T. IV. p. 72. Tab. LXIII. litt. I—Q.*
 Plurimæ alia species eximæ, minimæ. *T. IV. p. 73. Tab. LXIV. f. 1—44.*
 PHALÆNE duæ ſubflavæ, ex ſuſco obumbratæ. *T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 21 & 22.*
 PHALÆNA vitioſe depicta. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 16.*
 PHILANDER, OPASSUM, ſive CARIGUEJA, Braſiliensis, mas, in Belgio *Glis* ſive *Mus Sylveſtris*, in America *Serwoti* & *Cerigons*, a Piſone *Maritacaca*, Hernandezio *Tlaquatzin*, *Lerioſa rigoy*, *Semivulpes*, & Gefnero *Thepoſſum* vocatus. *T. I. p. 56. Tab. XXXVI. f. 1.*
 — Americanus, ſeu Carigueja, cum catulis ſaccum ventris intransibit, ſœmina. *T. I. p. 57. Tab. XXXVI. f. 2.* Hæcce ſœmella catulos parit nudos & cæcos, quos dein, pedibus ſuis anticis, digitatis prehenſos, in marſupio ſeu ventris ſacculo molliter recondit, ubi totidem mammas ſugendas inveniunt, quot ſunt catuli, &c. *Ibid.*
 — ſeu CARIGUEJA junior, cum ſacco aperto. *T. I. p. 57. Tab. XXXVI. f. 3.*
 Altera PHILANDRI ſpecies, Tlaquatzin, ſœmina, *Tai-Ibi* Braſiliensibus dicta. *T. I. p. 57. Tab. XXXVI. f. 4.* Hæc ſpecies ſacco ſeu marſupio pro recondendis catulis caret.
 PHILANDER Orientalis, cum catulis ſuis in ſacco ventris hærentibus; ſœmina. *T. I. p. 61 & 62. Tab. XXXVIII. f. 1.*
 — maximus, Orientalis, ſœmina. *T. I. p. 64. Tab. XXXIX.* Valentini error de Generatione horum animalium. *Ibid.*
 PHILE Animantium hiftoriam præſertim excoluit & locupletavit. *Pref. T. I. p. 2.*
 PHENICOPTERUS Americanus, Ciconiæ quidem paulo minor corpore, ſed collo, femoribus pedibusque præditus multò longioribus, roſtro ſingulari ſupra & infra dentibus exilibus armato. *T. I. p. 103. Tab. LXVII. f. 1.*
 PHOLADUM tres ſpecies, teſtis gaudentes albicantibus, piſciculum ex ruſſo flaveſcentem continentibus. *T. III. p. 39. Tab. XVI. f. 6.*
 PHYLLANTHOS Americana, Frutex flores è ſingulis foliorum crenis proferens, ab Hermanno deſcripta. *T. I. p. 21. Tab. XIII. f. 2.*
 PHYSICA. Quantum in eâ floruerunt veteres & recentiores. *Pref. T. I. p. 1.*
 PHYTICUS, Serpens Africanus, prodigioſus, ab indigenis divino honore cultus. *T. I. p. 97. Tab. LXII. f. 1.*
 — Serpens alter Orientalis, *Gerende* dictus, tortuoſus, itidem divinis honoribus cultus. Incolæ regni Senega miram de ſerpente illo alunt ſuperſtitionem: credunt nempe quod deſuncti ipſorum parentes & agnati in ejusmodi ſerpentes tranſmutentur, unde nec interficiunt unquam, nec ab aliis interfici patiuntur. *T. I. p. 98. Tab. LXII. f. 2.*
 PICÆ Mexicana. *T. I. p. 101. Tab. LXIV. f. 6.*
 — Braſiliensis. *T. I. p. 102. Tab. LXVI. f. 1.*
 PICICITTI, Avis Braſiliensis, minima, criſtata. *T. I. p. 95. Tab. LIX. f. 4.*
 PILA quæ in Capris montanis, Vitulis & Vaccis reperitur: quomodo formatur. *T. II. p. 138.*
 — e juniore Vaccâ extracta. *T. II. p. 139. Tab. CXIII. f. 12.*
 — vitulina alba; Tophus, ſeu Ovum ex Vitulo noſtrate. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 1.*
 — e Vitulo dilutè ruſſis pilis veſtito protracta. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 2.*
 — Vituli dilutè ſpadicei. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 3.*
 — ex pilis conſtans caruleo grifeis, ex albo mixtis. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 4.*
 — Vaccæ noſtratis. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 5.*
 — Equina, Americana. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 6.*
 — vel *Pedra del Vacca*, Americana. *T. II. p. 144. Tab. CXIV. f. 7.*
 — piloſa, Aprites, in ventriculo Apris à venatoribus reperi-
 ta. *T. II. p. 145. Tab. CXIV. f. 9.*
 — piloſa Caſtoris Siberici. *T. II. p. 146. Tab. CXIV. f. 10.*
 Ægagropilæ, ſeu PILÆ Caprarum Sylveſtrium, ex Germa-
 niâ, Helvetiâ præſertim & Ducatu Tirolenſi. *T. II. p. 147. Tab. CXIV. f. 11.*
 PILA corallina, tubuloſa. *T. III. p. 188. Tab. C. f. 7.*
 PILEOLUS Polonicus. Vid. CASSIS.
 PILEUS Cardinalitius ſupra & infra conſpicuus. *T. III. p. 143. Tab. LI. f. 6 & 7.*
 — Neptuni, Fungus marinus. *T. III. p. 205. Tab. CXI. f. 6.*
 PIMBERAH, Serpens Ceylonica, maxima; in tantam magnitudi-
 nem & craſſitiem excreſcit, ut Capreoles, Cervosque devo-
 rare queat. *T. II. p. 97. Tab. XCI.*
 PINNA, quæ Perna dicitur, inuſitata magnitudinis. *T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 1.*
 PERNA ſuſca, claviculis diſtincta. *T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 2.*
 Productior alia, claviculis carens. *T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 3.*
 PIPA. Rana Braſiliensis, orbicularis, inter *Pipas* Americana annumerata, quamvis vulgarium inſtar Ranarum ſpeciem ſuam propaget. *T. I. p. 117. Tab. LXXXIV. f. 1.*
 — Americana, ova quàm plurima in dorſo habens, ſœmina. *T. I. p. 121. Tab. LXXXVII. f. 1.* Mirus & inſolitus gene-
 randi modus hujus animalis: pullos ſupra dorſum propriâ in
 cute procreat; & quod magis adhuc in ſtuporem rapit, eſt
 quod ſemen maſculinum oſſeo hoc ſuper dorſo, cutim inter
 & perioſtium per ſingulare pororum genus inſinuari, & in-
 ſinuatam parvis hiſce in matricibus ad generationem diſponi
 & incubari poſſit. *Ibid.*
 — Americana ſecunda, ſœmina. *T. I. p. 122. Tab. LXXXVII. f. 2.*
 — Americana tertia, ſœmina. *T. I. p. 122. Tab. LXXXVII. f. 3.*
 PIPAL Americanus, maximus, mas. Surinamenſes, aliorum-
 que Americæ locorum incolæ ſœmellas hujusce generis ani-
 malium *Pipa*, mares vero *Pipal* appellant. *T. I. p. 122. Tab. LXXXVII. f. 4.*
 PIRUM ſignora dictum. Ipſius Sceleton accuratè deſcriptum.
T. I. p. 1 & 2. Tab. I. f. 1.
 — majus, cujus etiam Sceleton deſcribitur ac delineatur.
T. I. p. 2. Tab. I. f. 2.
 PIRUS, arbor. Extremus ramulus radicis arboris Piri. *T. I. p. 8. Tab. II. f. 6.*
 — major. Sceleton folii Piri majoris. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 9.*
 PISO (*Wilhelmus*), Zoologiam excoluit & locupletavit. *Pref. T. I. p. 2.* Philandrum vocat *Maritacaca*. *T. I. p. 56.*
 PLANTA. Plantæ, hominis & brutorum in pabulum creatæ; plantæ ſalubres; plantæ quibusdam regionibus propriæ & peculiareſ; variant inter ſe formâ, proprietatibus, virtuti-
 bus, uſu, &c. diſtinguuntur in claſſes, genera & ſpecies; incognitarum numerus longe major eſt cognitarum numero; ſaltem quoad vires, &c. *Pref. T. I. p. 2.* Ipſarum flores, folia, ſemina & fructus. *Ibid. p. 3.*
 — Africana, incognita & anonyma, ex horto medico Amſtelodamenſi. *T. I. p. 24. Tab. XVI. f. 2.* Vires ejus exploratæ non ſunt. *Ibid.*
 — marina, lignoſa, ramulis tenuibus, in modum retis contextis. *T. III. p. 183. Tab. XCV. f. 6.*
 — marina, foliaceæ & ſpongioſa, ſingulari modo ramoſa. *T. III. p. 184. Tab. XCV. f. 8.*
 PLECOSTOMUS, ſpecies Myſti. Vid. MYSTUS.
 PLUMBI Minera, Æris compos, ex Saxonia. *T. IV. p. 114. Tab. CII. f. 7.*
 Minera PLUMBI cryſtalliſormis, ex Sina. *T. IV. p. 115. Tab. CII. f. 8.*
 Minera PLUMBI Sinenſis alia ſpecies. *T. IV. p. 115. Tab. CII. f. 9.*
 Gleba PLUMBIFERA ex Suecia. *T. IV. p. 119. Tab. CII. f. 34.*
 Minera PLUMBI viridis ex Hungaria. *T. IV. p. 119. Tab. CII. f. 35.*
 POLONGA, blanda Ceylonica Serpens, prodigioſis maculis in-
 ſignis. *T. II. p. 107. Tab. CI.*
 POLYPUS Americanus, pelagiſ; piſcis mollis ſeu molluſcus. Caput ejus prægrande, minutumque corpus. Protenſi radii plurimis papillis ſcatentes. Foramen circulare, oris officio fungens. Fiſtula teres quæ uti ſecibus exonerandis, ita forte & generationi deſtinata eſt. Polypus mas & Polypus ſœ-
 mella. Ipſorum ovula. *T. III. p. 4.* Nec oſſei nec cartila-
 ginei quidpiam eſt in toto hoc animali, craſſa ſed tunica, una cum cute molli, viſcera ejus, mole parvâ, complectitur. *Ibid. p. 5.*
 — mas, duplicatis papillarum, oculis ſimilium, ſeriebus, in pronâ parte radiatorum, inſtructus. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 1.*
 — priori ſimilis, ſubtus conſpicuus. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 2.*
 — ejusdem ſpeciei, adhuc minor, ſupra conſpiciendus. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 3.*
 — ſœmina, major, prona. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 4.*
 Fœmella altera, minor, ſupina. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 5.*
 Juvenula alia, minima, corpore rotundo. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 6.*
 POLYPUS alius ſimilis, corpore oblongo. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 7.*
 POLYPI Ovula ramulo plantæ marinæ adfixa, partim ſœcunda, partim ſterilia. *T. III. p. 5. Tab. II. f. 8.*
 POPULUS nigra. Sceleton folii hujus arboris. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 5.*
 PORCELLANA. Tres PORCELLANÆ albæ, vel Conchæ Veneris parvæ, albæ, dorſo acuto. *T. III. p. 152. Tab. LV. f. 17.*
 Novem alia PORCELLANÆ albiſſimæ. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 18.*
 Variæ PORCELLANARUM minorum ſpecies. *T. III. p. 153. Tab. LV. f. 19.*

OCTODECIM specimina majora PORCELLANARUM majorum. T. III. p. 153. Tab. LV. f. 20.
 PORCELLANÆ variæ. T. III. p. 172. Tab. LXXVI.
 PORCUS. Porcellus Americanus nondum natus. T. I. p. 177. Tab. CXI. f. 4.
 PRIGUIZA. Videatur TARDIGRADUS.
 PROTHALASSIARCHUS, nomen est Volutæ seu Cylindri pyramidalis, hujusce speciei Principis, cujus plurimæ species exhibentur. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 5-19. Vid. VOLUTA.
 PRUNUM Citrinum majus, dissectum, cum ipsius sceletto. T. I. p. 5. Tab. I. f. 9.
 PSEUDOSPHECA, Musculæ species. Pseudosphecæ minores & majores. T. IV. p. 6. Tab. I. litt. C. n. 4. & G. n. 4. Tab. II. litt. F. n. 5.
 PSITTACUS. Avis Mexicana de Cocha dicta, Psittaci species, versicolor, ita a Natura comparata, ut loquelâ informari queat. T. I. p. 94. Tab. LIX. f. 2.
 — cristatus, ruber, minor, ex Insula Bætonensi: crista rubicunda est & venustissima. T. I. p. 96. Tab. IX. f. 4.
 PSITTACI Mexicani species. T. I. p. 101. Tab. LXIV. f. 4.
 PSITTACUS minor, Americanus, versicolor, suavi cantu, penarumque superbo apparatu mirabilis. T. II. p. 40. Tab. XL. f. 1.
 PULMONARIA marina, foliacea. T. III. p. 198. Tab. CVII. f. 10.
 PYRAMIS fasciata. T. III. p. 175. Tab. LXXXIII. f. 8. & 9.
 Similis alia, minor. T. III. p. 175. Tab. LXXXIII. f. 10.
 Alia minima. T. III. p. 175. Tab. LXXXIII. f. 11.
 Elegantissimum PYRAMIDIS specimen. T. III. p. 175. Tab. LXXXIII. f. 12.
 PYRAMIS eadem in dorsum reclinata. T. III. p. 175. Tab. LXXXIII. f. 13.
 Similis alia. T. III. p. 175. Tab. LXXXIII. f. 14.
 PYRITES Ærarius, ex Suecia. T. IV. p. 112. Tab. CI. f. 25.
 — crystallinus, vel Marcassita Goslarensis. T. IV. p. 113. Tab. CI. f. 28.

Q

QUANTIPECOTLI, seu Felis montana, Americana. T. I. p. 68. Tab. XLII. f. 2. Quam terribilis sit. *Ibid.*
 QUAPERBA, fructus Americanus, Piper Æthiopicum figura æmulatur. T. I. p. 10. Tab. III. f. 7-10.
 QUARTZUM crystallinum, cavernosum, ex Hercynia. T. IV. p. 114. Tab. CII. f. 5 & 6.
 QUATOZTLI, seu Avicula Carduele minor, Brasiliensis. T. I. p. 58. Tab. XXXVI. f. 6. Ab Hernandezio descripta. *Ibid.*
 QUERCUS. Sceletum folii Quercus. T. I. p. 13. Tab. V. f. 1.
 QUETZPALEO, Lacerta Brasiliensis, caudâ annulatâ & spinosâ. T. I. p. 151. Tab. XCVII. f. 4.

R

RADIX Beccabungæ. Vide BECABUNGA.
 — Scorzonera. Vide SCORZONERA.
 RAYUS (Joannes) recentiores inter autores qui de Zoologiâ scribere celeberrimus. *Præf.* T. I. p. 2. Ipsius Liber de Dei sapientiâ per creationis opera demonstratâ citatus quoad peculiarem Naturæ curam in propagationem & conservationem omnis generis vegetantium *Ibid.* p. 4. Ipsius *Synopsis methodica Animalium*. *Ibid.* p. 5.
 RANA Americana, vesicaria. Nomen hoc gerit, quia utrinque ad maxillam inferiorem positas habet binas vesicas, instar tibiarum utricularum: quas aëre implet, dum ferventibus æstatis diebus, post solis occasum, consuetum melos suum coaxat: aërem enim tunc alternatim in has attrahit, rursusque efflat, ut vocem suam tanto magis intendat, & sono huic harmoniæ speciem conciliet. T. I. p. 113. Tab. LXXI. f. 1.
 — Americana, similes habens utriculos; mas prioris. T. I. p. 113. Tab. LXXI. f. 2.
 — Surinamensis, quæ Ranis aliis vescitur. T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 3.
 — Surinamensis marmorata. T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 4.
 Eadem RANA inversa. T. I. p. 114. Tab. LXXI. f. 5.
 RANA Virginiana, exquisitissima. T. I. p. 115. Tab. LXXII. f. 3.
 — Virginiana, altera. T. I. p. 115. Tab. LXXII. f. 4.
 — Brasiliensis, gracilis. T. I. p. 117. Tab. LXXIII. f. 3.
 — Brasiliensis, orbicularis, Pipæ species, quamvis vulgari-um instar Ranarum speciem suam propaget. T. I. p. 117. Tab. LXXIV. f. 1.

RANA Piscatrix Americana, marina, ex Curaçoa. T. I. p. 118. Tab. LXXIV. f. 2.
 — Piscatrix Americana. T. I. p. 118. Tab. LXXIV. f. 3.
 — Piscatrix Americana, cornuta & spinosa. T. I. p. 118. Tab. LXXIV. f. 4.
 Pullus RANÆ Piscatricis spinosæ. T. I. p. 118. Tab. LXXIV. f. 5.
 RANA Piscatrix Americana, quarta. T. I. p. 119. Tab. LXXIX. f. 6.
 Pullus RANÆ Piscatricis Americanae, quartæ. T. I. p. 119. Tab. LXXIX. f. 7.
 RANA maxima, Virginiana, eximia, rara; femina. T. I. p. 119. Tab. LXXV. f. 1.
 — Virginiana, maculis & lineis notata. T. I. p. 120. Tab. LXXV. f. 4.
 — marina, Americana, rara; mas. T. I. p. 120. Tab. LXXVI. f. 1.

Generatio & Transmutatio RANARUM nostratium, sive Europæarum.

Primum RANÆ principium quod speciem refert ovulorum, Piscium ovis haud absumilium. T. I. p. 123. Tab. LXXVII. f. 1. Quomodo maris spermate fecundantur, & foemellâ foveantur, donec augmentum capiant; dein solis radiorum justum incubatus calorem adipiscuntur. *Ibid.*
 Punctum nigrum, quod primum RANULÆ est rudimentum, immersum tenui liquido cristallino, rursus circumdato tunicâ quâdam orbiculari, instar ocelli, in quâ hæret tenax & glutinosus humor, pro nutrimento embryonis inserviens; donec hic vitâ donatus inde proropat. T. I. p. 123. Tab. LXXVIII. f. 2.
 Embryo RANULA, pisciculi similis. T. I. p. 123. Tab. LXXVIII. f. 3.
 Embryones RANULÆ grandiores, qui caudulas gerunt pinnis marginatas. T. I. p. 123. Tab. LXXVIII. f. 4.
 Embryones RANULÆ, in quibus postici pedes recte efformati jam apparent. T. I. p. 123. Tab. LXXVIII. f. 5.
 Embryones jam ferè RANÆ faciem præ se ferentes; anticâ capitis parte cernitur protuberantia, ubi primus pes anterior cutim perforat, & ferè perfectus jam prorumpit. T. I. p. 123. Tab. LXXVIII. f. 6.
 RANULÆ jam perfectæ, quæ profiliunt. T. I. p. 123. Tab. LXXVIII. f. 7 & 8. Novæ observationes circa Ranarum nostratium generationem. *Ibid.* p. 124.

Generatio & transmutatio RANARUM Asiaticarum.

Prima RANÆ Amboinensis facies, Pisciculi æmula, pedibus hætenus nullis conspicuis, sed corpore crasso, brevi capite, binis oculis & longâ caudâ. T. I. p. 124. Tab. LXXVIII. f. 9.
 Crassior & longior Embryo RANÆ Amboinensis, binis pedibus posticis jam evolutis. T. I. p. 124. Tab. LXXVIII. f. 10.
 Embryo RANA, cujus tres jam pedes prodire: quartus adhuc sub cute latens hanc facit protuberare, quasi prodire gestiens. T. I. p. 124. Tab. LXXVIII. f. 11.
 RANULA ferè perfecta, nisi quod integram adhuc piscis caudam gerat. T. I. p. 124. Tab. LXXVIII. f. 12.
 — cujus caudâ dimidium sui contracta est, nec membranaei amplius limbi quidquam præ se fert. T. I. p. 124. Tab. LXXVIII. f. 13.
 RANA jam perfecta, totâ demum caudâ amissâ. T. I. p. 124. Tab. LXXVIII. f. 14.

Transmutatio RANARUM Americanarum in Pisces.

RANA Americana, cum caudâ dorsi spina adnatâ. T. I. p. 125. Tab. LXXVIII. f. 15.
 — grandior, cum longiore caudâ adnatâ, Pisciumque caudæ simillimâ, per costulas seu ossicula divisâ &c. Pedes antici jam contracti sunt, totusque venter, cum capite, pisci jam appropinquat. T. I. p. 125. Tab. LXXVIII. f. 16.
 — inversa, subtus conspicienda, in qua transmutatio progreditur. T. I. p. 125. Tab. LXXVIII. f. 17.
 — dorso incumbens; pedum anteriorum crassiores articuli, corpori proximi jam evanuerunt, caputque aliam jam formam comparavit. T. I. p. 125. Tab. LXXVIII. f. 18.
 — quoque dorso incumbens. T. I. p. 125. Tab. LXXVIII. f. 19.
 — ferè in piscem tota transmutata, præterquam quod posteriores pedes adhuc prodeunt, sed plurimum abbreviati. T. I. p. 125. Tab. LXXVIII. f. 20.
 — cujus postici pedes prorsus evanuerunt, abolitione horum omnium aliâ quam anticorum, hi enim articulatim quasi intorsum contrahuntur, cum postici imminuti tandem evanescant penitus. T. I. p. 125 & 126. Tab. LXXVIII. f. 21.

- Ultimus RANÆ status in Piscem perfectum transmutatæ. Hæc Piscium species *Jakjes* a Surinamensibus vocatur ac pro cibo exquisito habetur. Piscis hujus descriptio. T. I. p. 126. Tab. LXXXVIII. f. 22.
- RANA Lemni, serpentis *Laphiati* esca. T. II. p. 16. Tab. XIII. f. 2.
- maculosa, Africana, amphibia. T. II. p. 37. Tab. XXXVII. f. 4.
- RANÆ Rubetæ Africanæ, veneno noxiæ. T. II. p. 37. Tab. XXXVII. f. 3.
- RANULA Americana, rubra. T. II. p. 70. Tab. LXVIII. f. 5.
- RANA Surinamensis, maculis aspersa. T. II. p. 73. Tab. LXX. f. 4.
- e ventriculo Serpentis extracta. T. II. p. 23. Tab. CIX. f. 7.
- ore & caudâ piscem jam referens. T. II. p. 127. Tab. CX. f. 4. Os, a. Integumenta aperta, ad latera reflexa, b. Pedes antici, ad recessum parati, c. Pedes postici nondum diminuti, d. Cauda piscis pinnata, e. Rudimenta branchiarum erumpentium, f. Cor, g. Jecur, h. Intestina, i. Pinguedo singularis, fibrata, vel striata, k. Renes, l. Intestinum rectum, m. Anus, n. Pulmo dexter, o. Ibid. p. 128.
- pisci quidem propior quam præcedens, pedibus anticis jam penitus retrocessis. T. II. p. 128. Tab. CX. f. 5. Os, a. Integumenta aperta, ad latera reflexa, b. Pedes antici intra corpus jam retracti, c. Pedes postici adhuc prominentes, d. Cauda piscis perfecta, pinnata, e. Branchiæ ferè perfectionem adeptæ, f. Cor resupinatum, g. Hepar, h. Pulmones jam sese contrahentes, i. Intestinalis fistula, k. Intestinum ultimum abscissum, m. Renes gemini, n. Pinguedo striata, o. Ibid. p. 128 & 129.
- RAPA. Duæ Rapæ majales, id est Menfe Maio ortæ, artificiose dissectæ. T. I. p. 6. Tab. II. f. 1 & 2.
- siue RAPUM, Cochleæ species eo dicta nomine, quia conformationem Rapæ præ se fert. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 7.
- Eadem supina. T. III. p. 167. Tab. LXVIII. f. 8.
- RAPUM spinosum. T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 9.
- Species alia ejusdem generis, prona & supina. T. III. p. 173. Tab. LXXXVIII. f. 10 & 11.
- Multiplex est adhuc Cochlearum species quæ Rapum vocatur: Rapum majus, Rapum album, Rapum flavum, &c. Vide COCHLEA.
- RATEL-SLANG: nomen quod apud Batavos *Caudisonam Serpentem* significat. Vid. CAUDISONA.
- RATTLE-SNAKE, nomen quod apud Anglos *Caudisonam Serpentem* significat. Vid. CAUDISONA.
- REMORA rostro triangulari, cauda rotundata; fascia utrinque laterali, longitudinali, fusca. T. III. p. 103. Tab. XXXIII. f. 2.
- REX SERPENTUM. Vid. LAMANDA.
- RHAMNUS Americana, Monspelienfi similis, flore purpureo. T. I. p. 36. Tab. XXII. f. 9. Fructus ejus Eonymi formâ, coloris sanguinei. Ibid.
- Americana, spinis longis, tenuibus & valdè pungentibus. T. I. p. 43. Tab. XXVII. f. 3. Fructus ejus, Ricini fructui valdè similis. Ibid. p. 44.
- RHOMBUS, Vocabulum variarum significationum. T. III. p. 130. Eo sensu Cochleis *Volutis regularibus* dictis applicatur, quo Geometricam significat figuram tessellatam, siue quadratam obliquangulam, quam figuram harum Cochlearum forma quodammodo æmulatur. T. III. p. 131.
- maximus, ex ruffo maculatus & nubilatus, clavicula muricata. T. III. p. 126. Tab. XLII. f. 1.
- alter ejusdem speciei atque coloris, pictura tantum discrepans. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 2.
- Idem supinus. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 3.
- Ejusdem speciei & coloris alter, elegantius tamen maculatus. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 4.
- RHOMBUS *Voluta Tigrina*, ab aliis *Leo scandens*. Listero *Rhombus cylindro-pyramidalis*, clavicula *fulcata* vocatus. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 5. Merito videtur species hæc inter *Volutas Achatinas* posse referri, quarum nonnullæ postmodum exhibentur. Ibid.
- cylindro-pyramidalis, ex ruffo nebulatus. T. III. p. 117. Tab. XLII. f. 10.
- Alter ejusdem speciei, sed ex flavescente fuscus. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 11.
- RHOMBUS cylindricus, pyramidalis, fasciatus & radiatus, rostro late nigricante. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 25.
- Cafeolis viridibus dictis affinis. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 37.
- RHOMBI Attagenes. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 7-10.
- RHOMBUS ad priores pertinet. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 11.
- Idem supinus. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 12.
- RHOMBI bini cylindro-pyramidales, Americani, perquam rari. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 15 & 16.
- RHOMBUS cylindro-pyramidalis, juxta Listerum, sed apud Rumphium *Meta Butyri*. T. III. p. 130. Tab. XLIV. f. 1.
- RHOMBI duo ad eam speciem pertinentes, quam Listerus vocat *Rhombum ex ruffo nebulatum*, angustiore, lineisque quibusdam intersectis circumscriptum. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 17 & 18.
- RHOMBI species aliæ. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 19-22.
- RHOMBUS cylindricus, pyramidalis, reticulatus, clavicula nodosa. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 1.
- flavus, ejusdem ac prior speciei, at colore discrepans. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 2.
- Ejusdem speciei minor alius. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 3.
- Eadem de specie alius. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 4.
- Bini alii minores, ejusdem speciei, obscure fusci. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 5.
- RHOMBI coroneales ex Indiis Orientalibus, quam pulcherrimi. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 18-21.
- cylindro-pyramidales, marmoris in modum eleganter variegati. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 22 & 23.
- Cochleæ univalvæ & convolutæ, quæ RHOMBI siue Strombi cylindrati vocantur. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. A. & seq.
- RHOMBUS cylindratus, major, strictior, undatus & fasciatus, clavicula acuta productiore. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. P.
- Idem supinus. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. Q.
- major, ex cinereo-flavo perfundatus. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 1.
- Idem supinus, niveo intus subtegmine conspicuus. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 2.
- RHOMBUS arantio-flavus, fascia lata, dilute flava in medio obvolutus. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 9.
- conoideus, albus, magnis maculis dilute spadiceis distinctus. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 11.
- Idem subtus conspicuus. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 12.
- Ultra viginti RHOMBORUM maculatorum species peregrinæ & rariores. T. III. p. 151. Tab. LV. f. 1.
- RHOMBI parvi, dentati & muricati. T. III. p. 153. Tab. LV. f. 23.
- RHUS Africanum, trifoliatum, minus, folio splendente, subrotundo, integro. T. II. p. 77. Tab. LXXXIII. f. 5.
- RICINOIDES Africana, arborecens, folio Phylliræ longifolia, ferratæ; floribus exiguis, e luteo viridibus. T. I. p. 35. Tab. XXII. f. 6. Ejus Caudex, folia, surculi e foliorum alis prodeuntes, flores, fructus, radices. Ibid.
- RICINUS, potius RICINOIDES, arborecens, Africanus, tomentosis capitulis, Rosmarini foliis, flore rubro, majore. T. I. p. 38. Tab. XXIII. f. 4 & 5.
- dulcis, arborecens, Americanus, Populeâ fronde, argenteâ, siue foliis Populi nigre argenteis. Vocatur etiam Cinamomum sylvestre. T. I. p. 56. Tab. XXXV. f. 3.
- RONCKJE. Vid. COLUBRI seu FLORISUGA. Hæc est Avicularum hætenus cognitarum minima species. Ejus Nidus, & Ova, quæ grano Piperis albi haut multo majora sunt. T. I. p. 109. Tab. LXVIII. f. 13.
- RONDELETIUS (*Wilhelmus*) naturalem animalium historiam sibi sumpsit excolendam. *Præf.* T. I. p. 2.
- ROSA pallida. Sceleton folii Rosæ pallidæ. T. I. p. 13. Tab. V. f. 2.
- ROTANGE, Serpens Ceylonensis, rarior & elegantissima. T. I. p. 56. Tab. XXXV. f. 4.
- RUBETÆ Africanæ veneno noxiæ. T. II. p. 37. Tab. XXXVII. f. 3.
- RUBICETRA, Avis Americana, Cristata. T. I. p. 160. Tab. CII. f. 4.
- RUBICILLA, Avis Americana, seu Phanicuri species. T. I. p. 160. Tab. CII. f. 3.
- RUPES vulgaris, cærulea, Quartzo albo testæ. T. IV. p. 121. Tab. CIII. f. 20.
- calcaria, variis fruticum marinarum, qui ventilabra marina vocantur, speciebus ornata. T. III. p. 193. Tab. CV. f. 1.
- RUYSCH citatus de Piri anatomia. T. I. p. 2. Plurima foliorum secundum *M. Malpighii* rationem denudatorum icones *Alberto Sebæ* exhibuit. p. 11.

S.

SALAB ex Persiâ. Radices parvæ hujus plantæ. Quomodo separatæ ab invicem filiis alligari debent, ut undequaque aperto aëre & sole siccentur. T. II. p. 88. Tab. LXXXIII. f. 7. Radix SALAB Persica, cordis figura; undè pro remedio cardiaco habetur apud Persiâs. T. II. p. 89. Tab. LXXXIII. f. 8.

SALAMANDRA

SALAMANDRA rara, ex Insulâ S. Eustachii. T. I. p. 139. Tab. LXXXVII. f. 6.
 aquatica, Americana. T. I. p. 141. Tab. LXXXIX. f. 4. Cauda ejus lata, obliquè e corpore porrecta, remum æmulatur, quo se in aquis promoveat animal. *Ibid.*
 similis, supina, præcedentis fœmella. T. I. p. 141. Tab. LXXXIX. f. 5.
 Lacertæ æmula, Americana, caudâ crassâ, nodosâ. T. I. p. 146. Tab. XCIII. f. 3.
 Americana, posteriore parte Lacertam referens, amphibia, mas. T. I. p. 169. Tab. CVII. f. 1.
 Americana, amphibia, prioris fœmella. T. I. p. 170. Tab. CVII. f. 2.
 Americana, alia, Lacertæ æmula. T. I. p. 170. Tab. CVII. f. 3.
 vera; seu *Gekko* Ceylonicus, maximus, brevi caudâ, amphibius. T. I. p. 170. Tab. CVIII. f. 1. Vid. *GEKKO*.
 OVA SALAMANDRÆ, *Gekko* vocatæ. T. I. p. 172. Tab. CVIII. f. 10.
 SALAMANDRA prodigiosa, Amboinensis, scutata. T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 3.
 scutata, altera, Amboinensis. T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 4.
 Americana, caudâ bifidâ, Lacertæ species spuria. T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 5.
 orbicularis. T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 6.
 maculata, Europæa, quæ præsertim in Germania & Italia reperitur: hominem capturum fugâ eludit. T. II. p. 15. Tab. XII. f. 5.
 Ceylonica, minor, prona, aquatica. T. II. p. 15. Tab. XII. f. 7.
 Mexicana, rarior, strumosa. Struma ejus granulis piscium ovulis similibus densè sufferta, tumores istos strumosos refert, quibus quorundam Stiriac locorum incolæ homines sunt obnoxii. T. II. p. 21 & 22. Tab. XX. f. 4.
 aquatica, ex Arabia; seu Salamandra *Cordylus* Ægyptiaca. T. II. p. 109. Tab. CIII. f. 2. Hujus caudæ utrumque latus pinnis gaudet, quasi Piscium, in manipulos dispersitis quæ circa crassius caudæ principium breviores, ad finem vero longiores, rubore Corallino insignes, uti Percarum pinnæ, ornatum ferè plumatilem referunt. *Ibid.*
 SANGUIS. An de sanguinis circuitu quicquam priscis temporibus innotuerit, & quantum ea cognitio, si fuit unquam, ab eâ quæ hodie viget discrepet. *Præf.* T. I. p. 1.
 SANTOLINA Amboinensis, foliis teretibus incanis, maximâ virtute anthelminticâ præditum semen proferens: eadem esse videtur cum Santolinâ incanâ, Chamæmeli odore suaviore (*H. Boerhaave Ind. alt. Plant.* T. I. p. 123. Num. 5.) T. II. p. 23. Tab. XXI. f. 6. Duo ejusdem grana feminalia. *Ibid.* f. 8.
 SAURUS. Vid. TEJUGUACU.
 SAUVEGARDE, eadem lacertarum species ac TEJUGUACU. Vid. hoc ultimum verbum.
 SCALOPES, Mus sylvestris, Americanus, mas, *Marmota* dictus ab Incolis Brasiliæ. T. I. p. 48. Tab. XXXI. f. 1. Testiculorum ejus positio singularis: crispata caudâ suâ firmissimè alibi sese adfigere valet. *Ibid.* Muris hujus sylvestris Americani fœmella. T. I. p. 49. Tab. XXXI. f. 2.
 SCARABÆUS Amboinensis. T. II. p. 22. Tab. XX. f. 5.
 volans, Belgicè *Lierdraajer*, *Lyricen* apud Latinos Autores vocatus quod, homotonomum *Lyræ* sonum edat. T. II. p. 23. Tab. XXI. f. 5.
 aquaticus, niger, lævis. T. IV. p. 84. Tab. LXXXI. f. 13.
 Quinque SCARABÆI ex Caprorum familia. T. IV. p. 84. Tab. LXXXII. f. 9-13. Vid. CAPER.
 Quatuor SCARABÆI aquatici, ex Indiis Occidentalibus. T. IV. p. 84. Tab. LXXXII. f. 14-17.
 SCARABÆUS *Pediculus* Ægyptiacus denominatus. T. IV. p. 86. Tab. LXXXIV. f. 1 & 2.
 Americanus. T. IV. p. 86. Tab. LXXXIV. f. 3 & 4.
 Alius obscure fuscus. T. IV. p. 86. Tab. LXXXIV. f. 5 & 6.
 SCARABÆUS *Nasicornis*. T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 25.
 singularis, murini coloris, ex nigro varius. T. IV. p. 88. Tab. LXXXVII. f. 26.
 majalis, ad Staphylinorum genus pertinens. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 1 & 2.
 Diversæ SCARABÆORUM Americanorum species. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 3-6.
 SCARABÆUS gilvo niger, una cum Nympha sua. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 7 & 8.
 griseo fuscus, Americanus. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 9.
 Singulares duo SCARABÆI molendinari. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 10 & 11.
 Tome IV.

SCARABÆI nigri. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 13, 19 & 20.
 crepitantes. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 16 & 17.
 SCARABÆUS aquaticus virescens, ora flava. T. IV. p. 89. Tab. LXXXVIII. f. 23.
 planus niger. T. IV. p. 90. Tab. LXXXVIII. f. 26.
 SCARABÆI duo Porcini. T. IV. p. 90. Tab. LXXXVIII. f. 27, 30.
 SCARABÆUS Americanus dilutè cæruleus. T. IV. p. 90. Tab. LXXXVIII. f. 28.
 Similis niger. T. IV. p. 90. Tab. LXXXVIII. f. 29.
 SCARABÆUS minor, Americanus, cæruleus. T. IV. p. 90. Tab. LXXXVIII. f. 30.
 Vermis SCARABÆI aquatici majoris. T. IV. p. 90. Tab. LXXXIX. f. 1 & 2.
 SCARABÆUS molendinarius maritimus, ejusque metamorphosis. T. IV. p. 91. Tab. LXXXIX. f. 14-18.
 Ejusdem speciei alius, mas & fœmella. T. IV. p. 91. Tab. LXXXIX. f. 19-21.
 SCARABÆUS minor, griseus, infrequens, capite nigro. T. IV. p. 91. LXXXIX. f. 22.
 major, Americanus, utraque facie spectandus. T. IV. p. 91. Tab. XC. f. 1 & 2.
 obscure ruber. T. IV. p. 92. Tab. XCI. f. 1 & 2.
 Minor SCARABÆUS scutis elytrisque flavis. T. IV. p. 92. Tab. XCI. f. 4 & 5.
 SCARABÆUS *Vespillo* Talparum. T. IV. p. 93. Tab. XCII. f. 29.
 aureus dictus. T. IV. p. 93. Tab. XCII. f. 30.
 SCARABÆI nigri. T. IV. p. 93. Tab. XCII. f. 31 & 32; 34 & 35.
 SCARABÆUS molendinarius, rufi coloris, pervulgatus. T. IV. p. 93. Tab. XCII. f. 33.
 Staphylinus. T. IV. p. 193. Tab. XCII. f. 36.
 minor, ex rufo flavo aureus. T. IV. p. 93. Tab. XCII. f. 37.
 Bini SCARABÆI a Testudinæ nomen habentes. T. IV. p. 93. Tab. XCII. f. 38 & 39.
 SCARABÆUS crepitans. T. IV. p. 94. Tab. XCIII. f. 26.
 SCARABÆI nigri. T. IV. p. 94. Tab. XCIII. f. 27-30.
 SCARABÆUS Porcinus. T. IV. p. 95. Tab. XCIV. f. 22.
 eleganter cæruleus, maculis nigris. T. IV. p. 95. Tab. XCIV. f. 23.
 SCARABÆI sordide subfusci & grisei, prior ex nigro maculatus. T. IV. p. 95. Tab. XCIV. f. 24 & 25.
 porcini quinque. T. IV. p. 95. Tab. XCV. f. 1-5.
 duo ex crepitantibus. T. IV. p. 95. Tab. XCV. f. 6 & 7.
 Aliæ SCARABÆORUM species. T. IV. p. 95. Tab. XCV. f. 8-23.
 Aliquot SCARABÆORUM species. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 19; 21, 22; 26 & 27.
 SCARABÆUS profunde fuscus. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 1.
 fature fuscus, nigrescens, oblongus. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 4.
 Alius aliquantum discrepans. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 7.
 SCARABÆUS niger, corpore crasso rotundulo. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 9.
 minor, niger, guttis sanguineis decorus. T. IV. p. 98. Tab. XCVII. f. 10.
 Quatuor alii SCARABÆI. T. IV. p. 99. Tab. XCVII. f. 23-27, 36 & 37.
 SKELETON *Piri Signora* dicti. T. I. p. 1. Tab. I. f. 1.
 Piri majoris. T. I. p. 2. Tab. I. f. 2.
 Mali Struthæi. T. I. p. 2 & 3. Tab. I. f. 3.
 Mali acidi. T. I. p. 3. Tab. I. f. 4.
 Mali dulcis. T. I. p. 3. Tab. I. f. 5.
 Perfici nitide descriptum. T. I. p. 3 & 4. Tab. I. f. 6.
 Mali Armeniaci. T. I. p. 4. Tab. I. f. 8.
 Pruni citrini majoris. T. I. p. 5. Tab. I. f. 9.
 Fungi terrestres. T. I. p. 5 & 6. Tab. I. f. 10.
 Rapæ Majalis, id est Menfæ Majæ ortæ. T. I. p. 6. Tab. II. f. 1 & 2.
 fructus Americani *Jepina* dicti. T. I. p. 9. Tab. III. f. 5.
 Skeleton partis anterioris ejusdem fructus. T. I. p. 10. Tab. III. f. 6.
 folii Hedere arboreæ, vulgaris. T. I. p. 10. Tab. IV. f. 1.
 folii majoris Hedere arboreæ. T. I. p. 11. Tab. IV. f. 2.
 folii Clinopodii rosei, alpini. T. I. p. 10. Tab. III. f. 11.
 Tt

- SKELETON folii Mali Assyriæ. *T. I. p. 11. Tab. IV. f. 3.*
 folii Citri. *T. I. p. 11. Tab. IV. f. 4.*
 folii Populi nigrae. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 5.*
 folii Mali Armeniacæ. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 6.*
 folii Mali vulgaris. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 7.*
 folii Piri majoris. *T. I. p. 12. Tab. IV. f. 9.*
 folii Quercus. *T. I. p. 13. Tab. V. f. 1.*
 folii Rosæ pallidæ. *T. I. p. 13. Tab. V. f. 2.*
 folii Smilacis Africanæ. *T. I. p. 13. Tab. V. f. 3.*
 folii Tiliæ. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 4.*
 foliorum Lauri. Tria sunt variae magnitudinis. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 5.*
 folii Jasmini vulgaris, flore albo. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 6.*
 folii separati Jasmini vulgaris. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 7.*
 folii Juglandis. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 8.*
 folii Piri Signora dicti. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 9.*
 folii Fagi. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 10.*
 folii Malloy, ex novâ Guineâ. *T. I. p. 15. Tab. VI. f. 1.*
 folii Aphacæ Americanæ, arborecentis, flore Lathyri papilionaceo. *T. I. p. 15 & 16. Tab. VI. f. 2.*
 folii Gilala Amboinensis. *T. I. p. 16. Tab. VI. f. 3.*
 folii Nati-Schambu. *T. I. p. 16. Tab. VI. f. 4.*
 folii Bem-Schetli Orientalis. *T. I. p. 16 & 17. Tab. VI. f. 5.*
 Muris domestici, nostratis, albissimum, nullâ parte mutilum. *T. I. p. 50. Tab. XXXI. f. 9.*
 Talpæ nostratis. *T. I. p. 52. Tab. XXXII. f. 6.*
 Turdi nostratis. *T. II. p. 102. Tab. XCVI. f. 6.*
 Serpentis indigenæ. *T. II. p. 114. Tab. CVII. f. 1.*
 Serpentis refupinatum. *T. II. p. 114. Tab. CVII. f. 3.*
 SCELETI Serpentis pars. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 6.*
 SKELETON Serpentis maximæ Ceylonicæ. *T. II. p. 115. Tab. CVIII. f. 1.*
 Chamæleontis. *T. I. p. 134. Tab. LXXXII. f. 6.*
 Lacertæ Americanæ. *T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 6.*
 Stellæ marinæ. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 3.*
 Strombi longioris, primi. *T. III. p. 154. Tab. LVI. f. 4.*
 SCHEUCHZERUS (Joannes Jacobus) naturalem animalium historiam composuit, quorum in Scripturâ Sacrâ facta est mentio. *Præf. T. I. p. 2.*
 SCHLANGENBADT, Fons Slangenbadensis; in valle Carolinâ dictâ scaturiens, medicatis viribus celebratissimus, in Comitatu Catimelibocensi, lapidis intervallo ab oppido Schwalbach pullulans. *T. II. p. 114.*
 SCILLA, seu SQUILLA officinalis, marina, Callipolitana, Belgis Zee-Ajuin, Germanis Meer-Zwiebel dicta. *T. I. p. 72. Tab. XLIV. f. 4.*
 Thallus SCILLÆ, cum floribus. *T. I. p. 72. Tab. XLIV. f. 5.*
 SCINCUS marinus, Americanus, longâ caudâ, pullis, Carabis & Araneis victitans. *T. II. p. 111. Tab. X. f. 4.*
 SCINCULUS marinus, Americanus. *T. II. p. 12. Tab. X. f. 5.*
 SCIURUS volans, mas. *T. I. p. 67. Tab. XLI. f. 3.*
 Virginianus, volans. *T. I. p. 72. Tab. XLIV. f. 3.*
 rarissimus, ex Novâ Hispaniâ, tæniis, albis; mas. *T. I. p. 76. Tab. XLVI. f. 2.* Cauda in quatuor ramos fissâ terminatur. *Ibid.*
 Getulus, ex Novâ Hispaniâ, foemina. *T. I. p. 76. Tab. XLVII. f. 3.* Cauda ejus non ramosa est, nec adeo longa ac in mare. *Ibid.*
 Americanus, notatu dignus membris genitalibus. *T. I. p. 78. Tab. XLVIII. f. 5.*
 SCOLOPAX, Serpens Arabica, *Scolopax* dicta, mas. *T. II. p. 39. Tab. XXXIX. f. 1.*
 Serpens Arabica, SCOLOPAX dicta, præcedentis foemella. *T. II. p. 39. Tab. XXXIX. f. 2.*
 SCOLOPENDRA marina, cujus e dorso germinant plantæ coralinae. *T. I. p. 141. Tab. XC. f. 1.*
 marina, longissima, vel Amphibæna marina. *T. I. p. 142. Tab. XC. f. 4.* Biceps quidem apparet; neutrum tamen extremum ejus foramine pervium invenitur; horum vero crassissimum duntaxat quoddam caput refert; maculâ fuscâ tanquam oculo notatum, etfi tamen oculi non appareat vestigium. *Ibid.*
 SCOMBER lineâ laterali aculeatâ, pinnâ ani officulorum viginti. *T. III. p. 74. Tab. XXVII. f. 3.*
 flavescens, latitudine ad longitudinem dimidiâ, denticulis pinniformibus. *T. III. p. 75. Tab. XXVII. f. 4.*
 SCORPIO maximus Brasiliensis. *T. I. p. 111. Tab. LXX. f. 1.*
 Idem supinus. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 2.*
 Brasiliensis, caudâ bifidâ. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 3.*
 Ceilonicus. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 4.*
 SCORPIO Surinamensis. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 5.*
 Duo SCORPIONES Africani, mas & foemina. Qui chelas gerit maximas, mas est, alter cui graciliores sunt, foemella. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 6.*
 SCORPIONES duo Africani, ex Guineâ. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 7 & 8.*
 minimæ speciei, in tractu Tyrolensi & Italiâ provenientis. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 9 & 10.* Ex his Scorpionum Oleum apud Pharmacopæos paratur. *Ibid.*
 SCORPIONUM omnium minimi, in Hollandiâ: in quo a magnis Scorpionibus discrepant. *T. I. p. 112. Tab. LXX. f. 11.*
 SCORPII generatio. *T. IV. p. 5.* Scorpium aquaticus. *Ibid. p. 5.*
 SCORPIORUM aquaticorum très species. *T. IV. p. 84. Tab. LXXXI. f. 7-12.*
 SCORPIUS major, aquaticus. *T. IV. p. 85. Tab. LXXXIII. f. 1 & 2.*
 SCORPII duo aquatici, dispares. *T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 20 & 21.*
 SCORZONERA. Radix Scorzonera fibrata, artificiosè dissecta. *T. I. p. 7. Tab. II. f. 4.*
 SCRIPTORES, quantum recentiores de veterum elucubrationibus utilitatis percipiant. *Præf. T. I. p. 1.* Veteres plurimis in rebus, præsertim in Historiâ & Physicâ, glaciem, ut aiunt, fregerunt, recentioribus tamen in utraq; inferiores. *Ibid.* Isti alienis facillè credebant oculis, nostri, minus creduli, omnia suis volunt pervestigare. *Ibid.*
 SCRIPTURA SACRA multorum Animalium mentionem facit, undè mutuata sunt Hieroglyphica. *Præf. T. I. p. 2.*
 SCUTELLA ex Ferro Hungarico in Æs mutata. *T. IV. p. 110. Tab. CI. f. 16.*
 SCYTALÆ Africanæ, binæ. *T. II. p. 1. Tab. I. f. 1 & 2.* Figura prima marem notat, foemellam autem secunda. Vermibus, araneis, insectisque aliis vescuntur. *Ibid. p. 1 & 2.*
 SCYTALA Surinamensis. *T. II. p. 2. Tab. I. f. 5.*
 SCYTALÆ binæ Americanæ, Cæcilie etiam & Amphibænae dictæ. *T. II. p. 3. Tab. II. f. 1 & 2.* Fig. prima foemellam denotat, marem secunda. *Ibid. p. 4.*
 binæ ex Novâ Hispaniâ, mas & foemella. *T. II. p. 4. Tab. II. f. 3 & 4.*
 Serpens Cæcilia, seu SCYTALE. *T. II. p. 23. Tab. XXI. f. 4.*
 Anguis SCYTALE parvus, Americanus. *T. II. p. 43. Tab. XLII. f. 4.*
 minor & elegans, ex Chio Insulâ. *T. II. p. 92. Tab. LXXXVI. f. 4.*
 SEBA (Albertus) Pharmacopæus Amstelædamensis, hujus thesauri possessor; quanto labore tantam omnis generis curiositatum naturalium suppellectilem ex omni terrarum plagâ collegerit. *Præf. T. I. p. 4 & seq.*
 SEGA, Serpens Africana, mas. *T. II. p. 7. Tab. V. f. 3.*
 Serpentis SEGÆ foemella. *T. II. p. 7. Tab. V. f. 4.*
 SENEIO Virginianus, arborecens, Atriplicis folio. *T. II. p. 48. Tab. XLVII. f. 3.*
 SEPIA piscis in omni ferè orâ maritimâ oriundus. Rostrum ejus adeo leve, ut aquis innatet, hincque ut plurimum in Ambaro griseo & nigro defixum reperitur: Os Sepiæ ab imperitis pro spuma maris habitum: Varia Sepiæ nomina pro variis linguis. *T. III. p. 5.* Atramentalis succus Sepiæ naturalis, ex quo atramentum Indicum, quod ex Japonia & Sina huc pervenit, conficitur: Ovula Sepiæ: quantâ curâ mas & foemella ovula sua fervent, exclusosque pullos contra prædonum injurias tueantur. *Ibid. p. 6.*
 mas, e maximis speciebus. Caput ejus felino æmulum, oculi admodum protuberantes, collum molle, ossibus aut cartilaginea materie carens, rostrum nigricans & incurvum, octo radiata membra prominulis papillis scatentia, duo alia membra longiora, os dorsale, cui piscis quasi totus circum adcrevit: utrinque ad latera ventris dorsique fimbriata hæret cutis, mollior, pinnas referens, quæ natatui inservire videtur. *T. III. p. 6 & 7. Tab. III. f. 1.*
 eadem subtus conspicua. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 2.*
 junior supina. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 3.*
 eadem prona. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 4.*
 SEPIÆ bina ovaria, hoc ovulis albicantibus, uvarum æmulis, illud nigris foetum, jam aspergine foecundatis. *Uvæ marinæ* vocantur. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 7 & 8.*
 Bina SEPIÆ ossa, majus & minus. *T. III. p. 7. Tab. III. f. 9 & 10.*
 SERENA, Serpens Sicula, maculata, mas. *T. II. p. 7. Tab. V. f. 1.*
 Serpentis SERENÆ foemella. *T. II. p. 7. Tab. V. f. 2.*
 SERENUS, Serpens Brasiliensis. *T. II. p. 43. Tab. XLII. f. 2.*
 SERPENS. *Ulysses Adrovandus*, Serpentes binas in classes distribuit, in apodes nimirum & pedibus instructas. *Præf. T. I. p. 1.* Serpens dicitur animal esse malignum, ferox, callidum, venenosum, &c. Varia Scripturæ Sacre loca, in quibus de Serpente agitur. *Ibid. p. 1 & 2.* Vocabulum *Serpens*, aliquando

aliquando significat omne animal quod reptat. Serpentes à Græcis *Herpestica* & *Herpetæ*, id est Serpentina animalia dicuntur. Serpens marina. Amplissimum Serpentum genus, speciesque multiplex. Quid significet Latina vox *Serpens*. Serpens mas vocatur *Anguis* à Latinis. Serpentum generatio. *Ibid.* p. 2. Serpentum plurimæ & maximè virosæ in calidis potissimum regionibus nascuntur. Fabulis & superstitionis narratiunculis plenissima est Serpentum historia. Prægrandes Serpentes, sed mites & innocuæ. Serpentes, quæ dentibus carent: aliæ quæ cæcutiunt: aliæ penitus visu carentes, sed sagacior olfactu præditæ: aliæ acutior visu gaudentes, aliæ hebetiore. Serpentes inter & Lacertas analogia, & discrimina. Serpentibus aliis elongatum est caput, aliis brevius, aliis latum, aliis in acumen definens. *Ibid.* p. 3. Serpentes quibusdam sensibus carentes. Serpentum respiratio. Serpentum soni minus articulati; & quarundam suaves moduli. *Ibid.* p. 4. Serpentibus acrior est & admodum biliosus sanguis. Utrum sint venenosi Serpentes omnes. Lacescita Serpens vindictam vulnere inflicto fumit, bilemque turgentem; fauce expressam, una cum saliva in factum vulnus effundit. Nigritæ aliique Indiæ Occidentalis incolæ menfarum inter delicias reponunt Serpentes. *Ibid.* p. 5. Animal illud frigida gaudet temperie, & longo tempore sine cibo superesse potest. Per totum, quæ latè patet, terrarum orbem reperiuntur Serpentes, unde nova horum animalium nascitur distributio in quatuor classes; nempe in Serpentes Europæas, Asiaticas, Africanas & Americanas. *Ibid.* p. 6 & 7.

Duo concinni SERPENTES ex insulâ Ceilon, mirè picti. *T. I. p. 19. Tab. X.*

Duo alii SERPENTES quoque ex insulâ Ceilon, pulcherrimè circuli & tenuibus squamulis oblecti, modo singulâri. *T. I. p. 20. Tab. XI.*

SERPENS Africanus, croceus, qui plerumque latitat Hyacinthi Africa sub umbrâ, cui tamen detrimenti nihil vel noxæ inde adfertur. *T. I. p. 21. Tab. XII. f. 4.*

— Americana, corallina. *T. I. p. 23. Tab. XV. f. 2.*

— Africana. *T. I. p. 23. Tab. XV. f. 3.*

— Japonica, ex regione Kokura. *T. I. p. 45. Tab. XXVIII. f. 2.*

— Americana, maximo in honore habita. *T. I. p. 58. Tab. XXXVI. f. 5.*

— Americana, arborea, singulari artificio picta, magni æstimata. *T. I. p. 85. Tab. LIII. f. 1.* Nihil noxæ unquam homini infert. Indi iter ituri, ut plurimum in suas secum naviculas talem serpentem transferunt, una cum æneis quibusdam pelvibus, quas validè percutiendo fortem concitant tinnitum, ad quem in saltatorios veluti motus sese dat Serpens. *Ibid.* p. 86.

— minor, Americana, corallina, maculata. *T. I. p. 85. Tab. LII. f. 4.*

— Amphisbæna orientalis. Majori Armadillo, sive Diabolo Tajovanico pro esca est. *T. I. p. 87 & 88. Tab. LIII. f. 7.*

— minor, Orientalis, caudâ acuminatâ. *T. I. p. 88. Tab. LIII. f. 8.*

— Ternatana, eximie maculata & oculata. *T. I. p. 91. Tab. LVI. f. 4.*

— Phyticus, prodigiosus, Africanus, ab indigenis divino honore cultus. *T. I. p. 97. Tab. LXII. f. 1.*

— Virginianus, maculis notatus. *T. I. p. 116. Tab. LXXII. f. 6.*

— Virginianus, Ranis vescens. *T. I. p. 120. Tab. LXXXV. f. 3.*

— lemniscatus, venustissimus, Americanus, quem Naturæ opus perfectissimum jure vocaveris. *T. I. p. 132. Tab. LXXXI. f. 9.*

— Americanus, Amphisbæna. *T. I. p. 135. Tab. LXXXIV. f. 1.*

— Porphyrius, Brasiliensis, capite lato & vitulino non abfimili. *T. I. p. 136. Tab. LXXXV. f. 1.*

— ex Mauritanîâ, singulari tæniarum apparatu decorus. *T. I. p. 137. Tab. LXXXVI. f. 1.*

— pusillus, elegans, Mauritanus. *T. I. p. 137. Tab. LXXXVI. f. 3.*

— Americana, grossâ, versicolor. *T. I. p. 140. Tab. LXXXVIII. f. 3.*

— Ceylonica, elegantissima. *T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 7.*

— Ceylonica, minor, amœna. *T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 8.*

Ovum SERPENTIS Ceylonicæ, cum pullo. *T. I. p. 148. Tab. XCIV. f. 9.*

SERPENS Ceylonica, maculata, ob peractam vernationem valdè glabra. *T. I. p. 157. Tab. C. f. 4.*

— septiceps. Vid. HYDRA.

— Ceylonica, longissima, tenuissima, vulgo *Gliricapa*. *T. I. p. 172. Tab. CIX. f. 1.*

SERPENTULUS Americanus, ex fusco griseus, maculis albis notatus. *T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 7.*

SERPENS minor, Africana, lineis nigris & albis in dorso distincta. *T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 8.*

— tæniolis & catenulis ornata. *T. I. p. 174. Tab. CX. f. 1.*

— Americana, eleganter marmoris in modum versicolor. *T. I. p. 174. Tab. CX. f. 2.*

— ex Guineâ, leucophæa, ex fusco maculata per fupernam corporis faciem. *T. I. p. 174. Tab. CX. f. 3.*

— corallina, Ceylonica, caudâ tenuissimum in acumen definente. *T. II. p. 2. Tab. I. f. 3.*

— corallina, Amboinensis, precedenti secundum figuram simillima. *T. II. p. 2. Tab. I. f. 4.*

— corallina, Sinensis. *T. II. p. 2. Tab. I. f. 8.*

— Amphisbæna Ceylanica. *T. II. p. 2. Tab. I. f. 7.*

Ovum SERPENTIS majoris, pullo foetum. *T. II. p. 3. Tab. I. f. 10.*

Ovum SERPENTIS minoris, pullo foetum. *T. II. p. 3. Tab. I. f. 11.*

Pullus SERPENTINUS, recens exclusus. *T. II. p. 3. Tab. I. f. 12.*

SERPENTULA gracilis, longa, Guineensis. *T. II. p. 4. Tab. II. f. 7.*

SERPENS, five Anguiculus Americanus, eleganter variegatus. *T. II. p. 4. Tab. II. f. 8.*

Bina SERPENTUM ova, pullos continentia. *T. II. p. 5. Tab. II. AA.*

Bina SERPENTUM ova, nondum satis incubata. *T. II. p. 5. Tab. II. BB.*

SERPENS indigena, communis, eadem medicâ virtute pollens, ac Serpentes quæ ex Italiâ & Germaniâ ad nos transferuntur. *T. II. p. 6. Tab. IV. f. 1.*

— indigena, tuberosus, masculus & foemella. *T. II. p. 6. Tab. IV. f. 2 & 3.*

— ex regno Senegæ. *T. II. p. 7. Tab. VI. f. 2.*

— variegata, Americana. *T. II. p. 8. Tab. VI. f. 3.*

— biceps, Americana, rubra. *T. II. p. 8. Tab. VI. f. 4.*

— Jaculus, Amboinensis, perelegans. *T. II. p. 8. Tab. VII. f. 1.*

— Amphisbæna, Amboinensis, corio quasi reticulato conspicua. *T. II. p. 8. Tab. VII. f. 3.*

— Amphisbæna, Amboinensis, squamis rubicundis obducta. *T. II. p. 9. Tab. VII. f. 4.*

— Ceilonicus, perelegans, Myophagus. *T. II. p. 9. Tab. VIII. f. 1 & 2.*

— Africanus, Erucarum insidiator. *T. II. p. 10. Tab. IX. f. 3.*

— Brasiliensis, cui aves esca sunt, maximè avis Titu Brasiliensis dicta. *T. II. p. 12. Tab. XI. f. 1.*

— bina Americana quæ inter se pugnant. *T. II. p. 12. Tab. XI. f. 2 & 3.*

— Americana, lemniscata. *T. II. p. 12. Tab. XI. f. 4.*

— Americana, Vipera æmula, Aspidum classi à veteribus adscripta. *T. II. p. 14. Tab. XII. f. 1.*

— Ceylonica, crucifera. *T. II. p. 14. Tab. XII. f. 2.*

— Ceylanica, lineis subfuscis. *T. II. p. 14. Tab. XII. f. 3.*

— Americana dormitans. Dormitura hæc Serpens spiritaliter sese contorquet quam arctissimè, capite in medio supra corpus collocato, caudâque extimam formante spiram. *T. II. p. 14. Tab. XII. f. 4.*

— Americana. *T. II. p. 16. Tab. XIII. f. 3.*

SERPENTULUS Africanus cæruleus. *T. II. p. 16. Tab. XIII. f. 4.*

SERPENS Americana, vulgo inter Dipsades adscripta. *T. II. p. 16. Tab. XIV. f. 1.*

— ex Lybia, alba, paucis hinc inde maculis nigris aspersa, caudæ autem subnigro apice. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 1.*

— Amboinensis, Tigrina. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 2.*

— Americana, foemella, quæ capta videtur eo tempore, quo ponendis ovis occupabatur. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 3.*

SERPENTIS præcedentis Ovarium, cum quinque Ovulis. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 4.*

— ova, diversæ magnitudinis. *T. II. p. 17. Tab. XV. f. 5.*

SERPENS corallina, Amboinensis, quæ Lacertam, se ipsâ vix minorem, valide fugendo, deglutire admittitur. *T. II. p. 18. Tab. XVII. f. 1.*

— Africana ex Delminâ. *T. II. p. 19. Tab. XVII. f. 3.*

— Americana, maculata. *T. II. p. 19. Tab. XVII. f. 4.*

— Amboinensis, cærulea. *T. II. p. 19. Tab. XVIII. f. 8.*

— marina, coronata. *T. II. p. 19. Tab. XVIII. f. 3.*

— elegantissima ex Guineâ, cujus capiti albescens obtenditur arcus. *T. II. p. 20. Tab. XIX. f. 3.*

Eadem

- Eadem SERPENS subter aspicienda. T. II. p. 20. Tab. XIX. f. 4.
- SERPENS Amphibæna. Harum Serpentum genus, diversasque species per totum orbem reperire est, at habitu tamen & coloribus, pro diversitate regionum, ab invicem dissepant. T. II. p. 21. Tab. XX. f. 3.
- Peruviana, elegantissima & rara. T. II. p. 22. Tab. XXI. f. 1.
- Americana, elegantissima, maculis nigris & albis notata. T. II. p. 23. Tab. XXII. f. 1.
- Americana, minor, pulcherrima, maculis nigris & albis notata. T. II. p. 24. Tab. XXII. f. 2.
- murina, Guineensis, minor, gracilis, quæ Serpens *Argus* dicta vescitur. T. II. p. 24. Tab. XXIII. f. 2.
- Americana, maculis fuscis & albis distincta. T. II. p. 25. Tab. XXIV. f. 2.
- Surinamensis, cærulea. T. II. p. 25. Tab. XXIV. f. 3.
- annulatus è Promontorio Bonæ Spei. T. II. p. 28. Tab. XXVII. f. 2.
- Africana, minuscula, flava. T. II. p. 28. Tab. XXVII. f. 3.
- corallina, Americana. T. II. p. 28. Tab. XXVII. f. 4.
- Amboinensis, venustissima. T. II. p. 29. Tab. XXVII. f. 5.
- Binæ SERPENTES, mas & fœmella, Brasilienses, inter se pugnant, aut ludentes. T. II. p. 29. Tab. XXVIII. f. 3 & 4.
- Binæ SERPENTES, Peruvianæ, inter se ludentes, mas & fœmina. T. II. p. 30. Tab. XXVIII. f. 5 & 6.
- SERPENS testudinea, Americana, mtrium infidiator. T. II. p. 30. Tab. XXIX. f. 1.
- Americana, vericolor. T. II. p. 30. Tab. XXIX. f. 3.
- Americana, tenuis, Amphibæna. T. II. p. 31. Tab. XXX. f. 3.
- Surinamensis, elegans. T. II. p. 31. Tab. XXXI. f. 1.
- vericolor, tigrina, Promontorii Bonæ Spei. T. II. p. 32. Tab. XXXI. f. 3.
- Ceylonica, excellentissima, elegantissime picta. T. II. p. 32. Tab. XXXII. f. 2.
- Arabica, fusca, maculis nigricantibus, flammatis notata. T. II. p. 33. Tab. XXXIII. f. 1.
- Arabica, formosa, oculo. T. II. p. 33. Tab. XXXIII. f. 2.
- Arabica, viridis, maculis fuscis, aliisque nigricantibus ab utroque latere variegata. T. II. p. 33. Tab. XXXIII. f. 3.
- Siamensis, perelegans, species *Cerastra*; mas. T. II. p. 33. Tab. XXXIV. f. 1.
- Siamensis, fœmina. T. II. p. 33. Tab. XXXIV. f. 2.
- corallina, Siamensis, rarissima, lemniscata. T. II. p. 34. Tab. XXXIV. f. 3.
- Siamensis, eleganter lemniscata. T. II. p. 34. Tab. XXXIV. f. 4.
- Siamensis altera, tæniolis variegata. T. II. p. 34. Tab. XXXIV. f. 5.
- Africana, fusca, Promontorii Bonæ Spei. T. II. p. 35. Tab. XXXV. f. 3.
- Africana, cærulea. T. II. p. 35. Tab. XXXV. f. 4.
- faxatilis, Africanus, mas. T. II. p. 37. Tab. XXXVII. f. 1.
- faxatilis, Africana, fœmella. T. II. p. 37. Tab. XXXVII. f. 2.
- Americana, catenata. T. II. p. 38. Tab. XXXVIII. f. 1.
- Americana, annulata. T. II. p. 38. Tab. XXXVIII. f. 2.
- Anguis seu SERPENS testudineus, seu Chelydrus, Americanus, lubricus, in spiram se colligens. T. II. p. 40. Tab. XL. f. 2.
- SERPENS anguigena, seu Anguilla Marina, tygrina. T. II. p. 40. Tab. XL. f. 3.
- Corneo horrida est rostro, acutissime protenso, instar rostri Avium, binis sub maxilla inferiore donata pinnulis, natando appropriatis. *Ibid.*
- anguigena, seu Anguilla Marina altera, priori per omnia similis, si picturam exceperis. T. II. p. 41. Tab. XL. f. 4.
- supina dorso incumbens, ut pateat, nullis eam gaudere squamis in ventre transversalibus, sed harum locum aliis suppleri squamulis. T. II. p. 42. Tab. XLI. f. 5.
- seu Anguis, lemniscatus, catulus, Americanus. T. II. p. 44. Tab. XLII. f. 5.
- Americana, vulgaris, ore hiulco, ut interiora maxillæ in conspectum posita doceant nullam adfigi dentibus cystim veneno plenam, uti Scriptorum plurimi ignoranter adseruere. T. II. p. 44. Tab. XLII. f. 6.
- Denticuli maxillæ utriusque.
- Crassa vagina, in qua reconditur lingua emissilis.
- Aspera arteria, vaginæ linguali incumbens, & firmiter nexa.
- Membrana crassa, linguae & asperæ arteriæ, in suo loco detinendis dicata.
- Palatum tendinosum & concavum, ne comprimatur aspera arteria, dum bolus deglutitur.
- Tendines superni capitis, extremis maxillæ infixi. *Ibid.*
- Americana, cineritia, vulgaris. T. II. p. 44. Tab. XLIII. f. 1.
- seu Anguiculus Surinamensis, cyaneus. T. II. p. 44. Tab. XLIII. f. 2.
- seu Anguis lubricus, Africanus, ex Promontorio Bonæ Spei, tæniis albis & nigris annulatus. T. II. p. 44. Tab. XLIII. f. 3.
- five Anguis lubricus, Africanus, tæniis albis & rubris annulatus. T. II. p. 45. Tab. XLIII. f. 4.
- Ceylonica, tenuissima, lineis nigris & albis notata. T. II. p. 46. Tab. XLV. f. 2.
- Ceylonica scintillans, eximie maculata. T. II. p. 46. Tab. XLV. f. 3.
- Vipera Ceylonica, nasuta, species SERPENTIS *Crotalophoræ*. T. II. p. 46. Tab. XLV. f. 4.
- SERPENS Ceylonica, sibilans, perpulchrè lemniscata. T. II. p. 47. Tab. XLV. f. 5.
- tigrina, ex Insulâ Bali, versus Orientem Javæ sita. T. II. p. 47. Tab. XLVI. f. 3.
- Africana, annulata, ex Promontorio Bonæ Spei. T. II. p. 47. Tab. XLVI. f. 4.
- vulgaris è Germania. T. II. p. 48. Tab. XLVII. f. 1.
- Italica, ex montibus Patavinis. T. II. p. 48. Tab. XLVIII. f. 1.
- è Regione Medok Guineensi, eximia, dimidium corpus albicans habens, ex nigro, marmoris instar, variegatum, alteram vero partem obscure spadicea. T. II. p. 49. Tab. XLIX. f. 1.
- Armenia, mire vericolor. T. II. p. 51. Tab. LI. f. 1.
- ranivora, ex Maderâ. T. II. p. 52. Tab. LI. f. 4.
- aurea, catenata, ex Barbaria. T. II. p. 52. Tab. LII. f. 1.
- regia, veste purpurascens ornata. T. II. p. 52. Tab. LII. f. 2.
- viridis, ore acuminato, ex Java; Aspidis species. T. II. p. 53. Tab. LIII. f. 4.
- seu Anguis elegantissimus, Malabaricus. T. II. p. 54. Tab. LIV. f. 1.
- amæna, Heliconia. T. II. p. 56. Tab. LVI. f. 1.
- Hispanensis, frontem præ se ferens venustissimam. T. II. p. 56. Tab. LVI. f. 2.
- Americana, ex Jamaicâ, species Jaculi. T. II. p. 56. Tab. LVI. f. 3.
- maculata, Maderaspatana. T. II. p. 57. Tab. LVII. f. 1.
- bucculenta, Bœotica. T. II. p. 57. Tab. LVII. f. 3.
- venustissime annulata, ex Guadelupâ, insulâ Americæ meridionalis. T. II. p. 58. Tab. LVIII. f. 2.
- seu Anguis Surinamensis, sonum edens. T. II. p. 59. Tab. LIX. f. 2.
- catenata, ex Novâ Hispaniâ. T. II. p. 59. Tab. LX. f. 1.
- Ceilanica, pomposa veste ornata. T. II. p. 60. Tab. LXI. f. 1.
- Indica, Jaculi species, tenuis & longa, ex albo & nigro supra dorsum maculata. T. II. p. 62. Tab. LXII. f. 1.
- Africana, Promontorii Bonæ Spei, eleganter ex albo & nigro lemniscata, visu jucunda. T. II. p. 62. Tab. LXII. f. 3.
- Africana, Promontorii Bonæ Spei, leucophaea, elegantissima. T. II. p. 62. Tab. LXII. f. 4.
- Africana, ex cyaneo dilute cærulea. T. II. p. 63. Tab. LXIII. f. 3.
- Americana, anthracina. T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 2.
- erucaria, Surinamensis. T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 3.
- SERPENTULÆ Americanae vulgares. T. II. p. 65. Tab. LXIV. f. 5 & 6.
- SERPENS Orientalis, saltatrix, longissima, varios in gyros atque flexus sese crispans. T. II. p. 66. Tab. LXV. f. 1.
- cinereo-lutea, Amboinensis, in spiram se colligens. T. II. p. 66. Tab. LXV. f. 2.
- Americana tenuissima, leucophaea, tæniis rubris distincta. T. II. p. 66. Tab. LXV. f. 3.
- Brasiliensis, textilis. T. II. p. 68. Tab. LXVII. f. 3.
- marina, Americana, annulata, Murænis valde affinis. T. II. p. 72. Tab. LXX. f. 1.

SERPENS marinus, Americanus, cum maculis Tygridis, mas, Murænis valde affinis. *T. II. p. 73. Tab. LXX. f. 2.*
 — marina, Surinamenfis fœmina, Murænis valde affinis. *T. II. p. 73. Tab. LXX. f. 3.*
 — Americana, ferruginea & lentiginosa. *T. II. p. 74. Tab. LXXI. f. 2.*
 — Dryinus, seu Chelydrus Amboinensis. *T. II. p. 75. Tab. LXXII. f. 2.*
 — vel Sepedon, Americanus. *T. II. p. 76. Tab. LXXIII. f. 1.*
 — coralloides, Brasiliensis, rubra, Amphisbæna. *T. II. p. 76. Tab. LXXIII. f. 2.*
 — Amphisbæna Ceylanica, fœmina. *T. II. p. 76. Tab. LXXIII. f. 3.*
 — Amphisbæna Americana, ex fusco & albo variegata. *T. II. p. 77. Tab. LXXIII. f. 4.*
 — Americana, Promontorii (seu Cabo) de Fiburon. *T. II. p. 77. Tab. LXXV. f. 1.*
 — Ceylanica, elegantissima, maculosa. *T. II. p. 79. Tab. LXXVI. f. 2.*
 — Ceylanica, lemniscis latis. *T. II. p. 79. Tab. LXXVI. f. 3.*
 — Americana, tygrina. *T. II. p. 84. Tab. LXXIX. f. 2.*
 — amæna, ex novâ Hispaniâ. *T. II. p. 85. Tab. LXXX. f. 2.*
 — minor, Peruviana, sine Conspicillo. *T. II. p. 91. Tab. LXXXV. f. 2.*
 — eximia, Africana, crocea, fronte albâ. *T. II. p. 92. Tab. LXXXVI. f. 5.*
 — excellens ac speciosa, Brasiliensis, è regione Guairâ, Regina Serpentum habita. *T. II. p. 105. Tab. XCIX. f. 2.*
 — corallina, elegantissima, Amboinensis. *T. II. p. 107. Tab. C. f. 4.*
 — nostras, præpinguis, dissecta per medium ventrem, à capite usque ad anum, unâ cum squamis transversalibus, ut copiosissima pateat pinguedo, quæ viscera omnia, à capite ad caudam usque, molliter tegit. *T. II. p. 113. Tab. CVI. f. 1.* Capitis pars inferior & maxillæ luteis squamis vestitæ, *a.* Cutis externa squamata, *b.* Tunica interna, unâ cum costis à pinguedine separata, *c, d, e.* Ipsa pinguedo interanea penitus tegens, *f.* Foramen ad caudam, circa quod squamæ transversales desinunt, *g.* Caudæ corpus, ubi squamæ in binas abeunt series, & firmiter sibi mutuæ implexæ, sic ad finem usque tendunt, *b. Ibid.*
 [NB: In Figurâ cum ipsius explicatione pag. 113. conferendâ, non litteris hujus paginæ credendum est, siquidem cum Figuræ litteris minime conveniunt: hinc eas in præfenti indice notavi.]
 — Fœmina, cute spoliata, interanea sua commonstrans, ovula continens, sub pinguedine collocata. *T. II. p. 113. Tab. CVI. f. 2.* Squamæ cutis maxillas investientis, *a.* Capitis inferior facies, cum vagina linguâ, in qua lingua antrosum & retrorsum mobilis hæret, *b.* Venter cum costis extus conspicuus, *c.* Facies ventris interior, *d.* Pinguedo intestinis incumbens, *f.* Ovulorum binæ series, sub pinguedine delitescens, *g.* Cauda pelle sua adhuc induta, *b. Ibid. p. 114.* [Litteræ explicationis cum Figuræ litteris non conveniunt, quia propter illas neglexi.]
 Skeleton SERPENTIS indigenæ. *T. II. p. 114. Tab. CVII. f. 1.*
 Exuvie SERPENTIS. *T. II. p. 114. Tab. CVII. f. 2.* Pars capitalis superna, extroversa: ubi vel ipsos etiam oculos, in situ quidem manentes, vernare manifestum est, *a.* Squamarum corporis & ventris grandiorum interna superficies, *b.* Facies earundem externa, *c. Ibid.*
 Skeleton SERPENTIS resupinatum. *T. II. p. 114. Tab. CVII. f. 3.*
 SERPENS Americana, rarior, lemniscis rubris & albis, longitudinalibus notata. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 4.*
 Exuvie SERPENTIS integræ. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 5.*
 Sceleti SERPENTIS pars. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 6.*
 Caput SERPENTIS osseum, cum parte spinæ dorsi & costulis, superne conspicuum. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 7.*
 Mandibula SERPENTIS majoris dentata. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 8.*
 Costæ binæ, majores, Serpentis. *T. II. p. 115. Tab. CVII. f. 9.*
 Skeleton SERPENTIS maximæ, Ceilonicæ. *T. II. p. 115. Tab. CVIII. f. 1.* Cranium tripartitum, *a.* Binæ oculorum orbitæ, *b.* Nares, *c.* Maxilla superior, dentibus carens, *d.* Maxilla inferior, recurvatis dentibus armata, *e.* Os occipitis, *f.* Vertebra, *g.* Costæ, *b.* Vertebra utrinque costata, *i.* Foramina per quæ nervi & vasa deferuntur, *k. Ibid. p. 116.*
 Spina dorsi SERPENTIS. *T. II. p. 116. Tab. CVIII. f. 2.* Membrana geminæ, tenaces & robustæ, inflatæ, quibus tertia vertebrarum corpora colligantur, *a.* Extrema vertebrarum abscissa, membranis nuda, canale medullæ prævia, *b.*

Tome IV.

Membrana ab uno latere rescissa, *c.* Interior & exterior vertebræ tunica, *d.*
 Maxilla SERPENTIS, mandibulam Lucii piscis referens. *T. II. p. 116. Tab. CVIII. f. 2. litt. e.*
 Pars cutis dorsalis SERPENTINÆ. *T. II. p. 117. Tab. CVIII. f. 3.*
 Pars cutis inferioris, abdominalis. *T. II. p. 117. Tab. CVIII. f. 4.*
 SERPENS resupinata, resecto ad caput & caudam, atque separato penitus toto canale, viscera continente. *T. II. p. 118. Tab. CIX. f. 3.* Caput resupinatum, *a.* Funiculus, ex vaginâ linguam condente, asperâ arteriâ, œsophago, vasisque & musculis quibusdam constans, *b.* Cor suo involutum pericardio, *c.* Saccus pulmonalis cum hepate & œsophago, *d.* Oesophagus quâ in ventriculum dilatatur, *e.* Ventriculus ipse apertus, *f.* Ductus intestinalis ad caudam usque protensus, cujus principio, mox sub ventriculo, involuta hæret vesica fellea, *g.* Ren uterque, dexter sinistro inferior, *b.* Cauda, *i. Ibid.* De vaginâ linguæ, & de ipsâ linguâ. *Ibid. p. 118.* De tracheâ, de pulmone, de thymo, corde & pericardio. *Ibid. p. 119.* De œsophago, ventriculo, canale intestinali, hepate, pyloro & vesiculâ felleâ. *Ibid. p. 120.* De renibus, testiculis & virgis maris, & de femellæ ovaris. *Ibid. p. 121.*
 — mas dissectus. *T. II. p. 122. Tab. CIX. f. 1.* Maxillæ inferioris crura, *a.* Vagina linguæ, à principio suo in ore ad finem usque ad glandulam thymum profecta, *b.* Linguae cuspides, *c.* Trachea, *d.* Oesophagus, quousque ejusdem circiter capacitatis manet, *e.* Bina vasa à corde fursum promanantia, *f.* Glandula Thymus, *g.* Cor pericardio inclusum, *h.* Vas à corde profectum, deorsum tendens, *i.* Pulmo, *l.* Jecur, *m.* Oesophagus in ventriculum abiturus, tumescens, *n.* Ventriculus, *o.* Corpus incognitum, lien forte aut pancreas, *p.* Ductus hepaticus, *q.* Vesica fellea, *r.* Intestini principium, non corrugatum, *s.* Intestini revolutiones, *t.* Intestini finis rectus, *u.* Cloaca, *cc.* Testiculi, *aa.* Vasa semen deferentia, *bb.* Renes, *xx.* Ureteres, *dd.* Orificia ureterum in cloacam hiantia, *y.* Penis uterque reductus, *ee.* Spinulæ internæ superficiei penis reducti, *z.* Cauda, *ff. Ibid.*
 — fœmina dissecta. *T. II. p. 122. Tab. CIX. f. 2.* Oesophagus, *a.* Ventriculus, *b.* Intestini principium non complicatum, *c.* Particula Jecoris rescissa, *d.* Ductus hepaticus, *e. Ibid.* Vesica fellea, *f.* Intestini flexus, *g.* Intestini pars ultima recta, *h.* Cloaca, *i.* Ovaria, *l.* Oviductuum orificia in cloacam producta, *p.* Interna horum superficiei laevis, *q. Ibid. p. 123.*
 SERPENTIS trachea, *a.* Pulmonis pars superior, intus cellulosa, *b.* Annulorum tracheæ segmenta, pulmoni innexa, *c.* Jecur, *d.* Pulmonis pars inferior, intus laevis, *e.* Linea coæssionis Jecoris cum pulmone, *f. T. II. p. 123. Tab. CIX. f. 4.*
 — trachea, *a.* Segmenta tracheæ cartilaginea, per pulmonem continuata, *b.* Partis superioris pulmonis interna superficies cellulosa, *c. T. II. p. 123. Tab. CIX. f. 5.*
 Rugæ & plicæ internæ superficiei ventriculi & extremi œsophagi SERPENTIS. *T. II. p. 123. Tab. CIX. f. 6.*
 SERPENTIS ventriculus apertus, in cujus principio cauda Lacertæ *a.* in fine autem bini phaseoli *b, b.* hærent. *T. II. p. 123. Tab. CIX. f. 8.*
 — linguæ cuspides, *a.* Vagina linguæ ad *b, b.* aperta, ad *c.* definens circa thymum, *b, c.* Bina vasa cordis fursum porrecta, *e.* Glandula thymus, *f.* Bina vasa e corde deorsum tendentia, *g.* Pericardium apertum, *h.* Cor, *i.* Cordis ventriculus, *l.* Auricula cordis bifida, *m. T. II. p. 123 & 124. Tab. CIX. f. 9.*
 SERWOL, nomen Philandro ab Americanis datum. Vid. PHILANDER.
 SIBON, Serpens Africana, ab Hottentottis sic dicta. *T. I. p. 22. Tab. XIV. f. 4.*
 SEBYLLA, Serpens ex regno Siam, ab incolis eo nomine donata, quia confidentissimè credunt illam dum sese offert, certissimum boni faustique anni præsagium exhibere. *T. I. p. 157. Tab. C. f. 5.*
 SIGNORA, nomen piri cujus Sceleton datur. *T. I. p. 1. Tab. I. f. 1.* Sceleton folii Piri Signora dicti. *T. I. p. 14. Tab. V. f. 9.*
 SILICES très, casu fortuito diversimode figurati. *T. IV. p. 120. Tab. CIII. f. 5—7.*
 Diversa SILICULORUM cum materie arenaria concrementa. *T. IV. p. 120. Tab. CIII. f. 5—7.*
 SILICULI diversi coloris, ex massis lapideis modo dictis separati. *T. IV. p. 121. Tab. CIII. f. 15.*
 — impressa stellula insignes. *T. IV. p. 122. Tab. CIII. f. 21.*
 SILICES caulis fortuitis diversimode figurati. *T. IV. p. 122. Tab. CV.*
 SIMIUS. Animalculum cynocephalum, Ceylonicum, Simii, species, mas, Tardigradum dictum, sed immerito, cum peralacre

V v

- alacre fit. *T. I. p. 55. Tab. XXXV. f. 1.* Fœmina prioris Animalculi. *T. I. p. 55. Tab. XXXV. f. 2.*
- SIMULUS Ceilonicus. *T. I. p. 77. Tab. XLVIII. f. 3.* Simii malitiæ exemplum fingulare. *Ibid.*
- SMILAX Africana. Sceletum folii hujus arboris. *T. I. p. 13. Tab. V. f. 3.*
- SOL marinus. Vid. STELLA marina.
- SOLEA ferrea Muli in Aēs converſa. *T. IV. p. 109. Tab. CI. f. 13.*
- SOLEÆ Equinæ fragmenta ex Norvegia. *T. IV. p. 110. Tab. CI. f. 14 & 15.*
- SOLENOTOMUS varius, rostro cirrato, pinnis dorsali & ventralibus prælongis. *T. III. p. 106. Tab. XXXIV. f. 4.*
- SPATUM cavernolum ex Germania. *T. IV. p. 114. Tab. CII. f. 2-4.*
- SPATI elegantissimi fragmentum ex Nova Hispania. *T. IV. p. 117. Tab. CII. f. 25.*
- SPONGIA fistulata, simplex. *T. III. p. 183. Tab. XCV. f. 1.*
- flabelliformis, nigra, fibris tenuissimis, rigidis. *T. III. p. 183. Tab. XCV. f. 2.* Alia similis. *Ibid. f. 4.*
- erecta, subtilior, fragilis, ramulis tenuibus. *T. III. p. 183. Tab. XCV. f. 5.*
- fistulata, simplex. *T. III. p. 183. Tab. XCV. f. 7.*
- ramosa, fibris tenuissimis. *T. III. p. 184. Tab. XCV. f. 9.*
- rigida, simplex, ramosa. *T. III. p. 184. Tab. XCVI. f. 1.*
- rigida, ramosa, ramis foraminulentis & nodosis. *T. III. p. 184. Tab. XCVI. f. 2.*
- fragilis, fibris tenerimis. *T. III. p. 184. Tab. XCVI. f. 5.*
- irregularis, laxioris ac foraminulentæ texturæ. *T. III. p. 185. Tab. XCVII. f. 1.*
- densa, fungosa, tubulosis ex parte ramis. *T. III. p. 185. Tab. XCVII. f. 2.*
- singularis, lignosa, ramis recurvis, in totum fistulatis. *T. III. p. 185. Tab. XCVII. f. 3.*
- altera. *T. III. p. 185. Tab. XCVII. f. 4.*
- erecta, ramosa, mollis atque subtilis. *T. III. p. 185. Tab. XCVII. f. 5-7.*
- ramis crassiusculis, tenax, tota superficie apiculis tenuibus, mollibus, dense confita. *T. III. p. 188. Tab. XCIX. f. 7.*
- SQUALUS varius, naribus ori proximis, foraminibus pone oculos, spiraculis utrinque quaternis, caudâ longissima. *T. III. p. 105. Tab. XXXIV. f. 1.*
- SQUILLA lata, Amboinensis, prona. *T. III. p. 50. Tab. XX. f. 1.*
- arenaria, marina, mas. *T. III. p. 50. Tab. XX. f. 2.*
- arenaria, marina, fœmina, supina. *T. III. p. 50. Tab. XX. f. 3.*
- arenaria, prona. *T. III. p. 51. Tab. XX. f. 6.*
- Crangon, Americana, major. *T. III. p. 54. Tab. XXI. f. 4.*
- Crangon, Americana, altera. *T. III. p. 54. Tab. XXI. f. 5.*
- Groenlandica, mas. *T. III. p. 54. Tab. XXI. f. 6.*
- Fœmella præcedentis, prona. *T. III. p. 55. Tab. XXI. f. 7.*
- SQUILLA marina, Batava, mas. *T. III. p. 55. Tab. XXI. f. 8.*
- mas, ex freto Davisii. *T. III. p. 55. Tab. XXI. f. 9.*
- Fœmella prioris. *T. III. p. 55. Tab. XXI. f. 10.*
- SQUILLA mantis, Amboinensis. *T. III. p. 55. Tab. XXI. f. 11.*
- mantis, Amboinensis, altera, maxima. *T. III. p. 56. Tab. XXI. f. 12.*
- STRAVADI. Vid. BETILLA.
- STÆCHAS Africana, flore purpurascens. *T. II. p. 13. Tab. XI. f. 5.*
- Africana, flore albo. *T. II. p. 13. Tab. XI. f. 6.*
- Africana, flore purpureo, folio multifido. *T. II. p. 35. Tab. XXXV. f. 5.*
- Africana, folio ferrato, & crispato: Stæchas, folio ferrato, *H. Boerhavi*, juxta *C. Baubini* & *Dodon.* *T. II. p. 35. Tab. XXXV. f. 6.*
- STANNUM. Minera Stanni crystallina ex Anglia. *T. IV. p. 112. Tab. CI. f. 22.*
- Minera STANNI crystallina, Indica Orientalis. *T. IV. p. 112. Tab. CI. f. 23.*
- Alia Minera STANNIFERÆ species Malaccensis. *T. IV. p. 112. Tab. CI. f. 24.*
- STELLA marina, piscis inter Zoophyta annumeratus. Haud aliud vitæ indicium exhibet, quam contrectata radios suos contrahendo. Quamam materie vivat. Cum Urticis, Pulmonibus, Erucisque marinis, quoad modum crescendi, convenit. *T. III. p. 9.*
- STELLA marina, ad oram Maris Meridionalis belgici, reperta. *T. III. p. 9. Tab. V. f. 1.*
- eadem supina. *T. III. p. 9. Tab. V. f. 2.*
- Sceleton STELLÆ marinæ. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 3.*
- STELLA marina, tetractis, falcata. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 4.*
- marina, papilloſa. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 5.*
- Eadem STELLA supina. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 6.*
- STELLA marina, pentaceros, tuberculosa. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 7.* Eadem subtus conspicienda. *Ibid. f. 8.*
- marina Italica, five *Astropecten*, regularis minor, supra & subtus conspicienda. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 9 & 10.*
- marina, seu *Astropecten* nostras, regularis, minor, margaritifera, prona & supina. *T. III. p. 10. Tab. V. f. 11 & 12.*
- STELLULÆ marinæ, minutissimæ, Americanæ, in musco marino inventæ.
- STELLA marina pentagona, regularis, ex Indiis Orientalibus. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 1.*
- Eadem subtus conspicienda, quæ elegantior est quam supra. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 2.*
- STELLA marina, triactis Batava. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 3.*
- Eadem subtus conspicienda, tricornem monstrans hiatum. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 4.*
- STELLA marina, Orientalis: Artocreas minus. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 5.*
- Eadem supina. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 6.*
- STELLA marina, Orientalis, five Artocreas secundæ species. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 7.*
- Eadem subtus conspicienda. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 8.*
- STELLA marina, Orientalis, five Artocreas tertiæ species. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 9.*
- Eadem subtus conspicienda, alio apparatu ornata. *T. III. p. 11. Tab. VI. f. 10.*
- STELLA marina, Orientalis, pentagona. *T. III. p. 12. Tab. VI. f. 11.*
- Eadem subtus conspicienda. *T. III. p. 12. Tab. VI. f. 12.*
- STELLA marina, Americana, cærulescens. *T. III. p. 12. Tab. VI. f. 13.*
- Eadem supina, hiatuum labia arctè conniventia monstrans. *T. III. p. 12. Tab. VI. f. 14.*
- Artocreas lentiginosum, majus; seu STELLA reticulata, lentiginosa, pentaceros. *T. III. p. 12. Tab. VII. f. 1.*
- STELLA marina, pentactis, regularis, Barbarica. *T. III. p. 12. Tab. VII. f. 2.*
- pentaceros, gibba & muricata, seu castellum montanum. *T. III. p. 13. Tab. VII. f. 3.*
- Pentadactyloſaster, spinosus, regularis, Virginianus. *T. III. p. 13. Tab. VII. f. 4.*
- STELLA marina, vulgaris, Batava. *T. III. p. 13. Tab. VII. f. 5.*
- lacertosa, nostras. *T. III. p. 13. Tab. VII. f. 6.*
- lacertosa, minor. *T. III. p. 13. Tab. VII. f. 7.*
- marina, Americana, minor. *T. III. p. 14. Tab. VII. f. 8.* Supra conspicienda. *Ibid. a.* Subtus delineata. *Ibid. b.*
- marina, seu Artocreas marinum, minusculum, Curasavicum. *T. III. p. 14. Tab. VII. f. 9.*
- STELLULA alia marina, Curaſlavica. *T. III. p. 14. Tab. VII. f. 10.*
- STELLA marina, maxima, Americana, Artocreas dicta. *T. III. p. 14. Tab. VIII. f. 1.*
- STELLULA, seu Artocreas minus, placenta polygonæ æmulum. *T. III. p. 14. Tab. VIII. f. 2.*
- alia, seu Artocreas minimum, subtus & supra conspiciendum, ex Insula S. Thomæ. *T. III. p. 14. Tab. VIII. f. 3.*
- STELLA marina, Artocreas dicta, Barcinonensis. *T. III. p. 15. Tab. VIII. f. 4.*
- marina, Americana, dodeactis, crispula. *T. III. p. 15. Tab. VIII. f. 5.*
- marina, Batava, supra & subtus conspicienda. *T. III. p. 15. Tab. VIII. f. 6. a, b.*
- marina, Italica, villosa, prona & supina. *T. III. p. 15. Tab. VIII. f. 7. a, b.*
- marina, maxima, Batava. *T. III. p. 15. Tab. VIII. f. 8.*
- marina, Batava, pentactis, radio uno bicuspidato. *T. III. p. 15. Tab. VIII. f. 9.*
- marina, Batava, minor, lævis. *T. III. p. 16. Tab. VIII. f. 10.* Supra conspicienda. *Ibid. a.* Subtus delineata. *Ibid. b.*
- marina, seu Sol marinus, radiis instructus numerosissimis, mirè concinnatis; Caput Medusæ, alias, & Astrophytum costosum, seu Algol dictus, ex Nova Hispania. *T. III. p. 16. Tab. IX. f. 1.* Subtus delineata est: Structura ejus miranda, modus vascendi, color & generandi modus. *Ibid. p. 16 & 17.*

STELLÆ marinæ seu Solis marini seu Capitis Medisæ altera species minor, prona. *T. III. p. 17. Tab. IX. f. 2.*
 STELLA marina polyactis, seu Luna marina, ex Novâ Hispaniâ. *T. III. p. 17. Tab. IX. f. 3.*
 — seu Luna marina altera supina. *T. III. p. 18. Tab. IX. f. 4.*
 — marina, rarior, pentactis, dentata, seu Bellis seolopendrica, ex India Orientali. *T. III. p. 18. Tab. IX. f. 5.*
 — lumbricalis, corpore pentagono, echinata. *T. III. p. 18. Tab. IX. f. 6.*
 — marina, vermiculata, ferrata. *T. III. p. 18. Tab. IX. f. 7.*
 — marina, maxima, seu Sol marinus, Amboinensis. *T. III. p. 22. Tab. XI. f. 1.*
 STERBECKIUS (*Franciscus*) Sacerdos Antverpiensis, opus edit cui titulus est: Theatrum Fungorum. *T. I. p. 5.*
 STROMBUS Americanus, rarissime reperiundus, crassa testa gaudens. *T. III. p. 128. Tab. XLIII. f. 22.*
 Rariores STROMBORUM species, ex America Hispanorum. *T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 23-29.*
 STROMBUS obscure fuscus. *T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 30.*
 — cylindricus, pyramidalis, magnus, dilute rufulus. *T. III. p. 132. Tab. XLV. f. 1.*
 — magnus, late expansis labiis gaudens, pronus & supinus. *T. III. p. 141. Tab. L. f. 13 & 14.*
 — quem Turrim babyloniam vocant, quia gyri ejus adeo profunde detornati & sulcati sunt, angulosisque oris tanquam circuitibus turrium cincti: supra & infra conspicuus est. *T. III. p. 141. Tab. L. f. 15 & 16.*
 Tertia STROMBI species, minor. *T. III. p. 141. Tab. L. f. 17-19.*
 Duo alii minores ejusdem speciei. *T. III. p. 142. Tab. L. f. 20 & 21.*
 STROMBORUM aliæ rursus species differentes, singularibus & figuris & pictura sese distinguentes. *T. III. p. 142. Tab. L. f. 22-31.*
 STROMBI alii, rursus diversi a prioribus, rariores, singuli quam venustissime figurati. *T. III. p. 142. Tab. L. f. 32-48.*
 Congeries STROMBORUM vel Turbinum minorum. *T. III. p. 142. Tab. L. f. A.*
 STROMBI rugosi. *T. III. p. 144. Tab. LI. f. 31-36.*
 — longioris, primi five Subulæ dictæ Sceleton. *T. III. p. 154. Tab. LVI. f. 4.*
 Minor STROMBUS five Subula ejusdem speciei. *T. III. p. 154. Tab. LVI. f. 5.*
 Species prima STROMBI cujus Sceleton supra repræsentatur. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 6.*
 Altera species: STROMBUS profunde liratus. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 7.*
 Eadem species supina. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 8.*
 Tertia species STROMBI dentati, pallide albi. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 9.*
 Ejusdem speciei STROMBUS, sed minor. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 10.*
 Species quarta dilute arantio-flava. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 11.*
 Species quinta, five STROMBUS Tympanotonus. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 12.*
 Omnifariæ STROMBORUM vel Subularum species, ex quatuor orbis terræque partium maribus labore multo collectæ. *T. III. p. 155. Tab. LVI. f. 13-40.*
 Viginti & duæ minores ejusmodi species. *T. III. p. 155. Tab. LVI. litt. A.*
 Minimæ quoque ejusmodi species. *T. III. p. 155. Tab. LVI. litt. B.*
 STROMBUS elegans, sua in specie, supra modum magnus. *T. III. p. 157. Tab. LVII. f. 34.*
 STROMBORUM diversæ species fossiles, ex montibus Avenionensibus erutæ. *T. IV. p. 126. Tab. CVI. f. 1-11.*
 Aliæ species in Germania de terra erutæ. *T. IV. p. 127. Tab. CVII. f. 1-3.*
 SRUTHIOAMELUS Africanus, pullus; vix ultra binas ante mortem septimanas exclusa, lanuginoso suo habitu adultioris sui generis exactè refert. *T. I. p. 83. Tab. LI. f. 6.*
 STYRAX arborescens, mali Cotonei minoris foliis, flore albo. *T. II. p. 69. Tab. LXVII. f. 4.*
 Ramulus STYRACIS secundæ, mali Cotonei folio, Americana. *T. II. p. 93. Tab. LXXXVII. f. 3.* Styrax liquida vulgaris: Styrax liquida alba: Tertia species Styraçis quæ Ambra liquida vulgo appellatur: Balsamum Styraçis. *Ibid.* Styraç Calamita: Cortex Thymiana, seu Cortex Styraçis. *Ibid.* *p. 94.*
 SUBULA, Strombi species. Vid. STROMBUS.
 SUFFRUTEX, Ericæ formâ, flore rubro elegantissimo. *T. II. p. 63. Tab. LXII. f. 8.*
 SWAMMERDAMIUS (*Joannes*) recentiores inter autores qui de Zoologia scripsere celeberrimus. *Præf. T. I. p. 2.*

SYRINCHIUM Æthiopicum, flore partim luteo, partim rubro. *T. I. p. 17. Tab. VII. f. 3.* Ita convenit cum Xiphio latifolio, caule donato, flore atropurpurante *Tournefortii*, ut inter *Xiphia* referenda hæc planta videatur. *Ibid.*

T.

TACAMAHACCA: Ramulis hujus arboris Americatæ, alata, rosaceis foliis. *T. II. p. 49. Tab. XLVIII. f. 3.* Gummi ejus, præsertim illa Gummi sublimis dicta. *Ibid.*
 TALETEC. Lacerta Virginiana de *Taletec* dicta. *T. I. p. 121. Tab. LXXXVI. f. 2.*
 Lacerta de TALETEC minor, innocua, in Novâ Hispaniâ *Tamacolin* dicta. *T. I. p. 151. Tab. XCVII. f. 1.*
 TALPA alba, nostras. *T. I. p. 51. Tab. XXXII. f. 1.*
 — rubra, Americana. *T. I. p. 51. Tab. XXXII. f. 2.*
 — Virginianus, niger, supinus. *T. I. p. 51. Tab. XXXII. f. 3.*
 — Sibericus, versicolor, mas, *Aspalax* dictus. *T. I. p. 51. Tab. XXXII. f. 4.*
 — Siberica, supina, præcedentis fœmina. *T. I. p. 51. Tab. XXXII. f. 5.*
 Sceleton TALPÆ nostratis. *T. I. p. 52. Tab. XXXII. f. 6.*
 TALPA maculata, Oost-frifica. *T. I. p. 68. Tab. XLI. f. 4.*
 — marina, Fungi marini species. *T. III. p. 205. Tab. CXI. f. 6.*
 Eadem utraque facie conspicienda. *T. III. p. 209. Tab. CXII. f. 31 & 32.*
 TAMACHIA, Vipera Brasiliensis. *T. II. p. 29. Tab. XXVIII. f. 2.*
 TAMACUILLA HUILIA, seu Serpens Oculea, Mexicana, fœmina. *T. II. p. 104. Tab. XCVIII.*
 TAMACOLIN, nomen quod in Novâ Hispaniâ datur Lacertæ de *Taletec*, minori, innocuæ. *T. I. p. 151. Tab. XCVII. f. 1.* *Leguana Senembi* strumosa, pectinata, etiam in Novâ Hispaniâ *Tamacolin* dicta. *T. I. p. 152. Tab. XCVII. f. 3.*
 TAMANDUA, Myrmecophaga, Americana. *T. I. p. 60. Tab. XXXVII. f. 2.* Pedes ejus antici, Urfinorum æmuli, quibus terram eruendo, nidos formicarum quærit & emungit, ut iis vescatur. *Ibid.*
 — seu COATI Americana, alba, altera. *T. I. p. 60. Tab. XXXVII. f. 4.* Æthiopes Surinamenses narrant prehensam *Coati* sese conglobare pedibus ita firmiter ad se mutuo contractis, ut nisi sponte se relaxet, explicari nullâ vi possit. *Ibid.*
 — Guaca, Brasiliensis, seu Ursâ formicaria. *T. I. p. 65. Tab. XL. f. 1.* Lingua ejus longa, ad sesquiquadrantem ulnæ emissilis, hinc Formicis capiendis aptissima in tenue acumen definit, cujus extremum in exiguum globulum abit. *T. I. p. 65 & 66.* Sex Tamandue species. *Ibid.*
 — Mexicana, Yzquepatl, seu Vulpecula dicta. *T. I. p. 66. Tab. XL. f. 2.*
 — Formicis vescens, Americana, minor, cum nido Formicarum. *T. II. p. 48. Tab. XLVII. f. 2.*
 TAPAYAXIN, Lacertus orbicularis, spinosus rarissimus ex Novâ Hispania. *T. I. p. 134. Tab. LXXXIII. f. 1.*
 Idem in dorsum reclinatus. *T. I. p. 134. Tab. LXXXIII. f. 2.*
 TAPAYAXIN, Bufo Americanus, spinosus; five Salamandra orbicularis. *T. I. p. 173. Tab. CIX. f. 6.*
 TARAGUICO AYCURUBA, Lacerta Brasiliensis homini non infesta, Infectis vescitur. *T. I. p. 154. Tab. XCVIII. f. 3.*
 TARAGUIRA, Lacerta Brasiliensis, de Bahia, miræ pulchritudinis. *T. I. p. 144. Tab. XCI. f. 3.*
 TASNOKI, five NAMRA. Ramus Japonicæ hujus Arboris. Japoniæ incolæ Majore mense extimum hujus arboris corticem findunt, quo de vulnere circa Junium effluit gummosa substantia nigricans, spissum syrupum brunum referens. Hujus gummosæ substantiæ usus. *T. I. p. III. Tab. LXIX. f. 6.*
 TATAO, Avicula magnitudine Passeris, variis coloribus picta, Mexicana, rarissima. *T. I. p. 96. Tab. LX. f. 6.*
 TATOU seu ARMADILLO Americanus, scutis toto corpore munitus. *T. I. p. 45. Tab. XXIX. f. 1.*
 TATU seu ARMADILLO Africanus, mas, cauda insignitus calva crassoque corio, sed nullis squammis, nec scutis testâ, prout mox secutura in fœnellâ apparet. *T. I. p. 47. Tab. XXX. f. 3.*
 — Africana, fœmina; cauda ejus ad extremum usque scuto squammato tegitur. *T. I. p. 48. Tab. XXX. f. 4.*
 — Orientalis, loricâ ossæ, toto corpore testus. *T. I. p. 62. Tab. XXXVIII. f. 3.* Ejus lorice descriptio. *Ibid.*
 — minor, convolutus. *T. I. p. 62. Tab. XXXVIII. f. 3.* Utrobique & in terrâ & in aquis vivit. *Ibid.*
 TARDIGRADUS, Indis *Asi* dictus, Belgis *Luisaard*, Lusitanis *Pezillo*
 V v 2

- Pezillo ligero*, seu *Priguiza*. Ejus indoles, & vivendi ratio. T. I. p. 53. Tab. XXXIII. f. 2.
- Altera species TARDIGRADI Ceylanici, catulus. T. I. p. 54. Tab. XXXIII. f. 4.
- TARDIGRADUS Ceylanicus, femina, superioris catuli mater. T. I. p. 54. Tab. XXXIV.
- TAURUS volans, Scarabæus major, Surinamensis. T. IV. p. 91. Tab. XC. f. 3 & 4.
- Alia species diversa. T. IV. p. 91. Tab. XC. f. 5 & 6.
- Species major, nigra. T. IV. p. 92. Tab. XCI. f. 3.
- TECOIXIN, seu Lacerta saxatilis, spinosa, caudâ crassulâ. T. II. p. 84. Tab. LXXXIX. f. 4.
- Lacerta Mexicana, strumosa, faxicola, Salaman-dram capite referens. T. I. p. 141. Tab. LXXXIX. f. 2.
- Lacerta TECOIXIN, minor, Novæ Hispaniæ, five *Tejuguacu*. T. I. p. 150. Tab. XCVI. f. 1.
- Lacerta TECOIXIN, seu *Tejuguacu* altera. T. I. p. 150. Tab. XCVI. f. 2.
- TECUIXIN, idem est ac TECOIXIN, quod vide superius.
- TECUNHANA, Lacerta Brasiliensis: supinam corporis faciem à capite ad caudam usque multicolores ornant tæniæ, quarum media, supra dorsum decurrens, alba, fuscis punctis notata est; cæteræ coloris cærulei sunt, maculisque nigricantibus, & flavis lineolis distinctæ. T. I. p. 144. Tab. XCI. f. 4.
- TEJUGUACU, Lacerta Brasiliensis, eximio colorum apparatu instructa, albicantibus lineis pectinatis. T. I. p. 144. Tab. XCII. f. 1. Vide TECOIXIN.
- Lacerta etiam *Teximcoyotl* dicta, seu simpliciter *Tecuixim*, maxima. T. I. p. 151. Tab. XCVI. f. 3.
- Americana, maxima Lacerta, etiam *Sauvegarde* dicta, marmoræ coloris, amphibia. T. I. p. 154. Tab. XCIX. f. 1.
- Ceylonica, alia species. T. I. p. 155. Tab. XCIX. f. 2.
- Lacertus oculus, seu *Saurus* dictus, Ceylani-cus, mas: hunc Galli *Lacertum marinum*, Batavi autem *Lit-toris maris defensorum* vocant. T. II. p. 111. Tab. CV. f. 1.
- TEMAMACAMA, cervus montanus ex Nova-Hispaniâ. T. I. p. 69. Tab. XLII. f. 4.
- TEMAPARA, Lacerta Africana, elegantissima, coloris ex ru-bello subgrisei, caudâ longissimâ. T. I. p. 140. Tab. LXXXVIII. f. 4.
- TENTHREDO grandior, alis quaternis, aculeata. T. IV. p. 60. Tab. XLIX. Lit. D. n. 1-3.
- TEPE MAXTLATON. Vid. FELIS sylvestris.
- TERNATANA, Avis Paradisiaca. T. I. p. 74. Tab. XLVI. f. 3.
- Ob Picturæ excellentiam Avis, *Dea Ternatana* vulgò voca-tur. *Ibid.*
- TESTUDO terrestris, Amboinenfis, minor. T. I. p. 126. Tab. LXXXIX. f. 1.
- Eadem TESTUDO inverfa. T. I. p. 126. Tab. LXXXIX. f. 2.
- TESTUDO terrestris, ceilonica, elegans, minor. T. I. p. 126. Tab. LXXXIX. f. 3.
- TESTUDINIS marinæ, Americanæ pullus. T. I. p. 127. Tab. LXXXIX. f. 4.
- marinæ, Americanæ pullus. T. I. p. 127. Tab. LXXXIX. f. 5.
- marinæ pullus tertius. T. I. p. 127. Tab. LXXXIX. f. 6.
- OVUM TESTUDINIS cum foetu. T. I. p. 127. Tab. LXXXIX. f. 7.
- OVUM TESTUDINIS, speciei mediocris, ex Americâ. T. I. p. 127. Tab. LXXXIX. f. 8. Testa ejus, crassior licet quam ovorum Gallinaceorum crusta, non est tam dura. *Ibid.*
- TESTUDO major, terrestris, Americana, *Midas* dicta. T. I. p. 127. Tab. LXXX. f. 1. Infueta Testudinis marinæ magni-tudo. An Testudinis substantia carnis aut piscis nomen si-bi reposcat. Ova in arenam deposita, a foliis radiis incubata mensis spatio Pullos excludunt. Autores tum veteres cum recentiores, qui de illis animantibus scripsere. Quatuor Testu-dinis species, terrestris, paludosa, fluvialis & marinæ, ad duas tantum species reductæ, terrestris nimirum & mari-næ. Secundum quod marinæ a terrestribus discrepant. *Ibid.* p. 128 & 129.
- TESTUDO terrestris, Brasiliensis. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 2. *Kagado de terra* a Lusitanis vocatur. *Ibid.*
- terrestris, Brasiliensis, ab incolis *Jubeti* dicta. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 3.
- terrestris Ceilonica, minor. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 4. Vocatur *Jurukua*. *Ibid.*
- ex Novâ Hispaniâ, Lusitanis *Kagado d'Agao* dicta. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 5.
- terrestris, Brasiliensis, *Fujura* Brasiliensibus dicta. T. I. p. 129. Tab. LXXX. f. 6.
- terrestris, Amboinenfis. T. I. p. 130. Tab. LXXX. f. 7.
- minor, Amboinenfis, *Jubeti* dicta. T. I. p. 130. Tab. LXXX. f. 8.
- marina, Americana. T. I. p. 130. Tab. LXXX. f. 9.
- TETHYÆ, peculiare genus constituere videntur, cum demon-strari non possit eas ad Conchyliorum classem pertinere. T. III. p. 3.
- TETHYARUM species prima. T. III. p. 4. Tab. I. f. 13.
- Altera TETHYARUM species, supra dorsum squamata. T. III. p. 4. Tab. I. f. 14.
- Eadem supina. T. III. p. 4. Tab. I. f. 15.
- Species TETHYARUM tertia, supra ex saturate spadiceo perfun-data, dilutæ cæruleis distincta tuberculis, margaritas ferè, variæ magnitudinis referentibus, hinc inde concatenatis. T. III. p. 4. Tab. I. f. 16.
- TETRAGONOPTRUS argenteus, capite grandi, exserto, appen-dicula membranacea in extremo dorso, caudâ multum bifur-câ. T. III. p. 106. Tab. XXXIV. f. 3.
- TETZAUHCOATL, Vipera Brasiliensis, rara, mas. T. II. p. 80. Tab. LXXXVII. f. 2.
- Vipera Brasiliensis, femina. T. II. p. 80. Tab. LXXXVII. f. 3.
- five Serpens rarissima, ex Novâ-Hispaniâ. T. II. p. 85. Tab. LXXX. f. 1.
- TEUCHLACOTZOUPI. Vid. CAUDISONA.
- THALASSIARCHUS SUMMUS, nomen est Volutæ cujusdam *Pro-thalassiarcho* adhuc venustioris, cujus plurimæ species exhi-bentur. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 20-29.
- THALASSIARCHUS MINOR. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 6.
- THALASSIARCHOS diversi ordinis septem & quadraginta exhi-bet. Tab. XLVII. f. 1-47. T. III. p. 137 & seq. Omnes autem sub *Volutæ* nomine enumerantur; quam ob rem hos iterum hic adpellare inutile prorsus videtur. Vid. VOLUTA.
- THAUMANTIAS. Vide COLUBRI.
- THLASPIDIUM fruticosum, folio Leucoji, semperflorens. H. Boerb. Ind. & Tournefort. T. I. p. 22. Tab. XIII. f. 4.
- THYMELÆA Africana, flore luteo, foliis hirsutis. T. II. p. 19. Tab. XVII. f. 5.
- Æthiopica, Passerina foliis, à Breynio descripta. T. II. p. 32. Tab. XXXII. f. 6.
- latis foliis, candentibus, mollibus, instar serici, Africana, C. Baubini. T. II. p. 104. Tab. XCVII. f. 5 & 6.
- TIGRIS. Duo fatus TIGRIDIS Ceylanicæ, mas alter, altera fœmella. T. I. p. 52. Tab. XXXII. f. 7 & 8.
- TILCUETZPALLIN, Lacerta in Novâ Hispaniâ sic dicta juxta *Hernandesium*. T. I. p. 152. Tab. XCVII. f. 2.
- TITIA. Sceleton folii hujus arboris. T. I. p. 14. Tab. V. f. 4.
- TINCTURA. Lapidum Bezoardicorum de *Coromandel*, summo-pere cardiaca. T. II. p. 137.
- TITHYMALUS arboreus, Curassavicus, Cotini folio. T. I. p. 75. Tab. XLVI. f. 4. Æthiopes & incolæ illarum regionum succo lacteo hujusce arboris sua inficiunt tela, unde tam ve-nenatam acquirunt vim, ut vulnera ab ipsis facta, superveniente subito inflammatione summâ, citissime lethifera sint. *Ibid.*
- TLAQUATZIN. Vid. PHILANDER.
- TLEHUA, Colubra ex Insula Celebes, *Colubro Igneo*, à Lusita-nis vocata. T. II. p. 58. Tab. LIX. f. 1.
- Coluber TLEHUA, seu Igneus, perpulcher, ex Novâ Hispaniâ. T. II. p. 89. Tab. LXXXIV. f. 1.
- TLOPALTOTL. Avis sic ab Hispanis vocatæ nidus. T. I. p. 108. Tab. LXVIII. f. 11.
- TOHORKEY. Vid. ALCEDO.
- TOJUQUA, Serpens coronata, ex Novâ Hispaniâ, quæ no-men habet ab Insulâ *Tojuqua*. T. II. p. 112. Tab. CV. f. 4.
- TORDOS, vox Hispana quæ Sturnum denotat. Vid. ACOLE-HICHI.
- TRAGACANTHA frutescens, flore albo, unâ cum fructu. Gum-mi copiosum ex incisâ illa arbore colligitur. T. II. p. 49. Tab. XLVIII. f. 4.
- TROCHUS. Vid. TURBO & Cochlea turbinata.
- TROCHI duo plani, profundis quasi rugosi fulcis, qui circum variegatum turbinem convexi fiunt. T. III. p. 125. Tab. XLI. f. 4 & 5.
- duodecim pyramidales, majores & minores, quos do-liola marina vulgò vocant, ob quandam convenientiam cum ejusmodi doliolis, quæ e ligno constructa, circulis ferreis fir-mata, catenis ferreis in mari affiguntur, ut in superficie a-quæ natantia, Phari instar, navigantibus qui vel portum pe-tunt, vel e portu egrediuntur, inserviant: rarissimi sunt & ex Indiis Orientalibus adlati. T. III. p. 141. Tab. L. f. 1-12.
- TROCHUS pyramidalis, albidus, striatus, muricatus. T. III. p. 159. Tab. LX. f. 1.
- Idem subtus conspicuus. T. III. p. 159. Tab. LX. f. 2.
- TROCHORUM specimina alia offert. T. III. p. 171. Tab. LXXV.
- TSJOEI, seu KAKOPIT, Avis Amboinenfis, quæ etiam Regulus florum adpellatur, & Serpentum præda fit. T. II. p. 62. Tab. LXII. f. 2.
- TSIOEI, Avis Indica Orientalis. T. I. p. 100. Tab. LXIII. f. 3. Pictura ejus corporis totius elegans & quasi florifera, florum Regulum hanc Avem nuncupari fecit. *Ibid.*
- TUPINAMBI.

TUPINAMBI. Vid. GUIRA.

TUPINAMBIS, Lacertus Americanus, amphibius, nomine *Sauvage* vulgò appellatus. T. II. p. 91. Tab. LXXXVI. f. 2.

TUBULI Vermium perpulchri. T. III. p. 182. Tab. XCIII. f. 4-9.

Numerosa Collectio TUBULORUM dictorum Intestinatorum. T. III. p. 182. Tab. XCIV.

TUBULORUM minorum congeries. T. III. p. 189. Tab. C. f. 8.

Nidus ex concretis Vermium marinarum, vulgarij TUBULIS constans. T. III. p. 202. Tab. CX. f. 5.

TUCUMAN, sive *Miguel de Tucuman* dicta Serpens, ex Paragvajia. T. II. p. 106. Tab. C. f. 2.

TUDES Polonica, conchæ species. T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 4.

— altera. T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 5.

— Polonica admodum venusta. T. III. p. 182. Tab. XCIII. f. 1.

Alia priore minor. T. III. p. 182. Tab. XCIII. f. 2.

TUTE, Avis Americana, variegata. T. I. p. 175. Tab. CX. f. 7.

TURBO teres, cucurbitæ minori quam *Kalbas* vocant, forma similis. T. III. p. 122. Tab. XL. f. 11.

Idem supinus. T. III. p. 222. Tab. XL. f. 12.

TURBO Orientalis verus. T. III. p. 122. Tab. XL. f. 13.

Idem supinus. T. III. p. 122. Tab. XL. f. 14.

Vide COCHLEA turbinata.

TURDUS niger, Mexicanus. T. I. p. 102. Tab. LXV. f. 4.

Skeleton TURDI nostratis. T. II. p. 102. Tab. XCVI. f. 6.

TURRIS BABYLONICA. Eo nomine vocantur quedam Buccinorum species. Vide BUCCINUM.

U.

U KA UNA, Cancer Brasiliensis, eo nomine donata, quia in paludibus & rivis vivit. T. III. p. 44. Tab. XVIII. f. 8.

ULMUS. Ulmi facie arbutuscula Æthiopica, ramulis alatis, floribus purpurascens. Hort. Beaumont. T. I. p. 46. Tab. XXIX. f. 3.

UNGUE DE GATO. Vid. ACACIA.

URTICA marina, Americana, singularis: habitu externo acarium refert arte elaboratum, & tornando orificium extra verum gerens. T. I. p. 45 & 46. Tab. XXIX. f. 2.

UVA marina, bacculis longo caudici dense adnatis. T. III. p. 198. Tab. CVII. f. 9.

UVÆ marinæ. Vide Ovaria Sepiæ verbo SEPIA.

URCEUS ad panorum genus pertinens. T. III. p. 169. Tab. LXXII. f. 1.

Ejusdem generis perrarum exemplum. T. III. p. 170. Tab. LXXII. f. 2.

Aliud ejusdem generis specimen. T. III. p. 170. Tab. LXXII. f. 3.

URCEI alii ad idem genus pertinentes. T. III. p. 170. Tab. LXXII. f. 4-9.

V.

VALENTINUS. Ejus descriptio arboris ex nova Guineâ oriundæ, *Massoy* dictæ. T. I. p. 15. Quid de arbore *Gilala* dicit. p. 16. Descriptio arboris *Zugoe*, ejusque usus. p. 39. Quid de *Arbore ferri* refert. p. 58 & 59. Philandrum Orientalem male descripsit. p. 61. Error ejus de Philandri generatione. p. 64 & 65. Errat cum dicit *Babi-Roesa* in Solâ Boëro insula reperiri. p. 80. Quod de Serpente *Bali-Salan-Boekit* narrat, in dubium revocandum. p. 92.

VALERIANELLA Africana, fruticans, foliis longis, angustissimis. T. II. p. 21. Tab. XIX. f. 6.

— Æthiopica, frutescens, Rosmarini folio, flore albo. T. II. p. 32. Tab. XXXII. f. 5.

VALLI CARI CAPOELI, arbor indica: ejus folia Populi magnæ nostratis folia æmulantia. T. I. p. 64. Tab. XXXVIII. f. 8.

VERMIS aquaticus, seu marinus, Brasiliensis, Millepedæ species. T. I. p. 117. Tab. LXXXIV. f. 4.

— Serpentiniformis species singularis, ex Africa. T. II. p. 70. Tab. LXVIII. f. 7. Idem Vermis resupinatus. *Ibid.* f. 8.

— aquaticus ex illorum genere, qui singulari artificio domunculas sibi intra aquas parare norunt. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 5, 7 & 8.

— ex cujus Nympha prodit Scarabæus aquaticus, major, virefcens. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 12.

VESPA. Vesparum œconomia naturalis. T. IV. p. 3.

VESPULA diptera. T. IV. p. 59. Tab. XLVIII. litt. F. n. 5. Tome IV.

VESPA cauda tripili, rarissima, permagna. T. IV. p. 60. Tab. XLIX. litt. B. n. 7.

— alis quaternis, aculeata, fusca, ex nigro maculata. T. IV. p. 69. Tab. LIX. f. 11.

— primæ magnitudinis, flava, fusco maculata. T. IV. p. 73. Tab. LXV. f. 6.

VESPARUM species ex *Hollaarii* libello depromptæ. T. IV. p. 96. Tab. XCVI. f. 1-6.

VESPÆ caudatæ prima species. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 10.

Species altera. T. IV. p. 97. Tab. XCVI. f. 18.

VESPETUM Americanum. T. IV. p. 99. Tab. XCVIII.

VESPERTILIO, Cato similis, Americanus, mas. T. I. p. 89. Tab. LV. f. 1.

— Americanus, vulgaris. T. I. p. 90. Tab. LV. f. 2.

VESPERTILIONIS Surinamensis pullus. T. I. p. 90. Tab. LV. f. 3.

VESPERTILIO Ternatana, fœmina. T. I. p. 91. Tab. LVI. f. 2.

— Ternatanus, mas. T. I. p. 91. Tab. LVI. f. 3.

— spinosus, species *Cochleæ* alatæ. Vid. COCHLEA.

VETERES & RECENTIORES comparati. Præf. T. I. p. I.

VIPERA *Bitin*, Colubri de genere, major, Ceylonica, elegantissima. T. II. p. 98. Tab. CXIII.

— major, Ceylonica, *Bitin* dicta, fœmina. T. II. p. 99. Tab. XCIV. f. 2.

— Africana, convoluta, ex insulâ Madera in mari Atlantico oriunda. T. I. p. 89. Tab. LIV. f. 2.

— Indica, ex Java; seu Coluber de Jararaka. T. I. p. 113. Tab. LXX. f. 12. Medicato usui infervit. *Ibid.*

— Viperarum generatio. Fabulosum est quod veteres statuerunt, Viperarum fœtus partui maturos, ventre matris perferro, erumpere. Præf. T. II. p. 2. Viperarum pulvis, apud veteres populos, Egyptios, Arabes & hodie in nostra Europa, in usu percommuni. Utrum vitæ humanæ prolongandæ sufficiat. *Ibid.* p. 3.

— vera, Indiæ Orientalis, mas: extrinsecus corpori appendos gestat testiculos: duo ex ore prominent dentes mediocris crassitie. T. II. p. 9. Tab. VIII. f. 4.

— squammosa, Surinamensis. T. II. p. 9. Tab. VIII. f. 5.

— ex Novâ Hispania, *Cencoatl* dicta, fœmella. T. II. p. 27. Tab. XXVI. f. 1.

Species Aspidis, vulgò VIPERA minor vocata, fœmella. T. II. p. 27. Tab. XXVI. f. 2.

VIPERA mas præcedentis. T. II. p. 28. Tab. XXVI. f. 3.

— ex Kairo, sub Thebani Colubri nomine cognita. T. II. p. 28. Tab. XXVII. f. 1. Ceraftis seu cornutis Serpentibus accensetur, ad quas plurimum figurâ accedit. *Ibid.*

— Brasiliensis, *Jakana* ab incolis vocata. T. II. p. 29. Tab. XXVIII. f. 1.

— altera Brasiliensis, *Tamachia* dicta. T. II. p. 29. Tab. XXVIII. f. 2.

— Siamensis, perelegans, species *Ceraftæ*, mas. T. II. p. 33. Tab. XXXIV. f. 1.

— Siamensis, fœmella. T. II. p. 33. Tab. XXXIV. f. 2.

— Americana, eleganter maculata. T. II. p. 35. Tab. XXXV. f. 1.

Echis (seu VIPERA mas) Americanus, nitidissime pictus. T. II. p. 36. Tab. XXXVI. f. 1.

Echidna (seu VIPERA fœmina) ex Insulâ S. Eustachii. T. II. p. 36. Tab. XXXVI. f. 2.

VIPERA, viridis, Americana, fœmina, ex Insulâ S. Eustachii. T. II. p. 36. Tab. XXXVI. f. 3.

— cærulea, Americana, fœmina, ex Insulâ S. Eustachii. T. II. p. 36. Tab. XXXVI. f. 4.

— Ceylonica, nasuta, species *Crotalophoræ*. T. II. p. 47. Tab. XLV. f. 4.

— Ceylonica, forma præstans. T. II. p. 49. Tab. XLVIII. f. 2.

— Americana, ex Insulâ Cuba, *Mangonizo* dicta. T. II. p. 53. Tab. LIII. f. 3.

— pulcherrima, Anticyris delata. T. II. p. 55. Tab. LIV. f. 3.

— Japonica, litteris inscripta. T. II. p. 55. Tab. LIV. f. 4.

— Arabica, *Mayassus* dicta. T. II. p. 55. Tab. LIV. f. 2.

— cornuta, Illyrica, e mari Adriatico; species *Ceraftæ*. T. II. p. 55. Tab. LV. f. 3.

— Virginiana, maculis purpureis notata. T. II. p. 74. Tab. LXXI. f. 3.

— Paraguajana, formosa. T. II. p. 77. Tab. LXXIV.

— Brasiliensis rara, mas, *Tetzaubwatl* dicta. T. II. p. 80. Tab. LXXVII. f. 2.

— Brasiliensis fœmina *Tetzaubwatl* dicta. T. II. p. 80. Tab. LXXVII. f. 3.

X x

VIPERA

VITRA Orientalis, Hebraeis *Zeloa*, Græcis *Hyæna* dicta. T. II. p. 82. Tab. LXXVIII. f. 1.
VITELLUS, seu *Cochlea* valvata, laevis. Vitellus primus ob formam & magnitudinem. T. III. p. 115. Tab. XXXVIII. f. 29.
 — pallidus, **VITELLUS** compressus, &c. Vide **COCHLEA**.
VOLUTA Tygrina, ab aliis *Leo scandens*, Listero *Rhombus cylindro-pyramidalis*, clavicula fulcata, vocatus. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 5.
 Ejusdem speciei alia, dilutius ruffula, majoribus maculis notata. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 6.
 Altera superficiem alba, intermixto malini floris rubore variegata. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 7.
 Alia **VOLUTÆ** species, penitus albicante gaudens testa. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 8.
 Eadem supina. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 9.
VOLUTA tygrina decorticata, sub veste exteriori ex albo & pallido malini floris rubore, inter se mistis undique picta. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 12.
 Alia ejusmodi species, lævigata, lactea. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 13.
VOLUTA nubecula arantii coloris, ornatu inusitato, conspicua. T. III. p. 127. Tab. XLII. f. 14.
 Minor ejusdem speciei, itidem arantii coloris, subtus conspicua. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 15.
 Altera ad eandem pertinens speciem, sed obscurioris arantii coloris. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 16.
VOLUTA altera, lactea. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 17.
 Ejusdem speciei alia, priori per omnia similis. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 18.
VOLUTÆ tres ejusdem speciei, sed lævigatæ. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 19-21.
VOLUTA filosa, capite subrotundo, marginibusque obtusis donata. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 23.
 Alia ejusdem speciei. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 24.
VOLUTARUM filosarum species maxima, perquam pulchra. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 25.
 Eadem species, minor tamen, subtus conspicua. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 25.*
VOLUTA fasciata. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 26.
 Eadem species, sed admodum confuse picta. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 27.
VOLUTÆ ad eandem speciem pertinentes, coloribus autem & pictura inter se discrepantes. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 28-31.
 — supina, ut & hac facie conspicuæ sint. T. III. p. 128. Tab. XLII. f. 32 & 33.
 — minuscule, pictura inter se discrepantes. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 34-36.
 Alia prioribus affinis. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 37.
 Eadem species lævigata, pellucens exhibens purpuram. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 38.
 Alia magis adhuc lævigando detrita. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 39.
 Binæ **VOLUTÆ** arantia. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 40 & 41.
 Ejusdem speciei alia, ex arantio fusca, albis, luteis fasciis circumdata. T. III. p. 129. Tab. XLII. f. 42.
 Præter has **Volutas**, minuscule alias in centro habet eadem Tabula, in explanatione non descriptas.
VOLUTA arantia, elegans, maculis inæqualibus, albis venuste elaborata. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 1.
 Eadem subtus conspicua, qua parte non minus elegans pictura effulget, quam supra. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 2.
 Alia paulo brevior & latior antè, circa caput. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 3.
 Alia nonnihil tenuior & angustior, turbine terminata acutissimo. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 4.
 Eadem subtus conspicienda, æque venusta hac parte. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 5.
VOLUTA dilutioris arantii coloris, priore minor. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 6.
VOLUTÆ quæ vocantur *Rhombi Attagenes*, panni auro contexti, aut & fimbriæ denticulatæ. T. III. p. 129. Tab. XLIII. f. 7-10.
 Alia ad eandem speciem pertinens. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 11.
 Eadem supina. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 12.
VOLUTÆ binæ cordiformes. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 13 & 14.
VOLUTA elegans, obscure fusca. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 17.
VOLUTÆ tenuibus testis, coloribus variis, variisque figuris elegantissime nubilatæ. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 19-22.
 — breves, crassæ, coactæ. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 31.

Binæ alia ad eandem speciem pertinentes. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 32 & 33.
VOLUTÆ inusitata quadam elegantia nubilatæ. T. III. p. 130. Tab. XLIII. f. 34-36.
VOLUTA regularis, aurantii coloris. T. III. p. 130. Tab. XLIV. f. 1.
 — alia, saturate aurantii coloris. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 2.
 Tertia species citrinæ flavedinis. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 3.
 Species quarta dilutissime flavescens. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 4.
 Quinta species pallide alba. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 5.
 Sexta species dilute vel pallide lutea. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 6.
 Species septima externam testæ superficiem præ se ferens albicantem. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 7.
VOLUTA simplex, alias *Quercina* dicta, ex flavo ruffula. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 8.
 Altera **VOLUTARUM** *Quercinarum* species, croceo-lutea. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 9.
 Binæ alia ejusdem speciei, & ejusdem fere coloris. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 10 & 11.
Quercina **VOLUTA**, superficiem albicantis. T. III. p. 131. Tab. XLIV. f. 12.
VOLUTÆ rariores & perpulchræ, ab oris Caracis dictis profectæ. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 13 & 14.
 Alia ratione picturæ *Achatas* lapides æmulans. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 15.
VOLUTA grandis, ovata, *Achatina*. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 16.
 Species alia ad priores pertinentes. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 17 & 18.
 Alia ejusdem speciei. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 19-22.
 Sex **VOLUTARUM** species, ex America Hispanorum. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 23-28.
 Binæ **VOLUTÆ** nubilatæ, Americanæ, pervenustæ. T. III. p. 132. Tab. XLIV. f. 29 & 30.
VOLUTA pyramidalis, major, dilute ruffula. T. III. p. 132. Tab. XLV. f. 1.
 Alia species, ex albo-cinereo perfusa. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 2.
 Tertia species supina. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 3.
 Quarta species ex ruffo cinerea. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 4.
 Species quinta, ex saturate ruffo cinerea. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 5.
 Sexta species, ex dilute cinereo lutea. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 6.
 Septima species, ex dilute cinereo-albo perfusa. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 7.
 Crassarum **VOLUTARUM** rarior species, Americana, subtus conspicua. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 8.
VOLUTA minor, ex America Hispanorum. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 9.
 Binæ **VOLUTÆ** minores, crassæ, ex Indiis Orientalibus. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 10 & 11.
 Majores crassarum **VOLUTARUM** species, ex Insulis Philippinis adlatæ. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 12-15.
 Binæ species elegantes **VOLUTARUM** quercinarum. T. III. p. 133. Tab. XLV. f. 16 & 17.
VOLUTA rudis & crassa, *Rumphio* cordiformis vocata. T. III. p. 133. Tab. XLVI. f. 1.
VOLUTA eadem, subtus conspicua. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 2.
 Alia ejusdem generis, sed elegantior. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 3.
 Eadem supina. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 4.
VOLUTA, seu *Cylindrus pyramidalis* fasciatus, hujusce speciei princeps, quam rarissimus, *Prothallarchus* vocatus. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 5.
 — eadem, subtus conspicua. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 6.
 Binæ alia ad eandem speciem pertinentes, quarum prona altera, altera supina. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 7 & 8.
 Tertia species *Prothallarchi*, supra & subtus repræsentata. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 9 & 10.
 Quarta species ejusdem. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 11 & 12.
 Minores species, colore & albis maculis fere convenientes. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 13-19.
VOLUTA, reliquis omnibus excellentior, *Summus Thalassarchus* vocata. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 20 & 21.
 Alia ejusdem speciei, sed minor & minus pretiosa. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 22 & 23.
 Binæ alia, quarum prior prona, posterior supina est. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 24 & 25.

Alia ejusdem adhuc speciei, subtus & supra representata. T. III. p. 134. Tab. XLVI. f. 26-29.
 Alia VOLUTARUM speciei. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 7.
 VOLUTA cordiformis, alba, laevigata. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 8.
 — alia similis, quae ex se alba laevisque est. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 9. Vulgo hanc speciem *Volutas Mennonitarum* vocant, quia unicolores & laeves sunt. *ibid.*
 — subfusca, maxima, elegantia vix ulli, suo in genere, cedens. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 10.
 VOLUTAE binae ad eandem speciem pertinentes. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 11 & 12.
 VOLUTA alia minor, rufula. T. III. p. 135. Tab. XLVII. f. 13.
 — quam *Pannum auro pertextum* vocant. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 14.
 Alia ejusdem speciei. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 15.
 Alia ad eandem speciem pertinens. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 16.
 Eadem subtus conspicua. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 17.
 VOLUTA spuria denticulata. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 24.
 — elegantissime picta, ex mari Mediterraneo. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 25.
 VOLUTAE binae ex mari Mediterraneo, minores, perpulchrae. T. III. p. 136. Tab. XLVII. f. 26 & 27.
 — tres, e *Thalassiarchorum* classe, elegantissimae & exquisitissimae inter Volutarum species quae Volutae Guineenses adpellantur. T. III. p. 137. Tab. XLVIII. f. 1-3.
 VOLUTA, *Thalassiarchorum* primi ordinis. T. III. p. 137. Tab. XLVIII. f. 4.
Thalassiarchorum alter, nonnihil pallidius fuscus. T. III. p. 137. Tab. XLVIII. f. 5.
Thalassiarchorum alter. T. III. p. 138. Tab. XLVIII. f. 6.
Aurantius Thalassiarchorum Princeps. T. III. p. 138. Tab. XLVIII. f. 7.
 Alius *Cedo nulli* vocatus. T. III. p. 138. Tab. XLVIII. f. 8.
Thalassiarchi Americani, minores quidem mole, at colorum atque picturae ratione haud inferiores Orientalibus. T. III. p. 138. Tab. XLVIII. f. 9-13.
 Quatuordecim *Thalassiarchuli*, ex America Hispanorum. T. III. p. 138. Tab. XLVIII. f. 14-28.
 Duodecim specimina VOLUTARUM Meridionalium, ex *Thalassiarchorum* classe. T. III. p. 238. Tab. XLVIII. f. 29-40.
 Quinque VOLUTAE, ultra modum venustae, ex mari Mediterraneo productae, *Thalassiarchorum* speciei. T. III. p. 139. Tab. XLVIII. f. 41-45. Voluta tertia & quadragesima subtus representatur.
 VOLUTA binae minores, ex albo perfundatae, ex mari Meridionali: *Catuli guttati* vocantur. T. III. p. 139. Tab. XLVIII. f. 46 & 47.
 Quinque VOLUTAE ad maximam, longissimam & crassissimam pertinentes speciem. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. A-F.
 VOLUTA Achatina, superne lato lemnisco fasciata. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. G.
 Alia ex flavo perfusa. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. H.
 Eadem supina. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. I.
 VOLUTAE dilute fusci coloris. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. K.
 Alia unicolor, nigra, Orientali Bezoar similis. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. L.
 Ejusdem speciei Cochlea, colore obscure griseo lapidem Bezoar emulans. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. M.
 Alia dilute cinereo-grisea & laevigata, characteribus, qui quasi Maleyitarum litteras referunt, inscripta. T. III. p. 148. Tab. LIII. litt. N.
 VOLUTA, seu *Cylindrus* obscure griseus, laevis, tribus fasciis ex nigro elaboratis convolutus. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. O.
 — rara & oblonga, Listeri *Rhombus cylindratus*, major, strictior, undatus & fasciatus, clavicula acuta productiore. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. P.
 Eadem supina. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. Q.
 Alia ad eandem pertinens speciem, sed minor. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. R.
Cylindrus crassius, ex mari Austrino oriundus. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. S.
 Rarior alia species, ex mari Mediterraneo quoque producta. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. T.
 Species alia, dilute griseis nubeculis distincta. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. V.
Cylindrus fundo gaudens albo. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. W.
Cylindrus minor Achatinus, quem *Cyprinum Catulum* alii vocant. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. X.
Cylindrus exiguus, albicans. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. Y.
 Alius cinereo-flavus, undulata pictura variegatus. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. Z.

Minores duodecim species. T. III. p. 149. Tab. LIII. litt. a-m.
 VOLUTA fasciata, cinereo-flava, ruffis fasciis, filamentosis, ordinate & confertim obvoluta. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 3.
 — olivino colore picta, quam confertiores adhuc fasciae, filamentosae, obscure fuscae, totam ambiunt. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 4.
 — dilute caerulea, oblongis conspicua striis, obscure spadiceis. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 5.
 — spadicea, quam lata fascia, alba, eleganter picta ambit. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 6.
 Eadem supina. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 7.
 VOLUTA rubra, fasciis dilute fuscis, filamentosis, dense circumdata. T. III. p. 150. Tab. LIV. f. 8.
 — fasciata, citrina, conoidea, fasciis latis, albis, quasi insculptis, obvoluta. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 10.
 Alia ex maximis VOLUTIS conoideis, albidissimo colore perfusa. T. III. p. 151. Tab. LIV. f. 13.
 Ultra viginti Rhomborum maculorum seu VOLUTARUM arenatarum species, peregrinae & rariores. T. III. p. 151. Tab. LV. f. 1.
 VOLUTA conoidea, cordiformibus maculis distincta, rubra. T. III. p. 152. Tab. LV. f. 2.
 Eadem supina. T. III. p. 152. Tab. LV. f. 3.
 VOLUTAE septem pyramidales, ex albo perfusae. T. III. p. 152. Tab. LV. f. 4-10.
 Perrarum VOLUTAE specimen. T. III. p. 152. Tab. LV. f. 11.
 Eadem subtus conspicua. T. III. p. 152. Tab. LV. f. 12.
 VOLUTA exotica, turbinata. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 25.
 Eadem supina. T. III. p. 156. Tab. LVII. f. 26.
 VOLUTA Admiralis Indiarum Orientalium vocata. T. III. p. 170. Tab. LXXII. f. 27 & 28.
 VOLSSELLA, Conchae species. T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 6.
 Alia ejusdem speciei. T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 7.
 Alia minor & magis coacta. T. III. p. 181. Tab. XCI. f. 8.

W.

WAGGEHOE seu WARDIOE. Vid. AVIS PARADISIACA.
 WATTEPENA. Planta sic Curassaviensibus dicta, Acaciae similis, Americana, non spinosa, flore albicante, ramosa, filiqua lata, rubro-spadicea, contorta. *Hort. Beaumont.* T. II. p. 51. Tab. L. f. 3. Fortè Mimosis adnumerari debet, quod tactum refugiant folia ejus, systole & diastole praedita. *Ibid.*
 WILLUGHBY (*Franciscus*) naturalem animalium historiam praecipue excoluit ac locupletavit. *Praef.* T. I. p. 2.
 WOTTON (*Eduardus*) recentiores inter autores, qui de Zoologia scripsere, commendabilis. *Praef.* T. I. p. 2.

X.

XAXALHUA, Serpens ex Nova Hispania. T. II. p. 63. Tab. LXIII. f. 2.
 — seu Coluber Mexicanus, mas. T. II. p. 80. Tab. LXXVII. f. 4.
 — seu Colubra Mexicana, foemina. T. II. p. 81. Tab. LXXVII. f. 5.
 XEQUIPILES, Serpens Americana, lemniscata: a monte Guatemalensi nomen habet, utpote circa quem praeter alias multas species commoratur. T. II. p. 3. Tab. I. f. 9.
 XERANTHEMUM Africanum, montanum, umbellatum, flore minore, argenteo, Salviae folio incano. In locis aridis Promontorii Bonae Spei frequens occurrit. T. I. p. 36. Tab. XXII. f. 8.
 XIPHION angustifolium, flore ex lateritio, rubro & viridi varicolore. T. I. p. 18. Tab. VIII. f. 2.
 — latifolium, caule donatum, flore atropurpurante. (*Tournef. Inst.* p. 363.) T. I. p. 18. Tab. VIII. f. 3.
 — Porcellana dictum. (*Tournef. Inst.* p. 363.) seu Iris bulbosa, Porcellana dicta. (*Herm. H. L. B.*) T. I. p. 18. Tab. VIII. f. 4.
 XOMOTL, Avis Americana cristata. T. II. p. 66. Tab. LXV. f. 5.

Y.

YAYAUHQUITOTL, Avis ex Nova Hispania, ab *Hernandefio* descripta: binae ex cauda ejus porriguntur pennae longissimae, cyaneo colore, amoenissimo pictae. T. I. p. 84. Tab. LI. f. 7.

YTZQUAHTLI, Aquila minor, species Corvi ex Novâ Hispaniâ. *T. I. p. 97. Tab. LXI. f. 2.*
 YZQUIEPATL. Vid. TAMANDUA & ICHNEUMON.

Z.

ZAGO, nomen quo Indi globulos appellant e *Papeda* confectos, Coriandri seminis magnitudine: *Papeda* autem pulmentum est ex medullâ arboris *Zugoe* in farinam mutata. *T. I. p. 40.*

ZEBOA, Vipera Orientalis, ex Insulâ Nerâ, *Zeboa* Hebræis, Græcis autem *Hyena* dicta. *T. II. p. 82. Tab. LXXXVIII. f. 1.*

ZINCI Minera ex Germania. *T. IV. p. 112. Tab. CI. f. 26.*

ZOOLOGIA. Hanc historiæ naturalis partem præcipuè excoluere inter Veteres *Aristoteles*, *Ælianus*, *Phile*, & alii; inter recentiores *Conr. Gesnerus*, *Ulff. Aldrovandus*, *Wilb. Piso*, *Georg. Markgraaf*, *Car. Clusius*, *Franc. Hernandez*, *Joh. de Laet*, *Joh. Euseb. Nieverberg*, *Bustamantinus*, *Joh. Johnston*,

Sam. Bochartus, *Gualter. Charleton*, *Franc. Willoughby*, *Wilb. Rondeletius*, *Thom. Mousetus*, *Eduard. Wotton*, *Martin. Lister*, *Joh. Rajus*, *Hans Sloane*, *Swammerdamius*, *Goedartius*, & alii plures. *Præf. T. I. p. 2.*

ZOOPHYTA, Animalia marina, mollia & exsanguia, ossibus, crustâ & testâ carentia. *T. III. p. 1.* Nec e piscium substantiâ, nec verâ e carne coacta, dubia veluti inter Plantas & Animantia. Cæterum caudâ & capite carent. Varia nomina, quibus pro linguarum varietate donatur. *Ibid. p. 1 & 2.* In contrectantes vim pruritu mordacem exserunt, instar Urticæ terrestres. De ipsorum generatione. Ad scopulos, saxa, majoresque conchas marinas, suctu quasi sese adfigunt. Palato arrident, stomachum lædunt. *Ibid. p. 2.*

ZUGOE, arbor Amboinensis. *T. I. p. 39. Tab. XXV. f. 1.* Ejus radix & folia; fructus, Pineæ compactæ æmulus. *Ibid.* Varii usus, teste *Valentino*; truncus cavatus dolii loco usurpatur, medulla arida in farinam convertitur, ex quâ fiunt placenta & panes, qui in globulos attenuati, Coriandri seminis magnitudine, tritici panis loco eduntur, optimum quidem nutrimentum. *Ibid. p. 39 & 40.*

F I N I S.

ALGEMEENE BLADWYZER

VAN DE

VIER DEELEN VAN DIT WERK.

A.

AAKSTER. Zie EXTER.

AAL. Zie ZEE-AAL, ZEE-SLANG.

AALBESSEN-BEESTJE. Zeker Kapelletje, of Uiltje. *IV. D. bl. 11. Taf. VII. fig. 7 en 8.* Aalbessiebooms Nagtkapelletje, zeer vreemd. *IV. D. bl. 72. Taf. LXIII. lett. P. 1—3.* De gemeene soort. *lett. Q. 1—3.*

AAPEN. Dit zyn zeer bedrieglyke en kwaadaartige Dieren. *I. D. bl. 77.*

AAPESTEENEN, een soort van Bezoar, en welke. *II. D. bl. 132. Taf. CXI. fig. 11.* Drie zodanigen, die voor de regte Aapsteenen van den Autheur gehouden worden. *fig. 16, 17, 18.*

AAPJES. (DE KLEINSTE) uit Amerika, genaamd *Monkjes*, het Mannetje. *I. D. bl. 52. Taf. XXXIII. fig. 1.*

AAPJE (Ceylonisch) *I. D. bl. 77. Taf. XLVIII. fig. 3.*

AARD-OF-BERGKRAB. (West-Indische) *III. D. bl. 51. Taf. XX. fig. 5.*

AARDBEY-DOUBLET. *III. D. bl. 178. Taf. LXXXVI. f. 12.*

ABRIKOOS in 't Geraamte. *I. D. bl. 4. Taf. I. f. 8.*

ABUCATUAIA. Een West-Indisch Zilver-Vilchje. *III. D. bl. 72.*

ACACIA of bastaard Sneeboom met witte Bloemen. *I. D. bl. 23. Taf. XV. f. 1.* Gehoornde Oost-Indische. *bl. 113. Taf. LXX. f. 13.*

ACCARBAAR. Een Maleitische naam van Koraalboomen met Leden; gelyk de roode Koraalboom. *III. D. bl. 192. Taf. CIV. f. 1.* De zwarte. *f. 2.* En het witte of Konings-Koraal. *bl. 202. Taf. CX. f. 1 en 2.*

ACHAATHOORENS, van verscheiderley soort. *III. D. bl. 169. Taf. LXXI. f. 23—32.*

ACOLCHICH. Een West-Indisch Vogeltje dat zwartgeel is, van de Spaanische *Tordo* of Spreeuw genaamd. *I. D. bl. 90. Taf. LV. f. 4.*

ACONTIAS. Zie PYLSLANG.

ADDER (Amerikaansche) de *Nepa* genaamd. *I. D. bl. 30. Taf. XIX. f. 7.* Een regte Oost-Indische *II. D. bl. 9. Taf. VIII. f. 4.* Een klein Surinaamsch Addertje. *f. 5.* West-Indische Viperflang. *bl. 22. Taf. XXI. f. 3.* De kleine Adder een soort van Aspis-flang. *bl. 27. Taf. XXVI. f. 2.* Adderslang uit Nieuw Spanje; het Wyfje. *f. 1.* Adderslang van Kairo. *bl. 28. Taf. XXVII. f. 1.* Adderslangen uit Brasili. *bl. 29. Taf. XXVIII. f. 1 en 2.* Siamische, Mannetje en Wyfje. *bl. 33. Taf. XXXIV. f. 1 en 2.*

ADDERS. (De) verschillen van de Slangen, doordien zy levendige Jongen werpen. *VOORR. van 't II. D. bl. 2.* Doch het is een Fabel, dat de Jongen den Buik van de Moer doorknaagen, om ter wereld te komen. *ibid.* Zy hebben doorgaans een platten Kop, maar zyn gelyk de Slangen, van allerley Kleuren. *bl. 3.* Hunne Vergiftigheid kan aan het Voedzel niet toegeschreeven worden. *bl. 4.* Maar aan eene verhitting van de Gal door tergen enz. *ibid.* Zy hebben kleine tandjes naar hunne grootte. *II. D. bl. 36.* Welke soort van Adder tot de Theriaak genomen worde, schynt onverschillig te zyn. *II. D. bl. 82.*

ADDERSLANGEN, waarom dus geheten. *II. D. bl. 28.* Ceylonische *Ahetulla* genaamd, om dat hy, zo men wil, de Menschen door het Schitteren zyner Oogen vergiftigt, indien zy hem styf aankyken. (het Mannetje). *I. D. bl. 54. Taf. XXXIII. f. 5.* Deszelfs Ballen Peerswyze aan elkander gegroeid, en rondom als gedoornd met scherpe stekels. *ibid.* Ceylonische. *bl. 71. Taf. XLIII. f. 5.* In één gerolde West-Indische *bl. 89. Taf. LIV. f. 2.* Adderslang van Java. *bl. 113. Taf. LXX. f. 12.* Byzonder soort van Adderslang uit de Spaansche West-Indiën. *II. D. bl. 35. Taf. XXXV. f. 1.* Verscheidene van St. Eustatius. *bl. 36. Taf. XXXIV. f. 1—4.* Brasiliaansche. *bl. 42. Taf. XLI. f. 3.* Ceylonische met een Ratel. *bl. 46. Taf. XLV. f. 4.* Gekroonde dito. *bl. 47. Taf. XLVI. f. 2.* Uitmuntend Adderslangetje van Ceylon. *bl. 49. Taf. XLVIII. f. 2.* Zeer sierlyke Afrikaansche Adder, zynde de waare *Ammodytes*. *bl. 50. Taf. L. f. 1.* Amerikaansche van 't Eiland Cuba, genaamd *Mangonizo*. *bl. 53. Taf. LIII. f. 3.* Zeer fraay Addertje van *Anticyra*. *bl. 55. Taf. LIV. f. 3.* Japansch Adderslangetje met vreemde Karakters getekend. *f. 4.* Adder van Malakka in Oost-Indiën. *Taf. LV. f. 1—4. Ma-*
Tome IV.

rasius, Adder uit Arabiën. *f. 2.* Gehoornde Adderslang uit Illyrie. *f. 3.* Adder van de Portugeezen *Colubro igneo* of Vuurige Slang getyteld. *bl. 58. Taf. LIX. f. 1.* Virginiaansch Adderslangetje met Purperagtige vlakken. *bl. 74. Taf. LXXI. f. 3.* Ongemeen schoon en sierlyke Adderslang van Paraguay. *bl. 77. Taf. LXXIV.* Een schadelijke Ceylonische Adder, lang van Lyf en wreed van Gezigt. *bl. 79. Taf. LXXXVI. f. 1.* Brasiliaansche sierlyke Adderslang, *Tetzaubcoail* genaamd. *bl. 80. Taf. LXXXVII. f. 2 en 3.* Mexikaansche Adderslang. *f. 4 en 5.* Zeer schoone uit Nieuw Spanje. *bl. 89. Taf. LXXXIV. f. 1.* Groote Mexikaansche Adderslang. *bl. 97. Taf. XCII. f. 1.* Groot en raar soort van Ceylon. *bl. 98. Taf. XCIII. f. 1.* Het Wyfje daar van. *bl. 99. Taf. XCIV.*

ADELAAR-OF-ARENDSTEENEN. (Verscheiderley). *IV. D. bl. 122. Taf. CIV.*

ADMIRAAL. Zekere Tooten dus wegens haare voortreffelykheid genaamd. *III. D. bl. 134.* Verscheide foorten daar van. *Taf. XLVI. f. 5—12.* Kleiner foorten. *f. 13—19.* De Opper-Admiraal. *f. 20 en 21.* Verscheide mede-foorten. *f. 22, enz.* Anderen. *bl. 135. Taf. XLVII.* Uitmuntend voortreffelyke Oost-Indische. *bl. 137. Taf. XLVIII. f. 4—6.* Oranje-Admiraal Generaal uit Oost-Indiën. *bl. 138. f. 7.* *Cedo nulli* of onvergelykelyke, uit de Zuid-Zee. *f. 8.* West-Indische-Admiraalen. *f. 9. enz.* Vice-Admiraals. *f. 11—13.* Schouts by Nagt. *Taf. XLVI. f. 5 en 6. XLVII. f. 6.* Steen-Admiraalen. *Taf. XLII. f. 40—42.* West-Indische-Admiraal. *III. D. bl. 170. Taf. LXXXIII. f. 27 en 28.*

ÆGAGROPILA. Zie GEMSEN-KOGEL.

AFGOD van Ternate, een zeer schoone Parady-Vogel. *I. D. bl. 74. Taf. XLVI. f. 3.* Afgod der Afrikaanen. *I. D. bl. 97. en 98. Taf. LXII. f. 1 en 2.* der Amerikaanen. Een Slang zeer sierlyk getekend. *II. D. bl. 106. Taf. C. f. 1.*

AFGOD-SLANG (Surinaamsche) met een Rot in de Buik. *II. D. bl. 83. Taf. LXXXVIII. f. 5.* Afgod-slang der Ceyloniezen, die ongemeen schoon is en verwonderlyk fraay getekend. *bl. 107. Taf. CI.* Phytische Afgod-slang. *ibid. Taf. CII.*

AGAAT-KLOMPEN (uitgeholde), van beide zyden te zien. *IV. D. bl. 120. Taf. CIII. f. 3 en 4.*

AGAAT-TOOTEN (West-Indische). *III. D. Taf. XLIV. f. 29. en 30.* Wolk of Agaat-Tootjes. *Taf. XLIII. f. 23—30.*

AGUAQUAN (van) Brasiliaansche Pad die rond en dik is. *I. D. bl. 116 en 117. Taf. LXXXIII. f. 1 en 2.*

AI of tengere Luiaardt; uit Amerika. *I. D. bl. 53. Taf. XXXIII. f. 2.* De Amerikaansche naam *Ai* is van hun Geluid afkomstig. *ibid. bl. 54.* De Ceylonische Luiaard; van de Amerikaansche verschillende. *ibid.* Zie LUIAARD.

AKMELLA. Ceylonische Plant, met geele Bloemen en Bladeren van Melisse. *I. D. bl. 19. Taf. X.* Deszelfs beschryving door J. J. BEUNING, Opper-Chirurgyn te Colombo. De krachten daar van door den Chirurgyn *J. P. Maar* onderzonden in 't Graveel, den Steen, het Zydewee, Kolyk, Koortfen en andere dergelyke Kwaalen. *ibid.* Kapellen, die op de Bloemen van deeze Plant aazen, om 'er den Honig uit te zuigen. *ibid.* Andere soort van Akmella, die men op Ceylon ook noemt *Chrysantem met Melisse-Blad*. *I. D. bl. 20. Taf. XI.*

ALATERNUS (Ethiopisch Boompje met Bladeren als de) *I. D. bl. 46. Taf. XXIX. f. 5.*

ALCYON. Zie YSVOGEL. Alcyonische Dagen. Wat? *I. D. bl. 104.*

ALCYONIUM, dat hard, Vlies, Celagtig en van onregelmatige gedaante is. *III. D. bl. 183. Taf. XCV. f. 3.*

— dat naar een gekreukten Bal gelykt, van digt, fyn samenweefzel. *III. D. bl. 184. Taf. XCVI. f. 4.*

— (Zeeplanten als) *III. D. bl. 188. Taf. XCIX. f. 3, 4, 6.*

— (Takkige) met stompe enden als geklaauwd. *III. D. bl. 212. Taf. CXVI. f. 8.*

ALDROVANDUS (ULYSSES) heeft zig 'op de Dierenkunde voornaamelyk toegelegd. *VOORR. I. D. bl. 2.* Vyfderley foorten van Paradyvogelen zyn door hem, maar niet zeer natuurlijk, afgebeeld. *ibid. bl. 48.* De Slangen zyn door hem gebragt tot twee Afdeelingen. *VOORR. van 't II. D. bl. 1.*

Y y

ALOE

- ALOE** (Afrikaansche) met de Bladen driekantig zeer lang en smal, de Bloemen geel en stinkende. *Herm. Hort. Lugd-Bat. I. D. bl. 29. Taf. XIX. fig. 3.*
- ALYKRIUKEN.** Derzelver Dekzeltjes, die in Italie veel aan 't Strand gevonden worden, debiteert men voor Paddesteenten. *II. D. bl. 157.* Een menigte van kleine, zo vreemde als inlandische, gebruikt tot het famenstellen van fierlyke Parterres van Hooftjes en Schulpen. *III. D. bl. 110. Taf. XXXV, XXXVI, XXXVII.* Groote foort van Alykruiken, die de Zee opgeeft uit Oost- en West-Indien. *bl. 113. Taf. XXXVIII. f. 1 en 2.* Kleiner foort van verschillende Kleuren. *bl. 114. f. 4-12.* Raaphoorns. *f. 13, enz.* Eidooijers. *bl. 115. f. 29, enz.* Kieviets-Eijeren. *f. 34, enz.* Afchgeele Slakhoorens. *bl. 116. f. 51, enz.* Fraay gebandeerde. *bl. 118. Taf. XXXIX. f. 12 en 13.* Lichtblauw Alykruikje. *bl. 119. f. 24.* De grootte foort van blaauwe Zee-Alykruik, van Scheveningen. *bl. 123. Taf. XL. f. 32.* Een byzonder fierlyk geel Alykruikje, uit de Zuidzee. *bl. 124. f. 46, 47.* Verscheiderley zeer fraaye Alykruiken. *bl. 125. Taf. XLI.* Kaftanjebruine Zee-Alykruiken, uit Oost-Indien. *f. 14 en 15.* Afchgeele met een rosse kleur gevamd. *bl. 126. f. 16 en 17.* Negers-Alykruik, ook Rood-Oog genaamd. *f. 23, enz.*
- AMBERGRYS** - Reuk in onze Zee-Zwaluwen. *I. D. bl. 102 en 103.*
- AMEIRA.** Groote Surinaamsche Haagdis. *I. D. bl. 140. Taf. LXXXVIII. f. 2.*
- Haagdis uit Nieuw-Spanje, met donkerbruine Vlakken en een gegaffelde Staart. *I. D. bl. 154. Taf. XCVIII. f. 2.*
- AMMOBATES.** Guineefche Adderslang, die van de Arabieren *Helluor*, van de Grieken *Dipsas* geheten wordt. *II. D. bl. 82. Taf. LXXXVIII. f. 2.*
- AMMODYTES.** Welke Slangen dus van de Ouden genaamd. *I. D. bl. 58.*
- AMMODYTES-SLANG** (Gevlamde) uit de Spaansche West-Indiën. *II. D. bl. 31. Taf. XXXI. f. 2.*
- (De waare) uit Afrika, zeer fierlyk gekleurd. *II. D. bl. 50. Taf. L. f. 1.* Hy wordt, volgens *RAY*, *Ammodytes* geheten, om dat hy zig in 't Zand verschuilt. *ibid.*
- (Ceylonsche) die zeer lang en schadelijk is, met een wreed aanzien. *II. D. bl. 79. Taf. LXXXVI. f. 1.*
- van Surinamen, aan welke door de Negers Goddelyke Eer bewezen wordt. *II. D. bl. 83. Taf. LXXXVIII. f. 5.*
- AMMONS-HOORENTJE.** Een klein, gelyk zig op de Aarde en in de Rivieren bevinden. *III. D. bl. 124. Taf. XL. f. 43.* Versteende Ammons-Hoorens. *IV. D. Taf. CVII.*
- AMPHISILEN** met een rechte staart. *III. D. bl. 107. Taf. XXXIV. f. 5.* Een wonderlyk Vischje, aan beiden enden spits of fruitagtig, en daarom dus van *Klein* genaamd. *ibid.*
- AMSTERDAMSCH WAPEN.** Een Kapel. Zie *WEESKIND*.
- ANA-CANAJA** of Buffel-Slang van Ceylon, en reden van dien naam. *II. D. bl. 87. Taf. LXXXIII. f. 1.*
- ANABLEPS.** Een zeldzaame Visch van Suriname, dus wegens de wonderlyke plaatzing zyner Oogen getyeld. *III. D. bl. 108. a. Taf. XXXIV. f. 7.* Zie *HOOGKYKER*.
- ANGEL-SLANG** uit de Spaansche West-Indiën, dus genaamd, om dat dezelve twee kleine puntjes als Angels, aan de spitse Staart heeft. *II. D. bl. 64. Taf. LXIV. f. 1.*
- ANI.** Mexikaansche Vogel, met een zeer lange Staart, op de hooge Bergen zig onthoudende. *I. D. bl. 73 en 74. Taf. XLV. f. 3.*
- APACHYKOATL.** Zwart en witte Slang van Ambon. *II. D. bl. 21. Taf. XX. f. 1.*
- APAMEA.** Een tweehoofdige Slang, dus genaamd by de Syriërs en Arabieren. *II. D. bl. 106. Taf. C. f. 3.*
- APOA.** Een Brasiliaansche Slang, dus genaamd. *II. D. bl. 51. Taf. LI. f. 2.*
- APOCYNUM** van Porto-Rico. Een Heesteragtige Plant met dikke Bladeren, die naar de punt van een Piek gelyken. *Hort. Beaum. I. D. bl. 17. Taf. VIII. f. 1.*
- AQUAQUA.** Een Brasiliaansche Pad, die als met Paarden bezaaid is. *I. D. bl. 114. Taf. LXXI. f. 6.* en omgekeerd of t'onderste boven. *f. 7.*
- ARABISCHE Slangen**, drierley. *II. D. bl. 33. Taf. XXXIII.* Dito. genaamd *Scolapax*, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 39. Taf. XXXIX. f. 1 en 2.*
- ARATA PINIMA.** Zie *CIRI APOA*.
- AREND** (Kleine) een foort van Rave, uit Nieuw-Spanje. *I. D. bl. 97. Taf. LXI. f. 2.*
- AREND- of KLAPPER-STEENEN** van verscheide foorten. *IV. D. bl. 122. Taf. CIV.*
- ARGOLI.** Amerikaansche Slang, een foort van Esculapius. *II. D. bl. 67. Taf. LXVI. f. 1.* Andere foort. *f. 2.*
- ARGUS** of Oogslang. Zeer fraaye Arabische, die van de Portugeezen *Cobra de Korais* en *Cobra de Veado* geheten wordt. *II. D. bl. 108. Taf. CIII. f. 1.*
- ARGUS.** Blaauw Haagdisje uit de Spaansche West-Indiën, dus genaamd, om dat het als met Oogen besprenkeld is op zyn Huid. *I. D. bl. 136. Taf. LXXXV. f. 3.*
- Zeer raare Guineefche Slang, om de zelfde reden dus geheten. *II. D. bl. 24. Taf. XXXIII. f. 1.*
- Het zwarte of liever vaale ARGUSJE. Een Kapel dus genaamd. *IV. D. bl. 6. Taf. II. Lett. C. n. 1-4.*
- Het rosbruin en gevakte, gemeene Argusje. *ibid. bl. 7. Taf. III. Lett. E. n. 1-4.*
- Een ander het KOEY-VINKJE genaamd. *ibid. Lett. F. n. 1-4.*
- ARGYROCOME.** Zie *CHRYSOCOME*.
- ARISTOTELES** heeft veel werks gemaakt van de Dierbeschryving. *Voorr. I. D. bl. 2.*
- ARKANS-GAREN.** Een foort van Wellen of Tooten. *III. D. bl. 128. Taf. XLII. f. 23-25.*
- ARMENIE.** Byzonder fraay gemarmerde Slang van daar. *II. D. bl. 51. Taf. LI. f. 1.*
- ARMODIL** (Afrikaansche) het Mannetje. *I. D. bl. 47. Taf. XXX. f. 3.* Het Wyfje van dezelve. *bl. 48. f. 4.*
- (Oost-Indische) die over het gantsche Lyf als geharnast is. *I. D. bl. 62. Taf. XXXVIII. f. 2.* Kleine in een gerold zig vertoonende. *f. 3.*
- (Groote geschubde) of Siamfche Tajowaansche Duivel van 't Eiland Formosa. *I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 5.* Hy leeft van Mieren. *ibid.*
- Het Jong daar van, eet Sprinkhaanen. *I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 6.*
- van Ceylon, ook *TATOE* genaamd en Tajowaansche of Taywaansche DUIVEL, en waarom. *I. D. bl. 88. Taf. LIV. f. 1.*
- (West-Indische) of Schildvarken, *TATOU* genaamd. *I. D. bl. 45. Taf. XXIX. f. 1.* Zie *TATOU*.
- ARMODILLO- of SCHILDVARKENS-STEEN.** *II. D. bl. 141. Taf. CXIII. Lett. G.*
- AROËSCHE Paradys-Vogel**, Mannetje en Wyfje. *I. D. bl. 99. Taf. LXIII. f. 1 en 2.*
- ARTEMON.** Zie *BESAANTJES*.
- ARTOCREAS.** Verscheide foorten van ZEE-STERREN voeren deezen naam, in 't Duitfch *PASTRETTJES*. Zie 't *III. D. bl. 11, enz.*
- ASCALABOS.** Ongemeen schoone getygerde Haagdis, uit de Spaansche West-Indiën, dus genaamd, om dat zy zagties en als ter sluik aankomt, om by de Menschen te zyn, daar zy gaarne by is, zo 't schynt, zonder hun eenig leed te willen doen. *I. D. bl. 157. Taf. C. f. 2.*
- ASCH-SLANG.** (Ambonsche geele) Zig in kronkelingen trekkende. *II. D. bl. 66. Taf. LXV. f. 2.* Gemeen West-Indisch Afch-Slangetje. *bl. 44. Taf. XLIII. f. 1.*
- ASKALABOTES.** Zie *KOLOTES*.
- ASMODEUS PRINCEPS.** Een fraaye en onvergelykelyk schoone Slang, dus genaamd, uit het Gebergte van Japan. *II. D. bl. 83. Taf. LXXXIX. f. 1.*
- ASPALAX** of SPALAX. Siberische Mol, dus in 't Grieksch, wegens haar in de grond wroeten, getyeld. *I. D. bl. 51. Taf. XXXII. f. 4.* Het Wyfje daar van, *ibid. f. 5,* van anderen te zien.
- ASPI-SLANGEN** zyn van verscheiderley foorten. *II. D. bl. 27.*
- Aspis** of Nylfche Slang uit Egypte. *II. D. bl. 11. Taf. X. f. 1.*
- Twee West-Indische Aspis-Slangetjes**, Mannetje en Wyfje. *f. 2 en 3.* Adderslang uit Nieuw-Spanje, die tot de Aspis-Slangen behoort. *bl. 27. Taf. XXVI. f. 1.* Een foort van Aspis-Slang, de kleine Adder genaamd. *bl. 27. Taf. XXVI. f. 2.* Het Mannetje. *bl. 28. f. 3.* Groene Javaansche Aspis-Slang, met een spitse Bek. *bl. 53. Taf. LIII. f. 4.* Klein Aspis-Slangetje van Suriname. *bl. 65. Taf. LXIV. f. 4.* Een der grootte Aspis-Slangen uit de Honduras. *bl. 69. Taf. LXVIII. f. 1.* Groene Aspis-Slang uit de Spaansche West-Indiën. *bl. 70. f. 4.* Groote Aspis-Slang uit Egypte. *bl. 94. Taf. LXXXVIII. f. 1.* Roode Ceylonsche Aspis-Slang. *bl. 95. f. 2.*
- ASTER** of Steenachtig Doronicum, met het Blad van *Ceterach*, van de Kaap der goede Hope. *Breyn. Prodr. 2. I. D. bl. 38. Taf. XXIII. f. 2.*
- (Afrikaansche) met roode Bloemen. *II. D. bl. 34. Taf. XXXIV. f. 8.*
- met goudgeele Bloemen. *II. D. bl. 68. Taf. LXVI. f. 6.*
- ASTERISCUS** (welriekende) van Portugal, die jaarlyks sterft. *I. D. bl. 47. Taf. XXIX. f. 7.*
- ASTROITES.** Zie *STERRESTEEN*.
- ATROPECTEN.** Zie *ZEE-STER*.
- ATALIGATO.** Ongemeen fraay Mexikaansch Slangetje. *II. D. bl. 81. Taf. LXXXVI. f. 6.*
- ATLAS.** Kapel dus genaamd. *IV. D. bl. 30. Taf. XXIV. f. 7 en 8.* De bruine Atlas-Kapel. *bl. 6. Taf. II. Lett. E. n. 1-4.*
- ATOTOTL.** Virginiaansch purperverwig Vogeltje. *I. D. bl. 116. Taf. LXXII. f. 7.*

AURELIA. Een Kapel dus genaamd. De kleine met haare Rups en Nimpf. *IV. D. bl. 6. Taf. I. Lett. C. n. 1-3.*
 — (De groote) en derzelve Verandering. *ibid. Lett. F. n. 1-3.*
 — (De gehakkelde). *ibid. Lett. G. n. 1-4.*
 AUTHEUREN (De oude) hebben aan de Hedendaagschen veel dienst gedaan door hunne onderzoekingen en beschryvingen, hoe zeer die ook gestoffeerd zyn met fabelen. *VOORR. van 't I. D. bl. 1.*
 AVERUIT (Afrikaansche) met zeer fyne Bladeren en geele Bloemtjes. *II. D. bl. 64. Taf. LXIII. f. 6.*
 — met finalle sierlyke Bladeren, schoon groen, en Bloemen gelyk die van 't Vlooykruid. *II. D. bl. 67. Taf. LXV. f. 8.*
 — met breedtagtige Bladeren en zeer pluizige Bloemen. *II. D. bl. 67. Taf. LXV. f. 7.*
 AVOQUANTOTOTL. Schoone Vogel naar een Spreeuw gelykende. *II. D. bl. 102. Taf. XCVI. f. 4.*

B.

BAARDKNYPEN, nu Winkelhaak genaamd. Een Doublet. *III. D. bl. 181. Taf. XCI. f. 6.*
 BAARSEN. (Uitlandsche) Een gevlaakte Baars, met het onderste Kaakebeen langer dan het bovenste en negen Doorens in de Rugvin. *III. D. bl. 75. Taf. XXVII. f. 6.* Baars met bruine vlakken en witte stippels over 't geheele Lyf, die elf Doorens heeft in de Rugvin. *bl. 76. f. 7.* Dito in de langte gestreept. *f. 8.* Dwars gestreepte, met een zwarte vlak aan de Staart. *f. 9.* Dito, ongestreepte. *f. 10.* De Kaakebeenen gelyk, met breede zwarte dwarsstrepen. *bl. 77. f. 11.* Dito, met een gevlaakte Kop en een gelyken Staart. *f. 12.* Zilververwige, met twee strepen overlangs, aan ieder zyde, en de Staart gevorkt. *f. 13.* Baars met het onderste Kaakebeen langst, witagtig met donkere dwarsstrepen. *bl. 78. f. 14.* Dito, geheel met vlakken en dwarsstrepen gemarmerd. *f. 15.* Langwerpig ronde, met agt bruine dwarsstrepen. *f. 16.* Baars met het bovenste Kaakebeen langst, overlangs gestreept en dertien Doorens op de Rug. *f. 17.* Dito, met tien Doorens. *f. 18.*
 BABI ROESA, dat is Zwyn-Hert, een soort van wilde Zwynen in Oost-Indiën; waar van het Vleesch, door de Indiaanen, voor zeer smaakelyk gehouden, en gegeten wordt. *I. D. bl. 80. Taf. L. f. 2.* Deszelfs Kop in 't Geramte. *bl. 81. f. 3.*
 BABYLONISCHE SLANG, *Conchrus* genaamd. *II. D. bl. 52. Taf. LII. f. 3.*
 — TOOREN, nu genaamd West-Indische Pauze-kroon. *III. D. bl. 141. Taf. L. f. 15 en 16.*
 BAGRE. Een Visc die gebaard is, of met Knevels voorzien, overeenkomende met de MYSTUS. *III. D. bl. 83. Taf. XXIX.*
 BAGYNE DROLLEN. Een soort van Hoorns. *III. D. bl. 171. Taf. LXXV.*
 BALANEN, Slangekroonen in Oost-Indiën genaamd een bysoort van de *Conchus Anatifera*. *II. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 8.*
 BALANUS. Zie ZEE-EIKEL.
 BALI SALAN BOEKIT. Slang van Ternate, dus genaamd. *I. D. bl. 92. Taf. LVII. f. 5.*
 BALISTES, met drie Doorens op de Rug, en met een Staart die diep gegaffeld is. *III. D. bl. 62. Taf. XXIV. f. 14.* Dito, met drie ryen Doorentjes, ter wederzyden, by de Staart. *bl. 63. f. 15.* Dito, met Schubben die overal gedoord zyn. *f. 16.* Balistes met twee Doorens op de Rug, klein geschubd en ruig. *f. 17.* Eenverwige rtige met éene Doorn op de Rug, die van agteren Zaagswyze haakig is. *f. 18.* Balistes met een lange puntige Snuit, en met een zwarte Vlak, die wit gestippeld is, omtrent het Buikbeen versierd. *bl. 64. f. 19.* Eene, die bont is, met de Snuit als van een Varken, en een vlak op de Staartvin. *III. D. bl. 106. Taf. XXXIV. f. 2.*
 BALSEM van de Styraxboom, komt, van drierley soort, uit West-Indiën. *II. D. bl. 93.* De Balsen van Peru, opregt zynde, is niet heel dik en zwart, maar donkerbruin, en als Kandystroop. *bl. 94.* Men vindt ook vervalichte en nagmaakte. *ibid.*
 BANDHOORENS. *III. D. Taf. LI. f. 31-36.*
 BANDPENNETJES. Een soort van Hoorens. *III. D. Taf. XLIX. f. 9-44. & bl. 142. Taf. L. f. 47 en 48.*
 BAND-ULEN. Kleine en groote soort. *IV. D. bl. 62. Taf. LI. Lett. DD, II.*
 BASILISCUS. Fabelagtige Vertellingen der Ouden aangaande dit Schepsel. *VOORR. van 't II. D. bl. 4.* Het is eigentlyk een schadelyke of venynige Adderslang. *ibid.*
 — of Boomdraak uit de Spaansche West-Indiën. *I. D. bl. 156. Taf. C. f. 1.*

BAYHAPUA. Guineesch Slangetje, dus genaamd, dat sierlyk getekend is. *II. D. bl. 86. Taf. LXXXII. f. 2.*
 BEDDETYK (Basterd). Een soort van Hooren. *III. D. Taf. LX. f. 9 en 10.* Getakte Beddetyken. *Taf. LXVII.*
 BEDDETYK-HOORENS (Verscheiderley). *III. D. bl. 169. Taf. LXXII. f. 1-9.*
 BEEF-AAL. Zie BLOOTRUG.
 BEENVISCH. Zie SCHULPVISCH.
 BEEREKRAB of Amboinsche Kreeft. *III. D. bl. 50. Taf. XX. f. 1.*
 BEER-RUPS UIL. Zeer ongemeene soort. *IV. D. bl. 62. Taf. LI. Lett. OO.* Gemeene, derzelve Gestaltewilling. *IV. D. bl. 63. Taf. LII. Lett. F. 1-4.*
 BEK van een gemeene West-Indische Slang geopend, om aan te toonen, dat 'er geen Giftblaasjes aan de Tand en zyn. *II. D. bl. 44. Taf. XLII. f. 4.*
 BEKEBOOM, met zyn rondagtig Blad. De Wortel beschreeven. *I. D. bl. 7. Taf. II. f. 5.*
 BELHOORENS verscheiderley. *III. D. bl. 120. Taf. XXXIX. f. 52, enz.* Ongemeen fraay gebandeerde uit West-Indiën. *f. 62, enz.* Geribde Belhoorens. *bl. 167. Taf. LXVIII. f. 9-11. 17.* Geknobbelde Bel-Kasket. *f. 18.* Fransche Belhoorens. *bl. 169. Taf. LXXI. f. 1-3.* Kaapse Ezels. *f. 4 en 5.* Andere Belhoorens. *f. 6-10.* Midas-Ooren. *f. 21 en 22.*
 BELHOORENTJES of Kasketjes. *III. D. Taf. LXX. f. 1-4.*
 BELILLA. Een Heestergewas uit Oost-Indiën. Deszelfs Bladeren, die de Brachmans in hunne Taal, *Shravadi*, dat is wit, noemen. *I. D. bl. 64. Taf. XXXVIII. f. 7.*
 BEM-SCHETTI. Oost-Indisch Heestergewas, van de Brachmannen *Davi-Paducali* genaamd, waar van men de Beschryving vindt in de *Hortus Malabaricus*. *I. D. bl. 16 en 17. Taf. VI. f. 5.*
 BEOTIE. Een breed gebekte Slang van daar. *II. D. bl. 57. Taf. LVII. f. 1.*
 BERG-HAAGDIS, gelykende naar den Land-Salamander, wegens zyn kort en dikke Kop. *I. D. bl. 151. Taf. XCVI. f. 6.*
 BERG-KAT (Wilde) uit Amerika. *I. D. bl. 68. Taf. XLII. f. 2.*
 BERG-KRAB (West-Indische) *III. D. bl. 51. Taf. XX. f. 5.*
 BERG- of HEUVEL-SLANG van Ternate. *I. D. bl. 92. Taf. LVII. f. 5.*
 BERG-VELDHOEN (Mexikaansch). *I. D. bl. 100. Taf. LXIV. f. 1.*
 BESAANTJES, een soort van Vleugelhoorns. Opgerolde Besaantjes. *III. D. bl. 162. Taf. LXII. f. 18-20.* Verscheide soorten van Besaantjes. *ibid. f. 21-27.*
 BESCHERMER VAN HET ZEE-STRAND. Dus noemt men, in 't Hollandsch, de *Sauvages*. *II. D. bl. 111.*
 BESCHERMER-SLANG of Slang van *Esculapius*. De waare van Brasil, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 67. Taf. LXVI. f. 3 en 4.*
 BEURS-KRAB, uit Oost-Indiën. *III. D. bl. 53. Taf. XXI. f. 1 en 2.* Dezelve is by RUMPHIUS zeer slegt afgebeeld. *ibid.* Roode uit West-Indiën. *bl. 57. Taf. XXII. f. 4.*
 BEVER (Siberische). Een Hairbal uit deszelfs Maag gehaald. *II. D. bl. 146. Taf. CXIV. f. 10.* De Ballen leveren het Bevergeil uit. *ibid.*
 BEVERGEIL. Verscheide soorten daar van. *II. D. bl. 146.* Gebruik van 't zelve. *bl. 147.*
 BEZAANTJES. Zie BESAANTJES.
 BEZOAR DE BUBALO of Buffelsteen. Zie CORMANDELSTEENEN.
 BEZOAR DE CORMANDEL uit een Zeekoe. *II. D. bl. 135. Taf. CXII. f. 3.* Dezelve wordt gemeenlyk, in Indiën, *Pedro de Vacca* of *Bezoar de Vacc*, dat is Koeijensteen of Koeijen Bezoar, geheten, *ibid.* Twee groote van andere gedaante. *f. 4 en 5.* Twee die langwerpig rond, dikschillig, steenagtig, hard en zwaarwigtig zyn. *f. 6 en 7.* Drie dergelyke, mede van Zeekoeijen of Zeepaarden afkomstig. *f. 8-10.*
 BEZOAR-HOORENS. Graauwe. *III. D. bl. 169. Taf. LXXI. f. 11. 12. 13-16.* Gebandeerde. *f. 14 en 15.*
 BEZOAR-KASKET. (Geplekte). *III. D. bl. 168. Taf. LXX. f. 7-9.*
 BEZOAR-KASKETJES, (Twee kleine) geplekt en ongeplekt, boven aan *Taf. LXIX.* in 't *III. D.* Zie de *Korte Inhoud*.
 BEZOAR-STEEN, komt niet alleen uit een byzondere soort van Dieren, deswegens Bezoar-Bokken genaamd, gelyk het Gevoelen van HERNANDEZ was; maar wordt ook door toevallige samengroeiing voortgebracht in de Maag van veele andere, voornamelyk Viervoetige Dieren. *I. D. bl. 69.*
 — uit een Hartbeest. *II. D. bl. 139. Taf. CXIII. Lett. a.*
 — uit Haagdisfen. *II. D. bl. 140. Taf. CXIII. Lett. f.*
 — (ORIENTAALSCH). Uit welk Dier dezelve gehaald worde, zyn de Schryvers het niet eens. *II. D. bl. 139 en*

- en 131. De gedaante maakt in de kragten geen verschil. *bl. 131.* Manier om de echtheid te beproeven, *ibid.* Men geeft 'er, by de Indiaanen, enz. veelerley naamen aan. *ibid.* Waarschynelyker is 't, dat zy in de Maag der Dieren groeijen, dan in de Kop. *ibid.* Die van de plaatfen in Indiën, waar de Engelschen op handelen, gebragt worden, klein en rond of langwerpig; zyn de regte Aape-steen. *bl. 132.* De grootste foort van Bezoar, is by de voornaame Indiaanen in veel waarde en gebruik. *ibid.*
- BEZOAR-STEEN (ORIENTAALSCH) die zeer groot en rond is, weegende meer dan twee Oncen, glad fraay, donkerbruin en als gemarmerd, ten deele naar een Agaatssteen gelykende. *II. D. bl. 132. Taf. CXI. f. 1.*
- van drie Loot, overal niet even rond, maar hoog donker-bruin en glad. *f. 2.*
- die Ovaalrond is, van dergelyke kleur. *bl. 133. f. 3.*
- daar een stukje afgebroken is, zo dat onder het buitenste blaadje zig een nieuwe gladde schil daar aan vertoont. *ibid. f. 4.*
- die Olyfkleurig is, van gedaante als een Nier. *f. 5.*
- wat donkerder van kleur, met een stuk daar uit geschilderd, welke opening door de Natuur glad, en als afgeslepen, is begroeid. *f. 6.*
- twee fraaije gladde, purperrood van kleur, met een deukje in 't midden. *f. 7 en 8.*
- die een Niertje verbeeldt, zyn- de geel Olyfkleurig. *f. 9.*
- die driehoekig rond is, licht bruin en glad. *f. 10.*
- lang en rond, glad en bruin, wordende voor den Aape-steen gehouden. *f. 11.*
- die lang, glad en bruin is, aan beide enden puntig uitlopende, in 't midden dikker en als met een Schil overgroeid. *f. 12.*
- lange, aan 't eene end rond en dik, aan 't anderen, puntig, glad en donkerverwig. *f. 13.*
- langagtig, rond en gladde, uit den groenen donker van kleur. *f. 14.*
- BEZOAR-STEEN, (OCCIDENTAALSCH) komt uit Peru en andere Plaatfen der Spaansche West-Indiën, in groote menigte over. *II. D. bl. 132.* Dezelve groeit aldaar in de Maag van Wilde Geitebokken. *ibid.* Is ook zeer verschillende van grootte, gedaante en kleur. *ibid.* Men vindt, in 't midden, doorgaans, Strootjes, Blaadjes of eenig Mos. *ibid.*
- van binnen met ruigte opgevuld. *bl. 133. Taf. CXI. Lett. a.*
- die glad is en geflooten, wit Afchverwig. *Lett. b.*
- die glad en driehoekig is, hebbende in 't midden een doorgaande Opening. *Lett. c.*
- langwerpig, schilferig en glad, aan de dikste zyde met ros en bruin als gemarmerd. *Lett. d.*
- half afgeschilde, die van binnen als steenachtige Kuitkorreltjes heeft. *Lett. e.*
- fraaije digte, Ovaal van gedaante, fierlyk met bruin en geel als gemarmerd. *Lett. f.*
- van binnen met Haairigheid als begroeid geweest, van buiten met een Schil daar over heen. *Lett. g.*
- met zwart toppig Haair en kleine Steentjes overgroeid. *bl. 134. Lett. h.*
- die glad is en langwerpig, aan 't eene end open met een diepe holligheid. *Lett. i.*
- ronde, die half afgeschild is. *Lett. k.*
- verbeeldende een Hoofd. *Lett. l.*
- Beursje of Zakje daar deeze Steenen in groeijen. *Lett. m.* Eenige Steentjes aan een klomp, buiten het Zakje. *Lett. n.* Drie Steentjes in haar Vliezige Vellen. *Lett. o.* Verscheide kleine Steentjes in een Mosagtige Bezoar-steen te samen gegroeid, zonder Vlies daar om. *Lett. p.*
- (Mosagtige) met kleine ronde Steentjes daar in gegroeid. *II. D. bl. 134. Taf. CXI. Lett. p.*
- die een Moskaat-Noot verbeeldt, welke met Foelie bedekt is en als verguld. *II. D. bl. 134. Taf. CXI. Lett. q.*
- (kleine ronde) aan de eene zyde als gemarmerd. *II. D. bl. 134. Lett. r.* Vier dergelyke. *Lett. s, t, v, w.* Deeze vallen in soorten heel en afgestooten, in welke laatste de Steen zig, onder de buitenste Schil, als verguld vertoont. *ibid.*
- (grootte) die gegroeid is in de Maag van een Zee-paard. *II. D. bl. 134. Taf. CXII. f. 1.* Brok daar van. *f. 2.*
- BICEPS of Tweehoofdige Slang uit Oost-Indiën. *I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 7.*
- BICEPS-SLANGETJES (twee Ambonsche) ook Tweehoofdige Ceciltjes genaamd. *II. D. bl. 3. Taf. II. f. 1 en 2.* Zie TWEEHOOFDIGE.
- BIESGEWASSEN (Zonderlinge) van Suriname. *II. D. bl. 73. Taf. LXX. f. 5 en 6.* Zy worden tot Naalden gebruikt van de Inlanders. *ibid.*
- BIEZEN (Oost-Indische) van aangename Geur. *I. D. bl. 41. Taf. XXV. f. 2.* Olie, daar van gedestilleerd, is zeer kragtig. *ibid.*
- BIGNONIA. Een klimmend Gewas uit West-Indiën. *I. D. bl. 146. Taf. XCIII. f. 5 en 6.*
- BISSCHOPS-MYTERS. Een foort van Hoorens. *III. D. Taf. LI. f. 6—19.*
- BITIN. Dus noemt men de Slangen of Adders, die als een Kalfskop hebben. *II. D. bl. 18.* Een byfoort uit Brasil, genaamd *Coyuta*. *Taf. XVI. f. 2.* Mexikaansche die kort en dik is, zeer raar. *bl. 30. Taf. XXX. f. 1.*
- Adderflang, groote en raare, dus genaamd, van Ceylon afkomstig; het Mannetje. *II. D. bl. 98. Taf. XCIII. f. 1.* Het Wyfje daar van. *bl. 99. Tab. XCIV. f. 2.*
- BLAAS- of WINDBUIDEL-KIKVORSCH uit Virginie, Wyfje en Mannetje. *I. D. bl. 113. Taf. LXXI. f. 1 en 2.*
- BLAASVISSCHEN of OPBLAAZERS. *III. D. bl. 59. Taf. XXIII. f. 5—7.*
- BLADEN in 't Geraamte. Blaadjes van wilde Basilicum. *I. D. bl. 10. Taf. III. f. 11.* Een Klimop-Blad. *Taf. IV. f. 1.* Een grooter dito. *f. 2.* Een Oranjebooms-Blad. *bl. 11. f. 3.* Een Citroen-Blad. *f. 4.* Blad van een Popelierboom. *bl. 12. f. 5.* Van een Abrikoozeboom. *f. 6.* Van een Appelboom. *f. 7.* Het onderste Vlies daar van. *f. 8.* Groot Blad van een Peereboom. *f. 9.* Blad van Klimop op een zeer konstige wyze. *f. 10.* Van een Eikenboom. *bl. 13. Taf. V. f. 1.* Van een Roozeboom. *f. 2.* Van een Afrikaansche Ipenboom. *f. 3.* Van een Lindeboom. *bl. 14. f. 4.* Van een Laurierboom. *f. 5.* Jasmynboom met witte Bloemen. *f. 6 en 7.* Okernootenboom. *f. 8.* Poire Signoor. *f. 9.* Beukeboom. *f. 10.* Van verscheide uitheemsche of vreemde Boomen. *bl. 15 en 16. Taf. VI.*
- BLENNIUS. Een geslacht van Visschen, dus wegens hunne slymigheid of snottigheid, genaamd. *III. D. bl. 90.* Blennius met den Kop van vooren puntig en de Rugvin geheel gedoorend. *Taf. XXX. f. 1.* Grysagtige met de uiterste Graatjes van de Rugvin zag. *f. 2.* Dito, van gemengelde kleur. *f. 3.* De Kop van vooren loodregt aflopende en de Rugvin in 't midden laag. *bl. 91. f. 4.* Dito, met het eerste Beente van de Rugvin hoog. *f. 5.* De *Gunnellus* van Cornwall of Botervisch van sommigen. *f. 6.* Bonte Snotvis. *f. 8.*
- BLINDSLANGEN of Cecilia's, leeven van Mieren. *II. D. bl. 19.*
- BLINDSLANG van Mauritanie, die men *Scincus-slang* zou mogen noemen. *I. D. bl. 137. Taf. LXXXVI. f. 2.*
- (Ceylonsche). *II. D. bl. 19. Taf. XVIII. f. 2.*
- (Amerikaansche). *II. D. bl. 24. Taf. XXII. f. 3.*
- (Guineesche). *II. D. bl. 24. Taf. XXIII. f. 3.*
- (West-Indische) zynde de regte groote *Cecilia*; hebbende kleine Oogjes met een schilletje bedekt. *II. D. bl. 25. Taf. XXIV. f. 1.*
- (Ceylonsche) die met geen Schubben, maar met dunne Ringetjes bekleed is. *II. D. bl. 26. Taf. XXV. f. 2.*
- BLOEDKORAAL. Verscheide Boomen of Takken daar van. *III. D. Taf. CXV.* Prys van 't zelve, zo als het op de Verkoop der Kabinetten van den Autheur, by 't Once, heeft mogen gelden. *bl. 210.* Groote Waardigheid der groote stukken, by de Japoneezen. *bl. 211.* Hoe het ge- vifcht wordt en waar, *ibid.* De gemeente Bloemen zyn Zee-Diertjes of Polypen. *ibid.*
- BLOEMEN. Derzelver wonderbaare verscheidenheid van Kleuren, Reuk, Smaak en andere Eigenschappen, waar door zy als tot verfrisfching van den Geest, en versterking van het Hart geschikt zyn. Voorr. van 't *I. D. bl. 3.*
- BLOEM van 't Japansche Kaasjesblad, ontkleed. *I. D. bl. 9. Taf. III. f. 4.*
- BLOEMSLANG van Suriname, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 68. Taf. LXVII. f. 1 en 2.*
- BLOEMZUGERTJES. Een foort van zeer kleine West-Indische Vogeltjes. *I. D. bl. 61. Taf. XXXVII. f. 4.* Dito, *I. D. bl. 95. Taf. LIX. f. 5.* *bl. 97. Taf. LXI. f. 4 en 5. bl. 102. Taf. LXV. f. 3.* Grootste foort van Ceylon, met allerhande Kleuren. *I. D. bl. 110. Taf. LXIX. f. 5.* Hunne Nestjes en Eijeren. *I. D. bl. 109. Taf. LXVIII. f. 7—9.*
- BLOOTRUGGEN. Een Geslacht van Visschen, dus genaamd, om dat zy geen Rugvin ter wereld, en den geheelen Buik gevind hebben. *III. D. bl. 97.* Bonte met dwarse streepen, het onderste Kaakebeen langer als het bovenste, de Staart kort en scherp gepunt als een Els. *Taf. XXXII. f. 1.* Bonte met den Kop kegelswys en den Buik een weinig uitgezet. *bl. 98. f. 2.* Blaauwagtige, breed en plat van Buik

- Bulk met een zwarte vlak aan de Kieuwendekzels. *bl.* 99. *f.* 3. Bruine met de Onderkaak kortst en de Rug tot de Staart toe met een overlangte groef. *bl.* 99. *f.* 4. Bonte met een langagtige Suit. *f.* 5.
- BLOOTRUG die zwartagtig is, met de Kop breeder dan hoog, en een korten stompen Staart, in kragt met den *Torpedo* overeen komende, thans BEEF-AAL genaamd. *III. D. bl.* 108. *Taf. XXXIV. f.* 6.
- BOBORI. Een Zalf, by de Inwooners van Nieuw-Guinée dus genaamd, welke zy maaken van de onderfte bast van den Masloy-boom, in Wyn gekookt, met Kruidnagelen en andere dingen daar onder gemengd. *I. D. bl.* 15.
- BOCHART (SAMUEL) heeft met veel roem en zorgvuldigheid du Natuurlyke Hiftorie der Dieren beschreeven. *I. D. VOORR. bl.* 2.
- BOCHIR. Een Egyptische Slang, dus naar zyne Geboorteplaats genaamd. *III. D. bl.* 38. *Taf. XXXVIII. f.* 3.
- BOCHO der Hottentotten. Een Plantgewas. Zie ST. JANS-KRUID.
- BOEKJE van de bast van een ontleede Japanfche Malva-Wortel, gemaakt. *I. D. bl.* 9. *Taf. III. f.* 2 en 3.
- BOERHAAVE (HERMANNUS). Zyn Voorrede op het Kabinet van SEBA. In 't begin van 't I. DEEL.
- BOERE MUSIEK of geplekte Tootjes. *III. D. bl.* 137. *Taf. XLVII. f.* 28-31.
- BOERE VERDRIET. Het blaauwe Duinkapelletje, dus genaamd. *IV. D. bl.* 72. *Taf. LXII. Lett. E, F, I-4.*
- BOICININGA of BOICININGA of BOQUIRA. Dus noemt men in West-Indie de Ratelſlangen. *II. D. bl.* 99.
- BOIGUACU. Een Slang van de Brailiaanen dus genaamd. *II. D. bl.* 108. *Taf. CIII. f.* 1.
- BOIGUATRARA. Een zeer fierlyk getekende Ambonsche Slang, die deswegen van de Indiaanen, (gelyk de naam betekent) de *Gefchilderde* genoemd wordt. *II. D. bl.* 86. *Taf. LXXXII. f.* 1.
- BOIGUATRARA of gefchilderde Indiaanfche Slang. *II. D. bl.* 83. *Taf. LXXXVIII. f.* 4.
- van 't Eiland Mauritius. *II. D. bl.* 83. *Taf. LXXXVIII. f.* 4.
- BORTIAPO-Slang, die gedoornd is, van de Brailiaanen of Portugeezen *Cobra de Sipo* geheeten. *II. D. bl.* 93. *Taf. LXXXVII. f.* 1.
- BOJOBI. Gekroonde Slang, ook *Cobra Verde* of groene Slang genaamd, die zig onthoudt in de holle ſtam der Guajava-boomen. *II. D. bl.* 41. *Taf. XLI. f.* 1.
- (Ceylonſche) die oranjeleurig is, met dikke Lippen. *II. D. bl.* 86. *Taf. LXXXI.*
- (Brailiaanfche) die lichtgevend is, genaamd *Tetraucoatl Tleoa* of Vuurſlang, by de Indiaanen en by de Portugeezen *Cobra Verde*. *II. D. bl.* 101. *Taf. XCVI. f.* 2.
- BOK van Curaffau, met het Geitje ſamen gegroeid. *I. D. bl.* 74. *Taf. XLVI. f.* 1.
- BOKKEN. Een ſoort van Torren, dus wegens hunne Hoorens, Sprietten of Voelers, genaamd. *IV. D. bl.* 84. *Taf. LXXXII. f.* 9-13. Het Parade-Bokje. *bl.* 85. *Taf. LXXXIII. f.* 3. Grootte Bok-Tor. *bl.* 85. *Taf. LXXXIII. f.* 4. Geelgrauw Bokje. *bl.* 89. *Taf. LXXXVIII. f.* 14. Groene. *f.* 15. Geel en zwart, rosbuin, bruine Bokjes. *f.* 21, 22, 24. Een geel Bokje met roode vlakken. *bl.* 90. *f.* 25. Grootte West-Indiſche Bok-Torren. *bl.* 91. *Taf. XC. f.* 7-9. Letterhoute Bok. *bl.* 92. *Taf. XCI. f.* 8. en 9. Andere ſoorten van Bok-Torren en Bokjes. *Taf. XCII-XCIV.* Verandering van de Inlandſche allergrootſte ſoort, *bl.* 92. *Taf. XCII. f.* 1-5. van andere Bok-Torretjes. *f.* 8, 9. en 14, 15. Zeer ſchoone Kaapſche en Oost-Indiſche. *Taf. XCIII.* West-Indiſche. *Taf. XCIV.*
- BONTE MANTEL. Zie KONINGS MANTEL.
- KAPELLETJE. *IV. D. bl.* 6. *Taf. III. Lett. A. I-4.*
- BONTE MANTELS. Doubletten dus genaamd. *III. D. bl.* 112. en *bl.* 179. *Taf. LXXXVII. f.* 8-12, enz.
- BOOMBAST. Papier daar van gemaakt in Oost-Indien. *I. D. bl.* 44. Het zou waarſchynlyk hier te Lande ook wel gefchieden kunnen. *bl.* 45.
- BOOMDRAAK of *Basiliscus*, uit de Spaanfche West-Indien. *I. D. bl.* 156. *Taf. C. f.* 1.
- BOOMEN (Geheele grootte) worden in Duitſchland in Jaspis of in Agaat verandert gevonden. *IV. D. bl.* 128.
- BOOMPJES van Porto Rico, die Melkagtig ſap uitgeeven en ſtekelyk zyn. Zie HEESTERGEWAS.
- BOOMSLANG (West-Indiſche) die wonder fraay getekend is, en in grootte waarde gehouden wordt. *I. D. bl.* 85. *Taf. LIII. f.* 1. Eerbied der Indiaanen voor dezelve. *bl.* 86.
- BOOM- of PYL-SLANG van Jamaika in West-Indie. *II. D. bl.* 56. *Taf. LVI. f.* 3. Dito uit Nieuw-Spanje. *bl.* 82. *Taf. LXXXVIII. f.* 2.
- BOORVLIEGEN of BASTAARD-WESPEN, die uit de Poppen of Nimfen der Kapellen dikwils voortkomen, in de plaats van Kapellen. *IV. D. bl.* 5 en 6. *Taf. I. f.* C. 4. G. 5. *Taf. II. Tom. IV.*
- f. F. 5. Taf. XLVIII. f. F. 5. Taf. LXI. f. E. 5. Taf. LIX. f. II. enz.*
- BOSCHDIER (West-Indiſch) dat zeer wreedaartig is, genaamd *Janovare*. Het Jong daar van. *II. D. bl.* 50. *Taf. XLIX. f.* 4.
- BOSCH-HOND (West-Indiſche) met een lange Staart. *I. D. bl.* 47. *Taf. XXX. f.* 1.
- BOSCH-KAAIMAN. Dus noemt men de grootte gekamde Le-guaanen in Oost-Indie. *I. D. bl.* 153.
- BOSCH-MUIS uit de Spaanfche West-Indien, het Mannetje, *Scalopes* genaamd. *I. D. bl.* 48. *Taf. XXXI. f.* 1. Dito, het Wyfje. *f.* 2. Amerikaanfche of Bosch-Rot. *bl.* 49. *f.* 4. Het Wyfje van dezelve. *f.* 5. Andere ſoort. *bl.* 50. *f.* 6.
- BOSCH-MUISJE of Bosch-rotje (Een jong West-Indiſch) met een breed Hoofd. *I. D. bl.* 50. *Taf. XXXI. f.* 8.
- BOSCH-ROT. Zie PHILANDER. Een andere ſoort, genaamd *Tlaquatzin* of *Tai-Ibi* by de Brailiaanen. *I. D. bl.* 57. *Taf. XXXVI. f.* 4. West-Indiſche, die haare Jongen op de rug draagt. *II. D. bl.* 90. *Taf. LXXXIV. f.* 4.
- BOTER-KAPEL met zwart gepunte Vlerken. *IV. D. bl.* 6. *Taf. II. Lett. F. n. 1-4.*
- BOYUNA. Ceylonſche Slang, die de Indiaanen van Ceylon gaarne zien, zig verbeeldende dat zulks geluk betekene. *II. D. bl.* 39. *Taf. XXXIX. f.* 3.
- (Ceylonſche) die zwartbruin is, met een wit Hoofd. *II. D. bl.* 87. *Taf. LXXXIII. f.* 2.
- BRANDARISSEN. Een ſoort van Hoorns. *III. D. bl.* 172. *Taf. LXXXVII. f.* 9 en 10.
- BREM (Afrikaanfche) met lichtroode Bloemtjes. *I. D. bl.* 50. *Taf. XLIX. f.* 5. Kleine ſteekende Brem uit Afrika. *bl.* 61. *Taf. XXXVII. f.* 5. Vruchtdragende, met Bladen als van den Lorkeboom. *II. D. bl.* 63. *Taf. LXII. f.* 7.
- (Ethiopiſche) met goudgeele Bloemen. *I. D. bl.* 38. *Taf. XXIII. f.* 6. Afrikaanfche Brem met wollige Bladeren. *Taf. XXIV. f.* 1. Boomagtige. *f.* 2 en 3. Andere ſoorten van Afrikaanfch Bremgewas. *bl.* 39. *f.* 4-6.
- BREMBOOM (Afrikaanfche) met Bladeren gelyk de *Syrax* en purperblaauwe Bloemen. *II. D. bl.* 105. *Taf. XCIX. f.* 3.
- BREMHEY uit Afrika. *II. D. bl.* 24. *Taf. XXII. f.* 5.
- BRILSLANG. Een ſoort van Slangen uit Nieuw-Spanje, dat, in plaats van een Bril, een Kroon op de Nek heeft. *II. D. bl.* 112. *Taf. CV. f.* 4.
- (Peruviaanfche). *II. D. bl.* 90. *Taf. LXXXV. f.* 1. Het Wyfje zonder Bril. *bl.* 91. *f.* 2.
- (Siamſche) *Cobra de Capello* of *Cabelo* genaamd. *II. D. bl.* 95. *Taf. LXXXIX. f.* 1. Brillſlangetje van Ternate. *f.* 2. Aardig gebandeerde kleine Oost-Indiſche. *f.* 3. Brailiaanfche Brillſlang wiens Bril naar een Hert gelykt. *bl.* 96. *f.* 4. Indiaanfche die voor de regte gekroonde of Kroonſlang gehouden wordt. *Taf. CX. f.* 2. Het Wyfje zonder Bril. *bl.* 97. *f.* 1. Malabaarfche Brillſlang. *bl.* 99. *Taf. XCIV. f.* 1. Grootſte ſoort van Bril- of Oogenſlang van Ceylon. *bl.* 102. *Taf. XCVII. f.* 1. Kleine dito. *bl.* 103. *f.* 2. Sierlyke Brillſlang uit Nieuw-Spanje. *f.* 3.
- BRUNETTEN. Een ſoort van Tooten. *III. D. Tab. XLIII. f.* 1-5.
- BRUYN (CORNELIUS DE). Het Berigt dat hy, in zyne Reisbeſchryving, van de Ceylonſche Plant *Aknella* geeft. *I. D. bl.* 20.
- BUCCINA of Kinkhoorens (In- en Uitlandſche). De kleine Hoorentjes waar van zy groeijen, in menigte vertoond. *III. D. bl.* 110.
- UMBILICATA. Zie SLAKHOORNS. *Valvata, striata.* Zie ALYKRUIKEN. *Breviroſtria.* Zie TOOTEN, WELLEN, PURPERSLAKKEN, PURPERHOORENTJES, TROMPETTEN, ROTSHOORENS, DISTELHOORENS, PAUSEKROONEN, PLEKHOORENS, KINKHOORENS. *Buccina recurviroſtria.* Zie KASKETTEN of ZOOMPJTJES. Andere gemeenlyk genaamd TRITONS, BLAAS en FLUITHOORENS. *III. D. bl.* 153. Muſiekhoorens. *bl.* 155. *Taf. LVII.*
- Verſcheide zeer raare ſoorten daar van. *III. D. bl.* 139. *Taf. XLIX. f.* 1-3. Andere met byzondere ſoort van ſnoertjes omwonden. *f.* 4-6. Purperſlakken. *f.* 7 en 8.
- (Twaalfderley) van korte fluiting, getralied, geruit en bandswyze omſlingerd. *ibid. f.* 9-20.
- Vier-en-twintig anderen, van dergelyke ſoort: *ibid. f.* 21-44.
- Vier andere fraaije, in de langte geribd, enz. *ibid. f.* 45-48.
- Vier kort en dikke, met geknoopte banden omringd. *f.* 49-52.
- (Knobbelaagtig gebandeerde) van korte fluiting. *f.* 57-59.
- Gedoornde en geſtreepte dito, zeer raar. *f.* 80-82.
- *Columella dentata*, enz. volgens LISTER, die men anders onder de Babylonſche Toorens betreft. *III. D. bl.* 143. *Taf. LI. f.* 20 en 21. Andere ſoorten daar van. *ibid. f.* 22 en 23. Zes andere Toorentjes, die by uitſtek raar zyn. *f.* 24-30.
- Z z
- BUC-

BUCCINUM. Het Diertje, dat in dezelve leeft, is een foort van Krabbetje, met breede schaaen. *III. D. bl. 145.*
Undatum of gegolfde Kinkhoorn van RUMPHIUS.
 Een ongemeen sierlyk Hoorentje van Banda, uit Oost-Indie. *III. D. bl. 146. Taf. LII. f. 26.*
 (vreemd) binnenwaards getand, enz. *III. D. bl. 151. Taf. LIV. f. 14.*
 (dikschaalige). *ibid. f. 15 en 16.*
 (kleine) genaamd Byekorfjes. *III. D. bl. 153. Taf. LV. f. 21.*
 zeer fraaije zeldzaame foort. *III. D. bl. 154. Taf. LVI. f. 1.* Andere veel langer zynde. *ibid. f. 2.* Een derde die glad is van Lip en geen tandige Takken heeft. *f. 3.* Getande met een kromme Snuit en de Gaaping als een Oor, gekruld en gekronkeld. *bl. 159. Taf. LX. f. 3 en 4.* Andere foort, genaamd Hairige Ooren. *f. 5 en 6.* Andere die in kleur daar van verschilt. *f. 7.*
BUCCINUMS. Vyf fraaije van boven gedoorende. *III. D. bl. 160. Taf. LX. f. 8-12.*
 zeer groote, genaamd PADDEN. Zie PADDE-HOORNS.
 of Purperhoorns, die tweetongig zyn, over de Gieren gebult en geknopt, met een breede Lip, die naar vooren vingeragtig uitsteekt. *III. D. bl. 161. Taf. LXI. f. 1 en 2.* Andere foort. *f. 3 en 4.* Twee sierlyk gebandeerde. *f. 5 en 6.* Kleine niet gevingerde. *f. 7.* Die een zeer dunne Lip heeft. *f. 8.* Met donkerbruin gezoomd. *f. 9 en 10.* Andere grootelyks in gedaante verschillende. *f. 11-68.*
 van onze Stranden, gemeenlyk KINKHOORNS genaamd. *III. D. bl. 174. Taf. LXXXIII. f. 3-7.* Dergelyke met Zeetulp en Wormbuisjes begroeid. *III. D. bl. 182. Taf. XCIII. f. 3.* Dito met Zeewier van korte, dikke Bladen, die Knobbeltig zyn, bezet. *III. D. bl. 198. Taf. CVII. f. 6.*
BUFFEL-SLANG van Ceylon. *II. D. bl. 87. Taf. LXXXIII. f. 1.*
BUFFEL-STEEN. Zie BEZOAR-STEEN.
BULTJES. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 163. Taf. LXII. f. 24, 25, 28, 29.*
BUSTAMANTINUS (JOANNES) heeft zig inzonderheid op de Dierenkunde toegelegd. *VOORR. I. D. bl. 2.*
BUTTERFISH of Botervisch. *III. D. bl. 91. Taf. XXX. f. 6.*
BYEN. Derzelver Voortteeling. *IV. D. bl. 3.*
 (BASTERD-). Zie HOMMELS, WESPEN, Honigbyen.
 Derzelver Huishouding verwonderlyk. *IV. D. bl. 99.*
BYEKORFJES, een foort van kleine *Buccinums.* *III. D. bl. 153. Taf. LV. f. 21.*

C.

CACATOTOTL. Schoon zwart Vogeltje, met een witte Huif. *II. D. bl. 102. Taf. XCVI. f. 5.*
CACILIA. Zie BLIND-SLANG.
CACUBA. Aangenaam zingende Slang, die zig in de Boomen onthoudt, op de Vogeltjes loerende. *II. D. bl. 87. Taf. LXXXII. f. 3.*
CALATTI. Zeer schoone Ambonsche Vogel, iets grooter dan een Leeurik, byna met alle kleuren versierd. *I. D. bl. 63. Taf. XXXVIII. f. 6.*
CAPUT MEDUSÆ. Zie MEDUSAAS HOOFD, of ZEE-ZON, ZEE-MAAN en ZEE-STERREN.
CARACARA. Brasiliaansche zeer zeldzaame en raare Slang. *II. D. bl. 69. Taf. LXVIII. f. 3.*
CARAPO. Een Brasiliaansche Vifch, hier genaamd Blootrug, *Gymnotus.* *III. D. bl. 97. Taf. XXXII. f. 1.*
CARIGUEJA. Dus wordt de Philander of *Opeffum* in Brasil genoemd. *I. D. bl. 56. Taf. XXXVI. f. 1.*
CARKALLEN of SNECKEN in Duitschland. Derzelver Levensmanier. *II. D. bl. 152.*
CAROWALA (Van). Een Ceylonfche Muizen-Slang. *II. D. bl. 46. Taf. XLV. f. 1.*
CARTHAGEENSCH DOUBLETEN of Schulpen. *III. D. bl. 178. Taf. LXXXVI. f. 2-7, 13 en 14.*
CASCA VELA. Spaansche naam van den Ratelslang. *II. D. bl. 99.*
CATAPHRACTUS van SCHOONEVELD. Een Vifch, die tot de *Cottus* behoort. *III. D. bl. 81. Taf. XXVIII. f. 6.*
CECILIA of blinde Slang uit Mauritane. *I. D. bl. 137. Taf. LXXXVI. f. 2.*
 of Blindfang (roode). *II. D. bl. 8. Taf. VI. f. 4.*
 van Ceylon. *II. D. bl. 19. Taf. XVIII. f. 2.* Zie TWEEHOOFDIGE.
 De regte groote West-Indische. *II. D. bl. 25. Taf. XXIV. f. 1.*
CECILTJES (Tweehoofdige) zoo genaamd, van Amboina. *II. D. bl. 3. Taf. II. f. 1 en 2.*
CEDO NULLI of Koning uit 't Zuidland. Overkeurlyk gete-

kende Toot, of Admiraal der Admiralen. *III. D. bl. 138. Taf. XLVIII. f. 8.* Baftaard *Cedo nulli* Tooten. *Taf. XLIV. f. 19-22.*
CENCHRIAS. Een Ambonsche Slang, ook *Acontias* of Pylfang getyeld. *II. D. bl. 75. Taf. LXXXII. f. 1.*
CENCHRUS. Een Babylonische Slang, dus genaamd. *II. D. bl. 52. Taf. LII. f. 3.* Brasiliaansche *Cenchrus-slang.* *bl. 43. Taf. XLII. f. 2.*
CENCOATL (Van). Een zeer fraaije dunne Slang, uit de Spaansche West-Indien. *II. D. bl. 18. Taf. XVI. f. 1.* Het Wyfje daar van. *f. 3.*
 Een Adderslang uit Nieuw-Spanje, het Wyfje. *II. D. bl. 27. Taf. XXVI. f. 1.*
CERASTES. Zie HOORN-SLANG.
CERATOPHYTON. Een foort van Hoornagtige Zeegewassen, gemeenlyk Zee-Waaiers genaamd. Gemeene zwarte. *III. D. bl. 197. Taf. CVII. f. 4.* Met korte gepaarde Zytakjes. *bl. 198. Taf. CVII. f. 8.* Met ftekelige of gedoornde takken. *bl. 189. Taf. C. f. 16.*
CEREUS. Zie EUPHORBIVM.
CERIGON. Zie PHILANDER.
CEYLONSCH SLANG (allervoortreffelykste). *II. D. bl. 32. Taf. XXXII. f. 2.*
CHÆTODONS. Een foort van platte Vifchjes, die veelal zeer fraay getekend zyn. (*Aan weerskanten van den Staart gedoorn*). *Chatodon*, overlangs gestreept, met een gegaffelde Staart. *III. D. bl. 64. Taf. XXV. f. 1.* Zwartagtige, met een witagtige gelyke Staart. *f. 2.* Dito, met de Staart een weinig gegaffeld of gevorkt. *bl. 65. f. 3.* Witagtige, met vyf zwartagtige dwarsstreepen. *f. 4.* (*Aan het Hoofd gedoorn*). Zwarte met vier kromme dwarsstreepen. *f. 5.* Met een Rugvin, wier derde Graatje of Beentje zeer lang is. *f. 6.* Grysagtige dito. *bl. 66. f. 7.* (*Die noch aan het Hoofd, noch aan de Staart gedoorn zyn*). Groot gefchubde, die gestreept zyn. *f. 8-12.* Zilververwige *Chatodon.* *bl. 67. f. 13.* Donkergrize. *f. 14.* Vierkante zwartagtige. *f. 15.* Groot gefchubde witagtige met zwarte streepen of vlakken. *bl. 68. f. 16-18.* Bruin roodagtige, met twee Doorns onder ieder Oog. *bl. 69. Taf. XXVI. f. 19.* *Chatodon* met drie witte streepen en de Kieuwendekfelen getand. *f. 20.* Vierkantige, zilververwige, met twee korte Doorns in de plaats van Buikvinnen. *f. 21.* *Chatodon* met witte streepen, en getande Blaadjes aan de Kieuwendekfelen, de Staart wit en gefpleeten. *f. 22.* Witagtige groot gefchubde met een gegaffelde Staart. *bl. 70. f. 23.* Met twee witte streepen, en een witten gelyken Staart. *f. 24.* Witagtige met zwart aan de Rug. *f. 25.* Grysagtige, groot gefchubde. *bl. 71. f. 26-29.* Witte *Chatodon*, met bruine Vlakken en vier Doorns aan de Aarsvin. *f. 30.* Langwerpige met witte vlakken. *bl. 72. f. 31.* Dito met witte streepen. *f. 32.* *Chatodon* met bruine streepen overlangs, enz. *f. 33.* Zilvervifchje. *f. 34.* Overlangs gestreepte *Chatodon*, met een gevorkte Staart die aan weerskanten een Doorn heeft. *bl. 100. Taf. XXVI. f. 35.* Groot gefchubde, geelagtige, met een bruine streep aan de Oogen, Staart en Aarsvin. *f. 36.* Groot gefchubde met een ronde Staartvlak. *bl. 101. f. 37.* Dito, grysagtig, met fyne streepjes overlangs, enz. *Taf. XXIX. f. 18.* Blaauwagtige, met een zwarte Rug, de Staart wit en zwartbont en byna gelyk aan 't end, enz. *bl. 104. Taf. XXXIII. f. 3.*
CHAMELION. Zie KAMELEON.
CHARLETON (GUALTERUS) heeft de Natuurlyke Historie zeer beoeffend en verrykt. *VOORR. van 't I. D. bl. 2.*
CHAYQUARONA. Een Portugeefche Slang, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 10. Taf. IX. f. 1 en 2.*
CHIAMETLA. Een Amerikaansche Slang, uit het Gebergte van dien naam. *II. D. bl. 60. Taf. LXI. f. 1.*
CHICHLTOTOTL. Een Mexikaansche Vogeltje. *I. D. bl. 96. Taf. LX. f. 7 en 8.*
CHILTOTOTL. Een West-Indische Mofch. *I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 4.*
CHRYSAnten (Ceylonfche) met Melisseblad. *I. D. bl. 20. Taf. XI.*
CHRYSOCOME. Zie GOUDENHAIR.
CINNABER (Natuurlyke) uit Japan. *IV. D. bl. 111. Taf. CI. f. 18.* Andere *Cinnaber-Ertz* uit Japan. *f. 19.* *Cinnaber-Mineraal* uit Hongaryen. *f. 20.* Natuurlyke *Cinnaber-Greinen* van Japan. *bl. 113. Taf. CI. f. 30.*
CIRI APUA. Een Brasiliaansche Zee-Krab. *III. D. bl. 44. Taf. XVIII. f. 9.*
CISTUS met de Bladen van Zee-Porfelein, het Wyfje. *I. D. bl. 19. Taf. IX. f. 5.*
 die de Gom Ladanum geeft, met Willige Bladeren en een witte Bloem. *I. D. bl. 21. Taf. XIII. f. 3.*
CITROENBOK. Een foort van Torren. *IV. D. bl. 92. Taf. XCII. f. 10.*
CITROEN-KAPEL. *IV. D. bl. 7. Taf. III. Lett. G. 1-4.*
CLUSIUS (CAROLUS) heeft zig zeer toegelegd op de Dierenkunde. *VOORR. van 't I. D. bl. 2.*

COATY. Dus wordt de Mieren-Eeter van de Negers in Suri-name genoemd. *I. D. bl. 60.*

COBELLA - Slangtjes uit Amerika. *II. D. bl. 4. Taf. II. f. 5 en 6.*

COBRA DE CABELLO of CAPELLO. De Brilslangen worden dus van de Portugeezen genaamd. Zie een Peruviaansche. *II. D. Taf. LXXXV. Een Siamfche. Taf. LXXXIX. Een Indiaanfche, die voor de regte gehouden wordt. Taf. XC.*

COBRA DE CAPELLO, of Ceylonfche Viper-fang, het Wyfje. *I. D. bl. 71. Taf. XLIII. f. 4. Dito, uit Ooft-Indien of Bril-fang, gelykende naar eens Menschen Aangezicht. Taf. XLIV. f. 1. Malabaarfche. II. D. bl. 99. Taf. XCIV. f. 1. Andere foorten. Zie BRIL-SLANG.*

COBRA DE KORAI of COBRA DE VEADO. Een Slang van de Portugeezen dus genaamd, om dat zy fchoon getekend is en de grootfte Dieren durft aantasten. *II. D. bl. 108. Taf. CIII. f. 1. Manier hoe zy hunne Wooningen maaken en de Dieren door omftrengeling dood knypen. bl. 109.*

COBRA VERDE of groene Slang, genaamd *Bojubi. II. D. bl. 41. Taf. XLI. f. 1.*

COCHO. Een Mexikaanfche Parkiet, met veelerley kleuren, die men praaten kan leeren. *I. D. bl. 94. Taf. LIX. f. 2. Het Noot van dien Vogel. bl. 104. Taf. LXVIII. f. 1.*

— Andere Mexikaanfche Parkiet, zeer fraay gekleurd. *I. D. bl. 101. Taf. LXIV. f. 4.*

COLETTA VEETLA. Een Ooft-Indifche Plant. *I. D. bl. 21. Taf. XIII. f. 1.*

COLIBRIETJES. Zie BLOEMZUGERTJES.

COLIBRIETJE met zyn Nefte en Eijeren op den Guajava-boom. *II. D. bl. 42. Taf. XLI. f. 2.*

COLUBRO IGNEO of Vuurige Adderslang van Celebes. *II. D. bl. 58. Taf. LIX. f. 1.*

COLUTEA (Afrikaanfche) vierderley foort. *II. D. bl. 74 en 75. Taf. LXXI. f. 4-7.*

— (Ethiopifche) met roode Bloemen, en een Blad dat naar 't Blad van Donderbaard zweemt. *I. D. bl. 26. Taf. XVII. f. 4.*

CONCHE ANATIFERE of Ganzen-Moffelen. Een Byfoort daar van, in Ooft-Indie Slangekroonen getyeld. *II. D. bl. 61.*

CONGER-AAL, (Afrikaanfche) of Zee-Slang, zeer fierlyk getekend. *II. D. bl. 71. Taf. LXIX. f. 1. Andere van 't zelfde Geflagt. f. 2.*

CONYZA (Heefteragtige Berg-). *II. D. bl. 25. Taf. XXIII. f. 6.*

COQUANTOTOTL. Een gekuifd Vogeltje, van gedaante als een Mofch. *II. D. bl. 74. Taf. LXX. f. 7.*

COQUILJES of Nautiluffen. *III. D. Taf. LXXXIV.*

CORA CORAS. Zekere Amerikaanfche Slang, dus naar een zonderlingen Wortel genaamd. *II. D. bl. 78. Taf. LXXV. f. 5.*

CORAALEN. Zie KORAAL, KORAALGEWASSEN, enz.

CORALLINA. Zie KORALYN.

CORDYLUS of Water-Salamander uit Arabie. *II. D. bl. 109. Taf. CIII. f. 2.*

CORMANDELSTEENEN. Deeze groeijen in de Maag der Buf-felen op Cormandel. *II. D. bl. 136. Afbeelding daar van. Taf. CXII. f. 11. Een die geheel. f. 12. een die ten deele afgefehilferd is. f. 13. Een die doorgeflogen is, om ze van binnen te befchouwen. f. 14. Een brok van byna de helft. f. 15. Kleiner van dergelyke foort. f. 16 en 17. Hun uitmuntend gebruik in de Geneeskunde, tot Zweet-dryving en Hartfterking. bl. 137. Zie ook BEZOAR DE CORMANDEL.*

COTTUS. Een geflagt van Vifchen. Gefchubde met Vlerken of lange Borftvinnen. *III. D. bl. 79. Taf. XXVIII. f. 1. Gefchubde die gemarmerd is, met Baardjes aan de Kaake-beenen, Neusgaten en Zyftreep. f. 2. Het onderfte Kaake-been gebaad en langer dan het bovenfte. bl. 80. f. 3. Dito, ongefchubd en bont. f. 4. Ongefchubde, met veele Doorens aan den Kop, genaamd *Potschoeft. bl. 81. f. 5. De Cataphraëtus van SCHOONEVELD. f. 6. De Zee-Wouw of Vliegende Vifch. bl. 82. f. 7.**

COYUTA. Een Brafiliaanfche Adder. *II. D. bl. 18. Taf. XVI. f. 2. De middelste denk ik.*

CROCODIL. Zie KROKODIL.

CRYSTAL. Zie KRYSTAL.

CUAPAPALCATL. Een Mexikaanfche Kameleon, dus genaamd. *I. D. bl. 132. Taf. LXXXII. f. 1.*

CUIRIRI ACAMAKU. Een gekuifde Brafiliaanfche Paradyfvo-gel. *II. D. bl. 93. Taf. LXXXVII. f. 2.*

CUSNOKY of Japanfche Kamfertak. *I. D. bl. 53. Taf. XXXIII. f. 3.*

CUTEZPALLIN. Een fraaije Mexikaanfche Haagdis. *I. D. bl. 153. Taf. XCVII. f. 5.*

CYPERS KATJE. Een klein Agaate Rolletje. *III. D. bl. 149. Taf. LIII. Lett. X.*

CYPRES- of WORM-KRUID (Ambonfch). *II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 6.*

CYPRIANUS (JOANNES) heeft de Hiftorie der Dieren, van WOLFG. FRANZIUS, die in de Heilige Schrift voorkomen, met eene vermeerdering en naauwkeurige verklaring uitgegeven. VOORR. van 't *I. D. bl. 2.*

CYTISUS (Amerikaanfche). Een Tak van dien Boom met Bladeren en Vrugt. *I. D. bl. 59. Taf. XXXVI. f. 8.*

— (Kanarifche) of Lotus met drie Bladeren. *II. D. bl. 6. Taf. IV. f. 6 en 7.*

D.

DADELS of DADELTOOTEN (Verfcheiderley). *III. D. Taf. LIII. Lett. A-Z en a-m. Zie derzelver byzondere be-naamingen in de korte Inhoud.*

DADELTJES (Zeer aardige) in fraaije figuren gefchikt. *III. D. bl. 111.*

DAG-EN-NAGT-KAPELLEN. De onderscheiding, volgens de Spric-ten, fchynt twyfelagtig. *IV. D. bl. 66. ook bl. 2.*

DANSENDE SLANGEN. Dus worden de Brilslangen van fom-migen geheten. *II. D. bl. 96.*

— (Een der langfte foorten van) *II. D. bl. 66. Taf. LXV. f. 1.*

DARM-SLANGETJE van Guinée. *II. D. bl. 4. Taf. II. f. 7.*

DEKKERS. (FRID.) Door hem wordt aan de Pedro del Poi-co-steen, en het Poeijer daar van gemaakt, een voornaame kragt toegefchreeven, tegen kwaadaartige heete Koortfen. *I. D. bl. 83.*

DENTALIUM. Een Zeehoorentje, Slang-kroon of Bek ge-naamd. *II. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 11.*

DEPONE. Een zeer groote Mexikaanfche Slang, met vlakken van verfcheide kleuren en twee zeer groote Tandten. *II. D. bl. 97. Taf. XCII.*

DERHAM (WILH.) heeft van de bezorgdheid der Natuur, in de voortteeling en het behoud der Planten, omftandig ge-fproken. VOORR. van 't *I. D. bl. 3.*

DIEREN werden in vier Geflagten van de Jooden onderfchei-den, van Viervoetigen naamelyk, Vogelen, Kruipende Dieren en Vifchen. Verdeeling van *Charleton*, gevolgd door *Ray*, in Water-Land- en Lugt-Dieren. Verder On-derdeelingen der Land-Dieren: der Viervoetigen onder de-zelven in zulke die heele of gefpleeten Hoeven, of gevin-gerde Klauwen hebben. Onder deze laatften vindt men Jongwerpente en Eijerleggende Dieren: onder de Voete-looze of Kruipende zyn Land- en Water-Dieren. VOORR. van 't *II. D. bl. 5 en 6.*

DIERENKUNDE (De) van welke Autheuren meest beoefend, zo onder de Ouden als Hedendaagfchen. VOORR. van 't *I. D. bl. 2.*

DIERTJE (Ceylonfch) met een Hondskop en de gefalte van een Aap, genaamd Luiard, het Mannetje en Wyfje. *I. D. bl. 55. Taf. XXXV. f. 1 en 2.*

— (Aardig) 't welk mifchien van een Water-Nimf voortgekomen is. *IV. D. bl. 53. Taf. XLIII. f. 27 en 28.*

— (Onbekend) mifchien de Inlandfche Nagt-Kapel, die men noemt de Land-Fyger. *ibid. bl. 59. Taf. XLVIII. lett. K. n. 9.*

— (Wonderbaar) dat mooglyk onder de Vliegen be-hoort. *ibid. bl. 77. Taf. LXXII. f. 3 en 4. Andere foort daar van. bl. 78. f. 5 en 6.*

— (Zonderling). *ibid. Taf. LXXIII. f. 11.*

— (Gevleugeld). *ibid. bl. 87. Taf. LXXXVI. f. 10.*

— (Vreemd) dat tot de Zee-fchepzelen fchynt te be-hooren. *bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 20.*

DIPSAS (West-Indifche blaauwe). *II. D. bl. 5. Taf. III. f. 2.*

— of dorft-verwekkende Slang van Suriname. *II. D. bl. 16. Taf. XIV. f. 2. Ooft-Indifche of Ambonfche. bl. 17. f. 3.*

— (blaauwe Surinaamfche). *II. D. bl. 32. Taf. XXXII. f. 1.*

— of dorft-verwekkende Slang van Ambon. *II. D. bl. 45. Tab. XLIV. f. 2. Dito uit Guinée. bl. 82. Taf. LXXXVIII. f. 2.*

DISTELHOORNTJES. *III. D. Taf. XLIX. f. 45-58.*

DISTELVINKJE. Een Kapel, met de Rups en Nimf. *IV. D. bl. 6. Taf. I. f. E. 1-4.*

DISTELVINK (Mexikaanfche) met zyn Nefte. *I. D. bl. 108. Taf. LXVIII. f. 10.*

DOEKHUIF of 't Schippertje. Een foort van dunne Nautilus of Zeilhoorn. *III. D. bl. 176. Taf. LXXXIV.*

DOLPHYNEN. Veelerley foorten, tot de Maanhoorens behoo-rende. *III. D. bl. 159. Taf. LIX. f. 7-27.*

DOODGRAAFER van de Mol. Een foort van Torren. *IV. D. bl. 93. Taf. XCII. f. 29. Een vreemde foort. bl. 97. Taf. XCV. f. 25.*

DOODSHOOFDEN. Dus noemt men sommige foorten van Zee-Appelen. *III. D. bl. 31. Kleine Doodshoofden. bl. 34.*

DOODSHOOFDIES. Zie **MONKJES.**

DOORN-RUPS (Afrikaansche). *II. D. bl. 10. Taf. IX. f. 4.*
DOUBLETTEN of tweekleppige Schulpjes. De dubbele *Zotskap. III. D. bl. 177. Taf. LXXXVI. f. 1.* Carthageensche die zeer fraai zyn. *bl. 178. f. 4-7.* Kleiner soort. *f. 13 en 14.* Andere *Zagertjes* genaamd. *f. 10.* Venus-Doublet met puntjes. *f. 8.* Dito zonder puntjes. *f. 9.* Purpere Venus-Doublet. *f. 11.* Langwerpige. *f. 17.* Dito afgeslepen. *f. 18.* Venus-Labaaren. *f. 15 en 16.* Aardbey-Doublet. *f. 12.* Koraal-Doubletten. *Taf. LXXXVII. f. 1-5. bl. 179.* Koring- en Bonte-Mantels. *ibid. f. 6-18.* Lazarus-Klappen. *Taf. LXXXVIII. f. 1-10.* Foely-Doubletten. *bl. 180. f. 12. Taf. LXXXIX. f. 6.* Ongemeen fraay getakte. *f. 9.* Kleintje, dat zeer schoon gekleurd is. *f. 11.* Groote Doublet, die naar de Zee-Blomkoolen veel gelykt, met zyn breede afchkleurige-bladen. *f. 10.* Transperant-Doubletten. *Taf. XC. Ham-Kruis-Doubletten, enz. Taf. XCI en XCII.*

DRAAKEN worden oneigentlyk genaamd Slangen met Pooten. **VOORR.** van 't *II. D. bl. 1.* Verscheide Vertellingen van de Ouden aangaande de Draaken. *I. D. bl. 159.* Een zevenhoofdige te Hamburg, afgebeeld. *Taf. CII. f. 1.* Boomdraak uit de Spaansche West-Indiën. *I. D. bl. 156. Taf. C. f. 1.*

DRAAKAGTIGE Haagdis van Brasil. *I. D. bl. 146. Taf. XCIII. f. 4.*

DRAAKJE (Vliegend) of Krop-Haagdis, uit de Spaansche West-Indiën. *I. D. bl. 160. Taf. CII. f. 2.* Draakje of vliegende Haagdis uit Afrika. *II. D. bl. 92. Taf. LXXXVI. f. 3.*

DRAAKSEN of **DRAAKJE** van sommigen. Een soort van Visc. *III. D. bl. 92.*

DRAGANT-Gewas, met de Bloem en Vrucht. *II. D. bl. 49. Taf. XLVIII. f. 4.*

DROEFAART. Zie **WITJE.**

DROESEN of **DRUSIG.** Een benaaming hoe onder de Berglieden of Bergwerkers gebruikelyk. *IV. D. bl. 114.* Spaath-Droesen uit Duitschland. *Taf. CII. f. 2-4.* Druzige Kwartz-Kristallen van den Haartz. *f. 5 en 6.*

DUBERRIA. Een Ceylonsche Water-Slang. *II. D. bl. 2. Taf. I. f. 6.*

— Een Amerikaansche Land-Slang, dus genaamd. *II. D. bl. 78.* Men vindt ook een Zee-Slang van dien naam aangetekend. *ibid.*

DUIN-KAPellen. Parlemoer. *IV. D. bl. 6. Taf. I. Lett. H. 1-4.* Klein Duin-Kapelletje. *bl. 59. Taf. XLVIII. Lett. EE. N. 5.* Het blaauwe, genaamd Boeren-Verdriet. *bl. 72. Taf. LXII. Lett. E en F. 1-4.*

DUINTORREN (Bonte) en derzelver verandering. *IV. D. bl. 91. Taf. LXXXIX. f. 14-21.*

DUITSCHS Slang (gemeene). *II. D. bl. 48. Taf. XLVII. f. 1.*

DUIVELSKLAUW. Een soort van Hoorens. *III. D. Taf. LXXXIII.*

DUIVELSKOPPEN. Een zeldzaam soort van Insekten. *IV. D. bl. 81. Taf. LXXXVII. f. 5-8.*

DUIZENDBEENEN. De Inlandsche zyn klein. *I. D. bl. 130. Taf. LXXXI. f. 1.* De Surinaamsche veel grooter, doch van de zelfde gedaante. *ibid. f. 2.* Afrikaansche Duizendbeen. *f. 3.* Groote uit Nieuw Spanje. *bl. 131. f. 4.* Voortteeling derzelven uit Eijertjes. *ibid.* Oriëntaalsche van het allergrootste soort van dit Geslacht. *f. 5.* Een kleiner soort slaapende verbeeld. *f. 6.* Ambonsche Zee-Duizendbeen. *f. 7.* Hollandsche dito. *bl. 132. f. 8.* Zie **ZEE-HOUTWORM.** Een soort van Duizendbeenen, uit West-Indiën, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 25. Taf. XXIV. f. 4 en 5.* Derzelver Voortteeling. *bl. 26.* Ander soort van Duizendbeenen uit Oost-Indiën. *bl. 26. Taf. XXV. f. 3.* Een dito van Ceylon. *f. 5.* Zy dienen tot Voedzel voor de Blind-Slangen. *f. 1.*

E.

ECACOATL of Wind-Slang noemt men, in de Indiën, den Rattel-Slang. *II. D. bl. 99.*

ECHENEIS. Zie **ZUIGER-VISCH.**

ECHINUS MARINUS. Zie **ZEE-EGEL.**

ECHIONANTHUS of Doodshoofden. Een byzonder soort van Zee-Appels of ongedoornde Zee-Egels. *III. D. bl. 30 en 31. Taf. XIV.*

EIKHOORENTJE. Zie **EIKHOORENTJE.**

EENDE-SCHELPEN (De) zo genaamde, zyn eigentlyk een Schepzel op zig zelf, dat tot de Balanussen behoort. *III. D. bl. 37.* Een tros van verscheidene met lange Halzen, uit West-Indiën. *Taf. XVI. f. 1.* Andere korthalzig. *f. 1. a en b. bl. 38. en f. 2.* Kroonagtige uit Oost-Indie. *f. 3.* Anderen die naar lange Eikels of Leden van Duimen gely-

ken. *f. 4.* Drie byzondere soorten van Zee-Eikels of Langehalzen aan elkander gegroeid. *f. 5.*

EENHOORN (Het gegraven) worden veele kragten toegeschreeven, die naderhand verdweenen zyn. *II. D. bl. 142.*

EGAGROPILA. Zie **GEMSENKOGELS.**

EGEL of stekelige **PENNEVISCH.** Een groote uit West-Indiën. *III. D. bl. 58. Taf. XXIII. f. 1.* Dezelve van onderen te zien. *f. 2.* Dito, met korte driehoekige Pennen gewapend. *f. 3.* Klein Zee-Egeltje, overal digt met Pennen bezet. *f. 4.* Een andere onder de Schulpvischen geplaatst, rondom gedoornd. *bl. 62. Taf. XXIV. f. 10.*

EGELTJE. Een soort van Hoorn, thans de getakte Moerbey genaamd. *III. D. bl. 146. Taf. LII. f. 30 en 31.*

EGELVARKEN of klein Inlandsch Stekel-Zwyn. *I. D. bl. 78. Taf. XLIX. f. 1.* Hetzelve van onderen. *f. 2.* Wit Egelvarken uit Amerika. *f. 3.* Siberische Egeltjes. *f. 4 en 5.*

EGYPTISCHE LUIS. Een soort van West-Indische Torren. *IV. D. bl. 86. Taf. LXXXIV. f. 1 en 2.*

— **SLANG**, genaamd *Bachir.* *II. D. bl. 38. Tab. XXXVIII. f. 3.*

EHEULLA. Een Ceylonsche Adderslang dus genaamd. *I. D. bl. 54. Taf. XXXIII. f. 5.*

EIDOOIJERS. Een soort van Alykruiken. *III. D. bl. 115. Taf. XXXVIII. f. 29. enz.* Vericheiderley Eijer-Dooieren, zogenaamd. *III. D. bl. 125. Taf. XLI. f. 9-13.*

EIJEREN (De) der Leguaanen worden in de Indiën als by ons de Hoender-Eijeren gebruikt. *I. D. bl. 153.*

EIJER-NEST van de Spinnekoppen. *IV. D. bl. 101. Tab. XCIX. f. 13*.*

EIJERPRUIM in 't Geraamte. *I. D. bl. 5. Taf. I. f. 9.*

EIJERSTOK of tros van de Krabben. *III. D. bl. 40 en 42. Taf. XVI. f. 11. & XVII. f. 6.* Men vindt reeds Eijertjes zitten aan de jonge Krabbetjes. *bl. 42.*

— van een Slang en Eijeren van verschillende grootte. *II. D. bl. 17. Taf. XV. f. 4 en 5.*

EIJERTJES van kleine Slangtjes met de jongen daar in. *II. D. bl. 5. Taf. II. Lett. AA, BB.*

EIKHOORENTJE (Zeer fraay) uit Nieuw Spanjen, met witte banderzelen, zynde een Mannetje. *I. D. bl. 76. Taf. XLVII. f. 2.* Het Wyfje daar van. *f. 3.* Dito uit de Spaansche West-Indiën. *bl. 78. Taf. XLVIII. f. 5.* Vliegend uit Virginie. *bl. 67. Taf. XLI. f. 3. & bl. 72. Taf. XLIV. f. 3.*

EIKEN-SLANG (Ambonsche). *II. D. bl. 75. Taf. LXXXII. f. 2.* Dito uit West-Indiën. *I. D. bl. 135. Tab. LXXXIV. f. 2.*

ELIANUS heeft zig grootelyks toegelegd op de beschryving der Dieren. **VOORR.** *I. D. bl. 1.*

ELICHRYSUM (Afrikaansche) tweederley. *I. D. bl. 139. Tab. LXXXVII. f. 7 en 8.* Elichrysum of Gulde-bloem uit Afrika. *II. D. bl. 96. Tab. LXXXIX. f. 5.* Andere soort met een Zilveren-Bloem. *f. 6.*

— (Afrikaansch) met kleine blaadjes en geele Bloempjes. *II. D. bl. 36. Tab. XXXVI. f. 5.* Dito met witte Bloempjes als Kroontjes. *f. 6.* Dito met een klein Blad en witte Bloemen. *bl. 41. Tab. XL. f. 6.*

— (Kaapsche) van tweederley soort. *II. D. bl. 16. Tab. XIII. f. 5 en 6.*

ENCHELYOPUS of Zilvervisch, met den Bek en Staart als van een Slang, langs de Rug gevind, aan den Buik zonder vin-

nen. *III. D. bl. 102. Taf. XXXIII. f. 1.*

ENCHLORUS. Garnaalen dus genaamd. *III. D. bl. 56. Tab. XXI. f. 11 en 12.*

ERICU. Een Amerikaansch Gewas. *I. D. bl. 41. Taf. XXVI. f. 1.*

ESCHARA. Een dun en naar geschroeid Leer gelykend Zee-gewas. *III. D. bl. 189. Taf. C. f. 12.*

ESCULAPIUS (SLANG VAN). Zeker Gezin van Slangen wordt dus getyeld, om dat zy aan den God der Gezondheid toegewyd waren. Zie een soort van Esculapius-Slang beschreeven. *II. D. bl. 19. en afgebeeld Taf. XVIII. f. 4.*

— Brasiliaansche, die fierlyk gevamd is, blaauw en zwart van kleur, wordende van de Grieken *παρας* genaamd volgens *Elianus*, om dat zy dikker koonen heeft. *II. D. bl. 43. Taf. XLII. f. 1.*

— Amerikaansche, van Panama. *II. D. bl. 54. Taf. LIV. f. 2.*

— genaamd *Argoli.* *II. D. bl. 67. Tab. LXVI. f. 1 en 2.*

— de waare van Brasil, Mannetje en Wyfje. *ibid. f. 3 en 4.*

— allergrootste van Ceylon. *bl. 91. Taf. LXXXVI. f. 1.*

EUPHORBUM (Afrikaansche) en deszelfs Blad. *I. D. bl. 18. Taf. IX. f. 1 en 2.* Andere, genaamd *Cereus*, of Toorts-gewas. *bl. 29. Taf. XIX. f. 2.*

EXCETRA. Een Afrikaansche Water-Slang van de Kaap de Goede Hope. *II. D. bl. 70. Taf. LXVIII. f. 6.*

EXOCETI. Zekere Viscchen. Het derde Geslacht daar van. *III. D. bl. 92. Taf. XXX. f. 7.*

EXTER.

EXTER (Mexikaanfche). I. D. bl. 101. Taf. LXIV. f. 6. Brailiaanfche of Pepervreeter. I. D. bl. 102. Taf. LXVI. f. 1. Ey van een Ceylonfche-flang met het Jong. I. D. bl. 148. Taf. XCIV. f. 9. Ey van een grooter Slang, met het Jong daar in, opgerold. II. D. bl. 3. Taf. I. f. 10. Dito van een kleiner Slang. f. 11. Het Jong dat eerst uit den Dop gekroopen is. f. 12.
— van een Ceylonfchen Krokodil met de Vrucht daar uit komende. I. D. bl. 160. Taf. CIII. f. 1. Krokodils-Ey uit Amerika. bl. 161. f. 5. Verfcheide Eijeren van West-Indifche Kaimans of Krokodillen, met de Jongen nog daar in. bl. 162. Taf. CIV. f. 1-5. Anderen met de Vruchten byna geheel daar uit gekroopen. f. 6-9.

F.

FASNOKI. Een Japansche Boom, waar van een Gom komt, die tot Verlakken gebruikt wordt van de Japoneezen. I. D. bl. 111. Een Tak daar van. Taf. LXIX. f. 6.
FICOIDES of *Ficus Aizoides*. I. D. bl. 18. Taf. IX. f. 3. Laage uit Afrika met geele Bloemen. bl. 26. Taf. XVIII. f. 1. Dito met ronde Bladen en een witte Bloem. f. 2. Dito met geele Bloemen en platte breede Bladen. bl. 29. Taf. XIX. f. 5. Grootte hurkende met driekantige Bladen, genaamd de Hottentotsche Vygeboom. f. 6.
— Afrikaanfche opftaande met Bladen en Bloemen als van de Gouds-bloemen. I. D. bl. 46. Taf. XXIX. f. 6. Ficoides met driekantige groene Bladertjes. II. D. bl. 68. Taf. LXVI. f. 5.
FLAMAN (West-Indifche) van Curasfau. I. D. bl. 103. Taf. LXVII. f. 1.
FLUWEELE VOGELTJE of Koningje der Bloemen, van Amboina. II. D. bl. 62. Taf. LXII. f. 2.
FOELY-DOUBLETEN. III. D. bl. 180. Taf. LXXXVIII. f. 12. Taf. LXXXIX. f. 6, 9, 11. Hoe dezelve te onderscheiden van de Rots-Doubletten. Zie de korte Inhoud, van 't III. D.
'T FORTRESJE. Een Kapelletje, dus van wegen zyne tekening, genaamd. IV. D. bl. 37. Taf. XXX. f. 9 en 10.
FRANZIUS (WOLFG.). Zyne Dierenkunde van de Heilige Schrift. VOORR. I. D. bl. 2.
FUNGUS (Kroon- of Veelpuntige), die op verrot Hout groeit. III. D. bl. 184. Taf. XCVI. f. 3.
— Zie ZEE-KAMPERNOELJES.

G.

GAAPERS of Pholafen. Drie foorten daar van uit Ooft-Indiën. III. D. bl. 39. Tab. XVI. f. 6. a, b, c, d.
GABBA GABBA. Dikke Takken van den Zagoe-Boom, dus genaamd by de Indiaanen. I. D. bl. 40.
GALACTITES. Zie MELKSTEEN.
GALOTES. Een Arabifche Haagdis van veelerley kleuren. I. D. bl. 145. Taf. XCIII. f. 1.
GALSTEENEN uit de Malakfche Penne-Varkens, genaamd *Pedro del Porco*. II. D. bl. 137. Maagfteenen voor Galfteenen gehouden. bl. 138. Galteen uit een Tygerdier, van de Afrikaanfche Kusten. bl. 143. Taf. CXIII. Lett. m. Dito uit een Olyphant van Ceylon. bl. 144. Lett. n.
GANS. Metaal uit Siam, dus genaamd. IV. D. bl. 108. Taf. CI. f. 9.
GANZEN-MOSSELEN. Zie EENDE-SCHELPEN.
GARCETTO. Dus noemt men te Venetien een Vifch, genaamd de Groene Lyfter. III. D. bl. 94.
GARNAALEN. Grootte West-Indifche Rivier-Garnaalen. III. D. bl. 54. Taf. XXI. f. 4 en 5. Groenlandfche Garnaal, Mannetje en Wyfje. f. 6 en 7. Hollandfche Zee-Garnaal, een Mannetje. bl. 55. f. 8. Garnaal uit de Straat-Davis, Mannetje en Wyfje. f. 9 en 10. Ambonsche Mantis-Garnaal. f. 11. Grootte foort daar van. bl. 56. f. 12.
GARSTEKOREN met zyn Vrucht. I. D. bl. 6. Taf. II. f. 3.
GEBAKERDE KINDERTJES of Bykorfjes, een foort van Hoorntjes, dus genaamd. III. D. bl. 111. Taf. LV. f. 21.
GEBRILDE SLAGEN. Zie BRIL-SLAGEN.
GEDOORDE PLANT uit Ethiopie. I. D. bl. 37. Taf. XXIII. f. 1.
GEEL-KOPER MINERAAL (Natuurlyk) in een dikke ftam of tronk uitgegroeid, van Nieuw Spanje. IV. D. bl. 104. Taf. C. f. 13.
GEELE TAP. Een foort van Hoorn, anders Eiken Houtetoot genaamd. III. D. Taf. XLIV. f. 8-11. Taf. XLV. f. 16 en 17.
GEESSEL- of SLINGER-STAAKT. Een zeer grootte Haagdis of Leguaan, uit West-Indiën. I. D. bl. 158. Taf. CI.
GEHOOR der Slangen. Bedenkingen daar omtrent. II. D. bl. 77.
GEOORDE SLAG van Siam. II. D. bl. 20. Taf. XIX. f. 1. Tom. IV.

GEITEBAARD (Ethiopifche) met purperagtige Bloemen. I. D. bl. 46. Taf. XXIX. f. 3.
GEKKO of waare Salamander van Ceylon, met een korten staart. I. D. bl. 170. Taf. CVIII. f. 1. Dito met een geringden staart. bl. 171. f. 2. Andere foorten van Gekkoos. f. 3-7. Jongen. f. 8 en 9. De Eijeren. f. 10. Reden van den naam. bl. 172. Zy worden voor zeer vergiftig gehouden. bl. 171.
— van Ceylon geopend, om de inwendige deelen aan te toonen. II. D. bl. 126 en 127. Taf. CX. f. 2.
GEKROONDE SLAGEN (Eigentlyke) zyn verdigtelen of inbeeldige Dieren. II. D. bl. 61. De Brillflang is de regte. bl. 96.
— (Byzonder foort van) uit Nieuw Spanje, van Rio de la Plata. II. D. bl. 112. Taf. CV. f. 4. Gekroonde Slang genaamd *Bojubi* of *Cobra verde*. bl. 41. Taf. XLI. f. 1. Gekroonde Wyfjes Adderflang van Ceylon. bl. 47. Taf. XLVI. f. 2. Gekroonde Zeefflang van Ambon. bl. 19. Taf. XVIII. f. 3.
GEMSEN-KOGEL. Deeze wordt in de Gemfen of Steengeiten op gelyke manier geformeerd als de Haarballen in de Kalven. II. D. bl. 147. Verfcheide foorten daar van. Taf. CXIV. f. 11-17.
'T GERAAMTE van een Zee-Ster. III. D. bl. 10. Taf. V. f. 3.
— van een inlandfche Lyfter. II. D. bl. 102. Taf. XCVI. f. 6.
— van Slangen enz. Zie ONTLEEDING.
GERAAMTEN van Bladen. Zie BLADEN.
— van Bloemen. Zie BLOEM.
— van Vruchten. Zie VRUCHTEN.
— van Wortelen. Zie WORTELEN.
GERINGDE SLAG van de Kaap der Goede Hope. II. D. bl. 28. Taf. XXVII. f. 2.
— (West-Indifche) II. D. bl. 38. Taf. XXXVIII. f. 2.
— van de Kaap der Goede Hope. II. D. bl. 47. Taf. XLVI. f. 4.
GESCHILDERDE SLAG of *Boiquatrara*, dus genaamd by de Indiaanen. II. D. bl. 83. Taf. LXXXVIII. f. 4.
GESNERUS (CONR.) heeft de Dierenkunde met een byzondere vlyt beoefend. VOORR. van 't I. D. bl. 2.
GESTERENDE Viperflang uit de Spaanfche West-Indiën. II. D. bl. 60. Tab. LX. f. 4.
GETYGERDE SLAG van 't Eiland Bali, beoosten Java. II. D. bl. 47. Taf. XLVI. f. 3. Getygerde West-Indifche SLAG. bl. 84. Taf. LXXXIX. f. 2.
GEWASSEN (meest Uitheemfche en zeldzaame) zo Heefteragtige als andere. *Apocynum* van Porto Rico. I. D. bl. 17. Taf. VII. f. 1. Amerikaanfch Nooteboom-takje. f. 2. Ethiopifch *Silyrinchium*. f. 3. Lelieagtige Illyrifche Narcis. Taf. VIII. f. 1. Drie foorten van *Xiphion* of Zweerdekens-Kruid, waar onder dat *Porcellana* genoemd wordt. bl. 18. f. 2, 3, 4. Eene foort van *Elleborine*. f. 5. Afrikaanfche *Euphorbium*, en dezelfs Blad. Taf. IX. f. 1 en 2. *Ficoides* of *Ficus Aizoides*. f. 3. Brailiaanfche kleine Paauwen-Kam. f. 4. *Cyflus* Wyfje met Bladen van Zee-Porfelein. bl. 19. f. 5. Ceylonfche Plant *Akmella* genaamd. Taf. X. f. 1. Andere foort daar van. bl. 20. Taf. XI. f. 1. Afrikaanfch Gewas, meest naar den Hyacinth gelykende. Taf. XII. f. 1. *Lycium* of doornagtige Boom uit Indie. bl. 21. Taf. XIII. f. 1. West-Indifche *Phyllanthos*. f. 2. Spaanfche *Cyflus*. f. 3. Wilde-Kers met Bladen van Steen-Violieren. bl. 22. f. 4. Grootte gedoornde *Acacia* of baftaard Slee-Boom. bl. 23. Taf. XIV. f. 1. Afrikaanfche Kamille met kleine geele Bloemen. Taf. XVI. f. 1. Water-Madelieven van de Kaap. bl. 24. f. 3. Afrikaanfche Madelieven. f. 4. Laage haarige Klokjes uit Afrika. bl. 25. f. 5. Veel-bloemige Lelie-Narcis. Taf. XVII. f. 1. Japanfche met vuurroode Bloemen. f. 2. *Colutea*, of baftaard Senneboom. bl. 26. f. 4. Grootte Afrikaanfche Violieren. f. 5. Laage *Ficoides*. Taf. XVIII. f. 1. Dito met ronde Bladen en een witagtige Bloem. f. 2. Ceylonfche brandende *Ketmia*. bl. 27. f. 3. Oijevaars-Bek van de Kaap der Goede Hoop. bl. 28. f. 4. Indiaanfche Vyg of grootte *Opuntia*, van Curasfau. Taf. XIX. f. 1. *Euphorbium*, naar een Toorts gelykende, *Cereus* genaamd. bl. 29. f. 2. Afrikaanfche *Aloe* met driekantige Bladen. f. 3. Hyacinth uit Afrika. f. 4. *Ficoides* met geele Bloemen en platte breede Bladen. f. 5. Neerleggende of hurkende met driekantige Bladen. f. 6. Verfcheide foorten van Afrikaanfche Heide. bl. 30-32. Taf. XX, XXI. Verfcheide foorten van St. Jakobs-kruid, van de Kaap. bl. 33 en 34. Taf. XXII. Afrikaanfche Boomagtige *Ricinoides*. bl. 35. f. 6. Kaapfche kleine *Centaurium*. f. 7. Berg-*Xeranthemum*. bl. 36. f. 8. Amerikaanfche *Rhamnus*. f. 9. Driebladerig Koekoeks-Brood. bl. 37. f. 10 en 11. Ceilonfche-klokjes met Bladen van Kruis-kruid. f. 12. Klokjes van de Kaap met gedoornde Bladen. Taf. XXIII. f. 1. *Aster* of steenagtig *Doronicum*. bl. 38. f. 2. Uitheemfch *Elichryfum*. f. 3. *Ricinus* of *Ricinoides*.
A a a

noides. f. 4 en 5. Ethiopische *Genista* of *Brem*. f. 6. Afrikaansche dito, verscheiderley. *Taf. XXIV.* Ambonsche *Zagoeboom*. bl. 39. *Taf. XXV.* f. 1. Ooft-Indische Biezen van aangename geur. bl. 41. f. 2. Amerikaansche *Ericu*. *Taf. XXVI.* f. 1. Ceylonfche Oijevaars-bekken. bl. 42. f. 2. Catalaansche *Jasmyn-boom*. f. 3. Brasiliaansche *Orchis* of *Standelkruid*. bl. 43. f. 4. Andere soort. f. 5. Indiaansche *Karfeboom*. *Tab. XXVII.* f. 1. Hafelaar uit Indie. f. 2. West-Indische *Kruisbeziën*. f. 3. Takje van den Japanfchen *Papierboom*. bl. 44. *Taf. XXVIII.* f. 1. Zeldzaame Afrikaansche *Zee-Brandenettel*. bl. 45. *Taf. XXIX.* f. 2. Ethiopische *Geitebaard*. bl. 46. f. 3. Heeftergewas van Porto Rico met lange puntige Doornen, twee aan twee. f. 4. Ethiopisch Boompje, met Bladen als de *Alaternus*. f. 5. Opstaande *Ficoides*, uit Afrika, met Bladen en Bloemen als van de Gouds-bloemen. f. 6. Spruit van een Amerikaansch-gewas, wilde Kancel genaamd. bl. 56. *Taf. XXXV.* f. 3. Takje van den Yzer-houtboom met Bladen en Bloemen. bl. 58. *Taf. XXXVI.* f. 7. Takje van den Stokvisch-houtboom. bl. 59. f. 8. Van een West-Indische *Mirabelle-boom*. f. 9. *Acacia* of *Ungue de Gato*, uit Malabar. f. 10. Kleine steekende *Brem* uit Afrika. bl. 61. *Taf. XXXVII.* f. 5. Afrikaansche *Marum*. f. 6. Bladen van een Ooft-Indisch Heefter-gewas, genaamd *Belilla*. bl. 64. *Taf. XXXVIII.* f. 7. Van een Indiaanschen *Boom*, genaamd *Valli Cari Capeli*. f. 8. Roomagtige *Wolfsmelk* van *Curasfau*, met Bladen van *Verwloof*. bl. 75. *Taf. XLVI.* f. 4. Tak van een *Pok-houtboom*. bl. 86. *Taf. LIII.* f. 2. Tak van den Japanfchen *Gomboom*, genaamd *Fasnoki*. bl. 111. *Taf. LXIX.* f. 6. Gehoornde Ooft-Indische *Acacia*. bl. 113. *Taf. LXX.* f. 13. Afrikaansche *Zee-mos*. bl. 116. *Taf. LXXII.* f. 8 en 9. Afrikaansche *Hey*. bl. 117. *Taf. LXXIII.* f. 5 en 6. Amerikaansch *Struik-gewas* met *Blaadjes*. bl. 120. *Taf. LXXV.* f. 5. Een soort van de groote *Vinkoorde* of *Maagdepalm*, uit West-Indie. bl. 121. *Taf. LXXVI.* f. 3. Afrikaansche *Elichrysum* tweederley. bl. 139. *Taf. LXXXVII.* f. 7 en 8. *Water-Madelieven* uit Afrika, met witte Bloemen. bl. 143. *Taf. XC.* f. 8. Klimmend-Gewas uit West-Indie. bl. 146. *Taf. XCI.* f. 5. Andere West-Indische *Maagde-palm*. f. 6. Afrikaansch *Zeemos*, tweederley. bl. 162. *Taf. CIII.* f. 6 en 7. **GEWASSEN.** Een zeldzaam Gewas met geel-roode *Vrugten*, groeiende in de Spaansche West-Indiën. *II. D. bl. 5.* *Taf. III.* f. 1. Kanarifche *Cytisus* of *Lotus* met drie Bladeren. bl. 6. *Taf. IV.* f. 6 en 7. Een takje van den Afrikaanschen *Lentiscus* of *Mastikboom*. bl. 7. *Taf. V.* f. 5. *Mos* uit de *Kroos-Zee*. bl. 10. *Taf. VIII.* f. 8. Vier soorten van Afrikaansche-*Hey*. bl. 11. *Taf. IX.* f. 7-10. Kleine met *Kruikswyze* witte Bloemen. bl. 13. *Taf. XI.* f. 7. Andere soort als *Papenhout*, met geele Bloemen. f. 8. Altyd groene inlandfche *Hey*. bl. 14. f. 9. Afrikaansche *Heide*, met Bladeren als smalle *Muisdoorn*. bl. 15. *Taf. XII.* f. 9. Kaapsche *Elichrysum*, tweederley. bl. 16. *Taf. XIII.* f. 5 en 6. Afrikaansche *Thymelaea*, met geele Bloemen en ruige Bladeren. bl. 19. *Taf. XVII.* f. 5. Groote Afrikaansche *Heyftruyk*, een Takje daar van. bl. 20. *Taf. XIX.* f. 5. Heefteragtige *Valerianella* van de Kaap. f. 6. Ambonfch *Cypres* of *Wormkruid*. bl. 23. *Taf. XXI.* f. 6. *Zee-Hey* van *Ambon*. f. 7. Afrikaansche *Hey* met kleine smalle Bladen. bl. 24. *Taf. XXII.* f. 4. *Brem-Hey* uit Afrika. f. 5. Allerfynfte soort van Afrikaansche *Hey*, met blaauwe *Klokjes*. bl. 25. *Taf. XXIII.* f. 5. Heefteragtige *Berg-Conyza*. f. 6. Afrikaansche *Hey*, tweederley. bl. 27. *Taf. XXV.* f. 5 en 6. Plantje genaamd *Petola*, by *RUMPHIUS*. bl. 31. *Taf. XXX.* f. 4. Ethiopisch Heefter-gewas, als de *Rosmaryn*, bl. 32. *Taf. XXXII.* f. 5. Afrikaansch dito, of *Thymelaea*. f. 6. Afrikaansche *Hey* met Bladeren als *Coris*. bl. 34. *Taf. XXXIV.* f. 6. Dito met Bloemen als *Tulpjes*. f. 7. Afrikaansche *Sterrebloem*. f. 8. *Stoechas* met gekloofde Bladen en purpere Bloemen. bl. 35. *Taf. XXXV.* f. 5. Dito met gekrulde en lange zaagagtig gekartelde Bladeren. f. 6. Tweederley *Elichrysum*. bl. 36. *Taf. XXXVI.* f. 5 en 6. Afrikaansche *Hey* met fyne *Blaadjes*. bl. 38. *Taf. XXXVII.* f. 5. Dito met stekelige *blaadjes*. f. 6. *Guajava-Boom*, uit de Spaansche West-Indiën. bl. 42. *Taf. XLI.* f. 2. *Chrysocome* of *Goudenhaair*: een Afrikaansche Plant. bl. 45. *Taf. XLIII.* f. 5 en 6. Afrikaansche *Hey* met Bladeren als van de *Thym*. bl. 46. *Taf. XLIV.* f. 3. Dito met zeer smalle Bladeren. f. 4. *Boompje* uit *Virginie*, met Bladen als van de *Melde*. bl. 48. *Taf. XLVII.* f. 3. Takje van den *Tacamabaca-Boom*, in 't *Nederduitsch Sadelhout*, groeiende in Ooft- en West-Indie. bl. 49. *Taf. XLVIII.* f. 3. *Struik-gewas* van *Dragant* of *Tragacantha*. f. 4. Afrikaansche *Hey*, met kleine witte Bloemen. bl. 50. *Taf. XLIX.* f. 5. *Brem* met lichtroode *Bloempjes*. f. 6. *Boompje* van *Porto Rico*, met de Bladeren van *Abrus*, dat stekelig is. bl. 51. *Taf. L.* f. 2. Amerikaansch Gewas, naar de *Acacia* gelykende, met blinkend roode *Peulen*, op *Curasfau* *Wattepena* genaamd. f. 3. *Vrugtdraagende* Afrikaansche *Brem* of *Genist*, met Bladeren als van den *Lorkenboom*. bl. 63. *Taf. LXII.* f. 7.

Heygewas uit Afrika, met purperagtig roode Bloemen. f. 8. Afrikaansche *Averuit*, met fyne Bladeren en geele Bloem-tes. bl. 64. *Taf. LXIII.* f. 6. Heeftergewas, uit Afrika, met een dunnen bruinen steel. f. 7. Allergrootste witte *Vrouwenhaair* van *Suriname*. bl. 65. *Taf. LXIV.* f. 7 en 8. Afrikaansch *Grachtvaren* of klein *Miltkruid*. f. 9. *Ficoides* met driekantige groene Bladertjes. bl. 68. *Taf. LXVI.* f. 5. *Aster* of *Sterrebloem-Plant*, met goudgeele Bloemen. f. 6. *Styraxboom* met kleine Bladeren op lange steel. bl. 69. *Taf. LXVII.* f. 4. Verscheide soorten van *Zee-Mos* of *Kroos* uit de *Kroos-Zee*. bl. 72. *Taf. LXIX.* f. 6-11. Zonderlinge *Biesgewassen* van *Suriname*. bl. 73. *Taf. LXX.* f. 5 en 6. Vierderley soort van Afrikaansche *Colutea*, bl. 74 en 75. *Taf. LXXI.* f. 4-7. Afrikaansche *Muisdoorn* met drie langwerpige Bladeren. bl. 77. *Taf. LXXIII.* f. 5. Takje van een wilden *Gom Gutta-Boom*, uit West-Indie. bl. 81. *Taf. LXXVII.* f. 7. Een dergelyk Amerikaansch *Struikgewas*. f. 8. Afrikaansche *Klokjes-Winde*. bl. 85. *Taf. LXXX.* f. 3. *Standelkruid* of *Orchis Persica*, daar de *Salab-Wortel* van komt, met een *Blad* aan den *Steel*. bl. 88. *Taf. LXXXIII.* f. 3. Andere soort met twee Bladen. f. 4. Kleine *Perfiaansche* *Salab-Worteltjes*, die ons aan draadjes gereegen toegebragt worden. f. 5-7. Grootere die de gedaante van een *Hert* heeft, en daarom, by de *Perfiaanen*, voor een *Hartfterkend-Middel* gehouden wordt. bl. 89. f. 8. *Driebladerig* *Zuring-gewas* van de *Kaap* de *Goede Hope*. f. 9. West-Indische *Hazelnooten*. bl. 90. *Taf. LXXXIV.* f. 5. Een takje van den wilden *Kancelboom*, met *Blad* en *Bloem*. f. 6. *Hey-Gewas* uit Afrika, met Bladeren als van de *Myrtus*. bl. 92. *Taf. LXXXVI.* f. 6. Afgefneden Takjes van den *Styraxboom*, tweede soort, uit West-Indie, met de aankomende *Vrugtjes*. bl. 93. *Taf. LXXXVII.* f. 3. *Elichrysum* of *Guldebloem*. bl. 96. *Taf. LXXXIX.* f. 5. Afrikaansche *Guldebloem* met *Zilveren-bloemen*. f. 6. *Breedbladerig* *Mezerium* uit Afrika. bl. 104. *Taf. XCVII.* f. 5 en 6. Afrikaansch *Struik-gewas*, met Bladen als den wilde *Thym*. f. 7. *Fyn*, kort, haairagtig *Zee-Mos*. *III. D. bl. 188.* *Taf. C.* f. 1. *Lang*, met verdeelde Takjes. f. 2. *Houtagtig* *Zee-Heeftertjes*. f. 4-6 en 9. *Slangvormig* en *gedoornde*. bl. 193. *Taf. CIV.* f. 3. Verscheiderley anderen. *Zie ZEE-GEWASSEN, KORAAL, KORAAL-BOOMEN, ZEE-WIER, enz.*

GEWATERDE STERRESTEENEN. *III. D. bl. 207.* *Taf. CXII.*

GILALA-BOOM (*Ambonefche*). Het *Blad* daar van ontkleed of in 't geraamte. *I. D. bl. 16.* *Taf. VI.* f. 3.

GITZWARTE Slang van *Amboina*, met witte tekening als bloemen. *II. D. bl. 8.* *Taf. VII.* f. 1.

GLAS-ERTS. Een soort van *Zilver-Erts*, uit *Hongarye*. *IV. D. bl. 118.* *Taf. CII.* f. 29.

GLOSSOPETRAE. *Zie ADDERS- of SLANGE-TONGEN.*

GOBIUS of *GOBIO.* Een *Vifch* dus by de *Ouden* genaamd, by ons *Goveken*. *III. D. bl. 88.* *Zwart* gemengelde van kleur, met de agterfte *Rugvin* van veertien graatjes. *Taf. XXIX.* f. 15. *Witagtig*, met zeer hooge borstelige graatjes aan de voorfte *Rugvin*. bl. 89. f. 16. *Gobius* met van een gescheiden *Buikvinnen*. f. 17.

GOEDAART. Door deezen *Autheur* is de *Dierenkunde* grootelyks bevorderd. *VOORR. van 't I. D. bl. 2.*

GOEROERONG. Het dikfte gedeelte van den *Zagoe-Boom*, dus genaamd. *I. D. bl. 39.*

GOM GUTTA BOOM (Takje van een wilden). *II. D. bl. 81.* *Taf. LXXXVII.* f. 7. Een dergelyk Amerikaansch ruighaairig *Struikgewas*. f. 8.

GONAMBUCHO. Een West-Indische *Vogel*. *I. D. bl. 174.* *Taf. CX.* f. 6.

GOUD (*masfief*) *Japansche Keysteen* daar mede doorgroeid. *IV. D. bl. 102.* *Taf. C.* f. 3.

— (*Keysteen* met) te samen gegroeid, uit een *Rivier* van *Nieuw Spanje*. *IV. D. bl. 102.* *Taf. C.* f. 4.

— *Zilver- en Koper-* houdende *Ertz* uit *Nieuw Spanje*. *IV. D. bl. 106.* *Taf. C.* f. 25. *Goud, Zilver en Yzer* houdende uit *N. Spanje*. bl. 117. *Taf. CII.* f. 23. *Goud, Zilver en Lood* houdende uit *Arabie*. bl. 118. *Taf. CII.* f. 31. *Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinnaber* houdende uit *Nieuw Spanje*. bl. 119. f. 32.

GOUDBLOEM of *GULDEBLOEM* uit Afrika. *Zie ELICHRYSUM.*

GOUDDROPPES. Een soort van uitheemsche *Kapelletjes*. *IV. D. Taf. XXXIII.*

GOUDE TORREN. *IV. D. bl. 93.* *Taf. XCII.* f. 30.

GOUDENHAIR of *Chrysocome.* Een Plant van de *Kaap* de *Goede Hope*, tweederley. *II. D. bl. 45.* *Taf. XLIII.* f. 5 en 6.

GOUDMONDEN of *Gloeijende Ovens.* *III. D. bl. 171.* *Taf. LXXXIV.* f. 9-11.

GOUD-MINERAAL van *Sumatra*. *IV. D. bl. 101.* *Taf. C.* f. 1. Een nog grooter stuk. f. 2.

— uit *Hongarye*. *IV. D. bl. 102.* *Taf. C.* f. 5.

GOUD-MINERAAL (zeldzaam groen) uit Oost-Indië. *IV. D. bl. 103. Taf. C. f. 6.*
 (Ryk) van het Eiland Borneo. *IV. D. bl. 103. Taf. C. f. 7.* Goud-Mineraal van Siam. *f. 8.* Van Sumatra. *f. 9.*
 (Amerikaansch). *IV. D. bl. 103. Taf. C. f. 10; bl. 104. f. 12; bl. 106. f. 27; bl. 107. f. 28.*
 uit Nieuw Spanje. *IV. D. bl. 103. Taf. C. f. 11.*
 GOVEKEN. Zie GOBIUS.
 GRACHTVAREN. Een Kruid. Kragt van het Europeaanfche volgens GALENUS. *II. D. bl. 65.* Afrikaanfch Grachtvaren of klein Miltkruid. *ibid. Taf. LXIV. f. 9.*
 GRAMMISTES. Een foort van Vifch. *III. D. bl. 75. Taf. XXVII. f. 5.*
 GRAS-UILEN. *IV. D. bl. 63. Taf. LII. Lett. C. 1-4.*
 GROENE SLANG. Zie BOJOBI.
 GROOTE TOONEN (*Poucepieds*). Dus noemt men in 't Fransch sommige Eende-Schelpen of Zee-Eekels. *III. D. bl. 38.*
 GUACU. Een Brasiliaanfche Slang. *II. D. bl. 38. Taf. XXXVIII. f. 4.* Een dito Slang. *bl. 52. Taf. LI. f. 3.*
 GUADALAJARA (Het Opperhoofd van) in Mexiko. Een Slang dus getyeld. *II. D. bl. 105.* Het Mannetje. *Taf. C. f. 1.*
 GUAJAVA-BOOM, uit de Spaanfche West-Indiën, met Bloem en Vruchten. *II. D. bl. 42. Taf. XLI. f. 2.*
 GUANHUMI. Een Brasiliaanfche Krab. *III. D. bl. 44. Taf. XVIII. f. 9.*
 GUANOS. Zie LEGUAANEN.
 GUAPERUA. Een Brasiliaanfche Vifch. *III. D. bl. 62. Taf. XXIV. f. 14.*
 GUARA TEREBA. Een Brasiliaanfche Vifch, tot de Makreel behoorende. *III. D. bl. 74. Taf. XXVII. f. 3.*
 GUITGUIT. Vogeltje van 't Eiland Cuba. *I. D. bl. 96. Taf. LX. f. 5.*
 GUIRA een Mexikaanfche Vogel in Brasil *Tupinambi* genaamd. *I. D. bl. 107. Taf. LXVIII. f. 3.*
 GUNNELLUS. Een Vifchje dus in Cornwall getyeld. *III. D. bl. 91.*
 GUTTA GAMBA of Gom Gutta. Deszelfs gebruik in de West-Indiën. *II. D. bl. 81.* Verschil der West-Indifche van die uit Oost-Indië komt. *ibid.*
 GYMNOTUS. Zie BLOOTRUG.

H.

HAAGDISSEN kunnen lang leeven zonder Voëdzels te gebruiken. *II. D. bl. 84.* Afrikaanfche, die zeer fraay getekend en gekleurd is, Mannetje en Wyfje. *I. D. bl. 22. Taf. XIV. f. 2 en 3.* West-Indifch Haagdisje. *bl. 88. Taf. LIII. f. 9.* Aardig dito uit Virginie. *bl. 116. Taf. LXXXII. f. 5.* Virginifche groote en langftaartige Haagdis. *bl. 119. Taf. LXXXV. f. 2.* *Taletek*-Haagdis uit Virginie. *bl. 121. Taf. LXXXVI. f. 2.* Rondgebukte uit Nieuw Spanje. *bl. 134. Taf. LXXXIII. f. 1 en 2.* Afrikaanfche met een ftekelige Staart, Mannetje en Wyfje. *bl. 136. Taf. LXXXIV. f. 3 en 4.* West-Indifche gevlaakte. *Taf. LXXXV. f. 2.* Blauw Haagdisje uit de Spaanfche West-Indiën. *f. 3.* Groote West-Indifche Haagdis. *bl. 137. f. 4.* Gesternde Haagdis uit Moorenland, Mannetje en Wyfje. *bl. 138. Taf. LXXXVI. f. 4 en 5.* Gemarmerde dito. *f. 6.* Twee ongemeen fchoone Haagdisfen van St. Eufthasius. *bl. 139. Taf. LXXXVII. f. 4 en 5.* Zeldzaame Salamander van daar. *f. 6.* Surinaanfche Haagdis, op de rug licht blauw, met een langen dunnen staart. *Taf. LXXXVIII. f. 1.* Groote, genaamd *Ameira*. *bl. 140. f. 2.* West-Indifche, *Temapara* geheten. *f. 4.* Mexikaanfche Krop-Haagdis, met een klein Kammetje agter op 't Hoofd. *Taf. LXXXIX. f. 1.* Andere foort van Mexikaanfche Haagdis, met een Salamanderhoofd, en klein kropje. *bl. 141. f. 2.* West-Indifche Haagdis. *f. 3.* West-Indifche Water-Salamander, Mannetje en Wyfje. *f. 4 en 5.* Ceylonfche Haagdis met een gegaffelde staart. *bl. 143. Taf. XC. f. 7.* Wapendrager-Haagdis, van Rio de Janeyra, het Mannetje. *Taf. XCI. f. 1.* Het Wyfje daar van. *bl. 144. f. 2.* Brasiliaanfche Haagdisfen, genaamd *Taraguira*, *Tecunbana*, *Tejuguacu*. *f. 3 en 4. Taf. XCII. f. 1.* Gesternde Haagdis uit Oost-Indië. *bl. 145. f. 2.* Vreemd foort van Haagdisje met twee staarten, uit Brasil. *f. 3.* Afrikaanfche van Guinea. *f. 4.* Zeer fraaije West-Indifche. *f. 5.* Arabifche Haagdis van veelerley kleuren, genaamd *Galeotes*. *Taf. XCIII. f. 1.* Ceylonfche, 't blauwe Kempfaantje of Slangen-Vegter genaamd. *bl. 146. f. 2.* Salamander met een dikken knoopigen staart. *f. 3.* Brasiliaanfche gedoornde en Draakagtige Haagdis of Slangen-Vegter. *f. 4.* Ongemeen fchoone Ambonfche, het Wyfje. *bl. 147. Taf. XCIV. f. 1.* Het Mannetje daar van. *f. 2.* Andere Ambonfche. *f. 3.* Ceylonfche Haagdis, die gekuifd is en gekamd. *f. 4.* Ceylonfche Haagdis, gaapende en op de rug leggende vertoond. *bl. 148. f. 5.* Volkomen geraamte van een Haagdis. *f. 6.* Gekamde of getande Haagdis uit West-

Indiën, genaamd *Krop Leguaan*. *bl. 149. Taf. XCV. f. 1.* Blauwe Surinaanfche gekamde en gekropte Leguaan. *f. 2.* Ceylonfche Haagdis of Leguaan, *Soa Ajer* genaamd, het Mannetje. *f. 3.* Het Wyfje. *bl. 150. f. 4.* *Tecuxin* of *Tejuguacu*-Haagdisfen uit de Spaanfche West-Indiën. *Taf. XCVI. f. 1 en 2.* Grootfte foort daar van, ook *Tecuxin* genaamd. *bl. 151. f. 3.* Krop-Leguaan uit Oost-Indië. *f. 4.* Kleine Leguaan van 't Eiland *Formosa*. *f. 5.* Een foort van Berg-Haagdis, die naar den Land-Salamander gelykt. *f. 6.* Haagdisje dat de Spanjaarden den *Taletec* of *Tamacolin* noemen. *Taf. XCVII. f. 1.* Schoone groote Haagdis uit West-Indië. *bl. 152. Taf. XCVII. f. 2.* De *Senembi*-Leguaan. *f. 3.* Brasiliaanfche Haagdis genaamd *Quetzpaleo*. *f. 4.* Fraaije Mexikaanfche. *bl. 153. f. 5.* Grootfte Krop-Leguaan van Ambon, genaamd *Senembi*. *Taf. XCVIII. f. 1.* West-Indifche genaamd *Ameira*, met een gevorkte staart. *bl. 154. f. 2.* Brasiliaanfche genaamd *Taraguico Aycaruba*. *f. 3.* Zeer groote gemarmerde, of *Sauvegarde*, uit West-Indiën. *Taf. XCIX. f. 1.* Andere foort van Ceylon. *bl. 155. f. 2.* Vliegende Boomdraak of *Bafiliscus*, uit de Spaanfche West-Indiën. *bl. 156. Taf. C. f. 1.* Ongemeen fchoone Haagdis, aldaar genaamd *Afcalabos*. *bl. 157. f. 2.* Ceylonfch Haagdisje, dat zeer fraay en fierlyk is getekend. *f. 3.* Allergrootfte flag van West-Indifche Haagdis, die *Kordyl* of Geesfel-staart genoemd wordt. *bl. 158. Taf. CI. Haagdis, groote Ceylonfche, Luijaard* genaamd, het Mannetje en 't Wyfje met de Eijeren. *bl. 165. Taf. CV. f. 1 en 2.* Gekamde Zon-Haagdis uit Amerika. *bl. 169. Taf. CVI. f. 2.* West-Indifche half Salamander, half Haagdis. *Taf. CVII. f. 1.* Het Wyfje. *bl. 170. f. 2.* Andere foort van West-Indifche Salamander. *f. 3.* *Gekko* of waare Salamander van Ceylon, verfcheide foorten. *Taf. CVIII. Klein aardig Ceylonfch Haagdisje. bl. 172. Taf. CIX. f. 2.* Ambonfche Salamander. *bl. 173. f. 3, 4.* Tweeftaartige. *f. 5.* Padagtige Salamander uit Nieuw Spanje. *f. 6.* Ongemeene Haagdis uit de Spaanfche West-Indiën, die fierlyk getekend is, Mannetje en Wyfje. *bl. 174. Taf. CX. f. 4 en 5.*
 HAAGDISSEN. Kleine Ceylonfche Haagdisjes, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 4. Taf. II. f. 9.* Eijertjes van Haagdisfen. *bl. 5. Lett. C, C, C.* Inlandfche groene Haagdisfen, Mannetje en Wyfje. *bl. 6. Taf. IV. f. 4. en 5.* Geftekde Kaapfche Haagdis. *bl. 10. Taf. VIII. f. 6.* Rondbukige, dito. *f. 7.* Gebandeerde van Amboina, van onderen en van boven. *bl. 11. Taf. IX. f. 5 en 6.* Zee-*Scincus* uit West-Indiën, die op Krabben en Spinnen aalt. *bl. 11. Taf. X. f. 4.* Inlandfche Salamander of Molch. *bl. 15. Taf. XII. f. 5.* Klein Afrikaanfch Haagdisje. *f. 6.* Ceylonfch Water-Salamandertje. *f. 7.* Ceylonfche Haagdis, groen en zwart van kleur. *bl. 17. Taf. XIV. f. 4.* Een Haagdis ten halve ingeflokt van een Slang. *bl. 19. Taf. XVII. f. 2.* Byzonder foort van Mexikaanfche Krop-Salamander. *bl. 21. Taf. XX. f. 4.* Klein, jong Haagdisje uit Afrika. *bl. 29. Taf. XXVII. f. 6.* Mexikaanfche Haagdis. *bl. 31. Taf. XXX. f. 2.* Ceylonfche met zwarte vlakjes, op een licht-afchgrauwen grond, getekend. *bl. 32. Taf. XXXII. f. 3.* Klein Ceylonfch Haagdisje. *bl. 43. Taf. XLI. f. 6.* Sierlyk gevlaakte en getygerde Haagdis van Ceylon. *bl. 49. Taf. XLIX. f. 2.* Twee jonge Haagdisjes met twee kleine Eijertjes. *bl. 50. f. 3.* Een zwarte Kaapfche Haagdis, en een fchoon getekende Afrikaanfche. *bl. 62. Taf. LXII. f. 5 en 6.* Ros geelagtige Afrikaanfche. *bl. 63. Taf. LXIII. f. 4.* Sierlyk gevlaakte of ge-oogde Haagdis, uit de Spaanfche West-Indiën. *bl. 69. Taf. LXVIII. f. 2.* Koperagtige gemarmerde Haagdis uit Gallicie. *bl. 79. Taf. LXXVI. f. 4.* Een vreemde foort, mede uit de Corunha gekomen. *f. 5.* *Tecuxin*-Haagdis met witte Doornen op licht-afchverwige Schubben. *bl. 84. Taf. LXXXIX. f. 4.* Kleine gevlaakte Inlandfche Haagdis. *f. 5.* West-Indifche, in 't Water en op 't Land leevende, *Sauvegarde* genaamd. *bl. 91. Taf. LXXXVI. f. 2.* Fraaije vliegende Krop-Haagdis uit Afrika. *bl. 92. f. 3.* Water-Salamander uit Arabiën, met een Slingerftaart. *bl. 109. Taf. CIII. f. 2.* Zeldzaame Krop-Haagdis uit Zuid-Amerika, Mannetje en Wyfje. *bl. 110. f. 3 en 4.* Ongemeen fierlyk getekende Mannetjes *Sauvegarde* van Ceylon. *bl. 111. Taf. CV. f. 1.* Hemelfchblauwe Haagdis van Java, met witte vlakken. *f. 2.* Zeer groote Zee-Haagdis of *Scincus* uit Arabië. *bl. 112. f. 3.* Ontleeding van een groote Haagdis, om de inwendige deelen, in vergelyking met die van de Gekko's, aan te toonen. *bl. 125-127. Taf. CX. f. 2 en 3.*
 HAAGDISSEN-STEEN. *II. D. bl. 140. Taf. CXIII. Lett. e, f.*
 HAAIRBAL uit de Maag van een Inlandfch vet Kalf gefneeden. *II. D. bl. 144. Taf. CXIV.* Eenigen zyn wit, anderen, van andere kleuren, naar de kleur van het Hair. *f. 1-4.* Inlandfche Koe-Bal. *f. 5.* Maag-Bal uit een Paard. *f. 6.* Dito van een Melkkoe. *f. 7.* Deeze beide uit de Spaanfche West-Indiën. *bl. 145.* Haairel uit de Maag van een West-Indifchen Muilezel. *f. 8.* Dito uit de Maag van een wild Zwyn. *f. 9.* Deeze komt van Ceylon en is een onvolmaakte
 Aaa 2

- maakte *Pedro del Porco*. bl. 146. Dito uit de Maag van een Siberischen Bever of Kastoer. f. 10. Haairballen uit wilde Steengeiten of Gemfen, die zig in Switzerland en Tyrol op de Bergen onthouden. f. 11. bl. 147. Dito. bl. 148. f. 12. Andere foorten. f. 13-17.
- HAANVISCH, *Peixe Gallo* van de Portugeezen, in Brasil *Abucatuia* genaamd. III. D. bl. 72. Taf. XXVI. f. 34.
- HAAY (BONTE). Zie SQUALUS.
- HEMACHATES. Een Hyrkanische Slang. II. D. bl. 58. Taf. LVIII. f. 1. Een fraaije Japanfche Slang, daar mede overeenkomende in gedaante. f. 3.
- HAFT (het) of OEVER-AAS. IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 13. Het is door HOEFNAGEL kwaalyk afgebeeld. IV. D. bl. 97. Taf. XCVI. f. 17.
- HALVEMAAN-SLAKJES. (Een groote Verscheidenheid van). III. D. bl. 157. Taf. LVIII. Andere verschillende foorten daar van. Taf. LIX.
- HAM-DOUBLETEN (Verscheiderley). III. D. bl. 181. Taf. XCI en XCII.
- HANEKAMS-KRAB of Zee-Haan. III. D. bl. 51. Taf. XX. f. 7 en 8.
- HARPEN. Een soort van Hoorens. Verscheiderley. III. D. Taf. LXX.
- HARTEBEEST (Afrikaansch) met rood Haair. I. D. bl. 73. Taf. XLV. f. 1.
- HARTEBEESTJES uit Nieuw-Spanje. I. D. bl. 69. Taf. XLII. f. 3 en 4. Wanschapen, tweehoofdig, uit Afrika. I. D. bl. 73. Taf. XLV. f. 2.
- HARTE-HOORENTJES of Schorpioen. III. D. bl. 172. Taf. LXXVII.
- HARTE-SLANG (bonte) uit de Spaansche West-Indien. II. D. bl. 84. Taf. LXXXIX. f. 3.
- HARTJE (klein) uit Guinée, zonder Hoorens. I. D. bl. 70. Taf. XLIII. f. 1. Een ander van de kleinste foort. f. 3. Een jong Hartje uit Afrika. f. 2. Surinaamsch ros-geel, met witte vlakken getekend. I. D. bl. 71. Taf. XLIV. f. 2.
- HARTSHOORN. Zekere Tooten dus genaamd. III. D. bl. 134, 135.
- HARTSHOORN-KORAAL (Breed en plat-takkig). III. D. bl. 209. Taf. CXIII. Rond en spits-takkig. Taf. CXIV. f. 1.
- HASELAAR (Indiaansche). I. D. bl. 43. Taf. XXVII. f. 2.
- HASELMUIS (West-Indische witte). I. D. bl. 50. Taf. XXXI. f. 7.
- HAZELNOOTEN (West-Indische). II. D. bl. 90. Taf. LXXXIV. f. 5.
- HEESTERGEWAS of Boompje uit Oost-Indien, *Bem-Schetti* genaamd. I. D. bl. 16, 17. Taf. VI. f. 5.
- van Porto Rico, met een melkagtig sap, de Bladeren als der Eiken, en twee Doornen aan den oorsprong van ieder Blad, *Hort. Beaum.* I. D. bl. 46. Taf. XXIX. f. 4.
- of Boompje, in Oost-Indien genaamd *Belilla*. I. D. bl. 64. Taf. XXXVIII. f. 7.
- (Ethiopisch) met Bladen als de Rosmaryn, aan een langen Steel, bezet. II. D. bl. 32. Taf. XXXII. f. 5. Afrikaansch Heestergewas, of *Thymelaea*. f. 6.
- met de Bladeren van *Abrus*, stekelig aan de takken, wegens de dubbelde Doornen tusschen ieder Bladsteeltje. *Hort. Beaum.* II. D. bl. 51. Taf. L. f. 2.
- uit Afrika, van Kruidige Reuk, met een dunnen bruinen steel. II. D. bl. 64. Taf. LXIII. f. 7. Zie ook ZEE-HEESTERS.
- HEIDE (Afrikaansche) met een Wolagtige en geelgroene Kelk der Bloemen, die naar een klein Hoofdje zweemt. I. D. bl. 30. Taf. XX. f. 1. Laage dito, met het Blad van *Coris* en zeer kleine Bloemtjes. f. 2. Heesteragtige van de Kaap de goede Hoop. f. 3. bl. 31. f. 4. Andere met langer en fyner Bladen. Taf. XXI. f. 1. Met Bladen als van den Geneverboom. bl. 32. f. 2. Heesteragtige met Bloemen naar die van den *Arbutus* gelykende. f. 3. Gladde smalbladerige, die aan de Bloemen zeer lange draadjes heeft. f. 4. Zie HEY.
- HEILIGE SCHRIFT maakt gewag van veele Dieren, daar vervolgens Zinnebeelden van ontleend zyn. VOORR. van het I. D. bl. 2.
- HELIKON. Zeer bevallig Slangetje van dien Berg. II. D. bl. 56. Taf. LVI. f. 1.
- HELLUOR. Arabische naam van den Guineeschen Adderslang of *Dipsas*. II. D. bl. 82. Taf. LXXXVIII. f. 2.
- HERNANDEZ (FRANCISCUS) heeft de Dierbeschryving zeer beoefend. VOORR. van 't I. D. bl. 2. Zyne beschryving van den Philander. bl. 57. Van den Brasiliaanschen Distelvink. bl. 58. Van het Mexikaansch Vosje. bl. 66. Zyne dooling wegens den Bezoar-steen. bl. 69.
- HERSENSTEENEN. III. D. bl. 201. Taf. CIX. f. 9 en 10. Gewaterde Sterre-steen of Herfensteenen, die by de Molukkes in groote menigte gevonden, en om Kalk te branden aldaar gebruikt worden. bl. 206, 207. Taf. CXII. f. 1-7.
- HERT-OOGEN-SLANG (Gebrilde). II. D. bl. 96. Taf. LXXXIX. f. 4.
- HERT-VARKEN. Zie BABI-ROESA.
- HEY (Afrikaansche) met een rood blad. I. D. bl. 117. Taf. LXXXIII. f. 5. Andere foort met kleine Bladeren. f. 6.
- vier foorten daar van. II. D. bl. 11. Taf. IX. f. 7-10.
- (Ethiopische) met roode Bloemen. II. D. bl. 12. Taf. X. f. 6. Heytruik uit Afrika met purpere Bloemen, als Klokjes. f. 7. Kleine Hey uit Afrika, met kruikswyze witte Bloemen, enz. bl. 13. Taf. XI. f. 7. Een foort van Afrikaansche Hey, als Papenhout, met geele Bloemen, en Bladeren als van de Porfelein. f. 8. Altyd groene Inlandsche Hey. bl. 14. f. 9. Ambonsche Zee-Hey. bl. 23. Taf. XXI. f. 7. Afrikaansche, met kleine smalle Bladeren. bl. 24. Taf. XXII. f. 4. Brem Hey uit Afrika. f. 5. Allerfynste foort met blaauwe Klokjes. bl. 25. Taf. XXIII. f. 5. Afrikaansche Hey met de Bloemen als Hoorentjes. bl. 27. Taf. XXV. f. 5. Dito met kruikswyze Bloemen. f. 6. Met Bladeren als de *Coris*. bl. 34. Taf. XXXIV. f. 6. Dito met Bloemen als Tulpjes. f. 7. Afrikaansche Hey met fyne Bladjes, als die van de *Equisetum*. bl. 38. Taf. XXXVII. f. 5. Dito met stekelige Bladjes, als van de Jeneverboom. f. 6. Afrikaansche Hey met Bladeren als van de Thym. bl. 46. Taf. XLIV. f. 3. Dito met zeer smalle Bladeren. f. 4. Afrikaansche dito met kleine witte Bloemtjes aan de toppen. bl. 50. Taf. XLIX. f. 5.
- HEYGEWAS (Afrikaansch) met purperagtig roode Bloemen. II. D. bl. 63. Taf. LXII. f. 8. Dito met Bladeren als van *Myrtus*. bl. 92. Taf. LXXXVI. f. 6.
- HEY-STRUYK (groote Afrikaansche). Een takje daar van. II. D. bl. 20. Taf. XIX. f. 5.
- HEYBORSTEL-UIJL, met haare verandering. IV. D. bl. 72. Taf. LXII. Lett. P, Q, 1-4.
- HIKKANELLA. Slang uit de Spaansche West-Indiën, dus genaamd, om dat zy de Huizen schoon houden van Ongedierste. II. D. bl. 78. Taf. LXXXV. f. 2.
- HIPPO. Een Afrikaansche Slang. II. D. bl. 57. Taf. LVI. f. 4.
- HIPPOMANES. Wat het zy, en deszelfs gebruik. II. D. bl. 145.
- HITO. Zie YSVOGEL.
- HOEFNAGEL. Vreemd Diertje van hem ontleend. IV. D. bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 20. Ook twee Nagtkapellen of Uilen. f. 21 en 22. Ook een Rhinosceros-Tor, uit West-Indien. f. 25. Verder eenige andere Insekten. bl. 96. Taf. XCVI en XCVII.
- HOEFYZER van een Muil-Ezel in Koper veranderd. IV. D. bl. 109. Taf. CI. f. 13. Dit Verschynzel heeft een zeer gemakelyke oplossing. *ibid.*
- HOEXOTOTL. Een Vogel uit de Spaansche West-Indiën, wat grooter dan een Duif. I. D. bl. 96. Taf. LXI. f. 1.
- HOITZILLIN. Een Mexikaansch Vogelkje, dus genaamd. I. D. bl. 70. Taf. XLII. f. 6.
- HOLLAAR (W.). Een zeldzaam Werkje van deezen Autheur in 't jaar 1646 uitgegeven. Daar uit schynen de Kapellen van Taf. XL, in 't IV. DEEL, ontleend te zyn. Zie bl. 49.
- Een foort van Koorebout of Puistebyter, met verschrompelde Vleugels, uit dat zelve Traktaatje overgenomen. bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 13. Verscheide andere Insekten van dien Autheur ontleend. bl. 96. Taf. XCVI en XCVII.
- Holocentrus. Een foort van Visch, die overal met Doorens bezet is of gewapend. III. D. bl. 73. Taf. XXVII. f. 1.
- Holothuriums of *Mentula marina* van drierley foort. III. D. bl. 3. Taf. I. f. 10-12.
- HOMMELS. Derzelver Huishouding. IV. D. bl. 3. Een Hommel die zwart en geel gebandeerd is. bl. 96. Taf. XCVI. f. 7. Een die geheel zwart is. bl. 97. f. 8. Een kleiner. *ibid.* f. 12. Zeven verschillende foorten van Hommels. bl. 98. Taf. XCVII. f. 14-20.
- of Baftaard-Byën. Verscheiderley. *ibid.*
- HOND of Teef (Vliegende) van Ternate, Mannetje en Wyfje. I. D. bl. 91 en 92. Tab. LVII. f. 1 en 2. Langhoofdige, groote, vliegende Hond of Teef uit Nieuw Spanje. bl. 92. Taf. LVIII. f. 1. West-Indische Bosch-hond met een lange staart. bl. 47. Taf. XXX. f. 1.
- HONIGVOGELTJE (Gekuid, rood) uit de Spaansche West-Indiën. I. D. bl. 97. Taf. LXI. f. 4. Het Nestje daar van. bl. 109. Taf. LXVIII. f. 13. De Eijertjes hoe klein. *ibid.*
- HOOGKYKER (*Anableps*). Een West-Indische Visch, dus wegens de zonderlinge plaatsing zyner Oogen getyeld. III. D. bl. 108. Deeze heeft vier streepen overlans aan ieder zyde, en een pypagtig uitsteekzel by de Aarsvin. *ibid.* bl. 108, a. Taf. XXXIV. f. 7.
- De Oogbol van deezen Visch, langs den As, regt nederwaards doorgesneeden. *ibid.* bl. 108. c. Taf. XXIV. f. A.
- Het

Het binnenste Vliesje, daar men de Oogsterre (*Iris*) op ziet, en agter den Oogappel het geele Bolletje, 't welk de Lens of 't Kristallyn genoemd wordt. *ibid.* fig. B. Het Ooghol (*Orbita*) zynde een weinig agterover gekeerd. *ibid.* f. C. Het uitgehaalde Bolletje *a* afzonderlyk verbeeld. *ibid.* f. D. teffens met zyn bandje *b*, door middel van het welke het gehegt is aan den Oogappel.

De Bol van 't Oog overdwars doorgesneeden, volgens den loop van het koordje of bandje der Hoornvliezen. *ibid.* f. E.

Het Hoofd van den Vifch, met den opgesperden Bek. *ibid.* f. F.

De Kop agterover leggende, waar in door de getrokken streepen klaarlyk blykt, dat de plaatsing der Oogen zeer bekwaam is, niet om naar boven, maar om nederwaarts te kyken. *bl.* 108, d. *Taf.* XXXIV. f. G.

Het zonderlinge Buisje, dat deeze Vifch by de Aarsvin heeft. *ibid.* Geheel verbeeld met zyn uitwendige Graatjes. *a. f.* 1. Hetzelve geopend, met den Endeldarm en andere nabuurige deelen. *f.* 2. Het binnenste daar van, met zyne Leedjes waar in het uitloopt. *f.* 3.

HOORENS (EENSCHAAALIGE). Nieuwe Orde of Rangschikking en Verdeeling van dezelve in Geslachten. Zie III. D. Korte Inhoud, agter *Taf.* LXXXIV.

— en Schulp in Steen veranderd. IV. D. *bl.* 127. *Taf.* CVII.

— verscheiderley. Zie NAEVELHOORENS, BELHOORENS, enz.

HOORENTJES (Kleine) van veelerley foort. III. D. *bl.* 110, enz. *Taf.* XXXV. enz.

HOORENTJE (Licht Afchgeel) over alle zyne gieren getralied. III. D. *bl.* 140. *Taf.* XLIX. n. 53.

— (Klein puntig en wit wollig geribd) diep gevoord. III. D. *bl.* 140. *Taf.* XLIX. n. 60. Tien raare dito. *f.* 61-70.

— (byzonder fraay) van Banda, uit Oost-Indie. III. D. *bl.* 146. *Taf.* LII. f. 26.

HOORN van een Amerikaansch Geitje of Steenbokje. I. D. *bl.* 73. *Taf.* XLIV. f. 6.

— (geel geringde), met een dik geknopte Ketting omwonden tot aan de stompe punt, enz. III. D. *bl.* 140. *Taf.* XLIX. f. 74 en 75.

HOORN-SLANG of Gehoorende van Siam. II. D. *bl.* 20. *Taf.* XIX. f. 1.

HOORNVISCHEN. Zie BALISTES.

HOTAMBOEIA. Een Stinklang van Ceylon, dus genaamd. I. D. *bl.* 54. *Taf.* XXXIII. f. 6.

HOTTENTOTSCH VYGEBOOM. Zie FICOIDES.

HOUT (vermolmd) dat met een kortje van Bezoar geheel is overgroeid geweest. II. D. *bl.* 133. *Taf.* CXI. f. 15.

— in Koper veranderd. IV. D. *bl.* 110. *Taf.* CI. f. 17.

— in Steen veranderd. IV. D. *bl.* 128. *Taf.* CVIII. Het kan zeer fraay gepolyft worden. *ibid.*

HOUT-RUPS of liever HOUT-WORM, van 't Geboomte in West-Indie, diè de Slangen tot Voedzel dienen. II. D. *bl.* 24. *Taf.* XXIII. f. 4.

HOUTWORMEN, die zig in Zee ophouden, en het Hout van Schepen, Paalen enz. doorbooren. Een Oost-Indische van Amboina. *bl.* 131. *Taf.* LXXXI. f. 6. Een Hollandische of uit onze Dykpaalen gehaald *bl.* 132. f. 7.

HUISKREKEL (De licht bruine). IV. D. *bl.* 74. *Taf.* LXV. f. 24.

HYACINTH (Afrikaansche), met blaauwe in een kroontje geplaatste Bloemen. I. D. *bl.* 29. *Taf.* XIX. f. 4.

HYENA. Een Adderslang dus genaamd by de Grieken en Egyptenaaren. II. D. *bl.* 82. *Taf.* LXXXVIII. f. 1.

HYDRA of zevenhoofdige Draak. I. D. *bl.* 158. *Taf.* CII. f. 1.

HYPERICUM. Zie ST. JANS-KRUID.

I.

IBEX. Schoone Koraal-roode Reiger van Ambon, daar toe behoorende. I. D. *bl.* 98. *Taf.* LXII. f. 3.

IBIBOBOKA. Een schoon getekende Brasiliaansche Slang. II. D. *bl.* 7. *Taf.* VI. f. 1. Dito Slang. *bl.* 21. *Taf.* XX. f. 2. Een andere. *bl.* 108. *Taf.* CIII. f. 1.

IBIRACOA. Brasiliaansche Slang, dus genaamd, Mannetje en Wyfje. I. D. *bl.* 138. *Taf.* LXXXVII. f. 1-3. Een Adderslang van dien naam. II. D. *bl.* 42. *Taf.* XLI. f. 3.

IBIS. Zie REIGER.

IBYARA. Schoone Koraalslang, die in Oost- en West-Indie valt; een foort van Biceps. II. D. *bl.* 26. *Taf.* XXV. f. 1.

ICAN KAPELLE. Een Vifchje. III. D. *bl.* 72. *Taf.* XXVI. f. 34.

ICHNEUMON. Zie KWASJE.

IGUANA, IGUAAN. Zie LEGUAAN.

Tome IV.

INKT (OOSINDISCHE) wordt, volgens den Autheur, gemaakt van het zwarte Vogt der Zee-Katten. III. D. *bl.* 6.

INKHOORENTJE. Zie EIKHOORENTJE.

INLANDSCHE SLANG geopend of ontleed, en deszelfs Ingewanden omftandig aangewezen. Zie ONTLEEDING.

INSEKTEN. Derzelver ongelooflyke kleinheid en menigvuldigheid op den Aardbodem. VOORR. van 't I. D. *bl.* 2. Men zou dezelve eer Beenloos dan Bloedeloos mogen heeten. IV. D. *bl.* 2. Zeker Insekt, welks Geslacht onbekend is, waar toe het behoort. *bl.* 31. *Taf.* XXV. f. 17.

ITALIAANSCH SLANG uit het Gebergte van Padua. II. D. *bl.* 48. *Taf.* XLVIII. f. 1.

— VLOEREN (West-Indische basterd). III. D. *Taf.* XLV. f. 8 en 9.

— VLOERTJES, Matten of Pieramidaal Tooten. III. D. *Taf.* LV. f. 4-10.

IZTAG. Een West-Indische Slang uit Nieuw Spanje. II. D. *bl.* 57. *Taf.* LVII. f. 2.

J.

JAAGER-SLANG. Dus van de Hollanders in Brasil genaamd, wegens zyne vlugheid, enz. II. D. *bl.* 108.

JACOBÆA. Zie ST. JAKOBS-KRUID.

JACUA-ACANGA. Een Brasiliaansche Slang, dus genaamd, of Afgodslang. II. D. *bl.* 107. *Taf.* CII.

JAKANA. Een Adder-Slang uit Brasil. II. D. *bl.* 29. *Taf.* XXVIII. f. 1.

JAKES of Surinaamsche Vifchjes uit Kikvorschen voortkomende. I. D. *bl.* 125. *Taf.* LXXXVIII. f. 15-22. Die verandering met kragt gestaaft. *bl.* 126.

JAKOBS-BEESTJE (ST.) IV. D. *bl.* 17. *Taf.* XII. f. 17 en 18. Dito groen en rood gevlaakt. IV. D. *bl.* 72. *Taf.* LXIII. Lett. G. 1-3.

JAKOBS-KRUID (ST.) van de Kaap de Goede Hope, met finale gekorve Bladen en geele Bloemen. I. D. *bl.* 33. *Taf.* XXII. f. 1. Dito met Purpervervige Bloemen. *f.* 2. Dito met Wollige Bladen, als van Kaasjes-Kruid. *bl.* 34. *f.* 3. Heesteragtig met de Bladen van onderen grysf of witagtig. *f.* 4. Ceylonisch met geele Bloemen en Bladen als van de wilde Distelen. *f.* 5.

JAMBOEZEN. Een foort van Hoorens. III. D. *bl.* 152. *Taf.* LV. f. 17.

JAMBOS-Blad, uit Oost-Indie, in 't Geraamte. I. D. *bl.* 16. *Taf.* VI. f. 4.

JANOVARE. Jong West-Indisch Bosch-Dier, dat zeer wreed is. II. D. *bl.* 50. *Taf.* XLIX. f. 4.

JANS-BEESTJE (ST.) IV. D. *bl.* 72. *Taf.* LXIII. Lett. H. 1-3.

ST. JANS-KRUID (Gemeen Afrikaansch) aan de Kaap groeiende. II. D. *bl.* 41. *Taf.* XL. f. 5.

JASMYNBOOM (Gemeene). Het Geraamte van deszelfs Bladen. I. D. *bl.* 14. *Taf.* V. f. 6 en 7.

— Catalaansche of Spaansche, met geele Bloemen. I. D. *bl.* 42. *Taf.* XXVI. f. 3.

JASPIS-STEEEN (Roode). IV. D. *bl.* 120. *Taf.* CIII. f. 2.

JAVARA-EPHEBA. Een Ceylonische Slang, dus genaamd. I. D. *bl.* 150. *Taf.* XCV. f. 5.

JENIPAPA. Zie JUPINA.

JOHNSTON (JOANNES). Door dien Autheur is de Dierenkunde zeer beoefend. VOORR. van 't I. D. *bl.* 2.

JUBETI. Een Brasiliaansche Land-Schilpad. I. D. *bl.* 129. *Taf.* LXXX. f. 3. Een kleine Ambonsche van dien zelfden naam. *bl.* 130. f. 8.

JUFFERTJES. Een Beestje daar toe behoorende. IV. D. *bl.* 30. *Taf.* XXV. f. 1.

— Twee zeer zeldzaame en zeer lang van Lyf; uit Oost-Indie. *bl.* 75. *Taf.* LXVIII. f. 1 en 2.

— Verscheiderley foorten van uitlandsche Juffertjes of Koorebouts. IV. D. *bl.* 87. *Taf.* LXXXVI.

— Verscheiderley inlandsche. IV. D. *bl.* 88. *Taf.* LXXXVII. f. 14-18.

JUJURA. Een Brasiliaansche Land-Schilpad, volgens MARKGRAAF. I. D. *bl.* 129. *Taf.* LXXX. f. 5.

JUPINA, een Amerikaansche Vrucht, in 't Geraamte. I. D. *bl.* 9. *Taf.* III. f. 5 en 6.

K.

KAAPSE EZELS. Een foort van Hoorens. III. D. *bl.* 169. *Taf.* LXXI. f. 4 en 5.

KAASJES-BLAD (Japans). Boekje van de bast des Wortels. I. D. *bl.* 9. *Taf.* III. f. 2 en 3. Een Bloem daar van in 't Geraamte. *f.* 4.

KABURI. Een foort van Krabben dus genaamd by de oude Schryvers. III. D. *bl.* 44 en 51.

B b b

KAMPHER

KAMPHER (ENGELBERT) heeft de Brilllangen kwalijk afgebeeld. *II. D. bl. 95.*

KAGADO D'AGOA. Een Water- of Zee-Schildpad, dus van de Portugeezen genaamd. *I. D. bl. 129. Taf. LXXX. f. 5.*

— DE TERRA. Een Land-Schildpad uit Brasil. *ibid. f. 2.*

KAIRO. Adderslang van daar. *II. D. bl. 28. Taf. XXVII. f. 1.*

KAKATOZ van de Molukische Eilanden. *I. D. bl. 94. Taf. LIX. f. 1.*

KAKKERLAKKEN. Zekere Indische Insekten of Torren, kleiner soorten daar van. *IV. D. bl. 86. Taf. LXXXV. f. 13-16.* Schild-Kakkerlak. *bl. 87. f. 17 en 18.* Verscheiderley soorten van dit Geslacht. *f. 19 en 20.*

KAKOPIT of Koning der Bloemen. Een Vogeltje. Zie TSIGEL.

KALF. De Haarbalken, uit derzelver Maag, zyn van kleur als het Haar der Kalven. *II. D. bl. 144. Taf. CXIV. f. 1-4.*

KALFS-OOGEN. Een kleiner soort van Aly-Kruiken. *III. D. bl. 114. Taf. XXXVIII. f. 3.*

KAMBARETTO. Een soort van Garnaalen, dus genaamd in Italie. *III. D. bl. 56.*

KAMEELSTROO. (Oostindisch). Olie daar van zeer kragtig. *I. D. bl. 41.*

KAMEEL-UIJTJE (Inlandsch) met deszelfs verandering. *IV. D. bl. 72. Taf. LXIII. Lett. A 1-3.*

KAMELEON (Afrikaansche) van zwartagtige kleur, met een witte Kam. *I. D. bl. 134. Taf. LXXXIII. f. 4.* Van de Kaap de Goede Hope, die blaauwagtig is, met wit gemarmerd. *bl. 135. f. 5.*

— (Mexikaansche) *I. D. bl. 132. Taf. LXXXII. f. 1.* Dito van 't Eiland Amboina. *bl. 133. f. 2.* Ceylonsche Kameleon, die geelagtig is van kleur. *f. 3.* Twee jonge Ambonsche. *bl. 134. f. 4 en 5.* Het Geraamte van een Kameleon. *f. 6.*

KAMFERBOOM (Japanische). Een Takje daar van. *I. D. bl. 53. Taf. XXXIII. f. 3.* Hoe de Kamfer uit dien Boom gehaald worde door de Japoneezen. *ibid.*

KAMMELLEN (Afrikaansche) met kleine geele Bloemen, zonder Blaadjcs en regt overend staande. *I. D. bl. 23. Taf. XVI. f. 1.* Haar Kragten. *ibid.*

KAMPERNOELIE in 't Geraamte. *I. D. bl. 5. Taf. I. f. 10.* Werken over de Kampernoeljes geschreeven. *ibid.*

KAMSTER (Afrikaansche). Een soort van Zee-sterren. Regelmattige kleine Italiaansche. *III. D. bl. 10. Taf. V. f. 9 en 10.* Kleine inlandsche Paardragende. *f. 11 en 12.*

KANARY-LAPHOORENS. *III. D. Taf. LX, LXI en LXII.*

KANEEL (Wilde) uit Amerika. Een Spruit van het Gewas. *I. D. bl. 56. Taf. XXXV. f. 3.* Een Takje daar van met de Bladen en Bloemen. *II. D. bl. 90. Taf. LXXXIV. f. 6.*

KANT-KORAAL. Een Zee-Gewas. *III. D. bl. 189. Taf. C. f. 11. Taf. CI. f. 5, 6.*

KAP of MUTS aan Boomen groeiende, welke de Negers op 't Hoofd zetten in Suriname. *I. D. bl. 8, 9. Taf. III. f. 1.*

KAPELLEN (AFRIKAANSCH) van de Kaap de Goede Hoop die op de Bloemen van de *Leonurus* aazen. *I. D. bl. 22. Taf. XIV. f. 5.*

— Zwarte met geele en witte vlakken, aan de Kaap der Goede Hope en ook in Angola vallende. *IV. D. bl. 14. Taf. IX. f. 17-20.*

— Een verscheidenheid van dezelve. *bl. 18. Taf. XII. f. 31 en 32.*

— Bruinagtige met witte doorschynende plekjes versierde Kapel van Guinée. *bl. 20. Taf. XVI. f. 3 en 4.*

— Verscheidenheid derzelve. *bl. 21. f. 8 en 9.*

— Witte, ros geschaduwde en op de enden der Voorvlerken een roode in het zwart staande vlak hebbende Kapel, van Angola. *bl. 32. Taf. XXVI. f. 1 en 2.*

— Witte en zwart getekende. *f. 3 en 4.*

— Zwarte en afchgrauw streepvlekkige van de Kaap der Goede Hope. *bl. 35. Taf. XXVIII. f. 21 en 22.*

— Dito, zo 't schynt het Wyffe van de voorgaande. *f. 23 en 24.*

— Lichtbruine geelachtig gevlaakte Kapel van de Kaap. *bl. 46. Taf. XXXVII. f. 17 en 18.*

— Graauw roode, zwart gerande en wit gevlaakte van Guinée. *bl. 50. Taf. XLI. f. 13 en 14.*

— Vaal bruine wit gevlaakte Guineefche Kapel. *bl. 54. Taf. XLV. f. 1 en 2.*

KAPELLEN. (OOSTINDISCHE). Twee Ceylonsche, die op de Akmella aazen. *I. D. bl. 19. Taf. X. f. 2.*

— Gierlyke van 't Eiland Java. *IV. D. bl. 8. Taf. V. f. 1.*

— andere. *f. 2.*

— andere met de Rups en Pop. *f. 3-5.*

— andere verscheidenheid. *f. 6.*

KAPELLEN (OOSTINDISCHE) fraaije Nagt-Kapel. *f. 7 en 8.*

— schoon blaauw Page-Kapelletje. *bl. 9. f. 9 en 10.*

— zwarte roodvlakkige. *f. 11 en 12.*

— Chineefche Argus. *f. 13 en 14.*

— geelvlakkige. *f. 15 en 16.*

— blaauw gebandeerde. *bl. 12. Taf. VIII. f. 1 en 2.*

— bruine geel gevlaakte Page. *bl. 13. f. 17 en 18.*

— zwart Kapelletje met roode vlakken. *bl. 14. Taf. IX. f. 15 en 16.*

— zwarte blaauw gebandeerde. *bl. 16. Taf. XI. f. 13 en 14.*

— bruinkleurige en zwart gaderde van de Philippynsche Eilanden. *bl. 19. Taf. XIV. f. 1 en 2.*

— verscheidenheid daar van. *ibid. f. 3 en 4.*

— andere verscheidenheid. *f. 5 en 6.*

— andere die een weinig meer naar 't roffe trekt. *bl. 20. f. 7 en 8.*

— andere met gryze vlakken en streepen. *f. 9 en 10.*

— andere met licht gryze en zwarte streepen getekend. *f. 11 en 12.*

— bruine en blaauw geel gevlaakte uit China. *f. 13 en 14.*

— bruine afchkleurig gevlaakte en met roode oogjes versierde, uit China. *f. 15 en 16.*

— bruinkleurige en zwart gestreepte met een gryze en zwarte dwarsstreep. *f. 17 en 18.*

— licht bruine en licht geele, met donker bruine lange en puntig toeloopende vlakken versierde Kapel, en Rups, van Amboina. *bl. 21. Taf. XVI. f. 5-7.*

— vaal bruine zwart gaderde, van Batavia. *bl. 22. f. 10 en 11.*

— zwarte, gras-groen vlakkige. *bl. 27. Taf. XXII. f. 1 en 2.*

— Ambonsche die geelagtig bruin is, met twee licht kleurige ronde vlakken, en donker bruine omloopende banden versierd, en de Rups. *bl. 28. Taf. XXIII. f. 1-3.*

— licht roskleurige dito, met halve maantjes versierde Uil en Rups. *bl. 29. f. 4-6.*

— hoog oranjekeurige met zwarte kanten en verdere tekening versierde van Amboina. *bl. 32.* En derzelver verandering. *Tab. XXVI. f. 21-24.*

— koffykeurige, met zwarte Oogjes en zwart en witte tekening versierde Chineefche Kapel. *bl. 34. Taf. XXVIII. f. 1 en 2.*

— vaal zwarte, met een donkerer tekening en oranje, zwart en witte oogjes, uit China. *f. 3 en 4.*

— graauw bruine Chineefche, met oranje en verdere vlakken. *bl. 35. f. 5 en 6.*

— zwarte, rosgraauw gevlaakte, uit China. *f. 7 en 8.*

— licht bruine met zwarte tekening, licht geele en roode vlakken en fraaije oogen, uit China. *bl. 37. Taf. XXX. f. 17 en 18.*

— bruine en zwart gestreepte, met een donker geele naar het oranje trekkende vlak versierde Kapel. *bl. 39. Taf. XXXI. f. 5 en 6.*

— zwarte en hoog geel gevlaakte Page, met de Rups. *bl. 46. Taf. XXXVIII. f. 5-7.*

— licht oranje of donker geel kleurige, zwart en wit gevlaakte Kapel van China. *bl. 49. Taf. XLI. f. 9 en 10.*

— zwarte, zeer blaauw geelkleurig gevlaakte uit China. *bl. 53. Taf. XLIV. f. 8 en 9.*

— bruine, licht ros graauw gevlaakte, van Amboina, met de Rups. *bl. 54. Taf. XLIV. f. 18-20.*

— geelagtig bruine met gryze, witte en zwarte vlakken, van Amboina, met de Rups. *f. 21-23.*

— verscheide Amboineefche of uit andere deelen van Oost-Indie. *bl. 54-57. Taf. XLV en XLVI.*

— Chineefche groote Spiegeldragers, met de Rups. *bl. 66. Taf. LVII. f. 1-3.*

— licht, rood en geel gevlaakt Nagt-Kapelletje. *bl. 67. Taf. LVII. f. 12 en 13.*

— andere soort van Chineefche Spiegeldraager, die ook op Malakka valt, met de Rups. *bl. 68. Taf. LVIII. f. 8-10.*

KAPELLEN (WEST-INDISCHE) bruine zwart gaderde. *IV. D. bl. 7. Taf. IV. f. 1 en 2.*

— vaal bruine. *f. 3 en 4.*

— met bruine Voorvleugels. *f. 5 en 6.*

— licht bruin Kapelletje. *f. 7 en 8.*

— verscheidenheid van. *f. 5 en 6. f. 9 en 10.*

— geelvlakkig Kapelletje. *bl. 8. f. 11 en 12.*

— Ananas-Kapel. *f. 13 en 14.*

— zwarte groenvlakkige. *f. 15 en 16.* Dito, *17 en 18.*

KAPellen (WEST-INDISCHE) zwarte geelvlakkige. f. 19 en 20.
 — geelvlakkige en ros-rood gevlaakte. bl. 9. Taf. VI. f. 1 en 2.
 — witvlakkige. f. 3 en 4.
 — bruine geelvlakkige. f. 5 en 6.
 — vierpuntige schoon blaauwe Page. f. 7 en 8.
 — licht geele, zwart gevlaakte. bl. 10. f. 9 en 10.
 — ros bruin en witvlakkige. f. 11 en 12.
 — licht zeegroen en zwartpuntige. f. 13 en 14.
 — kastanje-bruine wit gevlaakte. f. 15 en 16.
 — andere die wat lichter kastanje-bruin is. f. 17 en 18.
 — vierde verscheidenheid van deeze. f. 19 en 20.
 — zwarte licht zeegroen-vlakkige. f. 21 en 22.
 — wit en zwart vierpuntig Pagetje. f. 23 en 24.
 — verschillende van de voorgaande. f. 25 en 26.
 — zeer zeldzaam Uiltje. bl. 11. f. 27 en 28.
 — zwart en geel gevlaakte Kapel. Taf. VII. f. 1 en 2.
 — dito klein Kapelletje. f. 3 en 4.
 — zwart en hoog geel gevlaakte. f. 5 en 6.
 — zwart en geele Kapel. f. 7 en 8.
 — gelykende in tekening naar f. 13 en 14. van Taf. VI. f. 9 en 10.
 — overeenkomstige met f. 1 en 2. Taf. VI. doch de buitenste vlakken geel. f. 11 en 12.
 — Muisvaale, doch in 't midden Zeegroen. f. 13 en 14.
 — bruinbandige. f. 15 en 16.
 — donker bruine wit gevlaakte Kapel. f. 17 en 18.
 — donker bruine met oranjekeurige punten van agteren. bl. 12. f. 19 en 20.
 — zeer fraaije Page-Kapel. f. 21 en 22.
 — donker bruine, met licht bruine vlakken. f. 23 en 24.
 — bruine met groene vlakken. f. 25 en 26.
 — bruine zwart geaderde. f. 27 en 28.
 — rosvlakkige. Taf. VIII. f. 3 en 4.
 — bruin gebandeerd Nagt-Kapelletje. f. 5 en 6.
 — vaal bruine met blaauwe stippen gesprenkelde groote Kapel. f. 7 en 8.
 — de vleugels gaasagtig, doorschynende. f. 9 en 10.
 — De Retort of Kromhals-Kapel. bl. 13. f. 11 en 12.
 — donker bruine, wit gevlaakte. f. 13 en 14.
 — donker oranjekeurige met zwarte punten en randen. f. 15 en 16.
 — Surinaamsche geel gebandeerde, zwart van grond, met haare Verandering. Taf. IX. f. 1—4.
 — kastanje-bruine, dito. f. 5—8.
 — licht bruine, in tekening meest overeenkomstig. bl. 14. f. 9—12.
 — vaal bruine. f. 13 en 14.
 — zwarte met breede groene streepen. f. 21 en 22.
 — rood oranjekeurig Uiltje. f. 25.
 — Citroenvlakkig Kapelletje, van boven bruin. bl. 15. Taf. X. f. 1 en 2.
 — bruine sierlyk gebandeerde. f. 3 en 4.
 — vuil graauwe met zwarte oogjes en streepjes getekend. f. 5 en 6.
 — bruine met zwarte tekening en geele vlakken. f. 7 en 8.
 — dito, met oranjekeurige vlakken. f. 9 en 10.
 — zwarte met witte vlakken, van agteren licht blaauwe Nagt-Kapel. f. 11 en 12.
 — geele, met bruine randjes en vlakjes. f. 13 en 14.
 — vaal zwarte, met licht roskeurige en blaauwe vlakjes. f. 15 en 16.
 — licht geele, met hoog geel uitgemonsterd. f. 17 en 18.
 — ros bruine met witte vlakjes, met de verandering. bl. 16. Taf. XI. f. 15—17.
 — donker gryze Uil, met zwart getekend. bl. 17. Taf. XII. f. 15 en 16.
 — vaal gryze, groen gevlaakte Kapel. f. 19 en 20.
 — Muisvaale met zwarte streepen. f. 21 en 22.
 — donker bruine met witte vlakken. bl. 18. Taf. XIII. f. 1 en 2.
 — zwart en schoon geel Nagt-Kapelletje. f. 3 en 4.
 — donker bruine, geel en wit gevlaakte Kapel. f. 5 en 6.
 — afchgrauwe en wit gevlaakte Kapel. f. 7 en 8.
 — bruine zwart geaderde met zeegroene vlakken. f. 9 en 10.

KAPellen (WEST-INDISCHE) donker bruine met geele en witte vlakken. f. 11 en 12.
 — roskeurige met zwarte vlakken en randen. f. 13 en 14.
 — zwarte met bloedroode vlakken. bl. 19. f. 15 en 16.
 — hoog geel gekleurde met zwarte randen. f. 17 en 18.
 — bruine met zwarte vlakken. f. 19 en 20.
 — dito met afgebroken streepen. f. 21 en 22.
 — geel, oranje, groen en zwart gekleurde. f. 23 en 24.
 — sierlyk blaauw met zwart getekend Kapelletje. f. 25 en 26.
 — vaal bruine en geelagtig gebandeerde Kapel. bl. 20. Taf. XV. f. 1 en 2.
 — bruinagtig en hoog geel gevlaakte, met haare verandering. f. 3—6.
 — kastanje bruine met breede geele vlakken. bl. 21. f. 7 en 8.
 — ros bruine, vaal zwartbandige en geelagtige, met de Rups. f. 9—11.
 — ros-rood paarsagtige, met een oranjekeurige breede vlak, en haare verandering. f. 12—14.
 — zwarte blaauwvlakkige van de Mississippi. Taf. XVI. f. 1 en 2.
 — Surinaamsche licht bruine, zwart getekende en wit gevlaakte Kapel, met de Rups. bl. 22. Taf. XVII. f. 1—3.
 — dito, donker blaauw en zwart gerand, vierpuntig Page-Kapelletje. *ibid.* f. 4 en 5.
 — dito, licht geel en zwarte smalvleugelige Kapel. f. 6 en 7.
 — dito, zwart en geel gevlaakte. f. 8 en 9.
 — dito, hoog donker blaauw en zwart gerand driepuntig Page-Kapelletje. f. 10 en 11.
 — bruinagtige, die in 't midden een schoone licht blaauwe weêrschyn heeft, met de Rups. f. 12—14.
 — schoon bruin en wit gevlaakt Kapelletje. bl. 23. f. 15 en 16.
 — hoog geel, bruin en zwart gevlaakt Kapelletje. f. 17 en 18.
 — schoon blaauw gevlaakte Kapel en Rups. Taf. XVIII. f. 1—3.
 — geelagtig witte, geel en zwart gevlaakte Kapel. f. 4 en 5.
 — geel en bruin gevlaakt smalvleugelig Kapelletje. f. 6 en 7.
 — geelagtig witte en bruin gerande Kapel. f. 8 en 9.
 — dezelfde (als f. 15 en 16, op de voorgaande Taf.) f. 10 en 11.
 — bruin, wit en lootkeurig gevlaakte Kapel. f. 12 en 13.
 — oranjekeurige en gevlaakte en verder fraay met andere kleuren versierde Kapel en Rups. bl. 24. f. 14—16.
 — licht geele met een zwarte tekening om den rand. f. 17 en 18.
 — donker bruine en wit gevlaakte. Taf. XIX. f. 1 en 2.
 — bruine hoog geel en zwart gevlaakte. f. 3 en 4.
 — Muisvaale; versierd met groote, witte, geele en roode vlakken, uit Suriname. f. 5 en 6.
 — ros kastanjekeurige, met een zwarte tekening. f. 7 en 8.
 — licht Zeegroene, vaal gerande. bl. 25. f. 9 en 10.
 — bruine wit gestreepte. f. 11 en 12.
 — kastanje bruine Nagt-Kapel, met afchgrauwe en kleine witte vlakjes, en de Rups. enz. Taf. XX. f. 1—3.
 — zwart en schoon blaauw gevlaakt Kapelletje. f. 4 en 5.
 — licht geel, bruin en rood dito. f. 6 en 7.
 — zwart en zeegroen gevlaakt. f. 8 en 9.
 — zwarte wit gevlaakte Kapel. f. 10 en 11.
 — zwarte wit en blaauw gevlaakte. f. 12 en 13.
 — schoon bruine en bleek oranjekeurig gevlaakte, met de Rups. bl. 26. f. 14—16.
 — licht bruine en licht groen gevlaakte. f. 17 en 18.
 — een die dezelfde schynt te zyn als f. 17 en 18. op Taf. VII. f. 19 en 20.
 — ros vleeschkeurige, met wat donkerder tekening versierde Nagt-Kapel, en de Rups. Taf. XXI. f. 1—3.
 — dergelyke, met vuilroode dwars-streepen getekend. f. 4—6.
 — bruin of ros-roode, met een wit stipje op de Vleugels. f. 7 en 8.

KAPellen (WEST-INDISCHE) lootkleurig blaauwe, witte en witbruin gevlaakte, met de Rups. *bl. 27. f. 9—11.*
 — paars roskleurige of tweede soort van Retort-Kapel, en haare Verandering. *Taf. XXII. f. 3—6.*
 — donker bruine, zwart getekende en wit cirkelwys gevlaakte Kapel en Rups. *bl. 28. f. 7—9.*
 — paarskleurig wit gevlaakte en zwartstreepige, Kapel en Rups. *f. 10—12.*
 — ros donker roode en met doorschynende oogvlakken versierde Kapel en Rups, uit Surinamen. *f. 13—15.*
 — bleekgeele en aan de punten der vleugelen zwarte vlakjes hebbende. *bl. 29. Taf. XXIII. f. 13 en 14.*
 — licht geele met zwarte kanten versierde Kapel. *f. 17 en 18.*
 — dito, met vaale zwarte kanten. *f. 19 en 20.*
 — de groote Argus Kapel, van Suriname. *Taf. XXIV. f. 1 en 2.*
 — licht geel groenagtig en bruin gevlaakt Nagt-Kapelletje. *bl. 30. f. 3 en 4.*
 — wit, bruin geel gerand en met een rand van oogjes versierde. *f. 5 en 6.*
 — donker bruine Kapel, de Atlas genaamd. *f. 7 en 8.*
 — zwart en oranjekleurig gevlaakt Kapelletje. *f. 9 en 10.*
 — licht geel en bruin gerand. *f. 11 en 12.*
 — Okerkleurige, met rosse en witte strepen en fraay geoogde vierken versierde Nagt-Kapel, uit Nieuw Engeland, de *Transparant* genaamd. *bl. 31. Taf. XXV. f. 7—9.*
 — slaauwgeele met donkerer geele vlakken versierde, van Suriname, en derzelver verandering. *bl. 32. Taf. XXVI. f. 5—8.*
 — zwarte, geel gestreepte, wit gevlaakte en oranjeval gestreepte Kapel. *bl. 33. Taf. XXVII. f. 1 en 2.*
 — zwarte Appelbloesfleurige, licht groenagtige en oranjekleurige. *f. 3 en 4.*
 — zwarte en licht geel gevlaakte Kapel. *f. 5 en 6.*
 — witte en bruinstreepig gevlaakte Nagt-Kapel. *f. 7 en 8.*
 — steengraauwe, zwart getekende. *f. 9 en 10.*
 — witte, slaauw bruin getekende Nagt-Kapel. *f. 11 en 12.*
 — licht steengraauwe en zwart gerande Kapel. *bl. 34. f. 13 en 14.*
 — licht oranjekleurige, licht geele, met donker bruine vlakken. *f. 15 en 16.*
 — geel witte, bruin gerande. *f. 17 en 18.*
 — ros vleeschkleurige, grys gevlaakte en bruin gerande. *f. 19 en 20.*
 — fierlyk bruine en wit gevlaakte. *f. 21 en 22.*
 — graauw roskleurige, met donkerer vlakken. *f. 23 en 24.*
 — zwart en geel gevlaakt Kapelletje. *f. 25 en 26.*
 — bruin en ros-rood gevlaakt Nagt-Kapelletje. *f. 27 en 28.*
 — zwart, ros-oranje kleurig en gevlaakt Kapelletje. *f. 29 en 30.*
 — licht-bruin, met donkerer tusschen vlakjes en rand, die graauwe vlakjes heeft versierd Surinaamsch Kapelletje, *bl. 35. Taf. XXVIII. 9 en 10.*
 — wit en zwart getekend Kapelletje uit Surinamen. *f. 11 en 12.*
 — licht geele en zwart gerande Kapel, dito. *f. 13 en 14.*
 — rood, zwart gestipt en gerand Nagt-Kapelletje, dito. *f. 15 en 16.*
 — zwarte licht geel en bruinagtig gevlaakte Kapel uit Suriname. *f. 17 en 18.*
 — wit, zwart en groen Kapelletje, dito. *f. 19 en 20.*
 — blaauw en zwart gerand, vierpuntig Pagetje. *f. 25 en 26.*
 — zwart en licht geel gevlaakte. *bl. 36. Taf. XXIX. f. 1 en 2.*
 — zwarte met hooge licht geele vlakken. *f. 3 en 4.*
 — zwarte met licht of slaauw geele vlakken. *f. 5 en 6.*
 — vaal bruine en afchhraauw gevlaakte. *f. 7 en 8.*
 — zwart, licht geele en oranje-kleurige. *f. 9 en 10.*
 — graauw bruine wit gevlaakte. *f. 11 en 12.*
 — graauw bruine paarsch rood en licht geel gevlaakte. *f. 13 en 14.*
 — bruinagtige met zwarte tekening versierde Kapel. *f. 15 en 16.*
 — geel en zwart gevlaakte. *f. 17 en 18.*

KAPellen (WEST-INDISCHE) graauw bruin en met een licht geelen halven cirkel versierd Kapelletje. *bl. 37. Tab. XXX. f. 1 en 2.*
 — wit met zwarte tekening en schoon blaauw versierd. *f. 3 en 4.*
 — overeenkomstig in kleur, doch t'onderste boven, met een voorgaande. *f. 5 en 6.*
 — verscheidenheid van een voorgaande. *f. 7 en 8.*
 — zwart en slaauw geel Kapelletje, dat iets groenagtigs heeft. *f. 9 en 10.*
 — donker bruine wit gevlaakte Kapel. *f. 11 en 12.*
 — bruine, wit gevlaakte en rood gestreepte. *f. 13 en 14.*
 — donker bruine met zwarte tekening en witte vlakken versierde Kapel. *f. 15 en 16.*
 — licht afchkleurige, iets rosagtige, met een zwarte en bruinagtig geele tekening versierde Kapel. *bl. 38. f. 19 en 20.*
 — zwarte, licht geele zwart gestipte en oranje kleurige. *f. 21 en 22.*
 — verscheidenheid van een voorgaande. *f. 23 en 24.*
 — licht Kastanje-bruine en groen gevlaakte Kapel. *f. 25 en 26.*
 — bruine, in 't midden met eenschoonen blaauwen weerschyn en oranje vlakken, van Suriname. *Taf. XXXI. f. 1 en 2.*
 — bruine, die schoon blaauw blinkende is, en donker graauw gestreept. *f. 3 en 4.*
 — vuil geel donker bruin gerand Kapelletje. *bl. 39. f. 7 en 8.*
 — graauw-geele met bruine voorkanten en stipjes om den rand. *f. 9 en 10.*
 — zwart en Oranje vlakvig Kapelletje. *f. 11 en 12.*
 — afchgraauw, met goude vlakjes om de vleugels versierd Nagt-Kapelletje. *bl. 40. Taf. XXXIII. f. 1 en 2.*
 — geelagtig, ros geschaduw, zwart gevlaakt, enz. dito. *f. 3 en 4.*
 — witagtig, geelkleurig, donkerbruine twaalfpuntige Page, met gouden streepjes. *f. 5 en 6.*
 — lichtgeel en donker bruin, twaalfpuntig Pagetje. *f. 7 en 8.*
 — roodagtig witte, bruin gerande en wit gestreepte dito. *f. 9 en 10.*
 — witagtig geele en bruin gerande, dito. *bl. 41. f. 11 en 12.*
 — dito, zwart gestreepte tienpuntige Page. *f. 13 en 14.*
 — wit, bruin en zwarte, dito. *f. 15 en 16.*
 — lichtgraauw en vaal getekende, vierpuntig Page. *f. 17 en 18.*
 — donker bruine en fluweelagtig groene, dito. *f. 19 en 20.*
 — hoog geele donkerbruine en wit gevlaakte Kapel. *f. 21 en 22.*
 — dito wat bruiner. *f. 23 en 24.*
 — vaal zwarte, zwart getekende en wit gevlaakte. *f. 25 en 26.*
 — oranje kleurige die licht geel gevlaakt is, met bruine randen. *f. 27 en 28.*
 — tweepuntige Page, die bruin is, met donker bruine streepvlakken. *bl. 42. Taf. XXXIV. f. 1 en 2.*
 — hoog geele en ros bruin getekende Kapel. *f. 3 en 4.*
 — geel, bruin en wit gevlaakte Kapel. *f. 5 en 6.*
 — geel, donker bruine en wit gevlaakte. *f. 7 en 8.*
 — geele met bruine tekening. *f. 9 en 10.*
 — fraay bruine met licht geel gezoomd. *f. 11 en 12.*
 — tweepuntige Page, licht en donker bruin getekend. *f. 13 en 14.*
 — Hemelschblaauwe, wit gevlaakte, zespuntige Page. *f. 15 en 16.*
 — licht bruine en licht afchgraauw gevlaakte Kapel. *f. 17 en 18.*
 — kastanje bruine donker groenagtig gevlaakte. *f. 19 en 20.*
 — licht geel en licht bruin gerand Nagt-Kapelletje. *f. 21 en 22.*
 — donker bruine, vuil, licht groenagtig en wit gevlaakte. *f. 23 en 24.*
 — hoog geele, zwart getekende, zwart en wit gevlaakte van Curaçao. *bl. 43. Taf. XXXV. f. 1 en 2.*
 — licht bruine, met donkerder zwart bruine streepjes en witte vlakjes versierde tweepuntige Page. *f. 3 en 4.*

KAPELLEN (WEST-INDISCHE) zwart en geele Surinaamsche Kapel. f. 5 en 6.
 — licht bruine en geel gevlaakte. f. 7 en 8.
 — de Surinaamsche Page, gewoonlyk dus genaamd. bl. 44. *Taf. XXXVI. f. 1 en 2.*
 — gitzwarte en lichter groen gestreepte, tweepuntige Page. f. 3 en 4.
 — donker grys Kapelletje. f. 5 en 6.
 — licht geele zwart gerande. f. 7 en 8.
 — graauw loodkleurig Kapelletje. f. 9 en 10.
 — flauw geelagtig witte, licht geele, met zwart gestreepte. f. 11 en 12.
 — bruine, wit gevlaakte, met een witte en zwarte streep getekend. f. 13 en 14.
 — graauwe die zwart geaderd en gestreept is. f. 15 en 16.
 — oranje-kleurige, licht bruin gerande, enz. bl. 45. f. 17 en 18.
 — kastanje bruine, overdwars met wit gestreepte. f. 19 en 20.
 — licht roffe met zwarte tekening verfierde Kapel. bl. 45. *Tab. XXXVII. f. 11 en 12.*
 — lichtbruine geelagtig gevlaakte. bl. 46. f. 17 en 18.
 — graauw wit en geel gevlaakt Kapelletje. *Tab. XXXVIII. f. 1 en 2.*
 — bruin, zwart gestreepte, wit en vaal gevlaakte Kapel. f. 3 en 4.
 — licht graauw bruinagtige en Oranje kleurige. f. 8 en 9.
 — schoon blinkend donker groene Kapel, met zwarte en blaauwe vlakken, benevens de Rups. f. 12-14.
 — bleek geelagtige zwart gerande en getekende. f. 15 en 16.
 — ros Zeemkleurige, met zwart gerand en getekend. f. 17 en 18.
 — licht geele, dito. f. 19 en 20.
 — de meeste van *Tab. XL-XLVIII. bl. 48-52.*
 — licht vuil geele, zwart gerande en gevlaakte. bl. 53. *Tab. XLIV. f. 1 en 2.*
 — ros-grauw, zwart geaderd, Nagt-Kapelletje en Rups. f. 3-5.
 — donker bruine, flauw geel gevlaakte en fyn wit gestipte. f. 6 en 7.
 — verscheide uit West-Indie en onbekende Gewesten. bl. 57 en 58. *Tab. XLVII.*
 — de kleine Spiegeldraager met de Rups. bl. 67. *Tab. LVII. f. 4-6.*
 — drie kleine Dag-Kapelletjes. f. 14-19.
 — andere soort van kleine Spiegeldraager. bl. 68. *Tab. LVIII. f. 11-13.*
 — bruine licht afchgrauw getekende en geogde Nagt-Kapel. bl. 69. *Tab. LIX. f. 19 en 20.*
 — bruin-roode, zwart en wit geogde Nagt-Kapel, en derzelver verandering. bl. 70. f. 23-27.
 — licht afchgrauwe Nagt-Kapel, met een donkerer tekening, zwart en wit geogd. *Tab. LX. f. 1 en 2.*
 — licht rosagtig graauwe, bruinagtig geele, met wat donkerer schaduw. f. 5 en 6.
 — Surinaamsch dat veel naar de Juffertjes of Koo-rebouts zweemt. bl. 88. *Tab. LXXXVI. f. 22.*
 KAPELLEN (INLANDSCHE). De groote Pauw-Oog met haare Rups en Nimf. *IV. D. bl. 5. Taf. I. f. A. 1-3.*
 — de kleine Pauw-Oog met derzelver verandering. *ibid. f. B. 1-3.*
 — de kleine Aurelia en derzelver verandering, benevens de Wespvliegjes, die somtyds uit de Pop voortkomen, in plaats van een Kapel. bl. 6. C. 1-4.
 — de Nommer-Kapel van boven en van onderen te zien, benevens haar Rups en Nimf. D. 1-4.
 — Het Diftelvinkje, als vooren. E. 1-4.
 — De groote Aurelia en haare Verandering. F. 1-3.
 — De gehakkelde Aurelia en haare Wespen, enz. G. 1-5.
 — de Parlemoere Duinkapel, en haar Rups en Nimf. H. 1-4.
 — zeldzaame bastaard Peterfely-Kapel, van boven en onderen te zien en haare verandering. *ibid. Taf. II. f. A. 1-3.*
 — het gemeene Witje, de *Droefaat* genaamd, enz. *ibid. B. 1-4.*
 — het zwarte of vaale Argusje. C. 1-4.
 — tweede soort van bastaard Peterfely-Beestje. D. 1-4.
 — bruine Atlas-Kapel. E. 1-4.
 — Boter-Kapel met zwart gepunte vlerken. F. 1-4.
 — Bonte Mantel-Kapelletje en deszelfs verandering. *ibid. Taf. III. f. A. 1-4.*
 — Bastaard Parlemoer-Beestje. B. 1-4.
 Tome IV.

KAPELLEN (INLANDSCHE) andere foort van Peterfely-Kapel: ook zittende met opstaande vleugels: het Mannetje. C. 1-5.
 — geelagtig roffe Nagt-Kapel. bl. 7. f. D. 1-3.
 — gemeene Argus. *ibid. E. 1-4.*
 — het Koey-vinkje. F. 1-4.
 — de Citroen-Kapel. G. 1-4.
 — het zwart geaderd Witje. H. 1-4.
 — afch-grauw met zwart getekend Uiltje. bl. 16. *Taf. XII. f. 1 en 2.*
 — hoog geele met een roffe tekening. f. 3 en 4.
 — ligt-geel en zwart getekende. f. 5 en 6.
 — flauw geele met roffe streepen verfierde Nagt-Kapel, de Vlier-Kapel genaamd. f. 7 en 8.
 — loodkleurig, wit gevlaakt. bl. 17. f. 13 en 14.
 — St. Jakobs Uiltje. f. 17 en 18.
 — bruin en lichtbruin gevlaakt Nagt-Kapelletje. f. 23 en 24.
 — de Nimweegsche-Kapel, zo genaamd. f. 25 en 26.
 — donker bruine, wit en rood gevlaakte, by Nymegen als ook in Duitschland vallende. bl. 27. *Taf. XXI. f. 12 en 13.* Andere verscheidenheid van dezelve. f. 14 en 15.
 — Bonte Mantel, eigentlyk Konings Mantel, by ons zeldzaam. bl. 39. *Taf. XXXII. f. 1 en 2.*
 — ongemeen soort van de Inlandsche Pauw-Oog Kapel. f. 3 en 4.
 — in kleur verschillende Konings Mantel. f. 5 en 6.
 — de Page de la Reine een zeer fraaije Inlandsche Kapel, met de Pop en Rups. f. 7-10.
 — de Page du Roi, een zeer zeldzaame, hier te Lande. f. 11 en 12.
 — Kram-Kapelletje, van onder en boven. bl. 58. *Taf. XLVIII. f. A. 1.*
 — groote Mot-Uil. bl. 59. f. B. 2.
 — Roest-Uiltje. C. 3.
 — de gemeene Nagt-Uil, *Proserpina* genaamd. D. 4.
 — donker blaauw zwart geaderd en gerand Dag-Kapelletje. E. 5.
 — De Wapendraager en derzelver verscheide toe-valligheden. F. 1-6.
 — licht graauw met bruine bandjes getekend Uiltje. G. 1-3.
 — licht grys en bruin gevlaakt Uiltje. H. 7.
 — groote Nagt-Uil. I. 8.
 — het Karpertje of de Land-Tyger. K. 9.
 — rosleurig en licht geel Nacht-Kapelletje. L. 10.
 — de Plakrups-Uil. M. 11.
 — kleine Kram-Uiltjes. f. 12-15.
 — de Willige Hout-Uil en haar verandering. bl. 60. *Taf. XLIX. f. A. 1-6.*
 — het Wyfje van de groote Wapendraager en haare verandering. C. 1-5.
 — het roode Weeskind of Amsterdamsche-Wapen en deszelfs verandering. E. 1-3.
 — het blaauwe dito, met de Rups. F. 1 en 2.
 — de Water-Tyger en verandering. *Taf. L. f. 1-4.*
 — Zyde Worm en verandering. f. 5-10.
 — Wyfjes Water-Tyger, enz. f. 20, 22.
 — verscheide Nagt-Kapellen. bl. 62 en 63. *Taf. LI-LIII.*
 — De Linden Pylftaart of Onrust, met de Rups. bl. 69. *Taf. LIX. f. 1-3.*
 — de Pauw-Oog Pylftaart met Nimf en Rups. f. 4-6.
 — de gehakkelde Pylftaart. f. 7-10.
 — een Page de la Reine. f. 12 en 13.
 — Wyfje van de Peterfely-Kapel. f. 16 en 17.
 — de kleine Pauw-Oog of Atlas-Uiltje en anderen. f. 9, 10 enz.
 — Tabaks-Uiltje. enz. bl. 71. *Taf. LXI. f. A. 1-3.*
 — Koper-Uiltje. *ibid. f. B. 1-3.*
 — verscheidenheid van het Roest-Uiltje. C. 1-3.
 — bleek hemelsblaauwe Uil. D. 1-4.
 — bruin en oranjeleurig Uiltje. E. 1-3.
 — onbekende gemeene afchgrauw-kleurige. F. 1-3.
 — blaauwagtige onbekende. G. 1-3.
 — de Rouw-Uil. H. 1-3.
 — wit- en bruinkleurig Uiltje. I. 1-3.
 — een zonderlinge Proserpina-Uil. K. 1-3.
 — Hondsdraf-Uiltje. L. 1-3.

KAPellen (INLANDSCHE) Proserpina-Uil, het Mannetje. M. 1-3.
 — De Oranje-Kapel, Mannetje en Wyfje. N. 1-5.
 — de groote Parlemoer-Kapel. O. 1-4.
 — bruin en graauwe, tot de Landmeeters behoorende bl. 72. Taf. LXII. f. A, B. 1-4.
 — Duinkapelletje, 't Karsseboom-Uiltje en verscheide anderen, als ook de Heyborstel-Uil. Lett. C-Q.
 — Het Kaneel-Uiltje, Rouw-Uiltje, de St. Jakobs- en St. Jans-beestjes, Aalbesse-Uiltjes en anderen. bl. 72. Taf. LXIII.
 — Verscheiderley Kram-Uiltjes en andere inlandsche Nagt-Kapelletjes, gemeenlyk Motten genaamd. bl. 73. Taf. LXIV.
 KAPellen (UITHEEMSCH) of ook van onbekende en onzekere Gewesten. Vreemd zwart gestreept Uiltje onder de Nagt-Kapellen behorende, Mannetje en Wyfje. IV. D. bl. 14. Taf. IX. f. 23 en 24.
 — Bruine Maanvlakkige, mischien uit Guinea of de West-Indiën. bl. 15. Taf. XI. f. 1 en 2.
 — andere bruine Maanvlakkige, met Rups en Nimf. f. 3-6.
 — andere dito. bl. 16. f. 7-9.
 — zwarte met flauw geel vlakken. f. 10-12.
 — hoog geel met ros gekleurde randen. bl. 17. Taf. XII. f. 9 en 10.
 — vaal zwart met licht rosse vlakken, in Vrankryk vallende. f. 11 en 12.
 — loodkleurig met witte vlakken. f. 13 en 14.
 — bruin en donkerbruin gevakt Nagt-Kapelletje. f. 23 en 24.
 — donkerbruine, graauw en flauw geel gevakte. bl. 25. Taf. XIX. f. 13 en 14.
 — Karmyn rood en zwart gerand Kapelletje. bl. 29. Taf. XXIII. f. 7 en 8.
 — Oranjekleurig donkergeel, ros gerand dito. f. 9 en 10.
 — zwart, wit en flauw geel Kapelletje, in Duitschland vallende en ook hier te Lande. f. 11 en 12.
 — verscheidenheid daar van. f. 15 en 16.
 — vuil geel, naar 't groen hellende en bruin gerande Kapel. bl. 31. Taf. XXV. f. 2 en 3.
 — witte, blaauw en zwart gerande Kapel en Rups. f. 4-6.
 — schoon blaauwe Kapel. f. 10 en 11.
 — blaauwe, zwart gerande en wit gevakte. f. 12 en 13.
 — paarfche, zwart geaderde en wit gevakte Kapel en Rups. f. 14-16.
 — vaal donkerbruine en groen gevakte, en haare Verandering. bl. 32. Taf. XXVI. f. 9-12.
 — Koffykleurige en schoon licht groen gevakte, met haare Verandering. f. 13-16.
 — zwart en groen gevakte, met haare Verandering. f. 17-20.
 — schoon blaauwe, met zwartagtige Voorvleugelpunten versierde zespuntige Page. bl. 43. Taf. XXXV. f. 9 en 10.
 — afschleurige flauw bruin of grys gevakte Kapel. f. 11 en 12.
 — licht geel, ros bruine, wit en zwart gevakte, en rood geaderde. f. 13 en 14.
 — donker geel, die bruin geschaduw is, met zwarte vlakken. f. 15 en 16.
 — wit en bruin gevakte Kapel. f. 17 en 18.
 — graauw bruine en gras-groen gevakte. bl. 45. Taf. XXXVII. f. 1 en 2.
 — licht graauw, bruine en groen gevakte. f. 3 en 4.
 — witte, licht blaauwe en zwart gerande. f. 5 en 6.
 — kleiner soort. f. 7 en 8.
 — vleeschkleurige Nacht-Kapel, die wit en geel gevakt is. f. 9 en 10.
 — muisvaalkleurige, met donker groen en licht blaauw gevakte Page. f. 13 en 14.
 — zwarte schoon blinkend groen gevakte Kapel. f. 15 en 16.
 — licht geel en zwart gerand Kapelletje. bl. 46. f. 19 en 20.
 — graauw bruine zwart getekende, groenagtig en ros gevakte. bl. 46. Taf. XXXVIII. f. 10 en 11.
 — van HOLLAAR ontleende Diertjes. bl. 48 en 49. Taf. XL.
 — uit Oost. of West-Indië. bl. 49 en 50. Taf. XLI.
 — wit en grys gerand Kapelletje. bl. 53. Taf. XLIV. f. 10 en 11.

KAPellen (UITHEEMSCH) zwarte met kleine witte vlakjes versierde Kapel. f. 12 en 13.
 — graauw bruine, licht geel gevakte. bl. 54. Taf. XLIV. f. 14 en 15.
 — zwartagtig bruine, met witte, blaauwe en gryze vlakken. f. 16 en 17.
 — Onrusten van vreemde en onbekende Gewesten. bl. 64-66. Taf. LIV, LV, LVI.
 — licht bruine, witte en zwart getekende Nagt-Kapel met de Rups. bl. 67. Taf. LVII. f. 7-9.
 — licht bruinagtig geel, wit gevakte en zwart getekende. f. 10 en 11.
 — Een Spiegeldraager of Transparant met de Rups. bl. 68. Taf. LVIII. f. 1-3.
 — flauw geel, roskleurig getekende en geogode Kapel. f. 4-7.
 — vreemde soort van Peterfelie-Kapel. bl. 69. Taf. LIX. f. 14 en 15.
 — Fransche groote Paauw-Oog Uil. f. 18.
 — geel en zwartvlakkig Dag-Kapelletje. f. 21 en 22.
 — het Wyfje van de groote Fransche Paauw-Oog. bl. 70. Taf. LX. f. 11 en 12.
 — Twee Nagt-Kapellen of Uilen, van Hoefnagel overgenomen. bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 21 en 22.
 KAPOEN- of GELUBDE HAANEN-STEEN. II. D. bl. 153. Taf. CXIV. f. 33.
 KARDINAAL. Een soort van Hoorens. III. D. Taf. L. f. 50 en 51.
 KARKALLEN. Zie SLAKHOORN.
 KARPETJE. Een soort van Kapel of Onrust. IV. D. bl. 59.
 KARSEBOOM (Indiaansche) I. D. bl. 43. Taf. XXVII. f. 1.
 — Uiltje, met zyne verandering. IV. D. bl. 72. Taf. LXII. Lett. N en O. 1-4.
 KASKETTEN. Een soort van Hoorens. III. D. bl. 146. Taf. LIII. Verscheiderley. III. D. bl. 170. Taf. LXXXIII.
 KASTOOR. Zie BEVER.
 KAT. Wilde Bergkat uit Amerika. I. D. bl. 68. Taf. XLII. f. 2.
 — (Amerikaansche) van gedrogtelyke gestalte. I. D. bl. 74. Taf. XLVI. f. 2.
 — Tyger-Katje, dat zeer vernielende is, van Hispanjola. I. D. bl. 77. Taf. XLVIII. f. 2.
 — West-Indische Vleermuis, naar een Kat gelykende. I. D. bl. 89. Taf. LV. f. 1. Vliegende Kat van Ternate. bl. 93. Taf. LVIII. f. 2. De Kater of het Mannetje. f. 3.
 KATJE (Spitshoofd) uit Nieuw Spanje. I. D. bl. 76. Taf. XLVIII. f. 1.
 KATJES (West-Indische). Een soort van Tootjes. III. D. bl. 130. Taf. XLIII. f. 31-36. Gestippelde uit de Zuid-Zee. bl. 139. Taf. XLVIII. f. 46 en 47.
 KAYMANS. Zie KROKODILLEN.
 KAYPOLIN. Een Amerikaansche Muis. I. D. bl. 49. Taf. XXXI. f. 3.
 KEMPHAANEN (Verscheiderley). Een soort van Hoorens. III. D. Taf. LXII. f. 4-27. LXIII. f. 6.
 — Een soort van Haagdisen, waarom dus genaamd. I. D. bl. 150. 't Blaauwe Kemphaantje van Ceylon. bl. 146. Taf. XCIII. f. 2. Andere soort, die gedoorn is, van Brasil. f. 4.
 KERATOPHYTON. Zie CERATOPHYTON.
 KERSE-KAPEL. Groote West-Indische van Merian. Een naar dezelve gelykende. IV. D. bl. 29. Taf. XXIV. f. 1 en 2.
 KETMIA van Ceylon, met brandende haarige Bladen. I. D. bl. 27. Taf. XXXIII. f. 3.
 KETTING-SLANG (Amerikaansche) II. D. bl. 38. Taf. XXXVIII. f. 1.
 — (Barbarysche) die goudgeel is. II. D. bl. 52. Taf. LII. f. 1.
 — uit Nieuw Spanje. II. D. bl. 59. Taf. LX. f. 1.
 KEY-STEEN (Japansche) met Goud doorgroeit. IV. D. bl. 102. Taf. C. f. 3. Key-steen met Goud te samen gegroeit, uit een Rivier van Nieuw Spanje. *ibid.* f. 4.
 KEY-STEENEN van toevallige gedaante. IV. D. bl. 120. Taf. CIII. f. 5-7. Verscheiderley Keysteentjes te samen gekleefd in een Zandsteenige stoffe. f. 8-14. Losse verschildend gekleurde uit zodanige Steenklompen. f. 15. Keysteentje met het indruksel van een rond Sterretje. bl. 122. f. 21. Verscheiderley Keysteentjes van toevallige figuur. bl. 123. Taf. CV.
 KIES-KRISTALLEN of Marcasiet van Goslar. IV. D. bl. 113. Taf. CI. f. 28.
 KIEVITS-EY. Een soort van Hoorens, dus genaamd, om dat het in kleur naar zulk een Ey gelykt. III. D. bl. 115. Taf. XXXVIII. f. 34, enz.
 KIEZEN (Versteende) van Dieren, gehouden voor Slangkroonen. III. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 9 en 10.
 KIKKANELLA. Een Amerikaansche Slang, dus genaamd, om dat dezelve als de Katten, Muizen en Rotten vangt. II. D. bl. 78. Taf. LXXXV. f. 2.

- KIKVORSCHEN. De Voortteeling en verandering van onze Europese. *I. D. bl. 123. Taf. LXXVIII. f. 1—8.* Die der Aziatische of Oost-Indische daar mede overeenkomstig. *bl. 124. f. 9—14.* Verandering der Amerikaanische Kikvorschen in Viscchen. *bl. 125. f. 15—12.* Zie JAKJE.
- Derzelver verandering in Viscchen in Amerika, door Afbeeldingen van derzelver Ontleeding, zo de Autheur meende, betoogd. *II. D. bl. 127 en 128. Taf. CX. f. 4 en 5.*
- KIKVORSCH uit de Maag van een Slang gehaald. *II. D. bl. 123. Taf. CIX. f. 7.*
- (West-Indische). *II. D. bl. 16. Taf. XIII. f. 2.*
- Padagtige uit Afrika. *bl. 37. Taf. XXXVII. f. 4.*
- rood West-Indisch Kikvorsche. *II. D. bl. 70. Taf. LXVIII. f. 5.*
- (Surinaamsche) die bont gevakt is. *II. D. bl. 73. Taf. LXX. f. 4.* West-Indische Blaas- of Windbuidel-Kikvorfch, het Wyfje. *I. D. bl. 113. Taf. LXXI. f. 1.* Het Mannetje. *f. 2.* Surinaamsche Kikvorfch. *bl. 114. f. 3.* Gemarmerde dito. *f. 4 en 5.* Ongemeen sierlyke uit Virginie. *bl. 115. Taf. LXXII. f. 3.* Andere. *f. 4.* Brasiliaan-sche. *bl. 117. Taf. LXXIII. f. 3.* Groote, rondbuikige uit Brasil, die rosagtig is van kleur. *Taf. LXXIV. f. 1.* Ongemeen groote en zeldzaame Virginische Kikvorfch. *bl. 119. Taf. LXXV. f. 1.* Gemeene Virginische. *bl. 120. f. 4.* Zeer raare Kikvorfch uit Virginie, zynde een Mannetje. *Taf. LXXVI. f. 1.*
- KIKVORSCH-HOORENS. *III. D. Taf. LII. f. 17 en 18.*
- KIKVORSCH-SLANG (Virginische). *I. D. bl. 120. Taf. LXXV. f. 3.* Dito van Madéra. *II. D. bl. 52. Taf. LI. f. 4.*
- KINDERPOKJES. Steen by de Indiaanen daar tegen in gebruik. *II. D. bl. 154.*
- KINKHOORN, met een ruighaairige Huid bekleed. *III. D. bl. 144. Taf. LII. f. 1 en 2.* Andere daar de Huid is afgeschild, enz. *f. 3.*
- die ligt geel is. *III. D. bl. 146. Taf. LII. f. 24.*
- Dito linkse. *f. 25.*
- (Dikchalige). *III. D. bl. 151. Taf. LIV. f. 15 en 16.*
- (Byzondere foort van) aan ons Zeestrand, by Zandvoort, opgevischt, zeer raar. *III. D. bl. 156. Taf. LVII. f. 1.*
- KINKHOORNS die tweetongig zyn, glad van toppunt, met breede Lippen, naar vooren Vingeragtig uitstekende. *III. D. bl. 161. Taf. LXI. f. 1. enz.* Van onze Stranden. *bl. 174. Taf. LXXXIII. f. 3—7.* Dergelyke met Zeetulp en Wormbulsjes. *bl. 182. Taf. XCIII. f. 3.* Dito met Zeewier begroeid. *bl. 198. Taf. CVII. f. 6.* Gemeene Kinkhoorn begroeid met kort knobbelig Zeewier. *bl. 198. Taf. CVII. f. 7.*
- KLAPPERSLANG (Surinaamsche). *II. D. bl. 59. Taf. LIX. f. 2.*
- KLAPPERSTEENEN. Zie ADELAAR- of ARENDSTEENEN.
- KLIMMENDE LEEUWEN. Zie TYGER-TOOTEN.
- KLIMOP-Blad ontleed. *I. D. bl. 10 en 11. Taf. IV. f. 1 en 2.*
- KLIKKEEVERS. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 172. Taf. LXXVI.*
- KLIPLANG (Afrikaanische) Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 37. Taf. XXXVII. f. 1 en 2.* Zyn Voedzel. *ibid.*
- KLIPLANG (Kalkagtige) met Zee-Waaiers of dergelyke Zee-Gewassen, daar op. *III. D. bl. 193. Taf. CV. f. 1.* Dito met verschillende Zee-Gewassen begroeid. *III. D. bl. 203. Taf. CX. f. 6.*
- KLIPLANGSCHEN. Zie CHETODONS.
- KLOKJES (laage, haairige) uit Afrika, met de Bloemen uit den witten blaauw paarsch. *I. D. bl. 25. Taf. XVI. f. 5.* Men vindt aan de Kaap der Goede Hope een andere foort, welker Haartjes veel styver en witagtig zyn. *ibid.*
- (Ceylonfche) met Bladen van Kruiskruid en Purperverwige Bloemen. *I. D. bl. 37. Taf. XXII. f. 12.*
- van de Kaap der Goede Hope, met gedoorende Bladen. *I. D. bl. 37. Taf. XXIII. f. 1.*
- KLOKJES-WINDE (Afrikaanische). *II. D. bl. 85. Taf. LXXX. f. 3.*
- KLOOTVISCH. Zie RONDVISCH.
- KNAPTORREN of SPRINGKEVERS. Een foort van Torren, dus wegens haar Springen genaamd. *IV. D. bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 16.* Een ander uit West-Indie, die een sterk licht geeft in 't donker. *f. 17.* Een vreemde, zo 't schynt. *bl. 94. Taf. XCIII. f. 26.* Andere foorten van Knap- of Spring-Torren. *bl. 95. Taf. XCV. f. 6—10.*
- KNEVEL-VISCH. Zie MYSTUS.
- KNOBBELHOORN (geele) met witte knobbeltjes, op breede banden, enz. *III. D. bl. 145. Taf. LII. f. 10 en 11.* Afchgeele. *f. 12.* Afchgrauwe. *f. 13.* Saffraangeele. *f. 14.* Bruine met witte Banden. *f. 15.* Andere van zeer fraaije gestalte. *f. 16.*
- (Puntige). Byzondere foort, die de sluiting kort en navelagtig heeft. *f. 19 en 20.* Groene Knobbelhoorens. *bl. 171. Taf. LXXXIV. f. 1—4.*
- KNOLHOORENS. Een foort van Vygen of Tonnen. *III. D. Taf. LXVIII. f. 7 en 8.*
- KNORHAAN. Zie COTTUS.
- KOE-BAL (Inlandsche). *II. D. bl. 144. Taf. CXIV. f. 3.* Dito uit de Maag van een Melk-Koe of Wyfjes Os, in de Spaansche West-Indiën, gehaald. *bl. 145. f. 7.*
- KOEKKOEK (Brasiliaanische) die schoon getekend is en gekuifd. *I. D. bl. 102. Taf. LXVI. f. 2.*
- KOEKKOEKS-BROOD (Afrikaanisch). *I. D. bl. 37. Taf. XXII. f. 10 en 11.* Kaapfch. *II. D. bl. 89. Taf. LXXXIII. f. 9.*
- KOEY-VINKJE. Een foort van Kapel. *IV. D. bl. 7. Taf. III. Lett. F. N. 1—4.*
- KOKERWORMEN. Zie HOUTWORMEN.
- KOLOTES. Het blaauwe Kemphaantje, een foort van Haagdis. *I. D. bl. 146. Taf. XCIII. f. 2.*
- KONING DER BLOEMEN. Een Vogel in Oost-Indie dus genaamd. *I. D. bl. 100. Taf. LXIII. f. 3.*
- KONINGIN of VOOGDESSE der Slangen. Dus noemt men de Ratel-Slangen in Indie. *II. D. bl. 99.*
- DER SLAGEN of KONINGS-Slang van 't Eiland Java in Oost-Indie. *II. D. bl. 110. Taf. CIV.*
- KONINGIN DER SLAGEN (Zogenaamde) uit Amerika. *II. D. bl. 105. Taf. XCIX. f. 2.*
- KONINGJE DER BLOEMEN. Een Ambonfch Vogeltje. *II. D. bl. 62. Taf. LXII. f. 2.*
- KONINGLYKE SLANG, in 't purper gekleed. *II. D. bl. 52. Taf. LII. f. 2.*
- KONINGS- en BONT-MANTELS Doubletten. *III. D. bl. 179. Taf. LXXXVII. f. 6—18.*
- KONINGS-KORAAL, zogenaamd. *III. D. Taf. CX. f. 1 en 2.*
- KONINGS-MANTEL. Een inlandfche doch zeldzaame Kapel. *IV. D. bl. 39. Taf. XXXII. f. 1 en 2.* Andere. *f. 5 en 6.*
- Een foort van Schulp. *III. D. bl. 179. Taf. LXXXVII. f. 6.* West-Indische. *f. 7.* Roode. *f. 13.*
- KONINGSVOGEL. Zie PARADYSVOGEL.
- KONYN (West-Indisch). *I. D. bl. 67. Taf. XLI. f. 2.*
- KOOREBOUT met zyne afchkleurige Nymf. *IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 3 en 4.* Een andere daar van geheel verschillende. *f. 9 en 10.* De Nymf van een der grootfte foorten van Koorebouts. *f. 11.* Kleine Surinaamsche of West-Indische Koorebouts. *bl. 81. Taf. LXXXVIII. f. 7—12.*
- KOOREBOUTEN, Juffertjes genaamd, twee zeer zeldzaame uit Oost-Indie. *IV. D. bl. 75. Taf. LXVIII. f. 1 en 2.* Kleinere, uitheemsche van verschillende kleur. *f. 3—6.* Verscheidene foorten van uitlandfche Koorebouts. *bl. 87. Taf. LXXXVI. f. 1—5.* Verscheidene inlandfche, gemeenlyk Puiftebyters genaamd. *f. 6—12.* Een met verschrompelde Vleugels. *f. 13.* Verscheidene kleinere, gemeenlyk Juffertjes genaamd. *f. 14—18.*
- KOPER Natuurlyk of gediegen (massief) uit Sweeden. *IV. D. bl. 108. Taf. CI. f. 6.*
- uit Japan. *ibid. f. 7.*
- met Cinaber-Kryftalletjes begroeid. *f. 8.*
- uit Siam, GANS genaamd. *f. 9.*
- uit China. *bl. 109. f. 10.*
- uit Ierland. *f. 12.*
- in Greinen uit Sweeden. *ibid. bl. 113. f. 31.*
- KOPER (Geel) Mineraal uit Nieuw Spanje, tronkswyze uitgegroeid, natuurlyk. *IV. D. bl. 104. Taf. C. f. 13.*
- KOPER-ERTZ uit Nieuw Spanje. *IV. D. bl. 107. Taf. CI. f. 1.*
- uit Noorwegen. *f. 3.*
- zeer raare kryftalagtige. *f. 4. bl. 108.*
- uit Virginie. *f. 5.*
- KOPER-MINERAAL uit Mexico. *IV. D. bl. 107. Taf. CI. f. 2. en bl. 109. f. 11.*
- KOPER-ULTJE en deszelfs verandering. *IV. D. bl. 71. Taf. LXI. Lett. B 1—3.*
- KOPSTEENEN. Zie HERSENSTEENEN.
- KORAAL (Rood, bros) met andere foorten te samen gegroeid. *III. D. bl. 191. Taf. CI. f. 8.* De uitbottingen van 't rood Koraal. *f. 7.* Knoeftagtig Ster-Koraal. *bl. 262. Taf. CIX. f. 11.* In leden verdeeld, Steen- en Hoornagtig Koraal. *Taf. CX. f. 1 en 2.* Beker- of Schotel Koraal. *bl. 203. Taf. CX. f. 7.* Rood Pyp-Koraal. *bl. 204. f. 8 en 9.* Wit, steenagtig digt en vast Koraal. *f. 10.* Bloedkoraal. *bl. 210. Taf. CXV. f. 1.* Wit Koraal. *bl. 211. Taf. CXVI. f. 7.* Zwart Koraal. *Taf. CIV.*
- (Gewaterd) of Hersensteen. *III. D. bl. 206 en 207. Taf. CXII. f. 1—7.* Hartshoorn-Koraal, een foort van Madreporen. *III. D. bl. 209. Taf. CXIII. en CXIV.*
- KORAALBALLETJE (Pypagtig). *III. D. bl. 188. Taf. C. f. 7.*
- KORAALBOOM met leden, rood van kleur, Accorbaar genaamd. *III. Ccc 2*

- III. D. bl. 192. Taf. CIV. f. 1. Zwarte. f. 2. Witte of Konings-Koraal. bl. 202. Taf. CX. f. 1 en 2. Verscheide Boomen van Bloed-Koraal. bl. 210. Taf. CXV. Wit Koraal. bl. 211. Taf. CXVI.
- KORAALBOOMTJE, dat naar geschroeid Leer gelykt, zynde dun en bladerig. III. D. bl. 189. Taf. C. f. 12.
- KORAALBOOMTJES, gemeenlyk zo genaamd. III. D. bl. 191. Taf. CII. f. 1 en 2.
- KORAAL-DOUBLETTEN. III. D. bl. 178. Taf. LXXXVII. f. 1—5.
- KORAAL-GEWASSEN. Dat dezelve waarschynelyker het werk van Diertjes zyn, dan Plant Gewassen, is het gevoelen van sommige hedendaagfchen. III. D. bl. 183. In de Steenagtige of Zee-Kampnoeljes, die zonder Wortel groeijen, fchynt het vry aanneemelyk. bl. 205 en 206. Ook in de Koraalen. bl. 211.
- KORAALPENNEN (Priem of Naaldagtige) die van binnen gefternd zyn. III. D. bl. 209. Taf. CXIV. f. 2.
- KORAALSLANG (Ambonfche). II. D. bl. 18. Taf. XVII. f. 1. Wonderlyke uitfpanning van den Bek en Hals door het inflokken van een Haagdis. bl. 19. f. 2. Schoone, die een Duizendbeen opfokt. bl. 26. Taf. XXV. f. 1.
- (Chineefche). II. D. bl. 2. Taf. I. f. 8. Zeer raare Siamfche Koraalflang. bl. 34. Taf. XXXIV. f. 3.
- (Kleine gevakte) uit Amerika. I. D. bl. 85. Taf. LII. f. 4. Schoone van Rio de Berbice. bl. 23. Taf. XV. f. 2.
- KORAAL- of PETOLA-SLANG, (Schoon roode) uit Brafil. II. D. bl. 76. Taf. LXXIII. f. 2.
- KORAALSLANGETJE. Ongemeen fchoon van Amboina. II. D. bl. 107. Taf. C. f. 4. Dito van Ceylon. bl. 2. Taf. I. f. 3. Dito van Ambon. f. 4. Een ander uit West-Indie. bl. 28. Taf. XXVII. f. 4.
- KORAALTAKJES (Ligt geele) gehecht aan een Sponsagtigen fteen. III. D. bl. 195. Taf. CVI. f. 5 en 9. Knoefagtig Koraaltakje, of foort van *Millepora*. bl. 199. Taf. CVIII. f. 6. Koraalgewasfen met ronde holle. f. 7. Dito met ronde en verwarde doch niet holle takjes. f. 8.
- KORAALZWAM genaamd *Millepora*, met byna onzichtbare gaatjes. III. D. bl. 209. Taf. CXIV. f. 1.
- KORALYN (Gemeen of Apotheek-) met de takjes in leedjes verdeeld. III. D. bl. 189. Taf. C. f. 13—15. Paarde-ftaart of Kannevasfer-Koralyn. bl. 190. f. 17—19. Zeifen-Koralyn, dat zig geflingerd heeft om een tak van Peuldraagend Zee-Wier. Taf. CI. f. 1. Andere foort van Kannevasfer-Koralyn. f. 2. Zee-Korallynen, die men gemeenlyk Koraalboomtjes noemt. bl. 191. Taf. CII. f. 1 en 2. Andere foorten van Zee-Korallynen. f. 3—5. Ligt geel, dat als geknoopte takjes heeft. bl. 192. Taf. CIII. f. 6. Buisagtig. Taf. CVI. f. 7.
- KORDYL, flinger- of geesfelstaart, een zeer groote Haagdis of Leguaan. I. D. bl. 158. Taf. CI.
- Een Arabifche Salamander of Egyptifche, met een flingerstaart. II. D. bl. 109. Taf. CIII. f. 2. Reden van die benaming. *ibid.*
- KORHOENDERS. Een foort van Tooten. III. D. bl. 129. Taf. XLIII.
- KRABBE (Voortteeling der) of Eijerstok van een Krab. III. D. bl. 40. Taf. XVI. f. 11. Veelerley foorten van Krabben. Taf. XVII, enz. Verkeerde Molukfe Zee-Krab. f. 1. Zee-Spinnekop of ronde Zee-Krab. bl. 41. f. 4. Klein West-Indifch Zee-Krabbetje. bl. 42. f. 5. Eijerstok van een Zee-Krab en jonge Krabbetjes. f. 6 en N. 1—4. Wolagtige Zee- of Spiegel-Krab, het Mannetje, van boven. Taf. XVIII. f. 1. Groote gedoornde Zee-Krab, het Mannetje, van boven en van onderen. f. 2 en 3. Byzondere foort van West-Indifche Rivier-Krab. bl. 43. f. 4. Zeer raare Ooft-Indifche Zee-Krab. f. 5. Dezelve van onderen. bl. 44. f. 6. Andere foort met ledige Eijerdoppen op de Rug. f. 7. Brafiliaanfche Krabben. f. 8 en 9. Ambonfche gedoornde en gehoornde Spinagtige Zee-Krabbetjes. bl. 45. f. 10—12. Sierlyk geel Krabbetje van Curasau. f. 13. De ruige pooten van een Siciliaanfche Zee-Krabbe. f. 14. Ambonfche Krab met lange armen. bl. 46. Taf. XIX. f. 1. Bloemagtig getekende Krab, van boven en van onderen. f. 2 en 3. Rond Zee-Krabbetje, van gedaante als een Spinnekop, van boven en onderen. f. 4 en 5. Ligte West-Indifche Zee-Krab, met breede pooten. f. 6 en 7. Getakte en gedoornde Ooft-Indifche met lange armen. bl. 47. f. 8. Kleiner foort, dito. f. 9. Korftagtige Spinnekops-Krab, van boven en onderen. f. 10 en 11. Zeldzaam fchoone, licht roode, West-Indifche Rots-Krab. f. 12. Zeer raare en fierlyke Bloemagtige Krab van Ambon. f. 13. West-Indifch Zilverkrabbetje. bl. 48. f. 14. Kleine Geluidgeevende Zee-Krab. f. 15. Lang geärmde, gedoornde Rots-Krab. f. 16 en 17. Onvergeelykelyk fchoon getekende Ooft-Indifche Krab. f. 18. Klein rond, platvoetig en gedoornd Krabbetje. bl. 49. f. 21. Zee-Spinnekoppen. f. 22, 23 en 25. Bloemagtig getekend Krabbetje. f. 24. Beerekrab of Ambonfche Kreeft, van boven te zien. bl. 50. Taf. XX. f. 1. Ruighaairige Zee-Krab uit de Spaanfche West-Indiën. bl. 51. f. 4. West-Indifche Aard- of Berg-Krab. f. 5. Hanekams-Krab. f. 7 en 8. Schildagtig Zee-Krabbetje. bl. 52. f. 9. Zeer fraay gemarmerd Krabbetje, uit de Spaanfche West-Indiën. f. 10 en 11. Lang geärmde Krab. f. 12. Kleinste foort van Zee-Spinnekop. bl. 53. f. 13. Byzondere foort van Beurskrabben, uit Ooft-Indie. Taf. XXI. f. 1 en 2. Een groote Ooft-Indifche Zee-Krab. bl. 56. Taf. XXII. f. 1. Gedoornde en ruighaairige Krab van ALDROVANDUS. f. 2 en 3. Roode Beurs-Krab uit West-Indie. bl. 57. f. 4. Schaalen van Krabben of Kreeften. f. 5 en 6.
- Een foort van Hoorens dus genaamd. III. D. bl. 174. Taf. LXXXII.
- KRAB (WYFJES). Een foort van Laphoorn. III. D. bl. 176. Taf. LXXXIII. f. 29.
- KRABBE (Kleine). De bovenfte fchil, naar een kroontje gelykende, voor een Slangekroon gehouden. II. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 12.
- KRAM-UILTJES. Reden van die benaaming. IV. D. bl. 16. Een groote foort van Kram-Uiltje. bl. 58. Taf. XLVIII. Lett. AA. N. 1. II. N. 8. Eenige kleine. bl. 59. N. 12—15. Verscheiderley Kram-Uiltjes. bl. 73. Taf. LXIV.
- KREEFTEN. (Verscheiderley foorten van) West-Indifche Rivier- en Zee-Kreeft. III. D. bl. 41. Taf. XVII. f. 2 en 3. Zee-Kreeft, waar aan RONDELETIUS den naam geeft van de Leeuw. bl. 49. Taf. XIX. f. 19 en 20. Ambonfche Kreeft of Beerekrab. bl. 50. Taf. XX. f. 1. Strand-Kreeft, Mannetje en Wyfje. f. 2 en 3. Een andere genaamd Zwaantjes-Bek. f. 6. De Beurs-Krab, halfflagtig tusfchen Kreeft en Krab. bl. 53. Taf. XXI. f. 1 en 2. Een Zee-Kreeft uit Noorwegen. f. 3. Schaaldekzel van een Ooft-Indifche Kroon-Kreeft. bl. 57. Taf. XXII. f. 6.
- KREKELS. De zwarte Wyfjes Veld-Krekel. IV. D. bl. 74. Taf. LXXV. f. 23. De licht bruine Huis-Krekel. f. 24.
- KRISTALKLOMP uit Nieuw Spanje. IV. D. bl. 117. Taf. CII. f. 24.
- KROKODILLEN. 't Jong van een Ceylonfche uit het Ey voortkomende. I. D. bl. 160. Taf. CIII. f. 1. Jonge Afrikaanfche Krokodillen. bl. 161. f. 2 en 3. Kuraslausch Krokodilletje. f. 4. Krokodils-Ey, uit Amerika. f. 5. Verscheide Kaimans- of Krokodillen-Eijeren, met de Vruchten nog daar in. bl. 162 en 163. Taf. CIV. f. 1—5. Anderen met de Vruchten grootendeels daar uit gekroopen. bl. 163 en 164. f. 6—9. Verscheide jonge Kaimans of Krokodillen. f. 10. enz. Water-krokodil, van Ceylon, Mannetje en Wyfje. bl. 166 en 167. Taf. CV. f. 3 en 4. Krokodil uit Amerika, zo wel in 't Water als op 't Land leevende. Taf. CVI. f. 1. Ongelooflyk Verhaal wegens hunne verflinding. bl. 166. Verscheide byzonderheden uit de Ouden. bl. 167. Hunne Levensmanier, Lighaamsdeelen en Eijeren. bl. 168. Zy zyn fchriklyk voor Menfchen. *ibid.*
- KROKODIL uit Arabie, zynde een *Scincus* of Zee-Haagdis. II. D. bl. 112. Taf. CV. f. 3.
- KROKODILLEN-STEEN. II. D. bl. 139. Taf. CXIII. Lett. b, c. Verkeerde denkbeelden daar omtrent. bl. 140. De kragten. *ibid.*
- KROKODILS-KOP, met den Bek wyd open, om te toonen dat dit Dier geen Tong heeft, en welk deel sommigen voor een Tong gehouden hebben. II. D. bl. 124 en 125. Taf. CX. f. 1.
- KROONHOORENS of gekroonde Tooten. III. D. bl. 136. Taf. XLVII. f. 18—21.
- KROON-KREEFT (Ooft-Indifche). Het Schaaldekzel daar van. III. D. bl. 57. Taf. XXII. f. 6.
- KROON-SLANG. De Bril-Slang kan met regt dus genoemd worden. II. D. bl. 96.
- KROOS. Zie ZEE-MOSCH, ZEE-WIER.
- KROP-HAAGDIS (Mexikaanfche) met een klein Kammetje agter op 't hoofd. I. D. bl. 140. Taf. LXXXIX. f. 1.
- of Draak (Fraaije vliegende) uit Afrika. II. D. bl. 92. Taf. LXXXVI. f. 3.
- van Chili in Zuid-Amerika, Mannetje en Wyfje. II. D. bl. 110. Taf. CIII. f. 3 en 4.
- KROP-LEGUAAN. Zie LEGUAAN.
- KRUDEKUNDE (De) is in deeze Eeuw grootelyks beoefend en verrykt. VOORR. I. D. bl. 2.
- KRUISBESIËN (West-Indifche) I. D. bl. 43. Taf. XXVII. f. 3.
- KRUIS-DOUBLET. Zie POOLSE HAMER.
- KRUIS-SLANGETJE van Ceylon. II. D. bl. 14. Taf. XII. f. 2.
- KRULHOORENS. III. D. bl. 146. Taf. LII. f. 21. Verscheiderley. III. D. bl. 172. Taf. LXXXVII.
- KWARTZ. Zie QUARTZ.
- KWASJE (Ceylonfch). I. D. bl. 66. Taf. XLI. f. 1.
- (West-Indifch) van Suriname. I. D. bl. 68. Taf. XLII. f. 1.
- KWIKZILVER-Erts uit China. IV. D. bl. 111. Taf. CI. f. 21.

L.

LABRUS. Zie LIPVISSCHEN.
LADANUM. Een Gom. De *Cistus* of Plant die 't zelve voortbrengt. *I. D. bl. 21. Taf. XIII. f. 3.*
LAAT (JOH. DE) heeft over de Dierenkunde met veel roem geschreeven. VOORR. van 't *I. D. bl. 2.*
LAGOCEPHALUS. Een soort van Opblaazer of Blaasvisch. *III. D. bl. 59. Taf. XXIII. f. 6.*
LAMA DE COSTA. Een Melkwitte Steen uit een Vogel op Malabar. *II. D. bl. 153. Taf. CXIV. f. 34.* Kragten die de Indiaanen daar aan toefchryven. *ibid.*
LAMANDA of Slangen-Koning van 't Eiland Java. *II. D. bl. 110. Taf. CIV.*
LAMMERTJES (twee jonge) in hun doorfchynend Vliesje. *I. D. bl. 176. Taf. CXI. f. 3.*
't **LAMPJE**, een soort van Hoorn. *III. D. Taf. XL. f. 24 en 25.*
LAMPREYEN of Muur-Aalen. *II. D. bl. 71. Taf. LXIX. f. 3 en 4, enz.*
LAND-SCHILPAD. Zie SCHILDPADDEN.
LAND-SLANG (Amerikaanfche) genaamd *Duberria*. *II. D. bl. 78. Taf. LXXXV. f. 3.*
LAND TYGER-KAPEL. *IV. D. bl. 59. Taf. XLVIII. Lett. KK. N. 9.*
LANGHALZEN. Een stuk Kurk daar mede begroeid. *III. D. Taf. XCVIII. f. 1.*
— die naar Leden van Duimen gelijken. *III. D. bl. 38. Taf. XVI. f. 4.* Verscheiderley soorten. *f. 5.* Van byzondere figuur. *f. 2 en 3.* Een Takje met Langhalzen begroeid. *f. 1.* Zie EENDE-SCHELPEN.
LANTAARNDRAGERS (West-Indifche). *IV. D. Taf. LXXVII. f. 3 en 4.* Misvatting van Juffr. MERIAN ten dien opzigte. *bl. 81.*
LAPHIATI. Een Brasiliaanfche fraay getekende Slang. *I. D. bl. 144. Taf. XCI. f. 5.*
— Een fierlyke Slang van 't Eiland *Lemnos*. *II. D. bl. 16. Taf. XIII. f. 1.*
LAPHOORN. Een zeer groote, de groote Laphoorn genaamd, met een houtagtigen Zeeboom begroeid, uit de Spaanfche West-Indiën. *III. D. Taf. CVII en CVIII.*
— (geplekte Lapiche) uit Oost-Indie. *III. D. bl. 156. Taf. LVII. f. 26.* Veelerley Laphoorens. *Taf. LXI, LXII en LXIII.* Onvolwasfen Laphoorens. *Taf. LXXXIII.*
LAZARUS-KLAPPEN. *III. D. bl. 179. Taf. LXXXVIII. f. 1-10.* Gepende en getakte. *Taf. LXXXIX. f. 1-8.*
LAZUURSTEEN (zeer fraaije) *IV. D. bl. 116. Taf. CII. f. 17.*
LEERVISCH. Zie SCHULPVISCH.
LEEUW. Een soort van Zee-Kreeft, dus genaamd door RONDELETIUS. *III. D. bl. 49. Taf. XIX. f. 19 en 20.*
LEGUAANEX. Deeze Dieren niet alleen, maar ook hunne Eijeren, worden zo wel in Oost- als in West-Indie gegeten. *I. D. bl. 153.*
LEGUAAN, Krop-Leguaan genaamd, uit West-Indie. *I. D. bl. 149. Taf. XCV. f. 1.* Surinaamsche dito, een Wyfje. *f. 2.* Ceylonfche Leguaan of Kempphaan. *f. 3.* Het Wyfje. *f. 4.* Krop-Leguaan uit Oost-Indie. *bl. 151. Taf. XCVI. f. 4.* Kleine Leguaan van 't Eiland Formofa. *f. 5.* *Senembi*-Leguaan uit de Spaanfche West-Indiën. *bl. 152. Taf. XCVII. f. 3.* Grootfte Krop-Leguaan van Amboina. *bl. 153. Taf. XCVIII. f. 1.*
LEGUAAN-STEEN. *II. D. bl. 140. Taf. CXIII. Lett. d.*
LELIE-NARCIS (Veelbloemige). *I. D. bl. 25. Taf. XVII. f. 1.* Japanfche met Vuurroode Bloemen. *f. 2.*
LEONURUS. Een Plantgewas van de Kaap. *I. D. bl. 22. Taf. XIV. f. 1.* Kapellen die op hetzelfde aazen. *f. 5.*
LETTER-TOOTEN. Zie *III. D. Taf. XLV.*
LETTERHOUTE BOKKEN. *IV. D. bl. 91 en 92. Taf. XC en XCI.*
LIBYSCHS Slang. *II. D. bl. 17. Taf. XV. f. 1.*
LIERDRAAIJER of Liereman. Een Tor, dus wegens het geluid genaamd, dat zy vliegende maaken. *II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 6.*
LIEREMANS. Een soort van West-Indifche Vliegen. *IV. D. bl. 86. Taf. LXXXV. f. 1-12.* Een afgefchooven of verwifelde Huid daar van, zo 't fchynt. *bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 18.*
LIERSLANG (West-Indifche) dus genaamd, wegens haar Geluid. *II. D. bl. 43. Taf. XLII. f. 3.*
LIGT TE VOET. Een Afrikaanfche Slang, dus genaamd. *I. D. bl. 155. Taf. XCIX. f. 3.*
LINDEN PYLSTAART-UIL en derzelver Verandering. *IV. D. bl. 63. Taf. LIII. Lett. E 4, F 5, G 6. en Taf. LIX. f. 1-3.*
LINTWORM-WESP (Viervleugelige) en derzelver Verandering. *IV. D. bl. 60. Taf. XLIX. Lett. D. N. 1-3.*
LIPVISSCHEN. Een Geflagt dus wegens de dikke Lippen ge-

Tome IV

naamd. *III. D. bl. 93.* Viertandige, eenkleurige, met de Staart aan 't end gelyk. *Taf. XXXI. f. 1.* Andere die zwartagtig is, met witte vlakken. *bl. 94. f. 2.* Veeltandige met het middelste Kieuwendekzel zaagswyze ingefneeden. *f. 3.* Veeltandige groenagtige, met tien Doornen in de Rugvin. *bl. 95. f. 4.* Veeltandige met twee lange streepen wederzyds, en de Staart aan 't end gelyk. *f. 5.* Bonte veeltandige, met een blaauwe vlak aan den wortel van de Borstvinnen. *f. 6.* Veeltandige met een blaauwen Kop en gegaffelde Staart. *bl. 96. f. 7.* Dito met twee zwarte vlakken voor in de Rugvin. *f. 8.*
LISTER (MART.) heeft de Dierenkunde beoefend en zeer veel bevorderd. VOORR. van 't *I. D. bl. 2.*
LIVEREY-HOORNTJES. *III. D. bl. 139. Taf. XLIX. f. 1-6.*
LIVEREY-HOORENS. *III. D. bl. 173. Taf. LXXXIX.*
LOEHOENSE HOORENS. *III. D. bl. 163. Taf. LXII. f. 31 en 32.*
LOERY. Ongemeen fchoone Oost-Indifche Vogel. *I. D. bl. 63. Taf. XXXVIII. f. 4.*
LOLIGO of Spaanfche Zee-Kat. Deeze wordt van sommigen, zeer oneigen, *Zee-Spin* genoemd. *III. D. bl. 7.* Zy maakt een Geflagt uit verfchillende van de *Polypus* en *Sepia*. *bl. 6.* Komt zelden voor op onze Kusten. *bl. 7.* De Bek gelykt naar die van de *Sepia*; ook het Ruggebeen eenigermaate, doch is, gelyk de Vifch, veel langwerpiger. Zie *Taf. XVI. f. 9.* [alwaar het Ruggebeen van de *Loligo* afgebeeld en onder den naam van *Zee-Pen* befchreeven wordt. *bl. 40.* zegt de Heer Uitgeever, aan 't end van den byzonderen Bladwyzer van 't III. DEEL.] Grootfte soort van *Loligo* afgebeeld. *Taf. IV. f. 1 en 2.* Kleine soort. *f. 3 en 4.* Een Jonge. *f. 5.* De Eijertros aan een Stokje of Takje, gelyk die der *Sepia* en *Polypus*. *f. 6.* Men houdtze op veele plaatfen voor een aangename Spyze. *bl. 8.*
LOMPVISCH of LUMP der Engelfchen. *III. D. bl. 59. Taf. XXIII. f. 7.*
LOOD-ERTS (Koperhoudende) uit Saxen. *IV. D. bl. 114. Taf. CII. f. 7.* Kriftalvormige Lood-Erts uit China. *bl. 115. f. 8.* Andere soort van Lood-Erts uit China. *f. 9.* Yzer- en Lood-Erts uit Japan. *f. 10.* Goud, Zilver en Loodhoudende-Erts uit Arabie. *bl. 118. f. 31.* Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinaberhoudende. *bl. 119. f. 32.*
— Zilver- en Loodhoudende uit Nieuw Spanje. *IV. D. bl. 119. Taf. CII. f. 33.* Lood-Erts uit Sweeden. *f. 34.* Groene dito uit Hongarye. *f. 35.*
LUCHTPOMP. VOORR. *I. D. bl. 1.*
LUCHTPYP. Derzelver opening of uitgang in de Slangen zeer duidelyk vertoond. *II. D. Taf. XCVIII. Lett. A.*
LUIJAARD (een tengere) uit Amerika. *I. D. bl. 53. Taf. XXXIII. f. 2.* Ceylonfche Luijaard, het Wyfje. *bl. 54. Taf. XXXIV. f. 1.* Het Jong daar van. *bl. 54. f. 4.* Een Diertje dat ten onregte Luijaard geheten wordt, met een Hondskop en de Gefalte van een Aap: het Mannetje en Wyfje. *bl. 55. Taf. XXXV. f. 1 en 2.*
— (Ceylonfche) van 't grootfte soort, een Mannetje. *I. D. bl. 75. Taf. XLVII. f. 1.*
— of groote Ceylonfche Haagdis, zo het Mannetje als het Wyfje, met de Eijeren. *I. D. bl. 165 en 166. Taf. CV. f. 1 en 2.*
LUIZEN. Zie WALVISCH- en ZEE-LUIZEN.
LUIZEN-SLANG (Amerikaanfche) dus genaamd om dat hy kleine Luisjes heeft, als Tekken- of Hondsluizen. *II. D. bl. 90. Taf. LXXXIV. f. 3.* Zie dezelve van de Mexikaanfche Adderslangen. *bl. 98. Taf. XCII. Lett. A.*
LURUS. Een gebandeerde Slang van Martenique. *II. D. bl. 53. Taf. LIII. f. 2.*
LYCIUM. Een doornagtige Boom uit Indie. *I. D. bl. 21. Taf. XIII. f. 1.*
LYF (De opening van het) in de Wyfjes-Slangen, zeer duidelyk vertoond in een groote Mexikaanfche. *II. D. bl. 104. Taf. XCVIII. Lett. B.*
LYSTER (zwarte) van Mexiko. *I. D. bl. 102. Taf. LXV. f. 4.*
— (Inlandsche). Het Geraamte daar van. *II. D. bl. 102. Taf. XCVI. f. 6.*
LYSTERS. Zie LIPVISSCHEN. De groene Lyfter. *III. D. bl. 94. Taf. XXXI. f. 3.*

M.

MAAGDE-PALM (Groote) uit de West-Indiën. *I. D. bl. 121. Taf. LXXVI. f. 3.* Een soort met Bloemen als de Jasmyn. *bl. 146. Taf. XCIII. f. 5.* Andere soort met lange Bladen. *f. 6.*
MAAGSTEENEN van Wilde Varkens of Egel-zwynten en andere, genaamd *Pedro del Porco*, enz. *II. D. bl. 137. Taf. CXIII.*
MAANHOORN, een inlandsch Sloot-Slakje. *III. D. Taf. XXXVIII. f. 12.* Halve Maanhoorns. *f. 9 en 10.* Verschillende halve Maan-Slakken. *f. 26-28, 51. enz.*
D d d MAAN-

- MAANHOORENS. Verschillende halve Maan-Hoorens. III. D. Taf. XLI. Zie de korte Inhoud.
- Verschiederley. III. D. bl. 157 en 158. Taf. LVII en Taf. LVIII.
- Eenige Hoorens daar toe behoorende. III. D. Taf. LXXIV en LXXV.
- Waar aan dezelve van de Tollen te onderscheiden zyn. III. D. Korte Inhoud op Taf. LXXV.
- MACACOATL. Een bonte Slang uit de Spaansche West-Indiën, Harte-Slang genaamd, om dat zy gaarn by de Harte-beesten zyn. II. D. bl. 84.
- MACATLCHICHTIC. Een soort van Harte-beestje uit Nieuw Spanje. I. D. bl. 69. Taf. XLII. f. 4.
- MADRELIEVEN (Water-) van de Kaap de Goede Hope, naar Kamfer ruikende, kranswyze gebloemd, heeftertagtig, met lange, dikke en puntige Bladeren. I. D. bl. 24. Taf. XVI. f. 3.
- (Afrikaansche) met kleine witte Bloemen en een vierkante ruuwe steel. I. D. bl. 24. Taf. XVI. f. 4. De Bloemen staan doorgaans drie by elkander. bl. 25.
- (Water-) Afrikaansche met een witte Bloem. I. D. bl. 143. Taf. XC. f. 8.
- MADERA. Een gevlatte Slang, van dat Eiland afkomstig. II. D. bl. 57. Taf. LVII. f. 1.
- MADREPOREN. Zie STER-KORAAL.
- MAIZY-BOOM in de Spaansche West-Indiën. Geraamte van deszelfs Blad. I. D. bl. 115. Taf. VI. f. 2.
- de Miacatototl. Een fraay Brasiliaansch Vogeltje. I. D. bl. 92. Taf. LVII. f. 3.
- MAKREEL met een gedoornde Zydstreep en met een Aarsvin van twintig Graatjes. III. D. bl. 74. Taf. XXVII. f. 3. Geelagtige Makreel, half zo breed als lang, met Haairvormige Tandjes. bl. 75. f. 4.
- MALABAR. Zeer fraaije Slang van daar. II. D. bl. 54. Taf. LIV. f. 1.
- MALACHIET-STEEN (Zeer fraaije). IV. D. bl. 119. Taf. CIII. f. 1.
- MALPALON. Een Ceylonsche-Slang. II. D. bl. 39. Taf. XXXIX. f. 4.
- MALPIGHIIUS gepreezen. I. D. bl. 5. Zyn Ontleeding der Planten aangehaald. bl. 11.
- MALPOLON. Een zeer sierlyke Slang van Ceylon. II. D. bl. 52. Taf. LII. f. 3.
- MALVA. Zie KAASJES-BLAD.
- MANBALLA (Ceylonsche Slang) die zeer sierlyk is, met den Kop als van een Jagthond. II. D. bl. 104. Taf. XCIX. f. 1.
- MANGONIZO. Een Amerikaansche Adder, van 't Eiland Cuba. II. D. bl. 53. Taf. LIII. f. 3.
- MANTELDRAAGER (Afgescheurde) IV. D. bl. 94. Taf. XCIV. f. 17.
- MANTIS-GARNAAL (Ambonsche). III. D. bl. 55 en 56. Taf. XXI. f. 11 en 12. Men noemtze dus, om dat zy eenigermate naar Sprinkhaanen gelyken. bl. 56.
- MARASSUS-Adder uit Arabie. II. D. bl. 55. Taf. LV. f. 3.
- MARCASJET van Goslar. IV. D. bl. 113. Taf. CI. f. 28. Verschillend gefigureerde uit Duitschland. f. 29. Purperkleurige en Goudhoudende uit Ceylon. bl. 118. Taf. CII. f. 26.
- MARIËN of ONZER VROUWE-SCHOEN, een soort van *Elleborinae*. Zie PAAPEN-SCHOEN.
- MARKGRAAF. Een der Schryveren over de Dierenkunde. Voorr. van 't I. D. bl. 2.
- MARLPRIEMEN. Een soort van Hoorens. III. D. bl. 154 en 155. Taf. LVI.
- MARSIGLIUS. Zyn Verhandeling over den Oorsprong der Kampernoeljes of Paddestoelen. I. D. bl. 5.
- MARUM (Afrikaansche). I. D. bl. 61. Taf. XXXVII. f. 6.
- MASSOY-Blad, van Nieuw Guiné, in 't Geraamte. I. D. bl. 15. Taf. VI. f. 1. Gebruik deezer Bladen in Oost-Indie. *ibid.*
- MASTIKBOOM. Een takje daar van. II. D. bl. 7. Taf. V. f. 5.
- MAYZY-BOOM (Amerikaansche). Het Geraamte van deszelfs Blad. I. D. bl. 15 en 16. Taf. VI. f. 2.
- MAZAME. Een Hartebeestje uit Nieuw Spanje. I. D. bl. 69. Taf. XLII. f. 3.
- MEDOK, in Guinéa. Een zeer fraaije Slang van daar. II. D. bl. 49. Taf. XLIX. f. 1.
- MEDUSAAS-HOOFD. Dus noemt men een soort van Zee-Sterren, die als met Wormswyze gekrulde Haairlokken omringd zyn; doch oneigentlyk, wegens haare platheid, beter Zee-Zon of gekrulde Zee-Ster. III. D. bl. 16. Taf. IX. f. 1. Een kleinere Zee-Zon of Medusaas-Hoofd. bl. 17. f. 2. Een die nog oneigentlyker dus genoemd wordt, en beter Zee-Maan mogt heeten. f. 3 en 4. Kleine Wormswyze Zee-Sterretjes. bl. 18. f. 6 en 7. Allergrootste Zee-Zon van Ambon. bl. 22. Taf. XI. f. 1.
- MEEREL (Mexikaansche). I. D. bl. 101. Taf. LXIV. f. 5.
- MEIRSPIN. Dus wordt de *Sepia* of Zee-Kat van sommigen genoemd. III. D. bl. 5.
- MELKSTEEN (Malabaarsche) uit een Vogel van grootte als een Kalkoen, zwart en sierlyk gevederd. II. D. bl. 153. Taf. CXIV. f. 34.
- MENTULÆ MARINÆ of Zee-Schachten, van drierley gedaante. III. D. bl. 3. Taf. I. f. 10-12.
- MERVEILJE DE PERU. Een schoone Inlandsche Nagt-Kapel van de Veld-Winde, zekere Plant dus genaamd. IV. D. bl. 64. Taf. LIII. Lett. Q 16 en R 17.
- MESTKEVERS. IV. D. bl. 93. Taf. XCII. f. 31 en 32.
- MEY-KEVERS. Derzelver gebruik als een Purgeermiddel. IV. D. bl. 89. De Worm, daar zy uit voortkomen, afgebeeld. Taf. LXXXVIII. f. 1. Andere soort van Mey-Kevers. bl. 93. Taf. XCII. f. 36.
- MEZERËUM (breedbladerig) uit Afrika. II. D. bl. 104. Taf. XCVII. f. 7.
- MICHELIIUS. Zyn Werk over de Paddestoelen aangehaald. I. D. bl. 5.
- MIDAS-OOREN. Een soort van Hoorntjes. III. D. Taf. LX. Grootere. bl. 169. Taf. LXXI. f. 21 en 22. Belhoort naar dezelve gelykende, f. 7 en 8. Ongemeene. 9 en 10.
- MIEREN (Vliegende) in Suriname bekend. IV. D. bl. 100. Taf. XCIX. f. 1 en 2. Verscheide soorten van West-Indische Mieren. f. 4-8. Allergrootste soort. I. D. bl. 111. Taf. LXIX. f. 7. Vliegende Mieren uit Amerika. f. 8.
- MIEREN-EETER (Amerikaansche). I. D. bl. 60. Taf. XXXVII. f. 2. Een andere soort die wit is. f. 3.
- (Brasiliaansche). I. D. bl. 65. Taf. XL. f. 1. Mexikaansche genaamd *Tsqiepatl*. bl. 66. f. 2.
- MIEREN-EETERS. Verscheide soorten daar van. I. D. bl. 66.
- MIEREN-EETERTJE (klein jong) uit de Spaansche West-Indiën, met een Nest vol jonge Mieren. II. D. bl. 48. Taf. XLVII. f. 2.
- MIERWOLF. Zie MIEREN-EETER.
- MIGUEL de TUCUMAN. Een Slang uit Paraguay, dus genaamd. II. D. bl. 106. Taf. C. f. 2.
- MIKROSKOOPEN. Door derzelver Uitvinding is de Natuurkunde grootelyk bevorderd. Voorr. van 't I. D. bl. 1.
- MILLEPEDA. Zie DUIZENDEBEE.
- MILLEPORA aan den voet van een *Madrepora* gegroeid. III. D. bl. 209. Taf. CXIV. f. 1. Gesteldheid der Milleporen. *ibid.*
- MILLO. Een zeer raare Guineefche Slang. I. D. bl. 134. Taf. LXXXIII. f. 3.
- MILTKRUID (Klein Afrikaansch). II. D. bl. 65. Taf. LXIV. f. 9.
- MIRABELLE-BOOM (West-Indische). Een Takje daar van. I. D. bl. 59. Taf. XXXVI. f. 9.
- MOCULO (Slang van). II. D. bl. 78. Taf. LXXV. f. 3.
- MOERBEY. Een soort van Hoorn. III. D. bl. 160. Taf. LX. f. 33, 37, enz.
- (Getakte). III. D. Taf. LII. f. 30 en 31.
- MOL (Inlandsche) met wit kort Haair. I. D. bl. 51. Taf. XXXII. f. 1. Rooode Mol uit West-Indie. f. 2. Zwarte Virginische. f. 3. Veelkleurige, met een weerschynd, uit Siberie. f. 4. Het Wyfje daar van. f. 5. Geraamte van een inlandschen Mol. bl. 52. f. 6. Bonte Mol uit Oost-Vriesland. I. D. bl. 68. Taf. XLI. f. 4.
- MOLCH of Inlandsche Salamander. II. D. bl. 15. Taf. XII. f. 5.
- MOLENAARS-TORREN (Twee vreemde). IV. D. bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 10 en 11. Zee-Moolenaar, of bonte Duin-Tor, en deszelfs Verandering. bl. 91. Taf. LXXXIX. f. 14-18. Een andere van die zelfde soort. f. 19-21. Rosse. IV. D. bl. 93. Taf. XCII. f. 33.
- MOLLEN. Derzelver eigenschappen. I. D. bl. 52.
- MOLUROS. Amerikaansche Slang. II. D. bl. 42. Taf. XLI. f. 4.
- MOMORDICA. Amerikaansch Gewas met sierlyke geel roode Vruchten. II. D. bl. 5. Taf. III. f. 1.
- MONKJES of Doodshoofdjes. Een soort van kleine Aapjes. Het Mannetje. I. D. bl. 52. Taf. XXXIII. f. 1.
- MOOREN. Een soort van Hoorens. III. D. bl. 173. Taf. LXXXIX. Gebandeerde. Taf. LXXX.
- MOORSCH TULBANDEN. Dus noemen sommigen de Zee-Appelen zonder Pennen. III. D. bl. 30.
- MORGENSTER (Kleine) van boven en van onderen. III. D. bl. 146. Taf. LII. f. 22 en 23.
- MOSCH (Schoone Afrikaansche). II. D. bl. 67. Taf. LXV. f. 6.
- (Grootte roode) Mexikaansche. I. D. bl. 101. Taf. LXV. f. 1.
- (West-Indische). I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 4. Dito. bl. 104. Taf. LXVII. f. 3. Mexikaansch Vogeltje van grootte als een Mosch. bl. 94. Taf. LIX. f. 3. Een Vogel van kleur als een Spaansche Mosch. bl. 69. Taf. XLII. f. 5.
- MOSCOVISCH-MATTEN. Daar van zoude waarschyndlyk Papier gemaakt kunnen worden. I. D. bl. 45.

MOSSELTEELT. (Zogenaamde) of verzameling van Jonge Mosselen en andere Schulpjes, van ons strand. III. D. bl. 40. Taf. XVI. f. 10.

MOTMOT. Schoone Kaffanje bruine Vogel uit Brasil. I. D. bl. 103. Taf. LXVII. f. 2.

MOTTEN. Een soort van schadelyke Uiltjes. IV. D. bl. 73.

MOT-UIL. (De groote) IV. D. bl. 59. Taf. XLVIII. Lett. B B. N. 2.

MOUFFETUS. Een zeer vermaard Autheur onder de heden-daagschen, over de Dieren-kunde. VOORR. van 't I. D. bl. 2.

MUCU. Een Brasiliaansche Visc, genaamd *Enchelyopus*. III. D. bl. 102. Taf. XXXIII. f. 1.

MUG (Inlandsche) genaamd Spek-eeter, met zyn Worm. IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 1 en 2.

MUGGEN (Batterd-) genaamd Spek-eeters. IV. D. bl. 97. Taf. XCVI. f. 30-33. & Taf. XCIX. f. 3.

MUIL-EZEL (West-Indische) Haarbal daar uit gehaald. II. D. bl. 145. Taf. CXIV. f. 8.

MUIS (Amerikaansche) genaamd *Kayopolin*, het Mannetje. I. D. bl. 49. Taf. XXXI. f. 3. Geraamte van een Inlandsche Huis-muis. bl. 50. f. 9. Zie ook BOSCH-MUIS, HAZEL-MUIS.

— (Fraaije, bonte) uit Mexiko. I. D. bl. 74. Taf. XLV. f. 5.

— (Een roodhaairige) uit West-Indie, met de deelen der Voortteeling en Baarmoeder, benevens de Jongen aan den Buik hangende. I. D. bl. 177. Taf. CXI. f. 5. Andere West-Indische Muis, zynde een Mannetje. f. 6.

— (Oost-Indische), leevende van Spinne-koppen. II. D. bl. 9. Taf. VIII. f. 3. Een raare uit Oost-Indie. bl. 22. Taf. XXI. f. 2.

— (West-Indische) daar de Slangen op aazen. II. D. bl. 30. Taf. XXIX. f. 2.

— (Licht Afchbruine) uit Noorwegen. II. D. bl. 64. Taf. LXIII. f. 5.

MUISDOORN (Afrikaansche) met drie langwerpige Bladeren. II. D. bl. 77. Taf. LXXIII. f. 5.

MUIS-SLANG van Ceylon, zeer schoon getekend. II. D. bl. 9. Taf. VIII. f. 1.

MUIZEN-SLANG (Kleine dunne) van Guinée. II. D. bl. 24. Taf. XXIII. f. 2. Muizen-Slang of Muizen-Eeter uit West-Indie. bl. 65. Taf. LXIV. f. 2.

MUIZENVANGERS (West-Indische Slangen) II. D. bl. 12. Taf. XI. f. 2, en 3.

MURENA. Zie CONGER of ZEE-AAL.

MUREX (Gebandeerde) in de langte geribt. III. D. bl. 140. Taf. XLIX. f. 54. Zeer raare geruite. f. 55. Andere die wit-agtig is en langer van sluiting. f. 56.

MUSYKHOORN (Wilde) van boven en van onderen. III. D. bl. 156. Taf. LVII. f. 1, en 2. Eene die in tekening of kleur verschilt. f. 3. Kleiner soort. f. 4, en 5. Dezelfde fraaijer getekend.

— (Rechte of echte) daar de Musyknoten zeer duidelyk op staan. III. D. bl. 156. Taf. LVII. f. 7 en 8. Verscheiderley soorten of Bysoorten daar van. f. 9-22.

MUTS die aan de Boomen groeit, in Suriname, ook Negerskap geheeten. I. D. bl. 8. Taf. III. f. 1.

MUUR-AAL of Lamprey. Een zeer groote uit Oost-Indie. II. D. bl. 71. Taf. LXIX. f. 3. Andere soort uit Brasil, Mannetje en Wyfje. bl. 72. f. 4, 5.

MUURBREEKERS. Zie BALISTES.

MYDAS. Een groote Land-Schildpad uit Amerika. I. D. bl. 127. Taf. LXXX. f. 1.

MYRUS-SLANG, geringd met blauwe bandjes. II. D. bl. 35. Taf. XXXV. f. 2.

MYSTUS. Een Geslagt van Viscchen dus genaamd wegens hunne Knevels of lange Baardjes aan den Bek. Sommigen hebben de Staart veel, anderen weinig gegaffeld. III. D. bl. 82. Mystus die den Bek van onderen heeft, met agt Baarden, en een aanhangzel op de Rug. Taf. XXIX. f. 1. Den Bek voor aan de punt van den Kop, en agt Baarden. bl. 83. f. 2. Zilververwige met zes Baarden. f. 3. Met zes zeer lange Baarden, en een driehoekig aanhangzel op de Rug. f. 4. Dito met een zeer groot aanhangzel. bl. 84. f. 5. Gevlakte met zes lange Baarden, en een langen platten Kop. f. 6. Mystus met zes Baarden, en de Staart aan 't end gelyk. bl. 85. f. 7. Met twee kleine Baarden, en ongedoornde Borstvinen. f. 8. Zonder aanhangzel op de Rug, met zes Baarden. bl. 86. f. 9. Dito met agt Baarden. f. 10. Zie verders PLEOSTOMUS.

MYTERS. Een soort van *Balamus*, die Slang-kroontjes genoemd worden, verscheiderley. II. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 3, enz.

N.

NACHTEGAAL (Ambonsche) I. D. bl. 99. Taf. LXII. f. 4.

NAGT-KAPELLEN worden dikwils Uilen genoemd. Zie KAPELLEN. Haar onderscheiding van de Vlinders of Dag-Kapellen. IV. D. bl. 7. Dezelve schynt eenigzins twyfel-agtig. bl. 2, 66.

NAJÆ. Ceylonsche Adders of Slangtjes. I. D. bl. 71. Taf. XLIII. f. 4, en 5.

NAMRAK. Een soort van Gom, in Japan vallende, die tot verlakken en andere gebruiken dienstig is. I. D. bl. 111. Een Tak van den Boom, waar van deeze Gom komt. Taf. LXIX. f. 6.

NARCIS. Lelie-agtige Illyrische. I. D. bl. 17. Taf. VIII. f. 1. Veelbloemige Lelie-Narcis. bl. 25. Taf. XVII. f. 1. Japanische met een vuurroode Bloem. f. 2.

NARWAL of Zee-Eenhoorn Steen. II. D. bl. 141. Taf. CXIII. Lett. 1. Deeze Steenen zyn waarfchynlyk kragtiger dan het gegraven Eenhoorn. bl. 142.

NASSOUWERS. Een soort van Hoorens. III. D. bl. 171. Taf. LXXIV. f. 17-30.

NATI-SCHAMBU. Indiaansche Boom. Het Geraamte van deszelfs Blad. I. D. bl. 16. Taf. VI. f. 4.

NATUUR. Haar ongemeene uitgestrektheid, in geen paalen te besluiten, de onuitspreekelyke veelheid van haare voortbrengzelen, en ondoordringelyke manier van werken. VOORR. van 't I. D. bl. 1.

NAUTILUSSEN of Paarlemoor-Hoorns, die Konstig gefneeden zyn. III. D. bl. 175. Taf. LXXXIV. f. 1-3. Ryt-en-bry-Nautilus, 't Schippertje, enz. f. 4, enz.

NAVELHOORN (BUCCINA). Derzelver Gedaante beschreeven. III. D. bl. 117. Taf. XXXIX. f. 1, enz. Een groote witte, met rosgeele Banden. f. 14. West-Indische groote uit de Rivier van Suriname. bl. 122. Taf. XL. f. 16 en 17. Langwerpige sneeuw-witte. bl. 123. f. 37. Gebandeerde Navel-flakken. bl. 124. f. 39 en 40. Witte met vyf gieren omfingerd. f. 44 en 45. Verscheiderley Zee-Navelhoorens. f. 61-67. Zeer fraay gemarmeld en van binnen gepaarlemoerd, uit de Zuidzee. bl. 125. Taf. XLI. f. 1-3.

NAVELHOORENTJES (Zeer dunne) sierlyk gelegd en verdeeld. III. D. bl. 112. Taf. XXXVI.

NAVEL-SLAK. (Geel-agtige dik-schillige) III. D. bl. 115. Taf. XXXVIII. f. 26-28.

— met twee Bandjes, van verschillende kleur, omzwachteld. III. D. bl. 124. Taf. XL. f. 39. Dito zonder Banden, maar met vyf slingers omgord. *ibid.* f. 40.

NEDERLAND is boven andere Landen gestoffeerd met Kabinetten van allerley Natuurlyke Zaaken. VOORR. I. D. bl. 4.

NEGEREN. (AFGOD DER) Een Slang dus genaamd. II. D. bl. 83.

NEGER-Kindje, onvoldragen, van Curassau. I. D. bl. 176. Taf. CXI. f. 2.

NEGERSKAP, een soort van Muts, die in West-Indie aan Boomen groeit. I. D. bl. 8. Taf. III. f. 1.

NEPA. Zie ADDER. (van)

NEPTUNUS-MUTS. Een Zee-Kampernoelje, dus, om dat zy van onderen hol is, genaamd. III. D. bl. 205. Taf. CXI. f. 5.

NERITE. Zie MAANHOORN.

NESTEN van Vogelen (Verscheiderley). Dat van den Mexikaanschen Parkiet, *Cocho* genaamd, zeer konstig samenge-weven. I. D. bl. 104. Taf. LXVIII. f. 1. Van het rapilioen-Vogeltje. bl. 106. f. 2. Van een Mexikaanschen Vogel, *Guira* genaamd, of *Tupinambi*. bl. 107. f. 3. Van een onbekenden Vogel. f. 4. Ander soort van Vogel-nest, uit West-Indie. f. 5. Nest in een Dooren-boich gevonden. f. 6. Nesten van Colubrietjes of Bloemzuigerjes. f. 7-9. Van een Mexikaanschen Distelvink, en anderen van zeer kleine Vogeltjes. f. 10-14.

NIEREMBERG (JOH. EUSEBIUS) heeft zig voornaamelyk toegelegd op de Natuurlyke Historie der Dieren. VOORR. van 't I. D. bl. 2.

NINTIPLONGA. Een schoon gemarmelde Oost-Indische Slang. I. D. bl. 59. Taf. XXXVII. f. 1.

NIXBOA QUANQUEHOLLA of zeldzaame Slang van Mexiko, met een breede Staart. II. D. bl. 80. Taf. LXXXVII. f. 1.

NOCHTOTOTL. Een Vogel van kleur als een Spaansche Mosch. I. D. bl. 69. Taf. XLII. f. 5.

NOJA. Een Bril- of Oogen-Slang van Ceylon. Groofte soort. II. D. bl. 102. Taf. XCVII. f. 1. Het Wyfje zonder Bril. bl. 103. f. 2.

NOMMER-KAPEL, met de Rups en Nimf. IV. D. bl. 6. Taf. I. f. D. 1-4.

Ddd 2

Noto-

NOTOPEDA van LINNÆUS. Een Springkever of Knaptor. *IV. D. bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 16.*
 NYMEEGSCHE KAPEL. *IV. D. bl. 17. Taf. XII. f. 25 en 26. Andere. bl. 27. Taf. XXI. f. 12-15.*

O.

OOCOLIN (Vogel genaamd) zynde een soort van Spreeuw. *II. D. bl. 102. Taf. XCVI. f. 3.* Oocolin-Vogel of Mexikaansch Berg-Veldhoen. *I. D. bl. 100. Taf. LXIV. f. 1.*

OCOTZINITZCAN. Vogel van grootte als een Duif, uit de Spaansche West-Indiën. *I. D. bl. 97. Taf. LXI. f. 3.*

OESTER-SCHULPEN gegroeid aan Hout-agtige Zee-Heesters. *III. D. bl. 197. Taf. CVII. f. 5.* Oester-Schulp, waarin zig een Heeftertakje en verscheide kleine Keitjes hebben vastgehegt. *bl. 200. Taf. CVIII. f. 12.* Zie PARLEMOER-SCHULPEN.

OEVER-AAS. Zie HAFT.

OIJEAARSBEKKEN (Ceylonsche). *I. D. bl. 42. Taf. XXVI. f. 2.*

OLIE van Kameelftroo of een soort van Biesgewas in Oost-Indie gedestilleerd wordende, en zeer kragtig Windbrekende, enz. *I. D. bl. 41.*

OLIFANT, (Een ongeboren) uit Afrika. *I. D. bl. 175. Taf. CXI. f. 1.* De natuurlyke Historie of Huishouding en Voortteeling van deeze Dieren is nog vry duister. *ibid.* Hunne nuttigheid. *bl. 176.*

— van Ceylon. Een Galfsteen daar uit. *II. D. bl. 144. Taf. CXIII. Lett. n.* Gebruik en Ouderdom van deeze Dieren in Oost-Indie. *ibid.*

OLIFANT-ONRUST. Een Kapel en haare verandering. *IV. D. bl. 63. Taf. LIII. Lett. H. 7, I. 8, K. 9.* De Bonte. Lett. L. 10, M. 11. Andere. *Taf. LV.*

— Bonte, die een weinig in tekening verschilt. *bl. 71. Taf. LX. f. 17, en 18.*

OLIFANTS-TANDEN. Een soort van Hoorntjes. *III. D. bl. 112.*

OLYPHANTJES of Olyphants-Torren uit West-Indiën. *IV. D. bl. 90. Taf. LXXXVIII. f. 27, 31.* Een donker rosbuine. *IV. D. bl. 95. Taf. XCIV. f. 22.* Grootere soort van Olyphants- of Snuit-Torren. *Taf. XCV. f. 1-4.* Een gepluimde. *f. 5.*

ONRUSTEN. Een soort van Uilen of Nagt-Kapellen. Reden van die benaaming. *IV. D. bl. 63.* De Olifant Onrust. *Taf. LIII. Lett. H 7-M 11.* De Linden en Liguster-Onrust. Zie PYLSTAART. Een der schoonste Onrusten, *Merveille de Peru* genaamd of Uil van de Veld-Winde. *bl. 64. Taf. LIII. Lett. Q 16, R 17.* en de Staart-Wesp 'er uit voortkomende. *R 18.* Verscheiderley uitlandfche Onrusten of Pylstaart-Uilen. *Taf. LIV, LV, LVI.*

ONTLEEDING der Planten, wie daar in hebben uitgemaakt. *I. D. bl. 5.*

— van een Inlandfche Slang, zeer vet, gelyk men ze in 't Voorjaar vindt. Dezelve van den Kop, tot aan de Navel of Opening by de Staart, langs den Buik open gefneeden zynde. *II. D. Taf. CVI. f. 1.* Zo wyft Letter *a*, het onderfte deel van den Kop en de Kaakebeenen aan: Lett. *b*. De Buitenhuid met de Schubben: *c, d, e*. De Binnenheid met de Graaten of Ribbe-Beentjes van 't Vet gefepareerd: *f, f, f, f*. Het Vet of de Reuzel, daar de Ingewanden geheel mede bedekt zyn: *g*. De Navel of Opening aan de Staart, daar de onderfte Dwars-schubben of Schilden eindigen: *h*. Het Staart end, daar de Onder-schubben verder op twee ryën loopen, en in elkander fluiten ten einde uit. *f. 2.* Een Wyfjes-Slang, van dezelfde soort, op de zelfde wyze geopend, doch van de Buitenhuid ontbloot. *a*. Wyft aan de Schubben van de Huid over de Kaakebeenen: *b*. De Kop van onderen met de Koker, daar de Tong zig in beweegt, en waar door dezelve uitgestoken of ingehaald wordt: *c*. De Onderbuik met de Graatribbetjes naar buiten: *d*. De Buik binnenwaards: *f, f*. Het Vet dat de Ingewanden bedekt: *g, g*. De Eijeren, die onder 't Vet zaten, voor den dag gehaald en ontbloot: *h*. Het end der Ingewanden aan 't begin van de Staart, daar de Lyfmoeder in de Navel uitloopt.

N.B. [De Letteren, die tot verklaring van deeze beide Afbeeldingen, op *bl. 113, en 114.* in de Text gevonden worden, zyn in aanwyzing niet met de deelen, welke zy moeten aanwyzan, overeenkomstig. Wy hebben ze hier te regt gebragt.]

De INGEWANDEN worden vertoond op *Taf. CIX.* in 't zelfde II. DEEL, alwaar men in *f. 3.* dezelve beschouwt in een agteroverleggende Slang, daar het Kanaal, welk de Ingewanden bevat, van den Kop tot aan de Staart geheel is geopend en afgefneden.

Zie dit alles *bl. 118,* alwaar ook gesproken wordt van de Scheede der Tong, en de Tong zelve: dan van de Lugt-

pyp, Long, Borst-klier, het Hart en Hartzakje. *bl. 119.* Verder van de Zwelgpyp, Maag, de Darmbuis, Lever, Maag-portier en Galblaas. *bl. 120.* Van de Nieren, Bal-letjes en Mannelyke Roede, als ook van de Eijerstokken in de Wyfjes-Slangen. *bl. 121.*

Een MANNETJES-SLANG ontleed zynde wordt vertoond. *Taf. CIX. f. 1.* Volgens de aanwyzing der Letteren op *bl. 122.*

Een WYFJES-SLANG in *f. 2,* waar van men de Verklaring vindt op *bl. 122.* enz.

In *f. 4.* wordt vertoond de Lugt-pyp, met het bovengedeelte van de Long, de Lever en de samenhang deezer Ingewanden. *bl. 123.* In *f. 5.* de Lugtpyp, derzelver Kraakbeenige Kringstukken, en de inwendige Oppervlakte van het bovengedeelte der Long. *ibid.* In *f. 6.* de rimpels en vouwen in de binnenste Oppervlakte van de Maag, enz. In *f. 7.* een Kikvorfch daar uit gehaald. In *f. 8.* de geopende Maag, met de Staart van een Haagdis in 't begin en twee Boontjes in 't end van dezelve leggende. De Gaffel of punten van de Tong, het Hart en de Vaten daar toe behoorende, ziet men in *f. 9.* [Dit alles wordt op *bl. 123.* genoegzaam verklaard en met Letteren aangewezen.]

't GERAAMTE van een Inlandfche Slang is afgebeeld. *Taf. CVII.* en verklaard op *bl. 114.* In *f. 1.* ziet men 't zelve van boven; in *f. 2.* van onderen. Een gedeelte van 't Geraamte van een Slang in *f. 6.* *bl. 115.* 't Geraamte van een Slangen Kop van boven, met een stuk van de Ruggegraat en de Ribbetjes. *f. 7.* Het onderfte Kinnebakken van een grooter Slang vol lange kromme Tandén. *f. 8.* Twee Ribben of groote Graatbeenderen van een Slang. *f. 9.*

Taf. CVIII. vertoont het Geraamte van een der grootfte Slangen van Ceylon, een end wegs van den Kop agterwaards met het Bekkeneel; waar uit de Werktuiglyke samenstelling van het Gebeente in deeze Dieren, en de beweeglykheid der Ribben, aan den Ruggegraat blykbaar is. *bl. 115.* De Letteren *bl. 116.* verklaaren zulks; gelyk ook de Afbeelding (*f. 2.*) van een stuk van de Ruggegraat van een Spring-Slang, om de reden van deszelfs bekwaamheid tot vlugge en sterke bewegingen aan te toonen.

De afgestroopte SLANGENHUID, waar door de Vervelling wordt verklaard, ziet men *Taf. CVII. f. 2. bl. 114.* gelyk ook *f. 5. bl. 115.* Verder twee stukken Slangevellen van zeer aardige tekening. *Taf. CVIII. f. 3 en 4.* Zie *bl. 117.*

ONTLEEDING van een GEKKO of waaren Salamander van Ceylon. *II. D. Taf. CX. f. 2.* De Letteren der Afbeelding worden op *bl. 126.* verklaard.

— van een groote HAAGDIS. *II. D. bl. 126. Taf. CX. f. 3.*

— van twee gestaarte KIKVORSCHEN uit Amerika, waar in de beginzels van de Vifchkieuwen zig vertoonen. *II. D. bl. 127 en 128. Taf. CX. f. 4 en 5.*

ONTLEEDKUNDE (De) eertyds ruwer, ten minfte wat het Menschelyke Lighaam aangaat: thans veel verrykt door Ontleedingen van Dieren en Plantgewassen. VOORR. *I. D. bl. 1.*

ONWEERSHOORNTJES. *III. D. Taf. LX.* Zie de korte Inhoud.

ONYX-STEENTJES die Slangen-Oogen genoemd worden. *II. D. bl. 154. Taf. CXIV. f. 37.*

OOGEN-SLANG. Zie BRIL-SLANG.

OOG-SLANG of Adder (Donker afchverwige) uit Oost-Indie. *II. D. bl. 55. Taf. LV. f. 1.*

— Een groote fierlyke van Mexiko. *II. D. bl. 104. Taf. XCVIII.*

— (zeer fraaije Arabifche.). *II. D. bl. 108. Taf. CIII. f. 1.*

OOREN (HAAIRIGE). Een soort van Hoorns. *III. D. bl. 159. Taf. LX. f. 5.*

OORHOORNS (*Aurita*). Twee byzonder Takagtige, die, als Vingers, lange, stompe Pylen uitfteeken, en heel diep gevord of gegroefd zyn. *III. D. bl. 140. Taf. XLIX. f. 76 en 77.* Men noemtze dus, om dat de Opening van onderen naar 't Oor van een Mensch gelykt. Zie ook *III. D. bl. 159. Taf. LX. f. 4-7.*

OPBLAAZERS. Zie BLAASVISSCHEN.

OPHITES. Zie SLAGENSTEENEN.

OPOSSUM. Zie PHILANDER.

OPPERHOOFD van Guadalajara. Een Slang die by de Amerikanen voor een Waarzegger gehouden, en als een Afgod geëerd wordt. *II. D. bl. 105. Taf. C. f. 1.*

OPUNTIA (Groote) van Curasfau. *I. D. bl. 28. Taf. XIX. f. 1.*

ORANJE-KAPEL. *IV. D. bl. 71. Taf. LXI. Lett. N. 1-5.*

ORANJE-VLAG. Een soort van Hoorens. *III. D. bl. 116. Taf. XXXVIII. f. 47.* Een die met verscheide kleuren gebandeerd is, zeer raar. *III. D. bl. 123. Taf. XL. f. 38.*

ORCHIS

ORCHIS. Zie STANDELKRUID.
OS SEPIÆ. Zie ZEE-SCHUIM.
OSSEN-OOGEN. Een soort van Alykruiken. *III. D. bl. 113. Taf. XXXVIII. f. 1 en 2.*
OSTRACION. Zie SCHULPVISCH.
OUDHEID (De) al te geloovig, heeft veele dingen voor waar gehouden en verbreid, die niet dan op 't geloof en getuigenissen van weinig belang rustende, naderhand in louter Fabelen verdweenen zyn. *VOORR. I. D. bl. 1.* Men is hedendaags dezelve, in 't onderzoek van de Geheimen der Natuur, ver voorby gestreefd. *ibid.*
OXYs. Zie KOEKOEKsBROOD.

P.

PAAPENSCHOEN, een soort van *Elleborine*. *I. D. bl. 18. Taf. VIII. f. 5.*
PAARD. Maagbal uit hetzelfde gesneden, op 't Eiland Trinidad, in Zuid-Amerika. *II. D. bl. 144. Taf. CXIV. f. 6.* Men noemt ze Paarden-Bezoar. *ibid.*
PAARLEMOER-HOORENS. *III. D. bl. 171. Taf. LXXIV.* die van buiten fraay gesneden zyn. *Taf. LXXXIV.*
PAARLEMOER-SCHULPEN, die zeer Konstig van buiten en van binnen, gesneden en uitgewerkt zyn, met veelerley Historische Afbeeldingen. *III. D. Taf. LXXXV.*
PAAUW-OOG-Vlinders. De groote. *IV. D. bl. 5. Taf. I. f. A. 1-3.* De kleine, die zeer zeldzaam is. *B. 1-3.* Een vreemde soort daar van. *bl. 39. Taf. XXXII. f. 3 en 4.*
— (Een vreemde bruine) Onrust- of Pylstaart-Uil. *IV. D. b. 62. Taf. LI. Lett. PP.* De Inlandsche en derzelver verandering. *bl. 69. Taf. LIX. f. 4-6.*
— Een Kapel, by de Franschen dus genaamd. *IV. D. bl. 69. Taf. LIX. f. 18.*
PAD (Braziliaansche) als met Pareltsjes bestrooid, genaamd *Aquaqua*. *I. D. bl. 114. Taf. LXXI. f. 6 en 7.* Andere soort die geel-agtig is, ook gegreind of als bepaard. *f. 8.* Kleiner gevlaakte Braziliaansche Pad. *bl. 115. f. 9.* Gehoornede en gedoornde Virginische Pad, het Mannetje. *Taf. LXXII. f. 1.* Het Wyfje *f. 2.* Pad uit Brasil, genaamd van *Aquaquaquaqua*. *bl. 116. Taf. LXXIII. f. 1 en 2.* Zee-Pad of Zee-Kikvorich van Curaçau. *bl. 118. Taf. LXXIV. f. 2. enz.*
— (Amerikaansche) genaamd *Pipa*, het Wyfje, hebbende veele Eijertjes op de Rug. *I. D. bl. 121. Taf. LXXVII. f. 1.* Andere daar de Eijtes open gaan. *f. 2.* Andere daar de Jongen uitkruipen. *f. 3.* Het Mannetje *Pipal* genaamd. *f. 4.* Zie *PIPA*.
PAD-AGTIGE Salamander uit Nieuw-Spanje. *I. D. bl. 173. Taf. CIX. f. 6.*
PADDEHOORNS, een soort van *Buccinums*. *III. D. bl. 160. Taf. LX. f. 13-20.* Kleinste soort. *ibid. f. 21-28.*
PADDESTEEEN (Zogenaamde) zyn van veelerley grootte en gedaante. *II. D. bl. 151-153. Taf. CXIV. f. 27-32.* 't Zyn eigentlijk maar dezels van Zee hoorentjes. *bl. 152.* Men vindt, naamelyk, in de Koppen van de grootste West-Indische Padden zelfs, geene steenen. *ibid.*
PADDETJES, (Vergiftige Afrikaansche) drie. *II. D. bl. 37. Taf. XXXVII. f. 3.* Pad-agtige Kikvorich. *f. 4.*
PAGES. Kapellen, dus genaamd. Reden van die benaaming. *IV. D. bl. 12.* Een Oost-Indisch Dagkapelletje, daartoe behoorende. *bl. 7. Taf. V. f. 9 en 10.* West-Indische Pagetjes. *bl. 10. Taf. VI. f. 23-26.* Fraay gestaarte Page. *bl. 12. Taf. VII. f. 21 en 22.* West-Indische. *bl. 13. Taf. VIII. f. 15 en 16.* Oost-Indische *f. 17 en 18.* Driepuntig Page-Kapelletje. *bl. 22. Taf. XVII. f. 10 en 11.* Vierstaart-puntig. *f. 4 en 5.* Page de la Reine. *bl. 39. Taf. XXXII. f. 9 en 10.* Page du Roi. *bl. 40. f. 11 en 12.* Twaalf- tien- en vier-puntige Pagetjes. *bl. 40 en 41. Taf. XXXIII. Tweepuntige Pages. bl. 42. Taf. XXXIV. f. 1, 2 en 13, 14.* Zespuntige. *f. 15 en 16.* Driepuntige. *bl. 43. Taf. XXXV. f. 9 en 10.* Zeer fraaije Surinaamsche Pages. *bl. 44. Taf. XXXVI. f. 1-4.* Fransche Page de la Reine. *f. 11 en 12.* Andere Page. *bl. 45. Taf. XXXVII. f. 13 en 14.* Zwarte. *bl. 46 en 47. Taf. XXXVIII. f. 5-7.* *Taf. XXXIX. f. 1-3.* Zeldzaame geel-agtige. *bl. 48. Taf. XL. f. 13.* Vierpuntige. *bl. 50 en 51. Taf. XLII. f. 3, 4 en 21, 22.* Andere. *bl. 55. Taf. XLV. f. 7, 8 en bl. 56, 57. Taf. XLVI. en Taf. XLVII.*
PAGE DE LA REINE. Een Inlandsche zeer fraaije Kapel, met haare verandering. *IV. D. bl. 39. Taf. XXXII. f. 7-10.* De Fransche. *bl. 44. Taf. XXXVI. f. 11 en 12.* Eene inlandsche die merkelyk in kleur verschilt. *bl. 69. Taf. LIX. f. 12 en 13.*
PAGE DU ROI. Een uitheemsche Kapel. *IV. D. bl. 40. Taf. XXXII. f. 11 en 12.*
PAGURUS. Een soort van Zee-Krabben dus genaamd, om dat zy in de Modder kruipen. *III. D. bl. 42, 44, 51, 56.*
Tome IV.

PALMIET of Kalappo-Boom. *I. D. bl. 40.* Menigvuldige soorten daar van in Oost-Indie. *bl. 41.*
PALMIET-TOR, door MERIAN verbeeld. *IV. D. bl. 95. Taf. XCV. f. 3.*
PANGGOELING. Oost-Indische naam van den Tajowaanschen Duivel.
PANNEKOEKEN. Dus noemt men een soort van platte Zee-Egels. *III. D. bl. 32.* Een Zonnestralde Pannekoek by RUMPHIUS. *bl. 35. Taf. XV. f. 15 en 16.* Zie Zee-PANNEKOEKEN.
PAPENHOUT. Een soort van Afrikaansche Hey, naar die Plant gelykende. *II. D. bl. 13. Taf. XV. f. 8.*
PAPIERBOOM (Japanische) Een Takje daar van. *I. D. bl. 44. Taf. XXVIII. f. 1.* Hoe de Japoneezen daar van Papier maaken. *ibid.* Het zoude waarfchynlyk in Europa ook van dergelyke stoffen kunnen geschieden, zelfs van Moskovische Matten. *bl. 45.*
PAPILIOENEN OF PAPILJONS. Zie KAPELLEN.
PAPILIOEN-VOGELTJE uit de Spaansche West-Indiën. Zie KOLUBRIETJE.
PARADYS-VOGEL (ongemeen raare, gekuifde) uit Oost-Indie. *I. D. bl. 48. Taf. XXX. f. 5.* Vyfderley soorten van deeze Vogelen heeft *Aldrovandus*, doch de Afbeeldingen zyn niet echt. *ibid.*
— (Ambonsche) gemeenlyk de *Konings-Vogel* genaamd. *I. D. bl. 63. Taf. XXXVIII. f. 5.*
— (Wit en zwarte) uit Oost-Indie, die van de Ingezetenen der *Papoes-Eilanden*, *Waygeboe* of *Wardioe* geheeten wordt. *I. D. bl. 85. Taf. LII. f. 3.*
— (Zwarte Oost-Indische) *I. D. bl. 95. Taf. LX. f. 1.*
— (Aroëfche) grootste soort komende van Ceylon en Ternate, en wordende aldaar ook *Zonnevogel* getyeld. *I. D. bl. 99. Taf. LXIII. f. 1.* Het Mannetje. *f. 2.* Het Wyfje. De Mannetjes zyn van de Wyfjes onderscheiden, door dien de Draaden, die onder de Vlerken wederzyds by de Staart uitgroeijen, op zyde eenigermaate ruighaairig, meer dan een Elle lang en zwart; aan 't end breed, en in de Wyfjes niet of maar zeer weinig gevederd zyn.
— (Zeer fchoone) uit West-Indie. *I. D. bl. 102. Taf. LXVI. f. 3.*
— (Braziliaansche) van de Inlanders getopte of gekuifde Vogel genaamd. *II. D. bl. 93. Taf. LXXXVII. f. 2.*
PARADYSVOGELTJE. dat wonder fierlyk is, van de Molukische Eilanden. *I. D. bl. 95. Taf. LX. f. 2.* Dito zonder Vlerken. *f. 3.* Zy zyn doorgaans rood, met groen, licht geel, blaauw en goudgeel, gemengeld. *ibid.*
PARKIET (Mexikaanische) met zeer fchoone kleuren. *I. D. bl. 94. Taf. LIX. f. 2.* Een soort van Mexikaansche Parkiet, genaamd *Cocho*. *bl. 101. Taf. LXIV. f. 4.*
PARKIETJE (West-Indisch) met verscheiderley kleuren. *II. D. bl. 40. Taf. XL. f. 1.*
PARLEMOER OF DUINKAPEL. *IV. D. bl. 6. Taf. I. Lett. H. 1-4.* Bastard Parlemer-Beestje. *Taf. III. Lett. B. 1-4.* De groote en derzelver verandering. *bl. 71. Taf. LXI. Lett. O. 1-4.*
PASTETJES. Een soort van Zee-sterren, wegens hunne gedaante dus genaamd, als zynde plat en rond-agtig. *III. D. bl. 11.* Verscheide soorten daar van. *Taf. VI. f. 5-10.* Groote Vyfhoekige Zee-Pastey. *bl. 12. Taf. VII. f. 1.* De grootste soort komende uit de Spaansche West-Indiën. *bl. 14. Taf. VIII. f. 1.* Andere kleinere. *f. 2-4.*
PATRYS-HOORENS. *III. D. bl. 167. Taf. LXVIII. f. 16. enz.* Veelerley zeer fraaije. *Taf. LXIX.*
PAUSEKROONEN (West-Indische) *III. D. bl. 141. Taf. L. f. 15 en 16.* Paufekroonen. *bl. 142. Taf. LII. Basterd Paufekroontje. Taf. L. f. 29 en 30.*
PEDRO DEL PORCO of Steen van het Malakische Yzer-Varken. *I. D. bl. 82. Taf. LI. f. 3-5.* De Kragten daar van, getoond. *bl. 83.* Deszelfs verscheiderley Kragten, volgens RUMPHIUS. *II. D. bl. 137.* Deeze groeijen in de Galblaas, de Ceylonfche in de Maag der Pennevarkens. *bl. 138.* Verscheiden soorten daar van. *Taf. CXIII. f. 1-4.* Andere Maagballen van wilde Varkens. *f. 5-8.* Dito uit Harten, Krokodillen, Leguaanen, enz. *bl. 139, enz.*
— Een onvolmaakte of Haairige Varkens-Bal van Ceylon. *II. D. bl. 145. Taf. CXIV. f. 9.*
PEEREBOOM. Het uiterste takje van deszelfs Wortel. *I. D. bl. 8. Taf. II. f. 6.*
PEEREN in 't Geraamte. Een Poir-Signoor. *I. D. bl. 1. Taf. I. f. 1.* Een grooter Peer. *bl. 2. f. 2.* Een Quec-Peer. *f. 3.*
— (GEDROOGDE). Een soort van Hoorentjes. *III. D. Taf. XLIX. f. 74 en 75.*
PEIXE GALLO. Dus noemen de Portugeezen de West-Indische Zilvervifchjes. *III. D. bl. 72.*
— PORCO. Een Braziliaansche Vifch, dus van de Portugeezen getyeld. *III. D. bl. 62.*
E e e

PELA.

- PELA.** Een Amerikaansche Luizen-slang, dus genaamd. II. D. bl. 99. Taf. LXXXIV. f. 3.
- PENIS** of Schaft, is Beenig in verscheide Land-dieren en Visschen. II. D. bl. 147.
- PENNEN** der Zee-Appelen of Zee-Egels worden genaamd Zwaay-steenen, en als de Bezoar gebruikt in Oost-Indie. III. D. bl. 27.
- PENNEHOORENS** (verscheiderley) volgens den Autheur. III. D. bl. 142. Taf. L. f. 20-48. Zie BANDPENNETJES, SNUITPENNEN.
- De Sterre-Pen. III. D. bl. 154. Taf. LVI. f. 1-3. Dikke Tygerpennen. f. 4-6. De Trommelschroef. f. 7 en 8. Gekartelde Pen. f. 9 en 10. En andere verscheidenheden. f. 11. enz.
- PENNE-VAREN.** Zie VZER-VAREN.
- PENNE-VIECH.** Zie EGEL-VISCH.
- PENTANEMUS** of Vyfdraadige Vissch, om dat hy vyf dunne draad-agtige Beentjes, ter wederzyde, hy de Borstvinnen heeft. III. D. bl. 74. Taf. XXVII. f. 2.
- PEPER-EETER,** een Brasiliaansche Exter. I. D. bl. 102. Taf. LXVI. f. 1.
- PERSIAANSCH** MATTEN, of Dobbelssteen-Vlerken. Een soort van Sprinkhaanen, dus genaamd. IV. D. bl. 79. Taf. LXXXIV. f. 1 en 2.
- PERSIK** in 't Geraamte. I. D. bl. 3. Taf. I. f. 6. Een Persike-steen met zyn Vezelen of Adertjes. bl. 4. f. 7.
- PERSPECTIEF-HOORENS.** Allergrootste soort. III. D. bl. 121. Taf. XL. f. 1.
- PERUVIAANSCH** Slang, die zeer schoon is. II. D. bl. 22. Taf. XXI. f. 1.
- PETLACOATL.** Een zeer fraaije Mexikaansche Slang. II. D. bl. 63. Taf. LXIII. f. 1.
- PETOLA.** Zeker Plantje dus genaamd by RUMPHIUS. II. D. bl. 31. Taf. XXX. f. 4.
- PETOLA-Slang** uit Guinee. I. D. bl. 89. Taf. LIV. f. 4.
- (Ambonsche) die roodverwig is. II. D. bl. 47. Taf. XLVI. f. 1.
- (Schoon roode) uit Brasil. II. D. bl. 76. Taf. LXXXIII. f. 2.
- PETZCOAL.** Een Mexikaansche Slang, dus genaamd. II. D. bl. 89. Taf. LXXXIV. f. 2.
- PEZILLO-LIGERO.** Zie LUIJAARD.
- PHILANDER** of Boschrot uit Brasil, het Mannetje. I. D. bl. 56. Taf. XXXVI. f. 1. Het Wyfje met haare Jongen. bl. 57. f. 2. Een Jong daar van. f. 3. Zie ook BOSCHMUIS.
- (Oost-Indische) een Wyfje, dat de Jongen in de Zak draagt. I. D. bl. 61. Taf. XXXVIII. f. 1.
- (Grootste soort van Wyfjes) uit Oost-Indie. I. D. bl. 64. Taf. XXXIX. f. 1. Manier van Voortteeling volgens VALENTYN, ongerymd. *ibid.* De Zak aan den Buik dient maar tot berging van de Jongen. bl. 65.
- PHOENICURUS.** Een schoone West-Indische Zingvogel. I. D. bl. 160. Taf. CII. f. 3.
- PHOLAS.** Zie GAAPERS.
- PHYLLANTHOS.** Een West-Indische Plant of Heester, die uit de kanten der Bladen Bloemen voortbrengt. I. D. bl. 21. Taf. XIII. f. 2.
- PHYTISCHE Slang** (Ongemeene) uit Afrika, aan welke door de Inwoonders Goddelyke eer bewezen wordt. I. D. bl. 97. Taf. LXII. f. 1. Andere soort, die ook wordt aangebeeden. bl. 98. f. 2.
- PICICETTI.** Klein Brasiliaansch gekuifd Vogeltje. I. D. bl. 95. Taf. LIX. f. 4.
- PIERAMIEDEN** (Gebandeerde) III. D. bl. 175. Taf. LXXXIII. f. 8-11.
- PIETERCELIE-KAPEL** (Bastaard-) met derzelver verandering. IV. D. bl. 6. Taf. II. Lett. A. 1-4. Andere soort. Lett. D. 1-4. De regte, Taf. III. Lett. C. 1-5.
- Vreemde soorten van Pietercelie-Kapel-letjes. IV. D. bl. 29. Taf. XXIII. f. 15 en 16.
- Een vreemde soort van de gemeene. IV. D. bl. 69. Taf. LIX. f. 14 en 15. Het Wyfje van het gemeene Pietercelie-beestje. f. 16 en 17.
- PIMBRAH.** Het grootste soort van Ceylonsche Slangen dus genaamd. II. D. bl. 97. Taf. XCI. f. 1.
- PIMPELTJE** (Gedoornd). Een soort van Hooren. III. D. Taf. LII. f. 27. bl. 146. & f. 28 en 29.
- PIPA.** Een soort van Amerikaansche Pad, die de Eijertjes en Jongen op de Rug draagt. I. D. bl. 121. Taf. LXXXVII. f. 1. Andere soort ook een Wyfje. bl. 122. f. 2. Derde soort, insgelyks een Wyfje. f. 3. Het Mannetje, genaamd Pipal. f. 4. De Billen of Bouten worden van de Negers gegeten. *ibid.* Zonderlinge manier van Voortteeling of Baaring van dit Dier. *ibid.* bl. 121.
- PIPIZTON.** Schoon West-Indisch Vogeltje. I. D. bl. 92. Taf. LVII. f. 4.
- PISO** (WILH.) heeft de Dierenkunde zeer beoefend en ver-rykt. VOORR. van 't I. D. bl. 2.
- PISSEBEDDEN** worden ook Duizendbeenen, *Millepedes*, genaamd. I. D. bl. 130.
- PLAKRUPS-UIL.** IV. D. bl. 59. Taf. XLVIII. Lett. M M. N. II.
- PLANTDIEREN.** Zie ZOOPHYTA.
- PLANTEN** zyn ten dienste van Menschen en Beesten gescha- pen, zo wel tot Voedzel als tot Genees-middelen: sommigen zyn aan deeze, sommigen aan die Gewesten eigen. Haare onderscheiding in Klassen, Geslagten en Soorten. 't Getal der onbekende is veel grooter dan dat der bekende, ten minste wat de kragten aangaat. VOORR. van 't I. D. bl. 2. Haare Bloemen, Bladen, Zaden, en Vruchten. bl. 3.
- Derzelver Ontleeding, wie daar in hebben uitgemuut. I. D. bl. 5. Verscheiderley uitheemsche Planten of Heesters. Zie GEWASSEN.
- PLECOSTOMUS.** Een Vissch, dus wegens de geplooidheid van den Bek genaamd. III. D. bl. 87. Met twee Baarden en een gegaffelde Staart. Taf. XXIX. f. 11. Met zeer veele Baardjes en Nagelswyze Doorens aan de Openingen der Kieuwen. f. 12. Met vier lange Baardjes. f. 13. Met een gedoornd Lighaam, Baardjes aan den Bek en een enkelde Vin op de Rug. bl. 88. f. 14.
- PLEKHOORN.** III. D. Taf. LI. f. 20 en 21.
- FLOOYBEK.** Zie PLECOSTOMUS.
- PODAGRA-SCHERMINKEL,** van wegen zyne geknobbelde Pooten. IV. D. bl. 76. Taf. LXVIII. f. 9-12.
- POIRE-SIGNOOR.** Peer in 't Geraamte. I. D. bl. 1. Taf. I. f. 1. Het Blad ontkleed. bl. 14. Taf. V. f. 9.
- POKHOUTBOOM.** Tak daar van. I. D. bl. 86. Taf. LIII. f. 2.
- POKKE-STEEN.** II. D. bl. 141. Taf. CXIII. Lett. b.
- II. D. bl. 154. Taf. CXIV. f. 36.
- POLONGA.** Ceylonsche onschadelyke Slang, die met wonder- baare Vlakken is getekend. II. D. bl. 107. Taf. CI.
- POLYPUS** of VEELVOET. Een Zee-Schepzel, klein van Lyf en groot van Hoofd, met veele Armen als Straalen om den Bek geplaatst. III. D. bl. 4. Verschil der Mannetjes en Wyfjes. Voortteeling. *ibid.* Zy zyn overal zagt en week, zonder Graaten of Kraakbeenen. bl. 5. Verscheiderley daar van vertoond. Taf. II. f. 1-7. De Eijeren aan een Tak- je gehegt. f. 8.
- POOLSE HAMER** of KRUIS-DOUBLET. III. D. bl. 181. Taf. XCI. f. 4 en 5. Taf. XCIII. f. 1 en 2.
- POOLSE MUISJES** of geribde Kasketjes. III. D. bl. 170. Taf. LXXXII. f. 17-21.
- POOLSE ZADELS.** Een soort van Doublet-Schulpen. III. D. bl. 181. Taf. XC.
- PORCELEIN-HOORENS.** III. D. Taf. LXXXVI.
- PORCELEIN- of KLIP-HOORENTJES** (Verscheiderley) III. D. bl. 153. Taf. LV. f. 19 en 20.
- POSTHOOFD** of POTSHOOFD. Een soort van Vissch. III. D. bl. 81. Taf. XXVIII. f. 5.
- POSTHOORENTJES** en POSTHOORN-SLAKKEN. III. D. Taf. XXXIX, XL, XLIX. Zie de Korte Inhoud.
- POUCERPIEDS.** Zie GROOTE TOONEN.
- PRIGUIZA.** Zie LUIJAARD.
- PRINCE BEGRAAFENIS** of Karakter-Dadels. III. D. bl. 148. Taf. LIII. Lett. M.
- PRINSEN-VLAG.** Een soort van kleine zeer sierlyke Hooren- tjes. III. D. bl. 112.
- PRONKJUWEL** of Koning der Slangen, *Lamanda* genaamd. II. D. bl. 110. Taf. CIV.
- PROSERPINA.** Een inlandsche Nagt-UIL. IV. D. bl. 59. Taf. XLVIII. Lett. D D. N. 4. Een Verschillende. bl. 71. Taf. LXI. Lett. K. 1-3. Het Mannetje. M. 1-3.
- PUISTEBYTTERS.** Zie KOOREBOUTEN.
- PUNARU** van MARKGRAAF. Een Vissch die tot de Snot-vis- schen schynt te behooren. III. D. bl. 91.
- PUNT** of ROTS-HOORENS (Gebandeerde) III. D. Taf. XLIX. f. 54.
- PURPERHOORENS.** III. D. Taf. LXXXVII. & LXXXVIII.
- PURPERSLAKKEN** of PURPERHOORENTJES. III. D. bl. 139, enz. Taf. XLIX.
- PYGARGUS** of BUBALIS. Het Dier waar van de Buffel-Steenen komen. II. D. bl. 136.
- PYL-Slang** waarom dus genaamd. II. D. bl. 62. De vaar- digheid en vlugheid van deszelfs beweging en schieten, door Ontleeding verklaard. bl. 116. Taf. CVIII. f. 2.
- (Ambonsche). Een Slang gemeenlyk dus ge- naamd. II. D. bl. 45. Taf. XLIV. f. 1.
- of SPUITSlang van Ambon. II. D. bl. 75. Taf. LXXXII. f. 1.
- van de Amerikaansche Eilanden, *Barlevento* genaamd. II. D. bl. 82. Taf. LXXXVIII. f. 3.
- PYL- of ANGEL-Slang** (Groot geschubde) uit de Spaansche West-Indiën. II. D. bl. 64. Taf. LXIV. f. 1.
- PYLSTAART.** De Moluksche Krabben dus genaamd. III. D. bl. 40.

PYLSTAART-UIL of ONRUST. *IV. D. bl. 62. Taf. LI. Lett. G G. Vreemde. P P.*
 (Linden-) *IV. D. bl. 63. Taf. LIII. Lett. E. 4, F. 5, G. 6.*
 (Liguster-) *IV. D. bl. 63. Taf. LIII. Lett. N. 12, O. 13, P. 14. P. 15. is een Baftaard-Wesp, die fomtyds uit de Nimf van deeze Onrust voortkomt. Een andere. Taf. LX. f. 19 en 20.*
 (De gehakkelde) of Onrust. *IV. D. bl. 64. Taf. LIII. Lett. R. 19, enz. ook Taf. LIX. Verscheiderley uitlandsche Onrusten of Pylstaart-Uilen. bl. 64, enz. Taf. LIV, LV, en LVI.*
 PYP-KORAAAL (Rood) *III. D. bl. 204. Taf. CX. f. 8 en 9.*
 PYRITES. Zie ZWAVELSTEEN.

Q.

QUAN-PECOTLI. Wilde Bergkat uit Amerika. *I. D. bl. 68. Taf. XLII. f. 2.*
 QUAPEBA, een Amerikaansche Vrucht, zo geheel als ontleed. *I. D. bl. 10. Taf. III. f. 7-10.*
 QUARTZ-KRISTALLEN (Druze) van den Haartz. *IV. D. bl. 114. Taf. CII. f. 5 en 6.*
 QUATOZTLI. Een kleine Distelvink uit Brasil. *I. D. bl. 58. Taf. XXXVI. f. 6.*
 QUETZPALEO. Een Brasiliaansche Haagdis. *I. D. bl. 152. Taf. XCVII. f. 4.*

R.

RAAPEN in 't Geraamte. *I. D. bl. 6. Taf. II. f. 1 en 2.*
 RAAPHOORENS van veelerley soort. *III. D. bl. 114. Taf. XXXVIII. f. 13, enz.*
 RAT (Vliegende) van Ternate. *I. D. bl. 90. Taf. LVI. f. 1.*
 RATELSLANG (Ceylonsche) die zeer fraay is getekend. *II. D. bl. 46. Taf. XLV. f. 4.*
 RATESLANGEN. Een West-Indische. *II. D. bl. 99. Taf. XCV. f. 1.* Zy worden ook Koning of Koningin der Slangen, in Indie geheten. *ibid.* Eigenschappen van deeze Slangen. *bl. 100.* Verscheide Ratels afgebeeld. *Taf. XCV. Lett. A, B, C.* Het Wyfje. *f. 2.* Een Ceylonische *f. 3.* Het grootste soort van Oost-Indische Ratelslangen, zynde een Wyfje. *bl. 101. Taf. XCVI.*
 RATTEVANGER. Een soort van lange en dunne Slang van Ceylon. *bl. 172. Taf. CIX. f. 1.*
 RAY of RAJUS (JOANNES) Een der beroemdfte hedendaagfche Autheuren over de Dierenkunde. Voorr. van 't *I. D. bl. 2.* Deszelfs Werk over Gods wysheid in de Werken der Scheppinge getoond, aangehaald, ten opzigt van de byzondere zorg der Natuur tot voortplanting en bewaaring van allerley soort van Schepzelen. *bl. 4.*
 REDI heeft de Afbeelding gegeven van tien gemaakte Slangen-steenen. *II. D. bl. 149.*
 REIGER (Schoone Koraalroode) van Ambon, die tot de *His* behoort. *I. D. bl. 98. Taf. LXII. f. 3.*
 (Mexikaansche) genaamd *Xouquibauilli.* *I. D. bl. 100. Taf. LXIV. f. 2.* Andere Mexikaansche. *ibid. f. 3.* Byzondere soort. *bl. 101. Taf. LXV. f. 2.*
 REMORA. Zie ZUIGER-VISCH.
 REUZEN- of ZEE-OORSCHULP, byna geheel met een Koraalagtige Stoffe begroeid. *III. D. bl. 197. Taf. CVII. f. 2.*
 RHAMNUS (Amerikaansche) *I. D. bl. 36. Taf. XXII. f. 9.* Dito met lange, dunne en fcherpsteekende Doornen. *bl. 43. Taf. XXVII. f. 3.*
 RHEETJE (Guineesch) Zie HARTJE.
 RHINOCEROS-TOR (Vreemde) *IV. D. bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 25.* Inlandsche en deszelfs geheele Verandering. *bl. 91. Taf. LXXXIX. f. 9-13.*
 RHOMBUS. Een soort van Hoorens. Verscheide soorten daar van. *III. D. bl. 126, enz. Taf. XLII.* De reden van die benaaming onderzocht. *bl. 130 en 131.* Men noemtze in 't Nederduitsch TOOTEN of WELLEN, enz.
 RICINOIDES (Boom-agtige Afrikaansche) *I. D. bl. 35. Taf. XXII. f. 6. bl. 38. Taf. XXIII. f. 4 en 5.*
 RIET (Oost-Indisch welriekend) *I. D. bl. 41. Taf. XXV. f. 2.*
 RIET-UILEN (Verscheiderley) *IV. D. bl. 62 en 63. Taf. LI, LII.*
 RING-UIL. (Een Mannetjes) *IV. D. bl. 72. Taf. LXIII. Lett. N, 1-3.* Het Wyfje. *Lett. O, 1-3.*
 RIO DE PLATA. Byzonder soort van gekroonde Slangen van daar. *II. D. bl. 112. Taf. CV. f. 4.*
 RIVIER-GARNALEN (Groote) uit West-Indie. *III. D. bl. 54. Taf. XXI. f. 4 en 5.*

RIVIER-KRAB. Zeldzaame West-Indische. *III. D. bl. 43. Taf. XVIII. f. 4.*
 KREEFT (West-Indische) *III. D. bl. 41. Taf. XVII. f. 2.*
 PAUSEKROON. *III. D. bl. 147. Taf. LIII. f. 24 en 25.*
 ROEST-ULTJE, dus genaamd. *IV. D. bl. 59. Taf. XLVIII. Lett. CC. N. 3.* Een Verscheidenheid daar van. *bl. 71. Taf. LXI. Lett. C 1-3.*
 ROLLEN. Zie WELLEN of TOOTEN. De fierlykste soort, genaamd Kroonhoorens. *III. D. bl. 136.* Fraay gemarmeerde Rollen. *f. 22 en 23.* Dikke uit de Zuidzee. *bl. 149. Taf. LIII. Lett. D.* Agaate Rol of Dadel. *Lett. G.*
 RONDELETIUS aangehaald. Voorr. van 't *I. D. bl. 2.*
 RONDVISCH, die alleen een gedoorend Onderlyf heeft. *III. D. bl. 59. Taf. XXIII. f. 5.* Een andere genaamd *Lagoccephalus.* *f. 6.* Gedoornde Zonnevisch. *f. 7 en 8.* Een zeer kleine van de zelfde soort van Opblaazers. *bl. 60. f. 9.*
 RONKJES. Een soort van zeer kleine Vogeltes uit West-Indie. *I. D. bl. 95. Taf. LIX. f. 5.* Hun Nestje en Eijertjes. *bl. 109. Taf. LXXVIII. f. 13.*
 ROODBORSTJE (West-Indisch) of *Rubetra.* *I. D. bl. 160. Taf. CII. f. 4.*
 ROOD-OOG. De Negers-Alykruik, dus genaamd. *III. D. bl. 126. Taf. XLI. f. 23, enz.*
 ROODSTAART. (*Phenicurus*) Een schoone West-Indische Zingvogel. *I. D. bl. 160. Taf. CII. f. 3.*
 ROTANGE. Een zeer schoone Ceylonische Slang. *I. D. bl. 56. Taf. XXXV. f. 4.*
 ROTS-DOUBLETTEN, waarom dus genaamd. *III. D. bl. 180.* Verscheiderley afgebeeld. *Taf. LXXXVIII. f. 12. en Taf. LXXXIX. f. 4, 8, en 12.*
 ROTS-HOORENS. *III. D. Taf. XLIX, LII, en LX.* Zie de Korte Inhoud.
 ROTS-KRAB (Lichtroode, West-Indische) die zeer schoon is, en zeldzaam. *III. D. bl. 47. Taf. XIX. f. 12.* Lang gearmde, gedoornde, *bl. 48. Taf. XIX. f. 16 en 17.* Zeer gedoornde Rotskrab van RUMPHIUS. *bl. 56. Taf. XXII. f. 2.*
 ROTS-STEEN (Gemeene blaauwe) met witte Kwarts bedekt. *IV. D. bl. 121. Taf. CIII. f. 20.*
 ROUW-KAPEL. *IV. D. bl. 50. Taf. XLI. f. 11 en 12.*
 ROUW-SLANG van Ceylon. *II. D. bl. 60. Taf. LXI. f. 2.*
 ROUW-ULTJE. Het zogenaamde wit en zwart gevlaakte. *IV. D. bl. 71. Taf. LXI. Lett. H. 1-3.* Een grysen zwart gevlaakt. *bl. 72. Taf. LXIII. Lett. E, 1-3.* Dito fierlyk bruin-geel en wit gevlaakt. *Lett. F, 1-3.*
 RUDOLPHUS-HOORENS of WYDMONDEN. *III. D. bl. 170. Taf. LXXII. f. 10-16.*
 RUITER. Een soort van Zee-Krab, dus genaamd. *III. D. bl. 42.*
 RUITER-KRAB, die de Doppen der Eijeren op de Rug draagt. *III. D. bl. 44. Taf. XVIII. f. 7.*
 RUPSEN. Afrikaansche Doorn-Rups. *II. D. bl. 10. Taf. IX. f. 4.* Andere Afrikaansche Rups, uit een Slang gehaald. *bl. 18. Taf. XV. f. 6.* Ambonische Rups uit een Slang gehaald. *bl. 66. Taf. LXV. f. 4.* Ruige Ceylonische Rups. *bl. 32. Taf. XXXII. f. 3.* Gedoornde, zwart en wit van kleur. *I. D. bl. 74. Taf. XLV. f. 4.*
 RUPSENLOERDER. Een Afrikaansche Slang, dus genaamd, om dat hy op Rupsen aalt. *II. D. bl. 10. Taf. IX. f. 3.*
 RUPS-SLANGETJE (Klein) van Suriname. *II. D. bl. 65. Taf. LXIV. f. 3.*
 RUYSCH (Prof.) Deszelfs bekwaamheid in de Ontleeding van Vruchten en Bladen. *I. D. bl. 2, en 11.*
 RYST-EN-BRY-HOORENTJES. *III. D. Taf. XLIX. f. 57-59.*
 NAUTILUS. *III. D. Taf. LXXXIV.*

S.

SADELHOOT, groeiende in Oost- en West-Indie. *II. D. bl. 49. Taf. XLVIII. f. 3.*
 SAFFRAAN-SLANG (West-Indische). *I. D. bl. 21. Taf. XII. f. 4.*
 SAGO. Zie ZAGOE-BOOM. Het gekorrelde Meel tot Spyze en tot Medicyn in gebruik, wordt *Sago* geheten. *I. D. bl. 40.*
 SALAB of Persiaansch-Standelkruid, met één Blad. *II. D. bl. 87. Taf. LXXXIII. f. 3.* Kragten van de Wortel. *bl. 88.* Andere soort met twee Bladeren. *f. 4.* Kleine Persiaansche Salab-Worteltjes, die ons aan draadjes geregen toegebragt worden. *f. 5-7.* Grootere, die de figuur heeft van 't Hart van een Dier of Mensch, daar de Persiaanen veel van houden als een Hartsterkend Middel. *bl. 89. f. 8.*
 SALAMANDER (Zeldzaame) van St. Eustathius. *I. D. bl. 139. Taf. LXXXVII. f. 6.* West-Indische Water-Salamander, Mannetje en Wyfje. *bl. 141. Taf. LXXXIX. f. 4 en 5.* Salamander, met een dikke knooppige Staart, die van Kop en Pooten

- Pooten naar een Haagdis gelykt. *bl. 146. Taf. XCIII. f. 3.*
- SALAMANDER** (West-Indische) half Salamander, half Haagdis, zo op 't Land als in 't Water leevende, Mannetje en Wyfje. *I. D. bl. 169 en 170. Taf. CVII. f. 1 en 2.* Andere foort van West-Indische Salamander. *f. 3.* *Gekko* of waare Salamander van Ceylon, verscheide foorten. *bl. 170 en 171. Taf. CVIII.* Vreemde en wonderlyke Salamander van Ambon. *bl. 173. Taf. CIX. f. 3.* Ambonsche van een andere gedaante. *f. 4.* Tweestaartige, een byslag van Haagdisen. *f. 5.*
- (Padagtige) uit Nieuw Spanje. *I. D. bl. 173. Taf. CIX. f. 6.*
- (Inlandsche) *II. D. bl. 15. Taf. XII. f. 5.* Fabelen aangaande deeze Dieren. *ibid.* Ceylonfch Water-Salamandertje. *f. 7.*
- Byzonder foort van Mexikaansche Krop-Salamander. *II. D. bl. 21. Taf. XX. f. 4.*
- SAMAARTJES.** Een foort van Vleugel of Vlerkhoorens. *III. D. bl. 163. Taf. LXII. f. 38. enz.*
- SANTOLINA** (Ambonsche) met ronde ruige Bladertjes, waar van het Zaad zeer kragtig tegen de Wormen is. *II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 6.* Twee Zaad-korrels daar van. *f. 8.*
- SANTORIE** (Kleine Kaapsche). *I. D. bl. 35. Taf. XXII. f. 7.*
- SATERS-HOOFD** van Hoorentjes en Schelpen. *III. D. bl. 112. Taf. XXXVII. Laade V.*
- SAURUS.** Zie **TEJUGUACU.**
- SAUVEGARDES.** Een foort van Haagdisen, die fraay gemarmerd zyn, uit Oost- en West-Indie. *I. D. bl. 154 en 155. Taf. XCIX. f. 1 en 2.* Het zyn een byfoort van *Guano's* of Leguaanen. *II. D. bl. 111. Steenen daar in gevonden. bl. 140. Taf. CXIII. Lett. c.*
- Een foort van groote West-Indische Haagdisen, dus genaamd, om dat zy de Menschen voor de Krokodillen waarfchouwen. *II. D. bl. 91. Taf. LXXXVI. f. 2.*
- Een Mannetje, heel fierlyk getekend, van Ceylon. *II. D. bl. 111. Taf. CV. f. 1.*
- SCALOPES.** Zie **BOSCHMUIS.**
- SCHARBYTERS** (West-Indische) bruinagtig van kleur. *IV. D. bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 3—6.* Een platte zwarte. *bl. 90. Taf. LXXXVIII. f. 26.*
- SCHELSLANGEN.** Zie **RATELSLANGEN.**
- SCHELVISCH-DUIVEL.** *III. D. Taf. XXX. f. 7.*
- SCHERMINKELS.** Een foort van Sprinkhaanen of dergelyke Insekten. *IV. D. bl. 76. Taf. LXVIII. f. 9—16.* Verscheiderley andere. *bl. 83. Taf. LXXXI. f. 1—6.* Eenigen gemeenlyk Spook of Spookjes genaamd. *bl. 84. Taf. LXXXII. f. 1—8.*
- SCHUCHZER.** Deszelfs Werk over de Natuurlyke Historie der Dieren, die in de Heilige Schriftuur gemeld zyn. *VOORR. van 't I. D. bl. 2.*
- SCHILDPADDEN.** Klein Ambonsch Land-Schildpadje. *I. D. bl. 126. Taf. LXXIX. f. 1 en 2.* Ceylonfch Schildpadje of Schildkrotje. *f. 3.* Jong Zee-Schildpadje uit Amerika. *bl. 127. f. 4.* Andere daar van verscheillende in gedaante. *f. 5 en 6.* Eijeren der Schildpadden. *f. 7 en 8.* Groote Land-Schildpad uit Amerika, genaamd *Mydas.* *Taf. LXXX. f. 1.* Verschil der Schildpadden by de Ouden vierderley. *bl. 128.* Hedendaags maar tweederley, naamelyk Land- en Zee-Schildpadden. *ibid.* Brasiliaansche Land-Schildpad. *bl. 129. f. 2.* Andere. *f. 3.* Klein Ceylonfch Schildpadje. *f. 4.* Schildpad uit Nieuw Spanje. *f. 5.* Land-Schildpad uit Brasil. *f. 6.* Dito van Amboina. *bl. 130. f. 7.* Kleinder dito. *f. 8.* West-Indisch Zee-Schildpadje. *f. 9.*
- SCHILDPAD-SLANG** uit de Spaansche West-Indiën, die op Muisen aalt. *II. D. bl. 30. Taf. XXIX. f. 1.* Andere, die op een andere manier Schildpadagtig getekend is, uit Amerika. *bl. 40. Taf. XL. f. 2.*
- of Eiken-Slang van Amboina. *II. D. bl. 75. Taf. LXXII. f. 2.*
- SCHILDPADSTAARTEN.** Een foort van Hoorens. *III. D. Taf. LII. f. 15 en 16.*
- SCHILDPAD-STEEN,** in Oost-Indie Pokke-Steen genaamd, uit Zee-Schildpadden. *II. D. bl. 141. Taf. CXIII. Lett. b, i en k.*
- SCHILDPAD-TOOTEN** (West-Indische). *III. D. Taf. XLIV. f. 13—18.* Geplekte. *f. 23—28.*
- SCHILDPAD-TORRETJES.** *IV. D. bl. 93. Taf. XCII. f. 38.*
- SCHILDVARKEN.** Zie **ARMODIL.**
- SCHIPPERTJE.** Een foort van Nautilus. *III. D. bl. 176. Taf. LXXXIV.*
- SCHOUT BY NAGT.** Een foort van Tooten. *III. D. Taf. XLVI. f. 5 en 6. Taf. XLVII. f. 6.*
- SCHUBBEN.** De breede sterke Onderschubben van sommige Slangen, toonen aan, dat dezelve op 't Gebergte leeven, zo men waarfchynlyk mag vermoeden. *II. D. bl. 31.*
- SCHULPVISCH,** *Ostracion,* (Vierkantige) die rondagtig is, met zwarte streepen over de rug, en overal kort gedoorn. *III. D. bl. 60. Taf. XXIV. f. 1.* Dito witagtig, op de rug en buik met kleine leggende Doorentjes. *f. 2.* Driekantige met zeshoekige figuren op 't Lyf en twee doorens onder aan den Buik. *f. 3.* Vierkantige met bultjes, verscheide zwarte vlakken en een streep langs de rug. *f. 4.* Vierkante, zwartagtige, met zeer kleine bultjes en witte vlakken. *bl. 61. f. 5.* Driekantige met ontallyke kleine bultjes, zonder doornen. *f. 6.* Driekantige overal met vlakken en bultjes, en twee doorens onder aan den buik. *f. 7.* Vierkante, met twee doorens aan den kop en twee onder aan den buik. *f. 8.* Schulpvisch, die van vooren vierkant is, maar bultig en puntig van rug, met twee doorens aan den kop en twee by de staart. *f. 9.* Langwerpig ovaale Schulpvisch, met lange ronde, agterwaards gekeerde doorens, over 't geheele lyf. *bl. 62. f. 10.* Kleine rondagtige, vierkante Schulpvisch, met zwarte vlakken. *f. 11.* Driekantige groote, met ontallyke kleine bultjes, zonder doornen. *f. 12.* Kleine, vierkante, geelagtige Schulpvisch, met zeshoekige, als geftraalde figuren overal versierd, enz. *f. 13.*
- SCINCUS** (ZEE-) uit West-Indie, met een lange staart. *II. D. bl. 11. Taf. X. f. 4.* Kleine jonge dito. *bl. 12. f. 5.*
- of Zee-Haagdis uit Arabie. *II. D. bl. 112. Taf. CV. f. 3.*
- SCINCUS-SLANG** uit Mauritanie. *I. D. bl. 137. Taf. LXXXVI. f. 2.*
- die men dus zou mogen noemen, een foort van *Cecilia* of Blind-Slang. *I. D. bl. 137. Taf. LXXXVI. f. 2.*
- SCOLAPAX.** Een Arabische Slang, dus genaamd, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 39. Taf. XXXIX. f. 1 en 2.*
- SCOLOPENDRA.** Zie **ZEE-RUPS.**
- SCORPENA.** Zie **COTTUS.**
- SCORPIOEN** (Brasiliaansche) van het grootste foort. *I. D. bl. 111. Taf. LXX. f. 1 en 2.* Dito met twee staarten. *bl. 112. f. 3.* Ceylonfche. *f. 4.* Surinaamsche. *f. 5.* Twee Afrikaansche Scorpioenen, Man en Wyf. *f. 6.* Twee dito van de Kust van Guinée. *f. 7 en 8.* Kleinste foort komende uit Tirol en verder uit Italie, by de Apotheken in gebruik. *f. 9 en 10.* Een allerkleinste foort in Holland vallende, met een korter staart. *f. 11.*
- van **SALVIANUS.** Een Visch, tot de *Cottus* 't huis gebragt. *III. D. bl. 79.*
- SCORPIOENEN.** Een foort van Hoorens, dus genaamd. *III. D. bl. 174.*
- SCORZONERE-Wortel** met zyne Vezelen. *I. D. bl. 7. Taf. II. f. 4.*
- SCYTALA-Slangetjes** (Afrikaansche). *II. D. bl. 1. Taf. I. f. 1 en 2.*
- of Stok-Slangetje (Surinaamsch). *II. D. bl. 2. Taf. I. f. 5.*
- Slangetjes, twee Ambonsche. *II. D. bl. 3. Taf. II. f. 1 en 2.*
- Slangen uit Nieuw Spanje. *II. D. bl. 4. Taf. II. f. 3 en 4.*
- SEBA,** (**ALBERTUS**) Apotheker te Amsterdam, Bezitter van de Kabinetten der Natuurlyke Historie, in dit Werk beschreeven, heeft een ongelooflyke moeite aangewend, om die uit alle deelen des Aardkloots te verzamelen. *VOORR. van 't I. D. bl. 4. enz.*
- SEGA-Slangen** (Afrikaansche) van beide Sexen. *II. D. bl. 7. Taf. V. f. 3 en 4.* Zy onthouden zig veel onder den Maftikboom. *ibid.*
- SENECIO,** (Virginiaansche Boomagtige) met de Bladen van Melde. *II. D. bl. 48. Taf. XLVII. f. 3.*
- SENEMBI-Leguaan** uit de Spaansche West-Indiën, genaamd *Tamacolin.* *I. D. bl. 152. Taf. XCVII. f. 3.* Grootste Krop-Leguaan van Ambon, dus genaamd. *bl. 153. Taf. XCVIII. f. 1.*
- SEPIA** of **ZEE-KAT.** Men vindtze aan meest alle Zee-kusten. *III. D. bl. 5.* Zy zyn zeer vergankelyk en dan blyft 'er alleenlyk het Ruggebeen, genaamd Zee-Schuim, van over, benevens de kromme Bek, die dikwils in de graauwe en zwarte Amber gevonden wordt. *ibid.* Men noemtze, zeer oneigentlyk Zee-Kat, of ook, op 't Hoogduitsch, *Meirspin,* dat is, Zee-Spin; in 't Engelsch beter *Blackfish,* wegens het zwarte Vogt dat zy, gelyk de *Loligo's,* uitgeeven, waar van de Oost-Indische Inkt bereid wordt. *bl. 6.* Ook gebruikt men ze wel tot Spyze. De Eijeren worden door het zwarte Vogt besproeid en vrugtbaar gemaakt, en zorgvuldig bewaard door de Ouden. *ibid.* Een *Sepia* van de grootste foort, het Mannetje. *Taf. III. f. 1.* van boven, *f. 2.* van onderen gezien. Een jonge Zee-Kat. *f. 3 en 4.* Een klein foort van Spaansche Zee-Katjes. *f. 5 en 6.* Twee Eijertrossen, de eene van witte de ander van zwarte Eijeren, de laatften vrugtbaar zynde. *f. 7 en 8.* Twee Rugge-beenderen, 't een groot het ander klein. *f. 9 en 10.*
- SERENA.** Een Siciliaansche gevlake Slang. Man en Wyf. *II. D. bl. 7. Taf. V. f. 1 en 2.*

SERVAKKI. Düs noemt men de Zee-Appels op Amboina. III. D. bl. 30.

SEVILIAANSCH Slang met een fierlyk Voorhoofd. II. D. bl. 56. Taf. LVI. f. 2.

SEXE. Het onderscheid daar van is by de Haagdisen dat de Wyfjes kleiner, by de Slangen dat zy grooter dan de Mannetjes zyn. II. D. bl. 6.

SIAMSCHE Slangen. Verscheidene. II. D. bl. 33 en 34. Taf. XXXIV.

SIBON. Een bonte Slang uit het Land der Hottentotten. I. D. bl. 22. Taf. XIV. f. 4.

SIBYLLE. Een Slangetje uit het Koningryk Siam. I. D. bl. 157. Taf. C. f. 5.

SICILISCHE gevlaakte Slang, het Mannetje en Wyfje. II. D. bl. 7. Taf. V. f. 1 en 2.

SIDDERVISCH van Essequibo. III. D. bl. 108. Taf. XXXIV. f. 6.

SLAKHOORN (Afschgeele) III. D. bl. 116. Taf. XXXVIII. f. 51.

Inlandsche Karkallen of Slakken, waar van de Slakken-Syroop bereid wordt. f. 54. Spaansche Land-Karkal. bl. 117. f. 55.

Zee-Karkallen uit Oost-Indie. f. 56. enz. Andere Slakhoorentjes. f. 65. enz. ook bl. 118 en 119. Taf. XXXIX.

Duin-Slakjes, Rivier-Slakjes. f. 19. enz. Inlandsche uit onze Slooten en andere Wateren. f. 43-46.

Inlandsche Zee-Slakhooren van Zandvoort. bl. 120. f. 76-80. Raare Hoorens. uit de Zuid-zee. bl. 121. f. 81 en 82.

Andere zeer raare uitlandsche Land-Rivier- en Zee-Slakhoorens. Taf. XL. Navel-Slakhoorens. f. 3-8. Zuidlandsche Rivier-Slakhoorn. bl. 122. f. 18 en 19.

Gepaarlemoerde Oost-Indische. bl. 123. f. 26 en 27. Boom-Slakhoorentje. f. 29.

Vreemd Rivier-Slakhoorentje. f. 33 en 34. Bruine Navel-Slakhoorn. f. 35 en 36.

Gebandeerde Navel-Slakken. bl. 124. f. 39 en 40. Verscheide Land-Slakhoorens. f. 48-60.

Navel-Slakhoorens uit de Rivieren en uit Zee. f. 61-67. Een byzonder raare soort van Slakhooren. bl. 126. Taf. XLI. f. 18. enz.

SLANGEN vindt men in de Heilige Schrift dikwils gemeld. VOORR. van 't II. D. bl. 1.

Men verstaat 'er door, een wreed, boosaartig, arglistig Gedierte, dat op den grond kruipt. *ibid.* Alle kruipende Dieren, egter, zyn geen Slangen. bl. 2.

De Voortteeling uit Eijeren onderscheidtze van de Adders, die levendige Jongen werpen. *ibid.* De Vergiftigste vindt men in de heete Landen. *ibid.*

De meeste zyn niet Vergiftig, hoewel hunne Beet gevaarlyk kan kwetzen. *ibid.* Men heeft 'er die blind zyn, en anderen scherp van gezigt: de blinden zyn fyn van Reuk. bl. 3.

Zy doen de Oogen open en toe. *ibid.* De Ouden hielden het Poeijer van een gedroogde Slangenhuid voor een Tegengift. *ibid.*

De Adders verschillen gemeenlyk van de Slangen, door de platheid van hunne kop. *ibid.* Men vindt Slangen die geluid maaken, ja zelfs zingen. bl. 4.

Zy hebben, in 't algemeen, een scherp galagtig bloed, dat oorzaak van de Vergiftigheid in sommigen kan zyn: doch veelen worden van de Negers en Indiaanen gegeten, ja voor een lekkerny gehouden. *ibid.*

Hunne Ademhaaling en andere Eigenschappen. bl. 6. Verdeeling. *ibid.*

Manier van Vegten onder deeze Dieren. II. D. bl. 12. Taf. XI. f. 2 en 3.

Hoe zy zig te slaapen leggen. bl. 14. Taf. XII. f. 4.

Zy kunnen hun Bek, Hals en Keel, door 't inslokken wonderbaarlyk uitspannen. bl. 19. Taf. XVII. f. 1 en 2.

Slangen die te samen speelen of worstelen. bl. 29. Taf. XXVIII. f. 3-6.

Zy hebben de manier van de koppen by elkander te steeken, en, zo men wil te ruiken of het hunne weerga is, die zy ontmoeten. bl. 53.

Manier om de Slangen van ons Land te vangen. bl. 113.

Hottentotsche bonte, genaamd *Sibon*. I. D. bl. 22. Taf. XIV. f. 4.

Koraal-Slang van Rio de Berbice. bl. 23. Taf. XV. f. 2.

Wonder schoon getekende uit Guinée. f. 3. Japanfch Slangetje. bl. 45. Taf. XXVIII. f. 2.

Ceylonfche Adderslang, genaamd *Ebetulla*. bl. 54. Taf. XXXIII. f. 5.

Geele Ceylonfche Stinklang, *Hotambeia* genaamd. f. 6.

Een zeer raare en uitnemend schoone Ceylonfche, *Rotange* genaamd. bl. 56. Taf. XXXV. f. 4.

Slang uit de Spaansche West-Indiën, die aldaar in groote waarde gehouden wordt. bl. 58. Taf. XXXVI. f. 5.

Oost-Indische Slang, die schoon gemarmerd is, *Nintipolonga* genaamd. bl. 59. Taf. XXXVII. f. 1.

Ceylonfche Viper-Slang, het Wyfje. bl. 71. Taf. XLIII. f. 4.

Andere soort van Ceylonfche Adderslang. f. 5. *Cobra de Capello* of Brilflang. Taf. XLIV. f. 1.

Kleine gevlaakte Koraalslang uit Amerika. bl. 85. Taf. LII. f. 4.

West-Indische Boom-Slang die zeer fraay getekend is. Taf. LIII. f. 1.

Tweehoofdige Slang uit Oost-Indie. bl. 87. f. 7.

Klein Oost-Indisch Slangetje. bl. 88. f. 8.

In een gerolde West-Indische Adderslang. bl. 89. Taf. LIV. f. 2.

Snel loopende rosagtige Slang van Madera. f. 3.

Guineefche *Petola*-Slang. f. 4.

West-Indisch Slangetje. bl. 90. Taf. LV. f. 5.

Ongemeen schoon gevlaakte Slang van Ternate. bl. 91. Taf. LVI. f. 4.

Vergiftige Slang

Tome IV.

van Ternate, genaamd *Bali Salan Boekit*. bl. 92. Taf. LVII. f. 5.

Ongemeen schoone Phytische-Slang uit Afrika. bl. 97. Taf. LXII. f. 1.

Adderslang van Java. bl. 113. Taf. LXX. f. 12.

Virginianfche gevlaakte Slang. bl. 116. Taf. LXXII. f. 6.

Kikvorfchen-Eeter. bl. 120. Taf. LXXV. f. 3.

Uitnemend schoone Strikflang, uit de Spaansche West-Indiën. bl. 132. Taf. LXXXI. f. 9.

Zeer raare Guineefche Slang, bruinrood van boven en wit van onderen, *Millio* genaamd. bl. 134. Taf. LXXXIII. f. 3.

West-Indisch Slangetje met een stompe staart. bl. 135. Taf. LXXXIV. f. 1.

Stinklang of Eikeflang uit West-Indie. f. 2.

Brasiliaanfche, schoon gemarmerde Slang. bl. 136. Taf. LXXXV. f. 1.

Byzonder fierlyk gebandeerde uit Mauritanic. bl. 137. Taf. LXXXVI. f. 1.

Cecilia of blindé Slang, van daar. f. 2.

Klein fierlyk Slangetje, dito. f. 3.

Brasiliaanfche Slang van eene wonder schoone tekening. bl. 138. Taf. LXXXVII. f. 1.

Het Wyfje van een dergelyke. f. 2.

Het Mannetje van deeze. f. 3.

Dikke gemarmerde Slang uit West-Indie. bl. 140. Taf. LXXXVIII. f. 3.

Brasiliaanfche, fraay getekende, *Laphiati* genaamd. bl. 144. Taf. XCI. f. 5.

Ceylonfche schoone en bevallige Slang. bl. 148. Taf. XCIV. f. 7.

Klein aardig Slangetje van Ceylon. f. 8.

Ey van een Ceylonfche Slang met het Jong. f. 9.

Ceylonfche Slang, genaamd *Javara Ephaba*. bl. 150. Taf. XCV. f. 5.

Slang van 't Eiland Madera, genaamd *Ligt te Voet*. bl. 155. Taf. XCIX. f. 3.

Ceylonfche fraay gevlaakte, die na 't vervellen zeer schoon is. bl. 157. Taf. C. f. 4.

Slangetje uit het Koningryk Siam, genaamd *Sibylle*. f. 5.

Slang of Draak met zeven Hoofden. bl. 159. Taf. CII. f. 1.

Langste en dunste Slang van Ceylon, gemeenlyk de Rattevanger genaamd. bl. 172. Taf. CIX. f. 1.

West-Indisch Slangetje, dat donker graauw is, met witte plekken. bl. 173. f. 7.

Kleine Slang uit West-Indie, met zwarte en witte banden over de rug. f. 8.

Vreemde Slang met snoertjes, gelyk een Ketting, ter wederzyde van den buik, verfiert. bl. 174. Taf. CX. f. 1.

West-Indische fierlyk gemarmerde. f. 2.

Afschgrauw Guineefch Slangetje, met breede bruine vlakken over het geheele bovenlyf. f. 3.

NB: Zie daar de Slangen van het I. DEEL, door hetzelfde hier en daar verspreid, by elkander, tot gemak der Liefhebberen gebragt.

Die van het II. DEEL zullen beter in het Werk zelf nagezien en opgezocht kunnen worden, of in de Lyft voor het zelve geplaatst, die de voornaamste, naar de Werelds-deelen, waar uit zy afkomstig waren, onderscheiden bevat.

SLANG (INLANDSCHE) gewoone van ons Land. II. D. bl. 6. Taf. IV. f. 1.

De opening van de Lugtpyp op de Tong. Lett. C.

Twee kleine inlandsche Slangtjes, geel geringd, Mannetje en Wyfje. f. 2 en 3.

De Testikelen in het Mannetje verdoond. Lett. B.

gepend of ontleed, en deszelfs Ingewanden omstandig aangewezen. Zie ONTLEEDING.

SLANGAGTIGE WORM van de Kaap der Goede Hope. II. D. bl. 70. Taf. LXVIII. f. 7.

SLANGETJE (Jong) dat eerst uit het Ey is gekomen. II. D. bl. 3. Taf. I. f. 12.

Slangen-Eijeren. f. 10 en 11.

SLANGEBAD (Het). Een vermaarde Plaats in Duitschland. II. D. bl. 114.

Men gebruikt aldaar, behalve de Baden, ook het Afkookzel en Poeijer van Slangen, Adders of Vipers, tegen veelerley Kwaalen, inwendig. bl. 113.

SLANGEKROONEN. Verscheide soorten van Hoorntjes, die door onkundigen aldus genoemd en voor een sterk Tegengift gehouden worden. II. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 3-12.

De *Tethya*, een hard geschubd Zee-Dier, wordt ten onrechte dus genoemd. III. D. bl. 4.

SLANGEN-OOGEN. Zekere Steentjes dus verkeerdelyk genaamd. II. D. bl. 154. Taf. CXIV. f. 37.

SLANGENSTEENEN. Deeze worden ten onrechte gehouden voor Steenen uit Slangen. II. D. bl. 148.

Zy schynen door Konst gemaakt te zyn van uitgebrande Beenderen, die ook dezelfde eigenschap hebben, van aan den Tong te kleeven. bl. 149.

En van het Vergift uit te trekken. *ibid.*

De *Ophiitis* is een Mineraale Steen, in Saxen groeiende, waar van veele dinghen gemaakt worden, gelyk Vyfeltjes, Kopjes, Bakjes, Inktokers, enz. *ibid.*

SLANGENSTEEN. Een der zogenaamde, van de grootste soort, uit Oost-Indie. II. D. Taf. CXIV. f. 18.

Zwarte Ceylonfche. bl. 150. f. 19.

Een byzondere soort van Adderslangenstein uit Afrika. f. 20.

Een gecomponeerde Slangenstein der Braminen. f. 21.

Een Chineefche. f. 22.

Een dito uit Java. f. 23.

Een Slangesteentje, genaamd *Dracontias*, van 't Eiland Celebes. bl. 151. f. 24.

Andere valschelyk zo genaamde Slangensteinen, uit Oost-Indie. f. 25 en 26.

Denkbeeld der Indiaanen en Chineezen omtrent hunne kragten. *ibid.*

SLANGEVEGTER. Een soort van Haagdis, het Kemphaantje genaamd van Ceylon. I. D. bl. 146. Taf. XCIII. f. 2.

Dito van Brasil. f. 4.

SLEEDOORN (Amerikaanfche Bastaard.). De groote gedoornde

F f f

de

- de met witte welriekende Bloemen. *I. D. bl. 23. Taf. XV. f. 1.*
- SLEEDOORN (Malabaarsche bastaard-) of *Ungue de Gato*, dat is, in de gedaante van Kats-klaauwen. *I. D. bl. 59. Taf. XXXVI. f. 10.*
- Ooft-Indische gehoornde). Deeze is van *Hernandez* beschreeven onder den naam van *Hoitzmamaxali* of takken van een Hoorndraagende Boom, naar den Sleedoorn gelykende, met de Bloemen van Tamarinden. *I. D. bl. 113. Taf. LXX. f. 13.*
- SLINGER- of GEESSELSTAART. Zie KORDYL.
- SLOANE (HANS) heeft de Dierenkunde zeer verrykt. Voorr. van 't *I. D. bl. 2.*
- SNIPPEKOPPEN. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 173. Taf. LXXVIII.*
- SNOTTOLF. De Egel of Pennevifch dus genaamd. *III. D. bl. 58.* Ook de gedoornde Zonnevifch. *bl. 59.*
- SNOTVISCH. Zie BLENNIUS.
- SNUIPPEN. Een foort van Pennehoorens. *III. D. Taf. L. f. 20-48. Taf. LI.*
- SNUIT-TORREN. Zie OLYPHANTJES of VARKENS-TORREN.
- SOA AJER. Water-Leguaan van Ceylon. *I. D. bl. 149. Taf. XCV. f. 3.*
- SOLDAATEN. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 171. Taf. LXXV.*
- SOLENOTOMUS of Spuitvifchje, dat bont is, met een gebaarde Snuit, zeer lange Rug- en Borst-vinnen. *III. D. bl. 106. Taf. XXXIV. f. 4.*
- SOOMTJES. Zie ZOOMPJES.
- SPAANSCH ZEE-KAT. Zie LOLIGO.
- SPAATH-DRUZE uit Duitschland. *IV. D. bl. 114. Taf. CII. f. 2-4.*
- SPAATH. Zeer fraay stukje Spaath uit Nieuw Spanje. *IV. D. bl. 117. Taf. CII. f. 25.*
- SPARREN of JUFFERS. Twee zeer zeldzaame uit Ooft-Indie. *IV. D. bl. 75. Taf. LXVIII. f. 1 en 2.*
- SPECULATIE-GOED of allerkleinste Hoorentjes en Schelpjes, in fierlyke orde geplaatst, waar onder veelen aan 't Strand by Medenblik opgezocht, anderen uit de Middellandsche Zee, enz. *III. D. bl. 110. Taf. XXXV. Laade I.* Veelerley Conchyliën uit vreemde Landen. *Laade II.* Vogels van Hoorentjes en Schulpen zeer aardig famengesteld, en met Feflonnen of ander Bywerk verfierd. *Taf. XXXVI. bl. 111. Laade III.* Een Star en Slingerwerk van zeer raare Hoorentjes, Tootjes, Daadeltjes, enz. *Laade IV.* Een Saters-Hoofd van Hoorentjes en Schelpen. *Taf. XXXVII. bl. 112. Laade V.* Een ovaale Kring van veele fierlyke Hoorentjes, waar binnen een Ster, uit linkse Slakhoorentjes, zeer vreemd en raar famengesteld, met ander Bywerk. *Laade VI.*
- SPECULATIE-HOORENTJES. *III. D. Taf. L. Lett. A.*
- SPEK-EETER. Een inlandfche Mugvlieg. *IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 1 en 2.*
- SPEK-EETERS. Een foort van Bastaard-Muggen. *IV. D. bl. 97. Taf. XCVI. f. 30-33. Taf. XCIX. f. 3.*
- SPELDEWERKS-HOOREN (batterd). *III. D. bl. 136. Taf. XLVII. f. 24.*
- SPIAUTER of ZINK-ERTS uit Duitschland. *IV. D. bl. 112. Taf. CI. f. 26.*
- SPIEGEL-KAPEL met derzelver Rups. *IV. bl. 31. Taf. XXV. f. 7-9.* De groote Chineefche Transparent of Spiegeldrager, met haare Rups. *bl. 66 en 67. Taf. LVII. f. 1-3.* De kleine West-Indifche met de Rups. *f. 4-6.* Een andere Spiegeldrager, uit West-Indie. *bl. 68. Taf. LVIII. f. 1-3.* Tweede foort van groote Ooft-Indifche. *f. 8-10.* Tweede foort van de kleine West-Indifche, met de Rups, als vooren. *f. 11-13.*
- SPIEGELKRAB of wollige Zee-Krab, van eenigen de Ruiter genaamd. *III. D. bl. 42. Taf. XVIII. f. 1.*
- SPILLEN. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 173. Taf. LXXIX.*
- SPINNEKOP (groote Ceylonfche) met een Schild op de Rug. *I. D. bl. 109. Taf. LXIX. f. 1.* Een andere foort. *f. 2.*
- (West-Indifche) *ibid. bl. 110. f. 2.*
- (Afrikaanfche) *ibid. f. 3.* Deeze gelykt zeer naar de *Tarantula* van Italie. *ibid.*
- daar de Viperflang, genaamd *Cobra*, op aaft. *II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 9.*
- die de Eijertjes van de Kolibrietjes uitzuigt. *II. D. bl. 42. Taf. XLI. f. 2. Lett. C.*
- Een Hoorndus genaamd. Groote dubbelde van onder en boven. *III. D. bl. 173. Taf. LXXVIII. f. 1 en 2.*
- Een kleinere. *f. 3.* Een enkelde. *f. 4.*
- Een foort van Krabbetje. Zie ZEE-SPINNEKOP.
- van zeer zeldzaame figuur. *IV. D. bl. 100 en 101. Taf. XCIX. f. 13 en 14.* Verscheiderley Ooft-Indifche. *ibid. bl. 100. f. 9-12.* Eijernejtje, hoedanig veele aan den Buik draagen. *bl. 101. f. 13*.*
- SPINNEKOPPEN-STEENEN. *II. D. bl. 154. Taf. CXIV. f. 35.*
- SPINNEKOP-VISCH. Een foort daar van, by sommigen *Draakr-*ken genaamd. *III. D. bl. 92. Taf. XXX. f. 7.*
- SPIN-SLANG (West-Indifche). *II. D. bl. 78. Taf. LXXV. f. 3.*
- SPITSMUIS (Ooft-Indifche). *II. D. bl. 9. Taf. VIII. f. 3.*
- SPONGEWAS (Eenvoudig pypagtig). *III. D. bl. 183. Taf. XCV. f. 1 en 7.* Regt op groeiend, zeer fyn, bros, met dunne takjes. *f. 5.* Getakt Spons-gewas, met zeer dunne Vezels. *f. 9.* Hard eenvoudig getakt. *bl. 184. Taf. XCVI. f. 1.* Met doorboorde en geknobbeld Takken. *f. 2.* Onregelmatig, van een los en doorboord Geweefzel. *bl. 185. Taf. XCVII. f. 1.* Digt Zwamagtig, met gedeeltelyk holle Takken. *f. 2.* Heel vreemd en Houtagtig Sponsgewas. *f. 3.* Zagt, fyn, regt op ftaande, veelakkig. *f. 5-7.* Diktakkig, taay en rül, digt met fyne zachte puntjes bezet. *bl. 188. Taf. XCIX. f. 7.*
- SPOOKJES. Een foort van Infekten. *IV. D. Taf. LXVIII en LXX. f. 13 en 14. bl. 77.* Het groote Spook; een foort van Scherminkel. *bl. 84. Taf. LXXXII. f. 1 en 2.*
- SPOOREN. Een foort van Zonne-Hoorens. *III. D. bl. 158. Taf. LIX. f. 5 en 6.*
- SPREEUW (West-Indifche), die zwart geel is. Een Spaansch Vogeltje, genaamd *Acolebichi*. *I. D. bl. 90. Taf. LV. f. 4.*
- bont geele. *I. D. bl. 97. Taf. LXI. f. 3.*
- weergaloos fraay gekleurd. *II. D. bl. 112. Taf. XCVI. f. 4.*
- SPRINGKEVERS. Zie KNAPTORREN.
- SPRINKHAAN (West-Indifche). *I. D. bl. 88. Taf. LIII. f. 10.*
- SPRINKHAANEN (Ongeveleugelde) komen 'er ook voor, onder de Inlandfche. *IV. D. bl. 74. Taf. LXV. f. 14 en 15.* Verscheiderley inlandfche geveleugelde. *f. 16-22.*
- genaamd Wandelende Bladen. *IV. D. Taf. LXVI en LXVII.*
- Twee grootere, de een geveleugeld, de ander ongeveleugeld. *IV. D. bl. 75. Taf. LXVII. f. 11 en 12.* Zonderling dunne Sprinkhaan. *bl. 76. Taf. LXVIII. f. 7 en 8.* Ongeveleugelde, die men Scherminkels noemt. *f. 9.*
- Verscheiderley foorten van uitheemsche. *IV. D. bl. 76. Taf. LXIX en LXX.* Kortlyvige. *Taf. LXXI.* Vreemd gefigureerde. *bl. 78. Taf. LXXII. f. 7-10.* Wonderlyk fraaije Sprinkhaan van de Kaap. *f. 11 en 12.* Andere uitheemsche. *Taf. LXXIII.*
- Kastanje bruine, met de Vlerken als Spaanfche Matten in ruiten verdeeld. *IV. D. bl. 79. Taf. LXXIV. f. 1 en 2.* Andere vreemde foorten. *f. 3-8.* Een met geveder-Sprietten. *f. 9 en 10.* Zonderlinge, groote en kleine. *Taf. LXXV.* Een die naar een bosje verdorde Bladen gelykt. *bl. 80. f. 11.* Andere geheel van de voorgaande verfchillende. *Taf. LXXVI.* Allergrootste foort van Batavia. *Taf. LXXVII. f. 1 en 2.* Ooft-Indifche die wat kleiner zyn en van verfchillende gedaante. *bl. 81. Taf. LXXVIII. f. 1-4.* Gemeene. *f. 5 en 6.* Grooter, kleiner, fierlyk gekleurde Kaapsche Sprinkhaanen. *bl. 82. Taf. LXXIX.* Veelerley uitheemsche, fchoone, dito. *bl. 83. Taf. LXXX.*
- Ongemeene foorten van Sprinkhaanen. *IV. D. bl. 85. Taf. LXXXIII. f. 6-11. bl. 86. Taf. LXXXIV. f. 7-10.*
- Een kleine zeldzaame foort. *IV. D. Taf. LXXXIII. f. 9 en 10.* Een aardig getekend Sprinkhaantje. *bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 19.*
- Verscheiderley inlandfche en vreemde, waar onder die onvolgroeid zyn. *IV. D. bl. 97. Taf. XCVI. f. 34-47.*
- SPIITSLANG of PYLSLANG van Amboina. *II. D. bl. 75. Taf. LXXII. f. 1.*
- SPIITVISCHJE. Zie SOLENOTOMUS.
- SQUALUS, die bont is, met vier lugtgaten ter wederzyden en een zeer langen ftaart. *III. D. bl. 105. Taf. XXXIV. f. 1.*
- STAART (afgefneden) groeit weder aan elkander in de Haagsen. *II. D. bl. 6. Taf. IV. f. 5. Lett. D.*
- STANDELKRUID (Brafiliaanfch). *I. D. bl. 43. Taf. XXVI. f. 4 en 5.*
- of *Orchis Persica*, waar van de Wortel *Salab* genoemd wordt. *II. D. bl. 87.* Kragten in Ooft-Indie aan dien Wortel toegefchreeven. *bl. 88.*
- STEENEN (Toevallige) of onnatuurlyke, vindt men zo wel in de Zee- als in de Land-dieren. *II. D. bl. 130.* Natuurlyke zyn 'er in de meeste Vifchen. *ibid.*
- (Verscheiderley Yzeragtige). *IV. D. bl. 121. Taf. CIII. f. 16-19.*
- Gemeene blaauwe Rotssteen, met witte Kwarts bedekt. *f. 20.* Keyfteentje met het indrukkel van een rond Sterretje. *bl. 122. f. 21.* Ronde en naar een doorgesneeden Appel gelykende Steen. *f. 22.* Zie ook KEYSTENEN, JASPIJ, enz.

STEEN-ADMIRAAL. III. D. Taf. XLII. f. 40—42.
 STEENBOKJE (Amerikaansch). Hoorn daar van, met twee
 Uitwasfen. I. D. bl. 73. Taf. XLIV. f. 6.
 STEENGEITEN. Haairballen uit dezelve, worden in Duitsch-
 land tot Geneesmiddelen gebruikt. II. D. bl. 147. Zie
 GEMSEN-KOGEL.
 STEKELVARKEN (Gedoornd) uit Ooft-Indie, met byzondere
 stekelige Haaren, zo fcherp als Naalden. I. D. bl. 84. Taf.
 LII. f. 1. Het afgefchild Staarteinde daar van. bl. 85.
 f. 2.
 STEKELZWYN. Zie EGELVARKEN.
 STERBEEK, een Priester van Antwerpen, heeft een Werk
 uitgegeven over de Kampernoeljes of Paddestoelen. I. D.
 bl. 5.
 STER-GEWAS (Byzonder foort van) uit de Spaanfche West-
 Indiën, zynde een foort van Zee-Sterren, of Zee-Zon, ge-
 meenlyk *Caput Medusæ* genaamd. III. D. bl. 16. Taf. IX. f.
 1. Andere kleinere. bl. 17. f. 2. enz. Grootfte foort van
 Ambon. bl. 22. Taf. XI. f. 1.
 STER-KORAAL. III. D. bl. 202. Taf. CIX. f. 11. Buisagtig,
 in de gedaante van een ronden Bal, in afgezonderde Buizen
 by een gegroeid. Taf. CVIII. f. 9. Plattaktig als een Harts-
 hoorn gegroeid, overal met opstaande Buisjes. bl. 209. Taf.
 CXIII. Dito rond en fpijs van Takken. Taf. CXIV. f. 1.
 STERREBLOEM. Zie ASTER.
 ——— (Afrikaanfche) met zeer fraaije goudgeele
 Bloemen. II. D. bl. 68. Taf. LXVI. f. 6.
 STERRE-SALAMANDER of Gesternde uit Moorenland met een
 Slingerftaart, van PLINIUS. II. D. bl. 109. Taf. CIII.
 f. 2.
 STERRESTEENEN. Derzelver verfchil van de Hersfenfteenen,
 die men gewaterde Sterrefteenen noemt. III. D. bl. 207
 en 208.
 ——— gegroeid op een groote Laphoorn. III. D.
 bl. 196. Taf. CVII. f. 1.
 STERRESTEEN (Onregelmaatige) welks gesterde Porën niet
 rond, maar hockig en groot zyn. III. D. bl. 207. Taf.
 CXII. f. 8.
 ——— (Ronde) van onderen en ter zyde gezien. III.
 D. bl. 208. Taf. CXII. f. 9. Dergelyke. f. 12, 14, 17
 en 18.
 ——— met de Porën onregelmatig en hockig. *ibid.* f.
 10, 11, 16, 20 en 21.
 ——— met de Porën in 't midden ingezonken en zig
 aan den omtrek iets verheffende. *ibid.* f. 13 en 22.
 ——— (Langwerpige) waar van de Porën rondom
 met zeer kleine plaatjes bezet zyn. *ibid.* f. 15 en 19.
 STEUR met gedoornde Knobbels over het Lighaam, agterover
 leggende. III. D. bl. 101. Taf. XXIX. f. 19.
 STINKSLANG (Geele) van Ceylon, genaamd *Hotambæia*. I.
 D. bl. 54. Taf. XXXIII. f. 6. Stinklang of Eikeslang uit
 West-Indie. bl. 135. Taf. LXXXIV. f. 2.
 STOECHAS (Afrikaanfche) twee foorten. II. D. bl. 13. Taf.
 XI. f. 5 en 6. Purperagtige met gekloofde. bl. 35. Taf.
 XXXV. f. 5. Dito met zaagswyz gekartelde bladeren.
 f. 6.
 STOKSLANGEN, waarom dus genaamd. II. D. bl. 1.
 STOKSLANG genaamd *Scytale*. II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 4.
 STOKSLANGETTE van Guinée. II. D. bl. 24. Taf. XXIII. f. 3.
 Een klein West-Indifch. bl. 43. Taf. XLII. f. 4.
 STOKVISCHHOUTBOOM. Een takje daar van met Bladen, Bloe-
 men en Vruchten. I. D. bl. 59. Taf. XXXVI. f. 8.
 STOMPJES. Een foort van Hoorens. III. D. bl. 174. Taf.
 LXXXIII.
 STORMHOEDEN. Zie KASKETTEN.
 STRAAT-DAVIS *Doublet* of Schulp. Een foort van Konings-
 Mantel. III. D. Taf. LXXXVII. f. 7.
 STRANDKREEFTEN waarom dus, in onderscheiding van andere
 Zee-Kreeften, genaamd. III. D. bl. 50. Een Mannetje.
 Taf. XX. f. 2. Een Wyfje. f. 3. Een andere genaamd
 Zwaantjes-Bek of Zee-Zwaantje. bl. 51. f. 6.
 STREEPVISCH. III. D. bl. 75. Taf. XXVII. f. 5.
 STRIKSLANG (Uitneemend fchoone) uit de Spaanfche West-
 Indiën. I. D. bl. 132. Taf. LXXXI. f. 9.
 STROMBI of zeer lange, fmalle, gedraaide Hoorentjes. III.
 D. bl. 111. Taf. XXXVI. In 't Neêrduitsch genaamd Naal-
 den en Pennen of Penne-Hoorens. bl. 154. Verscheiderley
 benaamingen van dezelve. *ibid.*
 STROMBUS. Een foort van Wolkhoorn. III. D. bl. 128. Ver-
 fcheide raare foorten van *Strombi* uit de Spaanfche West-Indiën.
 bl. 130. Taf. XLIII. f. 23—29.
 ——— Babylonifche Tooren genaamd. III. D. bl. 141. Taf.
 L. f. 15 en 16.
 STRUISVOGEL (Jonge) uit Afrika. I. D. bl. 83. Taf. LI.
 f. 6.
 STYRAXBOOM met kleine bladeren, op lange fteelen. II. D. bl.
 69. Taf. LXVII. f. 4.
 ——— (Tweede foort) afgefneeden takjes daar van.
 II. D. bl. 93. Taf. LXXXVII. f. 3. Deze Boom levert

een Balfem uit, Liquidamber of *Ambra liquida* genaamd. *ibid.*
 Van deezen Balfem wordt, met zaagzel van hout, de *Stry-
 rax Calamita* vervaardigd. bl. 94. De Bast heeft ook een
 fterken kruidigen reuk, en wordt genaamd *Cortex Thymiana*.
ibid.
 SWAMMERDAM. Een der beroemdste hedendaagsche Dierbe-
 fchryveren. VOORR. van 't I. D. bl. 2.
 SYSIRINCHIUM (Ethiopifch), met de Bloemen geel en rood.
 I. D. bl. 17. Taf. VII. f. 3.

T.

TABAKS-ULTJE en deszelfs verandering. IV. D. bl. 71. Taf.
 LXI. Lett. A 1—3.
 TACAMAHACA-BOOM. Een takje daar van. II. D. bl. 49. Taf.
 XLVIII. f. 3.
 TAFELVISCH. Een foort van *Chatodon* of Klipvisch. III. D.
 bl. 66.
 TAJOWAANSCH- of TAAYWAANSCH-Duivel. Zie ARMO-
 DIL.
 TALETEC. Een Haagdisje dus van de Spanjaarden als ook
Tamacolin genaamd. I. D. bl. 151. Taf. XCVII. f. 1. Ta-
 letek-Haagdis uit Virginie. bl. 121. Taf. LXXXVI. f. 2.
 TALBOEBOT. Zekere zeldzaame draadige Wortel, daar de
 Indiaanen Vifchnetten van maaken. II. D. bl. 78.
 TAMACHIA. Een Adderslang uit Brail. II. D. bl. 29. Taf.
 XXVIII. f. 2.
 TAMACOLIN. Deeze naam wordt aan zekere Haagdisfen in
 Nieuw Spanje gegeven. Zie TALETEK.
 TAMACUILLA HUILLA. Een groote fierlyk geogde Slang uit
 Mexiko. II. D. bl. 104. Taf. XCVIII.
 TAMANDUA. Zie MIEREN-EETER.
 TAMANDUA-GUACU. Een Brailiaanfche Mieren-Eeter of Mier-
 Wolf. I. D. bl. 65. Taf. XL. f. 1.
 TAMOATA. Een Vifch, thans genaamd *Plecoglossus*. III. D.
 bl. 87.
 TAPAYAXIN. Een rondbuikige Haagdis uit Nieuw Spanje. I.
 D. bl. 134. Taf. LXXXIII. f. 1 en 2.
 ——— Een Padagtige Salamander uit Nieuw Spanje. I.
 D. bl. 173. Taf. CIX. f. 6.
 TAPPEN. Een foort van Hoorens, dus, maar gemeenlyk Too-
 ten genaamd. III. D. bl. 150. Taf. LIV.
 TARAGUICO AYCARUBA. Zekere onfchadelyke Haagdisfen, in
 Brail. I. D. bl. 154. Taf. XCVIII. f. 3. Zy eeten Infek-
 ten. *ibid.*
 TARAGUIRA. Een Brailiaanfche Haagdis. I. D. bl. 144. Taf.
 XCI. f. 3.
 TATAC (VAN). Zie VOGELN.
 TATAO. Een zeer aardig Mexikaanfch Vogeltje. I. D. bl. 96.
 Taf. LX. f. 6.
 TATOE of TATOU of *Tatu*. Dus wordt de gefchubde Armo-
 dil of Tajowaanfche-Duivel in Brail geheten. I. D. bl. 45,
 87 en 89.
 TECOIXIN-Haagdis, met witte Doornen op licht afchverwige
 Schubben. II. D. bl. 84. Taf. LXXXIX. f. 4.
 TECUJIN of TEJUGUACU. Haagdisfen uit de Spaanfche West-
 Indiën, dus genaamd. I. D. bl. 150. Taf. XCVI. f. 1 en 2.
 Grootfte foort daar van, ook *Texixincoyotl* genaamd. bl. 151.
 f. 3.
 TECUNHANA. Een Brailiaanfche Haagdis. I. D. bl. 144. Taf.
 XCI. f. 4.
 TEJUGUACU. Een Brailiaanfche Haagdis. I. D. bl. 144. Taf.
 XCII. f. 1.
 ——— allergrootfte foort, ook *Texixincoyotl* genaamd en
Tecuixin. I. D. bl. 151. Taf. XCVI. f. 3.
 ——— Haagdisfen, *Sauvegardes* genaamd. I. D. bl. 154
 en 155. Taf. XCIX. f. 1 en 2.
 ——— Geogde Haagdis, of *Saurus* van Ceylon, dien
 de Franfchen Zee-Haagdis, de Hollanders Befchermer van
 het Zee-strand noemen. II. D. bl. 111. Taf. CV. f. 1.
 TEMAMACAMA. Een Amerikaanfch Hartbeeftje, dat van
 HERNANDEZ voór het Befoar-Bokje gehouden wordt. I. D.
 bl. 69. Taf. XLII. f. 4.
 TEMAPARA. Zeer fraaije Afrikaanfche Haagdis, roodagtig
 grys van kleur, met een zeer lange ftaart. I. D. bl. 140. Taf.
 LXXXVIII. f. 4.
 TEPELBAKKEN. Een foort van Hoorens. III. D. bl. 164. Taf.
 LXIV. Ongekroonde. f. 3 en 7—11. Gekroonde. f. 4.
 Groote gevlamde. f. 1. Verscheiderley, zo gekroonde als
 ongekroonde. bl. 165. Taf. LXV en LXVI.
 TERNATE. Vliegende Rot, Kat en Hond, van daar. Zie
 VLEERMUIS.
 TETHYA van drierley foort. III. D. bl. 3 en 4. Taf. I. f.
 13—16.
 TETRAGONOPTRUS (Zilveragtige) volgens de benaaming van
 KLEIN. III. D. bl. 106. Taf. XXXIV. f. 3.
 TETZAUHCOATL. Een fierlyke Brailiaanfche Adderslang. II.
 D. bl. 80. Taf. LXXXVII. f. 2. Het Wyfje. f. 3. Een
 byzonder

- byzonder raare slang uit de Spaansche West-Indiën, dus genaamd. *II. D. bl. 85. Taf. LXXXL. f. 1.*
- THLASPIDIUM** (Heesteragtig) met Violetten bladen, altyd groen. *I. D. bl. 22. Taf. XIII. f. 4.*
- THYMELÆA** (Afrikaansche) met geele Bloemen en ruige Bladeren. *II. D. bl. 19. Taf. XVII. f. 5.* Ethiopische met de Bladen van *Passiflora*, door BREYNIUS beschreeven. *bl. 32. Taf. XXXII. f. 6.* Met breede, witagtige bladeren, zag als zyde, uit Afrika. *bl. 104. Taf. XCVII. f. 5 en 6.*
- TILCUETZPALLIN.** Een schoone groote Haagedis, dus genaamd van de Spanjaarden. *I. D. bl. 152. Taf. XCVII. f. 2.*
- TIN-ERTS** (Kristalvormig) uit Engeland. *IV. D. bl. 112. Taf. CI. f. 22.* Dito uit Oost-Indiën. *f. 23.* Andere foort van Malakse Tin-Ertz. *f. 24.*
- TITHYMALUS.** Zie WOLFSMELK. Een Boomagtig Gewas, met welks Melkagtig Sap de Indiaanen hunne Pylen zodanig vergiftigen, dat de Wonden of Kwetzuuren, daar mede gemaakt, altoos doodelyk zyn. *I. D. bl. 75.*
- TLAQUATZIN.** Een foort van Bosch-Rot of Philander. *I. D. bl. 57. Taf. XXXVI. f. 4.*
- TLEHUA** of Vuurige Slang van Celebes. *II. D. bl. 58. Taf. LIX. f. 1.*
- TLOPALTOTOTL.** Nest van een Vogel, die dus genoemd wordt in Amerika. *I. D. bl. 108. Taf. LXVIII. f. 11.*
- TOHORKEY.** Zie YSVOGEL.
- TOJUQUA.** Gekroonde Slang uit Nieuw Spanje. *II. D. bl. 112. Taf. CV. f. 4.*
- TOLLEN.** Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 125. Taf. XLI. f. 4 en 5.* Getopte. *f. 7-8.* Andere foorten van Tollen. *bl. 159. Taf. LX. De Doornagtige. f. 1 en 2.* De Langleevende. *f. 3.*
- TONGENBLAD.** Een kruipend Heestergewas in West-Indiën, van welks Wortelen men Vifchnetten maakt. *II. D. bl. 78.*
- TONNEN.** Een foort van Hoorens. *III. D. Taf. XXXVIII. f. 13-24. f. 34-50.*
- Een Geslagt van Hoorens. *III. D. Taf. LXIX en LXX, enz.*
- TONYNVISCH** wordt *Cordylus* genaamd, en waarom. *II. D. bl. 109.*
- TOORENTJES,** die zeer raar zyn, een foort van *Buccina* of Babylonische Toorens. *III. D. bl. 144. Taf. LI. f. 24-30.*
- TOOTEN.** Een Geslagt van Hoorens, dus genaamd. Tyger-Tooten of Klimmende Leeuwen. *III. D. bl. 127. Taf. XLII. f. 5. enz.* Groene Kaas-Tooten. *bl. 128. f. 26-37.* Oranje-Tooten. *bl. 129. f. 40-42.* Andere met witte plekken. *Taf. XLIII. f. 1-6.* Goude Lakenfe en Speldewerks-Tooten, ook Korhoenderen genaamd. *f. 7. enz.* Oranje-kleurige Harte-Tooten uit Oost-Indiën. *bl. 130. f. 13 en 14.* Gewolke Katjes of Tootjes. *f. 31-36.* Boter-Tooten. *bl. 131. Taf. XLIV. f. 1-7.* Eikenhout-Tooten. *f. 8-12.* Agaate Tooten. *bl. 132. f. 13. enz.* Gewolke of Wolk-Tooten. *f. 17. enz.* Twee fraaije foorten van Eikenhout-Tooten. *bl. 133. Taf. XLV. f. 16 en 17.* Verscheide foorten van Admiraalen. *bl. 134. Taf. XLVI. Zie ADMIRAAL.* Harte-Tooten. *bl. 135. Taf. XLVII. f. 1-8.* Menifte-Tooten. *f. 9.* Bruinnetten of Hartshoorns. *f. 10-12.* Goudlakenfe-Tooten. *bl. 136. f. 14-17.* Kroonhoorens of Gekroonde Rollen. *f. 18-21.* Gemarmerde, als Wolkhoorens, kerlyke Tootjes en kleine Rolletjes. *f. 22-31.* Guineesche Tooten. *bl. 137. Taf. XLVIII. f. 1-3.* Oost-Indische Admiraalen. *f. 4-7.* West-Indische. *bl. 138. f. 9-28.* Zuidlandsche Tooten. *f. 29-40.* Ongemeene van Barfelona. *bl. 139. f. 41-46.*
- verschillende veranderingen derzelven, waar van veelen nog ongenaamd zyn. *III. D. bl. 149-151. Taf. LIV.* Verscheiderley zogenaamde Vliege en Muggefcheet-Tooten. *Taf. LV. f. 1.* Een Toot met Ster-Koraal begroeid. *f. 11 en 12.* Vlooijscheeten, tusschen. *f. 20 en 23.*
- TOOTJES** zeer keurlyke, van veelerley kleur. *III. D. bl. 111. Taf. XXXVI.*
- TOPHOORN.** (Bruine) *III. D. bl. 157. Taf. LVII. f. 27 en 28.*
- (Licht geele) dik verheven geringd en gebult. *III. D. bl. 157. Taf. LVII. f. 29.*
- (Witte) *ibid. f. 30.* Eenige die in kleur en gedaante verschillen. *f. 31-33.*
- TOPHOORTJES.** (Geplekte) *III. D. bl. 170. Taf. LXXXIII. f. 21-26.*
- TOPSLAKJES.** *III. D. Taf. XXXIX en XL.* Zie de Korte Inhoud.
- TOR,** (Vliegende) de Lierdraaijer genaamd. *II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 5.*
- TORREN.** Zie WATER-TORREN. Torren genaamd Bokken-Verscheiderley. *IV. D. bl. 84. Taf. LXXXII. f. 9-13.* Torren, de Egyptische Luis genaamd. *bl. 86. Taf. LXXXIV. f. 1 en 2.* Andere Torren, *f. 3-6.* Schoone West-Indische Tor. *bl. 87. Taf. LXXXV. f. 21 en 22.* Zwarte Rhinoceros-Tor, uit West-Indiën. *bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 25.* Een vreemde Muisvaale en zwart gespikkelde Tor. *f. 26.* Verscheide West-Indische Scharbyters. *bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 3-6.* Nimf en vaal zwarte Tor. *f. 7 en 8.* Graauw bruine West-Indische. *9.* Twee vreemde Molenaars-Torren. *f. 10 en 11.* Zwarte met lichtgraauwe streepen. *f. 13.* Andere zwarte. *f. 19 en 20.* Platte zwarte Scharbyter. *bl. 90. f. 26.* Andere West-Indische Torretjes. *f. 28-30.* Varkens-Torren, thans Olyphantjes genaamd. *f. 27-31.* Zee-Molenaar of Duintorren. *bl. 91. Taf. LXXXIX. f. 14-21.* Inlandsche Rhinoster of Neushoorn en deszelfs verandering. *f. 9-13.* Vreemd graauw Torretje, met een zwarten Kop. *f. 22.* Groote West-Indische Torren en Bokken. *Taf. XC en XCI.* De Doodgraaver van de Mol. *bl. 93. Taf. XCII. f. 29.* Goude Torren, zo genaamd. *bl. 93. Taf. XCII. f. 30.* Mest-Kevers. *f. 31 en 32.* Rosse Molenaar. *f. 33.* Zwarte Scharbyters. *f. 34 en 35.* Meykevers. *f. 36.* Schildpad-Torretje. *f. 38 en 39.* Verscheide vreemde Torretjes. *bl. 94. Taf. XCIV. Dito. bl. 95. Taf. XCV.* Een schoon groene van de Kaap. *f. 19.* Een roskleurig Boktorretje. *f. 24.* Verscheiderley vreemde Torren. *bl. 97. Taf. XCVI. f. 22-27.* Donkerbruine Schalbyter. *bl. 98. Taf. XCVII. f. 1 en 2.* Verscheide Torretjes en Bokjes. *f. 7-11: 26 en 27; 36 en 37.* Zie verder WATER-TORREN, Bokken, enz.
- TORRETJE** (Ambonsch) dat wit en haairig is. *II. D. bl. 22. Taf. XX. f. 5.*
- TORPEDO.** Vifch, die dergelyke kragten heeft, om de Leden te verdooven, Siddervifch genaamd. *III. D. bl. 108. Taf. XXXIV. f. 6.*
- TOUKAN-Vogel.** *I. D. bl. 102. Taf. LXVI. f. 1.*
- TOURNEFORT,** over de Ontleding der Planten, gepreezen. *I. D. bl. 6.*
- TRAGACANTHA** of Boksdoorn, met zyne Bloem en Vrugt. *II. D. bl. 49. Taf. XLVIII. f. 4.*
- TRANSPARANT** of SPIEGEL-KAPEL. *IV. D. bl. 31. Taf. XXV. f. 8 en 9. bl. 66 en 68. Taf. LVII en LVIII.*
- TRANSPARENTEN** of Transparent Doubletten. *III. D. bl. 181. Taf. XC.*
- TRITONS.** Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 174. Taf. LXXXI.*
- TROCHUS.** Zie TOLLEN.
- TROMMELSCHROEVEN.** Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 155. Taf. LVI.*
- TROMPETHOORENS,** TROMPETJES, Trompetflakjes. *III. D. Taf. XXXIX en XL.* Zie de Korte Inhoud.
- van verscheide foorten. *III. D. bl. 145. Taf. LII. f. 4-9.*
- (Verscheiderley) *III. D. bl. 157. Taf. LVII. f. 29-34.* Doggerzandse Trompet. *f. 23 en 24.* *III. D. bl. 173. 174. Taf. LXXXIX.*
- of TRITONS. De grootste foort. *III. D. bl. 174. Taf. LXXXI.*
- (versleende) genaamd *Buccinita.* *IV. D. bl. 126. Taf. CVI. f. 14-26.*
- TROMPETJES** (Ruighaairige). Een foort van Hoorens. *III. D. Taf. LII. f. 1-14.*
- TSIGEL.** Een Vogel dus genaamd in Oost-Indie. *I. D. bl. 100. Taf. LXIII. f. 3.*
- of KAKOPIT. Een klein Ambonsch Vogeltje. *II. D. bl. 62. Taf. LXII. f. 2.*
- TUCUMAN.** Een Slang uit Paraguay, die tot de Tweehoofdigen behoort. *II. D. bl. 106. Taf. C. f. 2.*
- TUITE.** Een zeer schoon West-Indisch Vogeltje, dus genaamd naar zyn Geluid. *I. D. bl. 175. Taf. CX. f. 7.*
- TULLEBANDEN.** Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 171. Taf. LXXXIV. f. 12.*
- TUPINAMBIS.** Een West-Indische Haagdis, gemeenlyk *Sauvegarde* genaamd, en waarom. *II. D. bl. 91.*
- TWEEHOOFDIGE** of *Biceps*, ook Bruißlangen en Cecilia's of Ceciltjes genaamd. Een *Biceps* van Ceylon. *II. D. bl. 2. Taf. I. f. 7.* Twee Ambonsche Ceciltjes. *bl. 3. Taf. II. f. 1 en 2.* Rode Cecilia of Blindflang. *bl. 8. Taf. VI. f. 4.* Dito ligt afchrood, met witte streepjes netswyze getekend. *bl. 8. Taf. VII. f. 3.* Rood gefchubde van Ambon. *bl. 9. f. 4.* Ceylonsche Blindflang of Cecilia. *bl. 19. Taf. XVIII. f. 2.* Dito kleine, die geel en rood is, met witte vlakken. *Taf. XX. f. 3.* West-Indische groote, dikke Cecilia, die wit en rood is als Appelbloesem. *bl. 25. Taf. XXIV. f. 1.* Schoone Ambonsche dito. *bl. 26. Taf. XXV. f. 1.* Hun Voedzel bestaat in Duizendbeenen. *bl. 25 en 26.* Lange dunne Amerikaansche *Biceps*, die blaauw geringd is. *bl. 31. Taf. XXX. f. 3.* Ceylonsche tweehoofdige Slang, het Wyfje. *bl. 76. Taf. LXXXIII. f. 3.* West-Indische tweehoofdige Wormflang. *bl. 77. f. 4.* Een tweehoofdige Slang, genaamd *Apamea*, by de Syriers en Arabieren. *bl. 106. Taf. C. f. 3.*
- TYGER-

TYGERDIER van de Afrikaansche Kusten. Deszelfs Galsteen. *II. D. bl. 143. Taf. CXIII. Lett. m.* De kragten geroemd tegen de krankzinnigheid of dolheid. *bl. 144.*
 TYGER-KATJE van 't Eiland Hifpanjola, een yzelyk wreed en verscheurend Dier. *I. D. bl. 77. Taf. XLVIII. f. 2.*
 TYGER-SLANG van de Kaap de Goede Hope. *II. D. bl. 32. Taf. XXXI. f. 3.*
 TYGER-TOOTEN, van eenigen klimmende Leeuwen genaamd. *III. D. bl. 127. Taf. XLII. f. 5. enz.* Witte Tyger-Tooten. *Taf. XLV. f. 1—7 en 10, 11.*
 TYGERS (Twee ongeboren) van een Ceylonsche Tygerin. *I. D. bl. 52. Taf. XXXII. f. 7 en 8.*

U.

UILEN worden de Nagt-Kapellen in onderscheiding van de Dag-Kapellen, dikwils geheten. Zie KAPELLEN. Veeleerley foorten van Uilen of Nagt-Kapellen. *IV. D. bl. 58. en volgende. Taf. XLVIII. f. 6.* Water-Uiltjes en waarom dus genaamd. *bl. 11.* Kram-Uiltjes. *ibid.* Riet-Uilen, enz.

UKA UNA. Een Brasiliaansche Zee-Krab met ongelyke Schaa-ren. *III. D. bl. 44. Taf. XVIII. f. 8.*
 ULK. Een foort van Zee-Knorhaan dus in Sweeden genaamd. *III. D. bl. 81. Taf. XXVIII. f. 5.*
 UNGUE DE GATO. Zie ACACIA.

V.

VALENTYN. Zyn beschryving van een Boom uit Nieuw Guinea, *Maffoy* genaamd. *I. D. bl. 15.* Van den Boom *Gilala*. *bl. 16.* Van den Boom *Zagoe*, en deszelfs gebruik. *bl. 39.* Wat hy zegt van den Yzerboom. *bl. 58 en 59.* Hy heeft den Oost-Indischen Philander kwaalyk beschreeven. *bl. 61.* Zyn misflag over de Voortteeling van den Philander. *bl. 64 en 65.* 't Gene hy van den Slang, *Bali Salan Boekit* verhaalt, mag men met reden in twyfel trekken. *bl. 92.*
 VALERIANELLA, (Heesteragtige) van de Kaap de Goede Hope. *II. D. bl. 21. Taf. XIX. f. 6.* Ethiopische met Rosmaryn-Bladeren en witte Bloemen. *bl. 32. Taf. XXXII. f. 5.*
 VALLI CARI CAPOALI. Een Indiaansche Boom. Deszelfs Bladen. *I. D. bl. 64. Taf. XXXVIII. f. 8.*
 VALVATA. Een geslagt van Hoorens. *III. D. bl. 125. Taf. XLI.*
 VARKEN (Wild) genaamd BABI-ROESA. *I. D. bl. 80. Taf. L. f. 2.*
 VARKENS-TORREN thans Olyphantjes genaamd. *IV. D. bl. 90. Taf. LXXXVIII. f. 27 en 31.* Een donker ros bruine Snuit-Tor of Olyphantje. *bl. 95. Taf. XCIV. f. 22.*
 VARKENTJE (West-Indisch) ongeboren. *I. D. bl. 177. Taf. CXI. f. 4.*
 VEELVOET. Zie POLYPUS.
 VEENMOL. Een foort van Insekten. *IV. D. bl. 90. Taf. LXXXIX. f. 3 en 4.*
 VELDKEKEL (De zwarte Wyfjes-). *IV. D. bl. 74. Taf. LXV. f. 23.*
 VELDMUIS. Zie MUIS.
 VENUS-DOUBLETEN. *III. D. bl. 178. Taf. LXXXVI. f. 8 en 9.* Purpere. *ibid. f. 11.* Langwerpige. *f. 17 en 18.*
 LABAAREN. *III. D. bl. 178. Taf. LXXXVI. f. 15 en 16.*
 SCHULPEN. *III. D. bl. 178. Taf. LXXXVI. f. 8 en 9.* Purpere. *f. 41.* Venus Labaar. *f. 15.* Venus-Dou-blet. *f. 18.*
 VERGIFTIGHEID (De) der Dieren bestaat meest in de Inbeel-ding. Voorr. van 't *II. D. bl. 4.* De Vergiftigheid der Adderen blykt uit de Loodverwigheid der Buikschubben. *II. D. bl. 59.*
 VERKALKTE Zee-Hoorentjes en Schulpen, uit het Gebergte van Avignon, in de Zuidelyke deelen van Vrankryk, op-gegraven en gevonden. *IV. D. bl. 123. Taf. CVI.* Sommi-gen meenen dat deeze Lighaamen op het Aardryk zouden gegroeid zyn. *bl. 124.* Doch het is waarschynlyk, dat de-zelven in de Zee voortgebragt, en of door den Zondvloed, of anders, op het Land en Bergen verspreid zyn. *bl. 125.* Reden der Verkalking. Benaamingen van de genen, die hier vertoond worden. *bl. 126.*
 VERSTEND HOUT. Verscheide grooter en kleiner stukken daar van. *IV. D. bl. 128. Taf. CVIII.* Plaatfen daar het meest voorkomt. *ibid.*
 VERSTENDE Zee-Hoorns en Schulpen, enz. meest in Duitsch-land in de Grond gevonden. *IV. D. bl. 127. Taf. CVII.* Als Pennehoorens. *f. 1—3.* Ammons-Hoorens. *f. 6—13.* Oester-Schulpen. *f. 15—24.* Zogenaamde Slang-tongen. *f. 26 en 27.* Zee-Krabben van Ceylon. *f. 28—30.* Herts-hoornen. *f. 31.* Koraal of Zee-Kampernoelje. *f. 32. enz.*

Tome IV.

VERVELLING der Slangen verklaard. *II. D. bl. 114. Taf. CVII. f. 2.*
 VER ZIENDER. Een foort van Uil of Nagt-Kapel. *IV. D. bl. 63. Taf. LII. B 1—4.*
 VESPERTIELJES. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 166. Taf. LXVII.*
 VICE-ADMIRAALS (West-Indische). *III. D. bl. 138. Taf. XLVIII. f. 11—13.*
 VINCENT. Afbeeldingen uit zyn Kabinet overgenomen door den Auteur. *I. D. bl. 72. Taf. XLIV. f. 1—3.*
 VINK (Brasiliaansche). *I. D. bl. 103. Taf. LXVI. f. 5.*
 VINKOORDE of Maagdepalm uit West-Indie. *I. D. bl. 121. Taf. LXXVI. f. 3.*
 VIPER (Amerikaansche) de *Nepa* genaamd, het Mannetje. *I. D. bl. 30. Taf. XIX. f. 7.*
 VIPERSLANG (Ceylonsche) of *Cobra de Capello*. *I. D. bl. 71. Taf. XLIII. f. 4.*
 — (Oost-Indische) van de Hebreën *Zebo*, van de Egyptenaaren *Hyana* genaamd. *II. D. bl. 82. Taf. LXXXVIII. f. 1.*
 — van Terragona, Mannetje en Wyfje. *II. D. bl. 59. Taf. LX. f. 2 en 2.* Gesternde Viperslang uit de Spaan-sche West-Indiën. *bl. 60. Taf. LX. f. 4.*
 — (West-Indische). *II. D. bl. 22. Taf. XXI. f. 3.* Hy is met een brillette op den kop getekend. *ibid.*
 VISCH-KIKVORSCH uit Amerika. Vericheide foorten daarvan. *I. D. bl. 118. Taf. LXXXIV. f. 2. enz.* Men noemtze ook Zee-Duivel. *ibid.*
 VLEERMUIS (Ternataansche) Mannetje en Wyfje. *I. D. bl. 91. Taf. LVI. f. 2 en 3.* Vliegende Rat. *bl. 90. f. 1.* Vlie-gende Hond of Teef. *bl. 91. Taf. LVII. f. 1 en 2.* Vlieg-en-de Kat en Kater. *bl. 93. Taf. LVIII. f. 2 en 3.*
 — (West-Indische) die naar een Kat gelykt, het Mannetje. *I. D. bl. 89. Taf. LV. f. 1.* Gemeene West-In-dische. *bl. 90. f. 2.* Jonge Vleermuis, van Suriname. *f. 3.*
 VLEERMUIZEN. Een foort van Hoorens, tot de wilde Mu-sykhoorens behoorende. *III. D. Taf. LXVII.*
 VLERKHOORENS. Zie VLEUGELHOORENS.
 VLEUGEL- of LAP-HOORENS. *III. D. Taf. LXII.*
 VLEUGELHOORENS. *III. D. bl. 145. Taf. LII.*
 VLEUGELHOORENTJE. *III. D. bl. 145. Taf. LII. f. 17 en 18.* De Mond is hoog Saffraangeel. *ibid.*
 VLIEN (Surinaamsche). *IV. D. bl. 77. Taf. LXXII. f. 3—6.* De Vuilnis-Vlieg. *bl. 97. Taf. XCVI. f. 11.* De donker geel en zwarte Wolfs-Vlieg. *f. 13.* Een vreemde Vlieg. *f. 14 en 15.* Eenige Diertjes, naar Vliegen gely-kende, *Lieremans* genaamd. *bl. 86. Taf. LXXXV. f. 1—12.*
 — of Kakkerlakken. Een Insekt daar toe behoorende. *IV. D. bl. 31. Taf. XXV. f. 17.*
 VLEGEND HART. Een foort van Tor, die in Gelderland en Kleefsland veel voorkomt. *IV. D. bl. 88. Taf. LXXXVII. f. 23 en 24.* Andere foort, die veel dunner is van Lyf. *bl. 83. Taf. LXXXVIII. f. 12.* Deszelfs geheele Verande-ring. *bl. 90. Taf. LXXXIX. f. 5—8.*
 VLEGENDE-STIER. Een groote West-Indische Tor. *IV. D. bl. 91. Taf. XC. f. 2.* Eene in kleur verschildende foort. *bl. 92. Taf. XCI. f. 3.*
 VLEGENDE VISSCHEN tot de Cottus 't huis gebragt. Geschub-de met een gespleeten Staart. *III. D. bl. 79. Taf. XXVIII. f. 1.* De Zee-Wouw. *bl. 82. f. 7.*
 — Een foort van Spinnepkop-Visch of Schel-visch-Duivel, daar toe betrokken. *III. D. bl. 92. Taf. XXX. f. 7.*
 VLIER-UIL. Een Nagt-Kapel van deezen naam. *IV. D. bl. 17. Taf. XII. f. 7 en 8.*
 VLINDERS. Zie KAPELLEN.
 VOETHOORENS (West-Indische). *III. D. bl. 164. Taf. LXIII. f. 7—10.*
 VOGELN. Ongemeen raare gekuifde Oosterfche Paradyso-gel. *I. D. bl. 48. Taf. XXX. f. 5.* Vogeltje, de *Quacilui* genaamd, van grootte als een Mosch, met een langen itaart. *bl. 50. Taf. XXXI. f. 10.* *Quatozili*, zynde een kleine Distelvink uit Brasil. *bl. 58. Taf. XXXVI. f. 6.* Ame-rikaansche Vogeltjes, die Bloemzuigertjes genoemd worden. *bl. 61. Taf. XXXVII. f. 4.* Ongemeen ichoone Oost-In-dische *Loery*. *bl. 63. Taf. XXXVIII. f. 4.* Een foort van Paradysovogel van Ambon, de *Koningsvogel* genaamd. *f. 5.* Zeer schoone Vogel, genaamd *Calatti*. *f. 6.* Een Vogel genaamd *Nochtotol*, van kleur als een Spaansche Mosch. *I. D. bl. 69. Taf. XLII. f. 5.* Een Mexikaans Vogeltje of *Hoitzillin*. *bl. 70. f. 6.* Mexikaansche Vogel, *Ani* genaamd, met een zeer lange Staart. *bl. 73. Taf. XLV. f. 3.* Paradyso-vogel die zeer schoon is, van Ternate. *bl. 74. Taf. XLVI. f. 3.* Jonge Struisvogel uit Afrika. *bl. 83. Taf. LI. f. 6.* Sierlyke Vogel uit de Spaansche West-Indiën. *bl. 84. Taf. LI. f. 7.* Wit en zwarte Paradysovogel uit Oost-Indie. *bl. 85. Taf. LII. f. 3.* West-Indische Ysvogel. *I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 3.* West-Indische Mosch, genaamd *Chilto-totl*.
 G g g

totl. f. 4. Vogeltje met een zwart Hoofd en langen geelen Bek. bl. 90. Taf. LV. f. 4. Een fraai Vogeltje van Brasil. bl. 92. Taf. LVII. f. 3. Een West-Indisch Vogeltje, genaamd *Pipiztoe*. f. 4. Kakatoe van de Molukfche Eilanden. bl. 94. Taf. LIX. f. 1. Mexikaanfche Parkiet. f. 2. Vogeltje uit Mexico, van grootte als een Mofch. f. 3. Zeer klein Brailiaanfch. f. 4. Allerkleinfte foort van Vogeltjes uit Amerika. f. 5. Zwarte Ooft-Indifche Paradysvogel. bl. 95. Taf. LX. f. 1. Wonder fterlyke van de Molukfche Eilanden. f. 2, 3. Gekuijde Parkiet van Boeton. bl. 96. f. 4. Vogeltje *Guitguit* van 't Eiland Cuba. f. 5. Verfcheide Mexikaanfche Vogeltjes. f. 6, 7, 8. Vogel uit Nieuw-Spanje, wat grooter als een Duif. Taf. LXI. f. 1. Zeer kleine Arend of Raave van daar. bl. 97. f. 2. Vogel *Ocotzintzcan* genaamd. f. 3. Zeer fraai gekuifd rood Honigvogeltje. f. 4. Hemelsblauw *Papilion*-Vogeltje. f. 5. Schoone Koraalroode Reiger van Ambon. bl. 98. Taf. LXII. f. 3. Sierlyk Zangvogeltje van 't zelfde Eiland. bl. 99. f. 4. Grootfte foort van *Aroeefchen* Paradysvogel, Mannetje en Wyfje. Taf. LXIII. f. 1, 2. Vogel genaamd *Tjivei*, ook uit Ooft-Indiën. bl. 100. f. 3. Ambonifche Ysvogel, het Mannetje, met een fraai Kuifje. f. 4. Mexikaanfche Veldhoen. Taf. LXIV. f. 1. Reigers van Mexiko. f. 2, 3. Parkiet, Meerel, Exter. bl. 101. f. 4, 5, 6. Grootte roode Mofch. Taf. LXV. f. 1. Byzondere foort van Reiger. f. 2. Zeer fterlyk blaauw Vogeltje. bl. 102. f. 3. Zwarte Lyfter. f. 4. Brailiaanfche Exter of Peper-Eeter, genaamd *Toukan*. Taf. LXVI. f. 1. Schoon getekende Koekkoek van Brasil. f. 2. Paradysvogel uit West-Indiën. f. 3. Zee-Zwaluw. f. 4. Brailiaanfche Vink. bl. 103. f. 5. West-Indifche *Flamant*. Taf. LXVII. f. 1. Vogel *Motmot*, die zeer fchoon is. f. 2. Verfcheiderley foort van Vogelneften. Taf. LXVIII. Mexikaanfche Diftelvink met zyn Nef. bl. 108. f. 10. Nef van 't allerkleinfte Vogeltje dat ons bekend is. bl. 109. f. 13. Ceylonfch Vogeltje met allerhande kleuren, de grootfte foort van Colibrietjes. bl. 110. Taf. LXIX. f. 5. Virginiaanfch Purperverwig Vogeltje, genaamd *Atototl*. bl. 116. Taf. LXXII. f. 7. Mexikaanfche Goudverwige Vogel. bl. 155. Taf. XCIX. f. 4. Zeer fchoone West-Indifche Zingvogelen. bl. 160. Taf. CII. f. 3, 4. West-Indifche Vogel, genaamd *Gonambuco*. bl. 174. Taf. CX. f. 6. Fraai getekende, genaamd *Tuite*. bl. 175. f. 7. West-Indifche Vogeltjes van een fchoone kleur. II. D. bl. 5. Taf. III. f. 3, 4. Veelverwig en zeer fchoon Vogeltje van Amboina. bl. 8. Taf. VII. f. 2. Jonge West-Indifche Watervogel of Duiker. bl. 15. Taf. XII. f. 8. Ooft-Indifch Vogeltje of Bloemzuiger, *Colibri* genaamd. bl. 20. Taf. XIX. f. 2. West-Indifch Parkietje met verfcheiderlei kleuren. bl. 40. Taf. XL. f. 1. Colibrietje met zyn Nefje en Eijeren op een Guajava-Boom. bl. 42. Taf. XLI. f. 2, A, B. Een klein Ambonfch Vogeltje, genaamd Koningje der Bloemen. bl. 62. Taf. LXII. f. 2. Een gekuifd Vogeltje uit de Spaanfche West-Indiën. bl. 66. Taf. LXV. f. 5. Schoone Afrikaanfche Mofch. bl. 67. f. 6. Twee Vogeltjes naar Mofchen gelykende, uit West-Indiën. bl. 74. Taf. LXX. f. 7, 8. Brailiaanfche Paradysvogel, die gekuifd is op den top van 't Hoofd. bl. 93. Taf. LXXXVII. f. 2. Vogel, genaamd *Oocolin*, een foort van Spreeuw. bl. 102. Taf. XCVI. f. 3. Andere Vogel, *Ayoquantotl* genaamd. f. 4. Schoon zwart Vogeltje met een witte Huive. f. 5. 't Geraamte van een Inlandfche Lyfter. f. 6. Vogels van Hoorens en Schulpen zeer aardig famengefteld en met Feftonnen of ander Bywerk verfierd. III. D. bl. 111. Taf. XXXVI. Laade III.

VOGELSLANG (Ooft-Indifche) die fterlyk is, lang en dun van lyf. II. D. bl. 62. Taf. LXVI. f. 1.

— (Bonte) uit de Spaanfche West-Indiën. II. D. bl. 77. Taf. LXXXV. f. 1.

VOGELSTEEN (Malabaarfche). II. D. bl. 153. Taf. CXIV. f. 34.

VOLUTA. Een geflagt van Hoorens. III. D. bl. 127. Taf. XLII. *Voluta regularis*. bl. 130. Men noemtze Tooten of Wellen.

VOORTTEELING der gevleugelde en ongevleugelde Infekten. IV. D. bl. 4, 5.

VOSJE van Ceylon, dat naar een Varkentje gelykt. I. D. bl. 66. Taf. XLI. f. 1. Amerikaanfch dito. bl. 68. Taf. XLII. f. 1.

VROUWEN-HAAIR (allergrootft wit) van Suriname. II. D. bl. 65. Taf. LXIV. f. 7, 8.

— (klein Afrikaanfch zwart) ook Graftvaren of Miltkruid genaamd. *ibid* f. 9.

VRUGTEN in 't Geraamte. Een Poir Signoor. I. D. bl. 1. Taf. I. f. 1. Een grooter Peer. bl. 2. f. 2. Een Queepeer. f. 3. Een kleine zuuren Appel. bl. 3. f. 4. Een zoete Appel. f. 5. Een Perfik. f. 6. Perfiken-fteen. bl. 4. f. 7. Aprikoos. f. 8. Een groote geele Eier-pruim. bl. 5. f. 9. Een Kampernoelje. f. 10. Een Amerikaan-

fche Vrucht, *Jupina* genaamd. bl. 9. Taf. III. f. 5, 6.

Andere Vrucht genaamd *Quapeba*. bl. 10. f. 7-10.

VRUGTEN (geelroode) groeiende in de Spaanfche West-Indiën. II. D. bl. 5. Taf. III. f. 1.

VUURSLANGEN (*Tleoa*). Dus noemt men zekere Slangen in Indiën. Zie *BOJOBI*.

VYGEN. Een foort van Hoorens. III. D. bl. 167. Taf. LXXVIII. f. 1-6. Bafterd-Vygen. f. 19-22.

VYG-GEWAS (Afrikaanfch). Zie *FICOIDES*, *OPUNTIA*.

W.

WALRUS, wordt met de Zeepaarden van den Nyl en Ganges en met de Indifche Zeekoeijen, verward. II. D. bl. 135, 136.

WALVISCH-LUIZEN. I. D. bl. 142. Taf. XC. f. 5. lett. E, F, G, H.

WAND- of BOOM-LUIZEN. Een foort van Diertjes ook *Wantzen* genaamd, naar Weegluizen gelykende. Zie daar van verfcheide. IV. D. bl. 96. Taf. XCV. f. 25. enz. Twee gevleugelde foorten. bl. 97. Taf. XCVI. f. 28, 29. Verfcheiderlei anderen. bl. 98. Taf. XCVII.

WANDELENDE BLADEN. Zekere Infekten dus genaamd. IV. D. bl. 74. Taf. LXVI, LXVII, LXXXV. f. 11. Het gemeene Surinaamfche wandelende Blad. bl. 97. Taf. XCVI. f. 45.

WAPENDRAAGER (Nagtkapel) en deszelfs verandering. IV. D. bl. 59. Taf. XLVIII. lett. F. n. 1-6. Het Wyfje en deszelfs verandering. bl. 60. Taf. XLIX. lett. C. n. 1-5.

WAPENDRAAGER-HAAGDIS, van Rio de Janeiro, Mannetje en Wyfje. I. D. bl. 143, 144. Taf. XCI. f. 1, 2.

WATAPANAMSCHE BOOM van het Eiland Kuraslau. II. D. bl. 51. Taf. L. f. 3. Zie *WATTEPENA*.

WATERDIERTJES (West-Indifche) zoo het fchynt. IV. D. bl. 84, 85. Taf. LXXXII. f. 18-20.

WATER-LEGUAAN. Zie *LEGUAAN* of *SOA-AJER*.

— SALAMANDER (West-Indifche) I. D. bl. 141. Taf. LXXXIX. f. 4, 5.

— uit Arabie, *Cordylus* geheten. II. D. bl. 109. Taf. CIII. f. 2.

— SCORPIOEN. IV. D. bl. 84. Taf. LXXXI. f. 7-12.

De groote van Surinamen. bl. 85. Taf. LXXXIII. f. 1, 2. Twee verfchillende Water-Scorpioenen. bl. 97. Taf. XCVI. f. 20, 21.

WATERSLANG (Ceylonfche) van de Cingaleezen *Duberria* genaamd. II. D. bl. 2. Taf. I. f. 6.

— van de Kaap der goede Hope. II. D. bl. 70. Taf. LXVIII. f. 6.

WATERSLANGEN of Zee-Slangen (Een byzonder foort van) uit de Spaanfche West-Indiën. II. D. bl. 72. Taf. LXX. f. 1. Het Mannetje met getygerde Vlakken. bl. 73. f. 2. Een derde byfoort van Waterslang uit Suriname. f. 3.

WATER-TOR (Grootte groenagtige). Deszelfs Worm. IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 12. Een gladde zwarte. bl. 84. Taf. LXXXI. f. 13. West-Indifche. Taf. LXXXII. f. 14-17. De groenagtige met een geelen rand. bl. 89. Taf. LXXXVIII. f. 23. De groote zwarte en deszelfs verandering. f. 7, 8. De Worm, daar hy uit voortkomt, bl. 90. Taf. LXXXIX. f. 1, 2. Zonderlinge eigenschap deezer Wormen, van de Pooten op de Rug te hebben. *ibid*.

WATER-TYGER KAPEL. Het Mannetje en deszelfs verandering. IV. D. bl. 60. Taf. L. f. 1-4. Het Wyfje en deszelfs verandering. bl. 61. Taf. L. f. 20-22.

— UILTJES. IV. D. bl. 11.

— WORMEN met de aardige Huisjes die zy maaken. IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 5, 7, 8.

WATTEPENA. Een Plant, dus op Kuraslau genaamd, naar de Acacia of Sleedoorn gelykende, doch niet ftekelyk, met breede, blinkend roode Peulen. II. D. bl. 51. Taf. L. f. 3. De Bladen mogen geen aanraaken veelen. *ibid*.

WAYGEOH of WARDIOE, een Ooft-Indifche Paradys-Vogel, van de Papoes-Eilanden. I. D. bl. 85. Taf. LII. f. 3.

WEEGLUIZEN. Infekten of Torretjes, naar dezelve gelykende, gemeenelyk *Wantzen* genaamd. IV. D. bl. 96. Taf. XCV. f. 25, enz.

WEESKIND OF AMSTERDAMSCHE WAPEN. Een varieerende foort daar van. IV. D. bl. 49. Taf. XL. f. 16. Het regte roode. bl. 60. Taf. XLIX. lett. E. n. 1-3. Het blaauwe Weeskind en de Rups. lett. F. n. 1, 2. Een zeer zeldzame foort. bl. 62. Taf. LI. lett. RR.

WELLEN of TOOTEN. Een Geflagt van Hoorens, waar van veele foorten. III. D. bl. 128. Taf. XLII. Plompe Wel met een rondagtig Hoofd. f. 23. Zwaare dikke Wellen, verfcheiderlei. bl. 132. Taf. XLV. f. 1-8. Kleiner Ooft-Indifche. bl. 133. f. 10, 11. Kleiner foorten van de Filippynfche Eilanden. f. 12-15. Plompe dikke Wel, netagtig getekend. Taf. XLVI. f. 1.

WEL.

WELLEN of TOOTEN. Zeer raare foorten daar van. III. D. bl. 139. Taf. 139. Taf. XLIX. f. 1-6.
 WELLEN (korte dikke en stompe) die ringswyze plomp gebult zyn, van gedaante als de Golven der Zee. III. D. bl. 140. Taf. XLIX. f. 71-73.
 — die Dadels genoemd worden. III. D. bl. 148. Taf. LIII.
 WELLETJE of Hoorentje (Licht afchgeel,) over alle zyne gieren getralied. III. D. bl. 140. Taf. XLIX. n. 53.
 WERVELHOORENS. Allergrootste foort. III. D. bl. 121. Taf. LX. f. 1, 2. Andere groote Wervelhooren. bl. 122. f. 9, 10. Ronde uit de Zuid-zee. f. 11, 12. De regte Ooft-Indifche. f. 13, 14. West-Indifche. f. 20-25. Rond gekrulde. bl. 123. f. 28. Ronde West-Indifche. f. 30, 31. Bleekwitte, onregelmatig gevlaakt. bl. 124. f. 41, 42.
 WESELTJE (Javaanfch). I. D. bl. 77. Taf. XLVIII. f. 4.
 WESP (Drie-ftaartige, zeldzaam groote). IV. D. bl. 60. Taf. XLIX. lett. B. n. 7. Lintworm-Wesp. lett. D. n. 1-3.
 WESPEN (Verscheiderlei). IV. D. bl. 96, 97. Taf. XCVI. f. 1, enz.
 WESPEN-NEST (MARYBONS) van binnen en van buiten ver-toond. IV. D. bl. 100. Taf. XCVIII. De Boom, aan welke het door de Wespén gehecht wordt. *ibid.*
 WEVERSLANG van Brasil. II. D. bl. 68. Taf. LXXVII. f. 3.
 WEVER-SPOELEN of SCHIET-SPOELEN. Een foort van Hoorens. III. D. bl. 152. Taf. LV. f. 13-16.
 WILD ZWYN (Een byfoort van een) of Zwyn-Hert. Zie RABI ROESA.
 WILLIGE HOUTE UIL. Derzelve verandering. IV. D. bl. 60. Taf. XLIX. lett. A. n. 1-6. Verschillende foort. bl. 62. Taf. LI. lett. MM.
 WILLOUGHBY. Een voornaam Engelsch Autheur over de Dierenkunde. VOORR. van 't I. D. bl. 2.
 WINDE (Kapel van de), *Merveilje de Peru* genaamd. IV. D. bl. 64. Taf. LIII. lett. Q. 16, R. 17.
 WINDEBLAD (Afrikaanfch). I. D. bl. 13. Taf. V. f. 3.
 WINDSLANG. Zie RATESLANGEN.
 WINKELHAAK. Een foort van Doublet. III. D. bl. 181. Taf. XCI. f. 6.
 WITJE (Gemeen). De *Droefaat* genaamd, en deszelfs verandering. IV. D. bl. 6. Taf. II. lett. B, 1-4. Zwart geaderd Witje. bl. 7. Taf. III. lett. H, 1-4.
 WIT KORAAL. Het is doorgaans van binnen hol en buisagtig, niet vast en digt, gelyk het roode, noch ook gesterd, dan in de kleine takken. III. D. bl. 212. Steenagtig en verward door een geflingerde Boomen en Klompen daar van. Taf. CXVI. f. 1-3. Teer, takkig en pluimaagtig Koraal. f. 4. Witte kalkagtige Koraalklomp of Bal. f. 7.
 WITMONDJES, anders genaamd Halvemaan-Slakjes. III. D. bl. 157.
 WOLFSMELK (Curassausche) die boomagtig is, met bladen van Verwloof. I. D. bl. 75. Taf. XLVI. f. 4.
 WOLFLIEG. IV. D. bl. 97. Taf. XCVI. f. 13.
 WOLK of AGAAT-TOOTJES. III. D. Taf. XLIII. f. 23-30.
 — of CYFER-HOORENS. III. D. Taf. XLII. f. 5-9.
 Wolk of Agaate Bakjes. f. 14-21. West-Indifche Wolkhoorens. f. 10, 11.
 — of CYFER-TOOTEN. III. D. bl. 136. Taf. XLVII. f. 22, 23.
 WOLKEBAKKEN of WOLKJES. Een foort van Hoorens. III. D. bl. 126, 127. Taf. XLII. f. 1-4. Verscheiderlei Oranje-Wolkbakjes uit Ooft-Indiën. bl. 127, 128. Taf. XLII. f. 14-21. West-Indifche Wolkhooren. f. 22.
 WORM (WATER- of ZEE-) van Brasil, een foort van Duizend-been. I. D. bl. 117. Taf. LXXXIV. f. 4.
 — (SLANGAGTIGE) uit Afrika, van boven en van onderen. II. D. bl. 70. Taf. LXVIII. f. 7.
 — (WATER-) van dit slag, die voor zig zekere Hokjes of Huisjes in 't Water maken. IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 5, 7, 8.
 — uit welks Pop de groote groenagtige Water-Tor voortkomt. IV. D. bl. 73. Taf. LXV. f. 12.
 WORMEN van de Water-Torren hebben de Pooten op de Rug. IV. D. bl. 90.
 — die het Hout doorknaagen. Zie HOUTWORMEN, KOKERWORMEN.
 WORMBUIJES. Verzameling daar van, of Zee-Wormnest. III. D. bl. 189. Taf. C. f. 8. & bl. 202. Taf. CX. f. 5. Het roode Pypkoraal is ook zulk een Verzameling van ronden Wormbuisjes, regelmatig byengevoegd en van de Stofte van het Bloedkoraal geformeed. bl. 204.
 WORMKOKERS of WORMBUIJES. Veelerlei van gedaante en grootte. III. D. bl. 182. Taf. XCIII, XCIV.
 WORMKRUID (Ambonsch). II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 6. Het Zaad. f. 8.
 WORMSLANG (West-Indifche dikke of tweehoofdige). II. D. bl. 77. Taf. LXXXIII. f. 4.

WORTELEN ontleed of in 't geraamte ver-toond. Raapen I. D. bl. 6. Taf. II. f. 1, 2. Scorzonere-Wortel. bl. 7. f. 4. Wortel van de Waterbekeboom. f. 5. Het uiterfte van de Wortel van een Peereboom. bl. 8. f. 6. Boekje van de Bast van een ontleede Japanfche Malva-wortel gemaakt. bl. 9. Taf. III. f. 2, 3.
 WOTTON. Onder de hedendaagschen een niet ongeagt Dier-befchryver. VOORR. van 't I. D. bl. 2.
 Wowo. Een foort van *Balani* of Zee-Eikels, by RUMPHIUS genaamd *Cancer Aeneus*. II. D. bl. 61. Taf. LXI. f. 7.
 WURGLANG of KNYPER, die de Menschen en Dieren omftrengelende dood drukt. II. D. bl. 108, 109.

X.

XAXALHUA. Een gebandeerde Slang uit Nieuw-Spanje. II. D. bl. 63. Taf. LXIII. f. 2.
 — of Mexikaanfche Adderslang, Mannetje en Wyfje. II. D. bl. 80. Taf. LXXXVII. f. 4, 5.
 XEQUIPILES. Een West-Indifch Slangetje, overlans gebandeerd. II. D. bl. 3. Taf. I. f. 9.
 XERANTHEMUM (BERG-) uit Afrika, met kleine zilververwige, kroonswyze byeen gefchikte Bloemen, en gryze Bladeren als die van Salie. Men vindt het op de Duinen van de Kaap de goede Hope. I. D. bl. 36. Taf. XXII. f. 8.
 XIPHION. Zie ZWEERDEKENS-KRUID.
 XOMOTL. Een gekuifd Vogeltje uit de Spaanfche West-Indiën. II. D. bl. 66. Taf. LXV. f. 5.
 XOXOUQUIHAUCTLI. Een Mexikaanfche Reiger. I. D. bl. 100. Taf. LXIV. f. 2.

Y.

YAYAUHQUITOTOTHL. Een fterlyke Vogel uit de Spaanfche West-Indiën. I. D. bl. 84. Taf. LI. f. 7.
 YSQUIEPATL (Ichneumon van) of Amerikaanfch Kwasje. I. D. bl. 68. Taf. XLII. f. 1.
 — Een Mexikaanfche Mieren-Eeter. I. D. bl. 66. Taf. XL. f. 2.
 YSVOGEL (Ambonsche) met een Kuif op 't hoofd, een Mannetje. In Ooft-Indiën genaamd *Tobopkey* en *Hito* by die aan de Kuif van Ambon woenen. I. D. bl. 100. Taf. LXIII. f. 4.
 — (Ooft-Indifche) met een Vederbosje op 't hoofd, zeer fraai gekleurd. I. D. bl. 104. Taf. LXVII. f. 4. Hoe en waar de Ysvogeltjes hunne Neften maaken, volgens het getuigenis der Zeevaardende. *ibid.*
 — (West-Indifche), behoort niet tot de Spechten. I. D. bl. 87. Taf. LIII. f. 3.
 YITZQUAHTLI. Een kleine Arend of Raave, uit Nieuw-Spanje. I. D. bl. 97. Taf. LXI. f. 2.
 YZER in Koper veranderd. Een Muil-Ezels Hoefzyer. IV. D. bl. 109. Taf. CI. f. 13. Stukken van een gebroken Paarde Hoefzyer, ten deele Koper geworden. bl. 110. f. 14 en 15.
 15. Schaaltje van Hongarifch Yzer, in Koper veranderd. f. 16.
 YZER-BLOEMEN uit Duitschland. IV. D. bl. 115. Taf. CII. f. 13. Deeze Stof is zeer ryk van Yzer en een goed Geneesmiddel inwendig. *ibid.* Andere foorten. bl. 116. f. 14 en 15.
 YZER-ERTS uit China. IV. D. bl. 115. Taf. CII. f. 11. Dito uit Amerika. f. 12. Dito uit Afrika. bl. 116. f. 16. Uit Duitschland. f. 18. Uit Ooft-Indie. f. 19 en 20. Goud-Zilver- en Yzer houdende Erts uit Nieuw Spanje. bl. 117. f. 23.
 YZERHOUTBOOM uit West-Indie. Een Takje daar van met Bladen en Bloemen. I. D. bl. 58. Taf. XXXVI. f. 7.
 YZER-VARKEN van Malakka. I. D. bl. 81. Taf. LI. f. 1. Twee Jongen daar van. f. 2. De Galfteen, uit hetzelfde, genaamd *Pedro del Porco*. bl. 82. f. 3-5.
 — uit Ooft-Indie. I. D. bl. 79. Taf. L. f. 1.

Z.

ZAGERTJES. Een foort van Doubletten. III. D. bl. 178. Taf. LXXXVI. f. 10.
 ZAGOE-BOOM (Amboineefche). I. D. bl. 39. Taf. XXV. f. 1. Het Merg van deezen Boom, dat Meelagtig is, wanneer de Vruchten ryp zyn, wordt van de Amboineezen tot Spyze gebruikt. Zy maaken daar van een foort van Pap of Deeg, en daar van ronden Korrels, die wel gedroogd zynde en bewaard, veele Jaaren kunnen goed blyven en verzonden worden worden. Men noemtze *Sago* en houdtze voor een zeer verfterkende en voedzaame Spyze, die men in Europa zelfs, aan de Hoven, veel gebruikt. Ook kan zy tot Medicyn dienen, in Koeldranken gekookt, in plaats van gepelde Ggg 4 Garft,

- Garst, zynde zeer verzagende voor de Borst. Met de Bladen van dezelve dekken de Indiaanen hunne Huizen en de holle Stam gebruiken zy voor Tonnen of Vaten. *ibid.* bl. 40. Men telt den Zagoe, wegens de Vrucht, die naar een Pynappel gelykt, onder de Palmiet- of Klappus-Boomen. Anderen noemenze *Sago* of *Sagu*. bl. 41. Zie het Blad Lett. A. De Vrucht Lett. B.
- ZAINO. Een wild Zwyn van Mexico. Zie BABI-ROESA. Deszelfs Kop. I. D. bl. 81. Taf. L. f. 3.
- ZANDLOOPERS. Zekere Boktorretjes, dus genaamd. IV. D. bl. 92. Taf. XCII. f. 22 en 23.
- ZANDVOORTS TONNETJE. Een soort van Hoorn. III. D. Taf. LVII. f. 1.
- ZEBOA. Een Adderflang uit Oost-Indie, dus van de Hebreëen genaamd. II. D. bl. 82. Taf. LXXXVIII. f. 1.
- ZEE-AAL (Tygeragtige) met een scherpen Bek als die der Vogelen en twee Vinnen aan de Kaaken. II. D. bl. 40. Taf. XL. f. 3. Andere soort die enkel in kleur verschilt. f. 4. bl. 41.
- ZEE-AJUN van Gallipolis, aan de Middellandsche Zee. I. D. bl. 72. Taf. XLIV. f. 4. Steel- of Bloem-top van dezelve. f. 5.
- ZEE-APPELTJES (Allerkleinste soort van) uit Afrika. III. D. bl. 18. Taf. X. f. 1. Lett. a, b. Andere dergelyke. f. 2, a, b. ZEE-APPEL. Zie ZEE-EGEL.
- ZEE-BLOEMKOOL, zo genaamd. III. D. bl. 201. Taf. CIX.
- ZEE-BOTJE. Een soort van Klipvisch of *Chatodon*. III. D. bl. 67.
- ZEE-BRANDENETEL (Zeldzaame Afrikaansche). I. D. bl. 45. Taf. XXIX. f. 2.
- ZEE-CYPRES. Een zo genaamd Heester-gewas. III. D. bl. 194. Taf. CVI. f. 1.
- ZEE-DRIUVEN, zo genaamd, zyn de Eijeren van de Zee-Katten. III. D. bl. 6 en 7. Taf. III. f. 7 en 8.
- ZEE-DRIUFTROS. III. D. bl. 198. Taf. CVII. f. 9.
- ZEE-DUIVEL uit Amerika. Verscheide foorten daar van. I. D. bl. 118. Taf. LXXXIV. f. 2. enz.
- De Egel- of Pennevisch, dus genaamd, en waarom. III. D. bl. 58.
- ZEE-EGEL (Het Hoofd van een) met vyf Tandjes. III. D. bl. 19. Taf. X. f. 5. Lett. a. De Kokertjes daar de Tandjes in zitten. Lett. b, c. De Tandjes zelf. Lett. c. Een klein langagtig Zee-Egeltje uit Afrika. f. 6. Een dito zonder opening op de Rug. f. 7. Zee-Egeltjes in de gedaante van een Knoop. f. 8-10. Een witte Afchverwige. bl. 20. f. 11, a, b. Een geel Violetverwige. f. 12, a, b. Een blaauwagtige met geele stralen. f. 13, a, b. Een Roosagtige met Amathytikleur fraay uitgemonsterd. f. 14, a, b. Een sierlyke Karmynroode. f. 15, a, b. Deeze agt voorgaande zyn van de Kust van Guinée. Een langwerpige ronde van St. Thomas. f. 16 en 17, a, b. Een rosgeelagtige van dito. f. 18, a, b. Een Zee-Egel die naar een Schupje gelykt. bl. 21. f. 19, a, b. Een Oost-Indische die naar een dubbelde Anjelierbloem gelykt. f. 20, a, b. Een Hartagtige van Guinée. f. 21, a, b. Langwerpige, lichtbruin gemarmerde uit Oost-Indie. bl. 22. f. 22, a, b. Oost-Indische, een soort van Zee-Reaal. f. 23, a, b. Allergrootste foort van Zee-Egels uit Oost-Indie. bl. 23. Taf. XI. f. 2. West-Indische dito. f. 3. Groote Oost-Indische Zee-Appel van purperkleur. bl. 24. f. 4, a, b. Andere van kleur als Appelbloesem. f. 5, a, b. Adriatische van eene lichtroode Rooskleur. f. 6, a, b. Een lichtgeel Topaaskleurige. bl. 25. f. 7, a, b. Een Violette van St. Eustathius. f. 8, a, b. Licht Smaragdgroene uit Perzie. f. 9, a, b. Groenagtig geele Chineesche Zee-Appel. f. 10, a, b. Ovale of Eironde van de Afrikaansche Kusten. f. 11, a, b.
- ZEE-EGELS (STEKELAGTIGE) of met dunne Pennen. Een waar van de Pyltjes lang en Violetkleurig zyn. III. D. bl. 25. Taf. XII. f. 1. Manier om ze zodanig te droogen en te bewaaren. bl. 26. Een klein Zee-Egeltje, dat gedoornd is en graauw. bl. 26. f. 2, a, b. Een andere wat grooter. f. 3, 4, a, b. Een groote vol gedoornde Grasgroenverwig. f. 5, a, b. Een karmynroode. f. 6. Kleiner paarsagtig Zee-Egel. f. 7. Heel groote gedoornde, in 't midden lichtrood, van boven paarsagtig. f. 8, a, b. Allergrootste der dun en lang gepylde of genaalde Zee-Egelen, licht purperkleurig. bl. 27. f. 9, a, b.
- (GEVINGERDE) of met breede Pennen. Een sierlyke Oost-Indische. III. D. bl. 27. Taf. XIII. f. 1. Dezelve van onderen. f. 2. Een andere uit de Middellandsche Zee. bl. 28. f. 3. Een groot gepende of lang gevingerde, dito. f. 4. Grootste foort van gepende zwarte Zee-Egel uit de Spaansche West-Indiën. f. 5. Veelvoetige of zeer doornagtige, dito. f. 6. Paarich gekleurde West-Indische. bl. 29. f. 7. Oost-Indische met raare pylen. f. 8. Sineesche lang gepende. f. 9. Ambonsche Mosagtige Zee-Appel. f. 10. Kleiner soort. bl. 30. f. 11. Zee-Appel zonder Pennen van Amboina, waar in de inplanting of aanhechting der Pennen, ook apart, by de Letteren B, C, D en E, vertoond wordt. f. 12. En de Pennen afzonderlyk N. 1-6.
- ZEE-EGELS genaamd *Echionanthus* of Doodshoofden: waar van drie vreemde foorten. III. D. bl. 31. Taf. XIV. f. 1 en 2. Ovaal ronde dito, van boven en van onderen. bl. 32. f. 3 en 4. Allergrootste foort. f. 5 en 6. Andere die platagtig zyn, genaamd *Zee-Pannekoeken*. bl. 32. enz. Taf. XV. Kleine Doodshoofden of Zee-Reaalen. bl. 34. f. 11. Rond ovale of Eyvormige. bl. 36. f. 27. Bolagtig Egeltje, dat naar een Peer gelykt. f. 28 en 29. Kleine Olyfvormige. bl. 37. f. 31. enz.
- ZEE-EIKELS of Eende-Schulpen naar dezelven gelykende. III. D. bl. 38, 39. Taf. XVI. f. 4, 5.
- ZEE-GEWASSEN. Dat dezelve waarfchyndlyker van den aart der Dieren, dan Plantaartig zyn, nader, ten opzigt van de Steenagtige of Zee-Kampnoeljes, bevestigd. III. D. bl. 205, 206. Derzelver nederwaardse groeijing en bloessem; zo men meende; naderhand ontdekt het werk van Diertjes of de Diertjes zelf te zyn, daar in huisvestende. bl. 183. Houtagtig, met dunne takjes, enz. Taf. XCV. f. 6. Blader en Sponsagtig, zeldzaam getakt. f. 8. Bros Sponsagtig, met zeer tedere Vezelen. bl. 184. Taf. XCVI. f. 5. Houtagtige Zee-Heeftertjes, met ronde gladde takjes. bl. 188. Taf. C. f. 4, 5, 6, 9. Bros en heel dicht met gaatjes doorboord Zee-Gewas, Kant-Koraal genaamd. bl. 189. f. 11. Een dat naar geschroeid Leer gelykt. f. 12. Hoornagtige Zee-Heester met gedoornde Takjes. f. 16. Fyne, veelkleurige en boomgelykende Zee-Heesters, doorgaans Koraalboomtjes genaamd. bl. 191. Taf. CII. f. 1, 2. Roode en zwarte Koraal-boomen. bl. 192, 193. Taf. CIV. f. 1, 2. Slangvormige en gedoornde Zee-Heester. f. 3. Bruinagtige. bl. 194. Taf. CV. f. 2. Loodkleurige in Leden verdeeld, die naar Gember gelyken. f. 3. Afgebroken tak van een verstorven Heester-gewas. f. 4. Verscheide andere foorten van Heesters; genaamd Zee-Cypres. Taf. CVI. f. 1, enz. Houtagtige. bl. 195. f. 3, 4. Hoornagtige met een dikke Tarterkorst begroeid. f. 6. Houtagtige Zee-boom, op een groote Laphoorn gegroeid. bl. 196. Taf. CVII. f. 1. CVIII. f. 1. Verscheiderlei Hoorn- en Houtagtige Zee-Heesters. Taf. CVII. f. 3-6. Hoornagtig Takje met een geele Korst begroeid. bl. 198. f. 8. Zee-druiftros aan een lange steel. f. 9. Bladerig Zee-Longekruid. f. 10. Houtagtige Heester-gewasjes. bl. 200. Taf. CVIII. f. 10, 11. Zie ZEE-KAMPNOELJES, KORAALEN, STER-KORAALEN, STERRE-STEENEN, enz.
- ZEE-GOBIUS. Zie GOBIUS.
- ZEE-HAAGDIS (Zeer groote) of Krokodil uit Arabie, zynde een soort van *Scincus*. II. D. bl. 112. Taf. CV. f. 3.
- ZEE-HAAN. Een soort van Krab. III. D. bl. 51. Taf. XX. f. 7, 8.
- of Indiaansche Smid. III. D. bl. 72. Taf. XXVI. f. 34.
- ZEE-HAAS van sommigen. Een soort van Klootvisch. III. D. bl. 59.
- ZEE-HEESTERS. Zie ZEE-GEWASSEN.
- ZEE-HEY (Ambonsche). II. D. bl. 23. Taf. XXI. f. 7. Zie HEY, ZEE-MOS.
- ZEE-HOORN (Langwerpige) met dubbelde Lippen, enz. III. D. bl. 156. Taf. LVII. f. 23. Dezelfde van onderen. f. 24.
- ZEE-HOORENS en Schulpen die verkalkt zyn, uit het Gebergte van Avignon. IV. D. bl. 123. Taf. CVI. Dito in Steen veranderd. bl. 127. Taf. CVII.
- ZEE-HOORENTJES. Derzelver dezels worden voor Paddesteenen gehouden. II. D. bl. 152.
- ZEE-HOUTWORMEN, die de Paalen, Schepen, enz. doorknaagen. De Hollandfche komt met de Oost-Indische in gedaante nagenoeg overeen. I. D. bl. 132. Zie HOUTWORMEN.
- ZEE-KAMPNOELJES of Paddesteolen, worden in sommige Landen gegeten. III. D. bl. 2. Verscheide foorten daar van, van verschillende gedaante afgebeeld. Taf. I. f. 1-7. Zie ZEE-KWALLEN.
- (Steenagtige). Met getande opstaande Bladeren. III. D. bl. 199. Taf. CVIII. f. 2, 4. Met ongetande, opstaande, zeer dunne Blaadjes. f. 3. Dito steenagtig getakte. bl. 200. Taf. CIX. f. 1. Andere, alleenlyk in gedaante verschillende, sommigen met Bloemknoppen. bl. 201. f. 3-8. Groote, Zee-Bloemkool genaamd, of Herfensteenen, f. 9, 10. Andere Zee-Kampnoeljes. bl. 202, enz. Taf. CX. Langwerpige. Taf. CXI, CXII. Eene die vry regelmatig gegroeid is. bl. 212. Taf. CXVI. f. 4.
- ZEE-KATTEN. Zie SEPIA. Spaansche Zee-Kat. Zie LOLIGO.
- ZEE-KATJE. Een soort van *Ostracion* of Schulpvisch. III. D. bl. 61. Taf. XXIV. f. 8.
- ZEE-KNOOP, (inlandsche) een soort van Zee-Egel of Zee-Appeltjes. III. D. bl. 19. Taf. X. f. 3, a, b. Een fyn gedoornde dito. f. 4, a, b. Een witte Afchverwige. bl. 20. Taf. X. f. 11, a, b.

ZEEKNOPJES of KNOOPJES. Een foort van Hoorentjes. *III. D. bl. 153. Taf. LV. f. 22.*

ZEE-KNORHAAN. Zie COTTUS.

ZEE-KOEIJEN. Beoorsteenen uit dezelve, *Pedros de Vacca* genaamd. *II. D. bl. 135. Taf. CXII. f. 3.* Zy worden met de Zee-Paarden van den Nyl of Ganges, ja met de Walrussen, zelfs verward. *bl. 136.*

ZEE-KORAAL, dat dun, fyn geribd, bladerig en afchverwig is. *III. D. bl. 180. Taf. LXXXIX. f. 10.*

ZEE-KRAB. Zie KRABBen.

ZEE-KREEFT (West-Indische). *III. D. bl. 41. Taf. XVII. f. 3.*

naar een Zee-Luis gelykende, waaraan RONDE-LETIUS den naam van LEEUW gegeven heeft. *III. D. bl. 49. Taf. XIX. f. 19.* De zelfde van onderen. *f. 20.*

uit Noorwegen. *III. D. bl. 53. Taf. XXI. f. 3.*

Het Wyfje daar van. *bl. 170. Taf. LXXXIII. f. 29.*

ZEE-KROOS of KROOS. Zie ZEE-MOS.

ZEE-KROOST met ongetande smalle Bladen. *III. D. bl. 190. Taf. CI. f. 3.*

ZEE-KWALLEN, op 't Water in menigte dryvende, een voorteken van Storm. *III. D. bl. 2. De Italiaanen noemenze Zee-Vlammen, om dat zy by nacht de Zee doen vuuren. bl. 1.*

ZEE-LONGEKRUID (Bladerig). *III. D. bl. 198. Taf. CVII. f. 10.*

ZEE-LUIZEN uit Groenland. *I. D. bl. 143. Taf. XC. f. 6.*

Een Kreeft naar een Zee-Luis gelykende, de *Leeuw* genaamd. *III. D. bl. 49. Taf. XIX. f. 19, 20.*

ZEE-MAAN of veelstraalige Zee-Ster, uit Nieuw-Spanje. *III. D. bl. 17. Taf. IX. f. 3.* Tweede foort van dubbelde Zee-Ster, van onderen gezien. *bl. 18. f. 4.*

ZEE-MOL. Een Zee-Kampernoelje, dus, van wegen haare figuur, genaamd. *III. D. bl. 205. Taf. CXI. f. 6. CXII. f. 31, 32.*

ZEE-MOLENAAR Tor, en deszelfs verandering. Zie DUIN-TORREN.

ZEE-MONSTER van zeldzaame gedaante, met twee Hoorens op de Nek en een harde Schil van agteren op 't Lyf, kruipende gelyk een Slak. *III. D. bl. 2. Taf. I. f. 8.* Hetzelve van onderen, daar zig de Bek by A. vertoon. *f. 9.*

ZEE-MOS: Fyn, kort haairagtig. *III. D. bl. 188. Taf. C. f. 1.* Lang met verdeelde Takjes. *f. 2.*

(Afrikaansch) uit de Kroos-Zee. *II. D. bl. 10. Taf. VIII. f. 8.*

of uit de Kroos-Zee, van verscheiderlei foort. *II. D. bl. 72. Taf. LXIX. f. 6-11.*

met langwerpige gedoornde als ook met zeer fyne Bladeren, *I. D. bl. 116. Taf. LXXII. f. 8, 9.*

gevorkt en gedoornd. *I. D. bl. 162. Taf. CIII. f. 6.*

met gekorven of getande Steeltjes en Blaadjes en geflooten Bloempjes als van de Guichelheil, geel van kleur. *ibid. f. 7.*

ZEE-NAVEL-SLAKHOORN. *III. D. bl. 124. Taf. XL. f. 62.*

ZEE-NAVELS of dekzels van Zee-Hoorentjes, ook *Zee-Bonnen* genaamd, worden ten onregte voor Padde-Steenen gehouden. *II. D. bl. 152.* Men kanze als de Kreeft-Oogen tegen 't Zuur in de Maag gebruiken. *ibid.*

ZEE-OOR begroeid met een Koraalagtige stoffe. *III. D. bl. 197. Taf. CVII. f. 2.*

ZEE-PAARD (*Hippopotamus*). Een groote Beoorsteen uit deszelfs Maag. *II. D. bl. 134. Taf. CXII. f. 1.*

ZEE-PAD of ZEE-KIKVORSCH van Curassau. *I. D. bl. 118. Taf. LXXIV. f. 2.* Andere foorten daar van: *f. 3, 4, 6.* De Jongen. *f. 5, 7.*

ZEE-PANNEKOEKEN. Een platagtig foort van Zee-Egels. *III. D. bl. 32. Taf. XV. f. 1-10.* Eivormige, genaamd kleine Doodshoofden of ook Zee-Reaalen. *bl. 34. f. 11-14.*

Zonneftaalde Pannekoeken. *bl. 35. f. 15, 16.* Kleine Zee-Pannekoekjes. *f. 19, 20, enz.* Platte Schildagtige. *f. 23-26.* Rond-ovaale Zee-Pannekoek. *f. 27. en **

ZEE-PASTEIJEN, Pasteitjes-Sterren. Zie PASTEITJES.

ZEE-PEN of PLUIM, die licht van zig geeft. *III. D. bl. 39. Taf. XVI. f. 8. a.* van boven, *b.* van onderen gezien. Zeer groote Zee-Pen. *bl. 40. f. 9.* [Dit is het Rugge-Schild van de Spaanische Zee-Kat. Zie de Korte Inhoud op 't eind.]

ZEE-PENSEEL uit Oost-Indiën. *III. D. bl. 39. Taf. XVI. f. 7.*

ZEE-POKKEN. *III. D. Taf. XCIV.* Zie de Korte Inhoud. Een stuk Kurk daar mede begroeid. *Taf. XCVIII. f. 1.*

Kleine Zee-Pokjes op de enden van Zee-Wier. *f. 2, 4.*

ZEE-REAAL. Sommige foorten van platte kleine Zee-Egeltjes dus genaamd. *III. D. bl. 22, 34.*

ZEE-RUPS van ons Strand, van boven en van onderen gezien. *III. D. bl. 9. Taf. IV. f. 7, 8.*

(Koraalagtige Veelvoetige). *I. D. bl. 141. Taf. XC. f. 1.* Andere Veelvoetige Zee-Rups. *bl. 142. f. 2.*

Kleiner foort. *f. 3.* Langste foort. *f. 4.*

ZEE-SCHAFTEN. Zie MENTULÆ MARINÆ.

ZEE-SCHILPAD. Zie SCHILDPADDEN.

ZEE-SCHUIM. 't Is het Ruggebeen of Schulp van de Zee-Kat.

Tome IV.

ten. *III. D. bl. 5.* Een groot en een klein. *Taf. III. f. 9, 10.*

ZEE-SLANG (gekroonde) van Ambon. *II. D. bl. 19. Taf. XVIII. f. 3.*

of Conger-Aal (Afrikaanische) die zeer fierlyk is getekend. *II. D. bl. 71. Taf. LXIX. f. 1.*

ZEE-SPIN. Dus worden de Spaanische en andere Zee-Katten van fommigen geheten. *III. D. bl. 5, 7.*

ZEE-SPINNEN. Dus noemt men verscheide foorten van Krabbetjes, of Krabben. *III. D. bl. 40.* Een Zee-Spinnekop of ronde Zee-kraab. *Taf. XVII. f. 4.* Zee-Krabbetje, van gedaante als een Spinnekop. *bl. 46. Taf. XIX. f. 4, 5.* Korftagtige Spinnekops-Krab. *bl. 47. f. 10, 11.* Tweederlei Zee-Spinnekoppen. *bl. 49. f. 22, 23, 25.* Kleinste foort. *bl. 53. Taf. XX. f. 13.*

ZEE-STERREN zyn van verscheiderlei foort. *III. D. bl. 9.* Een Hollandische uit de Zuiderzee, van boven en van onderen. *Taf. V. f. 1, 2.* Het geraamte van een Zee-Ster. *f. 3. bl. 10.* Viertakkige als een Sikkelt gekromd. *f. 4.* Tepelagtige. *f. 5.* Dezelve van onderen. *f. 6.* Vyfhoornige, knobbelagtige Zee-Ster. *f. 7, 8.* Regelmaatige kleine Italiaanische Kam-Ster. *f. 9, 10.* De kleine Inlandische Paardragende. *f. 11, 12.* Zeer kleine Amerikaanische Zee-Sterretjes. *f. 13-15.* Vyfhoekige Zee-Ster uit Oost-Indiën. *bl. 11. Taf. VI. f. 1.* Drietakkige van onze Zee-Kusten. *f. 2.* Pafteitjes-Sterren. *f. 5-10.* Vyfhoekige Zee-Ster uit Oost-Indiën. *bl. 12. f. 11, 12.* Blaauwe West-Indische. *f. 13, 14.* Vyfhoekige Zee-Pastey. *Taf. VII. f. 1.*

Zee-Ster met vyf stralen uit Barbarye. *f. 2.* Vyfpuntige, die zeer geknobbeld is, met uitsteekende Pennen, als van Mink-yzers, bezet. *bl. 13. f. 3.* Gedoornde vyftakkige. *f. 4.* Gemeene Hollandische Zee-Sterretjes met lange stralen. *f. 5-7.* Kleine Zee-Sterretjes uit de West-Indiën. *bl. 14. f. 8-10.* Grootste foort van Zee-Pastey, uit de Spaanische West-Indiën. *Taf. VIII. f. 1.* Andere kleinere. *f. 2-4.* Amerikaanische Zee-Ster met gekronkelde Stralen. *bl. 15. f. 5.* Middelmattige van onze Kusten. *f. 6, a, b.* Zee-Ster uit Italie, van boven en van onderen. *f. 7, a, b.* Allergrootste Hollandische Zee-Sterren. *f. 8.* Een inlandische Zee-Ster, waar van een der vyf stralen tot op de helft in tweeën is verdeeld, deszelfs punten over zyde uitgewaflen. *f. 9.* Klein Zee-Sterretje van onze Kust. *bl. 16. f. 10, a, b.* Gekrulde Zee-Ster uit de Spaanische West-Indiën, genaamd Zee-Zon of *Caput Medusæ*. *Taf. IX. f. 1.* Andere kleinere Zee-Zon. *bl. 17. f. 2.* Veelstraalige Zee-Ster of Zee-Maan uit Nieuw-Spanje. *f. 3.* Andere foort van dubbelde Zee-Ster. *bl. 18. f. 4.* Byzonder fchoone dun gestraalde uit Oost-Indiën. *f. 5.* Egelagtige kleine, met stekelige doortjes. *f. 6.* Wormagtig Zee-Sterretje. *f. 7.* Sommige Zee-Egels, die plat en gefternd of met een Ster getekend zyn, genaamd Doodshoofden of Zee-Pannekoeken. *bl. 32, enz. Taf. XIV, XV.*

ZEE-TONNEN. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 111. Taf. L. f. 1-12.* Bafterd Zee-Tonnen. *f. 13-19.*

ZEE-TULPEN. Verscheiderley Lighaamen daar mede begroeid. *III. D. bl. 182. Taf. XCIII en XCIV.*

ZEE-UIJENS. Een foort van Hoorens. *III. D. bl. 115. Taf. XXXVIII. f. 22-24.*

ZEE-VEELVOET. Zie POLYPUS.

ZEE-WAAIJER (Zwarte) met fyne, fcherpe Vezels. *III. D. bl. 183. Taf. XCV. f. 2 en 4.* Verschillende foorten van zulke Heeftergewaflen. *bl. 193. Taf. CV. f. 1. enz.*

ZEE-WIER (Van fommig) zou men Papier kunnen maaken. *I. D. bl. 45.*

(breed, bladeragtig) dat in geweezel veel ge-lykt naar Linnen of Zyde. *III. D. bl. 185. Taf. XCVI. f. 6.*

met een dunne verdeelde Steel en langwerpige aan een gehechte Vrugtjes. *ibid. f. 7.*

met tegen elkander over staande Bladeren, aan het uiteinde van den Steel met Blaasjes en Kwastjes bezet, staande op een stuk Kurk dat met Langhalzen of Eendfchulpen, Wormbuisjes en Zee-Pokken begroeid is: *ibid. bl. 186. Taf. XCVIII. f. 1.*

met verdeelde platbladerige Takken, hebbende aan hun uiteinde Kegelronde Blaasjes, welke spits toelopen. *ibid. f. 2.* Het is op een Keyfteentje gegroeid.

in veele dunne lange Takken verdeeld, met langwerpige Blaasjes, welke naar Peultjes gelyken. *ibid. f. 3.*

dat dun en rondtakkig is aan de uiteinden met kleine Zeepokjes bezet. *ibid. bl. 187. f. 4.*

met platte stompe Takken, die zig wyd uitbreiden en naar Eikebladeren gelyken. *ibid. f. 5.*

welks Bladeren troswyze digt aan den Steel gehecht zyn. *ibid. Taf. XCIX. f. 1.*

dito, met wat langer Bladeren. *ibid. bl. 188. f. 2.*

welks Bladen, gelyk een open Roos, in elkander leggen. *ibid. f. 5.*

dat fynbladerig is, van een afchgrauwe kleur. *ibid. bl. 189. Taf. C. f. 10.*

H h h

ZEE-

ZEE-WIER (Peeldraagend). III. D. bl. 190. Taf. CI. f. 1.
 Blad- en Vrugdtraagend. f. 4. Groot en veelbladerig. bl.
 191. Taf. CII. f. 6. Verschillende foorten van Bladerig
 Zee-Wier. f. 7—10. Veelakkig. f. 11. Andere foorten.
 Taf. CIII. Kort, knobbelig Zee-Wier, op een gemeene
 Kinkhoorn gegroeid. bl. 198. Taf. CVII. f. 7.
 ZEE-WIER-BLAD. Zeefagtig, breed en rondbladerig. III. D.
 bl. 192. Taf. CIII. f. 1. Netagtig doorhoorde en breede
 Zee-Wier-Bladen. *ibid.* f. 2 en 3. Andere foort. f. 4. Lan-
 ge smalle, die aan de zyden uitschieten en op de kanten
 haarig zig vertoonen. f. 5.
 ZEE-WORM (lange dunne Brasiliaansche) gelykende naar een
 Duizendbeen. I. D. bl. 117. Taf. LXXXIII. f. 4.
 ZEE-WORMEN. Zie HOUT-WORMEN.
 ZEE-WOUW van OVIDIUS. Een Vliegende Vifch, tot de
 Cotte's t' huis gebragt. III. D. bl. 82.
 ZEE-ZON of *Caput Medusae*. Een foort van Zee-Sterren, dus
 genaamd wegens hare gedaante. III. D. bl. 16. Taf. IX.
 f. 1. Het wordt in 't breede by RUMPHIUS beschreeven.
 bl. 17. Andere kleinere Zee-Zon. f. 2. Allergrootste foort
 van Ambon. bl. 22. Taf. XI. f. 1.
 ZEE-ZWAANTJES. Dus noemt men de Schaaren van een foort
 van Kreeften. III. D. bl. 51.
 ZEE-ZWALUW van onze Stranden. I. D. bl. 102. Taf. LXVI.
 f. 4.
 ZEILHOORENS. III. D. Taf. XXXVIII. f. 67. Taf. XXXIX.
 f. 14—17. en 19—23. Ook Taf. LXXXIV.
 ZERREE-OLIE. Zie OLIE.
 ZILVER (natuurlyk gegroeid) uit Noorwegen. IV. D. bl. 105.
 Taf. C. f. 21. Dito masief. f. 17 en 18.
 ZILVER-ERTZ (zuivere) uit Afrika. IV. D. bl. 105. Taf. C.
 f. 16.
 ——— (natuurlyke) uit Noorwegen. *ibid.* f. 18.
 ——— uit Oost-Indië. IV. D. bl. 106. Taf. C. f. 24.
 ——— uit Hongarye. *ibid.* f. 26.
 ——— uit Arabië. IV. D. bl. 107. Taf. C. f. 31.
 ——— (Koperhoudende) uit Afrika. IV. D. bl. 107.
 Taf. C. f. 30. Goud-Zilver- en Koperhoudende-Ertz uit
 Nieuw Spanje. *ibid.* bl. 106. f. 25. Goud-Zilver- en Lood-
 houdende uit Arabië. bl. 118. Taf. CII. f. 31. Goud-Zil-
 ver- en Yzerhoudende uit Nieuw Spanje. *ibid.* bl. 117. f.
 23. Goud, Zilver, Koper, Lood en Cinnaberhoudende.
ibid. bl. 119. f. 32.
 ——— uit Sumatra, tweederley. IV. D. bl. 117. Taf.
 CII. f. 21 en 22.
 ——— van Ceylon, tweederley. IV. D. bl. 118. Taf.
 CII. f. 27 en 28.
 ——— (Ryke) uit Arabië. *ibid.* f. 30.
 ZILVER Glas-Ertz uit Hongarye. *ibid.* f. 29.
 ——— en Loodhoudende Ertz uit Nieuw Spanje. IV. D. bl.
 119. Taf. CII. f. 33. Zilver, Koper- en Loodhoudende,
 uit dito. IV. D. bl. 112. Taf. CI. f. 27.
 ZILVER-KRABBETJE (West-Indisch). III. D. bl. 48. Taf. XIX.
 f. 14.
 ZILVER-MINERAAL uit Japan. IV. D. bl. 104. Taf. C. f. 14.
 en bl. 105. f. 20.
 ——— uit Oost-Indië. IV. D. bl. 106. Taf. C.
 f. 23.
 ——— uit Virginie. IV. D. bl. 107. Taf. C. f. 29.
 ——— uit Duitschland. IV. D. bl. 105. Taf. C.
 f. 19.
 ——— uit Noorwegen dat zeer ryk is van Zilver.
 IV. D. bl. 104. Taf. C. f. 15.
 ——— ongemeen ryk en bladeragtig uit Afrika.
 IV. D. bl. 105. Taf. C. f. 22.
 ZILVERMONDEN. Een foort van Hoorens. III. D. bl. 171.
 Taf. LXXIV. f. 1—11, 20, 21, 25.

ZILVERVISCHJE (West-Indisch). III. D. bl. 72. Taf. XXVI.
 f. 34.
 ZING-SLANGEN, waarom dus genaamd. II. D. bl. 87. Zingen-
 de-Slang van de Cecubusche Bergen. Taf. LXXXII. f. 3.
 ZING-VOGELEN (Zeer schoone) uit de West-Indiën. I. D. bl.
 160. Taf. CII. f. 3 en 4.
 ZING-VOGELTJE als een Nagtegaal zingende, dat van kleur
 gelykt naar een Spaansche Molch. I. D. bl. 69. Taf. XLII.
 f. 5.
 ——— (Sierlyk) van Ambon, onder de Nachte-
 gaalen geteld wordende. I. D. bl. 99. Taf. LXII. f. 4.
 ——— van Mexiko, dat naar een Dis-
 telynk in Gezag zweemt, met zyn Nestje, als een Thee-
 kopje. I. D. bl. 108. Taf. LXVIII. f. 10.
 ZINK-MINERAAL uit Duitschland. IV. D. bl. 112. Taf. CI.
 f. 26.
 ZON-HAAGDIS (gekamde) uit Amerika. I. D. bl. 169. Taf. CVI.
 f. 2.
 ZONNE-HOORN. De grootste foort, het Hoofd van Apollo.
 III. D. bl. 158. Taf. LIX. f. 1 en 2. Andere. f. 4—6. enz.
 ZONNE-VISCH (Gedoornde). Een foort van Opblaazer dus
 genaamd. III. D. bl. 59. Taf. XXIII. f. 7.
 ZONNE-VOGEL. Zie PARADYS-VOGEL.
 ZONDER-ZOMER of Karsseboom-Uitje, met zyne Verandering.
 IV. D. bl. 72. Taf. LXII. Lett. N, O. 1—4.
 ZOOMPJES. Verschillende foorten van Kasketten. III. D. bl.
 146. Taf. LIII.
 ZOOPHYTA, zagte, bloedeloze Zeewater-dieren, dus genaamd,
 hebbende geen Graaten, Beenen, Schorsfen of Schaalen,
 en groeiende gelyk de Kampernoeljes, het Mos en de Plan-
 ten. III. D. bl. 1. Van oude Schryvers zyn zy genoemd
 Zee-Longen, Zee-Kampernoeljes, brandende Zee-Netels
 en Zee-Monsters of Gedrochten. *ibid.* bl. 2. Haare Groey
 of Wasdom gelykt naar die der Planten. *ibid.*
 ZOTSKAP-DOUBLETEN. III. D. bl. 177. Taf. LXXXVI. Re-
 den van die benaaming. bl. 178.
 ZUIGER-VISCH. III. D. bl. 103. Taf. XXXIII. f. 2.
 ZUGSTAR of ZUGER, een Zee-Schepzel, dat men gemeen-
 lyk, wegens de menigte van straalswyze Armen of Pooten,
Veelvoet noemt. Zie POLYPUS.
 ZUURING-GEWAS (Driebladerig) van de Kaap de Goede Ho-
 pe. II. D. bl. 89. Taf. LXXXIII. f. 9.
 ZWAANTJES-BEK of Zwaantjes-Krab. III. D. bl. 51. Taf.
 XX. f. 6.
 ZWAAYSTEENEN. Dus noemt men de losse Pennen der Zee-
 Appelen in Oost-Indiën. III. D. bl. 27. Men gebruikt ze
 tot Medicyn, niet alleen, maar ook om de Kinderen daar
 aan te laten babbelen, in Oost-Indiën. bl. 31. Zy dryven
 in 't Water. *ibid.*
 ZWALUW. Zee-Zwaluw van onze Stranden. I. D. bl. 102.
 Taf. LXVI. f. 4.
 ——— Een Vliegende Vifch, dus genaamd. III. D. bl. 82.
 ZWART KORAAAL. Dit is maar een Hoornagtige Zee-Heester,
 van geen gebruik. III. D. bl. 193. Taf. CIV. f. 2. bl.
 211.
 ZWAVEL-ERTS (Koper houdende) uit Sweeden. IV. D. bl.
 112. Taf. CI. f. 25.
 ZWEERDEKENS-KRUUD, (*Xiphion*), van drierlei foorten. bl.
 18. Taf. VIII. f. 2—4.
 ZWITZERSE BROEKEN. Een foort van Hoorens. III. D. Taf.
 XLIX. f. 76, 77. Bafterd. f. 80—82.
 ——— III. D. Taf. LX. f. 8, 12.
 ZWYN-HERT. Zie BABI ROESA.
 ZYDE-WORM. Gestaltewisseling van de Inlandsche. IV. D.
 bl. 61. Taf. L. f. 5—10. Dito van de Spaansche. f. 11—14.
 De waare Italiaansche foort. f. 15—18. Het Spinzel en
 een afgewonden streng Zyde. f. 16, 19.

Drukfeilen in het IVde en laatste Deel van A. SEBA ingesloopen en aldus te verbeteren.

Pag. 18. Reg. 4. staat 19 en 20. lees 17—20.
 — 29. — 12. — zyn, lees, is uit Surinamen.
 — 32. — 27. — mede, lees, uit (alleen) uit Surinamen.
 — 35. — 20. — zes volgende, lees, vyf volgende.
 — 43. — 22. — drie, lees, zespuntige.
 — 46. — 12. — zoo mede de rand, lees, zoo mede op de rand.
 — 59. — 27. — boven en ondervleugels, lees alleen, onder-
 vleugels.

— 62. — 6. — Taf. XLVIII. L. n. 10, lees, Taf. XLVIII. n. 10.
 — 62. — 5. — A. en B, lees, AA.
 — 67. — 16. — eenige weinige verandering, lees, mede eenige
 weinige, &c.
 — — 28. — word rondom, zynde de kanten &c., lees, word,
 rondom de kanten der vleugels, door eenen zwart-
 ten en graauw-bruinen rand beslooten.
 — 78. — 7. — doch de eerste, lees, de tweede.

